BIJBEL,

DAT IS

DE GANSCHE HEILIGE SCHRIFT,

BEVATTENDE ALLE DE CANONIEKE BOEKEN DES

OUDEN EN NIEUWEN TESTAMENTS.

OP LAST VAN DE HOOG-MOGENDE HEEREN

Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden,

EN

VOLGENS HET BESLUIT VAN DE NATIONALE SYNODE

GEHOUDEN TE DORDRECHT IN DE JAREN MDCXVIII EN MDCXIX,

UIT DE OORSPRONKELIJKE TALEN

IN ONZE NEDERLANDSCHE GETROUWELIJK OVERGEZET.

AMERIKAANSCH BIJBELGENOOTSCHAP
NEW YORK
1918

Dutch Brevier 8vo.

BIJBEL.

HET
OUDE TESTAMENT.

REGISTER

VAN DE BOEKEN EN HOOFDSTUKKEN

DES

OUDEN TESTAMENTS.

HET EERSTE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

GENESIS.

HOOFDSTUK 1.

IN den beginne schiep God den hemel en de aarde. Neh. 9 : 6. Ps. 146 : 6. Hand. 14 : 15 ; 17 : 24. Hebr. 11 . 3.

2 [a] De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de Geest Gods zweefde [b] op de wateren. a Jer. 4 : 23. b 2 Petr. 3: 5.

3 En God zeide: Daar zij licht: en daar werd licht. 2 Cor. 4 : 6.

4 En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tusschen het licht en tusschen de duisternis;

5 en God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag.

6 En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren, en dat make scheiding tusschen wateren en wateren. Ps. 33 : 6. Spr. 8 : 27. Jer. 10 : 12; 51 : 15.

7 En God maakte dat uitspansel, en maakte scheiding tusschen de wateren, die onder het uitspansel zijn en tusschen de wateren, die boven het uitspansel zijn: en het was alzoo.

8 En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de tweede dag.

9 En God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in ééne plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde: en het was alzoo. Ps. 33 : 7.

10 En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij zeeën: en God zag dat het goed was.

11 En God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, kruid zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijnen aard, welks zaad daarin zij op de aarde: en het was alzoo.

12 En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijnen aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was naar zijnen aard: en God zag dat het goed was.

13 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de derde dag.

14 En God zeide: [a] Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tusschen den dag en tusschen den nacht; [b] en dat ze zijn tot teekenen en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren; a Ps. 74 : 16; 136 : 7 b Ps. 104 19.

15 en dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde: en het was alzoo. Jer. 31 : 35.

16 God dan maakte de twee groote lichten, het groote licht tot heerschappij des daags, en het kleine licht tot heerschappij des nachts, ook de sterren; Ps. 136 : 8, 9.

17 en God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde,

18 en om te heerschen op den dag en in den nacht, en om scheiding te maken tusschen het licht en tusschen de duisternis: en God zag dat het goed was.

19 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de vierde dag.

20 En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde in het uitspansel des hemels.

21 En God schiep de groote walvisschen en alle levende wremelende ziel, welke de wateren overvloediglijk voortbrachten, naar haren aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijnen aard: en God zag dat het goed was.

22 En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de wateren in de zeeën, en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde. Gen. 8 : 17.

23 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de vijfde dag.

24 En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort naar haren aard, vee,

en kruipend en wild gedierte der aarde,
naar zijnen aard: en het was alzoo.
25 En God maakte het wild gedierte der
aarde naar zijnen aard, en het vee naar
zijnen aard, en al het kruipend gedierte
des aardbodems naar zijnen aard: en God
zag dat het goed was.
26 En God zeide: Laat Ons menschen
maken, naar ons beeld, naar onze gelijke-
nis; en dat zij heerschappij hebben over de
visschen der zee, en over het gevogelte
des hemels, en over het vee, en over de
geheele aarde, en over al het kruipend
gedierte, dat op de aarde kruipt.
27 [a]En God schiep den mensch naar zijn
beeld, naar het beeld Gods schiep Hij hem;
[b]man en vrouw schiep Hij ze.

[a] Gen. 5 : 1, 2 ; 9 : 6. 1 Cor. 11 : 7. Jac. 3 : 9.
[b] Matth. 19 : 4. Marc. 10 : 6.

28 En God zegende ze, en God zeide tot
hen: [a]Weest vruchtbaar en vermenigvul-
digt, en vervult de aarde en onderwerpt
ze, [b]en hebt heerschappij over de visschen
der zee, en over het gevogelte des hemels,
en over al het gedierte, dat op de aarde
kruipt. [a] Gen. 9 : 1,7. [b] Ps. 8 : 7-9.
29 En God zeide: Zie, Ik heb ulieden al
het zaadzaaiende kruid gegeven, dat op de
gansche aarde is, en alle geboomte in het-
welk zaadzaaiende boomvrucht is: het zij
u tot spijze. Gen. 9 : 3. Ps. 104 : 14.
30 Maar aan alle gedierte der aarde en
alle gevogelte des hemels en alle kruipend
gedierte op de aarde, waarin eene levende
ziel is, *heb Ik* al het groene kruid tot spijze
gegeven. En het was alzoo.
31 En God zag al wat Hij gemaakt had,
en zie, het was zeer goed. Toen was het
avond geweest en het was morgen geweest,
de zesde dag. Ps. 104 : 24.

HOOFDSTUK 2.

ALZOO zijn volbracht de hemel en de
aarde en al hun heir.
2 Als nu God op den zevenden dag vol-
bracht had zijn werk dat Hij gemaakt had,
heeft Hij gerust op den zevenden dag van
al zijn werk dat Hij gemaakt had;
Ex. 20 : 11 ; 31 : 17. Hebr. 4 : 4.
3 en God heeft den zevenden dag ge-
zegend en dien geheiligd, omdat Hij op
denzelven gerust heeft van al zijn werk,
hetwelk God geschapen had om te vol-
maken.
4 Dit zijn de geboorten des hemels en der
aarde, als zij geschapen werden; ten dage
als de HEERE God de aarde en den hemel
maakte,
5 en allen struik des velds eer hij in de
aarde was, en al het kruid des velds eer
het uitsproot; want de HEERE God had
niet doen regenen op de aarde, en er was
geen mensch geweest om den aardbodem
te bouwen,
6 maar een damp was opgegaan uit de
aarde en bevochtigde den ganschen aard-
bodem.
7 En de HEERE God had den mensch
geformeerd uit het stof der aarde, en in
zijne neusgaten geblazen den adem des le-
vens: alzoo werd de mensch tot eene levende
ziel. 1 Cor. 15 : 45, 47.
8 Ook had de HEERE God eenen hof ge-
plant in Eden, tegen het Oosten, en Hij
stelde aldaar den mensch, dien Hij gefor-
meerd had.
9 En de HEERE God had alle geboomte
uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk
voor het gezicht en goed ter spijze, en den
boom des levens in het midden van den
hof, en den boom der kennis des goeds
en des kwaads. Openb. 2 : 7.
10 En eene rivier was voortgaande uit
Eden om dezen hof te besproeien, en werd
van daar verdeeld en werd tot vier hoofden.
11 De naam der eerste *rivier* is Pison:
deze is het die het gansche land van Ha-
vila omloopt, waar het goud is;
12 en het goud van dit land is goed; dáár
is *ook* bedólah, en de steen sardonyx.
13 En de naam der tweede rivier is Gihon:
deze is het die het gansche land Kusch
omloopt.
14 En de naam der derde rivier is Hid-
dékel: deze is gaande naar het oosten van
Assur. En de vierde rivier is Frath.
15 Zoo nam de HEERE God den mensch
en zette hem in den hof van Eden, om
dien te bouwen en dien te bewaren.
16 En de HEERE God gebood den mensch,
zeggende: Van allen boom dezes hofs zult
gij vrijelijk eten:
17 maar van den boom der kennis des
goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet
eten; want ten dage als gij daarvan eet
zult gij den dood sterven.
18 Ook had de HEERE God gesproken:
Het is niet goed dat de mensch alléén
zij: Ik zal hem eene hulpe maken, *die*
als tegen hem over zij.
19 Want als de HEERE God uit de aarde
al het gedierte des velds en al het gevogelte

des hemels gemaakt had, zoo bracht Hij ze tot Adam, om te zien hoe hij ze noemen zoude en zoo als Adam alle levende ziel noemen zoude, dat zoude haar naam zijn.

20 Zoo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van het gevogelte des hemels, en van al het gedierte des velds, maar voor den mensch vond hij geene hulpe, *die* als tegen hem over ware.

21 Toen deed de HEERE God eenen diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep, en Hij nam ééne van zijne ribben, en sloot derzelver plaats toe *met* vleesch.

22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot eene vrouw, en Hij bracht ze tot Adam.

1 Cor 11 8.

23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn gebeente en vleesch van mijn vleesch: men zal ze Manninne heeten, omdat zij uit den man genomen is

Gen 29:14. Richt. 9:2. 2 Sam. 5:1, 19:12, 13. 1 Kron. 11:1

24 [a] Daarom zal de man zijnen vader en zijne moeder verlaten, en zijne vrouw aankleven; [b] en zij zullen tot één vleesch zijn.

a Matt. 19 5. Marc. 10 7, 8. Efez. 5 31 b 1 Cor 6 16.

25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijne vrouw, en zij schaamden zich niet.

HOOFDSTUK 3.

DE slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE God gemaakt had, en zij zeide tot de vrouw Is het ook dat God gezegd heeft. Gijlieden zult niet eten van allen boom dezes hofs?

Openb. 12. 9

2 En de vrouw zeide tot de slang Van de vrucht der boomen dezes hofs zullen wij eten,

3 maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult daarvan niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.

4 Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven,

2 Cor 11 3.

5 maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zoo zullen uwe oogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.

6 En de vrouw zag dat die boom goed was tot spijze en dat hij een lust was voor de oogen, ja, een boom die begeerlijk was om verstandig te maken: en zij nam van zijne vrucht en at; en zij gaf ook haren man met haar, en hij at.

1 Tim. 2 14.

7 Toen werden hun beider oogen geopend, en zij werden gewaar dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgeboom-bladeren te zamen en maakten zich schorten.

8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den hof, aan den wind des daags. Toen verborg zich Adam en zijne vrouw voor het aangezicht van den HEERE God in het midden van het geboomte des hofs.

9 En de HEERE God riep Adam, en zeide tot hem Waar zijt gij?

10 En hij zeide Ik hoorde uwe stem in den hof, en ik vreesde: want ik ben naakt; daarom verborg ik mij

Job 31 33.

11 En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven dat gij naakt zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welken Ik u gebood dat gij daarvan niet eten zoudt?

12 Toen zeide Adam De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven, en ik heb gegeten.

13 En de HEERE God zeide tot de vrouw Wat is dit, *dat* gij gedaan hebt? En de vrouw zeide Die slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten.

14 Toen zeide de HEERE God tot die slang. Dewijl gij dit gedaan hebt, zoo zijt gij vervloekt boven al het vee en boven al het gedierte des velds: op uwen buik zult gij gaan en stof zult gij eten, alle de dagen uws levens

15 En Ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw, en tusschen uw zaad en tusschen haar zaad. datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen.

16 Tot de vrouw zeide Hij Ik zal zeer vermenigvuldigen uwe smart, namelijk uwer dracht: met smart zult gij kinderen baren; en tot uwen man zal uwe begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.

1 Cor. 14 34.

17 En tot Adam zeide Hij Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van dien boom gegeten, daar Ik u van gebood, zeggende Gij zult daarvan niet eten, zoo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten alle de dagen uws levens; Gen. 5 29.

18 ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des velds eten:

19 in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt;

want gij zijt stof en gij zult tot stof wederkeeren. Job 34 : 15. Pred. 3 : 20; 12 : 7.

20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Eva, omdat zij eene moeder aller levenden is.

21 En de HEERE God maakte voor Adam en zijne vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan.

22 Toen zeide de HEERE God: Zie, de mensch is geworden als onzer één, kennende het goed en het kwaad: nu dan, dat hij zijne hand niet uitsteke en neme ook van den boom des levens, en ete, en leve in eeuwigheid.

23 Zoo zond de HEERE God hem weg uit den hof van Eden, om den aardbodem te bouwen, daar hij uit genomen was,

24 en Hij dreef den mensch uit, en stelde Cherubim tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren den weg van den boom des levens.

HOOFDSTUK 4.

EN Adam bekende Eva zijne huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde Kain, en zeide: Ik heb eenen man van den HEERE verkregen.

2 En zij voer voort te baren zijnen broeder Habel; en Habel werd een schaapherder, en Kain werd een landbouwer.

3 En het geschiedde ten einde van *eenige* dagen, dat Kain van de vrucht des lands den HEERE offer bracht,

4 en Habel die bracht óók, van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet; en de HEERE zag Habel en zijn offer aan, Hebr. 11 : 4.

5 maar Kain en zijn offer zag Hij niet aan: toen ontstak Kain zeer en zijn aangezicht verviel.

6 En de HEERE zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken en waarom is uw aangezicht vervallen?

7 Is er niet, indien gij wèl doet, verhooging? en zoo gij niet wèl doet, de zonde ligt aan de deur: zijne begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heerschen.

8 En Kain sprak met zijnen broeder Habel; en het geschiedde als zij in het veld waren, dat Kain tegen zijnen broeder Habel opstond en hem doodsloeg. Matth. 23 : 35. Luc. 11 : 51. 1 Joh. 3 : 12.

9 En de HEERE zeide tot Kain: Waar is Habel uw broeder? En hij zeide: Ik weet *het* niet; ben ik mijns broeders hoeder?

10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? Daar is eene stem van het bloed uws broeders, dat tot Mij roept van den aardbodem. Hebr. 12 24.

11 En nu zijt gij vervloekt, van den aardbodem die zijnen mond heeft opengedaan om uws broeders bloed van uwe hand te ontvangen:

12 als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwervende en dolende zijn op aarde.

13 En Kain zeide tot den HEERE: Mijne misdaad is grooter dan dat zij vergeven worde.

14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor uw aangezicht verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden dat al wie mij vindt mij zal doodslaan.

15 Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom al wie Kain doodslaat zal zevenvoudig gewroken worden. En de HEERE stelde een teeken aan Kain, opdat hem niet versloeg al wie hem vond.

16 En Kain ging uit van het aangezicht des HEEREN, en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

17 En Kain bekende zijne huisvrouw, en zij werd bevrucht, en baarde Henoch; en hij bouwde eene stad, en noemde den naam dier stad, naar den naam zijns zoons, Henoch.

18 En aan Henoch werd Irad geboren, en Irad gewon Mehujaël, en Mehujaël gewon Methusaël, en Methusaël gewon Lamech.

19 En Lamech nam zich twee vrouwen: de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.

20 En Ada baarde Jabal: deze is geweest een vader dergenen die tenten bewoonden en vee *hadden*.

21 En de naam zijns broeders was Jubal: deze was de vader van allen die harpen en orgelen hanteeren.

22 En Zilla die baarde óók, Tubal-Kain, eenen leermeester van allen werker in koper en ijzer; en de zuster van Tubal-Kain was Naëma.

23 En Lamech zeide tot zijne vrouwen: Ada en Zilla! hoort mijne stem; gij vrouwen Lamechs! neemt ter oore mijne rede: voorwaar, ik sloeg wel eenen man dood om mijne wonde, en eenen jongeling om mijne buile;

24 want Kain zal zevenvoudig gewroken

worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal. vs. 15.
25 En Adam bekende wederom zijne huisvrouw, en zij baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Seth; want God heeft mij, *sprak zij*, een ander zaad gezet voor Habel, want Kain heeft hem doodgeslagen. Gen. 5 : 3.
26 En aan Seth werd óók een zoon geboren, en hij noemde zijnen naam Enos. Toen begon men den naam des HEEREN aan te roepen. Gen. 5 : 6.

HOOFDSTUK 5.

DIT is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mensch schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods; Gen. 1 : 27; 9 : 6. 1 Cor. 11 : 7. Jac. 3 : 9.
2 man en vrouw schiep Hij ze, en zegende ze, en noemde hunnen naam Mensch, ten dage als zij geschapen werden. Gen. 1 : 27. Matth. 19 : 4. Marc. 10 : 6.
3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon *eenen zoon* naar zijne gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijnen naam Seth. Gen. 4 : 25.
4 En Adams dagen, nadat hij Seth gewonnen had, zijn geweest achthonderd jaar: en hij gewon zonen en dochteren. 1 Kron. 1 : 1-3.
5 Zoo waren alle de dagen van Adam, die hij leefde, negenhonderd jaar en dertig jaar; en hij stierf.
6 En Seth leefde honderd en vijf jaren: en hij gewon Enos. Gen. 4 : 26.
7 En Seth leefde, nadat hij Enos gewonnen had, achthonderd en zeven jaren: en hij gewon zonen en dochteren.
8 Zoo waren alle de dagen van Seth negenhonderd en twaalf jaar; en hij stierf.
9 En Enos leefde negentig jaar: en hij gewon Kenan.
10 En Enos leefde, nadat hij Kenan gewonnen had, achthonderd en vijftien jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
11 Zoo waren alle de dagen van Enos negenhonderd en vijf jaren; en hij stierf.
12 En Kenan leefde zeventig jaar: en hij gewon Mahalaleël.
13 En Kenan leefde, nadat hij Mahalaleël gewonnen had, achthonderd en veertig jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
14 Zoo waren alle de dagen van Kenan negenhonderd en tien jaren; en hij stierf.
15 En Mahalaleël leefde vijf en zestig jaren: en hij gewon Jered.
16 En Mahalaleël leefde, nadat hij Jered gewonnen had, achthonderd en dertig jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
17 Zoo waren alle de dagen van Mahalaleël achthonderd en vijf en negentig jaar; en hij stierf.
18 En Jered leefde honderd en twee en zestig jaar: en hij gewon Henoch. Jud. vs. 14.
19 En Jered leefde, nadat hij Henoch gewonnen had, achthonderd jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
20 Zoo waren alle de dagen van Jered negenhonderd en twee en zestig jaar; en hij stierf.
21 En Henoch leefde vijf en zestig jaar: en hij gewon Methusálah.
22 En Henoch wandelde met God, nadat hij Methusálah gewonnen had, driehonderd jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
23 Zoo waren alle de dagen van Henoch driehonderd en vijf en zestig jaar.
24 Henoch dan wandelde met God; en hij was niet *meer*, want God nam hem weg. Hebr. 11 : 5.
25 En Methusálah leefde honderd zeven en tachtig jaar: en hij gewon Lamech.
26 En Methusálah leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zevenhonderd en twee en tachtig jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
27 Zoo waren alle de dagen van Methusálah negenhonderd en negen en zestig jaar; en hij stierf.
28 En Lamech leefde honderd en twee en tachtig jaar: en hij gewon eenen zoon;
29 en hij noemde zijnen naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk dat de HEERE vervloekt heeft. Gen. 3 : 17.
30 En Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijfhonderd en vijf en negentig jaar: en hij gewon zonen en dochteren.
31 Zoo waren alle de dagen van Lamech zevenhonderd en zeven en zeventig jaar: en hij stierf.
32 En Noach was vijfhonderd jaar oud; en Noach gewon Sem, Cham en Jafeth. Gen. 6 : 10.

HOOFDSTUK 6.

EN het geschiedde als de menschen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen, en hun dochters geboren werden,
2 dat Gods zonen de dochteren der menschen aanzagen dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen, die zij verkoren hadden.

3 Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch, dewijl hij ook vleesch is; doch zijne dagen zullen zijn honderd en twintig jaar.

4 In die dagen waren er reuzen op de aarde; en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der menschen ingegaan waren en zich *kinderen* gewonnen hadden: dezen zijn de geweldigen, die van ouds geweest zijn mannen van naam.

5 En de HEERE zag dat de boosheid des menschen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was. Gen. 8 : 21.

6 Toen berouwde het den HEERE dat Hij den mensch op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan zijn hart;

7 en de HEERE zeide: Ik zal den mensch, dien Ik geschapen heb, verdelgen van den aardbodem, van den mensch tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij dat Ik ze gemaakt heb.

8 Maar Noach vond genade in de oogen des HEEREN.

9 Dit zijn de geboorten van Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijne geslachten: Noach wandelde met God. Gen. 7 : 1.

10 En Noach gewon drie zonen, Sem, Cham en Jafeth. Gen. 5 : 32.

11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht, en de aarde was vervuld met wrevel.

12 Toen zag God de aarde, en zie, zij was verdorven; want al het vleesch had zijnen weg verdorven op de aarde.

13 Daarom zeide God tot Noach: Het einde van alle vleesch is voor mijn aangezicht gekomen, want de aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal ze met de aarde verderven.

14 Maak u eene ark van goferhout; met kameren zult gij deze ark maken; en gij zult ze bepekken van binnen en van buiten met pek.

15 En aldus is het dat gij ze maken zult: driehonderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen hare breedte, en dertig ellen hare hoogte.

16 Gij zult een venster aan de ark maken, en zult ze volmaken tot eene el van boven; en de deur der ark zult gij in hare zijde zetten: gij zult ze met de onderste, tweede en derde *verdiepingen* maken.

17 Want Ik, zie, Ik breng eenen watervloed over de aarde, om alle vleesch, waarin een geest des levens is, van onder den hemel te verderven: al wat op de aarde is zal den geest geven.

18 Maar met u zal Ik mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan, gij, en uwe zonen, en uwe huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen met u.

19 En gij zult van al wat leeft, van alle vleesch, twee van elk doen in de ark komen, om *ze* met u in het leven te behouden: mannetje en wijfje zullen ze zijn.

20 Van het gevogelte naar zijnen aard, en van het vee naar zijnen aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijnen aard, twee van elk zullen tot u komen om *die* in het leven te behouden.

21 En gij, neem voor u van alle spijs, die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat ze u en hun tot spijze zij.

22 En Noach deed het; naar al dat God hem geboden had, zóó deed hij.
Gen. 7 : 5. Hebr. 11 : 7

HOOFDSTUK 7.

DAARNA zeide de HEERE tot Noach: Ga gij en uw gansche huis in de ark; want u heb Ik gezien rechtvaardig voor mijn aangezicht in dit geslacht. Gen. 6 : 9.

2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven *en* zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee dat niet rein is twee, het mannetje en zijn wijfje;

3 ook van het gevogelte des hemels zeven *en* zeven, het mannetje en het wijfje, om zaad levend te houden op de gansche aarde.

4 Want over nog zeven dagen zal Ik doen regenen op de aarde veertig dagen en veertig nachten, en Ik zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat dat Ik gemaakt heb.

5 En Noach deed naar al dat de HEERE hem geboden had. Gen. 6 : 22. Hebr. 11 : 7.

6 Noach nu was zeshonderd jaar oud als de vloed der wateren op de aarde was.

7 Zoo ging Noach, en zijne zonen, en zijne huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem in de ark, vanwege de wateren des vloeds. Matt. 24 : 38. Luc. 17 : 27.

8 Van het reine vee en van het vee dat niet rein was, en van het gevogelte en al wat op den aardbodem kruipt,

9 kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark, het mannetje en het wijfje gelijk als God Noach geboden had.

10 En het geschiedde na die zeven da-

gen, dat de wateren des vloeds op de
aarde waren. 2 Petr. 3 : 6.
11 In het zeshonderdste jaar des levens van
Noach, in de tweede maand, op den zeven-
tienden dag der maand, op dezen dag zijn
alle fonteinen des grooten afgronds openge-
broken en de sluizen des hemels geopend;
12 en een plasregen was op de aarde
veertig dagen en veertig nachten.
13 Even op dienzelfden dag ging Noach,
en Sem en Cham en Jafeth, Noachs zo-
nen, desgelijks Noachs huisvrouw en de
drie vrouwen zijner zonen met hen, in de
ark: 1 Petr. 3 : 20. 2 Petr. 2 . 5.
14 zij, en al het gedierte naar zijnen
aard, en al het vee naar zijnen aard, en
al het kruipend gedierte dat op de aarde
kruipt naar zijnen aard, en al het gevo-
gelte naar zijnen aard, alle vogelken van
allerlei vleugel.
15 En van alle vleesch, waarin een geest
des levens was, kwamen er twee *en* twee
tot Noach in de ark.
16 En die er kwamen, die kwamen man-
netje en wijfje, van alle vleesch, gelijk als
hem God bevolen had. En de HEERE sloot
achter hem toe
17 En de vloed was veertig dagen op de
aarde, en de wateren vermeerderden, en
hieven de ark op, zoodat zij oprees boven
de aarde
18 En de wateren namen de overhand
en vermeerderden zeer op de aarde, en
de ark ging op de wateren.
19 En de wateren namen gansch zeer
de overhand op de aarde, zoodat alle
hooge bergen, die onder den ganschen
hemel zijn, bedekt werden,
20 vijftien ellen omhoog namen de wateren
de overhand, en de bergen werden bedekt.
21 En alle vleesch, dat zich op de aarde
roerde, gaf den geest, van het gevogelte,
en van het vee, en van het wild gedierte,
en van al het kruipend gedierte, dat op
de aarde kroop, en alle mensch; 2 Petr 3 6
22 al wat eenen adem des geestes des
levens in zijne neusgaten had, van alles
wat op het droge was, is gestorven
23 Alzoo werd verdelgd al wat bestond,
dat op den aardbodem was, van den mensch
aan tot het vee, tot het kruipend gedierte,
en tot het gevogelte des hemels, en zij werden
verdelgd van de aarde; doch Noach alleen
bleef over, en wat met hem in de ark was.
24 En de wateren hadden de overhand
boven de aarde, honderd en vijftig dagen.

HOOFDSTUK 8.

EN God gedacht aan Noach, en aan al
het gedierte en aan al het vee, dat
met hem in de ark was; en God deed
eenen wind over de aarde doorgaan, en
de wateren werden stil.
2 Ook werden de fonteinen des afgronds
en de sluizen des hemels gesloten, en de
plasregen van den hemel werd opgehouden.
3 Daartoe keerden de wateren weder van
boven de aarde, heen en weder vloeiende;
en de wateren namen af ten einde van hon-
derd en vijftig dagen.
4 En de ark rustte in de zevende maand,
op den zeventienden dag der maand, op de
bergen van Ararat.
5 En de wateren waren gaande en afne-
mende tot de tiende maand: in de tiende
maand op den eersten der maand werden
de toppen der bergen gezien.
6 En het geschiedde ten einde van veer-
tig dagen, dat Noach het venster der ark,
die hij gemaakt had, opendeed,
7 en hij liet eene raaf uit, die dikwijls
heen en weder ging, totdat de wateren van
boven de aarde verdroogd waren.
8 Daarna liet hij eene duif van zich uit,
om te zien of de wateren gelicht waren
van boven den aardbodem;
9 maar de duif vond geene rust voor de
holte haars voets. zoo keerde zij weder tot
hem in de ark, want de wateren waren op
de gansche aarde; en hij stak zijne hand uit
en nam ze, en bracht ze tot zich in de ark.
10 En hij verbeidde nog zeven andere da-
gen, toen liet hij de duif wederom uit de ark;
11 en de duif kwam tot hem tegen den
avondtijd, en zie, een afgebroken olijfblad
was in haren bek: zoo merkte Noach dat de
wateren van boven de aarde gelicht waren.
12 Toen vertoefde hij nog zeven andere
dagen, en hij liet de duif uit, maar zij
keerde niet meer tot hem weder
13 En het geschiedde in het zeshonderd
en eerste jaar, in de eerste *maand* op den
eersten dier maand, dat de wateren droog-
den van boven de aarde: toen deed Noach
het deksel der ark af en zag toe, en zie, de
aardbodem was gedroogd.
14 En in de tweede maand op den ze-
ven en twintigsten dag der maand was de
aarde opgedroogd
15 Toen sprak God tot Noach, zeggende:
16 Ga uit de ark, gij en uwe huisvrouw, en
uwe zonen, en de vrouwen uwer zonen met u.

17 Al het gedierte dat met u is, van
alle vleesch, aan gevogelte, en aan vee, en
aan al het kruipend gedierte dat op de
aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat
zij overvloediglijk voorttelen op de aarde,
en vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen op
de aarde. Gen. 1 : 22.
18 Toen ging Noach uit, en zijne zonen,
en zijne huisvrouw en de vrouwen zijner
zonen met hem.
19 Al het gedierte, al het kruipende en al
het gevogelte, al wat zich op de aarde roert,
naar hunne geslachten, gingen uit de ark.
20 En Noach bouwde den HEERE een
altaar; en hij nam van al het reine vee en
van al het rein gevogelte, en offerde brand-
offeren op dat altaar.
21 En de HEERE rook dien liefelijken
reuk, en de HEERE zeide in zijn hart: Ik
zal voortaan den aardbodem niet meer
vervloeken om des menschen wil, want het
gedichtsel van 's menschen hart is boos van
zijne jeugd aan; en Ik zal voortaan niet
meer al het levende slaan gelijk als Ik
gedaan heb. Gen. 6 : 5.
22 Voortaan alle de dagen der aarde
zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte,
en zomer en winter, en dag en nacht niet
ophouden. Jer. 33 : 20, 25.

HOOFDSTUK 9.

EN God zegende Noach en zijne zonen,
en Hij zeide tot hen: Zijt vruchtbaar
en vermenigvuldigt, en vervult de aarde;
Gen. 1 : 28.
2 en ulieder vrees en ulieder verschrik-
king zij over al het gedierte der aarde en
over al het gevogelte des hemels, in al wat
zich op den aardbodem roert en in alle
visschen der zee: zij zijn in uwe hand over-
gegeven.
3 [a] Al wat zich roert, dat levend is, zij
u tot spijze: [b] Ik heb het u alles gegeven,
gelijk het groene kruid.
a Gen. 1 : 29. Ps. 104 : 14. b 1 Tim. 4 : 3.
4 Doch het vleesch met zijne ziel, *dat is*
zijn bloed, zult gij niet eten. Lev. 3 : 17; 7 : 26;
17 : 14; 19 : 26. Deut. 12 : 16, 23; 15 : 23. 1 Sam. 14 : 34.
5 En voorwaar, Ik zal uw bloed, *het
bloed* uwer zielen eischen, van de hand
van alle gedierte zal Ik het eischen, ook
van de hand des menschen, van de hand van
eens iegelijks broeder zal Ik de ziel des
menschen eischen. Exod. 21 : 12. Lev. 24 : 17, 21.
6 Wie des menschen bloed vergiet, zijn
bloed zal door den mensch vergoten wor-
den; want God heeft den mensch naar *zijn*
beeld gemaakt.
Gen. 1 : 27; 5 : 1. 1 Cor. 11 : 7. Jac. 3 : 9.
7 Maar gijlieden, weest vruchtbaar en
vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voort
op de aarde, en vermenigvuldigt op de-
zelve. Gen. 1 : 28.
8 Voorts zeide God tot Noach, en tot
zijne zonen met hem, zeggende:
9 Maar Ik, zie, Ik richt mijn verbond op
met u, en met uwen zade na u,
10 en met alle levende ziel die met u
is, van het gevogelte, van het vee, en van
alle gedierte der aarde met u, van allen
die uit de ark gegaan zijn, tot al het ge-
dierte der aarde toe.
11 En Ik richt mijn verbond op met u,
dat niet meer alle vleesch door de wate-
ren des vloeds zal worden uitgeroeid, en
dat er geen vloed meer zal zijn om de
aarde te verderven. Jes. 54 : 9.
12 En God zeide: Dit is het teeken des
verbonds, dat Ik geve tusschen mij en tus-
schen ulieden en tusschen alle levende ziel,
die met u is, tot eeuwige geslachten:
13 mijnen boog heb Ik gegeven in de
wolken; die zal zijn tot een teeken des
verbonds tusschen Mij en tusschen de
aarde.
14 En het zal geschieden als Ik wolken
over de aarde breng, dat deze boog zal
gezien worden in de wolken.
15 Dan zal Ik gedenken aan mijn ver-
bond, hetwelk is tusschen Mij en tusschen
u en tusschen alle levende ziel van alle
vleesch: en de wateren zullen niet meer
wezen tot eenen vloed om alle vleesch te
verderven.
16 Als deze boog in de wolken zal zijn,
zoo zal Ik hem aanzien, om te gedenken
aan het eeuwig verbond tusschen God en
tusschen alle levende ziel, van alle vleesch
dat op de aarde is.
17 Zoo zeide dan God tot Noach: Dit is
het teeken des verbonds, dat Ik opgericht
heb tusschen Mij en tusschen alle vleesch
dat op de aarde is.
18 En de zonen Noachs, die uit de ark
gingen, waren Sem, en Cham, en Jafeth;
en Cham is de vader van Kanaän.
19 Deze drie waren de zonen van No-
ach; en van dezen is de gansche aarde
overspreid.
20 En Noach begon een akkerman te
zijn, en hij plantte eenen wijngaard.
21 En hij dronk van dien wijn, en werd

dronken; en hij ontblootte zich in het midden zijner tent.

22 En Cham, Kanaäns vader, zag zijns vaders naaktheid, en hij gaf het zijnen beiden broederen daar buiten te kennen.

23 Toen nam Sem, en Jafeth, een kleed en zij leiden het op hun beider schouders, en gingen achterwaarts, en bedekten de naaktheid huns vaders: en hunne aangezichten waren achterwaarts *gekeerd*, zoodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen.

24 En Noach ontwaakte van zijnen wijn, en hij merkte wat zijn kleinste zoon hem gedaan had,

25 en hij zeide: Vervloekt zij Kanaän; een knecht der knechten zij hij zijnen broederen!

26 Voorts zeide hij: Gezegend zij de HEERE, de God van Sem, en Kanaän zij hem een knecht!

27 God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten; en Kanaän zij hem een knecht!

28 En Noach leefde na den vloed driehonderd en vijftig jaar.

29 Zoo waren alle de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaar; en hij stierf.

HOOFDSTUK 10.

DIT nu zijn de geboorten van Noachs zonen, Sem, Cham en Jafeth; en hun werden zonen geboren na den vloed.

1 Kron. 1 4-7.

2 De zonen Jafeths zijn Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras.

3 En de zonen Gomers zijn Askenaz, en Rifath, en Togarma.

4 En de zonen Javans zijn Elisa, en Tarsis, de Kittieten en Dodanieten.

5 Van dezen zijn verdeeld de eilanden der volken in hunne landschappen, elk naar zijne spraak, naar hunne huisgezinnen, onder hunne volken.

6 En Chams zonen zijn Kusch, en Mizraïm, en Pût, en Kanaän. 1 Kron. 1 : 8-10.

7 En de zonen van Kusch zijn Seba, en Havila, en Sabta, en Raëma, en Sabtecha. En de zonen van Raëma zijn Scheba en Dedan.

8 En Kusch gewon Nimrod: deze begon geweldig te zijn op aarde.

9 Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN.

10 En het begin zijns rijks was Babel, en Erech, en Akkad, en Kalné in het land Sinear.

11 Uit dit land is Assur uitgegaan, en heeft gebouwd Ninevé, en Rehoboth, Ir, en Kalah,

12 en Resen, tusschen Nineve en tusschen Kalah: dat is die groote stad.

13 En Mizraïm gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuhieten, 1 Kron. 1 11-16.

14 en de Pathrusieten, en de Kasluhieten, waaruit de Filistijnen voortgekomen zijn, en de Kaftorieten.

15 En Kanaän gewon Sidon, zijnen eerstgeborene, en Heth,

16 en den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,

17 en den Heviet, en den Arkiet, en den Siniet,

18 en den Arvadiet, en den Zemariet, en den Hamathiet, en daarna zijn de huisgezinnen der Kanaänieten verspreid.

19 En de landpale der Kanaänieten was van Sidon, waar gij gaat naar Gerar tot Gaza toe; waar gij gaat naar Sodom en Gomorra, en Adama, en Zeboïm tot Lasa toe.

20 Dit zijn Chams zonen, naar hunne huisgezinnen, naar hunne spraken, in hunne landschappen, in hunne volkeren.

21 Voorts zijn Sem *zonen* geboren, dezelve is ook de vader aller zonen van Heber; broeder van Jafeth, den grootste.

22 Sems zonen waren Elam, en Assur, en Arpachsad, en Lud, en Aram.

1 Kron. 1 . 17-23.

23 En Arams zonen waren Uz, en Hul, en Gether, en Mas.

24 En Arpachsad gewon Selah, en Selah gewon Heber.

25 En Heber werden twee zonen geboren: des éénen naam was Peleg, want in zijne dagen is de aarde verdeeld; en zijns broeders naam was Joktan.

26 En Joktan gewon Almodad, en Selef, en Hazarmáveth, en Jerah,

27 en Hadoram, en Uzal, en Dikla

28 en Obal, en Abimaël, en Scheba,

29 en Ofir, en Havila, en Jobab: deze allen waren Joktans zonen.

30 En hunne woning was van Mesa af, waar gij gaat naar Sefar, het gebergte van het Oosten.

31 Dit zijn Sems zonen, naar hunne huisgezinnen, naar hunne spraken, in hunne landschappen, naar hunne volkeren.

32 Dit zijn de huisgezinnen der zonen van
Noach, naar hunne geboorten, in hunne
volkeren; en van dezen zijn de volkeren
op de aarde verdeeld na den vloed.

HOOFDSTUK 11.

EN de gansche aarde was van éénerlei
spraak en éénerlei woorden.
2 Maar het geschiedde als zij tegen het
Oosten togen, dat zij eene laagte vonden
in het land Sinear, en zij woonden aldaar.
3 En zij zeiden een ieder tot zijnen naaste:
Kom aan, laat ons tichelen strijken en wèl
doorbranden. En de tichel was hun voor
steen, en het lijm was hun voor leem.
4 En zij zeiden: Kom aan, laat ons voor
ons eene stad bouwen en eenen toren,
welks opperste in den hemel zij; en laat
ons eenen naam voor ons maken, opdat
wij niet misschien over de gansche aarde
verstrooid worden.
5 Toen kwam de HEERE neder om te
bezien de stad en den toren, die de kin-
deren der menschen bouwden;
6 en de HEERE zeide: Zie, zij zijn ééner-
lei volk en hebben allen éénerlei spraak,
en dit is het wat zij beginnen te maken;
maar nu, zoude hun niet afgesneden wor-
den al wat zij bedacht hebben te maken?
7 Kom aan, laat Ons nedervaren, èn laat
Ons hunne spraak aldaar verwarren, op-
dat een iegelijk de spraak zijns naasten
niet hoore.
8 Alzoo verstrooide ze de HEERE van
daar over de gansche aarde; en zij hiel-
den òp de stad te bouwen.
9 Daarom noemde men haren naam Ba-
bel; want aldaar verwarde de HEERE de
spraak der gansche aarde, en van daar ver-
strooide ze de HEERE over de gansche aarde.
10 Dit zijn de geboorten van Sem. Sem
was honderd jaar oud en gewon Arpachsad,
twee jaren na den vloed. 1 Kron. 1 : 24-27.
11 En Sem leefde, nadat hij Arpachsad
gewonnen had, vijfhonderd jaar: en hij
gewon zonen en dochteren.
12 En Arpachsad leefde vijf en dertig
jaar: en hij gewon Selah.
13 En Arpachsad leefde, nadat hij Selah
gewonnen had, vierhonderd en drie jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
14 En Selah leefde dertig jaar: en hij
gewon Heber.
15 En Selah leefde, nadat hij Heber ge-
wonnen had, vierhonderd en drie jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
16 En Heber leefde vier en dertig jaar:
en gewon Peleg.
17 En Heber leefde, nadat hij Peleg ge-
wonnen had, vierhonderd en dertig jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
18 En Peleg leefde dertig jaar: en hij
gewon Rehu.
19 En Peleg leefde, nadat hij Rehu ge-
wonnen had, tweehonderd en negen jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
20 En Rehu leefde twee en dertig jaar:
en hij gewon Serug.
21 En Rehu leefde, nadat hij Serug ge-
wonnen had, tweehonderd en zeven jaren:
en hij gewon zonen en dochteren.
22 En Serug leefde dertig jaar: en ge-
won Nahor.
23 En Serug leefde, nadat hij Nahor
gewonnen had, tweehonderd jaar: en hij
gewon zonen en dochteren.
24 En Nahor leefde negen en twintig
jaar: en gewon Terach.
25 En Nahor leefde, nadat hij Terach
gewonnen had, honderd en negentien jaar:
en hij gewon zonen en dochteren.
26 En Terach leefde zeventig jaar: en
gewon Abram, Nahor en Haran.
27 En dit zijn de geboorten van Terach:
Terach gewon Abram, Nahor, en Haran;
en Haran gewon Lot.
28 En Haran stierf voor het aangezicht
zijns vaders Terach, in het land zijner ge-
boorte, in Ur der Chaldeën.
29 En Abram en Nahor namen zich vrou-
wen: de naam van Abrams huisvrouw was
Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw
was Milka, eene dochter van Haran, vader
van Milka en vader van Jiska.
30 En Sarai was onvruchtbaar, zij had
geen kind. Gen. 16 : 1, 2.
31 En Terach nam Abram zijnen zoon,
en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en
Sarai, zijne schoondochter, de huisvrouw
van zijnen zoon Abram, en zij togen met
hen uit Ur der Chaldeën om te gaan naar
het land Kanaän; en zij kwamen tot Ha-
ran en woonden aldaar. Hand. 7 : 4.
32 En de dagen van Terach waren twee-
honderd en vijf jaren; en Terach stierf
te Haran.

HOOFDSTUK 12.

DE HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga
gij uit uw land en uit uwe maagschap
en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik
u wijzen zal; Joz. 24 : 3. Neh. 9 : 7. Hand. 7 : 3.

2 en Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uwen naam groot maken; en wees een zegen;
3 [a]en Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt; [b]en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden. a Gen. 27 : 29. b Gen. 18 : 18; 22 : 18; 26 : 4; 28 : 14. Hand. 3 : 25. Gal. 3 : 8.
4 En Abram toog henen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had, en Lot toog met hem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud toen hij uit Haran ging. Hebr. 11 : 8.
5 En Abram nam Sarai zijne huisvrouw, en Lot zijns broeders zoon, en al hunne have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän. Hand. 7 : 4.
6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbosch Moré: en de Kanaänieten waren toen ter tijd in dat land. Gen. 13 : 7.
7 Zoo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide: Uwen zade zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, die hem verschenen was. Gen.13:15; 15:7,18; 17:8; 24:7; 26:3,4; 28:4. Ex.32:13. Deut.34:4. Ps.105:11. Ezech.47:14. Hand.7:5. Gal.3:16.
8 En hij brak op van daar naar het gebergte tegen het oosten van Beth-El, en hij sloeg zijne tent op, zijnde Beth-El tegen het Westen en Ai tegen het Oosten; en hij bouwde daar den HEERE een altaar, en riep den naam des HEEREN aan. Hebr. 11 : 9.
9 Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende naar het Zuiden.
10 En er was honger in dat land, zoo toog Abram af naar Egypte, om daar als vreemdeling te verkeeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.
11 En het geschiedde als hij naderde om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai, zijne huisvrouw: Zie toch, ik weet dat gij eene vrouw zijt, schoon van aanzicht;
12 en het zal geschieden als de Egyptenaars u zullen zien, zoo zullen zij zeggen: Dat is zijne huisvrouw; en zij zullen mij dooden, en u in het leven behouden.
13 Zeg toch: Gij zijt mijne zuster, opdat het mij wèl ga om u, en mijne ziel om uwentwil leve. Gen. 20 : 2; 26 : 7.
14 En het geschiedde als Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen dat zij zeer schoon was.
15 Ook zagen haar Farao's Vorsten, en prezen ze bij Farao; en die vrouw werd weggenomen naar Farao's huis.
16 En hij deed Abram goed om harentwil; zoodat hij had schapen, en runderen, en ezels, en knechten, en maagden, en ezelinnen, en kemelen.
17 Maar de HEERE plaagde Faraö met groote plagen, ook zijn huis, ter oorzake van Sarai, Abrams huisvrouw.
18 Toen riep Farao Abram, en zeide: Wat is dit *dat* gij mij gedaan hebt? Waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven dat zij uwe huisvrouw is?
19 Waarom hebt gij gezegd: Zij is mijne zuster, zoodat ik ze mij tot eene vrouw zoude genomen hebben? En nu, zie, daar is uwe huisvrouw, neem *ze* en ga henen.
20 En Farao gebood *zijnen* mannen vanwege hem, en zij geleidden hem en zijne huisvrouw en alles wat hij had.

HOOFDSTUK 13.

ALZOO toog Abram op uit Egypte naar het Zuiden, hij en zijne huisvrouw en al wat hij had, en Lot met hem.
2 En Abram was zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud.
3 En hij ging, volgens zijne reizen, van het Zuiden tot Beth-El toe, tot aan de plaats, waar zijne tent in den beginne geweest was, tusschen Beth-El en tusschen Ai;
4 tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeft aldaar den naam des HEEREN aangeroepen. Gen. 12 : 8.
5 En Lot, die met Abram toog, had óók schapen en runderen en tenten.
6 En dat land droeg ze niet om samen te wonen; want hunne have was veel, zoodat zij samen niet konden wonen; Gen. 36 : 7.
7 en er was twist tusschen de herders van Abrams vee en tusschen de herders van Lots vee. Ook woonden toen de Kanaänieten en Ferezieten in dat land. Gen.12:6.
8 En Abram zeide tot Lot: Laat toch geen twisting zijn tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijne herders en tusschen uwe herders; want wij zijn mannen broeders.
9 Is niet het gansche land voor uw aangezicht? Scheid u toch van mij: zoo *gij* de linkerhand *kiest*, zoo zal ik ter rechterhand gaan; en zoo *gij* de rechterhand, zoo zal ik ter linkerhand gaan.
10 En Lot hief zijne oogen op en hij zag de gansche vlakte van den Jordaan, dat hij die geheel bevochtigde: eer de

HEERE Sodom en Gomorra verdorven had, was zij als de hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar

11 Zoo koos Lot voor zich de gansche vlakte van den Jordaan, en Lot trok tegen het Oosten; en zij werden gescheiden, de één van den ander.

12 Abram *dan* woonde in het land Kanaän; en Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom toe.

13 En de mannen van Sodom waren boos en groote zondaars tegen den HEERE. Gen. 18 : 20.

14 En de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was: Hef nu uwe oogen op en zie van de plaats waar gij zijt, noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts;

15 want al dit land, dat gij ziet, dat zal Ik u geven en uwen zade tot in eeuwigheid. Gen. 12 : 7.

16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zoodat indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, ook uw zaad zal geteld worden. Gen. 15 : 5; 28 : 14; 32 : 12.

17 Maak u op, wandel door dit land in zijne lengte en in zijne breedte; want Ik zal het u geven.

18 En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eikenbosschen van Mamré, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde in de dagen van Amrafel, den Koning van Sinear, van Arjoch, den Koning van Ellasar, van Kedorlaomer, den Koning van Elam, en van Tideal, den Koning der volkeren,

2 dat zij krijg voerden met Bera, Koning van Sodom, en met Birsa, Koning van Gomorra, Sinab, Koning van Adama, en Semëber, Koning van Zeboïm, en den Koning van Bela, dat is Zoar.

3 Deze allen voegden zich te zamen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.

4 Twaalf jaar hadden zij Kedorlaomer gediend, maar in het dertiende jaar vielen zij af.

5 Zoo kwam Kedorlaomer in het veertiende jaar, en de Koningen, die met hem waren, en sloegen de Refaieten in Asteroth-Karnaïm, en de Zuzieten in Ham, en de Emieten in Schavé-Kirjathaïm,

6 en de Horieten op hun gebergte Seïr, tot aan het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn is.

7 Daarna keerden zij òm en kwamen te En-Mispat, dat is Kades, en sloegen al het land der Amalekieten, en ook den Amoriet, die te Hazezon-Tamar woonde.

8 Toen toog de Koning van Sodom uit, en de Koning van Gomorra, en de Koning van Adama, en de Koning van Zeboïm, en de Koning van Bela, dat is Zoar; en zij stelden tegen hen slagorde in het dal Siddim:

9 tegen Kedorlaomer, den Koning van Elam, en Tideal, den Koning der volkeren, en Amrafel, den Koning van Sinear, en Arjoch, den Koning van Ellasar; vier Koningen tegen vijf.

10 Het dal nu van Siddim was vol lijmputten; en de Koning van Sodom en Gomorra vluchtten, en vielen aldaar; en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte.

11 En zij namen al de have von Sodom en Gomorra, en al hunne spijs, en trokken weg.

12 Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broeder, en zijne have, en trokken weg; want hij woonde in Sodom.

13 Toen kwam er een die ontkomen was en boodschapte het aan Abram den Hebreër, die woonachtig was aan de eikenbosschen van Mamré, den Amoriet, broeder van Eskol en broeder van Aner, welke Abrams bondgenooten waren.

14 Als Abram hoorde dat zijn broeder gevangen was, zoo wapende hij zijne onderwezenen, de ingeborenen van zijn huis, driehonderd en achttien, en hij jaagde ze na tot Dan toe.

15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijne knechten, en sloeg ze; en hij jaagde ze na tot Hoba toe hetwelk is ter linkerhand van Damascus

16 En hij bracht alle have weder, en ook Lot zijnen broeder en zijne have bracht hij weder, alsook de vrouwen en het volk.

17 En de Koning van Sodom toog uit hem tegemoet (nadat hij wedergekeerd was van het verslaan van Kedorlaomer en van de Koningen, die met hem waren), tot het dal Schavé, dat is, het dal des Konings.

18 En Melchizédek, Koning van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij was een Priester des allerhoogsten Gods. Hebr. 7 : 1.

19 En hij zegende hem en zeide: Gezegend zij Abram Gode, den Allerhoogste, die hemel en aarde bezit;

20 en gezegend zij de allerhoogste God, die uwe vijanden in uwe hand geleverd

heeft. En hij gaf hem de tiende van alles.
21 En de Koning van Sodom zeide tot Abram: Geef mij de zielen, maar neem de have voor u.
22 Doch Abram zeide tot den Koning van Sodom: Ik heb mijne hand opgeheven tot den HEERE, den allerhoogsten God, die hemel en aarde bezit:
23 zoo ik van eenen draad af tot eenen schoenriem toe, ja, zoo ik van alles dat uwe is *iets* neme! opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt.
24 *Het zij* buiten mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer mannen die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamré, laat die hun deel nemen.

HOOFDSTUK 15.

NA deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram; Ik ben u een schild, uw loon zeer groot.
2 Toen zeide Abram: Heere HEERE, wat zult Gij mij geven? daar ik zonder kinderen henenga, en de bezorger van mijn huis is deze Damascener Eliëzer.
3 Voorts zeide Abram: Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn.
4 En zie, het woord des HEEREN was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uwen lijve voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.
5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten en zeide: Zie nu op naar den hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zóó zal uw zaad zijn. Gen. 13: 16. Ex. 32: 13. Deut. 10: 22. Rom. 4: 18. Hebr. 11: 12.
6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem *tot* gerechtigheid. Rom. 4: 3. Gal. 3: 6. Jac. 2: 23.
7 Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeeën, om u dit land te geven om dat erfelijk te bezitten. Gen. 12: 7.
8 En hij zeide: Heere HEERE, waarbij zal ik weten dat ik het erfelijk bezitten zal?
9 En Hij zeide tot hem: Neem Mij eene driejarige vaars, en eene driejarige geit, en eenen driejarigen ram, en eene tortelduif, en eene jonge duif.
10 En hij bracht Hem alle deze, en hij deelde ze middendoor, en hij leide elks deel tegen het andere over; maar het gevogelte deelde hij niet.
11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas, maar Abram joeg het weg.
12 En het geschiedde als de zon was aan het ondergaan, zoo viel een diepe slaap op Abram; en zie, een schrik, *en* groote duisternis viel op hem.
13 Toen zeide Hij tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat van hen niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen ze verdrukken vierhonderd jaar. Ex. 12: 40. Hand. 7: 6. Gal. 3: 17.
14 Doch Ik zal het volk ook richten hetwelk zij zullen dienen, en daarna zullen zij uittrekken met groote have.
15 En gij zult tot uwe vaderen gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden.
16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeeren; want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen.
17 En het geschiedde dat de zon onderging en het duister werd, en zie, daar was een rookende oven en vurige fakkel, die tusschen die stukken doorging. Jer. 34: 19.
18 Te dienzelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Uwen zade heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de groote rivier, de rivier Frath; Gen. 12: 7; 13: 15; 15: 7; 17: 8; 24: 7; 26: 3, 4. Ps. 105: 11. Hand. 7: 5.
19 den Keniet, en den Keniziet, en den Kadmoniet, Neh. 9: 8.
20 en den Hethiet, en den Fereziet, en de Refaieten,
21 en den Amoriet, en den Kanaäniet, en den Girgasiet, en den Jebusiet.

HOOFDSTUK 16.

DOCH Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had eene Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar. Gen. 11: 30.
2 Zoo zeide Sarai tot Abram: Zie toch, de HEERE heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijne dienstmaagd, misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai.
3 Zoo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, hare dienstmaagd, ten einde van tien jaren dat Abram in het land Kanaän gewoond had, en zij gaf ze aan Abram haren man, hem tot eene vrouw.
4 En hij ging in tot Hagar, en zij ontving. Als zij nu zag dat zij ontvangen had, zoo werd hare vrouwe veracht in hare oogen.
5 Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijne dienstmaagd

in uwen schoot gegeven; nu zij ziet dat
zij ontvangen heeft, zoo ben ik veracht in
hare oogen: de HEERE richte tusschen mij
en tusschen u.
6 En Abram zeide tot Saraï: Zie, uwe
dienstmaagd is in uwe hand, doe haar wat
goed is in uwe oogen. En Sarai vernederde
ze, en zij vluchtte van haar aangezicht.
7 En de Engel des HEEREN vond ze aan
eene waterfontein in de woestijn, aan de
fontein op den weg van Sur;
8 en hij zeide: Hagar, gij dienstmaagd van
Sarai, van waar komt gij, en waar zult gij
henengaan? En zij zeide: Ik ben vluchtende
van het aangezicht mijner vrouwe Sarai.
9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot
haar: Keer weder tot uwe vrouwe, en verneder
u onder hare handen.
10 Voorts zeide de Engel des HEEREN
tot haar: Ik zal uw zaad grootelijks vermenigvuldigen,
zoodat het vanwege de
menigte niet zal geteld worden.
11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar:
Zie, gij zijt zwanger en zult eenen zoon
baren, en gij zult zijnen naam Ismaël
noemen, omdat de HEERE uwe verdrukking
aangehoord heeft.
12 En hij zal een woudezel *van een*
mensch zijn; zijne hand zal tegen allen
zijn, en de hand van allen tegen hem; en
hij zal wonen voor het aangezicht aller
zijner broederen. Gen. 25 : 18.
13 En zij noemde den naam des HEEREN
die tot haar sprak: Gij God des aanziens;
want zij zeide: Heb ik ook hier
gezien naar dien, die mij aanziet?
14 Daarom noemde men dien put den
put Lachai-Roï; zie, hij is tusschen Kades
en tusschen Bered.
15 En Hagar baarde Abram eenen zoon;
en Abram noemde den naam zijns zoons,
dien Hagar gebaard had, Ismaël.
16 En Abram was zes en tachtig jaren
oud toen Hagar Ismaël aan Abram baarde.

HOOFDSTUK 17.

ALS nu Abram negen en negentig jaren
oud was, zoo verscheen de HEERE aan
Abram, en zeide tot hem: Ik ben God de
Almachtige: wandel voor mijn aangezicht
en wees oprecht;
2 en Ik zal mijn verbond stellen tusschen
Mij en tusschen u, en Ik zal u gansch
zeer vermenigvuldigen.
3 Toen viel Abram op zijn aangezicht;
en God sprak met hem, zeggende:
4 Mij aangaande, zie, mijn verbond is met
u, en gij zult tot een vader van menigte
der volkeren worden;
5 en uw naam zal niet meer genoemd
worden Abram, [a] maar uw naam zal wezen
Abraham, [b] want Ik heb u gesteld tot een
vader van menigte der volkeren:
a Neh. 9 : 7. *b* Rom. 4 : 17.
6 En Ik zal u gansch zeer vruchtbaar maken,
en Ik zal u tot volken stellen, en Koningen
zullen uit u voortkomen. vs. 16. Gen. 35 : 11.
7 En Ik zal mijn verbond oprichten tusschen
Mij en tusschen u, en tusschen uwen
zade na u in hunne geslachten, tot een
eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen
God, en uwen zade na u.
8 En Ik zal u, en uwen zade na u, het land
uwer vreemdelingschappen geven, het geheele
land Kanaän, tot eeuwige bezitting;
en Ik zal hun tot eenen God zijn. Gen. 12 : 7.
9 Voorts zeide God tot Abraham: Gij
nu zult mijn verbond houden, gij, en uw
zaad na u, in hunne geslachten.
10 Dit is mijn verbond, dat gijlieden
houden zult, tusschen Mij en tusschen u
en tusschen uwen zade na u: dat al wat
mannelijk is u besneden worde.
11 En gij zult het vleesch uwer voorhuid
besnijden; en *dat* zal tot een teeken
zijn van het verbond tusschen Mij en tusschen
u. Hand. 7 : 8. Rom. 4 . 11.
12 Een zoontje dan van acht dagen zal u
besneden worden, al wat mannelijk is in
uwe geslachten: de ingeborene des huizes,
en de gekochte met geld van allen vreemde,
welke niet is van uwen zade; Levit. 12 : 3.
13 de ingeborene uws huizes en de gekochte
met uw geld zal zekerlijk besneden
worden; en mijn verbond zal zijn in uliever
vleesch, ten eeuwigen verbonde.
14 En wat mannelijk is, de voorhuid
hebbende, wiens voorhuidsvleesch niet zal
besneden worden, die ziel zal uit hare
volken uitgeroeid worden: hij heeft mijn
verbond gebroken.
15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult
den naam uwer huisvrouw Sarai niet Sarai
noemen, maar haar naam zal zijn Sara;
16 want Ik zal ze zegenen, en u ook
uit haar eenen zoon geven, ja, Ik zal ze
zegenen, zoodat zij tot volken worden zal:
Koningen der volkeren zullen uit haar
worden. vs. 6. Gen. 35 : 11.
17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht,
en hij lachte; en hij zeide in zijn
hart: Zal eenen die honderd jaar oud is

een kind geboren worden, en zal Sara die negentig jaar oud is, baren?

18 En Abraham zeide tot God: Och dat Ismaël mocht leven voor uw aangezicht!

19 En God zeide: Voorwaar, Sara uwe huisvrouw zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam noemen Isaäk; en Ik zal mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwig verbond zijnen zade na hem. Gen. 18 : 10.

20 En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend en zal hem vruchtbaar maken en hem gansch zeer vermenigvuldigen; twaalf Vorsten zal hij gewinnen en ik zal hem tot een groot volk stellen. Gen. 21 : 13, 18; 25 : 16.

21 Maar mijn verbond zal Ik met Isaäk oprichten, dien u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal.

22 En Hij eindigde met hem te spreken, en God voer op van Abraham.

23 Toen nam Abraham zijnen zoon Ismaël, en alle de ingeborenen zijns huizes, en alle gekochten met zijn geld, al wat mannelijk was onder de lieden des huizes Abrahams, en hij besneed het vleesch hunner voorhuid even tenzelfden dage, gelijk als God met hem gesproken had.

24 En Abraham was oud negen en negentig jaar, als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd;

25 en Ismaël zijn zoon was dertien jaar oud, als hem het vleesch zijner voorhuid besneden werd.

26 Even op dezen zelfden dag werd Abraham besneden, en Ismaël zijn zoon.

27 En alle mannen zijns huizes, de ingeborene des huizes, en de gekochte met geld, van den vreemde af, werden met hem besneden.

HOOFDSTUK 18.

DAARNA verscheen hem de HEERE aan de eikenbosschen van Mamré, als hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd.

2 En hij hief zijne oogen op en zag; en zie, daar stonden drie mannen tegenover hem; als hij ze zag, zoo liep hij hun tegemoet van de deur der tent, en boog zich ter aarde;

3 en hij zeide: Heere, heb ik nu genade gevonden in uwe oogen, zoo ga toch niet van uwen knecht voorbij:

4 dat toch een weinig water gebracht worde, en wascht uwe voeten, en leunt onder dezen boom;

5 en ik zal eene bete broods langen, dat Gij uw hart sterkt; daarna zult Gij voortgaan; daarom dat Gij tot uwen knecht overgekomen zijt. En zij zeiden: Doe zooals gij gesproken hebt.

6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara, en hij zeide: Haast u, kneed drie maten meelbloem en maak koeken.

7 En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teeder en goed, en hij gaf het aan den knecht, die haastte om dat toe te maken.

8 En hij nam boter en melk, en het kalf dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor, en stond bij hen onder dien boom, en zij aten.

9 Toen zeiden zij tot hem: Waar is Sara uwe huisvrouw? En hij zeide: Zie, in de tent.

10 En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen [a]omtrent dezen tijd des levens, en [b]zie, Sara uwe huisvrouw zal eenen zoon hebben. En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter Hem was. a 2 Kon. 4 : 16. b Gen. 17 : 19. Rom. 9 : 9.

11 Abraham nu en Sara waren oud *en* welbedaagd: het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen. Rom. 4 : 19.

12 Zoo lachte Sara bij zichzelve, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat ik oud geworden ben, en mijn heere oud is?

13 En de HEERE zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zoude ik ook waarlijk baren nu ik oud geworden ben?

14 Zoude iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? Ter gezetter tijd zal Ik tot u wederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal eenen zoon hebben.
Job 42 : 2. Jer. 32 : 17. Zach. 8 : 6. Matt. 19 : 26. Marc. 10 : 27. Luc. 1 : 37; 18 : 27.

15 En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelachen; want zij vreesde. En Hij zeide: Neen, maar gij hebt gelachen.

16 Toen stonden die mannen op van daar, en zagen naar Sodom toe; en Abraham ging met hen om hen te geleiden.

17 En de HEERE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?

18 Dewijl Abraham gewis tot een groot en machtig volk worden zal, en alle volkeren der aarde in hem gezegend zullen worden.
Gen. 12 : 3; 22 : 18; 26 : 4; 28 : 14. Hand. 3 : 25. Gal. 3 : 8.

19 Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijnen kinderen en zijnen huize na hem zoude bevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid en gerichte; opdat de HEERE over Abraham brenge,

hetgeen Hij over hem gesproken heeft.
20 Voorts zeide de HEERE: Dewijl het ge-
roep van Sodom en Gomorra groot is, en
dewijl hunne zonde zeer zwaar is, Gen. 13:13.
21 zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar
het geroep, dat tot Mij gekomen is, het
uiterste gedaan hebben; en zoo niet, Ik
zal 't weten. Gen. 19:13.
22 Toen keerden die mannen het aan-
gezicht van daar en gingen naar Sodom;
maar Abraham bleef nog staande voor het
aangezicht des HEEREN.
23 En Abraham trad toe en zeide: Zult
Gij ook den rechtvaardige met den god-
delooze ombrengen?
24 Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen
in de stad: zult Gij ze ook ombrengen, en de
plaats niet sparen om de vijftig rechtvaardi-
gen, die binnen haar zijn?
25 Het zij verre van U zulk een ding te
doen, te dooden den rechtvaardige met den
goddelooze, dat de rechtvaardige zij gelijk
de goddelooze: verre zij het van U! zoude de
Rechter der gansche aarde geen recht doen?
26 Toen zeide de HEERE: Zoo Ik te So-
dom binnen de stad vijftig rechtvaardigen
zal vinden, zoo zal Ik de gansche plaats
sparen om hunnentwil.
27 En Abraham antwoordde en zeide: Zie
toch, ik heb mij onderwonden te spreken
tot den Heere, hoewel ik stof en assche ben:
28 misschien zullen aan de vijftig recht-
vaardigen vijf ontbreken: zult Gij dan om
vijf de gansche stad verderven? En Hij
zeide: Ik zal ze niet verderven, zoo Ik daar
vijf en veertig zal vinden.
29 En hij voer nog voort tot Hem te spre-
ken, en zeide: Misschien zullen aldaar veer-
tig gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal
het niet doen om der veertigen wil.
30 Voorts zeide hij: Dat toch de Heere
niet ontsteke dat ik spreek: misschien
zullen aldaar dertig gevonden worden. En
Hij zeide: Ik zal het niet doen, zoo Ik
aldaar dertig zal vinden. Rigt. 6:39.
31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij
onderwonden te spreken tot den Heere:
misschien zullen daar twintig gevonden
worden. En Hij zeide: Ik zal ze niet ver-
derven om der twintigen wil.
32 Nog zeide hij: Dat toch de Heere niet
ontsteke dat ik alleenlijk ditmaal spreek:
misschien zullen daar tien gevonden wor-
den. En Hij zeide: Ik zal ze niet verder-
ven om der tienen wil.
33 Toen ging de HEERE weg, als Hij ge-
eindigd had tot Abraham te spreken; en
Abraham keerde weder naar zijne plaats.

HOOFDSTUK 19.

EN die twee Engelen kwamen te Sodom
in den avond, en Lot zat in de poort
te Sodom; en als Lot hen zag, stond hij
op hun tegemoet, en boog zich met het
aangezicht ter aarde;
2 en hij zeide: Zie nu, mijne heeren, keert
toch in ten huize van uwen knecht en ver-
nacht, en wascht uwe voeten, en gij zult
vroeg opstaan en gaan uws weegs. En zij
zeiden: Neen, maar wij zullen op de straat
vernachten.
3 En hij hield bij hen zeer aan, zoodat zij
tot hem inkeerden en in zijn huis kwamen;
en hij maakte hun eenen maaltijd, en bakte
ongezuurde koekskens, en zij aten.
4 Eer zij zich te slapen leiden, zoo hebben
de mannen dier stad, de mannen van So-
dom, van den jongste tot den oudste toe,
dat huis omsingeld, het gansche volk, van
het uiterste einde af; Richt. 19:22.
5 en zij riepen Lot toe en zeiden tot
hem: Waar zijn die mannen die dezen
nacht tot u gekomen zijn? Breng ze uit
tot ons, opdat wij ze bekennen.
6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur,
en hij sloot de deur achter zich toe;
7 en hij zeide: Mijne broeders, doet toch
geen kwaad. Richt. 19:23.
8 Zie toch, ik heb twee dochters, die
geen man bekend hebben: ik zal ze nu
tot u uitbrengen, en doet haar zooals het
goed is in uwe oogen; alleen doet dezen
mannen niets, want daarom zijn zij onder de
schaduw mijns daks ingegaan. Richt. 19:24.
9 Toen zeiden zij: Kom verder aan! Voorts
zeiden zij: Deze ééne is gekomen om als
een vreemdeling *hier* te wonen, en zoude
hij alleszins rechter zijn? Nu zullen wij u
meer kwaad doen dan hun. En zij dron-
gen zeer op den man, op Lot, en zij tra-
den toe om de deur open te breken.
10 Doch die mannen staken hunne hand
uit en deden Lot tot zich inkomen in het
huis, en sloten de deur toe.
11 En zij sloegen de mannen, die aan
de deur des huizes waren, met verblindhe-
den, van den kleinste tot aan den grootste,
zoodat zij moede werden om de deur te
vinden. 2 Kon. 6:18.
12 Toen zeiden die mannen tot Lot:
Wien hebt gij hier nog meer? eenen
schoonzoon, of uwe zonen, of uwe doch-

teren, en allen, die gij hebt in deze stad,
breng *ze* uit deze plaats:
13 want wij gaan deze plaats verderven,
omdat het geroep aangaande hen groot geworden is voor het aangezicht des HEEREN,
en de HEERE ons uitgezonden heeft om
haar te verderven. Gen. 18 : 21.
14 Toen ging Lot uit, en sprak tot zijne
schoonzonen, die zijne dochteren nemen
zouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit
deze plaats, want de HEERE gaat deze stad
verderven; maar hij was in de oogen zijner schoonzonen als jokkende.
15 En als de dageraad opging, drongen
de Engelen Lot aan, zeggende: Maak u
op, neem uwe huisvrouw, en uwe twee
dochteren, die voorhanden zijn, opdat gij
in de ongerechtigheid dezer stad niet
omkomt.
16 Maar hij vertoefde: zoo grepen dan
die mannen zijne hand en de hand zijner
vrouw en de hand zijner twee dochteren,
om de verschooning des HEEREN over hem,
en zij brachten hem uit en stelden hem
buiten de stad.
17 En het geschiedde als zij hen uitgebracht hadden naar buiten, zoo zeide Hij:
Behoud u om uws levens wil, zie niet
achter u om en sta niet op deze gansche
vlakte: behoud u naar het gebergte henen,
opdat gij niet omkomt.
18 En Lot zeide tot hen: Neen toch,
Heere:
19 zie toch, uw knecht heeft genade gevonden in uwe oogen, en Gij hebt uwe weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij
gedaan hebt, om mijne ziel te behouden
bij het leven; maar ik zal niet kunnen
behouden worden naar het gebergte henen,
opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve en ik sterve.
20 Zie toch, deze stad is nabij om derwaarts te vluchten, en zij is klein: laat mij
toch derwaarts behouden worden, (is zij
niet klein?) opdat mijne ziel leve.
21 En Hij zeide tot hem: Zie, Ik heb uw
aangezicht opgenomen ook in deze zaak,
dat Ik deze stad niet omkeere, waarvan
gij gesproken hebt;
22 haast u, behoud u derwaarts, want
Ik zal niets kunnen doen totdat gij daarhenen ingekomen zijt. Daarom noemde
men den naam dezer stad Zoar.
23 De zon ging op boven de aarde als
Lot te Zoar inkwam.
24 Toen deed de HEERE zwavel en vuur
over Sodom en over Gomorra regenen, van
den HEERE uit den hemel; Deut. 29 : 23.
Jes. 13 : 19. Jer. 49 : 18; 50 : 40. Amos 4 : 11.
Luc. 17 : 29. 2 Petr. 2 : 6. Jud. vs. 7.
25 en Hij keerde deze steden om, en die
gansche vlakte, en alle inwoners dezer
steden, ook het gewas des lands.
26 En zijne huisvrouw zag òm van achter
hem: en zij werd een zoutpilaar. Luc. 17 : 32.
27 En Abraham maakte zich des morgens
vroeg op, naar de plaats waar hij voor het
aangezicht des HEEREN gestaan had,
Gen. 18 : 22.
28 en hij zag naar Sodom en Gomorra toe,
en naar het gansche land van die vlakte:
en hij zag, en zie, daar ging een rook van
het land op, gelijk de rook eens ovens.
29 En het geschiedde toen God de steden dezer vlakte verdierf, dat God aan
Abraham gedacht, en Hij leidde Lot uit
het midden dezer omkeering, in het omkeeren dier steden, in welke Lot gewoond
had. 2 Petr. 2 : 7.
30 En Lot toog op uit Zoar, en woonde
op den berg, en zijne twee dochters met
hem, want hij vreesde binnen Zoar te wonen; en hij woonde in eene spelonk, hij
en zijne twee dochters.
31 Toen zeide de eerstgeborene tot de
jongste: Onze vader is oud, en daar is geen
man in dit land om tot ons in te gaan
naar de wijze der gansche aarde:
32 kom, laat ons onzen vader wijn te
drinken geven, en bij hem liggen, opdat
wij van onzen vader zaad in het leven
behouden.
33 En zij gaven dien nacht haren vader
wijn te drinken, en de eerstgeborene kwam
en lag bij haren vader; en hij werd het
niet gewaar bij haar nederliggen noch bij
haar opstaan.
34 En het geschiedde des anderen daags
dat de eerstgeborene zeide tot de jongste:
Zie, ik heb gisteren nacht bij mijnen vader gelegen: laat ons ook dezen nacht hem
wijn te drinken geven; ga dan in, lig bij
hem, opdat wij van onzen vader zaad in
het leven behouden.
35 En zij gaven haren vader ook dien
nacht wijn te drinken, en de jongste stond
op, en lag bij hem; en hij werd het niet
gewaar bij haar nederliggen, noch bij haar
opstaan.
36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haren vader.
37 En de eerstgeborene baarde eenen

zoon, en noemde zijnen naam Moab: deze is de vader der Moabieten, tot op dezen dag.
38 En de jongste baarde óók eenen zoon, en noemde zijnen naam Ben-Ammi: deze is de vader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK 20.

EN Abraham reisde van daar naar het land van het Zuiden, en woonde tusschen Kades en tusschen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.
2 Als nu Abraham van Sara zijne huisvrouw gezegd had: Zij is mijne zuster, zoo zond Abimélech, de Koning van Gerar, en nam Sara weg. Gen. 12:13; 26:7.
3 Maar God kwam tot Abimélech in eenen droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt dood om de vrouw die gij weggenomen hebt, want zij is met eenen man getrouwd.
4 Doch Abimélech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: Heere, zult Gij ook een rechtvaardig volk dooden?
5 Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijne zuster? en ook zij heeft gezegd: Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns harten en in reinigheid mijner handen heb ik dit gedaan.
6 En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten haar aan te roeren.
7 Zoo geef dan nu dezes mans huisvrouw weder, want hij is een Profeet, en hij zal voor u bidden, opdat gij leeft; maar zoo gij haar niet wedergeeft, weet dat gij voorzeker sterven zult, gij en al wat het uwe is.
8 Toen stond Abimélech 's morgens vroeg op en riep alle zijne knechten, en sprak alle deze woorden voor hunne ooren; en die mannen vreesden zeer.
9 En Abimélech riep Abraham en zeide tot hem: Wat hebt gij ons gedaan, en wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk eene groote zonde gebracht hebt? Gij hebt daden met mij gedaan die niet moesten gedaan worden.
10 Voorts zeide Abimélech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?
11 En Abraham zeide: Want ik dacht, alleen is de vreeze Gods in deze plaats niet, zoodat zij mij om der wille mijner huisvrouw zullen dooden.
12 En ook is zij waarlijk mijne zuster: zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en zij is mij ter vrouwe geworden.
13 En het is geschied als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen, zoo sprak ik tot haar: Dit zij uwe weldadigheid, die gij bij mij doen zult: aan alle plaats waar wij komen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder.
14 Toen nam Abimélech schapen en runderen, ook dienstknechten en dienstmaagden en gaf ze aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijne huisvrouw weder.
15 En Abimélech zeide: Zie, mijn land is voor uw aangezicht: woon waar het goed is in uwe oogen.
16 En tot Sara zeide hij: Zie, ik heb uwen broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij zij u een deksel der oogen, allen die met u zijn, ja, bij allen, en wees geleerd.
17 En Abraham bad tot God, en God genas Abimélech, en zijne huisvrouw, en zijne dienstmaagden, zoodat zij baarden;
18 want de HEERE had alle de baarmoeders van het huis Abimélechs ganschelijk toegesloten, ter oorzake van Sara, Abrahams huisvrouw.

HOOFDSTUK 21.

EN de HEERE bezocht Sara gelijk Hij gezegd had, en de HEERE deed aan Sara gelijk als Hij gesproken had;
2 en Sara werd bevrucht, en baarde Abraham eenen zoon in zijnen ouderdom, op den gezetten tijd, dien hem God gezegd had. Hebr. 11:11.
3 En Abraham noemde den naam zijns zoons, die hem geboren was, dien Sara hem gebaard had, Isaäk.
4 En Abraham besneed zijnen zoon Isaäk, zijnde acht dagen oud, gelijk God hem geboden had. Gen. 17:12. Hand. 7:8.
5 En Abraham was honderd jaar oud als hem Isaäk zijn zoon geboren werd.
6 En Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al wie het hoort zal met mij lachen.
7 Voorts zeide zij: Wie zoude Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoogd? want ik heb eenen zoon gebaard in zijnen ouderdom.
8 En het kind werd groot, en werd gespeend. Toen maakte Abraham eenen

grooten maaltijd op den dag als Isaäk gespeend werd.

9 En Sara zag den zoon van Hagar de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende,

10 en zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haren zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijnen zoon, met Isaäk, niet erven.

Joh. 8 . 35. Gal. 4 . 30.

11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams oogen, ter oorzake van zijnen zoon.

12 Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uwe oogen over den jongen en over uwe dienstmaagd: al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar hare stem; want in Isaäk zal uw zaad genoemd worden, Rom. 9 · 7 Hebr 11 : 18.

13 doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uw zaad is. vs. 18. Gen. 17 : 20.

14 Toen stond Abraham 's morgens vroeg op, en nam brood en eene flesch water, en gaf ze aan Hagar, die leggende op haren schouder; ook *gaf hij haar* het kind, en zond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de woestijn Ber-Séba.

15 Als nu het water uit de flesch uit was, zoo wierp zij het kind onder een van de struiken,

16 en zij ging en zette zich tegenover, afgaande zoover als die met den boog schieten; want zij zeide: Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover, en hief hare stem op en weende.

17 En God hoorde de stem des jongens, en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel en zeide tot haar: Wat is u, Hagar? Vrees niet, want God heeft naar des jongens stem gehoord, ter plaatse waar hij is.

18 Sta op, hef den jongen op, en houd hem vast met uwe hand, want ik zal hem tot een groot volk stellen.

19 En God opende hare oogen dat zij eenen waterput zag; en zij ging en vulde de flesch met water, en gaf den jongen te drinken.

20 En God was met den jongen, en hij werd groot, en hij woonde in de woestijn, en werd een boogschutter;

21 en hij woonde in de woestijn Paran, en zijne moeder nam hem eene vrouw uit Egypteland.

22 Voorts geschiedde het tenzelfden tijd, dat Abiméleeh, mitsgaders Pichol zijn krijgsoverste, tot Abraham sprak, zeggende: God is met u in alles wat gij doet:

23 zoo zweer mij nu hier bij God: Zoo gij mij of mijnen zoon of mijnen neef liegen zult! Naar de weldadigheid die ik bij u gedaan heb, zult gij doen bij mij en bij het land waarin gij als vreemdeling verkeert.

24 En Abraham zeide: Ik zal zweren.

25 Doch Abraham berispte Abiméleeh ter oorzake eens waterputs, dien Abimélechs knechten met geweld genomen hadden.

26 Toen zeide Abiméleeh: Ik heb niet geweten wie dit stuk gedaan heeft, en ook hebt gij het mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord dan heden.

27 En Abraham nam schapen en runderen en gaf ze aan Abiméleeh; en die beiden maakten een verbond.

28 Doch Abraham stelde zeven ooilammeren der kudde bijzonder.

29 Zoo zeide Abiméleeh tot Abraham: Wat zullen hier deze zeven ooilammeren, die gij bijzonder gesteld hebt?

30 En hij zeide: Dat gij de zeven ooilammeren van mijne hand nemen zult, opdat het mij tot een getuigenis zij, dat ik dezen put gegraven heb.

31 Daarom noemde men die plaats Ber-Séba, omdat die beiden daar gezworen hadden. Gen. 26 : 33.

32 Alzoo maakten zij een verbond te Ber-Séba. Daarna stond Abiméleeh op en Pichol zijn krijgsoverste, en zij keerden weder naar het land der Filistijnen.

33 En hij plantte een bosch in Ber-Séba, en riep aldaar den naam des HEEREN des eeuwigen Gods aan.

34 En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in der Filistijnen land.

HOOFDSTUK 22.

En het geschiedde na deze dingen dat God Abraham verzocht, en Hij zeide tot hem: Abraham! En hij zeide: Zie *hier* ben ik.

2 En Hij zeide: Neem nu uwen zoon, uwen eenige, dien gij liefhebt, Isaäk, en ga henen naar het land Moria en offer hem aldaar tot een brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal.

Hebr. 11 : 17. Jac. 2 : 21.

3 Toen stond Abraham 's morgens vroeg op en zadelde zijnen ezel, en nam twee van zijne jongens met zich, en Isaäk zijnen zoon; en hij kloofde hout voor het brand-

offer, en maakte zich op en ging naar de plaats, die hem God gezegd had.

4 Aan den derden dag, toen hief Abraham zijne oogen op en zag die plaats van verre;

5 en Abraham zeide tot zijne jongens: Blijft gij hier met den ezel, en ik en de jongen zullen henengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeeren.

6 En Abraham nam het hout des brandoffers en leide het op Isaäk zijnen zoon; en hij nam het vuur en het mes in zijne hand, en zij beiden gingen te zamen.

7 Toen sprak Isaäk tot Abraham zijnen vader en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie *hier* ben ik, mijn zoon En hij zeide: Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam tot het brandoffer?

8 En Abraham zeide: God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon. Zoo gingen zij beiden te zamen.

9 En zij kwamen tot de plaats, die God hem gezegd had; en Abraham bouwde aldaar een altaar, en hij schikte het hout, en bond zijnen zoon Isaäk, en leide hem op het altaar boven op het hout;

10 en Abraham strekte zijne hand uit en nam het mes om zijnen zoon te slachten.

11 Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel en zeide: Abraham, Abraham! En hij zeide: Zie *hier* ben ik.

12 Toen zeide hij: Strek uwe hand niet uit naar den jongen, en doe hem niets; want nu weet ik dat gij godvreezend zijt en uwen zoon, uwen eenige, mij niet hebt onthouden

13 Toen hief Abraham zijne oogen op en zag om, en zie, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijne hoornen; en Abraham ging en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons stede.

14 En Abraham noemde den naam van die plaats: De HEERE zal 't voorzien; waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN zal 't voorzien worden.

15 Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweeden male van den hemel,

16 en zeide: Ik zweer bij Mijzelven, spreekt de HEERE: daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uwen zoon, uwen eenige, niet onthouden hebt, Hebr. 6:13, 14

17 voorzeker zal Ik u grootelijks zegenen, [a] en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels en als het zand dat aan den oever der zee is; [b] en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten; [a] Deut. 10 : 22. Neh. 9 : 23. Rom. 4 : 13. Hebr. 11 : 12. [b] Gen. 24 : 60.

18 en in uwen zade zullen gezegend worden alle volken der aarde, naardien gij mijner stem gehoorzaam geweest zijt. Gen. 12 : 3; 18 : 18; 26 : 4; 28 : 14. Hand. 3 : 25. Gal. 3 : 8.

19 Toen keerde Abraham weder tot zijne jongens, en zij maakten zich op, en zij gingen samen naar Ber-Séba; en Abraham woonde te Ber-Séba.

20 En het geschiedde na deze dingen dat men Abraham boodschapte, zeggende: Zie, Milka heeft ook Nahor uwen broeder zonen gebaard:

21 Uz zijnen eerstgeborene, en Buz zijnen broeder, en Kemuël den vader van Aram,

22 en Kesed, en Hazo, en Pildas, en Jidlaf, en Bethuël.

23 (en Bethuël gewon Rebekka); deze acht baarde Milka aan Nahor, den broeder Abrahams.

24 En zijn bijwijf, wier naam was Reüma, die baarde óók, Tebah, en Gaham, en Tahas, en Maächa.

HOOFDSTUK 23.

EN het leven van Sara was honderd en zeven en twintig jaar: dit waren de jaren des levens van Sara.

2 En Sara stierf te Kirjath-Arba, dat is Hebron, in het land Kanaän; en Abraham kwam om Sara te beklagen en haar te beweenen.

3 Daarna stond Abraham op van het aangezicht zijner doode, en hij sprak tot de zonen Heths, zeggende:

4 Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u; geeft mij eene erfbegrafenis bij u, opdat ik mijne doode van voor mijn aangezicht begrave. Hebr. 11 : 13.

5 En de zonen Heths antwoordden Abraham, zeggende tot hem:

6 Hoor ons, mijn heere; gij zijt een Vorst Gods in het midden van ons: begraaf uwe doode in de keur onzer graven; niemand van ons zal zijn graf voor u weren, dat gij uwe doode niet zoudt begraven.

7 Toen stond Abraham op, en boog zich neder voor het volk des lands, voor de zonen Heths;

8 en hij sprak met hen, zeggende: Is het met uwen wil dat ik mijne doode begrave van voor mijn aangezicht, zoo hoort mij, en spreekt voor mij bij Efron, den zoon Zohars,

9 dat hij mij geve de spelonk van Machpela

die hij heeft, die aan het einde van zijnen akker is, dat hij ze mij voor het volle geld geve, tot eene erfbegrafenis in het midden van u.
10 Efron nu zat in het midden der zonen Heths; en Efron, de Hethiet, antwoordde Abraham voor de ooren der zonen Heths, aller dergenen die ter poorte zijner stad ingingen, zeggende:
11 Neen, mijn heere, hoor mij. den akker geef ik u, ook de spelonk die daarin is, die geef ik u; voor de oogen der zonen mijns volks geef ik u die: begraaf uwe doode
12 Toen boog zich Abraham neder voor het aangezicht van het volk des lands,
13 en hij sprak tot Efron voor de ooren van het volk des lands, zeggende: Trouwens, zijt gij 't? Lieve, hoor mij: ik zal het geld des akkers geven, neem het van mij, zoo zal ik mijne doode aldaar begraven.
14 En Efron antwoordde Abraham, zeggende tot hem:
15 Mijn heere, hoor mij: een land van vierhonderd sikkelen zilvers, wat is dat tusschen mij en tusschen u? Begraaf slechts uwe doode.
16 En Abraham luisterde naar Efron, en Abraham woog Efron het geld, waarvan hij gesproken had voor de ooren der zonen Heths, vierhonderd sikkelen zilvers, onder den koopman gangbaar.
17 Alzoo werd Efrons akker, die in Machpela was, die tegenover Mamré *lag*, de akker, en de spelonk die daarin was, en al het geboomte dat op den akker *stond*, dat rondom in zijne gansche landpale was, bevestigd
18 aan Abraham tot eene bezitting voor de oogen der zonen Heths, bij allen die tot zijne stadspoort ingingen
19 En daarna begroef Abraham zijne huisvrouw Sara in de spelonk des akkers van Machpela, tegenover Mamré. dat is Hebron, in het land Kanaän.
20 Alzoo werd die akker, en de spelonk die daarin was, aan Abraham bevestigd tot eene erfbegrafenis, van de zonen Heths.

HOOFDSTUK 24

ABRAHAM nu was oud *en* welbedaagd, en de HEERE had Abraham in alles gezegend.
2 Zoo sprak Abraham tot zijnen knecht, den oudsten zijns huizes, regeerende over alles dat hij had: Leg toch uwe hand onder mijne heup,
3 opdat ik u doe zweren bij den HEERE, den God des hemels en den God der aarde, dat gij voor mijnen zoon geene vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaänieten in het midden derwelken ik woon,
4 maar dat gij naar mijn land en naar mijne maagschap trekken en mijnen zoon Isaäk eene vrouw nemen zult.
5 En de knecht zeide tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land: zal ik dan uwen zoon moeten wederbrengen in het land waar gij uitgetogen zijt?
6 En Abraham zeide tot hem: Wacht u dat gij mijnen zoon niet weder daarhenen brengt.
7 De HEERE, de God des hemels, die mij uit mijns vaders huis en uit het land mijner maagschap genomen heeft, en die tot mij gesproken heeft, en die mij gezworen heeft, zeggende: Uwen zade zal Ik dit land geven: die zelf zal zijnen Engel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijnen zoon van daar eene vrouw neemt.
Gen. 12:7.
8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zoo zult gij rein zijn van dezen mijnen eed; alleenlijk breng mijnen zoon daar niet weder henen.
9 Toen leide de knecht zijne hand onder Abrahams zijns heeren heup, en hij zwoer hem over deze zaak.
10 En de knecht nam tien kemelen van zijns heeren kemelen en toog henen; en al het goed zijns heeren was in zijne hand; en hij maakte zich op, en toog henen naar Mesopotamië, naar de stad Nahors.
11 En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad bij eenen waterput op den avondtijd, ten tijde als de putsters uitkwamen;
12 en hij zeide: HEERE, God mijns heeren Abrahams, doe *ze* mij toch heden ontmoeten, en doe weldadigheid bij Abraham, mijnen heere.
13 Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren der mannen dezer stad zijn uitgaande om water te putten:
14 zoo geschiede het, dat die jonge dochter, tot welke ik zal zeggen: Neig toch uwe kruik, dat ik drinke, en die zal zeggen: Drink, en ik zal ook uwe kemelen drenken, degene *zij* die Gij uwen knecht Isaäk toegewezen hebt, en dat ik daaraan erkenne dat Gij weldadigheid bij mijnen heere gedaan hebt,

15 En het geschiedde eer hij geëindigd had te spreken, zie, zoo kwam Rebekka uit, welke aan Bethuël geboren was, den zoon van Milka, huisvrouw van Nahor, den broeder Abrahams, en zij had hare kruik op haren schouder. Gen. 22 23.
16 En die jonge dochter was zeer schoon van aangezicht, eene maagd, en geen man had haar bekend, en zij ging af naar de fontein, en vulde hare kruik, en ging op.
17 Toen liep die knecht haar tegemoet, en hij zeide: Laat mij toch een weinig water uit uwe kruik drinken.
18 En zij zeide Drink, mijn heer, en zij haastte zich en liet hare kruik neder op hare hand, en gaf hem te drinken.
19 Als zij nu voleindigd had hem drinken te geven, zeide zij Ik zal ook voor uwe kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken.
20 En zij haastte zich en goot hare kruik uit in den drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij putte voor alle zijne kemelen
21 En de man ontzette zich over haar, stilzwijgende, om te merken of de Heere zijnen weg voorspoedig gemaakt had of niet.
22 En het geschiedde als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewicht was een halve sikkel, en twee armringen aan hare handen, welker gewicht was tien *sikkelen* gouds.
23 Want hij had gezegd Wiens dochter zijt gij? geef het mij toch te kennen is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons om te vernachten?
24 En zij had tot hem gezegd Ik ben de dochter Bethuëls, des zoons van Milka, dien zij Nahor gebaard heeft
25 Voorts had zij tot hem gezegd Ook is er stroo en veel voeder bij ons, ook plaats om te vernachten
26 Toen neigde die man zijn hoofd en aanbad den Heere,
27 en hij zeide Geloofd zij de Heere, de God mijns heeren Abrahams, die zijne weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijnen heer; aangaande mij, de Heere heeft mij op dezen weg geleid naar het huis van mijns heeren broederen
28 En die jonge dochter liep en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.
29 En Rebekka had eenen broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot den man naar buiten tot de fontein.
30 En het geschiedde als hij dat voorhoofdsiersel gezien had en de armringen aan de handen zijner zuster, en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende · Alzóó heeft die man tot mij gesproken zoo kwam hij tot dien man, en zie, hij stond bij de kemelen bij de fontein;
31 en hij zeide · Kom in, gij gezegende des Heeren waarom zoudt gij buiten staan? Want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen.
32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemelen, en men gaf den kemelen stroo en voeder; en water om zijne voeten te wasschen en de voeten der mannen, die bij hem waren.
33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide Ik zal niet eten totdat ik mijne woorden gesproken heb. En hij zeide. Spreek.
34 Toen zeide hij Ik ben Abrahams knecht,
35 en de Heere heeft mijnen heer zeer gezegend, zoodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen en runderen, en zilver en goud, en knechten en maagden, en kemelen en ezels.
36 En Sara, mijns heeren huisvrouw, heeft mijnen heere eenen zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven alles wat hij heeft. Gen. 25 · 5.
37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende Gij zult mijnen zoon geene vrouw nemen van de dochteren der Kanaänieten, in welker land ik woon,
38 maar gij zult trekken naar mijns vaders huis en naar mijn geslacht, en zult mijnen zoon eene vrouw nemen
39 Toen zeide ik tot mijnen heer Misschien zal mij die vrouw niet volgen.
40 En hij zeide tot mij. De Heere voor wiens aangezicht ik gewandeld heb, zal zijnen Engel met u zenden en Hij zal uwen weg voorspoedig maken, dat gij mijnen zoon eene vrouw neemt uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.
41 Dan zult gij van mijnen eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; en indien zij ze u niet geven, zoo zult gij rein zijn van mijnen eed.
42 En ik kwam heden aan de fontein, en ik zeide O Heere, God mijns heeren Abrahams, zoo Gij nu mijnen weg voorspoedig maken zult op welken ik ga:

43 zie, ik sta bij de waterfontein; zoo geschiede het, dat de maagd die uitkomen zal om te putten, en tot welke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig water te drinken uit uwe kruik,

44 en die tot mij zal zeggen: Drink gij óók en ik zal ook voor uwe kemelen putten, dat deze die vrouw zij, die de HEERE aan mijns heeren zoon heeft toegewezen.

45 Eer ik geëindigd had te spreken in mijn hart, zie zoo kwam Rebekka uit, en had hare kruik op haren schouder, en zij kwam af tot de fontein en putte; en ik zeide tot haar: Geef mij toch te drinken.

46 Zoo haastte zij zich en liet hare kruik van zich neder, én zeide: Drink gij, en ik zal ook uwe kemelen drenken; en ik dronk, en zij drenkte ook de kemelen.

47 Toen vraagde ik haar en zeide: Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochter van Bethuël, den zoon Nahors, welken Milka hem gebaard heeft. Zoo leide ik het voorhoofdsiersel op haar aangezicht, en de armringen aan hare handen;

48 en ik neigde mijn hoofd en aanbad den HEERE, en ik loofde den HEERE, den God mijns heeren Abrahams, die mij op den rechten weg geleid had, om de dochter van mijns heeren broeder voor zijnen zoon te nemen.

49 Nu dan, zoo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijnen heere doen zult, geeft het mij te kennen; en zoo niet, geeft het mij *óók* te kennen; opdat ik mij ter rechter- of ter linkerhand wende.

50 Toen antwoordden Laban en Bethuël en zeiden: Van den HEERE is deze zaak voortgekomen, wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken:

51 zie Rebekka is voor uw aangezicht, neem haar en trek henen; zij zij uws heeren zoons vrouw, gelijk de HEERE gesproken heeft.

52 En het geschiedde als Abrahams knecht hunne woorden hoorde, zoo boog hij zich ter aarde voor den HEERE.

53 En de knecht langde voort zilveren kleinoodiën en gouden kleinoodiën en kleederen, en hij gaf ze aan Rebekka; hij gaf ook haren broeder en harer moeder kostbaarheden.

54 Toen aten en dronken zij, hij en de mannen die bij hem waren, en zij vernachtten: en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij trekken tot mijnen heere.

55 Toen zeide haar broeder, en hare moeder: Laat de jonge dochter een dag of tien bij ons blijven; daarna zult gij gaan.

56 Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet op, dewijl de HEERE mijnen weg voorspoedig gemaakt heeft; laat mij trekken, dat ik tot mijnen heere ga.

57 Toen zeiden zij: Laat ons de jonge dochter roepen, en haren mond vragen.

58 En zij riepen Rebekka en zeiden tot haar: Zult gij met dezen man trekken? En zij antwoordde: Ik zal trekken.

59 Toen lieten zij Rebekka hunne zuster en hare voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht en zijne mannen;

60 en zij zegenden Rebekka en zeiden tot haar: O onze zuster, word gij tot duizenden millioenen, en uw zaad bezitte de poort zijner haters. Gen. 22:17.

61 En Rebekka maakte zich op met hare jonge dochteren, en zij reden op kemelen, en volgden den man; en die knecht nam Rebekka en toog henen.

62 Isaäk nu kwam van daar men komt tot den put Lachai-Roï; en hij woonde in het Zuiderland.

63 En Isaäk was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van den avond, en hij hief zijne oogen op en zag toe, en zie, de kemelen kwamen.

64 Rebekka hief óók hare oogen op en zij zag Izaäk, en zij viel van den kemel af;

65 en zij zeide tot den knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt? En de knecht zeide: Dat is mijn heere. Toen nam zij den sluier en bedekte zich.

66 En de knecht vertelde Isaäk alle de zaken, die hij gedaan had.

67 En Isaäk bracht haar in de tent zijner moeder Sara; en hij nam Rebekka en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief. Alzoo werd Isaäk getroost na zijn moeders *dood*.

HOOFDSTUK 25.

EN Abraham voer voort en nam eene vrouw, wier naam was Ketura. 1 Kron. 1:32, 33.

2 En zij baarde hem Zimran, en Joksan, en Medan, en Midian, en Jisbak, en Suah.

3 En Joksan gewon Scheba en Dedan; en de zonen Dedans waren de Assurieten, en Letusieten, en Leümmieten.

4 En de zonen Midians waren Efa, en Efer, en Henoch, en Abida, en Eldaä: deze allen waren zonen van Ketura.

5 Doch Abraham gaf Isaäk al wat hij had; Gen. 24 : 36.

6 maar den zonen der bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken, en zond ze weg van zijnen zoon Isaäk, terwijl hij nog leefde, oostwaarts naar het land van het Oosten.

7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en zeventig jaren;

8 en Abraham gaf den geest, en stierf in goeden ouderdom, oud en *des levens* zat, en hij werd tot zijne volken verzameld.

9 En Isaäk en Ismaël, zijne zonen, begroeven hem in de spelonk van Machpela, in den akker van Efron, den zoon van Zohar, den Hethiet, welke tegenover Mamré is: Gen. 23 : 17.

10 *in* den akker, dien Abraham van Heths zonen gekocht had; daar is Abraham begraven, en Sara zijne huisvrouw. Gen. 23 : 19.

11 En het geschiedde na Abrahams dood, dat God Isaäk zijnen zoon zegende; en Isaäk woonde bij den put Lachai-Roï.

12 Dit nu zijn de geboorten Ismaëls, des zoons Abrahams, dien Hagar, Sara's Egyptische dienstmaagd, Abraham gebaard heeft.

13 en dit zijn de namen der zonen Ismaëls, met hunne namen naar hunne geboorten: de eerstgeborene Ismaëls, Nebajoth; daarna Kedar, en Adbeël, en Mibsam, 1 Kron. 1 : 29-31.

14 en Misma, en Duma, en Massa,

15 Hadar, en Tema, Jetur, Nafis, en Kedma.

16 Dit zijn de zonen Ismaëls, en dit zijn hunne namen, in hunne dorpen en paleizen, twaalf Vorsten naar hunne volkeren. Gen. 17 : 20.

17 En dit zijn de jaren des levens van Ismaël, honderd en zeven en dertig jaren; en hij gaf den geest en stierf, en hij werd verzameld tot zijne volkeren.

18 En zij woonden van Havila tot Sur toe, hetwelk tegenover Egypte is, waar gij gaat naar Assur; hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezicht aller zijner broederen. Gen. 16 : 12.

19 Dit nu zijn de geboorten Isaäks, des zoons Abrahams: Abraham gewon Isaäk.

20 En Isaäk was veertig jaar oud, als hij Rebekka, de dochter Bethuëls, des Syriërs, uit Paddan-Aram, de zuster van Laban den Syriër, zich ter vrouwe nam.

21 En Isaäk bad den HEERE zeer in de tegenwoordigheid van zijne huisvrouw, want zij was onvruchtbaar; en de HEERE liet zich van hem verbidden, zoodat Rebekka zijne huisvrouw zwanger werd. Rom. 9 : 12.

22 En de kinderen stieten zich te zamen in haren lijve. Toen zeide zij: Is het zoo? waarom ben ik dus? en zij ging om den HEERE te vragen.

23 En de HEERE zeide tot haar: Twee volkeren zijn in uwen buik, en twee natiën zullen zich uit uw ingewand vanéén scheiden; en het éene volk zal sterker zijn dan het andere volk, en de meerdere zal den mindere dienen. Rom. 9 : 10.

24 Als nu hare dagen vervuld waren om te baren, zie, zoo waren tweelingen in haren buik.

25 En de eerste kwam uit, ros; hij was geheel als een haren kleed: daarom noemden zij zijnen naam Esau.

26 En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Esaus verzenen hield: daarom noemde men zijnen naam Jakob. En Isaäk was zestig jaar oud als hij ze gewon. Hos. 12 : 4.

27 Als nu deze jongens groot werden, werd Esau een man, verstandig op de jacht, een veldman; maar Jakob werd een oprecht man, wonende in tenten.

28 En Isaäk had Esau lief, want het wildbraad was naar zijnen mond; maar Rebekka had Jakob lief

29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Esau kwam uit het veld, en was moede.

30 En Esau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen van dat roode, dat roode daar, want ik ben moede: daarom heeft men zijnen naam genoemd Edom. Gen. 36 : 1.

31 Toen zeide Jakob: Verkoop mij op dezen dag uwe eerstgeboorte.

32 En Esau zeide: Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?

33 Toen zeide Jakob: Zweer mij op dezen dag. En hij zwoer hem; en hij verkocht Jakob zijne eerstgeboorte. Hebr. 12 : 16.

34 En Jakob gaf Esau brood en het linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging henen: alzoo verachtte Esau de eerstgeboorte.

HOOFDSTUK 26.

EN daar was honger in dat land, behalve den eersten honger, die in de dagen Abrahams geweest was: daarom toog Isaäk tot Abimélech, der Filistijnen Koning, naar Gerar. Gen. 12 : 10.

2 En de HEERE verscheen hem en zeide:

Trek niet af naar Egypte: woon in het
land, dat Ik u aanzeggen zal;
3 woon als vreemdeling in dit land, en
Ik zal met u zijn en zal u zegenen; want
u en uwen zade zal Ik alle deze landen
geven, en Ik zal den eed bevestigen, dien
ik Abraham uwen vader gezworen heb;
Gen. 12 : 7.
4 en Ik zal uw zaad vermenigvuldigen
als de sterren des hemels, en Ik zal uwen
zade alle deze landen geven; en in uwen
zade zullen gezegend worden alle volken
der aarde; Gen. 12 : 3; 18 : 18; 22 : 18; 28 : 14.
Hand. 3 : 25. Gal. 3 : 8.
5 daarom dat Abraham mijner stemme
gehoorzaam geweest is, en heeft onder-
houden mijn bevel, mijne geboden, mijne
inzettingen, en mijne wetten.
6 Alzoo woonde Isaäk te Gerar.
7 En als de mannen van die plaats hem
vraagden van zijne huisvrouw, zeide hij:
Zij is mijne zuster; want hij vreesde te
zeggen: mijne huisvrouw, opdat mij mis-
schien, *zeide hij*, de mannen dezer plaats
niet dooden om Rebekka; want zij was
schoon van aangezicht. Gen. 12 : 13; 20 : 2.
8 En het geschiedde als hij eenen langen
tijd daar geweest was, dat Abimélech de
Koning der Filistijnen ten venster uitkeek,
en hij zag, dat, zie, Isaäk was jokkende
met Rebekka zijne huisvrouw.
9 Toen riep Abimélech Isaäk en zeide:
Voorwaar, zie, zij is uwe huisvrouw: hoe
hebt gij dan gezegd: Zij is mijne zuster?
En Isaäk zeide tot hem: Want ik zeide:
Dat ik niet misschien om harentwil sterve.
10 En Abimélech zeide: Wat is dit *dat*
gij ons gedaan hebt? Lichtelijk had een
van dit volk bij uwe huisvrouw gelegen,
zoodat gij eene schuld over ons zoudt ge-
bracht hebben.
11 En Abimélech gebood den ganschen
volke, zeggende: Zoo wie dezen man of
zijne huisvrouw aanroert, zal voorzeker
gedood worden.
12 En Isaäk zaaide in dat land, en hij
vond in dat jaar honderd maten, want de
Heere zegende hem.
13 En die man werd groot, ja, hij werd
gaandeweg grooter, totdat hij zeer groot
geworden was;
14 en hij had bezitting van schapen en
bezitting van runderen en groot gezin,
zoodat hem de Filistijnen benijdden.
15 En alle de putten die zijns vaders
knechten in de dagen van zijnen vader
Abraham gegraven hadden, die stopten de
Filistijnen en vulden ze met aarde.
16 Ook zeide Abimélech tot Isaäk: Trek
van ons, want gij zijt veel machtiger ge-
worden dan wij.
17 Toen toog Isaäk van daar en hij le-
gerde zich in het dal van Gerar, en
woonde aldaar.
18 Als nu Isaäk wedergekeerd was, groef
hij de waterputten op, die zij ten tijde
Abrahams zijns vaders gegraven, en die
de Filistijnen na Abrahams dood toege-
stopt hadden; en hij noemde derzelver
namen naar de namen, waarmede zijn
vader die genoemd had.
19 De knechten Isaäks dan groeven in
dat dal, en zij vonden aldaar eenen put
van levend water;
20 en de herders van Gerar twistten
met Isaäks herders, zeggende: Dit water
hoort ons toe: daarom noemde hij den
naam van dien put Esek, omdat zij met
hem gekeven hadden.
21 Toen groeven zij eenen anderen put,
en daar twistten zij óók over: daarom
noemde hij zijnen naam Sitna.
22 En hij brak van daar op, en groef
eenen anderen put, en zij twistten over
dien niet; daarom noemde hij zijnen naam
Rehoboth, en zeide: Want nu heeft ons
de Heere ruimte gemaakt, en wij zijn
gewassen in dit land.
23 Daarna toog hij van daar op naar
Ber-Séba.
24 En de Heere verscheen hem in dien
nacht, en zeide: Ik ben de God van
Abraham uwen vader: vrees niet, want
Ik ben met u, en Ik zal u zegenen en
uw zaad vermenigvuldigen, om Abrahams
mijns knechts wille.
25 Toen bouwde hij daar een altaar,
en riep den naam des Heeren aan; en
hij sloeg aldaar zijne tent op, en Isaäks
knechten groeven daar eenen put.
26 En Abimélech trok tot hem van Ge-
rar, met Ahuzzath zijnen vriend en Pichol
zijnen krijgsoverste.
27 En Isaäk zeide tot hen: Waarom zijt
gij tot mij gekomen, daar gij mij haat
en mij van u hebt weggezonden?
28 En zij zeiden: Wij hebben duidelijk
gezien dat de Heere met u is; daarom heb-
ben wij gezegd: Laat toch een eed tus-
schen ons zijn, tusschen ons en tusschen
u, en laat ons een verbond met u maken:
29 zoo gij bij ons kwaad doet, gelijk als

wij u niet aangeroerd hebben en gelijk als
wij bij u alleenlijk goed gedaan hebben,
en hebben u in vrede laten vertrekken!
Gij zijt nu de gezegende des HEEREN.
30 Toen maakte hij hun een maaltijd,
en zij aten en dronken.
31 En zij stonden des morgens vroeg
op, en zwoeren de één den ander; daarna
liet ze Isaäk gaan, en zij togen van hem
in vrede.
32 En het geschiedde tenzelfden dage,
dat Isaäks knechten kwamen en boodschapten
hem van de zaak des puts, dien
zij gegraven hadden, en zij zeiden hem:
Wij hebben water gevonden.
33 En hij noemde denzelven Séba: daarom
is de naam dier stad Ber-Séba, tot
op dezen zelfden dag. Gen. 21 : 31.
34 Als nu Esau veertig jaar oud was,
nam hij tot vrouw Judith, de dochter
van Beëri den Hethiet, en Basmath, de
dochter Elons des Hethiets.
35 En deze waren Isaäk en Rebekka
eene bitterheid des geestes.

HOOFDSTUK 27.

EN het geschiedde als Isaäk oud geworden
was, en zijne oogen donker geworden
waren, dat hij niet zien kon, toen
riep hij Esau zijnen grootsten zoon, en
zeide tot hem: Mijn zoon! En hij zeide
tot hem: Zie *hier* ben ik.
2 En hij zeide: Zie nu, ik ben oud geworden,
ik weet den dag mijns doods niet:
3 nu dan, neem toch uw gereedschap,
uwen pijlkoker en uwen boog, en ga uit
in het veld, en jaag mij een wildbraad;
4 en maak mij smakelijke spijzen, zooals
ik ze gaarne heb, en breng ze mij,
dat ik ete; opdat mijne ziel u zegene eer
ik sterve.
5 Rebekka nu hoorde toe als Isaäk tot zijnen
zoon Esau sprak; en Esau ging in
het veld om een wildbraad te jagen, dat
hij het inbracht.
6 Toen sprak Rebekka tot Jakob haren
zoon, zeggende: Zie, ik heb uwen vader
tot Esau uwen broeder hooren spreken,
zeggende:
7 Breng mij een wildbraad, en maak mij
smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik
zal u zegenen voor het aangezicht des
HEEREN, vóór mijnen dood.
8 Nu dan, mijn zoon, hoor mijne stem
in hetgeen dat ik u gebied:
9 ga nu henen tot de kudde, en haal
mij van daar twee goede geitenbokjes;
en ik zal ze uwen vader maken tot smakelijke
spijzen, gelijk als hij gaarne heeft;
10 en gij zult ze uwen vader brengen,
en hij zal eten, opdat hij u zegene vóór
zijnen dood.
11 Toen zeide Jakob tot Rebekka zijne
moeder: Zie, mijn broeder Esau is een
harig man, en ik ben een glad man:
12 misschien zal mijn vader mij betasten,
en ik zal in zijne oogen zijn als een
bedrieger: zoo zoude ik eenen vloek over
mij halen, en niet eenen zegen.
13 En zijne moeder zeide tot hem: Uw
vloek zij op mij, mijn zoon: hoor alleen
naar mijne stem, en ga, haal ze mij.
14 Toen ging hij, en hij haalde ze en
bracht ze zijner moeder, en zijne moeder
maakte smakelijke spijzen, gelijk als zijn
vader gaarne had.
15 Daarna nam Rebekka Esaus haars
grootsten zoons kostelijke kleederen, die
zij bij zich in huis had, en zij trok ze
Jakob haren kleinsten zoon aan;
16 en de vellen van de geitenbokjes trok
zij over zijne handen en over de gladdigheid
van zijnen hals;
17 en zij gaf de smakelijke spijzen en
het brood, dewelke zij toegemaakt had, in
de hand Jakobs haars zoons.
18 En hij kwam tot zijnen vader en
zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, *hier*
ben ik; wie zijt gij, mijn zoon?
19 En Jakob zeide tot zijnen vader:
Ik ben Esau uw eerstgeborene; ik heb
gedaan gelijk als gij tot mij gesproken
hadt; sta toch op, zit, en eet van mijn
wildbraad, opdat uwe ziel mij zegene.
20 Toen zeide Isaäk tot zijnen zoon:
Hoe is dit, *dat* gij het zoo haastig gevonden
hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat
de HEERE uw God het heeft doen
ontmoeten voor mijn aangezicht.
21 En Isaäk zeide tot Jakob: Nader
toch, dat ik u betaste, mijn zoon, of gij
mijn zoon Esau zelf zijt of niet.
22 Toen kwam Jakob bij, tot zijnen vader
Isaäk, die hem betastte; en hij zeide: De
stem is Jakobs stem, maar de handen zijn
Esaus handen.
23 Doch hij kende hem niet; omdat zijne
handen harig waren gelijk zijns broeders
Esaus handen; en hij zegende hem.
24 En hij zeide: Zijt gij mijn zoon Esau
zelf? En hij zeide: Ik ben 't.
25 Toen zeide hij: Stel het nabij mij,

dat ik van het wildbraad mijns zoons ete, opdat mijne ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bracht hem ook wijn, en hij dronk.
26 En zijn vader Isaäk zeide tot hem: Kom toch bij en kus mij, mijn zoon.
27 En hij kwam bij en hij kuste hem; toen rook hij den reuk zijner kleederen en zegende hem, en hij zeide: Zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds hetwelk de HEERE gezegend heeft. Hebr. 11 : 20.
28 Zoo geve u dan God van den dauw des hemels en de vettigheden der aarde, en menigte van tarwe en most.
29 Volken zullen u dienen en natiën zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uwe broederen, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen; vervloekt moet hij zijn zoo wie u vervloekt, en zoo wie u zegent zij gezegend. Gen. 12 . 3.
30 En het geschiedde als Isaäk voleindigd had Jakob te zegenen, zoo geschiedde het toen Jakob maar even van zijns vaders Isaäks aangezicht uitgegaan was, dat Esau zijn broeder van zijne jacht kwam.
31 Hij nu óók maakte smakelijke spijzen toe, en bracht ze tot zijnen vader; en hij zeide tot zijnen vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns zoons, opdat uwe ziel mij zegene.
32 En Isaäk zijn vader zeide tot hem: Wie zijt gij? En hij zeide: Ik ben uw zoon, uw eerstgeborene, Esau.
33 Toen verschrikte Isaäk met zeer groote verschrikking gansch zeer, en zeide· Wie is hij dan, die het wildbraad gejaagd en tot mij gebracht heeft? En ik heb van alles gegeten eer gij kwaamt, en heb hem gezegend: ook zal hij gezegend wezen
34 Als Esau de woorden zijns vaders hoorde, zoo schreeuwde hij met eenen grooten en bitteren schreeuw gansch zeer, en hij zeide tot zijnen vader: Zegen mij, ook mij, mijn vader!
35 En hij zeide: Uw broeder is gekomen met bedrog, en heeft uwen zegen weggenomen.
36 Toen zeide hij: Is 't niet omdat men zijnen naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? Mijne eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijnen zegen genomen. Voorts zeide hij: Hebt gij dan geenen zegen voor mij uitbehouden? Gen. 25 : 33.
37 Toen antwoordde Isaäk en zeide tot Esau: Zie, ik heb hem eenen heer over u gesteld, en alle zijne broeders heb ik hem tot knechten gegeven, en ik heb hem met koren en most ondersteund: wat zal ik u dan nu doen, mijn zoon?
38 En Esau zeide tot zijnen vader: Hebt gij *maar* dezen éénen zegen, mijn vader? Zegen mij, ook mij, mijn vader! En Esau hief zijne stem op en weende. Hebr. 12 . 17.
39 Toen antwoordde zijn vader Isaäk en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uwe woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af *zult gij gezegend zijn.* Hebr. 11 : 20.
40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uwen broeder dienen; doch het zal geschieden als gij heerschen zult, dan zult gij zijn juk van uwen hals afrukken.
41 En Esau haatte Jakob om dien zegen waarmede zijn vader hem gezegend had, en Esau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik zal mijnen broeder Jakob dooden.
42 Toen aan Rebekka deze woorden van Esau haren grootsten zoon geboodschapt werden, zoo zond zij henen en ontbood Jakob haren kleinsten zoon, en zeide tot hem: Zie, uw broeder Esau troost zich over u, dat hij u dooden zal.
43 Nu. dan, mijn zoon, hoor naar mijne stem en maak u op, vlied gij naar Haran, tot Laban mijnen broeder,
44 en blijf bij hem eenige dagen, totdat de hittige gramschap uws broeders keere,
45 totdat de toorn uws broeders van u afkeere, en hij vergeten hebbe hetgeen gij hem gedaan hebt; dan zal ik zenden en u van daar nemen: waarom zoude ik ook van u beiden beroofd worden op éénen dag?
46 En Rebekka zeide tot Isaäk: Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de dochteren Heths: indien Jakob eene vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk deze zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?

HOOFDSTUK 28.

EN Isaäk riep Jakob en zegende hem, en gebood hem, en zeide tot hem: Neem geene vrouw van de dochteren Kanaäns:
2 maak u op, ga naar Paddan-Aram, ten huize van Bethuël, uw moeders vader, en neem u van daar eene vrouw van de dochteren Labans, uw moeders broeder.
3 En God almachtig zegene u, en make u vruchtbaar en vermenigvuldige u, dat

gij tot eene menigte van volkeren wordt; Gen. 35 : 11 ; 48 : 4.

4 en Hij geve u den zegen Abrahams, u en uwen zade met u, opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God Abraham gegeven heeft. Gen. 12 : 7

5 Alzoo zond Isaäk Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-Aram, tot Laban, Bethuëls zoon, den Syriër, den broeder van Rebekka, Jakobs en Esaus moeder. Hos. 12 : 13.

6 Als nu Esau zag dat Izaäk Jakob gezegend, en hem naar Paddan-Aram weggezonden had om zich van daar eene vrouw te nemen; *en* als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geene vrouw van de dochteren Kanaäns;

7 en dat Jakob zijnen vader en zijner moeder gehoorzaam geweest was en naar Paddan-Aram getrokken was;

8 en dat Esau zag dat de dochteren Kanaäns kwaad waren in de oogen Isaäks zijns vaders,

9 zoo ging Esau tot Ismaël, en nam zich tot eene vrouw, boven zijne vrouwen, Mahalath, de dochter Ismaëls, des zoons Abrahams, de zuster van Nebajoth.

10 Jakob dan toog uit van Ber-Séba en ging naar Haran.

11 En hij geraakte op eene plaats waar hij vernachtte, want de zon was ondergegaan; en hij nam van de steenen dier plaats, en maakte zijne hoofdpeluw, en leide zich te slapen te dierzelfder plaatse.

12 En hij droomde; en zie, eene ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte; en zie, de Engelen Gods klommen daarbij op en neder. Joh. 1 : 52.

13 En zie, de HEERE stond op dezelve, en zeide: Ik ben de HEERE, de God uws vaders Abrahams en de God Isaäks: dit land waarop gij ligt te slapen, zal Ik u geven en uwen zade.

14 [a] En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken *in menigte*, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en [b] in u en in uwen zade zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. a Gen. 13 : 16; 32 : 12. b Gen. 12 : 3; 18 : 18; 22 : 18; 26 : 4. Hand. 3 : 25. Gal. 3 : 8.

15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal waar gij henentrekken zult, en Ik zal u wederbrengen in ditzelfde land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben hetgeen Ik tot u gesproken heb.

16 Toen nu Jakob van zijnen slaap ontwaakte, zeide hij: Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb 't niet geweten.

17 En hij vreesde, en zeide: Hoe vreeselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels.

18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op, en hij nam dien steen, dien hij tot zijne hoofdpeluw gelegd had, en zette hem tot een opgericht teeken, en goot daar olie boven op; Gen. 31 : 13; 35 : 14.

19 en hij noemde den naam dier plaats Beth-El, daar toch de naam dier stad te voren was Luz. Gen. 35 : 7, 15.

20 En Jakob beloofde eene gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen weg dien ik reis, en mij gegeven zal hebben brood om te eten en kleederen om aan te trekken,

21 en ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn: zoo zal de HEERE mij tot eenen God zijn,

22 en deze steen, dien ik tot een opgericht teeken gezet heb, zal een huis Gods wezen, en alles wat Gij mij geven zult, daarvan zal ik U voorzeker de tienden geven.

HOOFDSTUK 29

TOEN hief Jakob zijne voeten op, en ging naar het land der kinderen van het Oosten.

2 En hij zag toe, en zie, daar was een put in het veld; en zie, daar waren drie kudden schapen nevens dien nederliggende, want uit dien put drenkten zij de kudden; en daar was een groote steen op den mond van dien put,

3 en derwaarts werden alle de kudden verzameld, en zij wentelden den steen van den mond des puts, en drenkten de schapen, en leiden den steen weder op den mond van dien put, op zijne plaats.

4 Toen zeide Jakob tot hen: Mijne broeders, van waar zijt gij? En zij zeiden: Wij zijn van Haran.

5 En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den zoon Nahors? En zij zeiden: Wij kennen *hem*.

6 Voorts zeide hij tot hen: Is 't wèl met hem? En zij zeiden: 't Is wèl; en zie, Rachel zijne dochter, die komt met de schapen.

7 En hij zeide: Zie, het is nog hoog dag, het is geen tijd dat het vee verzameld worde: drenkt de schapen, en gaat henen, weidt *ze*.

8 Toen zeiden zij: Wij kunnen niet, totdat alle de kudden te zamen zullen verzameld

zijn, en men den steen van den mond des puts
afwentele, opdat wij de schapen drenken.
9 Als hij nog met hen sprak, zoo kwam
Rachel met de schapen, die haren vader
toebehoorden; want zij was eene herderin.
10 En het geschiedde als Jakob Rachel
zag, de dochter van Laban, zijn moeders
broeder, en de schapen van Laban, zijn
moeders broeder, dat Jakob toetrad en
wentelde den steen van den mond des puts,
en drenkte de schapen van Laban, zijn
moeders broeder.
11 En Jakob kuste Rachel, en hij hief
zijne stem op en weende;
12 en Jakob gaf Rachel te kennen, dat
hij haars vaders broeder en dat hij de
zoon van Rebekka was. Toen liep zij henen
en gaf het haren vader te kennen.
13 En het geschiedde als Laban die tijding
hoorde van Jakob, zijn zusters zoon,
zoo liep hij hem tegemoet en omhelsde
hem en kuste hem, en bracht hem tot zijn
huis; en hij vertelde Laban alle deze dingen.
14 Toen zeide Laban tot hem: Voorwaar,
gij zijt mijn gebeente en mijn vleesch; en
hij bleef bij hem eene volle maand. Gen. 2 : 23.
Richt. 9 : 2. 2 Sam. 5 : 1; 19 : 12, 13. 1 Kron. 11 : 1.
15 Daarna zeide Laban tot Jakob: Omdat
gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij
deshalve om niet dienen? Verklaar mij,
wat zal uw loon zijn?
16 En Laban had twee dochters: de
naam der grootste was Lea, en de naam
der kleinste was Rachel.
17 Doch Lea had teedere oogen, maar
Rachel was schoon van gedaante en schoon
van aangezicht.
18 En Jakob had Rachel lief; en hij
zeide: Ik zal u zeven jaren dienen om
Rachel uwe kleinste dochter.
19 Toen zeide Laban: Het is beter dat
ik ze u geve, dan dat ik ze eenen anderen
man geve: blijf bij mij.
20 Alzoo diende Jakob om Rachel zèven
jaren; en die waren in zijne oogen
als eenige dagen, omdat hij haar liefhad.
Hos. 12 : 13.
21 Toen zeide Jakob tot Laban: Geef
mijne huisvrouw, want mijne dagen zijn
vervuld, dat ik tot haar inga.
22 Zoo verzamelde Laban alle de mannen
dier plaats, en maakte eenen maaltijd.
23 En het geschiedde des avonds dat
hij zijne dochter Lea nam en bracht haar
tot hem; en hij ging tot haar in.
24 En Laban gaf Zilpa, zijne dienstmaagd,
aan Lea zijne dochter, haar *tot* eene
dienstmaagd.
25 En het geschiedde des morgens en
zie, het was Lea. Daarom zeide hij tot
Laban: Wat is dit *dat* gij mij gedaan
hebt? Heb ik niet bij u gediend om Rachel?
Waarom hebt gij mij dan bedrogen?
26 En Laban zeide: Men doet alzoo niet
te dezer onzer plaatse, dat men de kleinste
uitgeve vóór de eerstgeborene.
27 Vervul de week van deze; dan zullen
wij u ook die geven, voor den dienst,
dien gij nog andere zeven jaren bij mij
dienen zult. Hos. 12 : 13.
28 En Jakob deed alzoo, en hij vervulde
de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel
zijne dochter, hem tot eene vrouw.
29 En Laban gaf aan zijne dochter Rachel
zijne dienstmaagd Bilha, haar tot eene
dienstmaagd.
30 En hij ging ook in tot Rachel, en
had ook Rachel liever dan Lea; en hij
diende bij hem nog andere zeven jaren.
31 Toen nu de HEERE zag dat Lea gehaat
was, opende Hij hare baarmoeder;
maar Rachel was onvruchtbaar.
32 En Lea werd bevrucht, en baarde
eenen zoon, en zij noemde zijnen naam
Ruben; want zij zeide: Omdat de HEERE
mijne verdrukking heeft aangezien, daarom
zal mijn man mij nu liefhebben.
33 En zij werd weder bevrucht, en baarde
eenen zoon, en zeide: Dewijl de HEERE gehoord
heeft dat ik gehaat was, zoo heeft
Hij mij ook dezen gegeven, en zij noemde
zijnen naam Simeon.
34 En zij werd nog bevrucht, en baarde
eenen zoon, en zeide: Nu zal zich ditmaal
mijn man bij mij voegen, dewijl ik hem
drie zonen gebaard heb: daarom noemde
hij zijnen naam Levi.
35 En zij werd weder bevrucht, en baarde
eenen zoon, en zeide: Ditmaal zal ik den
HEERE loven; daarom noemde zij zijnen
naam Juda. En zij hield op van baren.

HOOFDSTUK 30.

ALS nu Rachel zag dat zij Jakob niet
baarde, zoo benijdde Rachel hare zuster;
en zij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen!
of indien niet, zoo ben ik dood.
2 Toen ontstak Jakobs toorn tegen Rachel,
en hij zeide: Ben ik dan in plaats van God,
die des buiks vrucht van u geweerd heeft?
3 En zij zeide: Zie daar is mijne dienstmaagd
Bilha, ga tot haar in, dat zij op

mijne knieën bare en ik ook uit haar gebouwd worde.
4 Zoo gaf zij hem hare dienstmaagd Bilha tot eene vrouw, en Jakob ging tot haar in.
5 En Bilha werd zwanger, en baarde Jakob eenen zoon:
6 toen zeide Rachel: God heeft mij gericht en ook mijne stem verhoord, en heeft mij eenen zoon gegeven; daarom noemde zij zijnen naam Dan.
7 En Bilha, Rachels dienstmaagd, werd weder bevrucht, en baarde Jakob den tweeden zoon.
8 Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods met mijne zuster geworsteld, ook heb ik de overhand gehad; en zij noemde zijnen naam Naftali.
9 Toen nu Lea zag dat zij ophield van baren, nam zij ook hare dienstmaagd Zilpa en gaf die Jakob tot eene vrouw.
10 En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob eenen zoon.
11 Toen zeide Lea: Daar komt een hoop; en zij noemde zijnen naam Gad.
12 Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob den tweeden zoon:
13 toen zeide Lea: Tot mijn geluk, want de dochters zullen mij gelukkig achten; en zij noemde zijnen naam Aser.
14 En Ruben ging in de dagen des tarwenoogstes, en hij vond dudaïm in het veld, en hij bracht ze tot zijne moeder Lea, Toen zeide Rachel tot Lea: Geef mij toch van uws zoons dudaïm.
15 En zij zeide tot haar: Is 't weinig dat gij mijnen man genomen hebt, dat gij ook mijns zoons dudaïm nemen zult? Toen zeide Rachel: Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons dudaïm bij u liggen.
16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit, hem tegemoet en zeide: Gij zult tot mij inkomen, want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons dudaïm; en hij lag dien nacht bij haar.
17 En God verhoorde Lea, en zij werd bevrucht, en baarde Jakob den vijfden zoon.
18 Toen zeide Lea: God heeft mijn loon gegeven, nadat ik mijne dienstmaagd mijnen man gegeven heb; en zij noemde zijnen naam Issaschar.
19 En Lea werd wederom bevrucht, en zij baarde Jakob den zesden zoon:
20 en Lea zeide: God heeft mij, mij *heeft Hij* begiftigd met eene goede gift; ditmaal zal mijn man mij bijwonen, want ik heb hem zes zonen gebaard; en zij noemde zijnen naam Zebulon.
21 En zij baarde daarna eene dochter, en zij noemde haren naam Dina.
22 God dacht ook aan Rachel, en God verhoorde haar en opende hare baarmoeder;
23 en zij werd bevrucht, en baarde eenen zoon: en zij zeide: God heeft mijne smaadheid weggenomen.
24 En zij noemde zijnen naam Jozef, zeggende: De Heere voege mij eenen anderen zoon daartoe.
25 En het geschiedde als Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot Laban zeide: Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijne plaats en naar mijn land.
26 Geef mijne vrouwen en mijne kinderen, om dewelke ik u gediend heb, dat ik vertrekke; want gij weet mijnen dienst, dien ik u gediend heb.
27 Toen zeide Laban tot hem: Zoo ik nu genade gevonden heb in uwe oogen: ik heb waargenomen dat de Heere mij om uwentwil gezegend heeft.
28 Hij zeide dan: Noem mij uitdrukkelijk uw loon, dat ik geven zal.
29 Toen zeide hij tot hem: Gij weet hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest is;
30 want het weinige dat gij vóór mij gehad hebt, dat is tot eene menigte uitgebroken, en de Heere heeft u gezegend bij mijnen voet: nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?
31 En hij zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij nietmetal geven, indien gij mij deze zaak doen zult: ik zal wederom uwe kudde weiden *en* bewaren;
32 ik zal heden door uwe gansche kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en het geplekte en gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn.
33 Zoo zal mijne gerechtigheid op den dag van morgen met mij betuigen, als gij komen zult over mijn loon, voor uw aangezicht: al wat niet gespikkeld en geplekt is onder de geiten, en bruin onder de lammeren, dat zij bij mij gestolen.
34 Toen zeide Laban: Zie, och ja, het zij naar uw woord.
35 En hij zonderde af tenzelfden dage de gesprenkelde en geplekte bokken, en alle de gespikkelde en geplekte geiten,

alles waar wit aan was, en al het bruine
onder de lammeren, en hij gaf ze in de
hand zijner zonen.
36 En hij stelde eenen weg van drie
dagen tusschen zich en tusschen Jakob;
en Jakob weidde de overige kudde Labans.
37 Toen nam zich Jakob roeden van
groen populierenhout en van hazelaar en
van kastanje, en hij schilde daarin witte
strepen, ontblootende het witte, hetwelk
aan die roeden was,
38 en hij leide deze roeden, die hij geschild had, in de goten *en* in de drinkbakken van het water, waar de kudde
kwam drinken, tegenover de kudde; en zij
werden verhit als zij kwamen om te drinken.
39 Als dan de kudde verhit werd bij
de roeden, zoo lammerde de kudde gesprenkelde, gespikkelde, en geplekte.
40 Toen scheidde Jakob de lammeren en
hij wendde het gezicht der kudde op het
gesprenkelde en al het bruine onder Labans
kudde: en hij stelde zijne kudden alléén,
en hij zette ze niet bij Labans kudde.
41 En het geschiedde telkens als de
kudde der vroegelingen verhit werd, zoo
stelde Jakob de roeden voor de oogen der
kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden;
42 maar als de kudde spade hittig werd,
zoo stelde hij ze niet; zoodat de spadelingen Laban, en de vroegelingen Jakob
toekwamen.
43 En die man brak gansch zeer uit
in menigte, en hij had vele kudden, en
dienstmaagden en dienstknechten, en kemelen en ezels.

HOOFDSTUK 31.

TOEN hoorde hij de woorden der zonen
Labans, zeggende: Jakob heeft genomen alles wat onzes vaders was, en van
hetgeen dat onzes vaders was heeft hij al
deze heerlijkheid gemaakt.
2 Jakob zag ook het aangezicht Labans
aan, en zie, dat was jegens hem niet als
gisteren *en* eergisteren.
3 En de HEERE zeide tot Jakob: Keer weder tot het land uwer vaderen en tot uwe
maagschap, en Ik zal met u zijn. Gen. 32:9.
4 Toen zond Jakob henen en riep Rachel
en Lea op het veld tot zijne kudde,
5 en hij zeide tot haar: Ik zie uws vaders aangezicht, dat het jegens mij niet
is als gisteren *en* eergisteren; doch de
God mijns vaders is bij mij geweest.
6 En gijlieden weet dat ik met al mijne
macht uwen vader gediend heb;
7 maar uw vader heeft bedrieglijk met
mij gehandeld, en heeft mijn loon tien
malen veranderd; doch God heeft hem
niet toegelaten mij kwaad te doen.
8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zoo lammerden
alle de kudden gespikkelde; en wanneer
hij alzóó zeide: De gesprenkelde zullen
uw loon zijn, zoo lammerden alle de kudden gesprenkelde.
9 Alzoo heeft God uwen vader het vee
ontrukt en aan mij gegeven.
10 En het geschiedde ten tijde als de
kudde hittig werd, dat ik mijne oogen
ophief en ik zag in den droom, en zie,
de bokken die de kudde beklommen waren
gesprenkelde, gespikkelde en hagelvlekkige.
11 En de Engel Gods zeide tot mij in den
droom: Jakob! En ik zeide: Zie *hier* ben ik.
12 En hij zeide: Hef toch uwe oogen
op en zie, alle bokken die de kudde beklimmen zijn gesprenkelde, gespikkelde,
en hagelvlekkige, want ik heb gezien alles
wat Laban u doet.
13 [a] Ik ben de God van Beth-El, alwaar
gij het opgerichte teeken gezalfd hebt,
waar gij Mij eene gelofte beloofd hebt:
nu, maak u op, vertrek uit dit land, en
[b] keer weder in het land uwer maagschap.

a Gen. 28:18-22. b Gen. 32:9.

14 Toen antwoordden Rachel en Lea en
zeiden tot hem: Is er nog voor ons een
deel of erfenis in onzes vaders huis?
15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? Want hij heeft ons verkocht, en hij
heeft ook steeds ons geld verteerd.
16 Want al de rijkdom, dien God onzen
vader heeft ontrukt, die is onze en onzer
zonen; nu dan, doe alles wat God tot u
gezegd heeft.
17 Toen maakte zich Jakob op en laadde
zijne zonen en zijne vrouwen op kemelen,
18 en hij voerde al zijn vee weg, en al
zijne have die hij verworven had, het vee
dat hij bezat, hetwelk hij in Paddan-Aram
verworven had, om te komen tot Isaäk,
zijnen vader, naar het land Kanaän.
19 Laban nu was gegaan om zijne schapen te scheren: zoo stal Rachel de Terafim die haar vader had.
20 En Jakob ontstal zich van het hart
Labans des Syriërs, overmits hij hem niet
te kennen gaf dat hij vlood.
21 En hij vlood, en al wat het zijne

was, en hij maakte zich op en voer over
de rivier, en hij zette zijn aangezicht naar
het gebergte Gilead.
22 En ten derden dage werd Laban ge-
boodschapt dat Jakob gevloden was.
23 Toen nam hij zijne broeders met
zich, en jaagde hem achterna eenen weg
van zeven dagen, en hij kreeg hem op het
gebergte Gilead.
24 Doch God kwam tot Laban den Sy-
riër in eenen droom des nachts, en Hij
zeide tot hem: Wacht u dat gij met Ja-
kob niet spreekt, noch goed noch kwaad.
25 En Laban achterhaalde Jakob; Jakob
nu had zijne tent geslagen op dat ge-
bergte; ook sloeg Laban met zijne broe-
deren *de zijne* op het gebergte Gileads.
26 Toen zeide Laban tot Jakob: Wat
hebt gij gedaan, dat gij u van mijn hart
ontstolen hebt, en mijne dochteren ontvoerd
hebt als gevangenen met den zwaarde?
27 Waarom zijt gij heimelijk gevloden,
en hebt *u* mij ontstolen, en hebt het mij
niet aangezegd, dat ik u geleid hadde met
vreugde en met gezangen, met trommel
en met harp?
28 Ook hebt gij mij niet toegelaten
mijne zonen en mijne dochteren te kussen;
nu, gij hebt dwaselijk gedaan *zoo* doende.
29 Het ware in de macht mijner hand
ulieden kwaad te doen; maar ulieder va-
ders God heeft tot mij gisteren nacht
gesproken, zeggende: Wacht u van met
Jakob te spreken, òf goed òf kwaad.
30 En nu, gij hebt immers willen ver-
trekken, omdat gij zoozeer begeerig waart
naar uws vaders huis: waarom hebt gij
mijne goden gestolen?
31 Toen antwoordde Jakob en zeide tot
Laban: Omdat ik vreesde; want ik zeide:
Opdat gij niet misschien uwe dochteren
mij ontweldigdet.
32 Bij denwelke gij uwe goden vinden
zult, laat hem niet leven; onderken gij
voor onze broederen wat bij mij is, en
neem het tot u. Want Jakob wist niet
dat Rachel ze gestolen had.
33 Toen ging Laban in Jakobs tent, en
in Lea's tent, en in de tent der beide
dienstmaagden, en hij vond niets; en als
hij uit Lea's tent gegaan was, kwam hij
in Rachels tent.
34 Maar Rachel had de Terafim geno-
men en zij had die in een kemels-zadeltuig
gelegd; en zij zat op dezelve: en Laban
betastte die gansche tent en hij vond niets;
35 en zij zeide tot haren vader: Dat *de
toorn* niet ontsteke in mijns heeren oogen,
omdat ik voor uw aangezicht niet kan op-
staan, want *het gaat* mij naar de wijze
der vrouwen; en hij doorzocht, maar hij
vond de Terafim niet.
36 Toen ontstak Jakob en twistte met
Laban, en Jakob antwoordde en zeide tot
Laban: Wat is mijne overtreding, wat is
mijne zonde, dat gij mij *zoo* hittiglijk hebt
nagejaagd?
37 Als gij al mijn huisraad betast hebt,
wat hebt gij gevonden van al het huis-
raad uws huizes? Leg het hier voor mijne
broederen, en uwe broederen, en laat ze
richten tusschen ons beiden.
38 Deze twintig jaren ben ik bij u ge-
weest: uwe ooien en uwe geiten hebben
niet misdragen, en de rammen uwer kudde
heb ik niet gegeten.
39 Het verscheurde heb ik tot u niet
gebracht, ik heb het geboet; gij hebt het
van mijne hand geëischt, het ware des
daags gestolen of des nachts gestolen.
40 Ik ben geweest dat mij bij dag de
hitte verteerde en bij nacht de vorst, en
dat mijn slaap van mijne oogen week.
41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis
geweest: ik heb u veertien jaren gediend
om uwe beide dochteren, en zes jaren om
uwe kudde, en gij hebt mijn loon tien
malen veranderd. Hos. 12 : 13.
42 Zoo niet de God mijns vaders, de
God Abrahams en de Vreeze Isaäks, bij
mij geweest was, zeker, gij zoudt mij nu
ledig weggezonden hebben. God heeft mij-
ne ellende en den arbeid mijner handen aan-
gezien, en heeft u gisteren nacht bestraft.
43 Toen antwoordde Laban en zeide tot
Jakob: Deze dochters zijn mijne dochters,
en deze zonen zijn mijne zonen, en deze
kudde is mijne kudde, ja, al wat gij ziet,
dat is mijn: en wat zoude ik aan deze
mijne dochteren heden doen, of aan hare
zonen, die zij gebaard hebben?
44 Nu dan, kom, laat ons een verbond
maken, ik en gij, dat het tot een getui-
genis zij tusschen mij en tusschen u.
45 Toen nam Jakob eenen steen, en hij
verhoogde dien *tot* een opgericht teeken;
46 en Jakob zeide tot zijne broederen:
Vergadert steenen! en zij namen steenen
en maakten eenen hoop, en zij aten al-
daar op dien hoop.
47 En Laban noemde hem Jegar-Sahadu-
tha, maar Jakob noemde denzelven Gilead,

48 Toen zeide Laban: Deze hoop zij heden een getuige tusschen mij en tusschen u. Daarom noemde men zijnen naam Gilead;

49 en Mizpa, omdat hij zeide: Dat de HEERE toezicht houde tusschen mij en tusschen u, wanneer wij de één van den ander zullen verborgen zijn.

50 Zoo gij mijne dochteren beleedigt, en zoo gij vrouwen neemt nevens mijne dochteren, niemand is bij ons: zie toe, God zal getuige zijn tusschen mij en tusschen u.

51 Laban zeide voorts tot Jakob: Zie daar is deze zelfde hoop, en zie daar is dit opgericht teeken, hetwelk ik opgeworpen heb tusschen mij en tusschen u:

52 deze zelfde hoop zij getuige, en dit opgericht teeken zij getuige, dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal, en dat gij tot mij voorbij dezen hoop en dit opgericht teeken niet komen zult ten kwade.

53 De God Abrahams en de God Nahors, de God huns vaders, richte tusschen ons. En Jakob zwoer bij de Vreeze zijns vaders Isaäks.

54 Toen slachtte Jakob eene slachting op dat gebergte, en hij noodigde zijne broederen om brood te eten; en zij aten brood, en vernachtten op dat gebergte.

55 En Laban stond des morgens vroeg op, en kuste zijne zonen en zijne dochteren, en zegende ze; en Laban trok henen en keerde weder tot zijne plaats.

HOOFDSTUK 32.

JAKOB toog óók zijns weegs; en de Engelen Gods ontmoetten hem.

2 En Jakob zeide, met dat hij ze zag: Dit is een heirleger Gods; en hij noemde den naam derzelver plaats Mahanaïm.

3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Esau zijnen broeder, naar het land Seïr, de landstreek Edoms,

4 en hij gebood hun, zeggende: Zóó zult gij zeggen tot mijnen heere, tot Esau: Zóó zegt Jakob uw knecht: Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en heb er tot nu toe vertoefd;

5 en ik heb ossen en ezels, schapen, en knechten en maagden; en ik heb gezonden om mijnen heere aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uwe oogen.

6 En de boden kwamen weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uwen broeder, tot Esau; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met hem.

7 Toen vreesde Jakob zeer, en hem was bang, en hij verdeelde het volk dat met hem was, en de schapen en de runderen en de kemelen, in twee heiren;

8 want hij zeide: Indien Esau tegen het ééne heir komt en slaat het, zoo zal het overgebleven heir ontkomen.

9 Voorts zeide Jakob: O God mijns vaders Abrahams en God mijns vaders Isaäks, o HEERE, die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land en tot uwe maagschap, en Ik zal wèl bij u doen: Gen. 31:3, 13.

10 ik ben geringer dan alle deze weldadigheden en dan al deze trouw, die Gij aan uwen knecht gedaan hebt; want ik ben met mijnen staf over dezen Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden.

11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Esaus hand; want ik vrees hem, dat hij niet misschien kome en mij sla, de moeder met de zonen!

12 Gij hebt immers gezegd: [a] Ik zal gewisselijk bij u weldoen, en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee, [b] dat vanwege de menigte niet geteld kan worden. *a* Gen. 13:16; 28:14. *b* Hos. 1:10.

13 En hij vernachtte aldaar dienzelfden nacht; en hij nam van hetgeen dat in zijne hand kwam, een geschenk voor Esau zijnen broeder;

14 tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd ooien en twintig rammen,

15 dertig zoogende kemelinnen met hare veulens, veertig koeien en tien varren, twintig ezelinnen en tien jonge ezels;

16 en hij gaf ze in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot zijne knechten: Gaat gijlieden dóór voor mijn aangezicht, en stelt ruimte tusschen kudde en tusschen kudde.

17 En hij gebood den eerste, zeggende: Wanneer Esau mijn broeder u ontmoeten zal, en u vragen, zeggende: Wiens zijt gij, en waarhenen gaat gij, en wiens zijn deze voor uw aangezicht?

18 zoo zult gij zeggen: Dat is een geschenk van uwen knecht Jakob, gezonden tot mijnen heere, tot Esau; en zie, hij zelf is óók achter ons.

19 En hij gebood ook den tweede, ook den derde, ook allen die de kudden nagingen, zeggende: Naar ditzelfde woord zult gij spreken tot Esau, als gij hem vinden zult;

20 en gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons. Want hij zeide: Ik

zal zijn aangezicht verzoenen met dit geschenk dat voor mijn aangezicht gaat, en daarna zal ik zijn aangezicht zien; misschien zal hij mijn aangezicht aannemen.
21 Alzoo ging dat geschenk henen voor zijn aangezicht; doch hij zelf vernachtte dien nacht in het leger.
22 En hij stond op in dien nacht, en hij nam zijne twee vrouwen en zijne twee dienstmaagden en zijne elf kinderen, en hij toog over het veer Jabbok;
23 en hij nam ze en deed ze over die beek trekken; en hij deed overtrekken hetgeen hij had.
24 Doch Jakob bleef alléén over; en een man worstelde met hem totdat de dageraad opging;
25 en toen hij zag dat hij hem niet overmocht, roerde hij het gewricht zijner heup aan, zoodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd als hij met hem worstelde;
26 en hij zeide: Laat mij gaan, want de dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat gij mij zegent.
27 En hij zeide tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob.
28 Toen zeide hij: [a] Uw naam zal voortaan niet Jakob heeten, maar Israël; want [b] gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de menschen, en hebt overmocht.

[a] Gen.35:10; 1 Kon.18.31; 2 Kon.17:34. [b] Hos.12:4, 5.

29 En Jakob vraagde en zeide: Geef toch uwen naam te kennen. En hij zeide: Waarom is 't dat gij naar mijnen naam vraagt? En hij zegende hem aldaar.
30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël; want, *zeide hij*, ik heb God gezien *van* aangezicht tot aangezicht, en mijne ziel is gered geweest.
31 En de zon rees hem op als hij door Pniël gegaan was; en hij was hinkende aan zijne heup.
32 Daarom eten de kinderen Israëls de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup is, tot op dezen dag, omdat hij het gewricht van Jakobs heup aangeroerd had aan de verrukte zenuw.

HOOFDSTUK 33

EN Jakob hief zijne oogen op en zag; en zie, Esau kwam, en vierhonderd mannen met hem. Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea en onder Rachel en onder de twee dienstmaagden;
2 en hij stelde de dienstmaagden en hare kinderen vooraan, en Lea en hare kinderen meer achterwaarts, maar Rachel en Jozef de achterste.
3 En hij ging voorbij hun aangezicht henen, en hij boog zich zeven malen ter aarde, totdat hij bij zijnen broeder kwam.
4 Toen liep Esau hem tegemoet en nam hem in den arm, en viel hem aan den hals, en kuste hem; en zij weenden.
5 Daarna hief hij zijne oogen op en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie zijn dezen bij u? En hij zeide: De kinderen, die God uwen knecht genadiglijk verleend heeft.
6 Toen traden de dienstmaagden toe, zij en hare kinderen, en zij bogen zich neder;
7 en Lea trad óók toe met hare kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna trad Jozef toe en Rachel, en zij bogen zich neder.
8 En hij zeide: *Voor* wien is al dit heir dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade te vinden in de oogen mijns heeren.
9 Maar Esau zeide: Ik heb veel, mijn broeder: het zij het uwe wat gij hebt.
10 Toen zeide Jakob: Och neen, indien ik nu genade in uwe oogen gevonden heb, zoo neem mijn geschenk van mijne hand; daarom dat ik uw aangezicht gezien heb als had ik Gods aangezicht gezien, en gij welgevallen aan mij genomen hebt.
11 Neem toch mijnen zegen die u toegebracht is, dewijl God het mij genadig verleend heeft, en dewijl ik alles heb. En hij hield bij hem aan, zoodat hij het nam.
12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken, en ik zal vóór u trekken.
13 Maar hij zeide tot hem: Mijn heere weet dat deze kinderen teeder zijn, en dat ik zoogende schapen en koeien bij mij heb; indien men ze maar éénen dag afdrijft, zoo zal de geheele kudde sterven:
14 mijn heere trekke toch voorbij voor het aangezicht zijns knechts; en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen naar den gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijnen heere te Seïr kome.
15 En Esau zeide: Laat mij toch van dit volk dat met mij is u bijstellen. En hij zeide: Waartoe dat? Laat mij genade vinden in mijns heeren oogen.
16 Alzoo keerde Esau dien dag wederom zijns weegs naar Seïr toe.
17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth, en

bouwde een huis voor zich, en maakte
hutten voor zijn vee; daarom noemde hij
den naam dier plaats Sukkoth.
18 En Jakob kwam behouden *tot* de
stad Sichem, welke is in het land Kanaän,
als hij kwam van Paddan-Aram; en hij
legerde zich in het gezicht der stad,
19 En hij kocht een deel des velds, waarop
hij zijne tent gespannen had, van de hand
der zonen Hemors, des vaders van Sichem,
voor honderd stukken geld; Joz. 24:32.
20 en hij richtte aldaar een altaar op,
en noemde het: De God Israëls *is* God.

HOOFDSTUK 34.

EN Dina, de dochter van Lea, die zij
Jakob gebaard had, ging uit om de
dochteren van dat land te bezien.
2 Sichem nu, Hemors des Heviets, des
landvorsten zoon zag haar, en hij nam ze
en lag bij haar en verkrachtte ze.
3 En zijne ziel kleefde aan Dina, Jakobs
dochter, en hij had de jonge dochter lief,
en sprak naar het hart van de jonge dochter.
4 Sichem sprak ook tot zijnen vader Hemor,
zeggende: Neem mij deze dochter
tot eene vrouw.
5 Toen Jakob nu hoorde dat hij zijne
dochter Dina verontreinigd had, zoo waren
zijne zonen met het vee in het veld; en
Jakob zweeg totdat zij kwamen.
6 En Hemor, Sichems vader, ging uit tot
Jakob om met hem te spreken.
7 En de zonen Jakobs kwamen van het
veld als zij dit hoorden; en het smartte
dezen mannen, en zij ontstaken zeer, omdat
hij dwaasheid in Israël gedaan had,
Jakobs dochter onteerende, hetwelk alzoo
niet moest gedaan worden. Deut. 22:21.
Joz. 7:15. Richt. 19:23; 20:6. 2 Sam. 13:12. Jer. 29:23.
8 Toen sprak Hemor met hen, zeggende:
Mijns zoons Sichems ziel is verliefd op
ulieder dochter: geeft ze hem toch tot
eene vrouw;
9 en verzwagert u met ons; geeft ons uwe
dochteren, en neemt voor u onze dochteren,
10 en woont met ons; en het land zal
voor uw aangezicht zijn: woont en handelt
daarin, en stelt u tot bezitters daarin.
11 En Sichem zeide tot haren vader en
tot hare broederen: Laat mij genade vinden
in uwe oogen, en wat gij tot mij
zeggen zult zal ik geven;
12 vergroot zeer over mij den bruidschat
en het geschenk, en ik zal geven
gelijk gij tot mij zult zeggen: geeft mij
slechts de jonge dochter tot eene vrouw.
13 Toen antwoordden Jakobs zonen aan
Sichem en Hemor, zijnen vader, bedrieglijk,
en spraken (omdat hij Dina hunne
zuster verontreinigd had),
14 en zij zeiden tot hen: Wij zullen
deze zaak niet kunnen doen, dat wij onze
zuster aan eenen man geven zouden die
de voorhuid heeft: want dat ware ons
eene schande.
15 Doch hierin zullen wij u te wille zijn:
zoo gij wordt gelijk als wij, dat onder u
besneden worde al wat mannelijk is,
16 dan zullen wij u onze dochteren geven,
en uwe dochteren zullen wij ons
nemen, en wij zullen met u wonen, en
wij zullen tot één volk zijn.
17 Maar zoo gij naar ons niet zult hooren
om besneden te worden, zoo zullen
wij onze dochter nemen en wegtrekken.
18 En hunne woorden waren goed in
de oogen van Hemor en in de oogen van
Sichem, Hemors zoon;
19 en de jongeling vertoefde niet deze
zaak te doen; want hij had welgevallen
in Jakobs dochter, en hij was geëerd boven
al zijns vaders huis.
20 Zoo kwam Hemor en Sichem, zijn
zoon, tot hunner stads poort, en zij spraken
tot de mannen hunner stad, zeggende:
21 Deze mannen zijn vreedzaam met ons:
daarom laat ze in dit land wonen, en daarin
handelen, en het land (zie, het is wijd van
omvang) voor hun aangezicht zijn; wij zullen
ons hunne dochteren tot vrouwen nemen,
en wij zullen onze dochteren hun geven.
22 Doch hierin zullen deze mannen ons
te wille zijn dat zij met ons wonen, om
tot één volk te zijn, als al wat mannelijk
is onder ons besneden wordt gelijk als
zij besneden zijn.
23 Hun vee en hunne bezitting en alle
hunne beesten, zullen die niet onze zijn?
Alleen laat ons hun te wille zijn, en zij
zullen met ons wonen.
24 En zij hoorden naar Hemor en naar
Sichem, zijnen zoon, allen die te zijner
stads poort uitgingen, en zij werden besneden,
al wat mannelijk was, allen die
te zijner stads poort uitgingen.
25 En het geschiedde ten derden dage,
toen zij in de smart waren, zoo namen
de twee zonen Jakobs, Simeon en Levi,
broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard,
en kwamen stoutelijk in de stad, en doodden
al wat mannelijk was; Gen. 49:5, 6.

26 zij sloegen ook Hemor en zijnen zoon
Sichem dood met de scherpte des zwaards;
en zij namen Dina uit Sichems huis, en
gingen van daar.
27 De zonen Jakobs kwamen over de
verslagenen, en plunderden de stad, om-
dat zij hunne zuster verontreinigd hadden.
28 Hunne schapen en hunne runderen
en hunne ezels, en hetgeen dat in de stad
en hetgeen dat in het veld was, namen zij;
29 en al hun vermogen en alle hunne
kleine kinderen en hunne vrouwen voer-
den zij gevankelijk weg, en plunderden
ze, en al wat binnenshuis was.
30 Toen zeide Jakob tot Simeon en tot
Levi: Gij hebt mij beroerd, door mij
stinkende te maken onder de inwoners
dezes lands, onder de Kanaänieten en
onder de Ferezieten; en ik ben weinig
volks in getal: zoo zij zich tegen mij ver-
zamelen, zoo zullen zij mij verslaan, en
ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.
31 En zij zeiden: Zoude hij dan *met*
onze zuster als *met* eene hoer doen?

HOOFDSTUK 35.

DAARNA zeide God tot Jakob: Maak
u op, trek op naar Beth-El en woon
aldaar; en maak daar een altaar dien God,
die u verscheen toen gij vluchttet voor
het aangezicht van uwen broeder Esau.
2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin
en tot allen, die bij hem waren: Doet
weg de vreemde goden die in het midden
van u zijn, en reinigt u, en verandert
uwe kleederen;
3 en laten wij ons opmaken en optrekken
naar Beth-El, en ik zal daar een altaar
maken dien God, die mij antwoordt ten
dage mijner benauwdheid, en met mij
geweest is op den weg, dien ik gewan-
deld heb.
4 Toen gaven zij Jakob alle de vreemde
goden, die in hunne hand waren, en de
oorsierselen, die aan hunne ooren waren,
en Jakob verborg ze onder den eikeboom
die bij Sichem is.
5 En zij reisden henen; en Gods ver-
schrikking was over de steden, die rond-
om hen waren, zoodat zij de zonen Ja-
kobs niet achterna jaagden.
6 Alzoo kwam Jakob te Luz in het land
Kanaän (dat is Beth-El), hij en al het
volk dat bij hem was;
7 en hij bouwde aldaar een altaar, [a] en
noemde die plaats El Beth-El; [b] want God
was hem aldaar geopenbaard als hij voor
zijns broeders aangezicht vluchtte.

a Gen. 28 : 19. b Gen. 48 : 3. Hos. 12 : 5.

8 En Debora, de voedster van Rebek-
ka, stierf, en zij werd begraven onder
aan Beth-El, onder dien eik, welks naam
hij noemde Allon-Bachuth.
9 En God verscheen Jakob wederom,
als hij van Paddan-Aram gekomen was,
en Hij zegende hem;
10 en God zeide tot hem: Uw naam is
Jakob: uw naam zal voortaan niet Jakob
genoemd worden, maar Israël zal uw naam
zijn; en Hij noemde zijnen naam Israël.

Gen. 32 : 28. 1 Kon. 18 : 31. 2 Kon. 17 : 34.

11 Voorts zeide God tot hem: Ik ben
God de Almachtige: wees vruchtbaar en
vermenigvuldig; een volk, ja, een hoop
der volkeren zal uit u worden, en Konin-
gen zullen uit uwe lendenen voortkomen.

Gen. 17 : 6, 16; 28 : 3; 46 : 3; 48 : 4.

12 En dit land, dat Ik Abraham en
Isaäk gegeven heb, dat zal Ik u geven;
en uwen zade na u zal Ik dit land geven.
13 Toen voer God van hem op ter
plaatse, waar Hij met hem gesproken had.
14 En Jakob stelde een opgericht tee-
ken op ter plaatse waar Hij met hem
gesproken had, een steenen opgericht tee-
ken, en hij stortte daarop drankoffer en
goot olie daarover; Gen. 28 : 18.
15 en Jakob noemde den naam dier
plaats, alwaar God met hem gesproken
had, Beth-El. Gen. 28 : 19; Hos. 12 : 5.
16 En zij reisden van Beth-El, en er
was nog eene kleine streek lands om tot
Efrath te komen; en Rachel baarde, en
zij had het hard in haar baren. Gen. 48 : 7.
17 En het geschiedde als zij het hard
had in haar baren, zoo zeide de vroed-
vrouw tot haar: Vrees niet, want dezen
zoon zult gij óók hebben.
18 En het geschiedde als hare ziel uit-
ging (want zij stierf), dat zij zijnen naam
noemde Benoni; maar zijn vader noemde
hem Benjamin.
19 Alzoo stierf Rachel; en zij werd
begraven aan den weg naar Efrath, dat
is Bethlehem. Gen. 48 : 7.
20 En Jakob richtte een gedenkteeken
op boven haar graf; dit is het gedenk-
teeken van Rachels graf tot op dezen dag.
21 Toen verreisde Israël, en hij spande
zijne tent op gene zijde van Migdal-Eder.
22 En het geschiedde als Israël in dat
land woonde, dat Ruben heenging en

lag bij Bilha, zijns vaders bijwijf; en Is-
raël hoorde het. Gen. 49 : 4. 1 Kron. 5 : 1.
En de zonen Jakobs waren twaalf.
23 De zonen van Lea waren: Ruben,
Jakobs eerstgeborene, daarna Simeon, en
Levi, en Juda, en Issaschar, en Zebulon.
Gen. 46 : 8-24. Ex. 1 : 2-4. 1 Kron. 2 : 1, 2.
24 De zonen van Rachel: Jozef en Ben-
jamin.
25 En de zonen van Bilha, Rachels dienst-
maagd: Dan en Naftali.
26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienst-
maagd: Gad en Aser. Dit zijn Jakobs zonen,
die hem geboren zijn in Paddan-Aram.
27 En Jakob kwam tot Isaäk zijnen
vader in Mamré te Kirjath-Arba, dat is
Hebron, waar Abraham als vreemdeling
had verkeerd, en Isaäk.
28 En de dagen Isaäks waren honderd
jaar en tachtig jaar.
29 En Isaäk gaf den geest en stierf,
en werd verzameld tot zijne volkeren, oud
en zat van dagen; en zijne zonen Esau
en Jakob begroeven hem.

HOOFDSTUK 36.

DIT nu zijn de geboorten van Esau,
dat is Edom. Gen. 25 : 30.
2 Esau nam zijne vrouwen uit de doch-
teren van Kanaän: Ada, de dochter van
Elon den Hethiet, en Aholibama, de
dochter van Ana, de dochter van Zibeon
den Heviet;
3 en Basmath, de dochter van Ismaël,
de zuster van Nebajoth.
4 Ada nu baarde aan Esau Elifaz, en
Basmath baarde Rehuël, 1 Kron. 1 : 35.
5 en Aholibama baarde Jehus en Jaëlam
en Korach. Dit zijn Esaus zonen, die hem
geboren zijn in het land Kanaän.
6 Esau nu had genomen zijne vrouwen,
en zijne zonen, en zijne dochters, en alle
de zielen zijns huizes, en zijn vee, en alle
zijne beesten, en al zijne bezitting die hij
in het land Kanaän verworven had, en
was vertrokken naar een *ander* land, van
het aangezicht zijns broeders Jakobs;
7 want hunne have was te veel om sa-
men te wonen, en het land hunner vreem-
delingschappen kon ze niet dragen van-
wege hun vee. Gen. 13 : 6.
8 Derhalve woonde Esau op het ge-
bergte Seïr; Esau is Edom.
9 Dit nu zijn de geboorten Esaus, des
vaders der Edomieten, op het gebergte Seïr.
10 Dit zijn de namen der zonen Esaus:
Elifaz, de zoon van Ada, Esaus huisvrouw;
Rehuël, de zoon van Basmath, Esaus huis-
vrouw.
11 En de zonen van Elifaz waren Te-
man, Omar, Zefo, en Gaëtam, en Kenaz;
1 Kron. 1 : 36.
12 en Timna was een bijwijf van Eli-
faz, den zoon Esaus, en zij baarde aan
Elifaz Amalek: dit zijn de zonen van
Ada, Esaus huisvrouw.
13 En dit zijn de zonen Rehuëls: Na-
hath en Zerah, Samma en Mizza: dat
zijn geweest de zonen van Basmath, Esaus
huisvrouw. 1 Kron. 1 : 37.
14 En dit zijn geweest de zonen van Aho-
libama, dochter van Ana, dochter van
Zibeon, Esaus huisvrouw; en zij baarde
aan Esau Jehus, en Jaëlam, en Korach.
15 Dit zijn de Vorsten der zonen Esaus:
de zonen van Elifaz, den eerstgeborene
Esaus, waren: de Vorst Teman, de Vorst
Omar, de Vorst Zefo, de Vorst Kenaz,
16 de Vorst Korach, de Vorst Gaëtam,
de Vorst Amalek: dat zijn de Vorsten
van Elifaz in het land Edom; dat zijn
de zonen van Ada.
17 En dit zijn de zonen Rehuëls des
zoons Esaus: de Vorst Nahath, de Vorst
Zerah, de Vorst Samma, de Vorst Mizza:
dat zijn de Vorsten Rehuëls in het land
Edom; dat zijn de zonen van Basmath,
de huisvrouw Esaus.
18 En dit zijn de zonen van Aholibama,
de huisvrouw Esaus: de Vorst Jehus, de
Vorst Jaëlam, de Vorst Korach: dat zijn
de Vorsten van Aholibama, de dochter
van Ana, de huisvrouw Esaus.
19 Dat zijn de zonen Esaus, en dat zijn
hunlieder Vorsten: dat is Edom.
20 Dit zijn de zonen van Seïr, den Ho-
riet, inwoners van dat land: Lotan, en
Sobal, en Zibeon, en Ana, 1 Kron. 1 : 38.
21 en Dison, en Ezer, en Disan: dat zijn
de Vorsten der Horieten, zonen van Seïr
in het land Edom.
22 En de zonen Lotans waren Hori en
Hemam; en Lotans zuster was Timna.
1 Kron. 1 : 39.
23 En dit zijn de zonen van Sobal:
Alvan, en Manahath, en Ebal, en Sefo,
en Onam. 1 Kron. 1 : 40.
24 En dit zijn de zonen Zibeons: Aja
en Ana; dat is die Ana die de muildie-
ren in de woestijn gevonden heeft, toen
hij zijns vaders Zibeons ezels weidde.
25 En dit zijn de zonen van Ana: Di-

son; en Aholibama was de dochter van
Ana. 1 Kron. 1 : 41.
26 En dit zijn de zonen Disons: Hem-
dan, en Esban, en Jithran, en Keran.
27 Dit zijn de zonen Ezers: Bilhan, en
Zaävan en Akan. 1 Kron. 1 : 42.
28 Dit zijn de zonen Disans: Uz en Aran.
29 Dit zijn de Vorsten der Horieten:
de Vorst Lotan, de Vorst Sobal, de Vorst
Zibeon, de Vorst Ana,
30 de Vorst Dison, de Vorst Ezer, de
Vorst Disan: dit zijn de Vorsten der Horie-
ten, naar hunne Vorsten in het land Seïr.
31 En dit zijn de Koningen die gere-
geerd hebben in het land Edom, eer een
Koning regeerde over de kinderen Israëls.
1 Kron. 1 : 43-54.
32 Bela dan, de zoon Beors, regeerde in
Edom, en de naam zijner stad was Dinhaba.
33 En Bela stierf, en Jobab, de zoon van
Zerah, van Bozra, regeerde in zijne plaats.
34 En Jobab stierf, en Husam uit der
Temanieten land regeerde in zijne plaats.
35 En Husam stierf, en in zijne plaats
regeerde Hadad, de zoon Bedads, die Mi-
dian versloeg in het veld Moabs; en de
naam zijner stad was Avith.
36 En Hadad stierf, en Samla van Mas-
reka regeerde in zijne plaats.
37 En Samla stierf, en Saul van Reho-
both aan de rivier regeerde in zijne plaats.
38 En Saul stierf, en Baälhanan, de zoon
Achbors, regeerde in zijne plaats.
39 En Baälhanan, de zoon Achbors, stierf,
en Hadar regeerde in zijne plaats; en de
naam zijner stad was Pahu; en de naam
zijner huisvrouw was Mehetabeël, eene
dochter van Matred, de dochter van
Mezahab.
40 En dit zijn de namen der Vorsten
Esaus, naar hunne geslachten, naar hunne
plaatsen, met hunne namen: de Vorst
Timna, de Vorst Alva, de Vorst Jetheth,
41 de Vorst Aholibama, de Vorst Ela,
de Vorst Pinon,
42 de Vorst Kenaz, de Vorst Teman,
de Vorst Mibzar,
43 de Vorst Magdiël, de Vorst Iram:
dit zijn de Vorsten Edoms, naar hunne
woningen, in den lande hunner bezitting.
Hij is Esau, de vader Edoms.

HOOFDSTUK 37.

EN Jakob woonde in het land der vreem-
delingschappen zijns vaders, in het
land Kanaän.
2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen. Jozef,
zijnde een zoon van zeventien jaar, weidde
de kudde met zijne broeders (en hij was
een jongeling), met de zonen van Bilha
en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrou-
wen; en Jozef bracht hun kwaad gerucht
tot hunnen vader.
3 En Israël had Jozef lief boven alle
zijne zonen, want hij was hem een zoon
des ouderdoms; en hij maakte hem eenen
veelvervigen rok.
4 Als nu zijne broeders zagen dat hun
vader hem boven alle zijne broederen lief-
had, haatten zij hem en konden hem niet
vrediglijk toespreken.
5 Ook droomde Jozef eenen droom, dien
hij aan zijne broederen vertelde; daarom
haatten zij hem nog te meer;
6 en hij zeide tot hen: Hoort toch dezen
droom, dien ik gedroomd heb:
7 en zie, wij waren schoven bindende
in het midden des velds; en zie, mijne
schoof stond op, en bleef ook staande;
en zie, uwe schoven kwamen rondom, en
bogen zich neder voor mijne schoof.
8 Toen zeiden zijne broeders tot hem:
Zult gij dan ganschelijk over ons regeeren?
Zult gij dan ganschelijk over ons heer-
schen? Zoo haatten zij hem nog te meer
om zijne droomen en om zijne woorden.
9 En hij droomde nog eenen anderen
droom, en verhaalde dien aan zijne broe-
ders, en hij zeide: Zie, ik heb nòg eenen
droom gedroomd, en zie, de zon en de
maan en elf sterren bogen zich voor mij
neder.
10 En als hij het aan zijnen vader en
aan zijne broederen verhaalde, bestrafte
hem zijn vader, en zeide tot hem: Wat is
dit voor een droom dien gij gedroomd
hebt? Zullen wij dan ganschelijk komen,
ik en uwe moeder en uwe broeders, om
ons voor u ter aarde te buigen?
11 Zijne broeders dan benijdden hem;
doch zijn vader bewaarde deze zaak.
12 En zijne broeders gingen henen om
de kudde van hunnen vader te weiden
bij Sichem.
13 Zoo zeide Israël tot Jozef: Weiden
uwe broeders niet bij Sichem? Kom, dat
ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem:
Zie, *hier* ben ik.
14 En hij zeide tot hem: Ga toch he-
nen, zie naar den welstand van uwe broe-
deren en naar den welstand van de kud-
de, en breng mij een woord wederom.

Zoo zond hij hem uit het dal Hebron; en hij kwam te Sichem.

15 En een man vond hem (want zie, hij was dwalende in het veld); zoo vraagde hem deze man, zeggende: Wat zoekt gij?

16 En hij zeide: Ik zoek mijne broederen; geef mij toch te kennen waar zij weiden.

17 Zoo zeide die man: Zij zijn van hier gereisd, want ik hoorde ze zeggen: Laat ons naar Dothan gaan. Jozef dan ging zijne broederen na, en vond ze te Dothan.

18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem eenen listigen raad om hem te dooden,

19 en zij zeiden de één tot den ander: Zie, daar komt deze meesterdroomer aan:

20 nu komt dan en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen: Een boos dier heeft hem opgegeten; zoo zullen wij zien wat van zijne droomen worden zal.

21 Ruben hoorde dat, en verloste hem uit hunne hand, en hij zeide: Laat ons hem niet aan het leven slaan. Gen. 42:22.

22 Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen bloed: werpt hem in dezen kuil, die in de woestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hunne hand verloste, om hem tot zijnen vader weder te brengen.

23 En het geschiedde als Jozef tot zijne broederen kwam, zoo togen zij Jozef zijnen rok uit, den veelvervigen rok dien hij aanhad,

24 en zij namen hem en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig, er was geen water in.

25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hunne oogen op en zagen, en zie, een reisgezelschap van Ismaëlieten kwam uit Gilead, en hunne kemelen droegen specerijen en balsem en mirre, reizende om dat af te brengen naar Egypte.

26 Toen zeide Juda tot zijne broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broeder doodslaan en zijn bloed verbergen?

27 Komt en laat ons hem aan deze Ismaelieten verkoopen, en onze hand zij niet aan hem; want hij is onze broeder, ens vleesch. En zijne broeders hoorden *hem*.

28 Als nu de Midianietische kooplieden voorbijtogen, zoo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil, en verkochten Jozef aan deze Ismaëlieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef naar Egypte. Ps. 105:17; Hand. 7:9.

29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, zie, zoo was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijne kleederen,

30 en hij keerde weder tot zijne broederen en zeide: De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik henengaan?

31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slachtten eenen geitenbok, en zij doopten den rok in het bloed;

32 en zij zonden den veelvervigen rok en deden hem tot hunnen vader brengen, en zeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok zij, of niet.

33 En hij herkende hem, en zeide: 't Is mijns zoons rok, een boos dier heeft hem opgegeten: voorzeker is Jozef verscheurd. Gen. 44:28.

34 Toen scheurde Jakob zijne kleederen, en leide eenen zak om zijne lendenen, en hij bedreef rouw over zijnen zoon vele dagen;

35 en alle zijne zonen en alle zijne dochteren maakten zich op om hem te troosten, maar hij weigerde zich te laten troosten, en zeide: Want ik zal rouw bedrijvende tot mijnen zoon in het graf nederdalen. Alzoo beweende hem zijn vader.

36 En de Midianieten verkochten hem in Egypte aan Potifar, Farao's hoveling, overste der trawanten.

HOOFDSTUK 38.

EN het geschiedde tenzelven tijde dat Juda van zijne broederen aftoog, en hij keerde in tot een man van Adullam, wiens naam was Hira;

2 en Juda zag aldaar de dochter van een Kanaänietisch man, wiens naam was Sua, en hij nam ze en ging tot haar in; 1 Kron. 2:3

3 en zij werd bevrucht, en baarde eenen zoon, en hij noemde zijnen naam Er.

4 Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Onan.

5 En zij voer nog voort en baarde eenen zoon, en noemde zijnen naam Sela; doch hij was te Kezib, toen zij hem baarde.

6 Juda nu nam eene vrouw voor Er zijnen eerstgeborene, en haar naam was Tamar.

7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN oogen; daarom doodde hem de HEERE.

8 Toen zeide Juda tot Onan: Ga in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar in uws broeders naam, en verwek uwen broeder zaad.

9 Doch Onan wetende dat dit zaad voor
hem niet zoude zijn, zoo geschiedde het
als hij tot zijns broeders huisvrouw in-
ging, dat hij het verdierf tegen de aarde,
om zijnen broeder geen zaad te geven.
10 En het was kwaad in des HEEREN
oogen wat hij deed; daarom doodde Hij
hem ook.
11 Toen zeide Juda tot Tamar zijne
schoondochter: Blijf weduwe in uws va-
ders huis, totdat mijn zoon Sela groot
worde; want hij zeide: Dat niet misschien
deze óók sterve gelijk zijne broeders. Zoo
ging Tamar henen en bleef in haars va-
ders huis.
12 Als nu vele dagen verloopen waren,
stierf de dochter van Sua, huisvrouw van
Juda; daarna troostte zich Juda, en ging
op tot zijne schaapscheerders naar Timna
toe, hij en Hira zijn vriend, de Adullamiet.
13 En men gaf Tamar te kennen, zeg-
gende: Zie, uw schoonvader gaat op naar
Timna om zijne schapen te scheren.
14 Toen leide zij de kleederen haars
weduwschaps van zich af; en zij bedekte
zich met eenen sluier en omwond zich en
zette zich aan den ingang der twee fon-
teinen, die op den weg naar Timna is;
want zij zag dat Sela groot geworden was,
en zij hem niet ter vrouwe was gegeven.
15 Als nu Juda haar zag, zoo hield hij
ze voor eene hoer, overmits zij haar aan-
gezicht bedekt had;
16 en hij week tot haar af naar den
weg, en zeide: Kom toch, laat mij tot u
ingaan; want hij wist niet dat zij zijne
schoondochter was. En zij zeide: Wat zult
gij mij geven, dat gij tot mij ingaat?
17 En hij zeide: Ik zal u eenen geitenbok
van de kudde zenden. En zij zeide: Zoo
gij pand zult geven totdat gij 't zendt.
18 Toen zeide hij: Wat pand is 't dat
ik u geven zal? En zij zeide: Uwen ze-
gelring, en uw snoer, en uwen staf, die in
uwe hand is; hetwelk hij haar gaf, en
ging tot haar in, en zij ontving bij hem.
19 En zij maakte zich op en ging henen,
en leide haren sluier van zich af, en zij
trok de kleederen van haar weduwschap aan.
20 En Juda zond den geitenbok door de
hand van zijnen vriend den Adullamiet,
om het pand uit de hand der vrouw te
nemen; maar hij vond ze niet.
21 En hij vraagde de lieden van hare
plaats, zeggende: Waar is de hoer, die bij
deze twee fonteinen aan den weg was?
En zij zeiden: Hier is geene hoer geweest.
22 En hij keerde weder tot Juda en
zeide: Ik heb ze niet gevonden, en ook
zeiden de lieden van die plaats: Hier is
geene hoer geweest.
23 Toen zeide Juda: Zij houde het voor
zich, opdat wij niet misschien tot verach-
ting worden; zie, ik heb dezen bok gezon-
den, maar gij hebt haar niet gevonden.
24 En het geschiedde omtrent na drie
maanden, dat men Juda te kennen gaf,
zeggende: Tamar uwe schoondochter heeft
gehoereerd, en ook zie, zij is zwanger
van hoererij. Toen zeide Juda: Brengt ze
hervoor, dat zij verbrand worde.
25 Als zij voortgebracht werd, zond zij
tot haren schoonvader, om te zeggen: Bij
den man, wiens deze dingen zijn, ben ik
zwanger, en zij zeide: Beken toch, wiens
deze zegelring en deze snoeren en deze
staf zijn.
26 En Juda kende ze, en zeide: Zij is
rechtvaardiger dan ik, daarom dat ik haar
aan mijnen zoon Sela niet gegeven heb.
En hij bekende haar voortaan niet meer.
27 En het geschiedde ten tijde als zij
baren zoude, zie, zoo waren tweelingen
in haren buik.
28 En het geschiedde als zij baarde,
dat *een* de hand uitstak; en de vroed-
vrouw nam ze, en zij bond eenen schar-
laken *draad* om zijne hand, zeggende:
Deze komt het eerst uit.
29 Maar het geschiedde als hij zijne
hand weder introk, zie, zoo kwam zijn
broeder uit; en zij zeide: Hoe zijt gij
doorgebroken? Op u is de breuk. En
men noemde zijnen naam Perez.
1 Kron. 2 : 4. Matt. 1 : 3.
30 En daarna kwam zijn broeder uit,
om wiens hand de scharlaken *draad* was;
en men noemde zijnen naam Zerah.

HOOFDSTUK 39

JOZEF nu werd naar Egypte afgevoerd;
en Potifar, Farao's hoveling, een overste
der trawanten, een Egyptisch man, kocht
hem uit de hand der Ismaëlieten, die hem
derwaarts afgevoerd hadden. Ps. 105 : 17.
2 En de HEERE was met Jozef, zoodat
hij een voorspoedig man was, en hij was
in zijns heeren des Egyptenaars huis.
Hand. 7 : 9.
3 Als nu zijn heer zag dat de HEERE met
hem was, en dat de HEERE al wat hij deed
door zijne hand voorspoedig maakte,

4 zoo vond Jozef genade in zijne oogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis, en al wat hij had gaf hij in zijne hand.
5 En het geschiedde van toen af dat hij hem over zijn huis en over al wat het zijne was gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende om Jozefs wil, ja, de zegen des HEEREN was in alles dat hij had, in het huis en in het veld.
6 En hij liet alles wat hij had in Jozefs hand, zoodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante en schoon van aangezicht.
7 En het geschiedde na deze dingen dat zijns heeren huisvrouw hare oogen op Jozef wierp; en zij zeide: Lig bij mij.
8 Maar hij weigerde het en zeide tot zijns heeren huisvrouw: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijne hand gegeven;
9 niemand is grooter in dit huis dan ik, en hij heeft mij niets onthouden dan u, daarin dat gij zijne huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan een zóó groot kwaad doen, en zondigen tegen God?
10 En het geschiedde als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen *en* bij haar te zijn,
11 zoo gebeurde het op zekeren dag dat hij in het huis kwam om zijn werk te doen, en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis;
12 en zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij; en hij liet zijn kleed in hare hand, en vluchtte en ging uit naar buiten.
13 En het geschiedde als zij zag dat hij zijn kleed in hare hand gelaten had en naar buiten gevlucht was,
14 zoo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreeuwschen man ingebracht om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem:
15 en het geschiedde als hij hoorde dat ik mijne stem verhief en riep, zoo liet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte en ging uit naar buiten.
16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.
17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwsche knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen om met mij te spotten;
18 en het is geschied als ik mijne stem verhief en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet en naar buiten vluchtte.
19 En het geschiedde als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze woorden heeft mij uw knecht gedaan, zoo ontstak zijn toorn;
20 en Jozefs heer nam hem en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse waar des Konings gevangenen waren; alzoo was hij daar in het gevangenhuis. Ps. 105 : 18.
21 Doch de HEERE was met Jozef en wendde *zijne* goedertierenheid tot hem, en gaf hem genade in de oogen des oversten van het gevangenhuis;
22 en de overste van het gevangenhuis gaf alle de gevangenen, die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand, en al wat zij daar deden, deed hij;
23 de overste van het gevangenhuis zag gansch op geen ding dat in zijne hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE wèl gedijen.

HOOFDSTUK 40.

EN het geschiedde na deze dingen dat de schenker des Konings van Egypte en de bakker zondigden tegen hunnen heer, tegen den Koning van Egypte,
2 zoodat Farao zeer toornig werd op zijne twee hovelingen, op den overste der schenkers en op den overste der bakkers;
3 en hij leverde ze in bewaring ten huize van den overste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse waar Jozef gevangen was.
4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij ze diende; en zij waren *eenige* dagen in bewaring.
5 Zij droomden nu beiden eenen droom, elk zijnen droom, in éénen nacht, elk naar de uitlegging zijns drooms: de schenker en de bakker die des Konings van Egypte waren, die gevangen waren in het gevangenhuis.
6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag ze aan, en zie, zij waren ontsteld.
7 Toen vraagde hij de hovelingen van Farao, die bij hem waren in hechtenis in het huis zijns heeren, zeggende: Waarom zijn uwe aangezichten heden kwalijk gesteld?

8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben eenen droom gedroomd, en daar is niemand die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet Godes? Vertelt *ze* mij toch.
9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijnen droom, en zeide tot hem: In mijnen droom, zie, zoo was een wijnstok voor mijn aangezicht;
10 en aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloeisel ging op, zijne trossen brachten rijpe druiven voort;
11 en Farao's beker was in mijne hand; en ik nam die druiven en drukte ze uit in Farao's beker, en ik gaf den beker in Farao's hand.
12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijne uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen;
13 binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen en zal u in uwen staat herstellen, en gij zult Farao's beker in zijne hand geven, naar de vorige wijze toen gij zijn schenker waart.
14 Doch gedenk mijner bij uzelven wanneer het u wèl gaan zal, en doe toch weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao, en maak dat ik uit dit huis kome;
15 want ik ben dieflijk ontstolen uit der Hebreën land; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.
16 Toen de overste der bakkers zag dat hij eene goede uitlegging gedaan had, zoo zeide hij tot Jozef: Ik was óók in mijnen droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn hoofd;
17 en in den oppersten korf was van alle spijs van Farao, die bakkerswerk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf van boven mijn hoofd.
18 Toen antwoordde Jozef en zeide: Dit is zijne uitlegging: de drie korven zijn drie dagen;
19 binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aan een hout hangen, en het gevogelte zal uw vleesch van boven u eten.
20 En het geschiedde op den derden dag, den dag van Farao's geboorte, dat hij voor alle zijne knechten eenen maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers en het hoofd van den overste der bakkers in het midden zijner knechten;
21 en hij deed den overste der schenkers wederkeeren tot zijn schenk-ambt, zoodat hij den beker op Farao's hand gaf,
22 maar den overste der bakkers hing hij op, gelijk Jozef hun uitgelegd had.
23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

HOOFDSTUK 41.

EN het geschiedde ten einde van twee volle jaren dat Farao droomde, en zie, hij stond aan de rivier;
2 en zie, daar kwamen òp uit die rivier zeven koeien, schoon van aanzien en vet van vleesch, en zij weidden in het gras;
3 en zie, zeven andere koeien kwamen na die op uit de rivier, leelijk van aanzien èn dun van vleesch, en zij stonden bij de *andere* koeien aan den oever van de rivier:
4 en die koeien, leelijk van aanzien en dun van vleesch, aten òp die zeven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.
5 Daarna sliep hij en droomde andermaal, en zie, zeven aren rezen op in éénen halm, vet en goed;
6 en zie, zeven dunne en van den oostenwind verzengde aren schoten na deze uit;
7 en de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en zie, het was een droom.
8 En het geschiedde in den morgenstond dat zijn geest verslagen was, en hij zond henen en riep alle de toovenaars van Egypte en alle de wijzen die daar waren, en Farao vertelde hun zijnen droom; maar daar was niemand die ze Farao uitleide.
9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijne zonden.
10 Farao was zeer vertoornd op zijne dienaars, en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.
11 En in éénen nacht droomden wij eenen droom, ik en hij; wij droomden, elk naar de uitlegging zijns drooms.
12 En aldaar was bij ons een Hebreeuwsche jongeling, een knecht van den overste der trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij leide ons onze droomen uit, aan ieder leide hij ze uit naar zijnen droom;
13 en gelijk hij ons uitleide, alzóó is het geschied: mij heeft hij hersteld in mijnen staat, en hem gehangen.

14 Toen zond Farao en riep Jozef, en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem en men veranderde zijne kleederen, en hij kwam tot Farao. Ps. 105 : 20.
15 En Farao sprak tot Jozef: Ik heb eenen droom gedroomd, en daar is niemand die hem uitlegge; maar ik heb van u hooren zeggen, *als* gij eenen droom hoort, dat gij hem uitlegt.
16 En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het is buiten mij: God zal Farao's welstand aanzeggen.
17 Toen sprak Farao tot Jozef: Zie, in mijnen droom stond ik aan den oever der rivier;
18 en zie, daar kwamen òp uit de rivier zeven koeien, vet van vleesch en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras;
19 en zie, zeven andere koeien kwamen òp na deze, mager en zeer leelijk van gedaante, rank van vleesch, ik heb dergelijke van leelijkheid niet gezien in het gansche Egypteland:
20 en die ranke en leelijke koeien aten die eerste zeven vette koeien op;
21 dewelke in haren buik inkwamen, maar men merkte niet dat ze in haren buik ingekomen waren, want haar aanzien was leelijk gelijk als in den beginne. Toen ontwaakte ik.
22 Daarna zag ik in mijnen droom, en zie, zeven aren rezen op in éénen halm, vol en goed;
23 en zie, zeven dorre, dunne *en* van den oostenwind verzengde aren schoten na deze uit;
24 en de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het den toovenaars gezegd, maar daar was niemand die het mij verklaarde.
25 Toen zeide Jozef tot Farao: Farao's droom die is één: hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.
26 Die zeven schoone koeien zijn zeven jaren; die zeven schoone aren zijn óók zeven jaren: de droom die is één.
27 En die zeven ranke en leelijke koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hongers wezen.
28 Dit is het woord hetwelk ik tot Farao gesproken heb: hetgeen dat God is doende, heeft Hij Farao vertoond.
29 Zie, de zeven aankomende jaren zal er groote overvloed in het gansche land van Egypte zijn.
30 Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden, en de honger zal het land verteren.
31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden, vanwege dien honger, die daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn.
32 En aangaande dat die droom aan Farao ten tweeden male is herhaald, *dit* is omdat de zaak van God vast besloten is, en dat God haast om dezelve te doen.
33 Zoo zie nu Farao naar eenen verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.
34 Farao doe *zóó*, en bestelle opzieners over het land, en neme het vijfde deel des lands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds;
35 en dat zij alle spijs van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen onder de hand van Farao tot spijs in de steden, en het bewaren:
36 zoo zal de spijs zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren des hongers, die in Egypteland wezen zullen, opdat het land van honger niet verga.
37 En dit woord was goed in de oogen van Farao en in de oogen aller zijner knechten.
38 Zoo zeide Farao tot zijne knechten: Zouden wij wel eenen man vinden als dezen, in denwelke Gods Geest is?
39 Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien God u dit alles heeft kond gedaan, zoo is er niemand *zoo* verstandig en wijs als gij: Ps. 105 : 21, 22. Hand. 7 : 10.
40 gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk *de hand* kussen; alleen dezen troon zal ik grooter zijn dan gij.
41 Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gansch Egypteland gesteld.
42 En Farao nam zijnen ring van zijne hand af, en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen kleederen aantrekken, en leide een gouden keten aan zijnen hals;
43 en hij deed hem rijden op den tweeden wagen dien hij had, en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt! Alzoo stelde hij hem over gansch Egypteland.
44 En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao; doch zonder u zal niemand zijne

hand of zijnen voet opheffen in gansch Egypteland.

45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath-Paänéah, en gaf hem Asnath, de dochter van Potiféra overste van On, tot eene vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.

46 Jozef nu was dertig jaar oud als hij stond voor het aangezicht van Farao, Koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht en hij toog door gansch Egypteland.

47 En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvollen.

48 En hij vergaderde alle spijs der zeven jaren die in Egypteland was, en deed de spijs in de steden: de spijs van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daar binnen.

49 Alzoo bracht Jozef bijeen zeer veel koren, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen, want daarvan was geen getal.

50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer een jaar des hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potiféra, overste van On, hem baarde. Gen. 46:20.

51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse: Want, *zeide hij*, God heeft mij doen vergeten al mijne moeite, en het gansche huis mijns vaders.

52 En den naam des tweeden noemde hij Efraïm: Want, *zeide hij*, God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.

53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was,

54 en de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd had; en daar was honger in alle de landen, maar in gansch Egypteland was brood. Ps. 105:16. Hand. 7:11.

55 Als nu gansch Egypteland hongerde, riep het volk tot Farao om brood; en Farao zeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.

56 Als dan de honger over het gansche land was, zoo opende Jozef alles waarin *iets* was, en verkocht aan de Egyptenaren, want de honger werd sterk in Egypteland,

57 en alle landen kwamen in Egypte tot Jozef om te koopen, want de honger was sterk in alle landen.

HOOFDSTUK 42.

TOEN Jakob zag dat er koren in Egypte was, zoo zeide Jakob tot zijne zonen: Waarom ziet gij op malkander?

2 Voorts zeide hij: Zie, ik heb gehoord dat er koren in Egypte is: trekt daarhenen af, en koopt ons *koren* van daar, opdat wij leven en niet sterven. Hand. 7:12.

3 Toen togen Jozefs tien broederen af om koren uit Egypte te koopen;

4 doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijne broederen; want hij zeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete.

5 Alzoo kwamen Israëls zonen om te koopen onder degenen die daar kwamen; want de honger was in het land Kanaän.

6 Jozef nu was Regent over dat land: hij verkocht aan allen volke des lands; en Jozefs broederen kwamen en bogen zich voor hem *met* het aangezicht ter aarde.

7 Als Jozef zijne broederen zag, zoo kende hij ze; maar hij hield zich vreemd jegens hen en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaän, om spijs te koopen.

8 Jozef dan kende zijne broederen, maar zij kenden hem niet.

9 Toen gedacht Jozef aan de droomen, die hij van hen gedroomd had, en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieders, gij zijt gekomen om te bezichtigen waar het land bloot is.

10 En zij zeiden tot hem: Neen mijn heer, maar uwe knechten zijn gekomen om spijs te koopen;

11 wij allen zijn ééns mans zonen; wij zijn vroom: uwe knechten zijn geen verspieders.

12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen om te bezichtigen waar het land bloot is.

13 En zij zeiden: Wij uwe knechten waren twaalf gebroeders, ééns mans zonen in het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de een die is niet *meer*.

14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieders.

15 Hierin zult gij beproefd worden: *zoo waarlijk als* Farao leeft, indien gij van hier zult uitgaan, tenzij dan wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn.

16 Zendt éénen uit u, die uwen broeder hale: maar weest gijlieden gevangen, en uwe woorden zullen beproefd worden of de waarheid bij u is; en indien niet, *zoo waarlijk als* Farao leeft, zoo zijt gij verspieders,

17 En hij zette ze te zamen drie dagen in bewaring.
18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zoo zult gij leven: ik vrees God.
19 Zoo gij vroom zijt, zoo zij één uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij henen, brengt het koren voor den honger uwer huizen;
20 en brengt uwen kleinsten broeder tot mij: zoo zullen uwe woorden waar gemaakt worden, en gij zult niet sterven. En zij deden alzoo.
21 Toen zeiden zij de één tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons.
22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling; maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, zie, het wordt gezocht. Gen. 37 : 21, 22.
23 En zij wisten niet dat Jozef het hoorde; want daar was een taalman tusschen hen.
24 Toen wendde hij zich òm van hen af, en weende; daarna keerde hij weder tot hen, en sprak tot hen, en nam Simeon van hen, en bond hem voor hunne oogen.
25 En Jozef gebood dat men hunne zakken met koren vullen zoude, en dat men hun geld wederkeerde een iegelijk in zijnen zak, en dat men hun teerkost gaf voor den weg; en men deed hun alzoo.
26 En zij laadden hun koren op hunne ezels en togen van daar.
27 Toen één zijnen zak opendeed om zijnen ezel voeder te geven in de herberg, zoo zag hij zijn geld; want zie, het was in den mond van zijnen zak;
28 en hij zeide tot zijne broederen: Mijn geld is wedergekeerd, daartoe ook zie, het is in mijnen zak. Toen ontging hun het hart en zij verschrikten, de één tot den ander zeggende: Wat is dit *dat* ons God gedaan heeft?
29 En zij kwamen in het land Kanaän tot Jakob hunnen vader, en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende:
30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken, en hij heeft ons gehouden voor verspieders des lands;
31 maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom, wij zijn geen verspieders:
32 onzer waren twaalf gebroeders, onzes vaders zonen; de een die is niet *meer*, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaän.
33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik erkennen dat gijlieden vroom zijt: laat één uwer broederen bij mij, en neemt voor den honger uwer huizen en trekt henen;
34 en brengt uwen kleinsten broeder tot mij: zoo zal ik weten dat gij geen verspieders zijt, maar dat gij vroom zijt; uwen broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit land handelen.
35 En het geschiedde als zij hunne zakken ledigden, zie, zoo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijnen zak, en zij zagen de bundels huns gelds, zij en hun vader, en zij waren bevreesd.
36 Toen zeide Jakob hun vader tot hen: Gij berooft mij van kinderen: Jozef die is er niet, en Simeon die is er niet, nu zult gij Benjamin wegnemen: alle deze dingen zijn tegen mij.
37 Toen sprak Ruben tot zijnen vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zoo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijne hand, en ik zal hem weder tot u brengen.
38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken; want zijn broeder is dood, en hij is alléén overgebleven: zoo hem een verderf ontmoette op den weg dien gij zult gaan, zoo zoudt gij mijne grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen.

HOOFDSTUK 43.

DE honger nu werd zwaar in dat land.
2 Zoo geschiedde het als zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert weder, koopt ons een weinig spijs.
3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien tenzij dat uw broeder met u is.
4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken en u spijs koopen;
5 maar indien gij *hem* niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien tenzij dat uw broeder met u is.
6 En Israël zeide: Waarom hebt gij zoo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft of gij nog eenen broeder hadt?

7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer nauw naar ons en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog? Hebt gij nog eenen broeder? Zoo gaven wij het hem te kennen volgens diezelfde woorden: hebben wij juist geweten dat hij zeggen zoude: Brengt uwen broeder af?

8 Toen zeide Juda tot Israël zijnen vader: Zend den jongeling met mij, zoo zullen wij ons opmaken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij, noch onze kinderkens.

9 Ik zal borg voor hem zijn, van mijne hand zult gij hem eischen: indien ik hem niet tot u breng en hem voor uw aangezicht stel, zoo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben; Gen. 44 : 32.

10 want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alreede tweemaal wedergekomen.

11 Toen zeide Israël hun vader tot hen: Is 't nu alzóó, zoo doet dit: neemt van het loffelijkste dezes lands in uwe vaten; en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.

12 En neemt dubbel geld in uwe hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, wederom in uwe hand; misschien is 't een feil.

13 Neemt ook uwen broeder mede, en maakt u op, keert wederom tot dien man.

14 En God de Almachtige geve u barmhartigheid voor het aangezicht diens mans, dat hij uwen anderen broeder en Benjamin met u late gaan. En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zoo ben ik beroofd.

15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hunne hand, en Benjamin; en zij maakten zich op en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezicht.

16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zoo zeide hij tot dengene die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee, en maak *het* gereed; want deze mannen zullen te middag met mij eten.

17 De man nu deed gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht deze mannen ten huize Jozefs.

18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij ten huize Jozefs gebracht werden, en zij zeiden: Ter oorzake van dat geld, dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij *hier* ingebracht, opdat hij ons overrompele en ons overvalle, en ons tot slaven neme, met onze ezels.

19 Daarom naderden zij tot dien man die over Jozefs huis was, en zij spraken tot hem aan de deur van het huis,

20 en zij zeiden: Och mijn heere, wij waren in 't begin gewisselijk afgekomen om spijs te koopen;

21 het is nu geschied als wij in de herberg gekomen waren, en wij onze zakken opendeden, zie, zoo was ieders geld in den mond van zijnen zak, ons geld in zijn gewicht, en wij hebben hetzelve wedergebracht in onze hand;

22 wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht, om spijs te koopen: wij weten niet wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.

23 En hij zeide: Vrede zij ulieden, vreest niet: uw God en uws vaders God heeft u eenen schat in uwe zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bracht Simeon tot hen uit.

24 Daarna bracht de man deze mannen in Jozefs huis, en hij gaf water, en zij wieschen hunne voeten; hij gaf ook aan hunne ezels voeder.

25 En zij bereidden het geschenk, totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord dat zij aldaar brood zouden eten.

26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zoo brachten zij hem het geschenk, hetwelk in hunne hand was, in het huis; en zij bogen zich voor hem ter aarde.

27 En hij vraagde ze naar *hunnen* welstand, en zeide: Is het wèl met uwen vader, den oude, daar gij van zeidet? Leeft hij nog?

28 En zij zeiden: Het is wèl met uwen knecht onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.

29 En hij hief zijne oogen op en zag Benjamin zijnen broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, daar gij tot mij van zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon, God zij u genadig!

30 En Jozef haastte zich, want zijn ingewand ontstak jegens zijnen broeder, en hij zocht te weenen; en hij ging in eene kamer en weende aldaar.

31 Daarna wiesch hij zijn aangezicht en kwam uit, en hij bedwong zichzelven, en zeide: Zet brood op.

32 En zij richtten voor hem aan in 't bijzonder, en voor hen in 't bijzonder, en voor de Egyptenaren, die met hem aten, in 't bijzonder; want de Egyptenaren mogen geen brood eten met de Hebreën, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.

33 En zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte, en de jongere naar zijne jonkheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.

34 En hij langde hun van de gerechten, die vóór hem waren; maar Benjamins gerecht was vijfmaal grooter dan de gerechten van hen allen. En zij dronken, en zij werden dronken met hem.

HOOFDSTUK 44.

EN hij gebood dengene die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezer mannen met spijs, naardat zij zullen kunnen dragen, en leg ieder mans geld in den mond van zijnen zak;

2 en mijnen beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van des kleinsten zak, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.

3 Des morgens als het licht werd, zoo liet men deze mannen trekken, hen en hunne ezels.

4 Zij zijn ter stad uitgegaan, zij waren *nog* niet ver gekomen, als Jozef tot dengene die over zijn huis was zeide: Maak u op en jaag die mannen achterna, en als gij ze zult achterhaald hebben, zoo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?

5 Is 't deze niet daar mijn heer uit drinkt en waarbij hij *iets* zekerlijk waarnemen zal? Gij hebt kwalijk gedaan, wat gij gedaan hebt.

6 En hij achterhaalde ze en sprak tot hen diezelfde woorden.

7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uwe knechten dat zij zoodanig een ding doen zouden.

8 Zie, het geld, dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht: hoe zouden wij dan uit uws heeren huis zilver of goud stelen?

9 Bij denwelke van uwe knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijnen heere tot slaven zijn.

10 En hij zeide: Dit zij nu ook alzóó naar uwe woorden: bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn.

11 En zij haastten zich en een iegelijk zette zijnen zak neder op de aarde, en een iegelijk opende zijnen zak.

12 En hij doorzocht, beginnende met den grootste en voleindigende met den kleinste; en de beker werd gevonden in Benjamins zak.

13 Toen scheurden zij hunne kleederen; en ieder laadde zijnen ezel op, en zij keerden weder naar de stad.

14 En Juda kwam met zijne broederen in Jozefs huis, want hij was nog zelf aldaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.

15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit die gij gedaan hebt? Weet gij niet dat zulk een man als ik *dat* zekerlijk waarnemen zoude?

16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijnen heere zeggen? Wat zullen wij spreken en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heeren slaven, zoo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.

17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen: die man in wiens hand de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uwen vader.

18 Toen naderde Juda tot hem en zeide: Och mijn heere, laat toch uw knecht een woord spreken voor mijns heeren ooren, en laat uw toorn tegen uwen knecht niet ontsteken; want gij zijt even gelijk Farao.

19 Mijn heer vraagde zijne knechten, zeggende: Hebt gijlieden eenen vader of broeder?

20 Zoo zeiden wij tot mijnen heere: Wij hebben eenen ouden vader, en eenen jongeling des ouderdoms, den kleinste, wiens broeder dood is, en hij is alléén van zijne moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.

21 Toen zeidet gij tot uwe knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.

22 En wij zeiden tot mijnen heere: Die jongeling zal zijnen vader niet kunnen verlaten; indien hij zijnen vader verlaat, zoo zal hij sterven.

23 Toen zeidet gij tot uwe knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet

afkomt, zoo zult gij mijn aangezicht niet meer zien.

24. En het is geschied als wij tot uwen knecht mijnen vader opgetrokken zijn, en wij hem mijns heeren woorden verhaald hebben,

25 en dat onze vader gezegd heeft: Keert weder, koopt ons een weinig spijze:

26 zoo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken: indien onze kleinste broeder bij ons is, zoo zullen wij aftrekken; want wij zullen diens mans aangezicht niet mogen zien, zoo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.

27 Toen zeide uw knecht mijn vader tot ons: Gijlieden weet dat mijne huisvrouw mij twee *zonen* gebaard heeft;

28 en de één is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden; en ik heb hem niet gezien tot nu toe; Gen. 37 : 33.

29 indien gij nu dezen óók van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zoo zoudt gij mijne grauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen.

30 Nu dan, als ik tot uwen knecht mijnen vader kome, en de jongeling niet bij ons is (alzoo zijne ziel aan diens ziel gebonden is),

31 zoo zal het geschieden, als hij ziet dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en uwe knechten zullen de grauwe haren van uwen knecht onzen vader met droefenis ten grave doen nederdalen.

32 Want uw knecht is voor dezen jongeling borg bij mijnen vader, zeggende: Zoo ik hem tot u niet wederbreng, zoo zal ik tegen mijnen vader alle dagen gezondigd hebben. Gen. 43 : 9.

33 Nu dan, laat toch uw knecht, voor dezen jongeling, mijns heeren slaaf blijven, en laat de jongeling met zijne broederen optrekken;

34 want hoe zoude ik optrekken tot mijnen vader, indien de jongeling niet met mij was? Opdat ik den jammer niet zie welke mijnen vader overkomen zoude.

HOOFDSTUK 45.

TOEN kon zich Jozef niet bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan. En daar stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijne broederen bekend maakte.

2 En hij verhief zijne stem met weenen, zoodat het de Egyptenaren hoorden en dat het Farao's huis hoorde.

3 En Jozef zeide tot zijne broeders: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijne broeders konden hem niet antwoorden, want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht.

4 En Jozef zeide tot zijne broeders: Nadert toch tot mij; en zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt. Hand. 7 : 13.

5 Maar nu, weest niet bekommerd, en *de toorn* ontsteke niet in uwe oogen, omdat gij mij hierhenen verkocht hebt: want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden tot behoudenis des levens.

6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands, en er zijn nog vijf jaren, in de welke geen ploeging noch oogst zijn zal;

7 doch God heeft mij voor ulieder aangezicht henengezonden, om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden door eene groote verlossing. Ps. 105 : 17.

8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God zelf, die mij tot Farao's vader gesteld heeft, en tot eenen heer over zijn gansche huis en regeerder in het gansche land van Egypte.

9 Haast u en trekt op tot mijnen vader, en zegt tot hem: Alzóó zegt uw zoon Jozef: God heeft mij tot eenen heer over gansch Egypteland gesteld: kom af tot mij en vertoef niet;

10 en gij zult in den lande Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uwe zonen en de zonen uwer zonen, en uwe schapen en uwe runderen en al wat gij hebt,

11 en ik zal u aldaar onderhouden; want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn: opdat gij niet verarmt, gij en uw huis en alles wat gij hebt.

12 En zie, uwe oogen zien het, en de oogen mijns broeders Benjamins, dat mijn mond tot u spreekt.

13 En boodschapt mijnen vader al mijne heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en haast u en brengt mijnen vader herwaarts af. Hand. 7 : 14.

14 En hij viel aan Benjamins zijns broeders hals, en weende; en Benjamin weende aan zijnen hals.

15 En hij kuste alle zijne broederen, en hij weende over hen; en daarna spraken zijne broeders met hem.

16 Als dit gerucht in het huis Farao's

gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders zijn gekomen, was het goed in de oogen Farao's en in de oogen zijner knechten;
17 en Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uwe broederen: Doet dit, laadt uwe beesten en trekt henen, gaat naar het land Kanaän;
18 en neemt uwen vader en uwe huisgezinnen en komt tot mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het vette dezes lands eten:
19 gij zijt toch gelast; doet dit, neemt u uit Egypteland wagenen voor uwe kinderkens en voor uwe vrouwen, en voert uwen vader en komt.
20 En uw oog verschoone uw huisraad niet; want het beste van gansch Egypteland, dat zal uwe zijn.
21 En de zonen Israëls deden alzoo. Zoo gaf Jozef hun wagenen, naar Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.
22 Hij gaf hun allen, één voor één, wisselkleederen; maar Benjamin gaf hij driehonderd zilverlingen en vijf wisselkleederen.
23 En zijnen vader desgelijks zond hij tien ezels, dragende van het beste van Egypte, en tien ezelinnen, dragende koren en brood, en spijs voor zijnen vader op den weg.
24 En hij zond zijne broeders henen, en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg.
25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaän tot hunnen vader Jakob.
26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is hij regeerder in gansch Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde ze niet.
27 Maar als zij tot hem gesproken hadden alle de woorden Jozefs, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de wagens zag die Jozef gezonden had om hem te voeren, zoo werd Jakobs huns vaders geest levendig,
28 en Israël zeide: Het is genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien eer ik sterve.

HOOFDSTUK 46.

EN Israël verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Ber-Séba, en hij offerde offeranden den God zijns vaders Isaäks.
2 En God sprak tot Israël in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob! En hij zeide: Zie *hier* ben ik.
3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet af te trekken naar Egypte, want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten. Gen. 28:3; 35:11; 48:4.
4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte, en Ik zal u doen *weder* optrekken, mede optrekkende; en Jozef zal zijne hand op uwe oogen leggen.
5 Toen maakte zich Jakob op van Ber-Séba; en de zonen Israëls vervoerden Jakob hunnen vader, en hunne kinderkens, en hunne vrouwen, op de wagens, die Farao gezonden had om hem te vervoeren. Ps. 105:23. Hand. 7:15.
6 En zij namen hun vee en hunne have die zij in het land Kanaän verworven hadden, en zij kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem;
7 zijne zonen en de zonen zijner zonen met hem, zijne dochteren en zijner zonen dochteren, en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.
8 En dit zijn de namen der zonen Israëls die in Egypte kwamen, Jakob en zijne zonen. De eerstgeborene Jakobs, Ruben. Gen. 35:23-26. Ex. 1:2-4. 1 Kron. 2:1, 2.
9 En Rubens zonen: Henoch, en Pallu, en Hezron, en Karmi. Ex. 6:13; Num. 26:5, 6. 1 Kron. 5:3.
10 En Simeons zonen: Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon eener Kanaänietische vrouw. Ex. 6:14. Num. 26:12, 13. 1 Kron. 4:24.
11 En de zonen van Levi: Gerson, Kehath en Merari. Ex. 6:15. Num. 3:17; 26:57. 1 Kron. 6:1, 16; 23:6.
12 En de zonen van Juda: Er en Onan, en Sela, en Perez, en Zerah; doch Er en Onan waren gestorven in het land Kanaän. En de zonen van Perez waren Hezron en Hamul. Gen. 38:7, 10. Num. 26:19-21. 1 Kron. 2:3-5.
13 En Issaschars zonen: Tola, en Pua, en Job, en Simron. Num. 26:23, 24. 1 Kron. 7:1.
14 En Zebulons zonen: Sered, en Elon, en Jahleël. Num. 26:26.
15 Dit zijn Lea's zonen, die zij Jakob gebaard heeft in Paddan-Aram, met Dina zijne dochter: alle de zielen zijner zonen en zijner dochteren waren drie en dertig.
16 En Gads zonen: Zifjon, en Haggi, Suni, en Ezbon, Eri, en Arodi, en Areli. Num. 26:15-17.
17 En Asers zonen: Jimna, en Jisva, en

Jisvi, en Bería, en Serah hunne zuster;
en de zonen van Bería: Heber en Malkiël.
Num. 26 : 44-46. 1 Kron. 7:30, 31.
18 Dit zijn de zonen van Zilpa, die
Laban aan zijne dochter Lea gegeven had;
en zij baarde Jakob deze zestien zielen.
19 De zonen van Rachel, Jakobs huis-
vrouw: Jozef en Benjamin.
20 En aan Jozef werden geboren in
Egypteland Manasse en Efraïm, die As-
nath, de dochter van Potiféra den overste
te On, hem baarde. Gen. 41 : 50-52.
21 En Benjamins zonen: Bela, Becher,
en Asbel, Gera, en Naäman, Ehi, en Ros,
Muppim, en Huppim, en Ard.
Num. 26 : 38-40. 1 Kron. 7 : 6; 8 : 1.
22 Dit zijn Rachels zonen, die aan Jakob
geboren zijn, al te zamen veertien zielen.
23 En Dans zonen: Husim. Num. 26 : 42.
24 En Naftali's zonen: Jahzeël, en Guni,
en Jezer, en Sillem.
Num. 26 : 48, 49. 1 Kron. 7 : 13.
25 Dit zijn de zonen van Bilha, die
Laban aan zijne dochter Rachel gegeven
had; en zij baarde dezelve aan Jakob,
zij waren allen zeven zielen.
26 Alle de zielen die met Jakob in Egypte
kwamen, uit zijne heup gesproten, uit-
genomen de vrouwen der zonen Jakobs,
waren allen zes en zestig zielen.
27 En Jozefs zonen, die hem in Egypte
geboren zijn, waren twee zielen. Alle de
zielen van het huis Jakobs, die in Egypte
kwamen, waren zeventig. Ex. 1 : 5.
Deut. 10 . 22. Hand. 7 : 14.
28 En hij zond Juda voor zijn aange-
zicht henen tot Jozef, om voor zijn aan-
gezicht aanwijzing te doen naar Gosen;
en zij kwamen in het land Gosen.
29 Toen spande Jozef zijnen wagen aan,
en toog op, zijnen vader Israël tegemoet
naar Gosen; en als hij zich aan hem ver-
toonde, zoo viel hij hem aan zijnen hals,
en weende lang aan zijnen hals.
30 En Israël zeide tot Jozef: Dat ik nu
sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb,
dat gij nog leeft.
31 Daarna zeide Jozef tot zijne broede-
ren en tot zijns vaders huis: Ik zal op-
trekken en Farao boodschappen, en tot
hem zeggen: Mijne broeders en mijns
vaders huis, die in het land Kanaän wa-
ren, zijn tot mij gekomen;
32 en die mannen zijn schaapherders,
want het zijn mannen die met vee om-
gaan; en zij hebben hunne schapen en
hunne runderen, en al wat zij hebben,
medegebracht.
33 Wanneer het nu geschieden zal dat
Farao ulieden zal roepen, en zeggen:
Wat is uwe hanteering?
34 zoo zult gij zeggen: Uwe knechten
zijn mannen die van onze jeugd af tot nu
toe met vee omgegaan hebben, zoo wij
als onze vaders; opdat gij in het land
Gosen moogt wonen; want alle schaap-
herder is den Egyptenaren een gruwel.

HOOFDSTUK 47.

TOEN kwam Jozef en boodschapte Fa-
rao, en zeide: Mijn vader en mijne
broeders, en hunne schapen en hunne
runderen, met alles wat zij hebben, zijn
gekomen uit het land Kanaän; en zie,
zij zijn in het land Gosen.
2 En hij nam een deel zijner broederen,
te weten vijf mannen, en hij stelde ze
voor Farao's aangezicht.
3 Toen zeide Farao tot zijne broederen:
Wat is uwe hanteering? En zij zeiden tot
Farao: Uwe knechten zijn schaapherders,
zoo wij als onze vaders.
4 Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn
gekomen om als vreemdelingen in dit land
te wonen; want daar is geen weide voor
de schapen, die uwe knechten hebben,
dewijl de honger zwaar is in het land
Kanaän; en nu, laat toch uwe knechten
in het land Gosen wonen.
5 Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende:
Uw vader en uwe broeders zijn tot u ge-
komen;
6 Egypteland is voor uw aangezicht, doe
uwen vader en uwe broeders in het beste
van het land wonen; laat ze in het land
Gosen wonen, en zoo gij weet dat er
onder hen kloeke mannen zijn, zoo stel ze
tot veemeesters over hetgene dat ik heb.
7 En Jozef bracht zijnen vader Jakob
mede, en stelde hem voor Farao's aan-
gezicht; en Jakob zegende Farao.
8 En Farao zeide tot Jakob: Hoevele
zijn de dagen der jaren uws levens?
9 En Jakob zeide tot Farao: De dagen
der jaren mijner vreemdelingschappen zijn
honderd en dertig jaren; weinig en kwaad
zijn de dagen der jaren mijns levens ge-
weest, en hebben niet bereikt de dagen
van de jaren des levens mijner vaderen,
in de dagen hunner vreemdelingschappen.
10 En Jakob zegende Farao, en ging
uit van Farao's aangezicht.

11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijne broederen woningen, en hij gaf hun eene bezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.

12 En Jozef onderhield zijnen vader en zijne broeders en het gansche huis zijns vaders met brood, tot den mond der kinderkens toe.

13 En daar was geen brood in het gansche land, want de honger was zeer zwaar; zoodat het land van Egypte en het land Kanaän raasden vanwege dien honger.

14 Toen verzamelde Jozef al het geld dat in Egypteland en in het land Kanaän gevonden werd, voor het koren dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.

15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaän verteerd was, kwamen alle de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood, want waarom zouden wij in uwe tegenwoordigheid sterven? want het geld ontbreekt.

16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zoo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt.

17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef, en Jozef gaf hun brood, voor paarden en voor het vee der schapen en voor het vee der runderen en voor ezels; en hij voedde ze met brood dat jaar, voor al hun vee.

18 Toen dat jaar voleindigd was, zoo kwamen zij tot hem in het tweede jaar, en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijnen heer niet verbergen; alzoo het geld verteerd is en de bezitting der beesten *gekomen* aan mijnen heer, zoo is er niet anders overgebleven voor het aangezicht mijns heeren, dan ons lichaam en ons land.

19 Waarom zullen wij voor uwe oogen sterven, zoo wij als ons land? Koop ons en ons land voor brood, zoo zullen wij en ons land Farao dienstbaar zijn; en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde.

20 Alzoo kocht Jozef het geheele land van Egypte voor Farao; want de Egyptenaars verkochten ieder zijnen akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zoo werd het land Farao's eigendom.

21 En het volk aangaande, dat zette hij over in de steden, van het eene tot het andere uiterste der landpale van Egypte.

22 Alleen het land der Priesteren kocht hij niet; want de Priesters hadden een bescheiden deel van Farao, en zij aten hun bescheiden deel, hetwelk Farao hun gegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.

23 Toen zeide Jozef tot het volk: Zie, ik heb heden u en uw land gekocht voor Farao: zie daar is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.

24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij Farao het vijfde deel zult geven, en de vier deelen zullen voor u zijn, tot zaad des velds, en tot uwe spijze en dergenen die in uwe huizen zijn, en om te eten voor uwe kinderkens.

25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden; laat ons genade vinden in mijns heeren oogen, en wij zullen Farao's knechten zijn.

26 Jozef dan stelde dit in tot eene wet, tot op dezen dag, over het land van Egypte, dat Farao het vijfde deel zoude hebben; behalve dat alleen het land der Priesteren Farao's niet werd.

27 Zoo woonde Israël in het land van Egypte, in het land Gosen, en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.

28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zoodat de dagen Jakobs, de jaren zijns levens, geweest zijn honderd en zeven en veertig jaar.

29 Als nu de dagen Israëls naderden, dat hij sterven zoude, zoo riep hij zijnen zoon Jozef en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo leg toch uwe hand onder mijne heup; en doe weldadigheid en trouw aan mij, en begraaf mij toch niet in Egypte; Gen. 50 : 5.

30 maar dat ik bij mijne vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren, en mij in hun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord.

31 En hij zeide: Zweer mij; en hij zwoer hem. En Israël boog zich ten hoofde van het bed. Hebr. 11 : 21.

HOOFDSTUK 48.

HET geschiedde nu na deze dingen dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank. Toen nam hij zijne twee zonen met zich, Manasse en Efraïm.

2 En men boodschapte Jakob en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u. Zoo versterkte zich Israël, en zat op het bed.

3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige is mij verschenen te Luz

in het land Kanaän, en Hij heeft mij gezegend: Gen. 35 : 7.

4 en Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen, en u tot een hoop van volkeren stellen; en Ik zal uwen zade na u dat land tot eene eeuwige bezitting geven. Gen. 28 : 3; 35 : 11; 46 . 3.

5 Nu dan, uwe twee zonen, die u in Egypteland geboren waren eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne: Efraïm en Manasse zullen mijne zijn, als Ruben en Simeon.

6 Maar uw geslacht, dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.

7 Toen ik nu van Paddan kwam, zoo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaän op den weg, als het nog eene kleine streek lands was om tot Efrath te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, hetwelk is Bethlehem. Gen. 35 : 16, 19.

8 En Israël zag de zonen Jozefs, en zeide: Wiens zijn dezen?

9 En Jozef zeide tot zijnen vader: Zij zijn mijne zonen, die God mij hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng ze toch tot mij, dat ik ze zegene.

10 Doch Israëls oogen waren zwaar van ouderdom, hij kon niet zien. En hij deed ze tot hem naderen; toen kuste hij ze en omhelsde ze.

11 En Israël zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien, maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien.

12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijne knieën, en hij boog zich voor zijn aangezicht neder ter aarde;

13 en Jozef nam die beiden, Efraïm met zijne rechterhand, tegenover Israëls linkerhand, en Manasse met zijne linkerhand, tegenover Israëls rechterhand, en hij deed ze tot hem naderen.

14 Maar Israël strekte zijne rechterhand uit en leide ze op Efraims hoofd, hoewel hij de minste was, en zijne linkerhand op Manasse's hoofd; hij bestuurde zijne handen verstandiglijk, want Manasse was de eerstgeborene.

15 En hij zegende Jozef en zeide: De God, voor wiens aangezicht mijne vaderen Abraham en Isaäk gewandeld hebben, die God, die mij gevoed heeft van dat ik was, tot op dezen dag, Hebr. 11 : 21.

16 die Engel die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongelingen, en dat in hen mijn naam genoemd worde en de naam mijner vaderen Abraham en Isaäk, en dat zij vermenigvuldigen als visschen in menigte, in het midden des lands.

17 Toen Jozef zag dat zijn vader zijne rechterhand op Efraïms hoofd leide, zoo was het kwaad in zijne oogen, en hij vatte zijns vaders hand, om die van Efraïms hoofd op Manasse's hoofd af te brengen;

18 en Jozef zeide tot zijnen vader: Niet alzóó, mijn vader; want deze is de eerstgeborene: leg uwe rechterhand op zijn hoofd.

19 Maar zijn vader weigerde het en zeide: Ik weet het, mijn zoon, ik weet het; hij zal óók tot een volk wórden, en hij zal óók groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder grooter worden dan hij, en zijn zaad zal eene volle menigte van volkeren worden.

20 Alzoo zegende hij ze te dien dage, zeggende: In u zal Israël zegenen, zeggende: God stelle u als Efraïm en als Manasse. En hij stelde Efraïm vóór Manasse.

21 Daarna zeide Israël tot Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.

22 En ik heb u een stuk lands gegeven boven uwe broederen, hetwelk ik met mijn zwaard en met mijnen boog uit der Amorieten hand genomen heb. Joh. 4 : 5.

HOOFDSTUK 49.

DAARNA riep Jakob zijne zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.

2 Komt te zamen en hoort, gij zonen Jakobs, en hoort naar Israël, uwen vader.

3 Ruben, gij zijt mijn eerstgeborene, mijne kracht en het begin mijner macht, de voortreffelijkste in hoogheid en de voortreffelijkste in sterkte.

4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn; want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij *het* geschonden; hij heeft mijn bed beklommen. Gen. 35 : 22. 1 Kron. 5 : 1.

5 Simeon en Levi zijn gebroeders: hunne handelingen zijn werktuigen van geweld. Gen. 34 : 25, 26.

6 Mijne ziel kome niet in hunnen verborgen raad, mijne eer worde niet vereenigd met hunne vergadering; want in

hunnen toorn hebben zij de mannen dood-
geslagen, en in hunnen moedwil hebben
zij de ossen weggerukt.
7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is
heftig, en hunne verbolgenheid, want zij
is hard: Ik zal ze verdeelen onder Jakob
en zal ze verstrooien onder Israël.
8 Juda, gij zijt het, u zullen uwe broe-
ders loven; uwe hand zal zijn op den nek
uwer vijanden; voor u zullen zich uws
vaders zonen nederbuigen.
9 Juda is een leeuwenwelp; gij zijt van
den roof opgeklommen, mijn zoon; hij kromt
zich, hij legt zich neder als een leeuw,
en als een oude leeuw: wie zal hem doen
opstaan? Num. 23:24; 24:9. Openb. 5:5.
10 De schepter zal van Juda niet wij-
ken, noch de wetgever van tusschen zijne
voeten, totdat Silo komt, en denzelve
zullen de volkeren gehoorzaam zijn.
11 Hij bindt zijnen jongen ezel aan den
wijnstok, en het veulen zijner ezelin aan
den edelsten wijnstok; hij wascht zijn
kleed in den wijn, en zijnen mantel in
wijndruivenbloed;
12 hij is roodachtig van oogen door den
wijn, en wit van tanden door de melk.
13 Zebulon zal aan de haven der zeeën
wonen; en hij zal aan de haven der sche-
pen wezen; en zijne zijde zal zijn naar Sidon.
14 Issaschar is een sterk gebeende ezel,
nederliggende tusschen twee pakken.
15 Toen hij de rust zag dat zij goed
was, en het land dat het lustig was, zoo
boog hij zijnen schouder om te dragen,
en was dienende onder schatting.
16 Dan zal zijn volk richten, als een
der stammen Israëls.
17 Dan zal eene slang zijn aan den weg,
eene adderslang nevens het pad, bijtende
de verzenen des paards, dat zijn rijder
achterover valle.
18 Op uwe zaligheid wacht ik, HEERE.
19 Aangaande Gad, eene bende zal hem
aanvallen; maar hij zal *ze* aanvallen in
het einde.
20 Van Aser, zijn brood zal vet zijn,
en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.
21 Naftali is eene losgelaten hinde; hij
geeft schoone woorden.
22 Jozef is een vruchtbare tak, een
vruchtbare tak aan eene fontein; elk der
takken loopt over den muur.
23 De schutters hebben hem wel bitter-
heid aangedaan, en hem beschoten en ge-
haat;
24 maar zijn boog is in stevigheid ge-
bleven, en de armen zijner handen zijn
gesterkt geworden door de handen van
den Machtige Jakobs; vandaar is hij een
herder, een steen Israëls:
25 van uws vaders God die u zal hel-
pen, en van den Almachtige die u zal ze-
genen met zegeningen des hemels van
boven, met zegeningen des afgronds die
daaronder ligt, met zegeningen der borsten
en der baarmoeder.
26 De zegeningen uws vaders gaan te
boven de zegeningen mijner voorvaderen,
tot aan het einde van de eeuwige heuve-
len; die zullen zijn op het hoofd Jozefs,
en op den hoofdschedel des afgezonder-
den zijner broederen. Deut. 33:16.
27 Benjamin zal *als* een wolf verscheu-
ren; des morgens zal hij roof eten en des
avonds zal hij buit uitdeelen.
28 Alle deze stammen Israëls zijn twaalf;
en dit is hetgeen hun vader tot hen sprak,
als hij ze zegende: hij zegende ze ieder
naar zijnen bijzonderen zegen.
29 Daarna gebood hij hun en zeide tot
hen: Ik word verzameld tot mijnen vol-
ke, begraaft mij bij mijne vaderen, in
de spelonk, die daar is in den akker
Efrons des Hethiets,
30 in de spelonk, welke is in den akker
van Machpela, die tegenover Mamré is
in het land Kanaän, die Abraham met
dien akker gekocht heeft van Efron den
Hethiet tot eene erfbegrafenis.
31 Aldaar hebben zij Abraham begra-
ven en Sara zijne huisvrouw, daar heb-
ben zij Isaäk begraven en Rebekka zijne
huisvrouw, en daar heb ik Lea begraven.
32 De akker, en de spelonk die daarin
is, is gekocht van de zonen Heths.
33 Als Jakob voleindigd had zijnen zo-
nen bevelen te geven, zoo leide hij zijne
voeten te zamen op het bed, en hij gaf
den geest, en hij werd verzameld tot zij-
ne volkeren. Hand. 7:15.

HOOFDSTUK 50.

TOEN viel Jozef op zijns vaders aan-
gezicht, en hij weende over hem, en
kuste hem.
2 En Jozef gebood zijnen knechten den
medicijnmeesters dat zij zijnen vader bal-
semen zouden; en de medicijnmeesters
balsemden Israël.
3 En veertig dagen werden aan hem
vervuld; want alzoo werden vervuld de

dagen dergenen die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.
4 Als nu de dagen zijns beweenens over waren, zoo sprak Jozef tot den huize Farao's, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, spreekt toch voor de ooren Farao's zeggende:
5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf: in mijn graf dat ik mij in het land Kanaän gegraven heb, dáár zult gij mij begraven. Nu dan, laat mij toch optrekken dat ik mijnen vader begrave, dan zal ik wederkomen. Gen. 47:29, 30.
6 En Farao zeide: Trek op en begraaf uwen vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.
7 En Jozef toog òp om zijnen vader te begraven; en met hem togen òp alle Farao's knechten, de oudsten van zijn huis, en alle de oudsten des lands van Egypte;
8 daartoe het gansche huis Jozefs en zijne broeders, en het huis zijns vaders; alleen hunne kleine kinderen en hunne schapen en hunne runderen lieten zij in het land Gosen.
9 En met hem togen òp zoo wagenen als ruiteren; en het was een zeer zwaar heir.
10 Toen zij nu aan de vlakte van het doornbosch kwamen, dat aan gene zijde van den Jordaan is, hielden zij daar eene groote en zeer zware rouwklage, en hij maakte zijnen vader eenen rouw van zeven dagen.
11 Als de inwoners des lands, de Kanaanieten, dien rouw zagen in de vlakte van het doornbosch, zoo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaren; daarom noemde men haren naam Abel-Mizraïm, die aan het veer van den Jordaan is.
12 En zijne zonen deden hem gelijk als hij hun geboden had;
13 want zijne zonen vervoerden hem in het land Kanaän, en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela, dewelke Abraham met den akker gekocht had tot eene erfbegrafenis, van Efron den Hethiet, tegenover Mamré. Hand. 7:16.
14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijne broeders, en allen die met hem opgetogen waren om zijnen vader te begraven, nadat hij zijnen vader begraven had.
15 Toen Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was, zoo zeiden zij: Misschien zal Jozef ons haten, en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad dat wij hem aangedaan hebben.
16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen vóór zijnen dood, zeggende:
17 Zóó zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen en hunne zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan, maar nu, vergeef toch de overtreding der dienaren des Gods uws vaders. En Jozef weende als zij tot hem spraken.
18 Daarna kwamen ook zijne broeders en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie wij zijn u tot knechten.
19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet. want ben ik in de plaats van God?
20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, *doch* God heeft dat ten goede gedacht, opdat Hij deed gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.
21 Nu dan, vreest niet: ik zal u en uwe kleine kinderen onderhouden. Zoo troostte hij hen en sprak naar hun hart.
22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en zijns vaders huis; en Jozef leefde honderd en tien jaren;
23 en Jozef zag van Efraïm kinderen, des derden gelids: ook werden de zonen Machirs, den zoon van Manasse, op Jozefs knieën geboren.
24 En Jozef zeide tot zijne broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken, en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land hetwelk Hij Abraham, Isaäk en Jakob gezworen heeft.
25 En Jozef deed de zonen Israëls zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken, zoo zult gij mijne beenderen van hier opvoeren. Ex. 13:19. Hebr. 11:22.
26 En Jozef stierf, honderd en tien jaren oud zijnde; en zij balsemden hem, en men leide hem in eene kist in Egypte.

HET TWEEDE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

EXODUS.

HOOFDSTUK 1.

DIT nu zijn de namen der zonen Is-
raëls, die in Egypte gekomen zijn met
Jakob; zij kwamen er in, elk met zijn huis.
2 Ruben, Simeon, Levi, en Juda;
Gen. 35 : 23-26; 46 : 8-24. 1 Kron. 2 : 1, 2.
3 Issaschar, Zebulon, en Benjamin;
4 Dan, en Naftali, Gad, en Aser.
5 Alle de zielen nu die uit Jakobs heup
voortgekomen zijn, waren zeventig zielen;
doch Jozef was in Egypte.
6 Toen nu Jozef gestorven was, en alle
zijne broeders, en al dat geslacht,
7 zoo werden de kinderen Israëls vrucht-
baar en wiesen overvloediglijk en zij ver-
meerderden en werden gansch zeer mach-
tig, zoodat het land met hen vervuld
werd. Deut. 26 : 5. Hand. 7 : 17.
8 Daarna stond een nieuwe Koning op
over Egypte, die Jozef niet gekend had;
Hand. 7 : 18.
9 die zeide tot zijn volk: Zie, het volk
der kinderen Israëls is veel, ja, machti-
ger dan wij:
10 kom aan, laat ons wijselijk tegen
hetzelve handelen, opdat het niet ver-
menigvuldige, en het geschiede als er
eenige krijg voorvalt, dat het zich óók
voege bij onze vijanden, en tegen ons
strijde, en uit het land optrekke. Hand. 7 : 19.
11 En zij zetten oversten der schat-
tingen over hetzelve, om het te verdruk-
ken met hunne lasten; want men bouwde
Farao schatsteden, Pithom en Raämses.
12 Maar hoe meer zij het verdrukten,
hoe meer het vermeerderde en hoe meer
het wies; zoodat zij verdrietig waren van-
wege de kinderen Israëls. Ps. 105 : 24, 25.
13 En de Egyptenaars deden de kinde-
ren Israëls dienen met hardigheid,
14 zoodat zij hun het leven bitter maak-
ten met harden dienst, in leem en in
tichelsteenen, en met allen dienst op het
veld, met al hunnen dienst, dien zij hen
deden dienen met hardigheid.
15 Daarenboven sprak de Koning van
Egypte tot de vroedvrouwen der Hebre-
innen, welker éëner naam Sifra, en der
andere Pua was,
16 en zeide: Wanneer gij de Hebreïn-
nen in het baren helpt, en ziet ze op de
stoelen, is het een zoon, zoo doodt hem,
maar is het eene dochter, zoo laat ze leven,
17 Doch de vroedvrouwen vreesden God,
en deden niet gelijk als de Koning van
Egypte tot haar gesproken had, maar zij
behielden de jongskens in 't leven.
18 Toen riep de Koning van Egypte de
vroedvrouwen, en zeide tot haar: Waar-
om hebt gijlieden deze zaak gedaan, dat gij
de jongskens in 't leven behouden hebt?
19 En de vroedvrouwen zeiden tot Farao:
Omdat de Hebreïnnen niet zijn gelijk de
Egyptische vrouwen, want zij zijn sterk:
eer de vroedvrouw tot haar komt, zoo
hebben zij gebaard.
20 Daarom deed God de vroedvrouwen
goed; en dat volk vermeerderde en het
werd zeer machtig.
21 En het geschiedde dewijl de vroed-
vrouwen God vreesden, zoo bouwde Hij
haar huizen.
22 Toen gebood Farao aan al zijn volk,
zeggende: Alle zonen die geboren worden
zult gij in de rivier werpen, maar alle
dochteren in 't leven behouden. Hand 7 : 19.

HOOFDSTUK 2.

EN een man van den huize Levi ging
en nam eene dochter van Levi;
Ex. 6 : 19. Num. 26 : 59.
2 en de vrouw werd zwanger, en baar-
de eenen zoon. Toen zij hem zag dat hij
schoon was, zoo verborg zij hem drie
maanden; Hand. 7 : 20, 21. Hebr. 11 : 23.
3 doch als zij hem niet langer verber-
gen kon, zoo nam zij voor hem een

kist van biezen, en belijmde ze met lijm en met pek; en zij leide het jongsken daarin, en leide ze in de biezen aan den oever der rivier.

4 En zijne zuster stelde zich van verre, om te weten wat hem gedaan zoude worden.

5 En Farao's dochter ging af om zich te wasschen in de rivier, en hare jonkvrouwen wandelden aan den kant der rivier. Toen zij de kist in het midden van de biezen zag, zoo zond zij hare dienstmaagd henen en liet ze halen.

6 Toen zij ze opendeed zoo zag zij dat jongsken, en zie, het knaapje weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelve, en zij zeide: Dit is een van de jongskens der Hebreën.

7 Toen zeide zijne zuster tot Farao's dochter: Zal ik henengaan en u eene voedstervrouw uit de Hebreïnnen roepen, die u dat jongsken zooge?

8 En de dochter Farao's zeide tot haar: Ga henen. En de jonge maagd ging en riep des jongskens moeder.

9 Toen zeide Farao's dochter tot haar: Neem dit jongsken henen en zoog het mij, ik zal *u* uw loon geven. En de vrouw nam het jongsken en zoogde het.

10 En toen het jongsken groot geworden was, zoo bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijnen naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen.

11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijne broederen en bezag hunne lasten; en hij zag dat een Egyptisch man eenen Hebreeuwschen man uit zijne broederen sloeg; Hand. 7 : 23-29.

12 en hij zag herwaarts en gindswaarts, en toen hij zag dat daar niemand was, zoo versloeg hij den Egyptenaar, en verborg hem in het zand.

13 Des anderen daags ging hij wederom uit, en zie, twee Hebreeuwsche mannen twistten; en hij zeide tot dengene die onrecht had: Waarom slaat gij uwen naaste?

14 Hij dan zeide: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij *dit* om mij te dooden, gelijk gij den Egyptenaar gedood hebt? Toen vreesde Mozes en zeide: Voorwaar deze zaak is bekend geworden.

15 Als nu Farao deze zaak hoorde, zoo zocht hij Mozes te dooden; doch Mozes vlood voor Farao's aangezicht en woonde in het land Midian, en hij zat bij eenen waterput.

16 En de Priester in Midian had zeven dochteren die kwamen om te putten, en vulden de drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken.

17 Toen kwamen de herders en zij dreven ze van daar; doch Mozes stond op en verloste ze, en drenkte hare kudden.

18 En toen zij tot haren vader Rehuël kwamen, zoo sprak hij: Waarom zijt gij heden zoo haast wedergekomen?

19 Toen zeiden zij: Een Egyptisch man heeft ons verlost uit de hand der herderen, en hij heeft ook overvloedig voor ons geput, en de kudde gedrenkt.

20 En hij zeide tot zijne dochteren: Waar is hij toch? Waarom liet gij den man nu gaan? Roept hem dat hij brood ete.

21 En Mozes bewilligde bij den man te wonen, en hij gaf Mozes zijne dochter Zippora.

22 Die baarde eenen zoon, en hij noemde zijnen naam Gersom; want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land. Ex. 18 : 3.

23 En het geschiedde na vele dezer dagen, als de Koning van Egypte gestorven was, dat de kinderen Israëls zuchtten en schreeuwden over den dienst, en hun gekrijt over hunnen dienst kwam op tot God;

24 en God hoorde hun gekerm en God gedacht aan zijn verbond met Abraham, met Isaäk, en met Jakob; Ex. 6 : 4.

25 en God zag de kinderen Israëls aan, en God kende *hen*.

HOOFDSTUK 3.

EN Mozes hoedde de kudde zijns schoonvaders Jethro's, des Priesters in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn, en hij kwam aan den berg Gods, aan Horeb;

2 en de Engel des HEEREN verscheen hem in eene vlam des vuurs uit het midden van een braambosch; en hij zag, en zie, het braambosch brandde in het vuur en het braambosch werd niet verteerd. Hand. 7 : 30-34.

3 En Mozes zeide: Ik zal mij nu daarhenen wenden, en zien dat groot gezicht, wáárom het braambosch niet verbrandt.

4 Toen de HEERE zag dat hij zich daarhenen wendde om te zien, zoo riep God tot hem uit het midden van het braam-

bosch en zeide: Mozes, Mozes! En hij
zeide: Zie *hier* ben ik.
5 En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek
uwe schoenen uit van uwe voeten, want
de plaats waar gij op staat is heilig land.
Joz. 5 : 15.
6 Hij zeide voorts: Ik ben de God uws
vaders, de God Abrahams, de God Isaäks,
en de God Jakobs. En Mozes verborg zijn
aangezicht, want hij vreesde God aan te
zien. Matth. 22:32. Marc. 12:26. Luc. 20:37. Hebr. 11:16.
7 En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel
gezien de verdrukking mijns volks, het-
welk in Egypte is, en heb hun geschrei
gehoord vanwege hunne drijvers; want Ik
heb hunne smarten bekend. Neh. 9 : 9.
8 Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik
het verlosse uit de hand der Egyptenaren,
en het opvoere uit dit land naar een goed
en ruim land, naar een land, vloeiende
van melk en honig, tot de plaats der
Kanaänieten en der Hethieten en der
Amorieten en der Ferezieten en der He-
vieten en der Jebusieten. Lev. 20 : 24.
9 En nu, zie, het geschrei der kinderen
Israëls is tot Mij gekomen, en ook heb
Ik gezien de verdrukking, waarmede de
Egyptenaars hen verdrukken:
10 zoo kom nu, en Ik zal u tot Farao
zenden, opdat gij mijn volk, de kinderen
Israëls, uit Egypte voert. Ps. 105 : 26.
11 Toen zeide Mozes tot God: Wie ben
ik, dat ik tot Farao zoude gaan, en dat ik de
kinderen Israëls uit Egypte zoude voeren?
12 Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met
u zijn, en dit zal u een teeken zijn dat
Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk
uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God
dienen op dezen berg.
13 Toen zeide Mozes tot God: Zie, wan-
neer ik tot de kinderen Israëls kom en
zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft
mij tot ulieden gezonden, en zij mij zeg-
gen: Hoe is zijn naam? wat zal ik tot
hen zeggen?
14 En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN
DIE IK ZIJN ZAL. Ook zeide Hij: Alzóó
zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK
ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden.
15 Toen zeide God verder tot Mozes:
Aldus zult gij tot de kinderen Israëls
zeggen: De HEERE, uwer vaderen God, de
God Abrahams, de God Isaäks, en de God
Jakobs, heeft mij tot ulieden gezonden; dat
is mijn naam eeuwiglijk, en dat is mijne
gedachtenis van geslacht tot geslacht.
16 Ga henen en verzamel de oudsten
van Israël en zeg tot hen: De HEERE,
uwer vaderen God, is mij verschenen, de
God Abrahams, Isaäks en Jakobs, zeg-
gende: Ik heb ulieden getrouwelijk be-
zocht en hetgeen dat ulieden in Egypte
is aangedaan:
17 daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden
uit de verdrukking van Egypte opvoeren
tot het land der Kanaänieten en der He-
thieten en der Amorieten en der Ferezieten
en der Hevieten en der Jebusieten, tot het
land, vloeiende van melk en honig.
18 En zij zullen uwe stem hooren; en
gij zult gaan, gij en de oudsten van Israël,
tot den Koning van Egypte, en gijlieden
zult tot hem zeggen: De HEERE de God
der Hebreën, is ons ontmoet; zoo laat
ons nu toch gaan den weg van drie dagen
in de woestijn, opdat wij den HEERE
onzen God offeren. Ex. 5 : 3.
19 Doch Ik weet dat de Koning van
Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook
niet door eene sterke hand.
20 Want Ik zal mijne hand uitstrekken
en Egypte slaan met alle mijne wonde-
ren, die Ik in het midden deszelven doen
zal; daarna zal hij ulieden laten vertrekken.
21 En Ik zal dezen volke genade geven
in de oogen der Egyptenaren, en het
zal geschieden wanneer gijlieden uitgaan
zult, zoo zult gij niet ledig uitgaan;
22 maar *elke* vrouw zal van hare na-
burin en van de waardin haars huizes
eischen zilveren vaten en gouden vaten
en kleederen: die zult gijlieden op uwe
zonen en op uwe dochteren leggen, en
zult Egypte berooven. Ex. 11 : 2; 12 : 35.

HOOFDSTUK 4.

TOEN antwoordde Mozes en zeide:
Maar zie, zij zullen mij niet gelooven,
noch mijne stem hooren; want zij zul-
len zeggen: De HEERE is u niet verschenen.
2 En de HEERE zeide tot hem: Wat is
er in uwe hand? En hij zeide: Een staf.
3 En Hij zeide: Werp hem ter aarde,
en hij wierp hem ter aarde: toen werd
hij tot eene slang; en Mozes vlood van
haar. Ex. 7 : 9, 10.
4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: strek
uwe hand uit en grijp ze bij haren staart.
Toen strekte hij zijne hand uit en vatte
ze, en zij werd tot eenen staf in zijne hand.
5 Opdat zij gelooven dat u verschenen
is de HEERE de God hunner vaderen, de

God Abrahams, de Gods Isaäks, en de
God Jakobs.
6 En de HEERE zeide verder tot hem:
Steek nu uwe hand in uwen boezem. En
hij stak zijne hand in zijnen boezem;
daarna trok hij ze uit, en zie, zijne hand
was melaatsch, *wit* als sneeuw.
7 En Hij zeide: Steek uwe hand weder-
om in uwen boezem. En hij stak zijne
hand wederom in zijnen boezem; daarna
trok hij ze uit zijnen boezem, en zie, zij
was weder als zijn *ander* vleesch.
8 En het zal geschieden, zoo zij u niet
gelooven noch naar de stem des eersten
teekens hooren, zoo zullen zij de stem
des laatsten teekens gelooven;
9 en het zal geschieden, zoo zij ook deze
twee teekenen niet gelooven, noch naar
uwe stem hooren, zoo neem van de wa-
teren der rivier en giet ze op het droge,
zoo zullen de wateren, die gij uit de
rivier zult nemen, tot bloed worden op
het droge. Ex. 7 : 17.
10 Toen zeide Mozes tot den HEERE:
Och Heere! ik ben geen man wèl ter
tale, noch van gisteren noch van eergis-
teren, noch van toen af toen Gij tot
uwen knecht gesproken hebt; want ik
ben zwaar van mond en zwaar van tong.
Ex. 6 : 11, 29.
11 En de HEERE zeide tot hem: Wie
heeft den mensch den mond gemaakt,
of wie heeft den stomme of doove of
ziende of blinde gemaakt? Ben Ik het
niet, de HEERE?
12 En nu ga henen, en Ik zal met uwen
mond zijn, en zal u leeren wat gij spre-
ken zult.
13 Doch hij zeide. Och Heere! zend
toch door de hand *desgenen, dien* Gij
zoudt zenden.
14 Toen ontstak de toorn des HEEREN
over Mozes, en Hij zeide: Is niet Aäron
de Leviet uw broeder? Ik weet dat hij zeer
wèl spreken zal, en ook, zie, hij zal uit-
gaan u tegemoet; wanneer hij u ziet zoo zal
hij in zijn hart verblijd zijn. Ex. 7 : 1, 2.
15 Gij dan zult tot hem spreken, en
de woorden in zijnen mond leggen; en
Ik zal met uwen mond en met zijnen
mond zijn, en Ik zal ulieden leeren wat
gij doen zult.
16 En hij zal voor u tot het volk spre-
ken; en het zal geschieden dat hij u tot
eenen mond zal zijn en gij zult hem tot
eenen God zijn.
17 Neem dan dezen staf in uwe hand,
waarmede gij die teekenen doen zult.
18 Toen ging Mozes henen, en keerde
weder tot Jethro, zijnen schoonvader, en
zeide tot hem: Laat mij toch gaan, dat
ik wederom tot mijne broederen keere,
die in Egypte zijn, en zie of zij nog leven.
Jethro dan zeide tot Mozes: Ga in vrede!
19 Ook zeide de HEERE tot Mozes in
Midian: Ga henen, keer weder in Egyp-
te, want alle de mannen zijn dood die
uwe ziel zochten.
20 Mozes dan nam zijne vrouw en zijne
zonen, en voerde ze op eenen ezel, en
keerde weder in Egypteland; en Mozes
nam den staf Gods in zijne hand.
21 En de HEERE zeide tot Mozes: Ter-
wijl gij henentrekt om in Egypte weder
te keeren, zie toe dat gij alle de wonde-
ren doet voor Farao, die Ik in uwe hand
gesteld heb; doch Ik zal zijn hart verstok-
ken, dat hij het volk niet zal laten gaan.
22 Dan zult gij tot Farao zeggen: Alzóó
zegt de HEERE: Mijn zoon, mijn eerstge-
borene, is Israël; Jer. 31 : 9.
23 en Ik heb tot u gezegd: Laat mij-
nen zoon trekken, dat hij mij diene; maar
gij hebt geweigerd hem te laten trekken:
zie, Ik zal uwen zoon, uwen eerstgebo-
rene, dooden. Hos. 11 : 1.
24 En het geschiedde op den weg in de
herberg, dat de HEERE hem tegenkwam
en hem zocht te dooden.
25 Toen nam Zippora een steenen *mes*
en besneed de voorhuid haars zoons, en
wierp die voor zijne voeten, en zeide:
Voorwaar, gij zijt mij een bloedbruidegom.
26 En Hij liet van hem af. Toen zeide
zij: Bloedbruidegom, vanwege de besnij-
denis.
27 De HEERE zeide ook tot Aäron: Ga
Mozes tegemoet in de woestijn. En hij
ging en ontmoette hem aan den berg
Gods. en hij kuste hem.
28 En Mozes gaf Aäron te kennen alle
de woorden des HEEREN, die hem ge-
zonden had, en alle de teekenen, die Hij
hem bevolen had.
29 Toen ging Mozes, en Aäron, en zij
verzamelden alle de oudsten der kinderen
Israëls;
30 en Aäron sprak alle de woorden,
die de HEERE tot Mozes gesproken had,
en hij deed de teekenen voor de oogen
des volks;
31 en het volk geloofde, en zij hoorden

dat de HEERE de kinderen Israëls bezocht en dat Hij hunne verdrukking zag, en zij neigden hunne hoofden en aanbaden.

HOOFDSTUK 5.

EN daarna gingen Mozes en Aäron henen en zeiden tot Farao: Alzóó zegt de HEERE, de God Israëls: Laat mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn.

2 Maar Farao zeide: Wie is de HEERE, wiens stem ik gehoorzamen zoude om Israël te laten trekken? Ik ken den HEERE niet, en zal ook Israël niet laten trekken. Job 21:15.

3 Zij dan zeiden: De God der Hebreën is ons ontmoet: zoo laat ons toch henentrekken den weg van drie dagen in de woestijn, en den HEERE onzen God offeren, dat Hij ons niet overkome met pestilentie of met het zwaard. Ex. 3:18.

4 Toen zeide de Koning van Egypte tot hen: Gij Mozes en Aäron, waarom trekt gij het volk af van hunne werken? Gaat henen tot uwe lasten.

5 Voorts zeide Farao: Zie, het volk des lands is alreede *te* veel, en zoudt gijlieden hen doen rusten van hunne lasten?

6 Daarom beval Farao tenzelfden dage de aandrijvers onder het volk, en deszelfs ambtlieden, zeggende:

7 Gij zult voortaan aan deze lieden geen stroo meer geven tot het maken der tichelsteenen, als gisteren *en* eergisteren; laat ze zelve henengaan en stroo voor zichzelve verzamelen.

8 En het getal der tichelsteenen, die zij gisteren *en* eergisteren gemaakt hebben, zult gij hun opleggen, gij zult daarvan niet verminderen; want zij gaan ledig, daarom roepen zij, zeggende: Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren!

9 Men verzware den dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, en zich niet vergapen aan leugenachtige woorden.

10 Toen gingen de aandrijvers des volks en hunne ambtlieden uit en spraken tot het volk, zeggende: Zóó zegt Farao: Ik zal ulieden geen stroo geven.

11 Gaat gij *zelve* henen, haalt u stroo waar gij het vindt; doch van uwen dienst zal niets verminderd worden.

12 Toen verstrooide zich het volk in het gansche land van Egypte, dat het stoppelen verzamelde voor stroo.

13 En de aandrijvers drongen aan, zeggende: Voleindigt uwe werken, *elk* dagwerk op zijnen dag, gelijk toen er stroo was.

14 En de ambtlieden der kinderen Israëls, die Farao's aandrijvers over hen gesteld hadden, werden geslagen, *en* men zeide: Waarom hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd in het maken der tichelsteenen, gelijk te voren alzoo ook gisteren en heden?

15 Derhalve gingen de ambtlieden der kinderen Israëls en schreeuwden tot Farao, zeggende: Waarom doet gij uwen knechten alzóó?

16 Aan uwe knechten wordt geen stroo gegeven, en zij zeggen tot ons: Maakt de tichelsteenen, en zie, uwe knechten worden geslagen, doch de schuld is uws volks.

17 Hij dan zeide: Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij; daarom zegt gij: Laat ons gaan, laat ons den HEERE offeren!

18 Zoo gaat nu henen, arbeidt; doch stroo zal u niet gegeven worden: evenwel zult gij het getal der tichelsteenen leveren.

19 Toen zagen de ambtlieden der kinderen Israëls dat het kwalijk met hen stond, dewijl men zeide: Gij zult niet minderen van uwe tichelsteenen, *van* het dagwerk op zijnen dag.

20 En zij ontmoetten Mozes en Aäron, die tegen hen over stonden, toen zij van Farao uitgingen,

21 en zeiden tot hen: De HEERE zie op u en richte het, dewijl gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao en voor zijne knechten, gevende een zwaard in hunne handen om ons te dooden.

22 Toen wendde Mozes zich weder tot den HEERE, en zeide: Heere, waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan? Waarom hebt Gij mij nu gezonden?

23 Want van toen af dat ik tot Farao ben ingegaan om in uwen naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan, en Gij hebt uw volk geenszins verlost.

24 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien wat Ik aan Farao doen zal: want door eene machtige hand zal hij ze laten trekken, ja, door eene machtige hand zal hij ze uit zijn land drijven.

HOOFDSTUK 6.

VOORTS sprak God tot Mozes en zeide tot hem: Ik ben de HEERE.

2 En Ik ben Abraham, Isaäk en Jakob verschenen als God de Almachtige; doch

met mijnen naam HEERE ben Ik hun niet bekend geweest.

3 En ook heb Ik mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zoude het land Kanaän, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn.

4 En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israëls, die de Egyptenaars in dienstbaarheid houden, en heb aan mijn verbond gedacht. Ex. 2:24.

5 Derhalve zeg tot de kinderen Israëls: Ik ben de HEERE; en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hunne dienstbaarheid, en zal u verlossen door eenen uitgestrekten arm en door groote gerichten,

6 en zal ulieden tot mijn volk aannemen; en Ik zal u tot eenen God zijn, en gijlieden zult erkennen, dat Ik de HEERE uw God ben, die u uitleide van onder de lasten der Egyptenaren.

7 En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik mijne hand opgeheven heb, dat Ik het Abraham, Isaäk en Jakob geven zoude; en Ik zal het ulieden geven tot een erfdeel, Ik de HEERE.

8 En Mozes sprak alzóó tot de kinderen Israëls; doch zij hoorden naar Mozes niet, vanwege de benauwdheid des geestes en vanwege de harde dienstbaarheid.

9 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

10 Ga henen, spreek tot Farao, den Koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken late.

11 Doch Mozes sprak voor den HEERE, zeggende: Zie, de kinderen Israëls hebben naar mij niet gehoord, hoe zoude mij dan Farao hooren? Daarbij ben ik onbesneden van lippen. vs. 29; Ex. 4:10.

12 Evenwel sprak de HEERE tot Mozes en tot Aäron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israëls, en aan Farao den Koning van Egypte, om de kinderen Israëls uit Egypteland te leiden.

13 Dit zijn de hoofden van *ieder* huis hunner vaderen. De zonen Rubens des eerstgeborenen Israëls zijn Henoch en Pallu, Hezron en Karmi; dat zijn de huisgezinnen van Ruben. Gen. 46:9. Num. 26:5, 6. 1 Kron. 5:3.

14 En de zonen van Simeon: Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon eener Kanaänietische; dat zijn Simeons huisgezinnen. Gen. 46:10. Num. 26:12, 13. 1 Kron. 4:24.

15 Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hunne geboorten: Gerson, en Kohath, en Merari. En de jaren des levens van Levi waren honderd zeven en dertig jaar. Gen. 46:11. Num. 3:17; 26:57. 1 Kron. 6:1,16; 23:6.

16 De zonen Gersons: Libni en Simeï, naar hunne huisgezinnen. Num. 3:18. 1 Kron. 6:17; 23:7.

17 En de zonen Kohaths: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziël; en de jaren des levens van Kohat waren honderd drie en dertig jaar. Num. 3:19. 1 Kron. 6:18; 23:12.

18 En de zonen van Merari: Mahli en Musi; dat zijn de huisgezinnen van Levi, naar hunne geboorten. Num. 3:20. 1 Kron. 6:19; 23:21.

19 En Amram nam Jochébed zijne moei zich tot huisvrouw, en zij baarde hem Aäron en Mozes; en de jaren des levens van Amram waren honderd zeven en dertig jaar. Ex. 2:1; Num. 26:59.

20 En de zonen Jizhars: Korach, en Nefeg, en Zichri.

21 En de zonen Uzziëls: Misaël, en Elzafan, en Sithri.

22 En Aäron nam zich tot eene vrouw Eliséba, Amminadabs dochter, Nahessons zuster; en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar. Num. 3:2; 26:60. 1 Kron. 6:3; 24:1.

23 En de zonen van Korach waren Assir, en Elkana, en Abiasaf; dat zijn de huisgezinnen der Korachieten.

24 En Eleazar, Aärons zoon, nam voor zich eene van de dochters van Putiël tot eene vrouw, en zij baarde hem Pinehas. Dat zijn de hoofden der vaderen der Levieten, naar hunne huisgezinnen.

25 Dit is Aäron en Mozes, tot wie de HEERE zeide: Leidt de kinderen Israëls uit Egypteland, naar hunne heiren.

26 Deze zijn het, die tot Farao den Koning van Egypte spraken, opdat zij de kinderen Israëls uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aäron.

27 En het geschiedde te dien dage als de HEERE tot Mozes sprak in Egypteland,

28 zoo sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Ik ben de HEERE: spreek tot Farao den Koning van Egypte alles wat Ik tot u spreek.

29 Toen zeide Mozes voor het aangezicht des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen, hoe zal dan Farao naar mij hooren? vs. 11; Ex. 4:10. Jer. 1:6.

HOOFDSTUK 7.

TOEN zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik heb u *tot* eenen God gezet over Farao, en Aäron uw broeder zal uw Profeet zijn. Ex. 4 : 14-16.

2 Gij zult spreken alles wat Ik u gebieden zal; en Aäron uw broeder zal tot Farao spreken, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken late.

3 Doch Ik zal Farao's hart verharden, en Ik zal mijne teekenen en mijne wonderen in Egypteland vermenigvuldigen. Rom. 9 : 18.

4 Farao nu zal naar ulieden niet hooren, en Ik zal mijne hand aan Egypte leggen, en voeren mijne heiren, mijn volk, de kinderen Israëls, uit Egypteland door groote gerichten.

5 Dan zullen de Egyptenaars weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik mijne hand over Egypte uitstrekke en de kinderen Israëls uit het midden van hen uitleide.

6 Toen deed Mozes, en Aäron, als hun de HEERE geboden had, alzóó deden zij.

7 En Mozes was tachtig jaar oud en Aäron was drie en tachtig jaar oud, toen zij tot Farao spraken.

8 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

9 Wanneer Farao tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wonderteeken voor ulieden, zoo zult gij tot Aäron zeggen: Neem uwen staf en werp *hem* voor Farao's aangezicht neder: hij zal tot een draak worden. Ex. 4 : 3.

10 Toen ging Mozes en Aäron tot Farao henen, en deden alzóó gelijk de HEERE geboden had; en Aäron wierp zijnen staf neder voor Farao's aangezicht en voor het aangezicht zijner knechten, en hij werd tot een draak.

11 Farao nu riep ook de wijzen en de guichelaars, en de Egyptische toovenaars deden óók alzoo met hunne bezweringen; 2 Tim. 3 : 8.

12 want een iegelijk wierp zijnen staf neder, en zij werden tot draken; maar Aärons staf verslond hunne staven.

13 Doch Farao's hart verstokte, zoodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had.

14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Farao's hart is zwaar: hij weigert het volk te laten trekken.

15 Ga henen tot Farao in den morgenstond; zie, hij zal uitgaan naar het water toe; zoo stel u tegen hem over aan den oever der rivier, en den staf, die in eene slang is veranderd geweest, zult gij in uwe hand nemen;

16 en gij zult tot hem zeggen: De HEERE, der Hebreën God, heeft mij tot u gezonden, zeggende: Laat mijn volk trekken, dat het Mij diene in de woestijn; doch zie, gij hebt tot nu toe niet gehoord.

17 Zóó zegt de HEERE: Daaraan zult gij weten dat Ik de HEERE ben: zie, ik zal met dezen staf, die in mijne hand is, op het water dat in deze rivier is, slaan, en het zal in bloed veranderd worden; Ex. 4 : 9.

18 en de visch in de rivier zal sterven, zoodat de rivier zal stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het water uit de rivier drinken mogen.

19 Voorts zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aäron: Neem uwen staf en strek uwe hand uit over de wateren der Egyptenaren, over hunne stroomen, over hunne rivieren en over hunne poelen en over alle vergadering hunner wateren, dat zij bloed worden; en daar zij bloed in het gansche Egypteland, beide in houten en in steenen *vaten*. Ps. 78 : 44; 105 : 29.

20 Mozes nu en Aäron deden alzóó gelijk de HEERE geboden had; en hij hief den staf op en sloeg het water, dat in de rivier was, voor de oogen Farao's en voor de oogen zijner knechten: en al het water in de rivier werd in bloed veranderd,

21 en de visch die in de rivier was stierf, en de rivier stonk, zoodat de Egyptenaars het water uit de rivier niet drinken konden; en daar was bloed in het gansche Egypteland. Openb. 8 : 8; 11 : 6; 16 : 4.

22 Doch de Egyptische toovenaars deden *óók* alzoo met hunne bezweringen; zoodat Farao's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de HEERE gesproken had,

23 en Farao keerde zich om en ging naar zijn huis, en hij zette zijn hart daar óók niet op.

24 Doch alle Egyptenaars groeven rondom de rivier om water te drinken, want zij konden van het water der rivier niet drinken.

25 Alzoo werden zeven dagen vervuld nadat de HEERE de rivier geslagen had.

HOOFDSTUK 8.

DAARNA zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao en zeg tot hem: Zóó

zegt de HEERE: Laat mijn volk trekken,
dat zij Mij dienen.
2 En indien gij weigert het te laten
trekken, zie, zoo zal Ik uwe gansche land-
pale met vorschen slaan, Ps. 78:45; 105:30.
3 dat de rivier van vorschen zal krie-
len; die zullen opkomen en in uw huis
komen, en in uwe slaapkamer, ja, op uw
bed: ook in de huizen uwer knechten, en
op uw volk, en in uwe bakovens, en in
uwe baktroggen;
4 en de vorschen zullen opkomen op u
en op uw volk en op alle uwe knechten.
5 Voorts zeide de HEERE tot Mozes:
Zeg tot Aäron: Strek uwe hand uit met
uwen staf over de stroomen en over de
rivieren en over de poelen, en doe vor-
schen opkomen over Egypteland.
6 En Aäron strekte zijne hand uit over
de wateren van Egypte, en daar kwamen
vorschen op en bedekten Egypteland.
7 Toen deden de toovenaars óók alzoo
met hunne bezweringen, en zij deden
vorschen over Egypteland opkomen.
8 En Farao riep Mozes en Aäron, en
zeide: Bidt vuriglijk tot den HEERE, dat
Hij de vorschen van mij en van mijn
volk wegneme; zoo zal ik het volk trek-
ken laten, dat zij den HEERE offeren.
9 Doch Mozes zeide tot Farao: Heb de
eere boven mij: tegen wanneer zal ik
voor u en uwe knechten en voor uw
volk vuriglijk bidden, om deze vorschen
van u en van uwe huizen te verdelgen,
dat zij alleen in de rivier overblijven?
10 Hij dan zeide: Tegen morgen. En
hij zeide: Het zij naar uw woord: opdat
gij weet dat er niemand is gelijk de
HEERE, onze God,
11 zoo zullen de vorschen van u en van
uwe huizen en van uwe knechten en van
uw volk wijken, zij zullen alleen in de
rivier overblijven.
12 Toen ging Mozes, en Aäron, uit van
Farao, en Mozes riep tot den HEERE ter
oorzake der vorschen, die Hij Farao had
opgelegd:
13 en de HEERE deed naar het woord van
Mozes, en de vorschen stierven, uit de
huizen, uit de voorzalen, en uit de velden;
14 en zij vergaderden ze te zamen bij
hoopen, en het land stonk.
15 Toen nu Farao zag dat er verade-
ming was, verzwaarde hij zijn hart, dat
hij naar hen niet hoorde, gelijk als de
HEERE gesproken had.
16 Voorts zeide de HEERE tot Mozes:
Zeg tot Aäron: Strek uwen staf uit en
sla het stof der aarde, dat het tot luizen
worde in het gansche Egypteland.
17 En zij deden alzoo; want Aäron strekte
zijne hand uit met zijnen staf en sloeg het
stof der aarde, en daar werden vele lui-
zen aan de menschen en aan het vee: al
het stof der aarde werd luizen, in het
gansche Egypteland. Ps. 105:31.
18 De toovenaars deden óók alzoo met
hunne bezweringen, opdat zij luizen voort-
brachten, doch zij konden niet; zoo waren
de luizen aan de menschen en aan het vee.
19 Toen zeiden de toovenaars tot Farao:
Dit is Gods vinger. Doch Farao's hart
verstijfde, zoodat hij naar hen niet hoorde,
gelijk de HEERE gesproken had.
20 Voorts zeide de HEERE tot Mozes:
Maak u morgen vroeg op en stel u voor
Farao's aangezicht; zie, hij zal aan het
water uitgaan; en zeg tot hem: Zóó zegt
de HEERE: Laat mijn volk trekken, dat
ze Mij dienen;
21 want zoo gij mijn volk niet laat
trekken, zie, zoo zal Ik eene vermenging
van ongedierte zenden op u en op uwe
knechten en op uw volk en in uwe
huizen, alzoo dat der Egyptenaren huizen
met deze vermenging zullen vervuld wor-
den, en ook het aardrijk waarop zij zijn;
22 en Ik zal te dien dage het land
Gosen, waarin mijn volk woont, afzon-
deren, dat dáár geen vermenging van
ongedierte zij, opdat gij weet dat Ik, de
HEERE, in het midden dezes lands ben;
23 en Ik zal eene verlossing stellen tus-
schen mijn volk en tusschen uw volk;
tegen morgen zal dit teeken geschieden.
24 En de HEERE deed alzoo, en daar
kwam eene zware vermenging van onge-
dierte in Farao's huis en in zijner knech-
ten huizen en over het gansche Egypte-
land; het land werd verdorven van deze
vermenging. Ps. 78:45; 105:31.
25 Toen riep Farao Mozes en Aäron,
en zeide: Gaat henen en offert uwen God
in dit land.
26 Mozes dan zeide: Het is niet recht
dat men alzóó doe; want wij zouden der
Egyptenaren gruwel den HEERE onzen God
mogen offeren; zie, indien wij der Egyp-
tenaren gruwel voor hunne oogen offerden,
zouden zij ons niet steenigen?
27 Laat ons den weg van drie dagen in de
woestijn gaan, dat wij den HEERE onzen

God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen zal.
28 Toen zeide Farao: Ik zal u trekken
laten, dat gijlieden den HEERE uwen God
offert in de woestijn; alleen dat gijlieden
in het gaan geenszins te ver trekt; bidt
vuriglijk voor mij.
29 Mozes nu zeide: Zie, ik ga van u, en
zal tot den HEERE vuriglijk bidden, dat
deze vermenging van ongedierte van Fa-
rao, van zijne knechten, en van zijn volk
morgen wegwijke: alleen dat Farao niet
meer bedrieglijk handele, dit volk niet
latende gaan om den HEERE te offeren.
30 Toen ging Mozes uit van Farao, en
bad vuriglijk tot den HEERE:
31 en de HEERE deed naar het woord van
Mozes, en de vermenging van ongedierte
week van Farao, van zijne knechten, en
van zijn volk: er bleef niet één over.
32 Doch Farao verzwaarde zijn hart ook
op datmaal, en hij liet het volk niet trekken.

HOOFDSTUK 9.

DAARNA zeide de HEERE tot Mozes:
Ga in tot Farao en spreek tot hem: Al-
zóó zegt de HEERE, de God der Hebreën:
Laat mijn volk trekken, dat het Mij diene;
2 want zoo gij weigert ze te laten trek-
ken, en gij hen nog met geweld ophoudt,
3 zie, de hand des HEEREN zal zijn over
uw vee dat in het veld is, over de paar-
den, over de ezels, over de kemelen,
over de runderen, en over het kleine vee,
door eene zeer zware pestilentie.
4 En de HEERE zal eene afzondering
maken tusschen het vee der Israëlieten en
tusschen het vee der Egyptenaren, dat
er niets sterve van alles dat der kin-
deren Israëls is.
5 En de HEERE bestemde eenen zekeren
tijd, zeggende: Morgen zal de HEERE deze
zaak in dit land doen.
6 En de HEERE deed deze zaak des ande-
ren daags; en al het vee der Egyptenaren
stierf, maar van het vee der kinderen Is-
raëls stierf niet één.
7 En Farao zond er henen, en zie, van
het vee Israëls was niet tot één toe gestor-
ven. Doch het hart Farao's werd verzwaard
en hij liet het volk niet trekken.
8 Toen zeide de HEERE tot Mozes en tot
Aäron: Neemt gijlieden uwe vuisten vol
asch uit den oven, en Mozes strooie die
naar den hemel voor Farao's oogen,
9 en zij zal tot klein stof worden over
het gansche Egypteland, en zij zal aan de
menschen en aan het vee worden tot zwe-
ren, uitbrekende met blaartjes, in het
gansche Egypteland.
10 En zij namen asch uit den oven, en
stonden voor Farao's aangezicht, en Mozes
strooide ze naar den hemel: toen werden
daar zweren, uitbrekende met blaartjes
aan de menschen en aan het vee;
Ps. 78:50. Openb. 16:2.
11 alzoo dat de toovenaars voor Mozes
niet staan konden vanwege de zweren;
want aan de toovenaars waren zweren, en
aan alle de Egyptenaren.
12 Doch de HEERE verstokte Farao's
hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk
de HEERE tot Mozes gesproken had.
13 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Maak
u morgen vroeg op en stel u voor Farao's
aangezicht, en zeg tot hem: Zóó zegt de
HEERE, der Hebreën God: Laat mijn volk
trekken, dat ze Mij dienen.
14 Want ditmaal zal Ik alle mijne plagen
in uw hart zenden en over uwe knechten
en over uw volk, opdat gij weet, dat er
niemand is gelijk Ik op de gansche aarde;
15 want nu heb Ik mijne hand uitge-
strekt, opdat Ik u en uw volk met de pes-
tilentie zoude slaan, en dat gij zoudt van
de aarde verdelgd worden.
16 Maar waarlijk, daarom heb Ik u
verwekt, opdat Ik mijne kracht *aan* u
betoonde, en opdat men mijnen naam
vertelle op de gansche aarde. Rom. 9:17.
17 Verheft gij uzelven nòg tegen mijn
volk, dat gij het niet wilt laten trekken,
18 zie, Ik zal morgen omtrent dezen
tijd eenen zeer zwaren hagel doen rege-
nen, desgelijke er in Egypte niet geweest
is van dien dag af dat het gegrond is,
tot nu toe.
19 En nu, zend henen, vergader uw vee
en alles wat gij op het veld hebt: alle
mensch en gedierte, dat op het veld ge-
vonden zal worden en niet in huis verza-
meld zijn zal, als deze hagel op hen val-
len zal, zoo zullen zij sterven.
20 Die onder Farao's knechten des HEE-
REN woord vreesde, die deed zijne knech-
ten en zijn vee in de huizen vlieden;
21 doch die zijn hart niet zette tot des
HEEREN woord, die liet zijne knechten
en zijn vee op het veld.
22 Toen zeide de HEERE tot Mozes:
Strek uwe hand uit naar den hemel, en
er zal hagel zijn in het gansche Egypte-
land, over de menschen en over het vee en

over al het kruid des velds in Egypteland.
23 Toen strekte Mozes zijnen staf naar den hemel, en de Heere gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde, en de Heere liet hagel regenen over Egypteland. Ps. 78:47, 48; 105:32, 33. Openb. 8:7.
24 En daar was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen: hij was zeer zwaar; desgelijke is in het gansche Egypteland nooit geweest sinds dat het tot een volk geworden is. Openb. 16:21.
25 En de hagel sloeg in het gansche Egypteland alles wat op het veld was, van de menschen af tot de beesten toe, ook sloeg de hagel al het kruid des velds en verbrak al het geboomte des velds.
26 Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israëls waren, daar was geen hagel.
27 Toen zond Farao henen en hij riep Mozes en Aäron, en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd: de Heere is rechtvaardig, ik daarentegen en mijn volk zijn goddeloos.
28 Bidt vuriglijk tot den Heere (want het is genoeg), dat geen donder Gods noch hagel meer zij; dan zal ik ulieden laten trekken; en gij zult niet langer blijven.
29 Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik ter stad uitgegaan zal zijn, zoo zal ik mijne handen uitbreiden voor den Heere: de donder zal ophouden en de hagel zal niet meer zijn, opdat gij weet dat de aarde des Heeren is.
30 Nochtans, u en uwe knechten aangaande, weet ik dat gijlieden voor het aangezicht des Heeren Gods nog niet vreezen zult.
31 Het vlas nu, en de gerst, werd geslagen, want de gerst was in de aar en het vlas was in den halm;
32 maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen, want zij waren bedekt.
33 Zoo ging Mozes van Farao ter stad uit, en breidde zijne handen uit tot den Heere: en de donder en de hagel hielden op, en de regen werd niet *meer* uitgegoten op de aarde.
34 Toen Farao zag dat de regen en de hagel en de donder ophielden, zoo verzondigde hij zich verder en hij verzwaarde zijn hart, hij en zijne knechten;
35 alzoo werd Farao's hart verstokt, dat hij de kinderen Israëls niet trekken liet, gelijk als de Heere gesproken had door Mozes.

HOOFDSTUK 10.

DAARNA zeide de Heere tot Mozes: Ga in tot Farao, want Ik heb zijn hart verzwaard, ook het hart zijner knechten. opdat Ik deze mijne teekenen in het midden van hem zette,
2 en opdat gij voor de ooren uwer kinderen en uwer kindskinderen moogt vertellen wat Ik in Egypte uitgericht heb, en mijne teekenen, die Ik onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet dat Ik de Heere ben.
3 Zoo ging Mozes, en Aäron, tot Farao en zeiden tot hem: *Zóó* zegt de Heere, der Hebreën God: Hoe lang weigert gij, u voor mijn aangezicht te verootmoedigen? Laat mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
4 Want indien gij weigert mijn volk te laten trekken, zie, zoo zal Ik morgen sprinkhanen in uwe landpale brengen;
5 en zij zullen het gezicht des lands bedekken, alzoo dat men de aarde niet zal kunnen zien; en zij zullen afeten het overige van hetgeen dat ontkomen is, hetgeen dat ulieden overgebleven was van den hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit het veld voortkomt;
6 en zij zullen vervullen uwe huizen, en de huizen aller uwer knechten, en aller Egyptenaren huizen, welke uwe vaders noch uwer vaderen vaders gezien hebben, van dien dag aan dat zij op den aardbodem geweest zijn, tot op dezen dag. En hij keerde zich om en ging uit van Farao.
7 En de knechten Farao's zeiden tot hem: Hoe lang zal ons deze tot een strik zijn? Laat de mannen trekken, dat zij den Heere hunnen God dienen: weet gij nog niet dat Egypte verdorven is?
8 Toen werden Mozes en Aäron weder tot Farao gebracht, en hij zeide tot hen: Gaat henen, dient den Heere uwen God: wie en wie zijn ze die gaan zullen?
9 En Mozes zeide: Wij zullen gaan met onze jonge en met onze oude lieden, met onze zonen en met onze dochteren, met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan; want wij hebben een feest des Heeren.
10 Toen zeide hij tot hen: De Heere zij alzóó met ulieden, gelijk ik u en uwe kleine kinderen zal trekken laten: ziet toe, want daar is kwaad voor ulieder aangezicht.
11 Niet alzoo! gij mannen gaat nu henen en dient den Heere, want dat hebt gijlieden verzocht. En men dreef ze uit van Farao's aangezicht.
12 Toen zeide de Heere tot Mozes: Strek

uwe hand uit over Egypteland, om de
sprinkhanen, dat zij opkomen over Egyp-
teland, en al het kruid des lands opeten,
al hetgeen dat de hagel heeft overgelaten.
13 Toen strekte Mozes zijnen staf uit
over Egypteland, en de Heere bracht
eenen oostenwind in dat land, dien ge-
heelen dag en dien ganschen nacht: het
geschiedde des morgens dat de oostenwind
de sprinkhanen opbracht, Ps. 78:46; 105:34, 35.
14 en de sprinkhanen kwamen op over
het gansche Egypteland, en lieten zich
neder aan alle de palen der Egyptenaren,
zeer zwaar; vóór dezen zijn dergelijke
sprinkhanen als deze nooit geweest, en
na dezen zullen er zulke niet wezen;
Joël 2:2. Openb. 9:3.
15 want zij bedekten het gezicht des
ganschen lands, alzoo dat het land ver-
duisterd werd, en zij aten al het kruid
des lands op, en alle de vruchten der
boomen, die de hagel had overgelaten,
en daar bleef niets groens aan de boo-
men noch aan de kruiden des velds, in
het gansche Egypteland.
16 Toen haastte Farao om Mozes en
Aäron te roepen, en zeide: Ik heb ge-
zondigd tegen den Heere uwen God en
tegen ulieden:
17 en nu vergeeft mij toch mijne zonde
alleen ditmaal, en bidt vuriglijk tot den
Heere uwen God, dat Hij slechts dezen
dood van mij wegneme.
18 En hij ging uit van Farao, en bad
vuriglijk tot den Heere:
19 toen keerde de Heere eenen zeer
sterken westenwind, die hief de sprink-
hanen op en wierp ze in de Schelfzee;
er bleef niet één sprinkhaan over in al
de landpale van Egypte.
20 Doch de Heere verstokte Farao's
hart, dat hij de kinderen Israëls niet liet
trekken.
21 Toen zeide de Heere tot Mozes:
Strek uwe hand uit naar den hemel, en
er zal duisternis komen over Egypte-
land, dat men de duisternis tasten zal.
22 Als Mozes zijne hand uitstrekte naar
den hemel, werd er eene dikke duisternis
in het gansche Egypteland, drie dagen:
Ps. 105:28. Openb. 8:12.
23 zij zagen de één den ander niet; daar
stond ook niemand op van zijne plaats in
drie dagen; maar bij alle kinderen Is-
raëls was het licht in hunne woningen.
24 Toen riep Farao Mozes, en zeide:
Gaat henen, dient den Heere: alleen
uwe schapen en uwe runderen zullen
vast blijven; ook zullen uwe kinderkens
met u gaan.
25 Doch Mozes zeide: Ook zult gij
slachtofferen en brandofferen in onze han-
den geven, die wij den Heere onzen God
doen mogen;
26 en ons vee zal óók met ons gaan, daar
zal geen klauw achterblijven, want van
hetzelve zullen wij nemen om den Heere
onzen God te dienen; want wij weten niet
waarmede wij den Heere onzen God die-
nen zullen totdat wij dáár komen.
27 Doch de Heere verhardde Farao's
hart, en hij wilde ze niet laten trekken,
28 maar Farao zeide tot hem: Ga vàn
mij, wacht u dat gij niet meer mijn aan-
gezicht ziet; want ten welken dage gij mijn
aangezicht zult zien, zult gij sterven.
29 Mozes nu zeide: Gij hebt recht ge-
sproken, ik zal niet meer uw aangezicht zien.

HOOFDSTUK 11.

WANT de Heere had tot Mozes ge-
sproken: Ik zal nog ééne plaag over
Farao en over Egypte brengen, daarna
zal hij ulieden van hier laten trekken;
als hij *u* geheel zal laten trekken, zoo zal
hij u haastelijk van hier uitdrijven:
2 spreek nu voor de ooren des volks,
dat iedere man van zijnen naaste en iedere
vrouw van hare naaste zilveren vaten en
gouden vaten eische. Ex. 3:22; 12:35.
3 En de Heere gaf het volk genade in
de oogen der Egyptenaren: ook was de
man Mozes zeer groot in Egypteland
voor de oogen van Farao's knechten en
voor de oogen des volks. Ex. 12:36.
4 Voorts zeide Mozes: Zóó heeft de Heere
gezegd: Omtrent middernacht zal Ik uit-
gaan door het midden van Egypte:
5 en alle eerstgeborenen in Egypteland
zullen sterven, van Farao's eerstgeborene
af die op zijnen troon zitten zoude, tot
den eerstgeborene der dienstmaagd die
achter den molen is, en alle eerstgebo-
rene van het vee;
6 en daar zal een groot geschrei zijn
in het gansche Egypteland, desgelijke
nooit geweest is en desgelijke niet meer
wezen zal.
7 Maar bij alle kinderen Israëls zal niet
één hond zijne tong verroeren, van de
menschen af tot de beesten toe; opdat
gijlieden weet dat de Heere tusschen de

Egyptenaren en tusschen de Israëlieten
eene afzondering maakt.
8 Dan zullen alle deze uwe knechten
tot mij afkomen en zich voor mij neigen,
zeggende: Trek uit, gij en al het volk
dat uwe voetstappen volgt; en daarna zal
ik uitgaan. En hij ging uit van Farao in
hitte des toorns.
9 De Heere dan had tot Mozes gesproken:
Farao zal naar ulieden niet hooren,
opdat mijne wonderen in Egypteland vermenigvuldigd worden.
10 En Mozes en Aäron hebben alle deze
wonderen gedaan voor Farao's aangezicht;
doch de Heere verhardde Farao's hart,
dat hij de kinderen Israëls uit zijn land
niet trekken liet.

HOOFDSTUK 12.

De Heere nu had tot Mozes en tot
Aäron in Egypteland gesproken, zeggende:
2 Deze zelfde maand zal ulieden het
hoofd der maanden zijn, zij zal u de eerste
van de maanden des jaars zijn.
3 Spreekt tot de gansche vergadering
Israëls, zeggende: Op den tienden dezer
maand neme een iegelijk een lam, naar de
huizen der vaderen, een lam voor een huis;
4 maar indien een huis te klein is voor
een lam, zoo neme hij het en zijn nabuur,
de naaste aan zijn huis, naar het getal
der zielen, ieder naardat hij eten kan:
gij zult rekening maken naar het lam.
5 Gij zult een volkomen lam hebben, een
mannetje, een jaar oud; van de schapen,
of van de geitenbokken zult gij het nemen;
6 en gij zult het in bewaring hebben tot
den veertienden dag dezer maand; en de
gansche gemeente der vergadering Israëls
zal het slachten tusschen twee avonden.
Lev. 23 : 5. Num. 9 : 3; 28 : 16. Ezech. 45 : 21.
7 En zij zullen van dat bloed nemen
en strijken het aan de beide zijposten en
aan den bovendorpel, aan de huizen in
welke zij het eten zullen.
8 En zij zullen dat vleesch eten in denzelfden
nacht, aan het vuur gebraden,
met ongezuurde brooden; zij zullen het
met bittere saus eten. Num. 9 : 11, 12.
9 Gij zult daar niet rauw van eten, ook
geenszins in water gezoden, maar aan
het vuur gebraden, zijn hoofd met zijne
schenkelen en met zijn ingewand.
10 Gij zult daar ook niet van laten overblijven
tot den morgen, maar hetgeen daarvan
overblijft tot den morgen zult gij met
vuur verbranden. Deut. 16 : 4.
11 Aldus nu zult gij het eten: uwe lendenen
zullen opgeschort zijn, uwe schoenen
aan uwe voeten, en uw staf in uwe
hand en gij zult het met haast eten: het
is des Heeren Pascha.
12 Want Ik zal in dezen nacht door
Egypteland gaan en alle eerstgeborenen
in Egypteland slaan, van de menschen
af tot de beesten toe, en Ik zal gerichten
oefenen aan alle de goden der Egyptenaren,
Ik de Heere. Num. 33 : 4.
13 En dat bloed zal ulieden tot een teeken
zijn aan de huizen waarin gij zijt:
wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden
voorbijgaan, en daar zal geen plaag onder
ulieden ten verderve zijn, wanneer
Ik Egypteland slaan zal.
14 En deze dag zal ulieden wezen ter
gedachtenis, en gij zult hem den Heere tot
een feest vieren; gij zult hem vieren onder
uwe geslachten tot eene eeuwige inzetting.
15 Zeven dagen zult gijlieden ongezuurde
brooden eten, maar op den eersten dag
zult gij het zuurdeeg wegdoen uit uwe
huizen; want wie het gedeesemde eet van
den eersten dag af tot op den zevenden
dag, die ziel zal uitgeroeid worden uit
Israël. Ex. 23 : 15; 34 : 18.
16 En op den eersten dag zal er eene
heilige verzameling zijn, ook zult gij eene
heilige verzameling hebben op den zevenden
dag: daar zal geen werk op dezelve
gedaan worden; maar wat door iedere
ziel gegeten zal worden, dat alleen mag
door ulieden toegemaakt worden.
Lev. 23 : 7, 8. Num. 28 : 18, 25.
17 Zoo onderhoudt dan de ongezuurde
brooden, dewijl Ik juist op dien dag ulieder
heiren uit Egypteland geleid zal hebben;
daarom zult gij dezen dag houden
onder uwe geslachten tot eene eeuwige
inzetting.
18 In de eerste *maand*, op den veertienden
dag der maand, in den avond, zult gij
ongezuurde brooden eten, tot den een entwintigsten
dag der maand in den avond.
19 Dat er zeven dagen lang geen zuurdeesem
in uwe huizen gevonden worde;
want al wie het gedeesemde eten zal, die
ziel zal uit de vergadering Israëls uitgeroeid
worden, hij zij een vreemdeling of
een ingeborene des lands.
Ex. 13 : 6, 7; 34 : 18. Deut. 16 : 3.
20 Gij zult niets eten dat gedeesemd is,

in alle uwe woningen zult gij ongezuur-
de brooden eten.
21 Mozes dan riep alle de oudsten van
Israël en zeide tot hen: Leest uit en
neemt u lammeren voor uwe huisgezin-
nen, en slacht het Pascha. Hebr. 11 : 28.
22 Neemt dan een bundeltje hysop, en
doopt het in 't bloed dat in een bekken
zal wezen, en strijkt aan den bovendor-
pel en aan de beide zijposten van dat
bloed, 't welk in het bekken zijn zal;
doch u aangaande, niemand zal uitgaan
uit de deur zijns huizes tot aan den morgen;
23 want de HEERE zal dóórgaan om de
Egyptenaren te slaan; doch wanneer Hij
het bloed zien zal aan den bovendorpel en
aan de twee zijposten, zoo zal de HEERE de
deur voorbijgaan, en den verderver niet
toelaten in uwe huizen te komen om te slaan.
24 Onderhoudt dan deze zaak tot eene
inzetting voor u en voor uwe kinderen
tot in eeuwigheid.
25 En het zal geschieden als gij in dat
land komt dat u de HEERE geven zal,
gelijk Hij gesproken heeft, zoo zult gij
dezen dienst onderhouden.
26 En het zal geschieden wanneer uwe
kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt
gij daar voor eenen dienst?
Ex. 13 : 8. 14. Deut. 6:20. Joz. 4 : 6, 21.
27 zoo zult gij zeggen: Dit is den HEERE
een Paaschoffer, die voor der kinderen
Israëls huizen voorbijging in Egypte, toen
Hij de Egyptenaars sloeg en onze huizen
bevrijdde. Toen boog zich het volk en
neigde zich.
28 En de kinderen Israëls gingen en
deden het: gelijk als de HEERE Mozes en
Aäron geboden had, alzóó deden zij.
29 En het geschiedde te middernacht
dat de HEERE alle de eerstgeborenen in
Egypteland sloeg, van den eerstgeborene
Farao's af die op zijnen troon zitten zoude,
tot op den eerstgeborene des gevangenen,
die in het gevangenhuis was, en alle
eerstgeborene der beesten.
Ps. 78 : 51 ; 105 :36; 135 : 8; 136 : 10.
30 En Farao stond op bij nacht, hij en
alle zijne knechten, en alle de Egypte-
naars; en daar was een groot geschrei in
Egypte, want daar was geen huis waar-
in niet een doode was.
31 Toen riep hij Mozes en Aäron in den
nacht, en zeide: Maakt u op, trekt uit
het midden van mijn volk, zoo gijlieden
als de kinderen van Israël; en gaat henen,
dient den HEERE, gelijk gijlieden gespro-
ken hebt.
32 Neemt ook met u uwe schapen en
uwe runderen, zooals gij gesproken hebt,
en gaat henen, en zegent mij ook.
33 En de Egyptenaars hielden sterk aan
bij het volk, haastende om die uit het
land te drijven; want zij zeiden: Wij zijn
allen dood.
34 En het volk nam zijn deeg op eer het
gedeesemd was, hunne deegklompen, ge-
bonden in hunne kleederen, op hunne
schouderen.
35 De kinderen Israëls nu hadden ge-
daan naar het woord van Mozes, en had-
den van de Egyptenaren geëischt zilve-
ren vaten en gouden vaten en kleederen.
Ex. 3 : 22; 11 : 2.
36 Daartoe had de HEERE den volke ge-
nade gegeven in de oogen der Egyptena-
ren, dat zij hun hunne begeerte deden;
en zij beroofden de Egyptenaren. Ex. 11 : 3.
37 [a] Alzoo reisden de kinderen Israëls
uit van Rameses naar Sukkoth, [b] omtrent
zeshonderd duizend te voet, mannen alleen,
behalve de kinderkens; a Num. 33 : 3.
b Ex. 38 : 26; Num. 1 : 46; 2 : 32; 11 : 21.
38 en veel vermengd volk trok ook met
hen op, en schapen en runderen, zeer
veel vee.
39 En zij bakten van het deeg dat zij
uit Egypte gebracht hadden ongezuurde
koeken, want het was niet gedeesemd;
overmits zij uit Egypte uitgedreven wer-
den, zoodat zij niet vertoeven konden
noch ook teerkost voor zich bereiden.
40 De *tijd* nu der woning, die de kin-
deren Israëls in Egypte gewoond hebben,
is vierhonderd jaar en dertig jaar.
Gen. 15 : 13. Hand. 7 : 6. Gal. 3 : 17.
41 En het geschiedde ten einde van de
vierhonderd en dertig jaren, zoo is het
juist op denzelfden dag geschied dat alle
de heiren des HEEREN uit Egypteland ge-
gaan zijn.
42 Dezen nacht zal men den HEERE op
het vlijtigste houden, omdat Hij ze uit
Egypteland geleid heeft; dit is de nacht
des HEEREN, die op het vlijtigste moet
gehouden worden van alle de kinderen
Israëls, onder hunne geslachten.
43 Voorts zeide de HEERE tot Mozes en
Aäron: Dit is de inzetting van het Pascha:
geens vreemdelings zoon zal daarvan eten;
44 doch alle knecht van iedereen, die voor
geld gekocht is, nadat gij hem zult be-

sneden hebben, dan zal hij daarvan eten:
45 geen uitlander noch huurling zal daarvan eten.
46 In één huis zal het gegeten worden; gij zult van het vleesch niet buiten uit het huis dragen, en zult geen been daaraan breken. Num. 9:12.
47 De gansche vergadering Israëls zal het doen.
48 Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en den HEERE het Pascha houden zal, dat alles wat mannelijk is bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesnedene zal daarvan eten.
49 Éénerlei wet zij den ingeborene en den vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert.
Num. 9:14; 15:15, 16, 29.
50 En alle kinderen Israëls deden het; gelijk als de HEERE Mozes en Aäron geboden had, alzóó deden zij.
51 En het geschiedde even tenzelfden dage, dat de HEERE de kinderen Israëls uit Egypteland leidde, naar hunne heiren.
Ps. 136:11.

HOOFDSTUK 13.

TOEN sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Heilig Mij alle eerstgeborenen, wat eenige baarmoeder opent, onder de kinderen Israëls, van menschen en van beesten: dat is mijn. vs. 12. Ex. 22:29, 30; 34:19, 20. Lev. 27:26. Num. 3:13; 8:17; 18:15. Deut. 15:19. Luc. 2:23.
3 Voorts zeide Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welken gijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt; want de HEERE heeft u door eene sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal het gedeesemde niet gegeten worden.
4 Heden gaat gijlieden uit, in de maand Abib; Ex. 23:15. Deut. 16:1.
5 en het zal geschieden als u de HEERE zal gebracht hebben in het land der Kanaänieten en der Hethieten en der Amorieten en der Hevieten en der Jebusieten, hetwelk Hij uwen vaderen gezworen heeft u te geven, een land vloeïende van melk en honig, zoo zult gij dezen dienst houden in deze maand.
6 Zeven dagen zult gij ongezuurde brooden eten, en op den zevenden dag zal den HEERE een feest zijn.
Ex. 12:19, 20; 34:18. Deut. 16:3.
7 Zeven dagen zullen ongezuurde *brooden* gegeten worden, en het gedeesemde zal bij u niet gezien worden, ja, daar zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in alle uwe palen.
8 En gij zult uwen zoon te kennen geven te dien dage, zeggende: *Dit is* om hétgeen de HEERE mij gedaan heeft toen ik uit Egypte uittoog.
Ex. 12:26, 27. Deut. 6:20. Joz. 4:6, 21.
9 En het zal u zijn tot een teeken op uwe hand en tot eene gedachtenis tusschen uwe oogen, opdat de wet des HEEREN in uwen mond zij, omdat u de HEERE door eene sterke hand uit Egypte uitgevoerd heeft. vs. 16. Deut. 6:8; 11:18.
10 Daarom onderhoud deze inzetting ter bestemder tijd, van jaar tot jaar.
11 Het zal ook geschieden wanneer u de HEERE in het land der Kanaänieten zal gebracht hebben, gelijk Hij u en uwen vaderen gezworen heeft, en Hij het u zal gegeven hebben:
12 zoo zult gij tot den HEERE doen overgaan alles wat de baarmoeder opent, ook alles wat *de baarmoeder* opent van de vrucht der beesten, die gij hebben zult: de mannetjes zullen des HEEREN zijn. vs. 2.
13 Doch al wat *de baarmoeder* der ezelin opent zult gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zoo zult gij het den nek breken, maar alle eerstgeborenen des menschen onder uwe zonen zult gij lossen. Ex. 34:20.
14 Wanneer het geschieden zal dat uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat is dat? zoo zult gij tot hem zeggen: De HEERE heeft ons door eene sterke hand uit Egypte, uit den diensthuize, uitgevoerd; vs. 8.
15 want het geschiedde toen Farao zich verhardde ons te laten trekken, zoo doodde de HEERE alle eerstgeborenen in Egypteland, van des menschen eerstgeborene af tot den eerstgeborene der beesten: daarom offer ik den HEERE de mannetjes van alles wat de baarmoeder opent; doch alle eerstgeborenen mijner zonen los ik.
16 En het zal tot een teeken zijn op uwe hand, en tot voorhoofdspanselen tusschen uwe oogen; want de HEERE heeft door eene sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd. vs. 9.
17 En het is geschied toen Farao het volk had laten trekken, zoo leidde ze God niet *op* den weg van der Filistijnen land,

hoewel die nader was; want God zeide: Dat het den volke niet rouwe als zij den strijd zien zouden, en het niet wederkeere naar Egypte;
18 maar God leidde het volk om door den weg van de woestijn der Schelfzee. De kinderen Israëls nu togen bij vijven uit Egypteland.
19 En Mozes nam Jozefs beenderen met zich; want hij had met een zwaren eed de kinderen Israëls bezworen, zeggende: God zal uliedEn voorzeker bezoeken; voert dan mijne beenderen met ulieden op van hier. Gen. 50 : 24, 25. Hebr. 11 : 22.
20 Alzoo reisden zij uit Sukkoth, en zij legerden zich in Etham aan het einde der woestijn. Num. 33 : 6.
21 En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in eene wolkkolom dat Hij ze op den weg leidde, en des nachts in eene vuurkolom dat Hij ze lichtte, om voort te gaan dag en nacht: Ex. 40 : 38; Num. 14 : 14; Deut. 1 : 33. Neh. 9 : 12, 19. Ps. 78 : 14; 105 : 39.
22 Hij nam de wolkkolom des daags en de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des volks. 1 Cor. 10 : 1.

HOOFDSTUK 14.

TOEN sprak de HEERE tot Mozes zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij wederkeeren en zich legeren vóór Pi-Hahiroth, tusschen Migdol en tusschen de zee: vóór Baäl-Zefon, daartegenover zult gij u legeren aan de zee. Num. 33 : 7.
3 Farao dan zal zeggen van de kinderen Israëls: Zij zijn verward in het land, de woestijn heeft ze besloten.
4 En Ik zal Farao's hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Farao en aan al zijn heir verheerlijkt worden, alzoo dat de Egyptenaars zullen weten dat Ik de HEERE ben. En zij deden alzoo.
5 Toen nu den Koning van Egypte werd geboodschapt dat het volk vluchtte, zoo is het hart Farao's en zijner knechten veranderd tegen het volk, en zij zeiden: Waarom hebben wij dat gedaan, dat wij Israël hebben laten trekken dat zij ons niet dienden?
6 En hij spande zijnen wagen aan, en nam zijn volk met zich,
7 en nam zeshonderd uitgelezene wagens, ja alle de wagens van Egypte, en de hoofdlieden over die allen.
8 Want de HEERE verstokte het hart van Farao, den Koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls najoeg; doch de kinderen Israëls waren door eene hooge hand uitgegaan.
9 En de Egyptenaars joegen ze na, en achterhaalden ze daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; alle Farao's paarden, wagens, en zijne ruiters en zijn heir; nevens Pi-Hahiroth, vóór Baäl-Zefon. Joz. 24 : 6.
10 Als Farao nabij gekomen was, zoo hieven de kinderen Israëls hunne oogen op, en zie, de Egyptenaars togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen Israëls tot den HEERE,
11 en zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons dáárom, omdat er in Egypte gansch geene graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? Waarom hebt gij ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte uitgevoerd hebt?
12 Is dit niet het woord dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd af van ons, en laat ons de Egyptenaren dienen? Want het ware ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven. Ex. 6 : 8.
13 Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden doen zal; want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, die zult gij niet weder zien in der eeuwigheid.
14 De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn.
15 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Wat roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israëls dat zij voorttrekken.
16 En gij, hef uwen staf op, en strek uwe hand uit over de zee en klief ze, dat de kinderen Israëls door het midden der zee gaan op het droge.
17 En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daar ingaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Farao en aan al zijn heir, aan zijne wagenen en aan zijne ruiteren.
18 En de Egyptenaars zullen weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik verheerlijkt zal worden aan Farao, aan zijne wagenen en aan zijne ruiteren.
19 En de Engel Gods, die vóór het heir Israëls ging, vertrok en ging achter hen; de wolkkolom vertrok óók van hun aangezicht en stond achter hen,
20 en zij kwam tusschen het leger der

Egyptenaren en tusschen het leger Israëls, en de wolk was tegelijk duisternis en verlichtte den nacht; zoodat de één tot den ander niet naderde den ganschen nacht.
21 Toen Mozes zijne hand uitstrekte over de zee, zoo deed de HEERE de zee weggaan door eenen sterken oostenwind, dien ganschen nacht, en maakte de zee droog, en de wateren werden gekliefd.
Joz. 4:23. Neh. 9:11. Ps. 66:6; 78:13; 106:9; 114:3; 136:13, 14. Jes. 63:12.
22 En de kinderen Israëls zijn ingegaan in 't midden van de zee, op het droge, en de wateren waren hun een muur aan hunne rechter- en aan hunne linkerhand.
1 Cor. 10:1. Hebr. 11:29.
23 En de Egyptenaars vervolgden ze en gingen in achter hen, alle Farao's paarden, zijne wagenen en zijne ruiteren, in het midden van de zee.
24 En het geschiedde in de morgenwake dat de HEERE in de kolom des vuurs en der wolk zag op het leger der Egyptenaren, en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren.
25 En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaars: Laat ons vlieden van het aangezicht Israëls, want de HEERE strijdt voor hen tegen de Egyptenaars.
26 En de HEERE zeide tot Mozes: Strek uwe hand uit over de zee, dat de wateren wederkeeren over de Egyptenaars, over hunne wagenen en over hunne ruiters.
27 Toen strekte Mozes zijne hand uit over de zee, en de zee kwam weder tegen het naken van den morgenstond tot hare kracht, en de Egyptenaars vluchtten die tegemoet, en de HEERE stortte de Egyptenaars in 't midden der zee;
28 want als de wateren wederkeerden, zoo bedekten zij de wagenen en de ruiters des ganschen heirs van Farao, dat hen nagevolgd was in de zee: daar bleef niet één van hen overig. Ps. 78:53; 106:11.
29 Maar de kinderen Israëls gingen op het droge, in 't midden der zee, en de wateren waren hun een muur aan hunne rechter- en aan hunne linkerhand.
30 Alzoo verloste de HEERE Israël op dien dag uit de hand der Egyptenaren; en Israël zag de Egyptenaren dood aan den oever der zee.
31 Ook zag Israël de groote hand, die de HEERE aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk vreesde den HEERE, en geloofde in den HEERE, en aan Mozes zijnen knecht.

HOOFDSTUK 15.

TOEN zong Mozes, en de kinderen Israëls, den HEERE dit lied en spraken, zeggende: Ik zal den HEERE zingen, want Hij is hoog verheven: het paard en zijnen ruiter heeft Hij in de zee geworpen.
Ps. 106:12. Openb. 15:3.
2 De HEERE is mijn kracht en lied, en Hij is mij tot een heil geweest; deze is mijn God, daarom zal ik Hem eene liefelijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen.
Ps. 118:14. Jes. 12:2.
3 De HEERE is een krijgsman; HEERE is zijn naam.
4 Hij heeft Farao's wagens en zijn heir in de zee geworpen, en de keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee: Ps. 136:15.
5 de afgronden hebben ze bedekt, zij zijn in de diepten gezonken als een steen.
Neh. 9:11.
6 O HEERE, uwe rechterhand is verheerlijkt geworden in macht; uwe rechterhand, o HEERE, heeft den vijand verbroken; Ps. 118:16.
7 en door uwe groote hoogheid hebt Gij die tegen U opstonden omgeworpen; Gij hebt uwen brandenden toorn uitgezonden, die ze verteerd heeft als eenen stoppel; Jes. 5:24.
8 en door het geblaas van uwen neus zijn de wateren opgehoopt geworden, de stroomen hebben overeind gestaan als een hoop, de afgronden zijn stijf geworden in het harte der zee.
9 De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal den buit deelen, mijne ziel zal van hen vervuld worden, ik zal mijn zwaard uittrekken, mijne hand zal ze uitroeien:
10 Gij hebt met uwen wind geblazen, de zee heeft ze bedekt, zij zonken onder als lood, in geweldige wateren.
11 O HEERE, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreeselijk in lofzangen, doende wonder?
12 Gij hebt uwe rechterhand uitgestrekt, de aarde heeft ze verslonden.
13 Gij leidt door uwe weldadigheid dit volk dat Gij verlost hebt, Gij voert ze

zachtkens door uwe sterkte tot de liefe-
lijke woning uwer heiligheid.
14 De volken hebben het gehoord, zij
zullen sidderen; weedom heeft de ingeze-
tenen van Palestina bevangen.
15 Dan zullen de Vorsten Edoms ver-
baasd wezen, beving zal de machtigen
der Moabieten bevangen, alle de ingeze-
tenen van Kanaän zullen versmelten.
16 Verschrikking en vreeze zal op hen
vallen, door de grootheid van uwen arm
zullen zij verstommen als een steen, tot-
dat uw volk, HEERE, henen doorkome,
totdat dit volk henen doorkome, dat Gij
verworven hebt.
17 Die zult Gij inbrengen, en planten
ze op den berg uwer erfenis, ter plaatse
welke Gij o HEERE gemaakt hebt tot
uwe woning, het heiligdom hetwelk uwe
handen gesticht hebben, o Heere.
18 De HEERE zal in eeuwigheid en ge-
duriglijk regeeren; Ps. 146:10.
19 want Farao's paard, met zijnen wa-
gen, met zijne ruiters, zijn in de zee ge-
komen, en de HEERE heeft de wateren
der zee over hen doen wederkeeren, maar
de kinderen Israëls zijn op het droge in
het midden van de zee gegaan.
20 En Mirjam de Profetes, Aärons zus-
ter, nam eene trommel in hare hand; en
alle de vrouwen gingen uit, haar na, met
trommelen en met reien.
21 Toen antwoordde Mirjam hunlieden:
Zingt den HEERE, want Hij is hoog ver-
heven: Hij heeft het paard met zijnen
ruiter in de zee gestort.
22 Hierna deed Mozes de Israëlieten
voortreizen van de Schelfzee af, en zij
trokken uit tot in de woestijn Sur, en
zij gingen drie dagen in de woestijn, en
vonden geen water.
23 Toen kwamen zij te Mara; doch zij
konden het water van Mara niet drinken,
want het was bitter: daarom werd des-
zelfs naam genoemd Mara. Num. 33:8.
24 Toen murmureerde het volk tegen
Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken?
25 Hij dan riep tot den HEERE en de
HEERE wees hem een hout, dat wierp hij
in dat water: toen werd het water zoet.
Aldaar stelde Hij het *volk* eene inzetting
en recht, en aldaar verzocht Hij hetzelve,
26 en zeide: Is het dat gij met ernst
naar de stem des HEEREN uws Gods
hooren zult, en doen wat recht is in
zijne oogen, en uwe ooren neigt tot zijne
geboden, en houdt alle zijne inzettingen:
zoo zal Ik geene der krankheden op u
leggen, die Ik op Egypteland gelegd heb;
want Ik ben de HEERE, uw heelmeester.
Deut. 7:15.
27 Toen kwamen zij te Elim, en daar
waren twaalf waterfonteinen en zeventig
palmboomen; en zij legerden zich aldaar
aan de wateren. Num. 33:9.

HOOFDSTUK 16.

TOEN zij van Elim gereisd waren, zoo
kwam de gansche vergadering der
kinderen Israëls in de woestijn Sin, welke
is tusschen Elim en tusschen Sinaï, op
den vijftienden dag der tweede maand
nadat zij uit Egypteland uitgegaan waren.
Num. 33:11.
2 En de gansche vergadering der kinde-
ren Israëls murmureerde tegen Mozes en
tegen Aäron in de woestijn,
3 en de kinderen Israëls zeiden tot hen:
Och, dat wij in Egypteland gestorven
waren door de hand des HEEREN, toen
wij bij de vleeschpotten zaten, toen wij
tot verzadiging brood aten! Want gijlie-
den hebt ons uitgeleid in deze woestijn,
om deze gansche gemeente door den hon-
ger te dooden.
4 Toen zeide de HEERE tot Mozes:
Zie, Ik zal voor ulieden brood uit den
hemel regenen; en het volk zal uitgaan
en verzamelen elke dagmaat op haren
dag, opdat Ik het beproeve of het in
mijne wet ga, of niet.
Neh. 9:15. Ps. 78:24; 105:40.
5 En het zal geschieden op den zesden
dag, dat zij bereiden zullen hetgeen zij
ingebracht zullen hebben: dat zal dubbel
zijn boven hetgeen dat zij dagelijks zullen
verzamelen.
6 Toen zeide Mozes en Aäron tot alle
de kinderen Israëls: Aan den avond, dan
zult gij weten dat u de HEERE uit Egyp-
teland uitgeleid heeft:
7 en morgen, dan zult gij des HEEREN
heerlijkheid zien, dewijl Hij uwe mur-
mureeringen tegen den HEERE gehoord
heeft; want wat zijn wij, dat gij tegen
ons murmureert?
8 Voorts zeide Mozes: Als de HEERE
ulieden aan den avond vleesch te eten
zal geven, en aan den morgen brood tot
verzadiging, het zal zijn omdat de HEERE
uwe murmureeringen gehoord heeft, die
gij tegen Hem murmureert; want wat zijn

wij? Uwe murmureeringen zijn niet tegen
ons, maar tegen den HEERE.
9 Daarna zeide Mozes tot Aäron: Zeg
tot de gansche vergadering der kinderen
Israëls: Nadert voor het aangezicht des
HEEREN, want Hij heeft uwe murmureeringen gehoord.
10 En het geschiedde als Aäron tot de
gansche vergadering der kinderen Israëls
sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, zoo zie, de heerlijkheid des HEEREN
verscheen in de wolk.
11 Ook heeft de HEERE tot Mozes gesproken, zeggende:
12 Ik heb de murmureeringen der kinderen Israëls gehoord: spreek tot hen,
zeggende: Tusschen de twee avonden zult
gij vleesch eten, en aan den morgen zult
gij met brood verzadigd worden; en gij
zult weten dat Ik de HEERE uw God ben.
13 En het geschiedde aan den avond,
dat er kwakkelen opkwamen en het leger
bedekten; en aan den morgen lag de dauw
rondom het leger: Num. 11:31. Ps. 105:40.
14 als nu de liggende dauw opgevaren
was, zoo zie, over de woestijn was een
klein rond ding, klein als de rijm, op
de aarde.
15 Toen nu de kinderen Israëls het zagen, zoo zeiden zij de één tot den ander:
Het is Man; want zij wisten niet wat het
was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is
het brood, 't welk de HEERE ulieden te
eten gegeven heeft. Joh. 6:31.
16 Dit is het woord dat de HEERE geboden heeft: Verzamelt daarvan een ieder
naardat hij eten mag, een gomer voor
een hoofd, naar het getal van uwe zielen:
ieder zal nemen voor degenen, die in zijne
tent zijn.
17 En de kinderen Israëls deden alzoo,
en verzamelden, de één veel en de ander
weinig.
18 Doch als zij het met den gomer maten, zoo had degene die veel verzameld
had niets over, en dengene die weinig
verzameld had ontbrak niet; een iegelijk
verzamelde zooveel als hij eten mocht.
2 Cor. 8:15.
19 En Mozes zeide tot hen: Niemand
late daarvan over tot den morgen.
20 Doch zij hoorden niet naar Mozes,
maar sommige mannen lieten daarvan over
tot den morgen: toen wiessen daar wormen in en het werd stinkende, dies werd
Mozes zeer toornig op hen.
21 Zij nu verzamelden dat allen morgen,
een iegelijk naardat hij eten mocht, want
als de zon heet werd, zoo versmolt het.
22 En het geschiedde op den zesden dag
dat zij dubbel brood verzamelden, twee
gomers voor één; en alle de oversten der
vergadering kwamen en verkondigden het
Mozes.
23 Hij dan zeide tot hen: Dit is het
dat de HEERE gesproken heeft: Morgen
is de rust, de heilige sabbat des HEEREN: wat gij bakken zoudt, bakt dat, en
ziedt wat gij zieden zoudt; en al wat
overblijft, legt het op voor u in bewaring
tot den morgen.
24 En zij leiden dat op tot den morgen,
gelijk Mozes geboden had; en het stonk
niet en daar was geen worm in.
25 Toen zeide Mozes: Eet dat heden,
want het is heden de sabbat des HEEREN;
gij zult het heden op het veld niet vinden.
26 Zes dagen zult gij het verzamelen;
doch op den zevenden dag is het sabbat,
op denzelven zal het niet zijn.
27 En het geschiedde op den zevenden
dag dat sommigen van het volk uitgingen
om te verzamelen, doch zij vonden niet.
28 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Hoe
lang weigert gijlieden te houden mijne geboden en mijne wetten?
29 Ziet, omdat de HEERE ulieden den
sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u
op den zesden dag voor twee dagen brood;
een ieder blijve in zijne plaats: dat niemand
uit zijne plaats ga op den zevenden dag.
30 Alzoo rustte het volk op den zevenden dag.
31 En het huis Israëls noemde zijnen
naam Man; en het was als korianderzaad, wit, en de smaak daarvan was als
honigkoeken. Num. 11:7.
32 Voorts zeide Mozes: Dit is het woord,
hetwelk de HEERE bevolen heeft: Vul een
gomer daarvan tot bewaring voor uwe
geslachten, opdat zij zien het brood, dat
Ik ulieden heb te eten gegeven in deze
woestijn, toen ik u uit Egypteland uitleidde.
33 Ook zeide Mozes tot Aäron: Neem
eene kruik en doe een gomer vol Man
daarin, en zet ze voor het aangezicht
des HEEREN, tot bewaring voor uwe geslachten.
34 Gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had, alzoo zette ze Aäron vóór de
getuigenis tot bewaring.
35 En de kinderen Israëls aten Man

veertig jaar, totdat zij in een bewoond
land kwamen; zij aten Man totdat zij kwa-
men aan de pale van het land Kanaän.
36 Een gomer nu is het tiende *deel* van
eene efa.

HOOFDSTUK 17.

DAARNA toog de gansche vergadering
der kinderen Israëls, naar hunne dag-
reizen, uit de woestijn Sin, op het bevel
des HEEREN, en zij legerden zich te Rafi-
dim. Dáár nu was geen water voor het
volk om te drinken. Num. 33:14.
2 Toen twistte het volk met Mozes, en
zeide: Geeft gijlieden ons water dat wij
drinken. Mozes dan zeide tot hen: Wat
twist gij met mij? Waarom verzoekt gij
den HEERE? Num. 20:3.
3 Toen nu het volk aldaar dorstte naar
water, zoo murmureerde het volk tegen
Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij
ons nu uit Egypte doen optrekken, opdat
gij mij en mijne kinderen en mijn vee
van dorst deed sterven? Num. 20:4.
4 Zoo riep Mozes tot den HEERE, zeggen-
de: Wat zal ik dezen volke doen? Daar
feilt niet veel aan of zij zullen mij steenigen.
5 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga
henen voor het aangezicht des volks, en
neem met u uit de oudsten van Israël,
en neem uwen staf in uwe hand, waar-
mede gij de rivier sloegt, en ga henen:
6 zie, Ik zal aldaar voor uw aangezicht
op den rotssteen in Horeb staan; en gij
zult op den rotssteen slaan, zoo zal daar
water uitgaan, dat het volk drinke. Mo-
zes nu deed alzoo voor de oogen der oud-
sten van Israël; Num. 20:8. Neh. 9:15.
Ps. 78:15; 105:41; 114:8. Jes. 48:21.
7 en hij noemde den naam dier plaats
Massa en Meriba, om den twist der kin-
deren Israëls, en omdat zij den HEERE
verzocht hadden, zeggende: Is de HEERE
in het midden van ons, of niet?
Deut. 6:16. Ps. 95:8, 9. Hebr. 3:8.
8 Toen kwam Amalek en streed tegen
Israël in Rafidim. Deut. 25:17. 1 Sam. 15:2.
9 Mozes dan zeide tot Jozua: Kies ons
mannen, en trek uit, strijd tegen Ama-
lek; morgen zal ik op des heuvels hoogte
staan, en de staf Gods zal in mijne
hand zijn.
10 Jozua nu deed als Mozes hem gezegd
had, strijdende tegen Amalek; doch Mo-
zes, Aäron en Hur klommen op de hoog-
te des heuvels.
11 En het geschiedde terwijl Mozes zijne
hand ophief, zoo was Israël de sterkste;
maar terwijl hij zijne hand nederliet, zoo
was Amalek de sterkste.
12 Doch Mozes handen werden zwaar;
daarom namen zij eenen steen en leiden
dien onder hem, dat hij daarop zat, en
Aäron en Hur onderstutten zijne han-
den, de één op deze, de ander op de
andere *zijde*: alzoo waren zijne handen
gewis, totdat de zon onderging,
13 alzoo dat Jozua Amalek en zijn volk
krenkte door de scherpte des zwaards.
14 Toen zeide de HEERE tot Mozes:
Schrijf dit ter gedachtenisse in een boek,
en leg het in de ooren van Jozua dat
Ik de gedachtenis van Amalek geheel uit-
delgen zal van onder den hemel.
15 En Mozes bouwde een altaar, en hij
noemde deszelfs naam: De HEERE is mijne
banier.
16 En hij zeide: Dewijl de hand op den
troon des HEEREN is, zoo zal de oorlog
des HEEREN tegen Amalek zijn, van ge-
slacht tot geslacht.

HOOFDSTUK 18.

TOEN Jethro, Priester van Midian, Mo-
zes schoonvader, hoorde al wat God
aan Mozes en aan Israël, zijn volk, ge-
daan had, dat de HEERE Israël uit Egyp-
teland uitgevoerd had,
2 zoo nam Jethro, Mozes schoonvader,
Zippora, Mozes huisvrouw (nadat hij ze
wedergezonden had),
3 met hare twee zonen, waarvan de één
genaamd was Gersom (want hij zeide:
Ik ben een vreemdeling geweest in een
vreemd land), Ex. 2:22. Hand. 7:29.
4 en de naam des anderen was Eliëzer:
Want, *zeide hij*, de God mijns vaders is
tot mijne hulp geweest, en heeft mij ver-
lost van Farao's zwaard.
5 Toen nu Jethro, Mozes schoonvader,
met zijne zonen en zijne huisvrouw tot
Mozes kwam in de woestijn aan den berg
Gods, waar hij zich gelegerd had,
6 zoo zeide hij tot Mozes: Ik, uw schoon-
vader Jethro kom tot u met uwe huis-
vrouw, en hare beide zonen met haar.
7 Toen ging Mozes uit, zijnen schoon-
vader tegemoet, en hij boog zich en
kuste hem, en zij vraagden de één den
ander naar *zijnen* welstand, en zij gingen
naar de tent.
8 En Mozes vertelde zijnen schoonvader

alles wat de HEERE aan Farao en aan de Egyptenaren gedaan had om Israëls wil, al de moeite die hun op dien weg ontmoet was, en dat de HEERE hen verlost had.

9 Jethro nu verheugde zich over al het goede 't welk de HEERE Israël gedaan had, dat Hij 't verlost had uit der Egyptenaren hand;

10 en Jethro zeide: Gezegend zij de HEERE, die ulieden verlost heeft uit de hand der Egyptenaren en uit Farao's hand; die dit volk van onder de hand der Egyptenaren verlost heeft:

11 nu weet ik dat de HEERE grooter is dan alle goden, want in de zaak waarin zij trotschelijk gehandeld hebben was Hij boven hen.

12 Toen nam Jethro, Mozes schoonvader, Gode brandoffer en slachtofferen, en Aäron kwam, en alle de oversten van Israël, om brood te eten met Mozes schoonvader voor het aangezicht Gods.

13 Doch het geschiedde des anderen daags, zoo zat Mozes om het volk te richten, en het volk stond vóór Mozes van den morgen tot den avond.

14 Als Mozes schoonvader zag alles wat hij den volke deed, zoo zeide hij: Wat ding is dit dat gij den volke doet? Waarom zit gij zelf alleen, en al het volk staat vóór u van den morgen tot den avond?

15 Toen zeide Mozes tot zijnen schoonvader: Omdat dit volk tot mij komt om God raad te vragen:

16 wanneer zij eene zaak hebben, zoo komt het tot mij, dat ik richte tusschen den man en tusschen zijnen naaste, en dat ik *kun* bekend make Gods instellingen en zijne wetten.

17 Doch Mozes schoonvader zeide tot hem: De zaak is niet goed die gij doet:

18 gij zult geheel vervallen, zoo gij als dit volk 't welk bij u is; want deze zaak is te zwaar voor u, gij alléén kunt ze niet doen.

19 Hoor nu mijne stem, ik zal u raden, en God zal met u zijn: wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God;

20 en verklaar hun de instellingen en de wetten, en maak hun bekend den weg, waarin zij wandelen zullen en het werk, dat zij doen zullen.

21 Doch zie gij om onder al het volk naar kloeke mannen, godvreezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tienen:

22 dat zij dit volk te allen tijde richten; doch het geschiede dat zij alle groote zaken aan u brengen, maar dat zij alle kleine zaken richten; verlicht alzoo uzelven, en laat ze met u dragen.

23 Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zoo zult gij kunnen bestaan: zoo zal ook al dit volk in vrede aan zijne plaats komen.

24 Mozes nu hoorde naar zijns schoonvaders stem, en hij deed alles wat hij gezegd had;

25 en Mozes verkoos kloeke mannen uit gansch Israel, en maakte ze tot hoofden over het volk: oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, en oversten der tienen; Deut. 1 : 15-17.

26 dat zij het volk te allen tijde richtten, de harde zaak tot Mozes brachten, maar zij alle kleine zaak richtten.

27 Toen liet Mozes zijnen schoonvader trekken; en hij ging naar zijn land.

HOOFDSTUK 19.

IN de derde maand na het uittrekken der kinderen Israëls uit Egypteland, tenzelfden dage, kwamen zij in de woestijn Sinaï. Num. 33 : 15.

2 Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinaï, en zij legerden zich in de woestijn; Israël nu legerde zich aldaar tegenover dien berg.

3 En Mozes klom op tot God, en de HEERE riep tot hem van den berg, zeggende: Aldus zult gij tot den huize Jakobs spreken en den kinderen Israëls verkondigen: Hand. 7 : 38.

4 [a] Gijlieden hebt gezien wat Ik den Egyptenaren gedaan heb, [b] hoe Ik u op vleugelen der arenden gedragen en u tot Mij gebracht heb: a Deut. 29:2. b Deut. 32:11. Jes. 31 : 5.

5 nu dan, [a] indien gij naarstiglijk mijner stemme zult gehoorzamen en mijn verbond houden, [b] zoo zult gij mijn eigendom zijn uit alle volken, [c] want de gansche aarde is mijn; a Jer. 7 : 23; 11 : 4. b Deut. 7 : 6; 10 : 14, 15; 14 : 2; 26 : 18. Ps. 135 : 4. c Job. 41 : 2. Ps. 24 : 1; 50 : 12; 89 : 12. 1 Cor. 10 : 26, 28.

6 en gij zult mij een priesterlijk Koninkrijk en een heilig volk zijn. Dit zijn

de woorden, die gij tot de kinderen Israëls
spreken zult.
Jes. 61 : 6. 1 Petr. 2 : 9. Openb. 1 : 6; 5 : 10.
7 En Mozes kwam en riep de oudsten
des volks, en stelde voor hunne aange-
zichten alle deze woorden, die de HEERE
hem geboden had.
8 Toen antwoordde al het volk gelijke-
lijk en zeide: Al wat de HEERE gespro-
ken heeft zullen wij doen! En Mozes
bracht de woorden des volks wederom
tot den HEERE. Ex. 24 : 3.
9 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie,
Ik zal tot u komen in eene dikke wolk,
opdat het volk hoore als Ik met u spreek,
en dat zij ook eeuwig aan u gelooven.
Want Mozes had den HEERE de woorden
des volks verkondigd.
10 Ook zeide de HEERE tot Mozes: Ga
tot het volk, en heilig ze heden en mor-
gen, en dat zij hunne kleederen wasschen,
11 en bereid zijn tegen den derden dag;
want op den derden dag zal de HEERE
voor de oogen van al het volk afkomen
op den berg Sinaï.
12 En bepaal het volk rondom, zeggende:
Wacht u op den berg te klimmen, en zijn
einde aan te roeren: al wie den berg aan-
roert zal zekerlijk gedood worden;
13 geen hand zal hem aanroeren, maar
hij zal zekerlijk gesteenigd of zekerlijk
doorschoten worden; hetzij een beest, het-
zij een man, hij zal niet leven. Als de
ramshoorn langzaam gaat, zullen zij op
den berg klimmen. Hebr. 12 : 20.
14 Toen ging Mozes van den berg af
tot het volk, en hij heiligde het volk; en
zij wieschen hunne kleederen.
15 En hij zeide tot het volk: Weest
gereed tegen den derden dag, en nadert
niet tot de vrouw.
16 En het geschiedde ten derden dage,
toen het morgen was, dat er op den berg
donderen en bliksemen waren, en eene
zware wolk, en het geluid eener zeer
sterke bazuin, zoodat al het volk ver-
schrikte dat in het leger was.
17 En Mozes leidde het volk uit het
leger, Gode te gemoet; en zij stonden aan
het onderste des bergs. Deut. 4 : 11. Hebr. 12 : 18.
18 En de gansche berg Sinaï rookte,
omdat de HEERE op denzelven nederkwam
in vuur; en zijn rook ging op als de rook
van eenen oven, en de gansche berg
beefde zeer.
19 Toen het geluid der bazuin gaande
was en zeer sterk werd, sprak Mozes,
en God antwoordde hem met eene stem.
20 Als de HEERE nedergekomen was op
den berg Sinaï, op de spits des bergs,
zoo riep de HEERE Mozes op de spits des
bergs; en Mozes klom op. Neh. 9 : 13.
21 En de HEERE zeide tot Mozes: Ga
af, betuig dezen volke dat zij niet door-
breken tot den HEERE om te zien, en
velen van hen vallen.
22 Daartoe zullen ook de Priesters, die
tot den HEERE naderen, zich heiligen, dat
de HEERE niet tegen hen uitbreke.
Lev. 10 : 3.
23 Toen zeide Mozes tot den HEERE:
Het volk zal op den berg Sinaï niet kun-
nen klimmen; want Gij hebt ons betuigd,
zeggende: Paal den berg af, en heilig hem.
24 De HEERE dan zeide tot hem: Ga
henen, klim af; daarna zult gij, en Aäron
met u, opklimmen; doch dat de Priesters
en het volk niet doorbreken om op te
klimmen tot den HEERE, dat Hij tegen
hen niet uitbreke.
25 Toen klom Mozes af tot het volk,
en zeide het hun aan.

HOOFDSTUK 20.

TOEN sprak God alle deze woorden,
zeggende:
2 Ik ben de HEERE, uw God, die u uit
Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid
heb. Deut. 5 : 6-21. Ps. 81 : 11.
3 Gij zult geene andere goden voor mijn
aangezicht hebben. Lev. 26 : 1. Deut. 16 : 22.
4 Gij zult u geen gesneden beeld noch
eenige gelijkenis maken *van hetgeen* dat
boven in den hemel is, noch *van hetgeen*
dat onder op de aarde is, noch *van het-
geen* dat in de wateren onder de aarde is.
5 [a] Gij zult u voor die niet buigen noch
hen dienen; want Ik de HEERE, uw God,
ben een ijverig God, [b] die de misdaad der
vaderen bezoek aan de kinderen, aan het
derde en aan het vierde *lid* dergenen die
Mij haten; a Ex. 34 : 14. b Num. 14 : 18.
6 en doe barmhartigheid aan duizenden
dergenen, die Mij liefhebben en mijne
geboden onderhouden.
7 Gij zult den naam des HEEREN uws
Gods niet ijdellijk gebruiken, want de
HEERE zal niet onschuldig houden die
zijnen naam ijdellijk gebruikt. Lev. 19 : 12.
8 Gedenk den sabbatdag, dat gij dien
heiligt Ex. 23 : 12; 31 : 13; 34 : 21; 35 : 2.
Lev. 19 : 3; 23 : 3. Ezech. 20 : 12.

9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;

10 maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods: *dan* zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, *noch* uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling die in uwe poorten is;

11 want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage: daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven.
Gen. 2:2, 3. Ex. 31:17. Hebr. 4:4.

12 Eer uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.
Lev. 19:3. Matth. 15:4. Marc. 7:10. Efez. 6:2.

13 Gij zult niet doodslaan.
Matth. 5:21. Rom. 13:9.

14 Gij zult niet echtbreken. Matth. 5:27.

15 Gij zult niet stelen. Lev. 19:11.

16 Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.

17 Gij zult niet begeeren uws naasten huis, gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets dat uws naasten is.
Rom. 7:7.

18 En al het volk zag de donderen en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en den rookenden berg; toen het volk zulks zag, weken zij af en stonden van verre,

19 en zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen hooren; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven! Deut. 5:27. Hebr. 12:19.

20 En Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen opdat Hij u beproefde, en opdat zijne vreeze voor uw aangezicht zoude zijn, dat gij niet zondigdet.

21 En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid alwaar God was.

22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: Gij hebt gezien dat Ik met uliedeu van den hemel gesproken heb.

23 Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij u niet maken.

24 Maak Mij een altaar van aarde, en offer daarop uwe brandofferen en uwe dankofferen, uwe schapen en uwe runderen; aan alle plaats, daar Ik mijns naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen en zal u zegenen.

25 Maar indien gij Mij een steenen altaar zult maken, zoo zult gij dat niet bouwen van gehouwen *steen;* zoo gij uw houwijzer daarover verheft, zoo zult gij het ontheiligen. Deut. 27:5.

26 Gij zult ook niet met trappen tot mijn altaar opklimmen, opdat uwe schaamte daarvoor niet ontdekt worde.

HOOFDSTUK 21.

DIT nu zijn de rechten, die gij hun zult voorstellen.

2 Als gij eenen Hebreeuwschen knecht koopen zult, die zal zes jaren dienen, maar in het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet. Deut. 15:12-17. Jer. 34:14.

3 Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zoo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zoo zal zijne vrouw met hem uitgaan.

4 Indien hem zijn heer eene vrouw gegeven, en zij hem zonen of dochteren gebaard zal hebben, zoo zal de vrouw en hare kinderen haars heeren zijn, en hij zal met zijn lijf uitgaan.

5 Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijnen heer, mijne vrouw en mijne kinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan:

6 zoo zal hem zijn heer tot de goden brengen, daarna zal hij hem aan de deur of aan den post brengen, en zijn heer zal hem met eenen priem zijn oor doorboren, en hij zal hem eeuwig dienen.

7 Wanneer nu iemand zijne dochter zal verkocht hebben tot eene dienstmaagd, zoo zal zij niet uitgaan gelijk de knechten uitgaan.

8 Indien zij kwalijk bevalt in de oogen haars heeren, dat hij ze niet ondertrouwd heeft, zoo zal hij ze doen lossen; aan een vreemd volk haar te verkoopen zal hij niet vermogen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft.

9 Maar indien hij ze aan zijnen zoon ondertrouwt, zoo zal hij met haar doen naar het recht der dochteren.

10 Indien hij voor zich eene andere neemt, zoo zal hij deze hare spijs, haar deksel, en haren huwelijksplicht niet onttrekken;

11 en indien hij haar deze drie *dingen* niet doet, zoo zal zij om niet uitgaan, zonder geld.

12 Wie iemand slaat dat hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden. Gen. 9:6. Lev. 24:17, 21.

13 Doch die *hem* niet belaagd heeft, maar God heeft hem zijne hand doen ontmoeten, zoo zal Ik u eene plaats bestellen waar hij henenvliede.
14 Maar indien iemand tegen zijnen naaste moedwilliglijk gehandeld heeft, om hem met list te dooden, zoo zult gij denzelve van voor mijn altaar nemen, dat hij sterve. Deut. 19 : 11, 12.
15 Zoo wie zijnen vader of zijne moeder slaat, die zal zekerlijk gedood worden.
16 Voorts zoo wie een mensch steelt, hetzij dat hij dien verkocht heeft of dat hij in zijne hand gevonden wordt, die zal zekerlijk gedood worden. Deut. 24 : 7.
17 Wie ook zijnen vader of zijne moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden. Lev. 20 : 9. Spr. 20 : 20. Matth. 15 : 4. Marc. 7 : 10.
18 En wanneer mannen twisten, en de één slaat den ander met eenen steen of met eene vuist, en hij sterft niet maar valt te bedde:
19 indien hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijnen stok, zoo zal hij die hem sloeg onschuldig zijn: alleen zal hij geven hetgeen hij verzuimd heeft, en hij zal hem volkomenlijk laten heelen.
20 Wanneer ook iemand zijnen dienstknecht of zijne dienstmaagd met eenen stok slaat, dat hij onder zijne hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden.
21 Zoo hij nochtans eenen dag of twee dagen overeind blijft, zoo zal hij niet gewroken worden; want hij is zijn geld.
22 Wanneer nu mannen kijven, en slaan eene zwangere vrouw, dat haar de vrucht afgaat, doch het geen doodelijk verderf is, zoo zal hij zekerlijk gestraft worden, gelijk de man der vrouw hem oplegt, en hij zal het geven door de rechters;
23 maar indien het een doodelijk verderf zal zijn, zoo zult gij geven ziel voor ziel,
24 oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, Lev. 24 : 20. Deut. 19 : 21. Matth. 5 : 38.
25 brand voor brand, wond voor wond, buil voor buil.
26 Wanneer ook iemand het oog zijns dienstknechts, of het oog zijner dienstmaagd slaat en het verderft, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog.
27 En indien hij zijns dienstknechts tand of zijner dienstmaagd tand uitslaat, zoo zal hij hem vrijlaten voor zijnen tand.
28 En wanneer een os een man of vrouw stoot dat hij sterft, zoo zal de os zekerlijk gesteenigd worden, en zijn vleesch zal niet gegeten worden: maar de heer van den os zal onschuldig zijn. Gen. 9 : 5
29 Maar indien de os te voren stootig geweest is, en zijn heer daarvan overtuigd is geweest, en hij hem niet bewaard heeft, en hij doodt een man of vrouw, zoo zal die os gesteenigd worden, en zijn heer zal óók gedood worden.
30 Indien hem losgeld opgelegd wordt, zoo zal hij tot lossing zijner ziel geven naar alles wat hem zal opgelegd worden;
31 hetzij dat hij eenen zoon gestooten heeft, of eene dochter gestooten heeft, naar dat recht zal hem gedaan worden.
32 Indien de os een knecht of dienstmaagd stoot, hij zal zijnen heer dertig zilverlingen geven, en de os zal gesteenigd worden.
33 En wanneer iemand een kuil opent, of wanneer iemand een kuil graaft en hij dekt hem niet toe, en een os of ezel valt daarin,
34 de heer des kuils zal het vergoeden, hij zal den heer deszelven het geld uitkeeren, doch dat doode zal voor hem wezen.
35 Wanneer nu iemands os zijns naasten os kwetst dat hij sterft, zoo zal men den levenden os verkoopen, en het geld daarvan half en half deelen, en den dooden zal men óók half en half deelen.
36 Of is 't kennelijk geweest dat die os van te voren stootig was, en zijn heer heeft hem niet bewaard, zoo zal hij in alle manier os voor os vergelden; doch de doode zal voor hem wezen.

HOOFDSTUK 22.

WANNEER iemand een os of klein vee steelt, en slacht het of verkoopt het, die zal vijf runderen voor eenen os wedergeven, en vier schapen voor een *stuk* klein vee. 2 Sam. 12 : 6.
2 Indien een dief gevonden wordt in het doorgraven, en hij wordt geslagen dat hij sterft, het zal hem geen bloedschuld zijn.
3 Indien de zon over hem opgegaan is, zoo zal het hem eene bloedschuld zijn. Hij zal het volkomen wedergeven: heeft hij niet, zoo zal hij verkocht worden voor zijne dieverij.
4 Indien de diefstal levend in zijne hand voorzeker gevonden wordt, hetzij os of ezel of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven.
5 Wanneer iemand een veld of wijngaard laat afweiden, en hij zijn beest

daarin drijft, dat het in eens anders veld weide, die zal het van het beste zijns velds en van het beste zijns wijngaards wedergeven.

6 Wanneer een vuur uitgaat en vat de doornen, zoodat de korenhoop verteerd wordt, of het staande koren, of het veld, hij die den brand heeft aangestoken, zal het volkomen wedergeven.

7 Wanneer iemand zijnen naaste geld of vaten te bewaren geeft, en het wordt uit diens mans huis gestolen: indien de dief gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven;

8 indien de dief niet gevonden wordt, zoo zal de heer des huizes tot de goden gebracht worden, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have gelegd heeft.

9 Over alle zaak van onrecht, over een os, over een ezel, over klein vee, over kleeding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt dat het zijne is, beider zaak zal voor de goden komen: welken de goden verwijzen, die zal het zijnen naaste dubbel wedergeven.

10 Wanneer iemand aan zijnen naaste een ezel of os of klein vee of eenig beest te bewaren geeft, en het sterft, of het wordt bezeerd, of weggedreven dat het niemand ziet,

11 zoo zal des HEEREN eed tusschen hen beiden zijn, of hij niet zijne hand aan zijns naasten have geslagen heeft; en de heer derzelve zal *dien* aannemen, en hij zal het niet wedergeven.

12 Maar indien het door hem zekerlijk gestolen is, hij zal het zijnen heer wedergeven.

13 Is het gewisselijk verscheurd, dat hij het brenge tot getuige: zoo zal hij het verscheurde niet wedergeven.

14 En wanneer iemand van zijnen naaste wat begeert, en het wordt beschadigd of het sterft, zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het volkomen wedergeven;

15 indien zijn heer daarbij geweest is, zal hij het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zoo is het voor zijne huur gekomen.

16 Wanneer nu iemand eene maagd verlokt die niet ondertrouwd is, en hij ligt bij haar, die zal haar zonder uitstel eenen bruidschat geven, dat zij hem ter vrouwe zij.

17 Indien haar vader ganschelijk weigert haar aan hem te geven, zoo zal hij geld geven, naar den bruidschat der maagden.

18 De tooveres zult gij niet laten leven.

19 Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden. Lev. 18 : 23; 20 : 15.

20 Wie den goden offert, behalve den HEERE alleen, die zal verbannen worden. Deut. 17 : 2-5.

21 Gij zult ook den vreemdeling geen overlast doen noch hem onderdrukken, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland. Ex. 23 : 9. Lev. 19 : 33. Deut. 24 . 17.

22 Gij zult geene weduwe noch wees beleedigen. Jer. 22 : 3. Zach. 7 : 10.

23 Indien gij ze eenigszins beleedigt, en indien zij eenigszins tot Mij roepen, Ik zal hun geroep zekerlijk verhooren;

24 en mijn toorn zal ontsteken, en Ik zal ulieden met den zwaarde dooden, en uwe vrouwen zullen weduwen en uwe kinderen weezen worden.

25 Indien gij mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zoo zult gij tegen hetzelve niet zijn als een woekeraar: gij zult op hetzelve geen woeker leggen. Lev. 25 : 36. Deut. 23 : 19, 20. Ps. 15 : 5. Ezech. 18 : 8.

26 Indien gij eenigszins uws naasten kleed te pand neemt, zoo zult gij het hem wedergeven eer de zon ondergaat; Deut. 24 : 12, 13. Ezech. 18 : 7; 33 : 15.

27 want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijne huid: waarin zoude hij liggen? Het zal dan geschieden wanneer hij tot Mij roept dat Ik het zal hooren; want Ik ben genadig.

28 De goden zult gij niet vloeken, en den overste in uw volk zult gij niet lasteren. Pred. 10 : 20. Hand. 23 : 5.

29 Uwe volheid en uwe tranen zult gij niet uitstellen; den eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven. Ex. 13 : 2, 12; 34 : 19, 20. Lev. 27 : 26. Num. 3 : 13; 8 : 17; 18 : 15. Deut. 15 : 19. Luk. 2 : 23.

30 Desgelijks zult gij doen met uwe ossen *en* met uwe schapen; zeven dagen zullen zij bij hunne moeder zijn, ten achtsten dage zult gij ze Mij geven. Lev. 22 : 27.

31 Gij nu zult Mij heilige lieden zijn: daarom zult gij geen vleesch eten dat op het veld gescheurd is; gij zult het den hond voorwerpen. Lev. 22 : 8. Deut. 14 : 21. Ezech. 44 : 31.

HOOFDSTUK 23.

GIJ zult geen valsch gerucht opnemen; en stel uwe hand niet bij den goddelooze, om een getuige tot geweld te zijn.

2 Gij zult de menigte tot booze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in eene twistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om *het recht* te buigen.
3 Ook zult gij den geringe niet voortrekken in zijne twistige zaak.
Lev. 19:15. Deut. 1:17.
4 Wanneer gij uws vijands os of zijnen ezel dwalende ontmoet, gij zult hem denzelven zekerlijk wederbrengen. Deut. 22:1, 2.
5 Wanneer gij uws haters ezel onder zijnen last ziet liggen, zult gij dan nalatig zijn om het *uwe* te verlaten voor hem? Gij zult het in alle manieren met hem verlaten. Deut. 22:4.
6 Gij zult het recht uws armen niet buigen in zijne twistige zaak.
7 Wees verre van valsche zaken; en den onschuldige en gerechtige zult gij niet dooden; want Ik zal den goddelooze niet rechtvaardigen.
8 Ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de zienden, en het verkeert de zaak der rechtvaardigen. Deut. 16:19. Pred. 7:7.
9 Gij zult ook den vreemdeling niet onderdrukken; want gijlieden kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland.
Ex. 22:21. Lev. 19:33. Deut. 24:17.
10 Gij zult ook zes jaar uw land bezaaien, en zijne inkomst verzamelen;
Lev. 25:3-5.
11 maar in het zevende zult gij het laten rusten en stil liggen, dat de armen uws volks mogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds eten mogen. Alzóó zult gij *ook* doen met uwen wijngaard *en* met uwe olijfboomen.
12 Zes dagen zult gij uwe werken doen, maar op den zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en dat uwer dienstmaagd zoon en de vreemdeling adem scheppe. Ex. 20:9,10; 31:13; 34:21. Lev. 23:3. Deut. 5:13, 14.
13 In alles dat Ik tot ulieden gezegd heb zult gij op uwe hoede zijn; en den naam van andere goden zult gij niet gedenken, uit uwen mond zal hij niet gehoord worden.
Joz. 23:7. Ps. 16:4. Hos. 2:16. Zach. 13:2.
14 Drie reizen in het jaar zult gij Mij feest houden.
15 [a] Het feest van de ongezuurde *brooden* zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten (gelijk Ik u geboden heb), [b] ter bestemder tijd in de maand Abib, want in dezelve zijt gij uit Egypte getogen; [c] doch men zal niet ledig voor mijn aangezicht verschijnen. a Ex. 12:15; 34:18. b Ex. 13:4. Deut. 16:1. c Ex. 34:20. Deut. 16:16.
16 En het feest des oogstes der eerste vruchten van uwen arbeid, die gij op het veld gezaaid zult hebben. En het feest der inzameling, op den uitgang des jaars, wanneer gij uwen arbeid uit het veld zult ingezameld hebben. Ex. 34:22.
17 Driemaal 's jaars zullen alle uwe mannen voor het aangezicht des Heeren HEEREN verschijnen. Ex. 34:23. Deut. 16:16.
18 Gij zult het bloed mijns offers met geen gedeesemde *brooden* offeren; ook zal het vette mijns feestes tot op den morgen niet vernachten. Ex. 34:25.
19 [a] De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. [b] Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder. a Ex. 34:26. Deut. 26:2. Neh. 10:37. Ezech. 44:30. b Deut. 14:21.
20 Zie, Ik zend eenen Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb; Ex. 32:34; 33:2.
21 hoed u voor zijn aangezicht, en wees zijner stemme gehoorzaam, en verbitter hem niet; want hij zal uliedér overtredingen niet vergeven, want mijn Naam is in het binnenste van hem.
22 Maar zoo gij zijner stemme naarstiglijk gehoorzaamt en doet al wat Ik spreken zal, zoo zal Ik uwer vijanden vijand en uwer wederpartijders wederpartij zijn;
23 want mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan, en hij zal u inbrengen tot de Amorieten en Hethieten en Ferezieten en Kanaänieten, Hevieten en Jebusieten, en Ik zal ze verdelgen.
24 Gij zult u voor hunne goden niet buigen noch hen dienen, ook zult gij naar hunne werken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken, en hunne opgerichte beelden ganschelijk vermorzelen, Lev. 18:3.
25 en gij zult den HEERE uwen God dienen: zoo zal Hij uw brood en uw water zegenen, en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren;
26 daar zal geen misdrachtige noch onvruchtbare in uw land zijn; Ik zal het getal uwer dagen vervullen; Deut. 7:14.
27 Ik zal mijnen schrik voor uw aangezicht zenden, en al het volk tot hetwelk gij komt versaagd maken, en Ik zal

maken dat alle uwe vijanden u den nek toekeeren. Deut. 11 : 25.

28 Ik zal ook horzelen voor uw aangezicht zenden; die zullen van voor uw aangezicht uitstooten de Hevieten, de Kanaänieten en de Hethieten. Deut. 7 : 20. Joz. 24 : 12.

29 Ik zal ze in één jaar van uw aangezicht niet uitstooten, opdat het land niet woest worde, en het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde;

30 Ik zal ze allengskens van uw aangezicht uitstooten, totdat gij gewassen zijt en het land erft.

31 En Ik zal uwe landpalen zetten van de zee Sûf tot aan de zee der Filistijnen, en van de woestijn tot aan de rivier; want Ik zal de inwoners diens lands in ulieder hand geven, dat gij ze voor uw aangezicht uitstoot.

32 Gij zult met hen en met hunne goden geen verbond maken. Ex. 34 : 12, 15. Deut. 7 : 2.

33 Zij zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen zondigen; indien gij hunne goden dient, het zal u voorzeker tot een valstrik zijn.
Ex. 34 : 12. Joz. 23 : 13. Richt. 2 : 3.

HOOFDSTUK 24.

DAARNA zeide Hij tot Mozes: Klim op tot den HEERE, gij en Aäron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten Israëls; en buigt u neder van verre.

2 En dat Mozes alleen nadere tot den HEERE, maar dat zij niet naderen; en het volk klimme óók niet op met hem.

3 Als Mozes kwam en verhaalde den volke alle de woorden des HEEREN en alle de rechten, toen antwoordde al het volk met ééne stem en zij zeiden: Alle deze woorden, die de HEERE gesproken heeft zullen wij doen.

4 Mozes nu beschreef alle de woorden des HEEREN, en hij maakte zich des morgens vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan den berg, en twaaf kolommen, naar de twaalf stammen Israëls.

5 En hij zond de jongelingen der kinderen Israëls, die brandofferen offerden en den HEERE dankofferen offerden van jonge ossen.

6 En Mozes nam de helft des bloeds en zette het in bekkens, en de helft des bloeds sprengde hij op het altaar. Hebr. 9 : 18-20.

7 En hij nam het boek des verbonds, en hij las het voor de ooren des volks; en zij zeiden: Al wat de HEERE gesproken heeft zullen wij doen, en gehoorzamen.

8 Toen nam Mozes dat bloed en sprengde het op 't volk, en hij zeide: Zie, *dit is* het bloed des verbonds, 'twelk de HEERE met ulieden gemaakt heeft over alle die woorden.

9 Mozes nu en Aäron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten Israëls.

10 En zij zagen den God Israëls, en onder zijne voeten als een werk van saffiersteenen, en als de gestaltenis des hemels in *zijne* klaarheid.

11 Doch Hij strekte zijne hand niet tot de afgezonderden der kinderen Israëls, maar zij aten en dronken nadat zij God gezien hadden.

12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Kom tot Mij op den berg, en wees aldaar; en Ik zal u steenen tafelen geven, en de wet en de geboden, die Ik geschreven heb, om hen te onderwijzen.

13 Toen maakte zich Mozes op met Jozua zijnen dienaar, en Mozes klom op den berg Gods,

14 en hij zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u komen; en zie, Aäron en Hur zijn bij u: wie eenige zaken heeft zal tot hen komen.

15 Toen Mozes op den berg geklommen was, zoo heeft eene wolk den berg bedekt,

16 en de heerlijkheid des HEEREN woonde op den berg Sinaï, en de wolk bedekte hem zes dagen; en ten zevenden dage riep Hij Mozes uit het midden der wolk.

17 En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als een verterend vuur, op het opperste diens bergs, in de oogen der kinderen Israëls. Deut. 4 : 24. Hebr. 12 : 29.

18 En Mozes ging in het midden der wolk, nadat hij op den berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig dagen en veertig nachten.
Ex. 34 : 28. Deut. 9 : 9, 18.

HOOFDSTUK 25.

TOEN sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij voor Mij een hefoffer nemen: van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gijlieden mijn hefoffer nemen.
Ex. 35 : 5-9, 22-29.

3 Dit nu is het hefoffer hetwelk gij van hen nemen zult: goud en zilver en koper;

4 alsook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen en geiten*haar*;

5 en roodgeverfde ramsvellen, en das-
senvellen en sittimhout;
6 olie tot den luchter; specerijen ter
zalfolie, en tot rooking welriekende spe-
cerijen;
7 sardonyxsteenen en vervullende stee-
nen tot den efod en tot den borstlap.
Ex. 28 : 17-20.
8 En zij zullen Mij een heiligdom ma-
ken, dat Ik in het midden van hen wone.
Ex. 29 : 45. Ezech. 37 : 26. 2 Cor. 6 : 16. Openb. 21 : 3.
9 Naar al wat Ik u tot een voorbeeld
dezes Tabernakels en een voorbeeld van
al deszelfs gereedschap wijzen zal, even
alzoo zult gijlieden die maken.
vs. 40. Ex. 26 : 30. Hand. 7 : 44.
10 Zoo zullen zij eene Ark van sittim-
hout maken: twee ellen en eene halve zal
hare lengte zijn, en anderhalve el hare
breedte, en anderhalve el hare hoogte.
Ex. 37 : 1-5.
11 En gij zult ze met louter goud over-
trekken, van binnen en van buiten zult
gij ze overtrekken; en gij zult rondom
op dezelve een gouden krans maken.
12 En giet voor haar vier gouden rin-
gen, en zet die aan hare vier hoeken,
alzoo dat twee ringen aan hare ééne zijde,
en twee ringen aan hare andere zijde zijn.
13 En maak handboomen van sittimhout,
en overtrek ze met goud;
14 en steek de handboomen in de rin-
gen, die aan de zijden der Ark zijn, dat
men de Ark daarmede drage:
15 de draagboomen zullen in de ringen
der Ark zijn, zij zullen er niet uitgetrok-
ken worden.
16 Daarna zult gij in de Ark leggen
de getuigenis, die Ik u geven zal.
17 Gij zult ook een verzoendeksel ma-
ken van louter goud: twee en een halve
el zal zijne lengte zijn, en anderhalve el
zijne breedte. Ex. 37 . 6.
18 Gij zult ook twee cherubs van goud
maken, van dicht *goud* zult gij ze maken,
uit de beide einden des verzoendeksels
Ex. 37 : 7-9.
19 En maak u éénen cherub uit het ééne
einde aan deze zijde, en den anderen che-
rub uit het *andere* einde aan gene zijde; uit
het verzoendeksel zult gijlieden de cherubs
maken, uit de beide einden van hetzelve.
20 En de cherubs zullen hunne beide
vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende
met hunne vleugelen het verzoendeksel;
en hunne aangezichten zullen tegenover
elkander zijn, de aangezichten der che-
rubs zullen naar het verzoendeksel zijn.
21 En gij zult het verzoendeksel boven
op de Ark zetten, nadat gij in de Ark
de getuigenis, die Ik u geven zal, zult
gelegd hebben.
22 En aldaar zal Ik bij u komen, en
Ik zal met u spreken van boven het ver-
zoendeksel af, van tusschen de twee che-
rubs die op de Ark der getuigenis zijn
zullen, alles wat Ik u gebieden zal aan
de kinderen Israëls. Num. 7 : 89.
23 Gij zult ook eene tafel maken van
sittimhout: twee ellen zal hare lengte zijn,
en eene el hare breedte, en eene el en
eene halve zal hare hoogte zijn. Ex. 37 : 10-15.
24 En gij zult ze met louter goud over-
trekken; gij zult ook een gouden krans
rondom daaraan maken.
25 Gij zult daar ook eene lijst rondom
aan maken, eene hand breed; en gij zult
een gouden krans rondom de lijst der-
zelve maken.
26 Ook zult gij vier gouden ringen
daaraan maken, en gij zult de ringen
zetten aan de vier hoeken, die aan de
vier voeten derzelve zijn zullen.
27 Tegenover de lijst zullen de ringen
zijn, tot plaatsen voor de handboomen
om de tafel te dragen.
28 Deze handboomen nu zult gij van
sittimhout maken, en gij zult ze met goud
overtrekken; en de tafel zal daaraan ge-
dragen worden.
29 Gij zult ook maken hare schotelen
en hare rookschalen, en hare plateelen,
en hare kroezen (met dewelke zij bedekt
zal worden); van louter goud zult gij ze
maken. Ex. 37 : 16.
30 En gij zult op deze tafel altijd het
toonbrood voor mijn aangezicht leggen.
Ex. 40 . 23.
31 Gij zult ook een kandelaar van lou-
ter goud maken: van dicht werk zal deze
kandelaar gemaakt worden, zijne schacht
en zijne rieten; zijne schaaltjes, zijne
knoopen en zijne bloemen zullen uit hem
zijn. Ex. 37 17-24. Num. 8 : 4.
32 En zes rieten zullen uit zijne zijden
uitgaan: drie rieten des kandelaars uit
zijne ééne zijde, en drie rieten des kan-
delaars uit zijne andere zijde.
33 In het ééne riet zullen drie schaal-
tjes zijn *gelijk* amandelnoten, een knoop
en eene bloem; en drie schaaltjes *gelijk*
amandelnoten in een ander riet, een knoop

en eene bloem: alzóó zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan.
34 Maar aan den kandelaar zelven zullen vier schaaltjes zijn *gelijk* amandelnoten, met zijne knoopen en met zijne bloemen.
35 En er zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; *alzóó zal het zijn* met de zes rieten, die uit den kandelaar uitgaan.
36 Hunne knoopen en hunne rieten zullen uit hem zijn; het zal altemaal een éénig dicht werk van louter goud zijn.
37 Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijne lampen aansteken en doen lichten aan zijne zijden. Num. 8:2.
38 Zijne snuiters en zijne bluschvaten zullen louter goud zijn.
39 Uit een talent louter gouds zal men dat maken, met al dit gereedschap.
40 Zie dan toe dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is. vs. 9. Ex. 26:30. Hand. 7:44. Hebr. 8:5.

HOOFDSTUK 26.

DEN Tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn getweernd linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, *met* cherubs van het allerkunstigste werk zult gij ze maken. Ex. 36:8-18.
2 De lengte van ééne gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de breedte ééner gordijn van vier ellen; alle deze gordijnen zullen ééne maat hebben.
3 Er zullen vijf gordijnen samengevoegd zijn de ééne aan de andere, wederom zullen er vijf gordijnen samengevoegd zijn de ééne aan de andere.
4 En gij zult hemelsblauwe striklisjes maken aan den kant der ééne gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging; alzóó zult gij ook doen aan den uitersten kant der gordijn, aan de tweede samenvoegende.
5 Vijftig striklisjes zult gij aan de ééne gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gij maken aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede samenvoegende is: deze striklisjes zullen het ééne aan het andere samenvatten.
6 Gij zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen samenvoegen, de ééne aan de andere, met deze haakjes, opdat het één Tabernakel zij.
7 Ook zult gij gordijnen uit geiten*haar* maken tot eene tent over den Tabernakel: van elf gordijnen zult gij die maken.
8 De lengte ééner gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte ééner gordijn vier ellen: deze elf gordijnen zullen ééne maat hebben.
9 En gij zult vijf dezer gordijnen bijzonder aan elkander voegen, en zes dezer gordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken, recht vóór op de tent.
10 En gij zult vijftig striklisjes maken aan den kant van de ééne gordijn, het uiterste in de samenvoeging, en vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, die de tweede samenvoegende *is*.
11 Gij zult ook vijftig koperen haakjes maken, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult de tent samenvoegen dat ze één zij.
12 Het overige nu dat overschiet aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn die overschiet, zal overhangen aan de achterste deelen des Tabernakels;
13 en ééne el van deze, en ééne el van gene zijde van hetgeen dat overig zijn zal aan de lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan de zijden des Tabernakels, aan deze en aan gene *zijde*, om dien te bedekken.
14 Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverfde ramsvellen en daarover een deksel van dassenvellen. Ex. 36:19.
15 Gij zult ook tot den Tabernakel staande stijlen maken van sittimhout: Ex. 36:20-30.
16 de lengte van een stijl zal tien ellen zijn, en eene el en eene halve el zal de breedte van elken stijl zijn.
17 Twee houvasten zal één stijl hebben, als sporten in eene ladder gezet, het ééne nevens het andere; alzóó zult gij het met alle de stijlen des Tabernakels maken.
18 En de stijlen tot den Tabernakel zult gij *aldus* maken: twintig stijlen naar de zuidzijde zuidwaarts.
19 Gij zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig stijlen: twee voeten onder éénen stijl, aan zijne twee houvasten, en twee voeten onder een anderen stijl, aan zijne twee houvasten.
20 Er zullen ook twintig stijlen zijn aan de andere zijde des Tabernakels, aan den noorderhoek,

21 met hun veertig zilveren voeten: twee voeten onder éénen stijl, en twee voeten onder eenen anderen stijl.
22 Doch aan de zijde des Tabernakels tegen het Westen zult gij zes stijlen maken.
23 Ook zult gij twee stijlen maken tot de hoekstijlen des Tabernakels aan de beide zijden;
24 en zij zullen van beneden *als* tweelingen samengevoegd zijn, zij zullen ook *als* tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd zijn, met éénen ring: alzóó zal het met de twee *stijlen* zijn, tot twee hoekstijlen zullen zij zijn.
25 Alzoo zullen de acht stijlen zijn met hunne zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder éénen stijl, wederom twee voeten onder éénen stijl.
26 Gij zult ook richelen maken van sittimhout: vijf aan de stijlen van de éénе zijde des Tabernakels, Ex. 36:31-34.
27 en vijf richelen aan de stijlen van de andere zijde des Tabernakels; alsook vijf richelen aan de stijlen van de zijde des Tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.
28 En de middelste richel zal midden aan de stijlen zijn, doorschietende van het éénе einde tot het andere einde.
29 En gij zult de stijlen met goud overtrekken, en hunne ringen (de plaatsen voor de richelen) zult gij van goud maken; de richelen zult gij óók met goud overtrekken.
30 Dan zult gij den Tabernakel oprichten naar zijne wijze, die u op den berg getoond is. Ex. 25:40. Hand. 7:44. Hebr. 8:5.
31 Daarna zult gij eenen voorhang maken van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstigste werk zal men dien maken, met cherubs, Ex. 36:35, 36.
32 en zult hem hangen aan vier pilaren van sittim*hout*, met goud overtogen; hunne haken zullen van goud zijn, *staande* op vier zilveren voeten.
33 En gij zult den voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de Ark der getuigenis aldaar binnen den voorhang brengen; en deze voorhang zal ulieden eene scheiding maken tusschen het heilige en tusschen het heilige der heiligen.
34 En gij zult het verzoendeksel zetten op de Ark der getuigenis, in het heilige der heiligen.
35 De Tafel nu zult gij zetten buiten den voorhang, en den kandelaar tegen de tafel over aan de éénе zijde des Tabernakels, zuidwaarts; maar de tafel zult gij zetten aan de noordzijde.
36 Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk. Ex. 36:37, 38.
37 En gij zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim*hout* maken, en die met goud overtrekken, hunne haken zullen van goud zijn, en gij zult hun vijf koperen voeten gieten.

HOOFDSTUK 27.

GIJ zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de lengte zijn en vijf ellen de breedte (vierkant zal dit altaar zijn), en drie ellen zijne hoogte. Ex. 38:1-5.
2 En gij zult zijne hoornen maken op zijne vier hoeken, uit hetzelve zullen zijne hoornen zijn, en gij zult het met koper overtrekken.
3 Gij zult voor hetzelve ook potten maken om zijne asch te ontvangen, ook zijne schoffelen, en zijne besprengbekkens, en zijne krauwels, en zijne koolpannen: al zijn gereedschap zult gij van koper maken.
4 Gij zult daarvoor eenen rooster maken van koperen netwerk, en gij zult aan dat net vier koperen ringen maken aan zijne vier einden;
5 en gij zult het onder den omloop des altaars van beneden opleggen, alzoo dat het net tot het midden des altaars zij.
6 Gij zult ook handboomen maken tot het altaar, handboomen van sittimhout, en gij zult ze met koper overtrekken. Ex. 38:6, 7.
7 En de handboomen zullen in de ringen gedaan worden, alzoo dat de handboomen zijn aan beide zijden des altaars, als men het draagt.
8 Gij zult het hol, van planken, maken; gelijk als Hij u op den berg gewezen heeft, alzóó zullen zij doen.
9 Gij zult ook den voorhof des Tabernakels maken: aan den zuidhoek zuidwaarts zullen aan den voorhof behangselen zijn van fijn getweernd linnen; de lengte ééner zijde zal honderd ellen zijn. Ex. 38:9-15.
10 Ook zullen zijne twintig pilaren en derzelver twintig voeten van koper zijn; de haken dezer pilaren en hunne banden zullen zilver zijn.
11 Alzóó zullen ook aan den noorderhoek, in de lengte, de behangsels honderd

ellen lang zijn; en zijne twintig pilaren en derzelver twintig voeten van koper; de haken der pilaren en derzelver banden zullen zilver zijn.
12 En in de breedte des voorhofs, aan den westerhoek, zullen behangselen zijn van vijftig ellen; hunne pilaren tien, en derzelver voeten tien.
13 Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan den oosterhoek oostwaarts, van vijftig ellen zijn:
14 alzoo dat er vijftien ellen der behangselen op *de ééne* zijde zijn, hunne pilaren drie en hunne voeten drie;
15 en vijftien *ellen* der behangselen aan de andere zijde, hunne pilaren drie en hunne voeten drie.
16 In de poort nu des voorhofs zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk: hunne pilaren vier, en hunne voeten vier. Ex. 38 : 18, 19.
17 Alle de pilaren des voorhofs zullen rondom met zilveren banden bezet zijn; hunne haken zullen van zilver zijn, maar hunne voeten zullen van koper zijn.
18 De lengte des voorhofs zal honderd ellen zijn, en de breedte telkens vijftig, en de hoogte vijf ellen, van fijn getweernd linnen; maar hunne voeten zullen van koper zijn.
19 Aangaande al het gereedschap des Tabernakels, in al deszelfs dienst, ja, alle zijne pennen en alle de pennen des voorhofs zullen van koper zijn.
20 Gij nu zult den kinderen Israëls gebieden dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestooten voor den luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke. Lev. 24 : 2.
21 In de Tent der samenkomst, van buiten den voorhang die vóór de getuigenis is, zal Aäron en zijne zonen ze toerichten, van den avond tot den morgen, voor het aangezicht des Heeren; dit zal eene eeuwige inzetting zijn voor hunne geslachten, vanwege de kinderen Israëls.

HOOFDSTUK 28.

DAARNA zult gij uwen broeder Aäron, en zijne zonen met hem, tot u doen naderen uit het midden der kinderen Israëls, om Mij het Priesterambt te bedienen: namelijk Aäron, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen Aärons. Hebr. 5 : 4.
2 En gij zult uwen broeder Aäron heilige kleederen maken, tot heerlijkheid en tot sieraad. Ex. 39 : 1.
3 Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van hart zijn, die Ik met den geest der wijsheid vervuld heb, dat zij Aäron kleederen maken om hem te heiligen, dat hij Mij het Priesterambt bediene.
4 Dit nu zijn de kleederen die zij maken zullen: een borstlap, en een efod, en een mantel, en een rok vol oogjes, een hoed en gordel; zij zullen dan uwen broeder Aäron heilige kleederen maken, en zijnen zonen, om Mij het Priesterambt te bedienen.
5 Zij zullen ook het goud en hemelsblauw en purper en scharlaken en fijn linnen nemen,
6 en zullen den efod maken van goud, hemelsblauw en purper, scharlaken en fijn getweernd linnen, van het allerkunstigste werk. Ex. 39 : 2.
7 Hij zal twee samenvoegende schouderbanden hebben aan zijne beide einden, waarmede hij samengevoegd zal worden. Ex. 39 : 4-6.
8 En de kunstige riem zijns efods, die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.
9 En gij zult twee sardonyxsteenen nemen, en de namen der zonen Israëls daarop graveeren:
10 zes van hunne namen op éénen steen, en de zes overige namen op den anderen steen, naar hunne geboorten;
11 naar steensnijderswerk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij deze twee steenen graveeren met de namen der zonen Israëls; gij zult ze maken dat zij omvat zijn in gouden kastjes.
12 En gij zult de twee steenen aan de schouderbanden des efods zetten, zijnde steenen ter gedachtenis voor de kinderen Israëls; en Aäron zal hunne namen op zijne beide schouderen dragen, ter gedachtenis voor het aangezicht des Heeren. Ex. 39 : 7.
13 Gij zult ook gouden kastjes maken,
14 en twee ketentjes van louter goud: gelijk-eindigende zult gij die maken, gedraaid werk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de kastjes hechten.
15 Gij zult ook een borstlap des gerichts maken, van het allerkunstigste werk, gelijk het werk des efods, zult gij hem maken: van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en van fijn getweernd linnen zult gij hem maken; Ex. 39 : 8-21.

16 vierkant zal hij zijn, *en* verdubbeld: een span zal zijne lengte zijn, en een span zijne breedte.
17 En gij zult vervullende steenen daarin vullen, vier rijen steenen: eene rij van een sardis, een topaas en een karbonkel: dit is de eerste rij; Ex. 25:7; 35:9.
18 en de tweede rij van een smaragd, een saffier en een diamant;
19 en de derde rij, een hyacinth, agaat en amethyst;
20 en de vierde rij van een turkoois, en een sardonyx, en een jaspis; zij zullen met goud ingevat zijn in hunne vullingen.
21 En deze steenen zullen zijn met de twaalf namen der zonen Israëls, met hunne namen; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijnen naam: voor de twaalf stammen zullen zij zijn.
22 Gij zult ook aan den borstlap gelijk-eindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter goud maken.
23 Gij zult ook aan den borstlap twee gouden ringen maken, en gij zult de twee ringen aan de twee einden des borstlaps zetten.
24 Dan zult gij de twee gedraaide gouden *ketentjes* in de twee ringen doen, aan de einden des borstlaps;
25 maar de twee *andere* einden der twee gedraaide *ketentjes* zult gij aan die twee kastjes doen, en gij zult ze zetten aan de schouderbanden des efods, recht op diens voorste zijde.
26 Gij zult nog twee gouden ringen maken, en zult ze aan de twee einden des borstlaps zetten, inwendig aan zijnen rand, die aan de zijde des efods zijn zal.
27 Nog zult gij twee gouden ringen maken, die gij zetten zult aan de twee schouderbanden des efods, beneden aan de voorste zijde, tegenover zijne voege, boven den kunstigen riem des efods.
28 En zij zullen den borstlap met zijne ringen aan de ringen des efods opwaarts binden met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kunstigen riem des efods zij; en de borstlap zal van den efod niet afgescheiden worden.
29 Alzoo zal Aäron de namen der zonen Israëls dragen aan den borstlap des gerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN geduriglijk.
30 Gij zult ook in den borstlap des gerichts de Urim en de Tummim zetten, dat zij op het hart Aärons zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal; alzoo zal Aäron het gericht der kinderen Israëls geduriglijk op zijn hart dragen, voor het aangezicht des HEEREN.
31 Gij zult ook den mantel des efods geheel van hemelsblauw maken. Ex. 39:22-26.
32 En deszelfs hoofdgat zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal een boord rondom hebben van geweven werk: als het gat eens pantsers zal het daaraan zijn, dat het niet gescheurd worde.
33 En aan zijne zoomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblauw en van purper en van scharlaken, aan zijne zoomen rondom, en gouden schelletjes rondom tusschen dezelve;
34 dat er een gouden schelletje, daarna een granaatappel zij, *wederom* een gouden schelletje en een granaatappel, aan de zoomen des mantels rondom.
35 En Aäron zal denzelven aanhebben om te dienen, opdat zijn geluid gehoord worde als hij in het heilige voor het aangezicht des HEEREN ingaat en als hij uitgaat, opdat hij niet sterve.
36 Voorts zult gij eene plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveeren, gelijk men de zegelen graveert: DE HEILIGHEID DES HEEREN. Ex. 39:30, 31.
37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, alzoo dat zij aan den hoed zij: aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.
38 En zij zal op het voorhoofd Aärons zijn, opdat Aäron drage de ongerechtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israëls zullen geheiligd hebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en zij zal geduriglijk aan zijn voorhoofd zijn, om henlieden voor het aangezicht des HEEREN aangenaam te maken.
39 Gij zult ook eenen rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook den hoed van fijn linnen maken; maar den gordel zult gij van geborduurd werk maken. Ex. 39:27-29.
40 Den zonen Aärons zult gij ook rokken maken, en gij zult hun gordelen maken; ook zult gij hun mutsen maken, tot heerlijkheid en sieraad.
41 En gij zult dezelve uwen broeder Aäron en ook zijnen zonen aantrekken; en gij zult hen zalven en hunne hand vullen en hen heiligen, dat zij Mij het Priesterambt bedienen.

42 Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vleesch der schaamte te bedekken; zij zullen zijn van de lendenen tot de dijen. Ex. 39 : 28.
43 Aäron nu en zijne zonen zullen die aanhebben als zij in de Tent der samenkomst gaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om in het heilige te dienen; opdat zij geen ongerechtigheid dragen en sterven. *Dit* zal eene eeuwige inzetting zijn, hem en zijnen zade na hem.

HOOFDSTUK 29.

DIT nu is de zaak die gij hun doen zult om hen te heiligen, dat ze Mij het Priesterambt bedienen. Neem éénen var, het jong eens runds en twee volkomen rammen; Lev. 8 : 2.
2 en ongezuurd brood, en ongezuurde koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestreken: van tarwemeelbloem zult gij dezelve maken.
3 En gij zult ze in éénen korf leggen, en zult ze in den korf toebrengen, met den var en de twee rammen.
4 Alsdan zult gij Aäron en zijne zonen doen naderen aan de deur van de Tent der samenkomst; en gij zult hen met water wasschen. Ex. 40 : 12,13. Lev. 8 : 6-9.
5 Daarna zult gij de kleederen nemen, en Aäron den rok en den mantel des efods en den efod en den borstlap aandoen, en gij zult hem omgorden met den kunstigen riem des efods,
6 en gij zult den hoed op zijn hoofd zetten: de kroon der heiligheid zult gij aan den hoed zetten.
7 En gij zult de zalfolie nemen en op zijn hoofd gieten: alzoo zult gij hem zalven. Ex. 30 : 30. Lev. 8 : 12.
8 Daarna zult gij zijne zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken. Ex. 40 : 14. Lev. 8 : 13.
9 En gij zult hen met den gordel omgorden, *namelijk* Aäron en zijne zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het Priesterambt hebben tot eene eeuwige inzetting. Voorts zult gij Aärons hand vullen en de hand zijner zonen.
10 En gij zult den var nabij brengen vóór de Tent der samenkomst; en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op het hoofd van den var leggen. Lev. 8 : 14-17.
11 En gij zult den var slachten voor het aangezicht des HEEREN, voor de deur van de Tent der samenkomst.
12 Daarna zult gij van het bloed des varren nemen en met uwen vinger op de hoornen des altaars doen; en al het bloed zult gij uitgieten aan den bodem des altaars.
13 Gij zult ook al het vet nemen hetwelk het ingewand bedekt, en het net over de lever, en beide nieren en het vet dat aan dezelve is, en gij zult ze aansteken op het altaar.
14 Maar het vleesch des varren en zijn vel en zijn drek zult gij met vuur verbranden buiten het leger: het is een zondoffer. Num. 19 : 5.
15 Daarna zult gij den éénen ram nemen en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op het hoofd des rams leggen; Lev. 8 : 18-21.
16 en gij zult den ram slachten en gij zult zijn bloed nemen en rondom op het altaar sprengen.
17 En den ram zult gij in zijne deelen deelen; en gij zult zijn ingewand en zijne schenkelen wasschen en op zijne deelen en op zijn hoofd leggen.
18 Alzoo zult gij den geheelen ram aansteken op het altaar: het is een brandoffer, den HEERE tot eenen liefelijken reuk, het is een vuuroffer den HEERE.
19 Daarna zult gij den anderen ram nemen, en Aäron en zijne zonen zullen hunne handen op het hoofd des rams leggen; Lev. 8 : 22-24.
20 en gij zult den ram slachten, en van zijn bloed nemen, en doen het op het *rechter*oorlapje Aärons en op het rechteroorlapje zijner zonen, desgelijks op den duim hunner rechterhand en op den grooten teen huns rechtervoets: en dat bloed zult gij rondom op het altaar sprengen.
21 Dan zult gij nemen van het bloed dat op het altaar is, en van de zalfolie, en gij zult op Aäron en op zijne kleederen sprengen, en op zijne zonen, en op de kleederen zijner zonen met hem; opdat hij geheiligd zij, en zijne kleederen, ook zijne zonen, en zijner zonen kleederen met hem. Ex. 40 : 10. Lev. 8 : 30.
22 Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsgaders den staart, ook het vet dat het ingewand bedekt, en het net der lever, en de beide nieren met het vet dat aan dezelve is, en den rechterschouder; want het is een ram der vulofferen; Lev. 8 : 25-28.
23 en één bol brood, en één koek geolied

brood, en éóne vlade, uit den korf der ongezuurde *brooden*, die voor het aangezicht des HEEREN zijn zal;
24 en leg ze alle op de handen Äärons en op de handen zijner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN.
25 Neem ze daarna van hunne hand, en steek ze aan op het altaar, op het brandoffer, tot eenen liefelijken reuk voor het aangezicht des HEEREN: het is een vuuroffer den HEERE.
26 En neem de borst van den ram der vulofferen, die van Ääron is, en beweeg hem ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en het zal u ten deele zijn. Lev. 8:29.
27 En gij zult de borst des beweegoffers heiligen, en den schouder des hefoffers, die bewogen en die opgeheven zal zijn, van den ram des vuloffers, van hetgeen dat Äärons en van hetgeen dat zijner zonen is. Lev. 7:34. Num. 18:11.
28 En het zal Äärons en zijner zonen zijn, tot eene eeuwige inzetting vanwege de kinderen Israëls, want het is een hefoffer; en het hefoffer vanwege de kinderen Israëls zal zijn van hunne dankofferen; hun hefoffer zal voor den HEERE zijn.
29 De heilige kleederen nu die van Ääron zullen geweest zijn, zullen van zijne zonen na hem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en dat men hunne hand in dezelve vulle.
30 Zeven dagen zal ze aantrekken die uit zijne zonen in zijne plaats Priester zal worden, die in de Tent der samenkomst gaan zal om in het heilige te dienen.
31 Gij zult den ram der vullingen nemen, en gij zult zijn vleesch in de heilige plaats zieden. Lev. 8:31.
32 Ääron nu en zijne zonen zullen het vleesch van dezen ram eten, en het brood dat in den korf zal zijn, bij de deur van de Tent der samenkomst.
33 En die zullen die dingen eten met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hunne hand te vullen, *en* om hen te heiligen, maar een vreemde zal ze niet eten, want zij zijn heilig.
34 En indien daar *wat* overblijven zal van het vleesch der vuloffers of van dit brood, tot aan den morgen, zoo zult gij het overgeblevene met vuur verbranden: het zal niet gegeten worden, want het is heilig.
35 Gij zult dan Ääron en zijnen zonen alzóó doen, naar alles wat Ik u geboden heb; zeven dagen zult gij hunne hand vullen. Lev. 8:33.
36 Gij zult ook des daags eenen var des zondoffers bereiden tot de verzoeningen, en gij zult het altaar ontzondigen, de verzoening daarover doende; en gij zult het zalven, om het te heiligen.
37 Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het altaar en zult het heiligen: alsdan zal dat altaar eene heiligheid der heiligheden zijn: al wat het altaar aanroert zal heilig zijn.
38 Dit nu is het wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren die jarig zijn, 's daags, geduriglijk.
Num. 28:3-5. Ezech. 46:13-15.
39 Het éóne lam zult gij des morgens bereiden, maar het andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden;
40 met een tiende deel meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin gestooten olie; en tot drankoffer een vierde deel van een hin wijn, tot het éóne lam.
Num. 28:7.
41 Het andere lam nu zult gij bereiden tusschen twee avonden; gij zult daarmede doen gelijk met het morgen-spijsoffer en gelijk met deszelfs drankoffer, tot eenen liefelijken reuk: het is een vuuroffer den HEERE. Num. 28:8.
42 Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uwe geslachten, aan de deur van de Tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN: aldaar zal Ik met ulieden komen, dat Ik aldaar met u spreke; Num. 28:6.
43 en dáár zal Ik komen tot de kinderen Israëls, opdat zij geheiligd worden door mijne heerlijkheid.
44 En Ik zal de Tent der samenkomst heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Ääron en zijne zonen heiligen, opdat zij Mij het Priesterambt bedienen.
45 En Ik zal in het midden der kinderen Israëls wonen, en Ik zal hun tot eenen God zijn. Ex. 25:8. Lev. 26:12.
Ezech. 11:20; 37:26, 27. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
46 En zij zullen weten dat Ik de HEERE hun God ben, die hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van hen wonen zoude; Ik ben de HEERE, hun God. Ezech. 37:28.

HOOFDSTUK 30.

GIJ zult ook een reukaltaar des reukwerks maken: van sittimhout zult gij het maken. Ex. 37:25-28.

2 Eene el zal zijne lengte zijn, en eene el zijne breedte, vierkant zal het zijn, maar twee ellen zijne hoogte; buiten uit zullen zijne hoornen zijn.

3 En gij zult het met louter goud overtrekken, zijn dak en zijne wanden rondom, alsook zijne hoornen; en gij zult er een gouden krans rondom maken.

4 Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken onder zijnen krans, aan zijne twee zijden zult gij dezelve maken, aan zijne beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsen voor de handboomen, dat men het daarmede drage.

5 De draagboomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult die met goud overtrekken.

6 En gij zult het zetten vóór den voorhang die vóór de Ark der getuigenis zijn zal, vóór het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getuigenis, waarheen Ik met u samenkomen zal.

7 En Aäron zal daarop aansteken welriekende specerijen; elken morgen, als hij de lampen wèl zal toegericht hebben, zal hij dezelve aansteken;

8 en als Aäron de lampen aansteken zal, tusschen de twee avonden, zal hij dat aansteken: het zal een gedurig reukwerk zijn voor het aangezicht des Heeren, bij uwe geslachten.

9 Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelve aansteken, noch brandoffer, noch spijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten.

10 En Aäron zal ééns in het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen met het bloed des zondoffers der verzoeningen, ééns in het jaar zal hij verzoening daarop doen bij uwe geslachten: het is heiligheid der heiligheden den Heere.

Lev. 16 : 2, 34. Hebr. 9 : 7.

11 Voorts sprak de Heere tot Mozes, zeggende:

12 Als gij de som der kinderen Israëls opnemen zult, naar de getelden *onder* hen, zoo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziel den Heere geven, als gij ze tellen zult; opdat onder hen geene plaag zij als gij ze tellen zult. Num. 1 : 2.

13 Dit zullen zij geven, al wie tot de getelden overgaat de helft eens sikkels, naar den sikkel des heiligdoms (deze sikkel is twintig gera); de helft eens sikkels is een hefoffer den Heere.

Lev. 27 : 25. Num. 3 : 47; 18 : 16. Ezech. 45 : 12.

14 Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaar oud en daarboven, zal het hefoffer des Heeren geven.

15 De rijke zal het niet vermeerderen, en de arme zal niet verminderen van de helft des sikkels, als gij het hefoffer des Heeren geeft om voor uwe zielen verzoening te doen.

16 Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israëls nemen, en zult het leggen tot den dienst van de Tent der samenkomst; en het zal den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn voor het aangezicht des Heeren, om voor uwe zielen verzoening te doen. Ex. 38 : 25.

17 En de Heere sprak tot Mozes, zeggende:

18 Gij zult ook een koperen waschvat maken, met zijnen koperen voet, om te wasschen; en gij zult het zetten tusschen de Tent der samenkomst en tusschen het altaar, en gij zult water daarin doen, Ex. 38:8.

19 dat Aäron en zijne zonen zich daaruit wasschen, hunne handen en hunne voeten.

20 Wanneer zij in de Tent der samenkomst zullen gaan, zoo zullen zij zich met water wasschen, opdat zij niet sterven: of wanneer zij tot het altaar naderen om te dienen, dat zij het vuuroffer den Heere aansteken,

21 zij zullen dan hunne handen en hunne voeten wasschen, opdat zij niet sterven; en dit zal hun eene eeuwige inzetting zijn, hem en zijnen zade, bij hunne geslachten.

22 Voorts sprak de Heere tot Mozes zeggende:

23 Gij nu, neem u de voornaamste specerijen, de zuiverste mirre vijfhonderd *sikkels*, en specerij-kaneel half zooveel, *namelijk* tweehonderd en vijftig *sikkels*, ook specerij-kalmus tweehonderd en vijftig *sikkels*; Ex. 37 : 29.

24 ook kassie vijfhonderd, naar den sikkel des heiligdoms, en olie van olijfboomen een hin;

25 en maak daarvan eene olie der heilige zalving, eene zalf heel kunstig gemaakt, naar apothekerswerk: het zal eene olie der heilige zalving zijn.

26 En met dezelve zult gij zalven de Tent der samenkomst, en de Ark der getuigenis, Lev. 8 : 10,11.

27 en de tafel met al haar gereedschap, en den kandelaar met zijn gereedschap, en het reukaltaar,

28 en het altaar des brandoffers met al zijn gereedschap, en het waschvat met zijnen voet:
29 gij zult ze alzoo heiligen, dat zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert zal heilig zijn.
30 Gij zult ook Aäron en zijne zonen zalven, en gij zult hen heiligen, om Mij het Priesterambt te bedienen. Ex. 29:7. Lev. 8:12.
31 En gij zult tot de kinderen Israëls spreken, zeggende: Dit zal Mij eene olie der heilige zalving zijn bij uwe geslachten.
32 Op geens menschen vleesch zal men ze gieten, gij zult ook naar haar maaksel geen dergelijke maken; het is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn.
33 De man die zulk eene zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemds doet, die zal uitgeroeid worden uit zijne volkeren.
34 Voorts zeide de HEERE tot Mozes: Neem u welriekende specerijen, mirresap, en onyché, en galban, *deze* welriekende specerijen en zuiveren wierook: dat elk bijzonder zij: Ex. 37:29.
35 en gij zult een reukwerk eener zalf daaruit maken, naar het werk des apothekers gemengd, rein, heilig.
36 En gij zult van hetzelve heel klein pulver stooten, en gij zult daarvan leggen vóór de getuigenis in de Tent der samenkomst, waarhenen Ik tot u komen zal; het zal ulieden heiligheid der heiligheden zijn.
37 Doch naar het maaksel dezes reukwerks hetwelk gij gemaakt zult hebben, zult gijlieden voor uzelve geen maken; het zal u heiligheid zijn voor den HEERE.
38 De man die dergelijke maken zal om daaraan te ruiken, die zal uitgeroeid worden uit zijne volkeren.

HOOFDSTUK 31.

DAARNA sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Zie, Ik heb met name geroepen Bezaleël, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda;
Ex. 35:30-35; 36:2. 1 Kron. 2:20.
3 en Ik heb hem vervuld met den Geest Gods, met wijsheid en met verstand en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
4 om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud en in zilver en in koper,
5 en in kunstige steensnijding om in te zetten, en in kunstige houtsnijding om te werken in alle handwerk;
6 en Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan; en in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven; en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb: Ex. 36:2.
7 *namelijk* de Tent der samenkomst, en de Ark der getuigenis, en het verzoendeksel dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der Tent; Ex. 35:11-19; 39:33-41.
8 en de tafel met haar gereedschap; en den louteren kandelaar met al zijn gereedschap, en het reukaltaar;
9 ook des brandoffers altaar met al zijn gereedschap; en het waschvat met zijnen voet;
10 en de ambtskleederen, en de heilige kleederen des Priesters Aärons, en de kleederen zijner zonen, om het Priesterambt te bedienen;
11 ook de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het heiligdom: naar alles wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.
12 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Gij zult evenwel mijne sabbatten onderhouden; want dit is een teeken tusschen Mij en tusschen ulieden, bij uwe geslachten; opdat men wete dat Ik de HEERE ben, die u heilig.
Ex. 20:8vv. Lev. 19:3. Deut. 5:12-14. Ezech. 20:12.
14 Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is; wie hem ontheiligt zal zekerlijk gedood worden; want een ieder, die op denzelven *eenig* werk doet, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden harer volkeren.
15 Zes dagen zal men het werk doen, doch op den zevenden dag is de sabbat der rust, eene heiligheid des HEEREN: wie op den sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden.
Ex. 34:21; 35:2. Lev. 23:3.
16 Dat dan de kinderen Israëls den sabbat houden, den sabbat onderhoudende in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond:
17 hij zal tusschen Mij en tusschen de kinderen Israëls een teeken in eeuwigheid zijn, dewijl de HEERE in zes dagen den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en zich verkwikt heeft.
Gen. 2:2. Ex. 20:11. Hebr. 4:4.
18 En Hij gaf aan Mozes, als Hij geëindigd had met hem op den berg Sinaï te

spreken, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods. Ex. 32:15, 16.

HOOFDSTUK 32.

TOEN het volk zag dat Mozes vertoefde van den berg af te komen, zoo verzamelde zich het volk tot Aäron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden die voor ons aangezicht gaan; want deze Mozes, die man die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet wat hem geschied zij. Hand. 7:40.

2 Aäron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de ooren uwer vrouwen, uwer zonen en uwer dochteren zijn, en brengt ze tot mij.

3 Toen rukte het gansche volk de gouden oorsierselen af, die in hunne ooren waren, en zij brachten ze tot Aäron;

4 en hij nam ze uit hunne hand, en hij ontwierp het met een griffel, en [a] hij maakte een gegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: [b] Dit zijn uwe goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben!

[a] Ps. 106:19. Hand. 7:41. [b] vs. 8. 1 Kon. 12:28. Neh. 9:18.

5 Als Aäron dat zag, zoo bouwde hij een altaar voor hetzelve, en Aäron riep uit en zeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!

6 En zij stonden des anderen daags vroeg op en offerden brandoffer, en brachten dankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken, daarna stonden zij op om te spelen. 1 Cor. 10:7.

7 Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga henen, klim af; want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven, Deut. 9:12.

8 en zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt, en zij hebben zich voor hetzelve gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uwe goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben. vs. 4.

9 Voorts zeide de HEERE tot Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk: Ex. 33:3. Deut. 9:13, 14.

10 en nu, laat Mij toe dat mijn toorn tegen hen ontsteke en hen vertere; zoo zal Ik u tot een groot volk maken.

11 Doch Mozes aanbad het aangezicht des HEEREN zijns Gods en hij zeide: O HEERE, waarom zoude uw toorn ontsteken tegen uw volk, hetwelk Gij met groote kracht en met eene sterke hand uit Egypteland uitgevoerd hebt? Deut. 9:26, 27.

12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij ze uitgevoerd, dat Hij ze doodde op de bergen en opdat Hij ze vernielde van den aardbodem? Keer af van de hittigheid uws toorns, en laat U over het kwaad uws volks berouwen.

13 Gedenk aan Abraham, aan Isaäk en aan Israël, uwe knechten, denwelken Gij bij Uzelven gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: [a] Ik zal ulieder zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit geheele land, waarvan Ik gezegd heb, [b] zal Ik ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid. [a] Gen. 15:5.

[b] Gen. 12:7; 13:15; 15:18; 17:8; 24:7; 26:3, 4; 28:4. Deut. 34:4. Ps. 105:11. Hand. 7:5.

14 Toen berouwde het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had zijn volk te zullen doen.

15 En Mozes wendde zich òm en klom van den berg af, met de twee tafelen der getuigenis in zijne hand; deze tafelen waren op hare beide zijden beschreven, zij waren op de ééne en op de andere zijde beschreven; Ex. 31:18. Deut. 9:10.

16 en die tafelen waren Gods werk, het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen gegraveerd.

17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde als het juichte, zoo zeide hij tot Mozes: Daar is een krijgsgeschrei in het leger.

18 Maar hij zeide: Het is geene stem des roepens van overwinning, het is ook geene stem des roepens van nederlaag: ik hoor eene stem des zingens bij beurte.

19 En het geschiedde als hij aan het leger naderde en het kalf en de reien zag, dat de toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijne handen wierp en dezelve beneden aan den berg verbrak. Deut. 9:17.

20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in 't vuur, en vermaalde het totdat het klein werd, en strooide het op 't water, en deed het de kinderen Israëls drinken. Deut. 9:21.

21 En Mozes zeide tot Aäron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij *zulk* eene groote zonde over hetzelve gebracht hebt?

22 Toen zeide Aäron: Mijns heeren toorn ontsteke niet: gij kent dit volk dat het in het booze *ligt*. 1 Joh. 5:19.

23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons

goden, die voor ons aangezicht gaan; want deze Mozes, die man die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet wat hem geschied zij.
24 Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af en geve het mij; en ik wierp het in 't vuur, en dit kalf is er uitgekomen.
25 Als Mozes zag dat het volk ontbloot was (want Aäron had het ontbloot, tot verkleining onder degenen die tegen hen hadden mogen opstaan),
26 zoo bleef Mozes staan in de poort des legers, en zeide: Wie den HEERE toebehoort *kome* tot mij! Toen verzamelden zich tot hem alle de zonen van Levi;
27 en hij zeide tot hen: Alzóó zegt de HEERE de God Israëls: Een ieder doe zijn zwaard aan zijne heup: gaat dóór en keert weder van poort tot poort in het leger, en een iegelijk doode zijnen broeder, en elk zijnen vriend, en elk zijnen naaste!
28 En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes, en daar vielen van het volk op dien dag omtrent drie duizend man.
29 Want Mozes had gezegd: Vult heden uwe handen den HEERE, want elk zal zijn tegen zijnen zoon en tegen zijnen broeder; en dit, opdat Hij heden een zegen over ulieden geve.
30 En het geschiedde des anderen daags dat Mozes tot den volke zeide: Gijlieden hebt eene groote zonde gezondigd; doch nu, ik zal tot den HEERE opklimmen, misschien zal ik eene verzoening doen voor uwe zonde.
31 Zoo keerde Mozes weder tot den HEERE en zeide: Och, dit volk heeft eene groote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben:
32 nu dan, indién Gij hunne zonden vergeven zult! doch zoo niet, zoo delg mij nu uit uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.
33 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Dien zoude Ik uit mijn boek delgen, die aan Mij zondigt.
34 Doch ga nu henen, leid dit volk waarhenen Ik u gezegd heb: zie, mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan; doch ten dage mijns bezoekens, zoo zal Ik hunne zonde over hen bezoeken. Ex. 23:20; 33:2.
35 Aldus plaagde de HEERE dit volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aäron gemaakt had.

HOOFDSTUK 33.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes: Ga henen, trek op van hier, gij en het volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar het land dat Ik Abraham, Isaäk en Jakob gezworen heb, zeggende: Uwen zade zal Ik het geven;
2 en Ik zal eenen Engel voor uw aangezicht zenden (en Ik zal uitdrijven de Kanaänieten, de Amorieten en de Hethieten en de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten), Ex. 23:20; 32:34.
3 naar het land dat van melk en honig is vloeiende; want Ik zal in het midden van u niet optrekken, want gij zijt een hardnekkig volk: dat Ik u op dezen weg niet vertere. Ex. 32:9, 10. Deut. 9:13, 14.
4 Toen het volk dit kwade woord hoorde, zoo droegen zij leed, en niemand van hen deed zijne versierselen aan.
5 En de HEERE had tot Mozes gezegd: Zeg tot de kinderen Israëls: Gij zijt een hardnekkig volk; in één oogenblik zoude Ik in het midden van ulieden optrekken, en zoude u vernielen: doch nu, leg uw sieraad van u af, en Ik zal weten wat Ik u doen zal.
6 De kinderen Israëls dan beroofden zichzelve van hunne versierselen, *ver* van den berg Horeb.
7 En Mozes nam de Tent en spande *ze* zich buiten het leger, ver van het leger afwijkende; en hij noemde ze de Tent der samenkomst. En het geschiedde dat al wie den HEERE zocht, uitging tot de Tent der samenkomst, die buiten het leger was.
8 En het geschiedde wanneer Mozes uitging naar de Tent, stond al het volk op, en een ieder stelde zich in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij ter Tente ingegaan was.
9 En het geschiedde als Mozes ter Tente ingegaan was, zoo kwam de wolkkolom nederwaarts en stond in de deur der Tent; en Hij sprak met Mozes.
10 Als al het volk de wolkkolom zag staan in de deur der Tent, zoo stond al het volk op en zij bogen zich, een ieder in de deur zijner tent.
11 En de HEERE sprak tot Mozes aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijnen vriend spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger, doch zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der Tent.
Num. 12:8. Deut. 34:10.

12 En Mozes zeide tot den HEERE: Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op, maar Gij laat mij niet weten wien Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name, en ook: Gij hebt genade gevonden in mijne oogen.

13 Nu dan, ik bidde, indien ik genade gevonden heb in uwe oogen, zoo laat mij nu uwen weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in uwe oogen; en zie aan, dat deze natie uw volk is.

14 Hij dan zeide: Zoude mijn aangezicht moeten medegaan om u gerust te stellen?

15 Toen zeide hij tot Hem: Indien uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken;

16 want waarbij zoude nu bekend worden dat ik genade gevonden heb in uwe oogen, ik en uw volk? Is het niet daarbij dat Gij met ons gaat? Alzoo zullen wij afgezonderd worden, ik en uw volk, van allen volke dat op den aardbodem is.

17 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ook déze zaak die gij gesproken hebt zal Ik doen, dewijl gij genade gevonden hebt in mijne oogen en Ik u bij name ken.

18 Toen zeide hij: Toon mij nu uwe heerlijkheid.

19 Doch Hij zeide: Ik zal al mijne goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan, en zal den naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; maar Ik zal genadig zijn wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen wiens Ik Mij ontfermen zal.

Rom. 9 : 15.

20 Hij zeide voorts: Gij zoudt mijn aangezicht niet kunnen zien, want Mij zal geen mensch zien en leven. Richt. 13 : 22.

21 De HEERE zeide voorts: Zie, daar is eene plaats bij Mij: daar zult gij u op de steenrots stellen;

22 en het zal geschieden wanneer mijne heerlijkheid voorbij zal gaan, zoo zal Ik u in eene klove der steenrots zetten, en Ik zal u met mijne hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn;

23 en wanneer Ik mijne hand zal weggenomen hebben, zoo zult gij mijne achterste deelen zien; maar mijn aangezicht zal niet gezien worden.

HOOFDSTUK 34.

TOEN zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee steenen tafelen gelijk de eerste waren, zoo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt.

vs. 28. Deut. 4:13; 10 : 1.

2 En wees bereid tegen den morgenstond, dat gij in den morgenstond op den berg Sinaï klimt, en stel u aldaar vóór Mij op den top des bergs.

3 En niemand zal met u opklimmen; dat er ook niemand gezien worde op den ganschen berg; ook het kleine vee en runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden.

4 Toen hieuw hij twee steenen tafelen gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op en klom op den berg Sinaï, gelijk als hem de HEERE geboden had; en hij nam de twee steenen tafelen in zijne hand. Deut. 10 : 3.

5 De HEERE nu kwam nederwaarts in eene wolk, en stelde zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den naam des HEEREN.

6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zoo riep Hij: HEERE, HEERE God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid,

Num. 14 : 18. Neh. 9 : 17. Ps. 86 : 15; 103 : 8; 145 : 8. Joël 2 : 13. Jona 4 : 2. Micha 7 : 18.

7 die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; [a] die *den schuldige* geenszins onschuldig houdt, [b] bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen en aan de kindskinderen, in het derde en in het vierde *lid*.

a Nahum 1 : 3. b Jer. 32 : 18.

8 Mozes nu haastte en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich,

9 en hij zeide: Heere, indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo ga nu de Heere in het midden van ons; want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot één erfdeel.

10 Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond: voor uw gansche volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de gansche aarde, noch onder eenige volkeren, alzoo dat dit gansche volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is, hetwelk Ik met u doe.

11 Onderhoud gij hetgeen dat Ik u heden gebied: zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten en de Kanaänieten en de Hethieten en de Ferezieten en de Hevieten en de Jebusieten.

12 Wacht u dat gij toch geen verbond

maakt met den inwoner des lands, waarin gij komen zult, dat hij misschien niet tot een strik worde in het midden van u.

Ex. 23 : 32, 33. Deut. 7 : 2. Joz. 23 : 13. Richt. 2 : 3.

13 Maar hunne altaren zult gijlieden omwerpen, en hunne opgerichte beelden zult gij verbreken, en hunne bosschen zult gij afhouwen Deut. 7 : 5; 12 : 3.

14 (want gij zult u niet buigen voor eenen anderen god; want des HEEREN naam is ijveraar, een ijverig God is Hij);

Ex. 20 : 5. Deut. 5 : 9.

15 opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van dat land, en zij hunne goden niet nahoereeren noch hunnen goden offerande doen, en hij u noodigende, gij van hunne offerande eet,

Ex. 23 : 32. Deut. 7 : 2.

16 en gij uwen zonen *vrouwen* neemt van hunne dochteren, en hunne dochteren, hare goden nahoereerende, maken dat ook uwe zonen hare goden nahoereeren.

Deut. 7 : 3, 4. 1 Kon. 11 : 2. Neh. 10 : 30.

17 Gij zult u geen gegoten goden maken.

Lev. 19 : 4.

18 Het feest der ongezuurde *brooden* zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten, gelijk Ik u geboden heb, ter gezetter tijd der maand Abib; want in de maand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan. Ex. 12 : 15, 19, 20; 13 : 6; 23 : 15. Deut. 16 : 3.

19 Al wat de baarmoeder opent is mijn, ja, al uw vee dat mannelijk zal geboren worden, openende *de baarmoeder van* het groote en kleine vee. Ex. 13 : 2, 12; 22 : 29. Lev. 27 : 26.

Num. 3 : 13; 8 : 17; 18:15. Deut. 15 : 19. Luc. 2 : 23.

20 [a] Doch den ezel, die *de baarmoeder* opent, zult gij met een klein vee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zoo zult gij hem den nek breken. Alle de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, [b] en men zal voor mijn aangezicht niet ledig verschijnen.

a Ex. 13 : 13. b Ex. 23 : 15. Deut. 16 : 16.

21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op den zevenden dag zult gij rusten: in den ploegtijd en in den oogst zult gij rusten.

Ex. 20 : 9, 10; 31 : 15; 35 : 2. Lev. 23 : 3. Deut. 5 : 13, 14.

22 Het feest der weken zult gij óók houden, zijnde het feest der eerstelingen des tarwenoogstes, en het feest der inzameling, als het jaar om is. Ex. 23 : 16.

23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar voor het aangezicht des Heeren HEEREN des Gods Israëls verschijnen. Ex. 23 : 17. Deut. 16 : 16.

24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven en uwe landpale verwijden, dan zal niemand uw land begeeren, terwijl gij henen opgaan zult om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar.

25 Gij zult het bloed van mijn slachtoffer niet offeren met gedeesemd *brood*; het slachtoffer des Paaschfeestes zal ook niet vernachten tot den morgen. Ex. 23 : 18.

26 [a] De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het Huis des HEEREN uws Gods brengen. [b] Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken. a Ex. 23 : 19.

Deut. 26 : 2. Neh. 10 : 37. Ezech. 44 : 30. b Deut. 14 : 21.

27 Voorts zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een verbond met u en met Israël gemaakt.

28 [a] En hij was aldaar met den HEERE veertig dagen en veertig nachten, hij at geen brood en hij dronk geen water; [b] en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden. a Ex. 24 : 18.

Deut. 9 : 9, 18. b Ex. 34 : 1. Deut. 4 . 13; 10 : 1.

29 En het geschiedde toen Mozes van den berg Sinaï afging (die twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes als hij van den berg afging), zoo wist Mozes niet dat het vel zijns aangezichts glinsterde toen Hij met hem sprak.

2 Cor. 3 : 7.

30 Als nu Ääron en alle de kinderen Israëls Mozes aanzagen, zie, zoo glinsterde het vel zijns aangezichts: daarom vreesden zij tot hem toe te treden.

31 Toen riep hen Mozes; en Ääron en alle de oversten in de vergadering keerden weder tot hem, en Mozes sprak tot hen;

32 en daarna traden alle de kinderen Israëls toe, en hij gebood hun al wat de HEERE met hem gesproken had op den berg Sinaï.

33 Alzoo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezicht gelegd. 2 Cor. 3 : 13.

34 Doch als Mozes voor het aangezicht des HEEREN kwam om met Hem te spreken, zoo nam hij dat deksel af totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zoo sprak hij tot de kinderen Israëls wat hem geboden was.

35 Zoo zagen dan de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes, dat het vel van Mozes aangezicht glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezicht,

totdat hij inging om met Hem te spreken.

HOOFDSTUK 35.

TOEN deed Mozes de gansche vergadering der kinderen Israëls verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEERE geboden heeft dat men ze doe.
2 Zes dagen zal men het werk doen; maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet zal gedood worden. Ex. 20:9, 10; 31:15; 34:21. Lev. 23:3. Deut. 5:13, 14.
3 Gij zult geen vuur aansteken in eenige uwer woningen op den sabbatdag.
4 Voorts sprak Mozes tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende: Dit is het woord dat de HEERE geboden heeft, zeggende:
5 Neemt van hetgeen gijlieden hebt een hefoffer den HEERE; een ieder wiens hart vrijwillig is zal het brengen ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper; vs. 22-29. Ex. 25:2-7.
6 alsook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten*haar*;
7 en roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;
8 en olie tot den luchter, en specerijen ter zalfolie, en tot rooking welriekende specerijen;
9 en sardonyxsteenen en vervullende steenen tot den efod en tot den borstlap. Ex. 28:17-20.
10 En allen, die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen en maken alles wat de HEERE geboden heeft:
11 den Tabernakel, zijne tent en zijn bedeksel, zijne haakjes en zijne stijlen, zijne richelen, zijne pilaren en zijne voeten; Ex. 31:1-11; 39:33-41.
12 de Ark en hare handboomen; het verzoendeksel en den voorhang des deksels;
13 de tafel en hare handboomen; en al haar gereedschap, en de toonbrooden;
14 en den kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijne lampen, en de olie tot het licht;
15 en het reukaltaar en zijne handboomen, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des Tabernakels;
16 het altaar des brandoffers, en den koperen rooster dien het hebben zal, zijne handboomen, en alle zijne gereedschappen; het waschvat en zijnen voet;
17 de behangselen des voorhofs, zijne pilaren en zijne voeten, en het deksel van de poort des voorhofs;
18 de nagelen des Tabernakels, en de pennen des voorhofs, met hunne zelen;
19 de ambtskleederen om in het heilige te dienen, de heilige kleederen des Priesters Aärons, en de kleederen zijner zonen, om het Priesterambt te bedienen.
20 Toen ging de gansche vergadering der kinderen Israëls uit van voor het aangezicht van Mozes;
21 en zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder wiens geest hem vrijwillig maakte, die brachten des HEEREN hefoffer tot het werk van de Tent der samenkomst, en tot al haren dienst, en tot de heilige kleederen.
22 Zoo kwamen dan de mannen met de vrouwen: alle vrijwilligen van hart: zij brachten haken en oorsierselen en ringen en spanselen, alle gouden vaten; en alle man die een gouden beweegoffer den HEERE offerde. vs. 5-9. Ex. 25:2-7.
23 En alle man bij wien gevonden werd hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten*haar*, en roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, die brachten ze.
24 Allen, die een hefoffer van zilver of koper offerden, die brachten het ten hefoffer des HEEREN; en allen bij wie sittimhout gevonden werd brachten het tot alle werk des dienstes.
25 En alle vrouwen, die wijs van hart waren, sponnen met hare handen, en zij brachten het gesponnene, de hemelsblauwe *zijde*, en het purper, het scharlaken, en het fijne linnen.
26 En alle vrouwen welker hart haar bewoog in wijsheid, die sponnen het geiten*haar*.
27 De oversten nu brachten sardonyxsteenen en vulsteenen tot den efod en tot den borstlap,
28 en specerij en olie tot den luchter, en tot de zalfolie, en tot rooking welriekende specerijen.
29 Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog te brengen tot al het werk hetwelk de HEERE geboden had te maken door de hand van Mozes, dat brachten de kinderen Israëls *tot* een vrijwillig offer den HEERE.
30 Daarna zeide Mozes tot de kinderen Israëls: Ziet, de HEERE heeft met name geroepen Bezaleël, den zoon van Uri, den

zoon van Hur, van den stam van Juda;
Ex. 31:2-6; 36:1, 2.
31 en de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met verstand en met wetenschap, namelijk in alle handwerk,
32 en om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud en in zilver en in koper,
33 en in kunstige steensnijding om in te zetten, en in kunstige houtsnijding om te werken in alle vernuftig handwerk;
34 Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven *anderen* te onderwijzen, hem en Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan;
35 Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens werkmeesters, en des allervernuftigsten *handwerkers*, en des borduurders in hemelsblauw en in purper, in scharlaken en in fijn linnen, en des wevers, makende alle werk en bedenkende vernuftigen arbeid.

HOOFDSTUK 36.

TOEN werkte Bezaleël, en Aholiab, en alle man die wijs van hart was, in welke de HEERE wijsheid en verstand gegeven had om te weten hoe zij maken zouden alle werk ten dienste des heiligdoms, naar alles wat de HEERE geboden had. Ex. 31:6.
2 Want Mozes had geroepen Bezaleël en Aholiab, en alle man die wijs van hart was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens hart hem bewogen had dat hij toetrade tot het werk om dat te maken. Ex. 31:2-6; 35:30-35.
3 Zij dan namen van voor het aangezicht van Mozes het gansche hefoffer, hetwelk de kinderen Israëls gebracht hadden tot het werk van den dienst des heiligdoms, om dat te maken; doch zij brachten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer.
4 Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten, ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten,
5 en zij spraken tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE geboden heeft te maken.
6 Toen gebood Mozes dat men eene stem zoude laten gaan door het leger, zeggende: Man noch vrouw make eenig werk meer ten hefoffer des heiligdoms: alzoo werd het volk teruggehouden van *meer* te brengen.
7 Want der stof was hun genoeg voor het geheele werk dat te maken was, ja, daar was over.
8 Alzoo maakte een ieder wijze van hart, onder degenen die het werk maakten, den Tabernakel van tien gordijnen, van getweernd fijn linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, *met* cherubs van het allerkunstigste werk maakte hij ze.
Ex. 26:1-11.
9 De lengte ééner gordijn was van acht en twintig ellen, en de breedte ééner gordijn van vier ellen, alle deze gordijnen hadden ééne maat.
10 En hij voegde vijf gordijnen de ééne aan de andere, en hij voegde *andere* vijf gordijnen de ééne aan de andere.
11 Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblauw aan den kant ééner gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging; hij deed het ook aan den uitersten kant der tweede samenvoegende gordijn.
12 Vijftig striklisjes maakte hij aan de ééne gordijn, en vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn dat aan de tweede samenvoeging was: deze striklisjes vatten de ééne aan de andere.
13 Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de gordijnen samen, de ééne aan de andere, met deze haakjes, dat het één Tabernakel werd.
14 Voorts maakte hij gordijnen van geiten*haar* tot eene tent over den Tabernakel: van elf gordijnen maakte hij ze.
15 De lengte ééner gordijn was dertig ellen en vier ellen de breedte ééner gordijn: deze elf gordijnen hadden ééne maat.
16 En hij voegde vijf gordijnen te zamen bijzonder, wederom zes dezer gordijnen bijzonder.
17 En hij maakte vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, de uiterste in de samenvoeging; hij maakte ook vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn der andere samenvoeging.
18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de Tent samen te voegen dat ze één ware.
19 Ook maakte hij voor de Tent een deksel van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.
Ex. 26:14.
20 Hij maakte ook aan den Tabernakel stijlen van staand sittimhout: Ex. 26:15-25.
21 de lengte van eenen stijl was tien ellen, en eene el en eene halve el was de breedte van elken stijl.
22 Twee houvasten had één stijl, als sporten in eene ladder gezet, het ééne

nevens het andere; alzoo maakte hij het met alle de stijlen des Tabernakels.
23 Hij maakte ook de stijlen tot den Tabernakel: twintig stijlen naar de zuidzijde zuidwaarts.
24 En hij maakte veertig zilveren voeten onder de twintig stijlen: twee voeten onder éénen stijl, aan zijne twee houvasten, en twee voeten onder een anderen stijl, aan zijne twee houvasten.
25 Hij maakte ook twintig stijlen aan de andere zijde des Tabernakels, aan den noorderhoek,
26 met hunne veertig zilveren voeten: twee voeten onder éénen stijl, en twee voeten onder eenen anderen stijl.
27 Doch aan de zijde des Tabernakels tegen het Westen maakte hij zes stijlen.
28 Ook maakte hij twee stijlen tot hoekstijlen des Tabernakels aan de beide zijden;
29 en zij waren van beneden *als* tweelingen samengevoegd, zij waren ook *als* tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd, met éénen ring: alzóó deed hij met die beide, aan de twee hoeken.
30 Alzoo waren er acht stijlen met hunne zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder elken stijl.
31 Hij maakte ook richelen van sittimhout: vijf aan de stijlen der ééne zijde des Tabernakels, Ex. 26:26-29.
32 en vijf richelen aan de stijlen van de andere zijde des Tabernakels, alsook vijf richelen aan de stijlen des Tabernakels aan de beide zijden westwaarts.
33 En hij maakte de middelste richel doorschietende in het midden der stijlen, van het ééne einde tot het andere einde.
34 En hij overtrok de stijlen met goud, en hunne ringen (de plaatsen voor de richelen) maakte hij van goud; de richelen overtrok hij óók met goud.
35 Daarna maakte hij een voorhang van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstigste werk maakte hij denzelven, met cherubs. Ex. 26:31,32.
36 En hij maakte daarvoor vier pilaren van sittim*hout*, die hij overtrok met goud; hunne haken waren van goud, en hij goot hun vier zilveren voeten.
37 Hij maakte ook aan de deur der Tent een deksel van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk; Ex. 26:36, 37.
38 en de vijf pilaren daarvan, en hunne haken; en hij overtrok hunne hoofden en derzelver banden met goud, en hunne vijf voeten waren van koper.

HOOFDSTUK 37.

ALZOO maakte Bezaleël de Ark van sittimhout: twee ellen en eene halve was hare lengte, en anderhalve el hare breedte, en anderhalve el hare hoogte. Ex. 25:10-15.
2 En hij overtrok ze met louter goud, van binnen en van buiten; en hij maakte haar een gouden krans rondom.
3 En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan hare vier hoeken, alzoo dat twee ringen op de ééne zijde derzelve waren, en twee ringen op hare andere zijde.
4 En hij maakte handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud;
5 en hij stak de handboomen in de ringen aan de zijden der Ark, om de Ark te dragen.
6 Hij maakte ook een verzoendeksel van louter goud: twee ellen en eene halve was deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte. Ex. 25:17.
7 Ook maakte hij twee cherubs van goud, van dicht werk maakte hij ze, uit de beide einden des verzoendeksels: Ex. 25:18-20.
8 éénen cherub uit het ééne einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubs, uit deszelfs beide einden.
9 En de cherubs waren de beide vleugelen omhoog uitbreidende, bedekkende met hunne vleugelen het verzoendeksel; en hunne aangezichten waren tegenover elkander, de aangezichten der cherubs waren naar het verzoendeksel.
10 Hij maakte ook eene tafel van sittimhout: twee ellen was hare lengte, en eene el hare breedte, en eene el en eene halve hare hoogte. Ex. 25:23-28.
11 En hij overtrok ze met louter goud; en hij maakte een gouden krans daaraan rondom.
12 Hij maakte daaraan ook eene lijst rondom, een hand breed; en hij maakte een gouden krans rondom derzelver lijst.
13 Hij goot ook vier gouden ringen daaraan, en hij zette de ringen aan de vier hoeken, die aan de vier voeten derzelve waren.
14 Tegenover de lijst waren de ringen, tot plaatsen voor de handboomen om de tafel te dragen.

15 Hij maakte ook de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud, om de tafel te dragen.

16 En hij maakte het gereedschap dat op de tafel zijn zoude, hare schotelen en hare reukschalen en hare kroezen en hare plateelen (met welke zij bedekt zoude worden), vàn louter goud. Ex. 25 : 29.

17 Hij maakte ook een kandelaar van louter goud: van dicht werk maakte hij dezen kandelaar, zijne schacht en zijne rieten; zijne schaaltjes, zijne knoopen en zijne bloemen waren uit hem.
Ex. 25 : 31-39. Num. 8 : 4.

18 Zes rieten nu gingen uit zijne zijden: drie rieten des kandelaars uit zijne ééne zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijne andere zijde.

19 In het ééne riet waren drie schaaltjes *gelijk* amandelnoten, een knoop en eene bloem; en drie schaaltjes *gelijk* amandelnoten in een ander riet, een knoop en eene bloem: alzóó waren die zes rieten, die uit den kandelaar gingen.

20 Maar aan den kandelaar zelven waren vier schaaltjes *gelijk* amandelnoten, met zijne knoopen en met zijne bloemen.

21 En er was een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; *alzóó was het* met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen.

22 Hunne knoopen en rieten waren uit hem: het was altemaal een éénig dicht werk van louter goud.

23 En hij maakte hem zeven lampen; zijne snuiters en zijne bluschvaten waren van louter goud.

24 Hij maakte denzelven uit een talent louter goud, met alle zijne vaten.

25 En hij maakte het reukaltaar van sittimhout; eene el was zijne lengte en eene el zijne breedte, vierkant, maar twee ellen zijne hoogte; buiten uit hetzelve waren zijne hoornen. Ex. 30 : 1-5.

26 En hij overtrok het met louter goud, zijn dak en zijne wanden rondom, alsook zijne hoornen; en hij maakte er een gouden krans rondom.

27 Hij maakte ook twee gouden ringen daaraan onder zijnen krans, aan zijne twee hoeken, aan zijne beide zijden, tot plaatsen voor de handboomen, dat men het daarmede droeg.

28 En hij maakte de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.

29 Hij maakte ook de heilige zalfolie, en het reukwerk der zuiverste welriekende specerijen, apothekerswerk.
Ex. 30 : 23-25, 34-38.

HOOFDSTUK 38.

HIJ maakte ook het brandofferaltaar van sittimhout: vijf ellen was zijne lengte en vijf ellen zijne breedte, vierkant, en drie ellen zijne hoogte. Ex. 27 : 1-5.

2 En hij maakte deszelfs hoornen op zijne vier hoeken, uit hetzelve waren zijne hoornen; en hij overtrok het met koper.

3 Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, en de schoffelen en de besprengbekkens, en de krauwelen, en de koolpannen: alle zijne vaten maakte hij van koper.

4 Ook maakte hij aan het altaar een rooster van koperen netwerk, onder zijnen omloop, van beneden tot zijn midden toe.

5 En hij goot vier ringen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor de handboomen.

6 En hij maakte de handboomen van sittimhout, en hij overtrok ze met koper.
Ex. 27 : 6-8.

7 En hij deed de handboomen in de ringen aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg; hij maakte het hol, van planken.

8 [a] Hij maakte ook het koperen waschvat, met zijnen koperen voet, van de spiegels der te hoop komende vrouwen, [b] die te hoop kwamen voor de deur van de Tent der samenkomst. [a] Ex. 30 : 18. [b] 1 Sam. 2 : 22.

9 Hij maakte ook den voorhof aan den zuidhoek zuidwaarts; de behangselen tot den voorhof waren van fijn getweernd linnen, van honderd ellen. Ex. 27 : 9-15.

10 Hunne twintig pilaren en derzelver twintig voeten waren van koper: de haken dezer pilaren en hunne banden waren van zilver.

11 En aan den noorderhoek honderd ellen; hunne twintig pilaren en derzelver twintig voeten waren van koper; de haken der pilaren en derzelver banden waren van zilver.

12 En aan den westerhoek waren behangselen van vijftig ellen; hunne pilaren tien en derzelver voeten tien; de haken der pilaren en hunne banden waren van zilver.

13 En aan den oosterhoek tegen den opgang waren vijftig ellen;

14 de behangselen aan deze zijde waren vijftien ellen, derzelver pilaren drie en hunne voeten drie;
15 en aan de andere zijde van de deur des voorhofs, van weerszijde, waren behangselen van vijftien ellen, hunne pilaren drie en derzelver voeten drie.
16 Alle de behangselen des voorhofs rondom waren van fijn getweernd linnen.
17 De voeten nu der pilaren waren van koper, de haken der pilaren en hunne banden waren van zilver, en het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en alle de pilaren des voorhofs waren met zilver omtogen.
18 En het deksel der poort des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; en twintig ellen was de lengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de behangselen des voorhofs. Ex. 27 : 16, 17.
19 En hunne vier pilaren en derzelver vier voeten waren van koper; hunne haken waren van zilver, ook was het overdeksel hunner hoofden en hunne banden van zilver.
20 En alle de pennen des Tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.
21 Dit zijn de getelde dingen des Tabernakels, des Tabernakels der getuigenis, die geteld zijn naar den mond van Mozes, ten dienste der Levieten, door de hand van Ithamar, den zoon des Priesters Aärons.
22 Bezaleël nu, de zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda, maakte al wat de Heere Mozes geboden had;
23 en met hem Aholiab, de zoon van Ahisamach, van den stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en een borduurder in hemelsblauw en in purper en in scharlaken en in fijn linnen.
24 Al het goud dat tot het werk verarbeid is, in het gansche werk des heiligdoms, te weten het goud des beweegoffers, was negen en twintig talenten en zevenhonderd en dertig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
25 Het zilver nu van de getelden der vergadering was honderd talenten en één duizend en zevenhonderd en vijf en zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms. Ex. 30 : 16.
26 Een beka voor elk hoofd, *dat* is een halve sikkel, naar den sikkel des heiligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig jaar oud en daarboven, *namelijk* zeshonderd duizend en drie duizend en vijfhonderd en vijftig.
Ex. 12 : 37. Num. 1 : 46; 2 : 32; 11 : 21.
27 En daar waren honderd talenten zilvers om te gieten de voeten des heiligdoms en de voeten des voorhangs: tot honderd voeten waren honderd talenten, een talent tot eenen voet.
28 Maar uit de duizend en zevenhonderd en vijf en zeventig *sikkelen* maakte hij de haken aan de pilaren, en hij overtrok hunne hoofden, en omtoog ze met banden.
29 Het koper nu des beweegoffers was zeventig talenten en twee duizend en vierhonderd sikkels.
30 En hij maakte daarvan de voeten van de deur der Tent der samenkomst, en het koperen altaar, en den koperen rooster dien dit had, en al het gereedschap des altaars,
31 en de voeten des voorhofs rondom, en de voeten der poort des voorhofs, ook alle de pennen des Tabernakels, en alle de pennen des voorhofs rondom.

HOOFDSTUK 39.

Zij maakten ook ambtskleederen om in het heilige te dienen, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de heilige kleederen, die voor Aäron waren gelijk de Heere Mozes geboden had. Ex. 28 : 2.
2 Aldus maakte hij den efod: van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. Ex. 28 : 6.
3 En zij rekten uit de dunne platen van goud en sneden het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van het purper en in het midden van het scharlaken, en in het midden van het fijn linnen, van het allerkunstigste werk.
4 Zij maakten samenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide einden werd hij samengevoegd. Ex. 28 : 7-9.
5 En de kunstige riem zijns efods die daarop was, die was van éénerlei werk, van hetzelfde, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, gelijk de Heere Mozes bevolen had.
6 Zij bereidden ook de sardonyxsteenen, omvat in gouden kastjes, *als* zegelgraveering gegraveerd met de namen der zonen Israëls.
7 En hij zette ze op de schouderbanden

des efods, tot steenen der gedachtenis voor de kinderen Israëls, gelijk de HEERE Mozes geboden had. Ex. 28 : 12.
8 Hij maakte ook den borstlap van het allerkunstigste werk, gelijk het werk des efods: van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. Ex. 28 : 15-28.
9 Hij was vierkant, zij maakten den borstlap dubbel: een span was zijne lengte en een span was zijne breedte, dubbel zijnde.
10 En zij vulden daarin vier rijen steenen: eene rij van een sardis, een topaas en een karbonkel: dit is de eerste rij;
11 en de tweede rij van een smaragd, een saffier en een diamant;
12 en de derde rij van een hyacinth, agaat en amethyst;
13 en de vierde rij van een turkoois, en een sardonyx, en een jaspis, omvat in gouden kastjes in hunne vullingen.
14 Deze steenen nu met de namen der zonen Israëls waren twaalf, met hunne namen, met zegelgraveering, ieder met zijnen naam, naar de twaalf stammen.
15 Zij maakten ook aan den borstlap gelijk-eindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter goud.
16 En zij maakten twee gouden kastjes en twee gouden ringen, en zij zetten die twee ringen aan de beide einden des borstlaps.
17 En zij zetten de twee gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen aan de einden van den borstlap;
18 doch de twee *andere* einden der twee gedraaide *ketenen* zetten zij aan de twee kastjes, en zij zetten ze aan de schouderbanden des efods, recht op diens voorste zijde.
19 Zij maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee *andere* einden des borstlaps zetten, inwendig aan zijnen boord die aan de zijde des efods is.
20 Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetten aan de twee schouderbanden des efods, beneden aan deszelfs voorste zijde, tegenover zijne *andere* voege, boven den kunstigen riem des efods.
21 En zij bonden den borstlap met zijne ringen aan de ringen des efods met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kunstigen riem des efods was; opdat de borstlap van den efod niet afgescheiden wierd, gelijk de HEERE Mozes geboden had.
22 En hij maakte den mantel des efods van geweven werk, geheel van hemelsblauw. Ex. 28 : 31-34.
23 En het gat des mantels was in deszelfs midden, als het gat eens pantsers: dit gat had een boord rondom, dat het niet gescheurd wierd.
24 En aan de zoomen des mantels maakten zij granaatappelen van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, getweernd;
25 zij maakten ook schelletjes van louter goud, en zij stelden de schelletjes tusschen de granaatappelen aan de zoomen des mantels rondom, tusschen de granaatappelen:
26 dat er een schelletje, daarna een granaatappel was, *wederom* een schelletje en een granaatappel, aan de zoomen des mantels rondom, om te dienen, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
27 Zij maakten ook de rokken van fijn linnen, van geweven werk voor Aäron en voor zijne zonen; Ex. 28 : 39, 40.
28 en den hoed van fijn linnen, en de sierlijke mutsen van fijn linnen, en de linnen onderbroeken van fijn getweernd linnen; Ex. 28 : 42.
29 en den gordel van fijn getweernd linnen, en van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, van geborduurd werk, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
30 Zij maakten ook de plaat van de kroon der heiligheid van louter goud, en zij schreven daarop een schrift met zegelgraveering: DE HEILIGHEID DES HEEREN. Ex. 28 : 36, 37.
31 En zij hechtten een snoer van hemelsblauw daaraan, om aan den hoed van boven te hechten, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
32 Aldus werd al het werk des Tabernakels, van de Tent der samenkomst, voleindigd: en de kinderen Israëls hadden het gemaakt naar alles wat de HEERE Mozes geboden had, alzóó hadden zij het gemaakt.
33 Daarna brachten zij den Tabernakel tot Mozes, de Tent en al haar gereedschap, hare haakjes, hare stijlen, hare richelen, en hare pilaren en hare voeten; Ex. 31 : 7-11; 35 : 11-19.
34 en het deksel van roodgeverfde ramsvellen, en het deksel van dassenvellen, en den voorhang des deksels;
35 de Ark der getuigenis en hare handboomen, en het verzoendeksel;
36 de tafel met al haar gereedschap, en de toonbrooden;

37 den louteren kandelaar, met zijne lampen, de lampen die men toerichten moest, en al deszelfs gereedschap, en de olie ten lichte;
38 voorts het gouden altaar, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen, en het deksel van de deur der Tent;
39 het koperen altaar, en den koperen rooster dien dit heeft, deszelfs handboomen en al zijn gereedschap; het waschvat en zijnen voet;
40 de behangselen des voorhofs, zijne pilaren en zijne voeten, en het deksel van de poort des voorhofs, zijne zelen, en zijne pennen, en al het gereedschap van den dienst des Tabernakels, tot de Tent der samenkomst;
41 de ambtskleederen om in het heiligdom te dienen, de heilige kleederen des Priesters Aärons, en de kleederen zijner zonen, om het Priesterambt te bedienen:
42 naar alles dat de HEERE Mozes geboden had, alzóó hadden de kinderen Israëls het gansche werk gemaakt.
43 Mozes nu bezag het gansche werk, en zie, zij hadden het gemaakt; gelijk als de HEERE geboden had, alzóó hadden zij het gemaakt. Toen zegende Mozes hen.

HOOFDSTUK 40.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Op den dag der eerste maand, *te weten* op den eersten der maand, zult gij den Tabernakel, de Tent der samenkomst, oprichten;
3 en gij zult aldaar zetten de Ark der getuigenis, en gij zult de Ark met den voorhang bedekken;
4 daarna zult gij de tafel daarin brengen, en gij zult schikken dat daarop te schikken is; gij zult ook den kandelaar daarin brengen, en zijne lampen aansteken;
5 en gij zult het gouden altaar ten reukwerke vóór de Ark der getuigenis zetten. Dan zult gij het deksel van de deur des Tabernakels ophangen.
6 Gij zult ook het altaar des brandoffers zetten vóór de deur des Tabernakels van de Tent der samenkomst.
7 En gij zult het waschvat zetten tusschen de Tent der samenkomst en tusschen het altaar, en gij zult water daar*in* doen.
8 Daarna zult gij den voorhof rondom zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs.
9 Dan zult gij de zalfolie nemen en zalven den Tabernakel en al wat daarin is, en gij zult denzelven heiligen met al zijn gereedschap, en het zal eene heiligheid zijn;
10 gij zult ook het altaar des brandoffers zalven en al zijn gereedschap, en gij zult het altaar heiligen en het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn;

Ex. 29 : 21. Lev. 8 : 30.

11 dan zult gij het waschvat zalven en deszelfs voet, en gij zult het heiligen.
12 Gij zult ook Aäron en zijne zonen doen naderen tot de deur van de Tent der samenkomst, en gij zult ze met water wasschen.

Ex. 29 : 4-6. Lev. 8 : 6-9.

13 En gij zult Aäron de heilige kleederen aantrekken, en gij zult hem zalven en hem heiligen, dat hij Mij het Priesterambt bediene.
14 Gij zult ook zijne zonen doen naderen, en zult hun de rokken aantrekken,

Ex. 29 : 8, 9. Lev. 8 : 13.

15 en gij zult hen zalven gelijk gij hunnen vader gezalfd zult hebben, dat zij Mij het Priesterambt bedienen; en het zal geschieden dat hun hunne zalving zal zijn tot een eeuwig Priesterdom bij hunne geslachten.
16 Mozes nu deed het; naar alles wat hem de HEERE geboden had, alzóó deed hij.
17 En het geschiedde in de eerste maand, in het tweede jaar, op den eersten der maand, dat de Tabernakel opgericht werd.

Num. 7 : 1.

18 Want Mozes richtte den Tabernakel op, en zette zijne voeten, en stelde zijne stijlen, en zette zijne richelen daaraan, en hij richtte de pilaren deszelven op;
19 en hij spreidde de tent uit over den Tabernakel, en hij zette het deksel der tent daar boven op, gelijk de HEERE Mozes geboden had.
20 Voorts nam hij en leide de getuigenis in de Ark en deed de handboomen aan de Ark en hij zette het verzoendeksel boven op de Ark,
21 en hij bracht de Ark in den Tabernakel, en hij hing den voorhang des bedeksels op, en bedekte de Ark der getuigenis, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
22 Hij zette ook de tafel in de Tent der samenkomst, aan de zijde des Tabernakels tegen het Noorden, buiten den voorhang;
23 en hij schikte daarop het brood in orde voor het aangezicht des HEEREN,

gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
Ex. 25 : 30.
24 Hij zette ook den kandelaar in de
Tent der samenkomst recht over de tafel,
aan de zijde des Tabernakels zuidwaarts;
25 en hij stak de lampen aan voor het
aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE
Mozes geboden had.
26 En hij zette het gouden altaar in de
Tent der samenkomst, vóór den voorhang;
27 en hij stak daarop áán reukwerk
van welriekende specerijen, gelijk als de
HEERE Mozes geboden had.
28 Hij hing ook het deksel van de deur
des Tabernakels.
29 En hij zette het altaar des brandoffers
aan de deur des Tabernakels, der Tent
der samenkomst; en hij offerde daarop
brandoffer en spijsoffer, gelijk als de HEERE
Mozes geboden had.
30 Hij zette ook het waschvat tusschen
de Tent der samenkomst en tusschen het
altaar, en hij deed water daarin om te
wasschen;
31 en Mozes en Aäron en zijne zonen
wieschen daaruit hunne handen en hunne
voeten:
32 als zij ingingen tot de Tent der samen-
komst en als zij tot het altaar naderden, zoo
wieschen zij zich, gelijk de HEERE Mozes
geboden had.
33 Hij richtte ook den voorhof op, rond-
om den Tabernakel en het altaar, en hij
hing het deksel der poort des voorhofs op.
Alzoo voleindigde Mozes het werk.
34 Toen bedekte de wolk de Tent der
samenkomst, en de heerlijkheid des HEE-
REN vervulde den Tabernakel, Num. 9 : 15.
35 zoodat Mozes niet kon ingaan in de
Tent der samenkomst, dewijl de wolk daar-
op bleef, en de heerlijkheid des HEEREN
den Tabernakel vervulde. 1 Kon. 8 : 11.
2 Kron. 5 : 14; 7 : 2. Ezech. 43 : 5; 44 : 4. Openb. 15 : 8.
36 Als nu de wolk opgeheven werd van
boven den Tabernakel, zoo reisden de
kinderen Israëls voort in alle hunne reizen;
Num. 9 : 22.
37 maar als de wolk niet opgeheven werd,
zoo reisden zij niet, tot op den dag dat
zij opgeheven werd.
38 Want de wolk des HEEREN was op
den Tabernakel bij dag, en het vuur
was er bij nacht op, voor de oogen des
ganschen huizes Israëls, in alle hunne
reizen. Ex. 13 : 22. Num. 14 : 14. Deut. 1 : 33.
Neh. 9 : 12, 19. Ps. 78 : 14; 105 : 39.

HET DERDE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

LEVITICUS.

HOOFDSTUK 1.

EN de HEERE riep Mozes en sprak tot hem
uit de Tent der samenkomst, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg
tot hen: Als een mensch uit u den HEERE
eene offerande zal offeren, gij zult uwe
offeranden offeren van het vee, van run-
deren en van schapen.
3 Indien zijne offerande een brandoffer
van runderen is, zal hij een volkomen
mannetje offeren: aan de deur van de
Tent der samenkomst zal hij dat offeren,
naar zijn welgevallen, voor het aange-
zicht des HEEREN.
4 En hij zal zijne hand op des brand-
offers hoofd leggen, opdat het voor hem
aangenaam zij om hem te verzoenen.
5 Daarna zal hij het jonge rund slach-
ten voor het aangezicht des HEEREN; en
de zonen Aärons, de Priesters, zullen
het bloed offeren, en dat bloed sprengen
rondom dat altaar, hetwelk voor de deur
van de Tent der samenkomst is.
6 Dan zal hij het brandoffer de huid af-
trekken, en dat in zijne stukken deelen.
7 En de zonen van Aäron, den Priester,
zullen vuur maken op het altaar, en zullen
het hout op het vuur schikken.
8 Ook zullen de zonen Aärons, de Pries-
ters, de stukken, het hoofd en het smeer
schikken op het hout, dat op het vuur is,
hetwelk op het altaar is.
9 Doch zijn ingewand en zijne schen-
kels zal men met water wasschen; en de
Priester zal dat alles aansteken op het
altaar; het is een brandoffer, een vuur-
offer *ten* liefelijken reuke den HEERE.

10 En indien zijne offerande is van klein vee, van schapen of van geiten, ten brandoffer, zal hij een volkomen mannetje offeren.

11 En hij zal dat slachten aan de zijde van het altaar noordwaarts, voor het aangezicht des Heeren; en de zonen Aärons, de Priesters, zullen zijn bloed rondom op het altaar sprengen.

12 Daarna zal hij het in zijne stukken deelen, mitsgaders zijn hoofd en zijn smeer; en de Priester zal die schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.

13 Doch het ingewand en de schenkelen zal men met water wasschen; en de Priester zal dat alles offeren en aansteken op het altaar: het is een brandoffer, een vuuroffer ten liefelijken reuke den Heere.

14 En indien zijne offerande voor den Heere een brandoffer van gevogelte is, zoo zal hij zijne offerande van tortelduiven of van jonge duiven offeren.

15 En de Priester zal die tot het altaar brengen, en derzelver hoofd met zijnen nagel splijten, en op het altaar aansteken; en haar bloed zal aan den wand des altaars uitgeduwd worden.

16 En haren krop met zijne vederen zal hij wegdoen, en zal dat werpen bij het altaar oostwaarts, aan de plaats van de asch.

17 Voorts zal hij die met zijne vleugelen klieven, niet afscheiden; en de Priester zal die aansteken op het altaar, op het hout, dat op het vuur is: het is een brandoffer, een vuuroffer *ten* liefelijken reuke den Heere.

HOOFDSTUK 2.

ALS nu eene ziel eene offerande van spijsoffer den Heere zal offeren, zijne offerande zal meelbloem zijn; en hij zal olie daarop gieten en wierook daarop leggen; Lev. 6:14, 15.

2 en hij zal dat brengen tot de zonen Aärons, de Priesteren, welker *een* daarvan zijne hand vol grijpen zal uit deszelfs meelbloem, en uit deszelfs olie, met al deszelfs wierook; en de Priester zal deszelfs gedenkoffer aansteken op het altaar: het is een vuuroffer *ten* liefelijken reuke den Heere. Lev. 5:12.

3 Wat nu overblijft van het spijsoffer zal Aärons en zijner zonen zijn: het is eene heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des Heeren. vs. 10. Lev. 6:16; 10:12.

4 En als gij offeren zult eene offerande van spijsoffer, een gebak des ovens, het zullen zijn ongezuurde koeken van meelbloem met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken. Lev. 6:17.

5 En indien uwe offerande spijsoffer is, in de pan *gekookt*, zij zal zijn van ongezuurde meelbloem met olie gemengd.

6 Breek ze in stukken en giet olie daarop: het is een spijsoffer.

7 En zoo uwe offerande een spijsoffer des ketels is, het zal van meelbloem met olie gemaakt worden,

8 Dan zult gij dat spijsoffer hetwelk daarvan zal gemaakt worden den Heere toebrengen, en men zal het tot den Priester doen naderen, die dat tot het altaar dragen zal;

9 en de Priester zal van dat spijsoffer deszelfs gedenkoffer opnemen en op het altaar aansteken: het is een vuuroffer *ten* liefelijken reuke den Heere.

10 En wat overblijft van het spijsoffer zal Aärons en zijner zonen zijn: het is eene heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des Heeren. vs. 3.

11 Geen spijsoffer, dat gij den Heere zult offeren, zal met deesem gemaakt worden, want van geen zuurdeesem en van geen honig zult gijlieden den Heere vuuroffer aansteken.

12 De offeranden der eerstelingen die zult gij den Heere offeren; maar op het altaar zullen zij niet komen ten liefelijken reuke. Lev. 23:17.

13 En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten, en het zout des verbonds uws Gods van uw spijsoffer niet laten afblijven: met alle uwe offerande zult gij zout offeren. Ezech. 43:24. Marc. 9:49

14 En zoo gij den Heere een spijsoffer der eerste vruchten offert, zult gij het spijsoffer uwer eerste vruchten van groene aren bij het vuur gedord, dat is, het klein gebroken graan van volle groene aren, offeren;

15 en gij zult olie daarop doen, en wierook daarop leggen: het is een spijsoffer.

16 Zoo zal de priester deszelfs gedenkoffer aansteken, van zijn kleingebroken graan en van zijne olie, met al den wierook: het is een vuuroffer den Heere.

HOOFDSTUK 3.

EN indien zijne offerande een dankoffer is: zoo hij ze van de runderen offert, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren voor het aangezicht des Heeren.

2 En hij zal zijne hand op het hoofd zijner offerande leggen, en zal ze slachten vóór de deur van de Tent der samenkomst; en de zonen Aärons, de Priesteren, zullen het bloed rondom op het altaar sprengen.
3 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; het vet, dat het ingewand bedekt, en al het vet, dat aan het ingewand is. Lev. 4 : 8-10.
4 Dan zal hij beide de nieren, en het vet dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, dat zal hij afnemen;
5 en de zonen Aärons zullen dat aansteken op het altaar, op het brandoffer hetwelk op het hout zal zijn dat op het vuur is: het is een vuuroffer der liefelijke reuk den HEERE.
6 En indien zijne offerande van klein vee is, den HEERE tot een dankoffer, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren.
7 Indien hij een lam tot zijne offerande offert, zoo zal hij het offeren voor het aangezicht des HEEREN.
8 En hij zal zijne hand op het hoofd zijner offerande leggen, en hij zal die slachten vóór de Tent der samenkomst; en de zonen Aärons zullen het bloed daarvan rondom op het altaar sprengen.
9 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren: zijn vet, den geheelen staart, dien hij dicht aan de ruggegraat zal afnemen, en het vet bedekkende het ingewand, en al het vet dat aan het ingewand is;
10 ook beide de nieren, en het vet dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, dat zal hij afnemen;
11 en de Priester zal dat aansteken op het altaar: het is eene spijs des vuuroffers den HEERE.
12 Indien nu zijne offerande eene geit is, zoo zal hij die offeren voor het aangezicht des HEEREN.
13 En hij zal zijne hand op haar hoofd leggen, en hij zal ze slachten vóór de Tent der samenkomst; en de zonen Aärons zullen haar bloed sprengen rondom op het altaar.
14 Dan zal hij daarvan zijne offerande offeren, een vuuroffer den HEERE; het vet bedekkende het ingewand, en al het vet dat aan het ingewand is;
15 mitsgaders beide de nieren, en het vet dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, dat zal hij afnemen;
16 en de Priester zal die aansteken op het altaar: het is eene spijs des vuuroffers tot een liefelijken reuk. Alle vet zal des HEEREN zijn;
17 *dit* zij eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in alle uwe woningen: geen vet noch bloed zult gij eten. Gen. 9:4; Lev. 7:23, 26; 17:14; 19:26. Deut. 12:16, 23; 15:23. 1 Sam. 14:34.

HOOFDSTUK 4.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Als eene ziel zal gezondigd hebben door afdwaling van eenige geboden des HEEREN, dat niet zoude gedaan worden, en *tegen* een van die zal gedaan hebben;
3 indien de Priester, die gezalfd is, zal gezondigd hebben tot schuld des volks, zoo zal hij, voor zijne zonde die hij gezondigd heeft, offeren een var, een volkomen jong rund, den HEERE ten zondoffer;
4 en hij zal dien var brengen tot de deur van de Tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; en hij zal zijne hand op het hoofd van dien var leggen, en hij zal dien var slachten voor het aangezicht des HEEREN.
5 Daarna zal de gezalfde Priester van het bloed des varren nemen, en hij zal dat tot de Tent der samenkomst brengen; Lev. 16 : 14.
6 en de Priester zal zijnen vinger in dat bloed doopen, en van dat bloed zal hij zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, vóór den voorhang van het heilige.
7 Ook zal de Priester van dat bloed doen op de hoornen van het reukaltaar der welriekende specerijen, voor het aangezicht des HEEREN, die in de Tent der samenkomst is; dan zal hij al het bloed des varren uitgieten aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is aan de deur van de Tent der samenkomst. Lev. 9 : 9-11.
8 Voorts al het vet van den var des zondoffers zal hij daarvan opnemen: het vet bedekkende het ingewand, en al het vet dat aan het ingewand is; Lev. 3 : 3-5.
9 daartoe de twee nieren, en het vet dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, dat zal hij afnemen,

10 gelijk als het van den os des dankoffers opgenomen wordt: en de Priester zal die aansteken op het altaar des brandoffers.

11 Maar de huid van dien var, en al zijn vleesch, met zijn hoofd en met zijne schenkelen, en zijn ingewand, en zijn mest,

12 en dien geheelen var zal hij tot buiten het leger uitvoeren, aan eene reine plaats, waar men de asch uitstort, en zal hem met vuur op het hout verbranden; bij de uitgegoten asch zal hij verbrand worden. Lev. 16:27. Hebr. 13:11.

13 Indien nu de geheele vergadering Israëls afgedwaald zal zijn, en de zaak voor de oogen der gemeente verborgen is, en zij iets gedaan zullen hebben *tegen* eenige van alle geboden des HEEREN dat niet zoude gedaan worden, en zijn schuldig geworden, Num. 15:22-24.

14 en die zonde, die zij daartegen gezondigd zullen hebben, bekend is geworden: zoo zal de gemeente een var, een jong rund, ten zondoffer offeren, en dien vóór de Tent der samenkomst brengen;

15 en de oudsten der vergadering zullen hunne handen op het hoofd des varren voor het aangezicht des HEEREN leggen, en hij zal den var slachten voor het aangezicht des HEEREN.

16 Daarna zal de gezalfde Priester van het bloed des varren tot de Tent der samenkomst brengen;

17 en de Priester zal zijnen vinger indoopen, *nemende* van dat bloed; en hij zal zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, vóór den voorhang.

18 En van dat bloed zal hij doen op de hoornen des altaars dat voor het aangezicht des HEEREN is, dat in de Tent der samenkomst is; dan zal hij al het bloed uitgieten aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is vóór de deur van de Tent der samenkomst.

19 Daartoe zal hij al zijn vet van hem opnemen en op het altaar aansteken.

20 [a] En hij zal dezen var doen gelijk hij den var des zondoffers gedaan heeft, alzóó zal hij hem doen; [b] en de Priester zal voor hen verzoening doen, en het zal hun vergeven worden. a vs. 8-10. b Num. 15:25.

21 Daarna zal hij dien var tot buiten het leger uitvoeren, en zal hem verbranden, gelijk als hij den eersten var verbrand heeft: het is een zondoffer der gemeente. Lev. 16:27. Hebr. 13:11.

22 Als een overste zal gezondigd hebben, en tegen een van de geboden des HEEREN zijns Gods door afdwaling gedaan zal hebben hetgeen niet zoude gedaan worden, zoodat hij schuldig is;

23 of men zijne zonde die hij daartegen gezondigd heeft aan hem zal bekend gemaakt hebben: zoo zal hij tot zijn offer brengen een geitenbok, een volkomen mannetje;

24 en hij zal zijne hand op het hoofd des boks leggen, en zal hem slachten in de plaats waar men het brandoffer slacht voor het aangezicht des HEEREN: het is een zondoffer.

25 Daarna zal de Priester van het bloed des zondoffers met zijnen vinger nemen, en *dat* op de hoornen van het altaar des brandoffers doen; dan zal hij zijn bloed aan den bodem van het altaar des brandoffers uitgieten;

26 hij zal ook al zijn vet op het altaar aansteken, gelijk het vet des dankoffers: zoo zal de Priester voor hem verzoening doen van zijne zonde, en het zal hem vergeven worden. Num. 15:25.

27 En zoo eenig mensch van het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben, dewijl hij iets doet *tegen* een van de geboden des HEEREN, dat niet gedaan zoude worden, zoodat hij schuldig is; Num. 15:27.

28 of men zijne zonde die hij gezondigd heeft aan hem zal bekend gemaakt hebben: zoo zal hij tot zijne offerande brengen eene jonge geit, een volkomen wijfje, voor zijne zonde die hij gezondigd heeft;

29 en hij zal zijne hand op het hoofd des zondoffers leggen; en men zal dat zondoffer slachten in de plaats des brandoffers.

30 Daarna zal de Priester van haar bloed met zijnen vinger nemen, en doen het op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.

31 [a] En al haar vet zal hij afnemen, gelijk als het vet van het dankoffer afgenomen wordt, en de Priester zal het aansteken op het altaar, tot een liefelijken reuk den HEERE; [b] en de Priester zal voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden. a Lev. 3:3-5. b Num. 15:28.

32 Maar zoo hij een lam voor zijne offerande ten zondoffer brengt, het zal een volkomen wijfje zijn dat hij brengt.

33 En hij zal zijne hand op het hoofd des zondoffers leggen, en hij zal dat slachten tot een zondoffer, in de plaats waar men het brandoffer slacht.

34 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijnen vinger nemen, en zal het doen op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.

35 En al het vet daarvan zal hij afnemen, gelijk het vet van het lam des dankoffers afgenomen wordt; en de Priester zal die aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN; en de Priester zal voor hem verzoening doen over zijne zonde die hij gezondigd heeft, en het zal hem vergeven worden. Num. 15 : 28.

HOOFDSTUK 5.

ALS nu een mensch zal gezondigd hebben, dat hij gehoord heeft eene stem des vloeks, waarvan hij getuige is, hetzij hij het gezien of geweten heeft: indien hij het niet te kennen geeft, zoo zal hij zijne ongerechtigheid dragen.

2 Of wanneer een mensch eenig onrein ding zal aangeroerd hebben, hetzij het doode aas van een wild onrein gedierte, of het doode aas van een onrein vee, of het doode aas van een onrein kruipend gedierte: al is het voor hem verborgen geweest, nochtans is hij onrein en schuldig. Hagg. 2 : 14.

3 Of als hij zal aangeroerd hebben de onreinigheid eens menschen, naar al zijne onreinigheid waarmede hij onrein wordt, en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zoo is hij schuldig.

4 Of als een mensch zal gezworen hebben, onbedachtelijk met zijne lippen uitsprekende, om kwaad te doen of om goed te doen, naar al wat de mensch in den eed onbedachtelijk uitspreekt, en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zoo is hij aan een van die schuldig.

5 Het zal dan geschieden als hij aan een van die schuldig is, dat hij belijden zal waarin hij gezondigd heeft,

6 en tot zijn schuldoffer den HEERE voor zijne zonde die hij gezondigd heeft brengen zal een wijfje van klein vee, een lam of eene jonge geit, voor de zonde: zoo zal de Priester voor hem vanwege zijne zonde verzoening doen.

7 Maar indien zijne hand zooveel niet bereiken kan als genoeg is tot een klein vee, zoo zal hij *tot* zijn offer voor de schuld die hij gezondigd heeft, den HEERE twee tortelduiven of twee jonge duiven brengen, éénc ten zondoffer en ééne ten brandoffer. Lev. 12 : 8.

8 En hij zal die tot den Priester brengen, welke eerst die zal offeren, die tot het zondoffer is, en zal haar hoofd met zijnen nagel nevens haren nek splijten, maar niet afscheiden.

9 En van het bloed des zondoffers zal hij aan den wand des altaars sprengen; maar het overgeblevene van dat bloed zal uitgeduwd worden aan den bodem des altaars: het is een zondoffer.

10 En de andere zal hij ten brandoffer maken, naar de wijze; zoo zal de Priester voor hem, vanwege zijne zonde die hij gezondigd heeft, verzoening doen, en het zal hem vergeven worden. Num. 15 : 28.

11 Maar indien zijne hand niet reiken kan aan twee tortelduiven of twee jonge duiven, zoo zal hij, die gezondigd heeft, tot zijne offerande brengen het tiende deel van eene efa meelbloem ten zondoffer; hij zal geen olie daarover doen, noch wierook daarop leggen, want het is een zondoffer.

12 En hij zal dat tot den Priester brengen, en de Priester zal daarvan zijne hand vol, ter gedachtenis deszelven, grijpen, en dat aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN: het is een zondoffer. Lev. 2 : 2.

13 Zoo zal de Priester voor hem verzoening doen over zijne zonde, die hij gezondigd heeft in eenige van die *stukken*, en het zal hem vergeven worden; en het zal des Priesters zijn, gelijk het spijsoffer. Lev. 2 : 3, 10.

14 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

15 Als een mensch door overtreding overtreden en door afdwaling gezondigd zal hebben, *wat ontvreemdende* van de heilige dingen des HEEREN, zoo zal hij tot zijn schuldoffer den HEERE brengen een volkomen ram uit de kudde, met uwe schatting aan zilveren sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, ten schuldoffer.

16 Zoo zal hij, wat hij zondigende *heeft ontvreemd* van de heilige dingen, wedergeven, en zal deszelfs vijfde deel daarenboven toedoen, dat hij den Priester geven zal; alzoo zal de Priester met den ram des schuldoffers voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.

17 En indien een mensch zal gezondigd hebben, en gedaan *tegen* één van alle geboden des HEEREN, hetwelk niet moest gedaan worden, al is 't dat hij het niet

geweten heeft, nochtans is hij schuldig en zal zijne ongerechtigheid dragen.

18 En hij zal een volkomen ram uit de kudde tot den Priester brengen, met uwe schatting, ten schuldoffer; en de Priester zal voor hem verzoening doen over zijne afdwaling, door welke hij afgedwaald is, die hij niet geweten had: zoo zal het hem vergeven worden. Hebr. 5:2.

19 Het is een schuldoffer; hij heeft zich voorzeker schuldig gemaakt aan den HEERE.

HOOFDSTUK 6.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

2 Als een mensch gezondigd en tegen den HEERE door overtreding overtreden zal hebben, dat hij aan zijnen naaste zal gelogen hebben van hetgeen hem in bewaring gegeven of ter hand gesteld was, of van roof, of *dat* hij met geweld zijnen naaste onthoudt; Num. 5:6-8.

3 of dat hij het verlorene gevonden, en daarover gelogen en met valschheid gezworen zal hebben, over iets van alles wat de mensch doet, daarin zondigende:

4 het zal dan geschieden, dewijl hij gezondigd heeft en schuldig geworden is, dat hij weder uitkeeren zal den roof dien hij heeft geroofd, of het onthoudene dat hij met geweld onthoudt, of het bewaarde dat bij hem te bewaren gegeven was, of het verlorene dat hij gevonden heeft;

5 of van alles waarover hij valschelijk gezworen heeft, dat hij hetzelve in zijne hoofdsom wedergeven en nog het vijfde deel daarenboven toedoen zal: wiens dat is, dien zal hij dat geven op den dag zijner schuld.

6 En hij zal den HEERE zijn schuldoffer brengen tot den Priester, een volkomen ram uit de kudde, met uwe schatting, ten schuldoffer.

7 Dan zal de Priester voor hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN, en het zal hem vergeven worden; over iets van al wat hij doet, waaraan hij schuld heeft.

8 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

9 Gebied Aäron en zijnen zonen, zeggende: Dit is de wet des brandoffers: het is hetgeen door het branden op het altaar den ganschen nacht tot aan den morgen opvaart, alwaar het vuur des altaars zal brandende gehouden worden.

10 En de Priester zal zijn linnen kleed aantrekken, en de linnen onderbroek over zijn vleesch aantrekken, en zal de asch opnemen, als het vuur het brandoffer op het altaar zal verteerd hebben, en zal die bij het altaar leggen.

11 Daarna zal hij zijne kleederen uittrekken, en zal andere kleederen aandoen, en zal de asch tot buiten het leger uitdragen aan eene reine plaats.

12 Het vuur nu op het altaar zal daarop brandende gehouden worden, het zal niet uitgebluscht worden, maar de Priester zal daar elken morgen hout aansteken, en zal daarop het brandoffer schikken, en het vet der dankofferen daarop aansteken:

13 het vuur zal geduriglijk op het altaar brandende gehouden worden, het zal niet uitgebluscht worden.

14 Dit is nu de wet des spijsoffers: *een* der zonen Aärons zal dat voor het aangezicht des HEEREN offeren vóór aan het altaar. Lev. 2:1, 2.

15 En hij zal daarvan opnemen zijne hand vol, uit de meelbloem des spijsoffers, en van deszelfs olie, en al den wierook, die op het spijsoffer is; dan zal hij het aansteken op het altaar: het is eene liefelijke reuk ter gedachtenis deszelven voor den HEERE.

16 En het overblijvende daarvan zullen Aäron en zijne zonen eten, ongezuurd zal het gegeten worden in de heilige plaats, in den voorhof van de Tent der samenkomst zullen zij dat eten; Lev. 2:3, 10; 10:12.

17 het zal niet gedeesemd gebakken worden, het is hun deel dat Ik gegeven heb van mijne vuurofferen: het is eene heiligheid der heiligheden, gelijk het zondoffer en gelijk het schuldoffer. Lev. 2:4.

18 Al wat mannelijk is onder de zonen Aärons zal dat eten; het zij eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten van de vuurofferen des HEEREN: al wat die zal aanroeren zal heilig zijn.

19 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

20 Dit is de offerande Aärons en zijner zonen, die zij den HEERE offeren zullen ten dage als hij zal gezalfd worden: het tiende deel eener efa meelbloem, een gedurig spijsoffer; de helft daarvan op den morgen, en de helft daarvan op den avond.

21 Het zal in eene pan met olie gemaakt worden, geroosterd zult gij het brengen, en de gebakken stukken des spijsoffers zult gij offeren ten liefelijken reuke den HEERE.

22 Ook zal de Priester, die uit zijne zonen in zijne plaats de gezalfde zal worden, hetzelfde doen: het zij eene eeuwige inzetting, het zal voor den HEERE geheel aangestoken worden.
23 Alzoo zal alle spijsoffer des Priesters ganschelijk zijn, het zal niet gegeten worden.
24 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
25 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen, zeggende: Dit is de wet des zondoffers: in de plaats waar het brandoffer geslacht wordt, zal het zondoffer voor het aangezicht des HEEREN geslacht worden: het is eene heiligheid der heiligheden. Lev. 1:3.
26 De Priester, die het voor de zonde offert, zal dat eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden, in het voorhof van de Tent der samenkomst.
27 Al wat deszelfs vleesch zal aanroeren, zal heilig zijn; zoo wie van zijn bloed op een kleed zal gesprengd hebben, dat waarop hij gesprengd zal hebben, zult gij in de heilige plaats wasschen.
28 En het aarden vat waarin het gezoden is, zal gebroken worden; maar zoo het in een koperen vat gezoden is, zoo zal het geschuurd en in water gespoeld worden.
29 Al wat mannelijk is onder de Priesters zal dat eten: het is eene heiligheid der heiligheden.
30 Maar geen zondoffer, van welks bloed in de Tent der samenkomst zal gebracht worden om in het heiligdom te verzoenen, zal gegeten worden: het zal in het vuur verbrand worden.

HOOFDSTUK 7.

DIT is nu de wet des schuldoffers, het is eene heiligheid der heiligheden:
2 In de plaats waar zij het brandoffer slachten, zullen zij het schuldoffer slachten, en men zal deszelfs bloed rondom op het altaar sprengen. Lev. 1:3.
3 En daarvan zal men al zijn vet offeren: den staart, en het vet dat het ingewand bedekt;
4 ook beide de nieren en het vet dat daaraan is, dat op de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, dat zal men afnemen.
5 En de Priester zal die aansteken op het altaar, ten vuuroffer den HEERE: het is een schuldoffer.
6 Al wat mannelijk is onder de Priesteren zal dat eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden: het is eene heiligheid der heiligheden.
7 Gelijk het zondoffer alzoo zal ook het schuldoffer zijn, éénerlei wet zal voor dezelve zijn: het zal des Priesters zijn, die daarmede verzoening gedaan zal hebben. Lev. 14:13.
8 Ook de Priester, die iemands brandoffer offert, die Priester zal de huid des brandoffers hebben dat hij geofferd heeft;
9 daartoe al het spijsoffer, dat in den oven gebakken wordt, met al wat in den ketel en in de pan bereid wordt, zal des Priesters zijn die dat offert.
10 Ook alle spijsoffer, met olie gemengd of droog, zal aller zonen Aärons zijn, des éénen als des anderen.
11 Dit is nu de wet des dankoffers, dat men den HEERE offeren zal:
12 Indien hij dat tot een lof*offer* offert, zoo zal hij, nevens het lofoffer, ongezuurde koeken met olie gemengd en ongezuurde vladen met olie bestreken offeren, en zullen die koeken met olie gemengd en van gerooste meelbloem zijn.
13 Benevens de koeken zal hij tot zijne offerande gedeesemd brood offeren, met het lofoffer zijns dankoffers.
14 En één daarvan uit de gansche offerande zal hij den HEERE ten hefoffer offeren; het zal des Priesters zijn, die het bloed des dankoffers sprengt.
15 Maar het vleesch van het lofoffer zijns dankoffers zal op den dag van deszelfs offerande gegeten worden, daarvan zal men niet tot den morgen overlaten. Lev. 22:29, 30.
16 En zoo het slachtoffer zijner offerande eene gelofte of vrijwillig offer is, dat zal ten dage als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook des anderen daags gegeten worden. Lev. 19:6-8.
17 Wat nog van het vleesch des slachtoffers overgebleven is, zal op den derden dag met vuur verbrand worden.
18 Want zoo eenigszins van dat vleesch zijns dankoffers op den derden dag gegeten wordt, wie dat geofferd heeft zal niet aangenaam zijn, het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn, en de ziel, die daarvan eet, zal hare ongerechtigheid dragen.
19 En het vleesch dat iets onreins aangeroerd zal hebben, zal niet gegeten wor-

den: met vuur zal het verbrand worden; maar aangaande het *andere* vleesch, dat vleesch zal een ieder die rein is mogen eten.
20 Doch als eene ziel het vleesch van het dankoffer, hetwelk des HEEREN is, gegeten zal hebben, en hare onreinigheid aan haar is, zoo zal die ziel uit hare volkeren uitgeroeid worden.
21 En wanneer eene ziel iets onreins zal aangeroerd hebben, *als* de onreinigheid des menschen, of het onreine vee, of eenig onrein verfoeisel, en zal van het vleesch des dankoffers, hetwelk des HEEREN is, gegeten hebben, zoo zal die ziel uit hare volkeren uitgeroeid worden.
22 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Geen vet van een os of schaap of geit zult gij eten; Lev. 3:17.
24 maar het vet van een dood aas en het vet van het verscheurde mag tot alle werk gebezigd worden; doch gij zult dat ganschelijk niet eten;
25 want al wie het vet van een stuk vee eten zal, van hetwelk men den HEERE een vuuroffer zal geofferd hebben, die ziel, die het gegeten zal hebben, zal uit hare volkeren uitgeroeid worden.
26 Ook zult gij in alle uwe woningen geen bloed eten, hetzij van het gevogelte of van het vee: Gen. 9:4. Lev. 3:17; 17:14; 19:26. Deut. 12:16, 23; 15:23. 1 Sam. 14:34.
27 alle ziel, die eenig bloed eten zal, die ziel zal uit hare volkeren uitgeroeid worden.
28 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
29 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Wie zijn dankoffer den HEERE offert, zal zijne offerande van zijn dankoffer den HEERE toebrengen
30 Zijne handen zullen de vuurofferen des HEEREN brengen; het vet aan de borst zal hij met die borst brengen, om die tot een beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen;
31 en de Priester zal dat vet op het altaar aansteken; doch de borst zal Aärons en zijner zonen zijn.
32 Gij zult ook den rechterschouder tot een hefoffer den Priester geven, uit uwe dankofferen.
33 Wie uit de zonen Aärons het bloed des dankoffers en het vet offert, dien zal de rechterschouder ten deele zijn;
34 want de beweegborst en den hefschouder heb Ik van de kinderen Israëls uit hunne dankofferen genomen, en heb dezelve aan Aäron, den Priester, en aan zijne zonen tot eene eeuwige inzetting gegeven van de kinderen Israëls.
Ex. 29:27, 28. Num. 18:11.
35 Dit is de zalving Aärons en de zalving zijner zonen, van de vuurofferen des HEEREN, ten dage als Hij ze deed naderen om het Priesterdom den HEERE te bedienen,
36 hetwelk de HEERE hun van de kinderen Israëls te geven geboden heeft ten dage als Hij ze zalfde: het zij eene eeuwige inzetting voor hunne geslachten.
37 Dit is de wet des brandoffers, des spijsoffers, en des zondoffers, en des schuldoffers, en des vuloffers, en des dankoffers,
38 die de HEERE Mozes op den berg Sinaï geboden heeft, ten dage als Hij den kinderen Israëls gebood dat zij hunne offeranden den HEERE in de woestijn Sinaï zouden offeren.

HOOFDSTUK 8.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Neem Aäron en zijne zonen met hem, en de kleederen, en de zalfolie; daartoe den var des zondoffers, en de twee rammen, en den korf van de ongezuurde *brooden*, Ex. 29:1-3.
3 en verzamel de gansche vergadering aan de deur van de Tent der samenkomst.
4 Mozes nu deed gelijk de HEERE hem geboden had, en de vergadering werd verzameld aan de deur van de Tent der samenkomst.
5 Toen zeide Mozes tot de vergadering: Dit is de zaak die de HEERE geboden heeft te doen.
6 En Mozes deed Aäron en zijne zonen naderen, en wiesch ze met dat water.
Ex. 29:4-6; 40:12, 13.
7 Daarna deed hij hem den rok aan, en gordde hem met den gordel, en trok hem den mantel aan; ook deed hij hem den efod aan, en gordde dien met den kunstigen riem des efods, en ombond hem daarmede;
8 voorts deed hij hem den borstlap aan, en voegde aan den borstlap de Urim en de Tummim;
9 en hij zette den hoed op zijn hoofd, en aan den hoed boven zijn aangezicht zette hij de gouden plaat, de kroon der heiligheid, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
10 Toen nam Mozes de zalfolie, en zalfde

den Tabernakel en al wat daarin was, en heiligde ze; Ex. 30 : 26-29.

11 en hij sprengde daarvan op het altaar zevenmaal, en hij zalfde het altaar en al zijn gereedschap, mitsgaders het waschvat en zijnen voet, om die te heiligen.

12 Daarna goot hij van de zalfolie op Aärons hoofd, en hij zalfde hem om hem te heiligen. vs. 30. Ex. 29 : 7; 30 : 30.

13 Ook deed Mozes de zonen Aärons naderen, en trok hun rokken aan, en gordde hen met een gordel, en bond hun mutsen op, gelijk de HEERE Mozes geboden had. Ex. 29 : 8, 9; 40 : 14.

14 Toen deed hij den var des zondoffers bijkomen, en Aäron en zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd van den var des zondoffers, Ex. 29 : 10-14.

15 en men slachtte *hem*, en Mozes nam het bloed en deed het met zijnen vinger rondom op de hoornen des altaars, en ontzondigde het altaar; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars, en heiligde het om er verzoening voor te doen. Hebr. 9 : 21.

16 Voorts nam hij al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de twee nieren en haar vet, en Mozes stak het aan op het altaar;

17 maar den var met zijne huid en zijn vleesch en zijn mest heeft hij buiten het leger met vuur verbrand, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

18 Daarna deed hij den ram des brandoffers bijbrengen, en Aäron en zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd des rams, Ex. 29 : 15-18.

19 en men slachtte *hem*, en Mozes sprengde het bloed op het altaar rondom.

20 Hij deelde ook den ram in zijne deelen; en Mozes stak het hoofd aan, en die deelen, en het smeer,

21 doch het ingewand en de schenkelen wiesch hij met water; en Mozes stak dien geheelen ram aan op het altaar: het was een brandoffer des liefelijken reuks, een vuuroffer was het den HEERE, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

22 Daarna deed hij den anderen ram, den ram des vuloffers, bijbrengen; en Aäron met zijne zonen leiden hunne handen op het hoofd des rams, Ex. 29 : 19, 20.

23 en men slachtte *hem*, en Mozes nam van zijn bloed en deed het op het lapje van Aärons rechteroor, en op den duim zijner rechterhand, en op den grooten teen zijns rechtervoets;

24 hij deed ook de zonen Aärons naderen, en Mozes deed van dat bloed op het lapje van hun rechteroor, en op den duim van hunne rechterhand, en op den grooten teen van hun rechtervoet; daarna sprengde Mozes dat bloed op het alaar rondom.

25 En hij nam het vet, en den staart, en al het vet dat aan het ingewand is, en het net der lever, en beide de nieren en haar vet, daartoe den rechterschouder; Ex. 29 : 22-25.

26 ook nam hij uit den korf van de ongezuurde *brooden*, die voor het aangezicht des HEEREN was, eenen ongezuurden koek, en eenen geolieden broodkoek, en eene vlade, en hij leide ze op dat vet en op den rechterschouder:

27 en hij gaf dat alles in de handen Aärons en in de handen zijner zonen, en bewoog die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN.

28 Daarna nam ze Mozes uit hunne handen, en stak ze aan op het altaar, op het brandoffer; dat waren vulofferen des liefelijken reuks, het was een vuuroffer den HEERE.

29 Voorts nam Mozes de borst en bewoog ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; zij werd Mozes ten deel van den ram des vuloffers, gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Ex. 29 : 26.

30 Mozes nam ook van de zalfolie, en van het bloed hetwelk op het altaar was, en sprengde het op Aäron, op zijne kleederen, en op zijne zonen en op de kleederen zijner zonen met hem; en hij heiligde Aäron, zijne kleederen, en zijne zonen en de kleederen zijner zonen met hem. Ex. 29 : 21; 40 : 10.

31 En Mozes zeide tot Aäron en tot zijne zonen: Ziedt dat vleesch vóór de deur van de Tent der samenkomst, en eet het dáár, mitsgaders het brood dat in den korf des vuloffers is; gelijk ik geboden heb, zeggende: Aäron en zijne zonen zullen dat eten. Ex. 29 : 31, 32.

32 Maar het overige van het vleesch en van het brood zult gij met vuur verbranden.

33 Ook zult gij uit de deur van de Tent der samenkomst zeven dagen niet uitgaan, tot aan den dag dat vervuld worden de dagen uws vuloffers; want zeven dagen zal men uwe handen vullen. Ex. 29 : 35.

34 Gelijk als men gedaan heeft op dezen dag, heeft de HEERE te doen geboden om voor u verzoening te doen.

35 Gij zult dan aan de deur van de Tent der samenkomst dag en nacht zeven dagen blijven, en zult de wacht des HEEREN waarnemen, opdat gij niet sterft; want alzóó is het mij geboden.
36 Aäron nu en zijne zonen deden alle de dingen, die de HEERE door den dienst van Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 9.

En het geschiedde ten achtsten dage dat Mozes Aäron en zijne zonen en de oudsten Israëls riep,
2 en hij zeide tot Aäron: Neem u een kalf, een jong rund, ten zondoffer, en een ram ten brandoffer, *die* volkomen zijn, en breng ze voor het aangezicht des HEEREN.
3 Daarna spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Neemt een geitenbok ten zondoffer, en een kalf, en een lam, éénjarige, volkomene, ten brandoffer;
4 ook eenen os en een ram ten dankoffer, om voor het aangezicht des HEEREN te offeren, en spijsoffer met olie gemengd; want heden zal de HEERE u verschijnen.
5 Toen namen zij dat Mozes geboden had, *brengende dat* tot vóór aan de Tent der samenkomst; en de geheele vergadering naderde en stond voor het aangezicht des HEEREN.
6 En Mozes zeide: Deze zaak die de HEERE geboden heeft zult gij doen, en de heerlijkheid des HEEREN zal u verschijnen.
7 En Mozes zeide tot Aäron: Nader tot het altaar, en maak uw zondoffer en uw brandoffer toe, en doe verzoening voor u en voor het volk: daarna maak de offerande des volks toe, en doe de verzoening voor hen, gelijk als de HEERE geboden heeft.
8 Toen naderde Aäron tot het altaar, en slachtte het kalf des zondoffers dat voor hem was;
9 en de zonen Aärons brachten het bloed tot hem, en hij doopte zijnen vinger in dat bloed, en deed het op de hoornen des altaars; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars; Lev. 4 : 7-12.
10 maar het vet, en de nieren, en het net van de lever van het zondoffer heeft hij op het altaar aangestoken, gelijk de HEERE Mozes geboden had;
11 doch het vleesch en de huid verbrandde hij met vuur buiten het leger.
12 Daarna slachtte hij het brandoffer, en de zonen Aärons leverden aan hem het bloed, en hij sprengde dat rondom op het altaar;
13 ook leverden zij aan hem het brandoffer in zijne stukken, met het hoofd, en hij stak het aan op het altaar,
14 en hij wiesch het ingewand en de schenkels, en hij stak ze aan op het brandoffer op het altaar.
15 Daarna deed hij de offerande des volks toebrengen, en nam den bok des zondoffers die voor het volk was, en slachtte hem, en bereidde hem ten zondoffer, gelijk het eerste.
16 Voorts deed hij het brandoffer toebrengen, en maakte dat toe naar het recht.
17 En hij deed het spijsoffer toebrengen, en vulde daarvan zijne hand, en stak het aan op het altaar, behalve het morgenbrandoffer.
18 Daarna slachtte hij den os en den ram ten dankoffer, dat voor het volk was; en de zonen Aärons leverden het bloed aan hem, hetwelk hij rondom op het altaar sprengde;
19 en het vet van den os en van den ram, den staart, en wat het *ingewand* bedekt, en de nieren, en het net der lever;
20 en zij leiden het vet op de borsten, en hij stak dat vet aan op het altaar;
21 maar de borsten en den rechterschouder bewoog Aäron ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, gelijk Mozes geboden had.
22 Daarna hief Aäron zijne handen op tot het volk en zegende hen, en hij kwam af nadat hij het zondoffer en brandoffer en dankoffer gedaan had.
23 Toen ging Mozes met Aäron in de Tent der samenkomst; daarna kwamen zij uit en zegenden het volk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen al den volke,
24 want een vuur ging uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde op het altaar het brandoffer en het vet. Als het gansche volk dit zag, zoo juichten zij en vielen op hunne aangezichten.
1 Kon. 18 : 38. 2 Kron. 7 . 1.

HOOFDSTUK 10.

En de zonen Aärons, Nadab en Abihu, namen ieder zijn wierookvat en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarop, en brachten vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN, hetwelk Hij hun niet geboden had.
2 Toen ging een vuur uit van het aangezicht des HEEREN en verteerde hen, en zij stierven voor het aangezicht des HEEREN.
Num. 3 : 4; 26 : 61. 1 Kron. 24 : 2.

3 En Mozes zeide tot Aäron: Dat is het wat de Heere gesproken heeft, zeggende: In degenen die tot Mij naderen zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aäron zweeg stil. Ex. 19 : 22.

4 En Mozes riep Misaël en Elzafan, de zonen van Uzziël, Aärons oom, en zeide tot hen: Treedt toe, draagt uwe broederen weg van voor het heiligdom tot buiten het leger.

5 Toen traden zij toe en droegen ze in hunne rokken tot buiten het leger, gelijk als Mozes gesproken had.

6 En Mozes zeide tot Aäron, en tot Eleazar en tot Ithamar zijne zonen: Gij zult uwe hoofden niet ontblooten noch uwe kleederen verscheuren, opdat gij niet sterft en groote toorn over de gansche vergadering kome; maar uwe broederen, het gansche huis Israëls, zullen dezen brand, dien de Heere aangestoken heeft, beweenen; Lev. 21 : 10-12.

7 gij zult ook uit de deur van de Tent der samenkomst niet uitgaan, opdat gij niet sterft; want de zalfolie des Heeren is op u. En zij deden naar het woord van Mozes.

8 En de Heere sprak tot Aäron, zeggende:

9 Wijn en sterken drank zult gij niet drinken, gij noch uwe zonen met u, als gij gaan zult in de Tent der samenkomst, opdat gij niet sterft: het zij eene eeuwige inzetting onder uwe geslachten;

10 en om onderscheid te maken tusschen het heilige en tusschen het onheilige, en tusschen het onreine en tusschen het reine; Ezech. 22 : 26; 44 : 23.

11 en om den kinderen Israëls te leeren alle de inzettingen, die de Heere door den dienst van Mozes tot hen gesproken heeft.

12 En Mozes sprak tot Aäron, en tot Eleazar en tot Ithamar, zijne overgebleven zonen: Neemt het spijsoffer, dat van de vuurofferen des Heeren overgebleven is, en eet het ongezuurd bij het altaar; want het is eene heiligheid der heiligheden. Lev. 2 : 3, 10 : 6 : 16.

13 Daarom zult gij dat eten in de heilige plaats, dewijl het uw bescheiden deel en het bescheiden deel uwer zonen uit des Heeren vuurofferen is; want alzóó is mij geboden.

14 Ook de beweegborst en den hefschouder zult gij in eene reine plaats eten, gij en uwe zonen en uwe dochteren met u; want tot uw bescheiden deel en uwer zonen bescheiden deel zijn ze uit de dankofferen der kinderen Israëls gegeven.

15 Den hefschouder en de beweegborst zullen zij nevens de vuurofferen des vets toebrengen, om ten beweegoffer voor het aangezicht des Heeren te bewegen, hetwelk u en uwen zonen met u tot eene eeuwige inzetting zijn zal, gelijk als de Heere geboden heeft.

16 En Mozes zocht zeer naarstig den bok des zondoffers, en zie, hij was verbrand. Dies was hij op Eleazar en op Ithamar, de overgebleven zonen Aärons, zeer toornig, zeggende:

17 Waarom hebt gij dat zondoffer niet gegeten in de heilige plaats? Want het is eene heiligheid der heiligheden, en Hij heeft u dat gegeven opdat gij de ongerechtigheid der vergadering zoudt dragen, om over hen verzoening te doen voor het aangezicht des Heeren.

18 Zie, deszelfs bloed is niet binnen in het heiligdom gedragen; gij moest dat gansche-lijk gegeten hebben in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb. Lev. 4 : 5; 6 : 26.

19 Toen sprak Aäron tot Mozes: Zie, heden hebben zij hun zondoffer en hun brandoffer voor het aangezicht des Heeren geofferd, en zulke dingen zijn mij wedervaren: en had ik heden het zondoffer gegeten, zoude dat goed geweest zijn in de oogen des Heeren?

20 Als Mozes dit hoorde, zoo was het goed in zijne oogen.

HOOFDSTUK 11.

En de Heere sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende tot hen:

2 Spreekt tot de kinderen Israëls, zeggende: Dit is het gedierte dat gij eten zult uit alle beesten die op aarde zijn: Deut. 14 : 4-19.

3 al wat onder de beesten den klauw verdeelt, en de klove der klauwen in tweeën klieft *en* herkauwt, dat zult gij eten.

4 Deze nochthans zult gij niet eten, van degenen die *alléén* herkauwen of de klauwen *alléén* verdeelen: den kemel, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn;

5 en het konijntje, want het herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; dat zal u onrein zijn;

6 en den haas, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn;

7 ook het zwijn, want dat verdeelt wel
den klauw, en klieft de klove der klauwen
in tweeën, maar herkauwt het gekauwde
niet; dat zal u onrein zijn.
8 Van hun vleesch zult gij niet eten,
en hun dood aas niet aanroeren; zij zullen
u onrein zijn.
9 Dit zult gij eten van al wat in de
wateren is: al wat in de wateren, in de
zeeën en in de rivieren vinnen en schubben
heeft, dat zult gij eten;
10 maar al wat in de zeeën en in de
rivieren, van alle gewemel der wateren
en van alle levende ziel, die in de wateren
is, geen vinnen noch schubben
heeft, dat zal u een verfoeisel zijn;
11 ja, een verfoeisel zullen zij u zijn;
van hun vleesch zult gij niet eten, en
hun dood aas zult gij verfoeien:
12 al wat in de wateren geen vinnen noch
schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
13 En van het gevogelte zult gij deze
verfoeien, zij zullen niet gegeten worden,
zij zullen een verfoeisel zijn: de arend,
en de havik, en de zeearend;
14 en de gier, en de kraai naar haren aard;
15 alle raaf naar haren aard;
16 en de struis, en de nachtuil, en de
koekoek, en de sperwer naar zijnen aard;
17 en de steenuil, en het duikertje, en
de schuifuit;
18 en de kauw, en de roerdomp, en de
pelikaan;
19 en de ooievaar, de reiger naar zijnen
aard, en de hop, en de vledermuis.
20 Alle kruipend gevogelte, dat op vier
voeten gaat, zal u een verfoeisel zijn.
21 Dit nochtans zult gij eten van al het
kruipend gevogelte dat op vier *voeten* gaat,
hetwelk bovenaan zijne voeten schenkelen
heeft om daarmede op de aarde te springen;
22 van die zult gij deze eten: den sprinkhaan
naar zijnen aard, en den solham
naar zijnen aard, en den hargol naar zijnen
aard, en den hagab naar zijnen aard.
23 En alle kruipend gevogelte dat vier
voeten heeft, zal u een verfoeisel zijn;
24 en aan deze zult gij verontreinigd worden;
zoo wie hun dood aas zal aangeroerd
hebben, zal onrein zijn tot aan den
avond; Hagg. 2:14.
25 zoo wie van hun dood aas gedragen
zal hebben, zal zijne kleederen wasschen
en onrein zijn tot aan den avond.
26 Alle beesten die den klauw verdeelen,
doch de klove niet in tweeën klieven
en niet herkauwen, zullen u onrein zijn;
zoo wie dezelve aangeroerd zal hebben,
zal onrein zijn.
27 En al wat op zijne pooten gaat onder
alle gedierte, op vier *voeten* gaande,
die zullen u onrein zijn; al wie hun dood
aas aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn
tot aan den avond;
28 ook die hun dood aas zal gedragen
hebben, zal zijne kleederen wasschen en
onrein zijn tot aan den avond; zij zullen
u onrein zijn.
29 Voorts zal u dit onder het kruipend
gedierte, dat op de aarde kruipt, onrein
zijn: het wezeltje, en de muis, en de
schildpad naar haren aard,
30 en de zwijnegel, en de krokodil, en
de hagedis, en de slak, en de mol;
31 die zullen u onrein zijn onder alle
kruipend gedierte; zoo wie die zal aangeroerd
hebben als zij dood zijn, zal onrein
zijn tot aan den avond.
32 Daartoe al hetgeen waarop *iets* van
dezelve vallen zal als zij dood zijn, zal
onrein zijn, *hetzij* van alle houten vat,
of kleed, of vel, of zak, *of* alle vat,
waarmede *eenig* werk gedaan wordt; het
zal in het water gestoken worden en onrein
zijn tot aan den avond; daarna zal
het rein zijn.
33 En alle aarden vat waarin *iets* van
dezelve zal gevallen zijn, al wat daarin
is zal onrein zijn en gij zult dat breken.
34 Van alle spijs die men eet, waarop
het water zal gekomen zijn, *die* zal onrein
zijn, en alle drank dien men drinkt zal
in alle vat onrein zijn.
35 En waarop iets van hun dood aas
zal vallen, zal onrein zijn; de oven, en
de aarden pan, zal verbroken worden; zij
zijn onrein, daarom zullen zij u onrein zijn.
36 Doch een fontein of put van vergadering
der wateren zal rein zijn; maar
wie hun dood aas zal aangeroerd hebben,
zal onrein zijn.
37 En wanneer van hun dood aas zal
gevallen zijn op eenig zaaibaar zaad dat
gezaaid wordt, dat zal rein zijn;
38 maar als water op het zaad gedaan
zal worden, en van hun dood aas daarop
zal gevallen zijn dat zal u onrein zijn.
39 En wanneer van de dieren die u tot
spijze zijn *iets* zal gestorven zijn, wie deszelfs
dood aas zal aangeroerd hebben,
zal onrein zijn tot aan den avond.
40 Ook die van hun dood aas gegeten

zal hebben, zal zijne kleederen wasschen
en onrein zijn tot aan den avond; en die
hun dood aas zal gedragen hebben, zal
zijne kleederen wasschen en onrein zijn
tot aan den avond. Lev. 17 : 15.
41 Voorts alle kruipend gedierte, dat
op de aarde kruipt, dat zal een verfoeisel
zijn, het zal niet gegeten worden.
42 Al wat op zijn buik gaat, en al wat
gaat op zijne vier *voeten*, of al wat vele
voeten heeft, onder alle kruipend gedierte
dat op de aarde kruipt, die zult gij niet
eten, want zij zijn een verfoeisel.
43 Maakt uwe zielen niet verfoeilijk
aan eenig kruipend gedierte dat kruipt;
en verontreinigt u niet daaraan, dat gij
daaraan verontreinigd zoudt worden;
44 want Ik ben de HEERE uw God;
daarom zult gij u heiligen en heilig zijn,
dewijl Ik heilig ben, en gij zult uwe ziel
niet verontreinigen aan eenig kruipend
gedierte dat zich op aarde roert;
Lev 19 : 2; 20 : 7. 1 Petr. 1 : 16.
45 want Ik ben de HEERE, die u uit
Egypteland doe optrekken, opdat Ik u
tot een God zij, en opdat gij heilig zijt,
dewijl Ik heilig ben.
46 Dit is de wet van de beesten, en
van het gevogelte, en van alle levende
ziel die zich roert in de wateren, en van
alle ziel die kruipt op de aarde;
47 om te onderscheiden tusschen het
onreine, en tusschen het reine, en tus-
schen het gedierte, dat men eten en tus-
schen het gedierte, dat men niet eten zal.
Lev. 20 : 25.

HOOFDSTUK 12.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeg-
gende: Wanneer eene vrouw zaad gege-
ven en een jongsken gebaard zal hebben,
zoo zal zij zeven dagen onrein zijn; vol-
gens de dagen der afzondering harer krank-
heid zal zij onrein zijn.
3 En op den achtsten dag zal het vleesch
zijner voorhuid besneden worden. Gen. 17 : 12.
4 Daarna zal zij drie en dertig dagen blij-
ven in het bloed harer reiniging; niets
heiligs zal zij aanroeren, en tot het hei-
ligdom zal zij niet komen, totdat de da-
gen harer reiniging vervuld zijn.
5 Maar indien zij een meisje gebaard
zal hebben, zoo zal zij twee weken onrein
zijn, volgens hare afzondering; daarna zal
zij zes en zestig dagen blijven in het bloed
harer reiniging.
6 En als de dagen harer reiniging voor
den zoon of voor de dochter vervuld zul-
len zijn, zoo zal zij een éénjarig lam ten
brandoffer en eene jonge duif of tortelduif
ten zondoffer brengen, vóór de deur van de
Tent der samenkomst, tot den Priester:
7 die zal dat offeren voor het aangezicht
des HEEREN, en zal voor haar verzoening
doen; zoo zal zij rein zijn van den vloed
haars bloeds. Dit is de wet dergene, die
een jongsken of meisje gebaard heeft.
8 Maar indien hare hand niet genoeg
voor een lam vindt, zoo zal zij twee tortel-
duiven of twee jonge duiven nemen, ééne
ten brandoffer en ééne ten zondoffer, en
de Priester zal voor haar verzoening doen;
zoo zal zij rein zijn. Luk. 2 : 24.

HOOFDSTUK 13.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes en
tot Aäron, zeggende:
2 Een mensch, als in het vel zijns vlee-
sches een gezwel of zweer of witte blaar
zal zijn, welke in het vel zijns vleesches
tot eene plaag der melaatschheid zoude
worden, hij zal dan tot den Priester Aäron
of tot een uit zijne zonen, de Priesteren,
gebracht worden.
3 En de Priester zal de plaag in het
vel des vleesches bezien; zoo het haar
in die plaag *in* wit veranderd is, en het
aanzien der plaag dieper is dan het vel
zijns vleesches, zoo is het de plaag der
melaatschheid: als de Priester hem bezien
zal hebben, dan zal hij hem onrein ver-
klaren.
4 Maar zoo de blaar in het vel zijns
vleesches wit is, en haar aanzien niet
dieper is dan het vel, en het haar niet *in*
wit veranderd is, zoo zal de Priester hem
die de plaag heeft, zeven dagen opsluiten.
5 Daarna zal de Priester op den zeven-
den dag hem bezien; indien, zie, de plaag,
naardat hij zien kan, is staande gebleven,
en de plaag in het vel niet uitgespreid
is, zoo zal de Priester hem zeven andere
dagen opsluiten.
6 En de Priester zal hem andermaal
op den zevenden dag bezien; indien, zie,
de plaag ingetrokken en de plaag in het
vel niet uitgespreid is, zoo zal de Priester
hem rein verklaren: het was eene verzwe-
ring; en hij zal zijne kleederen wasschen;
zoo is hij rein.

7 Maar zoo de verzwering in het vel ganschelijk uitgespreid is, nadat hij aan den Priester tot zijne reiniging zal vertoond zijn, zoo zal hij andermaal aan den Priester vertoond worden.

8 Indien de Priester merken zal, dat, zie, de verzwering in het vel uitgespreid is, zoo zal de Priester hem onrein verklaren: het is melaatschheid.

9 Wanneer de plaag der melaatschheid in een mensch zal zijn, zoo zal hij tot den Priester gebracht worden.

10 Indien de Priester merken zal, dat, zie, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit veranderd heeft, en gezondheid des levenden vleesches in dat gezwel is:

11 dat is eene verouderde melaatschheid in het vel zijns vleesches; daarom zal hem de Priester onrein verklaren, hij zal hem niet doen opsluiten, want hij is onrein.

12 En zoo de melaatschheid in het vel ganschelijk uitbot, en de melaatschheid het geheele vel desgenen, die de plaag heeft, van zijn hoofd tot zijne voeten bedekt heeft, naar al het gezicht van de oogen des Priesters;

13 en de Priester merken zal, dat, zie, de melaatschheid zijn geheele vleesch bedekt heeft: zoo zal hij hem die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd: hij is rein.

14 Maar ten welken dage levend vleesch daarin gezien zal worden, zal hij onrein zijn.

15 Als dan de Priester dat levende vleesch gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vleesch is onrein: het is melaatschheid.

16 Of als dat levende vleesch verkeert en in wit veranderd zal worden, zoo zal hij tot den Priester komen.

17 Als de Priester hem bezien zal hebben, dat, zie, de plaag in wit veranderd is, zoo zal de Priester hem, die de plaag heeft, rein verklaren: hij is rein.

18 Het vleesch ook, als in deszelfs vel een zweer zal geweest zijn, zoo het genezen is,

19 en in de plaats van die zweer een wit gezwel of eene witte roodachtige blaar worden zal, zoo zal het aan den Priester vertoond worden.

20 Indien de Priester merken zal, dat, zie, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelver haar in wit veranderd is, zoo zal de Priester hem onrein verklaren: het is de plaag der melaatschheid, zij is door de zweer uitgebot.

21 Wanneer nu de Priester die bezien zal hebben, dat, zie, geen wit haar daaraan is, en die niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zoo zal de Priester hem zeven dagen opsluiten.

22 Zoo zij daarna gansch in het vel uitgespreid zal zijn, zoo zal de Priester hem onrein verklaren: het is de plaag.

23 Maar indien de blaar in hare plaats zal staande blijven, niet uitgespreid zijnde, het is de roof van die zweer: zoo zal de Priester hem rein verklaren.

24 Of wanneer in het vel des vleesches een vurige brand zal geweest zijn, en het gezonde van dien brand eene witte roodachtige of witte blaar is,

25 en de Priester die gezien zal hebben, dat, zie, het haar op de blaar in wit veranderd is en haar aanzien dieper is dan het vel: het is melaatschheid, door den brand is zij uitgebot; daarom zal hem de Priester onrein verklaren: het is de plaag der melaatschheid.

26 Maar indien de Priester die merken zal, dat, zie, op de blaar geen wit haar is, en zij niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zoo zal de Priester hem zeven dagen opsluiten.

27 Daarna zal de Priester hem op den zevenden dag bezien; indien zij gansch uitgespreid is in het vel, zoo zal de Priester hem onrein verklaren: het is de plaag der melaatschheid.

28 Maar indien de blaar in hare plaats staande zal blijven, en niet in het vel uitgespreid, maar ingetrokken zal zijn: het is een gezwel des brands; daarom zal de Priester hem rein verklaren, want het is de roof van den brand.

29 Voorts als in een man of vrouw eene plaag zal zijn in het hoofd of in den baard,

30 en de Priester de plaag zal bezien hebben, dat, zie, haar aanzien dieper is dan het vel, en geelachtig dun haar daarop is, zoo zal de Priester hem onrein verklaren: het is schurftheid, het is melaatschheid des hoofds of des baards.

31 Maar als de Priester de plaag der schurftheid zal bezien hebben, dat, zie, haar aanzien niet dieper is dan het vel, en geen zwart haar daarop is, zoo zal de Priester hem die de plaag der schurftheid heeft, zeven dagen doen opsluiten.

32 Daarna zal de Priester die plaag op den zevenden dag bezien; indien, zie, de

schurftheid niet uitgespreid, en daarop
geen geelachtig haar is, noch het aanzien
der schurftheid dieper dan het vel is,
33 zoo zal hij zich scheren laten, maar
de schurftheid zal hij niet scheren; en de
Priester zal hem die de schurftheid heeft,
andermaal zeven dagen doen opsluiten.
34 Daarna zal de Priester die schurftheid
op den zevenden dag bezien; indien, zie,
de schurftheid in het vel niet uitgespreid
is, en haar aanzien niet dieper is dan het
vel, zoo zal de Priester hem rein verklaren;
en hij zal zijne kleederen wasschen,
en rein zijn.
35 Maar indien die schurftheid in het vel
gansch uitgespreid is, na zijne reiniging,
36 en de Priester hem zal bezien hebben,
dat, zie, de schurftheid in het vel uitgespreid
is: de Priester zal naar het geelachtig
haar niet zoeken, hij is onrein.
37 Maar indien die schurftheid, naardat
hij zien kan, is staande gebleven, en zwart
haar daarop gewassen is: die schurftheid
is genezen, hij is rein; daarom zal de
Priester hem rein verklaren.
38 Voorts als een man of vrouw aan
het vel huns vleesches blaren zullen hebben,
witte blaren,
39 en de Priester zal gemerkt hebben,
dat, zie, ingetrokken witte blaren in het
vel huns vleesches zijn: het is een witte
puist in het vel uitgebot, hij is rein.
40 En als eenen man zijns hoofds haar
zal uitgevallen zijn, hij is kaal, hij is rein.
41 En zoo van de zijde zijns aangezichts
het haar zijns hoofds zal uitgevallen zijn,
hij is bles, hij is rein.
42 Maar zoo in de kaalheid of in de
bles eene witte roodachtige plaag is, dat is
melaatschheid, uitbottende in zijne kaalheid
of in zijne bles.
43 Als de Priester hem zal bezien hebben,
dat, zie, het gezwel van die plaag in zijne
kaalheid of bles wit roodachtig is, gelijk
het aanzien der melaatschheid van het
vel des vleesches:
44 die man is melaatsch, hij is onrein;
de Priester zal hem ganschelijk onrein
verklaren, zijne plaag is op zijn hoofd.
45 Voorts zullen de kleederen des melaatschen,
in welken die plaag is, gescheurd
zijn en zijn hoofd zal ontbloot
zijn, en hij zal de bovenste lip bedekken;
daarbij zal hij roepen: Onrein, onrein!

Klaagl. 4 : 15.

46 Alle de dagen in dewelke deze plaag
aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein
is hij, hij zal alléén wonen, buiten
het leger zal zijne woning wezen.

Num. 5 : 2; 12 : 14. 2 Kon. 15 : 5. 2 Kron. 26 : 21.

47 Voorts als aan een kleed de plaag
der melaatschheid zal zijn, aan een wollen
kleed of aan een linnen kleed,
48 of aan den scheerdraad of aan den
inslag van linnen of van wol, of aan vel,
of aan eenig vellenwerk;
49 en die plaag aan het kleed, of aan
het vel, of aan den scheerdraad, of aan den
inslag, of aan eenig vellentuig, groenachtig
of roodachtig is: het is de plaag der
melaatschheid; daarom zal zij den Priester
vertoond worden.
50 En de Priester zal de plaag bezien,
en hij zal hetgeen de plaag heeft, zeven
dagen doen opsluiten.
51 Daarna zal hij op den zevenden dag
de plaag bezien; zoo de plaag uitgespreid
is aan het kleed, of aan den scheerdraad,
of aan den inslag, of aan het vel, tot
wat werk dat vel zoude mogen gemaakt
zijn, die plaag is eene knagende melaatschheid,
het is onrein.
52 Daarom zal hij dat kleed, of die
schering, of dien inslag van wol of van
linnen, of alle vellentuig waarin die plaag
zal zijn, verbranden; want het is eene
knagende melaatschheid, het zal met vuur
verbrand worden.
53 Doch indien de Priester zal zien,
dat, zie, de plaag aan het kleed, of aan
den scheerdraad, of aan den inslag, of
aan eenig vellentuig niet uitgespreid is,
54 zoo zal de Priester gebieden dat men
hetgeen waaraan die plaag is, wassche, en
hij zal dat andermaal zeven dagen doen
opsluiten.
55 Als de Priester, nadat het gewasschen
is, de plaag zal bezien hebben, dat,
zie, de plaag hare gedaante niet veranderd
heeft en de plaag niet uitgespreid
is: het is onrein, gij zult het met vuur
verbranden; het is eene ingraving aan
zijne achterste of aan zijne voorste zijde.
56 Indien nu de Priester merken zal,
dat, zie, die plaag, nadat zij zal gewasschen
zijn, ingetrokken is, dan zal hij ze van het
kleed, of van het vel, of van den scheerdraad,
of van den inslag afscheuren.
57 Maar zoo zij nog aan het kleed, of
aan den scheerdraad, of aan den inslag, of
aan eenig vellentuig gezien wordt: het is
uitbottende *melaatschheid*, gij zult hetgeen

waaraan de plaag is, met vuur verbranden.
58 Maar het kleed, of de schering, of
de inslag, of alle vellentuig, dat gij gewasschen zult hebben, als de plaag daarvan geweken zal zijn, dat zal andermaal gewasschen worden, en het zal rein zijn.
59 Dit is de wet van de plaag der melaatschheid van een wollen of linnen kleed, of een schering, of een inslag, of alle vellentuig, om dat rein te verklaren of onrein te verklaren.

HOOFDSTUK 14.

DAARNA sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Dit zal de wet des melaatschen zijn, ten dage zijner reiniging: dat hij tot den Priester zal gebracht worden.

Matth. 8:4. Marc. 1:44. Luc. 5:14; 17:14.

3 En de Priester zal buiten het leger gaan; als de Priester merken zal, dat, zie, die plaag der melaatschheid van den melaatsche genezen is,
4 zoo zal de Priester gebieden, dat men voor hem die te reinigen zal zijn twee levende reine vogels neme, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
5 De Priester zal ook gebieden dat men den éénen vogel slachte, in een aarden vat, over levend water.
6 Dien levenden vogel zal hij nemen, en het cederenhout, en het scharlaken, en den hysop, en zal die en den levenden vogel doopen in het bloed des vogels, die over het levende water geslacht is;
7 en hij zal over hem, die van de melaatschheid te reinigen is, zevenmaal sprengen; daarna zal hij hem rein verklaren, en den levenden vogel in het open veld vliegen laten.
8 Die nu te reinigen is, zal zijne kleederen wasschen en al zijn haar afscheren, en zich in het water afwasschen, zoo zal hij rein zijn; daarna zal hij in het leger komen, maar zal buiten zijne tent zeven dagen blijven.
9 En ten zevenden dage zal het geschieden dat hij al zijn haar zal afscheren, zijn hoofd, en zijnen baard, en de wenkbrauwen zijner oogen; ja, al zijn haar zal hij afscheren, en zal zijne kleederen wasschen en zijn vleesch met water baden: zoo zal hij rein zijn.
10 En op den achtsten dag zal hij twee volkomen lammeren en één volkomen schaap van een jaar oud nemen, mitsgaders drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, en één log olie.
11 De Priester nu die de reiniging doet, zal den man die te reinigen is, en die dingen, stellen voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de Tent der samenkomst.
12 En de Priester zal dat éene lam nemen, en het offeren tot een schuldoffer met den log olie, en zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen.
13 Daarna zal hij dat lam slachten ter plaatse waar men het zondoffer en het brandoffer slacht, in de heilige plaats; want het schuldoffer, gelijk het zondoffer, is voor den Priester; het is eene heiligheid der heiligheden. Lev. 7:7.
14 En de Priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, hetwelk de Priester doen zal op het lapje van het rechteroor desgenen die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den grooten teen zijns rechtervoets.
15 De Priester zal ook uit den log der olie nemen, en zal ze op des Priesters linkerhand gieten.
16 Dan zal de Priester zijnen rechtervinger indoopen, *nemende* van die olie, die in zijne linkerhand is, en zal met zijnen vinger van die olie zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN.
17 En van het overige dier olie, die in zijne hand zal zijn, zal de Priester doen op het lapje van het rechteroor desgenen die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den grooten teen zijns rechtervoets, boven op het bloed des schuldoffers.
18 Wat nog overgebleven zal zijn van die olie, die in de hand des Priesters geweest is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is: zoo zal de Priester over hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
19 De Priester zal ook het zondoffer bereiden, en voor hem, die van zijne onreinigheid te reinigen is, verzoening doen; en daarna zal hij het brandoffer slachten.
20 En de Priester zal dat brandoffer en dat spijsoffer op het altaar offeren: zoo zal de Priester de verzoening voor hem doen, en hij zal rein zijn.
21 Maar indien hij arm is en zijne hand *dat* niet bereikt, zoo zal hij een lam ten schuldoffer ter beweging nemen, om voor hem verzoening te doen; daarbij een tiende meelbloem met olie gemengd ten spijsoffer, en een log olie;

22 mitsgaders twee tortelduiven of twee jonge duiven, die zijne hand bereiken zal, van welke ééne ten zondoffer en ééne ten brandoffer zijn zal.
23 En hij zal die ten achtsten dage zijner reiniging tot den Priester brengen, aan de deur van de Tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN.
24 En de Priester zal het lam des schuldoffers en den log der olie nemen, en de Priester zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen.
25 Daarna zal hij het lam des schuldoffers slachten, en de Priester zal van het bloed des schuldoffers nemen en doen op het rechteroorlapje desgenen die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den grooten teen zijns rechtervoets.
26 Ook zal de Priester van die olie op des Priesters linkerhand gieten.
27 Daarna zal de Priester met zijnen rechtervinger van die olie, die op zijne linkerhand is, sprengen, zevenmaal, voor het aangezicht des HEEREN.
28 En de Priester zal van de olie, die op zijne hand is, doen aan het lapje van het rechteroor desgenen die te reinigen is, en aan den duim zijner rechterhand, en aan den grooten teen zijns rechtervoets, op de plaats van het bloed des schuldoffers.
29 En het overgeblevene van de olie, die in de hand des Priesters is, zal hij doen op het hoofd desgenen die te reinigen is, om de verzoening voor hem te doen voor het aangezicht des HEEREN.
30 Daarna zal hij de ééne van de tortelduiven of van de jonge duiven bereiden, van hetgeen zijne hand bereikt zal hebben;
31 van hetgeen zijne hand bereikt zal hebben zal het ééne ten zondoffer en het ééne ten brandoffer zijn, boven het spijsoffer; zoo zal de Priester, voor hem die te reinigen is, verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
32 Dit is de wet *desgenen* in denwelke de plaag der melaatschheid zal zijn, wiens hand in zijne reiniging *dat* niet zal bereikt hebben.
33 Voorts sprak de HEERE tot Mozes en tot Aäron, zeggende:
34 Als gij zult gekomen zijn in 't land van Kanaän, hetwelk Ik u tot bezitting geven zal, en Ik de plaag der melaatschheid aan een huis van het land uwer bezitting zal gegeven hebben.
35 zoo zal hij, van wien dat huis is, komen en den Priester te kennen geven, zeggende: Het schijnt mij alsof er eene plaag in het huis ware.
36 En de Priester zal gebieden, dat zij dat huis ruimen, aleer de Priester komt om die plaag te bezien, opdat niet al wat in dat huis is, onrein worde; en daarna zal de Priester komen om dat huis te bezien.
37 Als hij die plaag bezien zal, dat, zie, die plaag is aan de wanden van dat huis, er zijn groenachtige of roodachtige kuiltjes, en hun aanzien is lager dan de wand,
38 de Priester zal uit dat huis uitgaan aan de deur van hetzelve huis, en hij zal dat huis zeven dagen doen toesluiten.
39 Daarna zal de Priester op den zevenden dag wederkeeren: indien hij merken zal, dat, zie, die plaag aan de wanden van dat huis uitgespreid is,
40 zoo zal de Priester gebieden, dat zij de steenen, in welke die plaag is, uitbreken, en dezelve tot buiten de stad werpen aan eene onreine plaats;
41 en dat huis zal hij rondom van binnen doen schrabben, en zij zullen het stof dat zij afgeschrabd hebben, tot buiten de stad aan eene onreine plaats uitstorten.
42 Daarna zullen zij andere steenen nemen en in de plaats van gene steenen brengen; en men zal ander leem nemen en dat huis bestrijken.
43 Maar indien die plaag wederkeert en in dat huis uitbot, nadat men de steenen uitgebroken heeft, en na het afschrabben van het huis, en nadat het zal bestreken zijn,
44 zoo zal de Priester komen: als hij nu zal merken, dat, zie, die plaag aan dat huis uitgespreid is, het is eene knagende melaatschheid in dat huis, het is onrein.
45 Daarom zal men dat huis, zijne steenen en zijn hout, ten gronde toe afbreken, mitsgaders al het leem van het huis, en men zal het tot buiten de stad uitvoeren aan eene onreine plaats.
46 En die in dat huis gaat te eenigen dage, als men hetzelve zal toegesloten hebben, zal onrein zijn tot aan den avond;
47 die ook in dat huis te slapen ligt, zal zijne kleederen wasschen; insgelijks die in dat huis eet, zal zijne kleederen wasschen.
48 Maar als de Priester zal weder ingegaan zijn, en zal merken, dat, zie, die plaag aan dat huis niet uitgespreid is nadat het huis zal bestreken zijn, zoo zal de Priester dat huis rein verklaren, dewijl die plaag genezen is,

49 Daarna zal hij, om dat huis te ontzon-
digen, twee vogeltjes nemen, mitsgaders
cederenhout en scharlaken en hysop;
50 en hij zal den éénen vogel slachten
in een aarden vat, over levend water.
51 Dan zal hij dat cederenhout en dien
hysop en het scharlaken en den levenden
vogel nemen, en zal die in het bloed des
geslachten vogels en in het levende wa-
ter doopen, en hij zal dat huis zevenmaal
besprengen.
52 Zoo zal hij dat huis ontzondigen met
het bloed des vogels, en met het levende
water, en met den levenden vogel, en met
dat cederenhout, en met den hysop, en
met het scharlaken.
53 Den levenden vogel nu zal hij tot
buiten de stad in het open veld laten
vliegen; zoo zal hij over het huis ver-
zoening doen, en het zal rein zijn.
54 Dit is de wet voor alle plaag der
melaatschheid en voor schurftheid;
55 en voor melaatschheid der kleederen
en der huizen;
56 mitsgaders voor gezwel, en voor ge-
zweer, en voor blaren;
57 om te leeren ten welken dage iets
onrein en ten welken dage iets rein is.
Dit is de wet der melaatschheid.

HOOFDSTUK 15.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes
en tot Aäron, zeggende:
2 Spreekt tot de kinderen Israëls en
zegt tot hen: Een ieder man als hij
vloeiende zal zijn uit zijn vleesch, zal om
zijnen vloed onrein zijn.
3 Dit nu zal zijne onreinigheid om zijnen
vloed zijn: zoo zijn vleesch zijnen vloed
uitzeevert, of zijn vleesch van zijnen vloed
zich verstopt, dat is zijne onreinigheid.
4 Alle leger waarop die den vloed heeft,
zal liggen, zal onrein zijn, en alle tuig
waarop hij zal zitten, zal onrein zijn.
5 Een ieder ook, die zijn leger zal aan-
roeren, zal zijne kleederen wasschen en
zich met water baden, en zal onrein zijn
tot aan den avond.
6 En die op dat tuig zit, waarop hij die
den vloed heeft, gezeten zal hebben, zal
zijne kleederen wasschen en zich met water
baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.
7 En wie het vleesch desgenen die den
vloed heeft, aanroert, zal zijne kleederen
wasschen en zich met water baden, en
onrein zijn tot aan den avond.
8 Als ook hij die den vloed heeft, op eenen
reine zal gespuwd hebben, dan zal hij zijne
kleederen wasschen en zal zich met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
9 Insgelijks alle zadel, waarop hij die
den vloed heeft, zal gereden hebben, zal
onrein zijn.
10 En al wie iets aanroert dat onder hem
zal geweest zijn, zal onrein zijn tot aan
den avond; en die hetzelve draagt, zal
zijne kleederen wasschen en zich met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
11 Daartoe een ieder, dien hij die den
vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zonder
zijne handen met water gespoeld te heb-
ben, die zal zijne kleederen wasschen en
zich met water baden, en onrein zijn tot
aan den avond.
12 Ook het aarden vat, hetwelk hij die
den vloed heeft zal aangeroerd hebben,
zal gebroken worden, maar alle houten
vat zal met water gespoeld worden.
13 Als nu hij die den vloed heeft, van
zijnen vloed gereinigd zal zijn, zoo zal
hij tot zijne reiniging zeven dagen voor
zich tellen en zijne kleederen wasschen,
en hij zal zijn vleesch met levend water
baden: zoo zal hij rein zijn.
14 En ten achtsten dage zal hij voor
zich twee tortelduiven of twee jonge dui-
ven nemen, en zal voor het aangezicht
des HEEREN aan de deur van de Tent
der samenkomst komen, en zal ze den
Priester geven;
15 en de Priester zal die bereiden, ééne
ten zondoffer en ééne ten brandoffer: zoo
zal de Priester over hem voor het aan-
gezicht des HEEREN vanwege zijnen vloed
verzoening doen.
16 Voorts een man, als van hem het
zaad des bijliggens zal uitgegaan zijn,
die zal zijn gansche vleesch met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
17 Ook alle kleed en alle vel waaraan
het zaad des bijliggens wezen zal, dat
zal met water gewasschen worden, en
onrein zijn tot aan den avond.
18 Mitsgaders de vrouw, als een man met
het zaad des bijliggens bij haar gelegen zal
hebben; daarom zullen zij zich met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
19 Maar als eene vrouw vloeiende zijn
zal, zijnde haar vloed van bloed in haar
vleesch, zoo zal zij zeven dagen in hare
afzondering zijn; en al wie haar aanroert,
zal onrein zijn tot aan den avond.

20 En al hetgeen waarop zij in hare af-
zondering zal gelegen hebben, zal onrein
zijn, mitsgaders alles waarop zij zal ge-
zeten hebben zal onrein zijn.
21 En al wie haar leger aanroert, zal zijne
kleederen wasschen en zich met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
22 Ook al wie eenig tuig waarop zij
gezeten zal hebben, aanroert, zal zijne
kleederen wasschen en zich met water
baden, en onrein zijn tot aan den avond.
23 Zelfs indien het op het leger geweest
zal zijn, of op het tuig waarop zij zat,
als hij dat aanroerde, hij zal onrein zijn
tot aan den avond.
24 Insgelijks zoo iemand zekerlijk bij
haar gelegen heeft, dat hare afzondering
op hem zij, zoo zal hij zeven dagen on-
rein zijn; daarbij alle leger waarop hij
zal gelegen hebben, zal onrein zijn.
25 Wanneer ook eene vrouw vele dagen,
buiten den tijd harer afzondering, van
den vloed haars bloeds vloeien zal, of
wanneer zij vloeien zal boven hare afzon-
dering, zij zal alle de dagen van den
vloed harer onreinigheid, als in de dagen
harer afzondering, onrein zijn. Matth. 9:20.
26 Alle leger waarop zij alle de dagen
haars vloeds gelegen zal hebben, zal haar
zijn als het leger harer afzondering; en
alle tuig, waarop zij zal gezeten hebben,
zal onrein zijn, naar de onreinigheid ha-
rer afzondering.
27 En zoo wie die dingen aanroert, zal
onrein zijn; daarom zal hij zijne kleede-
ren wasschen en zich met water baden,
en onrein zijn tot aan den avond.
28 Maar als zij van haren vloed rein
wordt, dan zal zij voor zich zeven dagen
tellen, en daarna zal zij rein zijn.
29 En op den achtsten dag zal zij voor
zich twee tortelduiven of twee jonge dui-
ven nemen, en zij zal die tot den Pries-
ter brengen, aan de deur van de Tent
der samenkomst.
30 Dan zal de Priester ééne ten zond-
offer en ééne ten brandoffer bereiden; en
de Priester zal voor haar van den vloed
harer onreinigheid verzoening doen voor
het aangezicht des Heeren.
31 Alzoo zult gij de kinderen Israëls
afzonderen van hunne onreinigheid, op-
dat zij in hunne onreinigheid niet sterven,
als zij mijnen Tabernakel, die in het mid-
den van hen is, verontreinigen zouden.
32 Dit is de wet desgenen die den vloed
heeft, en van wien het zaad der bijlig-
ging uitgaat, zoodat hij daardoor onrein
wordt;
33 mitsgaders eener zwakke vrouw in
hare afzondering, en desgenen die van
zijnen vloed is vloeiende, voor een man
en voor eene vrouw; en voor een man
die bij eene onreine zal gelegen hebben.

HOOFDSTUK 16.

EN de Heere sprak tot Mozes, nadat
de twee zonen Aärons gestorven wa-
ren, als zij genaderd waren voor het aan-
gezicht des Heeren en gestorven waren;
Lev. 10:2.
2 de Heere dan zeide tot Mozes: Spreek
tot uwen broeder Aäron, dat hij niet te
allen tijde ga in het heilige binnen den
voorhang vóór het verzoendeksel, dat op
de Ark is, opdat hij niet sterve; want
Ik verschijn in eene wolk op het verzoen-
deksel. Ex. 30:10.
3 Hiermede zal Aäron in het heilige
gaan: met een var, een jong rund, ten
zondoffer, en een ram ten brandoffer.
4 Hij zal den heiligen linnen rok aan-
doen, en een linnen onderbroek zal aan
zijn vleesch zijn, en met een linnen gor-
del zal hij zich gorden, en met den lin-
nen hoed bedekken: dit zijn heilige klee-
deren, daarom zal hij zijn vleesch met
water baden als hij ze zal aandoen.
5 En van de vergadering der kinderen
Israëls zal hij nemen twee geitenbokken
ten zondoffer en eenen ram ten brandoffer.
6 Daarna zal Aäron den var des zond-
offers, die voor hem zal zijn, offeren, en
zal voor zich en voor zijn huis verzoening
doen. Hebr. 5:3; 7:27; 9:7.
7 Hij zal ook beide de bokken nemen,
en hij zal die stellen voor het aangezicht
des Heeren, aan de deur der Tent der
samenkomst.
8 En Aäron zal de loten over die twee
bokken werpen: één lot voor den Heere
en één lot voor den weggaanden bok.
9 Dan zal Aäron den bok, op welken het
lot voor den Heere zal gekomen zijn, toe-
brengen en zal hem ten zondoffer maken.
10 Maar de bok, op welken het lot zal
gekomen zijn om een weggaande bok te zijn,
zal levend voor het aangezicht des Heeren
gesteld worden, om door hem verzoening
te doen; opdat men hem als een weg-
gaanden bok naar de woestijn uitlate.
11 Aäron dan zal den var des zondoffers

die voor hem zelven zal zijn, toebrengen, en
voor zichzelven en voor zijn huis verzoening doen, en zal den var des zondoffers,
die voor hem zelven zal zijn, slachten.
12 Hij zal ook een wierookvat vol vurige
kolen nemen van het altaar, van voor het aangezicht des HEEREN, en zijne handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestooten; en hij zal het binnen den voorhang dragen.
13 En hij zal dat reukwerk op het vuur
leggen voor het aangezicht des HEEREN; opdat de nevel des reukwerks het verzoendeksel, hetwelk op de getuigenis is, bedekke, en dat hij niet sterve.
14 En hij zal van het bloed des varren
nemen, en zal met zijnen vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en vóór het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijnen vinger van dat bloed sprengen. Lev. 4:5, 6.
15 Daarna zal hij den bok des zondof-
fers, die voor het volk zal zijn, slachten, en zal zijn bloed tot binnen in den voorhang dragen, en zal met zijn bloed doen gelijk als hij met het bloed des varren gedaan heeft, en zal dat sprengen op het verzoendeksel en vóór het verzoendeksel.
16 Zoo zal hij voor het heilige, vanwege
de onreinigheden der kinderen Israëls, en vanwege hunne overtredingen, naar alle hunne zonden, verzoening doen; en alzóó zal hij doen aan de Tent der samenkomst, welke met hen woont in het midden hunner onreinigheden.
17 En geen mensch zal in de Tent der
samenkomst zijn, als hij zal ingaan om in het heilige verzoening te doen, totdat hij zal uitkomen; alzoo zal hij verzoening doen voor zichzelven en voor zijn huis en voor de geheele gemeente Israëls.
18 Daarna zal hij tot het altaar dat voor
het aangezicht des HEEREN is uitkomen, en verzoening voor hetzelve doen; en hij zal van het bloed des varren en van het bloed des boks nemen, en doen het rondom op de hoornen des altaars;
19 en hij zal daarop van dat bloed met
zijnen vinger zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden der kinderen Israëls.
20 Als hij nu geëindigd zal hebben van
het heilige en de Tent der samenkomst en het altaar te verzoenen, zoo zal hij dien levenden bok toebrengen:
21 en Aäron zal beide zijne handen op
het hoofd des levenden boks leggen, en zal daarop alle de ongerechtigheden der kinderen Israëls, en alle hunne overtredingen, naar alle hunne zonden, belijden, en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal *hem* door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten.
22 Alzoo zal die bok op zich alle hunne
ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten.
23 Daarna zal Aäron komen in de Tent
der samenkomst, en zal de linnen kleederen uitdoen, die hij aangedaan had als hij in het heilige ging, en hij zal ze dáár laten.
24 En hij zal zijn vleesch in de heilige
plaats met water baden, en zijne kleederen aandoen: dan zal hij uitgaan, en zijn brandoffer en het brandoffer des volks bereiden en voor zich en voor het volk verzoening doen.
25 Ook zal hij het vet des zondoffers
op het altaar aansteken.
26 En die den bok, welke een weg
gaande bok was, zal uitgelaten hebben, zal zijne kleederen wasschen en zijn vleesch met water baden, en daarna zal hij in het leger komen.
27 Maar den var des zondoffers en den
bok des zondoffers, welker bloed ingebracht is om verzoening te doen in het heilige, zal men tot buiten het leger uitvoeren; doch hunne vellen, hun vleesch en hunnen mest zullen zij met vuur verbranden. Lev. 4:12, 21. Hebr. 13:11.
28 Wie nu dezelve verbrandt, zal zijne
kleederen wasschen en zijn vleesch met water baden, en daarna zal hij in het leger komen.
29 En *dit* zal voor u tot eene eeuwige
inzetting zijn: gij zult in de zevende maand op den tienden der maand uwe zielen verootmoedigen en geen werk doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert. Lev. 23:27. Num. 29:7.
30 Want op dien dag zal hij voor u
verzoening doen om u te reinigen: van alle uwe zonden zult gij voor het aangezicht des HEEREN gereinigd worden.
31 Dit zal u een sabbat der rust zijn,
opdat gij uwe zielen verootmoedigt: het is eene eeuwige inzetting. Lev. 23:32.
32 En de Priester, dien men gezalfd en

wiens hand men gevuld zal hebben, om voor zijnen vader het Priesterambt te bedienen, zal de verzoening doen: als hij de linnen kleederen, de heilige kleederen, zal aangetrokken hebben,
33 zoo zal hij het heilige heiligdom verzoenen, en de Tent der samenkomst en het altaar zal hij verzoenen; desgelijks voor de Priesters en voor al het volk der gemeente zal hij verzoening doen.
34 En dit zal u tot eene eeuwige inzetting zijn, om voor de kinderen Israëls van alle hunne zonden éénmaal des jaars verzoening te doen. Ex. 30:10. Hebr. 9:7.
En men deed gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 17.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen en tot alle de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Dit is het woord, hetwelk de HEERE geboden heeft, zeggende:
3 Een ieder van het huis Israëls, die een os of lam of geit in het leger slachten zal, of die *ze* slachten zal buiten het leger,
4 en dezelve aan de deur van de Tent der samenkomst niet brengen zal om eene offerande den HEERE vóór den Tabernakel des HEEREN te offeren, het bloed zal dien man toegerekend worden, hij heeft bloed vergoten: daarom zal die man uit het midden zijns volks uitgeroeid worden;
5 opdat wanneer de kinderen Israëls hunne slachtofferen brengen, welke zij op het veld slachten, dat zij die den HEERE toebrengen aan de deur van de Tent der samenkomst, tot den Priester, en dezelve tot dankofferen den HEERE slachten;
6 en de Priester zal het bloed op het altaar des HEEREN aan de deur van de Tent der samenkomst sprengen, en hij zal het vet aansteken tot een liefelijken reuk den HEERE.
7 En zij zullen ook niet meer hunne slachtofferen den duivelen, welke zij nahoereeren, offeren: dat zal hun eene eeuwige inzetting zijn voor hunne geslachten. 1 Cor. 10:20.
8 Zeg dan tot hen: Een ieder van het huis Israëls en van de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeeren, die een brandoffer of slachtoffer zal offeren,
9 en dat tot de deur van de Tent der samenkomst niet zal brengen om hetzelve den HEERE te bereiden, die man zal uit zijne volken uitgeroeid worden.
10 En een ieder uit het huis Israëls, en uit de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeeren, die eenig bloed zal gegeten hebben, tegen diens ziel, die dat bloed zal gegeten hebben, zal Ik mijn aangezicht zetten, en zal die uit het midden haars volks uitroeien;
11 want de ziel des vleesches is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om voor uwe zielen verzoening te doen, want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen. Hebr. 9:22.
12 Daarom heb Ik den kinderen Israëls gezegd: Geene ziel van u zal bloed eten, noch de vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert, zal bloed eten.
13 Een ieder ook van de kinderen Israëls en van de vreemdelingen, die als vreemdelingen in het midden van hen verkeeren, die een wild gedierte of gevogelte, dat gegeten wordt, op de jacht gevangen zal hebben, die zal deszelfs bloed vergieten, en zal dat met stof bedekken.
14 Want het is de ziel van alle vleesch, zijn bloed is voor zijne ziel; daarom heb Ik tot de kinderen Israëls gezegd: Gij zult geens vleesches bloed eten; want de ziel van alle vleesch dat is zijn bloed: zoo wie dat eet, zal uitgeroeid worden.
Gen. 9:4. Lev. 3:17; 7:26; 19:26.
Deut. 12:16, 23; 15:23. 1 Sam. 14:34.
15 En alle ziel onder de inboorlingen of onder de vreemdelingen, die een dood aas of het verscheurde zal gegeten hebben, die zal zijne kleederen wasschen en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal hij rein zijn.
Lev. 11:40.
16 Maar indien hij *die* niet wascht en zijn vleesch niet baadt, zoo zal hij zijne ongerechtigheid dragen.

HOOFDSTUK 18.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Ik ben de HEERE uw God.
3 Gij zult niet doen naar de werken des Egyptischen lands, waarin gij gewoond hebt, en naar de werken van het land Kanaän, waarhenen Ik u breng, zult gij niet doen, en zult in hunne inzettingen niet wandelen. Ex. 23:24.
4 Mijne rechten zult gij doen, en mijne

inzettingen zult gij houden, om daarin te wandelen: Ik ben de HEERE uw God.

5 Ja, mijne inzettingen en mijne rechten zult gij houden; welke mensch dezelve zal doen, die zal door dezelve leven: Ik ben de HEERE. Neh. 9:29. Ezech. 20:11, 13. Rom. 10:5. Gal. 3:12.

6 Niemand zal tot eenige nabestaande zijns vleesches naderen om de schaamte te ontdekken: Ik ben de HEERE.

7 Gij zult de schaamte uws vaders en de schaamte uwer moeder niet ontdekken: zij is uwe moeder, gij zult hare schaamte niet ontdekken.

8 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws vaders niet ontdekken: het is de schaamte uws vaders. Lev. 20:11. Deut. 22:30.

9 De schaamte uwer zuster, der dochter uws vaders of der dochter uwer moeder, te huis geboren of buiten geboren, hare schaamte zult gij niet ontdekken. Lev. 20:17.

10 De schaamte der dochter uws zoons of der dochter uwer dochter, hare schaamte zult gij niet ontdekken; want zij zijn uwe schaamte.

11 De schaamte van de dochter der huisvrouw uws vaders, die uwen vader geboren is (zij is uwe zuster), hare schaamte zult gij niet ontdekken.

12 Gij zult de schaamte van de zuster uws vaders niet ontdekken: zij is uws vaders nabestaande. Lev. 20:19.

13 Gij zult de schaamte van de zuster uwer moeder niet ontdekken: want zij is uwer moeder nabestaande.

14 Gij zult de schaamte van den broeder uws vaders niet ontdekken, tot zijne huisvrouw zult gij niet naderen: zij is uwe moei. Lev. 20:20.

15 Gij zult de schaamte uwer schoondochter niet ontdekken: zij is uws zoons huisvrouw, gij zult hare schaamte niet ontdekken. Lev. 20:12.

16 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws broeders niet ontdekken: het is de schaamte uws broeders. Lev. 20:21.

17 Gij zult de schaamte eener vrouw en harer dochter niet ontdekken; de dochter haars zoons en de dochter van hare dochter zult gij niet nemen om hare schaamte te ontdekken: zij zijn nabestaanden, het is eene schandelijke daad. Lev. 20:14.

18 Gij zult ook geene vrouw tot hare zuster nemen, om *haar* te benauwen, door hare schaamte nevens haar in haar leven te ontdekken.

19 Ook zult gij tot de vrouw in de afzondering van hare onreinigheid niet naderen om hare schaamte te ontdekken. Lev. 20:18. Ezech. 18:6.

20 En gij zult niet liggen bij uws naasten huisvrouw ter bezading, om met haar onrein te worden. Deut. 22:22. Ezech. 18:6.

21 En van uw zaad zult gij niet geven om voor den Molech door *het vuur* te doen gaan, en den naam uws Gods zult gij niet ontheiligen: Ik ben de HEERE. Lev. 20:2. Deut. 18:10.

22 Bij een manspersoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging: dat is een gruwel. Lev. 20:13.

23 [a] Insgelijks zult gij bij geen beest liggen, om daarmede onrein te worden; [b] eene vrouw zal ook niet staan voor een beest, om daarmede te doen te hebben: het is eene gruwelijke vermenging. a Ex. 22:19. Lev. 20:15. b Lev. 20:16.

24 Verontreinigt u niet met eenige van deze; want de heidenen die Ik van uw aangezicht uitwerp, zijn met alle deze verontreinigd;

25 zoodat het land onrein is, en Ik over hetzelve zijne ongerechtigheid bezoek, en het land zijne inwoners uitspuwt.

26 Maar gij zult mijne inzettingen en mijne rechten onderhouden, en van alle die gruwelen niets doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert; Lev. 20:22, 23.

27 want de lieden dezes lands, die vóór u geweest zijn, hebben alle deze gruwelen gedaan, en het land is onrein geworden.

28 Dat u dat land niet uitspuwe, als gij hetzelve zult verontreinigd hebben, gelijk 't het volk dat vóór u was, uitgespuwd heeft.

29 Want al wie eenige van deze gruwelen doen zal, die zielen die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitgeroeid worden.

30 Daarom zult gij mijn bevel onderhouden, dat gij niets doet van die gruwelijke inzettingen, die vóór u zijn gedaan geweest, en u daarmede niet verontreinigt: Ik ben de HEERE uw God.

HOOFDSTUK 19.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de gansche vergadering der kinderen Israëls en zeg tot hen: Gij zult

heilig zijn, want Ik de HEERE uw God ben heilig. Lev. 11 : 44; 20 : 7. 1 Petr. 1 : 16.
3 [a] Een ieder zal zijne moeder en zijnen vader vreezen, [b] en mijne sabbatten houden: Ik ben de HEERE uw God.
[a] Ex. 20 : 12. Deut. 5 : 16. [b] Ex. 20 : 8; 31 : 13. Deut. 5 : 12.
4 Gij zult u tot de afgoden niet keeren en u geene gegoten goden maken: Ik ben de HEERE uw God. Ex. 34 : 17.
5 En wanneer gij een dankoffer den HEERE offeren zult, naar uw welgevallen zult gij dat offeren.
6 Ten dage uws offerens en des anderen daags zal het gegeten worden; maar wat tot op den derden dag overblijft, zal met vuur verbrand worden; Lev. 7 : 16-18.
7 en zoo het op den derden dag eenigszins gegeten wordt, het is een afgrijselijk ding, het zal niet aangenaam zijn;
8 en zoo wie dat eet, zal zijne ongerechtigheid dragen, omdat hij het heilige des HEEREN ontheiligd heeft: daarom zal die ziel uit hare volken uitgeroeid worden.
9 Als gij ook den oogst uws lands inoogsten zult, zult gij den hoek uws velds niet ganschelijk afoogsten, en wat van uwen oogst op te zamelen is, niet opzamelen; Lev. 23 : 22. Deut. 24 : 19.
10 insgelijks zult gij uwen wijngaard niet nalezen, en de afgevallene beziën van uwen wijngaard niet opzamelen; den arme en den vreemdeling zult gij die overlaten: Ik ben de HEERE uw God.
11 Gij zult niet stelen, en gij zult niet liegen, noch valschelijk handelen een iegelijk tegen zijnen naaste.
Ex. 20 : 15, 16. Deut. 5 : 19, 20.
12 [a] En gij zult niet valschelijk bij mijnen naam zweren; [b] want gij zoudt den naam uws Gods ontheiligen: Ik ben de HEERE. [a] Matth. 5 : 33. [b] Ex. 20 : 7. Deut. 5 : 11.
13 Gij zult uwen naaste niet bedrieglijk verdrukken, noch berooven; des daglooners arbeidsloon zal bij u niet vernachten tot aan den morgen.
Deut. 24 : 14. Jer. 22 : 13. Ezech. 18 . 7. Jac. 5 · 4.
14 Gij zult den doove niet vloeken, en voor het aangezicht des blinden geenen aanstoot zetten; maar gij zult voor uwen God vreezen: Ik ben de HEERE.
15 Gij zult geen onrecht doen in het gericht; gij zult het aangezicht des geringen niet aannemen, noch des grooten aangezicht voortrekken: in gerechtigheid zult gij uwen naaste richten.
Ex. 23 : 3. Deut. 1 : 17.

16 Gij zult niet wandelen *als* een achterklapper onder uwe volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uwen naaste: Ik ben de HEERE.
17 Gij zult uwen broeder in uw hart niet haten; gij zult uwen naaste naarstiglijk berispen en zult de zonde in hem niet verdragen. Matth. 18 : 15. Luk. 17 : 3.
18 [a] Gij zult niet wreken, noch *toorn* behouden tegen de kinderen uws volks; [b] maar gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven: Ik ben de HEERE.
[a] Matth. 5 : 39. Rom. 12 : 19. [b] Matth. 5 : 43; 19 : 19. 22 : 39. Marc. 12 : 31. Luc. 10 : 27. Rom. 13 : 9. Gal. 5 : 14. Jac. 2 : 8.
19 Gij zult mijne inzettingen houden: gij zult geen tweeërlei aard uwer beesten laten te zamen te doen hebben; uwen akker zult gij niet met tweeërlei *zaad* bezaaien en een kleed van tweeërlei stof dooréénvermengd zal aan u niet komen.
Deut. 22 : 9-11.
20 En wanneer een man door bijligging des zaads bij eene vrouw zal gelegen hebben, die eene dienstmaagd is, bij den man versmaad, en geenszins gelost is, en haar geene vrijheid is gegeven, — die zullen gegeeseld worden; zij zullen niet gedood worden, want zij was niet vrijgemaakt.
21 En hij zal zijn schuldoffer den HEERE aan de deur der Tent der samenkomst brengen, eenen ram ten schuldoffer.
22 En de Priester zal met den ram des schuldoffers voor hem over zijne zonde, die hij gezondigd heeft, voor het aangezicht des HEEREN verzoening doen; en hem zal vergeving geschieden van zijne zonde, die hij gezondigd heeft.
23 Als gij ook in dat land gekomen zult zijn, en alle geboomte ter spijze geplant zult hebben, zoo zult gij de voorhuid daarvan, deszelfs vrucht, besnijden; drie jaren zal het u onbesneden zijn, daarvan zal niet gegeten worden;
24 maar in het vierde jaar zal al zijne vrucht een heilig ding zijn, ter lofzegging voor den HEERE:
25 en in het vijfde jaar zult gij deszelfs vrucht eten, om het inkomen van die voor u te vermeerderen: Ik ben de HEERE uw God.
26 [a] Gij zult niets met het bloed eten. [b] Gij zult op geen vogelgeschrei acht geven noch guichelarij plegen.
[a] Gen. 9 : 4. Lev. 3 : 17; 7 : 26; 17 : 14. Deut. 12 : 16, 23; 15 : 23. 1 Sam. 14 : 34. [b] Deut. 18 : 10.

27 Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren, ook zult gij de hoeken uws baards niet verderven.
28 Gij zult om een dood lichaam geen snijding in uw vleesch maken, noch schrift eens ingedrukten teekens in u maken: Ik ben de HEERE. Lev. 21 : 5. Deut. 14 : 1. Jer. 16 : 6.
29 Gij zult uwe dochter niet ontheiligen, haar ter hoererij houdende; opdat het land niet hoereere en het land met schandelijke daden vervuld worde.
30 Gij zult mijne sabbatten houden, en mijn heiligdom zult gij vreezen: Ik ben de HEERE. Lev. 26 : 2.
31 Gij zult u niet keeren tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars; zoekt ze niet, u met hen verontreinigende: Ik ben de HEERE uw God. Lev. 20 : 6. Deut. 18 : 11.
32 Voor het grauwe haar zult gij opstaan, en gij zult het aangezicht des ouden vereeren; en gij zult vreezen voor uwen God: Ik ben de HEERE.
33 En wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeeren zal, gij zult hem niet verdrukken. Ex. 22 : 21; 23 : 9. Deut. 24 : 17.
34 De vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden, gij zult hem liefhebben als uzelven; want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland: Ik ben de HEERE uw God.
35 Gij zult geen onrecht doen in het gericht, met de el, met het gewicht, of met de maat.
36 Gij zult eene rechte waag hebben, rechte weegsteenen, een rechte efa, en een rechten hin: Ik ben de HEERE uw God, die u uit Egypteland uitgevoerd heb. Deut. 25 : 15. Ezech. 45 : 10.
37 Daarom zult gij alle mijne inzettingen en alle mijne rechten onderhouden en zult ze doen: Ik ben de HEERE.

HOOFDSTUK 20

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Gij zult ook tot de kinderen Israëls zeggen: Een ieder uit de kinderen Israëls, of uit de vreemdelingen, die in Israël als vreemdelingen verkeeren, die van zijn zaad den Molech gegeven zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; het volk des lands zal hem met steenen steenigen. Lev. 18 : 21. Deut. 18 : 10.
3 En Ik zal mijn aangezicht tegen dien man zetten, en zal hem uit het midden zijns volks uitroeien; want hij heeft van zijn zaad den Molech gegeven, opdat hij mijn heiligdom ontreinigen en mijnen heiligen naam ontheiligen zoude.
4 En indien het volk des lands zijne oogen eenigszins verbergen zal van dien man als hij van zijn zaad den Molech zal gegeven hebben, dat het hem niet doode,
5 zoo zal Ik mijn aangezicht tegen dien man en tegen zijn huisgezin zetten, en Ik zal hem en al degenen die hem nahoereeren, om den Molech na te hoereeren, uit het midden huns volks uitroeien.
6 Wanneer er eene ziel is die zich tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars zal gekeerd hebben, om die na te hoereeren, zoo zal Ik mijn aangezicht tegen die ziel zetten en zal ze uit het midden haars volks uitroeien. Lev. 19 : 31. Deut. 18 : 11.
7 Daarom heiligt u en weest heilig, want Ik ben de HEERE uw God; Lev. 11 : 44; 19 : 2. 1 Petr. 1 : 16.
8 en onderhoudt mijne inzettingen en doet dezelve: Ik ben de HEERE, die u heilig.
9 Als er iemand is die zijnen vader of zijne moeder zal gevloekt hebben, die zal zekerlijk gedood worden; hij heeft zijnen vader of zijne moeder gevloekt: zijn bloed is op hem. Ex. 21 : 17. Spr. 20 : 20. Matth. 15 : 4. Marc. 7 : 10.
10 Een man ook, die met iemands huisvrouw zal overspel gedaan hebben, dewijl hij met zijns naasten vrouw overspel gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de overspeelster. Deut. 22 : 22. Joh. 8 : 5.
11 En een man, die bij zijns vaders huisvrouw zal gelegen hebben, heeft zijns vaders schaamte ontdekt; zij beiden zullen zekerlijk gedood worden: hun bloed is op hen. Lev. 18 : 8. Deut. 22 : 30.
12 Insgelijks als een man bij zijns zoons vrouw zal gelegen hebben, zij zullen beiden zekerlijk gedood worden; zij hebben eene gruwelijke vermenging gedaan: hun bloed is op hen. Lev. 18 : 15.
13 Wanneer ook een man bij een manspersoon zal gelegen hebben met vrouwelijke bijligging, zij beiden hebben een gruwel gedaan; zij zullen zekerlijk gedood worden: hun bloed is op hen. Lev. 18 : 22.
14 En wanneer een man eene vrouw en hare moeder zal genomen hebben, het is

een schandelijke daad; men zal hem en haar met vuur verbranden, opdat geen schandelijke daad in het midden van u zij. Lev. 18 17.

15 Daartoe als een man bij eenig vee zal gelegen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden, ook zult gijlieden het beest dooden. Ex. 22 19. Lev. 18 23.

16 Alzoo wanneer eene vrouw tot eenig beest genaderd zal zijn om daarmede te doen te hebben, zoo zult gij die vrouw en dat beest dooden; zij zullen zekerlijk gedood worden hun bloed is op hen Lev. 18 23.

17 En als een man zijne zuster, de dochter zijns vaders of de dochter zijner moeder, zal genomen hebben, en hij hare schaamte gezien en zij zijne schaamte zal gezien hebben, het is een schandvlek; daarom zullen zij voor de oogen der kinderen huns volks uitgeroeid worden: hij heeft de schaamte zijner zuster ontdekt, hij zal zijne ongerechtigheid dragen. Lev. 18.9.

18 En als een man bij eene vrouw die hare krankheid heeft, zal gelegen en hare schaamte ontdekt, hare fontein ontbloot, en zij zelve de fontein haars bloeds ontdekt zal hebben, zoo zullen zij beiden uit het midden huns volks uitgeroeid worden. Lev. 18:19.

19 Daartoe zult gij de schaamte van de zuster uwer moeder en van de zuster uws vaders niet ontdekken; dewijl hij zijne nabestaande ontbloot heeft, zullen zij hunne ongerechtigheid dragen. Lev 18 12, 13.

20 Als ook een man bij zijne moei zal gelegen hebben, hij heeft de schaamte zijns ooms ontdekt; zij zullen hunne zonde dragen; zonder kinderen zullen zij sterven. Lev. 18 14.

21 En wanneer een man zijns broeders huisvrouw zal genomen hebben, het is onreinigheid hij heeft de schaamte zijns broeders ontdekt, zij zullen zonder kinderen zijn. Lev. 18 16.

22 Onderhoudt dan alle mijne inzettingen en alle mijne rechten en doet dezelve, opdat u dat land, waarhenen Ik u breng om daarin te wonen, niet uitspuwe, Lev 18 26-30.

23 en wandelt niet in de inzettingen van het volk, hetwelk Ik voor uw aangezicht uitwerp, want alle deze dingen hebben zij gedaan, daarom ben Ik hunner verdrietig geworden,

24 en Ik heb u gezegd Gij zult hun land erfelijk bezitten, en Ik zal u dat geven opdat gij hetzelve erfelijk bezit, een land vloeiende van melk en honig. Ik ben de HEERE uw God, die u van de volken afgezonderd heb Ex 3 8.

25 Daarom zult gij onderscheid maken tusschen reine en onreine beesten, en tusschen het onrein en het rein gevogelte, en gij zult uwe zielen niet verfoeilijk maken aan de beesten en aan het gevogelte en aan al wat op den aardbodem kruipt, hetwelk Ik voor u afgezonderd heb opdat gij het onrein houdt; Lev 11 47.

26 en gij zult Mij heilig zijn, want Ik de HEERE ben heilig, en Ik heb u van de volkeren afgezonderd, opdat gij mijn zoudt zijn.

27 Als nu een man of vrouw in zich eenen waarzeggenden geest zal hebben, of een duivelskunstenaar zal zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden; men zal hen met steenen steenigen. hun bloed is op hen. Deut. 18 10, 11.

HOOFDSTUK 21

DAARNA zeide de HEERE tot Mozes: Spreek tot de Priesteren, de zonen Aärons, en zeg tot hen. Over eenen doode zal *een Priester* zich niet verontreinigen onder zijne volken, Ezech 44 25.

2 behalve over zijnen bloedvriend, die hem ten naaste bestaat, over zijne moeder, en over zijnen vader, en over zijnen zoon, en over zijne dochter, en over zijnen broeder,

3 en over zijne zuster, die maagd is, hem nabestaande, die nog geenen man toebehoord heeft: over die zal hij zich verontreinigen.

4 Hij zal zich niet verontreinigen *over* eenen overste onder zijne volken, om zich te ontheiligen.

5 Zij zullen op hun hoofd geene kaalheid maken, en zullen den hoek huns baards niet afscheren, en in hun vleesch zullen zij geene sneden snijden. Lev 19 28. Deut. 14 1. Jer 16 6.

6 Zij zullen hunnen God heilig zijn, en den naam huns Gods zullen zij niet ontheiligen, want zij offeren de vuurofferen des HEEREN, de spijs huns Gods; daarom zullen zij heilig zijn.

7 Zij zullen geene vrouw nemen die eene hoer of ontheiligde is, noch eene vrouw nemen die van haren man verstooten is want hij is heilig zijnen God

8 Daarom zult gij hem heiligen, omdat hij de spijs uws Gods offert, hij zal u

heilig zijn, want Ik ben heilig: Ik ben de HEERE, die u heilig.

9 Als nu de dochter van eenigen Priester zal beginnen te hoereeren, zij ontheiligt haren vader: met vuur zal zij verbrand worden.

10 En hij die de Hoogepriester onder zijne broederen is, op wiens. hoofd de zalfolie gegoten is, en wiens hand men gevuld heeft om die kleederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet ontblooten noch zijne kleederen scheuren. Lev. 10:6, 7.

11 Hij zal ook bij geen doode lichamen komen: *zelfs* over zijnen vader en over zijne moeder zal hij zich niet verontreinigen.

12 En uit het heiligdom zal hij niet uitgaan, dat hij het heiligdom zijns Gods niet ontheilige; want de kroon der zalfolie zijns Gods is op hem: Ik ben de HEERE.

13 Hij zal ook eene vrouw in haren maagdom nemen Ezech. 44:22.

14 Eene weduwe, of verstootene, of ontheiligde hoer, dezulken zal hij niet nemen; maar eene maagd uit zijne volken zal hij tot eene vrouw nemen;

15 en hij zal zijn zaad onder zijne volken niet ontheiligen, want Ik ben de HEERE, die hem heilig.

16 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

17 Spreek tot Aäron, zeggende: Niemand uit uwen zade naar hunne geslachten, in denwelke een gebrek zal zijn, zal naderen om de spijs zijns Gods te offeren.

18 Want geen man in denwelke een gebrek zal zijn, zal naderen; hij zij een blind man, of kreupel, of te kort of te lang in leden;

19 of een man in denwelke eene breuk des voets of eene breuk der hand zal zijn;

20 of die bultachtig, of dwergachtig zal zijn, of een vel op zijn oog zal hebben, of droge schurftheid, of etterige schurftheid, of die gebroken zal zijn aan zijn gemacht.

21 Geen man uit den zade Aärons des Priesters, in denwelke een gebrek is, zal toetreden om de vuurofferen des HEEREN te offeren; een gebrek is in hem, hij zal niet toetreden om de spijs zijns Gods te offeren.

22 De spijs zijns Gods, van de allerheiligste dingen en van de heilige dingen, zal hij mogen eten;

23 doch tot den voorhang zal hij niet komen en tot het altaar niet toetreden, omdat een gebrek in hem is; opdat hij mijne heiligdommen niet ontheilige, want Ik ben de HEERE, die hen heilig.

24 En Mozes sprak *zulks* tot Aäron en tot zijne zonen en tot alle de kinderen Israëls.

HOOFDSTUK 22.

DAARNA sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen, dat zij zich van de heilige dingen der kinderen Israëls, die zij Mij heiligen, afzonderen, opdat zij den naam mijner heiligheid niet ontheiligen: Ik ben de HEERE.

3 Zeg tot hen: Alle man onder uwe geslachten, die uit uwen ganschen zade tot de heilige dingen, die de kinderen Israëls den HEERE heiligen, naderen zal als zijne onreinigheid op hem is, die mensch zal van voor mijn aangezicht uitgeroeid worden: Ik ben de HEERE.

4 Niemand van den zade Aärons die melaatsch is of een vloed heeft, zal van die heilige dingen eten, totdat hij rein is; mitsgaders die iets aanroert dat onrein is van een dood lichaam, of iemand wien het zaad der bijligging ontgaat;

5 of zoo wie aangeroerd zal hebben eenig kruipend gedierte, waarvan hij onrein is, of eenen mensch waarvan hij onrein is, naar al zijne onreinigheid;

6 de mensch die dat aangeroerd zal hebben, die zal onrein zijn tot aan den avond, en hij zal van die heilige dingen niet eten, maar zal zijn vleesch met water baden.

7 Als de zon zal ondergegaan zijn, dan zal hij rein zijn; en daarna zal hij van die heilige dingen eten, want dat is zijne spijs.

8 Het doode aas en het verscheurde zal hij niet eten, om daarmede onrein te worden: Ik ben de HEERE.

Ex. 22:31. Deut. 14:21. Ezech. 44:31.

9 Zij zullen dan mijn bevel onderhouden, opdat zij geene zonde daarover dragen en daarin sterven, als zij die ontheiligd zouden hebben: Ik ben de HEERE, die hen heilig.

10 Ook zal geen vreemde het heilige eten; een bijwoner des Priesters en een daglooner zullen het heilige niet eten.

11 Wanneer dan nog de Priester eene ziel met zijn geld zal gekocht hebben, die zal daarvan eten, en de ingeborene van zijn huis: die zullen van zijne spijs eten.

12 Maar als des Priesters dochter eenen vreemden man zal toebehooren, zij zal van het hefoffer der heilige dingen niet eten.

13 Doch als des Priesters dochter eene
weduwe of verstootene zal zijn, en geen
zaad hebben, en tot haars vaders huis, als
in hare jonkheid, zal wedergekeerd zijn,
zoo zal zij van de spijs haars vaders eten;
maar geen vreemde zal daarvan eten.
14 En wanneer iemand het heilige door
dwaling zal gegeten hebben, zoo zal hij des-
zelfs vijfde deel daaraan toevoegen, en zal het
den Priester met het heilige wedergeven:
15 zoo zullen zij niet ontheiligen de
heilige dingen der kinderen Israëls, die
zij den HEERE zullen geheven hebben,
16 en hen doen dragen de ongerech-
tigheid der schuld, als zij hunne heilige
dingen zouden eten; want Ik ben de
HEERE, die hen heilig.
17 Voorts sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
18 Spreek tot Aäron en tot zijne zonen
en tot alle de kinderen Israëls, en zeg
tot hen: Zoo wie uit den huize Israëls
en uit de vreemdelingen in Israël is, die
zijne offerande zal offeren naar alle hunne
geloften, en naar alle hunne vrijwillige
offeren, die zij den HEERE ten brandoffer
zullen offeren:
19 het zal naar uw welgevallen zijn, een
volkomen mannetje, van de runderen, van
de lammeren, of van de geiten.
20 Gij zult niet offeren iets waarin een
gebrek is, want het zoude niet aange-
naam zijn voor u. Deut. 15:21; 17:1.
21 En als iemand een dankoffer den
HEERE zal offeren, uitzonderende van de
runderen of van de schapen eene gelofte
of vrijwillig offer, het zal volkomen zijn
opdat het aangenaam zij: geen gebrek
zal daarin zijn.
22 Het blinde, of gebrokene, of ver-
lamde, of wrattige, of droge schurftheid
of etterige schurftheid hebbende, deze
zult gij den HEERE niet offeren, en daar-
van zult gij den HEERE geen vuuroffer
op het altaar geven.
23 Doch een os of klein vee, te lang of
te verkrompen in leden, die zult gij tot
een vrijwillig offer bereiden; doch tot eene
gelofte zoude het niet aangenaam zijn.
24 Het gedrukte, of gestootene, of ge-
scheurde, of gesnedene, zult gij den HEERE
niet offeren: dat zult gij in uw land niet
doen.
25 Gij zult ook uit de hand des vreem-
den van alle deze dingen uwen God geen
spijs offeren; want hunne verdorvenheid
is in hen, in dezelve is gebrek, zij zou-
den niet aangenaam zijn voor u.
26 Wijders sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
27 Wanneer een os of lam of geit zal
geboren zijn, zoo zal die zeven dagen
onder zijne moeder zijn; daarna, van den
achtsten dag en daarover, zal hij aange-
naam zijn tot offerande des vuuroffers
den HEERE. Ex. 22:30.
28 Gij zult ook een os of klein vee,
hem en zijn jong, op éénen dag niet
slachten.
29 En als gij een lofoffer den HEERE
zult slachten, naar uwen wil zult gij het
slachten. Lev. 7:15.
30 Het zal op denzelfden dag gegeten
worden: gij zult daarvan niet overlaten
tot op den morgen: Ik ben de HEERE.
31 Daarom zult gij mijne geboden hou-
den en dezelve doen: Ik ben de HEERE;
32 en gij zult mijnen heiligen naam niet
ontheiligen, opdat Ik in het midden der
kinderen Israëls geheiligd worde: Ik ben
de HEERE, die u heilig,
33 die u uit Egypteland uitgevoerd heb,
opdat Ik u tot een God zij: Ik ben de
HEERE.

HOOFDSTUK 23.

DAARNA sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg
tot hen: De gezette hoogtijden des HEE-
REN, dewelke gijlieden uitroepen zult, zul-
len heilige samenroepingen zijn; deze zijn
mijne gezette hoogtijden.
3 Zes dagen zal men het werk doen,
maar op den zevenden dag is de sabbat
der rust, eene heilige samenroeping: geen
werk zult gij doen, het is des HEEREN
sabbat, in alle uwe woningen. Ex. 20:9,10;
23:12; 31:15; 34:21; 35:2. Deut. 5:13, 14.
4 Deze zijn de gezette hoogtijden des
HEEREN, de heilige samenroepingen, de-
welke gij uitroepen zult op hunnen ge-
zetten tijd.
5 In de eerste maand, op den veertienden
der maand, tusschen twee avonden, is
des HEEREN Pascha.
Ex. 12:6. Num. 9:3; 28:16. Ezech. 45:21.
6 En op den vijftienden dag dezer maand
is het feest van de ongezuurde *brooden*
des HEEREN: zeven dagen zult gij onge-
zuurde *brooden* eten.
7 Op den eersten dag zult gij eene hei-

lige samenroeping hebben: geen dienstwerk zult gij doen. Ex.12:16. Num. 28:18, 25.
8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; op den zevenden dag zal eene heilige samenroeping wezen: geen dienstwerk zult gij doen.
9 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
10 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijnen oogst zult inoogsten, dan zult gij eene garf van de eerstelingen uws oogstes tot den Priester brengen;
11 en hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de Priester die bewegen.
12 Gij zult ook op den dag als gij die garf bewegen zult, bereiden een volkomen lam dat éénjarig is, ten brandoffer den HEERE;
13 en zijn spijsoffer twee tienden meelbloem met olie gemengd, ten vuuroffer, den HEERE ten liefelijken reuk; en zijn drankoffer van wijn, het vierde deel van een hin.
14 En gij zult geen brood, noch geroost koren, noch groene aren eten, tot op dien dag dat gij de offerande uws Gods zult gebracht hebben: het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in alle uwe woningen.
15 Daarna zult gij u tellen van des anderen daags na den sabbat, van den dag dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben: het zullen zeven volkomen sabbatten zijn; Deut. 16:9.
16 tot des anderen daags na den zevenden sabbat zult gij vijftig dagen tellen: dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren. Num. 28:26.
17 Gijlieden zult uit uwe woningen twee beweegbrooden brengen, zij zullen van twee tienden meelbloem zijn, gedeesemd zullen zij gebakken worden: het zijn de eerstelingen den HEERE. Lev. 2:12.
18 Gij zult ook met het brood zeven volkomen éénjarige lammeren, en éénen var, het jong eens runds, en twee rammen offeren: zij zullen den HEERE een brandoffer zijn, met hun spijsoffer en hunne drankofferen, een vuuroffer *ten* liefelijken reuke den HEERE.
19 Ook zult gij éénen geitenbok ten zondoffer, en twee éénjarige lammeren ten dankoffer bereiden.
20 Dan zal de Priester dezelve met het brood der eerstelingen, *ten* beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, met de twee lammeren bewegen; zij zullen den HEERE een heilig ding zijn, voor den Priester.
21 En gij zult op dienzelfden dag uitroepen, *dat* gij eene heilige samenroeping zult hebben; geen dienstwerk zult gij doen: het is eene eeuwige inzetting in alle uwe woningen voor uwe geslachten.
22 Als gij nu den oogst uws lands zult inoogsten, zult gij, in uw inoogsten, den hoek des velds niet ganschelijk afmaaien, en de opzameling van uwen oogst niet opzamelen; voór den arme en voor den vreemdeling zult gij ze laten: Ik ben de HEERE uw Gód. Lev. 19:9. Deut. 24:19.
23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
24 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: In de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij eene rust hebben, eene gedachtenis des geklanks, eene heilige samenroeping: Num. 29:1.
25 geen dienstwerk zult gij doen, maar gij zult den HEERE vuuroffer offeren.
26 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
27 Doch op den tienden dezer zevende maand zal de verzoendag zijn, eene heilige samenroeping zult gij hebben; dan zult gij uwe zielen verootmoedigen, en zult den HEERE een vuuroffer offeren. Lev. 16:29; 25:9. Num. 29:7.
28 En op dien dag zult gij geen werk doen; want het is de verzoendag, om over u verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.
29 Want alle ziel, dewelke op dien dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uitgeroeid worden uit hare volkeren.
30 Ook alle ziel, die eenig werk op dien dag gedaan zal hebben, die ziel zal Ik uit het midden haars volks verderven.
31 Gij zult geen werk doen: het is eene eeuwige inzetting voor uwe geslachten, in alle uwe woningen.
32 Het zal u een sabbat der rust zijn, dan zult gij uwe zielen verootmoedigen: op den negenden der maand, in den avond, van den avond tot den avond, zult gij uwen sabbat rusten. Lev. 16:31.
33 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
34 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Op den vijftienden dag dezer ze-

vende maand zal het feest der loofhutten
zeven dagen den HEERE zijn.
Num. 29 : 12. Deut. 16 : 13. Ezech. 45 : 25.
35 Op den eersten dag zal eene heilige
samenroeping zijn; geen dienstwerk zult
gij doen.
36 Zeven dagen zult gij den HEERE
vuuroffer offeren; op den achtsten dag
zult gij eene heilige samenroeping hebben,
en zult den HEERE vuuroffer offeren:
het is een verbodsdag, gij zult geen
dienstwerk doen. Num. 29 : 35.
37 Dit zijn de gezette hoogtijden des
HEEREN, dewelke gij zult uitroepen *tot*
heilige samenroepingen, om den HEERE
vuuroffer, brandoffer en spijsoffer, slachtoffer
en drankoffers, elk dagelijks op
zijnen dag, te offeren;
38 behalve de sabbatten des HEEREN, en
behalve uwe gaven en behalve alle uwe
geloften en behalve alle uwe vrijwillige
offeren, dewelke gij den HEERE geven zult.
39 Doch op den vijftienden dag der zevende
maand, als gij het inkomen des
lands zult ingegaderd hebben, zult gij des
HEEREN feest zeven dagen vieren; op den
eersten dag zal er rust zijn, en op den
achtsten dag zal er rust zijn.
40 En op den eersten dag zult gij u
nemen takken van schoon geboomte, palmtakken,
en meien van dichte boomen, met
beekwilgen, en zult voor het aangezicht
des HEEREN uws Gods zeven dagen
vroolijk zijn.
41 En gij zult dat feest den HEERE zeven
dagen in het jaar vieren; het is eene
eeuwige inzetting voor uwe geslachten;
in de zevende maand zult gij dat vieren.
42 Zeven dagen zult gij in de loofhutten
wonen; alle inboorlingen in Israël
zullen in loofhutten wonen;
43 opdat uwe geslachten weten dat Ik
de kinderen Israëls in loofhutten heb doen
wonen, als Ik hen uit Egypteland uitgevoerd
heb: Ik ben de HEERE uw God.
44 Alzoo heeft Mozes de gezette hoogtijden
des HEEREN tot de kinderen Israëls
uitgesproken.

HOOFDSTUK 24.

EN de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls, dat zij
tot u brengen zuivere gestooten olijfolie
voor den luchter, om de lampen geduriglijk
aan te steken. Ex. 27 : 20.
3 Aäron zal die voor het aangezicht des
HEEREN geduriglijk toerichten, van den
avond tot den morgen, buiten den voorhang
van de getuigenis, in de Tent der
samenkomst; het is eene eeuwige inzetting
voor uwe geslachten.
4 Hij zal op den louteren kandelaar die
lampen voor het aangezicht des HEEREN
geduriglijk toerichten.
5 Gij zult ook meelbloem nemen, en
twaalf koeken daarvan bakken; van twee
tienden zal één koek zijn.
6 En gij zult ze in twee rijen leggen,
zes in een rij, op de reine tafel, voor het
aangezicht des HEEREN.
7 En op elke rij zult gij zuiveren wierook
leggen, welke bij het brood ten gedenkoffer
zal zijn: het is een vuuroffer den HEERE.
8 Op elken sabbatdag geduriglijk zal men
dat voor het aangezicht des HEEREN toerichten,
vanwege de kinderen Israëls, ten
eeuwigen verbonde.
9 En het zal voor Aäron en zijne zonen
zijn, die dat in de heilige plaats zullen
eten; want het is hem eene heiligheid
der heiligheden uit de vuurofferen des
HEEREN, eene eeuwige inzetting.
Matth. 12 : 4. Marc. 2 : 26. Luc. 6 : 4.
10 En de zoon eener Israëlietische vrouw
ging uit, die in het midden der kinderen
Israëls de zoon eens Egyptischen mans
was; en de zoon dezer Israëlietische en
een Israëlietisch man twistten in het leger.
11 Toen lasterde de zoon der Israëlietische
vrouw uitdrukkelijk den NAAM en vloekte;
daarom brachten zij hem tot Mozes: de
naam nu zijner moeder was Selomith, de
dochter van Dibri, van den stam Dan.
12 En zij legden hem in de gevangenis,
opdat hun naar den mond des HEEREN
verklaring geschieden zoude. Num. 15 : 34.
13 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
14 Breng den vloeker uit tot buiten het
leger; en allen die het gehoord hebben,
zullen hunne handen op zijn hoofd leggen;
daarna zal hem de geheele vergadering
steenigen.
15 En tot de kinderen Israëls zult gij
spreken, zeggende: Een ieder als hij zijnen
God gevloekt zal hebben, zoo zal hij
zijne zonde dragen;
16 en die den naam des HEEREN gelasterd
zal hebben, zal zekerlijk gedood
worden, de gansche vergadering zal hem
zekerlijk steenigen; alzóó zal de vreemdeling
zijn gelijk de inboorling: als hij

den NAAM zal gelasterd hebben, hij zal
gedood worden. Matth. 26 : 65. Marc. 14 : 64.
17 En als iemand eenige ziel des men-
schen zal verslagen hebben, hij zal zeker-
lijk gedood worden. vs. 21. Gen. 9 : 5. Ex. 21 : 12.
18 Maar die de ziel van een stuk vee
zal verslagen hebben, hij zal 't weder-
geven, ziel voor ziel.
19 Als ook iemand aan zijnen naaste
een gebrek zal aangebracht hebben, — ge-
lijk hij gedaan heeft zóó zal ook aan
hem gedaan worden:
20 breuk voor breuk, oog voor oog,
tand voor tand; gelijk als hij een gebrek
eenen mensch zal aangebracht hebben,
zóó zal ook hem aangebracht worden.
Ex. 21 : 24. Deut. 19 : 21. Matth. 5 : 38.
21 Die dan een stuk vee verslaat, die
zal het wedergeven; maar die een mensch
verslaat, die zal gedood worden. vs. 17.
22 Eénerlei recht zult gij hebben, zóó
zal de vreemdeling zijn als de inboorling;
want Ik ben de HEERE uw God.
23 En Mozes zeide tot de kinderen Israëls,
dat zij den vloeker tot buiten het leger
uitbrengen en hem met steenen steenigen
zouden; en de kinderen Israëls deden, ge-
lijk als de HEERE Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 25.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes
aan den berg Sinaï, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg
tot hen: Wanneer gij zult gekomen zijn
in het land dat Ik u geef, dan zal dat land
rusten, een sabbat den HEERE. Lev. 26 : 34.
3 Zes jaren zult gij uwen akker be-
zaaien, en zes jaren uwen wijngaard be-
snoeien, en de inkomst daarvan inzamelen;
Ex. 23 : 10, 11.
4 doch in het zevende jaar zal voor het
land een sabbat der rust zijn, een sabbat
den HEERE; uwen akker zult gij niet be-
zaaien en uwen wijngaard niet besnoeien.
5 Wat vanzelf van uwen oogst zal ge-
wassen zijn, zult gij niet inoogsten, en de
druiven uwer afzondering zult gij niet
afsnijden; het zal een jaar der rust voor
het land zijn.
6 En de *inkomst van den* sabbat des
lands zal voor u tot spijze zijn, voor u,
en voor uwen knecht, en voor uwe dienst-
maagd, en voor uwen daglooner, en voor
uwen bijwoner, die bij u als vreemde-
lingen verkeeren;
7 mitsgaders voor uw vee, en voor het
gedierte dat in uw land is, zal al de
inkomst daarvan tot spijze zijn.
8 Gij zult u ook tellen zeven jaarweken,
zevenmaal zeven jaren, zoodat de dagen
der zeven jaarweken u negen en veertig
jaar zullen zijn.
9 Daarna zult gij in de zevende maand,
op den tienden der maand, de bazuin des
geklanks doen doorgaan; op den verzoen-
dag zult gij de bazuin doen doorgaan in
uw gansche land; Lev. 23 : 27.
10 en gij zult dat vijftigste jaar heili-
gen, en vrijheid uitroepen in den lande
voor alle zijne inwoners; het zal u een
jubeljaar zijn, en gij zult wederkeeren
een ieder tot zijne bezitting en zult we-
derkeeren een ieder tot zijn geslacht.
11 Dit jubeljaar zal u het vijftigste jaar
zijn; gij zult niet zaaien, noch inoogsten
wat vanzelf daarin zal gewassen zijn, noch
ook *de druiven* der afzonderingen in het-
zelve afsnijden;
12 want dat is het jubeljaar, het zal u
heilig zijn; gij zult uit het veld de in-
komst daarvan eten.
13 Op dat jubeljaar zult gij wederkeeren
ieder tot zijne bezitting.
14 Daarom, wanneer gij aan uwen naaste
wat veilbaars verkoopen, of uit de hand
uws naasten koopen zult, dat niemand
de één den ander verdrukke.
15 Naar het getal der jaren van het ju-
beljaar af zult gij van uwen naaste koo-
pen, en naar het getal van de jaren der
inkomsten zal hij het aan u verkoopen.
16 Naar de veelheid der jaren zult gij
zijnen koop vermeerderen, en naar de
weinigheid der jaren zult gij zijnen koop
verminderen; want hij verkoopt aan u het
getal der inkomsten.
17 Dat dan niemand zijnen naaste ver-
drukke, maar vreest voor uwen God;
want Ik ben de HEERE uw God.
18 En doet mijne inzettingen, en houdt
mijne rechten en doet dezelve: zoo zult
gij zeker wonen in het land;
19 en het land zal zijne vrucht geven,
en gij zult eten tot verzadiging toe; en
gij zult zeker daarin wonen.
20 En als gij zoudt zeggen: Wat zullen
wij eten in het zevende jaar? zie, wij
zullen niet zaaien en onze inkomst niet
inzamelen:
21 zoo zal Ik mijnen zegen gebieden
over u in het zesde jaar: dat het de in-
komst voor drie jaren zal voortbrengen.

22 Het achtste jaar nu zult gij zaaien,
en zult van de oude inkomst eten tot het
negende jaar toe; totdat zijne inkomst
ingekomen is, zult gij het oude eten.
23 Het land ook zal niet voor altoos
verkocht worden; want het land is mijn,
dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij
Mij zijt.
24 Daarom zult gij, in het gansche land
uwer bezitting, lossing voor het land toe-
laten.
25 Wanneer uw broeder zal verarmd
zijn, en iets van zijne bezitting verkocht
zal hebben, zoo zal zijn losser, die hem
nabestaande is, komen, en zal het ver-
kochte zijns broeders lossen.
26 En wanneer iemand geen losser zal
hebben, maar zijne hand bekomen en hij
gevonden zal hebben zooveel genoeg is
tot zijne lossing,
27 dan zal hij de jaren zijner verkooping
rekenen, en het overschot zal hij den man
wien hij het verkocht had, weder uitkeeren,
en zal weder tot zijne bezitting komen.
28 Maar indien zijne hand niet gevon-
den heeft wat genoeg is om aan hem
weder uit te keeren, zoo zal zijn ver-
kochte goed in de hand van deszelfs koo-
per zijn tot het jubeljaar toe; maar in
het jubeljaar zal het uitgaan, en hij zal
tot zijne bezitting wederkeeren.
29 Insgelijks wanneer iemand een woon-
huis *in* een bemuurde stad zal verkocht
hebben, zoo zal zijne lossing zijn totdat
het jaar zijner verkooping volkomen zal
zijn: in een vol jaar zal zijne lossing wezen.
30 Maar is het dat het niet gelost wordt
tegen dat hem het geheele jaar zal ver-
vuld zijn, zoo zal dat huis, hetwelk in
die stad is die een muur heeft, voor
altoos blijven aan hem die dat gekocht
heeft, onder zijne geslachten; het zal in
het jubeljaar niet uitgaan.
31 Doch de huizen der dorpen die rond-
om geen muur hebben, zullen als het
veld des lands gerekend worden: daar-
voor zal lossing zijn, en zij zullen in het
jubeljaar uitgaan.
32 Aangaande de steden der Levieten,
en de huizen der steden hunner bezitting,
de Levieten zullen eene eeuwige lossing
hebben.
33 En als men onder de Levieten lossing
zal gedaan hebben, zoo zal de koop des
huizes en der stad zijner bezitting in het
jubeljaar uitgaan; want de huizen van
de steden der Levieten zijn hunne bezit-
ting in het midden der kinderen Israëls.
34 Doch het veld van de voorstad hunner
steden zal niet verkocht worden, want het
is eene eeuwige bezitting voor hen.
35 En als uw broeder zal verarmd zijn,
en zijne hand bij u wankelen zal, zoo zult
gij hem vasthouden, *zelfs* eenen vreemde-
ling en bijwoner, opdat hij bij u leve.
36 Gij zult geen woeker noch overwinst
van hem nemen; maar gij zult vreezen
voor uwen God, opdat uw broeder bij u
leve. Ex.22:25. Deut.23:19,20. Ps.15:5. Ezech.18:8.
37 Uw geld zult gij hem niet op woe-
ker geven, en gij zult uwe spijs niet op
overwinst geven:
38 Ik ben de HEERE uw God, die u uit
Egypteland gevoerd heb om u het land
Kanaän te geven, opdat Ik u tot een God zij.
39 Desgelijks wanneer uw broeder bij
u zal verarmd zijn, en zich aan u ver-
kocht zal hebben, gij zult hem niet doen
dienen den dienst van een slaaf;
40 als een daglooner, als een bijwoner
zal hij bij u zijn, tot het jubeljaar zal
hij bij u dienen.
41 Dan zal hij van u uitgaan, hij en
zijne kinderen met hem, en hij zal tot
zijn geslacht wederkeeren en tot de be-
zitting zijner vaderen wederkeeren.
42 Want zij zijn mijne dienstknechten,
die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb:
zij zullen niet verkocht worden gelijk men
een slaaf verkoopt.
43 Gij zult geen heerschappij over hem
hebben met wreedheid, maar gij zult
vreezen voor uwen God.
44 Aangaande uwen slaaf of uwe slavin,
die gij zult hebben, die zullen van de
volkeren zijn, die rondom u zijn; van
die zult gij een slaaf of slavin koopen.
45 Gij zult ze ook koopen van de kin-
deren der bijwoners, die bij u als vreem-
delingen verkeeren, uit hen en uit hunne
geslachten, die bij u zullen zijn, die zij
in uw land zullen gewonnen hebben; en
zij zullen u tot eene bezitting zijn.
46 En gij zult u tot bezitters over hen
stellen voor uwe kinderen na u, opdat zij
de bezitting erven: gij zult ze in eeuwig-
heid doen dienen; maar over uwe broe-
ders, de kinderen Israëls, een iegelijk
over zijnen broeder, gij zult over hem
geen heerschappij hebben met wreedheid.
47 En wanneer de hand eens vreemde-
lings en bijwoners, die bij u is, *wat* be-

komen zal hebben, en uw broeder die bij
hem is, verarmd zal zijn, dat hij zich aan
den vreemdeling, den bijwoner die bij u
is, of aan den stam van het geslacht des
vreemdelings zal verkocht hebben:
48 nadat hij zich zal verkocht hebben,
zal er lossing voor hem zijn; een van
zijne broeders zal hem lossen;
49 of zijn oom, of de zoon zijns ooms
zal hem lossen, of die uit de naasten
zijns vleesches van zijn geslacht is, zal
hem lossen; of heeft zijne hand wat be-
komen, dat hij zich zelven losse.
50 En hij zal met zijnen kooper rekenen
van dat jaar af dat hij zich aan hem ver-
kocht heeft tot het jubeljaar toe; alzoo
dat het geld zijner verkooping zal zijn
naar het getal der jaren, naar de dagen
eens dagglooners zal het met hem zijn.
51 Indien er nog vele van die jaren zijn,
naar die zal hij tot zijne lossing van het
geld, waarvoor hij gekocht is, wedergeven.
52 En indien er nog weinige van die
jaren overgebleven zijn tot aan het jubel-
jaar, zoo zal hij met hem rekenen: naar
zijne jaren zal hij zijne lossing wedergeven.
53 Als een dagglooner zal hij van jaar
tot jaar bij hem zijn; men zal over hem
geen heerschappij hebben met wreedheid
voor uwe oogen.
54 En is 't dat hij hierdoor niet gelost
wordt, zoo zal hij in het jubeljaar uit-
gaan, hij en zijne kinderen met hem.
55 Want de kinderen Israëls zijn Mij
tot dienstknechten, mijne dienstknechten
zijn ze, die Ik uit Egypteland uitgevoerd
heb: Ik ben de Heere uw God.

HOOFDSTUK 26.

GIJ zult ulieden geene afgoden maken,
noch gesneden beeld noch opgericht
beeld zult gij u stellen, noch gebeelden
steen in uw land zetten, om u daarvoor
te buigen; want Ik ben de Heere uw
God. Ex. 20:4. Deut. 5:8; 16:22.
2 Mijne sabbatten zult gij houden en
mijn heiligdom zult gij vreezen: Ik ben
de Heere. Lev. 19:30.
3 Indien gij in mijne inzettingen wan-
delen, en mijne geboden houden en die
doen zult, Deut. 28:1.
4 zoo zal Ik uwe regens geven op hun-
nen tijd; en het land zal zijne inkomst
geven, en het geboomte des velds zal zijne
vrucht geven; Ezech. 34:27.
5 en de dorschtijd zal u reiken tot den
wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken tot
den zaaitijd; en gij zult uw brood eten
tot verzadiging toe, en zult zéker in uw
land wonen.
6 Ook zal Ik vrede geven in den lande,
dat gij zult te slapen liggen en er niemand
zij die verschrikke; en Ik zal het boos ge-
dierte uit het land doen ophouden, en het
zwaard zal door uw land niet doorgaan.
7 En gij zult uwe vijanden vervolgen,
en zij zullen voor uw aangezicht door het
zwaard vallen.
8 Vijf uit u zullen honderd vervolgen,
en honderd uit u zullen tien duizend vervol-
gen; en uwe vijanden zullen voor uw aan-
gezicht door het zwaard vallen. Jes. 30:17.
9 En Ik zal Mij tot u wenden, en zal u
vruchtbaar máken en u vermenigvuldigen;
en mijn verbond zal Ik met u bevestigen.
10 En gij zult het oude dat verouderd
is, eten, en het oude zult gij vanwege het
nieuwe uitbrengen.
11 En Ik zal mijnen Tabernakel in het
midden van u zetten, en mijne ziel zal
van u niet walgen,
12 [a]en Ik zal in het midden van u wande-
len, [b]en zal u tot een God zijn en gij zult
Mij tot een volk zijn: a Ex. 29:45. Deut. 23:14.
b Jer. 24:7; 30:22; 31:1, 33; 32:38. Ezech. 11:20;
37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
13 Ik ben de Heere uw God, die u uit
der Egyptenaren land uitgevoerd heb, op-
dat gij hunne slaven niet zoudt zijn, en
Ik heb de disselboomen uws juks verbro-
ken en heb u doen rechtop gaan.
14 Maar indien gij Mij niet zult hooren,
en alle deze geboden niet zult doen;
Deut. 28:15.
15 en zoo gij mijne inzettingen smade-
lijk zult verwerpen, en zoo uwe ziel van
mijne rechten zal walgen, dat gij niet
doet alle mijne geboden, om mijn verbond
te vernietigen, —
16 dit zal Ik u ook doen, dat Ik over
u stellen zal verschrikking, tering en
koorts, die de oogen verteren en de ziel
pijnigen; gij zult ook uw zaad te vergeefs
zaaien, en uwe vijanden zullen dat op-
eten. Deut. 28:22, 33. Jer. 5:17.
17 Daartoe zal Ik mijn aangezicht tegen
ulieden zetten, dat gij geslagen zult wor-
den voor het aangezicht uwer vijanden;
en uwe haters zullen over u heerschappij
hebben, en gij zult vlieden als u niemand
vervolgt.
18 En zoo gij Mij tot deze dingen toe

nòg niet hooren zult, Ik zal nog daar toedoen, om u zevenvoudig over uwe zonden te tuchtigen.
19 Want Ik zal de hoovaardigheid uwer kracht verbreken, en zal uwen hemel als ijzer maken en uwe aarde als koper; Deut. 28:23.
20 en uwe macht zal ijdellijk verdaan worden; en uw land zal zijne inkomst niet geven, en het geboomte des lands zal zijne vrucht niet geven.
21 En zoo gij met Mij *in* tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen hooren, zoo zal Ik over u, naar uwe zonden, zevenvoudig slagen toevoegen;
22 want Ik zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u berooven en uw vee uitroeien en u verminderen zal, en uwe wegen zullen woest worden.
23 Indien gij door deze dingen Mij nòg niet getuchtigd zult zijn, maar met Mij *in* tegenheid zult wandelen,
24 zoo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uwe zonden slaan.
25 Want Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wrake des verbonds wreken zal, zoodat gij in uwe steden vergaderd zult worden; dan zal Ik de pest in het midden van u zenden, en gij zult in de hand des vijands overgegeven worden.
26 Als Ik u den staf des broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in éénen oven bakken, en zullen uw brood bij het gewicht wedergeven; en gij zult eten, maar niet verzadigd worden. Ezech. 4:16.
27 Als gij ook hierom Mij niet hooren zult, maar met Mij wandelen zult in tegenheid,
28 zoo zal Ik ook met u in heetgrimmige tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uwe zonden tuchtigen.
29 Want gij zult het vleesch uwer zonen eten, en het vleesch uwer dochteren zult gij eten. Deut. 28:53. Jer. 19:9. Klaagl. 2:20; 4:10.
30 En Ik zal uwe hoogten verderven en uwe zonnebeelden uitroeien, en zal uwe doode lichamen op de doode lichamen uwer drekgoden werpen; en mijne ziel zal van u walgen. Ezech. 6:3, 4.
31 En Ik zal uwe steden eene woestijn maken en uwe heiligdommen verwoesten; en Ik zal uwen liefelijken reuk niet ruiken.
32 Ja, Ik zal dat land verwoesten, dat uwe vijanden die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten zullen.
33 Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooien en een zwaard achter u uittrekken, en uw land zal woest en uwe steden zullen eene woestijn zijn.
34 Dan zal het land aan zijne sabbatten een welgevallen hebben alle de dagen der verwoesting, en gij zult in het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten en aan zijne sabbatten een welgevallen hebben: Lev. 25:2.
35 alle de dagen der verwoesting zal het rusten, overmits het niet rustte in uwe sabbatten, als gij daarin woondet.
36 En aangaande de overgeblevenen onder u, Ik zal in hun hart eene weekheid in de landen hunner vijanden laten komen, zoodat het geruisch van een gedreven blad hen jagen zal, en zij zullen vlieden gelijk men vliedt voor een zwaard, en zullen vallen, waar niemand is die jaagt;
37 en zij zullen de één op den ander als voor het zwaard vallen, waar niemand is die jaagt; en gij zult voor het aangezicht uwer vijanden niet kunnen bestaan;
38 maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijanden zal u verteren.
39 En de overgeblevenen onder u zullen om hunne ongerechtigheid in de landen uwer vijanden uitteren; ja, ook om de ongerechtigheden hunner vaderen zullen zij met hen uitteren.
40 Dan zullen zij hunne ongerechtigheid belijden en de ongerechtigheid hunner vaderen, met hunne overtredingen waarmede zij tegen Mij overtreden hebben, en ook dat zij met Mij in tegenheid gewandeld hebben,
41 dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld en hen in het land hunner vijanden gebracht zal hebben. Zoo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben,
42 dan zal Ik gedenken aan mijn verbond *met* Jakob, en ook aan mijn verbond *met* Isaäk, en ook aan mijn verbond *met* Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken:
43 als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest en aan zijne sabbatten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hunner ongerechtigheid een

welgevallen zullen gehad hebben; daarom. en omdat zij mijne rechten hadden verworpen, en hunne ziel van mijne inzettingen gewalgd had.
44 En hierenboven is dit ook: als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE hun God.
45 Maar Ik zal, hun *ten beste*, gedenken des verbonds der voorouderen, die Ik uit Egypteland voor de oogen der heidenen uitgevoerd heb, opdat Ik hun tot eenen God ware: Ik ben de HEERE.
46 Dit zijn die inzettingen en die rechten en die wetten, welke de HEERE gegeven heeft tusschen Zich en tusschen de kinderen Israëls, op den berg Sinaï, door de hand van Mozes.

HOOFDSTUK 27.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer iemand eene gelofte zal afgezonderd hebben, naar uwe schatting zullen de zielen des HEEREN zijn.
3 Als uwe schatting eens mans zal zijn van twintig jaren oud tot eenen die zestig jaren oud is, dan zal uwe schatting zijn van vijftig sikkelen zilvers, naar den sikkel des heiligdoms.
4 Maar is het eene vrouw, dan zal uwe schatting zijn dertig sikkelen.
5 En is het van een die vijf jaren oud is tot een die twintig jaar oud is, zoo zal uwe schatting eens mans twintig sikkelen zijn, en voor eene vrouw tien sikkelen.
6 Maar is het van een die een maand oud is tot een die vijf jaren oud is, zoo zal uwe schatting eens mans zijn vijf sikkelen zilvers, en uwe schatting over eene vrouw zal zijn drie sikkelen zilvers.
7 En is het van een die zestig jaar oud is en daarboven, is het een man, zoo zal uwe schatting zijn vijftien sikkelen, en voor eene vrouw tien sikkelen.
8 Maar zoo hij armer is dan uwe schatting, zoo zal hij zich voor het aangezicht des Priesters zetten, opdat de Priester hem schatte; naardat de hand desgenen die de gelofte gedaan heeft, zal kunnen bekomen, zal de Priester hem schatten.
9 En indien het een beest is, waarvan men den HEERE offerande offert, al wat hij daarvan den HEERE zal gegeven hebben, zal heilig zijn.
10 Hij zal het niet vermangelen, noch hetzelve verwisselen, een goed voor een kwaad of een kwaad voor een goed; indien hij nochtans een beest voor een beest eenigszins verwisselt, zoo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn.
11 En indien het eenig onrein beest is, van hetwelk men den HEERE geen offerande offert, zoo zal hij dat beest voor het aangezicht des Priesters zetten;
12 en de Priester zal dat schatten, naardat het goed of kwaad is; naar uwe schatting, Priester, zóó zal het zijn.
13 Maar indien hij het immers lossen zal, zoo zal hij deszelfs vijfde deel boven uwe schatting toedoen.
14 En wanneer iemand zijn huis zal geheiligd hebben, dat het den HEERE heilig zij, zoo zal de Priester dat schatten, naardat het goed of kwaad is; gelijk als de Priester dat geschat zal hebben, zóó zal het stand hebben.
15 En indien hij die 't geheiligd heeft zijn huis zal lossen, zoo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, zoo zal 't het zijne zijn.
16 Indien ook iemand van den akker zijner bezitting den HEERE wat geheiligd zal hebben, zóó zal uwe schatting zijn naar zijn zaad: een homer gerstezaad zal zijn op vijftig sikkelen zilvers.
17 Indien hij zijnen akker van het jubeljaar aan geheiligd zal hebben, zoo zal het naar uwe schatting stand hebben.
18 Maar zoo hij zijnen akker na het jubeljaar geheiligd zal hebben, dan zal hem de Priester het geld rekenen naar de jaren, die nog overig zijn tot het jubeljaar, en het zal van uwe schatting afgetrokken worden.
19 En indien hij die den akker geheiligd heeft, denzelven ganschelijk lossen zal, zoo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, en dezelve zal hem gevestigd zijn.
20 En indien hij dien akker niet zal lossen, of indien hij dien akker aan een ander man verkocht heeft, zoo zal hij niet meer gelost worden;
21 maar die akker, nadat hij in het jubeljaar zal uitgegaan zijn, zal den HEERE heilig zijn, als een verbannen akker; de bezitting daarvan zal des Priesters zijn.
22 En indien hij den HEERE eenen akker

heeft geheiligd dien hij gekocht heeft, en die niet is van den akker zijner bezitting,
23 zoo zal de Priester hem rekenen de som uwer schatting tot het jubeljaar; en hij zal op denzelven dag uwe schatting geven, eene heiligheid den Heere.
24 In het jubeljaar zal die akker wederkomen tot dien van welken hij hem gekocht had, tot hem wiens de bezitting van dat land was.
25 Al uwe schatting nu zal naar den sikkel des heiligdoms geschieden; de sikkel zal zijn van twintig gera.
Ex. 30 : 13. Num. 3 : 47; 18 : 16. Ezech. 45 : 12.
26 Maar het eerstgeborene, dat den Heere van een beest eerstgeboren wordt, dat zal niemand heiligen; hetzij een os of klein vee, het is des Heeren.
Ex. 13 : 2, 12; 22 : 29; 34 : 19, 20. Num. 3 : 13; 8 : 17; 18 : 15. Deut. 15 : 19. Luc. 2 : 23.
27 Doch is 't van een onrein beest, hij zal dat lossen naar uwe schatting, en zal zijn vijfde deel daarboven toedoen; en indien het niet gelost wordt, zoo zal het verkocht worden naar uwe schatting.
28 Evenwel niets dat verbannen is, dat iemand den Heere zal verbannen hebben, van al hetgeen dat hij heeft, van een mensch of een beest, of van den akker zijner bezitting, zal verkocht noch gelost worden: al wat verbannen is, zal den Heere eene heiligheid der heiligheden zijn.
Num. 18 : 14.
29 Al wat verbannen is, dat van de menschen zal verbannen zijn, zal niet gelost worden, het zal zekerlijk gedood worden.
30 Ook alle tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, zijn des Heeren, zij zijn den Heere heilig.
Num. 18 : 21.
31 Maar zoo iemand van zijne tienden immers iets lossen zal, hij zal zijn vijfde deel daarboven toedoen.
32 Aangaande alle de tienden van runderen en klein vee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal den Heere heilig zijn.
33 Hij zal tusschen het goede en het kwade niet onderzoeken, hij zal het ook niet verwisselen; maar indien hij dat immers verwisselen zal, zoo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn, het zal niet gelost worden.
34 Dit zijn de geboden, die de Heere Mozes geboden heeft aan de kinderen Israëls, op den berg Sinaï.

HET VIERDE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

NUMERI.

HOOFDSTUK 1.

VOORTS sprak de Heere tot Mozes in de woestijn Sinaï, in de Tent der samenkomst, op den eersten der tweede maand, in het tweede jaar nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, zeggende:
2 Neem op de som van de geheele vergadering der kinderen Israëls, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van alles wat mannelijk is, hoofd voor hoofd: Ex. 30 : 12.
3 van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire in Israël uittrekken; die zult gij tellen naar hunne heiren, gij en Aäron.
Num. 26 : 2.
4 En met uliedcn zullen zijn van elken stam één man, die een hoofdman is over zijner vaderen huis.
5 Deze zijn nu de namen der mannen die bij u staan zullen: van Ruben, Elizur de zoon van Sedeür.
Num. 10 : 18.
6 Van Simeon, Selumiël de zoon van Zurisaddai.
Num. 10 : 19.
7 Van Juda, Nahesson de zoon van Amminadab.
Num. 10 : 14-16.
8 Van Issaschar, Nethaneël de zoon van Zuar.
9 Van Zebulon, Eliab de zoon van Helon.
10 Van de kinderen Jozefs: van Efraïm, Elisama de zoon van Ammihud; van Manasse, Gamaliël de zoon van Pedazur.
Num. 10 : 22-24.
11 Van Benjamin, Abidan de zoon van Gideoni.
12 Van Dan, Ahiëzer de zoon van Ammisaddai.
Num. 10 : 25, 26.

13 Van Aser, Pagiël de zoon van Ochran.
14 Van Gad, Eljasaf de zoon van Dehuël.
Num. 10 : 20.
15 Van Naftali, Ahira de zoon van Enan.
Num. 10 : 27.
16 Dezen waren de geroepenen der vergadering, de oversten der stammen hunner vaderen; zij waren de hoofden der duizenden Israëls.
17 Toen namen Mozes en Aäron die mannen, welke met namen uitgedrukt zijn,
18 en zij verzamelden de geheele vergadering op den eersten dag der tweede maand; en die verklaarden hunne afkomst naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, hoofd voor hoofd.
19 Gelijk de HEERE Mozes geboden had, zoo heeft hij ze geteld in de woestijn Sinaï.
20 Zoo waren de zonen van Ruben, den eerstgeborene Israëls, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was van twintig jaren oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken:
21 hunne getelden van den stam Rubens waren zes en veertig duizend en vijfhonderd. Num. 2 : 11.
22 Van de zonen Simeons, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, zijne getelden, in het getal der namen hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken:
23 hunne getelden van den stam Simeons waren negen en vijftig duizend en driehonderd. Num. 2 : 13.
24 Van de zonen Gads, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
25 waren hunne getelden van den stam Gads vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig. Num. 2 : 15.
26 Van de zonen van Juda, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
27 waren hunne getelden van den stam van Juda vier en zeventig duizend en zeshonderd. Num. 2 : 4.
28 Van de zonen Issaschars, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
29 waren hunne getelden van den stam Issaschars vier en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 2 : 6.
30 Van de zonen Zebulons, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
31 waren hunne getelden van den stam Zebulons zeven en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 2 : 8.
32 Van de zonen Jozefs: van de zonen Efraïms, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
33 waren hunne getelden van den stam Efraïms veertig duizend en vijfhonderd;
Num. 2 : 19.
34 van de zonen van Manasse, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
35 waren hunne getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en tweehonderd. Num. 2 : 21.
36 Van de zonen Benjamins, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
37 waren hunne getelden van den stam Benjamins vijf en dertig duizend en vierhonderd. Num. 2 : 23.
38 Van de zonen Dans, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
39 waren hunne getelden van den stam Dans twee en zestig duizend en zevenhonderd. Num. 2 : 26.
40 Van de zonen Asers, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
41 waren hunne getelden van den stam Asers een en veertig duizend en vijfhonderd. Num. 2 : 28.

42 *Van* de zonen Naftali's, hunne geboorten naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaar oud en daarboven, allen die ten heire uittrokken,
43 waren hunne getelden van den stam Naftali's drie en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 2 : 30.
44 Dezen zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, en Aäron, en de oversten Israëls; twaalf mannen waren zij, elk één over het huis zijner vaderen.
45 Alzoo waren alle de getelden der zonen Israëls, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en daarboven, allen die in Israël ten heire uittrokken,
46 alle de getelden dan, waren zeshonderd duizend en drie duizend en vijfhonderd en vijftig. Ex. 12 : 37; 38 : 26. Num. 2 : 32; 11 : 21.
47 Maar de Levieten, naar den stam hunner vaderen, werden onder hen niet geteld; Num. 2 : 33; 26 : 62.
48 want de HEERE had tot Mozes gesproken, zeggende:
49 Alleen den stam Levi zult gij niet tellen, noch hunne som opnemen onder de zonen Israëls.
50 Maar gij, stel de Levieten over den Tabernakel der getuigenis en over al zijn gereedschap en over alles wat daartoe behoort; zij zullen den Tabernakel dragen en al zijn gereedschap, en zij zullen dien bedienen, en zij zullen zich rondom den Tabernakel legeren.
51 En als de Tabernakel zal optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de Tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprichten; en de vreemde die daarbij komt, zal gedood worden.
52 En de kinderen Israëls zullen zich legeren een iegelijk bij zijn leger en een iegelijk bij zijne banier, naar hunne heiren;
53 maar de Levieten zullen zich legeren rondom den Tabernakel der getuigenis, opdat geen verbolgenheid over de vergadering der kinderen Israëls zij; daarom zullen de Levieten de wacht van den Tabernakel der getuigenis waarnemen.
54 Zoo deden de kinderen Israëls; naar alles wat de HEERE Mozes geboden had, zóó deden zij.

HOOFDSTUK 2.

EN de HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:
2 De kinderen Israëls zullen zich legeren een ieder onder zijne banier, naar de teekenen van het huis hunner vaderen; rondom tegenover de Tent der samenkomst zullen zij zich legeren.
3 Die zich nu legeren zullen oostwaarts tegen den opgang, zal zijn de banier van het leger van Juda, naar hunne heiren; en Nahesson, de zoon Amminadabs, zal de overste der zonen van Juda zijn. 1 Kron. 2 : 10.
4 Zijn heir nu en hunne getelden waren vier en zeventig duizend en zeshonderd. Num. 1 : 27.
5 En nevens hem zal zich legeren de stam Issaschars; en Nethaneël, de zoon Zuars, zal de overste der zonen Issaschars zijn.
6 Zijn heir nu en zijne getelden waren vier en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 1 : 29.
7 *Daartoe* de stam Zebulons; en Eliab, de zoon van Helon, zal de overste der zonen Zebulons zijn.
8 Zijn heir nu en zijne getelden waren zeven en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 1 : 31.
9 Alle de getelden des legers van Juda waren honderd duizend en zes en tachtig duizend en vierhonderd, naar hunne heiren. Zij zullen vooraan optrekken.
10 De banier van het leger Rubens, naar hunne heiren, zal tegen het Zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedeür, zal de overste der zonen Rubens zijn.
11 Zijn heir nu en zijne getelden waren zes en veertig duizend en vijfhonderd. Num. 1 : 21.
12 En nevens hem zal zich legeren de stam Simeons; en Selumiël, de zoon van Zurisaddai, zal de overste der zonen Simeons zijn.
13 Zijn heir nu en hunne getelden waren negen en vijftig duizend en driehonderd. Num. 1 : 23.
14 Daartoe de stam Gads; en Eljasaf, de zoon Rehuëls, zal de overste der zonen Gads zijn.
15 Zijn heir nu en hunne getelden waren vijf en veertig duizend en zeshonderd en vijftig. Num. 1 : 25.
16 Alle de getelden in het leger van Ruben waren honderd duizend en een en vijftig duizend en vierhonderd en vijftig, naar hunne heiren. En zij zullen de tweede optrekken.
17 Daarna zal de Tent der samenkomst optrekken, met het leger der Levieten,

in het midden der legers; gelijk zij zich legeren zullen, alzóó zullen zij optrekken, een iegelijk aan zijne plaats, naar hunne banieren.
18 De banier van het leger Efraïms, naar hunne heiren, zal tegen het Westen zijn; en Elisama, de zoon van Ammihud, zal de overste der zonen Efraïms zijn.
19 Zijn heir nu en hunne getelden waren veertig duizend en vijfhonderd. Num. 1:33.
20 En nevens hem de stam van Manasse; en Gamaliël, de zoon van Pedazur, zal de overste der zonen van Manasse zijn.
21 Zijn heir nu en hunne getelden waren twee en dertig duizend en tweehonderd. Num. 1:35.
22 Daartoe de stam Benjamins; en Abidan, de zoon van Gideoni, zal de overste der zonen Benjamins zijn.
23 Zijn heir nu en hunne getelden waren vijf en dertig duizend en vierhonderd. Num. 1:37.
24 Alle de getelden in het leger Efraïms waren honderd en acht duizend en éénhonderd, naar hunne heiren. En zij zullen de derde optrekken.
25 De banier van het leger van Dan zal tegen het Noorden zijn, naar hunne heiren; en Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.
26 Zijn heir nu en hunne getelden waren twee en zestig duizend en zevenhonderd. Num. 1:39.
27 En nevens hem zal zich legeren de stam Asers; en Pagiël, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen Asers zijn.
28 Zijn heir nu en hunne getelden waren een en veertig duizend en vijfhonderd. Num. 1:41.
29 Daartoe de stam Naftali's; en Ahira, de zoon van Enan, zal de overste der zonen van Naftali zijn.
30 Zijn heir nu en hunne getelden waren drie en vijftig duizend en vierhonderd. Num. 1:43.
31 Alle de getelden in het leger van Dan waren honderd duizend en zeven en vijftig duizend en zeshonderd. In het achterste zullen zij optrekken, naar hunne banieren.
32 Deze zijn de getelden der kinderen Israëls, naar het huis hunner vaderen; alle de getelden der legers, naar hunne heiren, waren zeshonderd duizend en drie duizend en vijfhonderd en vijftig. Ex. 12:37; 38:26. Num. 1:46; 11:21.
33 Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen Israëls, gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Num. 1:47-49; 26:62.
34 En de kinderen Israëls deden naar alles wat de HEERE Mozes geboden had, zóó legerden zij zich naar hunne banieren, en zóó trokken zij op, een iegelijk naar zijne geslachten, naar het huis zijner vaderen.

HOOFDSTUK 3.

DIT nu zijn de geboorten van Aäron en Mozes, ten dage *als* de HEERE met Mozes gesproken heeft op den berg Sinaï.
2 En dit zijn de namen der zonen Aärons: de eerstgeborene Nadab, daarna Abihu, Eleazar en Ithamar. Ex. 6:22. Num. 26:60. 1 Kron. 6:3; 24:1.
3 Dit zijn de namen der zonen Aärons, der Priesteren die gezalfd waren, welker hand men gevuld had om het Priesterambt te bedienen.
4 Maar Nadab en Abihu stierven voor het aangezicht des HEEREN, als zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN in de woestijn Sinaï brachten, en hadden geen kinderen; doch Eleazar en Ithamar bedienden het Priesterambt voor het aangezicht huns vaders Aärons. Lev. 10:2. Num. 26:61. 1 Kron. 24:2.
5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
6 Doe den stam Levi naderen, en stel hem voor het aangezicht des Priesters Aärons, opdat zij hem dienen, Num. 16:9; 18:2-4.
7 en dat zij waarnemen zijne wacht, en de wacht der geheele vergadering, vóór de Tent der samenkomst, om den dienst des Tabernakels te bedienen;
8 en dat zij al het gereedschap van de Tent der samenkomst en de wacht der kinderen Israëls waarnemen, om den dienst des Tabernakels te bedienen.
9 Gij zult dan, aan Aäron en zijne zonen, de Levieten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen Israëls. Num. 18:6.
10 Maar Aäron en zijne zonen zult gij stellen, dat zij hun Priesterambt waarnemen; en de vreemde die nadert, zal gedood worden.
11 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
12 En Ik, zie, Ik heb de Levieten uit het midden der kinderen Israëls genomen, in plaats van allen eerstgeborene, die de baarmoeder opent, uit de kinderen Israëls; en de Levieten zullen mijne zijn. Num. 8:18.
13 Want alle eerstgeborene is mijn; van

den dag dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen in Israël, van de menschen tot de beesten; zij zullen mijne zijn: Ik ben de HEERE.

Ex. 13:2, 12; 22:29; 34:19, 20. Lev. 27:26. Num. 8:17; 18:15. Deut. 15:19. Luc. 2:23.

14 En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinaï, zeggende:

15 Tel de zonen van Levi naar het huis hunner vaderen, naar hunne geslachten; al wat mannelijk is, van eene maand oud en daarboven, die zult gij tellen.

16 En Mozes telde ze naar het bevel des HEEREN, gelijk hem geboden was.

17 Dit nu waren de zonen van Levi met hunne namen: Gerson, en Kohath, en Merari. Gen. 46:11. Ex. 6:15. Num. 26:57. 1 Kron. 6:1, 16; 23:6.

18 En dit zijn de namen der zonen Gersons, naar hunne geslachten: Libni en Simeï. Ex. 6:16. 1 Kron. 6:17; 23:7.

19 En de zonen Kohaths, naar hunne geslachten: Amram en Jizhar, Hebron en Uzziël. Ex. 6:17. 1 Kron. 6:18; 23:12.

20 En de zonen van Merari, naar hunne geslachten: Mahli en Musi; dit zijn de geslachten der Levieten, naar het huis hunner vaderen. Ex. 6:18. 1 Kron. 6:19; 23:21.

21 Van Gerson was het geslacht der Libnieten en het geslacht der Simeïeten; dit zijn de geslachten der Gersonieten.

22 Hunne getelden in getale waren van alles wat mannelijk was, van eene maand oud en daarboven, hunne getelden waren zeven duizend en vijfhonderd.

23 De geslachten der Gersonieten zullen zich legeren achter den Tabernakel westwaarts.

24 De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn Eljasaf, de zoon van Laël.

25 En de wacht der zonen Gersons in de Tent der samenkomst zal zijn de Tabernakel en de Tent, haar deksel, en het deksel aan de deur der Tent der samenkomst;

26 en de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur des voorhofs, welke bij den Tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders zijne zelen, tot zijnen ganschen dienst.

27 En van Kohath is het geslacht der Amramieten, en het geslacht der Jizharieten, en het geslacht der Hebronieten, en het geslacht der Uzziëlieten; dit zijn de geslachten der Kohathieten.

28 In getale van al wat mannelijk was, van eene maand oud en daarboven, waren acht duizend en zeshonderd, waarnemende de wacht des heiligdoms.

29 De geslachten der zonen Kohaths zullen zich legeren aan de zijde des Tabernakels zuidwaarts.

30 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten der Kohathieten zal zijn Elizafan, de zoon Uzziëls.

31 Hunne wacht nu zal zijn de Ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren, en het gereedschap des heiligdoms met hetwelk zij dienst doen, en het deksel, en al *wat tot* zijnen dienst *behoort*.

32 De overste nu der oversten van Levi zal zijn Eleazar, de zoon van Aäron den Priester: *zijn* opzicht zal zijn over degenen die de wacht des heiligdoms waarnemen.

33 Van Merari is het geslacht der Mahlieten en het geslacht der Musieten: dit zijn de geslachten van Merari.

34 En hunne getelden in getale van al wat mannelijk was, van eene maand oud en daarboven, waren zes duizend en tweehonderd.

35 De overste nu van het vaderlijk huis der geslachten van Merari zal zijn Zuriël, de zoon Abihaïls; zij zullen zich legeren aan de zijde des Tabernakels noordwaarts.

36 En het opzicht der wachten van de zonen van Merari zal zijn over de stijlen des Tabernakels, en zijne richelen en zijne pilaren en zijne voeten, en al zijn gereedschap, en al *wat tot* zijnen dienst *behoort*;

37 en de pilaren des voorhofs rondom, en hunne voeten, en hunne pennen, en hunne zelen.

38 Die nu zich legeren zullen vóór den Tabernakel oostwaarts, vóór de Tent der samenkomst tegen den opgang, zullen zijn Mozes en Aäron met zijne zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht der kinderen Israëls; en de vreemde die nadert, zal gedood worden.

39 Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aäron op het bevel des HEEREN naar hunne geslachten geteld hebben, al wat mannelijk was van eene maand oud en daarboven, waren twee en twintig duizend.

40 En de HEERE zeide tot Mozes: Tel alle eerstgeborenen die mannelijk zijn onder de kinderen Israëls, van eene maand oud en daarboven, en neem het getal hunner namen op.

41 En gij zult voor Mij de Levieten nemen (Ik ben de HEERE!) in plaats van alle

eerstgeborenen onder de kinderen Israëls, en de beesten der Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder de beesten der kinderen Israëls.

42 Mozes dan telde, gelijk als de Heere hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls.

43 En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal der namen van eene maand oud en daarboven, naar hunne getelden, waren twee en twintig duizend tweehonderd en drie en zeventig.

44 En de Heere sprak tot Mozes, zeggende:

45 Neem de Levieten in plaats van alle eerstgeboorte onder de kinderen Israëls, en de beesten der Levieten in plaats van hunne beesten; want de Levieten zullen mijne zijn: Ik ben de Heere! Num. 8:14.

46 Aangaande de tweehonderd en drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten boven de Levieten van de eerstgeborenen der kinderen Israëls:

47 gij zult voor elk hoofd vijf sikkels nemen; naar den sikkel des heiligdoms zult gij ze nemen; de sikkel is twintig gera. Ex. 30:13. Lev. 27:25. Num. 18:16. Ezech. 45.12.

48 En gij zult dat geld Aäron en zijnen zonen geven, *het geld* der gelosten die onder hen overschieten.

49 Toen nam Mozes dat losgeld van degenen die overschoten boven de gelosten door de Levieten;

50 van de eerstgeborenen der kinderen Israëls nam hij dat geld, duizend en driehonderd en vijf en zestig *sikkelen,* naar den sikkel des heiligdoms;

51 en Mozes gaf dat geld der gelosten Aäron en zijnen zonen, naar het bevel des Heeren, gelijk als de Heere Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 4.

En de Heere sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

2 Neemt op de som der zonen Kohaths, uit het midden der zonen van Levi, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen,

3 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud; al wie tot dezen strijd inkomt, om het werk in de Tent der samenkomst te doen. Num. 8:24.

4 Dit zal de dienst zijn der zonen Kohaths in de Tent der samenkomst, *te weten* de heiligheid der heiligheden.

5 In het optrekken des legers zoo zullen Aäron en zijne zonen komen en den voorhang des deksels afnemen, en zullen daarmede de Ark der getuigenis bedekken;

6 en zij zullen een bedeksel van dassenvellen daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblauw daar bovenop uitspreiden; en zij zullen derzelver handboomen aanleggen.

7 Zij zullen ook op de toontafel een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen daarop zetten de schotelen en de reukschalen en de kroezen en de dekschotelen, ook zal het gedurig brood daarop zijn;

8 daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitspreiden, en zullen dat met een bedeksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen derzelver handboomen aanleggen.

9 Dan zullen zij een kleed van hemelsblauw nemen, en bedekken den kandelaar des luchters, en zijne lampen en zijne snuiters en zijne bluschvaten en alle zijne olievaten, met welke zij aan denzelven dienen;

10 zij zullen ook denzelven en al zijn gereedschap in een bedeksel van dassenvellen doen, en zullen hem op den draagboom leggen.

11 En over het gouden altaar zullen zij een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen dat met een bedeksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen deszelfs handboomen aanleggen.

12 Zij zullen ook nemen alle gereedschap des dienstes, met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en zullen het leggen in een kleed van hemelsblauw, en zullen hetzelve met een bedeksel van dassenvellen bedekken, en zullen het op den draagboom leggen.

13 En zij zullen de asch van het altaar vegen, en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden;

14 en zij zullen daarop leggen al zijn gereedschap waarmede zij aan hetzelve dienen, de koolpannen, de krauwelen en de schoffelen en de sprengbekkens, al het gereedschap des altaars; en zij zullen daarover een bedeksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs handboomen aanleggen.

15 Als nu Aäron en zijne zonen het dekken van het heiligdom en van alle gereedschap des heiligdoms in het optrekken des legers zullen voleindigd hebben, zoo zullen daarna de zonen Kohaths

komen om te dragen; maar zij zullen het heilige niet aanroeren, dat zij niet sterven. Dit is de last der zonen Kohaths in de Tent der samenkomst.

16 Het opzicht nu van Eleazar, den zoon Aärons des Priesters, zal zijn over de olie des luchters, en het reukwerk der welriekende specerijen, en het gedurig spijsoffer, en de zalfolie: het opzicht des ganschen Tabernakels, en alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.

17 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

18 Gij zult den stam van de geslachten der Kohathieten niet laten uitgeroeid worden uit het midden der Levieten;

19 maar dit zult gij hen doen, opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der heiligheden toetreden zullen: Aäron en zijne zonen zullen komen, en stellen hen een ieder over zijnen dienst en aan zijnen last;

20 doch zij zullen niet inkomen om te zien als men het heiligdom inwindt, dat zij niet sterven.

21 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

22 Neem ook òp de som der zonen Gersons, naar het huis hunner vaderen, naar hunne geslachten;

23 gij zult ze tellen van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkomt om den strijd te strijden, opdat hij den dienst bediene in de Tent der samenkomst.

24 Dit zal zijn de dienst der geslachten der Gersonieten, in het dienen en in den last:

25 zij zullen dan dragen de gordijnen des Tabernakels, en de Tent der samenkomst *te weten* haar bedeksel; en het dassendeksel dat er bovenop is, en het bedeksel der deur van de Tent der samenkomst;

26 en de behangselen des voorhofs, en het bedeksel der deur van de poort des voorhofs hetwelk is bij den Tabernakel en bij het altaar rondom, en hunne zelen, en al het gereedschap van hunnen dienst, mitsgaders al wat daarvoor bereid wordt, opdat zij dienen.

27 De geheele dienst van de zonen der Gersonieten, in al hunnen last en in al hunnen dienst, zal zijn naar het bevel Aärons en zijner zonen; en gijlieden zult hun ter bewaring al hunnen last bevelen.

28 Dat is de dienst der geslachten van de zonen der Gersonieten in de Tent der samenkomst; en hunne wacht zal zijn onder de hand van Ithamar, den zoon Aärons des Priesters.

29 Aangaande de zonen van Merari, die zult gij naar hunne geslachten en naar het huis hunner vaderen tellen:

30 gij zult ze tellen van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkomt tot dezen strijd, om te bedienen den dienst van de Tent der samenkomst.

31 Dit zal nu zijn de onderhouding van hunnen last, naar al hunnen dienst, in de Tent der samenkomst: de stijlen des Tabernakels, en zijne richelen, en zijne pilaren, en zijne voeten;

32 mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, en hunne voeten, en hunne pennen, en hunne zelen, met al hun gereedschap, en met al hunnen dienst; en het gereedschap van de waarneming van hunnen last zult gij bij namen tellen.

33 Dat is de dienst van de geslachten der zonen van Merari, naar hunnen ganschen dienst in de Tent der samenkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon Aärons des Priesters.

34 Mozes dan en Aäron en de oversten der vergadering telden de zonen der Kohathieten, naar hunne geslachten en naar het huis hunner vaderen,

35 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de Tent der samenkomst;

36 hunne getelden nu waren, naar hunne geslachten, twee duizend zevenhonderd en vijftig.

37 Dezen zijn de getelden van de geslachten der Kohathieten, van al wie in de Tent der samenkomst diende, dewelken Mozes en Aäron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN door de hand van Mozes.

38 Insgelijks de getelden der zonen Gersons, naar hunne geslachten en naar het huis hunner vaderen,

39 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de Tent der samenkomst:

40 hunne getelden waren naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen, twee duizend en zeshonderd en dertig.

41 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen Gersons, van al wie in de Tent der samenkomst diende, dewelken Mozes en Aäron telden, naar het bevel des HEEREN.

42 En de getelden van de geslachten der zonen van Merari, naar hunne geslachten, naar het huis hunner vaderen,
43 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de Tent der samenkomst;
44 hunne getelden nu waren, naar hunne geslachten, drie duizend en tweehonderd.
45 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Merari, dewelken Mozes en Aäron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN door de hand van Mozes.
46 Alle de getelden dewelken Mozes en Aäron en de oversten Israëls geteld hebben van de Levieten, naar hunne geslachten en naar het huis hunner vaderen,
47 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, al wie inkwam om den dienst der bediening en den dienst van den last in de Tent der samenkomst te bedienen,
48 hunne getelden waren acht duizend en vijfhonderd en tachtig.
49 Men telde ze, naar het bevel des HEEREN door de hand van Mozes, een ieder naar zijnen dienst en naar zijnen last; en zijne getelden waren die de HEERE Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 5.

EN de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls dat zij uit het leger wegzenden alle melaatschen, en alle vloeienden, en allen die onrein zijn van eenen doode; Lev. 13 : 46. Num. 12 : 14.
3 van den man tot de vrouw toe zult gij ze wegzenden; tot buiten het leger zult gij ze wegzenden, opdat zij niet verontreinigen hunne legers, in welker midden Ik woon.
4 En de kinderen Israëls deden alzoo, en zonden ze tot buiten het leger; gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had, alzóó deden de kinderen Israëls.
5 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
6 Spreek tot de kinderen Israëls: Wanneer een man of vrouw iets van eenige menschelijke zonden gedaan zal hebben, overtreden hebbende door overtreding tegen den HEERE, zoo is die ziel schuldig; Lev. 6 : 2-8.
7 en zij zullen hunne zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; daarna zal hij zijne schuld weder uitkeeren, naar de hoofdsom daarvan, en derzelver vijfde deel zal hij daarboven toedoen, en zal het dien geven aan denwelke hij zich verschuldigd heeft.
8 Maar zoo die man geenen losser zal hebben, om de schuld aan hem weder uit te keeren, zal die schuld welke den HEERE weder uitgekeerd wordt, des Priesters zijn, behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem verzoening doen zal.
9 Desgelijks zal alle heffing van alle geheiligde dingen der kinderen Israëls, welke zij tot den Priester brengen, zijne zijn;
10 en eens ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat iemand den Priester zal gegeven hebben zal zijne zijn.
11 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
12 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijne huisvrouw zal afgeweken zijn, en door overtreding tegen hem overtreden zal hebben,
13 dat een man bij haar door bijligging des zaads zal gelegen hebben, en het voor de oogen haars mans zal verborgen zijn, en zij zich verheeld zal hebben, zijnde nochtans onrein geworden, en er geen getuige tegen haar is, en zij niet betrapt is,
14 en de ijvergeest over hem gekomen is, dat hij ijvert over zijne huisvrouw, dewijl zij onrein geworden is, of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat hij over zijne huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is:
15 dan zal die man zijne huisvrouw tot den Priester brengen, en zal hare offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van eene efa gerstemeel; hij zal geen olie daarop gieten noch wierook daarop leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der gedachtenis dat de ongerechtigheid in gedachtenis brengt.
16 En de Priester zal haar doen naderen, hij zal haar stellen voor het aangezicht des HEEREN.
17 En de Priester zal heilig water in een aarden vat nemen; en van het stof, hetwelk op den vloer des Tabernakels is, zal de Priester nemen en in het water doen.
18 Daarna zal de Priester de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stellen, en zal het hoofd van de vrouw ontblooten, en zal het spijsoffer der gedachtenis op hare handen leggen, hetwelk het spijsoffer der ijveringen is; en in de hand des Priesters zal dat bitter water zijn, hetwelk den vloek medebrengt.

19 En de Priester zal haar beëedigen en zal tot die vrouw zeggen: Indien niemand bij u gelegen heeft, en indien gij onder uwen man zijnde niet afgeweken zijt tot onreinigheid, wees vrij van dit bitter water hetwelk den vloek medebrengt;

20 maar zoo gij onder uwen man zijnde afgeweken zijt, en zoo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft behalve uw man: —

21 dan zal de Priester die vrouw met den eed der vervloeking beëedigen, en de Priester zal tot de vrouw zeggen: De Heere stelle u tot eenen vloek en tot eenen eed in 't midden uws volks, zoodat de Heere uwe heup vervallende en uwen buik zwellende make;

22 dat dit water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen en de heup te doen vervallen. Dan zal die vrouw zeggen: Amen, amen!

23 Daarna zal de Priester deze vloeken in een cedeltje schrijven, en hij zal het met het bitter water uitdoen;

24 en hij zal die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrengt, te drinken geven, dat het water hetwelk de vervloeking medebrengt, in haar tot bitterheden inga.

25 En de Priester zal uit de hand van die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal dat spijsoffer voor het aangezicht des Heeren bewegen, en zal dat op het altaar offeren.

26 De Priester zal ook van dat spijsoffer, deszelfs gedenkoffer, een handvol grijpen, en zal het op het altaar aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinken geven.

27 Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, zoo zal het geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haren man door overtreding zal overtreden hebben, dat het water, hetwelk vervloeking medebrengt, tot bitterheid in haar ingaan zal, en haar buik zwellen en hare heup vervallen zal; en die vrouw zal in het midden haars volks tot een vloek zijn.

28 Doch indien de vrouw niet onrein geworden is, maar rein is, zoo zal zij vrij zijn en zal met zaad bezadigd worden.

29 Dit is de wet der ijveringen, als eene vrouw onder haren man zijnde zal afgeweken en onrein geworden zijn,

30 of als over eenen man de ijvergeest zal gekomen zijn, en hij over zijne huisvrouw zal geijverd hebben: dat hij de vrouw voor het aangezicht des Heeren stelle, en de Priester aan haar deze gansche wet volbrenge.

31 En de man zal van de ongerechtigheid onschuldig zijn; maar die vrouw zal hare ongerechtigheid dragen.

HOOFDSTUK 6.

En de Heere sprak tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer een man of eene vrouw zich afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens Nazireërs om zich den Heere af te zonderen:

3 van wijn en sterken drank zal hij zich afzonderen; wijn-edik en edik van sterken drank zal hij niet drinken, noch eenige vochtigheid van druiven zal hij drinken, noch versche of gedroogde druiven eten;

4 alle de dagen zijns Nazireërschaps zal hij niet eten van iets dat van den wijnstok des wijns gemaakt is, van de kernen af tot de basten toe.

5 Alle de dagen der gelofte zijns Nazireërschaps zal het scheermes over zijn hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich den Heere zal afgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, latende de lokken van het haar zijns hoofds wassen. Richt. 13:5; 16:17. 1 Sam. 1:11.

6 Alle de dagen die hij zich den Heere zal afgezonderd hebben, zal hij tot het lichaam eens dooden niet gaan;

7 om zijnen vader of om zijne moeder, om zijnen broeder of om zijne zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen als zij dood zijn, want het Nazireërschap zijns Gods is op zijn hoofd:

8 alle de dagen zijns Nazireërschaps is hij den Heere heilig.

9 En zoo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware, dat hij het hoofd zijns Nazireërschaps zoude verontreinigd hebben, zoo zal hij op den dag zijner reiniging zijn hoofd bescheren; op den zevenden dag zal hij het bescheren.

10 En op den achtsten dag zal hij twee tortelduiven of twee jonge duiven brengen tot den Priester, tot de deur van de Tent der samenkomst.

11 De Priester nu zal ééne bereiden ten zondoffer en ééne ten brandoffer, en zal voor hem verzoening doen van dat hij aan

het doode lichaam gezondigd heeft; alzoo
zal hij zijn hoofd op dien dag heiligen.
12 Daarna zal hij de dagen zijns Nazire-
erschaps den HEERE afzonderen, en zal een
lam dat éénjarig is, brengen ten schuldof-
fer; en de vorige dagen zullen vervallen, om-
dat zijn Nazireërschap verontreinigd was.
13 En dit is de wet des Nazireërs: ten
dage als de dagen zijns Nazireërschaps zul-
len vervuld zijn, zal hij dit brengen tot
de deur van de Tent der samenkomst:
14 hij zal dan tot zijne offerande den
HEERE offeren een volkomen éénjarig lam
ten brandoffer, en een volkomen éénjarig
ooilam ten zondoffer, en een volkomen
ram ten dankoffer,
15 en een korf ongezuurde *koeken*, koe-
ken van meelbloem met olie gemengd, en
ongezuurde vladen met olie bestreken,
mitsgaders hun spijsoffer en hunne drank-
offeren.
16 En de Priester zal het voor het aan-
gezicht des HEEREN brengen, en zal zijn
zondoffer en zijn brandoffer bereiden;
17 hij zal ook den ram ten dankoffer
den HEERE bereiden, met den korf der
ongezuurde *koeken*; en de Priester zal zijn
spijsoffer en zijn drankoffer bereiden.
18 Alsdan zal de Nazireër aan de deur
der Tent der samenkomst het hoofd zijns
Nazireërschaps bescheren; en hij zal het
hoofdhaar zijns Nazireërschaps nemen, en
hij zal het leggen op het vuur dat onder
het dankoffer is.
19 Daarna zal de Priester een gezoden
schouder nemen van den ram, en een
ongezuurden koek uit den korf, en eene
ongezuurde vlade, en hij zal ze op de
handen des Nazireërs leggen, nadat hij
zijn Nazireërschap afgeschoren heeft;
20 en de Priester zal die bewegen ten
beweegoffer voor het aangezicht des HEE-
REN: het is een heilig ding voor den
Priester, met de borst des beweegoffers
en met den schouder des hefoffers; en
daarna zal die Nazireër wijn drinken.
21 Dat is de wet des Nazireërs, die zijne
offerande den HEERE voor zijn Nazireër-
schap zal beloofd hebben, behalve wat zijne
hand bekomen zal; naar zijne gelofte de-
welke hij beloofd zal hebben, alzóó zal hij
doen, naar de wet zijns Nazireërschaps.
22 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot Aäron en zijne zonen,
zeggende: Alzóó zult gijlieden de kinde-
ren Israëls zegenen, zeggende tot hen:
24 De HEERE zegene u en behoede u!
25 de HEERE doe zijn aangezicht over u
lichten en zij u genadig! Ps. 4:7; 31:17;
67:2; 80:4, 8, 20; 119:135. Dan. 9:17.
26 de HEERE verheffe zijn aangezicht
over u en geve u vrede!
27 Alzoo zullen zij mijnen Naam op de
kinderen Israëls leggen, en Ik zal ze zegenen.

HOOFDSTUK 7.

EN het geschiedde ten dage als Mozes
geëindigd had den Tabernakel op te
richten, en dat hij dien gezalfd en dien ge-
heiligd had, en al zijn gereedschap, mitsga-
ders het altaar en al zijn gereedschap, en
hij ze gezalfd en dezelve geheiligd had:
Ex. 40:17.
2 dat de oversten Israëls, de hoofden
van het huis hunner vaderen, offerden
(dezen waren de oversten der stammen
die over de getelden stonden);
3 en zij brachten hunne offerande voor
het aangezicht des HEEREN, zes overdekte
wagenen en twaalf runderen, éénen wagen
voor twee oversten en éénen os voor elk-
eenen, en brachten ze vóór den Takernakel.
4 En de HEERE sprak tot Mozes, zeg-
gende:
5 Neem ze van hen, opdat zij zijn mogen
om te bedienen den dienst van de Tent der
samenkomst; en gij zult ze aan de Levieten
geven, aan een ieder naar zijnen dienst.
6 Alzoo nam Mozes die wagenen en die
runderen en gaf ze aan de Levieten.
7 Twee wagenen en vier runderen gaf hij
den zonen Gersons, naar hunnen dienst;
8 en vier wagenen en acht runderen
gaf hij den zonen van Merari, naar hun-
nen dienst, onder de hand van Ithamar
den zoon Aärons des Priesters.
9 Maar den zonen Kohaths gaf hij niets;
want de dienst der heilige dingen was op
hen, *die* zij op de schouderen droegen.
10 En de oversten offerden ter inwijding
des altaars, ten dage als hetzelve gezalfd
werd: de oversten dan offerden hunne of-
ferande voor het altaar.
11 En de HEERE zeide tot Mozes: Elke
overste zal (een iegelijk op zijnen dag) zijne
offerande offeren ter inwijding des altaars.
12 Die nu op den eersten dag zijne of-
ferande offerde, was Nahesson de zoon van
Amminadab, voor den stam van Juda.
13 En zijne offerande was een zilveren
schotel welks gewicht was honderd en der-
tig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken

van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
14 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
15 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
16 een geitenbok ten zondoffer;
17 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Nahesson den zoon van Amminadab.
18 Op den tweeden dag offerde Nethaneël de zoon van Zuar, de overste van Issaschar.
19 Hij offerde zijne offerande: een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
20 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
21 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
22 een geitenbok ten zondoffer;
23 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Nethaneël, den zoon van Zuar.
24 Op den derden dag *offerde* de overste der zonen Zebulons, Eliab, de zoon van Helon.
25 Zijne offerande was een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
26 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
27 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
28 een geitenbok ten zondoffer;
29 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Eliab den zoon van Helon.
30 Op den vierden dag *offerde* de overste der kinderen Rubens, Elizur de zoon van Sedeür.
31 Zijne offerande was een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
32 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
33 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
34 een geitenbok ten zondoffer;
35 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Elizur den zoon van Sedeür.
36 Op den vijfden dag *offerde* de overste der kinderen Simeons, Selumiël de zoon van Zurisaddai.
37 Zijne offerande was een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
38 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
39 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
40 een geitenbok ten zondoffer;
41 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Selumiël den zoon van Zurisaddai.
42 Op den zesden dag *offerde* de overste der kinderen Gads, Eljasaf de zoon van Dehuël.
43 Zijne offerande was een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, beide vol meelbloem gemengd met olie, ten spijsoffer;
44 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;
45 een var, een jong rund, een ram, een lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
46 een geitenbok ten zondoffer;
47 en ten dankoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren. Dat was de offerande van Eljasaf den zoon van Dehuël.
48 Op den zevenden dag *offerde* de overste der kinderen Efraïms, Elisama de zoon van Ammihud.
49 Zijne offerande was een zilveren schotel welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
50 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerk;

51 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
52 een geitenbok ten zondoffer;
53 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren.
Dat was de offerande van Elisama
den zoon van Ammihud.
54 Op den achtsten dag *offerde* de overste
der kinderen van Manasse, Gamaliël
de zoon van Pedazur.
55 Zijne offerande was een zilveren
schotel welks gewicht was honderd en
dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken
van zeventig sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms, beide vol meelbloem met olie
gemengd, ten spijsoffer;
56 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*,
vol reukwerk;
57 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
58 een geitenbok ten zondoffer;
59 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren.
Dat was de offerande van Gamaliël,
den zoon van Pedazur.
60 Op den negenden dag *offerde* de overste
der kinderen Benjamins, Abidan de
zoon van Gideoni.
61 Zijne offerande was een zilveren
schotel welks gewicht was honderd en
dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken
van zeventig sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem
met olie gemengd, ten spijsoffer;
62 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*,
vol reukwerk;
63 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
64 een geitenbok ten zondoffer;
65 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren.
Dat was de offerande van Abidan
den zoon van Gideoni.
66 Op den tienden dag *offerde* de overste
der kinderen Dans, Ahiëzer de zoon van
Ammisaddai.
67 Zijne offerande was een zilveren
schotel welks gewicht was honderd en
dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken
van zeventig sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem
met olie gemengd, ten spijsoffer;
68 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*,
vol reukwerk;
69 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
70 een geitenbok ten zondoffer;
71 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren.
Dat was de offerande van Ahiëzer
den zoon van Ammisaddai.
72 Op den elfden dag *offerde* de overste
der kinderen Asers, Pagiël de zoon van
Ochran.
73 Zijne offerande was een zilveren
schotel welks gewicht was honderd en
dertig *sikkelen*, een zilveren sprengbekken
van zeventig sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem
met olie gemengd, ten spijsoffer;
74 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*,
vol reukwerk;
75 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
76 een geitenbok ten zondoffer;
77 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren.
Dat was de offerande van Pagiël
den zoon van Ochran.
78 Op den twaalfden dag *offerde* de overste
der kinderen van Naftali, Ahira de
zoon van Enan.
79 Zijne offerande was een zilveren schotel
welks gewicht was honderd en dertig *sikkelen*,
een zilveren sprengbekken van zeventig
sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms;
zij waren beide vol meelbloem met olie
gemengd, ten spijsoffer;
80 eene reukschaal van tien gouden *sikkelen*,
vol reukwerk;
81 een var, een jong rund, een ram, een
lam dat éénjarig was, ten brandoffer;
82 een geitenbok ten zondoffer;
83 en ten dankoffer twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf éénjarige lammeren.
Dat was de offerande van Ahira,
den zoon van Enan.
84 Dat is de inwijding des altaars door
de oversten Israëls ten dage als hetzelve
gezalfd werd: twaalf zilveren schotels,
twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden
reukschalen.
85 Een zilveren schotel was van honderd
en dertig *sikkelen*, en een sprengbekken
van zeventig: al het zilver van de vaten
was twee duizend en vierhonderd *sikkelen*,
naar den sikkel des heiligdoms.
86 Twaalf gouden reukschalen vol reukwerk,
elke reukschaal was van tien *sikkelen*,
naar den sikkel des heiligdoms:
al het goud der reukschalen was honderd
en twintig *sikkelen*.

87 Alle de runderen ten brandoffer waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf éénjarige lammeren, met hun spijsoffer; en twaalf geitenbokken ten zondoffer.

88 En alle de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de rammen zestig, de bokken zestig, de éénjarige lammeren zestig. Dat is de inwijding des altaars, nadat hetzelve gezalfd was.

89 En als Mozes in de Tent der samenkomst ging om met Hem te spreken, zoo hoorde hij eene stem, tot hem sprekende van boven het verzoendeksel, hetwelk is op de Ark der getuigenis, van tusschen de twee cherubs: alzoo sprak Hij tot hem. Ex. 25:22.

HOOFDSTUK 8.

EN de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot Aäron en zeg tot hem: Als gij de lampen aansteken zult, recht tegenover den kandelaar zullen de zeven lampen lichten. Ex. 25:37.

3 En Aäron deed alzoo: tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen aan, gelijk de HEERE Mozes geboden had.

4 Dit werk nu des kandelaars was van dicht goud, tot zijne schacht, tot zijne bloemen was het dicht; naar de gedaante, die de HEERE Mozes vertoond had, alzóó had hij den kandelaar gemaakt. Ex. 25:31; 37:17.

5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

6 Neem de Levieten uit het midden der kinderen Israëls en reinig ze.

7 En aldus zult gij hun doen om hen te reinigen: spreng op hen water der ontzondiging; en zij zullen het scheermes over hun gansche vleesch doen gaan, en zullen hunne kleederen wasschen en zich reinigen.

8 Daarna zullen zij nemen een var, een jong rund, met zijn spijsoffer van meelbloem met olie gemengd; en een anderen var, een jong rund, zult gij nemen ten zondoffer.

9 En gij zult de Levieten vóór de Tent der samenkomst doen naderen; en gij zult de geheele vergadering der kinderen Israëls doen verzamelen.

10 Ja, gij zult de Levieten voor het aangezicht des HEEREN doen naderen; en de kinderen Israëls zullen hunne handen op de Levieten leggen.

11 En Aäron zal de Levieten bewegen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, vanwege de kinderen Israëls, opdat zij zijn om den dienst des HEEREN te bedienen.

12 En de Levieten zullen hunne handen op het hoofd der varren leggen; daarna bereid gij één ten zondoffer en één ten brandoffer den HEERE, om over de Levieten verzoening te doen.

13 En gij zult de Levieten stellen voor het aangezicht Aärons en voor het aangezicht zijner zonen, en gij zult hen bewegen ten beweegoffer den HEERE.

14 En gij zult de Levieten uit het midden der kinderen Israëls uitscheiden, opdat de Levieten mijne zijn. Num. 3:45.

15 En daarna zullen de Levieten inkomen om de Tent der samenkomst te bedienen; en gij zult ze reinigen, en zult ze ten beweegoffer bewegen.

16 Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij gegeven uit het midden der kinderen Israëls; voor de opening van alle baarmoeder, *voor* den eerstgeborene van een ieder uit de kinderen Israëls heb Ik ze Mij genomen.

17 Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israëls is mijn, onder de menschen en onder de beesten: ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ik dezelve Mij geheiligd;

Ex. 13:2, 12; 22:29; 34:19, 20. Lev. 27:26. Num. 3:13; 18:15. Deut. 15:19. Luc. 2:23.

18 en Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls; Num. 3:12.

19 en Ik heb de Levieten Aäron en zijnen zonen tot eene gift gegeven, uit het midden der kinderen Israëls, om den dienst der kinderen Israëls in de Tent der samenkomst te bedienen, en om voor de kinderen Israëls verzoening te doen, dat er geene plaag zij onder de kinderen Israëls, als de kinderen Israëls tot het heiligdom naderen zouden.

20 En Mozes en Aäron en de gansche vergadering der kinderen Israëls deden aan de Levieten naar alles wat de HEERE Mozes geboden had van de Levieten, zóó deden de kinderen Israëls aan hen.

21 En de Levieten ontzondigden zich, en wieschen hunne kleederen, en Aäron bewoog hen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en Aäron deed verzoening over hen om hen te reinigen.

22 En daarna kwamen de Levieten om hunnen dienst te bedienen in de Tent der samenkomst, voor het aangezicht Aärons en voor het aangezicht zijner zonen; gelijk

de HEERE Mozes van de Levieten geboden had, alzóó deden zij aan hen.

23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

24 Dit is het dat de Levieten aangaat: van vijf en twintig jaar oud en daarboven zullen zij inkomen, om den strijd te strijden in den dienst van de Tent der samenkomst. Num. 4:3.

25 Maar van dat hij vijftig jaar oud is, zal hij van den strijd dezes dienstes afgaan, en hij zal niet meer dienen;

26 doch zal hij met zijne broederen dienen in de Tent der samenkomst, om de wacht waar te nemen; maar den dienst zal hij niet bedienen. Alzóó zult gij aan de Levieten doen in hunne wachten.

HOOFDSTUK 9.

EN de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinaï, in het tweede jaar nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand, zeggende:

2 Dat de kinderen Israëls het Pascha houden zouden op zijn gezetten tijd;

3 op den veertienden dag in deze maand, tusschen de twee avonden, zult gij dat houden op zijn gezetten tijd; naar alle zijne inzettingen en naar alle zijne rechten zult gij dat houden. Ex. 12:6. Lev. 23:5. Num. 28:16. Ezech. 45:21.

4 Mozes dan sprak tot de kinderen Israëls, dat zij het Pascha zouden houden.

5 En zij hielden het Pascha op den veertienden dag der eerste maand, tusschen de twee avonden, in de woestijn Sinaï; naar alles dat de HEERE Mozes geboden had, alzóó deden de kinderen Israëls.

6 Toen waren er lieden geweest die over het doode lichaam eens menschen onrein waren, en op dien dag het Pascha niet hadden kunnen houden; daarom naderden zij voor het aangezicht van Mozes en voor het aangezicht van Aäron op dezen dag.

7 En die lieden zeiden tot hem: Wij zijn onrein over het doode lichaam eens menschen: waarom zouden wij verkort worden, dat wij de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet zouden offeren in het midden der kinderen Israëls?

8 En Mozes zeide tot hen: Blijft staande, dat ik hoore wat de HEERE u gebieden zal.

9 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

10 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Wanneer iemand onder u of onder uwe geslachten over een dood lichaam onrein, of op een verren weg zal zijn, hij zal evenwel den HEERE het Pascha houden.

11 In de tweede maand op den veertienden dag, tusschen de twee avonden, zullen zij dat houden; met ongezuurde *brooden* en bittere saus zullen zij dat eten. Ex. 12:8-10.

12 [a] Zij zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan geen been breken; [b] naar alle inzettingen des Pascha's zullen zij dat houden. a Deut. 16:4. b Ex. 12:46.

13 Als een man die rein is, en op den weg niet is, nalaten zal het Pascha te houden, zoo zal die ziel uit hare volkeren uitgeroeid worden; want hij heeft de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet geofferd: die man zal zijne zonde dragen.

14 En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, en hij het Pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting van het Pascha en naar zijne wijze, alzóó zal hij het houden; het zal éénerlei inzetting voor ulieden zijn, beide den vreemdeling en den inboorling des lands. Ex. 12:49. Num. 15:15, 16, 29.

15 En op den dag van het oprichten des Tabernakels bedekte de wolk den Tabernakel, op de Tent der getuigenis; en in den avond was over den Tabernakel als eene gedaante des vuurs, tot aan den morgen. Ex. 40:34.

16 Alzóó geschiedde het geduriglijk; de wolk bedekte denzelven, en des nachts was er eene gedaante des vuurs.

17 Maar naardat de wolk opgeheven werd van boven de Tent, alzóó verreisden ook daarna de kinderen Israëls; en in de plaats waar de wolk bleef, daar legerden zich de kinderen Israëls: 1 Cor. 10:1.

18 naar den mond des HEEREN verreisden de kinderen Israëls, en naar des HEEREN mond legerden zij zich. Alle de dagen in welke de wolk over den Tabernakel bleef, legerden zij zich;

19 en als de wolk vele dagen over den Tabernakel verbleef, zoo namen de kinderen Israëls de wacht des HEEREN waar en verreisden niet.

20 Als het nu was dat de wolk weinige dagen op den Tabernakel was, naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreisden zij.

21 Maar was het dat de wolk van den avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen opgeheven werd, zoo verreisden zij: of des daags of des

nachts, als de wolk opgeheven werd, zoo
verreisden zij.
22 Of als de wolk twee dagen of eene
maand of *vele* dagen vertoefde op den
Tabernakel, blijvende daarop, zoo leger-
den zich de kinderen Israëls en verreis-
den niet; en als zij verheven werd, ver-
reisden zij. Ex. 40:36, 37.
23 Naar den mond des HEEREN legerden
zij zich, en naar den mond des HEEREN
verreisden zij; zij namen de wacht des
HEEREN waar, naar den mond des HEE-
REN door de hand van Mozes.

HOOFDSTUK 10.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
2 Maak u twee zilveren trompetten; van
dicht werk zult gij ze maken; en zij zullen
u zijn tot de samenroeping der vergade-
ring en tot den optocht der legers.
3 Als zij met dezelve blazen zullen, dan
zal de geheele vergadering tot u verga-
derd worden aan de deur van de Tent
der samenkomst.
4 Maar als zij met de ééne zullen blazen,
dan zullen tot u vergaderd worden de
oversten, de hoofden der duizenden Israëls.
5 Als gij met een gebroken geklank bla-
zen zult, dan zullen de legers, die tegen
het Oosten gelegerd zijn, optrekken.
6 Maar als gij ten tweeden male met
een gebroken geklank blazen zult, zullen
de legers, die tegen het Zuiden legeren,
optrekken; met een gebroken geklank
zullen zij blazen tot hunne optochten.
7 Maar in het verzamelen van de ge-
meente zult gij blazen, doch geen ge-
broken geklank maken.
8 En de zonen Aärons, de Priesters,
zullen met die trompetten blazen; en zij
zullen ulieden zijn tot eene eeuwige in-
zetting bij uwe geslachten.
9 En wanneer gijlieden in uw land ten
strijde zult trekken tegen den vijand die
u benauwt, zult gij ook met die trom-
petten een gebroken geklank maken; zoo
zal uwer gedacht worden voor het aange-
zicht des HEEREN uws Gods, en gij zult
van uwe vijanden verlost worden.
10 Desgelijks ten dage uwer vroolijkheid,
en in uwe gezette hoogtijden, en in het
begin uwer maanden, zult gij ook met de
trompetten blazen over uwe brandofferen
en over uwe dankofferen, en zij zullen u
ter gedachtenis zijn voor het aangezicht
uws Gods: Ik ben de HEERE uw God!
11 En het geschiedde in het tweede jaar,
in de tweede maand, op den twintigsten van
de maand, dat de wolk verheven werd
van boven den Tabernakel der getuigenis;
12 en de kinderen Israëls togen op, naar
hunne tochten, uit de woestijn Sinaï; en
de wolk bleef in de woestijn Paran.
13 Alzoo togen zij vooreerst op, naar den
mond des HEEREN door de hand van Mozes.
14 Want vooreerst toog òp de banier
van het leger der kinderen van Juda,
naar hunne heiren; en over zijn heir was
Nahesson de zoon Amminadabs. Num. 1:7.
15 En over het heir van den stam der
kinderen Issaschars, was Nethaneël de
zoon Zuars. Num. 1:8.
16 En over het heir van den stam der
kinderen Zebulons, was Eliab de zoon
Helons. Num. 1:9.
17 Toen werd de Tabernakel afgenomen,
en de zonen Gersons en de zonen van Me-
rari togen op, dragende den Tabernakel.
18 Daarna toog òp de banier van het
leger Rubens, naar hunne heiren; en over
zijn heir was Elizur de zoon Sedeürs;
Num. 1:5.
19 En over het heir van den stam der
kinderen Simeons, was Selumiël de zoon
van Zurisaddai. Num. 1:6.
20 En over het heir van den stam der
kinderen Gads, was Eljasaf de zoon De-
huëls. Num. 1:14.
21 Toen togen de Kohathieten op, dra-
gende het heiligdom; en *de anderen* richt-
ten den Tabernakel op, tegen dat dezen
kwamen.
22 Daarna toog òp de banier des legers
der kinderen Efraïms, naar hunne heiren;
en over zijn heir was Elisama de zoon
Ammihuds. Num. 1:10.
23 En over het heir van den stam der
kinderen van Manasse, was Gamaliël de
zoon Pedazurs.
24 En over het heir van den stam der
kinderen Benjamins, was Abidan de zoon
van Gideoni. Num. 1:11.
25 Toen toog òp de banier van het leger
der kinderen van Dan, samensluitende alle
de legers, naar hunne heiren; en over
zijn heir was Ahiëzer de zoon van Am-
misaddai. Num. 1:12.
26 En over het heir van den stam der
kinderen Asers, was Pagiël de zoon Och-
rans. Num. 1:13.
27 En over het heir van den stam der

kinderen Naftali's, was Ahira de zoon Enans. Num. 1 : 15.

28 Dit waren de tochten der kinderen Israëls, naar hunne heiren, als zij reisden.

29 Mozes nu zeide tot Hobab, den zoon van Rehuël den Midianiet, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar de plaats van welke de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven; ga met ons, en wij zullen u weldoen; want de HEERE heeft over Israël het goede gesproken.

30 Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet gaan, maar ik zal naar mijn land en naar mijne maagschap gaan.

31 En hij zeide: Verlaat ons toch niet, want dewijl gij weet dat wij ons legeren in de woestijn, zoo zult gij ons tot oogen zijn;

32 en het zal geschieden als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal waarmede de HEERE bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen zullen.

33 Zoo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN; en de Ark des verbonds des HEEREN reisde voor hun aangezicht drie dagreizen, om voor hen eene rustplaats uit te zoeken.

34 En de wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger verreisden.

35 Het geschiedde nu in het optrekken van de Ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEERE, en laat uwe vijanden verstrooid worden en uwe haters van uw aangezicht vlieden. Ps. 68 : 2.

36 En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE, *tot* de tienduizenden der duizenden Israëls.

HOOFDSTUK 11.

EN het geschiedde als het volk zich was beklagende, *dat* het kwaad was in de ooren des HEEREN; want de HEERE hoorde het, zoodat zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder hen ontbrandde en verteerde in het uiterste des legers. Deut. 9 : 22. Ps. 78 : 21.

2 Toen riep het volk tot Mozes, en Mozes bad tot den HEERE, en het vuur werd gedempt.

3 Daarom noemde hij den naam dier plaats Tabeëra, omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.

4 En het gemeene volksken dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom weenden ook de kinderen Israëls wederom, en zeiden: Wie zal ons vleesch te eten geven? Ps. 78 : 18; 106 : 14. 1 Cor. 10 : 6.

5 Wij gedenken aan de visschen, die wij in Egypte om niet aten, aan de kommommers en aan de pompoenen en aan het look en aan de ajuinen en aan het knoflook;

6 maar nu is onze ziel dor, daar is niet-metal behalve dit Man voor onze oogen. Num. 21 : 5.

7 Het Man nu was als korianderzaad, en zijne kleur was als de kleur van den bedólah. Ex. 16 : 31.

8 Het volk liep hier en daar en verzamelde *het*, en maalde het met molens of stiet het in mortieren, en zood het in potten, en maakte daarvan koeken; en zijn smaak was als de smaak van de beste vochtigheid der olie.

9 En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het Man op hetzelve neder.

10 Toen hoorde Mozes het volk weenen door hunne huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de oogen van Mozes.

11 En Mozes zeide tot den HEERE: Waarom hebt Gij aan uwen knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geen genade in uwe oogen gevonden, dat Gij den last dezes ganschen volks op mij legt?

12 Heb ìk dan al dit volk ontvangen, heb ìk het gebaard, dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uwen schoot, gelijk een voedstervader den zuigeling draagt, tot dat land hetwelk Gij hunnen vaderen gezworen hebt?

13 Van waar zoude ik het vleesch hebben om aan al dit volk te geven? Want zij weenen tegen mij, zeggende: Geef ons vleesch, dat wij eten!

14 Ik alléén kan al dit volk niet dragen, want het is mij te zwaar;

15 en indien Gij alzóó aan mij doet, dood mij toch slechts, indien ik genade in uwe oogen gevonden heb, en laat mij mijn ongeluk niet aanzien!

16 En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten Israëls, van welke gij weet dat zij de oudsten des volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult ze brengen vóór de Tent der samenkomst, en zij zullen zich daar bij u stellen.

17 Zoo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den Geest, die op u is, zal Ik afzonderen en op hen leggen; en zij zullen met u den last dezes volks dra-

gen, opdat gij *dien* niet alléén draagt.
18 En tot het volk zult gij zeggen:
Heiligt u tegen morgen, en gij zult vleesch
eten; want gij hebt voor de ooren des
Heeren geweend, zeggende: Wie zal ons
vleesch te eten geven? want het ging
ons wèl in Egypte! Daarom zal de Heere
u vleesch geven en gij zult eten.
19 Gij zult niet één dag noch twee dagen
eten, noch vijf dagen, noch tien dagen,
noch twintig dagen:
20 tot eene geheele maand toe, totdat
het uit uwen neus uitga en u tot walging
zij; overmits gij den Heere, die in
het midden van u is, verworpen hebt
en hebt voor zijn aangezicht geweend,
zeggende: Waarom nu zijn wij uit Egypte
getogen? Num. 21:5.
21 En Mozes zeide: Zeshonderd duizend
te voet is dit volk, in welks midden ik
ben, en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vleesch
geven, en zij zullen eene geheele maand
eten. Ex. 12:37; 38:26. Num. 1:46; 2:32.
22 Zullen dan voor hen schapen en runderen
geslacht worden, dat er voor hen
genoeg zij? Zullen alle de visschen der
zee voor hen verzameld worden, dat er
voor hen genoeg zij?
23 Doch de Heere zeide tot Mozes:
Zoude dan des Heeren hand verkort zijn?
Gij zult nu zien of mijn woord u wedervaren
zal of niet. Jes. 50:2; 59:1.
24 En Mozes ging uit en sprak de woorden
des Heeren tot het volk, en verzamelde
zeventig mannen uit de oudsten
des volks en stelde ze rondom de Tent.
25 Toen kwam de Heere af in de wolk en
sprak tot hem, en afzonderende van den
Geest die op hem was, leide *hem* op de
zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde
als de Geest op hen rustte, dat zij
profeteerden, maar daarna niet meer.
26 Maar twee mannen waren in het leger
overgebleven: des éénen naam was Eldad
en des anderen naam Medad; en die Geest
rustte op hen (want zij waren onder de
aangeschrevenen, hoewel zij tot de Tent
niet uitgegaan waren), en zij profeteerden
in het leger.
27 Toen liep een jongen henen en boodschapte
Mozes en zeide: Eldad en Medad
profeteeren in het leger.
28 En Jozua, de zoon van Nun, de
dienaar van Mozes, een van zijne uitgelezen
jongelingen, antwoordde en zeide:
Mijn heer Mozes, verbied ze!
29 Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij
voor mij ijverende? Och, of al het volk
des Heeren Profeten waren, dat de Heere
zijnen Geest over hen gave!
30 Daarna verzamelde zich Mozes tot
het leger, hij en de oudsten Israëls.
31 Toen voer een wind uit van den Heere,
en raapte kwakkelen van de zee en strooide
ze bij het leger, omtrent eene dagreis
herwaarts en omtrent eene dagreis derwaarts,
rondom het leger; en zij waren
omtrent twee ellen boven de aarde.
Ex. 16:13. Ps. 78:26-28; 105:40.
32 Toen maakte zich het volk op, dienzelfden
geheelen dag en dien ganschen nacht,
en den ganschen anderen dag, en zij verzamelden
de kwakkelen: die het minst had,
had tien homers verzameld; en zij spreidden
ze voor zich van elkander rondom het
leger.
33 Dat vleesch was nog tusschen hunne
tanden eer het gekauwd was, zoo ontstak
de toorn des Heeren tegen het volk, en
de Heere sloeg het volk met eene zeer
groote plaag. Ps. 78:30, 31.
34 Daarom heette men den naam dier
plaats Kibroth-Taäva; want daar begroeven
zij het volk dat belust was geweest.
Deut. 9:22.
35 Van Kibroth-Taäva verreisde het volk
naar Hazeroth; en zij bleven in Hazeroth.
Num. 33:17.

HOOFDSTUK 12.

Mirjam nu sprak, en Aäron, tegen Mozes
ter oorzake der vrouw, der Kuschietische,
die hij genomen had; want hij had
eene Kuschietische tot vrouw genomen;
2 en zij zeiden: Heeft dan de Heere
maar alleen door Mozes gesproken? Heeft
Hij ook niet door ons gesproken? En de
Heere hoorde het.
3 Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig,
meer dan alle menschen die op
den aardbodem waren.
4 Toen sprak de Heere haastelijk tot
Mozes en tot Aäron en tot Mirjam: Gij
drie, komt uit tot de Tent der samenkomst.
En zij drie kwamen uit.
5 Toen kwam de Heere af in de wolkkolom,
en stond aan de deur der Tent;
daarna riep Hij Aäron en Mirjam, en zij
beiden kwamen uit.
6 En Hij zeide: Hoort nu mijne woorden:
zoo daar een Profeet *onder* u is, Ik
de Heere zal door een gezicht Mij aan

hem bekend maken, door een droom zal Ik met hem spreken.

7 Alzóó is mijn knecht Mozes niet, die in mijn gansche huis getrouw is: Hebr. 3 : 2.

8 *van* mond tot mond spreek Ik met hem en *door* aanzien, en niet door duistere woorden, en de gelijkenis des HEEREN aanschouwt hij: waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen mijnen knecht, tegen Mozes, te spreken? Ex. 33 : 11. Deut. 34 :10.

9 Zoo ontstak des HEEREN toorn tegen hen en Hij ging weg.

10 En de wolk week van boven de Tent; en zie, Mirjam was melaatsch, *wit* als de sneeuw. En Aäron zag Mirjam aan, en zie, zij was melaatsch.

11 Daarom zeide Aäron tot Mozes: Och, mijn heer, leg toch niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan en waarmede wij gezondigd hebben!

12 Laat zij toch niet zijn als een doode, van wiens vleesch, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel verteerd is.

13 Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: o God, heel ze toch!

14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zoo haar vader smadelijk i haar aangezicht gespuwd had, zoude zij niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat ze zeven dagen buiten het leger gesloten en daarna aangenomen worden. Lev. 13 : 46. Num. 5 : 2.

15 Zoo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreisde niet, totdat Mirjam aangenomen werd;

16 maar daarna verreisde het volk van Hazeroth, en zij legerden zich in de woestijn Paran.

HOOFDSTUK 13.

EN de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

2 Zend u mannen uit die het land Kanaän verspieden, hetwelk Ik den kinderen Israëls geven zal: van elken stam zijner vaderen zult gijlieden éénen man zenden, zijnde ieder een overste onder hen.

3 Mozes dan zond hen uit de woestijn Paran, naar den mond des HEEREN: alle die mannen waren hoofden der kinderen Israëls. Deut. 1 : 23.

4 En dit zijn hunne namen: van den stam Rubens, Sammua de zoon van Zakkur;

5 van den stam Simeons, Safat de zoon van Hori;

6 van den stam Juda's, Kaleb de zoon van Jefunne;

7 van den stam Issaschars, Jigeal de zoon van Jozef;

8 van den stam Efraïms, Hoséa de zoon van Nun;

9 van den stam Benjamins, Palti de zoon van Rafu;

10 van den stam Zebulons, Gaddiël de zoon van Sodi;

11 van den stam Jozefs, voor den stam van Manasse, Gaddi de zoon van Susi;

12 van den stam van Dan, Ammiël de zoon van Gemalli;

13 van den stam Asers, Sethur de zoon van Michaël;

14 van den stam Naftali's, Nahbi de zoon van Wofsi;

15 van den stam Gads, Guël de zoon van Machi.

16 Dit zijn de namen der mannen, die Mozes zond om dat land te verspieden; en Mozes noemde Hoséa, den zoon van Nun, Jozua.

17 Mozes dan zond hen om het land Kanaän te verspieden, en hij zeide tot hen: Trekt dit henen op tegen het Zuiden, en klimt op het gebergte,

18 en beziet het land hoedanig het zij, en het volk dat daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;

19 en hoedanig het land zij waarin hetzelve woont, of het goed zij of kwaad; en hoedanig de steden zijn in welke hetzelve woont, òf in legers, òf in sterkten;

20 ook hoedanig het land zij, of het vet zij of mager, of er boomen in zijn of niet; en versterkt u, en neemt van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen van de eerste vruchten der wijndruiven.

21 Alzoo trokken zij op, en verspiedden het land, van de woestijn Zin af tot Rehob toe, waar men gaat naar Hamath.

22 En zij trokken òp in het Zuiden, en kwamen tot Hebron toe, en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, Enaks kinderen. Hebron nu was zeven jaren gebouwd vóór Zoan in Egypte.

23 Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar eene rank af met eenen tros wijndruiven, dien zij droegen met *hun* tweeën op een draagstok: ook van de granaatappelen en van de vijgen. Deut. 1 : 24.

24 Die plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzake van den tros, dien de kinderen Israëls van daar afgesneden hadden. Deut. 1 : 25.

25 Daarna keerden zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig dagen;
26 en zij gingen henen en kwamen tot Mozes en tot Aäron en tot de geheele vergadering der kinderen Israëls, in de woestijn Paran, naar Kades, en brachten bescheid weder aan hen en aan de geheele vergadering, en lieten hun de vrucht des lands zien;
27 en zij vertelden hem en zeiden: Wij zijn gekomen tot het land, waarhenen gij ons gezonden hebt, en voorwaar het is van melk en honig vloeiende, en dit is zijne vrucht.
28 Behalve dat het een sterk volk is hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast *en* zeer groot; en ook hebben wij daar des Enaks kinderen gezien. Deut. 1:28.
29 De Amalekieten wonen in het land van het zuiden, maar de Hethieten en de Jebusieten en de Amorieten wonen op het gebergte, en de Kanaänieten wonen aan de zee en aan den oever van den Jordaan.
30 Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat ons vrijmoediglijk optrekken, en dat erfelijk bezitten; want wij zullen dat voorzeker overweldigen.
31 Maar de mannen, die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tot dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij.
32 Alzoo brachten zij een kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan de kinderen Israëls, zeggende: Het land door hetwelk wij doorgegaan zijn om dat te verspieden, is een land dat zijne inwoners verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelve gezien hebben, zijn mannen van groote lengte.
33 Wij hebben ook daar de reuzen gezien, de kinderen Enaks, van de reuzen; en wij waren als sprinkhanen in onze oogen, alzóó waren wij ook in hunne oogen.

HOOFDSTUK 14.

TOEN verhief zich de geheele vergadering, en zij hieven hunne stem op, en het volk weende in dien nacht;
2 en alle de kinderen Israëls murmureerden tegen Mozes en tegen Aäron, en de geheele vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven waren, of dat wij in deze woestijn gestorven waren! Ps. 106:24.
3 En waarom brengt ons de HEERE naar dat land, dat wij door het zwaard vallen, *en* onze vrouwen en onze kinderkens ten roof worden? Zoude het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keeren? Deut. 1:27.
4 En zij zeiden de één tot den ander: Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeeren naar Egypte. Neh. 9:17.
5 Toen vielen Mozes en Aäron op hunne aangezichten, voor het aangezicht van de gansche gemeente der vergadering van de kinderen Israëls.
6 En Jozua de zoon van Nun, en Kaleb de zoon van Jefunne, zijnde van degenen die dat land verspied hadden, scheurden hunne kleederen;
7 en zij spraken tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende: Het land, door hetwelk wij getrokken zijn om het te verspieden, is een uitermate goed land.
8 Indien de HEERE een welgevallen aan ons heeft, zoo zal Hij ons in dat land brengen en zal ons dat geven, een land hetwelk van melk en honig is vloeiende.
9 Alleen zijt tegen den HEERE niet wederspannig, en vreest gij niet het volk dezes lands, want zij zijn ons brood. Hunne schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons: vreest hen niet!
10 Toen zeide de gansche vergadering, dat men ze met steenen steenigen zoude. Maar de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de Tent der samenkomst voor alle de kinderen Israëls,
11 en de HEERE zeide tot Mozes: Hoe lang zal Mij dat volk tergen, en hoe lang zullen zij aan Mij niet gelooven, door alle teekenen die Ik in het midden van hen gedaan heb?
12 Ik zal het met pestilentie slaan en Ik zal het verstooten, en Ik zal u tot een grooter en sterker volk maken dan dit is.
13 En Mozes zeide tot den HEERE: Zoo zullen het de Egyptenaars hooren; want Gij hebt door uwe kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken;
14 en zij zullen zeggen tot de inwoners van dat land, *die* gehoord hebben dat Gij, HEERE, in het midden van dit volk zijt, dat Gij, HEERE, oog aan oog gezien wordt, dat uwe wolk over hen staat, en Gij in eene wolkkolom voor hun aangezicht gaat des daags, en in eene vuurkolom des nachts. Ex. 13:21, 22; 40:38. Deut. 1:33. Neh. 9:12, 19. Ps. 78:14; 105:39.
15 En zoudt Gij dit volk als een éénig man dooden, zoo zouden de heidenen die uw gerucht gehoord hebben, spreken, zeggende:

16 Omdat de HEERE dit volk niet kon
brengen in dat land, hetwelk Hij hun
gezworen had, zoo heeft Hij ze geslacht
in de woestijn. Deut. 9:28.
17 Nu dan, laat toch de kracht des
Heeren groot worden, gelijk als Gij gesproken
hebt, zeggende:
18 [a] De HEERE is lankmoedig en groot van
weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid
en overtreding; die *den schuldige*
geenszins onschuldig houdt, [b] bezoekende
de ongerechtigheid der vaderen aan de
kinderen, in het derde en in het vierde *lid*.

[a] Ex. 34:6, 7. Neh. 9:17. Ps. 86:15; 103:8; 145:8. Jer. 32:18. Joël 2:13. Jona 4:2. Micha 7:18. Nah. 1:3. [b] Ex. 20:5. Deut. 5:9.

19 Vergeef toch de ongerechtigheid dezes
volks, naar de grootte uwer goedertierenheid,
en gelijk als Gij ze dezen volke, van
Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt.
20 En de HEERE zeide: Ik heb hun
vergeven naar uw woord.
21 Doch zekerlijk, *zoo waarachtig als*
Ik leef, zoo zal de gansche aarde met de
heerlijkheid des HEEREN vervuld worden.
22 Want alle de mannen die gezien hebben
mijne heerlijkheid en mijne teekenen,
die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan
heb, en Mij nu tienmaal verzocht hebben,
en mijner stemme niet zijn gehoorzaam
geweest, —
23 zoo zij het land, hetwelk Ik hunnen
vaderen gezworen heb, zien zullen! Ja,
geene van die Mij getergd hebben, zullen
dat zien. Deut. 1:35. Joz. 5:6. Ps. 95:11. Hebr. 3:11.
24 Doch mijn knecht Kaleb, omdat een
andere geest met hem geweest is en hij
volhard heeft Mij na te volgen, zoo zal
Ik hem brengen tot het land in hetwelk
hij gekomen was, en zijn zaad zal het
erfelijk bezitten. Deut. 1:36. Joz. 14:8.
25 De Amalekieten nu en de Kanaänieten
wonen in dat dal; wendt u morgen,
en maakt uwe reis door de woestijn, op
den weg naar de Schelfzee.
26 Daarna sprak de HEERE tot Mozes
en tot Aäron, zeggende:
27 Hoe lang zal *Ik* bij deze booze vergadering
zijn, die tegen Mij zijn murmureerende?
Ik heb gehoord de murmureeringen
der kinderen Israëls, waarmede zij
tegen Mij zijn murmureerende;
28 Zeg tot hen: *Zoo waarachtig als* Ik
leef, spreekt de HEERE, indien Ik ulieden
zóó niet doe, gelijk als gij in mijne ooren
gesproken hebt! Ps. 106:26.
29 Uwe doode lichamen zullen in deze
woestijn vallen; en alle uw getelden, naar
uw geheele getal, van twintig jaar oud
en daarboven, gij die tegen Mij gemurmureerd
hebt, Num. 26:65; 32:11. 1 Cor. 10:5.
30 zoo gij in dat land komt over hetwelk
Ik mijne hand opgeheven heb, dat Ik u
daarin zoude doen wonen! behalve Kaleb
de zoon van Jefunne, en Jozua de zoon
van Nun. Num. 32:12.
31 En uwe kinderkens, waarvan gij zeidet:
Zij zullen ten roof worden, die zal Ik
daarin brengen, en die zullen het land kennen,
hetwelk gij smadelijk verworpen hebt.
32 Maar u aangaande, uwe doode lichamen
zullen in deze woestijn vallen.
Hebr. 3:17.
33 En uwe kinderen zullen gaan weiden
in deze woestijn veertig jaar, en zullen
uwe hoererijen dragen, totdat uwe doode
lichamen verteerd zijn in deze woestijn.
Num. 32:13.
34 Naar het getal der dagen in dewelke
gij dat land verspied hebt, veertig dagen,
elke dag voor elk jaar, zult gij uwe ongerechtigheden
dragen veertig jaar, en zult
gewaarworden mijne afbreking. Ezech. 4:5.
35 Ik, de HEERE, heb gesproken: zoo Ik
dit aan deze gansche booze vergadering dergenen
die zich tegen Mij verzameld hebben,
niet doe! zij zullen in deze woestijn
te niet worden en zullen daar sterven.
Judas vs. 5.
36 En die mannen, die Mozes gezonden
had om het land te verspieden, en wedergekomen
zijnde de gansche vergadering
tegen hem hadden doen murmureeren,
een kwaad gerucht over dat land
voortbrengende,
37 diezelfde mannen, die een kwaad
gerucht van dat land voortgebracht hadden,
stierven door eene plaag voor het
aangezicht des HEEREN.
38 Maar Jozua de zoon van Nun, en
Kaleb de zoon van Jefunne, bleven levend
van de mannen, die henengegaan
waren om het land te verspieden.
39 En Mozes sprak deze woorden tot
alle de kinderen Israëls. Toen treurde
het volk zeer,
40 en zij stonden des morgens vroeg
op en klommen op de hoogte des bergs,
zeggende: Zie hier zijn wij, en wij zullen
optrekken tot de plaats, die de HEERE
gezegd heeft, want wij hebben gezondigd!
Deut. 1:41.

41 Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij alzóó het bevel des HEEREN? want dat zal geen voorspoed hebben.

42 Trekt niet op, want de HEERE zal in het midden van u niet zijn; opdat gij niet geslagen wordt voor het aangezicht uwer vijanden. Deut. 1 : 42.

43 Want de Amalekieten en de Kanaänieten zijn dáár voor uw aangezicht, en gij zult door het zwaard vallen; want omdat gij u afgekeerd hebt van den HEERE, zoo zal de HEERE met u niet zijn.

44 Nochtans poogden zij vermetel op de hoogte des bergs te klimmen; maar de Ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidden niet uit het midden des legers.

45 Toen kwamen af de Amalekieten en de Kanaänieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen ze, en versmeten ze tot Horma toe. Deut. 1 : 45.

HOOFDSTUK 15.

DAARNA sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen dat Ik u geven zal,

3 en gij een vuuroffer den HEERE zult doen, een brandoffer of slachtoffer, om af te zonderen eene gelofte, òf in een vrijwillig offer, òf in uwe gezette hoogtijden, om den HEERE een liefelijken reuk te maken van runderen of van klein vee,

4 zoo zal hij, die zijne offerande den HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin olie.

5 En wijn ten drankoffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden bij een brandoffer of bij een slachtoffer, voor één lam.

6 Of voor een ram zult gij een spijsoffer bereiden van twee tienden meelbloem, gemengd met olie, een derde deel van een hin.

7 En wijn ten drankoffer, een derde deel van een hin, zult gij offeren ten liefelijken reuk den HEERE.

8 En wanneer gij een jong rund zult bereiden tot een brandoffer of een slachtoffer, om eene gelofte af te zonderen, of ten dankoffer den HEERE,

9 zoo zal hij bij een jong rund offeren een spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft van een hin;

10 en wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.

11 Alzóó zal gedaan worden met den eenen os, of met den eenen ram, of met het kleine vee, van de lammeren of van de geiten:

12 naar het getal dat gij bereiden zult, zult gij alzóó doen met elkeen, naar hun getal.

13 Alle inboorling zal deze dingen alzóó doen, offerende een vuuroffer ten liefelijken reuke den HEERE.

14 Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden van u is in uwe geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden ten liefelijken reuke den HEERE, gelijk gij zult doen alzóó zal hij doen.

15 Gij gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als vreemdeling *bij u* verkeert, éénerlei inzetting, ter eeuwige inzetting bij uwe geslachten; gelijk gijlieden, alzóó zal de vreemdeling voor des HEEREN aangezicht zijn:

16 éénerlei wet en éénerlei recht zal ulieden zijn en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert.

vs. 29. Ex. 12 : 49. Num. 9 : 14.

17 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

18 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn in het land waarhenen Ik u inbrengen zal,

19 zoo zal het geschieden als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE een hefoffer offeren.

20 De eerstelingen uws deegs, een koek, zult gij tot een hefoffer offeren; gelijk het hefoffer des dorschvloers zult gij dat offeren: Neh. 10 : 37. Ezech. 44 : 30.

21 van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE een hefoffer geven, bij uwe geslachten.

22 Voorts wanneer gijlieden afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben alle deze geboden, die de HEERE tot Mozes gesproken heeft, Lev. 4 : 13.

23 alles wat u de HEERE door de hand van Mozes geboden heeft, van dien dag af dat het de HEERE geboden heeft, en voortaan bij uwe geslachten:

24 zoo zal het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan *en* voor de oogen der vergadering *verborgen is,* dat de gansche vergadering een var, een jong rund, zal bereiden ten brandoffer, ten liefelijken reuke den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer naar de wijze, en een geitenbok ten zondoffer. Lev. 4 : 14.

25 En de Priester zal de verzoening doen voor de gansche vergadering der kinderen Israëls, en het zal hun vergeven worden; want het was eene afdwaling, en zij hebben hunne offerande gebracht, een vuuroffer den HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezicht des HEEREN, over hunne afdwaling. Lev. 4 : 20, 26.

26 Het zal dan aan de gansche vergadering der kinderen Israëls vergeven worden, ook den vreemdeling, die in het midden van hen als vreemdeling verkeert, want het is den ganschen volke door dwaling *overkomen*.

27 En indien eene ziel door afdwaling gezondigd zal hebben, die zal een éénjarige geit ten zondoffer offeren; Lev. 4 : 27, 28.

28 en de Priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling voor het aangezicht des HEEREN, doende de verzoening over haar; en het zal haar vergeven worden. Lev. 4 : 31, 35; 5 : 10.

29 Den inboorling der kinderen Israëls, en den vreemdeling die in hun midden als vreemdeling verkeert, éénerlei wet zal ulieden zijn, dengene die het door afdwaling doet. vs. 15, 16.

30 Maar de ziel die iets zal gedaan hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE, en die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk,

31 want zij heeft het Woord des HEEREN veracht en zijn gebod vernietigd: die ziel zal zekerlijk uitgeroeid worden, hare ongerechtigheid is op haar.

32 Als nu de kinderen Israëls in de woestijn waren, zoo vonden zij eenen man, hout lezende op den sabbatdag.

33 En die hem vonden hout lezende, brachten hem tot Mozes en tot Aäron en tot de gansche vergadering.

34 En zij stelden hem in bewaring; want het was niet verklaard wat hem gedaan zoude worden. Lev. 24 : 12.

35 Zoo zeide de HEERE tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de gansche vergadering zal hem met steenen steenigen buiten het leger.

36 Toen bracht hem de gansche vergadering uit tot buiten het leger, en zij steenigden hem met steenen dat hij stierf, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

37 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

38 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen, dat zij zich snoertjes maken aan de hoeken hunner kleederen, bij hunne geslachten, en op de snoertjes des hoeks zullen zij een hemelsblauwen draad zetten; Deut. 22 : 12.

39 en hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, opdat gij het aanziet en aan alle de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet; en gij zult naar uw hart en naar uwe oogen niet speuren, die gij zijt nahoereerende;

40 opdat gij gedenkt en doet alle mijne geboden, en uwen God heilig zijt.

41 Ik ben de HEERE uw God, die u uit Egypteland uitgevoerd heb om u tot een God te zijn: Ik ben de HEERE uw God.

HOOFDSTUK 16.

KORACH nu, de zoon van Jizhar, den zoon van Kohath, den zoon van Levi, nam tot zich zoo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en On, den zoon van Peleth, zonen van Ruben; Num. 26 : 9.

2 en zij stonden op voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijftig mannen uit de kinderen Israëls, oversten der vergadering; de geroepenen der samenkomst, mannen van naam;

3 en zij vergaderden zich tegen Mozes en tegen Aäron, en zeiden tot hen: Het is te veel voor u; want deze gansche vergadering, zij allen zijn heilig, en de HEERE is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des HEEREN?

4 Als Mozes dit hoorde, zoo viel hij op zijn aangezicht,

5 en hij sprak tot Korach en tot zijne gansche vergadering, zeggende: Morgen vroeg, dan zal de HEERE bekendmaken, wie de zijne en de heilige zij, dien Hij tot Zich zal doen naderen; en wien Hij verkoren zal hebben, dien zal Hij tot Zich doen naderen.

6 Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijne gansche vergadering,

7 en doet morgen vuur daarin, legt reukwerk daarop voor het aangezicht des HEEREN; en het zal geschieden dat de man, dien de HEERE verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het is te veel voor u, gij kinderen van Levi!

8 Voorts zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij kinderen van Levi:

9 is het u te weinig, dat de God Israëls u van de vergadering Israëls heeft

afgescheiden, om ulieden tot Zich te doen
naderen, om den dienst van des HEEREN
Tabernakel te bedienen, en te staan voor
het aangezicht der vergadering, om hen
te dienen? Num. 3:7.
10 Daar Hij u en alle uwe broederen,
de kinderen van Levi, met u heeft doen
naderen; zoekt gij nu ook het Priesterambt?
11 Daarom gij en uwe gansche verga-
dering, gij zijt vergaderd tegen den HEE-
RE; want Aäron, wat is hij, dat gij tegen
hem murmureert?
12 En Mozes zond henen om Dathan en
Abiram, de zonen Eliabs, te roepen; maar
zij zeiden: Wij zullen niet opkomen.
13 Is het te weinig, dat gij ons uit een
land, van melk en honig vloeiende, hebt
opgevoerd, om ons te dooden in de woes-
tijn, dat gij ook uzelven ten eenenmale
over ons tot een overheer maakt?
14 Ook hebt gij ons niet gebracht in een
land dat van melk en honig vloeit, noch
ons akkers en wijngaarden ten erfdeel ge-
geven. Zult gij de oogen dezer mannen
uitgraven? Wij zullen niet opkomen.
15 Toen ontstak Mozes zeer, en hij zeide
tot den HEERE: Zie hun offer niet aan;
ik heb niet éénen ezel van hen genomen,
en niet éénen van hen kwaad gedaan.
1 Sam. 12:3.
16 Voorts zeide Mozes tot Korach: Gij
en uwe gansche vergadering, weest voor
het aangezicht des HEEREN, gij en zij,
ook Aäron, op morgen;
17 en neemt een ieder zijn wierookvat,
en legt reukwerk daarin, en brengt voor
het aangezicht des HEEREN een ieder zijn
wierookvat, tweehonderd en vijftig wie-
rookvaten; ook gij en Aäron, een ieder
zijn wierookvat.
18 Zoo namen zij een ieder zijn wie-
rookvat, en deden vuur daarin, en leiden
reukwerk daarin; en zij stonden voor de
deur van de Tent der samenkomst, ook
Mozes en Aäron;
19 en Korach deed de gansche verga-
dering tegen hen verzamelen aan de deur
van de Tent der samenkomst. Toen ver-
scheen de heerlijkheid des HEEREN aan
deze gansche vergadering,
20 en de HEERE sprak tot Mozes en tot
Aäron, zeggende:
21 Scheidt u af uit het midden van deze
vergadering, en Ik zal ze als in een oogen-
blik verteren.
22 Maar zij vielen op hunne aangezich-
ten en zeiden: o God, God der geesten
van alle vleesch, één éénig man zal gezon-
digd hebben, en zult Gij u over deze gan-
sche vergadering grootelijks vertoornen?
23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeg-
gende:
24 Spreek tot deze vergadering, zeggen-
de: Gaat op van rondom de woning van
Korach, Dathan en Abiram.
25 Toen stond Mozes op en ging tot
Dathan en Abiram, en achter hem gin-
gen de oudsten van Israël.
26 En hij sprak tot de vergadering, zeg-
gende: Wijkt toch af van de tenten de-
zer goddelooze mannen, en roert niets
aan van hetgeen dat het hunne is, opdat
gij niet misschien verdaan wordt in alle
hunne zonden.
27 Zoo gingen zij op van de woning
van Korach, Dathan en Abiram, van
rondom; maar Dathan en Abiram gingen
uit, staande in de deur hunner tenten,
met hunne vrouwen en hunne zonen en
hunne kinderkens.
28 Toen zeide Mozes: Hieraan zult gij
bekennen, dat de HEERE mij gezonden
heeft om alle deze daden te doen, dat zij
niet uit mijn *eigen* hart zijn:
29 indien dezen zullen sterven gelijk alle
menschen sterven, en over hen eene be-
zoeking zal gedaan worden naar aller
menschen bezoeking, zoo heeft mij de
HEERE niet gezonden;
30 maar indien de HEERE wat nieuws
zal scheppen, en het aardrijk zijnen mond
zal opendoen, en verslinden ze met alles
wat het hunne is, en zij levend ter helle
zullen nedervaren, alsdan zult gij beken-
nen dat deze mannen den HEERE getergd
hebben.
31 En het geschiedde als hij geëindigd
had alle deze woorden te spreken, zoo werd
het aardrijk dat onder hen was, gekloofd,
32 en de aarde opende haren mond, en
verslond ze met hunne huizen, en alle
menschen die Korach toebehoorden, en al
de have; Num. 26:10. Deut. 11:6. Ps. 106:17.
33 en zij voeren neder, zij en alles wat
het hunne was, levend ter helle, en de
aarde overdekte ze, en zij kwamen òm
uit het midden der gemeente.
34 En het gansche Israël dat rondom
hen was, vlood voor hun geschrei: want
zij zeiden: Dat ons de aarde misschien
niet verslinde.
35 Daartoe ging een vuur uit van den

HEERE, en verteerde die tweehonderd en vijftig mannen, die reukwerk offerden. Ps. 106:18.
36 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
37 Zeg tot Eleazar, den zoon Aärons des Priesters, dat hij de wierookvaten uit den brand opneme, en strooi het vuur ver weg, want zij zijn heilig:
38 *te weten* de wierookvaten van dezen, die tegen hunne zielen gezondigd hebben; dat men uitgerekte platen daarvan make, tot een overtreksel voor het altaar; want zij hebben ze gebracht voor het aangezicht des HEEREN, daarom zijn ze heilig; en zij zullen den kinderen Israëls tot een teeken zijn.
39 En Eleazar de Priester nam de koperen wierookvaten, die de verbranden gebracht hadden, en zij rekten ze uit tot een overtreksel voor het altaar,
40 ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, opdat niemand vreemds, die niet uit den zade Aärons is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezicht des HEEREN, opdat hij niet worde als Korach en zijne vergadering; gelijk als hem de HEERE door den dienst van Mozes gesproken had.
41 Maar des anderen daags murmureerde de gansche vergadering der kinderen Israëls tegen Mozes en tegen Aäron, zeggende: Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood. 1 Cor. 10:10.
42 En het geschiedde als de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aäron, en zich wendde naar de Tent der samenkomst, zie, zoo bedekte ze die wolk, en de heerlijkheid des HEEREN verscheen.
43 Mozes nu en Aäron kwamen tot voor de Tent der samenkomst;
44 toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
45 Maakt u òp uit het midden van deze vergadering, en Ik zal ze verteren als in een oogenblik. Toen vielen zij op hunne aangezichten,
46 en Mozes zeide tot Aäron: Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar, en leg reukwerk daarop; haastelijk gaande tot de vergadering, doe over hen verzoening; want een groote toorn is van voor het aangezicht des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen.
47 En Aäron nam het, gelijk als Mozes gesproken had, en liep in het midden der gemeente, en zie, de plaag had aangevangen onder het volk: en hij leide reukwerk daarin, en deed verzoening over het volk,
48 en hij stond tusschen de dooden en tusschen de levenden: alzoo werd de plaag opgehouden.
49 Die nu aan die plaag gestorven zijn, waren veertien duizend en zevenhonderd, behalve die gestorven waren om de zaak van Korach.
50 En Aäron keerde weder tot Mozes aan de deur van de Tent der samenkomst; en de plaag was opgehouden.

HOOFDSTUK 17.

TOEN sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israëls, en neem van hen voor elk vaderlijk huis eenen staf, van alle hunne oversten, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; eens iegelijks naam zult gij schrijven op zijnen staf.
3 Doch Aärons naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want één staf zal er zijn voor het hoofd des huizes hunner vaderen:
4 en gij zult ze wegleggen in de Tent der samenkomst vóór de getuigenis, waarhenen Ik met ulieden samenkomen zal.
5 En het zal geschieden dat de staf des mans dien Ik zal verkoren hebben, zal bloeien, en Ik zal stillen de murmureeringen der kinderen Israëls tegen Mij, welke zij tegen ulieden murmureeren.
6 Mozes dan sprak tot de kinderen Israëls; en alle hunne oversten gaven aan hem eenen staf, voor elken overste éénen staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; Aärons staf was óók onder hunne staven.
7 En Mozes leide deze staven weg voor het aangezicht des HEEREN, in de Tent der getuigenis.
8 Het geschiedde nu des anderen daags dat Mozes in de Tent der getuigenis inging; en zie, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloesem en droeg amandelen.
9 Toen bracht Mozes alle deze staven uit, van voor het aangezicht des HEEREN, tot alle de kinderen Israëls; en zij zagen het en namen elk zijnen staf.
10 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Breng den staf van Aäron weder vóór de getuigenis in bewaring, tot een teeken voor de wederspannige kinderen; alzoo zult gij een

einde maken van hunne murmureeringen
tegen Mij, dat zij niet sterven. Hebr. 9:4.
11 En Mozes deed het; gelijk als de
HEERE hem geboden had, alzóó deed hij.
12 Toen spraken de kinderen Israëls tot
Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest,
wij vergaan, wij allen vergaan!
13 al wie eenigszins nadert tot den Taber-
nakel des HEEREN, zal sterven: zullen wij
dan den geest gevende verdaan worden?

HOOFDSTUK 18.

ZOO zeide de HEERE tot Aäron: Gij,
en uwe zonen, en het huis uws vaders
met u, zult dragen de ongerechtigheid
des heiligdoms; en gij, en uwe zonen
met u, zult dragen de ongerechtigheid
uws Priesterambts.
2 En ook zult gij uwe broederen, den
stam van Levi, den stam uws vaders,
met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd
worden en u dienen; maar gij, en uwe
zonen met u, zult zijn vóór de Tent der
getuigenis. Num. 3:6; 16:9.
3 En zij zullen uwe wacht waarnemen,
en de wacht der gansche Tent; doch
tot het gereedschap des heiligdoms en het
altaar zullen zij niet naderen, opdat zij
niet sterven, zoo zij, als gijlieden. Num. 3:7.
4 Maar zij zullen u bijgevoegd worden
en de wacht van de Tent der samenkomst
waarnemen, in allen dienst der Tent; en
een vreemde zal tot u niet naderen.
5 Gijlieden nu zult waarnemen de wacht
des heiligdoms en de wacht des altaars,
opdat er geen verbolgenheid meer zij
over de kinderen Israëls.
6 Want Ik, zie, Ik heb uwe broederen de
Levieten uit het midden der kinderen Is-
raëls genomen; zij zijn ulieden eene gave,
gegeven den HEERE, om den dienst van de
Tent der samenkomst te bedienen. Num. 3:9.
7 Maar gij, en uwe zonen met u, zult
ulieder Priesterambt waarnemen in alle
zaak des altaars, en in hetgeen vanbin-
nen den voorhang is, dat zult gijlieden
bedienen: uw Priesterambt geef Ik *u* tot
eenen dienst eens geschenks; en de vreem-
de die nadert, zal gedood worden.
8 Voorts sprak de HEERE tot Aäron:
En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht
mijner hefofferen, met alle heilige dingen
der kinderen Israëls heb Ik ze u gege-
ven om der zalving wil, en aan uwe
zonen tot eene eeuwige inzetting.
9 Dit zult gij hebben van de heiligheid
der heiligheden, uit het vuur: alle hunne
offeranden, met al hun spijsoffer, en met
al hun zondoffer, en met al hun schuld-
offer, dat zij Mij zullen wedergeven; het
zal u en uwen zonen eene heiligheid der
heiligheden zijn.
10 Aan het allerheiligste zult gij dat
eten; al wat mannelijk is zal dat eten,
het zal u eene heiligheid zijn.
11 Ook zal dit het uwe zijn: het hef-
offer hunner gave, met alle beweegoffe-
ren der kinderen Israëls; Ik heb ze u
gegeven, en uwen zonen en uwen doch-
teren met u, tot eene eeuwige inzetting;
al wie in uwen huize rein is, zal dat eten.
Ex. 29:27, 28. Lev. 7:34.
12 Al het beste van de olie, en al het
beste van most en van koren, hunne eer-
stelingen, die zij den HEERE zullen geven,
u heb Ik ze gegeven.
13 De eerste vruchten van alles dat in
hun land is, die zij den HEERE zullen
brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw
huis rein is, zal dat eten.
14 Al het verbannene in Israël zal
uwe zijn. Lev. 27:28.
15 Al wat de baarmoeder opent, van
alle vleesch dat zij den HEERE zullen
brengen, onder de menschen en onder
de beesten, zal uwe zijn; doch de eerst-
geborenen der menschen zult gij gansche-
lijk lossen, ook zult gij lossen de eerst-
geborenen der onreine beesten.
Ex. 13:2, 12; 22:29; 34:19, 20. Lev. 27:26.
Num. 3:13; 8:17. Deut. 15:19. Luc. 2:23.
16 Die nu onder dezelve gelost zullen
worden, zult gij van eene maand oud
lossen, naar uwe schatting, voor het geld
van vijf sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms, die is twintig gera. Ex. 30:13.
Lev. 27:25. Num. 3:47. Ezech. 45:12.
17 Maar het eerstgeborene van eene
koe, of het eerstgeborene van een schaap,
of het eerstgeborene van eene geit, zult
gij niet lossen: zij zijn heilig; hun bloed
zult gij sprengen op het altaar, en hun
vet zult gij aansteken tot een vuuroffer
van liefelijken reuk den HEERE,
18 en hun vleesch zal uwe zijn; gelijk
de beweegborst en gelijk de rechterschou-
der, zal 't uwe zijn.
19 Alle hefofferen der heilige dingen die
de kinderen Israëls den HEERE zullen offe-
ren, heb Ik u gegeven, en uwen zonen en
uwen dochteren met u, tot eene eeuwige
inzetting; het zal een eeuwig zoutverbond

zijn voor het aangezicht des HEEREN, voor u en voor uwen zade met u. Num. 31 : 41.

20 Ook zeide de HEERE tot Aäron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben: Ik ben uw deel en uwe erfenis in het midden der kinderen Israëls. Deut. 10 : 9; 12 : 12; 14 : 27; 18 : 2. Joz. 13 : 33. Ezech. 44 : 28.

21 En zie, aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israël ter erfenis gegeven, voor hunnen dienst dien zij bedienen, den dienst van de Tent der samenkomst. Lev. 27 : 30. Hebr. 7 : 5.

22 En de kinderen Israëls zullen niet meer naderen tot de Tent der samenkomst, om zonde te dragen *en* te sterven;

23 maar de Levieten, díe zullen bedienen den dienst van de Tent der samenkomst, en die zullen hunne ongerechtigheid dragen; het zal eene eeuwige inzetting zijn voor uwe geslachten; en in het midden der kinderen Israëls zullen zij geene erfenis erven.

24 Want de tienden der kinderen Israëls, die zij den HEERE tot een hefoffer zullen offeren, heb Ik den Levieten tot eene erfenis gegeven; daarom heb Ik tot hen gezegd: Zij zullen in het midden der kinderen Israëls geene erfenis erven.

25 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

26 Gij zult ook tot de Levieten spreken en tot hen zeggen: Wanneer gij van de kinderen Israëls de tienden zult ontvangen hebben, die Ik u voor uwe erfenis van hen gegeven heb, zoo zult gij daarvan een hefoffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden; Neh. 10 : 38.

27 en het zal u gerekend worden tot uw hefoffer, als koren van den dorschvloer en als de volheid van de perskuip.

28 Alzóó zult gij óók een hefoffer des HEEREN offeren van alle uwe tienden die gij van de kinderen Israëls zult hebben ontvangen, en gij zult daarvan des HEEREN hefoffer geven aan den Priester Aäron;

29 van alle uwe gaven zult gij alle hefoffer des HEEREN offeren: van al het beste van die, zijne heiliging daarvan.

30 Gij zult dan tot hen zeggen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zoo zal het den Levieten toegerekend worden als een inkomen des dorschvloers en als een inkomen der perskuip.

31 En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij en uw huis; want het is ulieden een loon voor uwen dienst in de Tent der samenkomst. 1 Cor. 9 : 13.

32 Zoo zult gij daarover geene zonde dragen, als gij deszelfs beste daarvan offert; en gij zult de heilige dingen der kinderen Israëls niet ontheiligen, dat gij niet sterft.

HOOFDSTUK 19.

WIJDERS sprak de HEERE tot Mozes en tot Aäron, zeggende:

2 Dit is de inzetting van de wet die de HEERE geboden heeft, zeggende: Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij tot u brengen eene roode volkomene vaars, in dewelke geen gebrek is, op dewelke geen juk gekomen is.

3 En gij zult die geven aan Eleazar den Priester; en hij zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal ze voor zijn aangezicht slachten.

4 En Eleazar de Priester zal van haar bloed met zijnen vinger nemen, en hij zal van haar bloed recht tegenover de Tent der samenkomst zevenmaal sprengen.

5 Voorts zal men deze vaars voor zijne oogen verbranden; haar vel, en haar vleesch, en haar bloed met haren mest zal men verbranden. Ex. 29 : 14.

6 En de Priester zal nemen cederenhout, en hysop, en scharlaken, en werpen ze in het midden van den brand dezer vaars.

7 Dan zal de Priester zijne kleederen wasschen en zijn vleesch met water baden, en daarna in het leger gaan; en de Priester zal onrein zijn tot aan den avond.

8 Ook die haar verbrand heeft, zal zijne kleederen met water wasschen en zijn vleesch met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

9 En een rein man zal de asch dezer vaars verzamelen en buiten het leger in eene reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de vergadering der kinderen Israëls, tot het water der afzondering: het is ontzondiging.

10 En die de asch dezer vaars verzameld heeft, zal zijne kleederen wasschen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit zal den kinderen Israëls, en den vreemdeling die in het midden van hen als vreemdeling verkeert, tot eene eeuwige inzetting zijn.

11 Wie een doode, eenig dood lichaam van een mensch, aanroert, die zal zeven dagen onrein zijn. Num. 31 : 19. Hagg. 2 : 14.

12 Op den derden dag zal hij zich daarmede ontzondigen, zoo zal hij op den zevenden dag rein zijn; maar indien hij zich op den derden dag niet ontzondigt, zoo zal hij op den zevenden dag niet rein zijn.

13 Al wie een doode, het doode lichaam eens menschen die gestorven zal zijn, aanroert, en zich niet ontzondigd zal hebben, die verontreinigt den Tabernakel des HEEREN; daarom zal die ziel uitgeroeid worden uit Israël; omdat het water der afzondering op hem niet gesprengd is, zal hij onrein zijn: zijne onreinigheid is nog in hem.

14 Dit is de wet wanneer een mensch zal gestorven zijn in eene tent: al wie in die tent ingaat, en al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn.

15 Ook alle open gereedschap, waarop geen deksel gebonden is, dat is onrein.

16 En al wie in het open veld eenen die met het zwaard verslagen is, of eenen doode, of het gebeente eens menschen, of een graf zal aangeroerd hebben, zal zeven dagen onrein zijn.

17 Voor een onreine nu zullen zij nemen van het stof des brands der ontzondiging, en daarop levend water doen in een vat.

18 En een rein man zal hysop nemen en in dat water doopen, en sprengen het aan die tent, en op al het gereedschap, en aan de zielen die daar geweest zijn; insgelijks aan dengene, die een gebeente of een verslagene of een doode of een graf aangeroerd heeft.

19 En de reine zal den onreine op den derden dag en op den zevenden dag besprengen, en op den zevenden dag zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijne kleederen wasschen en *zich* met water baden, en op den avond rein zijn.

20 Wie daarentegen onrein zal zijn en zich niet zal ontzondigen, die ziel zal uit het midden der gemeente uitgeroeid worden; want hij heeft het heiligdom des HEEREN verontreinigd, het water der afzondering is op hem niet gesprengd, hij is onrein.

21 Dit zal hun zijn tot eene eeuwige inzetting. En die het water der afzondering sprengt, zal zijne kleederen wasschen; ook wie het water der afzondering aanroert, die zal onrein zijn tot aan den avond.

22 Ja, al wat die onreine aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn, en de ziel die *dat* aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond. Hagg. 2 : 14.

HOOFDSTUK 20.

ALS de kinderen Israëls, de gansche vergadering, in de woestijn Zin gekomen waren, in de eerste maand, zoo bleef het volk te Kades. En Mirjam stierf aldaar, en zij werd aldaar begraven. Num. 33 : 36.

2 En daar was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich tegen Mozes en tegen Aäron,

3 en het volk twistte met Mozes, en zij spraken, zeggende: Och, of wij den geest gegeven hadden toen onze broeders voor het aangezicht des HEEREN den geest gaven! Ex. 17 : 2, 3.

4 Waarom toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze woestijn gebracht, dat wij daar sterven zouden, wij en onze beesten?

5 En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geen plaats van zaad, noch van vijgen, noch van wijnstokken, noch van granaatappelen; ook is er geen water om te drinken.

6 Toen ging Mozes, en Aäron, van het aangezicht der gemeente tot de deur van de Tent der samenkomst, en zij vielen op hunne aangezichten, en de heerlijkheid des HEEREN verscheen hun,

7 en de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

8 Neem dien staf en verzamel de vergadering, gij en Aäron uw broeder, en spreekt gijlieden tot de steenrots voor hunne oogen, zoo zal zij haar water geven; alzoo zult gij hun water voortbrengen uit de steenrots, en gij zult de vergadering en hunne beesten drenken.

Ex. 17 : 6. Neh. 9 : 15.
Ps. 78 : 15; 105 : 41; 114 : 8. Jes. 48 : 21.

9 Toen nam Mozes den staf van voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Hij hem geboden had,

10 en Mozes en Aäron vergaderden de gemeente vóór de steenrots, en hij zeide tot hen: Hoort toch, gij wederspannigen, zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen?

11 Toen hief Mozes zijne hand op en hij sloeg de steenrots tweemaal met zijnen staf, en daar kwam veel water uit, zoodat de vergadering dronk, en hunne beesten.

12 Derhalve zeide de HEERE tot Mozes en tot Aäron: Omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligdet voor de oogen der kinderen Israëls, daarom

zult gijlieden deze gemeente niet inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb. Num. 27 : 14. Deut. 1 : 37.

13 Dit zijn de wateren van Meriba, daar de kinderen Israëls met den Heere om getwist hebben; en Hij werd aan hen geheiligd.

14 Daarna zond Mozes boden uit Kades tot den Koning van Edom, *welke zeiden*: Alzóó zegt uw broeder Israël: Gij weet al de moeite die ons ontmoet is;

15 dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in Egypte vele dagen gewoond hebben, en dat de Egyptenaars ons en onzen vaderen kwaad gedaan hebben;

16 toen riepen wij tot den Heere, en Hij hoordé onze stem, en Hij zond eenen Engel, en Hij leidde ons uit Egypte, en zie, wij zijn te Kades, eene stad aan het uiterste uwer landpale.

17 Laat ons toch door uw land trekken; wij zullen niet trekken door den akker noch door de wijngaarden, en zullen het water der putten niet drinken: wij zullen den koninklijken weg gaan, wij zullen niet afwijken ter rechter- noch ter linkerhand, totdat wij door uwe landpalen zullen getrokken zijn. Num. 21 : 22.

18 Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat ik niet misschien met het zwaard uitga u tegemoet. Richt. 11 : 17.

19 Toen zeiden de kinderen Israëls tot hem: Wij zullen door den gebaanden weg optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zoo zal ik deszelfs prijs daarvoor geven; ik zal alleenlijk, zonder iets anders, te voet doortrekken. Deut. 2 : 6.

20 Doch hij zeide: Gij zult niet doortrekken. En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar volk en met eene sterke hand.

21 Alzoo weigerde Edom, Israël toe te laten door zijne landpale te trekken; daarom week Israël van hem af.

22 Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israëls kwamen, de gansche vergadering, aan den berg Hor. Num. 33 : 37.

23 De Heere nu sprak tot Mozes en tot Aäron aan den berg Hor, aan de pale van het land Edoms, zeggende:

24 Aäron zal tot zijne volken verzameld worden, want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik den kinderen Israëls gegeven heb, omdat gijlieden mijnen mond wederspannig geweest zijt bij de wateren van Meriba.

25 Neem Aäron en Eleazar zijnen zoon, en doe ze opklimmen tot den berg Hor;

26 en trek Aäron zijne kleederen uit, en trek ze Eleazar zijnen zoon aan; want Aäron zal verzameld worden en dáár sterven.

27 Mozes nu deed gelijk de Heere geboden had; want zij beklommen den berg Hor voor de oogen der gansche vergadering,

28 en Mozes trok Aäron zijne kleederen uit, en hij trok ze zijnen zoon Eleazar aan; en Aäron stierf aldaar, op de hoogte van dien berg. Toen kwam Mozes, en Eleazar, van dien berg af.

Num. 33 : 38. Deut. 10 : 6; 32 : 50.

29 Toen nu de gansche vergadering zag dat Aäron overleden was, zoo beweenden zij Aäron dertig dagen, het gansche huis Israëls.

HOOFDSTUK 21.

Als de Kanaäniet, de Koning van Arad, wonende tegen het Zuiden, hoorde dat Israël door den weg der verspieders kwam, zoo streed hij tegen Israël, en hij voerde eenige gevangenen uit hen gevankelijk weg. Num. 33 : 40.

2 Toen beloofde Israël den Heere eene gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijne hand geeft, zoo zal ik hunne steden verbannen.

3 De Heere dan verhoorde de stem Israëls, en gaf de Kanaänieten over; en hij verbande hen en hunne steden; en hij noemde den naam dier plaats Horma.

4 Toen reisden zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, dat zij om het land der Edomieten henentogen; doch des volks ziel werd verdrietig op dezen weg,

5 en het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in deze woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood. Num. 11 : 6, 20.

6 Toen zond de Heere vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en er stierf veel volks van Israël. 1 Cor. 10 : 9.

7 Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den Heere en tegen u gesproken hebben; bid den Heere dat Hij deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.

8 En de Heere zeide tot Mozes: Maak u

eene vurige slang, en stel ze op eene stang;
en het zal geschieden dat al wie gebeten
is, als hij ze aanziet zoo zal hij leven.
9 En Mozes maakte eene koperen slang,
en stelde ze op eene stang; en het ge-
schiedde als eene slang iemand beet, zoo
zag hij de koperen slang aan en hij bleef
levend. 2 Kon. 18 : 4. Joh. 3 : 14.
10 Toen verreisden de kinderen Israëls,
en zij legerden zich te Oboth. Num. 33 : 43.
11 Daarna reisden zij van Oboth, en
legerden zich aan de heuvelen van Aba-
rim, in de woestijn die tegenover Moab
is, tegen den opgang der zon. Num. 33 : 44.
12 Van daar reisden zij en legerden
zich bij de beek Zered.
13 Van daar reisden zij en legerden zich
aan deze zijde van de Arnon, welke in
de woestijn is, uitgaande uit de land-
pale der Amorieten; want de Arnon is de
landpale van Moab, tusschen Moab en
tusschen de Amorieten Richt. 11 : 18.
14 (daarom wordt gezegd in het boek
der oorlogen des HEEREN: Tegen Waheb,
in eenen wervelwind, en tegen de beken
Arnon),
15 en den afloop der beken, die zich
naar de ligging van Ar wendt, en leunt
aan de landpale Moabs.
16 En van daar *reisden zij* naar Beër.
Dit is de put, van welken de HEERE tot
Mozes zeide: Verzamel het volk, zoo zal
Ik hun water geven.
17 (Toen zong Israël dit lied: Spring
op gij put; zingt daarvan bij beurte;
18 gij put, dien de Vorsten gegraven
hebben, dien de edelen des volks gedol-
ven hebben, door den wetgever, met
hunne staven.) En van de woestijn *reis-
den zij* naar Mattana;
19 en van Mattana tot Nahaliël; en van
Nahaliël tot Bamoth;
20 en van Bamoth tot het dal, dat in
het veld Moabs is, aan de hoogte van
Pisga, en dat tegen de wildernis ziet.
21 Toen zond Israël boden tot Sihon, den
Koning der Amorieten, zeggende: Joz. 24:8.
22 Laat mij door uw land trekken; wij
zullen niet afwijken in de akkers noch
in de wijngaarden, wij zullen het water
der putten niet drinken: wij zullen op
den koninklijken weg gaan, totdat wij
uwe landpale doorgetogen zijn.
Num. 20 : 17. Deut. 2 : 26-28. Richt. 11 : 19.
23 [a] Doch Sihon liet Israël niet toe door
zijne landpalen door te trekken, maar
Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging
uit, Israël tegemoet naar de woestijn,
en hij kwam te Jahaz en [b] streed tegen
Israël. [a] Deut. 2 : 30-32. Richt. 11 : 20. [b] Deut. 1 : 4;
29 : 7. Ps. 135 : 11; 136 : 19.
24 Maar Israël sloeg hem met de scherpte
des zwaards, en nam zijn land in erfelijke
bezitting, van de Arnon af tot de Jabbok
toe, tot aan de kinderen Ammons; want
de landpale der kinderen Ammons was
vast. Deut. 2 : 33. Richt. 11 : 21.
25 Alzoo nam Israël alle deze steden in,
en Israël woonde in alle de steden der Amo-
rieten, te Hesbon en in alle hare onder-
hoorige plaatsen. Deut. 2 : 34, 35. Amos 2 : 9.
26 Want Hesbon was de stad Sihons,
des Konings der Amorieten; en hij had
gestreden tegen den vorigen Koning der
Moabieten, en hij had al zijn land uit zijne
hand genomen, tot aan de Arnon.
27 Daarom zeggen zij die spreekwoor-
den gebruiken: Komt te Hesbon; men
bouwe en bevestige de stad Sihons.
28 Want daar is een vuur uitgegaan uit
Hesbon, eene vlam uit de stad Sihons; zij
heeft verteerd Ar der Moabieten, *en* de hee-
ren der hoogten van de Arnon. Jer. 48 : 45.
29 Wee u Moab, gij volk van Kamos zijt
verloren: hij heeft zijne zonen die ontliepen
en zijne dochters in de gevangenis geleverd
aan Sihon, den Koning der Amorieten;
30 en wij hebben ze nedergeveld; Hes-
bon is verloren tot Dibon toe; en wij
hebben ze verwoest tot Nofah toe, hetwelk
tot Medeba toe *reikt*.
31 Alzoo woonde Israël in het land des
Amoriets.
32 Daarna zond Mozes om Jaëzer te ver-
spieden; en zij namen hare onderhoorige
plaatsen in, en hij dreef de Amorieten die
daar waren uit de bezitting.
33 Toen wendden zij zich en trokken
op den weg van Basan, en Og, de Ko-
ning van Basan, ging uit hun tegemoet,
hij en al zijn volk, tot den strijd, in Edreï.
Deut. 1 : 4; 3 : 1; 29 : 7. Ps. 135 : 11; 136 : 20.
34 De HEERE nu zeide tot Mozes: Vrees
hem niet, want Ik heb hem in uwe hand
gegeven, en al zijn volk, ook zijn land,
en gij zult hem doen gelijk als gij Sihon,
den Koning der Amorieten, die te Hes-
bon woonde, gedaan hebt.
35 En zij sloegen hem en zijne zonen
en al zijn volk, alzoo dat hem niemand
overbleef; en zij namen zijn land in erfe-
lijke bezitting.

HOOFDSTUK 22.

DAARNA reisden de kinderen Israëls,
en legerden zich in de vlakke velden
Moabs, aan deze zijde van den Jordaan
van Jericho.
2 Toen Balak, de zoon Zippors, zag al
wat Israël aan de Amorieten gedaan had,
3 zoo vreesde Moab zeer voor het aan-
gezicht dezes volks, want het was veel;
en Moab was beangst voor het aange-
zicht der kinderen Israëls.
4 Derhalve zeide Moab tot de oudsten
der Midianieten: Nu zal deze gemeente
oplikken al wat rondom ons is, gelijk de
os het groen des velds oplikt. Te dier
tijd nu was Balak, de zoon Zippors, Ko-
ning der Moabieten. Joz. 24:9.
5 Die zond boden aan Bileam den zoon
Beors te Pethor, hetwelk aan de rivier is,
in het land der kinderen zijns volks, om
hem te roepen, zeggende: Zie, daar is
een volk uit Egypte getogen; zie, het
heeft het gezicht des lands bedekt, en
het blijft liggen recht tegenover mij:
Deut. 23:4. Joz. 24:9. Neh. 13:2. Micha 6:5.
6 en nu, kom toch, vervloek mij dit volk,
want het is machtiger dan ik: misschien
zal ik het kunnen slaan of zal het uit het
land verdrijven; want ik weet, dat wien gij
zegent, die zal gezegend zijn, en wien
gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
7 Toen gingen de oudsten der Moabieten
en de oudsten der Midianieten, en had-
den *het loon der* waarzeggingen in hunne
hand, alzoo kwamen zij tot Bileam, en
spraken tot hem de woorden Balaks.
8 Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier
dezen nacht, zoo zal ik ulieden een ant-
woord wederbrengen, gelijk als de HEERE
tot mij zal gesproken hebben. Toen ble-
ven de Vorsten der Moabieten bij Bileam.
9 En God kwam tot Bileam en zeide:
Wie zijn die mannen die bij u zijn?
10 Toen zeide Bileam tot God: Balak
de zoon Zippors, de Koning der Moabie-
ten, heeft ze tot mij gezonden, *zeggende*:
11 Zie, daar is een volk uit Egypte
getogen, en het heeft het aangezicht des
lands bedekt; kom nu, vervloek het mij:
misschien zal ik tegen hetzelve kunnen
strijden of het uitdrijven.
12 Toen zeide God tot Bileam: Gij zult
met hen niet trekken; gij zult dat volk
niet vloeken, want het is gezegend.
13 Toen stond Bileam des morgens op
en zeide tot de Vorsten Balaks: Gaat
naar uw land, want de HEERE weigert
mij toe te laten met ulieden te gaan.
14 Zoo stonden dan de Vorsten der Moa-
bieten op, en kwamen tot Balak, en zij
zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons
te gaan.
15 Doch Balak voer nog voort Vorsten te
zenden, meer en eerlijker dan die waren,
16 die tot Bileam kwamen en hem zeiden:
Alzóó zegt Balak de zoon Zippors: Laat
u toch niet beletten tot mij te komen;
17 want ik zal u zeer hoog vereeren, en
al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik
doen: zoo kom toch, vervloek mij dit volk.
18 Toen antwoordde Bileam en zeide tot
de dienaren Balaks: Wanneer Balak mij
zijn huis vol zilver en goud gave, zoo
vermocht ik niet het bevel des HEEREN
mijns Gods te overtreden, om te doen
klein of groot. Num. 24:13.
19 En nu, blijft gijlieden toch ook hier
dezen nacht, dat ik wete wat de HEERE
tot mij verder spreken zal.
20 God nu kwam tot Bileam des nachts
en zeide tot hem: Dewijl die mannen
gekomen zijn om u te roepen, sta op,
ga met hen; en nochtans zult gij dàtgene
doen wat Ik tot u spreken zal.
21 Toen stond Bileam des morgens op
en zadelde zijne ezelin, en hij trok henen
met de Vorsten Moabs.
22 Doch Gods toorn werd ontstoken om-
dat hij henentoog, en de Engel des HEEREN
stelde zich in den weg, hem tot eene tegen-
partij; hij nu reed op zijne ezelin, en
twee zijner jongens waren bij hem.
23 De ezelin nu zag den Engel des
HEEREN staande in den weg, met zijn
uitgetrokken zwaard in zijne hand; daar-
om week de ezelin uit den weg en ging
in het veld; toen sloeg Bileam de ezelin,
om dezelve naar den weg te doen wenden.
2 Petr. 2:16.
24 Maar de Engel des HEEREN stond in
een pad der wijngaarden, zijnde een muur
aan deze en een muur aan gene zijde.
25 Toen de ezelin den Engel des HEEREN
zag, zoo klemde zij zichzelve aan den
wand, en klemde Bileams voet aan den
wand; daarom voer hij voort haar te slaan.
26 Toen ging de Engel des HEEREN nog
verder, en hij stond in eene enge plaats,
waar geen weg was om te wijken ter
rechter- noch ter linkerhand;
27 en als de ezelin den Engel des HEE-

REN zag, zoo leide zij zich neder onder
Bileam; en de toorn van Bileam ontstak,
en hij sloeg de ezelin met eenen stok.
28 De HEERE nu opende den mond der
ezelin, die tot Bileam zeide: Wat heb ik
u gedaan, dat gij mij nu driemaal ge-
slagen hebt? 2 Petr. 2:16.
29 Toen zeide Bileam tot de ezelin:
Omdat gij mij bespot hebt; och, of ik
een zwaard in mijne hand hadde! want
ik zoude u nu dooden.
30 De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben
ik niet uwe ezelin, op dewelke gij ge-
reden hebt van toen af dat gij *mijn heer*
geweest zijt, tot op dezen dag? Ben ik
ooit gewoon geweest u alzóó te doen?
Hij dan zeide: Neen.
31 Toen ontdekte de HEERE de oogen
Bileams, zoodat hij den Engel des HEE-
REN zag, staande in den weg, en zijn uit-
getrokken zwaard in zijne hand; daarom
neigde hij het hoofd en boog zich op zijn
aangezicht.
32 Toen zeide de Engel des HEEREN tot
hem: Waarom hebt gij uwe ezelin nu
driemaal geslagen? Zie, ik ben uitgegaan
u tot eene tegenpartij, dewijl deze weg
van mij afwijkt;
33 maar de ezelin heeft mij gezien, en
zij is nu driemaal voor mijn aangezicht
geweken: indien zij voor mijn aangezicht
niet geweken ware, zekerlijk ik zoude u
nu ook gedood en haar bij het leven be-
houden hebben.
34 Toen zeide Bileam tot den Engel des
HEEREN: Ik heb gezondigd, want ik heb
niet geweten dat gij mij tegemoet op
dezen weg stondt; en nu, is het kwaad
in uwe oogen, ik zal wederkeeren.
35 De Engel des HEEREN nu zeide tot
Bileam: Ga henen met deze mannen; maar
alleen dat woord, dat ik tot u spreken zal,
dàt zult gij spreken. Alzoo toog Bileam
met de Vorsten Balaks.
36 Als nu Balak hoorde dat Bileam
kwam, zoo ging hij uit, hem tegemoet,
tot de stad der Moabieten, welke aan de
landpale van de Arnon *ligt*, die aan het
uiterste der landpale is;
37 en Balak zeide tot Bileam: Heb ik
niet ernstiglijk tot u gezonden om u te
roepen? Waarom zijt gij niet tot mij ge-
komen? Kan ik u niet naar recht vereeren?
38 Toen zeide Bileam tot Balak: Zie,
ik ben tot u gekomen; zal ik nu eenigs-
zins iets kunnen spreken? Het woord,
hetwelk God in mijnen mond leggen zal,
dàt zal ik spreken.
39 En Bileam ging met Balak, en zij
kwamen te Kirjath-Huzoth.
40 Toen slachtte Balak runderen en
schapen, en hij zond aan Bileam en aan
de Vorsten, die bij hem waren.
41 En het geschiedde des morgens dat
Balak Bileam nam en voerde hem op de
hoogten Baäls, dat hij van daar zage het
uiterste des volks.

HOOFDSTUK 23.

TOEN zeide Bileam tot Balak: Bouw
mij hier zeven altaren, en bereid mij
hier zeven varren en zeven rammen.
2 Balak nu deed gelijk als Bileam ge-
sproken had; en Balak en Bileam offer-
den eenen var en eenen ram op elk altaar.
3 Toen zeide Bileam tot Balak: Blijf
staan bij uw brandoffer, en ik zal henen-
gaan: misschien zal de HEERE mij tege-
moetkomen; en hetgeen dat Hij wijzen
zal, dat zal ik u bekendmaken. Toen
ging hij op de hoogte.
4 Als God Bileam ontmoet was, zoo
zeide hij tot Hem: Zeven altaren heb ik
toegericht, en heb eenen var en eenen
ram op elk altaar geofferd.
5 Toen leide de HEERE het woord in
Bileams mond, en zeide: Keer weder tot
Balak en spreek aldus.
6 Als hij nu tot hem wederkeerde, zie,
zoo stond hij bij zijn brandoffer, hij en
alle de Vorsten der Moabieten.
7 Toen hief hij zijne spreuke op en zeide:
Uit Syrië heeft mij Balak, de Koning der
Moabieten, laten halen, van het gebergte
tegen het Oosten, *zeggende*: Kom, vervloek
mij Jakob, en kom, scheld Israël.
8 Wat zal ik vloeken dien God niet
vloekt, en wat zal ik schelden daar de
HEERE niet scheldt?
9 Want van de hoogte der steenrotsen
zie ik hem, en van de heuvelen aan-
schouw ik hem. Zie, dat volk zal alléén
wonen, en het zal onder de heidenen
niet gerekend worden. Deut. 33:28.
10 Wie zal het stof Jakobs tellen, en het
getal, *ja*, het vierde deel van Israël? Mijne
ziele sterve den dood der oprechten, en
mijn uiterste zij gelijk het zijne!
11 Toen zeide Balak tot Bileam: Wat
hebt gij mij gedaan? Ik heb u genomen
om mijne vijanden te vloeken, maar zie,
gij hebt ze doorgaans gezegend.

12 Hij nu antwoordde en zeide: Zal ik
dat niet waarnemen te spreken dat de
HEERE in mijnen mond gelegd heeft?
13 Toen zeide Balak tot hem: Kom
toch met mij aan eene andere plaats, van
waar gij hem zult zien; gij zult niet dan
zijn einde zien, maar hem niet ganschelijk zien; en vervloek hem mij van dáár.
14 Alzoo nam hij hem mede naar het
veld Zofim op de hoogte van Pisga; en
hij bouwde zeven altaren, en hij offerde
eenen var en eenen ram op elk altaar.
15 Toen zeide hij tot Balak: Blijf hier
staan bij uw brandoffer, en ik zal *Hem*
aldaar ontmoeten.
16 Als de HEERE Bileam ontmoet was, zoo
leide Hij het woord in zijnen mond, en Hij
zeide: Keer weder tot Balak en spreek alzóó.
17 Toen hij tot hem kwam, zie, zoo stond
hij bij zijn brandoffer, en de Vorsten der
Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot
hem: Wat heeft de HEERE gesproken?
18 Toen hief hij zijne spreuke op en
zeide: Sta òp Balak! en hoor, neig uwe
ooren tot mij gij zone Zippors!
19 God is geen man dat Hij liegen
zoude, noch eens menschen kind dat het
Hem berouwen zoude; zoude Hij het
zeggen en niet doen, of spreken en niet
bestendig maken? 1 Sam. 15 : 29.
20 Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zoo zal ik het niet keeren.
21 Hij schouwt niet áán de ongerechtigheid in Jakob, ook ziet Hij niet áán
de boosheid in Israël. De HEERE zijn God
is met hem, en het geklank des Konings
is bij hem.
22 God heeft ze uit Egypte uitgevoerd;
zijne krachten zijn als eens eenhoorns.
Num. 24 : 8.
23 Want daar is geen tooverij tegen
Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël. Te
dezer tijd zal van Jakob gezegd worden,
en van Israël, wat God gewrocht heeft.
24 Zie, het volk zal opstaan als een oude
leeuw, en het zal zich verheffen als een
leeuw; het zal zich niet nederleggen, totdat het den roof gegeten en het bloed der
verslagenen gedronken zal hebben.
Gen. 49 : 9. Num. 24 : 9.
25 Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult
het ganschelijk noch vloeken noch zegenen.
26 Doch Bileam antwoordde en zeide
tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken,
zeggende: Al wat de HEERE spreken zal,
dàt zal ik doen?
27 Voorts zeide Balak tot Bileam: Kom
toch, ik zal u aan eene andere plaats medenemen; misschien zal het recht zijn in
de oogen van dien God, dat gij het mij
van dáár vervloekt.
28 Toen nam Balak Bileam mede tot de
hoogte van Peor, die tegen de woestijn ziet.
29 En Bileam zeide tot Balak: Bouw
mij hier zeven altaren, en bereid mij hier
zeven varren en zeven rammen.
30 Balak nu deed gelijk als Bileam gezegd had, en hij offerde een var en een
ram op elk altaar.

HOOFDSTUK 24.

TOEN Bileam zag dat het goed was in
de oogen des HEEREN dat hij Israël
zegende, zoo ging hij ditmaal niet henen
gelijk meermalen tot de tooverijen, maar
hij stelde zijn aangezicht naar de woestijn.
2 Als Bileam zijne oogen ophief en Israël
zag, wonende naar zijne stammen, zoo
was de Geest Gods op hem,
3 en hij hief zijne spreuke op en zeide:
Bileam, de zone Beors, spreekt, en de man,
wien de oogen geopend zijn, spreekt;
4 de hoorder der redenen Gods spreekt,
die des Almachtigen gezichte ziet, die
verrukt wordt en wien de oogen ontdekt
worden.
5 Hoe goed zijn uwe tenten, Jakob! uwe
woningen, Israël!
6 Gelijk de beken breiden zij zich uit,
als de hoven aan de rivieren; de HEERE
heeft ze geplant als de sandelboomen, als
de cederboomen aan het water.
7 Daar zal water uit zijne emmers
vloeien, en zijn zaad zal in vele wateren
zijn: en zijn Koning zal boven Agag verheven worden en zijn koninkrijk zal verhoogd worden.
8 God heeft hem uit Egypte uitgevoerd,
zijne krachten zijn als eens eenhoorns; hij
zal de heidenen, zijne vijanden, verteren,
en hun gebeente breken en met zijne pijlen doorschieten. Num. 23 : 22.
9 Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich
nedergelegd gelijk een leeuw en als een
oude leeuw: wie zal hem doen opstaan?
Zoo wie u zegent, die zij gezegend, en
vervloekt zij wie u vervloekt.
Gen. 49 : 9. Num. 23 : 24.
10 Toen ontstak de toorn Balaks tegen
Bileam, en hij sloeg zijne handen te zamen,
en Balak zeide tot Bileam: Ik heb u geroepen om mijne vijanden te vloeken,

maar zie, gij hebt ze nu driemaal gedu-
riglijk gezegend.
11 En nu, pak u weg naar uwe plaats!
ik had gezegd, dat ik u hoog vereeren
zoude, maar zie, de HEERE heeft die eer
van u geweerd.
12 Toen zeide Bileam tot Balak: Heb
ik ook niet tot uwe boden, die gij tot mij
gezonden hebt, gesproken, zeggende:
13 Wanneer mij Balak zijn huis vol zil-
ver en goud gave, zoo kan ik het bevel des
HEEREN niet overtreden, doende goed of
kwaad uit mijn *eigen* hart; wat de HEERE
spreken zal, dàt zal ik spreken. Num. 22:18.
14 En nu, zie, ik ga tot mijn volk: kom,
ik zal u raad geven, *en zeggen* wat dit volk
uwen volke doen zal in de laatste dagen.
15 Toen hief hij zijne spreuke op en zeide:
Bileam, de zone Beors, spreekt, en de man,
wien de oogen geopend zijn, spreekt;
16 de hoorder der redenen Gods spreekt;
en die de wetenschap des Allerhoogsten
weet; die des Almachtigen gezichte ziet,
die verrukt wordt en wien de oogen ont-
dekt worden.
17 Ik zal hem zien, maar nu niet; ik
zal hem aanschouwen, maar niet nabij.
Daar zal een sterre voortgaan uit Jakob,
en daar zal een scepter uit Israël opko-
men; die zal de landpalen der Moabieten
verslaan, en zal alle de kinderen Seths
verstoren;
18 en Edom zal eene erfelijke bezitting
zijn, en Seïr zal zijnen vijanden eene er-
felijke bezitting zijn; doch Israël zal kracht
doen;
19 en daar zal *één* uit Jakob heerschen,
en hij zal de overigen uit de steden om-
brengen.
20 Toen hij de Amalekieten zag, zoo
hief hij zijne spreuke op en zeide: Amalek
is de eersteling der heidenen, maar zijn
uiterste is ten verderve.
21 Toen hij de Kenieten zag, zoo hief
hij zijne spreuke op en zeide: Uwe woning
is vast, en gij hebt uw nest in eene steen-
rots gelegd:
22 evenwel zal Kain verteerd worden,
totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal.
23 Voorts hief hij zijne spreuke op en
zeide: Och, wie zal leven als God dit
doen zal!
24 En de schepen van den oever der
Chittieten, die zullen Assur plagen; zij
zullen ook Heber plagen, en hij zal óók
ten verderve zijn.
25 Toen stond Bileam op en ging henen,
en keerde weder tot zijne plaats. Balak
ging óók zijnen weg.

HOOFDSTUK 25.

EN Israël verbleef te Sittim, en het
volk begon te hoereeren met de doch-
teren der Moabieten; Num. 33:49.
2 en zij noodigden het volk tot de slacht-
offers harer goden, en het volk at, en
boog zich voor hare goden. Openb. 2:14.
3 Als nu Israël zich koppelde aan Baäl-
Peor, ontstak de toorn des HEEREN tegen
Israël, Num. 31:16. Ps. 106:28. Hos. 9:10.
4 en de HEERE zeide tot Mozes: Neem
alle de hoofden des volks, en hang ze
den HEERE tegen de zon; zoo zal de hit-
tigheid van des HEEREN toorn gekeerd
worden van Israël. Deut. 4:3. Joz. 22:17.
5 Toen zeide Mozes tot de rechters van
Israël: Een ieder doode zijne mannen,
die zich aan Baäl-Peor gekoppeld hebben.
6 En zie, een man uit de kinderen
Israëls kwam en bracht eene Midianieti-
sche tot zijne broeders, voor de oogen
van Mozes en voor de oogen van de gan-
sche vergadering der kinderen Israëls,
toen zij weenden voor de deur der Tent
der samenkomst.
7 Toen Pinehas de zoon van Eleazar, den
zoon Aärons des Priesters, *dat* zag, zoo
stond hij op uit het midden der vergadering
en nam eene spies in zijne hand, Ps. 106:30.
8 en hij ging den Israëlietischen man na
in den hoerenwinkel en doorstak ze bei-
den, den Israëlietischen man en de vrouw,
door hunnen buik. Toen werd de plaag
van over de kinderen Israëls opgehouden.
9 Degenen nu die aan de plaag stierven,
waren vier en twintig duizend. 1 Cor. 10:8.
10 Toen sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
11 Pinehas de zoon van Eleazar, den zoon
Aärons des Priesters, heeft mijne grim-
migheid van over de kinderen Israëls af-
gewend, dewijl hij mijnen ijver geijverd
heeft in het midden van hen, zoodat Ik
de kinderen Israëls in mijnen ijver niet
vernield heb.
12 Daarom spreek: Zie, Ik geef hem
mijn verbond des vredes;
13 en hij zal hebben, en zijn zaad na
hem, het verbond des eeuwigen Priester-
terdoms, daarom dat hij voor zijnen God
geijverd en verzoening gedaan heeft voor
de kinderen Israëls. Ps. 106:31.

14 De naam nu des verslagenen Israëlietischen mans, die verslagen was met de Midianietische, was Zimri de zoon van Salu, een overste van een vaderlijk huis der Simeonieten.
15 en de naam der verslagene Midianietische vrouw was Kozbi, eene dochter van Zur, die een hoofd was der volkeren van een vaderlijk huis onder de Midianieten.
16 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
17 Handelt vijandiglijk met de Midianieten, en verslaat ze; Num. 31 : 2.
18 want zij hebben vijandiglijk tegen uliedén gehandeld door hunne listen, die zij listiglijk tegen u bedacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de dochter des oversten der Midianieten, hunne zuster, die verslagen is ten dage der plaag om de zaak van Peor.

HOOFDSTUK 26.

HET geschiedde nu na die plaag, dat de HEERE sprak tot Mozes en tot Eleazar, den zoon Aärons, den Priester, zeggende:
2 Neemt de som van de geheele vergadering der kinderen Israëls op, van twintig jaar oud en daarboven, naar het huis hunner vaderen, al wie ten heire in Israël uittrekt. Num. 1 : 2, 3.
3 Mozes dan en Eleazar de Priester spraken ze aan in de vlakke velden Moabs, aan den Jordaan van Jericho, zeggende:
4 *Dat men opneme* van twintig jaar oud en daarboven, gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en den kinderen Israëls, die uit Egypteland uitgetogen waren.
5 Ruben was de eerstgeborene Israëls. De zonen Rubens waren Henoch, *van welken* was het geslacht der Henochieten; van Pallu het geslacht der Palluïeten, Gen. 46 : 9. Ex. 6 : 13. 1 Kron. 5 : 3.
6 van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Karmi het geslacht der Karmieten.
7 Dit zijn de geslachten der Rubenieten, en hunne getelden waren drie en veertig duizend en zevenhonderd en dertig.
8 En de zonen van Pallu waren Eliab;
9 en de zonen Eliabs waren Nemuël, en Dathan, en Abiram: deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der vergadering, die gekijf maakten tegen Mozes en tegen Aäron in de vergadering van Korach, als zij gekijf tegen den HEERE maakten, Num. 16 : 1, 2.
10 en de aarde haren mond opendeed en ze verslond met Korach, als die vergadering stierf, toen het vuur tweehonderd en vijftig mannen verteerde, en zij werden tot een teeken. Num. 16 : 32. Deut. 11 : 6. Ps. 106 : 17.
11 Maar de kinderen Korachs stierven niet.
12 De zonen Simeons, naar hunne geslachten: van Nemuël het geslacht der Nemuëlieten, van Jamin het geslacht der Jaminieten, van Jachin het geslacht der Jachinieten, Gen. 46 : 10. Ex. 6 : 14. 1 Kron. 4 : 24.
13 van Zerah het geslacht der Zerahieten, van Saul het geslacht der Saulieten.
14 Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en twintig duizend en tweehonderd.
15 De zonen Gads, naar hunne geslachten: van Zefon het geslacht der Zefonieten, van Haggi het geslacht der Haggieten, van Suni het geslacht der Sunieten, Gen. 46 : 16.
16 van Ozni het geslacht der Oznieten, van Eri het geslacht der Erieten,
17 van Arod het geslacht der Arodieten, van Areli het geslacht der Arelieten.
18 Dat zijn de geslachten der zonen Gads, naar hunne getelden: veertig duizend en vijfhonderd.
19 De zonen van Juda waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaän. Gen. 38 : 7, 10; 46 : 12. 1 Kron. 2 : 3-5.
20 Alzoo waren de zonen van Juda naar hunne geslachten: van Sela het geslacht der Selanieten, van Perez het geslacht der Perezieten, van Zerah het geslacht der Zerahieten.
21 En de zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten, van Hamul het geslacht der Hamulieten.
22 Dat zijn de geslachten van Juda, naar hunne getelden: zes en zeventig duizend en vijfhonderd.
23 De zonen Issaschars, naar hunne geslachten, waren: *van* Tola het geslacht der Tolaïeten, van Puva het geslacht der Punieten, Gen. 46 : 13. 1 Kron. 7 : 1.
24 van Jasub het geslacht der Jasubieten, van Simron het geslacht der Simronieten.
25 Dat zijn de geslachten Issaschars, naar hunne getelden: vier en zestig duizend en driehonderd.
26 De zonen Zebulons, naar hunne geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredieten, van Elon het geslacht der Elonieten, van Jahleël het geslacht der Jahleëlieten. Gen. 46 : 14.

27 Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar hunne getelden: zestig duizend en vijfhonderd.
28 De zonen Jozefs, naar hunne geslachten, waren Manasse en Efraïm.
29 De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gileadieten. Joz. 17 : 1.
30 Dit zijn de zonen Gileads: *van* Iëzer het geslacht der Iëzerieten, van Helek het geslacht der Helekieten,
31 en *van* Asriël het geslacht der Asriëlieten, en *van* Sechem het geslacht der Sechemieten,
32 en *van* Semida het geslacht der Semidaïeten, en *van* Hefer het geslacht der Heferieten.
33 Doch Zelafead, de zoon Hefers, had geene zonen, maar dochters; en de namen der dochters Zelafeads waren Mahla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
Num. 27 : 1; 36 : 11. Joz. 17 : 3.
34 Dat zijn de geslachten van Manasse, en hunne getelden waren twee en vijftig duizend en zevenhonderd.
35 Dit zijn de zonen Efraïms naar hunne geslachten: van Sutélah het geslacht der Sutélahieten, van Becher het geslacht der Becherieten, van Tahan het geslacht der Tahanieten; 1 Kron. 7 : 20.
36 en dit zijn de zonen van Sutélah: van Eran het geslacht der Eranieten.
37 Dat zijn de geslachten der zonen Efraïms, naar hunne getelden: twee en dertig duizend en vijfhonderd. Dat zijn de zonen Jozefs, naar hunne geslachten.
38 De zonen Benjamins, naar hunne geslachten: van Bela het geslacht der Belaïeten, van Asbel het geslacht der Asbelieten, van Ahiram het geslacht der Ahiramieten, Gen. 46 : 21. 1 Kron. 7 : 6; 8 : 1.
39 van Sefufam het geslacht der Sufamieten, van Hufam het geslacht der Hufamieten.
40 En de zonen van Bela waren Ard en Naäman: *van Ard* het geslacht der Ardieten, van Naäman het geslacht der Naämieten.
41 Dat zijn de zonen Benjamins, naar hunne geslachten, en hunne getelden waren vijf en veertig duizend en zeshonderd.
42 Dit zijn de zonen van Dan, naar hunne geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten; dat zijn de geslachten van Dan, naar hunne geslachten. Gen. 46 : 23.
43 Alle de geslachten der Suhamieten, naar hunne getelden, waren vier en zestig duizend en vierhonderd.
44 De zonen Asers, naar hunne geslachten, waren: van Jimna het geslacht der Jimnaïeten, van Jisvi het geslacht der Jisvieten, van Bería het geslacht der Beriïeten. Gen. 46 : 17. 1 Kron. 7 : 30, 31.
45 Van de zonen van Bería waren: van Heber het geslacht der Heberieten, van Malkiël het geslacht der Malkiëlieten.
46 En de naam der dochter Asers was Serah.
47 Dat zijn de geslachten der zonen Asers, naar hunne getelden: drie en vijftig duizend en vierhonderd.
48 De zonen van Naftali, naar hunne geslachten: van Jahzeël het geslacht der Jahzeëlieten, van Guni het geslacht der Gunieten, Gen. 46 : 24. 1 Kron. 7 : 13.
49 van Jezer het geslacht der Jezerieten, van Sillem het geslacht der Sillemieten.
50 Dat zijn de geslachten van Naftali, naar hunne geslachten, en hunne getelden waren vijf en veertig duizend en vierhonderd.
51 Dat zijn de getelden der zonen Israëls: zes honderd duizend, één duizend zevenhonderd en dertig.
52 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
53 Aan dezen zal het land uitgedeeld worden ter erfenis, naar het getal der namen.
54 Dengenen die velen zijn, zult gij hunne erfenis meerder maken, en aan hen die weinigen zijn, zult gij hunne erfenis minder maken; eenen iegelijken zal naar zijne getelden zijne erfenis gegeven worden.
Num. 33 : 54.
55 Het land nochtans zal door het lot gedeeld worden; naar de namen der stammen hunner vaderen zullen zij erven.
Joz. 14 : 2.
56 Naar het lot zal elks erfenis gedeeld worden tusschen de velen en de weinigen.
57 Dit nu zijn de getelden van Levi, naar hunne geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten, van Kohath het geslacht der Kohathieten, van Merari het geslacht der Merarieten. Gen. 46 : 11.
Ex. 6 : 15. Num. 3 : 17. 1 Kron. 6 : 1, 16; 23 : 6.
58 Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Mahlieten, het geslacht der Musieten, het geslacht der

Korachieten. En Kohath gewon Amram.

59 en de naam der huisvrouw van Amram was Jochébed, de dochter van Levi, welke *de huisvrouw* van Levi baarde in Egypte; en deze baarde aan Amram Aäron en Mozes, en Mirjam hunne zuster Ex. 2:1; 6:19.

60 En aan Aäron werden geboren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
Ex. 6:22. Num. 3:2. 1 Kron. 6:3; 24:1.

61 Nadab nu en Abihu waren gestorven toen zij vreemd vuur brachten voor het aangezicht des HEEREN.
Lev. 10:2. Num. 3:4. 1 Kron. 24:2.

62 En hunne getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is, van eene maand oud en daarboven; want dezen werden niet geteld onder de kinderen Israëls, omdat hun geen erfenis gegeven werd onder de kinderen Israëls. Num. 1:47-49, 2:33.

63 Dat zijn de getelden van Mozes en Eleazar den Priester, die de kinderen Israëls telden in de vlakke velden Moabs, aan den Jordaan van Jericho.

64 En onder dezen was niemand uit de getelden door Mozes en Aäron den Priester, als zij de kinderen Israëls telden in de woestijn van Sinaï; Num. 1:2, 19.

65 want de HEERE had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk zouden sterven; en daar was niemand van hen overgebleven dan Kaleb de zoon van Jefunne, en Jozua de zoon van Nun.
Num. 14:29, 30, 32:11, 12.

HOOFDSTUK 27.

TOEN naderden de dochteren Zelafeads, des zoons van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, onder de geslachten van Manasse, den zoon van Jozef. (En dit zijn de namen zijner dochteren: Mahla, Noa, en Hogla, en Milka, en Tirza.) Num. 26:33, 36:11. Joz. 17:3.

2 En zij stonden voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Eleazar den Priester, en voor het aangezicht der oversten en der gansche vergadering, aan de deur van de Tent der samenkomst, zeggende:

3 Onze vader is gestorven in de woestijn, en hij is niet geweest in het midden van de vergadering dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben in de vergadering van Korach; maar hij is in zijne zonde gestorven, en had geene zonen.

4 Waarom zoude onzes vaders naam uit het midden zijns geslachts weggenomen worden, omdat hij geen zoon heeft? Geef ons eene bezitting in het midden der broederen onzes vaders.

5 En Mozes bracht hare rechtzaak voor het aangezicht des HEEREN;

6 en de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

7 De dochteren Zelafeads spreken recht; gij zult haar zekerlijk geven de bezitting eener erfenis in het midden der broederen haars vaders, en gij zult de erfenis haars vaders op haar doen komen.
Num. 36:2. Joz. 17:4.

8 En tot de kinderen Israëls zult gij spreken, zeggende: Wanneer iemand sterft en geenen zoon heeft, zoo zult gij zijne erfenis op zijne dochter doen komen.

9 En indien hij geene dochter heeft, zoo zult gij zijne erfenis zijnen broederen geven.

10 Indien hij nu geen broeders heeft, zoo zult gij zijne erfenis den broederen zijns vaders geven.

11 Indien ook zijn vader geen broeders heeft, zoo zult gij zijne erfenis geven aan zijnen naastbestaande, die hem de naaste van zijn geslacht is, dat hij het erfelijk bezitte. Dit zal den kinderen Israëls tot eene inzetting des rechts zijn, gelijk als de HEERE Mozes geboden heeft.

12 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Klim op dezen berg Abarim, en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen Israëls gegeven heb Deut. 32:48, 49.

13 wanneer gij dat gezien zult hebben, dan zult gij tot uwe volken verzameld worden, gij ook, gelijk als uw broeder Aäron verzameld geworden is, Num. 20:24.

14 naardien gijlieden mijnen monde wederspannig zijt geweest in de woestijn Zin in de twisting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hunne oogen te heiligen: dat zijn de wateren van Meriba, van Kades in de woestijn Zin. Num. 20:12.

15 Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende:

16 Dat de HEERE, de God der geesten van alle vleesch, eenen man stelle over deze vergadering, Num. 16:22.

17 die voor hun aangezicht uitga en die voor hun aangezicht inga, en die hen uitleide en die hen inleide; opdat de vergadering des HEEREN niet zij als schapen die geenen herder hebben. 1 Kon. 22:17.
2 Kron. 18:16. Matth. 9:36. Marc. 6:34.

18 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u Jozua, den zoon van Nun, een

man in welken de Geest is, en leg uwe hand op hem, Deut. 34 : 9.
19 en stel hem voor het aangezicht Eleazars des Priesters en voor het aangezicht der gansche vergadering, en geef hem bevel voor hunne oogen;
20 en leg op hem van uwe heerlijkheid, opdat zij hooren, *te weten* de gansche vergadering der kinderen Israëls.
21 En hij zal voor het aangezicht Eleazars des Priesters staan, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, voor het aangezicht des HEEREN; naar zijnen mond zullen zij uitgaan en naar zijnen mond zullen zij ingaan, hij, en alle de kinderen Israëls met hem, en de gansche vergadering. Deut. 31 : 3.
22 En Mozes deed gelijk als de HEERE hem geboden had; want hij nam Jozua en stelde hem voor het aangezicht Eleazars des Priesters, en voor het aangezicht der gansche vergadering;
23 en hij leide zijne handen op hem, en gaf hem bevel, gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes gesproken had.

HOOFDSTUK 28.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls en zeg tot hen: Mijne offerande, mijne spijze voor mijne vuurofferen, mijnen liefelijken reuk zult gij waarnemen om Mij te offeren op zijn gezetten tijd.
3 En gij zult tot hen zeggen: Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee volkomene éénjarige lammeren des daags, ten gedurigen brandoffer; Ex. 29 : 38. Ezech. 46 : 13-15.
4 het ééne lam zult gij bereiden des morgens, en het andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden, Ex. 29 : 39.
5 en een tiende deel eener efa meelbloem ten spijsoffer, gemengd met het vierendeel eens hins van gestooten olie. Ex. 29 : 40.
6 Het is het gedurig brandoffer, hetwelk op den berg Sinaï ingesteld was ten liefelijken reuke, een vuuroffer den HEERE. Ex. 29 : 42.
7 En zijn drankoffer zal zijn het vierendeel eens hins voor het ééne lam; in het heiligdom zult gij het drankoffer des sterken dranks den HEERE offeren.
8 En dat andere lam zult gij bereiden tusschen de twee avonden, gelijk het spijsoffer des morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuuroffer des liefelijken reuks den HEERE. Ex. 29 : 41.
9 Maar op den sabbatdag twee volkomene éénjarige lammeren, en twee tienden meelbloem ten spijsoffer met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer:
10 het is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, boven het gedurig brandoffer en zijn drankoffer.
11 En in het begin uwer maanden zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en éénen ram, zeven volkomene éénjarige lammeren;
12 en drie tienden meelbloem ten spijsoffer met olie gemengd tot den éénen var; en twee tienden meelbloem ten spijsoffer met olie gemengd tot den éénen ram,
13 en telkens een tiende deel meelbloem ten spijsoffer met olie gemengd tot het ééne lam: het is een brandoffer ten liefelijken reuke, een vuuroffer den HEERE.
14 En hunne drankofferen zullen zijn de helft eens hins tot eenen var, en een derde deel eens hins tot eenen ram, en een vierendeel eens hins van wijn tot een lam: dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand, naar de maanden des jaars.
15 Daartoe zal een geitenbok ten zondoffer den HEERE boven het gedurig brandoffer bereid worden met zijn drankoffer.
16 En in de eerste maand op den veertienden dag der maand is het Pascha den HEERE. Ex. 12 : 6. Lev. 23 : 5. Num. 9 : 3. Ezech. 45 : 21.
17 En op den vijftienden dag dier maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde *brooden* gegeten worden.
18 Op den eersten dag zal eene heilige samenroeping zijn: geen dienstwerk zult gijlieden doen; Ex. 12 : 16. Lev. 23 : 7.
19 maar gij zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en éénen ram, daarbij zeven éénjarige lammeren: volkomen zullen zij u zijn.
20 En hun spijsoffer zal zijn meelbloem met olie gemengd: drie tienden tot eenen var en twee tienden tot eenen ram zult gij bereiden.
21 Telkens zult gij een tiende deel bereiden tot één lam, tot die zeven lammeren toe.
22 Daarna éénen bok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen.
23 Behalve het morgen-brandoffer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen bereiden.

24 Achtervolgende deze dingen zult gij
des daags, zeven dagen lang, de spijs des
vuuroffers bereiden ten liefelijken reuke
den HEERE; boven het gedurig brandoffer
zal het bereid worden met zijn drankoffer.
25 En op den zevenden dag zult gij eene
heilige samenroeping hebben: geen dienst-
werk zult gij doen. Ex. 12:16. Lev. 23:8.
26 Insgelijks op den dag der eerstelingen,
als gij een nieuw spijsoffer den HEERE
zult offeren na uwe weken, zult gij eene
heilige samenroeping hebben: geen dienst-
werk zult gij doen. Lev. 23:16.
27 Dan zult gij den HEERE een brand-
offer ten liefelijken reuke offeren: twee
jonge varren, éénen ram, zeven éénjarige
lammeren;
28 en hun spijsoffer van meelbloem met
olie gemengd: drie tienden tot éénen var,
twee tienden tot éénen ram;
29 telkens een tiende bij één lam, tot
die zeven lammeren toe;
30 éénen geitenbok om voor u verzoe-
ning te doen.
31 Behalve het gedurig brandoffer en zijn
spijsoffer zult gij ze bereiden: zij zullen u
volkomen zijn met hunne drankofferen.

HOOFDSTUK 29.

DESGELIJKS in de zevende maand, op
den eersten der maand zult gij eene
heilige samenroeping hebben; geen dienst-
werk zult gij doen: het zal u een dag
des geklanks zijn. Lev. 23:24,25.
2 Dan zult gij een brandoffer ten liefe-
lijken reuke den HEERE bereiden: éénen
jongen var, éénen ram, zeven volkomene
éénjarige lammeren;
3 en hun spijsoffer van meelbloem met
olie gemengd: drie tienden tot den var,
twee tienden tot den ram,
4 en een tiende tot één lam, tot die
zeven lammeren toe;
5 en éénen geitenbok ten zondoffer, om
over ulieden verzoening te doen;
6 behalve het brandoffer der maand en
zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer
en zijn spijsoffer, met hunne drankofferen
naar hunne wijze, ten liefelijken reuke,
ten vuuroffer den HEERE.
7 En op den tienden dezer zevende maand,
zult gij eene heilige samenroeping hebben,
en gij zult uwe zielen verootmoedigen: geen
werk zult gij doen; Lev. 16:29; 23:27.
8 maar gij zult brandoffer ten liefelijken
reuke den HEERE offeren; éénen jongen
var, éénen ram, zeven éénjarige lamme-
ren: volkomen zullen zij u zijn;
9 en hun spijsoffer van meelbloem met
olie gemengd: drie tienden tot den var,
twee tienden tot den éénen ram,
10 telkens een tiende tot één lam, tot
die zeven lammeren toe;
11 éénen geitenbok ten zondoffer; be-
halve het zondoffer der verzoeningen, en
het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer,
met hunne drankofferen.
12 Insgelijks op den vijftienden dag
dezer zevende maand zult gij eene heilige
samenroeping hebben; geen dienstwerk
zult gij doen, maar zeven dagen zult gij
den HEERE een feest vieren; Lev. 23:34.
Deut. 16:13. Ezech. 45:25.
13 en gij zult een brandoffer ten vuur-
offer offeren, ten liefelijken reuke den
HEERE: dertien jonge varren, twee ram-
men, veertien éénjarige lammeren: zij
zullen volkomen zijn;
14 en hun spijsoffer van meelbloem met
olie gemengd: drie tienden tot éénen var,
tot die dertien varren toe; twee tienden
tot éénen ram, onder die twee rammen,
15 en telkens een tiende tot één lam,
tot die veertien lammeren toe;
16 en éénen geitenbok ten zondoffer;
behalve het gedurig brandoffer, zijn spijs-
offer, en zijn drankoffer.
17 Daarna op den tweeden dag twaalf
jonge varren, twee rammen, veertien vol-
komene éénjarige lammeren;
18 en hun spijsoffer en hunne drankoffe-
ren tot de varren, tot de rammen, en tot
de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
19 en éénen geitenbok ten zondoffer;
behalve het gedurig brandoffer en zijn
spijsoffer, met hunne drankofferen.
20 En op den derden dag elf varren,
twee rammen, veertien volkomene éénjá-
rige lammeren;
21 en hunne spijsofferen en hunne drank-
offeren, tot de varren, tot de rammen, en
tot de lammeren, in hun getal, naar de
wijze;
22 en éénen bok ten zondoffer; behalve
het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer,
en zijn drankoffer.
23 Voorts op den vierden dag tien var-
ren, twee rammen, veertien volkomene
éénjarige lammeren;
24 hun spijsoffer en hunne drankofferen
tot de varren, tot de rammen, en tot de
lammeren, in hun getal, naar de wijze;

25 en éénen geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer en zijn drankoffer.
26 En op den vijfden dag negen varren, twee rammen, en veertien volkomene éénjarige lammeren;
27 en hun spijsoffer en hunne drankofferen, tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
28 en éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
29 Daarna op den zesden dag acht varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;
30 en hun spijsoffer en hunne drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
31 en éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijne drankofferen.
32 En op den zevenden dag zeven varren, twee rammen, veertien volkomene éénjarige lammeren;
33 en hun spijsoffer en hunne drankofferen, tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar hunne wijze;
34 en éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
35 Op den achtsten dag zult gij een verbodsdag hebben: geen dienstwerk zult gij doen; Lev. 23:36.
36 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, *ten* liefelijken reuke den Heere: éénen var, éénen ram, zeven volkomene éénjarige lammeren;
37 hun spijsoffer en hunne drankofferen, tot den var, tot den ram, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
38 en éénen bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
39 Deze dingen zult gij den Heere doen op uwe gezette hoogtijden; behalve uwe geloften en uwe vrijwillige offeren, met uwe brandofferen en met uwe spijsofferen en met uwe drankofferen en met uwe dankofferen.
40 En Mozes sprak tot de kinderen Israëls, naar al wat de Heere Mozes geboden had.

HOOFDSTUK 30.

EN Mozes sprak tot de hoofden der stammen der kinderen Israëls, zeggende: Dit is de zaak, die de Heere geboden heeft:
2 wanneer een man den Heere eene gelofte zal beloofd of eenen eed zal gezworen hebben, zijne ziel met eene verbintenis verbindende: zijn woord zal hij niet ontheiligen: naar alles dat uit zijnen mond gegaan is, zal hij doen.
Deut. 23:21-23. Préd. 5:3, 4.
3 Maar als eene vrouw den Heere eene gelofte zal beloofd hebben, en zich met eene verbintenis in het huis haars vaders in hare jonkheid zal verbonden hebben;
4 en haar vader hare gelofte en hare verbintenis, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zal hooren, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zoo zullen alle hare geloften bestaan, en alle verbintenis, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zal bestaan.
5 Maar indien haar vader dat zal breken ten dage als hij het hoort, — alle hare geloften en hare verbintenissen, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zullen niet bestaan; maar de Heere zal het haar vergeven, want haar vader heeft ze haar doen breken.
6 Doch indien zij immers eenen man heeft, en hare geloften op haar zijn, of de uitspraak harer lippen, waarmede zij hare ziel verbonden heeft,
7 en haar man *dat* zal hooren, en ten dage als hij het hoort tegen haar zal stilzwijgen: zoo zullen hare geloften bestaan, en hare verbintenissen, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zullen bestaan.
8 Maar indien haar man ten dage als hij het hoorde dat zal breken, en hare gelofte die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de uitspraak harer lippen, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zoo zal de Heere het haar vergeven.
9 Aangaande de gelofte eener weduwe of eener verstootene, alles, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zal over haar bestaan.
10 Maar indien zij ten huize haars mans gelofte gedaan heeft, of met eenen eed door verbintenis hare ziel verbonden heeft,
11 en haar man *dat* gehoord en tegen haar zal hebben stilgezwegen, dat niet brekende: zoo zullen alle hare geloften bestaan, mitsgaders alle verbintenis, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, zal bestaan.
12 Maar indien haar man die dingen

ganschelijk te niet maakt ten dage als hij
het hoort, niets van al wat uit hare lippen
gegaan is, van hare gelofte en van de
verbintenis harer ziel zal bestaan; haar
man heeft ze te niet gemaakt, en de
HEERE zal het haar vergeven;
13 alle gelofte en alle eed der verbin-
tenis, om de ziel te verootmoedigen, die
zal haar man bevestigen, of die zal haar
man te niet maken.
14 Maar zoo haar man tegen haar van
dag tot dag ganschelijk stilzwijgt, zoo be-
vestigt hij alle hare geloften of alle hare
verbintenissen, welke op haar zijn; hij heeft
ze bevestigd, omdat hij tegen haar stil-
gezwegen heeft ten dage als hij het
hoorde.
15 Doch zoo hij ze ganschelijk te niet
maken zal, nadat hij het gehoord zal hebben,
zoo zal hij hare ongerechtigheid dragen.
16 Dat zijn de inzettingen, die de HEERE
Mozes geboden heeft, tusschen een man
en zijne huisvrouw, tusschen een vader
en zijne dochter, zijnde in hare jonkheid
ten huize haars vaders.

HOOFDSTUK 31.

EN de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Neem de wraak der kinderen Israëls
van de Midianieten; daarna zult gij verza-
meld worden tot uwe volkeren. Num. 25.17.
3 Mozes dan sprak tot het volk, zeg-
gende: Dat zich mannen uit u ten strijde
toerusten, en dat zij tegen de Midianieten
zijn, om de wraak des HEEREN te doen
aan de Midianieten;
4 van elken stam onder alle stammen Is-
raëls zult gij er duizend ten strijde zenden.
5 Alzoo werden geleverd uit de dui-
zenden Israëls, duizend van elken stam,
twaalf duizend toegerusten ten strijde;
6 en Mozes zond ze ten strijde, duizend
van elken stam, hen en Pinchas, den
zoon Eleazars des Priesters, ten strijde,
met de heilige vaten, en de trompetten
des geklanks in zijne hand.
7 En zij streden tegen de Midianieten,
gelijk als de HEERE Mozes geboden had,
en zij doodden al wat mannelijk was.
8 Daarbij doodden zij, boven hunne ver-
slagenen, de Koningen der Midianieten,
Evi en Rekem en Zur en Hur en Reba,
vijf Koningen der Midianieten; ook dood-
den zij met het zwaard Bileam, den zoon
Beors. Joz. 13:21, 22.
9 Maar de kinderen Israëls namen de
vrouwen der Midianieten en hunne kinder-
kens gevangen, zij roofden ook alle hunne
beesten en al hun vee en al hun vermogen;
10 voorts alle hunne steden met hunne
woonplaatsen, en alle hunne burchten
verbrandden zij met vuur;
11 en zij namen al den roof en al den
buit, van menschen en van beesten.
12 Daarna brachten zij de gevangenen
en den buit en den roof tot Mozes en
tot Eleazar den Priester, en tot de ver-
gadering der kinderen Israëls in het leger,
in de vlakke velden Moabs, welke zijn
aan den Jordaan van Jericho.
13 Maar Mozes en Eleazar de Priester,
en alle oversten der vergadering, gingen
uit hun tegemoet, tot buiten voor het leger.
14 En Mozes werd grootelijks vertoornd
tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofd-
lieden der duizenden en de hoofdlieden
der honderden, die uit den strijd van
dien oorlog kwamen,
15 en Mozes zeide tot hen: Hebt gij
dan alle vrouwen laten leven?
16 Zie, dezen waren door Bileams raad
den kinderen Israëls om oorzaak der over-
treding tegen den HEERE te geven, in de
zaak van Peor, waardoor die plaag ont-
stond onder de vergadering des HEEREN.
Num. 25:3. Openb. 2:14.
17 Nu dan, doodt al wat mannelijk is
onder de kinderkens, en doodt alle vrouw
die door bijligging des mans eenen man
bekend heeft; Richt. 21:11.
18 doch alle de kinderen van vrouwelijk
geslacht, die de bijligging des mans niet
bekend hebben, laat voor ulieden leven.
19 En gijlieden, legert u buiten het leger
zeven dagen: een ieder die eenen mensch
gedood en al wie eenen verslagene zult
aangeroerd hebben, zult u op den derden
dag en op den zevenden dag ontzondigen,
gij en uwe gevangenen. Num. 19:11, 12.
20 Ook zult gij alle kleeding, en alle
gereedschap van vellen, en alle geiten-
haren werk, en alle gereedschap van hout,
ontzondigen.
21 En Eleazar de Priester zeide tot de
krijgslieden, die tot dien strijd getogen
waren: Dit is de inzetting der wet, die
de HEERE Mozes geboden heeft.
22 Alleen het goud en het zilver, het
koper, het ijzer, het tin en het lood,
23 alle ding, dat het vuur lijdt, zult
gij door het vuur laten doorgaan, dat
het rein worde: evenwel zal het door het

water der afzondering ontzondigd worden, maar al wat het vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan.
24 Gij zult ook uwe kleederen op den zevenden dag wasschen, dat gij rein wordt; en daarna zult gij in het leger komen.
25 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
26 Neem óp de som des buits der gevangenen, van menschen en van beesten, gij en Eleazar de Priester, en de hoofden van de vaderen der vergadering;
27 en deel den buit in twee helften tusschen degenen die den strijd aangegrepen hebben, die tot den krijg uitgegaan zijn, en tusschen de gansche vergadering. 1 Sam. 30:24.
28 Daarna zult gij eene schatting voor den HEERE heffen van de oorlogsmannen die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van vijfhonderd ééne ziel, uit de menschen en uit de runderen en uit de ezels en uit de schapen:
29 van hunne helft zult gij het nemen, en den Priester Eleazar geven ter heffinge des HEEREN.
30 Maar van de helft der kinderen Israëls zult gij éénen gevangene van vijftig nemen, uit de menschen, uit de runderen, uit de ezels, en uit de schapen, uit alle de beesten, en gij zult ze den Levieten geven, die de wacht des Tabernakels des HEEREN waarnemen.
31 En Mozes en Eleazar de Priester deden gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
32 De buit nu, het overschot des roofs dien het krijgsvolk geroofd had, was zeshonderd duizend en zeventig duizend en vijf duizend schapen,
33 en twee en zeventig duizend runderen,
34 en een en zestig duizend ezels,
35 en der menschenzielen, uit de vrouwen die geene bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee en dertig duizend.
36 En de helft, *te weten* het deel dergenen, die tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getale drie honderd duizend en dertig duizend en zeven duizend en vijfhonderd schapen,
37 en de schatting voor den HEERE van schapen was zeshonderd vijf en zeventig;
38 en de runderen waren zes en dertig duizend, en hunne schatting voor den HEERE twee en zeventig;
39 en de ezels waren dertig duizend en vijfhonderd, en hunne schatting voor den HEERE was één en zestig;
40 en der menschenzielen waren zestien duizend, en hunne schatting voor den HEERE twee en dertig zielen.
41 En Mozes gaf Eleazar den Priester de schatting der heffing des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Num. 18:19.
42 En van de helft der kinderen Israëls, welke Mozes afgedeeld had van de mannen die gestreden hadden
43 (het halve deel nu der vergadering was, uit de schapen, drie honderd duizend en dertig duizend en zeven duizend en vijfhonderd,
44 en de runderen waren zes en dertig duizend,
45 en de ezels dertig duizend en vijfhonderd,
46 en der menschenzielen zestien duizend),
47 van die helft der kinderen Israëls nam Mozes éénen gevangene uit vijftig, van menschen en van beesten, en hij gaf ze den Levieten, die de wacht van den Tabernakel des HEEREN waarnamen, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
48 Toen traden tot Mozes de bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofdlieden der duizenden en de hoofdlieden der honderden,
49 en zij zeiden tot Mozes: Uwe knechten hebben opgenomen de som der krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn, en uit ons ontbreekt niet één man;
50 daarom hebben wij eene offerande des HEEREN gebracht, een ieder dat hij gekregen heeft, een gouden vat, een keten, of een armring, een vingerring, een oorring, of een afhangenden gordel, om voor onze zielen verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN.
51 Zoo nam Mozes, en Eleazar de Priester, van hen het goud, alle wèl gewrochte vaten.
52 En al het goud der heffing, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zevenhonderd en vijftig sikkelen, van de hoofdlieden der duizenden en van de hoofdlieden der honderden.
53 Aangaande de krijgslieden, een iegelijk had geroofd voor zich zelven.
54 Zoo nam Mozes, en Eleazar de Priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en der honderden, en zij brachten het in de Tent der samenkomst ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, voor het aangezicht des HEEREN.

HOOFDSTUK 32.

De kinderen Rubens nu hadden veel vee, en de kinderen Gads hadden machtig veel; en zij bezagen het land van Jaëzer en het land van Gilead, en zie, deze plaats was eene plaats voor vee.

2 Zoo kwamen de kinderen Gads en de kinderen Rubens, en spraken tot Mozes en tot Eleazar den Priester en tot de oversten der vergadering, zeggende:

3 Ataroth, en Dibon, en Jaëzer, en Nimra, en Hesbon, en Eleálé, en Schebam, en Nebo, en Behon,

4 dit land, hetwelk de HEERE voor het aangezicht der vergadering van Israël geslagen heeft, dat is een land voor vee, en uwe knechten hebben vee.

5 Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uwe oogen gevonden hebben, dat dit land aan uwe knechten gegeven worde tot eene bezitting; doe ons niet trekken over den Jordaan.

6 Maar Mozes zeide tot de kinderen Gads en tot de kinderen Rubens: Zullen uwe broeders ten strijde gaan en gijlieden zult hier blijven?

7 Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israëls breken, dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEERE hun gegeven heeft?

8 Zóó deden uwe vaders, als ik ze van Kades-Barnéa zond om dit land te bezien;

9 als zij opgekomen waren tot aan het dal Eskol en dit land bezagen, zoo braken zij het hart der kinderen Israëls, dat zij niet gingen naar het land dat de HEERE hun gegeven had.

10 Toen ontstak de toorn des HEEREN te dien dage, en Hij zwoer, zeggende:

11 Indien deze mannen, die uit Egypte opgetogen zijn, van twintig jaar oud en daarboven, het land zullen zien, dat Ik Abraham, Isaäk en Jakob gezworen heb! want zij hebben niet volhard Mij na te volgen; Num. 14 : 29, 30; 26 : 65. Deut. 1 : 35, 36.

12 behalve Kaleb de zoon van Jefunne den Keniziet, en Jozua de zoon van Nun; want zij hebben volhard den HEERE na te volgen.

13 Alzoo ontstak des HEEREN toorn tegen Israël, en Hij deed ze omzwerven in de woestijn veertig jaar, totdat verteerd was het gansche geslacht, hetwelk gedaan had dat kwaad was in de oogen des HEEREN. Num. 14 : 33.

14 En zie, gijlieden zijt opgestaan in stede van uwe vaderen, eene menigte van zondige menschen, om de hittigheid van des HEEREN toorn tegen Israël te vermeerderen:

15 wanneer gij van achter Hem u zult afkeeren, zoo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn, en gij zult al dit volk verderven.

16 Toen traden zij toe tot hem en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee en steden voor onze kinderkens,

17 maar wij zelve zullen ons toerusten, ons haastende voor het aangezicht der kinderen Israëls, totdat wij ze aan hunne plaats zullen gebracht hebben; en onze kinderen zullen blijven in de vaste steden, vanwege de inwoners des lands.

18 Wij zullen niet wederkeeren tot onze huizen, totdat zich de kinderen Israëls tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben een ieder van zijne erfenis;

19 want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde van den Jordaan en verder henen, als onze erfenis ons toegekomen zal zijn aan deze zijde van den Jordaan, tegen den opgang.

20 Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u voor het aangezicht des HEEREN zult toerusten ten strijde,

21 en een ieder van u die toegerust is, over den Jordaan zal trekken voor het aangezicht des HEEREN, totdat Hij zijne vijanden voor zijn aangezicht uit de bezitting zal verdreven hebben, Joz. 4 : 12.

22 en het land voor het aangezicht des HEEREN ten onder gebracht zij: zoo zult gij daarna wederkeeren en onschuldig zijn voor den HEERE en voor Israël, en dit land zal u ter bezitting zijn voor het aangezicht des HEEREN.

23 Indien gij daarentegen alzóó niet zult doen, zie, zoo hebt gij aan den HEERE gezondigd; doch gij zult uwe zonde gewaarworden, als zij u vinden zal.

24 Bouwt u steden voor uwe kinderkens en kooien voor uwe schapen, en doet wat uit uwen mond uitgegaan is.

25 Toen spraken de kinderen Gads en de kinderen Rubens tot Mozes, zeggende: Uwe knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt:

26 onze kinderkens, onze vrouwen, onze have en alle onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead, Joz. 1 : 14.

27 maar uwe knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust is, voor het aangezicht des HEEREN, tot den strijd, gelijk als mijn heer gesproken heeft.

28 Toen gebood Mozes hunnenthalve den Priester Eleazar, en Jozua den zoon van Nun, en den hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israëls,

29 en Mozes zeide tot hen: Indien de kinderen Gads en de kinderen Rubens met uliedeu over den Jordaan zullen trekken, een ieder die toegerust is ten oorloge voor het aangezicht des HEEREN: als het land voor uw aangezicht zal ten onder gebracht zijn, zoo zult gij hun het land Gilead ter bezitting geven;

30 maar indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken, zoo zullen zij tot bezitters gesteld worden in het midden van uliedeu in den lande Kanaän.

31 En de kinderen Gads en de kinderen Rubens antwoordden, zeggende: Wat de HEERE tot uwe knechten gesproken heeft, zullen wij alzóó doen:

32 wij zullen toegerust overtrekken voor het aangezicht des HEEREN naar het land Kanaän, en de bezitting onzer erfenis zullen wij hebben aan deze zijde van den Jordaan.

33 Alzoo gaf Mozes hunlieden, den kinderen Gads en den kinderen Rubens en den halven stam van Manasse Jozefs zoon, het koninkrijk van Sihon Koning der Amorieten, en het koninkrijk van Og Koning van Basan, het land met de steden van dien in de landpalen, de steden des lands rondom.

Deut. 3 : 12; 29 : 8. Joz. 12 : 6; 13 : 8; 22 : 4.

34 En de kinderen Gads bouwden Dibon, en Ataroth, en Aroër,

35 en Atroth-Sofan, en Jaëzer, en Jogbeha,

36 en Beth-Nimra, en Beth-Haran, vaste steden en schaapskooien.

37 En de kinderen Rubens bouwden Hesbon, en Elcalé, en Kirjathaïm,

38 en Nebo, en Baäl-Meon, veranderd zijnde van naam, en Sibma; en zij noemden de namen der steden die zij bouwden, met *andere* namen.

39 En de kinderen Machirs, des zoons van Manasse, gingen naar Gilead en namen dat in en zij verdreven de Amorieten, die daarin waren, uit de bezitting.

40 Zoo gaf Mozes Gilead aan Machir den zoon van Manasse, en hij woonde daarin.

41 Jaïr nu de zoon van Manasse ging henen en nam hunlieder dorpen in, en hij noemde die Havvoth-Jaïr. Deut. 3 : 14.

42 En Nobah ging henen en nam Kenath in met zijne onderhoorige plaatsen, en noemde het Nobah naar zijnen naam.

HOOFDSTUK 33.

DIT zijn de reizen der kinderen Israëls, die uit Egypteland uitgetogen zijn, naar hunne heiren, door de hand van Mozes en Aäron.

2 En Mozes schreef hunne uittochten naar hunne reizen, naar den mond des HEEREN; en dit zijn hunne reizen naar hunne uittochten.

3 Zij reisden dan van Rameses in de eerste maand, op den vijftienden dag der eerste maand; des anderen daags van het Pascha togen de kinderen Israëls uit door eene hooge hand, voor de oogen aller Egyptenaren, Ex. 12 : 37.

4 als de Egyptenaars begroeven degenen, welke de HEERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen: ook had de HEERE gerichten geoefend aan hunne goden.

5 Als de kinderen Israëls van Rameses verreisd waren, zoo legerden zij zich te Sukkoth.

6 En zij verreisden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk aan het einde der woestijn is. Ex. 13 : 20.

7 En zij verreisden van Etham en keerden weder naar Pi-Hahiroth tegenover Baäl-Zefon, en zij legerden zich voor Migdol. Ex. 14 : 2.

8 En zij verreisden van Hahiroth, en gingen over, door 't midden van de zee, naar de woestijn; en zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham en legerden zich in Mara. Ex. 15 : 23.

9 En zij verreisden van Mara, en kwamen te Elim: in Elim nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmboomen, en zij legerden zich aldaar. Ex. 15 : 27.

10 En zij verreisden van Elim, en legerden zich aan de Schelfzee.

11 En zij verreisden van de Schelfzee, en legerden zich in de woestijn Sin. Ex. 16 : 1.

12 En zij verreisden uit de woestijn Sin, en zij legerden zich in Dofka.

13 En zij verreisden van Dofka, en legerden zich in Alus.

14 En zij verreisden van Alus, en legerden zich in Rafidim; doch daar was geen water voor het volk om te drinken. Ex. 17 : 1.

15 Zoo verreisden zij van Rafidim, en legerden zich in de woestijn Sinaï. Ex. 19 : 1.
16 En zij verreisden uit de woestijn Sinaï, en legerden zich in Kibroth-Taäva.
17 En zij verreisden van Kibroth-Taäva, en legerden zich in Hazeroth. Num. 11 : 35.
18 En zij verreisden van Hazeroth, en legerden zich in Rithma.
19 En zij verreisden van Rithma, en legerden zich in Rimmon-Pérez.
20 En zij verreisden van Rimmon-Pérez, en legerden zich in Libna.
21 En zij verreisden van Libna, en legerden zich in Rissa.
22 En zij verreisden van Rissa, en legerden zich in Kehelatha.
23 En zij verreisden van Kehelatha, en legerden zich in het gebergte van Safer.
24 En zij verreisden van het gebergte Safer, en legerden zich in Harada.
25 En zij verreisden van Harada, en legerden zich in Makheloth.
26 En zij verreisden van Makheloth, en legerden zich in Tahath.
27 En zij verreisden van Tahath, en legerden zich in Tarah.
28 En zij verreisden van Tarah, en legerden zich in Mithka.
29 En zij verreisden van Mithka, en legerden zich in Hasmona.
30 En zij verreisden van Hasmona, en legerden zich in Moseroth.
31 En zij verreisden van Moseroth, en legerden zich in Bené-Jaäkan. Deut. 10 : 6, 7.
32 En zij verreisden van Bené-Jaäkan, en legerden zich in Hor-Gidgad.
33 En zij verreisden van Hor-Gidgad, en legerden zich in Jotbatha.
34 En zij verreisden van Jotbatha, en legerden zich in Abrona.
35 En zij verreisden van Abrona, en legerden zich in Ezeon-Géber.
36 En zij verreisden van Ezeon-Géber, en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades. Num. 20 : 1.
37 En zij verreisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het einde des lands van Edom. Num. 20 : 22.
38 Toen ging de Priester Aäron op den berg Hor, naar den mond des HEEREN, en stierf aldaar, in het veertigste jaar na den uittocht der kinderen Israëls uit Egypteland, in de vijfde maand, op den eersten der maand; Num. 20 : 28. Deut. 10 : 6; 32 : 50.
39 Aäron nu was honderd en drie en twintig jaren oud als hij stierf op den berg Hor.
40 En de Kanaäniet, de Koning van Harad, die in het Zuiden woonde in den lande Kanaän, hoorde dat de kinderen Israëls aankwamen. Num. 21 : 1.
41 En zij verreisden van den berg Hor, en legerden zich in Zalmona.
42 En zij verreisden van Zalmona, en legerden zich in Funon.
43 En zij verreisden van Funon, en legerden zich in Oboth. Num. 21 : 10, 11.
44 En zij verreisden van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen Abarim, in de landpale Moabs.
45 En zij verreisden van de heuvelen *Abarim*, en legerden zich in Dibon-Gad.
46 En zij verreisden van Dibon-Gad, en legerden zich in Almon-Diblathaïm.
47 En zij verreisden van Almon Diblathaïm, en legerden zich in de bergen Abarim, tegen Nebo.
48 En zij verreisden van de bergen Abarim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan den Jordaan van Jericho.
49 En zij legerden zich aan den Jordaan, van Beth-Jesimoth tot aan Abel-Sittim, in de vlakke velden der Moabieten. Num. 25 : 1.
50 En de HEERE sprak tot Mozes in de vlakke velden der Moabieten, aan den Jordaan van Jericho, zeggende:
51 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over den Jordaan zult gegaan zijn in 't land Kanaän,
52 zoo zult gij alle inwoners des lands voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven en alle hunne beeltenissen verderven; ook zult gij alle hunne gegoten beelden verderven en alle hunne hoogten verdelgen. Deut. 7 : 2.
53 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen en daarin wonen; want Ik heb u dat land gegeven om hetzelve erfelijk te bezitten.
54 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uwe geslachten: dengenen die velen zijn, zult gij hunne erfenis meerder maken, en dien die weinigen zijn, zult gij hunne erfenis minder maken; waarhenen voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben; naar de stammen uwer vaderen zult gij de erfenis nemen. Num. 26 : 54.
55 Maar indien gij de inwoners des lands niet zult voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, zoo zal het geschieden dat, die gij van hen zult laten

overblijven, tot doornen zullen zijn in
uwe oogen en tot prikkelen in uwe zijden,
en zullen u benauwen op het land waarin
gij woont, Joz. 23:13.
56 en het zal geschieden dat Ik ú zal
doen, gelijk als Ik hùn dacht te doen.

HOOFDSTUK 34.

VOORTS sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls en zeg
tot hen: Wanneer gij in het land Ka-
naän ingaat, zoo zal dit het land zijn
dat u ter erfenis vervallen zal, het land
Kanaän naar zijne landpalen.
3 De zuiderhoek nu zal u zijn van de
woestijn Zin aan de zijden van Edom; en
de zuiderlandpale zal u zijn van het einde
der Zoutzee tegen 't Oosten, Joz. 15:1-4.
4 en deze landpale zal u omgaan van het
Zuiden naar den opgang van Akrabbim,
en doorgaan naar Zin, en hare uitgangen
zullen zijn van 't Zuiden naar Kades-Bar-
néa, en zij zal uitgaan naar Hazar-Addar,
en doorgaan naar Azmon,
5 voorts zal deze landpale omgaan van
Azmon naar de rivier van Egypte, en hare
uitgangen zullen zijn naar de zee.
6 Aangaande de landpale van 't Westen,
daar zal u de groote zee de landpale zijn;
dit zal uwe landpale van 't Westen zijn.
Joz. 15:12.
7 Voorts zal u de landpale van 't Noor-
den deze zijn: van de groote zee af zult
gij u den berg Hor afteekenen,
8 van den berg Hor zult gij afteekenen tot
waar men komt te Hamath, en de uitgan-
gen dezer landpale zullen zijn naar Zedad,
9 en deze landpale zal uitgaan naar
Zifron, en hare uitgangen zullen zijn te
Hazar-Enan; dit zal u de noorderland-
pale zijn.
10 Voorts zult gij u tot eene landpale
tegen 't Oosten afteekenen van Hazar-
Enan naar Sefam,
11 en deze landpale zal afgaan van Se-
fam naar Ribla, tegen 't oosten van Ain,
daarna zal deze landpale afgaan en strek-
ken langs den oever van de zee Kinné-
reth oostwaarts,
12 voorts zal deze landpale afgaan langs
den Jordaan, en hare uitgangen zullen
zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het
land naar zijne landpalen rondom.
13 En Mozes gebood den kinderen Israëls,
zeggende: Dit is het land, dat gij door
het lot ten erve innemen zult, hetwelk
de HEERE den negen stammen en den
halven stam te geven geboden heeft.
14 Want de stam van de kinderen der
Rubenieten, naar het huis hunner vaderen,
en de stam van de kinderen der Gadieten,
naar het huis hunner vaderen, hebben
ontvangen, mitsgaders de halve stam van
Manasse heeft zijne erfenis ontvangen:
15 twee stammen en een halve stam heb-
ben hunne erfenis ontvangen aan deze
zijde van den Jordaan, van Jericho oost-
waarts tegen den opgang.
16 Voorts sprak de HEERE tot Mozes,
zeggende:
17 Dit zijn de namen der mannen, die
uliedcn dat land ten erve zullen uitdee-
len: Eleazar de Priester, en Jozua de
zoon van Nun. Joz. 14:1.
18 Daartoe zult gij uit elken stam éénen
overste nemen om het land ten erve uit
te deelen;
19 en dit zijn de namen dezer mannen:
van den stam Juda's, Kaleb zoon van
Jefunne;
20 en van den stam der kinderen Simeons,
Semuël zoon van Ammihud;
21 van den stam Benjamins, Elidad zoon
van Kislon;
22 en van den stam der kinderen van
Dan, de overste Bukki zoon van Jogli;
23 van de kinderen Jozefs: van den
stam der kinderen Manasse's, de overste
Hanniël zoon van Efod,
24 en van den stam der kinderen Efraïms,
de overste Kemuël zoon van Siftan;
25 en van den stam der kinderen Zebulons,
de overste Elizafan zoon van Parnach;
26 en van den stam der kinderen Issa-
schars, de overste Paltiël zoon van Azzan;
27 en van den stam der kinderen Asers,
de overste Achihud zoon van Selomi;
28 en van den stam der kinderen van Naf-
tali, de overste Pedaël zoon van Ammihud.
29 Dit zijn ze, dien de HEERE geboden
heeft den kinderen Israëls de erfenissen
uit te deelen in den lande Kanaän.

HOOFDSTUK 35.

EN de HEERE sprak tot Mozes in de
vlakke velden der Moabieten, aan den
Jordaan van Jericho, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israëls, dat zij
van de erfenis hunner bezitting aan de
Levieten steden zullen geven om te be-
wonen; daartoe zult gijlieden aan de

Levieten voorsteden geven aan de steden, rondom dezelve; Joz. 21 : 2.
3 en die steden zullen zij hebben om te bewonen, maar hare voorsteden zullen zijn voor hunne beesten en voor hunne have en voor al hun gedierte.
4 En de voorsteden der steden, die gij den Levieten geven zult, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend ellen zijn rondom.
5 En gij zult meten vanbuiten de stad, aan den hoek tegen 't Oosten twee duizend ellen, en aan den hoek van 't Zuiden twee duizend ellen, en aan den hoek van 't Westen twee duizend ellen, en aan den hoek van 't Noorden twee duizend ellen, dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van de steden.
6 De steden nu, die gij den Levieten zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, die gij geven zult opdat de doodslager daarhenen vliede, en boven dezelve zult gij *hun* twee en veertig steden geven:
7 alle de steden, die gij den Levieten geven zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met hare voorsteden. Joz. 21 : 41.
8 Van de steden, die gij van de bezitting der kinderen Israëls geven zult, zult gij van dien die vele heeft vele nemen, en van dien die weinige heeft weinige nemen: een ieder zal naar zijne erfenis die zij zullen erven, van zijne steden aan de Levieten geven.
9 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
10 Spreek tot de kinderen Israëls en zeg tot hen: Wanneer gij over den Jordaan gaat naar het land Kanaän,
11 zoo zult gij maken dat u steden tegemoetliggen, *die* u tot vrijsteden zullen zijn, opdat de doodslager daarhenen vliede die eene ziel onwetend verslagen heeft.
Deut. 19 : 2, 3. Joz. 20 : 2, 3.
12 En deze steden zullen u tot eene toevlucht zijn voor den *bloed*wreker, opdat de doodslager niet sterve, totdat hij voor de vergadering aan het gericht gestaan hebbe.
13 En deze steden die gij geven zult, zullen zes vrijsteden voor u zijn.
14 Drie dezer steden zult gij geven op deze zijde van den Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in den lande Kanaan: vrijsteden zullen het zijn. Deut. 4:41. Joz. 20:7, 8.
15 Diezelfde zes steden zullen den kinderen Israëls, en den vreemdeling en den bijwoner in het midden van hen, tot eene toevlucht zijn, opdat daarhenen vliede wie eene ziel onvoorziens verslaat.
16 Maar indien hij hem met een ijzeren instrument geslagen heeft zoodat hij gestorven is, een doodslager is hij: deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
17 Of indien hij hem met een handsteen, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft dat hij gestorven is, een doodslager is hij: deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
18 Of indien hij hem met een houten handinstrument, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft dat hij gestorven is, een doodslager is hij: deze doodslager zal zekerlijk gedood worden:
19 de wreker des bloeds, die zal den doodslager dooden; als hij hem ontmoet, zal hij hem dooden.
20 Indien hij hem ook door haat zal gestooten hebben, of met opzet op hem geworpen heeft dat hij gestorven is, Deut. 19:11.
21 of hem door vijandschap met zijne hand geslagen heeft dat hij gestorven is: de slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij, de bloedwreker zal dezen doodslager dooden, als hij hem ontmoet.
22 Maar indien hij hem metterhaast zonder vijandschap gestooten heeft, of eenig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft,
23 of onvoorziens met eenigen steen, waarvan men zoude kunnen sterven, en hij dien op hem heeft doen vallen dat hij gestorven is; zoo hij hem toch geen vijand was, noch zijn kwaad zoekende:
24 zoo zal de vergadering richten tusschen den slager en tusschen den bloedwreker, naar deze rechten,
25 en de vergadering zal den doodslager redden uit de hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem doen wederkeeren tot zijne vrijstad, waarhenen hij gevloden was; en hij zal daarin blijven tot den dood des Hoogepriesters, dien men met de heilige olie gezalfd heeft.
26 Doch indien de doodslager eenigszins zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarhenen hij gevloden was,
27 en de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad: zoo de bloedwreker den doodslager zal dooden, het zal hem geene bloedschuld zijn;
28 want hij moest in zijne vrijstad gebleven zijn tot den dood des Hoogepries-

ters. Maar na den dood des Hoogepries-
ters zal de doodslager wederkeeren tot
het land zijner bezitting. Joz. 20:6.
29 En deze dingen zullen ulieden zijn
tot eene inzetting van recht, bij uwe ge-
slachten, in alle uwe woningen.
30 Al wie eene ziel slaat, naar den mond
der getuigen zal men den doodslager doo-
den; maar een éénig getuige zal niet ge-
tuigen tegen een ziel, dat zij sterve.
Deut. 17:6; 19:15. Hebr. 10:28.
31 En gij zult geene verzoening nemen
voor de ziel des doodslagers, die schuldig
is te sterven; want hij zal zekerlijk gedood
worden.
32 Ook zult gij geene verzoening nemen
voor dien die gevlucht is naar zijne vrij-
stad, dat hij zoude wederkeeren om te
wonen in het land, tot den dood des
*Hooge*priesters.
33 Zoo zult gij niet ontheiligen het land
waarin gij zijt; want het bloed ontheiligt
het land, en voor het land zal geen ver-
zoening gedaan worden over het bloed dat
daarin vergoten is, dan door het bloed des-
genen die dat vergoten heeft. Ps. 106:38.
34 Verontreinigt dan het land niet waarin
gij gaat wonen, in welks midden Ik wo-
nen zal: want Ik ben de HEERE, wonende
in het midden der kinderen Israëls.

HOOFDSTUK 36.

EN de hoofden der vaderen van het ge-
slacht der kinderen Gileads, des zoons
van Machir, den zoon van Manasse, uit de
geslachten der kinderen Jozefs, traden toe
en spraken voor het aangezicht van Mozes,
en voor het aangezicht der oversten, hoof-
den van de vaderen der kinderen Israëls,
2 en zeiden: [a] De HEERE heeft mijnen
heer geboden, dat land door het lot den
kinderen Israëls in erfenis te geven; [b] en
mijnen heer is door den HEERE geboden,
de erfenis onzes broeders Zelafeads te ge-
ven aan zijne dochteren.
a Num. 26:55, 56. b Num. 27:7. Joz. 17:4.
3 Wanneer zij nu eenen van de zonen
der *andere* stammen der kinderen Israëls
tot vrouwen zouden worden, zoo zoude
hare erfenis van de erfenis onzer vaderen
afgetrokken worden, en toegedaan tot de
erfenis van dien stam, aan welken zij ge-
worden zouden: alzoo zoude van het lot
onzer erfenis worden afgetrokken.
4 Als ook de kinderen Israëls een ju-
beljaar zullen hebben, zoo zoude hare erfe-
nis toegedaan zijn tot de erfenis van dien
stam, aan welken zij zouden geworden
zijn: alzoo zoude hare erfenis van de er-
fenis van den stam onzer vaderen afge-
trokken worden.
5 Toen gebood Mozes den kinderen Is-
raëls, naar des HEEREN mond, zeggende:
De stam der kinderen Jozefs spreekt recht.
6 Dit is het woord dat de HEERE van
de dochteren Zelafeads geboden heeft,
zeggende: Laat ze dien tot vrouwen wor-
den, die in hare oogen goed zal zijn;
alleen, dat zij aan 't geslacht van haars
vaders stam tot vrouwen worden.
7 Zoo zal de erfenis der kinderen Israëls
niet omgewend worden van stam tot stam;
want de kinderen Israëls zullen aanhangen
een ieder aan de erfenis van den stam
zijner vaderen.
8 Voorts zal elke dochter, die erfe-
nis erft, van de stammen der kinderen
Israëls, ter vrouw worden aan eenen van
het geslacht van den stam haars vaders;
opdat de kinderen Israëls erfelijk bezitten
een ieder de erfenis zijner vaderen.
9 Zoo zal de erfenis niet omgewend wor-
den van den éénen stam tot den anderen;
want de stammen der kinderen Israëls zul-
len aanhangen een ieder aan zijne erfenis.
10 Gelijk als de HEERE Mozes geboden
had, alzóó deden de dochteren Zelafeads.
11 Want Machla, Tirza, en Hogla, en
Milka, en Noa, Zelafeads dochteren, zijn
den zonen van hare ooms tot vrouwen
geworden: Num. 27:1. Joz. 17:3.
12 onder de geslachten der kinderen van
Manasse, Jozefs zoon, zijn zij tot vrouwen
geworden; alzoo bleef hare erfenis aan den
stam van het geslacht haars vaders.
13 Dat zijn de geboden en de rechten,
die de HEERE door den dienst van Mozes
aan de kinderen Israëls geboden heeft in
de vlakke velden der Moabieten, aan den
Jordaan van Jericho.

HET VIJFDE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

DEUTERONOMIUM.

HOOFDSTUK 1.

DIT zijn de woorden die Mozes tot gansch Israël gesproken heeft aan deze zijde van den Jordaan, in de woestijn, op het vlakke veld tegenover Suf, tusschen Paran en tusschen Tofel en Laban en Hazeroth en Di-Zahab:

2 elf dag*reizen* zijn het van Horeb, *door* den weg van het gebergte Seïr, tot aan Kades-Barnéa.

3 En het is geschied in het veertigste jaar, in de elfde maand, op den eersten der maand, dat Mozes sprak tot de kinderen Israëls, naar alles dat hem de HEERE aan hen bevolen had;

4 nadat hij geslagen had Sihon, den Koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, en Og, den Koning van Basan, welke woonde te Astaroth in Edréï;

Num. 21 : 23, 33. Deut. 29 : 7. Ps. 135 : 11, 136 : 19, 20.

5 aan deze zijde van den Jordaan, in den lande Moabs, hief Mozes áán deze wet uit te leggen, zeggende:

6 De HEERE onze God sprak tot ons bij Horeb, zeggende: Gij zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven:

7 keert u en vertrekt, en gaat in het gebergte der Amorieten, en tot alle hunne geburen in het vlakke veld op het gebergte, en in de laagte, en in het Zuiden, en aan de havens der zee; het land der Kanaänieten en den Libanon, tot aan de groote rivier, de rivier Frath.

8 Zie, Ik heb dat land gegeven voor uw aangezicht: gaat daarin, en bezit erfelijk het land, dat de HEERE uwen vaderen, Abraham, Isaäk en Jakob, gezworen heeft dat Hij het hun en hunnen zade na hen geven zoude.

9 En ik sprak terzelfder tijd tot u, zeggende: Ik alléén zal u niet kunnen dragen.

10 De HEERE uw God heeft u vermenigvuldigd, en zie, gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte.

11 De HEERE uwer vaderen God doe tot u, zooals gij *nu* zijt, duizendmaal meer, en Hij zegene u gelijk als Hij tot u gesproken heeft.

12 Hoe zoude ik alléén uwe moeite en uwen last en uwe twistzaken dragen?

13 Neemt u wijze mannen en verstandige en ervarene van uwe stammen, dat ik ze tot uwe hoofden stelle.

14 Toen antwoorddet gij mij en zeidet: Dit woord is goed dat gij gesproken hebt, om te doen.

15 Zoo nam ik de hoofden uwer stammen, wijze en ervaren mannen, en stelde ze tot hoofden over u, oversten van duizend, en oversten van honderd, en oversten van vijftig, en oversten van tien, en ambtlieden voor uwe stammen. Ex. 18 : 25, 26.

16 En ik gebood uwen rechteren terzelfder tijd, zeggende: Hoort *de verschillen* tusschen uwe broederen, en richt rechtvaardig tusschen den man en tusschen zijnen broeder, en tusschen deszelfs vreemdeling;

17 gij zult het aangezicht in het gericht niet kennen, gij zult den kleine zoowel als den groote hooren, gij zult niet vreezen voor iemands aangezicht, want het gericht is Godes; doch de zaak, die voor u te zwaar zal zijn, zult gij tot mij doen komen, en ik zal ze hooren. Ex. 23 : 3. Lev. 19 : 15.

18 Alzoo gebood ik u te dier tijd alle zaken die gij zoudt doen.

19 Toen vertrokken wij van Horeb, en doorwandelden die gansche groote en vreeselijke woestijn die gij gezien hebt, op den weg van het gebergte der Amorieten, gelijk de HEERE onze God ons geboden had; en wij kwamen tot Kades-Barnéa.

20 Toen zeide ik tot ulieden: Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amorieten, dat de HEERE onze God ons geven zal:

21 zie, de HEERE uw God heeft dat land gegeven voor uw aangezicht; trekt op, bezit het erfelijk, gelijk als de HEERE uwer vaderen God tot u gesproken heeft; vreest niet en ontzet u niet. Joz. 8 : 1.

22 Toen naderdet gij allen tot mij, en

zeidet: Laat ons mannen voor ons aangezicht henenzenden, die ons het land uitspeuren, en ons bescheid wederbrengen, wat weg wij daarin optrekken zullen, en tot wat steden wij komen zullen.
23 Deze zaak nu was goed in mijne oogen: zoo nam ik uit u twaalf mannen, van elken stam éénen man; Num. 13:3-16.
24 die keerden zich en togen òp naar het gebergte, en kwamen tot het dal Eskol en verspiedden het; Num. 13:23, 24.
25 en zij namen van de vrucht des lands in hunne hand, en brachten ze tot ons af, en zeiden ons bescheid weder, en zeiden: Het land, dat de Heere onze God ons geven zal, is goed.
26 Doch gij wildet niet optrekken, maar gij waart den mond des Heeren uws Gods wederspannig;
27 en gij murmureerdet in uwe tenten, en zeidet: Omdat de Heere ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd, opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten, om ons te verdelgen. Num. 14:2.
28 Waarhenen zouden wij optrekken? Onze broeders hebben ons hart doen smelten, zeggende: Het is een volk, grooter en langer dan wij; de steden zijn groot en gesterkt tot in den hemel toe; ook hebben wij daar kinderen der Enakieten gezien. Num. 13 28.
29 Toen zeide ik tot u: Verschrikt niet en vreest niet voor hen:
30 de Heere uw God die voor uw aangezicht wandelt, die zal voor u strijden, naar alles dat Hij bij u voor uwe oogen gedaan heeft in Egypte,
31 en in de woestijn, waar gij gezien hebt dat de Heere uw God u daarin gedragen heeft als een man zijnen zoon draagt, op al den weg dien gij gewandeld hebt, totdat gij kwaamt aan deze plaats. Hand. 13:18.
32 Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den Heere uwen God,
33 die voor uw aangezicht op den weg wandelde, om u de plaats uit te zien waar gij zoudt legeren, des nachts in het vuur, opdat Hij u den weg wees waarin gij zoudt gaan, en des daags in de wolk. Ex. 13:21, 22; 40:38. Num. 14:14. Neh. 9:12, 19. Ps. 78:14; 105:39.
34 Als nu de Heere de stem uwer woorden hoorde, zoo werd Hij zeer toornig, en zwoer, zeggende:
35 Zoo iemand van deze mannen, *van* dit kwade geslacht, zal zien het goede land, hetwelk Ik gezworen heb uwen vaderen te zullen geven! Num. 14:23, 24. Joz. 5:6.
36 behalve Kaleb de zoon van Jefunne, die zal het zien, en hem zal Ik het land geven waarop hij getreden heeft, en aan zijne kinderen, omdat hij volhard heeft den Heere te volgen. Joz. 14:8.
37 Ook vertoornde zich de Heere op mij om uwentwil, zeggende: Gij zult daar óók niet inkomen. Num. 20:12; 27:14. Ps. 106:32.
38 Jozua, de zoon van Nun, die voor uw aangezicht staat, díe zal daarin komen: sterk denzelve, want hij zal het Israël doen erven.
39 En uwe kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen tot een roof zijn, en uwe kinderen die heden noch goed noch kwaad weten, díe zullen daarin komen en díen zal Ik het geven en díe zullen het erfelijk bezitten.
40 Gij daarentegen, keert u en reist naar de woestijn, den weg van de Schelfzee.
41 Toen antwoorddet gij en zeidet tot mij: Wij hebben aan den Heere gezondigd; wij zullen optrekken en strijden, naar alles dat de Heere onze God ons geboden heeft. Als gij nu een iegelijk zijn krijgsgereedschap aangorddet, en willens waart om naar het gebergte henen op te trekken, Num. 14:40-42.
42 zoo zeide de Heere tot mij: Zeg hun: Trekt niet op en strijdt niet, want Ik ben niet in het midden van u; opdat gij niet voor het aangezicht uwer vijanden geslagen wordt.
43 Doch als ik tot u sprak, zoo hoordet gij niet, maar waart den mond des Heeren wederspannig en handeldet trotschelijk, en toogt op naar het gebergte:
44 toen togen de Amorieten uit, die op dat gebergte woonden, u tegemoet, en vervolgden u gelijk als de bijen doen, en zij verpletterden u in Seïr tot Horma toe.
45 Als gij nu wederkwaamt en weendet voor het aangezicht des Heeren, zoo verhoorde de Heere uwe stem niet en neigde zijne ooren niet tot u.
46 Alzoo bleeft gij in Kades vele dagen, naar de dagen die gij er bleeft.

HOOFDSTUK 2.

Daarna keerden wij ons en reisden naar de woestijn, den weg van de Schelfzee, gelijk de Heere tot mij ge-

sproken had, en wij togen om het gebergte Seïr, vele dagen.
2 Toen sprak de HEERE tot mij, zeggende:
3 Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgetrokken: keert u naar het Noorden.
4 En gebied den volke, zeggende: Gij zult doortrekken aan de landpalen uwer broederen, der kinderen Esaus, die in Seïr wonen; zij zullen wel voor u vreezen, maar gij zult u zeer wachten.
5 Mengt u niet met hen; want Ik zal u van hun land niet geven, ook niet tot de betreding van eene voetzool; want Ik heb Esau het gebergte Seïr ter erfenis gegeven.
6 Spijs zult gij voor geld van hen koopen, dat gij eet, en ook zult gij water voor geld van hen koopen, dat gij drinkt. Num. 20:19.
7 Want de HEERE uw God heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen door deze zoo groote woestijn: deze veertig jaren is de HEERE uw God met u geweest: geen ding heeft u ontbroken.
8 Als wij nu doorgetrokken waren van onze broederen, de kinderen Esaus, die in Seïr woonden, van den weg des vlakken velds, van Elath en van Ezeon-Géber, zoo keerden wij ons en doortogen den weg der woestijn Moabs.
9 Toen sprak de HEERE tot mij: Beangstig Moab niet, en meng u niet met hen in den strijd; want Ik zal u geene erfenis van hun land geven, dewijl Ik Lots kinderen Ar ter erfenis gegeven heb. Richt. 11:15.
10 De Emieten woonden te voren daarin, een groot en talrijk en lang volk, gelijk de Enakieten;
11 dezen werden óók voor reuzen gehouden als de Enakieten; en de Moabieten noemden hen Emieten.
12 Ook woonden de Horieten te voren in Seïr; maar de kinderen Esaus verdreven ze uit de bezitting en verdelgden ze van hun aangezicht, en hebben in hunlieder plaats gewoond; gelijk als Israël gedaan heeft aan het land zijner erfenis, hetwelk de HEERE hun gegeven heeft.
13 Nu maakt u op en trekt over de beek Zered. Alzoo trokken wij over de beek Zered.
14 De dagen nu die wij gewandeld hebben van Kades-Barnéa, totdat wij over de beek Zered getogen zijn, waren acht en dertig jaar; totdat het gansche geslacht der krijgslieden uit het midden des heirlegers verteerd was, gelijk de HEERE hun gezworen had.
15 Zoo was ook de hand des HEEREN tegen hen, om hen uit het midden des heirlegers te verslaan, totdat zij verteerd waren.
16 En het geschiedde als alle de krijgslieden verteerd waren, uit het midden des heirlegers wegstervende,
17 dat de HEERE tot mij sprak, zeggende:
18 Gij zult heden doortrekken langs Ar, de landpale van Moab,
19 en gij zult naderen tegenover de kinderen Ammons; beangstig die niet, en meng u met hen niet; want Ik zal u van het land der kinderen Ammons geene erfenis geven, dewijl Ik het Lots kinderen ter erfenis gegeven heb. Richt. 11:15.
20 Dit werd óók voor een land der reuzen gehouden; de reuzen woonden te voren daarin, en de Ammonieten noemden ze Zamzummieten:
21 een groot en menigvuldig en lang volk, als de Enakieten; en de HEERE verdelgde ze voor hun aangezicht, zoodat zij ze uit de bezitting verdreven en aan hunlieder plaats woonden;
22 gelijk Hij aan Esaus kinderen, die in Seïr wonen, gedaan heeft, voor welker aangezicht Hij de Horieten verdelgde; en zij verdreven ze uit de bezitting, en hebben aan hunlieder plaats gewoond tot op dezen dag.
23 Ook hebben de Kaftorieten, die uit Kaftor uittogen, de Avvieten die in Hazerim tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan hunlieder plaats gewoond.
24 Maakt u op, reist henen en gaat over de beek Arnon; zie, Ik heb Sihon den Koning van Hesbon, den Amoriet, en zijn land in uwe hand gegeven: begint te erven, en mengt u met hen in den strijd.
25 Te dezen dage zal Ik beginnen uwen schrik en uwe vreeze te geven over het aangezicht der volken onder den ganschen hemel; die uw gerucht zullen hooren, die zullen sidderen en bang zijn van uw aangezicht.
26 Toen zond ik boden uit de woestijn Kedemoth tot Sihon den Koning van Hesbon, met woorden van vrede, zeggende: Num. 21:21. Richt. 11:19.
27 Laat mij door uw land doortrekken; ik zal alleenlijk langs den weg voorttrek-

ken, ik zal noch ter rechter- noch ter linkerhand uitwijken. Num. 21 : 22.

28 Verkoop mij spijs voor geld, dat ik ete, en geef mij water voor geld, dat ik drinke; alleenlijk laat mij op mijne voeten doortrekken,

29 gelijk de kinderen Esaus die in Seïr wonen, en de Moabieten die in Ar wonen, mij gedaan hebben; totdat ik over den Jordaan kome in het land, dat de HEERE onze God ons geven zal.

30 Maar Sihon de Koning van Hesbon wilde ons door hem niet laten doortrekken; want de HEERE uw God verhardde zijnen geest en verstokte zijn hart, opdat Hij hem in uwe hand gave, gelijk het is te dezen dage. Num. 21 : 23; Richt. 11 : 20.

31 En de HEERE zeide tot mij: Zie, ik heb begonnen Sihon en zijn land voor uw aangezicht te geven; begin dan te erven, om zijn land erfelijk te bezitten.

32 En Sihon toog uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde, naar Jahaz; Deut. 29 : 7.

33 en de HEERE onze God gaf hem voor ons aangezicht, en wij sloegen hem en zijne zonen en al zijn volk. Num. 21 : 24; Richt. 11 : 21.

34 En wij namen te dier tijd alle zijne steden in, en wij verbanden alle steden, mannen en vrouwen en kinderkens: wij lieten niemand overblijven. Num. 21 : 25.

35 Het vee alleen roofden wij voor ons, en den roof der steden die wij innamen.

36 Van Aroër af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die aan de beek is, ook tot Gilead toe, was er geene stad die voor ons te hoog was; de HEERE onze God gaf dat alles voor ons aangezicht

37 Alleen tot het land der kinderen Ammons naderdet gij niet, noch tot de gansche streek der beek Jabbok, noch tot de steden van dat gebergte, noch tot iets dat de HEERE onze God ons verboden had.

HOOFDSTUK 3.

DAARNA keerden wij ons en togen op den weg van Basan; en Og de Koning van Basan trok uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde, bij Edréï. Num. 21 : 33; Deut. 29 : 7.

2 Toen zeide de HEERE tot mij: Vrees hem niet, want Ik heb hem en al zijn volk en zijn land in uwe hand gegeven; en gij zult hem doen gelijk als gij Sihon, den Koning der Amorieten die te Hesbon woonde, gedaan hebt. Num. 21 : 34.

3 En de HEERE onze God gaf ook Og den Koning van Basan en al zijn volk in onze hand, zoodat wij hem sloegen, totdat wij hem niemand lieten overblijven. Num. 21 : 35.

4 En wij namen te dier tijd alle zijne steden: daar was geene stad, die wij van hen niet namen: zestig steden, de gansche landstreek van Argob, het koninkrijk van Og in Basan.

5 Alle die steden waren met hooge muren, poorten en grendelen versterkt; behalve zeer vele onbemuurde steden.

6 En wij verbanden dezelve, gelijk wij Sihon den Koning van Hesbon gedaan hadden, verbannende alle steden, mannen, vrouwen en kinderkens.

7 Doch al het vee en den roof van die steden roofden wij voor ons.

8 Zoo namen wij te dier tijd het land uit de hand van de twee Koningen der Amorieten, die aan deze zijde van den Jordaan waren, van de beek Arnon tot den berg Hermon toe

9 (de Sidoniërs noemen Hermon Sirion, maar de Amorieten noemen hem Senir):

10 alle de steden des platten lands, en het gansche Gilead, en het gansche Basan, tot Salka en Edréï toe, steden des koninkrijks van Og in Basan.

11 Want Og de Koning van Basan was alléén van de overigen der reuzen overgebleven; zie, zijne bedstede, zijnde een bedstede van ijzer, is zij niet te Rabba der kinderen Ammons? Negen ellen is hare lengte en vier ellen hare breedte, naar eens mans elleboog.

12 Dit land nu namen wij te dier tijd in bezit; van Aroër af, dat aan de beek Arnon is, en de helft van het gebergte Gileads, met de steden van dien, gaf ik aan de Rubenieten en Gadieten.
Num. 32 : 33. Deut. 29 : 8. Joz. 12 : 6; 13 : 8; 22 : 4.

13 En het overige van Gilead, mitsgaders het gansche Basan, het koninkrijk van Og, gaf ik aan den halven stam van Manasse, de gansche landstreek van Argob, door het gansche Basan; datzelve werd genoemd het land der reuzen.

14 Jaïr de zoon van Manasse kreeg de gansche landstreek van Argob, tot aan de landpale der Gesurieten en Maächathieten; en hij noemde ze naar zijnen naam, Basan Havvoth-Jaïr tot op dezen dag. Num. 32 : 41.

15 En aan Machir gaf ik Gilead.

16 Maar den Rubenieten en Gadieten gaf ik van Gilead af tot aan de beek Arnon, het midden van de beek en de landpale, en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons; Joz. 12 : 2.
17 daartoe het vlakke veld, en den Jordaan, mitsgaders de landpale; van Kinnéreth af tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, onder Asdoth-Pisga tegen het Oosten. Joz. 12 : 3.
18 Voorts gebood ik ulieden terzelfder tijd, zeggende: De HEERE uw God heeft u dit land gegeven om het te erven; allen dan die strijdbare mannen zijt, trekt gewapend door, voor het aangezicht uwer broederen de kinderen Israëls;
19 behalve uwe vrouwen, en uwe kinderkens, en uw vee (ik weet dat gij veel vee hebt), zij zullen blijven in uwe steden, die ik u gegeven heb;
20 totdat de HEERE uwen broederen rust geve gelijk ulieden, dat zij óók erven het land dat de HEERE uw God hun geven zal aan gene zijde van den Jordaan; dan zult gij wederkeeren elk tot zijne erfenis, die ik u gegeven heb.
21 Ook gebood ik Jozua terzelfder tijd, zeggende: Uwe oogen zien alles wat de HEERE ulieder God aan deze twee Koningen gedaan heeft: alzóó zal de HEERE aan alle koninkrijken doen, naar dewelke gij henen doortrekt.
22 Vreest ze niet, want de HEERE uw God strijdt voor ulieden.
23 Ook bad ik den HEERE om genade, zeggende te dier tijd:
24 Heere HEERE, Gij hebt begonnen uwen knecht te toonen uwe grootheid en uwe sterke hand; want wat God is er in den hemel en op de aarde, die doen kan naar uwe werken en naar uwe mogendheden!
25 Laat mij toch overtrekken, en dat goede land bezien dat aan gene zijde van den Jordaan is, dat goede gebergte en den Libanon.
26 Doch de HEERE verstoorde Zich zeer om uwentwil over mij, en hoorde niet naar mij; maar de HEERE zeide tot mij: Het zij u genoeg, spreek niet meer tot Mij van deze zaak:
27 [a] klim op de hoogte van Pisga, en hef uwe oogen op naar het Westen en naar het Noorden en naar het Zuiden en naar het Oosten, en zie toe met uwe oogen; [b] want gij zult over dezen Jordaan niet gaan. [a] Deut. 34 : 1. [b] Deut. 31 : 2.
28 Gebied dan Jozua en versterk hem, en bekrachtig hem; want hij zal voor het aangezicht van dit volk overgaan, en zal ze dat land dat gij zien zult, doen erven.
29 Alzoo bleven wij in dit dal tegenover Beth-Peor.

HOOFDSTUK 4.

NU dan, Israël, hoor naar de inzettingen en naar de rechten, die ik ulieden leer te doen; opdat gij leeft, en inkomt, en het land erft dat u de HEERE, uwer vaderen God, geeft.
2 Gij zult tot dit woord dat ik u gebied, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen; opdat gij bewaart de geboden des HEEREN uws Gods, die ik u gebied.
Deut. 12 : 32. Spr. 30 : 6. Openb. 22 : 18, 19.
3 Uwe oogen hebben gezien wat de HEERE om Baäl-Peor gedaan heeft; want alle man, die Baäl-Peor navolgde, dien heeft de HEERE uw God uit het midden van u verdaan; Num. 25 : 4. Joz. 22 : 17.
4 gij daarentegen, die den HEERE uwen God aanhingt, gij zijt heden allen levend.
5 Zie, ik heb u geleerd de inzettingen en rechten, gelijk als de HEERE mijn God mij geboden heeft; opdat gij alzóó doet in het midden des lands, waar gij naar toe gaat om het te erven.
6 Behoudt ze dan en doet ze; want dat zal uwe wijsheid en uw verstand zijn voor de oogen der volkeren, die alle deze inzettingen hooren zullen, en zeggen: Dit groote volk alléén is een wijs en verstandig volk.
7 Want wat groot volk is er hetwelk de goden *zóó* nabij zijn, als de HEERE onze God zoo dikwijls wij Hem aanroepen?
8 En wat groot volk is er dat *zóó* rechtvaardige inzettingen en rechten heeft, als deze gansche wet is, die ik heden voor uw aangezicht geef?
9 Alleenlijk wacht u en bewaar uwe ziel wèl, dat gij niet vergeet de dingen die uwe oogen gezien hebben, en dat zij niet van uw hart wijken alle de dagen uws levens; en gij zult ze aan uwe kinderen en kindskinderen bekendmaken. Ps. 78 : 5.
10 Ten dage als gij voor het aangezicht des HEEREN uws Gods bij Horeb stondt, toen de HEERE tot mij zeide: Vergader Mij dit volk, en Ik zal ze mijne woorden doen hooren, die zij zullen leeren, om Mij te vreezen alle de dagen die zij op

den aardbodem zullen leven, en zij zullen
ze hunnen kinderen leeren;
11 en gijlieden naderdet en stondt be-
neden dien berg (die berg nu brandde van
vuur tot aan het midden des hemels, daar
was duisternis, wolken en donkerheid):
Ex. 19 : 17,18. Hebr. 12 : 18.
12 zoo sprak de HEERE tot u uit het
midden des vuurs; gij hoordet de stem
der woorden, maar gij zaagt geene ge-
lijkenis, behalve de stem.
13 Toen verkondigde Hij u zijn verbond
dat Hij u gebood te doen, de tien woor-
den, en schreef ze op twee steenen tafelen.
Ex. 34 : 1,28. Deut. 10 : 1.
14 Ook gebood mij de HEERE terzelfder
tijd, dat ik u inzettingen en rechten leeren
zoude, opdat gij die deedt in dat land, naar
hetwelk gij doortrekt om het te erven.
15 Wacht u dan wèl voor uwe zielen
(want gij hebt geene gelijkenis gezien ten
dage als de HEERE op Horeb uit het
midden des vuurs tot u sprak);
16 opdat gij u niet verderft en maakt u
iets gesnedens, de gelijkenis van eenig
beeld, de gedaante van man of vrouw;
17 de gedaante van eenig beest, dat op
de aarde is; de gedaante van eenigen ge-
vleugelden vogel, die door den hemel vliegt;
18 de gedaante van iets, dat op den aard-
bodem kruipt; de gedaante van eenigen
visch, die in het water is onder de aarde;
19 dat gij ook uwe oogen niet opheft
naar den hemel, en aanziet de zon en de
maan en de sterren, des hemels gansche
heir, en wordt aangedreven dat gij u voor
die buigt en ze dient: welke de HEERE
uw God aan alle volken onder den gan-
schen hemel heeft uitgedeeld;
20 maar ulieden heeft de HEERE aan-
genomen en uit den ijzeroven, uit Egypte,
uitgevoerd, opdat gij Hem tot een erfvolk
zoudt zijn, gelijk het te dezen dage is.
Jer. 11 : 4.
21 Ook vertoornde zich de HEERE over
mij om ulieder woorden; en Hij zwoer dat
ik over den Jordaan niet zoude gaan, en
dat ik niet zoude komen in het goede
land dat de HEERE uw God u ter erfenis
geven zal.
22 Want ik zal in dit land sterven, ik
zal over den Jordaan niet gaan; maar gij
zult er overgaan en dat goede land erven.
23 Wacht u dat gij het verbond des HEE-
REN uws Gods, hetwelk Hij met u gemaakt
heeft, niet vergeet, dat gij u een gesneden
beeld zoudt maken, de gelijkenis van iets,
dat de HEERE uw God u verboden heeft;
24 want de HEERE uw God is een ver-
terend vuur, een ijverig God.
Ex. 24 : 17. Hebr. 12 : 29.
25 Wanneer gij nu kinderen en kinds-
kinderen gewonnen zult hebben, en in
den lande oud geworden zult zijn, en u
zult verderven, dat gij gesneden beelden
maakt, de gelijkenis van eenig ding, en
doet dat kwaad is in de oogen des HEE-
REN uws Gods, om Hem tot toorn te ver-
wekken:
26 zoo roep ik heden den hemel en de
aarde tot getuigen tegen ulieden, dat gij
voorzeker haast zult omkomen van dat
land, waar gij over den Jordaan naar toe
trekt om het te erven; gij zult uwe da-
gen daarin niet verlengen, maar ganschelijk
verdelgd worden. Deut. 30 : 19.
27 En de HEERE zal u verstrooien onder
de volken; en gij zult een klein volksken
in getale overblijven onder de heidenen
waar de HEERE u henen leiden zal.
Deut. 28 : 64. Neh. 1 : 8.
28 En aldaar zult gij goden dienen,
die 's menschen handen werk zijn, hout
en steen, die niet zien noch hooren, noch
eten noch ruiken.
29 Dan zult gij van daar den HEERE
uwen God zoeken, en vinden, als gij
Hem zoeken zult met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel.
30 Wanneer gij in angst zult zijn, en
u alle deze dingen zullen treffen, in het
laatste der dagen, dan zult gij weder-
keeren tot den HEERE uwen God, en
zijner stem gehoorzaam zijn;
31 want de HEERE uw God is een
barmhartig God: Hij zal u niet verlaten
noch u verderven, en Hij zal het verbond
uwer vaderen, dat Hij hun gezworen
heeft, niet vergeten.
32 Want vraag toch naar de vorige
dagen, die vóór u geweest zijn, van dien
dag af dat God den mensch op de aarde
geschapen heeft, van het *éene* einde des
hemels tot aan het *andere* einde des he-
mels, of zulk een groot ding geschied of
gehoord is als dit:
33 of een volk gehoord heeft de stem
Gods, sprekende uit het midden des
vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en
levend gebleven is:
34 of ook, of God verzocht heeft te gaan
om Zich een volk uit het midden eens volks

aan te nemen, door beproevingen, door
teekenen en door wonderen, en door strijd,
en door eene sterke hand en door eenen
uitgestrekten arm, en met groote ver-
schrikkingen; naar al hetgeen dat de
HEERE uw God ulieden voor uwe oogen
in Egypte gedaan heeft. Deut. 7 19; 29:3.
35 U is het getoond, opdat gij weet dat
de HEERE die God is; daar is niemand
meer dan Hij alleen.

1 Sam. 2:2. 2 Sam. 7:22. 1 Kon. 8:60.
1 Kron. 17:20. Ps. 86:8. Jes. 44:8; 45:5, 18, 22.

36 Van den hemel heeft Hij u zijne stem
laten hooren, om u te onderwijzen; en
op de aarde heeft Hij u zijn groot vuur
laten zien; en gij hebt zijne woorden uit
het midden des vuurs gehoord.
37 En omdat Hij uwe vaderen liefhad
en hun zaad na hen verkoren had, zoo
heeft Hij u voor zijn aangezicht door zijne
groote kracht uit Egypte uitgevoerd,
38 om volken, die grooter en machtiger
waren dan gij, voor uw aangezicht uit de
bezitting te verdrijven, om u in te bren-
gen, dat Hij u hunlieder land ter erfenis
gave, gelijk het te dezen dage is.
39 Zoo zult gij heden weten en in uw
hart nemen, dat de HEERE die God is,
boven in den hemel en onder op de
aarde, niemand meer; Joz. 2:11.
40 en gij zult houden zijne inzettingen
en zijne geboden, die ik u heden gebied,
opdat het u, en uwen kinderen na u, wèl
ga, en opdat gij de dagen verlengt in het
land dat de HEERE uw God u geeft voor
altoos.
41 Toen scheidde Mozes drie steden uit
aan deze zijde van den Jordaan, tegen
den opgang der zon, Num. 35:14. Joz. 20:8.
42 opdat daarhenen vlood de doodslager,
die zijnen naaste onwetende doodslaat,
dien hij van gisteren *en* eergisteren niet
haatte, dat hij in eene van deze steden
vlood en levend bleef:
43 Bezer in de woestijn, in het effen
land, voor de Rubenieten; en Ramoth in
Gilead, voor de Gadieten; en Golan in
Basan, voor de Manassieten.
44 Dit is nu de wet, die Mozes den
kinderen Israëls voorstelde;
45 dit zijn de getuigenissen en de in-
zettingen en de rechten, die Mozes sprak
tot de kinderen Israëls, als zij uit Egypte
waren uitgetogen;
46 aan deze zijde van den Jordaan, in
het dal tegenover Beth-Peor, in het land
van Sihon, den Koning der Amorieten,
die te Hesbon woonde; welken Mozes
sloeg, en de kinderen Israëls, als zij uit
Egypte waren uitgetogen,
47 en zijn land in bezitting genomen
hadden; daartoe het land van Og, Ko-
ning van Basan: twee Koningen der Amo-
rieten, die aan deze zijde van den Jordaan
waren tegen den opgang der zon.
48 van Aroër af, dat aan den oever
der beek Arnon is, tot aan den berg
Sion, welke is Hermon;
49 en al het vlakke veld aan deze zijde
van den Jordaan, naar 't Oosten, tot aan de
zee des vlakken velds onder Asdoth-Pisga.

HOOFDSTUK 5.

EN Mozes riep het gansche Israël, en
zeide tot hen: Hoor, Israël, de inzet-
tingen en rechten, die ik heden voor uwe
ooren spreek, dat gij ze leert en waar-
neemt om dezelve te doen.
2 De HEERE onze God heeft een verbond
met ons gemaakt aan Horeb.
3 Met onze vaderen heeft de HEERE dit
verbond niet gemaakt, maar met ons, wij
die hier heden allen levend zijn.
4 *Van* aangezicht tot aangezicht heeft
de HEERE met u op den berg gesproken
uit het midden des vuurs
5 (ik stond te dier tijd tusschen den
HEERE en tusschen u, om u des HEEREN
Woord aan te zeggen; want gij vreesdet
voor het vuur en klomt niet op den berg),
zeggende:
6 Ik ben de HEERE uw God, die u uit
Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid
heb. Ex. 20:2-17. Ps. 81:11.
7 Gij zult geene andere goden voor mijn
aangezicht hebben.
8 Gij zult u geen gesneden beeld maken,
noch eenige gelijkenis *van* wat boven in
den hemel of wat onder op de aarde is,
of wat in het water onder de aarde is.
Lev. 26:1. Deut. 16:22.
9 [a]Gij zult u voor die niet buigen noch
hen dienen; want Ik de HEERE uw God ben
een ijverig God, [b]die de misdaad der vade-
ren bezoek aan de kinderen, en aan het
derde en aan het vierde *lid* dergenen die
Mij haten; a Ex. 34:14. b Num. 14:18.
10 en doe barmhartigheid aan duizenden
dergenen die Mij liefhebben en mijne
geboden onderhouden.
11 Gij zult den naam des HEEREN uws
Gods niet ijdellijk gebruiken, want de

HEERE zal niet onschuldig houden dengene die zijnen naam ijdellijk gebruikt. Lev. 19 : 12.
12 Onderhoud den sabbatdag, dat gij dien heiligt, gelijk als de HEERE uw God u geboden heeft. Ex. 23 : 12; 31 : 13 vv.; 34 : 21; 35 : 2. Lev. 19 : 3; 23 : 3.
13 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
14 maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods: *dan* zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon noch uwe dochter, noch uw dienstknecht noch uwe dienstmaagd, noch uw os noch uw ezel noch eenig van uw vee, noch de vreemdeling die in uwe poorten is; opdat uw dienstknecht, en uwe dienstmaagd, ruste gelijk gij;
15 want gij zult gedenken dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEERE uw God u van daar heeft uitgeleid door eene sterke hand en eenen uitgestrekten arm; daarom heeft u de HEERE uw God geboden dat gij den sabbatdag houden zult.
16 Eer uwen vader en uwe moeder, gelijk de HEERE uw God u geboden heeft, opdat uwe dagen verlengd worden en opdat het u wèl ga in het land dat u de HEERE uw God geven zal. Lev. 19 : 3. Matth. 15 : 4. Marc. 7 : 10. Efez. 6 : 2.
17 Gij zult niet doodslaan. Matth. 5 : 21. Rom. 13 : 9.
18 En gij zult geen overspel doen. Matth. 5 : 27.
19 En gij zult niet stelen. Lev. 19 : 11.
20 En gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.
21 En gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, en zult u niet laten gelusten uws naasten huis, zijnen akker, noch zijnen dienstknecht noch zijne dienstmaagd, zijnen os noch zijnen ezel, noch iets dat uws naasten is. Rom. 7 : 7.
22 Deze woorden sprak de HEERE tot uwe gansche gemeente op den berg, uit het midden des vuurs, der wolk en der donkerheid, met eene groote stem, en deed daar niets aan toe; en Hij schreef ze op twee steenen tafelen en gaf ze mij.
23 En het geschiedde als gij die stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur brandde, zoo naderdet gij tot mij, alle hoofden uwer stammen en uwe oudsten,
24 en zeidet: Zie, de HEERE onze God heeft ons zijne heerlijkheid en zijne grootheid laten zien; en wij hebben zijne stem gehoord uit het midden des vuurs; dezen dag hebben wij gezien dat God met den mensch spreekt, en dat hij levend blijft;
25 maar nu, waarom zouden wij sterven? Want dit groote vuur zoude ons verteren; indien wij voortvoeren de stem des HEEREN onzes Gods langer te hooren, zoo zouden wij sterven. Deut. 18 . 16.
26 Want wie is er van alle vleesch, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het midden des vuurs, gehoord heeft gelijk wij, en levend is gebleven?
27 Nader gij, en hoor alles wat de HEERE onze God zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de HEERE onze God tot u spreken zal, en wij zullen het hooren en doen. Ex. 20 : 19. Hebr. 12 . 19.
28 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde, toen gij tot mij spraakt, zoo zeide de HEERE tot mij: Ik heb gehoord de stem der woorden dezes volks, die zij tot u gesproken hebben: het is altemaal goed wat zij gesproken hebben.
29 Och, dat zij zulk een hart hadden om Mij te vreezen en alle mijne geboden te allen dage te onderhouden, opdat het hun en hunnen kinderen wèl ging in eeuwigheid!
30 Ga, zeg hun: Keert weder naar uwe tenten.
31 Maar gij, sta hier bij Mij, dat Ik tot u spreke alle de geboden en inzettingen en rechten die gij hun leeren zult dat zij ze doen in het land hetwelk Ik hun geven zal om dat te erven.
32 Neemt dan waar, dat gij doet gelijk als de HEERE uw God u geboden heeft; wijkt niet af ter rechter- noch ter linkerhand. Deut. 28 : 14. Joz. 1 : 7; 23 : 6. Spr. 4 : 27.
33 In al den weg dien de HEERE uw God u gebiedt, zult gij gaan; opdat gij leeft en dat het u wèl ga, en gij de dagen verlengt in het land dat gij erven zult.

HOOFDSTUK 6.

DIT zijn dan de geboden, de inzettingen en de rechten, die de HEERE uw God geboden heeft om u te leeren, opdat gij ze doet in het land naar hetwelk gij henentrekt om dat erfelijk te bezitten;
2 opdat gij den HEERE uwen God vreest, om te houden alle zijne inzettingen en zijne geboden die ik u gebied, gij en uw kind en kindskind, alle de dagen uws levens, en opdat uwe dagen verlengd worden.
3 Hoor dan, Israël, en neem waar dat

gij ze doet, opdat het u wèl ga, en op-
dat gij zeer vermenigvuldigt (gelijk als
tot u de HEERE, uwer vaderen God, ge-
sproken heeft) in het land dat van melk
en honig is vloeiende.
4 Hoor, Israël, de HEERE onze God is
een éénig HEERE:
5 zoo zult gij den HEERE uwen God lief-
hebben met uw gansche hart en met uwe
gansche ziel en met al uw vermogen.
Matth. 22:37. Marc. 12:30. Luc. 10:27.
6 En deze woorden, die ik u heden
gebied, zullen in uw hart zijn;
7 en gij zult ze uwen kinderen inscherpen,
en daarvan spreken als gij in uw huis zit en
als gij op den weg gaat, en als gij ne-
derligt en als gij opstaat. Deut. 11:19.
8 Ook zult gij ze tot een teeken binden
op uwe hand, en zij zullen u tot voor-
hoofdspanselen zijn tusschen uwe oogen;
Ex. 13:16. Deut. 11:18.
9 en gij zult ze op de posten uws huizes
en aan uwe poorten schrijven.
10 Als het dan zal geschied zijn, dat de
HEERE uw God u zal hebben ingebracht in
het land dat Hij uwen vaderen, Abraham,
Isaäk en Jakob, gezworen heeft u te zullen
geven; groote en goede steden, die gij
niet gebouwd hebt, Joz. 24:13.
11 en huizen, vol van alle goed, die gij
niet gevuld hebt, en uitgehouwen bornput-
ten, die gij niet uitgehouwen hebt, wijngaar-
den en olijfgaarden, die gij niet geplant hebt,
en gij gegeten hebt en verzadigd zijt:
12 zoo wacht u dat gij den HEERE niet
vergeet, die u uit Egypteland, uit den
diensthuize, heeft uitgevoerd.
13 Gij zult den HEERE uwen God vree-
zen en Hem dienen, en gij zult bij zijnen
naam zweren. Deut. 10:20. Matth. 4:10. Luc. 4:8.
14 Gij zult andere goden niet navolgen,
van de goden der volken, die rondom u zijn,
15 want de HEERE uw God is een ijverig
God in het midden van u: dat de toorn
des HEEREN uws Gods tegen u niet ontsteke
en Hij u van den aardbodem verdelge.
16 [a] Gij zult den HEERE uwen God niet
verzoeken, [b] gelijk als gij Hem verzocht
hebt te Massa. a Matth. 4:7. Luc. 4:12.
b Ex. 17:7. Ps. 95:8, 9. Hebr. 3:8.
17 Gij zult de geboden des HEEREN
uws Gods vlijtiglijk houden, mitsgaders
zijne getuigenissen en zijne inzettingen,
die Hij u geboden heeft.
18 En gij zult doen wat recht en goed
is in de oogen des HEEREN, opdat het
u wèl ga, en dat gij inkomt en erft het
goede land, dat de HEERE uwen vaderen
gezworen heeft:
19 om alle uwe vijanden voor uw aan-
gezicht te verdrijven, gelijk als de HEERE
gesproken heeft.
20 Wanneer uw zoon u morgen zal vra-
gen, zeggende: Wat zijn dat voor getui-
genissen en inzettingen en rechten, die de
HEERE onze God ulieden geboden heeft?
Ex. 12:26; 13:14. Joz. 4:6, 21.
21 zoo zult gij tot uwen zoon zeggen:
Wij waren Farao's dienstknechten in
Egypte, maar de HEERE heeft ons door
eene sterke hand uit Egypte uitgevoerd;
22 en de HEERE gaf teekenen en groote
en kwade wonderen in Egypte aan Farao
en aan zijn gansche huis voor onze oogen;
23 en Hij voerde ons van daar uit, op-
dat Hij ons inbracht om ons het land te
geven, dat Hij onzen vaderen gezworen had.
24 En de HEERE gebood ons te doen
alle deze inzettingen, om te vreezen den
HEERE onzen God, ons voor altoos ten
goede, om ons in het leven te behouden,
gelijk het te dezen dage is.
25 En het zal ons gerechtigheid zijn, als
wij zullen waarnemen te doen alle deze
geboden voor het aangezicht des HEEREN
onzes Gods, gelijk als Hij ons geboden heeft.

HOOFDSTUK 7.

WANNEER u de HEERE uw God zal
gebracht hebben in het land waar gij
naar toe gaat om dat te erven, en Hij vele
volken voor uw aangezicht zal hebben
uitgeworpen, de Hethieten en de Girga-
sieten en de Amorieten en de Kanaänieten
en de Ferezieten en de Hevieten en de
Jebusieten, zeven volken, die meerder en
machtiger zijn dan gij; Hand. 13:19.
2 en de HEERE uw God hen zal gege-
ven hebben voor uw aangezicht dat gij
ze slaat, [a] zoo zult gij ze ganschelijk ver-
bannen: [b] gij zult geen verbond met hen
maken noch hun genadig zijn.
a Num. 33:52. b Ex. 23:32; 34:12, 15.
3 Gij zult u ook met hen niet vermaag-
schappen, gij zult uwe dochters niet geven
aan hunne zonen, en hunne dochters niet
nemen voor uwe zonen; Neh. 10:30.
4 want zij zouden uwe zonen van Mij
doen afwijken, dat zij andere goden zou-
den dienen; en de toorn des HEEREN
zoude tegen ulieden ontsteken en u haast
verdelgen. Ex. 34:16. 1 Kon. 11:2.

5 Maar alzóó zult gij hun doen: hunne altaren zult gij afwerpen, en hunne opgerichte beelden verbreken, en hunne bosschen zult gij afhouwen en hunne gesneden beelden met vuur verbranden. Ex. 34:13. Deut. 12:3. Richt. 2:2.

6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE uwen God: u heeft de HEERE uw God verkoren, dat gij Hem ten volke des eigendoms zoudt zijn uit alle volken die op den aardbodem zijn. Ex. 19:5. Deut. 10:14, 15; 14:2; 26:18. Ps. 135:4.

7 De HEERE heeft geen lust tot u gehad noch u verkoren om uwe veelheid boven alle andere volken, want gij waart het minste van alle volken;

8 maar omdat de HEERE ulieden liefhad, en opdat Hij hield den eed dien Hij uwen vaderen gezworen had, heeft de HEERE u met eene sterke hand uitgevoerd, en heeft u verlost uit den diensthuize, uit de hand van Farao, Koning van Egypte.

9 Gij zult dan weten dat de HEERE uw God die God is, die getrouwe God, dewelke het verbond en de weldadigheid houdt dengenen die Hem liefhebben en zijne geboden houden, tot in duizend geslachten; Neh. 1:5; 9:32. Dan. 9:4.

10 en Hij vergeldt een ieder van hen die Hem haten in zijn aangezicht, om hem te verderven; Hij zal het zijnen hater niet vertragen, in zijn aangezicht zal Hij het hem vergelden.

11 Houd dan de geboden en de inzettingen en de rechten, die ik u heden gebiede om die te doen;

12 zoo zal het geschieden, omdat gij deze rechten zult hooren en houden en dezelve doen, dat de HEERE uw God u het verbond en de weldadigheid zal houden, die Hij uwen vaderen gezworen heeft,

13 en Hij zal u liefhebben en zal u zegenen en u doen vermenigvuldigen, en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks en de vrucht uws lands, uw koren en uwen most en uwe olie, de dracht uwer koeien en de kudden van uw klein vee, in het land dat Hij uwen vaderen gezworen heeft u te geven.

14 Gezegend zult gij zijn boven alle volken, daar zal onder u noch man noch vrouw onvruchtbaar zijn, ook *niet* onder uwe beesten. Ex. 23:26.

15 En de HEERE zal alle krankheid van u afweren, en Hij zal u geene van der Egyptenaren kwade ziekten, die gij kent, opleggen, maar zal ze leggen op allen die u haten. Ex. 15:26.

16 Gij zult dan alle die volken verteren die de HEERE uw God u geven zal; uw oog zal ze niet verschoonen, en gij zult hunne goden niet dienen, want dat zoude u een strik zijn.

17 Zoo gij in uw hart zeidet: Deze volken zijn meerder dan ik, hoe zoude ik ze uit de bezitting kunnen verdrijven?

18 vrees niet voor hen: gedenk steeds wat de HEERE uw God aan Farao en aan alle Egyptenaren gedaan heeft;

19 de groote verzoekingen die uwe oogen gezien hebben, en de teekenen en de wonderen, en de sterke hand en den uitgestrekten arm, door welke u de HEERE uw God heeft uitgevoerd: alzóó zal de HEERE uw God doen aan alle volken, voor welker aangezicht gij vreest. Deut. 4:34; 29:3.

20 Daartoe zal de HEERE uw God ook horzelen onder hen zenden, totdat zij omkomen, die overgebleven en voor uw aangezicht verborgen zijn. Ex. 23:28. Joz. 24:12.

21 Ontzet u niet voor hunlieder aangezicht; want de HEERE uw God is in het midden van u, een groot en vreeselijk God;

22 en de HEERE uw God zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen; haastelijk zult gij ze niet mogen te niet doen, opdat het wild des velds niet tegen u vermenigvuldige.

23 En de HEERE zal ze geven voor uw aangezicht, en Hij zal ze verschrikken met groote verschrikking, totdat zij verdelgd worden.

24 Ook zal Hij hunne Koningen in uwe hand geven, dat gij hunnen naam van onder den hemel te niet doet: geen man zal voor uw aangezicht bestaan, totdat gij ze zult hebben verdelgd.

25 De gesneden beelden van hunne goden zult gij met vuur verbranden; het zilver en goud dat daaraan is, zult gij niet begeeren noch voor u nemen, opdat gij daardoor niet verstrikt wordt; want dat is den HEERE uwen God een gruwel.

26 Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen, dat gij een ban zoudt worden, gelijk datzelve is; gij zult het ganschelijk verfoeien en ten eenenmale een gruwel daarvan hebben, want het is een ban.

HOOFDSTUK 8.

ALLE geboden die ik u heden gebiede, zult gij waarnemen om te doen, opdat gij leeft en vermenigvuldigt, en inkomt

en het land erft dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft.
2 En gij zult gedenken aan al den weg dien de HEERE uw God u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u verootmoedigde om u te verzoeken, om te weten wat in uw hart was, of gij zijne geboden zoudt houden of niet.
3 En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij niet kendet noch uwe vaderen gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mensch niet alleen van het brood leeft, maar dat de mensch leeft van alles dat uit des HEEREN mond uitgaat. Matth. 4:4. Luc. 4:4.
4 Uwe kleeding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze veertig jaar. Deut. 29:5. Neh. 9:21.
5 Beken dan in uw hart, dat de HEERE uw God u kastijdt, gelijk als een man zijnen zoon kastijdt;
6 en houd de geboden des HEEREN uws Gods, om in zijne wegen te wandelen en om Hem te vreezen.
7 Want de HEERE uw God brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten;
8 een land van tarwe en gerst, en wijnstokken en vijgeboomen en granaatappelen, een land van olierijke olijfboomen en van honig;
9 een land waarin gij brood zonder schaarschheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal, een land welks steenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult.
10 Als gij dan zult gegeten hebben en verzadigd zijn, zoo zult gij den HEERE uwen God loven over dat goede land, dat Hij u zal hebben gegeven.
11 Wacht u dat gij den HEERE uwen God niet vergeet, dat gij niet zoudt houden zijne geboden en zijne rechten en zijne inzettingen, die ik u heden gebied;
12 opdat niet misschien, als gij zult gegeten hebben en verzadigd zijn, en goede huizen gebouwd hebben en die bewonen,
13 en uwe runderen en uwe schapen zullen vermeerderd zijn, ook zilver en goud u zal vermeerderd zijn, ja, al wat gij hebt, vermeerderd zal zijn,
14 uw hart zich alsdan verheffe, dat gij vergeet den HEERE uwen God, die u uit Egypteland, uit den diensthuize, uitgevoerd heeft;
15 die u geleid heeft in die groote en vreeselijke woestijn, *waar* vurige slangen en schorpioenen *waren*, waar dorheid en geen water was; die u water uit de keiachtige rots voortbracht;
16 die u in de woestijn spijsde met Man, dat uwe vaderen niet gekend hadden, om u te verootmoedigen en om u te beproeven, opdat Hij u ten laatste weldeed;
17 en gij in uw hart zegt: Mijne kracht, en de sterkte mijner hand, heeft mij dit vermogen verkregen.
18 Maar gij zult gedenken den HEERE uwen God, dat Hij het is die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen; opdat Hij zijn verbond bevestige dat Hij uwen vaderen gezworen heeft, gelijk het te dezen dage is.
19 Maar indien het geschiedt dat gij den HEERE uwen God ganschelijk vergeet, en andere goden navolgt en ze dient en u voor dezelve buigt, zoo betuig ik heden tegen u dat gij voorzeker zult vergaan:
20 gelijk de heidenen, die de HEERE voor uw aangezicht verdaan heeft, alzóó zult gij vergaan, omdat gij der stemme des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam zult geweest zijn.

HOOFDSTUK 9.

HOOR, Israël, gij zult heden over den Jordaan gaan, dat gij inkomt om volken te erven die grooter en sterker zijn dan gij; steden die groot en tot in den hemel gesterkt zijn;
2 een groot en lang volk, kinderen der Enakieten, die gij kent en *van welke* gij gehoord hebt: Wie zoude bestaan voor het aangezicht der kinderen Enaks?
3 Zoo zult gij heden weten, dat de HEERE uw God degene is die voor uw aangezicht doorgaat, een verterend vuur: die zal ze verdelgen en die zal ze voor uw aangezicht nederwerpen, en gij zult ze uit de bezitting verdrijven en zult ze haastelijk te niet doen, gelijk als de HEERE tot u gesproken heeft.
4 Wanneer hen nu de HEERE uw God voor uw aangezicht zal hebben uitgestooten, zoo spreek niet in uw hart, zeggende: De HEERE heeft mij om mijne gerechtigheid ingebracht om dit land te erven; want om de goddeloosheid dezer volken verdrijft ze de HEERE voor uw aangezicht uit de bezitting.
5 Niet om uwe gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten komt gij er in, om hun land te erven, maar om de god-

deloosheid dezer volken verdrijft ze de
HEERE uw God voor uw aangezicht uit
de bezitting, en om het woord te bevestigen
dat de HEERE uwen vaderen, Abraham,
Isaäk en Jakob, gezworen heeft.
6 Weet dan, dat u de HEERE uw God
niet om uwe gerechtigheid dit goede land
geeft om dat te erven; want gij zijt een
hardnekkig volk.
7 Gedenk, vergeet niet, dat gij den
HEERE uwen God in de woestijn zeer vertoornd
hebt; van dien dag af dat gij uit
Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt
aan deze plaats, zijt gijlieden wederspannig
geweest tegen den HEERE.
8 Want aan Horeb vertoorndet gij den
HEERE zeer, dat Hij zich tegen u vertoornde
om u te verdelgen.
9 Als ik op den berg geklommen was,
om te ontvangen de steenen tafelen, de
tafelen des verbonds dat de HEERE met uliedengemaakt
had, toen bleef ik veertig dagen
en veertig nachten op den berg, at geen
brood en dronk geen water; Ex.24:18; 34:28.
10 en de HEERE gaf mij de twee steenen
tafelen, met Gods vinger beschreven, en
op dezelve naar alle de woorden, die de
HEERE op den berg uit het midden des
vuurs ten dage der verzameling met ulieden
gesproken had. Ex. 31:18; 32:15,16.
11 Zoo geschiedde het, ten einde van
veertig dagen en veertig nachten, *als* mij
de HEERE de twee steenen tafelen, de
tafelen des verbonds, gaf,
12 dat de HEERE tot mij zeide: Sta op, ga
haastelijk af van hier, want uw volk, dat gij
uit Egypte hebt uitgevoerd, heeft het verdorven;
zij zijn haastelijk afgeweken van den
weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben
zich een gegoten beeld gemaakt. Ex. 32:7.
13 Voorts sprak de HEERE tot mij, zeggende:
Ik heb dit volk aangemerkt en zie,
het is een hardnekkig volk: Ex. 32:9; 33:3.
14 laat van Mij af, dat Ik ze verdelge
en hunnen naam van onder den hemel
uitdoe, en Ik zal u tot een machtiger en
meerder volk maken dan dit is. Ex.32:10.
15 Toen keerde ik mij en ging van den
berg af; de berg nu brandde van vuur,
en de twee tafelen des verbonds waren
op beide mijne handen;
16 en ik zag toe, en zie, gij hadt tegen
den HEERE uwen God gezondigd, gij hadt
u een gegoten kalf gemaakt, gij waart
haastelijk afgeweken van den weg, dien
u de HEERE geboden had:
17 toen vatte ik de twee tafelen, en
wierp ze henen uit beide mijne handen,
en brak ze voor uwe oogen. Ex. 32:7.
18 En ik wierp mij neder voor het aangezicht
des HEEREN, als in het eerste,
veertig dagen en veertig nachten, ik at
geen brood en dronk geen water, om al
uwe zonde die gij hadt gezondigd, doende
dat kwaad is in des HEEREN oogen, om Hem
tot toorn te verwekken; Ex. 24:18; 34:28.
19 want ik vreesde vanwege den toorn
en de grimmigheid, waarmede de HEERE
zeer op ulieden vertoornd was om u te
verdelgen; doch de HEERE verhoorde mij
ook op ditmaal. Hebr 12:21.
20 Ook vertoornde zich de HEERE zeer
tegen Aäron om hem te verdelgen, doch
ik bad ook terzelfder tijd voor Aäron.
21 Maar uwe zonde, het kalf dat gij
hadt gemaakt, nam ik en verbrandde het
met vuur, en stampte het, malende het
wèl, totdat het verdund werd tot stof, en
zijn stof wierp ik in de beek die van
den berg afvliet. Ex. 32:20.
22 Ook vertoorndet gij den HEERE zeer
te Tabeëra, en te Massa, en te Kibroth-Taäva.
Num. 11 1-3, 34.
23 Voorts als de HEERE ulieden zond uit
Kades-Barnéa, zeggende: Gaat op en erft
het land dat Ik u gegeven heb, zoo waart
gij den mond des HEEREN uws Gods wederspannig,
en geloofdet Hem niet en
waart zijner stemme niet gehoorzaam.
24 Wederspannig zijt gij geweest tegen
den HEERE, van den dag af dat ik u
gekend heb.
25 En ik wierp mij neder voor des HEEREN
aangezicht, die veertig dagen en veertig
nachten in welke ik mij nederwierp,
dewijl de HEERE gezegd had dat Hij u
verdelgen zoude;
26 en ik bad tot den HEERE en zeide:
Heere HEERE, verderf uw volk en uw erfdeel
niet, dat Gij door uwe grootheid verlost
hebt, dat Gij uit Egypte door eene
sterke hand hebt uitgevoerd. Ex. 32:11-13.
27 Gedenk aan uwe knechten, Abraham,
Isaäk en Jakob; zie niet op de hardigheid
dezes volks, noch op zijne goddeloosheid,
noch op zijne zonde;
28 opdat het land, van waar Gij ons hebt
uitgevoerd, niet zegge: Omdat ze de HEERE
niet kon brengen in het land waarvan
Hij hun gesproken had, en omdat Hij ze
haatte, heeft Hij ze uitgevoerd om hen
te dooden in de woestijn. Num. 14:16.

29 Zij zijn toch uw volk en uw erfdeel,
dat Gij door uwe groote kracht en door
uwen uitgestrekten arm hebt uitgevoerd.

HOOFDSTUK 10.

TERZELFDER tijd zeide de HEERE tot
mij: Houw u twee steenen tafelen als
de eerste, en klim tot Mij op dezen berg,
daarna zult gij u eene kist van hout maken;
Ex. 34:1, 28. Deut. 4:13.
2 en Ik zal op die tafelen schrijven de
woorden, die geweest zijn op de eerste
tafelen, die gij gebroken hebt, en gij
zult ze leggen in die kist.
3 Alzoo maakte ik eene kist van sittim-
hout, en hieuw twee steenen tafelen als
de eerste; en ik klom op den berg, en
de twee tafelen waren in mijne hand.
Ex. 34:4.
4 Toen schreef Hij op de tafelen, naar
het eerste schrift, de tien woorden die
de HEERE, ten dage der verzameling, op
den berg uit het midden des vuurs tot
ulieden gesproken had, en de HEERE gaf
ze mij.
5 En ik keerde mij en ging af van den
berg, en leide de tafelen in de kist die
ik gemaakt had; en aldaar zijn ze, gelijk
als de HEERE mij geboden heeft.
6 [a] (En de kinderen Israëls reisden van
Beëroth Bené-Jakaän *en* Mosera. [b] Aldaar
stierf Aäron en werd aldaar begraven; en
zijn zoon Eleazar bediende het Priester-
ambt in zijne plaats. *a* Num. 33:31.
b Num. 20:28; 33:38. Deut. 32:50.
7 Van daar reisden zij naar Gudgod, en
van Gudgod naar Jotbatha, een land van
waterbeken.) Num. 33:32,33.
8 Terzelfder tijd scheidde de HEERE
den stam Levi af om de Ark des ver-
bonds des HEEREN te dragen, om voor
het aangezicht des HEEREN te staan, om
Hem te dienen, en om in zijnen naam
te zegenen, tot op dezen dag.
9 Daarom heeft Levi geen deel noch
erve met zijne broederen: de HEERE die
is zijn erfdeel, gelijk als de HEERE uw God
tot hem gesproken heeft. Num. 18:20.
Deut. 12:12; 14:27; 18:2. Joz. 13:33. Ezech. 44:28.
10 En ik stond op den berg, als de
vorige dagen: veertig dagen en veertig
nachten; en de HEERE verhoorde mij ook
op datmaal: de HEERE heeft u niet wil-
len verderven, Ps. 106:23.
11 maar de HEERE zeide tot mij: Sta
op, ga op de reize voor het aangezicht
des volks, dat zij inkomen en het land
erven, dat Ik hunnen vaderen gezworen
heb hun te geven.
12 Nu dan, Israël, wat eischt de HEERE
uw God van u, dan den HEERE uwen
God te vreezen, in alle zijne wegen te
wandelen en Hem lief te hebben, en den
HEERE uwen God te dienen met uw gan-
sche hart en met uwe gansche ziel,
Joz. 22:5. Micha 6:8.
13 om te houden de geboden des HEEREN
en zijne inzettingen, die ik u heden ge-
bied, u ten goede. Pred. 12:13.
14 Zie, des HEEREN uws Gods is de
hemel en de hemel der hemelen, de aarde
en al wat daarin is. Ex. 19:5. Job 41:2.
Ps. 24:1; 50:12; 89:12. 1 Cor. 10:26,28.
15 Alleenlijk heeft de HEERE lust ge-
had aan uwe vaderen, om die lief te
hebben, en heeft hun zaad na hen, ulie-
den, uit alle de volken verkoren, gelijk
het te dezen dage is.
Deut. 7:6; 14:2; 26:18. Ps. 135:4.
16 Besnijdt dan de voorhuid uws har-
ten, en verhardt uwen nek niet meer;
Deut. 30:6. Jer. 4:4. Rom. 2:29.
17 want de HEERE uw God die is een
God der goden en Heere der heeren;
die groote, die machtige en die vreese-
lijke God, die geen aangezicht aanneemt
noch geschenk ontvangt;
2 Kron. 19:7. Job 34:19. Rom. 2:11.
18 die het recht des weezen en der we-
duwe doet, en den vreemdeling liefheeft,
dat Hij hem brood en kleeding geeft.
19 Daarom zult gijlieden den vreemde-
ling liefhebben, want gij zijt vreemde-
lingen geweest in Egypteland.
20 Den HEERE uwen God zult gij vree-
zen, Hem zult gij dienen en Hem zult
gij aanhangen, en bij zijnen naam zweren,
Deut. 6:13.
21 Hij is uw lof, en Hij is uw God,
die bij u gedaan heeft deze groote en
vreeselijke dingen, die uwe oogen gezien
hebben.
22 [a] Uwe vaderen togen af naar Egypte
met zeventig zielen, [b] en nu heeft u de
HEERE uw God gesteld als de sterren
des hemels in menigte. *a* Gen. 46:27. Ex. 1:5.
Hand. 7:14. *b* Gen. 15:5. Neh. 9:23. Hebr. 11:12.

HOOFDSTUK 11.

DAAROM zult gij den HEERE uwen
God liefhebben, en gij zult te allen
dage onderhouden zijn bevel en zijne in-

zettingen en zijne rechten en zijne geboden.
2 En gijlieden zult heden weten dat ik niet *spreek* met uwe kinderen, die het niet weten en de onderwijzing des HEEREN uws Gods niet gezien hebben, zijne grootheid, zijne sterke hand en zijnen uitgestrekten arm;
3 daartoe zijne teekenen en zijne daden, die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft, aan Farao, den Koning van Egypte, en aan zijn gansche land;
4 en wat Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren, aan deszelfs paarden en aan deszelfs wagenen, dat Hij de wateren van de Schelfzee boven hun aangezicht deed overstroomen, als zij ulieden van achteren vervolgden, en de HEERE verdeed ze, tot op dezen dag;
5 en wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn; totdat gij gekomen zijt aan deze plaats;
6 daarenboven wat Hij gedaan heeft aan Dathan en aan Abiram, zonen van Eliab den zoon Rubens, hoe de aarde haren mond opendeed en hen verslond met hunne huisgezinnen en hunne tenten, ja, al wat bestond dat hen aanging, in het midden van gansch Israël.
Num. 16 : 32; 26 : 10. Ps. 106 : 17.
7 Want het zijn uwe oogen, die gezien hebben al dit groote werk des HEEREN dat Hij gedaan heeft.
8 Houdt dan alle geboden die ik u heden gebied, opdat gij gesterkt wordt, en inkomt en het land erft, waarhenen gij overtrekt om dat te erven;
9 en opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft hun en hunnen zade te geven, een land, vloeiende van melk en honig.
10 Want het land, waar gij naar toe gaat om dat te erven, dat is niet als Egypteland, van waar gij uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad en bewaterdet met uwen gang als een kruidhof;
11 maar het land, waarhenen gij overtrekt om dat te erven, is een land van bergen en van dalen; het drinkt water bij den regen des hemels;
12 een land, dat de HEERE uw God bezorgt: de oogen des HEEREN uws Gods zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars.
13 En het zal geschieden, zoo gij naarstiglijk zult hooren naar mijne geboden, die ik u heden gebied, om den HEERE uwen God lief te hebben en Hem te dienen met uw gansche hart en met uwe gansche ziel,
14 zoo zal Ik den regen uws lands geven te zijner tijd, vroegen regen en spaden regen, opdat gij uw koren en uw most en uwe olie inzamelt; Jer. 5 : 24.
15 en Ik zal kruid geven op uw veld voor uwe beesten; en gij zult eten en verzadigd worden.
16 Wacht uzelve dat ulieder hart niet verleid worde, dat gij afwijkt en andere goden dient en u voor die buigt:
17 dat de toorn des HEEREN tegen ulieden ontsteke, en Hij den hemel toesluite dat er geen regen zij, en het aardrijk zijn gewas niet geve, en gij haastelijk omkomt van het goede land dat u de HEERE geeft.
18 Legt dan deze mijne woorden in uw hart en in uwe ziel, en bindt ze tot een teeken op uwe hand, en dat zij tot voorhoofdspanselen zijn tusschen uwe oogen;
Ex. 13 : 16. Deut. 6 : 8.
19 en leert die uwen kinderen, sprekende daarvan als gij in uw huis zit en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt en als gij opstaat; Deut. 6 : 7.
20 en schrijft ze op de posten uws huizes en aan uwe poorten;
21 opdat uwe dagen en uwer kinderen dagen, in het land dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft hun te geven, vermenigvuldigen, gelijk de dagen des hemels op de aarde.
22 Want zoo gij naarstiglijk houdt alle deze geboden, die ik u gebied om die te doen, den HEERE uwen God liefhebbende, wandelende in alle zijne wegen en Hem aanhangende,
23 zoo zal de HEERE alle deze volken voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en gij zult erfelijk bezitten grooter en machtiger volken dan gij zijt;
24 alle plaats, waar uwe voetzool op treedt, zal uwe zijn, van de woestijn en den Libanon, van de rivier, de rivier Frath, tot aan de achterste zee zal uwe landpale zijn; Joz. 1 : 3,4.
25 niemand zal voor uw aangezicht bestaan, de HEERE uw God zal uwen schrik en uwe vrees geven over al het land waarop gij treden zult, gelijk als Hij tot u gesproken heeft. Ex. 23 : 27.
26 Zie, ik stel ulieden heden voor, zegen en vloek:
27 den zegen, wanneer gij hooren zult

naar de geboden des HEEREN uws Gods, die ik u heden gebied;

28 maar den vloek, zoo gij niet hooren zult naar de geboden des HEEREN uws Gods, en afwijkt van den weg, dien ik u heden gebied, om andere goden na te wandelen, die gij niet gekend hebt.

29 En het zal geschieden als de HEERE uw God u zal hebben ingebracht, in het land, waar gij naar toe gaat om dat te erven, dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim en den vloek op den berg Ebal. Deut. 27:12,13. Joz. 8:33.

30 Zijn zij niet aan gene zijde van den Jordaan, achter den weg van den ondergang der zon, in het land der Kanaänieten, die in het vlakke veld wonen tegenover Gilgal, bij de eikenbosschen van Moré?

31 Want gijlieden zult over den Jordaan gaan, dat gij inkomt om te erven het land dat de HEERE uw God u geven zal, en gij zult dat erfelijk bezitten en daarin wonen:

32 neemt dan waar te doen alle de inzettingen en de rechten, die ik u heden voorstel.

HOOFDSTUK 12.

DIT zijn de inzettingen en de rechten, die gijlieden zult waarnemen om te doen in het land hetwelk u de HEERE uwer vaderen God gegeven heeft om dat te erven, alle de dagen die gijlieden op den aardbodem leeft.

2 Gij zult ganschelijk vernielen alle de plaatsen, alwaar de volken die gij zult erven hunne goden gediend hebben, op de hooge bergen en op de heuvelen en onder allen groenen boom.

3 En gij zult hunne altaren afwerpen, en hunne opgerichte beelden verbreken, en hunne bosschen met vuur verbranden, en de gesneden beelden hunner goden nederhouwen, en gij zult hunnen naam te niet doen uit die plaats.
Ex. 34:13. Deut. 7:5. Richt. 2:2.

4 Gij zult den HEERE uwen God alzóó niet doen;

5 maar naar de plaats, die de HEERE uw God uit alle uwe stammen verkiezen zal om zijnen naam aldaar te zetten, naar zijne woning zult gijlieden vragen, en dáárhenen zult gij komen;

6 en dáárhenen zult gijlieden brengen uwe brandofferen en uwe slachtofferen, en uwe tienden en het hefoffer uwer hand, en uwe geloften en uwe vrijwillige offeren, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen;

7 en aldáár zult gijlieden voor het aangezicht des HEEREN uws Gods eten en vroolijk zijn, gijlieden en uwe huizen, over alles waaraan gij uwe hand geslagen hebt, waarin u de HEERE uw God gezegend heeft.

8 Gij zult niet doen naar alles wat wij hier heden doen, een ieder al wat in zijne oogen recht is;

9 want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de HEERE uw God u geven zal;

10 maar gij zult over den Jordaan gaan, en wonen in het land dat u de HEERE uw God zal doen erven, en Hij zal u rust geven van alle uwe vijanden rondom, en gij zult zéker wonen.

11 Dan zal er eene plaats zijn die de HEERE uw God verkiezen zal om zijnen naam aldaar te doen wonen: dáárhenen zult gij brengen alles wat ik u gebied, uwe brandofferen en uwe slachtofferen, uwe tienden en het hefoffer uwer hand, en alle keur uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult;

12 en gij zult vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, gijlieden en uwe zonen en uwe dochteren, en uwe dienstknechten en uwe dienstmaagden, en de Leviet die in uwe poorten is; want hij heeft geen deel noch erve met ulieden. Num. 18:20. Deut. 10:9; 14:27; 18:2. Joz. 13:33. Ezech. 44:28.

13 Wacht u dat gij uwe brandofferen niet offert in alle plaats, die gij zien zult;

14 maar in de plaats, die de HEERE in één uwer stammen zal verkiezen, dáár zult gij uwe brandofferen offeren, en dáár zult gij doen al wat ik u gebiede.

15 Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten en vleesch eten, naar den zegen des HEEREN uws Gods, dien Hij u geeft in alle uwe poorten; de onreine en de reine zal daarvan eten, als van een ree en als van een hert: Deut. 15:22.

16 alleenlijk het bloed zult gijlieden niet eten, gij zult het op de aarde uitgieten als water. Gen. 9:4. Lev. 3:17; 7:26; 17:14; 19:26. Deut. 12:23; 15:23. 1 Sam. 14:34.

17 Gij zult in uwe poorten niet mogen eten de tiende van uw koren en van uw most en van uwe olie, noch de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen, noch eenige uwer geloften, die gij zult hebben beloofd, noch uwe vrijwillige offeren,

noch het hefoffer uwer hand; Deut. 14:23.

18 maar gij zult dat eten voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, in de plaats die de HEERE uw God verkiezen zal, gij en uw zoon en uwe dochter, en uw dienstknecht en uwe dienstmaagd, en de Leviet die in uwe poorten is, en gij zult vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, over alles waaraan gij uwe handen geslagen hebt.

19 Wacht u dat gij den Leviet niet verlaat, alle uwe dagen in uw land.

20 Wanneer de HEERE uw God uwe landpale zal verwijd hebben, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gij zeggen zult: Ik zal vleesch eten, dewijl uwe ziel lust heeft vleesch te eten, zoo zult gij vleesch eten naar allen lust uwer ziel.

21 Zoo de plaats, die de HEERE uw God verkiezen zal om zijnen naam aldaar te stellen, ver van u zal zijn, zoo zult gij slachten van uwe runderen en van uwe schapen die de HEERE u gegeven heeft, gelijk ik u geboden heb, en gij zult eten in uwe poorten naar allen lust uwer ziel.

22 Doch gelijk als een ree en een hert gegeten wordt, alzóó zult gij dat eten, de onreine en de reine zullen het te zamen eten:

23 alleen houd vast, dat gij het bloed niet eet; want het bloed is de ziel, daarom zult gij de ziel met het vleesch niet eten;

Gen. 9:4. Lev. 3:17; 7:26; 17:14; 19:26. Deut. 12:16; 15:23. 1 Sam. 14:34.

24 gij zult dat niet eten, op de aarde zult gij het uitgieten als water.

25 Gij zult dat niet eten, opdat het u, en uwen kinderen na u, wèl ga, als gij zult gedaan hebben dat recht is in de oogen des HEEREN.

26 Doch uwe heilige dingen die gij hebben zult, en uwe geloften, zult gij opnemen, en komen tot de plaats, die de HEERE verkiezen zal;

27 en gij zult uwe brandofferen, het vleesch en het bloed, bereiden op het altaar des HEEREN uws Gods, en het bloed uwer slachtofferen zal op het altaar des HEEREN uws Gods worden uitgegoten, maar het vleesch zult gij eten.

28 Neem waar en hoor alle deze woorden die ik u gebied, opdat het u, en uwen kinderen na u, wèl ga tot in eeuwigheid, als gij zult gedaan hebben wat goed en recht is in de oogen des HEEREN uws Gods.

29 Wanneer de HEERE uw God voor uw aangezicht zal hebben uitgeroeid de volken, naar dewelken gij henengaat om die erfelijk te bezitten, en gij die erfelijk zult bezitten en in hun land zult wonen,

30 wacht u dat gij niet verstrikt wordt achter hen, nadat zij voor uw aangezicht zullen verdelgd zijn, en dat gij niet vraagt naar hunne goden, zeggende: Gelijk als deze volken hunne goden gediend hebben, alzoo zal ik óók doen.

31 Gij zult alzóó niet doen den HEERE uwen God: want al wat den HEERE een gruwel is, wat Hij haat, hebben zij hunnen goden gedaan; want zij hebben ook hunne zonen en hunne dochteren met vuur verbrand voor hunne goden.

32 Al dit woord, hetwelk ik ulieden gebied, dat zult gij waarnemen om te doen; gij zult daar niet toedoen en daarvan niet afdoen. Deut. 4:2. Spr. 30:6. Openb. 22:18,19.

HOOFDSTUK 13.

WANNEER een Profeet of droomdroomer in het midden van u zal opstaan en u geven een teeken of wonder,

2 en dat teeken of dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen: —

3 gij zult naar de woorden van dien Profeet of naar dien droomdroomer niet hooren; want de HEERE uw God verzoekt ulieden, om te weten of gij den HEERE uwen God liefhebt met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

4 Den HEERE uwen God zult gij navolgen en Hem vreezen, en zijne geboden zult gij houden en zijner stemme gehoorzaam zijn, en Hem dienen en Hem aanhangen.

5 [a] En die Profeet of droomdroomer zal gedood worden: [b] want hij heeft *tot* eenen afval gesproken tegen den HEERE uwen God, die ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd en u uit den diensthuize verlost, om u af te drijven van den weg, dien u de HEERE uw God geboden heeft om daarin te wandelen. [c] Zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

a Deut. 18:20. b Jer. 28:16; 29:32. c Deut. 17:7; 19:19; 22:24; 24:7. 1 Cor. 5:13.

6 Wanneer uw broeder, de zoon uwer moeder, of uw zoon, of uwe dochter, of de vrouw van uwen schoot, of uw vriend die als uwe ziel is, u zal aanporren in 't heimelijk, zeggende: Laat ons gaan en die-

nen andere goden, die gij niet gekend
hebt, gij noch uwe vaderen,
7 van de goden der volken die rondom
u zijn, nabij u of verre van u, van het
éénе einde der aarde tot aan het andere
einde der aarde:
8 zoo zult gij hem niet ter wille zijn en
naar hem niet hooren, ook zal uw oog
hem niet verschoonen, en gij zult u niet
ontfermen noch hem verbergen;
9 maar gij zult hem zekerlijk doodslaan:
uwe hand zal het eerst tegen hem zijn
om hem te dooden, en daarna de hand
des ganschen volks;
10 en gij zult hem met steenen steeni-
gen dat hij sterft, want hij heeft u ge-
zocht af te drijven van den HEERE uwen
God, die u uit Egypteland, uit den dienst-
huize, uitgevoerd heeft:
11 opdat het gansche Israël hoore en
vreeze, en niet voortvare te doen naar
dit booze stuk in het midden van u.
12 Wanneer gij van ééne uwer steden,
die de HEERE uw God u geeft om aldaar
te wonen, zult hooren zeggen:
13 Daar zijn mannen, Belialskinderen,
uit het midden van u uitgegaan, en heb-
ben de inwoners hunner stad aangedre-
ven, zeggende: Laat ons gaan en dienen
andere goden, die gij niet gekend hebt,
14 zoo zult gij onderzoeken en nasporen
en wèl navragen; en zie, het is de waar-
heid, de zaak is zeker, zulk een gruwel
is in 't midden van u gedaan:
15 zoo zult gij de inwoners dier stad
ganschelijk slaan met de scherpte des
zwaards, verbannende haar en alles wat
daarin is, ook hare beesten, met de
scherpte des zwaards;
16 en al haren roof zult gij verzamelen
in 't midden van hare straat, en den
HEERE uwen God die stad en al haren
roof ganschelijk met vuur verbranden; en
zij zal een hoop zijn eeuwiglijk, zij zal
niet weder gebouwd worden.
17 Ook zal er niets van het verbannene
aan uwe hand kleven; opdat de HEERE
zich wende van de hitte zijns toorns, en
u geve barmhartigheid en Zich uwer
erbarme en u vermenigvuldige, gelijk
Hij uwen vaderen gezworen heeft:
18 wanneer gij der stemme des HEEREN
uws Gods zult gehoorzaam zijn, om te
houden alle zijne geboden, die ik u heden
gebiede, om te doen wat recht is in de
oogen des HEEREN uws Gods.

HOOFDSTUK 14.

GIJLIEDEN zijt kinderen des HEEREN
uws Gods: gij zult uzelve niet snijden
noch kaalheid maken tusschen uwe oogen
over eenen doode; Lev. 19:28; 21:5. Jer. 16:6.
2 want gij zijt een heilig volk den HEERE
uwen God, en u heeft de HEERE verko-
ren om Hem tot een volk des eigendoms
te zijn, uit alle de volken, die op den
aardbodem zijn. Ex. 19:5.
Deut. 7:6; 10:14,15; 26:18. Ps. 135:4.
3 Gij zult geen gruwel eten.
4 Dit zijn de beesten die gijlieden eten
zult: een os, klein vee der schapen, en
klein vee der geiten; Lev. 11:2-20.
5 een hert, en eene ree, en een buffel,
en een steenbok, en een das, en een
wilde os, en eene gems.
6 Alle beesten die de klauwen verdee-
len, en de kloof in twee klauwen klie-
ven, *en* herkauwen onder de beesten, die
zult gij eten.
7 Maar deze zult gij niet eten, van
degenen die *alléén* herkauwen, of van
degenen die *alléén* den gekloofden klauw
verdeelen: den kemel, en den haas, en
het konijn; want deze herkauwen wel,
maar zij verdeelen den klauw niet; on-
rein zullen zij ulieden zijn.
8 Ook het varken, want dat verdeelt
zijnen klauw wel, maar het herkauwt
niet; onrein zal het ulieden zijn: van
hun vleesch zult gij niet eten, en hun
dood aas zult gij niet aanroeren.
9 Dit zult gij eten van alles dat in de
wateren is: al wat vinnen en schubben
heeft, zult gij eten.
10 Maar al wat geene vinnen en schub-
ben heeft, zult gij niet eten, het zal ulie-
den onrein zijn.
11 Allen reinen vogel zult gij eten.
12 Maar deze zijn het van dewelke gij
niet zult eten: de arend, en de havik,
en de zeearend;
13 en de wouw, en de kraai, en de gier
naar zijnen aard;
14 en alle raaf naar haren aard;
15 en de struis, en de nachtuil, en de
koekoek, en de sperwer naar zijnen aard;
16 en de steenuil, en de schuifuit, en
de kauw;
17 en de roerdomp, en de pelikaan, en
het duikertje;
18 en de ooievaar, en de reiger naar
zijnen aard, en de hop, en de vledermuis;

19 ook al het kruipende gevogelte zal ulieden onrein zijn, zij zullen niet gegeten worden.
20 Al het rein gevogelte zult gij eten.
21 [a] Gij zult geen dood aas eten; den vreemdeling, die in uwe poorten is, zult gij het geven dat hij het ete, of verkoopt het den vreemde; want gij zijt een heilig volk den HEERE uwen God. [b] Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder. a Ex. 22 : 31. Lev. 22 : 8. Ezech. 44 : 31. b Ex. 23 : 19; 34 : 26.
22 Gij zult getrouwelijk vertienen al het inkomen uws zaads, dat elk jaar van het veld voortkomt;
23 en voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, ter plaatse die Hij verkiezen zal om zijnen naam aldaar te doen wonen, zult gij eten de tienden van uw koren, van uwen most, en van uwe olie, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen, opdat gij den HEERE uwen God leert vreezen alle dagen. Deut. 12 : 17,18.
24 Wanneer dan nog de weg voor u te veel zal zijn, dat gij zulks niet zoudt kunnen henendragen, omdat de plaats te ver van u zal zijn, die de HEERE uw God verkiezen zal om zijnen naam aldaar te stellen, wanneer u de HEERE uw God zal gezegend hebben:
25 zoo maak het te gelde, en bind het geld in uwe hand, en ga naar de plaats, die de HEERE uw God verkiezen zal,
26 en geef dat geld voor alles wat uwe ziel lust, voor runderen en voor schapen, en voor wijn en voor sterken drank, en voor alles wat uwe ziel van u begeeren zal, en eet aldaar voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, en wees vroolijk, gij en uw huis.
27 Maar den Leviet die in uwe poorten is, zult gij niet verlaten; want hij heeft geen deel noch erve met u. Num. 18 : 20. Deut. 10 : 9; 12 : 12; 18 : 2. Joz. 13 : 33. Ezech. 44 : 28.
28 Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen alle tienden van uw inkomen in dat jaar, en gij zult ze wegleggen in uwe poorten: Deut. 26 : 12,13.
29 zoo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve met u heeft, en de vreemdeling en de wees en de weduw die in uwe poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de HEERE uw God zegene in alle werk uwer hand dat gij doen zult.

HOOFDSTUK 15.

TEN einde van zeven jaren zult gij eene vrijlating maken.
2 Dit nu is de zaak der vrijlating, dat ieder schuldheer, die zijnen naaste zal geleend hebben, vrijlate; hij zal zijnen naaste of zijnen broeder niet manen, dewijl men den HEERE eene vrijlating heeft uitgeroepen.
3 Den vreemde zult gij manen, maar wat gij bij uwen broeder hebt, zal uwe hand vrijlaten;
4 alleenlijk omdat er geen bedelaar onder u zal zijn; want de HEERE zal u overvloediglijk zegenen in het land, dat u de HEERE uw God ten erve zal geven om hetzelve erfelijk te bezitten:
5 indien gij slechts der stemme des HEEREN uws Gods vlijtiglijk zult gehoorzamen, dat gij waarneemt te doen alle deze geboden die ik u heden gebiede.
6 Want de HEERE uw God zal u zegenen, gelijk Hij tot u heeft gesproken; zoo zult gij aan vele volken leenen, maar gij zult niet ontleenen; en gij zult over vele volken heerschen, maar over u zullen zij niet heerschen. Deut. 28 : 12.
7 Wanneer er onder u een arme zal zijn, een uit uwe broederen, in eene uwer poorten, in uw land dat de HEERE uw God u geven zal, zoo zult gij uw hart niet verstijven noch uwe hand toesluiten voor uwen broeder die arm is;
8 maar gij zult hem uwe hand mildelijk opendoen, en zult hem rijkelijk leenen, genoeg voor zijn gebrek dat hem ontbreekt.
9 Wacht u dat in uw hart geen belialswoord zij om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar der vrijlating, naakt; dat uw oog boos zij tegen uwen broeder die arm is, en dat gij hem niet geeft, en hij over u roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
10 Gij zult hem mildelijk geven en uw hart zal niet boos zijn als gij hem geeft; want om dezer zake wil zal u de HEERE uw God zegenen in al uw werk, en in alles waaraan gij uwe hand slaat.
11 Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands; daarom gebied ik u, zeggende: Gij zult uwe hand mildelijk opendoen aan uwen broeder, aan uwen bedrukte en aan uwen arme in uw land. Matth. 26 : 11. Marc. 14 : 7. Joh. 12 : 8.
12 Wanneer uw broeder, een Hebreër of eene Hebreïn, aan u verkocht zal zijn,

zoo zal hij u zes jaren dienen; maar in
het zevende jaar zult gij hem vrij van u
laten gaan. Ex. 21 : 2-6. Jer. 34 : 14.
13 En als gij hem vrij van u gaan laat,
zoo zult gij hem niet ledig laten gaan:
14 gij zult hem rijkelijk opleggen van uwe
kudde en van uwen dorschvloer en van uwe
wijnpers; waarin u de HEERE uw God
gezegend heeft, daarvan zult gij hem geven.
15 En gij zult gedenken dat gij een dienst-
knecht in Egypteland geweest zijt, en dat
u de HEERE uw God verlost heeft; daar-
om gebied ik u heden deze zaak.
16 Maar het zal geschieden als hij tot
u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan,
omdat hij u en uw huis liefheeft, dewijl
het hem wèl bij u is,
17 zoo zult gij eenen priem nemen, en
steken in zijn oor en in de deur, en hij zal
eeuwiglijk uw dienstknecht zijn; en aan
uwe dienstmaagd zult gij óók alzoo doen.
18 Het zal niet hard zijn in uwe oogen,
als gij hem vrij van u gaan laat; want
als een dubbelloons-daglooner heeft hij u
zes jaren gediend; zoo zal u de HEERE
uw God zegenen in alles wat gij doen zult.
19 Al het eerstgeborene, dat onder uwe
runderen en onder uwe schapen zal ge-
boren worden, zijnde een mannetje, zult
gij den HEERE uwen God heiligen; gij zult
niet arbeiden met den eerstgeborene van
uwen os, noch de eerstgeborenen uwer
schapen scheren. Ex. 13 : 2; 22 : 29, 30; 34 : 19.
Lev. 27 : 26. Num. 3 : 13; 8 : 17; 18 : 15.
20 Voor het aangezicht des HEEREN
uws Gods zult gij ze jaar op jaar eten
in de plaats, die de HEERE zal verkiezen,
gij en uw huis.
21 Doch als eenig gebrek daaraan zal
zijn, hetzij mank of blind, *of* eenig kwaad
gebrek, zoo zult gij het den HEERE uwen
God niet offeren; Lev. 22 : 20, 21. Deut. 17 : 1.
22 in uwe poorten zult gij het eten,
de onreine en de reine te zamen, als een
ree en als een hert. Deut. 12 : 15.
23 Zijn bloed alleen zult gij niet eten, gij
zult het op de aarde uitgieten als water.
Gen. 9 : 4. Lev. 3 : 17; 7 : 26; 17 : 14; 19 : 26.
Deut. 12 : 16, 23. 1 Sam. 14 : 34.

HOOFDSTUK 16.

NEEM waar de maand Abîb, dat gij
den HEERE uwen God Pascha houdt;
want in de maand Abîb heeft u de HEERE
uw God uit Egypteland uitgevoerd bij
nacht. Ex. 13 : 4; 23 : 15.
2 Dan zult gij den HEERE uwen God
het Pascha slachten, schapen en runde-
ren, in de plaats, die de HEERE verkie-
zen zal om zijnen naam aldaar te doen
wonen. 2 Kron. 35 : 7.
3 Gij zult niets gedeesemds op hetzelve
eten; zeven dagen zult gij ongezuurde
brooden op hetzelve eten, een brood der
ellende (want in der haast zijt gij uit
Egypteland uitgetogen), opdat gij gedenkt
aan den dag van uw uittrekken uit Egypte-
land alle de dagen uws levens.
Ex. 12 : 19, 20; 13 : 6, 7; 34 : 18.
4 Daar zal bij u in zeven dagen geen
zuurdeeg gezien worden in eenige uwer
landpalen; ook zal van het vleesch, dat
gij aan den avond aan den eersten dag
geslacht zult hebben, niets tot den mor-
gen overnachten. Ex. 12 : 10. Num. 9 : 12.
5 Gij zult het Pascha niet mogen slach-
ten in eene uwer poorten, die de HEERE
uw God u geeft;
6 maar aan de plaats, die de HEERE
uw God verkiezen zal om *daar* zijnen
naam te doen wonen, aldáár zult gij het
Pascha slachten aan den avond, als de
zon ondergaat, ter bestemder tijd van uw
uittrekken uit Egypte.
7 Dan zult gij het koken en eten in de
plaats, die de HEERE uw God verkiezen
zal; daarna zult gij u des morgens keeren
en henengaan naar uwe tenten.
8 Zes dagen zult gij ongezuurde *brooden*
eten, en aan den zevenden dag is een
verbods*dag* den HEERE uwen God; *dan*
zult gij geen werk doen.
9 Zeven weken zult gij u tellen; van
dat men *met* de sikkel begint in het staande
koren, zult gij de zeven weken beginnen
te tellen: Lev. 23 : 15.
10 daarna zult gij den HEERE uwen
God het feest der weken houden; het zal
eene vrijwillige schatting uwer hand zijn
dat gij geven zult, naardat u de HEERE
uw God zal gezegend hebben.
11 En gij zult vroolijk zijn voor het aan-
gezicht des HEEREN uws Gods, gij en
uw zoon en uwe dochter, en uw dienst-
knecht en uwe dienstmaagd, en de Leviet
die in uwe poorten is, en de vreemdeling
en de wees en de weduw die in 't midden
van u zijn, in de plaats, die de HEERE
uw God zal verkiezen om zijnen naam
aldaar te doen wonen;
12 en gij zult gedenken dat gij een dienst-
knecht geweest zijt in Egypte; en gij

zult deze inzettingen houden en doen.
13 Het feest der loofhutten zult gij u
zeven dagen houden, als gij zult hebben
ingezameld van uwen dorschvloer en van
uwe wijnpers. Lev. 23:34. Num. 29:12. Ezech. 45:25.
14 En gij zult vroolijk zijn op uw feest,
gij en uw zoon en uwe dochter, en uw
dienstknecht en uwe dienstmaagd, en de
Leviet en de vreemdeling en de wees en
de weduw, die in uwe poorten zijn.
15 Zeven dagen zult gij den HEERE uwen
God feest houden in de plaats, die de
HEERE verkiezen zal; want de HEERE uw
God zal u zegenen in al uw inkomen en
in al het werk uwer handen; daarom
zult gij immers vroolijk zijn.
16 [a] Driemaal in het jaar zal alles wat
mannelijk onder u is, voor het aangezicht
des HEEREN uws Gods verschijnen, in
de plaats die Hij verkiezen zal: op het
feest der ongezuurde *brooden*, en op het
feest der weken, en op het feest der loof-
hutten; [b] maar het zal niet ledig voor
het aangezicht des HEEREN verschijnen:
[a] Ex. 23:17; 34:23. [b] Ex. 23:15; 34:20.
17 een ieder naar de gave zijner hand,
naar den zegen des HEEREN uws Gods,
dien Hij u gegeven heeft.
18 Rechters en ambtlieden zult gij u
stellen in alle uwe poorten, die de HEERE
uw God u geven zal onder uwe stam-
men, dat zij het volk richten met een
gericht der gerechtigheid.
19 Gij zult het gericht niet buigen, gij
zult het aangezicht niet kennen, ook zult
gij geen geschenk nemen; want het ge-
schenk verblindt de oogen der wijzen
en verkeert de woorden der rechtvaar-
digen. Ex. 23:8. Pred. 7:7.
20 Gerechtigheid, gerechtigheid zult gij
najagen, opdat gij leeft en erfelijk bezit het
land dat u de HEERE uw God geven zal.
21 Gij zult u geen bosch planten van
eenig geboomte bij het altaar des HEEREN
uws Gods, dat gij u maken zult.
22 Ook zult gij u geen opgericht beeld
stellen, hetwelk de HEERE uw God haat.
Ex. 20:4. Lev. 26:1. Deut. 5:8.

HOOFDSTUK 17.

GIJ zult den HEERE uwen God geen
os of klein vee offeren waaraan een
gebrek is *of* eenig kwaad; want dat is
den HEERE uwen God een gruwel.
Lev. 22:20, 21. Deut. 15:21.
2 Wanneer in het midden van u, in eene
uwer poorten die de HEERE uw God u
geeft, een man of vrouw gevonden zal
worden, die doen zal dat kwaad is in
de oogen des HEEREN uws Gods, over-
tredende zijn verbond, Ex. 22:20.
3 dat hij henengaat en dient andere
goden en buigt zich voor die, of voor
de zon, of voor de maan, of voor het
gansche heir des hemels, hetwelk Ik niet
geboden heb,
4 en het wordt u aangezegd, en gij
hoort het, zoo zult gij het wèl onderzoe-
ken; en zie, het is de waarheid, de zaak is
zeker, zulk een gruwel is in Israël gedaan:
5 zoo zult gij dien man of die vrouw
die dit booze stuk gedaan hebben, tot
uwe poorten uitbrengen, dien man *zeg
Ik* of die vrouw, en gij zult ze met stee-
nen steenigen dat zij sterven.
6 Op den mond van twee getuigen of
drie getuigen zal hij gedood worden die
sterven zal; op den mond van een éénig
getuige zal hij niet gedood worden.
Num. 35:30. Deut. 19:15. Hebr. 10:28.
7 De hand der getuigen zal het eerst tegen
hem zijn om hem te dooden, en daarna
de hand des ganschen volks: zoo zult gij
het booze uit het midden van u wegdoen.
Deut. 13:5; 19:19; 22:24; 24:7. 1 Cor. 5:13.
8 Wanneer eene zaak aan het gericht
voor u te zwaar zal zijn, tusschen bloed
en bloed, tusschen rechtshandel en rechts-
handel, tusschen plaag en plaag, zijnde
twistzaken in uwe poorten, zoo zult gij
u opmaken en opgaan naar de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal;
9 en gij zult komen tot de Levietische
Priesteren, en tot den rechter die in die
dagen zijn zal; en gij zult ondervragen, en
zij zullen u de zaak des rechts aanzeggen.
10 En gij zult doen naar het bevel des
woords dat zij u zullen aanzeggen, van
die plaats die de HEERE verkiezen zal,
en gij zult waarnemen te doen naar alles
wat zij u zullen leeren.
11 Naar het bevel der wet die zij u
zullen leeren, en naar het oordeel dat zij
u zullen zeggen, zult gij doen; gij zult
niet afwijken van het woord dat zij u zullen
aanzeggen, ter rechter- of ter linkerhand.
12 De man nu die trotschelijk hande-
len zal, dat hij niet hoore naar den Pries-
ter dewelke staat om aldaar den HEERE
uwen God te dienen, of naar den rech-
ter, dezelve man zal sterven; en gij zult
het booze uit Israël wegdoen:

13 dat al het volk het hoore en vreeze, en niet meer trotschelijk handele.
14 Wanneer gij zult gekomen zijn in het land dat u de HEERE uw God geeft, en gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult: Ik zal eenen Koning over mij stellen, als alle de volken die rondom mij zijn,
15 zoo zult gij ganschelijk tot Koning over u stellen dien de HEERE uw God verkiezen zal; uit het midden uwer broederen zult gij eenen Koning over u stellen: gij zult niet vermogen over u te zetten eenen vreemden man die uw broeder niet is.
16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet doen wederkeeren naar Egypte om paarden te vermenigvuldigen, dewijl de HEERE ulieden gezegd heeft: Gij zult voortaan niet wederkeeren door dezen weg.
17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.
18 Voorts zal het geschieden als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten, zoo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit *hetgene* dat voor het aangezicht der Levietische Priesteren is;
19 en het zal bij hem zijn en hij zal daarin lezen alle de dagen zijns levens, opdat hij den HEERE zijnen God leere vreezen, om te bewaren alle de woorden dezer wet en deze inzettingen, om die te doen;
20 dat zijn hart zich niet verheffe boven zijne broederen en dat hij niet afwijke van het gebod ter rechter- of linkerhand; opdat hij de dagen verlenge in zijn koninkrijk, hij en zijne zonen, in het midden van Israël.

HOOFDSTUK 18.

DE Levietische Priesteren, de gansche stam Levi, zullen geen deel noch erve hebben met Israël: de vuurofferen des HEEREN en zijn erfdeel zullen zij eten. 1 Cor. 9:13.
2 Daarom zal hij geen erfdeel hebben in het midden zijner broederen: de HEERE is zijn erfdeel, gelijk als Hij tot hem gesproken heeft. Num. 18:20. Deut. 10:9; 12:12; 14:27. Joz. 13:33. Ezech. 44:28.
3 Dit nu zal der Priesteren recht zijn van het volk, van hen die eene offerande offeren, hetzij een os of klein vee: dat hij den Priester zal geven den schouder, en de beide kinnebakken, en de pens.
4 De eerstelingen van uw koren, van uwen most en van uwe olie, en de eerstelingen van de beschering uwer schapen zult gij hem geven;
5 want de HEERE uw God heeft hem uit alle uwe stammen verkoren, dat hij sta om te dienen in den naam des HEEREN, hij en zijne zonen, te allen dage.
6 Voorts wanneer een Leviet zal komen uit eene uwer poorten, uit gansch Israël, alwaar hij woont, en hij komt naar alle begeerte zijner ziel tot de plaats die de HEERE zal hebben verkoren,
7 en hij dienen zal in den naam des HEEREN zijns Gods, als alle zijne broederen de Levieten, die aldaar voor het aangezicht des HEEREN staan:
8 zoo zullen zij een gelijk deel eten, boven zijne verkoopingen bij de vaderen.
9 Wanneer gij komt in het land dat de HEERE uw God u geven zal, zoo zult gij niet leeren te doen naar de gruwelen dier volken.
10 [a]Onder u zal niet gevonden worden die zijnen zoon of zijne dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een [b]guichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of toovenaar,

a Lev. 18:21; 20:2. b Lev. 19:26.

11 of een bezweerder die met bezwering omgaat, of die een waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de dooden vraagt; Lev. 19:31; 20:6,27.
12 want al wie zulks doet, is den HEERE een gruwel, en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEERE uw God voor uw aangezicht uit de bezitting.
13 Oprecht zult gij zijn met den HEERE uwen God.
14 Want deze volken die gij zult erven, hooren naar guichelaars en waarzeggers; maar u aangaande, de HEERE uw God heeft u zulks niet toegelaten.
15 Eenen Profeet uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de HEERE uw God verwekken: naar hem zult gij hooren; Hand. 3:22; 7:37.
16 naar alles wat gij van den HEERE uwen God aan Horeb ten dage der verzameling geëischt hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te hooren de stem des HEEREN mijns Gods, en dit groote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve. Deut. 5:25.

17 Toen zeide de HEERE tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben.
18 Eenen Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal mijne woorden in zijnen mond geven, en hij zal tot hen spreken alles wat Ik hem gebieden zal; Jer. 1:7.
19 en het zal geschieden, de man die niet zal hooren naar mijne woorden, die hij in mijnen naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.
20 Maar de Profeet, die hoogmoediglijk zal handelen, sprekende een woord in mijnen naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van andere goden, dezelve Profeet zal sterven. Deut. 13:5. Jer. 14:15; 23:30.
21 Zoo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen: Hoe zullen wij het woord kennen, dat de HEERE niet gesproken heeft? —
22 wanneer die Profeet in den naam des HEEREN zal hebben gesproken, en dat woord geschiedt niet en komt niet; dàt is het woord dat de HEERE niet gesproken heeft: door trotschheid heeft die Profeet dat gesproken, gij zult voor hem niet vreezen.

HOOFDSTUK 19.

WANNEER de HEERE uw God de volken zal hebben uitgeroeid, welker land de HEERE uw God u geven zal, en gij die erfelijk zult bezitten en in hunne steden en in hunne huizen wonen,
2 zoo zult gij u drie steden afzonderen in het midden van uw land, hetwelk de HEERE uw God u geven zal om dat erfelijk te bezitten. Num. 35:11. Joz. 20:2, 3.
3 Gij zult u den weg bereiden, en de pale uws lands, dat u de HEERE uw God zal doen erven, in drieën deelen: dit nu zal zijn opdat ieder doodslager daarhenen vliede.
4 En dit zij de zaak des doodslagers, die daarhenen vlieden zal, dat hij leve: die zijnen naaste zal verslagen hebben door onwetendheid, dien hij toch van gisteren *en* eergisteren niet haatte:
5 als, dewelke met zijnen naaste in het bosch zal zijn gegaan om hout te houwen, en zijne hand met de bijl wordt aangedreven om hout af te houwen, en het ijzer schiet af van den steel, en treft zijnen naaste dat hij sterft, die zal in eene dezer steden vluchten, en leven;
6 opdat de bloedwreker den doodslager niet najage als zijn hart verhit is, en hem achterhale, omdat de weg te ver zoude zijn, en hem sla aan het leven: daar toch geen oordeel des doods aan hem is, want hij haatte hem niet van gisteren *en* eergisteren. Joz. 20:5.
7 Daarom gebied ik u, zeggende: Gij zult u drie steden afzonderen.
8 En indien de HEERE uw God uwe landpale zal verwijden, gelijk als Hij uwen vaderen gezworen heeft, en u al dat land geven zal, hetwelk Hij uwen vaderen te geven gesproken heeft
9 (wanneer gij al dit gebod zult waarnemen om dat te doen, hetgeen ik u heden gebiede, den HEERE uwen God liefhebbende, en alle dagen in zijne wegen wandelende): zoo zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie;
10 opdat het bloed des onschuldigen niet vergoten worde in het midden van uw land, dat u de HEERE uw God ten erve geeft, en bloedschulden op u zouden zijn.
11 Maar wanneer er iemand zijn zal, die zijnen naaste haat, en hem lagen legt, en tegen hem opstaat en hem aan het leven slaat dat hij sterft, en vliedt tot eene van die steden, Num. 35:20.
12 zoo zullen de oudsten zijner stad zenden, en nemen hem van daar, en zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven, dat hij sterve: Ex. 21:14.
13 uw oog zal hem niet verschoonen, maar gij zult het bloed des onschuldigen uit Israël wegdoen, dat het u wèl ga.
14 Gij zult uws naasten landpale niet verrukken, die de voorvaderen afgepaald hebben, in uw erfdeel dat gij erven zult, in het land hetwelk u de HEERE uw God geeft om dat erfelijk te bezitten. Spr. 22:28; 23:10.
15 [a] Een éénig getuige zal tegen niemand opstaan over eenige ongerechtigheid of over eenige zonde, van alle zonde die hij zoude mogen zondigen: [b] op den mond van twee getuigen of op den mond van drie getuigen zal de zaak bestaan.

a Num. 35:30. Deut. 17:6.
b Matth. 18:16. Joh. 8:17. 2 Cor. 13:1. 1 Tim. 5:19.

16 Wanneer een wrevelig getuige tegen iemand zal opstaan, om eene afwijking tegen hem te betuigen,
17 zoo zullen die twee mannen, dewelken den twist hebben, staan voor het aangezicht des HEEREN, voor het aangezicht der Priesters en der rechters, die in die dagen zullen zijn.
18 En de rechters zullen wèl onderzoe-

ken; en zie, de getuige is een valsche getuige, hij heeft valschheid betuigd tegen zijnen broeder:
19 zoo zult gijlieden hem doen, gelijk hij zijnen broeder dacht te doen. Alzoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen: Deut. 13:5; 17:7; 22:24; 24:7. 1Cor. 5:13.
20 dat de overgeblevenen het hooren en vreezen, en niet voortvaren meer te doen naar dit booze stuk in het midden van u.
21 En uw oog zal niet verschoonen: ziel om ziel, oog om oog, tand om tand, hand om hand, voet om voet. Ex. 21:24. Lev. 24:20. Matth. 5:38.

HOOFDSTUK 20.

WANNEER gij zult uittrekken tot den strijd tegen uwe vijanden, en zult zien paarden en wagenen, een volk sterker dan gij, zoo zult gij voor hen niet vreezen; want de HEERE uw God is met u, die u uit Egypteland heeft opgevoerd.
2 En het zal geschieden als gijlieden tot den strijd nadert, zoo zal de Priester toetreden en tot het volk spreken,
3 en tot hen zeggen: Hoor, Israël, gijlieden zijt heden na aan den strijd tegen uwe vijanden; uw hart worde niet week, vreest niet en beeft niet, en verschrikt niet voor hun aangezicht;
4 want het is de HEERE uw God die met u gaat, om voor u te strijden tegen uwe vijanden, om u te verlossen.
5 Dan zullen de ambtlieden tot het volk spreken, zeggende: Wie is de man die een nieuw huis gebouwd heeft, en heeft het niet ingewijd? Die ga henen en keere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien sterve in den strijd, en iemand anders dat inwijde.
6 En wie is de man die eenen wijngaard geplant heeft, en heeft deszelfs vrucht niet genoten? Die ga henen en keere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien in den strijd sterve, en iemand anders dien geniete.
7 En wie is de man die eene vrouw ondertrouwd heeft, en heeft haar niet *tot zich* genomen? Die ga henen en keere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien in den strijd sterve, en een ander man haar neme. Deut. 24:5.
8 Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken tot het volk en zeggen: Wie is de man die vreesachtig en week van hart is? Die ga henen en keere weder naar zijn huis, opdat het hart zijner broederen niet smelte gelijk zijn hart. Richt. 7:3.
9 En het zal geschieden als die ambtlieden geëindigd zullen hebben te spreken tot het volk, zoo zullen zij oversten der heiren aan de spits des volks bestellen.
10 Wanneer gij nadert tot eene stad om tegen haar te strijden, zoo zult gij haar den vrede toeroepen;
11 en het zal geschieden indien zij u vrede zal antwoorden, en u opendoen, zoo zal al het volk dat daarin gevonden wordt u cijnsbaar zijn en u dienen.
12 Doch zoo zij geenen vrede met u zal maken, maar krijg tegen u voeren, zoo zult gij haar belegeren;
13 en de HEERE uw God zal haar in uwe hand geven, en gij zult alles wat mannelijk daarin is, slaan met de scherpte des zwaards:
14 behalve de vrouwen, en de kinderkens, en de beesten, en al wat in de stad zijn zal, al haren buit zult gij voor u rooven; en gij zult eten den buit uwer vijanden, dien u de HEERE uw God gegeven heeft.
15 Alzóó zult gij aan alle steden doen, die zeer ver van u zijn, die niet zijn van de steden dezer volken.
16 Maar van de steden dezer volken, die u de HEERE uw God ten erve geeft, zult gij niets laten leven dat adem heeft,
17 maar gij zult ze ganschelijk verbannen: de Hethieten en de Amorieten en de Kanaänieten en de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten, gelijk als u de HEERE uw God geboden heeft;
18 opdat zij ulieden niet leeren te doen naar alle hunne gruwelen, die zij hunnen goden gedaan hebben, en gij zondigt tegen den HEERE uwen God.
19 Wanneer gij eene stad vele dagen zult belegeren, strijdende tegen haar om die in te nemen, zoo zult gij haar geboomte niet verderven, de bijl daaraan drijvende; want gij zult daarvan eten, daarom zult gij dat niet afhouwen (want het geboomte van het veld is des menschen *spijs*), opdat het voor uw aangezicht worde tot een bolwerk.
20 Maar het geboomte, hetwelk gij kennen zult dat het geen geboomte ter spijze is, dat zult gij verderven en afhouwen; en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze stad dewelke tegen u krijg voert, totdat zij onderga.

HOOFDSTUK 21.

WANNEER in het land, hetwelk de HEERE uw God u geven zal om dat te erven, een verslagene zal gevonden worden, liggende in het veld, niet bekend zijnde wie hem verslagen heeft,

2 zoo zullen uwe oudsten en uwe rechters uitgaan, en zij zullen meten tot de steden die rondom den verslagene zijn.

3 De stad nu die de naaste zal zijn bij den verslagene, dáár zullen de oudsten derzelver stad eene jonge koe van de runderen nemen, met dewelke niet gearbeid is, die aan het juk niet getrokken heeft;

4 en de oudsten dezer stad zullen de jonge koe afbrengen in een ruw dal, dat niet bearbeid noch bezaaid zal zijn; en zij zullen deze jonge koe aldaar in het dal den nek doorhouwen.

5 Dan zullen de Priesters, de kinderen van Levi, toetreden; want de HEERE uw God heeft ze verkoren om Hem te dienen, en om in des HEEREN naam te zegenen, en naar hunnen mond zal alle twist en alle plaag afgedaan worden.

6 En alle oudsten dezer stad, die naast aan den verslagene zijn, zullen hunne handen wasschen over deze jonge koe, die in dat dal de nek doorgehouwen is;

7 en zij zullen betuigen en zeggen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze oogen hebben het niet gezien;

8 wees genadig uwen volke Israël, dat Gij, o HEERE, verlost hebt, en leg geen onschuldig bloed in het midden van uw volk Israël! En dat bloed zal voor hen verzoend zijn.

9 Alzoo zult gij het onschuldig bloed uit het midden van u wegdoen; want gij zult doen wat recht is in de oogen des HEEREN.

10 Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uwe vijanden, en de HEERE uw God ze gegeven zal hebben in uwe hand, dat gij hunne gevangenen gevankelijk wegvoert;

11 en gij onder de gevangenen zult zien eene vrouw, schoon van gedaante, en gij lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u ter vrouwe neemt:

12 zoo zult gij haar binnen in uw huis brengen; en zij zal haar hoofd scheren, en hare nagels besnijden,

13 en zij zal het kleed harer gevangenis van zich afleggen, en in uw huis zitten, en haren vader en hare moeder eene maand lang beweenen; en daarna zult gij tot haar ingaan en haar man zijn, en zij zal u ter vrouwe zijn.

14 En het zal geschieden indien gij geen behagen in haar hebt, dat gij ze zult laten gaan naar hare begeerte; doch gij zult haar geenszins voor geld verkoopen, gij zult met haar geen gewin drijven, daarom dat gij ze vernederd hebt.

15 Wanneer een man twee vrouwen heeft, eene beminde en eene gehate, en de beminde en de gehate hem zonen zullen gebaard hebben, en de eerstgeboren zoon van de gehate zal zijn:

16 zoo zal het geschieden, ten dage als hij zijne zonen zal doen erven wat hij heeft, dat hij niet zal vermogen de eerstgeboorte te geven aan den zoon der beminde, voor het aangezicht van den zoon der gehate, die de eerstgeborene is;

17 maar den eerstgeborene, den zoon der gehate, zal hij kennen, gevende hem dubbele portie van alles wat bij hem zal worden gevonden, want hij is het beginsel zijner kracht, het recht der eerstgeboorte is zijn.

18 Wanneer iemand eenen moedwilligen en wederspannigen zoon heeft, die der stemme zijns vaders en der stemme zijner moeder niet gehoorzaam is, en zij hem gekastijd zullen hebben en hij naar hen niet hooren zal,

19 zoo zullen zijn vader en zijne moeder hem grijpen, en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad en tot de poort zijner plaats;

20 en zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onzer stemme niet gehoorzaam, hij is een brasser en zuiper.

21 Dan zullen alle lieden zijner stad hem met steenen overwerpen dat hij sterve; en gij zult het booze uit het midden van u wegdoen, dat gansch Israël het hoore en vreeze.

22 Voorts wanneer in iemand eene zonde zal zijn, die het oordeel des doods *waardig is*, dat hij gedood zal worden, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben,

23 zoo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten, maar gij zult het zekerlijk tenzelfden dage begraven; want een opgehangene is Gode een vloek. Alzoo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u de HEERE u God ten erve geeft.

Joh. 19:31. Gal. 3:13.

HOOFDSTUK 22.

GIJ zult uws broeders os of klein vee niet zien afgedreven, en u van die verbergen; gij zult ze uwen broeder voorzeker weder toesturen. Ex. 23:4.
2 En indien uw broeder niet nabij u is of gij hem niet kent, zoo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen, dat ze bij u zijn, totdat uw broeder die zoeke en gij ze hem wedergeeft.
3 Alzoo zult gij ook doen aan zijnen ezel, en alzoo zult gij doen aan zijne kleeding, ja, alzoo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders, dat van hem verloren zal zijn en dat gij zult hebben gevonden; gij zult u niet mogen verbergen.
4 Gij zult uws broeders ezel of zijnen os niet zien vallende op den weg en u van die verbergen; gij zult ze voorzeker oprichten met hem. Ex. 23:5.
5 Het kleed eens mans zal niet zijn aan eene vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE uwen God een gruwel.
6 Wanneer voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt, in eenigen boom of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende op de jongen of op de eieren, zoo zult gij de moeder met de jongen niet nemen;
7 gij zult de moeder voorzeker vrijlaten, maar de jongen zult gij voor u nemen; opdat het u wèl ga en gij de dagen verlengt.
8 Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen, zoo zult gij op uw dak eene leuning maken, opdat gij geen bloedschuld op uw huis legt, wanneer iemand vallende daarvan afviel.
9 Gij zult uwen wijngaard niet met tweeërlei bezaaien, opdat de volheid des zaads dat gij zult gezaaid hebben en de inkomst des wijngaards niet ontheiligd worde. Lev. 19:19.
10 Gij zult niet ploegen met eenen os en met eenen ezel tegelijk.
11 Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen tegelijk.
12 Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken uws opperkleeds, waarmede gij u bedekt. Num. 15:38.
13 Wanneer een man eene vrouw zal genomen hebben, en tot haar ingegaan zijnde, alsdan haar zal haten,
14 en haar oorzaken van naspraak zal opleggen en eenen kwaden naam over haar uitbrengen, en zeggen: Deze vrouw heb ik genomen en ben tot haar genaderd, maar heb den maagdom aan haar niet gevonden;
15 dan zullen de vader van deze jonge dochter en hare moeder nemen, en tot de oudsten der stad aan de poort uitbrengen, den maagdom dezer jonge dochter;
16 en de vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijne dochter aan dezen man tot vrouw gegeven, maar hij heeft ze gehaat;
17 en zie, hij heeft oorzaken van opspraak gegeven, zeggende: Ik heb den maagdom aan uwe dochter niet gevonden: — dit nu is de maagdom mijner dochter. En zij zullen het kleed voor het aangezicht van de oudsten der stad uitbreiden.
18 Dan zullen de oudsten dezer stad dien man nemen en kastijden hem,
19 en zij zullen hem eene boete opleggen van honderd zilverlingen, en geven ze aan den vader van de jonge dochter, omdat hij eenen kwaden naam heeft uitgebracht over eene jonge dochter van Israël; voorts zal zij hem ter vrouwe zijn, hij zal ze niet mogen laten gaan alle zijne dagen.
20 Maar indien dit woord waarachtig is, *dat* de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is,
21 zoo zullen zij deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis, en de lieden harer stad zullen ze met steenen steenigen dat zij sterft, omdat zij eene dwaasheid in Israël gedaan heeft, hoererende in haars vaders huis: zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen. Gen. 34:7. Joz. 7:15. Richt. 19:23; 20:6. 2 Sam. 13:12. Jer. 29:23.
22 Wanneer een man gevonden zal worden liggende bij eens mans getrouwde vrouw, zoo zullen zij ook beiden sterven, de man die bij de vrouw gelegen heeft, en de vrouw: zoo zult gij het booze uit Israël wegdoen. Lev. 18:20; 20:10.
23 Wanneer er eene jonge dochter zal zijn die eene maagd is, ondertrouwd aan eenen man, en een man haar in de stad zal gevonden en bij haar gelegen hebben,
24 zoo zult gij ze beiden uitbrengen tot de poort dier stad, en zult ze met steenen steenigen dat zij sterven: de jonge dochter ter oorzake dat zij niet geroepen heeft in de stad, en den man ter oorzake dat hij zijns naasten vrouw

vernederd heeft: zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

Deut. 13:5; 17:7; 19:19; 24:7. 1 Cor. 5:13.

25 En indien één man eene ondertrouwde jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en bij haar gelegen zal hebben, zoo zal de man die bij haar gelegen heeft alléén sterven;
26 maar de jonge dochter zult gij niets doen, de jonge dochter heeft geen zonde des doods; want gelijk of een man tegen zijnen naaste opstond en sloeg hem dood aan het leven, alzóó is deze zaak;
27 want hij heeft ze in het veld gevonden: de ondertrouwde jonge dochter riep, en daar was niemand die haar verloste.
28 Wanneer een man eene jonge dochter zal gevonden hebben die eene maagd is, dewelke niet ondertrouwd is, en zal ze gegrepen en bij haar gelegen hebben, en zij gevonden zullen zijn,
29 zoo zal de man die bij haar gelegen heeft, den vader van de jonge dochter vijftig zilverlingen geven, en zij zal hem ter vrouwe zijn, omdat hij haar vernederd heeft; hij zal ze niet mogen laten gaan alle zijne dagen.
30 Een man zal zijns vaders vrouw niet nemen, en hij zal zijns vaders slip niet ontdekken. Lev. 18:8; 20:11.

HOOFDSTUK 23.

DIE door plettering verwond of uitgesneden is aan de mannelijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
2 Geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen, zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
3 Geen Ammoniet noch Moabiet zal in de vergadering des HEEREN komen, zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot in eeuwigheid;

Neh. 13:1.

4 ter oorzake dat zij ulieden op den weg niet tegengekomen zijn met brood en met water, als gij uit Egypte uittoogt; en omdat hij tegen u gehuurd heeft Bileam, den zoon Beors van Pethor uit Mesopotamië, om u te vloeken.

Num. 22:5. Joz. 24:9. Neh. 13:2; Micha 6:5.

5 Doch de HEERE uw God heeft naar Bileam niet willen hooren, maar de HEERE uw God heeft u den vloek in eenen zegen veranderd, omdat de HEERE uw God u liefhad
6 Gij zult hunnen vrede en hun best niet zoeken, alle uwe dagen in eeuwigheid.
7 Den Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, want hij is uw broeder; den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden, want gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land.
8 *Aangaande* de kinderen, die hun zullen geboren worden in het derde geslacht, elk van die zal in de vergadering des HEEREN komen.
9 Wanneer het leger uittrekt tegen uwe vijanden, zoo zult gij u wachten voor alle kwade zaak.
10 Wanneer iemand onder u is, die niet rein is door eenig toeval des nachts, die zal tot buiten het leger uitgaan, hij zal tot binnen het leger niet komen;
11 maar het zal geschieden dat hij zich tegen het naken van den avond met water zal baden, en als de zon ondergegaan is, zal hij tot binnen het leger komen.
12 Gij zult ook eene plaats hebben buiten het leger, en daarhenen zult gij uitgaan naar buiten:
13 en gij zult een schopje hebben nevens uw gereedschap, en het zal geschieden als gij buiten gezeten hebt, dan zult gij daarmede graven en u omkeeren, en bedekken wat van u uitgegaan is.
14 Want de HEERE uw God wandelt in het midden van uw leger, om u te verlossen en om uwe vijanden voor uw aangezicht te geven; daarom zal uw leger heilig zijn, opdat Hij niets schandelijks onder u zie en achterwaarts van u afkeere. Lev. 26:12.
15 Gij zult eenen knecht aan zijnen heer niet overleveren, die van zijnen heer tot u ontkomen zal zijn;
16 hij zal bij u blijven in het midden van u, in de plaats die hij zal verkiezen, in eene van uwe poorten, waar het goed voor hem is: gij zult hem niet verdrukken.
17 Daar zal geen hoer zijn onder de dochteren Israëls, en daar zal geen schandjongen zijn onder de zonen Israëls.
18 Gij zult geen hoerenloon noch hondenprijs in het huis des HEEREN uws Gods brengen tot eenige gelofte, want ook die beide zijn den HEERE uwen God een gruwel.
19 Gij zult aan uwen broeder niet woekeren, met woeker van geld, met woeker van spijs, met woeker van eenig ding waarmede men woekert:

Ex. 22:25. Lev. 25:36. Ps. 15:5. Ezech. 18:8.

20 aan den vreemde zult gij woekeren,
maar aan uwen broeder zult gij niet woe-
keren; opdat u de HEERE uw God ze-
gene in alles waaraan gij uwe hand slaat,
in het land waar gij naar toe gaat om dat
te erven.
21 Wanneer gij den HEERE uwen God
eene gelofte zult beloofd hebben, gij zult
niet vertragen die te betalen; want de
HEERE uw God zal ze zekerlijk van u
eischen, en zonde zoude in u zijn.
Num. 30:2. Pred. 5:3, 4.
22 Maar als gij nalaat te beloven, zoo
zal het geen zonde in u zijn.
23 Wat uit uwe lippen gaat, zult gij
houden en doen; gelijk als gij den HEERE
uwen God een vrijwillig offer beloofd hebt,
dat gij met uwen mond gesproken hebt.
24 Wanneer gij gaan zult in uws naasten
wijngaard, zoo zult gij druiven eten naar
uwen lust, tot uwe verzadiging; maar in
uw vat zult gij niets doen.
25 Wanneer gij zult gaan in uws naas-
ten staande koren, zoo zult gij de aren
met uwe hand afplukken; maar de sikkel
zult gij aan uws naasten staande koren niet
bewegen. Matth. 12:1. Marc. 2:23. Luc. 6:1.

HOOFDSTUK 24.

WANNEER een man eene vrouw geno-
men en die getrouwd zal hebben, zoo
zal het geschieden indien zij geen genade
zal vinden in zijne oogen, omdat hij iets
schandelijks aan haar gevonden heeft, dat
hij haar eenen scheidbrief zal schrijven en
in hare hand geven, en laten ze gaan uit
zijn huis. Matt. 5 31; 19:7. Mark. 10:4.
2 Zoo zij dan uit zijn huis uitgegaan
zijnde, zal henengaan en eenen anderen
man *tot vrouw* worden,
3 en deze laatste man haar gehaat en
haar eenen scheidbrief geschreven en in
hare hand gegeven, en haar uit zijn huis
zal hebben laten gaan; of als deze laatste
man, die ze voor zich tot vrouw genomen
heeft, zal gestorven zijn:
4 zoo zal haar eerste man, die haar heeft
laten gaan haar niet mogen wedernemen,
dat zij hem ter vrouwe zij, nadat zij is ver-
ontreinigd geworden; want dat is een gru-
wel voor het aangezicht des HEEREN; alzoo
zult gij het land niet doen zondigen, dat u
de HEERE uw God ten erve geeft. Jer. 3:1.
5 Wanneer een man eene nieuwe vrouw
zal genomen hebben, die zal in het heir
niet uittrekken; en men zal hem geenen
last opleggen; een jaar lang zal hij vrij
zijn in zijn huis, en zijne vrouw die hij
genomen heeft, verheugen. Deut. 20:7.
6 Men zal beide molensteenen, immers
den bovensten molensteen, niet te pand
nemen; want hij neemt de ziel te pand.
7 [a] Wanneer iemand zal gevonden worden
die eene ziel steelt uit zijne broederen,
uit de kinderen Israëls, en gewin met hem
drijft en verkoopt hem, zoo zal deze dief
sterven en [b] gij zult het booze uit het
midden van u wegdoen. a Ex. 21:16.
b Deut. 13:5; 17:7; 19:19; 22:24. 1 Cor. 5:13.
8 Wacht u in de plaag der melaatsch-
heid, dat gij naarstiglijk waarneemt en
doet naar alles wat de Levietische Pries-
ters ulieden zullen leeren; gelijk ik hun
geboden heb, zult gij waarnemen te doen.
9 Gedenk wat de HEERE uw God gedaan
heeft aan Mirjam, op den weg als gij uit
Egypte waart uitgetogen. Num. 12:10-15.
10 Wanneer gij aan uwen naaste iets zult
geleend hebben, zoo zult gij tot zijn huis
niet ingaan om zijn pand te pand te nemen:
11 buiten zult gij staan, en de man
wien gij geleend hebt, zal het pand naar
buiten tot u uitbrengen.
12 Doch indien hij een arm man is, zoo
zult gij met zijn pand niet nederliggen:
13 gij zult hem dat pand zekerlijk weder-
geven als de zon ondergaat, dat hij in zijn
kleed nederligge en u zegene; en het zal u
gerechtigheid zijn voor het aangezicht des
HEEREN uws Gods. Ex. 22:26. Ezech. 18:7; 33:15.
14 Gij zult den armen en nooddruftigen
daglooner niet verdrukken die uit uwe
broederen is, of uit uwe vreemdelingen
die in uw land en in uwe poorten zijn.
Lev. 19:13. Jer. 22:13.
15 Op zijnen dag zult gij zijn loon ge-
ven, en de zon zal daarover niet onder-
gaan; want hij is arm en zijne ziel ver-
langt daarnaar; dat hij tegen u niet roepe
tot den HEERE, en zonde in u zij.
16 De vaders zullen niet gedood worden
voor de kinderen, en de kinderen zullen
niet gedood worden voor de vaders: een
ieder zal om zijne zonde gedood worden.
2 Kon. 14:6. 2 Kron. 25:4. Ezech. 18:20.
17 Gij zult het recht van den vreemde-
ling *en* van den wees niet buigen, en gij
zult het kleed der weduwe niet te pand
nemen; Ex. 22:21, 22; 23:9.
Lev. 19:33. Jer. 22:3. Zach. 7:10.
18 maar gij zult gedenken dat gij een
knecht in Egypte geweest zijt, en de

HEERE uw God heeft u van daar verlost; daarom gebied ik u deze zaak te doen.

19 Wanneer gij uwen oogst op uwen akker afgeoogst, en eene garve op den akker vergeten zult hebben, zoo zult gij niet wederkeeren om die op te nemen: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal zij zijn, opdat u de HEERE uw God zegene in al het werk uwer handen. Lev. 19:9; 23:22.

20 Wanneer gij uwen olijfboom zult geschud hebben, zoo zult gij de takken achter u niet nauw doorzoeken: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.

21 Wanneer gij uwen wijngaard zult afgelezen hebben, zoo zult gij de druiven achter u niet nalezen: voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.

22 En gij zult gedenken dat gij een knecht in Egypteland geweest zijt; daarom gebied ik u deze zaak te doen.

HOOFDSTUK 25.

WANNEER er tusschen lieden twist zal zijn, en zij tot het gericht zullen toetreden dat zij ze richten, zoo zullen zij den rechtvaardige rechtvaardig spreken en den onrechtvaardige verdoemen.

2 En het zal geschieden indien de onrechtvaardige slagen verdiend heeft, dat de rechter hem zal doen nedervallen, en hem doen slaan in zijne tegenwoordigheid, naardat het voor zijne onrechtvaardigheid genoeg zal zijn in getale

3 Met veertig *slagen* zal hij hem doen slaan, hij zal er niet toedoen, opdat niet misschien, zoo hij voortvoer hem daarboven met meer slagen te doen slaan, uw broeder dan voor uwe oogen verachtelijk gehouden worde. 2 Cor. 11:24.

4 Eenen os zult gij niet muilbanden als hij dorscht. 1 Cor. 9:9. 1 Tim. 5:18.

5 Wanneer broeders te zamen wonen, en een van hen sterft en geenen zoon heeft, zoo zal de vrouw des gestorvenen aan geenen vreemden man daarbuiten geworden: haars mans broeder zal tot haar ingaan en nemen ze zich ter vrouwe en doen haar den plicht van eens mans broeder. Matth. 22:24. Marc. 12:19. Luc. 20:28.

6 En het zal geschieden dat de eerstgeborene, dien zij zal baren, zal staan in den naam zijns broeders, des verstorvenen, opdat zijn naam niet uitgedelgd worde uit Israël.

7 Maar indien het dezen man niet bevallen zal zijns broeders vrouw te nemen, zoo zal zijns broeders vrouw opgaan naar de poort tot de oudsten en zeggen: Mijns mans broeder weigert zijnen broeder eenen naam te verwekken in Israël, hij wil mij den plicht van eens mans broeder niet doen.

8 Dan zullen hem de oudsten zijner stad roepen, en tot hem spreken; blijft hij dan daarbij staan en zegt: Het bevalt mij niet haar te nemen,

9 zoo zal zijns broeders vrouw voor de oogen der oudsten tot hem toetreden, en zijnen schoen van zijnen voet uittrekken, en spuwen in zijn aangezicht, en zal betuigen en zeggen: Alzóó zal dien man gedaan worden, die zijns broeders huis niet zal bouwen. Ruth 4:7.

10 En zijn naam zal in Israël genoemd worden: Het huis desgenen wien de schoen uitgetogen is.

11 Wanneer mannen de één met den ander twisten, en de vrouw des éénen toetreedt om haren man uit de hand desgenen die hem slaat, te redden, en hare hand uitstrekt en zijne schamelheid aangrijpt,

12 zoo zult gij hare hand afhouwen, uw oog zal niet verschoonen.

13 Gij zult geen tweeërlei weegsteenen in uwen zak hebben, eenen grooten en eenen kleinen;

14 gij zult in uw huis geen tweeërlei efa hebben, eene groote en eene kleine: Spr. 20:10, 23.

15 gij zult eenen volkomen en gerechten weegsteen hebben, gij zult eene volkomen en gerechte efa hebben; opdat uwe dagen verlengd worden in het land dat u de HEERE uw God geven zal. Lev. 19:36.

16 Want al wie zulks doet is den HEERE uwen God een gruwel, *ja*, al wie onrecht doet.

17 Gedenk wat u Amalek gedaan heeft op den weg als gij uit Egypte uittoogt: Ex. 17:8-13. 1 Sam. 15:2.

18 hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in den staart alle de zwakken achter u, als gij moede en mat waart, en hij vreesde God niet.

19 Het zal dan geschieden als u de HEERE uw God rust zal gegeven hebben van alle uwe vijanden rondom, in het land dat de HEERE uw God u ten erve geven zal, om hetzelve erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen: vergeet het niet!

HOOFDSTUK 26.

VOORTS zal het geschieden wanneer gij zult gekomen zijn in het land dat u de HEERE uw God ten erve geven zal, en gij dat erfelijk bezitten en daarin wonen zult,

2 zoo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die gij opbrengen zult van uw land dat u de HEERE uw God geeft, en zult ze in eenen korf leggen; en gij zult henengaan tot de plaats, die de HEERE uw God verkoren zal hebben om zijnen naam aldaar te doen wonen; Ex. 23:19; 34:26. Neh. 10:37 Ezech. 44:30.

3 en gij zult komen tot den Priester welke in die dagen zijn zal, en tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor den HEERE uwen God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de HEERE onzen vaderen gezworen heeft ons te zullen geven.

4 En de Priester zal den korf van uwe hand nemen, en hij zal dien voor het altaar des HEEREN uws Gods nederzetten.

5 Dan zult gij voor het aangezicht des HEEREN uws Gods betuigen en zeggen: Mijn vader was een bedorven Syriër, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk. Ex. 1:7. Hand. 7:17.

6 Doch de Egyptenaars deden ons kwaad en verdrukten ons en leiden ons eenen harden dienst op.

7 Toen riepen wij tot den HEERE, den God onzer vaderen; en de HEERE verhoorde onze stem, en zag onze ellende aan en onzen arbeid en onze onderdrukking;

8 en de HEERE voerde ons uit Egypte door eene sterke hand en door eenen uitgestrekten arm, en door grooten schrik, en door teekenen en door wonderen;

9 en Hij heeft ons gebracht tot deze plaats, en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeiende van melk en honig.

10 En nu, zie, ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands, dat Gij, HEERE, mij gegeven hebt. Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, en zult u buigen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods;

11 en gij zult vroolijk zijn over al het goed dat de HEERE uw God u en uwen huize gegeven heeft, gij, en de Leviet, en de vreemdeling die in het midden van u is.

12 Wanneer gij zult geëindigd hebben alle tienden uws inkomens te vertienen in het derde jaar, zijnde een jaar der tienden, dan zult gij den Leviet, den vreemdeling, den wees en der weduwe geven, dat zij in uwe poorten eten en verzadigd worden. Deut. 14:28, 29.

13 En gij zult voor het aangezicht des HEEREN uws Gods zeggen: Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook den Leviet en den vreemdeling, den wees en der weduwe gegeven, naar alle uwe geboden die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van uwe geboden overtreden en niets vergeten.

14 Ik heb daarvan niet gegeten in mijn leed, en heb daarvan niets weggenomen tot iets onreins, noch daarvan gegeven tot eenen doode; ik ben der stemme des HEEREN mijns Gods gehoorzaam geweest, ik heb gedaan naar alles wat Gij mij geboden hebt.

15 Zie nederwaarts van uwe heilige woning, van den hemel, en zegen uw volk Israël, en het land dat Gij ons gegeven hebt, gelijk als Gij onzen vaderen gezworen hebt, een land van melk en honig vloeiende. Jes. 63:15.

16 Te dezen dage gebiedt u de HEERE uw God deze inzettingen en rechten te doen: houd dan en doe dezelve met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

17 Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot eenen God zal zijn, en dat gij zult wandelen in zijne wegen, en houden zijne inzettingen en zijne geboden en zijne rechten, en dat gij zijner stemme zult gehoorzaam zijn;

18 en de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en dat gij alle zijne geboden zult houden; Ex. 19:5. Deut. 7:6; 10:14,15; 14:2. Ps. 135:4.

19 opdat Hij u alzoo boven alle de volken die Hij gemaakt heeft, hoog zette, tot lof en tot eenen naam en tot heerlijkheid en opdat gij een heilig volk zijt den HEERE uwen God, gelijk als Hij gesproken heeft. Jer. 13:11; 33:9.

HOOFDSTUK 27.

EN Mozes, te zamen met de oudsten Israëls, gebood den volke, zeggende: Behoudt alle deze geboden die ik ulieden heden gebied.

2 Het zal dan geschieden ten dage als gij over den Jordaan zult gegaan zijn in het land dat u de HEERE uw God geven zal, zoo zult gij u groote steenen oprichten en bestrijken ze met kalk

3 en gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet, als gij overgegaan zult zijn; opdat gij komt in het land dat de HEERE uw God u geven zal, een land vloeiende van melk en honig, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft. Joz. 8:32.

4 Het zal dan geschieden als gij over den Jordaan gegaan zult zijn, dat gij deze steenen, van welke ik u heden gebied, zult oprichten op den berg Ebal, en gij zult ze met kalk bestrijken. Joz. 8:30-32.

5 En gij zult aldaar den HEERE uwen God een altaar bouwen, een altaar van steenen; gij zult geen ijzer over dezelve bewegen: Ex. 20:25.

6 van geheele steenen zult gij het altaar des HEEREN uws Gods bouwen. En gij zult den HEERE uwen God brandofferen daarop offeren,

7 ook zult gij dankofferen offeren, en zult aldaar eten en vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.

8 En gij zult op deze steenen schrijven alle woorden dezer wet, die wèl uitdrukkende.

9 Voorts sprak Mozes, te zamen met de Levietische Priesteren, tot gansch Israël, zeggende: Luister toe en hoor, o Israël; op dezen dag zijt gij den HEERE uwen God tot een volk geworden.

10 Daarom zult gij der stemme des HEEREN uws Gods gehoorzaam zijn, en gij zult doen zijne geboden en zijne inzettingen, die ik u heden gebied.

11 En Mozes gebood den volke te dien dage, zeggende:

12 Dezen zullen staan om het volk te zegenen op den berg Gerizim, als gij over den Jordaan gegaan zult zijn: Simeon en Levi en Juda en Issaschar en Jozef en Benjamin;

13 en dezen zullen staan over den vloek op den berg Ebal: Ruben, Gad en Aser en Zebulon, Dan en Naftali. Deut. 11:29. Joz. 8:33.

14 En de Levieten zullen betuigen en zeggen tot alle man van Israël, met verheven stem:

15 Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, eenen gruwel des HEEREN, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken en zetten in het verborgen; en al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.

16 Vervloekt zij, die zijnen vader of zijne moeder veracht; en al het volk zal zeggen: Amen.

17 Vervloekt zij, die zijns naasten landpale verrukt; en al het volk zal zeggen: Amen.

18 Vervloekt zij, die eenen blinde op den weg doet dolen; en al het volk zal zeggen: Amen.

19 Vervloekt zij, die het recht van den vreemdeling, van den wees en van de weduwe buigt; en al het volk zal zeggen: Amen.

20 Vervloekt zij, die bij de vrouw zijns vaders ligt, omdat hij zijns vaders slip ontdekt heeft; en al het volk zal zeggen: Amen.

21 Vervloekt zij, die bij eenig beest ligt; en al het volk zal zeggen: Amen.

22 Vervloekt zij, die bij zijne zuster ligt, de dochter zijns vaders of de dochter zijner moeder; en al het volk zal zeggen: Amen.

23 Vervloekt zij, die bij zijne schoonmoeder ligt; en al het volk zal zeggen: Amen.

24 Vervloekt zij, die zijnen naaste in het verborgen verslaat; en al het volk zal zeggen: Amen.

25 Vervloekt zij, die geschenk neemt, om eene ziel, het bloed eens onschuldigen, te verslaan; en al het volk zal zeggen: Amen.

26 Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve; en al het volk zal zeggen: Amen.

Jer. 11:3. Gal. 3:10.

HOOFDSTUK 28.

EN het zal geschieden indien gij der stemme des HEEREN uws Gods vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen alle zijne geboden, die ik u heden gebied, zoo zal de HEERE uw God u hoog zetten boven alle volken der aarde. Lev. 26:3.

2 En alle deze zegeningen zullen over u komen en u aantreffen, wanneer gij der stemme des HEEREN uws Gods zult gehoorzaam zijn.

3 Gezegend zult gij zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld.

4 Gezegend zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands en de vrucht uwer beesten, de dracht uwer koeien en de kudden van uw klein vee.

5 Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog.

6 Gezegend zult gij zijn in uw ingaan,

gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.

7 De HEERE zal geven uwe vijanden, die tegen u opstaan, geslagen voor uw aangezicht: door éénen weg zullen zij tot u uittrekken, maar door zeven wegen zullen zij voor uw aangezicht vlieden.

8 De HEERE zal den zegen gebieden, dat die met u zij in uwe schuren en in alles waaraan gij uwe hand slaat, en Hij zal u zegenen in het land dat de HEERE uw God u geven zal.

9 De HEERE zal u Zichzelven tot een heilig volk bevestigen, gelijk als Hij u gezworen heeft, wanneer gij de geboden des HEEREN uws Gods zult houden en in zijne wegen wandelen. Deut. 29 : 13.

10 En alle volken der aarde zullen zien dat de naam des HEEREN over u genoemd is, en zij zullen voor u vreezen.

11 En de HEERE zal u doen overvloeien aan goed, in de vrucht uws buiks en in de vrucht uwer beesten en in de vrucht uws lands, op het land dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft u te zullen geven. Deut. 30 : 9.

12 De HEERE zal u opendoen zijnen goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven te zijner tijd, en om te zegenen al het werk uwer hand; en gij zult aan vele volken leenen, maar gij zult niet ontleenen. Deut. 15 : 6.

13 En de HEERE zal u tot een hoofd maken en niet tot een staart, en gij zult alleenlijk boven zijn en niet onder zijn, wanneer gij hooren zult naar de geboden des HEEREN uws Gods, die ik u heden gebied te houden en te doen,

14 en gij niet afwijken zult van alle de woorden die ik ulieden heden gebied, ter rechter- of ter linkerhand, dat gij andere goden nawandelt om die te dienen. Deut. 5 : 32. Joz. 1 : 7; 23 : 6.

15 Daarentegen zal het geschieden [a] indien gij der stemme des HEEREN uws Gods niet zult gehoorzaam zijn om waar te nemen dat gij doet alle zijne geboden en zijne inzettingen die ik u heden gebied, [b] zoo zullen alle deze vloeken over u komen en u treffen. a Lev. 26 : 14. b Dan. 9 : 11.

16 Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld.

17 Vervloekt zal zijn uw korf en uw baktrog.

18 Vervloekt zal zijn de vrucht uws buiks en de vrucht uws lands, de dracht uwer koeien en de kudden van uw klein vee.

19 Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan, en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan.

20 De HEERE zal onder u zenden den vloek, de verstoring en het verderf, in alles waaraan gij uwe hand slaat dat gij doen zult; totdat gij verdelgd wordt en totdat gij haastelijk omkomt, vanwege de boosheid uwer werken waarmede gij Mij verlaten hebt.

21 De HEERE zal u de pestilentie doen aankleven, totdat Hij u verdoe van het land waar gij naar toe gaat om dat te erven.

22 De HEERE zal u slaan met tering, en met koorts, en met vurigheid, en met hitte, en met droogte, en met brandkoren, en met honigdauw, die u vervolgen zullen totdat gij omkomt. Lev. 26 : 16.

23 En uw hemel die boven uw hoofd is, zal koper zijn, en de aarde die onder u is, zal ijzer zijn. Lev. 26 : 19.

24 De HEERE uw God zal pulver en stof tot regen uws lands geven: van den hemel zal het op u nederdalen, totdat gij verdelgd wordt.

25 De HEERE zal u geslagen geven voor het aangezicht uwer vijanden: door éénen weg zult gij tot hem uittrekken, en door zeven wegen zult gij voor zijn aangezicht vlieden; en gij zult van alle koninkrijken der aarde beroerd worden.
Jer. 15 : 4; 24 : 9; 29 : 18; 34 : 17.

26 En uw dood lichaam zal allen gevogelte des hemels en den beesten der aarde tot spijs zijn, en niemand zal ze afschrikken. Jer. 7 : 33; 16 : 4; 19 : 7; 34 : 20.

27 De HEERE zal u slaan met zweren van Egypte, en met spenen, en met droge schurft en met jeukte, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden.

28 De HEERE zal u slaan met onzinnigheid, en met blindheid, en met verbaasdheid des harten;

29 dat gij op den middag zult omtasten, gelijk als een blinde omtast in het donker, en uwe wegen niet voorspoedig zult maken, maar gij zult alleenlijk verdrukt en beroofd zijn alle dagen, en daar zal geen verlosser zijn. Job. 5 : 14. Jes. 59 : 10.

30 Gij zult eene vrouw ondertrouwen, maar een ander man zal ze beslapen; een huis zult gij bouwen, maar daarin niet wonen; eenen wijngaard zult gij planten, maar dien niet gemeen maken.

31 Uw os zal voor uwe oogen geslacht worden, maar gij zult daarvan niet eten; uw ezel zal van voor uw aangezicht geroofd worden, en tot u niet wederkeeren; uw

klein vee zal uwen vijanden gegeven worden, en voor u zal geen verlosser zijn.
32 Uwe zonen en uwe dochteren zullen eenen anderen volke gegeven worden, dat het uwe oogen aanzien en naar hen bezwijken den ganschen dag, maar het zal in 't vermogen uwer hand niet zijn.
33 De vrucht uws lands en al uwen arbeid zal een volk eten dat gij niet gekend hebt, en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt en gepletterd zijn.
Lev. 26:16. Jer. 5:17.
34 En gij zult onzinnig zijn vanwege het gezicht uwer oogen dat gij zien zult.
35 De HEERE zal u slaan met booze zweren aan de knieën en aan de beenen, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden, van uwe voetzool af tot aan uwen schedel.
36 De HEERE zal u, mitsgaders uwen Koning dien gij over u zult gesteld hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt noch uwe vaderen; en aldaar zult gij dienen andere goden, hout en steen.
37 En gij zult zijn tot eenen schrik, tot een spreekwoord en tot eene spotrede onder alle de volken, waarhenen u de HEERE leiden zal. 1 Kon. 9:7. 2 Kron. 7:20.
Jer. 24:9; 29:18; 42:18.
38 Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen, maar gij zult weinig inzamelen; want de sprinkhaan zal het verteren. Hagg. 1:6.
39 Wijngaarden zult gij planten en bouwen, maar gij zult geenen wijn drinken noch iets vergaderen; want de worm zal het afeten. Micha 6:15.
40 Olijfboomen zult gij hebben in alle uwe landpalen, maar gij zult u met olie niet zalven; want uw olijfboom zal *zijne vrucht* afwerpen.
41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn; want zij zullen in gevangenis gaan.
42 Al uw geboomte en de vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten.
43 De vreemdeling die in het midden van u is, zal hoog, hoog boven u opklimmen, en gij zult laag, laag nederdalen.
44 Hij zal u leenen, maar gij zult hem niet leenen; hij zal tot een hoofd zijn, en gij zult tot een staart zijn.
45 En alle deze vloeken zullen over u komen en u vervolgen en u treffen totdat gij verdelgd wordt, omdat gij der stemme des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden zijne geboden en zijne inzettingen, die Hij u geboden heeft.
46 En zij zullen onder u tot een teeken en tot een wonder zijn, ja, onder uw zaad tot in eeuwigheid.
47 Omdat gij den HEERE uwen God niet gediend zult hebben met vroolijkheid en goedheid des harten, vanwege de veelheid van alles,
48 zoo zult gij uwe vijanden, die de HEERE onder u zenden zal, dienen, in honger en in dorst en in naaktheid en in gebrek van alles; en Hij zal een ijzeren juk op uwen hals leggen, totdat Hij u verdelge.
49 [a] De HEERE zal tegen u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, [b] gelijk als een arend vliegt; een volk welks spraak gij niet zult verstaan;
[a] Jer. 5:15. [b] Jer. 48:40; 49:22. Hos. 8:1.
50 een volk stijf van aangezicht, dat het aangezicht des ouden niet zal aannemen noch den jonge genadig zijn;
51 en het zal de vrucht uwer beesten en de vrucht uws lands opeten, totdat gij verdelgd zult zijn; hetwelk u geen koren, most noch olie, dracht uwer koeien noch kudden van uw klein vee zal overig laten, totdat Hij u verdoe.
52 En het zal u beangstigen in alle uwe poorten, totdat uwe hooge en vaste muren nedervallen, op welke gij vertrouwdet, in uw gansche land; ja, het zal u beangstigen in alle uwe poorten, in uw gansche land dat u de HEERE uw God gegeven heeft.
53 En gij zult eten de vrucht uws buiks, het vleesch uwer zonen en uwer dochteren die u de HEERE uw God gegeven zal hebben, in de belegering en in de benauwing, waarmede uwe vijanden u zullen benauwen. Lev. 26:29. Jer. 19:9. Klaagl. 2:20; 4:10.
54 Aangaande den man die teeder onder u en die zeer wellustig geweest is, zijn oog zal kwaad zijn tegen zijnen broeder, en tegen de huisvrouw zijns schoots, en tegen zijne overige zonen, die hij overgehouden zal hebben;
55 dat hij niet aan een van hen zal geven van het vleesch zijner zonen, die hij eten zal omdat hij voor zich niets heeft overgehouden in de belegering en in de benauwing, waarmede u uw vijand in alle uwe poorten zal benauwen.
56 Aangaande de teedere en wellustige *vrouw* onder u, die niet beproefd heeft hare voetzool op de aarde te zetten omdat zij zich wellustig en teeder hield,

haar oog zal kwaad zijn tegen den man
haars schoots, en tegen haren zoon, en
tegen hare dochter;
57 en dat, om hare nageboorte die van
tusschen hare voeten uitgegaan zal zijn,
en om hare zonen die zij gebaard zal
hebben; want zij zal ze eten in het ver-
borgen wegens gebrek van alles, in de
belegering en in de benauwing, waarmede
uw vijand u zal benauwen in uwe poorten.
58 Indien gij niet zult waarnemen te
doen alle de woorden dezer wet die in
dit boek geschreven zijn, om te vreezen
dezen heerlijken en vreeselijken Naam,
den HEERE uwen God,
59 zoo zal de HEERE uwe plagen won-
derlijk maken, mitsgaders de plagen uws
zaads; het zullen groote en gewisse plagen
en booze en gewisse krankten zijn.
60 En Hij zal op u doen keeren alle
kwalen van Egypte, voor dewelke gij ge-
vreesd hebt, en zij zullen u aanhangen.
61 Ook alle krankte en alle plaag, die
in het boek dezer wet niet geschreven is,
zal de HEERE over u doen komen, tot-
dat gij verdelgd wordt.
62 En gij zult met weinige menschen over-
gelaten worden, in plaats dat gij geweest
zijt als de sterren des hemels in menigte;
omdat gij der stemme des HEEREN uws
Gods niet gehoorzaam geweest zijt.
63 En het zal geschieden, gelijk als de
HEERE zich over ulieden verblijdde, u
goeddoende en u vermenigvuldigende,
alzóó zal zich de HEERE over u verblij-
den, u verdoende en u verdelgende, en
gij zult uitgerukt worden uit het land,
waar gij naar toe gaat om dat te erven.
64 [a] En de HEERE zal u verstrooien onder
alle volken, van het ééne einde der aarde
tot aan het andere einde der aarde; [b] en
aldaar zult gij andere goden dienen, die
gij niet gekend hebt noch uwe vaders,
hout en steen. *a* Deut. 4:27. Neh. 1:8.
b Jer. 16:13.
65 Daartoe zult gij onder die volken
niet stil zijn, en uw voetzool zal geen rust
hebben; want de HEERE zal u aldaar een
bevend hart geven, en bezwijking der
oogen, en matheid der ziel.
66 En uw leven zal tegenover u han-
gen; en gij zult nacht en dag schrikken,
en gij zult uws levens niet zeker zijn.
67 Des morgens zult gij zeggen: Och dat
het avond ware! en des avonds zult gij zeg-
gen: Och dat het morgen ware! vanwege
den schrik uws harten, waarmede gij zult
verschrikt zijn, en vanwege het gezicht
uwer oogen dat gij zien zult.
68 En de HEERE zal u naar Egypte doen
wederkeeren in schepen, door een weg
waarvan ik u gezegd heb: Gij zult dien
niet meer zien; en aldaar zult gij u aan
uwe vijanden willen verkoopen tot dienst-
knechten en tot dienstmaagden, maar
daar zal geen kooper zijn.

HOOFDSTUK 29.

DIT zijn de woorden des verbonds, dat
de HEERE Mozes geboden heeft te
maken met de kinderen Israëls in den
lande Moabs, boven het verbond dat Hij
met hen gemaakt had aan Horeb.
2 En Mozes riep gansch Israël, en zeide
tot hen: Gij hebt gezien al wat de HEERE
in Egypteland voor uwe oogen gedaan
heeft, aan Farao en aan alle zijne knechten
en aan zijn land: Ex. 19:4.
3 de groote verzoekingen die uwe oogen
gezien hebben, die teekenen en groote
wonderen. Deut. 4:34; 7:19.
4 Maar de HEERE heeft ulieden niet
gegeven een hart om te verstaan, noch
oogen om te zien, noch ooren om te hoo-
ren, tot op dezen dag. Rom. 11:8.
5 En Ik heb ulieden veertig jaar doen
wandelen in de woestijn: uwe kleederen
zijn aan u niet verouderd, en uw schoen
is niet verouderd aan uwen voet.
Deut. 8:4. Neh. 9:21.
6 Brood hebt gij niet gegeten, en wijn
en sterken drank hebt gij niet gedron-
ken, opdat gij wist dat Ik de HEERE uw
God ben.
7 Toen gij nu kwaamt aan deze plaats,
toog Sihon de Koning van Hesbon uit, en
Og de Koning van Basan, ons tegemoet
ten strijde, en wij sloegen ze; Num. 21:23, 33.
Deut. 1:4; 2:32, 33; 3:1-3. Ps. 135:11; 136:19, 20.
8 en wij hebben hun land ingenomen, en
dat ten erve gegeven aan de Rubenieten en
Gadieten, mitsgaders aan den halven stam
der Manassieten. Num. 32:33. Deut. 3:12.
9 Houdt dan de woorden dezes ver-
bonds en doet ze, opdat gij verstandig-
lijk handelt in alles wat gij doen zult.
Joz. 1:7. 1 Kon. 2:3.
10 Gij staat heden allen voor het aan-
gezicht des HEEREN uws Gods: uwe hoof-
den uwer stammen, uwe oudsten en uwe
ambtlieden, alle man van Israël;
11 uwe kinderkens, uwe vrouwen, en

uw vreemdeling die in het midden van
uw leger is, van uwen houthouwer tot
uwen waterputter toe;
12 om over te gaan in het verbond des
HEEREN uws Gods, en in zijnen vloek, het-
welk de HEERE uw God heden met u maakt;
13 opdat Hij u heden Zichzelven tot een
volk bevestige, en Hij u tot eenen God
zij, gelijk Hij tot u gesproken heeft, en
gelijk Hij uwen vaderen Abraham, Isaäk
en Jakob gezworen heeft. Deut. 28 : 9.
14 En niet met ulieden alleen maak ik
dit verbond en dezen vloek,
15 maar met dengene, die heden hier
met ons voor het aangezicht des HEEREN
onzes Gods staat en met dengene, die
hier heden bij ons niet is.
16 Want gij weet hoe wij in Egypteland
gewoond hebben, en hoe wij doorgetogen
zijn door het midden der volken, die gij
doorgetogen zijt;
17 en gij hebt gezien hunne verfoeise-
len en hunne drekgoden, hout en steen,
zilver en goud, die bij hen waren.
18 Dat onder ulieden niet zij een man
of vrouw, of huisgezin of stam, die zijn
hart heden wende van den HEERE onzen
God, om te gaan dienen de goden dezer
volken; dat onder ulieden niet zij een
wortel, die gal en alsem drage, Hebr. 12 : 15.
19 en het geschiede als hij de woorden
dezes vloeks hoort, dat hij zichzelven
zegene in zijn hart, zeggende: Ik zal
vrede hebben, ofschoon ik naar mijns
harten goeddunken zal wandelen, om den
dronkene te doen tot den dorstige.
20 De HEERE zal hem niet willen ver-
geven, maar alsdan zal des HEEREN toorn
en ijver rooken over dien man, en al de
vloek die in dit boek geschreven is, zal
op hem liggen; en de HEERE zal zijnen
naam van onder den hemel uitdelgen.
21 En de HEERE zal hem ten kwade
afscheiden van alle de stammen Israëls,
naar alle vloeken des verbonds dat in
het boek dezer wet geschreven is.
22 Dan zal zeggen het navolgend ge-
slacht, uwe kinderen die na ulieden opstaan
zullen, en de vreemde die uit verren lande
komen zal, als zij zullen zien de plagen
dezes lands en deszelfs krankheden, waar-
mede de HEERE het gekrenkt heeft,
23 dat zijne gansche aarde is zwavel en
zout der verbranding, die niet bezaaid
zal zijn en geen spruit zal voortgebracht
hebben, noch eenig kruid daarin zal op-
gekomen zijn: [a] gelijk de omkeering van
Sodom en Gomorra, [b] Adama en Zeboïm,
die de HEERE heeft omgekeerd in zijnen
toorn en in zijne grimmigheid;

[a] Gen. 19 : 24, 25. Jes. 13 : 19. Jer. 49 : 18; 50 : 40.
Amos 4 : 11. [b] Hos. 11 : 8.

24 en alle volken zullen zeggen: Waar-
om heeft de HEERE dezen lande alzóó
gedaan? Wat is de ontsteking dezes groo-
ten toorns? 1 Kon. 9 : 8. 2 Kron. 7 : 21. Jer. 22 : 8.
25 Dan zal men zeggen: Omdat zij het
verbond des HEEREN, des Gods hunner
vaderen, hebben verlaten, dat Hij met hen
gemaakt had als Hij ze uit Egypteland
uitvoerde,
26 en zij henengegaan zijn en andere
goden gediend en zich voor die gebogen
hebben, goden die hen niet gekend had-
den, en geen van welke hun iets mede-
gedeeld had:
27 daarom is de toorn des HEEREN ontsto-
ken tegen dit land, om daarover te brengen
al dezen vloek die in dit boek geschreven is,
28 en de HEERE heeft ze uit hun land
uitgetrokken, in toorn en in grimmigheid
en in groote verbolgenheid, en Hij heeft
ze verworpen in een ander land, gelijk
het is te dezen dage.
29 De verborgene dingen zijn voor den
HEERE onzen God, maar de geopenbaarde
zijn voor ons en voor onze kinderen tot
in eeuwigheid, om te doen alle de woor-
den dezer wet.

HOOFDSTUK 30.

VOORTS zal het geschieden wanneer al-
le deze dingen over u zullen gekomen
zijn, deze zegen of deze vloek die ik u voor-
gesteld heb, zoo zult gij het weder ter
harte nemen, onder alle volken waarhe-
nen de HEERE uw God u gedreven heeft;
2 en gij zult u bekeeren tot den HEERE
uwen God, en zijner stemme gehoorzaam
zijn, naar alles dat ik u heden gebied,
gij en uwe kinderen, met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel. Neh. 1 : 9.
3 En de HEERE uw God zal uwe gevan-
genis wenden en Zich uwer ontfermen, en
Hij zal u weder vergaderen uit alle de
volken, waarhenen u de HEERE uw God
verstrooid had;
4 al waren uwe verdrevenen aan het einde
des hemels, van daar zal u de HEERE uw
God vergaderen en van daar zal Hij u
nemen.
5 En de HEERE uw God zal u brengen

in het land dat uwe vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uwe vaderen.

6 En de HEERE uw God zal uw hart besnijden en het hart uws zaads, om den HEERE uwen God lief te hebben met uw gansche hart en met uwe gansche ziel, opdat gij leeft. Deut. 10:16. Jer. 4:4. Rom. 2:29.

7 En de HEERE uw God zal alle die vloeken leggen op uwe vijanden en op uwe haters, die u vervolgd hebben.

8 Gij dan zult u bekeeren en der stemme des HEEREN gehoorzaam zijn, en gij zult doen alle zijne geboden die ik u heden gebied.

9 [a]En de HEERE uw God zal u doen overvloeien in al het werk uwer hand, in de vrucht uws buiks en in de vrucht uwer beesten en in de vrucht uws lands ten goede; [b]want de HEERE zal wederkeeren om Zich over u te verblijden ten goede, gelijk als Hij Zich over uwe vaderen verblijd heeft: a Deut. 28:11. b Jer. 32:41.

10 wanneer gij der stemme des HEEREN uws Gods zult gehoorzaam zijn, houdende zijne geboden en zijne inzettingen die in dit wetboek geschreven zijn; wanneer gij u zult bekeeren tot den HEERE uwen God met uw gansche hart en met uwe gansche ziel.

11 Want dit gebod hetwelk ik u heden gebied, dat is voor u niet verborgen en dat is niet verre;

12 het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale en ons hetzelve hooren late, dat wij het doen? Rom. 10:6.

13 Het is ook niet op gene zijde der zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren naar gene zijde der zee, dat hij het voor ons hale en ons hetzelve hooren late, dat wij het doen? Rom. 10:7.

14 Want dit woord is zeer nabij u, in uwen mond en in uw hart, om dat te doen. Rom. 10:8.

15 Zie, ik heb u heden voorgesteld het leven en het goede, en den dood en het kwade.

16 Want ik gebied u heden den HEERE uwen God lief te hebben, in zijne wegen te wandelen, en te houden zijne geboden en zijne inzettingen en zijne rechten, opdat gij leeft en vermenigvuldigt, en de HEERE uw God u zegene in het land waar gij naar toe gaat om dat te erven.

17 Maar indien uw hart zich zal afwenden en gij niet hooren zult, en gij gedreven zult worden dat gij u voor andere goden buigt en dezelve dient,

18 zoo verkondig ik ulieden heden, dat gij voorzeker zult omkomen; gij zult de dagen niet verlengen op het land naar hetwelk gij henengaat over den Jordaan, om daarin te komen dat gij het erfelijk bezit.

19 Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde: het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek. Kiest dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad; Deut. 4:26.

20 liefhebbende den HEERE uwen God, zijner stemme gehoorzaam zijnde en Hem aanhangende, want Hij is uw leven en de lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land dat de HEERE uwen vaderen, Abraham, Isaäk en Jakob, gezworen heeft hun te zullen geven.

HOOFDSTUK 31.

DAARNA ging Mozes henen en sprak deze woorden tot gansch Israël,

2 en zeide tot hen: Ik ben heden honderd en twintig jaar oud, ik zal niet meer kunnen uitgaan en ingaan; daartoe heeft de HEERE tot mij gezegd: Gij zult over dezen Jordaan niet gaan. Deut. 3:27.

3 De HEERE uw God, díe zal voor uw aangezicht overgaan; díe zal deze volken van voor uw aangezicht verdelgen, dat gij ze erfelijk bezit; Jozua, díe zal voor uw aangezicht overgaan, gelijk als de HEERE gesproken heeft. Num. 27:21.

4 En de HEERE zal hun doen gelijk Hij Sihon en Og, Koningen der Amorieten, en hun land gedaan heeft, die Hij verdelgd heeft.

5 Wanneer ze nu de HEERE voor uw aangezicht zal gegeven hebben, dan zult gij hun doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb.

6 Weest sterk en hebt goeden moed, vreest niet en verschrikt niet voor hun aangezicht; want het is de HEERE uw God die met u gaat, Hij zal u niet begeven noch u verlaten. Joz. 1:5. Hebr. 13:5.

7 En Mozes riep Jozua, en zeide tot hem voor de oogen des ganschen Israëls: Wees sterk en heb goeden moed; want gij zult met dit volk ingaan in het land, dat de HEERE hunnen vaderen gezworen heeft hun te zullen geven, en gij zult het hun doen erven.

8 De HEERE nu is degene, die voor uw

aangezicht gaat; die zal met u zijn, Hij
zal u niet begeven noch u verlaten: vrees
niet en ontzet u niet. 1 Kron. 22:13; 28:20.
9 En Mozes schreef deze wet, en gaf
ze aan de Priesteren, de zonen van Levi,
die de Ark des verbonds des HEEREN
droegen, en aan alle oudsten van Israël.
10 En Mozes gebood hun, zeggende:
Ten einde van zeven jaren, op den ge-
zetten tijd van het jaar der vrijlating, op
het feest der loofhutten,
11 als gansch Israël zal komen om te
verschijnen voor het aangezicht des HEE-
REN uws Gods, in de plaats die Hij zal
verkoren hebben, zult gij deze wet voor
gansch Israël uitroepen, voor hunne ooren:
12 vergader het volk, de mannen en de
vrouwen en de kinderen, en uwe vreem-
delingen die in uwe poorten zijn, opdat
zij hooren en opdat zij leeren, en vreezen
den HEERE uwen God, en waarnemen te
doen alle woorden dezer wet;
13 en dat hunne kinderen, die het niet
geweten hebben, hooren en leeren om te
vreezen den HEERE uwen God, alle de
dagen die gij leeft op het land, naar het-
welk gij henengaat over den Jordaan om
dat te erven.
14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie,
uwe dagen zijn genaderd om te sterven:
roep Jozua, en stelt u in de Tent der
samenkomst, dat Ik hem bevel geve. Zoo
ging Mozes, en Jozua, en zij stelden zich
in de Tent der samenkomst.
15 Toen verscheen de HEERE in de Tent
in de wolkkolom; en de wolkkolom stond
boven de deur der Tent.
16 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie,
gij zult slapen met uwe vaderen, en dit
volk zal opstaan en nahoereeren de goden
der vreemden van dat land waar het naar
toe gaat, in het midden van hetzelve; en
het zal Mij verlaten en vernietigen mijn ver-
bond, dat Ik met hetzelve gemaakt heb.
17 Zoo zal mijn toorn te dien dage tegen
hetzelve ontsteken, en Ik zal ze verlaten en
mijn aangezicht van hen verbergen, dat zij
ter spijze zijn, en vele kwaden en benauwd-
heden zullen het treffen; dat het te dien
dage zal zeggen: Hebben mij deze kwaden
niet getroffen omdat mijn God in het
midden van mij niet is? Micha 3:4.
18 Ik dan zal mijn aangezicht te dien
dage ganschelijk verbergen, om al het
kwaad dat het gedaan heeft; want het
heeft zich gewend tot andere goden.
19 En nu, schrijft ulieden dit lied, en leer
het den kinderen Israëls, leg het in hun-
nen mond, opdat dit lied Mij ten getuige
zij tegen de kinderen Israëls.
20 Want Ik zal dit *volk* inbrengen in
het land, dat Ik zijnen vaderen gezworen
heb, vloeiende van melk en honig, en het
zal eten en verzadigd en vet worden: dan
zal het zich wenden tot andere goden en
hen dienen, en zij zullen Mij tergen en
mijn verbond vernietigen.
21 En het zal geschieden wanneer vele
kwaden en benauwdheden hetzelve zullen
treffen, dan zal dit lied voor zijn aange-
zicht antwoorden tot getuige; want het zal
uit den mond zijns zaads niet vergeten
worden; dewijl Ik weet zijn gedichtsel dat
het heden maakt, aleer Ik het inbreng in
het land dat Ik gezworen heb.
22 Zoo schreef Mozes dit lied te dien dage,
en hij leerde het den kinderen Israëls.
23 En Hij gebood Jozua den zoon van
Nun, en zeide: Wees sterk en heb goeden
moed; want gij zult de kinderen Israëls
inbrengen in het land dat Ik hun gezwo-
ren heb, en Ik zal met u zijn. Joz. 1:6.
24 En het geschiedde als Mozes volein-
digd had de woorden dezer wet te schrijven
in een boek, totdat zij voltrokken waren,
25 zoo gebood Mozes den Levieten, die
de Ark des verbonds des HEEREN droe-
gen, zeggende:
26 Neemt dit wetboek en legt het aan
de zijde der Ark des verbonds des HEE-
REN uws Gods, dat het aldaar zij ten ge-
tuige tegen u.
27 Want ik ken uwe wederspannigheid
en uwen harden nek: zie, terwijl ik nog
heden met ulieden leef, zijt gij weder-
spannig geweest tegen den HEERE: hoe-
veel te meer na mijnen dood! Jes. 48:4.
28 Vergadert tot mij alle de oudsten
uwer stammen en uwe ambtlieden, dat
ik voor hunne ooren deze woorden spreke,
en tegen hen den hemel en de aarde tot
getuigen neme;
29 want ik weet dat gij het na mijnen
dood zekerlijk zult verderven, en afwij-
ken van den weg dien ik u geboden heb:
dan zal u dit kwaad in het laatste der
dagen ontmoeten, wanneer gij zult gedaan
hebben dat kwaad is in de oogen des
HEEREN, om Hem door het werk uwer
handen tot toorn te verwekken.
30 Toen sprak Mozes voor de ooren der
gansche gemeente van Israël de woorden

dezes lieds, totdat zij voltrokken waren.

HOOFDSTUK 32.

NEIG de ooren gij hemel, en ik zal spreken; en de aarde hoore de redenen mijns monds. Jes. 1 : 2. Micha 1 : 2.

2 Mijne leer druipe als een regen, mijne rede vloeie als een dauw, als een stofregen op de grasscheutjes, en als druppelen op het kruid.

3 Want ik zal den naam des HEEREN uitroepen; geeft onzen God grootheid.

4 [a] Hij is de rotssteen, wiens werk volkomen is, want alle zijne wegen zijn gerichten; [b] God is waarheid en is geen onrecht, rechtvaardig en recht is Hij.

a 2 Sam. 22 : 3. Ps. 18 : 3. b Job 8 : 3; 34 : 10. Zef. 3 : 5.

5 Hij heeft het tegen Hem verdorven, het zijn zijne kinderen niet, de schandvlek is hunne; het is een verkeerd en verdraaid geslacht.

6 Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader, die u verkregen, die u gemaakt en u bevestigd heeft?

7 Gedenk aan de dagen van ouds, merkt op de jaren van elk geslacht; vraag uwen vader, die zal het u bekend maken, uwen ouden, en zij zullen het u zeggen.

8 Toen de Allerhoogste den volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van een scheidde, heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israëls; Hand. 17 : 26.

9 want des HEEREN deel is zijn volk, Jakob is het snoer zijner erve.

10 Hij vond hem in een land der woestijn, en in eene woeste huilende wildernis: Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als zijn oogappel.

11 Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijne jongen zweeft, zijne vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijne vlerken: Ex. 19 : 4. Jes. 31 : 5.

12 *zóó* leidde hem de HEERE alléén, en er was geen vreemd god met hem.

13 Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde, dat hij at de opbrengsten des velds; en Hij deed hem honig zuigen uit de steenrots en olie uit den kei der rots;

14 boter van koeien en melk van klein vee, met het vet der lammeren en der rammen die in Basan weiden, en der bokken, met het vette der nieren van tarwe; en het druivenbloed, reinen wijn, hebt gij gedronken.

15 Als nu Jeschurun vet werd, zoo sloeg hij achteruit; (gij zijt vet, gij zijt dik, *ja, met vet* overdekt geworden!) en hij liet God varen die hem gemaakt heeft, en versmaadde den rotssteen zijns heils. Hos. 13 : 6.

16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde *goden,* door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt. Ps. 78 : 58.

17 Zij hebben den duivelen geofferd, niet Gode, den goden die zij niet kenden, nieuwe die van nabij gekomen waren, voor dewelke uwe vaders niet geschrikt hebben. 1 Cor. 10 : 20.

18 Den rotssteen die u gegenereerd heeft, hebt gij vergeten, en gij hebt in vergetelheid gesteld den God die u gebaard heeft.

19 Als het de HEERE zag, zoo versmaadde Hij ze, uit toorn tegen zijne zonen en zijne dochteren;

20 en Hij zeide: Ik zal mijn aangezicht van hen verbergen, Ik zal zien welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn een gansch verkeerd geslacht, kinderen in welke geen trouw is.

21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgene dat geen God is, zij hebben Mij tot toorn verwekt door hunne ijdelheden: Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen die geen volk zijn, door een dwaas volk zal Ik ze tot toorn verwekken. Rom. 10 : 19.

22 Want een vuur is aangestoken in mijnen toorn, en zal branden tot in de onderste hel, en zal het land met zijne inkomst verteren, en de gronden der bergen in vlam zetten. Jer. 15 : 14.

23 Ik zal kwaden over hen hoopen: mijne pijlen zal Ik op hen verschieten.

24 Uitgeteerd zullen zij zijn van honger, opgegeten van den karbonkel en bitter verderf; en Ik zal de tanden der beesten onder hen zenden, met vurig venijn van slangen des stofs.

25 Van buiten zal het zwaard berooven, en uit de binnenkameren de verschrikking; ook den jongeling, ook de jonge dochter, het zuigende kind met den grijzen man. Klaagl. 1 : 20.

26 Ik zeide: In alle hoeken zoude Ik ze verstrooien, Ik zoude hunne gedachtenis van onder de menschen doen ophouden,

27 zoo Ik den toorn des vijands niet schroomde, dat niet hunne tegenpartijen zich vreemd mochten houden, dat zij niet mochten zeggen: Onze hand is hoog ge-

weest, de HEERE heeft dit alles niet gewrocht.

28 Want zij zijn een volk dat door raadslagen verloren gaat, en er is geen verstand in hen.

29 O dat zij wijs waren! zij zouden dit vernemen, zij zouden op hun einde merken. Ps. 81 : 14. Jes. 48 : 18.

30 Hoe zoude een éénige duizend jagen, en twee tien duizend doen vluchten, ten ware dat hunlieder rotssteen hen verkocht en de HEERE hen overgeleverd had. Joz. 23 : 10.

31 Want hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen, zelfs onze vijanden rechters zijnde.

32 Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom en uit de velden van Gomorra, hunne wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven, zij hebben bittere beziën:

33 hun wijn is vurig drakenvenijn en een wreed adderenvergif.

34 Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld in mijne schatten?

35 Mijne is de wrake en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is nabij, en de dingen die hun zullen gebeuren, haasten. Rom. 12 : 19. Hebr. 10 : 30.

36 Want de HEERE zal zijnen volke recht doen, en het zal Hem over zijne knechten berouwen; want Hij zal zien dat de hand is weggegaan en de beslotene en verlatene niets is. Ps. 135 : 14.

37 Dan zal Hij zeggen: Waar zijn hunne goden, de rotssteen op welken zij betrouwden, Richt. 10 : 14. Jer. 2 : 28.

38 welker slachtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken? Dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij.

39 Ziet nu dat Ik, Ik DIE ben, en geen God met Mij: Ik dood en maak levend, Ik versla en Ik heel; en daar is niemand die uit mijne hand redt.
1 Sam. 2 : 6. Job 5 : 18. Hos. 6 : 1.

40 Want Ik zal mijne hand naar den hemel opheffen en Ik zal zeggen: Ik leef in eeuwigheid!

41 Indien Ik mijn glinsterend zwaard wet, en mijne hand ten gerichte grijpt, zoo zal Ik de wraak op mijne tegenpartijen doen wederkeeren en mijnen hateren vergelden.

42 Ik zal mijne pijlen dronken maken van bloed, en mijn zwaard zal vleesch eten; van het bloed des verslagenen en des gevangenen, van het hoofd af zullen er wraken des vijands zijn.

43 Juicht gij heidenen, *met* zijn volk! want Hij zal het bloed zijner knechten wreken, en Hij zal de wraak op zijne tegenpartijen doen wederkeeren, en verzoenen zijn land *en* zijn volk. Rom. 15 : 10.

44 En Mozes kwam en sprak alle de woorden van dit lied voor de ooren des volks, hij en Hoséa de zoon van Nun.

45 Als nu Mozes geëindigd had alle die woorden tot gansch Israël te spreken,

46 zoo zeide hij tot hen: Zet uw hart op alle de woorden, die ik heden onder ulieden betuig, dat gij ze uwen kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen alle de woorden dezer wet.

47 Want dat is geen vergeefsch woord voor ulieden, maar het is uw leven; en door ditzelfde woord zult gij de dagen verlengen op het land, waar gij over den Jordaan naar toe gaat om dat te erven.

48 Daarna sprak de HEERE tot Mozes op dienzelfden dag, zeggende:

49 Klim op den berg Abarim (deze is de berg Nebo, die in den lande Moabs is, die tegenover Jericho is), en zie het land Kanaän, dat Ik den kinderen Israëls tot eene bezitting geven zal; Num. 27 : 12.

50 en sterf op dien berg, waarhenen gij opklimmen zult, en word vergaderd tot uwe volken, gelijk als uw broeder Äaron stierf op den berg Hor, en tot zijne volken vergaderd werd:

51 omdat gijlieden u tegen Mij vergrepen hebt in het midden der kinderen Israëls, aan het twistwater te Kades in de woestijn Zin; omdat gij Mij niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israëls. Num. 20 : 28; 33 : 38. Deut. 10 : 6.

52 Want van tegenover zult gij dat land zien, maar daarhenen niet inkomen, in het land dat Ik den kinderen Israëls geven zal.

HOOFDSTUK 33.

DIT nu is de zegen, met welken Mozes, de man Gods, de kinderen Israëls gezegend heeft vóór zijnen dood.

2 Hij zeide dan: De HEERE is van Sinaï gekomen, en is hunlieden opgegaan van Seïr; Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tienduizenden der heiligen; aan zijne rechterhand was eene vurige wet aan hen.

3 Immers bemint Hij de volken; alle

zijne heiligen zijn in uwe hand; zij zullen
in het midden tusschen uwe voeten ge-
zet worden; een ieder zal ontvangen van
uwe woorden.
4 Mozes heeft ons de wet gebóden, eene
erfenis van Jakobs gemeente;
5 en hij was Koning in Jeschurun, als
de hoofden des volks zich vergaderden,
te zamen met de stammen Israëls.
6 Dat Ruben leve en niet sterve, en
dat zijne lieden *van* getale zijn!
7 En dit is van Juda, dat hij zeide:
Hoor, HEERE, de stem van Juda, en
breng hem weder tot zijn volk; zijne han-
den moeten hem genoegzaam zijn, en wees
Gij *hem* eene hulp tegen zijne vijanden.
8 En van Levi zeide hij: Uwe Tummim
en uwe Urim zijn aan den man, uwen
gunstgenoot; dien Gij verzocht hebt in
Massa, met welken Gij getwist hebt aan
de wateren van Meriba;
9 die tot zijnen vader en tot zijne moe-
der zeide: Ik zie hem niet, en die zijne
broederen niet kende en zijne zonen niet
achtte; want zij onderhielden uw woord
en bewaarden uw verbond.
10 Zij zullen Jakob uwe rechten leeren
en Israël uwe wet; zij zullen reukwerk
voor uwen neus leggen, en dat gansch
verteerd zal worden, op uw altaar.
11 Zegen, HEERE, zijn vermogen, en
laat U het werk zijner handen wèl be-
vallen; versla de lendenen dergenen die
tegen hem opstaan en hem haten, dat
zij niet weder opstaan.
12 En van Benjamin zeide hij: De be-
minde des HEEREN, hij zal zéker bij Hem
wonen; Hij zal hem den ganschen dag
overdekken, en tusschen zijne schouderen
zal Hij wonen.
13 En van Jozef zeide hij: Zijn land zij
gezegend van den HEERE, van het uitne-
mendste des hemels, van den dauw, en
van de diepte die beneden is liggende;
14 en van de uitnemendste inkomsten
der zon, en van de uitnemendste voort-
zetting der maan;
15 en van het voornaamste der oude
bergen, en van het uitnemendste der
eeuwige heuvelen;
16 en van het uitnemendste der aarde
en harer volheid, en *van* de goedgunstig-
heid desgenen, die in het braambosch
woonde, kome *de zegening* op het hoofd
Jozefs, en op den schedel des afgezonder-
den van zijne broederen. Gen. 49 : 26.
17 Hij heeft de heerlijkheid des eerst-
geborenen zijns osses, en zijne hoornen
zijn hoornen des eenhoorns; met dezelve
zal hij de volken te zamen stooten tot
aan de einden des lands. Dezen nu zijn
de tienduizenden van Efraïm, en dezen
zijn de duizenden van Manasse.
18 En van Zebulon zeide hij: Verheug
u, Zebulon, over uwen uittocht, en Is-
saschar over uwe hutten.
19 Zij zullen de volken tot den berg
roepen, daar zullen zij offeranden der ge-
rechtigheid offeren; want zij zullen den
overvloed der zeeën zuigen, en de be-
dekte verborgene dingen des zands.
20 En van Gad zeide hij: Gezegend zij,
die Gad ruimte maakt; hij woont als een
oude leeuw, en verscheurt den arm, ja,
ook den schedel.
21 En hij heeft zich van het eerste
voorzien, omdat hij aldaar *in* het deel
des wetgevers bedekt was; daarom kwam
hij met de hoofden des volks, hij ver-
richtte de gerechtigheid des HEEREN en
zijne gerichten met Israël.
22 En van Dan zeide hij: Dan is een
jonge leeuw, hij zal *als* uit Basan voort-
springen.
23 En van Naftali zeide hij: O Naftali,
wees verzadigd van de goedgunstigheid,
en vol van den zegen des HEEREN; bezit
erfelijk het Westen en het Zuiden.
24 En van Aser zeide hij: Aser zij ge-
zegend met zonen, hij zij zijnen broederen
aangenaam, en doope zijnen voet in olie.
25 IJzer en koper zal *onder* uwen schoen
zijn, en uwe sterkte gelijk uwe dagen.
26 Niemand is er gelijk God, o Jeschu-
run, die op den hemel vaart tot uwe
hulpe, en met zijne hoogheid op de bo-
venste wolken. Ps. 68 : 35.
27 De eeuwige God zij u eene woning,
en van onderen, eeuwige armen; en Hij
verdrijve den vijand voor uw aangezicht
en zegge: Verdelg.
28 Israël dan zal zeker alleen wonen,
en Jakobs oog zal zijn op een land van
koren en most; ja, zijn hemel zal van
dauw druipen. Num. 23 : 9. Jer. 23 : 6; 33 : 16.
29 Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie
is u gelijk? Gij zijt een volk verlost door
den HEERE, het schild uwer hulpe, en
die een zwaard is uwer hoogheid; daar-
om zullen zich uwe vijanden geveinsde-
lijk aan u onderwerpen, en gij zult op
hunne hoogten treden.

HOOFDSTUK 34.

TOEN ging Mozes op, uit de vlakke velden Moabs, naar den berg Nebo op de hoogte van Pisga, welke recht tegenover Jericho is, en de HEERE wees hem dat gansche land, Gilead tot Dan toe;

2 en het gansche Naftali, en het land van Efraïm en Manasse, en het gansche land van Juda, tot aan de achterste zee;

3 en het Zuiden, en het effen veld der vallei van Jericho, de Palmstad, tot Zoar toe.

4 En de HEERE zeide tot hem: Dit is het land dat Ik Abraham, Isaäk en Jakob gezworen heb, zeggende: Uwen zade zal Ik het geven: Ik heb het u met uwe oogen doen zien, maar gij zult daarhenen niet overgaan. Gen. 12:7; 13:15; 15:7, 18; 24:7; 26:3, 4; 28:4. Ex. 32:13. Ps. 105:11. Hand. 7:5.

5 Alzoo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar in het land Moabs, naar des HEEREN mond.

6 En Hij begroef hem in een dal in het land Moabs, tegenover Beth-Peor; en niemand heeft zijn graf geweten tot op dezen dag.

7 Mozes nu was honderd en twintig jaar oud als hij stierf: zijn oog was niet donker geworden en zijne kracht was niet vergaan.

8 En de kinderen Israëls beweenden Mozes in de vlakke velden Moabs dertig dagen: en de dagen des weenens, van den rouw over Mozes, werden voleindigd.

9 Jozua nu, de zoon van Nun, was vol van den Geest der wijsheid, want Mozes had zijne handen op hem gelegd: zoo hoorden de kinderen Israëls naar hem, en deden gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Num. 27:18.

10 En daar stond geen Profeet meer op in Israël gelijk Mozes, dien de HEERE gekend had van aangezicht tot aangezicht; Ex. 33:11. Num. 12:8.

11 in alle de teekenen en de wonderen, waartoe hem de HEERE gezonden heeft, om die in Egypteland te doen aan Farao en aan alle zijne knechten en aan al zijn land;

12 en in al die sterke hand en in al die groote verschrikking, die Mozes gedaan heeft voor de oogen des ganschen Israëls.

HET BOEK JOZUA.

HOOFDSTUK 1.

HET geschiedde nu na den dood van Mozes den knecht des HEEREN, dat de HEERE tot Jozua den zoon van Nun, Mozes dienaar, sprak, zeggende:

2 Mijn knecht Mozes is gestorven; zoo maak u nu op, trek over dezen Jordaan, gij en al dit volk, tot het land dat Ik hun, den kinderen Israëls, geef.

3 Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb. Deut. 11:24.

4 Van de woestijn en dezen Libanon af, tot aan de groote rivier, de rivier Frath, het gansche land der Hethieten, en tot aan de groote zee, tegen den ondergang der zon, zal ulieder landpale zijn.

5 Niemand zal voor uw aangezicht bestaan alle de dagen uws levens: [a] gelijk als Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn, [b] Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten. a Joz. 3.7. b Deut. 31:6. Hebr. 13:5.

6 Wees sterk en heb goeden moed; want gij zult dit volk het land erfelijk doen bezitten, dat Ik hunnen vaderen heb gezworen hun te geven. Deut. 31:23.

7 Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de gansche wet, welke Mozes mijn knecht u geboden heeft; [a] wijk daarvan niet ter rechter- noch ter linkerhand, [b] opdat gij verstandig handelt alom waar gij zult gaan. a Deut. 5:32; 28:14. Joz. 23:6. b Deut. 29:9. 1 Kon. 2:3.

8 Dat het boek dezer wet niet wijke van uwen mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles dat daarin geschreven is; want alsdan zult gij uwe wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandiglijk handelen. Ps. 1:2.

9 Heb Ik het u niet bevolen? Wees sterk en heb goeden moed, verschrik niet en ontzet u niet; want de HEERE uw God is met u alom waar gij henengaat.

10 Toen gebood Jozua den ambtlieden
des volks, zeggende:
11 Gaat door het midden des legers, en
beveelt het volk, zeggende: Bereidt teer-
kost voor ulieden; want binnen nog drie
dagen zult gijlieden over dezen Jordaan
gaan, dat gij ingaat om te erven het
land, hetwelk de HEERE uw God ulieden
geeft om te beërven.
12 En Jozua sprak tot de Rubenieten
en Gadieten en den halven stam van Ma-
nasse, zeggende:
13 Gedenkt aan het woord, hetwelk Mo-
zes de knecht des HEEREN ulieden geboden
heeft, zeggende: De HEERE uw God geeft
ulieden rust, en Hij geeft u dit land:
14 laat uwe vrouwen, uwe kleine kin-
deren en uw vee in het land blijven dat
Mozes ulieden aan deze zijde van den Jor-
daan gegeven heeft; maar gijlieden zult
gewapend trekken voor het aangezicht
uwer broederen, allen strijdbare helden,
en zult ze helpen; Num. 32:26, 27.
15 totdat de HEERE uwen broederen
rust geve als ulieden, en dat zij óók er-
felijk het land bezitten dat de HEERE uw
God hun geeft: alsdan zult gijlieden we-
derkeeren tot het land uwer erfenis en
zult het erfelijk bezitten, dat Mozes de
knecht des HEEREN ulieden gegeven heeft
aan deze zijde van den Jordaan, tegen
den opgang der zon.
16 Toen antwoordden zij Jozua, zeg-
gende: Al wat gij ons geboden hebt, zullen
wij doen, en alom waar gij ons zenden
zult, zullen wij gaan.
17 Gelijk wij in alles naar Mozes hebben
gehoord, alzóó zullen wij naar u hooren:
alleenlijk dat de HEERE uw God met u
zij, gelijk als Hij met Mozes geweest is.
18 Alle man die uwen mond wederspan-
nig wezen zal en uwe woorden niet hoo-
ren zal, in alles wat gij hem gebieden
zult, die zal gedood worden: alleenlijk
wees sterk en heb goeden moed.

HOOFDSTUK 2.

JOZUA nu, de zoon van Nun, had twee
mannen, die heimelijk verspieden zou-
den, gezonden van Sittim, zeggende: Gaat
henen, bezichtigt het land en Jericho. Zij
dan gingen, en kwamen ten huize van
eene vrouw, eene hoer, wier naam was
Rachab; en zij sliepen daar.
2 Toen werd den Koning te Jericho ge-
boodschapt, zeggende: Zie, in dezen nacht
zijn hier mannen gekomen van de kinde-
ren Israëls om dit land te doorzoeken.
3 Daarom zond de Koning van Jericho
tot Rachab, zeggende: Breng de mannen
uit die tot u gekomen zijn, die te uwen
huize gekomen zijn; want zij zijn geko-
men om het gansche land te doorzoeken.
4 Maar die vrouw had die beide mannen
genomen en zij had ze verborgen, en
zeide aldus: Daar zijn mannen tot mij
gekomen, maar ik wist niet van waar zij
waren;
5 en het geschiedde als men de poort
zoude sluiten, als het duister was, dat
die mannen uitgingen: ik weet niet waar-
henen die mannen gegaan zijn; jaagt ze
haastelijk na, want gij zult ze achterhalen.
6 Maar zij had ze op het dak doen
klimmen, en zij had ze verstoken onder
de vlasstoppelen die door haar op het
dak beschikt waren.
7 Die mannen nu joegen hen na op den
weg van den Jordaan, tot aan de veren;
en men sloot de poort toe, nadat zij uit-
gegaan waren die hen najoegen.
8 Eer zij nu sliepen, zoo klom zij tot
hen òp op het dak,
9 en zij sprak tot die mannen: Ik weet
dat de HEERE u dit land gegeven heeft, en
dat ulieder verschrikking op ons gevallen
is, en dat alle de inwoners dezes lands
voor ulieder aangezicht gesmolten zijn.
10 [a] Want wij hebben gehoord dat de
HEERE de wateren der Schelfzee uitge-
droogd heeft voor ulieder aangezicht, toen
gij uit Egypte gingt; [b] en wat gijlieden den
twee Koningen der Amorieten, Sihon en Og,
gedaan hebt, die aan gene zijde van den
Jordaan waren, welke gijlieden verbannen
hebt. a Ex. 14:21. b Num. 21:24, 33 vv. Joz. 9:10.
11 En als wij het hoorden, zoo ver-
smolt ons hart, en er bestaat geen moed
meer in iemand vanwege ulieder tegen-
woordigheid; want de HEERE ulieder God
is een God boven in den hemel en be-
neden op de aarde. Deut. 4:39.
12 Nu dan, zweert mij toch bij den
HEERE, dewijl ik weldadigheid aan ulie-
den gedaan heb, dat gij ook weldadig-
heid doen zult aan mijns vaders huis, en
geeft mij een waarteeken,
13 dat gij mijnen vader en mijne moe-
der in het leven zult behouden, alsook
mijne broeders en mijne zusters, met alles
wat zij hebben, en dat gij onze zielen
van den dood redden zult.

14 Toen spraken die mannen tot haar:
Onze ziel zij voor ulieden om te sterven, in-
dien gijlieden deze onze zaak niet te kennen
geeft; het zal dan geschieden wanneer de
HEERE ons dit land geeft, zoo zullen wij
aan u weldadigheid en trouw bewijzen.
15 Zij liet hen dan neder met een zeel
door het venster; want haar huis was op
den stadsmuur en zij woonde op den muur.
16 En zij zeide tot hen: Gaat op het ge-
bergte, opdat niet misschien de vervolgers
u ontmoeten; en verbergt u aldaar drie
dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd
zullen zijn, en gaat daarna uwen weg.
17 Ook zeiden die mannen tot haar:
Wij zullen onschuldig zijn van dezen uwen
eed, dien gij ons hebt doen zweren.
18 Zie, wanneer wij in het land komen,
zoo zult gij dit snoer van scharlaken draad
aan het venster binden, door hetwelk gij
ons zult nedergelaten hebben; en gij zult
tot u in het huis vergaderen uwen vader
en uwe moeder en uwe broeders en het
gansche huisgezin uws vaders:
19 zoo zal het geschieden, al wie uit
de deuren uws huizes naar buiten gaan
zal, zijn bloed zij op zijn hoofd en wij
zullen onschuldig zijn; maar al wie bij u
in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons
hoofd, indien eene hand tegen hem zijn zal.
20 Maar indien gij deze onze zaak te
kennen zult geven, zoo zullen wij onschul-
dig zijn van uwen eed, dien gij ons hebt
doen zweren.
21 Zij nu zeide: Het zij alzóó naar uwe
woorden. Toen liet zij hen gaan: en zij
gingen henen: en zij bond het scharlaken
snoer aan het venster. Jac. 2:25.
22 Zij dan gingen henen en kwamen op
het gebergte, en bleven aldaar drie dagen,
totdat de vervolgers wedergekeerd waren;
want de vervolgers hadden hen op al den
weg gezocht, maar niet gevonden.
23 Alzoo keerden die twee mannen we-
der, en gingen af van het gebergte, en
voeren over, en kwamen tot Jozua den
zoon van Nun; en zij vertelden hem al
wat hun wedervaren was,
24 en zij zeiden tot Jozua: Zekerlijk,
de HEERE heeft dat gansche land in onze
handen gegeven, want ook alle de inwoners
des lands zijn voor ons aangezicht gesmolten.

HOOFDSTUK 3.

JOZUA dan maakte zich des morgens
vroeg op, en zij reisden van Sittim,
en kwamen tot aan den Jordaan, hij en
alle de kinderen Israëls; en zij vernach-
ten aldaar, eer zij overtrokken.
2 En het geschiedde dat de ambtlieden
op het einde van drie dagen door het
midden des legers gingen,
3 en het volk geboden, zeggende: Wan-
neer gij de Ark des verbonds des HEEREN
uws Gods ziet, en de Levietische Pries-
ters dezelve dragende, verreist gijlieden
óók van uwe plaats en volgt haar na
4 (dat er nochtans ruimte zij tusschen
ulieden en tusschen dezelve, bij de twee
duizend ellen in de maat, en nadert tot
dezelve niet): opdat gij dien weg weet dien
gij gaan zult, want gijlieden zijt door dien
weg niet gegaan gisteren *en* eergisteren.
5 Jozua zeide ook tot het volk: Heiligt
u, want morgen zal de HEERE wonder-
heden in het midden van ulieden doen.
6 Desgelijks sprak Jozua tot de Priesters,
zeggende: Neemt de Ark des verbonds
op, en gaat dóór voor het aangezicht de-
zes volks. Zij dan namen de Ark des
verbonds op, en zij gingen voor het aan-
gezicht des volks.
7 Want de HEERE had tot Jozua gezegd:
Dezen dag zal Ik beginnen u groot te ma-
ken voor de oogen des ganschen Israëls,
opdat zij weten dat Ik met u zijn zal, gelijk
als Ik met Mozes geweest ben. Joz. 1:5.
8 Gij dan zult den Priesteren, die de
Ark des verbonds dragen, gebieden, zeg-
gende: Wanneer gijlieden komt tot aan
het uiterste des waters van den Jordaan,
staat stil in den Jordaan!
9 Toen zeide Jozua tot de kinderen
Israëls: Nadert herwaarts en hoort de
woorden des HEEREN uws Gods.
10 Voorts zeide Jozua: Hieraan zult
gijlieden bekennen dat de levende God
in het midden van u is, en dat Hij gan-
schelijk voor uw aangezicht uitdrijven zal
de Kanaänieten en de Hethieten en de
Hevieten en de Ferezieten en de Girga-
sieten en de Amorieten en de Jebusieten;
11 zie, de Ark des verbonds des Hee-
ren der gansche aarde gaat dóór voor
ulieder aangezicht in den Jordaan.
12 Nu dan, neemt gijlieden u twaalf
mannen uit de stammen Israëls, uit iederen
stam éénen man;
13 want het zal geschieden, met dat de
voetzolen der Priesteren, die de Ark des
HEEREN, des Heeren der gansche aarde,
dragen, in het water van den Jordaan

zullen rusten, zoo zullen de wateren van
den Jordaan afgesneden worden, *te weten*
de wateren die van boven afvlieten, en
zij zullen op éénen hoop blijven staan.
14 En het geschiedde toen het volk
vertrok uit zijne tenten om over den
Jordaan te gaan, zoo droegen de Pries-
ters de Ark des verbonds voor het aan-
gezicht des volks. Hand. 7 : 45.
15 En als zij die de Ark droegen tot aan
den Jordaan gekomen waren, en de voeten
der Priesteren, dragende de Ark, ingedoopt
waren in het uiterste des waters (de Jor-
daan nu was vol alle de dagen des oogstes
aan alle zijne oevers); 1 Kron. 12 : 15.
16 zoo stonden de wateren die van bo-
ven afkwamen; zij rezen op éénen hoop,
zeer ver van de stad Adam af die ter-
zijde van Zarethan *ligt*; en die naar de
zee des vlakken velds, *te weten* de Zout-
zee, afliepen, die vergingen, zij werden
afgesneden. Toen trok het volk over,
tegenover Jericho. Ps. 114 : 3.
17 Maar de Priesters die de Ark des
verbonds des HEEREN droegen, stonden
steevast op het droge in het midden van
den Jordaan; en gansch Israël ging over
op het droge, totdat al het volk geëin-
digd had door den Jordaan te trekken.

HOOFDSTUK 4.

HET geschiedde nu toen al het volk
geëindigd had over den Jordaan te
trekken, dat de HEERE tot Jozua sprak,
zeggende:
2 Neemt gijlieden u twaalf mannen uit
het volk, uit elken stam éénen man,
3 en gebiedt hun, zeggende: Neemt
voor ulieden op van hier, uit het midden
van den Jordaan, uit de standplaats van
de voeten der Priesteren, en bereidt,
twaalf steenen en brengt ze met ulieden
over, en stelt ze in het nachtleger waar
gij dezen nacht zult vernachten.
4 Jozua dan riep die twaalf mannen,
die hij had doen bestellen van de kinde-
ren Israëls, uit elken stam éénen man,
5 en Jozua zeide tot hen: Gaat over
vóór de Ark des HEEREN uws Gods mid-
den in den Jordaan en heft u ieder eenen
steen op zijnen schouder, naar het getal
an de stammen der kinderen Israëls;
6 opdat dit een teeken zij onder ulie-
den: wanneer uwe kinderen morgen vra-
gen zullen, zeggende: Wat zijn u deze
steenen? Ex. 12 : 26; 13 : 14. Deut. 6 : 20.
7 zoo zult gij tot hen zeggen: Omdat
de wateren van den Jordaan zijn afge-
sneden geweest vóór de Ark des ver-
bonds des HEEREN (als zij toog door den
Jordaan, werden de wateren van den Jor-
daan afgesneden): zoo zullen deze steenen
den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn
tot in eeuwigheid.
8 De kinderen Israëls nu deden alzóó
gelijk als Jozua geboden had, en zij na-
men twaalf steenen òp midden uit den
Jordaan, gelijk als de HEERE tot Jozua
gesproken had, naar het getal der stam-
men der kinderen Israëls: en zij brach-
ten ze met zich over naar het nachtleger,
en stelden ze aldaar.
9 Jozua richtte ook twaalf steenen òp
midden in den Jordaan, ter standplaatse
van de voeten der Priesters die de Ark
des verbonds droegen; en zij zijn daar
tot op dezen dag.
10 De Priesters nu die de Ark droe-
gen, stonden midden in den Jordaan, tot-
dat alles volbracht was wat de HEERE
Jozua geboden had het volk aan te zeggen,
naar al wat Mozes Jozua geboden had.
En het volk haastte en het trok over.
11 En het geschiedde als al het volk
geëindigd had over te gaan, toen ging
de Ark des HEEREN over, en de Pries-
ters, voor het aangezicht des volks.
12 En de kinderen van Ruben en de
kinderen van Gad, mitsgaders de halve
stam van Manasse, trokken gewapend
voor het aangezicht der kinderen Israëls,
gelijk als Mozes tot hen gesproken had:
Num. 32 : 21.
13 omtrent veertig duizend toegeruste
krijgslieden trokken er voor het aange-
zicht des HEEREN ten strijde, naar de
vlakke velden van Jericho.
14 Te dien dage maakte de HEERE
Jozua groot voor de oogen van het gan-
sche Israël, en zij vreesden hem gelijk
als zij Mozes gevreesd hadden, alle de
dagen zijns levens.
15 De HEERE dan sprak tot Jozua, zeg-
gende:
16 Gebied den Priesteren die de Ark
der getuigenis dragen, dat zij uit den
Jordaan opklimmen.
17 Toen gebood Jozua den Priesteren,
zeggende: Klimt òp uit den Jordaan!
18 En het geschiedde toen de Priesters
die de Ark des verbonds des HEEREN
droegen, uit het midden van den Jordaan

opgeklommen waren, *en* de voetzolen der
Priesteren afgetrokken waren tot op het
droge, zoo keerden de wateren van den
Jordaan weder in hunne plaats, en gin-
gen als gisteren *en* eergisteren aan alle
zijne oevers.
19 Het volk nu was den tienden der
eerste maand uit den Jordaan opgeklom-
men; en zij legerden zich te Gilgal, aan
het oosteinde van Jericho.
20 En Jozua richtte die twaalf steenen
te Gilgal op, die zij uit den Jordaan
genomen hadden,
21 en hij sprak tot de kinderen Israëls,
zeggende: Wanneer uwe kinderen mor-
gen hunnen vaderen vragen zullen, zeg-
gende: Wat zijn deze steenen? vs. 6.
22 zoo zult gij het uwen kinderen te
kennen geven, zeggende: Op het droge
is Israël door dezen Jordaan gegaan,
23 want de HEERE uw God heeft de
wateren van den Jordaan voor uw aan-
gezicht doen uitdrogen, totdat gijlieden
er waart doorgegaan, gelijk als de HEERE
uw God aan de Schelfzee gedaan heeft,
die Hij voor ons aangezicht heeft doen
uitdrogen, totdat wij daar doorgegaan
waren; Ex. 14 : 21. Ps. 66 : 6.
24 opdat alle volken der aarde de hand
des HEEREN kennen zouden, dat zij sterk
is; opdat gijlieden den HEERE uwen God
vreest te allen dage.

HOOFDSTUK 5.

EN het geschiedde toen alle de Koningen
der Amorieten, die aan deze zijde van
den Jordaan westwaarts, en alle de Ko-
ningen der Kanaänieten die aan de zee
waren, hoorden dat de HEERE de wate-
ren van den Jordaan had uitgedroogd
voor het aangezicht der kinderen Israëls,
totdat wij daar doorgegaan waren: zoo
versmolt hun hart, en er was geen moed
meer in hen voor het aangezicht der kin-
deren Israëls.
2 Te dier tijde sprak de HEERE tot Jo-
zua: Maak u steenen messen en besnijd
wederom de kinderen Israëls ten twee-
den male.
3 Toen maakte zich Jozua steenen mes-
sen, en besneed de kinderen Israëls op
den heuvel der voorhuiden.
4 Dit nu was de oorzaak waarom Jozua
hen besneed: al het volk dat uit Egypte
getogen was, de manspersonen, alle krijgs-
lieden, waren gestorven in de woestijn, op
den weg, nadat zij uit Egypte getogen waren;
5 want al het volk dat er uittoog, was
besneden, maar al het volk dat geboren
was in de woestijn, op den weg, nadat
zij uit Egypte getrokken waren, hadden
zij niet besneden.
6 Want de kinderen Israëls wandelden
veertig jaar in de woestijn, totdat ver-
gaan was het gansche volk der krijgslie-
den die uit Egypte gegaan waren, die
der stemme des HEEREN niet gehoorzaam
geweest waren, welken de HEERE ge-
zworen had, dat Hij hun niet zoude laten
zien het land, hetwelk de HEERE hunnen
vaderen gezworen had ons te zullen ge-
ven, een land vloeiende van melk en
honig. Num. 14 : 23. Deut. 1 : 35, 36.
7 Maar hunne zonen heeft Hij aan hunne
plaats gesteld: die heeft Jozua besneden,
omdat zij de voorhuid hadden, want zij
hadden hen op den weg niet besneden.
8 En het geschiedde als men een einde
gemaakt had van al het volk te besnij-
den, zoo bleven zij in hunne plaats in
het leger, totdat zij genezen waren.
9 Voorts sprak de HEERE tot Jozua:
Heden heb Ik den smaad van Egypte
van ulieden afgewenteld: daarom noemde
men den naam dier plaats Gilgal, tot op
dezen dag.
10 Terwijl de kinderen Israëls te Gilgal
gelegerd lagen, zoo hielden zij het Pascha
op den veertienden dag derzelfde maand,
in den avond, op de vlakke velden van
Jericho.
11 En zij aten van het overjarig koren
des lands, des anderen daags van het
Pascha, ongezuurde brooden en verzengde
aren, juist op dienzelfden dag.
12 En het Man hield op des anderen
daags nadat zij van des lands overjarig
koren gegeten hadden; en de kinderen
Israëls hadden geen Man meer, maar zij
aten in hetzelfde jaar van de inkomst des
lands Kanaän.
13 Voorts geschiedde het als Jozua bij
Jericho was, dat hij zijne oogen ophief
en toezag, en zie, daar stond een man
tegenover hem, die een uitgetogen zwaard
in zijne hand had. En Jozua ging tot
hem, en zeide tot hem: Zijt gij van ons
of van onze vijanden?
14 En hij zeide: Neen, maar ik ben
de Vorst van het heir des HEEREN, ik
ben nu gekomen. Toen viel Jozua op zijn
aangezicht ter aarde en aanbad, en zeide

tot hem: Wat spreekt mijn Heere tot zijnen knecht?
15 Toen zeide de Vorst van het heir des HEEREN tot Jozua: Trek uwe schoenen af van uwe voeten, want de plaats waarop gij staat, is heilig. En Jozua deed alzoo. Ex.3:5.

HOOFDSTUK 6.

JERICHO nu sloot *de poorten* toe en was gesloten voor het aangezicht der kinderen Israëls, daar ging niemand uit en daar ging niemand in.)
2 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Zie, Ik heb Jericho met haren Koning *en* strijdbare helden in uwe hand gegeven.
3 Gij dan allen die krijgslieden zijt, zult rondom de stad gaan, de stad omringende éénmaal; alzóó zult gij doen zes dagen lang.
4 En zeven Priesters zullen zeven ramsbazuinen dragen vóór de Ark en gijlieden zult op den zevenden dag de stad zevenmaal omgaan, en de Priesters zullen met de bazuinen blazen.
5 En het zal geschieden als men langzaam met den ramshoorn blaast, als gijlieden het geluid der bazuin hoort, zoo zal al het volk juichen met een groot gejuich: dan zal de stadsmuur onder zich vallen, en het volk zal er inklimmen, een iegelijk tegenover zich.
6 Toen riep Jozua, de zoon van Nun, de Priesters, en zeide tot hen: Draagt de Ark des verbonds, en dat zeven Priesters zeven ramsbazuinen dragen vóór de Ark des HEEREN.
7 En tot het volk zeide hij: Trekt dóór en gaat rondom deze stad; en wie toegerust is, die ga door vóór de Ark des HEEREN.
8 En het geschiedde als Jozua tot het volk gesproken had, zoo gingen de zeven Priesters, dragende zeven ramsbazuinen voor het aangezicht des HEEREN: zij trokken dóór en bliezen met de bazuinen, en de Ark des verbonds des HEEREN volgde ze na.
9 En wie toegerust was, ging voor het aangezicht der Priesteren die de bazuinen bliezen, en de achtertocht volgde de Ark na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.
10 Jozua nu had het volk geboden, zeggende: Gij zult niet juichen, ja, gij zult uwe stem niet laten hooren en geen woord zal er uit uwen mond uitgaan, tot op den dag wanneer ik tot ulieden zeggen zal: Juicht! dàn zult gij juichen.
11 En hij deed de Ark des HEEREN rondom de stad gaan, omringende *dezelve* éénmaal; toen kwamen zij *weder* in het leger, en vernachtten in het leger.
12 Daarna stond Jozua des morgens vroeg op, en de Priesters droegen de Ark des HEEREN;
13 en de zeven Priesters, dragende de zeven ramsbazuinen vóór de Ark des HEEREN, gingen voort en bliezen met de bazuinen, en de toegerusten gingen voor hunne aangezichten, en de achtertocht volgde de Ark des HEEREN na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.
14 Alzoo gingen zij éénmaal rondom de stad op den tweeden dag, en zij keerden weder in het leger. Alzóó deden zij zes dagen lang.
15 En het geschiedde op den zevenden dag, dat zij zich vroeg opmaakten met het opgaan des dageraads, en zij gingen rondom de stad naar dezelfde wijze zevenmaal; alleenlijk op dien dag gingen zij zevenmaal rondom de stad.
16 En het geschiedde ten zevenden male, als de Priesters met de bazuinen bliezen, dat Jozua tot het volk sprak: Juicht! want de HEERE heeft ulieden de stad gegeven.
17 Doch deze stad zal den HEERE verbannen zijn, zij en al wat daarin is; alleenlijk zal de hoer Rachab levend blijven, zij en allen die met haar in het huis zijn, omdat zij de boden die wij uitgezonden hadden, verborgen heeft.
18 Alleenlijk dat gijlieden u wacht van het verbannene, opdat gij u misschien niet verbant, nemende van het verbannene, en het leger Israëls niet stelt tot een ban noch hetzelve beroert.
19 Maar al het zilver en goud, en de koperen en ijzeren vaten, zullen den HEERE heilig zijn; tot den schat des HEEREN zullen zij komen.
20 Het volk dan juichte als zij met de bazuinen bliezen; en het geschiedde als het volk het geluid der bazuin hoorde, zoo juichte het volk met een groot gejuich: en de muur viel onder zich, en het volk klom in de stad, een ieder tegenover zich en zij namen de stad in. Hebr. 11:30.
21 En zij verbanden alles wat in de stad was, van den man tot de vrouw toe, van het kind tot den oude, en tot

den os en het kleine vee en den ezel,
door de scherpte des zwaards.
22 Jozua nu zeide tot de twee mannen,
de verspieders des lands: Gaat in het huis
der vrouw, der hoer, en brengt die vrouw
van daar uit, met al wat zij heeft, gelijk
als gij haar gezworen hebt.
23 Toen gingen de jongelingen, de ver-
spieders, daarin en brachten er Rachab
uit, en haren vader en hare moeder, en
hare broeders en al wat zij had; ook
brachten zij uit alle hare huisgezinnen,
en zij stelden ze buiten het leger Israëls.
24 De stad nu verbrandden zij met vuur,
en alles wat daarin was: alleen het zilver
en goud, mitsgaders de koperen en ijze-
ren vaten, gaven zij tot den schat van
het huis des HEEREN.
25 Dus liet Jozua de hoer Rachab leven,
en het huisgezin haars vaders, en al wat
zij had, en zij heeft gewoond in het
midden van Israël tot op dezen dag,
omdat zij de boden verborgen had, die
Jozua gezonden had om Jericho te ver-
spieden. Hebr. 11:31.
26 En terzelfder tijd bezwoer hen Jo-
zua, zeggende: Vervloekt zij die man
voor het aangezicht des HEEREN, die zich
opmaken en deze stad Jericho bouwen
zal; dat hij ze grondveste op zijnen eerst-
geboren zoon, en hare poorten stelle op
zijnen jongsten zoon! 1 Kon. 16:34.
27 Alzoo was de HEERE met Jozua, en
zijn gerucht liep door het gansche land.

HOOFDSTUK 7.

MAAR de kinderen Israëls overtraden
door overtreding met het verbannene;
want Achan, de zoon van Karmi, den zoon
van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam
van Juda, nam van het verbannene. Toen
ontstak de toorn des HEEREN tegen de
kinderen Israëls. Joz. 22:20. 1 Kron. 2:7.
2 Als nu Jozua mannen zond van Jeri-
cho naar Ai, dat bij Beth-Aven ligt, aan
het oosten van Beth-El, zoo sprak hij tot
hen, zeggende: Trekt opwaarts en be-
spiedt het land. Die mannen nu trokken
op en bespiedden Ai.
3 Daarna keerden zij weder naar Jozua
en zeiden tot hem: Dat het gansche volk
niet optrekke, dat er omtrent twee dui-
zend mannen of omtrent drie duizend
mannen optrekken om Ai te slaan; ver-
moei daarhenen al het volk niet, want
zij zijn weinigen.
4 Alzoo trokken derwaarts van het volk
omtrent drie duizend man op: welke vloden
voor het aangezicht der mannen van Ai,
5 en de mannen van Ai sloegen van
dezelven omtrent zes en dertig man, en ver-
volgden ze *van* vóór de poort tot Sebarim
toe, en sloegen ze in eenen afgang. Toen
versmolt het hart des volks en het werd
tot water.
6 Toen verscheurde Jozua zijne kleede-
ren, en viel op zijn aangezicht ter aarde
vóór de Ark des HEEREN, tot den avond
toe, hij en de oudsten Israëls, en zij
wierpen stof op hun hoofd.
7 En Jozua zeide: Ach, Heere HEERE,
waarom hebt Gij dit volk door den Jor-
daan ooit doen gaan, om ons te geven
in de hand der Amorieten, om ons te
verderven? Och dat wij toch tevreden ge-
weest en gebleven waren aan gene zijde
van den Jordaan!
8 Och Heere, wat zal ik zeggen, nade-
maal Israël voor het aangezicht zijner
vijanden den nek gekeerd heeft?
9 Als het de Kanaänieten en alle inwo-
ners des lands hooren zullen, zoo zullen
zij ons omsingelen, en onzen naam uit-
roeien van de aarde: wat zult Gij dan
uwen grooten naam doen?
10 Toen zeide de HEERE tot Jozua:
Sta op; waarom ligt gij dus neder op
uw aangezicht?
11 Israël heeft gezondigd, en zij hebben
ook mijn verbond hetwelk Ik hun geboden
had, overtreden; en ook hebben zij van
het verbannene genomen, en ook gesto-
len, en ook gelogen, en hebben het ook
onder hun gereedschap gelegd.
12 Daarom zullen de kinderen Israëls
niet kunnen bestaan voor het aangezicht
hunner vijanden; zij zullen den nek voor
het aangezicht hunner vijanden keeren,
want zij zijn in den ban. Ik zal voortaan
niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den
ban uit het midden van ulieden verdelgt.
13 Sta op, heilig het volk, en zeg: Hei-
ligt u tegen morgen, want alzóó zegt de
HEERE de God Israëls: Daar is een ban
in het midden van u, Israël; gij zult niet
kunnen bestaan voor het aangezicht uwer
vijanden, totdat gij den ban wegdoet uit
het midden van u.
14 Gij zult dan in den morgenstond aan-
komen naar uwe stammen; en het zal ge-
schieden, de stam welken de HEERE geraakt
zal hebben, die zal aankomen naar de ge-

slachten; en welk geslacht de HEERE ge-
raakt zal hebben, dat zal aankomen bij
huisgezinnen; en welk huisgezin de HEERE
geraakt zal hebben, dat zal aankomen
man voor man.
15 En het zal geschieden die geraakt
zal worden met den ban, die zal met vuur
verbrand worden, hij en al wat hij heeft,
omdat hij het verbond des HEEREN over-
treden heeft, en omdat hij dwaasheid in
Israël gedaan heeft. Gen. 34:7. Deut. 22:21.
Richt. 19:23; 20:6. 2 Sam. 13:12. Jer. 29:23.
16 Toen maakte zich Jozua des morgens
vroeg op, en deed Israël aankomen naar
zijne stammen, en de stam van Juda
werd geraakt.
17 Als hij het geslacht van Juda deed
aankomen, zoo raakte Hij het geslacht van
Zarhi. Toen hij het geslacht van Zarhi
deed aankomen man voor man, zoo werd
Zabdi geraakt.
18 Als hij diens huisgezin deed aanko-
men man voor man, zoo werd Achan
geraakt, de zoon van Karmi, den zoon
van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den
stam van Juda.
19 Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn
zoon, geef toch den HEERE den God Is-
raëls de eer, en doe voor Hem belijdenis,
en geef mij toch te kennen wat gij ge-
daan hebt; verberg het voor mij niet.
20 Achan nu antwoordde Jozua en zeide:
Voorwaar, ik heb tegen den HEERE den
God Israëls gezondigd, en heb alzoo en
alzoo gedaan;
21 want ik zag onder den roof een schoon
sierlijk Babylonisch overkleed, en twee-
honderd sikkelen zilvers, en eene gouden
tong, welker gewicht was vijftig sikkelen,
en ik kreeg lust daartoe en ik nam ze; en
zie, zij zijn verborgen in de aarde in het
midden mijner tent, en het zilver daaronder.
22 Toen zond Jozua boden henen, die tot
de tent liepen, en zie, het lag verborgen
in zijne tent, en het zilver daaronder.
23 Zij dan namen die dingen uit het
midden der tent, en zij brachten ze tot
Jozua en tot alle de kinderen Israëls; en
zij stortten ze uit voor het aangezicht
des HEEREN.
24 Toen nam Jozua, en gansch Israël
met hem, Achan den zoon van Zerah, en
het zilver en het sierlijk overkleed en de
gouden tong, en zijne zonen en zijne doch-
teren, en zijne ossen en zijne ezelen en
zijn vee, en zijne tent en alles wat hij
had, en zij voerden ze naar het dal Achor.
25 En Jozua zeide: Hoe hebt gij ons be-
roerd? De HEERE zal u beroeren te dezen
dage. En gansch Israël steenigde hem met
steenen, en zij verbrandden ze met vuur,
en zij overwierpen ze met steenen,
26 en zij richtten over hem eenen groo-
ten steenhoop op, zijnde tot op dezen
dag. Alzoo keerde zich de HEERE van de
hittigheid zijns toorns. Daarom noemde
men den naam dier plaats het dal van
Achor, tot dezen dag toe.

HOOFDSTUK 8.

TOEN zeide de HEERE tot Jozua: Vrees
niet en ontzet u niet: neem met u al
het krijgsvolk, en maak u op, trek op
naar Ai: zie Ik heb den Koning van Ai
en zijn volk en zijne stad en zijn land
in uwe hand gegeven. Deut. 1:21.
2 Gij nu zult Ai en zijnen Koning doen
gelijk gij Jericho en zijnen Koning ge-
daan hebt, behalve dat gij zijnen roof en
zijn vee voor ulieden rooven zult: stel u
eene achterlage tegen de stad, van ach-
ter dezelve.
3 Toen maakte zich Jozua op, en al het
krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En
Jozua verkoos dertig duizend mannen, strijd-
bare helden, en hij zond ze bij nacht uit,
4 en gebood hun, zeggende: Ziet toe,
gijlieden zult der stad lagen leggen van
achter de stad; houdt u niet zeer ver van
de stad, en weest gij allen bereid.
5 Ik nu en al het volk dat bij mij is, zul-
len tot de stad naderen, en het zal geschie-
den wanneer zij ons tegemoet zullen uit-
gaan, gelijk als in het eerst, zoo zullen
wij voor hun aangezicht vlieden.
6 Laat ze dan uitkomen achter ons, tot-
dat wij ze van de stad aftrekken, want
zij zullen zeggen: Zij vlieden voor ons aan-
gezicht, gelijk als in het eerst; zoo zul-
len wij vlieden voor hunne aangezichten.
7 Dan zult gijlieden opstaan uit de achter-
lage en gij zult de stad innemen; want de
HEERE uw God zal haar in uwe hand geven.
8 En het zal geschieden wanneer gij de
stad ingenomen hebt, zoo zult gij de stad
met vuur aansteken; naar het woord des
HEEREN zult gijlieden doen: zie, ik heb
het ulieden geboden.
9 Alzoo zond hen Jozua henen, en zij
gingen naar de achterlage, en zij bleven
tusschen Beth-El en tusschen Ai, tegen het
westen van Ai; maar Jozua overnacht-

te dien nacht in het midden des volks.
10 En Jozua maakte zich des morgens
vroeg op en hij monsterde het volk; en
hij trok op, hij en de oudsten van Israël,
voor het aangezicht des volks, naar Ai.
11 Ook trok al het krijgsvolk op dat bij
hem was; en zij naderden en kwamen
tegenover de stad, en zij legerden zich
tegen het noorden van Ai, en daar was
een dal tusschen hem en tusschen Ai.
12 Hij nam ook omtrent vijf duizend
man, en hij stelde ze tot eene achterlage
tusschen Beth-El en tusschen Ai, aan het
westen der stad.
13 En zij stelden het volk, het gansche
leger dat aan het noorden der stad was,
en zijne lage was aan het westen der stad.
En Jozua ging in denzelfden nacht in het
midden des dals.
14 En het geschiedde toen de Koning
van Ai *dat* zag, zoo haastten zij en maak-
ten zich vroeg op, en de mannen der stad
kwamen uit, Israël tegemoet, ten strijde,
hij en al zijn volk, ter bestemder tijd,
vóór het vlakke veld; want hij wist niet
dat iemand hem eene achterlage leide van
achter de stad.
15 Jozua dan, en gansch Israël, werd ge-
slagen voor hunne aangezichten, en zij
vloden door den weg der woestijn.
16 Daarom werd samengeroepen al het
volk dat in de stad was, om hen na te
jagen; en zij joegen Jozua na en werden
van de stad afgetrokken;
17 en daar werd niet één man overge-
laten in Ai noch Beth-El, die niet uittrok
Israël na; en zij lieten de stad openstaan,
en joegen Israël achterna.
18 Toen sprak de HEERE tot Jozua:
Strek de spies uit die in uwe hand is naar
Ai, want Ik zal het in uwe hand geven.
Toen strekte Jozua de spies die in zijne
hand was naar de stad aan.
19 Toen rees de achterlage haastig op
van hare plaats, en zij liepen toe, met
dat hij zijne hand uitgestrekt had, en
kwamen aan de stad, en zij namen ze
in, en zij haastten zich en staken de stad
aan met vuur.
20 Als de mannen van Ai zich achterom
keerden, zoo zagen zij, en zie, de rook
der stad ging op naar den hemel; en zij
hadden geene ruimte om herwaarts of
derwaarts te vlieden, want het volk dat
naar de woestijn vluchtte, keerde zich
tegen degenen, die *hen* najoegen.
21 En Jozua en gansch Israël, ziende dat
de achterlage de stad ingenomen had, en
dat de rook der stad opging, zoo keerden
zij zich om en sloegen de mannen van Ai.
22 Ook kwamen die uit de stad hun tege-
moet, zoodat zij in het midden der Israëlie-
ten waren, deze van hier en gene van daar,
en zij sloegen ze, totdat geen overige onder
hen overbleef, noch die ontkwam.
23 Doch den Koning van Ai grepen zij
levend, en zij brachten hem tot Jozua.
24 En het geschiedde toen de Israëlieten
een einde gemaakt hadden van alle de
inwoners van Ai te dooden op het veld,
in de woestijn in welke zij hen nagejaagd
hadden, en dat zij allen door de scherpte
des zwaards gevallen waren, totdat zij allen
vernield waren, zoo keerde zich gansch
Israël naar Ai, en zij sloegen het met
de scherpte des zwaards.
25 En het geschiedde dat allen die te dien
dage vielen, zoo mannen als vrouwen, waren
twaalf duizend, allen te zamen lieden van Ai.
26 Jozua trok ook zijne hand niet terug
die hij met de spies had uitgestrekt, totdat
hij alle de inwoners van Ai verbannen had.
27 Alleenlijk roofden de Israëlieten voor
zichzelve het vee en den buit dier stad,
naar het woord des HEEREN dat Hij Jozua
geboden had.
28 Jozua nu verbrandde Ai en hij stelde
het tot een eeuwigen hoop, ter verwoes-
ting, tot op dezen dag.
29 En den Koning van Ai hing hij aan
een hout tot aan den avondstond, en om-
trent den ondergang der zon gebood Jozua
dat men zijn dood lichaam van het hout
afname, en zij wierpen het aan de deur
der stadspoort, en richtten op hetzelve een
grooten steenhoop op, zijnde tot op dezen
dag. Deut. 21:23. Joz. 10:26, 27.
30 Toen bouwde Jozua een altaar den
HEERE den God Israëls op den berg Ebal,
Deut. 27:4.
31 gelijk als Mozes de knecht des HEEREN
den kinderen Israëls geboden had, achter-
volgens hetgeen dat geschreven is in 't
wetboek van Mozes: een altaar van geheele
steenen, over dewelke men geen ijzer be-
wogen had; en daarop offerden zij den
HEERE brandofferen, ook offerden zij dank-
offeren. Deut. 27:5-7.
32 Aldaar schreef hij ook op steenen een
dubbel van de wet van Mozes, hetwelk
hij geschreven heeft voor het aangezicht
der kinderen Israëls. Deut. 27:3, 8.

33 En gansch Israël, met zijne oudsten en ambtlieden en zijne rechters, stonden aan deze en aan gene zijde der Ark (vóór de Levietische Priesteren, die de Ark des verbonds des HEEREN droegen), zoo vreemdelingen als inboorlingen, ééne helft daarvan tegenover den berg Gerizim en ééne helft daarvan tegenover den berg Ebal, gelijk als Mozes de knecht des HEEREN bevolen had, om het volk van Israël in het eerst te zegenen. Deut. 11:29; 27 12, 13.

34 En daarna las hij overluid alle de woorden der wet, de zegening en den vloek, naar alles dat in het wetboek geschreven staat.

35 Daar was niet één woord van al hetgeen Mozes geboden had, dat Jozua niet overluid las voor de geheele gemeente Israëls, en de vrouwen, en de kleine kinderen, en de vreemdelingen die in het midden van hen wandelden.

HOOFDSTUK 9.

EN het geschiedde toen *dit* hoorden alle de Koningen, die aan deze zijde van den Jordaan waren, op het gebergte en in de laagte en aan alle havens der groote zee tegenover Libanon, de Hethieten en de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten:

2 zoo vergaderden zij zich te zamen, om tegen Jozua en tegen Israël te krijgen, eendrachtiglijk.

3 Als nu de inwoners van Gibeon hoorden wat Jozua met Jericho en met Ai gedaan had,

4 zoo handelden zij óók arglistiglijk, en gingen henen en veinsden zich gezanten te zijn; en zij namen oude zakken op hunne ezels, en oude en gescheurde en samengebondene lederen wijnzakken,

5 ook oude en bevlekte schoenen aan hunne voeten, en zij hadden oude kleederen aan en al het brood dat zij op hunne reis hadden, was droog *en* beschimmeld;

6 en zij gingen tot Jozua in het leger te Gilgal, en zij zeiden tot hem en tot de mannen Israëls: Wij zijn gekomen uit verren lande; zoo maakt nu een verbond met ons.

7 Toen zeiden de mannen Israëls tot de Hevieten: Misschien woont gijlieden in het midden van ons, hoe zullen wij dan een verbond met u maken?

8 Zij dan zeiden tot Jozua: Wij zijn uwe knechten. Toen zeide Jozua tot hen: Wie zijt gijlieden en van waar komt gij?

9 Zij nu zeiden tot hem: Uwe knechten zijn uit zeer verren lande gekomen, om den naam des HEEREN uws Gods; want wij hebben zijn gerucht gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft;

10 en alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen der Amorieten die aan gene zijde van den Jordaan waren, Sihon den Koning van Hesbon, en Og den Koning van Basan, die te Astaroth *woonde.* Num. 21:24-35. Joz. 2:10.

11 Daarom spraken tot ons onze oudsten en alle de inwoners onzes lands, zeggende: Neemt reiskost met u in uwe handen op de reis en gaat hun tegemoet, en zegt tot hen: Wij zijn uliedер knechten, zoo maakt nu een verbond met ons.

12 Dit ons brood hebben wij warm tot onzen teerkost uit onze huizen genomen ten dage toen wij uittogen om tot ulieden te reizen, maar zie, nu is het droog en het is beschimmeld;

13 en deze lederen wijnzakken, die wij gevuld hebben waren nieuw, maar zie, zij zijn gescheurd; en deze onze kleederen en onze schoenen zijn oud geworden vanwege deze zeer lange reis.

14 Toen namen de mannen van hunnen reiskost, en zij vraagden het den mond des HEEREN niet.

15 En Jozua maakte vrede met hen en hij maakte een verbond met hen, dat hij hen bij het leven behouden zoude; en de oversten der vergadering zwoeren hun. 2 Sam. 21:2.

16 En het geschiedde ten einde van drie dagen nadat zij het verbond met hen gemaakt hadden, zoo hoorden zij dat zij hunne naburen waren, en dat zij in het midden van hen waren wonende.

17 Want toen de kinderen Israëls voorttogen, zoo kwamen zij ten derden dage aan hunne steden: hunne steden nu waren Gibeon en Kefira en Beëroth en Kirjath-Jearim.

18 En de kinderen Israëls sloegen ze niet, omdat de oversten der vergadering hun gezworen hadden bij den HEERE den God Israëls: daarom murmureerde de gansche vergadering tegen de oversten.

19 Toen zeiden alle de oversten tot de gansche vergadering: Wij hebben hun gezworen bij den HEERE den God Israëls, daarom kunnen wij hen niet aantasten;

20 dit zullen wij hun doen, dat wij ze bij het leven behouden, opdat geen groote

toorn over ons zij om des eeds wille, dien
wij hun gezworen hebben.
21 Voorts zeiden de oversten tot hen:
Laat ze leven, en laat ze houthouwers
en waterputters zijn der gansche vergadering,
gelijk de oversten tot hen gezegd
hebben.
22 En Jozua riep ze en sprak tot hen,
zeggende: Waarom hebt gijlieden ons bedrogen,
zeggende: Wij zijn zeer verre van
ulieden gezeten, daar gij in het midden
van ons zijt wonende?
23 Nu dan, vervloekt zijt gijlieden; en
onder ulieden zullen niet afgesneden worden
knechten of houthouwers of waterputters
ten huize mijns Gods.
24 Zij dan antwoordden Jozua en zeiden:
Dewijl het uwen knechten zekerlijk was
te kennen gegeven, dat de Heere uw
God zijnen knecht Mozes geboden heeft,
dat Hij ulieden al dit land geven en alle
de inwoners des lands voor ulieder aangezicht
verdelgen zoude, zoo vreesden wij
voor ons leven zeer voor ulieder aangezicht;
daarom hebben wij deze zaak gedaan.
25 En nu, zie, wij zijn in uwe hand:
doe gelijk het goed en gelijk het recht
is in uwe oogen, ons te doen.
26 Zoo deed hij hun alzoo; en hij verloste
ze van de hand der kinderen Israëls,
dat zij ze niet doodsloegen.
27 Alzoo gaf ze Jozua over tenzelfden
dage tot houthouwers en waterputters der
vergadering, en dat tot het altaar des
Heeren, tot dezen dag toe, aan de plaats
die Hij verkiezen zoude.

HOOFDSTUK 10.

Het geschiedde nu toen Adoni-Zédek,
de Koning van Jeruzalem, gehoord
had dat Jozua Ai ingenomen en het verbannen
had, *en* Ai en zijnen Koning alzóó
gedaan had gelijk als hij Jericho en zijnen
Koning gedaan had, en dat de inwoners
van Gibeon vrede met Israël gemaakt
hadden en in hun midden waren,
2 zoo vreesden zij zeer: want Gibeon
was eene groote stad, als eene der koninklijke
steden, ja, het was grooter dan Ai,
en alle zijne mannen waren sterk.
3 Daarom zond Adoni-Zédek, Koning
van Jeruzalem, tot Hoham den Koning
van Hebron, en tot Piream den Koning
van Jarmuth, en tot Jafia den Koning
van Lachis, en tot Debir den Koning van
Eglon, zeggende;
4 Komt op tot mij en helpt mij, dat wij
Gibeon slaan, omdat het vrede gemaakt
heeft met Jozua en met de kinderen Israëls.
5 Toen werden verzameld en kwamen
op vijf Koningen der Amorieten, de Koning
van Jeruzalem, de Koning van Hebron,
de Koning van Jarmuth, de Koning
van Lachis, de Koning van Eglon, zij en
alle hunne legers; en zij belegerden Gibeon
en krijgden er tegen.
6 De mannen nu van Gibeon zonden
tot Jozua in het leger te Gilgal, zeggende:
Trek uwe handen niet af van uwe knechten,
kom haastiglijk tot ons op, en verlos
ons en help ons; want alle de Koningen
der Amorieten die op het gebergte wonen,
hebben zich tegen ons vergaderd.
7 Toen toog Jozua op van Gilgal, hij
en al het krijgsvolk met hem, en alle
strijdbare helden.
8 Want de Heere had tot Jozua gezegd:
Vrees niet voor hen, want Ik heb
ze in uwe hand gegeven: niemand van
hen zal voor uw aangezicht bestaan.
9 Alzoo kwam Jozua snellijk tot hen:
den ganschen nacht over was hij van
Gilgal opgetrokken.
10 En de Heere verschrikte ze voor
het aangezicht Israëls; en hij sloeg ze met
eenen grooten slag te Gibeon, en vervolgde
ze op den weg waar men naar
Beth-Horon opgaat, en sloeg ze tot Azeka
en tot Makkeda toe. 1 Sam. 7:10.
11 Het geschiedde nu toen zij voor het
aangezicht van Israël vluchtten, zijnde in
den afgang van Beth-Horon, zoo wierp de
Heere groote steenen op hen van den
hemel, tot Azeka toe, dat zij stierven:
daar waren er meer die van de hagelsteenen
stierven, dan die de kinderen Israëls
met het zwaard doodden.
12 Toen sprak Jozua tot den Heere,
ten dage als de Heere de Amorieten
voor het aangezicht der kinderen Israëls
overgaf, en zeide voor de oogen der Israëlieten:
Zon, sta stil te Gibeon, en gij
maan, in het dal Ajalons!
13 En de zon stond stil en de maan
bleef staan, totdat zich het volk aan zijne
vijanden gewroken had. Is dit niet geschreven
in het Boek des Oprechten? De
zon nu stond stil in het midden des hemels,
en haastte niet onder te gaan omtrent
een volkomen dag. 2 Sam. 1:18.
14 En daar was geen dag aan dezen gelijk,
vóór hem noch na hem, dat de Heere

de stem eens mans *alzóó* verhoorde; want de HEERE streed voor Israël.

15 Toen keerde Jozua weder, en gansch Israël met hem, naar het leger te Gilgal.

16 Maar die vijf Koningen waren gevloden, en hadden zich verborgen in de spelonk bij Makkeda.

17 En Jozua werd geboodschapt, door te zeggen: Die vijf Koningen zijn gevonden, verborgen in de spelonk bij Makkeda.

18 Zoo zeide Jozua: Wentelt groote steenen vóór den mond der spelonk, en stelt mannen daarvoor om hen te bewaren;

19 maar staat gijlieden niet stil, jaagt uwe vijanden achterna, en slaat ze in den staart: laat ze in hunne steden niet komen, want de HEERE uw God heeft ze in uwe hand gegeven.

20 En het geschiedde toen Jozua en de kinderen Israëls geëindigd hadden hen met eenen zeer grooten slag te slaan, totdat zij vernield waren, en dat de overgeblevenen, die van hen overgebleven waren, in de vaste steden gekomen waren,

21 zoo keerde al het volk tot Jozua in het leger bij Makkeda in vrede: niemand had zijne tong tegen de kinderen Israëls geroerd.

22 Daarna zeide Jozua: Opent den mond der spelonk, en brengt tot mij uit die vijf Koningen uit die spelonk.

23 Zij nu deden alzoo en brachten tot hem uit die vijf Koningen uit de spelonk: den Koning van Jeruzalem, den Koning van Hebron, den Koning van Jarmuth, den Koning van Lachis, den Koning van Eglon.

24 En het geschiedde als zij die Koningen uitgebracht hadden tot Jozua, zoo riep Jozua alle de mannen Israëls, en hij zeide tot de oversten des krijgsvolks, die met hem getogen waren: Treedt toe, zet uwe voeten op de halzen dezer Koningen. En zij traden toe en zetten hunne voeten op hunne halzen.

25 Toen zeide Jozua tot hen: Vreest niet en ontzet u niet, zijt sterk en hebt goeden moed; want alzóó zal de HEERE allen uwen vijanden doen tegen dewelken gijlieden strijdt.

26 En Jozua sloeg hen daarna en doodde ze, en hing ze aan vijf houten, en zij hingen aan de houten tot den avond;

Deut. 21 : 23. Joz. 8 : 29.

27 en het geschiedde ten tijde als de zon onderging, zoo beval Jozua dat men ze van de houten afname, en zij wierpen ze in de spelonk alwaar zij verborgen geweest waren, en zij leiden groote steenen vóór den mond der spelonk, *die daar zijn* tot op dezen zelfden dag.

28 Op denzelfden dag nam Jozua ook Makkeda in, en sloeg het met de scherpte des zwaards; daartoe verbande hij zijnen Koning, henlieden en alle ziel die daarin was: hij liet geen overigen overblijven; en hij deed den Koning van Makkeda, gelijk als hij den Koning van Jericho gedaan had.

29 Toen toog Jozua dóór, en gansch Israël met hem, van Makkeda naar Libna, en hij krijgde tegen Libna;

30 en de HEERE gaf dat óók in de hand Israëls, met zijnen Koning; en hij sloeg het met de scherpte des zwaards, en alle ziel die daarin was: hij liet daarin geen overigen overblijven, en hij deed zijnen Koning, gelijk hij den Koning van Jericho gedaan had.

31 Toen toog Jozua voort, en gansch Israël met hem, van Libna naar Lachis, en hij belegerde het en krijgde er tegen;

32 en de HEERE gaf Lachis in de hand Israëls; en hij nam het in op den tweeden dag, en hij sloeg het met de scherpte des zwaards, en alle ziel die daarin was, naar alles dat hij Libna gedaan had.

33 Toen trok Horam de Koning van Gezer op, om Lachis te helpen: maar Jozua sloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geen overigen overliet.

34 En Jozua trok voort van Lachis naar Eglon, en gansch Israël met hem, en zij belegerden het en krijgden er tegen;

35 en zij namen het in tenzelfden dage, en sloegen het met de scherpte des zwaards, en alle ziel die daarin was, verbande hij op dien dag, naar alles dat hij Lachis gedaan had.

36 Daarna toog Jozua op, en gansch Israël met hem, van Eglon naar Hebron, en zij krijgden er tegen:

37 en zij namen het in, en sloegen het met de scherpte des zwaards, zoo zijnen Koning als alle zijne steden, en alle ziel die daarin was: hij liet niemand in het leven overblijven, naar alles dat hij Eglon gedaan had; en hij verbande het, en alle ziel die daarin was.

38 Toen keerde Jozua, en gansch Israël met hem, naar Debir, en hij krijgde er tegen;

39 en hij nam het in, met zijnen Koning, en alle zijne steden, en zij sloegen

het met de scherpte des zwaards, en verbanden alle ziel die daarin was: hij liet geen overigen overblijven; gelijk als hij Hebron gedaan had, alzóó deed hij Debir en zijnen Koning, en gelijk hij Libna en zijnen Koning gedaan had.
40 Alzoo sloeg Jozua het gansche land, het gebergte, en het Zuiden, en de laagte, en de afloopingen der wateren, en alle hunne Koningen: hij liet geen overigen overblijven, ja, hij verbande alles wat adem had, gelijk als de HEERE de God Israëls geboden had.
41 En Jozua sloeg ze van Kades-Barnéa en tot Gaza toe; ook het gansche land Gosen, en tot Gibeon toe.
42 En Jozua nam alle deze Koningen en hun land op eenmaal; want de HEERE de God Israëls streed voor Israël.
43 Toen keerde Jozua weder, en gansch Israël met hem, naar het leger te Gilgal.

HOOFDSTUK 11.

HET geschiedde daarna, als Jabin de Koning van Hazor dit hoorde, zoo zond hij tot Jobab den Koning van Madon, en tot den Koning van Simron, en tot den Koning van Achsaf, Richt. 4:2.
2 en tot de Koningen die tegen het Noorden op het gebergte, en op het vlakke tegen het Zuiden van Kinneroth, en in de laagte, en in Nafoth-Dor aan de zee waren:
3 tot de Kanaänieten tegen het Oosten en tegen het Westen, en de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de Jebusieten op het gebergte, en de Hevieten onderaan Hermon in het land Mizpa.
4 Dezen nu togen uit, en alle hunne heirlegers met hen; veel volks, als het zand dat aan den oever der zee is in veelheid, en zeer vele paarden en wagens.
5 Alle deze Koningen werden vergaderd, en kwamen en legerden zich te zamen aan de wateren van Merom, om tegen Israël te krijgen.
6 En de HEERE zeide tot Jozua: Vrees niet voor hunne aangezichten, want morgen omtrent dezen tijd zal Ik ze altegader verslagen geven voor het aangezicht Israëls; hunne paarden zult gij verlammen en hunne wagenen met vuur verbranden.
7 En Jozua, en al het krijgsvolk met hem, kwam snellijk over hen aan de wateren van Merom, en overvielen ze;
8 en de HEERE gaf ze in de hand Israëls, en zij sloegen ze, en zij joegen ze na tot Groot-Sidon toe, en tot Misrefoth-Maïm, en tot het dal Mizpa tegen het Oosten; en zij sloegen ze, totdat zij geen overigen onder hen overlieten.
9 Jozua nu deed hun gelijk als hem de HEERE gezegd had: hunne paarden verlamde hij en hunne wagenen verbrandde hij met vuur.
10 En Jozua keerde weder terzelfder tijd en hij nam Hazor in, en zijnen Koning sloeg hij met het zwaard; want Hazor was te voren het hoofd aller dezer koninkrijken.
11 En zij sloegen alle ziel die daarin was met de scherpte des zwaards, die verbannende: daar bleef niets over dat adem had; en Hazor verbrandde hij met vuur.
12 En Jozua nam alle de steden dezer Koningen in, en alle hare Koningen, en hij sloeg ze met de scherpte des zwaards, hen verbannende, gelijk als Mozes de knecht des HEEREN geboden had.
13 Alleenlijk verbrandden de Israëlieten geen steden die op hare heuvelen stonden, behalve Hazor alleen, dat verbrandde Jozua.
14 En al den roof dezer steden, en het vee, roofden de kinderen Israëls voor zich: alleenlijk sloegen zij alle de menschen met de scherpte des zwaards, totdat zij ze verdelgden, zij lieten niets overblijven dat adem had.
15 Gelijk als de HEERE Mozes zijnen knecht geboden had, alzóó gebood Mozes aan Jozua, en alzoo deed Jozua: hij deed er niet één woord af van alles dat de HEERE Mozes geboden had.
16 Alzoo nam Jozua al dat land in, het gebergte, en al het Zuiden, en al het land Gosen, en de laagte, en het vlakke veld, en het gebergte Israëls en zijne laagte;
17 van den kalen berg die opwaarts naar Seïr gaat, tot Baäl-Gad toe in het dal van Libanon, onderaan den berg Hermon: alle hunne Koningen nam hij ook en sloeg ze en doodde ze.
18 Vele dagen voerde Jozua krijg tegen alle deze Koningen.
19 Daar was geene stad die vrede maakte met de kinderen Israëls, behalve de Hevieten, inwoners van Gibeon; zij namen ze alle in door krijg.
20 Want het was van den HEERE, hunne harten te verstokken dat zij Israël met oorlog tegemoet gingen, opdat hij ze verbannen zoude, dat hun geen genade geschiedde, maar opdat hij ze verdelgen zoude, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

21 Te dier tijd nu kwam Jozua en roeide de Enakieten uit van het gebergte, van Hebron, van Debir, van Anab, en van het gansche gebergte van Juda, en van het gansche gebergte Israëls: Jozua verbande ze met hunne steden.
22 Er bleef niemand van de Enakieten over in het land der kinderen Israëls: alleenlijk bleven zij over te Gaza, te Gath en te Asdod.
23 Alzoo nam Jozua al dat land in, naar alles dat de HEERE tot Mozes gesproken had; en Jozua gaf het Israël ten erve, naar hunne afdeelingen, naar hunne stammen. En het land rustte van den krijg.

HOOFDSTUK 12.

DIT nu zijn de Koningen des lands, die de kinderen Israëls geslagen hebben, en wier land zij erfelijk bezaten, aan gene zijde van den Jordaan, tegen den opgang der zon; van de beek Arnon af tot den berg Hermon, en het gansche vlakke veld tegen het Oosten:
2 Sihon de Koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, die van Aroër af heerschte hetwelk aan den oever der beek Arnon is, en *over* het midden der beek, en de helft van Gilead, en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons; Deut. 3:16.
3 en *over* het vlakke veld tot aan de zee Kinneroth tegen het Oosten, en tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, tegen het Oosten, op den weg naar Beth-Jesimoth: en van het Zuiden beneden Asdoth-Pisga. Deut. 3:17.
4 Daartoe de landpale van Og den Koning van Basan, die van het overblijfsel der reuzen was, wonende te Astaroth en te Edréï,
5 en heerschte over den berg Hermon, en over Salka, en over geheel Basan, tot aan de landpale der Gesurieten en der Maächathieten; en de helft van Gilead, de landpale Sihons, des Konings van Hesbon.
6 Mozes de knecht des HEEREN en de kinderen Israëls sloegen ze, en Mozes de knecht des HEEREN gaf den Rubenieten en den Gadieten en den halven stam van Manasse dat *land* tot eene erfelijke bezitting.
Num. 32:33. Deut. 3:12; 29:8. Joz. 13:8; 22:4.
7 Dit nu zijn de Koningen des lands die Jozua versloeg, en de kinderen Israëls, aan deze zijde van den Jordaan tegen het Westen, van Baäl-Gad af in het dal van Libanon, en tot aan den kalen berg die naar Seïr opgaat; en Jozua gaf het den stammen Israëls tot eene erfelijke bezitting, naar hunne afdeelingen.
8 Wat op het gebergte, en in de laagte, en in het vlakke veld, en in de afloopingen der wateren, en in de woestijn, en tegen het Zuiden was: de Hethieten, de Amorieten en de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten.
9 De Koning van Jericho, één; de Koning van Ai, terzijde van Beth-El, één;
10 de Koning van Jeruzalem, één; de Koning van Hebron, één;
11 de Koning van Jarmuth, één; de Koning van Lachis, één;
12 de Koning van Eglon, één; de Koning van Gezer, één;
13 de Koning van Debir, één; de Koning van Geder, één;
14 de Koning van Horma, één; de Koning van Harad, één;
15 de Koning van Libna, één; de Koning van Adullam, één;
16 de Koning van Makkeda, één; de Koning van Beth-El, één;
17 de Koning van Tappúah, één; de Koning van Hefer, één;
18 de Koning van Afek, één; de Koning van Lassaron, één;
19 de Koning van Madon, één; de Koning van Hazor, één;
20 de Koning van Simron-Meron één; de Koning van Achsaf één;
21 de Koning van Taänach, één; de Koning van Megiddo, één;
22 de Koning van Kedes, één; de Koning van Jokneam aan den Karmel, één;
23 de Koning van Dor, te Nafath-Dor, één; de Koning der heidenen, te Gilgal, één;
24 de Koning van Tirza, één. Alle deze Koningen zijn een en dertig.

HOOFDSTUK 13.

JOZUA nu was oud, welbedaagd; en de HEERE zeide tot hem: Gij zijt oud geworden, welbedaagd, en er is zeer veel land overgebleven om dat erfelijk te bezitten.
2 Dit is het land dat overgebleven is: alle de grenzen der Filistijnen, en het gansche Gesuri.
3 Van de Sihor die vóóraan Egypte is, tot aan de landpale van Ekron tegen het Noorden, dat den Kanaänieten toegerekend wordt: vijf Vorsten der Filistijnen, de Ga-

zathiet en Asdodiet, de Askeloniet, de Ge-
thiet en Ekroniet, en de Avvieten;
4 van het Zuiden, het gansche land der
Kanaänieten, en Meara dat van de Sido-
niërs is, tot Afek toe, tot aan de land-
pale der Amorieten;
5 daartoe het land der Giblieten, en de
gansche Libanon tegen den opgang der
zon, van Baäl-Gad onderaan den berg Her-
mon, tot aan den ingang van Hamath;
6 allen die op het gebergte wonen, van
Libanon af tot Misrefoth-Maïm toe, alle
de Sidoniërs; Ik zal ze verdrijven van
het aangezicht der kinderen Israëls: alleen-
lijk maak dat het Israël ten erfdeel valle,
gelijk als Ik u geboden heb.
7 En nu, deel dit land tot een erfdeel
aan de negen stammen en den halven
stam van Manasse;
8 met denwelken de Rubenieten en Ga-
dieten hunne erfenis ontvangen hebben,
dewelke Mozes hunlieden gaf aan gene
zijde van den Jordaan tegen het Oosten,
gelijk als Mozes de knecht des HEEREN
hun gegeven had:

Num. 32:33. Deut. 3:12; 29:8. Joz. 12:6; 22:4.

9 van Aroër af dat aan den oever der
beek Arnon is, en de stad die in het
midden der beek is, en al het vlakke
land van Medeba tot Dibon toe;
10 en alle de steden Sihons, des Ko-
nings der Amorieten, die te Hesbon ge-
regeerd heeft, tot aan de landpale der
kinderen Ammons,
11 en Gilead, en de landpale der Ge-
surieten en der Maächathieten, en den
ganschen berg Hermon, en gansch Basan
tot Salka toe;
12 het gansche koninkrijk van Og in
Basan, die geregeerd heeft te Astaroth
en te Edréï: deze is overig gebleven uit
het overblijfsel der reuzen, welke Mozes
heeft verslagen en verdreven;
13 doch de kinderen Israëls verdreven
de Gesurieten en Maächathieten niet, maar
Gesur en Maächath woonden in het mid-
den van Israël, tot op dezen dag.
14 Alleenlijk gaf hij den stam Levi geene
erfenis: de vuurofferen des HEEREN des
Gods van Israël, die zijn zijne erfenis,
gelijk Hij tot hem gesproken had.
15 Alzoo gaf Mozes aan den stam der kin-
deren Rubens naar hunne huisgezinnen,
16 dat hunne landpale was van Aroër
af dat aan den oever der beek Arnon is,
en de stad die in het midden der beek
is, en al het vlakke land tot Medeba toe;
17 Hesbon en alle zijne steden die in
het vlakke land zijn, Dibon, en Bamoth-
Baäl, en Beth-Baäl-Meon,
18 en Jahza, en Kedemoth, en Mefaäth,
19 en Kirjathaïm, en Sibma, en Zereth-
Hassáhar op den berg des dals,
20 en Beth-Peor, en Asdoth-Pisga, en
Beth-Jesimoth;
21 en alle steden des vlakken lands, en
het gansche koninkrijk Sihons, des Ko-
nings der Amorieten, die te Hesbon re-
geerde, denwelke Mozes geslagen heeft,
mitsgaders de Vorsten van Midian, Evi
en Rekem en Zur en Hur en Reba, ge-
weldigen Sihons, inwoners des lands.

Num. 31:8.

22 Daartoe hebben de kinderen Israëls
met het zwaard gedood Bileam den
zoon Beors, den voorzegger, nevens de-
genen die van hen verslagen zijn.
23 De landpale nu der kinderen Rubens
was de Jordaan en *zijne* landpale: dat
is het erfdeel der kinderen Rubens naar
hunne huisgezinnen, de steden en hare
dorpen.
24 En aan den stam Gads, aan de kin-
deren Gads naar hunne huisgezinnen, gaf
Mozes,
25 dat hunne landpale was Jaëzer, en
alle de steden Gileads, en het halve land
der kinderen Ammons, tot Aroër toe dat
vóóraan Rabba is:
26 en van Hesbon af tot Ramath-Mizpa
en Betonim; en van Mahanaïm tot aan
de landpale van Debir;
27 en in het dal, Beth-Haram, en Beth-
Nimra, en Sukkoth, en Zafon, dat overig
was van het koninkrijk Sihons, des Konings
te Hesbon; de Jordaan en *zijne* landpale;
tot aan het einde der zee Kinnéreth, over
den Jordaan, tegen het Oosten.
28 Dit is het erfdeel der kinderen Gads
naar hunne huisgezinnen, de steden en
hare dorpen.
29 Voorts had Mozes den halven stam
van Manasse *eene erfenis* gegeven, die aan
den halven stam der kinderen van Ma-
nasse bleef, naar hunne huisgezinnen;
30 zoodat hunne landpale was van Ma-
hanaïm af, het gansche Basan, het gan-
sche koninkrijk van Og den Koning van
Basan, en alle de vlekken van Jaïr die
in Basan zijn, zestig steden.
31 En het halve Gilead, en Astaroth,
en Edréï, steden des koninkrijks van Og

in Basan, waren van de kinderen Machirs
des zoons van Manasse, *namelijk* de helft
der kinderen Machirs, naar hunne huis-
gezinnen.
32 Dat is het wat Mozes ten erve uit-
gedeeld had in de velden Moabs op gene
zijde van den Jordaan van Jericho, tegen
het Oosten.
33 Maar aan den stam van Levi gaf
Mozes geen erfdeel: de Heere de God
Israëls is zelf hunlieder erfdeel, gelijk als
Hij tot hen gesproken heeft. Num. 18:20.
Deut. 10:9; 12:12; 14:27; 18:2. Ezech. 44:28.

HOOFDSTUK 14.

DIT is nu hetgeen de kinderen Israëls
geërfd hebben in het land Kanaän:
hetwelk de Priester Eleazar, en Jozua
de zoon van Nun, en de hoofden der va-
deren van de stammen der kinderen Israëls,
hun hebben doen erven; Num. 34:17-29.
2 door het lot hunner erfenis, gelijk als
de Heere door den dienst van Mozes ge-
boden had aangaande de negen stammen
en den halven stam. Num. 26:55.
3 Want den twee stammen en den hal-
ven stam had Mozes een erfdeel gegeven
aan gene zijde van den Jordaan, maar
den Levieten had hij geen erfdeel onder
hen gegeven.
4 Want de kinderen Jozefs waren twee
stammen, Manasse en Efraïm; en den
Levieten gaven zij geen deel in het land,
maar steden om te bewonen, en derzel-
ver voorsteden voor hun vee en voor
hunne bezitting.
5 Gelijk als de Heere Mozes geboden
had, alzóó deden de kinderen Israëls, en
zij deelden het land.
6 Toen naderden de kinderen van Juda
tot Jozua te Gilgal, en Kaleb de zoon
van Jefunne, de Keniziet, zeide tot hem:
Gij weet het woord dat de Heere tot
Mozes den man Gods gesproken heeft te
Kades-Barnéa, ter oorzake van mij en ter
oorzake van u.
7 Ik was veertig jaar oud toen Mozes
de knecht des Heeren mij uitgezonden
heeft van Kades-Barnéa om het land te
verspieden, en ik hem antwoord bracht,
gelijk als 't in mijn hart was.
8 Maar mijne broeders die met mij opge-
gaan waren, deden het hart des volks smel-
ten; doch ik volhardde den Heere mijnen
God na te volgen. Num. 14:24. Deut. 1:36.
9 Toen zwoer Mozes te dienzelfden dage,
zeggende: Indien niet het land, waarop
uw voet getreden heeft, u en uwe kin-
deren ten erfdeel zal zijn in eeuwigheid,
dewijl gij volhard hebt den Heere mijnen
God na te volgen!
10 En nu, zie, de Heere heeft mij in
het leven behouden, gelijk als Hij gespro-
ken heeft: het zijn nu vijf en veertig jaren
sedert de Heere dit woord tot Mozes
gesproken heeft, toen Israël in de woestijn
wandelde, en nu, zie, ik ben heden vijf
en tachtig jaar oud:
11 ik ben nog heden zoo sterk gelijk
als ik was ten dage toen Mozes mij uit-
zond: gelijk mijne kracht toen was, alzóó
is nu mijne kracht tot den oorlog, en
om uit te gaan en om in te gaan.
12 En nu geef mij dit gebergte, waar-
van de Heere te dien dage gesproken
heeft: want gij hebt het te dienzelfden dage
gehoord, dat de Enakieten aldaar waren,
en dat er groote vaste steden waren; of
de Heere met mij ware, dat ik ze ver-
dreef, gelijk als de Heere gesproken heeft.
13 Toen zegende hem Jozua, en hij gaf
Kaleb, den zoon van Jefunne, Hebron
ten erfdeel.
14 Daarom werd Hebron aan Kaleb, den
zoon van Jefunne, den Keniziet, ten erf-
deel tot op dezen dag, omdat hij volhard
had den Heere den God Israëls na te
volgen. Rigt. 1:20.
15 De naam nu van Hebron was eer-
tijds Kirjath-Arba, die een groot mensch
geweest is onder de Enakieten. En het
land rustte van den krijg.

HOOFDSTUK 15.

EN het lot voor den stam der kinderen
van Juda, naar hunne huisgezinnen,
was aan de landpale Edoms; de woestijn
Zin zuidwaarts was het uiterste tegen het
Zuiden;
2 zoodat hunne landpale tegen het Zui-
den het uiterste van de Zoutzee was, van
de tong af die tegen het Zuiden ziet;
3 en zij gaat uit naar het Zuiden tot den
opgang van Akrabbim, en gaat dóór naar
Zin, en gaat òp van het Zuiden naar
Kades-Barnéa, en gaat door Hezron, en
gaat òp naar Addar, en gaat om Karkaä,
4 en gaat dóór naar Azmon, en komt
uit aan de beek van Egypte; en de uit-
gangen dezer landpale zullen naar de zee
zijn. Dit zal uwe landpale tegen het Zui-
den zijn. Num. 34:3-5.

5 De landpale nu tegen het Oosten zal de Zoutzee zijn, tot aan het uiterste van den Jordaan. En de landpale aan de zijde tegen het Noorden zal zijn van de tong der zee, van het uiterste van den Jordaan;
6 en deze landpale zal opgaan tot Beth-Hogla, en zal doorgaan van het Noorden naar Beth-Araba; en deze landpale zal opgaan tot den steen Bohans des zoons van Ruben.
7 Voorts zal deze landpale opgaan naar Debir, van het dal Achor, en zal noordwaarts zien naar Gilgal, hetwelk tegen den opgang van Adummim is, die aan het zuiden der beek is. Daarna zal deze landpale doorgaan tot het water van En-Sémes, en hare uitgangen zullen wezen te En-Rogel.
8 En deze landpale zal opgaan door het dal des zoons Hinnoms, aan de zijde van den Jebusiet van het Zuiden, dezelve is Jeruzalem, en deze landpale zal opwaarts gaan tot de spits van den berg die vóóraan het dal van Hinnom is westwaarts, hetwelk in het uiterste van het dal der Refaieten is tegen het Noorden.
9 Daarna zal deze landpale strekken van de hoogte des bergs tot aan de waterfontein Neftóah, en uitgaan tot de steden van het gebergte Efron. Verder zal deze landpale strekken naar Baäla, dat is Kirjath-Jearim.
10 Daarna zal deze landpale zich omkeeren van Baäla tegen het Westen, naar het gebergte Seïr, en zal doorgaan aan de zijde van den berg Jearim van het Noorden, dat is Kesalon; en zij zal afkomen naar Beth-Sémes, en door Timna gaan.
11 Voorts zal deze landpale uitgaan aan de zijde van Ekron noordwaarts, en deze landpale zal strekken naar Sichron aan, en over den berg Baäla gaan, en uitgaan te Jabneël; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar de zee.
12 De landpale nu tegen het Westen zal zijn tot de groote zee en *derzelver* landpale. Dit is de landpale der kinderen van Juda rondom henen, naar hunne huisgezinnen. Num. 34:6.
13 Doch Kaleb den zoon van Jefunne had hij een deel gegeven in het midden der kinderen van Juda, naar den mond des HEEREN tot Jozua: de stad van Arba (vader van Enak), dat is Hebron. Richt. 1:10.
14 En Kaleb verdreef van daar de drie zonen Enaks, Sesai en Ahiman en Talmai, geboren van Enak. Richt. 1:20.
15 En van daar toog hij opwaarts tot de inwoners van Debir (de naam van Debir nu was te voren Kirjath-Séfer); Richt. 1:11-15.
16 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-Séfer zal slaan en nemen het in, dien zal ik ook mijne dochter Achsa tot eene vrouw geven.
17 Othniël nu, de zoon van Kenaz, Kalebs broeder, nam het in; en hij gaf hem Achsa zijne dochter tot eene vrouw.
18 En het geschiedde als zij *tot hem* kwam, zoo porde zij hem aan, om een veld van haren vader te begeeren; en zij sprong van den ezel af; toen sprak Kaleb tot haar: Wat is u?
19 En zij zeide: Geef mij eenen zegen, dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf hij haar hooge waterwellingen en lage waterwellingen.
20 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Juda, naar hunne huisgezinnen.
21 De steden nu van het uiterste van den stam der kinderen van Juda tot de landpale van Edom tegen het Zuiden zijn Kabzeël, en Eder, en Jagur,
22 en Kina, en Dimona, en Adada,
23 en Kedes, en Hazor, en Jithnan,
24 Zif, en Telem, en Bealoth,
25 en Hazor, Hadatta, en Kerioth-Hezron (dat is Hazor),
26 Amam, en Sema, en Molada,
27 en Hazar-Gadda, en Hesmon, en Beth-Pelet,
28 en Hazar-Sual, en Beër-Séba, en Bizjotheja,
29 Baäla, en Ijim, en Azem,
30 en Eltolad, en Kesil, en Horma,
31 en Ziklag, en Madmanna, en Sansanna,
32 en Lebaoth, en Silhim, en Aïn, en Rimmon: alle deze steden zijn negen en twintig en hare dorpen.
33 In de laagte zijn Estaol, en Zora, en Asna,
34 en Zanóah, en En-Gannim, Tappúah, en Enam,
35 Jarmuth, en Adullam, Socho, en Azeka,
36 en Saäraïm, en Adithaïm, en Gedera, en Gederothaïm: veertien steden en hare dorpen;
37 Zenan, en Hadasa, en Migdal-Gad,
38 en Dilan, en Mizpa, en Jokteël,
39 Lachis, en Bozkath, en Eglon,
40 en Kabbon, en Lahmas, en Kithlis,
41 en Gederoth, Beth-Dagon, en Naäma,

en Makkeda: zestien steden en hare dorpen;
42 Libna, en Ether, en Asan,
43 en Jiftah, en Asna, en Nezib,
44 en Kehila, en Achzib, en Maresa:
negen steden en hare dorpen;
45 Ekron, en zijne onderhoorige plaat-
sen en zijne dorpen;
46 van Ekron en naar de zee toe, alle
steden die aan de zijde van Asdod zijn,
en hare dorpen;
47 Asdod, zijne onderhoorige plaatsen
en zijne dorpen; Gaza, zijne onderhoorige
plaatsen en zijne dorpen, tot aan de rivier
van Egypte; en de groote zee en *hare*
landpale.
48 Op het gebergte nu: Samir, en Jat-
tir, en Socho,
49 en Danna, en Kirjath-Sanna, dat is
Debir,
50 en Anab, en Estemo, en Anim,
51 en Gosen, en Holon, en Gilo: elf
steden en hare dorpen;
52 Arab, en Duma, en Esan,
53 en Janum, en Beth-Tappúah, en Afeka,
54 en Humta, en Kirjath-Arba, dat is He-
bron, en Zior: negen steden en hare dorpen;
55 Maon, Karmel, en Zif, en Juta,
56 en Jizreël, en Jokdeam, en Zanóah,
57 Kain, Gibea en Timna: tien steden
en hare dorpen;
58 Halhul, Beth-Zur, en Gedor,
59 en Maärath, en Beth-Anoth, en El-
tekon: zes steden en hare dorpen;
60 Kirjath-Baäl, dat is Kirjath-Jearim,
en Rabba: twee steden en hare dorpen.
61 In de woestijn: Beth-Araba, Middin,
en Sechacha,
62 en Nibsan, en de Zoutstad, en En-
gédi: zes steden en hare dorpen.
63 Maar de kinderen van Juda konden
de Jebusieten, inwoners van Jeruzalem,
niet verdrijven: alzoo woonden de Jebu-
sieten bij de kinderen van Juda te Jeru-
zalem tot dezen dag toe. Richt. 1:21; 19:12.

HOOFDSTUK 16.

DAARNA kwam het lot der kinderen
Jozefs uit: van den Jordaan bij Jericho,
aan het water van Jericho, oostwaarts, de
woestijn opgaande van Jericho, door het
gebergte, Beth-El;
2 en het komt van Beth-El uit naar
Luz, en het gaat dóór tot de landpale
des Arkiets, tot Ataroth toe,
3 en het gaat àf tegen het Westen naar
de landpale van Jafleti, tot aan de landpale
van het benedenste Beth-Horon, en tot
Gezer; en hare uitgangen zijn aan de zee.
4 Alzoo hebben hun erfdeel bekomen de
kinderen Jozefs, Manasse en Efraïm.
5 De landpale nu der kinderen Efraïms
naar hunne huisgezinnen is deze: te weten,
de landpale huns erfdeels was oostwaarts
Atroth-Addar tot aan opper-Beth-Horon;
6 en deze landpale gaat uit tegen het
Westen bij Michmethath, van het Noor-
den, en deze landpale keert zich òm te-
gen het Oosten naar Taänath-Silo, en gaat
door dezelve van het Oosten naar Janóah,
7 en komt àf van Janóah naar Ataroth
en Naharàth, en stoot aan Jericho, en
gaat uit aan den Jordaan;
8 van Tappúah gaat deze landpale west-
waarts naar de beek Kana, en hare uit-
gangen zijn aan de zee. Dit is het erfdeel
van den stam der kinderen Efraïms, naar
hunne huisgezinnen.
9 En de steden die afgezonderd waren
voor de kinderen Efraïms, waren in het
midden van het erfdeel der kinderen van
Manasse, alle die steden en hare dorpen.
10 En zij verdreven de Kanaänieten niet
die te Gezer woonden; alzoo woonden die
Kanaänieten in het midden der Efraïmie-
ten tot op dezen dag; maar zij waren
onder schatting dienende. Richt. 1:29.

HOOFDSTUK 17.

DE stam van Manasse had ook een lot,
omdat hij Jozefs eerstgeborene was:
te weten Machir, de eerstgeborene van Ma-
nasse, de vader Gileads, omdat hij een
krijgsman was, zoo had hij Gilead en
Basan. Num. 26:29.
2 Ook hadden de overgeblevene kinderen
van Manasse *een lot*, naar hunne huisge-
zinnen: *te weten* de kinderen van Abiëzer,
en de kinderen van Helek, en de kinderen
van Asriël, en de kinderen van Sechem,
en de kinderen van Hefer, en de kinderen
van Semida. Dit zijn de mannelijke kin-
deren van Manasse den zoon Jozefs, naar
hunne huisgezinnen
3 Zelafead nu, de zoon van Hefer, den
zoon van Gilead, den zoon van Machir,
den zoon van Manasse, had geen zonen
maar dochters, en dit zijn de namen zijner
dochteren: Mahla en Noa, Hogla, Milka
en Tirza. Num. 26:33; 27:1; 36:11.
4 Dezen dan traden toe voor het aange-
zicht van Eleazar den Priester, en voor
het aangezicht van Jozua den zoon van

Nun, en voor het aangezicht der oversten, zeggende: De HEERE heeft Mozes geboden dat men ons een erfdeel geven zoude in het midden onzer broederen. Daarom gaf hij haar, naar den mond des HEEREN, een erfdeel in het midden der broederen haars vaders. Num. 27:7; 36:2.
5 En aan Manasse vielen tien snoeren toe, behalve het land Gilead en Basan, dat op gene zijde van den Jordaan is.
6 Want de dochteren van Manasse erfden een erfdeel in het midden zijner zonen; en het land Gilead hadden de overgeblevene kinderen van Manasse:
7 zoodat de landpale van Manasse was van Aser af tot Michmethath, dat vóóraan Sichem is; en deze landpale gaat ter rechterhand tot aan de inwoners van En-Tappúah.
8 Manasse had wel het land van Tappúah, maar Tappúah zelf, aan de landpale van Manasse, hadden de kinderen Efraïms.
9 Daarna komt de landpale af naar de beek Kana, tegen het zuiden der beek. Deze steden zijn van Efraïm in het midden der steden van Manasse; en de landpale van Manasse is aan het noorden der beek, en hare uitgangen zijn aan de zee.
10 Het was van Efraïm tegen het Zuiden, en tegen het Noorden was het van Manasse, en de zee was zijne landpale; en aan het Noorden stieten zij aan Aser, en aan het Oosten aan Issaschar.
11 Want Manasse had in Issaschar en in Aser: Beth-Sean en zijne onderhoorige plaatsen, en Jibleam en zijne onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Dor en zijne onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Endor en zijne onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Taänach en zijne onderhoorige plaatsen, en de inwoners te Megiddo en zijne onderhoorige plaatsen: drie landstreken. Richt. 1:27.
12 En de kinderen van Manasse konden *de inwoners van* die steden niet verdrijven, want de Kanaänieten wilden in hetzelfde land wonen;
13 en het geschiedde als de kinderen Israëls sterk werden, zoo maakten zij de Kanaänieten cijnsbaar, maar zij verdreven ze niet ganschelijk. Richt. 1:28.
14 Toen spraken de kinderen Jozefs tot Jozua, zeggende: Waarom hebt gij mij ten erfdeel maar één lot en één snoer gegeven, daar ik toch een groot volk ben, voor zooveel de HEERE mij dusver gezegend heeft?
15 Jozua nu zeide tot henlieden: Dewijl gij een groot volk zijt, zoo ga òp naar het woud, en houw daar voor u af in het land der Ferezieten en der Refaieten, dewijl u het gebergte Efraïms te eng is.
16 Toen zeiden de kinderen Jozefs: Dat gebergte zoude ons niet genoegzaam zijn; daar zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaänieten die in het land des dals wonen, bij die te Beth-Sean en zijne onderhoorige plaatsen, en die in het dal Jizreël zijn.
17 Verder sprak Jozua tot het huis Jozefs, tot Efraïm en tot Manasse, zeggende: Gij zijt een groot volk en gij hebt groote kracht, gij zult niet één lot hebben,
18 maar het gebergte zal het uwe zijn; *en* dewijl het een woud is, zoo houw het af, zoo zullen zijne uitgangen uwe zijn; want gij zult de Kanaänieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens, al zijn zij sterk.

HOOFDSTUK 18.

En de gansche vergadering der kinderen Israëls verzamelde zich te Silo, en zij richtten aldaar òp de Tent der samenkomst, nadat het land voor hen onderworpen was.
2 En daar bleven overig onder de kinderen Israëls, denwelken zij hun erfdeel niet uitgedeeld hadden, zeven stammen.
3 En Jozua zeide tot de kinderen Israëls: Hoe lang houdt gij u zoo slap om voort te gaan om het land te beërven, hetwelk de HEERE de God uwer vaderen u gegeven heeft?
4 Geeft voor ulieden drie mannen van elken stam, dat ik ze henenzende, en zij zich opmaken en het land doorwandelen, en beschrijven hetzelve naar hunne erven, en *weder* tot mij komen.
5 Zij nu zullen het deelen in zeven deelen: Juda zal blijven op zijne landpale van het Zuiden, en het huis Jozefs zal blijven op zijne landpale van het Noorden.
6 En gijlieden zult het land beschrijven in zeven deelen, en tot mij herwaarts brengen, dat ik voor ulieden het lot hier werpe voor het aangezicht des HEEREN onzes Gods.
7 Want de Levieten hebben geen deel in het midden van ulieden, maar het Priesterdom des HEEREN is hun erfdeel. Gad nu en Ruben en de halve stam van Manasse hebben hun erfdeel genomen op gene zijde van den Jordaan oostwaarts, hetwelk hun Mozes de knecht des HEEREN gegeven heeft.

8 Toen maakten zich die mannen op en gingen henen. En Jozua gebood hun die henengingen om het land te beschrijven, zeggende: Gaat en doorwandelt het land, en beschrijft het; komt dan weder tot mij, zoo zal ik ulieden hier het lot werpen voor het aangezicht des HEEREN te Silo.

9 De mannen dan gingen henen en doortogen het land, en beschreven het, naar de steden, in zeven deelen, in een boek, en kwamen *weder* tot Jozua in het leger te Silo.

10 Toen wierp Jozua het lot voor hen te Silo voor het aangezicht des HEEREN; en Jozua deelde aldaar den kinderen Israëls het land naar hunne afdeelingen.

11 En het lot van den stam der kinderen Benjamins kwam òp, naar hunne huisgezinnen, en de landpale van hun lot ging uit tusschen de kinderen van Juda en tusschen de kinderen van Jozef.

12 En hunne landpale was naar den hoek noordwaarts van den Jordaan; en deze landpale gaat opwaarts aan de zijde van Jericho van het Noorden, en gaat òp door het gebergte westwaarts, en hare uitgangen zijn aan de woestijn van Beth-Aven;

13 en van daar gaat de landpale dóór naar Luz, aan de zijde van Luz (hetwelk is Beth-El) zuidwaarts; en deze landpale gaat áf naar Atroth-Addar, aan den berg die aan de zuidzijde van het benedenste Beth-Horon is;

14 en die landpale strekt en keert zich òm naar den westhoek, zuidwaarts van den berg die tegenover Beth-Horon zuidwaarts is; en hare uitgangen zijn aan Kirjath-Baäl (hetwelk is Kirjath-Jearim), eene stad der kinderen van Juda. Dit is de hoek ten westen.

15 De hoek nu ten zuiden is aan het uiterste van Kirjath-Jearim; en deze landpale gaat uit ten westen, en zij komt uit aan de fontein der wateren van Neftóah;

16 en deze landpale gaat àf tot aan het uiterste des bergs die tegenover het dal des zoons Hinnoms is, die in het dal der Refaieten is tegen het Noorden; en gaat àf door het dal Hinnoms, aan de zijde der Jebusieten zuidwaarts, en gaat àf aan de fontein Rogels;

17 en strekt zich van het Noorden, en gaat uit te En-Sémes; van daar gaat zij uit naar Geliloth, hetwelk is tegenover den opgang naar Adummim, en zij gaat àf aan den steen Bohans des zoons van Ruben;

18 en gaat dóór ter zijde tegenover Araba naar het Noorden, en gaat àf te Araba;

19 voorts gaat deze landpale dóór aan de zijde van Beth-Hogla noordwaarts, en de uitgangen dezer landpale zijn aan de tong der Zoutzee noordwaarts, aan het uiterste van den Jordaan zuidwaarts. Dit is de zuiderlandpale.

20 De Jordaan nu bepaalt haar aan den hoek naar het Oosten. Dit is het erfdeel der kinderen Benjamins, in hunne landpalen rondom, naar hunne huisgezinnen.

21 De steden nu van den stam der kinderen Benjamins, naar hunne huisgezinnen, zijn Jericho, en Beth-Hogla, en Emek-Keziz,

22 en Beth-Araba, en Zemaraïm, en Beth-El,

23 en Avvim, en Para, en Ofra,

24 en Kefar-Haämmonai, en Ofni, en Gibea: twaalf steden en hare dorpen;

25 Gibeon, en Rama, en Beëroth,

26 en Mizpa, en Kefira, en Moza,

27 en Rekem, en Jirpeël, en Tarala,

28 en Zela, Elef, en Jebusi (dit is Jeruzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders hare dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen Benjamins, naar hunne huisgezinnen.

HOOFDSTUK 19.

DAARNA ging het tweede lot uit voor Simeon, voor den stam der kinderen Simeons, naar hunne huisgezinnen; en hun erfdeel was in het midden des erfdeels der kinderen van Juda.

2 En zij hadden in hun erfdeel: Beër-Séba, en Seba, en Molada,

3 en Hazar-Sual, en Bala, en Azem,

4 en Eltolad, en Bethul, en Horma,

5 en Ziklag, en Beth-Hammarkaboth, en Hazar-Susa,

6 en Beth-Lebaoth; en Saruhen: dertien steden en hare dorpen;

7 Ain, Rimmon, en Ether, en Asan: vier steden en hare dorpen;

8 en alle de dorpen, die rondom deze steden waren, tot Baälath-Beër, *dat is* Ramath, tegen het Zuiden. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen Simeons, naar hunne huisgezinnen.

9 Der kinderen Simeons erfdeel is onder het snoer der kinderen van Juda; want het erfdeel der kinderen van Juda was te groot voor hen, daarom erfden de kinderen Simeons in het midden huns erfdeels.

10 Daarna kwam het derde lot òp voor

de kinderen Zebulons, naar hunne huisge-
zinnen: en de landpale huns erfdeels was
tot aan Sarid;
11 en hunne landpale gaat opwaarts naar
het Westen en Marala, en reikt tot Dab-
béset, en reikt tot aan de beek die vòór-
aan Jokneam is;
12 en zij wendt zich van Sarid oostwaarts
tegen den opgang der zon, tot de landpale
van Kisloth-Tabor, en zij komt uit te Do-
brath en gaat opwaarts naar Jafía;
13 en van daar gaat zij oostwaarts dóór
naar den opgang, naar Gath-Héfer, te
Eth-Kazin, en zij komt uit te Rimmon-
Methoar, hetwelk is Nea;
14 en deze landpale keert zich òm tegen
het Noorden naar Hannathon, en hare uit-
gangen zijn het dal van Jiftah-El,
15 en Kattath, en Nahalal, en Simron,
en Jidala, en Bethlehem: twaalf steden
en hare dorpen.
16 Dit is het erfdeel der kinderen Ze-
bulons, naar hunne huisgezinnen, deze
steden en hare dorpen.
17 Het vierde lot ging uit voor Issa-
schar, voor de kinderen Issaschars, naar
hunne huisgezinnen.
18 En hunne landpale was Jizreëla, en
Kesulloth, en Sunem,
19 en Hafaraïm, en Sion, en Anacharath,
20 en Rabbith, en Kisjon, en Ebez,
21 en Remeth, en En-Gannim, en En-
Hadda, en Beth-Pazzez;
22 en deze landpale reikt aan Tabor,
en Sahazima, en Beth-Sémes; en de uitgan-
gen van hunne landpale zijn aan den Jor-
daan: zestien steden en hare dorpen.
23 Dit is het erfdeel van den stam der
kinderen Issaschars, naar hunne huisge-
zinnen, de steden en hare dorpen.
24 Toen ging het vijfde lot voor den
stam der kinderen Asers uit, naar hunne
huisgezinnen.
25 En hunne landpale was Helkath, en
Hali, en Beten, en Achsaf,
26 en Allammélech, en Amad, en Mi-
sal; en zij reikt aan Karmel westwaarts,
en aan Sihor-Libnath,
27 en wendt zich tegen den opgang der
zon naar Beth-Dagon, en reikt aan Zebu-
lon, en aan het dal Jiftah-El noordwaarts
naar Beth-Emek en Neïël, en komt uit
tot Kabul ter linkerhand,
28 en Ebron, en Rehob, en Hammon,
en Kana, tot aan Groot-Sidon;
29 en deze landpale wendt zich naar
Rama, en tot aan de vaste stad Tyrus;
dan keert deze landpale naar Hosa, en
hare uitgangen zijn aan de zee, van het
landsnoer *strekkende* naar Achzib;
30 en Umma, en Afek, en Rehob: twee
en twintig steden en hare dorpen.
31 Dit is het erfdeel van den stam der
kinderen Asers, naar hunne huisgezinnen,
deze steden en hare dorpen.
32 Het zesde lot ging uit voor de kin-
deren van Naftali: voor de kinderen van
Naftali, naar hunne huisgezinnen.
33 En hunne landpale is van Helef, van
Elon tot Zaänannim, en Adami-Nékeb,
en Jabneël, tot Lakkum, en hare uitgan-
gen zijn aan den Jordaan:
34 en deze landpale wendt zich west-
waarts naar Aznoth-Tabor, en van daar
gaat zij voort naar Hukkok, en zij reikt
aan Zebulon tegen het Zuiden, en aan
Aser reikt zij tegen het Westen, en aan
Juda aan den Jordaan tegen den opgang
der zon.
35 De vaste steden nu zijn Ziddim, Zer
en Hammath, Rakkath en Kinnéreth.
36 en Adama, en Rama, en Hazor,
37 en Kedes, en Edréï, en En-Hazor,
38 en Jiron, en Migdal-El, Horem, en
Beth-Anath, en Beth-Sémes: negentien
steden en hare dorpen.
39 Dit is het erfdeel van den stam der
kinderen van Naftali, naar hunne huisge-
zinnen, de steden en hare dorpen.
40 Het zevende lot ging uit voor den
stam der kinderen van Dan, naar hunne
huisgezinnen.
41 En de landpale huns erfdeels was
Zora, en Estaol, en Ir-Sémes,
42 en Saälabbin, en Ajalon, en Jithla,
43 en Elon, en Timnatha, en Ekron,
44 en Elteké, en Gibbethon, en Baälath,
45 en Jehud, en Bené-Berak, en Gath-
Rimmon,
46 en Mé-Jarkon, en Rakkon, met de
landpale tegenover Jafo.
47 Doch de landpale der kinderen van
Dan was hun te klein uitgekomen: daar-
om togen de kinderen van Dan òp en
krijgden tegen Lesem, en namen het in, en
sloegen het met de scherpte des zwaards,
en erfden het en woonden daarin, en zij
noemden Lesem Dan, naar den naam huns
vaders Dan. Richt. 18 : 27,29.
48 Dit is het erfdeel van den stam der
kinderen van Dan, naar hunne huisgezin-
nen, deze steden en hare dorpen.

49 Toen zij nu geëindigd hadden het land erfelijk te deelen naar zijne landpalen, zoo gaven de kinderen Israëls aan Jozua, den zoon van Nun, een erfdeel in het midden van hen;

50 naar den mond des HEEREN gaven zij hem die stad welke hij begeerde, Timnath-Sérah op het gebergte Efraïm; en hij bouwde die stad en woonde in dezelve.

51 Dit zijn de erfdeelen welke Eleazar de Priester, en Jozua de zoon van Nun, en de hoofden van de vaderen der stammen door het lot aan de kinderen Israëls erfelijk uitdeelden te Silo voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur der Tent der samenkomst. Aldus maakten zij een einde van het uitdeelen des lands.

HOOFDSTUK 20.

VOORTS sprak de HEERE tot Jozua, zeggende:

2 Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Geeft voor ulieden de vrijsteden, waarvan Ik met ulieden gesproken heb door den dienst van Mozes, Num. 35 : 11. Deut. 19 : 2,3.

3 dat daarhenen vliede de doodslager, die eene ziel door dwaling, niet met wetenschap, verslaat; opdat zij ulieden zijn tot eene toevlucht voor den bloedwreker.

4 Als hij vlucht tot eene van die steden, zoo zal hij staan aan de deur der stadspoort, en hij zal zijne woorden spreken voor de ooren der oudsten dier stad; dan zullen zij hem tot zich in de stad nemen, en hem plaats geven, dat hij bij hen wone.

5 En als de bloedwreker hem najaagt, zoo zullen zij den doodslager in zijne hand niet overgeven, dewijl hij zijnen naaste niet met wetenschap verslagen heeft, en hem gisteren *en* eergisteren niet heeft gehaat; Deut. 19 : 6.

6 en hij zal in die stad wonen, totdat hij sta voor het aangezicht der vergadering voor het gericht, totdat de Hoogepriester sterft die in die dagen zijn zal: dan zal de doodslager wederkeeren en komen tot zijne stad en tot zijn huis, tot de stad van waar hij gevloden is. Num. 35 : 28.

7 Toen heiligden zij Kedes in Galiléa op het gebergte van Naftali, en Sichem op het gebergte van Efraïm, en Kirjath-Arba, dit is Hebron, op het gebergte van Juda; Num. 35 : 14.

8 en aan gene zijde van den Jordaan, van Jericho oostwaarts, gaven zij Bezer in de woestijn, in het platte land, van den stam van Ruben, en Ramoth in Gilead van den stam van Gad, en Golan in Basan van den stam van Manasse. Deut. 4 : 41.

9 Dit nu zijn de steden, die bestemd waren voor alle de kinderen Israëls, en voor den vreemdeling die in het midden van henlieden verkeert, opdat derwaarts vluchte al wie eene ziel slaat door dwaling, opdat hij niet sterve door de hand des bloedwrekers, totdat hij voor het aangezicht der vergadering gestaan zal hebben.

HOOFDSTUK 21

TOEN naderden de hoofden der vaderen der Levieten tot Eleazar den Priester, en tot Jozua den zoon van Nun, en tot de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israëls,

2 en zij spraken tot hen te Silo in het land Kanaän, zeggende: De HEERE heeft geboden door den dienst van Mozes, dat men ons steden te bewonen geven zoude, en hare voorsteden voor onze beesten. Num. 35 : 2.

3 Daarom gaven de kinderen Israëls den Levieten van hun erfdeel, naar den mond des HEEREN, deze steden en de voorsteden derzelve.

4 Toen ging het lot uit voor de huisgezinnen der Kohathieten; en voor de kinderen Aärons, des Priesters uit de Levieten, waren van den stam van Juda en van den stam van Simeon en van den stam van Benjamin, door het lot, dertien steden;

5 en den overgeblevenen kinderen van Kohath vielen, bij het lot, van de huisgezinnen van den stam van Efraïm en van den stam van Dan en van den halven stam van Manasse, tien steden.

6 En den kinderen van Gerson, van de huisgezinnen van den stam van Issaschar en van den stam van Aser en van den stam van Naftali en van den halven stam van Manasse, in Basan, bij het lot, dertien steden. 1 Kron. 6 : 62-65.

7 Den kinderen van Merari, naar hunne huisgezinnen, van den stam van Ruben en van den stam van Gad en van den stam van Zebulon, twaalf steden.

8 Alzoo gaven de kinderen Israëls den Levieten deze steden en hare voorsteden bij het lot, gelijk de HEERE geboden had door den dienst van Mozes.

9 Voorts gaven zij van den stam der

kinderen van Juda en van den stam der
kinderen van Simeon deze steden, die
men bij name noemde,
10 dat zij waren van de kinderen van
Aäron, van de huisgezinnen der Kohathieten
uit de kinderen van Levi; want
het eerste lot was het hunne.
11 Zoo gaven zij hun de stad van Arba
den vader van Anok (zij is Hebron),
op den berg van Juda, en hare voorsteden
rondom haar; 1 Kron. 6:55-59.
12 maar het veld der stad en hare dorpen
gaven zij Kaleb, den zoon van Jefunne,
tot zijne bezitting.
13 Alzoo gaven zij den kinderen des
Priesters Aärons de vrijstad des doodslagers,
Hebron en zijne voorsteden, en Libna
en zijne voorsteden,
14 en Jattir en zijne voorsteden, en
Estemóa en zijne voorsteden,
15 en Holon en zijne voorsteden, en
Debir en zijne voorsteden,
16 en Ain en zijne voorsteden, en Jutta
en zijne voorsteden, en Beth-Sémes en
zijne voorsteden: negen steden van deze
twee stammen.
17 En van den stam van Benjamin,
Gibeon en zijne voorsteden, Gibea en
zijne voorsteden, 1 Kron. 6:60.
18 Anathoth en zijne voorsteden, en Almon,
en zijne voorsteden: vier steden.
19 Alle de steden der kinderen Aärons,
der Priesteren, waren dertien steden en
hare voorsteden.
20 De huisgezinnen nu der kinderen
Kohaths, de Levieten die overgebleven waren
van de kinderen Kohaths, die hadden
de steden huns lots van den stam Efraïms.
1 Kron. 6:66-69.
21 En zij gaven hun Sichem, eene vrijstad
des doodslagers, en zijne voorsteden,
op den berg Efraïm, en Gezer en zijne
voorsteden,
22 en Kibzaïm en zijne voorsteden, en
Beth-Horon en zijne voorsteden: vier
steden.
23 En van den stam van Dan, Elteké
en zijne voorsteden, Gibbethon en zijne
voorsteden,
24 Ajalon en zijne voorsteden, Gath-Rimmon
en zijne voorsteden: vier steden.
25 En van den halven stam van Manasse,
Taänach en zijne voorsteden, en Gath-Rimmon
en zijne voorsteden: twee steden.
1 Kron. 6:61.
26 Alle de steden voor de huisgezinnen
der overige kinderen Kohaths zijn tien,
met hare voorsteden.
27 En den kinderen Gersons van de
huisgezinnen der Levieten, van den halven
stam van Manasse, de vrijstad des doodslagers,
Golan in Basan en zijne voorsteden,
en Beëstera en zijne voorsteden: twee
steden. 1 Kron. 6:71.
28 En van den stam van Issaschar,
Kisjon en zijne voorsteden, Dobrath en
zijne voorsteden, 1 Kron. 6:72.
29 Jarmuth en zijne voorsteden, En-Gannim
en zijne voorsteden: vier steden.
1 Kron. 6:73.
30 En van den stam van Aser, Misal
en zijne voorsteden, Abdon en zijne voorsteden,
1 Kron. 6:74.
31 Helkath en zijne voorsteden, en
Rehob en zijne voorsteden: vier steden.
1 Kron. 6:75.
32 En van den stam van Naftali, de
vrijstad des doodslagers, Kedes in Galiléa
en zijne voorsteden, en Hammoth-Dor
en zijne voorsteden, en Kartan en zijne
voorsteden: drie steden. 1 Kron. 6:76.
33 Alle de steden der Gersonieten, naar
hunne huisgezinnen, zijn dertien steden
en hare voorsteden.
34 Den huisgezinnen nu der kinderen
van Merari, der overige Levieten, *werd
gegeven* van den stam van Zebulon Jokneam
en zijne voorsteden, Karta en zijne
voorsteden, 1 Kron. 6:77.
35 Dimna en zijne voorsteden, Nahalal
en zijne voorsteden: vier steden.
36 En van den stam van Ruben, Bezer
en zijne voorsteden, en Jahza en zijne
voorsteden, 1 Kron. 6:78.
37 Kedemoth en zijne voorsteden, en
Mefaäth en zijne voorsteden: vier steden.
1 Kron. 6:79.
38 Van den stam van Gad nu, de vrijstad
des doodslagers, Ramoth in Gilead
en zijne voorsteden, en Mahanaïm en zijne
voorsteden, 1 Kron. 6:80.
39 Hesbon en zijne voorsteden, Jaëzer
en zijne voorsteden: alle die steden zijn
vier. 1 Kron. 6:81.
40 Alle die steden waren van de kinderen
van Merari, naar hunne huisgezinnen die
nog overig waren van de huisgezinnen der
Levieten; en hun lot was twaalf steden.
41 Alle de steden der Levieten, in het
midden van de erfenis der kinderen Israëls,
waren acht en veertig steden en
hare voorsteden. Num. 35:7.

42 Deze steden waren elk met hare voorsteden rondom haar; alzóó was het met alle die steden.

43 Alzoo gaf de HEERE aan Israël het gansche land dat Hij gezworen had hunnen vaderen te geven, en zij beërfden het en woonden daarin.

44 En de HEERE gaf hun rust rondom, naar alles dat Hij hunnen vaderen gezworen had; en daar bestond niemand van alle hunne vijanden voor hun aangezicht: alle hunne vijanden gaf de HEERE in hunne hand.

45 Daar viel niet één woord van alle de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot den huize Israëls: het kwam altemaal. Joz. 23:14. 1 Kon. 8:56.

HOOFDSTUK 22.

TOEN riep Jozua de Rubenieten en de Gadieten en den halven stam van Manasse,

2 en hij zeide tot hen: Gijlieden hebt onderhouden alles wat u Mozes de knecht des HEEREN geboden heeft, en gij zijt mijner stem gehoorzaam geweest in alles wat ik u geboden heb: Num. 32:20. Deut. 3:18.

3 gij hebt uwe broederen niet verlaten nu langen tijd, tot op dezen dag toe, maar gij hebt waargenomen de onderhouding der geboden des HEEREN uws Gods.

4 En nu, de HEERE uw God heeft uwen broederen rust gegeven, gelijk Hij hun toegezegd had: keert dan nu wederom, en gaat gij naar uwe tenten, naar het land uwer bezitting, hetwelk u Mozes de knecht des HEEREN gegeven heeft op gene zijde van den Jordaan.
Num. 32:33. Deut. 3:12; 29:8. Joz. 12:6; 13:8.

5 Alleenlijk neemt naarstiglijk waar, te doen het gebod en de wet, die u Mozes de knecht des HEEREN geboden heeft, dat gij den HEERE uwen God liefhebt, en dat gij wandelt in alle zijne wegen, en zijne geboden houdt, en Hem aanhangt, en dat gij Hem dient met uw gansche hart en met uwe gansche ziel. Deut. 10:12, 13.

6 Alzoo zegende hen Jozua, en hij liet ze gaan; en zij gingen naar hunne tenten.

7 Want aan de helft van den stam van Manasse had Mozes *een erfdeel* gegeven in Basan, maar aan de *andere* helft van denzelven gaf Jozua *een erfdeel* bij hunne broederen aan deze zijde van den Jordaan westwaarts. Voorts ook als Jozua hen liet trekken naar hunne tenten, zoo zegende hij hen,

8 en hij sprak tot hen, zeggende: Keert weder tot uwe tenten met veel rijkdom en met zeer veel vee, met zilver en met goud en met koper en met ijzer, en met zeer veel kleederen: deelt den roof uwer vijanden met uwe broederen.

9 Alzoo keerden de kinderen Rubens en de kinderen Gads en de halve stam van Manasse wederom, en togen van de kinderen Israëls, van Silo in het land Kanaän, om te gaan naar het land van Gilead, naar het land hunner bezitting, in hetwelk zij bezitters gemaakt waren naar den mond des HEEREN door den dienst van Mozes.

10 Toen zij kwamen aan de grenzen van den Jordaan die in het land Kanaän zijn, zoo bouwden de kinderen Rubens en de kinderen Gads en de halve stam van Manasse aldaar een altaar aan den Jordaan, een altaar groot in 't aanzien.

11 En de kinderen Israëls hoorden zeggen: Zie, de kinderen Rubens en de kinderen Gads en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd tegenover het land Kanaän, aan de grenzen van den Jordaan aan de zijde der kinderen Israëls.

12 Als de kinderen Israëls *dit* hoorden, zoo verzamelde zich de gansche vergadering der kinderen Israëls te Silo, dat zij tegen hen optogen met een heir.

13 En de kinderen Israëls zonden aan de kinderen Rubens en aan de kinderen Gads en aan den halven stam van Manasse, in het land Gilead, Pinehas den zoon Eleazars des Priesters:

14 en tien Vorsten met hem, van ieder vaderlijk huis eenen Vorst, uit alle de stammen Israëls, en zij waren ieder een hoofd des huizes hunner vaderen over de duizenden Israëls.

15 Toen zij tot de kinderen Rubens en tot de kinderen Gads en tot den halven stam van Manasse kwamen in het land Gilead, zoo spraken zij met hen, zeggende:

16 Aldus spreekt de gansche gemeente des HEEREN: Wat overtreding is dit, waarmede gijlieden overtreden hebt tegen den God Israëls, u heden afkeerende van achter den HEERE, doordat gij een altaar voor u gebouwd hebt, om heden tegen den HEERE wederspannig te zijn?

17 Is ons de ongerechtigheid Peors te weinig, van dewelke wij niet gereinigd zijn tot op dezen dag, hoewel de plaag

in de vergadering des HEEREN geweest is?
Num. 25:4. Deut. 4:3.
18 Dewijl gij u heden van achter den
HEERE afkeert, het zal dan geschieden
als gij heden wederspannig zijt tegen den
HEERE, zoo zal Hij Zich morgen grootelijks vertoornen tegen de gansche gemeente Israëls.
19 Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land der bezitting des HEEREN, waar de Tabernakel des HEEREN woont, en neemt bezitting in het midden van ons; maar zijt niet wederspannig tegen den HEERE en zijt ook niet wederspannig tegen ons, een altaar voor u bouwende, behalve het altaar des HEEREN onzes Gods.
20 Heeft niet Achan de zoon van Zerah overtreding begaan met het verbannene, en kwam er niet eene verbolgenheid over de gansche vergadering Israëls? en die man stierf niet alléén in zijne ongerechtigheid. Joz. 7:1. 1 Kron. 2:7.
21 Toen antwoordden de kinderen Rubens en de kinderen Gads en de halve stam van Manasse, en zij spraken met de hoofden der duizenden Israëls:
22 De God der goden, de HEERE, de God der goden, de HEERE, die weet het, Israël zelf zal het óók weten! Is het door wederspannigheid of is het door overtreding tegen den HEERE, zoo behoud ons heden niet.
23 Dat wij ons een altaar zouden gebouwd hebben om ons van achter den HEERE af te keeren, of om brandoffer en spijsoffer daarop te offeren, of om dankoffer daarop te doen, zoo eische het de HEERE.
24 En zoo wij dit niet uit zorg vanwege *deze* zaak gedaan hebben, zeggende: Morgen mochten uwe kinderen tot onze kinderen spreken, zeggende: Wat hebt gij met den HEERE den God Israëls te doen?
25 De HEERE heeft immers den Jordaan ter landpale gesteld tusschen ons en tusschen ulieden, gij kinderen Rubens en gij kinderen Gads! gij hebt geen deel aan den HEERE. Zoo mochten uwe kinderen onze kinderen doen ophouden, dat zij den HEERE niet vreesden.
26 Daarom zeiden wij: Laat ons toch voor ons maken, bouwende een altaar, niet ten brandoffer noch ten offer,
27 maar dat het een getuige zij tusschen ons en tusschen ulieden, en tusschen onze geslachten na ons, opdat wij den dienst des HEEREN voor zijn aangezicht dienen mochten met onze brandofferen en met onze slachtofferen en met onze dankofferen, en dat uwe kinderen tot onze kinderen morgen niet zeggen: Gijlieden hebt geen deel aan den HEERE.
28 Daarom zeiden wij: Wanneer het geschiedt, dat zij morgen *alzóo* tot ons en tot onze geslachten zeggen zullen, zoo zullen wij zeggen: Ziet de gedaante des altaars des HEEREN, hetwelk onze vaderen gemaakt hebben, niet ten brandoffer noch ten offer, maar het is een getuige tusschen ons en tusschen ulieden.
29 Het zij verre van ons, van ons, dat wij zouden wederspannig zijn tegen den HEERE, of dat wij te dezen dage ons van achter den HEERE afkeeren zouden, bouwende een altaar ten brandoffer, ten spijsoffer of ten slachtoffer, behalve het altaar des HEEREN onzes Gods, dat vóór zijnen Tabernakel is.
30 Toen nu de Priester Pinehas, en de oversten der vergadering, en de hoofden der duizenden Israëls die bij hem waren, de woorden hoorden die de kinderen Rubens en de kinderen Gads en de kinderen van Manasse gesproken hadden, zoo was het goed in hunne oogen,
31 en Pinehas de zoon des Priesters Eleazars zeide tot de kinderen Rubens en tot de kinderen Gads en tot de kinderen van Manasse: Heden weten wij dat de HEERE in het midden van ons is; dewijl gij deze overtreding tegen den HEERE niet begaan hebt: toen hebt gijlieden de kinderen Israëls verlost uit de hand des HEEREN.
32 En Pinehas de zoon des Priesters Eleazars keerde wederom met de oversten van de kinderen Rubens en van de kinderen Gads uit het land Gilead naar het land Kanaän, tot de kinderen Israëls, en zij brachten hun antwoord weder.
33 Het antwoord nu was goed in de oogen der kinderen Israëls, en de kinderen Israëls loofden God, en zeiden niet *meer* van tegen hen op te trekken met een heir om het land te verderven, daar de kinderen Rubens en de kinderen Gads in woonden.
34 En de kinderen Rubens en de kinderen Gads noemden dat altaar: Dat het een getuige zij tusschen ons, dat de HEERE God is.

HOOFDSTUK 23

EN het geschiedde na vele dagen, na-
dat de HEERE Israël rust gegeven had
van alle zijne vijanden rondom henen, en
Jozua oud geworden *en* welbedaagd was,
2 zoo riep Jozua gansch Israël, hunne
oudsten en hunne hoofden en hunne rech-
ters en hunne ambtlieden, en hij zeide tot
hen: Ik ben oud geworden *en* welbedaagd:
3 en gijlieden hebt gezien alles wat de
HEERE uw God gedaan heeft aan alle deze
volkeren voor uw aangezicht; want de
HEERE uw God zelf is het die voor u
gestreden heeft.
4 Ziet, ik heb u deze overige volkeren
door het lot doen toevallen ten erfdeel voor
uwe stammen, van den Jordaan af, met alle
de volken die ik uitgeroeid heb, en tot de
groote zee tegen den ondergang der zon.
5 En de HEERE uw God zelf zal ze uit-
stooten voor ulieder aangezicht, en Hij
zal ze van voor ulieder aangezicht ver-
drijven; en gij zult hun land erfelijk be-
zitten, gelijk als de HEERE uw God tot
u gesproken heeft.
6 Zoo weest zeer sterk, om te bewaren
en om te doen alles dat geschreven is in
het wetboek van Mozes, opdat gij daar
niet van afwijkt ter rechter- noch ter lin-
kerhand: Deut. 5:32; 28:14. Joz. 1:7.
7 dat gij niet ingaat tot deze volkeren,
deze die overgebleven zijn bij ulieden;
gedenkt ook niet aan den naam hunner
goden, en doet er niet bij zweren, en
dient ze niet en buigt u voor die niet;
Ex. 23:13. Ps. 16:4. Hos. 2:16. Zach. 13:2.
8 maar den HEERE uwen God zult gij
aanhangen, gelijk als gij tot op dezen
dag gedaan hebt.
9 Want de HEERE heeft van uw aange-
zicht verdreven groote en machtige volke-
ren; en u aangaande, niemand heeft voor
uw aangezicht bestaan tot op dezen dag toe.
10 Een éénig man onder u zal er dui-
zend jagen; want het is de HEERE uw God
zelf die voor u strijdt, gelijk als Hij tot
u gesproken heeft. Deut. 32:30.
11 Daarom bewaart uwe zielen naarstig-
lijk, dat gij den HEERE uwen God liefhebt.
12 Want zoo gij u eenigszins afkeert en
het overige van deze volkeren aanhangt,
van deze die bij u overgebleven zijn, en
u met hen verzwagert, en gij tot hen zult
ingaan en zij tot u:
13 weet voorzeker dat de HEERE uw God
niet voortvaren zal, deze volken van voor
uw aangezicht te verdrijven, [a] maar zij
zullen ulieden zijn tot een strik en tot een
net, [b] en tot een geesel aan uwe zijden
en tot doornen in uwe oogen, totdat gij
omkomt van dit goede land, hetwelk u de
HEERE uw God gegeven heeft.
a Ex. 23:33; 34:12. Richt. 2:3. b Num. 33:55.
14 En zie, ik ga heden in den weg der
gansche aarde; en gij weet in uw gansche
hart en in uwe gansche ziel, dat er niet
een éénig woord gevallen is van alle die
goede woorden welke de HEERE uw God
over u gesproken heeft; zij zijn u alle
overkomen, daar is van dezelve niet een
éénig woord gevallen. Joz. 21:45. 1 Kon. 8:56.
15 En het zal geschieden gelijk als alle
die goede dingen over u gekomen zijn, die
de HEERE uw God tot u gesproken heeft,
alzóó zal de HEERE over u komen laten alle
die kwade dingen, totdat Hij u verdelge
van dit goede land, hetwelk u de HEERE
uw God gegeven heeft.
16 Wanneer gij het verbond des HEEREN
uws Gods overtreedt dat Hij u geboden
heeft, en gij henengaat en dient andere
goden en u voor dezelve nederbuigt, zoo
zal de toorn des HEEREN over u ontsteken,
en gij zult haastelijk omkomen van het
goede land, hetwelk Hij u gegeven heeft.

HOOFDSTUK 24.

DAARNA verzamelde Jozua alle de
stammen Israëls te Sichem, en hij
riep de oudsten van Israël en deszelfs
hoofden en deszelfs rechters en deszelfs
ambtlieden; en zij stelden zich voor het
aangezicht Gods.
2 Toen zeide Jozua tot het gansche volk:
Alzóó zegt de HEERE de God Israëls: Over
gene zijde der rivier hebben uwe vaders
van ouds gewoond, *namelijk* Terach, de
vader Abrahams en de vader Nahors, en
zij hebben andere goden gediend.
3 [a] Toen nam Ik uwen vader Abraham
van gene zijde der rivier, en deed hem
wandelen door het gansche land Kanaän;
[b] Ik vermeerderde ook zijn zaad en gaf
hem Isaäk. a Gen. 12:1. b Gen. 21:2.
4 [a] En aan Isaäk gaf Ik Jakob en Esau;
[b] en Ik gaf aan Esau het gebergte Seïr om dat
erfelijk te bezitten, [c] maar Jakob en zijne
kinderen togen af in Egypte.
a Gen. 25:25,26. b Gen. 36:8. c Gen. 46:5,6.
5 [a] Toen zond Ik Mozes en Aäron, en Ik
plaagde Egypte, gelijk als Ik in deszelfs

midden gedaan heb; [b] en daarna leidde
Ik u daaruit. [a] Ex. 4 : 29. [b] Ex. 12 : 37.
6 Als Ik uwe vaders uit Egypte gevoerd
had, zoo kwaamt gij aan de zee, en de
Egyptenaars jaagden uwe vaderen na met
wagens en met ruiters tot de Schelfzee.
Ex. 14 : 9.
7 Zij nu riepen tot den HEERE, en Hij
stelde eene duisternis tusschen u en tusschen
de Egyptenaars, en Hij bracht de
zee over hen en bedekte ze; en uwe oogen
hebben gezien wat Ik in Egypte gedaan
heb. Daarna hebt gij vele dagen in de
woestijn gewoond.
8 Toen bracht Ik u in het land der
Amorieten, die over gene zijde van den
Jordaan woonden: die streden tegen u,
maar Ik gaf ze in uwe hand, en gij bezat
hun land erfelijk, en Ik verdelgde ze voor
ulieder aangezicht. Num. 21 : 21 vv. Amos 2 : 9.
9 Ook maakte zich Balak op, de zoon
Zippors, de Koning der Moabieten, en hij
streed tegen Israël; en hij zond henen en
deed Bileam den zoon Beors roepen, opdat
hij u vervloeken zoude. Num. 22 : 4,5.
Deut. 23 : 4. Neh. 13 : 2. Micha 6 : 5.
10 Maar Ik wilde Bileam niet hooren:
dies zegende hij u gestadiglijk en Ik verloste
u uit zijne hand.
11 Toen gij over den Jordaan getrokken
waart en te Jericho kwaamt, zoo krijgden
de burgers van Jericho tegen u, de Amorieten
en de Ferezieten en de Kanaänieten
en de Hethieten en de Girgasieten, de
Hevieten en de Jebusieten; doch Ik gaf
ze in ulieder hand. Joz. 6 : 2; 10 : 8; 11 : 8.
12 En Ik zond horzelen voor u henen:
die dreven ze weg van ulieder aangezicht,
gelijk de beide Koningen der Amorieten;
niet door uw zwaard noch door uwen
boog. Ex. 23 : 28. Deut. 7 : 20.
13 Dus heb Ik u een land gegeven,
waaraan gij niet gearbeid hebt, en steden,
die gij niet gebouwd hebt, en gij
woont in dezelve; gij eet van de wijngaarden
en olijfboomen, die gij niet geplant
hebt: Deut. 6 : 10,11.
14 en nu, vreest den HEERE, en dient
Hem in oprechtheid en in waarheid, en
doet weg de goden die uwe vaders gediend
hebben aan gene zijde der rivier
en in Egypte, en dient den HEERE.
15 Doch zoo het kwaad is in uwe oogen
den HEERE te dienen, kiest u heden wien
gij dienen zult: hetzij de goden welke
uwe vaders, die aan de andere zijde der
rivier waren, gediend hebben, of de goden
der Amorieten, in welker land gij woont;
maar aangaande mij en mijn huis, wij
zullen den HEERE dienen!
16 Toen antwoordde het volk en zeide:
Het zij verre van ons dat wij den HEERE
verlaten zouden, om andere goden te dienen,
17 want de HEERE is onze God; Hij
is het, die ons en onze vaderen uit den
lande van Egypte, uit den diensthuize,
heeft opgebracht, en die deze groote
teekenen voor onze oogen gedaan heeft,
en ons bewaard heeft op al den weg
door welken wij getogen zijn, en onder
alle volken door welker midden wij getrokken
zijn;
18 en de HEERE heeft voor ons aangezicht
uitgestooten alle die volken, zelfs
den Amoriet, inwoner des lands. Wij
zullen óók den HEERE dienen, want Hij
is onze God.
19 Toen zeide Jozua tot het volk: Gij
zult den HEERE niet kunnen dienen, want
Hij is een heilig God, Hij is een ijverig
God, Hij zal uwe overtreding en uwe
zonden niet vergeven:
20 indien gij den HEERE verlaten en
vreemde goden dienen zult, zoo zal Hij
zich omkeeren en Hij zal u kwaad doen,
en Hij zal u verdoen, nadat Hij u goed
gedaan zal hebben.
21 Toen zeide het volk tot Jozua: Neen,
maar wij zullen den HEERE dienen.
22 Jozua nu zeide tot het volk: Gij
zijt getuigen over uzelve, dat gij u den
HEERE verkoren hebt om Hem te dienen.
En zij zeiden: Wij zijn getuigen.
23 En nu, doet de vreemde goden weg,
die in het midden van u zijn, en neigt
uwe harten tot den HEERE den God Israëls.
24 En het volk zeide tot Jozua: Wij
zullen den HEERE onzen God dienen, en
wij zullen zijner stemme gehoorzamen.
25 Alzoo maakte Jozua op dien dag een
verbond met het volk, en hij stelde het
hun tot een inzetting en recht te Sichem.
26 En Jozua schreef deze woorden in
het wetboek Gods; en hij nam eenen
grooten steen, en hij richtte dien daar
op, onder den eik die bij het heiligdom
des HEEREN was. Richt. 9 : 6.
27 En Jozua zeide tot het gansche volk:
Zie, deze steen zal ons tot een getuigenis
zijn, want hij heeft gehoord alle de redenen
des HEEREN die Hij tot ons gesproken
heeft; ja, hij zal tot een getuigenis tegen

ulieden zijn, opdat gij uwen God niet liegt.

28 Toen zond Jozua het volk weg, een ieder naar zijn erfdeel. Richt. 2:6.

29 En het geschiedde na deze dingen, dat Jozua de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, stierf, oud zijnde honderd en tien jaren. Richt. 2:8.

30 En zij begroeven hem in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-Sérah, hetwelk is op eenen berg Efraïms, aan het noorden van den berg Gaäs. Richt. 2:9.

31 Israël nu diende den HEERE alle de dagen van Jozua, en alle de dagen van de oudsten die lang na Jozua leefden, en die al het werk des HEEREN wisten, hetwelk Hij aan Israël gedaan had. Richt. 2:7.

32 Zij begroeven ook de beenderen Jozefs, die de kinderen Israëls uit Egypte opgebracht hadden, te Sichem, in dat stuk velds, hetwelk Jakob gekocht had van de kinderen Hemors des vaders van Sichem, voor honderd stukken gelds; want zij waren den kinderen Jozefs ter erfenis geworden. Gen. 33:19.

33 Ook stierf Eleazar de zoon Aärons; en zij begroeven hem op den heuvel van Pinehas zijnen zoon, die hem gegeven was geweest op het gebergte Efraïms.

HET BOEK DER RICHTEREN

HOOFDSTUK 1.

EN het geschiedde na den dood van Jozua, dat de kinderen Israëls den HEERE vraagden, zeggende: Wie zal onder ons het eerst optrekken naar de Kanaänieten, om tegen hen te krijgen?

2 En de HEERE zeide: Juda zal optrekken; zie, Ik heb dat land in zijne hand gegeven.

3 Toen zeide Juda tot zijnen broeder Simeon: Trek met mij òp in mijn lot, en laat ons tegen de Kanaänieten krijgen, zoo zal ik ook met u optrekken in uw lot. Alzoo toog Simeon met hem.

4 En Juda toog op, en de HEERE gaf de Kanaänieten en de Ferezieten in hunne hand, en zij sloegen ze bij Bezek, tien duizend man.

5 En zij vonden Adoni-Bezek te Bezek, en streden tegen hem, en zij sloegen de Kanaänieten en de Ferezieten.

6 Doch Adoni-Bezek vluchtte; en zij jaagden hem na. en zij grepen hem, en hieuwen de duimen zijner handen en zijner voeten af.

7 Toen zeide Adoni-Bezek: Zeventig Koningen met afgehouwene duimen hunner handen en hunner voeten, waren onder mijne tafel *de kruimels* oplezende; gelijk als ik gedaan heb, alzóó heeft God mij vergolden. En zij brachten hem te Jeruzalem, en hij stierf aldaar.

8 Want de kinderen van Juda hadden tegen Jeruzalem gestreden, en hadden het ingenomen en met de scherpte des zwaards geslagen en zij hadden de stad in het vuur gezet.

9 En daarna waren de kinderen van Juda afgetogen om te krijgen tegen de Kanaänieten, wonende in het gebergte en in het Zuiden en in de laagte.

10 En Juda was henengetogen tegen de Kanaänieten die te Hebron woonden (de naam nu van Hebron was te voren Kirjath-Arba); en zij sloegen Sesai en Ahiman en Talmai. Joz. 15:13-19.

11 En van daar was hij heengetogen tegen de inwoners van Debir; de naam nu van Debir was te voren Kirjath-Séfer.

12 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-Séfer zal slaan en het innemen, dien zal ik ook mijne dochter Achsa tot vrouw geven.

13 Toen nam Othniël het in, de zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij; en *Kaleb* gaf hem Achsa zijne dochter tot een vrouw.

14 En het geschiedde als zij *tot hem* kwam, dat zij hem aanporde om van haren vader een veld te begeeren; en zij sprong van den ezel af. Toen zeide Kaleb tot haar: Wat is u?

15 En zij zeide tot hem: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf Kaleb haar hooge wellingen en lage wellingen.

16 De kinderen van den Keniet, den

schoonvader van Mozes, togen ook uit de Palmstad op met de kinderen van Juda, naar de woestijn van Juda die tegen het zuiden van Arad is; en zij gingen henen en woonden met het volk. Richt. 4:11.

17 Juda dan toog met zijnen broeder Simeon, en zij sloegen de Kanaänieten, wonende te Zefath, en zij verbanden het, en men noemde den naam dezer stad Horma.

18 Daartoe nam Juda Gaza in met zijne landpale, en Askelon met zijne landpale, en Ekron met zijne landpale.

19 En de HEERE was met Juda, dat hij *de inwoners* van het gebergte verdreef; maar hij *ging* niet *voort* om de inwoners des dals te verdrijven, omdat zij ijzeren wagenen hadden.

20 [a] En zij gaven Hebron aan Kaleb, gelijk als Mozes gesproken had; [b] en hij verdreef van daar de drie zonen Enaks. a Joz. 14:14. b Joz. 15:14.

21 Doch de kinderen Benjamins hebben de Jebusieten te Jeruzalem wonende niet verdreven, maar de Jebusieten woonden met de kinderen Benjamins te Jeruzalem tot op dezen dag. Joz. 15:63. Richt. 19:12.

22 En het huis Jozefs toog ook op naar Beth-El, en de HEERE was met hen.

23 En het huis Jozefs bestelde verspieders bij Beth-El: de naam nu dezer stad was te voren Luz.

24 En de wachters zagen eenen man uitgaande uit de stad, en zij zeiden tot hem: Wijs ons toch den ingang der stad, en wij zullen weldadigheid bij u doen.

25 En als hij hun den ingang der stad gewezen had, zoo sloegen zij de stad met de scherpte des zwaards; maar dien man en zijn gansche huisgezin lieten zij gaan.

26 Toen toog deze man in het land der Hethieten, en hij bouwde eene stad en noemde haren naam Luz; dit is haar naam tot op dezen dag.

27 En Manasse verdreef Beth-Sean niet, noch zijne onderhoorige plaatsen, noch Taänach met zijne onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Dor met zijne onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Jibleam met zijne onderhoorige plaatsen, noch de inwoners van Megiddo met zijne onderhoorige plaatsen: en de Kanaänieten wilden wonen in dat land; Joz. 17:11, 12.

28 en het geschiedde als Israël sterk werd, dat hij de Kanaänieten op cijns stelde, maar hij verdreef ze niet ganschelijk. Joz. 17:13.

29 Ook verdreef Efraïm de Kanaänieten niet die te Gezer woonden, maar de Kanaänieten woonden in het midden van hem te Gezer. Joz. 16:10.

30 Zebulon verdreef de inwoners van Kitron niet, noch de inwoners van Nahalol; maar de Kanaänieten woonden in het midden van hem; en waren cijnsbaar.

31 Aser verdreef de inwoners van Akko niet, noch de inwoners van Sidon, noch Ahlab, noch Achzib, noch Helba, noch Afik, noch Rehob;

32 maar de Aserieten woonden in het midden der Kanaänieten die in het land woonden, want zij verdreven ze niet.

33 Naftali verdreef de inwoners van Beth-Sémes niet, noch de inwoners van Beth-Anath, maar woonde in het midden der Kanaänieten die in het land woonden; doch de inwoners van Beth-Sémes en Beth-Anath werden hun cijnsbaar.

34 En de Amorieten drongen de kinderen van Dan in het gebergte, want zij lieten hun niet toe, af te komen in het dal;

35 ook wilden de Amorieten wonen op het gebergte van Heres, te Ajalon en te Saälbim; maar de hand van het huis Jozefs werd zwaar, zoodat zij cijnsbaar werden.

36 En de landpale der Amorieten was van den opgang van Akrabbim, van den rotssteen en opwaarts henen.

HOOFDSTUK 2.

EN een Engel des HEEREN kwam opwaarts van Gilgal tot Bochim, en hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u gebracht in het land dat Ik uwen vaderen gezworen heb, en gezegd: Ik zal mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid;

2 en ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners dezes lands, hunne altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest: waarom hebt gij dit gedaan? Deut. 7:5; 12:3.

3 Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal ze voor uw aangezicht niet uitdrijven, maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hunne goden zullen u tot een strik zijn. Ex. 23:33; 34:12. Joz. 23:13.

4 En het geschiedde als de Engel des HEEREN deze woorden tot alle kinderen Israëls gesproken had, zoo hief het volk zijne stem op en weende:

5 daarom noemden zij den naam dier

plaats Bochim; en zij offerden aldaar den
Heere.
6 Als Jozua het volk had laten gaan,
zoo waren de kinderen Israëls heengegaan
een ieder tot zijn erfdeel, om het land
erfelijk te bezitten; Joz. 24 : 28.
7 en het volk diende den Heere alle
de dagen van Jozua, en alle de dagen
der oudsten die lang geleefd hadden na
Jozua, die gezien hadden al dat groote
werk des Heeren, dat Hij aan Israël ge-
daan had. Joz. 24 : 31.
8 Maar als Jozua de zoon van Nun, de
knecht des Heeren, gestorven was, hon-
derd en tien jaar oud zijnde, Joz. 24 : 29.
9 en zij hem begraven hadden in de
landpale zijns erfdeels te Timnath-Heres,
op eenen berg Efraïms, tegen het noorden
van den berg Gaäs, Joz. 24 : 30.
10 en al dat geslacht óók tot zijne vade-
ren vergaderd was: zoo stond er een ander
geslacht na hen op, dat den Heere niet
kende, noch ook het werk dat Hij aan
Israël gedaan had.
11 Toen deden de kinderen Israëls dat
kwaad was in de oogen des Heeren, en
zij dienden de Baäls;
12 en zij verlieten den Heere hunner
vaderen God, die ze uit Egypteland had
uitgevoerd, en volgden andere goden na,
van de goden der volken, die rondom
hen waren, en bogen zich voor die; en
zij verwekten den Heere tot toorn,
13 want zij verlieten den Heere en dien-
den den Baäl en Astaroth.
14 Zoo ontstak des Heeren toorn tegen
Israël, en Hij gaf ze in de hand der roo-
vers die ze beroofden, en Hij verkocht ze
in de hand hunner vijanden rondom, en
zij konden niet meer bestaan voor het
aangezicht hunner vijanden:
15 overal waarhenen zij uittogen was de
hand des Heeren tegen hen ten kwade,
gelijk als de Heere gesproken en gelijk
als de Heere hun gezworen had, en hun
was zeer bang.
16 En de Heere verwekte Richteren, die
ze verlosten uit de hand dergenen die ze
beroofden; Neh. 9 : 27.
17 doch zij hoorden ook niet naar hunne
Richteren, maar hoereerden andere goden
na en bogen zich voor die: welhaast weken
zij af van den weg, dien hunne vaders ge-
wandeld hadden, hoorende de geboden des
Heeren; alzóó deden zij niet.
18 En wanneer de Heere hun Richte-
ren verwekte, zoo was de Heere met den
Richter, en verloste ze uit de hand hunner
vijanden alle de dagen des Richters: want
het berouwde den Heere, huns zuchtens
halve vanwege degenen die ze drongen en
die ze drukten.
19 Maar het geschiedde met het sterven
des Richters, dat zij omkeerden en het meer
verdierven dan hunne vaderen, navolgende
andere goden, dezelve dienende en zich
voor die buigende: zij lieten niets vallen
van hunne werken noch van dezen hun-
nen harden weg.
20 Daarom ontstak de toorn des Heeren
tegen Israël, dat Hij zeide: Omdat dit volk
mijn verbond heeft overtreden dat Ik
hunnen vaderen geboden heb, en zij naar
mijne stem niet gehoord hebben:
21 zoo zal Ik ook niet voortvaren voor
hun aangezicht iemand uit de bezitting te
verdrijven, van de heidenen die Jozua
heeft achtergelaten als hij stierf,
22 opdat Ik Israël door hen verzoeke of zij
den weg des Heeren zullen houden, om
daarin te wandelen gelijk als hunne vaderen
dien gehouden hebben, of niet. Richt. 3 : 4.
23 Alzoo liet de Heere deze heidenen
blijven, dat Hij ze niet haastelijk uit de
bezitting verdreef, die Hij in de hand
van Jozua niet had overgegeven.

HOOFDSTUK 3.

DIT nu zijn de heidenen, die de Heere
liet blijven om door hen Israël te
beproeven, allen die niet wisten van alle
de krijgen Kanaäns:
2 alleenlijk opdat de geslachten der kin-
deren Israëls *die* wisten, opdat Hij hun den
krijg leerde, ten minste dengenen die daar
te voren niet van wisten.
3 Vijf Vorsten der Filistijnen, en alle de
Kanaänieten, en de Sidoniërs, en de He-
vieten, wonende in het gebergte des Li-
banons, van den berg Baäl-Hermon tot
waar men komt te Hamath.
4 Dezen dan waren om Israël door hen
te verzoeken, opdat men wist of zij de
geboden des Heeren zouden hooren, die
Hij hunnen vaderen door de hand van
Mozes geboden had. Richt. 2 : 22.
5 Als nu de kinderen Israëls woonden in
het midden der Kanaänieten, der Hethieten
en der Amorieten en der Ferezieten en der
Hevieten en der Jebusieten, Ps. 106 : 35.
6 zoo namen zij zich derzelver dochte-
ren tot vrouwen, en gaven hunne doch-

teren aan derzelver zonen, en zij dienden hunne goden.

7 En de kinderen Israëls deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN, en vergaten den HEERE hunnen God, en zij dienden de Baäls en de bosschen.

8 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël, en Hij verkocht hen in de hand van Kuschan Rischataïm, Koning van Mesopotamië; en de kinderen Israëls dienden Kuschan Rischataïm acht jaren.

9 Zoo riepen de kinderen Israëls tot den HEERE, en de HEERE verwekte den kinderen Israëls eenen verlosser die ze verloste, Othniël, zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij.

10 En de Geest des HEEREN was over hem, en hij richtte Israël, en toog uit ten strijde; en de HEERE gaf Kuschan Rischataïm, den Koning van Syrië, in zijne hand, dat zijne hand sterk werd over Kuschan Rischataïm.

11 Toen was het land veertig jaar stil, en Othniël de zoon van Kenaz stierf.

12 Maar de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN; toen sterkte de HEERE Eglon, den Koning der Moabieten, tegen Israël, omdat zij deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

13 En hij vergaderde tot zich de kinderen Ammons en de Amalekieten, en hij toog henen en sloeg Israël en zij namen de Palmstad in bezit.

14 En de kinderen Israëls dienden Eglon, Koning der Moabieten, achttien jaar.

15 Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEERE, en de HEERE verwekte hun eenen verlosser, Ehud den zoon van Gera, een Benjaminiet, een man die linksch was. En de kinderen Israëls zonden door zijne hand een geschenk aan Eglon den Koning der Moabieten. Richt. 20 : 16.

16 En Ehud maakte zich een zwaard dat twee scherpten had, welks lengte eene el was; en hij gordde dat onder zijne kleederen aan zijne rechterheup.

17 En hij bracht aan Eglon, der Moabieten Koning, dat geschenk: Eglon nu was een zeer vet man.

18 En het geschiedde als hij geëindigd had het geschenk te leveren, zoo geleidde hij het volk, dat het geschenk gedragen had;

19 maar hij zelf keerde terug van de gesnedene beelden die bij Gilgal waren, en zeide: Ik heb eene heimelijke zaak aan u, o Koning; welke zeide: Zwijg. En allen die om hem stonden, gingen van hem uit.

20 En Ehud kwam tot hem in, daar hij was zittende in eene koele opperzaal, die hij voor zich alléén had; zoo zeide Ehud: Ik heb Gods woord aan u. Toen stond hij òp van den stoel.

21 Ehud dan strekte zijne linkerhand uit, en nam het zwaard van zijne rechterheup, en stak het in zijnen buik,

22 dat ook het hecht achter het lemmer inging en het vet om het lemmer toesloot (want hij trok het zwaard niet uit zijnen buik), en de drek uitging.

23 Toen ging Ehud uit naar de voorzaal, en sloot de deuren der opperzaal voor zich toe, en deed *ze* in het slot.

24 Als hij uitgegaan was, zoo kwamen zijne knechten en zagen toe, en zie, de deuren der opperzaal waren in het slot gedaan; zoo zeiden zij: Zeker, hij bedekt zijne voeten in de verkoelkamer.

25 Als zij nu tot schamens toe gebeid hadden, zie, zoo opende hij de deuren der opperzaal niet. Toen namen zij den sleutel en deden open: en zie, hunlieder heer lag dood ter aarde.

26 En Ehud ontkwam terwijl zij vertoefden; want hij ging voorbij de gesnedene beelden, en ontkwam naar Seïrath.

27 En het geschiedde als hij aankwam, zoo blies hij met de bazuin op het gebergte Efraïms; en de kinderen Israëls togen met hem af van het gebergte, en hij zelf voor hun aangezicht henen.

28 En hij zeide tot hen: Volgt mij na, want de HEERE heeft uwe vijanden, de Moabieten, in ulieder hand gegeven. En zij togen af hem na, en namen de veren van den Jordaan in naar Moab, en lieten niemand overgaan;

29 en zij sloegen de Moabieten te dier tijd, omtrent tien duizend man, allen vette en allen strijdbare mannen, dat er niet één man ontkwam.

30 Alzoo werd Moab te dien dage onder Israëls hand ten onder gebracht; en het land was stil tachtig jaar.

31 Na hem nu was Samgar, een zoon van Anath; die sloeg de Filistijnen, zeshonderd man, met een ossenstok: alzoo verloste hij ook Israël. Richt. 5 : 6.

HOOFDSTUK 4.

MAAR de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de

oogen des HEEREN, als Ehud gestorven
was.
2 Zoo verkocht ze de HEERE [a] in de hand
van Jabin, Koning der Kanaänieten, die
te Hazor regeerde; [b] en zijn krijgs-
overste was Sisera: dezelve nu woonde
te Harósetli der heidenen.
a Joz. 11:1. b 1 Sam. 12:9.
3 Toen riepen de kinderen Israëls tot
den HEERE; want hij had negenhonderd
ijzeren wagens, en hij had de kinderen
Israëls met geweld onderdrukt twintig jaar.
4 Debora nu, eene vrouw die eene Pro-
fetes was, de huisvrouw van Lappidoth,
deze richtte te dier tijd Israël;
5 en zij woonde onder den palmboom
van Debora, tusschen Rama en tusschen
Beth-El, op het gebergte Efraïms; en de
kinderen Israëls gingen tot haar òp ten
gerichte.
6 En zij zond henen en riep Barak, den
zoon Abinóams van Kedes-Naftali, en zij
zeide tot hem: Heeft de HEERE de God
Israëls niet geboden: Ga henen en trek op
den berg Tabor, en neem met u tien
duizend man van de kinderen van Naf-
tali en van de kinderen van Zebulon;
7 en Ik zal aan de beek Kison tot u
trekken Sisera, Jabins krijgsoverste, met
zijne wagenen en zijne menigte, en Ik zal
hem in uwe hand geven? Ps. 83:10.
8 Toen zeide Barak tot haar: Indien gij
met mij trekken zult, zoo zal ik henen-
trekken; maar indien gij niet met mij zult
trekken, zoo zal ik niet trekken.
9 En zij zeide: Ik zal zekerlijk met u
trekken, behalve dat de eer uwe niet zal
zijn op dezen weg dien gij wandelt; want
de HEERE zal Sisera verkoopen in de hand
eener vrouw. Alzoo maakte Debora zich
op en toog met Barak naar Kedes.
10 Toen riep Barak Zebulon en Naftali
bijéén te Kedes, en hij toog òp op zijne
voeten, *met* tien duizend man; ook toog
Debora met hem op.
11 Heber nu de Keniet had zich afge-
zonderd van Kain, uit de kinderen van
Hobab, Mozes schoonvader, en hij had
zijne tenten opgeslagen tot aan den eik
in Zaänaïm, die bij Kedes is. Richt. 1:16.
12 Toen boodschapten zij Sisera, dat
Barak, Abinóams zoon, op den berg Tabor
getogen was.
13 Zoo riep Sisera alle zijne wagenen
bijeen, negenhonderd ijzeren wagenen, en
al het volk dat met hem was, van Ha-
róseth der heidenen tot de beek Kison.
14 Debora dan zeide tot Barak: Maak
u op, want dit is de dag in welken de
HEERE Sisera in uwe hand gegeven heeft:
is de HEERE niet voor uw aangezicht
henen uitgetogen? Zoo trok Barak van
den berg Tabor af, en tien duizend man
achter hem.
15 En de HEERE versloeg Sisera met
alle *zijne* wagenen en het gansche heir-
leger, door de scherpte des zwaards, voor
Baraks aangezicht; dat Sisera van den
wagen afklom en vluchtte op zijne voeten.
16 En Barak jaagde ze na, achter de
wagenen en achter het heirleger, tot aan
Haróseth der heidenen; en het gansche
heirleger van Sisera viel door de scherpte
des zwaards, dat er niet overbleef tot
één toe.
17 Maar Sisera vluchtte op zijne voeten
naar de tent van Jaël, de huisvrouw van
Heber den Keniet; want daar was vrede
tusschen Jabin den Koning van Hazor, en
tusschen het huis van Heber den Keniet.
18 Jaël nu ging uit, Sisera tegemoet, en
zeide tot hem: Wijk in, mijn heer, wijk
in tot mij, vrees niet! En hij week tot
haar in de tent, en zij bedekte hem met
eene deken.
19 Daarna zeide hij tot haar: Geef mij
toch een weinig water te drinken, want
mij dorst. Toen opende zij eene melk-
flesch en gaf hem te drinken, en dekte
hem toe. Richt. 5:25.
20 Ook zeide hij tot haar: Sta in de
deur der tent; en het zij, zoo iemand
zal komen en u vragen, en zeggen: Is
hier iemand? dat gij zegt: Niemand.
21 Daarna nam Jaël, Hebers huisvrouw,
eenen nagel der tent, en greep eenen
hamer in hare hand, en ging stillekens
tot hem in, en dreef den nagel in den
slaap zijns hoofds, dat hij in de aarde
vast werd; hij nu was met eenen diepen
slaap bevangen en vermoeid, en stierf.
Richt. 5:26.
22 En zie, Barak vervolgde Sisera, en
Jaël ging uit, hem tegemoet, en zeide tot
hem: Kom, en ik zal u den man wijzen
dien gij zoekt. Zoo kwam hij tot haar in,
en zie, Sisera lag dood, en de nagel was
in den slaap zijns hoofds.
23 Alzoo heeft God te dien dage Jabin,
den Koning van Kanaän, ten onder gebracht
voor het aangezicht der kinderen Israëls.
24 En de hand der kinderen Israëls ging

steeds voort en werd hard over Jabin den Koning van Kanaän, totdat zij Jabin den Koning van Kanaän hadden uitgeroeid.

HOOFDSTUK 5.

VOORTS zong Debora, en Barak de zoon Abinóams, te dien dage, zeggende:
2 Looft den HEERE om het wreken der wraken in Israël, omdat het volk zich gewillig heeft aangeboden.
3 Hoort, gij Koningen! neemt ter oore, gij Vorsten! Ik, den HEERE zal ik zingen, ik zal den HEERE den God Israëls psalmzingen.
4 HEERE, toen Gij voorttoogt van Seïr, toen Gij daarhenen traadt van den velde Edoms, beefde de aarde, ook droop de hemel, ook dropen de wolken van water. Ps. 68:8,9.
5 De bergen vervloten van het aangezicht des HEEREN, zelfs Sinaï van het aangezicht des HEEREN des Gods Israëls.
6 In de dagen Samgars, des zoons van Anath, in de dagen Jaëls, hielden de wegen op, en die op paden wandelden, gingen kromme wegen. Richt. 3:31.
7 De dorpen hielden op in Israël, zij hielden op; totdat ik, Debora, opstond, dat ik opstond, eene moeder in Israël.
8 Verkoos hij nieuwe goden, dan was er krijg in de poorten; werd er ook een schild gezien, of eene spies, onder veertig duizend in Israël?
9 Mijn hart is tot de wetgevers van Israël, die zich gewillig aangeboden hebben onder den volke: looft den HEERE!
10 Gij die op witte ezelinnen rijdt, gij die aan het gerichte zit, en gij die over-weg wandelt, spreekt er van.
11 Van het gedruisch der schutteren, tusschen de plaatsen waar men water schept, spreekt aldaar te zamen van de gerechtigheden des HEEREN, van de gerechtigheden *bewezen* aan zijne dorpen in Israël: toen ging des HEEREN volk af tot de poorten.
12 Waak op, waak op, Debora, waak op, waak op, spreek een lied! maak u op, Barak, en leid uwe gevangenen gevangen, gij zoon Abinóams.
13 Toen deed Hij den overgeblevene heerschen over de heerlijken *onder* den volke; de HEERE doet mij heerschen over de geweldigen.
14 Uit Efraïm was hun wortel tegen Amalek. Achter u was Benjamin onder uwe volken. Uit Machir zijn de wetgevers afgetogen, en uit Zebulon, trekkende door den staf des schrijvers.
15 Ook waren de Vorsten in Issaschar met Debora; en *gelijk* Issaschar alzóó was Barak; op zijne voeten werd hij gezonden in het dal. In Rubens gedeelten waren de inbeeldingen des harten groot.
16 Waarom bleeft gij zitten tusschen de stallingen, om te hooren het geblaat der kudden? De gedeelten van Ruben hadden groote onderzoekingen des harten.
17 Gilead bleef aan gene zijde van den Jordaan; en Dan, waarom onthield hij zich in schepen? Aser zat aan de zeehaven, en bleef in zijne gescheurde plaatsen.
18 Zebulon, het is een volk *dat* zijne ziel versmaad heeft ten doode, insgelijks Naftali, op de hoogten des velds.
19 De Koningen kwamen, zij streden; toen streden de Koningen van Kanaän, te Taänach aan de wateren van Megiddo: zij brachten geen gewin des zilvers daarvan.
20 Van den hemel streden zij, de sterren uit hare loopplaatsen streden tegen Sisera.
21 De beek Kison wentelde ze weg, de beek Kedumim, de beek Kison; vertreed, o mijne ziele, de sterken.
22 Toen werden de paardenhoeven verpletterd van het rennen, het rennen zijner machtigen.
23 Vloekt Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt hare inwoners geduriglijk, omdat zij niet gekomen zijn tot de hulpe des HEEREN, tot de hulpe des HEEREN, met de helden.
24 Gezegend zij boven de vrouwen, Jaël de huisvrouw van Heber den Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tente!
25 Water eischte hij, melk gaf zij; in eene heerenschaal bracht zij boter. Richt. 4:19.
26 Hare hand sloeg zij aan den nagel, en hare rechterhand aan den hamer der arbeidslieden; en zij klopte Sisera, zij streek zijn hoofd af, als zij zijnen slaap had doornageld en doorboord. Richt. 4:21.
27 Tusschen hare voeten kromde hij zich, viel henen, lag daar neder; tusschen hare voeten kromde hij zich, hij viel; alwaar hij zich kromde, daar lag hij geheel geschonden.
28 De moeder van Sisera keek uit door het venster, en schreeuwde door de traliën: Waarom vertoeft zijn wagen te komen, waarom blijven de gangen zijner wagenen achter?

29 De wijsten harer staatsvrouwen antwoordden; ook beantwoordde zij hare redenen aan zichzelve:
30 Zouden zij dan den buit niet vinden *en* deelen, één liefje *of* twee liefjes voor iederen man? Voor Sisera een buit van verscheidene verven, een buit van verscheidene verven, gestikt; van verscheiden verf, aan beide zijden gestikt, voor de buithalzen.
31 Alzóó moeten omkomen alle uwe vijanden o HEERE: wie Hem daarentegen liefhebben, *moeten zijn* als wanneer de zon opgaat in hare kracht. En het land was stil veertig jaar.

HOOFDSTUK 6.

MAAR de kinderen Israëls deden dat kwaad was in de oogen des HEEREN; zoo gaf ze de HEERE in de hand der Midianieten, zeven jaren.
2 Als nu der Midianieten hand sterk werd over Israël, maakten zich de kinderen Israëls, vanwege de Midianieten, de holen die in de bergen zijn, en de spelonken, en de vestingen.
3 Want het geschiedde als Israël gezaaid had, zoo kwamen de Midianieten op, en de Amalekieten, en die van het Oosten kwamen óók òp tegen hem;
4 en zij legerden zich tegen hen, en verdierven de opkomst des lands tot waar gij komt te Gaza, en zij lieten geenen leeftocht overig in Israël, noch klein vee, noch os noch ezel.
5 Want zij kwamen òp met hun vee en hunne tenten; zij kwamen gelijk de sprinkhanen in menigte, dat men hen en hunne kemelen niet tellen kon; en zij kwamen in het land om dat te verderven.
6 Alzoo werd Israël zeer verarmd vanwege de Midianieten. Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEERE.
7 En het geschiedde als de kinderen Israëls tot den HEERE riepen ter oorzake van de Midianieten,
8 zoo zond de HEERE een man, die een Profeet was, tot de kinderen Israëls; die zeide tot hen: Alzóó zegt de HEERE de God Israëls: Ik heb u uit Egypte doen opkomen en u uit den diensthuize uitgevoerd,
9 en Ik heb u verlost van de hand der Egyptenaren, en van de hand van allen die u drukten; en Ik heb ze voor uw aangezicht uitgedreven en u hun land gegeven;
10 en Ik zeide tot uliedeu: Ik ben de HEERE uw God, vreest de goden der Amorieten niet in welker land gij woont; maar gij zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest.
11 Toen kwam een engel des HEEREN en zette zich onder den eik die te Ofra is, welke Joas den Abiëzriet toekwam; en zijn zoon Gideon dorschte tarwe bij de pers, om *die* te bergen voor het aangezicht der Midianieten.
12 Toen verscheen hem de Engel des HEEREN en zeide tot hem: De HEERE is met u, gij strijdbare held!
13 Maar Gideon zeide tot hem: Och mijn Heer, zoo de HEERE met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren? En waar zijn alle zijne wonderen, die onze vaders ons verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte opgevoerd? Doch nu heeft de HEERE ons verlaten en heeft ons in der Midianieten hand gegeven.
14 Toen keerde Zich de HEERE tot hem, en zeide: Ga henen in deze uwe kracht, en gij zult Israël uit der Midianieten hand verlossen: heb Ik u niet gezonden?
15 En hij zeide tot hem: Och mijn Heer, waarmede zal ik Israël verlossen? Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste in mijns vaders huis.
16 En de HEERE zeide tot hem: Omdat Ik met u zal zijn, zoo zult gij de Midianieten slaan als eenen éénigen man.
17 En hij zeide tot Hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uwe oogen, zoo doe mij een teeken dat Gij het zijt die met mij spreekt.
18 Wijk toch niet van hier, totdat ik tot U kome en mijn geschenk uitbrenge en U voorzette. En Hij zeide: Ik zal blijven totdat gij wederkomt.
19 En Gideon ging in en bereidde een geitenbokje, en ongezuurde *koeken* van eene efa meel; het vleesch leide hij in eenen korf, en het nat deed hij in eenen pot; en hij bracht het tot Hem uit tot onder den eik, en zette het nader.
20 Doch de Engel Gods zeide tot hem: Neem het vleesch en de ongezuurde *koeken* en leg ze op dien rotssteen, en giet het sop uit; en hij deed alzoo.
21 En de Engel des HEEREN stak het uiterste van den staf uit, die in zijne hand was, en roerde het vleesch en de ongezuurde *koeken* aan: toen ging er vuur op uit de rots en verteerde het vleesch en

de ongezuurde *koeken.* En de Engel des
HEEREN kwam weg uit zijne oogen.
22 Toen zag Gideon dat het een Engel
des HEEREN was, en Gideon zeide: Ach
Heere HEERE, daarom omdat ik een En-
gel des HEEREN gezien heb van aange-
zicht tot aangezicht.
23 Doch de HEERE zeide tot hem: Vrede
zij u, vrees niet, gij zult niet sterven.
24 Toen bouwde Gideon aldaar den
HEERE een altaar, en noemde het: De
HEERE is vrede. Het is nog tot op dezen
dag in Ofra der Abiëzrieten.
25 En het geschiedde in dienzelfden
nacht dat de HEERE tot hem zeide: Neem
eenen var van de ossen die uws vaders
zijn, te weten den tweeden var van zeven
jaren; en breek àf het altaar des Baäls
dat uws vaders is, en houw àf het bosch
dat daarbij is;
26 en bouw den HEERE uwen God een
altaar op de hoogte dezer sterkte, in eene
bekwame plaats; en neem den tweeden
var, en offer een brandoffer met het hout
der haag, die gij zult hebben afgehouwen.
27 Toen nam Gideon tien mannen uit
zijne knechten, en deed gelijk als de HEERE
tot hem gesproken had. Doch het ge-
schiedde dewijl hij zijns vaders huis en
de mannen van die stad vreesde om het
te doen bij dag, dat hij het deed bij nacht.
28 Als nu de mannen van die stad des
morgens vroeg opstonden, zie, zoo was des
Baäls altaar omgeworpen, en de haag die
daarbij was, afgehouwen, en die tweede
var was op het gebouwde altaar geofferd.
29 Zoo zeiden zij de één tot den ander:
Wie heeft dit stuk gedaan? en als zij
onderzochten en navraagden, zoo zeide
men: Gideon de zoon van Joas heeft
dit stuk gedaan.
30 Toen zeiden de mannen van die stad
tot Joas: Breng uwen zoon uit dat hij
sterve, omdat hij het altaar des Baäls
heeft omgeworpen, en omdat hij de haag
die daarbij was, afgehouwen heeft.
31 Joas daarentegen zeide tot allen die
bij hem stonden: Zult gij voor den Baäl
twisten, zult gij hem verlossen? Die voor
hem zal twisten, zal nog dezen morgen
gedood worden. Indien hij een God is,
hij twiste voor zichzelven, omdat men
zijn altaar heeft omgeworpen.
32 Daarom noemde hij hem te dien dage
Jerubbaäl, zeggende: Baäl twiste tegen hem,
omdat hij zijn altaar heeft omgeworpen.
33 Alle Midianieten nu en Amalekieten
en de kinderen van het Oosten waren
samenvergaderd, en zij trokken over en
legerden zich in het dal Jizreëls.
34 Toen toog de Geest des HEEREN
Gideon aan, en hij blies met de bazuin,
en de Abiëzrieten werden achter hem
bijeengeroepen:
35 ook zond hij boden in gansch Ma-
nasse, en die werden óók achter hem
bijeengeroepen; desgelijks zond hij boden
in Aser en in Zebulon en in Naftali, en
zij kwamen op, hun tegemoet.
36 En Gideon zeide tot God: Indien Gij
Israël door mijne hand zult verlossen, ge-
lijk als Gij gesproken hebt,
37 zie, ik zal een wollen vlies op den
vloer leggen: indien er dauw op het vlies
alleen zal zijn, en droogte op de gansche
aarde, zoo zal ik weten dat Gij Israël
door mijne hand zult verlossen, gelijk als
Gij gesproken hebt.
38 En het geschiedde alzoo: want hij
stond des anderen daags vroeg op en
drukte het vlies uit, en hij wrong den dauw
uit het vlies, eene schaal vol water.
39 En Gideon zeide tot God: Uw toorn
ontsteke niet tegen mij dat ik alleenlijk
ditmaal spreek; laat mij toch alleenlijk
ditmaal met het vlies beproeven: daar zij
toch droogte op het vlies alleen, en op de
gansche aarde zij dauw. Gen. 18 : 30.
40 En God deed alzoo in dienzelfden
nacht; want de droogte was op het vlies
alleen, en op de gansche aarde was dauw.

HOOFDSTUK 7.

TOEN stond Jerubbaäl (dewelke is Gi-
deon) vroeg op, en al het volk dat met
hem was; en zij legerden zich aan de
fontein van Harod, dat hij het heirleger
der Midianieten had tegen het Noorden,
achter den heuvel Moré in het dal.
2 En de HEERE zeide tot Gideon: Des
volks is te veel hetwelk met u is, dan dat
Ik de Midianieten in hunne hand zoude
geven; opdat zich Israël niet tegen Mij
beroeme, zeggende: Mijne hand heeft
mij verlost.
3 Nu dan, roep nu uit voor de ooren des
volks, zeggende: Wie bloode en versaagd
is, die keere weder en spoede zich naar het
gebergte Gileads. Toen keerden uit het
volk weder, twee en twintig duizend dat
er tien duizend overbleven. Deut. 20 : 8.
4 En de HEERE zeide tot Gideon: Nog is

des volks te veel: doe ze afgaan naar het water, en Ik zal ze u aldaar beproeven: en het zal geschieden van welken Ik tot u zeggen zal: Deze zal met u trekken, die zal met u trekken; maar al degene van welken Ik tot u zeggen zal: Deze zal niet met u trekken, die zal niet trekken.
5 En hij deed het volk afgaan naar het water. Toen zeide de HEERE tot Gideon: Al wie met zijne tong uit het water zal lekken, gelijk als een hond zoude lekken, dien zult gij alléén stellen; desgelijks al wie op zijne knieën zal bukken om te drinken.
6 Toen was het getal dergenen, die met hunne hand tot hunnen mond gelekt hadden, driehonderd man, maar alle overigen des volks hadden op hunne knieën gebukt om water te drinken.
7 En de HEERE zeide tot Gideon: Door deze driehonderd mannen die gelekt hebben, zal Ik ulieden verlossen, en de Midianieten in uwe hand geven; daarom laat al dat volk weggaan, een ieder naar zijne plaats.
8 En het volk nam den teerkost in hunne hand, en hunne bazuinen; en hij liet alle die mannen van Israël gaan, een iegelijk naar zijne tent, maar die driehonderd man behield hij. En hij had het heirleger der Midianieten beneden in het dal.
9 En het geschiedde in denzelfden nacht dat de HEERE tot hem zeide: Sta op, ga henen af in het leger, want Ik heb het in uwe hand gegeven.
10 Vreest gij dan nog af te gaan, zoo ga af, gij en Pura uw jongen, naar het leger;
11 en gij zult hooren wat zij zullen spreken, en daarna zullen uwe handen gesterkt worden, dat gij aftrekken zult in het leger. Toen ging hij af met Pura zijnen jongen tot het uiterste der schildwachten die in het leger waren.
12 En de Midianieten en Amalekieten en alle de kinderen van het Oosten lagen in het dal, gelijk sprinkhanen in menigte, en hunne kemelen waren ontelbaar, gelijk het zand dat aan den oever der zee is in menigte.
13 Toen nu Gideon aankwam, zie, zoo was er een man die zijnen metgezel eenen droom vertelde, en zeide: Zie, ik heb eenen droom gedroomd, en zie, een geroost gerstebrood wentelde zich in het leger der Midianieten, en het kwam tot aan de tent, en sloeg ze dat ze viel, en keerde ze òm het onderste boven, dat de tent daar lag.
14 En zijn metgezel antwoordde en zeide: Dit is niet anders dan het zwaard Gideons des zoons van Joas, des Israëlietischen mans: God heeft de Midianieten en dit gansche leger in zijne hand gegeven.
15 En het geschiedde als Gideon de vertelling dezes drooms en zijne uitlegging hoorde, zoo aanbad hij; en hij keerde weder tot het leger Israëls, en zeide: Maakt u op, want de HEERE heeft het leger der Midianieten in ulieder hand gegeven.
16 En hij deelde de driehonderd man in drie hoopen; en hij gaf eenen iegelijken eene bazuin in zijne hand, en ledige kruiken, en fakkelen in het midden der kruiken;
17 en hij zeide tot hen: Ziet naar mij en doet alzóó; en zie, als ik zal komen aan het uiterste des legers, zoo zal het geschieden, gelijk als ik zal doen alzóó zult gij doen;
18 als ik met de bazuin zal blazen, ik en allen die met mij zijn, dan zult gijlieden óók met de bazuin blazen, rondom het gansche leger, en gij zult zeggen: Voor den HEERE en voor Gideon!
19 Alzoo kwam Gideon, en honderd mannen die met hem waren, in het uiterste des legers, in het begin van de middelste nachtwake, als zij maar even de wachters gesteld hadden; en zij bliezen met de bazuinen, ook sloegen zij de kruiken die in hunne hand waren, in stukken.
20 Alzoo bliezen de drie hoopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met hunne linkerhand de fakkelen, en met hunne rechterhand de bazuinen om te blazen, en zij riepen: Het zwaard des HEEREN en Gideons!
21 En zij stonden een iegelijk in zijne plaats rondom het leger. Toen verliep het gansche leger, en zij schreeuwden en vloden.
22 Als de driehonderd met de bazuinen bliezen, zoo zette de HEERE het zwaard des éénen tegen den anderen, en *dat* in het gansche leger; en het leger vluchtte tot Beth-Sitta toe naar Zeredath, tot aan de grens van Abel-Mehola boven Tabbath.
23 Toen werden de mannen van Israël bijeengeroepen uit Naftali en uit Aser en uit gansch Manasse en zij jaagden de Midianieten achterna.
24 Ook zond Gideon boden in het gansche gebergte van Efraïm, zeggende: Komt af, den Midianieten tegemoet, en beneemt hunlieden de wateren tot aan Beth-Bara, te weten den Jordaan; alzoo

werd alle man van Efraïm bijeengeroepen, en zij benamen *hun* de wateren tot
aan Beth-Bara en den Jordaan.
25 En zij vingen twee Vorsten der Midianieten, Oreb en Zeëb, en doodden Oreb op
den rotssteen Oreb, en Zeëb doodden zij in de perskuip Zeëb, en vervolgden de
Midianieten; en zij brachten de hoofden van Oreb en Zeëb tot Gideon over den
Jordaan. Ps. 83 : 12. Jes. 10 : 26.

HOOFDSTUK 8.

TOEN zeiden de mannen van Efraïm tot hem: Wat stuk is dit dat gij ons
gedaan hebt, dat gij ons niet riept toen gij henentoogt om te strijden tegen de
Midianieten? En zij twistten sterk met hem. Richt. 12 : 1.
2 Hij daarentegen zeide tot hen: Wat heb ik nu gedaan gelijk gijlieden? zijn
niet Efraïms nalezingen beter dan de wijnoogst van Abiëzer?
3 God heeft de Vorsten der Midianieten, Oreb en Zeëb, in uwe hand gegeven:
wat heb ik dan kunnen doen gelijk gijlieden? Toen liet hun toorn van hem af,
als hij dit woord sprak.
4 Als nu Gideon gekomen was aan den Jordaan, ging hij over met de driehonderd
mannen die bij hem waren, zijnde moede, nochtans vervolgende;
5 en hij zeide tot de lieden van Sukkoth: Geeft toch eenige bollen brood aan het volk
dat mijne voetstappen volgt, want zij zijn moede, en ik jaag Zebah en Zalmuna,
de Koningen der Midianieten, achterna.
6 Maar de oversten van Sukkoth zeiden: Is dan de handpalm van Zebah en
Zalmuna alreede in uwe hand, dat wij uwen heire brood zouden geven?
7 Toen zeide Gideon: Daarom, als de HEERE Zebah en Zalmuna in mijne hand
geeft, zoo zal ik uw vleesch dorschen met doornen der woestijn en met distelen.
8 En hij toog van daar op naar Pnuël,
en sprak tot hen desgelijks, en de lieden van Pnuël antwoordden hem gelijk als de
lieden van Sukkoth geantwoord hadden.
9 Daarom sprak hij ook tot de lieden van Pnuël, zeggende: Als ik met vrede
wederkome, zal ik dezen toren afwerpen.
10 Zebah nu en Zalmuna waren te Karkor, en hunne legers met hen, omtrent
vijftien duizend, alle de overgeblevenen van het gansche leger der kinderen van
het Oosten, en de gevallenen waren honderd en twintig duizend mannen die het
zwaard uittrokken.
11 En Gideon toog opwaarts, den weg dergenen die in tenten wonen, tegen het
oosten van Nobah en Jogbeha; en hij sloeg dat leger, want het leger was zorgeloos.
12 En Zebah en Zalmuna vloden; doch hij jaagde ze na, en hij ving de beide
Koningen der Midianieten Zebah en Zalmuna, en verschrikte het gansche leger.
13 Toen nu Gideon de zoon van Joas van den strijd wederkwam, vóór den opgang der zon,
14 zoo ving hij eenen jongen van de lieden te Sukkoth, en ondervraagde hem:
die schreef hem òp de oversten van Sukkoth en hunne oudsten, zeven en zeventig
mannen.
15 Toen kwam hij tot de lieden van Sukkoth, en zeide: Ziedaar Zebah en
Zalmuna, van dewelken gij mij smadelijk verweten hebt, zeggende: Is de handpalm
van Zebah en Zalmuna alreede in uwe hand, dat wij uwen mannen die moede
zijn, brood zouden geven?
16 En hij nam de oudsten dier stad, en doornen der woestijn en distelen, en
deed het den lieden van Sukkoth door dezelve verstaan.
17 En den toren van Pnuël wierp hij af, en doodde de lieden der stad.
18 Daarna zeide hij tot Zebah en Zalmuna: Wat waren het voor mannen, die gij
te Tabor doodsloegt? En zij zeiden: Gelijk gij, alzóó waren zij, éénerlei, van
gedaante als koningszonen.
19 Toen zeide hij: Het waren mijne broeders, mijner moeder zonen; *zoo waarlijk
als* de HEERE leeft, zoo gij ze hadt laten leven, ik zoude ulieden niet dooden!
20 En hij zeide tot Jether zijnen eerstgeborene: Sta op, dood ze; maar de jongeling
trok zijn zwaard niet uit, want hij vreesde, dewijl hij nog een jongeling was.
21 Toen zeiden Zebah en Zalmuna: Sta gij op en val op ons aan, want naardat
de man is, zoo is zijne macht. Zoo stond Gideon op en doodde Zebah en Zalmuna,
en nam de maantjes die aan hunner kemelen halzen waren. Ps. 83 : 12.
22 Toen zeiden de mannen van Israël tot Gideon: Heersch over ons, zoo gij als
uw zoon en uws zoons zoon, dewijl gij ons van der Midianieten hand verlost hebt.
23 Maar Gideon zeide tot hen: Ik zal over u niet heerschen, ook zal mijn zoon

over u niet heerschen: de HEERE zal over u heerschen.

24 Voorts zeide Gideon tot hen: Ééne begeerte zal ik van u begeeren: geeft mij maar een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijnen roof; want zij hadden gouden voorhoofdsierselen gehad, dewijl zij Ismaëlieten waren.

25 En zij zeiden: Wij zullen ze gaarne geven; en zij spreidden een kleed uit, en wierpen daarop een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijnen roof.

26 En het gewicht der gouden voorhoofdsierselen die hij begeerd had, was duizend en zevenhonderd *sikkelen* gouds, zonder de maantjes en ketenen en purperen kleederen, die de Koningen der Midianieten aangehad hadden, en zonder de halsbanden die aan de halzen hunner kemelen geweest waren.

27 En Gideon maakte daarvan eenen efod, en stelde dien in zijne stad Ofra: en gansch Israël hoereerde aldaar denzelven na, en het werd Gideon en zijnen huize tot een valstrik.

28 Alzoo werden de Midianieten ten onder gebracht voor het aangezicht der kinderen Israëls, en hieven hun hoofd niet meer op. En het land was stil veertig jaar in de dagen Gideons.

29 En Jerubbaäl de zoon van Joas ging henen en woonde in zijn huis.

30 Gideon nu had zeventig zonen die uit zijne heup voortgekomen waren, want hij had vele vrouwen;

31 en zijn bijwijf hetwelk te Sichem was, dat baarde hem óók eenen zoon, en hij noemde zijnen naam Abimélech.

32 En Gideon de zoon van Joas stierf in goeden ouderdom, en hij werd begraven in het graf zijns vaders Joas, te Ofra des Abiëzriets.

33 En het geschiedde als Gideon gestorven was, dat de kinderen Israëls zich omkeerden en de Baäls nahoereerden; en zij stelden zich Baäl-Berith tot eenen god

34 En de kinderen Israëls dachten niet aan den HEERE hunnen God, die ze gered had van de hand aller hunner vijanden van rondom.

35 En zij deden geene weldadigheid bij den huize Jerubbaäls, *dat is* Gideons, naar al het goede dat hij bij Israël gedaan had.

HOOFDSTUK 9.

ABIMÉLECH nu, de zoon van Jerubbaäl, ging henen naar Sichem tot de broeders zijner moeder, en hij sprak tot hen en tot het gansche geslacht van het huis des vaders zijner moeder, zeggende:

2 Spreekt toch voor de ooren aller burgeren van Sichem: Wat is u beter, dat zeventig mannen, allen zonen Jerubbaäls, over u heerschen, of dat één man over u heersche? Gedenkt ook dat ik uw been en uw vleesch ben. Gen. 2:23; 29:14. 2 Sam. 5:1; 19:12, 13. 1 Kron. 11:1.

3 Toen spraken de broeders zijner moeder van hem voor de ooren van alle burgeren van Sichem alle dezelfde woorden; en hun harte neigde zich naar Abimélech, want zij zeiden: Hij is onze broeder.

4 En zij gaven hem zeventig zilverlingen uit het huis van Baäl-Berith, en Abimélech huurde daarmede ijdele en lichtvaardige mannen die hem navolgden.

5 En hij kwam in zijns vaders huis te Ofra, en doodde zijne broederen, de zonen Jerubbaäls, zeventig mannen, op éénen steen; doch Jotham, Jerubbaäls jongste zoon, werd overgelaten, want hij had zich verstoken.

6 Toen vergaderden zich alle burgeren van Sichem, en het gansche huis van Millo, en gingen henen en maakten Abimélech ten Koning, bij den hoogen eik die bij Sichem is. Joz. 24:26.

7 Als zij dit Jotham aanzeiden, zoo ging hij henen en stond op de hoogte des bergs Gerizim, en verhief zijne stem en riep, en hij zeide tot hen: Hoort naar mij, gij burgeren van Sichem, en God zal naar ulieden hooren.

8 De boomen gingen eens henen om eenen Koning over zich te zalven, en zij zeiden tot den olijfboom: Wees gij Koning over ons.

9 Maar de olijfboom zeide tot hen: Zoude ik mijne vettigheid verlaten, die God en de menschen in mij prijzen, en zoude ik henengaan om te zweven over de boomen?

10 Toen zeiden de boomen tot den vijgeboom: Kom gij, wees Koning over ons.

11 Maar de vijgeboom zeide tot hen: Zoude ik mijne zoetigheid en mijne goede vrucht verlaten, en zoude ik henengaan om te zweven over de boomen?

12 Toen zeiden de boomen tot den wijnstok: Kom gij, wees Koning over ons.

13 Maar de wijnstok zeide tot hen: Zoude ik mijnen most verlaten, die God en menschen vroolijk maakt, en zoude ik

henengaan om te zweven over de boomen? Ps. 104 : 15.
14 Toen zeiden alle de boomen tot
den doornenbosch: Kom gij, wees Koning
over ons.
15 En de doornenbosch zeide tot de boomen: Indien gij mij in der waarheid tot eenen Koning over u zalft, zoo komt, vertrouwt u onder mijne schaduw, maar indien niet, zoo ga vuur uit den doornenbosch en vertere de cederen des Libanons.
16 Alzoo nu, indien gij het in waarheid en oprechtigheid gedaan hebt, dat gij Abiméleeh Koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij Jerubbaäl en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste zijner handen gedaan hebt
17 (want mijn vader heeft voor ulieden gestreden, en hij heeft zijne ziel ver weggeworpen, en u uit der Midianieten hand gered;
18 maar gij zijt heden opgestaan tegen het huis mijns vaders, en hebt zijne zonen, zeventig mannen, op éénen steen gedood; en gij hebt Abiméleeh, een zoon zijner dienstmaagd, Koning gemaakt over de burgeren van Sichem, omdat hij uw broeder is);
19 indien gij dan in waarheid en in oprechtigheid bij Jerubbaäl en bij zijnen huize te dezen dage gehandeld hebt, zoo weest vroolijk over Abiméleeh, en hij zij óók vroolijk over ulieden;
20 maar indien niet, zoo ga vuur uit van Abiméleeh, en vertere de burgeren van Sichem en het huis van Millo; en vuur ga uit van de burgeren van Sichem en van den huize van Millo, en vertere Abiméleeh!
21 Toen vlood Jotham, en vluchtte en ging naar Beër, en hij woonde aldaar vanwege zijnen broeder Abiméleeh.
22 Als nu Abiméleeh drie jaren over Israël geheerscht had,
23 zoo zond God eenen boozen geest tusschen Abiméleeh en tusschen de burgeren van Sichem, en de burgeren van Sichem handelden trouwelooslijk tegen Abiméleeh;
24 opdat het geweld, *gedaan* aan de zeventig zonen Jerubbaäls, kwame en opdat hun bloed gelegd wierd op Abiméleeh hunnen broeder, die ze gedood had, en op de burgeren van Sichem, die zijne handen gesterkt hadden om zijne broederen te dooden.
25 En de burgeren van Sichem bestelden tegen hem, die op de hoogten der bergen lagen leiden, en al wie voorbij hen op den weg doorging, beroofden zij; en het werd Abiméleeh aangezegd.
26 Gaäl de zoon Ebeds kwam ook met zijne broederen, en zij gingen over in Sichem, en de burgeren van Sichem verlieten zich op hem;
27 en zij togen uit in het veld, en lazen hunne wijnbergen af, en traden *de druiven,* en maakten lofliedekens; en zij gingen in het huis huns gods, en aten en dronken, en vloekten Abiméleeh.
28 En Gaäl de zoon van Ebed zeide: Wie is Abiméleeh, en wat is Sichem, dat wij hem dienen zouden? Is hij niet Jerubbaäls zoon, en Zebul zijn bevelhebber? Dient *liever* de mannen Hemors, des vaders van Sichem; want waarom zouden wij hèm dienen?
29 Och dat dit volk in mijne hand ware! ik zoude Abiméleeh wel verdrijven. En tot Abiméleeh zeide hij: Vermeerder uw heir en trek uit.
30 Als Zebul de overste der stad de woorden Gaäls, des zoons Ebeds, hoorde, zoo ontstak zijn toorn;
31 en hij zond listiglijk boden tot Abiméleeh, zeggende: Zie, Gaäl de zoon Ebeds en zijne broeders zijn te Sichem gekomen, en zie, zij met deze stad handelen vijandiglijk tegen u:
32 zoo maak u nu op bij nacht, gij en het volk dat met u is, en leg lagen in het veld;
33 en het geschiede in den morgen als de zon opgaat, zoo maak u vroeg op en overval deze stad; en zie, zoo hij en het volk dat met hem is, tot u uittrekken, zoo doe hem gelijk als uwe hand vinden zal.
34 Abiméleeh dan maakte zich op, en al het volk dat met hem was, bij nacht, en zij leiden lagen tegen Sichem met vier hoopen.
35 En Gaäl de zoon Ebeds ging uit, en stond aan de deur van de stadspoort; en Abiméleeh rees op, en al het volk dat met hem was, uit de achterlage.
36 Als Gaäl dat volk zag, zoo zeide hij tot Zebul: Zie, daar komt volk af van de hoogten der bergen. Zebul daarentegen zeide tot hem: Gij ziet de schaduw der bergen voor menschen aan.
37 Maar Gaäl voer wijders voort te spreken, en zeide: Ziedaar volk afkomende uit het midden des lands, en een

hoop komt van den weg van den eik
Meonenim.
38 Toen zeide Zebul tot hem: Waar
is nu uw mond waarmede gij zeidet:
Wie is Abiméleeh dat wij hèm zouden
dienen? Is niet dit het volk dat gij ver-
acht hebt? Trek toch nu uit, en strijd
tegen hem!
39 En Gaäl trok uit voor het aange-
zicht der burgeren van Sichem, en hij
streed tegen Abiméleeh.
40 En Abiméleeh jaagde hem na, want
hij vlood voor zijn aangezicht; en daar
vielen vele verslagenen tot aan de deur
der *stads*poort.
41 Abiméleeh nu bleef te Aruma: en
Zebul verdreef Gaäl en zijne broederen,
dat zij te Sichem niet mochten wonen.
42 En het geschiedde des anderen daags,
dat het volk uittrok in het veld: en zij
zeiden het Abiméleeh aan.
43 Toen nam hij het volk en deelde ze
in drie hoopen, en hij leide lagen in het
veld, en hij zag toe, en zie, het volk
trok uit de stad: zoo maakte hij zich te-
gen hen op en versloeg ze.
44 Want Abiméleeh en de hoopen die
bij hem waren, overvielen ze en bleven
staan aan de deur der stadspoort, en de
twee *andere* hoopen overvielen allen die
in het veld waren en versloegen ze.
45 Voorts streed Abiméleeh tegen de
stad dien ganschen dag, en nam de stad
in, en doodde het volk dat daarin was:
en hij brak de stad af, en bezaaide ze
met zout.
46 Als alle burgeren van den toren van
Sichem dat hoorden, zoo gingen zij in
de sterkte, in het huis des gods Berith.
47 En het werd Abiméleeh aangezegd,
dat alle burgeren des torens van Sichem
zich verzameld hadden.
48 Zoo ging Abiméleeh op den berg
Zalmon, hij en al het volk dat met hem
was, en Abiméleeh nam eene bijl in
zijne hand en hieuw eenen tak van de
boomen, en nam hem op en legde hem
op zijnen schouder; en hij zeide tot het
volk dat bij hem was: Wat gij mij hebt
zien doen, haast u, doet als ik.
49 Zoo hieuw ook al het volk een iegelijk
zijnen tak af, en volgde Abiméleeh na, en
leide ze aan de sterkte, en verbrandde
daardoor de sterkte met vuur; dat ook
alle lieden des torens van Sichem stier-
ven, omtrent duizend mannen en vrouwen.
50 Voorts toog Abiméleeh naar Tebez,
en hij legerde zich tegen Tebez en nam
het in.
51 Doch daar was een sterke toren in
het midden der stad; zoo vloden daar-
henen alle de mannen en de vrouwen,
en alle burgeren van de stad, en sloten
voor zich toe; en zij klommen op het
dak des torens.
52 Toen kwam Abiméleeh tot aan den
toren, en bestormde dien; en hij genaakte
tot aan de deur des torens om dien met
vuur te verbranden.
53 Maar eene vrouw wierp een stuk van
eenen molensteen op Abiméleehs hoofd,
en zij verpletterde zijne hersenpan.
2 Sam. 11 : 21.
54 Toen riep hij haastelijk den jongen
die zijne wapenen droeg, en zeide tot
hem: Trek uw zwaard uit en dood mij,
opdat ze niet van mij zeggen: Eene
vrouw heeft hem gedood. En zijn jongen
doorstak hem dat hij stierf.
55 Als nu de mannen van Israël zagen
dat Abiméleeh dood was, zoo gingen zij
een iegelijk naar zijne plaats.
56 Alzoo deed God wederkeeren Abi-
méleehs kwaad, dat hij aan zijnen vader
gedaan had, doodende zijne zeventig broe-
deren;
57 desgelijks al het kwaad der lieden
van Sichem deed God wederkeeren op
hun hoofd: en de vloek Jothams, des
zoons Jerubbaäls, kwam over hen.

HOOFDSTUK 10.

NA Abiméleeh nu stond op, om Israël
te behouden, Tola, een zoon van Pua,
zoon van Dodo, een man van Issaschar,
en hij woonde te Samir, op het gebergte
Efraïms.
2 En hij richtte Israël drie en twintig
jaar; en hij stierf, en werd begraven te
Samir.
3 En na hem stond op Jaïr de Gileadiet,
en hij richtte Israël twee en twintig jaar.
4 En hij had dertig zonen, rijdende op
dertig ezelveulens, en die hadden dertig
steden, die zij noemden Havvoth-Jaïr, tot
op dezen dag, dewelke in het land Gi-
lead zijn. Richt. 12 : 14.
5 En Jaïr stierf en werd begraven te
Kamon.
6 Toen voeren de kinderen Israëls voort
te doen dat kwaad was in de oogen des
HEEREN, en dienden de Baäls en Asta-

roth, en de goden van Syrië, en de goden van Sidon, en de goden van Moab, en de goden der kinderen Ammons, mitsgaders de goden der Filistijnen; en zij verlieten den HEERE en dienden Hem niet.
7 Zoo ontstak de toorn des HEEREN tegen Israël, en Hij verkocht ze in de hand der Filistijnen, en in de hand der kinderen Ammons:
8 en zij onderdrukten en vertraden de kinderen Israëls in dat jaar; achttien jaar *onderdrukten zij* alle de kinderen Israëls die aan gene zijde van den Jordaan waren, in het land der Amorieten dat in Gilead is.
9 Daartoe togen de kinderen Ammons over den Jordaan om te krijgen, zelfs tegen Juda en tegen Benjamin en tegen het huis Efraïms, zoodat Israël zeer bang werd.
10 Toen riepen de kinderen Israëls tot den HEERE, zeggende: Wij hebben tegen U gezondigd, zoo omdat wij onzen God hebben verlaten als dat wij de Baäls gediend hebben.
11 Maar de HEERE zeide tot de kinderen Israëls: Heb Ik u niet van de Egyptenaren, en van de Amorieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen,
12 en de Sidoniërs, en Amalekieten, en Maonieten, *die* u onderdrukten, toen gij tot Mij riept, alsdan uit hunne hand verlost?
13 Nochtans hebt gij Mij verlaten en andere goden gediend: daarom zal Ik u niet meer verlossen.
14 Gaat henen en roept tot de goden, die gij verkoren hebt: laat u die verlossen ten tijde uwer benauwdheid!

Deut. 32:37,38. Jer. 2:28.

15 Maar de kinderen Israëls zeiden tot den HEERE: Wij hebben gezondigd, doe Gij ons naar alles dat goed is in uwe oogen, alleenlijk verlos ons toch te dezen dage!
16 En zij deden de vreemde goden uit hun midden weg en dienden den HEERE. Toen werd zijne ziel verdrietig over den arbeid van Israël.
17 En de kinderen Ammons werden bijeengeroepen en legerden zich in Gilead: daarentegen werden de kinderen Israëls vergaderd en legerden zich te Mizpa.
18 Toen zeide het volk, de oversten van Gilead, de één tot den ander: Wie is de man die beginnen zal te strijden tegen de kinderen Ammons? Die zal tot een hoofd zijn allen inwoneren van Gilead.

HOOFDSTUK 11.

JEFTA nu de Gileadiet was een strijdbaar held, maar hij was een hoerekind; doch Gilead had Jefta gegenereerd.
2 Gileads huisvrouw baarde hem óók zonen: en de zonen dezer vrouw groot geworden zijnde, stieten Jefta uit en zeiden tot hem: Gij zult in het huis onzes vaders niet erven, want gij zijt een zoon van eene andere vrouw.
3 Toen vlood Jefta voor het aangezicht zijner broederen en woonde in het land Tob; en ijdele mannen vergaderden zich tot Jefta en togen met hem uit.
4 En het geschiedde na eenige dagen dat de kinderen Ammons tegen Israël krijgden.
5 Zoo geschiedde het als de kinderen Ammons tegen Israël krijgden, dat de oudsten van Gilead henengingen om Jefta te halen uit het land Tob;
6 en zij zeiden tot Jefta: Kom en wees ons tot een overste, opdat wij strijden tegen de kinderen Ammons.
7 Maar Jefta zeide tot de oudsten van Gilead: Hebt gijlieden mij niet gehaat en mij uit mijns vaders huis verstooten? Waarom zijt gij dan nu tot mij gekomen, terwijl gij in benauwdheid zijt?
8 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jefta: Dáárom zijn wij nu tot u wedergekomen, dat gij met ons trekt en tegen de kinderen Ammons strijdt; en gij zult ons tot een hoofd zijn over alle inwoners van Gilead.
9 Toen zeide Jefta tot de oudsten van Gilead: Zoo gijlieden mij wederhaalt om te strijden tegen de kinderen Ammons, en de HEERE hen voor mijn aangezicht geven zal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?
10 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jefta: De HEERE zij toehoorder tusschen ons, indien wij niet alzóó naar uw woord doen.
11 Alzoo ging Jefta met de oudsten van Gilead, en het volk stelde hem tot een hoofd en overste over zich; en Jefta sprak alle zijne woorden voor het aangezicht des HEEREN te Mizpa.
12 Voorts zond Jefta boden tot den Koning der kinderen Ammons, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkander te doen, dat gij tot mij gekomen zijt om tegen mijn land te krijgen?
13 En de Koning der kinderen Ammons zeide tot de boden van Jefta: Omdat Israël,

als hij uit Egypte optoog, mijn land genomen heeft van de Arnon af tot aan de Jabbok en tot aan den Jordaan, zoo geef mij dat nu weder met vrede.

14 Maar Jefta voer wijders voort en zond boden tot den Koning der kinderen Ammons,

15 en hij zeide tot hem: Zóó zegt Jefta: Israël heeft het land der Moabieten en het land der kinderen Ammons niet genomen. Deut. 2:9,19.

16 Want als zij uit Egypte optogen, zoo wandelde Israël door de woestijn tot aan de Schelfzee, en kwam te Kades,

17 en Israël zond boden tot den Koning der Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land doortrekken; maar de Koning der Edomieten gaf geen gehoor. En hij zond ook tot den Koning der Moabieten, die óók niet wilde. Alzoo bleef Israël in Kades. Num. 20:17,18.

18 Daarna wandelde hij in de woestijn, en toog om het land der Edomieten en het land der Moabieten, en kwam van den opgang der zon aan het land der Moabieten, en zij legerden zich op gene zijde van de Arnon; maar zij kwamen niet binnen de landpale der Moabieten, want de Arnon is de landpale der Moabieten. Num. 21:13.

19 Maar Israël zond boden tot Sihon den Koning der Amorieten, Koning van Hesbon, en Israël zeide tot hem: Laat ons toch door uw land doortrekken tot aan mijne plaats. Num. 21:21,22. Deut. 2:26-28.

20 Doch Sihon betrouwde Israël niet door zijne landpale door te trekken, maar Sihon verzamelde al zijn volk, en zij legerden zich te Jahza; en hij streed tegen Israël. Num. 21:23. Deut. 2:30-32.

21 En de HEERE de God Israëls gaf Sihon met al zijn volk in Israëls hand, dat zij ze sloegen; alzoo nam Israël erfelijk in het gansche land der Amorieten, die in dat land woonden, Num. 21:24. Deut. 2:33.

22 en zij namen erfelijk in de gansche landpale der Amorieten, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en van de woestijn tot aan den Jordaan.

23 Zoo heeft nu de HEERE de God Israëls de Amorieten voor het aangezicht zijns volks Israëls uit de bezitting verdreven: en zoudt gij hunlieder erfgenaam zijn?

24 Zoudt gij niet dengene erven, dien uw god Kamos voor u uit de bezitting verdreef? Alzoo zullen wij al dengene erven dien de HEERE onze God voor ons aangezicht uit de bezitting verdrijft.

25 Nu voorts, zijt gij veel beter dan Balak de zoon Zippors, der Moabieten Koning? Heeft hij ooit met Israël getwist? Heeft hij ook ooit tegen hen gekrijgd? Num. 22:2 vv.

26 Terwijl Israël driehonderd jaar gewoond heeft in Hesbon en in zijne stedekens, en in Aroër en in zijne stedekens, en in alle de steden, die aan de zijde van de Arnon zijn: waarom hebt gij het dan in dien tijd niet gered?

27 Ook heb ik tegen u niet gezondigd, maar gij doet kwalijk met mij, dat gij tegen mij krijgt: de HEERE die Rechter is, richte heden tusschen de kinderen Israëls en tusschen de kinderen Ammons.

28 Maar de Koning der kinderen Ammons hoorde niet naar de woorden van Jefta, die hij tot hem gezonden had.

29 Toen kwam de Geest des HEEREN op Jefta, dat hij Gilead en Manasse doortrok; want hij trok dóór tot Mizpa in Gilead, en van Mizpa in Gilead trok hij dóór tot de kinderen Ammons.

30 En Jefta beloofde den HEERE eene gelofte, en zeide: Indien gij de kinderen Ammons ganschelijk in mijne hand zult geven,

31 zoo zal het uitgaande, dat uit de deur mijns huizes mij tegemoet zal uitgaan, als ik met vrede van de kinderen Ammons wederkome, dat zal des HEEREN zijn, en ik zal het offeren ten brandoffer.

32 Alzoo trok Jefta dóór naar de kinderen Ammons, om tegen hen te strijden; en de HEERE gaf ze in zijne hand;

33 en hij sloeg ze van Aroër af tot waar gij komt te Minnith, twintig steden, en tot aan Abel-Keramim, met eenen zeer grooten slag. Alzoo werden de kinderen Ammons ten onder gebracht voor het aangezicht der kinderen Israëls.

34 Toen nu Jefta te Mizpa bij zijn huis kwam, zie, zoo ging zijne dochter uit, hem tegemoet, met trommelen en reien. Zij nu was alleen, een éénig *kind*, hij had uit zich *anders* geen zoon of dochter.

35 En het geschiedde als hij haar zag, zoo verscheurde hij zijne kleederen, en zeide: Ach mijne dochter! gij hebt mij ganschelijk nedergebogen, en gij zijt onder degenen die mij beroeren; want ik heb mijnen mond opengedaan tot den HEERE, en ik zal niet kunnen teruggaan.

36 En zij zeide tot hem: Mijn vader,

hebt gij uwen mond opengedaan tot den HEERE, doe mij gelijk uit uwen mond gegaan is; naardien u de HEERE volkomen wraak gegeven heeft van uwe vijanden, van de kinderen Ammons.
37 Voorts zeide zij tot haren vader: Laat deze zaak aan mij geschieden: laat twee maanden van mij af, dat ik henenga en afga tot de bergen, en beweene mijnen maagdom, ik en mijne gezellinnen.
38 En hij zeide: Ga henen; en hij liet ze twee maanden gaan. Toen ging zij henen met hare gezellinnen, en beweende haren maagdom op de bergen.
39 En het geschiedde ten einde van twee maanden, dat zij tot haren vader wederkwam, die aan haar volbracht zijne gelofte die hij beloofd had: en zij heeft geenen man bekend. Voorts werd het eene gewoonheid in Israël,
40 *dat* de dochteren Israëls van jaar tot jaar henengingen om de dochter van Jefta den Gileadiet aan te spreken, vier dagen in het jaar.

HOOFDSTUK 12.

TOEN werden de mannen Efraïms bijeengeroepen, en trokken over naar het Noorden; en zij zeiden tot Jefta: Waarom zijt gij doorgetogen om te strijden tegen de kinderen Ammons, en hebt ons niet geroepen om met u te gaan? Wij zullen uw huis, met u, met vuur verbranden.
Richt. 8:1.
2 En Jefta zeide tot hen: Ik en mijn volk waren zeer twistig met de kinderen Ammons; en ik heb uliedeu geroepen, maar gij hebt mij uit hunne hand niet verlost.
3 Als ik nu zag dat gij niet verlostet, zoo stelde ik mijne ziel in mijne hand, en toog dóór tot de kinderen Ammons, en de HEERE gaf ze in mijne hand: waarom zijt gij dan te dezen dage tot mij opgekomen om tegen mij te strijden?
4 En Jefta vergaderde alle mannen van Gilead en streed met Efraïm, en de mannen van Gilead sloegen Efraïm, want de Gileadieten, zijnde tusschen Efraïm *en* tusschen Manasse, zeiden: Gijlieden zijt vluchtelingen van Efraïm.
5 Want de Gileadieten namen den Efraïmieten de veren van den Jordaan af; en het geschiedde als de vluchtelingen van Efraim zeiden: Laat mij overgaan, zoo zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij een Efraïmiet? Wanneer hij zeide: Neen,
6 zoo zeiden zij tot hem: Zeg nu: Schibbóleth; maar hij zeide: Sibbóleth, en kon het alzoo niet rècht spreken: zoo grepen zij hem en versloegen hem aan de veren van den Jordaan, dat te dier tijd van Efraïm vielen twee en veertig duizend.
7 Jefta nu richtte Israël zes jaren, en Jefta de Gileadiet stierf, en werd begraven in de steden Gileads.
8 En na hem richtte Israël Ebzan van Bethlehem.
9 En hij had dertig zonen; en hij zond dertig dochteren naar buiten, en bracht dertig dochteren van buiten in voor zijne zonen, en hij richtte Israël zeven jaren;
10 toen stierf Ebzan en werd begraven te Bethlehem.
11 En na hem richtte Israël Elon de Zebuloniet, en hij richtte Israël tien jaren;
12 en Elon de Zebuloniet stierf, en werd begraven te Ajalon in het land van Zebulon.
13 En na hem richtte Israël Abdon, een zoon van Hillel, de Pirathoniet.
14 En hij had veertig zonen en dertig zoonszonen, rijdende op zeventig ezelveulens, en hij richtte Israël acht jaren;
Richt. 10:4.
15 toen stierf Abdon, een zoon van Hillel, de Pirathoniet, en hij werd begraven te Pirathon in het land Efraïms, op den berg des Amalekiets.

HOOFDSTUK 13.

EN de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN: zoo gaf ze de HEERE in de hand der Filistijnen veertig jaar.
2 En daar was een man van Zora, uit het geslacht eens Danicts, wiens naam was Manóah, en zijne huisvrouw was onvruchtbaar en baarde niet.
3 En een Engel des HEEREN verscheen aan deze vrouw en hij zeide tot haar: Zie nu, gij zijt onvruchtbaar en hebt niet gebaard, maar gij zult zwanger worden en eenen zoon baren.
4 Zoo wacht u toch nu, en drink geen wijn nog sterken drank, en eet niets onreins.
5 Want zie, gij zult zwanger worden, en eenen zoon baren op wiens hoofd geen scheermes zal komen; want dat jongsken zal een Nazireër Gods zijn van den *moeder*schoot af: en hij zal beginnen Israël

te verlossen uit der Filistijnen hand.

Num. 6 : 5. Richt. 16 : 17. 1 Sam. 1 : 11.

6 Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haren man, zeggende: Daar kwam een man Gods tot mij, wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreeselijk; en ik vraagde hem niet van waar hij was, en zijnen naam gaf hij mij niet te kennen;

7 maar hij zeide tot mij: Zie, gij zult zwanger worden en eenen zoon baren: zoo drink nu geen wijn noch sterken drank, en eet niets onreins; want dat jongsken zal een Nazireër Gods zijn van den *moeder*schoot af tot op den dag zijns doods.

8 Toen aanbad Manóah den HEERE vuriglijk en zeide: Och Heere, dat toch de man Gods dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons leere wat wij dat jongsken doen zullen dat geboren zal worden.

9 En God verhoorde de stem van Manóah, en de Engel Gods kwam wederom tot de vrouw. Zij nu zat in het veld, doch haar man Manóah was niet bij haar.

10 Zoo haastte de vrouw en liep, en gaf het haren man te kennen, en zij zeide tot hem: Zie, die man is mij verschenen, dewelke op dien dag tot mij kwam.

11 Toen stond Manóah op en ging zijne huisvrouw na, en hij kwam tot dien man en zeide tot hem: Zijt gij die man dewelke tot deze vrouw gesproken heeft? En hij zeide: Ik ben 't.

12 Toen zeide Manóah: Nu, dat uwe woorden komen; *maar* wat zal des jongskens wijze en zijn werk zijn?

13 En de Engel des HEEREN zeide tot Manóah: Van alles dat ik tot de vrouw gezegd heb, zal zij zich wachten:

14 zij zal niet eten van iets dat van den wijnstok des wijns voortkomt, en wijn en sterken drank zal zij niet drinken, noch iets onreins eten: al wat ik haar geboden heb, zal zij onderhouden.

15 Toen zeide Manóah tot den Engel des HEEREN: Laat ons u toch ophouden, en een geitenbokje voor uw aangezicht bereiden.

16 Maar de Engel des HEEREN zeide tot Manóah: Indien gij mij zult ophouden, ik zal van uw brood niet eten; en indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij den HEERE offeren. Want Manóah wist niet dat het een Engel des HEEREN was.

17 En Manóah zeide tot den Engel des HEEREN: Wat is uw naam? opdat wij u vereeren, wanneer uw woord zal komen.

18 En de Engel des HEEREN zeide tot hem: Waarom vraagt gij dus naar mijnen naam? Die is toch wonderlijk.

19 Toen nam Manóah een geitenbokje en het spijsoffer, en offerde het op den rotssteen den HEERE. En hij handelde wonderlijk in *zijn* doen; en Manoah en zijne huisvrouw zagen toe:

20 en het geschiedde als de vlam van het altaar opvoer naar den hemel, zoo voer de Engel des HEEREN op in de vlam des altaars. Als Manóah en zijne huisvrouw *dat* zagen, zoo vielen zij op hunne aangezichten ter aarde.

21 En de Engel des HEEREN verscheen niet meer aan Manóah en aan zijne huisvrouw. Toen bekende Manóah dat het een Engel des HEEREN was,

22 en Manóah zeide tot zijne huisvrouw: Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben. Ex. 33 : 20.

23 Maar zijne huisvrouw zeide tot hem: Zoo de HEERE lust had ons te dooden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om dezen tijd laten hooren *zulks* als dit is.

24 Daarna baarde deze vrouw eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Simson; en dat jongsken werd groot, en de HEERE zegende het.

25 En de Geest des HEEREN begon hem bijwijlen te drijven in het leger van Dan, tusschen Zora en tusschen Estaol.

Richt. 18 : 2, 12.

HOOFDSTUK 14.

EN Simson ging af naar Timnath, en gezien hebbende eene vrouw te Timnath, van de dochteren der Filistijnen,

2 zoo ging hij opwaarts en gaf het zijnen vader en zijner moeder te kennen, en zeide: Ik heb eene vrouw gezien te Timnath, van de dochteren der Filistijnen: nu dan, neemt mij die tot eene vrouw.

3 Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijne moeder: Is er geen vrouw onder de dochteren uwer broederen en onder al mijn volk, dat gij henengaat om eene vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen? En Simson zeide tot zijnen vader: Neem mij die, want zij is bevallig in mijne oogen.

4 Zijn vader nu en zijne moeder wisten

niet, dat dit van den HEERE was, dat
hij gelegenheid zocht van de Filistijnen;
want de Filistijnen heerschten te dier tijd
over Israël.
5 Alzoo ging Simson met zijnen vader
en zijne moeder henen af naar Timnath.
Als zij nu kwamen tot aan de wijngaar-
den van Timnath, ziedaar een jonge leeuw
brullende hem tegemoet.
6 Toen werd de Geest des HEEREN
vaardig over hem, dat hij hem vanéén-
scheurde gelijk men een bokje vanéén-
scheurt, en daar was niets in zijne hand;
doch hij gaf zijnen vader en zijner moe-
der niet te kennen wat hij gedaan had.
7 En hij kwam af en sprak tot de
vrouw; en zij beviel in Simsons oogen.
8 En na *sommige* dagen kwam hij weder
om haar te nemen; toen week hij af om
het aas van den leeuw te bezien; en zie,
een bijenzwerm was in het lichaam van
den leeuw, met honig;
9 en hij nam dien in zijne handen en
ging voort, al gaande en etende; en hij
ging tot zijnen vader en tot zijne moe-
der, en gaf hun *daarvan* en zij aten;
doch hij gaf hun niet te kennen, dat hij
den honig uit het lichaam van den leeuw
genomen had.
10 Als nu zijn vader afgekomen was
tot die vrouw, zoo maakte Simson aldaar
eene bruiloft, want alzóó plachten de jon-
gelingen te doen.
11 En het geschiedde als zij hem zagen,
zoo namen zij dertig metgezellen die bij
hem zouden zijn.
12 Simson dan zeide tot hen: Ik zal nu
ulieden een raadsel te raden geven; in-
dien gij mij dat in de zeven dagen dezer
bruiloft wèl zult verklaren en uitvinden,
zoo zal ik ulieden geven dertig fijne lijn-
waadskleederen en dertig wisselkleederen:
13 en indien gij het mij niet zult kun-
nen verklaren, zoo zult gijlieden mij
geven dertig fijne lijnwaadskleederen en
dertig wisselkleederen. En zij zeiden tot
hem: Geef uw raadsel te raden en laat
het ons hooren.
14 En hij zeide tot hen: Spijze ging
uit van den eter, en zoetigheid ging uit
van den sterke. En zij konden dat raadsel
in drie dagen niet verklaren.
15 Daarna geschiedde het op den zeven-
den dag, dat zij tot Simsons huisvrouw
zeiden: Overreed uwen man dat hij ons dat
raadsel verklare, opdat wij niet misschien
u en uws vaders huis met vuur verbran-
den. Hebt gijlieden ons genoodigd om
het onze te bezitten? Is het zoo niet?
16 En Simsons huisvrouw weende voor
hem en zeide: Gij haat mij maar en hebt
mij niet lief; gij hebt den kinderen mijns
volks een raadsel te raden gegeven, en
hebt het mij niet verklaard. En hij zeide
tot haar: Zie, ik heb het mijnen vader
en mijner moeder niet verklaard, zoude
ik het u dan verklaren?
17 En zij weende voor hem op den
zevenden der dagen in dewelke zij deze
bruiloft hadden; zoo geschiedde het op den
zevenden dag dat hij het haar verklaarde,
want zij perste hem; en zij verklaarde
dat raadsel den kinderen haars volks.
18 Toen zeiden de mannen der stad tot
hem op den zevenden dag, eer de zon
onderging: Wat is zoeter dan honig, en
wat is sterker dan een leeuw? En hij
zeide tot hen: Zoo gij met mijn kalf niet
hadt geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet
hebben uitgevonden.
19 Toen werd de Geest des HEEREN
vaardig over hem, en hij ging af naar de
Askelonieten en versloeg van hen dertig
man; en hij nam hun gewaad, en gaf de
wisselkleederen dengenen die dat raadsel
verklaard hadden. Doch zijn toorn ontstak,
en hij ging op in zijns vaders huis.
20 En Simsons huisvrouw werd zijns
metgezels, die hem vergezelschapt had.

HOOFDSTUK 15.

EN het geschiedde na *sommige* dagen,
in de dagen des tarweoogstes, dat
Simson zijne huisvrouw bezocht met een
geitenbokje, en hij zeide: Laat mij tot
mijne huisvrouw ingaan in de kamer; maar
haar vader liet hem niet toe in te gaan;
2 want haar vader zeide: Ik sprak zeker,
dat gij haar ganschelijk haattet, zoo heb
ik ze uwen metgezel gegeven. Is niet hare
kleinste zuster schooner dan zij? Laat ze
u toch zijn in plaats van haar.
3 Toen zeide Simson van henlieden: Ik
ben ditmaal onschuldig van de Filistij-
nen, wanneer ik aan hen kwaad doe.
4 En Simson ging henen en ving drie-
honderd vossen; en hij nam fakkelen, en
keerde staart aan staart, en deed eene
fakkel tusschen twee staarten in het midden;
5 en hij stak de fakkelen aan met vuur,
en liet ze loopen in het staande koren
der Filistijnen; en hij stak in brand zoowel

de korenhoopen als het staande koren, zelfs
tot de wijngaarden *en* olijfboomen toe.
6 Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft
dit gedaan? En men zeide: Simson, de
schoonzoon van den Timniet, omdat hij
zijne huisvrouw heeft genomen en heeft
ze zijnen metgezel gegeven. Toen kwa-
men de Filistijnen op en verbrandden
haar en haren vader met vuur.
7 Toen zeide Simson tot hen: Zoudt gij
alzóó doen? Zeker, als ik mij aan u ge-
wroken heb, zoo zal ik daarna ophouden.
8 En hij sloeg ze, den schenkel en de
heup, *met* eenen grooten slag; en hij
ging af, en woonde op de hoogte van de
rots Etam.
9 Toen togen de Filistijnen op en leger-
den zich tegen Juda, en breidden zich
uit in Lechi.
10 En de mannen van Juda zeiden:
Waarom zijt gijlieden tegen ons opgeto-
gen? En zij zeiden: Wij zijn opgetogen
om Simson te binden, om hem te doen
gelijk als hij ons gedaan heeft.
11 Toen kwamen drie duizend mannen
àf uit Juda tot het hol der rots Etam, en
zeiden tot Simson: Wist gij niet dat de
Filistijnen over ons heerschen? Waarom
hebt gij ons dan dit gedaan? En hij zeide
tot hen: Gelijk zij mij gedaan hebben,
alzóó heb ik hunlieden gedaan.
12 En zij zeiden tot hem: Wij zijn af-
gekomen om u te binden, om u over te
geven in de hand der Filistijnen. Toen
zeide Simson tot hen: Zweert mij dat
gijlieden op mij niet zult aanvallen.
13 En zij spraken tot hem, zeggende:
Neen, maar wij zullen u wèl binden, en
u in hunlieder hand overgeven; doch wij
zullen u geenszins dooden. En zij bonden
hem met twee nieuwe touwen, en voer-
den hem op van de rots.
14 Als hij kwam te Lechi, zoo juichten
de Filistijnen hem tegemoet; maar de
Geest des HEEREN werd vaardig over hem;
en de touwen die aan zijne armen waren,
werden als linnen draden die van het
vuur gebrand zijn, en zijne banden ver-
smolten van zijne handen;
15 en hij vond een vochtig ezelskinne-
bakken en hij strekte zijne hand uit en
nam het, en sloeg daarmede duizend man.
16 Toen zeide Simson: Met een ezels-
kinnebakken eenen hoop, twee hoopen,
met een ezelskinnebakken heb ik duizend
man geslagen.
17 En het geschiedde als hij geëindigd
had te spreken, zoo wierp hij het kinne-
bakken uit zijne hand, en hij noemde
die plaats Ramath-Lechi.
18 Als hem nu zeer dorstte, zoo riep hij
tot den HEERE en zeide: Gij hebt door de
hand uws knechts dit groote heil gegeven:
zoude ik dan nu van dorst sterven, en
vallen in de hand dezer onbesnedenen?
19 Toen kloofde God de holle plaats
die in Lechi is, en er ging water uit
van dezelve, en hij dronk. Toen kwam
zijn geest weder en hij werd levendig.
Daarom noemde hij haren naam de fon-
tein des aanroepers, die in Lechi is tot
op dezen dag.
20 En hij richtte Israël in de dagen
der Filistijnen twintig jaar.

HOOFDSTUK 16.

SIMSON nu ging henen naar Gaza, en
hij zag aldaar eene vrouw die eene
hoer was, en hij ging tot haar in.
2 Toen werd den Gazieten gezegd: Sim-
son is hier ingekomen; zoo gingen zij
rondom, en leiden hem den ganschen
nacht lagen in de stadspoort, doch zij
hielden zich den ganschen nacht stil,
zeggende: Tot aan het morgenlicht, dan
zullen wij hem dooden.
3 Maar Simson lag tot middernacht toe:
toen stond hij op te middernacht, en hij
greep de deuren der stadspoort met de
beide posten, en nam ze weg met den
grendelboom, en leide ze op zijne schoude-
ren, en droeg ze opwaarts op de hoogte des
bergs, die in het gezicht van Hebron is.
4 En het geschiedde daarna dat hij eene
vrouw liefkreeg aan de beek Sorek, wel-
ker naam was Delila.
5 Toen kwamen de Vorsten der Filistij-
nen tot haar op, en zeiden tot haar:
Overreed hem, en zie waarin zijne groote
kracht zij, en waarmede wij hem zouden
machtig worden en hem binden om hem
te plagen; zoo zullen wij u geven een
iegelijk duizend en honderd zilverlingen.
6 Delila dan zeide tot Simson: Verklaar
mij toch waarin uwe groote kracht zij,
en waarmede gij zoudt kunnen gebonden
worden dat men u plage.
7 En Simson zeide tot haar: Indien zij
mij bonden met zeven versche zeelen die
niet verdroogd zijn, zoo zoude ik zwak
worden en wezen als een ander mensch.
8 Toen brachten de Vorsten der Filistij-

nen tot haar òp zeven versche zeelen die
niet verdroogd waren, en zij bond hem
daarmede.
9 De achterlage nu zat bij haar in eene
kamer. Zoo zeide zij tot hem: De Filistij-
nen over u, Simson! Toen verbrak hij de
zeelen, gelijk als een snoertje van grof vlas
verbroken wordt als het vuur ruikt. Al-
zoo werd zijne kracht niet bekend.
10 Toen zeide Delila tot Simson: Zie,
gij hebt met mij gespot en leugenen tot
mij gesproken: verklaar mij toch nu waar-
mede gij zoudt kunnen gebonden worden.
11 En hij zeide tot haar: Indien zij mij
vastbonden met nieuwe touwen, met welke
geen werk gedaan is, zoo zoude ik zwak
worden en wezen als een ander mensch.
12 Toen nam Delila nieuwe touwen en
bond hem daarmede, en zeide tot hem:
De Filistijnen over u, Simson! (De ach-
terlage nu was zittende in eene kamer.)
Toen verbrak hij ze van zijne armen als
een draad.
13 En Delila zeide tot Simson: Tot
hiertoe hebt gij met mij gespot en leu-
genen tot mij gesproken: verklaar mij
toch nu waarmede gij zoudt kunnen ge-
bonden worden. En hij zeide tot haar:
Indien gij de zeven haarlokken mijns
hoofds vlocht aan eenen weversboom.
14 En zij maakte ze vast met eene pin,
en zeide tot hem: De Filistijnen over u,
Simson! Toen waakte hij òp uit zijnen
slaap, en nam weg de pin der gevloch-
ten *haarlokken* en den weversboom.
15 Toen zeide zij tot hem: Hoe zult gij
zeggen: Ik heb u lief, daar uw hart niet
met mij is? Gij hebt nu driemaal met
mij gespot, en mij niet verklaard waarin
uwe groote kracht zij.
16 En het geschiedde als zij hem alle
dagen met hare woorden perste en hem
moeielijk viel, dat zijne ziel verdrietig
werd tot stervens toe,
17 zoo verklaarde hij haar zijn gansche
hart, en zeide tot haar: Daar is nooit
scheermes op mijn hoofd gekomen, want
ik ben een Nazireër Gods van mijner
moeder schoot af: indien ik geschoren
werd, zoo zoude mijne kracht van mij wij-
ken, en ik zoude zwak worden en wezen
als alle de menschen. Num. 6:5. Richt. 13:5.
18 Als nu Delila zag dat hij haar zijn
gansche hart verklaard had, zoo zond zij
henen en riep de Vorsten der Filistijnen,
zeggende: Komt ditmaal op, want hij heeft
mij zijn gansche hart verklaard. En de
Vorsten der Filistijnen kwamen tot haar
op, en brachten het geld in hunne hand.
19 Toen deed zij hem slapen op hare
knieën, en riep eenen man en liet hem
de zeven haarlokken zijns hoofds afsche-
ren, en zij begon hem te plagen; en zijne
kracht week van hem;
20 en zij zeide: De Filistijnen over u,
Simson! En hij ontwaakte uit zijnen slaap,
en zeide: Ik zal ditmaal uitgaan als op
andere malen, en mij uitschudden; want
hij wist niet, dat de HEERE van hem ge-
weken was.
21 Toen grepen hem de Filistijnen en
groeven zijne oogen uit; en zij voerden
hem af naar Gaza, en bonden hem met
twee koperen ketenen, en hij was ma-
lende in het gevangenhuis.
22 En het haar zijns hoofds begon *weder*
te wassen, gelijk toen hij geschoren werd.
23 Toen verzamelden zich de Vorsten
der Filistijnen om hunnen god Dagon een
groot offer te offeren, en tot vroolijkheid;
en zij zeiden: Onze god heeft onzen vij-
and Simson in onze hand gegeven.
24 Desgelijks als hem het volk zag,
loofden zij hunnen god, want zij zeiden:
Onze god heeft in onze hand gegeven
onzen vijand, en die ons land verwoestte
en die onzer verslagenen velen maakte.
25 En het geschiedde als hun hart vroo-
lijk was dat zij zeiden: Roept Simson, dat
hij voor ons spele. En zij riepen Simson
uit het gevangenhuis, en hij speelde voor
hunne aangezichten, en zij deden hem
staan tusschen de pilaren.
26 Toen zeide Simson tot den jongen,
die hem bij de hand hield: Laat mij gaan,
dat ik de pilaren betaste op dewelke het
huis gevestigd is, dat ik daaraan leune.
27 Het huis nu was vol mannen en
vrouwen, ook waren daar alle Vorsten
der Filistijnen; en op het dak waren om-
trent drie duizend mannen en vrouwen,
die toezagen als Simson speelde.
28 Toen riep Simson tot den HEERE en
zeide: Heere HEERE, gedenk toch mijner,
en sterk mij toch alleenlijk ditmaal, o
God, dat ik mij met ééne wraak voor
mijne twee oogen aan de Filistijnen wreke.
29 En Simson vatte de twee middelste
pilaren, op welke het huis was gevestigd
en waarop het steunde, den éénen met
zijne rechterhand en den anderen met
zijne linkerhand;

30 en Simson zeide: Mijne ziel sterve
met de Filistijnen; en hij boog zich met
kracht, en het huis viel op de Vorsten
en op al het volk dat daarin was: en de
dooden die hij in zijn sterven gedood
heeft, waren meer dan die hij in zijn
leven gedood had.
31 Toen kwamen zijne broeders af, en
zijns vaders gansche huis, en namen hem
op, en brachten *hem* opwaarts, en begroeven hem tusschen Zora en tusschen
Estaol, in het graf zijns vaders Manóah.
Hij nu had Israël gericht twintig jaar.

HOOFDSTUK 17.

EN daar was een man van het gebergte
Efraïms, wiens naam was Micha:
2 die zeide tot zijne moeder: De duizend en honderd zilverlingen die u ontnomen zijn, om dewelke gij gevloekt hebt
en ook voor mijne ooren gesproken hebt,
zie, dat geld is bij mij: ik heb dat genomen. Toen zeide zijne moeder: Gezegend zij mijn zoon den HEERE.
3 Alzoo gaf hij zijner moeder de duizend en honderd zilverlingen weder. Doch
zijne moeder zeide: Ik heb dat geld den
HEERE ganschelijk geheiligd van mijne
hand, voor mijnen zoon, om een gesneden
beeld en een gegoten beeld te maken;
zoo zal ik het u nu wedergeven.
4 Maar hij gaf dat geld aan zijne moeder weder En zijne moeder nam tweehonderd zilverlingen en gaf ze den goudsmid: die maakte daarvan een gesneden
beeld en een gegoten beeld; dat was in
het huis van Micha.
5 En de man Micha had een godshuis,
en hij maakte eenen efod en terafim, en
vulde de hand van éénen uit zijne zonen,
dat hij hem tot een Priester ware.
6 In die dagen was er geen Koning in
Israël: een iegelijk deed wat recht was
in zijne oogen. Richt. 18:1; 19:1; 21:25
7 Nu was er een jongeling van Bethlehem-Juda, van het geslacht van Juda;
deze was een Leviet, en verkeerde aldaar
als vreemdeling.
8 En deze man was uit die stad, uit
Bethlehem-Juda, getogen, om te verkeeren waar hij *gelegenheid* zoude vinden.
Als hij nu kwam aan het gebergte Efraïms, tot aan het huis van Micha, om
zijnen weg te gaan,
9 zoo zeide Micha tot hem: Van waar
komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben
een Leviet van Bethlehem-Juda, en ik
wandel om te verkeeren waar ik *gelegenheid* zal vinden.
10 Toen zeide Micha tot hem: Blijf bij
mij, en wees mij tot een vader en tot
een Priester; en ik zal u jaarlijks geven
tien zilverlingen en een stel kleederen en
uwen leeftocht. Alzoo ging de Leviet *met hem*.
11 en de Leviet bewilligde bij dien man
te blijven; en de jongeling was hem als
een van zijne zonen.
12 En Micha vulde de hand des Leviets,
dat hij hem tot een Priester werd; alzoo was hij in het huis van Micha.
13 Toen zeide Micha: Nu weet ik dat
de HEERE mij weldoen zal, omdat ik
dezen Leviet tot een Priester heb.

HOOFDSTUK 18.

IN die dagen was er geen Koning in
Israël; en in diezelfde dagen zocht de
stam der Danieten voor zich eene erfenis
om te wonen, want hun was tot op dien
dag onder de stammen Israëls niet *genoegzaam* ter erfenis toegevallen.
Richt. 17:6; 19:1; 21:25.
2 Zoo zonden de kinderen van Dan uit
hun geslacht vijf mannen uit hunne einden, mannen die strijdbaar waren, van
Zora en van Estaol, om het land te verspieden en dat te doorzoeken; en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt het land.
En zij kwamen aan het gebergte Efraïms
tot aan het huis van Micha, en vernachten aldaar. Richt. 13:25.
3 Zijnde bij het huis van Micha, zoo
kenden zij de stem des jongelings, des
Leviets, en zij weken daarhenen en zeiden
tot hem. Wie heeft u hier gebracht: en
wat doet gij alhier en wat hebt gij hier?
4 En hij zeide tot hen: Zóó en zóó
heeft Micha mij gedaan, en hij heeft mij
gehuurd, en ik ben hem tot een Priester.
5 Toen zeiden zij tot hem: Vraag toch
God, dat wij mogen weten of onze weg,
op welken wij wandelen, voorspoedig zal
zijn.
6 En de Priester zeide tot hen: Gaat
in vrede; uw weg, welken gij zult henentrekken, is vóór den HEERE.
7 Toen gingen die vijf mannen henen
en kwamen te Laïs: en zij zagen het
volk hetwelk in deszelfs midden was,
zijnde gelegen in zekerheid, naar de wijze
der Sidoniërs, stil en zeker zijnde, en

daar was geen erfheer die *iemand* om
eenige zaak schande aandeed in dat land;
ook waren zij ver van de Sidoniërs, en
hadden niets te doen met eenig mensch.
8 En zij kwamen tot hunne broederen
te Zora en te Estaol, en hunne broede-
ren zeiden tot hen: Wat *zegt* gijlieden?
9 En zij zeiden: Maakt u op en laat ons
tot hen optrekken, want wij hebben dat
land bezien, en zie, het is zeer goed:
zoudt gij dan stil zijn? Weest niet lui
om te trekken, dat gij henen inkomt om
dat land in erfelijke bezitting te nemen
10 (als gij daarhenen komt, zoo zult gij
komen tot een zorgeloos volk, en dat land
is wijd van ruimte); want God heeft het
in uwe hand gegeven, eene plaats, al-
waar geen gebrek is van eenig ding dat
op de aarde is.
11 Toen reisden van daar uit het ge-
slacht der Danieten, van Zora en van
Estaol, zeshonderd man, aangegord met
krijgswapenen.
12 En zij togen op en legerden zich bij
Kirjath-Jearim in Juda: daarom noemden
zij deze plaats Machané-Dan, tot op de-
zen dag; zie, het is achter Kirjath-Jearim.
Richt. 13:25.
13 En van daar togen zij dóór naar het
gebergte Efraïms, en zij kwamen tot aan
het huis van Micha.
14 Toen antwoordden de vijf mannen,
die gegaan waren om het land van Laïs
te verspieden, en zeiden tot hunne broe-
deren: Weet gijlieden ook, dat in die
huizen een efod is en terafim en een
gesneden en een gegoten beeld? Zoo weet
nu wat u te doen zij.
15 Toen weken zij daarhenen, en kwa-
men aan het huis des jongelings, des
Leviets, ten huize van Micha, en zij vraag-
den hem naar vrede.
16 En de zeshonderd mannen die van
de kinderen van Dan waren, met hunne
krijgswapenen aangegord, bleven staan
aan de deur van de poort;
17 maar de vijf mannen, die gegaan
waren om het land te verspieden, gingen
op, kwamen daarhenen in, namen weg
het gesneden beeld en den efod en de
terafim en het gegoten beeld: de Pries-
ter nu bleef staan aan de deur van de
poort met de zeshonderd mannen, die
met krijgswapenen aangegord waren.
18 Als die nu ten huize van Micha wa-
ren ingegaan, en het gesneden beeld, den
efod en de terafim en het gegoten beeld
weggenomen hadden, zoo zeide de Pries-
ter tot hen: Wat doet gijlieden?
19 En zij zeiden tot hem: Zwijg, leg
uwe hand op uwen mond, en ga met
ons, en wees ons tot een vader en tot
een Priester: is het beter dat gij een
Priester zijt voor één mans huis, of dat
gij Priester zijt voor eenen stam en een
geslacht in Israël?
20 Toen werd het hart des Priesters
vroolijk, en hij nam den efod en de te-
rafim en het gesneden beeld, en hij kwam
in het midden des volks.
21 Alzoo keerden zij zich en togen voort;
en zij stelden de kinderkens en het vee
en de bagage vóór zich.
22 Als zij nu ver van Micha's huis
gekomen waren, zoo werden de mannen,
zijnde in de huizen die bij het huis van
Micha waren, bijeengeroepen, en zij ach-
terhaalden de kinderen van Dan;
23 en zij riepen de kinderen van Dan
na, dewelken hun aangezicht omkeerden
en zeiden tot Micha: Wat is u, dat gij
bijeengeroepen zijt?
24 Toen zeide hij: Gijlieden hebt mijne
goden die ik gemaakt had, weggenomen,
mitsgaders den Priester, en zijt wegge-
gaan; wat heb ik nu meer? Wat is het
dan, dat gij tot mij zegt: Wat is u?
25 Maar de kinderen van Dan zeiden
tot hem: Laat uwe stem bij ons niet
hooren, opdat niet misschien mannen van
bitteren gemoede op u aanvallen, en gij
uw leven verliest en het leven uws huizes.
26 Alzoo gingen de kinderen van Dan
huns weegs; en Micha, ziende dat zij ster-
ker waren dan hij, zoo keerde hij om en
kwam weder tot zijn huis.
27 Zij dan namen wat Micha gemaakt
had, en den Priester dien hij gehad had,
en kwamen te Laïs, tot een stil en zeker
volk, en sloegen ze met de scherpte des
zwaards, en de stad verbrandden zij met
vuur; Joz. 19:47.
28 en daar was niemand die ze verloste,
want zij was ver van Sidon, en zij had-
den niets met eenigen mensch te doen;
en zij *lag* in het dal dat bij Beth-Rehob
is. Daarna herbouwden zij de stad en
woonden daarin,
29 en zij noemden den naam der stad Dan,
naar den naam van hunnen vader Dan die
aan Israël geboren was, hoewel de naam
dezer stad te voren Laïs was. Joz. 19:47.

30 En de kinderen van Dan richtten
voor zich dat gesneden beeld op; en Jo-
nathan, de zoon Gersoms, des zoons van
Manasse, hij en zijne zonen waren Pries-
ters voor den stam der Danieten, tot den
dag toe dat het land gevankelijk is weg-
gevoerd.
31 Alzoo stelden zij onder zich het ge-
sneden beeld van Micha, dat hij gemaakt
had, alle de dagen dat het Huis Gods te
Silo was.

HOOFDSTUK 19.

HET geschiedde ook in die dagen als er
geen Koning was in Israël, dat er een
Levietisch man was, verkeerende als vreem-
deling aan de zijden van het gebergte
Efraïms, die zich eene vrouw, een bijwijf,
nam van Bethlehem-Juda.
Richt. 17:6; 18:1; 21:25.
2 Maar zijn bijwijf hoereerde, bij hem
zijnde, en toog van hem weg naar haars
vaders huis te Bethlehem-Juda; en zij was
aldaar eenige dagen, *te weten* vier maanden.
3 En haar man maakte zich op en toog
haar na, om naar haar hart te spreken,
om haar weder te halen; en zijn jongen
was bij hem, en een paar ezels. En zij
bracht hem in het huis haars vaders; en
als de vader van de jonge vrouw hem zag,
werd hij vroolijk over zijne ontmoeting.
4 En zijn schoonvader, de vader van de
jonge vrouw, behield hem, dat hij drie
dagen bij hem bleef; en zij aten en dron-
ken en vernachtten aldaar.
5 Op den vierden dag nu geschiedde het,
dat zij des morgens vroeg op waren, en
hij opstond om weg te trekken; toen
zeide de vader van de jonge vrouw tot
zijnen schoonzoon: Sterk uw hart met
eene bete broods, en daarna zult gijlie-
den wegtrekken.
6 Zoo zaten zij neder, en zij beiden aten
te zamen en dronken. Toen zeide de va-
der van de jonge vrouw tot den man:
Bewillig toch en vernacht, en laat uw
hart vroolijk zijn.
7 Maar de man stond op om weg te
trekken. Toen drong hem zijn schoonva-
der, dat hij aldaar wederom vernachtte.
8 Als hij op den vijfden dag des mor-
gens vroeg op was om weg te trekken,
zoo zeide de vader van de jonge vrouw:
Sterk toch uw hart. En zij vertoefden
totdat de dag zich neigde, en zij beiden
aten *te zamen.*
9 Toen maakte zich de man op om weg
te trekken, hij en zijn bijwijf en zijn
jongen; en zijn schoonvader, de vader van
de jonge vrouw, zeide: Zie toch, de dag
heeft afgenomen, dat het avond zal wor-
den, vernacht toch: zie de dag legt zich,
vernacht hier, en laat uw hart vroolijk
zijn, en maakt u morgen vroeg op uws
weegs, en ga naar uwe tent.
10 Doch de man wilde niet vernachten,
maar stond op en trok weg, en kwam tot
tegenover Jebus (hetwelk is Jeruzalem),
en met hem het paar gezadelde ezels;
ook was zijn bijwijf met hem.
11 Als zij nu bij Jebus waren, zoo was
de dag zeer gedaald; en de jongen zeide
tot zijnen heer: Trek toch voort, en laat
ons in deze stad der Jebusieten wijken
en daarin vernachten.
12 Maar zijn heer zeide tot hem: Wij
zullen herwaarts niet wijken tot eene
vreemde stad, die niet is van de kinde-
ren Israëls, maar wij zullen voorttrekken
tot Gibea toe. Joz. 15:63. Richt. 1:21.
13 Voorts zeide hij tot zijnen jongen:
Ga voort, dat wij tot eene van die plaat-
sen naderen, en te Gibea of te Rama
vernachten.
14 Alzoo togen zij voort en wandelden;
en de zon ging hun onder bij Gibea. het-
welk Benjamins is.
15 En zij weken daarhenen, dat zij in-
kwamen om in Gibea te vernachten. Toen
hij nu inkwam, zat hij neder in eene
straat der stad, want er was niemand die
ze in huis nam om te vernachten.
16 En zie, een oud man kwam van zijn
werk van het veld in den avond; welke
man óók was van het gebergte Efraïms,
doch als vreemdeling verkeerende te Gi-
bea; maar de lieden dezer plaats waren
Benjaminieten.
17 Als hij nu zijne oogen ophief, zoo
zag hij dien reizenden man op de straat
der stad, en de oude man zeide: Waar
trekt gij henen en van waar komt gij?
18 En hij zeide tot hem: Wij trekken
dóór van Bethlehem-Juda tot aan de zij-
den van het gebergte Efraïms, van waar
ik ben; en ik was naar Bethlehem-Juda
getogen, maar ik trek *nu* naar het Huis
des HEEREN; en daar is niemand die mij
in huis neemt;
19 daar toch onze ezels zoowel stroo als
voeder hebben, en er ook brood en wijn
is voor mij, en voor uwe dienstmaagd,

en voor den jongen *die* bij uwe knechten is: daar is geens dings gebrek.
20 Toen zeide de oude man: Vrede zij u: al wat u ontbreekt is toch bij mij; alleenlijk vernacht niet op de straat.
21 En hij bracht hem in zijn huis, en gaf den ezels voeder. En hunne voeten gewasschen hebbende, zoo aten en dronken zij.
22 Toen zij nu hun hart vroolijk maakten, zie, zoo omringden de mannen van die stad (mannen die Belialskinderen waren) het huis, kloppende op de deur; en zij spraken tot den ouden man, den heer des huizes, zeggende: Breng den man die in uw huis gekomen is uit, opdat wij hem bekennen. Gen. 19 : 4.
23 En de man, de heer des huizes, ging tot hen uit en zeide tot hen: Niet, mijne broeders, [a] doet toch *zoo* kwalijk niet, naardien deze man in mijn huis gekomen is, zoo [b] doet zulke dwaasheid niet.

[a] Gen. 19 : 7. [b] Gen. 34 : 7. Deut. 22 : 21. Joz. 7 : 15. Richt. 20 : 6. 2 Sam. 13 : 12. Jer. 29 : 23.

24 Zie, mijne dochter die maagd is, en zijn bijwijf, die zal ik nu uitbrengen, dat gij die schendt en haar doet wat goed is in uwe oogen; maar doet aan dezen man zulk een dwaas ding niet. Gen. 19 : 8.
25 Maar de mannen wilden naar hem niet hooren. Toen greep de man zijn bijwijf en bracht ze uit tot hen daarbuiten; en zij bekenden haar en waren met haar bezig den ganschen nacht tot aan den morgen, en lieten ze gaan als de dageraad opreees.
26 En deze vrouw kwam tegen het aanbreken des morgenstonds, en viel neder voor de deur van het huis des mans, waarin haar heer was, totdat het licht werd.
27 Als nu haar heer des morgens opstond en de deuren van het huis opendeed, en uitging om zijns weegs te gaan, zie, zoo lag de vrouw, zijn bijwijf, aan de deur van het huis, en hare handen op den dorpel.
28 En hij zeide tot haar: Sta op, en laat ons trekken; maar niemand antwoordde. Toen nam hij haar op den ezel, en de man maakte zich op en toog naar zijne plaats.
29 Als hij nu in zijn huis kwam, zoo nam hij een mes, en greep zijn bijwijf, en deelde ze met hare beenderen in twaalf stukken, en hij zond ze in alle landpalen Israëls.
30 En het geschiedde dat al wie het zag, zeide: Zulks is niet geschied noch gezien, van dien dag af dat de kinderen Israëls uit Egypteland zijn opgetogen, tot op dezen dag: stelt uw *hart* daarop, geeft raad en spreekt.

HOOFDSTUK 20.

TOEN togen alle kinderen Israëls uit, en de vergadering verzamelde zich als een éénig man van Dan af tot aan Ber-Séba toe, ook het land Gileads, tot den HEERE te Mizpa.
2 En *uit* de hoeken des ganschen volks stelden zich alle de stammen Israëls in de vergadering van Gods volk, vierhonderd duizend man te voet, die het zwaard uittrokken.
3 (De kinderen Benjamins nu hoorden dat de kinderen Israëls opgetogen waren naar Mizpa.) En de kinderen Israëls zeiden: Spreekt, hoe is dit kwaad geschied?
4 Toen antwoordde de Levietische man, de man van de vrouw die gedood was, en zeide: Ik kwam met mijn bijwijf te Gibea, hetwelk Benjamins is, om te vernachten;
5 en de burgers van Gibea maakten zich tegen mij op, en omringden tegen mij het huis bij nacht: zij dachten mij te dooden, en mijn bijwijf hebben zij geschonden dat zij gestorven is.
6 Toen greep ik mijn bijwijf, en deelde ze, en zond ze in het gansche land der erfenis Israëls, omdat zij eene schandelijke daad en dwaasheid in Israël gedaan hadden. Gen. 34 : 7. Deut. 22 : 21. Joz. 7 : 15. Richt. 19 : 23. 2 Sam. 13 : 12. Jer. 29 : 23.
7 Zie, gij allen zijt kinderen Israëls, geeft hier voor ulieden woord en raad.
8 Toen maakte zich al het volk op als een éénig man, zeggende: Wij zullen niet gaan een ieder naar zijne tent noch wijken een ieder naar zijn huis,
9 maar nu, dit is de zaak die wij aan Gibea zullen doen: tegen haar bij het lot!
10 en wij zullen tien mannen nemen van honderd, van alle stammen Israëls, en honderd van duizend, en duizend van tien duizend, om teerkost te nemen voor het volk, opdat zij komende te Gibea Benjamins, *daaraan* doen naar al de dwaasheid, die het in Israël gedaan heeft.
11 Alzoo werden alle mannen Israëls verzameld tot deze stad, verbonden als een éénig man.
12 En de stammen Israëls zonden mannen door den ganschen stam van Benja-

min, zeggende: Wat voor een kwaad is
dit, dat onder uliedden geschied is?
13 Zoo geeft nu die mannen, die kin-
deren Belials die te Gibea zijn, dat wij
ze dooden en het kwaad uit Israël weg-
doen. Doch de *kinderen* Benjamins wil-
den niet hooren naar de stem hunner
broederen, de kinderen Israëls,
14 maar de kinderen Benjamins verza-
melden zich uit de steden naar Gibea,
om uit te trekken ten strijde tegen de
kinderen Israëls.
15 En de kinderen Benjamins werden
te dien dage geteld uit de steden zes en
twintig duizend mannen die het zwaard
uittrokken, behalve dat de inwoners van
Gibea geteld werden, zevenhonderd uit-
gelezene mannen.
16 Onder al dit volk waren zevenhon-
derd uitgelezene mannen welke linksch wa-
ren: deze allen slingerden met eenen steen
op een haar, dat het hun niet miste.
Richt. 3:15.
17 En de mannen Israëls werden geteld,
behalve Benjamin, vierhonderd duizend
mannen die het zwaard uittrokken: deze
allen waren mannen van oorlog.
18 En de kinderen Israëls maakten zich
op en togen opwaarts tot het Huis Gods,
en vraagden God, en zeiden: Wie zal
onder ons het eerst optrekken ten strijde
tegen de kinderen Benjamins? En de
Heere zeide: Juda het eerst. Richt. 1:1, 2.
19 Alzoo maakten zich de kinderen Is-
raëls in den morgenstond op, en legerden
zich tegen Gibea.
20 En de mannen Israëls togen uit ten
strijde tegen Benjamin; voorts schikten
de mannen Israëls den strijd tegen hen
bij Gibea.
21 Toen togen de kinderen Benjamins
uit van Gibea, en zij vernielden ter aarde
op dien dag van Israël twee en twintig
duizend man.
22 Doch het volk versterkte zich, *te we-
ten* de mannen Israëls, en zij beschikten
den strijd wederom ter plaatse waar zij
dien den vorigen dag beschikt hadden.
23 En de kinderen Israëls togen op en
weenden voor het aangezicht des Heeren
tot op den avond, en vraagden den Heere,
zeggende: Zal ik weder genaken ten strijde
tegen de kinderen Benjamins mijns broe-
ders? En de Heere zeide: Trekt tegen
hem op.
24 Zoo naderden de kinderen Israëls tot
de kinderen Benjamins des anderen daags;
25 en die van Benjamin trokken uit,
hun tegemoet uit Gibea op den tweeden
dag, en velden van de kinderen Israëls
nog achttien duizend man neder ter aarde:
alle die trokken het zwaard uit.
26 Toen togen alle kinderen Israëls en
al het volk op, en kwamen ten Huize
Gods en weenden, en bleven aldaar voor
het aangezicht des Heeren, en vastten
dien dag tot aan den avond; en zij offer-
den brandofferen en dankofferen voor het
aangezicht des Heeren.
27 En de kinderen Israëls vraagden den
Heere, want aldaar was de Ark des ver-
bonds Gods in die dagen.
28 En Pinchas, de zoon Eleazars des
zoons Aärons, stond voor zijn aangezicht
in die dagen, zeggende: Zal ik nog meer
uittrekken ten strijde tegen de kinderen
Benjamins mijns broeders, of zal ik op-
houden? En de Heere zeide: Trekt op,
want morgen zal Ik hem in uwe hand
geven.
29 Toen bestelde Israël achterlagen op
Gibea rondom.
30 En de kinderen Israëls togen op aan
den derden dag tegen de kinderen Benja-
mins, en zij schikten *den strijd* op Gibea,
als de andere malen.
31 Toen togen de kinderen Benjamins
uit, den volke tegemoet, *en* werden van
de stad afgetrokken: en zij begonnen te
slaan van het volk *en* te doorsteken, ge-
lijk de andere malen, op de straten, waar-
van de ééne opgaat naar het Huis Gods,
en de andere naar Gibea in het veld,
omtrent dertig man van Israël.
32 Toen zeiden de kinderen Benjamins:
Zij zijn voor ons aangezicht geslagen als
te voren; maar de kinderen Israëls zei-
den: Laat ons vlieden, en hem van de
stad aftrekken naar de straten.
33 Toen maakten zich alle mannen Is-
raëls òp uit hunne plaatsen, en schikten
den strijd te Baäl-Tamar; ook brak Israëls
achterlage òp uit hare plaats, na de ont-
blooting van Gibea.
34 En tien duizend uitgelezene mannen
van gansch Israël kwamen van tegenover
Gibea, en de strijd werd zwaar; doch zij
wisten niet dat het kwaad hen treffen
zoude.
35 Toen sloeg de Heere Benjamin voor
Israëls aangezicht, dat de kinderen Israëls
op dien dag van Benjamin vernielden vijf

en twintig duizend en honderd mannen: alle die trokken het zwaard uit.
36 En de kinderen Benjamins zagen dat zij geslagen waren; want de mannen Israëls gaven den Benjaminieten plaats, omdat zij vertrouwden op de achterlage, die zij tegen Gibea gesteld hadden.
37 En de achterlage haastte en brak voorwaarts, naar Gibea toe; ja, de achterlage trok recht door, en sloeg de gansche stad met de scherpte des zwaards.
38 En de mannen Israëls hadden eenen bestemden tijd met de achterlage, wanneer zij eene groote verheffing van rook van de stad zouden doen opgaan.
39 Zoo keerden zich de mannen Israëls òm in den strijd, en Benjamin had begonnen te verslaan *en* te doorsteken van de mannen Israëls omtrent dertig man (want zij zeiden: Immers is hij zekerlijk voor ons aangezicht geslagen, als in den vorigen strijd),
40 toen begon de verheffing op te gaan van de stad, *als* een pilaar van rook; als nu Benjamin achter zich omzag, zie, zoo ging de brand der stad òp naar den hemel.
41 En de mannen Israëls keerden zich om; en de mannen Benjamins werden verbaasd, want zij zagen dat het kwaad hen treffen zoude.
42 Zoo wendden zij zich voor het aangezicht der mannen van Israël naar den weg der woestijn; maar de strijd kleefde ze aan, en die uit de steden vernielden ze in het midden van hen.
43 Zij omringden Benjamin, zij vervolgden hem, zij vertraden hem gemakkelijk tot vóór Gibea, tegen den opgang der zòn;
44 en er vielen van Benjamin achttien duizend mannen: deze allen waren strijdbare mannen.
45 Toen keerden zij zich en vloden naar de woestijn tot den rotssteen van Rimmon; maar zij deden eene nalezing onder hen op de straten, van vijf duizend man, voorts kleefden zij ze achteraan tot aan Gideom, en sloegen van hen twee duizend man.
46 Alzoo waren allen, die op dien dag van Benjamin vielen, vijf en twintig duizend mannen die het zwaard uittrokken: alle die waren strijdbare mannen.
47 Doch zeshonderd mannen keerden zich en vloden naar de woestijn tot den rotssteen van Rimmon, en bleven in den rotssteen van Rimmon vier maanden.
48 En de mannen Israëls keerden weder tot de kinderen Benjamins, en sloegen ze met de scherpte des zwaards, die van de geheele stad, tot de beesten toe, ja, al wat gevonden werd; ook zetten zij alle steden, die gevonden werden, in het vuur.

HOOFDSTUK 21.

DE mannen Israëls nu hadden te Mizpa gezworen, zeggende: Niemand van ons zal zijne dochter den Benjaminieten ter vrouwe geven.
2 Zoo kwam het volk tot het Huis Gods, en zij bleven daar tot op den avond voor Gods aangezicht; en zij hieven hunne stem op en weenden met groot geween,
3 en zeiden: O HEERE, God van Israël, waarom is dit geschied in Israël, dat er heden een stam van Israël gemist wordt?
4 En het geschiedde des anderen daags, dat zich het volk vroeg opmaakte en aldaar een altaar bouwde en zij offerden brandofferen en dankofferen.
5 En de kinderen Israëls zeiden: Wie is er die niet is opgekomen in de vergadering uit alle de stammen Israëls tot den HEERE? Want daar was een groote eed geschied aangaande dengene, die niet opkwam tot den HEERE te Mizpa, zeggende: Hij zal zekerlijk gedood worden.
6 En het berouwde den kinderen Israëls over Benjamin hunnen broeder, en zij zeiden: Heden is een stam van Israël afgesneden.
7 Wat zullen wij belangende de vrouwen doen aan degenen die overgebleven zijn? Want wij hebben bij den HEERE gezworen, dat wij hun van onze dochteren geene tot vrouwen zullen geven.
8 En zij zeiden: Is er iemand van de stammen Israëls, die niet opgekomen is tot den HEERE te Mizpa? En zie, van Jabes in Gilead was niemand opgekomen in het leger tot de gemeente;
9 want het volk werd geteld, en zie, daar was niemand van de inwoners van Jabes in Gilead.
10 Toen zond de vergadering daarhenen twaalf duizend mannen van de strijdbaarste, en zij geboden hun, zeggende: Trekt henen, en slaat met de scherpte des zwaards de inwoners van Jabes in Gilead, met de vrouwen en de kinderkens.
11 Doch dit is de zaak die gij doen zult: al wat mannelijk is, en alle vrouwen die de bijligging eens mans bekend hebben, zult gij verbannen. Num. 31 : 17.

12 En zij vonden onder de inwoners van Jabes in Gilead vierhonderd jonge dochteren die maagden waren, die geenen man bekend hadden in bijligging des mans: en zij brachten die in het leger te Silo, hetwelk is in het land Kanaän.
13 Toen zond de gansche vergadering henen en sprak tot de kinderen Benjamins, die in den rotssteen van Rimmon waren, en zij riepen hun vrede toe.
14 Alzoo kwamen de Benjaminieten terzelfder tijd weder; en zij gaven hun de vrouwen, die zij in het leven behouden hadden van de vrouwen van Jabes in Gilead; maar alzoo waren er nog niet genoeg voor hen.
15 Toen berouwde het den volke over Benjamin, omdat de HEERE eene scheur gemaakt had in de stammen Israëls;
16 En de oudsten der vergadering zeiden: Wat zullen wij belangende de vrouwen doen aan degenen die overgebleven zijn? want de vrouwen zijn uit Benjamin verdelgd.
17 Wijders zeiden zij: De erfenis dergenen die ontkomen zijn, is Benjamins, en daar moet geen stam uitgedelgd worden uit Israël.
18 Maar wij zullen hun geene vrouwen van onze dochteren kunnen geven; want de kinderen Israëls hebben gezworen, zeggende: Vervloekt zij, die den Benjaminieten eene vrouw geeft!
19 Toen zeiden zij: Zie, daar is een feest des HEEREN te Silo, van jaar tot jaar, dat *gehouden wordt* tegen het noorden van het Huis Gods, tegen den opgang der zon, aan den hoogen weg die opgaat van het Huis Gods naar Sichem, en tegen het zuiden van Lebona.
20 En zij geboden den kinderen Benjamins, zeggende: Gaat henen en loert in de wijngaarden,
21 en let er op, en zie, als de dochters van Silo zullen uitgegaan zijn om met reien te dansen, zoo komt gij voort uit de wijngaarden, en schaakt u een ieder zijne huisvrouw uit de dochteren van Silo; en gaat henen in het land Benjamins.
22 En het zal geschieden wanneer hare vaders of hare broeders zullen komen om voor ons te rechten, dat wij tot hen zullen zeggen: Zijt hun om onzentwil genadig, omdat wij geene huisvrouw voor een ieder van hen in dezen krijg genomen hebben: want gijlieden hebt ze hun niet gegeven, dat gij te dezer tijd schuldig zoudt zijn.
23 En de kinderen Benjamins deden alzoo, en voerden naar hun getal vrouwen weg van de reiende dochters, die zij roofden; en zij togen henen en keerden weder tot hunne erfenis, en herbouwden de steden en woonden daarin.
24 Ook togen de kinderen Israëls te dier tijd van daar, een iegelijk naar zijnen stam en naar zijn geslacht; alzoo togen zij uit van daar, een iegelijk naar zijne erfenis.
25 In die dagen was er geen Koning in Israël: een iegelijk deed wat recht was in zijne oogen. Richt. 17:6; 18:1; 19:1.

HET BOEK RUTH.

HOOFDSTUK 1.

IN de dagen als de Richters richtten, zoo geschiedde het dat er honger in het land was; daarom toog een man uit Bethlehem-Juda om als vreemdeling te verkeeren in de velden Moabs, hij en zijne huisvrouw en zijne twee zonen.
2 De naam nu dezes mans was Elimélech, en de naam zijner huisvrouw Naomi, en de naam zijner twee zonen Machlon en Chiljon, Efrathieten, van Bethlehem-Juda; en zij kwamen in de velden Moabs en bleven aldaar.
3 En Elimélech de man van Naomi stierf; maar zij werd overgelaten met hare twee zonen.
4 Die namen zich Moabietische vrouwen: de naam der ééne was Orpa en de naam der andere Ruth, en zij bleven aldaar omtrent tien jaren.
5 En die twee, Machlon en Chiljon, stierven óók; alzoo werd deze vrouw overgelaten na hare twee zonen en na haren man.

6 Toen maakte zij zich op met hare schoondochters en keerde weder uit de velden Moabs: want zij had gehoord in het land Moabs dat de HEERE zijn volk bezocht had, gevende hun brood.

7 Daarom ging zij uit van de plaats waar zij geweest was, en hare twee schoondochters met haar. Als zij nu gingen op den weg om weder te keeren naar het land Juda,

8 zoo zeide Naomi tot hare twee schoondochters: Gaat henen, keert weder, een iegelijk tot het huis harer moeder; de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als gij gedaan hebt bij de dooden en bij mij;

9 de HEERE geve u dat gij rust vindt, een iegelijk in haars mans huis. En als zij ze kuste, hieven zij hare stem op en weenden;

10 en zij zeiden tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeeren tot uw volk.

11 Maar Naomi zeide: Keert weder, mijne dochters, waarom zoudt gij met mij gaan? Heb ik nog zonen in mijnen lijve, dat zij u tot mannen zouden zijn?

12 Keert weder, mijne dochters, gaat henen; want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik al zeide: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht eenen man hadde, ja, ook zonen baarde:

13 zoudt gij daarnaar wachten totdat zij zouden groot geworden zijn, zoudt gij daarnaar opgehouden worden om geenen man te nemen? Niet, mijne dochters; want het is mij veel bitterder dan u, maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.

14 Toen hieven zij hare stem op en weenden wederom, en Orpa kuste hare schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan.

15 Daarom zeide zij: Zie, uwe zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot hare goden: keer gij óók weder, uwe zwagerin na.

16 Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen dat ik u zoude verlaten, om van achter u weder te keeren; want waar gij zult henengaan, zal ik óók henengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God;

17 waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden: alzóó doe mij de HEERE en alzóó doe Hij daartoe, zoo niet de dood *alleen* zal scheiding maken tusschen mij en tusschen u!

18 Als zij nu zag dat zij vastelijk voorgenomen had met haar te gaan, zoo hield zij òp tot haar te spreken.

19 Alzoo gingen die beiden totdat zij te Bethlehem kwamen. En het geschiedde als zij te Bethlehem inkwamen, dat de gansche stad over haar beroerd werd en zij zeiden: Is dit Naomi?

20 Maar zij zeide tot hen: Noemt mij niet Naomi: noemt mij Mara, want de Almachtige heeft mij groote bitterheid aangedaan.

21 Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de HEERE doen wederkeeren: waarom zoudt gij mij Naomi noemen, daar de HEERE tegen mij getuigt en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft?

22 Alzoo kwam Naomi weder en Ruth de Moabietische, hare schoondochter, met haar, die uit de velden Moabs wederkwam; en zij kwamen te Bethlehem in het begin van den gerstenoogst.

HOOFDSTUK 2.

NAOMI nu had eenen bloedvriend haars mans, eenen man geweldig van vermogen, van Eliméléchs geslacht, en zijn naam was Boaz.

2 En Ruth de Moabietische zeide tot Naomi: Laat mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien in wiens oogen ik genade zal vinden. En zij zeide tot haar: Ga henen, mijne dochter.

3 Zoo ging zij henen, en kwam en las òp in het veld achter de maaiers; en haar viel bij geval vóór een deel des velds van Boaz, die van het geslacht Eliméléchs was.

4 En zie, Boaz kwam van Bethlehem, en zeide tot de maaiers: De HEERE zij met ulieden! En zij zeiden tot hem: De HEERE zegene u!

5 Daarna zeide Boaz tot zijnen jongen, die over de maaiers gezet was: Wiens is deze jonge vrouw?

6 En de jongen, die over de maaiers gezet was, antwoordde en zeide: Deze is de Moabietische jonge vrouw, die met Naomi wedergekomen is uit de velden Moabs;

7 en zij heeft gezegd: Laat mij toch oplezen en *aren* bij de garven verzamelen achter de maaiers! zoo is zij gekomen en heeft gestaan van 's morgens af tot nu toe; nu is haar tehuisblijven weinig.

8 Toen zeide Boaz tot Ruth: Hoort gij niet, mijne dochter? Ga niet om in een

ander veld op te lezen; ook zult gij van
hier niet weggaan, maar hier zult gij u
houden bij mijne maagden.
9 Uwe oogen zullen zijn op dit veld
dat zij maaien zullen, en gij zult achter
haarlieden gaan; heb ik den jongens niet
geboden dat men u niet aanroere? Als u
dorst, zoo ga tot de vaten en drink van
hetgeen de jongens zullen geschept hebben.
10 Toen viel zij op haar aangezicht en
boog zich ter aarde, en zij zeide tot hem:
Waarom heb ik genade gevonden in uwe
oogen, dat gij mij kent, daar ik eene
vreemde ben?
11 En Boaz antwoordde en zeide tot
haar: Het is mij wel aangezegd alles wat
gij bij uwe schoonmoeder gedaan hebt na
den dood uws mans, en hebt uwen vader
en uwe moeder en het land uwer geboorte
verlaten, en zijt heengegaan tot een volk,
dat gij van te voren niet kendet.
12 De Heere vergelde u uwe daad, en
uw loon zij volkomen van den Heere den
God Israëls, onder wiens vleugelen gij ge-
komen zijt om toevlucht te nemen.
13 En zij zeide: Laat mij genade vinden
in uwe oogen, mijn heere, dewijl gij mij
getroost hebt en dewijl gij naar het hart
van uwe dienstmaagd gesproken hebt,
hoewel ik niet ben gelijk eene uwer
dienstmaagden.
14 Als het nu etenstijd was, zeide Boaz
tot haar: Kom hier bij, en eet van het
brood, en doop uwe bete in den azijn.
Zoo zat zij neder aan de zijde van de
maaiers, en hij langde haar geroost *koren*,
en zij at, en werd verzadigd, en hield over.
15 Als zij nu opstond om op te lezen, zoo
gebood Boaz zijnen jongens, zeggende:
Laat ze ook tusschen de garven oplezen,
en beschaamt ze niet;
16 ja, laat ook allengskens van de hand-
vollen voor haar wat vallen, en laat het lig-
gen dat zij het opleze, en bestraft ze niet.
17 Alzoo las zij òp in dat veld tot aan
den avond; en zij sloeg uit wat zij opge-
lezen had, en het was omtrent eene efa gerst.
18 En zij nam het op, en kwam in de
stad; en hare schoonmoeder zag wat zij
opgelezen had; ook bracht zij voort en
gaf haar wat zij van hare verzadiging
overgehouden had.
19 Toen zeide hare schoonmoeder tot
haar: Waar hebt gij heden opgelezen en
waar hebt gij gewerkt? Gezegend zij wie
u gekend heeft. En zij verhaalde hare
schoonmoeder bij wien zij gewerkt had,
en zeide: De naam des mans bij wien ik
heden gewerkt heb, is Boaz.
20 Toen zeide Naomi tot hare schoon-
dochter: Gezegend zij hij den Heere, die
zijne weldadigheid niet heeft nagelaten
aan de levenden en aan de dooden. Voorts
zeide Naomi tot haar: Die man is ons
nabestaande, hij is een van onze lossers.
21 En Ruth de Moabietische zeide: Ook
omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij zult
u houden bij de jongens die ik heb, tot-
dat zij den ganschen oogst dien ik heb,
zullen hebben voleindigd.
22 En Naomi zeide tot hare schoon-
dochter Ruth: Het is goed, mijne dochter,
dat gij met zijne maagden uitgaat, opdat
zij u niet tegenvallen in een ander veld.
23 Alzoo hield zij zich bij de maagden
van Boaz om op te lezen, totdat de ger-
stenoogst en tarweoogst voleindigd wa-
ren; en zij bleef bij hare schoonmoeder.

HOOFDSTUK 3.

EN Naomi hare schoonmoeder zeide
tot haar: Mijne dochter, zoude ik u
geene rust zoeken, dat het u wèl ga?
2 Nu dan, is niet Boaz, met wiens
maagden gij geweest zijt, *van* onze bloed-
vriendschap? Zie, hij zal dezen nacht
gerst op den dorschvloer wannen.
3 Zoo baad u en zalf u en doe uwe
kleederen aan, en ga af naar den dorsch-
vloer; *maar* maak u den man niet be-
kend, totdat hij geëindigd zal hebben te
eten en te drinken.
4 En het zal geschieden als hij neder-
ligt, dat gij de plaats zult merken waar
hij zal nedergelegen zijn; ga dan in, en
sla zijn voetdeksel op, en leg u: zoo zal
hij u te kennen geven wat gij doen zult.
5 En zij zeide tot haar: Al wat gij *tot*
mij zegt, zal ik doen.
6 Alzoo ging zij af naar den dorsch-
vloer, en deed naar alles dat hare schoon-
moeder haar geboden had.
7 Als nu Boaz gegeten en gedronken
had en zijn hart vroolijk was, zoo kwam
hij om neder te liggen aan het uiterste
eens *koren*hoops. Daarna kwam zij stil-
lekens in, en sloeg zijn voetdeksel op, en
legde zich.
8 En het geschiedde te middernacht dat
die man verschrikte en om zich greep,
en zie, eene vrouw lag aan zijn voetdeksel.
9 En hij zeide: Wie zijt gij? En zij

zeide: Ik ben Ruth uwe dienstmaagd:
breid dan uwen vleugel uit over uwe
dienstmaagd, want gij zijt de losser.
10 En hij zeide: Gezegend zijt gij den
HEERE, mijne dochter; gij hebt deze uwe
laatste weldadigheid beter gemaakt dan
de eerste, dewijl gij geen jonge gezellen
zijt nagegaan, hetzij arm of rijk.
11 En nu, mijne dochter, vrees niet:
al wat gij gezegd hebt, zal ik u doen; want
de gansche stad mijns volks weet, dat gij
eene deugdelijke vrouw zijt.
12 Nu dan, wel-is-waar dat ik een los-
ser ben, maar daar is nog een losser na-
der dan ik.
13 Blijf dezen nacht over; voorts in den
morgen zal het geschieden, indien hij u
lost, goed, laat hij lossen; maar indien
het hem niet lust u te lossen, zoo zal
ik u lossen, *zoo waarachtig als* de HEERE
leeft; leg u neder tot den morgen toe.
14 Alzoo lag zij neder aan zijn voetdeksel
tot den morgen toe, en stond op eer dat
de één den ander kennen kon, want hij
zeide: Het worde niet bekend dat eene
vrouw op den dorschvloer gekomen is.
15 Voorts zeide hij: Lang den sluier
die op u is, en houd dien. En zij hield
hem, en hij mat zes *maten* gerst, en leide
ze op haar; daarna ging hij in de stad.
16 Zij nu kwam tot hare schoonmoeder,
welke zeide: Wie zijt gij, mijne dochter?
En zij verhaalde haar alles wat die man
haar gedaan had;
17 ook zeide zij: Deze zes *maten* gerst
heeft hij mij gegeven, want hij zeide
tot mij: Kom niet ledig tot uwe schoon-
moeder.
18 Toen zeide zij: Zit *stil*, mijne doch-
ter, totdat gij weet hoe de zaak zal val-
len, want die man zal niet rusten tenzij
dat hij heden deze zaak voleindigd hebbe.

HOOFDSTUK 4.

EN Boaz ging op in de poort en zette
zich aldaar, en zie de losser, van
welken Boaz gesproken had, ging voorbij;
zoo zeide hij: Wijk herwaarts, zet u hier,
gij zulk een. En hij week derwaarts en
zette zich.
2 En hij nam tien mannen van de oud-
sten der stad, en zeide: Zet u hier; en
zij zetten zich.
3 Toen zeide hij tot dien losser: Het
stuk lands dat onzes broeders Elimé-
lechs was, heeft Naomi die uit der Mo-
abieten land wedergekomen is, verkocht;
4 en ik heb gezegd: Ik zal het *voor* uw
oor openbaren, zeggende: Aanvaard het in
tegenwoordigheid der inwoners en in tegen-
woordigheid der oudsten mijns volks: zoo
gij het zult lossen, los het; en zoo men
het ook niet zoude lossen, verklaar het
mij dat ik het wete; want daar is nie-
mand behalve gij die het losse, en ik na
u. Toen zeide hij: Ik zal het lossen.
5 Maar Boaz zeide: Ten dage als gij het
land aanvaardt van de hand Naomi's, zoo
zult gij het ook aanvaarden van Ruth de
Moabietische, de huisvrouw des verstor-
venen, om den naam des verstorvenen te
verwekken over zijn erfdeel.
6 Toen zeide die losser: Ik zal het voor
mij niet kunnen lossen, opdat ik mijn
erfdeel niet misschien verderve; los gij
mijne lossing voor u, want ik zal niet
kunnen lossen.
7 Nu was dit van ouds *eene gewoonte*
in Israël bij de lossing en bij de verwis-
seling, om de gansche zaak te bevestigen,
zoo trok de man zijnen schoen uit en
gaf dien zijnen naaste; en dit was tot
een getuigenis in Israël. Deut. 25. 9.
8 Zoo zeide deze losser tot Boaz: Aan-
vaard gij het voor u; en hij trok zijnen
schoen uit.
9 Toen zeide Boaz tot de oudsten en al
het volk: Gijlieden zijt heden getuigen,
dat ik aanvaard heb alles wat Eliméleclis
geweest is, en alles wat Chiljons en
Machlons geweest is, van de hand Naomi's;
10 daartoe aanvaarde ik ook Ruth de
Moabietische, Machlons huisvrouw, tot
eene vrouw, om den naam des verstor-
venen over zijn erfdeel te verwekken,
opdat de naam des verstorvenen niet
worde uitgeroeid van onder zijne broe-
deren en van de poort zijner plaats: gij-
lieden zijt heden getuigen.
11 En al het volk dat in de poort was,
mitsgaders de oudsten, zeiden: Wij zijn ge-
tuigen: de HEERE make deze vrouw, die in
uw huis komt, als Rachel en als Lea, die
beiden het huis Israëls gebouwd hebben;
en handel kloekelijk in Efratha, en maak
uwen naam vermaard in Bethlehem;
12 en uw huis zij als het huis van Perez
(dien Tamar aan Juda baarde), van het
zaad dat de HEERE u geven zal uit deze
jonge vrouw. Gen. 38: 29.
13 Alzoo nam Boaz Ruth, en zij werd
hem ter vrouwe, en hij ging tot haar in;

en de HEERE gaf haar dat zij zwanger
werd en eenen zoon baarde.
14 Toen zeiden de vrouwen tot Naomi:
Geloofd zij de HEERE, die niet heeft nage-
laten u heden eenen losser te geven; en
zijn naam worde vermaard in Israël.
15 Die zal u zijn tot eenen verkwikker
der ziel, en om uwen ouderdom te on-
derhouden; want uwe schoondochter die
u liefheeft heeft hem gebaard, die u be-
ter is dan zeven zonen. 1 Sam. 1 . 8.
16 En Naomi nam dat kind en zette het
op haren schoot, en werd zijne voedster.
17 En de naburinnen gaven hem eenen
naam, zeggende: Naomi is een zoon ge-
boren; en zij noemden zijnen naam Obed;
deze is de vader van Isai, Davids vader.
18 Dit nu zijn de geboorten van Perez:
Perez gewon Hezron,
1 Kron. 2 : 5, 9-12. Matth. 1 : 3-6.
19 en Hezron gewon Ram, en Ram ge-
won Amminadab,
20 en Amminadab gewon Nahesson, en
Nahesson gewon Salma,
21 en Salmon gewon Boaz, en Boaz ge-
won Obed,
22 en Obed gewon Isai, en Isai gewon
David.

HET EERSTE BOEK

SAMUËL.

HOOFDSTUK 1.

DAAR was een man van Ramathaïm-
Zofim, van het gebergte Efraïms, wiens
naam was Elkana, een zoon Jerohams,
des zoons van Elihu, den zoon van Tohu,
den zoon van Zuf, een Efraïmiet.
2 En hij had twee vrouwen: de naam
van de ééne was Hanna, en de naam van
de andere was Peninna. Peninna nu had
kinderen, maar Hanna had geen kinderen.
3 Deze man nu ging opwaarts uit zijne
stad van jaar tot jaar, om te aanbidden
en om te offeren den HEERE der heir-
scharen te Silo; en aldaar waren Pries-
ters des HEEREN, Hofni en Pinehas de
twee zonen van Eli.
4 En het geschiedde op dien dag als
Elkana offerde, zoo gaf hij aan Peninna
zijne huisvrouw en aan alle hare zonen
en hare dochteren deelen.
5 Maar Hanna gaf hij een aanzienlijk
deel, want hij had Hanna lief; doch de
HEERE had hare baarmoeder toegesloten:
6 En hare tegenpartijdige tergde ze ook
met terging om haar te vergrimmen,
omdat de HEERE hare baarmoeder toe-
gesloten had.
7 En alzóó deed hij jaar op jaar; van
dat zij opging tot het Huis des HEEREN,
zoo tergde zij haar alzóó; daarom weende
zij en at niet.
8 Toen zeide Elkana haar man: Hanna,
waarom weent gij, en waarom eet gij
niet, en waarom is uw hart kwalijk ge-
steld? Ben ik niet u beter dan tien zonen?
Ruth. 4 : 15.
9 Toen stond Hanna op, nadat *hij* gege-
ten en nadat *hij* gedronken had te Silo.
(En Eli de Priester zat op eenen stoel bij
eenen post van den Tempel des HEEREN.)
10 Zij dan van ziel bitterlijk bedroefd
zijnde, zoo bad zij tot den HEERE en zij
weende zeer;
11 en zij beloofde eene gelofte en zeide:
HEERE der heirscharen, zoo Gij eenmaal
de ellende uwer dienstmaagd aanziet en
mijner gedenkt, en uwe dienstmaagd niet
vergeet, maar geeft aan uwe dienstmaagd
een mannelijk zaad, zoo zal ik dat den
HEERE geven alle de dagen zijns levens,
en daar zal geen scheermes op zijn hoofd
komen. Num. 6 : 5. Richt. 13 : 5.
12 Het geschiedde nu als zij evenzeer
bleef biddende voor het aangezicht des
HEEREN, zoo gaf Eli acht op haren mond;
13 want Hanna sprak in haar hart, al-
leenlijk roerden zich hare lippen, maar hare
stem werd niet gehoord; daarom hield
Eli haar voor dronken.
14 En Eli zeide tot haar: Hoe lang zult
gij u dronken aanstellen? Doe uwen wijn
van u.
15 Doch Hanna antwoordde en zeide:
Neen, mijn heere, ik ben eene vrouw be-
zwaard van geest; ik heb noch wijn noch

sterken drank gedronken, maar ik heb
mijne ziel uitgegoten voor het aangezicht
des HEEREN: Ps. 62 : 9.
16 acht toch uwe dienstmaagd niet voor
eene dochter Belials, want ik heb tot nu
toe gesproken uit de veelheid mijner gedachten en mijns verdriets.
17 Toen antwoordde Eli en zeide: Ga
henen in vrede, en de God Israëls zal
uwe bede geven die gij van Hem gebeden hebt.
18 En zij zeide: Laat uwe dienstmaagd
genade vinden in uwe oogen. Alzoo ging
die vrouw haars weegs; en zij at, en haar
aangezicht was haar *zoodanig* niet meer.
19 En zij stonden des morgens vroeg
op, en zij baden aan voor het aangezicht
des HEEREN, en zij keerden weder en
kwamen tot hun huis te Rama. En Elkana bekende zijne huisvrouw Hanna en de
HEERE gedacht aan haar.
20 En het geschiedde na verloop van
dagen, dat Hanna bevrucht werd, en
baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen
naam Samuël: want, *zeide zij*, ik heb
hem van den HEERE gebeden.
21 En die man Elkana toog op met zijn
gansche huis, om den HEERE te offeren
het jaarlijksche offer en zijne gelofte.
22 Doch Hanna toog niet op, maar zij
zeide tot haren man: Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat
hij voor het aangezicht des HEEREN verschijne en blijve daar tot in eeuwigheid.
23 En Elkana haar man zeide tot haar:
Doe wat goed is in uwe oogen, blijf totdat gij hem zult gespeend hebben; de
HEERE bevestige maar zijn woord. Alzoo
bleef de vrouw en zoogde haren zoon,
totdat zij hem speende.
24 Daarna als zij hem gespeend had,
bracht zij hem met zich opwaarts, met
drie varren, en eene efa meel, en eene
flesch met wijn; en zij bracht hem in het
Huis des HEEREN te Silo: en het jongsken was *zeer* jong.
25 En zij slachtten een var; alzoo brachten zij het kind tot Eli.
26 En zij zeide: Och mijn heere, *zoo
waarachtig als* uwe ziel leeft, mijn heere,
ik ben die vrouw, die hier bij u stond
om den HEERE te bidden;
27 ik bad om dit kind, en de HEERE
heeft mij mijne bede gegeven, die ik van
Hem gebeden heb:
28 daarom heb ik hem ook den HEERE
overgegeven alle de dagen die hij wezen
zal; hij is van den HEERE gebeden. En
hij bad aldaar den HEERE aan.

HOOFDSTUK 2.

TOEN bad Hanna en zeide: Mijn hart
springt op van vreugd in den HEERE,
mijn hoorn is verhoogd in den HEERE,
mijn mond is wijd opengedaan over mijne
vijanden; want ik verheug mij in uw
heil. Luk. 1 : 46-55.
2 Daar is niemand heilig gelijk de
HEERE, want daar is niemand dan Gij, en
daar is geen rotssteen gelijk onze God.
Deut. 4 : 35. 2 Sam. 7 : 22; 22 : 32. 1 Kon. 8 : 60.
1 Kron. 17 : 20. Ps. 18 : 32; 86 : 8;
Jes. 44 : 8; 45 : 5, 18, 22.
3 Maakt het niet te veel, dat gij hoog,
hoog zoudt spreken, dat iets hards uit
uwen mond zoude gaan; want de HEERE
is een God der wetenschappen, en zijne
daden zijn recht gedaan.
4 De boog der sterken is gebroken, en
die struikelden, zijn met sterkte omgord.
5 Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren,
zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, en die vele kinderen had, krachteloos is geworden.
6 De HEERE doodt en maakt levend,
Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet
weder opkomen. Deut. 32 39.
7 De HEERE maakt arm en maakt rijk;
Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Ps. 75 : 8.
8 Hij verheft den geringe uit het stof,
en den nooddruftige verhoogt Hij uit den
drek, om te doen zitten bij de Vorsten,
dat Hij ze den stoel der eere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks
zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld
daarop gezet. Job 5 : 11. Ps. 107 : 41; 113 : 7, 8.
9 Hij zal de voeten zijner gunstgenooten
bewaren, maar de goddeloozen zullen
zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht.
10 Die met den HEERE twisten, zullen
verpletterd worden, Hij zal in den hemel
over hen donderen; de HEERE zal de einden der aarde richten, en zal zijnen Koning sterkte geven en den hoorn zijns
Gezalfden verhoogen. Ps. 89 : 25.
11 Daarna ging Elkana naar Rama in
zijn huis; maar de jongeling was den
HEERE dienende voor het aanschijn van
den Priester Eli.
12 Doch de zonen van Eli waren kinde-

ren Belials, zij kennen den HEERE niet.
13 Want de wijze dier Priesteren met
het volk was, dat *wanneer* iemand eene
offerande offerde, des Priesters jongen
kwam, terwijl het vleesch kookte, met
eenen drietandigen krauwel in zijne hand,
14 en sloeg in de teil of in den ketel of
in de pan of in den pot: al wat de krau-
wel optrok, dat nam de Priester voor
zich. Alzóó deden zij allen den Israëlie-
ten, die daar te Silo kwamen.
15 Ook eer zij het vet aanstaken, kwam
des Priesters jongen en zeide tot den man
die offerde: Geef dat vleesch om te bra-
den voor den Priester, want hij zal geen
gekookt vleesch van u nemen, maar rauw.
16 Wanneer nu die man tot hem zeide:
Zij zullen dat vet heden ganschelijk aan-
steken, zoo neem dan voor u gelijk als
het uwe ziel lusten zal, zoo zeide hij tot
hem: Nu zult gij het immers geven, en
zoo niet, ik zal het met geweld nemen.
17 Alzoo was de zonde dezer jongelin-
gen zeer groot voor het aangezicht des
HEEREN; want de lieden verachtten het
spijsoffer des HEEREN.
18 Doch Samuël diende voor het aan-
gezicht des HEEREN, zijnde een jongeling,
omgord met den linnen lijfrok.
19 En zijne moeder maakte hem eenen
kleinen rok, en bracht hem dien van jaar
tot jaar, als zij opkwam met haren man
om het jaarlijksche offer te offeren.
20 En Eli zegende Elkana en zijne huis-
vrouw, en zeide: De HEERE geve u zaad
uit deze vrouw voor de bede, die zij den
HEERE afgebeden heeft. En zij gingen
naar zijne plaats.
21 Want de HEERE bezocht Hanna, en
zij werd bevrucht, en baarde drie zonen
en twee dochteren; en de jongeling Sa-
muël werd groot bij den HEERE.
22 Doch Eli was zeer oud, en hoorde
al wat zijne zonen aan gansch Israël de-
den, en dat zij sliepen bij de vrouwen,
die met hoopen samenkwamen aan de deur
der Tent der samenkomst; Ex. 38:8.
23 en hij zeide tot hen: Waarom doet
gij alzulke dingen, dat ik deze uwe booze
stukken hoor van dit gansche volk?
24 Niet, mijne zonen; want dit is geen
goed gerucht dat ik hoor; gij maakt dat
het volk des HEEREN overtreedt.
25 Wanneer een mensch tegen eenen
mensch zondigt, zoo zullen de goden hem
oordeelen; maar wanneer een mensch tegen
den HEERE zondigt, wie zal voor hem bid-
den? Doch zij hoorden de stem huns vaders
niet, want de HEERE wilde ze dooden.
26 En de jongeling Samuël nam toe en
werd groot en aangenaam beide bij den
HEERE en ook bij de menschen. Luk. 2:52.
27 En daar kwam een man Gods tot
Eli, en zeide tot hem: Zóó zegt de
HEERE: Heb ik Mij niet klaarlijk geopen-
baard den huize uws vaders, toen zij in
Egypte waren, in het huis van Farao?
28 En Ik heb hem uit alle stammen Is-
raëls Mij ten Priester verkoren, om te
offeren op mijn altaar, om het reukwerk
aan te steken, om den efod voor mijn
aangezicht te dragen, en heb den huize
uws vaders gegeven alle de vuurofferen
der kinderen Israëls:
29 waarom slaat gijlieden achteruit te-
gen mijn slachtoffer en tegen mijn prijs-
offer, hetwelk Ik geboden heb *in* de wo-
ning, en eert uwe zonen meer dan Mij,
dat gijlieden u mest van het voornaam-
ste aller spijsofferen van mijn volk Israël?
30 Daarom spreekt de HEERE de God
Israëls: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw
huis en uws vaders huis zouden voor
mijn aangezicht wandelen tot in eeuwig-
heid; maar nu spreekt de HEERE: Dat
zij verre van Mij; want die Mij eeren,
zal Ik eeren, maar die Mij versmaden,
zullen licht geacht worden.
31 Zie, de dagen komen dat Ik uwen
arm zal afhouwen en den arm van uws
vaders huis, dat er geen oud man in uw
huis wezen zal;
32 en gij zult aanschouwen de benauwd-
heid der woning *Gods,* in plaats van al
het goede dat Hij Israël zoude gedaan
hebben; en daar zal te geenen dage een
oud man in uw huis zijn.
33 Doch de man, dien Ik u met zal
uitroeien van mijn altaar, zoude zijn om
uwe oogen te verteren en om uwe ziel
te bedroeven; en al de menigte uws hui-
zes zal sterven, mannen geworden zijnde.
34 Dit nu zal u een teeken zijn het-
welk over uwe beide zonen, over Hofni
en Pinehas, komen zal: op éénen dag
zullen zij beiden sterven.
35 En Ik zal Mij eenen getrouwen Pries-
ter verwekken; die zal doen gelijk als
in mijn hart en in mijne ziel zijn zal;
dien zal Ik een bestendig huis bouwen,
en hij zal altijd voor het aangezicht mijns
Gezalfden wandelen.

36 En het zal geschieden dat al wie van
uwen huize zal overig zijn, zal komen om
zich voor hem neder te buigen voor een
stuksken geld en eene bolle brood, en
zal zeggen: Neem mij toch aan tot eenige
priesterlijke bediening, dat ik eene bete
broods moge eten.

HOOFDSTUK 3.

EN de jongeling Samuël diende den
HEERE voor het aangezicht van Eli;
en het Woord des HEEREN was schaarsch
in die dagen, er was geen openbaar gezicht.
2 En het geschiedde te dien dage, als
Eli op zijne plaats nederlag (en zijne
oogen donker begonnen te worden dat
hij niet zien kon), 1 Sam. 4:15.
3 en Samuël zich ook nedergelegd had,
eer de lamp Gods uitgedaan werd in den
Tempel des HEEREN, waar de Ark Gods
was:
4 dat de HEERE Samuël riep; en hij
zeide: Zie *hier* ben ik,
5 en hij liep tot Eli en zeide: Zie *hier*
ben ik, want gij hebt mij geroepen. Doch
hij zeide: Ik heb niet geroepen, keer weder,
leg u neder. En hij ging henen en
leide zich neder.
6 Toen riep de HEERE Samuël wederom
en Samuël stond op en ging tot Eli, en
zeide: Zie *hier* ben ik, want gij hebt mij
geroepen. Hij dan zeide: Ik heb niet geroepen,
mijn zoon; keer weder, leg u
neder.
7 Doch Samuël kende den HEERE nog
niet, en het Woord des HEEREN was aan
hem nog niet geopenbaard.
8 Toen riep de HEERE Samuël wederom
ten derden male; en hij stond op en ging
tot Eli, en zeide: Zie *hier* ben ik, want
gij hebt mij geroepen. Toen verstond Eli
dat de HEERE den jongeling riep;
9 daarom zeide Eli tot Samuël: Ga henen,
leg u neder, en het zal geschieden
zoo Hij u roept, zoo zult gij zeggen:
Spreek HEERE, want uw knecht hoort.
Toen ging Samuël henen en leide zich
op zijne plaats.
10 Toen kwam de HEERE en stelde Zich
daar, en riep gelijk de andere malen:
Samuël, Samuël! En Samuël zeide: Spreek,
want uw knecht hoort.
11 En de HEERE zeide tot Samuël: Zie,
Ik doe een ding in Israël, dat al wie het
hooren zal, *dien* zullen zijne beide ooren
klinken, 2 Kon. 21:12. Jer. 19:3.
12 Te dien dage zal Ik verwekken over
Eli alles wat Ik tegen zijn huis gesproken
heb: Ik zal het beginnen en voleinden.
13 Want Ik heb hem te kennen gegeven
dat Ik zijn huis richten zal tot in
eeuwigheid, om der ongerechtigheid wil
die hij geweten heeft; want *als* zijne zonen
zich hebben vervloekt gemaakt, zoo
heeft hij ze niet eens zuur aangezien.
14 Daarom dan heb Ik den huize van
Eli gezworen: Zoo de ongerechtigheid des
huizes van Eli tot in der eeuwigheid zal
verzoend worden door slachtoffer of door
spijsoffer!
15 Samuël nu lag tot aan den morgen,
toen deed hij de deuren van het Huis
des HEEREN open; doch Samuël vreesde
dit gezicht aan Eli te kennen te geven.
16 Toen riep Eli Samuël en zeide: Mijn
zoon Samuël! Hij dan zeide: Zie *hier*
ben ik.
17 En hij zeide: Wat is het woord dat
Hij tot u gesproken heeft? Verberg het
toch niet voor mij; God doe u zoo, en
zoo doe Hij daartoe, indien gij een woord
voor mij verbergt van alle de woorden
die Hij tot u gesproken heeft.
18 Toen gaf hem Samuël te kennen alle
die woorden, en verborg *ze* voor hem niet.
En hij zeide: Hij is de HEERE, Hij doe
wat goed is in zijne oogen.
19 Samuël nu werd groot, en de HEERE
was met hem, en liet niet één van alle
zijne woorden op de aarde vallen.
20 En gansch Israël, van Dan tot Berséba
toe, erkende dat Samuël bevestigd
was tot een Profeet des HEEREN.
21 En de HEERE voer voort te verschijnen
te Silo, want de HEERE openbaarde
zich aan Samuël te Silo door het Woord
des HEEREN.

HOOFDSTUK 4.

EN het woord Samuëls geschiedde aan
gansch Israël.
En Israël toog uit, den Filistijnen tegemoet
ten strijde, en zij legerden zich bij
Eben-Haëzer, maar de Filistijnen legerden
zich bij Afek. 1 Sam. 7:12.
2 En de Filistijnen stelden zich in slagorde,
om Israël te ontmoeten; en als zich
de strijd uitspreidde, zoo werd Israël voor
der Filistijnen aangezicht geslagen; want
zij sloegen in de slagorde in het veld
omtrent vier duizend man.
3 Als het volk *wederom* in het leger ge-

komen was, zoo zeiden de oudsten van
Israël: Waarom heeft ons de HEERE heden
geslagen voor het aangezicht der Filistijnen?
Laat ons van Silo tot ons nemen de
Ark des verbonds des HEEREN, en laat die
in het midden van ons komen, opdat zij
ons verlosse van de hand onzer vijanden.
4 Het volk dan zond naar Silo, en men
bracht van daar de Ark des verbonds van
den HEERE der heirscharen, die tusschen
de cherubs woont; en de twee zonen van
Eli, Hofni en Pinehas, waren daar met
de Ark des verbonds Gods. 2 Sam. 6:2.
2 Kon. 19:15. 1 Kron. 13:6. Ps. 80:2; 99:1. Jes. 37:16.
5 En het geschiedde als de Ark des
verbonds des HEEREN in het leger kwam,
zoo juichte gansch Israël met een groot
gejuich, alzoo dat de aarde dreunde.
6 Als nu de Filistijnen de stem des
juichens hoorden, zoo zeiden zij: Wat is
de stem van dit groote juichen in het
leger der Hebreën? Toen vernamen zij
dat de Ark des HEEREN in het leger gekomen
was.
7 Daarom vreesden de Filistijnen, want
zij zeiden: God is in het leger gekomen.
En zij zeiden: Wee ons, want dergelijke
is gisteren *en* eergisteren niet geschied.
8 Wee ons, wie zal ons redden uit de
hand dezer heerlijke goden? Dit zijn dezelfde
goden, die de Egyptenaars met alle
plagen geplaagd hebben bij de woestijn.
9 Zijt sterk en weest mannen, gij Filistijnen,
opdat gij de Hebreën niet misschien
dient, gelijk zij ulieden gediend
hebben; zoo zijt mannen en strijdt.
10 Toen streden de Filistijnen, en Israël
werd geslagen, en zij vloden een iegelijk
naar zijne tenten; en daar geschiedde een
zeer groote nederlaag, zoodat er van Israël
vielen dertig duizend *man* voetvolk;
11 en de Ark Gods werd genomen, en
de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas,
stierven.
12 Toen liep daar een Benjaminiet uit
de slagorde, en kwam te Silo, denzelfden
dag; en zijne kleederen waren gescheurd,
en er was aarde op zijn hoofd.
13 En als hij kwam, zie, zoo zat Eli op
eenen stoel aan de zijde des wegs, uitziende;
want zijn hart was sidderende
vanwege de Ark Gods. Als die man
kwam om *zulks* te verkondigen in de
stad, toen schreeuwde de gansche stad;
14 en als Eli de stem des geroeps hoorde,
zoo zeide hij: Wat is de stem dezer
beroerte? Toen haastte zich die man, en
hij kwam en boodschapte het Eli
15 (Eli nu was een man van acht en
negentig jaren, en zijne oogen stonden
stijf dat hij niet zien kon); 1 Sam. 3:2.
16 en die man zeide tot Eli: Ik ben
degene die uit de slagorde kom, en ik
ben heden uit de slagorde gevloden. Hij
dan zeide: Wat is er geschied, mijn zoon?
17 Toen antwoordde hij die de boodschap
bracht en zeide: Israël is gevloden voor
het aangezicht der Filistijnen, en daar is
ook een groote nederlaag onder het volk
geschied; daarenboven zijn uwe twee zonen,
Hofni en Pinehas, gestorven, en de
Ark Gods is genomen.
18 En het geschiedde als hij van de
Ark Gods meldde, zoo viel hij achterwaarts
van den stoel af aan de zijde der
poort, en brak den nek en stierf, want
de man was oud en zwaar: en hij richtte
Israël veertig jaar.
19 En zijne schoondochter, Pinehas huisvrouw,
was bevrucht, zij zoude baren;
als deze de tijding hoorde dat de Ark
Gods genomen was, en haar schoonvader
gestorven was en haar man, zoo kromde
zij zich en baarde, want hare weeën overvielen
haar.
20 En omtrent den tijd van haar sterven,
zoo spraken de vrouwen die bij haar
stonden: Vrees niet, want gij hebt eenen
zoon gebaard. Doch zij antwoordde niet
en nam het niet ter harte.
21 En zij noemde het jongsken Ikabod,
zeggende: De eer is weggevoerd uit Israël;
omdat de Ark Gods gevankelijk weggevoerd
was, en om haars schoonvaders
en haars mans wil.
22 En zij zeide: De eer is gevankelijk
weggevoerd uit Israël, want de Ark Gods
is genomen.

HOOFDSTUK 5.

DE Filistijnen nu namen de Ark Gods,
en zij brachten ze van Eben-Haëzer
naar Asdod;
2 en de Filistijnen namen de Ark Gods,
en zij brachten ze in het huis Dagons,
en stelden ze bij Dagon.
3 Maar als die van Asdod des anderen
daags vroeg opstonden, zie, zoo was Dagon
op zijn aangezicht ter aarde gevallen
vóór de Ark des HEEREN. En zij namen
Dagon en zetten hem weder op zijne
plaats.

4 Toen zij nu des anderen daags 's mor-
gens vroeg opstonden, zie, Dagon lag op
zijn aangezicht ter aarde gevallen vóór de
Ark des HEEREN, maar het hoofd Dagons
en de beide palmen zijner handen afge-
houwen aan den dorpel alleenlijk was
Dagon daarop overgebleven.
5 Daarom treden de Priesters Dagons en
allen die in het huis Dagons komen, op
den dorpel Dagons te Asdod niet, tot op
dezen dag. Zef. 1. 9.
6 Doch de hand des HEEREN was zwaar
over die van Asdod, en verwoestte ze:
en Hij sloeg ze met spenen, Asdod en
zijne landpalen.
7 Toen nu de mannen te Asdod zagen
dat het alzoo *toeging*, zoo zeiden zij: Dat
de Ark des Gods Israëls bij ons niet
blijve, want zijne hand is hard over ons
en over Dagon onzen god.
8 Daarom zonden zij henen en verzamel-
den tot zich alle de Vorsten der Filistij-
nen, en zij zeiden: Wat zullen wij met
de Ark des Gods van Israël doen? En
die zeiden: Dat de Ark des Gods Israëls
rondom Gath ga. Alzoo droegen zij de
Ark des Gods Israëls rondom.
9 En het geschiedde nadat zij die had-
den rondom gedragen, zoo was de hand
des HEEREN tegen die stad met eene zeer
groote kwelling, want Hij sloeg de lieden
dier stad van den kleine tot den groote,
en zij hadden spenen in de verborgene
plaatsen.
10 Toen zonden zij de Ark Gods naar
Ekron; maar het geschiedde als de Ark
Gods te Ekron kwam, zoo riepen die van
Ekron, zeggende: Zij hebben de Ark des
Gods Israëls tot mij rondom gebracht om
mij en mijn volk te dooden.
11 En zij zonden henen en vergaderden
alle de Vorsten der Filistijnen en zeiden:
Zendt de Ark des Gods Israëls henen, dat
zij wederkeere tot hare plaats, opdat zij
mij en mijn volk niet doode. Want daar
was eene doodelijke kwelling in de gansche
stad, *en* de hand Gods was daar zeer zwaar,
12 en de menschen die niet stierven,
werden geslagen met spenen, zoodat het
geschrei der stad opklom naar den hemel.

HOOFDSTUK 6.

ALS nu de Ark des HEEREN zeven
maanden in het land der Filistijnen
geweest was,
2 zoo riepen de Filistijnen de Priesters
en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen
wij met de Ark des HEEREN doen? Laat
ons weten waarmede wij ze naar hare
plaats zenden zullen.
3 Zij dan zeiden: Indien gij de Ark des
Gods Israëls wegzendt, zendt ze niet ledig
weg, maar vergeldt Hem ganschelijk een
schuldoffer, dan zult gij genezen worden,
en ulieden zal bekend worden waarom
zijne hand van u niet afwijkt.
4 Toen zeiden zij: Welk is dat schuld-
offer dat wij Hem vergelden zullen? En
zij zeiden: Vijf gouden spenen en vijf
gouden muizen, naar het getal van de
Vorsten der Filistijnen; want het is éé ner-
lei plaag over u allen en over uwe Vorsten.
5 Zoo maakt dan beelden uwer spenen,
en beelden uwer muizen die het land
verderven, en geeft den God Israëls de
eer: misschien zal Hij zijne hand verlich-
ten van over ulieden en van over uwen
god en van over uw land.
6 Waarom toch zoudt gijlieden uw hart
verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Farao
hun hart verzwaard hebben? Hebben zij
niet, toen Hij *wonderlijk* met hen gehandeld
had, hen laten trekken dat zij heengingen?
7 Nu dan, neemt en maakt eenen nieu-
wen wagen, en twee zoogende koeien op
dewelke geen juk gekomen is: spant de
koeien aan den wagen, en brengt hare
kalveren van achter haar weder naar huis;
8 neemt dan de Ark des HEEREN en
zet ze op den wagen, en legt de gouden
kleinoodiën, die gij Hem ten schuldoffer
vergelden zult, in een koffertje aan hare
zijde; en zendt ze weg dat zij henenga.
9 Ziet dan toe, indien zij den weg ha-
rer landpale opgaat naar Beth-Sémes, zoo
heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan;
maar zoo niet, zoo zullen wij weten dat
zijne hand ons niet geraakt heeft: het is
ons een toeval geweest.
10 En die lieden deden alzoo, en namen
twee zoogende koeien, en spanden ze aan
den wagen, en hare kalveren sloten zij
in huis;
11 en zij zetten de Ark des HEEREN
op den wagen, en het koffertje met de
gouden muizen en de beelden hunner
spenen.
12 De koeien nu gingen recht in dien
weg, op den weg naar Beth-Sémes, op
ééne straat; zij gingen steeds voort al
loeiende, en weken noch ter rechter- noch
ter linkerhand; en de Vorsten der Fili-

stijnen gingen achter dezelve tot aan de
landpale van Beth-Sémes.
13 En die van Beth-Sémes maaiden den
tarweoogst in het dal, en als zij hunne
oogen ophieven, zagen zij de Ark, en ver-
blijdden zich als zij *die* zagen.
14 En de wagen kwam op den akker
van Jozua, den Beth-Semiet, en bleef daar
staande; en daar was een groote steen; en
zij kloofden het hout des wagens, en offer-
den de koeien den Heere ten brandoffer.
15 En de Levieten namen de Ark des
Heeren af, en het koffertje dat daarbij
was, daar de gouden kleinoodiën in wa-
ren, en zetten ze op dien grooten steen;
en die lieden van Beth-Sémes offerden
brandofferen en slachtten slachtofferen
den Heere op dien dag.
16 En als de vijf Vorsten der Filistijnen
zulks gezien hadden, zoo keerden zij we-
derom op dienzelfden dag naar Ekron.
17 Dit nu zijn de gouden spenen die
de Filistijnen aan den Heere ten schuld-
offer vergolden hebben: voor Asdod ééne,
voor Gaza ééne, voor Askelon ééne, voor
Gath ééne, voor Ekron ééne;
18 ook gouden muizen, naar het getal
aller steden der Filistijnen, onder de vijf
Vorsten, van de vaste steden af tot aan
de landvlekken; en tot aan Abel, den
grooten *steen*, op denwelken zij de Ark
des Heeren nedergesteld hadden, die tot
op dezen dag is op den akker van Jozua
den Beth-Semiet.
19 En *de Heere* sloeg onder die lieden
van Beth-Sémes, omdat zij in de Ark des
Heeren gezien hadden, ja, Hij sloeg van
het volk zeventig mannen *en* vijftig dui-
zend mannen. Toen bedreef het volk rouw,
omdat de Heere eenen grooten slag on-
der het volk geslagen had.
20 Toen zeiden de lieden van Beth-
Semes: Wie zoude kunnen bestaan voor
het aangezicht des Heeren, dezes heiligen
Gods, en tot wien van ons zal Hij op-
trekken?
21 Zoo zonden zij boden tot de inwoners
van Kirjath-Jearim, zeggende: De Filistij-
nen hebben de Ark des Heeren wederge-
bracht; komt af, haalt ze opwaarts tot u.

HOOFDSTUK 7.

TOEN kwamen de mannen van Kirjath-
Jearim en haalden de Ark des Heeren
op, en zij brachten ze in het huis Abi-
nadabs, op den heuvel; en zij heiligden
zijnen zoon Eleazar, dat hij de Ark des
Heeren bewaarde. 2 Sam. 6:3. 1 Kron. 13:7.
2 En het geschiedde van dien dag af,
dat de Ark *des Heeren* te Kirjath-Jearim
bleef, en de dagen werden vermenigvul-
digd, en het werden twintig jaren; en het
gansche huis Israëls klaagde den Heere
achterna.
3 Toen sprak Samuël tot het gansche
huis Israëls, zeggende: Indien gijlieden
u met uw gansche hart tot den Heere
bekeert, zoo doet de vreemde goden uit
het midden van u weg, ook de Astaroth;
en richt uw hart tot den Heere, en dient
Hem alleen, zoo zal Hij u uit de hand
der Filistijnen rukken.
4 De kinderen Israëls nu deden de
Baäls en de Astaroth weg, en zij dienden
den Heere alleen.
5 Voorts zeide Samuël: Vergadert het
gansche Israël naar Mizpa, en ik zal den
Heere voor u bidden.
6 En zij werden vergaderd te Mizpa, en
zij schepten water en goten het uit voor
het aangezicht des Heeren, en zij vastten
te dien dage en zeiden aldaar: Wij hebben
tegen den Heere gezondigd. Alzoo richtte
Samuël de kinderen Israëls te Mizpa.
7 Toen de Filistijnen hoorden dat de
kinderen Israëls zich vergaderd hadden te
Mizpa, zoo kwamen de oversten der Fi-
listijnen òp tegen Israël; als de kinderen
Israëls *dat* hoorden, zoo vreesden zij voor
het aangezicht der Filistijnen,
8 en de kinderen Israëls zeiden tot Sa-
muël: Zwijg niet van onzentwege, dat gij
niet zoudt roepen tot den Heere onzen
God, opdat Hij ons verlosse uit de hand
der Filistijnen.
9 Toen nam Samuël een melklam, en hij
offerde het geheel den Heere ten brand-
offer, en Samuël riep tot den Heere voor
Israël; en de Heere verhoorde hem:
10 en het geschiedde toen Samuël dat
brandoffer offerde, zoo kwamen de Filis-
tijnen aan ten strijde tegen Israël; en de
Heere donderde te dien dage met eenen
grooten donder over de Filistijnen, en Hij
verschrikte ze, zoodat zij verslagen werden
voor het aangezicht Israëls. Joz. 10:10.
11 En de mannen Israëls togen uit van
Mizpa en vervolgden de Filistijnen, en zij
sloegen ze tot onder Beth-Kar.
12 Samuël nu nam eenen steen en stelde
dien tusschen Mizpa en tusschen Sen, en
hij noemde diens naam Eben-Haëzer; en

hij zeide: Tot hiertoe heeft ons de HEERE
geholpen. 1 Sam. 4 : 1.
13 Alzoo werden de Filistijnen verne-
derd, en kwamen niet meer in de landpalen
Israëls; want de hand des HEEREN was te-
gen de Filistijnen alle de dagen van Samuël.
14 En de steden, welke de Filistijnen
van Israël genomen hadden, kwamen we-
der aan Israël, van Ekron tot Gath toe;
ook rukte Israël derzelver landpale uit de
hand der Filistijnen; en daar was vrede
tusschen Israël en tusschen de Amorieten.
15 Samuël nu richtte Israël alle de da-
gen zijns levens.
16 En hij toog van jaar tot jaar en ging
rondom naar Beth-El en Gilgal en Mizpa,
en hij richtte Israël in alle die plaatsen.
17 Doch hij keerde weder naar Rama,
want dáár was zijn huis, en dáár richtte
hij Israël; en hij bouwde aldaar den
HEERE een altaar.

HOOFDSTUK 8.

HET geschiedde nu toen Samuël oud
geworden was, zoo stelde hij zijne
zonen tot Richters over Israël;
2 zijns eerstgeboren zoons naam nu was
Joël, en de naam zijns tweeden was Abía,
en zij waren Richters te Ber-Séba.
3 Doch zijne zonen wandelden niet in
zijne wegen, maar zij neigden zich tot
de gierigheid, en namen geschenken en
bogen het recht.
4 Toen vergaderden zich alle oudsten van
Israël en zij kwamen tot Samuël te Rama,
5 en zij zeiden tot hem: Zie, gij zijt
oud geworden, en uwe zonen wandelen
niet in uwe wegen: zoo zet nu eenen Ko-
ning over ons om ons te richten, gelijk
alle de volkeren *hebben*.
6 [a] Maar dit woord was kwaad in de
oogen Samuëls, als zij zeiden: [b] Geef ons
eenen Koning om ons te richten; en Sa-
muël bad den HEERE aan.
a 1 Sam. 12 : 17. b Hos. 13 : 10.
7 Doch de HEERE zeide tot Samuël:
Hoor naar de stem des volks in alles wat
zij tot u zeggen zullen; want zij hebben
ú niet verworpen, maar zij hebben Míj
verworpen, dat Ik geen Koning over hen
zal zijn. 1 Sam. 10 : 19.
8 Naar alle de werken die zij gedaan
hebben, van dien dag af toen Ik ze uit
Egypte geleid heb tot op dezen dag toe,
en hebben Mij verlaten en andere goden
gediend, alzóó doen zij ú ook.
9 Hoor dan nu naar hunne stem; doch
als gij hen op het hoogst zult betuigd
hebben, zoo zult gij hun te kennen ge-
ven de wijze des Konings, die over hen
regeeren zal.
10 Samuël nu zeide alle de woorden des
HEEREN den volke aan, hetwelk eenen
Koning van hem begeerde,
11 en zeide: Dit zal des Konings wijze
zijn die over u regeeren zal: hij zal uwe
zonen nemen dat hij ze zich stelle tot
zijnen wagen en tot zijne ruiteren, dat zij
vóór zijnen wagen henenloopen,
12 en dat hij ze zich stelle tot oversten
der duizenden en tot oversten der vijfti-
gen, en dat zij zijnen akker ploegen en
dat zij zijnen oogst oogsten, en dat zij
zijne krijgswapenen maken, mitsgaders zijn
wagentuig,
13 en uwe dochteren zal hij nemen tot
apothekeressen en tot keukenmaagden en
tot baksters,
14 en uwe akkers en uwe wijngaarden
en uwe olijfgaarden, die de beste zijn, zal
hij nemen en zal ze zijnen knechten geven;
15 en uw zaad en uw wijngaarden zal
hij vertienen, en hij zal ze zijnen hove-
lingen en zijnen knechten geven;
16 en hij zal uwe knechten en uwe
dienstmaagden en uwe beste jongelingen
en uwe ezels nemen, en hij zal zijn werk
daarmede doen.
17 hij zal uwe kudde vertienen, en gij
zult hem tot knechten zijn.
18 Gij zult wel te dien dage roepen
vanwege uwen Koning, dien gij u zult
verkoren hebben, maar de HEERE zal u
te dien dage niet verhooren.
19 Doch het volk weigerde Samuëls stem
te hooren, en zij zeiden: Neen, maar daar
zal een Koning over ons zijn; 1 Sam. 12 . 12.
20 en wij zullen óók zijn gelijk alle de
volkeren en onze Koning zal ons richten,
en hij zal voor onze aangezichten uitgaan,
en hij zal onze krijgen voeren.
21 Als Samuël alle de woorden des volks
gehoord had, zoo sprak hij dezelve voor
de ooren des HEEREN.
22 De HEERE nu zeide tot Samuël: Hoor
naar hunne stem en stel hun een Koning.
Toen zeide Samuël tot de mannen van Isra-
el: Gaat henen, een iegelijk naar zijne stad.

HOOFDSTUK 9

DAAR was nu een man van Benjamin
wiens naam was Kis, een zoon van

Abiël, den zoon van Zeror, den zoon van Bechorath, den zoon van Afíah, den zoon eens Benjaminiets, een dapper held.

2 Die had een zoon wiens naam was Saul, een jongeling, en schoon, ja, daar was geen schooner man dan hij onder de kinderen Israëls; van zijne schouderen en opwaarts was hij hooger dan al het volk.

1 Sam. 10 : 23.

3 De ezelinnen nu van Kis, Sauls vader, waren verloren; daarom zeide Kis tot zijnen zoon Saul: Neem nu een van de jongens met u, en maak u op, ga henen, zoek de ezelinnen.

4 Hij dan ging door het gebergte Efraïms, en hij ging door het land Salisa, maar zij vonden ze niet; daarna gingen zij door het land Sahalim, maar zij waren daar niet; voorts ging hij door het land Benjamin, doch zij vonden ze niet.

5 Toen zij in het land Zuf kwamen, zeide Saul tot zijnen jongen die bij hem was: Kom en laat ons wederkeeren, dat niet misschien mijn vader van de ezelinnen aflate en voor ons bekommerd zij.

6 Hij daarentegen zeide tot hem: Zie toch, daar is een man Gods in deze stad, en hij is een geëerd man; al wat hij spreekt, dat komt zekerlijk: laat ons nu derwaarts gaan: misschien zal hij ons onzen weg aanwijzen op welken wij gaan zullen.

7 Toen zeide Saul tot zijnen jongen: Maar zie, zoo wij gaan, wat zullen wij toch dien man brengen? Want het brood is weg uit onze vaten, en wij hebben geene gave om den man Gods te brengen: wat hebben wij?

8 En de jongen antwoordde Saul verder en zeide: Zie, daar vindt zich in mijne hand het vierendeel eens zilveren sikkels: dien zal ik den man Gods geven, opdat hij ons onzen weg wijze.

9 (Eertijds zeide een ieder aldus in Israël, als hij ging om God te vragen: Komt en laat ons gaan tot den Ziener; want die heden een Profeet *genoemd wordt*, die werd eertijds een Ziener genoemd.)

10 Toen zeide Saul tot zijnen jongen: Uw woord is goed, kom, laat ons gaan. En zij gingen naar de stad waar de man Gods was.

11 Als zij opklommen door den opgang der stad, zoo vonden zij maagden die uitgingen om water te putten; en zij zeiden tot haar: Is de Ziener hier?

12 Toen antwoordden zij hun en zeiden: Zie, hij is voor uw aangezicht; haast u nu, want hij is heden in de stad gekomen, dewijl het volk heden eene offerande heeft op de hoogte.

13 Wanneer gijlieden in de stad komt, zoo zult gij hem vinden, eer hij opgaat op de hoogte om te eten; want het volk zal niet eten totdat hij komt, want hij zegent het offer, daarna eten de genoodigden; daarom gaat nu op, want hem zult gij heden vinden.

14 Alzoo gingen zij òp in de stad. Toen zij in het midden der stad kwamen, zie, zoo ging Samuël uit, hun tegemoet, om op te gaan naar de hoogte.

15 Want de HEERE had 't *voor* Samuëls oor geopenbaard, eenen dag eer Saul kwam, zeggende:

16 Morgen omtrent dezen tijd zal Ik tot u zenden een man uit den lande Benjamins: dien zult gij ten voorganger zalven over mijn volk Israël, en hij zal mijn volk verlossen uit der Filistijnen hand; want Ik heb mijn volk aangezien, dewijl deszelfs geroep tot Mij gekomen is.

17 Toen Samuël Saul aanzag, zoo antwoordde hem de HEERE: Zie, dit is de man, van welken Ik u gezegd heb: deze zal over mijn volk heerschen.

18 En Saul naderde tot Samuël in het midden der poort, en zeide: Wijs mij toch, waar is hier des Zieners huis?

19 En Samuël antwoordde Saul en zeide: Ik ben de Ziener; ga òp voor mijn aangezicht op de hoogte, dat gijlieden heden met mij eet; zoo zal ik u morgen vroeg laten gaan, en alles wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven.

20 Want de ezelinnen aangaande, die gij heden den derden dag verloren hebt, zet uw hart daar niet op, want zij zijn gevonden; en wiens zal zijn al het gewenschte dat in Israël is? Is het niet uwe en des ganschen huizes uws vaders?

21 Toen antwoordde Saul en zeide: Ben ik niet een Benjaminiet, van den kleinsten der stammen Israëls? En mijn geslacht, *is het niet* het kleinste van alle de geslachten van den stam Benjamins? Waarom spreekt gij mij dan aan met zulke woorden?

22 Samuël dan nam Saul en zijnen jongen, en hij bracht ze in de kamer; en hij gaf hun plaats aan het opperste der genoodigden: die nu waren omtrent dertig man.

23 Toen zeide Samuël tot den kok: Lang

dat stuk, hetwelk ik u gegeven heb, waarvan ik tot u zeide: Zet het bij u weg.
24 De kok nu bracht een schouder òp
met wat daaraan was, en zette het vóór
Saul; en hij zeide: Zie, dit is het overgeblevene, zet het vóór u, eet, want het is ter bestemder tijd voor u bewaard, als ik zeide: Ik heb het volk genoodigd. Alzoo at Saul met Samuël op dien dag.
25 Daarna gingen zij af van de hoogte in
de stad; en hij sprak met Saul op het dak.
26 En zij stonden vroeg op, en het geschiedde omtrent den opgang des dageraads, zoo riep Samuël Saul op het dak, zeggende: Sta op, dat ik u gaan late. Toen stond Saul op, en zij beiden gingen uit, hij en Samuël, naar buiten.
27 Toen zij afgegaan waren aan het
einde der stad, zoo zeide Samuël tot Saul: Zeg den jongen dat hij voor onze aangezichten henenga (toen ging hij henen), maar sta gij alsnu stil, en ik zal u Gods Woord doen hooren.

HOOFDSTUK 10.

TOEN nam Samuël eene oliekruik en goot ze uit op zijn hoofd, en kuste hem, en zeide: Is het niet *alzóó*, dat de HEERE u tot eenen voorganger over zijn erfdeel gezalfd heeft?
2 Als gij heden van mij gaat, zoo zult
gij twee mannen vinden bij het graf Rachels, aan de landpale Benjamins te Zelzah; die zullen tot u zeggen: De ezelinnen zijn gevonden die gij zijt gaan zoeken, en zie, uw vader heeft de zaken der ezelinnen verlaten en hij is bekommerd voor ulieden, zeggende: Wat zal ik om mijnen zoon doen?
3 Als gij u van daar en verderop begeeft,
en zult komen tot aan Elon-Thabor, daar zullen u drie mannen vinden, opgaande tot God naar Beth-El: één dragende drie bokjes, en één dragende drie bollen brood, en één dragende eene flesch wijn;
4 en zij zullen u naar *uwen* welstand
vragen, en zij zullen u twee brooden geven: die zult gij van hunne hand nemen.
5 Daarna zult gij komen op den heuvel
Gods, waar der Filistijnen bezettingen zijn; en het zal geschieden als gij aldaar in de stad komt, zoo zult gij ontmoeten eenen hoop Profeten, van de hoogte afkomende, en voor hunne aangezichten luiten en trommelen en pijpen en harpen, en zij zullen profeteeren:
6 en de Geest des HEEREN zal vaardig
worden over u, en gij zult met hen profeteeren en gij zult in eenen anderen man veranderd worden.
7 En het zal geschieden als u deze teekenen zullen komen, doe gij wat uwe hand vinden zal, want God zal met u zijn. Pred. 9 : 10.
8 Gij nu zult voor mijn aangezicht afgaan naar Gilgal, en zie, ik zal tot u afkomen om brandofferen te offeren, om te offeren offeranden der dankzegging; zeven dagen zult gij *daar* beiden, totdat ik tot u kome en u bekend make wat gij doen zult. 1 Sam. 13 : 8.
9 Het geschiedde nu toen hij zijnen schouder keerde om van Samuël te gaan, veranderde hem God het hart *in* een ander; en alle die teekenen kwamen te dien dage.
10 Toen zij daar aan den heuvel
kwamen, zie, zoo *kwam* hem een hoop Profeten tegemoet en de Geest des HEEREN werd vaardig over hem, en hij profeteerde in het midden van hen.
11 En het geschiedde als een iegelijk die
hem te voren gekend had, zag, dat hij, zie, profeteerde met de Profeten, zoo zeide het volk, een ieder tot zijnen metgezel: Wat is dit dat den zoon van Kis geschied is? Is Saul óók onder de Profeten?
12 Toen antwoordde een man van daar
en zeide: Wie is toch hun vader? Daarom is het tot een spreekwoord geworden: Is Saul óók onder de Profeten? 1 Sam. 19 : 24.
13 Toen hij nu voleindigd had te profeteeren, zoo kwam hij op de hoogte;
14 en Sauls oom zeide tot hem en tot
zijnen jongen: Waar zijt gijlieden henengegaan? Hij nu zeide: Om de ezelinnen te zoeken; toen wij zagen dat zij er niet waren, zoo kwamen wij tot Samuël.
15 Toen zeide Sauls oom: Geef mij toch te
kennen, wat heeft Samuël ulieden gezegd?
16 Saul nu zeide tot zijnen oom: Hij
heeft ons voorzeker te kennen gegeven dat de ezelinnen gevonden waren. Maar de zaak des koninkrijks, waarvan Samuël gezegd had, gaf hij hem niet te kennen.
17 Doch Samuël riep het volk samen
tot den HEERE te Mizpa,
18 en hij zeide tot de kinderen Israëls:
Alzóó heeft de HEERE de God Israëls gesproken: Ik heb Israël uit Egypte opgebracht, en Ik heb ulieden van de hand der Egyptenaren gered, en van de hand aller koninkrijken die u onderdrukten;
19 maar gijlieden hebt heden uwen God

verworpen, die u uit alle uwe ellenden
en uwe nooden verlost heeft, en hebt
tot Hem gezegd: Zet eenen Koning over
ons. Nu dan, stelt u voor het aange-
zicht des HEEREN, naar uwe stammen en
naar uwe duizenden. 1 Sam. 8 : 7.
20 Toen nu Samuël alle de stammen
Israëls had doen naderen, zoo is de stam
Benjamins geraakt;
21 toen hij den stam Benjamins deed
aankomen naar zijne geslachten, zoo werd
het geslacht van Matri geraakt; en Saul,
de zoon van Kis, werd geraakt. En zij zoch-
ten hem, maar hij werd niet gevonden.
22 Toen vraagden zij verder den HEERE
of die man nóg derwaarts komen zoude?
De HEERE dan zeide: Zie, hij heeft zich
tusschen de vaten verstoken.
23 Zij nu liepen en namen hem van daar,
en hij stelde zich in het midden des volks;
en hij was hooger dan al het volk, van
zijnen schouder en opwaarts. 1 Sam. 9 : 2.
24 Toen zeide Samuël tot het gansche
volk: Ziet gij wien de HEERE verkoren
heeft? Want gelijk hij is er niemand
onder het gansche volk. Toen juichte het
gansche volk, en zij zeiden: De Koning leve!
25 Samuël nu sprak tot het volk het
recht des koninkrijks, en schreef het in
een boek, en leide het voor het aange-
zicht des HEEREN. Toen liet Samuël het
gansche volk gaan, elk naar zijn huis.
26 En Saul ging óók naar zijn huis te
Gibea, en *van* het heir gingen met hem,
welker hart God geroerd had.
27 Doch de kinderen Belials zeiden: Wat
zoude ons deze verlossen? En zij veracht-
ten hem en brachten hem geen geschenk;
doch hij was als doof. 1 Sam. 11 : 12.

HOOFDSTUK 11.

TOEN toog Nahas de Ammoniet op,
en belegerde Jabes in Gilead. En alle
de mannen van Jabes zeiden tot Nahas:
Maak een verbond met ons, zoo zullen
wij u dienen.
2 Doch Nahas de Ammoniet zeide tot
hen: Mits dezen zal ik *een verbond* met
ulieden maken, dat ik u allen het rech-
teroog uitsteke, en dat ik deze schande
op gansch Israël legge.
3 Toen zeiden tot hem de oudsten van
Jabes: Laat zeven dagen van ons af, dat
wij boden zenden in alle de landpalen
van Israël: is er dan niemand die ons
verlost, zoo zullen wij tot u uitgaan.
4 Als de boden te Gibea Sauls kwamen,
zoo spraken zij deze woorden voor de
ooren des volks; toen hief al dat volk
zijne stem op en weende.
5 En zie, Saul kwam achter de runderen
uit het veld, en Saul zeide: Wat is den
volke dat zij weenen? Toen verteldden zij
hem de woorden der mannen van Jabes.
6 Toen werd de geest Gods vaardig
over Saul als hij deze woorden hoorde,
en zijn toorn ontstak zeer;
7 en hij nam een paar runderen en
hieuw ze in stukken, en hij zond ze in
alle landpalen Israëls door de hand der
boden, zeggende: Die niet zelf uittrekt
achter Saul en achter Samuël, alzóó zal
men zijnen runderen doen! Toen viel de
vreeze des HEEREN op het volk, en zij
gingen uit als een éénig man;
8 en hij telde ze te Bezek, en der kin-
deren Israëls waren driehonderd duizend,
en der mannen van Juda dertig duizend.
9 Toen zeiden zij tot de boden die ge-
komen waren: Aldus zult gijlieden den
mannen te Jabes in Gilead zeggen: Mor-
gen zal u verlossing geschieden, als de
zon heet worden zal. Als de boden kwa-
men en *dat* verkondigden aan de man-
nen te Jabes, zoo werden zij verblijd,
10 en de mannen van Jabes zeiden:
Morgen zullen wij tot ulieden uitgaan,
en gij zult ons doen naar alles dat goed
is in uwe oogen.
11 Het geschiedde nu des anderen daags
dat Saul het volk stelde in drie hoopen,
en zij kwamen in het midden des legers
in de morgenwake, en zij sloegen Am-
mon totdat de dag heet werd; en het
geschiedde dat de overigen alzóó ver-
strooid werden, dat er onder hen geen
twee te zamen bleven.
12 Toen zeide het volk tot Samuël: Wie
is hij die zeide: Zoude Saul over ons
regeeren? Geeft hier die mannen dat wij
ze dooden. 1 Sam. 10 : 27.
13 Maar Saul zeide: Daar zal te dezen
dage geen man gedood worden, want de
HEERE heeft heden eene verlossing in Is-
raël gedaan. 2 Sam. 19 : 22.
14 Voorts zeide Samuël tot het volk:
Komt en laat ons naar Gilgal gaan, en
het koninkrijk aldaar vernieuwen.
15 Toen ging al het volk naar Gilgal,
en maakte Saul aldaar Koning voor het
aangezicht des HEEREN te Gilgal; en zij
offerden aldaar dankofferen voor het aan-

gezicht des HEEREN, en Saul verheugde
zich aldaar gansch zeer met alle de mannen van Israël.

HOOFDSTUK 12.

TOEN zeide Samuël tot gansch Israël:
Zie, ik heb naar uliedcr stem gehoord
in alles dat gij mij gezegd hebt, en ik
heb eenen Koning over u gesteld.
2 En nu, zie, daar trekt de Koning voor
uw aangezicht henen, en ik ben oud en
grijs geworden, en zie, mijne zonen zijn
bij ulieden; en ik heb voor uw aangezicht gewandeld van mijne jeugd af tot
dezen dag toe.
3 Zie *hier* ben ik: betuigt tegen mij voor
den HEERE en voor zijnen gezalfde, wiens
os ik genomen heb en wiens ezel ik genomen heb, en wien ik verongelijkt heb, wien
ik onderdrukt heb, en van wiens hand ik
een geschenk genomen heb, dat ik mijne
oogen van hem zoude verborgen hebben, zoo
zal ik het ulieden wedergeven. Num. 16:15.
4 Toen zeiden zij: Gij hebt ons niet
verongelijkt, en gij hebt ons niet onderdrukt, en gij hebt van niemands hand
iets genomen.
5 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij
een getuige tegen ulieden, en zijn gezalfde
zij te dezen dage getuige, dat gij in mijne
hand niets gevonden hebt. En *het volk*
zeide: Hij zij getuige.
6 Voorts zeide Samuël tot het volk:
Het is de HEERE, die Mozes en Aäron
gemaakt heeft, en die uwe vaders uit
Egypteland opgebracht heeft.
7 En nu, stelt u *hier*, dat ik met ulieden richte voor het aangezicht des HEEREN, over alle de gerechtigheden des
HEEREN die Hij aan u en aan uwe vaderen gedaan heeft.
8 Nadat Jakob in Egypte gekomen was,
zoo riepen uwe vaders tot den HEERE,
en de HEERE zond Mozes en Aäron, en
zij leidden uwe vaderen uit Egypte, en
deden ze aan deze plaats wonen.
9 Maar zij vergaten den HEERE hunnen
God; zoo verkocht Hij ze in de hand van
Sisera, den krijgsoverste te Hazor, en in
de hand der Filistijnen, en in de hand
des Konings der Moabieten, die tegen
hen streden. Richt. 4:2.
10 En zij riepen tot den HEERE en zeiden: Wij hebben gezondigd, dewijl wij
den HEERE verlaten en de Baäls en Astaroth gediend hebben; en nu, ruk ons
uit de hand onzer vijanden, en wij zullen U dienen.
11 En de HEERE zond Jerubbaäl en Bedan en Jefta en Samuël, en Hij rukte u
uit de hand uwer vijanden rondom, alzoo dat gij zéker woondet.
12 Als gij nu zaagt dat Nahas, de Koning der kinderen Ammons, tegen u kwam,
zoo zeidet gij tot mij: Neen, maar een
Koning zal over ons regeeren; daar toch
de HEERE uw God uw Koning was.
1 Sam. 8:19.
13 En nu, zietdaar de Koning dien gij
verkoren hebt, dien gij begeerd hebt, en
zie, de HEERE heeft eenen Koning over
ulieden gesteld.
14 Zoo gij den HEERE zult vreezen en
Hem dienen en naar zijne stem hooren,
en den mond des HEEREN niet wederspannig zijn, zoo zult gijlieden, zoowel
gij als de Koning die over u regeeren
zal, achter den HEERE uwen God zijn;
15 doch zoo gij naar de stem des HEEREN
niet zult hooren, maar den mond des HEEREN wederspannig zijn, zoo zal de hand des
HEEREN tegen u zijn, als tegen uwe vaders.
16 Ook stelt u nu *hier*, en ziet die
groote zaak, die de HEERE voor uwe
oogen doen zal.
17 Is het niet vandaag de tarwenoogst?
Ik zal tot den HEERE roepen, en Hij zal
donder en regen geven; zoo weet dan en
ziet, dat uw kwaad groot is dat gij voor
de oogen des HEEREN gedaan hebt, dat
gij eenen Koning voor u begeerd hebt.
1 Sam. 8:6.
18 Toen Samuël den HEERE aanriep,
zoo gaf de HEERE donder en regen te
dien dage; daarom vreesde al het volk
zeer den HEERE en Samuël,
19 en al het volk zeide tot Samuël: Bid
voor uwe knechten den HEERE uwen God,
dat wij niet sterven; want boven alle onze
zonden hebben wij dit kwaad daartoe gedaan, dat wij voor ons eenen Koning
begeerd hebben.
20 Toen zeide Samuël tot het volk: Vreest
niet, gij hebt al dit kwaad gedaan; doch
wijkt niet van achter den HEERE af, maar
dient den HEERE met uw gansche hart.
21 En wijkt niet af; want gij zoudt de
ijdelheden na*volgen*, die niet bevorderlijk zijn noch verlossen, want zij zijn
ijdelheden.
22 Want de HEERE zal zijn volk niet
verlaten om zijns grooten naams wil,

dewijl het den HEERE beliefd heeft ulieden Zich tot een volk te maken.
Ps. 94 : 14. Rom. 11 : 1.
23 Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij dat ik tegen den HEERE zoude zondigen, dat ik zoude aflaten voor uliеden te bidden; maar ik zal u den goeden en rechten weg leeren.
24 Vreest slechts den HEERE en dient Hem trouwelijk met uw gansche hart; want ziet hoe groote dingen Hij aan uliеden gedaan heeft.
25 Maar indien gij voortaan kwaad doet, zoo zult gijlieden, alsook uw Koning, omkomen.

HOOFDSTUK 13.

SAUL was *één* jaar in zijne regeering geweest, en het tweede jaar regeerde hij over Israël.
2 Toen verkoos Saul zich drie duizend *mannen* uit Israël; en daar waren er bij Saul twee duizend te Michmas en op het gebergte van Beth-El, en duizend waren er bij Jonathan te Gibea Benjamins; en het overige des volks liet hij gaan, een iegelijk naar zijne tent.
3 Doch Jonathan sloeg de bezetting der Filistijnen die te Gibea was, hetwelk de Filistijnen hoorden. Daarom blies Saul met de bazuin in het gansche land, zeggende: Laat het de Hebreën hooren.
4 Toen hoorde het gansche Israël zeggen: Saul heeft de bezetting der Filistijnen geslagen, en ook is Israël stinkende geworden bij de Filistijnen. Toen werd het volk te zamen geroepen achter Saul naar Gilgal.
5 En de Filistijnen werden verzameld om te strijden tegen Israël, dertig duizend wagens, en zes duizend ruiteren, en volk in menigte als het zand dat aan den oever der zee is; en zij togen op en legerden zich te Michmas tegen het oosten van Beth-Aven.
6 Toen de mannen van Israël zagen dat zij in nood waren (want het volk was benauwd), zoo verborg zich het volk in de spelonken en in de doornbosschen en in de steenklippen en in de vestingen en in de putten.
7 De Hebreën nu gingen over den Jordaan in het land Gad en Gilead: toen Saul nog zelf te Gilgal was, zoo kwam al het volk bevende achter hem.
8 En hij vertoefde zeven dagen, tot den tijd dien Samuël bestemd had. Als Samuël te Gilgal niet opkwam, zoo verstrooide zich het volk van hem. 1 Sam. 10 : 8.
9 Toen zeide Saul: Brengt tot mij herwaarts een brandoffer en dankofferen; en hij offerde brandoffer.
10 En het geschiedde toen hij geëindigd had het brandoffer te offeren, zie, zoo kwam Samuël; en Saul ging uit, hem tegemoet, om hem te zegenen.
11 Toen zeide Samuël: Wat hebt gij gedaan? Saul nu zeide: Omdat ik zag dat zich het volk van mij verstrooide, en gij op den bestemden tijd der dagen niet kwaamt, en de Filistijnen te Michmas vergaderd waren,
12 zoo zeide ik: Nu zullen de Filistijnen tot mij afkomen te Gilgal, en ik heb het aangezicht des HEEREN niet ernstig aangebeden: zoo dwong ik mijzelven en heb brandoffer geofferd.
13 Toen zeide Samuël tot Saul: Gij hebt zottelijk gedaan, gij hebt het gebod des HEEREN uws Gods niet gehouden dat Hij u geboden heeft; want de HEERE zoude nu uw rijk over Israël bevestigd hebben tot in eeuwigheid,
14 maar nu zal uw rijk niet bestaan: de HEERE heeft Zich eenen man gezocht naar zijn hart en de HEERE heeft hem geboden een voorganger te zijn over zijn volk, omdat gij niet gehouden hebt wat u de HEERE geboden had.
15 Toen maakte zich Samuël op, en hij ging òp van Gilgal naar Gibea Benjamins. En Saul telde het volk dat bij hem gevonden werd, omtrent zeshonderd man;
16 en Saul en zijn zoon Jonathan, en het volk dat bij hen gevonden was, bleven te Gibea Benjamins, maar de Filistijnen waren te Michmas gelegerd.
17 En de verdervers gingen uit het leger der Filistijnen in drie hoopen: de ééne hoop keerde zich op den weg naar Ofra, naar het land Sual,
18 en één hoop keerde zich naar den weg van Beth-Horon, en één hoop keerde zich naar den weg der landpale die naar het dal Zeboïm naar de woestijn uitziet.
19 En daar werd geen smid gevonden in het gansche land Israëls, want de Filistijnen hadden gezegd: Opdat de Hebreën geen zwaard noch spies maken.
20 Daarom moest gansch Israël tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegijzer of zijne spade of zijne bijl of zijn houweel scherpen liet.
21 Maar zij hadden tandige vijlen tot

hunne houweelen, en tot hunne spaden
en tot de drietandige vorken, en tot de
bijlen, en tot het stellen der prikkelen.
22 En het geschiedde ten dage des
strijds, dat er geen zwaard noch spies
gevonden werd in de hand des ganschen
volks dat bij Saul en bij Jonathan was;
doch bij Saul en bij Jonathan zijnen zoon
werden zij gevonden.
23 En der Filistijnen leger toog naar
den doortocht van Michmas.

HOOFDSTUK 14.

HET geschiedde nu op eenen dag, dat
Jonathan, de zoon Sauls, tot den jon-
gen die zijne wapenen droeg, zeide: Kom,
en laat ons tot de bezetting der Filistijnen
overgaan, welke aan gene zijde is; doch
hij gaf het zijnen vader niet te kennen.
2 Saul nu zat aan het uiterste van Gi-
bea onder den granaatboom die te Mig-
ron was; en het volk dat bij hem was,
dat was omtrent zeshonderd man.
3 En Ahía, de zoon van Ahitub, den
broeder van Ikabod, den zoon van Pine-
has, den zoon van Eli, was Priester des
HEEREN te Silo, dragende den efod. Doch
het volk wist niet dat Jonathan heenge-
gaan was. 1 Sam. 4 : 21.
4 Daar was nu tusschen de doortochten,
waar Jonathan zocht door te gaan tot
der Filistijnen bezetting, eene scherpte
van eene steenklip aan deze zijde en eene
scherpte van eene steenklip aan gene zij-
de, en de naam der éene was Bozez en
de naam der andere Séne;
5 de éene tand was gelegen tegen het
Noorden, tegenover Michmas, en de an-
dere tegen het Zuiden, tegenover Gibea.
6 Jonathan nu zeide tot den jongen,
die zijne wapenen droeg: Kom en laat
ons tot de bezetting dezer onbesnedenen
overgaan: misschien zal de HEERE voor
ons werken, want bij den HEERE is geen
verhindering om te verlossen door velen
of door weinigen. 2 Kron. 14 : 11.
7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem:
Doe al wat in uw hart is; wend u, zie,
ik ben met u naar uw hart.
8 Jonathan nu zeide: Zie, wij zullen
overgaan tot die mannen en wij zullen
ons aan hen ontdekken:
9 indien zij aldus tot ons zeggen: Staat
stil totdat wij aan ulieden komen, zoo
zullen wij blijven staan aan onze plaats
en tot hen niet opklimmen;
10 maar zeggen zij aldus: Klimt tot ons
op, zoo zullen wij opklimmen, want de
HEERE heeft ze in onze hand gegeven;
en dit zal ons een teeken zijn.
11 Toen zij beiden zich aan der Filis-
tijnen bezetting ontdekten, zoo zeiden de
Filistijnen: Zie, de Hebreën zijn uit de
holen uitgegaan, waarin zij zich verstoken
hadden.
12 Voorts antwoordden de mannen der
bezetting aan Jonathan en zijnen wapen-
drager, en zeiden: Klimt op tot ons, en
wij zullen het u wijs maken. En Jona-
than zeide tot zijnen wapendrager: Klim
achter mij op, want de HEERE heeft ze
gegeven in de hand Israëls.
13 Toen klom Jonathan op zijne handen
en op zijne voeten, en zijn wapendrager
hem na; en zij vielen voor Jonathans
aangezicht, en zijn wapendrager doodde
ze achter hem.
14 Deze eerste slag nu, waarmede Jo-
nathan en zijn wapendrager omtrent twin-
tig mannen versloegen, geschiedde omtrent
in de helft eens bunders, zijnde een juk
ossen lands.
15 En daar was eene beving in het leger
op het veld, en onder het gansche volk;
de bezetting en de verdervers beefden
ook zelven; ja, het land werd beroerd, want
het was eene beving Gods.
16 Als nu de wachters Sauls te Gibea
Benjamins zagen, dat, zie, de menigte
versmolt en doorging en geklopt werd,
17 toen zeide Saul tot het volk dat bij
hem was: Telt toch, en beziet wie van ons
weggegaan zij. En zij telden, en zie, Jona-
than en zijn wapendrager waren daar niet.
18 Toen zeide Saul tot Ahía: Breng de
Ark Gods herwaarts. (Want de Ark Gods
was te dien dage bij de kinderen Israëls.)
19 En het geschiedde toen Saul nog tot
den Priester sprak, dat het rumoer, het-
welk in der Filistijnen leger was, zeer
toenam en vermenigvuldigde: zoo zeide
Saul tot den Priester: Haal uwe hand in.
20 Saul nu, en al het volk dat bij hem
was, werd te zamen geroepen, en zij kwa-
men ten strijde: en zie, het zwaard des
éénen was tegen den anderen; daar was
een zeer groot gedruisch.
21 Daar waren ook Hebreën bij de Filis-
tijnen als eertijds, die met hen in 't leger
opgetogen waren rondom; deze nu ver-
voegden zich óók bij de Israëlieten die
bij Saul en Jonathan waren

22 Als alle mannen van Israël, die zich
verstoken hadden in het gebergte Efraïms,
hoorden dat de Filistijnen vluchtten, zoo
kleefden zij óók hen achteraan in den strijd.
23 Alzoo verloste de HEERE Israël te
dien dage; en het leger trok over naar
Beth-Aven.
24 En de mannen Israëls werden mat
te dien dage, want Saul had het volk
bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man
die spijs eet tot aan den avond! opdat ik
mij aan mijne vijanden wreke. Daarom
proefde het gansche volk geen spijs.
25 En het gansche land kwam in een
woud, en daar was honig op het veld:
26 toen het volk in het woud kwam,
zie, zoo was er een honigvloed; maar niemand
raakte met zijne hand aan zijnen
mond, want het volk vreesde de bezwering.
27 Maar Jonathan had het niet gehoord
toen zijn vader het volk bezworen had,
en hij reikte het einde des stafs uit, die
in zijne hand was, en hij doopte denzelven
in eene honigraat; als hij nu zijne
hand tot zijnen mond wendde, zoo werden
zijne oogen verlicht.
28 Toen antwoordde een man uit het
volk en zeide: Uw vader heeft het volk
zwaarlijk bezworen, zeggende: Vervloekt
zij de man die heden brood eet! Daarom
bezwijkt het volk.
29 Toen zeide Jonathan: Mijn vader
heeft het land beroerd; ziet toch hoe
mijne oogen verlicht zijn, omdat ik een
weinig van dezen honig gesmaakt heb:
30 hoeveel meer, indien het volk heden
had mogen vrijelijk eten van den buit
zijner vijanden dien het gevonden heeft!
Maar nu is die slag niet groot geweest
over de Filistijnen.
31 Doch zij versloegen te dien dage de
Filistijnen van Michmas tot Ajalon; en
het volk was zeer moede.
32 Toen maakte zich het volk aan den
buit, en zij namen schapen en runderen
en kalveren, en zij slachtten ze tegen de
aarde; en het volk at ze met het bloed.
33 En men boodschapte het Saul, zeggende:
Zie, het volk bezondigt zich tegen
den HEERE, etende met het bloed. En hij
zeide: Gij hebt trouweloosljk gehandeld,
wentelt heden eenen grooten steen tot mij.
34 Voorts sprak Saul: Verstrooit u onder
het volk en zegt tot hen: Brengt tot
mij een iegelijk zijnen os en een iegelijk
zijn schaap, en slacht hier en eet, en bezondigt
u niet aan den HEERE, die etende
met het bloed. Toen bracht al het volk
een iegelijk zijnen os met zijne hand, des
nachts, en slachtten ze aldaar. Gen. 9:4.
Lev. 3:17; 7:26; 17:14; 19:26. Deut. 12:16, 23; 15:23.
35 Toen bouwde Saul den HEERE een
altaar; dat was het eerste altaar, dat hij
den HEERE bouwde.
36 Daarna zeide Saul: Laat ons aftrekken,
de Filistijnen na bij nacht, en laat
ons hen berooven totdat het morgenlicht
wordt, en laat ons niet éénen man onder
hen overig laten. Zij nu zeiden: Doe
al wat goed is in uwe oogen; maar de
Priester zeide: Laat ons herwaarts tot
God naderen.
37 Toen vraagde Saul God: Zal ik aftrekken,
de Filistijnen na? Zult Gij ze in
de hand Israëls overgeven? Doch Hij antwoordde
hem niet te dien dage.
38 Toen zeide Saul: Komt herwaarts *uit*
alle hoeken des volks, en verneemt en ziet
waarin deze zonde heden geschied zij;
39 want *zoo waarachtig als* de HEERE
leeft die Israël verlost, al ware het in
mijnen zoon Jonathan, zoo zal hij den
dood sterven! En niemand uit het gansche
volk antwoordde hem.
40 Voorts zeide hij tot het gansche Israël:
Gijlieden zult aan de éénе zijde zijn,
en ik en mijn zoon Jonathan zullen aan
de andere zijde zijn. Toen zeide het volk
tot Saul: Doe wat goed is in uwe oogen.
41 Saul nu sprak tot den HEERE den
God Israëls: Toon den onschuldige. Toen
werd Jonathan en Saul geraakt, en het
volk ging *vrij* uit.
42 Toen zeide Saul: Werpt *het lot* tusschen
mij en tusschen mijnen zoon Jonathan.
Toen werd Jonathan geraakt.
43 Saul dan zeide tot Jonathan: Geef
mij te kennen wat gij gedaan hebt.
Toen gaf Jonathan het hem te kennen,
en zeide: Ik heb maar een weinig honig
geproefd met het uiterste des stafs, dien
ik in mijne hand had: zie *hier* ben ik,
moet ik sterven?
44 Toen zeide Saul: Zóó doe *mij* God
en zóó doe Hij daartoe, Jonathan, gij
moet den dood sterven!
45 Maar het volk zeide tot Saul: Zoude
Jonathan sterven, die deze groote verlossing
in Israël gedaan heeft? Dat zij
verre! *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft,
zoo daar een haar van zijn hoofd op de
aarde vallen zal! want hij heeft *dit* heden

met God gedaan. Alzoo verloste het volk Jonathan, dat hij niet stierf.

46 Saul nu toog òp van achter de Filistijnen, en de Filistijnen trokken aan hunne plaats.

47 Toen nam Saul het koninkrijk over Israël in, en hij streed rondom tegen alle zijne vijanden, tegen Moab en tegen de kinderen Ammons en tegen Edom en tegen de Koningen van Zoba en tegen de Filistijnen, en overal waar hij zich wendde, oefende hij straf;

48 en hij handelde dapperlijk en hij sloeg de Amalekieten, en hij redde Israël uit de hand desgenen die hem beroofde.

49 De zonen Sauls nu waren Jonathan en Jisvi en Malkisúa; en de namen zijner twee dochters waren *deze*: de naam der eerstgeborene was Merab, en de naam der kleinste Michal. 1 Kron. 8 : 33; 9 : 39.

50 En de naam van Sauls huisvrouw was Ahinóam, eene dochter van Ahimáäz; en de naam zijns krijgsoversten was Abner, een zoon van Ner, Sauls oom.

51 En Kis was Sauls vader, en Ner, Abners vader, was een zoon Abiëls.

52 En daar was een sterke krijg tegen de Filistijnen alle de dagen van Saul; daarom alle helden en alle kloeke mannen die Saul zag, die vergaderde hij tot zich.

HOOFDSTUK 15.

TOEN zeide Samuël tot Saul: De HEERE heeft mij gezonden dat ik u ten Koning zalfde over zijn volk, over Israël; hoor dan nu de stem der woorden des HEEREN.

2 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb bezocht hetgeen dat Amalek Israël gedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg toen hij uit Egypte opkwam: Ex. 17 : 8-13. Deut. 25 : 17.

3 ga nu henen en sla Amalek, en verban alles wat hij heeft, en verschoon hem niet, maar dood van den man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezels toe.

4 Dit verkondigde Saul het volk, en hij telde ze te Telaïm, tweehonderd duizend *man* voetvolk, en tien duizend mannen van Juda.

5 Als Saul tot bij de stad Amalek kwam, zoo leide hij eene achterlage in het dal;

6 en Saul liet den Kenieten zeggen: Gaat weg, wijkt, trekt àf uit het midden der Amalekieten, opdat ik u met hen niet wegruime; want gij hebt barmhartigheid gedaan aan alle de kinderen Israëls, toen zij uit Egypte opkwamen. Alzoo weken de Kenieten uit het midden der Amalekieten.

7 Toen sloeg Saul de Amalekieten van Havila af, tot waar gij komt te Sur, dat vooraan Egypte is.

8 En hij ving Agag, den Koning der Amalekieten, levend, maar al het volk verbande hij door de scherpte des zwaards.

9 Doch Saul, en het *gansche* volk, verschoonde Agag, en de beste schapen en runderen, en de naast*beste*, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden ze niet verbannen; maar alle ding dat verachtelijk en dat verdwijnende was, dat verbanden zij.

10 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Samuël, zeggende:

11 Het berouwt Mij dat Ik Saul tot Koning gemaakt heb, dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd heeft en mijne woorden niet bevestigd heeft. Toen ontstak Samuël en hij riep tot den HEERE den ganschen nacht.

12 Daarna maakte zich Samuël des morgens vroeg op, Saul tegemoet; en het werd Samuël geboodschapt, zeggende: Saul is te Karmel gekomen, en zie, hij heeft zich eenen pilaar gesteld; daarna is hij omgetogen en doorgetrokken, en naar Gilgal afgekomen.

13 Samuël nu kwam tot Saul, en Saul zeide tot hem: Gezegend zijt gij den HEERE; ik heb des HEEREN woord bevestigd.

14 Toen zeide Samuël: Wat is dit dan voor eene stem der schapen in mijne ooren en eene stem der runderen die ik hoor?

15 Saul nu zeide: Zij hebben ze van de Amalekieten gebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen verschoond om den HEERE uwen God te offeren; maar het overige hebben wij verbannen.

16 Toen zeide Samuël tot Saul: Houd op, zoo zal ik u te kennen geven wat de HEERE te nacht tot mij gesproken heeft. Hij dan zeide tot hem: Spreek.

17 En Samuël zeide: Is het niet *alzóó*, toen gij klein waart in uwe oogen, dat gij het hoofd der stammen Israëls geworden zijt, en dat u de HEERE tot Koning over Israël gezalfd heeft?

18 En de HEERE heeft u op den weg gezonden, en gezegd: Ga henen en verban de zondaars, de Amalekieten, en strijd

tegen hen totdat gij dezelven te niet
doet:
19 waarom toch hebt gij naar de stem
des HEEREN niet gehoord, maar zijt tot
den roof gevlogen, en hebt gedaan dat
kwaad was in de oogen des HEEREN?
20 Toen zeide Saul tot Samuël: Ik heb
immers naar de stem des HEEREN ge-
hoord, en heb gewandeld op den weg
op denwelken mij de HEERE gezonden
heeft; en ik heb Agag, den Koning der
Amalekieten, *mede*gebracht, maar de Ama-
lekieten heb ik verbannen.
21 Het volk nu heeft genomen van den
roof, schapen en runderen, het voor-
naamste van het verbannene, om den
HEERE uwen God op te offeren te Gilgal.
22 Doch Samuël zeide: Heeft de HEERE
lust aan brandofferen en slachtofferen, als
aan het gehoorzamen van de stem des
HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan
slachtoffer, opmerken dan het vette der
rammen; Spr. 21 : 3. Hos. 6 : 6.
23 want wederspannigheid is eene zonde
der tooverij, en wederstreven is afgoderij
en beeldendienst: omdat gij des HEEREN
woord verworpen hebt, zoo heeft Hij u
verworpen dat gij geen Koning zult zijn.
24 Toen zeide Saul tot Samuël: Ik heb
gezondigd, omdat ik des HEEREN bevel
en uwe woorden overtreden heb, want
ik heb het volk gevreesd en naar hunne
stem gehoord:
25 nu dan, vergeef *mij* toch mijne zonde,
en keer met mij weder, dat ik den HEERE
aanbidde.
26 Doch Samuël zeide tot Saul: Ik zal
met u niet wederkeeren: omdat gij het
woord des HEEREN verworpen hebt, zoo
heeft u de HEERE verworpen dat gij geen
Koning over Israël zult zijn.
27 Als zich Samuël omkeerde om weg
te gaan, zoo greep hij eene slip zijns
mantels en zij scheurde.
28 Toen zeide Samuël tot hem: De
HEERE heeft heden het koninkrijk Israëls
van u afgescheurd, en heeft het uwen
naaste gegeven, die beter is dan gij.
29 En ook liegt Hij, die de overwinning
Israëls is, niet, en het berouwt Hem niet;
want Hij is geen mensch dat Hem *iets*
berouwen zoude. Num. 23 : 19.
30 Hij dan zeide: Ik heb gezondigd; eer
mij toch nu voor de oudsten mijns volks
en voor Israël, en keer weder met mij,
dat ik den HEERE uwen God aanbidde.
31 Toen keerde Samuël weder, Saul na,
en Saul aanbad den HEERE.
32 Toen zeide Samuël: Breng Agag, den
Koning der Amalekieten, hier tot mij.
Agag nu ging tot hem weeldelijk, en
Agag zeide: Voorwaar de bitterheid des
doods is geweken.
33 Maar Samuël zeide: Gelijk als uw
zwaard de vrouwen van hare kinderen
beroofd heeft, alzóó zal uwe moeder van
hare kinderen beroofd worden onder de
vrouwen. Toen hieuw Samuël Agag in
stukken voor het aangezicht des HEEREN
te Gilgal.
34 Daarna ging Samuël naar Rama, en
Saul ging op naar zijn huis te Gibea Sauls.
35 En Samuël zag Saul niet meer tot
den dag zijns doods toe; evenwel droeg
Samuël leed om Saul; en het berouwde
den HEERE dat Hij Saul tot Koning over
Israël gemaakt had.

HOOFDSTUK 16.

TOEN zeide de HEERE tot Samuel: Hoe
lang draagt gij leed om Saul, dien Ik
toch verworpen heb dat hij geen Koning
zij over Israël? Vul uwen hoorn met olie
en ga henen: Ik zal u zenden tot Isai
den Bethlehemiet, want Ik heb Mij eenen
Koning onder zijne zonen uitgezien.
2 Maar Samuël zeide: Hoe zoude ik
henengaan? Saul zal het toch hooren en
mij dooden. Toen zeide de HEERE: Neem
een kalf van de runderen met u, en zeg:
Ik ben gekomen om den HEERE offerande
te doen.
3 En gij zult Isai ten offer noodigen,
en Ik zal u te kennen geven wat gij doen
zult, en gij zult Mij zalven dien Ik u
zeggen zal.
4 Samuël nu deed hetgeen de HEERE
gesproken had, en hij kwam te Bethle-
hem. Toen kwamen de oudsten der stad
bevende hem tegemoet en zeiden: Is uwe
komst *met* vrede?
5 Hij dan zeide: *Met* vrede; ik ben
gekomen om den HEERE offerande te doen:
heiligt u, en komt met mij ten offer. En
hij heiligde Isai en zijne zonen, en hij
noodigde ze ten offer.
6 En het geschiedde toen zij inkwamen,
zoo zag hij Eliab aan, en dacht: Zekerlijk
is *deze* voor den HEERE, zijn gezalfde.
7 Doch de HEERE zeide tot Samuel:
Zie zijne gestalte niet aan noch de hoogte
zijner statuur, want Ik heb hem verwor-

pen. Want het is niet gelijk de mensch
ziet; want de mensch ziet aan wat voor
oogen is, maar de HEERE ziet het hart aan.
8 Toen riep Isai Abinadab en hij deed
hem voorbij het aangezicht Samuëls gaan;
doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE óók
niet verkoren.
9 Daarna liet Isai Samma voorbijgaan;
doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE
óók niet verkoren.
10 Alzoo liet Isai zijne zeven zonen voorbij het aangezicht van Samuël gaan; doch
Samuël zeide tot Isai: De HEERE heeft
dezen niet verkoren. 1 Sam. 17:12. 1 Kron. 2:13,14.
11 Voorts zeide Samuël tot Isai: Zijn
dit alle de jongelingen? En hij zeide: De
kleinste is nog overig, en zie, hij weidt
de schapen. Samuël nu zeide tot Isai:
Zend henen en laat hem halen, want wij
zullen niet rondom aanzitten totdat hij
hier zal gekomen zijn.
2 Sam. 7:8. 1 Kron. 17:7. Ps. 78:70.
12 Toen zond hij henen en bracht hem
in (hij nu was roodachtig, mitsgaders
schoon van oogen en schoon van aanzien):
en de HEERE zeide: Sta op, zalf hem,
want deze is het.
13 Toen nam Samuël den oliehoorn, en
hij zalfde hem in het midden zijner broederen: en de Geest des HEEREN werd
vaardig over David van dien dag af en
voortaan. Daarna stond Samuël op, en hij
ging naar Rama. Ps. 89:21.
14 En de Geest des HEEREN week van
Saul, en een booze geest van den HEERE
verschrikte hem. 1 Sam. 18:10; 19:9.
15 Toen zeiden Sauls knechten tot hem:
Zie toch, een booze geest Gods verschrikt u:
16 onze heer zegge toch uwen knechten,
die voor uw aangezicht *staan*, dat zij
eenen man zoeken die op de harp spelen
kan; en het zal geschieden als de booze
geest Gods op u is, dat hij met zijne
hand spele, dat het beter met u worde.
17 Toen zeide Saul tot zijne knechten:
Ziet mij toch naar eenen man uit, die
wèl spelen kan, en brengt hem tot mij.
18 Toen antwoordde een van de jongelingen en zeide: Zie, ik heb gezien eenen
zoon van Isai den Bethlehemiet, die spelen kan, en hij is een dapper held en een
krijgsman en verstandig in zaken, en een
schoon man, en de HEERE is met hem.
19 Saul nu zond boden tot Isai, en
zeide: Zend uwen zoon David tot mij,
die bij de schapen is.
20 Toen nam Isai eenen ezel met brood,
en eenen lederen zak met wijn, en een
geitenbokje, en zond ze door de hand
zijns zoons Davids aan Saul.
21 Alzoo kwam David tot Saul; en hij
stond voor zijn aangezicht, en hij beminde
hem zeer, en hij werd zijn wapendrager.
22 Daarna zond Saul tot Isai, om te
zeggen: Laat toch David voor mijn aangezicht staan, want hij heeft genade in
mijne oogen gevonden.
23 En het geschiedde als de geest Gods
over Saul was, zoo nam David de harp
en hij speelde met zijne hand: dat was
Saul eene verademing, en het werd beter
met hem, en de booze geest week van hem.

HOOFDSTUK 17.

EN de Filistijnen verzamelden hun heir
ten strijde, en verzamelden zich te
Socho, dat in Juda is; en zij legerden
zich tusschen Socho en tusschen Azeka,
aan het einde van Dammim.
2 Doch Saul en de mannen Israëls verzamelden zich en legerden zich in het
Eikendal, en stelden de slagorde tegen de
Filistijnen aan.
3 De Filistijnen nu stonden aan eenen
berg aan gene, en de Israëlieten stonden
aan eenen berg aan deze zijde, en de
vallei was tusschen hen.
4 Toen ging daar een kampvechter uit,
uit het leger der Filistijnen; zijn naam
was Goliath, van Gath; zijne hoogte was
zes ellen en een span;
2 Sam. 21:19. 1 Kron. 20:5.
5 en hij had eenen koperen helm op zijn
hoofd, en hij had een schubachtig pantser aan, en het gewicht des pantsers was
vijf duizend sikkelen koper;
6 en een koperen scheenharnas boven
zijne voeten, en een koperen schild tusschen zijne schouderen;
7 en de schacht zijner spies was als een
weversboom, en het lemmer zijner spies
was van zeshonderd sikkelen ijzer; en de
schilddrager ging voor zijn aangezicht.
8 Deze nu stond en riep tot de slagorden Israëls, en zeide tot hen: Waarom
zoudt gijlieden uittrekken om de slagorde
te stellen? Ben ik niet een Filistijn, en
gijlieden knechten van Saul? Kiest eenen
man onder u die tot mij afkome:
9 indien hij tegen mij strijden en mij
verslaan kan, zoo zullen wij ulieden tot
knechten zijn; maar indien ik hem over-

win en hem sla, zoo zult gij ons tot
knechten zijn en ons dienen.
10 Voorts zeide de Filistijn: Ik heb
heden de slagorden Israëls gehoond, *zeggende*: Geeft mij eenen man, dat wij te
zamen strijden.
11 Toen nu Saul en het gansche Israël
deze woorden des Filistijns hoorden, zoo
ontzetten zij zich en vreesden zeer.
12 David nu was de zoon des Efrathischen mans van Bethlehem-Juda, wiens
naam was Isai, en *die* acht zonen had;
en in de dagen Sauls was hij een oud
man, afgaande onder de mannen.

1 Sam. 16 : 10. 1 Kron. 2 : 13, 14.

13 En de drie grootste zonen van Isai
gingen henen, zij volgden Saul na in den
krijg. De namen nu zijner drie zonen,
die in den krijg gingen, waren: Eliab
de eerstgeborene, en zijn tweede Abinadab, en de derde Samma.
14 En David was de kleinste; en de
drie grootsten waren Saul nagevolgd.
15 Doch David ging henen en kwam
weder van Saul, om zijns vaders schapen
te weiden te Bethlehem.
16 De Filistijn nu trad toe des morgens
vroeg en des avonds; alzoo stelde hij zich
daar veertig dagen lang.
17 En Isai zeide tot zijnen zoon David:
Neem toch voor uwe broeders eene efa
van dit geroost koren, en deze tien brooden, en breng ze met haast in het leger
tot uwe broeders,
18 maar breng deze tien melkkazen aan
den overste over duizend; en gij zult uwe
broeders bezoeken, of het hun wèl gaat,
en gij zult van hen pand medenemen.
19 Saul nu, en zij, en alle mannen
Israëls waren bij het Eikendal met de
Filistijnen strijdende.
20 Toen maakte zich David des morgens
vroeg op, en hij liet de schapen bij den
hoeder, en hij nam het op en ging henen, gelijk als Isai hem bevolen had; en
hij kwam aan den wagenburg, als het
heir in slagorde uittoog, en men ten
strijde riep.
21 En de Israëlieten en Filistijnen stelden slagorde tegen slagorde.
22 David nu liet de vaten vàn zich onder
de hand des bewaarders der vaten, en hij
liep ter slagorde; en hij kwam en vraagde
zijnen broeders naar *hunnen* welstand.
23 Toen hij met hen sprak, zie, zoo
kwam de kampvechter op; zijn naam was
Goliath, de Filistijn van Gath uit der
Filistijnen heir, en hij sprak achtervolgens
die woorden, en David hoorde ze.
24 Doch alle mannen in Israël, als zij
dien man zagen, zoo vluchtten zij voor
zijn aangezicht en zij vreesden zeer;
25 en de mannen Israëls zeiden: Hebt
gijlieden dien man wel gezien, die opgekomen is? Want hij is opgekomen om Israël
te hoonen; en het zal geschieden dat de
Koning dien man, die hem verslaat, met
grooten rijkdom verrijken zal, en hij zal
hem zijne dochter geven, en hij zal zijns
vaders huis vrijmaken in Israël.
26 Toen zeide David tot de mannen, die
bij hem stonden, zeggende: Wat zal men
dien man doen die dezen Filistijn verslaat, en den smaad van Israël wendt?
Want wie is deze onbesneden Filistijn,
dat hij de slagorden des levenden Gods
zoude hoonen?
27 Wederom zeide hem het volk achtervolgens dat woord, zeggende: Alzóó zal
men den man doen die hem verslaat.
28 Als Eliab, zijn oudste broeder, hem
tot die mannen hoorde spreken, zoo ontstak de toorn Eliabs tegen David, en hij
zeide: Waarom zijt gij nu afgekomen, en
onder wien hebt gij de weinige schapen
in de woestijn gelaten? Ik ken uwe vermetelheid en de boosheid uws harten
wel, want gij zijt afgekomen opdat gij
den strijd zaagt.
29 Toen zeide David: Wat heb ik nu
gedaan? Is er geen oorzaak?
30 En hij wendde zich af van dien naar
een ander toe, en hij zeide achtervolgens
dat woord, en het volk gaf hem weder
antwoord achtervolgens de eerste woorden.
31 Toen nu die woorden gehoord werden, die David gesproken had, en in de
tegenwoordigheid Sauls verkondigd werden, zoo liet hij hem halen.
32 En David zeide tot Saul: Aan geen
mensch ontvalle het hart om zijnentwil:
uw knecht zal henengaan en hij zal met
dezen Filistijn strijden.
33 Maar Saul zeide tot David: Gij zult
niet kunnen henengaan tot dezen Filistijn
om met hem te strijden, want gij zijt
een jongeling, en hij is een krijgsman
van zijne jeugd af.
34 Toen zeide David tot Saul: Uw
knecht weidde de schapen zijns vaders,
en daar kwam een leeuw en een beer,
en nam een schaap van de kudde weg;

35 en ik ging uit, hem na, en ik sloeg
hem, en redde het uit zijnen mond; en
toen hij tegen mij opstond, zoo vatte ik
hem bij zijnen baard en versloeg hem en
doodde hem:
36 uw knecht heeft zoo den leeuw als
den beer verslagen; alzóó zal deze onbe-
sneden Filistijn zijn gelijk een van die,
omdat hij de slagorden des levenden
Gods gehoond heeft.
37 Voorts zeide David: De HEERE, die
mij van de macht des leeuws gered heeft
en uit de macht des beers, die zal mij
redden uit de hand dezes Filistijns. Toen
zeide Saul tot David: Ga henen. en de
HEERE zij met u.
38 En Saul kleedde David met zijne
kleederen, en zette een koperen helm
op zijn hoofd, en hij kleedde hem met
een pantser.
39 En David gordde zijn zwaard aan
over zijne kleederen, en wilde gaan; want
hij had het nooit beproefd. Toen zeide
David tot Saul: Ik kan in deze niet gaan,
want ik heb het nooit beproefd; en David
leide ze vàn zich.
40 En hij nam zijnen staf in zijne hand,
en hij koos zich vijf gladde steenen uit
de beek, en leide ze in de herderstasch
die hij had, te weten in den zak, en zijn
slinger was in zijne hand: alzoo naderde
hij tot den Filistijn.
41 De Filistijn ging óók henen, gaande
en naderende tot David; en zijn schild-
drager *ging* voor zijn aangezicht.
42 Toen de Filistijn opzag en David
zag, zoo verachtte hij hem; want hij
was een jongeling, roodachtig, mitsgaders
schoon van aanzien.
43 De Filistijn nu zeide tot David: Ben
ik een hond, dat gij tot mij komt met
stokken? En de Filistijn vloekte David
bij zijne goden.
44 Daarna zeide de Filistijn tot David:
Kom tot mij, zoo zal ik uw vleesch den
vogelen des hemels geven en den dieren
des velds,
45 David daarentegen zeide tot den Fi-
listijn: Gij komt tot mij met een zwaard
en met eene spies en met een schild,
maar ik kom tot u in den naam des
HEEREN der heirscharen, des Gods der
slagorden Israëls, dien gij gehoond hebt.
46 Te dezen dage zal de HEERE u be-
sluiten in mijne hand, en ik zal u verslaan,
en ik zal uw hoofd van u wegnemen, en
ik zal de doode lichamen van der Fili-
stijnen leger dezen dag den vogelen des
hemels en den beesten des velds geven:
en de gansche aarde zal weten dat Israël
eenen God heeft,
47 en deze gansche vergadering zal we-
ten dat de HEERE niet door het zwaard,
noch door de spies verlost; want de krijg
is des HEEREN, die zal ulieden in onze
hand geven. 2 Kron. 20 : 15.
48 En het geschiedde toen de Filistijn
zich opmaakte en henenging en David
tegemoet naderde, zoo haastte zich David
en liep naar de slagorde toe, den Filistijn
tegemoet;
49 en David stak zijne hand in de tasch
en hij nam eenen steen daaruit, en hij
slingerde, en trof den Filistijn in zijn
voorhoofd, zoodat de steen zonk in zijn
voorhoofd, en hij viel op zijn aangezicht
ter aarde:
50 alzoo overweldigde David den Filis-
tijn met eenen slinger en met eenen steen,
en hij versloeg den Filistijn en doodde hem.
Doch David had geen zwaard in de hand;
51 daarom liep David, en stond op den
Filistijn, en nam zijn zwaard, en hij trok
het uit zijne scheede, en hij doodde hem
en hij hieuw hem het hoofd daarmede af.
Toen de Filistijnen zagen dat hun gewel-
digste dood was, zoo vluchtten zij.
52 Toen maakten zich de mannen van
Israël en Juda òp en juichten, en ver-
volgden de Filistijnen tot waar men komt
aan de vallei, en tot aan de poorten van
Ekron; en der Filistijnen verwonden vielen
op den weg van Saäraïm en tot aan Gath
en tot aan Ekron.
53 Daarna keerden de kinderen Israëls
òm van het hittig najagen der Filistij-
nen, en zij beroofden hunne legers.
54 Daarna nam David het hoofd des
Filistijns en bracht het naar Jeruzalem,
maar zijne wapenen leide hij in zijne tent.
55 Toen Saul David zag uitgaan den
Filistijn tegemoet, zeide hij tot Abner
den krijgsoverste: Wiens zoon is deze
jongeling, Abner? En Abner zeide: *Zoo
waarlijk als* uwe ziel leeft, o Koning,
ik weet het niet.
56 De Koning nu zeide: Vraag gij het,
wiens zoon deze jongeling is.
57 Als David wederkeerde van het ver-
slaan des Filistijns, zoo nam hem Abner en
hij bracht hem voor het aangezicht Sauls, en
het hoofd des Filistijns was in zijne hand.

58 En Saul zeide tot hem: Wiens zoon zijt gij, jongeling? En David zeide: Ik ben een zoon van uwen knecht Isai, den Bethlehemiet.

HOOFDSTUK 18.

HET geschiedde nu als hij geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David, en Jonathan beminde hem als zijne ziel.

2 En Saul nam hem te dien dage, en liet hem niet wederkeeren tot zijns vaders huis.

3 Jonathan nu en David maakten een verbond, dewijl hij hem liefhad als zijne ziel; 1 Sam. 20:8.

4 en Jonathan deed zijnen mantel af dien hij aanhad, en gaf hem David, ook zijne kleederen, ja, tot zijn zwaard toe en tot zijnen boog toe en tot zijn gordel toe.

5 En David toog uit overal waar Saul hem zond; hij gedroeg zich voorzichtiglijk, en Saul stelde hem over de krijgslieden; en hij was aangenaam in de oogen des ganschen volks, en ook in de oogen der knechten Sauls.

6 Het geschiedde nu toen zij kwamen, en David wederkeerde van het verslaan der Filistijnen, dat de vrouwen uitgingen uit alle de steden van Israël met gezang en reien, den Koning Saul tegemoet, met trommels, met vreugde, en met muziekinstrumenten.

7 En de vrouwen spelende antwoordden *elkander* en zeiden: Saul heeft zijne duizenden verslagen, maar David zijne tienduizenden. 1 Sam. 21:11; 29:5.

8 Toen ontstak Saul zeer, en dat woord was kwaad in zijne oogen, en hij zeide: Zij hebben David tien duizend gegeven, doch mij hebben zij *maar* duizend gegeven, en voorzeker zal het koninkrijk nog voor hem zijn.

9 En Saul had het oog op David, van dien dag aan en voortaan.

10 En het geschiedde des anderen daags dat de booze geest Gods over Saul vaardig werd, en hij profeteerde midden in het huis; en David speelde op snarenspel met zijne hand, als van dag tot dag. Saul nu had eene spies in de hand, 1 Sam. 16:14; 19:9.

11 en Saul schoot de spies, en zeide: Ik zal David aan den wand spitten; maar David wendde zich tweemaal van zijn aangezicht af. 1 Sam. 19:10.

12 En Saul vreesde voor David, want de HEERE was met hem, en Hij was van Saul geweken.

13 Daarom deed hem Saul van zich weg, en hij stelde hem zich tot een overste van duizend; en hij ging uit en hij ging in voor het aangezicht des volks.

14 En David gedroeg zich voorzichtiglijk op alle zijne wegen, en de HEERE was met hem.

15 Toen nu Saul zag, dat hij zich zeer voorzichtiglijk gedroeg, vreesde hij voor zijn aangezicht.

16 Doch gansch Israël en Juda had David lief, want hij ging uit en hij ging in voor hun aangezicht.

17 Derhalve zeide Saul tot David: Zie, mijn grootste dochter Merab zal ik u tot vrouw geven: alleenlijk wees mij een dapper zoon, en voer den krijg des HEEREN. (Want Saul zeide: Dat mijne hand niet tegen hem zij, maar dat de hand der Filistijnen tegen hem zij.)

18 Doch David zeide tot Saul: Wie ben ik, en wat is mijn leven, *en* mijns vaders huisgezin in Israël, dat ik des Konings schoonzoon zoude worden?

19 Het geschiedde nu ten tijde als men Merab, de dochter Sauls, aan David geven zoude, zoo is zij aan Adriël den Meholathiet tot vrouw gegeven.

20 Doch Michal, de dochter Sauls, had David lief. Toen dat Saul te kennen werd gegeven, zoo was die zaak recht in zijne oogen.

21 en Saul zeide: Ik zal ze hem geven, dat zij hem ten valstrik zij, en dat de hand der Filistijnen tegen hem zij. Daarom zeide Saul tot David: Met de andere zult gij heden mijn schoonzoon worden.

22 En Saul gebood zijnen knechten: Spreekt met David heimelijk, zeggende: Zie, de Koning heeft lust aan u, en alle zijne knechten hebben u lief: word dan nu des Konings schoonzoon.

23 En de knechten Sauls spraken deze woorden voor de ooren Davids. Toen zeide David: Is dat licht in ulieder oogen, des Konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam man ben?

24 En de knechten Sauls boodschapten het hem, zeggende: Zulke woorden heeft David gesproken.

25 Toen zeide Saul: Aldus zult gijlieden tot David zeggen: De Koning heeft geen lust aan den bruidschat, maar aan hon-

derd voorhuiden der Filistijnen, opdat
men zich wreke aan des Konings vijanden.
Want Saul dacht David te vellen
door de hand der Filistijnen.
26 Zijne knechten nu boodschapten David
deze woorden; en die zaak was recht
in de oogen Davids, dat hij des Konings
schoonzoon zoude worden. Maar de dagen
waren nog niet vervuld.
27 Toen maakte zich David op, en hij
en zijne mannen gingen henen en zij versloegen
onder de Filistijnen tweehonderd
mannen, en David bracht hunne voorhuiden,
en men leverde ze den Koning volkomen,
opdat hij des Konings schoonzoon
worden zoude. Toen gaf Saul hem zijne
dochter Michal ter vrouwe. 2 Sam. 3:14.
28 En Saul zag en merkte dat de HEERE
met David was; en Michal de dochter
Sauls had hem lief.
29 Toen vreesde Saul nog meer voor
David: en Saul was David tot vijand alle
zijne dagen.
30 Als de Vorsten der Filistijnen uittogen,
zoo geschiedde het als zij uittogen,
dat David kloeker was dan alle de knechten
Sauls, zoodat zijn naam zeer geacht was.

HOOFDSTUK 19.

DERHALVE sprak Saul tot zijnen zoon
Jonathan en tot alle zijne knechten
om David te dooden. Doch Jonathan Sauls
zoon had groot welgevallen aan David;
2 en Jonathan verkondigde het David,
zeggende: Mijn vader Saul zoekt u te
dooden; nu dan, wacht u toch 's morgens,
en blijf in het verborgen en versteek u.
3 Doch ik zal uitgaan, en aan de hand
mijns vaders staan op het veld waar gij
zult zijn, en ik zal mijnen vader over u
spreken, en zal zien wat het zij: dat zal
ik u verkondigen.
4 Zoo sprak dan Jonathan goed van
David tot zijnen vader Saul, en hij zeide
tot hem: De Koning zondige niet tegen
zijnen knecht David, omdat hij tegen u
niet gezondigd heeft, en omdat zijne daden
voor u zeer goed zijn.
5 Want hij heeft zijne ziel in zijne hand
gezet, en hij heeft den Filistijn verslagen,
en de HEERE heeft een groot heil aan
gansch Israël gedaan; gij hebt het gezien,
en gij zijt verblijd geweest: waarom zoudt
gij dan tegen onschuldig bloed zondigen,
David zonder oorzaak doodende?
6 Saul nu hoorde naar de stem Jonathans,
en Saul zwoer: *Zoo waarachtig als* de
HEERE leeft, hij zal niet gedood worden!
7 En Jonathan riep David, en Jonathan
gaf hem alle deze woorden te kennen;
en Jonathan bracht David tot Saul, en
hij was voor zijn aangezicht als gisteren
en eergisteren.
8 En daar werd wederom krijg, en David
toog uit en streed tegen de Filistijnen
en hij sloeg ze met eenen grooten slag,
en zij vloden voor zijn aangezicht.
9 Doch de booze geest des HEEREN was
over Saul, en hij zat in zijn huis, en zijne
spies was in zijne hand; en David speelde
op snarenspel met de hand.
1 Sam. 16:14; 18:10.
10 Saul nu zocht met de spies David aan
den wand te spitten, doch hij ontweek van
het aangezicht Sauls, die met de spies in
den wand sloeg. Toen vlood David en ontkwam
in dienzelfden nacht. 1 Sam. 18:11.
11 Maar Saul zond boden henen tot
Davids huis dat zij hem bewaarden en
dat zij hem des morgens doodden. Dit
gaf Michal, zijne huisvrouw, David te
kennen, zeggende: Indien gij uwe ziel
dezen nacht niet behoedt, zoo zult gij
morgen gedood worden. Ps. 59:1.
12 En Michal liet David door een venster
neder, en hij ging henen en vluchtte,
en ontkwam.
13 En Michal nam een beeld en zij
leide het in het bed: en zij leide een
geitenvel aan zijne hoofdpeluw, en dekte
het met een kleed toe.
14 Saul nu zond boden om David te
halen. Zij dan zeide: Hij is ziek.
15 Toen zond Saul boden om David te
bezien, zeggende: Brengt hem in het bed
tot mij òp, dat men hem doode.
16 Als de boden kwamen, zoo zie, er
was een beeld in het bed, en daar was
een geitenvel aan zijne hoofdpeluw.
17 Toen zeide Saul tot Michal: Waarom
hebt gij mij alzóó bedrogen, en hebt mijnen
vijand laten gaan, dat hij ontkomen
is? Michal nu zeide tot Saul: Hij zeide
tot mij: Laat mij gaan; waarom zoude
ik u dooden?
18 Alzoo vluchtte David en ontkwam, en
hij kwam tot Samuël te Rama, en hij gaf
hem te kennen al wat Saul hem gedaan
had, en hij en Samuël gingen henen en
zij bleven te Najoth.
19 En men boodschapte Saul, zeggende:
Zie, David is te Najoth bij Rama.

20 Toen zond Saul boden henen om
David te halen; die zagen eene vergade-
ring van Profeten profeteerende, en Sa-
muël staande over hen gesteld: en de
Geest Gods was over Sauls boden, en die
profeteerden óók.
21 Toen men het Saul boodschapte, zoo
zond hij andere boden en die profeteer-
den óók; toen voer Saul voort en zond
de derde boden, en die profeteerden óók.
22 Daarna ging hij ook zelf naar Rama,
en hij kwam tot den grooten waterput die
te Sechu was, en hij vraagde en zeide:
Waar is Samuël, en David? Toen werd hem
gezegd: Zie, zij zijn te Najoth bij Rama.
23 Toen ging hij derwaarts naar Najoth
bij Rama; en dezelfde Geest Gods was ook
op hem, en hij, al voortgaande, profeteer-
de, totdat hij te Najoth in Rama kwam;
24 en hij toog zelf óók zijne kleederen
uit, en hij profeteerde zelf óók voor het
aangezicht Samuëls, en hij viel bloot neder
dien ganschen dag en den ganschen nacht.
Daarom zegt men: Is Saul óók onder de
Profeten? 1 Sam. 10:12.

HOOFDSTUK 20.

TOEN vluchtte David van Najoth bij
Rama, en hij kwam en zeide voor het
aangezicht Jonathans: Wat heb ik gedaan,
wat is mijne misdaad en wat is mijne
zonde voor het aangezicht uws vaders,
dat hij mijne ziel zoekt?
2 Hij daarentegen zeide tot hem: Dat
zij verre, gij zult niet sterven. Zie, mijn
vader doet geen groote zaak noch kleine
zaak, die hij voor mijn oor niet openbaart:
waarom zoude dan mijn vader deze zaak
voor mij verbergen? Dat is zoo niet.
3 Toen zwoer David verder en zeide:
Uw vader weet zeer wel dat ik genade
in uwe oogen gevonden heb; daarom heeft
hij gezegd: Dat Jonathan dit niet wete,
opdat hij zich niet bekommere; en zeker-
lijk, *zoo waarachtig als* de HEERE leeft en
uwe ziel leeft, daar is maar als ééne schrede
tusschen mij en tusschen den dood!
4 Jonathan nu zeide tot David: Wat
uwe ziel zegt, dat zal ik u doen.
5 En David zeide tot Jonathan: Zie,
morgen is de nieuwe maan, dat ik ze-
kerlijk met den Koning zoude aanzitten
om te eten; zoo laat mij gaan, dat ik
mij op het veld verberge tot aan den
derden avond.
6 Indien uw vader mij gewisselijk mist,
zoo zult gij zeggen: David heeft van mij
zeer begeerd dat hij tot zijne stad Beth-
lehem mocht loopen, want aldaar is een
jaarlijksch offer voor het gansche geslacht.
7 Indien hij aldus zegt: Het is goed,
zoo heeft uw knecht vrede; maar indien
hij gansch ontstoken is, zoo weet dat het
kwaad bij hem ten volle is besloten.
8 Doe dan barmhartigheid aan uwen
knecht, want gij hebt uwen knecht in
een verbond des HEEREN met u gebracht;
maar is er eene misdaad in mij, zoo dood
gij mij, waarom zoudt gij mij toch tot
uwen vader brengen? 1 Sam. 18:3.
9 Toen zeide Jonathan: Dat zij verre
van u; maar indien ik zekerlijk merkte
dat dit kwaad bij mijnen vader ten volle
besloten was, dat het u zoude overkomen,
zoude ik dat u dan niet te kennen geven?
10 David nu zeide tot Jonathan: Wie
zal het mij te kennen geven, indien uw
vader u wat hards antwoordt?
11 Toen zeide Jonathan tot David: Kom,
laat ons toch uitgaan in het veld; en die
beiden gingen uit in het veld.
12 En Jonathan zeide tot David: De
HEERE de God Israëls, — indien ik
mijnen vader onderzocht zal hebben om-
trent dezen tijd morgen *of* overmorgen,
en zie, het is goed voor David, en ik
dan tot u niet zende en *het* voor uw oor
openbare;
13 alzóó doe de HEERE aan Jonathan
en alzóó doe Hij daartoe! Als mijnen va-
der het kwaad over u behaagt, zoo zal
ik het voor uw oor ontdekken, en ik zal
u laten trekken dat gij in vrede henen-
gaat; en de HEERE zij met u, gelijk Hij
met mijnen vader geweest is.
14 En zult gij niet, indien ik dan nog
leve, ja, zult gij niet de weldadigheid des
HEEREN aan mij doen, dat ik niet sterve?
2 Sam. 9:1.
15 Ook zult gij uwe weldadigheid niet
afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid,
ook niet wanneer de HEERE eenen iege-
lijken der vijanden Davids van den aard-
bodem zal afgesneden hebben.
16 Alzoo maakte Jonathan *een verbond*
met den huize Davids, *zeggende*: Dat het
de HEERE eische van de hand der vijan-
den Davids!
17 En Jonathan voer voort met David te
doen zweren, omdat hij hem liefhad; want
hij had hem lief met de liefde zijner ziel.
18 Daarna zeide Jonathan tot hem: Mor-

gen is de nieuwe maan; dan zal men u missen, want uwe zitplaats zal ledig gevonden worden.
19 En als gij de drie dagen zult uitgebleven zijn, kom haastig af, en ga tot de plaats waar gij u verborgen hadt ten dage dezer handeling, en blijf bij den steen Ezel:
20 zoo zal ik drie pijlen ter zijde schieten, alsof ik naar een teeken schoot;
21 en zie, ik zal den jongen zenden, *zeggende:* Ga heen, zoek de pijlen; indien ik uitdrukkelijk tot den jongen zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en herwaarts; neem hem, en kom gij, want er is vrede voor u, en er is geen ding, *zoo waarlijk* de HEERE leeft!
22 Maar indien ik tot den jongen alzóó zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en verder: ga heen, want de HEERE heeft u laten gaan.
23 En aangaande de zaak, waarvan ik en gij gesproken hebben: zie, de HEERE zij tusschen mij en tusschen u tot in eeuwigheid.
24 David nu verborg zich in het veld; en als het nieuwe maan was, zat de Koning bij de spijs om te eten.
25 Toen de Koning zich gezet had op zijne zitplaats, op ditmaal gelijk de andere maal, aan de stede bij den wand, zoo stond Jonathan op, en Abner zat aan Sauls zijde, en Davids plaats werd ledig gevonden.
26 En Saul sprak te dien dage niets, want hij zeide: Hem is wat voorgevallen dat hij niet rein is, voorzeker is hij niet rein.
27 Het geschiedde nu des anderen daags, den tweeden der nieuwe maan, als Davids plaats ledig gevonden werd, zoo zeide Saul tot zijnen zoon Jonathan: Waarom is de zoon van Isai noch gisteren noch heden tot de spijs gekomen?
28 En Jonathan antwoordde Saul: David begeerde van mij ernstiglijk naar Bethlehem te mogen gaan,
29 en hij zeide: Laat mij toch gaan, want ons geslacht heeft een offer in de stad, en mijn broeder heeft het mij zelf geboden: heb ik nu genade in uwe oogen gevonden, laat mij toch ontslagen zijn, dat ik mijne broeders zie. Hierom is hij aan des Konings tafel niet gekomen.
30 Toen ontstak de toorn Sauls tegen Jonathan, en hij zeide tot hem: Gij zoon der verkeerde in wederspannigheid, weet ik het niet, dat gij den zoon van Isai verkoren hebt tot uwe schande, en tot schande van de naaktheid uwer moeder?
31 Want alle de dagen die de zoon van Isai op den aardbodem leven zal, zult gij noch uw koninkrijk bevestigd worden: nu dan, zend henen en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods.
32 Toen antwoordde Jonathan Saul zijnen vader, en zeide tot hem: Waarom zal hij gedood worden? Wat heeft hij gedaan?
33 Toen schoot Saul de spies op hem, om hem te slaan. Alzoo merkte Jonathan dat dit ten volle bij zijnen vader besloten was, David te dooden;
34 daarom stond Jonathan van de tafel op in hittigheid des toorns, en hij at op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had.
35 En het geschiedde des morgens dat Jonathan in het veld ging, op den tijd die David bestemd was, en daar was een kleine jongen bij hem;
36 en hij zeide tot zijnen jongen: Loop, zoek nu de pijlen die ik schieten zal. De jongen liep heen, en hij schoot eenen pijl, dien hij over hem deed vliegen.
37 Toen de jongen tot aan de plaats van den pijl dien Jonathan geschoten had, gekomen was, zoo riep Jonathan den jongen na en zeide: Is niet de pijl van u af en verder?
38 Wederom riep Jonathan den jongen na: Haast u, spoed u, sta niet stil. De jongen van Jonathan nu raapte den pijl op, en hij kwam tot zijnen heer.
39 Doch de jongen wist er niets van: Jonathan en David alleen wisten van de zaak.
40 Toen gaf Jonathan zijn gereedschap aan den jongen dien hij had, en hij zeide tot hem: Ga heen, breng het in de stad.
41 Als de jongen heenging, zoo stond David op van de zuidzijde, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal; en zij kusten elkander, en weenden met elkander, totdat David het gansch veel maakte.
42 Toen zeide Jonathan tot David: Ga in vrede: hetgeen wij beiden in den naam des HEEREN gezworen hebben, zeggende: De HEERE zij tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijn zaad en tusschen uw zaad! —) *dat zij* tot in eeuwigheid. 2 Sam. 21:7.

43 Daarna stond hij op en ging henen,
en Jonathan kwam in de stad.

HOOFDSTUK 21.

TOEN kwam David te Nob, tot den
Priester Achimélech; en Achimélech
kwam David bevende tegemoet, en hij
zeide tot hem: Waarom zijt gij alléén,
en geen man met u?
2 En David zeide tot den Priester Achi-
mélech: De Koning heeft mij eene zaak
bevolen, en zeide tot mij: Laat niemand
iets van de zaak weten om welke ik u
gezonden en die ik u geboden heb; de
jongelingen nu heb ik de plaats van zulk
eenen te kennen gegeven.
3 En nu, wat is er onder uwe hand?
Geef mij vijf brooden in mijne hand, of
wat er gevonden wordt.
4 En de Priester antwoordde David en
zeide: Daar is geen gemeen brood onder
mijne hand, maar er is heilig brood,
wanneer de jongelingen zich slechts van
de vrouwen onthouden hebben.
5 David nu antwoordde den Priester
en zeide tot hem: Ja voorzeker, de
vrouwen zijn ons onthouden geweest gis-
teren en eergisteren toen ik uitging, en
de vaten der jongelingen zijn heilig; en
het is eenigerwijze gemeen *brood,* te
meer dewijl heden *ander* in de vaten zal
geheiligd worden.
6 Toen gaf de Priester hem dat heilige
brood, dewijl daar geen brood was dan
de toonbrooden, die van voor het aange-
zicht des HEEREN weggenomen waren,
dat men warm brood daar leide ten dage
als dat weggenomen werd. Matt. 12:3, 4.
Marc. 2:25, 26. Luc. 6:3, 4.
7 Daar was nu een man van de knech-
ten Sauls te dienzelfden dage opgehouden
voor het aangezicht des HEEREN, en zijn
naam was Doëg, een Edomiet, de mach-
tigste onder de herderen die Saul had.
8 En David zeide tot Achimélech: Is
hier onder uwe hand geen spies of
zwaard? Want ik heb noch mijn zwaard
noch ook mijne wapenen in mijne hand
genomen, dewijl de zaak des Konings
haast had.
9 Toen zeide de Priester: Het zwaard
van Goliath den Filistijn, welken gij
versloegt in het Eikendal, zie, dat is *hier,*
gewonden in een kleed, achter den efod:
indien gij u dat nemen wilt, zoo neem
het, want hier is geen ander dan dat.
David nu zeide: Daar is zijnsgelijke niet,
geef het mij.
10 En David maakte zich op en vluchtte
te dien dage van het aangezicht Sauls,
en hij kwam tot Achis, den Koning van
Gath.
11 Doch de knechten van Achis zeiden
tot hem: Is deze niet David, de Koning
des lands? Zong men niet van dezen in
de reien, zeggende: Saul heeft zijne dui-
zenden verslagen, maar David zijne tien-
duizenden? 1 Sam. 18:7; 29:5.
12 En David leide deze woorden in zijn
hart, en hij was zeer bevreesd voor het aan-
gezicht van Achis den Koning van Gath.
13 Daarom veranderde hij zijn gelaat voor
hunne oogen, en hij maakte zichzelven gek
onder hunne handen, en hij bekrabbelde
de deuren der poort, en hij liet zijn zever
in zijnen baard afloopen. Ps. 34:1.
14 Toen zeide Achis tot zijne knechten:
Zie, gij ziet dat de man razend is: waar-
om hebt gij hem tot mij gebracht?
15 Heb ik razenden gebrek, dat gij
dezen gebracht hebt om voor mij te ra-
zen? Zal deze in mijn huis komen?

HOOFDSTUK 22.

TOEN ging David van daar, en ontkwam
in de spelonk van Adullam. En zijne
broeders hoorden het, en het gansche
huis zijns vaders, en kwamen derwaarts
tot hem af; 2 Sam. 23:13. 1 Kron. 11:15.
2 en tot hem vergaderden alle man die
benauwd was, en alle man die eenen
schuldeischer had, en alle man wiens ziel
bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot
overste over hen, zoodat bij hem waren
omtrent vierhonderd mannen.
3 En David ging van daar naar Mizpa
der Moabieten; en hij zeide tot den Ko-
ning der Moabieten: Laat toch mijn vader
en mijne moeder bij ulieden uitgaan,
totdat ik weet wat God mij doen zal.
4 En hij bracht ze voor het aangezicht
des Konings der Moabieten, en zij bleven
bij hem alle de dagen die David in de
vesting was.
5 Doch de Profeet Gad zeide tot David:
Blijf in de vesting niet, ga henen, en ga
in het land van Juda. Toen ging David
henen, en hij kwam in het woud Hereth.
6 En Saul hoorde dat David bekend ge-
worden was, en de mannen die bij hem
waren. Saul nu zat op eenen heuvel on-
der het geboomte te Rama, en hij had

zijne spies in zijne hand, en alle zijne
knechten stonden bij hem.
7 Toen zeide Saul tot zijne knechten
die bij hem stonden: Hoort toch, gij
zonen Benjamins: zal ook de zoon van Isai
u altegader akkers en wijnbergen geven?
Zal hij u allen tot oversten van duizenden
en oversten van honderden stellen?
8 dat gij u allen tegen mij verbonden
hebt, en niemand *voor* mijn oor openbaart
dat mijn zoon een verbond gemaakt
heeft met den zoon van Isai, en niemand
is onder ulieden dien het wee doet van
mijnentwege, en die het *voor* mijn oor
openbaart; want mijn zoon heeft mijnen
knecht tegen mij opgewekt tot een lagenlegger,
gelijk het te dezen dage is.
9 Toen antwoordde Doëg de Edomiet,
die bij de knechten Sauls stond, en zeide:
Ik zag den zoon van Isai komende te Nob
tot Achimélech, den zoon van Ahitub,
10 die den HEERE voor hem vraagde,
en gaf hem teerkost; hij gaf hem ook
het zwaard van Goliath den Filistijn.
11 Toen zond de Koning henen om den
Priester Achimélech den zoon van Ahitub
te roepen, en zijns vaders gansche huis,
de Priesters die te Nob waren; en zij
kwamen allen tot den Koning. 1 Sam. 14:3.
12 En Saul zeide: Hoor nu, gij zoon
van Ahitub. En hij zeide: Zie *hier* ben
ik, mijn heer.
13 Toen zeide Saul tot hem: Waarom
hebt gijlieden te zamen u tegen mij verbonden,
gij en de zoon van Isai, daar gij
hem gegeven hebt brood en het zwaard,
en God voor hem gevraagd, dat hij zoude
opstaan tegen mij tot een lagenlegger,
gelijk het te dezen dage is?
14 En Achimélech antwoordde den Koning
en zeide: Wie is toch onder alle uwe
knechten getrouw als David, en des Konings
schoonzoon, en voortgaande in uwe
gehoorzaamheid, en is eerlijk in uw huis?
15 Heb ik heden begonnen God voor
hem te vragen? Dat zij verre van mij: de
Koning legge op zijnen knecht geen ding,
noch op het gansche huis mijns vaders;
want uw knecht heeft van alle deze dingen
niets geweten, klein noch groot.
16 Doch de Koning zeide: Achimélech,
gij moet den dood sterven, gij en het
gansche huis uws vaders.
17 En de Koning zeide tot de trawanten
die bij hem stonden: Wendt u en
doodt de Priesters des HEEREN, omdat
hunne hand óók met David is, en omdat
zij geweten hebben dat hij vluchtte, en
hebben het voor mijne ooren niet geopenbaard.
Doch de knechten des Konings
wilden hunne hand niet uitsteken om op
de Priesters des HEEREN aan te vallen.
18 Toen zeide de Koning tot Doëg:
Wend gij u en val aan op de Priesters.
Toen wendde zich Doëg de Edomiet en
hij viel aan op de Priesters, en doodde
te dien dage vijf en tachtig mannen, die
den linnen lijfrok droegen;
19 hij sloeg ook Nob, de stad dezer
Priesters, met de scherpte des zwaards,
van den man tot de vrouw, van de kinderen
tot de zuigelingen, zelfs de ossen
en ezels en de schapen *sloeg hij* met de
scherpte des zwaards.
20 Doch één der zonen van Achimélech
den zoon van Ahitub ontkwam, wiens naam
was Abjathar; die vluchtte David na.
21 En Abjathar boodschapte het David,
dat Saul de Priesteren des HEEREN gedood
had.
22 Toen zeide David tot Abjathar: Ik
wist wel te dien dage, toen Doëg de
Edomiet daar was, dat hij het voorzeker
Saul zoude te kennen geven. Ik heb oorzaak
gegeven tegen alle de zielen van uws
vaders huis:
23 blijf bij mij, vrees niet; want wie
mijne ziel zoeken zal, die zal uwe ziel
zoeken, maar gij zult met mij in bewaring
zijn.

HOOFDSTUK 23.

EN men boodschapte David, zeggende:
Zie, de Filistijnen strijden tegen Kehila,
en zij berooven de schuren.
2 En David vraagde den HEERE, zeggende:
Zal ik henengaan en deze Filistijnen
slaan? En de HEERE zeide tot
David: Ga henen, en gij zult de Filistijnen
slaan en Kehila verlossen. 2 Sam. 5:19.
3 Doch de mannen Davids zeiden tot
hem: Zie, wij vreezen hier in Juda: hoeveel
te meer, als wij naar Kehila tegen
der Filistijnen slagorden gaan zullen.
4 Toen vraagde David den HEERE nog
verder, en de HEERE antwoordde hem en
zeide: Maak u op, trek af naar Kehila,
want ik geef de Filistijnen in uwe hand.
2 Sam. 2:1.
5 Alzoo toog David, en zijne mannen,
naar Kehila en hij streed tegen de Filistijnen,
en dreef hun vee weg, en hij

sloeg onder hen eenen grooten slag: alzoo
verloste David de inwoners van Kehila.
6 En het geschiedde toen Abjathar de
zoon Achimélechs tot David vluchtte naar
Kehila, dat hij afkwam met den efod in
zijne hand.
7 Als aan Saul te kennen gegeven werd
dat David te Kehila gekomen was, zoo zeide
Saul: God heeft hem in mijne hand overgegeven,
want hij is besloten, komende
in eene stad met poorten en grendelen.
8 Toen liet Saul al het volk ten strijde
roepen, dat zij aftogen naar Kehila om
David en zijne mannen te belegeren.
9 Als nu David verstond dat Saul dit
kwaad tegen hem heimelijk vóórhad, zeide
hij tot den Priester Abjathar: Breng den
efod herwaarts.
10 En David zeide: HEERE, God Israëls,
uw knecht heeft zekerlijk gehoord dat
Saul zoekt naar Kehila te komen, en de
stad te verderven om mijnentwil:
11 zullen de burgers van Kehila mij
ook in zijne hand overgeven? Zal Saul
afkomen, gelijk als uw knecht gehoord
heeft, o HEERE, God Israëls? Geef het
toch uwen knecht te kennen. De HEERE
nu zeide: Hij zal afkomen.
12 Daarna zeide David: Zouden de burgers
van Kehila mij en mijne mannen
overgeven in de hand Sauls? En de
HEERE zeide: Zij zouden *u* overgeven.
13 Toen maakte zich David en zijne
mannen op, omtrent zeshonderd man, en
zij gingen uit Kehila, en zij gingen henen
waar zij konden gaan. Toen Saul geboodschapt
werd dat David uit Kehila ontkomen
was, zoo hield hij òp uit te trekken.
14 David nu bleef in de woestijn in de
vestingen, en hij bleef op den berg in de
woestijn Zif, en Saul zocht hem alle dagen,
doch God gaf hem niet over in zijne hand.
15 Als David zag dat Saul uitgetogen
was om zijne ziel te zoeken, zoo was
David in de woestijn Zif in een woud.
16 Toen maakte zich Jonathan de zoon
Sauls op, en hij ging tot David in het
woud, en hij versterkte zijne hand in
God; 1 Sam. 30 6.
17 en hij zeide tot hem: Vrees niet,
want de hand Sauls mijns vaders zal u
niet vinden, maar gij zult Koning worden
over Israël, en ik zal de tweede bij u zijn;
ook weet mijn vader Saul zulks wel.
18 En die beiden maakten een verbond
voor het aangezicht des HEEREN; en David
bleef in het woud, maar Jonathan ging
naar zijn huis.
19 Toen togen de Zifieten op tot Saul
naar Gibea, zeggende: Heeft David zich
niet bij ons verborgen in de vestingen in
het woud, op den heuvel van Hachila,
die aan de rechterhand der wildernis is?
1 Sam. 26 : 1. Ps. 54 : 2.
20 Nu dan, o Koning, kom spoedig af
naar al de begeerte uwer ziel en het
komt ons toe hem over te geven in de
hand des Konings.
21 Toen zeide Saul: Gezegend zijt gijlieden
den HEERE, dat gij u over mij
ontfermd hebt:
22 gaat toch henen en bereidt *de zaak*
nog meer, dat gij weet en beziet zijne
plaats, waar zijn gang is, wie hem daar
gezien heeft; want hij heeft tot mij gezegd
dat hij zeer listiglijk pleegt te handelen.
23 Daarom ziet toe en verneemt naar
alle schuilplaatsen in welke hij schuilt;
komt dan weder tot mij met vast bescheid,
zoo zal ik met uliedeu gaan; en
het zal geschieden zoo hij in het land
is, zoo zal ik hem nasporen onder alle
duizenden van Juda.
24 Toen maakten zij zich op en zij gingen
naar Zif voor het aangezicht Sauls.
David nu en zijne mannen waren in de
woestijn van Maön, in het vlakke veld
aan de rechterhand der wildernis.
25 Saul en zijne mannen gingen óók
om te zoeken. Dat werd David geboodschapt,
die van dien rotssteen afgegaan
was, en bleef in de woestijn van Maön.
Toen Saul dat hoorde, jaagde hij David
na in de woestijn van Maön; 1 Sam. 26 : 2, 4.
26 en Saul ging aan deze zijde des bergs,
en David en zijne mannen aan gene zijde
des bergs. Het geschiedde nu dat David
zich haastte om te ontgaan van het aangezicht
Sauls; en Saul en zijne mannen
omsingelden David en zijne mannen, om
die te grijpen.
27 Doch daar kwam een bode tot Saul,
zeggende: Haast u en kom, want de Filistijnen
zijn in het land gevallen.
28 Toen keerde zich Saul van David
na te jagen, en hij toog den Filistijnen
tegemoet: daarom noemde men die plaats
Séla-Mahlekoth.

HOOFDSTUK 24.

EN David toog van daar op, en hij bleef
in de vestingen van Engédi.

2 En het geschiedde nadat Saul weder-
gekeerd was van achter de Filistijnen, zoo
gaf men hem te kennen, zeggende: Zie,
David is in de woestijn van Engédi.
3 Toen nam Saul drie duizend uitgele-
zene mannen uit gansch Israël, en hij
toog henen om David en zijne mannen
te zoeken boven op de rotssteenen der
steenbokken.
4 En hij kwam tot de schaapskooien
aan den weg waar eene spelonk was; en
Saul ging daarin om zijne voeten te dek-
ken. David nu en zijne mannen zaten aan
de zijde der spelonk.
5 Toen zeiden de mannen Davids tot
hem: Zie den dag, *in* welken de HEERE
tot u zegt: Zie, Ik geef uwen vijand in
uwe hand, en gij zult hem doen gelijk
als het goed zal zijn in uwe oogen. En
David stond op, en sneed stillekens eene
slip van Sauls mantel. 1 Sam. 26:8.
6 Doch het geschiedde daarna dat Da-
vids hart hem sloeg, omdat hij de slip
Sauls afgesneden had;
7 en hij zeide tot zijne mannen: Dat
late de HEERE verre van mij zijn, dat
ik die zaak doen zoude aan mijnen heere,
den gezalfde des HEEREN, dat ik mijne
hand tegen hem uitsteken zoude; want
hij is de gezalfde des HEEREN! 1 Sam. 26:11.
8 En David scheidde zijne mannen met
woorden, en liet hun niet toe dat zij op-
stonden tegen Saul. En Saul maakte zich
óp uit de spelonk, en ging op den weg.
9 Daarna maakte zich David óók op en
ging uit de spelonk, en hij riep Saul
achterna, zeggende: Mijn heere Koning!
Toen zag Saul achter zich om, en David
boog zich met het aangezicht ter aarde
en neigde zich;
10 en David zeide tot Saul: Waarom
hoort gij de woorden der menschen, zeg-
gende: Zie, David zoekt uw kwaad?
11 Zie, te dezen dage hebben uwe oogen
gezien dat de HEERE u heden in mijne
hand gegeven heeft in deze spelonk, en
men zeide dat ik u dooden zoude; doch
mijne hand verschoonde u, want ik zeide:
Ik zal mijne hand niet uitsteken tegen
mijnen heere, want hij is de gezalfde
des HEEREN. 1 Sam. 26:23.
12 Zie toch, mijn vader, ja, zie de slip
uws mantels in mijne hand; want als ik
de slip uws mantels afgesneden heb, zoo
heb ik u niet gedood: beken en zie dat
er in mijne hand geen kwaad noch over-
treding is, en ik tegen u niet gezondigd
heb; nochtans gij jaagt mijne ziel, dat
gij ze wegneemt.
13 De HEERE zal richten tusschen mij
en tusschen u, en de HEERE zal mij wre-
ken aan u; maar mijne hand zal niet
tegen u zijn.
14 Gelijk het spreekwoord der ouden
zegt: Van de goddeloozen komt godde-
loosheid voort; maar mijne hand zal niet
tegen u zijn.
15 Naar wien is de Koning van Israël
uitgegaan? Wien jaagt gij na? Naar eenen
dooden hond, naar eene eenige vloo?
16 Doch de HEERE zal zijn tot rechter,
en richten tusschen mij en tusschen u,
en zien daarin, en twisten mijnen twist,
en richten mij van uwe hand.
17 En het geschiedde toen David geëin-
digd had alle deze woorden tot Saul te
spreken, zoo zeide Saul: Is dit uwe stem,
mijn zoon David? Toen hief Saul zijne
stem op en weende, 1 Sam. 26:17.
18 en hij zeide tot David: Gij zijt recht-
vaardiger dan ik; want gij hebt mij goed
vergolden, en ik heb u kwaad vergolden.
19 En gij hebt *mij* heden aangewezen
dat gij mij goed gedaan hebt; want de
HEERE had mij in uwe hand besloten,
en gij hebt mij niet gedood.
20 Zoo wanneer iemand zijnen vijand
gevonden heeft, zal hij hem op eenen
goeden weg laten gaan? De HEERE nu
vergelde u het goede voor dezen dag,
dien gij mij heden gemaakt hebt.
21 En nu, zie, ik weet dat gij voor-
zeker Koning worden zult, en dat het
koninkrijk Israëls in uwe hand bestaan zal:
22 zoo zweer mij dan nu bij den HEERE,
zoo gij mijn zaad na mij zult uitroeien,
en mijnen naam zult uitdelgen van mijns
vaders huis!
23 Toen zwoer David aan Saul; en Saul
ging naar zijn huis, maar David en zijne
mannen gingen òp in de vestingen.

HOOFDSTUK 25.

EN Samuël stierf; en gansch Israël ver-
gaderde zich, en zij bedreven rouw
over hem, en begroeven hem in zijn huis
te Rama. En David maakte zich op, en
toog af naar de woestijn Paran. 1 Sam. 28:3.
2 En daar was een man te Maön, en
zijn bedrijf was te Karmel; en die man
was zeer groot, en hij had drie duizend
schapen en duizend geiten; en hij was

in het scheren zijner schapen te Karmel.
3 En de naam des mans was Nabal, en de naam zijner huisvrouw Abigaïl; en de vrouw was goed van verstand en schoon van gedaante, maar de man was hard en boos van daden, en hij was een Kalebiet.
4 Als David hoorde in de woestijn dat Nabal zijne schapen schoor,
5 zoo zond David tien jongelingen, en David zeide tot de jongelingen: Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal komt, zoo zult gij hem in mijnen naam naar den welstand vragen,
6 en zult alzóó zeggen tot dien welvarende: Vrede zij u, en uwen huize zij vrede, en alles wat gij hebt zij vrede.
7 En nu, ik heb gehoord dat gij scheerders hebt; nu, de herders die gij hebt, zijn bij ons geweest; wij hebben hun geen smaadheid aangedaan, en zij hebben ook niets gemist alle de dagen die zij te Karmel geweest zijn;
8 vraag het uwen jongelingen, en zij zullen het u te kennen geven. Laat dan deze jongelingen genade vinden in uwe oogen, want wij zijn op een goeden dag gekomen: geef toch uwen knechten en uwen zoon David hetgeen dat uwe hand vinden zal.
9 Toen de jongelingen Davids gekomen waren, en in Davids naam naar alle die woorden tot Nabal gesproken hadden, zoo hielden zij stil;
10 en Nabal antwoordde den knechten Davids en zeide: Wie is David en wie is de zoon van Isai? Daar zijn heden vele knechten die zich afscheuren elk van zijnen heer.
11 Zoude ik dan mijn brood, en mijn water, en mijn geslacht *vleesch* nemen dat ik voor mijne scheerders geslacht heb, en zoude ik het den mannen geven, die ik niet weet van waar zij zijn?
12 Toen keerden zich de jongelingen Davids naar hunnen weg, en zij keerden weder, en kwamen en boodschapten hem achtervolgens alle deze woorden.
13 David dan zeide tot zijne mannen: Een iegelijk gorde zijn zwaard aan. Toen gordde een iegelijk zijn zwaard aan, en David gordde óók zijn zwaard aan, en zij togen op achter David, omtrent vierhonderd man, en daar bleven er tweehonderd bij het gereedschap.
14 Doch een jongeling uit de jongelingen boodschapte het Abigaïl, Nabals huisvrouw, zeggende: Zie, David heeft boden gezonden uit de woestijn om onzen heer te zegenen, maar hij is tegen hen uitgevaren.
15 Nochtans zijn zij ons zeer goede mannen geweest, en wij hebben geen smaadheid geleden en wij hebben niets gemist alle de dagen *die* wij met hen verkeerd hebben, toen wij op het veld waren:
16 zij zijn een muur om ons geweest, zoo bij nacht als bij dag, alle de dagen die wij bij hen geweest zijn weidende de schapen.
17 Weet dan nu en zie wat gij doen zult, want het kwaad is ten volle over onzen heer besloten, en over zijn gansche huis; en hij is een zoon Belials, dat men hem niet mag aanspreken.
18 Toen haastte zich Abigaïl en nam tweehonderd brooden, en twee lederen zakken wijn, en vijf toebereide schapen, en vijf maten geroost koren, en honderd stukken rozijnen, en tweehonderd klompen vijgen, en leide *die* op ezels;
19 en zij zeide tot hare jongelingen: Trekt henen voor mijn aangezicht, zie, ik kom achter ulieden; doch haren man Nabal gaf zij het niet te kennen.
20 Het geschiedde nu toen zij op den ezel reed, dat zij afkwam in het holle des bergs, en zie, David en zijne mannen kwamen af, haar tegemoet, en zij ontmoette hen.
21 David nu had gezegd. Trouwens ik heb te vergeefs bewaard al wat deze in de woestijn heeft, alzoo dat er niets van alles wat hij heeft, gemist is, en hij heeft mij kwaad voor goed vergolden:
22 zóó doe God den vijanden Davids en zóó doe Hij daartoe, indien ik van allen die hij heeft, iets tot morgen overlaat dat mannelijk is.
23 Toen nu Abigaïl David zag, zoo haastte zij zich en kwam van den ezel af; en zij viel voor het aangezicht Davids op haar aangezicht, en zij boog zich ter aarde;
24 en zij viel aan zijne voeten en zeide: Och mijn heere, mijne zij de misdaad, en laat toch uwe dienstmaagd voor uwe ooren spreken, en hoor de woorden uwer dienstmaagd.
25 Mijn heere store zich toch niet aan dezen belialsman, aan Nabal; want gelijk zijn naam is, alzóó is hij: zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem; en ik

uwe dienstmaagd, heb de jongelingen mijns heeren niet gezien die gij gezonden hebt.
26 En nu mijn heere, *zoo waarachtig als* de HEERE leeft en uwe ziel leeft, het is de HEERE die u verhinderd heeft van te komen met bloedstorting, dat uwe hand u zoude verlossen; en nu, dat als Nabal worden uwe vijanden en die tegen mijnen heere kwaad zoeken.
27 En nu, dit is de zegen dien uwe dienstmaagd mijnen heere toegebracht heeft: dat hij gegeven worde den jongelingen die mijns heeren voetstappen nawandelen.
28 Vergeef toch uwer dienstmaagd de overtreding, want de HEERE zal zekerlijk mijnen heere een bestendig huis maken, dewijl mijn heer de oorlogen des HEEREN oorloogt, en geen kwaad bij u gevonden is van uwe dagen af.
29 Wanneer een mensch opstaan zal om u te vervolgen en om uwe ziel te zoeken, zoo zal de ziel mijns heeren ingebonden zijn in het bundelken der levenden bij den HEERE uwen God, maar de ziel uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holte des slingers.
30 En het zal geschieden als de HEERE mijnen heere naar al het goede doen zal dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u gebieden zal een voorganger te zijn over Israël,
31 zoo zal dit u, mijnen heere, niet zijn tot wankeling noch aanstoot des harten, te weten dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn heere zichzelven zoude verlost hebben; en als de HEERE mijnen heere weldoen zal, zoo zult gij uwer dienstmaagd gedenken.
32 Toen zeide David tot Abigaïl: Gezegend zij de HEERE de God Israëls, die u te dezen dage mij tegemoet gezonden heeft;
33 en gezegend zij uw raad, en gezegend zijt gij, dat gij mij te dezen dage geweerd hebt van te komen met bloedstorting, dat mijne hand mij verlost zoude hebben.
34 Want voorzeker *het is zoo waarachtig als* de HEERE de God Israëls leeft, die mij verhinderd heeft van u kwaad te doen, dat ten ware gij u gehaast hadt en mij tegemoet gekomen waart, zoo ware aan Nabal niemand die mannelijk is, overgebleven tot het morgenlicht.
35 Toen nam David uit hare hand wat zij hem gebracht had; en hij zeide tot haar: Trek met vrede op naar uw huis; zie, ik heb naar uwe stem gehoord en heb uw aangezicht aangenomen.
36 Toen nu Abigaïl tot Nabal kwam, zie, zoo had hij een maaltijd in zijn huis als eens konings maaltijd, en het hart Nabals was vroolijk op denzelven, en hij was zeer dronken; daarom gaf zij hem niet één woord, klein noch groot, te kennen tot aan het morgenlicht.
37 Het geschiedde nu in den morgen, toen de wijn van Nabal gegaan was, zoo gaf hem zijne huisvrouw die woorden te kennen: toen bestierf zijn hart in het binnenste van hem en hij werd als een steen;
38 en het geschiedde omtrent *na* tien dagen, zoo sloeg de HEERE Nabal dat hij stierf.
39 Toen David hoorde dat Nabal dood was, zoo zeide hij: Gezegend zij de HEERE, die den twist mijner smaadheid getwist heeft van de hand Nabals, en heeft zijnen knecht onthouden van het kwade, en *dat* de HEERE het kwaad Nabals op zijn hoofd heeft doen wederkeeren. En David zond henen en liet met Abigaïl spreken, dat hij ze zich ter vrouwe nam.
40 Als nu de knechten Davids tot Abigaïl gekomen waren te Karmel, zoo spraken zij tot haar, zeggende: David heeft ons tot u gezonden, dat hij zich u ter vrouwe neme.
41 Toen stond zij op en neigde zich met het aangezicht ter aarde, en zij zeide: Zie, uwe dienstmaagd zij tot eene dienaresse, om de voeten der knechten mijns heeren te wasschen.
42 Abigaïl nu haastte en maakte zich op, en zij reed op eenen ezel, met hare vijf jonge maagden die hare voetstappen nawandelden; zij dan volgde de boden Davids na, en zij werd hem ter huisvrouwe.
43 Ook nam David Ahinóam van Jizreël; alzoo waren ook die beiden hem tot vrouwen. 1 Sam. 27:3; 30:5. 2 Sam. 2:2.
44 Want Saul had zijne dochter Michal, de huisvrouw Davids, gegeven aan Palti, den zoon van Laïs, die van Gallim was. 2 Sam. 3:15.

HOOFDSTUK 26.

DE Zifieten nu kwamen tot Saul te Gibea, zeggende: Houdt zich David niet verborgen op den heuvel van Hachila, vóóraan de wildernis? 1 Sam. 23:19. Ps. 54:2.
2 Toen maakte zich Saul op en toog

af naar de woestijn Zif, en met hem drie duizend man, uitgelezenen van Israël, om David te zoeken in de woestijn Zif.
1 Sam. 23.25.
3 En Saul legerde zich op den heuvel van Hachila, die vóóraan de wildernis is aan den weg; maar David bleef in de woestijn, en zag dat Saul achter hem kwam naar de woestijn.
4 Want David had verspieders gezonden, en hij vernam dat Saul voorzeker kwam. 1 Sam. 23:25.
5 En David maakte zich op en kwam aan de plaats waar Saul zich gelegerd had, en David bezag de plaats waar Saul lag met Abner, den zoon van Ner, zijnen krijgsoverste; en Saul lag in den wagenburg, en het volk was rondom hem gelegerd.
6 Toen antwoordde David en sprak tot Achimélech den Hethiet, en tot Abisai den zoon van Zeruja, den broeder Joabs, zeggende: Wie zal met mij tot Saul in het leger afgaan? Toen zeide Abisai: Ik zal met u afgaan.
7 Alzoo kwam David, en Abisai, tot het volk des nachts; en zie, Saul lag te slapen in den wagenburg, en zijne spies stak in de aarde aan zijn hoofdeinde, en Abner en het volk lag rondom hem.
8 Toen zeide Abisai tot David: God heeft heden uwen vijand in uwe hand besloten: laat mij toch hem nu met de spies op eenmaal ter aarde slaan, en ik zal het hem niet ten tweeden male doen. 1 Sam. 24:5.
9 David daarentegen zeide tot Abisai: Verderf hem niet; want wie heeft zijne hand aan den gezalfde des Heeren gelegd en is onschuldig gebleven?
10 Voorts zeide David: *Zoo waarachtig als* de Heere leeft: maar de Heere zal hem slaan, of zijn dag zal komen dat hij zal sterven, of hij zal in eenen strijd trekken dat hij omkome.
11 De Heere late het verre van mij zijn, dat ik mijne hand legge aan den gezalfde des Heeren! zoo neem toch nu de spies die aan zijn hoofdeinde is, en de waterflesch, en laat ons gaan. 1 Sam. 24:7.
12 Zoo nam David de spies en de waterflesch van Sauls hoofdeinde, en zij gingen henen, en daar was niemand die het zag en niemand die het merkte, ook niemand die ontwaakte, want zij sliepen allen; want daar was een diepe slaap des Heeren op hen gevallen.
13 Toen David aan de overzijde gekomen was, zoo stond hij op de hoogte des bergs van verre, zoodat er eene groote plaats tusschen hen was;
14 en David riep tot het volk en tot Abner den zoon van Ner, zeggende: Zult gij niet antwoorden, Abner? Toen antwoordde Abner en zeide: Wie zijt gij die tot den Koning roept?
15 Toen zeide David tot Abner: Zijt gij niet een man, en wie is u gelijk in Israël? Waarom dan hebt gij over uwen heere den Koning geen wacht gehouden? Want daar is een van het volk gekomen om den Koning, uwen heere, te verderven.
16 Deze zaak die gij gedaan hebt is niet goed: *zoo waarachtig als* de Heere leeft, gijlieden zijt kinderen des doods, die over uwen heere, den gezalfde des Heeren, geen wacht gehouden hebt. En nu, zie waar de spies des Konings is, en de waterflesch die aan zijn hoofdeinde was.
17 Saul nu kende de stem van David, en zeide: Is dit uwe stem, mijn zoon David? David zeide: Het is mijne stem, mijn heere Koning. 1 Sam. 24:17.
18 Hij zeide verder: Waarom vervolgt mijn heere zijnen knecht alzóó achterna? Want wat heb ik gedaan, en wat kwaad is er in mijne hand?
19 En nu, mijn heere de Koning hoore toch naar de woorden zijns knechts. Indien de Heere u tegen mij aanport, laat Hem het spijsoffer rieken; maar indien het menschenkinderen zijn, zoo zijn zij vervloekt voor het aangezicht des Heeren, dewijl zij mij heden verstooten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des Heeren, zeggende: Ga henen, dien andere goden.
20 En nu, mijn bloed valle niet op de aarde van voor het aangezicht des Heeren; want de Koning van Israël is uitgegaan om eene eenige vloo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt.
21 Toen zeide Saul: Ik heb gezondigd: keer weder, mijn zoon David, want ik zal u geen kwaad meer doen, daarvoor dat mijne ziel dezen dag dierbaar in uwe oogen geweest is; zie, ik heb dwaselijk gedaan en ik heb zeer grootelijks gedwaald.
22 Toen antwoordde David en zeide: Zie, de spies des Konings; zoo laat een van de jongelingen overkomen en halen ze.
23 De Heere dan vergelde een iegelijk zijne gerechtigheid en zijne getrouwheid;

want de HEERE had u heden in *mijne* hand gegeven, maar ik heb mijne hand niet willen uitsteken aan den gezalfde des HEEREN. 1 Sam. 24 : 11.

24 En zie, gelijk als te dezen dage uwe ziel in mijne oogen is groot geacht geweest, alzóó zij mijne ziel in de oogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse mij uit allen nood.

25 Toen zeide Saul tot David: Gezegend zijt gij, mijn zoon David; gij zult het, ja, gewisselijk doen, en gij zult ook gewisselijk de overhand hebben. Toen ging David op zijnen weg, en Saul keerde weder naar zijne plaats.

HOOFDSTUK 27.

DAVID nu zeide in zijn hart: Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen: mij is niet beter dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze om mij meer te zoeken in de gansche landpale Israëls; zoo zal ik ontkomen uit zijne hand.

2 Toen maakte zich David op en hij ging door, hij en de zeshonderd mannen die bij hem waren, tot Achis den zoon van Maoch, den Koning van Gath;

3 en David bleef bij Achis te Gath, hij en zijne mannen, een iegelijk met zijn huis: David met zijne beide vrouwen, Ahinóam de Jizreëlietische, en Abigaïl de huisvrouw Nabals, de Karmelietische. 1 Sam. 25 : 43; 30 : 5. 2 Sam. 2 : 2.

4 Toen Saul geboodschapt werd dat David gevlucht was naar Gath, zoo voer hij niet meer voort hem te zoeken.

5 En David zeide tot Achis: Indien ik nu genade in uwe oogen gevonden heb, men geve mij eene plaats in eene van de steden des lands, dat ik daar wone, want waarom zoude uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen?

6 Toen gaf hem Achis te dien dage Ziklag: daarom is Ziklag der Koningen van Juda geweest tot op dezen dag.

7 Het getal nu der dagen die David in het land der Filistijnen woonde, was één jaar en vier maanden.

8 David nu toog op met zijne mannen, en zij overvielen de Gesurieten en de Gizrieten en de Amalekieten (want dezen die zijn van ouds geweest de inwoners des lands), waar gij gaat naar Sur en tot aan Egypteland;

9 en David sloeg dat land, en liet noch man noch vrouw leven; ook nam hij de schapen en runderen en de ezels en kemels en kleederen, en keerde weder en kwam tot Achis.

10 Als nu Achis zeide: Waar zijt gijlieden heden ingevallen? zoo zeide David: Tegen het zuiden van Juda en tegen het zuiden der Jerahmeëlieten en tegen het zuiden der Kenieten.

11 En David liet noch man noch vrouw leven om te Gath te brengen, zeggende: Dat ze misschien van ons niet boodschappen, zeggende: Alzóó heeft David gedaan. En alzóó was zijne wijze alle de dagen die hij in der Filistijnen land gewoond heeft.

12 En Achis geloofde David, zeggende: Hij heeft zich ten eenenmale stinkende gemaakt bij zijn volk in Israël, daarom zal hij eeuwiglijk mij tot eenen knecht zijn.

HOOFDSTUK 28.

EN het geschiedde in die dagen, als de Filistijnen hunne legers vergaderden tot den strijd om tegen Israël te strijden, zoo zeide Achis tot David: Gij zult zekerlijk weten dat gij met mij in het leger zult uittrekken, gij en uwe mannen.

2 Toen zeide David tot Achis: Aldus zult gij weten wat uw knecht doen zal. En Achis zeide tot David: Daarom zal ik u ten bewaarder mijns hoofds zetten te allen dage.

3 Samuël nu was gestorven, en gansch Israël had rouw over hem bedreven, en zij hadden hem begraven te Rama, te weten in zijne stad. En Saul had uit het land weggedaan de waarzeggers en de duivelskunstenaars. 1 Sam. 25 : 1.

4 En de Filistijnen kwamen en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul vergaderde gansch Israël, en zij legerden zich op Gilbóa.

5 Toen Saul het leger der Filistijnen zag, zoo vreesde hij, en zijn hart beefde zeer.

6 En Saul vraagde den HEERE, maar de HEERE antwoordde hem niet, noch door droomen, noch door de Urim, noch door de Profeten.

7 Toen zeide Saul tot zijne knechten: Zoekt mij eene vrouw, die eenen waarzeggenden geest heeft, dat ik tot haar ga en door haar onderzoeke. Zijne knechten nu zeiden tot hem: Zie, te Endor is eene vrouw die eenen waarzeggenden geest heeft.

8 En Saul vermomde zich en trok andere kleederen aan, en ging henen, en twee mannen met hem; en zij kwamen des nachts tot de vrouw, en hij zeide: Voorzeg mij toch door den waarzeggenden geest, en doe mij opkomen dien ik tot u zeggen zal.

9 Toen zeide de vrouw tot hem: Zie, gij weet wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzeggers en de duivelskunstenaars uit dit land heeft uitgeroeid: waarom stelt gij dan mijner ziel eenen strik om mij te dooden?

10 Saul nu zwoer haar bij den HEERE, zeggende: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft, indien u eene straf om deze zaak zal overkomen!

11 Toen zeide de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe mij Samuël opkomen.

12 Toen nu de vrouw Samuël zag, zoo riep zij met luider stem, en de vrouw sprak tot Saul zeggende: Waarom hebt gij mij bedrogen? Want gij zijt Saul.

13 En de Koning zeide tot haar: Vrees niet, maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw tot Saul: Ik zie goden uit de aarde opkomende.

14 Hij dan zeide tot haar: Hoe is zijne gedaante? En zij zeide: Er komt een oud man op, en hij is met een mantel bekleed. Toen Saul vernam dat het Samuël was, zoo neigde hij zich met het aangezicht ter aarde en hij boog zich.

15 En Samuël zeide tot Saul: Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgen tegen mij, en God is van mij geweken en antwoordt mij niet meer, noch door den dienst der Profeten, noch door droomen: daarom heb ik u geroepen, dat gij mij te kennen geeft wat ik doen zal.

16 Toen zeide Samuël: Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de HEERE van u geweken en uw vijand geworden is?

17 Want de HEERE heeft voor Zich gedaan gelijk als Hij door mijnen dienst gesproken heeft, en heeft het koninkrijk van uwe hand gescheurd, en Hij heeft dat gegeven aan uwen naaste, aan David.

18 Gelijk als gij naar de stem des HEEREN niet gehoord hebt, en de hittigheid zijns toorns niet uitgericht hebt tegen Amalek: dáárom heeft de HEERE u deze zaak gedaan te dezen dage,

19 en de HEERE zal ook Israël met u in de hand der Filistijnen geven: en morgen zult gij en uwe zonen bij mij zijn; ook zal de HEERE het leger Israëls in de hand der Filistijnen geven.

20 Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zoo lang als hij was, en hij vreesde zeer vanwege de woorden Samuëls; ook was er geene kracht in hem, want hij had den geheelen dag en den geheelen nacht geen brood gegeten.

21 De vrouw nu kwam tot Saul en zag dat hij zeer verbaasd was, en zij zeide tot hem: Zie, uwe dienstmaagd heeft naar uwe stem gehoord, en ik heb mijne ziel in mijne hand gesteld, en ik heb uwe woorden gehoord die gij tot mij gesproken hebt;

22 zoo hoor gij nu toch ook naar de stem uwer dienstmaagd, en laat mij eene bete broods vóór u zetten, en eet; zoo zal er kracht in u zijn, dat gij overweg gaat.

23 Doch hij weigerde het en zeide: Ik zal niet eten. Maar zijne knechten en ook de vrouw hielden aan bij hem. Toen hoorde hij naar hunne stem, en hij stond op van de aarde en zette zich op het bed.

24 En de vrouw had een gemest kalf in huis en zij haastte zich en slachtte het, en zij nam meel en kneedde het, en bakte daar ongezuurde *koeken* van;

25 en zij bracht ze voor Saul en voor zijne knechten, en zij aten: daarna stonden zij op en gingen weg in dienzelfden nacht.

HOOFDSTUK 29.

DE Filistijnen nu hadden alle hunne legers vergaderd te Afek, en de Israëlieten legerden zich bij de fontein die bij Jizreël is.

2 En de Vorsten der Filistijnen togen daarhenen met honderden en met duizenden, doch David en zijne mannen togen met Achis in den achtertocht.

3 Toen zeiden de oversten der Filistijnen: Wat zullen deze Hebreën? Zoo zeide Achis tot de oversten der Filistijnen: Is deze niet David, de knecht Sauls, des Konings van Israël, die deze dagen of deze jaren bij mij geweest is? en ik heb in hem niets gevonden van dien dag af dat hij afgevallen is, tot dezen dag toe.

4 Doch de oversten der Filistijnen werden zeer toornig op hem, en de oversten der Filistijnen zeiden tot hem: Doe den man wederkeeren, dat hij tot zijne plaats

wederkeere waar gij hem besteld hebt,
en dat hij niet met ons aftrekke in den
strijd, opdat hij ons niet tot een tegen-
partijder worde in den strijd; want waar-
mede zoude deze zich bij zijnen heer aan-
genaam maken? Is het niet met de hoofden
dezer mannen? 1 Kron. 12:19.
5 Is dit niet die David, van welken zij in
den rei *elkander* antwoordden, zeggende:
Saul heeft zijne duizenden verslagen, maar
David zijne tienduizenden? 1 Sam. 18 7; 21:11.
6 Toen riep Achis David en zeide tot
hem: *Het is zoo waarachtig als* de HEERE
leeft, dat gij oprecht zijt, en uw uitgang
en uw ingang met mij in het leger is
goed in mijne oogen; want ik heb geen
kwaad bij u gevonden van dien dag af
dat gij tot mij zijt gekomen, tot dezen
dag toe; maar gij zijt niet aangenaam
in de oogen der Vorsten:
7 zoo keer nu om en ga in vrede, op-
dat gij geen kwaad doet in de oogen van
de Vorsten der Filistijnen.
8 Toen zeide David tot Achis: Maar
wat heb ik gedaan of wat hebt gij in
uwen knecht gevonden, van dien dag af
dat ik voor uw aangezicht geweest ben
tot dezen dag toe, dat ik niet zal gaan
en strijden tegen de vijanden mijns hee-
ren des Konings?
9 Achis nu antwoordde en zeide tot
David: Ik weet het, voorwaar gij zijt
aangenaam in mijne oogen als een engel
Gods; maar de oversten der Filistijnen
hebben gezegd: Laat hem met ons in de-
zen strijd niet optrekken.
10 Nu dan, maak u morgen vroeg op
met de knechten uws heeren, die met u
gekomen zijn; en als gijlieden u morgen
vroeg zult opgemaakt hebben, en het ulie-
den licht geworden is zoo gaat henen.
11 Toen maakte zich David vroeg op,
hij en zijne mannen, dat zij des morgens
weggingen, om weder te keeren in het
land der Filistijnen; de Filistijnen daar-
entegen togen op naar Jizreël.

HOOFDSTUK 30.

HET geschiedde nu als David en zijne
mannen des derden daags te Ziklag
kwamen, dat de Amalekieten in het Zui-
den en te Ziklag ingevallen waren, en
Ziklag geslagen en het met vuur ver-
brand hadden,
2 en dat zij de vrouwen die daarin wa-
ren, gevankelijk weggevoerd hadden; *doch*
zij hadden niemand doodgeslagen, van
den kleinste tot den grootste, maar had-
den ze weggevoerd en waren huns weegs
gegaan.
3 En David en zijne mannen kwamen
aan de stad, en zie, zij was met vuur
verbrand, en hunne vrouwen en hunne
zonen en hunne dochteren waren gevan-
kelijk weggevoerd.
4 Toen hief David, en het volk dat bij
hem was, hunne stem op en zij weenden,
totdat er geen kracht *meer* in hen was
om te weenen.
5 Davids beide vrouwen waren óók ge-
vankelijk weggevoerd, Ahinóam de Jiz-
reëlitische, en Abigaïl, de huisvrouw
Nabals des Karmeliets. 1 Sam. 25:43; 27:3.
2 Sam. 2:2.
6 En het werd David zeer bang, want
het volk sprak van hem te steenigen,
want de zielen van het gansche volk wa-
ren verbitterd, een iegelijk over zijne zo-
nen en over zijne dochteren; doch David
sterkte zich in den HEERE zijnen God,
1 Sam. 23:16.
7 en David zeide tot den Priester Ab-
jathar, den zoon Achimélechs: Breng mij
toch den efod hier. En Abjathar bracht
den efod tot David.
8 Toen vraagde David den HEERE, zeg-
gende: Zal ik deze bende achterna jagen,
zal ik ze achterhalen? En Hij zeide hem:
Jaag na, want gij zult gewisselijk achter-
halen en gij zult gewisselijk verlossen.
9 David dan ging henen, hij en de zes-
honderd mannen, die bij hem waren; en
als zij kwamen aan de beek Besor, zoo
bleven de overigen staan,
10 en David vervolgde ze, hij en die
vierhonderd mannen; en tweehonderd
mannen bleven staan, die zóó moede wa-
ren, dat zij over de beek Besor niet kon-
den gaan.
11 En zij vonden een Egyptischen man
op het veld, en zij brachten hem tot Da-
vid; en zij gaven hem brood en hij at,
en zij gaven hem water te drinken,
12 zij gaven hem ook een stuk van
eenen klomp vijgen, en twee stukken
rozijnen, en hij at, en zijn geest kwam
weder in hem; want hij had *in* drie da-
gen en drie nachten geen brood gegeten
noch water gedronken.
13 Daarna zeide David tot hem: Wiens
zijt gij en van waar zijt gij? Toen zeide
de Egyptische jongen: Ik ben eens Ama-

lekietischen mans knecht, en mijn heer heeft mij verlaten, omdat ik *voor* drie dagen krank geworden ben.

14 Wij waren ingevallen tegen het zuiden van de Kerethieten, en op hetgeen van Juda is, en tegen het zuiden van Kaleb; en wij hebben Ziklag met vuur verbrand.

15 Toen zeide David tot hem: Zoudt gij mij wel henen afleiden tot deze bende? Hij dan zeide: Zweer mij bij God dat gij mij niet zult dooden, en dat gij mij niet zult overleveren in de hand mijns heeren: zoo zal ik u tot deze bende afleiden.

16 En hij leidde hem af, en zie, zij lagen verstrooid over de gansche aarde, etende en drinkende en dansende, om al den grooten buit dien zij genomen hadden uit het land der Filistijnen en uit het land van Juda.

17 En David sloeg ze van de schemering tot aan den avond van hunlieder anderen dag, en daar ontkwam niet één man van hen, behalve vierhonderd jonge mannen, die op kemelen reden en vloden.

18 Alzoo redde David al wat de Amalekieten genomen hadden, ook redde David zijne twee vrouwen,

19 En onder hen werd niet gemist van den kleinste tot aan den grootste, en tot aan de zonen en dochteren, en van den buit ook tot alles wat zij hun genomen hadden: David bracht het altemaal weder.

20 David nam ook alle de schapen en de runderen; zij dreven ze voor dat vee henen, en zeiden: Dit is Davids buit.

21 Als David tot de tweehonderd mannen kwam, die zóó moede waren geweest, dat zij David niet hadden kunnen navolgen, en die zij aan de beek Besor hadden laten blijven, die gingen David en het volk dat bij hem was tegemoet; en David trad tot het volk, en hij vraagde ze naar den welstand.

22 Toen antwoordde een ieder boos en Belialsman onder de mannen die met David getogen waren, en zij zeiden: Omdat zij met ons niet getogen zijn, zullen wij hun van den buit dien wij gered hebben niet geven, maar eenen iegelijken zijne vrouw en zijne kinderen, laat ze die henenleiden en weggaan.

23 Maar David zeide: Alzóó zult gij niet doen, mijne broeders, met hetgene dat ons de Heere gegeven heeft, en Hij heeft ons bewaard, en heeft de bende die tegen ons kwam, in onze hand gegeven.

24 Wie zoude toch ulieden in deze zaak hooren? Want gelijk het deel dergenen is die in den strijd mede afgetogen zijn, alzóó zal ook het deel dergenen zijn die bij het gereedschap gebleven zijn: zij zullen gelijkelijk deelen. Num. 31 : 27.

25 En dit is van dien dag af en voortaan *alzóó* geweest; want hij heeft het tot eene inzetting en tot een recht gesteld in Israël, tot op dezen dag.

26 Als nu David te Ziklag kwam, zoo zond hij tot de oudsten van Juda, zijne vrienden, van den buit, zeggende: Ziet, daar is een zegen voor ulieden van den buit der vijanden des Heeren;

27 *namelijk* tot die te Beth-El, en tot die te Ramoth tegen het Zuiden, en tot die te Jattir,

28 en tot die te Aroër, en tot die te Sifmoth, en tot die te Estemóa,

29 en tot die te Rachal, en tot die welke in de steden der Jerahmeëlieten waren, en tot die welke in de steden der Kenieten waren.

30 en tot die te Horma, en tot die te Kor-Asan, en tot die te Athach,

31 en tot die te Hebron, en tot alle de plaatsen waar David gewandeld had, hij en zijne mannen.

HOOFDSTUK 31.

De Filistijnen dan streden tegen Israël; en de mannen Israëls vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en vielen verslagen op het gebergte Gilbóa. 1 Kron. 10 : 1-12.

2 En de Filistijnen hielden dicht op Saul en zijne zonen, en de Filistijnen versloegen Jonathan en Abinadab en Malkisúa, de zonen Sauls;

3 en de strijd werd zwaar tegen Saul, en de mannen die met den boog schieten, troffen hem aan, en hij vreesde zeer voor de schutters.

4 Toen zeide Saul tot zijnen wapendrager: Trek uw zwaard uit en doorsteek mij daarmede, dat mischien deze onbesnedenen niet komen en mij doorsteken, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer: toen nam Saul het zwaard en viel daarin.

5 Toen zijn wapendrager zag dat Saul dood was, zoo viel hij óók in zijn zwaard, en stierf met hem.

6 Alzoo stierf Saul, en zijne drie zonen,

en zijn wapendrager, ook alle zijne mannen, te dien dage te gelijk.
7 Als de mannen Israëls, die aan deze
zijde van het dal waren en die aan deze
zijde van den Jordaan waren, zagen dat
de mannen Israëls gevloden waren, en dat
Saul en zijne zonen dood waren, zoo verlieten zij de steden en zij vloden: toen
kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
8 Het geschiedde nu des anderen daags,
als de Filistijnen kwamen om de verslagenen te plunderen, zoo vonden zij Saul
en zijne drie zonen liggende op het gebergte Gilbóa;
9 en zij hieuwen zijn hoofd af, en zij
togen zijne wapenen uit, en zij zonden
ze in der Filistijnen land rondom, om te
boodschappen in het huis hunner afgoden
en onder den volke;
10 en zij leiden zijne wapenen in het
huis van Astaroth, en zijn lichaam hechtten zij aan den muur te Beth-San.
11 Als de inwoners van Jabes in Gilead daarvan hoorden, wat de Filistijnen
Saul gedaan hadden,
12 zoo maakten zich òp alle strijdbare
mannen en gingen den geheelen nacht,
en zij namen het lichaam Sauls en de
lichamen zijner zonen van den muur te
Beth-San; en zij kwamen te Jabes en
brandden ze aldaar. 2 Sam. 21 :12.
13 En zij namen hunne beenderen en
begroeven ze onder het geboomte te Jabes; en zij vastten zeven dagen. 2 Sam. 2 : 4.

HET TWEEDE BOEK

S A M U Ë L.

HOOFDSTUK 1.

VOORTS geschiedde het na Sauls dood,
als David van den slag der Amalekieten was wedergekomen, en David twee
dagen te Ziklag gebleven was, 1 Sam. 30 : 17.
2 zoo geschiedde het op den derden dag,
dat, zie, uit het heirleger van Saul een
man kwam wiens kleederen gescheurd
waren, en aarde was op zijn hoofd; en
het geschiedde als hij tot David kwam,
zoo viel hij ter aarde en boog zich neder.
3 En David zeide tot hem: Van waar
komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben
ontkomen uit het heirleger Israëls.
4 Voorts zeide David tot hem: Wat is
de zaak? Verhaal het mij toch. En hij
zeide dat het volk uit den strijd gevloden
was, en dat ook velen van het volk gevallen en gestorven waren, dat ook Saul
en zijn zoon Jonathan dood waren.
5 En David zeide tot den jongen die
hem de boodschap bracht: Hoe weet gij
dat Saul dood is en zijn zoon Jonathan?
6 Toen zeide de jongen die hem de
boodschap bracht: Ik kwam bij geval op
het gebergte Gilbóa, en zie, Saul leunde
op zijne spies; en zie, de wagens en ritmeesters hielden dicht op hem aan:
7 zoo zag hij achter zich om en zag mij,
en hij riep mij, en ik zeide: Zie *hier* ben ik.
8 En hij zeide tot mij: Wie zijt gij? En
ik zeide tot hem: Ik ben een Amalekiet.
9 Toen zeide hij tot mij: Sta toch bij
mij en dood mij, want deze maliënkolder
heeft mij opgehouden; want mijn leven
is nog gansch in mij.
10 Zoo stond ik bij hem en doodde
hem, want ik wist dat hij na zijnen val
niet leven zoude; en ik nam de kroon
die op zijn hoofd was en het armgesmijde
dat aan zijnen arm was, en heb ze hier
tot mijnen heer gebracht.
11 Toen vatte David zijne kleederen en
scheurde ze, desgelijks ook alle de mannen die met hem waren;
12 en zij weeklaagden en weenden en
vastten tot den avond over Saul en over
Jonathan zijnen zoon, en over het volk
des Heeren en over het huis Israëls, omdat zij door het zwaard gevallen waren.
13 Voorts zeide David tot den jongen
die hem de boodschap gebracht had: Van
waar zijt gij? En hij zeide: Ik ben eens
vreemden mans, eens Amalekiets zoon.
14 En David zeide tot hem: Hoe? Hebt
gij niet gevreesd uwe hand uit te strekken om den gezalfde des Heeren te verderven?
15 En David riep eenen van de jongens,

en zeide: Treed toe, val op hem aan. En
hij sloeg hem dat hij stierf.
16 En David zeide tot hem: Uw bloed
zij op uw hoofd; want uw mond heeft
tegen u getuigd, zeggende: Ik heb den
gezalfde des HEEREN gedood.
17 David nu klaagde deze klage over
Saul en over Jonathan zijnen zoon,
18 als hij gezegd had dat men den
kinderen van Juda den boog zoude lee-
ren: zie, het is geschreven in het Boek
des Oprechten. Joz. 10:13.
19 O sieraad Israëls, op uwe hoogten is
hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen!
20 Verkondigt het niet te Gath, bood-
schapt het niet op de straten van Aske-
lon; opdat de dochters der Filistijnen
zich niet verblijden, opdat de dochters
der onbesnedenen niet opspringen van
vreugde. Micha 1:10.
21 Gij bergen van Gilbóa, noch dauw
noch regen moet op u zijn, noch velden
der hefofferen; want aldaar is der helden
schild smadelijk weggeworpen, het schild
Sauls, alsof hij niet gezalfd ware geweest
met olie.
22 Van het bloed der verslagenen, van
het vette der helden werd Jonathans boog
niet achterwaarts gedreven; en Sauls
zwaard keerde niet ledig weder.
23 Saul en Jonathan, die beminden en
die liefelijken in hun leven, zijn ook in
hunnen dood niet gescheiden; zij waren
lichter dan arenden, zij waren sterker
dan leeuwen.
24 Gij dochteren Israëls, weent over
Saul, die u kleedde met scharlaken, met
weelde; die u sieraad van goud deed
dragen over uwe kleeding.
25 Hoe zijn de helden gevallen in het
midden van den strijd! Jonathan is ver-
slagen op uwe hoogten.
26 Ik ben benauwd om uwentwil, mijn
broeder Jonathan; gij waart mij zeer lie-
felijk, uwe liefde was mij wonderlijker
dan liefde der vrouwen.
27 Hoe zijn de helden gevallen, en de
krijgswapenen verloren!

HOOFDSTUK 2.

EN het geschiedde daarna dat David
den HEERE vraagde, zeggende: Zal ik
optrekken in eene der steden van Juda? En
de HEERE zeide tot hem: Trek op. En
David zeide: Waarhenen zal ik optrekken?
En Hij zeide: Naar Hebron. 1 Sam. 23:4.
2 Alzoo toog David derwaarts op, alsook
zijne twee vrouwen, Ahinóam de Jizreë-
lietische, en Abigaïl, Nabals des Karme-
liets huisvrouw. 1 Sam. 25:43; 27:3; 30:5.
3 Ook deed David zijne mannen optrek-
ken die bij hem waren, een iegelijk met
zijn huisgezin, en zij woonden in de ste-
den Hebrons.
4 Daarna kwamen de mannen van Juda
en zalfden aldaar David tot eenen Koning
over het huis van Juda. Toen boodschap-
ten zij David, zeggende: Het zijn de man-
men van Jabes in Gilead die Saul begraven
hebben. 1 Sam. 31:13.
5 Toen zond David boden tot de man-
nen van Jabes in Gilead, en hij zeide
tot hen: Gezegend zijt gij den HEERE,
dat gij deze weldadigheid gedaan hebt
aan uwen heere, aan Saul, en hem be-
graven hebt.
6 Zoo doe nu de HEERE aan u welda-
digheid en trouw: en ik ook, ik zal aan
u dit goede doen, dewijl gij deze zaak
gedaan hebt.
7 En nu, laat uwe handen sterk zijn, en
zijt dapper, dewijl uw heere Saul gestor-
ven is: en ook hebben mij die van het huis
van Juda tot Koning over zich gezalfd.
8 Abner nu, de zoon van Ner, de krijgs-
overste dien Saul gehad had, nam Isbó-
seth, Sauls zoon, en voerde hem over naar
Mahanaïm,
9 en maakte hem ten Koning over Gi-
lead, en over de Aschurieten, en over
Jizreël, en over Efraïm, en over Benja-
min, en over gansch Israël.
10 Veertig jaar was Isbóseth, Sauls zoon,
oud, als hij Koning werd over Israël; en
hij regeerde het tweede jaar: alleenlijk die
van het huis van Juda volgden David na.
11 Het getal nu der dagen die David
Koning geweest is te Hebron over het huis
van Juda, is zeven jaren en zes maanden.
2 Sam. 5:5. 1 Kon. 2:11. 1 Kron. 3:4; 29:27.
12 Toen toog Abner de zoon van Ner
uit, met de knechten Isbóseths, des zoons
Sauls, van Mahanaïm naar Gibeon;
13 Joab de zoon van Zeruja en de
knechten Davids togen óók uit; en zij
ontmoetten elkander bij den vijver van
Gibeon, en zij bleven, deze aan deze zijde
des vijvers, en die aan gene zijde des vijvers.
14 En Abner zeide tot Joab: Laat nu
de jongens zich opmaken en voor ons
aangezicht spelen. En Joab zeide: Laat
ze zich opmaken.

15 Toen maakten zich òp en gingen óver in getal twaalf van Benjamin, te weten voor Isbóseth, Sauls zoon, en twaalf van Davids knechten.

16 En de één greep den ander bij het hoofd en *stiet* zijn zwaard in de zijde des anderen, en zij vielen te zamen: daarom noemde men deze plaats Helkath-Hazzurim, dat bij Gibeon is.

17 En daar was op dienzelfden dag een gansch zeer harde strijd, doch Abner en de mannen Israëls werden voor het aangezicht der knechten Davids geslagen.

18 Nu waren aldaar drie zonen van Zeruja, Joab en Abisai en Asaël; en Asaël was licht op zijne voeten, als een der reeën die in het veld zijn.

19 En Asaël jaagde Abner achterna, en hij week niet, om van achter Abner ter rechter- of ter linkerhand af te gaan.

20 Toen zag Abner achter zich om en zeide: Zijt gij dit, Asaël? En hij zeide: Ik ben 't.

21 En Abner zeide tot hem: Wijk tot uwe rechterhand of tot uwe linkerhand, en grijp u een van die jongens, en neem voor u zijn gewaad. Maar Asaël wilde niet afwijken van achter hem.

22 Toen voer Abner wijders voort, zeggende tot Asaël: Wijk af van achter mij; waarom zal ik u ter aarde slaan? Hoe zoude ik dan mijn aangezicht opheffen voor uwen broeder Joab?

23 Maar hij weigerde af te wijken: zoo sloeg Abner hem met het achterste van de spies aan de vijfde ribbe, dat de spies van achter hem uitging, en hij viel aldaar en stierf op zijne plaats. En het geschiedde dat allen die tot de plaats kwamen alwaar Asaël gevallen en gestorven was, staan bleven.

24 Maar Joab en Abisai jaagden Abner achterna: en de zon ging onder als zij gekomen waren tot den heuvel van Amma, dewelke is vóór Giah, op den weg der woestijn Gibeons.

25 En de kinderen Benjamins verzamelden zich achter Abner, en werden tot eenen hoop; en zij stonden op de spits van een heuvel.

26 Toen riep Abner tot Joab en zeide: Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? Weet gij niet dat het in 't laatste bitterheid zal zijn? En hoe lang zult gij den volke niet zeggen dat zij wederkeeren van hunne broederen te vervolgen?

27 En Joab zeide: *Zoo waarachtig als* God leeft! zoo gij niet gesproken hadt, zekerlijk het volk zoude alreede van den morgen af weggevoerd zijn geweest, een iegelijk van zijnen broeder te vervolgen.

28 Toen blies Joab met de bazuin; en al het volk stond stil, en zij jaagden Israël niet meer achterna, en voeren niet wijders voort te strijden.

29 Abner dan en zijne mannen gingen dien ganschen nacht over het vlakke veld, en zij gingen over den Jordaan, en wandelden het gansche Bithron door, en kwamen tot Mahanaïm.

30 Joab keerde ook weder van achter Abner, en verzamelde het gansche volk. En er werden van Davids knechten gemist negentien mannen en Asaël;

31 maar Davids knechten hadden van Benjamin en onder Abners mannen geslagen: driehonderd en zestig mannen waren er dood gebleven.

32 En zij namen Asaël op, en begroeven hem in zijns vaders graf, dat te Bethlehem was. Joab nu en zijne mannen gingen den ganschen nacht, dat hun het licht aanbrak te Hebron.

HOOFDSTUK 3.

EN daar was een lange krijg tusschen het huis Sauls en tusschen het huis Davids; doch David ging en werd sterker, maar die van het huis Sauls gingen en werden zwakker.

2 En David werden zonen geboren te Hebron. Zijn eerstgeborene nu was Amnon, van Ahinóam de Jizreëlietische;

1 Kron. 3:1-3.

3 en zijn tweede was Kileab, van Abigaïl, Nabals des Karmeliets huisvrouw; en de derde Absalom, de zoon van Maächa, de dochter van Talmai, Koning van Gesur;

4 en de vierde Adonía, de zoon van Haggith; en de vijfde Sefatja, de zoon van Abital;

5 en de zesde Jithream, van Egla, Davids huisvrouw. Dezen zijn David geboren te Hebron.

6 Terwijl die krijg was tusschen het huis Sauls en tusschen het huis Davids, zoo geschiedde het dat Abner zich sterkte in het huis Sauls.

7 Saul nu had een bijwijf gehad, welker naam was Rizpa, de dochter van Aja; en *Isbóseth* zeide tot Abner: Waarom zijt gij ingegaan tot mijns vaders bijwijf? 2 Sam. 21:8.

8 Toen ontstak Abner zeer over Isbó-
seths woorden, en zeide: Ben ik dan een
hondskop, ik, die tegen Juda, aan den
huize Sauls uws vaders, aan zijne broede-
ren en aan zijne vrienden, heden welda-
digheid doe, en u niet overgeleverd heb in
Davids hand, dat gij heden aan mij onder-
zoekt de ongerechtigheid eener vrouw?
9 God doe Abner zóó en doe hem zóó
daartoe! voorzeker, gelijk als de HEERE
David gezworen heeft, dat ik even alzoo
aan hem zal doen,
10 overbrengende het koninkrijk van
den huize Sauls, en oprichtende den stoel
Davids over Israël en over Juda, van Dan
tot Ber-Séba toe.
11 En hij kon Abner verder niet één
woord antwoorden, omdat hij hem vreesde.
12 Toen zond Abner boden voor zich
tot David, zeggende: Wiens is het land?
zeggende *wijders*: Maak uw verbond met
mij, en zie, mijne hand zal met u zijn,
om gansch Israël tot u om te keeren.
13 En hij zeide: Wèl, ik zal een ver-
bond met u maken; doch één ding be-
geer ik van u, zeggende: Gij zult mijn
aangezicht niet zien, tenzij dat gij Michal,
Sauls dochter, te voren inbrengt, als gij
komt om mijn aangezicht te zien.
14 Ook zond David boden tot Isbóseth,
den zoon Sauls, zeggende: Geef *mij* mijne
huisvrouw Michal, die ik mij met hon-
derd voorhuiden der Filistijnen onder-
trouwd heb. 1 Sam. 18 : 27.
15 Isbóseth dan zond henen en nam
haar van den man, van Paltiël den zoon
van Laïs. 1 Sam. 25 : 44
16 En haar man ging met haar, al
gaande en weenende achter haar, tot Ba-
hurim toe; toen zeide Abner tot hem: Ga
weg, keer weder; en hij keerde weder.
17 Abner nu had woorden met de oud-
sten van Israël, zeggende: Gij hebt David
te voren lang tot eenen Koning over u
begeerd:
18 zoo doet het nu; want de HEERE heeft
tot David gesproken, zeggende: Door de
hand Davids mijns knechts zal Ik mijn volk
Israël verlossen van de hand der Filistijnen
en van de hand van alle hunne vijanden.
19 En Abner sprak ook voor de ooren
Benjamins. Voorts ging Abner ook henen
om te Hebron voor Davids ooren te spre-
ken alles wat goed was in de oogen Is-
raëls en in de oogen van het gansche huis
Benjamins;
20 en Abner kwam tot David te Hebron,
en twintig mannen met hem; en David
maakte Abner en den mannen die met
hem waren een maaltijd.
21 Toen zeide Abner tot David: Ik zal
mij opmaken en henengaan, en gansch
Israël tot mijnen heere den Koning ver-
gaderen, dat zij een verbond met u ma-
ken, en gij regeert over alles wat uwe
ziel begeert. Alzoo liet David Abner gaan,
en hij ging in vrede.
22 En zie, Davids knechten en Joab kwa-
men van eene bende, en brachten met zich
eenen grooten roof: Abner nu was niet
bij David te Hebron, want hij had hem
laten gaan, en hij was gegaan in vrede.
23 Als nu Joab en het gansche heir dat
met hem was, aankwamen, zoo gaven zij
Joab te kennen, zeggende: Abner de
zoon van Ner is gekomen tot den Ko-
ning; en hij heeft hem laten gaan, en hij
is gegaan in vrede.
24 Toen ging Joab tot den Koning in,
en zeide: Wat hebt gij gedaan? Zie,
Abner is tot u gekomen: waarom nu
hebt gij hem laten gaan, dat hij zoo vrij
is weggegaan?
25 Gij kent Abner den zoon van Ner,
dat hij gekomen is om u te overreden,
en om te weten uwen uitgang en uwen
ingang, ja, om te weten alles wat gij doet.
26 En Joab ging uit van David, en
zond Abner boden na, die hem weder-
om haalden van den bornput Sira; maar
David wist het niet.
27 Als nu Abner weder te Hebron
kwam, zoo leidde Joab hem ter zijde af
in het midden der poort, om in stilte
met hem te spreken; en hij sloeg hem
aldaar aan de vijfde ribbe dat hij stierf,
om zijns broeders Asaëls bloeds wille.
2 Sam. 2 : 23.
28 Als David dat daarna hoorde, zoo
zeide hij: Ik ben onschuldig, en mijn
koninkrijk, bij den HEERE tot in eeuwig-
heid, van het bloed Abners, des zoons
van Ner;
29 het blijve op het hoofd Joabs, en
op het gansche huis zijns vaders; en daar
worde van het huis van Joab niet afge-
sneden die eenen vloed hebbe, en me-
laatsch zij, en zich aan den stok houde,
en door het zwaard valle, en broodsge-
brek hebbe.
30 Alzoo hebben Joab en zijn broeder
Abisai Abner doodgeslagen, omdat hij

hunnen broeder Asaël te Gibeon in den
strijd gedood had.
31 David dan zeide tot Joab en tot al
het volk dat bij hem was: Scheurt uwe
kleederen, en gordt zakken aan, en weeklaagt voor Abner henen; en de Koning
David ging achter de baar.
32 Als zij nu Abner te Hebron begroeven, zoo hief de Koning zijne stem op
en weende bij Abners graf, ook weende
al het volk;
33 en de Koning maakte eene klage
over Abner, en zeide: Is dan Abner gestorven als een dwaas sterft?
34 Uwe handen waren niet gebonden,
noch uwe voeten in koperen boeien gedaan; *maar* gij zijt gevallen gelijk men
valt voor het aangezicht van kinderen der
verkeerdheid. Toen weende het gansche
volk nog meer over hem.
35 Daarna kwam al het volk om David
brood te doen eten, als het nog dag was;
maar David zwoer, zeggende: God doe mij
zóó en doe er zóó toe, indien ik vóór het
ondergaan der zon brood of ietwat smake!
36 Als nu al het volk dit vernam, zoo
was het goed in hunne oogen; alles zooals de Koning gedaan had was goed in
de oogen des ganschen volks;
37 en al het volk en gansch Israël
merkten te dien dage, dat het van den
Koning niet was dat men Abner den
zoon van Ner gedood had.
38 Voorts zeide de Koning tot zijne
knechten: Weet gij niet dat te dezen
dage een Vorst, ja, een groote in Israël
gevallen is?
39 Maar ik ben heden teeder en gezalfd ten Koning, en deze mannen, de
zonen van Zeruja, zijn harder dan ik:
de HEERE zal den boosdoener vergelden
naar zijne boosheid.

HOOFDSTUK 4.

ALS nu Sauls zoon hoorde dat Abner te
Hebron gestorven was, werden zijne
handen slap en gansch Israël werd verschrikt.
2 En Sauls zoon had twee mannen, oversten van benden: de naam des éénen was
Baëna en de naam des anderen Rechab,
zonen van Rimmon den Beërothiet, van
de kinderen Benjamins, want ook Beëroth werd tot Benjamin gerekend.
3 En de Beërothieten waren gevloden
naar Gittaïm, en waren aldaar vreemdelingen tot op dezen dag.
4 En Jonathan, Sauls zoon, had eenen
zoon die geslagen was aan beide voeten:
vijf jaren was hij oud, als het gerucht van
Saul en Jonathan uit Jizreël kwam, en
zijne voedster hem opnam en vluchtte; en
het geschiedde als zij haastte om te vluchten, dat hij viel en kreupel werd; en
zijn naam was Mefibóseth. 2 Sam. 9:3.
5 En de zonen van Rimmon den Beërothiet, Rechab en Baëna, gingen henen
en kwamen ten huize van Isbóseth als
de dag heet geworden was: en hij lag op
de slaapstede, in den middag.
6 En zij kwamen daarin tot het midden des huizes, *als* zullende tarwe halen;
en zij sloegen hem aan de vijfde ribbe;
en Rechab en zijn broeder Baëna ontkwamen.
7 Want zij kwamen in huis als hij op
zijn bed lag in zijne slaapkamer, en sloegen hem en doodden hem, en hieuwen
zijn hoofd af; en zij namen zijn hoofd,
en gingen henen des weegs op het vlakke
veld den ganschen nacht.
8 En zij brachten het hoofd van Isbóseth tot David te Hebron, en zeiden tot
den Koning: Ziedaar is het hoofd van Isbóseth, den zoon van Saul, uwen vijand
die uwe ziel zocht: alzóó heeft de HEERE
mijnen heere den Koning te dezen dage
wrake gegeven van Saul en van zijn zaad.
9 Maar David antwoordde Rechab en
zijnen broeder Baëna, den zonen van
Rimmon den Beërothiet, en zeide tot
hen: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft,
die mijne ziel uit alle benauwdheid verlost heeft,
10 dewijl ik hem die mij boodschapte,
zeggende: Zie, Saul is dood, daar hij in
zijne oogen was als een die goede boodschap bracht, nochtans gegrepen en te
Ziklag gedood heb, hoewel hij *meende*
dat ik hem bodenloon zoude geven:
2 Sam. 1:15.
11 hoeveel te meer wanneer goddelooze
mannen eenen rechtvaardigen man in zijn
huis op zijne slaapstede hebben gedood!
Nu dan, zoude ik zijn bloed van uwe
handen niet eischen, en u van de aarde
wegdoen?
12 En David gebood zijnen jongens, en
zij doodden hen, en hieuwen hunne handen en hunne voeten af, en hingen ze
op bij den vijver te Hebron; maar het
hoofd van Isbóseth namen zij en begroeven het in Abners graf te Hebron.

HOOFDSTUK 5.

TOEN kwamen alle stammen Israëls
tot David te Hebron, en zij spraken,
zeggende: Zie, wij, uw gebeente en uw
vleesch zijn wij; Gen. 2:23; 29:14. Richt. 9:2.
2 Sam. 19:12, 13. 1 Kron. 11:1.
2 daartoe ook te voren, toen Saul Koning
over ons was, waart gij Israël uitvoerende
en inbrengende; ook heeft de HEERE tot
u gezegd: Gij zult mijn volk Israël weiden,
en gij zult tot eenen voorganger
zijn over Israël. 1 Kron. 11:2. Ps. 78:71.
3 Alzoo kwamen alle oudsten Israëls tot
den Koning te Hebron, en de Koning
David maakte een verbond met hen te
Hebron voor het aangezicht des HEEREN,
en zij zalfden David tot Koning over Israël.
1 Kron. 11:3.
4 Dertig jaar was David oud als hij Koning
werd, veertig jaar heeft hij geregeerd:
5 te Hebron regeerde hij over Juda
zeven jaren en zes maanden, en te Jeruzalem
regeerde hij drie en dertig jaar
over gansch Israël en Juda.
2 Sam. 2:11. 1 Kon. 2:11. 1 Kron. 3:4; 29:27.
6 En de Koning toog met zijne mannen
naar Jeruzalem tegen de Jebusieten die
in dat land woonden. En zij spraken tot
David, zeggende: Gij zult hier niet inkomen,
maar de blinden en kreupelen
zullen u afdrijven, dat is te zeggen: David
zal hier niet inkomen. 1 Kron. 11:4-9.
7 Maar David nam den burg Sion in:
dezelve is de stad Davids.
8 Want David zeide te dien dage: Al
wie de Jebusieten slaat, en geraakt aan
die watergoot, en die kreupelen en die
blinden, die van Davids ziel gehaat zijn,
die zal tot een hoofd en tot een overste zijn;
daarom zegt men: Een blinde en kreupele
zal in het huis niet komen.
9 Alzoo woonde David in den burg, en
noemde dien Davids stad. En David bouwde
rondom van Millo af en binnenwaarts.
10 David nu ging geduriglijk voort en
werd groot, want de HEERE de God der
heirscharen was met hem.
11 En Hiram, de Koning van Tyrus,
zond boden tot David en cederenhout,
en timmerlieden en metselaars; en zij
bouwden David een huis. 1 Kron. 14:1-7.
12 En David merkte dat de HEERE hem
tot eenen Koning over Israël bevestigd
had, en dat Hij zijn koninkrijk verheven
had om zijns volks Israëls wil.
13 En David nam meer bijwijven en vrouwen
van Jeruzalem, nadat hij van Hebron
gekomen was, en aan David werden meer
zonen en dochteren geboren; 1 Kron. 3:5-9.
14 en dit zijn de namen dergenen die
hem te Jeruzalem geboren zijn: Sammúa,
en Sobab, en Nathan, en Salomo,
15 en Jibchar, en Elisúa, en Nefeg,
en Jafia,
16 en Elisama, en Eljada, en Elifélet.
17 Als nu de Filistijnen hoorden dat
zij David ten Koning over Israël gezalfd
hadden, zoo togen alle Filistijnen op om
David te zoeken; en David dat hoorende,
toog af naar den burg. 1 Kron. 14:8-16.
18 En de Filistijnen kwamen en verspreidden
zich in het dal Refaïm.
19 Zoo vraagde David den HEERE, zeggende:
Zal ik optrekken tegen de Filistijnen?
Zult Gij ze in mijne hand geven?
En de HEERE zeide tot David: Trek op,
want Ik zal de Filistijnen zekerlijk in
uwe hand geven. 1 Sam. 23:2.
20 Toen kwam David te Baäl-Perazim;
en David sloeg ze aldaar, en zeide: De
HEERE heeft mijne vijanden voor mijn
aangezicht gescheurd als eene scheur der
wateren; daarom noemde hij den naam
dier plaats Baäl-Perazim.
21 En zij lieten hunne afgoden aldaar,
en David en zijne mannen namen ze op.
22 Daarna togen de Filistijnen weder op,
en zij verspreidden zich in het dal Refaïm.
23 En David vraagde den HEERE, dewelke
zeide: Gij zult niet optrekken; *maar* trek
òm tot achter hen, dat gij aan hen komt
van tegenover de moerbeziënboomen;
24 en het geschiede als gij hoort het
geruisch van eenen gang in de toppen
der moerbeziënboomen, dan rep u, want
alsdan is de HEERE voor uw aangezicht
uitgegaan om het heirleger der Filistijnen
te slaan.
25 En David deed alzóó gelijk als de
HEERE hem geboden had, en hij sloeg de
Filistijnen van Geba af totdat gij komt
te Gezer.

HOOFDSTUK 6.

DAARNA verzamelde David wederom
alle uitgelezenen in Israël, dertig
duizend; 1 Kron. 13:6-14.
2 en David maakte zich op en ging
henen met al het volk dat bij hem was,
van Baälim-Juda, om van daar op te
brengen de Ark Gods, bij welke de Naam

wordt aangeroepen, de Naam des HEEREN
der heirscharen, die daarop woont tus-
schen de cherubs. 1 Sam. 4:4.
2 Kon. 19:15. Ps. 80:2; 99:1. Jes. 37:16.
3 En zij voerden de Ark Gods op eenen
nieuwen wagen, en haalden ze uit het
huis Abinadabs dat op eenen heuvel is;
en Uzza en Ahio, Abinadabs zonen, leid-
den den nieuwen wagen. 1 Sam. 7:1.
4 Toen zij hem nu uit het huis Abina-
dabs dat op den heuvel is, met de Ark
Gods wegvoerden, zoo ging Ahio voor
de Ark henen;
5 en David en het gansche huis Israëls
speelden voor het aangezicht des HEEREN
met allerlei *snarenspel* van dennenhout,
als met harpen en met luiten en met trom-
melen, ook met schellen en met cymbalen.
6 Als zij nu kwamen tot aan Nachons
dorschvloer, zoo strekte Uzza *zijne hand*
uit aan de Ark Gods en hield ze, want
de runderen struikelden.
7 Toen ontstak de toorn des HEEREN
tegen Uzza, en God sloeg hem aldaar om
deze onbedachtzaamheid, en hij stierf
aldaar bij de Ark Gods.
8 En David ontstak omdat de HEERE
eene scheur gescheurd had aan Uzza, en
hij noemde die plaats Perez-Uzza, tot op
dezen dag.
9 En David vreesde den HEERE te dien
dage, en hij zeide: Hoe zal de Ark des
HEEREN tot mij komen?
10 David dan wilde de Ark des HEEREN
niet tot zich *laten* overbrengen naar de stad
Davids, maar David deed ze afwijken in
het huis Obed-Edoms des Gethiets.
11 En de Ark des HEEREN bleef in het
huis Obed-Edoms des Gethiets drie maan-
den; en de HEERE zegende Obed-Edom
en zijn gansche huis.
12 Toen boodschapte men den Koning
David, zeggende: De HEERE heeft het
huis Obed-Edoms en al wat hij heeft, ge-
zegend om der Ark Gods wil. Zoo ging
David henen en haalde de Ark Gods uit het
huis Obed-Edoms opwaarts naar de stad
Davids, met vreugde; 1 Kron. 15:25,26.
13 en het geschiedde als zij die de Ark
des HEEREN droegen, zes treden voort-
getreden waren, dat hij ossen en gemest
vee offerde;
14 en David huppelde met alle macht
voor het aangezicht des HEEREN, en Da-
vid was omgord met een linnen lijfrok.
1 Kron. 15:27.
15 Alzoo brachten David en het gan-
sche huis Israëls de Ark des HEEREN op,
met gejuich en met geluid der bazuinen.
1 Kron. 15:28, 29.
16 En het geschiedde als de Ark des
HEEREN in de stad Davids kwam, dat
Michal, Sauls dochter, door het venster
uitzag: als zij nu den Koning David zag,
springende en huppelende voor het aan-
gezicht des HEEREN, verachtte zij hem in
haar hart.
17 Toen zij nu de Ark des HEEREN in-
brachten, stelden zij die in hare plaats;
in het midden der tent die David voor
haar gespannen had; en David offerde
brandofferen voor des HEEREN aangezicht
en dankofferen. 1 Kron. 16:1-3.
18 Als David geëindigd had het brand-
offer en de dankofferen te offeren, zoo
zegende hij het volk in den naam des
HEEREN der heirscharen, 1 Kron. 16:43.
19 en hij deelde uit aan het gansche
volk, aan de gansche menigte Israëls, van
de mannen tot de vrouwen toe, aan een
iegelijk een broodkoek en een schoon stuk
vleesch en een flesch *wijn*. Toen ging al
het volk henen, een iegelijk naar zijn huis.
20 Als nu David wederkwam om zijn
huis te zegenen, ging Michal Sauls doch-
ter uit, David tegemoet, en zeide: Hoe
is heden de Koning van Israël verheer-
lijkt, die zich heden voor de oogen van
de dienstmaagden zijner dienstknechten
heeft ontbloot, gelijk een van de ijdele
lieden zich onbeschaamdelijk ontbloot!
21 Maar David zeide tot Michal: Voor
het aangezicht des HEEREN, die mij ver-
koren heeft voor uwen vader en voor
zijn gansche huis, mij instellende tot
eenen voorganger over het volk des HEE-
REN, over Israël — ja, ik zal spelen
voor het aangezicht des HEEREN.
22 Ook zal ik mij nog geringer hou-
den dan alzóó, en zal nederig zijn in
mijne oogen; en met de dienstmaagden,
waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal
ik verheerlijkt worden.
23 Michal nu, Sauls dochter, had geen
kind tot den dag van haren dood toe.

HOOFDSTUK 7.

EN het geschiedde als de Koning in
zijn huis zat, en de HEERE hem
rust gegeven had van alle zijne vijanden
rondom, 1 Kron. 17:1-15.
2 zoo zeide de Koning tot den Profeet

Nathan: Zie toch, ik woon in een cede-
ren huis, en de Ark Gods woont in het
midden der gordijnen. Hand. 7:46.
3 En Nathan zeide tot den Koning: Ga
henen: doe al wat in uw hart is, want
de HEERE is met u.
4 Maar het gebeurde in denzelfden nacht
dat het Woord des HEEREN tot Nathan
geschiedde, zeggende:
5 Ga en zeg tot mijnen knecht, tot
David: Zóó zegt de HEERE: Zoudt gij Mij
een huis bouwen tot mijne woning?
6 Want Ik heb in geen huis gewoond van
dien dag af dat Ik de kinderen Israëls
uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag,
maar Ik heb gewandeld in eene tent en
in een tabernakel. 1 Kon. 8:16. 2 Kron. 6:5.
7 Overal waar Ik met alle de kinderen
Israëls heb gewandeld, heb Ik wel één
woord gesproken met eenen der stammen
Israëls, dien Ik bevolen heb mijn volk
Israël te weiden, zeggende: Waarom
bouwt gij Mij niet een cederen huis?
8 Nu dan, alzóó zult gij tot mijnen knecht,
tot David, zeggen: Zóó zegt de HEERE der
heirscharen: Ik heb u genomen van de
schaapskooi, van achter de schapen, dat
gij een voorganger zoudt zijn over mijn
volk, over Israël; 1 Sam. 16:11. Ps. 78:70.
9 en Ik ben met u geweest overal waar
gij gegaan zijt, en heb alle uwe vijanden
voor uw aangezicht uitgeroeid; en Ik heb
u eenen grooten naam gemaakt, als den
naam der grooten die op de aarde zijn.
10 En Ik heb voor mijn volk, voor Is-
raël, eene plaats besteld en hem geplant,
dat hij aan zijne plaats wone en niet
meer heen en weder gedreven worde; en
de kinderen der verkeerdheid zullen hem
niet meer verdrukken, gelijk als in het
eerst, Ps. 89:23.
11 en van dien dag af dat Ik geboden heb
Richters te wezen over mijn volk Israël.
Doch u heb Ik rust gegeven van alle uwe
vijanden. Ook geeft u de HEERE te ken-
nen dat de HEERE u een huis maken zal.
12 Wanneer uwe dagen zullen vervuld
zijn, en gij met uwe vaderen zult ontsla-
pen zijn, zoo zal Ik uw zaad na u doen
opstaan, dat uit uwen lijve voortkomen
zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
1 Kon. 5:5; 8:20. 2 Kron. 6:10.
13 Die zal mijnen naam een huis bou-
wen, en Ik zal den stoel zijns koninkrijks
bevestigen tot in eeuwigheid.
14 Ik zal hem zijn tot eenen vader, en
hij zal Mij zijn tot eenen zoon, dien Ik,
als hij misdoet, met eene menschenroede
en met plagen der menschenkinderen zal
straffen, Ps. 89:27, 28, 33. Hebr. 1:5.
15 maar mijne goedertierenheid zal van
hem niet wijken gelijk Ik *die* weggeno-
men heb van Saul, dien Ik van voor uw
aangezicht heb weggenomen. Ps. 89:34.
16 Doch uw huis zal bestendig zijn en
uw koninkrijk tot in eeuwigheid voor uw
aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in
eeuwigheid.
17 Naar alle deze woorden en naar dit
gansche gezicht, alzoo sprak Nathan tot
David.
18 Toen ging de Koning David in, en
bleef voor het aangezicht des HEEREN,
en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE,
en wat is mijn huis, dat Gij mij tot
hiertoe gebracht hebt? 1 Kron. 17:16-27.
19 Daartoe is dit in uwe oogen nog
klein geweest, Heere HEERE, maar Gij
hebt ook over het huis uws knechts ge-
sproken tot van verre heen, en dit *naar*
de wet der menschen, Heere HEERE.
20 En wat zal David nog meer tot U
spreken? Want Gij kent uwen knecht,
Heere HEERE.
21 Om uws woords wil en naar uw hart
hebt Gij alle deze groote dingen gedaan,
om aan uwen knecht bekend te maken.
22 Daarom zijt Gij groot, HEERE God,
want er is niemand gelijk Gij, en er is
geen God dan alleen Gij, naar alles dat
wij met onze ooren gehoord hebben.
Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 1 Kon. 8:60. Ps. 86:8.
Jes. 44:8; 45: 5,18,22.
23 En wie is gelijk uw volk, gelijk Is-
raël, een éénig volk op aarde, hetwelk
God heengegaan is Zich tot een volk te
verlossen, en om Zich eenen naam te
zetten, en om voor ulieden deze groote
en verschrikkelijke dingen te doen aan
uw land, voor het aangezicht uws volks,
dat Gij u uit Egypte verlost hebt, de
heidenen en hunne goden *verdrijvende*;
24 en Gij hebt uw volk Israël U bevestigd,
U tot een volk tot in eeuwigheid, en Gij,
HEERE, zijt hun tot eenen God geworden.
25 Nu dan, HEERE God, doe dit woord,
dat Gij over uwen knecht en over zijn huis
gesproken hebt, bestaan tot in eeuwigheid,
en doe gelijk als Gij gesproken hebt;
26 en uw naam worde groot gemaakt tot
in eeuwigheid, dat men zegge: De HEERE
der heirscharen is God over Israël: en

het huis van uwen knecht David zal bestendig zijn voor uw aangezicht.
27 Want Gij, HEERE der heirscharen, Gij God Israëls, Gij hebt *voor* het oor uws knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom heeft uw knecht in zijn hart gevonden dit gebed tot U te bidden.
28 Nu dan Heere HEERE, Gij zijt die God, en uwe woorden zullen waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot uwen knecht gesproken:
29 zoo believe het U nu, en zegen het huis uws knechts, dat het in eeuwigheid voor uw aangezicht zij; want Gij, Heere HEERE, hebt *het* gesproken, en met uwen zegen zal uws knechts huis gezegend worden in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 8.

EN het geschiedde daarna dat David de Filistijnen sloeg en bracht ze onder, en David nam Metheg-Amma uit der Filistijnen hand. 1 Kron. 18 : 1-8.
2 Ook sloeg hij de Moabieten, en mat ze met een snoer, doende hen ter aarde nederliggen; en hij mat *met* twee snoeren om te dooden, en *met* een vol snoer om in het leven te laten: alzoo werden de Moabieten David tot knechten, brengende geschenken.
3 David sloeg ook Hadadézer, den zoon van Rehob, den Koning van Zoba, toen hij henentoog om zijne hand te wenden naar de rivier Frath;
4 en David nam hem duizend *wagens* af, en zevenhonderd ruiteren, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde alle wagenpaarden, en hield daarvan honderd wagenen over.
5 En de Syriërs van Damascus kwamen om Hadadézer den Koning van Zoba, te helpen, maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man; 2 Sam. 10 : 6.
6 en David leide bezettingen in Syrië van Damascus, en de Syriërs werden David tot knechten, brengende geschenken; en de HEERE behoedde David overal waar hij henentoog.
7 En David nam de gouden schilden die bij Hadadézers knechten geweest waren, en bracht ze te Jeruzalem.
8 Daartoe nam de Koning David zeer veel koper uit Betah en uit Berothai, Hadadézers steden.
9 Als nu Toï de Koning van Hamath hoorde, dat David het gansche heir Hadadézers geslagen had, 1 Kron. 18 : 9-11.
10 zoo zond Toï zijnen zoon Joram tot den Koning David, om hem te vragen naar *zijnen* welstand en om hem te zegenen, vanwege dat hij tegen Hadadézer gekrijgd en hem geslagen had (want Hadadézer voerde steeds krijg tegen Toï); en in zijne hand waren zilveren vaten en gouden vaten en koperen vaten:
11 welke de Koning David ook den HEERE heiligde, met het zilver en het goud dat hij geheiligd had van alle heidenen die hij *zich* onderworpen had:
12 van Syrië, en van Moab, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van Amalek, en van den roof van Hadadézer, den zoon van Rehob, den Koning van Zoba.
13 Ook maakte *zich* David eenen naam, als hij wederkwam nadat hij de Syriërs geslagen had in het Zoutdal, achttien duizend: 1 Kron. 18 : 12. Ps. 60 : 2.
14 en hij leide bezettingen in Edom, in gansch Edom leide hij bezettingen, en alle Edomieten werden David tot knechten; en de HEERE behoedde David overal waar hij henentoog. 1 Kron. 18 : 13,14.
15 Alzoo regeerde David over gansch Israël; en David deed zijnen gansched volke recht en gerechtigheid.
16 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir, en Josafat zoon van Ahilud was kanselier, 2 Sam. 20 : 23-26. 1 Kon. 4 : 3,4. 1 Kron. 18 : 15-17.
17 en Zadok, Ahitubs zoon, en Ahimélech, Abjathars zoon, waren Priesters, en Seraja was schrijver:
18 daar was ook Benaja zoon van Jojada, met de Krethi en de Plethi; maar Davids zonen waren Prinsen.

HOOFDSTUK 9.

EN David zeide: Is er nog iemand die overgebleven is van den huize Sauls, dat ik weldadigheid aan hem doe om Jonathans wil?
2 Het huis Sauls nu had eenen knecht wiens naam was Ziba; en zij riepen hem tot David. En de Koning zeide tot hem: Zijt gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht.
3 En de Koning zeide: Is er niet nog iemand van het huis Sauls, [a] dat ik Gods weldadigheid aan hem doe? Toen Ziba tot den Koning: [b] Daar is nog een

zoon van Jonathan, die geslagen is aan
beide voeten. a 1 Sam. 20:44. b 2 Sam. 4:4.
4 En de Koning zeide tot hem: Waar
is hij? En Ziba zeide tot den Koning:
Zie, hij is in het huis Machirs, des zoons
Ammiëls, te Lodebar.
5 Toen zond de Koning David henen
en hij nam hem uit het huis Machirs,
des zoons van Ammiël, van Lodebar.
6 Als nu Mefibóseth, de zoon Jonathans,
des zoons Sauls, tot David inkwam, zoo
viel hij op zijn aangezicht en boog zich
neder. En David zeide: Mefibóseth! En
hij zeide: Zie, *hier* is uw knecht.
7 En David zeide tot hem: Vrees niet,
want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u
doen om uws vaders Jonathans wil, en
ik zal u alle akkers uws vaders Sauls wedergeven,
en gij zult geduriglijk brood
eten aan mijne tafel.
8 Toen boog hij zich, en zeide: Wat is
uw knecht, dat gij omgezien hebt naar
een dooden hond als ik ben?
9 Toen riep de Koning Ziba, Sauls jongen,
en zeide tot hem: Al wat Saul gehad
heeft, en zijn gansche huis, heb ik
den zoon uws heeren gegeven:
10 daarom zult gij voor hem het land
bearbeiden, gij en uwe zonen en uwe
knechten, en zult *de vruchten* inbrengen,
opdat uws heeren zoon brood hebbe dat
hij ete; en Mefibóseth, uws heeren zoon,
zal geduriglijk brood eten aan mijne tafel.
Ziba nu had vijftien zonen en twintig
knechten. 2 Sam. 19:17.
11 En Ziba zeide tot den Koning: Naar
alles wat mijn heere de Koning zijnen
knecht gebiedt, alzóó zal uw knecht doen;
ook zoude Mefibóseth, etende aan mijne
tafel, als een van des Konings zonen zijn.
12 Mefibóseth nu had eenen kleinen zoon
wiens naam was Micha; en allen die in
het huis van Ziba woonden, waren Mefibóseths
knechten.
13 Alzoo woonde Mefibóseth te Jeruzalem,
omdat hij geduriglijk at aan des
Konings tafel; en hij was kreupel aan
beide zijne voeten.

HOOFDSTUK 10.

EN het geschiedde daarna dat de Koning
der kinderen Ammons stierf, en
zijn zoon Hanun werd Koning in zijne
plaats. 1 Kron. 19:1-19.
2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid
doen aan Hanun den zoon van Nahas,
gelijk als zijn vader weldadigheid aan mij
gedaan heeft. Zoo zond David henen, om
hem door den dienst zijner knechten te
troosten over zijnen vader. En de knechten
Davids kwamen in het land der kinderen
Ammons.
3 Toen zeiden de Vorsten der kinderen
Ammons tot hunnen heer Hanun: Eert
David uwen vader in uwe oogen, omdat
hij troosters tot u gezonden heeft? Heeft
David zijne knechten niet dáárom tot u
gezonden, dat hij deze stad doorzoeke en
die verspiede, en die omkeere?
4 Toen nam Hanun Davids knechten en
schoor hunnen baard half af, en sneed
hunne kleederen half af, tot aan hunne
billen; en hij liet ze gaan.
5 Als zij dit David lieten weten, zoo
zond hij hun tegemoet, want deze mannen
waren zeer beschaamd; en de Koning
zeide: Blijft te Jericho totdat uw baard
weder gewassen zal zijn; komt dan weder.
6 Toen nu de kinderen Ammons zagen
dat zij zich bij David stinkende gemaakt
hadden, zonden de kinderen Ammons henen
en huurden van de Syriërs van Beth-Rehob
en van de Syriërs van Zoba twintig
duizend *man* voetvolk, en van den Koning
van Maächa duizend man, en van de
mannen van Tob twaalf duizend man.
2 Sam. 8:5.
7 Als David dit hoorde, zond hij Joab
henen en het gansche heir met de helden.
8 En de kinderen Ammons togen uit en
stelden de slagorde voor de deur der
poort, maar de Syriërs van Zoba en Rehob
en de mannen van Tob en Maächa
die waren bijzonder in het veld.
9 Als nu Joab zag dat de spits der
slagorde tegen hem was, van voren en
van achteren, zoo verkoos hij *er* uit alle
uitgelezenen van Israël en stelde ze in
orde tegen de Syriërs aan,
10 en het overige des volks gaf hij onder
de hand zijns broeders Abisai, die
het in orde stelde tegen de kinderen
Ammons aan.
11 En hij zeide: Zoo de Syriërs mij
te sterk zullen zijn, zoo zult gij mij komen
verlossen; en zoo de kinderen Ammons
u te sterk zullen zijn, zoo zal ik
komen om u te verlossen.
12 Wees sterk, en laat ons sterk zijn
voor ons volk en voor de steden onzes
Gods; de HEERE nu doe wat goed is in
zijne oogen.

13 Toen naderde Joab, en het volk dat
bij hem was, tot den strijd tegen de Sy-
riërs; en zij vloden voor zijn aangezicht.
14 Als nu de kinderen Ammons zagen
dat de Syriërs vloden, vloden zij ook voor
het aangezicht van Abisai en kwamen in
de stad. En Joab keerde weder van de
kinderen Ammons en kwam te Jeruzalem.
15 Toen nu de Syriërs zagen dat zij
voor Israëls aangezicht geslagen waren,
zoo vergaderden zij zich *weder* te zamen;
16 en Hadarézer zond henen en deed
de Syriërs uitkomen die op gene zijde
der rivier zijn, en zij kwamen te Helam;
en Sobach, Hadarézers krijgsoverste, *toog*
voor hun aangezicht henen.
17 Als dat David werd aangezegd, ver-
zamelde hij gansch Israël, en toog over
den Jordaan, en kwam te Helam. En de
Syriërs stelden *de slagorde* tegen David
aan en streden met hem;
18 maar de Syriërs vloden voor Israëls
aangezicht, en David versloeg van de
Syriërs zevenhonderd wagenen en veertig
duizend ruiteren; daartoe sloeg hij Sobach
hunnen krijgsoverste, dat hij aldaar stierf.
19 Toen nu alle de Koningen die Ha-
darézers knechten waren, zagen dat zij
voor Israëls aangezicht geslagen waren,
maakten zij vrede met Israël, en dienden
hen; en de Syriërs vreesden de kinderen
Ammons meer te verlossen.

HOOFDSTUK 11.

EN het geschiedde met de wederkomst
des jaars, ten tijde als de Koningen
uittrekken, dat David Joab, en zijne knech-
ten met hem, en gansch Israël henenzond,
dat zij de kinderen Ammons verderven
en Rabba belegeren zouden. Doch David
bleef te Jeruzalem. 1 Kron. 20:1.
2 Zoo geschiedde het tegen den avond-
tijd, dat David van zijn leger opstond,
en wandelde op het dak van het konings-
huis, en zag van het dak eene vrouw
zich wasschende: deze vrouw nu was zeer
schoon van aanzien.
3 En David zond henen en ondervraagde
naar deze vrouw; en men zeide: Is dat
niet Bathséba, de dochter Eliams, de huis-
vrouw van Uría den Hethiet?
4 Toen zond David boden henen en liet
ze halen; en als zij tot hem ingekomen
was, lag hij bij haar (zij nu had zich
van hare onreinigheid gezuiverd), daarna
keerde zij weder naar haar huis.
5 En die vrouw werd zwanger; zoo
zond zij henen en liet David weten, en
zeide: Ik ben zwanger geworden.
6 Toen zond David tot Joab, *zeggende:*
Zend Uría den Hethiet tot mij; en Joab
zond Uría tot David.
7 Als nu Uría tot hem kwam, zoo vraagde
David naar den welstand Joabs en naar
den welstand des volks en naar den wel-
stand des krijgs;
8 daarna zeide David tot Uría: Ga af naar
uw huis, en wasch uwe voeten. En toen
Uría uit des Konings huis uitging, volgde
hem een gerecht des Konings achterna.
9 Maar Uría leide zich neder voor de
deur van des Konings huis, met alle de
knechten zijns heeren, en hij ging niet
af in zijn huis.
10 En zij gaven het David te kennen,
zeggende: Uría is niet afgegaan in zijn
huis. Toen zeide David tot Uría: Komt
gij niet van de reis? Waarom zijt gij
niet afgegaan in uw huis?
11 En Uría zeide tot David: De Ark
en Israël en Juda blijven in de tenten,
en mijn heer Joab en de knechten mijns
heeren zijn gelegerd in het open veld,
en zoude ik in mijn huis gaan, om te
eten en te drinken en bij mijne huisvrouw
te liggen? *Zoo waarachtig als* gij leeft en
uwe ziel leeft, indien ik deze zaak doen zal!
12 Toen zeide David tot Uría: Blijf ook
heden hier, zoo zal ik u morgen afzen-
den. Alzoo bleef Uría te Jeruzalem dien
dag en den anderen dag;
13 en David noodigde hem, zoodat hij
voor zijn aangezicht at en dronk, en hij
maakte hem dronken: daarna ging hij in
den avond uit om zich neder te leggen
op zijn leger met zijns heeren knechten,
maar ging niet af in zijn huis.
14 Des morgens nu geschiedde het dat
David eenen brief schreef aan Joab, en
hij zond *dien* door de hand van Uría;
15 en hij schreef in dien brief, zeg-
gende: Stelt Uría vooraan tegenover den
sterksten strijd, en keert van achter hem
af, opdat hij geslagen worde en sterve.
16 Zoo geschiedde het als Joab op de
stad gelet had, dat hij Uría stelde aan
de plaats, waarvan hij wist dat aldaar
strijdbare mannen waren.
17 Als nu de mannen der stad uitto-
gen en met Joab streden, vielen er van
het volk, van Davids knechten, en Uría
de Hethiet stierf óók.

18 Toen zond Joab henen en liet David
den ganschen handel dezes strijds weten;
19 en hij beval den bode, zeggende:
Als gij zult geëindigd hebben den gan-
schen handel dezes strijds tot den Koning
uit te spreken,
20 zoo zal het geschieden indien de
grimmigheid des Konings opkomt, en
hij tot u zegt: Waarom zijt gij zoo na
aan de stad gekomen om te strijden?
Wist gij niet dat zij van den muur zou-
den schieten?
21 Wie sloeg Abimélech den zoon Je-
rubbéseths? Wierp niet eene vrouw een
stuk van eenen molensteen op hem van
den muur, dat hij te Tebez stierf? Waar-
om zijt gij tot den muur genaderd? —
dan zult gij zeggen: Uw knecht Uría de
Hethiet is óók dood. Richt. 9:53.
22 En de bode ging henen, en kwam
in, en gaf David te kennen alles waar
Joab hem om uitgezonden had;
23 En de bode zeide tot David: Die
mannen zijn ons zeker te machtig geweest,
en zijn tot ons uitgetogen in het veld;
maar wij zijn tegen hen aan geweest tot
aan de deur der poort;
24 toen schoten de schutters van den
muur af op uwe knechten, dat er *eenigen*
van des Konings knechten dood gebleven
zijn, en uw knecht Uría de Hethiet is
óók dood.
25 Toen zeide David tot den bode: Zóó
zult gij tot Joab zeggen: Laat deze zaak
niet kwaad zijn in uwe oogen, want het
zwaard verteert zoowel dezen als genen;
versterk uwen strijd tegen de stad, en
verstoor ze; versterk hem alzoo.
26 Als nu de huisvrouw van Uría hoorde
dat haar man Uría dood was, zoo droeg
zij leed over haren heer.
27 En als de rouw was overgegaan,
zond David henen en nam ze in zijn huis,
en zij werd hem ter vrouwe en baarde
hem eenen zoon. Doch deze zaak, die
David gedaan had, was kwaad in de
oogen des Heeren.

HOOFDSTUK 12.

En de Heere zond Nathan tot David:
als die tot hem inkwam, zeide hij tot
hem: Daar waren twee mannen in ééne
stad, de één rijk en de ander arm.
2 De rijke had zeer vele schapen en
runderen;
3 maar de arme had gansch niet dan
een éénig klein ooilam, dat hij gekocht
had, en had het gevoed dat het groot
geworden was bij hem en bij zijne kin-
deren te gelijk: het at van zijne bete en
dronk van zijnen beker, en sliep in zijnen
schoot, en het was hem als eene dochter.
4 Toen nu tot den rijken man een wan-
delaar kwam, verschoonde hij te nemen
van zijne schapen en van zijne runderen,
om voor den reizenden man die tot hem
gekomen was, *wat* te bereiden, en hij nam
des armen mans ooilam en bereidde dat
voor den man die tot hem gekomen was.
5 Toen ontstak Davids toorn zeer tegen
dien man en hij zeide tot Nathan: *Zoo
waarachtig als* de Heere leeft, de man die
dat gedaan heeft, is een kind des doods!
6 en dat ooilam zal hij viervoudig weder-
geven, daarom dat hij deze zaak gedaan
en omdat hij niet verschoond heeft. Ex.22:1.
7 Toen zeide Nathan tot David: Gij zijt
die man! Zóó zegt de Heere de God Is-
raëls: Ik heb u ten Koning gezalfd over
Israël, en Ik heb u uit Sauls hand gered;
8 en Ik heb u uws heeren huis gege-
ven, daartoe uws heeren vrouwen in uwen
schoot, ja, Ik heb u het huis van Israël
en Juda gegeven; en indien het weinig
is, Ik zoude u alzulks en alzulks daartoe
doen.
9 Waarom hebt gij *dan* het Woord des
Heeren veracht, doende dat kwaad is in
zijne oogen? Gij hebt Uría den Hethiet
met het zwaard verslagen, en zijne huis-
vrouw hebt gij u ter vrouwe genomen,
en hem hebt gij met het zwaard der
kinderen Ammons doodgeslagen.
10 Nu dan, het zwaard zal van uw huis
niet afwijken tot in eeuwigheid, daarom
dat gij Mij veracht hebt, en de huisvrouw
van Uría den Hethiet genomen hebt, dat
zij u ter vrouwe zij.
11 Zóó zegt de Heere: Zie, Ik zal kwaad
over u verwekken uit uw huis, en zal uwe
vrouwen nemen voor uwe oogen, en zal
ze uwen naaste geven: die zal bij uwe
vrouwen liggen voor de oogen dezer zon;
12 want gij hebt het in 't verborgen
gedaan, maar Ik zal deze zaak doen voor
gansch Israël en voor de zon.
13 [a]Toen zeide David tot Nathan: Ik
heb gezondigd tegen den Heere. En Na-
than zeide tot David: [b]De Heere heeft
ook uwe zonde weggenomen, gij zult niet
sterven; [a]Ps. 51:2. [b]Zach. 3:4.
14 nochtans dewijl gij door deze zaak

de vijanden des HEEREN grootelijks hebt doen lasteren, zal ook de zoon die u geboren is, den dood sterven.
15 Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEERE sloeg het kind dat de huisvrouw van Uría aan David gebaard had, dat het zeer krank werd.
16 En David zocht God voor dat jongsken, en David vastte een vasten, en ging in en lag den nacht over op de aarde.
17 Toen maakten zich de oudsten zijns huizes op tot hem, om hem te doen opstaan van de aarde; maar hij wilde niet en at geen brood met hen.
18 En het geschiedde op den zevenden dag dat het kind stierf; en Davids knechten vreesden hem aan te zeggen dat het kind dood was, want zij zeiden: Zie, als het kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet; hoe zullen wij dan tot hem zeggen: Het kind is dood? want het mocht kwaad doen.
19 Maar David zag dat zijne knechten mompelden: zoo merkte David dat het kind dood was; dies zeide David tot zijne knechten: Is het kind dood? En zij zeiden: Het is dood.
20 Toen stond David op van de aarde, en wiesch en zalfde zich, en veranderde zijne kleeding, en ging in het Huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij in zijn huis en eischte *brood*, en zij zetten hem brood voor en hij at.
21 Zoo zeiden zijne knechten tot hem: Wat is dit voor een ding dat gij gedaan hebt? Om des levenden kinds wil hebt gij gevast en geweend, maar nadat het kind gestorven is, zijt gij opgestaan en hebt brood gegeten.
22 En hij zeide: Als het kind nog leefde, heb ik gevast en geweend, want ik zeide: Wie weet, de HEERE zoude mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve.
23 Maar nu is het dood, waarom zoude ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.
24 Daarna troostte David zijne huisvrouw Bathséba, en ging tot haar in en lag bij haar; en zij baarde eenen zoon, wiens naam hij noemde Salomo; en de HEERE had hem lief, Matth. 1:6.
25 en zond henen door de hand des Profeten Nathans, en noemde zijnen naam Jedid-Jah, om des HEEREN wil.
26 Joab nu krijgde tegen Rabba der kinderen Ammons, en hij nam de koninklijke stad in. 1 Kron. 20:1.
27 Toen zond Joab boden tot David en zeide: Ik heb gekrijgd tegen Rabba, ook heb ik de waterstad ingenomen;
28 zoo verzamel gij nu het overige des volks, en beleger de stad, en neem ze in; opdat niet, zoo ik de stad zoude innemen, mijn naam over haar uitgeroepen worde.
29 Toen verzamelde David al het volk, en toog naar Rabba en hij krijgde er tegen en nam het in.
30 En hij nam de kroon zijns Konings van zijn hoofd af, welker gewicht was een talent gouds met edelgesteente, en zij werd op Davids hoofd *gezet*; ook voerde hij uit eenen zeer grooten roof der stad. 1 Kron. 20:2, 3.
31 Het volk nu dat daarin was, voerde hij uit, en leide het onder zagen en onder ijzeren dorschwagens en onder ijzeren bijlen, en deed ze door den ticheloven doorgaan; en alzóó deed hij aan alle steden der kinderen Ammons. Daarna keerde David, en al het volk, weder naar Jeruzalem.

HOOFDSTUK 13.

EN het geschiedde daarna, alzoo Absalom, Davids zoon, eene schoone zuster had, welker naam was Tamar, dat Amnon, Davids zoon, haar liefkreeg.
2 En Amnon was benauwd tot krank wordens toe om zijner zuster Tamars wil, want zij was eene maagd, zoodat het in Amnons oogen zwaar was, haar iets te doen.
3 Doch Amnon had een vriend wiens naam was Jonadab, een zoon van Simea Davids broeder; en Jonadab was een zeer wijs man;
4 die zeide tot hem: Waarom zijt gij van morgen tot morgen zoo mager, gij Koningszoon? Zult gij het mij niet te kennen geven? Toen zeide Amnon tot hem: Ik heb Tamar, mijns broeders Absaloms zuster, lief.
5 En Jonadab zeide tot hem: Leg u op uw leger, en maak u krank; als dan uw vader zal komen om u te zien, zoo zult gij tot hem zeggen: Dat toch mijne zuster Tamar kome, dat zij mij met brood spijzige, en de spijze voor mijne oogen toemake, opdat ik het aanzie, en van hare hand ete.
6 Amnon dan leide zich en maakte zich krank; toen nu de Koning kwam om hem

te zien, zeide Amnon tot den Koning: Dat toch mijne zuster Tamar kome, dat zij twee koekjes voor mijne oogen toemake, en ik van hare hand ete.
7 Toen zond David henen tot Tamar in het huis, zeggende: Ga toch henen in het huis uws broeders Amnons, en maak hem eene spijze.
8 En Tamar ging henen in het huis haars broeders Amnons (hij nu was nederliggende), en zij nam deeg en kneedde het, en maakte koekjes voor zijne oogen, en bakte de koekjes;
9 en zij nam een pan, en goot ze uit voor zijn aangezicht; maar hij weigerde te eten. En Amnon zeide: Doet alle man van mij uitgaan. En alle man ging van hem uit.
10 Toen zeide Amnon tot Tamar: Breng de spijs in de kamer, dat ik van uwe hand ete. Zoo nam Tamar de koekjes die zij gemaakt had, en bracht ze haren broeder Amnon in de kamer.
11 Als zij ze nu tot hem nabij bracht, dat hij ate, zoo greep hij haar, en zeide tot haar: Kom, lig bij mij, mijne zuster.
12 Maar zij zeide tot hem: Niet, mijn broeder, verkracht mij niet; want alzóó doet men niet in Israël; doe deze dwaasheid niet. Gen. 34:7. Deut. 22:21. Joz. 7:15. Richt. 19:23; 20:6. Jer. 29:23.
13 Want ik, waarhenen zoude ik mijne schande brengen? En gij, gij zoudt zijn als een der dwazen in Israël. Zoo spreek toch nu tot den Koning, want hij zal mij van u niet onthouden.
14 Doch hij wilde naar hare stem niet hooren; maar sterker zijnde dan zij, zoo verkrachtte hij haar en lag bij haar.
15 Daarna haatte haar Amnon met eenen zeer grooten haat, want de haat, waarmede hij haar haatte, was grooter dan de liefde, waarmede hij haar had liefgehad; en Amnon zeide tot haar: Maak u op, ga weg.
16 Toen zeide zij tot hem: Daar zijn geene oorzaken om mij uit te drijven; dit kwaad zoude grooter zijn dan het andere dat gij bij mij gedaan hebt. Maar hij wilde naar haar niet hooren,
17 en hij riep zijnen jongen die hem diende, en zeide: Drijf nu deze van mij uit naar buiten, en grendel de deur achter haar toe.
18 Zij nu had een veelvervigen rok aan; want alzóó werden des Konings dochteren, die maagden waren, met mantels gekleed. En zijn dienaar bracht haar uit naar buiten, en grendelde de deur achter haar toe.
19 Toen deed Tamar asch op haar hoofd, en scheurde den veelvervigen rok dien zij aanhad, en zij leide hare hand op haar hoofd en ging vast henen en kreet.
20 En haar broeder Absalom zeide tot haar: Is uw broeder Amnon bij u geweest? Nu dan mijne zuster, zwijg stil, hij is uw broeder; zet uw hart niet op deze zaak. Alzoo bleef Tamar en was eenzaam in haars broeders Absaloms huis.
21 Als de Koning David alle deze dingen hoorde, zoo ontstak hij zeer.
22 Doch Absalom sprak niet met Amnon, noch kwaad noch goed, maar Absalom haatte Amnon, ter oorzake dat hij zijne zuster Tamar verkracht had.
23 En het geschiedde na twee volle jaren dat Absalom *schaap*scheerders had te Baäl-Hazor, dat bij Efraïm is; zoo noodigde Absalom alle des Konings zonen,
24 en Absalom kwam tot den Koning en zeide: Zie, nu heeft uw knecht *schaap*-scheerders: dat toch de Koning en zijne knechten met uwen knecht gaan.
25 Maar de Koning zeide tot Absalom: Niet, mijn zoon, laat ons toch niet al te zamen gaan, opdat wij u niet bezwaarlijk zijn. En hij hield bij hem aan, doch hij wilde niet gaan, maar zegende hem.
26 Toen zeide Absalom: Zoo niet, laat toch mijn broeder Amnon met ons gaan. Maar de Koning zeide tot hem: Waarom zoude hij met u gaan?
27 Als Absalom bij hem aanhield, zoo liet hij Amnon en alle des Konings zonen met hem gaan.
28 Absalom nu gebood zijnen jongens, zeggende: Let er nu op, als Amnons hart vroolijk is van den wijn, en ik tot ulieden zal zeggen: Slaat Amnon, dan zult gij hem dooden; vreest niet: is het niet omdat ik het u geboden heb? Zijt sterk en weest dapper.
29 En Absaloms jongens deden aan Amnon gelijk als Absalom geboden had. Toen stonden alle zonen des Konings op, en reden een iegelijk op zijn muildier en vloden.
30 En het geschiedde als zij op den weg waren, dat het gerucht tot David kwam, dat men zeide: Absalom heeft alle de zonen des Konings verslagen, en daar is niet één van hen overgelaten.
31 Toen stond de Koning op, en scheurde

zijne kleederen, en leide zich neder ter
aarde; desgelijks stonden alle zijne knech-
ten met gescheurde kleederen.
32 Maar Jonadab, de zoon van Simea
Davids broeder, antwoordde en zeide:
Mijn heere zegge niet dat zij alle de jonge-
lingen, des Konings zonen, gedood heb-
ben, maar Amnon alleen is dood; want
bij Absalom is er op toegelegd van den
dag af dat hij zijne zuster Tamar ver-
kracht heeft.
33 Zoo neme nu mijn heere de Koning
de zaak niet in zijn hart, denkende: alle
des Konings zonen zijn dood; want Am-
non alleen is dood.
34 Absalom nu vluchtte; en de jongen
die de wacht hield, hief zijne oogen op
en zag toe, en zie, daar kwam veel volks
van den weg achter hem, aan de zijde
van het gebergte.
35 Toen zeide Jonadab tot den Koning:
Zie, de zonen des Konings komen; naar het
woord uws knechts, alzóó is het geschied.
36 En het geschiedde als hij geëindigd
had te spreken, zie, zoo kwamen de zo-
nen des Konings, en hieven hunne stem-
men op en weenden, en de Koning óók,
en alle zijne knechten weenden met een
zeer groot geween.
37 (Absalom dan vluchtte, en toog tot
Talmai den zoon van Ammihur, Koning
van Gesur). En hij droeg rouw over zij-
nen zoon, alle die dagen.
38 Alzoo vluchtte Absalom en toog naar
Gesur, en hij was aldaar drie jaren.
39 Toen verlangde *de ziel* des Konings
Davids zeer om naar Absalom uit te
trekken; want hij had zich getroost over
Amnon dat hij dood was.

HOOFDSTUK 14.

ALS nu Joab de zoon van Zeruja merkte
dat des Konings hart over Absalom was,
2 zoo zond Joab henen naar Tekóa, en
nam van daar eene wijze vrouw, en hij
zeide tot haar: Stel u toch alsof gij rouw
droegt, en trek nu rouwkleederen aan,
en zalf u niet met olie, en wees als eene
vrouw, die sinds vele dagen rouw gedra-
gen heeft over eenen doode;
3 en ga in tot den Koning, en spreek
tot hem naar dit woord. En Joab legde
de woorden in haren mond.
4 En de Tekoïetische vrouw zeide tot den
Koning, als zij op haar aangezicht ter
aarde was gevallen en zich nedergebogen
had, zoo zeide zij: Behoud, o Koning!
5 En de Koning zeide tot haar: Wat is
u? En zij zeide: Zekerlijk, ik ben eene
weduwvrouw en mijn man is gestorven.
6 Nu had uwe dienstmaagd twee zonen,
en deze beiden twistten in het veld, en
daar was geen scheidsman tusschen hen;
zoo versloeg de één den ander en doodde hem.
7 En zie, het gansche geslacht is opge-
staan tegen uwe dienstmaagd en hebben
gezegd: Geef dien hier die zijnen broeder
verslagen heeft, dat wij hem voor de ziel
zijns broeders dien hij doodgeslagen heeft,
dooden, en ook den erfgenaam verdelgen:
alzoo zullen zij mijne kool die overgeble-
ven is, uitblusschen, opdat zij mijnen man
geenen naam noch overblijfsel laten op
den aardbodem.
8 Toen zeide de Koning tot deze vrouw:
Ga naar uw huis, en ik zal voor u ge-
bieden.
9 En de Tekoïetische vrouw zeide tot
den Koning: Mijn heer Koning, de onge-
rechtigheid zij op mij en op mijns vaders
huis, de Koning daarentegen en zijn stoel
zij onschuldig.
10 En de Koning zeide: Spreekt iemand
tegen u, zoo breng hem tot mij, en hij
zal u voortaan niet meer aantasten.
11 En zij zeide: De Koning gedenke
toch aan den HEERE uwen God, dat de
bloedwrekers niet te veel worden om te
verderven, dat zij mijnen zoon niet ver-
delgen. Toen zeide hij: *Zoo waarachtig
als* de HEERE leeft, indien er één van de
haren uws zoons op de aarde zal vallen!
12 Toen zeide deze vrouw: Laat toch uwe
dienstmaagd een woord tot mijnen heere
den Koning spreken. En hij zeide: Spreek.
13 En de vrouw zeide: Waarom hebt
gij dan alzulks tegen Gods volk gedacht?
Want daaruit dat de Koning dit woord
gesproken heeft, is hij als een schuldige,
dewijl de Koning zijnen verstootene niet
wederhaalt.
14 Want wij zullen den dood sterven,
en wezen als water, dat ter aarde uitge-
stort zijnde niet verzameld wordt. God
dan zal de ziel niet wegnemen, maar
Hij zal gedachten denken, dat Hij den
verstootene niet van Zich verstoote.
15 Nu dan, dat ik gekomen ben om
dit woord tot den Koning mijnen heere
te spreken, *is* omdat het volk mij vrees-
achtig gemaakt heeft; zoo zeide uwe dienst-
maagd: Ik zal nu tot den Koning spre-

ken, misschien zal de Koning het woord zijner dienstmaagd doen.
16 Want de Koning zal hooren, om zijne dienstmaagd te redden van de hand des mans, die *voorheeft* mij en mijnen zoon te zamen van Gods erve te verdelgen.
17 Wijders zeide uwe dienstmaagd: Het woord mijns heeren des Konings zij toch tot rust; want gelijk een Engel Gods, alzóó is mijn heere de Koning, om te hooren het goede en het kwade; en de HEERE uw God zal met u zijn. 2 Sam. 19:27.
18 Toen antwoordde de Koning en zeide tot de vrouw: Verberg nu niet voor mij de zaak die ik u vragen zal. En de vrouw zeide: Mijn heere de Koning spreke toch.
19 En de Koning zeide: Is Joabs hand met u in dit alles? En de vrouw antwoordde en zeide: *Zoo waarachtig als* uwe ziel leeft, mijn heere Koning! indien iemand ter rechter- of ter linkerhand zoude kunnen afwijken van alles wat mijn heere de Koning gesproken heeft; want uw knecht Joab die heeft het mij geboden, en die heeft alle deze woorden in den mond uwer dienstmaagd gelegd:
20 dat ik de gesteldheid dezer zaak alzoo omwenden zoude, zulks heeft uw knecht Joab gedaan; doch mijn heer is wijs, naar de wijsheid van eenen Engel Gods, om te merken alles wat op de aarde is. vs. 17.
21 Toen zeide de Koning tot Joab: Zie nu, ik heb deze zaak gedaan; zoo ga henen, haal den jongeling Absalom weder.
22 Toen viel Joab op zijn aangezicht ter aarde en boog zich, en dankte den Koning, en Joab zeide: Heden heeft uw knecht gemerkt dat ik genade gevonden heb in uwe oogen, mijn heer Koning, omdat de Koning het woord zijns knechts gedaan heeft.
23 Alzoo maakte zich Joab op en toog naar Gesur, en hij bracht Absalom te Jeruzalem.
24 En de Koning zeide: Dat hij in zijn huis keere, en mijn aangezicht niet zie. Alzoo keerde Absalom in zijn huis, en zag des Konings aangezicht niet.
25 Nu was er in gansch Israël geen man zoo schoon als Absalom, zeer te prijzen, van zijne voetzool aan tot zijnen hoofdschedel toe was er geen gebrek aan hem;
26 en als hij zijn hoofd beschoor (nu geschiedde het ten einde van elk jaar dat hij het beschoor, omdat het hem te zwaar was zoo beschoor hij het), zoo woog het haar zijns hoofds tweehonderd sikkelen, naar des Konings gewicht.
27 Ook werden Absalom drie zonen geboren, en ééne dochter, welker naam was Tamar; deze was eene vrouw schoon van aanzien.
28 Alzoo bleef Absalom twee volle jaren te Jeruzalem dat hij des Konings aangezicht niet zag.
29 Daarom zond Absalom tot Joab, dat hij hem tot den Koning zond; maar hij wilde niet tot hem komen. Zoo zond hij nog ten anderen male; evenwel wilde hij niet komen.
30 Zoo zeide hij tot zijne knechten: Ziet, het stuk akkers van Joab is aan de zijde van het mijne, en hij heeft gerst daarop: gaat henen en steekt het aan met vuur. En Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan met vuur;
31 toen maakte Joab zich op, en kwam tot Absalom in het huis, en zeide tot hem: Waarom hebben uwe knechten het stuk akkers dat mijne is met vuur aangestoken?
32 En Absalom zeide tot Joab: Zie, ik heb tot u gezonden, zeggende: Kom herwaarts, dat ik u tot den Koning zende, om te zeggen: Waarom ben ik van Gesur gekomen? Het ware mij goed dat ik nog dáár ware; nu dan, laat mij het aangezicht des Konings zien; is er dan nog eene misdaad in mij, zoo doode hij mij.
33 Toen ging Joab in tot den Koning, en zeide het hem aan. Toen riep hij Absalom, en hij kwam tot den Koning in, en boog zich voor hem op zijn aangezicht ter aarde voor des Konings aangezicht, en de Koning kuste Absalom.

HOOFDSTUK 15.

EN het geschiedde daarna dat Absalom zich liet bereiden wagen en paarden, en vijftig mannen loopende voor zijn aangezicht henen. 1 Kon. 1:5.
2 Ook maakte Absalom zich 's morgens vroeg op, en stond aan de zijde van den weg der poort: en het geschiedde dat Absalom alle man die een geschil had, om tot den Koning ten gerichte te komen, tot zich riep, en zeide: Uit welke stad zijt gij? Als hij dan zeide: Uw knecht is uit een der stammen Israëls,
3 zoo zeide Absalom tot hem: Zie, uwe zaken zijn goed en recht, maar gij hebt geen verhoorder van des Konings wege.
4 Voorts zeide Absalom: Och dat men

mij ten rechter stelde in het land! dat alle man tot mij kwame, die een geschil of rechtzaak heeft, dat ik hem recht sprake.

5 Het geschiedde ook als iemand naderde om zich voor hem te buigen, zoo reikte hij zijne hand uit en greep hem, en kuste hem.

6 En naar die wijze deed Absalom aan gansch Israël, die tot den Koning ten gerichte kwamen: alzoo stal Absalom het hart der mannen Israëls.

7 Ten einde nu van veertig jaar is 't geschied dat Absalom tot den Koning zeide: Laat mij toch henengaan en mijne gelofte, die ik den HEERE beloofd heb, te Hebron betalen;

8 want uw knecht heeft eene gelofte beloofd als ik te Gesur in Syrië woonde, zeggende: Indien de HEERE mij zekerlijk weder te Jeruzalem zal brengen, zoo zal ik den HEERE dienen.

9 Toen zeide de Koning tot hem: Ga in vrede. Alzoo maakte hij zich op en ging naar Hebron.

10 Absalom nu had verspieders uitgezonden in alle stammen Israëls, om te zeggen: Als gij het geluid der bazuinen zult hooren, zoo zult gij zeggen: Absalom is Koning te Hebron.

11 En daar gingen met Absalom van Jeruzalem tweehonderd mannen, genoodigd zijnde, doch gaande in hunne eenvoudigheid, want zij wisten *van* geene zaak.

12 Absalom zond ook om Achithófel den Giloniet, Davids raad, uit zijne stad, uit Gilo, *te halen*, als hij offeranden offerde. En de verbintenis werd sterk, en het volk kwam toe en vermeerderde bij Absalom.

13 Toen kwam daar een boodschapper tot David, zeggende: Het hart eens iegelijken in Israël *volgt* Absalom na.

14 Zoo zeide David tot alle zijne knechten die met hem te Jeruzalem waren: Maakt u op en laat ons vlieden, want er zoude voor ons geen ontkomen zijn voor Absaloms aangezicht; haast u om weg te gaan, opdat hij niet misschien zich haaste en ons achterhale, en een kwaad over ons drijve, en deze stad sla met de scherpte des zwaards.

15 Toen zeiden de knechten des Konings tot den Koning: Naar alles wat mijn heer de Koning verkiezen zal, zie *hier* zijn uwe knechten.

16 En de Koning ging uit met zijn gansche huis te voet; doch de Koning liet tien bijwijven om het huis te bewaren. 2 Sam. 16:22; 20:3.

17 Als nu de Koning met al het volk te voet was uitgegaan, zoo bleven zij staan in eene verre plaats;

18 en alle zijne knechten gingen aan zijne zijde henen, ook alle de Krethi en alle de Plethi, en alle de Gethieten, zeshonderd man, die van Gath te voet gekomen waren, gingen voor des Konings aangezicht henen.

19 Zoo zeide de Koning tot Ittai den Gethiet: Waarom zoudt gij ook met ons gaan? Keer weder, en blijf bij den Koning; want gij zijt vreemd, en ook zult gij weder vertrekken naar uwe plaats:

20 gisteren zijt gij gekomen, en heden zoude ik u met ons omvoeren om te gaan? Daar ik toch gaan moet waarhenen ik gaan kan, keer weder, en breng uwe broederen weder; weldadigheid en trouw zij met u.

21 Maar Ittai antwoordde den Koning en zeide: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft en mijn heere de Koning leeft, in de plaats waar mijn heere de Koning zal zijn, hetzij ten doode hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker óók zijn!

22 Toen zeide David tot Ittai: Zoo kom en ga over. Alzoo ging Ittai de Gethiet over, en alle zijne mannen, en alle de kinderen die met hem waren.

23 En het gansche land weende met luider stemme, als al het volk overging; ook ging de Koning over de beek Kidron, en al het volk ging over, recht naar den weg der woestijn.

24 En zie, Zadok was óók daar, en alle de Levieten met hem, dragende de Ark des verbonds Gods, en zij zetten de Ark Gods neder; en Abjathar klom op, totdat al het volk uit de stad geëindigd had over te gaan.

25 Toen zeide de Koning tot Zadok: Breng de Ark Gods weder in de stad: indien ik genade zal vinden in des HEEREN oogen, zoo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders zijne woning;

26 maar indien Hij alzóó zal zeggen: Ik heb geen lust tot u, — zie *hier* ben ik, Hij doe mij zooals het in zijne oogen goed is.

27 Voorts zeide de Koning tot den Priester Zadok: Zijt gij *niet* een Ziener? Keer weder in de stad met vrede, ook

ulieder beide zonen, Ahimaäz uw zoon
en Jonathan, Abjathars zoon, met u.
28 Ziet, ik zal vertoeven in de vlakke
velden der woestijn, totdat er een woord
van ulieden komt, dat men mij aanzegt.
29 Alzoo bracht Zadok, en Abjathar, de
Ark Gods weder te Jeruzalem, en zij
bleven aldaar.
30 En David ging òp door den opgang
der olijven, opgaande en weenende, en
het hoofd was hem bewonden, en hij zelf
ging barrevoets; ook had al het volk dat
met hem was een iegelijk zijn hoofd bedekt,
en gingen op, opgaande en weenende.
31 Toen gaf men David te kennen, zeggende:
Achithófel is onder degenen die
zich met Absalom hebben verbonden. Dies
zeide David: O Heere, maak toch Achithófels
raad tot zotheid.
32 En het geschiedde als David tot op
de hoogte kwam, dat hij aldaar God aanbad,
zie, toen ontmoette hem Husai de
Arkiet, hebbende zijnen rok gescheurd
en aarde op zijn hoofd.
33 En David zeide tot hem: Zoo gij
met mij voortgaat, zoo zult gij mij tot
een last zijn;
34 maar zoo gij weder in de stad gaat,
en tot Absalom zegt: Uw knecht, ik zal
des Konings zijn; ik ben wel uws vaders
knecht van te voren geweest, maar nu
zoo zal ik uw knecht zijn, — zoo zoudt gij
mij den raad Achithófels te niet maken.
35 En zijn niet Zadok en Abjathar de
Priesters aldaar met u? Zoo zal het geschieden
dat gij alle ding, dat gij uit des
Konings huis zult hooren, den Priesteren
Zadok en Abjathar zult te kennen geven:
36 zie, hunne beide zonen zijn aldaar
bij hen, Ahimaäz Zadoks *zoon*, en Jonathan
Abjathars *zoon*: zoo zult gijlieden
door hunne hand tot mij zenden alle ding
dat gij zult hooren.
37 Alzoo kwam Husai, Davids vriend, in
de stad; en Absalom kwam te Jeruzalem.

HOOFDSTUK 16.

ALS nu David een weinig van de hoogte
was voortgegaan, zie, toen ontmoette
hem Ziba, Mefibóseths jongen, met een
paar gezadelde ezels, en daarop tweehonderd
brooden met honderd stukken rozijnen
en honderd *stukken* zomervruchten
en een lederen zak wijn.
2 En de Koning zeide tot Ziba: Wat
zult gij daarmede? En Ziba zeide: De
ezels zijn voor het huis des Konings om
op te rijden, en het brood en de zomervruchten
om te eten voor de jongens, en
de wijn opdat de moeden in de woestijn
drinken.
3 Toen zeide de Koning: Waar is dan
de zoon uws heeren? En Ziba zeide tot
den Koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem,
want hij zeide: Heden zal mij het huis
Israëls mijns vaders koninkrijk wedergeven.
2 Sam. 19:27.
4 Zoo zeide de Koning tot Ziba: Zie,
het zal uwe zijn alles wat Mefibóseth
heeft. En Ziba zeide: Ik buig mij neder,
laat mij genade vinden in uwe oogen,
mijn heere Koning.
5 Als nu de Koning David tot aan Bahurim
kwam, zie, toen kwam van daar
een man uit van het geslacht des huizes
Sauls, wiens naam was Simeï de zoon
van Gera; hij ging steeds voort en vloekte,
1 Kon. 2:8.
6 en hij wierp David met steenen, mitsgaders
alle knechten des Konings Davids,
hoewel al het volk en alle de helden aan
zijne rechter- en aan zijne linkerhand waren.
7 Aldus nu zeide Simeï in zijne vloeken:
Ga uit, ga uit, gij man des bloeds en gij
belialsman:
8 de Heere heeft op u doen wederkomen
al het bloed van Sauls huis, in wiens
plaats gij geregeerd hebt; nu heeft de
Heere het koninkrijk gegeven in de hand
Absaloms uws zoons: zie nu, gij zijt in uw
ongeluk, omdat gij een man des bloeds zijt.
9 Toen zeide Abisai de zoon van Zeruja
tot den Koning: Waarom zoude deze
doode hond mijnen heer den Koning vloeken?
Laat mij toch overgaan en zijnen
kop wegnemen.
10 Maar de Koning zeide: Wat heb ik
met u te doen, gij zonen van Zeruja?
Ja, laat hij vloeken; want de Heere toch
heeft tot hem gezegd: Vloek David; wie
zoude dan zeggen: Waarom hebt gij alzoo
gedaan? 2 Sam. 19:22.
11 Voorts zeide David tot Abisai en
tot alle zijne knechten: Zie, mijn zoon,
die van mijnen lijve is voortgekomen,
zoekt mijne ziel: hoeveel te meer dan nu
deze Benjaminiet! Laat hem geworden
dat hij vloeke, want de Heere heeft het
hem gezegd.
12 Misschien zal de Heere mijne ellende
aanzien, en de Heere zal mij goed
vergelden voor zijnen vloek te dezen dage.

13 Alzoo ging David met zijne lieden op
den weg; en Simeï ging al voort langs
de zijde des bergs tegen hem over, en
vloekte, en wierp met steenen van tegenover hem, en stoof met stof.
14 En de Koning kwam in, en al het
volk dat met hem was, moede zijnde;
en hij verkwikte zich aldaar.
15 Absalom nu en al het volk, de mannen Israëls, kwamen te Jeruzalem, en
Achithófel met hem.
16 En het geschiedde als Husai de Arkiet, Davids vriend, tot Absalom kwam,
dat Husai tot Absalom zeide: De Koning
leve, de Koning leve!
17 Maar Absalom zeide tot Husai: Is
dit uwe weldadigheid aan uwen vriend?
Waarom zijt gij niet met uwen vriend
getogen?
18 En Husai zeide tot Absalom: Neen,
maar welken de HEERE verkiest, en al dit
volk, en alle mannen van Israël, diens
zal ik zijn en bij hem zal ik blijven.
19 En ten anderen, wien zoude ik dienen? Zoude het niet zijn voor het aangezicht zijns zoons? Gelijk als ik voor
het aangezicht uws vaders gediend heb,
alzóó zal ik voor uw aangezicht zijn.
20 Toen zeide Absalom tot Achithófel:
Geeft onder ulieden raad, wat zullen wij
doen?
21 En Achithófel zeide tot Absalom:
Ga in tot de bijwijven uws vaders, die
hij gelaten heeft om het huis te bewaren; zoo zal gansch Israël hooren dat gij
bij uwen vader stinkende zijt geworden,
en de handen van allen die met u zijn,
zullen gesterkt worden.
22 Zoo spanden zij Absalom eene tent
op het dak, en Absalom ging in tot de
bijwijven zijns vaders, voor de oogen des
ganschen Israëls. 2 Sam. 15:16; 20:3.
23 En in die dagen was Achithófels
raad dien hij ried, alsof men naar Gods
Woord gevraagd had; alzóó was alle
raad van Achithófel, zoo bij David als
bij Absalom.

HOOFDSTUK 17.

VOORTS zeide Achithófel tot Absalom:
Laat mij nu twaalf duizend mannen
uitlezen, dat ik mij opmake en David
dezen nacht achternajage;
2 zoo zal ik over hem komen daar hij
moede en slap van handen is, en zal hem
verschrikken, en al het volk dat met hem
is, zal vluchten: dan zal ik den Koning
alléén slaan.
3 En ik zal al het volk tot u doen wederkeeren: de man dien gij zoekt, is gelijk het wederkeeren van allen; zoo zal
al het volk in vrede zijn.
4 Dit woord nu was recht in Absaloms
oogen, en in de oogen van alle oudsten
Israëls.
5 Doch Absalom zeide: Roep toch ook
Husai den Arkiet, en laat ons ook hooren wat hij zegt.
6 En als Husai tot Absalom inkwam,
zoo sprak Absalom tot hem, zeggende:
Aldus heeft Achithófel gesproken: zullen
wij zijn woord doen? Zoo niet, spreek gij.
7 Toen zeide Husai tot Absalom: De
raad dien Achithófel op ditmaal geraden
heeft, is niet goed.
8 Wijders zeide Husai: Gij kent uwen
vader en zijne mannen dat zij helden
zijn, dat zij bitter van gemoed zijn, als een
beer die van de jongen beroofd is in het
veld; daartoe is uw vader een krijgsman,
en zal niet vernachten met het volk.
9 Zie, nu heeft hij zich verstoken in
een der holen of in eene der plaatsen; en
het zal geschieden als er in het eerst
sommigen onder hen vallen, dat een ieder
die het zal hooren alsdan zal zeggen:
Daar is een slag geschied onder het volk
dat Absalom navolgt.
10 Zoo zoude hij die ook een dapper
man is, wiens hart is als een leeuwenhart, ten eenenmale smelten; want gansch
Israël weet dat uw vader een held is,
en dat het dappere mannen zijn die met
hem zijn.
11 Maar ik rade, dat in alle haast tot
u verzameld worde gansch Israël, van
Dan tot Ber-Séba toe, als zand dat aan
de zee is in menigte; en dat uw persoon
medega in den strijd.
12 Dan zullen wij tot hem komen in eene
der plaatsen waar hij gevonden wordt, en
hem gemakkelijk overvallen, gelijk als de
dauw op den aardbodem valt, en er zal van
hem en van alle de mannen die met hem
zijn ook niet één worden overgelaten;
13 en indien hij zich in eene stad zal begeven, zoo zal gansch Israël koorden tot
deze stad aandragen, en wij zullen ze tot
in de beek nedertrekken, totdat ook niet
één steentje aldaar gevonden worde.
14 Toen zeide Absalom, en alle man van
Israël: De raad van Husai den Arkiet is

beter dan Achithófels raad. Doch de HEERE
had het geboden, om den goeden raad
Achithófels te vernietigen, opdat de HEERE
het kwaad over Absalom bracht.
15 En Husai zeide tot Zadok en tot
Abjathar de Priesters: Alzóó en alzóó
heeft Achithófel Absalom en den oudsten
Israëls geraden, maar alzóó en alzóó heb
ik geraden;
16 nu dan, zendt haastelijk henen en
boodschapt David, zeggende: Vernacht
dezen nacht niet in de vlakke velden der
woestijn, en ook ga spoediglijk over, op-
dat de Koning niet verslonden worde en
al het volk dat met hem is.
17 Jonathan nu en Ahimaäz stonden
bij de fontein Rogel, en eene dienstmaagd
ging henen en zeide het hun aan, en zij
gingen henen en zeiden het den Koning
David aan; want zij mochten zich niet
laten zien, dat zij in de stad kwamen.
18 Een jongen evenwel zag ze, en zeide
het Absalom aan; doch die beiden gingen
haastelijk, en kwamen in eens mans huis
te Bahurim, dewelke eenen put had in
zijnen voorhof, en zij daalden daarin;
19 en de vrouw nam en spreidde een
deksel over het opene van den put, en
strooide gort daarop: alzoo werd de zaak
niet bekend.
20 Toen nu Absaloms knechten tot de
vrouw in het huis kwamen, zeiden zij:
Waar zijn Ahimaäz en Jonathan? En de
vrouw zeide tot hen: Zij zijn over dat
waterriviertje gegaan. En toen zij ze ge-
zocht en niet gevonden hadden, keerden
zij weder naar Jeruzalem.
21 En het geschiedde nadat zij wegge-
gaan waren, zoo klommen zij uit den
put, en gingen henen en boodschapten
het den Koning David, en zij zeiden tot
David: Maakt ulieden op en gaat haaste-
lijk over het water, want alzóó heeft
Achithófel tegen ulieden geraden.
22 Toen maakte zich David op, en al
het volk dat met hem was, en zij gingen
over den Jordaan: bij het morgenlicht
ontbrak er niet tot één toe die niet over
den Jordaan gegaan was.
23 Als nu Achithófel zag dat zijn raad
niet gedaan was, zadelde hij den ezel,
en maakte zich op en toog naar zijn huis
in zijne stad, en gaf bevel aan zijn huis,
en verhing zich: alzoo stierf hij, en werd
begraven in zijns vaders graf.
24 David nu kwam te Mahanaïm; en
Absalom toog over den Jordaan, hij en
alle mannen Israëls met hem.
25 En Absalom had Amasa in Joabs
plaats gesteld over het heir: Amasa nu
was eens mans zoon wiens naam was
Jethra, de Israëliet die ingegaan was tot
Abigaïl, dochter van Nahas, zuster van
Zeruja Joabs moeder. 1 Kron. 2:17.
26 Israël nu en Absalom legerden zich
in het land Gilead.
27 En het geschiedde als David te Ma-
hanaïm gekomen was, dat Sobi de zoon
van Nahas, van Rabba der kinderen Am-
mons, en Machir de zoon Ammiëls van
Lodebar, en Barzillai de Gileadiet van
Rogelim, 2 Sam. 19:32. 1 Kon. 2:7.
28 beddewerk, en schalen, en aarden
vaten, en tarwe, en gerst, en meel, en
geroost *koren*, en boonen, en linzen, ook
geroost,
29 en honig, en boter, en schapen, en
koeienkazen brachten tot David en tot
het volk dat met hem was, om te eten,
want zij zeiden: Dit volk is hongerig en
moede en dorstig in de woestijn.

HOOFDSTUK 18.

EN David monsterde het volk dat met
hem was, en hij stelde over hen
oversten van duizenden en oversten van
honderden;
2 voorts zond David het volk uit, een
derde deel onder de hand Joabs, en een
derde deel onder de hand van Abisai den
zoon van Zeruja, Joabs broeder, en een
derde deel onder de hand van Ittai den
Gethiet. En de Koning zeide tot het volk:
Ik zal ook zelf zekerlijk met ulieden uit-
trekken.
3 Maar het volk zeide: Gij zult niet
uittrekken; want of wij ten eenenmale
vloden, zij zullen het hart op ons niet
stellen, ja, of de helft van ons stierf,
zij zullen het hart op ons niet stellen;
maar *gij zijt* nu als onzer tien duizend:
zoo zal het nu beter zijn dat gij ons uit
de stad ter hulpe zijt.
4 Toen zeide de Koning tot hen: Ik
zal doen wat goed is in uwe oogen. De
Koning nu stond aan de zijde van de
poort, en al het volk trok uit bij hon-
derden en bij duizenden.
5 En de Koning gebood Joab en Abisai
en Ittai, zeggende: *Handelt* mij zachtkens
met den jongeling, met Absalom. En al
het volk hoorde het als de Koning allen

den oversten van Absaloms zaak gebood.
6 Alzoo toog het volk uit in het veld,
Israël tegemoet, en de strijd geschiedde
bij Efraïms woud,
7 en het volk Israëls werd aldaar voor
het aangezicht van Davids knechten geslagen,
en aldaar geschiedde te dien dage
een groote slag van twintig duizend;
8 want de strijd werd aldaar verspreid
over al dat land, en het woud verteerde
meer van het volk dan die het zwaard
verteerde te dien dage.
9 Absalom nu ontmoette het aangezicht
der knechten Davids; en Absalom reed
op een muildier, en als het muildier
kwam onder de dichte takken van een
grooten eik, zoo werd zijn hoofd vast aan
den eik, dat hij hangen bleef tusschen
den hemel en tusschen de aarde, en het
muildier dat onder hem was, ging door.
10 Als dat een man zag, zoo gaf hij
het Joab te kennen en zeide: Zie, ik
heb Absalom zien hangen aan een eik.
11 Toen zeide Joab tot den man die
het hem te kennen gaf: Zie toch, gij
hebt het gezien, waarom dan hebt gij
hem niet aldaar ter aarde geslagen, alzoo
het aan mij *stond* om u tien zilverlingen
en eenen gordel te geven?
12 Maar die man zeide tot Joab: En
of ik al duizend zilverlingen op mijne
handen mocht wegen, zoo zoude ik mijne
hand aan des Konings zoon niet slaan;
want de Koning heeft u en Abisai en
Ittai voor onze ooren geboden, zeggende:
Hoedt u, wie *gij zijt*, van den jongeling,
van Absalom.
13 Of ik al valschelijk tegen mijne ziel
handelde, zoo zoude toch geen ding voor
den Koning verborgen worden: ook gij
zelf zoudt er u van tegenover stellen.
14 Toen zeide Joab: Ik zal hier bij u alzóó
niet vertoeven; en hij nam drie pijlen en
stak ze in Absaloms hart, daar hij nog
levend was in het midden van den eik;
15 en tien jongens, Joabs wapendragers,
omringden *hem*, en zij sloegen Absalom
en doodden hem.
16 Toen blies Joab met de bazuin, en
al het volk keerde af van Israël achterna
te jagen, want Joab hield het volk terug.
17 En zij namen Absalom en wierpen
hem in het woud in eenen grooten kuil,
en stelden op hem eenen zeer grooten
steenhoop; en gansch Israël vluchtte, een
iegelijk naar zijne tent.
18 Absalom nu had genomen en in zijn
leven voor zich opgericht een pilaar, die
in het Koningsdal is, want hij zeide: Ik
heb geen zoon om aan mijnen naam te
doen gedenken; en hij had dien pilaar genoemd
naar zijnen naam: daarom wordt hij
tot op dezen dag genoemd Absaloms hand.
19 Toen zeide Ahimaäz, Zadoks zoon:
Laat mij toch henenloopen en den Koning
boodschappen, dat de Heere hem recht
gedaan heeft van de hand zijner vijanden.
20 Maar Joab zeide tot hem: Gij zult
dezen dag geen boodschapper zijn, maar op
eenen anderen dag zult gij boodschappen;
dezen dag nu zult gij niet boodschappen,
daarom dat des Konings zoon dood is.
21 En Joab zeide tot Kuschi: Ga henen
en zeg den Koning aan, wat gij gezien
hebt; en Kuschi boog zich voor Joab en
liep henen.
22 Doch Ahimaäz, Zadoks zoon, voer
nog voort en zeide tot Joab: Wat het
ook zij, laat mij toch ook Kuschi achterna
loopen. En Joab zeide: Waarom zoudt
gij nu henenloopen, mijn zoon, zoo gij
toch geen bekwame boodschap hebt?
23 Wat het ook zij, *zeide hij*, laat mij
henenloopen. Zoo zeide hij tot hem: Loop
henen. En Ahimaäz liep den weg van het
effen veld, en kwam Kuschi voorbij.
24 David nu zat tusschen de twee poorten;
en de wachter ging op het dak der
poort aan den muur, en hief zijne oogen op
en zag, en zie, daar liep een man alléén.
25 Zoo riep de wachter en zeide het
den Koning aan; en de Koning zeide:
Indien hij alléén is, zoo is er eene boodschap
in zijnen mond; en hij ging al
voort en naderde.
26 Toen zag de wachter een anderen
man loopende, en de wachter riep tot
den portier en zeide: Zie, daar loopt *nog*
een man alléén. Toen zeide de Koning:
Dat is óók een boodschapper.
27 Voorts zeide de wachter: Ik zie den
loop des eersten aan als den loop van
Ahimaäz, Zadoks zoon. Toen zeide de
Koning: Dat is een goed man, en hij
zal met eene goede boodschap komen.
28 Ahimaäz dan riep en zeide tot den
Koning: Vrede, en hij boog zich voor
den Koning met zijn aangezicht ter aarde,
en hij zeide: Geloofd zij de Heere uw
God, die de mannen, dewelke hunne
hand tegen mijnen heere den Koning
ophieven, heeft overgegeven.

29 Toen zeide de Koning: Is het wèl met den jongeling, met Absalom? En Ahimaäz zeide: Ik zag een groot rumoer, als Joab des Konings knecht en *mij* uwen knecht afzond, maar ik weet niet wat.

30 En de Koning zeide: Ga om, stel u hier. Zoo ging hij om, en bleef staan.

31 En zie, Kuschi kwam aan, en Kuschi zeide: Mijnen heere den Koning wordt geboodschapt, dat de HEERE u heden heeft recht gedaan van de hand aller dergenen die tegen u opstonden.

32 Toen zeide de Koning tot Kuschi: Is het wèl met den jongeling, met Absalom? En Kuschi zeide: De vijanden mijns heeren des Konings, en allen die tegen u ten kwade opstaan, moeten worden als die jongeling.

33 Toen werd de Koning zeer beroerd, en ging op naar de opperzaal der poort en weende, en in zijn gaan zeide hij alzóó: Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Och, dat ik, ik, voor u gestorven ware, Absalom mijn zoon, mijn zoon!

HOOFDSTUK 19.

EN Joab werd aangezegd: Zie, de Koning weent en bedrijft rouw over Absalom.

2 Toen werd de verlossing te dienzelfden dage het gansche volk tot rouw; want het volk had te dien dage hooren zeggen: Het smart den Koning over zijnen zoon.

3 En het volk kwam te dien dage steelswijze in de stad, gelijk het volk zich wegsteelt dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd gevloden zijn.

4 De Koning nu had zijn aangezicht toegewonden, en de Koning riep met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom mijn zoon, mijn zoon!

5 Toen kwam Joab tot den Koning in het huis, en zeide: Gij hebt heden beschaamd het aangezicht aller uwer knechten, die uwe ziel en de ziel uwer zonen en uwer dochteren en de ziel uwer vrouwen en de ziel uwer bijwijven heden hebben bevrijd:

6 liefhebbende die u haten en hatende die u liefhebben; want gij geeft heden te kennen dat oversten en knechten bij u niets zijn; want ik merk heden, dat zoo Absalom leefde en wij heden allen dood waren, dat het alsdan recht zoude zijn in uwe oogen.

7 Zoo sta nu op, ga uit, en spreek naar het hart uwer knechten; want ik zweer bij den HEERE, als gij niet uitgaat, zoo daar één man dezen nacht bij u zal vernachten! En dit zal u kwader zijn dan al het kwaad, dat over u gekomen is van uwe jeugd af tot nu toe.

8 Toen stond de Koning op en zette zich in de poort; en zij lieten al het volk weten, zeggende: Zie, de Koning zit in de poort; toen kwam al het volk voor des Konings aangezicht. Maar Israël was gevloden, een iegelijk naar zijne tenten.

9 En al het volk in alle stammen Israëls was onder zich twistende, zeggende: De Koning heeft ons gered van de hand onzer vijanden, en hij heeft ons bevrijd van de hand der Filistijnen, en nu is hij uit het land gevlucht voor Absalom;

10 en Absalom, dien wij over ons gezalfd hadden, is in den strijd gestorven: nu dan, waarom zwijgt gijlieden van den Koning weder te halen?

11 Toen zond de Koning David tot Zadok en tot Abjathar de Priesteren, zeggende: Spreekt tot de oudsten van Juda, zeggende: Waarom zoudt gijlieden de laatsten zijn om den Koning weder te halen tot zijn huis? (Want de rede van het gansche Israël was tot den Koning gekomen in zijn huis.)

12 Gij zijt mijne broederen, mijn been en mijn vleesch zijt gij: waarom zoudt gij dan de laatsten zijn om den Koning weder te halen? Gen. 2:23; 29:14. Richt. 9:2. 2 Sam. 5:1. 1 Kron. 11:1.

13 En tot Amasa zult gijlieden zeggen: Zijt gij niet mijn been en mijn vleesch? God doe mij zóó en doe er zóó toe, zoo gij niet krijgsoverste zult zijn voor mijn aangezicht te allen dage, in Joabs plaats.

14 Alzoo neigde hij het hart aller mannen van Juda, als eens éénigen mans, en zij zonden henen tot den Koning, *zeggende:* Keer weder, gij en alle uwe knechten.

15 Toen keerde de Koning weder, en kwam tot aan den Jordaan; en Juda kwam tot Gilgal, om den Koning tegemoet te gaan, dat zij den Koning over den Jordaan voerden.

16 En Simeï de zoon van Gera, een Benjaminiet die van Bahurim was, haastte zich en kwam af met de mannen van Juda, den Koning David tegemoet, 1 Kon. 2:8.

17 en duizend man van Benjamin met hem; ook Ziba de knecht van Sauls huis, en zijne vijftien zonen en zijne

twintig knechten met hem, en zij togen
vaardiglijk over den Jordaan, vóór den
Koning. 2 Sam. 9 10
18 Als nu de pont overvoer, om het
huis des Konings over te halen, en te
doen wat goed was in zijne oogen, zoo
viel Simeï de zoon van Gera neder voor
het aangezicht des Konings, als hij over
den Jordaan voer,
19 en hij zeide tot den Koning: Mijn
heer rekene mij niet toe de misdaad, en
gedenke niet wat uw knecht verkeerde-
lijk gedaan heeft te dien dage als mijn
heer de Koning uit Jeruzalem uitging, dat
het de Koning zich ter harte zoude nemen.
20 Want uw knecht weet *het* zekerlijk,
ik heb gezondigd; doch zie, ik ben heden
afgekomen de eerste van den ganschen
huize Jozefs, om mijnen heere den Ko-
ning tegemoet te komen.
21 Toen antwoordde Abisai, de zoon van
Zeruja, en zeide: Zoude dan Simeï hier-
voor niet gedood worden? daar hij toch
den gezalfde des HEEREN gevloekt heeft.
22 Maar David zeide: [a] Wat heb ik met
ulieden te doen, gij zonen van Zeruja, dat
gij mij heden ten satan zoudt zijn? [b] Zoude
heden iemand gedood worden in Israël?
Want weet ik niet dat ik heden Koning
geworden ben over Israël?
a 2 Sam. 16.10. b 1 Sam. 11:13.
23 En de Koning zeide tot Simeï: Gij
zult niet sterven, en de Koning zwoer hem.
24 Mefibóseth, Sauls zoon, kwam óók
af, den Koning tegemoet; en hij had
zijne voeten niet schoongemaakt, noch
zijnen knevelbaard beschoren, noch zijne
kleederen gewasschen, van dien dag af
dat de Koning was weggegaan, tot dien
dag toe dat hij met vrede wederkwam.
25 En het geschiedde als hij te Jeruza-
lem den Koning tegemoet kwam, dat de
Koning tot hem zeide: Waarom zijt gij
niet met mij getogen, Mefibóseth?
26 En hij zeide: Mijn heer Koning,
mijn knecht heeft mij bedrogen, want
uw knecht zeide. Ik zal mij een ezel zade-
len, en daarop rijden en tot den Koning
trekken, want uw knecht is kreupel.
27 [a] Daartoe heeft hij uwen knecht bij
mijnen heer den Koning valschelijk aan-
gedragen; [b] doch mijn heer de Koning is
als een Engel Gods: doe dan wat goed is
in uwe oogen. a 2 Sam. 16:3. b 2 Sam. 14:17, 20.
28 Want al mijns vaders huis is niet
geweest dan lieden des doods voor mijnen
heer den Koning, nochtans hebt gij uwen
knecht gezet onder degenen die aan uwe
tafel eten: wat heb ik dan meer voor
gerechtigheid, en meer te roepen tot den
Koning? 2 Sam. 9 7.
29 Toen zeide de Koning tot hem.
Waarom spreekt gij meer *van* uwe za-
ken? Ik heb gezegd: Gij en Ziba deelt
het land.
30 En Mefibóseth zeide tot den Koning:
Hij neme het ook gansch weg, naardien
mijn heer de Koning met vrede in zijn
huis is gekomen.
31 Barzillai de Gileadiet kwam óók af
van Rogelim, en hij toog met den Koning
over den Jordaan, om hem over den Jor-
daan te geleiden.
32 Barzillai nu was zeer oud, een man
van tachtig jaar, en hij had den Koning
onderhouden toen hij te Mahanaïm zijn
verblijf had, want hij was een zeer groot
man. 2 Sam. 17.27-29.
33 En de Koning zeide tot Barzillai:
Trek gij met mij over, en ik zal u bij
mij te Jeruzalem onderhouden.
34 Maar Barzillai zeide tot den Koning:
Hoevele zullen de dagen der jaren mijns
levens zijn, dat ik met den Koning zoude
optrekken naar Jeruzalem?
35 Ik ben heden tachtig jaar oud: zoude
ik kunnen onderscheiden tusschen goed
en kwaad? Zoude uw knecht kunnen sma-
ken wat ik eet en wat ik drink? Zoude
ik meer kunnen hooren naar de stem
der zangers en zangeressen? En waarom
zoude uw knecht mijnen heere den Ko-
ning verder tot eenen last zijn?
36 Uw knecht zal maar een weinig met
den Koning over den Jordaan gaan; waar-
om toch zoude mij de Koning zulk eene
vergelding doen?
37 Laat toch uw knecht wederkeeren
dat ik sterve in mijne stad, bij mijns va-
ders en mijner moeder graf; maar zie,
daar is uw knecht Kimham, laat dien met
mijnen heer den Koning overtrekken, en
doe hem wat goed is in uwe oogen.
38 Toen zeide de Koning: Kimham zal
met mij overtrekken, en ik zal hem doen
wat goed is in uwe oogen, ja, alles wat gij
van mij begeeren zult, zal ik u doen. 1 Kon. 2:7.
39 Toen nu al het volk over den Jor-
daan gegaan was, en de Koning *óók* was
overgegaan, kuste de Koning Barzillai en
zegende hem: alzoo keerde hij weder
naar zijne plaats.

40 En de Koning toog voort naar Gilgal, en Kimham toog met hem voort; en al het volk van Juda had den Koning overgevoerd, alsook een gedeelte des volks Israëls.

41 En zie, alle mannen Israëls kwamen tot den Koning, en zij zeiden tot den Koning: Waarom hebben u onze broeders, de mannen van Juda, gestolen en hebben den Koning en zijn huis over den Jordaan gevoerd, en alle mannen Davids met hem?

42 Toen antwoordden alle mannen van Juda tegen de mannen Israëls: Omdat de Koning ons na verwant is; en waarom zijt gij nu toornig over deze zaak? Hebben wij dan eenigszins gegeten van des Konings *kost*, of heeft hij ons een geschenk geschonken?

43 En de mannen Israëls antwoordden den mannen van Juda en zeiden: Wij hebben tien deelen aan den Koning, en ook aan David, wij, meer dan gij: waarom hebt gij ons dan gering geacht, dat ons woord niet het eerste geweest is om onzen Koning weder te halen? Maar het woord der mannen van Juda was harder dan het woord der mannen Israëls.

HOOFDSTUK 20.

TOEN was daar bij geval een belialsman, wiens naam was Seba een zoon van Bichri, een Benjaminiet, die blies met de bazuin, en zeide: Wij hebben geen deel aan David en wij hebben geene erfenis aan den zoon van Isaï: een iegelijk naar zijne tenten, o Israël!

1 Kon. 12:16. 2 Kron. 10:16.

2 Toen toog alle man van Israël op van achter David, Seba den zoon van Bichri achterna, maar de mannen van Juda kleefden hunnen Koning aan, van den Jordaan af tot aan Jeruzalem.

3 Toen nu David in zijn huis te Jeruzalem kwam, nam de Koning de tien vrouwen, *zijne* bijwijven, die hij gelaten had om het huis te bewaren, en deed ze in een huis van bewaring, en onderhield ze, maar ging tot haar niet in; en zij waren opgesloten tot op den dag van haren dood, levende als weduwen.

2 Sam. 15:16; 16:22.

4 Voorts zeide de Koning tot Amasa: Roep mij de mannen van Juda te zamen tegen den derden dag, en gij, stel u *dan* hier.

5 En Amasa ging henen om Juda bijeen te roepen; maar hij bleef achter boven den gestelden tijd dien hij hem gezet had.

6 Toen zeide David tot Abisai: Nu zal ons Seba de zoon van Bichri meer kwaad doen dan Absalom: neem gij de knechten uws heeren en jaag hem achterna, opdat hij niet misschien vaste steden voor zich vinde, en zich onzen oogen onttrekke.

7 Toen togen uit, hem achterna, de mannen Joabs, en de Krethi en de Plethi, en alle de helden: dezen togen uit van Jeruzalem om Seba den zoon van Bichri achterna te jagen.

8 Als zij nu waren bij den grooten steen die bij Gibeon is, zoo kwam Amasa voor hun aangezicht. En Joab was omgord over zijn kleed dat hij aan had, en daarop was een gordel, waar het zwaard aan vastgemaakt was op zijne lendenen in zijne scheede; en als hij voortging, zoo viel het uit.

9 En Joab zeide tot Amasa: Is het wèl met u, mijn broeder? En Joab vatte met de rechterhand den baard van Amasa, om hem te kussen.

10 En Amasa hoedde zich niet voor het zwaard dat in Joabs hand was: zoo sloeg hij hem daarmede aan de vijfde rib, en hij stortte zijn ingewand ter aarde uit, en hij sloeg hem niet ten tweeden male, en hij stierf. Toen jaagden Joab en zijn broeder Abisai, Seba den zoon van Bichri achterna.

11 Maar een man van Joabs jongens bleef bij hem staan, en hij zeide: Wie is er die lust heeft aan Joab, en wie is er die voor David is, die volge Joab na.

12 Amasa nu lag in het bloed gewenteld midden op de straat. Als die man zag dat al het volk staan bleef, zoo deed hij Amasa weg van de straat in het veld, en wierp een kleed op hem, dewijl hij zag dat al wie bij hem kwam, staan bleef.

13 Toen hij nu van de straat weggenomen was, toog alle man voort, Joab na, om Seba den zoon van Bichri achterna te jagen.

14 En hij toog henen door alle stammen Israëls naar Abel, te weten Beth-Maächa, en het gansche Berim. En zij verzamelden zich en kwamen hem ook na;

15 en zij kwamen en belegerden hem in Abel Beth-Maächa, en zij wierpen eenen wal op tegen de stad, dat hij aan den buitenmuur stond; en al het volk dat

met Joab was, verdorven den muur, om dien neder te vellen.

16 Toen riep eene wijze vrouw uit de stad: Hoort, hoort, zegt toch tot Joab: Nader tot hier, dat ik tot u spreke.

17 Toen hij nu tot haar naderde, zeide de vrouw: Zijt gij Joab? En hij zeide: Ik ben 't. En zij zeide tot hem: Hoor de woorden uwer dienstmaagd. En hij zeide: Ik hoor.

18 Toen sprak zij, zeggende: In vorige tijden spraken zij gemeenlijk: zeggende: Zij zullen zonder twijfel te Abel vragen; en alzóó volbrachten zij het.

19 Ik ben eene van de vreedzamen, van de getrouwen in Israël, en gij zoekt te dooden eene stad, die eene moeder is in Israël: waarom zoudt gij het erfdeel des HEEREN verslinden?

20 Toen antwoordde Joab en zeide: Het zij verre, het zij verre van mij, dat ik zoude verslinden en dat ik zoude verderven;

21 de zaak is niet alzoo; maar een man van het gebergte Efraïms, wiens naam is Seba de zoon van Bichri, heeft zijne hand opgeheven tegen den Koning, tegen David: levert hem alleen, zoo zal ik van deze stad aftrekken. Toen zeide de vrouw tot Joab: Zie, zijn hoofd zal tot u over den muur geworpen worden.

22 En de vrouw kwam in tot al het volk met hare wijsheid; en zij hieuwen Seba den zoon van Bichri het hoofd af, en wierpen het Joab toe: toen blies hij met de bazuin, en zij verstrooiden zich van de stad, een iegelijk naar zijne tenten, en Joab keerde weder naar Jeruzalem tot den Koning.

23 Joab nu was over het gansche heir Israëls, en Benaja de zoon van Jojada over de Krethi en over de Plethi,
2 Sam. 8:16-18. 1 Kon 4 3, 4. 1 Kron. 18:15-17.

24 en Adoram was over de schatting, en Josafat de zoon Ahiluds was kanselier,

25 en Seja was schrijver, en Zadok en Abjathar waren Priesters,

26 en ook was Ira de Jaïriet, Davids opperofficier.

HOOFDSTUK 21

EN daar was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter jaar; en David zocht het aangezicht des HEEREN, en de HEERE zeide: Het is om Saul en om de bloedschuld *zijns* huizes, omdat hij de Gibeonieten gedood heeft.

2 Toen riep de Koning de Gibeonieten en zeide tot hen (de Gibeonieten nu, die waren niet van de kinderen Israëls, maar van het overblijfsel der Amorieten, en de kinderen Israëls hadden hun gezworen; maar Saul zocht ze te slaan in zijnen ijver voor de kinderen van Israël en Juda): Joz. 9:15.

3 David dan zeide tot de Gibeonieten: Wat zal ik ulieden doen, en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des HEEREN zegent?

4 Toen zeiden de Gibeonieten tot hem: Het is ons niet *te doen om* zilver en goud met Saul en met zijn huis; ook is het ons niet *te doen* om iemand te dooden in Israël. En hij zeide: Wat zegt gij dan dat ik u doen zal?

5 En zij zeiden tot den Koning: De man die ons te niet gemaakt, en tegen ons gedacht heeft dat wij zouden verdelgd worden, zonder te kunnen bestaan in eenige landpale van Israël:

6 laat ons zeven mannen van zijne zonen gegeven worden, dat wij ze den HEERE ophangen te Gibea Sauls, o gij verkorene des HEEREN. En de Koning zeide: Ik zal ze geven.

7 Doch de Koning verschoonde Mefibóseth, den zoon Jonathans des zoons Sauls, om den eed des HEEREN die tusschen hen was, tusschen David en tusschen Jonathan, Sauls zoon. 1 Sam. 20:42.

8 Maar de Koning nam de twee zonen van Rizpa de dochter van Aja, die zij Saul gebaard had, Armoni en Mefibóseth; daartoe de vijf zonen van Michals *zuster*, Sauls dochter, die zij Adriël, den zoon van Barzillai, den Meholathiet, gebaard had; 2 Sam. 3:7.

9 en hij gaf ze in de hand der Gibeonieten, die ze ophingen op den berg voor het aangezicht des HEEREN, en die zeven vielen tegelijk; en zij werden gedood in de dagen des oogstes, in de eerste *dagen*, in het begin des gerstenoogstes.

10 Toen nam Rizpa de dochter van Aja eenen zak, en spande dien voor zich uit op eenen rotssteen, van het begin des oogstes totdat er water op hen drupte van den hemel; en zij liet het gevogelte des hemels op hen niet rusten des daags, noch het gedierte van het veld des nachts.

11 En het werd David aangezegd, wat Rizpa de dochter van Aja, Sauls bijwijf, gedaan had.

12 Zoo ging David henen en nam de
beenderen Sauls en de beenderen Jona-
thans zijns zoons van de burgeren van
Jabes in Gilead, die dezelve gestolen
hadden van de straat Beth-San, alwaar
ze de Filistijnen hadden opgehangen ten
dage als de Filistijnen Saul sloegen op
Gilbóa; 1 Sam. 31 : 12.
13 en hij bracht van daar òp de been-
deren Sauls en de beenderen Jonathans,
zijns zoons, ook verzamelden zij de been-
deren der gehangenen,
14 en zij begroeven de beenderen Sauls
en zijns zoons Jonathans in het land Ben-
jamins te Zela, in het graf zijns vaders
Kis, en deden alles dat de Koning ge-
boden had. Alzoo werd God na dezen
den lande verbeden.
15 Voorts hadden de Filistijnen nog
eenen krijg tegen Israël; en David toog
af, en zijne knechten met hem, en zij
streden tegen de Filistijnen, dat David
moede werd.
16 En Jisbibenob, die van de kinderen
van Rafa was, en het gewicht zijner spies
driehonderd gewicht kopers, en hij was
aangegord met een nieuw *zwaard*; deze
dacht David te slaan;
17 maar Abisai de zoon van Zeruja hielp
hem, en sloeg den Filistijn en doodde
hem. Toen zwoeren hem de mannen
Davids, zeggende: Gij zult niet meer met
ons uittrekken ten strijde, opdat gij de
lamp Israëls niet uitblluscht.
18 En het geschiedde daarna dat er
wederom een krijg was te Gob tegen de
Filistijnen: toen sloeg Sibbechai de Hu-
sathiet Saf, die van de kinderen van
Rafa was. 1 Kron. 20 : 4-8.
19 Voorts was er nog een krijg te Gob
tegen de Filistijnen; en Elhanan de zoon
van Jaäré-Oregim sloeg Beth-Halachmi,
dewelke was met Goliath den Gethiet,
wiens spiesenhout was als een wevers-
boom. 1 Sam. 17 : 4.
20 Nog was er ook een krijg te Gath;
en daar was een zeer lang man, die zes
vingers had aan zijne handen en zes tee-
nen aan zijne voeten, vier en twintig in ge-
tale, en deze was óók aan Rafa geboren:
21 en hij hoonde Israël; maar Jonathan,
de zoon van Simea Davids broeder, ver-
sloeg hem.
22 Deze vier waren aan Rafa geboren
te Gath; en zij vielen door de hand Da-
vids en door de hand zijner knechten.

HOOFDSTUK 22.

EN David sprak de woorden dezes lieds
tot den HEERE, ten dage als de HEERE
hem verlost had uit de hand aller zijner
vijanden en uit de hand Sauls. Ps.18:1-51.
2 Hij zeide dan: De HEERE is mij mijne
steenrots, en mijn burg, en mijn uithelper.
3 [a] God is mijne rots, [b] ik zal op Hem
betrouwen: mijn schild en de hoorn mijns
heils, [c] mijn hoog vertrek en mijne toe-
vlucht, mijn verlosser; van geweld hebt
Gij mij verlost.
a Deut. 32 : 4. b Hebr. 2:13. c Ps. 144 : 2.
4 Ik riep den HEERE aan die te prijzen
is, en ik werd verlost van mijne vijanden.
5 Want baren des doods hadden mij om-
vangen, beken Belials verschrikten mij.
Ps. 116 : 3.
6 Banden der hel omringden mij, strikken
des doods bejegenden mij.
7 Als mij bange was, riep ik den HEERE
aan, en riep tot mijnen God: en Hij
hoorde mijne stem uit zijn paleis, en
mijn geroep *kwam* in zijne ooren.
8 Toen daverde en beefde de aarde, de
fundamenten des hemels beroerden zich
en daverden, omdat Hij ontstoken was.
9 Rook ging op van zijnen neus, en
een vuur uit zijnen mond verteerde, ko-
len werden daarvan aangestoken.
10 En Hij boog den hemel en daalde
neder, en donkerheid was onder zijne
voeten. Ps. 144 : 5.
11 En Hij voer op eenen cherub en
vloog, en werd gezien op de vleugelen des
winds. Ps. 104 : 3.
12 En Hij zette duisternis rondom Zich
tot tenten, eene samenbinding der wate-
ren, wolken des hemels.
13 Van den glans voor Hem henen wer-
den kolen des vuurs aangestoken.
14 De HEERE donderde van den hemel,
en de Allerhoogste gaf zijne stem.
15 En Hij zond pijlen uit en verstrooide
ze, bliksem en verschrikte ze. Ps. 144 : 6.
16 En de diepe kolken der zee werden
gezien, de gronden der wereld werden ont-
dekt, door het schelden des HEEREN, van
het geblaas des winds van zijnen neus.
17 Hij zond van de hoogte, Hij nam
mij, Hij trok mij op uit groote wateren.
18 Hij verloste mij van mijnen sterken
vijand, van mijne haters, omdat zij mach-
tiger waren dan ik.
19 Zij hadden mij bejegend ten dage

mijns ongevals, maar de HEERE was mij
een steunsel,
20 en Hij voerde mij uit in de ruimte,
en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
21 De HEERE vergold mij naar mijne
gerechtigheid, Hij gaf mij weder naar de
reinigheid mijner handen.
22 Want ik heb des HEEREN wegen
gehouden, en ben van mijnen God niet
goddeloosłijk afgegaan
23 Want alle zijne rechten waren vóór
mij, en zijne inzettingen, daarvan week
ik niet af
24 Maar ik was oprecht voor Hem, en
ik wachtte mij voor mijne ongerechtigheid.
25 Zoo gaf mij de HEERE weder naar
mijne gerechtigheid, naar mijne reinig-
heid, voor zijne oogen
26 Bij den goedertierene houdt Gij U
goedertieren, bij den oprechten held houdt
Gij U oprecht.
27 Bij den reine houdt Gij U rein, maar
bij den verkeerde houdt Gij U verdraaid
28 En Gij verlost het bedrukte volk,
maar uwe oogen zijn tegen de hoogen,
Gij zult ze vernederen.
29 Want Gij zijt mijne lamp, o HEERE, en
de HEERE doet mijne duisternis opklaren.
30 Want met U loop ik door eene bende,
met mijnen God spring ik over eenen muur
31 Gods weg is volmaakt, de rede des
HEEREN is doorlouterd; Hij is een schild
allen die op Hem betrouwen.
Ps. 12.7; 119 140. Spr. 30 5.
32 Want wie is God behalve de HEERE,
en wie is een rotssteen behalve onze God?
1 Sam. 2 2. Jes. 44 8; 45 5, 18, 22.
33 God is mijne sterkte *en* kracht; en
Hij heeft mijnen weg volkomen geopend
34 Hij maakt mijne voeten gelijk als der
hinden, en stelt mij op mijne hoogten.
35 Hij leert mijne handen ten strijde,
zoodat een stalen boog met mijne armen
verbroken is. Ps. 144 1
36 Ook hebt Gij mij gegeven het schild
uws heils, en *door* uw verootmoedigen
hebt Gij mij groot gemaakt.
37 Gij hebt mijnen voetstap ruim ge-
maakt onder mij, en mijne enkelen heb-
ben niet gewankeld.
38 Ik vervolgde mijne vijanden en ver-
delgde ze, en keerde niet weder totdat
ik ze verdaan had.
39 En ik verteerde ze en doorstak ze,
dat zij niet weder opstonden, maar zij
vielen onder mijne voeten.
40 Want Gij omgorddet mij met kracht
ten strijde, Gij deedt onder mij neder-
bukken die tegen mij opstonden,
41 en Gij gaaft mij den nek mijner vij-
anden, mijner hateren, en ik vernielde ze.
42 Zij zagen uit, maar er was geen
verlosser, naar den HEERE, maar Hij ant-
woordde hun niet.
43 Toen vergruisde ik ze als stof der
aarde; ik stampte ze, ik breidde ze uit
als slijk der straten.
44 Ook hebt Gij mij uitgeholpen van
de twisten mijns volks; Gij hebt mij be-
waard tot een hoofd der heidenen; het
volk *dat* ik niet kende, heeft mij gediend
45 Vreemden hebben zich mij geveins-
delijk onderworpen; zoo haast als *hun*
oor *van mij* hoorde, hebben zij mij ge-
hoorzaamd
46 Vreemden zijn vervallen, en hebben
zich aangegord uit hunne sloten.
47 De HEERE leeft, en geloofd zij mijn
rotssteen, en verhoogd zij God. de rots-
steen mijns heils:
48 de God die mij volkomene wraak
geeft, en de volken onder mij neder-
werpt, Ps. 144 2.
49 en die mij uitvoert van mijne vijan-
den, en Gij verhoogt mij boven degenen
die tegen mij opstaan, Gij redt mij van
den man alles gewelds.
50 Daarom zal ik U, o HEERE, loven
onder de heidenen, en uwen naam zal
ik psalmzingen. Rom 15 9.
51 *Hij is* een toren der verlossingen
zijns Konings, en Hij doet goedertieren-
heid aan zijnen gezalfde, aan David en
aan zijn zaad tot in eeuwigheid

HOOFDSTUK 23

VOORTS zijn dit de laatste woorden Da-
vids. David de zoon van Isai zegt,
en de man die hoog is opgericht, de
gezalfde des Gods Jakobs, en liefelijk
in psalmen Israëls, zegt:
2 De Geest des HEEREN heeft door mij
gesproken, en zijne rede is op mijne
tong geweest.
3 De God Israëls heeft gezegd, de rots-
steen Israëls heeft tot mij gesproken *Daar
zal zijn* een Heerscher over de menschen,
een Rechtvaardige, een Heerscher *in de*
vreeze Gods,
4 en hij zal zijn gelijk het licht des
morgens, *wanneer* de zon opgaat, des
morgens zonder wolken, *wanneer* van den

glans na den regen de grasscheutjes uit
de aarde *voortkomen.*
5 Hoewel mijn huis alzóó niet is bij
God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig
verbond gesteld, dat in alles wèl geordi-
neerd en bewaard is; voorzeker is *daarin*
al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het
nog niet doet uitspruiten.
6 Maar de *mannen* Belials die zullen
altemaal zijn als doornen, die weggewor-
pen worden, omdat men ze met de hand
niet kan vatten,
7 maar een iegelijk die ze zal aantasten
voorziet zich met ijzer en het hout eener
spies; en zij zullen ganschelijk met vuur
verbrand worden, terzelfder plaatse.
8 Dit zijn de namen der helden die Da-
vid gehad heeft. Joscheb Baschébeth, *de*
zoon van Tachkemoni, de voornaamste
der hoofdlieden. Deze was Adino de Ez-
niet, *die zich stelde* tegen achthonderd,
die *van hem* verslagen werden op eenmaal.
1 Kron. 11 : 11.
9 En na hem was Eleazar, de zoon van
Dodo zoon van Ahohi: *deze was* onder
de drie helden met David, toen zij de
Filistijnen beschimpten *die* aldaar ten
strijde verzameld waren, en de mannen
Israëls waren opgetogen. 1 Kron. 11 : 12.
10 Deze stond op en sloeg onder de
Filistijnen, totdat zijne hand moede werd,
ja, zijne hand aan het zwaard kleefde;
en de HEERE wrocht een groot heil te
dien dage; en het volk keerde wederom
hem na, alleenlijk om te plunderen.
11 Na hem nu was Samma de zoon
van Agé, de Harariet: toen de Filistij-
nen verzameld waren in een dorp, en
aldaar een stuk akkers was vol linzen,
en het volk voor het aangezicht der Filis-
tijnen vluchtte, 1 Kron. 11 : 13, 14.
12 zoo stelde hij zich in het midden van
dat stuk, en verloste dat, en sloeg de Filis-
tijnen, en de HEERE wrocht een groot heil.
13 Ook gingen àf drie van de dertig
hoofden, en kwamen in den oogst tot
David in de spelonk van Adullam; en
der Filistijnen hoop had zich gelegerd in
het dal Refaïm. 1 Sam. 22 : 1. 1 Kron. 11 : 15.
14 En David was toen in eene vesting;
en de bezetting der Filistijnen was toen
te Bethlehem. 1 Kron. 11 : 16-19.
15 En David kreeg lust en zeide: Wie
zal mij water te drinken geven uit Beth-
lehems bornput die in de poort is?
16 Toen braken die drie helden door
het leger der Filistijnen, en putten
water uit Bethlehems bornput, die in de
poort is, en droegen het, en kwamen
tot David. Doch hij wilde dat niet drin-
ken, maar goot het uit voor den HEERE,
17 en zeide: Het zij verre van mij, o
HEERE, dat ik dit zoude doen! zoude *ik*
drinken het bloed der mannen die henen-
gegaan zijn met gevaar huns levens? En
hij wilde het niet drinken. Dit deden die
drie helden.
18 Abisai, Joabs broeder, de zoon van
Zeruja, die was ook een hoofd van drie; en
die hief zijne spies op tegen driehonderd,
die *van hem* verslagen werden; en hij had
een naam onder die drie. 1 Kron. 11 : 20-25.
19 Was hij niet de heerlijkste van die
drie? Daarom was hij hun tot een overste.
Maar hij KWAM niet tot aan die *eerste* drie.
20 Voorts Benaja, de zoon van Jojada,
eens dapperen mans zoon, groot van da-
den, van Kabzeël; die sloeg twee sterke
leeuwen van Moab, ook ging hij af en
sloeg eenen leeuw in het midden van
eenen kuil in den sneeuwtijd.
21 Daartoe sloeg hij eenen Egyptischen
man, een man van aanzien; en in de
hand des Egyptenaars was eene spies,
maar hij ging tot hem af met eenen
staf; en hij rukte de spies uit de hand
des Egyptenaars, en doodde hem met
zijne *eigene* spies.
22 Die dingen deed Benaja de zoon
van Jojada, dies had hij eenen naam
onder de drie helden:
23 hij was de heerlijkste van de dertig,
maar tot die drie *eersten* kwam hij niet;
en David stelde hem over zijne trawanten.
24 Asaël, Joabs broeder, was onder de
dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, van
Bethlehem; 1 Kron. 11 : 26-42.
25 Samma de Harodiet; Elika de Ha-
rodiet;
26 Helez de Paltiet; Ira de zoon van
Ikes, de Tekoïet;
27 Abiëzer de Annethothiet; Mebunnai
de Husathiet;
28 Zalmon de Ahohiet; Maharai de
Netofathiet;
29 Heleb de zoon van Baëna, de Neto-
fathiet; Ittai de zoon van Ribai, van
Gibea der kinderen Benjamins;
30 Benaja de Pirathoniet; Hiddai van
de beken van Gaäs;
31 Abialbon de Arbathiet; Azmáveth
de Barhumiet;

32 Eljachbà de Saälboniet; van de zo-
nen van Jasen, Jonathan;
33 Samma de Harariet; Ahiam de zoon
van Sarar, de Harariet;
34 Elifélet, de zoon van Ahasbai, eens
Maächathiets zoon; Eliam de zoon Achi-
thófels, de Giloniet;
35 Hezrai de Karmeliet; Paërai de Ar-
biet;
36 Jigal de zoon Nathans, van Zoba;
Bani de Gadiet;
37 Zelek de Ammoniet; Naharai de
Beërothiet, de wapendrager Joabs, des
zoons van Zeruja;
38 Ira de Jethriet; Gareb de Jethriet;
39 Uría de Hethiet: zeven en dertig in
alles.

HOOFDSTUK 24.

EN de toorn des HEEREN voer vòort te
ontsteken tegen Israël, en Hij porde
David aan tegen hen, zeggende: Ga, tel
Israël en Juda. 1 Kron. 21:1-4.
2 De Koning dan zeide tot Joab, den
krijgsoverste die bij hem was: Trek nu
òm door alle stammen Israëls, van Dan
tot Ber-Séba toe, en tel het volk, opdat
ik het getal des volks wete.
3 Toen zeide Joab tot den Koning: Nu
doe de HEERE uw God tot dit volk
zooals deze en die nu zijn, honderdmaal
meer, dat de oogen mijns heeren des
Konings het aanzien; maar waarom heeft
mijn heer de Koning lust tot deze zaak?
4 Doch des Konings woord nam de
overhand tegen Joab en tegen de over-
sten des heirs. Alzoo toog Joab uit met
de oversten des heirs, van des Konings
aangezicht, om het volk Israël te tellen;
5 en zij gingen over den Jordaan en
legerden zich bij Aroër, ter rechterhand
der stad die in het midden is van de
beek Gads, en aan Jaëzer.
6 Voorts kwamen zij in Gilead, en in
het lage land Hodsi; ook kwamen zij te
Dan-Jaän, en rondom bij Sidon;
7 en zij kwamen tot de vesting van Ty-
rus, en alle steden der Hevieten en der
Kanaänieten; en zij kwamen uit aan het
zuiden van Juda te Ber-Séba.
8 Alzoo togen zij òm door het gansche
land, en ten einde van negen maanden
en twintig dagen kwamen zij te Jeruza-
lem. 1 Kron. 21:4,5.
9 En Joab gaf de som des geteelden
volks aan den Koning: en in Israël wa-
ren achthonderd duizend strijdbare man-
nen die het zwaard uittrokken, en de
mannen van Juda waren vijfhonderd dui-
zend man.
10 En Davids hart sloeg hem nadat hij
het volk geteld had, en David zeide tot
den HEERE: Ik heb zeer gezondigd *in* het-
geen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE,
neem toch de misdaad uws knechts weg,
want ik heb zeer zottelijk gedaan.
1 Kron. 21:8-26.
11 Als nu David des morgens opstond,
zoo geschiedde het Woord des HEEREN tot
den Profeet Gad, Davids ziener, zeggende:
12 Ga henen en spreek tot David: Alzóó
zegt de HEERE: Drie dingen draag Ik u
voor: verkies u één uit die, dat Ik u doe.
13 Zoo kwam Gad tot David, en maakte
het hem bekend, en zeide tot hem: Zal
u een honger van zeven jaren in uw land
komen? Of *wilt* gij drie maanden vlie-
den voor het aangezicht uwer vijanden,
dat die u vervolgen? Of dat er drie
dagen pestilentie in uw land zij? Merk
nu en zie toe, wat antwoord ik dien zal
wederbrengen die mij gezonden heeft.
14 Toen zeide David tot Gad: Mij is
zeer bange: laat ons toch in de hand
des HEEREN vallen, want zijne barmhar-
tigheden zijn vele, maar laat mij in de
hand van menschen niet vallen.
15 Toen gaf de HEERE eene pestilentie
in Israël, van den morgen af tot den
gezetten tijd toe; en er stierven van het
volk, van Dan tot Ber-Séba toe, zeven-
tig duizend mannen.
16 Toen nu de Engel zijne hand uit-
strekte over Jeruzalem om het te ver-
derven, berouwde het den HEERE over
dat kwaad, en Hij zeide tot den Engel
die het verderf onder het volk maakte:
Het is genoeg, trek uwe hand nu af. De
Engel des HEEREN nu was bij den dorsch-
vloer van Arauna den Jebusiet.
17 En David, als hij den Engel zag die
het volk sloeg, sprak tot den HEERE en
zeide: Zie, ik, ik heb gezondigd en ik, ik
heb onrecht gehandeld; maar wat hebben
deze schapen gedaan? Uwe hand zij toch
tegen mij en tegen mijns vaders huis.
18 En Gad kwam tot David op dien-
zelfden dag, en zeide tot hem: Ga op,
richt den HEERE een altaar op, op den
dorschvloer van Arauna den Jebusiet.
19 Alzoo ging David op naar Gads
woord, gelijk als de HEERE geboden had.

20 En Arauna zag toe, en zag den Koning en zijne knechten tot zich overkomen; zoo ging Arauna uit, en boog zich voor den Koning met zijn aangezicht ter aarde.
21 En Arauna zeide: Waarom komt mijn heer de Koning tot zijnen knecht? En David zeide: Om dezen dorschvloer van u te koopen, om den HEERE een altaar te bouwen, opdat deze plaag opgehouden worde van over het volk.
22 Toen zeide Arauna tot David: Mijn heer de Koning neme en offere wat goed is in zijne oogen; ziedaar de runderen ten brandoffer, en de sleden en het rundertuig tot hout.
23 Dit alles gaf Arauna de Koning aan den Koning; voorts zeide Arauna tot den Koning: De HEERE uw God neme een welgevallen in u.
24 Doch de Koning zeide tot Arauna: Neen, maar ik zal het zekerlijk van u koopen voor den prijs, want ik zal den HEERE mijnen God niet offeren brandofferen om niet. Alzoo kocht David den dorschvloer en de runderen voor vijftig zilveren sikkelen.
25 En David bouwde aldaar den HEERE een altaar, en offerde brandofferen en dankofferen: alzoo werd de HEERE den lande verbeden en deze plaag van over Israël opgehouden.

HET EERSTE BOEK

DER

KONINGEN.

HOOFDSTUK 1.

DE Koning David nu was oud, welbedaagd; en zij dekten hem met kleederen, doch hij kreeg geen warmte.
2 Toen zeiden zijne knechten tot hem: Laat ze mijnen heere den Koning eene jonge dochter, eene maagd zoeken, die voor het aangezicht des Konings sta en hem koestere, en zij slape in uwen schoot, dat mijn heere de Koning warm worde.
3 Zoo zochten zij eene schoone jonge dochter in alle landpalen Israëls, en vonden Abisag, eene Sunamietische, en brachten ze tot den Koning.
4 En de jonge dochter was bovenmate schoon, en koesterde den Koning en diende hem; doch de Koning bekende ze niet.
5 Adonía nu, de zoon Haggiths, verhief zich, zeggende: Ik zal Koning zijn; en hij bereidde zich wagenen en ruiteren en vijftig mannen loopende voor zijn aangezicht.
2 Sam. 15 1.
6 En zijn vader had hem niet bedroefd van zijne dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzóó gedaan? En ook was hij zeer schoon van gedaante, en *Haggith* had hem gebaard na Absalom.
7 En zijne raadslagen waren met Joab den zoon van Zeruja, en met Abjathar den Priester; die hielpen, volgende Adonía.
8 Maar Zadok de Priester, en Benaja de zoon van Jojada, en Nathan de Profeet, en Simeï, en Reï, en de helden die David had, waren met Adonía niet.
9 En Adonía slachtte schapen en runderen en gemest vee bij den steen Zohéleth, die bij de fontein Rogel is, en noodde alle zijne broederen, de zonen des Konings, en alle mannen van Juda, des Konings knechten;
10 maar Nathan den Profeet, en Benaja, en de helden, en Salomo zijnen broeder, noodde hij niet.
11 Toen sprak Nathan tot Bathséba de moeder van Salomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonía, de zoon Haggiths, Koning is, en onze heer David weet dat niet?
12 Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en uws zoons Salomo's ziel redt.
13 Ga henen en treed in tot den Koning David, en zeg tot hem Hebt gij niet, mijn heer Koning, uwe dienstmaagd gezworen, zeggende: Voorzeker, uw zoon Salomo zal na mij Koning zijn, en hij zal op mijnen troon zitten? Waarom dan is Adonía Koning?

14 Zie, als gij daar nog met den Koning
spreken zult, zoo zal ik na u inkomen,
en zal uwe woorden vervullen.
15 En Bathséba ging in tot den Koning
in de binnenkamer; doch de Koning was
zeer oud, en Abisag de Sunamietische
diende den Koning.
16 En Bathséba neigde het hoofd en
boog zich neder voor den Koning, en de
Koning zeide: Wat is u?
17 En zij zeide tot hem: Mijn heere,
gij hebt uwe dienstmaagd bij den HEERE
uwen God gezworen: Voorzeker, Salomo
uw zoon zal na mij Koning zijn, en hij
zal op mijnen troon zitten.
18 En nu zie, Adonía is Koning; en
nu, mijn heer Koning, gij weet het niet.
19 En hij heeft ossen en gemest vee en
schapen in menigte geslacht, en genood
alle de zonen des Konings, en Abjathar
den Priester, en Joab den krijgsoverste,
maar uwen knecht Salomo heeft hij niet
genood.
20 Maar gij, mijn heer Koning, de oogen
des ganschen Israëls zijn op u, dat gij
hun zoudt te kennen geven wie op den
troon mijns heeren des Konings na hem
zitten zal;
21 anders zal het geschieden als mijn
heer de Koning met zijne vaderen zal
ontslapen zijn, dat ik en mijn zoon Sa-
lomo *als* zondaars zullen zijn.
22 En zie, zij sprak nog met den Ko-
ning, als de Profeet Nathan inkwam;
23 en zij gaven den Koning te kennen,
zeggende: Zie, de Profeet Nathan is daar;
en hij kwam voor het aangezicht des Ko-
nings, en boog zich voor den Koning op
zijn aangezicht ter aarde;
24 en Nathan zeide: Mijn heer Koning,
hebt gij gezegd: Adonía zal na mij Koning
zijn, en hij zal op mijnen troon zitten?
25 Want hij is heden afgegaan, en heeft
geslacht ossen en gemest vee en schapen
in menigte, en heeft genood alle de zo-
nen des Konings, en de oversten des
heirs, en Abjathar den Priester; en zie,
zij eten en drinken voor zijn aangezicht,
en zeggen: De Koning Adonía leve!
26 Maar mij die uw knecht ben, en
Zadok den Priester, en Benaja den zoon
van Jojada, en Salomo uwen knecht, heeft
hij niet genood.
27 Is deze zaak van mijnen heer den
Koning geschied, en hebt gij uwen knecht
niet bekend gemaakt wie op den troon
mijns heeren des Konings na hem zitten
zoude?
28 En de Koning David antwoordde
en zeide: Roept mij Bathséba; en zij
kwam voor het aangezicht des Konings,
en stond voor het aangezicht des Konings.
29 Toen zwoer de Koning en zeide: *Zoo
waarachtig als* de HEERE leeft, die mijne
ziel uit allen nood verlost heeft,
30 voorzeker, gelijk als ik u gezworen
heb bij den HEERE den God Israëls, zeg-
gende: Voorzeker zal uw zoon Salomo na
mij Koning zijn en zal op mijnen troon
in mijne plaats zitten, — voorzeker, alzóó
zal ik te dezen zelfden dage doen.
31 Toen neigde zich Bathséba met het
aangezicht ter aarde en boog zich neder
voor den Koning, en zeide: Mijn heer
de Koning David leve in eeuwigheid.
32 En de Koning David zeide: Roept mij
Zadok den Priester, en Nathan den Pro-
feet, en Benaja den zoon van Jojada. En zij
kwamen voor het aangezicht des Konings.
33 En de Koning zeide tot hen: Neemt
met u de knechten uws heeren, en doet
mijnen zoon Salomo rijden op de muil-
ezelin die voor mij is, en voert hem af
naar Gihon,
34 en dat Zadok de Priester, met Nathan
den Profeet hem aldaar tot Koning over
Israël zalve; daarna zult gij met de bazuin
blazen, en zeggen: De Koning Salomo leve!
35 Dan zult gij achter hem optrekken,
en hij zal komen en zal op mijnen troon
zitten, en hij zal Koning zijn in mijne
plaats; want ik heb geboden dat hij een
voorganger zoude zijn over Israël en over
Juda.
36 Toen antwoordde Benaja, de zoon
van Jojada, den Koning en zeide: Amen,
alzóó zegge de HEERE de God mijns hee-
ren des Konings:
37 gelijk als de HEERE met mijnen heer
den Koning geweest is, alzóó zij Hij met
Salomo, en make zijnen troon grooter dan
den troon mijns heeren des Konings Davids.
38 Toen ging Zadok de Priester af met
Nathan den Profeet, en Benaja den zoon
van Jojada, en de Krethi en de Plethi,
en deden Salomo rijden op de muilezelin
des Konings Davids, en geleidden hem
naar Gihon:
39 en Zadok de Priester nam den olie-
hoorn uit de Tent en zalfde Salomo; en
zij bliezen met de bazuin, en al het volk
zeide: De Koning Salomo leve!

40 En al het volk kwam òp achter hem, en het volk pijpte met pijpen en verblijdde zich met groote blijdschap, zoodat de aarde van hun geluid spleet.

41 En Adonía hoorde het, en alle de genooden die met hem waren, die nu geëindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen, en zeide: Waarom is het geroep dier stad, die in roer is?

42 Als hij nog sprak, zie, zoo kwam Jonathan, de zoon Abjathars des Priesters; en Adonía zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, en zult het goede boodschappen.

43 En Jonathan antwoordde en zeide tot Adonía: Ja, maar onze heer, de Koning David, heeft Salomo tot Koning gemaakt;

44 en de Koning heeft met hem gezonden Zadok den Priester, en Nathan den Profeet, en Benaja den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi, en zij hebben hem doen rijden op de muilezelin des Konings;

45 daartoe hebben hem Zadok de Priester en Nathan de Profeet in Gihon tot Koning gezalfd, en zijn van daar blijde opgetogen, zoodat de stad in roer is: dat is het geroep dat gij gehoord hebt.

46 en ook zit Salomo op den troon des koninkrijks;

47 zoo zijn ook de knechten des Konings gekomen om onzen heer den Koning David te zegenen, zeggende: Uw God make den naam van Salomo beter dan uwen naam, en make zijnen troon grooter dan uwen troon. En de Koning heeft aangebeden op de slaapstede;

48 ja ook heeft de Koning aldus gezegd: Geloofd zij de HEERE de God Israëls, die heden gegeven heeft eenen zittende op mijnen troon, dat mijne oogen het gezien hebben.

49 Toen verschrikten en stonden òp alle de genooden die bij Adonía waren, en gingen een iegelijk zijns weegs.

50 Doch Adonía vreesde voor Salomo, en hij stond op en ging henen, en vatte de hoornen des altaars.

51 En men maakte Salomo bekend, zeggende: Zie, Adonía vreest den Koning Salomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat, zeggende: Dat de Koning Salomo mij als heden zwere dat hij zijnen knecht met het zwaard niet dooden zal.

52 En Salomo zeide: Indien hij een vroom man zal zijn, daar zal niet van zijn haar op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zoo zal hij sterven.

53 En de Koning Salomo zond henen en zij deden hem afgaan van het altaar, en hij kwam en boog zich neder voor den Koning Salomo, en Salomo zeide tot hem: Ga henen naar uw huis.

HOOFDSTUK 2.

ALS nu de dagen Davids nabij waren dat hij sterven zoude, zoo gebood hij zijnen zoon Salomo, zeggende:

2 Ik ga henen in den weg der gansche aarde; zoo wees sterk en wees een man;

3 en neem waar de wacht des HEEREN uws Gods, om te wandelen in zijne wegen, om te onderhouden zijne inzettingen en zijne geboden en zijne rechten en zijne getuigenissen, gelijk geschreven is in de wet van Mozes; opdat gij verstandelijk handelt in al wat gij doen zult, en al waarhenen gij u wenden zult; Deut. 29:9. Joz. 1:7.

4 opdat de HEERE bevestige zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: [a] Indien uwe zonen hunnen weg bewaren, om voor mijn aangezicht trouwelijk met hun gansche hart en met hunne gansche ziel te wandelen, [b] zoo zal geen man, zeide Hij, u afgesneden worden van den troon Israëls. a Ps. 132:12.
b 1 Kon. 8:25; 9:5. 2 Kron. 6:16; 7:18.

5 Zoo weet gij ook wat Joab de zoon van Zeruja mij gedaan heeft, *en* wat hij gedaan heeft den twee krijgsoversten Israëls, Abner den zoon van Ner, en Amasa den zoon van Jether, die hij gedood heeft, en heeft krijgsbloed vergoten in vrede; en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijnen gordel die aan zijne lendenen was, en aan zijne schoenen die aan zijne voeten waren: vs. 32. 2 Sam. 3:30; 20:10.

6 doe dan naar uwe wijsheid, dat gij zijn grauwe haar niet met vrede in het graf laat dalen.

7 Maar den zonen van Barzillai den Gileadiet zult gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen die aan uwe tafel eten; want alzoo naderden zij tot mij als ik vluchtte voor het aangezicht uws broeders Absaloms. 2 Sam. 17:27-29; 19:38.

8 En zie, bij u is Simeï de zoon van Gera, de Benjaminiet uit Bahurim, die mij vloekte met eenen geweldigen vloek, ten dage als ik ging naar Mahanaïm; doch hij kwam af, mij tegemoet aan den Jordaan, en ik zwoer hem bij den HEERE,

zeggende: Zoo ik hem met het zwaard doode! 2 Sam. 16:5; 19:16.
9 Maar nu, houd hem niet onschuldig, dewijl gij een wijs man zijt; en gij zult weten wat gij hem doen zult, opdat gij zijn grauwe haar met bloed in het graf doet dalen.
10 En David ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in de stad Davids.
11 De dagen nu die David geregeerd heeft over Israël, zijn veertig jaar: zeven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, en in Jeruzalem heeft hij drie en dertig jaren geregeerd. 2 Sam. 2:11; 5:5. 1 Kron. 3:4; 29:27.
12 En Salomo zat op den troon zijns vaders Davids, en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd. vs. 46. 1 Kron. 29:23. 2 Kron. 1:1.
13 Toen kwam Adonía de zoon van Haggith, tot Bathséba de moeder van Salomo. En zij zeide: Is uwe komst vrede? En hij zeide: Vrede.
14 Daarna zeide hij: Ik heb een woord aan u. En zij zeide: Spreek.
15 Hij zeide dan: Gij weet dat het koninkrijk mijn was, en het gansche Israël zijn aangezicht op mij gezet had dat ik Koning zijn zoude; hoewel het koninkrijk omgewend en mijns broeders geworden is, want het is van den Heere hem geworden:
16 en nu begeer ik van u eene éénige begeerte, wijs mijn aangezicht niet af. En zij zeide tot hem: Spreek.
17 En hij zeide: Spreek toch tot den Koning Salomo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, dat hij mij Abisag de Sunamietische tot vrouw geve.
18 En Bathséba zeide: Het is goed, ik zal den Koning voor u aanspreken.
19 Zoo kwam Bathséba tot den Koning Salomo om hem voor Adonía aan te spreken; en de Koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hij op zijnen troon, en deed eenen stoel voor de moeder des Konings zetten; en zij zat aan zijne rechterhand.
20 Toen zeide zij: Ik begeer van u eene éénige kleine begeerte, wijs mijn aangezicht niet af. En de Koning zeide tot haar: Begeer, mijne moeder, want ik zal uw aangezicht niet afwijzen.
21 En zij zeide: Laat Abisag de Sunamietische aan Adonía uwen broeder tot vrouw gegeven worden.
22 Toen antwoordde de Koning Salomo en zeide tot zijne moeder: En waarom begeert gij Abisag de Sunamietische voor Adonía? Begeer ook voor hem het koninkrijk (want hij is mijn broeder, die ouder is dan ik ben), ja voor hem, en voor Abjathar den Priester, en voor Joab den zoon van Zeruja.
23 En de Koning Salomo zwoer bij den Heere, zeggende: Zóó doe mij God en zóó doe Hij daartoe, voorzeker, Adonía zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben!
24 en nu *zoo waarachtig als* de Heere leeft, die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op den troon mijns vaders Davids, en die mij een huis gemaakt heeft, gelijk als Hij gesproken had, voorzeker, Adonía zal heden gedood worden! 2 Sam. 7:11-13.
25 En de Koning Salomo zond door de hand van Benaja den zoon van Jojada: die viel op hem aan dat hij stierf.
26 En tot Abjathar den Priester zeide de Koning: Ga naar Anathoth op uwe akkers; want gij zijt een man des doods, maar op dezen dag zal ik u niet dooden, omdat gij de Ark des Heeren Heeren voor het aangezicht mijns vaders Davids gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt geweest in alles waarin mijn vader verdrukt was.
27 Salomo dan verdreef Abjathar, dat hij des Heeren Priester niet was, om te vervullen het woord des Heeren, hetwelk Hij over het huis van Eli te Silo gesproken had. 1 Sam. 2:35,36.
28 Als het gerucht tot Joab kwam (want Joab had zich gewend achter Adonía, hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom), zoo vluchtte Joab tot de Tent des Heeren, en vatte de hoornen des altaars.
29 En het werd den Koning Salomo aangezegd dat Joab tot de Tent des Heeren gevloden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Salomo Benaja den zoon van Jojada, zeggende: Ga henen, val op hem aan.
30 En Benaja kwam tot de Tent des Heeren, en zeide tot hem: Zóó zegt de Koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven. En Benaja bracht het antwoord weder aan den Koning, zeggende: Zóó heeft Joab gesproken en zóó heeft hij mij geantwoord.
31 En de Koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft en val op hem aan, en begraaf hem, opdat gij wegdoet van mij en van mijns vaders

huis dat bloed dat Joab zonder oorzaak
vergoten heeft.
32 Zoo zal de HEERE zijn bloed op zijn
hoofd doen wederkeeren, omdat hij op
twee mannen, rechtvaardiger en beter
dan hij, aangevallen is, en die met het
zwaard gedood heeft, terwijl mijn vader
David het niet wist: Abner den zoon van
Ner, den krijgsoverste van Israël, en
Amasa den zoon van Jether, den krijgs-
overste van Juda. vs. 5.
33 Alzoo zal hun bloed wederkeeren op
het hoofd van Joab, en op het hoofd van
zijn zaad in eeuwigheid; maar David en
zijn zaad en zijn huis en zijn troon zal
vrede hebben van den HEERE tot in
eeuwigheid.
34 En Benaja de zoon van Jojada ging
op, en viel op hem aan en doodde hem;
en hij werd begraven in zijn huis in de
woestijn.
35 En de Koning zette Benaja den zoon
van Jojada in zijne plaats over het heir,
en Zadok den Priester zette de Koning
in de plaats van Abjathar.
36 Daarna zond de Koning en riep
Simeï, en zeide tot hem: Bouw u een
huis in Jeruzalem, en woon aldaar, en ga
van daar niet uit herwaarts of derwaarts;
37 want het zal geschieden ten dage
uws uitgaans, als gij over de beek Kidron
zult gaan, weet voorzeker dat gij den
dood sterven zult: uw bloed zal op uw
hoofd zijn.
38 En Simeï zeide tot den Koning: Dat
woord is goed: gelijk als mijn heer de
Koning gesproken heeft, alzóó zal uw
knecht doen. En Simeï woonde te Jeru-
zalem vele dagen.
39 Doch het geschiedde met het einde
van drie jaren, dat twee knechten van
Simeï wegliepen tot Achis den zoon van
Maächa, den Koning van Gath; en men
gaf het Simeï te kennen, zeggende: Zie,
uwe knechten zijn in Gath.
40 Toen maakte zich Simeï op, en za-
delde zijnen ezel, en toog henen naar
Gath tot Achis om zijne knechten te zoe-
ken; zoo toog Simeï henen en bracht
zijne knechten van Gath.
41 En het werd Salomo aangezegd dat
Simeï uit Jeruzalem naar Gath getogen
en wedergekomen was;
42 toen zond de Koning en riep Simeï,
en zeide tot hem: Heb ik u niet beëedigd
bij den HEERE en tegen u betuigd, zeg-
gende: Ten dage uws uitgaans, als gij
zult herwaarts of derwaarts gaan, weet
voorzeker dat gij den dood zult sterven?
En gij zeidet tot mij: Dat woord is goed
dat ik gehoord heb.
43 Waarom dan hebt gij den eed des
HEEREN niet gehouden, en het gebod dat
ik over u geboden had?
44 Voorts zeide de koning tot Simeï:
Gij weet al de boosheid, die uw hart
weet, die gij aan mijnen vader David
gedaan hebt; daarom heeft de HEERE
uwe boosheid op uw hoofd doen weder-
keeren; 2 Sam. 16:5-7.
45 maar de Koning Salomo is gezegend,
en de troon Davids zal bevestigd zijn
voor het aangezicht des HEEREN tot in
eeuwigheid.
46 En de Koning gebood Benaja den
zoon van Jojada; die ging uit, en viel
op hem aan dat hij stierf. Alzoo is het
koninkrijk bevestigd in de hand van Sa-
lomo. vs. 12.

HOOFDSTUK 3.

EN Salomo verzwagerde zich met Farao,
den Koning van Egypte, en nam de
dochter Farao's en bracht ze in de stad
Davids, totdat hij voleindigd zoude heb-
ben het bouwen van zijn huis, en het
Huis des HEEREN, en den muur van Je-
ruzalem rondom. 1 Kon. 7:8.
2 Alleenlijk offerde het volk op de hoog-
ten, want geen huis was den naam des
HEEREN gebouwd tot die dagen toe.
3 En Salomo had den HEERE lief, wan-
delende in de inzettingen zijns vaders
Davids: alleenlijk offerde hij en rookte op
de hoogten.
4 En de Koning ging naar Gibeon om
aldaar te offeren, omdat die hoogte groot
was: duizend brandofferen offerde Salomo
op dat altaar. 2 Kron. 1:3.
5 Te Gibeon verscheen de HEERE Salomo
in eenen droom des nachts, en God zeide:
Begeer wat Ik u geven zal. 2 Kron. 1:7-12.
6 En Salomo zeide: Gij hebt aan uwen
knecht David mijnen vader groote wel-
dadigheid gedaan, gelijk als hij voor uw
aangezicht gewandeld heeft in waarheid
en in gerechtigheid en in oprechtheid des
harten met U; en Gij hebt hem deze
groote weldadigheid gehouden, dat Gij
hem gegeven hebt eenen zoon zittende
op zijnen troon, als te dezen dage.
7 Nu dan, HEERE mijn God, Gij hebt

uwen knecht Koning gemaakt in mijns vaders Davids plaats; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan;

8 en uw knecht is in het midden uws volks dat Gij verkoren hebt, een groot volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden vanwege de menigte:

9 geef dan uwen knecht een verstandig hart om uw volk te richten, verstandelijk onderscheidende tusschen goed en kwaad; want wie zoude dit uw zwaar volk kunnen richten?

10 Die zaak nu was goed in de oogen des Heeren, dat Salomo deze zaak begeerd had,

11 en God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet voor u begeerd hebt vele dagen, noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden, maar hebt begeerd verstand voor u, om gerichtszaken te hooren:

12 zie, Ik heb gedaan naar uwe woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uwsgelijke vóór u niet geweest is, en uwsgelijke na u niet opstaan zal.

13 Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uwsgelijke niemand onder de Koningen alle uwe dagen zijn zal.

14 En zoo gij in mijne wegen wandelen zult, onderhoudende mijne inzettingen en mijne geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zoo zal Ik ook uwe dagen verlengen.

15 En Salomo waakte op, en zie, het was een droom. En hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de Ark des verbonds des Heeren, en offerde brandofferen, en bereidde dankofferen, en maakte een maaltijd allen zijnen knechten.

16 Toen kwamen daar twee vrouwen die hoeren waren tot den Koning, en zij stonden voor zijn aangezicht;

17 en de ééne vrouw zeide: Och mijn heer, ik en deze vrouw wonen in één huis; en ik heb bij haar in dat huis gebaard.

18 Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren, dat deze vrouw óók gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen vreemde was met ons in het huis, behalve wij tweeën in het huis.

19 En de zoon dezer vrouw is 's nachts gestorven, omdat zij op hem gelegen had;

20 en zij stond te middernacht op, en nam mijnen zoon van bij mij, als uwe dienstmaagd sliep, en leide hem in haren schoot, en haren dooden zoon leide zij in mijnen schoot.

21 En ik stond in den morgen op om mijnen zoon te zoogen, en zie, hij was dood; maar ik lette in den morgen op hem, en zie, het was mijn zoon niet dien ik gebaard had.

22 Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar die levende is mijn zoon, en de doode is uw zoon; gene daarentegen zeide: Neen, maar de doode is uw zoon, en de levende is mijn zoon. Alzoo spraken zij voor het aangezicht des Konings.

23 Toen zeide de Koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon die leeft, maar uw zoon is het die dood is; en die zegt: Neen, maar de doode is uw zoon en de levende mijn zoon.

24 Voorts zeide de Koning: Haalt mij een zwaard. En zij brachten een zwaard voor het aangezicht des Konings;

25 en de Koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in tweeën, en geeft aan de ééne een helft en aan de andere een helft.

26 Maar de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den Koning (want haar ingewand ontstak over haren zoon), en zeide: Och mijn heere, geeft haar het levende kind, en doodt het geenszins; deze daarentegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, doorsnijdt het.

27 Toen antwoordde de Koning en zeide: Geeft aan géne het levende kind, en doodt het geenszins: die is zijne moeder.

28 En geheel Israël hoorde dat oordeel dat de Koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezicht des Konings, want zij zagen dat de wijsheid Gods in hem was om recht te doen.

HOOFDSTUK 4

ALZOO was de Koning Salomo Koning over gansch Israël.

2 En dezen waren de Vorsten die hij had: Azarja de zoon van Zadok was operambtman;

3 Elihoref en Ahía, de zonen van Sisa, waren schrijvers; Josafat de zoon van Ahilud was kanselier;

2 Sam. 8:16-18; 20:23-26. 1 Kron. 18:15-17.

4 en Benaja de zoon van Jojada was over het heir; en Zadok en Abjathar waren Priesters;

5 en Azarja de zoon van Nathan was over de bestelmeesters; en Zabud de zoon van Nathan was overambtman, des Konings vriend;

6 en Ahisar was hofmeester; en Adoniram de zoon van Abda was over de schatting.

7 En Salomo had twaalf bestelmeesters over gansch Israël, die den Koning en zijn huis verzorgden: voor elkeen was eene maand in het jaar om te verzorgen.

8 En dit zijn hunne namen: de zoon van Hur was in het gebergte Efraïms.

9 De zoon van Deker in Makaz en in Saälbim, en Beth-Sémes, en Elon Beth-Hanan.

10 De zoon van Hesed in Arubboth; hij had *daartoe* Socho en het gansche land Hefer.

11 De zoon van Abinadab *had* de gansche landstreek van Dor: deze had Tafath de dochter van Salomo tot eene vrouw.

12 Baëna de zoon van Ahilud had Taanach, en Megiddo, en het gansche Beth-Sean, hetwelk is bij Zarethana beneden Jizreël, van Beth-Sean af tot Abel-Mehola, tot op gene zijde van Jokmeam.

13 De zoon van Geber was te Ramoth in Gilead: hij had de dorpen van Jaïr den zoon van Manasse, die in Gilead zijn; *ook* had hij de streek van Argob, welke is in Basan, zestig groote steden met muren en koperen grendelen.

14 Ahinadab de zoon van Iddo was te Mahanaïm.

15 Ahimaäz was in Naftali: deze nam ook Salomo's dochter Basmath ter vrouwe.

16 Baëna de zoon van Husai was in Aser en in Aloth.

17 Josafat de zoon van Parúah, in Issaschar.

18 Simeï de zoon van Ela, in Benjamin.

19 Geber de zoon van Uri was in het land Gilead, het land van Sihon den Koning der Amorieten, en van Og den Koning van Basan, en hij was de eenige bestelmeester die in dat land was

20 Juda *nu* en Israël waren velen, als zand dat aan de zee is in menigte, etende en drinkende en blijde zijnde.

21 En Salomo was heerschende over alle de koninkrijken van de rivier *tot* het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte; die brachten geschenken en dienden Salomo alle de dagen zijns levens.

22 De spijs nu van Salomo was voor éénen dag dertig kor meelbloem en zestig kor meel;

23 tien vette runderen, en twintig weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten en reeën en buffelen en gemeste vogelen.

24 Want hij had heerschappij over al wat aan deze zijde der rivier was, van Tifsah tot aan Gaza, over alle Koningen aan deze zijde der rivier; en hij had vrede van alle zijden rondom.

25 En Juda en Israël woonden zéker, een iegelijk onder zijnen wijnstok en onder zijnen vijgeboom, van Dan tot Ber-Séba, alle de dagen van Salomo. Micha 4:4. Zach. 3:10.

26 Salomo had ook veertig duizend paardenstallen voor zijne wagenen, en twaalf duizend ruiteren. 1 Kon. 10:26. 2 Kron. 1:14; 9:25.

27 Die bestelmeesters nu, een ieder in zijne maand, verzorgden den Koning Salomo en alle degenen die tot des Konings Salomo's tafel naderden: zij lieten geen ding ontbreken.

28 De gerst nu en het stroo voor de paarden en voor de snelle kemelen brachten zij aan de plaats waar hij was, een iegelijk naar zijnen last.

29 En God gaf Salomo wijsheid en zeer veel verstand, en een wijd begrip des harten, gelijk zand dat aan den oever der zee is;

30 en de wijsheid Salomo's was grooter dan de wijsheid van alle die van het Oosten, en dan alle wijsheid der Egyptenaren;

31 ja, hij was wijzer dan alle menschen, dan Ethan de Ezrahiet, en Heman, en Kalkol, en Darda, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen rondom.

32 En hij sprak drie duizend spreuken, daartoe waren zijne liederen duizend en vijf.

33 Hij sprak ook van de boomen, van den cederboom af die op den Libanon is, tot op den hysop die aan den wand uitwast; hij sprak ook van het vee, en van het gevogelte, en van de kruipende *dieren*, en van de visschen.

34 En van alle volken kwamen er om de wijsheid Salomo's te hooren, van alle Koningen der aarde, die van zijne wijsheid gehoord hadden.

HOOFDSTUK 5.

EN Hiram de Koning van Tyrus zond zijne knechten tot Salomo (want hij had gehoord dat zij Salomo tot Koning

gezalfd hadden in zijns vaders plaats), dewijl Hiram David altijd bemind had.
2 Daarna zond Salomo tot Hiram, zeggende: 2 Kron. 2:3.
3 Gij weet dat mijn vader David den naam des HEEREN zijns Gods niet kon een Huis bouwen, vanwege den oorlog waarmede zij hem omsingelden, totdat de HEERE hen onder zijne voetzolen gaf. 1 Kron. 22:8; 28:3.
4 Maar nu heeft de HEERE mijn God mij van rondom rust gegeven: daar is geen tegenpartijder en geene bejegening van kwaad.
5 En zie, ik denk voor den naam des HEEREN mijns Gods een Huis te bouwen, gelijk als de HEERE gesproken heeft tot mijnen vader David, zeggende: Uw zoon, dien Ik in uwe plaats op uwen troon zetten zal, die zal mijnen naam dat Huis bouwen. 2 Sam. 7:13. 1 Kon. 8:20. 1 Kron. 17:11, 12; 22:10. 2 Kron. 6:10.
6 Zoo gebied nu dat men mij cederen uit den Libanon houwe: en mijne knechten zullen met uwe knechten zijn, en het loon uwer knechten zal ik u geven, naar al dat gij zeggen zult; want gij weet dat onder ons niemand is die weet hout te houwen gelijk de Sidoniërs.
7 En het geschiedde als Hiram de woorden van Salomo gehoord had, dat hij zich zeer verblijdde, en zeide: Gezegend zij de HEERE heden, die David eenen wijzen zoon gegeven heeft over dit groote volk. 2 Kron. 2:12.
8 En Hiram zond tot Salomo, zeggende: Ik heb gehoord waarom gij tot mij gezonden hebt; ik zal al uwen wil doen met het cederenhout en met het dennenhout;
9 mijne knechten zullen ze afbrengen van den Libanon aan de zee, en ik zal ze op vlotten over de zee doen voeren tot die plaats die gij mij gebieden zult, en zal die aldaar losmaken, en gij zult ze wegnemen; gij zult ook mijnen wil doen, dat gij mijnen huize spijs geeft.
10 Alzoo gaf Hiram aan Salomo cederenhout en dennenhout, *naar* al zijnen wil;
11 en Salomo gaf Hiram twintig duizend kor tarwe tot spijs van zijn huis, en twintig kor gestooten olie; zulks gaf Salomo aan Hiram jaar op jaar. 2 Kron. 2:10.
12 De HEERE dan gaf Salomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en daar was vrede tusschen Hiram en tusschen Salomo, en zij beiden maakten een verbond. 1 Kon. 3:12.
13 En de Koning Salomo deed een uitschot opkomen uit gansch Israël, en het uitschot was dertig duizend man;
14 en hij zond ze naar den Libanon, tien duizend elke maand bij beurten: éénе maand waren zij in den Libanon, twee maanden elk in zijn huis; en Adoniram was over dit uitschot.
15 Daartoe had Salomo zeventig duizend die last droegen, en tachtig duizend houwers op het gebergte, 2 Kron. 2:2, 18.
16 behalve de oversten van Salomo's bestelden die over dat werk waren, drie duizend en driehonderd, die heerschappij hadden over het volk hetwelk dat werk deed.
17 Als nu de Koning het gebood, zoo voerden zij groote steenen toe, kostelijke steenen, gehouwen steenen, om den grond van dat Huis te leggen.
18 En de bouwlieden Salomo's, en de bouwlieden Hirams, en de Giblieten behieuwen ze, en bereidden het hout toe en de steenen om dat Huis te bouwen.

HOOFDSTUK 6.

HET geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar na den uitgang der kinderen Israëls uit Egypte, in het vierde jaar van het koninkrijk Salomo's over Israël, in de maand Ziv (deze is de tweede maand), dat hij het Huis des HEEREN bouwde. 2 Kron. 3:2. Hand. 7:47.
2 En dat Huis hetwelk de Koning Salomo den HEERE bouwde, was van zestig ellen in zijne lengte, en van twintig in zijne breedte, en van dertig ellen in zijne hoogte;
3 en het voorhuis, vóóraan den Tempel van dat Huis, was in zijne lengte van twintig ellen, naar de breedte van het Huis, tien ellen in zijne breedte, vóóraan het Huis.
4 En hij maakte vensteren aan het Huis van gesloten uitzichten.
5 En rondom aan den wand van het Huis bouwde hij kameren, aan de wanden van het Huis rondom, *beide* van den Tempel en van de Aanspraakplaats: alzoo maakte hij zijkameren rondom.
6 De onderste kamer was van vijf ellen in hare breedte, en de middelste van zes ellen in hare breedte, en de derde van zeven ellen in hare breedte; want hij had aan het Huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij zich niet hielden in de wanden van het Huis. Ezech. 41:6.
7 Het Huis nu als het gebouwd werd,

werd met volmaakten steen, zooals die
toegevoerd was, gebouwd; zoodat geene
hameren noch bijlen *of* eenig ijzeren gereedschap
gehoord werd in het Huis, als
het gebouwd werd.
8 De deur der middelste zijkamer was
aan de rechterzijde van het Huis; en door
wenteltrappen ging men tot de middelste
zijkamer, en van de middelste tot de derde.
9 Alzoo bouwde hij het Huis en voltooide
het, en bedekte dat Huis met verwelfsels
en rijen van cederen.
10 Hij bouwde ook de kameren aan het
gansche Huis van vijf ellen in hare hoogte,
en hij voegde ze vast aan dat Huis met
cederenhout.
11 Toen geschiedde het woord des HEEREN
tot Salomo, zeggende:
12 Aangaande dit Huis dat gij bouwt,
zoo gij wandelt in mijne inzettingen, en
doet mijne rechten, en onderhoudt alle
mijne geboden, wandelende in dezelve,
zoo zal Ik mijn woord met u bevestigen
dat Ik tot uwen vader David gesproken
heb, 2 Sam 7:13. 1 Kron. 22:10.
13 en Ik zal in het midden der kinderen
Israëls wonen, en Ik zal mijn volk
Israël niet verlaten.
14 Alzoo bouwde Salomo dat Huis en
voltooide hetzelve.
15 Ook bouwde hij de wanden van het
Huis van binnen met cederen planken:
van den vloer des Huizes tot aan het
dak der wanden beschoot hij ze van binnen
met hout, en overdekte den vloer
van het Huis met dennenplanken.
16 Daarbij bouwde hij twintig ellen met
cederen planken aan de zijden van het Huis,
van den vloer af tot de wanden: dit bouwde
hij Hem van binnen tot eene Aanspraakplaats,
tot het heilige der heiligen.
17 Dat Huis nu was van veertig ellen,
namelijk de Tempel die vooraan was.
18 En het ceder aan het Huis inwendig
was gesneden met knoppen en opene
bloemen; het was alles ceder, geen steen
werd gezien.
19 En de Aanspraakplaats bereidde hij
naar binnen in het Huis, om de Ark
des verbonds des HEEREN daar te zetten;
20 en de Aanspraakplaats vooraan was
van twintig ellen in lengte, en van twintig
ellen in breedte, en van twintig ellen in hare
hoogte, en hij overtoog ze met gesloten
goud, ook overtoog hij het cederen altaar.
21 En Salomo overtoog het Huis van
binnen met gesloten goud, en hij toog
voor de Aanspraakplaats *eenen voorhang*
henen door met gouden ketenen en over
toog dien met goud:
22 alzoo overtoog hij het gansche Huis
met goud, totdat het gansche Huis voltooid
was: daartoe overtoog hij met goud
het geheele altaar dat voor de Aanspraakplaats
was.
23 In de Aanspraakplaats nu maakte
hij twee cherubs van olieachtig hout, elks
hoogte was tien ellen. 2 Kron. 3:10-13.
24 En van vijf ellen was de ééne vleugel
des cherubs, en van vijf ellen de
andere vleugel des cherubs; van het einde
zijns éénen vleugels tot aan het einde
zijns anderen vleugels waren tien ellen.
25 Alzoo was de andere cherub van
tien ellen: beide cherubs hadden éénerlei
maat en éénerlei snede.
26 De hoogte des éénen cherubs was van
tien ellen, en alzoo des anderen cherubs.
27 En hij zette deze cherubs in het
midden van het binnenste Huis; en de
cherubs spreidden de vleugelen uit, zoodat
de vleugel des éénen raakte aan dezen
wand, en de vleugel des anderen cherubs
raakte aan den anderen wand, en hunne
vleugelen naar het midden van het Huis
raakten vleugel aan vleugel.
28 En hij overtoog deze cherubs met goud.
29 En alle de wanden van het Huis in
het rond graveerde hij met uitgesneden
graveeringen van cherubs en van palmboomen
en opene bloemen, van binnen
en van buiten.
30 Daartoe overtoog hij den vloer van het
Huis met goud, van binnen en van buiten.
31 En aan den ingang der Aanspraakplaats
maakte hij deuren van olieachtig
hout; de bovendorpel *met* de posten was
het vijfde deel *des wands*.
32 De twee deuren ook waren van olieachtige
boomen; en hij graveerde daarop
graveeringen van cherubs en van palmboomen
en van opene bloemen, dewelke
hij met goud overtoog; ook trok hij goud
over de cherubs en over de palmboomen.
33 En alzoo maakte hij aan de deur
des Tempels posten van olieachtige boomen,
uit het vierde deel *van den wand*.
34 En de twee deuren waren van dennenhout;
de twee zijden der ééne deur waren
omdraaiende, alzoo waren de twee gegraveerde
zijden der andere deur omdraaiende.
35 En hij graveerde ze met cherubs en

palmboomen, en opene bloemen, dewelke hij met goud overtoog, gericht naar het uitgesnedene.

36 Daarna bouwde hij het binnenste voorhof van drie rijen gehouwen steenen en eene rij cederen balken.

37 In het vierde jaar werd de grond van het Huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv;

38 en in het elfde jaar, in de maand Bûl, welke is de achtste maand, was dit Huis voltooid, naar alle zijne stukken en naar al zijn behooren: alzoo heeft hij zeven jaren daaraan gebouwd.

HOOFDSTUK 7.

MAAR aan zijn huis bouwde Salomo dertien jaar, en hij voltooide zijn gansche huis.

2 Hij bouwde ook het huis des wouds van den Libanon, van honderd ellen in zijne lengte, en vijftig ellen in zijne breedte, en dertig ellen in zijne hoogte, op vier rijen van cederen pilaren, en cederen balken op de pilaren.

3 En het was bedekt met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren waren, vijftien in eene rij.

4 Daar waren drie rijen van uitzichten, dat het ééne venster was over het andere venster in drie orden.

5 Ook waren alle de deuren en de posten vierkant van *éénerlei* uitzicht; en venster was tegenover venster, in drie orden.

6 Daarna maakte hij een voorhuis van pilaren: vijftig ellen was zijne lengte, en dertig ellen zijne breedte; en het voorhuis was tegenover die, en de pilaren met de dikke balken tegenover dezelve.

7 Ook maakte hij een voorhuis voor den troon, alwaar hij richtte, tot een voorhuis des gerichts, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer.

8 En *aan* zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, *meer* binnenwaarts dan dat voorhuis, hetwelk aan dat werk gelijk was. Ook maakte hij voor de dochter Farao's, die Salomo *tot vrouw* genomen had, een huis aan dat voorhuis gelijk.
1 Kon. 3 : 1.

9 Alle deze dingen waren van kostelijke steenen, naar de maten gehouwen, van binnen en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot aan de neutsteenen van een palm breed, en van buiten tot het groote voorhof.

10 Het was ook gegrondvest met kostelijke steenen, groote steenen, met steenen van tien ellen en steenen van acht ellen;

11 en bovenop kostelijke steenen, naar de winkelmaten gehouwen, en cederen.

12 En het groote voorhof was rondom van drie rijen gehouwen steenen, met eene rij van cederen balken. Zoo was het met het binnenste voorhof van het Huis des HEEREN, en met het voorhuis van dat huis.

13 En de Koning Salomo zond henen en liet Hiram van Tyrus halen; 2 Kron. 2 : 13, 14.

14 hij was de zoon eener weduwvrouw uit den stam van Naftali, en zijn vader was een man van Tyrus geweest, een koperwerker, die vervuld was met wijsheid en met verstand en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze kwam tot den Koning Salomo en maakte al zijn werk.

15 Want hij vormde twee koperen pilaren; de hoogte des éénen pilaars was achttien el, en een draad van twaalf ellen omving den anderen pilaar. 2 Kon. 25 : 16, 17. Jer. 52 : 21.

16 Hij maakte ook twee kapiteelen van gegoten koper, om op de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte des éénen kapiteels, en vijf ellen de hoogte des anderen kapiteels.

17 De netten waren van netwerk, de banden van ketenwerk voor de kapiteelen die op het hoofd der pilaren waren: zeven waren voor het ééne kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel.

18 Zoo maakte hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom over net ééne net, om de kapiteelen die boven het hoofd der granaatappelen waren, te bedekken; alzoo deed hij ook aan het andere kapiteel.

19 En de kapiteelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk in het voorhuis, van vier ellen.

20 De kapiteelen nu waren op de twee pilaren, ja, daarboven tegenover den buik, dewelke was nevens het net; en tweehonderd granaatappelen waren in rijen rondom, *ook* over het andere kapiteel.

21 Daarna richtte hij de pilaren op in het voorhuis des Tempels; en den rechterpilaar opgericht hebbende, zoo noemde hij zijnen naam Jachin, en den linkerpilaar opgericht hebbende, zoo noemde hij zijnen naam Boaz. 2 Kron. 3 : 17.

22 En op het hoofd der pilaren was het leliewerk; alzoo werd het werk der pilaren voltooid.

23 Voorts maakte hij de gegoten zee;

van tien ellen was zij van haren éénen
rand tot haren anderen rand, rondom
rond, en van vijf ellen in hare hoogte,
en een meetsnoer van dertig ellen om-
ving ze rondom. 2 Kron. 4 : 2.
24 En onder haren rand waren knoppen,
dezelve rondom omsingelende, tien in een
el, omringende die zee rondom: twee rijen
dezer knoppen waren in hare gieting gegoten.
25 Zij stond op twaalf runderen, drie
ziende naar het Noorden, en drie ziende
naar het Westen, en drie ziende naar het
Zuiden, en drie ziende naar het Oosten, en
de zee was boven op dezelve, en alle hunne
achterdeelen waren binnenwaarts.
2 Kron. 4 : 4, 5.
26 Hare dikte nu was eene hand breed,
en haar rand als het werk van den rand
eens bekers *of* eener leliebloem; zij hield
twee duizend bath.
27 Hij maakte ook tien koperen stellin-
gen: van vier ellen was de lengte ééner
stelling, en van vier ellen hare breedte,
en van drie ellen hare hoogte.
28 En dit was het werk der stelling:
zij hadden lijsten, en de lijsten waren
tusschen kransen;
29 en op de lijsten die tusschen de
kransen waren, waren leeuwen, runderen
en cherubs; en op de kransen was een
voet van boven, en onder de leeuwen en
runderen bijvoegselen van uitgerekt werk.
30 En ééne stelling had vier koperen
raderen en koperen platen, en hare vier
hoeken hadden schouderen; onder het
waschvat waren deze gegoten schouderen
terzijde van ieders bijvoegselen.
31 En de mond daarvan was, van binnen
aan den krans en daarboven, van eene el, en
de mond hiervan was rond van voetwerk
van eene el en een halve el; en op den mond
daarvan waren ook graveeringen, en de
lijsten daarvan waren vierkant, niet rond.
32 De vier raderen nu waren onder de
lijsten, en de assen der raderen aan de
stelling; en de hoogte van één rad was
eene el en een halve el.
33 En het werk van die raderen was
als het werk van een wagenrad; hunne
assen en hunne naven en hunne randen
en hunne spaken waren alle gegoten.
34 En daar waren vier schouderen op
de vier hoeken ééner stelling, hare schou-
deren waren uit de stelling.
35 En op het hoofd eener stelling was
eene ronde hoogte van eene halve el rond-
om; ook waren op het hoofd der stelling
hare handvatsels, en hare lijsten uit dezelve.
36 Hij sneed nu op de platen harer
handvatsels, en op hare lijsten, cherubs,
leeuwen en palmboomen, naar elks ledige
plaats, en bijvoegselen rondom.
37 Dezen gelijk maakte hij de tien stel-
lingen; éénerlei gieting, éénerlei maat,
éénerlei snede hadden zij alle.
38 Hij maakte ook tien koperen wasch-
vaten; een waschvat hield veertig bath,
een waschvat was van vier ellen; op elke
stelling van die tien stellingen was één
waschvat. 2 Kron. 4 : 6.
39 En hij zette vijf dier stellingen aan
de rechterzijde van het Huis, en vijf aan
de linkerzijde van het Huis: maar de zee
zette hij aan de rechterzijde van het Huis,
oostwaarts tegen het Zuiden. 2 Kron. 4 : 10.
40 Daartoe maakte Hiram de waschva-
ten, en de schoffelen, en de besprengb-
bekkens; en Hiram voleindigde al het
werk te maken, dat hij voor den Koning
Salomo maakte voor het Huis des HEEREN:
2 Kron. 4 : 11-16.
41 *te weten* de twee pilaren, en bollen
der kapiteelen die op der twee pilaren
hoofd waren, en de twee netten om de
twee bollen der kapiteelen te bedekken,
die op het hoofd der pilaren waren,
42 en de vierhonderd granaatappelen
voor de twee netten, *namelijk* twee rijen
van granaatappelen voor het ééne net om
de twee bollen der kapiteelen te bedek-
ken die boven op de pilaren waren;
43 mitgaders de tien stellingen, en de
tien waschvaten op de stellingen;
44 daartoe de eenige zee, en de twaalf
runderen onder die zee;
45 ook de potten, en de schoffelen, en
de besprengbekkens, en alle deze vaten
die Hiram voor den Koning Salomo voor
het Huis des HEEREN maakte, *alles* van
gepolijst koper.
46 In de vlakte van den Jordaan goot de
Koning ze, in dichte aarde, tusschen Suk-
koth en tusschen Zarethan. 2 Kron. 4 : 17-22.
47 En Salomo liet alle deze vaten *onge-
wogen* vanwege de zeer groote menigte, het
gewicht des kopers werd niet onderzocht.
48 Ook maakte Salomo alle de vaten
die voor het Huis des HEEREN waren:
het gouden altaar, en de gouden tafel op
welke de toonbrooden waren;
49 en de kandelaren, vijf aan de rech-
terhand en vijf aan de linkerhand, vóór

de Aanspraakplaats, van gesloten goud; en de bloemen en de lampen en de snuiters van goud; 2 Kron. 4:7.
50 mitsgaders de schalen en de gaffelen en de sprengbekkens en de rookschalen en de wierookvaten van gesloten goud; daartoe de hengsels der deuren van het binnenste huis, van het heilige der heiligen, *en* der deuren van het huis des Tempels van goud.
51 [a] Alzoo werd al het werk volbracht dat de koning Salomo aan het Huis des HEEREN maakte. [b] Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen zijns vaders David; het zilver en het goud, en de vaten leide hij onder de schatten van het Huis des HEEREN. a 2 Kron. 5:1. b 2 Sam. 8:7, 11.

HOOFDSTUK 8.

TOEN vergaderde Salomo de oudsten Israëls en alle de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israëls, tot den Koning Salomo te Jeruzalem, om de Ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Sion. 2 Kron. 5:2-10.
2 En alle mannen Israëls verzamelden zich tot den Koning Salomo in de maand Ethanim op het feest, die is de zevende maand.
3 En alle de oudsten Israëls kwamen, en de Priesters namen de Ark op,
4 en zij brachten de Ark des HEEREN en de Tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders alle de heilige vaten die in de Tent waren, en de Priesters en de Levieten brachten dezelve opwaarts.
5 De Koning Salomo nu en de gansche vergadering Israëls, die bij hem vergaderd waren, waren met hem vóór de Ark offerende schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden.
6 Alzoo brachten de Priesters de Ark des verbonds des HEEREN tot hare plaats, tot de Aanspraakplaats des Huizes, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubs.
7 Want de cherubs spreidden beide vleugelen over de plaats der Ark en de cherubs overdekten de Ark en hare handboomen van boven.
8 Daarna schoven zij de handboomen verder uit, dat de hoofden der handboomen gezien werden uit het heiligdom vóóraan de Aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij zijn aldaar tot op dezen dag.
9 Daar was niets in de Ark dan alleen de twee steenen tafelen die Mozes bij Horeb daarin gelegd had, als de HEERE *een verbond* maakte met de kinderen Israëls toen zij uit Egypteland uitgetogen waren. Deut. 10:5.
10 En het geschiedde als de Priesters uit het heilige uitgingen, dat eene wolk het Huis des HEEREN vervulde; 2 Kron. 5:11-13.
11 en de Priesteren konden niet staan om te dienen vanwege de wolk; want de heerlijkheid des HEEREN had het Huis des HEEREN vervuld. Ex. 40:34, 35. 2 Kron. 5:14; 7:2. Ezech. 43:5; 44:4. Openb. 15:8.
12 Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd dat Hij in donkerheid zoude wonen. 2 Kron. 6:1-11.
13 Ik heb immers een Huis gebouwd U ter woonstede, eene vaste plaats tot uwe eeuwige woning.
14 Daarna wendde de Koning zijn aangezicht om, en zegende de gansche gemeente Israëls; en de gansche gemeente Israëls stond.
15 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE de God Israëls, die met zijnen mond tot mijnen vader David gesproken heeft, en heeft het met zijne hand vervuld, zeggende:
16 Van dien dag af dat Ik mijn volk Israël uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geene stad verkoren uit alle stammen Israëls om een Huis te bouwen, dat mijn naam daar zoude wezen; maar Ik heb David verkoren dat hij over mijn volk Israël wezen zoude. 2 Sam. 7:6.
17 Het was ook in het hart mijns vaders David, een Huis den naam des HEEREN des Gods Israëls te bouwen;
18 maar de HEERE zeide tot David mijnen vader: Dewijl dat in uw hart geweest is, mijnen naam een Huis te bouwen, gij hebt wèl gedaan dat het in uw hart geweest is;
19 evenwel gij zult dat Huis niet bouwen; maar uw zoon die uit uwe lendenen voortkomen zal, díe zal mijnen naam dat Huis bouwen.
20 Zoo heeft de HEERE bevestigd zijn woord dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats mijns vaders David, en ik zit op den troon Israëls gelijk als de HEERE gesproken heeft, en ik heb een Huis gebouwd den naam des HEEREN des Gods Israëls, 2 Sam. 7:12, 13. 1 Kon. 5:5. 1 Kron. 17:11, 12.

21 en ik heb daar eene plaats beschikt voor de Ark, waarin het verbond des HEEREN is hetwelk Hij met onze vaderen maakte als Hij ze uit Egypteland uitvoerde.
22 En Salomo stond vóór het altaar des HEEREN, tegenover de gansche gemeente Israëls, en breidde zijne handen uit naar den hemel; 2 Kron. 6:12.
23 en hij zeide: HEERE God Israëls, er is geen God gelijk Gij boven in den hemel noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid uwen knechten, die voor uw aangezicht met hun gansche hart wandelen; 2 Kron. 6:14-39.
24 die uwen knecht mijnen vader David gehouden hebt wat Gij tot hem gesproken hadt; want met uwen mond hebt Gij gesproken en met uwe hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.
25 En nu, HEERE God Israëls, houd uwen knecht mijnen vader David wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor mijn aangezicht afgesneden worden die op den troon Israëls zitte: alleenlijk zoo uwe zonen hunnen weg bewaren om te wandelen voor mijn aangezicht, gelijk als gij gewandeld hebt voor mijn aangezicht.
1 Kon. 2:4; 9:5. 2 Kron. 7:18.
26 Nu dan, o God Israëls, laat toch uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot uwen knecht mijnen vader David.
27 Maar waarlijk, zoude God op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja de hemel der hemelen zouden U niet bevatten, hoeveel te min dit Huis dat ik gebouwd heb! 2 Kron. 2:6. Jes. 66:1.
28 Wend U nochtans tot het gebed uws knechts en tot zijne smeeking, o HEERE mijn God, om te hooren naar het geroep en naar het gebed, dat uw knecht heden voor uw aangezicht bidt.
29 [a] Dat uwe oogen open zijn nacht en dag over dit Huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: [b] Mijn naam zal daar zijn; om te hooren naar het gebed hetwelk uw knecht bidden zal in deze plaats. a Neh. 1:6. b 2 Kon. 21:4, 7; 23:27; 2 Kron. 33:4, 7.
30 Hoor dan naar de smeeking uws knechts en uws volks Israël, die in deze plaats zullen bidden; en Gij, hoor in de plaats uwer woning, in den hemel, ja hoor en vergeef.
31 Wanneer iemand tegen zijnen naaste zal gezondigd hebben, en hij hem eenen eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelven te vervloeken, en de eed des vloeks voor uw altaar in dit Huis komen zal, —
32 hoor Gij dan in den hemel, en doe, en richt uwe knechten, veroordeelende den ongerechtige, gevende zijnen weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den gerechtige, gevende hem naar zijne gerechtigheid.
33 Wanneer uw volk Israël zal geslagen worden voor het aangezicht des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zij zich tot U bekeeren, en uwen naam belijden, en tot U in dit Huis bidden en smeeken zullen, —
34 hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde uws volks Israël, en breng hen weder in het land, dat Gij hunnen vaderen gegeven hebt.
35 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zij in deze plaats bidden en uwen naam belijden en van hunne zonde zich bekeeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben, —
36 hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde uwer knechten en uws volks Israël, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg in denwelken zij wandelen zullen, en geef regen op uw land, dat Gij uwen volke tot eene erfenis gegeven hebt.
37 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er korenbrand, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of* eenige plaag *of* eenige krankheid wezen zal;
38 alle gebed, alle smeeking, die van eenig mensch, van al uw volk Israël geschieden zal; als zij erkennen een ieder de plaag zijns harten, en *een ieder* zijne handen in dit Huis uitbreiden zal, —
39 hoor Gij dan in den hemel, de vaste plaats uwer woning, en vergeef, en doe en geef een iegelijken naar alle zijne wegen, gelijk Gij zijn hart kent, want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der menschen;
40 opdat zij U vreezen alle de dagen die zij leven zullen op het land dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.
41 Zelfs ook aangaande den vreemde,

die van uw volk Israël niet zal zijn, maar
uit verren lande om uws naams wil komen zal
42 (want zij zullen hooren van uwen
grooten naam en van uwe sterke hand
en van uwen uitgestrekten arm), als hij
komen en bidden zal in dit Huis, —
43 hoor Gij in den hemel, de vaste
plaats uwer woning, en doe naar alles
waarom die vreemde tot U roepen zal;
opdat alle volkeren der aarde uwen naam
kennen, om U te vreezen gelijk uw volk
Israël, en om te weten dat uw naam
genoemd wordt over dit Huis hetwelk ik
gebouwd heb.
44 Wanneer uw volk in den krijg tegen
zijnen vijand uittrekken zal door den weg
dien Gij ze henen zenden zult, en zullen
tot den HEERE bidden, naar den weg
dezer stad die Gij verkoren hebt, en naar
dit Huis hetwelk ik uwen naam gebouwd
heb, — Dan. 6:11.
45 hoor dan in den hemel hun gebed
en hunne smeeking, en voer hun recht uit.
46 Wanneer zij gezondigd zullen hebben
tegen U (want geen mensch is er
die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd
zult zijn, en hen leveren zult voor
het aangezicht des vijands, dat degenen
die hen gevangen hebben hen gevankelijk
wegvoeren in des vijands land, dat
verre of nabij is; Pred. 7:20.
47 en zij in het land daar zij gevankelijk
weggevoerd zijn, weder aan hun hart
brengen zullen dat zij zich bekeeren, en
tot U smeeken in het land dergenen die
ze gevankelijk weggevoerd hebben, zeggende:
Wij hebben gezondigd en verkeerdelijk
gedaan, wij hebben goddeloos-
lijk gehandeld;
48 en zij zich tot U bekeeren met hun
gansche hart en met hunne gansche ziel
in het land hunner vijanden die ze gevankelijk
weggevoerd zullen hebben, en
zij tot U bidden zullen naar den weg
huns lands 't welk Gij hunnen vaderen
gegeven hebt, naar deze stad die Gij
verkoren hebt, en naar dit Huis dat ik
uwen naam gebouwd heb, —
49 hoor dan in den hemel, de vaste
plaats uwer woning, hun gebed en hunne
smeeking, en voer hun recht uit,
50 en vergeef uw volk wat zij tegen U
gezondigd zullen hebben, en alle hunne
overtredingen waarmede zij tegen U zullen
overtreden hebben, en geef hun barmhartigheid
voor het aangezicht dergenen
die ze gevangen houden, opdat zij zich
hunner ontfermen;
51 want zij zijn uw volk en uw erfdeel,
die Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland,
uit het midden des ijzeren ovens:
52 opdat uwe oogen open zijn tot de
smeeking uws knechts en tot de smeeking
uws volks Israël, om naar hen te
hooren in al hun roepen tot U.
53 Want Gij hebt ze U tot een erfdeel
afgezonderd uit alle volkeren der aarde;
gelijk als Gij gesproken hebt door den
dienst van Mozes uwen knecht, als Gij
onze vaderen uit Egypte uitvoerdet, Heere
HEERE. Ex. 19:5.
54 Het geschiedde nu als Salomo voleindigd
had dit gansche gebed en deze
smeeking tot den HEERE te bidden, *dat*
hij van voor het altaar des HEEREN opstond
van het knielen op zijne knieën, met
zijne handen uitgebreid naar den hemel,
55 zoo stond hij en zegende de gansche
gemeente Israëls, zeggende met luider
stem:
56 Geloofd zij de HEERE, die zijnen
volke Israël rust gegeven heeft naar
alles dat Hij gesproken heeft; niet een
éénig woord is er gevallen van alle zijne
goede woorden, die Hij gesproken heeft
door den dienst van Mozes zijnen knecht.
Joz. 21:45; 23:14.
57 De HEERE onze God zij met ons gelijk
als Hij geweest is met onze vaderen:
Hij verlate ons niet en begeve ons niet,
58 neigende tot Zich ons hart, om in
alle zijne wegen te wandelen, en om te
houden zijne geboden en zijne inzettingen
en zijne rechten, welke Hij onzen
vaderen geboden heeft.
59 En dat deze mijne woorden, waarmede
ik voor den HEERE gesmeekt heb,
mogen nabij voor den HEERE onzen God
zijn, dag en nacht; opdat Hij het recht
zijns knechts uitvoere en het recht zijns
volks Israël, elkeen dagelijks op zijnen
dag;
60 opdat alle volkeren der aarde weten
dat de HEERE die God is, niemand meer,
Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 2 Sam. 7:22.
1 Kron. 17:20. Ps. 86:8. Jes. 44:8; 45:5, 18, 22.
61 en ulieder hart volkomen zij met
den HEERE onzen God, om te wandelen
in zijne inzettingen, en zijne geboden te
houden, gelijk te dezen dage.
62 En de Koning en gansch Israël met

hem offerden slachtofferen voor het aan-
gezicht des HEEREN; 2 Kron. 7:4, 5.
63 en Salomo offerde ten dankoffer, dat
hij den HEERE offerde, twee en twintig
duizend runderen en honderd en twintig
duizend schapen; alzoo hebben zij het
Huis des HEEREN ingewijd, de Koning
en alle de kinderen Israëls.
64 Te dien dage heiligde de Koning het
middelste des voorhofs dat vóór het Huis des
HEEREN was, omdat hij aldaar het brand-
offer en het spijsoffer bereid had, mitsga-
ders het vette der dankofferen; want het ko-
peren altaar, dat voor het aangezicht des
HEEREN was, was te klein om de brand-
offeren en de spijsofferen en het vette der
dankofferen te bevatten. 2 Kron. 7:7, 8.
65 Te dier tijd ook hield Salomo het
feest, en gansch Israël met hem, eene
groote gemeente, van den ingang af van
Hamath tot de rivier van Egypte, voor
het aangezicht des HEEREN onzes Gods,
zeven dagen en zeven dagen, zijnde veer-
tien dagen.
66 Op den achtsten dag liet hij het volk
gaan, en zij zegenden den Koning; daar-
na gingen zij naar hunne tenten, blijde
en goedsmoeds over al het goede dat de
HEERE aan David zijnen knecht en aan
Israël zijn volk gedaan had. 2 Kron. 7:10.

HOOFDSTUK 9.

HET geschiedde nu als Salomo vol-
eindigd had te bouwen het Huis des
HEEREN en het huis des Konings, en al
de begeerte van Salomo die 't hem ge-
lust had te maken, 2 Kron. 7:11.
2 dat de HEERE ten anderen male Salomo
verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon
verschenen was; 1 Kon. 3:5. 2 Kron. 7:12.
3 en de HEERE zeide tot hem: Ik heb
uw gebed en uwe smeeking gehoord,
die gij voor mijn aangezicht smeekende
gedaan hebt: Ik heb dat Huis geheiligd
hetwelk gij gebouwd hebt, opdat Ik
mijnen naam aldaar tot in eeuwigheid
zette, en mijne oogen en mijn hart zul-
len daar zijn te allen dage.
2 Kon. 21:4, 7; 23:27. 2 Kron. 33:4, 7.
4 En zoo gij voor mijn aangezicht wan-
delen zult gelijk als uw vader David ge-
wandeld heeft, met volkomenheid des
harten en met oprechtheid, om te doen
naar al wat Ik u geboden heb, *en* mijne
inzettingen en mijne rechten houden zult:
2 Kron. 7:17-22.
5 zoo zal Ik den troon uws koninkrijks
over Israël bevestigen in eeuwigheid, ge-
lijk als Ik gesproken heb over uwen vader
David, zeggende: Geen man zal u afge-
sneden worden van den troon Israëls.
1 Kon. 2:4; 8:25. 2 Kron. 6:16.
6 *Maar* zoo gijlieden u ten eenenmale
afkeeren zult, gij en uwe kinderen, van
Mij na *te volgen*, en niet houden zult
mijne geboden *en* mijne inzettingen die
Ik voor uw aangezicht gegeven heb, maar
henengaan en andere goden dienen en u
voor dezelve nederbuigen zult:
7 zoo zal Ik Israël uitroeien van het
land dat Ik hun gegeven heb, en dit
Huis hetwelk Ik mijnen naam geheiligd
heb, zal Ik van mijn aangezicht wegwer-
pen, en Israël zal tot een spreekwoord
en spotrede zijn onder alle volkeren;
Deut. 28:37. Jer. 24:9; 29:18; 42:18.
8 En aangaande dit Huis *dat* verheven
zal geweest zijn, al wie hetzelve zal voor-
bijgaan, zal zich ontzetten en fluiten; men
zal zeggen: Waarom heeft de HEERE alzóó
gedaan aan dit land en aan dit Huis?
Deut. 29:24. Jer. 22:8.
9 En men zal zeggen: Omdat zij den
HEERE hunnen God verlaten hebben, die
hunne vaderen uit Egypteland uitgevoerd
had, en hebben zich aan andere goden
gehouden en zich voor dezelve nederge-
bogen en die gediend: daarom heeft de
HEERE al dit kwaad over hen gebracht.
10 En het geschiedde ten einde van
twintig jaren, in dewelke Salomo die
twee huizen gebouwd had, het Huis des
HEEREN en het huis des Konings
2 Kron. 8:1.
11 (*waartoe* Hiram, de Koning van
Tyrus, Salomo van cederboomen en van
denneboomen en van goud naar al zijnen
lust opgebracht had), dat alstoen de
Koning Salomo aan Hiram twintig ste-
den gaf in het land van Galiléa.
12 En Hiram toog uit van Tyrus, om
de steden te bezien die Salomo hem ge-
geven had, maar zij waren niet recht in
zijne oogen;
13 daarom zeide hij: Wat zijn dat voor
steden, mijn broeder, die gij mij gegeven
hebt? En hij noemde ze het land Kabul,
tot op dezen dag.
14 En Hiram had den Koning gezonden
honderd en twintig talenten gouds.
15 Dit nu is de oorzaak van den uit-
schot, dien de Koning Salomo deed op-

komen, om het Huis des HEEREN te bouwen, en zijn huis, en Millo, en den muur van Jeruzalem, mitsgaders Hazor, en Megiddo, en Gezer.
16 *Want* Farao de Koning van Egypte was opgekomen en had Gezer ingenomen en met vuur verbrand, en de Kanaänieten die in de stad woonden, gedood, en had haar aan zijne dochter, de huisvrouw van Salomo, tot een geschenk gegeven.
17 Alzoo bouwde Salomo Gezer, en het lage Beth-Horon, 2 Kron. 8:4-10.
18 en Baälath, en Tadmor in de woestijn, in dat land;
19 en alle de schatsteden die Salomo had, en de wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte Salomo's begeerde te bouwen in Jeruzalem, en op den Libanon, en in het gansche land zijner heerschappij.
20 Aangaande al het volk dat overgebleven was van de Amorieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten en Jebusieten, die niet waren van de kinderen Israëls:
21 hunne kinderen die na hen in het land overgebleven waren, die de kinderen Israëls niet hadden kunnen verbannen, die heeft Salomo gebracht op slaafschen uitschot, tot op dezen dag.
22 Doch van de kinderen Israëls maakte Salomo geenen slaaf; maar zij waren krijgslieden, en zijne knechten, en zijne Vorsten, en zijne hoofdlieden, en de oversten zijner wagenen en zijner ruiteren.
23 Dezen waren de oversten der bestelden die over het werk Salomo's waren: vijfhonderd en vijftig, die heerschappij hadden over het volk dat in het werk doende was.
24 Doch de dochter Farao's toog van de stad Davids op tot haar huis, hetwelk hij voor haar gebouwd had; toen bouwde hij Millo. 2 Kron. 8:11.
25 En Salomo offerde driemaal des jaars brandofferen en dankofferen op het altaar dat hij den HEERE gebouwd had, en rookte op dat hetwelk voor het aangezicht des HEEREN was, als hij het Huis voltooid had.
26 De Koning Salomo maakte ook schepen te Ezeon-Géber dat bij Eloth is aan den oever der Schelfzee, in het land van Edom; 2 Kron. 8:17, 18.
27 en Hiram zond met die schepen zijne knechten, scheepslieden, kenners van de zee, met de knechten van Salomo;
28 en zij kwamen te Ofir, en haalden van daar aan goud vierhonderd en twintig talenten, en brachten het tot den Koning Salomo.

HOOFDSTUK 10.

EN toen de Koningin van Scheba het gerucht Salomo's hoorde, aangaande den naam des HEEREN, kwam zij om hem met raadselen te verzoeken;
Matth. 12:42. Luc. 11:31.
2 en zij kwam te Jeruzalem met een zeer zwaar heir, met kemelen, dragende specerijen en zeer veel goud en kostelijk gesteente, en zij kwam tot Salomo, en sprak tot hem al wat in haar hart was.
2 Kron. 9:1-9.
3 En Salomo verklaarde haar alle hare woorden: geen ding was er verborgen voor den Koning, dat hij haar niet verklaarde.
4 Als nu de Koningin van Scheba zag al de wijsheid van Salomo, en het huis hetwelk hij gebouwd had,
5 en de spijs zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hunne kleedingen, en zijne schenkers, en zijnen opgang waardoor hij henen opging in het Huis des HEEREN — zoö was in haar geen geest meer,
6 en zij zeide tot den Koning: Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb van uwe zaken en van uwe wijsheid;
7 en ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben en mijne oogen *dat* gezien hebben: en zie, de helft is mij niet aangezegd, gij hebt met wijsheid en goed overtroffen het gerucht dat ik gehoord heb.
8 Welgelukzalig zijn uwe mannen, welgelukzalig deze uwe knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uwe wijsheid hooren.
9 Geloofd zij de HEERE uw God, die behagen in u heeft gehad, om u op den troon Israëls te zetten; omdat de HEERE Israël in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot Koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
10 En zij gaf den Koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel specerijen en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de Koningin van Scheba den Koning Salomo gaf, is er nooit meer in menigte gekomen.
11 Voorts ook de schepen Hirams, die goud uit Ofir voerden, brachten uit Ofir

zeer veel almuggimhout en kostelijk ge-
steente; 2 Kron. 9:10, 11.
12 en de Koning maakte van dit almug-
gimhout steunselen voor het Huis des HEE-
REN en voor het huis des Konings, mits-
gaders harpen en luiten voor de zangers:
het almuggimhout was zóó niet gekomen
noch gezien geweest tot op dezen dag.
13 En de Koning Salomo gaf der Ko-
ningin van Scheba al haar behagen wat
zij begeerde, behalve dat hij haar gaf
naar het vermogen van den Koning Sa-
lomo; zoo keerde zij en toog in haar
land, zij en hare knechten. 2 Kron. 9:12-14.
14 Het gewicht nu van het goud dat
voor Salomo in één jaar inkwam, was zes-
honderd zes en zestig talenten gouds;
15 behalve dat van de kramers was, en
van den handel der kruideniers, en van
alle Koningen van Arabië, en van de ge-
weldigen van dat land.
16 Ook maakte de Koning Salomo twee-
honderd rondassen van geslagen goud:
zeshonderd *sikkelen* gouds liet hij opwe-
gen tot elke rondas; 2 Kron. 9:15-21.
17 insgelijks driehonderd schilden van
geslagen goud: drie pond gouds liet hij
opwegen tot elk schild; en de Koning
leide ze in het huis des wouds van den
Libanon.
18 Nog maakte de Koning eenen groo-
ten elpenbeenen troon, en hij overtoog
denzelven met dicht goud.
19 Deze troon had zes trappen, en het
hoofd van den troon was van achteren
rond, en aan beide zijden waren leunin-
gen tot de zitplaats toe, en twee leeuwen
stonden bij die leuningen.
20 En twaalf leeuwen stonden daar, op
de zes trappen aan beide zijden: desgelijks
is in geene koninkrijken gemaakt geweest.
21 Ook waren alle drinkvaten van den
Koning Salomo van goud, en alle vaten
van het huis des wouds van den Libanon
waren van gesloten goud: geen zilver was
er aan, *want* het werd in de dagen van
Salomo niet voor eenig ding geacht.
22 Want de Koning had in zee schepen
van Tarsis, met de schepen Hirams: deze
schepen van Tarsis kwamen in éénmaal
in drie jaren, brengende goud en zilver,
elpenbeen en apen en pauwen.
23 Alzoo werd de Koning Salomo groo-
ter dan alle Koningen der aarde in rijk-
dom en in wijsheid; 2 Kron. 9:22-24.
24 en de gansche aarde zocht het aange-
zicht Salomo's, om zijne wijsheid te hoo-
ren, die God in zijn hart gegeven had;
25 en zij brachten een ieder zijn ge-
schenk, zilveren vaten en gouden vaten,
en kleederen en harnas en specerijen,
paarden en muilezels: elk ding van jaar
tot jaar.
26 Daartoe vergaderde Salomo wagenen
en ruiteren, en hij had duizend en vier-
honderd wagenen en twaalf duizend rui-
teren, en leide ze in de wagensteden, en
bij den Koning in Jeruzalem.
1 Kon. 4:26. 2 Kron. 1:14; 9:25.
27 En de Koning maakte het zilver in
Jeruzalem te zijn als steenen, en de ce-
deren deed hij zijn als de wilde vijge-
boomen, die in de laagte zijn, in menigte.
2 Kron. 1:15; 9:27.
28 En het uitbrengen der paarden was
hetgeen Salomo uit Egypte had; en aan-
gaande het linnengaren, de kooplieden
des Konings namen het linnengaren voor
den prijs. 2 Kron. 1:16, 17.
29 En een wagen kwam op, en ging
uit van Egypte, voor zeshonderd *sikkelen*
zilvers, en een paard voor honderd en
vijftig; en alzóó voerden zij *die* uit door
hunne hand voor alle Koningen der He-
thieten en voor de Koningen van Syrië.

HOOFDSTUK 11.

EN de Koning Salomo had vele vreemde
vrouwen lief, en dat benevens de
dochter van Farao: Moabietische, Ammo-
nietische, Edomietische, Sidonische, He-
thietische,
2 van die volken, waarvan de HEERE
gezegd had tot de kinderen Israëls: Gij-
lieden zult tot hen niet ingaan, en zij
zullen tot u niet inkomen, zij zouden ze-
kerlijk uw hart achter hunne goden nei-
gen: aan deze hing Salomo met liefde.
Ex. 34:16. Deut. 7:3, 4. Neh. 10:30.
3 En hij had zevenhonderd vrouwen,
Vorstinnen, en driehonderd bijwijven, en
zijne vrouwen neigden zijn hart.
4 Want het geschiedde in den tijd van
Salomo's ouderdom, *dat* zijne vrouwen
zijn hart achter andere goden neigden,
dat zijn hart niet volkomen met den
HEERE zijnen God was, gelijk het hart
zijns vaders David;
5 want Salomo wandelde Astóreth den
god der Sidoniërs na en Milkom het
verfoeisel der Ammonieten:
6 alzoo deed Salomo dat kwaad was in de

oogen des HEEREN, en volhardde niet den
HEERE te volgen gelijk zijn vader David.
7 Toen bouwde Salomo eene hoogte voor
Kamos het verfoeisel der Moabieten, op
den berg die vóór Jeruzalem is, en voor Mo-
lech het verfoeisel der kinderen Ammons;
8 en alzóó deed hij voor alle zijne
vreemde vrouwen, die haren goden rook-
ten en offerden.
9 Daarom vertoornde zich de HEERE
tegen Salomo, omdat hij zijn hart ge-
neigd had van den HEERE den God Is-
raëls, die hem tweemaal verschenen was.
Kon. 3:5; 9:2.
10 en hem van deze zaak geboden had,
dat hij andere goden niet zoude nawan-
delen; doch hij hield niet wat de HEERE
geboden had.
11 Daarom zeide de HEERE tot Salomo:
Dewijl dit bij u geschied is, dat gij niet
hebt gehouden mijn verbond en mijne
inzettingen die Ik u geboden heb, zal Ik
gewis dit koninkrijk van u scheuren en
het uwen knecht geven.
12 In uwe dagen nochtans zal Ik dat
niet doen, om uws vaders Davids wil;
van de hand uws zoons zal Ik het scheuren.
13 Doch Ik zal het geheele koninkrijk niet
afscheuren: éénen stam zal Ik uwen zoon
geven, om mijns knechts Davids wil en
om Jeruzalems wil dat Ik verkoren heb.
14 Zoo verwekte de HEERE Salomo eenen
tegenpartijder, Hadad den Edomiet; hij
was van des Konings zaad in Edom.
15 Want het was geschied als David
in Edom was, toen Joab de krijgsoverste
optoog om de verslagenen te begraven,
dat hij al wat mannelijk was in Edom
sloeg; 2 Sam. 8:14.
16 want Joab bleef aldaar zes maanden
met het gansche Israël, totdat hij al wat
mannelijk was in Edom uitgeroeid had.
17 Doch Hadad was ontvloden, hij en
eenige Edomietische mannen uit zijns va-
ders knechten met hem, om in Egypte te
komen; Hadad nu was een klein jongsken.
18 En zij maakten zich op van Midian,
en kwamen te Paran, en namen met
zich mannen van Paran, en kwamen in
Egypte tot Farao den Koning van Egypte,
die hem een huis gaf, en hem voeding
toezeide, en hem een land gaf.
19 En Hadad vond groote genade in de
oogen Farao's, zoodat hij hem tot eene
vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de
zuster van Tachpenes de Koningin.
20 En de zuster van Tachpenes baarde
hem zijnen zoon Genubath, denwelke
Tachpenes opvoedde in Farao's huis, zoo-
dat Genubath in Farao's huis was onder
Farao's zonen.
21 Toen nu Hadad in Egypte hoorde,
dat David met zijne vaderen ontslapen,
en dat Joab de krijgsoverste dood was,
zeide Hadad tot Farao: Laat mij gaan,
dat ik in mijn land trekke.
22 Doch Farao zeide tot hem: Maar
wat ontbreekt u bij mij, dat zie, gij in
uw land zoekt te trekken? En hij zeide:
Niets, maar laat mij evenwel gaan.
23 Ook verwekte hem God eenen we-
derpartijder, Rezon den zoon van Eljada,
die gevloden was van zijnen heer Ha-
dadézer den Koning van Zoba,
24 tegen welken hij ook mannen verga-
derd had, en werd overste eener bende,
als David die doodde; en getrokken zijnde
naar Damascus, woonden zij aldaar en
regeerden in Damascus; 2 Sam. 8:3.
25 en hij was Israëls tegenpartijder alle
de dagen Salomo's, en dat benevens het
kwaad dat Hadad *deed*, want hij had
eenen afkeer van Israël, en hij regeerde
over Syrië.
26 Daartoe Jerobeam de zoon Nebats,
een Efraïmiet van Zereda, Salomo's knecht
(wiens moeders naam was Zerúa, eene
weduwvrouw), hief ook de hand op tegen
den Koning.
27 Dit is nu de zaak, waarom hij de
hand tegen den Koning ophief. Salomo
bouwde Millo, *en* sloot de breuk der
stad zijns vaders Davids toe.
28 En de man Jerobeam was een dap-
per held: toen Salomo dezen jongeling
zag dat hij arbeidzaam was, zoo stelde hij
hem over al den last van het huis Jozefs.
29 Het geschiedde nu te dier tijd, als
Jerobeam uit Jeruzalem uitging, dat de
Profeet Ahía de Siloniet hem op den
weg vond, en hij zich een nieuw kleed
aangedaan had, en zij beiden alléén op
het veld waren;
30 zoo vatte Ahía het nieuwe kleed dat
aan hem was, en scheurde het in twaalf
stukken.
31 en hij zeide tot Jerobeam: Neem u
tien stukken, want alzóó zegt de HEERE
de God Israëls: Zie, Ik zal het koninkrijk
van de hand Salomo's scheuren, en u
tien stammen geven;
32 maar éénen stam zal hij hebben,

om mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad die Ik verkoren heb uit alle stammen Israëls;

33 daarom dat zij Mij verlaten en zich nedergebogen hebben voor Astóreth den god der Sidoniërs, Kamos den god der Moabieten, en Milkom den god der kinderen Ammons, en niet gewandeld hebben in mijne wegen, om te doen dat recht is in mijne oogen, te weten mijne inzettingen en mijne rechten, gelijk zijn vader David.

34 Doch niets van dit koninkrijk zal Ik uit zíjne hand nemen; maar Ik stel hem tot eenen Vorst alle de dagen zijns levens, om mijns knechts Davids wil dien Ik verkoren heb, die mijne geboden en mijne inzettingen gehouden heeft.

35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen, en Ik zal u daarvan tien stammen geven;

36 en zijnen zoon zal Ik éénen stam geven, opdat mijn knecht David altijd eene lamp voor mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad die Ik Mij verkoren heb om mijnen naam daar te stellen.

1 Kon. 15:4. 2 Kon. 8:19. 2 Kron. 21:7. Ps. 132:17.

37 Zoo zal Ik u nemen, en gij zult regeeren over al dat uwe ziel zal begeeren, en gij zult Koning zijn over Israël.

38 En het zal geschieden zoo gij hooren zult al wat Ik u zal gebieden, en in mijne wegen zult wandelen, en doen dat recht in mijne oogen is, houdende mijne inzettingen en mijne geboden, gelijk als mijn knecht David gedaan heeft: dat Ik met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israël geven;

39 en Ik zal om dies wille het zaad Davids verootmoedigen, nochtans niet altijd.

40 Daarom zocht Salomo Jerobeam te dooden; maar Jerobeam maakte zich op en vlood in Egypte, tot Sisak den Koning van Egypte, en was in Egypte totdat Salomo stierf.

41 Het overige nu der geschiedenissen van Salomo, en al wat hij gedaan heeft, en zijne wijsheid, is dat niet geschreven in het boek der geschiedenissen van Salomo? 2 Kron. 9:29-31.

42 De tijd nu dien Salomo te Jeruzalem over het gansche Israël regeerde, was veertig jaar.

43 Daarna ontsliep Salomo met zijne vaderen, en werd begraven in de stad zijns vaders David; en Rehabeam zijn zoon werd Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 12.

EN Rehabeam toog naar Sichem, want het gansche Israël was te Sichem gekomen om hem Koning te maken.

2 Kron. 10:1-19.

2 Het geschiedde nu als Jerobeam de zoon Nebats *dit* hoorde, daar hij nog in Egypte was (want hij was van het aangezicht van den Koning Salomo gevloden, en Jerobeam woonde in Egypte), 1 Kon. 11:40.

3 dat zij henenzonden en hem lieten roepen; en Jerobeam en de gansche gemeente Israëls kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende:

4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt: gij dan nu, maak uws vaders harden dienst en zijn zwaar juk dat hij ons opgelegd heeft lichter, en wij zullen u dienen.

5 En hij zeide tot hen: Gaat henen tot aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging henen.

6 En de Koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijnen vader Salomo als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden dat men dezen volke antwoorden zal?

7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden de knecht van dit volk wezen zult, en hen dienen en hun antwoorden en tot hen goede woorden spreken zult, zoo zullen zij te allen dage uwe knechten zijn.

8 Maar hij verliet den raad der oudsten dien zij hem geraden hadden, en hij hield raad met de jongelingen die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden,

9 en hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden dat wij dezen volke antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk dat uw vader ons opgelegd heeft lichter?

10 En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzóó zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzóó zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste *vinger* zal dikker zijn dan mijns vaders lendenen:

11 indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zoo zal ik boven

uw juk nog daartoe doen; mijn vader
heeft u met geeselen gekastijd, maar ik
zal u met schorpioenen kastijden.
12 Zoo kwam Jerobeam, en het gansche
volk, tot Rehabeam op den derden dag, gelijk als de Koning gesproken had, zeggende:
Komt weder tot mij op den derden dag.
13 En de Koning antwoordde den volke
hardelijk; want hij verliet den raad der
oudsten dien zij hem geraden hadden,
14 en hij sprak tot hen naar den raad
der jongelingen, zeggende: Mijn vader
heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik
zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn
vader heeft u met geeselen gekastijd, maar
ik zal u met schorpioenen kastijden.
15 Alzoo hoorde de Koning naar het
volk niet; want deze omwending was van
den Heere, opdat Hij zijn woord bevestigde, hetwelk de Heere door den dienst
van Ahía den Siloniet gesproken had tot
Jerobeam den zoon Nebats. 1 Kon. 11 : 31.
16 Toen gansch Israël zag dat de Koning naar hen niet hoorde, zoo gaf het
volk den Koning weder antwoord, zeggende: Wat deel hebben wij aan David?
Ja, geene erve *hebben wij* aan den zoon
van Isai; naar uwe tenten, o Israël!
Voorzie nu uw huis, o David! Zoo ging
Israël naar zijne tenten. 2 Sam. 20 : 1.
17 Doch aangaande de kinderen Israëls
die in de steden van Juda woonden, over
die regeerde Rehabeam ook.
18 Toen zond de Koning Rehabeam Adoram, die over de schatting was; en het
gansche Israël steenigde hem met steenen
dat hij stierf; maar de Koning Rehabeam
verkloekte zich om op eenen wagen te
klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
19 Alzoo vielen de Israëlieten van den
huize Davids af, tot op dezen dag.
2 Kon. 17 : 21.
20 En het geschiedde als gansch Israël
hoorde dat Jerobeam wedergekomen was,
dat zij henenzonden en hem in de vergadering riepen, en hem over gansch Israël Koning maakten; niemand volgde het
huis Davids dan de stam Juda alleen.
21 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem
gekomen was, vergaderde hij het gansche
huis van Juda en den stam Benjamins,
honderd tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen het huis
Israëls te strijden. opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam den zoon Salomo's bracht. 2 Kron. 11 : 1-4.
22 Doch het Woord Gods geschiedde
tot Semaja den man Gods, zeggende:
23 Zeg tot Rehabeam den zoon Salomo's, den Koning van Juda, en tot het
gansche huis van Juda en Benjamin, en
het overige des volks, zeggende:
24 Zóó zegt de Heere: Gij zult niet
optrekken noch strijden tegen uwe broederen de kinderen Israëls; een ieder keere
weder tot zijn huis, want deze zaak is van
Mij geschied. En zij hoorden het woord
des Heeren, en keerden weder om weg
te trekken naar het woord des Heeren.
25 Jerobeam nu bouwde Sichem op het
gebergte Efraïm en woonde daarin, en
toog van daar uit en bouwde Pnuël.
26 En Jerobeam zeide in zijn hart:
Nu zal het koninkrijk tot het huis Davids wederkeeren:
27 zoo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het Huis des Heeren te
Jeruzalem, zoo zal het hart dezes volks
tot hunnen heer, tot Rehabeam den Koning van Juda, wederkeeren; ja, zij zullen mij dooden, en tot Rehabeam den
Koning van Juda wederkeeren.
28 Daarom hield de Koning eenen raad,
[a] en maakte twee gouden kalveren; en
hij zeide tot hen: Het is ulieden te veel
om op te gaan naar Jeruzalem: [b] zie uwe
goden, o Israël, die u uit Egypteland
opgebracht hebben. a 2 Kon. 17 : 16.
b Ex. 32 : 4, 8. Neh. 9 : 18.
29 En hij zette het eene te Beth-El,
en het andere stelde hij te Dan.
30 En deze zaak werd tot zonde; want
het volk ging henen voor het eene, tot
Dan toe.
31 Hij maakte ook een huis der hoogten, en maakte Priesteren van de geringsten des volks, die niet waren uit
de zonen van Levi:
1 Kon. 13 : 33. 2 Kon. 17 : 32. 2 Kron. 11 : 15.
32 en Jerobeam maakte een feest in de
achtste maand op den vijftienden dag der
maand, gelijk het feest dat in Juda was,
en offerde op het altaar. Desgelijks deed hij
te Beth-El, offerende den kalveren die hij
gemaakt had: hij stelde ook te Beth-El
Priesteren der hoogten die hij gemaakt had,
33 en hij offerde op het altaar dat hij
te Beth-El gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der maand
dewelke hij uit zijn hart bedacht had;
zoo maakte hij den kinderen Israëls een
feest, en offerde op dat altaar. rookende

HOOFDSTUK 13.

EN zie, een man Gods kwam uit Juda,
door het Woord des HEEREN, tot Beth-
El; en Jerobeam stond bij het altaar om
te rooken.
2 En hij riep tegen het altaar, door het
Woord des HEEREN, en zeide: Altaar,
altaar, zóó zegt de HEERE: Zie, een zoon
zal den huize Davids geboren worden,
wiens naam zal zijn Josía: die zal op u
offeren de Priesters der hoogten, die op
u rooken, en men zal menschenbeende-
ren op u verbranden. 2 Kon. 23 : 15, 16, 20.
3 En hij gaf te dien dage een wonder-
teeken, zeggende: Dit is dat wondertee-
ken waarvan de HEERE gesproken heeft:
Zie, het altaar zal vanéén gescheurd, en
de asch, die daarop is, afgestort worden.
4 Het geschiedde nu als de Koning het
woord van den man Gods hoorde, het-
welk hij tegen het altaar te Beth-El ge-
roepen had, dat Jerobeam zijne hand van
op het altaar uitstrekte, zeggende: Grijpt
hem. Maar zijne hand, die hij tegen hem
uitgestrekt had, verdorde, dat hij ze niet
weder tot zich trekken kon.
5 En het altaar werd vanéén gescheurd,
en de asch van het altaar afgestort, naar
het wonderteeken dat de man Gods ge-
geven had door het woord des HEEREN.
6 Toen antwoordde de Koning en zeide
tot dien man Gods: Aanbid toch het aan-
gezicht des HEEREN uws Gods ernstiglijk,
en bid voor mij dat mijne hand weder tot
mij kome. Toen bad de man Gods het
aangezicht des HEEREN ernstiglijk, en de
hand des Konings kwam weder tot hem
en werd gelijk te voren.
7 En de Koning sprak tot den man
Gods: Kom met mij naar huis, en sterk
u, en ik zal u een geschenk geven.
8 Maar de man Gods zeide tot den
Koning: Al gaaft gij mij de helft van uw
huis, zoo zoude ik niet met u gaan, en
ik zoude in deze plaats geen brood eten
noch water drinken;
9 want zóó heeft mij de HEERE gebo-
den door zijn Woord, zeggende: Gij zult
geen brood eten noch water drinken; en
gij zult niet wederkeeren door den weg
dien gij gegaan zijt.
10 En hij ging door eenen anderen weg,
en keerde niet weder door den weg door
welken hij te Beth-El gekomen was.
11 Een oud Profeet nu woonde te Beth-
El; en zijn zoon kwam, en vertelde hem
al het werk dat de man Gods te dien
dage in Beth-El gedaan had: met de woor-
den die hij tot den Koning gesproken
had; deze vertelden zij ook hunnen vader;
12 en hun vader sprak tot hen: Wat weg
is hij getogen? En zijne zonen hadden den
weg gezien welken de man Gods was ge-
togen, die uit Juda gekomen was.
13 Toen zeide hij tot zijne zonen: Za-
delt mij den ezel. En zij zadelden hem
den ezel, en hij reed daarop;
14 en hij toog den man Gods na, en vond
hem zittende onder een eik; en hij zeide
tot hem: Zijt gij de man Gods die uit Juda
gekomen is? En hij zeide: Ik ben het.
15 Toen zeide hij tot hem: Kom met
mij naar huis en eet brood.
16 Doch hij zeide: Ik kan niet met u
wederkeeren noch met u inkomen, ik zal
ook geen brood eten noch met u water
drinken in deze plaats;
17 want een woord is tot mij *geschied*
door het Woord des HEEREN: Gij zult
aldaar noch brood eten noch water drin-
ken; gij zult niet wederkeeren, gaande
door den weg door denwelken gij ge-
gaan zijt
18 En hij zeide tot hem: Ik ben óók
een Profeet gelijk gij, en een Engel heeft
tot mij gesproken door het Woord des
HEEREN, zeggende: Breng hem weder met
u in uw huis, dat hij brood ete en water
drinke. *Doch* hij loog hem.
19 En hij keerde met hem wederom,
en at brood in zijn huis en dronk water.
20 En het geschiedde als zij aan de
tafel zaten, dat het Woord des HEEREN
geschiedde tot den Profeet die hem had
doen wederkeeren,
21 en hij riep tot den man Gods die
uit Juda gekomen was, zeggende: Zóó
zegt de HEERE: Daarom dat gij den mond
des HEEREN zijt wederspannig geweest,
en niet gehouden hebt het gebod dat u
de HEERE uw God geboden had,
22 maar zijt wedergekeerd en hebt brood
gegeten en water gedronken ter plaatse
waarvan Hij tot u gesproken had: Gij
zult geen brood eten noch water drin-
ken, — zoo zal uw dood lichaam in
uwer vaderen graf niet komen.
23 En het geschiedde nadat hij brood
gegeten en nadat hij gedronken had, dat
hij hem den ezel zadelde, *te weten* den
Profeet dien hij had doen wederkeeren.

24 Zoo toog hij henen, en een leeuw
vond hem op den weg en doodde hem;
en zijn dood lichaam lag geworpen op
den weg, en de ezel stond daarbij, ook
stond de leeuw bij het doode lichaam.
25 En zie, daar gingen lieden voorbij,
en zagen het doode lichaam geworpen
op den weg, en den leeuw staande bij
het doode lichaam; en zij kwamen en
zeiden het in de stad waarin de oude
Profeet woonde.
26 Als de Profeet die hem van den weg
had doen wederkeeren *dit* hoorde, zoo
zeide hij: Het is de man Gods die den
mond des HEEREN wederspannig is geweest,
daarom heeft de HEERE hem den
leeuw overgegeven, die hem gebroken en
hem gedood heeft, naar het woord des
HEEREN dat Hij tot hem gesproken had.
27 Voorts sprak hij tot zijne zonen,
zeggende: Zadelt mij den ezel. En zij
zadelden *hem*.
28 Toen toog hij henen, en vond zijn
dood lichaam geworpen op den weg, en
den ezel en den leeuw staande bij het
doode lichaam: de leeuw had het doode
lichaam niet gegeten en den ezel niet
gebroken.
29 Toen nam de Profeet het doode
lichaam van den man Gods op en leide
dat op den ezel, en voerde dat wederom;
zoo kwam de oude Profeet in de
stad, om rouw te bedrijven en hem te
begraven;
30 en hij leide zijn dood lichaam in
zijn graf, en zij maakten over hem eene
weeklage: Ach mijn broeder!
31 Het geschiedde nu nadat hij hem
begraven had, dat hij sprak tot zijne zonen,
zeggende: Als ik zal gestorven zijn,
zoo begraaft mij in dat graf waarin de
man Gods begraven is, *en* legt mijne beenderen
bij zijne beenderen. 2 Kon. 23:17.
32 Want de zaak zal gewis geschieden,
die hij door het Woord des HEEREN uitgeroepen
heeft tegen het altaar dat te
Beth-El is, en tegen alle de huizen der
hoogten, die in de steden van Samaria
zijn. 2 Kon. 23:15,16,20.
33 Na deze geschiedenis keerde zich Jerobeam
niet van zijnen boozen weg, maar
maakte wederom Priesters der hoogten
van de geringsten des volks: wie wilde,
diens hand vulde hij, en *die* werd een van
de Priesters der hoogten; 1 Kon. 12:31.
2 Kon. 17:32. 2 Kron. 11:15.
34 en hij werd in deze zaak het huis Jerobeams
tot zonde, om *hetzelve* te doen afsnijden
en te verdelgen van den aardbodem

HOOFDSTUK 14.

TE dierzelfder tijd was Abía de zoon
Jerobeams krank;
2 en Jerobeam zeide tot zijne huisvrouw:
Maak u nu op, en vermom u, dat men
niet merke dat gij Jerobeams huisvrouw
zijt, en ga henen naar Silo: zie, daar is
de Profeet Ahía, die van mij gesproken
heeft dat ik Koning zoude zijn over dit
volk; 1 Kon. 11:31.
3 en neem in uwe hand tien brooden,
en koeken, en eene kruik honig, en ga
tot hem: hij zal u te kennen geven wat
dezen jongen geschieden zal.
4 En Jerobeams huisvrouw deed alzoo,
en maakte zich op en ging naar Silo, en
kwam in het huis van Ahía. Ahía nu
kon niet zien, want zijne oogen stonden
stijf vanwege zijnen ouderdom.
5 Maar de HEERE zeide tot Ahía: Zie,
Jerobeams huisvrouw komt om eene zaak
van u te vragen aangaande haren zoon,
want hij is krank: zóó en zóó zult gij tot
haar spreken; en het zal zijn als zij inkomt,
dat zij zich vreemd aanstellen zal.
6 En het geschiedde als Ahía hoorde
het geruisch harer voeten toen zij ter
deure inkwam, dat hij zeide: Kom in
gij huisvrouw Jerobeams, waarom stelt
gij u dus vreemd aan? Want ik ben tot
u gezonden met eene harde *boodschap*.
7 Ga henen, zeg Jerobeam: Zóó zegt de
HEERE de God Israëls: Daarom dat Ik u
verheven heb uit het midden des volks,
en u een voorganger over mijn volk Israël
gesteld heb, 1 Kon. 16:2.
8 en het koninkrijk van het huis Davids
gescheurd en dat u gegeven heb; en
gij niet geweest zijt gelijk mijn knecht
David, die mijne geboden hield en die Mij
met zijn gansche hart navolgde, om te
doen alleen wat recht is in mijne oogen;
9 maar kwaad gedaan hebt, doende des
meer dan allen die vóór u geweest zijn,
en henengegaan zijt en hebt u andere
goden en gegoten beelden gemaakt, om
Mij tot toorn te verwekken, en hebt Mij
achter uwen rug geworpen:
10 daarom, zie, Ik zal kwaad over het
huis Jerobeams brengen, en van Jerobeam
uitroeien wat mannelijk is, den
beslotene en verlatene in Israël, en Ik

zal de nakomelingen van het huis Jerobeams wegdoen gelijk de drek weggedaan wordt, totdat het ganschelijk vergaan zij. 1 Kon. 21:21.

11 Die van Jerobeam in de stad sterft, zullen de honden eten, en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten; want de HEERE heeft het gesproken. 1 Kon. 16:4; 21:24.

12 Gij dan maak u op, ga naar uw huis: als uwe voeten in de stad zullen gekomen zijn, zoo zal het kind sterven.

13 En gansch Israël zal hem beklagen, en hem begraven; want deze alleen van Jerobeam zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor den HEERE den God Israëls in het huis Jerobeams gevonden is.

14 Doch de HEERE zal Zich eenen Koning verwekken over Israël, die het huis Jerobeams te dien dage uitroeien zal; maar wat zal het ook nu zijn?

15 De HEERE zal ook Israël slaan, gelijk een riet in het water omgedreven wordt, en zal Israël uitrukken uit dit goede land dat Hij hunnen vaderen gegeven heeft, en zal ze verstrooien op gene zijde der rivier: daarom dat zij hunne bosschen gemaakt hebben, den HEERE tot toorn verwekkende;

16 en Hij zal Israël overgeven, om Jerobeams zonden wil, die gezondigd heeft en die Israël heeft doen zondigen.

17 Toen maakte zich Jerobeams vrouw op en ging henen, en kwam te Tirza: als zij nu op den dorpel van het huis kwam, zoo stierf de jongeling.

18 En zij begroeven hem, en gansch Israël beklaagde hem, naar het woord des HEEREN dat Hij gesproken had door den dienst van zijnen knecht Ahía den Profeet.

19 Het overige nu der geschiedenissen Jerobeams, hoe hij gekrijgd en hoe hij geregeerd heeft, zie, die zijn geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls.

20 De dagen nu die Jerobeam heeft geregeerd, zijn twee en twintig jaar; en hij ontsliep met zijne vaderen, en Nadab zijn zoon regeerde in zijne plaats.

21 Rehabeam nu, de zoon van Salomo, regeerde in Juda: één en veertig jaar was Rehabeam oud als hij Koning werd, en regeerde zeventien jaar te Jeruzalem, in de stad die de HEERE verkoren had uit alle de stammen Israëls om zijnen naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naäma de Ammonietische. 2 Kron 12:13.

22 En Juda deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, en zij verwekten Hem tot ijver, meer dan alle hunne vaderen gedaan hadden, met hunne zonden die zij zondigden;

23 want ook zij bouwden zich hoogten en opgerichte beelden en bosschen, op allen hoogen heuvel en onder allen groenen boom;

24 daar waren ook schandjongens in het land; zij deden naar alle de gruwelen der heidenen die de HEERE van het aangezicht der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

25 Het geschiedde nu in het vijfde jaar des Konings Rehabeam, *dat* Sisak de Koning van Egypte optoog tegen Jeruzalem, 2 Kron. 12:2.

26 en hij nam de schatten van het Huis des HEEREN en de schatten van het huis des Konings weg, ja, hij nam alles weg: hij nam ook alle de gouden schilden weg die Salomo gemaakt had. 2 Kron. 12:9-11.

27 En de Koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden, en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten die de deur van het huis des Konings bewaarden;

28 en het geschiedde zoo wanneer de Koning in het Huis des HEEREN ging, *dat* de trawanten dezelve droegen, en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer.

29 Het overige nu der geschiedenissen Rehabeams, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?

30 En daar was krijg tusschen Rehabeam en tusschen Jerobeam, alle *hunne* dagen.

31 En Rehabeam ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad Davids; en de naam zijner moeder was Naäma de Ammonietische, en zijn zoon Abiam regeerde in zijne plaats. 2 Kron. 12:16.

HOOFDSTUK 15.

IN het achttiende jaar nu des Konings Jerobeams, des zoons Nebats, werd Abiam Koning over Juda: 2 Kron. 13:1,2.

2 hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Maächa, eene dochter Abisaloms.

3 En hij wandelde in alle de zonden
zijns vaders, die hij vóór hem gedaan
had, en zijn hart was niet volkomen met
den HEERE zijnen God, gelijk het hart
zijns vaders Davids.
4 Maar om Davids wil gaf de HEERE
zijn God hem eene lamp in Jeruzalem,
verwekkende zijnen zoon na hem, en bevestigende Jeruzalem; 1 Kon. 11:36.
2 Kon. 8:19. 2 Kron. 21:7. Ps. 132:17.
5 omdat David gedaan had dat recht
was in de oogen des HEEREN, en niet
geweken was van alles dat Hij hem geboden had, alle de dagen zijns levens, dan
alleen in de zaak van Uría den Hethiet.
2 Sam. 11:4,15.
6 En daar was krijg geweest tusschen
Rehabeam en tusschen Jerobeam, alle
de dagen zijns levens.
7 Het overige nu der geschiedenissen
Abiams, en alles wat hij gedaan heeft,
is dat niet geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen van Juda? Daar
was ook krijg tusschen Abiam en tusschen Jerobeam. 2 Kron. 13:2.
8 En Abiam ontsliep met zijne vaderen,
en zij begroeven hem in de stad Davids:
en Asa zijn zoon regeerde in zijne plaats.
2 Kron. 14:1.
9 In het twintigste jaar Jerobeams, des Konings Israëls, werd Asa Koning over Juda,
10 en hij regeerde één en veertig jaar te
Jeruzalem; en de naam zijner moeder
was Maächa, eene dochter Abisaloms.
11 En Asa deed wat recht was in de oogen
des HEEREN, gelijk zijn vader David;
12 want hij nam weg de schandjongens
uit het land en deed weg alle de drekgoden die zijne vaders gemaakt hadden;
1 Kon. 22:47.
13 ja zelfs zijne moeder Maächa die zette
hij ook af, dat zij geen Koningin ware,
omdat zij een afgrijselijken afgod in een
bosch gemaakt had; ook roeide Asa uit
haren afgrijselijken afgod, en verbrandde
hem aan de beek Kidron. 2 Kron. 15:16-18.
14 De hoogten werden wel niet weggenomen, nochtans was het hart van Asa
volkomen met den HEERE alle zijne dagen.
1 Kon. 22:44. 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4,35. 2 Kron. 20:33.
15 En hij bracht in het Huis des HEEREN
de geheiligde dingen zijns vaders, en *zijne*
geheiligde dingen, zilver en goud en vaten.
16 En daar was krijg tusschen Asa en
tusschen Baësa den Koning Israëls, alle
hunne dagen. vs. 32.

17 Want Baësa de Koning van Israël
toog op tegen Juda en bouwde Rama,
opdat hij niemand toeliet uit te gaan en
in te komen tot Asa den Koning van Juda.
2 Kron. 16:1-6.
18 Toen nam Asa al het zilver en goud
dat overgebleven was in de schatten van
het Huis des HEEREN, en de schatten van
het huis des Konings, en gaf ze in de
hand zijner knechten, en de Koning Asa
zond ze tot Benhadad, den zoon Tabrimmons des zoons Hezions, den Koning van
Syrië die te Damascus woonde, zeggende:
19 Daar is een verbond tusschen mij en
tusschen u, tusschen mijnen vader en tusschen uwen vader; zie, ik zend u een geschenk, zilver en goud: ga henen, maak uw
verbond te niet met Baësa den Koning
Israëls, dat hij aftrekke van tegen mij.
20 En Benhadad hoorde naar den Koning Asa, en zond de oversten der heiren die hij had, tegen de steden Israëls,
en sloeg Ijon, en Dan, en Abel Beth-Maächa, en het gansche Kinneroth, met
het gansche land Naftali.
21 En het geschiedde als Baësa *zulks*
hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Tirza.
22 Toen liet de Koning Asa door gansch
Juda uitroepen (niemand was vrij), dat
zij de steenen van Rama en het hout daarvan zouden wegdragen, waar Baësa mede
gebouwd had; en de Koning Asa bouwde
daarmede Gibea Benjamins en Mizpa.
23 Het overige nu aller geschiedenissen
van Asa, en al zijne macht, en al dat hij gedaan heeft, en de steden die hij gebouwd
heeft, zijn die niet geschreven in het boek
der Kronieken der Koningen van Juda?
Doch in den tijd zijns ouderdoms werd hij
krank aan zijne voeten. 2 Kron. 16:12.
24 [a] En Asa ontsliep met zijne vaderen,
en werd begraven met zijne vaderen in
de stad zijns vaders David; [b] en zijn
zoon Josafat werd Koning in zijne plaats.
a 2 Kron. 16:13,14. b 2 Kron. 17:1.
25 Nadab nu, de zoon Jerobeams, werd
Koning over Israël in het tweede jaar
van Asa den Koning van Juda, en hij
regeerde twee jaren over Israël;
26 en hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, en wandelde in den
weg zijns vaders, en in zijne zonde waarmede hij Israël had doen zondigen.
27 En Baësa de zoon van Ahía, van den
huize Issaschars, maakte eene verbintenis

tegen hem, en Baësa sloeg hem te Gib-
bethon hetwelk der Filistijnen is, als Nadab
en gansch Israël Gibbethon belegerden;
28 en Baësa doodde hem in het derde
jaar van Asa den Koning van Juda, en
werd Koning in zijne plaats.
29 Het geschiedde nu als hij regeerde,
dat hij het gansche huis Jerobeams sloeg:
hij liet niets over van Jerobeam wat
adem had, totdat hij hem verdelgd had,
naar het woord des Heeren dat Hij ge-
sproken had door den dienst van zijnen
knecht Ahía den Siloniet, 1 Kon. 14:10,11.
30 om de zonden Jerobeams, die zon-
digde en die Israël zondigen deed, *en* om
zijne terging waarmede hij den Heere
den God Israëls getergd had.
31 Het overige nu der geschiedenissen
Nadabs, en al wat hij gedaan heeft, is
dat niet geschreven in het boek der Kro-
nieken der Koningen Israëls?
32 En daar was oorlog tusschen Asa
en tusschen Baësa den Koning Israëls,
alle hunne dagen. vs. 16.
33 In het derde jaar van Asa Koning
van Juda, werd Baësa de zoon van Ahía
Koning over gansch Israël te Tirza, *en*
regeerde vier en twintig jaar,
34 en deed dat kwaad was in de oogen
des Heeren, en wandelde in den weg
Jerobeams, en in zijne zonde waarmede
hij Israël had doen zondigen.

HOOFDSTUK 16.

TOEN geschiedde het Woord des Hee-
ren tot Jehu den zoon van Hanani
tegen Baësa, zeggende: 2 Kron. 19:2.
2 Daarom dat Ik u uit het stof verhe-
ven en u tot eenen voorganger over mijn
volk Israël gesteld heb, en gij gewandeld
hebt in den weg Jerobeams en mijn volk Is-
raël hebt doen zondigen, Mij tot toorn ver-
wekkende door hunne zonden: 1 Kon. 14:7.
3 zie, zoo zal Ik de nakomelingen van
Baësa en de nakomelingen van zijn huis
wegdoen, en Ik zal uw huis maken gelijk
het huis Jerobeams des zoons Nebats.
4 Die van Baësa in de stad sterft, zul-
len de honden eten, en die van hem in
het veld sterft, zullen de vogelen des
hemels eten. 1 Kon. 14:11; 21:24.
5 Het overige nu der geschiedenissen van
Baësa, en wat hij gedaan heeft, en zijne
macht, zijn die niet geschreven in het
boek der Kronieken der Koningen Israëls?
6 En Baësa ontsliep met zijne vaderen,
en werd begraven te Tirza; en zijn zoon
Ela regeerde in zijne plaats.
7 Alzoo geschiedde ook het Woord des
Heeren, door den dienst van den Pro-
feet Jehu den zoon van Hanani, tegen
Baësa en tegen zijn huis, en dat om al
het kwaad dat hij gedaan had in de
oogen des Heeren, Hem tot toorn ver-
wekkende door het werk zijner handen,
omdat hij was gelijk het huis Jerobeams,
en omdat hij hetzelve verslagen had.
8 In het zes en twintigste jaar van Asa
den Koning van Juda, werd Ela de zoon
van Baësa Koning over Israël te Tirza,
en regeerde twee jaren.
9 En Zimri zijn knecht, overste van de
helft der wagens, maakte eene verbinte-
nis tegen hem, als hij te Tirza was, zich
dronken drinkende in het huis van Arza
den hofmeester te Tirza;
10 zoo kwam Zimri in, en sloeg hem
en doodde hem, in het zeven en twintigste
jaar van Asa den Koning van Juda; en
hij werd Koning in zijne plaats.
11 En het geschiedde als hij regeerde,
als hij op zijnen troon zat, dat hij het
gansche huis van Baësa sloeg: hij liet
hem niet over wat mannelijk was, noch
zijne bloedverwanten noch zijne vrienden.
12 Alzoo verdelgde Zimri het gansche
huis van Baësa, naar het woord des
Heeren dat Hij over Baësa gesproken had
door den dienst van den Profeet Jehu,
13 om alle de zonden van Baësa en de
zonden van Ela zijnen zoon, waarmede
zij gezondigd hadden en waarmede zij
Israël hadden doen zondigen, tot toorn
verwekkende den Heere den God Israëls
door hunne ijdelheden.
14 Het overige nu der geschiedenissen
van Ela, en al wat hij gedaan heeft, is
dat niet geschreven in het boek der Kro-
nieken der Koningen Israëls?
15 In het zeven en twintigste jaar van
Asa den Koning van Juda, regeerde
Zimri zeven dagen te Tirza; en het volk
had zich gelegerd tegen Gibbethon dat der
Filistijnen is.
16 Het volk nu dat zich gelegerd had
hoorde zeggen: Zimri heeft eene verbin-
tenis gemaakt, ja heeft ook den Koning
verslagen: daarom maakte het gansche Is-
raël te dien dage Omri, den krijgsoverste,
Koning over Israël in het leger.
17 En Omri toog op, en gansch Israël met
hem, van Gibbethon, en belegerden Tirza;

18 en het geschiedde als Zimri zag dat
de stad ingenomen was, dat hij ging in
het paleis van het huis des Konings, en
verbrandde boven zich het huis des Ko-
nings met vuur, en stierf,
19 om zijne zonden die hij gezondigd
had, doende dat kwaad was in de oogen
des HEEREN, wandelende in den weg
Jerobeams en in zijne zonde die hij ge-
daan had, doende Israël zondigen.
20 Het overige nu der geschiedenissen
van Zimri, en zijne verbintenis die hij
gemaakt heeft, zijn die niet geschreven
in het boek der Kronieken der Koningen
Israëls?
21 Toen werd het volk Israëls verdeeld
in twee helften: de helft des volks volgde
Tibni den zoon Ginaths, om hem Koning
te maken, en de helft volgde Omri;
22 maar het volk dat Omri volgde, was
sterker dan het volk dat Tibni den zoon
Ginaths volgde, en Tibni stierf en Omri
regeerde.
23 In het een en dertigste jaar van Asa
den Koning van Juda, werd Omri Koning
over Israël, *en regeerde* twaalf jaar; te
Tirza regeerde hij zes jaren.
24 En hij kocht den berg Samaria van
Semer voor twee talenten zilvers, en be-
bouwde den berg, en noemde den naam
der stad die hij bouwde, naar den naam
van Semer den heer des bergs, Samaria.
25 En Omri deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, ja, hij deed erger dan
allen die vóór hem geweest waren,
26 en hij wandelde in alle wegen Jero-
beams des zoons Nebats, en in zijne
zonde waarmede hij Israël had doen zon-
digen, verwekkende den HEERE den God
Israëls tot toorn door hunne ijdelheden.
27 Het overige nu der geschiedenissen
van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijne
macht die hij gepleegd heeft, zijn die
niet geschreven in het boek der Kronie-
ken der Koningen Israëls?
28 En Omri ontsliep met zijne vaderen,
en werd begraven te Samaria; en zijn
zoon Achab regeerde in zijne plaats.
29 En Achab de zoon van Omri werd
Koning over Israël in het acht en dertigste
jaar van Asa den Koning van Juda, en
Achab de zoon van Omri regeerde over
Israël te Samaria twee en twintig jaar,
30 en Achab de zoon van Omri deed dat
kwaad was in de oogen des HEEREN, meer
dan allen die vóór hem geweest waren.
31 En het geschiedde (was het eene lichte
zaak dat hij wandelde in de zonden Jero-
beams des zoons Nebats?) dat hij nog ter
vrouwe nam Izébel, de dochter Ethbaäls
des Konings der Sidoniërs, en henenging
en diende Baäl en boog zich voor hem.
32 en hij richtte voor Baäl een altaar
op in het huis Baäls, hetwelk hij te Sa-
maria gebouwd had;
33 ook maakte Achab een bosch; zoo-
dat Achab nog meer deed om den HEERE
den God Israëls tot toorn te verwekken,
dan alle Koningen Israëls die vóór hem
geweest waren. 1 Kon. 21 : 25.
34 In zijne dagen bouwde Hiël de Be-
theliet Jericho: op Abiram, zijnen eerst-
geboren zoon, heeft hij het gegrondvest,
en op Segub, zijnen jongsten *zoon*, heeft
hij deszelfs poorten gesteld, naar het woord
des HEEREN dat Hij door den dienst van
Jozua den zoon van Nun gesproken had.
Joz. 6 . 26.

HOOFDSTUK 17.

EN Elía de Tisbiet van de inwoneren
Gileads zeide tot Achab: *Zoo waarach-
tig als* de HEERE de God Israëls leeft, voor
wiens aangezicht ik sta, indien deze jaren
dauw of regen zijn zal, tenzij dan naar
mijn woord! Jac. 5 : 17. Openb. 11 : 6.
2 Daarna geschiedde het Woord des
HEEREN tot hem, zeggende:
3 Ga weg van hier en wend u naar
het Oosten, en verberg u aan de beek
Krith die vóóraan den Jordaan is;
4 en het zal geschieden dat gij uit de
beek drinken zult, en Ik heb den raven
geboden dat zij u daar onderhouden zullen.
5 Hij ging dan henen en deed naar het
woord des HEEREN; want hij ging en
woonde bij de beek Krith die vóóraan
den Jordaan is,
6 en de raven brachten hem des mor-
gens brood en vleesch, desgelijks brood
en vleesch des avonds, en hij dronk uit
de beek.
7 En het geschiedde ten einde van *vele*
dagen dat de beek uitdroogde, want er
was geen regen in het land geweest.
8 Toen geschiedde het Woord des HEE-
REN tot hem, zeggende:
9 Maak u op, ga henen naar Zarfath
dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie,
Ik heb daar eene weduwvrouw geboden
dat zij u onderhoude. Luc. 4 : 25, 26.
10 Toen maakte hij zich op en ging

naar Zarfath. Als hij nu aan de poort
der stad kwam, zie, zoo was daar eene
weduwvrouw hout lezende; en hij riep
tot haar en zeide: Haal mij toch een
weinig water in dit vat, dat ik drinke.
11 Toen zij nu henenging om *dat* te halen,
zoo riep hij tot haar en zeide: Haal mij
toch *ook* eene bete broods in uwe hand.
12 Maar zij zeide: *Zoo waarachtig als*
de Heere uw God leeft, indien ik eenen
koek heb, dan alleen een handvol meel in
de kruik en een weinig olie in de flesch; en
zie, ik heb een paar houten gelezen, en ik
ga henen en zal het voor mij en voor mijnen
zoon bereiden, dat wij het eten en sterven.
13 En Elía zeide tot haar: Vrees niet,
ga henen, doe naar uw woord; maar maak
mij vooreerst een kleinen koek daarvan, en
breng mij dien hier uit, doch voor u en
uwen zoon zult gij daarna *wat* maken.
14 Want zóó zegt de Heere de God
Israëls: Het meel van de kruik zal niet verteerd
worden, en de olie der flesch zal niet
ontbreken, tot op den dag dat de Heere
regen op den aardbodem geven zal.
15 En zij ging henen en deed naar het
woord van Elía: zoo at zij, en hij, en haar
huis, *vele* dagen;
16 het meel van de kruik werd niet
verteerd, en de olie van de flesch ontbrak
niet, naar het woord des Heeren dat Hij
gesproken had door den dienst van Elía.
17 En het geschiedde na deze dingen,
dat de zoon dezer vrouw, der waardin
van het huis, krank werd; en zijne
krankheid werd zeer sterk, totdat geen
adem in hem overgebleven was.
18 en zij zeide tot Elía: Wat heb ik
met u te doen, gij man Gods? Zijt gij
bij mij ingekomen om mijne ongerechtigheid
in gedachtenis te brengen en om
mijnen zoon te dooden?
19 En hij zeide tot haar: Geef mij uwen
zoon. En hij nam hem van haren schoot,
en droeg hem boven in de opperzaal waar
hij zelf woonde, en hij leide hem neder
op zijn bed;
20 en hij riep den Heere aan en zeide:
Heere mijn God, hebt Gij dan ook deze
weduwe, bij dewelke ik herberge, zoo
kwalijk gedaan, dat Gij haren zoon gedood
hebt?
21 En hij mat zich driemaal uit over
het kind, en riep den Heere aan en
zeide: Heere mijn God, laat toch de ziel
dezes kinds in hem wederkomen. 2 Kon. 4:34.
22 En de Heere verhoorde de stem van
Elía, en de ziel des kinds kwam weder
in hem, dat het weder levend werd.
23 En Elía nam het kind en bracht het
af van de opperzaal in het huis, en gaf
het zijner moeder, en Elía zeide: Zie,
uw zoon leeft.
24 Toen zeide die vrouw tot Elía: Nu
weet ik dit dat gij een man Gods zijt, en
dat het Woord des Heeren in uwen mond
waarheid is.

HOOFDSTUK 18.

EN het gebeurde *na* vele dagen dat het
Woord des Heeren geschiedde tot
Elía, in het derde jaar, zeggende: Ga
henen, vertoon u aan Achab, want Ik zal
regen geven op den aardbodem.
2 En Elía ging henen om zich aan Achab
te vertoonen. En de honger was sterk in
Samaria;
3 en Achab had Obadja den hofmeester
geroepen; (en Obadja was den Heere
zeer vreezende:
4 want het geschiedde als Izébel de
Profeten des Heeren uitroeïde, dat Obadja
honderd Profeten nam, en verborg ze bij
vijftig man in eene spelonk, en onderhield
ze met brood en water;)
5 en Achab had gezegd tot Obadja:
Trek door het land tot alle waterfonteinen
en tot alle rivieren; misschien zullen
wij gras vinden opdat wij de paarden en
de muilezels in het leven behouden, en
niets uitroeien van de beesten.
6 En zij deelden het land onder zich,
dat zij het doortogen: Achab ging afzonderlijk
op eenen weg, en Obadja ging
óók afzonderlijk op eenen weg.
7 Als nu Obadja op den weg was, zie,
zoo was hem Elía tegemoet en hem kennende,
zoo viel hij op zijn aangezicht, en
zeide: Zijt gij mijn heere Elía?
8 Hij zeide: Ik ben het: ga heen, zeg
uwen heere: Zie, Elía is *hier*.
9 Maar hij zeide: Wat heb ik gezondigd,
dat gij uwen knecht geeft in de
hand Achabs, dat hij mij doode?
10 *Zoo waarachtig als* de Heere uw God
leeft, zoo er een volk of koninkrijk is waar
mijn heer niet gezonden heeft om u te
zoeken! en als zij zeiden: Hij is hier niet,
zoo nam hij dat koninkrijk en dat volk
eenen eed af dat zij u niet hadden gevonden.
11 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uwen
heere: Zie, Elía is *hier*.

12 En het mocht geschieden wanneer ik
van u zoude weggegaan zijn, dat de Geest
des HEEREN u wegnam, ik weet niet
waarhenen, en ik kwam om *dat* Achab
aan te zeggen, en hij vond u niet, zoo
zoude hij mij dooden: ik, uw knecht nu
vrees den HEERE van mijne jonkheid op.
13 Is mijnen heere niet aangezegd wat
ik gedaan heb als Izébel de Profeten des
HEEREN doodde, dat ik van de Profeten
des HEEREN honderd man heb verborgen,
elke vijftig man in eene spelonk, en die
met brood en water onderhouden heb?
14 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uwen
heere: Zie, Elía is *hier*. En hij zoude mij
doodslaan.
15 En Elía zeide: *Zoo waarachtig als* de
HEERE der heirscharen leeft, voor wiens
aangezicht ik sta, ik zal voorzeker mij
heden aan hem vertoonen!
16 Toen ging Obadja Achab tegemoet,
en zeide het hem aan; en Achab ging
Elía tegemoet.
17 En het geschiedde als Achab Elía
zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt gij
die beroerder Israëls?
18 Toen zeide hij: Ik heb Israël niet
beroerd, maar gij en uws vaders huis,
daarmede dat gijlieden de geboden des
HEEREN verlaten hebt en de Baäls nage-
volgd zijt.
19 Nu dan, zend henen, verzamel tot mij
het gansche Israël op den berg Karmel,
en de vierhonderd en vijftig profeten
Baäls, en de vierhonderd profeten van
het bosch, die van de tafel Izébels eten.
20 Zoo zond Achab onder alle kinderen
Israëls, en verzamelde de profeten op den
berg Karmel.
21 Toen naderde Elía tot het gansche
volk en zeide: Hoe lang hinkt gij op
twee gedachten? Zoo de HEERE God is,
volgt Hem na, en zoo het Baäl is, volgt
hem na. Maar het volk antwoordde hem
niet één woord.
22 Toen zeide Elía tot het volk: Ik
ben alléén een Profeet des HEEREN over-
gebleven, en de profeten Baäls zijn vier-
honderd en vijftig mannen.
23 Dat men ons dan twee varren geve,
en dat zij voor zich den éénen var kie-
zen en denzelven in stukken deelen en
op het hout leggen, maar geen vuur
daaraan leggen; en ik zal den anderen
var bereiden en op het hout leggen, en
geen vuur daaraan leggen;
24 roept gij daarna den naam uws gods
aan, en ik zal den naam des HEEREN
aanroepen: en de God, die door vuur
antwoorden zal, die zal God zijn. En het
gansche volk antwoordde en zeide: Dat
woord is goed.
25 En Elía zeide tot de profeten Baäls:
Kiest gijlieden voor u den éénen var, en
bereidt gij *hem* eerst, want gij zijt velen,
en roept den naam uws gods aan, en legt
geen vuur daaraan.
26 En zij namen den var dien hij hun
gegeven had, en bereidden *hem*, en riepen
den naam Baäls aan van den morgen tot
op den middag, zeggende: O Baäl, ant-
woord ons! Maar daar was geene stem en
geen antwoorder. En zij sprongen tegen
het altaar dat men gemaakt had.
27 En het geschiedde op den middag dat
Elía met hen spotte en zeide: Roept met
luider stem, want hij is een god; omdat
hij in gepeins is, of omdat hij wat te doen
heeft, of omdat hij eene reize heeft: mis-
schien slaapt hij en zal wakker worden.
28 En zij riepen met luider stem, en
zij sneden zichzelve met messen en met
priemen naar hunne wijze, totdat zij bloed
over zich uitstortten.
29 Het geschiedde nu als de middag
voorbij was, dat zij profeteerden, totdat
men het spijsoffer zoude offeren, maar
daar was geene stem, en geen antwoorder,
en geene opmerking.
30 Toen zeide Elía tot het gansche volk:
Nadert tot mij; en al het volk naderde
tot hem. En hij heelde het altaar des
HEEREN dat verbroken was;
31 En Elía nam twaalf steenen, naar
het getal der stammen der kinderen Ja-
kobs (tot welken het woord des HEEREN
geschied was, zeggende: Israël zal uw
naam zijn), Gen. 32:28; 35:10. 2 Kon. 17:34.
32 en hij bouwde met die steenen het
altaar in den naam des HEEREN; daarna
maakte hij eene groeve rondom het al-
taar, naar de wijdte van twee maten zaads.
33 En hij schikte het hout, en deelde
den var in stukken, en leide *hem* op het
hout.
34 En hij zeide: Vult vier kruiken met
water, en giet het op het brandoffer en
op het hout. En hij zeide: Doet het ten
tweeden male, en zij deden het ten twee-
den male. Voorts zeide hij: Doet het ten
derden male, en zij deden het ten der-
den male,

35 dat het water rondom het altaar liep;
daartoe vulde hij ook de groeve met water.
36 Het geschiedde nu als men het spijs-
offer offerde, dat de Profeet Elía naderde
en zeide: HEERE, God Abrahams, Isaäks
en Israëls, dat het heden bekend worde
dat Gij God in Israël zijt, en ik uw knecht,
en dat ik alle deze dingen naar uw woord
gedaan heb.
37 Antwoord mij HEERE, antwoord mij,
opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE,
die God zijt, en dat Gij hun hart achter-
waarts omgewend hebt.
38 Toen viel het vuur des HEEREN en
verteerde dat brandoffer en dat hout en
die steenen en dat stof, ja lekte dat
water op, hetwelk in de groeve was.
Lev. 9:24. 2 Kron. 7:1.
39 Als nu het gansche volk dat zag, zoo
vielen zij op hunne aangezichten en zei-
den: De HEERE is God, de HEERE is God!
40 En Elía zeide tot hen: Grijpt de
profeten Baäls, dat niemand van hen ont-
kome. En zij grepen ze, en Elía voerde
ze af aan de beek Kison en slachtte ze
aldaar.
41 Daarna zeide Elía tot Achab: Trek
op, eet en drink, want er is een geruisch
eens overvloedigen regens.
42 Alzoo toog Achab op om te eten en
te drinken. Maar Elía ging op naar de
hoogte van Karmel, en breidde zich uit
voorwaarts ter aarde; daarna leide hij zijn
aangezicht tusschen zijne knieën, Jac. 5:18.
43 en hij zeide tot zijnen jongen: Ga nu
op en zie uit naar de zee. Toen ging hij
op en zag uit, en zeide: Daar is niets.
Toen zeide hij: Ga weder heen, zevenmaal.
44 En het geschiedde op de zevende
maal, dat hij zeide: Zie, eene kleine
wolk, als eens mans hand, gaat op van
de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot
Achab: Span aan, en kom af, dat u de
regen niet ophoude.
45 En het geschiedde ondertusschen dat
de hemel van wolken en wind zwart werd,
en daar kwam een groote regen; en Achab
reed weg en toog naar Jizreël.
46 En de hand des HEEREN was over
Elía, en hij gordde zijne lendenen, en liep
voor het aangezicht Achabs henen, tot
waar men te Jizreel komt.

HOOFDSTUK 19

EN Achab zeide Izébel ááu al wat Elía
gedaan had, en allen die hij gedood
had, *te weten* alle de profeten met het
zwaard.
2 Toen zond Izébel eenen bode tot Elía.
om te zeggen: Zóó doen *mij* de goden en
doen zóó daartoe, voorzeker ik zal mor-
gen omtrent dezen tijd uwe ziel stellen
als de ziel van hunlieder een.
3 Toen hij dat zag, maakte hij zich op
en ging henen om zijns levens wil, en
kwam te Ber-Séba dat in Juda is, en liet
zijnen jongen aldaar;
4 maar hij zelf ging henen in de woes-
tijn, eene dagreize, en kwam en zat onder
eenen jeneverboom, en bad dat zijne ziel
stierve, en zeide: Het is genoeg, neem
nu, HEERE, mijne ziel, want ik ben niet
beter dan mijne vaderen. Jona 4:3.
5 En hij leide zich neder en sliep onder
eenen jeneverboom; en zie, toen roerde
hem een Engel aan, en zeide tot hem:
Sta op, eet.
6 En hij zag om, en zie, aan zijn hoofd-
einde was een koek op de kolen gebakken,
en eene flesch met water; alzoo at hij
en dronk, en leide zich wederom neder.
7 En de Engel des HEEREN kwam ten
anderen maal weder, en roerde hem aan
en zeide: Sta op, eet, want de weg zoude
voor u te veel zijn.
8 Zoo stond hij op, en at en dronk;
en hij ging door de kracht derzelver
spijs veertig dagen en veertig nachten,
tot aan den berg Gods Horeb.
9 En hij kwam aldaar in eene spelonk,
en vernachtte aldaar; en zie, het Woord
des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide
tot hem: Wat maakt gij hier, Elía?
10 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd
voor den HEERE den God der heirscha-
ren; want de kinderen Israëls hebben
uw verbond verlaten, uwe altaren afge-
broken en uwe Profeten met het zwaard
gedood, en ik alleen ben overgebleven,
en zij zoeken mijne ziel om die weg te
nemen. Rom. 11:3.
11 En hij zeide: Ga uit en sta op dezen
berg voor het aangezicht des HEEREN.
En zie, de HEERE ging voorbij, en een
groote en sterke wind, scheurende de
bergen en brekende de steenrotsen voor
den HEERE henen: *doch* de HEERE was
in den wind niet; en na dezen wind een
aardbeving: de HEERE was *ook* in de
aardbeving niet;
12 en na de aardbeving een vuur: de
HEERE was *ook* in het vuur niet; en na

het vuur het suizen van eene zachte stilte:
13 en het geschiedde als Elía *dat* hoorde,
dat hij zijn aangezicht bewond met zijnen
mantel, en uitging en stond in den ingang
der spelonk. En zie, eene stem *kwam* tot
hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Elía?
14 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd
voor den HEERE den God der heirscharen;
want de kinderen Israëls hebben uw
verbond verlaten, uwe altaren afgebroken
en uwe Profeten met het zwaard gedood,
en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken
mijne ziel om die weg te nemen. vs 10.
15 En de HEERE zeide tot hem: Ga,
keer weder op uwen weg naar de woestijn
van Damascus, en ga daarin, en zalf
Hazaël ten Koning over Syrië;
16 daartoe zult gij Jehu den zoon van
Nimsi zalven ten Koning over Israël; en
Elisa den zoon van Safat, van Abel-Mehola,
zult gij ten Profeet zalven in uwe
plaats. 2 Kon. 9:6.
17 En het zal geschieden dat Jehu hem
die van het zwaard Hazaëls ontkomt, dooden
zal; en die van het zwaard van Jehu
ontkomt, dien zal Elisa dooden.
18 Ook heb Ik in Israël doen overblijven
zeven duizend, alle knieën die zich niet
gebogen hebben voor Baäl, en allen mond
die hem niet gekust heeft. Rom. 11:4.
19 Zoo ging hij van daar, en vond Elisa
den zoon Safats; deze ploegde met twaalf
juk *runderen* voor zich henen, en hij was
bij het twaalfde; en Elía ging over tot
hem en wierp zijnen mantel op hem.
20 En hij verliet de runderen, en liep
Elía na, en zeide: Dat ik toch mijnen
vader en mijne moeder kusse, daarna zal
ik u navolgen. En hij zeide tot hem: Ga,
keer weder, want wat heb ik u gedaan?
21 Zoo keerde hij weder van achter hem
af, en nam een juk runderen en slachtte
ze, en met het gereedschap der runderen
zood hij hun vleesch, hetwelk hij aan het
volk gaf, en zij aten. Daarna stond hij
op, en volgde Elía na en diende hem.

HOOFDSTUK 20.

EN Benhadad de Koning van Syrië vergaderde
al zijne macht, en twee en
dertig Koningen waren met hem, en paarden
en wagenen, en hij toog op, en belegerde
Samaria en krijgde er tegen.
2 En hij zond boden tot Achab den
Koning Israëls, in de stad,
3 en hij zeide hem aan: Zóó zegt Benhadad:
Uw zilver en uw goud, dat is
mijn, daarbij uwe vrouwen en uwe beste
kinderen, die zijn mijne.
4 En de Koning Israëls antwoordde en
zeide: Naar uw woord, mijn heer de
Koning, ik ben uwe, en al wat ik heb.
5 Daarna kwamen de boden weder en
zeiden: Alzóó spreekt Benhadad, zeggende:
Ik heb wel tot u gezonden, zeggende:
Uw zilver en uw goud en uwe vrouwen
en uwe kinderen zult gij mij geven;
6 maar morgen om dezen tijd zal ik
mijne knechten tot u zenden, dat zij uw
huis en uwer knechten huizen bezoeken,
en het zal geschieden dat zij al het begeerlijke
uwer oogen in hunne handen
leggen en wegnemen zullen.
7 Toen riep de Koning Israëls alle
oudsten des lands, en zeide: Merkt toch
en ziet dat deze het kwade zoekt; want
hij had tot mij gezonden om mijne vrouwen
en om mijne kinderen en om mijn
zilver en om mijn goud, en ik heb het
hem niet geweigerd.
8 Doch alle de oudsten en het gansche
volk zeiden tot hem: Hoor niet en bewillig
niet.
9 Daarom zeide hij tot de boden van
Benhadad: Zegt mijnen heere den Koning:
Alles waarom gij in het eerst tot
uwen knecht gezonden hebt, zal ik doen,
maar deze zaak kan ik niet doen. Zoo
gingen de boden henen en brachten hem
bescheid weder.
10 En Benhadad zond tot hem en zeide:
De goden doen mij zóó en doen zóó
daartoe, indien het stof van Samaria genoeg
zal zijn tot handvollen voor al het
volk dat mijne voetstappen volgt!
11 Maar de Koning Israëls antwoordde en
zeide: Spreekt *tot hem*: Die zich aangordt,
beroeme zich niet als die zich losmaakt.
12 En het geschiedde als hij dit woord
hoorde, daar hij was drinkende, hij en
de Koningen, in de tenten, dat hij zeide
tot zijne knechten: Legt aan! En zij leiden
aan tegen de stad.
13 En zie, een Profeet trad tot Achab
den Koning Israëls, en zeide: Zóó zegt de
HEERE: Hebt gij gezien al deze groote
menigte? Zie, Ik zal ze heden in uwe
hand geven, opdat gij weet dat Ik de
HEERE ben.
14 En Achab zeide: Door wien? En
hij zeide: Zóó zegt de HEERE: Door de
jongens van de oversten der landschap-

pen. En hij zeide: Wie zal den strijd
aanbinden? En hij zeide: Gij.
15 Toen telde hij de jongens van de
oversten der landschappen, en zij waren
tweehonderd twee en dertig; en na hen
telde hij al het volk, alle de kinderen
Israëls, zeven duizend;
16 en zij togen uit op den middag.
Benhadad nu dronk zich dronken in de
tenten, hij en de Koningen, de twee en
dertig Koningen die hem hielpen.
17 En de jongens van de oversten der
landschappen togen eerst uit. Doch Ben-
hadad zond *eenigen* uit, en zij boodschap-
ten hem, zeggende: Uit Samaria zijn
mannen uitgetogen.
18 En hij zeide: Hetzij dat zij tot vrede
uitgetogen zijn, grijpt ze levend; hetzij
ook dat zij ten strijde uitgetogen zijn,
grijpt ze levend.
19 Zoo togen deze jongens van de over-
sten der landschappen uit de stad, en
het heir dat hen navolgde,
20 en een ieder sloeg zijnen man, zoodat
de Syriërs vloden, en Israël jaagde ze na;
doch Benhadad de Koning van Syrië ont-
kwam op een paard, met *eenige* ruiteren.
21 En de Koning Israëls toog uit, en
sloeg paarden en wagenen, dat hij eenen
grooten slag aan de Syriërs sloeg.
22 Toen trad die Profeet tot den Koning
Israëls, en zeide tot hem: Ga henen, sterk
u, en bemerk en zie wat gij doen zult;
want met de wederkomst des jaars zal
de Koning van Syrië tegen u optrekken.
23 Want de knechten des Konings van
Syrië hadden tot hem gezegd: Hunne
goden zijn berggoden, daarom zijn zij
sterker geweest dan wij; maar zeker,
laat ons tegen hen op het effen veld
strijden: zoo wij niet sterker zijn dan zij!
24 Daarom doe deze zaak: Doe de Ko-
ningen weg, elkeen uit zijne plaats, en
stel landvoogden in hunne plaats.
25 En gij, tel u een heir als dat heir
dat van de uwen gevallen is, en paar-
den als die paarden en wagenen als die
wagenen en laat ons tegen hen op het
effen veld strijden: zoo wij niet sterker
zijn dan zij! En hij hoorde naar hunne
stem en deed alzoo.
26 Het geschiedde nu met de weder-
komst des jaars, dat Benhadad de Syriërs
monsterde; en hij toog op naar Afek ten
krijge tegen Israël.
27 De kinderen Israëls werden óók ge-
monsterd, en waren verzorgd van leef-
tocht, en trokken hun tegemoet; en de
kinderen Israëls legerden zich tegenover
hen als twee bloote geitenkudden, maar
de Syriërs vervulden het land.
28 En de man Gods trad toe, en sprak
tot den Koning Israëls en zeide: Zóó
zegt de HEERE: Daarom dat de Syriërs
gezegd hebben: De HEERE is een God
der bergen en Hij is niet een God der
laagten, zoo zal Ik al deze groote menigte
in uwe hand geven opdat gijlieden weet
dat Ik de HEERE ben.
29 En dezen waren gelegerd tegenover
genen, zeven dagen; het geschiedde nu
op den zevenden dag dat de strijd aan-
ging, en de kinderen Israëls sloegen van
de Syriërs honderd duizend *man* voetvolk
op éénen dag;
30 en de overgeblevenen vloden naar
Afek in de stad, en de muur viel op zeven
en twintig duizend mannen die overge-
bleven waren. Ook vlood Benhadad, en
kwam in de stad *van* kamer in kamer.
31 Toen zeiden zijne knechten tot hem:
Zie toch, wij hebben gehoord dat de Ko-
ningen van het huis Israëls goedertierene
Koningen zijn: laat ons toch zakken om
onze lendenen leggen en koorden om onze
hoofden, en uitgaan tot den Koning Is-
raëls; mogelijk zal hij uwe ziel in het
leven behouden.
32 Toen gordden zij zakken om hunne
lendenen en koorden om hunne hoofden,
en kwamen tot den Koning Israëls, en
zeiden: Uw knecht Benhadad zegt: Laat
toch mijne ziel leven. En hij zeide: Leeft
hij dan nog? Hij is mijn broeder!
33 De mannen nu namen naarstiglijk
waar, en vatten het haastelijk aan, of
het van hem ware, en zeiden: Uw broe-
der Benhadad *leeft*. En hij zeide: Komt,
brengt hem. Toen kwam Benhadad tot hem
uit, en hij deed hem op den wagen klimmen.
34 En hij zeide tot hem: De steden die
mijn vader van uwen vader genomen heeft,
zal ik wedergeven, en maak u straten in
Damascus, gelijk mijn vader in Samaria
gemaakt heeft. En ik, *antwoordde Achab*,
zal u met dit verbond dan laten gaan.
Zoo maakte hij een verbond met hem en
liet hem gaan.
35 Toen zeide een man uit de zonen
der Profeten tot zijnen naaste, door het
Woord des HEEREN: Sla mij toch. En de
man weigerde hem te slaan.

36 En hij zeide tot hem: Daarom dat
gij der stem des HEEREN niet gehoorzaam
zijt geweest, zie, als gij van mij wegge-
gaan zijt, zoo zal u een leeuw verslaan. En
als hij van bij hem weggegaan was, zoo
vond hem een leeuw die hem versloeg.
37 Daarna vond hij eenen anderen man
en zeide: Sla mij toch. En die man sloeg
hem, slaande en wondende.
38 Toen ging de Profeet henen en stond
voor den Koning op den weg, en hij ver-
momde zich met asch boven zijne oogen.
39 En het geschiedde als de Koning
voorbijging, dat hij tot den Koning riep
en zeide: Uw knecht was uitgegaan in
het midden des strijds, en zie, een man
was afgeweken en bracht tot mij eenen
man en zeide: Bewaar dezen man; indien
hij eenigzins gemist wordt, zoo zal uwe
ziel in de plaats zijner ziel zijn, of gij
zult een talent zilvers opwegen.
40 Het geschiedde nu als uw knecht hier
en daar doende was, dat hij er niet was.
Toen zeide de Koning Israëls tot hem:
Zóó is uw oordeel, gij zelf hebt het geveld.
41 Toen haastte hij zich en deed de asch
af van zijne oogen, en de Koning Israëls
kende hem dat hij een der Profeten was.
42 En hij zeide tot hem: Zóó zegt de
HEERE: Omdat gij den man, dien Ik ver-
bannen heb, uit de hand hebt laten gaan,
zoo zal uwe ziel in de plaats zijner ziel
zijn, en uw volk in de plaats zijns volks.
43 En de Koning Israëls toog henen ge-
melijk en toornig naar zijn huis, en kwam
te Samaria.

HOOFDSTUK 21.

HET geschiedde nu na deze dingen, *alzoo*
Naboth, een Jizreëliet, eenen wijn-
gaard had die te Jizreël was, bij het pa-
leis Achabs des Konings van Samaria,
2 dat Achab sprak tot Naboth, zeggen-
de: Geef mij uwen wijngaard, opdat hij
mij zij tot een kruidhof, dewijl hij nabij
mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven
eenen wijngaard die beter is dan die; *of*
zoo het goed in uwe oogen is, ik zal u
in geld deszelfs waarde geven.
3 Maar Naboth zeide tot Achab: Dat
late de HEERE verre van mij zijn, dat ik
u de erve mijner vaderen geven zoude.
4 Toen kwam Achab in zijn huis, ge-
melijk en toornig over het woord dat
Naboth de Jizreëliet tot hem gesproken
had, en gezegd: Ik zal de erve mijner
vaderen niet geven; en hij leide zich ne-
der op zijn bed, en keerde zijn aangezicht
om, en at geen brood.
5 Maar Izébel zijne huisvrouw kwam
tot hem, en sprak tot hem: Wat is dit,
dat uw geest dus gemelijk is en dat gij
geen brood eet?
6 En hij sprak tot haar: Omdat ik tot
Naboth den Jizreëliet gesproken, en hem
gezegd heb: Geef mij uwen wijngaard
om geld, of zoo het u behaagt ik zal u
een wijngaard in zijne plaats geven; maar
hij heeft gezegd: Ik zal u mijnen wijn-
gaard niet geven.
7 Toen zeide Izébel zijne huisvrouw tot
hem: Zoudt gij nu het koninkrijk over
Israël regeeren? Sta op, eet brood, en uw
hart zij vroolijk: ik zal u den wijngaard
Naboths des Jizreëliets geven.
8 Zij dan schreef brieven in den naam
Achabs, en verzegelde ze met zijn signet,
en zond de brieven tot de oudsten en
tot de edelen die in zijne stad waren,
wonende met Naboth;
9 en zij schreef in die brieven, zeggen-
de: Roept een vasten uit, en zet Naboth
in de hoogste plaats des volks,
10 en zet tegenover hem twee mannen,
zonen Belials, die tegen hem getuigen,
zeggende: Gij hebt God en den Koning
gezegend; en voert hem uit en steenigt
hem dat hij sterft.
11 En de mannen zijner stad, die oud-
sten en die edelen die in zijne stad woon-
den, deden gelijk als Izébel tot hen ge-
zonden had, gelijk als geschreven was in
de brieven die zij tot hen gezonden had:
12 zij riepen een vasten uit, en zij zetten
Naboth in de hoogste plaats des volks.
13 Toen kwamen de twee mannen, zo-
nen Belials, en zetten zich tegenover hem;
en de mannen Belials getuigden tegen hem,
tegen Naboth, voor het volk, zeggende:
Naboth heeft God en den Koning gezegend.
En zij voerden hem buiten de stad en stee-
nigden hem met steenen dat hij stierf.
14 Daarna zonden zij tot Izébel, zeggen-
de: Naboth is gesteenigd en is dood.
15 Het geschiedde nu toen Izébel hoorde
dat Naboth gesteenigd en dood was, dat
Izébel tot Achab zeide: Sta op, bezit den
wijngaard Naboths des Jizreëliets erfelijk,
dien hij u weigerde om geld te geven;
want Naboth leeft niet, maar is dood.
16 En het geschiedde als Achab hoorde
dat Naboth dood was, dat Achab opstond,

om naar den wijngaard Naboths des Jizreëliets af te gaan, om dien erfelijk te bezitten.

17 Doch het Woord des HEEREN geschiedde tot Elía den Tisbiet, zeggende;

18 Maak u op, ga henen af, Achab, den Koning Israëls tegemoet die in Samaria is: zie, hij is in den wijngaard Naboths, waarhenen hij afgegaan is om dien erfelijk te bezitten.

19 En gij zult tot hem spreken, zeggende: [a]Alzóó zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, en ook eene erfelijke bezitting ingenomen? Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggende: Alzóó zegt de HEERE: In plaats dat de honden het bloed Naboths gelekt hebben, [b]zullen de honden uw bloed lekken, ja het uwe.

a 2 Kon. 9:26. b 1 Kon. 22:38.

20 En Achab zeide tot Elía: Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand? En hij zeide: Ik heb *u* gevonden, overmits gij uzelven verkocht hebt om te doen dat kwaad is in de oogen des HEEREN.

21 Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uwe nakomelingen wegdoen, en Ik zal van Achab uitroeien wat mannelijk is, mitsgaders den beslotene en verlatene in Israël; 1 Kon. 14:10. 2 Kon. 9:8.

22 en Ik zal uw huis maken gelijk het huis Jerobeams des zoons Nebats, en gelijk het huis van Baësa den zoon van Ahía, om de terging waarmede gij *Mij* getergd hebt, en dat gij Israël hebt doen zondigen. 2 Kon. 9:9.

23 Voorts ook over Izébel sprak de HEERE, zeggende: De honden zullen Izébel eten aan den voorwal Jizreëls.

2 Kon. 9:10, 36.

24 Die van Achab sterft in de stad zullen de honden eten, en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.

1 Kon. 14:11; 16:4.

25 Doch er was niemand geweest gelijk Achab, die zichzelven verkocht had om te doen dat kwaad is in de oogen des HEEREN, dewijl Izébel zijne huisvrouw hem ophitste; 1 Kon. 16:33.

26 En hij deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden: naar alles dat de Amorieten gedaan hadden, die God voor het aangezicht der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

27 Het geschiedde nu als Achab deze woorden hoorde dat hij zijne kleederen scheurde en eenen zak om zijn vleesch leide, en vastte; hij lag ook neder in den zak en ging langzaam.

28 En het Woord des HEEREN geschiedde tot Elía den Tisbiet, zeggende:

29 Hebt gij gezien dat Achab zich vernedert voor mijn aangezicht? Daarom dewijl hij zich vernedert voor mijn aangezicht, zoo zal Ik dat kwaad in zijne dagen niet brengen: in de dagen zijns zoons zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.

HOOFDSTUK 22.

EN zij zaten drie jaren stil, dat er geen krijg was tusschen Syrië en tusschen Israël.

2 Maar het geschiedde in het derde jaar, als Josafat de Koning van Juda tot den Koning Israëls afgekomen was, 2 Kron. 18:2-34.

3 dat de Koning Israëls tot zijne knechten zeide: Weet gij dat Ramoth in Gilead onze is? En wij zijn stil, zonder dat te nemen uit de hand des Konings van Syrië.

4 Daarna zeide hij tot Josafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in Gilead? En Josafat zeide tot den Koning Israëls: Zóó zal ik zijn gelijk gij zijt, zóó mijn volk als uw volk, zóó mijne paarden als uwe paarden. 2 Kon. 3:7.

5 Voorts zeide Josafat tot den Koning Israëls: Vraag toch heden naar het Woord des HEEREN.

6 Toen vergaderde de Koning Israëls de Profeten, omtrent vierhonderd man, en hij zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de Heere zal het in de hand des Konings geven.

7 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een Profeet des HEEREN, dat wij het van hem vragen mochten? 2 Kon. 3:11.

8 Toen zeide de Koning Israëls tot Josafat: Er is nog één man om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, omdat hij over mij niets goeds profeteert maar kwaad: Micha de zoon van Jimla. En Josafat zeide: De Koning zegge niet alzoo.

9 Toen riep de Koning Israëls eenen kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha den zoon van Jimla.

10 De Koning Israëls nu en Josafat de Koning van Juda zaten elk op zijnen troon, bekleed met *hunne* kleederen, op het plein aan de deur der poort van Samaria; en alle de Profeten profeteerden in hunne tegenwoordigheid.

11 En Zedekía de zoon van Kenaäna

had zich ijzeren horens gemaakt, en hij
zeide: Zóó zegt de HEERE: Met deze zult
gij de Syriërs stooten, totdat gij ze gansch
verdaan zult hebben.
12 En alle de Profeten profeteerden
alzóó, zeggende: Trek op naar Ramoth
in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn,
want de HEERE zal het in de hand des
Konings geven.
13 De bode nu die heengegaan was om
Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende:
Zie toch, de woorden der Profeten zijn uit
éénen mond goed tot den Koning: dat
toch uw woord zij gelijk als het woord
van eenen uit hen, en spreek het goede.
14 Doch Micha zeide: *Zoo waarachtig
als* de HEERE leeft, hetgeen de HEERE
tot mij zeggen zal, dàt zal ik spreken.
15 Als hij tot den Koning gekomen was,
zoo zeide de Koning tot hem: Micha,
zullen wij naar Ramoth in Gilead ten
strijde trekken of zullen wij *het* nalaten?
En hij zeide tot hem: Trek op, en gij
zult voorspoedig zijn, want de HEERE
zal het in de hand des Konings geven!
16 En de Koning zeide tot hem: Tot
hoevele reizen zal ik u bezweren, opdat
gij tot mij niet spreekt dan alleen de
waarheid in den naam des HEEREN?
17 En hij zeide: Ik zag het gansche
Israël verstrooid op de bergen, gelijk
schapen die geenen herder hebben; en
de HEERE zeide: Dezen hebben geenen
heer; een iegelijk keere weder naar zijn
huis in vrede. Num.27:17. Matth.9:36. Marc.6:34.
18 Toen zeide de Koning Israëls tot Josafat:
Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over
mij niets goeds maar kwaad profeteeren?
19 Voorts zeide hij: Daarom hoor het
Woord des HEEREN. Ik zag den HEERE
zittende op zijnen troon, en al het hemelsche
heir staande nevens Hem, aan
zijne rechter- en aan zijne linkerhand.
20 En de HEERE zeide: Wie zal Achab
overreden, dat hij optrekke en valle te
Ramoth in Gilead? De één nu zeide
aldus en de andere zeide alzóó.
21 Toen ging een geest uit en stond
voor het aangezicht des HEEREN, en zeide:
Ik zal hem overreden. En de HEERE
zeide tot hem: Waarmede?
22 En hij zeide: Ik zal uitgaan en een
leugengeest zijn in den mond aller zijner
Profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden
en zult het ook vermogen; ga uit
en doe alzoo.
23 Nu dan, zie, de HEERE heeft eenen
leugengeest in den mond aller dezer uwer
Profeten gegeven, en de HEERE heeft
kwaad over u gesproken.
24 Toen trad Zedekía de zoon van Kenaäna
toe, en sloeg Micha op de kinnebak,
en hij zeide: Door wat *weg* is de
Geest des HEEREN van mij doorgegaan
om u aan te spreken?
25 En Micha zeide: Zie, gij zult het
zien op dienzelfden dag als gij zult gaan
van kamer in kamer om u te versteken.
26 De Koning Israëls nu zeide: Neem
Micha en breng hem weder tot Amon
den overste der stad, en tot Joas den
zoon des Konings;
27 en gij zult zeggen: Zóó zegt de Koning:
Zet dezen in het gevangenhuis, en
spijst hem met brood der bedruktheid
en met water der bedruktheid, totdat ik
met vrede *weder*kom.
28 En Micha zeide: Indien gij eenigszins
met vrede wederkomt, zoo heeft de HEERE
door mij niet gesproken. Voorts zeide hij:
Hoort, gij volken altegader! Micha 1:2.
29 Alzoo toog de Koning Israëls en Josafat,
de Koning van Juda, op naar Ramoth
in Gilead.
30 En de Koning Israëls zeide tot Josafat:
Als ik mij vermomd heb, zal ik
in den strijd komen, maar gij, trek uwe
kleederen aan. Alzoo vermomde zich de
Koning Israëls en kwam in den strijd.
31 De Koning van Syrië nu had geboden
aan de oversten der wagenen, van
welke hij twee en dertig had, zeggende:
Gij zult noch kleinen noch grooten bestrijden,
maar den Koning Israëls alleen.
32 Het geschiedde dan als de oversten
der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden:
Gewis die is de Koning Israëls, en
zij keerden zich naar hem om te strijden.
Maar Josafat riep uit;
33 en het geschiedde als de oversten
der wagenen zagen dat hij de Koning
Israëls niet was, dat zij zich van achter
hem afkeerden.
34 Toen spande een man den boog in
zijne eenvoudigheid, en schoot den Koning
Israëls tusschen de gespen en tusschen
het pantser. Toen zeide hij tot
zijnen voerman: Keer uwe hand en voer
mij uit het leger, want ik ben zeer verwond.
35 En de strijd nam op dien dag toe,
en de Koning werd met den wagen staande
gehouden tegenover de Syriërs; maar hij

stierf des avonds, en het bloed der wond vloeide in den bak des wagens.
36 En daar ging eene uitroeping door het heirleger als de zon onderging, zeggende: Een ieder *keere* naar zijne stad en een ieder naar zijn land.
37 Alzoo stierf de Koning en werd naar Samaria gebracht, en zij begroeven den Koning te Samaria.
38 Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar de hoeren wieschen, naar het woord des HEEREN dat Hij gesproken had. 1 Kon. 21:19.
39 Het overige nu der geschiedenissen Achabs, en al dat hij gedaan heeft, en het elpenbeenen huis dat hij gebouwd heeft, en alle de steden die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls? Amos 3:15.
40 Alzoo ontsliep Achab met zijne vaderen; en zijn zoon Ahazia werd Koning in zijne plaats.
41 Josafat nu, de zoon van Asa, werd Koning over Juda in het vierde jaar Achabs des Konings Israëls.
42 Josafat was vijf en dertig jaar oud als hij Koning werd, en regeerde vijf en twintig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba de dochter van Silhi. 2 Kron. 20:31-33.
43 En hij wandelde in al den weg zijns vaders Asa, hij week daarvan niet af, doende wat recht was in de oogen des HEEREN.
44 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen, het volk offerde en rookte nog op de hoogten. 1 Kon. 15:14. 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4,35. 2 Kron. 15:17.
45 En Josafat maakte vrede met den Koning Israëls.
46 Het overige nu der geschiedenissen Josafats, en zijne macht die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloogd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
47 Ook deed hij uit het land weg de overige schandjongens, die in de dagen zijns vaders Asa overgebleven waren. 1 Kon. 15:12.
48 Toen was er geen Koning in Edom, *maar* eens Konings stadhouder.
49 *En* Josafat maakte schepen van Tarsis, om naar Ofir te gaan om goud; maar zij gingen niet, want de schepen werden gebroken te Ezeon-Géber. 2 Kron. 20:37.
50 Toen zeide Ahazia de zoon Achabs tot Josafat: Laat mijne knechten met uwe knechten op de schepen varen; maar Josafat wilde niet.
51 En Josafat ontsliep met zijne vaderen, en werd bij zijne vaderen begraven in de stad zijns vaders David; en zijn zoon Joram werd Koning in zijne plaats. 2 Kron. 21:1.
52 Ahazia de zoon Achabs werd Koning over Israël te Samaria in het zeventiende jaar Josafats des Konings van Juda en regeerde twee jaren over Israël;
53 en deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, want hij wandelde in den weg zijns vaders en in den weg zijner moeder, en in den weg Jerobeams des zoons Nebats, die Israël zondigen deed;
54 en hij diende Baäl en boog zich voor hem, en vertoornde den HEERE den God Israëls, naar alles dat zijn vader gedaan had.

HET TWEEDE BOEK

DER

KONINGEN.

HOOFDSTUK 1.

EN Moab viel van Israël af na Achabs dood. 2 Kon. 3:5.
2 En Ahazia viel door eene tralie in zijne opperzaal die te Samaria was, en werd krank; en hij zond boden, en zeide tot hen: Gaat henen, vraagt Baäl-Zebub den god van Ekron, of ik van deze krankheid genezen zal.
3 Maar de Engel des HEEREN sprak tot Elía, den Tisbiet: Maak u op, ga op, den boden des Konings van Samaria tegemoet, en spreek tot hen: Is het omdat er geen God in Israël is, dat gijlieden henengaat om Baäl-Zebub den god van Ekron te vragen?

4 Daarom nu zegt de HEERE alzóó: Gij
zult niet afkomen van het bed waarop
gij geklommen zijt, maar gij zult den
dood sterven. En Elía ging weg.
5 Zoo kwamen de boden weder tot hem;
en hij zeide tot hen: Wat is dit, *dat* gij
wederkomt?
6 En zij zeiden tot hem: Een man
kwam op, ons tegemoet, en zeide tot ons:
Gaat henen, keert weder tot den Koning
die u gezonden heeft, en spreekt tot hem:
Zóó zegt de HEERE: Is het omdat er geen
God in Israël is, dat gij zendt om Baäl-Zebub den god van Ekron te vragen?
Daarom zult gij van dat bed waarop gij
geklommen zijt, niet afkomen, maar gij
zult den dood sterven.
7 En hij sprak tot hen: Hoedanig was
de gestalte des mans die u tegemoet opgekomen is en deze woorden tot u gesproken heeft?
8 En zij zeiden tot hem: Hij was een
man met een harig *kleed*, en met eenen
lederen gordel gegord om zijne lendenen.
Toen zeide hij: Het is Elía de Tisbiet.
9 En hij zond tot hem eenen hoofdman
van vijftig met zijne vijftig; en als hij
tot hem opkwam (want zie, hij zat op de
hoogte eens bergs), zoo sprak hij tot hem:
Gij man Gods, de Koning zegt: Kom af.
10 Maar Elía antwoordde en sprak tot
den hoofdman van vijftig: Indien ik dan
een man Gods ben, zoo dale vuur van
den hemel en vertere u en uwe vijftig.
Toen daalde vuur van den hemel en verteerde hem en zijne vijftig.

vs. 12. Luc. 9·54. Openb. 11:5.

11 En hij zond wederom tot hem eenen
anderen hoofdman van vijftig met zijne
vijftig: deze antwoordde en sprak tot
hem: Gij man Gods, zoo zegt de Koning:
Kom haastelijk af.
12 En Elía antwoordde en sprak tot hen:
Ben ik een man Gods, zoo dale vuur van
den hemel en vertere u en uwe vijftig.
Toen daalde het vuur Gods van den hemel
en verteerde hem en zijne vijftig. vs. 10.
13 En wederom zond hij eenen hoofdman van de derde vijftig met zijne vijftig;
zoo ging de derde hoofdman van vijftig
op, en kwam en boog zich op zijne knieën
voor Elía, en smeekte hem en sprak tot
hem: Gij man Gods, laat toch mijne ziel
en de ziel uwer knechten, dezer vijftig,
dierbaar zijn in uwe oogen.
14 Zie, het vuur is van den hemel gedaald en heeft die twee eerste hoofdlieden van vijftig met hunne vijftig verteerd;
maar nu, laat mijne ziel dierbaar zijn in
uwe oogen.
15 Toen sprak de Engel des HEEREN
tot Elía: Ga af met hem, vrees niet voor
zijn aangezicht. En hij stond op, en ging
met hem af tot den Koning,
16 en hij sprak tot hem: Zóó zegt de
HEERE: Daarom dat gij boden gezonden
hebt om Baäl-Zebub den god van Ekron
te vragen (is het omdat er geen God in
Israël is, om zijn Woord te vragen?) daarom, van dat bed waarop gij geklommen
zijt, zult gij niet afkomen, maar gij zult
den dood sterven.
17 Alzoo stierf hij naar het woord des
HEEREN dat Elía gesproken had; en Joram werd Koning in zijne plaats in het
tweede jaar Jorams des zoons Josafats,
des Konings van Juda; want hij had
geenen zoon.
18 Het overige nu der zaken van Ahazia
die hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls?

HOOFDSTUK 2.

HET geschiedde nu als de HEERE Elía
met een onweder ten hemel opnemen
zoude, dat Elía met Elisa ging van Gilgal.
2 En Elía zeide tot Elisa: Blijf toch
hier, want de HEERE heeft mij naar Beth-El gezonden. Maar Elisa zeide: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft en uwe ziel
leeft, ik zal u niet verlaten. Alzoo gingen zij af naar Beth-El.
3 Toen gingen de zonen der Profeten
die te Beth-El waren, tot Elisa uit, en
zeiden tot hem: Weet gij dat de HEERE
heden uwen heere van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het óók
wel, zwijgt gij stil.
4 En Elía zeide tot hem: Elisa, blijf
toch hier, want de HEERE heeft mij naar
Jericho gezonden. Maar hij zeide: *Zoo
waarachtig als* de HEERE leeft en uwe
ziel leeft, ik zal u niet verlaten. Alzoo
kwamen zij te Jericho.
5 Toen traden de zonen der Profeten
die te Jericho waren, naar Elisa toe, en
zeiden tot hem: Weet gij dat de HEERE
heden uwen heere van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het óók
wel, zwijgt gij stil.
6 En Elía zeide tot hem: Blijf toch hier,

want de HEERE heeft mij naar den Jordaan
gezonden. Maar hij zeide: *Zoo waarachtig*
als de HEERE leeft en uwe ziel leeft, ik
zal u niet verlaten! En zij beiden gingen
henen.
7 En vijftig mannen van de zonen der
Profeten gingen henen en stonden tegen-
over van verre; en die beiden stonden
aan den Jordaan.
8 Toen nam Elía zijnen mantel en wond
hem samen, en sloeg het water, en het werd
herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij
beiden gingen daar dóór op het droge.
9 Het geschiedde nu als zij overgekomen
waren, dat Elía zeide tot Elisa: Begeer
wat ik u doen zal eer ik van bij u weg-
genomen word. En Elísa zeide: Dat toch
twee deelen van uwen geest op mij zijn.
10 En hij zeide: Gij hebt eene harde
zaak begeerd: indien gij mij zult zien als
ik van bij u weggenomen worde, het zal
u alzóó geschieden; doch zoo niet, het
zal niet geschieden.
11 En het gebeurde als zij voortgingen,
gaande en sprekende, zie, zoo was er een
vurige wagen met vurige paarden, die
tusschen hen beiden scheiding maakten:
alzoo voer Elía met een onweder ten hemel.
12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn
vader, mijn vader, wagen Israëls en zijne
ruiteren! En hij zag hem niet meer; en
hij vatte zijne kleederen en scheurde ze
in twee stukken. 2 Kon. 13:14.
13 Hij hief ook Elía's mantel òp die van
hem afgevallen was, en keerde weder en
stond aan den oever van den Jordaan.
14 En hij nam den mantel van Elía die
van hem afgevallen was, en sloeg het wa-
ter, en zeide: Waar is de HEERE, de God
van Elía, ja, dezelve? En hij sloeg het
water, en het werd herwaarts en derwaarts
verdeeld, en Elisa ging daar dóór.
15 Als nu de kinderen der Profeten, die
tegenover te Jericho waren, hem zagen,
zoo zeiden zij: De geest van Elía rust
op Elisa; en zij kwamen hem tegemoet
en bogen zich voor hem neder ter aarde,
16 en zij zeiden tot hem: Zie nu, daar
zijn bij uwe knechten vijftig dappere
mannen, laat ze toch henengaan en uwen
heer zoeken, of niet misschien de Geest
des HEEREN hem opgenomen en op eenen
der bergen of in een der dalen hem ge-
worpen heeft. Doch hij zeide: Zendt niet.
17 Maar zij hielden bij hem aan tot
schamens toe, en hij zeide: Zendt. En
zij zonden vijftig mannen, die drie dagen
zochten, doch hem niet vonden.
18 Toen kwamen zij weder tot hem,
daar hij te Jericho gebleven was; en hij
zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet
gezegd: Gaat niet?
19 En de mannen der stad zeiden tot
Elisa: Zie toch, de woning dezer stad is
goed, gelijk als mijn heere ziet; maar het
water is kwaad en het land onvruchtbaar.
20 En hij zeide: Brengt mij eene nieuwe
schaal, en legt daar zout in. En zij brach-
ten ze tot hem.
21 Toen ging hij uit tot de waterwel,
en wierp het zout daarin, en zeide: Zóó
zegt de HEERE: Ik heb dit water gezond
gemaakt, daar zal geen dood noch on-
vruchbaarheid meer van worden.
22 Alzoo werd dat water gezond, tot
op dezen dag, naar het woord van Elisa
dat hij gesproken had.
23 En hij ging van daar op naar Beth-
El. Als hij nu den weg opging, zoo
kwamen kleine jongens uit de stad, die
bespotten hem en zeiden tot hem: Kaal-
kop, ga op; kaalkop, ga op!
24 En hij keerde zich achterom, en hij
zag ze, en vloekte ze in den naam des
HEEREN: toen kwamen twee beren uit
het woud, en verscheurden van hen twee
en veertig kinderen.
25 En hij ging van daar naar den berg
Karmel, en van daar keerde hij weder
naar Samaria.

HOOFDSTUK 3.

JORAM nu, de zoon Achabs, werd
Koning over Israël te Samaria in het
achttiende jaar Josafats des Konings van
Juda, en hij regeerde twaalf jaar.
2 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, doch niet gelijk zijn
vader en gelijk zijne moeder; want hij
deed het opgerichte beeld Baäls weg,
hetwelk zijn vader gemaakt had. 1 Kon. 16:32.
3 Evenwel hing hij de zonden Jerobe-
ams des zoons Nebats aan, die Israël
deed zondigen; hij week daarvan niet af.
4 Mesa nu, de Koning der Moabieten, was
een veehandelaar, en bracht òp aan den
Koning Israëls honderd duizend lammeren
en honderd duizend rammen met de wol;
5 maar het geschiedde als Achab ge-
storven was, dat de Koning der Moabie-
ten van den Koning Israëls afviel. 2 Kon. 1:1.
6 Zoo toog de Koning Joram ter zelfder

tijd uit Samaria, en monsterde gansch
Israël.
7 En hij ging henen en zond tot Josafat den Koning van Juda, zeggende: De Koning der Moabieten is van mij afgevallen: zult gij met mij trekken in den oorlog tegen de Moabieten? En hij zeide: Ik zal opkomen; zóó zal ik zijn gelijk gij zijt, zóó mijn volk als uw volk, zóó mijne paarden als uwe paarden.
1 Kon. 22:4. 2 Kron. 18:3.
8 En hij zeide: Door welken weg zullen wij optrekken? Hij dan zeide: Door den weg der woestijn Edoms.
9 Alzoo toog de Koning Israëls henen, en de Koning van Juda, en de Koning van Edom; en als zij zeven dagreizen omgetogen waren, zoo had het leger en het vee dat hen navolgde geen water.
10 Toen zeide de Koning Israëls: Ach dat de HEERE deze drie Koningen geroepen heeft om die in der Moabieten hand te geven!
11 En Josafat zeide: Is hier geen Profeet des HEEREN, dat wij door hem den HEERE mochten vragen? Toen antwoordde een van de knechten des Konings van Israël en zeide: Hier is Elisa de zoon Safats, die water op Elía's handen goot.
1 Kon. 22:7.
12 En Josafat zeide: Des HEEREN Woord is bij hem. Zoo togen tot hem af de Koning Israëls en Josafat en de Koning van Edom.
13 Maar Elisa zeide tot den Koning Israëls: Wat heb ik met u te doen? Ga henen tot de Profeten uws vaders en tot de Profeten uwer moeder. Doch de Koning Israëls zeide tot hem: Neen, want de HEERE heeft deze drie Koningen geroepen, om die in der Moabieten hand te geven.
14 En Elisa zeide: *Zoo waarachtig als* de HEERE der heirscharen leeft, voor wiens aangezicht ik sta, zoo ik niet het aangezicht Josafats des Konings van Juda opname, ik zoude u niet aanschouwen noch u aanzien!
15 Nu dan, brengt mij eenen speelman. En het geschiedde als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam,
16 en hij zeide: Zóó zegt de HEERE: Maakt in dit dal vele grachten;
17 want zóó zegt de HEERE: Gijlieden zult geenen wind zien en gij zult geenen regen zien, nochtans zal dit dal met water vervuld worden, zoodat gij zult drinken, gij en uw vee en uwe beesten.
18 Daartoe is dat gering in de oogen des HEEREN: Hij zal ook de Moabieten in ulieder hand geven,
19 en gij zult alle vaste steden en alle uitgelezene steden slaan, en zult alle goede boomen vellen, en zult alle waterfonteinen stoppen, en alle goede stukken lands zult gij met steenen verderven.
20 En het geschiedde des morgens als men het spijsoffer offert, dat er, zie, water door den weg van Edom kwam, en het land met water vervuld werd.
21 Toen nu alle de Moabieten hoorden dat de Koningen opgetogen waren om tegen hen te strijden, zoo werden zij samengeroepen, van alle degenen af die den gordel aangordden en daarboven, en stonden aan de landpale.
22 En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, en de zon over dat water oprees, zagen de Moabieten dat water tegenover rood gelijk bloed;
23 en zij zeiden: Dit is bloed; de Koningen hebben voorzeker zich met het zwaard verdorven, en hebben de één den ander verslagen: nu dan aan den buit, gij Moabieten!
24 Maar als zij aan het leger Israëls kwamen, maakten de Israëlieten zich op en sloegen de Moabieten; en zij vloden van hun aangezicht; ja zij kwamen in *het land,* slaande ook de Moabieten.
25 De steden nu braken zij af, en een iegelijk wierp zijnen steen op alle goede stukken lands, en zij vulden ze en stopten alle waterfonteinen, en velden alle goede boomen, totdat zij in Kir-Haréseth *alleen* de steenen daarvan lieten overblijven; en de slingeraars omsingelden en sloegen het.
26 Doch als de Koning der Moabieten zag dat hem de strijd te sterk was, nam hij tot zich zevenhonderd mannen die het zwaard uittogen, om door te breken tegen den Koning van Edom; maar zij konden niet.
27 Toen nam hij zijnen eerstgeboren zoon, die in zijne plaats Koning zoude worden, en offerde hem ten brandoffer op den muur. Daaruit werd een zeer groote toorn in Israël; daarom trokken zij van hem af en keerden weder in *hun* land.

HOOFDSTUK 4.

EENE vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der Profeten riep tot Elisa,

zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet dat uw knecht den HEERE was vreezende; nu is de schuldheer gekomen om mijne beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.
2 En Elisa zeide tot haar: Wat zal ik u doen? Geef mij te kennen wat gij in huis hebt. En zij zeide: Uwe dienstmaagd heeft nietmetal in huis dan eene kruik met olie.
3 Toen zeide hij: Ga, eisch voor u vaten van buiten, van alle uwe naburen ledige vaten, maak er niet weinig te hebben.
4 Kom dan in, en sluit de deur voor u en voor uwe zonen toe; daarna giet in alle die vaten, en dat vol is zet weg.
5 Zoo ging zij van hem, en sloot de deur voor zich en voor hare zonen toe; die brachten haar de vaten toe, en zij goot in.
6 En het geschiedde als die vaten vol waren, dat zij tot haren zoon zeide: Breng mij nog een vat aan, maar hij zeide tot haar: Daar is geen vat meer. En de olie stond stil.
7 Toen kwam zij en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga henen, verkoop de olie, en betaal uwen schuldheer: gij dan, *met* uwe zonen, leef van het overige.
8 Het geschiedde ook op eenen dag als Elisa naar Sunem doortrok, dat aldaar eene aanzienlijke vrouw was, dewelke hem aanhield om brood te eten; voorts geschiedde het zoo dikwijls hij doortrok, week hij daar in om brood te eten,
9 En zij zeide tot haren man: Zie nu, ik heb gemerkt dat deze man Gods heilig is, die bij ons altoos doortrekt:
10 laat ons toch eene kleine opperkamer van eenen wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed en tafel en stoel en kandelaar; zoo zal het geschieden wanneer hij tot ons komt, dat hij daar inwijkt.
11 En het geschiedde op eenen dag dat hij daar kwam; en hij week in die opperkamer, en leide zich daar neder.
12 Toen zeide hij tot zijnen jongen Gehazi: Roep deze Sunamietische. En als hij ze geroepen had, stond zij voor zijn aangezicht.
13 (Want hij had hem gezegd: Zeg nu tot haar: Zie, gij zijt zorgvuldig voor ons geweest met al deze zorgvuldigheid: wat is er voor u te doen? Is er iets om voor u te spreken tot den Koning of tot den krijgsoverste? En zij had gezegd: Ik woon in het midden mijns volks.
14 Toen had hij gezegd: Wat is er dan voor haar te doen? En Gehazi had gezegd: Zij heeft toch geenen zoon, en haar man is oud.
15 Daarom had hij gezegd: Roep haar; en als hij ze geroepen had, stond zij in de deur.)
16 En hij zeide: Op dezen gezetten tijd, omtrent dezen tijd des levens, zult gij eenen zoon omhelzen. En zij zeide: Neen mijn heer, gij man Gods, lieg tegen uwe dienstmaagd niet. Gen. 18:10.
17 En de vrouw werd zwanger en baarde eenen zoon op dien gezetten tijd, omtrent den tijd des levens dien Elisa tot haar gesproken had.
18 Toen nu het kind groot werd, geschiedde het op eenen dag dat het uitging tot zijnen vader, tot de maaiers;
19 en het zeide tot zijnen vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Hij dan zeide tot eenen jongen: Draag hem tot zijne moeder.
20 En hij droeg hem en bracht hem tot zijne moeder. En hij zat op hare knieën tot aan den middag toe; toen stierf hij.
21 En zij ging op en leide hem op het bed van den man Gods, daarna sloot zij voor hem toe en ging uit;
22 en zij riep om haren man, en zeide: Zend mij toch eenen van de jongens en eene van de ezelinnen, dat ik tot den man Gods loope en wederkome.
23 En hij zeide: Waarom gaat gij heden tot hem? Het is geen nieuwe maan of sabbat. En zij zeide: Het zal wèl zijn.
24 Toen zadelde zij de ezelin, en zeide tot haren jongen: Drijf en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, tenzij dan dat ik het u zegge.
25 Alzoo toog zij henen, en kwam tot den man Gods, tot den berg Karmel. En het geschiedde als de man Gods haar van tegenover zag, dat hij tot Gehazi zijnen jongen zeide: Zie daar is de Sunamietische;
26 nu, loop toch haar tegemoet, en zeg tot haar: Is het wèl met u, is het wèl met uwen man, is het wèl met uw kind? En zij zeide: Het is wèl.
27 Toen zij nu tot den man Gods op den berg kwam, vatte zij zijne voeten; maar Gehazi trad toe om haar af te stooten; doch de man Gods zeide: Laat ze geworden, want hare ziel is in haar bitterlijk bedroefd, en de HEERE heeft het voor

mij verborgen en mij niet kond gedaan.
28 En zij zeide: Heb ik eenen zoon van
mijnen heer begeerd? Zeide ik niet: Bedrieg mij niet?
29 En hij zeide tot Gehazi: Gord uwe
lendenen, en neem mijnen staf in uwe hand, en ga henen; zoo gij iemand vindt, groet hem niet, en zoo u iemand groet, antwoord hem niet; en leg mijnen staf op het aangezicht van den jongen. Luc. 10:4.
30 Doch de moeder van den jongen
zeide: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Hij stond dan op en volgde haar na.
31 Gehazi nu was voor hun aangezicht
doorgegaan, en hij leide den staf op het aangezicht van den jongen; doch daar was geene stem noch opmerking. Zoo keerde hij weder, hem tegemoet, en bracht hem boodschap, zeggende: De jongen is niet ontwaakt.
32 En toen Elisa in het huis kwam,
zie, zoo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed.
33 Zoo ging hij in, en sloot de deur voor
hen beiden toe, en bad tot den HEERE;
34 en hij klom op en leide zich neder op
het kind, en leggende zijnen mond op deszelfs mond, en zijne oogen op deszelfs oogen, en zijne handen op deszelfs handen, breidde hij zich over hem uit: en het vleesch des kinds werd warm. 1 Kon. 17:21.
35 Daarna kwam hij weder, en wandelde
in het huis ééns herwaarts en ééns derwaarts, en klom *weder* op en breidde zich over hem uit: en de jongen niesde tot zevenmaal toe, daarna deed de jongen zijne oogen open.
36 En hij riep Gehazi en zeide: Roep
deze Sunamietische. En hij riep ze, en zij kwam tot hem, en hij zeide: Neem uwen zoon op.
37 Zoo kwam zij en viel voor zijne voe-
ten en boog zich ter aarde, en zij nam haren zoon op en ging uit.
38 Als nu Elisa weder te Gilgal kwam,
zoo was er honger in dat land, en de zonen der Profeten zaten voor zijn aangezicht: en hij zeide tot zijnen jongen: Zet den grooten pot aan, en zied moes voor de zonen der Profeten.
39 Toen ging een uit in het veld om
moeskruiden te lezen, en hij vond eenen wilden wijnstok, en las daarvan zijn kleed vol wilde kolokwinten, en kwam en sneed ze in den moespot, want zij kenden ze niet.
40 Daarna schepten zij voor de man-
nen op om te eten; en het geschiedde als zij aten van dat moes, dat zij riepen en zeiden: Man Gods, de dood is in den pot! En zij konden het niet eten.
41 Maar hij zeide: Brengt dan meel;
en hij wierp het in den pot, en hij zeide: Schep voor het volk op, dat zij eten. Toen was er niets kwaads in den pot.
42 En daar kwam een man van Baäl-
Salisa, en bracht den man Gods brooden der eerstelingen, twintig gerstebrooden, en groene aren in hare hulzen; en hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten.
43 Doch zijn dienaar zeide: Wat zoude
ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten; want alzóó zegt de HEERE: Men zal eten en overhouden. Joh. 6:9.
44 Zoo zette hij het hun voor, en zij
aten en zij hielden over, naar het woord des HEEREN.

HOOFDSTUK 5.

NAÄMAN nu, de krijgsoverste des Konings van Syrië, was een groot man voor het aangezicht zijns heeren, en van hoog aanzien; want door hem had de HEERE den Syriërs verlossing gegeven; zoo was deze man een strijdbaar held, *doch* melaatsch.
2 En daar waren benden uit Syrië ge-
togen, en hadden eene kleine jonge dochter uit het land Israëls gevankelijk gebracht, die in den dienst der huisvrouw Naämans was.
3 Deze zeide tot hare vrouwe: Och of
mijn heer ware voor het aangezicht des Profeten die te Samaria is, dan zoude hij hem van zijne melaatschheid ontledigen.
4 Toen ging hij in en gaf het zijnen
heere te kennen, zeggende: Zóó en zóó heeft de jonge dochter gesproken die uit het land Israëls is.
5 Toen zeide de Koning van Syrië: Ga
henen, kom, en ik zal eenen brief aan den Koning Israëls zenden. En hij ging henen, en nam in zijne hand tien talenten zilvers en zes duizend *sikkelen* gouds en tien wisselkleederen.
6 En hij bracht den brief tot den Ko-
ning Israëls, zeggende: Zoo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, zie, ik heb mijnen knecht Naäman tot u gezonden, dat gij hem ontledigt van zijne melaatschheid.

7 En het geschiedde als de Koning Is-
raëls den brief gelezen had, dat hij zijne
kleederen scheurde, en zeide: Ben ik dan
God, om te dooden en levend te maken,
dat deze tot mij zendt om eenen man
van zijne melaatschheid te ontledigen?
Want voorwaar, merkt toch en ziet dat
hij oorzaak tegen mij zoekt.
8 Maar het geschiedde als Elisa de man
Gods gehoord had dat de Koning Israëls
zijne kleederen gescheurd had, dat hij tot
den Koning zond om te zeggen: Waarom
hebt gij uwe kleederen gescheurd? Laat
hem nu tot mij komen, zoo zal hij weten
dat er een Profeet in Israël is.
9 Alzoo kwam Naäman met zijne paar-
den en met zijnen wagen, en stond voor
de deur van het huis van Elisa.
10 Toen zond Elisa tot hem eenen bode,
zeggende: Ga henen en wasch u zeven-
maal in de Jordaan, en uw vleesch zal
u wederkomen en gij zult rein zijn.
11 Maar Naäman werd zeer toornig en
toog weg, en zeide: Zie, ik zeide bij
mijzelven: Hij zal zekerlijk uitkomen, en
staan, en den naam des HEEREN zijns Gods
aanroepen, en zijne hand over de plaats
strijken, en den melaatsche ontledigen.
12 Zijn niet Abana en Parpar, de rivie-
ren van Damascus, beter dan alle wateren
Israëls; zoude ik mij dáárin niet kunnen
wasschen en rein worden? Zoo wendde
hij zich en toog weg met grimmigheid.
13 Toen traden zijne knechten toe, en
spraken tot hem en zeiden: Mijn vader, *zoo*
die Profeet tot u eene groote zaak gespro-
ken had, zoudt gij ze niet gedaan hebben?
Hoeveel te meer naardien hij tot u gezegd
heeft: Wasch u en gij zult rein zijn.
14 Zoo klom hij af, en doopte zich in den
Jordaan zevenmaal, naar het woord van
den man Gods: en zijn vleesch kwam we-
der, gelijk het vleesch van eenen kleinen
jongen, en hij werd rein. Luc. 4:27.
15 Toen keerde hij weder tot den man
Gods, hij en zijn gansche heir, en kwam
en stond voor zijn aangezicht, en zeide:
Zie, nu weet ik dat er geen God is op
de gansche aarde dan in Israël. Nu dan,
neem toch een zegen van uwen knecht.
16 Maar hij zeide: *Zoo waarachtig als*
de HEERE leeft, voor wiens aangezicht ik
sta, indien ik het neme! En hij hield bij
hem aan opdat hij het name, doch hij
weigerde het.
17 En Naäman zeide: Zoo niet, laat toch
uwen knecht gegeven worden een last
aarde van een juk muildieren; want uw
knecht zal niet meer brandoffer of slacht-
offer anderen goden doen, maar den HEERE.
18 In deze zaak vergeve de HEERE uwen
knecht: wanneer mijn heer in het huis
Rimmons gaan zal om zich daar neder te
buigen, en hij op mijne hand leunen zal,
en ik mij in het huis Rimmons neder-
buigen zal, — als ik mij *alzoo* nederbuigen
zal in het huis Rimmons, de HEERE ver-
geve toch uwen knecht in deze zaak.
19 En hij zeide tot hem: Ga in vrede. En
hij ging van hem eene kleine streek lands.
20 Gehazi nu, de jongen van Elisa den
man Gods, zeide: Zie, mijn heer heeft
Naäman, dien Syriër, belet, dat men uit
zijne hand niet genomen heeft wat hij
gebracht had; maar *zoo waarachtig als*
de HEERE leeft, ik zal hem naloopen en
zal wat van hem nemen!
21 Zoo volgde Gehazi Naäman achterna.
En toen Naäman zag dat hij hem naliep,
viel hij van den wagen af hem tegemoet,
en hij zeide: Is het wèl?
22 En hij zeide: Het is wèl; mijn heer
heeft mij gezonden om te zeggen: Zie,
daar straks zijn tot mij twee jongelingen
uit de zonen der Profeten van het ge-
bergte Efraïms gekomen: geef hun toch
een talent zilvers en twee wisselkleederen.
23 En Naäman zeide: Believe het u,
neem twee talenten. En hij hield aan bij
hem, en bond twee talenten zilvers in
twee buidels, met twee wisselkleederen,
en hij leide ze op twee van zijne jongens,
die ze voor zijn aangezicht droegen.
24 Als hij nu op de hoogte kwam, nam
hij ze van hunne hand en bestelde ze in
een huis; en hij liet de mannen gaan,
en zij togen henen.
25 Daarna kwam hij in, en stond voor
zijnen heer. En Elisa zeide tot hem: Van
waar, Gehazi? En hij zeide: Uw knecht
is noch herwaarts noch derwaarts gegaan.
26 Maar hij zeide tot hem: Ging niet
mijn hart mede, als die man zich om-
keerde van op zijnen wagen, u tegemoet?
Was het tijd om dat zilver te nemen, en
om kleederen te nemen, en olijfboomen
en wijngaarden, en schapen en runderen,
en knechten en dienstmaagden?
27 Daarom zal u de melaatschheid Naä-
mans aankleven, en uwen zade in eeuwig-
heid. Toen ging hij uit van voor zijn
aangezicht, melaatsch, *wit* als de sneeuw.

HOOFDSTUK 6.

EN de kinderen der Profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats daar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng:

2 laat ons toch tot aan den Jordaan gaan, en elk van daar één timmerhout halen, dat wij ons daar eene plaats maken om er te wonen. En hij zeide: Gaat henen.

3 En er zeide één: Het believe u toch te gaan met uwe knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.

4 Zoo ging hij met hen. Als zij nu aan den Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.

5 En het geschiedde als één het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep en zeide: Ach mijn heer! want het was geleend.

6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen,

7 en hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijne hand uit en nam het.

8 En de Koning van Syrië voerde krijg tegen Israël, en beraadslaagde met zijne knechten, zeggende: Mijne legering zal zijn in de plaats van zulk een.

9 Maar de man Gods zond henen tot den Koning Israëls, zeggende: Wacht u dat gij door die plaats niet trekt, want de Syriërs zijn daarhenen afgekomen.

10 Daarom zond de Koning Israëls henen naar die plaats waarvan hem de man Gods gezegd en hem gewaarschuwd had, en wachtte zich aldaar, niet éénmaal noch tweemaal.

11 Toen werd het hart des Konings van Syrië onstuimig over dezen handel, en hij riep zijne knechten, en zeide tot hen: Zult gij mij dan niet te kennen geven wie van de onzen voor den Koning Israëls is?

12 En een van zijne knechten zeide: Neen, mijn heer Koning, maar Elisa, de Profeet die in Israël is, geeft den Koning Israëls te kennen de woorden die gij in uw binnenste slaapkamer spreekt.

13 En hij zeide: Gaat henen en ziet waar hij is, dat ik zende en hem halen late. En hem werd te kennen gegeven, zeggende: Zie, hij is te Dothan.

14 Toen zond hij daarhenen paarden en wagenen en een zwaar heir, welke des nachts kwamen en omsingelden de stad.

15 En de dienaar des mans Gods stond zeer vroeg op, en ging uit; en zie, een heir omringde de stad met paarden en wagenen. Toen zeide zijn jongen tot hem: Ach mijn heer, hoe zullen wij doen?

16 En hij zeide: Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. 2 Kron. 32:7; 1 Joh. 4:4.

17 En Elisa bad en zeide: HEERE, open toch zijne oogen dat hij zie! En de HEERE opende de oogen des jongens dat hij zag: en zie, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa.

18 Als zij nu tot hem afkwamen, bad Elisa tot den HEERE en zeide: Sla toch dit volk met verblindheden. En Hij sloeg ze met verblindheden, naar het woord van Elisa. Gen. 19:11.

19 Toen zeide Elisa tot hen: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet; volgt mij na, en ik zal u leiden tot den man dien gij zoekt. En hij leidde ze naar Samaria.

20 En het geschiedde als zij te Samaria gekomen waren, dat Elisa zeide: HEERE, open dezer oogen dat zij zien. En de HEERE opende hunne oogen dat zij zagen, en zie, zij waren in het midden van Samaria.

21 En de Koning Israëls zeide tot Elisa, als hij ze zag: Zal ik ze slaan, zal ik ze slaan, mijn vader?

22 Doch hij zeide: Gij zult ze niet slaan: zoudt gij ook slaan die gij met uw zwaard en met uwen boog gevangen hadt? Zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hunnen heer trekken.

23 En hij bereidde hun een grooten maaltijd, dat zij aten en dronken; daarna liet hij ze gaan, en zij trokken tot hunnen heer. Zoo kwamen de benden der Syriërs niet meer in het land Israëls.

24 En het geschiedde daarna dat Benhadad de Koning van Syrië zijn geheele leger verzamelde, en optoog en Samaria belegerde.

25 En daar werd groote honger in Samaria; want zie, zij belegerden het, totdat een ezelskop voor tachtig zilverlingen was *verkocht,* en een vierendeel van een kab duivenmest voor vijf zilverlingen.

26 En het geschiedde als de Koning op

den muur voorbijging, dat eene vrouw tot hem riep, zeggende: Help mij, heer Koning!

27 En hij zeide: De HEERE helpt u niet, waarvan zoude ik u helpen? van den dorschvloer of van de wijnpers?

28 Voorts zeide de Koning tot haar: Wat is u? En zij zeide: Deze vrouw heeft tot mij gezegd: Geef uwen zoon dat wij hem heden eten, en morgen zullen wij mijnen zoon eten.

29 Zoo hebben wij mijnen zoon gezoden, en hebben hem gegeten; maar als ik des anderen daags tot haar zeide: Geef uwen zoon dat wij hem eten, zoo heeft zij haren zoon verstoken.

30 En het geschiedde als de Koning de woorden dezer vrouw gehoord had, dat hij zijne kleederen scheurde terwijl hij op den muur voortging; en het volk zag, dat, zie, een zak van binnen over zijn vleesch was.

31 En hij zeide: Zóó doe mij God en doe zóó daartoe, indien het hoofd van Elisa den zoon van Safat heden op hem zal blijven staan!

32 (Elisa nu zat in zijn huis, en de oudsten zaten bij hem.) En hij zond eenen man van voor zijn aangezicht; maar eer de bode tot hem gekomen was, had hij gezegd tot de oudsten: Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des moordenaars gezonden heeft om mijn hoofd af te nemen? Ziet toe, als die bode komt, sluit de deur toe, en dringt hem uit met de deur; is niet het geruisch der voeten zijns heeren achter hem?

33 Als hij nog met hen sprak, zie, zoo kwam de bode tot hem af; en hij zeide: Zie, dat kwaad is van den HEERE, wat zoude ik verder op den HEERE wachten?

HOOFDSTUK 7.

TOEN zeide Elisa: Hoort het Woord des HEEREN: zóó zegt de HEERE: Morgen omtrent dezen tijd zal eene maat meelbloem *verkocht* worden voor eenen sikkel, en twee maten gerst voor eenen sikkel, in de poort van Samaria.

2 Maar een hoofdman, op wiens hand de Koning leunde, antwoordde den man Gods en zeide: Zie, zoo de HEERE vensteren in den hemel maakte, zoude die zaak *kunnen* geschieden? En hij zeide: Zie, gij zult het met uwe oogen zien, doch daarvan niet eten.

3 Er waren nu vier melaatsche mannen voor de deur der poort; die zeiden de één tot den ander: Wat blijven wij hier, totdat wij sterven?

4 Indien wij zeggen: Laat ons in de stad komen, zoo is de honger in de stad, en wij zullen daar sterven; en indien wij hier blijven, wij zullen óók sterven: nu dan, komt en laat ons in het leger der Syriërs vallen; indien zij ons laten leven, wij zullen leven, en indien zij ons dooden, wij zullen maar sterven.

5 En zij stonden op in de schemering, om in het leger der Syriërs te komen. Toen zij aan het uiterste van het leger der Syriërs kwamen, zie, toen was daar niemand.

6 Want de Heere had het heir der Syriërs doen hooren een geluid van wagenen en een geluid van paarden, het geluid eener groote heirkracht, zoodat zij zeiden de één tot den ander: Zie, de Koning Israëls heeft tegen ons gehuurd de Koningen der Hethieten en de Koningen der Egyptenaren, om tegen ons te komen.

7 Derhalve hadden zij zich opgemaakt en waren in de schemering gevloden en hadden hunne tenten gelaten, en hunne paarden, en hunne ezels, het leger gelijk als het was, en waren gevloden om huns levens wil.

8 Als nu deze melaatschen aan het uiterste des legers kwamen, zoo gingen zij in eene tent, en aten en dronken, en namen van daar zilver en goud en kleederen, en gingen henen en verborgen het; daarna keerden zij weder en kwamen in eene andere tent, namen van daar óók, en gingen henen en verborgen het.

9 Toen zeiden zij de één tot den ander: Wij doen niet recht; deze dag is een dag van goede boodschap, en wij zwijgen stil; indien wij vertoeven tot den lichten morgen, zoo zal ons de ongerechtigheid vinden. Daarom nu, komt, laat ons gaan en *dit* den huize des Konings boodschappen.

10 Zoo kwamen zij en riepen tot den portier der stad, en boodschapten hun, zeggende: Wij zijn gekomen tot het leger der Syriërs, en zie, niemand was daar, noch eens menschen stem; maar paarden aangebonden, en ezels aangebonden, en tenten gelijk zij waren.

11 En hij riep de portiers; en zij deden de boodschap binnen in het huis des Konings.

12 En de Koning stond op in den nacht, en zeide tot zijne knechten: Ik zal u nu te kennen geven wat de Syriërs ons gedaan hebben: zij weten dat wij hongerig zijn, daarom zijn zij uit het leger gegaan om zich in het veld te versteken, zeggende: Als zij uit de stad gegaan zullen zijn, dan zullen wij ze levend grijpen, en wij zullen in de stad komen.

13 Toen antwoordde een van zijne knechten en zeide: Dat men toch neme vijf van de overige paarden die hierbinnen overgebleven zijn (zie, zij zijn als de geheele menigte der Israëlieten die hierbinnen overgebleven zijn; zie, zij zijn als de geheele menigte der Israëlieten die vergaan zijn); laat ons die zenden, en zien.

14 Zij namen dan twee wagenpaarden, en de Koning zond het leger der Syriërs achterna, zeggende: Gaat henen en ziet.

15 En zij volgden ze na tot den Jordaan toe, en zie, de gansche weg was vol van kleederen en gereedschap, die de Syriërs in hun verhaasten weggeworpen hadden. De boden nu keerden weder en boodschapten het den Koning.

16 Toen ging het volk uit en beroofde het leger der Syriërs: en eene maat meelbloem werd *verkocht* voor eenen sikkel, en twee maten gerst voor eenen sikkel, naar het Woord des Heeren.

17 De Koning nu had den hoofdman, op wiens hand hij leunde, over die poort gesteld; en het volk vertrad hem in de poort dat hij stierf, gelijk de man Gods gesproken had, die het sprak als de Koning tot hem afgekomen was.

18 Want het was geschied gelijk de man Gods gesproken had tot den Koning, zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zullen twee maten gerst voor eenen sikkel, en eene maat meelbloem voor eenen sikkel *verkocht* worden in de poort van Samaria.

19 En die hoofdman had den man Gods geantwoord en gezegd: Zie, zoo de Heere vensteren in den hemel maakte, zoude het ook naar dit woord geschieden *kunnen*? En hij had gezegd: Zie, gij zult het met uwe oogen zien, doch daarvan niet eten.

20 Even alzóó geschiedde hem, want het volk vertrad hem in de poort dat hij stierf.

HOOFDSTUK 8.

ELISA nu had gesproken tot die vrouw welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op en ga henen, gij en uw huisgezin, en verkeer als vreemdeling waar gij verkeeren kunt; want de Heere heeft eenen honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal.
2 Kon. 4:34.

2 En de vrouw had zich opgemaakt en had gedaan naar het woord van den man Gods; want zij was gegaan met haar huisgezin, en had als vreemdeling verkeerd in het land der Filistijnen zeven jaren.

3 En het geschiedde met het einde der zeven jaren, dat de vrouw uit het land der Filistijnen wederkeerde: en zij ging uit dat zij tot den Koning riep om haar huis en om haren akker.

4 De Koning nu sprak tot Gehazi den jongen van den man Gods, zeggende: Vertel mij toch alle de groote dingen die Elisa gedaan heeft.

5 En het geschiedde als hij den Koning vertelde hoe hij eenen doode had levend gemaakt, zie, zoo riep de vrouw welker zoon hij levend gemaakt had, tot den Koning om haar huis en om haren akker. Toen zeide Gehazi: Mijn heer Koning, dit is de vrouw, en dit is haar zoon dien Elisa heeft levend gemaakt.

6 En de Koning ondervraagde de vrouw, en zij vertelde het hem. Toen gaf de Koning haar eenen kamerling, zeggende: Doe *haar* weder hebben alles wat het hare was, daarenboven alle inkomsten des akkers, van den dag af dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe.

7 Daarna kwam Elisa te Damascus, als Benhadad de Koning van Syrië krank was; en men boodschapte hem, zeggende: De man Gods is herwaarts gekomen.

8 Toen zeide de Koning tot Hazaël: Neem een geschenk in uwe hand, en ga den man Gods tegemoet, en vraag door hem den Heere, zeggende: Zal ik van deze krankheid genezen?

9 Toen ging Hazaël hem tegemoet, en nam een geschenk in zijne hand, te weten alle goed van Damascus, een last van veertig kemelen; en hij kwam en stond voor zijn aangezicht, en zeide: Uw zoon Benhadad, de Koning van Syrië, heeft mij tot u gezonden om te zeggen: Zal ik van deze krankheid genezen?

10 En Elisa zeide tot hem: Ga, zeg: Gij zult ganschelijk niet genezen; want de Heere heeft mij getoond dat hij den dood sterven zal.

11 En hij hield zijn gezicht staande en

zette het vast tot schamens toe, en de man Gods weende.
12 Toen zeide Hazaël: Waarom weent mijn heer? En hij zeide: Omdat ik weet wat kwaad gij den kinderen Israëls doen zult: gij zult hunne sterkten in het vuur zetten, en hunne jonge manschap met het zwaard dooden, en hunne jonge kinderen verpletteren, en hunne zwangere vrouwen opensnijden. 2 Kon. 10:32; 12:17.
13 En Hazaël zeide: Maar wat is uw knecht die een hond is, dat hij deze groote zaak doen zoude? En Elisa zeide: De Heere heeft mij getoond dat gij Koning zijn zult over Syrië. 1 Kon. 19:15.
14 Zoo ging hij weg van Elisa, en kwam tot zijnen heer, die tot hem zeide: Wat heeft Elisa tot u gezegd? En hij zeide: Hij heeft tot mij gezegd: Gij zult zekerlijk genezen.
15 En het geschiedde des anderen daags dat hij eene deken nam en in het water doopte, en *die* over zijn aangezicht uitspreidde dat hij stierf; en Hazaël werd Koning in zijne plaats.
16 In het vijfde jaar nu van Joram den zoon van Achab, den Koning Israëls, toen Josafat Koning was van Juda, *begon* Joram, de zoon van Josafat den Koning van Juda, te regeeren:
17 hij was twee en dertig jaar oud toen hij Koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem. 2 Kron. 21:5-10.
18 En hij wandelde op den weg der Koningen Israëls, gelijk het huis Achabs deed; want de dochter Achabs was hem ter vrouwe geworden; en hij deed dat kwaad was in de oogen des Heeren.
19 Doch de Heere wilde Juda niet verderven, om Davids zijns knechts wil, gelijk als Hij hem gezegd had, dat Hij hem te allen tijde voor zijne zonen eene lamp zoude geven. 1 Kon. 11:36; 15:4. Ps. 132:17.
20 In zijne dagen vielen de Edomieten van onder het gebied van Juda af, en maakten eenen Koning over zich.
21 Daarom toog Joram over naar Zaïr, en alle de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op en sloeg de Edomieten die rondom hem waren, daartoe de oversten der wagenen; en het volk vlood in zijne hutten.
22 De Edomieten evenwel vielen van onder het gebied van Juda af, tot op dezen dag: toen viel Libna af in denzelfden tijd.
23 Het overige nu der geschiedenissen Jorams, en alles dat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
24 En Joram ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad Davids; en Ahazia zijn zoon werd Koning in zijne plaats. 2 Kron. 21:20.
25 In het twaalfde jaar Jorams des zoons Achabs, des Konings van Israël, *begon* Ahazia, de zoon Jorams des Konings van Juda, te regeeren.
26 Twee en twintig jaar was Ahazia oud als hij Koning werd, en hij regeerde één jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, de dochter van Omri den Koning Israëls. 2 Kron. 22:2
27 En hij wandelde in den weg van het huis Achabs, en deed dat kwaad was in de oogen des Heeren, gelijk het huis Achabs; want hij was een schoonzoon van het huis Achabs.
28 En hij toog met Joram den zoon Achabs naar den strijd te Ramoth in Gilead, tegen Hazaël den Koning van Syrië; en de Syriërs sloegen Joram. 2 Kron. 22:5.
29 Toen keerde Joram de Koning weder, opdat hij zich te Jizreël heelen liet van de slagen die hem de Syriërs te Rama geslagen hadden, als hij streed tegen Hazaël den Koning van Syrië; en Ahazia de zoon Jorams, de Koning van Juda, kwam af om Joram den zoon Achabs te Jizreël te zien, want hij was krank.
2 Kon. 9:15. 2 Kron. 22:6.

HOOFDSTUK 9.

TOEN riep de Profeet Elisa eenen van de zonen der Profeten, en hij zeide tot hem: Gord uwe lendenen, en neem deze oliekruik in uwe hand, en ga henen naar Ramoth in Gilead.
2 Als gij daar zult gekomen zijn, zoo zie waar Jehu, de zoon Josafats des zoons van Nimsi, is; en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zijner broederen, en breng hem in eene binnenste kamer;
3 en neem de oliekruik en giet ze uit op zijn hoofd, en zeg: Zóó zegt de Heere: Ik heb u tot Koning gezalfd over Israël. Doe daarna de deur open en vlied, en vertoef niet.
4 Zoo ging de jongeling, die jongeling des Profeten, naar Ramoth in Gilead.
5 En toen hij inkwam, zie, daar zaten de hoofdlieden des heirs; en hij zeide: Ik heb een woord aan u, o hoofdman

En Jehu zeide: Tot wien van ons allen? En hij zeide: Tot u, o hoofdman.

6 Toen stond hij op en ging in huis; hij dan goot de olie op zijn hoofd, en hij zeide tot hem: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Ik heb u gezalfd tot Koning over het volk des HEEREN, over Israël 1 Kon. 19:16.

7 En gij zult het huis Achabs uws heeren slaan; dat Ik het bloed van mijne knechten de Profeten, en het bloed van alle knechten des HEEREN, wreke van de hand Izébels.

8 En het gansche huis Achabs zal omkomen, en Ik zal van Achab uitroeien wat mannelijk is, ook den beslotene en verlatene in Israël; 1 Kon. 21:21,22.

9 want Ik zal het huis Achabs maken als het huis Jerobeams des zoons Nebats, en als het huis van Baësa den zoon van Ahía.

10 Ook zullen de honden Izébel eten op het stuk *lands* van Jizreël, en daar zal niemand zijn die *haar* begraaft. Toen deed hij de deur open en vlood. 1 Kon. 21:23.

11 En als Jehu uitging tot de knechten zijns heeren, zeide men tot hem: Is het wèl? Wáárom is deze onzinnige tot u gekomen? En hij zeide tot hen: Gij kent den man en zijne spraak.

12 Maar zij zeiden: Het is leugen, geef het ons nu te kennen. En hij zeide: Zóó en zóó heeft hij tot mij gesproken, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Ik heb u gezalfd tot Koning over Israël.

13 Toen haastten zij zich, en een iegelijk nam zijn kleed en leide het onder hem op den hoogsten trap; en bliezen met de bazuin, en zeiden: Jehu is Koning geworden!

14 Alzoo maakte Jehu, de zoon Josafats des zoons van Nimsi, eene verbintenis tegen Joram. (Joram nu had Ramoth in Gilead bewaard, hij en gansch Israël uit oorzake van Hazaël, den Koning van Syrië;

15 maar de Koning Joram was wedergekeerd, opdat hij zich te Jizreël heelen liet van de slagen die hem de Syriërs geslagen hadden, als hij streed tegen Hazaël den Koning van Syrië.) En Jehu zeide: Zoo het ulieder wil is, laat niemand van de stad uittrekken, die ontkome om *dit* in Jizreël te gaan verkondigen.
2 Kon. 8:29. 2 Kron. 22.6.

16 Toen reed Jehu en toog naar Jizreël, want Joram lag aldaar, en Ahazia de Koning van Juda was afgekomen om Joram te zien.

17 De wachter nu stond op den toren te Jizreël, en zag den hoop van Jehu als hij aankwam, en zeide: Ik zie eenen hoop. Toen zeide Joram: Neem eenen ruiter en zend *dien* hunlieden tegemoet, en dat hij zegge: Is het vrede?

18 En de ruiter te paard toog henen hem tegemoet, en zeide: Zóó zegt de Koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achter mij. En de wachter gaf het te kennen, zeggende: De bode is tot hen gekomen, maar hij komt niet weder.

19 Toen zond hij eenen anderen ruiter te paard; en als deze tot hen gekomen was, zeide hij: Zóó zegt de Koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achter mij.

20 En de wachter gaf dit te kennen, zeggende: Hij is tot aan hen gekomen, maar hij komt niet weder; en het drijven is als het drijven van Jehu den zoon van Nimsi, want hij drijft onzinniglijk.

21 Toen zeide Joram: Span aan. En men spande zijnen wagen aan. Zoo toog Joram de Koning Israëls uit, en Ahazia de Koning van Juda, een ieder op zijnen wagen, en zij togen uit, Jehu tegemoet, en vonden hem op het stuk *lands* van Naboth den Jizreëliet.

22 Het geschiedde nu als Joram Jehu zag, dat hij zeide: Is het ook vrede, Jehu? Maar hij zeide: Wat vrede, zoolang als de hoererijen uwer moeder Izébel en hare tooverijen zoovele zijn?

23 Toen keerde Joram zijne hand en vlood, en zeide tot Ahazia: Het is bedrog, Ahazia.

24 Maar Jehu spande den boog met volle hand, en schoot Joram tusschen zijne armen, dat de pijl door zijn hart uitging; en hij kromde zich in zijnen wagen.

25 Toen zeide *Jehu* tot Bidkar zijnen hoofdman: Neem, werp hem op dat stuk lands van Naboth den Jizreëliet; want gedenk, als ik en gij nevens elkanderen achter zijnen vader Achab reden, dat de HEERE hem dezen last opleide, *zeggende:*

26 Zoo Ik gister avond niet gezien heb het bloed Naboths en het bloed zijner zonen, zegt de HEERE, en Ik u dat niet vergelde op dit stuk *lands*, zegt de HEERE. Nu dan, neem, werp hem op dat stuk *lands*, naar het Woord des HEEREN. 1 Kon. 21:19.

27 Als Ahazia de Koning van Juda *dat*

zag, zoo vlood hij door den weg van het
huis des hofs, doch Jehu vervolgde hem
achterna, en zeide: Slaat hem ook op
den wagen, aan den opgang naar Gur
die bij Jibleam is: en hij vlood naar
Megiddo en stierf aldaar. 2 Kron. 22:9.
28 En zijne knechten voerden hem naar
Jeruzalem, en zij begroeven hem in zijn
graf bij zijne vaderen in de stad Davids.
29 In het elfde jaar nu van Joram den
zoon Achabs, was Ahazia Koning geworden
over Juda.
30 En Jehu kwam te Jizreël. Als Izébel
dat hoorde, zoo blankette zij haar
aangezicht en versierde haar hoofd, en
keek ten venster uit.
31 Toen nu Jehu ter poorte inkwam,
zeide zij: Is het wèl, o Zimri, zijns
heeren doodslager? 1 Kon. 16:18.
32 En hij hief zijn aangezicht op naar
het venster en zeide: Wie is met mij,
wie? Toen zagen op hem twee, drie
kamerlingen.
33 En hij zeide: Stoot ze van boven
neder. En zij stieten ze van boven neder,
zoodat van haar bloed aan den wand en
aan de paarden gesprengd werd, en hij
vertrad ze.
34 Als hij nu ingekomen was en gegeten
en gedronken had, zeide hij: Ziet
nu naar die vervloekte, en begraaft ze,
want zij is eens Konings dochter.
35 En zij gingen henen om haar te begraven,
doch zij vonden niet van haar
dan het bekkeneel en de voeten en de
palmen harer handen.
36 Toen kwamen zij weder, en gaven
het hem te kennen; en hij zeide: Dit is
het woord des HEEREN, dat Hij gesproken
heeft door den dienst van zijnen knecht
Elía den Tisbiet, zeggende: Op het stuk
lands van Jizreël zullen de honden het
vleesch Izébels eten, 1 Kon. 21:23.
37 en het doode lichaam Izébels zal zijn
gelijk mest op het veld, in het stuk
lands van Jizreël, dat men niet zal kunnen
zeggen: Dit is Izébel.

HOOFDSTUK 10.

ACHAB nu had zeventig zonen te Samaria;
en Jehu schreef brieven, dewelke
hij zond naar Samaria tot de
oversten van Jizreël, de oudsten, en tot
de voedsterheeren Achabs, zeggende:
2 Zoo wanneer nu deze brief tot u zal
gekomen zijn, dewijl uws heeren zonen
bij u zijn, ook de wagenen en de paarden
bij u zijn, mitsgaders eene vaste stad
en wapenen:
3 zoo ziet naar den beste en gerechtigste
van de zonen uws heeren, zet dien op
zijns vaders troon; en strijdt voor het
huis uws heeren.
4 Doch zij vreesden gansch zeer, en zeiden:
Zie, twee Koningen bestonden niet
voor zijn aangezicht, hoe zouden wij dan
bestaan?
5 Die dan over het huis was, en die
over de stad was, en de oudsten, en de
voedsterheeren, zonden tot Jehu, zeggende:
Wij zijn uwe knechten; en al wat gij
tot ons zeggen zult, zullen wij doen, wij
zullen niemand Koning maken: doe wat
goed is in uwe oogen.
6 Toen schreef hij ten tweeden male
aan hen eenen brief, zeggende: Zoo gij
mijne zijt en gij naar mijne stem hoort,
neemt de hoofden van de mannen, de
zonen uws heeren, en komt tot mij morgen
omtrent dezen tijd naar Jizreël. (De
zonen nu des Konings, zeventig mannen,
waren bij de grooten der stad die ze
opvoedden.)
7 Het geschiedde dan als die brief tot
hen kwam, dat zij de zonen des Konings
namen en zeventig mannen versloegen; en
zij leiden hunne hoofden in korven, die
zij tot hem zonden naar Jizreël.
8 En daar kwam een bode en boodschapte
hem, zeggende: Zij hebben de
hoofden der zonen des Konings gebracht.
En hij zeide: Legt ze in twee hoopen
aan de deur der poort tot morgen.
9 En het geschiedde des morgens toen
hij uitging, dat hij stilstond en tot al het
volk zeide: Gij zijt rechtvaardig. Zie, ik
heb eene verbintenis gemaakt tegen mijnen
heer, en heb hem doodgeslagen; en
wie heeft alle dezen verslagen?
10 Weet nu dat niets van het woord des
HEEREN, hetwelk de HEERE tegen het huis
Achabs gesproken heeft, op de aarde zal
vallen; want de HEERE heeft gedaan wat
Hij door den dienst van zijnen knecht Elía
gesproken heeft. 1 Kon. 21:21-24.
11 Daartoe versloeg Jehu alle de overgeblevenen
van het huis Achabs te Jizreël,
en alle zijne grooten, en zijne bekenden,
en zijne Priesteren, totdat hij
hem geenen overige liet overblijven.
12 En hij maakte zich op en toog henen,
en ging naar Samaria; en zijnde

te Beth-Eked der herderen, op den weg,
13 vond Jehu de broederen van Ahazia
den Koning van Juda, en hij zeide: Wie
zijt gijlieden? En zij zeiden: Wij zijn de
broederen van Ahazia, en zijn afgekomen
om de zonen des Konings en de zonen
der Koningin te groeten. 2 Kron. 22:8.
14 Toen zeide hij: Grijpt ze levend. En
zij grepen ze levend, en zij versloegen ze
bij den bornput van Beth-Eked, twee en
veertig mannen. en hij liet niet één van
hen over.
15 En van daar gegaan zijnde, zoo vond
hij Jonadab den zoon Rechabs, hem tegemoet,
die hem groette; en hij zeide tot
hem: Is uw hart recht, gelijk als mijn
hart met uw hart is? En Jonadab zeide:
Het is, ja, het is, geef uwe hand. En
hij gaf zijne hand, en hij deed hem tot
zich op den wagen klimmen, Jer. 35:6.
16 en hij zeide: Ga met mij, en zie
mijnen ijver aan voor den Heere. Zoo
deden zij hem rijden op zijnen wagen.
17 En toen hij te Samaria kwam, versloeg
hij allen die aan Achab te Samaria overgebleven
waren, totdat hij hem verdelgd
had, naar het woord des Heeren dat Hij
tot Elía gesproken had. 1 Kon. 21:21-24.
18 En Jehu verzamelde al het volk, en
zeide tot hen: Achab heeft Baäl een weinig
gediend, Jehu zal hem veel dienen.
19 Nu daarom, roept alle profeten Baäls,
alle zijne dienaren en alle zijne priesteren
tot mij, dat niemand gemist worde;
want ik heb eene groote offerande aan
Baäl: al die gemist wordt, zal niet leven.
Doch Jehu deed dat door listigheid, opdat
hij de dienaren Baäls ombracht.
20 Voorts zeide Jehu: Heiligt Baäl eenen
verbods*dag*. En zij riepen *dien* uit.
21 Ook zond Jehu in het gansche Israël,
en alle Baäls dienaars kwamen, dat niet
één man overbleef die niet kwam; en zij
kwamen in het huis Baäls, dat het huis
Baäls vervuld werd van het ééne einde
tot het andere einde.
22 Toen zeide hij tot dengene die over
het kleederhuis was: Breng voor alle
dienaren Baäls de kleeding uit. En hij
bracht voor hen de kleeding uit.
23 En Jehu kwam met Jonadab den
zoon Rechabs in het huis Baäls, en hij
zeide tot Baäls dienaren: Onderzoekt en
ziet toe, dat hier misschien bij u niet
iemand zij van de dienaren des Heeren,
maar de dienaren Baäls alleen.
24 Toen zij nu inkwamen, om slachtofferen
en brandofferen te doen, bestelde
zich Jehu daarbuiten tachtig mannen, en
zeide: Zoo iemand van de mannen die ik
in uwe handen gebracht heb, ontkomt,
zijne ziel zal voor deszelfs ziel zijn.
25 En het geschiedde als hij voleindigd
had het brandoffer te doen, dat Jehu zeide
tot de trawanten en tot de hoofdlieden:
Komt in, slaat ze, dat niemand uitkome.
En zij sloegen ze met de scherpte des
zwaards, en de trawanten en hoofdlieden
wierpen ze weg, Daarna kwamen zij tot
de stad in het huis Baäls,
26 en zij brachten de opgerichte beelden
uit het huis Baäls en verbrandden ze;
27 zij braken ook het opgerichte beeld
Baäls af; daartoe braken zij het huis Baäls
af en maakten dat tot heimelijke gemakken,
tot op dezen dag.
28 Alzoo verdelgde Jehu Baäl uit Israël.
29 Maar van de zonden Jerobeams des
zoons Nebats, die Israël zondigen deed,
na te volgen week Jehu niet af, *te weten*
van de gouden kalveren die te Beth-El
en die te Dan waren.
30 De Heere dan zeide tot Jehu: Daarom
dat gij wèl gedaan hebt, doende dat
recht is in mijne oogen, *en* hebt den huize
Achabs gedaan naar alles dat in mijn hart
was, zullen u zonen tot het vierde gelid
op den troon Israëls zitten. 2 Kon. 15:12.
31 Maar Jehu nam niet waar te wandelen
in de wet des Heeren des Gods
Israëls met zijn gansche hart, hij week
niet van de zonden Jerobeams die Israël
zondigen deed.
32 In die dagen begon de Heere Israël
in te korten, want Hazaël sloeg ze in alle
landpalen Israëls;
33 van den Jordaan af tegen den opgang
der zon, het gansche land Gileads,
der Gadieten en der Rubenieten en der
Manassieten; van Aroër dat aan de beek
Arnon is, en Gilead, en Basan.
34 Het overige nu der geschiedenissen
van Jehu, en al wat hij gedaan heeft, en
al zijne macht, zijn die niet geschreven
in het boek der Kronieken der Koningen
Israëls?
35 En Jehu ontsliep met zijne vaderen,
en zij begroeven hem te Samaria, en zijn
zoon Joahaz werd Koning in zijne plaats.
36 En de dagen die Jehu over Israël
geregeerd heeft in Samaria, zijn acht en
twintig jaren.

HOOFDSTUK 11.

TOEN nu Athalia de moeder van Ahazia zag dat haar zoon dood was, zoo maakte zij zich op en bracht al het koninklijke zaad om. 2 Kron. 22 : 10-12.
2 Maar Joséba de dochter des Konings Jorams, de zuster van Ahazia, nam Joas den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des Konings zonen die gedood werden, *zettende* hem en zijne voedster in eene slaapkamer; en zij verborgen hem voor Athalia, dat hij niet gedood werd.
3 En hij was met haar verstoken in het Huis des HEEREN zes jaren; en Athalia regeerde over het land.
4 In het zevende jaar nu zond Jojada en nam de oversten van honderd met de hoofdlieden en met de trawanten, en hij bracht ze tot zich in het Huis des HEEREN; en hij maakte een verbond met hen, en hij beëedigde ze in het Huis des HEEREN, en hij toonde hun den zoon des Konings; 2 Kron. 23 : 1.
5 en hij gebood hun, zeggende: Dit is de zaak die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, zullen de wacht waarnemen van het Huis des Konings,
6 en een derde deel zal zijn aan de poort Sur, en een derde deel aan de poort achter de trawanten: zóó zult gij waarnemen de wacht van dit huis, tegen inbreking.
7 En de twee deelen van ulieden, allen die op den sabbat uitgaan, die zullen de wacht van het Huis des HEEREN waarnemen bij den Koning.
8 En gij zult den Koning rondom omsingelen, een ieder met zijne wapenen in zijne hand, en hij die tusschen de ordeningen intreedt, zal gedood worden; en weest gij bij den Koning als hij uitgaat en als hij inkomt.
9 De oversten dan van honderd deden naar al dat de Priester Jojada geboden had, en namen ieder zijne mannen die op den sabbat ingingen, met degenen die op den sabbat uitgingen, en zij kwamen tot den Priester Jojada; 2 Kron. 23 : 8-17.
10 en de Priester gaf den oversten van honderd de spiezen en de schilden die des Konings David geweest waren, die in het Huis des HEEREN waren;
11 en de trawanten stonden, ieder met zijne wapenen in zijne hand, van de rechterzijde des Huizes tot de linkerzijde des Huizes, naar het altaar en naar het Huis toe, bij den Koning rondom.
12 Daarna bracht hij des Konings zoon voor, en zette hem de kroon op, en *gaf hem* de Getuigenis, en zij maakten hem Koning en zalfden hem; daarbij klapten zij met de handen, en zeiden: De Koning leve!
13 Toen nu Athalia de stem der trawanten *en* des volks hoorde, zoo kwam zij tot het volk in het Huis des HEEREN:
14 en zij zag toe, en zie, de Koning stond bij den pilaar, naar de wijze, en de oversten en de trompetten bij den Koning, en al het volk des lands was blijde en blies met trompetten: toen verscheurde Athalia hare kleederen, en zij riep: Verraad, verraad!
15 Maar de Priester Jojada gebood den oversten van honderd die over het heir gesteld waren, en zeide tot hen: Brengt ze uit tot buiten de ordeningen en wie haar volgt doodt met het zwaard, want de Priester had gezegd: Laat ze in het Huis des HEEREN niet gedood worden.
16 En zij leiden de handen aan haar, en zij ging den weg van den ingang der paarden naar het huis des Konings, en zij werd daar gedood.
17 En Jojada maakte een verbond tusschen den HEERE en tusschen den Koning, en tusschen het volk dat het den HEERE tot een volk zoude zijn, mitsgaders tusschen den Koning en tusschen het volk.
18 Daarna ging al het volk des lands in het huis Baäls, en braken dat af, zijne altaren en zijne beelden verbraken zij recht wel, en Mattan den Priester Baäls sloegen zij dood voor de altaren. De Priester nu bestelde de ambten in het Huis des HEEREN:
19 en hij nam de oversten van honderd, en de hoofdlieden, en de trawanten, en al het volk des lands; en zij brachten den Koning af uit het Huis des HEEREN, en kwamen door den weg van de poort der trawanten tot het huis des Konings, en hij zat op den troon der Koningen. 2 Kron. 23 : 20, 21.
20 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden *bij* des Konings huis.
21 Joas was zeven jaren oud toen hij Koning werd. 2 Kron. 24 : 1.

HOOFDSTUK 12.

IN het zevende jaar van Jehu werd Joas Koning, en regeerde veertig jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Zibja van Ber-Séba. 2 Kron. 24 : 1, 2.
2 En Joas deed dat recht was in de oogen des HEEREN, alle zijne dagen in dewelke de Priester Jojada hem onderwees.
3 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten. 1 Kon. 15 : 14; 22 : 44. 2 Kon. 14 : 4; 15 : 4, 35. 2 Kron. 15 : 17; 20 : 33.
4 En Joas zeide tot de Priesteren: Al het geld der geheiligde dingen dat gebracht zal worden in het Huis des HEEREN, *te weten* het geld desgenen die overgaat *tot de getelden,* het geld van een ieder der personen *naar* zijne schatting, *en* al het geld dat in eens ieders hart komt om *dat* te brengen in het Huis des HEEREN,
5 zullen de Priesters tot zich nemen, een ieder van zijnen bekende, en zij zullen de breuken van het Huis verbeteren, naar alles wat daar voor breuk gevonden zal worden.
6 Maar het geschiedde in het drie en twintigste jaar des Konings Joas, dat de Priesters de breuken van het Huis niet gebeterd hadden.
7 Toen riep de Koning Joas den Priester Jojada en de *andere* Priesteren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden de breuken van het Huis niet? Nu dan, neemt geen geld van uwe bekenden, dat gij het zoudt geven voor de breuken van het Huis.
8 En de Priesters bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken van het Huis te verbeteren,
9 Maar de Priester Jojada nam eene kist, en boorde een gat in haar deksel, en zette die bij het altaar ter rechterhand als iemand inkwam in het Huis des HEEREN; en de Priesters die den dorpel bewaarden, staken daarin al het geld dat ten Huize des HEEREN gebracht werd. 2 Kron. 24:8.
10 Het geschiedde nu als zij zagen dat er veel geld in de kist was, dat des Konings schrijver met den Hoogepriester opkwam, en zij bonden het te zamen, en telden het geld dat in het Huis des HEEREN gevonden werd, 2 Kron. 24 : 11-13.
11 en zij gaven het geld wèl gewogen in handen der verzorgers van dat werk, die besteld waren over het Huis des HEEREN; en zij besteedden het uit aan de timmerlieden en aan de bouwlieden, die het Huis des HEEREN vermaakten, 2 Kon. 22 : 5, 6.
12 en aan de metselaars, en aan de steenhouwers, en om hout en gehouwen steenen te koopen om de breuken van het Huis des HEEREN te verbeteren, en voor al dat uitgegeven werd voor het Huis om *dat* te beteren.
13 Evenwel werden niet gemaakt voor het Huis des HEEREN zilveren schalen, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, *noch* eenig gouden vat of zilveren vat, van het geld dat ten Huize des HEEREN gebracht werd,
14 maar zij gaven dat dengenen die het werk deden, en zij beterden daarmede het Huis des HEEREN.
15 Daartoe eischten zij geene rekening van de mannen, dien zij dat geld in hunne handen gaven om dengenen die het werk deden te geven, want zij handelden trouwelijk. 2 Kon. 22 : 7.
16 Het geld van schuldoffer en het geld van zondofferen werd ten Huize des HEEREN niet gebracht: het was voor de Priesters.
17 Toen trok Hazaël de Koning van Syrië op, en krijgde tegen Gath, en nam het in; daarna stelde Hazaël zijn aangezicht om tegen Jeruzalem op te trekken.
18 Maar Joas de Koning van Juda nam alle de geheiligde dingen die Josafat en Joram en Ahazia, zijne vaderen, de Koningen van Juda, geheiligd hadden, en zijne geheiligde dingen, en al het goud dat gevonden werd in de schatten van het Huis des HEEREN en van het huis des Konings, en zond het tot Hazaël den Koning van Syrië; toen trok hij op van Jeruzalem.
19 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
20 En zijne knechten stonden op en maakten eene verbintenis, en sloegen Joas in het huis van Millo dat afgaat naar Silla; 2 Kron. 24 : 25. 26.
21 want Jozachar de zoon van Simeath, en Jozabad de zoon van Somer, zijne knechten, sloegen hem dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijne vaderen in de stad Davids; en Amazia zijn zoon werd Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 13.

IN het drie en twintigste jaar van Joas den zoon van Ahazia, den Koning van Juda, werd Joahaz de zoon van Jehu

Koning over Israël te Samaria, *en regeerde* zeventien jaar.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; want hij wandelde de zonden Jerobeams des zoons Nebats na, die Israël zondigen deed; hij week daarvan niet af.

3 Daarom ontstak des HEEREN toorn tegen Israël, en Hij gaf ze in de hand Hazaëls des Konings van Syrië, en in de hand Benhadads des zoons Hazaëls, alle die dagen.

4 Doch Joahaz bad des HEEREN aangezicht ernstiglijk aan; en de HEERE verhoorde hem; want Hij zag de verdrukking Israëls, dat de Koning van Syrië hen verdrukte.

5 (Zoo gaf de HEERE Israël eenen verlosser, dat zij van onder de hand der Syriërs uitkwamen; en de kinderen Israëls woonden in hunne tenten als te voren.

6 Nochtans weken zij niet af van de zonden des huizes Jerobeams die Israël zondigen deed, *maar* hij wandelde daarin; en het bosch bleef ook staan te Samaria.)

7 Want hij had Joahaz geen volk laten overblijven dan vijftig ruiteren en tien wagenen en tien duizend *man* voetvolk; want de Koning van Syrië had ze omgebracht, en had ze dorschende gemaakt als stof.

8 Het overige nu der geschiedenissen van Joahaz, en al wat hij gedaan heeft, en zijne macht, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls?

9 En Joahaz ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem te Samaria; en Joas zijn zoon regeerde in zijne plaats.

10 In het zeven en dertigste jaar van Joas den Koning van Juda, werd Joas de zoon van Joahaz Koning over Israël te Samaria, *en regeerde* zestien jaar.

11 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN; hij week niet af van alle de zonden Jerobeams des zoons Nebats, die Israël zondigen deed, *maar* hij wandelde daarin.

12 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, en zijne macht waarmede hij gestreden heeft tegen Amazia den Koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls?

13 En Joas ontsliep met zijne vaderen, en Jerobeam zat op zijnen troon; en Joas werd begraven te Samaria bij de Koningen Israëls.

14 Elisa nu was krank geweest van zijne krankheid van dewelke hij stierf; en Joas de Koning Israëls was tot hem afgekomen, en had geweend over zijn aangezicht, en gezegd: Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijne ruiteren! 2 Kon. 2:12.

15 En Elisa zeide tot hem: Neem eenen boog en pijlen; en hij nam tot zich eenen boog en pijlen.

16 En hij zeide tot den Koning Israëls: Leg uwe hand aan den boog; en hij leide zijne hand *daaraan*; en Elisa leide zijne handen op des Konings handen,

17 en hij zeide: Doe het venster open tegen het Oosten; en hij deed het open. Toen zeide Elisa: Schiet: en hij schoot. En hij zeide: Het is een pijl der verlossing des HEEREN, en een pijl der verlossing tegen de Syriërs; want gij zult de Syriërs slaan in Afek tot verdoens toe.

18 Daarna zeide hij: Neem de pijlen; en hij nam ze. Toen zeide hij tot den Koning Israëls: Sla tegen de aarde; en hij sloeg driemaal, daarna stond hij stil.

19 Toen werd de man Gods zeer toornig op hem, en zeide: Gij moest vijf- of zesmaal geslagen hebben, dan zoudt gij de Syriërs tot verdoens toe geslagen hebben; doch nu zult gij de Syriërs driemaal slaan.

20 Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem. De benden nu der Moabieten kwamen in het land met het ingaan des jaars.

21 En het geschiedde als zij eenen man begroeven, dat zij, zie, eene bende zagen; zoo wierpen zij den man in het graf van Elisa: en toen de man daarin kwam en het gebeente van Elisa aanroerde, werd hij levend en rees op zijne voeten.

22 Hazaël nu, de Koning van Syrië, verdrukte Israël alle de dagen van Joahaz;

23 doch de HEERE was hun genadig en ontfermde Zich hunner, en wendde Zich tot hen, om zijns verbonds wil met Abraham, Isaäk en Jakob; en Hij wilde ze niet verderven, en heeft ze niet verworpen van zijn aangezicht, tot nu toe.

24 En Hazaël de Koning van Syrië stierf, en zijn zoon Benhadad werd Koning in zijne plaats.

25 Joas nu, de zoon van Joahaz, nam de steden weder in uit de hand van Benhadad den zoon van Hazaël, die hij uit de hand van Joahaz zijnen vader met krijg genomen had: Joas sloeg hem driemaal, en bracht de steden Israëls weder.

HOOFDSTUK 14.

IN het tweede jaar van Joas den zoon van Joahaz, den Koning Israëls, werd Amazia Koning, de zoon van Joas den Koning van Juda.

2 Vijf en twintig jaar was hij oud toen hij Koning werd, en regeerde negen en twintig jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Joaddan van Jeruzalem. 2 Kron. 25:1,2.

3 En hij deed dat recht was in de oogen des HEEREN, nochtans niet als zijn vader David: hij deed naar alles dat zijn vader Joas gedaan had.

4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen, het volk offerde en rookte nog op de hoogten. 1 Kon. 15:14; 22:44. 2 Kon. 12:3; 15:4,35. 2 Kron. 15:17; 20:33.

5 Het geschiedde nu als het koninkrijk in zijne hand versterkt was, dat hij zijne knechten sloeg, die den Koning zijnen vader verslagen hadden, 2 Kron. 25:3.

6 doch de kinderen der doodslagers doodde hij niet; gelijk geschreven is in het wetboek van Mozes, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen voor de kinderen niet gedood worden, en de kinderen zullen voor de vaders niet gedood worden, maar een ieder zal om zijne zonde gedood worden. Deut. 24:16. 2 Kron. 25:4. Jer. 31:30. Ezech. 18:20.

7 Hij versloeg de Edomieten in het Zoutdal, tien duizend, en nam Sela in met krijg, en noemde den naam daarvan Jokteël, tot op dezen dag. 2 Kron. 25:11.

8 Toen zond Amazia boden tot Joas, den zoon van Joahaz den zoon van Jehu, den Koning Israëls, zeggende: Kom, laat ons elkanders aangezicht zien. 2 Kron. 25:17-24.

9 Maar Joas de Koning Israëls zond tot Amazia den Koning van Juda, zeggende: De distel die op den Libanon is, zond tot den ceder die op den Libanon is, zeggende: Geef uwe dochter mijnen zoon ter vrouwe; maar het gedierte des velds dat op den Libanon is, ging voorbij en vertrad de distel.

10 Gij hebt de Edomieten dapper geslagen, daarom heeft uw hart u verheven: heb de eer en blijf in uw huis; want waarom zoudt gij u in het kwade mengen, dat gij vallen zoudt, gij en Juda met u?

11 Doch Amazia hoorde niet: daarom toog Joas de Koning Israëls op, zoodat hij en Amazia de Koning van Juda elkanders aangezichten zagen te Beth-Sémes dat in Juda is:

12 en Juda werd geslagen voor het aangezicht Israëls, en zij vloden een iegelijk in zijne tenten.

13 En Joas de Koning Israëls greep Amazia den Koning van Juda, den zoon van Joas den zoon van Ahazia, te Beth-Sémes, en kwam te Jeruzalem; en hij brak aan den muur Jeruzalems, van de poort Efraïms tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen;

14 en hij nam al het goud, en het zilver, en alle de vaten die gevonden werden in het Huis des HEEREN en in de schatten van des Konings huis, mitsgaders gijzelaars; en hij keerde weder naar Samaria.

15 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, wat hij gedaan heeft, en zijne macht, en hoe hij gestreden heeft tegen Amazia den Koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen Israëls?

16 En Joas ontsliep met zijne vaderen, en werd te Samaria begraven bij de Koningen Israëls; en zijn zoon Jerobeam werd Koning in zijne plaats.

17 Amazia nu, de zoon van Joas, Koning van Juda, leefde na den dood van Joas den zoon van Joahaz, den Koning Israëls, vijftien jaar. 2 Kron. 25:25.

18 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, is dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?

19 En zij maakten eene verbintenis tegen hem te Jeruzalem, dat hij vluchtte naar Lachis; maar zij zonden hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar; 2 Kron. 25:27,28.

20 en zij brachten hem op paarden, en hij werd te Jeruzalem begraven bij zijne vaderen in de stad Davids.

21 En het gansche volk van Juda nam Azaria (die nu zestien jaar oud was), en maakte hem Koning in plaats van zijnen vader Amazia. 2 Kron. 26:1, 2.

22 Die bouwde Elath, en bracht het weder aan Juda, nadat de Koning met zijne vaderen ontslapen was.

23 In het vijftiende jaar van Amazia den zoon van Joas, den Koning van Juda, werd te Samaria Koning, Jerobeam de zoon van Joas, Koning over Israël, *en regeerde* één en veertig jaar,

24 en deed dat kwaad was in de oogen

des HEEREN: hij week niet van alle zon-
den Jerobeams des zoons Nebats, die
Israël zondigen deed.
25 Hij bracht ook weder de landpale
Israëls van den ingang Hamaths tot aan
de zee des vlakken velds, naar het woord
des HEEREN des Gods Israëls, dat Hij ge-
sproken had door den dienst van zijnen
knecht Jona den zoon van Amittai, den
Profeet die van Gath-Héfer was. Jona 1:1.
26 Want de HEERE zag dat de ellende
Israëls zeer bitter was, en dat er geene
opgeslotenen noch verlatenen waren, en
dat Israël geen helper had.
27 En de HEERE had niet gesproken dat
Hij den naam Israëls van onder den hemel
verdelgen zoude; maar Hij verloste ze door
de hand Jerobeams des zoons van Joas.
28 Het overige nu der geschiedenissen
Jerobeams, en al wat hij gedaan heeft,
en zijne macht, hoe hij gekrijgd heeft,
en hoe hij Damascus en Hamath, tot Ju-
da *behoorende*, aan Israël wedergebracht
heeft, zijn die niet geschreven in het boek
der Kronieken der Koningen Israëls?
29 En Jerobeam ontsliep met zijne vade-
ren, met de Koningen Israëls; en zijn zoon
Zacharia werd Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 15.

IN het zeven en twintigste jaar Jerobe-
ams des Konings van Israël, werd
Koning, Azaria, de zoon van Amazia den
Koning van Juda.
2 Hij was zestien jaar oud toen hij
Koning werd, en hij regeerde twee en
vijftig jaar te Jeruzalem, en de naam
zijner moeder was Jecholia van Jeruzalem.
2 Kron. 26:3, 4.
3 En hij deed dat recht was in de
oogen des HEEREN, naar al dat zijn va-
der Amazia gedaan had.
4 Alleenlijk werden de hoogten niet weg-
genomen, het volk offerde en rookte nog
op de hoogten. 1 Kon. 15:14; 22:44.
2 Kon. 12:3; 14:4; 15:35. 2 Kron 15:17; 20:33.
5 En de HEERE plaagde den Koning,
dat hij melaatsch werd tot den dag zijns
doods; en hij woonde in een afgezonderd
huis, doch Jotham des Konings zoon
was over het huis, richtende het volk des
lands. Lev. 13.46. 2 Kron. 26.21
6 Het overige nu der geschiedenissen
van Azaria, en al wat hij gedaan heeft,
zijn die niet geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen van Juda?
7 En Azaria ontsliep met zijne vaderen,
en zij begroeven hem bij zijne vaderen
in de stad Davids; en zijn zoon Jotham
werd Koning in zijne plaats. 2 Kron. 26:23.
8 In het acht en dertigste jaar van Azaria
den Koning van Juda, regeerde Zacharia
de zoon Jerobeams over Israël te Sama-
ria zes maanden.
9 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, gelijk als zijne vade-
ren gedaan hadden: hij week niet af van
de zonden Jerobeams des zoons Nebats,
die Israël zondigen deed.
10 En Sallum de zoon van Jabes maakte
eene verbintenis tegen hem, en sloeg hem
voor het volk en doodde hem; en hij
werd Koning in zijne plaats.
11 Het overige nu der geschiedenissen
van Zacharia, zie, dat is geschreven in het
boek der Kronieken der Koningen Israëls.
12 Dit was het woord des HEEREN dat
Hij gesproken had tot Jehu, zeggende:
U zullen zonen van het vierde gelid op
den troon Israëls zitten; en het is alzóó
geschied. 2 Kon. 10:30.
13 Sallum, de zoon van Jabes, werd Ko-
ning in het negen en dertigste jaar van
Uzzía den Koning van Juda, en hij re-
geerde eene volle maand te Samaria;
14 want Menahem de zoon van Gadi
toog op van Tirza, en kwam te Samaria,
en sloeg Sallum den zoon van Jabes te
Samaria en doodde hem, en werd Koning
in zijne plaats.
15 Het overige nu der geschiedenissen
Sallums, en zijne verbintenis die hij maak-
te, zie, die zijn geschreven in het boek
der Kronieken der Koningen Israëls.
16 Toen sloeg Menahem Tifsah met al-
len die daarin waren, ook zijne landpalen
van Tirza aan, omdat men niet *voor hem*
had opengedaan, zoo sloeg hij *het:* alle zijne
bevruchte vrouwen hieuw hij in stukken.
17 In het negen en dertigste jaar van
Azaria den Koning van Juda, werd Me-
nahem de zoon van Gadi Koning over
Israël, *en regeerde* tien jaar te Samaria.
18 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN: hij week alle zijne da-
gen niet af van de zonden Jerobeams des
zoons Nebats, die Israël zondigen deed.
19 *Toen* kwam Pûl de Koning van As-
syrië tegen het land, en Menahem gaf aan
Pul duizend talenten zilvers, opdat zijne
hand met hem zoude zijn om het konink-
rijk in zijne hand te sterken. 1 Kron. 5:26.

20 Menahem nu bracht dit geld op van
Israël, van alle geweldigen van vermogen,
om den Koning van Assyrië te geven,
voor elk man vijftig zilveren sikkels; alzoo keerde de Koning van Assyrië weder,
en bleef daar niet in het land.
21 Het overige nu der geschiedenissen
Menahems, en al wat hij gedaan heeft,
is dat niet geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen Israëls?
22 Daarna ontsliep Menahem met zijne
vaderen, en zijn zoon Pekahia werd Koning in zijne plaats.
23 In het vijftigste jaar van Azaria den
Koning van Juda, werd Pekahia de zoon
Menahems Koning over Israël, *en regeerde* twee jaar te Samaria.
24 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN: hij week niet af van
de zonden Jerobeams, des zoons Nebats,
die Israël zondigen deed.
25 En Pekah de zoon van Remalia,
zijn hoofdman, maakte eene verbintenis
tegen hem en sloeg hem te Samaria in
het paleis van het huis des Konings, met
Argob en met Arjé, en met hem vijftig
mannen van de kinderen der Gileadieten;
alzoo doodde hij hem en werd Koning
in zijne plaats.
26 Het overige nu der geschiedenissen
van Pekahia, en al wat hij gedaan heeft,
zie, dat is geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen Israëls.
27 In het twee en vijftigste jaar van Azaria den Koning van Juda, werd Pekah
de zoon van Remalia Koning over Israël, *en regeerde* twintig jaar te Samaria.
28 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN: hij week niet af van
de zonden Jerobeams des zoons Nebats,
die Israël zondigen deed.
29 In de dagen van Pekah den Koning
Israëls, kwam Tiglath-Piléser de Koning
van Assyrië, en nam Ijon in, en Abel
Beth-Maächa, en Janóah, en Kedes, en
Hazor, en Gilead, en Galiléa, het gansche
land van Naftali; en hij voerde ze weg
naar Assyrië. 1 Kron. 5:26.
30 En Hoséa de zoon van Ela maakte
eene verbintenis tegen Pekah den zoon
van Remalia, en sloeg hem en doodde
hem, en werd Koning in zijne plaats, in
het twintigste jaar Jothams des zoons
van Uzzía.
31 Het overige nu der geschiedenissen
van Pekah, en al wat hij gedaan heeft,
zie, dat is geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen Israëls.
32 In het tweede jaar van Pekah den
zoon van Remalia, den Koning Israëls,
werd Jotham Koning, de zoon van Uzzía
Koning van Juda.
33 Vijf en twintig jaar was hij oud als
hij Koning werd, en regeerde zestien jaar te
Jeruzalem; en de naam zijner moeder was
Jerusa de dochter van Zadok. 2 Kron. 27:1, 8.
34 En hij deed dat recht was in de oogen
des HEEREN; naar alles dat zijn vader Uzzía gedaan had, deed hij. 2 Kron. 27:2.
35 [a] Alleenlijk werden de hoogten niet
weggenomen, het volk offerde en rookte
nog op de hoogten. [b] Hij bouwde de
Hooge poort aan het Huis des HEEREN.
a 1 Kon. 15:14; 22:44. 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4.
2 Kron. 15:17; 20:23. *b* 2 Kron. 27:3.
36 Het overige nu der geschiedenissen
Jothams, en al wat hij gedaan heeft, is
dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
37 In die dagen begon de HEERE in Juda
te zenden Rezin den Koning van Syrië, en
Pekah den zoon van Remalia. 2 Kon. 16:5.
38 En Jotham ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen
in de stad zijns vaders David; en zijn
zoon Achaz werd Koning in zijne plaats.
2 Kron. 27:9.

HOOFDSTUK 16.

IN het zeventiende jaar van Pekah, den
zoon van Remalia, werd Achaz Koning, de zoon Jothams des Konings van
Juda.
2 Twintig jaar was Achaz oud toen hij
Koning werd, en hij regeerde zestien
jaar te Jeruzalem. En hij deed niet dat
recht was in de oogen des HEEREN zijns
Gods, als zijn vader David, 2 Kron. 28:1-4.
3 want hij wandelde in den weg der
Koningen Israëls, ja hij deed ook zijnen
zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen die de HEERE voor
de kinderen Israëls verdreven had;
4 hij offerde ook en rookte op de hoogten en op de heuvelen, ook onder alle
groen geboomte.
5 Toen toog Rezin de Koning van Syrië op, met Pekah den zoon van Remalia, den Koning Israëls, naar Jeruzalem
ten strijde; en zij belegerden Achaz,
maar zij vermochten niet met strijden.
2 Kon. 15:37. 2 Kron. 28:5. Jes. 7:1.

6 Te dierzelfder tijd bracht Rezin, de
Koning van Syrië, Elath weder aan Sy-
rië, en wierp de Joden uit Elath; en de
Syriërs kwamen te Elath, en hebben daar
gewoond tot op dezen dag.
7 Achaz nu zond boden tot Tiglath-
Piléser den Koning van Assyrië, zeg-
gende: Ik ben uw knecht en uw zoon:
kom op en verlos mij uit de hand des
Konings van Syrië en uit de hand des
Konings van Israël, die zich tegen mij
opmaken. 2 Kron. 28:16.
8 En Achaz nam het zilver en het goud
dat in het Huis des HEEREN en in de
schatten van het huis des Konings ge-
vonden werd, en hij zond den Koning
van Assyrië een geschenk. 2 Kron. 28:21.
9 Zoo hoorde de Koning van Assyrië
naar hem; want de Koning van Assyrië
toog op tegen Damascus, en nam het in,
en voerde het gevankelijk naar Kir, en
hij doodde Rezin. Amos 1:5; 9:7.
10 Toen toog de Koning Achaz Tig-
lath Piléser, den Koning van Assyrië,
tegemoet naar Damascus; en gezien heb-
bende een altaar dat te Damascus was,
zoo zond de Koning Achaz aan den Pries-
ter Uría de gelijkenis des altaars en zijne
afbeelding, naar zijn gansche maaksel.
11 En Uría de Priester bouwde een al-
taar, naar alles dat de Koning Achaz
van Damascus ontboden had; alzóó deed
de Priester Uría, tegen dat de Koning
Achaz van Damascus kwam.
12 Als nu de Koning van Damascus
gekomen was, zag de Koning het altaar;
en de Koning naderde tot het altaar, en
offerde daarop;
13 en hij stak zijn brandoffer aan, en
zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer,
en sprengde het bloed zijner dankofferen
op dat altaar.
14 Maar het koperen altaar dat voor het
aangezicht des HEEREN was, dat bracht
hij van het voorste deel des Huizes, van
tusschen *zijn* altaar en van tusschen het
Huis des HEEREN, en hij zette het aan
de zijde *zijns* altaars noordwaarts.
15 En de Koning Achaz gebood Uría
den Priester, zeggende: Steek op het
groote altaar het morgen-brandoffer aan,
en het avond-spijsoffer, en des Konings
brandoffer, en zijn spijsoffer, en het
brandoffer van al het volk des lands, en
hun spijsoffer, en hunne drankofferen;
en spreng daarop al het bloed des brand-
offers en al het bloed des slachtoffers;
maar het koperen altaar zal mij zijn om
te onderzoeken.
16 En Uría de Priester deed naar alles
dat de Koning Achaz geboden had.
17 En de Koning Achaz sneed de lijs-
ten der stellingen af, en nam, van bo-
ven die, het waschvat weg; en deed de
zee af van de koperen runderen die
daaronder waren, en hij zette die op
eenen steenen vloer;
18 daartoe het deksel des sabbats, dat
zij in het Huis gebouwd hadden, en den
buitensten ingang des Konings nam hij
weg van het Huis des HEEREN, van-
wege den Koning van Assyrië.
19 Het overige nu der geschiedenissen
van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat
niet geschreven in het boek der Kronie-
ken der Koningen van Juda?
20 En Achaz ontsliep met zijne vade-
ren, en werd begraven bij zijne vaderen
in de stad Davids: en Hizkía zijn zoon
werd Koning in zijne plaats. 2 Kron. 28:27.

HOOFDSTUK 17.

IN het twaalfde jaar van Achaz den
Koning van Juda, werd Hoséa de zoon
van Ela Koning over Israël te Samaria,
en regeerde negen jaren.
2 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN: evenwel niet als de
Koningen Israëls die vóór hem geweest
waren.
3 Tegen hem toog òp Salmanéser Ko-
ning van Assyrië, en Hoséa werd zijn
knecht, dat hij hem een geschenk gaf.
4 Maar de Koning van Assyrië bevond
eene verbintenis in Hoséa, dat hij tot
So den Koning van Egypte boden ge-
zonden had, en het geschenk den Koning
van Assyrië niet als te voren van jaar
tot jaar opbracht; zoo besloot hem de
Koning van Assyrië en bond hem in het
gevangenhuis.
5 Want de Koning van Assyrië toog op
in het gansche land; ja, hij kwam op
naar Samaria, en hij belegerde het drie
jaren. 2 Kon. 18:9-11.
6 In het negende jaar van Hoséa nam
de Koning van Assyrië Samaria in, en
voerde Israël weg in Assyrië, en deed
ze wonen in Halah, en in Habor, aan
de rivier Gozan, en in de steden der
Meden.
7 Want het was geschied dat de kinde-

ren Israëls gezondigd hadden tegen den HEERE hunnen God, die ze uit Egypteland opgebracht had, van onder de hand van Farao den Koning van Egypte, en hadden andere goden gevreesd,
8 en hadden gewandeld in de inzettingen der heidenen die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israëls verdreven had, en der Koningen Israëls die ze gemaakt hadden.
9 En de kinderen Israëls hadden de zaken die niet recht zijn, tegen den HEERE hunnen God bemanteld, en hadden zich hoogten gebouwd in alle hunne steden, van den wachttoren af tot de vaste steden toe;
10 en zij hadden zich staande beelden opgericht en bosschen, op allen hoogen heuvel en onder alle groen geboomte;
11 en zij hadden daar gerookt op alle hoogten, gelijk de heidenen die de HEERE van hunne aangezichten weggevoerd had; en zij hadden kwade dingen gedaan, om den HEERE tot toorn te verwekken,
12 en zij hadden de drekgoden gediend, waarvan de HEERE tot hen gezegd had: Gij zult deze zaak niet doen.
13 Als nu de HEERE tegen Israël en tegen Juda door den dienst aller Profeten en aller Zieners betuigd had, zeggende: Bekeert u van uwe booze wegen en houdt mijne geboden *en* mijne inzettingen, naar al de wet die Ik uwen vaderen geboden heb, en die Ik tot u door de hand mijner knechten de Profeten gezonden heb, — Jer. 18:11; 25:5; 35:15. Zach. 1:4
14 zoo hoorden zij niet, maar zij verhardden hunnen nek, gelijk de nek hunner vaderen geweest was, die aan den HEERE hunnen God niet geloofd hadden.
15 Daartoe verwierpen zij zijne inzettingen, en zijn verbond dat Hij met hunne vaderen gemaakt had, en zijne getuigenissen die Hij tegen hen betuigd had, en wandelden de ijdelheid na, dat zij ijdel werden, en achter de heidenen die rondom hen waren, van dewelken de HEERE hun geboden had dat zij niet doen zouden gelijk die.
16 Ja, zij verlieten alle geboden des HEEREN huns Gods, en maakten zich gegotene beelden, twee kalveren, en maakten bosschen, en bogen zich voor al het heir des hemels, en dienden Baäl. 1 Kon. 12:28.
17 Ook deden zij hunne zonen en hunne dochteren door het vuur gaan, en gebruikten waarzeggerijen, en gaven op vogelgeschrei acht, en verkochten zich te doen dat kwaad was in de oogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken. Ps. 106:37, 38.
18 Daarom vertoornde Zich de HEERE zeer over Israël, dat Hij ze wegdeed van zijn aangezicht: daar bleef niets over, behalve de stam van Juda alleen. Jer. 7:15.
19 Zelfs hield Juda de geboden des HEEREN huns Gods niet, maar zij wandelden in de inzettingen Israëls die zij gemaakt hadden.
20 Zoo verwierp de HEERE het gansche zaad Israëls, en verdrukte ze, en gaf ze in de hand der rooveren, totdat Hij ze van zijn aangezicht weggeworpen had.
21 Want Hij scheurde Israël van den huize Davids af, en zij maakten Jerobeam, den zoon Nebats, Koning; en Jerobeam dreef Israël af van achter den HEERE en hij deed ze eene groote zonde zondigen. 1 Kon. 12:19. 2 Kron. 10:19.
22 Alzoo wandelden de kinderen Israëls in alle zonden Jerobeams die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af,
23 totdat de HEERE Israël van zijn aangezicht wegdeed, gelijk als Hij gesproken had door den dienst aller zijner knechten de Profeten; alzoo werd Israël weggevoerd uit zijn land naar Assyrië, tot op dezen dag.
24 De Koning nu van Assyrië bracht *volk* van Babel en van Kutha en van Avva en van Hamath en Sefarvaïm, en deed ze wonen in de steden van Samaria, in de plaats der kinderen Israëls; en zij namen Samaria erfelijk in, en woonden in deszelfs steden.
25 En het geschiedde in het begin hunner woning aldaar, dat zij den HEERE niet vreesden; zoo zond de HEERE leeuwen onder hen, die *eenigen* van hen doodden.
26 Daarom spraken zij tot den Koning van Assyrië, zeggende: De volkeren, die gij vervoerd hebt en hebt doen wonen in de steden van Samaria, weten de wijze van den God des lands niet; daarom heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en zie, zij dooden ze, dewijl zij niet weten de wijze van den God des lands.
27 Toen gebood de Koning van Assyrië, zeggende: Brengt eenen der Priesteren daarhenen, die gijlieden van daar weggevoerd hebt, dat zij henentrekken en aldaar

wonen, en dat hij hun leere de wijze van den God van het land.

28 Zoo kwam een uit de Priesteren die zij van Samaria weggevoerd hadden, en woonde te Beth-El, en hij leerde hun hoe zij den HEERE vreezen zouden.

29 Maar elk volk maakte zijne goden; en zij stelden ze in de huizen der hoogten die de Samaritanen gemaakt hadden, elk volk in hunne steden waarin zij woonachtig waren.

30 Want de lieden van Babel maakten Sukkoth-Benoth, en de lieden van Kûth maakten Nergal, en de lieden van Hamath maakten Asima,

31 en de Avvieten maakten Nibhaz en Tirtak; en de Sefarvieten verbrandden hunne zonen voor Adrammélech en voor Anammélech, de goden van Sefarvaïm, met vuur.

32 Ook vreesden zij den HEERE, en maakten zich van hunne geringsten Priesteren der hoogten, dewelke voor hen *dienst* deden in de huizen der hoogten.

1 Kon. 12:31; 13:33.

33 Zij vreesden den HEERE en dienden *ook* hunne goden, naar de wijze der volkeren, van dewelke zij die weggevoerd hadden.

34 Tot op dezen dag toe doen die naar de eerste wijzen; zij vreezen den HEERE niet, en zij doen niet naar hunne inzettingen, en naar hunne rechten, en naar de wet, en naar het gebod dat de HEERE geboden heeft den kinderen Jakobs, wien Hij den naam Israël gaf. Gen. 32:28; 35:10. 1 Kon. 18:31.

35 Nochtans had de HEERE een verbond met hen gemaakt, en had hun geboden, zeggende: Gij zult geene andere goden vreezen, noch u voor hen nederbuigen, noch hen dienen, noch hun offerande doen;

36 maar den HEERE, die u uit Egypteland met groote kracht en met eenen uitgestrekten arm opgevoerd heeft, dien zult gij vreezen en voor Hem zult gij u buigen en Hem zult gij offerande doen;

37 en de inzettingen, en de rechten, en de wet, en het gebod die Hij u geschreven heeft, zult gij waarnemen te doen te allen dage; en gij zult andere goden niet vreezen.

38 En het verbond dat Ik met u gemaakt heb, zult gij niet vergeten, en gij zult andere goden niet vreezen;

39 maar den HEERE uwen God zult gij vreezen, en Hij zal u redden uit de hand aller uwer vijanden.

40 Doch zij hoorden niet, maar zij deden naar hunne eerste wijze.

41 Maar deze volken vreesden den HEERE, en dienden hunne gesnedene beelden, ook doen hunne kinderen en hunne kindskinderen gelijk als hunne vaders gedaan hebben, tot op dezen dag.

HOOFDSTUK 18.

HET geschiedde nu in het derde jaar van Hoséa den zoon van Ela, den Koning Israëls, *dat* Hizkía Koning werd, de zoon van Achaz Koning van Juda.

2 Vijf en twintig jaar was hij oud toen hij Koning werd, en hij regeerde negen en twintig jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Abi eene dochter van Zacharia. 2 Kron. 29:1, 2.

3 En hij deed dat recht was in de oogen des HEEREN, naar alles dat zijn vader David gedaan had:

4 [a] hij nam de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en roeide de bosschen uit; en hij verbrijzelde de [b] koperen slang die Mozes gemaakt had, omdat de kinderen Israëls tot die dagen toe haar gerookt hadden; en hij noemde ze Nehustan. a 2 Kron. 31:1. b Num. 21:9.

5 Hij betrouwde op den HEERE den God Israëls, zoodat na hem zijnsgelijke niet was onder alle Koningen van Juda, noch *onder degenen* die vóór hem geweest waren.

6 Want hij kleefde den HEERE aan; hij week niet van Hem na te volgen, en hij hield zijne geboden, die de HEERE Mozes geboden had.

7 Zoo was de HEERE met hem; overal waarhenen hij uittrok, handelde hij kloekelijk; daartoe viel hij af van den Koning van Assyrië, dat hij hem niet diende.

8 Hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe, en hare landpalen van den wachttoren af tot de vaste steden toe.

9 Het geschiedde nu in het vierde jaar des Konings Hizkía (hetwelk was het zevende jaar van Hoséa den zoon van Ela, den Koning Israëls), dat Salmanéser de Koning van Assyrië opkwam tegen Samaria, en belegerde het. 2 Kon. 17:5, 6.

10 En zij namen het in ten einde van drie jaren, in het zesde jaar van Hizkía; het was het negende jaar van Hoséa den Koning Israëls, als Samaria ingenomen werd.

11 En de Koning van Assyrië voerde Israël weg naar Assyrië, en deed ze lei-

den in Halah, en in Habor bij de rivier
Gozan, en in de steden der Meden;
12 daarom dat zij der stem des HEEREN
huns Gods niet waren gehoorzaam
geweest, maar zijn verbond overtreden
hadden; *en* al dat Mozes de knecht des
HEEREN geboden had, dat hadden zij niet
gehoord noch gedaan.
13 Maar in het veertiende jaar des Konings
Hizkía kwam Sanherib de Koning
van Assyrië òp tegen alle vaste steden van
Juda, en nam ze in. 2 Kron. 32:1. Jes. 36:1.
14 Toen zond Hizkía de Koning van
Juda tot den Koning van Assyrië naar
Lachis, zeggende: Ik heb gezondigd, keer
af van mij; wat gij mij opleggen zult,
zal ik dragen. Toen leide de Koning van
Assyrië Hizkía den Koning van Juda driehonderd
talenten zilvers en dertig talenten
gouds op.
15 Alzoo gaf Hizkía al het zilver dat
gevonden werd in het Huis des HEEREN
en in de schatten van het huis des Konings.
16 Te dier tijd sneed Hizkía *het goud*
af van de deuren des Tempels des HEEREN,
en van de posten die Hizkía de Koning
van Juda had laten overtrekken,
en gaf dat den Koning van Assyrië.
17 Evenwel zond de Koning van Assyrië,
Tartan, en Rabsaris, en Rabsaké, van
Lachis tot den Koning Hizkía, met een
zwaar heir naar Jeruzalem; en zij togen
op en kwamen naar Jeruzalem. En als
zij optogen en gekomen waren, bleven zij
staan bij den watergang des oppersten
vijvers, welke is bij den hoogen weg van
het veld des vollers, 2 Kron. 32:9. Jes. 7:3; 36:2.
18 en zij riepen tot den Koning. Zoo
ging tot hen uit Eljakim de zoon van
Hilkía, de hofmeester, en Sebna de schrijver,
en Joah de zoon Asafs, de kanselier.
Jes. 36:3-10.
19 En Rabsaké zeide tot hen: Zegt nu
tot Hizkía: Zóó zegt de groote Koning,
de Koning van Assyrië: Wat vertrouwen
is dit waarmede gij vertrouwt?
20 Gij zegt (doch het is een woord der
lippen): Daar is raad en macht tot den
oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat
gij tegen mij rebelleert?
21 Zie, nu vertrouwt gij op dien gebroken
rietstaf, op Egypte, op denwelken zoo
iemand leunt, zoo zal hij in zijne hand
gaan en die doorboren; alzóó is Farao
de Koning van Egypte allen dengenen
die op hem vertrouwen. Ezech. 29:6, 7.
22 Maar zoo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen
op den HEERE onzen God: —
is Hij die niet, wiens hoogten en wiens
altaren Hizkía weggenomen heeft, en tot
Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor
dit altaar zult gij u buigen te Jeruzalem?
2 Kron. 32:12.
23 Nu dan, wed toch met mijnen heer,
den Koning van Assyrië: en ik zal u twee
duizend paarden geven, zoo gij voor u
de ruiters daarop zult kunnen geven.
24 Hoe zoudt gij dan het aangezicht
eens éénigen Vorsten van de geringste
knechten mijns heeren afkeeren? Maar
gij vertrouwt op Egypte om de wagenen
en om de ruiteren.
25 Nu, ben ik zonder den HEERE opgetogen
tegen deze plaats om die te verderven?
De HEERE heeft tot mij gezegd:
Trek op tegen dat land en verderf het!
26 Toen zeide Eljakim de zoon van
Hilkía, en Sebna, en Joah tot Rabsaké:
Spreek toch tot uwe knechten in het
Syrisch, want wij verstaan het *wel*; en
spreek met ons niet in het Joodsch voor
de ooren van het volk dat op den muur
is. Jes. 36:11-22.
27 Maar Rabsaké zeide tot hen: Heeft
mijn heer mij tot uwen heer en tot u
gezonden om deze woorden te spreken?
Is het niet tot de mannen die op den
muur zitten, dat ze met ulieden hunnen
drek eten en hun water drinken zullen?
28 Alzoo stond Rabsaké, en riep met
luider stem in het Joodsch, en hij sprak
en zeide: Hoort het woord des grooten
Konings, des Konings van Assyrië!
2 Kron. 32:18.
29 Zóó zegt de Koning: Dat Hizkía u
niet bedriege; want hij zal u niet kunnen
redden uit zijne hand. 2 Kron. 32:15.
30 Daartoe dat Hizkía u niet doe vertrouwen
op den HEERE, zeggende: De
HEERE zal ons zekerlijk redden, en deze
stad zal niet in de hand des Konings
van Assyrië gegeven worden. 2 Kron. 32:11.
31 Hoort naar Hizkía niet, want zóó
zegt de Koning van Assyrië: Handelt
met mij door een geschenk, en komt
tot mij uit, en eet een ieder *van* zijnen
wijnstok en een ieder *van* zijnen vijgeboom,
en drinkt een ieder het water
zijns bornputs;
32 totdat ik kome en hale u in een
land als ulieder land, een land van koren
en van most, een land van brood en

van wijngaarden, een land van olijven,
van olie en van honig; zoo zult gij leven
en niet sterven. En hoort niet naar Hiz-
kía, want hij hitst u op, zeggende: De
HEERE zal ons redden.
33 Hebben de goden der volkeren ieder
zijn land eenigszins gered uit de hand des
Konings van Assyrië? 2 Kron. 32:13.
34 Waar zijn de goden van Hamath en
van Arpad? Waar zijn de goden van Se-
farvaïm, Hena en Ivva? Ja, hebben zij
Samaria uit mijne hand gered? Jes. 10:9.
35 Welke zijn ze onder alle goden der
landen, die hun land uit mijne hand ge-
red hebben, dat de HEERE Jeruzalem uit
mijne hand redden zoude? 2 Kron. 32:13, 14.
36 Doch het volk zweeg stil en ant-
woordde hem geen woord; want het ge-
bod des Konings was, zeggende: Gij zult
hem niet antwoorden.
37 Toen kwam Eljakim de zoon van
Hilkía, de hofmeester, en Sebna de schrij-
ver, en Joah de zoon Asafs, de kanse-
lier, tot Hizkía met gescheurde kleederen,
en zij gaven hem de woorden van Rab-
saké te kennen.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde als de Koning Hiz-
kía *dit* hoorde, zoo scheurde hij zijne
kleederen, en bedekte zich met eenen zak,
en ging in het Huis des HEEREN. Jes. 37:1-38.
2 Daarna zond hij Eljakim den hofmees-
ter, en Sebna den schrijver, en de oud-
sten der Priesteren, met zakken bedekt,
tot Jesaja den Profeet, den zoon van
Amoz;
3 en zij zeiden tot hem: Alzóó zegt
Hizkía: Deze dag is een dag der be-
nauwdheid en der schelding en der las-
tering; want de kinderen zijn gekomen
tot aan de geboorte, en daar is geen
kracht om te baren.
4 Misschien zal de HEERE uw God hoo-
ren alle de woorden van Rabsaké, den-
welke zijn heer, de Koning van Assyrië,
gezonden heeft om den levenden God te
honen, en te schelden met woorden die
de HEERE uw God gehoord heeft; hef dan
een gebed op voor het overblijfsel dat
gevonden wordt.
5 En de knechten des Konings Hizkía
kwamen tot Jesaja;
6 en Jesaja zeide tot hen: Zóó zult gij
tot uwen heer zeggen: Zóó zegt de HEE-
RE: Vrees niet voor de woorden die gij
gehoord hebt, waarmede de dienaars des
Konings van Assyrië Mij gelasterd hebben.
7 Zie, Ik zal eenen geest in hem geven,
dat hij een gerucht hooren zal, en weder
in zijn land keeren; en Ik zal hem door
het zwaard in zijn land vellen.
8 Zoo kwam Rabsaké weder, en vond
den Koning van Assyrië strijdende tegen
Libna; want hij had gehoord dat hij van
Lachis vertrokken was.
9 Als hij nu van Tirhaka den Koning
van Kusch hoorde zeggen: Zie, hij is
uitgetogen om tegen u te strijden, zond
hij weder boden tot Hizkía, zeggende:
10 Zóó zult gij spreken tot Hizkía den
Koning van Juda, zeggende: Laat u uw
God niet bedriegen, op welken gij ver-
trouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de
hand des Konings van Assyrië niet gege-
ven worden.
11 Zie, gij hebt gehoord wat de Konin-
gen van Assyrië allen landen gedaan heb-
ben, die verbannende; en zoudt gij gered
worden?
12 Hebben de goden der volkeren, die
mijne vaders verdorven hebben, dezelve
gered, *als* Gozan, en Haran, en Rezef,
en de kinderen Edens die in Telasser
waren?
13 Waar is de Koning van Hamath, en
de Koning van Arpad, en de Koning der
stad Sefarvaïm, Hena en Ivva?
14 Als nu Hizkía de brieven uit der
boden hand ontvangen en die gelezen
had, ging hij op in het Huis des HEE-
REN, en Hizkía breidde die uit voor het
aangezicht des HEEREN;
15 [a] en Hizkía bad voor het aangezicht
des HEEREN, en zeide: O HEERE, God
Israëls, [b] die tusschen de cherubs woont!
Gij zelf, Gij alleen zijt de God aller
koninkrijken der aarde, Gij hebt den
hemel en de aarde gemaakt. a 2 Kron. 32:20.
b 1 Sam. 4:4. 2 Sam. 6:2. Ps. 80:2; 99:1.
16 O HEERE! neig uw oor en hoor, doe,
HEERE, uwe oogen open en zie, en hoor
de woorden Sanheribs, die dezen gezonden
heeft om den levenden God te honen.
Dan. 9:18.
17 Waarlijk, HEERE, hebben de Konin-
gen van Assyrië die heidenen en hun
land verwoest,
18 en hebben hunne goden in het vuur
geworpen; want zij waren geen goden,
maar het werk van menschenhanden, hout
en steen; daarom hebben zij die verdorven.

19 Nu dan, HEERE onze God, verlos ons
toch uit zijne hand; zoo zullen alle ko-
ninkrijken der aarde weten dat Gij, HEERE,
alléén God zijt.
20 Toen zond Jesaja de zoon van Amoz
tot Hizkía, zeggende: Zóó spreekt de
HEERE de God Israëls: Wat gij tot Mij
gebeden hebt tegen Sanherib den Koning
van Assyrië, heb Ik gehoord.
21 Dit is het woord dat de HEERE over
hem gesproken heeft: De jonkvrouwe de
dochter Sions veracht u, zij bespot u,
de dochter Jeruzalems schudt het hoofd
achter u.
22 Wien hebt gij gehoond en gelasterd?
en tegen wien hebt gij de stem verhe-
ven en uwe oogen omhoog opgeheven?
Tegen den Heilige Israëls.
23 Door middel uwer boden hebt gij
den Heere gehoond, en gezegd: Ik heb
met de menigte mijner wagenen beklom-
men de hoogten der bergen, de zijden
Libanons; en ik zal zijne hooge ceder-
boomen en zijne uitgelezene denneboomen
afhouwen en zal komen in zijne uiterste
herberg, in het woud zijns schoonen velds.
24 Ik heb gegraven en heb gedronken
vreemde wateren; en ik heb met mijne
voetzolen alle rivieren der belegerde plaat-
sen verdroogd.
25 Hebt gij niet gehoord dat Ik zulks
lang te voren gedaan heb? en dat van
oude dagen af geformeerd heb? Nu heb
Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn om
de vaste steden te verstoren tot woeste
hoopen.
26 Daarom waren hare inwoneren han-
deloos, zij waren verslagen en beschaamd;
zij waren *als* het gras des velds, en de
groene grasscheutkens, het hooi der daken,
en het brandkoren eer het overeind staat.
27 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan,
en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.
28 Om uw woeden tegen Mij, en dat
uwe woeling voor mijne ooren opgeko-
men is, zoo zal Ik mijnen haak in uwen
neus leggen, en mijn gebit in uwe lip-
pen, en Ik zal u doen wederkeeren door
dien weg door denwelken gij gekomen zijt.
29 En dat zij u een teeken, dat men
in dit jaar dat van zelf gewassen is, eten
zal: en in het tweede jaar dat daarvan
weder uitspruit; maar zaait in het derde
jaar en maait, en plant wijngaarden en
eet hunne vruchten.
30 Want het ontkomene, dat overgeble-
ven is van den huize Juda, zal wederom
nederwaarts wortelen en zal opwaarts
vrucht dragen.
31 Want van Jeruzalem zal het over-
blijfsel uitgaan, en het ontkomene van
den berg Sion: de ijver des HEEREN der
heirscharen zal dit doen. Jes. 9:6.
32 Daarom zóó zegt de HEERE van den
Koning van Assyrië: Hij zal in deze
stad niet komen, noch daar eenen pijl
inschieten, ook zal hij *met* geen schild
daarvóór komen, en zal geenen wal daar-
tegen opwerpen:
33 door den weg dien hij gekomen is,
door dien zal hij wederkeeren, maar in
deze stad zal hij niet komen, zegt de
HEERE;
34 Want Ik zal deze stad beschermen,
om die te verlossen om mijnentwil en
om Davids mijns knechts wil.
35 Het geschiedde dan in dienzelfden
nacht dat de Engel des HEEREN uitvoer
en sloeg in het leger van Assyrië honderd
en vijf en tachtig duizend; en toen zij zich
des morgens vroeg opmaakten, zie, die
allen waren doode lichamen. 2 Kron. 32:21.
36 Zoo vertrok Sanherib de Koning van
Assyrië, en toog henen, en keerde weder;
en hij bleef te Ninevé.
37 Het geschiedde nu als hij in het
huis van Nisroch zijnen god zich neder-
boog, dat Adrammélech en Sarézer, *zijne
zonen*, hem met het zwaard versloegen;
doch zij ontkwamen in het land van Ara-
rat; en Esar-Haddon zijn zoon werd Ko-
ning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 20.

IN die dagen werd Hizkía krank tot
stervens toe, en de Profeet Jesaja de
zoon van Amoz kwam tot hem, en zeide
tot hem: Zóó zegt de HEERE: Geef bevel
aan uwen huize, want gij zult sterven en
niet leven. 2 Kron. 32:24. Jes. 38:1.
2 Toen keerde hij zijn aangezicht òm
naar den wand, en hij bad tot den HEERE,
zeggende: Jes. 38:2-6.
3 Och HEERE, gedenk toch dat ik voor
uw aangezicht in waarheid en met een
volkomen hart gewandeld, en dat goed
in uwe oogen is, gedaan heb. En Hiskía
weende gansch zeer.
4 Het gebeurde nu als Jesaja uit het
middelvoorhof *nog* niet gegaan was, dat
het woord des HEEREN tot hem geschied-
de, zeggende:

5 Keer weder en zeg tot Hizkía den
voorganger mijns volks: Zóó zegt de
HEERE de God uws vaders David: Ik
heb uw gebed gehoord, Ik heb uwe tranen
gezien: zie, Ik zal u gezond maken;
aan den derden dag zult gij opgaan in
het Huis des HEEREN;
6 en Ik zal vijftien jaar tot uwe dagen
toedoen, en zal u uit de hand des Konings
van Assyrië verlossen, mitsgaders
deze stad, en Ik zal deze stad beschermen
om mijnentwil en om mijns knechts
Davids wil. Jes. 37:35.
7 Daarna zeide Jesaja: Neemt eenen
klomp vijgen; en zij namen ze, en leiden
ze op de zweer, en hij werd genezen.
Jes. 38:21,22.
8 Hizkía nu had gezegd tot Jesaja: Welk
is het teeken, dat de HEERE mij gezond
maken zal, en dat ik op den derden dag
in des HEEREN Huis zal opgaan?
9 En Jesaja zeide: Dit zal u een teeken
van den HEERE zijn, dat de HEERE het
woord dat Hij gesproken heeft, doen zal:
zal de schaduw tien graden voorwaarts
gaan, of tien graden achterwaarts keeren?
2 Kron. 32:24. Jes. 38:7,8.
10 Toen zeide Jehizkía: Het is der schaduw
licht, tien graden nederwaarts te
gaan; neen, maar dat de schaduw tien
graden achterwaarts keere.
11 En Jesaja de Profeet riep den HEERE
aan, en Hij deed de schaduw tien graden
achterwaarts keeren in de graden
dewelke zij nederwaarts gegaan was in
de graden van Achaz' *zonnewijzer*.
12 Te dier tijd zond Berodach-Baladan
de zoon Baladans, de Koning van Babel,
brieven en een geschenk aan Hizkía;
want hij had gehoord dat Hizkía krank
geweest was. Jes. 39:1-8.
13 En Hizkía hoorde naar hen, en hij
toonde hun zijn gansche schathuis, het
zilver, en het goud, en de specerijen,
en de beste olie, en zijn wapenhuis, en
al dat gevonden werd in zijne schatten:
daar was geen ding in zijn huis noch
in zijne gansche heerschappij dat hij hun
niet toonde. 2 Kron. 32:31.
14 Toen kwam de Profeet Jesaja tot den
Koning Hizkía, en zeide tot hem: Wat hebben
die mannen gezegd, en van waar zijn
zij tot u gekomen? En Hizkía zeide: Zij
zijn uit verren lande gekomen, uit Babel.
15 En hij zeide: Wat hebben zij gezien
in uw huis? En Hizkía zeide: Zij
hebben alles gezien wat in mijn huis is,
geen ding is er in mijne schatten dat ik
hun niet getoond heb.
16 Toen zeide Jesaja tot Hizkía: Hoor
des HEEREN woord.
17 Zie, de dagen komen, dat al wat in
uw huis is, en wat uwe vaderen tot
dezen dag toe opgelegd hebben, naar Babel
weggevoerd zal worden: daar zal niets
overgelaten worden, zegt de HEERE.
18 Daartoe zullen zij van uwe zonen,
die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen
zult, nemen, dat zij hovelingen
zijn in het paleis des Konings van Babel.
19 Maar Hizkía zeide tot Jesaja: Het
woord des HEEREN, dat gij gesproken
hebt, is goed. Ook zeide hij: Zoude het
niet, naardien vrede en waarheid in mijne
dagen wezen zal?
20 Het overige nu der geschiedenissen
van Hizkía, en al zijne macht, en hoe hij
den vijver en den watergang gemaakt
heeft, en water in de stad gebracht heeft,
zijn die niet geschreven in het boek der
Kronieken der Koningen van Juda?
21 En Hizkía ontsliep met zijne vaderen;
en zijn zoon Manasse werd Koning
in zijne plaats. 2 Kron. 32:33.

HOOFDSTUK 21.

MANASSE was twaalf jaar oud toen hij
Koning werd, en hij regeerde vijf en
vijftig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner
moeder was Hefzibah. 2 Kron. 33:1-8.
2 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, naar de gruwelen
der heidenen, die de HEERE voor het
aangezicht der kinderen Israëls uit de
bezitting verdreven had.
3 Want hij bouwde de hoogten weder op,
die Hizkía zijn vader verdorven had, en
hij richtte voor Baäl altaren op, en maakte
een bosch, gelijk als Achab de Koning
Israëls gemaakt had, en boog zich neder
voor al het heir des hemels, en diende ze.
4 En hij bouwde altaren in het Huis
des HEEREN, waarvan de HEERE gezegd
had: Te Jeruzalem zal Ik mijnen naam
zetten. 1 Kon. 8:29; 9:3. 2 Kon. 23:27.
5 Daartoe bouwde hij altaren al den
heire des hemels, in beide de voorhoven
van het Huis des HEEREN.
6 Ja, hij deed zijnen zoon door het
vuur gaan, en pleegde guichelarij en gaf
op vogelgeschrei acht, en hij stelde waarzeggers
en duivelskunstenaars: hij deed

zeer veel kwaad in de oogen des HEEREN, om *Hem* tot toorn te verwekken.
7 Hij stelde ook een gesneden beeld van het bosch, dat hij gemaakt had, in het Huis, waarvan de HEERE gezegd had tot David en tot zijnen zoon Salomo: In dit Huis en in Jeruzalem, die Ik uit alle stammen Israëls verkoren heb, zal Ik mijnen naam zetten in eeuwigheid, vs. 4.
8 en Ik zal niet voortvaren den voet Israëls te bewegen uit dit land dat Ik hunnen vaderen gegeven heb: alleenlijk zoo zij waarnemen te doen naar alles dat Ik hun geboden heb, en naar de gansche wet, die mijn knecht Mozes hun geboden heeft.
9 Maar zij hoorden niet; want Manasse deed ze dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israëls verdelgd had. 2 Kron. 33:9. Ezech. 5:7.
10 Toen sprak de HEERE door den dienst zijner knechten de Profeten, zeggende:
11 Dewijl dat Manasse de Koning van Juda deze gruwelen gedaan heeft, erger doende dan al dat de Amorieten gedaan hebben die vóór hem geweest zijn, ja ook Juda door zijne drekgoden heeft doen zondigen. Jer. 15:4.
12 daarom alzóó zegt de HEERE de God Israëls: Zie, Ik zal een kwaad over Jeruzalem en Juda brengen, dat een ieder die het hoort, beide zijne ooren klinken zullen, 1 Sam. 3:11. Jer. 19:3.
13 en Ik zal over Jeruzalem het meetsnoer van Samaria trekken, mitsgaders het paslood van het huis Achabs, en Ik zal Jeruzalem uitwisschen, gelijk als men eenen schotel uitwischt: men wischt dien uit, en men keert hem om op zijne holligheid.
14 En Ik zal het overblijfsel mijns erfdeels verlaten en zal ze in de hand hunner vijanden geven, en zij zullen tot eenen roof en plundering worden allen hunnen vijanden:
15 daarom dat zij gedaan hebben dat kwaad was in mijne oogen, en Mij tot toorn verwekt hebben, van dien dag dat hunne vaderen van Egypte uitgegaan zijn, ook tot op dezen dag toe.
16 Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat hij Jeruzalem van het éene einde tot het andere vervuld had; behalve zijne zonden die hij Juda zondigen deed, doende dat kwaad was in de oogen des HEEREN.
17 Het overige nu der geschiedenissen van Manasse, en al dat hij gedaan heeft, en zijne zonde die hij gezondigd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
18 En Manasse ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in den hof van zijn huis, in den hof van Uzza; en zijn zoon Amon werd Koning in zijne plaats. 2 Kron. 33:20.
19 Amon was twee en twintig jaar oud toen hij Koning werd, en hij regeerde twee jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Mesullémeth, eene dochter van Haruz van Jotba. 2 Kron. 33:21, 22.
20 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had;
21 want hij wandelde in al den weg dien zijn vader gewandeld had, en hij diende de drekgoden die zijn vader gediend had, en hij boog zich voor die neder:
22 zoo verliet hij den HEERE, zijner vaderen God, en hij wandelde niet in den weg des HEEREN.
23 En de knechten Amons maakten eene verbintenis tegen hem, en zij doodden den Koning in zijn huis. 2 Kron. 33:24, 25.
24 Maar het volk des lands versloeg allen die tegen den Koning Amon eene verbintenis gemaakt hadden, en het volk des lands maakte zijnen zoon Josía Koning in zijne plaats.
25 Het overige nu der geschiedenissen Amons, die hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
26 En men begroef hem in zijn graf, in den hof van Uzza; en zijn zoon Josía werd Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 22.

JOSIA was acht jaar oud toen hij Koning werd, en regeerde één en dertig jaar te Jeruzalem; de naam zijner moeder was Jedida, eene dochter van Adaja van Bozkath. 2 Kron. 34:1, 2.
2 En hij deed dat recht was in de oogen des HEEREN, en hij wandelde in al den weg zijns vaders David, en week niet af ter rechter- noch ter linkerhand.
3 Het geschiedde nu in het achttiende jaar des Konings Josía, dat de Koning den schrijver Safan, den zoon Azalja's des zoons Messulams, zond in het Huis des HEEREN, zeggende: 2 Kron. 34:8-12.
4 Ga op tot Hilkia den Hoogepriester,

opdat hij het geld opsomme dat in het Huis des HEEREN gebracht is, hetwelk de wachters des dorpels van het volk verzameld hebben;

5 en dat zij dat geven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld zijn over het Huis des HEEREN, opdat zij het geven dengenen die het werk doen dat in het Huis des HEEREN is, om de breuken van het Huis te beteren; 2 Kon. 12:11, 12.

6 den timmerlieden en den bouwlieden en den metselaars, en om hout en gehouwene steenen te koopen om het Huis te beteren.

7 Doch er werd met hen geene rekening gehouden van het geld dat in hunne hand geleverd was, want zij handelden trouwelijk. 2 Kon. 12:15.

8 Toen zeide de Hoogepriester Hilkía tot Safan den schrijver: Ik heb het wetboek in het Huis des HEEREN gevonden; en Hilkía gaf dat boek aan Safan, die las het. 2 Kron. 34:15-28.

9 Daarna kwam Safan de schrijver tot den Koning, en bracht den Koning bescheid weder, en hij zeide: Uwe knechten hebben het geld dat in het Huis gevonden was, samengebracht, en hebben het gegeven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het Huis des HEEREN.

10 Ook gaf Safan de schrijver den Koning te kennen, zeggende: De Priester Hilkía heeft mij een boek gegeven. En Safan las dat voor het aangezicht des Konings.

11 Het geschiedde nu als de Koning de woorden des wetboeks hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde;

12 en de Koning gebood Hilkía den Priester, en Ahikam den zoon Safans, en Achbor den zoon van Michaja, en Safan den schrijver, en Asaja den knecht des Konings, zeggende:

13 Gaat henen, vraagt den HEERE voor mij en voor het volk en voor het gansche Juda, over de woorden dezes boeks dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, dewelke tegen ons aangestoken is, omdat onze vaderen niet gehoord hebben naar de woorden dezes boeks, om te doen naar al dat ons voorgeschreven is.

14 Toen ging de Priester Hilkía, en Ahikam, en Achbor, en Safan, en Asaja henen tot de Profetesse Hulda, de huisvrouw Sallums, des zoons van Tikva den zoon van Harhas, den kleederbewaarder (zij nu woonde te Jeruzalem, in het tweede deel), en zij spraken tot haar.

15 En zij zeide tot hen: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Zegt tot den man die u tot Mij gezonden heeft:

16 Zóó zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats brengen, en over hare inwoneren, *namelijk* alle de woorden des boeks dat de Koning van Juda gelezen heeft.

17 Daarom dat zij Mij verlaten en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met al het werk hunner handen, zoo zal mijne grimmigheid aangestoken worden tegen deze plaats, en niet uitgebluscht worden.

18 Maar tot den Koning van Juda, die u gezonden heeft om den HEERE te vragen, alzóó zult gij tot hem zeggen: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Aangaande de woorden die gij gehoord hebt:

19 omdat uw hart week geworden is en gij u voor het aangezicht des HEEREN vernederd hebt, als gij hoordet wat Ik gesproken heb tegen deze plaats en derzelver inwoneren, dat zij tot eene verwoesting en vloek zullen worden, en dat gij uwe kleederen gescheurd en voor mijn aangezicht geweend hebt: zoo heb Ik *u* ook verhoord, spreekt de HEERE.

20 Daarom, zie, Ik zal u verzamelen tot uwe vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al het kwaad niet zien dat Ik over deze plaats brengen zal. En zij brachten den Koning het antwoord weder.

HOOFDSTUK 23.

TOEN zond de Koning henen, en tot hem verzamelden zich alle de oudsten van Juda en Jeruzalem. 2 Kron. 34:29-31.

2 En de Koning ging òp in het Huis des HEEREN, en met hem alle man van Juda en alle inwoners van Jeruzalem, en de Priesters en de Profeten, en al het volk, van den minste tot den meeste; en hij las voor hunne ooren alle de woorden van het boek des verbonds dat in het Huis des HEEREN gevonden was.

3 De Koning nu stond aan den pilaar, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en zijne geboden en zijne getuigenissen en zijne inzettingen met ganscher harte

en met ganscher ziele te houden, bevestigende de woorden dezes verbonds, die in dit boek geschreven zijn; en het gansche volk stond in dit verbond.

4 En de Koning gebood den Hoogepriester Hilkía, en den Priesteren der tweede ordening, en den dorpelbewaarders, dat zij uit den Tempel des HEEREN alle gereedschap, dat voor Baäl en voor het *beeld van het* bosch en voor al het heir des hemels gemaakt was, uitbrengen zouden; en hij verbrandde dat buiten Jeruzalem in de velden Kidrons, en liet het stof daarvan naar Beth-El dragen.

5 Daartoe schafte hij de Kemarim af, die de Koningen van Juda gesteld hadden opdat men rooken zoude op de hoogten, in de steden van Juda en rondom Jeruzalem; mitsgaders die voor Baäl, de zon en de maan en de *andere* planeten en al het heir des hemels rookten.

6 Hij bracht ook het *beeld van het* bosch uit het Huis des HEEREN weg buiten Jeruzalem naar de beek Kidron, en verbrandde het aan de beek Kidron, en vergruisde het tot stof, en hij wierp het stof daarvan op de graven der kinderen des volks.

7 Daartoe brak hij de huizen der schandjongens af, die aan het Huis des HEEREN waren, alwaar de vrouwen huisjes voor het *beeld van het* bosch weefden.

8 En hij bracht alle de Priesters uit de steden van Juda, en verontreinigde de hoogten alwaar die Priesters gerookt hadden, van Gibea aan tot Ber-Séba toe, en hij brak de hoogten der poorten af, *ook* die aan de deur der poort van Jozua den overste der stad was, welke aan iemands linkerhand was, de stadspoort *ingaande*.

9 Doch de Priesters der hoogten offerden niet op het altaar des HEEREN te Jeruzalem, maar zij aten ongezuurde *brooden* in het midden van hunne broederen.

10 Hij verontreinigde ook Tofeth dat in het dal der kinderen Hinnoms is, opdat niemand zijnen zoon of zijne dochter voor Molech door het vuur deed gaan.

11 En hij schafte de paarden af die de Koningen van Juda voor de zon gesteld hadden, van den ingang in het Huis des HEEREN, tot de kamer van Nathan-Méleeh den hoveling, die in Parvarim was; en de wagenen der zon verbrandde hij met vuur.

12 Verder de altaren die op het dak der opperzaal van Achaz waren, die de Koningen van Juda gemaakt hadden, mitsgaders de altaren die Manasse in de twee voorhoven van het Huis des HEEREN gemaakt had, brak de Koning af, en hij verbrijzelde ze van daar, en wierp het stof daarvan in de beek Kidron. 2 Kon. 21 : 5.

13 De hoogten ook die vóór aan Jeruzalem waren, dewelke waren ter rechterhand van den berg Mashith, die Salomo de Koning Israëls voor Astóreth het verfoeisel der Sidoniërs, en voor Kamos het verfoeisel der Moabieten, en voor Milkom den gruwel der kinderen Ammons gebouwd had, verontreinigde de Koning.

14 Insgelijks brak hij de opgerichte beelden, en roeide de bosschen uit, en hij vervulde hunne plaats met menschenbeenderen. 2 Kron. 34 : 4.

15 Daartoe ook het altaar dat te Beth-El was, *en* de hoogte die Jerobeam de zoon van Nebat, die Israël zondigen deed, gemaakt had, te zamen dat altaar en die hoogte brak hij af; ja hij verbrandde de hoogte, hij vergruisde ze tot stof, en hij verbrandde het bosch. 1 Kon. 13 : 2, 32.

16 En als Josía zich omkeerde, zag hij de graven die daar op den berg waren, en zond henen en nam de beenderen uit de graven, en verbrandde ze op dat altaar, en verontreinigde dat, naar het Woord des HEEREN, dat de man Gods uitgeroepen had die deze woorden uitriep.

17 Voorts zeide hij: Wat is dat voor een grafteeken dat ik zie? En de lieden der stad zeiden tot hem: Het is het graf van den man Gods, die uit Juda kwam en deze dingen die gij tegen dit altaar van Beth-El gedaan hebt, uitgeroepen heeft. 1 Kon. 13 : 31.

18 En hij zeide: Laat hem liggen, dat niemand zijne beenderen verroere. Zoo bevrijdden zij zijne beenderen, met de beenderen des Profeten die uit Samaria gekomen was.

19 Daartoe nam Josía ook weg alle de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria waren, die de Koningen Israëls gemaakt hadden om *den* HEERE tot toorn te verwekken; en hij deed daarmede naar alle de daden die hij te Beth-El gedaan had. 2 Kron. 34 : 6.

20 En hij slachtte alle de Priesteren der hoogten die daar waren, op de altaren, en verbrandde menschenbeenderen op dezelve. Daarna keerde hij weder naar Jeruzalem. 1 Kon. 13 : 2. 2 Kron. 34 : 5.

21 En de Koning gebood het gansche volk, zeggende: Houdt den HEERE uwen God het Pascha, gelijk in dit boek des verbonds geschreven is. 2 Kron. 35 : 1.

22 Want gelijk dit Pascha was er geen gehouden, van de dagen der Richteren af die Israël gericht hadden, noch in alle de dagen der Koningen Israëls, noch der Koningen van Juda. 2 Kron. 35 : 18, 19.

23 Maar in het achttiende jaar des Konings Josía werd dit Pascha den HEERE te Jeruzalem gehouden.

24 En ook deed Josía weg de waarzeggers en de duivelskunstenaars, en de Terafim, en de drekgoden, en alle verfoeiselen die in het land van Juda en in Jeruzalem gezien werden; opdat hij bevestigde de woorden der wet, die geschreven waren in het boek dat de Priester Hilkía in het Huis des HEEREN gevonden had.

25 En vóór hem was geen Koning zijnsgelijke, die zich tot den HEERE met zijn gansche hart en met zijne gansche ziel en met zijne gansche kracht, naar al de wet van Mózes, bekeerd had, en na hem stond zijnsgelijke niet op.

26 Nochtans keerde Zich de HEERE van den brand zijns grooten toorns niet af, waarmede zijn toorn brandde tegen Juda, om alle de tergingen waarmede Manasse Hem getergd had;

27 en de HEERE zeide: Ik zal Juda óók van mijn aangezicht wegdoen, gelijk als Ik Israël weggedaan heb; en Ik zal deze stad Jeruzalem verwerpen, die Ik verkoren heb, en het Huis waarvan Ik gezegd heb: Mijn naam zal daar wezen.
1 Kon. 8 : 29; 9 : 3. 2 Kon. 21 : 4, 7. 2 Kron. 33 : 4, 7.

28 Het overige nu der geschiedenissen van Josía, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?

29 [a] In zijne dagen toog Farao Necho de Koning van Egypte òp tegen den Koning van Assyrië naar de rivier Frath; en de Koning Josía toog hem tegemoet; en hij doodde hem te [b] Megiddo, als hij hem gezien had. a 2 Kron. 35 : 20. b Zach. 12 : 11.

30 En zijne knechten voerden hem dood op eenen wagen van Megiddo, en brachten hem te Jeruzalem, en begroeven hem in zijn graf; en het volk des lands nam Joahaz den zoon van Josía, en zij zalfden hem en maakten hem Koning in zijns vaders plaats. 2 Kron. 35 : 24; 36 : 1.

31 Drie en twintig jaar was Joahaz oud toen hij Koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Hamutal, de dochter van Jeremia van Libna. 2 Kron. 36 : 2.

32 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles dat zijne vaderen gedaan hadden.

33 Doch Farao Necho liet hem binden te Ribla in het land van Hamath, opdat hij te Jeruzalem niet regeeren zoude, en hij leide het land eene boete op van honderd talenten zilvers en één talent gouds. 2 Kron. 36 : 3.

34 Ook maakte Farao Necho Eljakim den zoon van Josía Koning in de plaats van zijnen vader Josía en veranderde zijnen naam in Jojakim; maar Joahaz nam hij mede, en hij kwam in Egypte en stierf aldaar.
2 Kron. 36 : 4. Jer. 22 : 12. Ezech. 19 : 4.

35 En Jojakim gaf dat zilver en dat goud aan Farao, doch hij schatte het land, om dat geld naar het bevel van Farao te geven; een ieder naar zijne schatting, eischte hij het zilver en goud af van het volk des lands, om het aan Farao Necho te geven.

36 Vijf en twintig jaar was Jojakim oud toen hij Koning werd, en regeerde elf jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Zebudda, eene dochter van Pedaja van Ruma. 2 Kron. 36 : 5.

37 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles wat zijne vaders gedaan hadden.

HOOFDSTUK 24.

In zijne dagen toog Nebukadnezar de Koning van Babel op, en Jojakim werd zijn knecht drie jaren; daarna keerde hij zich om en rebelleerde tegen hem.
2 Kron. 36 : 6. Ezech. 19 : 9. Dan. 1 : 1.

2 En de HEERE zond tegen hem de benden der Chaldeeën en de benden der Syriërs en de benden der Moabieten en de benden der kinderen Ammons, en zond ze tegen Juda om dat te verderven, naar het woord des HEEREN dat Hij gesproken had door den dienst zijner knechten de Profeten.

3 Zekerlijk geschiedde *dit* naar het bevel des HEEREN tegen Juda dat Hij ze van zijn aangezicht wegdeed, om de zonden van Manasse, naar alles dat hij gedaan had;

4 alsook *om* het onschuldig bloed dat hij vergoten had, zoodat hij Jeruzalem met

onschuldig bloed vervuld had: daarom wilde de HEERE niet vergeven. 2 Kon. 21:16.
5 Het overige nu der geschiedenissen
Jojakims, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der Kronieken der Koningen van Juda?
6 En Jojakim ontsliep met zijne vaderen, en zijn zoon Jojachin werd Koning in zijne plaats.
7 De Koning nu van Egypte toog voortaan niet meer uit zijn land, want de Koning van Babel had, van de rivier van Egypte af tot aan de rivier Frath, ingenomen al dat des Konings van Egypte was.
8 Jojachin was achttien jaar oud toen hij Koning werd, en regeerde drie maanden te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Nehusta, eene dochter Elnathans van Jeruzalem. 2 Kron. 36:9.
9 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles dat zijn vader gedaan had.
10 Te dier tijd togen de knechten Nebukadnezars, des Konings van Babel, naar Jeruzalem, en de stad werd belegerd.
11 Zelfs kwam Nebukadnezar, de Koning van Babel, tegen de stad, als zijne knechten die belegerden.
12 Toen ging Jojachin, de Koning van Juda, uit tot den Koning van Babel, hij, en zijne moeder, en zijne knechten, en zijne Vorsten, en zijne hovelingen; en de Koning van Babel nam hem *gevangen* in het achtste jaar zijner regeering.
13 En hij bracht van daar uit alle de schatten van het Huis des HEEREN, en de schatten van het huis des Konings; en hij hieuw alle gouden vaten af, die Salomo de Koning Israëls in den Tempel des HEEREN gemaakt had, gelijk als de HEERE gesproken had.
14 En hij voerde gansch Jeruzalem weg, mitsgaders alle de Vorsten en alle strijdbare helden, tien duizend gevangenen, en alle timmerlieden en smeden; niemand werd overgelaten dan het arme volk des lands.
15 Zoo voerde hij Jojachin weg naar Babel, mitsgaders des Konings moeder, en des Konings vrouwen, en zijne hovelingen; daartoe de machtigen des lands bracht hij gevankelijk van Jeruzalem naar Babel:
16 en alle kloeke mannen tot zeven duizend, en timmerlieden en smeden tot één duizend, *en* alle helden die ten oorloge geoefend waren, dezen bracht de Koning van Babel gevankelijk naar Babel.
17 En de Koning van Babel maakte Mattanja, deszelfs oom, Koning in plaats van hem, en veranderde zijnen naam in Zedekía. 2 Kron. 36:10.
18 Zedekía was één en twintig jaar oud als hij Koning werd, en hij regeerde elf jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Hamutal, eene dochter van Jeremía van Libna. 2 Kron. 36:11, 12. Jer. 52:1-3.
19 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles wat Jojakim gedaan had.
20 Want het geschiedde om den toorn des HEEREN tegen Jeruzalem en tegen Juda, totdat Hij ze van zijn aangezicht weggeworpen had: en Zedekía rebelleerde tegen den Koning van Babel.

HOOFDSTUK 25.

EN het geschiedde in het negende jaar zijner regeering in de tiende maand op den tienden der maand, *dat* Nebukadnezar de Koning van Babel kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn gansche heir, en legerde zich daar tegen; en zij bouwden daartegen sterkten rondom.
2 Kron. 36:17. Jer. 39:1; 52:4.
2 Zoo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar des Konings Zedekía.
Jer. 52:5-20.
3 Op den negenden der *vierde* maand, als de honger in de stad sterk werd en het volk des lands geen brood had,
4 toen werd de stad doorgebroken, en alle de krijgslieden *vloden* des nachts door den weg der poort, tusschen de twee muren die aan des Konings hof waren (de Chaldeën nu waren tegen de stad rondom), en *de Koning* trok *door* den weg des vlakken velds. Jer. 39:4-7.
5 Doch het heir der Chaldeën jaagde den Koning na, en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jericho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.
6 Zij dan grepen den Koning, en voerden hem opwaarts tot den Koning van Babel naar Ribla; en zij spraken een oordeel tegen hem:
7 en zij slachtten de zonen van Zedekía voor zijne oogen; en men verblindde Zedekía's oogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen en voerden hem naar Babel.
8 Daarna in de vijfde maand op den zevenden der maand (dit was het negentiende jaar Nebukadnezars des Konings van Babel), kwam Nebuzaradan de over-

ste der trawanten, de knecht des Ko-
nings van Babel, te Jeruzalem;
9 en hij verbrandde het Huis des HEE-
REN en het huis des Konings, mitsgaders
alle huizen van Jeruzalem, en alle huizen
der grooten verbrandde hij met vuur;
2 Kron. 36:19. Jer. 39:8.
10 en het gansche heir der Chaldeën,
dat met den overste der trawanten was,
brak de muren van Jeruzalem rondom af.
11 Het overige nu des volks, die in de
stad overgelaten waren, en de afvalligen
die tot den Koning van Babel afgevallen
waren, en het overige der menigte, voerde
Nebuzaradan de overste der trawanten
gevankelijk weg. Jer. 39:9, 10.
12 Maar van de armsten des lands liet
de overste der trawanten *eenigen* overig
tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.
13 Voorts braken de Chaldeën de kope-
ren pilaren die in het Huis des HEEREN
waren, en de stellingen, en de koperen
zee die in het Huis des HEEREN was,
en zij voerden het koper daarvan naar
Babel. Jer. 27:19.
14 Zij namen ook de potten en de schof-
felen en de gaffelen en de rookschalen,
en alle de koperen vaten waar men den
dienst mede deed;
15 en de overste der trawanten nam weg
de wierookvaten en de sprengbekkens, wat
geheel goud en wat geheel zilver was.
16 De twee pilaren, de ééne zee, en
de stellingen die Salomo voor het Huis
des HEEREN gemaakt had: het koper van
alle deze vaten was niet te wegen.
17 De hoogte ééns pilaars was achttien
ellen, en het kapiteel daarop was koper;
en de hoogte des kapiteels was drie ellen;
en het net, en de granaatappelen op het
kapiteel rondom waren alle van koper;
en dezen gelijk had de andere pilaar,
met het net. 1 Kon. 7:15. Jer. 52:21.
18 Ook nam de overste der trawanten
Seraja den Hoofdpriester, en Zefanja
den tweeden Priester, en de drie dor-
pelbewaarders: Jer. 52:24-27.
19 en uit de stad nam hij éénen hove-
ling, die over de krijgslieden gesteld was,
en vijf mannen uit degenen die des Ko-
nings aangezicht zagen, die in de stad
gevonden werden, mitsgaders den over-
sten schrijver des heirs, die het volk des
lands ten oorlog opschreef, en zestig
mannen van het volk des lands die in
de stad gevonden werden.
20 Als Nebuzaradan de overste der tra-
wanten, dezen genomen had, zoo bracht
hij ze tot den Koning van Babel naar Ribla,
21 en de Koning van Babel sloeg ze en
doodde ze te Ribla in het land van Ha-
math. Alzoo werd Juda uit zijn land ge-
vankelijk weggevoerd.
22 Maar aangaande het volk dat in het
land van Juda overgebleven was, dat Nebu-
kadnezar, de Koning van Babel, had laten
overblijven, daarover stelde hij Gedalja,
den zoon Ahikams des zoons Safans.
23 Toen nu alle de oversten der heiren,
zij en hunne mannen, hoorden dat de
Koning van Babel Gedalja tot overste
gesteld had, kwamen zij tot Gedalja naar
Mizpa; namelijk Ismaël de zoon van
Nethanja, en Johanan de zoon van Ka-
réah, en Seraja de zoon van Tanhú-
meth, de Netofathiet, en Jaäzanja de
zoon van den Maächathiet, zij en hunne
mannen; Jer. 40:7, 8.
24 en Gedalja zwoer hun en hunnen
mannen, en zeide tot hen: Vreest niet
van te zijn knechten der Chaldeën, blijft
in het land en dient den Koning van
Babel, zoo zal het u wèl gaan.
25 Maar het geschiedde in de zevende
maand, dat Ismaël, de zoon van Nethanja
den zoon van Elisama, van koninklijken
zade, kwam, en tien mannen met hem,
en sloegen Gedalja dat hij stierf, mits-
gaders de Joden en de Chaldeën die met
hem te Mizpa waren. Jer. 41:1-3.
26 Toen maakte zich al het volk op,
van den minste tot den meeste, en de
oversten der heiren, en kwamen in Egyp-
te, want zij vreesden voor de Chaldeën.
27 Het geschiedde daarna in het zeven
en dertigste jaar der wegvoering van Joja-
chin, den Koning van Juda, in de twaalfde
maand op den zeven en twintigsten der
maand, dat Evilmerodach de Koning van
Babel, in het jaar als hij Koning werd, het
hoofd van Jojachin den Koning van Juda
uit het gevangenhuis verhief; Jer. 52:31-34.
28 en hij sprak vriendelijk met hem, en
stelde zijnen stoel boven den stoel der
Koningen die bij hem te Babel waren;
29 en hij veranderde de kleederen zijner
gevangenis, en hij at geduriglijk brood voor
zijn aangezicht, alle de dagen zijns levens.
30 En aangaande zijne tering, eene ge-
durige tering werd hem van den Koning
gegeven, elk dagelijks bestemd deel op
zijnen dag, alle de dagen zijns levens.

HET EERSTE BOEK

DER

KRONIEKEN.

HOOFDSTUK 1.

ADAM, Seth, Enos, Gen. 5:3-28.
2 Kenan, Mahalaleël, Jered,
3 Henoch, Methusálah, Lamech,
4 Noach, Sem, Cham en Jafeth. Gen. 10:1-4.
5 De kinderen Jafeths waren Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras.
6 En de kinderen Gomers waren Askenaz, en Difath, en Togarma.
7 En de kinderen Javans waren Elisa en Tarsisa, de Kittieten en Dodanieten.
8 De kinderen Chams waren Kusch en Mizraïm, Pût en Kanaän. Gen. 10:6-8.
9 En de kinderen van Kusch waren Seba, en Havila, en Sabta, en Raëma, en Sabtecha. En de kinderen van Raëma waren Scheba en Dedan.
10 Kusch nu gewon Nimrod: die begon geweldig te zijn op aarde.
11 En Mizraïm gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuhieten, Gen. 10:13-18.
12 en de Pathrusieten, en de Kasluhieten (van welke de Filistijnen zijn voortgekomen), en de Kaftorieten.
13 Kanaän nu gewon Sidon zijnen eerstgeborene, en Heth.
14 en den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,
15 en den Heviet, en den Arkiet, en den Siniet,
16 en den Arvadiet, en den Zemariet, en den Hamathiet.
17 De kinderen Sems waren Elam, en Assur, en Arpachsad, en Lud, en Aram, en Uz, en Hul, en Gether, en Mesech. Gen. 10:22-29.
18 Arpachsad nu gewon Selah, en Selah gewon Heber.
19 Aan Heber nu zijn twee zonen geboren: de naam des éénen was Peleg, omdat in zijne dagen het aardrijk verdeeld is; en de naam zijns broeders was Joktan.
20 En Joktan gewon Almodad, en Selef, en Hazarmáveth, en Jerah,
21 en Hadoram, en Uzal, en Dikla,
22 en Ebal, en Abimaël, en Scheba,
23 en Ofir, en Havila, en Jobab: deze allen waren zonen Joktans.
24 Sem, Arpachsad, Selah, Gen. 11:10-26.
25 Heber, Peleg, Rehu,
26 Serug, Nahor, Terach,
27 Abram, dat is Abraham.
28 De kinderen Abrahams waren Isaäk en Ismaël.
29 Dit zijn hunne geboorten: de eerstgeborene Ismaëls was Nebajoth, en Kedar, en Adbeël, en Mibsam, Gen. 25:13-15.
30 Misma, en Duma, Massa, Hadad, en Tema,
31 Jetur, Nafis, en Kedma: dit zijn de kinderen Ismaëls.
32 De kinderen van Ketura Abrahams bijwijf: *die* baarde Zimran, en Joksan, en Medan, en Midian, en Jisbak, en Suah. En de kinderen van Joksan waren Scheba en Dedan. Gen. 25:1-4.
33 De kinderen van Midian nu waren Efa, en Efer, en Henoch, en Abida, en Eldaä: die allen waren zonen van Ketura.
34 Abraham nu gewon Isaäk. De zonen Isaäks waren Esau en Israël.
35 En de kinderen Esaus: Elifaz, Rehuël, en Jehus, en Jaëlam, en Korach. Gen. 36:4,5.
36 De kinderen van Elifaz waren Teman, en Omar, Zefi, en Gaëtam, Kenaz, en Timna, en Amalek. Gen. 36:11,12.
37 De kinderen Rehuëls waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza. Gen. 36:13.
38 De kinderen Seïrs nu waren Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana, en Dison, en Ezer, en Disan. Gen. 36:20,21.
39 De kinderen Lotans nu waren Hori en Homam; en de zuster Lotans was Timna. Gen. 36:22.
40 De kinderen Sobals waren Aljan, en Manahath, en Ebal, Sefi, en Onam. En de kinderen Zibeons waren Aja en Ana. Gen. 36:23,24.
41 De kinderen van Ana waren Dison; en de zonen Disons waren Hamran, en Esban, en Jithran, en Keran. Gen. 36:25,26.

42 De kinderen Ezers waren Bilhan,
en Zaävan, *en* Akan. De kinderen van
Disan waren Uz en Aran. Gen. 36:27,28.
43 Dit nu zijn de Koningen die geregeerd
hebben in het land Edom, eer er
een Koning regeerde over de kinderen
Israëls. Bela de zoon Beors, en de naam
zijner stad was Dinhaba. Gen. 36:31-43.
44 En Bela stierf, en Jobab regeerde in
zijne plaats, een zoon van Zerah van Bozra.
45 En Jobab stierf, en Husam uit het
land der Temanieten regeerde in zijne
plaats.
46 En Husam stierf, en Hadad de zoon
Bedads regeerde in zijne plaats, die de
Midianieten in het veld Moabs versloeg;
en de naam zijner stad was Avith.
47 En Hadad stierf, en Samla van Masreka
regeerde in zijne plaats.
48 En Samla stierf, en Saul van Rehoboth
aan de rivier regeerde in zijne plaats.
49 En Saul stierf, en Baälhanan de
zoon Achbors regeerde in zijne plaats.
50 Als Baälhanan stierf, zoo regeerde
Hadad in zijne plaats; en de naam zijner
stad was Paï; en de naam zijner huisvrouw
was Mehetabeël, de dochter van
Matred dochter van Mezahab.
51 Toen Hadad stierf, zoo werden Vorsten
in Edom: de Vorst Timna, de Vorst
Alja, de Vorst Jetheth,
52 de Vorst Aholibama, de Vorst Ela,
de Vorst Pinon,
53 de Vorst Kenaz, de Vorst Teman,
de Vorst Mibzar,
54 de Vorst Magdiël, de Vorst Iram:
dezen waren de Vorsten Edoms.

HOOFDSTUK 2.

DEZEN zijn de kinderen Israëls: Ruben,
Simeon, Levi en Juda, Issaschar en
Zebulon, Gen. 35:23-26; 46:8-24. Ex. 1:2-4.
2 Dan, Jozef en Benjamin, Naftali, Gad
en Aser.
3 De kinderen van Juda zijn Er, en Onan,
en Sela: drie zijn er hem geboren van de
dochter van Sua de Kanaänietische; en Er
de eerstgeborene van Juda was kwaad in
de oogen des HEEREN, daarom doodde
Hij hem. Gen. 38:2-7; 46:12. Num. 26:19-21.
4 Maar Tamar zijne schoondochter baarde
hem Perez en Zerah. Alle de zonen van
Juda waren vijf. Gen. 38:29,30. Matth. 1:3.
5 De kinderen van Perez waren Hezron
en Hamul. Ruth 4:18. Matth. 1:3.
6 En de kinderen van Zerah waren
Zimri, en Ethan, en Heman, en Kalkol,
en Dara: deze allen zijn vijf.
7 En de kinderen van Karmi waren
Achar, de beroerder Israëls, die zich aan
het verbannene vergreep. Joz. 7:1; 22:20.
8 De kinderen Ethans nu waren Azarja.
9 En de kinderen Hezrons die hem geboren
zijn, waren Jerahmeël, en Ram,
en Kelubai. Ruth 4:19-22. Matth. 1:3-5.
10 Ram nu gewon Amminadab, en Amminadab
gewon Nahesson, den Vorst der
kinderen van Juda; Num. 2:3.
11 en Nahesson gewon Salma, en Salma
gewon Boaz,
12 en Boaz gewon Obed, en Obed gewon
Isai;
13 en Isai gewon Eliab zijnen eerstgeborene,
en Abinadab den tweeden, en
Simea den derden, 1 Sam. 16:10; 17:12.
14 Nethaneël den vierden, Raddai den
vijfden,
15 Ozem den zesden, David den zevenden.
16 En hunne zusters waren Zeruja en
Abigaïl. De kinderen nu van Zeruja waren
Abisai en Joab en Asaël, drie.
17 En Abigaïl baarde Amasa, en de
vader van Amasa was Jether een Ismaëliet.
2 Sam. 17:25.
18 Kaleb nu, de zoon Hezrons, gewon
kinderen uit Azuba *zijne* vrouw, en uit
Jerioth; en de zonen van deze zijn Jeser,
en Sobab, en Ardon.
19 Als nu Azuba gestorven was, zoo nam
zich Kaleb Efrath, die hem Hur baarde.
20 En Hur gewon Uri, en Uri gewon
Bezaleël. Ex. 31:2.
21 Daarna ging Hezron in tot de dochter
van Machir den vader Gileads, en hij
nam ze toen hij zestig jaar oud was, en
zij baarde hem Segub.
22 Segub nu gewon Jaïr, en hij had
drie en twintig steden in het land Gilead.
23 En hij nam Gesur en Aram, met de
vlekken Jaïrs, van dezelven, met Kenath
en zijne onderhoorige plaatsen, zestig
steden. Deze allen zijn zonen van Machir
den vader Gileads.
24 En na den dood van Hezron, in
Kaleb-Efratha, heeft Abía, Hezrons huisvrouw,
hem ook gebaard Ashur den
vader van Tekóa.
25 De kinderen nu van Jerahmeël den
eerstgeborene Hezrons waren *dezen*: de
eerstgeborene was Ram, daarbij Buna,
en Oren, en Ozem, *en* Ahía.
26 Jerahmeël had nog eene andere vrouw.

welker naam was Atara; zij was de moeder Onams.
27 En de kinderen van Ram den eerstgeborene Jerahmeëls waren Maäz, en Jamin, en Eker.
28 En de kinderen Onams waren Sammai en Jada. En de kinderen van Sammai: Nadab en Abisur.
29 De naam nu der huisvrouw van Abisur was Abihaïl; die baarde hem Achban en Molid.
30 En de kinderen van Nadab waren Seled en Appaïm; en Seled stierf zonder kinderen.
31 En de kinderen van Appaïm waren Jisei; en de kinderen van Jiseï waren Sesan; en de kinderen van Sesan, Ahlai.
32 En de kinderen van Jada den broeder van Sammai waren Jether en Jonathan; en Jether is gestorven zonder kinderen.
33 De kinderen Jonathans nu waren Peleth en Zaza. Dit waren de kinderen Jerahmeëls.
34 En Sesan had geen zonen maar dochters, en Sesan had een Egyptischen knecht wiens naam was Jarha:
35 Sesan nu gaf zijne dochter aan zijnen knecht Jarha tot vrouw; en zij baarde hem Attai.
36 Attai nu gewon Nathan, en Nathan gewon Zabad,
37 en Zabad gewon Eflal, en Eflal gewon Obed,
38 en Obed gewon Jehu, en Jehu gewon Azarja,
39 en Azarja gewon Helez, en Helez gewon Elasa,
40 en Elasa gewon Sismai, en Sismai gewon Sallum,
41 en Sallum gewon Jekamja, en Jekamja gewon Elisama.
42 De kinderen nu van Kaleb den broeder Jerahmeëls zijn Mesa, zijn eerstgeborene (deze is de vader van Zif), en de kinderen van Maresa, den vader Hebrons.
43 De kinderen Hebrons nu waren Korach en Tappúah, en Rekem, en Sema,
44 Sema nu gewon Raham den vader van Jorkeam, en Rekem gewon Sammai.
45 De kinderen van Sammai nu waren Maon; en Maon was de vader van Beth-Zur.
46 En Efa het bijwijf Kalebs baarde Haran, en Moza, en Gazez; en Haran gewon Gazez.
47 De kinderen van Jehdai nu waren Regem, en Jotham, en Gesan, en Pelet, en Efa, en Saäf.
48 Uit het bijwijf Maächa gewon Kaleb Seber en Tirhana.
49 En *de huisvrouw van* Saäf, den vader van Madmanna, baarde Seva den vader van Machbena, en den vader van Gibea; en de dochter van Kaleb was Achsa.
50 Dit waren de kinderen van Kaleb, den zoon van Hur den eerstgeborene van Efratha: Sobal de vader van Kirjath-Jearim,
51 Salma de vader der Bethlehemieten, Haref de vader van Beth-Gader.
52 De kinderen van Sobal, den vader van Kirjath-Jearim, waren Haroë *en* Hazi-Hammenuchoth.
53 En de geslachten van Kirjath-Jearim waren de Jethrieten, en de Puthieten, en de Sumathieten, en de Misraïeten: van dezen zijn uitgegaan de Zoraïeten en de Estaolieten.
54 De kinderen van Salma waren de Bethlehemieten en de Netofathieten, Atroth, Beth-Joab, en de helft der Manathieten *en* de Zorieten.
55 En de huisgezinnen der schrijvers die te Jabez woonden, de Tirathieten, de Simeathieten, de Suchathieten: dezen zijn de Kenieten, die gekomen zijn van Hammath, den vader des huizes van Rechab.

HOOFDSTUK 3.

DEZEN nu waren de kinderen Davids die hem te Hebron geboren zijn: de eerstgeborene Amnon, van Ahinóam de Jizreëlietische; de tweede Daniël, van Abigaïl de Karmelietische; 2 Sam. 3:2-5.
2 de derde Absalom, de zoon van Maächa de dochter van Talmai den Koning te Gesur; de vierde Adonía, de zoon van Haggith;
3 de vijfde Sefatja, van Abital; de zesde Jithream, van zijne huisvrouw Egla.
4 Zes zijn hem te Hebron geboren; want hij regeerde daar zeven jaren en zes maanden, en drie en dertig jaar regeerde hij te Jeruzalem.
2 Sam. 2:11; 5:5. 1 Kon. 2:11. 1 Kron. 29:27.
5 Dezen nu zijn hem te Jeruzalem geboren: Simea, en Sobab, en Nathan, en Salomo: *deze* vier zijn van Bathsúa, de dochter Ammiëls; 2 Sam. 5:13-16. 1 Kron. 14:4-7.
6 daarbij Jibhar, en Elisama, en Elifélet,
7 en Nogah, en Nefeg, en Jafía,
8 en Elisama, en Eljada, en Elifélet, negen.

9 *Deze* allen zijn zonen Davids, behalve
de kinderen der bijwijven, en Tamar
hunne zuster.
10 Salomo's zoon nu was Rehabeam,
zijn zoon was Abía, zijn zoon was Asa,
zijn zoon was Josafat, Matth. 1 : 7-10.
11 zijn zoon was Joram, zijn zoon was
Ahazia, zijn zoon was Joas,
12 zijn zoon was Amazia, zijn zoon was
Azaria, zijn zoon was Jotham,
13 zijn zoon was Achaz, zijn zoon was
Hizkía, zijn zoon was Manasse,
14 zijn zoon was Amon, zijn zoon was
Josía.
15 De zonen van Josía nu waren *dezen:*
de eerstgeborene Johanan, de tweede Jo-
jakim, de derde Zedekía, de vierde Sallum.
16 De kinderen Jojakims nu waren:
Jechonia zijn zoon, Zedekía zijn zoon.
17 En de kinderen van Jechonia waren
Assir; zijn zoon was Sealtiël;
18 en *de zonen van dezen waren* Mal-
kiram, en Pedaja, en Sennazar, Jekamja,
Hosama, en Nedabja.
19 De kinderen van Pedaja nu waren
Zerubbabel en Simeï, en de kinderen Ze-
rubbabels waren Mesullam en Hananja;
en Selomith was hunlieder zuster;
20 en Hasuba, en Ohel, en Berechja,
en Hasadja, Jusabhésed, vijf.
21 De kinderen van Hananja nu waren
Pelatja en Jesaja. De kinderen van Refaja,
de kinderen van Arnan, de kinderen van
Obadja, de kinderen van Sechanja.
22 De kinderen nu van Sechanja waren Se-
maja, en de kinderen van Semaja waren
Hattus, en Jigeal, en Baríah, en Nearja,
en Safat, zes.
23 En de kinderen van Nearja waren
Eljoënai, en Hizkía, en Azrikam, drie.
24 En de kinderen van Eljoënai waren
Hodajeva, en Eljasib, en Pelaja, en Akkub,
en Johanan, en Delaja, en Anani, zeven.

HOOFDSTUK 4.

De kinderen van Juda waren Perez,
Hezron, en Karmi, en Hur, en Sobal.
2 En Reaja de zoon Sobals gewon Ja-
hath, en Jahath gewon Ahumai en Lahad:
dit zijn de huisgezinnen der Zorathieten.
3 En dezen zijn van den vader Etam:
Jizreël en Jisma, en Jidbas; en de naam
hunner zuster was Hazzelelponi.
4 En Pnuël was de vader van Gedor,
en Ezer de vader van Husa: dit zijn de
kinderen van Hur den eerstgeborene
van Efratha, den vader van Bethlehem.
5 Ashur nu, de vader van Tekóa, had
twee vrouwen, Hela en Naära.
6 En Naära baarde hem Ahuzzam, en
Hefer, en Temeni, en Haähastari: dit zijn
de kinderen van Naära.
7 En de kinderen van Hela waren Ze-
reth, en Zohar, en Ethnan.
8 En Kos gewon Anub en Hazzobeba,
en de huisgezinnen van Aharhel den zoon
van Harum.
9 Jabez nu was heerlijker dan zijne broe-
ders; en zijne moeder had zijnen naam
Jabez genoemd, zeggende: Want ik heb
hem met smart gebaard.
10 Want Jabez riep den God Israëls aan,
zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen
en mijne landpale vermeerderen zult, en
uwe hand met mij zijn zal, en Gij het
met het kwade *alzóó* maakt dat het mij
niet smarte! En God liet komen wat hij
begeerde.
11 En Kelub de broeder van Suha ge-
won Mehir; hij is de vader van Eston.
12 Eston nu gewon Bethrafa, en Paséah,
en Tehinna den vader van Irnahas: dit
zijn de mannen van Recha.
13 En de kinderen van Kenas waren
Othniël en Seraja; en de kinderen van
Othniël, Hathath;
14 En Meonothai gewon Ofra; en Se-
raja gewon Joab, den vader *der mannen*
van het dal der werkmeesters; want zij
waren werkmeesters.
15 De kinderen nu van Kaleb den zoon
van Jefunne waren Iru, Ela en Naäm;
en de kinderen van Ela, te weten Kenaz.
16 En de kinderen van Jehalleleël wa-
ren Zif en Zifa, Tirea en Asareël.
17 En de kinderen van Ezra waren Je-
ther, en Merid, en Efer, en Jalon; en zij
baarde Mirjam, en Sammai, en Jisbah
den vader van Estemóa.
18 En zijne Joodsche huisvrouw baarde
Jered den vader van Gedor, en Heber
den vader van Socho, en Jekuthiël den
vader van Zanóah; en dezen zijn de kin-
deren van Bithja de dochter van Farao,
die Mered genomen had.
19 En de kinderen van de huisvrouw van
Hodía, de zuster Nahams, waren Abi-Kehila
de Garmiet, en Estemóa de Maächathiet.
20 De kinderen Simons nu waren Am-
non en Rinna, Benhanan en Tilon: en
de kinderen van Jisei waren Zoheth en
Benzóheth.

21 De kinderen van Sela, den zoon van Juda, waren Er de vader van Lecha, en Lada de vader van Maresa; en de huisgezinnen van het huis der linnenwerkers in het huis van Asbéa.
22 Daarbij Jokim, en de mannen van Kozeba, en Joas, en Saraf (die over de Moabieten geheerscht hebben) en Jasubi-Léhem; doch deze dingen zijn oud.
23 Dezen waren pottenbakkers, wonende bij plantages en tuinen; zij zijn daar gebleven bij den Koning in zijn werk.
24 De kinderen Simeons waren Nemuël, en Jamin, Jarib, Zerah, Saul.
Gen. 46:10. Ex. 6:14. Num. 26:12, 13.
25 Zijn zoon was Sallum, zijn zoon was Mibsam, zijn zoon was Misma.
26 En de kinderen van Misma waren *dezen*: Hammuël zijn zoon, Zakkur zijn zoon, Simeï zijn zoon.
27 Simeï nu had zestien zonen en zes dochteren; maar zijne broeders hadden niet veel kinderen, en hun gansche huisgezin werd zoo zeer niet vermenigvuldigd als der kinderen van Juda.
28 En zij woonden te Ber-Séba, en te Molada, en te Hazar-Sual,
29 en te Bilha, en te Ezem, en te Tolad,
30 en te Bethuël, en te Horma, en te Ziklag,
31 en te Beth-Markaboth, en te Hazar-Susim, en te Beth-Biri, en te Saäraim. Dit waren hunne steden, totdat David Koning werd.
32 En hunne dorpen waren Etam en Aïn, Rimmon en Tochen, en Asan, vijf steden;
33 en alle hunne dorpen die in den omtrek dezer steden waren, tot Baäl toe. Dit zijn hunne woningen, en hunne geslachtrekening voor hen.
34 Doch Mesobab, en Jamlech, en Josa de zoon van Amazia,
35 en Joël, en Jehu, de zoon van Josibja den zoon van Seraja den zoon van Asiël,
36 en Eljoënai, en Jaäkoba, en Jesohaja, en Asaja, en Adiël, en Jesimeël, en Benaja,
37 en Ziza, de zoon van Sifeï den zoon van Allon den zoon van Jedaja den zoon van Simri den zoon van Semaja:
38 dezen kwamen tot namen, zijnde Vorsten in hunne huisgezinnen, en de huisgezinnen hunner vaderen braken uit in menigte.
39 En zij gingen tot aan den ingang van Gedor tot het oosten des dals, om weide te zoeken voor hunne schapen,
40 en zij vonden vette en goede weide, en een land wijd van omvang en stil en gerust; want die van Cham woonden daar te voren.
41 Dezen nu, die met namen beschreven zijn, kwamen in de dagen van Hizkía den Koning van Juda, en zij sloegen dergenen tenten en woningen die daar gevonden werden, en zij verbanden hen, tot op dezen dag; en zij woonden aan hunne plaats, want daar was weide voor hunne schapen.
42 Ook gingen uit hen, *te weten* uit de kinderen Simeons, vijfhonderd mannen tot het gebergte van Seïr; en Pelatja en Nearja en Refaja en Uzziël, de zonen van Jiseï, waren hun tot hoofden;
43 en zij sloegen de overigen der ontkomenen onder de Amalekieten, en zij woonden aldaar tot op dezen dag.

HOOFDSTUK 5.

De kinderen Rubens nu, des eerstgeborenen Israëls (want hij was de eerstgeborene, maar dewijl hij zijns vaders bed ontheiligd had, werd zijne eerstgeboorte gegeven den kinderen Jozefs des zoons Israëls; doch niet *alzoo* dat hij zich in het geslachtregister naar de eerstgeboorte rekenen mocht; Gen. 35:22; 49:4.
2 want Juda werd machtig onder zijne broederen, en die tot een voorganger was, was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef):
3 de kinderen Rubens, des eerstgeborenen Israëls, zijn Henoch en Pallu, Hezron en Karmi. Gen. 46:9. Ex. 6:13. Num. 26:5, 6.
4 De kinderen Joëls: zijn zoon Semaja, zijn zoon Gog, zijn zoon Simeï,
5 zijn zoon Micha, zijn zoon Reaja, zijn zoon Baäl,
6 zijn zoon Beëra, welken Tilgath-Pilnéser de Koning van Assyrië gevankelijk wegvoerde: hij was de Vorst der Rubenieten.
7 Aangaande zijne broederen, in hunne huisgezinnen, als zij naar hunne geboorten in de geslachtregisters gesteld werden, de hoofden zijn geweest Jehiël en Zecharja,
8 en Bela, de zoon van Azaz den zoon van Sema den zoon van Joël, die woonde te Aroër, en tot aan Nebo en Baäl-Meon.
9 En hij woonde tegen het Oosten, tot den ingang der woestijn, van de rivier Frath af; want hun vee was veel geworden in het land Gilead,

10 En in de dagen Sauls voerden zij krijg
tegen de Hagarenen, die vielen door hunne
hand; en zij woonden in hunne tenten
tegen de geheele oostzijde van Gilead.
11 De kinderen Gads nu woonden tegen
hen over, in het land Basan tot Salka toe.
12 Joël was het hoofd, en Safam de
tweede, maar Jaënai en Safat *bleven* in
Basan.
13 Hunne broeders nu, naar hunne
vaderlijke huizen, waren Michaël, en
Mesullam, en Scheba, en Jorai, en Já-
kar, en Zia, en Heber, zeven.
14 Dezen zijn de kinderen Abihails, des
zoons van Huri den zoon van Jaróah
den zoon van Gilead den zoon van Mi-
chaël den zoon van Jesisai den zoon van
Jahdo den zoon van Buz.
15 Ahi, de zoon van Abdiël, den zoon
van Guni, was het hoofd van het huis
hunner vaderen.
16 En zij woonden in Gilead, in Basan
en in zijne onderhoorige plaatsen, en in
alle de voorsteden van Saron tot aan hare
uitgangen.
17 Deze allen zijn naar hunne geslacht-
registers geteld in de dagen van Jotham
den Koning van Juda, en in de dagen
van Jerobeam den Koning Israëls.
18 Van de kinderen Rubens en van de
Gadieten en van den halven stam van
Manasse, van de strijdbaarsten, mannen
schild en zwaard dragende, en den boog
spannende, en ervaren in den krijg, waren
vier en veertig duizend zevenhonderd en
zestig uittrekkende in het heir;
19 en zij voerden krijg tegen de Hagare-
nen, en *tegen* Jetur, en Nafis, en Nodab.
20 Doch zij werden geholpen tegen hen,
en de Hagarenen werden in hunne hand
gegeven, en allen die met hen waren:
omdat zij tot God riepen in den krijg,
zoo liet Hij Zich van hen verbidden, de-
wijl zij op Hem vertrouwden.
21 En zij voerden hun vee gevankelijk
weg, van hunne kemelen vijftig duizend,
en tweehonderd en vijftig duizend schapen,
en twee duizend ezels, en honderd dui-
zend zielen der menschen;
22 want er vielen vele verwonden, de-
wijl de strijd van God was. En zij woon-
den in hunne plaats totdat zij gevankelijk
weggevoerd werden.
23 De kinderen nu van den halven stam
van Manasse woonden in dat land: zij
werden vermenigvuldigd van Basan tot
aan Baäl-Hermon, en Senir, en den berg
Hermon.
24 Dezen nu waren de hoofden hunner
vaderlijke huizen, te weten Efer, en Jiseï,
en Eliël, en Azriël, en Jeremía, en Ho-
davja, en Jahdiël; mannen sterk van
kracht, mannen van naam, hoofden der
huizen hunner vaderen.
25 Maar zij hebben tegen den God hun-
ner vaderen overtreden, en de goden der
volken des lands nagehoereerd, welke
God voor hun aangezicht had verdelgd.
26 Zoo verwekte de God Israëls den
geest van Pûl den Koning van Assyrië,
en den geest van Tilgath-Pilnéser, den
Koning van Assyrië; die voerde hen ge-
vankelijk weg, *te weten* de Rubenieten en
de Gadieten en den halven stam Manasse,
en hij bracht ze te Halah, en Habor, en
Hara, en aan de rivier Gozan, tot op
dezen dag. 2 Kon. 15:19, 29.

HOOFDSTUK 6.

DE kinderen van Levi waren Gersom,
Kohath en Merari. vs. 16. Gen. 46:11.
Ex. 6:15. Num. 3:17; 26:57. 1 Kron. 23:6.
2 De kinderen Kohaths nu waren Am-
ram, Jizhar, en Hebron, en Uzziël.
3 En de kinderen Amrams waren Aäron,
en Mozes, en Mirjam. En de kinderen van
Aäron waren Nadab en Abihu, Eleazar en
Ithamar. Ex. 6:22. Num. 3: 2; 26:60. 1 Kron. 24:1.
4 En Eleazar gewon Pinehas, Pinehas
gewon Abisúa, Ezra 7:1-5.
5 en Abisúa gewon Bukki, en Bukki
gewon Uzzi,
6 en Uzzi gewon Zerahja, en Zerahja
gewon Merajoth,
7 en Merajoth gewon Amarja, en Amarja
gewon Ahitub,
8 en Ahitub gewon Zadok, en Zadok
gewon Ahimaäz,
9 en Ahimaäz gewon Azarja, en Azarja
gewon Johanan,
10 en Johanan gewon Azarja: hij is het
die het Priesterambt bediende in het Huis
dat Salomo te Jeruzalem gebouwd had.
11 En Azarja gewon Amarja, en Amarja
gewon Ahitub,
12 en Ahitub gewon Zadok, en Zadok
gewon Sallum,
13 en Sallum gewon Hilkía, en Hilkía
gewon Azarja,
14 en Azarja gewon Seraja, en Seraja
gewon Jozadak:
15 En Jozadak ging mede, als de HEERE

Juda en Jeruzalem gevankelijk wegvoerde
door de hand van Nebukadnezar.
16 *Zoo zijn dan* de kinderen van Levi:
Gersom, Kohath en Merari. vs. 1.
17 En dit zijn de namen der zonen van
Gersom: Libni en Simeï.
Ex. 6:16. Num. 3:18. 1 Kron. 23:7.
18 En de kinderen van Kohath waren
Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziël.
Ex. 6:17. Num. 3:19. 1 Kron. 23:12.
19 De kinderen van Merari waren Mahli
en Musi. En dit zijn de huisgezinnen der
Levieten, naar hunne vaderen.
Ex. 6:18. Num. 3:20. 1 Kron. 23:21.
20 Van Gersom: zijn zoon was Libni,
zijn zoon Jahath, zijn zoon Zimma,
21 zijn zoon Joah, zijn zoon Iddo, zijn
zoon Zerah, zijn zoon Jeathrai.
22 De kinderen Kohaths waren: zijn
zoon Amminadab, zijn zoon Korach, zijn
zoon Assir,
23 zijn zoon Elkana, en zijn zoon Ebjasaf,
en zijn zoon Assir,
24 zijn zoon Tahath, zijn zoon Uriël,
zijn zoon Uzzía, en zijn zoon Saul.
25 De kinderen van Elkana nu waren
Amasai en Ahimoth.
26 Elkana: de zoon van dezen was Elkana,
zijn zoon was Zofai, en zijn zoon
was Nahath,
27 zijn zoon Eliab, zijn zoon Jeroham,
zijn zoon Elkana.
28 De zonen van Samuël nu waren *dezen*:
zijn eerstgeborene was Vasni, daarna Abía.
29 De kinderen van Merari waren Mahli,
zijn zoon Libni, zijn zoon Simeï, zijn
zoon Uzza,
30 zijn zoon Simea, zijn zoon Haggía,
zijn zoon Asaja.
31 Dezen nu zijn het die David gesteld
heeft tot het ambt des gezangs in het
Huis des HEEREN, nadat de Ark *tot* rust
gekomen was;
32 en zij dienden vóór den Tabernakel
der Tent der samenkomst met gezangen,
totdat Salomo het Huis des HEEREN te
Jeruzalem bouwde; en zij stonden naar
hunne wijze in hun ambt.
33 Dezen nu zijn ze die daar stonden
met hunne zonen. Van de zonen der Kohathieten:
Heman de zanger, de zoon van
Joël den zoon van Samuël
34 den zoon van Elkana den zoon van
Jeroham den zoon van Eliël den zoon
van Toah
35 den zoon van Zuf den zoon van
Elkana den zoon van Mahath den zoon
van Amasai
36 den zoon van Elkana den zoon van
Joël den zoon van Azarja den zoon van
Zefanja
37 den zoon van Tahath den zoon van
Assir den zoon van Ebjasaf den zoon
van Korach
38 den zoon van Jizhar den zoon van
Kohath den zoon van Levi den zoon
van Israël.
39 En zijn broeder Asaf stond aan zijne
rechter*zijde*: Asaf was de zoon van Berachja
den zoon van Simea
40 den zoon van Michaël den zoon van
Baëseja den zoon van Malkía
41 den zoon van Ethni den zoon van
Zerah den zoon van Adaja
42 den zoon van Ethan den zoon van
Zimma den zoon van Simeï
43 den zoon van Jahath den zoon van
Gersom den zoon van Levi.
44 Hunne broeders nu, de kinderen van
Merari, *stonden* aan de linker*zijde*, *namelijk*
Ethan, de zoon van Kisi den zoon
van Abdi den zoon van Malluch
45 den zoon van Hasabja den zoon van
Amazia den zoon van Hilkía
46 den zoon van Amzi den zoon van
Bani den zoon van Semer
47 den zoon van Mahli den zoon van Musi
den zoon van Merari den zoon van Levi.
48 Hunne broeders nu, de Levieten,
waren gegeven tot allerlei dienst des Tabernakels
des Huizes Gods.
49 Aäron nu en zijne zonen rookten op
des brandoffers altaar en op het reukaltaar,
zijnde *gesteld* tot al het werk van
het heilige der heiligen, en om over
Israël verzoening te doen, naar alles dat
Mozes de knecht Gods geboden had.
50 Dit nu zijn de kinderen Aärons: zijn
zoon was Eleazar, zijn zoon Pinehas, zijn
zoon Abisúa,
51 zijn zoon Bukki, zijn zoon Uzzi, zijn
zoon Zerahja,
52 zijn zoon Merajoth, zijn zoon Amarja,
zijn zoon Ahitub,
53 zijn zoon Zadok, zijn zoon Ahimaäz.
54 En dit waren hunne woningen, naar
hunne kasteelen, in hunne landpale: *namelijk*
der zonen Aärons, des huisgezins der
Kohathieten, want dat lot was voor hen.
55 En zij gaven hun Hebron in het land
van Juda, en zijne voorsteden er rondom;
Joz. 21:11-16.

56 maar het veld der stad, en hare dorpen, gaven zij aan Kaleb den zoon van Jefunne.
57 En aan de kinderen Aärons gaven zij steden van Juda: de vrijstad Hebron, en Libna en zijne voorsteden, en Jattir, en Estemóa en zijne voorsteden,
58 en Hilen en zijne voorsteden, en Debir en zijne voorsteden,
59 en Asan en zijne voorsteden, en Beth-Sémes en zijne voorsteden;
60 van den stam Benjamins nu, Gibea en zijne voorsteden, en Alléméth en zijne voorsteden, en Anathoth en zijne voorsteden: alle hunne steden, in hunne huisgezinnen, waren dertien steden. Joz. 21:17-19.
61 Maar de kinderen Kohaths, die overgebleven waren, hadden van het huisgezin van den stam, uit den halven stam van Manasse, bij het lot, tien steden. Joz. 21:25,26.
62 En de kinderen Gersoms, naar hunne huisgezinnen, hadden van den stam Issaschars, en van den stam Asers, en van den stam van Naftali, en van den stam van Manasse in Basan, dertien steden. Joz. 21:6-9.
63 De kinderen van Merari, naar hunne huisgezinnen, hadden van den stam Rubens en van den stam Gads en van den stam Zebulons, bij het lot, twaalf steden.
64 Alzoo gaven de kinderen Israëls den Levieten deze steden en hare voorsteden.
65 En zij gaven ze bij het lot, van den stam der kinderen van Juda en van den stam der kinderen Simeons en van den stam der kinderen Benjamins, deze steden, welke zij bij namen noemden.
66 *Aan de overigen* nu uit de huisgezinnen der kinderen Kohaths gewerden steden hunner landpale, van den stam Efraïms. Joz. 21:20-22.
67 Want zij gaven hun van de vrijsteden: Sichem en zijne voorsteden op het gebergte Efraïm, en Gezer en zijne voorsteden,
68 en Jokmeam en zijne voorsteden, en Beth-Horon en zijne voorsteden,
69 en Ajalon en zijne voorsteden, en Gath-Rimmon en zijne voorsteden. Joz. 21:24.
70 En uit den halven stam van Manasse: Aner en zijne voorsteden, en Bileam en zijne voorsteden. De huisgezinnen der overige kinderen Kohaths hadden *deze steden.*
71 De kinderen Gersoms hadden van de huisgezinnen van den halven stam van Manasse: Golan in Basan en zijne voorsteden, en Astaroth en zijne voorsteden. Joz. 21:27.
72 En van den stam Issaschars: Kedes en zijne voorsteden, Dobrath en zijne voorsteden, Joz. 21:28,29.
73 en Ramoth en zijne voorsteden, en Anem en zijne voorsteden.
74 En van den stam Asers: Masal en zijne voorsteden, en Abdon en zijne voorsteden, Joz. 21:30,31.
75 en Hukok en zijne voorsteden, en Rehob en zijne voorsteden.
76 En van den stam van Naftali: Kedes in Galiléa en zijne voorsteden, en Hammon en zijne voorsteden, en Kirjathaïm en zijne voorsteden. Joz. 21:32.
77 De overige kinderen van Merari hadden van den stam Zebulons: Rimmono en zijne voorsteden, Tabor en zijne voorsteden. Joz. 21:34,35.
78 En aan gene zijde van den Jordaan tegen Jericho, tegen het Oosten aan den Jordaan, van den stam Rubens: Bezer in de woestijn en zijne voorsteden, en Jahza en zijne voorsteden, Joz. 21:36-39.
79 en Kedemoth en zijne voorsteden, en Mefaäth en zijne voorsteden.
80 En van den stam Gads: Ramoth in Gilead en zijne voorsteden, en Mahanaïm en zijne voorsteden,
81 en Hesbon en zijne voorsteden, en Jaëzer en zijne voorsteden.

HOOFDSTUK 7.

DE kinderen Issaschars waren Tola en Pua, Jasib en Simron, vier. Gen. 46:13. Num. 26:23,24.
2 De kinderen van Tola nu waren Uzzi, en Refaja, en Jeriël en Jahmai, en Jibsam, en Samuël, hoofden der huizen hunner vaderen, van Tola, kloeke helden in hunne geslachten: hun getal was in de dagen Davids twee en twintig duizend en zeshonderd.
3 En de kinderen van Uzzi waren Jizrahja; en de kinderen van Jizrahja waren Michaël, en Obadja, en Joël, *en* Jissía: deze vijf waren altezamen hoofden.
4 En met hen, naar hunne geslachten, naar hunne vaderlijke huizen, waren de hoopen des krijgsheirs, zes en dertig duizend; want zij hadden vele vrouwen en kinderen.
5 En hunne broeders, in alle huisgezinnen Issaschars, kloeke helden, waren zeven en tachtig duizend, alle dezelven in geslachtregisters gesteld zijnde.
6 *De kinderen* Benjamins waren Bela, en Becher, en Jediaël, drie. Gen. 46:21. Num. 26:38-40. 1 Kron. 8:1.

7 En de kinderen van Bela waren Ezbon,
en Uzzi, en Uzziël, en Jerimoth, en Iri,
vijf hoofden in de huizen der vaderen,
kloeke helden; die in geslachtregisters
gesteld zijnde, waren twee en twintig duizend vier en dertig.
8 De kinderen Bechers nu waren Zemira; en Joas, en Eliëzer, en Eljoënai,
en Omri, en Jeremoth, en Abía, en
Anathot, en Alémeth: deze allen waren
kinderen Bechers.
9 Dezen nu in geslachtregisters gesteld
zijnde, naar hunne geslachten, hoofden der
huizen hunner vaderen, kloeke helden,
waren twintig duizend en tweehonderd.
10 De kinderen Jediaëls nu waren Bilhan; en de kinderen Bilhans waren Jehus,
en Benjamin, en Ehud, en Kenaäna, en
Zethan, en Tarsis, en Ahisáhar:
11 alle dezen waren kinderen Jediaëls,
tot hoofden der vaderen, kloeke helden,
zeventien duizend en tweehonderd, uittrekkende in het heir ten strijde.
12 Daarbij Suppim en Huppim waren
kinderen van Ir, *en* Husim kinderen van
Aher.
13 De kinderen van Naftali waren Jahziël,
en Guni, en Jezer en Sallum, kinderen
van Bilha. Gen. 46 : 24. Num. 26 : 48, 49.
14 De kinderen van Manasse waren
Asriël, welken *de vrouw van Gilead* baarde: *doch* zijn bijwijf de Syrische baarde
Machir, den vader van Gilead.
15 Machir nu nam tot vrouw de zuster
van Huppim en Suppim, en haar naam
was Maächa. En de naam des tweeden
was Zelafead: Zelafead nu had dochters.
16 En Maächa de huisvrouw van Machir
baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen
naam Peres, en de naam zijns broeders
was Seres; en zijne zonen waren Ulam
en Rekem.
17 De kinderen van Ulam nu waren Bedan: dezen zijn de kinderen van Gilead, den
zoon van Machir den zoon van Manasse.
18 Wat nu zijne zuster Molécheth aangaat,
zij baarde Ishod, en Abiëzer, en Mahla.
19 De kinderen van Semida nu waren
Ahjan, en Sechem, en Likhi, en Aniam.
20 En de kinderen Efraïms waren Suthélah, en zijn zoon was Bered, en zijn
zoon Tahath, en zijn zoon Elada, en zijn
zoon Tahath, Num. 26 : 35.
21 en zijn zoon was Zabad, en zijn zoon
Suthélah, en Ezer, en Elad. En de mannen van Gath, die in het land geboren
waren, doodden ze, omdat zij afgekomen
waren om hun vee te nemen.
22 Daarom droeg Efraïm hun vader vele
dagen leed; en zijne broeders kwamen om
hem te troosten.
23 Daarna ging hij in tot zijne huisvrouw,
en zij werd zwanger, en baarde een zoon;
hij noemde zijnen naam Bería, omdat zij
in ellende was in zijn huis.
24 Zijne dochter nu was Seëra, die
bouwde het lage en het hooge Beth-Horon,
en Uzzen-Seëra.
25 En Refah was zijn zoon, en Resef; en
zijn zoon was Telah, en zijn zoon Tahan,
26 zijn zoon was Ladan, zijn zoon Ammihud, zijn zoon Elisama,
27 zijn zoon was Nun, zijn zoon Jozua.
28 En hunne bezitting en hunne woning
was Beth-El en zijne onderhoorige plaatsen;
en tegen het Oosten Maäran, en tegen
het Westen Gezer en zijne onderhoorige
plaatsen, en Sichem en zijne onderhoorige
plaatsen, tot Gaza toe en zijne onderhoorige
plaatsen.
29 En aan de zijden der kinderen van
Manasse was Beth-Sean en zijne onderhoorige plaatsen, Taänach en zijne onderhoorige plaatsen, Megiddo en zijne onderhoorige plaatsen, Dor en zijne onderhoorige
plaatsen. In deze hebben de kinderen
Jozefs, des zoons Israëls, gewoond.
30 De kinderen Asers waren Jimna, en
Jisva, en Jisvi, en Bería, en Serah hunne
zuster. Gen. 46 : 17. Num. 26 : 44-46.
31 De kinderen van Bería nu waren
Heber en Malkiël: hij is de vader van
Birzavith.
32 En Heber gewon Jaflet, en Somer,
en Hothan, en Sua hunne zuster.
33 De kinderen Jaflets nu waren Pasach, en Bimhal, en Asvath: dit waren
de kinderen Jaflets.
34 En de kinderen Semers waren Ahi
en Rohega, Jehubba en Aram.
35 En de kinderen van zijnen broeder
Helem waren Zofah, en Jimna, en Seles,
en Amal.
36 De kinderen van Zofah waren Suah,
en Harnéfer, en Sual, en Beri, en Jimra,
37 Bezer, en Hod, en Samma, en Silsa,
en Jithran, en Beëra.
38 De kinderen Jethers nu waren Jefunne, en Pispa, en Ara.
39 En de kinderen van Ulla waren
Arah, en Hanniël, en Rizja.
40 Deze allen waren kinderen Asers,

hoofden der vaderlijke huizen, uitgelezene klocke helden, hoofden der Vorsten; en zij werden in geslachtregisters geteld ten heire in den krijg, hun getal was zes en twintig duizend mannen.

HOOFDSTUK 8.

BENJAMIN nu gewon Bela zijnen eerstgeborene, Asbel den tweeden, en Ahrah den derden, Gen. 46:21. Num. 26:38-40. 1 Kron. 7:6.
2 Noha den vierden, en Rafa den vijfden.
3 Bela nu had deze kinderen: Addar en Gera, en Abihud,
4 en Abisúa, en Naäman, en Ahóah,
5 en Gera, en Sefufan, en Huram.
6 Dezen nu zijn de kinderen Ehuds; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners van Gibea, en hij voerde ze over naar Manahath;
7 en Naäman, en Ahía, en Gera, dezen voerde hij weg; en hij gewon Uzza en Ahihud.
8 En Saharaïm gewon kinderen in het land Moabs (nadat hij dezelven weggezonden had) uit Husim en Baära, zijne vrouwen;
9 en uit Hodes zijne huisvrouw gewon hij Jobab, en Zibja, en Mesa, en Malkam,
10 en Jeüz, en Sochja, en Mirma; dezen zijn zijne zonen, hoofden der vaderen.
11 En uit Husim gewon hij Abitub en Elpáäl.
12 De kinderen Elpááls nu waren Heber, en Misam, en Semer: deze heeft Ono gebouwd, en Lod en deszelfs onderhoorige plaatsen:
13 en Bería, en Sema: dezen waren hoofden der vaderen der inwoners te Ajalon; dezen hebben de inwoners van Gath verdreven;
14 en Ahjo, Sasak, en Jeremoth,
15 en Zebadja, en Arad, en Eder,
16 en Michaël, en Jispa, en Joha waren kinderen van Bería;
17 en Zebadja, en Mesullam, en Hizki, en Heber,
18 en Jismerai, en Jizlía, en Jobab, de kinderen Elpááls;
19 en Jakim, en Zichri, en Zabdi,
20 en Eljoënai, en Zillethai, en Eliël,
21 en Adaja, en Beraja, en Simrath waren kinderen van Simeï;
22 en Jispan, en Heber, en Eliël,
23 en Abdon, en Zichri, en Hanan.
24 en Hananja, en Elam, en Annethothía,
25 en Jifdeja, en Pnuël waren zonen van Sasak;
26 en Samserai, en Seharja, en Athalja,
27 en Jaäresja, en Elía, en Zichri waren zonen Jerohams.
28 Dezen waren de hoofden der vaderen, hoofden naar hunne geslachten; dezen woonden te Jeruzalem.
29 En te Gibeon woonde de vader Gibeons, en de naam zijner huisvrouw was Maächa;
30 en zijn eerstgeboren zoon was Abdon, daarna Zur, en Kis, en Baäl, en Nadab,
31 en Gedor, en Ahio, en Zecher.
32 En Mikloth gewon Simea; en dezen woonden ook tegenover hunne broederen te Jeruzalem, met hunne broederen.
1 Kron. 9:38-44.
33 Ner nu gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan, en Malkisúa, en Abinadab, en Esbaäl. 1 Sam. 14:49.
34 En Jonathans zoon was Meribbaäl, en Meribbaäl gewon Micha.
35 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Taäréa, en Achaz.
36 En Achaz gewon Jehoadda, en Jehoadda gewon Alémeth, en Azmáveth, en Zimri; Zimri nu gewon Moza.
37 En Moza gewon Bina; zijn zoon was Rafa, zijn zoon was Elasa, zijn zoon was Azel.
38 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hunne namen: Azrikam, Bochru, en Ismaël, en Searja, en Obadja, en Hanan: alle dezen waren zonen van Azel.
39 En de zonen van Esek zijnen broeder waren: Ulam zijn eerstgeborene, Jehus de tweede, en Elifélet de derde.
40 En de zonen Ulams waren mannen, klocke helden, den boog spannende, en zij hadden vele zonen en zoonszonen, honderd en vijftig. Alle dezen waren van de kinderen Benjamins.

HOOFDSTUK 9.

EN gansch Israël werd in geslachtregisters geteld, en zie, zij zijn geschreven in het boek der Koningen Israëls. En die van Juda waren weggevoerd naar Babel, om hunner overtreding wil.
2 De eerste inwoners nu, die in hunne bezitting, in hunne steden *kwamen*, waren de Israëlieten, de Priesters, de Levieten en de Nethinim.
3 Maar te Jeruzalem woonden van de kinderen van Juda, en van de kinderen Benjamins, en van de kinderen van Efraïm en Manasse;

4 Uthai, de zoon van Ammihud den zoon van Omri den zoon van Imri den zoon van Bani, van de kinderen van Perez den zoon van Juda.
5 En van de Silonieten was Asaja de eerstgeborene, en zijne kinderen.
6 En van de kinderen van Zerah was Jehuël, en van hunne broederen waren zeshônderd en negentig.
7 En van de kinderen Benjamins waren Sallu, de zoon Mesullams des zoons van Hodavja den zoon van Hassenua;
8 en Jibnea de zoon Jerohams; en Ela, de zoon van Uzzi den zoon van Michri; en Mesullam, de zoon van Sefatja den zoon van Rehuël den zoon van Jibnía;
9 en hunne broederen, naar hunne geslachten, negenhonderd en zes en vijftig: alle deze mannen waren hoofden der vaderen in de huizen hunner vaderen.
10 Van de Priesteren nu, Jedaja, en Jojarib, en Jachin;
11 en Azarja, de zoon van Hilkía den zoon van Mesullam den zoon van Zadok den zoon van Merajoth den zoon van Ahitub, overste des Huizes Gods;
12 en Adaja, de zoon Jerohams des zoons van Pashur den zoon van Malkía; en Masai, de zoon Adiëls des zoons van Jahzéra den zoon van Mesullam den zoon van Mesillemith den zoon van Immer;
13 daartoe hunne broeders, hoofden in de huizen hunner vaderen, duizend en zevenhonderd en zestig, kloeke helden aan het werk van den dienst van het Huis Gods.
14 Van de Levieten nu waren Semaja, de zoon van Hassub den zoon van Azrikam den zoon van Hasabja, van de kinderen van Merari;
15 en Bakbakkar, Heres, en Galal; en Mattanja, de zoon van Micha den zoon van Zichri den zoon van Asaf;
16 en Obadja, de zoon van Semaja den zoon van Galal den zoon van Jeduthun; en Berechja, de zoon van Asa den zoon van Elkana, woonachtig in de dorpen der Netofathieten.
17 De portiers nu waren Sallum, en Akkub, en Talmon, en Ahiman, en hunne broeders: Sallum was het hoofd.
18 Ook tot nog toe, aan de poort des Konings oostwaarts, waren dezen de portiers onder de legers der kinderen van Levi.
19 En Sallum, de zoon van Koré den zoon van Ebjasaf den zoon van Korach, en zijne broeders van het huis zijns vaders, de Korachieten, waren over het werk van den dienst, dorpelwachters des Tabernakels; gelijk hunne vaders in het leger des HEEREN geweest waren bewaarders van den ingang,
20 als Pinehas de zoon Eleazars te voren voorganger bij hen was, met welken de HEERE was.
21 Zecharja de zoon van Meselemja was portier aan de deur der Tent der samenkomst.
22 Allen die uitgelezen waren tot portiers aan de dorpelen waren tweehonderd en twaalf. Dezen waren in het geslachtregister gesteld naar hunne dorpen; David en Samuël de Ziener hadden ze in hun ambt bevestigd.
23 Zij dan en hunne zonen waren aan de poorten des Huizes des HEEREN, in het huis der Tent aan de wachten.
24 Die portiers waren aan de vier winden, tegen het Oosten, tegen het Westen, tegen het Noorden en tegen het Zuiden.
25 En hunne broeders waren op hunne dorpen, inkomende ten zevenden dage van tijd tot tijd, om met hen *te dienen*.
26 Want in dat ambt waren vier overste portiers die Levieten waren, en zij waren over de kameren en over de schatten des Huizes Gods.
27 En zij bleven over nacht rondom het Huis Gods; want op hen was de wacht, en zij waren over de opening en dat allen morgen.
28 En *eenigen* van hen waren over de vaten van den dienst, want bij getale droegen zij ze in, en bij getale droegen zij ze uit.
29 Want uit dezelven zijn er besteld over de vaten, en over alle de heilige vaten, en over de meelbloem en wijn en olie en wierook en specerij.
30 En uit de zonen der Priesteren waren de bereiders van het reukwerk der specerijen.
31 En Mattithja uit de Levieten, welke was de eerstgeborene van Sallum den Korachiet, was in het ambt over het werk dat in pannen gekookt wordt.
32 En uit de kinderen der Kohathieten, uit hunne broederen, waren *eenigen* over de brooden der toerichting, om *die* alle sabbatten te bereiden.
33 *Uit* dezen zijn ook de zangers, hoofden der vaderen onder de Levieten in de kameren, dienstvrij; want dag en nacht was het op hen, in dat werk te zijn.

34 Dit zijn de hoofden der vaderen onder
de Levieten, hoofden in hunne geslachten;
dezen woonden te Jeruzalem.
35 Maar te Gibeon hadden gewoond Jeïel
de vader Gibeons (zijner zuster naam nu
was Maächa),
36 en Abdon was zijn eerstgeboren zoon,
daarna Zur, en Kis, en Baäl, en Ner, en
Nadab,
37 en Gedor, en Ahio, en Zecharja, en
Mikloth.
38 Mikloth nu gewon Simeam; dezen
woonden ook te Jeruzalem, tegenover
hunne broederen, met hunne broederen.
1 Kron. 8:32-38.
39 En Ner gewon Kis, en Kis gewon Saul,
en Saul gewon Jonathan, en Malkisúa, en
Abinadab en Esbaäl. 1 Sam. 14:49.
40 En Jonathans zoon was Meribbaäl,
en Meribbaäl gewon Micha.
41 De kinderen van Micha nu waren
Pithon, en Melech, en Tahréa.
42 En Achaz gewon Jaëra; en Jaëra
gewon Alémeth, en Azmáveth, en Zimri;
en Zimri gewon Moza;
43 En Moza gewon Bina, wiens zoon
was Refaja, wiens zoon was Elasa, wiens
zoon was Azel.
44 Azel nu had zes zonen, en dit zijn
hunne namen: Azrikam, Bochru, en Ismaël,
en Searja, en Obadja, en Hanan:
dezen zijn Azels zonen.

HOOFDSTUK 10.

EN de Filistijnen streden tegen Israël,
en de mannen Israëls vloden voor het
aangezicht der Filistijnen, en zij vielen verslagen
op het gebergte Gilbóa. 1 Sam. 31:1-13.
2 En de Filistijnen hielden dicht achter
Saul en achter zijne zonen aan, en de
Filistijnen sloegen Jonathan en Abinadab
en Malkisúa, de zonen Sauls;
3 en de strijd werd zwaar tegen Saul,
en de schutters met de bogen troffen hem
aan, en hij vreesde zeer voor de schutters.
4 Toen zeide Saul tot zijnen wapendrager:
Trek uw zwaard uit en doorsteek
mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen
niet komen en met mij den spot
drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet,
want hij vreesde zeer: toen nam Saul het
zwaard en viel daarin.
5 Toen zijn wapendrager zag dat Saul
dood was, zoo viel hij ook in het zwaard
en stierf.
6 Alzoo stierf Saul, en zijne drie zonen;
ook zijn gansche huis is tegelijk gestorven.
7 Als alle de mannen Israëls, die in het
dal waren, zagen dat zij gevloden waren,
en dat Saul en zijne zonen dood waren,
zoo verlieten zij hunne steden en zij vloden:
toen kwamen de Filistijnen en woonden
daarin.
8 Het geschiedde nu des anderen daags
als de Filistijnen kwamen om de verslagenen
te plunderen, zoo vonden zij Saul
en zijne zonen, liggende op het gebergte
Gilbóa;
9 en zij plunderden hem, en zij namen
zijn hoofd en zijne wapenen, en zij zonden
ze in der Filistijnen land rondom, om
dit te boodschappen aan hunne afgoden
en aan het volk;
10 en zij leiden zijne wapenen in het
huis huns gods, en zijn hoofd hechtten
zij in het huis Dagons.
11 Als geheel Jabes in Gilead hoorde alles
wat de Filistijnen Saul gedaan hadden,
12 zoo maakten zich alle strijdbare mannen
op, en zij namen het lichaam van
Saul en de lichamen zijner zonen, en zij
brachten ze te Jabes; en zij begroeven
hunne beenderen onder eenen eikeboom
te Jabes, en zij vastten zeven dagen.
13 Alzoo stierf Saul in zijne overtreding
waarmede hij overtreden had tegen den
HEERE, tegen het Woord des HEEREN
hetwelk hij niet gehouden had, en ook
omdat hij de waarzegster gevraagd had,
haar zoekende,
14 en den HEERE niet gezocht had:
daarom doodde Hij hem, en keerde het
koninkrijk tot David den zoon van Isaï.

HOOFDSTUK 11.

TOEN vergaderde zich gansch Israël tot
David te Hebron, zeggende: Zie, wij
zijn uw gebeente en uw vleesch;
Gen. 2:23; 29:14. Richt. 9:2. 2 Sam. 5:1; 19:12,13.
2 zelfs ook te voren, toen Saul nog Koning
was, hebt gij Israël uitgeleid en ingeleid;
ook heeft de HEERE uw God tot u
gezegd: Gij zult mijn volk Israël weiden,
en gij zult voorganger zijn van mijn volk
Israël. 2 Sam. 5:2; Ps. 78:71.
3 Ook kwamen alle oudsten in Israël
tot den Koning naar Hebron, en David
maakte een verbond met hen te Hebron
voor het aangezicht des HEEREN, en zij
zalfden David ten Koning over Israël,
naar het woord des HEEREN door den
dienst Samuëls. 2 Sam. 5.3.

4 En David toog henen, en gansch Israël, naar Jeruzalem, hetwelk is Jebus; want daar waren de Jebusieten, de inwoners des lands. 2 Sam. 5:6-10.
5 En de inwoners van Jebus zeiden tot David: Gij zult hier niet inkomen. David won nochtans den burg Sion, welke is de stad Davids.
6 Want David zeide: Al die de Jebusieten het eerst slaat, zal tot een hoofd en tot een overste worden. Toen beklom Joab de zoon van Zeruja dien het eerst; daarom werd hij tot een hoofd.
7 David nu woonde op den burg; daarom heet men dien de stad Davids.
8 En hij bouwde de stad rondom, van Millo af en rondom henen; en Joab vernieuwde het overige der stad.
9 En David ging geduriglijk voort en werd groot, want de HEERE der heirscharen was met hem.
10 Dezen nu waren de hoofden der helden die David had, die zich dapper bij hem gedragen hebben in zijn koninkrijk bij geheel Israël, om hem Koning te maken naar het Woord des HEEREN over Israël.
11 Dezen nu zijn van het getal der helden die David had: Jasobam de zoon van Hachmoni was het hoofd der dertig; deze, zijne spies tegen driehonderd opheffende, versloeg ze op eenmaal. 2 Sam. 23:8.
12 En na hem was Eleazar de zoon van Dodo, de Ahohiet; hij was onder die drie helden. 2 Sam. 23:9.
13 Hij was met David te Pas-Dammim, als de Filistijnen daar ten strijde vergaderd waren, en het stuk des akkers vol gerst was, en het volk voor het aangezicht der Filistijnen vlood: 2 Sam. 23:11, 12.
14 en zij stelden zich in het midden van dat stuk en beschermden het, en zij sloegen de Filistijnen, en de HEERE verloste ze door eene groote verlossing.
15 En drie uit de dertig hoofden togen af naar den rotssteen tot David in de spelonk van Adullam; en het leger der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaim. 1 Sam. 22:1. 2 Sam. 23:13.
16 En David was toen in de vesting; en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem. 2 Sam. 23:14-17.
17 En David kreeg lust en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput die onder de poort is?
18 Toen braken die drie door het leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput die onder de poort is, en zij droegen het en brachten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den HEERE,
19 en hij zeide: Dat late mijn God verre van mij zijn van zulks te doen! zoude ik het bloed dezer mannen drinken? Met gevaar huns levens, ja, met gevaar huns levens hebben zij dat gebracht. En hij wilde het niet drinken. Dit deden de drie helden.
20 Abisai nu, de broeder Joabs, die was ook het hoofd van drie, en hij, verheffende zijne spies tegen driehonderd, versloeg ze; alzoo had hij een naam onder die drie: 2 Sam. 23:18-23.
21 uit die drie was hij geëerd boven de twee; daarom werd hij hun tot een overste; maar hij kwam tot aan die *eerste* drie niet.
22 Benaja, de zoon van Jojada eens dapperen mans zoon van Kabzeël, was groot van daden; hij versloeg twee sterke leeuwen van Moab, ook ging hij af en versloeg eenen leeuw in het midden des kuils in den sneeuwtijd.
23 Hij versloeg ook eenen Egyptischen man, eenen man van groote lengte, van vijf ellen; en die Egyptenaar had eene spies in de hand als een weversboom, maar hij ging tot hem af met eenen staf; en hij rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en hij doodde hem met zijne *eigene* spies.
24 Deze dingen deed Benaja de zoon van Jojada, dies had hij eenen naam onder die drie helden:
25 zie, hij was de heerlijkste van die dertig; nochtans kwam hij tot aan de drie niet. En David stelde hem over zijne trawanten.
26 De helden nu der heiren waren Asaël de broeder Joabs; Elhanan de zoon van Dodo van Bethlehem; 2 Sam. 23:24-39.
27 Sammoth de Harodiet; Helez de Peloniet;
28 Ira de zoon van Ikkes, de Tekoïet; Abiëzer de Annethothiet;
29 Sibbechai de Husathiet; Ilai de Ahohiet;
30 Maharai de Netofathiet; Heled de zoon van Baëna, de Netofathiet;
31 Ithai de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins; Benaja de Pirathoniet;
32 Hurai van de beken Gaäs; Abiël de Arbathiet;
33 Azmáveth de Baharumiet; Eljahba de Saälboniet.

34 *Van* de kinderen Hasems des Gizo-
niets was Jonathan de zoon van Sagé, de
Harariet;
35 Ahiam de zoon van Sachar, de Ha-
rariet; Elifal de zoon van Ur;
36 Hefer de Mecherathiet; Ahía de Pe-
loniet;
37 Hezro de Karmeliet; Naärai de zoon
van Ezbai;
38 Joël de broeder van Nathan; Mib-
har de zoon van Geri;
39 Zelek de Ammoniet; Nahrai de Be-
rothiet, wapendrager Joabs des zoons
van Zeruja;
40 Ira de Jethriet; Gareb de Jethriet;
41 Uría de Hethiet; Zabad de zoon van
Ahlai;
42 Adina de zoon van Siza, de Rube-
niet, was het hoofd der Rubenieten, noch-
tans waren er dertig boven hem;
43 Hanan de zoon van Maächa, en
Josafat de Mithniet;
44 Uzzía de Asterothiet; Sama, en Jeïël
de zoon Hothams des Aroëriets;
45 Jediaël de zoon van Simri, en Joha
zijn broeder, de Tiziet;
46 Eliël Hammahavim, en Jeribai, en
Josavja, de zonen Elnaäms, en Jithma
de Moabiet;
47 Eliël en Obed, en Jaäsiël van Me-
zobaja.

HOOFDSTUK 12.

DEZEN nu zijn het die tot David kwa-
men naar Ziklag, toen hij nog opge-
sloten was voor het aangezicht Sauls des
zoons van Kis; zij waren ook onder de
helden die tot dien krijg hielpen,
2 gewapend met bogen, rechts en links
met steenen werpende, en met pijlen
schietende uit den boog; zij waren van
de broederen Sauls, uit Benjamin.
3 Het hoofd was Ahiëzer, en Joas, zonen
van Semaä den Gibeathiet; daarna Jeziël
en Pelet, zonen Azmáveths, en Beracha,
en Jehu de Annethothiet.
4 En Jismaja de Gibeoniet was een held
onder de dertig, en over dertig *gesteld*;
en Jirmeja, en Jahaziël en Johanan, en
Jozabad de Gederothiet;
5 Eluzai, en Jerimoth, en Bealja, en
Semarja, en Sefatja de Harufiet,
6 Elkana, en Jissía, en Azareël, en
Joëzer, en Jasobam, de Korachieten;
7 en Joëla en Zebadja, de zonen Jero-
hams van Gedor.
8 Ook scheidden zich van de Gadieten
af tot David in die vesting, naar de
woestijn, kloeke helden, krijgslieden ten
oorloge toegerust met rondas en schild;
en hunne aangezichten waren aangezich-
ten der leeuwen, en zij waren als de
reeën op de bergen in snelheid.
9 Ezer was het hoofd, Obadja de tweede,
Eliab de derde,
10 Mismanna de vierde, Jirmeja de vijfde,
11 Attai de zesde, Eliël de zevende,
12 Johanan de achtste, Elzabad de ne-
gende,
13 Jirmeja de tiende, Machbannai de
elfde.
14 Dezen waren van de kinderen Gads,
hoofden des heirs: een van de kleinsten
was over honderd, en de grootste over
duizend.
15 Deze zelfden zijn het die over den Jor-
daan gingen in de eerste maand, toen de-
zelve vol was aan alle zijne oevers, en zij
verdreven alle *de inwoners* der laagten tegen
het Oosten en tegen het Westen. Joz. 3:15.
16 Daar kwamen ook van de kinderen van
Benjamin en Juda op de vesting tot David.
17 En David ging uit, hun tegemoet,
en antwoordde en zeide tot hen: Indien
gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt,
om mij te helpen, zoo zal mijn hart tege-
lijk over ulieden zijn: maar indien het is
om mij aan mijne vijanden bedrieglijk
over te leveren, daar toch geen wrevel in
mijne handen is, de God onzer vaderen
zie het en straffe het.
18 En de Geest toog Amasai aan, den
overste der hoofdlieden, *en hij zeide:*
Wij zijn uwe, o David, en met u zijn
wij, gij zoon van Isai. Vrede, vrede zij
u, en vrede uwen helperen, want uw God
helpt u. Toen nam ze David aan, en
stelde ze tot hoofden der benden.
19 Er vielen ook van Manasse David
toe, toen hij met de Filistijnen kwam
om tegen Saul te strijden, alhoewel zij ze
niet hielpen; want de Vorsten der Filistij-
nen zonden hem weg met voordacht, zeg-
gende: Met *gevaar van* onze hoofden zoude
hij Saul, zijnen heere, toevallen. 1 Sam. 29:4.
20 Toen hij naar Ziklag toog, vielen
hem toe uit Manasse: Adnah, en Jozabad,
en Jediaël, en Michaël, en Jozabad, en
Elihu, en Zillethai, hoofden der duizen-
den die in Manasse waren.
21 En dezen hielpen David mede tegen
die benden, want alle dezen waren kloeke

helden; en zij waren oversten in het heir.
22 Want daar kwamen er te *dier* tijd dag op dag tot David om hem te helpen, tot een groot leger toe, als een leger Gods.
23 En dit zijn de getalen der hoofden dergenen die toegerust waren ten heire, die tot David te Hebron kwamen om het koninkrijk Sauls tot hem te wenden, naar den mond des HEEREN:
24 van de kinderen van Juda, die rondassen en spiesen droegen, waren zes duizend en achthonderd, toegerust ten heire;
25 van de kinderen Simeons, kloeke helden ten heire, zeven duizend en honderd;
26 van de kinderen van Levi, vier duizend en zeshonderd.
27 En Jehojada was overste der Aäronieten, en met hem waren er drie duizend en zevenhonderd.
28 En Zadok was een jongeling, een kloek held; en uit zijns vaders huis waren twee en twintig oversten.
29 En van de kinderen Benjamins, de broederen Sauls, drie duizend; want tot nog toe waren er velen van hen die het met den huize Sauls hielden.
30 En van de kinderen Efraïms twintig duizend en achthonderd, kloeke helden, mannen van naam in het huis hunner vaderen.
31 En van den halven stam Manasse achttien duizend, die met namen uitgedrukt zijn, dat zij kwamen om David Koning te maken.
32 En van de kinderen Issaschars, die ervaren waren in het verstaan van de tijden, om te weten wat Israël doen moest: hunne hoofden waren tweehonderd, en alle hunne broeders *pasten* op hun woord.
33 Uit Zebulon, uitgaande in het heir, toegerust ten strijde met alle krijgswapenen, vijftig duizend, en om eene slagorde te houden met een onwankelbaar hart.
34 En uit Naftali duizend oversten, en bij hen met rondas en spies, zeven en dertig duizend.
35 En uit de Danieten ten strijde toegerust, acht en twintig duizend en zeshonderd.
36 En uit Aser, uitgaande in het heir om krijgsorde te houden, waren veertig duizend.
37 En van gene zijde van den Jordaan, van de Rubenieten en Gadieten en den halven stam Manasse, met allerlei krijgsgereedschap ten oorlog, honderd en twintig duizend.
38 Alle deze krijgslieden, die zich in slagorde konden houden, kwamen met een volkomen hart te Hebron, om David Koning te maken over gansch Israël. En ook was al het overige van Israël één hart om David tot Koning te maken.
39 En zij waren daar bij David drie dagen lang, etende en drinkende; want hunne broeders hadden voor hen *wat* toebereid.
40 En ook de naasten aan hen, tot aan Issaschar en Zebulon en Naftali, brachten brood op ezels en op kemelen en op muildieren en op runderen, meelspijs, stukken vijgen en stukken rozijnen, en wijn en olie, en runderen en klein vee in menigte; want daar was blijdschap in Israël.

HOOFDSTUK 13.

EN David hield raad met de oversten der duizenden en der honderden *en* met alle Vorsten.
2 En David zeide tot de gansche gemeente Israëls: Indien het ulieden goed, en van den HEERE onzen God dunkt te zijn, laat ons ons uitbreiden, laat ons zenden aan onze overige broeders in alle landen Israëls, en de Priesters en Levieten, *die* met hen zijn in de steden met hare voorsteden, opdat zij tot ons vergaderd worden;
3 en laat ons de Ark onzes Gods tot ons wederhalen, want wij hebben ze in de dagen Sauls niet gezocht.
4 Toen zeide de gansche gemeente dat men alzoo doen zoude, want die zaak was recht in de oogen des ganschen volks.
5 David dan vergaderde gansch Israël, van het Egyptische Sihor af tot waar men komt te Hamath, om de Ark Gods te brengen van Kirjath-Jearim. 2 Sam. 6:1-11.
6 Toen toog David op met het gansche Israël naar Baäla, dat is naar Kirjath-Jearim hetwelk in Juda is, dat hij van daar ophaalde de Ark Gods des HEEREN die tusschen de cherubs woont, waar de Naam wordt aangeroepen. 1 Sam. 4:4. 2 Kon. 19:15. Ps. 80:2; 99:1. Jes. 37:16.
7 En zij voerden de Ark Gods op een nieuwen wagen uit het huis Abinadabs; Uzza nu en Ahio leidden den wagen.
8 En David en gansch Israël speelden voor het aangezicht Gods met alle macht, zoo met liederen als met harpen en met luiten en met trommelen en met cymbalen en met trompetten.
9 Toen zij aan den dorschvloer van Kidon gekomen waren, zoo strekte Uzza

zijne hand uit om de Ark te houden,
want de runderen struikelden.
10 Toen ontstak de toorn des HEEREN
over Uzza, en Hij sloeg hem omdat hij
zijne hand had uitgestrekt naar de Ark en
hij stierf aldaar voor het aangezicht Gods.
11 En David ontstak, dat de HEERE
eene scheur gescheurd had aan Uzza:
daarom noemde hij die plaats Perez-Uzza,
tot op dezen dag.
12 En David vreesde den HEERE te dien
dage, zeggende: Hoe zal ik de Ark Gods
tot mij brengen?
13 Daarom liet David de Ark niet tot
zich brengen in de stad Davids, maar
deed ze afwijken in het huis Obed-Edoms
des Gethiets.
14 Alzoo bleef de Ark Gods bij het
huisgezin Obed-Edoms in zijn huis drie
maanden; en de HEERE zegende het huis
Obed-Edoms en alles wat hij had.

HOOFDSTUK 14.

TOEN zond Hiram de Koning van Tyrus
boden tot David, en cederenhout, en
metselaars, en timmerlieden, dat zij hem
een huis bouwden. 2 Sam. 5 : 11-16.
2 En David merkte dat hem de HEERE
tot Koning bevestigd had over Israël,
want zijn koninkrijk werd ten hoogste
verheven om zijns volks Israëls wil.
3 En David nam meer vrouwen te Jeru-
zalem, en David gewon meer zonen en
dochteren.
4 Dit nu zijn de namen der kinderen
die hij te Jeruzalem had: Sammúa en
Sobab, Nathan en Salomo, 1 Kron. 3:5-9.
5 en Jibhar, en Elisúa, en Elpélet,
6 en Nogah, en Nefeg, en Jafía,
7 en Elisama, en Beëljada, en Elifélet.
8 Toen de Filistijnen hoorden dat David
ten Koning gezalfd was over het gansche
Israël, zoo togen alle de Filistijnen op om
David te zoeken. Toen David dat hoorde,
zoo toog hij uit tegen hen. 2 Sam. 5 . 17-25.
9 Toen de Filistijnen kwamen, zoo spreid-
den zij zich uit in de laagte van Refaïm.
10 Toen vraagde David God, zeggende:
Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, en
zult Gij ze in mijne hand geven? En de
HEERE zeide tot hem: Trek op, want Ik
zal ze in uwe hand geven.
11 Toen zij nu optogen naar Baäl-Pe-
razim, zoo sloeg David ze daar, en Da-
vid zeide: God heeft mijne vijanden door
mijne hand gescheurd als eene scheur
der wateren; daarom noemden zij den
naam dezer plaats Baäl-Perazim.
12 En daar lieten zij hunne goden; en
David gebood, en zij werden met vuur
verbrand.
13 Doch de Filistijnen voeren nog voort
en zij verspreidden zich in dat dal.
14 En David vraagde God nog eens, en
God zeide tot hem: Gij zult niet optrek-
ken achter hen henen; *maar* omsingel ze
van boven, en kom tot hen tegenover de
moerbeziënboomen;
15 en het zal geschieden als gij hoort het
geruisch van eenen gang in de toppen der
moerbeziënboomen, kom dan uit ten strijde,
want God zal voor uw aangezicht uitgegaan
zijn om het leger der Filistijnen te slaan.
16 David nu deed gelijk als hem God
geboden had, en zij sloegen het heir der
Filistijnen van Gibeon af tot aan Gezer.
17 Alzoo ging Davids naam uit in alle
die landen, en de HEERE gaf zijne ver-
schrikking over alle die heidenen.

HOOFDSTUK 15.

EN David maakte zich huizen in zijne
stad; en hij bereidde der Ark Gods eene
plaats, en spande eene tent voor haar.
2 Toen zeide David: Niemand mag de
Ark Gods dragen dan de Levieten; want
die heeft de HEERE verkoren om de Ark
Gods te dragen, en om Hem te dienen
tot in eeuwigheid.
3 Ook vergaderde David gansch Israël
te Jeruzalem, om de Ark des HEEREN
op te halen aan hare plaats die hij haar
bereid had.
4 En David verzamelde de kinderen
Aärons en de Levieten.
5 Van de kinderen Kohaths was Uriël
overste, en zijner broederen waren honderd
en twintig.
6 Van de kinderen van Merari was
Asaja overste, en zijner broederen waren
tweehonderd en twintig.
7 Van de kinderen Gersoms was Joël
overste, en zijner broederen waren hon-
derd en dertig.
8 Uit de kinderen Elizafans was overste
Semaja, en zijner broederen waren twee-
honderd.
9 Uit de kinderen Hebrons was Eliël
overste, en zijne broeders waren tachtig.
10 Uit de kinderen Uzziëls was Ammi-
nadab overste, en zijne broederen waren
honderd en twaalf.

11 En David riep de Priesters Zadok
en Abjathar, en de Levieten Uriël, Asaja,
en Joël, Semaja, en Eliël, en Amminadab;
12 en hij zeide tot hen: Gijlieden zijt
hoofden der vaderen onder de Levieten:
heiligt u, gij en uwe broeders, dat gij de
Ark des HEEREN des Gods Israëls opbrengt
ter *plaatse die* ik voor haar bereid heb;
13 want omdat gijlieden ten eerste *dit*
niet *deedt*, heeft de HEERE onze God onder
ons eene scheur gemaakt, omdat wij Hem
niet gezocht hebben naar het recht.
14 Zoo heiligden zich dan de Priesters
en Levieten, om de Ark des HEEREN des
Gods Israëls op te brengen.
15 En de kinderen der Levieten droegen
de Ark Gods op hunne schouderen, met
de draagboomen die op hen waren, gelijk
als Mozes geboden had naar het Woord
des HEEREN. Num. 4:15; 7:9.
16 En David zeide tot de oversten der
Levieten, dat zij hunne broeders de zangers
stellen zouden met muziekinstrumenten,
met luiten en harpen en cymbalen, dat
zij zich zouden doen hooren, verheffende
de stem met blijdschap.
17 Zoo stelden dan de Levieten: Heman
den zoon Joëls, en uit zijne broederen
Asaf den zoon van Berechja; en uit de
zonen van Merari, hunne broederen, Ethan
den zoon van Kusaja;
18 en met hen hunne broeders van de
tweede orde: Zecharja, Ben, en Jaäziël,
en Semiramoth, en Jehiël, en Unni, Eliab,
en Benaja, en Maäseja, en Mattithja, en
Elifelé, en Mikneja, en Obed-Edom, en
Jeiël, de portiers.
19 De zangers nu, Heman, Asaf en Ethan,
lieten zich hooren met koperen cymbalen.
20 en Zecharja, en Aziël, en Semiramoth,
en Jehiël, en Unni, en Eliab, en Maäseja,
en Benaja, met luiten op alamoth;
21 en Mattithja, en Elifelé, en Mikneja,
en Obed-Edom, en Jeiël, en Azazja, met
harpen op de scheminith, om den toon
te versterken;
22 en Kenanja de overste der Levieten
was over het opheffen, hij onderwees hen
in het opheffen, want hij was verstandig;
23 en Berechja en Elkana waren portiers
der Ark;
24 en Sebanja, en Josafat, en Nethaneël,
en Amasai, en Zecharja, en Benaja, en
Eliëzer, de Priesters, trompetten met trom-
petten vóór de Ark Gods; en Obed-Edom
en Jehía waren portiers der Ark.
25 Het geschiedde nu dat David en de
oudsten van Israël en de oversten der dui-
zenden henengingen om de Ark des ver-
bonds des HEEREN op te halen uit het huis
Obed-Edoms, met vreugde; 2 Sam. 6:12, 13.
26 zoo geschiedde het, doordien dat God
de Levieten hielp die de Ark des verbonds
des HEEREN droegen, dat zij zeven varren
en zeven rammen offerden.
27 David nu was gekleed met eenen
mantel van fijn linnen, ook alle de Le-
vieten die de Ark droegen, en de zangers,
en Kenanja de overste van het opheffen
der zangers; ook had David eenen lijfrok
aan van linnen. 2 Sam. 6:14.
28 Alzoo bracht gansch Israël de Ark
des verbonds des HEEREN op, met gejuich
en met geluid der bazuin en met trom-
petten en met cymbalen, makende geluid
met luiten en met harpen. 2 Sam. 6:15, 16.
29 Het geschiedde nu toen de Ark des
verbonds des HEEREN tot aan de stad Da-
vids gekomen was, dat Michal de dochter
Sauls door een venster keek en den Ko-
ning David zag, springende en spelende;
zoo verachtte zij hem in haar hart.

HOOFDSTUK 16.

TOEN zij de Ark Gods inbrachten, zoo
stelden zij ze in het midden der tent
welke David voor haar gespannen had, en
zij offerden brandofferen en dankofferen
voor het aangezicht Gods. 2 Sam. 6:17-19.
2 Als David geëindigd had het brand-
offer en de dankofferen te offeren, zoo ze-
gende hij het volk in den naam des HEEREN;
3 en hij deelde aan een iegelijk in Israël,
van den man tot de vrouw, aan een ie-
gelijk eene bolle brood en een schoon stuk
vleesch en eene flesch *wijn*.
4 En hij stelde voor de Ark des HEEREN
sommigen uit de Levieten tot dienaars, en
dat om den HEERE den God Israëls te
vermelden en te loven en te prijzen.
5 Asaf was het hoofd, en Zecharja de
tweede na hem; Jeïël, en Semiramoth, en
Jehiël, en Mattithja, en Eliab, en Benaja,
en Obed-Edom, en Jeïël, met instrumen-
ten der luiten en met harpen; en Asaf
liet zich hooren met cymbalen:
6 maar Benaja en Jahaziël de Priesters
steeds met trompetten vóór de Ark des
verbonds Gods.
7 Te dienzelfden dage toen gaf David het
eerst *dezen psalm* om den HEERE te loven,
door den dienst Asafs en zijner broederen

8 Looft den Heere, roept zijnen naam
aan, maakt zijne daden bekend onder de
volken. Ps. 105:1-15. Jes. 12:4.
9 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt
aandachtiglijk van alle zijne wonderwerken.
10 Roemt in den naam zijner heiligheid;
dat zich het hart dergenen die den Heere
zoeken, verblijde.
11 Vraagt naar den Heere en zijne sterkte;
zoekt zijn aangezicht geduriglijk.
12 Gedenkt zijne wonderwerken die Hij
gedaan heeft, zijne wonderteekenen, en de
oordeelen zijns monds,
13 gij zaad Israëls zijns dienaars, gij
kinderen van Jakob zijnen uitverkorene.
14 Hij is de Heere onze God; zijne oordeelen
zijn over de geheele aarde.
15 Gedenkt tot in eeuwigheid zijn verbond,
het Woord *dat* Hij ingesteld heeft,
tot in het duizendste geslacht;
16 *het verbond* dat Hij met Abraham
heeft gemaakt, en zijnen eed aan Isaäk;
17 welken Hij ook aan Jakob heeft gesteld
tot eene inzetting, *aan* Israël tot
een eeuwig verbond,
18 zeggende: Ik zal u het land Kanaän
geven, een snoer van ulieder erfdeel;
Gen. 12:7; 13:15; 15:7,18; 17:8; 24:7; 26:3,4;
28:4. Ex. 32:13. Deut. 34:4. Hand. 7:5.
19 als gij weinige menschen in getal
waart, ja, weinigen en vreemdelingen
daarin.
20 En zij wandelden van volk tot volk, en
van het ééne koninkrijk tot een ander volk:
21 Hij liet niemand toe hen te onderdrukken;
ook bestrafte Hij Koningen om
hunnentwil, *zeggende:*
22 Tast mijne gezalfden niet aan, en
doet mijnen Profeten geen kwaad.
23 Zingt den Heere, gij gansche aarde,
boodschapt zijn heil van dag tot dag.
Ps. 96:1-13.
24 Vertelt zijne eer onder de heidenen,
zijne wonderwerken onder alle volken.
25 Want de Heere is groot en zeer te
prijzen, en Hij is vreeselijk boven alle goden.
26 Want alle de goden der volkeren zijn
afgoden, maar de Heere heeft de hemelen
gemaakt.
27 Majesteit en heerlijkheid zijn voor
zijn aangezicht, sterkte en vroolijkheid
zijn in zijne plaats.
28 Geeft den Heere, gij geslachten der
volkeren, geeft den Heere eer en sterkte.
Ps. 29:1, 2.
29 Geeft den Heere de eer zijns naams;
brengt offer en komt voor zijn aangezicht;
aanbidt den Heere in de heerlijkheid des
heiligdoms.
30 Schrikt voor zijn aangezicht, gij geheele
aarde; ook zal de wereld bevestigd
worden, dat zij niet bewogen worde.
31 Dat de hemelen zich verblijden, en
de aarde verheuge zich, en dat men onder
de heidenen zegge: De Heere regeert.
32 Dat de zee bruise met hare volheid,
dat het veld huppele van vreugde met al
dat daarin is.
33 Dan zullen de boomen des wouds
juichen voor het aangezicht des Heeren,
omdat Hij komt om de aarde te richten.
34 Looft den Heere, want Hij is goed,
want zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid,
Ps. 106:1; 107:1; 118:1; 136:1. Jer. 33:11.
35 en zegt: Verlos ons, o God onzes
heils, en verzamel ons, en red ons van
de heidenen, dat wij uwen heiligen naam
loven en dat wij roemen in uwen lof.
Ps. 106:47, 48.
36 Geloofd zij de Heere de God Israëls
van eeuwigheid tot eeuwigheid.
En al het volk zeide Amen, en het
loofde den Heere.
37 Alzoo liet hij daar vóór de Ark des
verbonds des Heeren Asaf en zijne broederen,
om geduriglijk te dienen vóór de
Ark naardat op elken dag besteld was.
38 Obed-Edom nu met hunne broederen
waren acht en zestig; en *hij stelde* Obed-Edom,
den zoon van Jeduthun, en Hosa
tot portiers:
39 en den Priester Zadok en zijne broederen
de Priesters vóór den Tabernakel des
Heeren op de hoogte, welke te Gibeon is,
40 om den Heere de brandofferen geduriglijk
te offeren op het brandofferaltaar,
des morgens en des avonds; en zulks naar
alles dat er geschreven staat in de wet des
Heeren, die Hij Israël geboden had.
41 En met hen Heman en Jeduthun,
en de overige uitgelezenen die met namen
uitgedrukt zijn, om den Heere te loven,
want zijne goedertierenheid is tot in
eeuwigheid.
42 Met hen dan waren Heman en Jeduthun
met trompetten en cymbalen voor
degenen die zich lieten hooren, en *met*
instrumenten der muziek Gods; maar de
zonen Jeduthuns waren aan de poort.
43 Alzoo toog het gansche volk henen, een
iegelijk in zijn huis; en David keerde zich,
om zijn huis te gaan zegenen. 2 Sam. 6:18.

HOOFDSTUK 17.

HET geschiedde nu als David in zijn
huis woonde, dat David tot Nathan
den Profeet zeide: Zie, ik woon in een
cederen huis, maar de Ark des verbonds
des HEEREN onder gordijnen. 2 Sam. 7:1-17.
2 Toen zeide Nathan tot David: Doe alles
wat in uw hart is, want God is met u.
3 Maar het geschiedde in denzelfden
nacht dat het Woord Gods tot Nathan
kwam, zeggende:
4 Ga henen en zeg tot David mijnen
knecht: Alzóó zegt de HEERE: Gij zult
Mij geen huis bouwen om in te wonen;
5 want Ik heb in geen huis gewoond
van dien dag af dat Ik Israel heb opge-
voerd, tot dezen dag toe, maar Ik ben
gegaan van tent tot tent en van taber-
nakel *tot tabernakel.*
6 Overal waar Ik gewandeld heb met
geheel Israël, heb Ik wel een woord ge-
sproken tot één van de Richters van Israël,
denwelken Ik gebood mijn volk te weiden,
zeggende: Waarom bouwt gijlieden Mij
geen cederen huis?
7 Nu dan, alzóó zult gij zeggen tot
mijnen knecht, tot David: Zóó zegt de
HEERE der heirschaien: Ik heb u van de
schaapskooi genomen, van achter de scha-
pen, opdat gij een voorganger over mijn
volk Israël zoudt zijn: 1 Sam. 16:11 Ps. 78:70.
8 en Ik ben met u geweest overal waar
gij henengegaan zijt, en Ik heb alle uwe
vijanden uitgeroeid van voor uw aange-
zicht, en Ik heb u eenen naam gemaakt
gelijk de naam is der grooten die op de
aarde zijn.
9 En Ik heb voor mijn volk Israël eene
plaats besteld en hem geplant, dat hij
aan zijne plaats wone en niet meer heen
en weder gedreven worde; en de kinderen
der verkeerdheid zullen hem niet meer
krenken, gelijk als in het eerst,
10 en van die dagen af dat Ik geboden
heb dat er Richters wezen zouden over mijn
volk Israël en alle uwe vijanden vernederd
heb. Ook heb Ik u te kennen gegeven dat
u de HEERE een huis bouwen zal.
11 En het zal geschieden als uwe dagen
zullen vervuld zijn dat gij henengaat tot
uwe vaderen, zoo zal Ik uw zaad na u
doen opstaan, hetwelk uit uwe zonen zijn
zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
1 Kon. 5:5; 8:20. 2 Kron. 6:10.
12 Die zal Mij een huis bouwen, en Ik
zal zijnen stoel bevestigen tot in eeuwig-
heid. 1 Kron. 22:10; 28:6, 7.
13 Ik zal hem tot eenen Vader zijn en
hij zal Mij tot eenen zoon zijn; en mijne
goedertierenheid zal Ik van hem niet
wenden, gelijk als Ik *die* weggenomen
heb van dien die vóór u geweest is;
Ps. 89:27, 28, 34; Hebr. 1:5.
14 maar Ik zal hem in mijn huis be-
stendig maken, en in mijn koninkrijk tot
in eeuwigheid; en zijn stoel zal vast zijn
tot in eeuwigheid.
15 Naar alle deze woorden en naar dit gan-
sche gezicht, alzóó sprak Nathan tot David.
16 Toen kwam de Koning David in,
en bleef voor het aangezicht des HEEREN,
en hij zeide: Wie ben ik, HEERE God,
en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hier-
toe gebracht hebt? 2 Sam. 7:18-29.
17 En dit is klein in uwe oogen geweest,
o God! daarom hebt Gij van het huis uws
knechts tot van verre henen gesproken, en
Gij hebt mij naar menschelijke wijze voor-
zien met deze verhooging, o HEERE God!
18 Wat zal David meer bij U daaraan
toevoegen, vanwege de eer aan uwen
knecht? Doch Gij kent uwen knecht wel.
19 HEERE, om uws knechts wil en naar
uw hart hebt Gij alle deze groote dingen
gedaan, om alle deze groote dingen be-
kend te maken.
20 HEERE, daar is niemand gelijk Gij,
en er is geen God behalve Gij, naar alles
wat wij met onze ooren gehoord hebben.
Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 1 Kon. 8:60. Ps. 86:8.
Jes. 44:8; 45:5, 18, 22.
21 En wie is als uw volk Israël, een éénig
volk op de aarde, hetwelk God henenge-
gaan is Zich tot een volk te verlossen, dat
Gij u eenen naam maaktet van groote en
verschrikkelijke dingen, met de heidenen
uit te stooten van het aangezicht van uw
volk hetwelk Gij uit Egypte verlost hebt?
22 En Gij hebt uw volk Israël U ten
volke gemaakt tot in eeuwigheid, en Gij,
HEERE, zijt hun tot eenen God geworden.
23 Nu dan, HEERE, het woord dat Gij
over uwen knecht gesproken hebt en over
zijn huis, dat worde waar tot in eeuwig-
heid, en doe gelijk als Gij gesproken hebt.
24 Ja het worde waar, en uw naam
worde groot gemaakt tot in eeuwigheid,
dat men zegge: De HEERE der heirscha-
ren, de God Israëls, is Israëls God; en
het huis Davids uws knechts zij bestendig
voor uw aangezicht.

25 Want Gij, mijn God, hebt voor het oor uws knechts geopenbaard, dat Gij hem een huis bouwen zoudt; daarom heeft uw knecht *in zijn hart* gevonden om voor uw aangezicht te bidden.

26 Nu dan, Heere, Gij zijt die God, en Gij hebt dit goede over uwen knecht gesproken,

27 nu dan, het heeft U believd te zegenen het huis uws knechts, dat het in eeuwigheid voor uw aangezicht zij; want Gij, Heere, hebt het gezegend, en het zal gezegend zijn in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 18.

HET geschiedde nu na dezen dat David de Filistijnen sloeg en bracht ze ten onder, en hij nam Gath en zijne onderhoorige plaatsen uit der Filistijnen hand. 2 Sam. 8.1-8.

2 Hij sloeg ook de Moabieten, alzoo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende geschenken.

3 David sloeg ook Hadarézer den Koning van Zoba naar Hamath toe, toen hij henentoog om zijne hand te stellen aan de rivier Frath;

4 en David nam hem duizend wagens af, en zeven duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde alle de wagen*paarden*, doch hij behield honderd wagens daarvan overig.

5 En de Syriërs van Damascus kwamen om Hadarézer den Koning van Zoba te helpen, maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man;

6 en David leide *bezetting* in Syrië van Damascus, alzoo dat de Syriërs Davids knechten werden, geschenken brengende; en de Heere behoedde David overal waar hij henenging.

7 En David nam de gouden schilden die bij Hadarézers knechten waren, en hij bracht ze te Jeruzalem.

8 Ook nam David zeer veel koper uit Tibhath en uit Kun, Hadarézers steden: daarvan heeft Salomo de koperen zee en de pilaren en de koperen vaten gemaakt.

9 Toen Toü de Koning van Hamath hoorde dat David de gansche heirkracht Hadarézers des Konings van Zoba geslagen had, 2 Sam. 8 9-12.

10 zoo zond hij zijnen zoon Hadoram tot den Koning David, om hem naar *zijnen* welstand te vragen en om hem te zegenen, vanwege dat hij met Hadarézer gestreden en hem verslagen had (want Hadarézer voerde oorlog tegen Toü), en alle gouden en zilveren en koperen vaten.

11 Deze heiligde de Koning David óók den Heere, met het zilver en het goud hetwelk hij medegebracht had van alle de heidenen, van de Edomieten, en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van de Amalekieten.

12 Ook sloeg Absai, de zoon van Zeruja, de Edomieten in het Zoutdal, achttien duizend; 2 Sam. 8 13. Ps. 60:2.

13 en hij leide bezetting in Edom, zoodat alle de Edomieten Davids knechten werden; en de Heere behoedde David overal waar hij henenging. 2 Sam. 8 14, 15.

14 Alzoo regeerde David over gansch Israël; en hij deed zijnen ganschen volke recht en gerechtigheid.

15 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir, en Josafat de zoon Ahiluds was kanselier, 2 Sam. 8 16-18, 20.23-25. 1 Kon. 4 3,4.

16 en Zadok de zoon Ahitubs, en Abimélech de zoon Abjathars, waren Priesters, en Sausa *was* schrijver,

17 en Benaja de zoon van Jojada was over de Krethi en Plethi; maar de zonen Davids waren de eersten aan de hand des Konings.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde na dezen dat Nahas, de Koning der kinderen Ammons, stierf, en zijn zoon werd Koning in zijne plaats. 2 Sam 10.1-19.

2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun den zoon van Nahas, want zijn vader heeft weldadigheid aan mij gedaan. Daarom zond David boden om hem te troosten over zijnen vader. Toen de knechten Davids in het land der kinderen Ammons tot Hanun kwamen om hem te troosten,

3 zoo zeiden de Vorsten der kinderen Ammons tot Hanun: Eert David uwen vader in uwe oogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Zijn niet zijne knechten tot u gekomen om te doorzoeken en om om te keeren, en om het land te verspieden?

4 Daarom nam Hanun de knechten Davids en hij beschoor ze, en sneed hunne kleederen half af, tot aan de heupen, en liet ze henengaan.

5 Zij nu gingen henen, en men boodschapte David van deze mannen, en hij zond hun tegemoet, want die mannen waren zeer beschaamd. De Koning dan zeide: Blijft te Jericho totdat ulieder baard

weder gewassen zij, komt dan wederom.
6 Toen de kinderen Ammons zagen
dat zij zich stinkende gemaakt hadden bij
David, zoo zond Hanun, en de kinderen
Ammons, duizend talenten zilvers om zich
wagenen en ruiteren te huren uit Mesopotamië, en uit Syrië-Maächa, en uit Zoba;
7 zoodat zij zich huurden twee en dertig duizend wagenen; en de Koning van
Maächa en zijn volk kwamen en legerden
zich voor Medeba; ook vergaderden zich
de kinderen Ammons uit hunne steden,
en zij kwamen ten strijde.
8 Toen David dat hoorde, zoo zond hij
Joab en het gansche heir met de helden.
9 Als de kinderen Ammons uitgetogen
waren, zoo stelden zij de slagorde vóór de
poort der stad; maar de Koningen die gekomen waren, die waren bijzonder in het veld
10 Toen Joab zag dat de spits der slagorde van voren en van achteren tegen
hem was, zoo verkoos hij *eenigen* uit alle
uitgelezenen in Israël, en hij stelde ze
in orde tegen de Syriërs aan;
11 en de overigen des volks gaf hij in de
hand zijns broeders Absai, en zij stelden
ze in orde tegen de kinderen Ammons aan.
12 En hij zeide: Indien mij de Syriërs te
sterk worden, zoo zult gij mij komen verlossen; en indien de kinderen Ammons
u te sterk worden, zoo zal ik u verlossen.
13 Wees sterk, en laat ons sterk zijn voor
ons volk en voor de steden onzes Gods; de
Heere nu doe wat goed is in zijne oogen.
14 Toen naderde Joab, en het volk dat
bij hem was, ten strijde voor het aangezicht der Syriërs; en zij vloden voor zijn
aangezicht.
15 Toen de kinderen Ammons zagen
dat de Syriërs vloden, zoo vloden zij ook
voor het aangezicht van Absai zijnen
broeder, en zij kwamen in de stad; en
Joab kwam te Jeruzalem.
16 Als de Syriërs zagen dat zij voor het
aangezicht Israëls geslagen waren, zoo zonden zij boden, en brachten de Syriërs uit,
die aan gene zijde der rivier woonden, en
Sofach de krijgsoverste Hadarézers *toog*
voor hun aangezicht henen.
17 Toen het David werd aangezegd, zoo
vergaderde hij gansch Israël, en hij toog
over den Jordaan, en hij kwam tot hen,
en hij stelde de slagorde tegen hen. Als
David de slagorde tegen de Syriërs gesteld had, zoo streden zij met hem;
18 doch de Syriërs vloden voor het aangezicht Israëls, en David versloeg van de
Syriërs zeven duizend wagenen en veertig
duizend mannen te voet, daartoe doodde
hij Sofach den krijgsoverste.
19 Toen nu de knechten Hadarézers zagen
dat zij geslagen waren voor het aangezicht
Israëls, zoo maakten zij vrede met David,
en dienden hem; en de Syriërs wilden de
kinderen Ammons niet meer verlossen.

HOOFDSTUK 20.

HET geschiedde nu ten tijde der wederkomst des jaars, ten tijde als de Koningen uittrokken, zoo voerde Joab de
heirkracht, en hij verdierf der kinderen
Ammons land, en hij kwam en belegerde
Rabba; maar David bleef te Jeruzalem.
En Joab sloeg Rabba en verwoestte het.
2 Sam. 11 : 1, 12 : 26.
2 En David nam de kroon huns Konings van zijn hoofd, en hij bevond ze
in gewicht een talent gouds, en daar
was edelgesteente aan, en zij werd op
Davids hoofd *gezet*, en hij voerde zeer
veel roof uit de stad. 2 Sam. 12 : 30, 31.
3 Hij voerde ook het volk uit dat daarin
was, en hij zaagde ze met de zaag, en met
ijzeren dorschwagens, en met bijlen: en
alzóó deed David aan alle de steden der
kinderen Ammons. Toen keerde David
wederom met al het volk naar Jeruzalem.
4 En het geschiedde daarna als de krijg
met de Filistijnen te Gezer opstond, toen
sloeg Sibbechai de Hussathiet Sippai die
van de kinderen van Rafa was; en zij
werden ten onder gebracht. 2 Sam. 21 . 18-22.
5 Daarna was er nog een krijg tegen
de Filistijnen, en Elhanan de zoon Jaïrs
versloeg Lachmi, den broeder Goliaths
des Gethiets wiens spiesenhout was als
een weversboom. 1 Sam. 17 : 4.
6 Daarna was er nog een krijg te Gath;
en daar was een zeer lang man, en zijne
vingers waren zes en zes, vier en twintig,
en hij was óók aan Rafa geboren:
7 en hij hoonde Israël; maar Jonathan,
de zoon van Simea den broeder Davids,
versloeg hem:
8 Dezen waren Rafa geboren te Gath;
en zij vielen door de hand Davids en
door de hand zijner knechten.

HOOFDSTUK 21.

TOEN stond de satan op tegen Israël,
en hij porde David aan dat hij Israël telde. 2 Sam. 24 . 1-4.

2 En David zeide tot Joab en tot de
oversten des volks: Gaat henen, telt Is-
raël van Ber-Séba tot Dan toe, en brengt
het tot mij, dat ik hun getal wete.
3 Toen zeide Joab: De HEERE doe tot
zijn volk, gelijk zij *nu* zijn, honderdmaal
meer: zijn zij niet allen, o mijn heer
Koning, mijnen heere tot knechten?
Waarom verzoekt mijn heer dit? Waar-
om zoude het Israël tot schuld worden?
4 Doch het woord des Konings nam
de overhand tegen Joab. Derhalve toog
Joab uit, en hij doorwandelde gansch
Israël: daarna kwam hij weder te Jeru-
zalem. 2 Sam. 24 8,9.
5 En Joab gaf David de som des getelden
volks: en gansch Israël was elfhonderd
duizend man die het zwaard uittrokken,
en Juda vierhonderd duizend en zeventig
duizend man die het zwaard uittrokken.
6 Doch Levi en Benjamin telde hij onder
dezelven niet; want des Konings woord
was Joab een gruwel. 1 Kron. 27:24.
7 En deze zaak was kwaad in de oogen
Gods: daarom sloeg Hij Israël.
8 Toen zeide David tot God: Ik heb
zeer gezondigd, dat ik deze zaak gedaan
heb; maar neem toch nu de misdaad uws
knechts weg, want ik heb zeer zottelijk
gehandeld. 2 Sam. 24. 10-25.
9 De HEERE nu sprak tot Gad den
Ziener Davids, zeggende:
10 Ga henen en spreek tot David, zeg-
gende: Aldus zegt de HEERE: Drie din-
gen leg Ik u voor: kies u één uit die,
dat Ik u doe.
11 En Gad kwam tot David, en zeide tot
hem: Zóó zegt de HEERE: Neem u uit:
12 òf drie jaren honger; óf drie maan-
den verteerd te worden voor het aan-
gezicht uwer wederpartij, en dat het
zwaard uwer vijanden *u* achterhale; òf
drie dagen het zwaard des HEEREN, dat
is de pestilentie in het land en eenen
verdervenden Engel des HEEREN in alle
de landpalen Israëls. Zoo zie nu toe, wat
antwoord ik dien zal wederbrengen die
mij gezonden heeft.
13 Toen zeide David tot Gad: Mij is
zeer bange; laat mij toch in de hand
des HEEREN vallen, want zijne barmhar-
tigheden zijn zeer vele. maar laat mij in
de hand der menschen niet vallen.
14 De HEERE dan gaf pestilentie in
Israël, en er vielen van Israël zeventig
duizend man.
15 En God zond eenen Engel naar Je-
ruzalem om het te verderven; en als
hij het verdierf, zag het de HEERE, en
het berouwde Hem over dat kwaad, en
Hij zeide tot den verdervenden Engel:
Het is genoeg, trek nu uwe hand af. De
Engel des HEEREN nu stond bij den
dorschvloer van Ornan den Jebusiet.
16 Als David zijne oogen ophief, zoo
zag hij den Engel des HEEREN staande
tusschen de aarde en tusschen den he-
mel, met zijn uitgetrokken zwaard in
zijne hand uitgestrekt over Jeruzalem.
Toen viel David, en de oudsten, bedekt
met zakken, op hunne aangezichten,
17 en David zeide tot God: Ben ik het
niet die gezegd heb dat men het volk tellen
zoude? Ja, ik zelf ben het die gezondigd
en zeer kwalijk gehandeld heb; maar deze
schapen, wat hebben die gedaan? O HEERE
mijn God! dat toch uwe hand tegen mij
en tegen het huis mijns vaders zij, maar
niet tegen uw volk ter plage.
18 Toen zeide de Engel des HEEREN tot
Gad, dat hij David zeggen zoude, dat
David zoude opgaan om den HEERE een
altaar op te richten op den dorschvloer
van Ornan den Jebusiet.
19 Zoo ging dan David op naar het
woord Gads, dat hij in den naam des
HEEREN gesproken had.
20 Toen zich Ornan wendde, zoo zag hij
den Engel; en zijne vier zonen die bij hem
waren, verstaken zich, en Ornan dorschte
tarwe.
21 En David kwam tot Ornan; en Ornan
zag toe, en zag David, zoo ging hij uit den
dorschvloer, en boog zich neder voor
David met het aangezicht ter aarde.
22 En David zeide tot Ornan: Geef mij
de plaats des dorschvloers, dat ik op dezelve
den HEERE een altaar bouwe; geef ze mij
voor het volle geld, opdat deze plaag opge-
houden worde van over het volk.
23 Toen zeide Ornan tot David: Neem
ze maar henen, en mijn heer de Koning
doe wat goed is in zijne oogen; zie, ik
geef deze runderen tot brandofferen, en
deze sleden tot hout, en de tarwe tot
spijsoffer, ik geef het alles.
24 En de Koning David zeide tot Or-
nan: Neen, maar ik zal het zekerlijk
koopen voor het volle geld; want ik zal
voor den HEERE niet nemen wat uwe is,
dat ik een brandoffer om niet offere.
25 En David gaf aan Ornan voor die

plaats zeshonderd gouden sikkelen van gewicht.

26 Toen bouwde David aldaar den HEERE een altaar, en hij offerde brandofferen en dankofferen; als hij den HEERE aanriep, zoo antwoordde Hij hem door vuur uit den hemel op het brandoffer-altaar.

27 En de HEERE zeide tot den Engel, dat hij zijn zwaard weder in zijne scheede steken zoude.

28 Terzelfder tijd, toen David zag dat de HEERE hem geantwoord had op den dorschvloer Ornans des Jebusiets, zoo offerde hij aldaar;

29 want de Tabernakel des HEEREN dien Mozes in de woestijn gemaakt had, en des brandoffers altaar, was te dier tijd op de hoogte te Gibeon: 2 Kron. 1 : 3.

30 David nu kon daarvoor niet henengaan om God te zoeken, want hij was verschrikt voor het zwaard des Engels des HEEREN.

HOOFDSTUK 22.

EN David zeide: Hier zal het Huis Gods des HEEREN zijn, en hier zal het altaar des brandoffers voor Israël zijn. 2 Kron. 3 : 1.

2 En David zeide dat men vergaderen zoude de vreemdelingen die in het land Israëls waren; en hij bestelde steenhouwers, om uit te houwen steenen die men behouwen zoude om het Huis Gods te bouwen.

3 En David bereidde ijzer in menigte, tot nagelen aan de deuren der poorten, en tot de samenvoegingen; ook koper in menigte, zonder gewicht;

4 en cederenhout zonder getal; want de Sidoniërs en de Tyriërs brachten tot David cederenhout in menigte.

5 Want David zeide: Mijn zoon Salomo is een jongeling en teeder; en het Huis dat men den HEERE bouwen zal, zal men ten hoogste groot maken, tot eenen naam en tot heerlijkheid in alle landen: ik zal hem nu *voorraad* bereiden. Alzoo bereidde David *voorraad* in menigte vóór zijnen dood.

6 Toen riep hij zijnen zoon Salomo, en gebood hem den HEERE den God Israëls een Huis te bouwen;

7 en David zeide tot Salomo: Mijn zoon, wat mij aangaat, het was in mijn hart den naam des HEEREN mijns Gods een Huis te bouwen;

8 doch het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende: Gij hebt bloed in menigte vergoten, want gij hebt groote krijgen gevoerd: gij zult mijnen naam geen Huis bouwen, dewijl gij veel bloed op de aarde voor mijn aangezicht vergoten hebt. 1 Kon. 5 : 3. 1 Kron. 28 : 3.

9 Zie, de zoon die u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn, want Ik zal hem rust geven van alle zijne vijanden rondom henen; want zijn naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israël geven in zijne dagen.

10 Die zal mijnen naam een Huis bouwen, en die zal Mij tot eenen zoon zijn en Ik hem tot eenen Vader; en Ik zal den troon zijns rijks over Israël bevestigen tot in eeuwigheid. 2 Sam. 7 : 13, 14. 1 Kon. 5 : 5. 1 Kron. 17 : 12, 13; 28 : 6, 7. Hebr. 1 : 5.

11 Nu, mijn zoon, de HEERE zal met u zijn, en gij zult voorspoedig zijn, en zult het Huis des HEEREN uws Gods bouwen, gelijk als Hij van u gesproken heeft.

12 Alleenlijk de HEERE geve u kloekheid en verstand, en geve u bevel over Israël, en dat om te onderhouden de wet des HEEREN uws Gods.

13 Dan zult gij voorspoedig zijn, als gij waarnemen zult te doen de inzettingen en de rechten die de HEERE Mozes geboden heeft over Israël. Wees sterk en heb goeden moed, vrees niet en wees niet verslagen. Deut. 31 . 7, 8. 1 Kron. 28 : 20.

14 Ziedaar, ik heb in mijne verdrukking voor het Huis des HEEREN bereid honderd duizend talenten gouds, en duizendmaal duizend talenten zilvers; en des kopers en des ijzers is geen gewicht, want het is er in menigte; ik heb ook hout en steenen bereid, doe gij daar nog meer bij.

15 Ook zijn er bij u in menigte die het werk kunnen doen, houwers, en werkmeesters in steen en hout, en allerlei wijze lieden in allerlei werk.

16 Des gouds, des zilvers en des kopers en des ijzers is geen getal: maak u op en doe het, en de HEERE zal met u zijn.

17 Ook gebood David allen Vorsten Israëls dat zij zijnen zoon Salomo helpen zouden, *zeggende:*

18 Is niet de HEERE uw God met uheden, en heeft u rust gegeven rondom henen? Want Hij heeft de inwoners des lands in mijne hand gegeven, en dit land is onderworpen geworden voor het aangezicht des HEEREN en voor het aangezicht zijns volks.

19 Zoo begeeft dan nu uw hart en uwe ziel om te zoeken den HEERE uwen God, en

maakt u op en bouwt het heiligdom van God den HEERE: dat men de Ark des verbonds des HEEREN en de heilige vaten Gods in dit Huis brenge, dat den naam des HEEREN zal gebouwd worden.

HOOFDSTUK 23.

TOEN nu David oud was en zat van dagen, maakte hij zijnen zoon Salomo ten Koning over Israël.

2 En hij vergaderde alle de Vorsten van Israël, ook de Priesters en de Levieten.

3 En de Levieten werden geteld, van dertig jaar af en daarboven, en hun getal was naar hunne hoofden, aan mannen acht en dertig duizend.

4 Uit dezen waren er vier en twintig duizend om het werk des Huizes des HEEREN aan te drijven, en zes duizend ambtlieden en rechters,

5 en vier duizend portiers, en vier duizend lofzangers des HEEREN met instrumenten, die ik gemaakt heb, *zeide David*, om lof te zingen.

6 En David verdeelde ze in afdeelingen, naar de kinderen van Levi: Gerson, Kohath en Merari. Gen. 46 : 11. Ex. 6 : 15. Num. 3 . 17; 26 57. 1 Kron. 6 : 1, 16.

7 Uit de Gersonieten waren Ladan en Simeï Ex. 6 . 16. Num. 3 18. 1 Kron. 6 . 17.

8 De kinderen van Ladan waren *dezen*: Jehiël het hoofd, en Zetham, en Joël, drie.

9 De kinderen van Simeï waren Selomith, en Haziël, en Haran, drie: dezen waren de hoofden der vaderen van Ladan.

10 De kinderen van Simeï nu waren Jahath, Zina, en Jeus, en Bería: dezen waren de kinderen van Simeï, vier.

11 En Jahath was het hoofd, en Ziza de tweede; maar Jeüs en Bería hadden niet vele kinderen, daarom waren zij in het vaderlijke huis maar van ééne telling.

12 De kinderen Kohaths waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël, vier. Ex. 6 : 17 Num. 3 : 19. 1 Kron. 6 : 18.

13 De kinderen Amrams waren Aäron en Mozes. Aäron nu werd afgezonderd, dat hij heiligde de allerheiligste dingen, hij en zijne zonen, tot in eeuwigheid, om te rooken voor het aangezicht des HEEREN, om Hem te dienen, en om in zijnen naam tot in eeuwigheid te zegenen.

14 Aangaande nu Mozes den man Gods, zijne kinderen werden genoemd onder den stam van Levi.

15 De kinderen van Mozes waren Gersom en Eliëzer.

16 Van de kinderen Gersoms was Sebuël het hoofd.

17 De kinderen Eliëzers nu waren *dezen*: Rehabja het hoofd: en Eliëzer had geen andere kinderen; maar de kinderen van Rehabja vermeerderden ten hoogste.

18 Van de kinderen van Jizhar was Selomith het hoofd.

19 Aangaande de kinderen Hebrons, Jería was het hoofd, Amarja de tweede, Jahaziël de derde, en Jekameam de vierde. 1 Kron. 24 23-26.

20 Aangaande de kinderen Uzziëls, Micha was het hoofd, en Jissía de tweede.

21 De kinderen van Merari waren Mahli en Musi; de kinderen van Mahli waren Eleazar en Kis. Ex. 6 : 19. Num. 3. 21. 1 Kron. 6. 19

22 En Eleazar stierf, en hij had geen zonen maar dochters; en de kinderen van Kis, hare broeders, namen ze.

23 De kinderen van Musi waren Mahli, en Eder, en Jeremoth, drie.

24 Dit zijn de kinderen van Levi, naar het huis hunner vaderen, de hoofden der vaderen, naar hunne gerekenden in het getal der namen naar hunne hoofden, doende het werk van den dienst van het Huis des HEEREN, van twintig jaar oud en daarboven.

25 Want David had gezegd: De HEERE de God Israëls heeft zijnen volke rust gegeven, en Hij zal te Jeruzalem wonen tot in eeuwigheid;

26 en ook aangaande de Levieten, dat zij den Tabernakel, noch eenig van deszelfs gereedschap tot deszelfs dienst *behoorende*, niet *meer* zouden dragen.

27 Want naar de laatste woorden Davids werden de kinderen van Levi geteld, van twintig jaar oud en daarboven,

28 omdat hunne standplaats was aan de hand der zonen Aärons in den dienst des Huizes des HEEREN, over de voorhoven en over de kameren, en over de reiniging van alle heilige dingen, en het werk van den dienst des Huizes Gods;

29 te weten tot het brood der toerichting, en tot de meelbloem ten spijsoffer, en tot de ongezuurde vladen, en tot de pannen, en tot het gerooste, en tot alle maat en afmeting;

30 en om iederen morgen te staan om den HEERE te loven en te prijzen, en desgelijks des avonds;

31 en tot al het offeren der brandofferen
des HEEREN, op de sabbatten, op de nieuwe
maanden, en op de gezette hoogtijden, in
getale naar de wijze onder hen, geduriglijk
voor het aangezicht des HEEREN;
32 en dat zij de wacht van de Tent
der samenkomst zouden waarnemen, en
de wacht des heiligdoms, en de wacht
der zonen Aärons, hunne broederen, in
den dienst des Huizes des HEEREN.

HOOFDSTUK 24.

AANGAANDE nu de kinderen Aärons,
dit waren hunne verdeelingen. De
zonen Aärons waren Nadab en Abihu,
Eleazar en Ithamar.

Ex. 6:22. Num. 3:2; 26:60. 1 Kron. 6:3.

2 Maar Nadab stierf, en Abihu, voor het
aangezicht huns vaders, en zij hadden geen
kinderen; en Eleazar en Ithamar bedienden
het Priesterambt. Lev. 10:2. Num. 3:4; 26:61.
3 David nu verdeelde ze, en Zadok uit
de kinderen Eleazars, en Ahiméleeh uit
de kinderen Ithamars, naar hun ambt in
hunnen dienst.
4 En der kinderen Eleazars werden meer
gevonden tot hoofden der mannen, dan
der kinderen Ithamars, als zij ze afdeelden:
van de kinderen Eleazars waren zestien
hoofden der vaderlijke huizen, maar
van de kinderen Ithamars, naar hunne
vaderlijke huizen, acht.
5 En zij deelden ze door loten af, dezen
met genen; want de oversten des heiligdoms
en de oversten Gods waren uit de
kinderen Eleazars en van de kinderen
Ithamars.
6 En Semaja de zoon Nethaneëls, de
schrijver uit de Levieten, schreef ze op
voor het aangezicht des Konings, en der
Vorsten, en des Priesters Zadoks, en van
Ahiméleeh den zoon Abjathars, en van
de hoofden der vaderen onder de Priesters
en onder de Levieten: één vaderlijk
huis werd genomen voor Eleazar, en desgelijks
werd genomen voor Ithamar.
7 Het eerste lot nu ging uit voor Jojarib,
het tweede voor Jedaja,
8 het derde voor Harim, het vierde voor
Seorim,
9 het vijfde voor Malkía, het zesde voor
Miamin,
10 het zevende voor Hakkoz, het achtste
voor Abía, Luc. 1:5.
11 het negende voor Jesúa, het tiende
voor Sechanja,
12 het elfde voor Eljasib, het twaalfde
voor Jakim,
13 het dertiende voor Huppa, het veertiende
voor Jesebeab,
14 het vijftiende voor Bilga, het zestiende
voor Immer,
15 het zeventiende voor Hezir, het achttiende
voor Happizzez,
16 het negentiende voor Pethahja, het
twintigste voor Jehezkel,
17 het één en twintigste voor Jachin,
het twee en twintigste voor Gamul,
18 het drie en twintigste voor Delaja,
het vier en twintigste voor Maäzja.
19 Het ambt van dezen in hunnen dienst
was te gaan in het Huis des HEEREN,
naar hunne ordening door de hand Aärons
huns vaders, gelijk als hem de HEERE de
God Israëls geboden had.
20 Van de overige kinderen van Levi
nu was van de kinderen Amrams Subaël;
van de kinderen Subaëls was Jehdeja.
21 Aangaande Rehabja, van de kinderen
van Rehabja was Jissía het hoofd.
22 Van de Jizharieten was Selomoth; van
de kinderen van Selomoth was Jahath.
23 En van de kinderen *Hebrons* was Jería
de eerste, Amarja de tweede, Jahaziël de
derde, Jekameam de vierde. 1 Kron. 23:19-21.
24 *Van* de kinderen Uzziëls was Micha;
van de kinderen van Micha was Samir;
25 de broeder van Micha was Jissía;
van de kinderen van Jissía was Zecharja.
26 De kinderen van Merari waren Mahli
en Musi. De kinderen van Jaäzía waren
Beno.
27 De kinderen van Merari uit Jaäzía waren
Beno, en Soham, en Zakkur, en Hibri.
28 Van Mahli was Eleazar; en die had
geen kinderen.
29 Aangaande Kis, de kinderen van Kis
waren Jerahmeël.
30 En de kinderen van Musi waren Mahli,
en Eder, en Jerimoth. Dezen zijn de kinderen
der Levieten, naar hunne vaderlijke huizen.
31 En zij wierpen óók loten, nevens
hunne broederen de zonen Aärons, voor
het aangezicht des Konings Davids, en
Zadoks, en Ahiméleehs, en der hoofden
der vaderen onder de Priesteren en onder
de Levieten: het hoofd der vaderen tegen
zijnen kleinsten broeder.

HOOFDSTUK 25.

EN David, mitsgaders de oversten des
heirs, scheidde af tot den dienst, van

de kinderen Asafs en Hemans en Jeduthuns,
die met harpen, met luiten en met cymbalen profeteeren zouden; en die onder hen geteld werden, waren mannen bekwaam tot het werk van hunnen dienst.
2 Van de kinderen Asafs waren Zakkur,
en Jozef, en Nethanja, en Asaréla, kinderen Asafs, aan de hand van Asaf, die aan des Konings handen profeteerde.
3 Aangaande Jeduthun, de kinderen Jeduthuns waren Gedalja, en Zeri, en Jesaja, Hasabja, en Mattithja, zes, aan de handen huns vaders Jeduthuns, op harpen profeteerende met den HEERE te danken en te loven.
4 Aangaande Heman, de kinderen van Heman waren Bukkía, Mattanja, Uzziël, Sebuël, en Jerimoth, Hananja, Hanani, Eliatha, Giddalti, en Romamti-Ezer, Josbekasa, Mallothi, Hothir, Mahazioth.
5 Deze allen waren kinderen Hemans, des Zieners des Konings in de woorden Gods, om den hoorn te verheffen; want God had Heman veertien zonen gegeven en drie dochters.
6 Dezen waren altemaal aan de handen huns vaders *gesteld* tot het gezang des Huizes des HEEREN, op cymbalen, luiten en harpen, tot den dienst des Huizes Gods, aan de handen van den Koning, van Asaf, van Jeduthun, en van Heman.
7 En hun getal met hunne broederen die geleerd waren in het gezang des HEEREN, allen meesters, was tweehonderd en acht en tachtig.
8 En zij wierpen de loten over de wacht tegen elkander, zoo de kleine als de groote, de meester met den leerling.
9 Het eerste lot nu ging uit voor Asaf,
namelijk voor Jozef. Het tweede voor Gedalja; hij en zijne broederen, en zijne zonen waren twaalf.
10 Het derde voor Zakkur, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
11 Het vierde voor Jizri, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
12 Het vijfde voor Nethanja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
13 Het zesde voor Bukkía, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
14 Het zevende voor Jesaréla, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
15 Het achtste voor Jesaja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
16 Het negende voor Mattanja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
17 Het tiende voor Simeï, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
18 Het elfde voor Azareël, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
19 Het twaalfde voor Hasabja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
20 Het dertiende voor Subaël, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
21 Het veertiende voor Mattithja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
22 Het vijftiende voor Jeremoth, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
23 Het zestiende voor Hananja, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
24 Het zeventiende voor Josbekasa, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
25 Het achttiende voor Hanani, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
26 Het negentiende voor Mallothi, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
27 Het twintigste voor Eliatha, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
28 Het één en twintigste voor Hothir, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
29 Het twee en twinstigste voor Giddalti, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
30 Het drie en twintigste voor Mahazioth, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.
31 Het vier en twintigste voor Romamti-Ezer, zijne zonen en zijne broederen, twaalf.

HOOFDSTUK 26.

AANGAANDE de afdeelingen der portiers, van de Korachieten was Meselemja de zoon van Koré, van de kinderen Asafs.
2 Meselemja nu had kinderen: Zecharja was de eerstgeborene, Jediaël de tweede, Zebadja de derde, Jathniël de vierde,
3 Elam de vijfde, Johanan de zesde, Eljoënai de zevende.
4 Obed-Edom had óók kinderen: Semaja was de eerstgeborene, Jozabad de tweede, Joah de derde, en Sachar de vierde, en Nethaneël de vijfde,
5 Ammiël de zesde, Issaschar de zevende, Peülthai de achtste; want God had hem gezegend.
6 Ook werden zijnen zoon Semaja kinderen geboren, heerschende over het huis huns vaders, want zij waren kloeke helden.
7 De kinderen van Semaja waren Othni, en Refaël, en Obed, *en* Elzabad, zijne broeders, kloeke lieden; Elihu, en Semachja.
8 Deze allen waren uit de kinderen Obed-Edoms, zij en hunne kinderen en

hunne broeders, kloeke mannen, krachtig
tot den dienst; er waren er twee en zes-
tig van Obed-Edom.
9 Meselemja nu had kinderen en broe-
ders, kloeke lieden, achttien.
10 En Hosa, uit de kinderen van Merari,
had zonen: Simri was het hoofd (alhoe-
wel hij de eerstgeborene niet was, noch-
tans stelde zijn vader hem tot een hoofd),
11 Hilkía was de tweede, Tebalja de
derde, Zecharja de vierde: alle de kinde-
ren en broederen van Hosa waren dertien.
12 Uit dezen waren de afdeelingen der
portiers onder de hoofden der mannen,
tot de wachten tegen hunne broederen,
om te dienen in het Huis des HEEREN.
13 En zij wierpen de loten, zoo de
kleine als de groote, naar hunne vader-
lijke huizen, tot elke poort.
14 Het lot nu tegen het Oosten viel
op Selemja: maar voor zijnen zoon Ze-
charja, die een verstandig raadsman was,
wierp men de loten, en zijn lot is uitge-
komen tegen het Noorden;
15 Obed-Edom tegen het Zuiden, en voor
zijne kinderen het huis der schatkameren;
16 Suppim en Hosa tegen het Westen,
met de poort Sallécheth bij den opgaanden
hoogen weg, wacht tegenover wacht.
17 Tegen het Oosten waren zes Levie-
ten, tegen het Noorden des daags vier,
tegen het Zuiden des daags vier, maar
bij de schatkameren twee *en* twee;
18 aan Parbar tegen het Westen waren
er vier bij den hoogen weg, twee bij Parbar.
19 Dit zijn de afdeelingen der portiers
van de kinderen der Korachieten, en van
de kinderen van Merari.
20 Ook was, van de Levieten, Ahía
over de schatten des Huizes Gods en
over de schatten der geheiligde dingen.
21 Van de kinderen Ladans, kinderen
van den Gersoniet Ladan: van Ladan
den Gersoniet waren hoofden der vade-
ren Jehiëli.
22 De kinderen van Jehiëli waren Ze-
tham en Joël zijn broeder; *dezen* waren over
de schatten des Huizes des HEEREN.
23 Voor de Amramieten, van de Jizharie-
ten, van de Hebronieten, van de Uzziëlieten,
24 en Sebuël, de zoon Gersoms des zoons
van Mozes, was overste over de schatten.
25 Maar zijne broeders uit Eliëzer waren
dezen: Rehabja was zijn zoon, en Jesaja
zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri
zijn zoon, en Selomith zijn zoon.
26 Deze Selomith en zijne broeders wa-
ren over alle de schatten der heilige din-
gen, die de Koning David geheiligd had,
mitsgaders de hoofden der vaderen, de
oversten over duizend en honderd, en de
oversten des heirs:
27 van de krijgen en van den buit had-
den zij het geheiligd, om het Huis des
HEEREN te onderhouden.
28 Ook alles wat Samuël de Ziener ge-
heiligd had, en Saul de zoon van Kis,
en Abner de zoon van Ner, en Joab
de zoon van Zeruja; al wat *iemand* ge-
heiligd had, was onder de hand van Se-
lomith en zijne broederen.
29 Van de Jizharieten waren Kenanja
en zijne zonen tot het buitenwerk in Is-
raël, tot ambtlieden en tot rechters.
30 Van de Hebronieten waren Hasabja
en zijne broeders, kloeke mannen, dui-
zend en zevenhonderd, over de ambten
Israëls op deze zijde van den Jordaan
tegen het Westen, over al het werk des
HEEREN en ten dienste des Konings.
31 Van de Hebronieten was Jería het
hoofd, van de Hebronieten zijner geslach-
ten onder de vaderen: in het veertigste
jaar des koninkrijks Davids zijn er ge-
zocht en onder hen gevonden kloeke
helden te Jaëzer in Gilead.
32 En zijne broeders waren kloeke lie-
den, twee duizend en zevenhonderd hoof-
den der vaderen; en de Koning David
stelde ze over de Rubenieten en Gadieten
en den halven stam der Manassieten, tot
alle zaken Gods en de zaken des Konings.

HOOFDSTUK 27.

DIT nu zijn de kinderen Israëls naar
hun getal, de hoofden der vaderen, en
de oversten der duizenden en der honder-
den, met hunne ambtlieden, den Koning
dienende in alle zaken der afdeelingen,
áángaande en àfgaande van maand tot
maand in alle de maanden des jaars: elke
afdeeling was vier en twintig duizend.
2 Over de eerste afdeeling, in de eerste
maand, was Jasobam de zoon Zabdiëls,
en in zijne afdeeling waren er vier en
twintig duizend;
3 hij was uit de kinderen van Perez,
het hoofd van alle de oversten der heiren
in de eerste maand.
4 En over de afdeeling in de tweede
maand was Dodai de Ahohiet, en *over*
zijne afdeeling was Mikloth óók voorgan-

ger; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
5 De derde overste des heirs, in de derde maand, was Benaja de zoon van Jojada den opperambtman, die was het hoofd; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
6 Deze Benaja was een held van de dertig, en over de dertig; en *over* zijne afdeeling was Ammizabad, zijn zoon.
7 De vierde, der vierde maand, was Asaël de broeder Joabs, en na hem Zebadja zijn zoon; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
8 De vijfde, in de vijfde maand, was Samhuth de Jizrahiet, de overste; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
9 De zesde, in de zesde maand, was Ira de zoon van Ikkes de Tekoïet; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
10 De zevende, in de zevende maand, was Helez de Peloniet, uit de kinderen Efraïms; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
11 De achtste, in de achtste maand, was Sibbechai de Hussathiet, van de Zerahieten; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
12 De negende, in de negende maand, was Abiëzer de Annethothiet, van de Benjaminieten; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
13 De tiende, in de tiende maand, was Maharai de Netofathiet, van de Zerahieten; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
14 De elfde, in de elfde maand, was Benaja de Pirathoniet, van de kinderen Efraïms; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
15 De twaalfde, in de twaalfde maand, was Heldai de Netofathiet, van Othniël; in zijne afdeeling waren er óók vier en twintig duizend.
16 Doch over de stammen Israëls waren *dezen*: over de Rubenieten was Eliëzer, de zoon van Zichri, voorganger; over de Simeonieten was Sefatja de zoon van Maächa;
17 over de Levieten was Hasabja de zoon van Kemuël; over de Aäronieten was Zadok;
18 over Juda was Elihu uit de broederen Davids; over Issaschar was Omri de zoon van Michaël;
19 over Zebulon was Jismaja de zoon van Obadja; over Naftali was Jerimoth de zoon Azriëls;
20 over de kinderen Efraïms was Hoséa de zoon van Azazja; over den halven stam Manasse was Joël de zoon van Pedaja;
21 over half Manasse in Gilead was Jiddo de zoon van Zecharja; over Benjamin was Jaäsiël de zoon Abners;
22 over Dan was Azareël de zoon van Jeroham. Dezen waren de oversten der stammen Israëls.
23 Maar David nam het getal van die niet op, die twintig jaar oud en daarbeneden waren, omdat de Heere gezegd had dat Hij Israël vermenigvuldigen zoude als de sterren des hemels.
24 Joab de zoon van Zeruja had begonnen te tellen, maar hij voleindigde het niet, omdat er deshalve een groote toorn over Israël gekomen was; daarom is het getal niet opgebracht in de rekening der Kronieken des Konings Davids. 1 Kron. 21:6.
25 En over de schatten des Konings was Azmáveth de zoon Adiëls; en over de schatten op het land, in de steden en in de dorpen en in de torens, was Jonathan de zoon van Uzzía.
26 En over die, die het akkerwerk deden, in den landbouw, was Ezri de zoon Kelubs.
27 En over de wijngaarden was Simeï de Ramathiet; maar over hetgeen dat van de wijnstokken kwam tot de schatten des wijns was Zabdi de Sifmiet.
28 En over de olijfgaarden en de wilde vijgeboomen die in de laagte waren, was Baälhanan de Gederiet; maar Joas was over de schatten der olie.
29 En over de runderen die in Saron weidden, was Sitrai de Saroniet; maar over de runderen in de laagten was Safat de zoon van Adlai.
30 En over de kemelen was Obil de Ismaëliet; en over de ezelinnen was Jehdeja de Meronothiet.
31 En over het kleine vee was Jaziz de Hagariet. Alle dezen waren oversten over de have die de Koning David had.
32 En Jonathan, Davids oom, was raad, een verstandig man, hij was ook schrijver; Jehiël nu, de zoon van Hachmoni, was bij de zonen des Konings.
33 En Achithófel was raad des Konings; en Husai de Arkiet was des Konings vriend.

34 En na Achithófel was Jojada de
zoon van Benaja, en Abjathar; maar Joab
was des Konings krijgsoverste.

HOOFDSTUK 28.

TOEN vergaderde David te Jeruzalem
alle oversten van Israël, de oversten der
stammen en de oversten der afdeelingen,
den Koning dienende, en de oversten der
duizenden en de oversten der honderden,
en de oversten van alle have en vee des
Konings en zijner zonen, met de kamer-
lingen en de helden, ja, allen kloeken held.
2 En de Koning David stond op zijne
voeten, en hij zeide: Hoort mij, mijne
broeders en mijn volk. Ik had in mijn
hart een Huis der rust voor de Ark des
verbonds des HEEREN te bouwen en voor
de voetbank der voeten onzes Gods, en ik
heb gereedschap gemaakt om te bouwen.
3 Maar God heeft tot mij gezegd: Gij
zult mijnen naam geen Huis bouwen,
want gij zijt een krijgsman en gij hebt
veel bloed vergoten. 1 Kon. 5:3. 1 Kron. 22:8.
4 Nu heeft mij de HEERE de God Israëls
verkoren uit mijns vaders gansche huis,
dat ik tot Koning over Israël wezen zoude
in eeuwigheid; want Hij heeft Juda tot
eenen voorganger verkoren, en mijns va-
ders huis in het huis van Juda: en onder
de zonen mijns vaders heeft Hij een wel-
gevallen aan mij gehad, dat Hij mij ten
Koning maakte over gansch Israël.
5 En uit alle mijne zonen (want de
HEERE heeft mij vele zonen gegeven) zoo
heeft Hij mijnen zoon Salomo verkoren,
dat hij zitten zoude op den stoel des
Koninkrijks des HEEREN over Israël.
6 En Hij heeft tot mij gezegd: Uw zoon
Salomo, die zal mijn Huis en mijne voor-
hoven bouwen; want Ik heb hem Mij uit-
verkoren tot eenen zoon, en Ik zal hem
tot eenen Vader zijn;
2 Sam. 7:13,14. 1 Kron. 17:12,13; 22:10.
7 en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen
tot in eeuwigheid, indien hij sterk wezen
zal om mijne geboden en mijne rechten
te doen, gelijk te dezen dage.
8 Nu dan, voor de oogen des ganschen
Israëls, der gemeente des HEEREN, en voor
de ooren onzes Gods, houdt en zoekt alle
de geboden des HEEREN uws Gods; opdat
gijlieden dat goede land erfelijk bezit, en
uwen kinderen na u tot in eeuwigheid
doet erven.
9 En gij, mijn zoon Salomo, ken den
God uws vaders, en dien Hem met een
volkomen hart en met eene willige ziel;
want de HEERE doorzoekt alle harten, en
Hij verstaat al het gedichtsel der gedach-
ten: indien gij Hem zoekt, Hij zal van u
gevonden worden; maar indien gij Hem
verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid ver-
stooten. 2 Kron. 15:2. Matth. 7:7. Luc. 11:10.
10 Zie nu toe, want de HEERE heeft u
verkoren dat gij een Huis ten heiligdom
bouwt: wees sterk en doe het.
11 En David gaf zijnen zoon Salomo een
voorbeeld van het voorhuis, met zijne be-
huizingen en zijne schatkameren en zijne
opperzalen en zijne binnenkameren, en
van het huis des verzoendeksels;
12 en een voorbeeld van alles dat bij
hem door den Geest was, *namelijk* van
de voorhoven des Huizes des HEEREN, en
van alle kameren rondom, tot de schatten
des Huizes Gods en tot de schatten der
heilige dingen;
13 en van de afdeelingen der Priesteren
en der Levieten, en van alle werk van
den dienst van het Huis des HEEREN, en
van alle vaten van den dienst van het
Huis des HEEREN.
14 Het goud *gaf hij* naar het goudge-
wicht, tot alle vaten van elken dienst;
ook zilver tot alle zilveren vaten bij ge-
wicht, tot alle de vaten van elken dienst;
15 en het gewicht tot de gouden kan-
delaars, en hunne gouden lampen, naar
het gewicht eens iegelijken kandelaars en
zijner lampen; ook tot de zilveren kan-
delaars, naar het gewicht eens kandelaars
en zijner lampen, naar den dienst eens
iegelijken kandelaars.
16 Ook *gaf hij* het goud naar het gewicht
tot de tafelen der toerichting, tot elke
tafel, en het zilver tot de zilveren tafelen;
17 en louter goud tot de krauwelen,
en tot de sprengbekkens, en tot de scho-
tels; en tot gouden bekers, het gewicht
tot elken beker; desgelijks tot zilveren
bekers, tot elken beker het gewicht;
18 en tot het reukaltaar gelouterd goud
in gewicht; en goud tot het voorbeeld
des wagens, *te weten* der cherubs, die *de
vleugels* zouden uitbreiden en de Ark des
verbonds des HEEREN overdekken.
19 Dit alles heeft men mij, *zeide David*,
bij geschrifte te verstaan gegeven van de
hand des HEEREN, *te weten* alle de werken
van dit voorbeeld.
20 En David zeide tot zijnen zoon Sa-

lomo: Wees sterk en heb goeden moed,
en doe het, vrees niet en wees niet verslagen;
want de HEERE God, mijn God,
zal met u zijn, Hij zal u niet begeven
en Hij zal u niet verlaten, totdat gij al
het werk ten dienste des Huizes des
HEEREN zult volbracht hebben.

Deut. 31 : 7,8. 1 Kron. 22 : 13.

21 En zie, daar zijn de afdeelingen der
Priesteren en der Levieten, tot allen dienst
des Huizes Gods; en bij u zijn tot alle
werk allerlei vrijwilligen, met wijsheid
tot allen dienst, ook de Vorsten en het
gansche volk, *bereid* tot alle uwe bevelen.

HOOFDSTUK 29.

VOORTS zeide de Koning David tot de
gansche gemeente: God heeft mijnen
zoon Salomo alleen verkoren, een jongeling
en teeder: dit werk daarentegen is
groot, want het is geen paleis voor eenen
mensch, maar voor God den HEERE.
2 Ik nu heb uit al mijne kracht bereid
tot het Huis mijns Gods, goud tot gouden,
en zilver tot zilveren, en koper tot koperen,
ijzer tot ijzeren, en hout tot houten
werken, sardónyxsteenen en vervullende
steenen, versiersteenen en borduursel, en
allerlei kostelijke steenen en marmersteenen
in menigte.
3 En daartoe, uit mijn welgevallen tot
het Huis mijns Gods, het bijzonder goud
en zilver dat ik heb, geef ik tot het Huis
mijns Gods daarenboven, behalve al dat ik
voor het Huis des heiligdoms bereid heb:
4 drie duizend talenten gouds, van het
goud van Ofir, en zeven duizend talenten
gelouterden zilvers, om de wanden der
huizen te overtrekken;
5 goud tot de gouden, en zilver tot de
zilveren *vaten*, en tot alle werk, door de
hand der werkmeesteren *te maken*. En wie
is er willig heden zijne hand den HEERE
te vullen?
6 Toen gaven vrijwillig de oversten der
vaderen, en de oversten der stammen Israëls,
en de oversten der duizenden en der
honderden, en de oversten van het werk
des Konings;
7 en zij gaven, ten dienste des Huizes
Gods, vijf duizend talenten gouds, en tien
duizend drachmen, en tien duizend talenten
zilvers, en achttien duizend talenten kopers,
en honderd duizend talenten ijzers;
8 en bij wien steenen gevonden werden,
die gaven zij in den schat des Huizes des
HEEREN, onder de hand Jehiëls des Gersoniets.
9 En het volk was verblijd over hun
vrijwillig geven, want zij gaven met een
volkomen hart den HEERE vrijwillig; en
de Koning David verblijdde zich óók met
groote blijdschap.
10 Daarom loofde David den HEERE
voor de oogen der gansche gemeente, en
David zeide: Geloofd zijt Gij, HEERE God
onzes vaders Israël, van eeuwigheid tot
in eeuwigheid.
11 Uwe, o HEERE! is de grootheid en
de macht en de heerlijkheid en de overwinning
en de majesteit, want alles wat
in den hemel en op de aarde is, *is uwe*:
uwe, o HEERE! is het koninkrijk, en Gij
hebt U verhoogd tot een Hoofd boven
alles. Matth. 6 : 13. Openb. 5 : 13.
12 En rijkdom en eere zijn voor uw
aangezicht, en Gij heerscht over alles; en
in uwe hand is kracht en macht, ook
staat het in uwe hand alles groot te maken
en sterk te maken. 2 Kron. 20 : 6.
13 Nu dan, onze God, wij danken U,
en loven den naam uwer heerlijkheid.
14 Want wie ben ik en wat is mijn
volk, dat wij de macht zouden verkregen
hebben om vrijwillig te geven als dit is?
Want het is alles van U, en wij geven
het U uit uwe hand;
15 [a] want wij zijn vreemdelingen en bijwoners
voor uw aangezicht, gelijk alle onze
vaders: [b] onze dagen op aarde zijn als eene
schaduw en daar is geen verwachting.

a Ps. 39:13; 119:19. *b* Job 8:9; 14:2. Ps. 102:12; 144:4.

16 HEERE onze God, al deze menigte die
wij bereid hebben om U een Huis te bouwen,
den naam uwer heiligheid, dat is
van uwe hand, en het is al uwe.
17 En ik weet, mijn God, dat Gij het
hart proeft, en dat Gij een welgevallen
hebt aan oprechtigheden: ik heb in oprechtigheid
mijns harten alle deze dingen
vrijwillig gegeven, en ik heb nu met
vreugde uw volk dat hier bevonden wordt
gezien, dat het zich jegens U vrijwillig
gedragen heeft.
18 O HEERE! Gij God onzer vaderen
Abraham, Isaäk en Israël, bewaar dit
in eeuwigheid in den zin der gedachten
des harten uws volks, en richt hun hart
tot U.
19 En geef mijnen zoon Salomo een volkomen
hart, om te houden uwe geboden,
uwe getuigenissen en uwe inzettingen, en

om alles te doen, en om dit paleis te
bouwen hetwelk ik bereid heb.
20 Daarna zeide David tot de gansche
gemeente: Looft nu den HEERE uwen God.
Toen loofde de gansche gemeente den
HEERE den God hunner vaderen, en zij
neigden het hoofd en zij bogen zich neder voor den HEERE en voor den Koning:
21 en zij offerden den HEERE slachtofferen, ook offerden zij den HEERE brandofferen, des anderen morgens van dien dag,
duizend varren, duizend rammen, duizend
lammeren, met hunne drankofferen, en
slachtofferen in menigte voor gansch Israël.
22 En zij aten en dronken te dien dage
voor het aangezicht des HEEREN met groote
vreugde, en zij maakten Salomo den zoon
Davids ten anderen male Koning, en zij
zalfden *hem* den HEERE tot Voorganger,
en Zadok tot Priester.
23 Alzoo zat Salomo op den troon des
HEEREN, als Koning in zijns vaders Davids
plaats; en hij was voorspoedig, en gansch
Israël hoorde naar hem:
1 Kon. 2:12, 46. 2 Kron. 1:1.
24 en alle de Vorsten en helden, ja ook
alle de zonen des Konings David, gaven
de hand dat zij onder den Koning Salomo zijn zouden.
25 En de HEERE maakte Salomo groot
ten hoogste voor de oogen van gansch
Israël, en Hij gaf aan hem eene koninklijke majesteit, zoodanige aan geenen Koning van Israël vóór hem geweest is.
26 Zoo heeft dan David de zoon van
Isai, geregeerd over gansch Israël.
27 De dagen nu die hij geregeerd heeft
over Israël, zijn veertig jaar: te Hebron
regeerde hij zeven jaren, en te Jeruzalem
regeerde hij drie en dertig.
2 Sam. 2:11; 5:5. 1 Kon. 2:11. 1 Kron. 3:4.
28 En hij stierf in goeden ouderdom,
zat van dagen, rijkdom en eer; en zijn
zoon Salomo regeerde in zijne plaats.
29 De geschiedenissen nu des Konings
David, de eerste en de laatste, zie, die
zijn geschreven in de geschiedenissen Samuëls des Zieners, en in de geschiedenissen
des Profeten Nathan, en in de geschiedenissen Gads des Zieners:
30 met al zijn koninkrijk en zijne macht,
en de tijden die over hem verloopen zijn,
en over Israël, en over alle de koninkrijken der landen.

HET TWEEDE BOEK

DER

KRONIEKEN.

HOOFDSTUK 1.

EN Salomo de zoon Davids werd versterkt in zijn koninkrijk, want de HEERE
zijn God was met hem en maakte hem ten
hoogste groot. 1 Kon. 2:12, 46. 1 Kron. 29:23.
2 En Salomo sprak tot het gansche Israël, tot de oversten der duizenden en
der honderden, en tot de Richteren, en tot
alle Vorsten in gansch Israël, de hoofden
der vaderen;
3 [a]en zij gingen henen, Salomo en de
gansche gemeente met hem, naar de hoogte
die te Gibeon was; [b]want dáár was de
Tent der samenkomst Gods, die Mozes
de knecht des HEEREN in de woestijn gemaakt had. a 1 Kon. 3:4. b 1 Kron. 21:29.
4 (Maar de Ark Gods had David van
Kirjath-Jearim opgebracht naar de plaats
die David voor haar bereid had; want hij
had voor haar eene tent te Jeruzalem gespannen.) 2 Sam. 6:17. 1 Kron. 15:1; 16:1.
5 Ook was het koperen altaar, dat Bezaleël, de zoon van Uri den zoon van
Hur, gemaakt had, aldaar vóór den Tabernakel des HEEREN. Salomo nu en de
gemeente bezochten dat;
6 en Salomo offerde daar voor het aangezicht des HEEREN, op het koperen altaar
dat aan de Tent der samenkomst was, en
hij offerde daarop duizend brandofferen.
7 In dienzelfden nacht verscheen God
aan Salomo, en Hij zeide tot hem: Begeer wat Ik u geven zal. 1 Kon. 3:5-14.
8 En Salomo zeide tot God: Gij hebt
aan mijnen vader David groote weldadigheid gedaan, en Gij hebt mij Koning gemaakt in zijne plaats:

9 nu HEERE God, laat uw woord waar
worden, *gedaan* aan mijnen vader David;
want Gij hebt mij Koning gemaakt over
een volk, menigvuldig als het stof der
aarde:
10 geef mij nu wijsheid en wetenschap,
dat ik voor het aangezicht dezes volks
uitga en inga; want wie zoude dit uw
groot volk *kunnen* richten?
11 Toen zeide God tot Salomo: Daarom
dat dit in uw hart geweest is, en gij niet
begeerd hebt rijkdom, goederen, noch eer,
noch de ziel uwer haters, noch ook vele
dagen begeerd hebt, maar wijsheid en wetenschap
voor u begeerd hebt, opdat gij
mijn volk mocht richten waarover Ik u
Koning gemaakt heb, —
12 de wijsheid en de wetenschap is u
gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom en
goederen en eer geven, zooals geene Koningen
die vóór u geweest zijn, gehad
hebben, en na u zal dergelijke niet zijn.
13 Alzoo kwam Salomo te Jeruzalem,
van de hoogte die te Gibeon is, van voor
de Tent der samenkomst; en hij regeerde
over Israël.
14 En Salomo vergaderde wagens en
ruiters, zoodat hij duizend en vierhonderd
wagenen en twaalf duizend ruiteren had;
en hij leide ze in de wagensteden, en bij
den Koning te Jeruzalem.
1 Kon. 4 : 26; 10 : 26. 2 Kron. 9 : 25.
15 En de Koning maakte het zilver en
het goud in Jeruzalem te zijn als steenen,
en de cederen maakte hij te zijn als wilde
vijgeboomen, die in de laagte zijn, in
menigte. 1 Kon. 10 : 27. 2 Kron. 9 : 27.
16 En het uitbrengen der paarden was
hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande
het linnen garen, de kooplieden
des Konings namen het linnen garen voor
den prijs. 1 Kon. 10 : 28, 29.
17 En zij brachten op, en voerden eenen
wagen uit van Egypte, voor zeshonderd
sikkelen zilvers, en een paard voor één honderd
en vijftig; en alzóó voerden zij *die*
door hunne hand uit voor alle Koningen der
Hethieten en voor de Koningen van Syrië.

HOOFDSTUK 2.

SALOMO nu dacht voor den naam des
HEEREN een Huis te bouwen, en een
huis voor zijn koninkrijk.
2 En Salomo telde zeventig duizend lastdragende
mannen, en tachtig duizend mannen
die houwen zouden in het gebergte,
mitsgaders drie duizend en zeshonderd
opzieners over dezelven. vs. 18. 1 Kon. 5 : 15, 16.
3 En Salomo zond tot Hiram, den Koning
van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij
met mijnen vader David gedaan hebt, en
hebt hem cederen gezonden om voor hem
een huis te bouwen, om daarin te wonen,
zoo doe ook met mij. 1 Kon. 5 : 2.
4 Zie, ik zal een Huis voor den naam
des HEEREN mijns Gods bouwen, om Hem
te heiligen, om reukwerk der welriekende
specerijen voor zijn aangezicht aan te
steken en *voor* de toerichting des gedurigen
broods, en *voor* de brandofferen des
morgens en des avonds, op de sabbatten
en op de nieuwe maanden en op de gezette
hoogtijden des HEEREN onzes Gods,
hetwelk voor eeuwig is in Israël.
5 En het Huis dat ik zal bouwen, zal
groot zijn; want onze God is grooter dan
alle goden.
6 Doch wie zoude de kracht hebben om
voor Hem een Huis te bouwen, dewijl
de hemelen, ja de hemel der hemelen,
Hem niet bevatten zouden? En wie ben
ik dat ik voor Hem een Huis zoude bouwen,
dan alleen om reukwerk voor zijn
aangezicht aan te steken?
1 Kon. 8 : 27. 2 Kron. 6 : 18. Jes. 66 : 1.
7 Zoo zend mij nu eenen wijzen man,
om te werken in goud en in zilver en
in koper en in ijzer en in purper en karmozijn
en hemelsblauw, en die weet graveerselen
te graveeren, met de wijzen die
bij mij zijn in Juda en in Jeruzalem, die
mijn vader David beschikt heeft.
8 Zend mij ook cederen-, dennen- en algummimhout
uit den Libanon, want ik
weet dat uwe knechten het hout van den
Libanon weten te houwen; en zie, mijne
knechten zullen met uwe knechten zijn;
9 en dat om mij hout in menigte te
bereiden, want het Huis dat ik zal bouwen,
zal groot en wonderlijk zijn.
10 En zie, ik zal aan uwe knechten, de
houwers die het hout houwen, twintig
duizend kor uitgeslagen tarwe en twintig
duizend kor gerst geven; daartoe twintig
duizend bath wijn en twintig duizend
bath olie. 1 Kon. 5 . 11.
11 Hiram nu, de Koning van Tyrus, antwoordde
door schrift, en zond tot Salomo:
Daarom dat de HEERE zijn volk liefheeft,
heeft Hij u over hen tot Koning gesteld.
12 Voorts zeide Hiram: Geloofd zij de
HEERE de God Israëls, die den hemel en de

aarde gemaakt heeft, dat Hij den Koning David eenen wijzen zoon, kloek in voorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een Huis voor den HEERE en een huis voor zijn koninkrijk bouwe. 1 Kon. 5 : 7.
13 Zoo zend ik nu eenen wijzen man, kloek van verstand, Hiram Abi,
1 Kon. 7 : 13, 14.
14 den zoon eener vrouw uit de dochteren van Dan, en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te werken in goud en in zilver, in koper, in ijzer, in steenen en in hout, in purper, in hemelsblauw en in fijn linnen en in karmozijn, en om alle graveersel te graveeren, en om te bedenken allen vernuftigen vond die hem zal voorgesteld worden, met uwe wijzen en de wijzen mijns heeren uws vaders David.
15 Zoo zende nu mijn heer aan zijne knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, waarvan hij gesproken heeft;
16 en wij zullen hout houwen uit den Libanon, naar al uwe nooddruft, en zullen het tot u met vlotten over de zee naar Jafo brengen, en gij zult het laten ophalen naar Jeruzalem.
17 En Salomo telde alle de vreemde mannen die in het land Israëls waren, achtervolgens de telling met dewelke zijn vader David die geteld had, en er werden gevonden honderd en drie en vijftig duizend en zeshonderd;
18 en hij maakte uit dezelven zeventig duizend lastdragers, en tachtig duizend houwers in het gebergte, mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners om het volk te doen arbeiden. vs. 2.

HOOFDSTUK 3.

EN Salomo begon het Huis des HEEREN te bouwen te Jeruzalem, op den berg Moría, die zijnen vader David gewezen was, in de plaats die David toebereid had, op den dorschvloer Ornans des Jebusiets. 1 Kron. 22 : 1.
2 Hij begon nu te bouwen in de tweede maand op den tweeden *dag* in het vierde jaar zijns koninkrijks. 1 Kon. 6 : 1.
3 En deze zijn de grondleggingen van Salomo om het Huis Gods te bouwen: de lengte in ellen naar de eerste maat was zestig ellen, en de breedte twintig ellen.
4 En het voorhuis hetwelk vooraan was, was in de lengte, naar de breedte van het Huis, twintig ellen, en de hoogte honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter goud.
5 Het groote Huis nu overdekte hij met dennenhout; daarna overtoog hij dat met goed goud, en hij maakte daarop palmen en ketenwerk.
6 Hij overtoog ook het Huis met kostelijke steenen tot versiering: het goud nu was goud van Parvaïm.
7 Daartoe overdekte hij aan het Huis de balken, de posten en de wanden daarvan, en de deuren daarvan, met goud; en hij graveerde cherubs aan de wanden.
8 Voorts maakte hij het huis van het heilige der heiligen, welks lengte, naar de breedte van het Huis, was twintig ellen, en de breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud, tot zeshonderd talenten;
9 en het gewicht der nagelen was tot vijftig sikkelen gouds. En hij overtoog de opperzalen met goud.
10 Ook maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubs van beeldhouwwerk, en hij overtoog die met goud. 1 Kon. 6 : 23-27.
11 Aangaande de vleugelen der cherubs, hunne lengte was twintig ellen: des éénen vleugel was van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis, en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan den vleugel des anderen cherubs;
12 ingelijks was de vleugel des anderen cherubs van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis, en de andere vleugel van vijf ellen, klevende aan den vleugel des anderen cherubs:
13 de vleugelen dezer cherubs spreidden zich uit, twintig ellen; en zij stonden op hunne voeten, en hunne aangezichten waren huiswaarts.
14 Hij maakte ook den voorhang van hemelsblauw en purper en karmozijn en fijn linnen; en hij maakte cherubs daarop.
15 Nog maakte hij vóór het Huis twee pilaren, van vijf en dertig ellen in lengte; en het kapiteel dat op derzelver hoofd was, was van vijf ellen.
16 Ook maakte hij ketenen, *als* in de Aanspraakplaats, en hij zette ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte hij honderd granaatappelen, en zette ze tusschen de ketenen.
17 En hij richtte de pilaren op vóór aan den Tempel, éénen ter rechterhand en éénen ter linkerhand; en hij noemde den

naam van den rechter Jachin, en den
naam van den linker Boaz. 1 Kon. 7:21.

HOOFDSTUK 4.

HIJ maakte ook een koperen altaar,
van twintig ellen in zijne lengte, en
twintig ellen in zijne breedte, en tien ellen
in zijne hoogte.
2 Daartoe maakte hij de gegotene zee;
van tien ellen was zij van haren éénen
rand tot haren anderen rand, rondom
rond, en van vijf ellen in hare hoogte,
en een meetsnoer van dertig ellen omving
ze rondom. 1 Kon. 7:23.
3 Onder dezelve nu was de gelijkenis
van runderen, rondom henen die omsing-
gelende, tien in eene el, omringende de
zee rondom: twee rijen dezer runderen
waren in hare gieting gegoten.
4 Zij stond op twaalf runderen, drie
ziende naar het Noorden, en drie ziende
naar het Westen, en drie ziende naar het
Zuiden, en drie ziende naar het Oosten,
en de zee was boven op dezelve; en alle
hunne achterdeelen waren binnenwaarts.
1 Kon. 7:25, 26.
5 Hare dikte nu was eene hand breed,
en haar rand als het werk van den rand
eens bekers *of* eener leliebloem, bevat-
tende *vele* bathen: zij hield drie duizend.
6 En hij maakte tien waschvaten, en
stelde er vijf ter rechter- en vijf ter lin-
kerhand, om daarin te wasschen: wat ten
brandoffer behoort, staken zij daarin; maar
de zee was opdat de Priesteren zich daarin
zouden wasschen. 1 Kon. 7:38
7 Hij maakte ook tien gouden kandela-
ren, naar hunne wijze, en hij stelde ze
in den Tempel, vijf aan de rechterhand
en vijf aan de linkerhand. 1 Kon. 7:49.
8 Ook maakte hij tien tafelen, en hij
zette ze in den Tempel, vijf aan de rech-
terhand en vijf aan de linkerhand: en hij
maakte honderd gouden sprengbekkens.
9 Voorts maakte hij het voorhof der
Priesteren, en het groote voorhof, mits-
gaders de deuren voor het voorhof, en
overtoog hunne deuren met koper.
10 De zee nu zette hij aan de rechter-
zijde, naar het Oosten, tegenover het Zui-
den. 1 Kon. 7:39.
11 Daartoe maakte Hiram de potten, en
de schoffelen, en de sprengbekkens. Al-
zoo voleindigde Hiram het werk te maken,
dat hij voor den Koning Salomo aan het
Huis Gods maakte; 1 Kon. 7:40-45.
12 de twee pilaren, en de bollen, en de
twee kapiteelen op het hoofd der pilaren,
en de twee netten om de twee bollen der
kapiteelen te bedekken, die op het hoofd
der pilaren waren,
13 en de vierhonderd granaatappelen
vóor de twee netten, twee rijen van gra-
naatappelen voor elk net, om de twee
bollen der kapiteelen te bedekken, die
boven op de pilaren waren;
14 hij maakte ook de stellingen, en de
waschvaten maakte hij op de stellingen;
15 ééne zee, en de twaalf runderen
daaronder;
16 insgelijks de potten, en de schoffe-
len, en de krauwelen, en alle hunne
vaten, maakte Hiram Abi voor den Ko-
ning Salomo voor het Huis des HEEREN,
van gepolijst koper.
17 In de vlakte van den Jordaan goot ze
de Koning, in dichte aarde, tusschen Suk-
koth en tusschen Zeredatha. 1 Kon. 7:46-50.
18 En Salomo maakte alle deze vaten
in groote menigte; want het gewicht des
kopers werd niet onderzocht.
19 Ook maakte Salomo alle vaten die
voor het Huis Gods waren, en het gou-
den altaar, en de tafelen waarop de toon-
brooden zijn;
20 en de kandelaren met hunne lampen
van gesloten goud, om die naar de wijze
aan te steken, vóór de Aanspraakplaats;
21 en de bloemen en de lampen en de
snuiters van goud: het was het volmaakt-
ste goud;
22 mitsgaders de gaffelen en de spreng-
bekkens en de rookschalen en de wierook-
vaten van gesloten goud: aangaande den
ingang van het Huis, zijne binnenste deuren,
van het heilige der heiligen, en de deuren
van het Huis des Tempels, waren van goud.

HOOFDSTUK 5.

ALZOO werd al het werk volbracht
dat Salomo aan het Huis des HEEREN
maakte. Daarna bracht Salomo de gehei-
ligde dingen zijns vaders David; en het
zilver en het goud en alle de vaten leide
hij onder de schatten van het Huis Gods.
1 Kon. 7:51.
2 Toen vergaderde Salomo de oudsten
Israëls en alle de hoofden der stammen,
de oversten der vaderen onder de kinderen
Israëls, te Jeruzalem, om de Ark des ver-
bonds des HEEREN op te brengen uit de
stad Davids, dewelke is Sion. 1 Kon. 8:1-9.

3 En alle mannen Israëls verzamelden zich tot den Koning op het feest, hetwelk was *in* de zevende maand.

4 En alle de oudsten Israëls kwamen, en de Levieten namen de Ark op,

5 en zij brachten de Ark en de Tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders alle de heilige vaten die in de Tent waren, deze brachten de Priesters *en* Levieten opwaarts.

6 De Koning Salomo nu en de gansche vergadering Israëls, die bij hem vergaderd waren vóór de Ark, offerden schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden.

7 Alzoo brachten de Priesters de Ark des verbonds des HEEREN tot hare plaats, tot de Aanspraakplaats van het Huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubs.

8 Want de cherubs spreidden de beide vleugelen over de plaats der Ark, en de cherubs overdekten de Ark en hare handboomen van boven.

9 Daarna schoven zij de handboomen verder uit, dat de hoofden der handboomen gezien werden uit de Ark, vóóraan de Aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag.

10 Daar was niets in de Ark dan alleen de twee tafelen die Mozes bij Horeb *daarin* gedaan had, als de HEERE *een verbond* maakte met de kinderen Israëls, toen zij uit Egypte uitgetogen waren. Deut. 10:5.

11 En het geschiedde als de Priesters uit het heilige uitgingen (want alle de Priesters die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de verdeelingen te houden, 1 Kon. 8:10, 11.

12 en de Levieten die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hunne zonen en van hunne broederen, in fijn linnen gekleed, met cymbalen en met luiten en harpen, stonden tegen het Oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig Priesteren toe, trompettende met trompetten):

13 het geschiedde dan als zij eenpariglijk trompetten en zongen, om eene eenparige stem te laten hooren, prijzende en lovende den HEERE, en als zij de stem verhieven met trompetten en met cymbalen en *andere* muziekinstrumenten, en als zij den HEERE prezen dat Hij goed is, dat zijne weldadigheid is tot in eeuwigheid: zoo werd het Huis met eene wolk vervuld, *namelijk* het Huis des HEEREN;

14 en de Priesters konden vanwege die wolk niet staan om te dienen; want de Heerlijkheid des HEEREN had het Huis Gods vervuld. Ex. 40:34, 35. 2 Kron. 7:2. Ezech. 43:5; 44:4. Openb. 15:8.

HOOFDSTUK 6.

TOEN zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd dat Hij in de donkerheid zoude wonen: 1 Kon. 8:12-21.

2 en ik heb U een Huis ter woonstede gebouwd, en eene vaste plaats tot uwe eeuwige woning.

3 Daarna wendde de Koning zijn aangezicht om, en zegende de gansche gemeente Israëls; en de gansche gemeente Israëls stond.

4 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE de God Israëls, die met zijnen mond tot mijnen vader David gesproken heeft, en heeft het met zijne handen vervuld, zeggende:

5 Van dien dag aan, dat Ik mijn volk uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geene stad verkoren uit alle stammen Israëls om een Huis te bouwen, dat mijn naam daar zoude wezen, en geenen man verkoren om een voorganger te zijn over mijn volk Israël; 2 Sam. 7:6.

6 maar Ik heb Jeruzalem verkoren dat mijn naam dáár zoude wezen, en Ik heb David verkoren, dat hij over mijn volk Israël wezen zoude.

7 Het was ook in het hart mijns vaders David, een Huis te bouwen den naam des HEEREN des Gods Israëls;

8 maar de HEERE zeide tot mijnen vader David: Dewijl dat in uw hart geweest is, mijnen naam een Huis te bouwen, gij hebt wèl gedaan dat het in uw hart geweest is:

9 evenwel gij zult dat Huis niet bouwen, maar uw zoon die uit uwe lendenen voortkomen zal, die zal mijnen naam dat Huis bouwen.

10 Zoo heeft de HEERE zijn woord bevestigd dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats mijns vaders David, en ik zit op den troon Israëls, gelijk als de HEERE gesproken heeft, en ik heb een Huis gebouwd den naam des HEEREN des Gods Israëls; 2 Sam. 7:12, 13. 1 Kon. 5:5. 1 Kron. 17:11, 12.

11 en ik heb daar de Ark gesteld, waarin het verbond des HEEREN is hetwelk Hij maakte met de kinderen Israëls.

12 En hij stond vóór het altaar des HEEREN, tegenover de gansche gemeente,

Israëls, en hij breidde zijne handen uit
1 Kon. 8:22.
13 (want Salomo had een koperen gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden des voorhofs, zijnde vijf ellen in zijne lengte, en vijf ellen in zijne breedte, en drie ellen in zijne hoogte; en hij stond daarop, en knielde op zijne knieën voor de gansche gemeente Israëls, en breidde zijne handen uit naar den hemel);
14 en hij zeide: HEERE God Israëls, daar is geen God gelijk Gij in den hemel noch op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid uwen knechten, die voor uw aangezicht met hun gansche hart wandelen: 1 Kon. 8:23-49.
15 die uwen knecht, mijnen vader David, gehouden hebt dat Gij tot hem gesproken hadt; want met uwen mond hebt Gij gesproken en met uwe hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.
16 En nu, HEERE God Israëls, houd uwen knecht, mijnen vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor mijn aangezicht afgesneden worden die zitte op den troon Israëls: alleenlijk zoo uwe zonen hunnen weg bewaren, om te wandelen in mijne wet, gelijk als gij gewandeld hebt voor mijn aangezicht. 1 Kon. 2:4; 9:5. 2 Kron. 7:18.
17 Nu dan, o HEERE God Israëls! laat uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot uwen knecht, tot David.
18 Maar waarlijk, zoude God bij de menschen op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja, de hemel der hemelen zouden U niet bevatten, hoeveel te min dit Huis dat ik gebouwd heb! 2 Kron. 2:6. Jes. 66:1.
19 Wend U nochtans tot het gebed uws knechts en tot zijne smeeking, o HEERE mijn God, om te hooren naar het geroep en naar het gebed dat uw knecht voor uw aangezicht bidt.
20 Dat uwe oogen open zijn dag en nacht over dit Huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt uwen naam daar te zullen zetten; om te hooren naar het gebed hetwelk uw knecht bidden zal in deze plaats. Neh. 1:6.
21 Hoor dan naar de smeekingen uws knechts en uws volks Israël, die in deze plaats zullen bidden; en hoor Gij uit de plaats uwer woning, uit den hemel, ja hoor en vergeef.
22 Wanneer iemand tegen zijnen naaste zal gezondigd hebben, en die hem eenen eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zich zelven te vervloeken, en de eed des vloeks voor uw altaar in dit Huis komen zal, —
23 hoor Gij dan uit den hemel, en doe, en richt uwe knechten, vergeldende den goddelooze, gevende zijnen weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den rechtvaardige, gevende hem naar zijne gerechtigheid.
24 Wanneer ook uw volk Israël voor het aangezicht des vijands zal geslagen worden, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zij zich bekeeren, en uwen naam belijden, en voor uw aangezicht in dit Huis bidden en smeeken zullen, —
25 hoor Gij dan uit den hemel, en vergeef de zonde uws volks Israël, en breng ze weder in het land dat Gij hun en hunnen vaderen gegeven hebt.
26 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zij in deze plaats bidden en uwen naam belijden *en* van hunne zonden zich bekeeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben, —
27 hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde uwer knechten en uws volks Israël, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg in denwelken zij wandelen zullen, en geef regen op uw land, dat Gij uw volk tot eene erfenis gegeven hebt.
28 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren of honigdauw, sprinkhanen en kevers wezen zullen, als iemand van zijne vijanden in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of er* eenige plaag of eenige krankheid wezen zal;
29 alle gebed, alle smeeking, die van eenig mensch of van al uw volk Israël geschieden zal; als zij erkennen een ieder zijne plaag en zijne smart en *een ieder* zijne handen in dit Huis uitbreiden zal, —
30 hoor Gij dan uit den hemel, de vaste plaats uwer woning, en vergeef, en geef eenen iegelijken naar alle zijne wegen, gelijk Gij zijn hart kent, want Gij alleen kent het hart van de kinderen der menschen; Spr. 15:11.
31 Opdat zij U vreezen, om te wandelen in uwe wegen, alle de dagen die zij leven zullen op het land dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.
32 Zelfs ook aangaande den vreemde, die van uw volk Israël niet zijn zal, maar uit verren lande om uws grooten naams en uwer sterke hand en uws uitgestrek-

ten arms wil, komen zal; als zij komen
en bidden zullen in dit Huis, —
33 hoor Gij dan uit den hemel, uit de
vaste plaats uwer woning, en doe naar
alles waarom die vreemde tot U roepen
zal; opdat alle volkeren der aarde uwen
naam kennen, zoo om U te vreezen gelijk
uw volk Israël, als om te weten dat
uw naam genaamd wordt over dit Huis
hetwelk ik gebouwd heb.
34 Wanneer uw volk in den krijg tegen
zijne vijanden uittrekken zal door den weg
dien Gij ze henenzenden zult, en zij zullen
tot U bidden, naar den weg dezer
stad die Gij verkoren hebt, en naar dit Huis
hetwelk ik uwen naam gebouwd heb, —
35 hoor dan uit den hemel hun gebed
en hunne smeeking, en voer hun recht uit.
36 Wanneer zij gezondigd zullen hebben
tegen U (want geen mensch is er die niet
zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult
zijn, en hen leveren zult voor het aangezicht
des vijands, dat degenen die hen gevangen
hebben hen gevankelijk wegvoeren
in een land dat ver of nabij is, Pred. 7:20.
37 en zij in het land waarhenen zij gevankelijk
weggevoerd zijn, weder aan hun
hart brengen zullen, dat zij zich bekeeren,
en tot U smeeken in het land hunner
gevangenschap, zeggende: Wij hebben
gezondigd, verkeerdelijk gedaan en goddelooslijk
gehandeld;
38 en zij zich tot U bekeeren met hun
gansche hart en met hunne gansche ziel
in het land hunner gevangenschap waarheen
zij hen gevankelijk weggevoerd hebben,
en bidden zullen, naar den weg van
hun land dat Gij hunnen vaderen gegeven
hebt, en naar deze stad die Gij verkoren
hebt, en naar dit Huis dat ik uwen naam
gebouwd heb, —
39 hoor dan uit den hemel, uit de vaste
plaats uwer woning, hun gebed en hunne
smeekingen, en voer hun recht uit, en
vergeef uw volk wat zij tegen U gezondigd
zullen hebben.
40 Nu, mijn God, laat toch uwe oogen
open en uwe ooren opmerkende zijn tot
het gebed dezer plaats.
41 En nu, HEERE God, maak U op tot
uwe rust, Gij en de Ark uwer kracht;
laat uwe Priesters, HEERE God, met
heil bekleed worden, en laat uwe gunstgenooten
over het goede blijde zijn.
Ps. 132:8-10.
42 O HEERE God! wend het aangezicht
uws Gezalfden niet af; gedenk der weldadigheden
Davids uws knechts.

HOOFDSTUK 7

ALS nu Salomo voleindigd had te bidden,
zoo daalde het vuur van den hemel
en verteerde het brandoffer en de slachtofferen;
en de heerlijkheid des HEEREN
vervulde het Huis. Lev. 9:24. 1 Kon. 18:38.
2 En de Priesteren konden niet ingaan
in het Huis des HEEREN; want de heerlijkheid
des HEEREN had het Huis des
HEEREN vervuld. Ex. 40:34,35. 1 Kon. 8:11.
2 Kron. 5:14. Ezech. 43:5; 44:4. Openb. 15:8.
3 En als alle de kinderen Israëls dat
vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid
des HEEREN over het Huis, zoo bukten
zij met hun aangezicht ter aarde op den
vloer, en aanbaden en loofden den HEERE
dat Hij goed is, dat zijne weldadigheid
is tot in eeuwigheid.
4 De Koning nu en al het volk offerden
slachtofferen voor het aangezicht des
HEEREN, 1 Kon. 8:62, 63.
5 en de Koning Salomo offerde slachtofferen
van runderen twee en twintig
duizend, en van schapen honderd twintig
duizend: alzoo hebben de Koning en het
gansche volk het Huis Gods ingewijd.
6 Ook stonden de Priesters in hunne
wachten, en de Levieten met de muziekinstrumenten
des HEEREN, die de Koning
David gemaakt had om den HEERE te
loven, dat zijne weldadigheid is in eeuwigheid,
als David door hunnen dienst *Hem*
prees; en de Priesters trompetten tegenover
hen, en gansch Israël stond.
7 En Salomo heiligde het middelste des
voorhofs hetwelk vóór het Huis des HEEREN
was, dewijl hij dáár de brandofferen en het
vette der dankofferen bereid had; want
het koperen altaar dat Salomo gemaakt
had, kon het brandoffer en het spijsoffer
en het vet niet bevatten. 1 Kon. 8:64, 65.
8 Salomo hield ook terzelfder tijd het
feest zeven dagen, en gansch Israël met
hem, eene zeer groote gemeente, van
den ingang af van Hamath tot de rivier
van Egypte.
9 En ten achtsten dage hielden zij eenen
verbodsdag; want zij hielden de inwijding
des altaars zeven dagen, en het feest
zeven dagen.
10 Doch op den drie en twintigsten dag
der zevende maand liet hij het volk gaan
naar hunne hutten, blijde en goedsmoeds

over het goede dat de HEERE David en Salomo en zijn volk Israël gedaan had. 1 Kon. 8:66.

11 Alzoo voltooide Salomo het Huis des HEEREN en het huis des Konings; en al wat in Salomo's hart gekomen was, om in het Huis des HEEREN en in zijn huis te maken, richtte hij voorspoediglijk uit. 1 Kon. 9:1-3.

12 En de HEERE verscheen Salomo des nachts, en Hij zeide tot hem: Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.

13 Zoo Ik den hemel toesluit dat er geen regen zij, of zoo Ik den sprinkhanen gebied het land te verteren, of zoo Ik pest onder mijn volk zend,

14 en mijn volk, *zij* over dewelken mijn naam genoemd wordt, zich verootmoedigen en bidden, en mijn aangezicht zoeken, en zich bekeeren van hunne booze wegen: zoo zal Ik uit den hemel hooren, en hunne zonden vergeven, en hun land genezen.

15 Nu zullen mijne oogen open zijn en mijne ooren opmerkende op het gebed dezer plaats.

16 Want Ik heb nu dit Huis verkoren en geheiligd, opdat mijn naam daar zij tot in eeuwigheid, en mijne oogen en mijn hart zullen daar te allen dage zijn.

17 En u aangaande, zoo gij voor mijn aangezicht wandelen zult gelijk als uw vader David gewandeld heeft, en doen naar alles dat Ik u geboden heb, en mijne inzettingen en mijne rechten houden zult: 1 Kon. 9:4-9.

18 zoo zal Ik den troon uws koninkrijks bevestigen, gelijk als Ik *een verbond* met uwen vader David gemaakt heb, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden die in Israël heersche. 1 Kon. 2:4; 8:25. 2 Kron. 6:16.

19 Maar zoo gijlieden u afkeeren zult, en mijne inzettingen en mijne geboden, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb, verlaten, en henengaan en andere goden dienen en u voor die nederbuigen zult:

20 zoo zal Ik ze uitrukken uit mijn land dat Ik hun gegeven heb, en dit Huis dat Ik mijnen naam geheiligd heb, zal Ik van mijn aangezicht wegwerpen, en zal het tot een spreekwoord en spotrede onder alle volkeren maken. Deut. 28:37. Jer 24:9; 29:18; 42:18.

21 En dit Huis dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder die voorbijgaat, ontzetten, dat hij zal zeggen: Waarom heeft de HEERE dezen lande en dezen Huize alzóó gedaan? Deut. 29:24. Jer. 22:8.

22 En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hunner vaderen God, verlaten hebben, die hen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden en zich voor dezelve nedergebogen en die gediend, daarom heeft Hij al dat kwaad over hen gebracht.

HOOFDSTUK 8.

HET geschiedde nu ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo het Huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had, 1 Kon. 9:10.

2 dat Salomo de steden welke Hiram hem gegeven had, bouwde, en de kinderen Israëls aldaar deed wonen.

3 Daarna toog Salomo naar Hamath-Zoba, en hij overweldigde het.

4 Hij bouwde ook Tadmor in de woestijn, en alle de schatsteden die hij bouwde in Hamath. 1 Kon. 9:17-23.

5 Ook bouwde hij het hooge Beth-Horon en het lage Beth-Horon, vaste steden met muren, deuren en grendelen;

6 mitsgaders Baälath, en alle de schatsteden die Salomo had, en alle wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerd had te bouwen in Jeruzalem, en in den Libanon, en in het gansche land zijner heerschappij.

7 Aangaande al het volk dat overgebleven was van de Hethieten en de Amorieten en de Ferezieten en de Hevieten en de Jebusieten, die niet uit Israël waren:

8 uit hunne kinderen die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Israëls niet verdaan hadden, die bracht Salomo op uitschot, tot op dezen dag.

9 Doch uit de kinderen Israëls, die Salomo niet maakte tot slaven in zijn werk (want zij waren krijgslieden, en oversten zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenen en zijner ruiteren),

10 *uit* deze dan waren oversten der bestelden die de Koning Salomo had, tweehonderd en vijftig, die over het volk heerschappij hadden.

11 Salomo nu deed de dochter Farao's opkomen uit de stad Davids tot het huis dat hij voor haar gebouwd had, want hij zeide: Mijne vrouw zal in het huis Davids, des Konings Israëls, niet wonen, omdat de *plaatsen* heilig zijn tot welke de Ark des HEEREN gekomen is. 1 Kon. 9:24.

12 Toen offerde Salomo den HEERE brandofferen op het altaar des HEEREN dat hij vóór het voorhuis gebouwd had,
13 zelfs naar den eisch van elken dag offerende, naar het gebod van Mozes, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden drie malen in het jaar: op het feest van de ongezuurde *brooden*, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten. Ex. 23:14. Deut. 16:16.
14 Hij stelde ook, naar de wijze zijns vaders David, de verdeelingen der Priesteren over hunnen dienst, en der Levieten over hunne wachten, om *God* te prijzen en vóór de Priesteren te dienen, naar den eisch van elken dag; en de portiers in hunne verdeelingen, aan elke poort; want alzóó was het gebod van David den man Gods.
15 En men week niet van des Konings gebod aan de Priesteren en de Levieten, aangaande alle zaak en aangaande de schatten.
16 Alzoo werd al het werk Salomo's bereid tot den dag der grondlegging van het Huis des HEEREN, en tot het voltooien van hetzelve, *dat* het Huis des HEEREN volmaakt werd.
17 Toen toog Salomo naar Ezeon-Géber, en naar Eloth aan den oever der zee, in het land van Edom. 1 Kon. 9:26-28.
18 En Hiram zond hem, door de hand zijner knechten, schepen, mitsgaders knechten, kenners van de zee; en zij gingen met Salomo's knechten naar Ofir, en zij haalden van daar vierhonderd en vijftig talenten gouds, dewelke zij brachten tot den Koning Salomo.

HOOFDSTUK 9.

EN toen de Koningin van Scheba het gerucht Salomo's hoorde, kwam zij, om Salomo met raadselen te verzoeken, te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, en kemelen, dragende specerijen en goud in menigte en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak met hem al wat in haar hart was.
1 Kon. 10:1. Matth. 12:42. Luc. 11:31.
2 En Salomo verklaarde haar alle hare woorden, en geen ding was er verborgen voor Salomo, dat hij haar niet verklaarde.
1 Kon. 10:2-10.
3 Als nu de Koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis dat hij gebouwd had,
4 en de spijs zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren en hunne kleedingen, en zijne schenkers en hunne kleedingen, en zijnen opgang waardoor hij opging naar het Huis des HEEREN, — zoo was in haar geen geest meer.
5 en zij zeide tot den Koning: Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn land gehoord heb van uwe zaken en van uwe wijsheid;
6 en ik heb hunne woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben en mijne oogen *dat* gezien hebben: en zie, de helft van de grootheid uwer wijsheid is mij niet aangezegd; gij hebt overtroffen het gerucht dat ik gehoord heb.
7 Welgelukzalig zijn uwe mannen, en welgelukzalig deze uwe knechten, die geduriglijk voor uw aangezicht staan en uwe wijsheid hooren.
8 Geloofd zij de HEERE uw God, die behagen in u gehad heeft, om u op zijnen troon, den HEERE uwen God tot een Koning, te zetten; overmits uw God Israël bemint, om hetzelve tot in eeuwigheid op te richten, zoo heeft Hij u tot Koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
9 En zij gaf den Koning honderd en twintig talenten gouds, en specerijen in groote menigte, en kostelijk gesteente; en daar was gelijk deze specerij, die de Koningin van Scheba den Koning Salomo gaf, geene geweest.
10 Voorts ook Hirams knechten en Salomo's knechten, die goud brachten uit Ofir, brachten algummimhout en edelgesteente; 1 Kon. 10:11,12.
11 en de Koning maakte van dat algummimhout hooge gangen tot het Huis des HEEREN en tot het huis des Konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers: desgelijks ook was te voren in het land van Juda niet gezien geweest.
12 En de Koning Salomo gaf der Koningin van Scheba al haar behagen wat zij begeerde, behalve hetgene dat zij tot den Koning gebracht had; zoo keerde zij en toog naar haar land, zij en hare knechten. 1 Kon. 10:13-15.
13 Het gewicht nu van het goud dat voor Salomo op één jaar inkwam, was zeshonderd en zes en zestig talenten gouds;
14 behalve dat zij van de kramers en de kooplieden inbrachten; ook brachten alle Koningen van Arabië, en de Vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Salomo,

15 Daartoe maakte de Koning Salomo
tweehonderd rondassen van geslagen goud:
zeshonderd *sikkelen* van geslagen goud liet
hij opwegen tot elke rondas; 1 Kon. 10:16-22.
16 insgelijks driehonderd schilden van
geslagen goud: driehonderd *sikkelen* gouds
liet hij opwegen tot elk schild; en de
Koning leide ze in het huis des wouds
Libanons.
17 Nog maakte de Koning eenen grooten
elpenbeenen troon, en hij overtoog denzelven met louter goud.
18 En de troon had zes trappen en eene
voetbank van goud, aan den troon vast
zijnde, en leuningen aan beide zijden tot
de zitplaats toe, en twee leeuwen stonden
bij de leuningen.
19 En twaalf leeuwen stonden daar aan
beiden zijden op de zes trappen: desgelijks
is in geen koninkrijk gemaakt geweest.
20 Ook waren alle drinkvaten van den
Koning Salomo van goud, en alle vaten
van het huis des wouds Libanons waren
van gesloten goud: het zilver was in de
dagen Salomo's voor niets geacht.
21 Want des Konings schepen voeren
naar Tarsis, met de knechten Hirams:
ééns in drie jaren kwamen de schepen van
Tarsis in, brengende goud en zilver, elpenbeen en apen en pauwen.
22 Alzoo werd de Koning Salomo grooter
dan alle Koningen der aarde in rijkdom
en wijsheid; 1 Kon. 10:23-25.
23 en alle Koningen der aarde zochten
Salomo's aangezicht, om zijne wijsheid te
hooren die God in zijn hart gegeven had;
24 en zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten en gouden vaten,
en kleederen, wapenrusting, en specerijen,
paarden en muilezels: elk van jaar tot jaar.
25 Ook had Salomo vier duizend paardenstallen, en wagenen, en twaalf duizend
ruiteren, en hij leide ze in de wagensteden, en bij den Koning te Jeruzalem.
1 Kon. 4:26; 10:26. 2 Kron. 1:14.
26 En hij heerschte over alle Koningen
van de rivier tot aan het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte.
27 Ook maakte de Koning het zilver in
Jeruzalem te zijn als steenen, en de cederen
maakte hij te zijn als de wilde vijgeboomen die in de laagte zijn, in menigte.
1 Kon. 10:27. 2 Kron. 1:15.
28 En zij brachten voor Salomo paarden
uit Egypte en uit alle die landen.
29 Het overige nu der geschiedenissen
Salomo's, der eerste en der laatste, zijn die
niet geschreven in de woorden Nathans
des Profeten, en in de profetie van Ahía
den Siloniet, en in de gezichten van Jedi
den Ziener aangaande Jerobeam den zoon
Nebats? 1 Kon. 11:41-43.
30 En Salomo regeerde te Jeruzalem
over gansch Israël veertig jaar.
31 En Salomo ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad zijns
vaders David; en zijn zoon Rehabeam
werd Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 10.

EN Rehabeam toog naar Sichem, want het
gansche Israël was te Sichem gekomen
om hem Koning te maken. 1 Kon. 12:1-19.
2 Het geschiedde nu als Jerobeam de
zoon Nebats *dat* hoorde (dezelve nu was
in Egypte, alwaar hij van het aangezicht
van den Koning Salomo gevloden was),
dat Jerobeam uit Egypte wederkeerde;
1 Kon. 11:40.
3 want zij zonden henen en lieten hem
roepen. Zoo kwam Jerobeam met het gansche Israël en zij spraken tot Rehabeam,
zeggende:
4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt:
nu dan, maak gij uws vaders harden dienst
en zijn zwaar juk dat hij ons opgelegd
heeft, lichter, en wij zullen u dienen.
5 En hij zeide tot hen: Komt over drie
dagen weder tot mij. En het volk ging henen.
6 En de Koning Rehabeam hield raad
met de oudsten, die gestaan hadden voor
het aangezicht van zijnen vader Salomo
als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden dat men dezen volke antwoorden zal?
7 En zij spraken tot hem, zeggende:
Indien gij dezen volke goedertieren en
jegens hen goedwillig wezen zult, en tot
hen goede woorden spreken zult, zoo zullen zij te allen dage uwe knechten zijn.
8 Maar hij verliet den raad der oudsten
dien zij hem geraden hadden, en hij hield
raad met de jongelingen die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht
stonden,
9 en hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden dat wij dezen volke antwoorden
zullen, die tot mij gesproken hebben,
zeggende: Maak het juk dat uw vader
ons opgelegd heeft, lichter?
10 En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzóó zult gij zeggen tot dat volk,

die tot u gesproken hebben, zeggende:
Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt,
maar maak gij het over ons lichter; alzóó
zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste
vinger zal dikker zijn dan mijns vaders
lendenen:
11 indien nu mijn vader een zwaar juk
op u heeft doen laden, zoo zal ik boven
uw juk nog daartoe doen; mijn vader
heeft u met geeselen gekastijd, maar ik
zal u met schorpioenen *kastijden.*
12 Zoo kwam Jerobeam, en al het volk,
tot Rehabeam op den derden dag, gelijk
als de Koning gesproken had, zeggende:
Komt weder tot mij op den derden dag.
13 En de Koning antwoordde hun har-
delijk; want de Koning Rehabeam verliet
den raad der oudsten,
14 en hij sprak tot hen naar den raad
der jongelingen, zeggende: Mijn vader
heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal
nog daarboven toedoen: mijn vader heeft
u met geeselen gekastijd, maar ik *zal u*
met schorpioenen *kastijden.*
15 Alzoo hoorde de Koning naar het
volk niet; want deze omwending was van
God, opdat de HEERE zijn woord beves-
tigde, hetwelk Hij door den dienst van
Ahía den Siloniet gesproken had tot Jero-
beam den zoon Nebats. 1 Kon. 11:31.
16 Toen het gansche Israël zag dat de
Koning naar hen niet hoorde, zoo ant-
woordde het volk den Koning, zeggende:
Wat deel hebben wij aan David? Ja geene
erve *hebben wij* aan den zoon van Isai; een
ieder naar uwe tenten, o Israël! voorzie
nu uw huis, o David! Zoo ging het gansche
Israël naar zijne tenten. 2 Sam 20:1.
17 Doch aangaande de kinderen Israëls
die in de steden van Juda woonden, over
die regeerde Rehabeam ook.
18 Toen zond de Koning Rehabeam Ha-
doram, die over de schatting was; en de
kinderen Israëls steenigden hem met steenen
dat hij stierf; maar de Koning Rehabeam
verkloekte zich om op eenen wagen te
klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
19 Alzoo vielen de Israëlieten van den
huize Davids af, tot op dezen dag. 2 Kon. 17:21.

HOOFDSTUK 11.

TOEN nu Rehabeam te Jeruzalem ge-
komen was, vergaderde hij het huis
van Juda en Benjamin, eenhonderd tach-
tig duizend uitgelezenen, geoefend ten
oorloge, om tegen Israël te strijden, opdat
hij het koninkrijk weder aan Rehabeam
bracht. 1 Kon. 12:21-24.
2 Doch het Woord des HEEREN geschiedde
tot Semaja den man Gods, zeggende:
3 Zeg tot Rehabeam den zoon Salomo's,
den Koning van Juda, en tot het gansche
Israël in Juda en Benjamin, zeggende:
4 Zóó zegt de HEERE: Gij zult niet op-
trekken noch strijden tegen uwe broederen:
een ieder keere weder tot zijn huis, want
deze zaak is van Mij geschied. En zij hoor-
den de woorden des HEEREN, en zij keer-
den weder van tegen Jerobeam te trekken.
5 Rehabeam nu woonde te Jeruzalem; en
hij bouwde steden tot vastigheden in Juda;
6 hij bouwde nu Bethlehem, en Etam,
en Tekóa,
7 en Beth-Zur, en Socho, en Adullam,
8 en Gath, en Maresa, en Zif,
9 en Adoraïm, en Lachis, en Azeka,
10 en Zora, en Ajalon, en Hebron; de-
welke in Juda en in Benjamin de vaste
steden waren.
11 En hij sterkte deze vastigheden, en
leide oversten daarin, en schatten van
spijs en olie en wijn,
12 en in elke stad rondassen en spiesen,
en sterkte ze gansch zeer: zoo was Juda
en Benjamin zijne.
13 Daartoe de Priesteren en de Levieten
die in het gansche Israël waren, stelden
zich bij hem uit alle hunne landpalen;
14 want de Levieten verlieten hunne
voorsteden en hunne bezitting, en kwamen
in Juda en in Jeruzalem; want Jerobeam
en zijne zonen hadden ze verstooten van
het Priesterdom den HEERE te mogen
bedienen,
15 en hij had zich Priesteren gesteld
voor de hoogten en voor de duivelen en
voor de kalveren die hij gemaakt had.
1 Kon. 12:31; 13:33.
16 Na die kwamen ook uit alle stammen
Israëls te Jeruzalem, die hun hart begaven
om den HEERE den God Israëls te zoeken,
dat zij den HEERE den God hunner va-
deren offerande deden.
17 Alzoo sterkten zij het koninkrijk van
Juda, en bekrachtigden Rehabeam den
zoon Salomo's drie jaren; want drie jaren
wandelden zij in den weg van David en
Salomo.
18 En Rehabeam nam zich, benevens
Mahalath, de dochter van Jerimoth den
zoon Davids, ter vrouwe Abihaïl, de doch-
ter Eliabs des zoons van Isai,

19 dewelke hem zonen baarde: Jeüs, en Semarja, en Zaham.

20 En na haar nam hij Maächa, de dochter Absaloms; deze baarde hem Abía, en Attai, en Ziza, en Selomith.

21 En Rehabeam had Maächa, Absaloms dochter, liever dan alle zijne vrouwen en zijne bijwijven; want hij had achttien vrouwen genomen en zestig bijwijven, en hij gewon acht en twintig zonen en zestig dochteren.

22 En Rehabeam stelde Abía den zoon van Maächa tot een hoofd, om een overste te zijn onder zijne broederen, want het was om hem Koning te maken.

23 En hij handelde verstandiglijk, dat hij van alle zijne zonen door alle landen van Juda en Benjamin in alle vaste steden verspreidde, denwelken hij spijs gaf in overvloed; en hij begeerde de veelheid van vrouwen.

HOOFDSTUK 12.

HET geschiedde nu als Rehabeam het koninkrijk bevestigd had en hij sterk geworden was, dat hij de wet des HEEREN verliet, en gansch Israël met hem.

2 Daarom geschiedde het in het vijfde jaar des Konings Rehabeam, dat Sisak de Koning van Egypte tegen Jeruzalem optoog (want zij hadden overtreden tegen den HEERE), 1 Kon. 14:25.

3 met duizend en tweehonderd wagenen en met zestig duizend ruiteren, en des volks dat met hem kwam uit Egypte, was geen getal, Libyërs, Sukkieten en Mooren;

4 en hij nam de vaste steden in, die Juda had, en hij kwam tot Jeruzalem toe.

5 Toen kwam Semaja de Profeet tot Rehabeam en de oversten van Juda, die te Jeruzalem verzameld waren uit oorzaak van Sisak, en hij zeide tot hen: Alzóó zegt de HEERE: Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u óók verlaten in de hand van Sisak.

6 Toen verootmoedigden zich de oversten Israëls en de Koning, en zij zeiden: De HEERE is rechtvaardig.

7 Als nu de HEERE zag dat zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot Semaja, zeggende: Zij hebben zich verootmoedigd: Ik zal ze niet verderven, maar Ik zal hun binnen kort ontkoming geven, dat mijne grimmigheid over Jeruzalem door de hand van Sisak niet zal uitgegoten worden;

8 doch zij zullen hem tot knechten zijn, opdat zij onderkennen mijnen dienst en den dienst van de koninkrijken der landen.

9 Zoo toog Sisak de Koning van Egypte òp tegen Jeruzalem, en hij nam de schatten van het Huis des HEEREN en de schatten van het Huis des Konings weg, hij nam alles weg, hij nam ook alle de gouden schilden weg die Salomo gemaakt had. 1 Kon. 14:26-28.

10 En de Koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden, en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten die de deur van het huis des Konings bewaarden,

11 en het geschiedde, zoo wanneer de Koning in het Huis des HEEREN ging, dat de trawanten kwamen en die droegen, en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer.

12 En als hij zich verootmoedigde, keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij *hem* niet ten uiterste toe verdierf; ook waren er in Juda nog goede dingen.

13 Zoo versterkte zich de Koning Rehabeam in Jeruzalem, en regeerde; want Rehabeam was één en veertig jaar oud als hij Koning werd, en hij regeerde zeventien jaar in Jeruzalem, de stad die de HEERE uit alle stammen Israëls verkoren had om zijnen naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naäma, eene Ammonietische. 1 Kon. 14:21.

14 En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart niet richtte om den HEERE te zoeken.

15 De geschiedenissen nu van Rehabeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Semaja den Profeet en Iddo den Ziener, verhalende de geslachtregisteren, daartoe de krijgen Rehabeams en Jerobeams in alle *hunne* dagen?

16 En Rehabeam ontsliep met zijne vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abía werd Koning in zijne plaats. 1 Kon. 14:31.

HOOFDSTUK 13.

IN het achttiende jaar des Konings Jerobeam zoo werd Abía Koning over Juda: 1 Kon. 15:1, 2.

2 hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Michaja, de dochter Uriëls van Gibea. En daar was krijg tusschen Abía en tusschen Jerobeam, 1 Kon. 15:7.

3 en Abía bond den strijd aan met een
heir van strijdbare helden, vierhonderd
duizend uitgelezene mannen, en Jerobeam
stelde tegen hem de slagorde met achthon-
derd duizend uitgelezene mannen, kloeke
helden.
4 En Abía maakte zich òp van boven
den berg Zemaraïm, dewelke is in het
gebergte Efraïm, en hij zeide: Hoort mij
aan, Jerobeam en gansch Israël.
5 Staat het u niet toe te weten, dat de
HEERE de God Israëls het koninkrijk over
Israël aan David gegeven heeft tot in
eeuwigheid, hem en zijnen zonen, met een
zoutverbond?
6 Evenwel is Jerobeam de zoon Nebats,
de knecht van Salomo den zoon Davids,
opgestaan, en heeft gerebelleerd tegen zij-
nen heer. 1 Kon. 11:26.
7 Daartoe hebben zich ijdele mannen,
kinderen Belials, tot hem vergaderd, en
hebben zich sterk gemaakt tegen Reha-
beam den zoon Salomo's, als Rehabeam
jong was en teeder van hart, dat hij zich
tegen hen niet kon versterken.
8 En nu, gij denkt u te versterken te-
gen het koninkrijk des HEEREN, *hetwelk*
in de hand is der zonen Davids: gij zijt
wel eene groote menigte, maar gij hebt
gouden kalveren bij u, die u Jerobeam
tot goden gemaakt heeft.
9 Hebt gij niet de Priesteren des HEE-
REN, de zonen Aärons, en de Levieten
uitgedreven, en hebt u Priesteren gemaakt
gelijk de volkeren der landen? Een iege-
lijk die komt om zijne hand te vullen met
een jong rund en zeven rammen, die wordt
Priester dergenen die geen goden zijn.
10 Maar ons aangaande, de HEERE is
onze God, en wij hebben Hem niet ver-
laten; en de Priesters die den HEERE
dienen, zijn de zonen Aärons, en de Le-
vieten zijn in het werk.
11 En zij steken aan voor den HEERE
brandofferen op elken morgen en op elken
avond, ook reukwerk van welriekende spe-
cerijen, nevens de toerichting des broods
op de reine tafel, en den gouden kandelaar
en zijne lampen, om *die* op elken avond
te doen branden; want wij nemen waar
de wacht des HEEREN onzes Gods, maar
gij hebt Hem verlaten.
12 Daarom zie, God is met ons aan de
spits, en zijne Priesteren met de trom-
petten des geklanks, om tegen u alarm-
geklank te maken: o kinderen Israëls,
strijdt niet tegen den HEERE den God
uwer vaderen, want gij zult geen voor-
spoed hebben.
13 Maar Jerobeam deed eene achterlaag
omwenden om van achter hen te komen:
zoo waren zij vóór het aangezicht van
Juda, en de achterlaag achter hen.
14 Toen nù Juda omzag, zie, zoo had-
den zij den strijd voor en achter; en zij
riepen tot den HEERE, en de Priesters
trompetten met de trompetten,
15 en de mannen van Juda maakten
een alarmgeschrei: en het geschiedde als
de mannen van Juda een alarmgeschrei
maakten, dat God Jerobeam en het gan-
sche Israël sloeg vóór Abía en Juda,
16 en de kinderen Israëls vloden voor
het aangezicht van Juda, en God gaf ze
in hunne hand.
17 Abía dan, en zijn volk, sloeg ze met
eenen grooten slag, want uit Israël vielen
verslagen vijfhonderd duizend uitgelezene
mannen.
18 Alzoo werden de kinderen Israëls
vernederd te dier tijd; maar de kinderen
van Juda werden machtig, dewijl zij op
den HEERE hunner vaderen God gesteund
hadden.
19 En Abía jaagde Jerobeam achterna,
en nam van hem de steden, Beth-El met
zijne onderhoorige plaatsen, en Jesana met
zijne onderhoorige plaatsen, en Efron met
zijne onderhoorige plaatsen.
20 En Jerobeam behield geene kracht
meer in de dagen van Abía, maar de
HEERE sloeg hem dat hij stierf.
21 Zoo versterkte zich Abía; en hij nam
zich veertien vrouwen, en gewon twee en
twintig zonen en zestien dochteren.
22 Het overige nu der geschiedenissen
van Abía, zoo zijne wegen als zijne woor-
den, zijn beschreven in de historie van
den Profeet Iddo.

HOOFDSTUK 14.

ZOO ontsliep Abía met zijne vaderen,
en zij begroeven hem in de stad
Davids; en zijn zoon Asa werd Koning
in zijne plaats. In zijne dagen was het
land tien jaren stil. 1 Kon. 15:8.
2 En Asa deed dat goed en dat recht
was in de oogen des HEEREN zijns Gods;
3 want hij nam de altaren der vreem-
den en de hoogten weg, en brak de opge-
richte beelden, en hieuw de bosschen af;
4 en hij zeide tot Juda dat zij den HEERE

den God hunner vaderen zoeken, en dat
zij de wet en het gebod doen zouden.
5 Hij nam ook weg uit alle steden van
Juda de hoogten en de zonnebeelden;
en het koninkrijk was voor hem stil.
6 Daartoe bouwde hij vaste steden in
Juda; want het land was stil, en daar
was geen oorlog in die jaren tegen hem,
dewijl de HEERE hem rust gaf.
7 Want hij zeide tot Juda: Laat ons
deze steden bouwen, en muren daarom
trekken, en torens, deuren en grendelen,
terwijl het land nog is voor ons aange-
zicht; want wij hebben den HEERE onzen
God gezocht, wij hebben *Hem* gezocht,
en Hij heeft ons rondom henen rust ge-
geven. Zoo bouwden zij en hadden voor-
spoed.
8 Asa nu had een heir van driehon-
derd duizend uit Juda, rondas en spies
dragende, en tweehonderd tachtig duizend
uit Benjamin, het schild dragende en
den boog spannende: alle dezen waren
kloeke helden.
9 En Zera de Moor trok tegen hen uit
met een heir van duizendmaal duizend,
en driehonderd wagenen, en hij kwam
tot Maresa toe.
10 Toen toog Asa tegen hem uit, en
zij stelden de slagorde in het dal Zefatha
bij Maresa.
11 En Asa riep tot den HEERE zijnen
God, en zeide: HEERE, het is niets bij
U, te helpen hetzij den machtige hetzij
den krachtelooze: help ons, o HEERE
onze God! want wij steunen op U, en
in uwen naam zijn wij gekomen tegen
deze menigte; o HEERE! Gij zijt onze
God, laat den sterfelijken mensch tegen
U niets vermogen. 1 Sam. 14:6.
12 En de HEERE plaagde de Mooren voor
Asa en voor Juda, en de Mooren vloden.
13 Asa nu, en het volk dat met hem
was, jaagde ze na tot Gerar toe; en *zóó-
velen* vielen er van de Mooren, dat er voor
hen geen hervatting was, want zij waren
verbroken voor den HEERE en voor zijn
leger. En zij droegen zeer veel roof weg.
14 En zij sloegen alle steden rondom
Gerar, want de verschrikking des HEEREN
was over hen, en zij beroofden alle de
steden, omdat er veel roof in dezelve was.
15 En zij sloegen ook de tenten van het
vee, en voerden weg schapen in menigte
en kemelen, en kwamen weder te Jeru-
zalem.

HOOFDSTUK 15.

TOEN kwam de Geest Gods op Azaria
den zoon van Oded,
2 en hij ging uit, Asa tegen, en hij
zeide tot hem: Hoort mij, Asa en gansch
Juda en Benjamin: de HEERE is met
ulieden terwijl gij met Hem zijt; [a] en zoo
gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden
worden, [b] maar zoo gij Hem verlaat, Hij
zal u verlaten. a 1 Kron. 28:9. Matth. 7:7.
Luc. 11:10. b 2 Kron. 24:20.
3 Israël nu is vele dagen geweest zon-
der den waren God en zonder een lee-
renden Priester en zonder de wet;
4 maar als zij zich in hunnen nood
bekeerden tot den HEERE den God Israëls
en Hem zochten, zoo werd Hij van hen
gevonden.
5 En in die tijden was er geen vrede
voor dengene die uitging en dengene
die inkwam, maar vele beroerten waren
over alle de inwoners van die landen,
6 zoodat volk tegen volk en stad tegen
stad in stukken gestooten werden; want
God had ze met allen angst verschrikt.
7 Daarom weest gij sterk, en laat uwe
handen niet verslappen, want daar is loon
naar uw werk.
8 Als nu Asa deze woorden hoorde, en
de profetie van den Profeet Oded, sterkte
hij zich en hij deed weg de verfoeiselen
uit het gansche land Juda en Benjamin,
en uit de steden die hij van het gebergte
Efraïm genomen had, en vernieuwde het
altaar des HEEREN dat vóór het voorhuis
des HEEREN was.
9 En hij vergaderde het gansche Juda
en Benjamin, en de vreemdelingen met
hen uit Efraïm en Manasse en uit Simeon;
want uit Israël vielen zij hem in menigte
toe, als zij zagen dat de HEERE zijn God
met hem was.
10 En zij vergaderden zich te Jeruzalem
in de derde maand in het vijftiende jaar
des koninkrijks van Asa,
11 en zij offerden den HEERE tenzelfden
dage van den roof *dien* zij gebracht had-
den, zevenhonderd runderen en zeven dui-
zend schapen.
12 En zij traden in een verbond, dat
zij den HEERE den God hunner vaderen
zoeken zouden met hun gansche hart en
met hunne gansche ziel.
13 En al wie den HEERE den God Israëls
niet zoude zoeken, zoude gedood worden,

van den kleine tot den groote, en van den
man tot de vrouw toe.
14 En zij zwoeren den HEERE met luider
stem en met gejuich, desgelijks met
trompetten en met bazuinen.
15 En gansch Juda was verblijd over
dezen eed; want zij hadden met hun
gansche hart gezworen, en met hunnen
ganschen wil Hem gezocht; en Hij werd
van hen gevonden, en de HEERE gaf hun
rust van rondom.
16 Ook aangaande Maächa, de moeder
des Konings Asa, hij zette haar af, dat
zij geen Koningin ware, omdat zij een
afgrijselijken afgod in een bosch gemaakt
had; ook roeide Asa uit haren afgrijselij-
ken afgod, en verbrijzelde en verbrandde
hem aan de beek Kidron. 1 Kon. 15:13-15.
17 De hoogten werden wel niet wegge-
nomen uit Israël, het hart van Asa noch-
tans was volkomen alle zijne dagen.
1 Kon. 22:44. 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4,35. 2 Kron. 20:33.
18 En hij bracht in het Huis Gods de
geheiligde dingen zijns vaders, en zijne
geheiligde dingen, zilver en goud en vaten.
19 En daar was geen oorlog tot in het vijf
en dertigste jaar des koninkrijks van Asa.

HOOFDSTUK 16.

IN het zes en dertigste jaar des konink-
rijks van Asa, toog Baësa de Koning
Israëls op tegen Juda en bouwde Rama,
opdat hij niemand toeliet uit te gaan en
in te komen tot Asa den Koning van
Juda. 1 Kon. 15:17-22.
2 Toen bracht Asa het zilver en het
goud voort uit de schatten van het Huis
des HEEREN en van het huis des Konings,
en zond tot Benhadad den Koning van
Syrië, die te Damascus woonde, zeggende:
3 Daar is een verbond tusschen mij en
tusschen u, en tusschen mijnen vader en
tusschen uwen vader; zie, ik zend u zilver
en goud: ga henen, maak uw verbond
te niet met Baësa den Koning Israëls,
dat hij van tegen mij aftrekke.
4 En Benhadad hoorde naar den Koning
Asa, en zond de oversten der heiren die
hij had, tegen de steden Israëls, en zij sloe-
gen Ijon, en Dan, en Abel-Maïn, en alle
schatsteden van Naftali.
5 En het geschiedde als Baësa *zulks*
hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen,
en zijn werk staakte.
6 Toen nam de Koning Asa gansch Juda,
en zij droegen weg de steenen van Rama,
en het hout daarvan, waarmede Baësa
gebouwd had; en hij bouwde daarmede
Geba en Mizpa.
7 En in denzelfden tijd kwam de Ziener
Hanani tot Asa den Koning van Juda,
en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund
hebt op den Koning van Syrië, en niet
gesteund hebt op den HEERE uwen God,
daarom is het heir des Konings van Syrië
uit uwe hand ontkomen.
8 Waren niet de Mooren en de Libyërs
een groot heir met zeer vele wagenen en
ruiteren? Toen gij nochtans op den HEERE
steundet, heeft Hij ze in uwe hand gegeven.
9 Want den HEERE *aangaande*, zijne
oogen doorloopen de gansche aarde, om
Zich sterk te bewijzen aan *degenen* welker
hart volkomen is tot Hem: gij hebt hierin
zottelijk gedaan, want van nu af zullen
er oorlogen tegen u zijn. Zach. 4:10.
10 Doch Asa werd toornig tegen den
Ziener, en zette hem in het gevangenhuis,
want hij was hierover tegen hem ontsteld;
daartoe onderdrukte Asa *eenigen* uit het
volk terzelfder tijd.
11 En zie, de geschiedenissen van Asa,
de eerste met de laatste, zie, zij zijn be-
schreven in het boek der Koningen van
Juda en Israël.
12 Asa nu, in het negen en dertigste
jaar zijns koninkrijks, werd krank aan
zijne voeten: tot op het hoogste toe was
zijne krankheid, daartoe ook zocht hij den
HEERE niet in zijne krankheid, maar de
medicijnmeesters. 1 Kon. 15 23.
13 Alzoo ontsliep Asa met zijne vade-
ren, en hij stierf in het één en veertigste
jaar zijner regeering; 1 Kon. 15:24.
14 en zij begroeven hem in zijn graf dat
hij voor zich gegraven had in de stad Da-
vids, en leiden hem op het bed hetwelk
hij gevuld had met specerijen, en dat van
verscheidene soorten, naar der apotheke-
ren kunst toebereid; en zij brandden over
hem eene gansch groote branding.

HOOFDSTUK 17.

EN zijn zoon Josafat werd Koning in zijne
plaats; en hij sterkte zich tegen Israël,
1 Kon. 15:24.
2 en hij leide krijgsvolk in alle vaste
steden van Juda, en leide bezettingen in
het land van Juda, en in de steden van
Efraïm die zijn vader Asa ingenomen had.
2 Kron. 15:8.
3 En de HEERE was met Josafat; want

hij wandelde in de vorige wegen zijns
vaders David, en zocht de Baäls niet.
4 maar hij zocht den God zijns vaders
en wandelde in zijne geboden, en niet naar
het doen van Israël.
5 En de HEERE bevestigde het koninkrijk
in zijne hand, en gansch Juda gaf Josafat
geschenken, en hij had rijkdom en eer
in menigte.
6 En zijn hart verhief zich in de wegen
des HEEREN, en hij nam verder de hoogten
en de bosschen uit Juda weg.
7 In het derde jaar nu zijner regeering
zond hij tot zijne Vorsten, tot Benhaïl,
en tot Obadja, en tot Zecharja, en tot
Nethaneël, en tot Michaja, opdat men
zoude leeren in de steden van Juda;
8 en met hen de Levieten, Semaja, en
Nethanja, en Zebadja, en Asaël, en Se-
miramoth, en Jonathan, en Adonía, en
Tobía, en Tob-Adonía, de Levieten; en
met hen de Priesters Elisama en Joram.
9 En zij leerden in Juda, en het wetboek
des HEEREN was bij hen; en zij gingen
rondom in alle steden van Juda, en leer-
den onder het volk.
10 En eene verschrikking des HEEREN
kwam over alle koninkrijken der landen
die rondom Juda waren dat zij niet krijg-
den tegen Josafat.
11 En van de Filistijnen brachten zij Josa-
fat geschenken met het opgelegde geld; ook
brachten hem de Arabieren klein vee, ze-
ven duizend en zevenhonderd rammen en
zeven duizend en zevenhonderd bokken.
12 Alzoo nam Josafat toe en werd ten
hoogste groot; daartoe bouwde hij in Juda
burchten en schatsteden.
13 En hij had veel werk in de steden
van Juda, en krijgslieden, kloeke helden,
in Jeruzalem.
14 Dit nu is hunne telling, naar de huizen
hunner vaderen. In Juda waren oversten
der duizenden: Adna de overste, en met
hem waren driehonderd duizend kloeke
helden;
15 naast hem nu was de overste Joha-
nan, en met hem waren tweehonderd
en tachtig duizend;
16 en naast hem was Amasia de zoon
van Zichri, die zich vrijwillig den HEERE
overgegeven had, en met hem waren twee-
honderd duizend kloeke helden.
17 En uit Benjamin was Eljada, een kloek
held, en met hem tweehonderd duizend
die met boog en schild gewapend waren;
18 en naast hem was Jozabad, en met
hem waren honderd en tachtig duizend
ten krijge toegerust.
19 Dezen waren in den dienst des Konings,
behalve degenen die de Koning in de vaste
steden door gansch Juda gezet had.

HOOFDSTUK 18.

JOSAFAT nu had rijkdom en eer in over-
vloed; en hij verzwagerde zich aan Achab.
2 En ten einde van *eenige* jaren toog hij
af tot Achab naar Samaria; en Achab
slachtte schapen en runderen voor hem in
menigte en voor het volk dat met hem was,
en hij porde hem aan om op te trekken
naar Ramoth in Gilead. 1 Kon. 22 : 2-35.
3 Want Achab de Koning Israëls zeide
tot Josafat den Koning van Juda: Zult
gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead?
En hij zeide tot hem: Zóó zal ik zijn ge-
lijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn
volk zijn, en wij zullen met u zijn in
dezen krijg. 2 Kon. 3 : 7.
4 Voorts zeide Josafat tot den Koning
Israëls: Vraag toch heden naar het Woord
des HEEREN.
5 Toen vergaderde de Koning Israëls de
Profeten, vierhonderd mannen, en hij zeide
tot hen: Zullen wij tegen Ramoth in Gi-
lead ten strijde trekken of zal ik het na-
laten? En zij zeiden: Trek op: want God
zal het in de hand des Konings geven.
6 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog
een Profeet des HEEREN, dat wij het van
hem vragen mochten? 2 Kon. 3 : 11.
7 Toen zeide de Koning Israëls tot Jo-
safat: Daar is nog één man om door hem
den HEERE te vragen, maar ik haat hem,
want hij profeteert over mij niets goeds,
maar altijd kwaad; deze is Micha de
zoon van Jimla. En Josafat zeide: De
Koning zegge niet alzoo.
8 Toen riep de Koning Israëls eenen
kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk
Micha den zoon van Jimla.
9 De Koning Israëls nu, en Josafat de
Koning van Juda, zaten elk op zijnen
troon, bekleed met *hunne* kleederen, en
zij zaten op het plein aan de deur der
poort van Samaria; en alle de Profeten
profeteerden in hunne tegenwoordigheid.
10 En Zedekía de zoon van Kenaäna
had zich ijzeren horens gemaakt, en hij
zeide: Zóó zegt de HEERE: Met deze zult
gij de Syriërs stooten, totdat gij ze gansch
verdaan zult hebben.

11 En alle de Profeten profeteerden alzóó, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal het in de hand des Konings geven.
12 De bode nu die heengegaan was om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie, de woorden der Profeten zijn uit éénen mond goed tot den Koning: dat nu toch uw woord zij gelijk als van een uit hen, en spreek het goede.
13 Doch Micha zeide: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft, hetgeen mijn God zeggen zal, dat zal ik spreken.
14 Als hij tot den Koning gekomen was, zoo zeide de Koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken of zal ik het nalaten? En hij zeide: Trekt op, en gijlieden zult voorspoedig zijn, want zij zullen in uwe hand gegeven worden!
15 En de Koning zeide tot hem: Tot hoevele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt dan de waarheid in den naam des HEEREN?
16 En hij zeide: Ik zag het gansche Israël verstrooid op de bergen, gelijk schapen die geenen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geenen heer; een iegelijk keere weder naar zijn huis in vrede. Num. 27:17. Matth. 9:36. Marc. 6:34.
17 Toen zeide de Koning Israëls tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goeds maar kwaad profeteeren?
18 Voorts zeide hij: Daarom hoort het Woord des HEEREN. Ik zag den HEERE zittende op zijnen troon, en al het hemelsche heir staande tot zijne rechter- en zijne linkerhand.
19 En de HEERE zeide: Wie zal Achab den Koning Israëls overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? Daarna zeide Hij: Deze zegt aldus en die zegt alzóó.
20 Toen kwam een geest vóór en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede?
21 En hij zeide: Ik zal uitgaan en een leugengeest zijn in den mond van alle zijne Profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult ook vermogen; ga uit en doe alzoo.
22 Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van deze uwe Profeten gegeven, en de HEERE heeft kwaad over u gesproken.
23 Toen trad Zedekía de zoon van Kenaäna toe, en sloeg Micha op het kinnebakken, en hij zeide: Door wat weg is de Geest des HEEREN van mij doorgegaan om u aan te spreken?
24 En Micha zeide: Zie, gij zult het zien te dienzelfden dage, als gij zult gaan van kamer in kamer om u te versteken.
25 De Koning Israëls nu zeide: Neemt Micha en brengt hem weder tot Amon den overste der stad, en tot Joas den zoon des Konings;
26 en gijlieden zult zeggen: Zóó zegt de Koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid en met water der bedruktheid, tot ik met vrede wederkom.
27 En Micha zeide: Indien gij eenigszins met vrede wederkomt, zoo heeft de HEERE door mij niet gesproken. Voorts zeide hij: Hoort, gij volken altegader! Micha 1:2.
28 Alzoo toog de Koning Israëls, en Josafat de Koning van Juda, òp naar Ramoth in Gilead.
29 En de Koning Israëls zeide tot Josafat: Als ik mij vermomd heb, zal ik in den strijd komen, maar gij, trek uwe kleederen aan. Alzoo verstelde zich de Koning Israëls, en zij kwamen in den strijd.
30 De Koning van Syrië nu had geboden aan de oversten der wagenen die hij had, zeggende: Gijlieden zult niet strijden tegen kleinen noch grooten, maar tegen den Koning Israëls alleen.
31 Het geschiedde dan als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Die is de Koning Israëls, en zij togen rondom hem om te strijden. Maar Josafat riep, en de HEERE hielp hem en God wendde ze van hem af;
32 want het geschiedde als de oversten der wagenen zagen dat het de Koning Israëls niet was, dat zij van achter hem afkeerden.
33 Toen spande een man den boog in zijne eenvoudigheid, en schoot den Koning Israëls tusschen de gespen en tusschen het pantser. Toen zeide hij tot den voerman: Keer uwe hand en voer mij uit het leger, want ik ben verwond.
34 En de strijd nam op dien dag toe, en de Koning Israëls deed zich met den wagen staande houden tegenover de Syriërs, tot den avond toe; en hij stierf ter tijd als de zon onderging.

HOOFDSTUK 19.

EN Josafat de Koning van Juda keerde met vrede weder naar zijn huis te Jeruzalem.

2 En Jehu de zoon van Hanani, de Ziener, ging uit, hem tegen, en zeide tot den Koning Josafat: Zoudt gij den goddelooze helpen, en die den HEERE haten, liefhebben? Nu is daarom over u van het aangezicht des HEEREN groote toornigheid. 1 Kon. 16:1.

3 Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden; want gij hebt de bosschen uit het land weggedaan, en uw hart gericht om God te zoeken.

4 Josafat nu woonde te Jeruzalem, en hij toog wederom uit door het volk, van Ber-Séba af tot het gebergte Efraïm toe, en deed ze wederkeeren tot den HEERE hunner vaderen God.

5 En hij stelde rechters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad.

6 En hij zeide tot de rechters: Ziet wat gij doet, want gij houdt het gericht niet den mensch maar den HEERE, en Hij is bij u in de zaak van het gericht.

7 Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op ulieden: neemt waar en doet het; want bij den HEERE onzen God is geen onrecht noch aanneming van personen noch ontvanging van geschenken.

Deut. 10:17. Rom. 2:11.

8 Daartoe stelde Josafat ook te Jeruzalem *eenigen* van de Levieten, en van de Priesteren en van de hoofden der vaderen Israëls, over het gericht des HEEREN en over rechtsgeschillen; als zij weder te Jeruzalem gekomen waren.

9 En hij gebood hun, zeggende: Doet alzóó in de vreeze des HEEREN, met getrouwigheid en met een volkomen hart;

10 en *in* alle geschil, hetwelk van uwe broederen die in hunne steden wonen tot u zal komen, tusschen bloed en bloed, tusschen wet en gebod, en inzettingen en rechten, zoo vermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den HEERE en een groote toornigheid over u en over uwe broederen zij: doet alzóó, en gij zult niet schuldig worden.

11 En zie, Amarjà de Hoofdpriester is over u in alle zaak des HEEREN; en Zebadja de zoon Ismaëls, de Vorst van het huis Juda, in alle zaak des Konings; ook zijn de ambtlieden, de Levieten, voor uw aangezicht: weest sterk en doet het, en de HEERE zal met den goede zijn.

HOOFDSTUK 20.

HET geschiedde nu na dezen dat de kinderen Moabs, en de kinderen Ammons en met hen *anderen*, benevens de Ammonieten, tegen Josafat ten strijde kwamen.

2 Toen kwamen er die Josafat boodschapten, zeggende: Daar komt eene groote menigte tegen u van gene zijde der zee, uit Syrië; en zie, zij zijn te Hazezon-Tamar, hetwelk is Engédi.

3 Josafat nu vreesde, en stelde zijn aangezicht om den HEERE te zoeken; en hij riep een vasten uit in gansch Juda.

4 En Juda werd vergaderd om van den HEERE *hulp* te zoeken; ook kwamen zij uit alle steden van Juda om den HEERE te zoeken.

5 En Josafat stond in de gemeente van Juda en Jeruzalem, in het Huis des HEEREN, vóór het nieuwe voorhof;

6 en hij zeide: O HEERE God onzer vaderen! zijt Gij niet die God in den hemel? Ja, Gij zijt de Heerscher over alle koninkrijken der heidenen; en in uwe hand is kracht en sterkte, zoodat niemand zich tegen U stellen kan. 1 Kron. 29:12.

7 Hebt Gij niet, onze God, de inwoners dezes lands van voor het aangezicht uws volks Israël verdreven, en dat den zade Abrahams uws liefhebbers tot in eeuwigheid gegeven?

8 Zij nu hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom gebouwd voor uwen naam, zeggende:

9 Indien over ons *eenig* kwaad komt, het zwaard des oordeels of pest of honger, wij zullen voor dit Huis en voor uw aangezicht staan, dewijl uw naam in dit Huis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en Gij zult verhooren en verlossen.

10 En nu, zie, de kinderen Ammons, en Moab, en die van het gebergte Seïr, door dewelken Gij Israël niet toeliet te trekken als zij uit Egypteland togen, maar zij weken van hen en verdelgden ze niet: —

11 zie dan, zij vergelden het ons, komende om ons uit uwe erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven.

12 O onze God! zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geene kracht tegen deze groote menigte die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze oogen zijn op U.

13 En gansch Juda stond voor het aangezicht des HEEREN, ook hunne kinderkens, hunne vrouwen en hunne zonen.
14 Toen kwam de Geest des HEEREN, in het midden der gemeente, op Jahaziël, den zoon van Zecharja den zoon van Benaja den zoon van Jeïël den zoon van Mattanja, den Leviet uit de zonen Asafs,
15 en hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij inwoners van Jeruzalem, en gij Koning Josafat, alzóó zegt de HEERE tot ulieden: Vreest gijlieden niet en wordt niet ontzet vanwege deze groote menigte, want de strijd is niet uwe maar Gods. 1 Sam. 17:47.
16 Trekt morgen tot hen af: zie, zij komen op bij den opgang van Ziz, en gij zult ze vinden in het einde des dals, vóóraan de woestijn van Jeruël.
17 Gij zult in dezen *strijd* niet te strijden hebben: stelt u zelven, staat en ziet het heil des HEEREN met u, o Juda en Jeruzalem! vreest niet en ontzet u niet, gaat morgen uit, hun tegen, want de HEERE zal met u wezen.
18 Toen neigde zich Josafat met het aangezicht ter aarde, en gansch Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neder voor het aangezicht des HEEREN, aanbiddende den HEERE,
19 en de Levieten uit de kinderen der Kohathieten, en uit de kinderen der Korachieten stonden op om den HEERE den God Israëls met luider stemme ten hoogste te prijzen.
20 En zij maakten zich des morgens vroeg op en togen uit naar de woestijn van Tekóa; en als zij uittogen, stond Josafat en zeide: Hoort mij, o Juda en gij inwoners van Jeruzalem! gelooft in den HEERE uwen God, zoo zult gij bevestigd worden; gelooft aan zijne Profeten, en gij zult voorspoedig zijn. Jes. 7:9.
21 Hij nu beraadslaagde met het volk, en hij stelde den HEERE zangers, die de heilige Majesteit prijzen zouden, vóór de toegerusten uitgaande, en zeggende: Looft den HEERE, want zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
22 Ter tijd nu als zij aanhieven met een vreugdegeroep en lofzang, stelde de HEERE achterlagen tegen de kinderen Ammons, Moab, en die van het gebergte Seïr, die tegen Juda gekomen waren; en zij werden geslagen.
23 Want de kinderen Ammons, en Moab, stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seïr, om te verbannen en te verdelgen: en als zij met de inwoners van Seïr een einde gemaakt hadden, hielpen zij de één den ander ten verderve.
24 Als nu Juda tot den wachttoren in de woestijn gekomen was, wendden zij zich naar de menigte: en zie, het waren doode lichamen, liggende op de aarde, en niemand was ontkomen.
25 Josafat nu, en zijn volk, kwamen om hunnen buit te rooven, en zij vonden bij hen in menigte, zoowel have en doode lichamen als kostelijk gereedschap, en namen voor zich weg totdat zij niet meer dragen konden; en zij roofden den buit drie dagen, want die was veel.
26 En op den vierden dag vergaderden zij zich in het dal van Beracha, want dáár loofden zij den HEERE: daarom noemden zij den naam dier plaats het dal van Beracha, tot op dezen dag.
27 Daarna keerden alle mannen van Juda en Jeruzalem weder, en Josafat aan hunne voorspits, om wederom met blijdschap tot Jeruzalem te komen; want de HEERE had ze verblijd over hunne vijanden.
28 En zij kwamen te Jeruzalem met luiten en met harpen en met trompetten, tot het Huis des HEEREN.
29 En daar werd eene verschrikking Gods over alle koninkrijken dier landen, als zij hoorden dat de HEERE tegen de vijanden Israëls gestreden had.
30 Alzoo was het koninkrijk Josafats stil, en zijn God gaf hem rust van rondom.
31 Zoo regeerde Josafat over Juda; hij was vijf en dertig jaar oud als hij Koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, eene dochter van Silhi.
1 Kon. 22:42-44.
32 En hij wandelde in den weg van zijnen vader Asa, en hij week daarvan niet af, doende wat recht was in de oogen des HEEREN.
33 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen, want het volk had nog zijn hart niet geschikt tot den God hunner vaderen.
1 Kon. 15:14. 2 Kon. 12:3; 14:4; 15:4,35. 2 Kron. 15:17.
34 Het overige nu der geschiedenissen Josafats, der eerste en der laatste, zie, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Jehu den zoon van Hanani, die men hem deed opteekenen in het boek van de Koningen Israëls.
35 Doch na dezen vergezelschapte zich

Josafat de Koning van Juda, met Ahazia den Koning Israëls; die handelde goddeloos in *zijn* doen.

36 En hij vergezelschapte zich met hem om schepen te maken om naar Tarsis te gaan; en zij maakten de schepen te Ezeon-Géber.

37 Maar Eliëzer, de zoon van Dodava, van Maresa, profeteerde tegen Josafat, zeggende: Omdat gij u met Ahazia vergezelschapt hebt, heeft de HEERE uwe werken verscheurd. Alzoo werden de schepen verbroken, dat zij niet konden naar Tarsis gaan. 1 Kon. 22:49.

HOOFDSTUK 21.

DAARNA ontsliep Josafat met zijne vaderen, en werd begraven bij zijne vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd Koning in zijne plaats. 1 Kon. 22:51.

2 En hij had broeders, Josafats zonen, Azaria, en Jehiël, en Zecharja, en Azarjahu, en Michaël, en Sefatja: deze allen waren zonen van Josafat, den Koning van Israël.

3 En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver en van goud en van kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf hij Joram, omdat hij de eerstgeborene was.

4 Als Joram tot het koninkrijk zijns vaders opgekomen was en zich versterkt had, zoo doodde hij alle zijne broeders met het zwaard, mitsgaders ook *eenigen* van de Vorsten Israëls.

5 Twee en dertig jaar was Joram oud toen hij Koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem. 2 Kon. 8:17-22.

6 En hij wandelde in den weg der Koningen Israëls, gelijk als het huis Achabs deed; want hij had de dochter Achabs tot eene vrouw; en hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN.

7 Doch de HEERE wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds wil dat Hij met David gemaakt had, en gelijk als Hij gezegd had hem en zijnen zonen te allen dage eene lamp te zullen geven. 1 Kon. 11:36; 15:4. Ps. 132:17.

8 In zijne dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, en zij maakten over zich eenen Koning.

9 Daarom toog Joram voort met zijne oversten, en alle de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op en sloeg de Edomieten die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.

10 Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda tot op dezen dag. Toen terzelfder tijd viel Libna af van onder zijn gebied: want hij had den HEERE den God zijner vaderen verlaten.

11 Ook maakte hij hoogten op de bergen van Juda, en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereeren, ja, hij dreef Juda *daartoe*.

12 Zoo kwam een schrift tot hem van den Profeet Elía, zeggende: Alzóó zegt de HEERE de God uws vaders David: Omdat gij in de wegen uws vaders Josafat en in de wegen van Asa den Koning van Juda niet gewandeld hebt,

13 maar hebt gewandeld in den weg der Koningen Israëls, en hebt Juda en de inwoners van Jeruzalem doen hoereeren, achtervolgende het hoereeren van het huis Achabs, en ook uwe broeders van uws vaders huis gedood hebt, die beter waren dan gij, —

14 zie, de HEERE zal *u* plagen met eene groote plaag aan uw volk en aan uwe kinderen en aan uwe vrouwen en aan al uwe have;

15 gij zult ook in groote krankheden zijn door de krankheid uwer ingewanden, totdat uwe ingewanden uitgaan vanwege de krankheid, jaar op jaar.

16 Zoo verwekte de HEERE tegen Joram den geest der Filistijnen en der Arabieren die aan de zijde der Mooren zijn:

17 die togen op in Juda en braken daarin, en voerden alle have weg die in het huis des Konings gevonden werd, zelfs ook zijne kinderen en zijne vrouwen, zoodat hem geen zoon overgelaten werd dan Joahaz, de kleinste zijner zonen.

18 En na dit alles plaagde hem de HEERE in zijn ingewand met eene krankheid waar geen genezen aan was;

19 dit geschiedde van jaar tot jaar, zoodat, wanneer de tijd van het einde der twee jaren uitging, zijne ingewanden met de krankheid uitgingen, dat hij stierf van booze krankheden; en zijn volk maakte hem geen branding als de branding zijner vaderen.

20 Hij was twee en dertig *jaar* oud als hij Koning werd, en regeerde acht jaren te Jeruzalem; en hij ging henen zonder begeerd te zijn, en zij begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der Koningen. 2 Kon. 8:24.

HOOFDSTUK 22.

EN de inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, zijnen kleinsten zoon, Koning in zijne plaats; want eene bende die met de Arabieren in het leger gekomen was, had alle de eersten gedood. Ahazia dan, de zoon van Joram den Koning van Juda, regeerde.
2 Twee en veertig jaar was Ahazia oud toen hij Koning werd, en hij regeerde één jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia eene dochter van Omri. 2 Kon. 8 : 26.
3 Hij wandelde óók in de wegen van het huis Achabs, want zijne moeder was zijne raadgeefster om goddelooslijk te handelen.
4 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, gelijk het huis Achabs; want zij waren zijne raadgevers na den dood zijns vaders, hem ten verderve.
5 Hij wandelde ook in hunnen raad, en toog henen met Joram den zoon Achabs, den Koning Israëls, tot den strijd tegen Hazaël den Koning van Syrië, bij Ramoth in Gilead. En de Syriërs sloegen Joram, 2 Kon. 8 : 28.
6 en hij keerde weder om zich te laten genezen te Jizreël, want *hij had* wonden die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Hazaël den Koning van Syrië; en Azarja, de zoon van Joram den Koning van Juda, kwam af om Joram den zoon Achabs te Jizreël te zien, want hij was krank. 2 Kon. 8 : 29; 9 : 15.
7 De vertreding nu van Ahazia was van God, dat hij tot Joram kwam; want als hij gekomen was, toog hij met Joram uit tot Jehu den zoon van Nimsi, denwelke de HEERE gezalfd had om het huis Achabs uit te roeien. 2 Kon. 9 : 6
8 Zoo geschiedde het als Jehu het oordeel uitvoerde tegen het huis Achabs, dat hij de Vorsten van Juda en de zonen der broederen van Ahazia, die Ahazia dienden, vond en die doodde. 2 Kon. 10 : 13, 14.
9 Daarna zocht hij Ahazia, en zij kregen hem (want hij was verstoken in Samaria), en zij brachten hem tot Jehu, en zij doodden hem en begroeven hem; want zij zeiden: Hij is de zoon Josafats, die den HEERE met zijn gansche hart gezocht heeft. Zoo had het huis van Ahazia niemand die kracht behield tot het koninkrijk. 2 Kon. 9 : 27.
10 Toen nu Athalia de moeder van Ahazia zag dat haar zoon dood was, zoo maakte zij zich op en bracht al het koninklijke zaad van het huis van Juda om. 2 Kon. 11 : 1-3.
11 Maar Josabath de dochter des Konings nam Joas den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des Konings zonen die gedood werden, en zette hem en zijne voedster in eene slaapkamer; zoo verborg hem Josabath de dochter des Konings Joram, de huisvrouw des Priesters Jojada (want zij was de zuster van Ahazia), voor Athalia, dat zij hem niet doodde.
12 En hij was bij hen verstoken in het Huis Gods zes jaren; en Athalia regeerde over het land.

HOOFDSTUK 23.

DOCH in het zevende jaar versterkte zich Jojada, en nam de oversten der honderden, Azarja den zoon Jerohams, en Ismaël den zoon Johanans, en Azarja den zoon Obeds, en Maäseja den zoon van Adaja, en Elisafat den zoon van Zichri, met zich in een verbond. 2 Kon. 11 : 4.
2 Die togen om in Juda, en vergaderden de Levieten uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaderen Israëls; en zij kwamen naar Jeruzalem.
3 En die gansche gemeente maakte een verbond in het Huis Gods met den Koning, en hij zeide tot hen: Zie, de zoon des Konings zal Koning zijn, gelijk als de HEERE van de zonen Davids gesproken heeft.
4 Dit is de zaak die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, van de Priesteren en van de Levieten, zullen tot portiers der dorpelen zijn,
5 en een derde deel zal zijn aan het huis des Konings, en een derde deel aan de Fundamentpoort, en al het volk zal in de voorhoven zijn van het Huis des HEEREN.
6 Maar dat niemand kome in het Huis des HEEREN, dan de Priesteren en de Levieten die dienen: die zullen ingaan, want zij zijn heilig; maar al het volk zal de wacht des HEEREN waarnemen.
7 De Levieten nu zullen den Koning rondom omsingelen, een ieder met zijne wapenen in zijne hand, en die tot het Huis inkomt, zal gedood worden; doch weest gijlieden bij den Koning als hij inkomt en uitgaat.
8 En de Levieten en gansch Juda deden

naar alles dat de Priester Jojada geboden had, en zij namen een ieder zijne mannen die op den sabbat inkwamen, met degenen die op den sabbat uitgingen, want de Priester Jojada had aan de afdeelingen geen verlof gegeven: 2 Kon. 11 : 9-18.
9 voorts gaf de Priester Jojada den oversten der honderden de spiesen en de rondassen en de schilden die des Konings Davids geweest waren, die in het Huis Gods waren;
10 en hij stelde al het volk, en een eder met zijn geweer in zijne hand, van de rechterzijde van het Huis tot de linkerzijde van het Huis, naar het altaar en naar het Huis toe, bij den Koning rondom.
11 Toen brachten zij des Konings zoon voor, en zetten hem de kroon op, en *gaven hem* de getuigenis, en zij maakten hem Koning; en Jojada en zijne zonen zalfden hem, en zeiden: De Koning leve!
12 Toen nu Athalia hoorde de stem des volks dat toeliep en den Koning roemde, kwam zij tot het volk in het Huis des Heeren;
13 en zij zag toe, en zie, de Koning stond bij zijnen pilaar aan den ingang, en de oversten en de trompetten waren bij den Koning, en al het volk des lands was blijde en blies met trompetten, en de zangers waren er met muziekinstrumenten, en gaven te kennen dat men lofzingen zoude: toen verscheurde Athalia hare kleederen, en zij riep: Verraad, verraad!
14 Maar de Priester Jojada bracht de oversten der honderden die over het heir gesteld waren uit, en zeide tot hen: Brengt ze uit tot buiten de ordeningen, en die ze volgt zal met het zwaard gedood worden; want de Priester had gezegd: Gij zult ze in het Huis des Heeren niet dooden.
15 En zij leiden de handen aan haar, en zij ging naar den ingang van de Paardenpoort naar het huis des Konings, en zij doodden ze daar.
16 En Jojada maakte een verbond tusschen hem en tusschen al het volk en tusschen den Koning, dat zij den Heere tot een volk zouden zijn.
17 Daarna ging al het volk in het huis Baäls, en zij braken dat af, en zijne altaren en zijne beelden verbraken zij, en Mattan den Priester Baäls sloegen zij dood vóór de altaren.
18 Jojada nu bestelde de ambten in het Huis des Heeren, onder de hand der Levietische Priesteren, die David in het Huis des Heeren afgedeeld had om de brandofferen des Heeren te offeren, gelijk in de wet van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de instelling Davids.
19 En hij stelde de portiers aan de poorten van het Huis des Heeren, opdat niemand, in eenig ding onrein zijnde, inkwame.
20 En hij nam de oversten der honderden en de machtigen en die heerschappij hadden onder het volk, en al het volk des lands, en bracht den Koning van het Huis des Heeren af, en zij kwamen door het midden der Hooge poort in het huis des Konings, en zij zetten den Koning op den troon des koninkrijks. 2 Kon. 11 : 19, 20.
21 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden.

HOOFDSTUK 24.

JOAS was zeven jaren oud toen hij Koning werd, en hij regeerde veertig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja van Ber-Séba. 2 Kon. 11:21; 12:1.
2 En Joas deed dat recht was in de oogen des Heeren, alle de dagen van den Priester Jojada. 2 Kon. 12 : 2.
3 En Jojada nam voor hem twee vrouwen; en hij gewon zonen en dochteren.
4 Het geschiedde nu na dezen dat het in het hart van Joas was het Huis des Heeren te vernieuwen.
5 Zoo vergaderde hij de Priesteren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot de steden van Juda, en vergadert geld van het gansche Israël, om het Huis uws Gods te beteren van jaar tot jaar; en gijlieden, haast u tot deze zaak. Maar de Levieten haastten zich niet.
6 En de Koning riep Jojada, het Hoofd, en zeide tot hem: Waarom hebt gij geen onderzoek gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en Jeruzalem inbrengen zouden de schatting van Mozes den knecht des Heeren, en van de gemeente Israëls, voor de Tent der getuigenis? Ex. 30 : 11-16.
7 Want als Athalia goddeloozlijk handelde, hadden hare zonen het Huis Gods opengebroken, ja zelfs alle geheiligde dingen van het Huis des Heeren besteed aan de Baäls.
8 En de Koning gebood, en zij maakten

eene kist, en stelden die buiten aan de
poort van het Huis des HEEREN; 2 Kon. 12:9.
9 en men deed uitroeping in Juda en in
Jeruzalem, dat men den HEERE inbrengen
zoude de schatting van Mozes, den knecht
Gods, over Israël in de woestijn.
10 Toen verblijdden zich alle oversten en
al het volk, en zij brachten in en wierpen
in de kist, totdat men voleindigd had.
11 Het geschiedde nu ten tijde als hij
de kist naar des Konings bevel door de
hand der Levieten inbracht, en als zij
zagen dat er veel geld was, dat de schrijver des Konings kwam, en de bestelde
des Hoofdpriesters, en de kist ledig maakten, en die opnamen en die wederbrachten
aan hare plaats; alzóó deden zij van dag
tot dag, en verzamelden geld in menigte,
2 Kon. 12:10-12.
12 hetwelk de Koning en Jojada gaven
dengenen die het werk van den dienst
van het Huis des HEEREN verzorgden; en
zij huurden houwers en timmerlieden om
het Huis des HEEREN te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper
om het Huis des HEEREN te beteren.
13 Zoo deden de verzorgers van het
werk, dat de betering des werks door
hunne hand toenam; en zij herstelden
het Huis Gods in zijne gestaltenis, en
maakten het vast.
14 Als zij nu voleindigd hadden, brachten
zij voor den Koning en Jojada het overige
des gelds, waarvan hij vaten maakte voor
het Huis des HEEREN, vaten om te dienen
en te offeren, en rookschalen, en gouden
en zilveren vaten; en zij offerden gedurig-
lijk brandofferen in het Huis des HEEREN,
alle de dagen van Jojada.
15 En Jojada werd oud en zat van
dagen, en stierf: hij was honderd en
dertig jaar oud toen hij stierf
16 En zij begroeven hem in de stad
Davids, bij de Koningen; want hij had
goed gedaan in Israël, beide Gode en
zijnen Huize.
17 Maar na den dood van Jojada kwamen de Vorsten van Juda en bogen zich
neder voor den Koning; toen hoorde de
Koning naar hen.
18 Zoo verlieten zij het Huis des HEEREN des Gods hunner vaderen, en dienden de bosschen en de afgoden: toen was
er eene groote toornigheid over Juda en
Jeruzalem, om deze hunne schuld.
19 Doch Hij zond Profeten onder hen,
om hen tot den HEERE te doen wederkeeren; die betuigden tegen hen, maar zij
neigden de ooren niet.
20 En de Geest Gods toog Zacharia aan,
den zoon van Jojada, den Priester, die
boven het volk stond, en hij zeide tot
hem: Zóó zegt God: Waarom overtreedt
gij de geboden des HEEREN? Daarom zult
gij niet voorspoedig zijn: dewijl gij den
HEERE verlaten hebt, zoo zal Hij u verlaten. 2 Kron. 15:2.
21 En zij maakten eene verbintenis tegen
hem, en steenigden hem met steenen, door
het gebod des Konings, in het voorhof van
het Huis des HEEREN. Matth. 23:35. Luc. 11:51.
22 Zoo gedacht de Koning Joas niet der
weldadigheid die zijn vader Jojada aan
hem gedaan had, maar doodde zijnen zoon:
dewelke als hij stierf, zeide: De HEERE zal
het zien en zoeken.
23 Daarom geschiedde het, met den omgang des jaars, dat de heirkracht van Syrië
tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda
en Jeruzalem, en verdierven uit het volk
alle de Vorsten des volks, en zij zonden al
hunnen roof tot den Koning van Damascus.
24 Hoewel de heirkracht van Syrië met
weinige mannen kwam, evenwel gaf de
HEERE in hunne hand een heirkracht van
groote menigte, dewijl zij den HEERE den
God hunner vaderen verlaten hadden: alzoo voerden zij de oordeelen uit tegen Joas.
25 En toen zij van hem getogen waren
(want zij lieten hem in groote krankheden), maakten zijne knechten, om het
bloed der zonen van den Priester Jojada,
eene verbintenis tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed, dat hij stierf,
en zij begroeven hem in de stad Davids,
maar zij begroeven hem niet in de graven
der Koningen. 2 Kon. 12:20,21.
26 Dezen nu zijn het die eene verbintenis tegen hem maakten: Zabad de zoon
van Simeath, de Ammonietische, en Jozabad de zoon van Simrith, de Moabietische.
27 Aangaande nu zijne zonen, en de
grootheid van den last hem op*gelegd*, en
den bouw van het Huis Gods, zie, zij zijn
geschreven in de historie van het boek
der Koningen. En zijn zoon Amazia werd
Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 25.

AMAZIA, vijf en twintig jaar oud zijnde,
werd Koning, en regeerde negen en
twintig jaar te Jeruzalem; en de naam

zijner moeder was Joaddan van Jeruzalem.
2 Kon. 14.2,3.
2 En hij deed dat recht was in de oogen
des HEEREN, doch niet met een volkomen
hart.
3 Het geschiedde nu als het koninkrijk
aan hem gesterkt was, dat hij zijne
knechten die den Koning zijnen vader
verslagen hadden, doodde; 2 Kon. 14:5,6.
4 doch hunne kinderen doodde hij niet,
maar *hij deed* gelijk in de wet in het
boek van Mozes geschreven is, waar de
HEERE geboden heeft, zeggende: De va-
ders zullen niet sterven om de kinderen,
en de kinderen zullen niet sterven om de
vaders, maar een ieder zal om zijne zonde
sterven. Deut. 24:16. Jer. 31:30. Ezech. 18:20.
5 En Amazia vergaderde Juda, en stelde
ze, naar de huizen der vaderen, tot over-
sten van duizend en tot oversten van hon-
derd, door gansch Juda en Benjamin; en
hij monsterde ze van twintig jaar oud en
daarboven, en vond ze driehonderd dui-
zend uitgelezenen, uittrekkende ten heire,
handelende spies en rondas.
6 Daartoe huurde hij uit Israël honderd
duizend kloeke helden voor honderd talen-
ten zilvers.
7 Maar daar kwam een man Gods tot
hem, zeggende: O Koning! laat het heir
Israëls niet met u gaan; want de HEERE is
niet met Israël, *met* alle kinderen Efraïms.
8 Maar zoo gij gaat, doe het, wees sterk
ten strijde: God zal u doen vallen voor
den vijand, want in God is kracht om te
helpen en om te doen vallen.
9 En Amazia zeide tot den man Gods:
Maar wat zal men doen met de honderd
talenten die ik aan de benden Israëls ge-
geven heb? En de man Gods zeide: De
HEERE heeft meer dan dit om u te geven.
10 Toen scheidde Amazia die af, te weten
de benden die uit Efraïm tot hem gekomen
waren, dat zij naar hunne plaats gingen;
daarom ontstak hun toorn zeer tegen Juda,
en zij keerden weder tot hunne plaats in
hittigheid des toorns.
11 Amazia nu sterkte zich, en leidde
zijn volk uit, en toog in het Zoutdal, en
sloeg tien duizend van de kinderen van
Seïr; 2 Kon. 14:7.
12 daartoe vingen de kinderen van Juda
tien duizend levend, en brachten ze op de
hoogte der steenrots, en stieten ze van de
spits der steenrots af, dat zij allen barstten.
13 Maar de mannen der benden, die
Amazia had doen wederkeeren, dat zij
met hem in den strijd niet zouden trek-
ken, die deden eenen inval in de steden
van Juda, van Samaria af tot Beth-Horon
toe, en sloegen van hen drie duizend en
roofden veel roof.
14 Het geschiedde nu nadat Amazia van
het slaan der Edomieten gekomen was, en
dat hij de goden der kinderen van Seïr
medegebracht had, dat hij zich die tot
goden stelde en zich voor dezelve neder-
boog en hun rookte.
15 Toen ontstak de toorn des HEEREN
tegen Amazia, en hij zond tot hem eenen
Profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt
gij de goden van dat volk gezocht, die
hun volk niet gered hebben uit uwe hand?
16 En het geschiedde als hij tot hem
sprak, dat hij tot hem zeide: Heeft men
u tot des Konings raadgever gesteld?
Houd gij op: waarom zouden zij u slaan?
Toen hield de Profeet op, en zeide: Ik
merk dat God besloten heeft u te ver-
derven, dewijl gij dit gedaan en naar
mijnen raad niet gehoord hebt.
17 En Amazia de Koning van Juda werd
te rade dat hij zond tot Joas, den zoon
van Joahaz den zoon van Jehu, den Ko-
ning Israëls, om te zeggen: Kom, laat ons
elkanders aangezicht zien. 2 Kon. 14:8-14.
18 Maar Joas de Koning Israëls zond
tot Amazia den Koning van Juda, om
te zeggen: De distel die op den Libanon
is, zond tot den ceder die op den Libanon
is, om te zeggen,: Geef uwe dochter mijnen
zoon ter vrouw; maar het gedierte des
velds, dat op den Libanon is, ging voorbij
en vertrad de distel.
19 Gij zegt, zie, gij hebt de Edomieten
geslagen, daarom heeft uw hart u verheven
om te roemen: nu, blijf in uw huis;
waarom zoudt gij u in het kwade mengen,
dat gij vallen zoudt, gij en Juda met u?
20 Doch Amazia hoorde niet, want het
was van God, opdat Hij ze in *hunne* hand
gave, overmits zij de goden der Edomieten
gezocht hadden.
21 Zoo toog Joas de Koning Israëls op,
en hij en Amazia de Koning van Juda
zagen elkanders aangezicht te Beth-Sémes
dat in Juda is;
22 en Juda werd geslagen voor het aan-
gezicht Israëls, en zij vloden een iegelijk
in zijne tenten.
23 En Joas de Koning Israëls greep
Amazia den Koning van Juda, den zoon

van Joas den zoon van Joahaz, te Beth-Sémes, en hij bracht hem te Jeruzalem; en hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort Efraïms tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen;
24 daartoe *nam hij* al het goud, en het zilver, en alle de vaten die in het Huis Gods gevonden werden bij Obed-Edom, en de schatten van het huis des Konings, mitsgaders gijzelaars, en hij keerde weder naar Samaria.
25 Amazia nu, de zoon van Joas, de Koning van Juda, leefde na den dood van Joas den zoon van Joahaz, den Koning Israëls, vijftien jaar. 2 Kon. 14:17.
26 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, de eerste en de laatste, zie, zijn die niet geschreven in het boek der Koningen van Juda en Israël?
27 Van den tijd nu aan dat Amazia afgeweken was van achter den Heere, zoo maakten zij in Jeruzalem eene verbintenis tegen hem; doch hij vluchtte naar Lachis; toen zonden zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar; 2 Kon. 14:19, 20.
28 en zij brachten hem op paarden, en begroeven hem bij zijne vaderen in de stad van Juda.

HOOFDSTUK 26

TOEN nam het gansche volk van Juda Uzzía, die nu zestien jaar oud was, en zij maakten hem Koning in zijns vaders Amazia's plaats. 2 Kon. 14:21, 22.
2 Deze bouwde Eloth, en bracht het weder aan Juda, nadat de Koning met zijne vaderen ontslapen was.
3 Zestien jaar was Uzzía oud toen hij Koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia van Jeruzalem. 2 Kon. 15:2, 3.
4 En hij deed dat recht was in de oogen des Heeren, naar alles dat zijn vader Amazia gedaan had;
5 want hij begaf zich om God te zoeken, in de dagen van Zacharia, die verstandig was in de gezichten Gods. In de dagen nu dat hij den Heere zocht, maakte hem God voorspoedig.
6 Want hij toog uit en krijgde tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath en den muur van Jabné en den muur van Asdod, daartoe bouwde hij steden in Asdod en onder de Filistijnen.
7 En God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren die te Gur-Baäl woonden, en *tegen* de Meünieten.
8 En de Ammonieten gaven Uzzía geschenken; en zijn naam ging uit tot den ingang van Egypte, want hij sterkte zich ten hoogste.
9 Daartoe bouwde Uzzía torens te Jeruzalem, aan de Hoekpoort en aan de Dalpoort en aan de hoeken, en hij versterkte ze.
10 Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hieuw vele putten uit, overmits hij veel vee had, beide in de laagten en in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniers op de bergen en op de vruchtbare velden; want hij was een liefhebber van den land*bouw*.
11 Voorts had Uzzía eene heirkracht van geoefenden ten oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner monstering, door de hand van Jeïël den schrijver en Maäseja den ambtman, onder de hand van Hananja, *een* van de Vorsten des Konings.
12 Het geheele getal van de hoofden der vaderen, der strijdbare helden, was twee duizend en zeshonderd.
13 En onder hunne hand was een krijgsheir van driehonderd duizend en zeven duizend en vijfhonderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog oefenden, om den Koning tegen den vijand te helpen.
14 En Uzzía bereidde voor hen, voor het gansche heir, schilden en spiesen en helmen en pantsers en bogen, zelfs tot de slingersteenen toe.
15 Hij maakte ook te Jeruzalem kunstige werken, bedenking van kunstige werkmeesters, dat ze op de torens en op de hoeken zijn zouden, om met pijlen en met groote steenen te schieten: zoo ging zijn naam tot verre toe uit, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk werd.
16 Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den Heere zijnen God, want hij ging in den Tempel des Heeren om te rooken op het reukaltaar.
17 Doch Azarja de Priester ging hem na, en met hem des Heeren Priesters, tachtig kloeke mannen;
18 en zij wederstonden den Koning Uzzía, en zeiden hem: Het komt u niet toe, Uzzía, den Heere te rooken, maar den Priesteren, Aärons zonen, die geheiligd zijn om te rooken; ga uit het hei-

ligdom, want gij hebt overtreden, en het
zal u niet tot eer zijn van den HEERE God.
19 Toen werd Uzzía toornig; en het
reukwerk was in zijne hand, om te roo-
ken; als hij nu toornig werd tegen de
Priesteren, rees de melaatschheid òp aan
zijn voorhoofd, voor het aangezicht der
Priesteren in het Huis des HEEREN, van
boven het reukaltaar.
20 Alstoen zag de Hoofdpriester Azarja
op hem, en alle de Priesteren, en zie,
hij was melaatsch aan zijn voorhoofd; en
zij stietten hem metterhaast van daar, ja
hijzelf werd ook gedreven uit te gaan,
omdat de HEERE hem geplaagd had.
21 Alzoo was de Koning Uzzía melaatsch
tot aan den dag zijns doods: en melaatsch
zijnde, woonde hij in een afgezonderd huis,
want hij was van het Huis des HEEREN
afgesneden; Jotham nu, zijn zoon, was
over het huis des Konings, richtende het
volk des lands. Lev. 13:46. 2 Kon. 15:5.
22 Het overige nu der geschiedenissen
van Uzzía, de eerste en de laatste, heeft
de Profeet Jesaja de zoon van Amoz
beschreven.
23 En Uzzía ontsliep met zijne vaderen,
en zij begroeven hem bij zijne vaderen,
in het veld van de begrafenis die der
Koningen was; want zij zeiden: Hij is
melaatsch. En zijn zoon Jotham werd
Koning in zijne plaats. 2 Kon. 15:7.

HOOFDSTUK 27.

JOTHAM was vijf en twintig jaar oud
toen hij Koning werd, en hij regeerde
zestien jaar te Jeruzalem; en de naam
zijner moeder was Jerusa eene dochter
van Zadok. 2 Kon. 15:33, 34.
2 En hij deed dat recht was in de oogen
des HEEREN, naar alles dat zijn vader
Uzzía gedaan had, behalve dat hij in den
Tempel des HEEREN niet ging; en het
volk verdierf zich nog.
3 Hij bouwde de Hooge poort aan het
Huis des HEEREN, hij bouwde ook veel
aan den muur van Ofel; 2 Kon. 15:35.
4 daartoe bouwde hij steden op het ge-
bergte van Juda, en in de wouden bouwde
hij burchten en torens.
5 Hij krijgde ook tegen den Koning der
kinderen Ammons, en had de overhand
over hen, zoodat de kinderen Ammons
in datzelfde jaar hem gaven honderd
talenten zilvers, en tien duizend kor tar-
we, en tien duizend gerst; dat brachten
hem de kinderen Ammons wederom ook
in het tweede en in het derde jaar.
6 Alzoo versterkte zich Jotham; want
hij richtte zijne wegen voor het aange-
zicht des HEEREN zijns Gods.
7 Het overige nu der geschiedenissen
Jothams, en alle zijne krijgen en zijne
wegen, zie, zij zijn geschreven in het
boek der Koningen van Israël en Juda.
8 Hij was vijf en twintig jaar oud toen
hij Koning werd, en hij regeerde zestien
jaar te Jeruzalem. 2 Kon. 15:33.
9 En Jotham ontsliep met zijne vaderen,
en zij begroeven hem in de stad Davids;
en zijn zoon Achaz werd Koning in zijne
plaats. 2 Kon. 15:38.

HOOFDSTUK 28.

ACHAZ was twintig jaar oud toen hij
Koning werd, en regeerde zestien
jaar te Jeruzalem; en hij deed niet dat
recht was in de oogen des HEEREN, ge-
lijk zijn vader David, 2 Kon. 16:2-4.
2 maar hij wandelde in de wegen der
Koningen Israëls; daartoe maakte hij ook
gegotene beelden voor de Baäls.
3 Hij rookte ook in het dal des zoons
Hinnoms, en hij brandde zijne zonen in
het vuur, naar de gruwelen der heidenen
die de HEERE voor het aangezicht der kin-
deren Israëls uit de bezitting verdreven had.
4 Ook offerde hij en rookte op de hoog-
ten en op de heuvelen, mitsgaders onder
alle groen geboomte.
5 Daarom gaf hem de HEERE zijn God
in de hand des Konings van Syrië, dat
zij hem sloegen, en van hem gevankelijk
wegvoerden eene groote menigte van ge-
vangenen, die zij te Damascus brachten.
En hij werd ook gegeven in de hand
des Konings Israëls, die hem sloeg met
eenen grooten slag. 2 Kon. 16:5. Jes. 7:1.
6 Want Pekah de zoon van Remalia
sloeg in Juda honderd twintig duizend
dood op éénen dag, allen strijdbare man-
nen, omdat zij den HEERE, hunner vade-
ren God, verlaten hadden.
7 En Zichri, een geweldig man van Efra-
im, sloeg Maäseja den zoon des Konings
dood en Azrikam den huisoverste, mitsga-
ders Elkana den tweede na den Koning.
8 En de kinderen Israëls voerden van
hunne broederen gevankelijk weg twee-
honderd duizend, vrouwen, zonen en doch-
teren, en plunderden ook veel roof van
hen, en zij brachten den roof te Samaria.

9 Aldaar nu was een Profeet des HEEREN wiens naam was Oded; die ging uit, het heir tegen dat naar Samaria kwam, en zeide tot hen: Zie, door de grimmigheid des HEEREN des Gods uwer vaderen over Juda heeft Hij ze in uwe hand gegeven, en gij hebt ze doodgeslagen in toornigheid, *die* tot aan den hemel raakt.
10 Daartoe denkt gij nu de kinderen van Juda en Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen: zijt gij het niet alleenlijk? bij ulieden zijn schulden tegen den HEERE uwen God.
11 Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder die gij van uwe broederen gevankelijk weggevoerd hebt; want de hitte van des HEEREN toorn is over u.
12 Toen maakten zich mannen op van de hoofden der kinderen Efraïms, Azarja de zoon van Johanan, Berechja de zoon van Mesillemoth, en Jehizkía de zoon van Sallum, en Amasa de zoon van Hadlai, tegen degenen die uit het heir kwamen;
13 en zij zeiden tot hen: Gij zult deze gevangenen hier niet inbrengen, tot eene schuld over ons tegen den HEERE: denkt gijlieden toe te doen tot onze zonden en tot onze schulden, hoewel wij veel schuld hebben en de hitte des toorns over Israël is?
14 Toen lieten de toegerusten de gevangenen en den roof voor het aangezicht der oversten en der gansche gemeente.
15 De mannen nu die met namen uitgedrukt zijn, maakten zich op en grepen de gevangenen, en kleedden van den roof alle hunne naakten, en zij kleedden en schoeiden ze, en spijsden en drenkten ze, en zalfden ze, en voerden ze op ezels, allen die zwak waren, en brachten ze te Jericho, de Palmstad, bij hunne broederen; daarna keerden zij weder naar Samaria.
16 Terzelfder tijd zond de Koning Achaz tot de Koningen van Assyrië, dat zij hem helpen zouden. 2 Kon. 16:7.
17 Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen, en hadden Juda geslagen, en gevangenen gevankelijk weggevoerd.
18 Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-Sémes, en Ajalon, en Gederoth, en Socho en zijne onderhoorige plaatsen, en Timna en zijne onderhoorige plaatsen, en Gimzo en zijne onderhoorige plaatsen; en zij woonden aldaar
19 Want de HEERE vernederde Juda, om Achaz des Konings Israëls wil, want hij had Juda afgetrokken, dat het gansch zeer overtrad tegen den HEERE.
20 En Tilgath-Pilnéser de Koning van Assyrië kwam tot hem; doch hij benauwde hem, en sterkte hem niet.
21 Want Achaz nam een deel van het Huis des HEEREN, en van het huis des Konings en der Vorsten, hetwelk hij den Koning van Assyrië gaf; maar hij hielp hem niet. 2 Kon. 16:8.
22 Ja, ten tijde als men hem benauwde, zoo maakte hij des overtredens tegen den HEERE nog meer: dit was de Koning Achaz.
23 Want hij offerde den goden van Damascus die hem geslagen hadden, en zeide: Omdat de goden der Koningen van Syrië hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij *óók* helpen; maar zij waren hem tot zijnen val, mitsgaders aan gansch Israël.
24 En Achaz verzamelde de vaten van het Huis Gods, en hieuw de vaten van het Huis Gods in stukken, en sloot de deuren van het Huis des HEEREN toe; daartoe maakte hij zich altaren in alle hoeken te Jeruzalem;
25 ook maakte hij in elke stad van Juda hoogten om anderen goden te rooken: alzoo verwekte hij den HEERE, zijner vaderen God, tot toorn.
26 Het overige nu zijner geschiedenissen en alle zijne wegen, de eerste en de laatste, zie, zij zijn geschreven in het boek der Koningen van Juda en Israël.
27 En Achaz ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in de stad, te Jeruzalem; maar zij brachten hem niet in de graven der Koningen Israëls. En zijn zoon Jehizkía werd Koning in zijne plaats. 2 Kon. 16:20.

HOOFDSTUK 29.

JEHIZKÍA werd Koning, vijf en twintig jaar oud zijnde, en regeerde negen en twintig jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Abía eene dochter van Zacharia. 2 Kon. 18:2,3.
2 En hij deed dat recht was in de oogen des HEEREN, naar alles wat zijn vader David gedaan had.
3 Hij deed in het eerste jaar zijner regeering, in de eerste maand, de deuren van het Huis des HEEREN open, en beterde ze.
4 En hij bracht de Priesteren en de

Levieten in, en hij verzamelde ze in de Ooststraat.
5 En hij zeide tot hen: Hoort mij, o Levieten: heiligt nu uzelve en heiligt het Huis des HEEREN des Gods uwer vaderen, en brengt de onreinheid uit van het heiligdom.
6 Want onze vaders hebben overtreden, en gedaan dat kwaad was in de oogen des HEEREN onzes Gods, en hebben Hem verlaten, en zij hebben hunne aangezichten van den Tabernakel des HEEREN omgewend, en hebben den nek toegekeerd;
7 ook hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen uitgebluscht, en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben zij in het heiligdom den God Israëls niet geofferd.
8 Daarom is een groote toorn des HEEREN over Juda en Jeruzalem geweest, en Hij heeft ze overgegeven ter beroering, ter verwoesting en ter aanfluiting, gelijk als gij ziet met uwe oogen.
9 Want zie, onze vaders zijn door het zwaard gevallen, daartoe onze zonen en onze dochteren en onze vrouwen zijn daarom in gevangenschap geweest.
10 Nu is het in mijn hart een verbond te maken met den HEERE den God Israëls, opdat de hitte zijns toorns zich van ons afkeere.
11 Mijne zonen, weest nu niet traag; want de HEERE heeft u verkoren, dat gij voor zijn aangezicht staan zoudt om Hem te dienen, en opdat gij Hem dienaars en wierookers zoudt wezen. Deut. 10:8.
12 Toen maakten zich de Levieten op, Mahath de zoon van Amasai, en Joël de zoon van Azarja, van de kinderen der Kohathieten; en van de kinderen van Merari, Kis de zoon van Abdi, en Azarja de zoon van Jehallelëel; en van de Gersonieten, Joah de zoon van Zimma, en Eden de zoon van Joah;
13 en van de kinderen Elizafans, Simri en Jeïël; en van de kinderen Asafs, Zacharia en Mattanja;
14 en van de kinderen Hemans, Jehiël en Simeï, en van de kinderen Jeduthuns, Semaja en Uzziël.
15 En zij verzamelden hunne broederen en heiligden zich, en kwamen, naar het gebod des Konings door de woorden des HEEREN, om het Huis des HEEREN te reinigen.
16 Maar de Priesteren gingen binnen in het Huis des HEEREN, om *dat* te reinigen, en zij brachten uit in het voorhof van het Huis des HEEREN al de onreinheid die zij in den Tempel des HEEREN vonden, en de Levieten namen die op om ze naar buiten uit te brengen in de beek Kidron.
17 Zij begonnen nu te heiligen op den eersten der eerste maand, en op den achtsten dag der maand kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het Huis des HEEREN in acht dagen, en op den zestienden dag der eerste maand maakten zij een einde.
18 Daarna kwamen zij binnen tot den Koning Hizkía, en zeiden: Wij hebben het geheele Huis des HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandoffer-altaar met al zijn gereedschap, en de tafel der toerichting met al haar gereedschap;
19 ook alle gereedschap dat de Koning Achaz onder zijn koninkrijk door zijne overtreding weggeworpen had, hebben wij bereid en geheiligd: en zie, zij zijn vóór het altaar des HEEREN.
20 Toen maakte zich de Koning Jehizkía vroeg op en verzamelde de oversten der stad, en hij ging op in het Huis des HEEREN.
21 En zij brachten zeven varren en zeven rammen en zeven lammeren en zeven geitenbokken, ten zondoffer voor het koninkrijk en voor het heiligdom en voor Juda; en hij zeide tot de zonen Aärons, de Priesteren, dat zij *die* op het altaar des HEEREN zouden offeren.
22 Zoo slachtten zij de runderen, en de Priesters ontvingen het bloed, en sprengden het op het altaar; zij slachtten ook de rammen, en sprengden het bloed op het altaar; insgelijks slachtten zij de lammeren, en sprengden het bloed op het altaar.
23 Daarna brachten zij de bokken bij ten zondoffer, voor het aangezicht des Konings en der gemeente, en zij leiden hunne handen op dezelve;
24 en de Priesters slachtten ze, en ontzondigden met derzelver bloed op het altaar, om verzoening te doen voor het gansche Israël; want de Koning had dat brandoffer en dat zondoffer voor gansch Israël bevolen.
25 En hij stelde de Levieten in het Huis des HEEREN, met cymbalen, met luiten en harpen, naar het gebod Davids, en Gads des Zieners des Konings, en Nathans des Profeten, want dit gebod was van de hand

des HEEREN, door de hand zijner Profeten.

26 De Levieten nu stonden met de instrumenten Davids, en de Priesters met de trompetten.

27 En Hizkía beval dat men het brandoffer op het altaar zoude offeren. Ten tijde nu als dat brandoffer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten en met de instrumenten Davids, des Konings Israëls.

28 De gansche gemeente nu boog zich neder als men het gezang zong en met trompetten trompette: dit alles totdat het brandoffer voleindigd was.

29 Als men nu geëindigd had te offeren, bukten de Koning en allen die bij hem gevonden werden, en bogen zich neder.

30 Daarna zeide de Koning Jehizkía, en de oversten, tot de Levieten, dat zij den HEERE loven zouden met de woorden Davids en Asafs des Zieners: en zij loofden tot blijdschap toe, en neigden hunne hoofden en bogen zich neder.

31 En Jehizkía antwoordde en zeide: Nu hebt gij uwe handen den HEERE gevuld, treedt toe, en brengt slachtofferen en lofofferen tot het Huis des HEEREN. En de gemeente bracht, slachtofferen en lofofferen, en alle vrijwilligen van hart brandofferen.

32 En het getal der brandofferen die de gemeente bracht was zeventig runderen, honderd rammen, tweehonderd lammeren: deze alle den HEERE ten brandoffer.

33 Nog waren, der geheiligde dingen, zeshonderd runderen en drie duizend schapen.

34 Doch der Priesteren was te weinig en zij konden aan alle de brandofferen de huid niet aftrekken; daarom hielpen hen hunne broederen de Levieten, totdat het werk geëindigd was en totdat de *andere* Priesteren zich geheiligd hadden; want de Levieten waren rechter van hart om zich te heiligen dan de Priesteren.

35 En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dankofferen, en met de drankofferen voor de brandofferen: alzoo werd de dienst van het Huis des HEEREN besteld.

36 Jehizkía nu en al het volk verblijdden zich over hetgeen God voor het volk bereid had; want deze zaak geschiedde haastelijk.

HOOFDSTUK 30.

DAARNA zond Jehizkía tot het gansche Israël en Juda, en schreef ook brieven naar Efraïm en Manasse, dat zij zouden komen tot het Huis des HEEREN te Jeruzalem, om den HEERE den God Israëls Pascha te houden.

2 Want de Koning had raad gehouden met zijne oversten en de gansche gemeente te Jeruzalem, om het Pascha te houden in de tweede maand;

3 want zij hadden het niet kunnen houden te dierzelfder tijd, omdat de Priesteren zich niet genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te Jeruzalem.

4 En deze zaak was recht in de oogen des Konings en in de oogen der gansche gemeente.

5 Zoo stelden zij dan, dat men eene stem door gansch Israël, van Ber-Séba tot Dan, zoude laten doorgaan, opdat zij zouden komen om het Pascha den HEERE den God Israëls te houden in Jeruzalem; want zij hadden het in lange niet gehouden gelijk het geschreven was.

6 De loopers dan gingen henen met de brieven van de hand des Konings en zijner Vorsten, door gansch Israël en Juda, en naar het gebod des Konings, zeggende: Gij kinderen Israëls, bekeert u tot den HEERE, den God van Abraham, Isaäk en Israël, zoo zal Hij Zich keeren tot de ontkomenen die ulieden overgebleven zijn uit de hand der Koningen van Assyrië.

7 En zijt niet als uwe vaders en als uwe broeders, die tegen den HEERE den God hunner vaderen overtreden hebben; waarom Hij ze tot verwoesting overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.

8 Verhardt nu ulieder nek niet, gelijk uwe vaderen: geeft den HEERE de hand, en komt tot zijn heiligdom hetwelk Hij geheiligd heeft tot in eeuwigheid, en dient den HEERE uwen God; zoo zal de hitte zijns tooms van u afkeeren.

9 Want als gij u bekeert tot den HEERE, uwe broederen en uwe kinderen zullen barmhartigheid vinden voor het aangezicht dergenen die hen gevangen hebben, zoodat zij in dit land zullen wederkomen; want de HEERE uw God is genadig en barmhartig, en zal het aangezicht van u niet afwenden zoo gij u tot Hem bekeert.

10 Zoo gingen de loopers dóór van stad tot stad, door het land van Efraïm en Manasse, tot Zebulon toe; doch zij belachten ze en bespotten ze.

11 Evenwel vernedermoedigden zich sommigen van Aser en Manasse en van Zebulon, en kwamen te Jeruzalem.
12 Ook was de hand Gods in Juda, hun éénerlei hart gevende, dat zij het gebod des Konings en der Vorsten deden, naar het Woord des HEEREN.
13 En te Jeruzalem verzamelde zich veel volks om het feest der ongezuurde *brooden* te houden, in de tweede maand, eene zeer groote gemeente;
14 en zij maakten zich op, en namen de altaren weg die te Jeruzalem waren; daartoe namen zij alle rooktuig weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen.
15 Toen slachtten zij het Pascha, op den veertienden der tweede maand; en de Priesters en de Levieten waren beschaamd geworden en hadden zich geheiligd, en hadden brandofferen gebracht in het Huis des HEEREN.
16 En zij stonden in hunnen stand, naar hunne wijze, naar de wet van Mozes den man Gods; de Priesters sprengden het bloed, *dat nemende* uit de hand der Levieten.
17 Want eene menigte was in die gemeente die zich niet geheiligd hadden: daarom waren de Levieten over de slachting der paaschlammeren, voor iedereen die niet rein was, om *die* den HEERE te heiligen;
18 want eene menigte des volks, velen van Efraïm en Manasse, Issaschar, en Zebulon, hadden zich niet gereinigd, maar aten het Pascha, niet gelijk geschreven is. Doch Jehizkía bad voor hen, zeggende: De HEERE, die goed is, doe verzoening voor *dien,*
19 *die* zijn gansche hart gericht heeft om God den HEERE, den God zijner vaderen, te zoeken, hoewel niet naar de reinheid des heiligdoms.
20 En de HEERE verhoorde Jehizkía en heelde het volk.
21 Zoo hielden de kinderen Israëls, die te Jeruzalem gevonden werden, het feest der ongezuurde *brooden,* zeven dagen, met groote blijdschap De Levieten nu en de Priesteren prezen den HEERE, dag op dag, met sterkluidende instrumenten des HEEREN.
22 En Jehizkía sprak naar het hart van alle Levieten die verstand hadden in de goede kennis des HEEREN: en zij aten *de offeranden* des gezetten hoogtijds zeven dagen, offerende dankofferen en lovende den HEERE den God hunner vaderen.
23 Als nu de gansche gemeente raad gehouden had om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen met blijdschap.
24 Want Jehizkía de Koning van Juda gaf der gemeente duizend varren en zeven duizend schapen, en de Vorsten gaven der gemeente duizend varren en tien duizend schapen; de Priesteren nu hadden zich in menigte geheiligd.
25 En de gansche gemeente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de Priesteren en de Levieten, en de geheele gemeente dergenen die uit Israël gekomen waren, ook de vreemdelingen, die uit het land Israëls gekomen waren en die in Juda woonden.
26 Zoo was er groote blijdschap te Jeruzalem; want van de dagen van Salomo den zoon van David, den Koning Israëls, was desgelijks in Jeruzalem niet geweest.
27 Toen stonden de Levietische Priesteren op en zegenden het volk; en hunne stem werd gehoord, want hun gebed kwam tot zijne heilige woning in den hemel.

HOOFDSTUK 31.

ALS zij nu dit alles voleindigd hadden, togen alle Israëlieten die er gevonden werden uit tot de steden van Juda, en braken de opgerichte beelden, en hieuwen de bosschen af, en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gansch Juda en Benjamin, ook in Efraïm en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden; daarna keerden alle de kinderen Israëls weder, een ieder tot zijne bezitting, in hunne steden. 2 Kon. 18:4.
2 En Jehizkía bestelde de afdeelingen der Priesteren en der Levieten, naar hunne verdeelingen, een ieder naar zijnen dienst, de Priesteren en de Levieten tot het brandoffer en tot de dankofferen, om te dienen en om te loven en om te prijzen in de poort van de legers des HEEREN;
3 ook het deel des Konings van zijne have tot de brandofferen, tot de brandofferen des morgens en des avonds, en de brandofferen der sabbatten en der nieuwe maanden en der gezette hoogtijden, gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.
4 En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jeruzalem, dat zij het deel der Priesteren en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt mochten worden in de wet des HEEREN.
5 Toen nu dat woord uitbrak, brachten de kinderen Israëls vele eerstelingen van

koren, most en olie en honig, en van al
de inkomst des velds; ook brachten zij de
tienden van alles in met menigte.
6 En de kinderen van Israël en Juda
die in de steden van Juda woonden, die
brachten óók tienden der runderen en
der schapen, en tienden der heilige din-
gen, die den HEERE hunnen God gehei-
ligd waren, en maakten vele hoopen.
7 In de derde maand begonnen zij den
grond van die hoopen te leggen, en in
de zevende maand voleindigden zij.
8 Toen nu Jehizkía en de Vorsten kwa-
men en die hoopen zagen, zegenden zij
den HEERE en zijn volk Israël.
9 En Jehizkía ondervraagde de Priesteren
en de Levieten aangaande die hoopen.
10 En Azarja de Hoofdpriester, van den
huize Zadoks, sprak tot hem en zeide:
Van dat men deze heffing begonnen heeft
tot het Huis des HEEREN te brengen, is
er te eten geweest, en verzadigd te wor-
den, ja, over te houden tot overvloed toe,
want de HEERE heeft zijn volk gezegend,
zoodat deze veelheid overgebleven is.
11 Toen zeide Jehizkía dat men kame-
ren aan het Huis des HEEREN bereiden
zoude, en zij bereidden ze.
12 Daarin brachten zij die heffing, en
de tienden, en de geheiligde dingen, in
getrouwigheid; en daarover was Konanja
de Leviet overste, en Simeï zijn broeder
de tweede;
13 maar Jehiël, en Azazja, en Nahath,
en Asaël, en Jerimoth, en Jozabad, en Eliël,
en Jismachja, en Mahath, en Benaja waren
opzieners, onder de hand van Konanja en
Simeï zijnen broeder, door het bevel van
den Koning Jehizkía en van Azarja, den
overste van het Huis Gods.
14 En Koré de zoon van Jimna, de
Leviet, de portier tegen het Oosten, was
over de vrijwillige gaven Gods, om het
hefoffer des HEEREN en het allerheiligste
uit te deelen.
15 En aan zijne hand waren Eden, en
Minjamin, en Jesúa, en Semaja, Amarja,
en Sechanja, in de steden der Priesteren,
met getrouwigheid, om aan hunne broe-
deren in de afdeelingen, zoowel den kleine
als den groote, uit te deelen
16 (benevens die gesteld waren in het
geslachtregister der manspersonen, drie
jaren oud en daarboven), allen die in het
Huis des HEEREN gingen, tot het dage-
lijksch werk op elken dag, voor hunnen
dienst in hunne wachten, naar hunne
afdeelingen;
17 en met hen die gesteld waren in het
geslachtregister der Priesteren, naar het
huis hunner vaderen; ook de Levieten van
twintig jaren oud en daarboven, in hunne
wachten, naar hunne afdeelingen;
18 ook tot de geslachtrekening met alle
hunne kinderkens, hunne vrouwen en
hunne zonen en hunne dochteren, door de
gansche gemeente; want zij hadden zich
in hun ambt *in* heiligheid geheiligd.
19 Ook waren onder de kinderen Aärons,
de Priesters, op de velden der voorsteden
hunner steden, in elke stad, mannen die
met namen uitgedrukt waren, om aan alle
manspersonen onder de Priesteren, en aan
allen die in het geslachtregister onder de
Levieten gesteld waren, deelen te geven.
20 En alzóó deed Jehizkía in geheel
Juda; en hij deed dat goed en recht en
waarachtig was voor het aangezicht des
HEEREN zijns Gods,
21 en in alle werk dat hij begon in den
dienst van het Huis Gods, en in de wet
en in het gebod, om zijnen God te zoe-
ken, deed hij met zijn gansche hart, en
had voorspoed.

HOOFDSTUK 32.

NA deze geschiedenissen en derzelver be-
vestiging kwam Sanherib de Koning
van Assyrië, en toog in Juda, en legerde
zich tegen de vaste steden, en dacht ze tot
zich af te scheuren. 2 Kon. 18:13. Jes. 36:1.
2 Jehizkía nu, ziende dat Sanherib kwam
en zijn aangezicht was tot den krijg tegen
Jeruzalem,
3 zoo hield hij raad met zijne Vorsten
en zijne helden, om de fonteinwateren te
stoppen die buiten de stad waren, en zij
hielpen hem;
4 want veel volk werd vergaderd, dat
alle de fonteinen stopte, mitgaders de
beek die door het midden des lands henen-
vloeide, zeggende: Waarom zouden de
Koningen van Assyrië komen en veel
water vinden?
5 Zoo versterkte hij zich, en bouwde den
geheelen muur òp die gebroken was, dien
hij optrok tot aan de torens, met eenen
anderen muur daarbuiten, en hij versterkte
Millo *in* de stad Davids; en hij maakte
geweer en schilden in menigte.
6 En hij stelde krijgsoversten over het
volk, en hij vergaderde ze tot zich in de

straat der stadspoort, en sprak naar hun
hart, zeggende:
7 Zijt sterk en hebt eenen goeden moed,
vreest niet en ontzet u niet voor het aan-
gezicht des Konings van Assyrië, noch
voor het aangezicht der gansche menigte
die met hem is; want met ons is er meer
dan met hem: 2 Kon. 6 : 16. 1 Joh. 4 : 4.
8 met hem is een vleeschelijke arm,
maar met ons is de HEERE onze God,
om ons te helpen en om onze krijgen te
krijgen. En het volk steunde op de woor-
den van Jehizkía den Koning van Juda.
9 Na dezen zond Sanherib de Koning
van Assyrië zijne knechten naar Jeruza-
lem (doch hij zelf was vóór Lachis, en al
zijne heerschappij met hem) tot Jehizkía
den Koning van Juda, en tot het gansche
Juda dat te Jeruzalem was, zeggende:
2 Kon. 18 : 17. Jes. 36 : 2.
10 Zóó zegt Sanherib de Koning van
Assyrië: Waarop vertrouwt gij, dat gij
te Jeruzalem blijft in de vesting?
11 Ruit Jehizkía u niet op, dat hij u
overgeve om door honger en door dorst
te sterven, zeggende: De HEERE onze God
zal ons uit de hand des Konings van
Assyrië redden? 2 Kon. 18 : 30. Jes. 36 : 15.
12 Heeft niet dezelfde Jehizkía zijne
hoogten en zijne altaren weggenomen, en
tot Juda en tot Jeruzalem gesproken,
zeggende: Voor het eenige altaar zult gij
u nederbuigen en daarop rooken?
2 Kon. 18 : 22. Jes. 36 : 7.
13 Weet gij niet wat ik gedaan heb, en
mijne vaderen, aan alle volken der landen?
Hebben de goden van de natiën dier lan-
den hun land eenigszins kunnen redden
uit mijne hand? 2 Kon. 18 : 33. Jes. 36 : 18.
14 Wie is er onder alle goden dezer
natiën welke mijne vaders verbannen heb-
ben, die zijn volk heeft kunnen redden uit
mijne hand, dat uw God u uit mijne hand
zoude kunnen redden? 2 Kon. 18 : 35. Jes. 36 : 20.
15 Nu dan, dat Hizkía ulieden niet be-
driege, en dat hij u op zulk eene wijs
niet opruie, en gelooft hem niet; want
geen god van eenige natie en koninkrijk
heeft zijn volk uit mijne hand en mijner
vaderen hand kunnen redden: hoeveel te
min zal uw God u uit mijne hand kun-
nen redden? 2 Kon. 18 : 29. Jes. 36 : 14.
16 Daartoe spraken zijne knechten nog
meer tegen God den HEERE en tegen
zijnen knecht Jehizkía.
17 Ook schreef hij brieven om den HEERE
den God Israëls te hoonen, en om tegen
Hem te spreken, zeggende: Gelijk de go-
den van de natiën der landen die hun
volk uit mijne hand niet gered hebben,
alzóó zal de God van Jehizkía zijn volk
uit mijne hand niet redden.
18 En zij riepen met luider stem in het
Joodsch tegen het volk van Jeruzalem dat
op den muur was, om die bevreesd te
maken en die te beroeren, opdat zij de stad
mochten innemen, 2 Kon. 18 : 28. Jes. 36 : 13.
19 en spraken van den God Jeruzalems
als van de goden der volkeren der aar-
de, een werk van 's menschen handen.
20 Maar de Koning Jehizkía en de
Profeet Jesaja de zoon van Amoz baden
daartegen, en zij riepen naar den hemel:
2 Kon. 19 : 15. Jes. 37 : 15.
21 en de HEERE zond eenen Engel, die
alle strijdbare helden en Vorsten en over-
sten in het leger des Konings van Assyrië
verdelgde. Zoo is hij met schaamte des
aangezichts in zijn land wedergekeerd; en
als hij in het huis zijns gods ingegaan
was, zoo velden hem daar met het zwaard
die uit zijn lijf voortgekomen waren.
2 Kon. 19 : 35-37. Jes. 37 : 36-38.
22 Alzoo verloste de HEERE Jehizkía en
de inwoners van Jeruzalem uit de hand
Sanheribs des Konings van Assyrië, en uit
aller hand, en Hij geleidde ze rondom henen.
23 En velen brachten geschenken tot
den HEERE te Jeruzalem, en kostelijkhe-
den tot Jehizkía den Koning van Juda,
zoodat hij daarna voor de oogen aller
heidenen verheven werd.
24 In die dagen werd Jehizkía krank
tot stervens toe, en hij bad tot den HEERE;
die sprak tot hem, en Hij gaf hem een
wonderteeken. 2 Kon. 20 : 1, 9. Jes. 38 : 1, 7.
25 Maar Jehizkía deed geen vergelding
naar de weldaad aan hem geschied, de-
wijl zijn hart verheven werd; daarom
werd over hem, en over Juda en Jeru-
zalem, eene groote toornigheid.
26 Doch Jehizkía verootmoedigde zich
om de verheffing zijns harten, hij en de
inwoners van Jeruzalem, zoodat de groote
toornigheid des HEEREN over hen niet
kwam in de dagen van Jehizkía.
27 Jehizkía nu had zeer veel rijkdom
en eer, en hij maakte zich schatkameren
voor zilver en voor goud, en voor koste-
lijk gesteente, en voor specerijen, en voor
schilden, en voor alle begeerlijk gereed-
schap:

28 ook schathuizen voor de inkomsten van koren en most en olie, en stallen voor allerlei beesten, en kooien voor de kudden.

29 Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte; want God gaf hem zeer groote have.

30 Deze Jehizkía stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze recht af beneden naar het westen der stad Davids; want Jehizkía had voorspoed in al zijn werk.

31 Maar het is alzóó als de gezanten der Vorsten Babels, die tot hem gezonden hadden om te vragen naar dat wonderteeken dat in het land geschied was, *bij hem waren*, verliet hem God om hem te verzoeken, om te weten al *wat* in zijn hart was. 2 Kon. 20:12-19. Jes. 39:1-8.

32 Het overige nu der geschiedenissen van Jehizkía, en zijne goeddadigheden, zie, die zijn geschreven in het gezicht van den Profeet Jesaja den zoon van Amoz, *en* in het boek der Koningen van Juda en Israël.

33 En Jehizkía ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste van de graven der zonen Davids, daartoe deden gansch Juda en de inwoners van Jeruzalem hem eer aan in zijnen dood; en zijn zoon Manasse werd Koning in zijne plaats. 2 Kon. 20:21.

HOOFDSTUK 33.

MANASSE was twaalf jaar oud als hij Koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaar te Jeruzalem. 2 Kon. 21:1-8.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.

3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die zijn vader Jehizkía afgebroken had, en richtte den Baäls altaren op, en maakte bosschen, en boog zich neder voor al het heir des hemels, en diende ze,

4 en bouwde altaren in het Huis des HEEREN, van hetwelk de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal mijn naam zijn tot in eeuwigheid. vs. 7. 1 Kon. 8:29; 9.3. 2 Kon. 23:27.

5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het Huis des HEEREN.

6 En hij deed zijne zonen door het vuur gaan, in het dal des zoons Hinnoms, en pleegde guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht, en tooverde, en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaren: hij deed *zeer* veel kwaad in de oogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.

7 Hij stelde ook de gelijkenis van een gesneden beeld, die hij gemaakt had, in het Huis Gods, van hetwelk God gezegd had tot David en tot zijnen zoon Salomo: In dit Huis, en te Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen Israëls verkoren heb, zal Ik mijnen naam zetten tot in eeuwigheid, vs. 4.

8 en Ik zal den voet Israëls niet meer doen wijken van het land dat Ik uwen vaderen besteld heb: alleenlijk zoo zij waarnemen te doen al hetgene dat Ik hun geboden heb, naar de gansche wet en inzettingen en rechten door de hand van Mozes.

9 Zoo deed Manasse Juda en de inwoners te Jeruzalem dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israëls verdelgd had. 2 Kon. 21:9. Ezech. 5:7.

10 De HEERE sprak wel tot Manasse en tot zijn volk, maar zij merkten daar niet op.

11 Daarom bracht de HEERE over hen de krijgsoversten die de Koning van Assyrië had, welke Manasse gevangen namen onder de doornen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.

12 En als Hij hem benauwde, bad hij het aangezicht des HEEREN zijns Gods ernstig aan, en vernederde zich zeer voor het aangezicht des Gods zijner vaderen,

13 en bad Hem; en Hij liet zich van hem verbidden en hoorde zijne smeeking, en Hij bracht hem weder te Jeruzalem in zijn koninkrijk. Toen erkende Manasse dat de HEERE God is.

14 En na dezen bouwde hij den buitenmuur aan de stad Davids, aan de westzijde van Gihon in het dal, en tot den ingang van de Vischpoort, en omsingelde Ofel, en verhief dien zeer; hij leide ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda.

15 En hij nam de vreemde goden en die gelijkenis uit het Huis des HEEREN weg, mitsgaders alle de altaren die hij gebouwd had op den berg van het Huis des HEEREN en te Jeruzalem; en hij wierp ze buiten de stad.

16 En hij richtte het altaar des HEEREN toe, en offerde daarop dankofferen en lofofferen, en zeide tot Juda dat zij den

HEERE den God Israëls dienen zouden.
17 Maar het volk offerde nog op de
hoogten, hoewel den HEERE hunnen God.
18 Het overige nu der geschiedenissen
van Manasse, en zijn gebed tot zijnen
God, ook de woorden der Zieners, die tot
hem gesproken hebben in den naam des
HEEREN des Gods Israëls, zie, die zijn in
de geschiedenissen der Koningen Israëls;
19 en zijn gebed, en hoe Zich *God* van
hem heeft laten verbidden, ook al zijne
zonde en zijne overtreding, en de plaatsen
daar hij hoogten op gebouwd en bosschen
en gesnedene beelden gesteld heeft, eer
hij vernederd werd, zie, dat is beschreven in de woorden der Zieners.
20 En Manasse ontsliep met zijne vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis;
en zijn zoon Amon werd Koning in zijne
plaats. 2 Kon. 21:18.
21 Amon was twee en twintig jaar oud
als hij Koning werd en regeerde twee
jaren te Jeruzalem. 2 Kon. 21:19,20.
22 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN, gelijk als zijn vader
Manasse gedaan had; want Amon offerde
aan alle de gesnedene beelden die zijn
vader Manasse gemaakt had, en diende ze;
23 maar hij vernederde zich niet voor
het aangezicht des HEEREN, gelijk Manasse
zijn vader zich vernederd had, maar deze
Amon vermenigvuldigde de schuld.
24 En zijne knechten maakten eene verbintenis tegen hem, en doodden hem in
zijn huis. 2 Kon. 21:23,24.
25 Maar het volk des lands sloeg ze
allen die de verbintenis tegen den Koning Amon gemaakt hadden, en het volk
des lands maakte zijnen zoon Josía Koning in zijne plaats.

HOOFDSTUK 34.

JOSÍA was acht jaren oud toen hij Koning werd, en regeerde één en dertig
jaar te Jeruzalem. 2 Kon. 22:1,2.
2 En hij deed dat recht was in de
oogen des HEEREN, en wandelde in de
wegen zijns vaders David, en week niet
af ter rechter- noch ter linkerhand.
3 Want in het achtste jaar zijner regeering, toen hij nog een jongeling was,
begon hij den God zijns vaders David
te zoeken; en in het twaalfde jaar begon
hij Juda en Jeruzalem van de hoogten
en de bosschen en de gesnedene en de
gegotene beelden te reinigen.
4 En men brak voor zijn aangezicht de
altaren der Baäls af; en de zonnebeelden,
die omhoog boven dezelve waren, hieuw
hij af; de bosschen ook, en de gesnedene
en gegotene beelden, verbrak en vergruisde
en strooide hij op de graven dergenen
die hun geofferd hadden; 2 Kon. 23:14.
5 en de beenderen der Priesteren verbrandde hij op hunne altaren; en hij
reinigde Juda en Jeruzalem. 2 Kon. 23:20.
6 Daartoe in de steden van Manasse en
Efraïm en Simeon, ja tot Naftali toe, in
hare woeste plaatsen rondom, 2 Kon. 23:19.
7 brak hij ook de altaren af en de bosschen, en de gesnedene beelden stampte
hij, *die* vergruizende, en alle de zonnebeelden hieuw hij af in het gansche land
Israëls; daarna keerde hij weder naar
Jeruzalem.
8 In het achttiende jaar nu zijner regeering, als hij het land en het Huis gereinigd had, zond hij Safan den zoon van
Azalja, en Maäseja den overste der stad,
en Joah den zoon van Joahaz, den kanselier, om het Huis des HEEREN zijns
Gods te verbeteren; 2 Kon. 22:3-7.
9 en zij kwamen tot Hilkía den Hoogepriester, en zij gaven het geld dat ten
Huize Gods gebracht was, hetwelk de
Levieten die den dorpel bewaarden, vergaderd hadden uit de hand van Manasse
en Efraïm, en uit het gansche overblijfsel Israëls, en uit gansch Juda en Benjamin, waarna zij te Jeruzalem wedergekomen waren.
10 Zij nu gaven het in de hand der
verzorgers van het werk die besteld waren over het Huis des HEEREN, en *dezen*
gaven dat aan degenen die het werk
deden, die arbeidden aan het Huis des
HEEREN, om het Huis te vermaken en
te verbeteren;
11 want zij gaven het den werkmeesters en den bouwlieden, om gehouwene
steenen te koopen, en hout tot de samenvoegingen, en om de huizen te zolderen die
de Koningen van Juda verdorven hadden.
12 En die mannen handelden trouwelijk
in dit werk; en de bestelden over dezelven
waren Jahath en Obadja, Levieten van
de kinderen van Merari, mitsgaders Zacharia en Mesullam, van de kinderen
der Kohathieten, om het werk voort te
drijven; en die Levieten waren allen verstandig op instrumenten van muziek.
13 Zij waren ook over de lastdragers

en de voortdrijvers van allen die in eenig
werk arbeidden; want uit de Levieten waren schrijvers en ambtlieden en portiers.
14 En als zij het geld uitnamen dat in
het Huis des HEEREN gebracht was, vond
de Priester Hilkía het wetboek des HEEREN, *gegeven* door de hand van Mozes.
15 En Hilkía antwoordde en zeide tot
Safan den schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het Huis des HEEREN; en Hilkía gaf Safan dat boek. 2 Kon. 22:8-20.
16 En Safan droeg dat boek tot den
Koning; daarbenevens bracht hij nog den Koning bescheid weder, zeggende: Al wat in de hand uwer knechten gegeven is, dat doen zij;
17 en zij hebben het geld samengestort
dat in het Huis des HEEREN gevonden is, en hebben het gegeven in de hand der bestelden en in de hand dergenen die het werk maakten.
18 Voorts gaf Safan de schrijver den
Koning te kennen, zeggende: Hilkía de Priester heeft mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezicht des Konings.
19 Het geschiedde nu als de Koning
de woorden der wet hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde;
20 en de Koning gebood Hilkía, en Ahikam den zoon van Safan, en Abdon den zoon van Micha, en Safan den schrijver, en Asaja den knecht des Konings, zeggende:
21 Gaat henen, vraagt den HEERE voor
mij en voor het overgeblevene in Israël en in Juda, over de woorden dezes boeks dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, die over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden het Woord des HEEREN, om te doen naar al hetgene dat in dat boek geschreven is.
22 Toen ging Hilkía henen, en die des
Konings waren, tot de Profetesse Hulda de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tokhath den zoon van Hasra, den kleederbewaarder (zij nu woonde te Jeruzalem in het tweede gedeelte), en zij spraken zulks tot haar.
23 En zij zeide tot hen: *Zóó* zegt de
HEERE de God Israëls: Zegt tot den man die ulieden tot Mij gezonden heeft:
24 *Zóó* zegt de HEERE: Zie, Ik zal
kwaad over deze plaats en over hare inwoners brengen, alle de vervloekingen die geschreven zijn in het boek dat men voor het aangezicht des Konings van Juda gelezen heeft.
25 Daarom dat zij Mij verlaten en an-
deren goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met alle werken hunner handen: zoo zal mijne grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet uitgebluscht worden.
26 Maar tot den Koning van Juda, die
ulieden gezonden heeft om den HEERE te vragen, tot hem zult gij alzóó zeggen: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Aangaande de woorden die gij hebt gehoord:
27 omdat uw hart week geworden is
en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, als gij zijne woorden hoordet tegen deze plaats en tegen hare inwoners, en hebt u vernederd voor mijn aangezicht en uwe kleederen gescheurd en geweend voor mijn aangezicht: zoo heb Ik *u* ook verhoord, spreekt de HEERE.
28 Zie, Ik zal u verzamelen tot uwe
vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over hare inwoners brengen zal. En zij brachten den Koning dit antwoord weder.
29 Toen zond de Koning henen en ver-
zamelde alle oudsten van Juda en Jeruzalem. 2 Kon. 23:1-3.
30 En de Koning ging op in het Huis
des HEEREN, en alle de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders de Priesters en de Levieten, en al het volk, van den groote tot den kleine toe; en men las voor hunne ooren alle de woorden van het boek des verbonds, dat in het Huis des HEEREN gevonden was.
31 En de Koning stond in zijne stand-
plaats, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en om zijne geboden en zijne getuigenissen en zijne inzettingen met zijn gansche hart en met zijne gansche ziel te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in dat boek geschreven zijn.
32 En hij deed allen die te Jeruzalem
en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jeruzalem deden naar het verbond Gods, des Gods hunner vaderen.
33 Josía dan deed alle gruwelen weg
uit alle landen die der kinderen Israëls waren, en maakte allen die in Israël ge-

vonden werden, te dienen, te dienen den HEERE hunnen God: alle zijne dagen weken zij niet af van den HEERE den God hunner vaderen na te volgen.

HOOFDSTUK 35.

DAARNA hield Josía het Pascha den HEERE te Jeruzalem, en zij slachtten het Pascha op den veertienden der eerste maand. 2 Kon. 23:21.

2 En hij stelde de Priesters op hunne wachten, en hij sterkte ze tot den dienst van het Huis des HEEREN.

3 En hij zeide tot de Levieten, die gansch Israël onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de heilige Ark in het Huis, hetwelk Salomo, de zoon van David den Koning Israëls, gebouwd heeft; gij hebt geenen last op de schouderen: dient nu den HEERE uwen God en zijn volk Israël,

4 en bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uwe afdeelingen, naar het voorschrift van David den Koning Israëls, en naar de beschrijving van zijnen zoon Salomo,

5 en staat in het heiligdom, naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uwe broederen het volk, en *naar* de verdeeling van de vaderlijke huizen der Levieten;

6 en slacht het Pascha, en heiligt u, en bereidt *dat* voor uwe broederen, doende naar het Woord des HEEREN door de hand van Mozes.

7 En Josía gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die alle tot paaschofferen, naar al hetgene dat daar gevonden werd, in getale dertig duizend; maar van runderen drie duizend: dit was van des Konings have. Deut. 16:2.

8 Ook gaven zijne Vorsten ten vrijwilligen offer voor het volk, voor de Priesteren en vóór de Levieten; Hilkía en Zacharia en Jehiël, de oversten van het Huis Gods, gaven den Priesteren tot paaschofferen twee duizend en zeshonderd *stuks klein vee* en driehonderd runderen.

9 Daartoe Konanja en Semaja en Nethaneël, zijne broeders, mitsgaders Hasabja en Jeïël en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paaschofferen vijf duizend *stuks klein vee* en vijfhonderd runderen.

10 Alzoo werd de dienst toebereid; en de Priesteren stonden in hunne standplaats, en de Levieten in hunne afdeelingen, naar het gebod des Konings.

11 Daarna slachtte men het Pascha, en de Priesters sprengden *het bloed* uit hunne handen, en de Levieten trokken de huiden af.

12 En zij namen het brandoffer daar af, opdat zij die, naar de verdeelingen der vaderlijke huizen, den volke geven mochten om den HEERE te offeren, gelijk geschreven is in het boek van Mozes; en alzoo met de runderen.

13 En zij kookten het Pascha bij het vuur, naar het recht, maar de *andere* heilige dingen kookten zij in potten en in ketelen en in pannen; en zij deelden het haastelijk onder al het volk. Deut. 16:7.

14 Daarna bereidden zij ook voor zichzelve en voor de Priesteren; want de Priesters, de zonen Aärons, waren tot aan den nacht in het offeren van de brandofferen en het vet; daarom bereidden de Levieten voor zichzelve, en voor de Priesteren, de zonen Aärons.

15 En de zangers, de zonen Asafs, waren in hunne standplaats, naar het gebod van David en Asaf en Heman en Jeduthun den Ziener des Konings, mitsgaders de portiers aan elke poort: zij behoefden niet te wijken van hunnen dienst, overmits hunne broeders, de Levieten, voor hen bereidden.

16 Alzoo werd de gansche dienst des HEEREN op dien dag beschikt, om Pascha te houden en brandofferen op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebod van den Koning Josía.

17 En de kinderen Israëls die er gevonden werden hielden het Pascha te dier tijd, en het feest der ongezuurde *brooden*, zeven dagen.

18 Daar was ook geen Pascha als dat in Israël gehouden, van de dagen van Samuël den Profeet af; en geene Koningen Israëls hadden zulk een Pascha gehouden, gelijk dat Josía hield met de Priesters, en de Levieten, en gansch Juda, en wat er van Israël gevonden werd, en de inwoners van Jeruzalem. 2 Kon. 23:22, 23.

19 In het achttiende jaar des koninkrijks van Josía werd dit Pascha gehouden.

20 Na dit alles, toen Josía het Huis toebereid had, toog Necho de Koning van Egypte op, om te krijgen tegen Karkemis aan den Frath: en Josía toog uit, hem tegemoet. 2 Kon. 23:29.

21 Toen zond *hij* boden tot hem, zeggende: Wat heb ik met u te doen, gij Koning van Juda? Wat u aangaat, ik

ben heden tegen u niet, maar tegen een
huis dat oorlog voert tegen mij, en God
heeft gezegd dat ik mij haasten zoude:
houd u af van God die met mij is, op-
dat Hij u niet verderve.
22 Doch Josía keerde zijn aangezicht
niet van hem, maar hij vermomde zich,
om tegen hem te strijden, en hoorde niet
naar de woorden van Necho uit den mond
Gods, maar hij kwam om te strijden in
het dal Megiddo. Zach. 12:11.
23 En de schutters schoten den Koning
Josía. Toen zeide de Koning tot zijne
knechten: Voert mij weg, want ik ben
zeer gewond.
24 [a] En zijne knechten namen hem weg
van den wagen, en voerden hem op den
tweeden wagen dien hij had, en brachten
hem te Jeruzalem; en hij stierf, en werd
begraven in de graven zijner vaderen;
[b] en gansch Juda en Jeruzalem bedreven
rouw over Josía. a 2 Kon. 23:30. b Zach. 12:11.
25 En Jeremia maakte een klaaglied
over Josía; desgelijks alle zangers en zan-
geressen spraken in hunne klaagliederen
van Josía tot op dezen dag; want zij gaven
ze tot eene inzetting in Israël, en zie, zij
zijn geschreven in de klaagliederen.
26 Het overige nu der geschiedenissen
van Josía en zijne goeddadigheden, naar
dat geschreven is in de wet des HEEREN,
27 zijne geschiedenissen dan, de eerste
en de laatste, zie, die zijn geschreven in het
boek der Koningen van Israël en van Juda.

HOOFDSTUK 36.

TOEN nam het volk des lands Joahaz
den zoon van Josía, en zij maakten hem
Koning in zijns vaders plaats te Jeru-
zalem. 2 Kon. 23:30.
2 Drie en twintig jaar was Joahaz oud
als hij Koning werd, en hij regeerde drie
maanden te Jeruzalem. 2 Kon. 23:31.
3 Want de Koning van Egypte zette
hem af te Jeruzalem, en hij leide het
land eene boete op van honderd talenten
zilvers en één talent gouds; 2 Kon. 23:33.
4 en de Koning van Egypte maakte
zijnen broeder Eljakim Koning over Juda
en Jeruzalem, en veranderde zijnen naam
in Jojakim; maar zijnen broeder Joahaz
nam Necho en bracht hem in Egypte.
2 Kon. 23:34. Jer. 22:12. Ezech. 19:4.
5 Vijf en twintig jaar was Jojakim
oud als hij Koning werd, en regeerde elf
jaar te Jeruzalem; en hij deed dat kwaad
was in de oogen des HEEREN zijns Gods.
2 Kon. 23:36, 37.
6 Nebukadnezar de Koning van Babel
toog tegen hem op, en bond hem met
twee koperen ketenen, om hem te voeren
naar Babel. 2 Kon. 24:1. Ezech. 19:9. Dan. 1:1.
7 Nebukadnezar bracht ook van de va-
ten des Huizes des HEEREN naar Babel,
en stelde ze in zijnen tempel te Babel.
8 Het overige nu van de geschiedenis-
sen van Jojakim, en zijne gruwelen die
hij deed, en wat aan hem gevonden werd,
zie, dat is geschreven in het boek der
Koningen *van* Israël en Juda; en Jojachin
zijn zoon werd Koning in zijne plaats.
9 Acht jaar was Jojachin oud toen hij
Koning werd, en regeerde drie maanden
en tien dagen te Jeruzalem, en deed dat
kwaad was in de oogen des HEEREN.
2 Kon. 24:8, 9.
10 En met de wederkomst des jaars
zond de Koning Nebukadnezar henen en
liet hem naar Babel halen, met de kos-
telijkste vaten van het Huis des HEEREN;
en hij maakte zijnen broeder Zedekía Ko-
ning over Juda en Jeruzalem. 2 Kon. 24:17.
11 Één en twintig jaar was Zedekía oud
als hij Koning werd; en regeerde elf jaar
te Jeruzalem. 2 Kon. 24:18, 19. Jer. 52:1, 2.
12 En hij deed dat kwaad was in de
oogen des HEEREN zijns Gods: hij ver-
ootmoedigde zich niet voor het aange-
zicht van den Profeet Jeremia, *sprekende*
uit den mond des HEEREN.
13 Daartoe werd hij ook afvallig tegen
den Koning Nebukadnezar, die hem be-
eedigd had bij God, en verhardde zijnen
nek en verstokte zijn hart, dat hij zich
niet bekeerde tot den HEERE den God
Israëls.
14 Ook maakten alle oversten der Pries-
teren, en het volk, der overtredingen zeer
veel, naar alle gruwelen der heidenen, en
zij verontreinigden het Huis des HEEREN
dat Hij geheiligd had te Jeruzalem.
15 En de HEERE de God hunner vaderen
zond tot hen door de hand zijner boden,
vroeg op zijnde om *die* te zenden, want Hij
verschoonde zijn volk en zijne woning;
Jer. 7:25; 25:4; 26:5; 29:19; 35:15; 44:4.
16 maar zij spotten met de boden
Gods en verachtten zijne woorden, zij
verleidden zichzelve tegen zijne Profe-
ten — totdat de grimmigheid des HEE-
REN tegen zijn volk opging, dat er geen
heelen aan was.

17 [a] Want Hij deed tegen hen opkomen
den Koning der Chaldeën, die hunne jonge-
lingen met het zwaard in het Huis huns
heiligdoms doodde, [b] en hij verschoonde de
jongelingen niet noch de maagden, de ou-
den noch de stokouden: Hij gaf ze allen
in zijne hand. *a* 2 Kon. 25:1. *b* Ezech. 9:6.
18 En alle vaten van het Huis Gods,
de groote en de kleine, en de schatten
van het Huis des HEEREN, en de schat-
ten des Konings en zijner Vorsten, dit
alles voerde hij naar Babel.
19 En zij verbrandden het Huis Gods,
en zij braken den muur van Jeruzalem
af, en alle deszelfs paleizen verbrandden
zij met vuur, verdervende ook alle deszelfs
kostelijke vaten. 2 Kon. 25:9. Jer. 39:8; 52:13.
20 En wie overgebleven was van het
zwaard, voerde hij weg naar Babel, en
zij werden hem en zijnen zonen tot knech-
ten, tot aan het regeeren van het Ko-
ninkrijk van Perzië;
21 opdat het Woord des HEEREN ver-
vuld wierd, door den mond van Jeremia,
totdat het land aan zijne sabbatten een
welgevallen had: het rustte alle de dagen
der verwoesting, totdat de zeventig jaren
vervuld waren. Jer. 25:11; 29:10.
22 Maar in het eerste jaar van Kores
Koning van Perzië, opdat volbracht wierd
het Woord des HEEREN door den mond
van Jeremia, verwekte de HEERE den
geest van Kores Koning van Perzië, dat
hij eene stem liet doorgaan door zijn
gansche koninkrijk, zelfs ook in geschrifte,
zeggende: Ezra 1:1-3.
23 Zóó zegt Kores Koning van Perzië:
De HEERE, de God des hemels, heeft mij
alle koninkrijken der aarde gegeven, en
Hij heeft mij bevolen Hem een Huis te
bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda
is: wie is onder ulieden van al zijn volk?
De HEERE zijn God zij met hem, en hij
trekke op. Jes. 44:28; 45:13.

HET BOEK EZRA.

HOOFDSTUK 1.

IN het eerste jaar nu van Kores Koning
van Perzië, opdat volbracht wierd het
Woord des HEEREN uit den mond van
Jeremia, verwekte de HEERE den geest
van Kores Koning van Perzië, dat hij
eene stem liet doorgaan door zijn gansche
koninkrijk, zelfs ook in geschrifte, zeg-
gende: 2 Kron. 36:22, 23.
2 Zóó zegt Kores, Koning van Perzië:
De HEERE, de God des hemels, heeft mij
alle koninkrijken der aarde gegeven, en
Hij heeft mij bevolen Hem een Huis te
bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is.
Jes. 44:28; 45:13.
3 Wie is onder ulieden van al zijn volk?
Zijn God zij met hem, en hij trekke op
naar Jeruzalem in Juda, en hij bouwe
het Huis des HEEREN des Gods Israëls:
Hij is de God die te Jeruzalem *woont.*
4 En al wie achterblijven zoude in eenige
plaatsen, waar hij als vreemdeling ver-
keert, dien zullen de lieden zijner plaats
bevorderlijk zijn met zilver en met goud,
en met have en met beesten, benevens
eene vrijwillige gave voor het Huis Gods
die te Jeruzalem *woont.*
5 Toen maakten zich òp de hoofden
der vaderen van Juda en Benjamin, en
de Priesteren en de Levieten, benevens
een iegelijk wiens geest God verwekte,
dat zij optrokken om te bouwen het Huis
des HEEREN die te Jeruzalem *woont.*
6 Allen nu die rondom hen waren,
sterkten hunlieder handen met zilveren
vaten, met goud, met have, en met bees-
ten, en met kostelijkheden, behalve alles
dat vrijwilliglijk gegeven werd.
7 Ook bracht de Koning Kores uit de
vaten van het Huis des HEEREN, die Ne-
bukadnezar uit Jeruzalem had uitgevoerd
en in het huis zijns gods had gesteld;
Ezra 5:14.
8 en Kores de Koning van Perzië bracht
ze uit door de hand van Mithredath den
schatmeester, die ze Sesbazzar den Vorst
van Juda toetelde.
9 En dit is hun getal: dertig gouden
bekkens, duizend zilveren bekkens, negen
en twintig messen.
10 dertig gouden bekers, vierhonderd

en tien andere zilveren bekers, andere
vaten duizend:
11 alle vaten van goud en van zilver
waren vijf duizend en vierhonderd; deze
alle voerde Sesbazzar op met degenen
die uit de gevangenschap opgevoerd wer-
den, van Babel naar Jeruzalem.

HOOFDSTUK 2.

DIT zijn de kinderen van dat landschap,
die optogen uit de gevangenschap
der weggevoerden, die Nebukadnezar,
Koning van Babel, weggevoerd had naar
Babel, die naar Jeruzalem en Juda zijn
wedergekeerd, een iegelijk naar zijne stad;
Neh. 7:6-73.
2 dewelken kwamen met Zerubbabel,
Jesúa, Nehemía, Seraja, Reëlaja, Mor-
dechai, Bilsan, Mispar, Bigvai, Rehum
en Baëna. *Dit is* het getal der mannen
des volks Israëls:
3 de kinderen van Paros, twee duizend
honderd twee en zeventig;
4 de kinderen van Sefatja driehonderd
twee en zeventig;
5 de kinderen van Arah, zevenhonderd
vijf en zeventig;
6 de kinderen van Pahath-Moab, van de
kinderen van Jesúa-Joab, twee duizend
achthonderd en twaalf;
7 de kinderen van Elam, duizend twee-
honderd vier en vijftig;
8 de kinderen van Zattu, negenhonderd
en vijf en veertig;
9 de kinderen van Zakkai, zevenhon-
derd en zestig;
10 de kinderen van Bani, zeshonderd
twee en veertig;
11 de kinderen van Bebai, zeshonderd
drie en twintig;
12 de kinderen van Azgad, duizend
tweehonderd twee en twintig;
13 de kinderen van Adonikam, zeshon-
derd zes en zestig;
14 de kinderen van Bigvai, twee duizend
zes en vijftig;
15 de kinderen van Adir, vierhonderd
vier en vijftig;
16 de kinderen van Ater, van Hiz-
kía, acht en negentig;
17 de kinderen van Bezai, driehonderd
drie en twintig;
18 de kinderen van Jora, honderd en
twaalf;
19 de kinderen van Hasum, tweehon-
derd drie en twintig;
20 de kinderen van Gibbar, vijf en
negentig;
21 de kinderen van Bethlehem, honderd
drie en twintig;
22 de mannen van Netofa zes en vijftig;
23 de mannen van Anathoth, honderd
en acht en twintig;
24 de kinderen van Azmáveth, twee en
veertig;
25 de kinderen van Kirjath-Arim, Kefira
en Beëroth, zevenhonderd en drie en veertig;
26 de kinderen van Rama en Gibea,
zeshonderd één en twintig;
27 de mannen van Michmas, honderd
twee en twintig;
28 de mannen van Beth-El en Ai, twee-
honderd drie en twintig;
29 de kinderen van Nebo, twee en vijftig;
30 de kinderen van Magbis, honderd
zes en vijftig;
31 de kinderen van den anderen Elam
duizend tweehonderd vier en vijftig;
32 de kinderen van Harim, driehonderd
en twintig;
33 de kinderen van Lod, Hadid en Ono,
zevenhonderd vijf en twintig;
34 de kinderen van Jericho, driehonderd
vijf en veertig;
35 de kinderen van Senaä, drie duizend
en zeshonderd en dertig.
36 De Priesters: de kinderen van Jedaja,
van het huis van Jesúa, negenhonderd
drie en zeventig;
37 de kinderen van Immer, duizend
twee en vijftig;
38 de kinderen van Pashur, duizend
tweehonderd zeven en veertig;
39 de kinderen van Harim, duizend en
zeventien.
40 De Levieten: de kinderen van Jesúa
en Kadmiël, van de kinderen van Ho-
davja, vier en zeventig.
41 De zangers: de kinderen van Asaf,
honderd acht en twintig.
42 De kinderen der portiers: de kinde-
ren van Sallum, de kinderen van Ater,
de kinderen van Talmon, de kinderen
van Akkub, de kinderen van Hatita, de
kinderen van Sobai, deze allen waren hon-
derd negen en dertig.
43 De Nethinim: de kinderen van Ziha,
de kinderen van Hasufa, de kinderen van
Tabbaoth,
44 de kinderen van Keros, de kinderen
van Siaha, de kinderen van Padon,
45 de kinderen van Lebana, de kinde-

ren van Hagaba, de kinderen van Akkub,
46 de kinderen van Hagab, de kinderen van Samlai, de kinderen van Hanan,
47 de kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar, de kinderen van Reaja,
48 de kinderen van Rezin, de kinderen van Nekoda, de kinderen van Gazzam,
49 de kinderen van Uzza, de kinderen van Paséah, de kinderen van Besai,
50 de kinderen van Asna, de kinderen der Meünieten, de kinderen der Nefusieten,
51 de kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakufa, de kinderen van Harhur,
52 de kinderen van Bazluth, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa,
53 de kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Tamah,
54 de kinderen van Nezíah, de kinderen van Hatifa.
55 De kinderen der knechten van Salomo: de kinderen van Sotai, de kinderen van Soféreth, de kinderen van Peruda,
56 de kinderen van Jaäla, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel,
57 de kinderen van Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochéreth-Hazzebaïm, de kinderen van Ami:
58 alle de Nethinim en de kinderen der knechten van Salomo waren driehonderd twee en negentig.
59 Dezen togen ook op van Telmélah, Telharsa, Kerub, Addan *en* Immer; doch zij konden hunner vaderen huis en hun zaad niet bewijzen, of zij uit Israël waren:
60 de kinderen van Delaja, de kinderen van Tobía, de kinderen van Nekoda, zeshonderd twee en vijftig;
61 en van de kinderen der Priesters, de kinderen van Habaja, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die van de dochteren van Barzillai den Gileadiet eene vrouw genomen had, en naar hunnen naam genoemd was.
62 Dezelven zochten hun register onder degenen die in het geslachtregister gesteld waren, maar zij werden niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het Priesterdom geweerd;
63 en Hattirsatha zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een Priester stond met Urim en met Tummim.
64 Deze gansche gemeente te zamen was twee en veertig duizend driehonderd zestig;
65 behalve hunne knechten en hunne maagden, die waren zeven duizend driehonderd zeven en dertig, en zij hadden tweehonderd zangers en zangeressen;
66 hunne paarden waren zevenhonderd zes en dertig, hunne muildieren tweehonderd vijf en veertig,
67 hunne kemelen vierhonderd vijf en dertig, de ezels zes duizend zevenhonderd en twintig.
68 En *sommigen* van de hoofden der vaderen, als zij kwamen ten Huize des HEEREN die te Jeruzalem *woont*, gaven vrijwilliglijk voor het Huis Gods, om dat te zetten op zijne vaste plaats:
69 zij gaven naar hun vermogen voor den schat des werks, aan goud een en zestig duizend drachmen, en aan zilver vijf duizend ponden, en honderd priesterrokken.
70 En de Priesters en de Levieten, en *sommigen* uit het volk, zoo de zangers als de portiers en de Nethinim, woonden in hunne steden, en gansch Israël in zijne steden.

HOOFDSTUK 3.

TOEN nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israëls in de steden waren, verzamelde zich het volk als een éénig man te Jeruzalem. Neh. 8:1,2.
2 En Jesúa de zoon Józadaks maakte zich op, en zijne broederen de Priesters, en Zerubbabel de zoon Sealtiëls, en zijne broederen, en zij bouwden het altaar des Gods Israëls, om daarop brandofferen te offeren, gelijk geschreven is in de wet van Mozes den man Gods;
3 en zij vestigden het altaar op zijne stelling, maar met verschrikking *die* over hen was vanwege de volken der landen; en zij offerden daarop brandofferen den HEERE, brandofferen des morgens en des avonds.
4 En zij hielden het feest der loofhutten gelijk geschreven is, en *zij offerden* brandofferen dag bij dag in getale, naar het recht, van elk dagelijks op zijnen dag.
5 Daarna ook het gedurig brandoffer, en *het offer* der nieuwe maanden en van alle gezette hoogtijden des HEEREN die geheiligd waren; ook van een ieder die eene vrijwillige offerande den HEERE vrijwilliglijk offerde.
6 Van den eersten dag der zevende maand af begonnen zij den HEERE brandofferen te offeren. Doch de grond van den Tempel des HEEREN was niet gelegd.
7 Zoo gaven zij geld aan de houwers en werkmeesters, ook spijs en drank en

olie aan de Sidoniërs en aan de Tyriërs, om cederenhout van den Libanon te brengen aan de zee naar Jafo, naar de vergunning van Kores, Koning van Perzië, aan hen.

8 In het tweede jaar nu hunner aankomst ten Huize Gods te Jeruzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbabel de zoon Sealtiëls, en Jesúa de zoon Jozadaks, en de overigen hunner broederen, de Priesters en de Levieten, en allen die uit de gevangenschap te Jeruzalem gekomen waren; en zij stelden de Levieten van twintig jaar oud en daarboven om opzicht te nemen over het werk van des HEEREN Huis.

9 Toen stond Jesúa, zijne zonen en zijne broederen, *en* Kadmiël met zijne zonen, kinderen van Juda, als één *man*, om opzicht te hebben over degenen die het werk deden aan het Huis Gods, met de zonen van Henadad, hunne zonen en hunne broederen, de Levieten.

10 Als nu de bouwlieden den grond van des HEEREN Tempel leiden, zoo stelden zij de Priesters aangekleed zijnde, met trompetten, en de Levieten, Asafs zonen, met cymbalen, om den HEERE te loven naar de instelling Davids, des Konings van Israël.

11 En zij zongen bij beurten, den HEERE lovende en dankende dat Hij goed is, dat zijne weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israël; en al het volk juichte met groot gejuich, als men den HEERE loofde over de grondlegging van het Huis des HEEREN.

12 Maar velen van de Priesteren en Levieten en hoofden der vaderen, die oud waren, die het eerste Huis gezien hadden, dit Huis in zijne grondlegging voor hunne oogen zijnde, weenden met luider stem; maar velen verhieven de stem met gejuich *en* met vreugde,

13 zoodat het volk niet onderkende de stem van het gejuich der vreugde van de stem des geweens van het volk; want het volk juichte met groot gejuich, zoodat de stem tot van verre gehoord werd.

HOOFDSTUK 4.

TOEN nu de wederpartijders van Juda en Benjamin hoorden dat de kinderen der gevangenschap den HEERE den God Israëls den Tempel bouwden,

2 zoo kwamen zij aan tot Zerubbabel en tot de hoofden der vaderen, en zeiden tot hen: Laat ons met ulieden bouwen, want wij zullen uwen God zoeken, gelijk gijlieden; ook hebben wij Hem geofferd sinds de dagen Esar-Haddons des Konings van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken.

3 Maar Zerubbabel en Jesúa en de overige hoofden der vaderen Israëls zeiden tot hen: Het betaamt niet dat gijlieden en wij onzen God een Huis bouwen, maar wij alleen zullen het den HEERE den God Israëls bouwen, gelijk als de Koning Kores, Koning van Perzië, ons geboden heeft.

4 Evenwel maakte het volk des lands de handen des volks van Juda slap, en verstoorde ze in het bouwen,

5 en zij huurden tegen hen raadslieden om hunnen raad te vernietigen, alle de dagen van Kores Koning van Perzië, tot aan het koninkrijk van Daríus den Koning van Perzië.

6 En onder het koninkrijk van Ahasveros, in het begin zijns koninkrijks, schreven zij eene aanklacht tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem.

7 En in de dagen van Artahsasta schreef Bislam, Mithredath, Tabeël, en de overigen van zijn gezelschap, aan Artahsasta Koning van Perzië, en het schrift des briefs was in het Syrisch geschreven en in het Syrisch uitgelegd.

8 Rehum de kanselier en Simsai de schrijver schreven eenen brief tegen Jeruzalem aan den Koning Artahsasta, op deze manier.

9 Toen *schreven* Rehum de kanselier en Simsai de schrijver, en de overigen van hun gezelschap, de Dinaïeten, de Afarsathkieten, de Tarpelieten, de Afarsieten, de Arkevieten, de Babyloniërs, de Susankieten, de Dehavieten, de Elamieten,

10 en de overige volken, die de groote en vermaarde Asnappar heeft vervoerd en doen wonen in de stad van Samaria, ook de overigen aan deze zijde der rivier, en op zulk een tijd.

11 Dit is een afschrift van den brief dien zij aan hem, aan den Koning Artahsasta, zonden: Uwe knechten, de mannen aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.

12 Den Koning zij bekend, dat de Joden, die van u zijn opgetogen, tot ons gekomen zijn te Jeruzalem, bouwende die oproerige en die booze stad, waarvan zij de muren voltrekken en de fundamenten samenvoegen.

13 Zoo zij nu den Koning bekend, indien deze stad zal worden opgebouwd en de muren voltooid, dat zij den cijns, ouden impost en tol niet zullen geven, en gij zult den inkomsten der Koningen schade aanbrengen.

14 Nu, omdat wij bezoldiging uit het paleis trekken, en het ons niet betaamt des Konings oneer te zien, daarom hebben wij gezonden en *dit* den Koning bekend gemaakt;

15 opdat men zoeke in het boek der kronieken uwer vaderen: zoo zult gij vinden in het boek der kronieken, en weten, dat deze stad eene oproerige stad geweest is, en den Koningen en landschappen schade aanbrengende, en dat zij daarbinnen afval gesticht hebben, van oude tijden af: daarom is die stad verwoest.

16 Wij maken dan den Koning bekend, dat, zoo die stad zal worden opgebouwd en hare muren voltrokken, gij daardoor geen deel zult hebben aan deze zijde der rivier.

17 De Koning zond antwoord aan Rehum den kanselier en Simsai den schrijver, en de overigen van hunne gezelschappen die te Samaria woonden, mitsgaders aan de overigen aan deze zijde der rivier, *aldus*: Vrede, en op zulken tijd.

18 De brief dien gij aan ons gezonden hebt, is duidelijk voor mij gelezen.

19 En als van mij bevel gegeven was, hebben zij gezocht en gevonden, dat die stad zich van oude tijden af tegen de Koningen heeft verheven, en oproer en afval daarin gesticht is.

20 Ook zijn er machtige Koningen geweest over Jeruzalem, die geheerscht hebben overal aan gene zijde der rivier; en hun is cijns, oude impost en tol gegeven.

21 Geeft dan nu bevel om die mannen te beletten dat die stad opgebouwd worde, totdat van mij bevel zal worden gegeven.

22 Weest gewaarschuwd *van* feil in dezen te begaan: waarom zoude het verderf tot schade der Koningen aanwassen?

23 Toen, nadat het afschrift des briefs van den Koning Artahsasta voor Rehum, en Simsai den schrijver, en hunne gezelschappen gelezen was, togen zij in haast naar Jeruzalem tot de Joden, en beletten ze met macht en geweld.

24 Toen hield het werk òp van het Huis Gods die te Jeruzalem *woont*, ja het hield òp tot in het tweede jaar des koninkrijks van Darius den Koning van Perzië.

Hagg. 1:1. Zach. 1:1.

HOOFDSTUK 5.

HAGGAI nu, de Profeet, en Zacharia de zoon van Iddo, Profeten, profeteerden tot de Joden die in Juda en te Jeruzalem waren: in den naam des Gods Israëls *profeteerden zij* tot hen.

2 Toen maakten zich òp Zerubbabel de zoon Sealtiëls, en Jesúa de zoon Jozadaks, en begonnen te bouwen het Huis Gods die te Jeruzalem *woont*, en met hen de Profeten Gods, die hen ondersteunden. Hagg. 1:12.

3 Te dier tijd kwam tot hen Tattenai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, en Sethar-Bozenai, en hun gezelschap, en zeiden aldus tot hen: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit Huis te bouwen en dezen muur te voltrekken?

4 Toen zeiden wij aldus tot hen, *en* welke de namen waren der mannen die dit gebouw bouwden.

5 Doch het oog huns Gods was over de oudsten der Joden, dat zij hen niet beletten, totdat de zaak aan Daríus kwam, en zij alsdan daarover eenen brief wederbrachten.

6 Afschrift van den brief dien Tattenai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, met Sethar-Bozenai en zijn gezelschap, de Afarsechaïeten die aan deze zijde der rivier waren, aan den Koning Daríus zond.

7 Zij zonden een verhaal aan hem, daarin was aldus geschreven: Den Koning Daríus zij alle vrede.

8 Den Koning zij bekend dat wij getogen zijn naar het landschap Juda, ten Huize des grooten Gods, hetwelk gebouwd wordt met groote steenen, en het hout wordt gelegd in de wanden, en datzelve werk wordt ras gedaan en gaat voorspoediglijk door hunne handen voort.

9 Toen hebben wij de oudsten gevraagd, *en* aldus tot hen gezegd: Wie heeft uliеden bevel gegeven dit Huis te bouwen en dezen muur te voltrekken?

10 Wijders hebben wij hun ook hunne namen afgevraagd, dat wij ze u bekend maakten, dat wij mochten overschrijven de namen der mannen die hoofden onder hen zijn;

11 en zij hebben ons dusdanig antwoord gegeven, zeggende: Wij zijn knech-

ten van den God des hemels en der
aarde, en bouwen het Huis dat vele
jaren vóór dezen is gebouwd geweest;
want een groot Koning Israëls had het
gebouwd en voltrokken.
12 Maar nadat onze vaders den God
des hemels hadden vertoornd, heeft Hij
ze gegeven in de hand van Nebukadnezar
den Koning van Babel, den Chaldeër,
dewelke dat Huis heeft vernield en het
volk naar Babel weggevoerd.
13 Doch in het eerste jaar van Kores
Koning van Babel, heeft de Koning Kores
bevel gegeven dit Huis Gods te bouwen.
14 Ja de vaten van Gods Huis welke
van goud en zilver waren, die Nebukad-
nezar uit den Tempel die te Jeruzalem
was, had weggenomen en gebracht in den
tempel van Babel, die heeft de Koning
Kores uitgebracht uit den tempel van
Babel, en zij zijn gegeven aan eenen,
wiens naam was Sesbazzar, dien hij tot
landvoogd had gesteld; Ezra 1:7,8.
15 en hij zeide tot hem: Neem deze
vaten, ga ze afvoeren naar den Tempel
die te Jeruzalem is, en laat het Huis
Gods gebouwd worden op zijne plaats.
16 Toen kwam deze Sesbazzar, hij leide
de fundamenten van het Huis Gods die te
Jeruzalem *woont*: en daar is van toen af
tot nu toe gebouwd, doch niet volbracht.
17 Zoo het dan nu den Koning goed-
dunkt, laat er gezocht worden in het
schathuis des Konings aldaar, dat te
Babel is, of het zij dat een bevel van
den Koning Kores gegeven zij, om dit
Huis Gods te Jeruzalem te bouwen; en
dat men des Konings believen hiervan
tot ons zende

HOOFDSTUK 6.

TOEN gaf de Koning Darius bevel, en
zij zochten in de kanselarij, waar de
schatten waren weggelegd, in Babel.
2 En te Ahmetha, in den burg die in
het landschap Medië is, werd eene rol
gevonden, en daarin was aldus geschre-
ven: GEDACHTENIS:
3 in het eerste jaar des Konings Kores
gaf de Koning Kores *dit* bevel: Het Huis
Gods te Jeruzalem, dat Huis zal gebouwd
worden ter plaatse daar zij offeranden
offeren, en de fundamenten daarvan zul-
len zwaar zijn; zijne hoogte van zestig
ellen en zijne breedte van zestig ellen;
4 met drie rijen van grooten steen, en
éénе rij van nieuw hout; en de onkos-
ten zullen uit des Konings huis gegeven
worden.
5 Daartoe zal men ook de gouden en
zilveren vaten van het Huis Gods, die
Nebukadnezar uit den Tempel die te
Jeruzalem was, heeft weggevoerd en naar
Babel gebracht, wedergeven, dat zij gaan
naar den Tempel die te Jeruzalem is,
aan zijne plaats, en men zal ze afvoeren
naar het Huis Gods.
6 Nu gij Tattenai, landvoogd aan gene
zijde der rivier, gij Sethar-Bozenai, met
ulieder gezelschap, gij Afarsechaïeten die
aan gene zijde der rivier zijt, weest verre
van daar:
7 laat hen aan den arbeid van dit Huis
Gods; dat de landvoogd der Joden en de
oudsten der Joden dit Huis Gods bouwen
aan zijne plaats.
8 Ook wordt van mij bevel gegeven, wat
gijlieden doen zult aan de oudsten dezer
Joden, om dit Huis Gods te bouwen:
te weten, dat uit des Konings goederen,
van den cijns aan gene zijde der rivier,
de onkosten dezen mannen spoediglijk
gegeven worden, opdat men ze niet belette.
9 En wat noodig is, als jonge runderen
en rammen en lammeren, tot brandoffe-
ren den Gode van den hemel, tarwe,
zout, wijn en olie, naar het zeggen der
Priesteren die te Jeruzalem zijn, dat het
hun dag bij dag gegeven worde, dat er
geen feil zij:
10 opdat zij offeranden van liefelijken
reuk den God van den hemel offeren,
en bidden voor het leven des Konings
en zijner kinderen.
11 Voorts wordt bevel van mij gegeven,
dat al wie dit woord zal veranderen, een
hout zal uit zijn huis gerukt en opge-
richt worden, waaraan hij zal worden
opgehangen, en zijn huis zal om dieswille
tot eenen drekhoop gemaakt worden.
12 De God nu die zijnen naam aldaar
heeft doen wonen, werpe terneder alle
Koningen en volken, die hunne hand
zullen uitstrekken, om te veranderen *en*
te verderven dit Huis Gods te Jeruzalem:
ik Darius heb het bevel gegeven, dat het
spoediglijk gedaan worde.
13 Toen deden Tattenai, de landvoogd
aan gene zijde der rivier, Sethar-Bozenai
en hun gezelschap, spoediglijk alzoo, naar
hetgeen de Koning Darius gezonden had.
14 En de oudsten der Joden bouwden

en gingen voorspoediglijk voort, door de
profetie des Profeten Haggai, en Zacharia
den zoon van Iddo; en zij bouwden en
voltrokken het, naar het bevel des Gods
Israëls, en naar het bevel van Kores, en
Daríus, en Artahsasta, Koning van Perzië.
15 En dit Huis werd volbracht op den
derden dag der maand Adar; dat was
het zesde jaar van het koninkrijk des
Konings Daríus.
16 En de kinderen Israëls, de Priesters
en Levieten, en de overige kinderen der
gevangenschap, deden de inwijding van
dit Huis Gods met vreugde.
17 En zij offerden, ter inwijding van
dit Huis Gods, honderd runderen, twee-
honderd rammen, vierhonderd lammeren,
en twaalf geitenbokken, ten zondoffer voor
gansch Israël, naar het getal der stam-
men Israëls.
18 En zij stelden de Priesteren in hunne
onderscheidingen, en de Levieten in hunne
afdeelingen, tot den dienst Gods die te
Jeruzalem is, naar het voorschrift van het
boek van Mozes.
19 Ook hielden de kinderen der gevan-
genschap het Pascha op den veertienden
der eerste maand.
20 Want de Priesters en de Levieten
hadden zich gereinigd als een éénig *man*,
zij waren allen rein; en zij slachtten het
Pascha voor alle kinderen der gevangen-
schap, en voor hunne broederen de Pries-
ters, en voor zichzelve.
21 Alzoo aten de kinderen Israëls die
uit de gevangenschap wedergekomen wa-
ren, mitsgaders al wie zich van de on-
reinheid der heidenen des lands tot hen
afgezonderd had, om den HEERE den God
Israëls te zoeken;
22 en zij hielden het feest der onge-
zuurde *brooden* zeven dagen, met blijd-
schap, want de HEERE had ze verblijd,
en het hart des Konings van Assur tot
hen gewend, om hunne handen te ster-
ken in het werk van het Huis Gods, des
Gods van Israël.

HOOFDSTUK 7.

NA deze geschiedenissen nu, in het ko-
ninkrijk van Artahsasta Koning van
Perzië: Ezra, de zoon van Seraja den
zoon van Azarja den zoon van Hilkía
1 Kron. 6:4-14.
2 den zoon van Sallum den zoon van
Zadok den zoon van Ahitub
3 den zoon van Amarja den zoon van
Azarja den zoon van Merajoth
4 den zoon van Zerahja den zoon van
Uzzi den zoon van Bukki
5 den zoon van Abisúa den zoon van
Pinehas den zoon van Eleazar den zoon
van Aäron den Hoofdpriester:
6 deze Ezra toog op uit Babel; en hij
was een vaardig schriftgeleerde in de
wet van Mozes, die de HEERE de God
Israëls gegeven heeft; en de Koning gaf
hem, naar de hand des HEEREN zijns
Gods over hem, al zijn verlangen.
7 Ook *sommigen* van de kinderen Israëls
en van de Priesteren en de Levieten en
de zangers en de portiers en de Nethinim
togen op naar Jeruzalem in het zevende
jaar van den Koning Artahsasta.
8 En hij kwam te Jeruzalem in de vijfde
maand; dat was het zevende jaar dezes
Konings.
9 Want op den eersten der eerste maand
was het begin van den optocht uit Babel,
en op den eersten der vijfde maand kwam
hij te Jeruzalem, naar de goede hand
zijns Gods over hem;
10 want Ezra had zijn hart gericht om
de wet des HEEREN te zoeken en te doen,
en om in Israël te leeren de inzettingen
en de rechten.
11 Dit is nu het afschrift van den brief
dien de Koning Artahsasta gaf aan Ezra
den Priester, den schriftgeleerde: den
schriftgeleerde in de woorden der gebo-
den des HEEREN en zijne inzettingen
over Israël.
12 Artahsasta, Koning der Koningen,
aan Ezra den Priester, den schriftgeleerde
in de wet van den God des hemels, vol-
komen *vrede* en op zulken tijd.
13 Van mij wordt bevel gegeven, dat
al wie vrijwillig is in mijn koninkrijk,
van den volke Israëls en deszelfs Pries-
teren en Levieten, om te gaan naar Jeru-
zalem, dat hij met u ga;
14 dewijl gij van voor den Koning en
zijne zeven raadsheeren gezonden zijt, om
onderzoek te doen in Juda en te Jeru-
zalem, naar de wet uws Gods die in uwe
hand is;
15 en om henen te brengen het zilver
en goud, dat de Koning en zijne raads-
heeren vrijwilliglijk gegeven hebben den
God Israëls, wiens woning te Jeruzalem is;
16 mitsgaders al het zilver en goud, dat
gij vinden zult in het gansche landschap

van Babel, met de vrijwillige gave des
volks en der Priesteren, die vrijwilliglijk
geven ten Huize huns Gods dat te Jeru-
zalem is:
17 opdat gij spoedig voor dat geld koopt
runderen, rammen, lammeren, met hunne
spijsofferen en hunne drankofferen, en die
offert op het altaar des Huizes van ulie-
der God, dat te Jeruzalem is.
18 Daartoe wat u en uwen broederen
goeddunken zal met het overige zilver
en goud te doen, zult gijlieden doen naar
het welgevallen uws Gods.
19 En de vaten die u gegeven zijn ten
dienste van het Huis uws Gods, geef die
weder voor den God van Jeruzalem.
20 Het overige nu dat van noode zal
zijn voor het Huis uws Gods, dat u voor-
komen zal uit te geven, zult gij geven
uit het schathuis des Konings.
21 En van mij, mij Koning Artahsasta,
wordt bevel gegeven aan alle schatmees-
teren die aan gene zijde der rivier zijt,
dat alles wat Ezra de Priester, de schrift-
geleerde in de wet van den God des hemels,
van u zal begeeren, spoedig gedaan worde:
22 tot honderd talenten zilvers toe, en
tot honderd kor tarwe, en tot honderd
bath wijn, en tot honderd bath olie, en
zout zonder voorschrift.
23 Al wat naar het bevel van den God
des hemels is, dat het vlijtiglijk gedaan
worde voor het Huis van den God des
hemels; want waartoe zoude er groote
toorn zijn over het koninkrijk des Ko-
nings en zijner kinderen?
24 Ook laten wij ulieden weten, aan-
gaande alle Priesteren en Levieten, zan-
gers, portiers, Nethinim en dienaars van
den Huize dezes Gods, dat men den cijns,
ouden impost en tol hun niet zal ver-
mogen op te leggen.
25 En gij Ezra, naar de wijsheid uws
Gods die in uwe hand is, stel regeerders
en rechters, die al het volk richten dat
aan gene zijde der rivier is, allen die de
wetten uws Gods weten; en aan wie ze
niet weet, zult gijlieden *die* bekend maken;
26 en al wie de wet uws Gods en de
wet des Konings niet zal doen, laat over
dien spoedig recht worden gedaan, hetzij
ter dood, of tot verbanning, of tot boete
van goederen, of tot de banden.
27 Geloofd zij de HEERE de God onzer
vaderen, die alzulks in het hart des
Konings gegeven heeft, om te versieren
het Huis des HEEREN dat te Jeruzalem is,
28 en tot mij weldadigheid heeft geneigd
voor het aangezicht des Konings en zijner
raadsheeren en aller geweldige Vorsten
des Konings. Zoo heb ik mij gesterkt,
naar de hand des HEEREN mijns Gods
over mij, en de hoofden uit Israël ver-
gaderd om met mij op te trekken.

HOOFDSTUK 8.

DIT nu zijn de hoofden hunner vade-
ren met hunne geslachtrekening, die
met mij uit Babel optogen onder het
koninkrijk van den Koning Artahsasta:
2 van de kinderen van Pinehas, Gersom;
van de kinderen van Ithamar, Daniël; van
de kinderen van David, Hattus;
3 van de kinderen van Sechanja, van de
kinderen van Paros, Zacharia, en met hem
werden bij geslachtregisters gerekend, aan
manspersonen, honderd en vijftig;
4 van de kinderen van Pahath-Moab,
Eljoënai de zoon van Zerahja, en met
hem tweehonderd manspersonen;
5 van de kinderen van Sechanja, de
zoon van Jahaziël, en met hem driehon-
derd manspersonen;
6 en van de kinderen van Adin, Ebed
de zoon van Jonathan, en met hem vijf-
tig manspersonen;
7 en van de kinderen van Elam, Jesaja
de zoon van Athalja, en met hem zeven-
tig manspersonen;
8 en van de kinderen van Sefatja, Ze-
badja de zoon van Michaël, en met hem
tachtig manspersonen;
9 van de kinderen van Joab, Obadja
de zoon van Jehiël, en met hem twee-
honderd en achttien manspersonen;
10 en van de kinderen van Selomith,
de zoon van Josifja, en met hem honderd
en zestig manspersonen;
11 en van de kinderen van Bebai, Za-
charia de zoon van Bebai, en met hem
acht en twintig manspersonen;
12 en van de kinderen van Azgad, Jo-
hanan de zoon van Katan, en met hem
honderd en tien manspersonen;
13 en de laatsten van de kinderen van
Adonikam, welker namen deze waren:
Elifélet, Jeïël en Semaja, en met hen
zestig manspersonen;
14 en van de kinderen van Bigvai,
Uthai en Zabbud, en met hen zeventig
manspersonen.
15 En ik vergaderde ze aan de rivier

gaande naar Ahava, en wij legerden ons aldaar drie dagen; toen lette ik op het volk en de Priesteren, en vond aldaar geenen van de kinderen van Levi.
16 Zoo zond ik tot Eliëzer, tot Ariël, tot Semaja, en tot Elnathan, en tot Jarib, en tot Elnathan, en tot Nathan, en tot Zacharia, en tot Mesullam, de hoofden; en tot Jojarib, en tot Elnathan, de leeraars;
17 en ik gaf hun bevel aan Iddo, het hoofd in de plaats Kasifja, en ik leide de woorden in hunnen mond, om te zeggen tot Iddo, zijnen broeder, *en* de Nethinim, in de plaats Kasifja, dat zij ons brachten dienaars voor het Huis onzes Gods.
18 En zij brachten ons, naar de goede hand onzes Gods over ons, eenen man van verstand, van de kinderen van Mahli, den zoon van Levi den zoon Israëls: namelijk Serebja, met zijne zonen en broederen, achttien;
19 en Hasabja, en met hem Jesaja van de kinderen van Merari, *met* zijne broederen en hunne zonen, twintig;
20 en van de Nethinim, die David en de Vorsten ten dienste der Levieten gegeven hadden, tweehonderd en twintig Nethinim, die allen bij namen genoemd werden.
21 Toen riep ik aldaar een vasten uit aan de rivier Ahava, opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken eenen rechten weg voor ons en voor onze kinderkens en voor al onze have.
22 Want ik schaamde mij van den Koning een heir en ruiters te begeeren, om ons te helpen tegen den vijand op den weg, omdat wij tot den Koning hadden gesproken, zeggende: De hand onzes Gods is ten goede over allen die Hem zoeken, maar zijne sterkte en zijn toorn over allen die Hem verlaten.
23 Alzoo vastten wij, en verzochten zulks van onzen God: en Hij liet Zich van ons verbidden.
24 Toen zonderde ik er twaalf af van de oversten der Priesteren: Serebja, Hasabja, en tien van hunne broederen met hen;
25 en ik woog hun toe het zilver en het goud en de vaten, zijnde de offering voor het Huis onzes Gods, die de Koning en zijne raadsheeren en zijne Vorsten, en gansch Israël, die er gevonden werden, geofferd hadden.
26 Ik woog dan aan hunne hand af zeshonderd en vijftig talenten zilvers, en honderd talenten aan zilveren vaten; aan goud, honderd talenten;
27 en twintig gouden bekers, tot duizend drachmen; en twee vaten van blinkend goed koper, begeerlijk als goud.
28 En ik zeide tot hen: Gij zijt heilig den Heere, en deze vaten zijn heilig; ook dit zilver en dit goud, de vrijwillige gave voor den Heere uwer vaderen God.
29 Waakt en bewaart het, totdat gij het opweegt, in tegenwoordigheid van de oversten der Priesteren en Levieten en der Vorsten der vaderen Israëls, te Jeruzalem, in de kameren van des Heeren Huis.
30 Toen ontvingen de Priesters en de Levieten het gewicht des zilvers en des gouds en der vaten, om te brengen te Jeruzalem ten Huize onzes Gods.
31 Alzoo verreisden wij van de rivier Ahava op den twaalfden der eerste maand, om te gaan naar Jeruzalem; en de hand onzes Gods was over ons, en redde ons van de hand des vijands en desgenen die *ons* lagen leide op den weg.
32 En wij kwamen te Jeruzalem, en wij bleven aldaar drie dagen.
33 Op den vierden dag nu werd gewogen het zilver en het goud en de vaten, in het Huis onzes Gods, aan de hand van Meremoth den zoon van Uría, den Priester, en met hem Eleazar de zoon van Pinehas, en met hen Jozabad de zoon van Jesúa, en Noadja de zoon van Binnuï, de Levieten,
34 naar het getal en naar het gewicht van dat alles; en het gansche gewicht werd terzelfder tijd opgeschreven.
35 *En* de weggevoerden, die uit de gevangenschap gekomen waren, offerden den God Israëls brandofferen: twaalf varren voor gansch Israël, zes en negentig rammen, zeven en zeventig lammeren, twaalf bokken ten zondoffer; alles ten brandoffer den Heere.
36 Daarna gaven zij de wetten des Konings aan des Konings stadhouders en landvoogden aan deze zijde der rivier, en zij bevorderden het volk en het Huis Gods.

HOOFDSTUK 9.

Als nu deze dingen voleindigd waren, traden de Vorsten tot mij toe, zeggende: Het volk Israëls en de Priesters en de Levieten zijn niet afgezonderd van de volken dezer landen, naar hunne gruwelen, *namelijk* van de Kanaänieten, de

Hethieten, de Ferezieten, de Jebusieten, de Ammonieten, de Moabieten, de Egyptenaren en de Amorieten;

2 want zij hebben van hunne dochteren genomen voor zichzelve en voor hunne zonen, zoodat zich vermengd heeft het heilig zaad met de volken dezer landen: ja de hand der Vorsten en overheden is de eerste geweest in deze overtreding.

3 Als ik nu deze zaak hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijnen mantel, en ik trok van het haar mijns hoofds en mijns baards uit, en zat verbaasd neder.

4 Toen verzamelden zich tot mij allen die voor de woorden van den God Israëls beefden, om de overtreding der weggevoerden; doch ik bleef verbaasd zitten tot aan het avondoffer.

5 En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijne bedruktheid, als ik nu mijn kleed en mijnen mantel gescheurd had; en ik boog mij op mijne knieën en breidde mijne handen uit tot den HEERE mijnen God;

6 en ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven *ons* hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel. Ps. 38:5.

7 Van de dagen onzer vaderen af zijn wij in groote schuld, tot op dezen dag; en wij zijn om onze ongerechtigheden overgegeven, wij, onze Koningen *en* onze Priesters, in de hand van de Koningen der landen, in zwaard, in gevangenschap en in roof en in schaamte des aangezichts, gelijk het is te dezen dage.

8 En nu is er, als een klein oogenblik, eene genade geschied van den HEERE onzen God, om ons eene ontkoming over te laten, en ons eenen nagel te geven in zijne heilige plaats, om onze oogen te verlichten, o onze God, en om ons een weinig levens te geven in onze dienstbaarheid.

9 Want wij zijn knechten; doch in onze dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten, maar Hij heeft weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezicht der Koningen van Perzië, dat Hij ons *een weinig* levens gaf, om het Huis onzes Gods te verhoogen en de woestigheden van hetzelve op te richten, en om ons eene omtuining te geven in Juda en te Jeruzalem.

10 En nu wat zullen wij zeggen, o onze God! na dit alles? Want wij hebben uwe geboden verlaten,

11 die Gij geboden hadt door den dienst van uwe knechten de Profeten, zeggende: Het land waar gijlieden in komt om dat te erven, is een vuil land, door de vuilheid van de volken der landen, om hunne gruwelen waarmede zij dat vervuld hebben van het ééne einde tot het andere einde, met hunne onreinheid.

12 Zoo zult gij nu uwe dochteren niet geven aan hunne zonen, en hunne dochteren niet nemen voor uwe zonen, en zult hunnen vrede en hun best niet zoeken tot in eeuwigheid; opdat gij sterk wordt en het goede des lands eet, en uwen kinderen doet erven tot in eeuwigheid.

13 En na alles dat over ons gekomen is, om onze booze werken en om onze groote schuld; omdat Gij, o onze God! belet hebt *dat wij* te onder zouden gaan vanwege onze ongerechtigheid, en hebt ons eene ontkoming gegeven als deze is,

14 zullen wij nu wederkeeren om uwe geboden te vernietigen, en ons te verzwageren met de volken dezer gruwelen? Zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens toe, dat er geen overblijfsel noch ontkoming zij?

15 O HEERE God Israëls, Gij zijt rechtvaardig; want wij zijn overgelaten ter ontkoming, zooals het is te dezen dage. Zie, wij zijn voor uw aangezicht in onze schuld, want daar is niemand die deswege voor uw aangezicht zoude kunnen bestaan.

HOOFDSTUK 10.

ALS Ezra alzoo bad, en als hij *deze* belijdenis deed, weenende en zich voor Gods Huis nederwerpende, verzamelde zich tot hem uit Israël eene zeer groote gemeente van mannen en vrouwen en kinderen, want het volk weende met groot geween.

2 Toen antwoordde Sechanja de zoon van Jehiël, *een* van de zonen van Elam, en zeide tot Ezra: Wij hebben overtreden tegen onzen God, en wij hebben vreemde vrouwen van de volken des lands *bij ons* doen wonen; maar nu, daar is hoop voor Israël dezen aangaande.

3 Laat ons dan nu een verbond maken met onzen God, dat wij alle *die* vrouwen en wat van haar geboren is, zullen doen uitgaan, naar den raad des Heeren en dergenen die beven voor het gebod onzes Gods;

en laat er gedaan worden naar de wet.

4 Sta op, want deze zaak komt u toe, en wij zullen met u zijn: wees sterk en doe het.

5 Toen stond Ezra op, en deed de oversten der Priesteren, de Levieten en gansch Israël zweren te zullen doen naar dit woord; en zij zwoeren.

6 En Ezra stond op van voor Gods Huis, en ging in de kamer van Johanan den zoon van Eljasib; als hij daar kwam, at hij geen brood en dronk geen water, want hij bedreef rouw over de overtreding der weggevoerden.

7 En zij lieten eene stem doorgaan door Juda en Jeruzalem, aan alle de kinderen der gevangenschap, dat zij zich te Jeruzalem zouden verzamelen;

8 en al die niet kwam in drie dagen, naar den raad der Vorsten en der oudsten, al zijne have zoude verbannen zijn, en hij zelf zoude afgezonderd wezen van de gemeente der weggevoerden.

9 Toen verzamelden zich alle mannen van Juda en Benjamin te Jeruzalem in drie dagen; het was de negende maand, op den twintigsten in de maand; en al het volk zat op de straat van Gods Huis, sidderende om deze zaak en vanwege de plasregenen.

10 Toen stond Ezra de Priester op en zeide tot hen: Gijlieden hebt overtreden en vreemde vrouwen *bij u* doen wonen, om Israëls schuld te vermeerderen.

11 Nu dan, doet den HEERE uwer vaderen God belijdenis, en doet zijn welgevallen, en scheidt u af van de volken des lands en van de vreemde vrouwen.

12 En de gansche gemeente antwoordde en zeide met luider stem: Naar uwe woorden, alzóó betaamt het ons te doen.

13 Maar des volks is veel, en het is een tijd van plasregen, dat men hier buiten niet staan kan; en het is geen werk van één dag noch van twee, want onzer velen hebben overtreden in deze zaak.

14 Laat toch onze Vorsten der gansche gemeente *hierover* staan, en allen die in onze steden zijn, die vreemde vrouwen *bij zich* hebben doen wonen, op gezette tijden komen, en met hen de oudsten van elke stad en derzelver rechters; totdat wij van ons afwenden de hittigheid des toorns onzes Gods om dezer zake wil.

15 Alleenlijk Jonathan de zoon van Asaël, en Jahzeja de zoon van Tikvá, stonden hierover; en Mesullam en Sabbethai de Leviet hielpen hen.

16 En de kinderen der gevangenschap deden alzoo; en Ezra de Priester, *met* de mannen, de hoofden der vaderen, naar den huize hunner vaderen, en zij allen, bij namen *genoemd*, scheidden zich af, en zij zaten op den eersten dag der tiende maand om deze zaak te onderzoeken.

17 En zij voleindigden het met alle mannen die vreemde vrouwen *bij zich* hadden doen wonen, tot op den eersten dag der eerste maand.

18 En daar werden gevonden van de zonen der Priesteren, die vreemde vrouwen *bij zich* hadden doen wonen: van de zonen van Jesúa den zoon van Jozadak, en zijne broederen, Maäseja, en Eliëzer, en Jarib, en Gedalja,

19 En zij gaven hunne hand, dat zij hunne vrouwen zouden doen uitgaan; en schuldig zijnde, *offerden zij* eenen ram van de kudde voor hunne schuld.

20 En van de kinderen van Immer: Hanani en Zebadja.

21 En van de kinderen van Harim: Maäseja, en Elía, en Semaja, en Jehiël, en Uzzía.

22 En van de kinderen van Pashur: Eljoënai, Maäseja, Ismaël, Nethaneël, Jozabad, en Elasa.

23 En van de Levieten: Jozabad, en Simeï, en Kelaja (dat is Kelita), Pethahja, Juda, en Eliëzer.

24 En van de zangers: Eljasib; en van de portiers: Sallum, en Telem, en Uri.

25 En van Israël: van de kinderen van Paros: Ramja, en Jizzía, en Malkía, en Miamin, en Eleazar, en Malkía, en Benaja.

26 En van de kinderen van Elam: Mattanja, Zacharia, en Jehiël, en Abdi, en Jeremoth, en Elía.

27 En van de kinderen van Zattu: Eljoënai, Eljasib, Mattanja, en Jeremoth, en Zabad, en Aziza.

28 En van de kinderen van Bebai: Johanan, Hananja, Zabbai, Athlai.

29 En van de kinderen van Bani: Mesullam, Malluch, en Adaja, Jasub. en Seal, Jeramoth.

30 En van de kinderen van Pahath-Moab: Adna, en Kelal, Benaja, Maäseja, Mattanja, Bezaleël, en Binnuï, en Manasse.

31 En van de kinderen van Harim: Eliëzer, Jissía, Malkía, Semaja, Simeon,

32 Benjamin, Malluch, Semarja.

33 Van de kinderen van Hasum: Mattenai, Matatta, Zabad, Elifélet, Jeremai, Manasse, Simeï.
34 Van de kinderen van Bani: Maädai, Amram, en Uël,
35 Benaja, Bedeja, Keluhi,
36 Vanja, Meremoth, Eljasib,
37 Mattanja, Mattenai, en Jaäsai.
38 en Bani, en Binnuï, Simeï,
39 en Selemja, en Nathan, en Adaja,
40 Machnadbai, Sasai, Sarai,
41 Azareël, en Selemja, Semarja,
42 Sallum, Amarja, Jozef.
43 Van de kinderen van Nebo: Jeïel, Mattithja, Zabad, Zebina, Jaddai, en Joël, Benaja.
44 Alle dezen hadden vreemde vrouwen genomen, en *sommigen* van hen hadden vrouwen, bij welke zij kinderen gekregen hadden.

HET BOEK NEHEMIA.

HOOFDSTUK 1.

DE geschiedenissen van Nehemía zoon van Hachalja. En het geschiedde in de maand Kisleu in het twintigste jaar, als ik te Susan in het paleis was,
2 zoo kwam Hanani, een van mijne broederen, hij en *sommige* mannen uit Juda; en ik vraagde ze naar de Joden die ontkomen waren (die overgebleven waren van de gevangenschap), en naar Jeruzalem.
3 En zij zeiden tot mij: De overgeblevenen, die van de gevangenschap aldaar in het landschap zijn overgebleven, zijn in groote ellende en in versmaadheid; en Jeruzalems muur is verscheurd, en zijne poorten zijn met vuur verbrand.
4 En het geschiedde als ik deze woorden hoorde, zoo zat ik neder en weende, en bedreef rouw *eenige* dagen, en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van den God des hemels.
5 En ik zeide: Och HEERE God des hemels, Gij groote en vreeselijke God, die het verbond en goedertierenheid houdt dengenen die Hem liefhebben en zijne geboden houden: Deut. 7:9. Neh. 9:32. Dan. 9:4.
6 laat toch uw oor opmerkende en uwe oogen open zijn, om te hooren naar het gebed uws knechts dat ik heden voor uw aangezicht bid, dag en nacht, voor de kinkinderen Israëls, uwe knechten; en ik doe belijdenis over de zonden der kinderen Israëls, die wij tegen U gezondigd hebben: ook ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd. 1 Kon. 8:29. 2 Kron. 6:20.
7 Wij hebben het ganschelijk tegen U verdorven, en wij hebben niet gehouden de geboden, noch de inzettingen, noch de rechten, die Gij uwen knecht Mozes geboden hebt.
8 Gedenk toch des woords dat Gij uwen knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien; Deut. 4:27; 28:64.
9 en gij zult u tot Mij bekeeren, en mijne geboden houden en die doen: al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels, Ik zal ze van daar verzamelen, en zal ze brengen tot de plaats, die Ik verkoren heb om mijnen naam aldaar te doen wonen. Deut. 30:2-4.
10 Zij zijn toch uwe knechten en uw volk, dat Gij verlost hebt door uwe groote kracht en door uwe sterke hand.
11 Och Heere, laat toch uw oor opmerkende zijn op het gebed uws knechts, en op het gebed uwer knechten die lust hebben uwen naam te vreezen; en doe het toch uwen knecht heden wèl gelukken, en geef hem barmhartigheid voor het aangezicht dezes mans. Ik nu was des Konings schenker.

HOOFDSTUK 2.

TOEN geschiedde het in de maand Nisan, in het twintigste jaar van den Koning Artahsasta, *als er* wijn voor zijn aangezicht was, dat ik den wijn opnam en aan den Koning gaf. Nu was ik nooit treurig geweest voor zijn aangezicht.
2 Zoo zeide de Koning tot mij: Waarom is uw aangezicht treurig, zoo gij toch niet krank zijt? Dit is niet dan treurigheid des harten. Toen vreesde ik gansch zeer,
3 en ik zeide tot den Koning: De Ko-

ning leve in eeuwigheid. Hoe zoude mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begrafenissen mijner vaderen, woest is, en hare poorten met vuur verteerd zijn?

4 En de Koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu? Toen bad ik tot God van den hemel,

5 en ik zeide tot den Koning: Zoo het den Koning goeddunkt, en zoo uw knecht voor uw aangezicht aangenaam is, dat gij mij zendt naar Juda, naar de stad der begrafenissen mijner vaderen, dat ik ze bouwe.

6 Toen zeide de Koning tot mij, daar de Koningin nevens hem zat: Hoe lang zal uwe reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het behaagde den Koning dat hij mij zond, als ik hem zekeren tijd gesteld had.

7 Voorts zeide ik tot den Koning: Zoo het den Koning goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, totdat ik in Juda zal gekomen zijn;

8 ook eenen brief aan Asaf, den bewaarder van den lusthof welken de Koning heeft, dat hij mij hout geve om te zolderen de poorten van het paleis dat aan het Huis is, en voor den stadsmuur, en voor het huis waar ik intrekken zal. En de Koning gaf ze mij, naar de goede hand mijns Gods over mij.

9 Toen kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier, en gaf hun de brieven des Konings. En de Koning had oversten des heirs en ruiteren met mij gezonden.

10 Toen nu Sanballat de Horoniet en Tobía de Ammonietische knecht *dat* hoorden, mishaagde het hun met groot mishagen, dat er een mensch gekomen was om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls.

11 En ik kwam te Jeruzalem en was daar drie dagen.

12 Daarna maakte ik mij des nachts op, ik en weinige mannen met mij, en ik gaf geenen mensch te kennen wat mijn God in mijn hart gegeven had om aan Jeruzalem te doen, en daar was geen dier met mij dan het dier waarop ik reed.

13 En ik trok uit bij nacht door de Dalpoort, en voorbij de Drakenfontein, en naar de Mestpoort, en ik brak aan de muren van Jeruzalem, dewelke verscheurd waren, en zijne poorten met vuur verteerd.

14 En ik ging voort naar de Fonteinpoort en naar des Konings vijver; doch daar was geen plaats voor het dier om onder mij voort te gaan.

15 Toen ging ik op, des nachts, door de beek, en ik brak aan den muur, en ik keerde weder en kwam in door de Dalpoort, alzoo keerde ik wederom.

16 En de overheden wisten niet waar ik heengegaan was, en wat ik deed; want ik had tot nog toe aan de Joden en de Priesteren en de edelen en overheden en de anderen, die het werk deden, niets te kennen gegeven.

17 Toen zeide ik tot hen: Gijlieden ziet de ellende waarin wij zijn, dat Jeruzalem woest is, en zijne poorten met vuur verbrand zijn: komt, en laat ons Jeruzalems muur opbouwen, opdat wij niet meer eene versmaadheid zijn.

18 En ik gaf hun te kennen de hand mijns Gods, die goed over mij geweest was, alsook de woorden des Konings, die hij tot mij gesproken had. Toen zeiden zij: Laat ons opstaan dat wij bouwen, en zij sterkten hunne handen ten goede.

19 Als nu Sanballat de Horoniet, en Tobía de Ammonietische knecht, en Gesem de Arabier, dit hoorden, zoo bespotten zij ons en verachtten ons, en zij zeiden: Wat is dit voor een ding dat gijlieden doet? Wilt gijlieden tegen den Koning rebelleeren?

20 Toen gaf ik hun ten antwoord en zeide tot hen: God van den hemel, die zal het ons doen gelukken, en wij zijne knechten zullen ons opmaken en bouwen, maar gijlieden hebt geen deel, noch recht, noch gedachtenis in Jeruzalem.

HOOFDSTUK 3.

EN Eljasib de Hoogepriester maakte zich op met zijne broederen de Priesteren, en zij bouwden de Schaapspoort; zij heiligden haar en richtten hare deuren op; ja zij heiligden haar tot aan den toren Mea, tot aan den toren Hananeël.

2 En aan zijne hand bouwden de mannen van Jericho; ook bouwde aan zijne hand Zakkur de zoon van Imri.

3 De Vischpoort nu bouwden de kinderen van Senaä; die zolderden haar, en richtten hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen.

4 En aan hunne hand verbeterde Meremoth, de zoon van Uría den zoon van Koz; en aan hunne hand verbeterde Me-

sullam, de zoon van Berechja den zoon
van Mesezabeël; en aan hunne hand verbeterde Zadok, zoon van Baëna.
5 Voorts aan hunne hand verbeterden
de Tekoïeten; maar hunne voortreffelijken brachten hunnen hals niet ten dienste huns Heeren.
6 En de Oude poort verbeterden Jojada de zoon van Paséah, en Mesullam de zoon van Besodja; dezen zolderden haar, en richtten hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen.
7 En aan hunne hand verbeterden Melatja de Gibeoniet, en Jadon de Meronothiet, de mannen van Gibeon en van Mizpa, tot aan den stoel des landvoogds aan deze zijde der rivier.
8 Aan zijne hand verbeterde Uzziël de zoon van Harhaja, *een* der goudsmeden, en aan zijne hand verbeterde Hananja de zoon van een der apothekers: en zij lieten Jeruzalem tot aan den breeden muur.
9 En aan hunne hand verbeterde Refaja de zoon van Hur, overste van het halve deel van Jeruzalem.
10 Voorts aan hunne hand verbeterde Jedaja de zoon van Harumaf, en tegenover zijn huis; en aan zijne hand verbeterde Hattus de zoon van Hasabneja.
11 De andere maat verbeterde Malkía de zoon van Harim en Hassub de zoon van Pahath-Moab; daartoe den Bakovenstoren.
12 En aan zijne hand verbeterde Sallum de zoon van Lohes, overste van het *andere* halve deel van Jeruzalem, hij en zijne dochteren.
13 De Dalpoort verbeterde Hanun, en de inwoners van Zanóah; die bouwden haar, en richtten hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen; daartoe duizend ellen aan den muur tot aan de Mestpoort.
14 De Mestpoort nu verbeterde Malkía de zoon van Rechab, overste van het deel Beth-Kérem; hij bouwde haar en richtte hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen.
15 En de Fontempoort verbeterde Sallum de zoon van Kolhózé, overste van het deel van Mizpa; hij bouwde haar en overdekte haar, en richtte hare deuren op, *met* hare sloten en hare grendelen; daartoe den muur van den vijver Selah bij des Konings hof, en tot aan de trappen die afgaan van Davids stad.
16 Na hem verbeterde Nehemía de zoon van Azbuk, overste van het halve deel van Beth-Zur, tot tegenover Davids graven, en tot aan den gemaakten vijver, en tot aan het huis der helden.
17 Na hem verbeterden de Levieten: Rehum de zoon van Bani; aan zijne hand verbeterde Hasabja, de overste van het halve deel van Kehila, in zijn deel.
18 Na hem verbeterden hunne broederen, Bavvai de zoon van Henadad, de overste van het *andere* halve deel van Kehila.
19 Aan zijne hand verbeterde Ezer de zoon van Jesúa, de overste van Mizpa, eene andere maat, tegenover den opgang naar het wapenhuis aan den hoek.
20 Na hem verbeterde zeer vuriglijk Baruch de zoon van Zabbai, eene andere maat: van den hoek tot aan de deur van het huis van Eljasib den Hoogepriester.
21 Na hem verbeterde Meremoth, de zoon van Uría den zoon van Koz, eene andere maat: van de huisdeur van Eljasib af tot aan het einde van Eljasibs huis.
22 En na hem verbeterden de Priesteren wonende in de vlakke velden.
23 Daarna verbeterde Benjamin, en Hassub, tegenover hun huis. Na hem verbeterde Azarja, de zoon van Maäseja den zoon van Ananja, bij zijn huis.
24 Na hem verbeterde Binnuï de zoon van Henadad, eene andere maat: van het huis van Azarja tot aan den hoek en tot aan de punt.
25 Palal de zoon van Uzai, tegenover den hoek in den hoogen toren die van des Konings huis uitsteekt, die bij den voorhof der gevangenis is. Na hem Pedaja de zoon van Paros.
26 De Nethinim nu, *die* in Ofel woonden, tot tegenover de Waterpoort aan het Oosten, en den uitstekenden toren.
27 Daarna verbeterden de Tekoïeten eene andere maat: tegenover den grooten uitstekenden toren, en tot aan den muur van Ofel.
28 Van boven de Paardenpoort verbeterden de Priesters, een iegelijk tegenover zijn huis.
29 Daarna verbeterde Zadok de zoon van Immer, tegenover zijn huis. En na hem verbeterde Semaja de zoon van Sechanja, de bewaarder van de Oostpoort.
30 Na hem verbeterde Hananja de zoon van Selemja, en Hanun de zoon van Zalaf, de zesde, eene andere maat. Na hem verbeterde Mesullam de zoon van Berechja, tegenover zijne kamer.

31 Na hem verbeterde Malkía de zoon eens goudsmids, tot aan het huis der Nethinim en der kruideniers, tegenover de poort van Mifkad, en tot de opperzaal van de punt.
32 En tusschen de opperzaal van de punt tot de Schaapspoort toe verbeterden de goudsmeden en de kruideniers.

HOOFDSTUK 4.

MAAR het geschiedde als Sanballat gehoord had dat wij den muur bouwden, zoo ontstak hij en werd zeer toornig; en hij bespotte de Joden,
2 en sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen en des heirs van Samaria, en zeide: Wat doen deze amechtige Joden? Zal men ze laten geworden? Zullen zij offeren? Zullen zij het in eenen dag voleindigen? Zullen zij de steenen uit de stofhoopen levend maken, daar ze verbrand zijn?
3 En Tobía de Ammoniet was bij hem, en zeide: Al is het dat zij bouwen, zoo daar een vos opkwame, hij zoude hunnen steenen muur wel verscheuren.
4 Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn, en doe hunne versmaadheid wederkeeren op hun hoofd, en geef ze over tot eenen roof in een land der gevangenschap;
5 en dek hunne ongerechtigheid niet toe, en hunne zonde worde niet uitgedelgd van voor uw aangezicht; want zij hebben *U* getergd, *staande* tegenover de bouwlieden.
6 Doch wij bouwden den muur, zoodat de gansche muur samengevoegd werd tot zijne helft toe; want het hart des volks was om te werken.
7 En het geschiedde als Sanballat en Tobía en de Arabieren en de Ammonieten en de Asdodieten hoorden dat de verbetering aan de muren van Jeruzalem toenam; dat de scheuren begonnen gestopt te worden, zoo ontstaken zij zeer,
8 en zij maakten allen te zamen eene verbintenis, dat zij zouden komen om tegen Jeruzalem te strijden, en eene verbijstering daarin te maken.
9 Maar wij baden tot onzen God, en zetten wacht tegen hen, dag en nacht, hunnenthalve.
10 Toen zeide Juda: De kracht der dragers is vervallen, en des stofs is veel, zoodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen.
11 Nu hadden onze vijanden gezegd: Zij zullen het niet weten noch zien, totdat wij in het midden van hen komen en slaan ze dood, alzoo zullen wij het werk doen ophouden.
12 En het geschiedde als de Joden die bij hen woonden, kwamen, dat zij het ons *wel* tienmaal zeiden, uit alle de plaatsen *door* welke gij tot ons wederkeert.
13 Daarom zette ik in de benedenste plaatsen achter den muur *en* op de hoogten, en ik zette het volk naar de geslachten, met hunne zwaarden, hunne spiesen en hunne bogen.
14 En ik zag toe, en maakte mij op, en zeide tot de edelen en tot de overheden en tot het overige des volks: Vreest niet voor hun aangezicht, denkt aan dien grooten en vreeselijken Heere, en strijdt voor uwe broederen, uwe zonen en uwe dochteren, uwe vrouwen en uwe huizen.
15 Daarna geschiedde het als onze vijanden hoorden dat het ons bekend was geworden, en God hunnen raad te niet gemaakt had, zoo keerden wij allen weder tot den muur, een iegelijk tot zijn werk.
16 En het geschiedde van dien dag af, dat de helft mijner jongens doende waren aan het werk, en de helft van hen hielden de spiesen, de schilden en de bogen en de pantsers; en de oversten waren achter het gansche huis van Juda.
17 Die aan den muur bouwden, en die den last droegen, *en* die opladden, waren een ieder met zijne ééne hand doende aan het werk, en de andere hield het geweer;
18 en de bouwers, die hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijne lendenen gegord, en bouwden; maar die met de bazuin blies, was bij mij.
19 En ik zeide tot de edelen en tot de overheden en tot het overige des volks: Het werk is groot en wijd, en wij zijn op den muur afgezonderd, de één ver van den ander:
20 ter plaatse waar gij het geluid der bazuin zult hooren, dáárhenen zult gij u tot ons verzamelen; onze God zal voor ons strijden.
21 Alzoo waren wij doende aan het werk; en de helft van hen hielden de spiesen, van het opgaan des dageraads tot het voortkomen der sterren toe.
22 Ook zeide ik te dier tijd tot het volk: Een iegelijk vernachte met zijnen jongen binnen Jeruzalem; opdat zij ons des nachts ter wacht zijn en des daags aan het werk.

23 Voorts noch ik, noch mijne broederen, noch mijne jongelingen, noch de mannen van de wacht die achter mij waren, wij trokken onze kleederen niet uit: een iegelijk *had* zijn geweer *en* water.

HOOFDSTUK 5.

MAAR het geroep des volks en hunner vrouwen was groot tegen hunne broederen de Joden.
2 Want er waren er die zeiden: Onze zonen en onze dochteren, wij zijn velen; daarom hebben wij koren opgenomen, opdat wij eten en leven.
3 Ook waren er die zeiden: Wij verpanden onze akkers en onze wijngaarden en onze huizen, opdat wij in dezen honger koren mogen opnemen.
4 Desgelijks waren er die zeiden: Wij hebben geld geleend tot des Konings cijns, *op* onze akkers en onze wijngaarden.
5 Nu is toch ons vleesch als het vleesch onzer broederen, onze kinderen zijn als hunne kinderen: en zie, wij onderwerpen onze zonen en onze dochteren tot dienstknechten; ja, daar zijn eenigen van onze dochteren onderworpen, dat zij in de macht onzer handen niet zijn; en anderen hebben onze akkers en onze wijngaarden.
6 Toen ik nu hun geroep en deze woorden hoorde, ontstak ik zeer,
7 en mijn hart beraadslaagde in mij. Daarna twistte ik met de edelen en met de overheden, en zeide tot hen: Gijlieden vordert eenen last, een iegelijk van zijnen broeder. Voorts belegde ik eene groote vergadering tegen hen,
8 en ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht: en zoudt gijlieden ook uwe broederen verkoopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij en vonden geen antwoord.
9 Voorts zeide ik: De zaak is niet goed, die gijlieden doet: zoudt gij niet wandelen in de vreeze onzes Gods, om de versmading der heidenen, onze vijanden?
10 Ik, mijne broederen en mijne jongens, vorderen wij ook geld en koren van hen? Laat ons toch dezen last nalaten.
11 Geeft hun toch heden weder hunne akkers, hunne wijngaarden, hunne olijfgaarden en hunne huizen, en het honderdste *deel* van het geld en van het koren, den most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd.
12 Toen zeiden zij: Wij zullen het wedergeven, en van hen niets zoeken; wij zullen zóó doen als gij zegt. En ik riep de Priesteren en deed ze zweren dat zij doen zouden naar dit woord.
13 Ook schudde ik mijnen boezem uit, en zeide: Alzóó schudde God uit allen man die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijnen arbeid, en hij zij alzóó uitgeschud en ledig. En de gansche gemeente zeide: Amen! en zij prezen den HEERE en het volk deed naar dit woord.
14 Ook van dien dag af dat hij mij bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda, van het twintigste jaar af tot het twee en dertigste jaar van den Koning Artahsasta, zijnde twaalf jaren, heb ik met mijne broederen het brood des landvoogds niet gegeten.
15 En de vorige landvoogden, die vóór mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkelen; ook heerschten hunne jongens over het volk. Maar ik heb alzoo niet gedaan, om der vreeze Gods wil.
16 Daartoe heb ik ook aan het werk dezes muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en alle mijne jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk.
17 Ook zijn er van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en wie van de heidenen die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijne tafel geweest.
18 En wat voor éénen dag bereid werd, was een os *en* zes uitgelezene schapen; ook werden mij vogels bereid, en binnen tien dagen van allen wijn zeer veel; nog heb ik bij dezen het brood des landvoogds niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk,
19 Gedenk mijner, mijn God, ten goede, alles wat ik dit volk gedaan heb.
Neh. 13 : 14. 22.

HOOFDSTUK 6.

VOORTS is het geschied, als van Sanballat, en Tobía, en van Gesem den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was dat ik den muur gebouwd had, en dat geene scheur daarin was overgelaten (ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet in de poorten):
2 zoo zond Sanballat, en Gesem, tot mij, om te zeggen: Kom, en laat ons te zamen vergaderen in de dorpen, in het dal

Ono. Maar zij dachten mij kwaad te doen.
3 En ik zond boden tot hen, om te zeggen: Ik doe een groot werk, zoodat ik niet
zal kunnen afkomen; waarom zoude dit
werk ophouden, terwijl ik het zoude nalaten, en tot ulieden afkomen?
4 Zij zonden nu *wel* viermaal tot mij
op dezelfde wijze, en ik antwoordde hun
op dezelfde wijze.
5 Toen zond Sanballat tot mij op dezelfde wijze ten vijfden male zijnen jongen, met een open brief in zijne hand.
6 Daarin was geschreven: Het is onder
de volken gehoord, en Gasmu zegt: Gij
en de Joden denkt te rebelleeren, daarom
bouwt gij den muur; en gij zult hun ten
Koning zijn, naardat deze zaken zijn.
7 Dat gij ook Profeten hebt besteld, om
van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is Koning in Juda! Nu zal
het van den Koning gehoord worden, zooals deze zaken zijn: kom dan nu, en laat
ons te zamen beraadslagen.
8 Doch ik zond tot hem, om te zeggen:
Er is van zulke zaken als gij zegt, niets
geschied, maar gij verzint ze uit uw hart.
9 Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: Hunne handen
zullen van het werk aflaten, dat het niet
zal gedaan worden. Nu dan, sterk mijne
handen!
10 Als ik nu kwam in het huis van
Semaja, den zoon van Delaja den zoon
van Mehetabeël (hij nu had zich opgesloten), zoo zeide hij: Laat ons te zamen
komen in het Huis Gods, in het midden
des Tempels, en laat ons de deuren des
Tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te dooden, ja bij nacht zullen zij komen om u te dooden.
11 Maar ik zeide: Zoude een man als
ik vlieden? En wie is er, zijnde als ik,
die in den Tempel zoude gaan, dat hij
levend bleve? Ik zal er niet ingaan.
12 Want ik merkte, en zie, God had
hem niet gezonden; maar hij sprak deze
profetie tegen mij, omdat Tobía en Sanballat hem gehuurd hadden.
13 Daarom was hij gehuurd, opdat ik
zoude vreezen en alzóó doen, en zondigen: opdat zij iets zouden hebben tot
eenen kwaden naam, opdat zij mij zouden hoonen.
14 Gedenk, mijn God, aan Tobía en aan
Sanballat, naar deze zijne werken; en ook
aan de profetes Noadja, en aan de andere
profeten, die gezocht hebben mij vreesachtig te maken.
15 De muur nu werd voltooid op den
vijf en twintigsten van Elûl, in twee en
vijftig dagen.
16 En het geschiedde als alle onze vijanden *dit* hoorden, zoo vreesden alle de
heidenen die rondom ons waren, en zij
vervielen zeer in hunne oogen; want zij
merkten dat dit werk van onzen God gedaan was.
17 Ook schreven in die dagen edelen van
Juda vele brieven, die naar Tobía gingen;
en die van Tobía kwamen tot hen.
18 Want velen in Juda hadden hem
gezworen, omdat hij was een schoonzoon
van Sechanja den zoon van Arah, en zijn
zoon Johanan had genomen de dochter
van Mesullam den zoon van Berechja.
19 Ook verhaalden zij zijne goeddadigheden voor mijn aangezicht, en mijne
woorden brachten zij uit tot hem: Tobía
dan zond brieven om mij vreesachtig te
maken.

HOOFDSTUK 7.

VOORTS geschiedde het als de muur
gebouwd was, dat ik de deuren oprichtte, en de portiers en de zangers en
de Levieten werden besteld.
2 En ik gaf bevel aan mijnen broeder
Hanani, en aan Hananja den overste van
den burg te Jeruzalem; want hij was een
man van getrouwigheid en godvreezend
boven velen;
3 en ik zeide tot hen: Laat de poorten
van Jeruzalem niet geopend worden totdat de zon heet wordt, en terwijl zij
daarbij staan; laat ze de deuren sluiten,
betast gij ze dan: en dat men wachten
zette, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijne wacht en een iegelijk tegenover zijn huis.
4 De stad nu was wijd van ruimte en
groot, doch des volks was weinig daarbinnen, en de huizen waren niet gebouwd.
5 Zoo gaf mijn God in mijn hart, dat
ik de edelen en de overheden en het volk
verzamelde, om de geslachten te rekenen;
en ik vond het geslachtregister dergenen
die in het eerst waren opgetogen, en
vond daarin geschreven *aldus:*
6 Dit zijn de kinderen van dat landschap,
die optogen uit de gevangenschap der weggevoerden, die Nebukadnezar, Koning van
Babel, weggevoerd had, en *die* wederge-

keerd zijn naar Jeruzalem en naar Juda, een iegelijk naar zijne stad; Ezra 2:1-70.
7 welke kwamen met Zerubbabel, Jesúa, Nehemía, Azarja, Raämja, Nahamani, Mordechai, Bilsan, Mispéreth, Bigvai, Nehum *en* Baëna. *Dit* is het getal der mannen van het volk Israëls;
8 De kinderen van Paros waren twee duizend honderd en twee en zeventig;
9 de kinderen van Sefatja driehonderd twee en zeventig;
10 de kinderen van Arah zeshonderd twee en vijftig;
11 de kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jesúa en Joab, twee duizend en achthonderd achttien;
12 de kinderen van Elam duizend tweehonderd vier en vijftig;
13 de kinderen van Zattu achthonderd vijf en veertig;
14 de kinderen van Zakkai zevenhonderd en zestig;
15 de kinderen van Binnui zeshonderd acht en veertig;
16 de kinderen van Bebai zeshonderd acht en twintig;
17 de kinderen van Azgad twee duizend driehonderd twee en twintig;
18 de kinderen van Adonikam zeshonderd zeven en zestig;
19 de kinderen van Bigvai twee duizend zeven en zestig;
20 de kinderen van Adin zeshonderd vijf en vijftig;
21 de kinderen van Ater, van Hizkía, acht en negentig;
22 de kinderen van Hasum driehonderd acht en twintig;
23 de kinderen van Bezai driehonderd vier en twintig;
24 de kinderen van Harif honderd en twaalf;
25 de kinderen van Gibeon vijf en negentig;
26 de mannen van Bethlehem en Netofa honderd acht en tachtig;
27 de mannen van Anathoth honderd acht en twintig;
28 de mannen van Beth-Azmáveth twee en veertig;
29 de mannen van Kirjath-Jearim, Kefira en Beëroth, zevenhonderd drie en veertig;
30 de mannen van Rama en Gibea zeshonderd één en twintig,
31 de mannen van Michmas honderd en twee en twintig;
32 de mannen van Beth-El en Ai honderd drie en twintig;
33 de mannen van het andere Nebo twee en vijftig;
34 de kinderen van den anderen Elam duizend tweehonderd vier en vijftig;
35 de kinderen van Harim driehonderd en twintig;
36 de kinderen van Jericho driehonderd vijf en veertig;
37 de kinderen van Lod, Hadid en Ono zevenhonderd en één en twintig;
38 de kinderen van Senaä drie duizend negenhonderd en dertig.
39 De Priesters: de kinderen van Jedaja, van het huis van Jesúa, negenhonderd drie en zeventig;
40 de kinderen van Immer duizend twee en vijftig;
41 de kinderen van Pashur duizend tweehonderd zeven en veertig;
42 de kinderen van Harim duizend en zeventien.
43 De Levieten: de kinderen van Jesúa, van Kadmiël, van de kinderen van Hodeva, vier en zeventig.
44 De zangers: de kinderen van Asaf, honderd acht en veertig.
45 De portiers: de kinderen van Sallum, de kinderen van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinderen van Hattita, de kinderen van Sobai, honderd acht en dertig.
46 De Nethinim: de kinderen van Ziha, de kinderen van Hasufa, de kinderen van Tabbaoth,
47 de kinderen van Keros, de kinderen van Sia, de kinderen van Padon,
48 de kinderen van Lebana, de kinderen van Hagaba, de kinderen van Salmai,
49 de kinderen van Hanan, de kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar,
50 de kinderen van Reaja, de kinderen van Rezin, de kinderen van Nekoda,
51 de kinderen van Gazzam, de kinderen van Uzza, de kinderen van Paséah,
52 de kinderen van Besai, de kinderen der Meünieten, de kinderen der Nefusieten,
53 de kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakufa, de kinderen van Harhur,
54 de kinderen van Bazlith, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa,
55 de kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Temah,
56 de kinderen van Nezíah, de kinderen van Hatifa.

57 De kinderen der knechten van Salomo: de kinderen van Sotai, de kinderen van Soféreth, de kinderen van Perida,
58 de kinderen van Jaëla, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel,
59 de kinderen van Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochéreth van Zebaïm, de kinderen van Amon:
60 al de Nethinim en de kinderen der knechten van Salomo waren driehonderd twee en negentig.
61 Ook togen dezen op van Telmélah, Telharsa, Kerub, Addon en Immer; maar zij konden hunner vaderen huis en hun zaad niet toonen, of zij uit Israël waren:
62 de kinderen van Delaja, de kinderen van Tobía, de kinderen van Nekoda, zeshonderd twee en veertig;
63 en van de Priesteren, de kinderen van Habaja, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die eene vrouw van de dochteren van Barzillai den Gileadiet genomen had, en naar hunnen naam genoemd was.
64 Dezen zochten hun geschrift, willende hun geslacht rekenen, maar het werd niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het Priesterdom geweerd;
65 en Hattirsathā zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een Priester stond met Urim en Tummim.
66 Deze gansche gemeente te zamen was twee en veertig duizend driehonderd en zestig;
67 behalve hunne knechten en hunne maagden, die waren zeven duizend driehonderd zeven en dertig, en zij hadden tweehonderd en vijf en veertig zangers en zangeressen;
68 hunne paarden zevenhonderd zes en dertig, hunne muildieren tweehonderd vijf en veertig,
69 kemelen vierhonderd vijf en dertig, ezels zes duizend zevenhonderd en twintig.
70 Een deel nu van de hoofden der vaderen gaven tot het werk, Hattirsatha gaf tot den schat, aan goud duizend drachmen, vijftig sprengbekkens, vijfhonderd en dertig priesterrokken.
71 En *anderen* van de hoofden der vaderen gaven tot den schat des werks, aan goud twintig duizend drachmen, en aan zilver twee duizend en tweehonderd ponden.
72 En wat de overigen des volks gaven, was aan goud twintig duizend drachmen, en aan zilver twee duizend ponden, en zeven en zestig priesterrokken.
73 En de Priesters, en de Levieten, en de portiers, en de zangers, en *sommigen* van het volk, en de Nethinim, en gansch Israël, woonden in hunne steden.

HOOFDSTUK 8.

ALS nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israëls in hunne steden waren, Ezra 3:1.
2 zoo verzamelde zich al het volk als een éénig man op de straat vóór de Waterpoort, en zij zeiden tot Ezra den schriftgeleerde, dat hij het boek der wet van Mozes zoude halen, die de HEERE Israël geboden had.
3 En Ezra de Priester bracht de wet voor de gemeente, beide mannen en vrouwen, en allen die verstandig waren om te hooren; op den eersten dag der zevende maand;
4 en hij las daarin, vóór de straat die vóór de Waterpoort is, van het *morgen*licht aan tot op den middag, voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen; en de ooren des ganschen volks waren naar het wetboek.
5 En Ezra de schriftgeleerde stond op eenen hoogen houten stoel, dien zij tot die zaak gemaakt hadden, en nevens hem stond Mattithja, en Sema, en Anaja, en Uría, en Hilkía, en Maäseja, aan zijne rechterhand; en aan zijne linkerhand Pedaja, en Misaël, en Malkía, en Hasum, en Hasbaddana, Zacharia *en* Mesullam.
6 En Ezra opende het boek voor de oogen des ganschen volks, want hij was boven al het volk; en als hij het opende, stond al het volk.
7 En Ezra loofde den HEERE, den grooten God, en al het volk antwoordde: Amen, Amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, en aanbaden den HEERE met de aangezichten ter aarde.
8 Jesúa nu, en Bani, en Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodía, Maäseja, Kelita, Azarja, Jozabad, Hanan, Pelaja en de Levieten onderwezen het volk in de wet, en het volk stond op zijne standplaats.
9 En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zoo maakten zij dat men het verstond in het lezen.
10 En Nehemía (dezelve is Hattirsatha), en Ezra de Priester, de schriftgeleerde, en de Levieten die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is den

HEERE uwen God heilig: bedrijft *dan* geen
rouw en weent niet. Want al het volk
weende, als zij de woorden der wet hoorden.
11 Voorts zeide hij tot hen: Gaat, eet
het vette en drinkt het zoete, en zendt
deelen dengenen voor welken niets bereid
is, want deze dag is onzen Heere heilig:
zoo bedroeft u niet, want de blijdschap
des HEEREN, die is uwe sterkte.
12 En de Levieten stilden al het volk,
zeggende: Zwijgt, want deze dag is heilig,
daarom bedroeft u niet.
13 Toen ging al het volk henen om te
eten en om te drinken en om deelen te
zenden en om groote blijdschap te maken;
want zij hadden de woorden verstaan die
men hun had bekend gemaakt.
14 En des anderen daags verzamelden
zich de hoofden der vaderen des ganschen
volks, de Priesters en de Levieten, tot Ezra
den schriftgeleerde, en dat, om verstand
te bekomen in de woorden der wet.
15 En zij vonden in de wet geschreven,
dat de HEERE door de hand van Mozes
geboden had, dat de kinderen Israëls in
loofhutten zouden wonen op het feest in
de zevende maand; Lev. 23:42.
16 en dat zij het zouden ruchtbaar ma-
ken, en eene stem laten doorgaan door
alle hunne steden en te Jeruzalem, zeg-
gende: Gaat uit op het gebergte, en haalt
takken van olijfboomen en takken van
andere olieachtige boomen en takken van
mirteboomen en takken van palmboomen
en takken van *andere* dichte boomen, om
loofhutten te maken, zooals er geschre-
ven is.
17 Alzoo ging het volk uit, en haalde
ze, en maakte zich loofhutten, een iege-
lijk op zijn dak, en in hunne voorhoven,
en in de voorhoven van Gods Huis, en op
de straat der Waterpoort, en op de straat
van de Efraïms-poort.
18 En de gansche gemeente dergenen
die uit de gevangenschap waren weder-
gekomen, maakten loofhutten en woonden
in die loofhutten; want de kinderen Is-
raëls hadden alzoo niet gedaan sinds de
dagen van Jozua den zoon van Nun, tot
op dezen dag toe; en daar was zeer groote
blijdschap.
19 En men las in het wetboek Gods
dag bij dag, van den eersten dag tot den
laatsten dag. En zij hielden het feest zeven
dagen, en op den achtsten dag den ver-
bodsdag, naar het recht. Lev. 23:36.

HOOFDSTUK 9.

VOORTS op den vier en twintigsten dag
dezer maand verzamelden zich de kin-
deren Israëls met vasten en met zakken,
en aarde was op hen.
2 En het zaad Israëls scheidde zich af
van alle vreemden. En zij stonden en
deden belijdenis van hunne zonden en
hunner vaderen ongerechtigheden.
3 Want als zij opgestaan waren op hunne
standplaats, zoo lazen zij in het wetboek
des HEEREN huns Gods een vierde deel
van den dag, en op een *ander* vierde deel
deden zij belijdenis en aanbaden den
HEERE hunnen God.
4 Jesúa nu, en Bani, Kadmiël, Sebanja,
Bunni, Serebja, Bani *en* Kenani stonden
op het hoog gestoelte der Levieten, en
riepen met luider stem tot den HEERE
hunnen God.
5 En de Levieten, Jesúa, en Kadmiël,
Bani, Hasabneja, Serebja, Hodía, Sebanja,
Pethahja, zeiden: Staat op, looft den
HEERE uwen God, van eeuwigheid tot in
eeuwigheid; en men love den naam uwer
heerlijkheid, die verhoogd is boven allen
lof en prijs.
6 Gij zijt die HEERE alleen, Gij hebt ge-
maakt den hemel, den hemel der hemelen
en al hun heir, de aarde en al wat
daarop is, de zeeën en al wat daarin is,
en Gij maakt die alle levend; en het heir
der hemelen aanbidt U. Gen. 1:1.
Ps. 146:6. Hand. 14:15; 17:24. Openb. 14:7.
7 Gij zijt die HEERE, [a] de God die Abram
hebt verkoren, en hem uit Ur der Chal-
deën uitgevoerd, [b] en Gij hebt zijnen naam
gesteld Abraham. a Gen. 12:1. b Gen. 17:5.
8 En Gij hebt zijn hart getrouw gevon-
den voor uw aangezicht, en hebt een
verbond met hem gemaakt, dat Gij zoudt
geven het land der Kanaänieten, der
Hethieten, der Amorieten en der Fere-
zieten en der Jebusieten en der Girga-
sieten, dat Gij het zijn zaad zoudt geven;
en Gij hebt uwe woorden bevestigd, om-
dat Gij rechtvaardig zijt. Gen. 15:19-21.
9 [a] En Gij hebt aangezien onzer vaderen
ellende in Egypte, [b] en Gij hebt hun geroep
gehoord aan de Schelfzee; a Ex. 3:7. b Ex. 14:10.
10 en Gij hebt teekenen en wonderen
gedaan aan Farao en aan alle zijne knech-
ten en aan al het volk zijns lands, want
Gij wist dat zij trotschelijk tegen hen
handelden; en Gij hebt U eenen naam

gemaakt, zooals het is te dezen dage.
11 [a] En Gij hebt de zee voor hun aange-
zicht gekliefd, dat zij in het midden der
zee op het droge zijn doorgegaan; [b] en
hunne vervolgers hebt Gij in de diepte
geworpen, als een steen in sterke wateren.

a Ex. 14:21. Ps. 66:6; 78:13; 106:9; 136:13,14. Jes. 63:12. b Ex. 15:5.

12 En Gij hebt ze des daags geleid met
eene wolkkolom, en des nachts met eene
vuurkolom, om hun te lichten op den
weg waarin zij zouden wandelen.

vs. 19. Ex. 13:21,22; 40:38. Num. 14:14. Deut. 1:33. Ps. 78:14; 105:39.

13 En Gij zijt nedergedaald op den berg
Sinai, en hebt met hen gesproken uit den
hemel; en Gij hebt hun gegeven recht-
matige rechten en getrouwe wetten, goede
inzettingen en geboden; Ex. 19:20.
14 en Gij hebt hun uwen heiligen sabbat
bekend gemaakt, en Gij hebt hun geboden
en inzettingen en eene wet bevolen door
de hand van uwen knecht Mozes.
15 [a] En Gij hebt hun brood uit den he-
mel gegeven voor hunnen honger, [b] en hun
water uit de steenrots voortgebracht voor
hunnen dorst; en Gij hebt tot hen gezegd
dat zij zouden ingaan om te erven het
land, waar Gij uwe hand over ophieft dat
Gij het hun zoudt geven.

a Ex. 16:4. Ps. 105:40. b Ex. 17:6. Num. 20:8. Ps. 105:41; 114:8. Jes. 48:21.

16 Maar zij en onze vaders hebben trot-
schelijk gehandeld, en zij hebben hunnen
nek verhard en niet gehoord naar uwe
geboden;
17 [a] en zij hebben geweigerd te hooren,
en niet gedacht aan uwe wonderen die
Gij bij hen gedaan hadt, en hebben hunnen
nek verhard, [b] en in hunne wederspannig-
heid een hoofd gesteld om weder te keeren
tot hunne dienstbaarheid. Doch Gij, een
God van vergevingen, [c] genadig en barm-
hartig, lankmoedig en groot van weldadig-
heid, hebt ze evenwel niet verlaten.

a Jer. 7:26; 17:23; 19:15. b Num. 14:4. c Ex. 34:6. Num. 14:18. Ps. 86:15; 103:8; 145:8. Joël 2:13. Jona 4:2.

18 Zelfs als zij zich een gegoten kalf
gemaakt hadden, en gezegd: Dit is uw
God die u uit Egypte heeft opgevoerd,
en groote lasteren gedaan hadden,

Ex. 32:4,8. 1 Kon. 12:28.

19 hebt Gij ze nochtans door uwe groote
barmhartigheid niet verlaten in de woes-
tijn: de wolkkolom week niet van hen
des daags om hen op den weg te leiden,
noch de vuurkolom des nachts om hun te
lichten, en dat, op den weg waarin zij
zouden wandelen. vs. 12.
20 En Gij hebt uwen goeden Geest ge-
geven om hen te onderwijzen, en uw Manna
hebt Gij niet geweerd van hunnen mond,
en water hebt Gij hun gegeven voor hun-
nen dorst. Num. 11:17.
21 Alzoo hebt Gij ze veertig jaar onder-
houden in de woestijn; zij hebben geen ge-
brek gehad, hunne kleederen zijn niet ver-
ouderd, en hunne voeten niet gezwollen.

Deut. 8:4; 29:5.

22 Voorts hebt Gij hun koninkrijken en
volkeren gegeven, en hebt ze verdeeld, in
hoeken. Alzoo hebben zij erfelijk bezeten
het land van Sihon, te weten het land des
Konings van Hesbon, en het land van Og
Koning van Basan.
23 Gij hebt ook hunne kinderen verme-
nigvuldigd als de sterren des hemels, en
Gij hebt ze gebracht in het land, waarvan
Gij tot hunne vaderen hadt gezegd dat zij
zouden ingaan om het erfelijk te bezitten.

Gen. 22:17. Deut. 10:22. Hebr. 11:12.

24 Alzoo zijn de kinderen daarin geko-
men, en hebben dat land erfelijk ingeno-
men; en Gij hebt de inwoners des lands,
de Kanaänieten, voor hun aangezicht ten
onder gebracht, en hebt ze in hunne hand
gegeven, mitsgaders hunne Koningen en
de volken des lands, om daarmede te
doen naar hun welgevallen.
25 En zij hebben vaste steden en een
vet land ingenomen, en erfelijk bezeten
huizen, vol van alle goed, uitgehouwene
bornputten, wijngaarden, olijfgaarden en
boomen van spijs in menigte; en zij heb-
ben gegeten, en zijn verzadigd en vet
geworden, en hebben in wellust geleefd,
door uwe groote goedheid.
26 Maar zij zijn wederspannig gewor-
den en hebben tegen U gerebelleerd, en
uwe wet achter hunnen rug geworpen, en
uwe Profeten gedood, die tegen hen be-
tuigden, om hen te doen wederkeeren tot
U: alzoo hebben zij groote lasteren gedaan.
27 Daarom hebt Gij ze gegeven in de
hand hunner benauwers, die ze benauwd
hebben; maar als zij in den tijd hunner
benauwdheid tot U riepen, hebt Gij van
den hemel gehoord, en hun naar uwe
groote barmhartigheden verlossers gege-
ven, die ze uit de hand hunner benauwers
verlosten. Richt. 2:16.

28 Maar als zij rust hadden, deden zij
wederom kwaad voor uw aangezicht; zoo
verliet Gij ze in de hand hunner vijanden,
dat zij over hen heerschten; als zij
zich dan bekeerden en U aanriepen, zoo
hebt Gij ze van den hemel gehoord, en
hebt ze naar uwe barmhartigheden tot
vele tijden uitgerukt.
29 En Gij hebt tegen hen betuigd, om
hen te doen wederkeeren tot uwe wet;
maar zij hebben trotschelijk gehandeld, en
niet gehoord naar uwe geboden, en tegen
uwe rechten, tegen dezelve hebben zij
gezondigd, door dewelke een mensch die
ze doet, leven zal; en zij hebben hunnen
schouder teruggetrokken en hunnen
nek verhard, en niet gehoord. Lev. 18:5.
Ezech. 20:11. 13. Rom. 10:5. Gal 3:12.
30 Doch Gij steldet het vele jaren over
hen uit, en betuigdet tegen hen door uwen
Geest, door den dienst uwer Profeten;
maar zij neigden het oor niet: daarom
hebt Gij ze gegeven in de hand van de
volken der landen.
31 Doch door uwe groote barmhartigheden
hebt Gij ze niet vernield, noch hen
verlaten; want Gij zijt een genadig en
barmhartig God.
32 Nu dan, o onze God! Gij groote,
Gij machtige en Gij vreeselijke God, die
het verbond en de weldadigheid houdt:
laat voor uw aangezicht niet gering zijn
al de moeite die ons getroffen heeft, onze
Koningen, onze Vorsten, en onze Priesteren,
en onze Profeten, en onze vaderen,
en uw gansche volk, van de dagen
der Koningen van Assur af tot op dezen
dag. Deut. 7:9. Neh. 1:5. Dan. 9:4.
33 Doch Gij zijt rechtvaardig in alles
dat ons overkomen is; want Gij hebt trouwelijk
gehandeld, maar wij hebben goddeloosl ijk
gehandeld Dan. 9:14.
34 En onze Koningen, onze Vorsten,
onze Priesters en onze vaders hebben uwe
wet niet gedaan, en zij hebben niet geluisterd
naar uwe geboden en naar uwe
getuigenissen, die Gij tegen hen betuigdet;
35 want zij hebben U niet gediend in
hun koninkrijk, en in uw menigvuldig
goed dat Gij hun gaaft, en in dat wijde
en dat vette land, dat Gij voor hun aangezicht
gegeven hadt; en zij hebben zich
niet bekeerd van hunne booze werken.
36 Zie, wij zijn heden knechten, ja,
het land dat Gij onzen vaderen gegeven
hebt om de vrucht van dien en het
goede van dien te eten, zie, daarin zijn
wij knechten;
37 en het vermenigvuldigt zijne inkomsten
voor de Koningen die Gij over ons
gesteld hebt om onzer zonden wil, en zij
heerschen over onze lichamen en over
onze beesten naar hun welgevallen: alzoo
zijn wij in groote benauwdheid.
38 En in dit alles maken wij een vast
verbond en schrijven het; en onze Vorsten,
onze Levieten *en* onze Priesteren zullen
het verzegelen.

HOOFDSTUK 10.

TOT de verzegelingen nu waren Nehemía
Hattirsatha, de zoon van Hachalja, en
Zidkía,
2 Seraja, Azarja, Jeremía,
3 Pashur, Amarja, Malkía,
4 Hattus, Sebanja, Malluch,
5 Harim, Meremoth, Obadja,
6 Daniël, Ginnethon, Baruch,
7 Mesullam, Abía, Miamin,
8 Maäzja, Bilgai, Semaja: dat waren
de Priesters.
9 En de Levieten, namelijk Jesúa, zoon
van Azanjá, Binnuï; van de zonen van
Henadad, Kadmiël;
10 en hunne broeders: Sebanja, Hodía,
Kelita, Pelaja, Hanan,
11 Micha, Rehob, Hasabja,
12 Zakkur, Serebja, Sebanja.
13 Hodía, Bani, Beninu.
14 De hoofden des volks: Paros, Pahath-Moab,
Elam, Zattu, Bani,
15 Bunni, Azgad, Bebai,
16 Adonía, Bigvai, Adin,
17 Ater, Hizkía, Azzur,
18 Hodía, Hasum, Bezai,
19 Harif, Anathoth, Nebai,
20 Magpias, Mesullam, Hezir,
21 Mesezabeël, Zadok, Jaddúa,
22 Pelatja, Hanan, Anaja,
23 Hoséa, Hananja, Hassub,
24 Hallohes, Pilha, Sobek,
25 Rehum, Hasabna, Maäseja,
26 en Ahia, Hanan, Anan,
27 Malluch, Harim, Baäna.
28 En het overige des volks, de Priesteren,
de Levieten, de portiers, de zangers,
de Nethinim, en al wie zich van
de volken der landen had afgescheiden
tot Gods wet, hunne vrouwen, hunne
zonen en hunne dochteren, al die wetenschap
en verstand had;
29 die hielden zich aan hunne broede-

ren, hunne voortreffelijken, en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij zouden wandelen in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht Gods, Mozes; en dat zij zouden houden en dat zij zouden doen alle de geboden des HEEREN onzes Heeren, en zijne rechten en zijne inzettingen;

30 en dat wij onze dochteren niet zouden geven aan de volken des lands, noch hunne dochteren nemen voor onze zonen;

Ex. 34:16. Deut. 7:3, 4. 1 Kon. 11:2.

31 ook als de volken des lands op den sabbatdag ten verkoop brengen waren en allerlei koren, dat wij op den sabbat of op eenen *anderen* heiligen dag van hen niets zouden nemen; en dat wij het zevende jaar zouden vrijlaten, mitsgaders allerhande bezwaarnis.

Ex. 23:11. Lev. 25:4. Deut. 15:1.

32 Voorts zetten wij ons geboden op, ons opleggende een derde deel van eenen sikkel in het jaar, voor den dienst van het Huis onzes Gods:

33 voor het brood der toerichting, en het gedurig spijsoffer, en het gedurig brandoffer der sabbatten, der nieuwe maanden, voor de gezette hoogtijden, en voor de heilige dingen, en voor de zondofferen om verzoening te doen over Israël, en *voor* alle werk van het Huis onzes Gods.

34 Ook wierpen wij de loten onder de Priesteren, de Levieten en het volk, over het offer van het hout dat men brengen zoude tot het Huis onzes Gods, naar het huis onzer vaderen, op bestemde tijden jaar op jaar, om te branden op het altaar des HEEREN onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is.

35 Dat wij ook de eerstelingen onzes lands en de eerstelingen aller vrucht van al het geboomte, jaar op jaar, zouden brengen ten Huize des HEEREN;

Ex. 23:19; 34:26. Deut. 26:2. Ezech. 44:30.

36 en de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten, gelijk het in de wet geschreven is; en dat wij de eerstgeborenen onzer runderen en onzer schapen zouden brengen ten Huize onzes Gods, tot de Priesteren die in het Huis onzes Gods dienen; Ex. 13:2. Num. 3:13.

37 en dat wij de eerstelingen onzes deegs, en onze hefofferen, en de vrucht aller boomen, most en olie, zouden brengen tot de Priesteren in de kameren van het Huis onzes Gods, en de tienden onzes lands tot de Levieten; en dat dezelve Levieten de tienden zouden hebben in alle onze landbouwende steden; Num. 15:20. Ezech 44:30.

38 en dat er een Priester, een zoon Aärons, bij de Levieten zoude zijn, als de Levieten de tienden ontvangen; en dat de Levieten de tienden der tienden zouden opbrengen ten Huize onzes Gods, in de kameren van het schathuis. Num. 18:26.

39 Want de kinderen Israëls en de kinderen van Levi moeten hefoffer van koren, most en olie in die kameren brengen, omdat aldaar de vaten des heiligdoms zijn, en de Priesteren die dienen, en de portiers, en de zangers: dat wij alzoo het Huis onzes Gods niet zouden verlaten.

HOOFDSTUK 11.

VOORTS woonden de oversten des volks te Jeruzalem; maar de overigen des volks wierpen loten, om uit tien éénen uit te brengen die in de heilige stad Jeruzalem zoude wonen, en negen deelen in de *andere* steden.

2 En het volk zegende alle de mannen die vrijwilliglijk aanboden te Jeruzalem te wonen.

3 En dit zijn de hoofden des landschaps die te Jeruzalem woonden (maar in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijne bezitting, in hunne steden, Israël, de Priesters, en de Levieten, en de Nethinim, en de kinderen der knechten van Salomo):

4 te Jeruzalem dan woonden *sommigen* van de kinderen van Juda en van de kinderen van Benjamin. Van de kinderen van Juda: Athaja, de zoon van Uzzía den zoon van Zacharia den zoon van Amarja den zoon van Sefatja den zoon van Mahalaleël, van de kinderen van Perez;

5 en Maäseja, de zoon van Baruch den zoon van Kolhozé den zoon van Hazaja den zoon van Adaja den zoon van Jojarib den zoon van Zacharia den zoon van Siloni.

6 Alle kinderen van Perez, die te Jeruzalem woonden, waren vierhonderd acht en zestig dappere mannen.

7 En dit zijn de kinderen Benjamins: Sallu, de zoon van Mesullam den zoon van Joëd den zoon van Pedaja den zoon van Kolaja den zoon van Maäseja den zoon van Ithiël den zoon van Jesaja;

8 en na hem Gabbai, Sallai: negenhonderd acht en twintig.

9 En Joël de zoon van Zichri was opziener over hen; en Juda de zoon van Hassenua was de tweede over de stad.
10 Van de Priesteren: Jedaja de zoon van Jojarib, Jachin;
11 Seraja, de zoon van Hilkía den zoon van Mesullam den zoon van Zadok den zoon van Merajoth den zoon van Ahitub, was voorganger van Gods Huis;
12 en hunne broederen die het werk in het Huis deden, waren achthonderd twee en twintig. En Adaja, de zoon van Jeroham den zoon van Pelalja den zoon van Amzi den zoon van Zacharia den zoon van Pashur den zoon van Malkía;
13 en zijne broederen, hoofden der vaderen, waren tweehonderd en twee en veertig. En Amassai, de zoon van Azareël den zoon van Ahzai den zoon van Mesillemoth den zoon van Immer.
14 En hunne broederen, dappere helden, waren honderd acht en twintig; en opziener over hen was Zabdiël de zoon van Gedolim..
15 En van de Levieten: Semaja, de zoon van Hassub den zoon van Azrikam den zoon van Hasabja den zoon van Bunni;
16 en Sabbethai, en Jozabad, van de hoofden der Levieten, waren over het buitenwerk van het Huis Gods.
17 En Mattanja, de zoon van Micha den zoon van Zabdi den zoon van Asaf, was het hoofd, die de dankzegging begon in het gebed; en Bakbukja was de tweede van zijne broederen; en Abda, de zoon van Sammúa den zoon van Galal den zoon van Jeduthun.
18 Alle de Levieten in de heilige stad waren tweehonderd vier en tachtig.
19 En de portiers: Akkub, Talmon, met hunne broederen, die wacht hielden in de poorten, waren honderd twee en zeventig.
20 Het overige nu van Israël, van de Priesteren *en* de Levieten, was in alle steden van Juda, een iegelijk in zijn erfdeel.
21 En de Nethinim woonden in Ofel, en Ziha en Gispa waren over de Nethinim.
22 En der Levieten opziener te Jeruzalem was Uzzi, de zoon van Bani den zoon van Hasabja den zoon van Mattanja den zoon van Micha. Van de kinderen Asafs waren de zangers tegenover het werk van Gods Huis.
23 Want daar was een gebod des Konings van hen, te weten een zeker onderhoud voor de zangers, voor elk dagelijks op zijnen dag.
24 En Pethahja de zoon van Mesezabeël, van de kinderen van Zerah den zoon van Juda, was aan des Konings hand, in alle zaken van het volk.
25 In de dorpen nu, op hunne akkers, woonden *sommigen* van de kinderen van Juda: in Kirjath-Arba en zijne onderhoorige plaatsen, en in Dibon en zijne onderhoorige plaatsen, en in Jekabzeël en zijne dorpen,
26 en te Jesúa, en te Molada, en te Beth-Pélet,
27 en te Hazar-Sual, en in Ber-Séba en zijne onderhoorige plaatsen,
28 en te Ziklag, en in Mechona en zijne onderhoorige plaatsen,
29 en te En-Rimmon, en te Zora, en te Jarmuth,
30 Zanóah, Adullam en zijne dorpen, Lachis en zijne akkers, Azeka en zijne onderhoorige plaatsen. En zij legerden zich van Ber-Séba af tot aan het dal Hinnom.
31 De kinderen Benjamins nu van Gibea *woonden* in Michmas, en Aja, en Beth-El en zijne onderhoorige plaatsen,
32 Anathoth, Nob, Ananja,
33 Hazor, Rama, Gittaïm,
34 Hadid, Zeboïm, Neballat,
35 Lod, en Ono, *in* het dal der werkmeesters.
36 Van de Levieten nu *woonden sommigen in* de verdeelingen van Juda *en* Benjamin.

HOOFDSTUK 12.

DIT nu zijn de Priesters en de Levieten, die met Zerubbabel den zoon Sealtiëls en Jesúa optogen: Seraja, Jeremía, Ezra,
2 Amarja, Malluch, Hattus,
3 Sechanja, Rehum, Meremoth,
4 Iddo, Ginnethoi, Abía,
5 Miamin, Maädja, Bilga,
6 Semaja, en Jojarib, Jedaja,
7 Sallu, Amok, Hilkía, Jedaja: dat waren de hoofden der Priesteren en hunne broederen in de dagen van Jesúa.
8 En de Levieten waren Jesúa, Binnuï, Kadmiël, Serebja, Juda, Mattanja; hij en zijne broeders waren over de dankzeggingen;
9 en Bakbukja en Unni, hunne broeders, waren tegenover hen in de wachten.
10 Jesúa nu gewon Jojakim, en Jojakim

gewon Eljasib, en Eljasib gewon Jojada,
11 en Jojada gewon Jonathan, en Jonathan gewon Jaddúa.
12 En in de dagen van Jojakim waren Priesters, hoofden der vaderen: van Seraja was Meraja; van Jeremía, Hananja;
13 van Ezra, Mesullam; van Amarja, Johanan;
14 van Melichu, Jonathan; van Sebanja, Jozef;
15 van Harim, Adna; van Merajoth, Helkai;
16 van Iddo, Zacharia; van Ginnethon, Mesullam;
17 van Abía, Zichri; van Minjamin, van Moadja, Piltai;
18 van Bilga, Sammúa; van Semaja, Jonathan,
19 en van Jojarib, Mattenai; van Jedaja, Uzzi;
20 van Sallai, Kallai: van Amok, Heber;
21 van Hilkía, Hasabja; van Jedaja, Nethaneël.
22 *Van* de Levieten werden in de dagen van Eljasib, Jojada, en Johanan, en Jaddúa, de hoofden der vaderen beschreven, mitsgaders de Priesteren tot de regeering van Daríus den Perzer.
23 De kinderen van Levi, de hoofden der vaderen, werden beschreven in het boek der Kronieken, tot de dagen Johanans, des zoons Eljasibs, toe.
24 De hoofden dan der Levieten waren Hasabja, Serebja, en Jesúa de zoon van Kadmiël, en hunne broederen tegenover hen, om te prijzen *en* te danken, naar het gebod Davids des mans Gods, wacht tegen wacht.
25 Mattanja, en Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon *en* Akkub waren portiers, de wacht waarnemende bij de schatkamers der poorten.
26 Dezen waren in de dagen van Jojakim, den zoon van Jesúa den zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemía den landvoogd, en van den Priester Ezra den schriftgeleerde.
27 In de inwijding nu van Jeruzalems muur zochten zij de Levieten uit alle hunne plaatsen, dat zij ze te Jeruzalem brachten, om de inwijding te doen met vreugde en met dankzeggingen en met gezang, cymbalen, luiten, en met harpen.
28 Alzoo werden de kinderen der zangers verzameld, zoo uit het vlakke veld rondom Jeruzalem, als uit de dorpen van de Netofathieten,
29 en uit den huize van Gilgal, en uit de velden van Gibea en Azmáveth; want de zangers hadden zich dorpen gebouwd rondom Jeruzalem.
30 En de Priesters en de Levieten reinigden zichzelve, daarna reinigden zij het volk en de poorten en den muur.
31 Toen deed ik de Vorsten van Juda opgaan op den muur; en ik stelde twee groote dank-koren en omgangen, *één* ter rechterhand op den muur naar de Mestpoort toe.
32 En achter hen ging Hosaja, en de helft der Vorsten van Juda,
33 en Azarja, Ezra, en Mesullam,
34 Juda, en Benjamin, en Semaja, en Jeremía.
35 En van de kinderen der Priesters met trompetten: Zacharia, de zoon van Jonathan den zoon van Semaja den zoon van Mattanja den zoon van Michaja den zoon van Zakkur den zoon van Asaf;
36 en zijne broeders, Semaja, en Azareël, Milalai, Gilalai, Maäi, Nethaneel, en Juda, Hanani, met muziekinstrumenten van David den man Gods; en Ezra de schriftgeleerde *ging* voor hun aangezicht henen.
37 Voorts naar de Fonteinpoort, en tegen hen over, gingen zij òp bij de trappen van Davids stad, door den opgang des muurs, boven Davids huis, tot aan de Waterpoort tegen het Oosten.
38 Het tweede dank-koor nu ging tegenover *hen*, en ik achter hetzelve met de helft des volks op den muur, van boven den Bakovens-toren, tot aan den breeden muur;
39 en van boven de poort Efraïms, en boven de Oude poort, en boven de Vischpoort, en den toren Hananeël, en den toren Mea, tot aan de Schaapspoort, en zij bleven staan in de Gevangenpoort.
40 Daarna stonden de beide dank-koren in Gods Huis; ook ik en de helft der overheden met mij;
41 en de Priesters Eljakim, Maäseja, Minjamin, Michaja, Eljoënai, Zacharia, Hananja, met trompetten;
42 voorts Maäseja, en Semaja, en Eleazar, en Uzzi, en Johanan, en Malkía, en Elam, en Ezer; ook lieten zich de zangers hooren, met Jizrahja, den opziener.
43 En zij offerden op dien dag groote slachtofferen en waren vroolijk, want God

had ze vroolijk gemaakt met groote vroolijkheid; en ook waren de vrouwen en de kinderen vroolijk, zoodat de vroolijkheid van Jeruzalem tot van verre gehoord werd.

44 Ook werden te dien dage mannen gesteld over de kameren tot de schatten, tot de hefoffers, tot de eerstelingen en tot de tienden, om daarin uit de akkers der steden te verzamelen de deelen der wet voor de Priesteren en voor de Levieten; want Juda was vroolijk over de Priesteren en over de Levieten die daar stonden,

45 en namen de wacht huns Gods en de wacht der reiniging waar; ook de zangers en de portiers naar het gebod Davids *en* van zijnen zoon Salomo.

46 Want in de dagen Davids en Asafs, van ouds, waren er hoofden der zangers en des lofgezangs en der dankzeggingen tot God.

47 Daarom gaf gansch Israël, in de dagen van Zerubbabel en in de dagen van Nehemía, de deelen der zangers en der portiers, van elk dagelijks op zijnen dag; en zij heiligden voor de Levieten, en de Levieten heiligden voor de kinderen Aärons.

HOOFDSTUK 13.

TE dien dage werd er gelezen in het boek van Mozes, voor de ooren des volks, en daarin werd geschreven gevonden, dat de Ammonieten en Moabieten niet zouden komen in de gemeente Gods tot in eeuwigheid, Deut. 23:3.

2 omdat zij den kinderen Israëls niet waren tegemoet gekomen met brood en met water, ja, hadden Bileam tegen hen gehuurd om hen te vloeken: hoewel onze God den vloek omkeerde in eenen zegen.
Num. 22:5. Deut. 23:4. Joz. 24:9. Micha 6:5.

3 Zoo geschiedde het als zij deze wet hoorden, dat zij alle vermengeling van Israël afscheidden.

4 Eljasib nu, de Priester die gesteld was over de kamer van het Huis onzes Gods, was vóór dezen nabestaande van Tobía geworden,

5 en hij had hem eene groote kamer gemaakt, alwaar zij te voren wegleiden het spijsoffer, den wierook, en de vaten, en de tienden van koren, van most en van olie, die bevolen waren voor de Levieten en de zangers en de portiers, mitsgaders het hefoffer der Priesteren.

6 Doch onder dit alles was ik niet te Jeruzalem, want in het twee en dertigste jaar van Artahsasta Koning van Babel, kwam ik tot den Koning, maar ten einde van *eenige* dagen verkreeg ik *weder* verlof van den Koning.

7 En ik kwam te Jeruzalem, en verstond van het kwaad dat Eljasib voor Tobía gedaan had, makende hem eene kamer in de voorhoven van Gods Huis.

8 En het mishaagde mij zeer: zoo wierp ik al het huisraad van Tobía buiten uit de kamer.

9 Voorts gaf ik bevel en zij reinigden de kameren, en ik bracht daar weder in de vaten van Gods Huis met het spijsoffer en den wierook.

10 Ook vernam ik dat der Levieten deel *hun* niet gegeven was, zoodat de Levieten en de zangers die het werk deden, gevloden waren een iegelijk naar zijnen akker;

11 en ik twistte met de overheden, en zeide: Waarom is het Huis Gods verlaten? Doch ik vergaderde ze, en herstelde ze in hunnen stand.

12 Toen bracht gansch Juda de tienden van het koren en den most en de olie in de schatten.

13 En ik stelde tot schatmeesters over de schatten Selemja den Priester, en Zadok den schrijver, en Pedaja uit de Levieten; en aan hunne hand Hanan, den zoon van Zakkur den zoon van Mattanja; want zij werden getrouw geacht, en hun werd opgelegd aan hunne broederen uit te deelen.

14 Gedenk mijner, mijn God, in dezen; en delg mijne weldadigheden niet uit, die ik aan het Huis mijns Gods en aan zijne wachten gedaan heb. Neh. 5:19.

15 In die dagen zag ik in Juda die persen traden op den sabbat, en die garven inbrachten, die zij op ezels laadden; alsook wijn, druiven, en vijgen, en allen last, dien zij te Jeruzalem inbrachten op den sabbatdag; en ik betuigde *tegen hen* ten dage als zij eetwaren verkochten.

16 Daar woonden ook Tyriërs binnen, die visch aanbrachten en allerlei koopwaar, die zij op den sabbat verkochten aan de kinderen van Juda en te Jeruzalem.

17 Zoo twistte ik met de edelen van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit dat gijlieden doet, en ontheiligt den sabbatdag?

18 Deden niet uwe vaders alzoo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt der hittige gramschap nog meer over Israël, ontheiligende den sabbat.

19 Het geschiedde nu als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, vóór den sabbat, dat ik bevel gaf en de deuren werden gesloten; en ik beval dat zij ze niet zouden opendoen tot na den sabbat, en ik stelde van mijne jongens aan de poorten, *opdat er* geen last zoude inkomen op den sabbatdag. Jer. 17:21.

20 Toen vernachtten de kramers, en de verkoopers van alle koopwaar, buiten vóór Jeruzalem, ééns of tweemaal.

21 Zoo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? Zoo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd af kwamen zij niet op den sabbat.

22 Voorts zeide ik tot de Levieten dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen bewaken om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook *in* dezen, mijn God, en verschoon mij naar de veelheid uwer goedertierenheid. Neh. 5:19.

23 Ook zag ik in die dagen Joden, die Asdodietische, Ammonietische *en* Moabietische vrouwen *bij zich* hadden doen wonen;

24 en hunne kinderen spraken half Asdodietisch, en zij konden geen Joodsch spreken, maar naar de taal van ieder volk.

25 Zoo twistte ik met hen, en vloekte hen, en sloeg *sommige* mannen van hen, en plukte hun het haar uit; en ik deed hen zweren bij God: Indien gij uwe dochteren aan hunne zonen zult geven, en indien gij van hunne dochteren voor uwe zonen of voor u zult nemen!

26 Heeft niet Salomo de Koning Israëls daarin gezondigd? Hoewel er onder vele heidenen geen Koning was gelijk hij, en hij zijnen God lief was, en God hem tot Koning over gansch Israël gesteld had: ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen. 1 Kon. 11:4.

27 Zouden wij dan naar ulieden hooren, dat gij al dit groote kwaad zoudt doen, overtredende tegen onzen God, doende vreemde vrouwen *bij u* wonen?

28 Ook was er *een* van de kinderen van Jojada den zoon Eljasibs, den Hoogepriester, de schoonzoon geworden van Sanballat den Horoniet; daarom joeg ik hem van mij weg.

29 Gedenk aan hen, mijn God, omdat zij het Priesterdom hebben verontreinigd, ja het verbond des Priesterdoms en der Levieten.

30 Alzoo reinigde ik hen van alle vreemden; en ik bestelde de wachten der Priesteren en der Levieten, elk op zijn werk;

31 ook tot het offer des houts op bestemde tijden, en tot de eerstelingen. Gedenk, mijner, mijn God, ten goede.

HET BOEK ESTER.

HOOFDSTUK 1

HET geschiedde nu in de dagen van Ahasveros (hij is die Ahasveros dewelke regeerde van Indië af tot aan Moorenland toe, honderd en zeven en twintig landschappen)

2 in die dagen, als de Koning Ahasveros op den troon zijns koninkrijks zat, die op den burg Susan was:

3 in het derde jaar zijner regeering maakte hij een maaltijd voor alle zijne Vorsten en zijne knechten: de macht van Perzen en Meden, de grootste heeren, en de oversten der landschappen waren voor zijn aangezicht,

4 als hij vertoonde den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid vele dagen lang, honderd en tachtig dagen.

5 Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de Koning een maaltijd voor al het volk dat gevonden werd op den burg Susan, van den grootste tot den kleinste, zeven dagen lang, in het voorhof van den hof van het koninklijk paleis.

6 Daar waren witte, groene en hemelsblauwe *behangsels*, gevat aan fijn linnen en purperen banden, in zilveren ringen, en *aan* marmeren pilaren; de bedsteden waren van goud en zilver, op eenen vloer van porfier*steen*, van marmer, en albast, en kostelijke steenen.

7 En men gaf te drinken in vaten van

goud, en het éêne vat was anders dan
het andere vat; en daar was veel konink-
lijke wijn, naar des Konings vermogen.
8 En het drinken geschiedde naar de
wet, dat niemand dwong, want alzóó had
de Koning vastelijk bevolen aan alle groo-
ten zijns huizes, dat zij doen zouden naar
den wil van eenen iegelijken.
9 De Koningin Vasti maakte óók een
maaltijd voor de vrouwen, in het ko-
ninklijk huis hetwelk de Koning Ahas-
veros had.
10 Op den zevenden dag, toen des Ko-
nings hart vroolijk was van den wijn,
zeide hij tot Mehuman, Bizta, Harbona,
Bigta, en Abagta, Zethar, en Karkas, de
zeven kamerlingen dienende voor het aan-
gezicht des Konings Ahasveros,
11 dat zij Vasti de Koningin zouden
brengen voor het aangezicht des Konings,
met de koninklijke kroon, om den volke-
ren en den Vorsten hare schoonheid te
toonen; want zij was schoon van aangezicht.
12 Doch de Koningin Vasti weigerde te
komen op het woord des Konings, het-
welk door den dienst der kamerlingen
haar aangezegd was. Toen werd de Ko-
ning zeer verbolgen, en zijne grimmig-
heid ontstak in hem.
13 Toen zeide de Koning tot de wijzen
die de tijden verstonden (want alzóó
moest des Konings zaak geschieden, in
de tegenwoordigheid van alle degenen
die de wet en het recht wisten:
14 de naasten nu bij hem waren Kar-
sena, Sethar, Admatha, Tarsis, Meres,
Marsena, Memuchan, zeven Vorsten der
Perzen en der Meden, die het aangezicht
des Konings zagen, die vooraan zaten in
het koninkrijk):
15 wat men naar de wet met de Ko-
ningin Vasti doen zoude, omdat zij niet
gedaan had het woord des Konings Ahas-
veros door den dienst der kamerlingen?
16 Toen zeide Memuchan voor het aan-
gezicht des Konings en der Vorsten: De
Koningin Vasti heeft niet alleen tegen den
Koning misdaan, maar *ook* tegen alle de
Vorsten en tegen alle de volkeren, die in
alle de landschappen des Konings Ahas-
veros zijn.
17 Want deze daad der Koningin zal
uitkomen tot alle vrouwen, zoodat zij
hare mannen verachten zullen in hare
oogen, als men zeggen zal: De Koning
Ahasveros zeide dat men de Koningin
Vasti voor zijn aangezicht brengen zoude,
maar zij kwam niet.
18 Te dezen zelfden dage zullen de Vor-
stinnen der Perzen en Meden óók *alzoo*
zeggen tot alle de Vorsten des Konings,
als zij deze daad der Koningin zullen
hooren; en daar zal verachting en toorn
genoeg wezen.
19 Indien het den Koning goeddunkt,
dat een koninklijk gebod van hem uitga,
hetwelk geschreven worde in de wetten
der Perzen en Meden, en dat men het
niet overtrede: Dat Vasti niet inga voor
het aangezicht des Konings Ahasveros:
en de Koning geve haar koningschap aan
hare naaste, die beter is dan zij. Dan. 6:9.
20 Als het bevel des Konings, hetwelk
hij doen zal, in zijn gansche koninkrijk
(want het is groot) gehoord zal worden,
zoo zullen alle vrouwen aan hare man-
nen eer geven, van den grootste tot den
kleinste toe.
21 Dit woord nu was goed in de oogen des
Konings en der Vorsten, en de Koning
deed naar het woord van Memuchan;
22 en hij zond brieven aan alle de land-
schappen des Konings, aan een iegelijk
landschap naar zijne schrift en aan elk
volk naar zijne spraak: Dat elk man
opperheer in zijn huis wezen zoude, en
spreken naar de spraak zijns volks.

HOOFDSTUK 2.

NA deze geschiedenissen, toen de grim-
migheid des Konings Ahasveros gestild
was, gedácht hij aan Vasti en wat zij ge-
daan had, en wat over haar besloten was.
2 Toen zeiden de jongelingen des Ko-
nings die hem dienden: Men zoeke den
Koning jonge dochters, maagden, schoon
van aangezicht;
3 en de Koning bestelle opzichters in
alle de landschappen zijns koninkrijks,
dat zij vergaderen alle jonge dochters,
maagden, schoon van aangezicht, in den
burg Susan, in het huis der vrouwen,
onder de hand van Hegai des Konings
kamerling, bewaarder der vrouwen; en
men geve haar hare versierselen.
4 En de jonge dochter die in des Konings
oog schoon wezen zal, worde Koningin in
stede van Vasti. Deze zaak nu was goed in
de oogen des Konings, en hij deed alzoo.
5 Daar was een Joodsch man op den
burg Susan, wiens naam was Morde-
chaï, een zoon van Jaïr den zoon van

Simei den zoon van Kis, een Benjaminiet;
6 die weggevoerd was van Jeruzalem met
de weggevoerden die weggevoerd waren
met Jechonja den Koning van Juda, denwelke Nebukadnezar, de Koning van
Babel, had weggevoerd. 2 Kon. 24:14.
7 En hij was het die opvoedde Hadassa
(deze is Ester, de dochter zijns ooms), want zij had geenen vader noch moeder; en zij was eene jonge dochter, schoon van gedaante en schoon van aangezicht; en als haar vader en hare moeder stierven, had ze Mordechai zich tot eene dochter aangenomen.
8 Het geschiedde nu toen het woord des
Konings en zijne wet ruchtbaar werd, en toen vele jonge dochters te zamen vergaderd werden op den burg Susan, onder de hand van Hegai, dat Ester óók werd genomen in des Konings huis, onder de hand van Hegai, den bewaarder der vrouwen.
9 En de jonge dochter was schoon in
zijne oogen, en zij verkreeg gunst voor zijn aangezicht; daarom haastte hij met hare versierselen en hare deelen haar te geven, en zeven aanzienlijke jonge dochters haar te geven uit het huis des Konings; en hij verplaatste haar en hare jonge dochters naar het beste van het huis der vrouwen.
10 Ester had haar volk en hare maag-
schap niet te kennen gegeven, want Mordechai had haar geboden dat zij het niet zoude te kennen geven.
11 Mordechai nu wandelde alle dagen
voor den voorhof van het huis der vrouwen, om te vernemen naar den welstand van Ester, en wat met haar geschieden zoude.
12 Als nu de beurt van elke jonge doch-
ter naakte om tot den Koning Ahasveros te komen, nadat haar twaalf maanden lang naar de wet der vrouwen geschied was; want alzóó werden vervuld de dagen harer versieringen, zes maanden met mirre-olie, en zes maanden met specerijen, en met *andere* versierselen der vrouwen;
13 daarmede kwam dan de jonge dochter
tot den Koning: al wat zij zeide, werd haar gegeven, dat zij daarmede ging uit het huis der vrouwen naar het huis des Konings;
14 des avonds ging zij daarin, en des
morgens ging zij weder naar het tweede huis der vrouwen, onder de hand van Saasgaz den kamerling des Konings, bewaarder der bijwijven: zij kwam niet weder tot den Koning, tenware de Koning lust tot haar had en zij bij name geroepen werd.
15 Als nu de beurt van Ester, de dochter
van Abihaïl den oom van Mordechai (die hij zich tot dochter genomen had), naakte, dat zij tot den Koning komen zoude, begeerde zij nietmetal, dan wat Hegai des Konings kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; en Ester verkreeg genade in de oogen van allen die haar zagen.
16 Alzoo werd Ester genomen tot den
Koning Ahasveros, tot zijn koninklijk huis, in de tiende maand, welke is de maand Tebeth, in het zevende jaar zijns rijks.
17 En de Koning beminde Ester boven
alle vrouwen, en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezicht, boven alle maagden; en hij zette de koninklijke kroon op haar hoofd, en hij maakte haar Koningin in de plaats van Vasti.
18 Toen maakte de Koning een grooten
maaltijd voor alle zijne Vorsten en zijne knechten, den maaltijd van Ester; en hij gaf den landschappen rust, en hij gaf geschenken naar des Konings vermogen.
19 Toen nu ten anderen male maagden
vergaderd werden, zoo zat Mordechai in de poort des Konings.
20 (Ester *nu* had hare maagschap en
haar volk niet te kennen gegeven, gelijk Mordechai haar geboden had; want Ester deed het bevel van Mordechai, gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd.)
21 In die dagen, als Mordechai in de
poort des Konings zat, werden Bigtan en Teres, twee kamerlingen des Konings, van de dorpelwachters, zeer toornig, en zij zochten de hand te slaan aan den Koning Ahasveros. Ester 6:2.
22 En deze zaak werd Mordechai be-
kend gemaakt, en hij gaf ze der Koningin Ester te kennen; en Ester zeide het den Koning in Mordechai's naam.
23 Als men de zaak onderzocht, is het
alzoo bevonden, en zij beiden werden aan eene galg gehangen; en het werd in de kroniek geschreven voor het aangezicht des Konings.

HOOFDSTUK 3.

NA deze geschiedenissen maakte de Koning Ahasveros Haman groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, en hij verhoogde hem, en hij zette zijnen stoel boven alle de Vorsten die bij hem waren.
2 En alle de knechten des Konings,
die in de poort des Konings waren, neig-

den en bogen zich neder voor Haman,
want de Koning had alzóó van hem bevolen;
maar Mordechai neigde zich niet
en boog zich niet neder.
3 Toen zeiden de knechten des Konings,
die in de poort des Konings waren, tot
Mordechai: Waarom overtreedt gij des
Konings gebod?
4 Het geschiedde nu toen zij *dit* van
dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar
hen niet hoorde, zoo gaven zij het Haman
te kennen, opdat zij zagen of de
woorden van Mordechai bestaan zouden;
want hij had hun te kennen gegeven
dat hij een Jood was.
5 Toen Haman zag dat Mordechai zich
niet neigde, noch zich voor hem nederboog,
zoo werd Haman vervuld met grimmigheid.
6 Doch hij verachtte in zijne oogen, dat
hij aan Mordechai alléén de hand zoude
slaan (want men had hem het volk van
Mordechai aangewezen), maar Haman
zocht alle de Joden die in het gansche
koninkrijk van Ahasveros waren, *namelijk*
het volk van Mordechai, te verdelgen.
7 In de eerste maand (deze is de maand
Nisan), in het twaalfde jaar des Konings
Ahasveros, wierp men het Pûr, dat is
het lot, voor Hamans aangezicht, van
dag tot dag en van maand *tot maand,*
tot de twaalfde maand toe: deze is de
maand Adar.
8 Want Haman had tot den Koning
Ahasveros gezegd: Daar is een volk, verstrooid
en verdeeld onder de volkeren in
alle de landschappen uws koninkrijks, en
hunne wetten zijn verscheiden van *de wetten*
aller volken, ook doen zij des Konings
wetten niet: daarom is het den Koning
niet oorbaarlijk hen te laten blijven.
9 Indien het den Koning goeddunkt,
laat er geschreven worden dat men ze
verdoe: zoo zal ik tien duizend talenten
zilvers opwegen in de handen dergenen
die het werk doen, om in des Konings
schatten te brengen.
10 Toen trok de Koning zijnen ring
van zijne hand, en hij gaf hem aan Haman
den zoon van Hammedatha, den Agagiet,
der Joden tegenpartijder;
11 en de Koning zeide tot Haman: Dat
zilver zij u geschonken, ook dat volk,
om daarmede te doen naardat het goed
is in uwe oogen.
12 Toen werden de schrijvers des Konings
geroepen, in de eerste maand, op
den dertienden dag derzelve, en daar
werd geschreven naar alles wat Haman
beval, aan de stadhouders des Konings,
en aan de landvoogden die over elk
landschap waren, en aan de Vorsten van
elk volk, elk landschap naar zijn schrift
en elk volk naar zijne spraak: daar werd
geschreven in den naam des Konings
Ahasveros, en het werd met des Konings
ring verzegeld.
13 De brieven nu werden gezonden
door de hand der loopers tot alle de
landschappen des Konings, dat men zoude
verdelgen, dooden en verdoen alle de
Joden, van den jonge tot den oude toe,
de kleine kinderen en de vrouwen, op
éénen dag, op den dertienden der twaalfde
maand (deze is de maand Adar), en dat
men hunnen buit zoude rooven.
14 De inhoud van het geschrift was,
dat er eene wet zoude gegeven worden
in alle landschappen, openbaar aan alle
volken, dat zij tegen dien dag zouden
gereed zijn.
15 De loopers gingen uit, voortgedreven
zijnde door het woord des Konings,
en de wet werd uitgegeven in den burg
Susan. En de Koning en Haman zaten
en dronken, doch de stad Susan was verward.

HOOFDSTUK 4.

ALS Mordechai wist al wat er geschied
was, zoo verscheurde Mordechai zijne
kleederen, en hij trok eenen zak aan met
asch; en hij ging uit door het midden
der stad, en hij riep *met* een groot en
bitter geroep.
2 En hij kwam tot vóór de poort des Konings;
want niemand mocht in des Konings
poort inkomen bekleed met eenen zak.
3 En in ieder landschap *en iedere* plaats,
waar het woord des Konings en zijne wet
aankwam, was een groote rouw onder
de Joden, met vasten en geween en misbaar:
velen lagen in zakken en asch.
4 Toen kwamen Esters jonge dochters en
hare kamerlingen, en zij gaven het haar
te kennen; en het deed der Koningin
zeer wee, en zij zond kleederen om Mordechai
aan te doen en zijnen zak van hem
af te doen; maar hij nam ze niet aan.
5 Toen riep Ester Hathach, *een* van de
kamerlingen des Konings, welken hij voor
haar gesteld had; en zij gaf hem bevel

aan Mordechai om te weten wat dit en waarom dit ware.
6 Als Hathach uitging tot Mordechai, op de straat der stad die vóór de poort des Konings was,
7 zoo gaf Mordechai hem te kennen al wat hem wedervaren was, en de verklaring van het zilver, hetwelk Haman gezegd had te zullen wegen in de schatten des Konings, voor de Joden, om hen om te brengen;
8 en hij gaf hem het afschrift der geschreven wet die te Susan gegeven was om hen te verdelgen, dat hij ze Ester liet zien, en haar te kennen gaf, en haar gebood dat zij tot den Koning ging, om hem te smeeken en van hem te verzoeken voor haar volk.
9 Hathach nu kwam en gaf Ester de woorden van Mordechai te kennen.
10 Toen zeide Ester tot Hathach, en gaf hem bevel aan Mordechai:
11 Alle knechten des Konings, en het volk der landschappen des Konings, weten wel, dat al wie tot den Koning ingaat in den binnensten voorhof, die niet geroepen is, hetzij man of vrouw, zijn éénig vonnis is dat men *hem* doode, tenzij de Koning hem den gouden schepter toereike, opdat hij levend blijve: ik nu ben deze dertig dagen niet geroepen om tot den Koning in te komen.
12 En zij gaven de woorden van Ester aan Mordechai te kennen.
13 Zoo zeide Mordechai dat men Ester wederom zeggen zoude: Beeld u niet in in uwe ziel, dat gij zult ontkomen in het huis des Konings, meer dan alle de *andere* Joden.
14 Want indien gij eenigszins zwijgen zult te dezer tijd, zoo zal den Joden verkwikking en verlossing uit eene andere plaats ontstaan, maar gij en uws vaders huis zult omkomen: en wie weet, of gij *niet* om zulken tijd als deze is, tot dit koninkrijk geraakt zijt.
15 Toen zeide Ester dat men Mordechai weder aanzeggen zoude:
16 Ga, vergader alle Joden die te Susan gevonden worden, en vast voor mij, en eet of drinkt niet in drie dagen, des nachts noch des daags: ik en mijne jonge dochters zullen óók alzoo vasten: en alzóó zal ik tot den Koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkom, zoo kom ik om.
17 Toen ging Mordechai henen, en hij deed naar alles dat Ester hem geboden had.

HOOFDSTUK 5.

HET geschiedde nu aan den derden dag dat Ester een koninklijk kleed aantrok, en stond in het binnenste voorhof van des Konings huis, tegenover het huis des Konings: de Koning nu zat op zijnen koninklijken troon, in het koninklijk huis, tegenover de deur van het huis.
2 En het geschiedde toen de Koning de Koningin Ester zag, staande in den voorhof, verkreeg zij genade in zijne oogen, zoodat de Koning den gouden schepter die in zijne hand was, Ester toereikte; en Ester naderde en roerde de spits des schepters aan.
3 Toen zeide de Koning tot haar: Wat is u, Koningin Ester, of wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koninkrijks.
4 Ester nu zeide: Indien het den Koning goeddunkt, zoo kome de Koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem bereid heb.
5 Toen zeide de Koning: Doet Haman spoeden dat hij het bevel Esters doe. Als nu de Koning met Haman tot den maaltijd dien Ester bereid had, gekomen was,
6 zoo zeide de Koning tot Ester op den maaltijd des wijns: Wat is uwe bede? en het zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
7 Toen antwoordde Ester en zeide: Mijn bede en verzoek is:
8 indien ik genade gevonden heb in de oogen des Konings, en indien het den Koning goeddunkt mij te geven mijne bede, en mijn verzoek te doen, zoo kome de Koning met Haman tot den maaltijd dien ik hem bereiden zal: zoo zal ik morgen doen naar het bevel des Konings.
9 Toen ging Haman tenzelfden dage uit, vroolijk en goedsmoeds; maar toen Haman Mordechai zag in de poort des Konings, en dat hij niet opstond noch zich voor hem bewoog, zoo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mordechai.
10 Doch Haman bedwong zich, en hij kwam tot zijn huis; en hij zond henen en liet zijne vrienden komen, en Zeres zijne huisvrouw;
11 en Haman vertelde hun de heerlijkheid zijns rijkdoms, en de veelheid zijner zonen, en alles waarin de Koning hem

groot gemaakt had, en waarin hij hem verheven had boven de Vorsten en knechten des Konings.

12 Voorts zeide Haman: Ook heeft de Koningin Ester niemand met den Koning doen komen tot den maaltijd dien zij bereid heeft, dan mij, en ik ben ook tegen morgen van haar met den Koning genoodigd;

13 doch dit alles baat mij niet, zoo langen tijd als ik den Jood Mordechai zie zitten in de poort des Konings.

14 Toen zeide zijne huisvrouw Zeres tot hem, mitsgaders alle zijne vrienden: Men make eene galg, vijftig ellen hoog, en zeg morgen den Koning dat men Mordechai daaraan hange: ga dan vroolijk met den Koning tot dien maaltijd. Deze raad nu docht Haman goed, en hij deed de galg maken.

HOOFDSTUK 6.

IN dienzelfden nacht was de slaap van den Koning geweken, en hij zeide dat men het boek der gedachtenissen, de kronieken, brengen zoude; en zij werden in de tegenwoordigheid des Konings gelezen.

2 En men vond geschreven dat Mordechai had te kennen gegeven van Bigtana en Teres, twee kamerlingen des Konings uit de dorpelwachters, die de hand zochten te leggen aan den Koning Ahasveros. Ester 2:21.

3 Toen zeide de Koning: Wat eer en verhooging is Mordechai hiervoor gedaan? En de jongelingen des Konings, zijne dienaars, zeiden: Aan hem is niets gedaan.

4 Toen zeide de Koning: Wie is in den voorhof? (Haman nu was gekomen in den buitenvoorhof van het huis des Konings, om den Koning te zeggen dat men Mordechai zoude hangen aan de galg die hij hem had doen bereiden.)

5 En des Konings jongelingen zeiden tot hem: Zie, Haman staat in den voorhof. Toen zeide de Koning: Dat hij inkome.

6 Als Haman ingekomen was, zoo zeide hem de Koning: Wat zal men dien man doen, tot wiens eer de Koning een welbehagen heeft? Toen zeide Haman in zijn hart: Tot wien heeft de Koning een welbehagen, om *hem* eer te doen, meer dan tot mij?

7 Daarom zeide Haman tot den Koning: Den man, tot wiens eer de Koning een welbehagen heeft,

8 zal men het koninklijke kleed brengen dat de Koning pleegt aan te trekken, en het paard waar de Koning op pleegt te rijden; en dat de koninklijke kroon op zijn hoofd gezet worde;

9 en men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van eenen uit de Vorsten des Konings, van de grootste heeren, en men zal het dien man aantrekken tot wiens eer de Koning een welbehagen heeft, en men zal hem op dat paard doen rijden door de straten der stad, en men zal vóór hem roepen: Alzóó zal men dien man doen, tot wiens eer de Koning een welbehagen heeft!

10 Toen zeide de Koning tot Haman: Haast u, neem dat kleed en dat paard, gelijk gij gesproken hebt, en doe Mordechai den Jood alzóó, die aan de poort des Konings zit; laat niet één woord vallen van alles dat gij gesproken hebt.

11 En Haman nam dat kleed en dat paard, en trok het kleed Mordechai aan, en deed hem rijden door de straten der stad, en hij riep vóór hem: Alzóó zal men dien man doen, tot wiens eer de Koning een welbehagen heeft!

12 Daarna keerde Mordechai wederom tot de poort des Konings; maar Haman werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekten hoofde.

13 En Haman vertelde aan zijne huisvrouw Zeres en allen zijnen vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijne wijzen en Zeres zijne huisvrouw: Indien Mordechai, voor wiens aangezicht gij zijt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zoo zult gij tegen hem niet vermogen, maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezicht vallen.

14 Toen zij nog met hem spraken, zoo kwamen des Konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman tot den maaltijd te brengen dien Ester bereid had.

HOOFDSTUK 7.

TOEN de Koning met Haman gekomen was om te drinken met de Koningin Ester,

2 zoo zeide de Koning tot Ester ook ten tweeden dage, op den maaltijd des wijns: Wat is uwe bede, Koningin Ester? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.

3 Toen antwoordde de Koningin Ester en zeide: Indien ik, o Koning, genade in uwe oogen gevonden heb, en indien het den Koning goeddunkt, men geve mij

mijn leven om mijner bede wil, en mijn
volk om mijns verzoeks wil.
4 Want wij zijn verkocht, ik en mijn
volk, dat men *ons* verdelge, doode en
ombrenge. Indien wij nog tot knechten
en tot dienstmaagden waren verkocht ge-
weest, ik zoude gezwegen hebben, ofschoon
de onderdrukker de schade des Konings
geenszins zoude kunnen vergoeden.
5 Toen sprak de Koning Ahasveros en
zeide tot de Koningin Ester: Wie is die
en waar is hij, die zijn hart vervuld heeft
om alzóó te doen?
6 En Ester zeide: De man, de onder-
drukker en vijand, is deze booze Haman!
Toen verschrikte Haman voor het aange-
zicht des Konings en der Koningin.
7 En de Koning stond op in zijne grim-
migheid van den maaltijd des wijns, *en*
ging naar den hof van het paleis; en
Haman bleef staan om van de Koningin
Ester aangaande zijn leven verzoek te
doen, want hij zag dat het kwaad van den
Koning over hem ten volle besloten was.
8 Toen de Koning wederkwam uit den
hof van het paleis in het huis van den
maaltijd des wijns, zoo was Haman ge-
vallen op het bed daar Ester op was.
Toen zeide de Koning: Zoude hij ook wel
de Koningin verkrachten bij mij in het
huis? Het woord ging uit des Konings
mond, en zij bedekten Hamans aangezicht.
9 En Harbona, een van de kamerlingen
voor het aanschijn des Konings *staande*,
zeide: Ook zie, de galg welke Haman
gemaakt heeft voor Mordechai, die goed
voor den Koning gesproken heeft, staat
bij Hamans huis, vijftig ellen hoog. Toen
zeide de Koning: Hangt hem daaraan!
10 Alzoo hingen zij Haman aan de galg
die hij voor Mordechai had doen berei-
den, en de grimmigheid des Konings
werd gestild.

HOOFDSTUK 8.

TE dienzelfden dage gaf de Koning
Ahasveros aan de Koningin Ester het
huis Hamans, des vijands der Joden; en
Mordechai kwam voor het aangezicht des
Konings, want Ester had te kennen ge-
geven wat hij haar was.
2 En de Koning toog zijnen ring af,
dien hij van Haman genomen had, en
gaf hem aan Mordechai; en Ester stelde
Mordechai over het huis Hamans.
3 En Ester sprak verder voor het aan-
gezicht des Konings, en zij viel voor zijne
voeten, en zij weende, en zij smeekte
hem dat hij de boosheid van Haman den
Agagiet, en zijne gedachte die hij tegen
de Joden gedacht had, zoude wegnemen.
4 De Koning nu reikte den gouden
schepter Ester toe. Toen rees Ester op en
zij stond voor het aangezicht des Konings;
5 en zij zeide: Indien het den Koning
goeddunkt, en indien ik genade voor zijn
aangezicht gevonden heb, en deze zaak
voor den Koning recht is, en ik in zijne
oogen aangenaam ben, — dat er geschre-
ven worde, dat de brieven en de gedachte
van Haman den zoon van Hammedatha,
den Agagiet, wederroepen worden, welke
hij geschreven heeft om de Joden om te
brengen die in alle de landschappen des
Konings zijn.
6 Want hoe zal ik vermogen dat ik
aanzie het kwaad dat mijn volk treffen
zal, en hoe zal ik vermogen dat ik aan-
zie het verderf van mijn geslacht?
7 Toen zeide de Koning Ahasveros tot
de Koningin Ester en tot Mordechai den
Jood: Zie, het huis Hamans heb ik Es-
ter gegeven, en hem heeft men aan de
galg gehangen omdat hij zijne hand aan
de Joden geslagen had.
8 Schrijft dan gijlieden voor de Joden,
zooals het goed is in uwe oogen, in des
Konings naam, en verzegelt het met des
Konings ring, want het schrift dat in des
Konings naam geschreven en met des Ko-
nings ring verzegeld is, is niet te we-
derroepen.
9 Toen werden des Konings schrijvers
geroepen, te dier tijd in de derde maand
(dat is de maand Sivan), op den drie en
twintigsten derzelve, en daar werd ge-
schreven naar alles dat Mordechai gebood,
aan de Joden, en aan de stadhouders
en landvoogden en oversten der land-
schappen, die van Indië af tot aan Moo-
renland *strekken*, honderd en zeven en
twintig landschappen, een ieder landschap
naar zijn schrift, een ieder volk naar zijne
spraak, ook aan de Joden naar hun schrift
en naar hunne spraak;
10 en men schreef in des Konings Ahas-
veros naam, en men verzegelde het met
des Konings ring, en men zond de brie-
ven door de hand der loopers te paard,
rijdende op snelle kemelen, op muildie-
ren van merriën geteeld:
11 Dat de Koning den Joden toeliet die

in elke stad waren, zich te vergaderen,
en voor hun leven te staan, om te verdelgen,
om te dooden en om te brengen alle
macht des volks en des landschaps die
hen benauwen zoude, de kleine kinderen
en de vrouwen, en hunnen buit te rooven:
12 op éénen dag in alle de landschappen
des Konings Ahasveros, op den
dertienden der twaalfde maand, dat is de
maand Adar.
13 De inhoud van dat geschrift was,
dat eene wet zoude gegeven worden in
alle landschappen, openbaar aan alle volken,
en dat de Joden gereed zouden zijn
tegen dien dag, om zich te wreken aan
hunne vijanden.
14 De loopers, die op snelle kemelen
reden *en* op muildieren, togen snellijk
uit, aangedreven zijnde door het woord
des Konings. Deze wet nu werd gegeven
op den burg Susan.
15 En Mordechai ging uit van voor het
aangezicht des Konings, in een hemelsblauw
en wit koninklijk kleed, en met
eene groote gouden kroon, en met een
opperkleed van fijn linnen en purper; en
de stad Susan juichte en was vroolijk.
16 Bij de Joden was licht en blijdschap
en vreugde en eer;
17 ook in alle en een ieder landschap
en in alle en een iedere stad, ter plaatse
waar des Konings woord en zijne wet
aankwam, daar was bij de Joden blijdschap
en vreugde, maaltijden en vroolijke
dagen; en velen uit de volkeren
des lands werden Joden, want de vrees
der Joden was op hen gevallen.

HOOFDSTUK 9.

IN de twaalfde maand nu (dat is de
maand Adar), op den dertienden dag
derzelve, toen des Konings woord en zijne
wet nabij gekomen was dat men het doen
zoude, ten dage als de vijanden der Joden
hoopten over hen te heerschen, zoo is het
omgekeerd; want de Joden heerschten
zelven over hunne haters.
2 *Want* de Joden vergaderden zich in
hunne steden, in alle de landschappen des
Konings Ahasveros, om de hand te slaan
aan degenen die hun verderf zochten; en
niemand bestond voor hen, want hunlieder
schrik was op alle die volkeren gevallen.
3 En alle de oversten der landschappen,
en de stadhouders, en de landvoogden,
en die het werk des Konings deden,
verhieven de Joden, want de vrees voor
Mordechai was op hen gevallen.
4 Want Mordechai was groot in het
huis des Konings, en zijn gerucht ging
uit door alle landschappen; want die man
Mordechai werd gaandeweg grooter.
5 De Joden nu sloegen op alle hunne
vijanden met den slag des zwaards en der
dooding en der verderving, en zij deden
met hunne haters naar hun welbehagen.
6 En in den burg Susan hebben de
Joden gedood en omgebracht vijfhonderd
mannen:
7 en Parsandatha, en Dalpon, en Aspatha,
8 en Poratha, en Adalja, en Aridatha,
9 en Parmasta, en Arisai, en Aridai, en
Vaizatha,
10 de tien zonen van Haman den zoon
van Hammedatha, den vijand der Joden,
doodden zij; maar zij sloegen hunne handen
niet aan den roof.
11 Te dien dage kwam voor den Koning
het getal der gedooden op den burg Susan.
12 En de Koning zeide tot de Koningin
Ester: Te Susan op den burg hebben de
Joden gedood en omgebracht vijfhonderd
mannen en de tien zonen Hamans: wat
hebben zij al in de andere landschappen
des Konings gedaan? Wat is nu uwe bede?
en het zal u gegeven worden; of wat is
verder uw verzoek? het zal geschieden.
13 Toen zeide Ester: Dunkt het den
Koning goed, men late ook morgen toe
den Joden die te Susan zijn, te doen naar
het gebod van heden; en men hange de
tien zonen Hamans aan de galg.
14 Toen zeide de Koning dat men alzoo
doen zoude, en daar werd een gebod gegeven
te Susan, en men hing de tien zonen
Hamans op.
15 En de Joden die te Susan waren, vergaderden
ook op den veertienden dag der
maand Adar, en zij doodden te Susan driehonderd
mannen; maar zij sloegen hunne
hand niet aan den roof.
16 De overige Joden nu, die in de landschappen
des Konings waren, vergaderden,
opdat zij stonden voor hun leven en rust
hadden van hunne vijanden, en zij doodden
onder hunne haters vijf en zeventig
duizend; maar zij sloegen hunne hand
niet aan den roof.
17 *Dit geschiedde* op den dertienden dag
der maand Adar; en op den veertienden
derzelve rustten zij en zij maakten dien tot

een dag der maaltijden en der vreugde.

18 En de Joden die te Susan waren, vergaderden op den dertienden derzelve en op den veertienden derzelve, en zij rustten op den vijftienden derzelve, en zij maakten dien tot een dag der maaltijden en der vreugde.

19 Daarom maakten de Joden van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag der maand Adar tot vreugde en maaltijden, en eenen vroolijken dag, en der zending van deelen aan elkander.

20 En Mordechai beschreef deze geschiedenissen; en hij zond brieven aan alle de Joden die in alle de landschappen des Konings Ahasveros waren, dien die nabij en dien die verre waren,

21 om over hen te bevestigen, dat zij zouden onderhouden den veertienden dag der maand Adar en den vijftienden dag derzelve, in alle en ieder jaar:

22 naar de dagen in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hunne vijanden, en de maand die hun veranderd was van droefenis in blijdschap, en van rouw in eenen vroolijken dag; dat zij die *dagen* maken zouden *tot* dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending van deelen aan elkander, en der gaven aan de armen.

23 En de Joden namen áán te doen wat zij begonnen hadden, en wat Mordechai aan hen geschreven had:

24 omdat Haman de zoon van Hammedatha, de Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht had hen om te brengen; en dat hij het Pûr, dat is het lot, had geworpen, om hen te verslaan en om hen om te brengen.

25 Maar als zij voor den Koning gekomen was, heeft hij door brieven bevolen dat zijne booze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op zijn hoofd zoude wederkeeren; en men heeft hem en zijne zonen aan de galg gehangen.

26 Daarom noemt men die dagen Purim, naar den naam van dat Pûr. Hierom, vanwege alle de woorden van dien brief, en hetgeen zij zelve daarvan gezien hadden, en wat tot hen overgekomen was,

27 bevestigden de Joden, en namen op zich en op hun zaad en op allen die zich tot hen vervoegen zouden, dat men het niet overtrade: dat zij deze twee dagen zouden houden, naar het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in alle en ieder jaar;

28 dat deze dagen gedacht zouden worden en onderhouden, in elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en elke stad, en dat deze dagen Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zoude bij hun zaad.

29 Daarna schreef de Koningin Ester, de dochter Abihaïls, en Mordechai de Jood, met alle macht, om dezen brief van Purim ten tweeden male te bevestigen.

30 En hij zond de brieven aan alle de Joden, in de honderd en zeven en twintig landschappen des koninkrijks van Ahasveros, met woorden van vrede en trouw:

31 dat zij deze dagen van Purim bevestigen zouden op hunne bestemde tijden, gelijk als Mordechai de Jood over hen bevestigd had, en Ester de Koningin, en gelijk zij het bevestigd hadden voor zichzelve en voor hun zaad; de zaken van het vasten en hun geroep.

32 En het bevel Esters bevestigde de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een boek geschreven.

HOOFDSTUK 10.

DAARNA leide de Koning Ahasveros schatting op het land en de eilanden der zee.

2 Alle de werken nu zijner macht en zijns gewelds, en de verklaring der grootheid van Mordechai, denwelke de Koning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Medië en Perzië?

3 Want de Jood Mordechai was de tweede bij den Koning Ahasveros, en groot bij de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoekende het beste voor zijn volk, en sprekende voor den welstand van zijn gansche zaad.

HET BOEK JOB.

HOOFDSTUK 1.

DAAR was een man in het land Uz,
zijn naam was Job; en die man was
oprecht en vroom en God vreezende en
wijkende van het kwaad. vs. 8. Job 2:3.
2 En hem werden zeven zonen en drie
dochteren geboren;
3 daartoe was zijn vee zeven duizend
schapen en drie duizend kemelen en vijf-
honderd juk ossen en vijfhonderd ezelin-
nen, ook was zijn dienstvolk zeer veel;
zoodat deze man grooter was dan alle die
van het Oosten.
4 En zijne zonen gingen en maakten maal-
tijden in ieders huis op zijnen dag; en zij
zonden henen en noodigden hunne drie
zusters om met hen te eten en te drinken.
5 Het geschiedde dan als de dagen der
maaltijden omgegaan waren, dat Job he-
nenzond en hen heiligde, en des morgens
vroeg opstond en brandofferen offerde *naar*
hun aller getal; want Job zeide: Misschien
hebben mijne kinderen gezondigd en God
in hun hart gezegend. Alzoo deed Job alle
die dagen.
6 Daar was nu een dag als de kinderen
Gods kwamen om zich voor den HEERE
te stellen, dat de satan óók in het midden
van hen kwam. Job 2:1-3.
7 Toen zeide de HEERE tot den satan:
Van waar komt gij? En de satan antwoordde
den HEERE en zeide: Van om te trekken
op de aarde, en van die te doorwandelen.
8 En de HEERE zeide tot den satan: Hebt
gij *ook* acht geslagen op mijnen knecht Job?
Want niemand is op de aarde gelijk hij:
een man oprecht en vroom, God vreezende
en wijkende van het kwaad. vs. 1.
9 Toen antwoordde de satan den HEERE
en zeide: Is het om niet dat Job God
vreest? Openb. 12:10.
10 Hebt Gij niet eene omtuining ge-
maakt voor hem en voor zijn huis en voor
al dat hij heeft rondom? Het werk zijner
handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is
in menigte uitgebroken in het land.
11 Maar toch, strek nu uwe hand uit
en tast áán alles wat hij heeft, — zoo
hij U niet in uw aangezicht zal zegenen!
12 En de HEERE zeide tot den satan:
Zie, al wat hij heeft zij in uwe hand:
strek alleen aan hemzelven uwe hand niet
uit. En de satan ging uit van het aange-
zicht des HEEREN. Job 2:6.
13 Daar was nu een dag, als zijne zonen
en zijne dochters aten en wijn dronken
in het huis huns broeders, des eerstge-
borenen,
14 dat een bode tot Job kwam en zeide:
De runderen waren ploegende, en de
ezelinnen weidende aan hunne zijden;
15 doch de Sabeërs deden een inval, en
namen ze, en sloegen de jongens met de
scherpte des zwaards: en ik ben maar
alléén ontkomen om het u aan te zeggen.
16 Als deze nog sprak, zoo kwam een
ander en zeide: Het vuur Gods viel uit
den hemel en ontstak onder de schapen
en onder de jongens, en verteerde ze: en
ik ben maar alléén ontkomen om het u
aan te zeggen.
17 Als deze nog sprak, zoo kwam een
ander en zeide: De Chaldeën stelden drie
hoopen, en vielen op de kemelen aan, en
namen ze, en sloegen de jongens met de
scherpte des zwaards: en ik ben maar
alléén ontkomen om het u aan te zeggen.
18 Als deze nog sprak, zoo kwam een
ander en zeide: Uwe zonen en uwe doch-
ters aten en dronken wijn in het huis
huns broeders, des eerstgeborenen:
19 en zie, eene groote wind kwam van
over de woestijn, en stiet aan de vier hoe-
ken van het huis, en het viel op de jonge-
lingen, dat ze stierven: en ik ben maar
alléén ontkomen om het u aan te zeggen.
20 Toen stond Job op, en scheurde zij-
nen mantel, en schoor zijn hoofd, en viel
op de aarde en boog zich neder;
21 en hij zeide: Naakt ben ik uit den
moederschoot gekomen, en naakt zal ik
daarhenen wederkeeren. De HEERE heeft
gegeven en de HEERE heeft genomen: de
naam des HEEREN zij geloofd.
Ps. 49:18; Pred. 5:14. 1 Tim. 6:7.
22 In dit alles zondigde Job niet, en
schreef Gode niets ongerijmds toe.

HOOFDSTUK 2.

WEDEROM was er een dag als de kinderen Gods kwamen om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan óók in het midden van hen kwam om zich voor den HEERE te stellen. Job 1:6-8.

2 Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen.

3 En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij *ook* acht geslagen op mijnen knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij: een man oprecht en vroom, God vreezende en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijne oprechtheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt om hem te verslinden zonder oorzaak. Job 1:1.

4 Toen antwoordde de satan den HEERE en zeide: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven;

5 doch strek nu uwe hand uit en tast zijn gebeente en zijn vleesch aan, — zoo hij U niet in uw aangezicht zal zegenen!

6 En de HEERE zeide tot den satan: Zie, hij zij in uwe hand; doch verschoon zijn leven. Job 1:12.

7 Toen ging de satan uit van het aangezicht des HEEREN en sloeg Job met booze zweren van zijne voetzool af tot zijnen schedel toe.

8 En hij nam zich eene potscherf om zich daarmede te schrabben, en hij zat neder in het midden der asch.

9 Toen zeide zijne huisvrouw tot hem: Houdt gij nog vast aan uwe oprechtheid? Zegen God en sterf.

10 Maar hij zeide tot haar: Gij spreekt als eene der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijne lippen niet.

11 Als nu de drie vrienden van Job gehoord hadden al dit kwaad dat over hem gekomen was, kwamen zij ieder uit zijne plaats, Elifaz de Temaniet, en Bildad de Suhiet, en Zofar de Naämathiet: en zij waren het ééns geworden dat zij zouden komen om hem te beklagen en om hem te vertroosten.

12 En toen zij hunne oogen van verre ophieven, kenden zij hem niet, en hieven hunne stem op en weenden; daartoe scheurden zij een ieder zijnen mantel, en strooiden stof op hunne hoofden naar den hemel.

13 Alzoo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen en zeven nachten; en niemand sprak tot hem een woord, want zij zagen dat de smart zeer groot was.

HOOFDSTUK 3.

DAARNA opende Job zijnen mond en vervloekte zijnen dag,

2 Want Job antwoordde en zeide:

3 De dag verga waarin ik geboren ben, en de nacht *waarin* men zeide: Een jongsken is ontvangen. Jer. 15:10; 20:14.

4 Die dag zij duisternis; dat God naar hem niet vrage van boven; en dat geen glans over hem schijne.

5 Dat de duisternis en des doods schaduwe hem verontreinigen; dat wolken over hem wonen; dat hem verschrikken de zwarte dampen des dags.

6 Die nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge onder de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden niet kome.

7 Zie, die nacht zij eenzaam; dat geen vroolijk gezang daarin kome.

8 Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, die bereid zijn hunnen rouw te verwekken.

9 Dat de sterren zijns schemertijds verduisterd worden; hij wachte naar het licht en het worde niet; en hij zie niet de oogleden des dageraads:

10 omdat hij niet toegesloten heeft de deuren mijns schoots, noch verborgen de moeite van mijne oogen.

11 Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af, *en* heb den geest gegeven als ik uit den schoot voortkwam? Job 10:18. Jer. 20:18.

12 Waarom zijn mij de knieën voorgekomen, en waartoe de borsten opdat ik zuigen zoude?

13 Want nu zoude ik nederliggen en stille zijn; ik zoude slapen, dan zoude voor mij rust wezen:

14 met de Koningen en raadsheeren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;

15 of met de Vorsten die goud hadden, die hunne huizen met zilver vervulden.

16 Of als een verborgen misdracht, zoude ik niet zijn; als de kinderkens *die* het licht niet gezien hebben.

17 Dáár houden de boozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht;

18 *dáár* zijn de gebondenen te zamen in
rust, zij hooren de stem des drijvers niet;
19 de kleine en de groote is dáár, en
de knecht vrij van zijnen heer.
20 Waarom geeft Hij den ellendige het
licht, en het leven den bitterlijk bedroefden van gemoed?
21 die verlangen naar den dood, maar
hij is er niet, en graven daarnaar meer
dan naar verborgene schatten:
22 die blijde zijn tot opspringens toe *en*
zich verheugen als zij het graf vinden:
23 aan den man wiens weg verborgen
is, en dien God overdekt heeft?
24 Want vóór mijn brood komt mijne
zuchting; en mijne brullingen worden
uitgestort als water.
25 Want ik vreesde eene vreeze en zij
is mij aangekomen, en wat ik schroomde,
is mij overkomen.
26 Ik was niet gerust, en was niet stil
en rustte niet; en de beroering is gekomen.

HOOFDSTUK 4.

TOEN antwoordde Elifaz de Temaniet
en zeide:
2 Zoo wij een woord opnemen tegen u,
zult gij verdrietig zijn? Nochtans wie zal
zich van woorden kunnen onthouden?
3 Zie, gij hebt velen onderwezen, en
gij hebt slappe handen gesterkt;
4 uwe woorden hebben den struikelende
opgericht, en de krommende knieën hebt
gij vastgesteld:
5 maar nu komt het aan u, en gij zijt
verdrietig; het raakt tot u, en gij wordt
beroerd.
6 Was niet uwe vreeze *Gods* uwe hope,
en de oprechtheid uwer wegen uwe verwachting?
7 Gedenk toch, wie is de onschuldige
die vergaan zij, en waar zijn de oprechten
verdelgd?
8 *Maar* gelijk als ik gezien heb: die
ondeugd ploegen en moeite zaaien, maaien
dezelve. Spr. 22:8. Hos. 10:13. Gal. 6:7.
9 Van den adem Gods vergaan zij, en
van het geblaas van zijnen neus worden
zij verdaan. Job 15:30.
10 De brulling des leeuws, en de stem
des fellen leeuws, en de tanden der jonge
leeuwen worden verbroken.
11 De oude leeuw vergaat omdat er
geen roof is, en de jongen eens oudachtigen leeuws worden verstrooid.
12 Voorts is tot mij een woord heimelijk gebracht, en mijn oor heeft een weinigje daarvan gevat.
13 Onder de gedachten van de gezichten des nachts, als diepe slaap valt op
de menschen,
14 kwam mij schrik en beving over, en
verschrikte de veelheid mijner beenderen.
15 Toen ging voorbij mijn aangezicht
een geest; hij deed het haar mijns vleesches te berge rijzen.
16 Hij stond, doch ik kende zijne gedaante niet; eene beeltenis was voor mijne
oogen; daar was stilte, en ik hoorde eene
stem, *zeggende:*
17 Zoude een mensch rechtvaardiger
zijn dan God? Zoude een man reiner
zijn dan zijn Maker? Job 9:2.
18 Zie, op zijne knechten zoude Hij
niet vertrouwen, hoewel Hij in zijne Engelen klaarheid gesteld heeft: Job 15:15.
19 hoeveel te min *op* degenen die leemen huizen bewonen, welker grondslag
in het stof is! Zij worden verbrijzeld voor
de motten. Job 15:16; 25:6.
20 Van den morgen tot den avond worden zij vermorzeld; zonder dat men er
acht op slaat, vergaan zij in eeuwigheid.
21 Verreist niet hunne uitnemendheid
met hen? Zij sterven, maar niet in wijsheid.

HOOFDSTUK 5.

ROEP nu: zal er iemand zijn die u
antwoordt? En tot wien van de heiligen zult gij u keeren?
2 Want den dwaze brengt de toornigheid om, en de ijver doodt den slechte.
3 Ik heb gezien eenen dwaze wortelende:
doch terstond vervloekte ik zijne woning.
4 Verre waren zijne zonen van heil; en
zij werden verbrijzeld in de poort, en
daar was geen verlosser.
5 Wiens oogst de hongerige verteerde,
dien hij ook tot uit de doornen gehaald
had; de struikroover slokte hun vermogen in. Job 18:9.
6 Want uit het stof komt het verdriet
niet voort, en de moeite spruit niet uit
de aarde.
7 maar de mensch wordt tot moeite
geboren, gelijk de spranken der vurige
kolen zich verheffen *tot* vliegen.
8 Doch ik zoude naar God zoeken, en
tot God mijne aanspraak richten;
9 die groote dingen doet, die men niet
doorzoeken kan. wonderen, die men niet
tellen kan; Job 9:10; 37:5.

10 die den regen geeft op de aarde, en water zendt op de straten;
11 om de vernederden te stellen in het hooge, dat de rouwdragenden door heil verheven worden. 1 Sam. 2:8. Ps. 107:41; 113:7, 8.
12 Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen, dat hunne handen niet één ding uitrichten.
13 Hij vangt de wijzen in hunne arglistigheid, dat de raad der verdraaiden gestort wordt. 1 Cor. 3:19.
14 Des daags ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts, tasten zij op den middag. Deut. 28:29. Jes. 59:10.
15 Maar Hij verlost den behoeftige van het zwaard, van hunnen mond, en van de hand des sterken.
16 Zoo is voor den arme verwachting, en de boosheid stopt haren mond toe. Ps. 107:42.
17 Zie, gelukzalig is de mensch denwelke God straft: daarom verwerp de kastijding des Almachtigen niet.
Spr. 3:11, 12. Hebr. 12:5, 6.
18 Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en zijne handen heelen. Deut. 32:39. Hos. 6:1.
19 In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.
20 In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog van het geweld des zwaards.
21 Tegen den geesel der tong zult gij verborgen wezen, en gij zult niet vreezen voor de verwoesting als zij komt.
22 Tegen de verwoesting en tegen den honger zult gij lachen, en voor het gedierte der aarde zult gij niet vreezen.
23 Want met de steenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn. Hos. 2:17
24 En gij zult bevinden dat uwe tent in vrede is, en gij zult uwe woning verzorgen en zult niet feilen.
25 Ook zult gij bevinden dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uwe spruiten als het kruid der aarde.
26 Gij zult in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt.
27 Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzoo; hoor het, en bemerk gij het voor u.

HOOFDSTUK 6.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Och of mijn verdriet recht gewogen wierd, en men mijne ellende te zamen in eene weegschaal ophief!
3 Want het zoude nu zwaarder zijn dan het zand der zeeën; daarom worden mijne woorden opgezwolgen.
4 Want de pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt: de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij. Ps. 38:3.
5 Rochelt ook de woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder?
6 Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? Is er smaak in het witte des dooiers?
7 Mijne ziel weigert *uwe woorden* aan te roeren; die zijn als mijne laffe spijs.
8 Och of mijne begeerte kwame, en dat God mijne verwachting gave,
9 en dat het God beliefde dat Hij mij verbrijzelde, zijne hand losliet en een einde met mij maakte!
10 Dat zoude nog mijn troost zijn, en zoude mij verkwikken in den weedom, *zoo* Hij niet spaarde; want ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden.
11 Wat is mijne kracht, dat ik hopen zoude? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zoude?
12 Is mijne kracht steenen kracht? Is mijn vleesch staal?
13 Is dan mijne hulpe niet in mij, en is de wijsheid uit mij verdreven?
14 Aan hem die versmolten is, zoude van zijnen vriend weldadigheid geschieden, of hij zoude de vreeze des Almachtigen verlaten.
15 Mijne broeders hebben trouwelooslijk gehandeld als eene beek; als de storting der beken gaan zij door,
16 die verdonkerd zijn van het ijs, *en* in dewelke de sneeuw zich verbergt.
17 Ten tijde als zij van hitte vervlieten, worden zij uitgedelgd; als zij warm worden, verdwijnen zij uit hare plaats.
18 De gangen haars wegs wenden zich terzijde af, zij loopen òp in het woeste, en vergaan.
19 De reizigers van Tema zien ze, de wandelaars van Scheba wachten op haar.
20 Zij worden beschaamd, omdat elkeen vertrouwde; als zij daar aankomen, zoo worden zij schaamrood.
21 Voorwaar *alzoo* zijt gijlieden *mij* nu niets geworden; gij hebt gezien de ontzetting, en gij hebt gevreesd.

22 Heb ik gezegd: Brengt mij en geeft
geschenken voor mij van uw vermogen,
23 of bevrijdt mij van de hand des ver-
drukkers, en verlost mij van de hand
der tyrannen?
24 Leert mij en ik zal zwijgen, en geeft
mij te verstaan waarin ik gedwaald heb.
25 O hoe krachtig zijn de rechte rede-
nen! Maar wat bestraft het bestraffen *dat*
van ulieden is?
26 Zult gij, om te bestraffen, woorden
bedenken, en zullen de redenen des mis-
moedigen voor wind zijn?
27 Ook werpt gij u op een wees, en
gij graaft tegen uwen vriend.
28 Maar nu, belieft het u, wendt u tot
mij, en het zal voor ulieder aangezicht
zijn of ik liege.
29 Keert toch weder, laat er geen on-
recht wezen ja keert weder, nog zal
mijne gerechtigheid daarin zijn.
30 Zoude onrecht op mijne tong wezen?
Zoude mijn gehemelte niet de ellenden
te verstaan geven?

HOOFDSTUK 7.

HEEFT niet de mensch eenen strijd op
aarde, en zijn zijne dagen niet als de
dagen des daglooners?
2 Gelijk de dienstknecht hijgt naar de
schaduw, en gelijk de daglooner verwacht
zijn werkloon, Job 14:6.
3 alzóó zijn mij maanden der ijdelheid
ten erve geworden, en nachten der moeite
zijn mij voorbereid.
4 Als ik te slapen ligge, dan zeg ik:
Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond
afgemeten hebben? En ik word zat van
woelingen, tot aan den schemertijd.
5 Mijn vleesch is met het gewormte en
met het gruis des stofs bekleed; mijne
huid is gekloofd en verachtelijk geworden;
6 mijne dagen zijn lichter geweest dan
eene weversspoel, en zijn vergaan zonder
verwachting. Job 9:25.
7 Gedenk dat mijn leven een wind is;
mijn oog zal niet wederkomen om het
goede te zien. Ps. 78:39. Jac. 4:14.
8 Het oog desgenen die mij *nu* ziet, zal
mij niet zien; uwe oogen zullen op mij
zijn, maar ik zal niet *meer* zijn.
9 Eene wolk vergaat en vaart henen; alzóó
die in het graf daalt, zal niet *weder* opkomen.
10 Hij zal niet meer wederkeeren tot
zijn huis, en zijne plaats zal hem niet
meer kennen.

11 Zoo zal ik ook mijnen mond niet
wederhouden, ik zal spreken in benaauwd-
heid mijns geestes, ik zal klagen in bit-
terheid mijner ziel. Job 10:1.
12 Ben ik dan eene zee, of een wal-
visch, dat Gij om mij wachten zet?
13 Wanneer ik zeg: Mijne bedstede zal
mij vertroosten, mijn leger zal van mijne
klacht *wat* wegnemen,
14 dan ontzet Gij mij met droomen, en
door gezichten verschrikt Gij mij:
15 zoodat mijne ziel de verworging kiest,
den dood meer dan mijne beenderen.
16 Ik versmaad ze, ik zal toch in eeuwig-
heid niet leven: houd òp van mij, want
mijne dagen zijn ijdelheid.
17 Wat is de mensch dat Gij hem groot
acht, en dat Gij uw hart op hem zet,
Ps. 8:5, 144:3.
18 en dat Gij hem bezoekt in elken
morgenstond, dat Gij hem in elken oogen-
blik beproeft?
19 Hoe lang keert Gij u niet af van mij,
en laat niet van mij af totdat ik mijn
speeksel inzwelg?
20 Heb ik gezondigd, wat zal ik U
doen, o Menschenhoeder? Waarom hebt
Gij mij U tot een doelwit gesteld, dat ik
mijzelven tot een last zij?
21 En waarom vergeeft Gij niet mijne
overtreding, en doet mijne ongerechtig-
heid niet weg? Want nu zal ik in het
stof liggen, en Gij zult mij vroeg zoeken,
maar ik zal niet zijn.

HOOFDSTUK 8.

TOEN antwoordde Bildad de Suhiet en
zeide:
2 Hoe lang zult gij deze dingen spre-
ken, en zullen de redenen uws monds
een geweldige wind zijn?
3 Zoude dan God het recht verkeeren,
en zoude de Almachtige de gerechtigheid
verkeeren? Deut. 32:4. Job 34:10, 12. Zef. 3:5.
4 Indien uwe kinderen gezondigd heb-
ben tegen Hem, Hij heeft ze ook in de
hand hunner overtreding geworpen.
5 *Maar* indien gij naar God vroeg zoekt,
en tot den Almachtige om genade bidt:
6 zoo gij zuiver en recht zijt, gewisselijk
zal Hij nu opwaken om uwentwil, en Hij
zal de woning uwer gerechtigheid vol-
maken;
7 uw begin zal wel gering zijn, maar
uw laatste zeer vermeerderd worden.
8 Want vraag toch naar het vorige ge-

slacht, en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen.
9 Want wij zijn van gisteren, en weten niets, dewijl onze dagen op de aarde eene schaduw zijn.
1 Kron. 29:15. Job 14:2. Ps. 102:12; 144:4.
10 Zullen die u niet leeren, tot u spreken, en uit hun hart redenen voortbrengen?
11 Verheft zich de bieze zonder slijk? Groeit het rietgras zonder water?
12 Als het nog in zijne groenheid is, *hoewel* het niet afgesneden wordt, nochtans verdort het vóór alle gras.
13 Alzóó zijn de paden van allen die God vergeten; en de verwachting des huichelaars zal vergaan: Job 11:20. Spr. 10:28.
14 van denwelke zijne hope walgen zal, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spin;
15 hij zal op zijn huis leunen, maar het zal niet bestaan, hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.
16 Hij is sappig voor de zon, en zijne scheuten gaan over zijnen hof uit.
17 Zijne wortelen worden bij de springader ingevlochten, hij ziet eene steenachtige plaats.
18 *Maar* als *God* hem verslindt uit zijne plaats, zoo zal zij hem loochenen, *zeggende:* Ik heb u niet gezien.
19 Zie, dat is de vreugde zijns wegs, en uit het stof zullen anderen voortspruiten.
20 Zie, God zal den oprechte niet verwerpen; Hij vat ook de boosdoeners niet bij de hand;
21 totdat Hij uwen mond met gelach vervulle, en uwe lippen met gejuich.
22 Uwe haters zullen met schaamte bekleed worden, en de tent der goddeloozen zal niet *meer* zijn.

HOOFDSTUK 9.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Waarlijk ik weet dat het zoo is; want hoe zoude de mensch rechtvaardig zijn bij God? Job 4:17. Ps. 143:2.
3 Zoo Hij lust heeft om met hem te twisten, niet één uit duizend zal hij Hem beantwoorden.
4 Hij is wijs van hart en sterk van kracht: wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?
5 Die de bergen verzet dat ze het niet gewaarworden, die ze omkeert in zijnen toorn;
6 die de aarde beweegt uit hare plaats, dat hare pilaren schudden;
7 die de zon gebiedt en zij gaat niet op, en de sterren verzegelt;
8 die alléén de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten der zee;
Jes. 44:24; 45:12; 51:13.
9 die den Wagen maakt, den Orion, en het Zevengesternte, en de binnenkameren van het Zuiden; Job 38:31. Amos 5:8.
10 die groote dingen doet die men niet doorzoeken kan, en wonderen die men niet tellen kan. Job 5:9; 37:5.
11 Zie, Hij zal vóór mij henengaan en ik zal Hem niet zien, en Hij zal voorbijgaan en ik zal Hem niet bemerken.
12 Zie, Hij zal rooven, wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?
13 God zal zijnen toorn niet afkeeren; onder Hem worden gebogen de hoovaardige helpers:
14 hoeveel te min zal ik Hem antwoorden, *en* mijne woorden uitkiezen tegen Hem!
15 Denwelke ik, zoo ik rechtvaardig ware, niet zoude antwoorden; mijnen Rechter zal ik om genade bidden.
16 Indien ik roep en Hij mij antwoordt, ik zal niet gelooven dat Hij mijne stem ter oore genomen heeft;
17 want Hij vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijne wonden zonder oorzaak,
18 Hij laat mij niet toe mijnen adem te verhalen, maar Hij verzadigt mij met bitterheden.
19 Zoo het aan de kracht *komt*, zie, Hij is sterk; en zoo het aan het recht *komt*, wie zal mij dagvaarden?
20 Zoo ik mij rechtvaardige, mijn mond zal mij verdoemen; ben ik oprecht, Hij zal mij toch verkeerd verklaren.
21 Ben ik oprecht, zoo acht ik *toch* mijne ziel niet, ik versmaad mijn leven.
22 Dat is één ding; daarom zeg ik: Den oprechte en den goddelooze verdelgt Hij.
23 Als de geesel haastelijk doodt, bespot Hij de verzoeking der onschuldigen.
24 De aarde wordt gegeven in de hand des goddeloozen; Hij overdekt het aangezicht van hare rechters; zoo niet, wie is Hij dan?
25 En mijne dagen zijn lichter geweest dan een looper; zij zijn weggevloden, zij hebben het goede niet gezien; Job 7:6.

26 zij zijn voorbijgevaren met jachtsche-
pen, gelijk een arend naar het aas toevliegt.
27 Indien mijn zeggen is: Ik zal mijne
klage vergeten, en ik zal mijn gebaar
laten varen en mij verkwikken:
28 zoo schroom ik voor alle mijne smar-
ten; ik weet dat Gij mij niet onschuldig
zult houden.
29 Ik zal *toch* goddeloos zijn: waarom
dan zal ik ijdellijk arbeiden?
30 Indien ik mij wasch met sneeuwwa-
ter, en mijne handen zuiver met zeep,
31 dan zult Gij mij in de gracht indui-
ken en mijne kleederen zullen van mij
gruwen.
32 Want Hij is niet een man als ik, dien
ik antwoorden zoude, zoo wij te zamen
in het gericht kwamen;
33 daar is geen scheidsman tusschen ons,
die zijne hand op ons beiden leggen mocht.
34 Dat Hij van op mij zijne roede weg-
doe, en dat zijne verschrikking mij niet
verbaasd make: Job 13:21.
35 zoo zal ik spreken en Hem niet vree-
zen, want zoodanig ben ik niet bij mij.

HOOFDSTUK 10.

MIJNE ziel is verdrietig over mijn leven,
ik zal mijne klage op mij laten, ik zal
spreken in bitterheid mijner ziel. Job 7:11.
2 Ik zal tot God zeggen: Verdoem mij
niet; doe mij weten waarover Gij met mij
twist.
3 Is het U goed dat Gij verdrukt, dat
Gij verwerpt den arbeid uwer handen,
en over den raad der goddeloozen schijn-
sel geeft?
4 Hebt Gij vleeschelijke oogen? Ziet Gij
gelijk een mensch ziet?
5 Zijn uwe dagen als de dagen van een
mensch, zijn uwe jaren als de dagen eens
mans?
6 dat Gij onderzoekt naar mijne onge-
rechtigheid, en naar mijne zonde verneemt.
7 Het is in uwe wetenschap dat ik niet
goddeloos ben: nochtans is er niemand die
uit uwe hand verlosse.
8 Uwe handen doen mij smart aan, hoe-
wel zij mij gemaakt hebben: te zamen
rondom *mij* zijn ze, en Gij verslindt mij.
9 Gedenk toch dat Gij mij als leem be-
reid hebt, en mij tot stof zult doen we-
derkeeren.
10 Hebt Gij mij niet als melk gegoten,
en mij als eene kaas doen stremmen?
11 Met vel en vleesch hebt Gij mij be-
kleed, met beenderen ook en zenuwen
hebt Gij mij samengevlochten:.
12 benevens het leven hebt Gij welda-
digheid aan mij gedaan en uw opzicht
heeft mijnen geest bewaard.
13 Maar deze dingen hebt Gij verborgen
in uw hart; ik weet dat dit bij U geweest is.
14 Indien ik zondig, zoo zult Gij mij
waarnemen, en van mijne misdaad zult
Gij mij niet onschuldig houden.
15 Zoo ik goddeloos ben, wee mij! En
ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd
niet opheffen: ik ben zat van schande,
maar zie mijne ellende aan!
16 Want zij verheft zich; gelijk een felle
leeuw jaagt Gij mij, Gij keert weder en
stelt U wonderlijk tegen mij; Jes. 38:13.
17 Gij vernieuwt uwe getuigen tegen-
over mij, en vermenigvuldigt uwen toorn
tegen mij; verwisselingen, ja een heir-
leger zijn tegen mij.
18 En waarom hebt Gij mij uit de baar-
moeder voortgebracht! Och dat ik den
geest gegeven hadde, en geen oog mij
gezien hadde! Job 3:11. Jer. 20:18.
19 Ik zoude zijn alsof ik niet geweest
ware, van den *moeder*schoot zoude ik tot
het graf gebracht zijn geweest.
20 Zijn mijne dagen niet weinig? Houd
op, laat van mij af, dat ik mij een wei-
nig verkwikke, Job 14:6. Ps. 39:14.
21 eer ik henenga (en niet wederkom)
in een land der duisternis en der scha-
duwe des doods,
22 een stikdonker land als de duisternis
zelve, de schaduwe des doods en zonder
ordeningen, en het geeft schijnsel als de
duisternis.

HOOFDSTUK 11.

TOEN antwoordde Zofar de Naämathiet
en zeide:
2 Zoude de veelheid der woorden niet
beantwoord worden, en zoude een klap-
achtig man recht hebben?
3 Zouden uwe leugenen de lieden doen
zwijgen, en zoudt gij spotten en niemand
u beschamen?
4 Want gij hebt gezegd: Mijne leer is
zuiver, en ik ben rein in uwe oogen.
5 Maar gewisselijk, och of God sprak
en zijne lippen tegen u opende!
6 en u bekend maakte de verborgen-
heden der wijsheid, omdat zij dubbel zijn
in wezen. Daarom weet dat God voor
u vergeet van uwe ongerechtigheid.

7 Zult gij de onderzoeking Gods vinden? Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden?
8 *Zij is als* de hoogten der hemelen — wat kunt gij doen? dieper dan de hel — wat kunt gij weten?
9 Langer dan de aarde is hare maat, en breeder dan de zee.
10 Indien Hij voorbijgaat opdat Hij overlevere of vergadere, wie zal dan Hem afkeeren?
11 Want Hij kent de ijdele lieden, en Hij ziet de ondeugd; zoude Hij dan niet aanmerken?
12 Dan zal een verstandeloos man kloekzinnig worden; hoewel de mensch *als* het veulen eens woudezels geboren is.
13 Indien gij uw hart bereid hebt, zoo breid uwe handen tot Hem uit.
14 Indien er ondeugd in uwe hand is, doe die verre weg, en laat het onrecht in uwe tenten niet wonen.
15 Want dan zult gij uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen en niet vreezen;
16 want gij zult de moeite vergeten, *en harer* gedenken als der wateren die voorbijgegaan zijn.
17 Ja *uw* tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen; als de morgenstond zult gij zijn.
18 En gij zult vertrouwen, omdat er verwachting zijn zal; en gij zult graven; gerustelijk zult gij slapen;
19 en gij zult nederliggen, en niemand zal *u* verschrikken; en velen zullen uw aangezicht smeeken. Spr. 3:24.
20 Maar de oogen der goddeloozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van hen vergaan, en hunne verwachting zal zijn de uitblazing der ziel. Job 8:13. Spr. 10:28.

HOOFDSTUK 12.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Trouwens, omdat gijlieden het volk zijt, zoo zal de wijsheid met ulieden sterven.
3 Ik heb óók een hart evenals gijlieden, ik zwicht niet voor u; en bij wien zijn niet dergelijke dingen?
4 Ik ben het *die* zijnen vriend een spot is, *maar* roepende tot God die hem verhoort: de rechtvaardige *en* oprechte is een spot.
5 Hij is een verachte fakkel, naar de meening desgenen die gerust is; hij is gereed met den voet te struikelen.
6 De tenten der verwoesters hebben rust, en die God tergen, hebben verzekerdheden, om hetgene dat God met zijne hand toebrengt. Ps. 73:12.
7 En waarlijk vraag toch de beesten, en elkeen van die zal het u leeren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven.
8 Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leeren; ook zullen het u de visschen der zee vertellen.
9 Wie weet niet uit alle deze dat de hand des HEEREN dit doet? Jes. 41:20; 66:2.
10 in wiens hand de ziel is van al wat leeft, en de geest van alle vleesch des menschen.
11 Zal niet het oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijze smaakt? Job 34:3.
12 In de stokouden is de wijsheid, en in de langheid der dagen het verstand:
13 bij Hem is wijsheid en macht, Hij heeft raad en verstand.
14 Zie, Hij breekt af en het zal niet herbouwd worden: Hij besluit iemand en daar zal niet opengedaan worden. Openb. 3:7.
15 Zie, Hij houdt de wateren op en zij drogen uit, ook laat Hij ze uit en zij keeren de aarde om.
16 Bij Hem is kracht en wijsheid; zijne is de dwalende en die doet dwalen.
17 Hij voert de raadsheeren beroofd weg, en de rechters maakt Hij uitzinnig.
18 Den band der Koningen maakt Hij los, en Hij bindt den gordel aan hunne lendenen.
19 Hij voert de oversten beroofd weg, en de machtigen keert Hij om.
20 Hij beneemt den getrouwen de spraak, en der ouden oordeel neemt Hij weg.
21 Hij giet verachting over de Prinsen uit, en Hij verslapt den riem der geweldigen. Ps. 107:40.
22 Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduw brengt Hij voort in het licht.
23 Hij vermenigvuldigt de volkeren en verderft ze; Hij breidt de volkeren uit en leidt ze.
24 Hij neemt het hart van de hoofden des volks der aarde weg, en doet ze dwalen in het woeste waar geen weg is; Ps. 107:40.
25 zij tasten in de duisternis waar geen licht is, en Hij doet ze dwalen als een dronkaard.

HOOFDSTUK 13.

ZIE, *dat* alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en verstaan:

2 gelijk gijlieden *het* weet, weet ik het óók; ik zwicht niet voor u.

3 Maar ik zal tot den Almachtige spreken, en ben belust *mij* te verdedigen voor God.

4 Want gewisselijk gij zijt leugenstoffeerders, gij allen zijt nietige medicijnmeesters. Job 16:2.

5 Och of gij gansch stilzweegt! Dat zoude ulieden voor wijsheid wezen.

6 Hoort toch mijne verdediging, en merkt op de twistingen mijner lippen.

7 Zult gij voor God onrecht spreken, en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?

8 Zult gij zijn aangezicht aannemen? Zult gij voor God twisten?

9 Zal het goed zijn als Hij u zal onderzoeken? Zult gij met Hem spotten gelijk men met een mensch spot?

10 Hij zal u gewisselijk bestraffen, zoo gij in het verborgen het aangezicht aanneemt.

11 Zal u niet zijne hoogheid verschrikken en zijne vreeze u overvallen?

12 Uwe gedachtenissen zijn gelijk asch, uwe hoogten als hoogten van leem.

13 Houdt stil van mij opdat ik spreke, en daar ga over mij wat het zij.

14 Waarom zoude ik mijn vleesch in mijne tanden nemen en mijne ziel in mijne hand stellen?

15 Zie, *zoo* Hij mij doodde, zoude ik niet hopen? Evenwel zal ik mijne wegen voor zijn aangezicht verdedigen.

16 Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn; maar een huichelaar zal voor zijn aangezicht niet komen.

17 Hoort naarstiglijk mijne rede, en mijne aanwijzing met uwe ooren.

18 Zie nu, ik heb het recht ordelijk gesteld, ik weet dat ik rechtvaardig zal verklaard worden.

19 Wie is hij die met mij twist? Wanneer ik nu zweeg, zoo zoude ik den geest geven.

20 Alleenlijk doe twee dingen niet met mij, dan zal ik mij van uw aangezicht niet verbergen:

21 doe uwe hand verre van op mij, en uwe verschrikking make mij niet verbaasd. Job 9:34.

22 Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en geef mij antwoord.

23 Hoevele misdaden en zonden heb ik? Maak mijne overtreding en mijne zonde mij bekend.

24 Waarom verbergt Gij uw aangezicht en houdt mij voor uwen vijand? Job 19:11; 33:10.

25 Zult Gij een gedreven blad verbrijzelen, en zult Gij eenen drogen stoppel vervolgen?

26 Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid;

27 Gij legt ook mijne voeten in den stok, en neemt alle mijne paden waar; Gij drukt u in de wortelen mijner voeten: Job 33:11.

28 en hij veroudert als eene verrotting, als een kleed dat de mot opeet.

HOOFDSTUK 14.

DE mensch, van eene vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust.

2 [a] Hij komt voort als eene bloem en wordt afgesneden, [b] ook vlucht hij als eene schaduw en bestaat niet. a Ps. 90:6; 103:15. Jes. 40:6. 1 Petr. 1:24. b 1 Kron. 29:15. Job 8:9. Ps. 144:4.

3 Toch doet Gij uwe oogen over zulk eenen open, en Gij betrekt mij in het gericht met U.

4 Wie zal eenen reine geven uit den onreine? Niet één.

5 Dewijl zijne dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, *en* Gij zijne bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overschrijden zal:

6 [a] wend U van hem af, dat hij rust hebbe, [b] totdat hij als een daglooner aan zijnen dag een welgevallen hebbe. a Job 10:20. b Job 7:2.

7 Want voor eenen boom, als hij afgehouwen wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen en zijne scheut niet zal ophouden;

8 indien zijn wortel in de aarde veroudert, en zijn stam in het stof versterft;

9 hij zal van den reuk der wateren *weder* uitspruiten, en zal eenen tak maken gelijk eene plant.

10 Maar een man sterft als hij verzwakt is, en de mensch geeft den geest: waar is hij dan?

11 De wateren verloopen uit een meer, en eene rivier droogt uit en verdort:

12 alzoo ligt de mensch neder en staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken noch uit hunnen slaap opgewekt worden.

13 Och of Gij mij in het graf verstaakt, mij verborgt, totdat uw toorn zich afkeerde; dat Gij mij eene bepaling steldet, en mijner gedachtig waart!

14 Als een man gestorven is, zal hij weder leven? Ik zoude alle de dagen mijns strijds hopen, totdat mijne verandering komen zoude,

15 dat Gij zoudt roepen, en ik U zoude antwoorden; dat Gij tot het werk uwer handen zoudt begeerig zijn.

16 Maar nu telt Gij mijne treden, Gij bewaart *mij* niet om mijner zonde wil, Job 31:4.

17 mijne overtreding is in een bundelken verzegeld, en Gij pakt mijne ongerechtigheid opéén.

18 En voorwaar, een berg vallende vergaat, en eene rots wordt verzet uit hare plaats;

19 de wateren vermalen de steenen, het stof der aarde overstelpt het gewas dat van zelf daaruit voortkomt: alzoo verderft Gij de verwachting des menschen.

20 Gij overweldigt hem in eeuwigheid, en hij gaat henen: veranderende zijn gelaat, zoo zendt Gij hem weg.

21 Zijne kinderen komen tot eer en hij weet het niet, of zij worden klein en hij let niet op hen;

22 maar zijn vleesch *nog* aan hem zijnde, heeft smart, en zijne ziel in hem zijnde, heeft rouw.

HOOFDSTUK 15.

TOEN antwoordde Elifaz de Temaniet en zeide:

2 Zal een wijs man winderige wetenschap voor antwoord geven, en zal hij zijnen buik vullen met oostenwind,

3 bestraffende door woorden *die* niet baten, en door redenen met welke hij geen voordeel doet?

4 Ja gij vernietigt de vreeze, en neemt het gebed voor het aangezicht Gods weg.

5 Want uw mond leert uwe ongerechtigheid, en gij hebt de tong der arglistigen verkoren.

6 Uw mond verdoemt u, en niet ik; en uwe lippen getuigen tegen u.

7 Zijt gij de eerste een mensch geboren, of zijt gij vóór de heuvelen voortgebracht?

8 Hebt gij den verborgen raad Gods gehoord, en hebt gij de wijsheid naar u getrokken?

9 Wat weet gij, dat wij niet weten? *Wat* verstaat gij, dat bij ons niet is?

10 Onder ons is óók een grijze, ja een stokoude, meerder van dagen dan uw vader.

11 Zijn de vertroostingen Gods u te klein, en schuilt er eenige zaak bij u?

12 Waarom rukt uw hart u weg, en waarom wenken uwe oogen,

13 dat gij uwen geest keert tegen God, en *zulke* redenen uit uwen mond laat uitgaan?

14 Wat is de mensch, dat hij zuiver zoude zijn, en die geboren is van eene vrouw, dat hij rechtvaardig zoude zijn? Job 25:4.

15 [a]Zie, op zijne heiligen zoude Hij niet vertrouwen, [b]en de hemelen zijn niet zuiver in zijne oogen: a Job 4:18. b Job 25:5.

16 [a]hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, [b]die het onrecht indrinkt als water! a Job 4:19; 25:6. b Job 34:7.

17 Ik zal u wijzen, hoor mij aan, en hetgeen ik gezien heb, dat zal ik vertellen:

18 hetwelk de wijzen verkondigd hebben, en men voor hunne vaderen niet verborgen heeft;

19 denwelken alléén het land gegeven was, en door welker midden niemand vreemds doorging.

20 Te allen dage doet de goddelooze zichzelven weedom aan; en *weinige* jaren in getale zijn voor den tyran weggelegd.

21 Het geluid der verschrikkingen is in zijne ooren; in den vrede zelf komt de verwoester over hem.

22 Hij gelooft niet uit de duisternis weder te keeren, maar dat hij beloerd wordt ten zwaarde.

23 Hij zwerft heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet dat bij zijne hand gereed is de dag der duisternis.

24 Angst en benauwdheid verschrikken hem, zij overweldigt hem gelijk een Koning bereid ten strijde.

25 Want hij strekt tegen God zijne hand uit, en tegen den Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan:

26 hij loopt tegen hem aan met den hals, met zijn dikke, hoog verhevene schilden;

27 omdat hij zijn aangezicht met zijn vet bedekt heeft, en rimpelen gemaakt om de lendenen,

28 en heeft bewoond verdelgde steden, *en* huizen die men niet bewoonde, die gereed waren tot *steen*hoopen te worden.

29 Hij zal niet rijk worden, en zijn vermogen zal niet bestaan; en hunne volmaaktheid zal zich niet uitbreiden op de aarde.

30 Hij zal de duisternis niet ontwijken;

le vlam zal zijnen scheut verdrogen; hij zal
wijken door het geblaas zijns monds. Job 4:9.
31 Hij betrouwe niet op ijdelheid, *waardoor* hij verleid wordt; want ijdelheid zal
zijne vergelding wezen.
32 Als zijn dag nog niet is, zal hij vervuld
worden, want zijn tak zal niet groenen.
33 Men zal zijne onrijpe druiven afrukken als van een wijnstok, en zijn bloeisel
afwerpen als van een olijfboom.
34 Want de vergadering der huichelaren
wordt eenzaam, en het vuur verteert de
tenten der geschenken.
35 Zij ontvangen moeite en baren ijdelheid, en hun hart richt bedrog aan.
Ps. 7:15. Jes. 59:4.

HOOFDSTUK 16.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Ik heb vele dergelijke dingen gehoord; gij allen zijt moeielijke vertroosters.
Job 13:4.
3 Zal er een einde zijn aan de winderige woorden? Of wat stijft u, dat gij
alzóó antwoordt?
4 Zoude ik ook als gijlieden spreken, indien uwe ziel ware in mijner ziele plaats?
Zoude ik woorden tegen u samenhoopen,
en zoude ik over u met mijn hoofd
schudden?
5 Ik zoude u versterken met mijnen
mond, en de beweging mijner lippen
zoude zich inhouden.
6 Zoo ik spreek, mijne smart wordt
niet ingehouden; en houd ik op, wat
gaat er van mij weg?
7 Gewis Hij heeft mij nu vermoeid; Gij
hebt mijne gansche vergadering verwoest.
8 Dat Gij mij rimpelig gemaakt hebt, is tot
een getuige; en mijne magerheid staat tegen mij op, zij getuigt in mijn aangezicht.
9 Zijn toorn verscheurt, en Hij haat mij,
Hij knerst over mij met zijne tanden;
mijn wederpartijder scherpt zijne oogen
tegen mij.
10 Zij gapen met hunnen mond tegen mij,
zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken; zij vervullen zich te zamen aan mij.
11 God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij afgewend in de
handen der goddeloozen.
12 Ik had rust, maar Hij heeft mij
verbroken, en bij mijnen nek gegrepen
en mij verpletterd, en Hij heeft mij Zich
tot een doelwit opgericht. Klaagl. 3.12.
13 Zijne schutters hebben mij omringd;
Hij heeft mijne nieren doorspleten en niet
gespaard; Hij heeft mijne gal op de aarde
uitgegoten.
14 Hij heeft mij gebroken met breuk
op breuk; Hij is tegen mij aangeloopen
als een geweldige.
15 Ik heb een zak over mijne huid genaaid, ik heb mijnen hoorn in het stof
gedaan,
16 mijn aangezicht is gansch bemodderd
van weenen, en over mijne oogleden is
des doods schaduw,
17 daar toch geen wrevel in mijne handen is, en mijn gebed zuiver is.
18 O aarde! bedek mijn bloed niet; en
voor mijn geroep zij geen plaats.
19 Ook nu, zie, in den hemel is mijn
getuige en mijn getuige in de hoogten.
20 Mijne vrienden zijn mijne bespotters,
doch mijn oog druipt tot God.
21 Och mocht men richten voor een
man met God, gelijk een kind des menschen voor zijnen vriend!
22 Want *weinige* jaren in getale zullen er
nog aankomen, en ik zal het pad henengaan *waardoor* ik niet zal wederkeeren.

HOOFDSTUK 17.

MIJN geest is verdorven, mijne dagen
worden uitgebluscht, de graven zijn
voor mij.
2 Zijn er niet bespotters bij mij, en
overnacht *niet* mijn oog in hunlieder verbittering?
3 Zet toch bij, stel mij een borg bij U:
wie zal hij zijn? Dat in mijne hand geklapt worde.
4 Want hun hart hebt Gij voor kloek
verstand verborgen; daarom zult Gij hen
niet verhoogen.
5 Die met vleiing den vrienden *wat*
aanzegt, ook zijner kinderen oogen zullen versmachten.
6 Doch Hij heeft mij tot een spreekwoord der volkeren gesteld, zoodat ik een
trommelslag ben voor *ieders* aangezicht.
Job 30:9.
7 Daarom is mijn oog door verdriet
verdonkerd, en alle mijne ledematen zijn
gelijk eene schaduw.
8 De oprechten zullen hierover verbaasd
zijn, en de onschuldige zal zich tegen
den huichelaar opmaken;
9 en de rechtvaardige zal zijnen weg
vasthouden, en die rein van handen is,
zal in sterkte toenemen.

10 Maar toch gij allen, keert weder
en komt nu, want ik vind onder u geenen
wijze.
11 Mijne dagen zijn voorbijgegaan, uit-
gerukt zijn mijne gedachten, de bezittingen
mijns harten.
12 Den nacht stellen zij tot één dag;
het licht is nabij *den ondergang* vanwege
de duisternis.
13 Zoo ik wacht, het graf zal mijn huis
wezen; in de duisternis zal ik mijn bed
spreiden;
14 tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn
vader; tot het gewormte: Mijne moeder
en mijne zuster;
15 waar zoude dan nu mijne verwach-
ting wezen? Ja mijne verwachting, wie
zal ze aanschouwen?
16 Zij zullen nedervaren *met* de hand-
boomen des grafs, als er rust te zamen
in het stof wezen zal.

HOOFDSTUK 18.

TOEN antwoordde Bildad de Suhiet en
zeide:
2 Hoe lang is het dat gijlieden een einde
van woorden zult maken? Merkt op, en
daarna zullen wij spreken.
3 Waarom worden wij geacht als bees-
ten, en zijn onrein in ulieder oogen?
4 O gij die zijne ziel verscheurt door
zijnen toorn! zal om uwentwil de aarde
verlaten worden, en zal eene rots verzet
worden uit hare plaats?
5 Ja het licht der goddeloozen zal uit-
gebluscht worden, en de vonk zijns vuurs
zal niet glinsteren. Job 21:17. Spr. 13:9; 24:20.
6 Het licht zal verduisteren in zijne tent,
en zijne lamp zal over hem uitgebluscht
worden.
7 De treden zijner macht zullen benauwd
worden, en zijn raad zal hem nederwerpen.
8 Want met zijne voeten zal hij in het
net geworpen worden, en zal in het war-
garen wandelen:
9 de strik zal *hem* bij de verzen vat-
ten, de struikroover zal hem overweldi-
gen. Job 5:5.
10 Zijn touw is in de aarde verborgen,
en zijn val op het pad.
11 De beroeringen zullen hem rondom
verschrikken, en hem verstrooien op zijne
voeten.
12 Zijne macht zal hongerig wezen, en
het verderf is bereid aan zijne zijde.
13 De eerstgeborene des doods zal de
grendelen zijner huid verteren, zijne gren-
delen zal hij verteren.
14 Zijn vertrouwen zal uit zijne tent uit-
gerukt worden: zulks zal hem doen treden
tot den Koning der verschrikkingen.
15 Zij zal wonen in zijne tent, daar zij
de zijne niet is; zijne woning zal met
zwavel overstrooid worden.
16 Van onderen zullen zijne wortelen
verdorren, en van boven zal zijn tak af-
gesneden worden.
17 Zijne gedachtenis zal vergaan van de
aarde, en hij zal geenen naam hebben op
de straat.
18 Men zal hem stooten van het licht
in de duisternis, en men zal hem van de
wereld verjagen.
19 Hij zal geenen zoon noch neef hebben
onder zijn volk, en niemand zal in zijne
woningen overig zijn.
20 Over zijnen dag zullen de nakome-
lingen verbaasd zijn, en de ouden met
schrik bevangen worden.
21 Gewisselijk zoodanig zijn de woningen
des verkeerden, en dit is de plaats *des-
genen die* God niet kent.

HOOFDSTUK 19.

MAAR Job antwoordde en zeide;
2 Hoe lang zult gijlieden mijne ziel
bedroeven, en mij met woorden verbrij-
zelen?
3 Gij hebt nu tienmaal schande mij
aangedaan; gij schaamt u niet, gij ver-
hardt u tegen mij.
4 Maar ook het zij waarlijk dat ik ge-
dwaald heb, mijne dwaling zal bij mij
vernachten.
5 Indien gijlieden waarlijk u verheft
tegen mij, en mijnen smaad tegen mij
drijft,
6 weet nu dat God mij heeft omgekeerd,
en mij *met* zijn net omsingeld.
7 Zie, ik roep geweld, doch word niet
verhoord; ik schreeuw, doch daar is geen
recht. Jer. 20:8.
8 Hij heeft mijnen weg toegemuurd dat
ik niet doorgaan kan, en over mijne paden
heeft Hij duisternis gesteld. Klaagl. 3:7.
9 Mijne eer heeft Hij van mij afgetrok-
ken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij
weggenomen.
10 Hij heeft mij rondom afgebroken,
zoodat ik henenga, en heeft mijne ver-
wachting als eenen boom weggerukt.
11 Daartoe heeft Hij zijnen toorn tegen

mij ontstoken, en mij bij Zich geacht als
zijne vijanden. Job 13:24; 33:10.
12 Zijne benden zijn te zamen aangekomen,
en hebben tegen mij hunnen weg
gebaand, en hebben zich gelegerd rondom
mijne tent.
13 Mijne broeders heeft Hij verre van
mij gedaan, en die mij kennen, zekerlijk
zij zijn van mij vervreemd.
Ps. 31:12,13; 38:12; 69:9; 88:9.
14 Mijne nabestaanden houden op, en
mijne bekenden vergeten mij.
15 Mijne huisgenooten en mijne dienstmaagden
achten mij voor eenen vreemde;
een uitlander ben ik in hunne oogen.
16 Ik riep mijnen knecht en hij antwoordde
niet; ik smeekte met mijnen
mond tot hem.
17 Mijn adem is aan mijne huisvrouw
vreemd, en ik smeek om der kinderen
mijns schoots wil.
18 Ook versmaden mij de jonge kinderen:
sta ik op, zoo spreken zij mij tegen.
19 Alle menschen mijns heimelijken
raads hebben eenen gruwel aan mij, en
die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd.
20 Mijn gebeente kleeft aan mijne huid
en aan mijn vleesch, en ik ben ontkomen
met de huid mijner tanden.
Ps. 102:6. Klaagl. 4:8.
21 Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner,
o gij mijne vrienden! want de hand
Gods heeft mij aangeraakt.
22 Waarom vervolgt gij mij als God,
en wordt niet verzadigd van mijn vleesch?
23 Och of nu mijne woorden toch opgeschreven
wierden! Och of zij in een
boek ook wierden opgeteekend!
24 Dat zij met eene ijzeren griffel en lood
voor eeuwig in eene rots gehouwen wierden!
25 Want ik weet, mijn Verlosser leeft, en
Hij zal de laatste over het stof opstaan;
26 en als zij na mijne huid dit doorknaagd
zullen hebben, zal ik uit mijn
vleesch God aanschouwen;
27 denwelke ik voor mij aanschouwen
zal, en mijne oogen zien zullen, en niet
een vreemde: mijne nieren verlangen zeer
in mijnen schoot.
28 Voorwaar gij zoudt zeggen: Waarom
vervolgen wij hem? Nademaal de wortel
der zaak in mij gevonden wordt.
29 Schroomt vanwege het zwaard, want
de grimmigheid is *over* de misdaden des
zwaards, opdat gij weet dat er een gericht
is.

HOOFDSTUK 20.

TOEN antwoordde Zofar de Naämathiet
en zeide:
2 Daarom doen mijne gedachten mij
antwoorden, en overzulks is mijn verhaasten
in mij.
3 Ik heb aangehoord eene bestraffing die
mij schande aandoet; maar de geest zal
uit mijn verstand voor mij antwoorden.
4 Weet gij dit, van altoos af, van dat
God den mensch op de wereld gezet heeft,
5 dat het gejuich der goddeloozen van
nabij geweest is, en de vreugde des huichelaars
voor een oogenblik?
6 Wanneer zijne hoogheid tot den hemel
toe opklom, en zijn hoofd tot aan
de wolken raakte,
7 zal hij gelijk zijn drek in eeuwigheid
vergaan; die hem gezien hadden, zullen
zeggen: Waar is hij?
8 Hij zal wegvliegen als een droom, dat
men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd
worden als een gezicht des nachts.
9 Het oog dat hem zag, zal het niet
meer doen, en zijne plaats zal hem niet
meer aanschouwen.
10 Zijne kinderen zullen zoeken den armen
te behagen, en zijne handen zullen
zijn vermogen weder moeten uitkeeren.
11 Zijne beenderen zullen vol van zijne
verborgene *zonden* zijn, van welke elkeen
met hem op het stof nederliggen zal.
12 Indien het kwaad in zijnen mond
zoet is, hij dat verbergt onder zijne tong,
13 hij dat spaart en hetzelve niet verlaat,
maar dat in het midden van zijn
gehemelte inhoudt,
14 zijne spijs zal in zijn ingewand veranderd
worden, gal der adderen zal zij
in het binnenste van hem zijn.
15 Hij heeft goed ingeslokt, maar zal
het uitspuwen; God zal het uit zijnen
buik uitdrijven.
16 Het vergif der adderen zal hij zuigen,
de tong der slang zal hem dooden.
17 De stroomen, rivieren, beken van
honig en boter zal hij niet zien.
18 Den arbeid zal hij wedergeven en
niet inslokken; naar het vermogen zijner
verandering, zoo zal hij van vreugde niet
opspringen.
19 Omdat hij onderdrukt heeft, de armen
verlaten heeft, een huis geroofd
heeft dat hij niet opgebouwd had;
20 omdat hij geen rust in zijnen buik

gekend heeft, zoo zal hij van zijn gewenscht goed niet behouden.

21 Daar zal niet overig zijn dat hij ete; daarom zal hij niet wachten naar zijn goed.

22 Als zijne genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bange zijn; alle hand des ellendigen zal over hem komen.

23 Daar zij *wat* om zijnen buik te vullen — *God* zal over hem de hitte zijns toorns zenden, en over hem regenen op zijne spijs.

24 Hij zij gevloden van de ijzeren wapenen — de stalen boog zal hem doorschieten.

25 Men zal *het zwaard* uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterend uit zijne gal voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn.

26 Alle duisternis zal verborgen zijn in zijne schuilplaatsen; een vuur dat niet aangeblazen is, zal hem verteren, den overige in zijne tent zal het kwalijk gaan.

27 De hemel zal zijne ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken.

28 De inkomst van zijn huis zal weggevoerd worden; het zal alles henenvloeien in den dag zijns toorns.

29 Dit is het deel des goddeloozen menschen van God, en de erve zijner redenen van God. Job 27:13.

HOOFDSTUK 21.

MAAR Job antwoordde en zeide:

2 Hoort aandachtiglijk mijne rede, en laat dit zijn uwe vertroostingen.

3 Verdraagt mij en ik zal spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot *dan*.

4 Is (mij aangaande) mijne klacht tot den mensch? Doch of het zoo ware, waarom zoude mijn geest niet verdrietig zijn?

5 Ziet mij aan en wordt verbaasd, en legt de hand op den mond.

6 Ja, wanneer ik *daaraan* gedenke, zoo word ik beroerd, en heeft een gruwen mijn vleesch gevat.

7 Waarom leven de goddeloozen, worden oud, ja worden geweldig in vermogen? Ps. 73:12. Jer. 12:1.

8 Hun zaad is bestendig met hen voor hun aangezicht, en hunne spruiten zijn voor hunne oogen.

9 Hunne huizen hebben vrede zonder vrees, en de roede Gods is op hen niet.

10 Zijn stier bespringt en mist niet; zijne koe kalft en misdraagt niet.

11 Hunne jonge kinderen zenden zij uit als eene kudde, en hunne kinderen huppelen.

12 Zij heffen op met de trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels.

13 In het goede verslijten zij hunne dagen, en in een oogenblik dalen zij in het graf.

14 Nochtans zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis uwer wegen hebben wij geen lust. Job 22:17.

15 [a] Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? [b] En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanloopen zouden? a Ex. 5:2. b Mal. 3:14.

16 *Doch* zie, hun goed is niet in hunne hand; de raad der goddeloozen is verre van mij. Job 22:18.

17 Hoe dikwijls geschiedt het dat de lamp der goddeloozen uitgebluscht wordt, en hun verderf hun overkomt; dat *God hun* smarten uitdeelt in zijnen toorn; Job 18:5. Spr. 13:9; 24:20.

18 dat zij gelijk stroo worden voor den wind, en gelijk kaf dat de wervelwind wegsteelt; Ps. 1:4; 35:5. Jes. 17:13; 29:5.

19 dat God zijn geweld weglegt voor zijne kinderen, hem vergeldt, dat hij het gewaarwordt;

20 dat zijne oogen zijnen ondergang zien, en hij drinke van de grimmigheid des Almachtigen!

21 Want wat lust zoude hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal zijner maanden afgesneden is?

22 Zal men God wetenschap leeren, daar Hij de hoogen richt?

23 Déze sterft in de kracht zijner volkomenheid, daar hij gansch stil en gerust was;

24 zijne melkvaten waren vol melk, en het merg zijner beenderen was bevochtigd.

25 De ander daarentegen sterft met eene bittere ziel, en hij heeft van het goede niet gegeten.

26 Zij liggen te zamen neder in het stof, en het gewormte overdekt ze.

27 Zie, ik weet ulieder gedachten, en de booze verdichtselen *waarmede* gij tegen mij geweld doet.

28 Want gij zult zeggen: Waar is het huis van den Prins, en waar is de tent van de woningen der goddeloozen?

29 Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg, en kent gij hunne teekenen niet:

30 dat de booze onttrokken wordt ten
dage des verderfs; *dat zij* ten dage der
verbolgenheid ontvoerd worden?
31 Wie zal hem in het aangezicht zijnen
weg vertoonen? Als hij *wat* doet, wie zal
hem vergelden?
32 Eindelijk wordt hij naar de graven
gebracht, en is gedurig in den aardhoop.
33 De kluiten des dals zijn hem zoet,
en hij trekt tot zich alle menschen, en
dergenen die vóór hem geweest zijn, is
geen getal.
34 Hoe vertroost gij mij dan met ijdelheid,
dewijl *in* uwe antwoorden overtreding
overig is?

HOOFDSTUK 22.

TOEN antwoordde Elifaz de Temaniet
en zeide:
2 Zal ook een man Gode voordeelig
zijn? Maar voor zichzelven zal de verstandige
voordeelig zijn. Job 35:7.
3 Is het voor den Almachtige nuttigheid
dat gij rechtvaardig zijt, of gewin
dat gij uwe wegen volmaakt?
4 Is het om uwe vrees dat Hij u bestraft,
dat Hij met u in het gericht komt?
5 Is niet uwe boosheid groot, en uwer
ongerechtigheden geen einde?
6 Want gij hebt uwen broederen zonder
oorzaak pand afgenomen, en de kleederen
der naakten hebt gij uitgetogen;
7 den moede hebt gij geen water te
drinken gegeven, en aan den hongerige
hebt gij het brood onthouden;
8 maar was er een man van geweld,
voor dien was het land, en een aanzienlijk
persoon woonde daarin:
9 de weduwen hebt gij ledig weggezonden,
en de armen der weezen zijn verbrijzeld.
10 Daarom zijn strikken rondom u, en
vervaardheid heeft u haastelijk beroerd.
11 Of gij ziet de duisternis niet, en
des waters overvloed bedekt u.
12 Is niet God *in* de hoogte der hemelen?
Zie toch het opperste der sterren
aan, dat zij verheven zijn.
13 Daarom zegt gij: Wat weet er God
van? Zal Hij door de donkerheid oordeelen?
14 De wolken zijn Hem eene verberging,
dat Hij niet ziet; en Hij bewandelt den
omgang der hemelen.
15 Hebt gij het pad der eeuw waargenomen,
dat de ongerechtige lieden betreden
hebben?
16 die rimpelig gemaakt zijn als het
de tijd niet was; een vloed is *over* hunnen
grond uitgestort;
17 die zeiden tot God: Wijk van ons:
en wat had de Almachtige hun gedaan?
Job 21:14.
18 Hij had immers hunne huizen met
goed vervuld; daarom is de raad der
goddeloozen verre van mij. Job 21:16.
19 De rechtvaardigen zagen het en waren
blijde, en de onschuldige bespotte
hen, Ps. 107:42.
20 dewijl onze stand niet verdelgd is,
maar het vuur hun overblijfsel verteerd
heeft.
21 Gewen u toch aan Hem, en heb vrede;
daardoor zal u het goede overkomen.
22 Ontvang toch de wet uit zijnen mond,
en leg zijne redenen in uw hart.
23 Zoo gij u bekeert tot den Almachtige,
gij zult gebouwd worden; doe het
onrecht verre van uwe tenten.
24 Dan zult gij het goud op het stof
leggen, en *het goud van* Ofir bij den
rotssteen der beken.
25 Ja, de Almachtige zal uw overvloedig
goud zijn en krachtig zilver u zijn;
26 want dan zult gij u over den Almachtige
verlustigen, en gij zult tot God
uw aangezicht opheffen.
27 Gij zult tot Hem ernstiglijk bidden,
en Hij zal u verhooren; en gij zult uwe
geloften betalen.
28 Als gij eene zaak besluit, zoo zal zij
u bestendig zijn; en op uwe wegen zal
het licht schijnen.
29 Als men *iemand* vernederen zal, en
gij zeggen zult: Het zij verhooging, dan
zal *God* den nederige van oogen behouden.
30 *Ja* Hij zal dien bevrijden die niet
onschuldig is, want hij wordt bevrijd door
de zuiverheid uwer handen.

HOOFDSTUK 23.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Ook heden is mijne klacht wederspannigheid;
mijne plaag is zwaar boven
mijn zuchten.
3 Och of ik wist dat ik Hem vinden
zoude! Ik zoude tot zijnen stoel komen:
4 ik zoude het recht voor zijn aangezicht
ordelijk voorstellen en mijnen mond zoude
ik met verdedigingen vervullen;
5 ik zoude de redenen weten *die* Hij mij
antwoorden zoude, en verstaan wat Hij
mij zeggen zoude
6 Zoude Hij naar de grootheid *zijner*

macht met mij twisten? Neen, maar Hij zoude acht op mij slaan.

7 Daar zoude de oprechte met Hem pleiten, en ik zoude mij in eeuwigheid van mijnen Rechter vrijmaken.

8 Zie, ga ik voorwaarts, zoo is Hij daar niet, of achterwaarts, zoo verneem ik Hem niet;

9 als Hij ter linkerhand werkt, zoo aanschouw ik *Hem* niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zoo zie ik *Hem* niet.

10 Doch Hij kent den weg, *die* bij mij is; Hij beproeve mij: als goud zal ik uitkomen.

11 Aan zijnen gang heeft mijn voet vastgehouden; zijnen weg heb ik bewaard, en ben niet afgeweken.

12 Het gebod zijner lippen heb ik ook niet weggedaan: de redenen zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd.

13 Maar is Hij tegen iemand, wie zal Hem dan afkeeren? Wat zijne ziel begeert, dat zal Hij doen. Ps. 115:3; 135:6.

14 Want Hij zal volbrengen wat over mij bescheiden is, en dergelijke dingen zijn er vele bij Hem.

15 Hierom word ik voor zijn aangezicht ontroerd; ik aanmerk het, en vrees voor Hem;

16 want God heeft mijn hart week gemaakt, en de Almachtige heeft mij beroerd;

17 omdat ik niet uitgedelgd ben voor de duisternis, en dat Hij van mijn aangezicht de donkerheid bedekt heeft.

HOOFDSTUK 24.

WAAROM zouden van den Almachtige de tijden niet verborgen zijn, dewijl zij die Hem kennen zijne dagen niet zien?

2 Zij tasten de landpalen aan, de kudde rooven en weiden zij.

3 Den ezel der weezen drijven zij weg, den os eener weduwe nemen zij te pand.

4 Zij doen de nooddruftigen wijken van den weg, te zamen versteken zich de ellendigen des lands.

5 Zie, zij zijn woudezels in de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten roof; het vlakke veld is hem tot spijs *en* den jongens.

6 Op het veld maaien zij zijn voeder, en den wijnberg des goddeloozen lezen zij af.

7 Den naakte laten zij vernachten zonder kleeding, die geen deksel *heeft* tegen de koude.

8 Van den stroom der bergen worden zij nat, en zonder toevlucht zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.

9 Zij rukken het weesje van de borst, en *wat* over den arme is, nemen zij te pand.

10 Den naakte doen zij weggaan zonder kleed, en hongerig *die* garven dragen.

11 Tusschen hunne muren persen zij olie uit, treden de wijnpersen en zijn dorstig.

12 Uit de stad zuchten de lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nochtans beschikt God niets ongerijmds.

13 Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen zijne wegen niet, en zij blijven niet op zijne paden.

14 Met het licht staat de moordenaar op, doodt den arme en den nooddruftige; en des nachts is hij als een dief.

15 Ook neemt het oog des overspelers de schemering waar, zeggende: Geen oog zal mij zien; en hij legt een deksel op het aangezicht.

16 In de duisternis doorgraaft hij de huizen, *die* zij zich des daags afgeteekend hadden; zij kennen het licht niet.

17 Want de morgenstond is hun te zamen de schaduw des doods; als men hen kent, zijn zij *in* de strikken van des doods schaduw.

18 Hij is licht op het vlakke der wateren; vervloekt is hun deel op aarde; hij wendt zich niet tot den weg der wijngaarden.

19 De droogte mitsgaders de hitte nemen de sneeuwwateren weg; *alzóó* het graf *degenen die* gezondigd hebben.

20 De baarmoeder vergeet hem, het gewormte is hem zoet, zijns wordt niet meer gedacht; en het onrecht wordt gebroken als een hout.

21 De onvruchtbare, *die* niet baart, teert hij af, en der weduwe doet hij niets goeds.

22 Ook trekt hij de machtigen door zijne kracht; staat hij op, zoo is men des levens niet zeker.

23 Stelt hem *God* in gerustheid, zoo steunt hij daarop; nochtans zijn zijne oogen op hunne wegen.

24 Zij zijn een weinig *tijds* verheven, daarna is er niemand van hen; zij worden nedergedrukt, gelijk alle *anderen* worden zij besloten, en gelijk de top eener aar worden zij afgesneden.

25 Indien het nu zoo niet is, wie zal mij leugenachtig maken en mijne rede tot niet brengen?

HOOFDSTUK 25.

TOEN antwoordde Bildad de Suhiet en
zeide:
2 Heerschappij en vreeze zijn bij Hem;
Hij maakt vrede in zijne hoogten.
3 Is er een getal zijner benden? En over
wien staat zijn licht niet op?
4 Hoe zoude dan een mensch recht-
vaardig zijn bij God, en hoe zoude hij
zuiver zijn die van eene vrouw geboren
is? Job 15:14.
5 Zie, tot de maan toe, en zij zal geen
schijnsel geven, en de sterren zijn niet
zuiver in zijne oogen: Job 15:15.
6 [a]hoeveel te min de mensch, *die* eene
made is, en des menschen kind, [b]*die* een
worm is! a Job 4:19; 15:16. b Ps. 22:7.

HOOFDSTUK 26.

MAAR Job antwoordde en zeide:
2 Hoe hebt gij geholpen dien die
zonder kracht is, *en* behouden den arm
die zonder sterkte is!
3 Hoe hebt gij hem geraden die geene
wijsheid heeft, en de zaak zooals zij is,
ten volle bekend gemaakt!
4 Aan wien hebt gij *die* woorden ver-
haald? En wiens geest is van u uitgegaan?
5 De dooden zullen geboren worden van
onder de wateren en hunne inwoners.
6 De hel is naakt voor Hem, en geen
bedekking is er voor het verderf. Spr. 15:11.
7 Hij breidt het Noorden uit over het
woeste; Hij hangt de aarde aan een niet.
8 Hij bindt de wateren in zijne wolken;
nochtans scheurt de wolk daaronder niet.
9 Hij houdt het vlakke *zijns* troons vast;
Hij spreidt zijne wolk daarover.
10 Hij heeft een gezet perk over het vlakke
der wateren rondom afgeteekend, tot aan
de voleinding toe des lichts met de duister-
nis. Job 38:10, 11. Ps. 104:9. Spr. 8:29. Jer. 5:22.
11 De pilaren des hemels sidderen en
ontzetten zich voor zijn schelden.
12 Door zijne kracht klieft Hij de zee,
en door zijn verstand verslaat Hij *hare*
verheffing. Jes. 51:15. Jer. 31:35.
13 Door zijnen Geest heeft Hij de he-
melen versierd; zijne hand heeft de lang-
wemelende slang geschapen.
14 Zie, dit zijn *maar* uiterste einden
zijner wegen; en wat een klein stuksken
der zaak hebben wij van Hem gehoord!
Wie zoude dan den donder zijner mogend-
heden verstaan?

HOOFDSTUK 27.

EN Job ging voort zijne spreuk op te
heffen, en zeide:
2 *Zoo waarachtig als* God leeft die mijn
recht weggenomen heeft, en de Almach-
tige die mijne ziel bitterheid heeft aan-
gedaan: Job 34:5.
3 zoo lang als mijn adem in mij zal
zijn, en het geblaas Gods in mijnen neus:
4 indien mijne lippen onrecht zullen spre-
ken, en indien mijne tong bedrog zal uit-
spreken!
5 Het zij verre van mij, dat ik ulieden
rechtvaardigen zoude; totdat ik den geest
zal gegeven hebben, zal ik mijne oprecht-
heid van mij niet wegdoen.
6 Aan mijne gerechtigheid zal ik vast-
houden, en zal ze niet laten varen; mijn
hart zal *die* niet versmaden van mijne
dagen.
7 Mijn vijand zij als de goddelooze, en
die zich tegen mij opmaakt, als de ver-
keerde.
8 Want wat is de verwachting des hui-
chelaars, als hij zal gierig geweest zijn,
wanneer God zijne ziel zal uittrekken?
9 Zal God zijn geroep hooren, als be-
nauwdheid over hem komt? Spr. 1:27.
10 Zal hij zich verlustigen in den Almach-
tige? Zal hij God aanroepen te aller tijd?
11 Ik zal ulieden leeren van de hand
Gods; wat bij den Almachtige is, zal ik
niet verhelen.
12 Zie, gij zelve allen hebt het gezien:
en waarom wordt gij dus door ijdelheid
verijdeld?
13 Dit is het deel des goddeloozen men-
schen bij God, en de erve der tyrannen,
die zij van den Almachtige ontvangen
zullen: Job 20:29.
14 indien zijne kinderen vermenigvuldi-
gen, het is ten zwaarde; en zijne spruiten
zullen van brood niet verzadigd worden;
15 zijne overgeblevenen zullen in den
dood begraven worden, en zijne weduwen
zullen niet weenen; Ps. 78:64.
16 zoo hij zilver opgehoopt zal hebben
als stof, en kleeding bereid als leem,
Pred. 2:26.
17 hij zal ze bereiden, maar de recht-
vaardige zal ze aantrekken, en de on-
schuldige zal het zilver deelen;
18 hij bouwt zijn huis als eene mot.
en als een hoeder de hut maakt:
19 rijk ligt hij neder, en wordt niet

weggenomen; doet hij zijne oogen open,
zoo is hij er niet.
20 Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen; des nachts zal hem een
wervelwind wegstelen.
21 De oostenwind zal hem wegvoeren
dat hij henengaat, en zal hem wegstormen uit zijne plaats.
22 En *God* zal *dit* over hem werpen en
niet sparen; van zijne hand zal hij snellijk vlieden.
23 *Een ieder* zal over hem met zijne
handen klappen, en over hem fluiten uit
zijne plaats.

HOOFDSTUK 28.

GEWIS daar is voor het zilver een uitgang, en eene plaats voor het goud
dat zij smelten;
2 het ijzer wordt uit stof genomen, en
uit steen wordt koper gegoten.
3 Het einde *dat God* gesteld heeft voor
de duisternis, en al het uiterste, onderzoekt hij: het gesteente der donkerheid
en der schaduw des doods.
4 Breekt er eene beek door bij dengene die daar woont, *de wateren* vergeten
zijnde van den voet, worden van den
mensch uitgeput *en* gaan weg.
5 Uit de aarde komt het brood voort,
en onder zich wordt zij veranderd alsof
zij vuur ware.
6 Hare steenen zijn de plaats van den
saffier, en zij heeft stofjes van goud.
7 De roofvogel heeft het pad niet gekend,
en het oog der kraai heeft het niet gezien;
8 de jonge hoogmoedige dieren hebben
net niet betreden, de felle leeuw is daarover niet henengegaan.
9 Hij legt zijne hand aan de keiachtige *rots*, hij keert de bergen van den
wortel om.
10 In de rotssteenen houwt hij stroomen
uit, en zijn oog ziet al het kostelijke.
11 Hij bindt de rivieren toe, dat niet
een traan uitkomt; en het verborgene
brengt hij uit in het licht.
12 Maar de wijsheid, van waar zal zij
gevonden worden? En waar is de plaats
des verstands?
13 De mensch weet hare waarde niet,
en zij wordt niet gevonden in het land
der levenden.
14 De afgrond zegt: Zij is in mij niet;
en de zee zegt: Zij is niet bij mij.
15 Het gesloten goud kan voor haar niet
gegeven worden en met zilver kan haar
prijs niet worden opgewogen. Spr. 3:14; 16:16.
16 Zij kan niet geschat worden tegen
fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken
schoham of den saffier.
17 Men kan het goud of kristal haar niet
gelijk waardeeren; ook is zij *niet* te verwisselen voor een kleinood van dicht goud.
18 De ramoth en gabis zal niet gedacht
worden; want de trek der wijsheid is
meerder dan die der robijnen.
19 Men kan den topaas van Moorenland
haar niet gelijk waardeeren en bij het fijn
louter goud kan zij niet geschat worden.
20 Die wijsheid dan, van waar komt
zij? En waar is de plaats des verstands?
21 Want zij is verholen voor de oogen
aller levenden, en voor het gevogelte des
hemels is zij verborgen.
22 Het verderf en de dood zeggen: Haar
gerucht hebben wij met onze ooren gehoord.
23 God verstaat haren weg en Hij weet
hare plaats;
24 want Hij schouwt tot aan de einden
der aarde, Hij ziet onder alle de hemelen.
25 Als Hij den wind het gewicht maakte,
en de wateren opwoog in mate;
26 als Hij den regen eene gezette orde
maakte, en eenen weg voor het weerlicht
der donderen: Job 38:25.
27 toen zag Hij haar, en vertelde ze,
Hij schikte ze, en ook doorzocht Hij ze.
28 Maar tot den mensch heeft Hij gezegd: Zie, de vreeze des Heeren is de
wijsheid, en van het kwaad te wijken is
het verstand. Ps. 111:10. Spr. 1:7; 9:10.

HOOFDSTUK 29.

EN Job ging voort zijne spreuk op te
heffen, en zeide:
2 Och of ik ware gelijk in de vorige
maanden, gelijk in de dagen *toen* God
mij bewaarde!
3 toen Hij zijne lamp deed schijnen over
mijn hoofd, *en* ik bij zijn licht de duisternis doorwandelde;
4 gelijk als ik was in de dagen mijner
jonkheid, toen Gods verborgenheid over
mijne tent was;
5 toen de Almachtige nog met mij was,
en mijne jongens rondom mij;
6 toen ik mijne gangen wiesch in boter,
en de rots bij mij oliebeken uitgoot;
7 toen ik uitging naar de poort door
de stad, *toen* ik mijnen stoel op de straat
liet bereiden.

8 De jongelingen zagen mij en verstaken
zich, en de stokouden rezen op *en* stonden;
9 de oversten hielden de woorden in,
en leiden de hand op hunnen mond;
10 de stem der Vorsten verstak zich,
en hunne tong kleefde aan hun gehemelte.
11 Als een oor *mij* hoorde, zoo hield
het mij gelukzalig; als een oog *mij* zag,
zoo getuigde het van mij.
12 Want ik bevrijdde den ellendige die
riep, en den wees, en die geenen helper
had. Ps. 72:12.
13 De zegen desgenen die verloren ging,
kwam op mij, en het hart der weduwe
deed ik vroolijk zingen.
14 Ik bekleedde mij met gerechtigheid,
en zij bekleedde mij; mijn oordeel was
als een mantel en vorstelijke hoed. Jes. 59:17.
15 Den blinde was ik *tot* oogen, en den
kreupele was ik *tot* voeten.
16 Ik was den nooddruftigen een vader;
en het geschil *dat* ik niet wist, dat on-
derzocht ik.
17 En ik verbrak de baktanden des ver-
keerden, en wierp den roof uit zijne tanden.
18 En ik zeide: Ik zal in mijn nest den
geest geven, en ik zal de dagen verme-
nigvuldigen als het zand.
19 Mijn wortel was uitgebreid aan het
water, en dauw vernachtte op mijnen tak.
20 Mijne heerlijkheid was nieuw bij
mij, en mijn boog veranderde zich in
mijne hand.
21 Zij hoorden mij aan en wachtten,
en zwegen op mijnen raad.
22 Na mijn woord spraken zij niet we-
der, en mijne rede druppelde op hen.
23 Want zij wachtten naar mij gelijk
naar den regen, en sperden hunnen mond
op *als* naar den spaden regen.
24 Lachte ik hun toe, zij geloofden het
niet; en het licht mijns aangezichts deden
zij niet nedervallen.
25 Verkoos ik hunnen weg, zoo zat ik
bovenaan, en woonde als een Koning onder
de benden, als een die treurigen vertroost.

HOOFDSTUK 30.

MAAR nu lachen over mij minderen
van dagen dan ik, welker vaderen ik
versmaad zoude hebben om bij de honden
mijner kudde te stellen.
2 Waartoe zoude mij ook geweest zijn
de kracht hunner handen? Zij was *door*
ouderdom in hen vergaan:
3 die door gebrek en honger eenzaam
waren, vliedende naar dorre plaatsen, *in
het* donkere, woeste en verwoeste;
4 die ziltige kruiden plukten bij de
struiken, en welker spijs was de wortel
der jeneverstruiken.
5 Zij werden uit het midden uitgedreven
(men jouwde over hen als *over* een dief),
6 opdat zij wonen zouden in de kloven
der dalen, de holen des stofs en der
steenrotsen.
7 Zij schreeuwden tusschen de struiken,
onder de netelen vergaderden zij zich.
8 Zij waren kinderen der dwazen, en
kinderen van geenen naam; zij waren
geslagen uit den lande.
9 Maar nu ben ik hun snarenspel ge-
worden, en ik ben hun tot een klap-
woord. Job 17:6. Ps. 69:13. Klaagl. 3:14, 63.
10 Zij hebben eenen gruwel aan mij, zij
maken zich verre van mij, ja zij onthouden
het speeksel niet van mijn aangezicht.
11 Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt,
en mij bedrukt; daarom hebben zij den
breidel voor mijn aangezicht afgeworpen.
12 Ter rechterhand staat de jeugd op,
zij stooten mijne voeten uit, en banen
tegen mij hunne verderfelijke wegen.
13 Zij breken mijn pad af, zij bevorde-
ren mijne ellende, zij hebben geen helper
van doen.
14 Zij komen aan als door eene wijde
breuk; onder de verwoesting rukken zij aan.
15 Men is *met* verschrikkingen tegen
mij gekeerd, elkeen vervolgt als een wind
mijne edele *ziel*, en mijn heil is als eene
wolk voorbijgegaan.
16 Daarom stort zich nu mijne ziel in mij
uit, de dagen des druks grijpen mij aan.
17 Des nachts doorboort Hij mijne beende-
ren in mij, en mijne polsaderen rusten niet.
18 Door de veelheid der kracht is mijn
kleed veranderd, Hij omgordt mij als de
kraag mijns roks.
19 Hij heeft mij in het slijk geworpen, en
ik ben gelijk geworden aan stof en asch.
20 Ik schrei tot U, maar Gij antwoordt
mij niet; ik sta, maar Gij acht *niet* op mij.
21 Gij zijt veranderd in eenen wreede
tegen mij; door de sterkte uwer hand
wederstaat Gij mij hatelijk.
22 Gij heft mij op in den wind, Gij
doet mij *daarop* rijden, en Gij versmelt
mij het wezen.
23 Want ik weet dat Gij mij ter dood
brengen zult, en tot het huis der samen-
komst aller levenden.

24 Maar Hij zal tot den aardhoop de hand niet uitsteken; is er bij henlieden geschrei in zijne verdrukking?
25 Weende ik niet over hem die harde dagen had? Was mijne ziel niet beangst over den nooddruftige?
26 *Nochtans* toen ik het goede verwachtte, zoo kwam het kwade; toen ik hoopte naar het licht, zoo kwam de donkerheid.
27 Mijn ingewand ziedt en is niet stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen.
28 Ik ga zwart daarhenen, niet van de zon; opstaande, schreeuw ik in de gemeente.
29 Ik ben den draken een broeder geworden, en een metgezel der jonge struisen.
30 Mijne huid is zwart geworden over mij, en mijn gebeente is ontstoken van dorheid. Klaagl. 5:10.
31 Hierom is mijne harp tot eene rouwklage geworden, en mijn orgel tot eene stem der weenenden.

HOOFDSTUK 31.

IK heb een verbond gemaakt met mijne oogen, hoe zoude ik dan acht gegeven hebben op eene maagd?
2 Want wat is het deel Gods van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogten?
3 Is niet het verderf voor den verkeerde, ja wat vreemds voor de werkers der ongerechtigheid?
4 Ziet Hij niet mijne wegen, en telt Hij niet alle mijne treden?
Job 14:16; 34:21. Spr. 5:21. Jer 16:17.
5 Zoo ik met ijdelheid omgegaan heb, en mijn voet gesneld is tot bedriegerij,
6 Hij wege mij in eene rechte weegschaal, en God zal mijne oprechtheid weten.
7 Zoo mijn gang uit den weg geweken is, en mijn hart mijne oogen nagevolgd is, en aan mijne handen iets aankleeft,
8 zoo moet ik zaaien, maar een ander eten, en mijne spruiten moeten ontworteld worden.
9 Zoo mijn hart verlokt is geweest tot eene vrouw, of ik aan mijns naasten deur geloerd heb,
10 zoo moet mijne huisvrouw met een ander malen, en anderen zich over haar krommen.
11 Want dat is eene schandelijke daad, en het is eene misdaad *bij* de rechters.
12 Want dat is een vuur, hetwelk tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen ontworteld zoude hebben.
13 Zoo ik versmaad heb het recht mijns knechts of mijner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij;
14 (want wat zoude ik doen als God opstond? En als Hij bezoeking deed, wat zoude ik Hem antwoorden?
15 Heeft niet Hij die mij in den moederschoot maakte, hem *óók* gemaakt, en één ons in de baarmoeder bereid?) —
16 zoo ik den armen *hunne* begeerte onthouden heb, of de oogen der weduwe heb laten versmachten,
17 en mijne bete alléén gegeten heb, zoodat de wees daarvan niet gegeten heeft
18 (want van mijne jonkheid af is hij bij mij opgevoed als *bij* een vader, en van mijn moeders schoot af heb ik haar geleid); —
19 zoo ik iemand heb zien omkomen omdat hij zonder kleeding was, en dat de nooddruftige geen deksel had,
20 zoo zijne lendenen mij niet gezegend hebben toen hij van de vellen mijner lammeren verwarmd werd; —
21 zoo ik mijne hand tegen den wees bewogen heb omdat ik in de poort mijne hulp zag: —
22 mijn schouder valle van het schouderbeen, mijn arm breke van zijne pijp af!
23 Want het verderf Gods was bij mij een schrik, en ik vermocht niet vanwege zijne hoogheid.
24 Zoo ik het goud tot mijne hope gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrouwen; —
Marc. 10:24. 1 Tim. 6:17.
25 zoo ik blijde ben geweest omdat mijn vermogen groot was, en omdat mijne hand geweldig veel verkregen had; —
26 zoo ik het licht aangezien heb wanneer het scheen, of de maan heerlijk voortgaande, Deut. 4:19.
27 en mijn hart verlokt is geweest in het verborgen, dat mijne hand mijnen mond gekust heeft: —
28 dat ware óók eene misdaad *bij* den rechter, want ik zoude den God van boven verzaakt hebben.
29 Zoo ik verblijd ben geweest in de verdrukking mijns haters, en mij opgewekt heb als het kwaad hem vond
30 (ook heb ik mijn gehemelte niet toegelaten te zondigen, om door eenen vloek zijne ziel te begeeren).
31 Zoo de lieden mijner tent niet hebben gezegd: Och of wij van zijn vleesch had-

den! wij zouden niet verzadigd worden.
32 De vreemdeling overnachtte niet op
de straat, mijne deuren opende ik naar
den weg
33 Zoo ik gelijk Adam mijne overtre-
dingen bedekt heb, door eigenliefde mijne
misdaad verbergende! Gen. 3:10.
34 Zeker ik kon wel eene groote menigte
met geweld onderdrukt hebben, maar de
verachtste der huisgezinnen zoude mij
afgeschrikt hebben, zoodat ik gezwegen
zoude hebben en ter deure niet uitgegaan
zoude zijn.
35 Och of ik éénen had die mij hoorde!
Zie, mijn oogmerk is, dat de Almachtige
mij antwoorde, en dat mijne tegenpartij
een boek schrijve:
36 zoude ik het niet op mijnen schouder
dragen? Ik zoude het op mij binden *als*
eene kroon.
37 Het getal mijner treden zoude ik
hem aanwijzen, als een Vorst zoude ik
tot hem naderen,
38 Zoo mijn land tegen mij roept, en
zijne voren te zamen weenen;
39 zoo ik zijn vermogen gegeten heb
zonder geld, en de ziel zijner akker-
lieden heb doen hijgen: —
40 dat voor tarwe distelen voortkomen,
en voor gerst stinkkruid.
De woorden Jobs hebben een einde.

HOOFDSTUK 32.

TOEN hielden die drie mannen op van
Job te antwoorden, dewijl hij in zijne
oogen rechtvaardig was.
2 Zoo ontstak de toorn van Elihu den
zoon van Baracheël, den Buziet van het
geslacht van Ram; tegen Job werd zijn
toorn ontstoken, omdat hij zijne ziel meer
rechtvaardigde dan God.
3 Zijn toorn ontstak ook tegen zijne
drie vrienden, omdat zij, geen antwoord
vindende, nochtans Job verdoemden.
4 Doch Elihu had gewacht op Job in
het spreken, omdat zij ouder van dagen
waren dan hij.
5 Als dan Elihu zag dat er geen ant-
woord was in den mond van die drie
mannen, ontstak zijn toorn.
6 Hierom antwoordde Elihu de zoon van
Baracheël, de Buziet, en zeide: Ik ben
minder van dagen, maar gijlieden zijt stok-
oud; daarom heb ik geschroomd en ge-
vreesd ulieden mijn gevoelen te vertoonen.
7 Ik zeide: Laat de dagen spreken en
de veelheid der jaren wijsheid te kennen
geven.
8 Zekerlijk, de geest die in den mensch
is en de inblazing des Almachtigen maakt
hen verstandig.
9 De grooten zijn niet wijs, en de ouden
verstaan het recht *niet*.
10 Daarom zeg ik: Hoor naar mij: ik
zal mijn gevoelen óók vertoonen.
11 Zie, ik heb gewacht op ulieder woor-
den, ik heb het oor gewend tot ulieder
aanmerkingen, totdat gij redenen uitge-
zocht hadt.
12 Als ik nu acht op u gegeven heb,
zie, daar is niemand die Job overrede, die
uit ulieden zijne redenen beantwoorde;
13 opdat gij niet zegt: Wij hebben de
wijsheid gevonden: God heeft hem neder-
gestooten, geen mensch.
14 Nu heeft hij tegen mij geene woor-
den gericht, en met ulieder woorden zal
ik hem niet beantwoorden.
15 Zij zijn ontzet, zij antwoorden niet
meer, zij hebben de woorden van zich
verzet.
16 Ik heb dan gewacht, maar zij spreken
niet, want zij staan stil, zij antwoorden
niet meer.
17 Ik zal mijn deel óók antwoorden, ik
zal mijn gevoelen óók vertoonen.
18 Want ik ben der woorden vol: de
geest mijns buiks benauwt mij.
19 Zie, mijn buik is als de wijn *die*
niet geopend is; gelijk nieuwe lederen
zakken zoude hij bersten.
20 Ik zal spreken, opdat ik voor mij
lucht krijge; ik zal mijne lippen openen
en zal antwoorden.
21 Och dat ik niemands aangezicht aan-
neme, en tot den mensch geene bijnamen
gebruike!
22 Want ik weet geene bijnamen te ge-
bruiken: in kort zoude mijn Maker mij
wegnemen.

HOOFDSTUK 33.

EN gewisselijk, o Job! hoor toch mijne
redenen, en neem alle mijne woorden
ter oore.
2 Zie nu, ik heb mijnen mond opengε-
daan: mijne tong spreekt onder mijn ge-
hemelte.
3 Mijne redenen zullen de oprechtheid
mijns harten, en de wetenschap mijner
lippen wat zuiver is, uitspreken.
4 De Geest Gods heeft mij gemaakt, en

de adem des Almachtigen heeft mij levend
gemaakt.
5 Zoo gij kunt, antwoord mij, schik u
voor mijn aangezicht, stel u.
6 Zie, ik ben Gods gelijk gij, uit het
leem ben ik óók afgesneden.
7 Zie, mijne verschrikking zal u niet
beroeren, en mijne hand zal over u niet
zwaar zijn.
8 Zeker, gij hebt gezegd voor mijne
ooren, en ik heb de stem der woorden
gehoord:
9 ik ben rein zonder overtreding, ik
ben zuiver en heb geene misdaad,
10 zie, Hij vindt oorzaken tegen mij,
Hij houdt mij voor zijnen vijand:
Job 13:24; 19:11.
11 Hij legt mijne voeten in den stok,
Hij neemt alle mijne paden waar. Job 13:27.
12 Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig,
antwoord ik u; want God is meerder dan
een mensch.
13 Waarom hebt gij tegen Hem getwist?
Want Hij antwoordt niet van alle zijne
daden.
14 Maar God spreekt ééns of tweemaal,
doch men let niet daarop.
15 In den droom, *door* het gezicht des
nachts, als een diepe slaap op de lieden
valt, in de sluimering op het leger:
16 dan openbaart Hij het voor het oor
der lieden, en Hij verzegelt hunne kastijding;
17 opdat Hij den mensch afwende *van*
zijn werk, en van den man de hoovaardij
verberge:
18 dat hij zijne ziel van het verderf
afhoude; en zijn leven, dat het door het
zwaard niet doorga.
19 Ook wordt hij gestraft met smart
op zijn leger, en de sterke menigte zijner beenderen;
20 zoodat zijn leven het brood zelf verfoeit, en zijne ziel de begeerlijke spijs,
21 dat zijn vleesch verdwijnt uit het
gezicht, en zijne beenderen *die* niet gezien werden, uitsteken,
22 en zijne ziel nadert ten verderve,
en zijn leven tot de dingen die dooden.
23 Is er dan bij hem een gezant, een uitlegger, één uit duizend, om den mensch
zijnen rechten plicht te verkondigen,
24 zoo zal Hij hem genadig zijn, en
zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale: Ik heb verzoening
gevonden.
25 Zijn vleesch zal frisscher worden dan
het was in de jeugd, hij zal tot de dagen
zijner jonkheid wederkeeren.
26 Hij zal tot God ernstiglijk bidden,
die in hem een welbehagen nemen zal,
en zijn aangezicht met gejuich aanzien,
want Hij zal den mensch zijne gerechtigheid wedergeven.
27 Hij zal de menschen aanschouwen en
zeggen: Ik heb gezondigd en het recht
verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat;
28 *maar God* heeft mijne ziel verlost,
dat zij niet voere in het verderf, zoodat
mijn leven het licht aanziet.
29 Zie, dit alles werkt God twee- *of*
driemaal met een man,
30 opdat hij zijne ziel afkeere van het
verderf, en hij verlicht worde met het
licht der levenden.
31 Merk op, o Job! hoor naar mij;
zwijg, en ik zal spreken.
32 Zoo er redenen zijn, antwoord mij;
spreek, want ik heb lust u te rechtvaardigen.
33 Zoo niet, hoor naar mij: zwijg, en
ik zal u wijsheid leeren.

HOOFDSTUK 34.

VOORTS antwoordde Elihu en zeide:
2 Hoort, gij wijzen, mijne woorden, en
gij verstandigen, neigt de ooren naar mij.
3 Want het oor proeft de woorden, gelijk
het gehemelte de spijze smaakt. Job 12:11.
4 Laat ons kiezen voor ons wat recht
is, laat ons kennen onder ons wat goed is.
5 Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtvaardig, en God heeft mijn recht weggenomen: Job 27:2.
6 ik moet liegen in mijn recht, mijn
pijl is smartelijk zonder overtreding.
7 Wat man is er gelijk Job? Hij drinkt
de bespotting in als water, Job 15:16.
8 en gaat overweg in gezelschap met
de werkers der ongerechtigheid, en wandelt met goddelooze lieden.
9 Want hij heeft gezegd: Het baat een
man niet als hij welbehagen heeft aan
God. Job 35:3.
10 Daarom, gij lieden van verstand,
hoort naar mij. Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht;
Deut. 32:4. Job 8:3. Zef. 3:5.
11 want *naar* het werk des menschen
vergeldt Hij hem, en naar eens ieders
weg doet Hij het hem vinden. Ps. 62:13.
Spr. 24:12. Matth. 16:27. Rom. 2:6. Openb. 22:12.

12 Ook waarlijk God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet. Job 8:3.
13 Wie heeft Hem gesteld over de aarde, en wie heeft de gansche wereld geschikt? Job 36:23.
14 Indien Hij zijn hart tegen hem zette, zijnen geest en zijnen adem zoude Hij tot Zich vergaderen;
15 alle vleesch zoude te gelijk den geest geven, en de mensch zoude tot stof wederkeeren. Gen. 3:19. Pred. 3:20; 12:7.
16 Zoo er dan verstand *bij u* is, hoor dit, neig de ooren tot de stem mijner woorden.
17 Zoude hij ook die het recht haat, *den gewonde* verbinden, en zoudt gij den zeer rechtvaardige verdoemen?
18 Zoude men tot eenen Koning zeggen: Gij Belial; tot de Prinsen: Gij goddeloozen?
19 *Hoe dan tot dien* die het aangezicht der Vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent? Want zij zijn allen zijner handen werk. Deut. 10:17.
20 In een oogenblik sterven zij, zelfs te middernacht wordt een volk geschud dat het vergaat, en de machtige wordt weggenomen zonder hand.
21 Want zijne oogen zijn op ieders wegen, en Hij ziet alle zijne treden:, Job 31:4. Spr. 5:21. Jer. 16:17; 32:19.
22 daar is geene duisternis en daar is geen schaduw des doods, dat aldaar de werkers der ongerechtigheid zich verbergen mochten. Ps. 139:11, 12.
23 Gewis Hij legt den mensch niet te veel op, dat hij tegen God in het gericht zoude mogen treden.
24 Hij vermorzelt de geweldigen, dat men het niet doorzoeken kan, en stelt anderen in hunne plaats.
25 Daarom *dat* Hij hunne werken kent zoo keert Hij ze des nachts om, en ze worden verbrijzeld.
26 Hij klopt hen te zamen als goddeloozen, in eene plaats *waar* aanschouwers zijn;
27 daarom dat zij van achter Hem afgeweken zijn, en geene zijner wegen verstaan hebben;
28 opdat Hij op hem het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen verhoore.
29 Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen? zoowel voor een volk als voor eenen mensch alleen,
30 opdat de huichelachtige mensch niet *meer* regeere *en* er geene strikken des volks zijn.
31 Zekerlijk heeft hij tot God gezegd: Ik heb *uwe straf* verdragen. ik zal het niet verderven;
32 behalve *wat* ik zie, leer Gij mij: heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen.
33 Zal het van u zijn, hoe Hij iets vergelden zal, dewijl gij *Hem* versmaadt? Zoudt gij dan verkiezen, en niet ik? Wat weet gij dan? Spreek.
34 De lieden van verstand zullen met mij zeggen, en een wijs man zal naar mij hooren:
35 *dat* Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijne woorden niet met kloek verstand geweest zijn.
36 Mijn Vader, laat Job beproefd worden tot den einde toe, om *zijner* antwoorden wil onder de ongerechtige lieden.
37 Want tot zijne zonde zoude hij nog overtreding toevoegen; hij zoude onder ons in de handen klappen, en hij zoude zijne redenen vermenigvuldigen tegen God.

HOOFDSTUK 35.

ELIHU antwoordde verder en zeide:
2 Houdt gij dat voor recht *dat* gij gezegt hebt: Mijne gerechtigheid is meerder dan die van God?
3 Want gij hebt gezegd; Wat zoude zij u baten? Wat meer voordeel zal ik *daarmede* doen dan met mijne zonde? Job. 34:9.
4 Ik zal u antwoord geven, en uwen vrienden met u.
5 Aanmerk den hemel en zie, en aanschouw de bovenste wolken:, zij zijn hooger dan gij.
6 Indien gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem? Indien uwe overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem?
7 Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem, of wat ontvangt Hij uit uwe hand? Job 22:2.
8 Uwe goddeloosheid zoude zijn tegen eenen man gelijk gij zijt, en uwe gerechtigheid voor eens menschen kind.
9 Vanwege *hunne* grootheid doen zij de onderdrukten roepen, zij schreeuwen vanwege den arm der grooten.
10 Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, die de psalmen geeft in den nacht,

11 die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels?

12 Daar roepen zij, maar Hij antwoordt niet, vanwege den hoogmoed der boozen. Spr. 1 : 28. Jer. 11 : 11. Ezech. 8 : 18. Micha 3 : 4. Zach. 7 : 13.

13 Gewisselijk zal God de ijdelheid niet verhooren, en de Almachtige zal die niet aanschouwen.

14 Dat gij ook gezegd hebt: Gij zult Hem niet aanschouwen, — daar is *nochtans* gericht voor zijn aangezicht; wacht gij dan op Hem.

15 Maar nu, dewijl het niets is, dat zijn toorn *Job* bezocht heeft, en hij *Hem* niet zeer in overvloed doorkend heeft:

16 zoo heeft Job in ijdelheid zijnen mond geopend, *en* zonder wetenschap woorden vermenigvuldigd.

HOOFDSTUK 36.

ELIHU ging nog voort en zeide:

2 Verbeid mij een weinig, en ik zal u aanwijzen dat er nog redenen voor God zijn.

3 Ik zal mijn gevoelen van verre ophalen, en mijnen Schepper gerechtigheid toewijzen.

4 Want voorwaar mijne woorden zullen geen valschheid zijn; een die oprecht is van gevoelen, is bij u.

5 Zie, God is geweldig, nochtans versmaadt Hij niet; geweldig is Hij in kracht des harten.

6 Hij laat den goddelooze niet leven, en het recht der ellendigen beschikt Hij.

7 Hij onttrekt zijne oogen niet van den rechtvaardige, maar met de Koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij ze voor altoos, en zij worden verheven.

8 En zoo zij, gebonden zijnde in boeien, vastgehouden worden met banden der ellende,

9 dan geeft Hij hun hun werk te kennen, en hunne overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben;

10 en Hij openbaart het *voor* hunlieder oor ter tucht, en zegt dat zij zich van de ongerechtigheid bekeeren zouden

11 Indien zij hooren en *Hem* dienen, zoo zullen zij hunne dagen eindigen in het goede, en hunne jaren in liefelijkheden.

12 Maar zoo zij niet hooren, zoo vergaan zij door het zwaard, en zij geven den geest zonder kennis.

13 En die met het hart huichelachtig zijn, leggen toorn op; zij roepen niet als Hij ze gebonden heeft.

14 Hunne ziel zal in de jonkheid sterven, en hun leven onder de schandjongens.

15 Hij zal den ellendige in zijne ellende vrijmaken, en in de onderdrukking zal Hij het *voor* hunlieder oor openbaren.

16 Alzoo zoude Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes *tot* de ruimte, onder dewelke geen benauwing zoude geweest zijn; en het gerecht uwer tafel zoude vol vettigheid geweest zijn.

17 Maar gij hebt het gericht des goddeloozen vervuld; het gericht en het recht houden *u* vast.

18 Omdat er grimmigheid is, *wacht u* dat Hij u misschien niet met eenen slag wegstoote, zoodat u een groot rantsoen daar niet zoude afbrengen.

19 Zoude Hij uwen rijkdom achten, *dat gij* niet in benauwdheid zoudt zijn; of eenige versterkingen van kracht?

20 Haak niet naar dien nacht, *als* de volkeren van hunne plaats opgenomen worden.

21 Wacht u, wend u niet tot ongerechtigheid; overmits gij ze in dezen verkoren hebt, uit oorzake van de ellende.

22 Zie, God verhoogt door zijne kracht; wie is een Leeraar gelijk Hij?

23 Wie heeft Hem gesteld over zijnen weg? Of wie heeft gezegd: Gij hebt onrecht gedaan? Job. 34 : 13.

24 Gedenk dat gij zijn werk grootmaakt, hetwelk de lieden aanschouwen.

25 Alle menschen zien het aan, de mensch schouwt *het* van verre.

26 Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; daar is ook geene onderzoeking van het getal zijner jaren.

27 Want Hij trekt de druppelen der wateren op, die den regen naar zijnen damp uitgieten;

28 welken de wolken uitgieten, *en* over den mensch overvloediglijk afdruipen.

29 Kan men ook verstaan de uitbreidingen der wolken, *en* de krakingen zijner hutte?

30 Zie, Hij breidt over hem zijn licht uit, en de wortelen der zee bedekt Hij.

31 Want daardoor richt Hij de volken; Hij geeft spijs in overvloed.

32 Met handen bedekt Hij het licht, en doet aan hetzelve verbod door degene die tusschen doorkomt.

33 Daarvan verkondigt zijn geklater, *en* het vee; ook van den opgaanden *damp*.

HOOFDSTUK 37.

OOK beeft hierover mijn hart, en springt op uit zijne plaats.
2 Hoort met aandacht de beweging zijner stem, en het geluid *dat* uit zijnen mond uitgaat.
3 Dat zendt Hij rechtuit onder den ganschen hemel, en zijn licht over de einden der aarde.
4 Daarna brult Hij met de stem, Hij dondert met de stem zijner hoogheid, Hij vertraagt die dingen niet, als zijne stem zal gehoord worden.
5 God dondert met zijne stem zeer wonderbaar, Hij doet groote dingen en wij begrijpen ze niet. Job 5:9; 9:10.
6 Want Hij zegt tot de sneeuw: Wees op de aarde; en *tot* den plasregen des regens; dan is er de plasregen zijner sterke regens. Ps. 147:16.
7 *Dan* zegelt Hij de hand van ieder mensch toe, opdat Hij kenne alle de lieden zijns werks.
8 En het gediertc gaat in loerplaatsen en blijft in zijne holen
9 Uit de binnenkamer komt de wervelwind, en van de verstrooiende *winden* de koude.
10 Door *zijn* geblaas geeft God de vorst, zoodat de breede wateren verstijfd worden. Ps. 147:17.
11 Ook vermoeit Hij de dikke wolken *door* klaarheid, Hij verstrooit de wolk zijns lichts.
12 Die keert zich dan naar zijnen wijzen raad *door* omgangen, dat zij doen al wat Hij ze gebiedt, op het vlakke der wereld, op de aarde,
13 hetzij dat Hij die tot eene roede, of tot zijn land, of tot weldadigheid beschikt.
14 Neem dit, o Job! ter oore; sta en aanmerk de wonderen Gods.
15 Weet gij wanneer God over dezelve orde stelt en het licht zijner wolk laat schijnen?
16 Hebt gij wetenschap van de opwegingen der dikke wolken, de wonderheden desgenen die volmaakt is in wetenschappen?
17 hoe uwe kleederen warm worden, als Hij de aarde stil maakt uit het Zuiden?
18 Hebt gij met Hem de hemelen uitgespannen, die vast zijn als een gegoten spiegel?
19 Onderricht ons wat wij Hem zeggen zullen; *want* wij zullen niets ordelijk kunnen voorstellen vanwege de duisternis.
20 Zal het Hem verteld worden, als ik *zóó* zoude spreken? Denkt iemand *dat*? Gewisselijk hij zal verslonden worden.
21 En nu ziet men het licht niet *als het* helder is in den hemel, als de wind doorgaat en dien zuivert;
22 *als* van het Noorden het goud komt; *maar* bij God is eene vreeselijke majesteit.
23 Den Almachtige, dien kunnen wij niet uitvinden; Hij is groot van kracht; doch *door* gericht en groote gerechtigheid verdrukt Hij niet.
24 Daarom vreezen Hem de lieden; Hij ziet geene wijzen van hart aan.

HOOFDSTUK 38.

DAARNA antwoordde de HEERE Job uit een onweder en zeide:
2 Wie is hij die den raad verduistert met woorden zonder wetenschap? Job 42:3.
3 Gord nu als een man uwe lendenen, zoo zal Ik u vragen, en onderricht Mij. Job 40:2.
4 Waar waart gij toen Ik de aarde grondde? Geef het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt.
5 Wie heeft hare maten gezet, want gij weet het, of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken?
6 Waarop zijn hare grondvesten nedergezonken, of wie heeft haren hoeksteen gelegd,
7 toen de morgensterren te zamen vroolijk zongen, en alle de kinderen Gods juichten?
8 Of *wie* heeft de zee met deuren toegesloten, toen zij uitbrak *en* uit de baarmoeder voortkwam,
9 toen Ik de wolk *tot* hare kleeding stelde, en de donkerheid *tot* haren windeldoek;
10 toen Ik voor haar *met* mijn besluit *de aarde* doorbrak, en zette grendel en deuren, Job 26:10. Ps. 104:9. Spr. 8:29. Jer. 5:22.
11 en zeide: Tot hiertoe zult gij komen en niet verder, en hier zal hij zich stellen tegen den hoogmoed der golven?
12 Hebt gij van uwe dagen den morgenstond geboden? Hebt gij den dageraad zijne plaats gewezen,
13 opdat hij de einden der aarde vatten zoude, en de goddeloozen uit haar uitgeschud zouden worden,
14 dat zij veranderd zoude worden gelijk zegelleem, en zij gesteld worden als een kleed,

15 en dat van de goddeloozen hun licht
geweerd worde, en de hooge arm worde
gebroken?
16 Zijt gij gekomen tot aan de oorspron-
gen der zee, en hebt gij in het onderste
des afgronds gewandeld?
17 Zijn u de poorten des doods ontdekt,
en hebt gij gezien de poorten van de
schaduw des doods?
18 Zijt gij met uw verstand gekomen
tot aan de breedten der aarde? Geef het
te kennen, indien gij dit alles weet.
19 Waar is de weg *daar* het licht woont?
En de duisternis, waar is hare plaats,
20 dat gij dat brengen zoudt tot zijne
pale, en dat gij merken zoudt de paden
zijns huizes?
21 Gij weet het, want gij waart toen
geboren, en uwe dagen zijn vele in getal.
22 Zijt gij gekomen tot de schatkameren
der sneeuw, en hebt gij de schatkameren
des hagels gezien?
23 dien Ik ophoude tot den tijd der
benauwdheid, tot den dag des strijds en
des oorlogs.
24 Waar is de weg *waar* het licht ver-
deeld wordt *en* de oostenwind zich ver-
strooit op de aarde?
25 Wie deelt voor den stortregen eenen
waterloop uit, en eenen weg voor het
weerlicht der donderen? Job 28:26.
26 om te regenen op het land *waar*
niemand is, *op* de woestijn waarin geen
mensch is;
27 om het woeste en het verwoeste te
verzadigen, en om het uitspruitsel der
grasscheutjes te doen wassen.
28 Heeft de regen eenen vader? Of wie
baart de druppelen des dauws?
29 Uit wiens schoot komt het ijs voort?
En wie baart den rijm des hemels?
30 Als met eenen steen verbergen zich
de wateren, en het vlakke des afgronds
wordt omvat.
31 Kunt gij de liefelijkheden van het
Zevengesternte binden, of de strengen des
Orions losmaken? Job 9:9. Amos 5:8.
32 Kunt gij de Mazzaroth voortbrengen
in haren tijd, en den Wagen met zijne
kinderen leiden?
33 Weet gij de ordinantiën des hemels,
of kunt gij de heerschappij deszelven op
de aarde bestellen?
34 Kunt gij uwe stem tot de wolken
opheffen, opdat een overvloed van water
u bedekke?
35 Kunt gij de bliksemen uitlaten, dat
zij henenvaren en tot u zeggen: Zie *hier*
zijn wij?
36 Wie heeft de wijsheid in het binnenste
gezet? Of wie heeft den zin het verstand
gegeven?
37 Wie kan de wolken met wijsheid tel-
len, en wie kan de flesschen des hemels
nederleggen?
38 als het stof doorgoten is tot vastig-
heid, en de kluiten samenkleven.

HOOFDSTUK 39.

ZULT gij voor den ouden leeuw roof
jagen, of de gretigheid der jonge
leeuwen vervullen,
2 als zij nederbukken in de holen, *en*
in den kuil zitten ter loering?
3 Wie bereidt der rave haren kost, als
hare jongen tot God schreeuwen, *als* zij
dwalen omdat er geen eten is? Ps. 147:9.
4 Weet gij den tijd van het baren der
steengeiten? Hebt gij waargenomen den
arbeid der hinden?
5 Zult gij de maanden tellen *die* zij ver-
vullen, en weet gij den tijd van haar baren,
6 als zij zich krommen, hare jongen met
versplijting voortbrengen, hare smarten
uitwerpen?
6 Hare jongen worden kloek, worden
groot door het koren, zij gaan uit en kee-
ren niet weder tot haar.
8 Wie heeft den woudezel vrij henen-
gezonden, en wie heeft de banden des
wilden ezels losgemaakt,
9 dien Ik de wildernis tot zijn huis be-
steld heb, en het ziltige tot zijne woningen?
10 Hij belacht het gewoel der stad, het
menigerlei getier des drijvers hoort hij niet.
11 Wat hij uitspeurt op de bergen, is
zijne weide, en hij zoekt allerlei groen ge-
was na.
12 Zal de eenhoorn u willen dienen?
Zal hij vernachten aan uwe kribbe?
13 Zult gij den eenhoorn met zijn touw
aan de voren binden? Zal hij de laagten
achter u eggen?
14 Zult gij op hem vertrouwen, omdat
zijne kracht groot is, en uwen arbeid op
hem laten?
15 Zult gij hem gelooven, dat hij uw
zaad zal wederbrengen en vergaderen *tot*
uwen dorschvloer?
16 Zijn *van u* de verheugelijke vleugelen
der pauwen? Of de vederen des ooievaars
en des struisvogels?

17 dat zij hare eieren in de aarde laat,
en in het stof die verwarmt,
18 en vergeet dat de voet die drukken
kan, en de dieren des velds die vertrappen
kunnen?
19 Zij verhardt zich tegen hare jongen,
alsof zij de hare niet waren; haar arbeid
is te vergeefs, *omdat* zij zonder vrees is.
20 Want God heeft haar van wijsheid
ontbloot, en heeft haar des verstands niets
medegedeeld.
21 Als het tijd is, verheft zij zich in
de hoogte, zij belacht het paard en zijnen
berijder.
22 Zult gij het paard sterkte geven?
Kunt gij zijnen hals met donder bekleeden?
23 Zult gij het beroeren als eenen sprinkhaan?
De pracht van zijn gesnuif is eene
verschrikking.
24 Het graaft in den grond, en het is
vroolijk in zijne kracht, en trekt uit, den
geharnaste tegemoet.
25 Het belacht de vrees en wordt niet
ontsteld, en keert niet wederom vanwege
het zwaard.
26 Tegen hem klettert de pijlkoker, het
vlammend ijzer der spies en der lans.
27 Met schudding en beroering slokt het
de aarde op, en gelooft niet dat het is
het geluid der bazuin.
28 In het volle geklank der bazuin zegt
het: Heah! en ruikt den krijg van verre,
den donder der Vorsten en het gejuich.
29 Vliegt de sperwer door uw verstand,
en breidt hij zijne vleugelen uit naar het
Zuiden?
30 Is het naar uw bevel dat de arend
zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest
in de hoogte maakt? Jer. 49:16.
31 Hij woont en vernacht in de steenrots,
op de scherpte der steenrots en der
vaste plaats,
32 Van daar speurt hij de spijs op, zijne
oogen zien van verre af.
33 Ook slorpen zijne jongen bloed; en
waar verslagenen zijn, daar is hij.
Matth. 24:28. Luc. 17:37.
34 En de HEERE antwoordde Job en zeide:
35 Is het twisten met den Almachtige
onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde
daarop.
36 Toen antwoordde Job den HEERE en
zeide:
37 Zie, ik ben te gering: wat zoude ik
U antwoorden? Ik leg mijne hand op mijnen
mond; Ps. 39:10.
38 éénmaal heb ik gesproken, maar zal
niet antwoorden; of tweemaal, maar zal
niet voortvaren.

HOOFDSTUK 40.

EN de HEERE antwoordde Job uit een
onweder en zeide:
2 Gord nu als een man uwe lendenen: Ik
zal u vragen, en onderricht Mij. Job 38:3.
3 Zult gij ook mijn oordeel te niet maken,
zult gij Mij verdoemen, opdat gij
rechtvaardig zijt?
4 Hebt gij eenen arm gelijk God? En
kunt gij gelijk Hij met de stem donderen?
5 Versier u nu met voortreffelijkheid
en hoogheid, en bekleed u met majesteit
en heerlijkheid.
6 Strooi de verbolgenheden uws toorns
uit, en zie allen hoogmoedige en verneder
hem.
7 Zie allen hoogmoedige *en* breng hem
ten onder, en verpletter de goddeloozen
in hunne plaats.
8 Verberg ze te zamen in het stof; verbind
hunne aangezichten in het verborgen.
9 Dan zal Ik ook u loven, omdat uwe
rechterhand u zal verlost hebben.
10 Zie nu, de behemoth, welken Ik gemaakt
heb nevens u, hij eet hooi gelijk
een rund.
11 Zie toch, zijne kracht is in zijne
lendenen, en zijne macht in den navel
zijns buiks.
12 Als het hem lust, zijn staart is als
een ceder, de zenuwen zijner schaamte
zijn doorvlochten.
13 Zijne beenderen zijn *als* vast koper,
zijne gebeenten zijn als ijzeren handboomen.
14 Hij is een hoofdstuk der wegen Gods;
die hem gemaakt heeft, heeft *hem* zijn
zwaard aangehecht.
15 Omdat de bergen hem voeder voortbrengen,
daarom spelen alle de dieren
des velds aldaar.
16 Onder schaduwachtige boomen ligt
hij neder, in eene schuilplaats des riets
en des slijks.
17 De schaduwachtige boomen bedekken
hem, elkeen met zijne schaduw, de
beekwilgen omringen hem.
18 Zie, hij doet de rivier geweld aan,
en verhaast zich niet; hij vertrouwt dat
hij den Jordaan in zijnen mond zoude
kunnen intrekken.
19 Zoude men hem voor zijne oogen

kunnen vangen? Zoude men *hem* met
strikken den neus kunnen doorboren?
20 Zult gij den leviathan met den angel
trekken, of zijne tong met een koord,
dat gij laat nederzinken?
21 Zult gij hem eene bies in den neus
leggen, of met een doorn zijne kaak
doorboren?
22 Zal hij aan u vele smeekingen maken?
Zal hij zachtkens tot u spreken?
23 Zal hij een verbond met u maken?
Zult gij hem aannemen tot eenen eeuwigen
slaaf?
24 Zult gij met hem spelen gelijk *met*
een vogeltje, of zult gij hem binden voor
uwe jonge dochteren?
25 Zullen de metgezellen over hem een
maaltijd bereiden? Zullen zij hem deelen
onder de kooplieden?
26 Zult gij zijne huid met haken vullen,
of met een visschersharpoen zijn hoofd?
27 Leg uwe hand op hem, gedenk des
strijds, doe het niet meer.
28 Zie, zijne hoop zal feilen; zal hij ook
voor zijn gezicht nedergeslagen worden?

HOOFDSTUK 41.

NIEMAND is *zoo* koen dat hij hem op-
wekken zoude: wie is dan hij die zich
voor mijn aangezicht stellen zoude?
2 [a]Wie is Mij voorgekomen, dat Ik *hem*
zoude vergelden? [b]Wat onder den gan-
schen hemel is, is mijn. a Rom 11 35.
b Ex. 19:5 Deut. 10 14.
Ps. 24:1; 50:12; 89 12. 1 Cor 10:26,28.
3 Ik zal zijne leden niet verzwijgen,
noch het verhaal *zijner* sterkte, noch de
bevalligheid zijner gestaltenis.
4 Wie zoude het opperste zijns kleeds
ontdekken? Wie zoude met zijnen dub-
belen breidel *hem* aankomen?
5 Wie zoude de deuren zijns aange-
zichts opendoen? Rondom zijne tanden
is verschrikking.
6 Zeer uitnemend zijn zijne sterke schil-
den, elkeen gesloten *als* met een nauw-
drukkend zegel.
7 Het éene is *zóó* na aan het andere,
dat de wind daar niet tusschen kan komen.
8 Zij kleven aan elkander, zij vatten
zich samen, dat zij zich niet scheiden.
9 Elkeen zijner niezingen doet een licht
schijnen, en zijne oogen zijn als de oog-
leden des dageraads.
10 Uit zijnen mond gaan fakkelen, vurige
vonken spatten er uit.
11 Uit zijne neusgaten komt rook voort,
als *uit* eenen ziedenden pot en ruimen ketel.
12 Zijn adem zoude kolen doen vlammen,
en eene vlam komt uit zijnen mond voort.
13 In zijnen hals herbergt de sterkte;
voor hem springt zelfs de droefheid van
vreugde op.
14 De stukken zijns vleesches kleven te
zamen, elkeen is vast in hem, het wordt
niet bewogen.
15 Zijn hart is vast gelijk een steen, ja
vast gelijk een deel des ondersten *molen-
steens*.
16 Voor zijne verheffing schromen de
sterken, om *zijner* doorbrekingen wille
ontzondigen zij zich.
17 Raakt hem iemand met het zwaard,
dat zal niet bestaan, spies, schicht noch
pantser.
18 Hij acht het ijzer voor stroo, en het
staal voor verrot hout.
19 De pijl zal hem niet doen vlieden,
de slingersteenen worden hem in stoppelen
veranderd.
20 De werpsteenen worden *van hem*
geacht als stoppelen, en hij belacht de
drilling der lans.
21 Onder hem zijn scherpe scherven; hij
spreidt zich op het puntachtige *als* op slijk.
22 Hij doet de diepte zieden gelijk een
pot, hij stelt de zee als eene zalfkokerij.
23 Achter zich verlicht hij het pad: men
zoude den afgrond voor grijsheid houden.
24 Op de aarde is niets met hem te ver-
gelijken, die gemaakt is om zonder schrik
te wezen.
25 Hij ziet alles áán wat hoog is, hij
is een Koning over alle jonge hoogmoe-
dige dieren.

HOOFDSTUK 42.

TOEN antwoordde Job den HEERE en
zeide:
2 Ik weet dat Gij alles vermoogt, en dat
geen van uwe gedachten kan afgesneden
worden. Gen. 18 14 Jer 32 17 Zach 8 6.
Matth. 19:26 Marc 10 27 Luc 1 37, 18 27
3 [a]Wie is hij, *zegt Gij*, die den raad
verbergt zonder wetenschap? [b]Zoo heb
ik dan verhaald hetgeen ik niet verstond,
dingen die voor mij te wonderbaarlijk wa-
ren, die ik niet wist a Job 38 2. b Ps. 131 1
4 Hoor toch, en ik zal spreken; ik zal
U vragen, en onderricht Gij mij.
5 Met het gehoor van het oor heb ik
U gehoord, maar nu ziet U mijn oog.

6 Daarom verfoei ik *mij*, en ik heb
berouw in stof en asch.
7 Het geschiedde nu nadat de HEERE
die woorden tot Job gesproken had, dat
de HEERE tot Elifaz den Temaniet zeide:
Mijn toorn is ontstoken tegen u en tegen
uwe twee vrienden, want gijlieden hebt
niet recht van Mij gesproken, gelijk als
mijn knecht Job.
8 Daarom neemt nu voor ulieden zeven
varren en zeven rammen, en gaat henen
tot mijnen knecht Job, en offert brand-
offer voor ulieden, en laat mijn knecht
Job voor ulieden bidden, want zekerlijk
Ik zal zijn aangezicht aannemen, opdat
Ik aan ulieden niet doe naar uwe dwaas-
heid; want gijlieden hebt niet recht van
Mij gesproken, gelijk mijn knecht Job.
9 Toen gingen Elifaz de Temaniet, en
Bildad de Suhiet, *en* Zofar de Naämathiet
henen en deden gelijk als de HEERE tot
hen gesproken had, en de HEERE nam
het aangezicht Jobs aan.
10 En de HEERE wendde de gevangenis
van Job, toen hij gebeden had voor zijne
vrienden, en de HEERE vermeerderde al
hetgeen Job gehad had, tot dubbel zooveel.
11 Ook kwamen tot hem alle zijne broe-
ders en alle zijne zusters, en allen die
hem te voren gekend hadden, en aten
brood met hem in zijn huis, en beklaag-
den hem en vertroostten hem over al het
kwaad dat de HEERE over hem gebracht
had; en zij gaven hem een iegelijk een
stuk geld, een iegelijk ook een gouden
voorhoofdsiersel.
12 En de HEERE zegende Jobs laatste
meer dan zijn eerste; want hij had veer-
tien duizend schapen en zes duizend keme-
len en duizend juk runderen en duizend
ezelinnen.
13 Daartoe had hij zeven zonen en drie
dochteren:
14 en hij noemde den naam der eerste
Jemima, en den naam der tweede Kezia,
en den naam der derde Keren-happuch.
15 En daar werden zoo schoone vrou-
wen niet gevonden in het gansche land
als de dochteren van Job, en haar vader
gaf ze erfdeel onder hare broederen.
16 En Job leefde na dezen honderd en
veertig jaar, dat hij zag zijne kinderen en
zijne kindskinderen, tot in vier geslachten.
17 En Job stierf oud en der dagen zat.

HET BOEK DER PSALMEN.

PSALM 1.

WELGELUKZALIG is de man die niet
wandelt in den raad der goddeloozen,
noch staat op den weg der zondaren, noch
zit in het gestoelte der spotters: Spr. 4:14.
2 maar zijn lust is in des HEEREN wet, en
hij overdenkt zijne wet dag en nacht. Joz. 1:8.
3 Want hij zal zijn als een boom, geplant
aan waterbeken, die zijne vrucht geeft op
zijnen tijd, en welks blad niet afvalt; en al
wat hij doet, zal wèl gelukken. Jer. 17:8.
4 Alzóó zijn de goddeloozen niet, maar
als het kaf dat de wind henendrijft.
Job 21:18. Ps. 35:5. Jes. 17:13; 29:5.
5 Daarom zullen de goddeloozen niet
bestaan in het gericht, noch de zondaars
in de vergadering der rechtvaardigen;
6 want de HEERE kent den weg der
rechtvaardigen, maar de weg der godde-
loozen zal vergaan.

PSALM 2.

WAAROM woeden de heidenen en be-
denken de volken ijdelheid? Hand. 4:25, 26.
2 De Koningen der aarde stellen zich
op, en de Vorsten beraadslagen te zamen
tegen den HEERE en tegen zijnen Gezalfde,
zeggende:
3 Laat ons hunne banden verscheuren,
en hunne touwen vàn ons werpen.
4 Die in den hemel woont, zal lachen,
de Heere zal ze bespotten. Ps. 59:9.
5 Dan zal Hij tot hen spreken in zijnen
toorn, en in zijne grimmigheid zal Hij ze
verschrikken.
6 Ik toch heb mijnen Koning gezalfd
over Sion, den berg mijner heiligheid.
7 Ik zal van het besluit verhalen: de
HEERE heeft tot mij gezegd: Gij zijt mijn
Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.
Hand. 13:33. Hebr. 1:5; 5:5.

8 Eisch van Mij, en Ik zal de heidenen geven *tot* uw erfdeel, en de einden der aarde *tot* uwe bezitting.
9 Gij zult ze verpletteren met eenen ijzeren schepter, gij zult ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Openb. 2:27; 12:5; 19:15.
10 Nu dan, gij Koningen, handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, gij Richters der aarde.
11 Dient den HEERE met vreeze, en verheugt u met beving.
12 Kust den Zoon, opdat hij niet toorne en gij *op* den weg vergaat, wanneer zijn toorn maar een weinig zoude ontbranden. Welgelukzalig zijn allen die op hem betrouwen. Ps. 34:9; 84:13. Spr. 16:20. Jes. 30:18. Jer. 17:7.

PSALM 3.

EEN psalm Davids, als hij vlood voor het aangezicht zijns zoons Absalom.
2 O HEERE! hoe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd; velen staan tegen mij op.
3 Velen zeggen van mijne ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela.
4 Doch Gij, HEERE, zijt een schild voor mij, mijne eer, en die mijn hoofd opheft.
5 Ik riep met mijne stem tot den HEERE, en Hij verhoorde mij van den berg zijner heiligheid. Sela.
6 Ik lag neder en sliep: ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij.
7 Ik zal niet vreezen voor tienduizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten. Ps. 27:3.
8 Sta op, HEERE, verlos mij, mijn God; want Gij hebt alle mijne vijanden op het kinnebakken geslagen, de tanden der goddeloozen hebt Gij verbroken.
9 Het heil is des HEEREN; uw zegen is over uw volk. Sela. Spr. 21:31. Jer. 3:23. Jona 2:9.

PSALM 4.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op de neginoth.
2 Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid! In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig en hoor mijn gebed.
3 Gij mannen, hoe lang zal mijne eer tot schande zijn? *Hoe lang* zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.
4 Weet toch dat de HEERE Zich eenen gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal hooren als ik tot Hem roep.
5 Zijt beroerd, en zondigt niet; spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela. Efez. 4:26.
6 Offert offeranden der gerechtigheid, en vertrouwt op den HEERE.
7 Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht uws aanschijns, o HEERE. Num. 6:25, 26. Ps. 31:17; 67:2; 80:4, 8, 20; 119:135. Dan. 9:17.
8 Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.
9 Ik zal in vrede te zamen nederliggen en slapen, want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.

PSALM 5.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op de nehiloth.
2 O HEERE, neem mijne redenen ter oore, versta mijne overdenking.
3 Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God! want tot U zal ik bidden.
4 Des morgens, HEERE, zult Gij mijne stem hooren, des morgens zal ik *mij* tot U schikken en wacht houden.
5 Want Gij zijt geen God die lust heeft aan goddeloosheid; de booze zal bij U niet verkeeren;
6 de onzinnigen zullen voor uwe oogen niet bestaan; Gij haat alle werkers der ongerechtigheid.
7 Gij zult de leugensprekers verdoen; van den man des bloeds en des bedrogs heeft de HEERE een gruwel. Ps. 55:24.
8 Maar ik zal door de grootheid uwer goedertierenheid in uw Huis ingaan, ik zal mij buigen naar het paleis uwer heiligheid in uwe vrees.
9 HEERE, leid mij in uwe gerechtigheid, om mijner verspieders wil, richt uwen weg voor mijn aangezicht.
10 Want in hunnen mond is niets rechts, hun binnenste is enkel verderving, hunne keel is een open graf, met hunne tong vleien zij. Rom. 3:13.
11 Verklaar ze schuldig, o God! laat ze vervallen van hunne raadslagen; drijf ze henen om de veelheid hunner overtredingen, want zij zijn wederspannig tegen U.
12 Maar laat verblijd zijn allen die op U betrouwen; laat ze tot in eeuwigheid juichen, omdat Gij ze overdekt; en laat in U van vreugde opspringen die uwen naam liefhebben.
13 Want Gij, HEERE, zult den recht-

vaardige zegenen, Gij zult hem met goedgunstigheid kronen als met een rondas.

PSALM 6.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op de neginoth, op de scheminith.
2 O HEERE, straf mij niet in uwen toorn, en kastijd mij niet in uwe grimmigheid. Ps. 38:2. Jer. 10:24.
3 Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt; genees mij, HEERE, want mijne beenderen zijn verschrikt.
4 Ja mijne ziel is zeer verschrikt; en Gij, HEERE, hoe lang?
5 Keer weder, HEERE; red mijne ziel; verlos mij om uwer goedertierenheid wil.
6 Want in den dood is Uwer geene gedachtenis; wie zal U loven in het graf? Ps. 30:10; 88:12, 13; 115:17.
7 Ik ben moede van mijn zuchten, ik doe mijn bed den ganschen nacht zwemmen, ik doornat mijne bedstede met mijne tranen.
8 Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is verouderd vanwege alle mijne tegenpartijders. Ps. 31:10.
9 Wijkt van mij, alle gij werkers der ongerechtigheid; want de HEERE heeft de stem mijns geweens gehoord: Matth. 7:23. Luc. 13:27.
10 de HEERE heeft mijne smeeking gehoord, de HEERE zal mijn gebed aannemen.
11 Alle mijne vijanden zullen zeer beschaamd en verbaasd worden; zij zullen terugkeeren, zij zullen in een oogenblik beschaamd worden.

PSALM 7.

DAVIDS schiggajon, dat hij den HEERE gezongen heeft over de woorden van Kusch den Benjaminiet.
2 HEERE mijn God, op U betrouw ik: verlos mij van alle mijne vervolgers en red mij;
3 opdat hij mijne ziel niet roove als een leeuw, verscheurende terwijl daar geen verlosser is.
4 HEERE mijn God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijne handen is,
5 indien ik kwaad vergolden heb dien die vrede met mij had (ja, ik heb gered dien die mij zonder oorzaak benauwde):
6 zoo vervolge de vijand mijne ziel en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde en doe mijne eer in het stof wonen. Sela.
7 Sta op, HEERE, in uwen toorn, verhef U om de verbolgenheden mijner benauwers, en ontwaak tot mij: Gij hebt het gericht bevolen.
8 Zoo zal de vergadering der volken U omsingelen: keer dan boven haar weder in de hoogte.
9 De HEERE zal den volken recht doen; richt mij, HEERE, naar mijne gerechtigheid, en naar mijne oprechtheid *die* bij mij is.
10 Laat toch de boosheid der goddeloozen een einde nemen, maar bevestig den rechtvaardige, Gij die harten en nieren beproeft, o rechtvaardige God! Jer. 11:20; 17:10; 20:12. Openb. 2:23.
11 Mijn schild is bij God, die de oprechten van harte behoudt.
12 God is een rechtvaardig rechter, en een God, die te allen dage toornt.
13 Indien hij zich niet bekeert, zoo zal Hij zijn zwaard wetten; Hij heeft zijnen boog gespannen en dien bereid,
14 en heeft doodelijke wapenen voor Zich gereed gemaakt; Hij zal zijne pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen.
15 Zie, hij is in arbeid van ongerechtigheid en is zwanger van moeite: hij zal leugen baren. Job 15:35. Jes. 59:4.
16 Hij heeft eenen kuil gedolven en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groeve *die* hij gemaakt heeft. Ps. 9:16; 57:7. Spr. 26:27. Pred. 10:8.
17 Zijne moeite zal op zijn hoofd wederkeeren, en zijn geweld op zijnen schedel nederdalen.
18 Ik zal den HEERE loven naar zijne gerechtigheid, en den naam des HEEREN des Allerhoogsten psalmzingen.

PSALM 8.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op de gittith.
2 O HEERE, onze Heere, hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde: Gij, die uwe majesteit gesteld hebt boven de hemelen!
3 Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden. Matth. 21:16.
4 Als ik uwen hemel aanzie, het werk uwer vingeren, de maan en de sterren die Gij bereid hebt —

5 wat is de mensch dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des menschen dat Gij hem bezoekt, Job 7:17. Ps. 144:3. Hebr. 2:6.

6 en hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond! Hebr. 2:7.

7 Gij doet hem heerschen over de werken uwer handen, Gij hebt alles onder zijne voeten gezet: Gen. 1:28. 1 Cor. 15:27. Efez. 1:22.

8 schapen en ossen, alle die, ook mede de dieren des velds;

9 het gevogelte des hemels en de visschen der zee: hetgeen de paden der zeeën doorwandelt.

10 O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde!

PSALM 9.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op mûth-labbeen.

2 Ik zal den Heere loven met mijn gansche hart, ik zal alle uwe wonderen vertellen.

3 In U zal ik mij verblijden en van vreugde opspringen; ik zal uwen naam psalmzingen, o Allerhoogste!

4 omdat mijne vijanden achterwaarts gekeerd, gevallen en vergaan zijn van uw aangezicht.

5 Want Gij hebt mijn recht en mijne rechtzaak afgedaan; Gij hebt gezeten op den troon, o Rechter der gerechtigheid.

6 Gij hebt de heidenen gescholden, den goddelooze verdaan, hunnen naam uitgedelgd tot in eeuwigheid en altoos.

7 O vijand! zijn de verwoestingen voleindigd in eeuwigheid, en hebt gij de steden uitgeroeid? Hunlieder gedachtenis is *met* hen vergaan.

8 Maar de Heere zal in eeuwigheid zitten, Hij heeft zijnen troon bereid ten gerichte.

9 En Hij zelf zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken oordeelen in rechtmatigheden. Ps. 96:13; 98:9.

10 En de Heere zal een hoog vertrek zijn voor den verdrukte, een hoog vertrek in tijden van benauwdheid.

11 En die uwen naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, Heere, niet hebt verlaten degenen die U zoeken.

12 Psalmzingt den Heere, die te Sion woont, verkondigt onder de volken zijne daden.

13 Want Hij zoekt de bloedstortingen, Hij gedenkt dezelve; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet.

14 Wees mij genadig, Heere, zie mijne ellende aan, van mijne haters *mij aangedaan*, Gij die mij verhoogt uit de poorten des doods;

15 opdat ik uwen ganschen lof in de poorten der dochter Sions vertelle, dat ik mij verheuge in uw heil.

16 De heidenen zijn gezonken in de groeve *die* zij gemaakt hadden, hunlieder voet is gevangen in het net dat zij verborgen hadden. Ps. 7:16; 57:7. Spr. 26:27. Pred. 10:8.

17 De Heere is bekend geworden, Hij heeft recht gedaan; de goddelooze is verstrikt in het werk zijner handen. Higgajon. Sela.

18 De goddeloozen zullen terugkeeren naar de hel toe, alle godvergetende heidenen.

19 Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, *noch* de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.

20 Sta op, Heere, laat den mensch zich niet versterken, laat de heidenen voor uw aangezicht geoordeeld worden.

21 O Heere! jaag hun vrees aan: laat de heidenen weten *dat* zij menschen zijn. Sela.

PSALM 10.

O Heere! waarom staat Gij van verre, *waarom* verbergt Gij u in tijden van benauwdheid?

2 De goddelooze vervolgt hittiglijk in hoogmoed den ellendige; laat ze gegrepen worden in de aanslagen die zij bedacht hebben.

3 Want de goddelooze roemt over den wensch zijner ziel; hij zegent den gierigaard, hij lastert den Heere.

4 De goddelooze, gelijk hij zijnen neus omhoog steekt, onderzoekt niet; alle zijne gedachten zijn dat er geen God is. Ps. 14:1; 53:2.

5 Zijne wegen maken te allen tijde smart; uwe oordeelen zijn eene hoogte verre van hem; alle zijne tegenpartijders, die blaast hij aan.

6 Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen; want *ik* zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn.

7 Zijn mond is vol van vloek en bedriegerijen en list, onder zijne tong is moeite en ongerechtigheid. Rom. 3:14.

8 Hij zit in de achterlaag der hoeven, in verborgene plaatsen doodt hij den onschuldige; zijne oogen verbergen zich tegen den arme.

9 Hij legt lagen in eene verborgene plaats,
gelijk een leeuw in zijn hol; hij legt lagen
om den ellendige te rooven; hij rooft den
ellendige, als hij hem trekt in zijn net.
10 Hij duikt neder, hij buigt zich, en
de arme hoop valt in zijne sterke *pooten*.
11 Hij zegt in zijn hart: God heeft het
vergeten, Hij heeft zijn aangezicht verborgen, Hij ziet niet in eeuwigheid.
Ps. 94:7. Jes. 29:15.
12 Sta op, HEERE God, hef uwe hand
op, vergeet de ellendigen niet.
13 Waarom lastert de goddelooze God,
zegt in zijn hart: Gij zult het niet
zoeken?
14 Gij ziet het *immers*, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in uwe hand geve; op U
verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een
helper van den wees.
15 Breek den arm des goddeloozen en
boozen, zoek zijne goddeloosheid, *totdat*
Gij ze niet vindt.
16 De HEERE is Koning, eeuwiglijk en
altoos; de heidenen zijn vergaan uit zijn
land. Ps. 29:10. Jer. 10:10.
17 HEERE, Gij hebt den wensch der
zachtmoedigen gehoord; Gij zult hun
hart sterken, uw oor zal opmerken,
18 om den wees en den verdrukte recht
te doen, opdat een mensch van de aarde
niet meer voortvare geweld te bedrijven.

PSALM 11.

EEN *psalm* Davids, voor den opperzangmeester.
Ik betrouw op den HEERE; hoe zegt
gijlieden tot mijne ziel: Zwerf henen
naar ulieder gebergte *als* een vogel?
2 Want zie, de goddeloozen spannen
den boog, zij schikken hunnen pijl op
de pees, om in het donker te schieten
naar de oprechten van hart. Ps. 64:5.
3 Zekerlijk, de fundamenten worden
omgestooten; wat heeft de rechtvaardige
bedreven?
4 De HEERE is in het paleis zijner heiligheid, des HEEREN troon is in den hemel; zijne oogen aanschouwen, zijne oogleden proeven de menschenkinderen.
5 De HEERE proeft den rechtvaardige;
maar den goddelooze, en dien die geweld
liefheeft, haat zijne ziel.
6 Hij zal op de goddeloozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige
stormwind zal het deel huns bekers zijn.
7 Want de HEERE is rechtvaardig, Hij
heeft gerechtigheden lief; zijn aangezicht
aanschouwt den oprechte.

PSALM 12.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op de scheminith.
2 Behoud, o HEERE; want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen
zijn weinig geworden onder de menschenkinderen. Jes. 57:1. Micha 7:2.
3 Zij spreken valschheid een ieder met
zijnen naaste, *met* vleiende lippen; zij spreken met een dubbel hart. Ps. 28:3. Jer. 9:8.
4 De HEERE snijde àf alle vleiende lippen, de grootsprekende tong,
5 die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong; onze lippen
zijn onze: wie is heer over ons?
6 Om de verwoesting der ellendigen,
om het kermen der nooddruftigen, zal
Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal
in behoudenis zetten dien hij aanblaast.
7 De redenen des HEEREN zijn reine
redenen, zilver, gelouterd in eenen aarden
smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.
2 Sam. 22:31. Ps. 18:31; 119:140. Spr. 30:5.
8 Gij, HEERE, zult ze bewaren, Gij zult
ze behoeden voor dit geslacht tot in
eeuwigheid.
9 De goddeloozen draven rondom, wanneer de snoodsten van 's menschen kinderen verhoogd worden.

PSALM 13.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester.
2 Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds
vergeten? Hoe lang zult Gij uw aangezicht voor mij verbergen? Klaagl. 5:20.
3 Hoe lang zal ik raadslagen voornemen
in mijne ziel, droefenis in mijn hart bij
dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij
verhoogd zijn?
4 Aanschouw, verhoor mij, HEERE mijn
God; verlicht mijne oogen, opdat ik *in*
den dood niet ontslape;
5 opdat niet mijn vijand zegge: Ik heb
hem overmocht, mijne tegenpartijders
zich verheugen wanneer ik zoude wankelen. Ps. 25:2.
6 Maar ik vertrouw op uwe goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen
in uw heil; ik zal den HEERE zingen,
omdat Hij aan mij welgedaan heeft.
Ps. 116:7.

PSALM 14.

EEN *psalm* Davids, voor den opperzangmeester.

De dwaas zegt in zijn hart: Daar is geen God; zij verderven het, zij maken het gruwelijk *met hun* werk, daar is niemand die goed doet. Ps. 10:4; 53:1-7.

2 De HEERE heeft uit den hemel nedergezien op de menschenkinderen, om te zien of iemand verstandig ware, die God zocht: Rom. 3:11, 12.

3 zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden, daar is niemand die goed doet, ook niet één.

4 Hebben dan alle werkers der ongerechtigheid geen kennis, die mijn volk opeten *alsof* zij brood aten? Zij roepen den HEERE niet aan.

5 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard, want God is bij het geslacht des rechtvaardigen.

6 Gijlieden beschaamt den raad des ellendigen, omdat de HEERE zijne toevlucht is.

7 Och dat Israëls verlossing uit Sion *kwame*! Als de HEERE de gevangenen zijns volks zal doen wederkeeren, *dan* zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALM 15.

EEN psalm Davids.

HEERE, wie zal verkeeren in uwe tent, wie zal wonen op den berg uwer heiligheid? Ps. 24:3. Jes. 33:14.

2 Die oprecht wandelt en gerechtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid spreekt; Jes. 33:15.

3 die met zijne tong niet achterklapt, zijnen metgezel geen kwaad doet, en geen smaadrede opneemt tegen zijnen naaste;

4 in wiens oogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen die den HEERE vreezen; heeft hij gezworen tot *zijne* schade, evenwel verandert hij niet;

5 die zijn geld niet geeft op woeker, noch een geschenk neemt tegen den onschuldige: die deze dingen doet zal niet wankelen in eeuwigheid. Ex. 22:25. Lev. 25:36. Deut. 23:19, 20. Ezech. 18:8.

PSALM 16.

EEN gouden kleinood Davids.

Bewaar mij o God! want ik betrouw op U.

2 O *mijne ziel!* gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de Heere, mijne goedheid *raakt* niet tot U,

3 *maar* tot de heiligen die op de aarde zijn, en de heerlijken in dewelken al mijn lust is.

4 De smarten dergenen die eenen anderen *god* begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hunne drankofferen van bloed niet offeren, en hunne namen op mijne lippen niet nemen. Ex. 23:13. Joz. 23:7. Hos. 2:16. Zach. 13:2.

5 De HEERE is het deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. Klaagl. 3:24.

6 De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja, eene schoone erfenis is mij geworden.

7 Ik zal den HEERE loven, die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijne nieren.

8 Ik stel den HEERE geduriglijk vóór mij; omdat Hij aan mijne rechterhand is, zal ik niet wankelen. Hand. 2:25-28.

9 Daarom is mijn hart verblijd, en mijne eer verheugt zich; ook zal mijn vleesch zeker wonen.

10 Want Gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten, Gij zult niet toelaten dat uw Heilige de verderving zie. Hand. 13:35.

11 Gij zult mij het pad des levens bekend maken: verzadiging der vreugde is bij uw aangezicht, liefelijkheden zijn in uwe rechterhand eeuwiglijk.

PSALM 17.

EEN gebed Davids.

HEERE, hoor de gerechtigheid, merk op mijn geschrei, neem ter oore mijn gebed, met onbedrieglijke lippen *gesproken*.

2 Laat mijn recht van voor uw aangezicht uitgaan, laat uwe oogen de billijkheden aanschouwen.

3 Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst, Gij vindt niets: *hetgeen* ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet. Ps. 139:1. Jer. 12:3

4 Aangaande de handelingen des menschen, ik heb mij, naar het woord uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers,

5 houdende mijne gangen in uwe sporen, opdat mijne voetstappen niet zouden wankelen.

6 Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort, o God! neig uw oor tot mij, hoor mijne rede.

7 Maak uwe weldadigheden wonderbaar, Gij die verlost degenen die *op U* betrouwen van degenen die tegen uwe rechterhand opstaan.

8 Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw uwer vleugelen,

9 voor het aangezicht der goddeloozen die mij verwoesten, mijner doodvijanden die mij omringen.

10 Met hun vet besluiten zij *zich*, met hunnen mond spreken zij hoovaardiglijk.

11 In onzen gang hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hunne oogen *op ons*, ter aarde nederbukkende.

12 Hij is gelijk als een leeuw die begeert te rooven, en als een jonge leeuw zittende in verborgene plaatsen.

13 Sta op, HEERE, kom zijn aangezicht voor, vel hem neder; bevrijd mijne ziel met uw zwaard van den goddelooze,

14 met uwe hand van de lieden, o HEERE! van de lieden die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met uwen verborgen *schat*; de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot hunnen kinderkens achter.

15 *Maar* ik zal uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met uw beeld als ik zal opwaken.

PSALM 18.

VOOR den opperzangmeester, *een psalm* van David, den knecht des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEERE gesproken heeft, ten dage als de HEERE hem gered had uit de hand van alle zijne vijanden en uit de hand Sauls. 2 Sam. 22:1-51.

2 Hij zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE mijne sterkte. Ps. 116:1.

3 De HEERE is mijne steenrots, en mijn burg, en mijn uithelper; mijn God, mijne rots, op welken ik betrouw; mijn schild en hoorn mijns heils, mijn hoog vertrek. Deut. 32:4, Ps. 144:2.

4 Ik riep den HEERE áán die te prijzen is, en werd verlost van mijne vijanden.

5 Banden des doods hadden mij omvangen, en beken Belials verschrikten mij. Ps. 116:3.

6 Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij.

7 Als mij bang was, riep ik den HEERE aan, en riep tot mijnen God: Hij hoorde mijne stem uit zijn paleis, en mijn geroep voor zijn aangezicht kwam in zijne ooren.

8 Toen daverde en beefde de aarde, en de gronden der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was.

9 Rook ging op van zijnen neus, en een vuur uit zijnen mond verteerde: kolen werden daarvan aangestoken.

10 En Hij boog den hemel en daalde neder, en donkerheid was onder zijne voeten. Ps. 144:5.

11 En Hij voer op eenen cherub en vloog, ja Hij vloog snellijk op de vleugelen des winds. Ps. 104:3.

12 Duisternis zette Hij tot zijne verberging; rondom Hem was zijne tent, duisterheid der wateren, wolken des hemels.

13 Van den glans die vóór Hem was, dreven zijne wolken daarhenen: hagel en vurige kolen.

14 En de HEERE donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf zijne stem, hagel en vurige kolen.

15 En Hij zond zijne pijlen uit en verstrooide ze, en Hij vermenigvuldigde de bliksemen en verschrikte ze. Ps. 144:6.

16 En de diepe kolken der wateren werden gezien, en de gronden der wereld werden ontdekt, van uw schelden, o HEERE! van het geblaas des winds van uwen neus.

17 Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit groote wateren.

18 Hij verloste mij van mijnen sterken vijand en van mijne haters, omdat zij machtiger waren dan ik.

19 Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals, maar de HEERE was mij tot een steunsel;

20 en Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.

21 De HEERE vergold mij naar mijne gerechtigheid, Hij gaf mij weder naar de reinheid mijner handen.

22 Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijnen God niet goddelooslijk afgegaan.

23 Want alle zijne rechten waren vóór mij, en zijne inzettingen deed ik niet van mij weg.

24 Maar ik was oprecht bij Hem, en ik wachtte mij voor mijne ongerechtigheid.

25 Zoo gaf mij de HEERE weder naar mijne gerechtigheid, naar de reinheid mijner handen, voor zijne oogen.

26 Bij den goedertierene houdt Gij U goedertieren, bij den oprechten man houdt Gij U oprecht.

27 Bij den reine houdt Gij U rein, maar
bij den verkeerde bewijst Gij U een worstelaar.
28 Want Gij verlost het bedrukte volk,
maar de hooge oogen vernedert Gij.
29 Want Gij doet mijne lamp lichten;
de HEERE mijn God doet mijne duisternis
opklaren.
30 Want met U loop ik door een bende, en
met mijnen God spring ik over eenen muur.
31 Gods weg is volmaakt; de rede des
HEEREN is doorlouterd; Hij is een schild
allen die op Hem betrouwen.
Ps. 12:7; 119:140. Spr. 30:5.
32 Want wie is God behalve de HEERE
en wie is een rotssteen dan alleen onze
God? 1 Sam. 2:2. Jes. 44:8; 45:5, 18, 22.
33 Het is God, die mij met kracht omgordt, en Hij heeft mijnen weg volkomen
gemaakt.
34 Hij maakt mijne voeten gelijk als der
hinden, en Hij stelt mij op mijne hoogten.
35 Hij leert mijne handen ten strijde,
zoodat een stalen boog met mijne armen
verbroken is. Ps. 144:1.
36 Ook hebt Gij mij het schild uws heils
gegeven, en uwe rechterhand heeft mij
ondersteund, en uwe zachtmoedigheid
heeft mij groot gemaakt.
37 Gij hebt mijnen voetstap ruim gemaakt onder mij, en mijne enkelen hebben niet gewankeld.
38 Ik vervolgde mijne vijanden en trof
ze aan, en ik keerde niet weder totdat
ik ze verdaan had.
39 Ik doorstak ze, dat zij niet weder konden opstaan: zij vielen onder mijne voeten.
40 Want Gij omgorddet mij met kracht
ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken wie tegen mij opstonden,
41 en Gij gaaft mij den nek mijner vijanden; en mijne haters, die vernielde ik.
42 Zij riepen, maar daar was geen verlosser, tot den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.
43 Toen vergruisde ik ze als stof voor
den wind, ik ruimde ze weg als slijk
der straten.
44 Gij hebt mij uitgeholpen van de
twisten des volks; Gij hebt mij gesteld
tot een hoofd der heidenen; het volk
dat ik niet kende, heeft mij gediend.
45 Zoo haast als *hun* oor *van mij*
hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd;
vreemden hebben zich mij geveinsdelijk
onderworpen.
46 Vreemden zijn vervallen, en hebben
gesidderd uit hunne sloten.
47 De HEERE leeft, en geloofd zij mijn
rotssteen, en verhoogd zij de God mijns
heils:
48 de God die mij volkomene wraak geeft,
en de volken onder mij brengt; Ps. 144:2.
49 die mij uithelpt van mijne vijanden;
ja Gij verhoogt mij boven degenen die
tegen mij opstaan, Gij redt mij van den
man des gewelds.
50 Daarom zal ik U, o HEERE! loven
onder de heidenen, en uwen naam zal
ik psalmzingen: Rom. 15:9.
51 die de verlossingen zijns Konings
groot maakt, en goedertierenheid doet
aan zijnen Gezalfde, aan David en aan
zijn zaad tot in eeuwigheid.

PSALM 19.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester.
2 De hemelen vertellen Gods eer, en het
uitspansel verkondigt zijner handen werk.
3 De dag aan den dag stort overvloediglijk sprake uit, en de nacht aan den
nacht toont wetenschap.
4 Geene spraak en geene woorden zijn
er, waar hunne stem niet wordt gehoord.
5 Hun richtsnoer gaat uit over de gansche aarde, en hunne redenen aan het
einde der wereld; Hij heeft in dezelve
eene tent gesteld voor de zon. Rom. 10:18.
6 En die is als een bruidegom, uitgaande uit zijne slaapkamer; zij is vroolijk als een held, om het pad te loopen.
7 Haar uitgang is van het einde des hemels, en haar omloop tot aan de einden deszelven; en niets is verborgen voor hare hitte.
8 De wet des HEEREN is volmaakt, bekeerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den eenvoudige wijsheid
gevende. Ps. 119:130.
9 De bevelen des HEEREN zijn recht,
verblijdende het hart; het gebod des
HEEREN is zuiver, verlichtende de oogen.
10 De vreeze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid; de rechten
des HEEREN zijn waarheid, te zamen zijn
ze rechtvaardig;
11 [a] zij zijn begeerlijker dan goud, ja
dan veel fijn goud, [b] en zoeter dan honig
en honigzeem. [a] Ps. 119:72, 127. [b] Ps. 119:103.
12 Ook wordt uw knecht door dezelve
klaarlijk vermaand; in het houden van
die is groote loon.

13 Wie zoude de afdwalingen verstaan?
Reinig mij van de verborgene *afdwalingen*.
14 Houd uwen knecht ook terug van
trotschheden, laat ze niet over mij heer-
schen; dan zal ik oprecht zijn en rein
van groote overtreding.
15 Laat de redenen mijns monds en de
overdenking mijns harten welbehaaglijk
zijn voor uw aangezicht, o HEERE! mijn
rotssteen en mijn verlosser.

PSALM 20.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
2 De HEERE verhoore u in den dag der
benauwdheid, de naam van den God Jakobs
zette u in een hoog vertrek. Ps. 50:2; 69:30.
3 Hij zende uwe hulp uit het heiligdom,
en ondersteune u uit Sion;
4 Hij gedenke aller uwer spijsofferen,
en make uw brandoffer tot asch. Sela.
5 Hij geve u naar uw hart, en vervulle
al uwen raad.
6 Wij zullen juichen over uw heil, en de
vaandelen opsteken in den naam onzes Gods.
De HEERE vervulle alle uwe begeerten.
7 Alsnu weet ik dat de HEERE zijnen
Gezalfde behoudt; Hij zal hem verhooren
uit den hemel zijner heiligheid; het heil
zijner rechterhand zal zijn met mogend-
heden.
8 Dezen *vermelden* van wagens, en die van
paarden, maar wij zullen vermelden van
den naam des HEEREN onzes Gods.
9 Zij hebben zich gekromd en zijn ge-
vallen, maar wij zijn gerezen en staande
gebleven.
10 O HEERE! behoud; die Koning ver-
hoore ons ten dage onzes roepens.

PSALM 21.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
2 O HEERE! de Koning is verblijd over
uwe sterkte, en hoe zeer is hij verheugd
over uw heil!
3 Gij hebt hem zijns harten wensch ge-
geven, en de uitspraak zijner lippen hebt
Gij niet geweerd. Sela.
4 Want Gij komt hem vóór met zege-
ningen van het goede, op zijn hoofd zet
Gij eene kroon van fijn goud.
5 Het leven heeft hij van U begeerd,
Gij hebt het hem gegeven; lengte van
dagen, eeuwiglijk en altoos.
6 Groot is zijne eer door uw heil; ma-
jesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toe-
gevoegd.
7 Want Gij zet hem *tot* zegeningen in
eeuwigheid, Gij vervroolijkt hem door
vreugde met uw aangezicht;
8 want de Koning vertrouwt op den
HEERE, en door de goedertierenheid des
Allerhoogsten zal hij niet wankelen.
9 Uwe hand zal alle uwe vijanden vinden,
uwe rechterhand zal uwe haters vinden.
13 Gij zult ze zetten als eenen vurigen
oven ten tijde uws *toornigen* aangezichts,
de HEERE zal ze in zijnen toorn verslin-
den, en het vuur zal ze verteren.
11 Gij zult hunne vrucht van de aarde
verdelgen, en hun zaad van de kinderen
der menschen.
12 Want zij hebben kwaad tegen U aan-
gelegd, zij hebben eene schandelijke daad
bedacht, *doch* zullen niets vermogen;
13 want Gij zult ze zetten tot een wit,
met uwe pezen zult Gij op hun aange-
zicht toeleggen.
14 Verhoog U, HEERE, in uwe sterkte;
zoo zullen wij zingen en uwe macht met
psalmen loven.

PSALM 22.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester, op ajéleth hassáhar.
2 Mijn God, mijn God, waarom hebt
Gij mij verlaten, verre zijnde van mijne
verlossing, *van* de woorden mijns brullens?
Matth. 27:46. Marc. 15:34.
3 Mijn God, ik roep des daags, maar
Gij antwoordt niet, en des nachts, en ik
heb geene stilte.
4 Doch Gij zijt heilig, wonende *onder*
de lofzangen Israëls;
5 op U hebben onze vaders vertrouwd,
zij hebben vertrouwd en Gij hebt ze uit-
geholpen;
6 tot U hebben zij geroepen en zijn uit-
gered, op U hebben zij vertrouwd en zijn
niet beschaamd geworden.
7 Maar ik ben een worm en geen man,
een smaad van menschen en veracht van
het volk. Job 25:6.
8 Allen die mij zien, bespotten mij, zij
steken de lip uit, zij schudden het hoofd,
zeggende:
9 Hij heeft *het* op den HEERE gewen-
teld: dat Hij hem *nu* uithelpe, dat Hij
hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft.
Matt. 27:43.
10 Gij zijt het immers die mij uit den

buik hebt uitgetogen; die mij hebt doen
vertrouwen, zijnde aan mijner moeder
borsten. Ps. 71:6.
11 Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van den schoot mijner moeder
af zijt Gij mijn God.
12 Zoo wees niet verre van mij, want benauwdheid is nabij, want er is geen helper.
13 Vele varren hebben mij omsingeld,
sterke *stieren* van Basan hebben mij omringd;
14 zij hebben hunnen mond tegen mij
opgesperd, *als* een verscheurende en brullende leeuw. Klaagl. 3:46.
15 Ik ben uitgestort als water, en alle
mijne beenderen hebben zich vanéén gescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands.
16 Mijne kracht is verdroogd als eene
potscherf, en mijne tong kleeft aan mijn
gehemelte; en Gij legt mij in het stof des
doods.
17 Want honden hebben mij omsingeld,
eene vergadering der boosdoeners heeft
mij omgeven; zij hebben mijne handen
en mijne voeten doorgraven.
18 Alle mijne beenderen zoude ik kunnen
tellen; zij schouwen het aan, zij zien op mij.
19 Zij deelen mijne kleederen onder
zich, en werpen het lot over mijn gewaad. Matth. 27:35. Joh. 19:24.
20 Maar Gij, Heere, wees niet verre;
mijne sterkte, haast U tot mijne hulp.
Ps. 38:22, 23; 71:12.
21 Red mijne ziel van het zwaard, mijne
eenzame van het geweld des honds. Ps. 35:17.
22 Verlos mij uit des leeuwen muil, en
verhoor mij van de horens der eenhoornen.
23 Zoo zal ik uwen naam mijnen broederen vertellen, in het midden der gemeente zal ik U prijzen. Hebr. 2:12.
24 Gij die den Heere vreest, prijst Hem;
al gij zaad Jakobs, vereert Hem; en ontziet u voor Hem, al gij zaad Israëls.
25 Want Hij heeft niet veracht noch
verfoeid de verdrukking des verdrukten,
noch zijn aangezicht voor hem verborgen;
maar Hij heeft gehoord als die tot Hem riep.
26 [a] Van U zal mijn lof zijn in eene
groote gemeente; [b] ik zal mijne geloften
betalen in tegenwoordigheid dergenen die
Hem vreezen. a Ps. 35:18. b Ps. 66:13.
27 De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden, zij zullen den Heere prijzen die Hem zoeken; ulieder hart zal in
eeuwigheid leven. Ps. 69:33.
28 Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot den Heere bekeeren, en
alle geslachten der heidenen zullen voor uw
aangezicht aanbidden; Ps. 86:9. Openb. 15:4.
29 want het koninkrijk is des Heeren,
en Hij heerscht onder de heidenen. Ps. 47:9.
30 Alle vetten op aarde zullen eten en
aanbidden, allen die in het stof nederdalen, zullen voor zijn aangezicht nederbukken, en die zijne ziel bij het leven
niet kan houden.
31 Het zaad zal Hem dienen; het zal
den Heere aangeschreven worden tot in
geslachten. Ps. 102:19.
32 Zij zullen aankomen en zijne gerechtigheid verkondigen den volke dat geboren
wordt; omdat Hij het gedaan heeft. Ps. 52:11.

PSALM 23.

EEN psalm Davids.
De Heere is mijn herder, mij zal niets
ontbreken. Joh. 10:11, 14.
2 Hij doet mij nederliggen in grazige
weiden; Hij voert mij zachtkens aan zeer
stille wateren. Jer. 31:9.
3 Hij verkwikt mijne ziel, Hij leidt mij
in het spoor der gerechtigheid om zijns
naams wil. Ps. 31:4.
4 Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zoude geen kwaad
vreezen, want Gij zijt met mij; uw stok
en uw staf, die vertroosten mij.
5 Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijne tegenpartijders;
Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn
beker is overvloeiende. Spr. 9:2.
6 Immers zullen mij het goede en de
weldadigheid volgen alle de dagen mijns
levens, en ik zal in het Huis des Heeren
blijven in lengte van dagen.

PSALM 24.

EEN psalm Davids.
De aarde is des Heeren mitsgaders
hare volheid, de wereld en die daarin
wonen: Ex. 19:5. Deut. 10:14.
Job 41:2. Ps. 50:12; 89:12. 1 Cor. 10:26, 28.
2 want Hij heeft ze gegrond op de zeeën,
en heeft ze gevestigd op de rivieren.
3 Wie zal klimmen op den berg des
Heeren, en wie zal staan in de plaats
zijner heiligheid? Ps. 15:1. Jes. 33:14.
4 Die rein van handen en zuiver van
hart is, die zijne ziel niet opheft tot ijdelheid en die niet bedrieglijk zweert.
5 Die zal den zegen ontvangen van den

HEERE, en gerechtigheid van den God
zijns heils.
6 Dat is het geslacht dergenen die naar
Hem vragen, die uw aangezicht zoeken,
dat is Jakob. Sela.
7 Heft uwe hoofden òp gij poorten, en
verheft u gij eeuwige deuren, opdat de
Koning der eere inga!
8 Wie is de Koning der eere? De HEERE
sterk en geweldig, de HEERE geweldig in
den strijd.
9 Heft uwe hoofden òp gij poorten, ja
heft òp gij eeuwige deuren, opdat de Ko-
ning der eere inga!
10 Wie is Hij, deze Koning der eere?
De HEERE der heirscharen, die is de Ko-
ning der eere. Sela.

PSALM 25.

EEN *psalm* Davids.
Alef. Tot U, o HEERE! hef ik mijne
ziel op. Ps. 143:8.
2 *Beth.* [a]Mijn God, op U vertrouw ik,
laat mij niet beschaamd worden; [b]laat
mijne vijanden niet van vreugde opsprin-
gen over mij. a Ps. 31:2; 71:1. b Ps. 13:5.
3 *Gimel.* Ja allen die U verwachten,
zullen niet beschaamd worden; zij zullen
beschaamd worden die trouwelooslijk han-
delen zonder oorzaak. Rom. 9:33; 10:11.
4 *Daleth.* HEERE, maak mij uwe wegen
bekend, leer mij uwe paden.
Ps. 27:11; 86:11; 119:33.
5 *Hé. Vau.* Leid mij in uwe waarheid
en leer mij, want Gij zijt de God mijns
heils; U verwacht ik den ganschen dag.
6 *Zain.* Gedenk, HEERE, uwer barmhar-
tigheden en uwer goedertierenheden, want
die zijn van eeuwigheid. Ps. 103:17.
7 *Cheth.* Gedenk niet der zonden mijner
jonkheid, noch mijner overtredingen; ge-
denk mijner naar uwe goedertierenheid,
om uwer goedheid wil, o HEERE!
8 *Teth.* De HEERE is goed en recht;
daarom zal Hij de zondaars onderwijzen
in den weg.
9 *Jod.* Hij zal de zachtmoedigen leiden
in het recht, en Hij zal den zachtmoe-
digen zijnen weg leeren.
10 *Kaf.* Alle paden des HEEREN zijn
goedertierenheid en waarheid, dengenen
die zijn verbond en zijne getuigenissen
bewaren.
11 *Lamed.* Om uws naams wil, HEERE,
zoo vergeef mijne ongerechtigheid, want
die is groot.
12 *Mem.* Wie is de man die den HEERE
vreest? Hij zal hem onderwijzen in den
weg *dien* hij zal hebben te verkiezen.
13 *Nun.* Zijne ziel zal vernachten in het
goede, en zijn zaad zal de aarde beërven.
14 *Samech.* De verborgenheid des HEE-
REN is voor degenen die Hem vreezen; en
zijn verbond, om hun *die* bekend te maken.
15 *Ain.* Mijne oogen zijn geduriglijk op
den HEERE, want Hij zal mijne voeten
uit het net uitvoeren.
16 *Pé.* Wend U tot Mij en wees mij ge-
nadig, want ik ben eenzaam en ellendig.
17 *Tsade.* De benauwdheden mijns har-
ten hebben zich wijd uitgestrekt; voer
mij uit mijne nooden.
18 *Resch.* Aanzie mijne ellende en mijne
moeite, en neem weg alle mijne zonden.
19 *Resch.* Aanzie mijne vijanden, want
zij vermenigvuldigen, en zij haten mij
met eenen wreveligen haat.
20 *Schin.* Bewaar mijne ziel en red mij;
laat mij niet beschaamd worden, want ik
betrouw op U. Ps. 22:6; 31:2.
21 *Thau.* Laat oprechtheid en vroomheid
mij behoeden, want ik verwacht U.
22 O God! verlos Israël uit alle zijne
benauwdheden.

PSALM 26.

EEN *psalm* Davids.
Doe mij recht, HEERE, want ik wan-
del in mijne oprechtheid, en ik vertrouw
op den HEERE, ik zal niet wankelen.
2 Proef mij, HEERE, en onderzoek mij,
toets mijne nieren en mijn hart.
3 Want uwe goedertierenheid is voor
mijne oogen, en ik wandel in uwe waarheid.
4 Ik zit niet bij ijdele lieden, en met
bedekte lieden ga ik niet om.
5 Ik haat de vergadering der boosdoeners,
en bij de goddeloozen zit ik niet.
6 Ik wasch mijne handen in onschuld, en
ik ga rondom uw altaar, o HEERE! Ps. 73:13.
7 om te doen hooren de stem des lofs,
en om te vertellen alle uwe wonderen.
8 HEERE, ik heb lief de woning uws Hui-
zes en de plaats des Tabernakels uwer eer.
9 Raap mijne ziel niet weg met de
zondaren, noch mijn leven met de man-
nen des bloeds,
10 in welker handen schandelijk bedrijf
is, en welker rechterhand vol geschenken is.
11 Maar ik wandel in mijne oprechtheid,
verlos mij *dan* en wees mij genadig.
12 Mijn voet staat op effen baan; ik zal

den HEERE loven in de vergaderingen.

PSALM 27.

EEN *psalm* Davids.
De HEERE is mijn licht en mijn heil, voor wien zoude ik vreezen? De HEERE is mijns levens kracht, voor wien zoude ik vervaard zijn? Micha 7:8.
2 Als de boozen, mijne tegenpartijen en mijne vijanden tegen mij, tot mij naderden om mijn vleesch te eten, stieten zij zelve aan en vielen.
3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zoude niet vreezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zoo vertrouw ik hierop. Ps. 3:7.
4 Één ding heb ik van den HEERE begeerd, dàt zal ik zoeken: dat ik alle de dagen mijns levens mocht wonen in het Huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in zijnen Tempel.
5 Want Hij versteekt mij in zijne hut ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene zijner tent, Hij verhoogt mij op eenen rotssteen. Ps. 31:21.
6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijne vijanden die rondom mij zijn, en ik zal in zijne Tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja psalmzingen den HEERE.
7 Hoor, HEERE, mijne stem *als* ik roep; en wees mij genadig en antwoord mij.
8 Mijn hart zegt tot U: *Gij zegt:* Zoekt mijn aangezicht: ik zoek uw aangezicht, o HEERE!
9 Verberg uw aangezicht niet voor mij, wijs uwen knecht niet af in toorn; Gij zijt mijne hulp geweest: begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils!
10 Want mijn vader en mijne moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen.
11 HEERE, leer mij uwen weg en leid mij in het rechte pad, om mijner verspieders wil. Ps. 25:4; 86:11; 119:33.
12 Geef mij niet over in de begeerte mijner tegenpartijders; want valsche getuigen zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wrevel uitblaast.
13 Zoo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zoude zien in het land der levenden, *ik ware vergaan.*
14 Wacht op den HEERE, wees sterk, en Hij zal uw hart versterken; ja wacht op den HEERE. Ps. 31:25.

PSALM 28.

EEN *psalm* Davids.
Tot U roep ik, HEERE; mijn rotssteen, houd U niet als doof van mij af, opdat ik niet, *zoo* Gij U tegen mij stil houdt, vergeleken worde met degenen die in den kuil nederdalen. Ps. 143:7.
2 Hoor de stem mijner smeekingen, als ik tot U roep, als ik mijne handen ophef naar de aanspraakplaats uwer heiligheid.
3 Trek mij niet weg met de goddeloozen en met de werkers der ongerechtigheid, die van vrede spreken met hunne naasten, maar kwaad is in hun hart. Ps. 12:3. Jer. 9:8.
4 Geef hun naar hun doen en naar de boosheid hunner handelingen, geef hun naar hunner handen werk, doe hunne vergelding tot hen wederkeeren. Klaagl. 3:64.
5 Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN, noch op het werk zijner handen, zoo zal Hij ze afbreken en zal ze niet bouwen.
6 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft de stem mijner smeekingen gehoord.
7 De HEERE is mijne sterkte en mijn schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd en ik ben geholpen: dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven.
8 De HEERE is hunlieder sterkte, en Hij is de sterkheid der verlossingen zijns Gezalfden.
9 Verlos uw volk en zegen uwe erve, en weid ze en verhef ze tot in der eeuwigheid.

PSALM 29.

EEN psalm Davids.
Geeft den HEERE, gij kinderen der machtigen, geeft den HEERE eer en sterkte. 1 Kron. 16:28, 29. Ps. 96:7-9.
2 Geeft den HEERE de eer zijns naams, aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
3 De stem des HEEREN is op de wateren, de God der eere dondert; de HEERE is op de groote wateren.
4 De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.
5 De stem des HEEREN breekt de cederen, ja de HEERE verbreekt de cederen Libanons;
6 en Hij doet ze huppelen als een kalf, den Libanon en Sirion als een jongen eenhoorn.
7 De stem des HEEREN houwt er vlammen vuurs uit.

8 De stem des HEEREN doet de woestijn beven, de HEERE doet de woestijn Kades beven.

9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden; maar in zijnen Tempel zegt *Hem* een iegelijk: Eere!

10 De HEERE heeft gezeten over den watervloed, ja de HEERE zit, Koning in eeuwigheid. Ps. 10:16. Jer. 10:10.

11 De HEERE zal zijn volk sterkte geven, de HEERE zal zijn volk zegenen met vrede.

PSALM 30.

EEN psalm, een lied der inwijding van Davids huis.

2 Ik zal U verhoogen, HEERE, want Gij hebt mij opgetrokken, en mijne vijanden over mij niet verblijd.

3 HEERE mijn God, ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen.

4 HEERE, Gij hebt mijne ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het leven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald.

5 Psalmzingt den HEERE, gij zijne gunstgenooten, en zegt lof ter gedachtenis zijner heiligheid. Ps. 97:12.

6 Want een oogenblik is er in zijnen toorn, *maar* een leven in zijne goedgunstigheid: des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich.

7 Ik zeide wel in mijnen voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid,

8 *want*, HEERE, Gij hadt mijnen berg door uwe goedgunstigheid vastgezet; *maar toen* Gij uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt. Ps. 104:29.

9 Tot U, HEERE, riep ik, en ik smeekte tot den HEERE:

10 Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven, zal het uwe waarheid verkondigen? Ps. 6:6; 88:12, 13; 115:7.

11 Hoor, HEERE, en wees mij genadig; HEERE, wees mij een helper.

12 Gij hebt mij mijne weeklage veranderd in een rei, Gij hebt mijnen zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord;

13 Opdat *mijne* eer U psalmzinge en niet zwijge; HEERE mijn God, in eeuwigheid zal ik U loven.

PSALM 31.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester.

2 Op U, o HEERE, betrouw ik: laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid, help mij uit door uwe gerechtigheid. Ps. 25:2, 20; 17:1.

3 Neig uw oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot eenen sterken rotssteen, tot een zeer vast huis, om mij te behouden.

4 Want Gij zijt mijne steenrots en mijn burg: leid mij dan en voer mij om uws naams wil; Ps. 23:3.

5 doe mij uitgaan uit het net dat zij voor mij verborgen hebben, want Gij zijt mijne sterkte.

6 In uwe hand beveel ik mijnen geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij God der waarheid. Luk. 23:46.

7 Ik haat degenen die op valsche ijdelheden acht nemen, en ik betrouw op den HEERE.

8 Ik zal mij verheugen en verblijden in uwe goedertierenheid, omdat Gij mijne ellende hebt aangezien *en* mijne ziel in benauwdheden gekend,

9 en mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands: Gij hebt mijne voeten doen staan in de ruimte.

10 Wees mij genadig, HEERE, want mij is bang; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijne ziel en mijn buik; Ps. 6:8.

11 want mijn leven is verteerd van droefenis, en mijne jaren van zuchten; mijne kracht is vervallen door mijne ongerechtigheid, en mijne beenderen zijn doorknaagd.

12 Vanwege alle mijne wederpartijders ben ik ook mijnen naburen grootelijks tot eenen smaad geworden, en mijnen bekenden tot eenen schrik; die mij op de straten zien, vlieden van mij weg. Job 19:13, 14; Ps. 38:12; 69:9; 88:9.

13 Ik ben uit het hart vergeten als een doode; ik ben geworden als een bedorven vat.

14 Want ik hoorde de naspraak van velen; vrees is van rondom, dewijl zij te zamen tegen mij beraadslagen; zij denken mijne ziel te nemen.

15 Maar ik vertrouw op U, o HEERE! ik zeg: Gij zijt mijn God.

16 Mijne tijden zijn in uwe hand: red mij van de hand mijner vijanden en van mijne vervolgers.

17 [a]Laat uw aangezicht over uwen knecht lichten, [b]verlos mij door uwe goedertierenheid. [a]Num. 6:25, 26. Ps. 4:7; 67:2; 80:4, 8, 20; 119:135. Dan. 9:17. [b]Ps. 109:26.

18 HEERE, laat mij niet beschaamd

worden, want ik roep U aan; laat de goddeloozen beschaamd worden, laat ze zwijgen in het graf.

19 Laat de valsche lippen stom worden, die hard spreken tegen den rechtvaardige in hoogmoed en verachting.

20 O hoe groot is uw goed dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vreezen, *dat* Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der menschenkinderen!

21 Gij verbergt ze in het verborgene uws aangezichts voor de hoogmoedigheden des mans, Gij versteekt ze in eene hut voor den twist der tongen. Ps. 27:5.

22 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft zijne goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt, *mij voerende als* in eene vaste stad.

23 Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor uwe oogen: dan nog hoordet Gij de stem mijner smeekingen als ik tot U riep.

24 Hebt den HEERE lief, gij alle zijne gunstgenooten; *want* de HEERE behoedt de geloovigen, en vergeldt overvloediglijk dengene die hoogmoed bedrijft.

25 Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, gij allen die op den HEERE hoopt. Ps. 27:14.

PSALM 32.

EENE onderwijzing Davids.

Welgelukzalig is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Rom. 4:7. 8.

2 Welgelukzalig is de mensch dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.

3 Toen ik zweeg, werden mijne beenderen verouderd in mijn brullen den ganschen dag;

4 want uwe hand was dag en nacht zwaar op mij, mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela.

5 [a] Mijne zonde maakte ik U bekend, en mijne ongerechtigheid bedekte ik niet; ik zeide: [b] Ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den HEERE, en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde. Sela. [a] Ps. 38:19. [b] 1 Joh. 1:9.

6 Hierom zal U een ieder heilige aanbidden in vindenstijd, ja in eenen overloop van groote wateren zullen zij hem niet aanraken.

7 Gij zijt mij eene verberging, Gij behoedt mij voor benauwdheid, Gij omringt mij met vroolijke gezangen van bevrijding. Sela.

8 Ik zal u onderwijzen, en u leeren van den weg dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn.

9 Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel welke geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake.

10 De goddelooze heeft vele smarten, maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen.

11 Verblijdt u in den HEERE en verheugt u gij rechtvaardigen, en zingt vroolijk allen gij oprechten van hart.

PSALM 33.

GIJ rechtvaardigen, zingt vroolijk in den HEERE, lof betaamt den oprechten. Ps. 147:1.

2 Looft den HEERE met de harp, psalmzingt Hem met de luit *en* het tiensnarig instrument.

3 Zingt Hem een nieuw lied; speelt wèl met vroolijk geschal. Ps. 96:1; 98:1; 149:1. Jes. 42:10.

4 Want des HEEREN Woord is recht, en al zijn werk getrouw.

5 Hij heeft gerechtigheid en gericht lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN. Ps. 119:64.

6 Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest zijns monds al hun heir. Gen. 1:6. Hebr. 11:3.

7 Hij vergadert de wateren der zee als op eenen hoop, Hij stelt den afgronden schatkameren.

8 Laat de gansche aarde voor den HEERE vreezen, laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken.

9 Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Ps. 148:5.

10 De HEERE vernietigt den raad der heidenen, Hij breekt de gedachten der volkeren.

11 *Maar* de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten zijns harten van geslacht tot geslacht. Spr. 19:21. Jes. 46:10.

12 Welgelukzalig is het volk welks God de HEERE is, het volk dat Hij Zich ten erve verkoren heeft. Ps. 144:15.

13 De HEERE schouwt uit den hemel en ziet alle menschenkinderen,

14 Hij ziet uit van zijne vaste woonplaats op alle inwoners der aarde:

15 Hij formeert hun aller hart, Hij let op alle hunne werken.

16 Een Koning wordt niet behouden door een groot heir, een held wordt niet gered door groote kracht;
17 het paard feilt ter overwinning, en bevrijdt niet door zijne groote sterkte.
Spr. 21:31.
18 Zie, des HEEREN oog is over degenen die Hem vreezen, op degenen die op zijne goedertierenheid hopen, Ps. 34:16.
19 om hunne ziel van den dood te redden, en om hen bij het leven te houden in den honger.
20 Onze ziel verbeidt den HEERE: Hij is onze hulp en ons schild;
21 want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op den naam zijner heiligheid vertrouwen.
22 Uwe goedertierenheid, HEERE, zij over ons, gelijk als wij op U hopen.

PSALM 34.

EEN *psalm* Davids, als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezicht van Abimélech, die hem wegjoeg dat hij doorging. 1 Sam. 21:13.
2 *Alef.* Ik zal den HEERE loven tē allen tijd, zijn lof zal geduriglijk in mijnen mond zijn.
3 *Beth.* Mijn ziel zal zich beroemen in den HEERE, de zachtmoedigen zullen het hooren en verblijd zijn.
4 *Gimel.* Maakt den HEERE met mij groot, en laat ons zijnen naam te zamen verhoogen.
5 *Daleth.* Ik heb den HEERE gezocht, en Hij heeft mij geantwoord en mij uit alle mijne vreezen gered.
6 *Hé. Vau.* Zij hebben op Hem gezien, ja *Hem* als een waterstroom aangeloopen, en hunne aangezichten zijn niet schaamrood geworden.
7 *Zain.* Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde, en Hij verloste hem uit alle zijne benauwdheden.
8 *Cheth.* De Engel des HEEREN legert zich rondom degenen die Hem vreezen, en rukt ze uit.
9 *Teth.* [a] Smaakt en ziet dat de HEERE goed is; [b] welgelukzalig is de man *die* op Hem betrouwt [a] 1 Petr. 2:3.
[b] Ps. 2:12; 84:13. Spr. 16:20. Jes. 30:18. Jer. 17:7.
10 *Jod.* Vreest den HEERE, gij zijne heiligen; want die Hem vreezen, hebben geen gebrek.
11 *Kaf.* De jonge leeuwen lijden armoede en hongeren, maar die den HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan eenig goed.
12 *Lamed.* Komt gij kinderen, hoort naar mij: ik zal u des HEEREN vreeze leeren.
13 *Mem.* Wie is de man die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft om het goede te zien? 1 Petr. 3:10, 11.
14 *Nun.* Bewaar uwe tong van het kwade, en uwe lippen van bedrog te spreken.
15 *Samech.* Wijk af van het kwade en doe het goede, zoek den vrede en jaag dien na.
Ps. 37:27. Jes. 1:16, 17. Amos 5:15. Rom. 12:9.
16 *Ain.* De oogen des HEEREN zijn op de rechtvaardigen, en zijne ooren tot hun geroep. Ps. 33:18. 1 Petr. 3:12.
17 *Pé.* Het aangezicht des HEEREN is tegen degenen die kwaad doen, om hunne gedachtenis van de aarde uit te roeien.
Ps. 109:15.
18 *Tsade.* Zij roepen, en de HEERE hoort, en Hij redt ze uit alle hunne benauwdheden.
19 *Kof.* De HEERE is nabij de gebrokenen van hart, en Hij behoudt de verslagenen van geest. Jes. 57:15.
20 *Resch.* Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de HEERE. Spr. 11:8.
21 *Schin.* Hij bewaart alle zijne beenderen, niet één daarvan wordt gebroken.
Joh. 19:36.
22 *Thau.* De boosheid zal den goddelooze dooden; en die den rechtvaardige haten, zullen schuldig verklaard worden.
23 De HEERE verlost de ziel zijner knechten; en allen die op Hem betrouwen, zullen niet schuldig verklaard worden.

PSALM 35.

EEN *psalm* Davids.
Twist, HEERE, met mijne twisters, strijd met mijne bestrijders.
Ps. 43:1; 74:22; 119:154.
2 Grijp schild en rondas, en sta op tot mijne hulp,
3 en breng de spies voort, en sluit *den weg* toe, mijnen vervolgers tegemoet; zeg tot mijne ziel: Ik ben uw heil.
4 Laat ze beschaamd en te schande worden die mijne ziel zoeken, laat ze achterwaarts gedreven en schaamrood worden die kwaad tegen mij bedenken.
vs. 26. Ps. 40:15; 70:3; 71:13. Jer. 17:18.
5 Laat ze worden als kaf voor den wind en de Engel des HEEREN drijve ze weg
Job 21:18. Ps. 1:4. Jes. 17:13; 29:5.
6 Hun weg zij duister en gansch stibbe-

rig, en de Engel des HEEREN vervolge ze;
Jer. 23:12.
7 want zij hebben zonder oorzaak de
groeve van hun net voor mij verborgen,
zij hebben zonder oorzaak gegraven voor
mijne ziel. Jer. 18:22.
8 De verwoesting overkome hem dat hij
het niet weet, en zijn net dat hij verborgen
heeft, vange hemzelven; hij valle
daarin met verwoesting.
9 Zoo zal mijne ziel zich verheugen in den
HEERE, zij zal vroolijk zijn in zijn heil.
10 Alle mijne beenderen zullen zeggen:
HEERE, wie is U gelijk, die den ellendige
redt van dien die sterker is dan hij, en
den ellendige en nooddruftige van zijnen
beroover.
11 Wrevelige getuigen staan op: hetgeen
ik niet weet, eischen zij van mij.
12 Zij vergelden mij kwaad voor goed,
de berooving mijner ziel.
13 Mij daarentegen aangaande, als zij
krank waren, was een zak mijn kleed,
ik kwelde mijne ziel met vasten, en mijn
gebed keerde weder in mijnen boezem.
14 Ik ging steeds, alsof het een vriend,
alsof het mij een broeder geweest ware,
ik ging gebukt in het zwart, als een die
over *zijne* moeder treurt.
15 Maar als ik hinkte, waren zij verblijd
en verzamelden zich, zij verzamelden zich
tot mij *als* geslagenen, en ik merkte niets;
zij scheurden *hunne kleederen*, en zwegen
niet stil.
16 Onder de huichelende spotachtige
tafelbroeders knersten zij over mij met
hunne tanden.
17 Heere, hoe lang zult Gij toezien?
Breng mijne ziel weder van hunlieder
verwoestingen, mijne eenzame van de
jonge leeuwen; Ps. 22:21.
18 zoo zal ik U loven in de groote gemeente,
onder machtig veel volks zal ik
U prijzen. Ps. 22:26.
19 Laat ze zich niet verblijden over mij,
die mij om valsche oorzaken vijandig zijn;
noch wenken met de oogen, die mij zonder
oorzaak haten.
20 Want zij spreken niet van vrede,
maar zij bedenken bedrieglijke zaken
tegen de stillen in den lande;
21 en zij sperren hunnen mond wijd open
tegen mij; zij zeggen: Haha! ons oog
heeft het gezien. Ps. 40:16; 70:4.
22 HEERE, Gij hebt het gezien, zwijg
niet; Heere, wees niet verre van mij.
23 Ontwaak en word wakker tot mijn
recht, mijn God en Heere, tot mijne
twistzaak.
24 Doe mij recht naar uwe gerechtigheid,
HEERE mijn God, en laat ze zich
over mij niet verblijden;
25 laat ze niet zeggen in hun hart:
Heah, onze ziel! laat ze niet zeggen:
Wij hebben hem verslonden!
26 Laat ze beschaamd en te zamen
schaamrood worden die zich in mijn
kwaad verblijden, laat ze met schaamte
en schande bekleed worden die zich tegen
mij groot maken. vs. 4.
27 Laat ze vroolijk zingen en verblijd
zijn die lust hebben tot mijne gerechtigheid,
en laat ze geduriglijk zeggen: Groot
gemaakt zij de HEERE, die lust heeft tot
den vrede zijns knechts; Ps. 40:17; 70:5.
28 zoo zal mijne tong vermelden uwe gerechtigheid
en uwen lof den ganschen dag.

PSALM 36.

EEN psalm van David den knecht des
HEEREN, voor den opperzangmeester.
2 De overtreding des goddeloozen spreekt
in het binnenste van mijn hart: Daar is
geen vreeze Gods voor zijne oogen.
3 Want hij vleit zichzelven in zijne
oogen, als men zijne ongerechtigheid bevindt,
die te haten is.
4 De woorden zijns monds zijn onrecht
en bedrog, hij laat na te verstaan tot
weldoen.
5 Hij bedenkt onrecht op zijn leger; hij
stelt zich op eenen weg die niet goed is;
het kwaad verwerpt hij niet.
6 O HEERE! uwe goedertierenheid is *tot*
in de hemelen, uwe waarheid tot de bovenste
wolken toe; Ps. 57:11; 108:5.
7 uwe gerechtigheid is als de bergen
Gods, uwe oordeelen zijn een groote afgrond;
HEERE, Gij behoudt menschen en
beesten.
8 Hoe dierbaar is uwe goedertierenheid,
o God! dies de menschenkinderen onder
de schaduw uwer vleugelen toevlucht
nemen. Ps. 57:2; 61:5.
9 Zij worden dronken van de vettigheid
uws Huizes, en Gij drenkt ze *uit* de beek
uwer wellusten. Ps. 65:5.
10 Want bij U is de fontein des levens;
in uw licht zien wij het licht.
11 Strek uwe goedertierenheid uit over
degenen die U kennen, en uwe gerechtigheid
over de oprechten van hart.

12 De voet der hoovaardigen kome niet
over mij, en de hand der goddeloozen
doe mij niet omzwerven.
13 Aldaar zijn de werkers der ongerech-
tigheid gevallen, zij zijn nedergestooten
en kunnen niet weder opstaan.

PSALM 37.

EEN *psalm* Davids.
Alef. Ontsteek u niet over de boos-
doeners, benijd ze niet die onrecht doen;
Ps. 73:3. Spr. 3:31; 23:17; 24:1, 19.
2 want als gras zullen zij haast worden
afgesneden, en als de groene grasscheut-
jes zullen zij afvallen.
3 *Beth.* Vertrouw op den HEERE en doe
het goede; bewoon de aarde en voed u
met getrouwigheid;
4 en verlustig u in den HEERE, zoo zal
Hij u geven de begeerten uws harten.
5 *Gimel.* Wentel uwen weg op den
HEERE en vertrouw op Hem: Hij zal het
maken, Spr. 16:3.
6 en zal uwe gerechtigheid doen voort-
komen als het licht, en uw recht als den
middag.
7 *Daleth.* Zwijg den HEERE en verbeid
Hem; ontsteek u niet over dengene wiens
weg voorspoedig is, over eenen man die
listige aanslagen uitvoert.
8 *Hé.* Laat af van toorn en verlaat de
grimmigheid; ontsteek u niet, immers
niet om kwaad te doen.
9 Want de boosdoeners zullen uitgeroeid
worden; maar die den HEERE verwach-
ten, die zullen de aarde erfelijk bezitten.
10 *Vau.* En nog een weinig en de god-
delooze zal er niet zijn, en gij zult acht-
nemen op zijne plaats, maar hij zal er
niet wezen.
11 De zachtmoedigen daarentegen zullen
de aarde erfelijk bezitten, en zich verlus-
tigen over grooten vrede. Matth. 5:5.
12 *Zain.* De goddelooze bedenkt listige
aanslagen tegen den rechtvaardige, en hij
knerst over hem met zijne tanden:
13 de Heere belacht hem, want Hij ziet
dat zijn dag komt.
14 *Cheth.* De goddeloozen hebben het
zwaard uitgetrokken en hunnen boog ge-
spannen, om den ellendige en nooddruf-
tige neder te vellen, om te slachten die
oprecht van weg zijn;
15 *maar* hun zwaard zal in hun hart gaan,
en hunne bogen zullen verbroken worden.
16 *Teth.* Het weinige dat de rechtvaar-
dige heeft, is beter dan de overvloed veler
goddeloozen; Spr. 15:16; 16:8.
17 want de armen der goddeloozen zul-
len verbroken worden, maar de HEERE
ondersteunt de rechtvaardigen.
18. *Jod.* De HEERE kent de dagen der
oprechten, en hunne erfenis zal in eeuwig-
heid blijven.
19 Zij zullen niet beschaamd worden in
den kwaden tijd, en in de dagen des
hongers zullen zij verzadigd worden.
20 *Kaf.* Maar de goddeloozen zullen ver-
gaan, en de vijanden des HEEREN zullen
verdwijnen, als het kostelijkste der lam-
meren; met den rook zullen zij verdwijnen.
21 *Lamed.* De goddelooze ontleent en
geeft niet weder, maar de rechtvaardige
ontfermt zich en geeft.
22 Want zijne gezegenden zullen de
aarde erfelijk bezitten, maar zijne ver-
vloekten zullen uitgeroeid worden.
23 *Mem.* De gangen *diens* mans worden
van den HEERE bevestigd, en Hij heeft
lust aan zijnen weg.
24 Als hij valt, zoo wordt hij niet weg-
geworpen, want de HEERE ondersteunt
zijne hand.
25 *Nun.* Ik ben jong geweest, ook ben
ik oud geworden, maar heb niet gezien
den rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad
zoekende brood.
26 Den ganschen dag ontfermt hij zich en
leent, en zijn zaad is tot zegening. Ps. 112:5.
27 *Samech.* Wijk af van het kwade en
doe het goede, en woon in eeuwigheid.
Ps. 34:15. Jes. 1:16, 17. Amos 5:15. Rom. 12:9.
28 Want de HEERE heeft het recht lief,
en zal zijne gunstgenooten niet verlaten:
in eeuwigheid worden zij bewaard, maar
het zaad der goddeloozen wordt uitge-
roeid. Jes. 14:20.
29 De rechtvaardigen zullen de aarde
erfelijk bezitten en in eeuwigheid daarop
wonen. Spr. 2:21.
30 *Pé.* De mond des rechtvaardigen ver-
meldt wijsheid, en zijne tong spreekt het
recht.
31 De wet zijns Gods is in zijn hart; zij-
ne gangen zullen niet slibberen. Jes. 51:7.
32 *Tsade.* De goddelooze loert op den
rechtvaardige en zoekt hem te dooden:
33 *maar* de HEERE laat hem niet in
zijne hand, en Hij verdoemt hem niet
als hij geoordeeld wordt.
34 *Kof.* Wacht op den HEERE en houd
zijnen weg, en Hij zal u verhoogen, om de

aarde erfelijk te bezitten; gij zult zien dat
de goddeloozen worden uitgeroeid. Spr. 2:22.
35 *Resch.* Ik heb gezien eenen geweld-
drijvenden goddelooze, die zich uitbreidde
als een groene inlandsche boom;
36 maar hij ging door en zie, hij was
er niet *meer*: en ik zocht hem, maar hij
werd niet gevonden. Ezech. 26:21.
37 *Schin.* Let op den vrome en zie naar
den oprechte, want het einde van *dien*
man zal vrede zijn.
38 Maar de overtreders worden te zamen
verdelgd, het einde der goddeloozen wordt
uitgeroeid.
39 *Thau.* Doch het heil der rechtvaar-
digen is van den HEERE, hunne sterkte
ter tijd van benauwdheid;
40 en de HEERE zal ze helpen en zal
ze bevrijden, Hij zal ze bevrijden van de
goddeloozen en zal ze behouden, want
zij betrouwen op Hem.

PSALM 38.

EEN psalm Davids, om te doen gedenken.
2 O HEERE! straf mij niet in uwen
grooten toorn, en kastijd mij niet in uwe
grimmigheid. Ps. 6:2. Jer. 10:24.
3 Want uwe pijlen zijn in mij gedaald, en
uwe hand is op mij nedergedaald. Job 6:4.
4 Daar is niets geheels in mijn vleesch
vanwege uwe gramschap, daar is geen vrede
in mijne beenderen vanwege mijne zonde.
5 Want mijne ongerechtigheden gaan
over mijn hoofd, als een zware last zijn
zij mij te zwaar geworden. Ezra 9:6.
6 Mijne etterbuilen stinken, zij zijn ver-
vuild vanwege mijne dwaasheid.
7 Ik ben krom geworden, ik ben uiter-
mate zeer nedergebogen, ik ga den gan-
schen dag in het zwart. Ps. 42:10. 43:2.
8 Want mijne darmen zijn vol van ver-
achtelijke *plaag*, en daar is niets geheels
in mijn vleesch.
9 Ik ben verzwakt en uitermate zeer
verbrijzeld; ik brul van het geruisch
mijns harten.
10 Heere, voor U is al mijne begeerte,
en mijn zuchten is voor U niet verborgen.
11 Mijn hart keert om en om, mijne
kracht heeft mij verlaten; en het licht
mijner oogen, ook zij zelve zijn niet bij mij.
12 Mijne liefhebbers en mijne vrienden
staan tegenover mijne plaag, en mijne
nabestaanden staan van verre.
Job 19:14. Ps. 31:12, 13; 69:9; 88:9.
13 En die mijne ziel zoeken, leggen *mij*
strikken, en die mijn kwaad zoeken, spre-
ken verdervingen, en zij overdenken den
ganschen dag listen.
14 Ik daarentegen ben als een doove,
ik hoor niet, en als een stomme, *die*
zijnen mond niet opendoet.
15 Ja, ik ben als een man die niet hoort,
en in wiens mond geene tegenredenen zijn.
16 Want op U, HEERE, hoop ik; Gij
zult verhooren, Heere mijn God.
17 Want ik zeide: Dat zij zich toch
over mij niet verblijden! Wanneer mijn
voet zoude wankelen, zoo zouden zij zich
tegen mij groot maken.
18 Want ik ben tot hinken gereed, en
mijne smart is steeds vóór mij.
19 Want ik maak *U* mijne ongerechtig-
heid bekend, ik ben bekommerd vanwege
mijne zonde. Ps. 32:5.
20 Maar mijne vijanden zijn levend,
worden machtig, en die mij om valsche
oorzaken haten, worden groot.
21 En die kwaad voor goed vergelden,
staan mij tegen, omdat ik het goede najaag.
22 Verlaat mij niet, o HEERE! mijn God,
wees niet verre van mij. Ps. 22:20; 71:12.
23 Haast U tot mijne hulp, Heere,
mijn heil.

PSALM 39.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester, voor Jeduthun.
2 Ik zeide: Ik zal mijne wegen bewaren,
dat ik niet zondige met mijne tong; ik zal
mijnen mond met eenen breidel bewaren,
terwijl de goddelooze nog tegenover mij is.
3 Ik was verstomd *door* stilzwijgen, ik
zweeg van het goede; maar mijne smart
werd verzwaard.
4 Mijn hart werd heet in mijn binnenste,
een vuur ontbrandde in mijne overdenking.
Toen sprak ik met mijne tong: Jer. 20:9.
5 HEERE, maak mij bekend mijn einde
en welke de maat mijner dagen zij, dat
ik weet hoe vergankelijk ik ben.
6 Zie, Gij hebt mijne dagen een hand-
breed gesteld, en mijn leeftijd is als niets
voor U; immers is een ieder mensch, *hoe*
vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela.
Ps. 62:10; 144:4.
7 Immers wandelt de mensch *als* in een
beeld, immers woelen zij ijdellijk; men
brengt bijeen, en men weet niet wie het
naar zich nemen zal.
8 En nu, wat verwacht ik, o Heere?
Mijne hoop, die is op U.

9 Verlos mij van alle mijne overtredin-
gen; stel mij niet tot een smaad des dwazen.
10 Ik ben verstomd, ik zal mijnen mond
niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.
Job 39:37.
11 Neem uwe plaag van op mij weg; ik
ben bezweken van de bestrijding uwer hand.
12 Kastijdt Gij iemand met straffingen
om de ongerechtigheid, zoo doet Gij zijne
bevalligheid smelten als eene mot; immers
is een ieder mensch ijdelheid. Sela.
13 Hoor, HEERE, mijn gebed, en neem
mijn geroep ter oore: zwijg niet tot mijne
tranen; want ik ben een vreemdeling bij
U, een bijwoner, gelijk alle mijne vaders.
1 Kron. 29:15. Ps. 119:19.
14 Wend U van mij af, dat ik mij ver-
kwikke eer dat ik henenga en ik niet *meer*
zij. Job 10:20.

PSALM 40.

DAVIDS psalm, voor den opperzang-
meester.
2 Ik heb den HEERE lang verwacht, en
Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn
geroep gehoord;
3 en Hij heeft mij uit eenen ruischenden
kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft
mijne voeten op eenen rotssteen gesteld, Hij
heeft mijne gangen vast gemaakt. Ps. 69:3.
4 En Hij heeft een nieuw lied in mijnen
mond gegeven, eenen lofzang onzen Gode;
velen zullen het zien, en vreezen, en op
den HEERE vertrouwen.
5 Welgelukzalig is de man die den HEERE
tot zijn vertrouwen stelt, en niet omziet
naar de hoovaardigen en die tot leugen
afwijken.
6 Gij, o HEERE mijn God! hebt uwe
wonderen en uwe gedachten aan ons vele
gemaakt, men kan ze niet in orde bij U
verhalen; zal ik ze verkondigen en uit-
spreken, zoo zijn zij menigvuldiger dan
dat ik ze zoude kunnen vertellen.
7 Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer
en spijsoffer; Gij hebt mij de ooren door-
boord, brandoffer en zondoffer hebt Gij niet
geëischt. Ps. 51:18. Jes. 50:5. Hebr. 10:5, 6.
8 Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des
boeks is van mij geschreven. Hebr. 10:7.
9 Ik heb lust, o mijn God! om uw wel-
behagen te doen, en uwe wet is in het
midden mijns ingewands.
10 Ik boodschap de gerechtigheid in de
groote gemeente; zie, mijne lippen be-
dwing ik niet; HEERE, Gij weet het.
11 Uwe gerechtigheid bedek ik niet in
het midden mijns harten; uwe waarheid
en uw heil spreek ik uit; uwe weldadig-
heid en uwe trouw verheel ik niet in de
groote gemeente.
12 Gij, o HEERE! zult uwe barmhartig-
heden van mij niet onthouden; laat uwe
weldadigheid en uwe trouw mij gedurig-
lijk behoeden.
13 Want kwaden tot zonder getal toe
hebben mij omgeven, mijne ongerechtig-
heden hebben mij aangegrepen, dat ik
niet heb kunnen zien; zij zijn menigvul-
diger dan de haren mijns hoofds, en mijn
hart heeft mij verlaten.
14 Het behage U, HEERE, mij te verlossen;
HEERE, haast U tot mijne hulp. Ps. 70:2-6.
15 Laat ze te zamen beschaamd en
schaamrood worden die mijne ziel zoe-
ken om die te vernielen, laat ze achter-
waarts gedreven worden en te schande
worden die lust hebben aan mijn kwaad.
Ps. 35:4, 26; 71:13. Jer. 17:18.
16 Laat ze verwoest worden tot loon
hunner beschaming, die van mij zeggen:
Haha! Ps. 35:21.
17 Laat in U vroolijk en verblijd zijn
allen die U zoeken; laat de liefhebbers
uws heils geduriglijk zeggen: De HEERE
zij grootgemaakt. Ps. 35:27.
18 Ik ben wel ellendig en nooddruftig,
maar de Heere denkt aan mij; Gij zijt
mijne hulp en mijn bevrijder; o mijn
God! vertoef niet. Ps. 86:1; 109:22.

PSALM 41.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
2 Welgelukzalig is hij, die zich verstan-
diglijk gedraagt jegens een ellendige: de
HEERE zal hem bevrijden ten dage des
kwaads.
3 De HEERE zal hem bewaren en zal hem
bij het leven behouden, hij zal op aarde
gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook
niet over in zijner vijanden begeerte.
4 De HEERE zal hem ondersteunen op
het ziekbed; in zijne krankheid verandert
Gij zijn gansche leger.
5 Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig;
genees mijne ziel, want ik heb tegen U
gezondigd.
6 Mijne vijanden spreken kwaad van mij,
zeggende: Wanneer zal hij sterven en zijn
naam vergaan?
7 En zoo *iemand van hen* komt om *mij*

te zien, hij spreekt valschheid, zijn hart vergadert zich onrecht: gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van.
8 Alle mijne haters mompelen te zamen tegen mij, zij bedenken tegen mij hetgeen mij kwaad is, *zeggende:*
9 Een belialsstuk kleeft hem aan; en hij die nederligt, zal niet weder opstaan.
10 Zelfs de man mijns vredes, op wien ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grootelijks verheven. Joh. 13:18.
11 Maar Gij, o HEERE! wees mij genadig en richt mij op, en ik zal het hun vergelden.
12 Hierbij weet ik dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen.
13 Want mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijne oprechtheid, en Gij stelt mij voor uw aangezicht in eeuwigheid.
14 Geloofd zij de HEERE, de God Israëls, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid! Amen, ja amen. Ps. 72:19; 89:53.

PSALM 42.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzóó schreeuwt mijne ziel tot U, o God! Ps. 63:2; 84:3; 119:81.
3 Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God: wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?
4 Mijne tranen zijn mij tot spijze dag en nacht, omdat zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
5 Ik gedenk daaraan, en stort mijne ziel uit in mij, omdat ik placht henen te gaan onder de schare, *en* met hen te treden naar Gods Huis, met eene stem van vreugdegezang en lof, *onder* de feesthoudende menigte.
6 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen zijns aangezichts. vs. 12. Ps. 43:5.
7 O mijn God! mijne ziel buigt zich neder in mij, daarom gedenk ik Uwer uit het land van den Jordaan en den Hermon, uit het klein gebergte.
8 De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruisch uwer watergoten; alle uwe baren en uwe golven zijn over mij henengegaan. Jona 2:3.
9 *Maar* de HEERE zal des daags zijne goedertierenheid gebieden, en des nachts zal zijn lied bij mij zijn, het gebed tot den God mijns levens.
10 Ik zal zeggen tot God: Mijne steenrots, waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking? Ps. 38:7; 43:2.
11 Met een doodsteek in mijne beenderen hoonen mij mijne wederpartijders, als zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
12 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God. vs. 6. Ps. 43:5.

PSALM 43.

DOE mij recht, o God! en twist Gij mijne twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onrechts. Ps. 35:1; 74:22; 119:154.
2 Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot Gij mij *dan*? Waarom ga ik steeds in het zwart vanwege des vijands onderdrukking? Ps. 38:7; 42:10.
3 Zend uw licht en uwe waarheid, dat die mij leiden, dat zij mij brengen tot den berg uwer heiligheid en tot uwe woningen;
4 en dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!
5 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God. Ps. 42:6,12.

PSALM 44.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 O God, wij hebben het met onze ooren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld; Gij hebt een werk gewrocht in hunne dagen, in de dagen van ouds.
3 Gij hebt de heidenen met uwe hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden geplant; Gij hebt de volken geplaagd, henlieden daarentegen doen voortschieten. Ps. 80:9.
4 Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven, maar uwe rechterhand en uw arm en het licht uws aangezichts, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.

5 Gij zelf zijt mijn Koning, o God!
gebied de verlossingen Jakobs.
6 Door U zullen wij onze wederpartij-
ders met hoornen stooten, in uwen naam
zullen wij vertreden die tegen ons opstaan.
7 Want ik vertrouw niet op mijnen boog,
en mijn zwaard zal mij niet verlossen;
8 maar Gij verlost ons van onze weder-
partijders, en Gij maakt onze haters be-
schaamd.
9 In God roemen wij den ganschen dag,
en uwen naam zullen wij loven in eeuwig-
heid. Sela.
10 Maar *nu* hebt Gij ons verstooten en
te schande gemaakt, dewijl Gij met onze
krijgsheiren niet uittrekt. Ps. 60:12; 108:12.
11 Gij doet ons achterwaarts keeren van
den wederpartijder, en onze haters be-
rooven *ons* voor zich.
12 Gij geeft ons over als schapen ter
spijze, en Gij verstrooit ons onder de
heidenen.
13 Gij verkoopt uw volk om geene waar-
dij, en Gij verhoogt hunnen prijs niet.
14 Gij stelt ons onzen naburen tot smaad,
tot spot en schimp dengenen die rondom
ons zijn. Ps. 79:4.
15 Gij stelt ons tot een spreekwoord
onder de heidenen, tot eene hoofdschud-
ding onder de volkeren.
16 Mijne schande is den ganschen dag
vóór mij, en de schaamte mijns aange-
zichts bedekt mij,
17 om de stem des hooners en des las-
teraars, vanwege den vijand en den wraak-
gierige.
18 Dit alles is ons overkomen, nochtans
hebben wij U niet vergeten, noch valsche-
lijk gehandeld tegen uw verbond.
19 Ons hart is niet achterwaarts gekeerd,
noch onze gang geweken van uw pad,
20 hoewel Gij ons verpletterd hebt in
eene plaats der draken, en ons met eene
doodsschaduw bedekt hebt.
21 Zoo wij den naam onzes Gods had-
den vergeten, en onze handen tot een
vreemden god uitgebreid,
22 zoude God zulks niet onderzoeken?
Want Hij weet de verborgenheden des
harten.
23 Maar om uwentwil worden wij den
ganschen dag gedood, wij worden geacht
als slachtschapen. Rom. 8:36.
24 Waak op, waarom zoudt Gij slapen,
Heere? Ontwaak, verstoot niet in eeuwig-
heid.
25 Waarom zoudt Gij uw aangezicht
verbergen, onze ellende en onze onder-
drukking vergeten?
26 Want onze ziel is in het stof neder-
gebogen, onze buik kleeft aan de aarde.
27 Sta op, ons ter hulp, en verlos ons
om uwer goedertierenheid wil.

PSALM 45.

EENE onderwijzing, een lied der liefde,
voor den opperzangmeester, onder de
kinderen van Korach, op sosannim.
2 Mijn hart geeft eene goede rede op;
ik spreek mijne gedichten uit van eenen
Koning; mijne tong is eene pen eens
vaardigen schrijvers.
3 Gij zijt veel schooner dan de men-
schenkinderen; genade is uitgestort op
uwe lippen; daarom heeft u God gezegend
in eeuwigheid.
4 Gord uw zwaard aan de heup, o held!
uwe majesteit en uwe heerlijkheid;
5 en rijd voorspoediglijk *in* uwe heer-
lijkheid, op het woord der waarheid en
rechtvaardige zachtmoedigheid; en uwe
rechterhand zal u vreeselijke dingen leeren.
6 Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen
onder u vallen; *zij treffen* in het hart
van des Konings vijanden.
7 Uw troon, o God! is eeuwig en altoos,
de schepter uws koninkrijks is een schepter
der rechtmatigheid. Hebr. 1:8, 9.
8 Gij hebt gerechtigheid lief en haat
goddeloosheid: daarom heeft U, o God!
uw God gezalfd met vreugde-olie boven
uwe medegenooten.
9 Alle uwe kleederen zijn mirre en aloë
en kassia, uit de elpenbeenen paleizen,
van waar zij u verblijden.
10 Dochters van Koningen zijn onder
uwe kostelijke *staatsdochteren*; de Ko-
ningin staat aan uwe rechterhand, in het
fijnste goud van Ofir.
11 Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor,
en vergeet uw volk en uws vaders huis;
12 zoo zal de Koning lust hebben aan
uwe schoonheid: dewijl hij uw Heer is,
zoo buig u voor hem neder.
13 En de dochter van Tyrus, de rijken
onder het volk zullen uw aangezicht met
geschenk smeeken.
14 Des Konings dochter is geheel ver-
heerlijkt inwendig; hare kleeding is van
gouden borduursel.
15 In gestikte kleederen zal zij tot den
Koning geleid worden: de jonge dochte-

ren *die* achter haar zijn, hare metgezellinnen, zullen tot u gebracht worden,
16 zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, zij zullen ingaan in des Konings paleis.
17 In plaats van uwe vaderen zullen uwe zonen zijn, gij zult ze tot Vorsten stellen over de gansche aarde.
18 Ik zal uwen naam doen gedenken van elk geslacht tot geslacht: daarom zullen u de volken loven eeuwiglijk en altoos.

PSALM 46.

EEN lied op alamoth, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 God is ons eene toevlucht en sterkte, Hij is krachtiglijk bevonden eene hulp in benauwdheden.
3 Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde *hare plaats*, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën:
4 laat hare wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren door derzelver verheffing. Sela.
5 De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten.
6 God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen: God zal ze helpen in het aanbreken des morgenstonds.
7 De heidenen raasden, de koninkrijken bewogen zich: Hij verhief zijne stem, de aarde versmolt.
8 De HEERE der heirscharen is met ons, de God Jakobs is ons een hoog vertrek. Sela. vs. 12. Ps. 48:4; 59:10; 94:22.
9 Komt, aanschouwt de daden des HEEREN, die verwoestingen op aarde aanricht;
10 die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, den boog verbreekt en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur verbrandt. Ps. 76:4.
11 Laat af, en weet dat Ik God ben: Ik zal verhoogd worden onder de heidenen, Ik zal verhoogd worden op de aarde.
12 De HEERE der heirscharen is met ons, de God Jakobs is ons een hoog vertrek. Sela. vs. 8.

PSALM 47.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Alle gij volken, klapt in de hand; juicht Gode met eene stem van vreugdegezang.
3 Want de HEERE, de Allerhoogste, is vreeselijk, een groot Koning over de gansche aarde.
4 Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten.
5 Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob dien Hij heeft liefgehad. Sela.
6 God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.
7 Psalmzingt Gode, psalmzingt, psalmzingt onzen Koning, psalmzingt.
8 Want God is een Koning der gansche aarde; psalmzingt *met* eene onderwijzing.
9 God regeert over de heidenen; God zit op den troon zijner heiligheid. Ps. 22:29.
10 De edelen der volken zijn verzameld *tot* het volk van den God Abrahams; want de schilden der aarde zijn Godes: Hij is zeer verheven.

PSALM 48.

EEN lied, een psalm, voor de kinderen van Korach.
2 De HEERE is groot en zeer te prijzen in de stad onzes Gods, *op* den berg zijner heiligheid.
3 [a] Schoon van gelegenheid, eene vreugde der gansche aarde is de berg Sion, *aan* de zijden van het Noorden, [b] de stad des grooten Konings. a Klaagl. 2:15. b Matth. 5:35.
4 God is in hare paleizen, Hij is er bekend voor een hoog vertrek. Ps. 46:8, 12; 59:10; 94:22.
5 Want zie, de Koningen waren vergaderd, zij waren te zamen doorgetogen:
6 *gelijk* zij het zagen, alzoo waren zij verwonderd, zij werden verschrikt, zij haastten zich weg;
7 beving greep ze aldaar aan, smart als eener barende *vrouw*.
8 Met eenen oostenwind verbreekt Gij de schepen van Tarsis.
9 Gelijk wij gehoord hadden, alzóó hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela.
10 O God! wij gedenken uwer weldadigheid in het midden uws tempels.
11 Gelijk uw naam is, o God! alzóó is uw roem tot aan de einden der aarde; uwe rechterhand is vol van gerechtigheid.
12 Laat den berg Sion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen om uwer oordeelen wil.
13 Gaat rondom Sion en omringt het; telt zijne torens;

14 zet uw hart op zijne vesting; beschouwt onderscheidenlijk zijne paleizen, opdat gij het den navolgenden geslachte vertelt.
15 Want deze God is onze God eeuwig en altoos, Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

PSALM 49.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Hoort dit, alle gij volken; neemt ter oore, alle inwoners der wereld:
3 zoowel geringen als aanzienlijken, te zamen rijk en arm.
4 Mijn mond zal enkel wijsheid spreken, en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn.
5 Ik zal mijn oor neigen tot eene spreuk, ik zal mijne verborgene rede openen op de harp. Ps. 78 : 2.
6 Waarom zoude ik vreezen in kwade dagen, *als* de ongerechtigen, die mij op de hielen zijn, mij omringen?
7 Aangaande degenen die op hun goed vertrouwen en op de veelheid huns rijkdoms roemen,
8 niemand van hen zal *zijnen* broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven
9 (want de verlossing hunner ziel is te kostelijk en zal in eeuwigheid ophouden),
10 dat hij ook voortaan geduriglijk zoude leven *en* de verderving niet zien.
11 Want hij ziet dat de wijzen sterven, dat te zamen een dwaas en een onvernuftige omkomen, en hun goed aan anderen nalaten.
12 Hunne binnenste gedachte is, dat hunne huizen zullen zijn in eeuwigheid, hunne woningen van geslacht tot geslacht; zij noemen de landen naar hunne namen.
13 De mensch nochtans, *die* in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten *die* vergaan.
14 Deze hun weg is eene dwaasheid van hen: nochtans hebben hunne nakomelingen een welbehagen in hunne woorden. Sela.
15 Men zet ze als schapen in het graf, de dood zal ze afweiden; en de oprechten zullen over hen heerschen in dien morgenstond; en het graf zal hunne gedaante verslijten, *elk* uit zijne woning.
16 Maar God zal mijne ziel van het geweld des grafs verlossen, want Hij zal mij opnemen. Sela. Ps. 73 : 24.
17 Vrees niet, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn huis groot wordt;
18 want hij zal in zijn sterven niet met al medenemen, zijne eer zal hem niet nadalen. Job 1 : 21. Pred. 5 : 14. 1 Tim. 6 : 7.
19 Hoewel hij zijne ziel in zijn leven zegent, en zij u loven omdat gij uzelven goed doet,
20 zoo zal zij *toch* komen tot het geslacht harer vaderen; tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien.
21 De mensch *die* in waarde is en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten *die* vergaan.

PSALM 50.

EEN psalm Asafs.
De God der goden, de HEERE spreekt, en roept de aarde van den opgang der zon tot aan haren ondergang.
2 Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende. Klaagl. 2 : 15.
3 Onze God zal komen en zal niet zwijgen; een vuur voor zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen.
4 Hij zal roepen tot den hemel van boven, en tot de aarde, om zijn volk te richten.
5 Verzamelt Mij mijne gunstgenooten, die mijn verbond maken met offerande.
6 En de hemelen verkondigen zijne gerechtigheid, want God zelf is Rechter. Sela. Ps. 97 : 6.
7 Hoor, mijn volk, en Ik zal spreken; Israël, en Ik zal onder u betuigen; Ik God, ben uw God.
8 Om uwe offeranden zal Ik u niet straffen, want uwe brandofferen zijn steeds vóór Mij.
9 Ik zal uit uw huis geenen var nemen, *noch* bokken uit uwe kooien;
10 want al het gedierte des wouds is mijn, de beesten op duizend bergen;
11 Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij.
12 Zoo Mij hongerde, Ik zoude het u niet zeggen, want mijne is de wereld en hare volheid. Ex. 19 : 5. Deut. 10 : 14. Job 41 : 2. Ps. 24 : 1; 89 : 12. 1 Cor. 10 : 26, 28.
13 Zoude Ik stierenvleesch eten of bokkenbloed drinken?
14 Offer Gode dank, en betaal den Allerhoogste uwe geloften. Ps. 76 : 12; 116 : 17, 18. Jona 2 : 9.
15 En roep Mij aan in den dag der benauwdheid: Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eeren.

16 Maar tot den goddelooze zegt God:
Wat hebt gij mijne inzettingen te vertellen, en neemt mijn verbond in uwen mond,
17 dewijl gij de kastijding haat en mijne woorden achter u henenwerpt?
18 Indien gij eenen dief ziet, zoo loopt gij met hem; en uw deel is met de overspelers.
19 Uwen mond steekt gij in het kwade, en uwe tong koppelt bedrog.
20 Gij zit, gij spreekt tegen uwen broeder, tegen den zoon uwer moeder geeft gij lastering uit.
21 Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent dat Ik ten eenenmale ben gelijk gij: Ik zal u straffen, en zal het ordelijk voor uwe oogen stellen.
22 Verstaat dit toch, gij godvergetenden, opdat Ik niet verscheure en niemand redde.
23 Wie dank offert, die zal Mij eeren; en wie *zijnen* weg *wèl* aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien.

PSALM 51.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester,
2 toen de Profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathséba was ingegaan. 2 Sam. 12 · 13.
3 Wees mij genadig, o God! naar uwe goedertierenheid; delg mijne overtredingen uit, naar de grootheid uwer barmhartigheden.
4 Wasch mij wèl van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonde.
5 Want ik ken mijne overtredingen, en mijne zonde is steeds vóór mij.
6 Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in uwe oogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in uw spreken, *en* rein zijt in uw richten. Rom. 3:4.
7 Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen.
8 Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.
9 Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn; wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.
10 Doe mij vreugde en blijdschap hooren; dat de beenderen zich verheugen *die* Gij verbrijzeld hebt.
11 Verberg uw aangezicht van mijne zonden, en delg uit alle mijne ongerechtigheden.
12 Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij eenen vasten geest.
13 Verwerp mij niet van uw aangezicht en neem uwen heiligen Geest niet van mij.
14 Geef mij weder de vreugde uws heils; en de vrijmoedige geest ondersteune mij.
15 Zoo zal ik den overtreders uwe wegen leeren, en de zondaars zullen zich tot U bekeeren.
16 Verlos mij van bloedschulden, o God! Gij God mijns heils; zoo zal mijne tong uwe gerechtigheid vroolijk roemen.
17 Heere, open mijne lippen, zoo zal mijn mond uwen lof verkondigen.
18 Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zoude ik ze geven; in brandofferen hebt Gij geen behagen. Ps. 40:7.
19 De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.
20 Doe wèl bij Sion naar uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem op.
21 Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid, aan brandoffer en een offer dat gansch verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op uw altaar.

PSALM 52.

EENE onderwijzing Davids, voor den opperzangmeester;
2 als Doëg de Edomiet gekomen was, en Saul te kennen gegeven en tot hem gezegd had: David is gekomen ten huize van Achimélech. 1 Sam. 22:9.
3 Wat beroemt gij u in het kwade, o gij geweldige? Gods goedertierenheid *duurt toch* den ganschen dag.
4 Uwe tong denkt enkel schade, als een geslepen scheermes, werkende bedrog.
5 Gij hebt het kwade liever dan het goede, de leugen dan gerechtigheid te spreken. Sela.
6 Gij hebt lief alle woorden van verslinding, *en* eene tong des bedrogs.
7 God zal u ook afbreken in eeuwigheid, Hij zal u wegrapen en u uit de tent uitrukken, ja Hij zal u ontwortelen uit het land der levenden. Sela.
8 En de rechtvaardigen zullen het zien en vreezen; en zij zullen over hem lachen, *zeggende:*
9 Zie den man *die* God niet stelde tot zijne sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms; hij was sterk geworden door zijn beschadigen.

10 Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods Huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en altoos. Ps. 92:13, 14.
11 [a]Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt; [b]en ik zal uwen naam verwachten, want hij is goed voor uwe gunstgenooten. a Ps. 22:32. b Ps. 54:8.

PSALM 53.

EENE onderwijzing Davids, voor den opperzangmeester, op mahalath. Ps. 14:1-7.
2 De dwaas zegt in zijn hart: Daar is geen God; zij verderven het en zij bedrijven gruwelijk onrecht; daar is niemand die goed doet. Ps. 10:4.
3 God heeft uit den hemel nedergezien op de menschenkinderen, om te zien of iemand verstandig ware, die God zocht: Rom. 3:11, 12.
4 een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, daar is niemand die goed doet, ook niet één.
5 Hebben dan de werkers der ongerechtigheid geen kennis, die mijn volk opeten *alsof* zij brood aten? Zij roepen God niet aan.
6 Aldaar zijn ze met vervaardheid vervaard geworden, *waar* geene vervaardheid was; want God heeft de beenderen desgenen die u belegerde, verstrooid; gij hebt ze beschaamd gemaakt, want God heeft ze verworpen.
7 Och dat Israëls verlossingen uit Sion kwamen! Als God de gevangenen zijns volks zal doen wederkeeren, *dan* zal zich Jakob verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALM 54.

EENE onderwijzing Davids, voor den opperzangmeester, op de neginoth,
2 als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons? 1 Sam. 23:19.
3 O God! verlos mij door uwen naam, en doe mij recht door uwe macht.
4 O God! hoor mijn gebed, neig de ooren tot de redenen mijns monds.
5 Want vreemden staan tegen mij op, en tyrannen zoeken mijne ziel; zij stellen God niet voor hunne oogen. Sela. Ps. 86:14.
6 Zie, God is mij een helper, de Heere is onder degenen die mijne ziel ondersteunen. Ps. 118:7.
7 Hij zal dit kwaad aan mijne verspieders vergelden; roei ze uit door uwe waarheid.
8 Ik zal U met vrijwilligheid offeren, ik zal uwen naam, o HEERE! loven, want hij is goed. Ps. 52:11.
9 Want Hij heeft mij gered uit alle benauwdheid, en mijn oog heeft gezien op mijne vijanden.

PSALM 55.

EENE onderwijzing Davids, voor den opperzangmeester, op de neginoth.
2 O God! neem mijn gebed ter oore, en verberg U niet voor mijne smeeking.
3 Merk op mij en verhoor mij; ik bedrijf misbaar in mijne klacht en maak getier,
4 om den roep des vijands, vanwege de beangstiging des goddeloozen: want zij schuiven ongerechtigheid op mij, en in toorn haten zij mij.
5 Mijn hart krimpt weg in het binnenste van mij, en verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen.
6 Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij;
7 zoodat ik zeg: Och dat mij iemand vleugelen als eener duif gave: ik zoude henenvliegen waar ik blijven mocht;
8 zie, ik zoude ver wegzwerven, ik zoude vernachten in de woestijn. Sela.
9 Ik zoude haasten, dat ik ontkwame van den drijvenden wind, van den storm.
10 Verslind ze, Heere, deel hunne tong; want ik zie wrevel en twist in de stad.
11 Dag en nacht omringen zij haar op hare muren; en ongerechtigheid en overlast is binnen in haar.
12 Enkel verderving is binnen in haar, en list en bedrog wijkt niet van hare straat.
13 Want het is geen vijand *die* mij hoont, anders zoude ik het hebben gedragen: het is mijn hater niet *die* zich tegen mij groot maakt, anders zoude ik mij voor hem verborgen hebben:
14 maar gij zijt het, o mensch! als van mijne waardigheid, mijn leidsman en mijn bekende;
15 wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk beraadslaagden; wij wandelden in gezelschap ten Huize Gods.
16 Dat hen de dood als een schuldeischer overvalle, dat zij levend ter helle nederdalen; want boosheden zijn in hunne woning, in het binnenste van hen.
17 Mij aangaande ik zal tot God roepen, en de HEERE zal mij verlossen.
18 Des avonds en des morgens en des middags zal ik klagen en getier maken, en Hij zal mijne stem hooren. Dan. 6.11.

19 Hij heeft mijne ziel in vrede verlost
van den strijd tegen mij; want met me-
nigten zijn zij tegen mij geweest.
20 God zal hooren, en zal ze plagen,
als die van ouds zit, Sela, dewijl bij hen
gansch geene verandering is en zij God
niet vreezen.
21 Hij slaat zijne handen aan degenen
die vrede met hem hadden, hij ontheiligt
zijn verbond.
22 Zijn mond is gladder dan boter, maar
zijn hart is krijg; zijne woorden zijn zachter
dan olie, maar dezelve zijn bloote zwaarden.
23 Werp uwe zorg op den HEERE, en
Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwig-
heid niet toelaten, dat de rechtvaardige
wankele. 1 Petr. 5 : 7.
24 Maar Gij, o God! zult die doen neder-
dalen in den put des verderfs, de mannen
des bloeds en bedrogs zullen hunne dagen
niet ter helfte brengen; ik daarentegen
zal op U vertrouwen. Ps. 5 : 7.

PSALM 56.

EEN gouden kleinood Davids, voor den
opperzangmeester, op jonath elem re-
hokim; als de Filistijnen hem gegrepen
hadden te Gath. 1 Sam. 21 : 10-15.
2 Wees mij genadig, o God! want de
mensch zoekt mij op te slokken; den gan-
schen dag dringt mij de bestrijder.
3 Mijne verspieders zoeken *mij* den gan-
schen dag op te slokken; want ik heb
vele bestrijders, o Allerhoogste!
4 Ten dage *als* ik zal vreezen, zal ik
op U vertrouwen.
5 In God zal ik zijn Woord prijzen; ik
vertrouw op God, ik zal niet vreezen; wat
zoude mij vleesch doen? Ps. 118:6. Jes. 51:12.
6 Den ganschen dag verdraaien zij mijne
woorden; alle hunne gedachten zijn tegen
mij ten kwade.
7 Zij rotten te zamen, zij versteken zich;
zij passen op mijne hielen, als die op
mijne ziel wachten.
8 Zouden zij om *hunne* ongerechtigheid
vrijgaan? Stort de volken neder in toorn,
o God!
9 Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg
mijne tranen in uwe flesch: zijn ze niet
in uw register?
10 Dan zullen mijne vijanden achter-
waarts keeren ten dage als ik roepen zal.
Dit weet ik, dat God met mij is.
11 In God zal ik het Woord prijzen, in
den HEERE zal ik het Woord prijzen.
12 Ik vertrouw op God, ik zal niet
vreezen: wat zoude mij de mensch doen?
Ps. 118 : 6. Jes. 51 : 12. Hebr. 13 : 6.
13 O God! op mij zijn uwe geloften;
ik zal U dankzeggingen vergelden.
14 Want Gij hebt mijne ziel gered van
den dood: ook niet mijne voeten van aan-
stoot, om voor Gods aangezicht te wande-
len in het licht der levenden? Ps. 116 : 8.

PSALM 57.

EEN gouden kleinood Davids, voor den
opperzangmeester, al-tasheth; als hij
voor Sauls aangezicht vlood in de spe-
lonk. 1 Sam. 22 : 1.
2 Wees mij genadig, o God! wees mij
genadig, want mijne ziel betrouwt op U,
en ik neem mijne toevlucht onder de scha-
duw uwer vleugelen, totdat de verdervin-
gen zullen voorbij zijn gegaan. Ps. 36:8. 61:5.
3 Ik zal roepen tot God den Allerhoog-
ste, tot God, die het aan mij voleindigen zal.
4 Hij zal van den hemel zenden en mij
verlossen, te schande makende dengene die
mij zoekt op te slokken. Sela. God zal zijne
goedertierenheid en zijne waarheid zenden.
5 Mijne ziel is in het midden der leeuwen;
ik lig *onder* stokebranden, menschenkinde-
ren welker tanden spiesen en pijlen zijn, en
hunne tong een scherp zwaard.
6 Verhef U boven de hemelen, o God!
uwe eer zij over de gansche aarde.
vs. 12. Ps. 108 : 6.
7 Zij hebben een net bereid voor mijne
gangen, mijne ziel was nedergebukt; zij
hebben eenen kuil voor mijn aangezicht
gegraven; zij zijn er midden in gevallen.
Sela. Ps. 7 : 16; 9 : 16. Spr. 26 : 27. Pred. 10 : 8.
8 Mijn hart is bereid, o God! mijn hart
is bereid; ik zal zingen en psalmzingen.
Ps. 108 : 2-6.
9 Waak op mijne eer, waak op gij luit
en harp; ik zal in den dageraad opwaken.
10 Ik zal U loven onder de volken, o
Heere! ik zal U psalmzingen onder de
natiën;
11 want uwe goedertierenheid is groot
tot aan de hemelen, en uwe waarheid
tot aan de bovenste wolken. Ps. 36 : 6.
12 Verhef U boven de hemelen, o God!
uwe eer zij over de gansche aarde. vs. 6.

PSALM 58.

EEN gouden kleinood Davids, voor den
opperzangmeester, al-tasheth.
2 Spreekt gijlieden waarlijk gerechtig-

heid, gij vergadering? Oordeelt gij billijk-
heden, gij menschenkinderen?
3 Ja gij werkt ongerechtigheden in het
hart, gij weegt het geweld uwer handen
op de aarde.
4 De goddeloozen zijn vervreemd van
de baarmoeder af; de leugensprekers dolen
van *moeders* schoot aan.
5 Zij hebben vurig venijn, naar gelijk-
heid van vurig slangenvenijn; zij zijn als
een doove adder, *die* haar oor toestopt,
6 opdat zij niet hoore naar de stem der
belezers, desgenen die ervaren is met be-
zweringen om te gaan.
7 O God! verbreek hunne tanden in
hunnen mond, breek af de baktanden der
jonge leeuwen, o HEERE!
8 Laat ze smelten als water, laat ze
daarhenen drijven; legt hij zijne pijlen
aan, laat ze zijn alsof ze afgesneden waren.
9 Laat hem henengaan als eene smeltende
slak; laat ze, *als* eener vrouwe misdracht,
de zon niet aanschouwen.
10 Eer dan uwe potten den doornstruik
gewaarworden, zal Hij hem, als levend,
als *in* heeten toorn wegstormen.
11 De rechtvaardige zal zich verblijden
als hij de wraak aanschouwt, hij zal zijne
voeten wasschen in het bloed des godde-
loozen.
12 En de mensch zal zeggen: Immers is
er vrucht voor den rechtvaardige, immers
is er een God die op de aarde richt.

PSALM 59.

EEN gouden kleinood Davids, voor den
opperzangmeester, al-tasheth; toen Saul
gezonden had die *zijn* huis bewaren zou-
den, om hem te dooden. 1 Sam. 19:11.
2 Red mij van mijne vijanden, o mijn God!
stel mij in een hoog vertrek voor degenen
die tegen mij opstaan. Ps. 20:2; 69:30.
3 Red mij van de werkers der ongerech-
tigheid, en verlos mij van de mannen des
bloeds.
4 Want zie, zij leggen mijner ziel la-
gen, sterken rotten zich tegen mij: zon-
der mijne overtreding en zonder mijne
zonde, o HEERE!
5 Zij loopen en bereiden zich zonder *mijne*
misdaad; waak op, mij tegemoet, en zie.
6 Ja, Gij HEERE, God der heirscharen,
God Israëls, ontwaak om alle deze heide-
nen te bezoeken; wees niemand van hen
genadig, die trouwelooslijk ongerechtig-
heid bedrijven. Sela.
7 Tegen den avond keeren zij weder,
zij tieren als een hond, en zij gaan
rondom de stad.
8 Zie, zij storten overvloediglijk uit met
hunnen mond, zwaarden zijn op hunne
lippen; want wie hoort het?
9 Maar Gij, HEERE, zult ze belachen,
Gij zult alle heidenen bespotten. Ps. 2:4.
10 *Tegen* zijne sterkte zal ik *op* U wach-
ten, want God is mijn hoog vertrek.
Ps. 46:8,12; 48:4; 94:22.
11 De God mijner goedertierenheid zal
mij voorkomen; God zal mij op mijne
verspieders doen zien.
12 Dood ze niet, opdat mijn volk *het* niet
vergete; doe ze omzwerven door uwe macht,
en werp ze neder, o Heere! ons schild:
13 *om* de zonde huns monds, *om* het
woord hunner lippen; en laat ze gevan-
gen worden in hunnen hoogmoed, en om
den vloek en om de leugen *die* zij vertellen.
14 Verteer ze in grimmigheid, verteer
ze dat zij er niet zijn, en laat ze weten
dat God heerscher is in Jakob, *ja* tot
aan de einden der aarde. Sela.
15 Laat ze dan tegen den avond weder-
keeren, laat ze tieren als een hond, en
rondom de stad gaan;
16 laat ze zelfs omzwerven, om spijs, en
laat ze vernachten, al zijn ze niet verzadigd.
17 Maar ik zal uwe sterkte zingen, en
des morgens uwe goedertierenheid vroo-
lijk roemen, omdat Gij mij een hoog ver-
trek zijt geweest, en eene toevlucht ten
dage als mij bang was. Jes. 25:4.
18 Van U, o mijne sterkte! zal ik psalm-
zingen; want God is mijn hoog vertrek,
de God mijner goedertierenheid.

PSALM 60.

EEN gouden kleinood Davids tot lee-
ring, voor den opperzangmeester, op
susan eduth;
2 als hij gevochten had met de Syriërs
van Mesopotamië en met de Syriërs van
Zoba, en Joab wederkwam en de Edo-
mieten sloeg in het Zoutdal, twaalf dui-
zend. 2 Sam. 8:13. 1 Kron. 18:12.
3 O God, Gij hadt ons verstooten, Gij
hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig ge-
weest: keer weder tot ons.
4 Gij hebt het land geschud, Gij hebt
het gespleten: genees zijne breuken, want
het wankelt.
5 Gij hebt uw volk eene harde zaak doen
zien: Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.

6 *Maar nu* hebt Gij dengenen die U
vreezen, eene banier gegeven, om *die* op
te heffen vanwege de waarheid. Sela.
7 Opdat uwe beminden zouden bevrijd
worden, geef heil *door* uwe rechterhand
en verhoor ons. Ps. 108:7-14.
8 God heeft gesproken in zijn heiligdom,
dies zal ik van vreugde opspringen: ik
zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten;
9 Gilead is mijn, en Manasse is mijn,
en Efraïm is de sterkte mijns hoofds,
Juda is mijn wetgever;
10 Moab is mijn waschpot; op Edom
zal ik mijn schoen werpen; juich over
mij, o gij Palestina!
11 Wie zal mij voeren in eene vaste
stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die*
ons verstooten hadt, en niet uittoogt, o
God! met onze heirkrachten? Ps. 44:10.
13 Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid,
want 's menschen heil is ijdelheid.
14 In God zullen wij kloeke daden doen,
en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM 61.

EEN *psalm* Davids, voor den opperzangmeester, op de neginath.
2 O God! hoor mijn geschrei, merk òp
mijn gebed.
3 Van het einde des lands roep ik tot U,
als mijn hart overstelpt is; leid mij op
eenen rotssteen, *die* mij te hoog zoude zijn.
4 Want Gij zijt mij eene toevlucht geweest, een sterke toren voor den vijand.
5 Ik zal in uwe hut verkeeren *in* eeuwigheden; ik zal mijne toevlucht nemen in
het verborgene uwer vleugelen. Sela.
Ps. 36:8; 57:2.
6 Want Gij, o God! hebt gehoord naar
mijne geloften, Gij hebt *mij* gegeven de
erfenis dergenen die uwen naam vreezen.
7 Gij zult dagen tot des Konings dagen
toedoen; zijne jaren zullen zijn als van
geslacht tot geslacht;
8 hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezicht zitten; bereid goedertierenheid en
waarheid, dat ze hem behoeden.
9 Zoo zal ik uwen naam psalmzingen
in eeuwigheid, opdat ik mijne geloften
betale, dag bij dag.

PSALM 62.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, over Jeduthun.
2 Immers is mijne ziel stil tot God;
van Hem is mijn heil.
3 Immers is Hij mijn rotssteen en mijn
heil, mijn hoog vertrek, ik zal niet grootelijks wankelen.
4 Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen eenen man? Gij allen zult
gedood worden, gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestooten muur.
5 Zij beraadslagen slechts om *hem* van
zijne hoogheid te verstooten; zij hebben
behagen in leugen; met hunnen mond
zegenen zij, maar met hun binnenste
vloeken zij. Sela.
6 Doch gij, o mijne ziel! zwijg Gode;
want van Hem is mijne verwachting.
7 Hij is immers mijn rotssteen en mijn
heil, mijn hoog vertrek, ik zal niet wankelen.
8 In God is mijn heil en mijne eer; de
rotssteen mijner sterkte, mijne toevlucht
is in God.
9 Vertrouwt op Hem te aller tijd, o gij
volk; stort ulieder hart uit voor zijn aangezicht; God is ons eene toevlucht. Sela.
1 Sam. 1:15.
10 Immers zijn de gemeene lieden ijdelheid, de groote lieden zijn leugen; in de
weegschaal opgewogen, zouden zij te zamen *lichter* zijn dan de ijdelheid.
Ps. 39:6; 144:4.
11 Vertrouwt niet op onderdrukking
noch op rooverij; wordt niet ijdel als het
vermogen overvloedig aanwast, zet er het
hart niet op.
12 God heeft één ding gesproken, ik heb
dit tweemaal gehoord: dat de sterkte
Godes is.
13 En de goedertierenheid, o Heere!
is uwe; want Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk. Job 34:11.
Spr. 24:12. Matth. 16:27. Rom. 2:6. Openb. 22:12.

PSALM 63.

EEN psalm Davids, als hij was in de
woestijn van Juda. 1 Sam. 23:15.
2 O God! Gij zijt mijn God, ik zoek U
in den dageraad; mijne ziel dorst naar
U, mijn vleesch verlangt naar U, in een
land, dor en mat, zonder water.
Ps. 42:2, 84:3; 119:81.
3 Voorwaar, ik heb U in het heiligdom
aanschouwd, ziende uwe sterkheid en
uwe eer;
4 want uwe goedertierenheid is beter dan
het leven; mijne lippen zouden U prijzen.

5 Alzoo zoude ik U loven in mijn leven,
in uwen naam zoude ik mijne handen
opheffen.
6 Mijne ziel zoude als met smeer en vet-
tigheid verzadigd worden, en mijn mond
zoude roemen met vroolijk zingende lippen.
7 Als ik Uwer gedenk op mijne legerstede,
zoo peins ik aan U in de nachtwaken.
8 Want Gij zijt mij eene hulp geweest,
en in de schaduw uwer vleugelen zal ik
vroolijk zingen.
9 Mijne ziel kleeft U achteraan, uwe
rechterhand ondersteunt mij.
10 Maar dezen, *die* mijne ziel zoeken tot
verwoesting, zullen komen in de onderste
plaatsen der aarde;
11 men zal ze storten door het geweld
des zwaards; zij zullen den vossen ten
deel worden.
12 Maar de Koning zal zich in God
verblijden, een iegelijk die bij Hem zweert,
zal zich beroemen, want de mond der
leugensprekers zal gestopt worden.

PSALM 64.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
2 Hoor, o God! mijne stem in mijn ge-
klag; behoed mijn leven voor des vijands
schrik.
3 Verberg mij voor den heimelijken raad
der boosdoeners, voor de oproerigheid
van de werkers der ongerechtigheid.
4 die hunne tong scherpen als een
zwaard, een bitter woord aanleggen *als*
hunnen pijl,
5 om in verborgene plaatsen den oprechte
te schieten: haastig schieten zij naar hem,
en vreezen niet. Ps. 11:2.
6 Zij sterken zichzelve *in* eene booze
zaak; zij houden sprake van strikken te
verbergen; zij zeggen: Wie zal ze zien?
7 Zij doorzoeken allerlei schalkheid, ten
uiterste doorzoeken zij wat te doorzoeken
is, zelfs het binnenste eens mans en het
diepe hart.
8 Maar God zal ze haastig met een pijl
schieten, hunne plagen zijn er;
9 en hunne tong zal ze doen aanstoo-
ten tegen zichzelve; een ieder die ze
ziet, zal zich wegpakken;
10 en alle menschen zullen vreezen, en
Gods werk verkondigen, en zijn doen ver-
standiglijk aanmerken.
11 De rechtvaardige zal zich verblijden
in den HEERE, en op Hem betrouwen:
en alle oprechten van hart zullen zich
beroemen. Ps. 68:4.

PSALM 65.

EEN psalm Davids, een lied, voor den
opperzangmeester.
2 De lofzang is *in* stilheid tot U, o God,
in Sion; en U zal de gelofte betaald worden.
3 Gij hoort het gebed, tot U zal alle
vleesch komen.
4 Ongerechtige dingen hadden de over-
hand over mij; *maar* onze overtredingen,
die verzoent Gij.
5 Welgelukzalig is hij *dien* Gij verkiest
en doet naderen, dat hij wone in uwe
voorhoven; wij zullen verzadigd worden
met het goede van uw huis, *met* het hei-
lige van uw paleis. Ps. 36:9.
6 Vreeselijke dingen zult Gij ons in ge-
rechtigheid antwoorden, o God onzes heils!
o vertrouwen aller einden der aarde, en
der verre gelegenen *aan* de zee!
7 Die de bergen vast zet door zijne
kracht, omgord zijnde met macht.
8 Die het bruisen der zeeën stilt, het
bruisen harer golven, en het rumoer der
volken.
9 En die op de einden wonen, vreezen
voor uwe teekenen; Gij doet de uitgan-
gen des morgens en des avonds juichen.
10 Gij bezoekt het land, en hebbende
het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het
grootelijks; de rivier Gods is vol water;
wanneer Gij het alzoo bereid hebt, maakt
Gij hunlieder koren gereed.
11 Gij maakt zijne opgeploegde aarde
dronken; Gij doet ze dalen *in* zijne voren;
Gij maakt het week door de droppelen;
Gij zegent zijn uitspruitsel.
12 Gij kroont het jaar uwer goedheid, en
uwe voetstappen druipen van vettigheid;
13 zij bedruipen de weiden der woestijn,
en de heuvelen zijn aangegord met ver-
heuging.
14 De velden zijn bekleed met kudden,
en de dalen zijn bedekt met koren; zij
juichen, ook zingen ze.

PSALM 66.

EEN lied, een psalm, voor den opper-
zangmeester.
Juicht Gode, gij gansche aarde.
2 Psalmzingt de eer zijns naams, geeft
eer zijnen lof.
3 Zegt tot God: Hoe vreeselijk zijt Gij
in uwe werken! Om de grootheid uwer

sterkte zullen zich uwe vijanden geveins-
delijk aan U onderwerpen.
4 De gansche aarde aanbidde U en psalm-
zinge U, zij psalmzinge uwen naam. Sela.
5 Komt en ziet Gods daden: Hij is
vreeselijk van werking aan de menschen-
kinderen.
6 Hij heeft de zee veranderd in het
droge; zij zijn te voet doorgegaan door
de rivier; dáár hebben wij ons in Hem
verblijd. Ex. 14:21. Joz. 4:23. Neh. 9:11.
Ps. 78:13; 136:13,14. Jes. 63:12.
7 Hij heerscht eeuwiglijk met zijne
macht; zijne oogen houden wacht over
de heidenen: laat de afvalligen niet ver-
hoogd worden. Sela.
8 Looft, gij volken, onzen God, en laat
hooren de stem zijns roems:
9 die onze ziel in het leven stelt, en
niet toelaat dat onze voet wankele.
10 Want Gij hebt ons beproefd, o God!
Gij hebt ons gelouterd gelijk men het
zilver loutert;
11 Gij hadt ons in het net gebracht,
Gij hadt eenen engen band om onze len-
denen gelegd;
12 Gij hadt den mensch op ons hoofd doen
rijden, wij waren in het vuur en in het
water gekomen, maar Gij hebt ons uitge-
voerd in eene overvloeiende verversching.
13 Ik zal met brandofferen in uw Huis
gaan, ik zal U mijne geloften betalen,
Ps. 22:26.
14 die mijne lippen hebben geuit en mijn
mond heeft uitgesproken als mij bang was.
15 Brandofferen van mergbeesten zal ik
U offeren, met rookwerk van rammen; ik
zal runderen met bokken bereiden. Sela.
16 Komt, hoort toe, o gij allen die God
vreest; en ik zal vertellen wat Hij aan
mijne ziel gedaan heeft.
17 Ik riep tot Hem met mijnen mond,
en Hij werd verhoogd onder mijne tong.
18 Had ik naar ongerechtigheid met
mijn hart gezien, de Heere zoude niet
gehoord hebben.
19 Maar zeker, God heeft gehoord, Hij
heeft gemerkt op de stem mijns gebeds.
20 Geloofd zij God, die mijn gebed niet
heeft afgewend, noch zijne goedertieren-
heid van mij.

PSALM 67.

EEN psalm, een lied, voor den opper-
zangmeester, op de neginoth.
2 God zij ons genadig en zegene ons;
Hij doe zijn aanschijn aan ons lichten,
Sela, Num. 6:25. Ps. 4:7; 31:17: 80:4, 8, 20;
119:135. Dan. 9:17.
3 opdat men op de aarde uwen weg
kenne, onder alle heidenen uw heil.
4 De volken zullen U, o God! loven, de
volken altemaal zullen U loven.
5 De natiën zullen zich verblijden en
juichen, omdat Gij de volken zult richten
in rechtmatigheid; en de natiën op de
aarde, die zult Gij leiden. Sela.
6 De volken zullen U, o God! loven,
de volken altemaal zullen U loven.
7 De aarde geeft haar gewas; God, onze
God, zal ons zegenen.
8 God zal ons zegenen; en alle einden
der aarde zullen Hem vreezen.

PSALM 68.

EEN psalm, een lied Davids, voor den
opperzangmeester.
2 God zal opstaan, zijne vijanden zullen
verstrooid worden, en zijne haters zullen
van zijn aangezicht vlieden. Num. 10:35.
3 Gij zult ze verdrijven, gelijk rook ver-
dreven wordt; gelijk was voor het vuur
smelt, zullen de goddeloozen vergaan van
Gods aangezicht.
4 Maar de rechtvaardigen zullen zich
verblijden, zij zullen van vreugde op-
springen voor Gods aangezicht, en van
blijdschap vroolijk zijn. Ps. 64:11.
5 Zingt Gode, psalmzingt zijnen naam;
hoogt de wegen voor Hem die in de
vlakke velden rijdt, omdat zijn naam is
HEERE; en springt op van vreugde voor
zijn aangezicht.
6 Hij is een Vader der weezen en een
Rechter der weduwen, God, in de woon-
stede zijner heiligheid;
7 een God, die de eenzamen zet in een
huisgezin, voert uit die in boeien gevan-
gen zijn, maar de afvalligen wonen in
het dorre. Ps. 113:9.
8 O God! toen Gij voor het aangezicht
uws volks uittoogt, toen Gij daarhenen
traadt in de woestijn, Sela, Richt. 5:4, 5.
9 daverde de aarde, ook dropen de heme-
len voor Gods aanschijn, *zelfs* deze Sinaï,
voor het aanschijn Gods, des Gods van Israël.
10 Gij hebt zeer milden regen doen
druipen, o God, en Gij hebt uwe erfenis
gesterkt als zij mat was geworden.
11 Uw hoop woonde daarin; Gij bereid-
det ze door uwe goedheid voor den ellen-
dige, o God!

12 De Heere gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was eene groote heirschare.
13 De Koningen der heirscharen vloden weg; zij vloden weg, en zij die te huis bleef, deelde den roof uit.
14 Al laagt gijlieden tusschen twee rijen van steenen, *zoo zult gij toch worden als* vleugelen eener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven geel goud.
15 Als de Almachtige de Koningen daarin verstrooide, werd zij sneeuwwit *als* op Zalmon.
16 De berg Basan is een berg Gods, de berg Basan is een bultige berg.
17 Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot zijne woning, ook zal er de HEERE wonen in eeuwigheid, Ps. 132:13, 14.
18 Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid.
19 Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen *om uit te deelen* onder de menschen, ja, ook de wederhoorigen om *bij U* te wonen, o HEERE God! Ef. 4:8.
20 Geloofd zij de Heere, dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God *is* onze zaligheid. Sela.
21 Die God is ons een God van volkomene zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood.
22 Voorzeker zal God den kop zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen die in zijne schuld wandelt.
23 De Heere heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan, Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee,
24 opdat gij uwen voet, *ja*, de tong uwer honden moogt steken in het bloed van de vijanden, van een iegelijk van hen.
25 O God! zij hebben uwe gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom.
26 De zangers gingen vóór, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden.
27 Looft God in de gemeenten, den Heere, gij die zijt uit de springader Israëls.
28 Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerschte, de Vorsten van Juda *met* hunne vergadering, de Vorsten van Zebulon, de Vorsten van Naftali.
29 Uw God heeft uwe sterkte geboden: sterk, o God! wat Gij aan ons gewrocht hebt.
30 Om uws Tempels wil te Jeruzalem zullen U de Koningen geschenk toebrengen. Ps. 72:10.
31 Scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren, met de kalveren der volken; *en* dengene die zich onderwerpt met stukken zilver; Hij heeft de volken verstrooid, *die* lust hebben in oorlogen.
32 Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte, Moorenland zal zich haasten zijne handen tot God uit te strekken.
33 Gij koninkrijken der aarde, zingt Gode; psalmzingt den Heere, Sela,
34 Hem die rijdt in den hemel der hemelen, die van ouds is; zie, Hij geeft zijne stem, een stem der sterkte.
35 Geeft Gode sterkte: zijne hoogheid is over Israël, en zijne sterkte in de bovenste wolken. Deut. 33:26.
36 O God, Gij zijt vreeselijk uit uwe heiligdommen; de God Israëls, die geeft het volk sterkte en krachten. Geloofd zij God.

PSALM 69.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester, op sosannim.
2 Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.
3 Ik ben gezonken in grondelooze modder waar men niet kan staan, ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij. Ps. 40:3.
4 Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijne keel is ontstoken, mijne oogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijnen God.
5 Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen, die mij om valsche oorzaken vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven. Joh. 15:25.
6 O God! Gij weet van mijne dwaasheid, en mijne schulden zijn voor U niet verborgen.
7 Laat ze door mij niet beschaamd worden die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen! laat ze door mij niet te schande worden die U zoeken, o God Israëls!
8 Want om uwentwil draag ik versmaadheid, schande heeft mijn aangezicht bedekt;
9 ik ben mijnen broederen vreemd geworden, en onbekend mijner moeder kinderen. Job 19:13. Ps. 31:12, 13; 38:12; 88:9.

10 Want [a] de ijver van uw huis heeft mij verteerd; en [b] de smaadheden dergenen die U smaden, zijn op mij gevallen. a Joh. 2:17. b Rom. 15:3.
11 En ik heb geweend in het vasten mijner ziel, maar het is mij geworden tot allerlei smaad.
12 En ik heb eenen zak tot mijn kleed aangedaan; maar ik ben hun tot een spreekwoord geworden;
13 die in de poort zitten, klappen van mij, en ik ben een snarenspel dergenen die sterken drank drinken. Job 30:9. Klaagl. 3:14, 63.
14 Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o HEERE! daar is een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid uwer goedertierenheid: verhoor mij door de getrouwheid uws heils.
15 Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijne haters, en uit de diepten der wateren.
16 Laat mij de watervloed niet overstroomen, en laat de diepte mij niet verslinden, en laat de put zijnen mond over mij niet toesluiten.
17 Verhoor mij, o HEERE! want uwe goedertierenheid is goed; zie mij aan naar de grootheid uwer barmhartigheden;
18 en verberg uw aangezicht niet van uwen knecht, want mij is bang; haast U, verhoor mij.
19 Nader tot mijne ziel, bevrijd ze; verlos mij om mijner vijanden wil.
20 Gij weet mijne versmaadheid en mijne schaamte en mijne schande; alle mijne benauwers zijn vóór U.
21 De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar het is er niet; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.
22 Ja zij hebben mij gal tot mijne spijs gegeven, en in mijnen dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.
Matth. 27:48. Marc. 15:36. Joh. 19:28, 29.
23 Hunne tafel worde voor hun aangezicht tot een strik, en tot volle vergelding, tot een valstrik; Rom. 11:9, 10.
24 laat hunne oogen duister worden dat ze niet zien, en doe hunne lendenen geduriglijk waggelen.
25 Stort over hen uwe gramschap uit, en de hittigheid uws toorns grijpe ze aan.
26 Hun paleis zij verwoest, in hunne tenten zij geen inwoner Hand. 1:20.
27 Want zij verve dien Gij geslagen hebt, en maken een praat van de smart uwer verwonden.
28 Doe misdaad tot hunne misdaad, en laat ze niet komen tot uwe gerechtigheid.
29 Laat ze uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden.
30 Doch ik ben ellendig en in smart; uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek. Ps. 20:2; 59:2.
31 Ik zal Gods naam prijzen met gezang, en Hem met dankzegging grootmaken;
32 en het zal den HEERE aangenamer zijn dan een os, *of* een gehoornde var die *de klauwen* verdeelt.
33 De zachtmoedigen, dit gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij die God zoekt, ulieder hart zal leven. Ps. 22:27.
34 Want de HEERE hoort de nooddruftigen, en Hij veracht zijne gevangenen niet.
35 Dat Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeën en al wat daarin wriemelt.
36 Want God zal Sion verlossen, en de steden van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen, en het erfelijk bezitten;
37 en het zaad zijner knechten zal het beërven; en de liefhebbers zijns naams zullen daarin wonen.

PSALM 70.

EEN *psalm* Davids, voor den opperzangmeester, om te doen gedenken.
2 Haast U, o God! om mij te verlossen, o HEERE! tot mijne hulp. Ps. 40:14-18.
3 Laat ze beschaamd en schaamrood worden die mijne ziel zoeken, laat ze achterwaarts gedreven en te schande worden die lust hebben aan mijn kwaad.
Ps. 35:4, 26; 71:13.
4 Laat ze terugkeeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Haha! Ps. 35:21.
5 Laat in U vroolijk en verblijd zijn allen die U zoeken; laat de liefhebbers uws heils geduriglijk zeggen: God zij grootgemaakt. Ps. 35:27.
6 Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God! haast U tot mij; Gij zijt mijne hulp en mijn bevrijder; HEERE, vertoef niet. Ps. 86:1; 109:22.

PSALM 71.

OP U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid.
Ps. 25:2, 20; 31:2.
2 Red mij door uwe gerechtigheid en bevrijd mij, neig uw oor tot mij en verlos mij.

3 Wees mij tot eenen rotssteen om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven om mij te verlossen, want Gij zijt mijne steenrots en mijn burg.

4 Mijn God, bevrijd mij van de hand des goddeloozen, van de hand desgenen die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.

5 Want Gij zijt mijne verwachting, Heere Heere, mijn vertrouwen van mijne jeugd aan.

6 Op U heb ik gesteund van den schoot mijner moeder aan, van mijner moeder ingewand aan zijt Gij mijn uithelper; mijn lof is geduriglijk van U. Ps. 22:10.

7 Ik ben velen als een wonder geweest, doch Gij zijt mijne sterke toevlucht.

8 Laat mijnen mond vervuld worden met uwen lof, den ganschen dag met uwe heerlijkheid.

9 Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms, verlaat mij niet terwijl mijne kracht vergaat.

10 Want mijne vijanden spreken van mij, en die op mijne ziel loeren, beraadslagen te zamen,

11 zeggende: God heeft hem verlaten; jaagt na en grijpt hem, want daar is geen verlosser..

12 O God! wees niet verre van mij; mijn God, haast U tot mijne hulp. Ps. 22:20; 38:22, 23.

13 Laat ze beschaamd worden, laat ze verteerd worden die mijne ziel tegen zijn; laat ze met smaad en schande overdekt worden die mijn kwaad zoeken. Ps. 35:4, 26; 40:15; 70:3.

14 Doch ik zal geduriglijk hopen, en zal al uwen lof nog grooter maken.

15 Mijn mond zal uwe gerechtigheid vertellen, den ganschen dag uw heil, hoewel ik de getallen niet weet.

16 Ik zal henengaan in de mogendheden des Heeren Heeren; ik zal uwe gerechtigheid vermelden, de uwe alleen.

17 O God! Gij hebt mij geleerd van mijne jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik uwe wonderen.

18 Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid dáár is, verlaat mij niet, o God! totdat ik *dezen* geslachte verkondig uwen arm, allen nakomelingen uwe macht.

19 Ook is uwe gerechtigheid, o God! tot in de hoogte; Gij die groote dingen gedaan hebt: o God! wie is U gelijk?

20 Gij, die mij vele benauwdheden en rampen hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde.

21 Gij zult mijne grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten.

22 Ook zal ik U loven met het instrument der luit, uwe trouw, mijn God; ik zal U psalmzingen met de harp, o Heilige Israëls!

23 Mijne lippen zullen juichen wanneer ik U zal psalmzingen, en mijne ziel die Gij verlost hebt.

24 Ook zal mijne tong uwe gerechtigheid den ganschen dag uitspreken, want zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken.

PSALM 72.

VOOR Salomo.
O God! geef den Koning uwe rechten, en uwe gerechtigheid den zoon des Konings.

2 Zoo zal hij uw volk richten met gerechtigheid, en uwe ellendigen met recht.

3 De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvelen met gerechtigheid.

4 Hij zal de ellendigen des volks richten, hij zal de kinderen des nooddruftigen verlossen en den verdrukker verbrijzelen.

5 Zij zullen U vreezen, zoolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht.

6 Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de droppelen die de aarde bevochtigen.

7 In zijne dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.

8 En hij zal heerschen van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.

9 De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor zijn aangezicht knielen, en zijne vijanden zullen het stof lekken.
Jes. 49:23. Micha 7:17.

10 De Koningen van Tarsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen, de Koningen van Scheba en Seba zullen vereeringen toevoeren, Ps. 68:30.

11 ja alle Koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.

12 Want hij zal den nooddruftige redden die daar roept, mitsgaders den ellendige en die geenen helper heeft, Job 29:12.

13 hij zal den arme en nooddruftige verschoonen en de zielen der nooddruftigen verlossen.

14 Hij zal hunne ziel van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in zijne oogen.

15 En hij zal leven, en men zal hem geven van het goud van Scheba, en men zal geduriglijk voor hem bidden; den ganschen dag zal men hem zegenen.
16 Is er een handvol koren in het land op de hoogten der bergen, de vrucht daarvan zal ruischen als de Libanon; en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde.
17 Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zoolang als er de zon is, zal zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in hem gezegend worden, alle heidenen zullen hem welgelukzalig roemen.
18 Geloofd zij de Heere God, de God Israëls, die alléén wonderen doet!
19 en geloofd zij de naam zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid, en de gansche aarde worde met zijne heerlijkheid vervuld! Amen, ja amen. Ps. 41:14; 89:53.
20 De gebeden Davids, des zoons van Isai, hebben een einde.

PSALM 73.

Een psalm Asafs.
Immers is God Israël goed, dengenen die rein van hart zijn.
2 Maar mij aangaande, mijne voeten waren bijna uitgeweken, mijne treden waren bijkans uitgeschoten.
3 Want ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddeloozen vrede.
Ps. 37:1. Spr. 3:31; 23:17; 24:1, 19.
4 Want daar zijn geen banden tot hunnen dood toe, en hunne kracht is frisch.
5 Zij zijn niet in de moeite *als andere* menschen, en worden met *andere* menschen niet geplaagd.
6 Daarom omringt ze de hoovaardij als eene keten, het geweld bedekt ze *als* een gewaad.
7 Hunne oogen puilen uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven.
8 Zij mergelen *de lieden* uit, en spreken booslijk van verdrukking; zij spreken uit de hoogte:
9 zij zetten hunnen mond tegen den hemel, en hunne tong wandelt op de aarde.
10 Daarom keert zich zijn volk hiertoe, als hun wateren eens vollen *bekers* worden uitgedrukt,
11 dat zij zeggen: Hoe zoude het God weten, en zoude er wetenschap zijn bij den Allerhoogste?
12 Zie, dezen zijn goddeloos, nochtans hebben zij rust in de wereld, zij vermenigvuldigen het vermogen.
Job 12:6; 21:7. Jer. 12:1.
13 Immers heb ik te vergeefs mijn hart gezuiverd en mijne handen in onschuld gewasschen, Ps. 26:6.
14 dewijl ik den ganschen dag geplaagd ben, en mijne bestraffing is er alle morgens.
15 Indien ik zoude zeggen: Ik zal óók alzoo spreken: zie, zoo zoude ik trouweloos zijn aan het geslacht uwer kinderen.
16 Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan, *maar* het was moeite in mijne oogen;
17 totdat ik in Gods heiligdommen inging, *en* op hun einde merkte.
18 Immers zet Gij ze op gladde plaatsen, Gij doet ze vallen in verwoestingen.
19 Hoe worden zij als in een oogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!
20 Als een droom na het ontwaken, als Gij opwaakt, o Heere! *dan* zult Gij hun beeld verachten.
21 Als mijn hart opgezwollen was en ik in mijne nieren geprikkeld werd,
22 toen was ik onvernuftig en wist niets, ik was een groot beest bij U.
23 Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijne rechterhand gevat;
24 Gij zult mij leiden door uwen raad, en daarna zult Gij mij *in* heerlijkheid opnemen. Ps. 49:16.
25 Wien heb ik *nevens U* in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.
26 Bezwijkt mijn vleesch en mijn hart, zoo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid.
27 Want zie, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit al die van U afhoereert;
28 maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen, ik zet mijn betrouwen op den Heere Heere, om alle uwe werken te vertellen.

PSALM 74.

Eene onderwijzing, voor Asaf.
O God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid? *Waarom* zoude uw toorn rooken tegen de schapen uwer weide?
2 Gedenk aan uwe vergadering *die* Gij van oudsher verworven hebt, de roede uwer erfenis *die* Gij verlost hebt, den berg Sion waarop Gij gewoond hebt.
Jer. 10:16; 51:19.

3 Hef uwe voeten op tot de eeuwige
verwoestingen, de vijand heeft alles in
het heiligdom verdorven.
4 Uwe wederpartijders hebben in het midden van uwe vergaderplaatsen gebruld, zij
hebben hunne teekenen tot teekenen gesteld.
5 Een ieder werd er bekend als een
die de bijlen omhoog aanbrengt in de
dichtheid van een geboomte.
6 Alzoo hebben zij nu zijne graveerselen te zamen met houweelen en beukhamers in stukken geslagen.
7 Zij hebben uwe heiligdommen in het
vuur gezet, ter aarde toe hebben zij de
woning uws naams ontheiligd. Jes. 63:18.
8 Zij hebben in hun hart gezegd: Laat
ons hen te zamen uitplunderen; zij hebben alle Gods vergaderplaatsen in het
land verbrand.
9 Wij zien onze teekenen niet; daar is
geen Profeet meer, noch iemand bij ons,
die weet hoe lang.
10 Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? Zal de vijand uwen naam
in eeuwigheid lasteren?
11 Waarom trekt Gij uwe hand, ja uwe
rechterhand af? *Trek ze* uit het midden
van uwen boezem, maak een einde.
12 Evenwel is God mijn Koning van
ouds af, die verlossingen werkt in het
midden der aarde.
13 [a] Gij hebt door uwe sterkte de zee
gespleten, [b] Gij hebt de koppen der draken
in de wateren verbroken; a Ex. 14:21.
b Jes. 27:1; 51:9. Ezech. 29:3.
14 Gij hebt de koppen des leviathans
verpletterd, Gij hebt hem tot spijs gegeven den volke in dorre plaatsen.
15 Gij hebt eene fontein en beek gekliefd, Gij hebt sterke rivieren uitgedroogd.
16 De dag is uwe, ook is de nacht uwe;
Gij hebt het licht en de zon bereid.
Gen. 1:14. Ps. 136:7.
17 Gij hebt alle de palen der aarde gesteld; zomer en winter, die hebt Gij
geformeerd.
18 Gedenk hieraan: de vijand heeft den
Heere gesmaad, en een dwaas volk heeft
uwen naam gelasterd.
19 Geef aan het wild gedierte de ziel
uwer tortelduif niet over, vergeet den
hoop uwer ellendigen niet in eeuwigheid.
20 Aanschouw het verbond, want de
duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld.
21 Laat den verdrukte niet beschaamd
wederkeeren, laat de ellendige en nooddruftige uwen naam prijzen.
22 Sta op, o God! twist uwe twistzaak,
gedenk der smaadheid, *die* U van den
dwaze *wedervaart* den ganschen dag.
Ps. 35:1; 43:1; 119:154.
23 Vergeet niet het geroep uwer wederpartijders, het getier dergenen die tegen
U opstaan, klimt geduriglijk op.

PSALM 75.

VOOR den opperzangmeester, al-tasheth;
een psalm, een lied, voor Asaf.
2 Wij loven U, o God! wij loven dat uw
naam nabij is; men vertelt uwe wonderen.
3 Als ik het bestemde *ambt* zal ontvangen hebben, zoo zal ik gansch recht
richten.
4 Het land en alle zijne inwoners waren versmolten, *maar* ik heb zijne pilaren
vast gemaakt. Sela.
5 Ik heb gezegd tot de onzinnigen:
Weest niet onzinnig; en tot de goddeloozen: Verhoogt den hoorn niet,
6 verhoogt uwen hoorn niet omhoog,
spreekt *niet* met stijven hals.
7 Want het verhoogen *komt* niet uit
het Oosten, noch uit het Westen, noch
uit de woestijn,
8 maar God is Richter: Hij vernedert
dezen en verhoogt genen. 1 Sam. 2:7.
9 Want in des Heeren hand is een
beker, en de wijn is beroerd, vol van
mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch
alle goddeloozen der aarde zullen zijne
droesemen uitzuigende, drinken. Openb. 14:10.
10 En ik zal het in eeuwigheid verkondigen, ik zal den God Jakobs psalmzingen.
11 En ik zal alle hoornen der goddeloozen afhouwen, de hoornen des rechtvaardigen zullen verhoogd worden.

PSALM 76.

EEN psalm, een lied Asafs, voor den
opperzangmeester, op de neginoth.
2 God is bekend in Juda, zijn naam is
groot in Israël;
3 en in Salem is zijne hut, en zijne
woning in Sion.
4 Aldaar heeft Hij verbroken de vurige
pijlen van den boog, het schild en het
zwaard en den krijg. Sela. Ps. 46:10.
5 Gij zijt doorluchtiger *en* heerlijker
dan de roofbergen.
6 De stouthartigen zijn beroofd geworden, zij hebben hunnen slaap gesluimerd;

en geen van de dappere mannen hebben
hunne handen gevonden,
7 Van uw schelden, o God Jakobs! is te
zamen wagen en paard in slaap gezonken.
8 Gij, vreeselijk zijt Gij: en wie zal
voor uw aangezicht bestaan, van den tijd
uws toorns af?
9 Gij deedt een oordeel hooren uit den
hemel: de aarde vreesde en werd stil,
10 als God opstond ten oordeel, om alle
zachtmoedigen der aarde te verlossen. Sela.
11 Want de grimmigheid des menschen
zal U loffelijk maken, het overblijfsel der
grimmigheden zult Gij opbinden.
12 Doet geloften en betaalt ze den Heere
uwen God, gij allen die rondom Hem zijt:
laat ze Hem die te vreezen is, geschenken
brengen; Ps. 50:14; 116:17,18. Jona 2:9.
13 die den geest der Vorsten als drui-
ven afsnijdt, die den Koningen der aarde
vreeselijk is.

PSALM 77.

EEN psalm Asafs, voor den opperzang-
meester over Jeduthun.
2 Mijne stem is tot God en ik roep,
mijne stem is tot God, en Hij zal het
oor tot mij neigen.
3 Ten dage mijner benauwdheid zocht
ik den Heere; mijne hand was des nachts
uitgestrekt en liet niet af; mijne ziel
weigerde getroost te worden.
4 Dacht ik aan God, zoo maakte ik
misbaar; peinsde ik, zoo werd mijne ziel
overstelpt. Sela.
5 Gij hieldt mijne oogen wakende; ik
was verslagen en sprak niet.
6 Ik overdacht de dagen van ouds, de
jaren der eeuwen. Ps. 143:5.
7 Ik dacht aan mijn snarenspel; in den
nacht overleide ik in mijn hart, en mijn
geest onderzocht:
8 Zal dan de Heere in eeuwigheden
verstooten, en voortaan niet meer goed-
gunstig zijn?
9 Houdt zijne goedertierenheid in eeu-
wigheid op? Heeft de toezegging een ein-
de, van geslacht tot geslacht?
10 Heeft God vergeten genadig te zijn,
heeft Hij zijne barmhartigheden door toorn
toegesloten? Sela.
11 Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; *maar*
de rechterhand des Allerhoogsten verandert.
12 Ik zal de daden des Heeren geden-
ken, ja ik zal gedenken uwe wonderen
van oudsher,
13 en zal alle uwe werken betrachten,
en van uwe daden spreken.
14 O God! uw weg is in het heilig-
dom: wie is een groot God gelijk God?
15 Gij zijt die God die wonder doet;
Gij hebt uwe sterkte bekend gemaakt
onder de volken. Ps. 86:10; 136:4.
16 Gij hebt uw volk door *uwen* arm ver-
lost, de kinderen Jakobs en Jozefs. Sela.
17 De wateren zagen U, o God! de
wateren zagen U, zij beefden: ook waren
de afgronden beroerd.
18 De dikke wolken goten water uit,
de bovenste wolken gaven geluid, ook
gingen uwe pijlen daarhenen.
19 Het geluid uws donders was in het
ronde; de bliksemen verlichtten de wereld:
de aarde werd beroerd en daverde.
20 Uw weg was in de zee, en uw pad
in groote wateren, en uwe voetstappen
werden niet bekend.
21 Gij leiddet uw volk als eene kudde,
door de hand van Mozes en Aäron. Ps. 78:52.

PSALM 78.

EENE onderwijzing Asafs.
O mijn volk! neem mijne leer ter
oore, neigt ulieder oor tot de redenen
mijns monds.
2 Ik zal mijnen mond opendoen met spreu-
ken, ik zal verborgenheden overvloediglijk
uitstorten van oudsher; Ps. 49:5. Matth. 13:35.
3 die wij gehoord hebben en weten ze,
en onze vaders ons verteld hebben.
4 Wij zullen het niet verbergen voor
hunne kinderen, voor het navolgende ge-
slacht, vertellende de loffelijkheden des
Heeren, en zijne sterkheid, en zijne won-
deren die Hij gedaan heeft.
5 [a] Want Hij heeft eene getuigenis op-
gericht in Jakob, en eene wet gesteld in
Israël, die Hij onzen vaderen geboden
heeft, [b] dat zij ze hunnen kinderen zouden
bekend maken: a Ps. 81:5, 6. b Deut. 4:9.
6 opdat het navolgende geslacht *die*
weten zoude, de kinderen *die* geboren
zouden worden, *en* zouden opstaan en
vertellen ze hunnen kinderen;
7 en dat zij hunne hoop op God zouden
stellen, en Gods daden niet vergeten,
maar zijne geboden bewaren;
8 en dat zij niet zouden worden gelijk
hunne vaders, een wederhoorig en weder-
spannig geslacht, een geslacht *dat* zijn
hart niet richtte, en welks geest niet
getrouw was met God.

9 De kinderen Efraïms, gewapende boog-
schutters, keerden òm ten dage des strijds.
10 Zij hielden Gods verbond niet, en
weigerden te wandelen in zijne wet.
11 En zij vergaten zijne daden en zijne
wonderen, die Hij hun had doen zien.
12 Voor hunne vaderen had Hij wonder
gedaan in Egypteland, *in* het veld Zoans.
13 Hij kliefde de zee en deed er hen
doorgaan, en de wateren deed Hij staan
als een hoop. Ex. 14:21. Neh. 9:11.
Ps. 66:6; 136:13. Jes. 63:12.
14 En Hij leidde ze des daags met eene
wolk, en den ganschen nacht met een
licht des vuurs. Ex. 13:21, 22; 40:38.
Num. 14:14. Deut. 1:33. Neh. 9:12.
15 Hij kloofde de rotssteenen in de woes-
tijn, en drenkte ze overvloedig, als *uit*
afgronden; Ex. 17:6. Num. 20:8. Jes. 48:21.
16 want Hij bracht stroomen voort uit
de steenrots, en deed de wateren afdalen
als rivieren. Ps. 105:41.
17 Nòg voeren zij wijders voort tegen
Hem te zondigen, verbitterende den Aller-
hoogste in de dorre wildernis;
18 en zij verzochten God in hun hart,
begeerende spijs naar hunnen lust.
Num. 11:4. Ps. 106:14.
19 En zij spraken tegen God, zij zeiden:
Zoude God eene tafel kunnen toerichten
in de woestijn?
20 Zie, Hij heeft den rotssteen geslagen,
dat er wateren uitvloeiden, en beken
overvloediglijk uitbraken: zoude Hij ook
brood kunnen geven, zoude Hij zijn volk
vleesch toebereiden?
21 Daarom hoorde de HEERE en werd
verbolgen, en een vuur werd ontstoken
tegen Jakob, en toorn ging ook op tegen
Israël, Num. 11:1.
22 omdat zij in God niet geloofden en
op zijn heil niet vertrouwden.
23 Daar Hij den wolken van boven ge-
bood en de deuren des hemels opende,
24 en regende op hen het Man om te
eten, en gaf hun hemelsch koren.
Ex. 16:4. Ps. 105:40. Joh. 6:31.
25 Een iegelijk at het brood der machti-
gen; Hij zond hun teerkost tot verzadiging;
26 Hij dreef den oostenwind voort in
den hemel, en voerde den zuidenwind
aan door zijne sterkte, Num. 11:31.
27 en regende op hen vleesch als stof, en
gevleugeld gevogelte als zand der zeeën,
28 en deed het vallen in het midden
zijns legers, rondom zijne woningen.

29 Toen aten zij en werden zeer zat,
zoodat Hij hun hunnen lust toebracht.
30 Zij waren nog niet vervreemd van
hunnen lust, hunne spijs was nog in hun-
nen mond, Num. 11:33.
31 als Gods toorn tegen hen opging,
dat Hij van hunne vetsten doodde, en de
uitgelezenen Israëls nedervelde.
32 Boven dit alles zondigden zij nòg,
en geloofden niet door zijne wonderen.
33 Dies deed Hij hunne dagen vergaan in
ijdelheid, en hunne jaren in verschrikking.
34 Als Hij ze doodde, zoo vroegen zij
naar Hem, en keerden weder, en zochten
God vroeg,
35 en gedachten dat God hun rotssteen
was, en God de Allerhoogste hun verlosser.
36 En zij vleiden Hem met hunnen
mond, en logen Hem met hunne tong;
37 want hun hart was niet recht met Hem,
en zij waren niet getrouw in zijn verbond.
38 Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoen-
de de ongerechtigheid, en verdierf ze niet,
maar wendde dikwijls zijnen toorn af, en
wekte zijne gansche grimmigheid niet op;
39 en Hij bedacht dat zij vleesch waren,
een wind die henengaat en niet weder-
keert. Job 7:7. Jac. 4:14.
40 Hoe dikwijls verbitterden zij Hem in
de woestijn, deden Hem smart aan in de
wildernis!
41 Want zij kwamen alweder en ver-
zochten God, en stelden den Heilige
Israëls een perk.
42 Zij dachten niet aan zijne hand, aan
den dag toen Hij ze van den wederpar-
tijder verloste;
43 hoe Hij zijne teekenen stelde in Egypte,
en zijne wonderheden in het veld Zoans,
44 en hunne vloeden in bloed veranderde,
en hunne stroomen, opdat zij niet zouden
drinken. Ex. 7:17-21. Ps. 105:29.
45 [a] Hij zond eene vermenging van
ongedierte onder hen, dat hen verteerde,
[b] en vorschen die hen verdierven.
[a] Ex. 8:24. Ps. 105:31. [b] Ex. 8:2-6. Ps. 105:30.
46 En Hij gaf hun gewas den kruid-
worm, en hunnen arbeid den sprinkhaan.
Ex. 10:13, 14. Ps. 105:34, 35.
47 Hij doodde hunnen wijnstok door den
hagel, en hunne wilde vijgeboomen door
vurigen hagelsteen. Ex. 9:23-25. Ps. 105:32, 33.
48 Ook gaf Hij hun vee den hagel over,
en hunne beesten aan de vurige kolen.
49 Hij zond onder hen de hittigheid
zijns toorns, verbolgenheid en verstoord-

heid en benauwdheid, *met* uitzending der
boden van veel kwaads.
50 Hij woog een pad voor zijnen toorn,
Hij onttrok hunne ziel niet van den dood,
en hun gedierte gaf Hij aan de pestilentie over. Ex. 9 : 10.
51 En Hij sloeg al het eerstgeborene in
Egypte, het beginsel der krachten in de
tenten Chams. Ex. 12 : 29.
Ps. 105 : 36; 135 : 8; 136 : 10.
52 En Hij voerde zijn volk als schapen,
en leidde ze als eene kudde in de woestijn,
Ps. 77 : 21.
53 ja Hij leidde ze zekerlijk, zoodat
zij niet vreesden, want de zee had hunne
vijanden overdekt. Ex. 14 : 28. Ps. 106 : 11.
54 En Hij bracht ze tot de landpaal
zijner heiligheid, tot dezen berg, *dien*
zijne rechterhand verkregen heeft.
55 En Hij verdreef voor hun aangezicht
de heidenen, en deed ze vallen in het
snoer *hunner* erfenis en deed de stammen
Israëls in hunne tenten wonen.
56 Maar zij verzochten en verbitterden
God den Allerhoogste, en onderhielden
zijne getuigenissen niet.
57 En zij weken terug en handelden
trouwelooslijk gelijk hunne vaders, zij
zijn omgekeerd als een bedrieglijke boog.
Hos. 7 : 16.
58 En zij verwekten Hem tot toorn door
hunne hoogten, en verwekten Hem tot ijver
door hunne gesnedene beelden. Deut. 32 : 16.
59 God hoorde het en werd verbolgen,
en versmaadde Israël zeer.
60 Dies verliet Hij den Tabernakel te Silo,
de Tent *die* Hij tot eene woning gesteld
had onder de menschen; Jer. 7 : 12; 26 : 6.
61 en Hij gaf zijne sterkte in de gevangenis
en zijne heerlijkheid in de hand
des wederpartijders;
62 en Hij leverde zijn volk over ten
zwaarde, en werd verbolgen tegen zijne
erfenis.
63 Het vuur verteerde hunne jongelingen,
en hunne jonge dochters werden
niet geprezen.
64 Hunne Priesters vielen door het zwaard,
en hunne weduwen weenden niet. Job 27 : 15.
65 Toen ontwaakte de Heere als een slapende,
als een held die juicht van den wijn;
66 en Hij sloeg zijne wederpartijders
aan het achterste, Hij deed hun eeuwige
smaadheid aan.
67 Doch Hij verwierp de tent Jozefs,
en den stam Efraïms verkoos Hij niet;
68 maar Hij verkoos den stam Juda,
den berg Sion, dien Hij liefhad.
69 En Hij bouwde zijn heiligdom als
hoogten, als de aarde die Hij gegrond
heeft in eeuwigheid.
70 En Hij verkoos zijnen knecht David,
en nam hem van de schaapskooien;
1 Sam. 16 : 11. 2 Sam. 7 : 8. 1 Kron. 17 : 7.
71 van achter de zoogende *schapen* deed
Hij hem komen, om te weiden Jakob zijn
volk, en Israël zijne erfenis.
2 Sam. 5 : 2. 1 Kron. 11 : 2.
72 Ook heeft hij ze geweid naar de oprechtheid
zijns harten, en heeft ze geleid
met een zeer verstandig beleid zijner
handen.

PSALM 79.

Een psalm Asafs.
O God! heidenen zijn gekomen in uwe
erfenis, zij hebben den Tempel uwer heiligheid
verontreinigd, zij hebben Jeruzalem
tot steenhoopen gesteld.
2 Zij hebben de doode lichamen uwer
knechten aan het gevogelte des hemels
tot spijs gegeven, het vleesch uwer gunstgenooten
aan het gedierte des lands.
3 Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem
als water vergoten, en daar was
niemand die ze begroef.
4 Wij zijn onzen naburen eene smaadheid
geworden, een spot en schimp dien
die rondom ons zijn. Ps. 44 : 14.
5 Hoe lang, Heere? Zult Gij eeuwiglijk
toornen? Zal uw ijver als vuur branden?
Ps. 85 : 6; 89 : 47.
6 Stort uwe grimmigheid uit over de
heidenen die U niet kennen, en over de
koninkrijken die uwen naam niet aanroepen.
Jer. 10 : 25.
7 Want men heeft Jakob opgegeten, en
zij hebben zijne liefelijke woning verwoest.
8 Gedenk ons de vorige misdaden niet;
haast U, laat uwe barmhartigheden ons
voórkomen, want wij zijn zeer dun geworden.
Jes. 64 : 9.
9 Help ons, o God onzes heils! ter oorzaak
van de eer uws naams; en red ons,
en doe verzoening over onze zonden, om
uws naams wil.
10 Waarom zouden de heidenen zeggen:
Waar is hun God? Laat de wraak van
het vergoten bloed uwer knechten onder
de heidenen voor onze oogen bekend
worden. Ps. 115 : 2. Joël 2 : 17. Micha 7 : 10.
11 Laat het gekerm der gevangenen

voor uw aanschijn komen; behoud overig
de kinderen des doods, naar de grootheid
uws arms.
12 En geef onzen naburen zevenvoudig
weder in hunnen schoot hunnen smaad,
waarmede zij U, o Heere! gesmaad hebben.
13 Zoo zullen wij, uw volk en de schapen
uwer weide, U loven in eeuwigheid,
van geslacht tot geslacht; wij zullen uwen
roem vertellen.

PSALM 80.

VOOR den opperzangmeester, op sosannim,
een getuigenis, een psalm Asafs.
2 O Herder Israëls! neem ter oore, die
Jozef als schapen leiddet; [a] die tusschen
de cherubs zit, [b] verschijn blinkende.

a 1 Sam. 4 : 4. 2 Sam. 6 : 2. 2 Kon. 19 : 15. 1 Kron. 13 : 6. Ps. 99 : 1. Jes. 37 : 16. *b* Ps. 94 : 1.

3 Wek uwe macht op voor het aangezicht
van Efraïm en Benjamin en Manasse,
en kom tot onze verlossing.
4 O God! breng ons weder, en laat
uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost
worden. vs. 8; vs. 20. Num. 6 : 25. Ps. 4 : 7; 31 : 17; 67 : 2; 119 : 135. Dan. 9 : 17.
5 O HEERE, God der heirscharen! hoe lang
zult Gij rooken tegen het gebed uws volks?
6 Gij spijst ze met tranenbrood, en
drenkt ze met tranen uit een drieling.
7 Gij hebt ons onzen naburen tot een
twist gesteld, en onze vijanden spotten
onder zich.
8 O God der heirscharen! breng ons
weder, en laat uw aangezicht lichten,
zoo zullen wij verlost worden. vs. 4; vs. 20.
9 [a] Gij hebt eenen wijnstok uit Egypte
overgebracht, [b] hebt de heidenen verdreven
en hebt denzelven geplant;

a Jes. 5 : 7. Jer. 2 : 21. *b* Ps. 44 : 3.

10 Gij hebt *de plaats* voor hem bereid,
en zijne wortelen doen inwortelen, zoodat
hij het land vervuld heeft.
11 De bergen zijn met zijne schaduw
bedekt geweest, en zijne ranken waren
als cederboomen Gods.
12 Hij schoot zijne ranken uit tot aan de
zee, en zijne scheuten tot aan de rivier.
13 Waarom hebt Gij zijne muren doorgebroken,
zoodat allen die den weg voorbijgaan,
hem plukken?

Ps. 89 : 41, 42. Jes. 5 : 5. Hos. 2 : 11.

14 Het zwijn uit het woud heeft hem
uitgewroet, en het wild des velds heeft
hem afgeweid.
15 O God der heirscharen! keer toch
weder; aanschouw uit den hemel en zie,
en bezoek dezen wijnstok,
16 en den stam dien uwe rechterhand
geplant heeft, en dat, om den Zoon *dien*
Gij u gesterkt hebt:
17 hij is met vuur verbrand, hij is afgehouwen;
zij komen òm van het schelden
uws aangezichts.
18 Uwe hand zij over den man uwer
rechterhand, over des menschen Zoon
dien Gij U gesterkt hebt.
19 Zoo zullen wij van U niet terugkeeren;
behoud ons in het leven, zoo
zullen wij uwen naam aanroepen.
20 O HEERE, God der heirscharen! breng
ons weder; laat uw aanschijn lichten; zoo
zullen wij verlost worden. vs. 4, 8.

PSALM 81.

VOOR den opperzangmeester, op de
gittith, *een psalm* Asafs.
2 Zingt vroolijk Gode, onze sterkte;
juicht den God Jakobs.
3 Heft eenen psalm op, en geeft de
trommel, de liefelijke harp met de luit.
4 Blaast de bazuin in de nieuwe maan,
ter bestemder tijd, op onzen feestdag.
5 Want dat is eene inzetting in Israël,
een recht van den God Jakobs. Ps. 78 : 5.
6 Hij heeft het gezet tot eene getuigenis
in Jozef, als Hij uitgetogen was tegen
Egypteland, *alwaar* ik gehoord heb eene
spraak die ik niet verstond:
7 Ik heb zijnen schouder van den last
onttrokken, zijne handen zijn van de potten
ontslagen.
8 In de benauwdheid riept gij, en Ik hielp
u uit; Ik antwoordde u uit de schuilplaats
des donders; Ik beproefde u aan de wateren
van Meriba. Sela. Ex. 17 : 7. Num. 20 : 13.
9 Mijn volk, *zeide Ik*, hoor toe, en Ik
zal onder u betuigen; Israël, of gij naar
Mij hoordet!
10 Daar zal onder u geen uitlandsch god
wezen, en gij zult u voor geenen vreemden
god nederbuigen.
11 Ik ben de HEERE uw God, die u heb
opgevoerd uit het land van Egypte; doe
uwen mond wijd open, en Ik zal hem
vervullen. Ex. 20 : 2. Deut. 5 : 6.
12 Maar mijn volk heeft mijne stem niet
gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild.
13 Dies heb Ik het overgegeven in het
goeddunken huns harten, dat zij wandelden
in hunne raadslagen.

Jer. 7 : 24; 9 : 14; 11 : 8; 16 : 12.

14 Och dat mijn volk naar Mij gehoord
had, dat Israël in mijne wegen gewandeld
had! Deut. 32:29. Jes. 48:18.
15 in kort zoude Ik hunne vijanden gedempt hebben, en mijne hand gewend
hebben tegen hunne wederpartijders.
16 Die den HEERE haten, zouden zich
Hem geveinsdelijk onderworpen hebben,
maar hunlieder tijd zoude eeuwig geweest
zijn.
17 En Hij zoude het gespijsd hebben met
het vette der tarwe, ja Ik zoude u verzadigd hebben met honig uit de rotssteenen.

PSALM 82.

EEN psalm Asafs.
God staat in de vergadering Godes,
Hij oordeelt in het midden der goden:
2 Hoe lang zult gijlieden onrecht oordeelen, en het aangezicht der goddeloozen
aannemen? Sela.
3 Doet recht den arme en den wees,
rechtvaardigt den verdrukte en den arme,
4 verlost den arme en den behoeftige,
rukt *hem* uit der goddeloozen hand.
5 Zij weten niets en verstaan niets, zij
wandelen steeds in duisternis; *dies* wankelen alle fundamenten der aarde.
6 Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden, en
gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten:
Joh. 10:34.
7 nochtans zult gij sterven als een mensch,
en als een van de Vorsten zult gij vallen.
8 Sta op, o God! oordeel het aardrijk,
want Gij bezit alle natiën.

PSALM 83.

EEN lied, een psalm Asafs.
2 O God! zwijg niet, houd U niet
als doof, en wees niet stil, o God!
3 Want zie, uwe vijanden maken getier,
en uwe haters steken het hoofd op.
4 Zij maken listiglijk eenen heimelijken
aanslag tegen uw volk, en beraadslagen
tegen uwe verborgenen.
5 Zij hebben gezegd: Komt en laat ons
hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn,
dat aan den naam Israëls niet meer gedacht worde.
6 Want zij hebben in het hart te zamen beraadslaagd, tegen U hebben zij een
verbond gemaakt:
7 de tenten Edoms en der Ismaëlieten,
Moab en de Hagarenen,
8 Gebal en Ammon en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus;
9 ook heeft zich Assur bij hen gevoegd,
zij zijn den kinderen Lots tot eenen arm
geweest. Sela.
10 Doe hun als Midian, als Sisera, als
Jabin aan de beek Kison, Richt. 4:7.
11 *die* verdelgd zijn te Endor, zij zijn
geworden tot drek der aarde.
12 Maak hen *en* hunne Prinsen als Oreb
en als Zeëb, en alle hunne Vorsten als
Zebah en als Zalmuna, Richt. 7:25; 8:21.
13 die zeiden: Laat ons de schoone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen. Ezech. 35:10.
14 Mijn God, maak hen als een wervel,
als stoppelen voor den wind.
15 Gelijk het vuur een woud verbrandt,
en gelijk de vlam de bergen aansteekt,
16 vervolg ze alzóó met uw onweder,
en verschrik ze met uwen draaiwind.
17 Maak hun aangezicht vol schande,
opdat zij, o HEERE! uwen naam zoeken.
18 Laat ze beschaamd en verschrikt wezen tot in eeuwigheid, en laat ze schaamrood worden en omkomen;
19 opdat zij weten dat Gij alleen met
uwen naam zijt de HEERE, de Allerhoogste
over de gansche aarde.

PSALM 84.

VOOR den opperzangmeester, op de gittith, een psalm, voor de kinderen van
Korach.
2 Hoe liefelijk zijn uwe woningen, o
HEERE der heirscharen!
3 Mijne ziel is begeerig en bezwijkt
ook van verlangen naar de voorhoven des
HEEREN, mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God.
Ps. 42:2; 63:2; 119:81.
4 Zelfs vindt de musch een huis, en de
zwaluw een nest voor zich, waar zij hare
jongen legt, bij uwe altaren, HEERE der
heirscharen, mijn Koning en mijn God.
5 Welgelukzalig zijn ze die in uw Huis
wonen, zij prijzen U gestadiglijk. Sela.
6 Welgelukzalig is de mensch wiens
sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn.
7 Als zij door het dal der moerbeziënboomen doorgaan, stellen zij Hem tot eene
fontein; ook zal de regen hen gansch rijkelijk overdekken.
8 Zij gaan van kracht tot kracht, een
iegelijk *van hen* zal verschijnen voor God
in Sion.
9 HEERE, God der heirscharen, hoor

mijn gebed; neem het ter oore, o God
Jakobs. Sela.
10 O God, ons schild, zie en aanschouw
het aangezicht uws Gezalfden.
11 Want één dag in uwe voorhoven is
beter dan duizend *elders*; ik koos liever
aan den dorpel in het Huis mijns Gods te
wezen, dan lang te wonen in de tenten
der goddeloosheid.
12 Want God de HEERE is een zon en
schild, de HEERE zal genade en eer ge-
ven, Hij zal het goede niet onthouden
dengenen die in oprechtheid wandelen.
13 HEERE der heirscharen, welgelukzalig
is de mensch die op U vertrouwt.
Ps. 2:12; 34:9. Spr. 16:20. Jes. 30:18. Jer. 17:7.

PSALM 85.

EEN psalm, voor den opperzangmeester,
onder de kinderen van Korach.
2 Gij zijt uwen lande gunstig geweest,
HEERE; de gevangenis Jakobs hebt Gij
gewend.
3 De misdaad uws volks hebt Gij weg-
genomen, Gij hebt alle hunne zonden be-
dekt. Sela.
4 Gij hebt weggenomen al uwe verbol-
genheid, Gij hebt U gewend van de hit-
tigheid uws toorns.
5 Breng ons weder, o God onzes heils!
en doe te niet uwe toornigheid over ons.
6 Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen?
Zult Gij uwen toorn uitstrekken van ge-
slacht tot geslacht? Ps. 79:5.
7 Zult Gij ons niet weder levend maken,
opdat uw volk zich in U verblijde?
8 Toon ons uwe goedertierenheid, o
HEERE! en geef ons uw heil.
9 Ik zal hooren wat God de HEERE
spreken zal; want Hij zal tot zijn volk en
tot zijne gunstgenooten van vrede spre-
ken; maar dat zij niet weder tot dwaas-
heid keeren.
10 Zekerlijk, zijn heil is nabij degenen, die
Hem vreezen, opdat in ons land eer wone.
11 De goedertierenheid en waarheid zul-
len elkander ontmoeten, de gerechtig-
heid en vrede zullen *elkander* kussen.
12 De waarheid zal uit de aarde sprui-
ten, en gerechtigheid zal van den hemel
nederzien.
13 Ook zal de HEERE het goede geven,
en ons land zal zijne vrucht geven.
14 De gerechtigheid zal voor zijn aan-
gezicht henengaan, en Hij zal ze zetten
op den weg zijner voetstappen.

PSALM 86.

EEN gebed Davids.
HEERE, neig uw oor, verhoor mij;
want ik ben ellendig en nooddruftig.
Ps. 40:18; 70:6; 109:22.
2 Bewaar mijne ziel, want ik ben *uw*
gunstgenoot; o Gij mijn God! verlos uwen
knecht die op U betrouwt.
3 Wees mij genadig, Heere, want ik
roep tot U den ganschen dag.
4 Verheug de ziel uws knechts, want
tot U, Heere, verhef ik mijne ziel.
5 Want Gij, Heere, zijt goed en gaarne
vergevende, en van groote goedertieren-
heid allen die U aanroepen.
6 HEERE, neem mijn gebed ter oore, en
merk op de stem mijner smeekingen.
7 In den dag mijner benauwdheid roep
ik U aan, want Gij verhoort mij.
8 Onder de goden is niemand U gelijk,
Heere, en daar zijn geene gelijk uwe
werken. Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 2 Sam. 7:22.
1 Kon. 8:60. 1 Kron. 17:20. Jes. 45:5, 18, 22.
9 Alle de heidenen, Heere, die Gij ge-
maakt hebt, zullen komen en zullen zich
voor uw aanschijn nederbuigen, en uwen
naam eeren. Ps. 22:28. Openb. 15:4.
10 [a]Want Gij zijt groot, [b]en doet won-
derwerken; Gij alleen zijt God.
a Jer. 10:6. b Ps. 77:15; 136:4.
11 Leer mij, HEERE, uwen weg, ik zal
in uwe waarheid wandelen; vereenig mijn
hart tot de vreeze uws naams.
Ps. 25:4; 27:11; 119:33.
12 Heere, mijn God, ik zal U met mijn
gansche hart loven, en ik zal uwen naam
eeren in eeuwigheid;
13 want uwe goedertierenheid is groot
over mij, en Gij hebt mijne ziel uit het
onderste des grafs uitgerukt.
14 O God! de hoovaardigen staan tegen
mij op, en de vergaderingen der tyran-
nen zoeken mijne ziel; en zij stellen U
niet voor hunne oogen. Ps. 54:5.
15 Maar Gij, Heere, zijt een barmhar-
tig en genadig God, lankmoedig en groot
van goedertierenheid en waarheid.
Ex. 34:6, 7. Num. 14:18.
Neh. 9:17. Ps. 103:8; 145:8. Joël 2:13. Jona 4:2.
16 Wend U tot mij en wees mij ge-
nadig, geef uwen knecht uwe sterkte, en
verlos den zoon uwer dienstmaagd.
17 Doe aan mij een teeken ten goede,
opdat het mijne haters zien en beschaamd
worden, als Gij, HEERE, mij geholpen en
mij getroost zult hebben.

PSALM 87.

EEN psalm, een lied voor de kinderen
van Korach.
Zijn grondslag is op de bergen der hei-
ligheid.
2 De HEERE bemint de poorten Sions
boven alle woningen Jakobs.
3 Zeer heerlijke dingen worden van u
gesproken, o stad Gods! Sela.
4 Ik zal Rahab en Babel vermelden
onder degenen die mij kennen; zie, de
Filistijn en de Tyriër met den Moor,
deze is aldaar geboren.
5 En van Sion zal gezegd worden: Die
en die is daarin geboren, en de Aller-
hoogste zelf zal ze bevestigen.
6 De HEERE zal ze rekenen in het op-
schrijven der volken, *zeggende:* Deze is
aldaar geboren. Sela.
7 En de zangers gelijk de speellieden,
mitsgaders alle mijne fonteinen zullen
binnen u zijn.

PSALM 88.

EEN lied, een psalm voor de kinderen
van Korach, voor den opperzangmees-
ter, op mahalath leannoth; eene onder-
wijzing van Heman den Ezrahiet.
2 O HEERE, God mijns heils! bij dag,
bij nacht roep ik voor U:
3 laat mijn gebed voor uw aanschijn
komen, neig uw oor tot mijn geschrei.
4 Want mijne ziel is der tegenheden
zat, en mijn leven raakt tot aan het graf.
5 Ik ben gerekend met degenen die in
den kuil nederdalen, ik ben geworden als
een man die krachteloos is:
6 afgezonderd onder de dooden, gelijk
de verslagenen die in het graf liggen,
die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn
afgesneden van uwe hand.
7 Gij hebt mij in den ondersten kuil
gelegd, in duisternissen, in diepten.
8 Uwe grimmigheid ligt op mij, Gij
hebt *mij* nedergedrukt met alle uwe
baren. Sela.
9 Mijne bekenden hebt Gij verre van
mij gedaan, Gij hebt mij hun tot eenen
grooten gruwel gesteld; ik ben besloten
en kan niet uitkomen.
Job 19:13. Ps. 31:11,12; 38:12; 69:9.
10 Mijn oog treurt vanwege verdruk-
king; HEERE, ik roep tot U den ganschen
dag, ik strek mijne handen uit tot U.
11 Zult Gij wonder doen aan de doo-
den, of zullen de overledenen opstaan,
zullen zij U loven? Sela.
12 Zal uwe goedertierenheid in het graf
verteld worden, uwe getrouwheid in het
verderf? Ps. 6:6; 30:10; 115:17.
13 Zullen uwe wonderen bekend worden
in de duisternis, en uwe gerechtigheid
in het land der vergetelheid?
14 Maar ik, HEERE, roep tot U, en mijn
gebed komt U voor in den morgenstond.
15 HEERE, waarom verstoot Gij mijne
ziel *en* verbergt uw aanschijn voor mij?
16 Van der jeugd aan ben ik bedrukt
en doodbrakende, ik draag uwe vervaar-
nissen, ik ben twijfelmoedig.
17 Uwe hittige toornigheden gaan over
mij, uwe verschrikkingen doen mij vergaan.
18 Den ganschen dag omringen zij mij
als water, te zamen omgeven zij mij.
19 Gij hebt vriend en metgezel verre
van mij gedaan, mijne bekenden zijn *in*
duisternis.

PSALM 89.

EENE onderwijzing van Ethan den
Ezrahiet.
2 Ik zal de goedertierenheden des HEE-
REN eeuwiglijk zingen, ik zal uwe waar-
heid met mijnen mond bekend maken
van geslacht tot geslacht.
3 Want ik heb gezegd: Uwe goedertie-
renheid zal eeuwiglijk gebouwd worden;
in de hemelen zelve hebt Gij uwe waar-
heid bevestigd, *zeggende:*
4 Ik heb een verbond gemaakt met mij-
nen uitverkorene, ik heb mijnen knecht
David gezworen:
5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid be-
vestigen, en uwen troon opbouwen van
geslacht tot geslacht. Sela.
6 Dies loven de hemelen uwe wonde-
ren, o HEERE! ook is uwe getrouwheid
in de gemeente der heiligen.
7 Want wie mag in den hemel tegen den
HEERE geschat worden, *wie* is den HEERE
gelijk onder de kinderen der sterken?
8 God is grootelijks geducht in den raad
der heiligen, en vreeselijk boven allen die
rondom Hem zijn.
9 O HEERE, God der heirscharen! wie
is als Gij grootmachtig, o HEERE! en uwe
getrouwheid is rondom U!
10 Gij heerscht over de opgeblazenheid
der zee; wanneer hare baren zich ver-
heffen, zoo stilt Gij ze.
11 Gij hebt Rahab verbrijzeld als eenen

verslagene, Gij hebt uwe vijanden verstrooid met den arm uwer sterkte.
12 De hemel is uwe, ook is de aarde uwe; de wereld en hare volheid, die hebt Gij gegrond. Ex. 19:5. Deut. 10:14. Job 41:2. Ps. 24:1, 2; 50:12. 1 Cor. 10:26, 28.
13 Het Noorden en het Zuiden, die hebt Gij geschapen; Tabor en Hermon juichen in uwen naam.
14 Gij hebt eenen arm met macht, uwe hand is sterk, uwe rechterhand is hoog.
15 Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid uws troons, goedertierenheid en waarheid gaan voor uw aanschijn henen. Ps. 97:2.
16 Welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent: o Heere! zij zullen in het licht uws aanschijns wandelen.
17 Zij zullen zich den ganschen dag verheugen in uwen naam, en door uwe gerechtigheid verhoogd worden.
18 Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte, en door uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden.
19 Want ons schild is van den Heere, en onze Koning is van den Heilige Israëls.
20 Toen hebt Gij in een gezicht gesproken van uwen heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij eenen held, Ik heb eenen verkorene uit het volk verhoogd;
21 Ik heb David mijnen knecht gevonden, met mijne heilige olie heb Ik hem gezalfd: 1 Sam. 16:13. Hand. 13:22.
22 met welken mijne hand vast blijven zal, ook zal hem mijn arm versterken.
23 De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken. 2 Sam. 7:10.
24 Maar Ik zal zijne wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht, en die hem haten zal Ik plagen.
25 En mijne getrouwheid en mijne goedertierenheid zullen met hem zijn, en zijn hoorn zal in mijnen naam verhoogd worden. 1 Sam. 2:10.
26 En Ik zal zijne hand in de zee zetten, en zijne rechterhand in de rivieren.
27 Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader, mijn God en de rotssteen mijns heils. 2 Sam. 7:14. 1 Kron. 17:13.
28 Ook zal Ik hem ten eerstgeboren zoon stellen, een hoogste over de Koningen der aarde.
29 Ik zal hem mijne goedertierenheid in eeuwigheid houden, en mijn verbond zal hem vast blijven.
30 En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid zetten, en zijnen troon als de dagen der hemelen.
31 Indien zijne kinderen mijne wet verlaten en in mijne rechten niet wandelen,
32 indien zij mijne inzettingen ontheiligen en mijne geboden niet houden,
33 zoo zal Ik hunne overtreding met de roede bezoeken, en hunne ongerechtigheid met plagen. 2 Sam. 7:14, 15.
34 Maar mijne goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in mijne getrouwheid niet feilen. 1 Kron. 17:13.
35 Ik zal mijn verbond niet ontheiligen, en hetgene dat uit mijne lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.
36 Ik heb ééns gezworen bij mijne heiligheid: Zoo Ik aan David lieg!
37 Zijn zaad zal in eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon.
38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden gelijk de maan, en de getuige in den hemel is getrouw. Sela.
39 Maar Gij hebt *hem* verstooten en verworpen, Gij zijt verbolgen geworden tegen uwen Gezalfde.
40 Gij hebt het verbond uws knechts te niet gedaan, Gij hebt zijne kroon ontheiligd tegen de aarde.
41 Gij hebt alle zijne muren doorgebroken, Gij hebt zijne vestingen nedergeworpen. Ps. 80:13.
42 Allen die den weg voorbijgingen, hebben hem beroofd, zijnen naburen is hij tot een smaad geweest.
43 Gij hebt de rechterhand zijner wederpartijders verhoogd, Gij hebt alle zijne vijanden verblijd.
44 Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd, en hebt hem niet staande gehouden in den strijd.
45 Gij hebt zijne schoonheid doen ophouden, en Gij hebt zijnen troon ter aarde nedergestooten.
46 Gij hebt de dagen zijner jeugd verkort. Gij hebt hem met schaamte overdekt. Sela.
47 Hoe lang, o Heere, zult Gij U steeds verbergen, zal uwe grimmigheid branden als een vuur? Ps. 79:5.
48 Gedenk van hoedanige eeuw dat ik ben; waarom zoudt Gij alle menschenkinderen te vergeefs geschapen hebben?
49 Wat man leeft er die den dood niet zien zal, die zijne ziel zal bevrijden van het geweld des grafs? Sela.
50 Heere, waar zijn uwe vorige goeder-

tierenheden, *die* Gij David gezworen hebt
bij uwe trouw?
51 Gedenk, Heere, aan den smaad uwer
knechten, dien ik in mijnen boezem draag
van alle groote volken,
52 waarmede, o HEERE! uwe vijanden
smaden, waarmede zij de voetstappen uws
Gezalfden smaden.
53 Geloofd zij de HEERE in eeuwigheid!
Amen, ja amen. Ps. 41:14; 72:19.

PSALM 90.

EEN gebed van Mozes, den man Gods.
Heere, Gij zijt ons geweest eene toe-
vlucht van geslacht tot geslacht.
2 Eer de bergen geboren waren, en Gij de
aarde en de wereld voortgebracht hadt, ja
van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.
3 Gij doet den mensch wederkeeren tot
verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij
menschenkinderen.
4 Want duizend jaren zijn in uwe oogen
als de dag van gisteren, als hij voorbij-
gegaan is, en *als* eene nachtwake.
5 Gij overstroomt ze, zij zijn *gelijk* een
slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk
het gras *dat* verandert: Jes. 64:6.
6 in den morgenstond bloeit het en het
verandert, des avonds wordt het afgesne-
den en het verdort. Job 14:2.
Ps. 103:15. Jes. 40:6, 7. 1 Petr. 1:24.
7 Want wij vergaan door uwen toorn,
en door uwe grimmigheid worden wij
verschrikt.
8 Gij stelt onze ongerechtigheden vóór
U, onze heimelijke *zonden* in het licht
uws aanschijns.
9 Want alle onze dagen gaan henen
door uwe verbolgenheid, wij brengen onze
jaren door als eene gedachte.
10 Aangaande de dagen onzer jaren,
daarin zijn zeventig jaar, of zoo wij zeer
sterk zijn, tachtig jaar, en het uitne-
mendste van die is moeite en verdriet;
want het wordt snellijk afgesneden, en
wij vliegen daarhenen.
11 Wie kent de sterkte uws toorns, en uwe
verbolgenheid naardat Gij te vreezen zijt?
12 Leer *ons* alzóó onze dagen tellen,
dat wij een wijs hart bekomen.
13 Keer weder, HEERE, tot hoe lang?
En het berouwe U over uwe knechten.
14 Verzadig ons in den morgenstond
met uwe goedertierenheid, zoo zullen wij
juichen en verblijd zijn in alle onze dagen.
15 Verblijd ons naar de dagen *in dewelke*
Gij ons gedrukt hebt, *naar* de jaren *in
dewelke* wij het kwaad gezien hebben.
16 Laat uw werk aan uwe knechten
gezien worden, en uwe heerlijkheid over
hunne kinderen.
17 En de liefelijkheid des HEEREN on-
zes Gods zij over ons; en bevestig Gij
het werk onzer handen over ons, ja het
werk onzer handen, bevestig dat.

PSALM 91.

DIE in de schuilplaats des Allerhoog-
sten is gezeten, die zal vernachten in
de schaduw des Almachtigen.
2 Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijne
toevlucht en mijn burg, mijn God op
wien ik vertrouw.
3 Want Hij zal u redden van den strik
des vogelvangers, van de zeer verderfe-
lijke pestilentie.
4 Hij zal u dekken met zijne vlerken, en
onder zijne vleugelen zult gij betrouwen;
zijne waarheid is een rondas en beukelaar.
5 Gij zult niet vreezen voor den schrik des
nachts, voor den pijl die des daags vliegt,
6 voor de pestilentie die in de donker-
heid wandelt, voor het verderf dat op
den middag verwoest.
7 Aan uwe zijde zullen er duizend val-
len, en tien duizend aan uwe rechterhand:
tot u zal het niet genaken.
8 Alleenlijk zult gij het met uwe oogen
aanschouwen, en gij zult de vergelding
der goddeloozen zien.
9 Want Gij, HEERE, zijt mijne toe-
vlucht; den Allerhoogste hebt gij gesteld
tot uw vertrek:
10 u zal geen kwaad wedervaren, en
geene plaag zal uwe tent naderen.
11 Want Hij zal zijne Engelen van u
bevelen, dat zij u bewaren in alle uwe
wegen; Matth. 4:6. Luc. 4:10, 11.
12 zij zullen u op de handen dragen,
opdat gij uwen voet aan geenen steen
stoot. Spr. 3:23.
13 Op den fellen leeuw en de adder
zult gij treden, gij zult den jongen leeuw
en den draak vertreden.
14 Dewijl hij Mij zeer bemint, *spreekt
God,* zoo zal Ik hem uithelpen; Ik zal
hem op eene hoogte stellen, want hij
kent mijnen naam.
15 Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem
verhooren; in de benauwdheid zal Ik bij
hem zijn, Ik zal er hem uittrekken en
zal hem verheerlijken. Zach. 13:9.

16 Ik zal hem met langheid der dagen ver-
zadigen, en Ik zal hem mijn heil doen zien.

PSALM 92.

EEN psalm, een lied op den sabbatdag.
2 Het is goed dat men den HEERE love,
en uwen naam psalmzinge, o Allerhoogste!
3 dat men in den morgenstond uwe goe-
dertierenheid verkondige, en uwe getrouw-
heid in de nachten,
4 op het tiensnarig instrument en op de
luit, met een voorbedacht lied op de harp.
5 Want Gij hebt mij verblijd, HEERE,
met uwe daden; ik zal juichen over de
werken uwer handen.
6 O HEERE! hoe groot zijn uwe werken,
zeer diep zijn uwe gedachten.
7 Een onvernuftig man weet daar niet
van, en een dwaas verstaat dit niet:
8 dat de goddeloozen groeien als het
kruid, en alle de werkers der ongerech-
tigheid bloeien, opdat zij tot in eeuwig-
heid verdelgd worden.
9 Maar Gij zijt de Allerhoogste, in eeu-
wigheid de HEERE.
10 Want zie, uwe vijanden, o HEERE!
want zie, uwe vijanden zullen vergaan;
alle de werkers der ongerechtigheid zul-
len verstrooid worden.
11 Maar Gij zult mijnen hoorn verhoo-
gen gelijk eens eenhoorns; ik ben met
versche olie overgoten.
12 En mijn oog zal mijne verspieders
aanschouwen, mijne ooren zullen het hoo-
ren aangaande de boosdoeners die tegen
mij opstaan.
13 De rechtvaardige zal groeien als een
palmboom, hij zal wassen als een ceder-
boom op Libanon. Ps. 52:10. Spr. 11:28.
14 Die in het Huis des HEEREN geplant
zijn, dien zal gegeven worden te groeien
in de voorhoven onzes Gods.
15 In den grijzen ouderdom zullen zij nog
vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn,
16 om te verkondigen dat de HEERE
recht is: Hij is mijn rotssteen, en in
Hem is geen onrecht.

PSALM 93.

DE HEERE regeert, Hij is met hoog-
heid bekleed, de HEERE is bekleed
met sterkte, Hij heeft Zich omgord, ook
is de wereld bevestigd, zij zal niet wan-
kelen. Ps. 96:10; 97:1; 99:1.
2 Van toen aan is uw troon bevestigd;
Gij zijt van eeuwigheid af.
3 De rivieren verheffen, o HEERE! de
rivieren verheffen haar bruisen, de rivie-
ren verheffen hare aanstooting.
4 *Doch* de HEERE in de hoogte is gewel-
diger dan het bruisen van groote wate-
ren, *dan* de geweldige baren der zee.
5 Uwe getuigenissen zijn zeer getrouw,
de heiligheid is uwen huize sierlijk, HEERE,
tot lange dagen.

PSALM 94.

O God der wraken! o HEERE, God der
wraken! verschijn blinkende. Ps. 80:2.
2 Gij rechter der aarde, verhef U; breng
vergelding weder over de hoovaardigen.
3 Hoe lang zullen de goddeloozen, o
HEERE! hoe lang zullen de goddeloozen
van vreugd opspringen,
4 uitgieten, hard spreken, alle werkers
der ongerechtigheid zich beroemen?
5 O HEERE! zij verbrijzelen uw volk,
en zij verdrukken uw erfdeel.
6 De weduwe en den vreemdeling doo-
den zij, en zij vermoorden de weezen,
7 en zeggen: De HEERE ziet het niet, en de
God Jakobs merkt het niet. Ps. 10:11. Jes. 29:15.
8 Aanmerkt, gij onvernuftigen onder
het volk; en gij dwazen, wanneer zult
gij verstandig worden?
9 Zoude die het oor plant, niet hooren,
zoude die het oog formeert, niet aanschou-
wen?
10 Zoude die de heidenen tuchtigt, niet
straffen, Hij die den mensch wetenschap
leert?
11 De HEERE weet de gedachten des
menschen dat ze ijdelheid zijn. 1 Cor. 3:20.
12 Welgelukzalig is de man, o HEERE!
dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit
uwe wet,
13 om hem rust te geven van de kwade
dagen, totdat de kuil voor den goddelooze
gegraven wordt.
14 Want de HEERE zal zijn volk niet
begeven, en Hij zal zijne erve niet ver-
laten. 1 Sam. 12:22. Rom. 11:1.
15 Want het oordeel zal wederkeeren
tot de gerechtigheid, en alle oprechten
van hart zullen hetzelve navolgen.
16 Wie zal voor mij staan tegen de
boosdoeners, wie zal zich voor mij stellen
tegen de werkers der ongerechtigheid?
17 Ten ware dat de HEERE mij eene
hulp geweest ware, mijne ziel had bijna
in de stilte gewoond.
18 Als ik zeide: Mijn voet wankelt, onder-

steunde mij, o HEERE! uwe goedertierenheid.
19 Als mijne gedachten binnen in mij
vermenigvuldigd werden, hebben uwe vertroostingen mijne ziel verkwikt.
20 Zoude zich de stoel der schadelijkheden
met u vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?
21 Zij rotten zich te zamen tegen de ziel
des rechtvaardigen, en zij verdoemen onschuldig bloed.
22 Doch de HEERE is mij geweest tot een
hoog vertrek, en mijn God tot eene steenrots mijner toevlucht. Ps. 46:8, 12; 48:4; 59:10.
23 En Hij zal hunne ongerechtigheid op
hen doen wederkeeren, en Hij zal ze in
hunne boosheid verdelgen; de HEERE onze
God zal ze verdelgen.

PSALM 95.

KOMT, laat ons den HEERE vroolijk zingen, laat ons juichen den rotssteen
onzes heils.
2 Laat ons zijn aangezicht tegemoet gaan
met lof, laat ons Hem juichen met psalmen.
3 Want de HEERE is een groot God,
ja een groot Koning boven alle goden.
4 In wiens hand de diepste plaatsen der
aarde zijn, en de hoogten der bergen zijn
zijne.
5 Wiens ook de zee is, want Hij heeft
ze gemaakt; en zijne handen hebben het
droge geformeerd.
6 Komt, laat ons aanbidden en nederbukken, laat ons knielen voor den HEERE
die ons gemaakt heeft.
7 [a] Want Hij is onze God, en wij zijn het
volk zijner weide en de schapen zijner
hand. [b] Heden zoo gij zijne stem hoort,
a Ps. 100:3. Ezech. 34:31. b Hebr. 3:7-11; 4:7.
8 verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk ten dage van Massa in de
woestijn, Ex. 17:7. Deut. 6:16.
9 waar Mij uwe vaders verzochten, Mij
beproefden, ook mijn werk zagen.
10 Veertig jaar heb Ik verdriet gehad
aan *dit* geslacht, en heb gezegd: Zij zijn
een volk dwalende van hart, en zij kennen mijne wegen niet.
11 Daarom heb Ik in mijnen toorn gezworen: Zoo zij in mijne rust zullen ingaan! Num. 14:23. Hebr. 4:3.

PSALM 96.

ZINGT den HEERE een nieuw lied, zingt den HEERE, gij gansche aarde.
Ps. 33:3; 98:1; 149:1. Jes. 42:10.
2 Zingt den HEERE, looft zijnen naam,
boodschapt zijn heil van dag tot dag.
1 Kron. 16:23-33.
3 Vertelt onder de heidenen zijne eer,
onder alle volken zijne wonderen.
4 Want de HEERE is groot en zeer te
prijzen, Hij is vreeselijk boven alle goden.
5 Want alle de goden der volkeren zijn
afgoden, maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
6 Majesteit en heerlijkheid zijn voor zijn
aangezicht, sterkte en sieraad in zijn heiligdom.
7 Geeft den HEERE, gij geslachten der
volken, geeft den HEERE eer en sterkte.
Ps. 29:1, 2.
8 Geeft den HEERE de eer zijns naams,
brengt offer en komt in zijne voorhoven.
9 Aanbidt den HEERE in de heerlijkheid
des heiligdoms, schrikt voor zijn aangezicht, gij gansche aarde.
10 Zegt onder de heidenen: De HEERE
regeert; ook zal de wereld bevestigd worden, zij zal niet bewogen worden; Hij zal
de volken richten in alle rechtmatigheid.
Ps. 93:1; 97:1; 99:1.
11 Dat de hemelen zich verblijden en
de aarde zich verheuge, dat de zee bruise
met hare volheid.
12 Dat het veld huppele van vreugde
met al wat er in is, dat dan alle de boomen des wouds juichen
13 voor het aangezicht des HEEREN, want
Hij komt, want Hij komt om de aarde
te richten: Hij zal de wereld richten met
gerechtigheid, en de volken met zijne
waarheid. Ps. 9:9; 98:9.

PSALM 97.

DE HEERE regeert, de aarde verheuge zich, dat vele eilanden zich verblijden.
Ps. 93:1; 96:10; 99:1.
2 Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid zijns troons. Ps. 89:15.
3 Een vuur gaat voor zijn aangezicht
henen, en het steekt zijne wederpartijen
rondom aan brand.
4 Zijne bliksemen verlichten de wereld,
het aardrijk ziet ze en het beeft.
5 De bergen smelten als was voor het
aanschijn des HEEREN, voor het aanschijn
des Heeren der gansche aarde.
Micha 1:4. Nah. 1:5.
6 De hemelen verkondigen zijne gerechtigheid, en alle volken zien zijne eer. Ps. 50:6.

7 [a] Beschaamd moeten wezen allen die
de beelden dienen, die zich op afgoden
beroemen; [b] buigt u neder voor Hem,
alle gij goden.
[a] Jes. 42:17; 44:11; 45:16. [b] Hebr. 1:6.
8 Sion heeft gehoord en het heeft zich
verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd vanwege uwe oordeelen, o HEERE!
9 Want Gij, HEERE, zijt de Allerhoogste over de geheele aarde, Gij zijt zeer
hoog verheven boven alle goden.
10 Gij liefhebbers des HEEREN, haat het
kwade: Hij bewaart de zielen zijner gunstgenooten, Hij redt ze uit der goddeloozen
hand.
11 Het licht is voor den rechtvaardige
gezaaid, en vroolijkheid voor de oprechten van hart. Ps 112:4.
12 Gij rechtvaardigen, verblijdt u in den
HEERE, en spreekt lof ter gedachtenis
zijner heiligheid. Ps. 30:5.

PSALM 98.

EEN psalm.
Zingt den HEERE een nieuw lied,
want Hij heeft wonderen gedaan; zijne
rechterhand en de arm zijner heiligheid
heeft Hem heil gegeven.
Ps. 33:3; 96:1; 149:1. Jes. 42:10.
2 De HEERE heeft zijn heil bekend gemaakt, Hij heeft zijne gerechtigheid geopenbaard voor de oogen der heidenen.
Jes. 52:10.
3 Hij is gedachtig geweest aan zijne
goedertierenheid en aan zijne waarheid
aan het huis Israëls, en alle de einden der
aarde hebben gezien het heil onzes Gods.
4 Juicht den HEERE, gij gansche aarde,
roept uit van vreugde en zingt vroolijk
en psalmzingt.
5 Psalmzingt den HEERE met de harp,
met de harp en met de stem des gezangs,
6 met trompetten en bazuingeklank;
juicht voor het aangezicht des Konings,
des HEEREN.
7 De zee bruise met hare volheid, de
wereld met degenen die daarin wonen.
8 Dat de rivieren met de handen klappen, dat tegelijk de gebergten vreugd
bedrijven
9 voor het aangezicht des HEEREN, want
Hij komt om de aarde te richten: Hij
zal de wereld richten in gerechtigheid,
en de volken in alle rechtmatigheid.
Ps. 9:9; 96:13.

PSALM 99.

[a] DE HEERE regeert: dat de volken beven;
[b] Hij zit *tusschen* de cherubs: de
aarde bewege zich. [a] Ps. 93:1; 96:10; 97:1.
[b] 1 Sam. 4:4. 2 Sam. 6:2. 2 Kon. 19:15.
1 Kron. 13:6. Ps. 80:2. Jes. 37:16.
2 De HEERE is groot in Sion, en Hij
is hoog boven alle volken.
3 Dat zij uwen grooten en vreeselijken
naam loven, die heilig is,
4 en de sterkte des Konings die het
recht liefheeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt recht en gerechtigheid
gedaan in Jakob.
5 Verheft den HEERE onzen God, en
buigt u neder voor de voetbank zijner
voeten, Hij is heilig! Ps. 132:7.
6 Mozes en Aäron waren onder zijne
Priesters, en Samuël onder de aanroepers
zijns naams; zij riepen tot den HEERE
en Hij verhoorde ze.
7 Hij sprak tot hen in eene wolkkolom;
zij hebben zijne getuigenissen onderhouden, en de inzettingen *die* Hij hun gegeven had.
8 O HEERE onze God! Gij hebt ze verhoord, Gij zijt hun geweest een vergevend
God, hoewel wraak doende over hunne
daden.
9 Verheft den HEERE onzen God, en
buigt u voor den berg zijner heiligheid,
want de HEERE onze God is heilig.

PSALM 100.

EEN lofpsalm.
Gij gansche aarde, juicht den HEERE.
2 Dient den HEERE met blijdschap, komt
voor zijn aanschijn met vroolijk gezang.
3 Weet dat de HEERE God is; Hij heeft
ons gemaakt (en niet wij), zijn volk en
de schapen zijner weide. Ps. 95:7. Ezech. 34:31.
4 Gaat in tot zijne poorten met lof, in
zijne voorhoven met lofzang; looft Hem,
prijst zijnen naam.
5 Want de HEERE is goed, zijne goedertierenheid is in eeuwigheid, en zijne getrouwheid van geslacht tot geslacht.

PSALM 101.

EEN psalm Davids.
Ik zal van goedertierenheid en recht
zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!
2 Ik zal verstandiglijk handelen in den
oprechten weg: wanneer zult Gij tot mij
komen? Ik zal in het midden mijns huis

zes wandelen in oprechtheid mijns harten.
3 Ik zal geen belialsstuk voor mijne oogen
stellen; ik haat het doen der afvalligen,
het zal mij niet aankleven.
4 Het verkeerde hart zal van mij wijken,
den booze zal ik niet kennen.
5 Die van zijnen naaste in 't geheim
achterklapt, dien zal ik verdelgen; die
hoog van oogen is en trotsch van hart,
dien zal ik niet vermogen.
6 Mijne oogen zullen zijn op de getrou-
wen in den lande, dat ze bij mij zitten;
die in den oprechten weg wandelt, die
zal mij dienen.
7 Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn
huis niet blijven; wie leugens spreekt zal
voor mijne oogen niet bevestigd worden.
8 Alle morgen zal ik alle goddeloozen
des lands verdelgen, om uit de stad des
HEEREN alle werkers der ongerechtigheid
uit te roeien.

PSALM 102.

EEN gebed des verdrukten, als hij over-
stelpt is, en zijne klacht uitstort voor
het aangezicht des HEEREN.
2 O HEERE! hoor mijn gebed, en laat
mijn geroep tot U komen.
3 Verberg uw aangezicht niet voor mij,
neig uw oor tot mij ten dage mijner be-
nauwdheid; ten dage als ik roep verhoor
mij haastelijk.
4 Want mijne dagen zijn vergaan als
rook, en mijn gebeente is uitgebrand als
een haard.
5 Mijn hart is geslagen en verdord als
gras, *zoo*dat ik vergeten heb mijn brood
te eten.
6 Mijn gebeente kleeft aan mijn vleesch
vanwege de stem mijns zuchtens.
Job 19:20. Klaagl. 4:8.
7 Ik ben een roerdomp der woestijn ge-
lijk geworden, ik ben geworden als een
steenuil der wildernissen.
8 Ik waak en ben geworden als eene
eenzame musch op het dak.
9 Mijne vijanden smaden mij al den dag:
die *tegen* mij razen, zweren bij mij.
10 Want ik eet asch als brood, en ver-
meng mijnen drank met tranen,
11 vanwege uwe verstoordheid en uwen
grooten toorn; want Gij hebt mij verhe-
ven en mij *weder* nedergeworpen.
12 Mijne dagen zijn als eene afgaande
schaduw, en ik verdor als gras.
1 Kron. 29:15. Job 8:9; 14:2. Ps. 144:4.
13 Maar Gij, HEERE, blijft in eeuwigheid,
en uwe gedachtenis van geslacht tot ge-
slacht.
14 Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen
over Sion, want de tijd om het genadig
te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.
15 Want uwe knechten hebben een wel-
gevallen aan zijne steenen, en hebben
medelijden met zijn gruis.
16 Dan zullen de heidenen den naam
des HEEREN vreezen, en alle Koningen
der aarde uwe heerlijkheid:
17 als de HEERE Sion zal opgebouwd
hebben, in zijne heerlijkheid zal ver-
schenen zijn,
18 Zich gewend zal hebben tot het gebed
desgenen die gansch ontbloot is, en niet
versmaad zal hebben hunlieder gebed.
19 Dat zal beschreven worden voor het
navolgende geslacht; en het volk dat ge-
schapen zal worden, zal den HEERE loven:
Ps. 22:31, 32.
20 omdat Hij uit de hoogte zijns hei-
ligdoms zal hebben nederwaarts gezien,
dat de HEERE uit den hemel op de aarde
geschouwd zal hebben,
21 om het zuchten der gevangenen te
hooren, om los te maken de kinderen
des doods;
22 opdat men den naam des HEEREN
vertelle te Sion, en zijnen lof te Jeruzalem:
23 wanneer de volken te zamen zullen
vergaderd worden, ook de koninkrijken,
om den HEERE te dienen.
24 Hij heeft mijne kracht op den weg
terneder gedrukt, mijne dagen heeft Hij
verkort.
25 Ik zeide: Mijn God, neem mij niet
weg in het midden mijner dagen; uwe
jaren zijn van geslacht tot geslacht.
26 Gij hebt voormaals de aarde gegrond,
en de hemelen zijn het werk uwer handen:
Hebr. 1:10-12.
27 die zullen vergaan, maar Gij zult
staande blijven; en zij alle zullen als een
kleed verouden, Gij zult ze veranderen als
een gewaad, en zij zullen veranderd zijn;
28 maar Gij zijt dezelfde, en uwe jaren
zullen niet geëindigd worden.
29 De kinderen uwer knechten zullen
wonen, en hun zaad zal voor uw aange-
zicht bevestigd worden.

PSALM 103.

EEN *psalm* Davids.
Loof den HEERE, mijne ziel, en al

wat binnen in mij is, zijnen heiligen naam.
Ps. 104 : 1.
2 Loof den HEERE, mijne ziel, en vergeet geene van zijne weldaden;
3 die al uwe ongerechtigheid vergeeft, die alle uwe krankheden geneest;
4 die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden;
5 die uwen mond verzadigt met het goede, uwe jeugd vernieuwt als eens arends.
6 De HEERE doet gerechtigheid en gerichten allen dengenen die onderdrukt worden.
7 Hij heeft Mozes zijne wegen bekend gemaakt, den kinderen Israëls zijne daden.
8 Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
Ex. 34 : 6, 7. Num. 14 : 18. Neh. 9 : 17. Ps. 86 : 15; 145 : 8. Joël 2 : 13. Jona 4 : 2.
9 Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk *den toorn* behouden.
Jes. 57 : 16. Jer. 3 : 5, 12.
10 Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.
11 Want zoo hoog de hemel is boven de aarde, is zijne goedertierenheid geweldig over degenen die Hem vreezen.
12 Zoo ver het Oosten is van het Westen, zóó ver doet Hij onze overtredingen van ons.
13 Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vreezen.
14 Want Hij weet wat maaksel dat wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.
15 De dagen des menschen zijn als het gras, gelijk eene bloem des velds alzóó bloeit hij: Job 14 : 2. Ps 90 : 5, 6. Jes. 40 : 6, 7. 1 Petr. 1 : 24.
16 als de wind daarover gegaan is, zoo is zij niet *meer*, en hare plaats kent haar niet meer.
17 Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen die Hem vreezen, en zijne gerechtigheid aan kindskinderen; Ps. 25 : 6.
18 aan degenen die zijn verbond houden, en die aan zijne bevelen denken om die te doen.
19 De HEERE heeft zijnen troon in de hemelen bevestigd, en zijn koninkrijk heerscht over alles.
20 Looft den HEERE, zijne Engelen, gij krachtige helden die zijn woord doet, gehoorzamende de stem zijns woords.
21 Looft den HEERE, alle zijne heirscharen, gij zijne dienaars die zijn welbehagen doet.
22 Looft den HEERE, alle zijne werken, aan alle plaatsen zijner heerschappij. Loof den HEERE, mijne ziel!

PSALM 104.

LOOF den HEERE, mijne ziel; o HEERE mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid.
Ps. 103 : 1.
2 Hij bedekt Zich met het licht als met een kleed, Hij rekt den hemel uit als een gordijn. Jes. 40 : 22.
3 [a] Die zijne opperzalen zoldert in de wateren, [b] die van de wolken zijnen wagen maakt, [c] die op de vleugelen des winds wandelt. a Amos 9 : 6. b Jes. 19 : 1. c 2 Sam. 22 : 11. Ps. 18 : 11.
4 Hij maakt zijne Engelen geesten, zijne dienaars tot een vlammend vuur. Hebr. 1 : 7.
5 Hij heeft de aarde gegrond op hare grondvesten, zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen.
6 Gij hadt ze met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen.
7 Van uw schelden vloden zij, zij haastten zich weg voor de stem uws donders.
8 De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatse die Gij voor hen gegrond hadt.
9 Gij hebt eenen paal gesteld dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken.
Job 26 : 10; 38 : 10, 11. Spr. 8 : 29. Jer. 5 : 22.
10 Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tusschen de gebergten henen wandelen.
11 Zij drenken al het gedierte des velds, de woudezels breken er hunnen dorst *mede*.
12 Bij dezelve woont het gevogelte des hemels, een stem gevende van tusschen de takken.
13 Hij drenkt de bergen uit zijne opperzalen, de aarde wordt verzadigd van de vrucht uwer werken.
14 [a] Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, [b] en het kruid tot dienst des menschen, doende het brood uit de aarde voortkomen, a Ps. 147 : 8. b Gen. 1 : 29; 9 : 3.
15 en den wijn die het hart des menschen verheugt, doende het aangezicht blinken van olie; en het brood dat het hart des menschen sterkt. Richt. 9 : 13.
16 De boomen des HEEREN worden ver-

zadigd, de cederboomen van Libanon die Hij geplant heeft,
17 alwaar de vogeltjes nestelen; des ooievaars huis zijn de denneboomen.
18 De hooge bergen zijn voor de steenbokken, de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen.
19 Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden, de zon weet haren ondergang. Gen. 1:14.
20 Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt;
21 de jonge leeuwen, brieschende om eenen roof, en om hunne spijs van God te zoeken.
22 De zon opgaande, maken zij zich weg en liggen neder in hunne holen.
23 De mensch gaat *dan* uit tot zijn werk, en naar zijnen arbeid tot den avond toe.
24 Hoe groot zijn uwe werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van uwe goederen. Gen. 1:31.
25 Deze zee, die groot en wijd van ruimte is, daarin is het wriemelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met groote.
26 Daar wandelen de schepen, *en* de leviathan, dien Gij geformeerd hebt om daarin te spelen.
27 Zij allen wachten op U, dat Gij *hun* hunne spijs geeft te zijner tijd. Ps. 136:25; 145:15.
28 Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze; doet Gij uwe hand open, zij worden met goed verzadigd.
29 Verbergt Gij uw aangezicht, zij worden verschrikt; neemt Gij hunnen adem weg, zij sterven en zij keeren weder tot hun stof. Ps. 30:8.
30 Zendt Gij uwen Geest uit, zoo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks.
31 De heerlijkheid des HEEREN zij tot in eeuwigheid, de HEERE verblijde Zich in zijne werken.
32 Als Hij de aarde aanschouwt, zoo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zoo rooken zij. Ps. 144:5.
33 Ik zal den HEERE zingen in mijn leven, ik zal mijnen God psalmzingen terwijl ik nog ben. Ps. 146:2.
34 Mijne overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in den HEERE verblijden.
35 De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddeloozen zullen niet meer zijn. Loof den HEERE, mijne ziel. Hallelujah!

PSALM 105.

LOOFT den HEERE, roept zijnen naam aan, maakt zijne daden bekend onder de volken. 1 Kron. 16:8-22. Jes. 12:4.
2 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtiglijk van alle zijne wonderen.
3 Roemt in den naam zijner heiligheid; het hart dergenen die den HEERE zoeken, verblijde zich.
4 Vraagt naar den HEERE en zijne sterkte, zoekt zijn aangezicht geduriglijk.
5 Gedenkt zijne wonderen die Hij gedaan heeft, zijne wonderteekenen en de oordeelen zijns monds.
6 Gij zaad Abrahams zijns knechts, gij kinderen Jakobs, zijne uitverkorenen,
7 Hij is de HEERE onze God: zijne oordeelen zijn over de geheele aarde.
8 Hij gedenkt aan zijn verbond tot in eeuwigheid, aan het Woord *dat* Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten; Luc. 1:72, 73.
9 *het verbond* dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en zijnen eed aan Isaäk;
10 welken Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot eene inzetting, aan Israël *tot* een eeuwig verbond,
11 zeggende: Ik zal u geven het land Kanaän, het snoer van ulieder erfdeel.
Gen. 12:7; 13:15; 15:7, 18; 17:8; 24:7; 26:3, 4. Ex. 32:13. Deut. 34:4.
12 Als zij weinige menschen in getale waren, ja weinigen en vreemdelingen daarin,
13 en wandelden van volk tot volk, van het ééne koninkrijk tot een ander volk;
14 Hij liet geen mensch toe hen te onderdrukken, ook bestrafte Hij Koningen om hunnentwil, *zeggende:*
15 Tast mijne gezalfden niet aan, en doet mijnen Profeten geen kwaad.
16 Hij riep ook een honger in het land, Hij brak allen staf des broods. Gen. 41:54. Hand. 7:11.
17 Hij zond eenen man voor hun aangezicht henen; Jozef werd verkocht tot een slaaf. Gen. 37:28; 39:1; 45:7. Hand. 7:9.
18 Men drukte zijne voeten in den stok, zijn persoon kwam *in* de ijzers. Gen. 39:20.
19 Tot den tijd toe dat zijn woord kwam, heeft hem de rede des HEEREN doorlouterd.
20 De Koning zond en deed hem ontslaan, de heerscher der volken die liet hem los; Gen. 41:14.
21 hij zette hem tot een heer over zijn

huis, en tot eenen heerscher over al zijn goed, Gen. 41:39, 40. Hand. 7:10.
22 om zijne Vorsten te binden naar zijnen lust, en zijne oudsten te onderwijzen.
23 Daarna kwam Israël in Egypte, en Jakob verkeerde als vreemdeling in het land van Cham. Gen. 46:5. Hand. 7:15.
24 En Hij deed zijn volk zeer wassen, en maakte het machtiger dan zijne tegenpartijders. Ex. 1:10, 12. Hand. 7:19.
25 Hij keerde hun hart om, dat zij zijn volk haatten, dat zij met zijne knechten listiglijk handelden.
26 Hij zond Mozes zijnen knecht, *en* Aäron dien Hij verkoren had: Ex. 3:10.
27 zij deden onder hen de bevelen zijner teekenen, en wonderwerken in het land van Cham.
28 Hij zond duisternis en maakte het duister, en zij waren zijnen woorde niet wederspannig. Ex. 10:22.
29 Hij verkeerde hunne wateren in bloed, en Hij doodde hunne visschen. Ex. 7:17-21. Ps. 78:44.
30 Hun land bracht vorschen voort in overvloed, *tot* in de binnenste kameren hunner Koningen. Ex. 8:2-6. Ps. 78:45.
31 [a] Hij sprak en daar kwam eene vermenging van ongedierte, [b] luizen in hunne gansche landpale. a Ex. 8:24. Ps. 78:45. b Ex. 8:17.
32 Hij maakte hunnen regen tot hagel, vlammend vuur in hun land.
33 En Hij sloeg hunnen wijnstok en hunnen vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner landpalen. Ex. 9:23-25; Ps. 78:47, 48.
34 Hij sprak en daar kwamen sprinkhanen en kevers, en dat zonder getal, Ex. 10:13, 14. Ps. 78:46.
35 die al het kruid in hun land opaten, ja aten de vrucht hunner landouwe op.
36 Hij versloeg ook alle eerstgeborenen in hun land, de eerstelingen van alle hunne krachten. Ex. 12:29. Ps. 78:51; 135:8; 136:10.
37 En Hij voerde ze uit met zilver en goud; en onder hunne stammen was niemand die struikelde. Jes. 63:13.
38 Egypte was blijde als zij uittrokken, want hunne verschrikking was op hen gevallen.
39 Hij breidde een wolk uit tot een deksel, en vuur om den nacht te verlichten. Ex. 13:21, 22; 40:38. Num. 14:14. Deut. 1:33. Neh. 9:12.
40 Zij baden, en Hij deed kwakkelen komen en Hij verzadigde ze met hemelsch brood. Ex. 16:4. Num. 11:31. Neh. 9:15. Ps. 78:24, 27. Joh. 6:31.
41 Hij opende eene steenrots, en daar vloeiden wateren uit, *die* gingen door de dorre plaatsen *als* eene rivier. Ex. 17:6. Num. 20:8. Neh. 9:15. Ps. 78:15, 16; 114:8. Jes. 48:21.
42 Want Hij dacht aan zijn heilig Woord, aan Abraham zijnen knecht.
43 Alzoo voerde Hij zijn volk uit met vroolijkheid, zijne uitverkorenen met gejuich;
44 en Hij gaf hun de landen der heidenen, zoodat zij in erfenis bezaten den arbeid der volkeren;
45 opdat zij zijne inzettingen onderhielden en zijne wetten bewaarden. Hallelujah!

PSALM 106.

HALLELUJAH! Looft den HEERE, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in eeuwigheid. 1 Kron. 16:34. Ps. 107:1; 118:1; 136:1. Jer. 33:11.
2 Wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken, al zijnen lof verkondigen?
3 Welgelukzalig zijn ze die het recht onderhouden, die te aller tijd gerechtigheid doet.
4 Gedenk mijner, o HEERE! naar het welbehagen *tot* uw volk; bezoek mij met uw heil,
5 opdat ik aanschouwe het goede uwer uitverkorenen, opdat ik mij verblijde met de blijdschap uws volks, opdat ik mij beroeme met uw erfdeel.
6 Wij hebben gezondigd mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddelooslijk gehandeld. Jer. 3:25; 14:20. Dan. 9:5, 8.
7 Onze vaders in Egypte hebben niet gelet op uwe wonderen, zij zijn aan de menigte uwer goedertierenheden niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig aan de zee, bij de Schelfzee. Ex. 14:11, 12.
8 Doch Hij verloste ze om zijns naams wil, opdat Hij zijne mogendheid bekend maakte;
9 en Hij schold de Schelfzee, zoodat zij verdroogde, en Hij deed ze wandelen door de afgronden als *door* eene woestijn; Ex. 14:21. Neh. 9:11. Jes. 63:13.
10 en Hij verloste ze uit de hand des haters, en Hij bevrijdde ze van de hand des vijands:
11 en de wateren overdekten hunne

wederpartijders, niet *één* van hen bleef
er over. Ex. 14:28. Ps. 78:53.
12 Toen geloofden zij aan zijne woorden, zij zongen zijnen lof. Ex. 15:1.
13 *Doch* zij vergaten haast zijne werken,
zij verbeidden zijnen raad niet;
14 maar zij werden belust met lust in
de woestijn, en zij verzochten God in de
wildernis. Num. 11:4. Ps. 78:18.
15 Toen gaf Hij hun hunne begeerte, maar
Hij zond aan hunne zielen eene magerheid.
16 En zij benijdden Mozes in het leger,
en Aäron den heilige des HEEREN:
17 de aarde opende zich en verslond
Dathan, en overdekte de vergadering Abirams; Num. 16:32; 26:10. Deut. 11:6.
18 en een vuur brandde onder hunne
vergadering, eene vlam stak de goddeloozen aan brand. Num. 16:35.
19 Zij maakten een kalf bij Horeb, en zij
bogen zich voor een gegoten beeld, Ex. 32:4.
20 en zij veranderden hunne eer in de gedaante van eenen os die gras eet. Jer. 2:11.
21 Zij vergaten God, hunnen Heiland,
die groote dingen gedaan had in Egypte,
22 wonderdaden in het land Chams,
vreeselijke dingen aan de Schelfzee.
23 Dies Hij zeide dat Hij ze verdelgen
zoude, ten ware Mozes, zijn uitverkorene,
in de scheur voor zijn aangezicht gestaan
had, om zijne grimmigheid af te keeren,
dat Hij ze niet verdierf. Deut. 10:10.
24 Zij versmaadden ook het gewenschte
land; zij geloofden zijn Woord niet; Num. 14:23.
25 maar zij murmureerden in hunne
tenten; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet.
26 Dies hief Hij tegen hen zijne hand
op, *zwerende* dat Hij ze nedervellen zoude
in de woestijn, Num. 14:28.
27 en dat Hij hun zaad zoude nedervellen onder de heidenen, en hen verstrooien zoude door de landen.
28 Ook hebben zij zich gekoppeld aan
Baäl-Peor, en zij hebben de offeranden
der dooden gegeten; Num. 25:2,3. Hos. 9:10.
29 en zij hebben *den* HEERE tot toorn
verwekt met hunne daden, zoodat de
plaag eene inbreuk onder hen deed.
30 Toen stond Pinehas op en hij oefende
gericht, en de plaag werd opgehouden; Num. 25:7.
31 en het is hem gerekend tot gerechtigheid van geslacht tot geslacht, tot in
eeuwigheid. Num. 25:13.
32 Zij maakten *Hem* ook zeer toornig
aan het twistwater, en het ging Mozes
kwalijk om hunnentwil; Deut. 1:37.
33 want zij verbitterden zijnen geest,
zoodat hij *wat* onbedachtelijk voortbracht
met zijne lippen.
34 Zij hebben die volken niet verdelgd,
die de HEERE hun gezegd had;
35 maar zij vermengden zich met de
heidenen, en leerden derzelver werken; Richt. 3:5, 6. Hos. 7:8.
36 en zij dienden hunne afgoden, en
zij werden hun tot eenen strik.
37 Daarenboven hebben zij hunne zonen
en hunne dochteren den duivelen opgeofferd, 2 Kon. 17:17.
38 en zij hebben onschuldig bloed vergoten, het bloed hunner zonen en hunner
dochteren, die zij den afgoden van Kanaän
hebben opgeofferd; zoodat het land door
deze bloedschulden is ontheiligd geworden. Num. 35:33.
39 En zij ontreinigden zich door hunne
werken, en zij hebben gehoereerd door
hunne daden.
40 Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen zijn volk, en Hij heeft eenen
gruwel gehad aan zijn erfdeel;
41 en Hij gaf ze in de hand der heidenen, en hunne haters heerschten over hen,
42 en hunne vijanden hebben ze verdrukt, en zij zijn vernederd geworden
onder hunne hand.
43 Hij heeft ze menigmaal gered, maar zij
verbitterden *Hem* door hunnen raad, en werden uitgeteerd door hunne ongerechtigheid.
44 Nochtans zag Hij hunne benauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde,
45 en Hij dacht tot hun best aan zijn
verbond, en het berouwde Hem naar de
veelheid zijner goedertierenheden.
46 Dies gaf Hij hun barmhartigheid voor
het aangezicht aller die ze gevangen hadden.
47 Verlos ons, HEERE onze God, en
verzamel ons uit de heidenen, opdat wij
den naam uwer heiligheid loven, ons beroemende in uwen lof. 1 Kron. 16:35, 36.
48 Geloofd zij de HEERE, de God Israëls,
van eeuwigheid en tot in eeuwigheid; en
al het volk zegge: Amen. Hallelujah!

PSALM 107.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed,
want zijne goedertierenheid is in
eeuwigheid: 1 Kron. 16:34.
Ps. 106:1; 118:1; 136:1. Jer. 33:11.

2 dat *zulks* de bevrijden des HEEREN zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft,
3 en die Hij uit de landen verzameld heeft, van het Oosten en van het Westen, van het Noorden en van de zee.
4 Die in de woestijn dwaalden, in eenen weg der wildernis, die geene stad ter woning vonden:
5 zij waren hongerig, ook dorstig, hunne ziel was in hen overstelpt.
6 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid die zij hadden, heeft Hij ze gered uit hunne angsten; vs. 13, 19, 28.
7 en Hij leidde ze op eenen rechten weg, om te gaan tot eene stad ter woning.
8 Laat ze voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen; vs. 15, 21, 31.
9 want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld. Luc. 1:53.
10 Die in duisternis en schaduwe des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer,
11 omdat zij wederspannig waren geweest tegen Gods geboden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen hadden:
12 waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd heeft; zij zijn gestruikeld, en daar was geen helper.
13 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid die zij hadden, verloste Hij ze uit hunne angsten: vs. 6, 19, 28.
14 Hij voerde ze uit de duisternis en de schaduw des doods, en Hij brak hunne banden.
15 Laat ze voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen; vs. 8, 21, 31.
16 want Hij heeft de koperen deuren gebroken, en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen.
17 De zotten worden om den weg hunner overtreding en om hunne ongerechtigheden geplaagd:
18 hunne ziel gruwde van alle spijs, en zij waren tot aan de poorten des doods gekomen.
19 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid die zij hadden, verloste Hij ze uit hunne angsten: vs. 6, 13, 28.
20 Hij zond zijn Woord uit, en heelde ze, en rukte ze uit hunne kuilen.
21 Laat ze voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen; vs. 8, 15, 31.
22 en dat zij lofofferen offeren, en met gejuich zijne werken vertellen.
23 Die met schepen ter zee afvaren, handel doende op groote wateren,
24 die zien de werken des HEEREN, en zijne wonderwerken in de diepte.
25 Als Hij spreekt, zoo doet Hij eenen stormwind opstaan, die hare golven omhoog verheft.
26 Zij rijzen op naar den hemel, zij dalen neder tot in de afgronden; hunne ziel versmelt van angst;
27 zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hunne wijsheid wordt verslonden.
28 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid die zij hadden, zoo voerde Hij ze uit hunne angsten: vs. 6, 13, 19.
29 Hij doet den storm stilstaan, zoodat hunne golven stilzwijgen.
30 Dan zijn zij verblijd, omdat zij gestild zijn, en dat Hij ze tot de haven hunner begeerte geleid heeft.
31 Laat ze voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen, vs. 8, 15, 21.
32 en Hem verhoogen in de gemeente des volks, en in het gestoelte der oudsten Hem roemen.
33 Hij stelt de rivieren tot eene woestijn, en watertochten tot een dorstig *land*:
34 het vruchtbaar land tot zouten *grond*, om de boosheid dergenen die daarin wonen.
35 Hij stelt de woestijn tot een waterpoel, en het dorre land tot watertochten; Jes. 35:7; 41:18.
36 en Hij doet de hongerigen aldaar wonen, en zij stichten eene stad ter woning,
37 en bezaaien akkers, en planten wijngaarden, die inkomende vrucht voortbrengen.
38 En Hij zegent ze, zoodat zij zeer vermenigvuldigen, en hun vee vermindert Hij niet.
39 Daarna verminderen zij, en komen te onder door verdrukking, kwaad en droefenis.
40 Hij stort verachting uit over de Prinsen, en doet ze dwalen in het woeste waar geen weg is. Job 12:21, 24.
41 Maar Hij brengt den nooddruftige uit de verdrukking in een hoog vertrek, en maakt de huisgezinnen als kudden.
1 Sam. 2:8. Job 5:11. Ps. 113:7, 8.
42 [a] De oprechten zien het en zijn verblijd, [b] maar alle ongerechtigheid stopt haren mond. a Job 22:19. b Job 5:16.

43 Wie is wijs? die neme deze *dingen* waar; en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des HEEREN.

PSALM 108.

EEN lied, een psalm Davids.
2 O God! mijn hart is bereid, ik zal zingen en psalmzingen, ook mijne eer. Ps. 57:8-12.
3 Waak óp gij luit en harp, ik zal in den dageraad opwaken.
4 Ik zal U loven onder de volken, o HEERE! en ik zal U psalmzingen onder de natiën;
5 want uwe goedertierenheid is groot tot boven de hemelen, en uwe waarheid tot aan de bovenste wolken. Ps. 36:6.
6 Verhef U, o God! boven de hemelen, en uwe eer over de gansche aarde. Ps. 57:6.
7 Opdat uwe beminden bevrijd worden, geef heil *door* uwe rechterhand en verhoor ons. Ps. 60:7-14.
8 God heeft gesproken in zijn heiligdom, *dies* zal ik van vreugde opspringen: Ik zal Sichem deelen, en het dal Sukkoth zal ik afmeten;
9 Gilead is mijn, Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, Juda is mijn wetgever;
10 Moab is mijn waschpot; op Edom zal ik mijn schoen werpen; over Palestina zal ik juichen.
11 Wie zal mij voeren in eene vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die* ons verstooten hadt, en die niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten? Ps. 44:10.
13 Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid, want 's menschen heil is ijdelheid.
14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM 109.

EEN psalm Davids, voor den opperzangmeester.
O God mijns lofs, zwijg niet.
2 Want de mond des goddeloozen en de mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan, zij hebben met mij gesproken met eene valsche tong;
3 en met hatelijke woorden hebben zij mij omsingeld, ja zij hebben mij bestreden zonder oorzaak. Joh. 15:25.
4 Voor mijne liefde staan zij mij tegen; maar ik was *steeds in het* gebed.
5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijne liefde.
6 Stel eenen goddelooze over hem, en de satan sta aan zijne rechterhand.
7 Als hij gericht wordt, zoo ga hij schuldig uit, en zijn gebed zij tot zonde.
8 Dat zijne dagen weinige zijn; een ander neme zijn ambt. Hand. 1:20.
9 Dat zijne kinderen weezen worden, en zijne vrouw weduwe; Jer. 18:21.
10 en dat zijne kinderen hier en daar omzwerven en bedelen, en *de nooddruft* uit hunne verwoeste plaatsen zoeken.
11 Dat de schuldeischer aansla al wat hij heeft, en dat de vreemden zijnen arbeid rooven.
12 Dat hij niemand hebbe die weldadigheid *over hem* uitstrekke, en dat er niemand zij, die zijnen weezen genadig zij.
13 Dat zijne nakomelingen uitgeroeid worden, hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht.
14 Der ongerechtigheid zijner vaderen worde gedacht bij den HEERE, en de zonde zijner moeder worde niet uitgedelgd;
15 dat zij gedurig voor den HEERE zijn; en Hij roeie hunne gedachtenis uit van de aarde. Ps. 34:17.
16 Omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendigen en den nooddruftigen man vervolgd, en den verslagene van hart, om *hem* te dooden.
17 Dewijl hij den vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome; en hij geen lust gehad heeft tot den zegen, zoo zij die verre van hem.
18 En hij zij bekleed met den vloek als met zijn kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijne beenderen.
19 Die zij hem als een kleed *waarmede* hij zich bedekt, en tot een gordel waarmede hij zich steeds gordt.
20 Dit zij het werkloon mijner tegenstanders van den HEERE, en dergenen die kwaadspreken tegen mijne ziel.
21 Maar Gij, o HEERE Heere! maak het met mij om uws naams wil; dewijl uwe goedertierenheid goed is, verlos mij.
22 Want ik ben ellendig en nooddruftig, en mijn hart is in het binnenste van mij doorwond. Ps. 40:18; 70:6.
23 Ik ga henen gelijk eene schaduw wanneer zij zich neigt, ik word omgedreven als een sprinkhaan.
24 Mijne knieën struikelen van vasten, en mijn vleesch is vermagerd, zoodat er geen vet aan is.

25 Nog ben ik hun een smaad; als zij
mij zien, zoo schudden zij hun hoofd.
26 Help mij, HEERE mijn God, verlos
mij naar uwe goedertierenheid; Ps. 31:17.
27 opdat zij weten dat dit uwe hand
is, *dat* Gij het, HEERE, gedaan hebt.
28 Laat ze vloeken, maar zegen Gij:
laat ze zich opmaken, maar dat zij beschaamd worden; doch dat zich uw knecht
verblijde.
29 Laat mijne tegenstanders met schande
bekleed worden, en dat zij met hunne beschaamdheid zich bedekken als met eenen
mantel.
30 Ik zal den HEERE met mijnen mond
zeer loven, en in het midden van velen
zal ik Hem prijzen.
31 Want Hij zal den nooddruftige ter
rechterhand staan, om *hem* te verlossen
van degenen die zijne ziel veroordeelen.

PSALM 110.

EEN psalm Davids.
De HEERE heeft tot mijnen Heere
gesproken: Zit aan mijne rechterhand,
totdat Ik uwe vijanden gezet zal hebben
tot een voetbank uwer voeten.
Matth. 22:44. Marc. 12:36. Luc. 20:42, 43. Hebr. 1:13.
2 De HEERE zal den schepter uwer sterkte
zenden uit Sion, *zeggende:* Heersch in het
midden uwer vijanden.
3 Uw volk zal zeer gewillig zijn op den
dag uwer heirkracht, in heilige sieradiën;
uit de baarmoeder des dageraads zal u
de dauw uwer jeugd zijn.
4 De HEERE heeft gezworen, en het zal
Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in
eeuwigheid, naar de ordening Melchizédeks. Hebr. 5:6; 7:17, 21.
5 De Heere is aan uwe rechterhand, Hij
zal Koningen verslaan ten dage zijns toorns.
6 Hij zal recht doen onder de heidenen:
Hij zal het vol doode lichamen maken;
Hij zal verslaan dengene, die het hoofd
is over een groot land.
7 Hij zal op den weg uit de beek drinken;
daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen.

PSALM 111.

HALLELUJAH! *Alef.* Ik zal den HEERE
loven van ganscher harte, *Beth.* in
den raad en de vergadering der oprechten.
2 *Gimel.* De werken des HEEREN zijn
groot, *Daleth.* zij worden gezocht van
allen die er lust in hebben.
3 *Hé.* Zijn doen is majesteit en heerlijkheid, *Vau.* en zijne gerechtigheid bestaat in eeuwigheid.
4 *Zain.* Hij heeft zijnen wonderen eene
gedachtenis gemaakt, *Cheth.* de HEERE
is genadig en barmhartig.
5 *Teth.* Hij heeft dengenen die Hem
vreezen, spijs gegeven; *Jod.* Hij gedenkt
in eeuwigheid aan zijn verbond.
6 *Kaf.* Hij heeft de kracht zijner werken zijnen volke bekend gemaakt, *Lamed.*
hun gevende de erve der heidenen.
7 *Mem.* De werken zijner handen zijn
waarheid en oordeel, *Nun.* alle zijne bevelen zijn getrouw;
8 *Samech.* ze zijn ondersteund voor altoos *en* in eeuwigheid, *Ain.* zijnde gedaan in waarheid en oprechtheid.
9 *Pé.* Hij heeft zijnen volke verlossing
gezonden; *Tsade.* Hij heeft zijn verbond
in eeuwigheid geboden; *Kof.* zijn naam
is heilig en vreeselijk.
10 *Resch.* De vreeze des HEEREN is
het beginsel der wijsheid; *Schin.* allen
die ze doen, hebben goed verstand; *Thau.*
zijn lof bestaat tot in eeuwigheid.
Job 28:28. Spr. 1:7; 9:10.

PSALM 112.

HALLELUJAH! *Alef.* Welgelukzalig is
de man die den HEERE vreest, *Beth.*
die grooten lust heeft in zijne geboden.
2 *Gimel.* Zijn zaad zal geweldig zijn op
aarde; *Daleth.* het geslacht der oprechten zal gezegend worden.
3 *Hé.* In zijn huis zal have en rijkdom
wezen; *Vau.* en zijne gerechtigheid bestaat in eeuwigheid.
4 *Zain.* Den oprechten gaat het licht
op in de duisternis; *Cheth.* hij is genadig
en barmhartig en rechtvaardig. Ps. 97:11.
5 *Teth.* Wèl dien man die zich ontfermt
en uitleent; *Jod.* hij beschikt zijne zaken
met recht. Ps. 37:26.
6 *Kaf.* Zekerlijk, hij zal in eeuwigheid
niet wankelen; *Lamed.* de rechtvaardige
zal in eeuwige gedachtenis zijn.
7 *Mem.* Hij zal voor geen kwaad gerucht vreezen; *Nun.* zijn hart is vast,
betrouwende op den HEERE.
8 *Samech.* Zijn hart, wèl ondersteund
zijnde, zal niet vreezen, *Ain.* totdat hij
op zijne wederpartijen zie.
9 *Pé.* Hij strooit uit, hij geeft den
nooddruftigen; *Tsade.* zijne gerechtigheid
bestaat in eeuwigheid; *Kof.* zijn hoorn
zal verhoogd worden in eere. 2 Cor. 9:9.

10 *Resch.* De goddelooze zal het zien en hij zal zich vertoornen; *Schin.* hij zal met zijne tanden knersen, en smelten; *Thau.* de wensch der goddeloozen zal vergaan.

PSALM 113.

HALLELUJAH! Looft, gij knechten des HEEREN, looft den naam des HEEREN.
2 De naam des HEEREN zij geprezen van nu aan tot in eeuwigheid. Dan. 2:20.
3 Van den opgang der zon af tot haren ondergang zij de naam des HEEREN geloofd. Mal. 1:11.
4 De HEERE is hoog boven alle heidenen, boven de hemelen is zijne heerlijkheid.
5 Wie is gelijk de HEERE onze God, die zeer hoog woont, Ps. 138:6.
6 die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde;
7 die den geringe uit het stof opricht, *en* den nooddruftige uit den drek verhoogt, 1 Sam. 2:8. Job 5:11. Ps. 107:41.
8 om te doen zitten bij de Prinsen, bij de Prinsen zijns volks;
9 die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, eene blijde moeder van kinderen. Hallelujah! Ps. 68:7.

PSALM 114.

TOEN Israël uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk dat eene vreemde taal had,
2 zoo werd Juda tot zijn heiligdom, Israël zijne volkomene heerschappij.
3 De zee zag het en vlood, de Jordaan keerde achterwaarts. Ex. 14:21. Joz. 3:15, 16.
4 De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren.
5 Wat was u, gij zee, dat gij vloodt, gij Jordaan, dat gij achterwaarts keerdet,
6 gij bergen, dat gij opsprongt als rammen, gij heuvelen als lammeren?
7 Beef gij aarde voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van den God Jakobs;
8 die den rotssteen veranderde in eenen watervloed, den keisteen in eene waterfontein. Ex. 17:6. Num. 20:8. Neh. 9:15. Ps. 105:41. Jes. 48:21.

PSALM 115.

NIET ons, o HEERE! niet ons, maar uwen naam geef eer, om uwer goedertierenheid, om uwer waarheid wil.
2 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God? Ps. 79:10. Joël 2:17. Micha 7:10.
3 Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt. Job 23:13. Ps. 135:6.
4 Hunlieder afgoden zijn zilver en goud, het werk van 's menschen handen. Ps. 135:15-18. Jer. 10:3-5. Dan. 5:23. Openb. 9:20.
5 Zij hebben eenen mond, maar spreken niet, zij hebben oogen, maar zien niet;
6 ooren hebben zij, maar hooren niet, zij hebben eenen neus, maar zij rieken niet;
7 hunne handen *hebben zij*, maar tasten niet, hunne voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hunne keel.
8 Dat die ze maken hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt.
9 Israël, vertrouw gij op den HEERE, Hij is hunne hulp en hun schild.
10 Gij huis Aärons, vertrouwt op den HEERE; Hij is hunne hulp en hun schild.
11 Gijlieden die den HEERE vreest, vertrouwt op den HEERE, Hij is hunne hulp en hun schild.
12 De HEERE is onzer gedachtig geweest, Hij zal zegenen, Hij zal het huis Israëls zegenen, Hij zal het huis Aärons zegenen.
13 Hij zal zegenen die den HEERE vreezen, de kleinen met de grooten.
14 De HEERE zal *den zegen* over uliedden vermeerderen, over uliedden en over uwe kinderen.
15 Gijlieden zijt den HEERE gezegend, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.
16 Aangaande den hemel, de hemel is des HEEREN; maar de aarde heeft Hij der menschen kinderen gegeven.
17 De dooden zullen den HEERE niet prijzen, noch die in de stilte nedergedaald zijn; Ps. 6:6; 30:10; 88:12, 13.
18 maar wij zullen den HEERE loven van nu aan tot in eeuwigheid. Hallelujah!

PSALM 116.

IK heb lief, want de HEERE hoort mijne stem, mijne smeekingen; Ps. 18:2.
2 want Hij neigt zijn oor tot mij, dies ik *Hem* in mijne dagen zal aanroepen.
3 De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis. 2 Sam. 22:5, 6. Ps. 18:5, 6.
4 Maar ik riep den naam des HEEREN aan, *zeggende:* Och HEERE, bevrijd mijne ziel.
5 De HEERE is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermend.

6 De HEERE bewaart de eenvoudigen; ik
was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost.
7 Mijne ziel, keer weder tot uwe rust,
want de HEERE heeft aan u welgedaan.
Ps. 13:6.
8 Want Gij, *HEERE*, hebt mijne ziel ge-
red van den dood, mijne oogen van tranen,
mijnen voet van aanstoot. Ps. 56:14.
9 Ik zal wandelen voor het aangezicht
des HEEREN, in de landen der levenden.
10 Ik heb geloofd, daarom sprak ik; ik
ben zeer bedrukt geweest. 2 Cor. 4:13.
11 Ik zeide in mijn haasten: Alle men-
schen zijn leugenaars.
12 Wat zal ik den HEERE vergelden
voor alle zijne weldaden aan mij *bewezen*?
13 Ik zal den beker der verlossingen op-
nemen en den naam des HEEREN aanroepen.
14 Mijne geloften zal ik den HEERE be-
talen, nu, in de tegenwoordigheid van al
zijn volk. vs. 18.
15 Kostelijk is in de oogen des HEEREN
de dood zijner gunstgenooten.
16 Och HEERE, zekerlijk ik ben uw
knecht, ik ben uw knecht, een zoon uwer
dienstmaagd; Gij hebt mijne banden los-
gemaakt. Ps. 143:12.
17 Ik zal U offeren eene offerande van
dankzegging, en den naam des HEEREN
aanroepen. Ps. 50:14; 76:12. Jona 2:9.
18 Ik zal mijne geloften den HEERE
betalen, nu, in de tegenwoordigheid van
al zijn volk, vs. 14.
19 in de voorhoven van het Huis des
HEEREN, in het midden van u, o Jeru-
zalem! Hallelujah!

PSALM 117.

LOOFT den HEERE, alle heidenen, prijst
Hem, alle natiën; Rom. 15:11.
2 want zijne goedertierenheid is gewel-
dig over ons, en de waarheid des HEEREN
is in eeuwigheid. Hallelujah!

PSALM 118.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed,
want zijne goedertierenheid is in
eeuwigheid. 1 Kron. 16:34.
Ps. 106:1; 107:1; 136:1. Jer. 33:11.
2 Dat Israël nu zegge dat zijne goeder-
tierenheid in eeuwigheid is.
3 Het huis Aärons zegge nu dat zijne
goedertierenheid in eeuwigheid is.
4 Dat degenen die den HEERE vreezen,
nu zeggen dat zijne goedertierenheid in
eeuwigheid is.
5 Uit de benauwdheid heb ik den HEERE
aangeroepen: de HEERE heeft mij ver-
hoord, *stellende mij* in de ruimte.
6 De HEERE is bij mij, ik zal niet
vreezen: wat zal mij een mensch doen?
Ps. 56:5,12. Jes. 51:12. Rom. 8:31. Hebr. 13:6.
7 De HEERE is bij mij onder degenen
die mij helpen, daarom zal ik *mijnen lust*
zien aan degenen die mij haten. Ps. 54:6.
8 Het is beter tot den HEERE toevlucht
te nemen, dan op den mensch te ver-
trouwen;
9 het is beter tot den HEERE toevlucht
te nemen, dan op Prinsen te vertrouwen.
Ps. 146:3.
10 Alle heidenen hadden mij omringd:
het is in den naam des HEEREN dat ik
ze verhouwen heb.
11 Zij hadden mij omringd, ja zij had-
den mij omringd: het is in den naam
des HEEREN dat ik ze verhouwen heb.
12 Zij hadden mij omringd als bijen,
zij zijn uitgebluscht als een doornenvuur:
het is in den naam des HEEREN dat ik ze
verhouwen heb.
13 Gij hadt mij zeer hard gestooten,
tot vallens toe, maar de HEERE heeft
mij geholpen.
14 De HEERE is mijne sterkte en psalm,
want Hij is mij tot heil geweest.
Ex. 15:2. Jes. 12:2.
15 In de tenten der rechtvaardigen is eene
stem des gejuichs en des heils: de rechter-
hand des HEEREN doet krachtige daden;
16 de rechterhand des HEEREN is ver-
hoogd, de rechterhand des HEEREN doet
krachtige daden! Ex. 15:6.
17 Ik zal niet sterven maar leven, en
ik zal de werken des HEEREN vertellen.
18 De HEERE heeft mij wel hard gekas-
tijd, maar Hij heeft mij ter dood niet
overgegeven.
19 Doet mij de poorten der gerechtig-
heid open, ik zal daardoor ingaan, ik
zal den HEERE loven.
20 Dit is de poort des HEEREN, door welke
de rechtvaardigen zullen ingaan. Jes. 26:2.
21 Ik zal U loven, omdat Gij mij ver-
hoord hebt en mij tot heil geweest zijt.
22 De steen, *dien* de bouwlieden ver-
worpen hadden, is tot een hoofd des
hoeks geworden; Matth. 21:42.
Marc. 12:10,11. Luc. 20:17. Hand. 4:11. 1 Petr. 2:7.
23 dit is van den HEERE geschied, *en*
het is wonderlijk in onze oogen.
24 Dit is de dag *dien* de HEERE gemaakt

heeft: laat ons op denzelven ons verheu-
gen en verblijd zijn.
25 Och HEERE, geef nu heil, och HEERE,
geef nu voorspoed.
26 Gezegend zij hij die daar komt in den
naam des HEEREN. Wij zegenen ulieden uit
het Huis des HEEREN. Matth. 21:9; 23:39.
Marc. 11:9. Luc. 13:35; 19:38. Joh. 12:13.
27 De HEERE is God, die ons licht ge-
geven heeft. Bindt het feest*offer* met tou-
wen tot aan de hoornen des altaars.
28 Gij zijt mijn God, daarom zal ik U
loven; o mijn God! ik zal U verhoogen.
29 Looft den HEERE, want Hij is goed,
want zijne goedertierenheid is in eeuwig-
heid.

PSALM 119.

Alef.

WELGELUKZALIG zijn de oprechten
van wandel, die in de Wet des HEE-
REN gaan.
2 Welgelukzalig zijn ze die zijne getui-
genissen onderhouden, *die* Hem van gan-
scher harte zoeken;
3 ook geen onrecht werken, *maar* wan-
delen in zijne wegen.
4 *HEERE*, Gij hebt geboden dat men uwe
bevelen zeer bewaren zal.
5 Och dat mijne wegen gericht werden
om uwe inzettingen te bewaren!
6 Dan zoude ik niet beschaamd worden
wanneer ik merken zoude op alle uwe
geboden.
7 Ik zal U loven in oprechtheid des har-
ten, als ik de rechten uwer gerechtigheid
geleerd zal hebben.
8 Ik zal uwe inzettingen bewaren, ver-
laat mij niet al te zeer.

Beth.

9 Waarmede zal de jongeling zijn pad
zuiver houden? Als hij *dat* houdt naar
uw Woord.
10 Ik zoek U met mijn geheele hart:
laat mij van uwe geboden niet afdwalen.
11 Ik heb uwe rede in mijn hart ver-
borgen, opdat ik tegen U niet zondigen
zoude.
12 HEERE, Gij zijt gezegend; leer mij
uwe inzettingen.
13 Ik heb met mijne lippen verteld alle
de rechten uws monds.
14 Ik ben vroolijker in den weg uwer
getuigenissen, dan over allen rijkdom.
15 Ik zal uwe bevelen overdenken en
op uwe paden letten.
16 Ik zal mijzelven vermaken in uwe in-
zettingen, uw Woord zal ik niet vergeten.

Gimel.

17 Doe wèl bij uwen knecht, *dat* ik leve
en uw Woord beware.
18 Ontdek mijne oogen, dat ik aanschou-
we de wonderen van uwe Wet.
19 Ik ben een vreemdeling op de aarde,
verberg uwe geboden voor mij niet.
1 Kron. 29:15. Ps. 39:13.
20 Mijne ziel is verbroken vanwege het
verlangen naar uwe oordeelen te aller tijd.
21 Gij scheldt de vervloekte hoovaardi-
gen, die van uwe geboden afdwalen.
22 Wentel vàn mij versmaadheid en
verachting, want ik heb uwe getuigenis-
sen onderhouden.
23 *Als* zelfs de Vorsten zittende tegen
mij gesproken hebben, heeft uw knecht
uwe inzettingen betracht.
24 Ook zijn uwe getuigenissen mijne
vermakingen *en* mijne raadslieden.

Daleth.

25 Mijn ziel kleeft aan het stof: maak
mij levend naar uw Woord.
26 Ik heb *U* mijne wegen verteld, en
Gij hebt mij verhoord; leer mij uwe
inzettingen.
27 Geef mij den weg uwer bevelen te
verstaan, opdat ik uwe wonderen betrachte.
28 Mijne ziel druipt weg van treurig-
heid: richt mij op naar uw woord.
29 Wend vàn mij den weg der valsch-
heid, en verleen mij genadiglijk uwe Wet.
30 Ik heb verkoren den weg der waar-
heid, uwe rechten heb ik mij voorgesteld.
31 Ik kleef vast aan uwe getuigenissen;
o HEERE! beschaam mij niet.
32 Ik zal den weg uwer geboden loo-
pen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben.

Hé.

33 HEERE, leer mij den weg uwer in-
zettingen, en ik zal hem houden ten
einde toe. Ps. 25:4; 27:11; 86:11.
34 Geef mij het verstand, en ik zal
uwe Wet houden, ja ik zal ze onder-
houden met ganscher harte.
35 Doe mij treden op het pad uwer ge-
boden, want daarin heb ik lust.
36 Neig mijn hart tot uwe getuigenis-
sen, en niet tot gierigheid.

37 Wend mijne oogen af, dat zij geen
ijdelheid zien; maak mij levend door
uwe wegen.
38 Bevestig uwe toezegging aan uwen
knecht, die uwe vreeze toegedaan is.
39 Wend mijne smaadheid af die ik
vreeze, want uwe rechten zijn goed.
40 Zie, ik heb eene begeerte tot uwe
bevelen, maak mij levend door uwe gerechtigheid.

Vau.

41 En dat mij uwe goedertierenheden
overkomen, o HEERE! uw heil, naar uwe
toezegging;
42 opdat ik mijnen smader wat hebbe
te antwoorden, want ik vertrouw op uw
woord.
43 En ruk het Woord der waarheid
van mijnen mond niet al te zeer, want
ik hoop op uwe rechten.
44 Zoo zal ik uwe Wet steeds onderhouden, eeuwiglijk en altoos.
45 En ik zal wandelen in de ruimte,
omdat ik uwe bevelen gezocht heb.
46 Ook zal ik voor Koningen spreken van
uwe getuigenissen, en mij niet schamen.
47 En ik zal mij vermaken in uwe geboden, die ik liefheb.
48 En ik zal mijne handen opheffen
naar uwe geboden, die ik liefheb, en ik
zal uwe inzettingen betrachten.

Zain.

49 Gedenk des woords tot uwen knecht
gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen
hopen.
50 Dit is mijn troost in mijne ellende,
want uwe toezegging heeft mij levend
gemaakt.
51 De hoovaardigen hebben mij bovenmate zeer bespot, *nochtans* ben ik van
uwe Wet niet geweken.
52 Ik heb gedacht, o HEERE! aan uwe
oordeelen van ouds af, en heb mij getroost.
53 Groote beroering heeft mij bevangen
vanwege de goddeloozen die uwe Wet
verlaten.
54 Uwe inzettingen zijn mij gezangen
geweest ter plaatse mijner vreemdelingschappen.
55 HEERE, des nachts ben ik aan uwen
naam gedachtig geweest, en heb uwe
Wet bewaard.
56 Dat is mij geschied omdat ik uwe
bevelen bewaard heb.

Cheth.

57 De HEERE is mijn deel; ik heb gezegd dat ik uwe woorden zal bewaren.
58 Ik heb uw aanschijn ernstiglijk gebeden van ganscher harte, wees mij genadig naar uwe toezegging.
59 Ik heb mijne wegen bedacht, en heb
mijne voeten gekeerd tot uwe getuigenissen.
60 Ik heb gehaast en niet vertraagd
uwe geboden te onderhouden.
61 De goddelooze hoopen hebben mij
beroofd, *nochtans* heb ik uwe Wet niet
vergeten.
62 Te middernacht sta ik op, om U te
loven voor de rechten uwer gerechtigheid.
63 Ik ben een gezel van allen die U
vreezen, en van hen die uwe bevelen
onderhouden.
64 HEERE, de aarde is vol van uwe goedertierenheid; leer mij uwe inzettingen. Ps.33:5.

Teth.

65 Gij hebt bij uwen knecht goed gedaan, HEERE, naar uw Woord.
66 Leer mij een goeden zin en wetenschap, want ik heb aan uwe geboden
geloofd.
67 Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik,
maar nu onderhoud ik uw Woord.
68 Gij zijt goed en goeddoende; leer
mij uwe inzettingen.
69 De hoovaardigen hebben leugens tegen mij gestoffeerd, *doch* ik bewaar uwe
bevelen van ganscher harte.
70 Hun hart is vet als smeer, *maar* ik
heb vermaak *in* uwe Wet.
71 Het is mij goed dat ik verdrukt ben
geweest, opdat ik uwe inzettingen leerde.
72 De Wet uws monds is mij beter dan
duizenden van goud of zilver. vs.127. Ps.19:11.

Jod.

73 Uwe handen hebben mij gemaakt en
bereid; maak mij verstandig, opdat ik
uwe geboden leere.
74 Die U vreezen, zullen mij aanzien
en zich verblijden, omdat ik op uw Woord
gehoopt heb.
75 Ik weet, HEERE, dat uwe gerichten
de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit
getrouwheid verdrukt hebt.
76 Laat toch uwe goedertierenheid zijn
om mij te troosten, naar uwe toezegging
aan uwen knecht.

77 Laat mij uwe barmhartigheden overkomen, opdat ik leve; want uwe Wet is al mijne vermaking.
78 Laat de hoovaardigen beschaamd worden, omdat ze mij met leugen nedergestooten hebben; *doch* ik betracht uwe geboden.
79 Laat ze tot mij keeren die U vreezen, en die uwe getuigenissen kennen.
80 Laat mijn hart oprecht zijn tot uwe inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde.

Kaf.

81 Mijne ziel is bezweken van verlangen naar uw heil, op uw Woord heb ik gehoopt. Ps. 42:2; 63:2; 84:3.
82 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uwe toezegging, terwijl ik zeide: Wanneer zult Gij mij vertroosten?
83 Want ik ben geworden als een lederen zak in den rook; *doch* uwe inzettingen heb ik niet vergeten.
84 Hoevele zullen de dagen uws knechts zijn? Wanneer zult Gij recht doen over mijne vervolgers?
85 De hoovaardigen hebben mij putten gegraven, hetwelk niet is naar uwe Wet.
86 Alle uwe geboden zijn waarheid; zij vervolgen mij met leugen, help mij.
87 Zij hebben mij bijna vernietigd op de aarde, maar ik heb uwe bevelen niet verlaten.
88 Maak mij levend naar uwe goedertierenheid, dan zal ik de getuigenis uws monds onderhouden.

Lamed.

89 O Heere! uw Woord bestaat in eeuwigheid in de hemelen.
90 Uwe getrouwheid is van geslacht tot geslacht; Gij hebt de aarde vast gemaakt, en zij blijft staan; Pred. 1:4.
91 naar uwe ordinantiën blijven zij *nog* heden staan, want zij alle zijn uwe knechten.
92 Indien uwe Wet niet ware geweest al mijne vermaking, ik ware in mijnen druk al lang vergaan.
93 Ik zal uwe bevelen in eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt.
94 Ik ben uwe, behoud mij, want ik heb uwe bevelen gezocht.
95 De goddeloozen hebben op mij gewacht om mij te doen vergaan; ik neem acht op uwe getuigenissen.
96 Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, *maar* uw gebod is zeer wijd.

Mem.

97 Hoe lief heb ik uwe Wet! Zij is mijne betrachting den ganschen dag;
98 zij maakt mij door uwe geboden wijzer dan mijne vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.
99 Ik ben verstandiger dan alle mijne leeraars, omdat uwe getuigenissen mijne betrachting zijn;
100 ik ben voorzichtiger dan de ouden, omdat ik uwe bevelen bewaard heb.
101 Ik heb mijne voeten geweerd van alle kwade paden, opdat ik uw Woord zoude onderhouden.
102 Ik ben niet geweken van uwe rechten, want Gij hebt mij geleerd.
103 Hoe zoet zijn uwe redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honig mijnen mond. Ps. 19:11.
104 Uit uwe bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden.

Nun.

105 Uw Woord is eene lamp voor mijnen voet en een licht voor mijn pad. Spr. 6:23.
106 Ik heb gezworen en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de rechten uwer gerechtigheid.
107 Ik ben gansch zeer verdrukt: Heere, maak mij levend naar uw Woord.
108 Laat U toch, o Heere! welgevallen de vrijwillige offeranden mijns monds, en leer mij uwe rechten.
109 Mijne ziel is geduriglijk in mijne hand, nochtans vergeet ik uwe Wet niet,
110 de goddeloozen hebben mij eenen strik gelegd, nochtans ben ik niet afgedwaald van uwe bevelen:
111 ik heb uwe getuigenissen genomen tot eene eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vroolijkheid;
112 ik heb mijn hart geneigd om uwe inzettingen eeuwiglijk te doen, ten einde toe.

Samech.

113 Ik haat de kwade ranken, maar heb uwe Wet lief.
114 Gij zijt mijne schuilplaats en mijn schild; op uw Woord heb ik gehoopt.
115 Wijkt van mij gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren.
116 Ondersteun mij naar uwe toezegging, opdat ik leve; en laat mij niet beschaamd worden over mijne hope.

117 Ondersteun mij, zoo zal ik behouden zijn, dan zal ik mij steeds in uwe inzettingen vermaken.
118 Gij vertreedt alle degenen die van uwe inzettingen afdwalen, want hun bedrog is leugen.
119 Gij doet alle goddeloozen der aarde weg *als* schuim, daarom heb ik uwe getuigenissen lief.
120 *Het haar* mijns vleesches is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor uwe oordeelen.

Ain.

121 Ik heb recht en gerechtigheid gedaan; geef mij niet over aan mijne onderdrukkers.
122 Wees borg voor uwen knecht ten goede; laat de hoovaardigen mij niet onderdrukken.
123 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uw heil en naar de toezegging uwer rechtvaardigheid.
124 Doe bij uwen knecht naar uwe goedertierenheid en leer mij uwe inzettingen.
125 Ik ben uw knecht, maak mij verstandig, en ik zal uwe getuigenissen kennen.
126 Het is tijd voor den HEERE dat Hij werke, *want* zij hebben uwe Wet verbroken;
127 daarom heb ik uwe geboden lief, meer dan goud, ja meer dan het fijnste goud. vs.72.
128 Daarom heb ik alle *uwe* bevelen, van alles, voor recht gehouden; *maar* alle valsche pad heb ik gehaat.

Pé.

129 Uwe getuigenissen zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijne ziel.
130 De opening uwer woorden geeft licht, de eenvoudigen verstandig makende. Ps.19:8.
131 Ik heb mijnen mond wijd opengedaan, en gehijgd, want ik heb verlangd naar uwe geboden.
132 Zie mij aan, wees mij genadig, naar het recht van degenen die uwen naam beminnen.
133 Maak mijne voetstappen vast in uw Woord, en laat geene ongerechtigheid over mij heerschen.
134 Verlos mij van des menschen overlast, en ik zal uwe bevelen onderhouden.
135 Doe uw aangezicht lichten over uwen knecht en leer mij uwe inzettingen.
Num.6:25. Ps.4:7; 31:17; 67:2; 80:4,8,20. Dan.9:17.
136 Waterbeken vlieten af uit mijne oogen, omdat zij uwe Wet niet onderhouden.

Tsade.

137 HEERE, Gij zijt rechtvaardig, en elkeen uwer oordeelen is recht.
138 Gij hebt de gerechtigheid uwer getuigenissen en de waarheid hoogelijk geboden.
139 Mijn ijver heeft mij doen vergaan, omdat mijne wederpartijders uwe woorden vergeten hebben.
140 Uw Woord is zeer gelouterd, en uw knecht heeft het lief.
2 Sam.22:31. Ps.12:7; 18:31. Spr.30:5.
141 Ik ben klein en veracht, *doch* uwe bevelen vergeet ik niet.
142 Uwe gerechtigheid is gerechtigheid in eeuwigheid, en uwe Wet is de waarheid.
143 Benauwdheid en angst hebben mij getroffen, *doch* uwe geboden zijn mijne vermakingen.
144 De gerechtigheid uwer getuigenissen is in eeuwigheid; doe ze mij verstaan, zoo zal ik leven.

Kof.

145 Ik heb van ganscher harte geroepen: verhoor mij, o HEERE! ik zal uwe inzettingen bewaren.
146 Ik heb U aangeroepen, verlos mij, en ik zal uwe getuigenissen onderhouden.
147 Ik ben de *morgen*schemering voorgekomen en heb geschrei gemaakt; op uw Woord heb ik gehoopt.
148 Mijne oogen komen de *nacht*waken vóór om uwe rede te betrachten.
140 Hoor mijne stem naar uwe goedertierenheid, o HEERE! maak mij levend naar uw recht.
150 Die kwade praktijken najagen, genaken *mij*, zij wijken verre van uwe Wet.
151 *Maar* Gij, HEERE, zijt nabij, en alle uwe geboden zijn waarheid.
152 Van ouds heb ik geweten van uwe getuigenissen, dat Gij ze in eeuwigheid gegrond hebt.

Resch.

153 Zie mijne ellende aan, en help mij uit, want uwe Wet heb ik niet vergeten.
154 Twist mijne twistzaak en verlos mij; maak mij levend naar uwe toezegging.
Ps.35:1; 43:1; 74:22.
155 Het heil is verre van de goddeloozen, want zij zoeken uwe inzettingen niet.
156 HEERE, uwe barmhartigheden zijn vele; maak mij levend naar uwe rechten.
157 Mijne vervolgers en mijne weder-

partijders zijn velen, *maar* van uwe getuigenissen wijk ik niet.

158 Ik heb gezien degenen die trouwelooslijk handelen, en het verdroot mij dat zij uw Woord niet onderhielden.

159 Zie aan, dat ik uwe bevelen liefheb; o HEERE! maak mij levend naar uwe goedertierenheid.

160 Het begin uws Woords is waarheid, en in eeuwigheid is al het recht uwer gerechtigheid.

Schin.

161 De Vorsten hebben mij vervolgd zonder oorzaak, maar mijn hart heeft gevreesd voor uw Woord.

162 Ik ben vroolijk over uwe toezegging, als een die eenen grooten buit vindt.

163 Ik haat de valschheid en heb er eenen gruwel van, *maar* uwe Wet heb ik lief.

164 Ik loof U zevenmaal 's daags over de rechten uwer gerechtigheid.

165 Die uwe Wet beminnen, hebben grooten vrede, en zij hebben geenen aanstoot.

166 O HEERE! ik hoop op uw heil en doe uwe geboden.

167 Mijne ziel onderhoudt uwe getuigenissen, en ik heb ze zeer lief.

168 Ik onderhoud uwe bevelen en uwe getuigenissen, want alle mijne wegen zijn vóór U.

Thau.

169 O HEERE! laat mijn geschrei voor uw aanschijn genaken, maak mij verstandig naar uw Woord.

170 Laat mijn smeeken voor uw aanschijn komen, red mij naar uwe toezegging.

171 Mijne lippen zullen *uwen* lof overvloediglijk uitstorten, als Gij mij uwe inzettingen zult geleerd hebben.

172 Mijne tong zal spraak houden van uwe rede, want alle uwe geboden zijn rechtvaardigheid.

173 Laat uwe hand mij te hulp komen, want ik heb uwe bevelen verkoren.

174 O HEERE! ik verlang naar uw heil, en uwe wet is al mijne vermaking.

175 Laat mijne ziel leven, en zij zal U loven, en laat uwe rechten mij helpen.

176 Ik heb gedwaald als een verloren schaap: zoek uwen knecht, want uwe geboden heb ik niet vergeten. Jes. 53:6.

PSALM 120.

EEN lied hammaäloth.
Ik heb tot den HEERE geroepen in mijne benauwdheid, en Hij heeft mij verhoord. Jona 2:2.

2 O HEERE! red mijne ziel van de valsche lippen, van de bedrieglijke tong.

3 Wat zal u de bedrieglijke tong geven, of wat zal ze u toevoegen?

4 Scherpe pijlen eens machtigen, mitsgaders gloeiende jeneverkolen.

5 O wee mij dat ik een vreemdeling ben *in* Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon!

6 Mijne ziel heeft lang gewoond bij degenen die den vrede haten.

7 Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zij zijn aan den oorlog.

PSALM 121.

EEN lied hammaäloth.
Ik hef mijne oogen op naar de bergen, van waar mijne hulp komen zal.

2 Mijne hulp is van den HEERE, die hemel en aarde gemaakt heeft. Ps. 124:8.

3 Hij zal uwen voet niet laten wankelen, uw bewaarder zal niet sluimeren.

4 Zie, de bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen.

5 De HEERE is uw bewaarder, de HEERE is uwe schaduw, aan uwe rechterhand.

6 De zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts.

7 De HEERE zal u bewaren van alle kwaad, uwe ziel zal Hij bewaren.

8 De HEERE zal uwen uitgang en uwen ingang bewaren van nu aan tot in eeuwigheid.

PSALM 122.

EEN lied hammaäloth, van David.
Ik verblijd mij in degenen die tot mij zeggen: Wij zullen in het Huis des HEEREN gaan;

2 onze voeten zijn staande in uwe poorten, o Jeruzalem!

3 Jeruzalem is gebouwd als eene stad die wèl samengevoegd is.

4 waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, *tot* de getuigenis Israëls, om den naam des HEEREN te danken.

5 Want dáár zijn de stoelen des gerichts gezet, de stoelen des huizes Davids.

6 Bidt om den vrede van Jeruzalem; wèl moeten ze varen die u beminnen.

7 Vrede zij in uwe vesting, welvaart in uwe paleizen.

8 Om mijner broederen en mijner vrienden wil zal ik nu spreken: vrede zij in u!

9 Om des Huizes des HEEREN onzes Gods wil zal ik het goede voor u zoeken.

PSALM 123.

EEN lied hammaäloth.
Ik hef mijne oogen op tot U die in de hemelen zit.
2 Zie, gelijk de oogen der knechten zijn op de hand hunner heeren, gelijk de oogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouwe, alzóó zijn onze oogen op den HEERE onzen God, totdat Hij ons genadig zij.
3 Wees ons genadig, o HEERE! wees ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat;
4 onze ziel is veel te zat des spots der weelderigen, der verachting der hoovaardigen.

PSALM 124.

EEN lied hammaäloth, van David.
Ten ware de HEERE die bij ons geweest is (zegge nu Israël),
2 ten ware de HEERE, die bij ons geweest is als de menschen tegen ons opstonden,
3 zoo zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak;
4 zoo zouden ons de wateren overloopen hebben, een stroom zoude over onze ziel gegaan zijn;
5 zoo zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn.
6 De HEERE zij geloofd, die ons in hunne tanden niet heeft overgegeven tot eenen roof.
7 Onze ziel is ontkomen als een vogel uit den strik der vogelvangers; de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen.
8 Onze hulp is in den naam des HEEREN, die hemel en aarde gemaakt heeft.
Ps. 121:2.

PSALM 125.

EEN lied hammaäloth.
Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sions, *die* niet wankelt, *maar* blijft in eeuwigheid.
2 Rondom Jeruzalem zijn bergen: alzóó is de HEERE rondom zijn volk van nu aan tot in eeuwigheid.
3 Want de schepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen, opdat de rechtvaardigen hunne handen niet uitstrekken tot onrecht.
4 HEERE, doe den goeden wèl, en dengenen die oprecht zijn in hunne harten.
5 Maar die zich neigen *tot* hunne kromme wegen, die zal de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid. Vrede zal over Israël zijn.

PSALM 126.

EEN lied hammaäloth.
Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die droomen.
2 Toen werd onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft groote dingen aan dezen gedaan.
3 De HEERE heeft groote dingen bij ons gedaan: *dies* zijn wij verblijd.
4 O HEERE! wend onze gevangenis, gelijk waterstroomen in het Zuiden.
5 Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien.
6 Die het zaad draagt dat men zaaien zal, gaat al gaande en weenende: *maar* voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijne schooven.

PSALM 127.

EEN lied hammaäloth, van Salomo.
Zoo de HEERE het huis niet bouwt, te vergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zoo de HEERE de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.
2 Het is te vergeefs dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten: het is alzoo dat Hij het zijnen beminde *als in* den slaap geeft.
3 Zie, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN, de vrucht des buiks is eene belooning.
4 Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zoodanig zijn de zonen der jeugd:
5 welgelukzalig is de man die zijnen pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd worden als zij met de vijanden spreken zullen in de poort.

PSALM 128.

EEN lied hammaäloth.
Welgelukzalig is een iegelijk die den HEERE vreest, die in zijne wegen wandelt.
2 Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u wèl gaan.
3 Uwe huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden uws

huizes, uwe kinderen als olijfplanten rondom uwe tafel.
4 Zie, alzóó zal zekerlijk die man gezegend worden die den HEERE vreest.
5 De HEERE zal u zegenen uit Sion, en gij zult het goede van Jeruzalem aanschouwen alle de dagen uws levens;
6 en gij zult uwe kindskinderen zien. Vrede over Israël!

PSALM 129.

EEN lied hammaäloth.
Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijne jeugd af, zegge nu Israël;
2 zij hebben mij dikwijls van mijne jeugd af benauwd: evenwel hebben zij mij niet overmocht.
3 Ploegers hebben op mijn rug geploegd, zij hebben hunne voren lang getogen.
4 De HEERE, die rechtvaardig is, heeft de touwen der goddeloozen afgehouwen.
5 Laat ze beschaamd en achterwaarts gedreven worden, allen die Sion haten.
6 Laat ze worden als gras op de daken, hetwelk verdort eer men het uittrekt,
7 waarmede de maaier zijne hand niet vult, noch de garvenbinder zijnen arm,
8 en die voorbijgaan niet zeggen: De zegen des HEEREN zij bij u, wij zegenen ulieden in den naam des HEEREN.

PSALM 130.

EEN lied hammaäloth.
Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE!
2 Heere, hoor naar mijne stem, laat uwe ooren opmerkende zijn op de stem mijner smeekingen.
3 Zoo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?
4 Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.
5 Ik verwacht den HEERE, mijne ziel verwacht, en ik hoop op zijn Woord.
6 Mijne ziel *wacht* op den Heere, meer dan de wachters op den morgen, de wachters op den morgen.
7 Israël hope op den HEERE; want bij den HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing,
8 en Hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

PSALM 131.

EEN lied hammaäloth, van David.
O HEERE! mijn hart is niet verheven en mijne oogen zijn niet hoog, ook heb ik niet gewandeld in *dingen,* mij te groot en te wonderlijk. Job. 42:3.
2 Zoo ik mijne ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder! Mijne ziel is als een gespeend kind in mij.
3 Israël hope op den HEERE van nu aan tot in eeuwigheid.

PSALM 132.

EEN lied hammaäloth.
O HEERE! gedenk aan David, aan al zijn lijden;
2 dat hij den HEERE gezworen heeft, den Machtige Jakobs gelofte gedaan heeft, *zeggende:*
3 Zoo ik in de tent mijns huizes inga, zoo ik op de koets van mijn bed klimme,
4 zoo ik mijnen oogen slaap geve, mijnen oogleden sluimering,
5 totdat ik voor den HEERE eene plaats gevonden zal hebben, woningen voor den Machtige Jakobs!
6 Zie, wij hebben van haar gehoord in Efratha, wij hebben haar gevonden in de velden van Jaär.
7 Wij zullen in zijne woningen ingaan, wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank zijner voeten. Ps. 99:5.
8 Sta op, HEERE, tot uwe rust, Gij en de Ark uwer sterkte. 2 Kron. 6:41, 42.
9 Dat uwe Priesters bekleed worden met gerechtigheid, en dat uwe gunstgenooten juichen.
10 Weer het aangezicht uws Gezalfden niet af, om Davids uws knechts wil.
11 De HEERE heeft David de waarheid gezworen, waarvan Hij niet wijken zal, *zeggende:* Van de vrucht uws lijfs zal Ik op uwen troon zetten.
12 Indien uwe zonen mijn verbond zullen houden en mijne getuigenissen die Ik hun leeren zal, zoo zullen ook hunne zonen tot in eeuwigheid op uwen troon zitten. 1 Kon. 2:4.
13 Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot zijne woonplaats, *zeggende:* Ps. 68:17.
14 Dit is mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb het begeerd.
15 Ik zal zijnen kost rijkelijk zegenen, zijne nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen;
16 en zijne Priesters zal Ik met heil bekleeden, en zijne gunstgenooten zullen zeer juichen.
17 [a] Daar zal Ik David eenen hoorn doen

uitspruiten, [b] Ik heb mijnen Gezalfde eene lamp toegericht. a Luc. 1:69. b 1 Kon. 11:36; 15:4. 2 Kon. 8:19. 2 Kron. 21:7.
18 Ik zal zijne vijanden met schaamte bekleeden, maar op hem zal zijne kroon bloeien.

PSALM 133.

EEN lied hammaäloth, van David. Zie, hoe goed en hoe liefelijk is het dat broeders ook te zamen wonen.
2 Het is gelijk de kostelijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard Aärons, die nederdaalt tot op den zoom zijner kleederen.
3 Het is gelijk de dauw Hermons, *en* die nederdaalt op de bergen Sions; want de HEERE gebiedt aldaar den zegen *en* 't leven tot in der eeuwigheid.

PSALM 134.

EEN lied hammaäloth. Zie, looft den HEERE, alle gij knechten des HEEREN, gij die alle nachten in het Huis des HEEREN staat.
2 Heft uwe handen op *naar* het heiligdom en looft den HEERE.
3 De HEERE zegene u uit Sion, Hij die den hemel en de aarde gemaakt heeft.

PSALM 135.

HALLELUJAH! Prijst den naam des HEEREN, prijst *Hem* gij knechten des HEEREN,
2 gij die staat in het Huis des HEEREN, in de voorhoven des Huizes onzes Gods.
3 Looft den HEERE, want de HEERE is goed; psalmzingt zijnen naam, want Hij is liefelijk.
4 [a] Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, [b] Israël tot zijn eigendom. a Jes. 41:8; 44:1. b Ex. 19:5. Deut. 7:6; 10:14, 15; 14:2; 26:18.
5 Want ik weet dat de HEERE groot is, en dat onze Heere boven alle goden is.
6 Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden. Job 23:13. Ps. 115:3.
7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde, Hij maakt de bliksemen met den regen, Hij brengt den wind uit zijne schatkameren voort. Jer. 10:13; 51:16.
8 Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den mensch af tot het vee toe. Ex. 12:29. Ps. 78:51; 105:36; 136:10.
9 Hij zond teekenen en wonderen in het midden van u, o Egypte! tegen Farao en tegen alle zijne knechten.
10 Die vele volken sloeg, en machtige Koningen doodde: Ps. 136:17, 18.
11 Sihon den Koning der Amorieten, en Og den Koning van Basan, en alle de koninkrijken van Kanaän; Num. 21:23, 33. Deut. 1:4; 29:7. Ps. 136:19, 20.
12 en Hij gaf hun land ten erve, ten erve aan zijn volk Israël.
13 O HEERE! uw naam is in eeuwigheid; HEERE, uwe gedachtenis is van geslacht tot geslacht. Ps. 102:13.
14 Want de HEERE zal zijn volk richten, en het zal Hem berouwen over zijne knechten. Deut. 32:36.
15 De afgoden der heidenen zijn zilver en goud, een werk van menschenhanden. Ps. 115:4-8. Jer. 10:3-5. Dan. 5:23. Openb. 9:20.
16 Zij hebben eenen mond maar spreken niet, zij hebben oogen maar zien niet,
17 ooren hebben zij maar hooren niet, ook is er geen adem in hunnen mond.
18 Dat die ze maken, hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt.
19 Gij huis Israëls, looft den HEERE! gij huis Aärons, looft den HEERE!
20 gij huis van Levi, looft den HEERE! gij die den HEERE vreest, looft den HEERE!
21 Geloofd zij de HEERE uit Sion, die te Jeruzalem woont. Hallelujah!

PSALM 136.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid. 1 Kron. 16:34. Ps. 106:1; 107:1; 118:1.
2 Looft den God der goden, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
3 Looft den Heere der heeren, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid;
4 dien die alléén groote wonderen doet, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid; Ps. 77:15; 86:10.
5 dien die de hemelen met verstand gemaakt heeft, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid; Jer. 10:12; 51:15.
6 dien die de aarde op het water uitgespannen heeft, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid;
7 dien die de groote lichten heeft gemaakt, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid: Gen. 1:14. Ps. 74:16.
8 de zon tot heerschappij op den dag, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid; Gen. 1:16.
9 de maan en de sterren tot heerschappij

in den nacht, want zijne goedertierenheid
is in der eeuwigheid;
10 dien die de Egyptenaren geslagen
heeft in hunne eerstgeborenen, want zijne
goedertierenheid is in der eeuwigheid,
Ex. 12:29. Ps. 78:51; 105:36; 135:8.
11 en heeft Israël uit het midden van
hen uitgebracht, want zijne goedertieren-
heid is in der eeuwigheid, Ex. 12:51.
12 met eene sterke hand en met eenen
uitgestrekten arm, want zijne goedertie-
renheid is in der eeuwigheid;
13 dien die de Schelfzee in deelen deelde,
want zijne goedertierenheid is in der eeu-
wigheid, Ex. 14:21. Neh. 9:11. Ps. 66:6; 78:13. Jes. 63:12.
14 en voerde Israël door het midden
van dezelve, want zijne goedertierenheid
is in der eeuwigheid.
15 Hij heeft Farao met zijn heir gestort
in de Schelfzee, want zijne goedertieren-
heid is in der eeuwigheid; Ex. 15:4.
16 die zijn volk door de woestijn geleid
heeft, want zijne goedertierenheid is in
der eeuwigheid;
17 die groote Koningen geslagen heeft,
want zijne goedertierenheid is in der eeu-
wigheid, Ps. 135:10.
18 en heeft heerlijke Koningen gedood,
want zijne goedertierenheid is in der
eeuwigheid;
19 Sihon den Amorietischen Koning,
want zijne goedertierenheid is in der eeu-
wigheid, Num. 21:23, 33. Deut. 1:4; 29:7. Ps. 135:11.
20 en Og den Koning van Basan, want
zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid,
21 en heeft hun land ten erve gegeven,
want zijne goedertierenheid is in der
eeuwigheid,
22 ten erve zijnen knecht Israël, want
zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid;
23 die aan ons gedacht heeft in onze
nederheid, want zijne goedertierenheid is
in der eeuwigheid.
24 en Hij heeft ons onzen tegenpartij-
ders ontrukt, want zijne goedertierenheid
is in der eeuwigheid;
25 die aan alle vleesch spijs geeft, want
zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
Ps. 104:27; 145:15.
26 Looft den God des hemels, want
zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

PSALM 137.

AAN de rivieren van Babel, daar zaten
wij, ook weenden wij, als wij ge-
dachten aan Sion.
2 Wij hebben onze harpen gehangen
aan de wilgen die daarin zijn,
3 als aldaar die ons gevangen hielden,
de woorden eens lieds van ons begeer-
den, en zij die ons overhoop geworpen
hadden, vreugd, *zeggende:* Zingt ons *een*
van de liederen Sions.
4 *Wij zeiden:* Hoe zouden wij een lied
des HEEREN zingen in een vreemd land?
5 Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zoo
vergete mijne rechterhand *zichzelve.*
6 Mijne tong kleve aan mijn gehemelte,
zoo ik aan u niet gedenke, zoo ik Jeru-
zalem niet verheffe boven het hoogste
mijner blijdschap.
7 HEERE, gedenk aan de kinderen Edoms,
aan den dag Jeruzalems, die daar zeiden:
Ontbloot het, ontbloot het, tot zijn funda-
ment toe! Obadja vs. 11.
8 O dochter Babels die verwoest zult
worden! welgelukzalig zal hij zijn, die u
uwe misdaad vergelden zal die gij aan
ons misdaan hebt;
9 welgelukzalig zal hij zijn, die uwe
kinderkens grijpen en aan de steenrots
verpletteren zal.

PSALM 138.

EEN *psalm* Davids.
Ik zal U loven met mijn geheele
hart, in de tegenwoordigheid der goden
zal ik U psalmzingen.
2 Ik zal mij nederbuigen naar het paleis
uwer heiligheid, en ik zal uwen naam
loven, om uwe goedertierenheid en om
uwe waarheid; want Gij hebt vanwege
uwen ganschen naam uw Woord groot
gemaakt.
3 Ten dage *als* ik riep, zoo hebt Gij mij
verhoord, Gij hebt mij versterkt *met* kracht
in mijne ziel.
4 Alle Koningen der aarde zullen U,
o HEERE! loven, wanneer zij gehoord zul-
len hebben de redenen uws monds,
5 en zij zullen zingen van de wegen
des HEEREN; want de heerlijkheid des
HEEREN is groot.
6 Want de HEERE is hoog, nochtans
ziet Hij den nederige aan, en den ver-
hevene kent Hij van verre. Ps. 113:5, 6.
7 Als ik wandel in het midden der be-
nauwdheid, maakt Gij mij levend; uwe
hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner
vijanden, en uwe rechterhand behoudt mij.
8 De HEERE zal het voor mij voleindi-
gen; uwe goedertierenheid, HEERE, is in

eeuwigheid; laat niet varen de werken
uwer handen.

PSALM 139.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
HEERE, Gij doorgrondt en kent mij.
Ps. 17:3. Jer. 12:3. Hebr. 4:13.
2 Gij weet mijn zitten en mijn opstaan,
Gij verstaat van verre mijne gedachten.
3 Gij omringt mijn gaan en mijn liggen,
en Gij zijt alle mijne wegen gewend.
4 Als er *nog* geen woord op mijne tong
is, zie, HEERE, Gij weet het alles.
5 Gij bezet mij van achteren en van
voren, en Gij zet uwe hand op mij.
6 De kennis is mij te wonderbaar, zij
is hoog, ik kan daar niet bij.
7 Waar zoude ik henengaan voor uwen
Geest, en waar zoude ik henenvlieden
voor uw aangezicht? Jer. 23:24. Amos 9:3.
8 Zoo ik opvoer ten hemel, Gij zijt dáár;
of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt
dáár; Amos 9:2.
9 nám ik vleugelen des dageraads, woonde
ik aan het uiterste der zee,
10 ook dáár zoude uwe hand mij geleiden,
en uwe rechterhand zoude mij houden.
11 Indien ik zeide: De duisternis zal
mij immers bedekken, dan is de nacht
een licht om mij. Job 34:22.
12 Ook verduistert de duisternis voor
U niet, maar de nacht licht als de dag,
de duisternis is als het licht.
13 Want Gij bezit mijne nieren, Gij
hebt mij in mijn moeders buik bedekt.
14 Ik loof U, omdat ik op eene heel
vreeselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt
ben; wonderlijk zijn uwe werken, ook
weet het mijne ziel zeer wel.
15 Mijn gebeente was voor U niet ver-
holen, als ik in 't verborgene gemaakt
ben, *en* als een borduursel gewrocht ben
in de onderste deelen der aarde.
16 Uwe oogen hebben mijnen ongefor-
meerden klomp gezien, en alle deze din-
gen waren in uw boek geschreven, de
dagen als ze geformeerd zouden worden,
toen er nog geen van die was.
17 Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o
God! uwe gedachten, hoe machtig vele
zijn hare sommen!
18 Zoude ik ze tellen, harer is meer
dan des zands; word ik wakker, zoo ben
ik nog bij U.
19 O God! dat Gij den goddelooze om-
bracht; en gij, mannen des bloeds, wijkt
van mij;
20 die van U schandelijk spreken, *en*
uwe vijanden ijdellijk verheffen.
21 Zoude ik niet haten, HEERE, die U
haten, en verdriet hebben in degenen
die tegen U opstaan?
22 Ik haat ze met volkomen haat, tot
vijanden zijn ze mij.
23 Doorgrond mij o God! en ken mijn
hart; beproef mij en ken mijne gedachten;
24 en zie of bij mij een schadelijke weg
zij, en leid mij op den eeuwigen weg.

PSALM 140.

EEN psalm Davids, voor den opper-
zangmeester.
2 Red mij, HEERE, van den kwaden
mensch, behoed mij voor den man alles
gewelds;
3 die veel kwaads in 't hart denken,
allen dag samenkomen om te oorlogen.
4 Zij scherpen hunne tong als eene
slang, heet addervergif is onder hunne
lippen. Sela. Rom. 3:13.
5 Bewaar mij, HEERE, van de handen
des goddeloozen; behoed mij van den man
alles gewelds, *van hen*, die mijne voeten
denken weg te stooten.
6 De hoovaardigen hebben mij eenen strik
verborgen en koorden, zij hebben een net
uitgespreid aan de zijde des wegs, val-
strikken hebben zij mij gezet. Sela.
7 Ik heb tot den HEERE gezegd: Gij
zijt mijn God; neem ter oore, o HEERE!
de stem mijner smeekingen.
8 HEERE Heere, sterkte mijns heils, Gij
hebt mijn hoofd bedekt ten dage der wa-
pening.
9 Geef, HEERE, de begeerten des godde-
loozen niet, bevorder zijn kwaad voorne-
men niet: zij zouden zich verheffen. Sela.
10 Aangaande het hoofd dergenen die
mij omringen, de overlast hunner lippen
overdekke ze.
11 Vurige kolen moeten op hen geschud
worden; Hij doe hen vallen in het vuur,
in diepe kuilen, dat zij niet weder opstaan.
12 Een man van *kwade* tong zal op de
aarde niet bevestigd worden; een boos
man des gewelds, dien zal men jagen
totdat hij geheel verdreven is.
13 Ik weet dat de HEERE de rechtzaak
des ellendigen *en* het recht der nooddruf-
tigen zal uitvoeren.
14 Gewisselijk, de rechtvaardigen zullen

uwen naam loven, de oprechten zullen voor uw aangezicht blijven.

PSALM 141.

EEN psalm Davids.
HEERE, ik roep U aan, haast U tot mij, neem mijne stem ter oore als ik tot U roep.
2 Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor uw aangezicht, de opheffing mijner handen *als* het avondoffer. Openb. 5:8; 8:4.
3 HEERE, zet eene wacht voor mijnen mond, behoed de deur mijner lippen.
4 Neig mijn hart niet tot eene kwade zaak, om eenigen handel in goddeloosheid te handelen met mannen die ongerechtigheid werken; en dat ik niet ete van hunne lekkernijen.
5 De rechtvaardige sla mij, 't zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken; want nog zal ook mijn gebed *voor hen* zijn in hunne tegenspoeden.
6 Hunne rechters zijn aan de zijden der steenrots vrijgelaten geweest, en hebben gehoord mijne redenen dat ze aangenaam waren.
7 Onze beenderen zijn verstrooid aan den mond des grafs, gelijk of iemand op de aarde *iets* gekloofd en verdeeld had.
8 Doch op U zijn mijne oogen, HEERE Heere, op U betrouw ik, ontbloot mijne ziel niet.
9 Bewaar mij voor het geweld des striks *dien* zij mij gelegd hebben, en *voor* de valstrikken van de werkers der ongerechtigheid.
10 Dat de goddeloozen elk in zijn garen vallen, te zamen totdat ik zal zijn voorbijgegaan.

PSALM 142.

EENE onderwijzing Davids, een gebed als hij in de spelonk was.
2 Ik riep met mijne stem tot den HEERE, ik smeekte tot den HEERE met mijne stem;
3 ik stortte mijne klacht uit voor zijn aangezicht, ik gaf te kennen voor zijn aangezicht mijne benauwdheid.
4 Als mijn geest in mij overstelpt was, zoo hebt Gij mijn pad gekend. Zij hebben mij eenen strik verborgen op den weg dien ik gaan zoude.
5 Ik zag uit ter rechterhand en zie, zoo was daar niemand die mij kende; daar was geen ontvlieden voor mij, niemand zorgde voor mijne ziel.
6 Tot U riep ik, o HEERE! ik zeide: Gij zijt mijne toevlucht, mijn deel in het land der levenden.
7 Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd; red mij van mijne vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik.
8 Voer mijne ziel uit de gevangenis, om uwen naam te loven; de rechtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wèl bij mij zult gedaan hebben.

PSALM 143.

EEN psalm Davids.
O HEERE! hoor mijn gebed, neig de ooren tot mijne smeekingen, verhoor mij naar uwe waarheid, naar uwe gerechtigheid;
2 en ga niet in het gericht met uwen knecht: want niemand die leeft, zal voor uw aangezicht rechtvaardig zijn.
Job 9:2. Rom. 3:10.
3 Want de vijand vervolgt mijne ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde, hij legt mij in duisternissen als degenen die overlang dood zijn.
4 Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij, mijn hart is verbaasd in het midden van mij.
5 Ik gedenk aan de dagen van ouds, ik overleg alle uwe daden; ik spreek bij mijzelven van de werken uwer handen. Ps. 77:6.
6 Ik breid mijne handen uit tot U, mijne ziel is voor U als een dorstig land. Sela.
7 Verhoor mij haastelijk, HEERE, mijn geest bezwijkt; verberg uw aangezicht niet van mij; want ik zoude gelijk worden dengenen die in den kuil dalen. Ps. 28:1.
8 Doe mij uwe goedertierenheid in den morgenstond hooren, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg dien ik te gaan heb, want ik hef mijne ziel tot U op. Ps. 25:1.
9 Red mij, HEERE, van mijne vijanden; bij U schuil ik.
10 Leer mij uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God: uw goede Geest geleide mij in een effen land.
11 O HEERE! maak mij levend om uws naams wil, voer mijne ziel uit de benauwdheid om uwe gerechtigheid.
12 En roei mijne vijanden uit om uwe goedertierenheid, en breng ze om, allen die mijne ziel beangstigen, want ik ben uw knecht. Ps. 116:16.

PSALM 144.

EEN *psalm* Davids.
Gezegend zij de HEERE, mijn rotssteen, die mijne handen onderwijst ten strijde, mijne vingeren ten oorloge;
2 Sam. 22:35. Ps. 18:35.
2 mijne goedertierenheid en mijn burg, mijn hoog vertrek en mijn bevrijder voor mij, mijn schild en op wien ik betrouwe; die mijn volk mij onderwerpt.
2 Sam. 22:3, 48. Ps. 18:3, 48.
3 O HEERE! wat is de mensch, dat Gij hem kent, het kind des menschen, dat Gij het acht? Job 7:17. Ps. 8:5.
4 [a] De mensch is der ijdelheid gelijk, [b] zijne dagen zijn als eene voorbijgaande schaduw. a Ps. 39:6; 62:10.
b 1 Kron. 29:15. Job 8:9: 14:2. Ps. 102:12.
5 [a] Neig uwe hemelen, HEERE, en daal neder; [b] raak de bergen aan dat ze rooken. a 2 Sam. 22:10. Ps. 18:10. b Ps. 104:32.
6 Bliksem bliksem en verstrooi ze, zend uwe pijlen uit en verdoe ze.
2 Sam. 22:15. Ps. 18:15.
7 Steek uwe handen van de hoogte uit, ontzet mij en ruk mij uit de groote wateren, uit de hand der vreemden; vs. 11.
8 welker mond leugen spreekt, en hunne rechterhand is eene rechterhand der valschheid.
9 O God! ik zal U een nieuw lied zingen, met de luit *en* het tiensnarig instrument zal ik U psalmzingen.
10 Gij die den Koningen overwinning geeft, die zijnen knecht David ontzet van het booze zwaard:
11 ontzet mij en red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt, en hunne rechterhand is eene rechterhand der valschheid. vs. 7, 8.
12 Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hunne jeugd; onze dochters als hoeksteenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis.
13 Dat onze winkelen vol zijnde, den éénen voorraad na den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, *ja* bij tienduizenden op onze hoeven vermenigvuldigen.
14 Dat onze ossen welgeladen zijn, dat geen inbreuk, noch uitval noch gekrijsch zij op onze straten.
15 Welgelukzalig is het volk dien het alzóó gaat; welgelukzalig is het volk wiens God de HEERE is. Ps. 33:12.

PSALM 145.

EEN lofzang Davids.
Alef. O mijn God! Gij Koning, ik zal U verhoogen, en uwen naam loven in eeuwigheid en altoos.
2 *Beth.* Te allen dage zal ik U loven, en uwen naam prijzen in eeuwigheid en altoos.
3 *Gimel.* De HEERE is groot en zeer te prijzen, en zijne grootheid is ondoorgrondelijk.
4 *Daleth.* Geslacht aan geslacht zal uwe werken roemen, en zij zullen uwe mogendheden verkondigen.
5 *Hé.* Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer uwer majesteit, en uwe wonderlijke daden.
6 *Vau.* En zij zullen vermelden de kracht uwer vreeselijke *daden*; en uwe grootheid, die zal ik vertellen.
7 *Zain.* Zij zullen de gedachtenis der grootheid uwer goedheid overvloediglijk uitstorten, en zij zullen uwe gerechtigheid met gejuich verkondigen.
8 *Cheth.* Genadig en barmhartig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Ex. 34:6, 7. Num. 14:18.
Neh. 9.17. Ps. 86:15; 103:8. Joël 2:13. Jona 4:2.
9 *Teth.* De HEERE is aan allen goed, en zijne barmhartigheden zijn over alle zijne werken.
10 *Jod.* Alle uwe werken, HEERE, zullen U loven, en uwe gunstgenooten zullen U zegenen;
11 *Kaf.* Zij zullen de heerlijkheid uws koninkrijks vermelden, en uwe mogendheid zullen zij uitspreken:
12 *Lamed.* om des menschen kinderen bekend te maken zijne mogendheden, en de eer der heerlijkheid zijns koninkrijks.
13 *Mem.* Uw koninkrijk is een koninkrijk van alle eeuwen, en uwe heerschappij is in alle geslacht en geslacht.
14 *Samech.* De HEERE ondersteunt allen die vallen, en Hij richt òp alle gebogenen.
Ps. 146:8.
15 *Ain.* Aller oogen wachten op U, en Gij geeft hun hunne spijs te zijner tijd.
Ps. 104.27; 136:25.
16 *Pé.* Gij doet uwe hand open en verzadigt al wat daar leeft, *naar uw* welbehagen.
17 *Tsade.* De HEERE is rechtvaardig in alle zijne wegen, en goedertieren in alle zijne werken. Openb. 15.3.
18 *Kof.* De HEERE is nabij allen die Hem aanroepen, allen die Hem aanroepen in waarheid.

19 *Resch.* Hij doet het welbehagen dergenen die Hem vreezen, en Hij hoort hun geroep en verlost ze.

20 *Schin.* De HEERE bewaart alle degenen die Hem liefhebben, maar Hij verdelgt alle goddeloozen.

21 *Thau.* Mijn mond zal den prijs des HEEREN uitspreken, en alle vleesch zal zijnen heiligen naam loven in eeuwigheid en altoos.

PSALM 146.

HALLELUJAH! O mijne ziel! prijs den HEERE.

2 Ik zal den HEERE prijzen in mijn leven, ik zal mijnen God psalmzingen terwijl ik nog ben. Ps. 104:33.

3 Vertrouwt niet op Prinsen, op 's menschen kind, bij hetwelk geen heil is. Ps. 118:9.

4 Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijne aarde, te dienzelfden dage vergaan zijne aanslagen.

5 Welgelukzalig is hij die den God Jakobs tot zijne hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE zijnen God is:

6 die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; die trouwe houdt in eeuwigheid;
Gen. 1:1. Neh. 9:6. Hand. 14:15; 17:24.

7 die den verdrukten recht doet, die den hongerigen brood geeft. De HEERE maakt de gevangenen los;

8 De HEERE opent *de oogen* der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft de rechtvaardigen lief; Ps. 145:14.

9 de HEERE bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddeloozen weg keert Hij om.

10 De HEERE zal in eeuwigheid regeeren; uw God, o Sion! is van geslacht tot geslacht. Hallelujah! Ex. 15:18.

PSALM 147.

LOOFT den HEERE, want onzen God te psalmzingen is goed, dewijl Hij liefelijk is; de lof is betamelijk. Ps. 33:1.

2 De HEERE bouwt Jeruzalem, Hij vergadert Israëls verdrevenen.

3 Hij geneest de gebrokenen van hart en Hij verbindt ze in hunne smarten.

4 Hij telt het getal der sterren, Hij noemt ze alle bij namen. Jes. 40:26.

5 Onze Heere is groot en van veel kracht, zijns verstands is geen getal.

6 De HEERE houdt de zachtmoedigen staande, de goddeloozen vernedert Hij tot de aarde toe.

7 Zingt den HEERE bij beurte met dankzegging, psalmzingt onzen God op de harp:

8 die de hemelen met wolken bedekt, die voor de aarde regen bereidt, die het gras *op* de bergen doet uitspruiten; Ps. 104:14.

9 die het vee zijn voeder geeft, den jongen raven als zij roepen. Job 39:3.

10 Hij heeft geen lust aan de sterkte des paards, Hij heeft geen welgevallen aan de beenen des mans:

11 de HEERE heeft een welgevallen aan degenen die Hem vreezen, die op zijne goedertierenheid hopen.

12 O Jeruzalem! roem den HEERE, o Sion! loof uwen God.

13 Want Hij maakt de grendelen uwer poorten sterk, Hij zegent uwe kinderen binnen in u.

14 Die uwe landpalen *in* vrede stelt; Hij verzadigt u met het vette der tarwe.

15 Hij zendt zijn bevel *op* aarde; zijn woord loopt zeer snel.

16 Hij geeft sneeuw als wol, Hij strooit den rijm als asch. Job 37:6.

17 Hij werpt zijn ijs henen als stukken: wie zoude bestaan voor zijne koude? Job 37:10.

18 Hij zendt zijn woord en doet ze smelten; Hij doet zijnen wind waaien, de wateren vloeien henen.

19 Hij maakt Jakob zijne woorden bekend, Israël zijne inzettingen en zijne rechten. Rom. 3:2.

20 Alzóó heeft Hij aan geen volk gedaan; en zijne rechten, die kennen zij niet. Hallelujah!

PSALM 148.

HALLELUJAH! Looft den HEERE uit de hemelen, looft Hem in de hoogste plaatsen.

2 Looft Hem alle zijne Engelen, looft Hem alle zijne heirscharen.

3 Looft Hem zon en maan, looft Hem alle gij lichtende sterren.

4 Looft Hem gij hemelen der hemelen, en gij wateren die boven de hemelen zijt.

5 Dat ze den naam des HEEREN loven; want als Hij het beval, zoo werden zij geschapen. Ps. 33:9.

6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid, Hij heeft ze eene orde gegeven die geen van hen zal overtreden.

7 Looft den HEERE van de aarde, gij walvisschen en alle afgronden;

8 vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die zijn woord doet;

9 gij bergen en alle heuvelen, vrucht-
boomen en alle cederboomen;
10 het wild gedierte en alle vee, krui-
pend gedierte en gevleugeld gevogelte;
11 gij Koningen der aarde en alle vol-
ken, gij Vorsten en alle Richters der aarde;
12 jongelieden en ook maagden, gij
ouden met de jongen;
13 dat ze den naam des HEEREN loven,
want zijn naam alleen is hoogverheven,
zijne majesteit is over de aarde en den
hemel.
14 En Hij heeft den hoorn zijns volks
verhoogd, den roem aller zijner gunstge-
nooten, der kinderen Israëls, des volks
dat nabij Hem is. Hallelujah!

PSALM 149.

HALLELUJAH! Zingt den HEERE een
nieuw lied, zijn lof zij in de ge-
meente *zijner* gunstgenooten.

Ps. 33:3; 96:1; 98:1. Jes. 42:10.

2 Dat Israël zich verblijde in dengene
die hem gemaakt heeft, dat de kinderen
Sions zich verheugen over hunnen Koning.
3 Dat ze zijnen naam loven op de fluit,
dat zij Hem psalmzingen op de trommel
en harp.
4 Want de HEERE heeft een welgeval-
len aan zijn volk, Hij zal de zachtmoe-
digen versieren met heil.
5 Dat *zijne* gunstgenooten van vreugde
opspringen om *die* eer, dat zij juichen
op hunne legers.
6 De verheffingen Gods zullen in hunne
keel zijn, en een tweesnijdend zwaard in
hunne hand,
7 om wraak te doen over de heidenen,
en bestraffingen over de volken;
8 om hunne Koningen te binden met
ketenen, en hunne achtbaren met ijzeren
boeien;
9 om het beschreven recht over hen te
doen. Dit zal de heerlijkheid van alle
zijne gunstgenooten zijn. Hallelujah!

PSALM 150.

HALLELUJAH! Looft God in zijn hei-
ligdom, looft Hem in het uitspansel
zijner sterkte.
2 Looft Hem vanwege zijne mogendhe-
den, looft Hem naar de menigvuldigheid
zijner grootheid.
3 Looft Hem met geklank der bazuin,
looft Hem met de luit en met de harp.
4 Looft Hem met de trommel en fluit,
looft Hem met snarenspel en orgel.
5 Looft Hem met helklinkende cymbalen,
looft Hem met cymbalen van vreugdege-
luid.
6 Alles wat ådem heeft, love den HEERE.
Hallelujah!

DE SPREUKEN VAN SALOMO

HOOFDSTUK 1.

DE spreuken van Salomo den zoon
Davids, den Koning Israëls:
2 om wijsheid en tucht te weten, om
te verstaan redenen des verstands;
3 om aan te nemen onderwijs van goed
verstand, gerechtigheid en recht en bil-
lijkheden;
4 om den onverstandigen kloekzinnig-
heid te geven, den jongeling wetenschap
en bedachtzaamheid.
5 Die wijs is, zal hooren en zal in leer
toenemen, en die verstandig is, zal wijzen
raad bekomen,
6 om te verstaan eene spreuk en de
uitlegging, de woorden der wijzen en
hunne raadselen.
7 De vreeze des HEEREN is het beginsel
der wetenschap, de dwazen verachten
wijsheid en tucht.

Job 28:28. Ps. 111:10. Spr. 9:10.

8 Mijn zoon, hoor de tucht uws vaders;
en verlaat de leer uwer moeder niet;

Spr. 6:20.

9 want zij zullen uwen hoofde een aan-
genaam toevoegsel zijn, en ketenen aan
uwen hals.
10 Mijn zoon, indien de zondaars u
aanlokken, bewillig niet;
11 indien zij zeggen: Ga met ons, laat
ons loeren op bloed, ons versteken tegen
den onschuldige, zonder oorzaak;
12 laat ons hen levend verslinden, als
het graf: ja geheel en al, gelijk die in
den kuil nederdalen;

13 alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen;
14 gij zult uw lot midden onder ons werpen, wij zullen allen éénen buidel hebben; —
15 mijn zoon, wandel niet met hen op den weg, weer uwen voet van hun pad.
16 Want hunne voeten loopen ten booze, en zij haasten zich om bloed te storten. Jes. 59:7. Rom. 3:15.
17 Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid voor de oogen van allerlei gevogelte;
18 en deze loeren op hun *eigen* bloed en versteken zich tegen hunne zielen.
19 Zóó zijn de paden eens iegelijks die gierigheid pleegt: zij zal de ziel harer meesters vangen.
20 De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten, zij verheft hare stem op de straten, Spr. 8:1-3.
21 Zij roept in het voorste van het gewoel, aan de deuren der poorten spreekt zij hare redenen in de stad:
22 Gij onverstandigen, hoe lang zult gij het onverstand beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeeren, en de zotten wetenschap haten?
23 Keert u tot mijne bestraffing: zie, ik zal mijnen geest ulieden overvloediglijk uitstorten, ik zal mijne woorden u bekend maken.
24 Dewijl ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt, mijne hand uitgestrekt heb en daar niemand was die opmerkte, Jes. 50:2; 65:12; 66:4. Jer. 7:13.
25 en hebt al mijnen raad verworpen en mijne bestraffing niet gewild:
26 zoo zal ik ook in ulieder verderf lachen, ik zal spotten wanneer uwe vreeze komt,
27 wanneer uwe vreeze komt gelijk eene verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind, wanneer u benauwdheid en angst overkomt. Job 27:9.
28 Dan zullen zij tot mij roepen, maar ik zal niet antwoorden, zij zullen mij vroeg zoeken, maar zullen mij niet vinden: Job 35:12. Jer. 11:11. Ezech. 8:18. Micha 3:4. Zach. 7:13.
29 daarom dat zij de wetenschap gehaat hebben en de vreeze des HEEREN niet hebben verkoren.
30 Zij hebben in mijnen raad niet bewilligd, alle mijne bestraffingen hebben zij versmaad:
31 zoo zullen zij eten van de vrucht huns wegs en zich verzadigen met hunne raadslagen.
32 Want de afkeering der onverstandigen zal ze dooden, en de voorspoed der zotten zal ze verderven;
33 maar die naar mij hoort, zal zéker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreeze des kwaads.

HOOFDSTUK 2.

MIJN zoon, zoo gij mijne redenen aanneemt en mijne geboden bij u weglegt,
2 om uw oor naar wijsheid te doen opmerken; *zoo* gij uw hart tot verstandigheid neigt,
3 ja, zoo gij tot het verstand roept, uwe stem verheft tot de verstandigheid;
4 zoo gij haar zoekt als zilver en naspoort als verborgene schatten:
5 dan zult gij de vreeze des HEEREN verstaan en zult de kennis Gods vinden.
6 Want de HEERE geeft wijsheid, uit zijnen mond *komt* kennis en verstand. Jac. 1:5.
7 Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; Hij is een schild dengenen die oprechtelijk wandelen,
8 opdat zij de paden des rechts houden, en Hij zal den weg zijner gunstgenooten bewaren.
9 Dan zult gij verstaan gerechtigheid en recht en billijkheid, *en* alle goede pad.
10 Als de wijsheid in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uwe ziel liefelijk zal zijn,
11 zoo zal de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden,
12 om u te redden van den kwaden weg, van den man die verkeerdheden spreekt,
13 *van degenen* die de paden der oprechtheid verlaten om te gaan in de wegen der duisternis,
14 die blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden des kwaden,
15 welker paden verkeerd zijn, en afwijkende in hunne sporen;
16 om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende *die* met hare redenen vleit, Spr. 5:3; 6:24; 7:5.
17 die den leidsman harer jonkheid verlaat en het verbond haars Gods vergeet;
18 want haar huis helt naar den dood en hare paden naar de overledenen:
19 allen die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen en zullen de paden des levens niet aantreffen;

20 opdat gij wandelt op den weg der
goeden, en houdt de paden der recht-
vaardigen.
21 Want de vromen zullen de aarde be-
wonen, en de oprechten zullen daarin
overblijven; Ps. 37 : 29.
22 maar de goddeloozen zullen van de aar-
de uitgeroeid worden, en de trouweloozen
zullen er van uitgerukt worden. Ps. 37 : 34.

HOOFDSTUK 3.

MIJN zoon, vergeet mijne wet niet,
maar uw hart beware mijne geboden.
2 Want lengte van dagen, en jaren van
leven en vrede zullen zij u vermeerderen.
3 Dat de goedertierenheid en de trouw u
niet verlaten: bind ze aan uwen hals, schrijf
ze op de tafel uws harten; Spr. 6 : 21; 7 : 3.
4 en vind gunst en goed verstand in
de oogen Gods en der menschen.
5 Vertrouw op den HEERE met uw
gansche hart, en steun op uw verstand niet.
6 Ken Hem in alle uwe wegen, en Hij
zal uwe paden recht maken.
7 Wees niet wijs in uwe oogen; vrees
den HEERE en wijk van het kwaad;
Jes. 5 : 21. Rom. 12 : 16.
8 het zal eene medicijn voor uwen na-
vel zijn, en eene bevochtiging voor uwe
beenderen.
9 Vereer den HEERE van uw goed en
van de eerstelingen van al uwe inkomst,
10 zoo zullen uwe schuren met over-
vloed vervuld worden en uwe perskuipen
van most overloopen.
11 Mijn zoon, verwerp de tucht des
HEEREN niet, en wees niet verdrietig over
zijne kastijding; Job. 5 : 17. Hebr. 12 : 5, 6.
12 want de HEERE kastijdt dengene dien
Hij liefheeft, ja gelijk een vader den zoon
in denwelke hij een welbehagen heeft.
Openb. 3 : 19.
13 Welgelukzalig is de mensch *die* wijs-
heid vindt, en de mensch *die* verstandig-
heid voortbrengt;
14 want haar koophandel is beter dan
de koophandel van zilver, en hare in-
komst dan het uitgegraven goud;
Job 28 : 15. Spr. 8 : 19; 16 : 16.
15 zij is kostelijker dan robijnen, en al
wat u lusten mag, is met haar niet te
vergelijken; Spr. 8 : 11.
16 lengte der dagen is in hare rechterhand,
in hare linkerhand rijkdom en eer, Spr. 8 : 18.
17 hare wegen zijn wegen der liefelijk-
heid, en alle hare paden vrede;
18 zij is een boom des levens dengenen
die ze aangrijpen, en elkeen die ze vast-
houdt wordt welgelukzalig.
19 De HEERE heeft de aarde door wijs-
heid gegrond, de hemelen door verstan-
digheid bereid;
20 door zijne wetenschap zijn de af-
gronden gekloofd, en druppelen de wol-
ken dauw.
21 Mijn zoon, laat ze niet afwijken van
uwe oogen, bewaar de bestendige wijsheid
en bedachtzaamheid; Spr. 4 : 21.
22 want zij zullen het leven voor uwe
ziel zijn en eene aangenaamheid voor
uwen hals.
23 Dan zult gij uwen weg zéker wan-
delen, en gij zult uwen voet niet stooten;
Ps. 91 : 12.
24 [a] zoo gij nederligt, zult gij niet schrik-
ken, maar gij zult nederliggen [b] en uw
slaap zal zoet wezen. a Job 11 : 19. b Jer. 31 . 26.
25 Vrees niet van haastigen schrik, noch
van de verwoesting der goddeloozen, als
ze komt;
26 want de HEERE zal met uwe hoop
wezen, en Hij zal uwen voet bewaren
van gevangen te worden.
27 Onthoud het goed van zijne mees-
ters niet, als het in 't vermogen uwer
hand is het te doen;
28 zeg niet tot uwen naaste: Ga heen
en kom weder, en morgen zal ik geven,
terwijl het bij u is.
29 Smeed geen kwaad tegen uwen naaste,
aangezien hij met vertrouwen bij u woont.
30 Twist met een mensch niet zonder oor-
zaak, zoo hij u geen kwaad gedaan heeft.
31 Wees niet nijdig over een man des
gewelds, en verkies geen van zijne wegen.
Ps. 37 : 1; 73 : 3. Spr. 23 : 17; 24 : 1, 19.
32 want de afwijker is den HEERE een
gruwel, maar zijne verborgenheid is met
de oprechten;
33 de vloek des HEEREN is in het huis
des goddeloozen, maar de woning der
rechtvaardigen zal Hij zegenen.
34 Zekerlijk, de spotters zal Hij bespot-
ten, maar den zachtmoedigen zal Hij ge-
nade geven; Jac. 4 : 6. 1 Petr. 5 : 5.
35 de wijzen zullen eer beërven, maar
elk der zotten neemt schande op zich.

HOOFDSTUK 4.

HOORT, gij kinderen, de tucht des
vaders, en merkt op, om verstand
te weten.

2 Dewijl ik ulieden goede leer geef,
verlaat mijne wet niet.
3 Want ik was mijns vaders zoon, teeder,
en een eenige voor het aangezicht
mijner moeder.
4 Hij nu leerde mij, en zeide tot mij:
Uw hart houde mijne woorden vast; onderhoud
mijne geboden en leef. Spr. 7:2.
5 Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand;
vergeet niet en wijk niet van de redenen
mijns monds.
6 Verlaat ze niet, en zij zal u behoeden:
heb ze lief, en zij zal u bewaren.
7 De wijsheid is het voornaamste: verkrijg
dan wijsheid, en verkrijg verstand
met al uwe bezitting.
8 Verhef ze, en zij zal u verhoogen; zij
zal u vereeren, als gij haar ómhelzen zult;
9 zij zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel
geven, eene sierlijke kroon zal
zij u leveren.
10 Hoor, mijn zoon, en neem mijne redenen
aan, en de jaren des levens zullen
u vermenigvuldigd worden.
11 Ik onderwijs u in den weg der wijsheid,
ik doe u treden in de rechte sporen;
12 in uw gaan zal uw tred niet benauwd
worden, en indien gij loopt, zult
gij niet struikelen.
13 Grijp de tucht aan, laat niet af,
bewaar ze, want zij is uw leven.
14 Kom niet op het pad der goddeloozen,
en treed niet op den weg der boozen:
Ps. 1:1.
15 verwerp dien, ga er niet door, wijk
er van en ga voorbij.
16 Want zij slapen niet zoo zij geen
kwaad gedaan hebben, en hun slaap wordt
weggenomen zoo zij niet *iemand* hebben
doen struikelen;
17 want zij eten brood der goddeloosheid,
en drinken wijn van enkel geweld.
18 Maar het pad der rechtvaardigen is
gelijk een schijnend licht, voortgaande en
lichtende tot den vollen dag toe.
19 De weg der goddeloozen is als donkerheid,
zij weten niet waarover zij struikelen
zullen.
20 Mijn zoon, merk op mijne woorden,
neig uw oor tot mijne redenen;
21 laat ze niet wijken van uwe oogen, behoud
ze in het midden uws harten; Spr. 3:21.
22 want zij zijn het leven dengenen die
ze vinden, en eene medicijn voor hun geheele
vleesch.
23 Behoed uw hart boven al dat te bewaren
is, want daaruit zijn de uitgangen
des levens.
24 Doe de verkeerdheid des monds van
u weg, en doe de verdraaidheid der lippen
verre vàn u.
25 Laat uwe oogen rechtuit zien, en uwe
oogleden zich recht voor u henen houden.
26 Weeg den gang uws voets, en laat alle
uwe wegen wèl gevestigd zijn. Hebr. 12:13.
27 Wijk niet ter rechter- of ter linkerhand,
wend uwen voet af van het kwaad.
Deut. 5:32.

HOOFDSTUK 5.

MIJN zoon, merk op mijne wijsheid,
neig uw oor tot mijn verstand;
2 opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt,
en uwe lippen wetenschap bewaren.
3 Want de lippen der vreemde *vrouw*
druppen honigzeem, en haar gehemelte
is gladder dan olie; Spr. 2:16; 6:24; 7:5.
4 maar het laatste van haar is bitter als
alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard;
5 hare voeten dalen naar den dood, hare
treden houden de hel vast.
6 Opdat gij het pad des levens niet zoudt
wegen, zijn hare gangen ongestadig, *dat*
gij het niet merkt.
7 Nu dan, gij kinderen, hoort naar mij,
en wijkt niet van de redenen mijns monds.
8 Maak uwen weg verre van haar, en
nader niet tot de deur van haar huis;
9 opdat gij anderen uwe eer niet geeft,
en uwe jaren den wreede;
10 opdat de vreemden zich niet verzadigen
van uw vermogen, en al uw smartelijke
arbeid niet *kome* in het huis des
onbekenden,
11 en gij in uw laatste brult, als uw
vleesch en uw lijf verteerd is,
12 en zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat,
en mijn hart de bestraffing versmaad,
13 en heb niet gehoord naar de stem
mijner onderwijzers, noch mijn oor geneigd
tot mijne leeraars!
14 Ik ben bijna in alle kwaad geweest,
in het midden der gemeente en der vergadering.
15 Drink water uit uwen bak, en vloeden
uit het midden van uwen bornput;
16 laat uwe fonteinen zich buiten verspreiden,
en de waterbeken op de straten:
17 laat ze de uwe alleen zijn, en van
geene vreemden met u.
18 Uwe springader zij gezegend, en verblijd
u vanwege de huisvrouw uwer jeugd:

19 eene zeer liefelijke hinde en een aan-
genaam steengeitje; laat u hare borsten te
allen tijde dronken maken, dool steeds in
hare liefde.
20 En waarom zoudt gij, mijn zoon, in
eene vreemde dolen, en den schoot der
onbekende omvangen?
21 Want eens iegelijks wegen zijn voor de
oogen des HEEREN, en Hij weegt alle zijne
gangen: Job 31:4; 34:21. Jer. 16:17; 32:19.
22 den goddelooze zullen zijne ongerech-
tigheden vangen en met de banden zijner
zonde zal hij vastgehouden worden;
23 hij zal sterven omdat hij zonder tucht
geweest is, en in de grootheid zijner
dwaasheid zal hij verdwalen.

HOOFDSTUK 6.

MIJN zoon, zoo gij voor uwen naaste
borg geworden zijt, voor eenen vreem-
de uwe hand toegeklapt hebt:
2 gij zijt verstrikt met de redenen uws
monds, gij zijt gevangen met de redenen
uws monds.
3 Doe nu dit, mijn zoon, en red u, de-
wijl gij in de hand uws naasten gekomen
zijt: ga, onderwerp uzelven, en sterk uwe
naasten.
4 Laat uwen oogen geen slaap toe, noch
uwen oogleden sluimering;
5 red u als eene ree uit de hand *des
jagers*, en als een vogel uit de hand des
vogelvangers.
6 Ga tot de mier, gij luiaard, zie hare
wegen en word wijs:
7 dewelke geenen overste, ambtman noch
heerscher hebbende,
8 haar brood bereidt in den zomer, hare
spijs vergadert in den oogst. Spr. 30:25.
9 Hoe lang zult gij, luiaard, nederlig-
gen? Wanneer zult gij van uwen slaap
opstaan?
10 Een weinig slapens, een weinig slui-
merens, een weinig handvouwens, al ne-
derliggende: Spr. 24:33, 34.
11 zoo zal uwe armoede *u* overkomen
als een wandelaar, en uw gebrek als een
gewapend man.
12 Een belialsmensch, een ondeugdzaam
man gaat met verkeerdheid des monds om,
13 wenkt met zijne oogen, spreekt met
zijne voeten, leert met zijne vingeren;
14 in zijn hart zijn verkeerdheden, hij
smeedt ten allen tijde kwaad, hij werpt
twisten in:
15 daarom zal zijn verderf haastelijk
komen, hij zal schielijk verbroken wor-
den, dat er geen genezen aan zij.
16 Deze zes haat de HEERE, ja zeven
zijn zijner ziele een gruwel:
17 hooge oogen, een valsche tong, en
handen die onschuldig bloed vergieten,
18 een hart dat ondeugdzame gedachten
smeedt, voeten die zich haasten om tot
kwaad te loopen,
19 een valsch getuige *die* leugenen blaast,
en die tusschen broederen krakeelen in-
werpt.
20 Mijn zoon, bewaar het gebod uws
vaders, en verlaat de wet uwer moeder
niet; Spr. 1:8.
21 bind ze steeds aan uw hart, hecht
ze aan uwen hals: Spr. 3:3; 7:3.
22 als gij wandelt, zal dat u geleiden,
als gij nederligt, zal het over u de wacht
houden, als gij wakker wordt, zal hetzelve
met u spreken.
23 Want het gebod is eene lamp, en de
wet is een licht, en de bestraffingen der
tucht zijn de weg des levens: Ps. 119:105.
24 om u te bewaren voor de kwade
vrouw, voor het gevlei der vreemde tong.
Spr. 2:16; 5:3; 7:5.
25 Begeer hare schoonheid niet in uw
hart, en laat ze u niet vangen met hare
oogleden.
26 Want door eene vrouw *die* eene hoer
is, *komt men* tot een stuk broods, en eens
mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel.
27 Zal iemand vuur in zijnen boezem
nemen, dat zijne kleederen niet verbrand
worden?
28 Zal iemand op kolen gaan, dat zijne
voeten niet branden?
29 Alzóó die tot zijns naasten huisvrouw
ingaat: al wie haar aanroert, zal niet on-
schuldig gehouden worden.
30 Men doet eenen dief geene verachting
aan, als hij steelt om zijne ziel te vullen,
dewijl hij honger heeft:
31 en gevonden zijnde vergeldt hij het
zevenvoudig, hij geeft al het goed van
zijn huis.
32 *Maar* die met eene vrouw overspel
doet, is verstandeloos, hij verderft zijne
ziel, die dat doet;
33 plaag en schande zal hij vinden, en
zijn smaad zal niet uitgewischt worden.
34 Want jaloerschheid is eene grimmig-
heid des mans, en in den dag der wraak
zal hij niet verschoonen;
35 hij zal geen verzoening aannemen,

en hij zal niet bewilligen, ofschoon gij
het geschenk vergroot.

HOOFDSTUK 7.

MIJN zoon, bewaar mijne redenen, en
leg mijne geboden bij u weg;
2 bewaar mijne geboden en leef, en mijne
wet als den appel uwer oogen; Spr. 4:4.
3 bind ze aan uwe vingeren, schrijf ze
op de tafel uws harten; Spr. 3:3; 6:21.
4 zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijne
zuster, en heet het verstand uwen bloed-
vriend:
5 opdat zij u bewaren voor de vreemde
vrouw, voor de onbekende, *die* met hare
redenen vleit. Spr. 2:16; 5:3; 6:24.
6 Want door het venster van mijn huis,
door mijne tralie keek ik uit;
7 en ik zag onder de dwazen, ik merkte
onder de jonge gezellen eenen verstande-
loozen jongeling,
8 voorbijgaande op de straat, nevens haren
hoek, en hij betrad den weg van haar huis,
9 in de schemering, in den avond des
daags, in den zwarten nacht en de don-
kerheid:
10 en zie, eene vrouw ontmoette hem
in hoerenversiersel, en met het hart op
hare hoede;
11 deze was woelachtig en wederstrevig,
hare voeten bleven in haar huis niet, Spr. 9:13.
12 nu buiten, dan op de straten zijnde,
en bij alle hoeken loerende;
13 en zij greep hem aan en kuste hem, zij
sterkte haar aangezicht en zeide tot hem:
14 Dankofferen zijn bij mij, ik heb
heden mijne geloften betaald;
15 daarom ben ik uitgegaan u tegemoet
om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken,
en ik heb u gevonden;
16 ik heb mijne bedstede met tapijtsie-
raad toegemaakt, met uitgehouwen wer-
ken, met fijn linnen van Egypte:
17 ik heb mijn leger met mirre, aloë
en kaneel welriekend gemaakt;
18 kom, laat ons dronken worden van
minnen tot den morgen toe, laat ons ons
vroolijk maken in groote liefde;
19 want de man is niet in zijn huis,
hij is eenen verren weg getogen,
20 hij heeft een bundel geld in zijne
hand genomen, ten bestemden dage zal
hij naar zijn huis komen.
21 Zij bewoog hem door de veelheid
van haar onderricht, zij dreef hem aan
door het gevlei harer lippen:
22 hij ging haar straks achterna, ge-
lijk een os ter slachting gaat, en gelijk
een dwaas tot de tuchtiging der boeien:
23 totdat hem de pijl zijne lever door-
sneed, gelijk een vogel zich haast naar
den strik en niet weet dat dezelve tegen
zijn leven is.
24 Nu dan, kinderen, hoort naar mij,
en luistert naar de redenen mijns monds.
25 Laat uw hart tot hare wegen niet
afwijken, dwaal niet op hare paden;
26 want zij heeft vele gewonden neder-
geveld, en alle hare gedooden zijn mach-
tig velen;
27 haar huis zijn wegen des grafs, da-
lende naar de binnenkameren des doods.

HOOFDSTUK 8.

ROEPT de Wijsheid niet, en verheft
niet de verstandigheid hare stem?
Spr. 1:20, 21.
2 Op de spits der hooge plaatsen aan den
weg, ter plaatse waar paden zijn, staat zij;
3 aan de zijde der poorten, vóóraan de
stad, *aan* den ingang der deuren roept
zij overluid:
4 Tot u, o mannen! roep ik, en mijne
stem is tot de menschenkinderen.
5 Gij onverstandigen, verstaat kloekzin-
nigheid, en gij zotten, verstaat *met het* hart.
6 Hoort, want ik zal vorstelijke dingen
spreken, en de opening mijner lippen zal
enkel billijkheid zijn;
7 want mijn gehemelte zal de waarheid
bedachtzaam uitspreken, en de goddeloos-
heid is mijnen lippen een gruwel;
8 alle de redenen mijns monds zijn in
gerechtigheid, daar is niets verdraaids
noch verkeerds in;
9 zij zijn alle recht voor dengene die
verstandig is, en rechtmatig voor degenen
die wetenschap vinden.
10 Neemt mijne tucht aan, en niet zil-
ver, en wetenschap meer dan het uitge-
lezen uitgegraven goud.
11 Want wijsheid is beter dan robijnen,
en al wat men begeeren mag, is met haar
niet te vergelijken. Spr. 3:15.
12 Ik, de Wijsheid, woon *bij* de kloek-
zinnigheid, en vind de kennis van alle
bedachtzaamheid.
13 De vreeze des HEEREN is te haten
het kwade, de hoovaardigheid en den
hoogmoed en den kwaden weg; ik haat
ook den mond der verkeerdheden.
14 Raad en het wezen zijn mijne, ik

ben het verstand, mijne is de sterkte.
15 Door mij regeeren de Koningen en
stellen de Vorsten gerechtigheid, Rom. 13:1.
16 door mij heerschen de Heerschers en
de Prinsen, alle de Richters der aarde.
17 Ik heb lief die mij liefhebben; en
die mij vroeg zoeken, zullen mij vinden.
18 Rijkdom en eer is bij mij, duurzaam goed en gerechtigheid. Spr. 3:16.
19 Mijne vrucht is beter dan uitgegraven
goud en dan dicht goud, en mijn inkomen
dan uitgelezen zilver. Spr. 3:14; 16:16.
20 Ik doe wandelen op den weg der
gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts;
21 opdat ik mijnen liefhebbers doe beerven dat bestendig is, en ik zal hunne
schatkameren vervullen.
22 De Heere bezat mij *in* het begin
zijns wegs, vóór zijne werken, van toen aan.
23 Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan.
24 Ik was geboren als de afgronden
nog niet waren, als nog geene fonteinen
waren, zwaar van water;
25 aleer de bergen ingevest waren, vóór
de heuvelen was ik geboren:
26 Hij had de aarde nog niet gemaakt,
noch de velden, noch den aanvang van
de stofjes der wereld.
27 Toen Hij de hemelen bereidde, was
ik dáár; toen Hij eenen cirkel over het
vlakke des afgronds beschreef,
Gen. 1:6. Ps. 136:5. Jer. 10:12; 51:15.
28 toen Hij de opperwolken van boven
vestigde, toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte,
29 toen Hij der zee haar perk zette,
opdat de wateren zijn bevel niet zouden
overtreden, toen Hij de grondvesten der
aarde stelde.
Job 26:10; 38:10,11. Ps. 104:9. Jer. 5:22.
30 toen was ik een voedsterling bij Hem,
en ik was dagelijks *zijne* vermakingen, te
aller tijd voor zijn aangezicht spelende,
31 spelende in de wereld zijns aardrijks,
en mijne vermakingen zijn met de menschenkinderen.
32 Nu dan, kinderen, hoort naar mij,
want welgelukzalig zijn ze *die* mijne wegen bewaren.
33 Hoort de tucht en wordt wijs, en
verwerpt *die* niet.
34 Welgelukzalig is de mensch die naar
mij hoort, dagelijks wakende aan mijne
poorten, waarnemende de posten mijner
deuren.
35 Want die mij vindt, vindt het leven
en trekt een welgevallen van den Heere;
36 maar die *tegen* mij zondigt, doet
zijne ziel geweld aan; allen die mij haten,
hebben den dood lief.

HOOFDSTUK 9.

De opperste Wijsheid heeft haar huis
gebouwd, zij heeft hare zeven pilaren
gehouwen:
2 zij heeft haar slachtvee geslacht, zij
heeft haren wijn gemengd, ook heeft zij
hare tafel toegericht; Ps. 23:5.
3 zij heeft hare dienstmaagden uitgezonden, zij noodigt op de tinnen van de
hoogten der stad:
4 Wie is onwijs, hij keere zich herwaarts; tot den verstandelooze zegt zij:
5 Komt, eet van mijn brood, en drinkt
van den wijn *dien* ik gemengd heb;
6 verlaat de onwijsheden en leeft, en
treedt in den weg des verstands.
7 Wie den spotter tuchtigt, behaalt zich
schande, en die den goddelooze bestraft,
zijne schandvlek:
8 bestraf den spotter niet, opdat hij u
niet hate; bestraf den wijze, en hij zal
u liefhebben;
9 leer den wijze, zoo zal hij nog wijzer
worden; onderwijs den rechtvaardige, zoo
zal hij in leer toenemen.
10 De vreeze des Heeren is het beginsel
der wijsheid, en de wetenschap der heiligen
is verstand. Job 28:28. Ps. 111:10. Spr. 1:7.
11 Want door mij zullen uwe dagen
vermenigvuldigen, en jaren des levens
zullen u toegedaan worden. Spr. 10:27.
12 Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor
uzelven; en zijt gij een spotter, gij zult
het alléén dragen.
13 Eene zotte vrouw is woelachtig, de
onwijsheid *zelve*, en weet nietmetal;
Spr. 7:11.
14 en zij zit aan de deur van haar huis op
een stoel, op de hooge plaatsen der stad,
15 om te roepen degenen die *op* den
weg voorbijgaan, die hunne paden recht
maken, *zeggende:*
16 Wie is onwijs, hij keere zich herwaarts; en tot den verstandelooze zegt zij:
17 De gestolene wateren zijn zoet, en
het verborgen brood is liefelijk:
18 maar hij weet niet dat aldaar dooden
zijn, hare genooden zijn in de diepten der hel.

HOOFDSTUK 10.

DE spreuken van Salomo.
[a]Een wijze zoon verblijdt den vader, maar [b]een zotte zoon is zijner moeder droefheid. a Spr.15:20; 23:24; 29:3. b Spr.17:25.
2 Schatten der goddeloosheid doen geen nut; maar de gerechtigheid redt van den dood. Spr. 11: 4.
3 De HEERE laat de ziel des rechtvaardigen niet hongeren, maar de have der goddeloozen stoot Hij weg.
4 Die met eene bedrieglijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen maakt rijk.
5 Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; *maar* die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd maakt.
6 Zegeningen zijn op het hoofd des rechtvaardigen; maar het geweld bedekt den mond der goddeloozen.
7 De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddeloozen zal verrotten.
8 Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar wie dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden.
9 Die in oprechtheid wandelt, wandelt zéker; maar die zijne wegen verkeert, zal bekend worden.
10 Die met het oog wenkt, richt smart aan, en een dwaas van lippen zal omgeworpen worden.
11 De mond des rechtvaardigen is eene springader des levens; maar het geweld bedekt den mond der goddeloozen.
12 Haat verwekt krakeelen; maar de liefde dekt alle overtredingen toe.
1 Cor. 13:7. Jac. 5:20. 1 Petr. 4:8.
13 In de lippen des verstandigen wordt wijsheid gevonden, maar op den rug des verstandeloozen de roede. Spr. 26:3.
14 De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des dwazen is de verstoring nabij. Spr. 13:3; 18:7.
15 Des rijken goed is eene stad zijner sterkte, de armoede der geringen is hunne verstoring. Spr. 18:11.
16 Het werk des rechtvaardigen is ten leven, de inkomst des goddeloozen is ter zonde.
17 Het pad tot het leven is desgenen die de tucht bewaart; maar die de bestraffing verlaat, doet dwalen.
18 Die den haat bedekt, is van valsche lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, die is een zot.
19 In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijne lippen wederhoudt, is kloek-verstandig. Pred. 5:6.
20 De tong des rechtvaardigen is uitgelezen zilver, het hart der goddeloozen is weinig *waard.*
21 De lippen des rechtvaardigen voeden er velen; maar de dwazen sterven door gebrek van verstand.
22 De zegen des HEEREN, die maakt rijk, en Hij voegt er geene smart bij.
23 Het is voor den zot als spel, schandelijkheid te doen; maar voor een man van verstand, wijsheid *te plegen.* Spr. 15:21.
24 De vreeze des goddeloozen, die zal hem overkomen; maar de begeerte der rechtvaardigen zal *God* geven.
25 Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzóó is de goddelooze niet *meer*; maar de rechtvaardige is eene eeuwige grondvest.
26 Gelijk edik den tanden en gelijk rook den oogen is, zóó is de luie dengenen die hem uitzenden.
27 De vreeze des HEEREN vermeerdert de dagen, maar de jaren der goddeloozen worden verkort. Spr. 9:11.
28 De hoop der rechtvaardigen is blijdschap, maar de verwachting der goddeloozen zal vergaan. Job 8:13; 11:20.
29 De weg des HEEREN is voor den oprechte sterkte, maar voor de werkers der ongerechtigheid verstoring.
30 De rechtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden, maar de goddeloozen zullen de aarde niet bewonen.
31 De mond des rechtvaardigen brengt overvloediglijk wijsheid voort, maar de tong der verkeerdheden zal uitgeroeid worden.
32 De lippen des rechtvaardigen weten wat gevallig is, maar de mond der goddeloozen enkel verkeerdheid.

HOOFDSTUK 11.

EENE bedrieglijke weegschaal is den HEERE een gruwel, maar een volkomen weegsteen is zijn welgevallen.
Spr. 20:10, 23.
2 Als de hoovaardigheid komt, zal de schande óók komen; maar met de ootmoedigen is wijsheid.
3 De oprechtheid der oprechten leidt hen; maar de verkeerdheid der trouweloozen verstoort hen.
4 [a]Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid; [b]maar de gerechtigheid redt van den dood. a Ezech. 7:19. Zef. 1:18. b Spr. 10:2.

5 De gerechtigheid des oprechten maakt zijnen weg recht; maar de goddelooze valt door zijne goddeloosheid.
6 De gerechtigheid der vromen zal ze redden; maar de trouweloozen worden gevangen in *hunne* verkeerdheid.
7 Als de goddelooze mensch sterft, vergaat zijne verwachting, zelfs is de allersterkste hoop vergaan.
8 [a] De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd, [b] en de goddelooze komt in zijne plaats. a Ps. 34 : 20. b Spr. 21 : 18.
9 De huichelaar verderft zijnen naaste door den mond; maar door wetenschap worden de rechtvaardigen bevrijd.
10 Eene stad springt op van vreugde over het welvaren der rechtvaardigen, en als de goddeloozen vergaan, is er gejuich.
11 Door den zegen der oprechten wordt eene stad verheven, maar door den mond der goddeloozen wordt zij verbroken.
12 Die verstandeloos is, veracht zijnen naaste; maar een man van groot verstand zwijgt stil.
13 Die *als* een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die getrouw is van geest, bedekt de zaak. Spr. 20:19.
14 Als er geene wijze raadslagen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid der raadslieden. Spr. 15:22; 24:6.
15 Als *iemand voor* een vreemde borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat die *in de hand* klappen, is zeker.
Spr. 20:16; 22:26; 27:13.
16 Eene aangename huisvrouw houdt de eer vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden.
17 Een goedertieren mensch doet zijne ziel wèl; maar die wreed is, beroert zijn vleesch.
18 De goddelooze doet een valsch werk, maar *voor* dengene die gerechtigheid zaait, is trouw loon.
19 Alzoo is de gerechtigheid ten leven, gelijk die het kwaad najaagt naar zijnen dood *jaagt*.
20 De verkeerden van hart zijn den Heere een gruwel, maar de oprechten van weg zijn zijn welgevallen.
21 Hand aan hand zal de booze niet onschuldig zijn; maar het zaad der rechtvaardigen zal ontkomen. Spr. 16:5.
22 Eene schoone vrouw die van rede afwijkt, is een gouden ring in eene varkenssnuit.
23 De begeerte der rechtvaardigen is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddeloozen is verbolgenheid.
24 Daar is een die uitstrooit, denwelke nog meer toegedaan wordt; en een die meer inhoudt dan recht is, maar het is tot gebrek.
25 De zegenende ziel zal vet gemaakt worden, en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.
26 Wie koren inhoudt, dien vloekt het volk; maar zegening zal zijn over het hoofd des verkoopers.
27 Wie het goede vroeg najaagt, zoekt welgevalligheid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen.
28 Wie op zijnen rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de rechtvaardigen zullen groenen als loof. Ps. 92:13.
29 Wie zijn huis beroert, zal wind erven, en de dwaas zal een knecht zijn desgenen die wijs van hart is.
30 De vrucht des rechtvaardigen is een boom des levens, en wie zielen vangt, is wijs.
31 Zie, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddelooze en zondaar! 1 Petr. 4:18.

HOOFDSTUK 12.

WIE de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig.
2 De goede zal een welgevallen trekken van den Heere, maar eenen man van schandelijke verdichtselen zal Hij verdoemen.
3 De mensch zal niet bevestigd worden door goddeloosheid, maar de wortel der rechtvaardigen zal niet bewogen worden.
4 Eene kloeke huisvrouw is eene kroon haars heeren, maar die beschaamd maakt is als verrotting in zijne beenderen.
5 Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddeloozen raadslagen zijn bedrog.
6 De woorden der goddeloozen zijn om op bloed te loeren, maar de mond der oprechten zal ze redden.
7 De goddeloozen worden omgekeerd dat ze niet *meer* zijn; maar het huis der rechtvaardigen zal bestaan.
8 Een ieder zal geprezen worden naardat zijne verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.
9 Beter is die zich gering acht en eenen knecht heeft, dan die zichzelven eert en des broods gebrek heeft.

10 De rechtvaardige kent het leven zijner beesten; maar de barmhartigheden der goddeloozen zijn wreed.
11 Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele *menschen* volgt, is verstandeloos. Spr. 28:19.
12 De goddelooze begeert het net der boozen; maar de wortel der rechtvaardigen zal vrucht geven.
13 In de overtreding der lippen is de strik des boozen; maar de rechtvaardige zal uit de benauwdheid uitkomen.
14 Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed verzadigd, en de vergelding van des menschen handen zal hij tot zich wederbrengen. Spr. 13:2; 18:20.
15 De weg des dwazen is recht in zijne oogen; maar die naar raad hoort, is wijs.
16 De toorn des dwazen wordt tenzelfden dage bekend; maar die kloekzinnig is, bedekt de schande.
17 Die waarheid voortbrengt, maakt gerechtigheid bekend, maar een getuige der valschheden bedrog.
18 Daar is een die *woorden* als steken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der wijzen is medicijn.
19 Eene waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid; maar eene valsche tong is *maar* voor een oogenblik.
20 Bedrog is in het hart dergenen die kwaad smeden; maar degenen die vrede raden, hebben blijdschap.
21 Den rechtvaardige zal geen leed wedervaren; maar de goddeloozen zullen met kwaad vervuld worden.
22 Valsche lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die getrouw handelen, zijn zijn welgevallen.
23 Een kloekzinnig mensch bedekt de wetenschap; maar het hart der zotten roept dwaasheid uit. Spr. 13:16; 15:2.
24 De hand der vlijtigen zal heerschen; maar de bedriegers zullen onder cijns wezen.
25 Bekommernis in het hart des menschen buigt het neder, maar een goed woord verblijdt het.
26 De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste; maar de weg der goddeloozen doet ze dwalen.
27 Een bedrieger zal zijne jachtvangst niet braden; maar het kostelijk goed des menschen is des vlijtigen.
28 In het pad der gerechtigheid is het leven, en *in* den weg *van haar* voetpad is de dood niet.

HOOFDSTUK 13.

EEN wijze zoon *hoort* de tucht des vaders; maar een spotter hoort de bestraffing niet.
2 Een ieder zal van de vrucht des monds het goede eten, maar de ziel der trouweloozen het geweld. Spr. 12:14; 18:20.
3 Die zijnen mond bewaart, behoudt zijne ziel; maar voor hem is verstoring, die zijne lippen wijd opendoet. Spr. 10:14; 18:7.
4 De ziel des luiaards is begeerig, doch daar is niet; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.
5 De rechtvaardige haat leugentaal; maar de goddelooze maakt zich stinkende en doet zich schaamte aan.
6 De gerechtigheid bewaart den oprechte van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omkeeren.
7 Daar is een die zichzelven rijk maakt, en nietmetal *heeft*; *en* een die zichzelven arm maakt, en *heeft* veel goed.
8 Het rantsoen van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden niet.
9 Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden, maar de lamp der goddeloozen zal uitgebluscht worden.
Job 18:5; 21:17. Spr. 24:20.
10 Door hoovaardigheid maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.
11 Goed, van ijdelheid *gekomen*, zal verminderd worden; maar die met de hand vergadert, zal het vermeerderen.
12 De uitgestelde hope krenkt het hart; maar de begeerte die komt, is een boom des levens.
13 Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden.
14 Des wijzen leer is eene springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods. Spr. 14:27.
15 Goed verstand geeft aangenaamheid, maar de weg der trouweloozen is streng.
16 Al die kloekzinnig is handelt met wetenschap, maar een zot breidt dwaasheid uit. Spr. 12.23.
17 Een goddeloos bode zal in het kwaad vallen, maar een trouw gezant is medicijn. Spr. 25:13.
18 Armoede en schande is desgenen die de tucht verwerpt, maar die de bestraffing waarneemt, zal geëerd worden.

19 De begeerte die geschiedt, is zoet
voor de ziel; maar het is den zotten een
gruwel van het kwade af te wijken.
20 Die met de wijzen omgaat, zal wijs
worden; maar die der zotten metgezel is,
zal verbroken worden.
21 Het kwaad zal de zondaars vervol-
gen; maar den rechtvaardigen zal men
goed vergelden.
22 De goede zal zijner kinders kinderen
doen erven; maar het vermogen des zon-
daars is voor den rechtvaardige weggelegd.
23 Het ploegen der armen *geeft* veel-
heid der spijs; maar daar is een die
verteerd wordt door gebrek van oordeel.
24 Die zijne roede inhoudt, haat zijnen
zoon; maar die hem liefheeft, zoekt hem
vroeg *met* tuchtiging.
25 De rechtvaardige eet tot de verzadi-
ging zijner ziel toe; maar de buik der
goddeloozen zal gebrek hebben.

HOOFDSTUK 14.

ELKE wijze vrouw bouwt haar huis;
maar die zeer dwaas is, breekt het
af met hare handen.
2 Die in zijne oprechtheid wandelt, vreest
den HEERE; maar die afwijkt in zijne
wegen, veracht Hem.
3 In den mond des dwazen is eene roe-
de des hoogmoeds; maar de lippen der
wijzen bewaren hen.
4 Als er geene ossen zijn, zoo is de
kribbe rein; maar door de kracht van
den os is der inkomsten veel.
5 Een waarachtig getuige zal niet lie-
gen; maar een valsch getuige blaast
leugenen.
6 De spotter zoekt wijsheid en daar is
geene; maar de wetenschap is voor den
verstandige licht.
7 Ga weg van de tegenwoordigheid eens
zotten mans, want gij zoudt *bij hem* geene
lippen der wetenschap merken.
8 De wijsheid des kloekzinnigen is zij-
nen weg te verstaan; maar dwaasheid der
zotten is bedriegerij.
9 Elke dwaas zal de schuld verbloemen;
maar onder de oprechten is goedwilligheid.
10 Het hart kent zijne eigene bittere
droefheid, en een vreemde zal zich met
deszelfs blijdschap niet vermengen.
11 Het huis der goddeloozen zal ver-
delgd worden; maar de tent der oprech-
ten zal bloeien. Spr. 15 : 25.
12 Daar is een weg die iemand recht
schijnt, maar het laatste van dien zijn
wegen des doods. Spr. 16 : 25.
13 Het hart zal ook in het lachen smart
hebben, en het laatste van die blijdschap
is droefheid.
14 Die afkeerig van hart is, zal van zijne
wegen verzadigd worden, maar een goed
man van zichzelven.
15 De onnoozele gelooft alle woord; maar
de kloekzinnige merkt op zijnen gang.
16 De wijze vreest en wijkt van het
kwade; maar de zot is oploopend toornig
en zorgeloos.
17 Die haastig is tot toorn, zal dwaas-
heid doen, en een man van schandelijke
verdichtselen zal gehaat worden.
18 De onwijzen erven dwaasheid; maar
de kloekzinnigen zullen zich met weten-
schap kronen.
19 De kwaden buigen voor het aange-
zicht der goeden neder, en de goddeloo-
zen voor de poorten des rechtvaardigen.
20 De arme wordt zelfs van zijnen
vriend gehaat; maar de liefhebbers des
rijken zijn velen. Spr. 19 : 4, 7.
21 Die zijnen naaste veracht, zondigt;
maar die zich der nederigen ontfermt,
die is welgelukzalig.
22 Dwalen zij niet die kwaad stichten?
Maar weldadigheid en trouw is voor dege-
nen die goed stichten.
23 In allen smartelijken arbeid is over-
schot; maar het woord der lippen *strekt*
alleen tot gebrek.
24 Der wijzen kroon is hun rijkdom,
de dwaasheid der zotten is dwaasheid.
25 Een waarachtig getuige redt de zielen;
maar die leugens blaast, is een bedrieger.
26 In de vreeze des HEEREN is een
sterk vertrouwen, en Hij zal zijnen kin-
deren eene toevlucht wezen.
27 De vreeze des HEEREN is eene spring-
ader des levens, om af te wijken van de
strikken des doods. Spr. 13 : 14.
28 In de menigte des volks is des Ko-
nings heerlijkheid; maar in gebrek van
volk is eens Vorsten verstoring.
29 De lankmoedige is groot van ver-
stand; maar die haastig is van gemoed,
verheft de dwaasheid.
30 Een gezond hart is het leven des
vleesches; maar nijd is verrotting der
beenderen.
31 Die den arme verdrukt, smaadt des-
zelfs Maker; maar die zich over den nood-
druftige ontfermt, die eert Hem. Spr. 17:5.

32 De goddelooze zal henengedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige betrouwt *zelfs* in zijnen dood.

33 Wijsheid rust in het hart des verstandigen; maar dat in het binnenste der zotten is, wordt bekend. Spr. 29:11.

34 Gerechtigheid verhoogt een volk; maar de zonde is eene schandvlek der natiën.

35 Het welbehagen des Konings is over een verstandigen knecht, maar zijne verbolgenheid zal zijn *over* dengene die beschaamd maakt.

HOOFDSTUK 15.

EEN zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smartend woord doet den toorn oprijzen.

2 De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit. vs. 28. Spr. 12:23.

3 De oogen des HEEREN zijn aan alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden.

4 De medicijn der tong is een boom des levens, maar de verkeerdheid in dezelve is eene breuk in den geest.

5 Een dwaas zal de tucht zijns vaders versmaden; maar die de bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen.

6 *In* het huis des rechtvaardigen is een groote schat; maar in des goddeloozen inkomst is beroerte.

7 De lippen der wijzen zullen de wetenschap uitstrooien, maar het hart der zotten niet alzoo.

8 Het offer der goddeloozen is den HEERE een gruwel, maar het gebed der oprechten is zijn welgevallen. Spr. 21:27.

9 De weg des goddeloozen is den HEERE een gruwel; maar dien die de gerechtigheid najaagt, zal Hij liefhebben.

10 De tucht is onaangenaam voor dengene die het pad verlaat, *en* die de bestraffing haat, zal sterven.

11 [a]De hel en het verderf zijn voor den HEERE: [b]hoeveel te meer de harten van des menschen kinderen! a Job 26:6. b 2 Kron. 6:30.

12 De spotter zal niet liefhebben die hem bestraft, hij zal niet gaan tot de wijzen.

13 Een vroolijk hart zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen.

14 Een verstandig hart zal de wetenschap opzoeken; maar de mond der zotten zal met dwaasheid gevoed worden.

15 Alle de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vroolijk hart is een gedurige maaltijd.

16 Beter is weinig met de vreeze des HEEREN, dan een groote schat en onrust daarbij. Ps. 37:16. Spr. 16:8.

17 Beter is een gerecht van groen moes waar ook liefde is, dan een gemeste os en haat daarbij. Spr. 17:1.

18 Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar de lankmoedige zal den twist stillen. Spr. 16:28; 29:22.

19 De weg des luiaards is als eene doornheg; maar het pad der oprechten is welgebaand.

20 Een wijze zoon zal den vader verblijden; maar een zot mensch veracht zijne moeder. Spr. 10:1; 23:24; 29:3.

21 De dwaasheid is den verstandelooze blijdschap; maar een man van verstand zal recht wandelen. Spr. 10:23.

22 De gedachten worden vernietigd als er geen raad is, maar door veelheid der raadslieden zal elkeene bestaan. Spr. 11:14; 24:6.

23 Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds; en hoe goed is een woord op zijn tijd!

24 De weg des levens is den verstandige naar boven, opdat hij afwijke van de hel beneden.

25 Het huis der hoovaardigen zal de HEERE afrukken, maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten. Spr. 14:11.

26 Des boozen gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn liefelijke redenen.

27 Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die geschenken haat, zal leven.

28 Het hart des rechtvaardigen bedenkt zich om te antwoorden; maar de mond der goddeloozen zal overvloediglijk kwade dingen uitstorten. vs. 2.

29 De HEERE is verre van de goddeloozen, maar het gebed der rechtvaardigen zal Hij verhooren. Spr. 28:9. Joh. 9:31.

30 Het licht der oogen verblijdt het hart, een goed gerucht maakt het gebeente vet.

31 Het oor dat de bestraffing des levens hoort, zal in het midden der wijzen vernachten.

32 Die de tucht verwerpt, die versmaadt zijne ziel; maar die de bestraffing hoort, krijgt verstand.

33 De vreeze des HEEREN is de tucht der wijsheid, en de nederigheid *gaat* vóór de eer. Spr. 18:12.

HOOFDSTUK 16.

DE mensch heeft schikkingen des har-
ten; maar het antwoord der tong is
van den HEERE.
2 Alle wegen des mans zijn zuiver in
zijne oogen; maar de HEERE weegt de
geesten. Spr. 21 : 2.
3 Wentel uwe werken op den HEERE,
en uwe gedachten zullen bevestigd wor-
den. Ps. 37 : 5.
4 De HEERE heeft alles gewrocht om
zijns zelfs wil, ja ook den goddelooze tot
den dag des kwaads.
5 Al die hoog is van hart, is den HEERE
een gruwel; hand aan hand zal hij niet
onschuldig zijn Spr. 11 : 21.
6 Door goedertierenheid en trouw wordt
de misdaad verzoend, en door de vreeze
des HEEREN wijkt men af van het kwade.
7 Als iemands wegen den HEERE beha-
gen, zoo zal Hij ook zijne vijanden met
hem bevredigen.
8 Beter is een weinig met gerechtig-
heid, dan de veelheid der inkomsten zon-
der recht. Ps. 37 : 16. Spr. 15 : 16.
9 Het hart des menschen overdenkt zij-
nen weg, maar de HEERE stuurt zijnen
gang.
10 Waarzegging is op de lippen des
Konings; zijn mond zal niet overtreden
in het gericht.
11 Eene rechte waag en weegschaal zijn
des HEEREN, alle weegsteenen des buidels
zijn zijn werk.
12 Het is der Koningen gruwel, godde-
loosheid te doen; want door gerechtig-
heid wordt de troon bevestigd.
13 De lippen der gerechtigheid zijn het
welgevallen der Koningen, en elkeen van
hen zal liefhebben dien die rechte dingen
spreekt.
14 De grimmigheid des Konings is *als*
de boden des doods, maar een wijs man
zal die verzoenen. Spr. 19 : 12.
15 In het licht van des Konings aange-
zicht is leven, en zijn welgevallen is als
eene wolk des spaden regens.
16 Hoeveel beter is het, wijsheid te be-
komen dan uitgegraven goud, en uitne-
mender, verstand te bekomen dan zilver!
Job 28 : 15. Spr. 3 : 14; 8 : 19.
17 De baan der oprechten is van het
kwaad af te wijken; hij behoedt zijne
ziel, die zijnen weg bewaart.
18 Hoovaardigheid is vóór de verbre-
king, en hoogheid des geestes vóór den
val. Spr. 18 : 12.
19 Het is beter nederig van geest te
zijn met de zachtmoedigen, dan roof te
deelen met de hoovaardigen.
20 Die op het woord verstandiglijk let,
zal het goede vinden, en die op den HEERE
vertrouwt, die is welgelukzalig.
Ps. 2 : 12; 34 : 9; 84 : 13. Jes. 30 : 18. Jer 17 : 7.
21 De wijze van hart zal verstandig ge-
noemd worden, en de zoetheid der lippen
zal de leering vermeerderen.
22 Het verstand dergenen die het be-
zitten, is eene springader des levens; maar
de tucht der dwazen is dwaasheid.
23 Eens wijzen hart maakt zijnen mond
verstandig, en zal op zijne lippen de lee-
ring vermeerderen.
24 Liefelijke redenen zijn eene honig-
raat, zoet voor de ziel en medicijn voor
het gebeente.
25 Daar is een weg die iemand recht
schijnt, maar het laatste van dien zijn
wegen des doods. Spr. 14 : 12.
26 De ziel des arbeidzamen arbeidt voor
hemzelven, want zijn mond buigt zich
voor hem.
27 Een belialsman graaft kwaad, en op
zijne lippen is als brandend vuur.
28 Een verkeerd man zal krakeel in-
werpen, en een oorblazer scheidt den
voornaamsten vriend. Spr. 15 : 18; 29 : 22.
29 Een man des gewelds verlokt zijnen
naaste, en hij leidt hem in eenen weg
die niet goed is.
30 Hij sluit zijne oogen om verkeerd-
heden te bedenken; zijne lippen bijtende,
volbrengt hij het kwaad.
31 De grijsheid is eene sierlijke kroon,
zij wordt op den weg der gerechtigheid
gevonden. Spr. 20 : 29.
32 De lankmoedige is beter dan de ster-
ke; en die heerscht over zijnen geest, dan
die eene stad inneemt.
33 Het lot wordt in den schoot gewor-
pen, maar het geheele beleid daarvan is
van den HEERE.

HOOFDSTUK 17.

EENE droge bete, en rust daarbij, is
beter dan een huis vol van geslachte
beesten, met twist. Spr. 15 : 17.
2 Een verstandig knecht zal heerschen
over eenen zoon die beschaamd maakt,
en in het midden der broederen zal hij
erfenis deelen.

3 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; maar de HEERE proeft de harten. Spr. 27:21.

4 De boosdoener merkt op de ongerechtige lip, een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong.

5 Die den arme bespot, smaadt deszelfs Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn. Spr. 14:31.

6 De kroon der ouden zijn de kindskinderen, en der kinderen sieraad zijn hunne vaderen.

7 Eene voortreffelijke lip past eenen dwaas niet, veelmin eenen Prins eene leugenachtige lip.

8 Het geschenk is in de oogen zijner heeren een aangenaam gesteente: waarhenen het zich zal wenden, zal het wèl gedijen.

9 Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.

10 De bestraffing gaat dieper in den verstandige, dan den zot honderdmaal te slaan.

11 Zekerlijk, de wederspannige zoekt het kwaad, maar een wreede bode zal tegen hem gezonden worden.

12 Dat een beer die van jongen beroofd is, eenen man tegemoet kome, maar niet een zot in zijne dwaasheid.

13 Die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.

14 Het begin des krakeels is *gelijk* een die het water opening geeft: daarom verlaat den twist, eer hij zich vermengt.

15 Wie den goddelooze rechtvaardigt en wie den rechtvaardige verdoemt, zijn den HEERE een gruwel, ja die beiden. Spr. 24:24. Jes. 5:23.

16 Waarom toch zoude in de hand des zots het koopgeld zijn om wijsheid te koopen, terwijl hij geen verstand heeft?

17 Een vriend heeft te allen tijde lief; en een broeder wordt in de benauwdheid geboren.

18 Een verstandeloos mensch klapt in de hand, zich borg stellende bij zijnen naaste.

19 Die het gekijf liefheeft, heeft de overtreding lief; die zijne deur verhoogt, zoekt verbreking.

20 Wie verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden; en die verkeerd is met zijne tong, zal in het kwaad vallen.

21 Wie eenen zot genereert, *deze* zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich niet verblijden.

22 Een blij hart zal eene medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdrogen.

23 De goddelooze zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des rechts te buigen.

24 In het aangezicht des verstandigen is wijsheid; maar de oogen des zots zijn in het einde der aarde.

25 [a] Een zotte zoon is een verdriet voor zijnen vader, [b] en bittere droefheid voor degene die hem gebaard heeft.

a Spr. 19:13. b Spr. 10:1.

26 Het is niet goed den rechtvaardige ook te doen boeten: dat de Prinsen *iemand* slaan zouden om hetgeen recht is.

27 Wie wetenschap weet, houdt zijne woorden in, *en* een man van verstand is kostelijk van geest.

28 Een dwaas zelfs die zwijgt, zal wijs geacht worden, *en* die zijne lippen toesluit, verstandig.

HOOFDSTUK 18.

DIE zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks, hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid.

2 De zot heeft geenen lust in verstandigheid, maar daarin dat zijn hart zich ontdekt.

3 Als de goddelooze komt, komt ook de verachting, en met schande versmaadheid.

4 De woorden van den mond eens mans zijn diepe wateren, en de springader der wijsheid is eene uitstortende beek. Spr. 20:5.

5 Het is niet goed het aangezicht des goddeloozen aan te nemen, om den rechtvaardige in het gericht te buigen. Spr. 24:23; 28:21.

6 De lippen des zots komen in twist, en zijn mond roept naar slagen.

7 De mond des zots is hemzelven eene verstoring, en zijne lippen een strik zijner ziel. Spr. 10:14; 13:3.

8 De woorden des oorblazers zijn als dergenen die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks. Spr. 26:22.

9 Ook die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van een doorbrenger.

10 De naam des HEEREN is een sterke toren: de rechtvaardige zal daarhenen loopen, en in een hoog vertrek gesteld worden.

11 Des rijken goed is de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijne inbeelding. Spr. 10:15.

12 [a] Vóór de verbreking zal des menschen hart zich verheffen; [b] en de nederigheid gaat vóór de eer. a Spr. 16:18. b Spr. 15:33.

13 Die antwoord geeft eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.
14 De geest eens mans zal zijne krankheid ondersteunen: maar eenen verslagenen geest, wie zal dien opheffen?
15 Het hart des verstandigen bekomt wetenschap, en het oor der wijzen zoekt wetenschap.
16 De gift des menschen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht der grooten.
17 Die de eerste is in zijne twistzaak, *schijnt* rechtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem.
18 Het lot doet de geschillen ophouden, en maakt scheiding tusschen machtigen.
19 Een broeder is wederspanniger dan eene sterke stad; en de geschillen zijn als een grendel van een paleis.
20 Van de vrucht van iemands mond zal zijn buik verzadigd worden, hij zal verzadigd worden van de inkomst zijner lippen. Spr. 12:14; 13:2.
21 Dood en leven zijn in het geweld der tong, en een ieder die ze liefheeft, zal hare vrucht eten.
22 Wie eene vrouw gevonden heeft, heeft eene goede zaak gevonden, en hij heeft welgevallen getrokken van den HEERE. Spr. 19:14.
23 De arme spreekt smeekingen, maar de rijke antwoordt harde dingen.
24 Een man die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden; want er is een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder.

HOOFDSTUK 19.

DE arme in zijne oprechtheid wandelende, is beter dan de verkeerde van lippen en die een zot is. Spr. 28:6.
2 Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed; en die met de voeten haastig is, zondigt.
3 De dwaasheid des menschen zal zijnen weg verkeeren, en zijn hart zal zich tegen den HEERE vergrammen.
4 Het goed brengt vele vrienden toe; maar de arme wordt van zijnen vriend gescheiden. Spr. 14:20.
5 Een valsch getuige zal niet onschuldig zijn, en die leugenen blaast, zal niet ontkomen. vs. 9. Spr. 21:28.
6 Velen smeeken het aangezicht des Prinsen, en ieder is een vriend desgenen die giften geeft.
7 Alle de broederen des armen haten hem; hoe veel te meer gaan zijne vrienden verre van hem; hij loopt ze na *met* woorden die niets zijn. Spr. 14:20.
8 Die verstand bekomt, heeft zijne ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar om het goede te vinden.
9 Een valsch getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal vergaan. vs. 5.
10 De weelde staat eenen zot niet wèl: hoe veel te min eenen knecht, te heerschen over Vorsten!
11 Het verstand des menschen vertraagt zijnen toorn, en zijn sieraad is, de overtreding voorbij te gaan.
12 Des Konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws, maar zijn welgevallen is als dauw op het kruid. Spr. 16:14, 15; 20:2.
13 [a] Een zotte zoon is zijnen vader groote ellende, [b] en het gekijf eener vrouw *als* een gestadig druipen. a Spr. 17:25. b Spr. 27:15.
14 Huis en goed is een erve van de vaderen; maar eene verstandige vrouw is van den HEERE. Spr. 18:22.
15 Luiheid doet in diepen slaap vallen, en eene bedrieglijke ziel zal hongeren.
16 Die het gebod bewaart, bewaart zijne ziel; die zijne wegen veracht, zal sterven.
17 Die zich over den arme ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijne weldaad vergelden.
18 Tuchtig uwen zoon als er nog hoop is, maar verhef uwe ziel niet om hem te dooden.
19 Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen; want zoo gij *hem* uitredt, zoo zult gij nog moeten voortvaren.
20 Hoor raad, en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt.
21 In het hart des mans zijn vele gedachten; maar de raad des HEEREN, zal bestaan. Ps. 33:11. Jes. 46:10.
22 De wensch des menschen is zijne weldadigheid; maar de arme is beter dan een leugenachtig man.
23 De vreeze des HEEREN is ten leven; want men zal verzadigd zijnde vernachten, met het kwaad zal men niet bezocht worden.
24 Een luiaard verbergt de hand in den boezem, en hij zal ze niet weder aan zijnen mond brengen. Spr. 26:15.
25 Sla den spotter, zoo zal de onnoozele kloekzinnig worden; en bestraf den verstandige, hij zal wetenschap begrijpen. Spr. 21:11.
26 Wie den vader verwoest *of* de moe-

der verjaagt, is een zoon die beschaamd maakt en schande aandoet.
27 Laat af, mijn zoon, hoorende de tucht, af te dwalen van de redenen der wetenschap.
28 Een belialsgetuige bespot het recht, en de mond der goddeloozen slokt de ongerechtigheid in.
29 Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.

HOOFDSTUK 20.

DE wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig: al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.
2 De schrik eens Konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt tegen zijne ziel. Spr. 16:14; 19:12.
3 Het is eere voor een man, van twist af te blijven; maar iedere dwaas zal er zich in mengen.
4 Om den winter zal de luiaard niet ploegen: daarom zal hij bedelen in den oogst, maar daar zal niets zijn.
5 De raad in het hart eens mans is *als* diepe wateren, maar een man van verstand zal dien uithalen. Spr. 18:4.
6 Elkeen van de menigte der menschen roept zijne weldadigheid uit, maar wie zal eenen recht trouwen man vinden?
7 De rechtvaardige wandelt steeds in zijne oprechtheid: welgelukzalig zijn zijne kinderen na hem.
8 Een Koning zittende op den troon des gerichts verstrooit alle kwaad met zijne oogen.
9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijne zonde?
10 Tweeërlei weegsteen, tweeërlei efa is den HEERE een gruwel, ja die beide.
vs. 23. Deut. 25:13-16. Spr. 11:1.
11 Een jongen zal ook door zijne handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver en of het recht zal wezen.
12 Een hoorend oor en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja die beide.
13 Heb den slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt; open uwe oogen, verzadig u met brood.
14 Het is kwaad, het is kwaad! zal de kooper zeggen; maar als hij weggegaan is, dan zal hij zich beroemen.
15 Goud is er en menigte van robijnen, maar de lippen der wetenschap zijn een kostelijk kleinood.
16 Als *iemand voor* eenen vreemde borg geworden is, neem zijn kleed en pand hem voor de onbekenden.
Spr. 11:15; 22:26,27; 27:13.
17 Het brood der leugen is den mensch zoet, maar daarna zal zijn mond vol van zandsteentjes worden.
18 Elke gedachte wordt door raad bevestigd, daarom voer oorlog met wijze raadslagen.
19 Die *als* een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; vermeng u dan niet met hem die met zijne lippen verlokt. Spr. 11:13.
20 Wie zijnen vader of zijne moeder vloekt, diens lamp zal uitgebluscht worden in zwarte duisternis.
Ex. 21:17. Lev. 20:9. Matth. 15:4. Marc. 7:10.
21 Als eene erfenis in het eerst verhaast wordt, zoo zal haar laatste niet gezegend worden.
22 Zeg niet: Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den HEERE, en Hij zal u verlossen. Spr. 24:29. Rom. 12:17.
23 Tweeërlei weegsteen is den HEERE een gruwel, en de bedrieglijke weegschaal is niet goed. vs. 10.
24 De treden des mans zijn van den HEERE, hoe zoude dan een mensch zijnen weg verstaan? Jer. 10:23.
25 Het is een strik des menschen, dat hij het heilige verslindt, en na *gedane* geloften onderzoek te doen.
26 Een wijs Koning verstrooit de goddeloozen, en hij brengt het rad over hen.
27 De ziel des menschen is eene lamp des HEEREN, doorzoekende alle de binnenkameren des buiks.
28 Weldadigheid en waarheid bewaren den Koning, en door weldadigheid ondersteunt hij zijnen troon. Spr. 25:5.
29 Der jongelingen sieraad is hunne kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijsheid. Spr. 16:31.
30 Gezwellen der wond zijn in den booze eene zuivering, mitsgaders de slagen van het binnenste des buiks.

HOOFDSTUK 21.

DES Konings hart is in de hand des HEEREN *als* waterbeken, Hij neigt het tot al wat Hij wil.
2 Alle weg des menschen is recht in zijne oogen, maar de HEERE weegt de harten. Spr. 16:2.
3 Gerechtigheid en recht te doen is

bij den HEERE uitgelezener dan offer.
1 Sam. 15:22. Hos. 6:6.
4 Hoogheid der oogen en trotschheid des harten, *en* de ploeging der goddeloozen, zijn zonde.
5 De gedachten des vlijtigen zijn alleen tot overschot; maar van een ieder die haastig is, alleen tot gebrek.
6 Te arbeiden om schatten met eene valsche tong, is eene voortgedrevene ijdelheid dergenen die den dood zoeken.
7 De verwoesting der goddeloozen zal ze doorsnijden, omdat ze weigeren recht te doen.
8 De weg des menschen is gansch verkeerd en vreemd; maar het werk des zuiveren is recht.
9 Het is beter te wonen op eenen hoek van het dak, dan met eene kijfachtige huisvrouw, en dat *in* een huis van gezelschap. vs. 19. Spr. 25:24.
10 De ziel des goddeloozen begeert het kwaad, zijn naaste krijgt geen genade in zijne oogen.
11 Als men den spotter straft, wordt de onnoozele wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan. Spr. 19:25.
12 De rechtvaardige let verstandiglijk op des goddeloozen huis, als *God* de goddeloozen in het kwaad stort.
13 Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal óók roepen en niet verhoord worden.
14 Eene gift in het verborgen houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid.
15 Het is den rechtvaardige eene blijdschap recht te doen, maar voor de werkers der ongerechtigheid is het verschrikking.
16 Een mensch die van den weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der dooden rusten.
17 Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie liefheeft, zal niet rijk worden.
18 De goddelooze is een rantsoen voor den rechtvaardige, en de trouwelooze voor de oprechten. Spr. 11:8.
19 Het is beter te wonen in een woest land, dan bij eene zeer kijfachtige en toornige huisvrouw. vs. 9.
20 In des wijzen woning is een gewenschte schat en olie, maar een zot mensch verslindt zulks.
21 Die rechtvaardigheid en weldadigheid najaagt, zal het leven, rechtvaardigheid en eer vinden.
22 De wijze beklimt der geweldigen stad, en werpt de sterkte haars vertrouwens neder.
23 Die zijnen mond en zijne tong bewaart, bewaart zijne ziel van benauwdheden.
24 Die een hoovaardig pocher is, zijn naam is spotter, hij gaat met hoovaardige verbolgenheid te werk.
25 De begeerte des luiaards zal hem dooden, want zijne handen weigeren te werken.
26 Den ganschen dag begeert hij begeerlijke dingen, maar de rechtvaardige zal geven en niet inhouden.
27 Het offer der goddeloozen is een gruwel: hoeveel te meer als zij het met een schandelijk voornemen brengen! Spr. 15:8.
28 Een leugenachtig getuige zal vergaan, en een man die hoort, zal spreken tot overwinning. Spr. 19:5, 9.
29 Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezicht; maar de oprechte, die maakt zijnen weg vast.
30 Daar is geene wijsheid en daar is geen verstand en daar is geen raad tegen den HEERE.
31 [a] Het paard wordt bereid tegen den dag des strijds, [b] maar de overwinning is des HEEREN. a Ps. 33:17.
b Ps. 3:9. Jer. 3:23. Jona 2:9.

HOOFDSTUK 22.

DE naam is uitgelezener dan groote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud. Pred. 7:1.
2 Rijken en armen ontmoeten elkander, de HEERE heeft ze allen gemaakt.
3 Een kloekzinnig mensch ziet het kwaad, en verbergt zich; maar de verstandeloozen gaan henen door, en worden gestraft. Spr. 27:12.
4 Het loon der nederigheid, *met* de vreeze des HEEREN, is rijkdom en eer en leven.
5 Doornen *en* strikken zijn in den weg des verkeerden: die zijne ziel bewaart, zal zich verre van die maken.
6 Leer den jongen de eerste beginselen naar den eisch zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.
7 De rijke heerscht over de armen, en die ontleent, is des leeners knecht.
8 Die onrecht zaait, zal moeite maaien, en de roede zijner verbolgenheid zal een einde nemen. Job 4:8. Hos. 10:13.

9 Die goed van oog is, die zal gezegend worden, want hij heeft van zijn brood den arme gegeven. Spr. 28:27.
10 Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan, en het geschil met de schande zal ophouden.
11 Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de Koning.
12 De oogen des HEEREN bewaren de wetenschap, maar de zaken des trouweloozen zal Hij omkeeren.
13 De luiaard zegt: Daar is een leeuw buiten, ik mocht op het midden der straten gedood worden. Spr. 26:13.
14 [a]De mond der vreemde vrouwen is eene diepe gracht, [b]hij op wien de HEERE vergramd is, zal daarin vallen.
[a]Spr. 23:27. [b]Pred. 7:26.
15 De dwaasheid is in het hart des jongen gebonden: de roede der tucht zal ze verre van hem wegdoen.
16 Die den arme verdrukt om het zijne te vermeerderen, *en* den rijke geeft, *komt* zekerlijk tot gebrek.
17 Neig uw oor en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart op mijne wetenschap;
18 want het is liefelijk als gij die in uw binnenste bewaart; zij zullen te zamen op uwe lippen gepast worden.
19 Opdat uw vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u *die* heden bekend: gij ook *maak ze bekend.*
20 Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
21 om u bekend te maken de zekerheid van de redenen der waarheid, opdat gij redenen der waarheid antwoorden moogt dengenen die u zenden.
22 Beroof den arme niet omdat hij arm is, en verbrijzel den ellendige niet in de poort;
23 want de HEERE zal hunne twistzaak twisten, en Hij zal dengenen die ze berooven de ziel rooven. Spr. 23:11.
24 Vergezelschap u niet met een gramstorige, en ga niet òm met een zeer grimmig man,
25 opdat gij zijne paden niet leert, en een strik over uwe ziel haalt.
26 Wees niet onder degenen die in de hand klappen, onder degenen die voor schulden borg zijn: Spr. 11:15; 20:16; 27:13.
27 zoo gij niet hadt om te betalen, waarom zoude men uw bed van onder u wegnemen?
28 Zet de oude palen niet terug, die uwe vaderen gemaakt hebben.
Deut. 19:14. Spr. 23:10.
29 Hebt gij eenen man gezien die vaardig in zijn werk is? hij zal voor het aangezicht der Koningen gesteld worden, voor het aangezicht der ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.

HOOFDSTUK 23.

ALS gij aangezeten zult zijn om met een heerscher te eten, zoo zult gij scherpelijk letten op dengene die voor uw aangezicht is;
2 en zet een mes aan uwe keel, indien gij een gulzig mensch zijt:
3 laat u niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig brood.
4 Vermoei u niet om rijk te worden, sta af van uw vernuft:
5 zult gij uwe oogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal zich gewisselijk vleugelen maken, gelijk een arend die naar den hemel vliegt.
6 Eet het brood niet desgenen die boos is van oog, en wees niet belust op zijne smakelijke spijzen;
7 want gelijk hij bedacht heeft in zijne ziel, alzóó zal hij tot u zeggen: Eet en drink, maar zijn hart is niet met u;
8 uwe bete die gij gegeten hebt, zoudt gij uitspuwen, en gij zoudt uwe liefelijke woorden verderven.
9 Spreek niet voor de ooren van een zot, want hij zoude het verstand uwer woorden verachten.
10 Zet de oude palen niet terug en kom op de akkers der weezen niet;
Deut. 19:14. Spr. 22:28.
11 want hun Verlosser is sterk, die zal hunne twistzaak tegen u twisten.
Spr. 22:23.
12 Begeef uw hart tot de tucht, en uwe ooren tot de redenen der wetenschap.
13 Weer de tucht van den jongen niet; als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven:
14 gij zult hem met de roede slaan en zijne ziel van de hel redden.
15 Mijn zoon, zoo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, ja ik;
16 en mijne nieren zullen van vreugde opspringen, als uwe lippen billijkheden spreken zullen.
17 Uw hart zij niet nijdig over de zon-

daren, maar wees te allen dage in de vreeze des HEEREN; Ps. 37:1; 73:3. Spr. 3:31; 24:1, 19.
18 want zekerlijk daar is eene belooning, en uwe verwachting zal niet afgesneden worden. Spr. 24:14.
19 Hoor gij, mijn zoon, en word wijs, en richt uw hart op den weg.
20 Wees niet onder de wijnzuipers noch onder de vleeschvraten;
21 want een zuiper en vraat zal arm worden, en de sluimering doet verscheurde kleederen dragen.
22 Hoor naar uwen vader die u gewonnen heeft, en veracht uwe moeder niet als zij oud geworden is.
23 Koop de waarheid, en verkoop ze niet, *mitsgaders* wijsheid en tucht en verstand.
24 De vader des rechtvaardigen zal zich zeer verheugen, en die een wijzen *zoon* gewint, zal zich over hem verblijden: Spr. 10:1; 15:20; 29:3.
25 laat uwen vader zich verblijden, ook uwe moeder, en laat haar zich verheugen die u gebaard heeft.
26 Mijn zoon, geef mij uw hart, en laat uwe oogen mijne wegen bewaren;
27 want eene hoer is eene diepe gracht, en eene vreemde vrouw is een enge put; Spr. 22:14.
28 ook loert zij als een roover, en zij vermenigvuldigt de trouweloozen onder de menschen.
29 Bij wien is wee, bij wien, och arme! bij wien gekijf, bij wien het geklag, bij wien wonden zonder oorzaak, bij wien de roodheid der oogen?
30 Bij degenen die bij den wijn vertoeven, bij degenen die komen om gemengden drank na te zoeken.
31 Zie den wijn niet aan als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijne verve geeft, *als* hij recht opgaat:
32 *in* zijn einde zal hij als eene slang bijten, en steken als eene adder;
33 uwe oogen zullen naar vreemde vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken;
34 en gij zult zijn, gelijk een die in het hart van de zee slaapt, en gelijk een die in het opperste van den mast slaapt.
35 Men heeft mij geslagen, *zult gij zeggen*, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? ik zal hem nog meer zoeken.

HOOFDSTUK 24.

WEES niet nijdig over de booze lieden, en laat u niet gelusten om bij hen te zijn; vs. 19. Ps. 37:1; 73:3. Spr. 3:31; 23:17.
2 want hun hart bedenkt verwoesting, en hunne lippen spreken moeite.
3 Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door verstandigheid bevestigd,
4 en door wetenschap worden de binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed.
5 Een wijs man is sterk, en een man van wetenschap maakt de kracht vast;
6 want door wijze raadslagen zult gij voor u den krijg voeren, en in de veelheid der raadgevers is de overwinning. Spr. 11:14; 15:22.
7 Alle wijsheid is voor den dwaze te hoog, hij zal in de poort zijnen mond niet opendoen.
8 Die denkt om kwaad te doen, dien zal men een meester van schandelijke verdichtselen noemen.
9 De gedachte der dwaasheid is zonde, en een spotter is den mensch een gruwel.
10 Vertoont gij u slap ten dage der benauwdheid, uwe kracht is nauw.
11 Red degenen die ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter dooding zoo gij u onthoudt.
12 Wanneer gij zegt: Zie, wij weten dat niet, zal Hij die de harten weegt *dat* niet merken, en die uwe ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten? Want Hij zal den mensch vergelden naar zijn werk. Ps. 62:13. Job 34:11. Matth. 16:27. Rom. 2:6. Openb. 22:12.
13 Eet honig, mijn zoon, want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gehemelte.
14 Zoodanig is de kennis der wijsheid voor uwe ziel: als gij ze vindt, zoo zal er belooning wezen, en uwe verwachting zal niet afgesneden worden. Spr. 23:18.
15 Loer niet, o goddelooze! op de woning des rechtvaardigen, verwoest zijne legerplaats niet;
16 want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan, maar de goddeloozen zullen in het kwaad nederstruikelen.
17 Verblijd u niet als uw vijand valt, en als hij nederstruikelt, laat uw hart zich niet verheugen,
18 opdat het de HEERE niet zie, en het kwaad zij in zijne oogen, en Hij zijnen toorn van hem afkeere.

19 Ontsteek u niet over de boosdoeners,
wees niet nijdig over de goddeloozen; vs. 1.
20 want de kwade zal geen belooning
hebben, de lamp der goddeloozen zal uitgebluscht worden. Job 18:5; 21:17. Spr. 13:9.
21 Mijn zoon, vrees den HEERE en den
Koning, vermeng u niet met hen die naar
verandering staan; 1 Petr. 2:17.
22 want hun verderf zal haastelijk ontstaan, en wie weet hun beider ondergang?

23 Deze *spreuken* zijn ook van de wijzen.

Het aangezicht in het gericht te kennen is niet goed. Spr. 18:5; 28:21.
24 Die tot den goddelooze zegt: Gij zijt
rechtvaardig, dien zullen de volkeren vervloeken, de natiën zullen hem gram zijn; Spr. 17:15. Jes. 5:23.
25 maar voor degenen die *hem* bestraffen, zal liefelijkheid zijn, en de zegen des goeds zal op hen komen.
26 Men zal de lippen kussen desgenen
die rechte woorden antwoordt.
27 Beschik uw werk daarbuiten, en bereid het voor u op den akker, en bouw daarna uw huis.
28 Wees niet zonder oorzaak getuige
tegen uwen naaste; want zoudt gij verleiden met uwe lippen?
29 Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan
heeft, zóó zal ik hem doen; ik zal een ieder
vergelden naar zijn werk. Spr. 20:22. Rom. 12:17.
30 Ik ging voorbij den akker eens luiaards, en voorbij den wijngaard van een verstandeloos mensch;
31 en zie, hij was gansch opgeschoten
van distelen, zijne gedaante was *met* netels bedekt, en zijn steenen scheidsmuur was afgebroken.
32 Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter
harte, ik zag het *en* nam onderwijzing aan:
33 een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens al nederliggende: Spr. 6:10, 11.
34 zoo zal uwe armoede *u* overkomen
als een wandelaar, en uw velerlei gebrek
als een gewapend man.

HOOFDSTUK 25.

DIT zijn ook spreuken van Salomo, die de mannen van Hizkía den Koning van Juda uitgeschreven hebben.
2 Het is Gods eer eene zaak te verbergen, maar de eer der Koningen eene zaak te doorgronden.
3 Aan de hoogte des hemels, en aan de
diepte der aarde en *aan* het hart der Koningen, is geen doorgronding.
4 Doe het schuim van het zilver weg, en
daar zal een vat voor den smelter uitkomen:
5 doe den goddelooze weg van het aangezicht des Konings, en zijn troon zal door gerechtigheid bevestigd worden. Spr. 20:28.
6 Praal niet voor het aangezicht des Konings, en sta niet in de plaats der grooten;
7 want het is beter dat men tot u zegge:
Kom hier bovenaan, dan dat men u vernedere voor het aangezicht eens Prinsen dien uwe oogen gezien hebben. Luc. 14:10.
8 Vaar niet haastelijk voort om te twisten, opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw naaste u zoude mogen beschaamd hebben.
9 Twist uwe twistzaak met uwen naaste,
maar openbaar het geheim van een ander niet;
10 opdat degene die het hoort, u niet
smade; want uw kwaad gerucht zoude niet afgekeerd worden.
11 Eene rede op zijn pas gesproken, is *als*
gouden appelen in zilveren gebeelde schalen.
12 Een wijs bestraffer bij een hoorend
oor is een gouden oorsiersel en een halssieraad van het fijnste goud.
13 Een trouw gezant is dengenen die
hem zenden als de koude der sneeuw ten dage des oogstes, want hij verkwikt zijns heeren ziel. Spr. 13:17.
14 Een man die zichzelven roemt over
eene valsche gift, is *als* wolken en wind waar geen regen bij is.
15 Een overste wordt door lankmoedigheid overreed, en eene zachte tong breekt het gebeente.
16 Hebt gij honig gevonden, eet dat u
genoeg is, opdat gij misschien daarvan niet zat wordt en dien uitspuwt.
17 Spaar uwen voet van het huis uws
naasten, opdat hij niet zat van u worde en u hate.
18 Een man, tegen zijnen naaste eene
valsche getuigenis sprekende, is een hamer en zwaard en scherpe pijl.
19 Het vertrouwen op eenen trouwelooze
ten dage der benauwdheid is *als* een gebroken tand en een verstuikte voet.
20 Die liedekens zingt bij een treurig
hart, is gelijk hij die een kleed aflegt ten dage der koude, *en als* edik op salpeter.
21 Indien dengene die u haat, hongert, geef
hem brood te eten, en zoo hij dorstig is, geef hem water te drinken; Rom. 12:20.

22 want gij zult vurige kolen op zijn hoofd
hoopen, en de HEERE zal het u vergelden.
23 De noordenwind verdrijft den regen,
en een vergramd aangezicht de verborgen
tong.
24 Het is beter te wonen op een hoek
van het dak, dan met eene kijfachtige
huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap. Spr. 21:9, 19.
25 Eene goede tijding uit verren lande
is als koud water op eene vermoeide ziel.
26 De rechtvaardige, wankelende voor
het aangezicht des goddeloozen, is eene
beroerde fontein en verdorven springader.
27 Veel honig te eten is niet goed, maar
de onderzoeking van de heerlijkheid van
zulke dingen is eer.
28 Een man die zijnen geest niet wederhouden kan, is eene opengebroken stad
zonder muur.

HOOFDSTUK 26.

GELIJK de sneeuw in den zomer en
gelijk de regen in den oogst, alzóó
past den zot de eer niet.
2 Gelijk een musch is tot wegzweven,
gelijk eene zwaluw tot vervliegen, alzóó zal
een vloek die zonder oorzaak is, niet komen.
3 Eene zweep is voor het paard, een
toom voor den ezel, en eene roede voor
den rug der zotten. Spr. 10:13.
4 Antwoord den zot naar zijne dwaasheid
niet, opdat gij ook hem niet gelijk wordt.
5 Antwoord den zot naar zijne dwaasheid,
opdat hij in zijne oogen niet wijs zij.
6 Hij snijdt *zich* de voeten af *en* drinkt
geweld, die boodschappen zendt door de
hand van een zot.
7 Heft de beenen van den kreupele op:
alzóó is eene spreuk in den mond der
zotten.
8 Gelijk hij die een *edel*gesteente in
eenen slinger bindt, alzóó is hij die den
zot eer geeft.
9 *Gelijk* een doorn gaat in de hand eens
dronkaards, alzóó is eene spreuk in den
mond der zotten.
10 De grooten doen een iegelijk verdriet
aan, en huren de zotten, en huren de
overtreders.
11 Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel
wederkeert, *alzóó* herneemt de zot zijne
dwaasheid. 2 Petr. 2:22.
12 Hebt gij eenen man gezien die wijs
in zijne oogen is? Van eenen zot is meer
verwachting dan van hem. Spr. 29:20.
13 De luiaard zegt: Daar is een felle
leeuw op den weg, een leeuw is op de
straten. Spr. 22:13.
14 Eene deur keert om op hare herre:
alzoo de luiaard op zijn bed.
15 De luiaard verbergt zijne hand in den
boezem, hij is te moede om die weder
tot zijnen mond te brengen. Spr. 19:24.
16 De luiaard is wijzer in zijne oogen
dan zeven die *met* rede antwoorden.
17 De voorbijgaande die zich vertoornt
in eenen twist *die* hem niet aangaat, is
gelijk die eenen hond bij de ooren grijpt.
18 Gelijk een die veinst te razen, die
vuursprankels, pijlen en doodelijke dingen
werpt,
19 alzóó is een man die zijnen naaste
bedriegt, en zegt: Jok ik er niet mede?
20 Als er geen hout is, gaat het vuur
uit, en als er geen oorblazer is, wordt
het gekijf gestild.
21 De doove kool is om de vurige kool,
en het hout om het vuur: alzóó is een
kijfachtig man om twist te ontsteken.
22 De woorden des oorblazers zijn als
dergenen die geslagen zijn, en die dalen
in het binnenste des buiks. Spr. 18:8.
23 Brandende lippen en een boos hart
zijn *als* eene potscherf, met schuim van
zilver overtogen.
24 Die haat draagt, gelaat zich vreemd
met zijne lippen, maar in zijn binnenste
smeedt hij bedrog;
25 als hij met zijne stem smeekt, geloof hem niet, want zeven gruwelen zijn
in zijn hart.
26 *Wiens* haat door bedrog bedekt is,
diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden.
27 Die eenen kuil graaft, zal er invallen,
en die eenen steen wentelt, op hem zal hij
wederkeeren. Ps. 7:16; 9:16; 57:7. Pred. 10:8.
28 Eene valsche tong haat degenen die
zij verbrijzelt, en een gladde mond maakt
omstooting.

HOOFDSTUK 27.

BEROEM u niet over den dag van
morgen, want gij weet niet wat de
dag zal baren. Jac. 4:14.
2 Laat een vreemde u prijzen, en niet uw
mond; een onbekende, en niet uwe lippen.
3 Een steen is zwaar, en het zand wichtig, maar de toornigheid des dwazen is
zwaarder dan die beide.
4 Grimmigheid en overlooping van toorn

is wreedheid, maar wie zal voor nijdig-
heid bestaan?
5 Openbare bestraffing is beter dan ver-
borgen liefde.
6 De wonden des liefhebbers zijn ge-
trouw, maar de kussen des haters zijn
af te bidden.
7 Eene verzadigde ziel vertreedt het ho-
nigzeem, maar voor eene hongerige ziel
is alle bitter zoet.
8 Gelijk een vogel is die uit zijn nest
omdoolt, alzóó is een man die omdoolt
uit zijne plaats.
9 Olie en reukwerk verblijdt het hart:
alzóó is de zoetheid van iemands vriend,
vanwege den raad der ziel.
10 Verlaat uwen vriend en den vriend
uws vaders niet, en ga ten huize uws
broeders niet op den dag uws tegen-
spoeds: beter is een gebuur die nabij is
dan een broeder die ver is.
11 Wees wijs, mijn zoon, en verblijd
mijn hart, opdat ik mijnen smader wat
te antwoorden hebbe.
12 De kloekzinnige ziet het kwaad *en*
verbergt zich, de verstandeloozen gaan
voorbij *en* worden gestraft. Sp. 22:3.
13 Als *iemand voor* eenen vreemde borg
geworden is, neem zijn kleed, en pand
hem voor eene onbekende *vrouw*.
Spr. 11:15; 20:16; 22:26, 27.
14 Die zijnen vriend zegent met luider
stem, zich 's morgens vroeg opmakende,
het zal hem tot een vloek gerekend worden.
15 Een gedurig druipen ten dage des
slagregens en eene kijfachtige huisvrouw
zijn evengelijk: Spr. 19:13.
16 elkeen die haar verbergt, zoude den
wind verbergen, en de olie zijner rechter-
hand, *die* roept.
17 IJzer scherpt men met ijzer: alzóó
scherpt een man het aangezicht zijns
naasten.
18 Die den vijgeboom bewaart, zal zijne
vrucht eten, en die zijnen heer waar-
neemt, zal geëerd worden.
19 Gelijk *in het* water het aangezicht
is tegen het aangezicht, alzóó is des
menschen hart tegen den mensch.
20 De hel en het verderf worden niet
verzadigd: alzóó worden de oogen des
menschen niet verzadigd. Pred. 1:8.
21 De smeltkroes is voor het zilver, en
de oven voor het goud: alzóó is een man
naar zijnen lof *te proeven*. Spr. 17:3.
22 Al stiet gij den dwaas in een mortier
met een stamper in het midden van het
gestooten graan, zijne dwaasheid zoude
van hem niet afwijken.
23 Wees naarstig om het aangezicht uwer
schapen te kennen, zet uw hart op de
kudden;
24 want de schat is niet tot in eeuwig-
heid; of zal de kroon van geslacht tot
geslacht zijn?
25 Als het gras zich openbaart en de
grasscheuten gezien worden, laat de krui-
den der bergen verzameld worden;
26 de lammeren zullen zijn tot uwe klee-
ding, en de bokken de prijs des velds;
27 daartoe zult gij genoegzaamheid van
geitemelk *hebben* tot uwe spijs, tot spijs
van uw huis en leeftocht uwer maagden.

HOOFDSTUK 28.

DE goddeloozen vlieden daar geen ver-
volger is; maar elk rechtvaardige is
moedig als een jonge leeuw.
2 Om de overtreding des lands zijn des-
zelfs Vorsten velen, maar om verstandige
en wetende menschen zal insgelijks ver-
lenging wezen.
3 Een arm man die de geringen ver-
drukt, is een wegvagende regen, zoodat
er geen brood is.
4 Die de wet verlaten, prijzen de god-
deloozen; maar die de wet bewaren, men-
gen zich *in strijd* tegen hen.
5 De kwade lieden verstaan het recht
niet; maar die den HEERE zoeken, ver-
staan alles.
6 De arme, wandelende in zijne oprecht-
heid, is beter dan die verkeerd is van
wegen, al is hij rijk. Spr. 19:1.
7 Die de wet bewaart, is een verstandig
zoon; maar die der onmatigen metgezel
is, beschaamt zijnen vader.
8 Die zijn goed vermeerdert met woeker
en met overwinst, vergadert dat voor
dengene die zich des armen ontfermt.
9 Die zijn oor afwendt van de wet te
hooren, diens gebed zelfs zal een gruwel
zijn. Spr. 15:29. Joh. 9:31.
10 Die de oprechten doet dwalen op eenen
kwaden weg, zal zelf in zijne gracht vallen;
maar de vromen zullen het goede beërven.
11 Een rijk man is wijs in zijne oogen, maar
de arme die verstandig is, doorzoekt hem.
12 Als de rechtvaardigen opspringen van
vreugde, is er groote heerlijkheid; maar
als de goddeloozen opkomen, wordt de
mensch nauw gezocht.

13 Die zijne overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen. 1 Joh. 1:9.

14 Welgelukzalig is de mensch die geduriglijk vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen.

15 De goddelooze, heerschende over een arm volk, is een brullende leeuw en een beer die ginds en weder loopt.

16 Een Vorst die van alle verstand gebrek heeft, is ook veelvoudig in verdrukkingen; *maar* die de gierigheid haat, zal de dagen verlengen.

17 Een mensch, gedrukt om het bloed eener ziel, zal naar den kuil toevlieden: men ondersteune hem niet.

18 Die oprecht wandelt, zal behouden worden; maar die zich verkeerdelijk gedraagt in twee wegen, zal in den éénen vallen.

19 Die zijn land bouwt, zal met brood verzadigd worden; maar die ijdele *menschen* volgt, zal met armoede verzadigd worden. Spr. 12:11.

20 Een gansch getrouw man zal veelvoudig zijn in zegeningen; maar die haastig is om rijk te worden, zal niet onschuldig wezen.

21 De aangezichten te kennen is niet goed, want een man zal om een stuk brood overtreden. Spr. 18:5; 24:23.

22 Die zich haast naar goed, is een man van een boos oog; maar hij weet niet dat het gebrek hem overkomen zal.

23 Die eenen mensch bestraft, zal achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.

24 Die zijnen vader of zijne moeder berooft, en zegt: Het is geen overtreding, die is des verdervenden mans gezel.

25 Die grootmoedig is, verwekt gekijf; maar die op den HEERE vertrouwt, zal vet worden.

26 Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot; maar die in wijsheid wandelt, die zal ontkomen.

27 Die den arme geeft, zal geen gebrek hebben; maar die zijne oogen verbergt, zal veel vervloekt worden. Spr. 22:9.

28 Als de goddeloozen opkomen, verbergt zich de mensch, maar als zij omkomen, vermenigvuldigen zich de rechtvaardigen.

HOOFDSTUK 29.

EEN man die dikwijls bestraft zijnde, den nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zoodat er geen genezen aan is.

2 Als de rechtvaardigen groot worden, verblijdt zich het volk; maar als de goddelooze heerscht, zucht het volk.

3 Een man die de wijsheid bemint, verblijdt zijnen vader; maar die een metgezel der hoeren is, brengt het goed door. Spr. 10:1; 15:20; 23:24.

4 Een Koning houdt het land staande door het recht, maar een die tot geschenken genegen is, verstoort hetzelve.

5 Een man die zijnen naaste vleit, spreidt een net uit voor deszelfs gangen.

6 In de overtreding eens boozen mans is een strik; maar de rechtvaardige juicht en is blijde.

7 De rechtvaardige neemt kennis van de rechtzaak der armen; *maar* de goddelooze begrijpt de wetenschap niet.

8 Spotdrijvende lieden blazen eene stad aan *brand*, maar de wijzen keeren den toorn af.

9 Een wijs man met een dwaas man zich in rechten begeven hebbende, hetzij dat hij verstoord is of lacht, zoo is er toch geen rust.

10 Bloedgierige lieden haten den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel.

11 Een zot laat zijnen ganschen geest uit, maar de wijze weerhoudt dien achterwaarts. Spr. 14:33.

12 Een Heerscher die op leugentaal acht geeft, alle zijne dienaars zijn goddeloos.

13 De arme en de bedrieger ontmoeten elkander: de HEERE verlicht hun beider oogen.

14 Een Koning die den armen in trouwe recht doet, diens troon zal in eeuwigheid bevestigd worden.

15 De roede en de bestraffing geeft wijsheid; maar een kind dat *aan zichzelf* overgelaten is, beschaamt zijne moeder.

16 Als de goddeloozen velen worden, wordt de overtreding veel; maar de rechtvaardigen zullen hunnen val aanzien.

17 Tuchtig uwen zoon, en hij zal u gerustheid aandoen, en hij zal uwer ziel vreugde geven.

18 Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij die de wet bewaart.

19 Een knecht zal door de woorden niet getuchtigd worden; hoewel hij *u* verstaat, nochtans zal hij niet antwoorden.

20 Hebt gij eenen man gezien die haastig in zijne woorden is? van eenen zot is meer verwachting dan van hem. Spr. 26:12.

21 Als men zijnen knecht van jongs op weelderig houdt, hij zal ten laatste een zoon *willen* zijn.
22 Een toornig man verwekt gekijf, en de gramstorige is veelvoudig in overtreding. Spr. 15:18; 16:28.
23 De hoogmoed des menschen zal hem vernederen, maar de nederige van geest zal de eer vasthouden.
24 Die met eenen dief deelt, haat zijne ziel: hij hoort eenen vloek en hij geeft het niet te kennen. Lev. 5:1.
25 De siddering des menschen legt eenen strik, maar die op den HEERE vertrouwt, zal in een hoog vertrek gesteld worden.
26 Velen zoeken het aangezicht des Heerschers, maar eens ieders recht is van den HEERE.
27 Een ongerechtig man is den rechtvaardigen een gruwel; maar die recht is van weg, is den goddelooze een gruwel.

HOOFDSTUK 30.

DE woorden van Agur den zoon van Jaké; een last. De man spreekt tot Ithiël, tot Ithiël en Uchal.
2 Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen menschenverstand,
3 en ik heb geene wijsheid geleerd noch de wetenschap der heiligen gekend.
4 Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den wind in zijne vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft alle de einden der aarde gesteld? Hoe is zijn naam, en hoe is de naam zijns zoons, zoo gij het weet? Jes. 40 12.
5 Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een schild dengenen die op Hem betrouwen 2 Sam. 22.31 Ps. 12:7; 18.31, 119:140.
6 Doe niet tot zijne woorden, opdat Hij u niet bestraffe en gij leugenachtig bevonden wordt Deut. 4:2; 12:32. Openb. 22:18.
7 Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve:
8 doe ijdelheid en leugentaal verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood mijns bescheiden deels;
9 opdat ik, zat zijnde, *U* dan niet verloochene en zegge: Wie is de HEERE? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele en den naam mijns Gods aantaste.
10 Achterklap niet van den knecht bij zijnen heer, opdat hij u niet vloeke en gij schuldig wordt.
11 Daar is een geslacht, dat zijnen vader vervloekt en zijne moeder niet zegent;
12 een geslacht, dat rein in zijne oogen is, en van zijnen drek niet gewasschen is;
13 een geslacht welks oogen hoog zijn en welks oogleden verheven zijn;
14 een geslacht, welks tanden zwaarden en welks baktanden messen zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van onder de menschen te verteren.
15 De bloedzuiger heeft twee dochters: geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd, *ja* vier zeggen niet: Het is genoeg:
16 het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde *die* van water niet verzadigd wordt en het vuur zegt niet: Het is genoeg.
17 Het oog *dat* den vader bespot of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken, en des arends jongen zullen het eten.
18 Deze drie dingen zijn voor mij te wonderlijk, ja vier die ik niet weet:
19 de weg eens arends in den hemel, de weg eener slang op eenen rotssteen, de weg van een schip in het hart der zee, en de weg eens mans bij eene maagd.
20 Alzóó is de weg eener overspelige vrouw: zij eet en wischt haren mond af, en zegt: Ik heb geene ongerechtigheid gewrocht.
21 Om drie dingen ontroert zich de aarde, ja om vier, *die* zij niet dragen kan:
22 om eenen knecht als hij regeert, en eenen dwaas als hij van brood verzadigd is,
23 om eene hatelijke *vrouw* als zij getrouwd wordt, en eene dienstmaagd als zij erfgenaam is van hare vrouw.
24 Deze vier zijn van de kleinste der aarde, doch zij zijn wijs, met wijsheid wel voorzien:
25 de mieren zijn een onsterk volk: evenwel bereiden zij in den zomer hare spijs; Spr. 6:8.
26 de konijnen zijn een machteloos volk: nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen;
27 de sprinkhanen hebben geen Koning: nochtans gaan zij allen uit, zich verdeelende *in hoopen*;
28 de spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der Koningen.
29 Deze drie maken een goeden tred, ja vier zijn er die een goeden gang maken:
30 de oude leeuw, geweldig onder de

gedierten, die voor niemand zal omkeeren;

31 een windhond van goede lendenen; of een bok; en een Koning die niet tegen te staan is.

32 Zoo gij dwaselijk gehandeld hebt met u te verheffen, en zoo gij kwaad bedacht hebt — de hand op den mond!

33 Want de drukking der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt bloed voort, en de drukking des toorns brengt twist voort.

HOOFDSTUK 31.

DE woorden van den Koning Lemuël, de last waarmede zijne moeder hem onderwees.

2 Wat, o mijn zoon! en wat, o zoon mijns schoots? Ja wat, o zoon mijner geloften?

3 Geef aan de vrouwen uw vermogen niet, noch uwe wegen om Koningen te verdelgen.

4 Het komt den Koningen niet toe, o Lemuël! het komt den Koningen niet toe wijn te drinken, en den Prinsen sterken drank te begeeren;

5 opdat hij niet drinke, en de inzetting vergete, en de rechtzaak aller verdrukten verandere.

6 Geeft sterken drank dengene die verloren gaat, en wijn dengenen die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;

7 dat hij drinke, en zijne armoede vergete, en aan zijne moeite niet meer gedenke.

8 Open uwen mond voor den stomme, voor de rechtzaak van allen die omkomen zouden;

9 open uwen mond, oordeel rechtvaardiglijk, en doe den verdrukte en nooddruftige recht.

10 *Alef.* Wie zal eene deugdelijke huisvrouw vinden? want hare waardij is verre boven de robijnen.

11 *Beth.* Het hart haars heeren vertrouwt op haar, zoodat hem geen goed zal ontbreken.

12 *Gimel.* Zij doet hem goed en geen kwaad, alle de dagen haars levens.

13 *Daleth.* Zij zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen.

14 *Hé.* Zij is als de schepen eens koopmans: zij doet haar brood van verre komen.

15 *Vau.* En zij staat op als het nog nacht is, en geeft haren huize spijs, en haren dienstmaagden het bescheiden deel.

16 *Zain.* Zij denkt om eenen akker en krijgt hem; van de vrucht harer handen plant zij eenen wijngaard.

17 *Cheth.* Zij gordt hare lendenen met kracht, en zij versterkt hare armen.

18 *Teth.* Zij smaakt dat haar koophandel goed is; hare lamp gaat des nachts niet uit.

19 *Jod.* Zij steekt hare handen uit naar de spil, en hare handpalmen vatten het spinrok.

20 *Káf.* Zij breidt hare handpalm uit tot den ellendige, en zij steekt hare handen uit tot den nooddruftige.

21 *Lamed.* Zij vreest voor haar huis niet vanwege de sneeuw, want haar gansche huis is met dubbele kleederen gekleed.

22 *Mem.* Zij maakt voor zich tapijtsieraad, hare kleeding is fijn linnen en purper.

23 *Nun.* Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten des lands.

24 *Samech.* Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het, en zij levert den koopman gordels.

25 *Ain.* Sterkte en heerlijkheid zijn hare kleeding, en zij lacht over den toekomenden dag.

26 *Pé.* Zij doet haren mond open met wijsheid, en op hare tong is leer der goeddadigheid.

27 *Tsade.* Zij beschouwt de gangen van haar huis, en het brood der luiheid eet zij niet.

28 *Kof.* Hare kinderen staan op en roemen haar welgelukzalig; *ook* haar man, en hij prijst haar, *zeggende:*

29 *Resch.* Vele dochteren hebben deugdelijk gehandeld, maar gij gaat die allen te boven.

30 *Schin.* De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid, *maar* eene vrouw die den HEERE vreest, die zal geprezen worden.

31 *Thau.* Geeft haar van de vrucht harer handen, en laat hare werken haar prijzen in de poorten.

HET BOEK
GENAAMD
DE PREDIKER.

HOOFDSTUK 1.

DE woorden van den Prediker, den zoon
van David, den Koning te Jeruzalem.
2 IJdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid. Pred. 12:8.
3 Wat voordeel heeft de mensch van al zijnen arbeid dien hij arbeidt onder de zon? Pred. 2:22; 3:9.
4 Het ééne geslacht gaat en het andere geslacht komt, maar de aarde staat in eeuwigheid; Ps. 119:90.
5 ook rijst de zon op en de zon gaat onder, en zij hijgt naar hare plaats waar zij oprees;
6 zij gaat naar het Zuiden, en zij gaat òm naar het Noorden; de wind gaat steeds omgaande, en de wind keert weder tot zijne omgangen;
7 alle de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol; naar de plaats waar de beken henengaan, derwaarts gaande keeren zij weder:
8 alle deze dingen worden *zóó* moede dat niemand het zoude kunnen uitspreken; het oog wordt niet verzadigd met zien en het oor wordt niet vervuld van hooren. Spr. 27:20.
9 Hetgene dat er geweest is, hetzelfde zal er zijn, en hetgene dat er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden, zoodat er niets nieuws is onder de zon. Pred. 3:15.
10 Is er eenig ding waarvan men zoude kunnen zeggen: Zie dat, het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen die vóór ons geweest zijn.
11 Daar is geen gedachtenis van de voorgaande dingen; en van de navolgende dingen die zijn zullen, van dezelve zal ook geen gedachtenis zijn bij degenen die namaals wezen zullen.
12 Ik Prediker was Koning over Israël te Jeruzalem,
13 en ik begaf mijn hart om met wijsheid te onderzoeken en na te sporen al wat er geschiedt onder den hemel: deze moeielijke bezigheid heeft God den kinderen der menschen gegeven, om zich daarmede te bekommeren.
14 Ik zag alle de werken áán die onder de zon geschieden: — en zie, het was al ijdelheid en kwelling des geestes:
15 het kromme kan niet recht gemaakt worden, en hetgene dat ontbreekt, kan niet geteld worden.
16 Ik sprak met mijn hart, zeggende: Zie, ik heb wijsheid vergroot en vermeerderd boven allen die vóór mij te Jeruzalem geweest zijn, en mijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien;
17 en ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid; — ik ben gewaargeworden dat ook dit eene kwelling des geestes is; Pred. 2:12.
18 want in veel wijsheid is veel verdriet, en die wetenschap vermeerdert, die vermeerdert smart.

HOOFDSTUK 2.

IK zeide in mijn hart: Nu welaan, ik
zal u beproeven door vreugde, derhalve zie het goede aan; maar zie, ook dat was ijdelheid;
2 tot het lachen zeide ik: Gij zijt onzinnig, en tot de vreugde: Wat maakt deze?
3 Ik heb in mijn hart nagespoord om mijn vleesch op te houden in den wijn (nochtans leidende mijn hart in wijsheid), en om de dwaasheid vast te houden, totdat ik zoude zien wat den kinderen der menschen het best ware dat zij doen zouden onder den hemel, *gedurende* het getal der dagen huns levens;
4 ik maakte mij groote werken, ik bouwde mij huizen, ik plantte mij wijngaarden;
5 ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte boomen in dezelve van allerlei vrucht;
6 ik maakte mij vijvers van wateren, om daarmede te bewateren het woud dat met boomen groende;

7 ik kreeg knechten en maagden, en ik
had kinderen des huizes, ook had ik een
groot bezit van runderen en schapen, meer
dan allen die vóór mij te Jeruzalem ge-
weest waren;
8 ik vergaderde mij ook zilver en goud
en kleinoodiën der Koningen en der land-
schappen, ik bestelde mij zangers en zan-
geressen en wellustigheden der menschen-
kinderen, snarenspel, ja allerlei snarenspel;
9 en ik werd groot en nam toe, meer dan
iemand die vóór mij te Jeruzalem geweest
was, ook bleef mijne wijsheid mij bij;
10 en al wat mijne oogen begeerden, dat
onttrok ik hun niet, ik wederhield mijn
hart niet van eenige blijdschap, maar mijn
hart was verblijd vanwege al mijnen arbeid,
en dit was mijn deel van al mijnen arbeid:
11 toen wendde ik mij tot alle mijne
werken die mijne handen gemaakt had-
den, en tot den arbeid dien ik werkende
gearbeid had, — zie, het was al ijdelheid
en kwelling des geestes, en daarin was
geen voordeel onder de zon.
12 Daarna wendde ik mij om te zien
wijsheid, ook onzinnigheden en dwaasheid;
want hoe zoude een mensch, die na den
Koning komen zal, *doen* hetgeen alreede
gedaan is? Pred. 1:17.
13 Toen zag ik dat de wijsheid uitne-
mendheid heeft boven de dwaasheid, ge-
lijk het licht uitnemendheid heeft boven
de duisternis;
14 de oogen des wijzen zijn in zijn hoofd,
maar de zot wandelt in de duisternis:
toen bemerkte ik ook dat éénerlei geval
hun allen bejegent.
15 Dies zeide ik in mijn hart: Gelijk het
den dwaze bejegent, zal het ook mijzelven
bejegenen: waarom heb ik dan toen meer
naar wijsheid gestaan? Toen sprak ik in
mijn hart dat ook dit ijdelheid was;
16 want daar zal in eeuwigheid niet
meer gedachtenis van eenen wijze dan
van eenen dwaas zijn, aangezien hetgeen
dat nu is, in de toekomende dagen alte-
maal vergeten wordt, en hoe sterft de
wijze met den zot!
17 Daarom haatte ik dit leven, want
dit werk docht mij kwaad dat onder de
zon geschiedt, want het is al ijdelheid en
kwelling des geestes,
18 ik haatte ook al mijnen arbeid dien
ik bearbeid had onder de zon, dat ik
dien zoude achterlaten aan eenen mensch
die na mij wezen zal,

19 want wie weet of hij wijs zal zijn
of dwaas? Evenwel zal hij heerschen over
al mijnen arbeid, dien ik bearbeid heb
en dien ik wijselijk beleid heb onder de
zon: — dat is óók ijdelheid.
20 Daarom keerde ik mij om, om mijn
hart te doen wanhopen over al den ar-
beid dien ik bearbeid heb onder de zon;
21 want daar is een mensch wiens ar-
beid in wijsheid en in wetenschap en in
geschiktheid is, nochtans zal hij dien over-
geven tot zijn deel aan eenen mensch,
die daaraan niet gearbeid heeft: — dit
is óók ijdelheid en een groot kwaad.
22 Wat heeft toch die mensch van al
zijnen arbeid, en van de kwelling zijns
harten, dien hij is bearbeidende onder
de zon? Pred. 1:3; 3:9.
23 Want alle zijne dagen zijn smarten,
en zijne bezigheid is verdriet, zelfs des
nachts rust zijn hart niet: — dat is óók
ijdelheid.
24 Is het *dan* niet goed voor den mensch
dat hij ete en drinke en dat hij zijne ziel
het goede doe genieten in zijnen arbeid?
Ik heb ook gezien dat zulks van de hand
Gods is; Pred. 5:17; 8:15.
25 (want wie zoude er van eten of wie zou-
de zich *daartoe* haasten, meer dan ik zelf?)
26 want Hij geeft wijsheid en weten-
schap en vreugde aan den mensch die
goed is voor zijn aangezicht, maar den
zondaar geeft Hij bezigheid om te verza-
melen en te vergaderen, opdat Hij het
geve dien die goed is voor Gods aange-
zicht: — dit is óók ijdelheid en kwel-
ling des geestes. Job 27:16, 17.

HOOFDSTUK 3.

ALLES heeft eenen bestemden tijd, en
alle voornemen onder den hemel heeft
zijnen tijd:
2 daar is een tijd om geboren te wor-
den en een tijd om te sterven, een tijd
om te planten en een tijd om het ge-
plante uit te roeien;
3 een tijd om te dooden en een tijd om
te genezen, een tijd om af te breken en
een tijd om te bouwen;
4 een tijd om te weenen en een tijd
om te lachen, een tijd om te kermen en
een tijd om op te springen;
5 een tijd om steenen weg te werpen
en een tijd om steenen te vergaderen,
een tijd om te omhelzen en een tijd om
verre te zijn van omhelzen;

6 een tijd om te zoeken en een tijd om
te laten verloren gaan, een tijd om te
bewaren en een tijd om weg te werpen;
7 een tijd om te scheuren en een tijd
om toe te naaien, een tijd om te zwijgen
en een tijd om te spreken;
8 een tijd om lief te hebben en een
tijd om te haten, een tijd van oorlog en
een tijd van vrede: —
9 wat voordeel heeft hij die werkt, van
hetgene dat hij bearbeidt? Pred. 1:3; 2:22.
10 Ik heb gezien de bezigheid die God
den kinderen der menschen gegeven heeft
om zich daarmede te bekommeren:
11 Hij heeft ieder ding schoon gemaakt
op zijnen tijd, ook heeft Hij de eeuw in
hun hart geleid, zonder dat een mensch
het werk dat God gemaakt heeft, kan uit-
vinden van het begin tot het einde toe;
12 ik heb gemerkt dat er niets beters
voor hen is dan zich te verblijden en
goed te doen in zijn leven,
13 ja ook dat ieder mensch ete en drinke
en het goede geniete van al zijnen arbeid:
dit is eene gave Gods;
14 ik weet dat al wat God doet in eeu-
wigheid zal zijn, daar is niet aan toe te
doen en daar is niet af te doen, en God
doet *dat*, opdat men vreeze voor zijn
aangezicht:
15 hetgeen dat geweest is, dat is nu,
en wat wezen zal, dat is alreede geweest,
en God zoekt het weggedrevene. Pred. 1:9.
16 Voorts heb ik ook gezien onder de
zon, ter plaatse des gerichts, aldaar was
goddeloosheid, en ter plaatse der gerech-
tigheid, aldaar was goddeloosheid:
17 ik zeide in mijn hart: God zal den
rechtvaardige en den goddelooze oordee-
len, want aldaar is de tijd voor alle voor-
nemen en over alle werk;
18 ik zeide in mijn hart van de gelegen-
heid der menschenkinderen, dat God hun
zal verklaren en dat zij zullen zien, dat
zij *als* de beesten zijn op zichzelve.
19 Want wat den kinderen der menschen
wedervaart, dat wedervaart ook den bees-
ten, en éénerlei wedervaart hun *beiden*;
gelijk die sterft, alzóó sterft deze, en zij
allen hebben éénerlei adem, en de uitne-
mendheid der menschen boven de beesten
is geene, want allen zijn ze ijdelheid,
20 zij gaan allen naar ééne plaats, zij
zijn allen uit het stof en zij keeren allen we-
der tot het stof. Gen. 3:19. Job 34:15. Pred. 12:7.
21 Wie merkt dat de adem van de kin-
deren der menschen opvaart naar boven,
en de adem der beesten nederwaarts vaart
in de aarde?
22 Dies heb ik gezien dat er niets be-
ters is dan dat de mensch zich verblijde
in zijne werken, want dat is zijn deel;
want wie zal hem daarhenen brengen dát
hij zie hetgene dat na hem geschieden zal?

HOOFDSTUK 4.

DAARNA wendde ik mij en zag áán
alle de onderdrukkingen die onder
de zon geschieden; en zie, daar waren
de tranen der verdrukten en dergenen
die geenen trooster hadden; en aan de
zijde hunner verdrukkers was macht, zij
daarentegen hadden geen vertrooster.
2 Dies prees ik de dooden die alreede
gestorven waren, boven de levenden die
tot nog toe levend zijn;
3 ja hij is beter dan die beiden, die nog
niet geweest is, die niet gezien heeft het
booze werk dat onder de zon geschiedt.
4 Verder zag ik al den arbeid en alle
geschiktheid des werks, dat het den mensch
nijd van zijnen naaste *aanbrengt:* dat is
óók ijdelheid en kwelling des geestes.
5 De zot vouwt zijne handen samen en
eet zijn eigen vleesch:
6 een handvol *met* rust is beter dan
beide de vuisten vol *met* arbeid en kwel-
ling des geestes.
7 Ik wendde mij wederom en ik zag
eene ijdelheid onder de zon:
8 daar is er één, en geen tweede, hij
heeft ook geen kind noch broeder: noch-
tans is er aan al zijnen arbeid geen einde,
ook wordt zijn oog niet verzadigd van
den rijkdom, en *hij zegt niet*: Voor wien
arbeid ik toch en doe mijne ziel gebrek
hebben aan het goede? Dit is óók ijdel-
heid en het is eene moeielijke bezigheid.
9 Twee zijn beter dan één, want zij
hebben eene goede belooning van hunnen
arbeid;
10 want indien zij vallen, de één richt
zijnen metgezel op; maar wee den éénen
die gevallen is, want daar is geen tweede
om hem op te helpen.
11 Ook indien twee te zamen liggen,
zoo hebben zij warmte; maar hoe zoude
één *alleen* warm worden?
12 En indien iemand den éénen mocht
overweldigen, zoo zullen de twee tegen
hem bestaan; en een drievoudig snoer
wordt niet haast gebroken.

13 Beter is een arm en wijs jongeling,
dan een oud en zot Koning die niet
weet van meer vermaand te worden;
14 want een komt uit het gevangenhuis
om Koning te zijn, daar ook een die in
zijn koninkrijk geboren is, verarmt.
15 Ik zag alle de levenden wandelen
onder de zon, met den jongeling, den
tweede, die in diens plaats staan zal:
16 daar is geen einde van al het volk,
van allen die vóór hen geweest zijn; de
nakomelingen zullen zich óók over hem
niet verblijden: — gewisselijk dat is óók
ijdelheid en kwelling des geestes.
17 Bewaar uwen voet als gij ten Huize
Gods ingaat, en wees liever nabij om te
hooren, dan om der zotten slachtoffer te
geven, want zij weten niet dat zij kwaad
doen. 1 Sam. 15:22.

HOOFDSTUK 5.

WEES niet te snel met uwen mond, en
uw hart haaste niet een woord voort
te brengen voor Gods aangezicht; want
God is in den hemel en gij zijt op de
aarde; daarom laat uwe woorden weinig
zijn; Jac. 1:19.
2 want *gelijk* de droom komt door veel
bezigheid, alzóó de stem des zots door de
veelheid der woorden.
3 Wanneer gij eene gelofte aan God
zult beloofd hebben, stel niet uit dezelve
te betalen, want Hij heeft geen lust aan
de zotten: wat gij zult beloofd hebben,
betaal het; Num. 30:2. Deut. 23:21, 22.
4 het is beter dat gij niet belooft, dan
dat gij belooft en niet betaalt.
5 Laat uwen mond niet toe dat hij uw
vleesch zoude doen zondigen, en zeg niet
voor het aangezicht des Engels dat het
eene dwaling was: waarom zoude God
grootelijks toornen om uwer stemme wil
en verderven het werk uwer handen?
6 Want gelijk in de veelheid der droomen
ijdelheden zijn, alzóó *in* vele woorden;
maar vrees gij God. Spr. 10:19.
7 Indien gij de onderdrukking des armen
en de berooving des gerichts en der ge-
rechtigheid ziet in een landschap, ver-
wonder u niet over zulk een voornemen,
want die hooger is dan de hooge neemt
er acht op, en daar zijn hoogen boven hen.
8 Het voordeel des aardrijks is voor allen,
de Koning zelf wordt van het veld gediend.
9 Die het geld liefheeft, wordt des gelds
niet zat, en wie den overvloed liefheeft,
wordt van het inkomen niet *zat*: dit is
óók ijdelheid.
10 Waar het goed vermenigvuldigt, daar
vermenigvuldigen ook die het eten: wat
nuttigheid hebben dan de bezitters daar-
van, dan het gezicht hunner oogen?
11 De slaap des arbeiders is zoet, hij
hebbe weinig of veel gegeten; maar de
zatheid des rijken laat hem niet slapen.
12 Daar is een kwaad dat krankheid
aanbrengt, *hetwelk* ik zag onder de zon:
rijkdom, door zijne bezitters bewaard tot
hun eigen kwaad.
13 Of de rijkdom zelf vergaat door eene
moeielijke bezigheid, en hij gewint eenen
zoon, en daar is nietmetal in zijne hand;
14 gelijk als hij voortgekomen is uit den
moederschoot, *alzóó* zal hij naakt weder-
keeren, gaande gelijk hij gekomen was,
en hij zal niet medenemen van zijnen
arbeid dat hij met zijne hand zoude weg-
dragen. Job 1:21. Ps. 49:18. 1 Tim. 6:7.
15 Daarom is dit óók een kwaad dat
krankheid aanbrengt: dat hij in alle ma-
nier gelijk hij gekomen is, alzóó henen-
gaat; en wat voordeel is het hem dat hij
in den wind gearbeid heeft,
16 dat hij ook alle zijne dagen in duis-
ternis gegeten heeft, en dat hij veel ver-
driet gehad heeft, ook zijne krankheid en
onstuimigen toorn?
17 Zie, wat ik gezien heb, eene goede
zaak die schoon is: te eten en te drinken
en te genieten het goede van al zijnen
arbeid dien hij bearbeid heeft onder de
zon, *gedurende* het getal der dagen zijns
levens hetwelk God hem geeft, want dat
is zijn deel; Pred. 2:24; 8:15.
18 ook een iegelijk mensch aan denwel-
ke God rijkdom en goederen gegeven
heeft, en Hij geeft hem de macht om
daarvan te eten en om zijn deel te nemen
en om zich te verheugen van zijnen arbeid,
dat is eene gave Gods;
19 want hij zal niet veel gedenken aan
de dagen zijns levens, dewijl *hem* God
verhoort in de blijdschap zijns harten.

HOOFDSTUK 6.

DAAR is een kwaad dat ik gezien heb
onder de zon, en het is véél onder
de menschen:
2 een man, denwelke God gegeven heeft
rijkdom en goederen en eer, en hij heeft
voor zijne ziel geens dings gebrek van alles
wat hij begeert: en God geeft hem de

macht niet om daarvan te eten, maar dat
een vreemd man dat opeet. Dit is *óók*
ijdelheid en eene kwade smart.
3 Indien een man honderd *kinderen* gewon
en vele jaren leefde, zoodat de dagen
zijner jaren vele waren, doch zijne ziel niet
verzadigd werd van het goed en hij ook
geen begrafenis had, — ik zeg dat eene
misdracht beter is dan hij;
4 want met ijdelheid komt zij, en in
duisternis gaat zij weg, en met duisternis
wordt haar naam bedekt;
5 ook heeft zij de zon niet gezien noch
gekend: zij heeft meer rust dan hij.
6 Ja al leefde hij ook tweemaal duizend
jaren, en zag het goede niet: gaan zij niet
allen naar ééne plaats?
7 Al de arbeid des menschen is voor
zijnen mond: en nochtans wordt de begeerlijkheid
niet vervuld.
8 Want wat heeft de wijze meer dan de
zot? Wat heeft de arme *meer*, die voor de
levenden weet te wandelen?
9 Beter is het aanzien der oogen dan het
wandelen der begeerlijkheid: dit is óók
ijdelheid en kwelling des geestes.
10 Wat ook iemand zij, alreede is zijn
naam genoemd, en het is bekend dat hij
een mensch is, en dat hij niet kan rechten
met dien die sterker is dan hij.
11 Voorwaar, daar zijn vele dingen die
de ijdelheid vermeerderen: wat heeft de
mensch te meer *daarvan*?
12 Want wie weet wat goed is voor
den mensch in dit leven, *gedurende* het
getal der dagen des levens zijner ijdelheid,
welke hij doorbrengt als eene schaduw?
Want wie kan den mensch aanzeggen
wat na hem wezen zal onder de
zon? Pred. 8:7.

HOOFDSTUK 7.

BETER is een *goede* naam dan goede
olie, en de dag des doods dan de
dag dat iemand geboren wordt. Spr. 22:1.
2 Het is beter te gaan in het klaaghuis
dan te gaan in het huis des maaltijds,
want in hetzelve is het einde aller menschen,
en de levende legt het in zijn hart.
3 Het treuren is beter dan het lachen,
want door de droefheid des aangezichts
wordt het hart gebeterd;
4 het hart der wijzen is in het klaaghuis,
maar het hart der zotten in het huis der
vreugde.
5 Het is beter te hooren het bestraffen
des wijzen, dan dat iemand hoore het
gezang der dwazen;
6 want gelijk het geluid der doornen
onder eenen pot, alzóó is het lachen van
een zot: dit is óók ijdelheid.
7 Voorwaar, de onderdrukking zoude wel
eenen wijze dol maken, en het geschenk
verderft het hart. Ex. 23:8. Deut. 16:19.
8 Het einde eens dings is beter dan zijn
begin; de lankmoedige is beter dan de
hoogmoedige.
9 Wees niet haastig in uwen geest om
te toornen, want de toorn rust in den
boezem der dwazen.
10 Zeg niet: Wat is er, dat de vorige
dagen beter geweest zijn dan deze? want gij
zoudt naar zulks niet uit wijsheid vragen.
11 De wijsheid is goed met een erfdeel,
en degenen die de zon aanschouwen, hebben
voordeel *daarvan*.
12 Want de wijsheid is tot eene schaduw,
en het geld is tot eene schaduw; maar de
uitnemendheid der wetenschap is, dat de
wijsheid haren bezitters het leven geeft.
13 Aanmerk het werk Gods; want wie
kan recht maken wat Hij krom gemaakt
heeft?
14 Geniet het goede ten dage des voorspoeds,
maar ten dage des tegenspoeds
zie toe; *want* God maakt ook den éénen
tegenover den anderen, ter oorzake dat
de mensch niet zoude vinden iets dat na
hem zal zijn.
15 Dit alles heb ik gezien in de dagen
mijner ijdelheid: daar is een rechtvaardige
die in zijne gerechtigheid omkomt, daarentegen
is er een goddelooze die in zijne
boosheid *zijne dagen* verlengt.
16 Wees niet al te rechtvaardig en houd
uzelven niet al te wijs: waarom zoudt gij
verwoesting over u brengen?
17 Wees niet al te goddeloos en wees
niet *al te* dwaas: waarom zoudt gij sterven
buiten uwen tijd?
18 Het is goed dat gij daaraan vasthoudt,
en trek ook uwe hand hiervan niet af;
want wie God vreest, die ontgaat dat alles.
19 De wijsheid versterkt den wijze meer
dan tien heerschappers die in eene stad zijn.
20 Voorwaar, daar is geen mensch rechtvaardig
op aarde, die goed doet en niet
zondigt. 1 Kon. 8:46. 2 Kron. 6:36.
21 Geef ook uw hart niet tot alle woorden
die men spreekt, opdat gij niet hoort
dat uw knecht u vloekt;
22 want uw hart heeft ook veelmalen

bekend dat gij ook anderen gevloekt hebt.
23 Dit alles heb ik met wijsheid beproefd; ik zeide: Ik zal wijsheid bekomen, maar zij was *nog* verre van mij;
24 hetgene dat verre af is en zeer diep, wie zal dat vinden?
25 Ik keerde mij òm, en mijn hart, om te weten en om na te sporen en te zoeken wijsheid en eene sluitrede, en om te weten de goddeloosheid der zotheid en de dwaasheid der onzinnigheden;
26 en ik vond een bitterder ding dan de dood: eene vrouw welker hart netten en garen, *en* welker handen banden zijn: wie goed is voor Gods aangezicht zal van haar ontkomen, daarentegen de zondaar zal van haar gevangen worden. Spr. 22:14.
27 Zie, dit heb ik gevonden, zegt de Prediker, het één bij het ander, om de sluitrede te vinden,
28 dewelke mijne ziel nog zoekt, maar ik heb haar niet gevonden: éénen man uit duizend heb ik gevonden, maar eene vrouw onder die allen heb ik niet gevonden.
29 Alleenlijk zie, dit heb ik gevonden: dat God den mensch recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht.

HOOFDSTUK 8.

WIE is gelijk de wijze, en wie weet de uitlegging der dingen? De wijsheid des menschen verlicht zijn aangezicht, en de stuurschheid zijns aangezichts wordt *daardoor* veranderd.
2 Ik *zeg*: Neem acht op den mond des Konings, doch naar de gelegenheid van den eed Gods.
3 Haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht, blijf niet staande in eene kwade zaak; want al wat hem lust, doet hij.
4 Waar het woord des Konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem zeggen: Wat doet gij?
5 Wie het gebod onderhoudt, zal niets kwaads gewaarworden, en het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten;
6 want een ieder voornemen heeft tijd en wijze, dewijl het kwaad des menschen veel is over hem;
7 want hij weet niet wat er geschieden zal, want wie zal het hem te kennen geven, wanneer het geschieden zal? Pred. 6:12.
8 Daar is geen mensch die heerschappij heeft over den geest, om den geest in te houden; en hij heeft geene heerschappij over den dag des doods, ook geen geweer in dezen strijd; ook zal de goddeloosheid hare meesters niet verlossen.
9 Dit alles heb ik gezien, toen ik mijn hart begaf tot alle werk dat onder de zon geschiedt: daar is een tijd dat de *ééne* mensch over den *anderen* mensch heerscht, hem ten kwade.
10 Alzóó heb ik ook gezien de goddeloozen die begraven waren, en *degenen die* kwamen en uit de plaats des Heiligen gingen, die werden vergeten in die stad *in* welke zij recht gedaan hadden: dit is óók ijdelheid.
11 Omdat niet haastelijk het oordeel *over* de booze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der menschen in hen vol om kwaad te doen.
12 Hoewel een zondaar honderd*maal* kwaad doet en *God* hem *de dagen* verlengt, zoo weet ik toch dat het dien zal wèl gaan die God vreezen, die voor zijn aangezicht vreezen: Jes. 3:10.
13 maar den goddelooze zal het niet wèl gaan, en hij zal de dagen niet verlengen: hij zal zijn gelijk eene schaduw, omdat hij voor Gods aangezicht niet vreest.
14 Daar is *nòg* eene ijdelheid die op aarde geschiedt: dat er zijn rechtvaardigen wien het wedervaart naar het werk der goddeloozen, en daar zijn goddeloozen wien het wedervaart naar het werk der rechtvaardigen: ik zeg dat dit óók ijdelheid is.
15 Daarom prees ik de blijdschap, dewijl de mensch niets beters heeft onder de zon dan te eten en te drinken en blijde te zijn, want dat zal hem aankleven van zijnen arbeid, de dagen zijns levens die hem God geeft onder de zon. Pred. 2:24; 5:17.
16 Als ik mijn hart begaf om wijsheid te weten, en om aan te zien de bezigheid die op de aarde geschiedt, dat men ook, des daags noch des nachts, den slaap niet ziet met zijne oogen:
17 toen zag ik al het werk Gods, dat de mensch niet kan uitvinden het werk dat onder de zon geschiedt, om hetwelk een mensch arbeidt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja indien ook een wijze zeide dat hij het zoude weten, zoo zal hij het *toch* niet kunnen uitvinden.

HOOFDSTUK 9.

ZEKERLIJK dit alles heb ik in mijn hart gelegd. opdat ik dit alles klaar-

lijk mocht verstaan: dat de rechtvaardigen
en de wijzen en hunne werken in de hand
Gods zijn; ook liefde, ook haat, weet de
mensch niet *uit* al hetgene dat voor zijn
aangezicht is;
2 alle ding *wedervaart hun* gelijk allen
anderen, éénerlei wedervaart den recht-
vaardige en den goddelooze, den goede
en den reine als den onreine, zoo dien
die offert als dien die niet offert, gelijk
den goede alzóó *ook* den zondaar, dien die
zweert gelijk als dien die den eed vreest.
3 Dit is een kwaad onder alles dat onder
de zon geschiedt, dat éénerlei ding allen
wedervaart, en dat ook het hart der men-
schenkinderen vol boosheid is, en dat er
in hun leven onzinnigheden zijn in hun
hart, en daarna *moeten* zij naar de doo-
den toe.
4 Want voor dengene die vergezelschapt
is bij alle levenden, is er hoop, want een
levende hond is beter dan een doode leeuw;
5 want de levenden weten dat zij ster-
ven zullen, maar de dooden weten niet-
metal, zij hebben ook geen loon meer,
maar hunne gedachtenis is vergeten,
6 ook is alreede hunne liefde, ook hun
haat, ook hunne nijdigheid vergaan, en
zij hebben geen deel meer in *deze* eeuw
in alles dat onder de zon geschiedt.
7 Ga *dan* henen, eet uw brood met
vreugde en drink uwen wijn van goeder
harte, want God heeft alreede een beha-
gen aan uwe werken:
8 laat uwe kleederen te allen tijde wit
zijn, en laat op uw hoofd geen olie ont-
breken;
9 geniet het leven met de vrouw die
gij liefhebt, alle de dagen uws ijdelen
levens welke *God* u gegeven heeft onder
de zon, alle uwe ijdele dagen; want dit
is uw deel in dit leven en van uwen
arbeid dien gij arbeidt onder de zon.
10 Alles wat uwe hand vindt om te
doen, doe *dat* met uwe macht; want daar
is geen werk, noch verzinning, noch weten-
schap, noch wijsheid in het graf waar gij
henengaat. 1 Sam. 10. 7
11 Ik keerde mij en zag onder de zon,
dat de loop niet is der snellen, noch de
strijd der helden, noch ook de spijs der
wijzen, noch ook de rijkdom der verstan-
digen, noch ook de gunst der welweten-
den, maar dat tijd en toeval aan alle
dezen wedervaart;
12 dat ook de mensch zijnen tijd niet
weet, gelijk de visschen die gevangen
worden met het booze net, en gelijk de
vogelkens die gevangen worden met den
strik: gelijk die, *alzóó* worden de kinderen
der menschen verstrikt ter boozer tijd,
wanneer dezelve haastelijk over hen valt.
13 Ook heb ik onder de zon deze wijs-
heid gezien, en zij was groot bij mij:
14 daar was eene kleine stad, en weinige
lieden waren daarin; en een groot Koning
kwam tegen haar, en hij omsingelde ze,
en hij bouwde groote vastigheden tegen
haar:
15 en men vond daar eenen armen wij-
zen man in, die de stad verloste door
zijne wijsheid; maar geen mensch gedacht
aan dien armen man.
16 Toen zeide ik: Wijsheid is beter dan
kracht, hoewel de wijsheid des armen was
veracht en zijne woorden niet waren ge-
hoord geweest.
17 De woorden der wijzen moeten in
stilheid aangehoord worden, meer dan het
geroep desgenen die over de zotten heerscht.
18 De wijsheid is beter dan de krijgs-
wapenen, maar een éénig zondaar verderft
veel goeds.

HOOFDSTUK 10.

EENE doode vlieg doet de zalf des
apothekers stinken *en* opwellen: *alzóó*
een weinig dwaasheid eenen *man* die
kostelijk is van wijsheid *en* van eer.
2 Het hart des wijzen is aan zijne rech-
ter-, maar het hart van een zot is aan
zijne linkerhand;
3 en ook wanneer de dwaas op den weg
wandelt, zijn hart ontbreekt *hem,* en hij
zegt tot een iegelijk dat hij dwaas is.
4 Als de geest des heerschers tegen u
oprijst, verlaat uwe plaats niet; want het
is medicijn, het stilt groote zonden.
5 Daar is *nòg* een kwaad *dat* ik gezien
heb onder de zon, als eene dwaling die
van het aangezicht des oversten voortkomt:
6 een dwaas wordt gezet in groote hoog-
heden, maar de rijken zitten in de laagte;
7 ik heb knechten te paard gezien, en
Vorsten gaande als knechten op de aarde.
8 Wie eenen kuil graaft,* zal daar in-
vallen, en wie eenen muur doorbreekt,
eene slang zal hem bijten;
Ps. 7:16; 9:16; 57.7. Spr 26 27.
9 wie steenen wegdraagt, zal smart daar-
door lijden, wie hout klieft, zal daardoor
in gevaar zijn.

10 Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk stellen, maar de wijsheid is eene uitnemende zaak om *iets* recht te maken.
11 Indien de slang gebeten heeft eer de bezwering geschied is, dan is daar geen nuttigheid voor den allerwelsprekendsten *bezweerder*.
12 De woorden van eens wijzen mond zijn aangenaam, maar de lippen van een zot verslinden hemzelven;
13 het begin der woorden zijns monds is dwaasheid, en het einde zijns monds is booze dolheid.
14 De dwaas maakt wel vele woorden, *maar* de mensch weet niet wat het zij, dat geschieden zal; en wat na hem geschieden zal, wie zal het hem te kennen geven?
15 De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede, dewijl zij niet weten naar de stad te gaan.
16 Wee u, land, welks Koning een kind is en welks Vorsten in den morgenstond eten!
17 Welgelukzalig zijt gij, land, welks Koning een zoon der edelen is en welks Vorsten ter rechter tijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij.
18 Door groote luiheid verzwakt het gebint, en door slapheid der handen wordt het huis dóórlekkende.
19 Men maakt maaltijden om te lachen, en de wijn verheugt de levenden, en het geld verantwoordt alles.
20 Vloek den Koning niet, zelfs in uwe gedachte, en vloek den rijke niet in het binnenste uwer slaapkamer; want het gevogelte des hemels zoude de stem wegvoeren, en het gevleugelde zoude het woord te kennen geven. Ex. 22:28.

HOOFDSTUK 11.

WERP uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen.
2 Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht, want gij weet niet wat kwaad op de aarde wezen zal.
3 Als de wolken vol geworden zijn, zoo storten zij plasregen uit op de aarde; en als de boom naar het Zuiden of als hij naar het Noorden valt, — in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen.
4 Wie op den wind acht geeft, die zal niet zaaien, en wie op de wolken ziet, die zal niet maaien.
5 Gelijk gij niet weet welke de weg des winds is, *of* hoedanig de beenderen zijn in den schoot van eene zwangere *vrouw*, alzóó weet gij het werk Gods niet, die het alles maakt. Joh. 3:8.
6 Zaai uw zaad in den morgenstond, en trek uwe hand des avonds niet af; want gij weet niet wat recht wezen zal, òf dit òf dat, of dat die beide te zamen goed zijn zullen.
7 Verder, het licht is zoet, en het is den oogen goed de zon te aanschouwen;
8 maar indien de mensch vele jaren leeft, *en* verblijdt zich in die alle, zoo laat hem ook gedenken aan de dagen der duisternis, want die zullen vele zijn; *en* al wat gekomen is, is ijdelheid.
9 Verblijd u, o jongeling! in uwe jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten en in de aanschouwing uwer oogen; maar weet dat God om alle deze dingen u zal doen komen voor het gericht.
10 Zoo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vleesch, want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid.

HOOFDSTUK 12.

EN gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve;
2 eer dan de zon en het licht, en de maan en de sterren verduisterd worden, en de wolken wederkomen na den regen;
3 in den dag wanneer de wachters des huizes zullen beven, en de sterke mannen zich zullen krommen, en de maalsters zullen stilstaan omdat zij minder geworden zijn, en die door de vensters zien, verduisterd zullen worden;
4 en de twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, als er is een nederig geluid van het malen, en hij opstaat op de stem van het vogelken, en alle de zangeressen nedergebogen zullen worden;
5 ook *wanneer* zij voor de hoogte zullen vreezen, en dat er verschrikkingen zullen zijn op den weg, en de amandelboom zal bloeien, en dat de sprinkhaan zichzelven een last zal wezen, en dat de lust zal vergaan; want de mensch gaat naar

zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan;
6 eer dan het zilveren koord ontketend wordt, en de gulden schaal in stukken gestooten wordt, en de kruik aan de springader gebroken wordt, en het rad aan den bornput in stukken gestooten wordt,
7 en dat het stof wederom tot aarde keert als het geweest is, en de geest weder tot God keert die hem gegeven heeft. Gen. 3:19. Job. 34:15. Pred. 3:20.
8 IJdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, het is al ijdelheid. Pred. 1:2.
9 En voorts, dewijl de Prediker wijs geweest is, zoo leerde hij het volk nog wetenschap, en merkte op en onderzocht, hij stelde vele spreuken in orde;
10 de Prediker zocht aangename woorden uit te vinden, en het geschrevene is recht, woorden der waarheid.
11 De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen, en gelijk nagelen, diep ingeslagen *van* de meesters der verzamelingen, *die* gegeven zijn van den eenigen Herder;
12 en wat boven dezelve is, mijn zoon, wees gewaarschuwd: van vele boeken te maken is geen einde, en veel lezen is vermoeiing des vleesches.
13 Van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God en houd zijne geboden, want dit *betaamt* allen menschen; Deut. 10:12, 13.
14 want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, het zij goed of het zij kwaad. 2 Cor. 5:10.

HET HOOGLIED VAN SALOMO.

HOOFDSTUK 1.

HET hooglied, hetwelk van Salomo is.
2 Hij kusse mij met de kussen zijns monds, want uwe uitnemende liefde is beter dan wijn. Hoogl. 4:10.
3 Uwe oliën zijn goed tot reuk, uw naam is eene olie die uitgestort wordt; daarom hebben u de maagden lief:
4 trek mij, wij zullen u naloopen. De Koning heeft mij gebracht in zijne binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in u verblijden; wij zullen uwe uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn: de oprechten hebben u lief.
5 Ik ben zwart, doch liefelijk, gij dochteren Jeruzalems, gelijk de tenten Kedars, gelijk de gordijnen Salomo's.
6 Ziet mij niet áán dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken; zij hebben mij gezet tot eene hoedster der wijngaarden; mijnen wijngaard dien ik heb, heb ik niet gehoed.
7 Zeg mij aan, *gij* dien mijne ziel liefheeft, waar gij weidt, waar gij *de kudde* legert op den middag; want waarom zoude ik zijn als eene die zich bedekt bij de kudden uwer metgezellen?
8 Indien gij 't niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zoo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uwe geiten bij de woningen der herders. Hoogl. 5:9; 6:1.
9 Mijne vriendin, ik vergelijk u bij de paarden aan de wagens van Farao.
10 Uwe wangen zijn liefelijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren.
11 Wij zullen u gouden spangen maken met zilveren stipjes.
12 Terwijl de Koning aan zijne ronde tafel is, geeft mijne nardus haren reuk.
13 Mijn liefste is mij een bundeltje mirre *dat* tusschen mijne borsten vernacht.
14 Mijn liefste is mij een tros van cyprus in de wijngaarden van Engédi.
15 Zie, gij zijt schoon, mijne vriendin, zie, gij zijt schoon, uwe oogen zijn duiven*oogen*. Hoogl. 4:1.
16 Zie, gij zijt schoon, mijn liefste, ja liefelijk; ook groent onze bedstede.
17 De balken onzer huizen zijn cederen, onze galerijen zijn cypressen.

HOOFDSTUK 2.

IK ben eene roos van Saron, eene lelie der dalen.
2 Gelijk eene lelie onder de doornen, alzóó is mijne vriendin onder de dochteren.
3 Als een appelboom onder de boomen des wouds, zóó is mijn liefste onder de

zonen: ik heb grooten lust in zijne schaduw en zit er *onder*, en zijne vrucht is mijn gehemelte zoet.
4 Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is zijne banier over mij.
5 Ondersteunt gijlieden mij met de flesschen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.
6 Zijne linkerhand zij onder mijn hoofd, en zijne rechterhand omhelze mij. Hoogl. 8:3.
7 Ik bezweer u, gij dochteren Jeruzalems *die* bij de reeën of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt noch wakker maakt totdat het *haar* luste. Hoogl. 3:5; 8:4.
8 *Dat* is de stem mijns liefsten: zie hem, hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen.
9 Mijn liefste is gelijk eene ree of een welp der herten; zie, hij staat achter onzen muur, kijkende uit de vensters, blinkende uit de traliën.
10 Mijn liefste antwoordt en zegt tot mij: Sta op, mijne vriendin, mijne schoone, en kom.
11 Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan;
12 de bloemen worden gezien op het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land;
13 de vijgeboom brengt zijne jonge vijgjes voort, en de wijnstokken geven reuk *met hunne* jonge druifjes: sta op, mijne vriendin, mijne schoone, en kom.
14 Mijne duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene eener steile plaats, toon mij uwe gedaante, doe mij uwe stem hooren, want uwe stem is zoet en uwe gedaante is liefelijk.
15 Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven; want onze wijngaarden *hebben* jonge druifjes.
16 Mijn liefste is mijn, en ik ben zijne, die weidt onder de leliën, Hoogl. 6:3; 7:10.
17 [a] totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden: [b] keer om, mijn liefste, word gij gelijk eene ree of een welp der herten op de bergen van Bether.
a Hoogl. 4:6. b Hoogl. 8:14.

HOOFDSTUK 3.

IK zocht 's nachts op mijn leger hem dien mijne ziel liefheeft, ik zocht hem, maar ik vond hem niet; *ik zeide:* Hoogl. 5:6.
2 Ik zal nu opstaan en in de stad omgaan, in de wijken en in de straten, ik zal hem zoeken dien mijne ziel liefheeft; ik zocht hem, maar ik vond hem niet.
3 De wachters die in de stad omgingen, vonden mij; *ik zeide:* Hebt gij hem gezien dien mijne ziel liefheeft?
4 Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik hem dien mijne ziel liefheeft: ik hield hem vast en liet hem niet gaan, totdat ik hem in mijn moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene die mij gebaard heeft.
5 Ik bezweer u, gij dochteren Jeruzalems, die bij de reeën of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt noch wakker maakt totdat het *haar* luste. Hoogl. 2:7; 8:4.
6 Wie is zij die daar opkomt uit de woestijn als rookpilaren, berookt met mirre en wierook *en* met allerlei poeder des kruideniers? Hoogl 8:5.
7 Zie, het bed dat Salomo heeft, daar zijn zestig helden rondom van de helden Israëls,
8 die altemaal zwaarden houden, geoefend ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijne heup, vanwege den schrik des nachts.
9 De Koning Salomo heeft zich eene koets gemaakt van het hout Libanons;
10 de pilaren derzelve maakte hij *van* zilver, haren vloer *van* goud, haar gehemelte *van* purper: het binnenste was bespreid met de liefde van de dochteren Jeruzalems.
11 Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, den Koning Salomo, met de kroon waarmede zijne moeder hem kroonde op den dag zijner bruiloft en op den dag der vreugde zijns harten.

HOOFDSTUK 4.

ZIE, gij zijt schoon, mijne vriendin, zie, gij zijt schoon: uwe oogen zijn duiven-*oogen* tusschen uwe vlechten; uw haar is als eene kudde geiten die *het gras* van den berg Gilead afscheren. Hoogl. 1:15.
2 Uwe tanden zijn als eene kudde *schapen* die geschoren zijn, die uit de waschstede opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en geen onder hen is zonder jongen. Hoogl. 6:5, 6.
3 Uwe lippen zijn als een scharlaken snoer, en uwe spraak is liefelijk; de slaap uws hoofds is als een stuk van eenen granaatappel tusschen uwe vlechten. Hoogl. 6:7.
4 Uw hals is als Davids toren die gebouwd is tot ophanging van wapentuig,

waar duizend rondassen aan hangen, al-
temaal zijnde schilden der helden.
5 Uwe twee borsten zijn gelijk twee
welpen, tweelingen van eene ree, die on-
der de leliën weiden. Hoogl. 7:3.
6 Totdat de dag aankomt en de schaduwen
vlieden, zal ik gaan tot den mirreberg en
tot den wierookheuvel. Hoogl. 2:17.
7 Geheel zijt gij schoon, mijne vriendin,
en er is geen gebrek aan u.
8 Bij mij van den Libanon af, o bruid!
kom bij mij van den Libanon af; zie van
den top van Amana, van den top Senirs
en Hermons, van de woningen der leeu-
winnen, van de bergen der luipaarden.
9 Gij hebt mij het hart genomen, mijne
zuster, o bruid! gij hebt mij het hart ge-
nomen met één van uwe oogen, met ééne
keten van uwen hals.
10 Hoe schoon is uwe uitnemende liefde,
mijne zuster, o bruid! hoe veel beter is
uwe uitnemende liefde dan wijn, en de reuk
uwer oliën dan alle specerijen! Hoogl. 1:2.
11 Uwe lippen, o bruid! druppen van
honigzeem; honig en melk is onder uwe
tong, en de reuk uwer kleederen is als
de reuk van Libanon.
12 Mijne zuster, o bruid! gij zijt een
besloten hof, eene beslotene wel, eene
verzegelde fontein.
13 Uwe scheuten zijn een paradijs van
granaatappelen, met edele vruchten, cyprus
met nardus,
14 nardus en saffraan, kalmus en ka-
neel, met allerlei boomen van wierook,
mirre en aloë, mitsgaders alle voornaam-
ste specerijen.
15 O fontein der hoven, put der levende
wateren die uit Libanon vloeien!
16 Ontwaak, noordenwind, en kom, gij
zuidenwind; doorwaai mijnen hof, dat
zijne specerijen uitvloeien. O dat mijn
liefste tot zijnen hof kwame en ate zijne
edele vruchten!

HOOFDSTUK 5.

IK ben in mijnen hof gekomen, o mijne
zuster, o bruid! ik heb mijne mirre
geplukt met mijne specerij, ik heb mijne
honigraten met mijnen honig gegeten, ik
heb mijnen wijn mitsgaders mijne melk
gedronken. Eet, vrienden, drinkt, en wordt
dronken, o liefsten!
2 Ik sliep, maar mijn hart waakte; de
stem mijns liefsten, die klopte, was: Doe
mij open, mijne zuster, mijne vriendin,
mijne duive, mijne volmaakte; want mijn
hoofd is vervuld met dauw, mijne haar-
lokken met nachtdruppels.
3 Ik heb mijnen rok uitgetogen, hoe
zal ik hem weder aantrekken? Ik heb
mijne voeten gewasschen, hoe zal ik ze
weder bezoedelen?
4 Mijn liefste trok zijne hand van het
gat *der deur,* en mijn ingewand werd ont-
roerd om zijnentwil.
5 Ik stond op om mijnen liefste open
te doen, en mijne handen dropen *van*
mirre en mijne vingers *van* vloeiende
mirre, op de handvatsels van het slot;
6 ik deed mijnen liefste open; maar
mijn liefste was geweken, hij was door-
gegaan; mijne ziel ging uit vanwege zijn
spreken; ik zocht hem, maar ik vond hem
niet; ik riep hem, doch hij antwoordde
mij niet. Hoogl. 3:1.
7 De wachters die in de stad omgingen,
vonden mij, zij sloegen mij, zij verwond-
den mij, de wachters op de muren namen
mijnen sluier van mij.
8 Ik bezweer u, gij dochters van Jeru-
zalem, indien gij mijnen liefste vindt, wat
zult gij hem aanzeggen? Dat ik krank
ben van liefde.
9 Wat is uw liefste meer dan een
ander liefste, o gij schoonste onder de
vrouwen? Wat is uw liefste meer dan
een *ander* liefste, dat gij ons zoo be-
zworen hebt? Hoogl. 1:8; 6:1.
10 Mijn liefste is blank en rood, hij
draagt de banier boven tien duizend.
11 Zijn hoofd is van het fijnste goud,
van het dichtste goud; zijne haarlokken
zijn gekruld, zwart als een raaf.
12 Zijne oogen zijn als der duiven bij
de waterstroomen, met melk gewasschen,
staande *als* in kasjes *der ringen.*
13 Zijne wangen zijn als een bed van
specerij, *als* torens van reukwerk; zijne
lippen zijn *als* leliën, druppende van
vloeiende mirre.
14 Zijne handen zijn *als* gouden ringen,
gevuld met turkoois; zijn buik is *als* blin-
kend elpenbeen, overtogen met saffieren.
15 Zijne schenkelen zijn *als* marmerpi-
laren, gegrond op voeten van het dichtste
goud; zijne gestalte is als de Libanon,
uitverkoren als de cederen.
16 Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en
al wat aan hem is, is gansch begeerlijk.
Zulk een is mijn liefste, ja, zulk een is
mijn vriend, gij dochters van Jeruzalem.

HOOFDSTUK 6.

WAAR is uw liefste henengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? Waarhenen heeft uw liefste het aangezicht gewend, opdat wij hem met u zoeken? Hoogl. 1:8; 5:9.
2 Mijn liefste is gegaan in zijnen hof, tot de specerijbedden, om te weiden in de hoven, en om de leliën te verzamelen.
3 Ik ben mijns liefsten, en mijn liefste is mijn, die onder de leliën weidt. Hoogl. 2:16; 7:10.
4 Gij zijt schoon, mijne vriendin, gelijk Tirza, liefelijk als Jeruzalem, schrikkelijk als *slagorden* met banieren.
5 Wend uwe oogen van mij af, want zij doen mij geweld aan; uw haar is als eene kudde geiten die *het gras* van Gilead afscheren. Hoogl. 4:1, 2.
6 Uwe tanden zijn als eene kudde schapen die uit de waschstede opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en onder dezelve is geen zonder jongen.
7 Uwe wangen zijn als een stuk van eenen granaatappel tusschen uwe vlechten. Hoogl. 4:3.
8 Er zijn zestig Koninginnen, en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal:
9 eene éénige is mijne duive, mijne volmaakte, de éénige harer moeder, zij is de zuivere dergene die haar gebaard heeft; als de dochters haar zien, zoo zullen zij haar welgelukzalig roemen, de Koninginnen en de bijwijven, en zullen ze prijzen.
10 Wie is zij die daar uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als *slagorden* met banieren?
11 Ik ben naar den notenhof afgegaan om de groene vruchten der vallei te zien, om te zien of de wijnstok bloeide, de granaatboomen uitbotten:
12 eer ik het wist, zette mij mijne ziel *op* de wagens van mijn vrijwillig volk.
13 Keer weder, keer weder, o Sulammith! keer weder, keer weder, dat wij u mogen aanzien. Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei van twee heiren.

HOOFDSTUK 7.

HOE schoon zijn uwe gangen in de schoenen, gij Prinsendochter; de omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars.
2 Uw navel is *als* een ronde beker waaraan geen drank ontbreekt; uw buik is *als* een hoop tarwe, rondom bezet met leliën.
3 Uwe twee borsten zijn als twee welpen, tweelingen van eene ree. Hoogl. 4:5.
4 Uw hals is als een elpenbeenen toren; uwe oogen zijn *als* de vijvers te Hesbon, bij de poort Bath-Rabbim; uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damascus ziet.
5 Uw hoofd op u is als Karmel, en de haarband uws hoofds als purper; de Koning is *als* gebonden op de galerijen.
6 Hoe schoon zijt gij en hoe liefelijk zijt gij, o liefde, in wellusten!
7 Deze uwe lengte is te vergelijken bij een palmboom, en uwe borsten bij *druiven*trossen.
8 Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijne takken grijpen; zoo zullen dan uwe borsten zijn als *druiven*trossen aan den wijnstok, en de reuk van uwen neus als appelen,
9 en uw gehemelte als goede wijn, die recht tot mijnen beminde gaat, doende de lippen der slapenden spreken.
10 Ik ben mijns liefsten, en zijne genegenheid is tot mij. Hoogl. 2:16; 6:3.
11 Kom, mijn liefste, laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen;
12 laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen, de granaatappelboomen uitbotten: daar zal ik u mijne uitnemende liefde geven.
13 De dudaïm geven reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude; o mijn liefste! die heb ik voor u weggelegd.

HOOFDSTUK 8.

OCH dat gij mij als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder, dat ik u op de straat vond: ik zoude u kussen, ook zouden zij mij niet verachten;
2 ik zoude u leiden, ik zoude u brengen in mijn moeders huis, gij zoudt mij leeren, ik zoude u van specerij-wijn te drinken geven, en van het sap van mijne granaatappelen.
3 Zijne linkerhand zij onder mijn hoofd, en zijne rechterhand omhelze mij. Hoogl. 2:6.
4 Ik bezweer u, gij dochteren Jeruzalems, dat gij de liefde niet opwekt noch wakker maakt totdat het *haar* luste. Hoogl. 2:7; 3:5.
5 Wie is zij die daar opklimt uit de

woestijn, en liefelijk leunt op haren liefste?
Onder den appelboom heb ik u opgewekt,
daar heeft u uwe moeder met smart voort-
gebracht, daar heeft zij *u* met smart voort-
gebracht *die* u gebaard heeft. Hoogl. 3:6.
6 Zet mij als een zegel op uw hart,
als een zegel op uwen arm; want de liefde
is sterk als de dood, de ijver is hard als
het graf; hare kolen zijn vurige kolen,
vlammen des HEEREN.
7 Vele wateren zouden deze liefde niet
kunnen uitblusschen, ja de rivieren zou-
den ze niet verdrinken: al gaf iemand al
het goed van zijn huis voor deze liefde,
men zoude hem ten eenenmale verachten.
8 Wij hebben eene kleine zuster die
nog geen borsten heeft; wat zullen wij
onze zuster doen te dien dage als men
van haar spreken zal?
9 Zoo zij een muur is, wij zullen een
paleis van zilver op haar bouwen; en zoo
zij eene deur is, wij zullen ze rondom
bezetten met cederen planken.
10 Ik ben een muur, en mijne borsten
zijn als torens: toen was ik in zijne
oogen als eene die vrede vindt.
11 Salomo had eenen wijngaard te Baäl-
Hamon; hij gaf dezen wijngaard aan de
hoeders, een ieder bracht voor de vrucht
deszelven duizend zilverlingen.
12 Mijn wijngaard dien ik heb, is voor
mijn aangezicht: de duizend *zilverlingen*
zijn voor u, o Salomo! maar tweehon-
derd zijn voor de hoeders van de vrucht
deszelven.
13 O gij bewoonster der hoven! de met-
gezellen merken op uwe stem: doe *ze* mij
hooren.
14 Kom haastelijk, mijn liefste, en wees
gij gelijk eene ree, of gelijk een welp
der herten op de bergen der specerijen.
Hoogl. 2:17.

DE PROFEET JESAJA.

HOOFDSTUK 1.

HET gezicht van Jesaja den zoon van
Amoz, hetwelk hij zag over Juda en
Jeruzalem, in de dagen van Uzzía, Jotham,
Achaz *en* Hizkía, de Koningen van Juda.
2 Hoort, gij hemelen, en neem ter oore,
gij aarde, want de HEERE spreekt: Ik
heb kinderen groot gemaakt en verhoogd,
maar zij hebben tegen Mij overtreden.
Deut. 32:1. Micha 1:2.
3 Een os kent zijnen bezitter, en een
ezel de kribbe zijns heeren; *maar* Israël
heeft geen kennis, mijn volk verstaat niet.
4 Wee den zondigen volke, den volke
van zware ongerechtigheid, den zade der
boosdoeners, den verdervenden kinderen.
Zij hebben den HEERE verlaten, zij hebben
den Heilige Israëls gelasterd, zij hebben
zich vervreemd, *wijkende* achterwaarts.
5 Waartoe zoudt gij meer geslagen wor-
den? Gij zoudt des afvals des te meer
maken. Het gansche hoofd is krank, en
het gansche hart is mat; Jer. 2:30; 5:3.
6 van de voetzool af tot het hoofd toe
is er niets geheels aan hetzelve, *maar*
wonden en striemen en etterbuilen, *die*
niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en
geen derzelve is met olie verzacht.
7 Uw aardrijk is eene verwoesting, uwe
steden zijn met vuur verbrand, uw land
dat verteren de vreemden in uwe tegen-
woordigheid, en eene verwoesting is er,
als eene omkeering door de vreemden.
8 En de dochter Sions is overgebleven
als een hutje in den wijngaard, als een
nachthutje in den komkommerhof, als
eene belegerde stad.
9 Zoo niet de HEERE der heirscharen
ons nog een weinig overblijfsel had gela-
ten, als Sodom zouden wij geworden zijn,
wij zouden Gomorra gelijk zijn gewor-
den. Gen. 19:24. Klaagl. 3:22. Rom. 9:29.
10 Hoort des HEEREN woord, gij over-
sten van Sodom; neemt ter oore de wet
onzes Gods, gij volk van Gomorra.
11 Waartoe zal Mij zijn de veelheid
uwer slachtofferen? zegt de HEERE; Ik
ben verzadigd van de brandofferen der
rammen en het smeer der vette *beesten*,
en heb geen lust aan het bloed der var-
ren, noch der lammeren, noch der bokken.
Jer. 6:20; 14:12. Amos 5:22. Micha 6:7.
12 Wanneer gijlieden voor mijn aange-

zich komt te verschijnen, wie heeft zulks
van uwe hand geëischt, dat gij mijne voor-
hoven betreden zoudt?
13 Brengt niet meer vergeefsch offer; het
reukwerk is Mij een gruwel; de nieuwe
maanden en sabbatten *en* het bijéénroepen
der vergaderingen mag Ik niet: het is on-
gerechtigheid, zelfs de verbodsdagen;
14 uwe nieuwe maanden en uwe gezette
hoogtijden haat mijne ziel, zij zijn Mij
tot eenen last, Ik ben moede geworden
die te dragen.
15 En als gijlieden uwe handen uitbreidt,
verberg Ik mijne oogen voor u; ook wan-
neer gij het gebed vermenigvuldigt, hoor
Ik niet, *want* uwe handen zijn vol bloed.
16 Wascht u, reinigt u, doet de boos-
heid uwer handelingen van voor mijne
oogen weg, laat àf van kwaad te doen.
Ps. 34:15; 37:27. Jer. 4:14. Amos 5:15. Rom. 12:9.
17 Leert goed doen, zoekt het recht,
helpt den verdrukte, doet den wees recht,
behandelt de twistzaak der weduwe.
18 Komt dan en laat ons te zamen rich-
ten, zegt de HEERE: al waren uwe zon-
den als scharlaken, zij zullen wit worden als
sneeuw; al waren zij rood als karmozijn,
zij zullen worden als *witte* wol; Jes. 43:26.
19 Indien gijlieden willig zijt en hoort,
zoo zult gij het goede dezes lands eten;
20 maar indien gij weigert en weder-
spannig zijt, zoo zult gij van het zwaard
gegeten worden; want de mond des HEE-
REN heeft *het* gesproken.
21 Hoe is de getrouwe stad tot eene
hoer geworden! Zij was vol recht, gerech-
tigheid herbergde daarin, maar nu dood-
slagers.
22 Uw zilver is geworden tot schuim, uw
wijn is vermengd met water. Ezech. 22:18.
23 [a] Uwe Vorsten zijn afvalligen, en met-
gezellen der dieven, een ieder van hen
heeft de geschenken lief, en zij jagen de
vergeldingen na; [b] den wees doen zij geen
recht, en de twistzaak der weduwe komt
niet vóór hen. a Hos. 9:15. b Jer. 5:28.
24 Daarom spreekt de Heere HEERE der
heirscharen, de Machtige Israëls: O wee!
Ik zal Mij troosten over mijne wederpartij-
ders, Ik zal Mij wreken van mijne vijanden.
25 En Ik zal mijne hand tegen u keeren,
en Ik zal uw schuim op het allerreinste
afzuiveren, en Ik zal al uw tin wegnemen,
26 en Ik zal *u* uwe Richters wedergeven
als in het eerst, en uwe raadslieden als
in den beginne. Daarna zult gij eene stad
der gerechtigheid, eene getrouwe stad ge-
noemd worden.
27 Sion zal door recht verlost worden, en
zijne wederkeerenden door gerechtigheid.
28 Maar daar zal verbreking zijn der
overtreders en der zondaars te zamen, en
die den HEERE verlaten, zullen omkomen.
29 Want zij zullen beschaamd worden
om der eiken wil die gijlieden begeerd
hebt, en gij zult schaamrood worden om
der hoven wil die gij verkoren hebt;
30 want gij zult zijn als een eik welks
bladeren afvallen, en als een hof die geen
water heeft.
31 En de sterke zal wezen tot grof vlas,
en zijn werkmeester tot eene vonk, en zij
zullen beiden te zamen branden; en daar
zal geen uitblusscher wezen.

HOOFDSTUK 2.

HET woord dat Jesaja de zoon van Amoz
gezien heeft over Juda en Jeruzalem.
2 En het zal geschieden in het laatste der
dagen dat de berg van het Huis des HEEREN
zal vastgesteld zijn op den top der bergen,
en dat hij zal verheven worden boven de
heuvelen, en tot denzelven zullen alle hei-
denen toevloeien. Micha 4:1-3.
3 En vele volken zullen henengaan en
zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg
des HEEREN, tot het Huis van den God
Jakobs, opdat Hij ons leere van zijne wegen
en dat wij wandelen in zijne paden; want
uit Sion zal de Wet uitgaan, en des HEE-
REN Woord uit Jeruzalem. Jer. 31:6.
4 En Hij zal richten onder de heidenen,
en bestraffen vele volkeren, en zij zullen
hunne zwaarden slaan tot spaden, en hun-
ne spiesen tot sikkelen: het *ééne* volk zal
tegen het *andere* volk geen zwaard ophef-
fen, en zij zullen geen oorlog meer leeren.
Joël 3:10.
5 Komt gij huis Jakobs, en laat ons
wandelen in het licht des HEEREN.
6 Maar Gij hebt uw volk, het huis Ja-
kobs, verlaten; want zij zijn vervuld *met
goddeloosheid*, meer dan het Oosten, en
zij zijn guichelaars gelijk de Filistijnen,
en aan de kinderen der vreemden toonen
zij hun behagen.
7 En hun land is vervuld met zilver en
goud, en hunner schatten is geen einde;
hun land is ook vervuld met paarden, en
hunner wagenen is geen einde.
8 Ook is hun land vervuld met afgoden,
voor het werk hunner handen buigen zij

zich neder, voor hetgene dat hunne vingeren gemaakt hebben. Jer. 2:28; 11:13.

9 Daar bukt zich de gemeene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; daarom zult Gij het hun niet vergeven.

10 Ga in den rotssteen en verberg u in het stof, vanwege den schrik des Heeren en om de heerlijkheid zijner majesteit.

11 De hooge oogen der menschen zullen vernederd worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden, en de Heere alleen zal te dien dage verheven zijn. vs. 17. Jes. 5:15.

12 Want de dag des Heeren der heirscharen zal zijn tegen allen hoovaardige en hooge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde;

13 en tegen alle hooge en verhevene cederen van Libanon, en tegen alle eiken van Basan;

14 en tegen alle hooge bergen, en tegen alle verhevene heuvelen;

15 en tegen allen hoogen toren, en tegen allen vasten muur;

16 en tegen alle schepen van Tarsis, en tegen alle gewenschte schilderijen;

17 en de hoogheid des menschen zal gebogen en de hoogheid der mannen zal vernederd worden, en de Heere alleen zal te dien dage verheven zijn. vs. 11.

18 en elkeen der afgoden zal ganschelijk vergaan.

19 Dan zullen zij in de spelonken der rotssteenen gaan en in de holen der aarde, vanwege den schrik des Heeren en vanwege de heerlijkheid zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal om de aarde te verschrikken. Openb. 6:15.

20 Te dien dage zal de mensch zijne zilveren afgoden en zijne gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden om zich *daarvoor* neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en de vledermuizen: Jes. 31:7.

21 gaande in de reten der rotsen, en in de kloven der steenrotsen, vanwege den schrik des Heeren en vanwege de heerlijkheid zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal om de aarde geweldiglijk te verschrikken.

22 Laat gijlieden *dan* af van den mensch, wiens adem in zijnen neus is, want waarin is hij te achten?

HOOFDSTUK 3.

WANT zie, de Heere Heere der heirscharen zal van Jeruzalem en van Juda wegnemen den stok en den staf, allen stok des broods en allen stok des waters;

2 den held en den krijgsman, den Richter en den Profeet en den waarzegger en den oude;

3 den overste van vijftig en den aanzienlijke en den raadsman, en den wijze onder de werkmeesters en dien die kloek ter taal is.

4 En ik zal jongelingen stellen *tot* hunne Vorsten, en kinderen zullen over hen heerschen.

5 En het volk zal gedrongen worden, de één zal zijn tegen den ander, en een iegelijk tegen zijnen naaste: de jongeling zal stout zijn tegen den oude, de verachte tegen den geëerde.

6 Wanneer iemand zijnen broeder uit het huis zijns vaders zal aangrijpen, *zeggende:* Gij hebt een kleed, wees ons tot overste, laat toch dezen aanstoot onder uwe hand wezen:

7 *zoo* zal hij te dien dage *zijne hand* opheffen, zeggende: Ik kan geen heelmeester wezen, daar is ook geen brood en geen kleed in mijn huis; zet mij niet tot een overste des volks.

8 Want Jeruzalem heeft aangestooten en Juda is gevallen, dewijl hunne tong en handelingen tegen den Heere zijn, om de oogen zijner heerlijkheid te verbitteren.

9 Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen, en hunne zonde spreken zij vrij uit, gelijk Sodom, zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel, want zij doen zichzelven kwaad.

10 Zegt den rechtvaardige dat het *hem* wèl gaan zal, dat zij de vrucht hunner werken zullen eten: Pred. 8:12.

11 wee den goddelooze, het zal *hem* kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden.

12 De drijvers mijns volks zijn kinderen, en vrouwen heerschen over hetzelve. O mijn volk! die u leiden, verleiden *u*, en den weg uwer paden slokken zij in.

13 De Heere stelt Zich om te pleiten, en Hij staat om de volkeren te richten;

14 de Heere komt ten gerichte tegen de oudsten zijns volks en deszelfs Vorsten; want gijlieden hebt dezen wijngaard verteerd, de roof des ellendigen is in uwe huizen.

15 Wat is ulieden, dat gij mijn volk verbrijzelt en de aangezichten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heere Heere der heirscharen.

16 Voorts zegt de HEERE: Daarom dat
de dochteren Sions zich verheffen en gaan
met uitgestrekten hals, en lonken met
de oogen, al gaande en trippelende daar-
henen treden, en alsof hare voeten ge-
bonden waren:
17 zoo zal de Heere den schedel der
dochteren Sions schurftig maken, en de
HEERE zal hare schaamte ontblooten.
18 Te dien dage zal de Heere wegne-
men het sieraad der kousebanden en de
netjes en de maantjes,
19 de reukdoosjes en de kleine keten-
tjes en de glinsterende kleedingen,
20 de hoofdkronen en de armversierse-
len en de bindselen en de reukballetjes
en de oorringen,
21 de ringen en de voorhoofdsierselen,
22 de wisselkleederen en de manteltjes
en de hoedjes en de buidels,
23 de spiegels en de fijne linnen dek-
sels en de hulledoeken en de sluiers;
24 en het zal geschieden dat er voor
specerij stank zal zijn, en losheid voor
een gordel, en kaalheid in plaats van
haarvlechten, en omgording eens zaks in
plaats van eenen wijden rok, en verbran-
ding in plaats van schoonheid.
25 Uwe mannen zullen door het zwaard
vallen en uwe helden in den strijd;
26 en hare poorten zullen treuren en
leed dragen, en zij zal ledig gemaakt
zijnde op de aarde zitten.

HOOFDSTUK 4.

En te dien dage zullen zeven vrouwen
éénen man aangrijpen, zeggende: Ons
brood zullen wij eten, en met onze klee-
deren zullen wij bekleed zijn: laat ons
alleenlijk naar uwen naam genoemd wor-
den, neem onze smaadheid weg.
2 Te dien dage zal des HEEREN SPRUITE
zijn tot sieraad en tot heerlijkheid, en
de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid
en tot versieringen dengenen die het ont-
komen zullen in Israël.

Jer. 23:5; 33:15. Zach. 3:8; 6:12.

3 En het zal geschieden dat de over-
geblevene in Sion en de overgelatene in
Jeruzalem zal heilig geheeten worden,
een iegelijk die geschreven is ten leven
te Jeruzalem,
4 als de Heere zal afgewasschen hebben
den drek der dochteren Sions, en de
bloedschulden Jeruzalems zal verdreven
hebben uit zijn midden, door den Geest
des oordeels en door den Geest der uit-
branding.
5 En de HEERE zal over alle woning
van den berg Sion, en over zijne verga-
deringen, scheppen eene wolk des daags
en eenen rook, en den glans eens vlam-
menden vuurs des nachts, want over alles
wat heerlijk is zal eene beschutting wezen.
6 En daar zal eene hut zijn tot eene
schaduw des daags tegen de hitte, en tot
eene toevlucht en tot eene verberging
tegen den vloed en tegen den regen.

HOOFDSTUK 5.

Nu zal ik mijnen beminde een lied mijns
liefsten zingen van zijnen wijngaard:
Mijn beminde heeft eenen wijngaard op
eenen vetten heuvel,

Matth. 21:33. Marc. 12:1. Luc. 20:9.

2 en hij heeft dien omtuind en van
steenen gezuiverd, en hij heeft hem be-
plant *met* edele wijnstokken, en hij heeft
in het midden deszelven eenen toren ge-
bouwd, en ook eenen wijnbak daarin
uitgehouwen, en hij heeft verwacht dat
hij *goede* druiven zoude voortbrengen:
maar hij heeft stinkende druiven voort-
gebracht. Jer. 8:13.
3 Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem
en gij mannen van Juda, oordeelt toch
tusschen Mij en tusschen mijnen wijngaard:
4 wat is er meer te doen aan mijnen
wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet ge-
daan heb? Waarom heb Ik verwacht dat
hij *goede* druiven voortbrengen zoude, en
hij heeft stinkende druiven voortgebracht?
5 Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend
maken wat Ik mijnen wijngaard doen zal:
Ik zal zijne omheining wegnemen, opdat
hij zij tot afweiding; zijnen muur zal Ik
verscheuren, opdat hij zij tot vertreding;

Ps. 80:13. Hos. 2:11.

6 en Ik zal hem *tot* woestheid maken,
hij zal niet besnoeid noch omgehakt worden,
maar distelen en doornen zullen *daarin*
opgaan; en Ik zal den wolken gebieden
dat zij geenen regen daarop regenen.
7 Want des HEEREN der heirscharen
wijngaard is het huis Israëls, en de man-
nen van Juda zijn eene plant zijner ver-
lustiging; en Hij heeft gewacht naar recht,
maar zie, het is schurftigheid, naar ge-
rechtigheid, maar zie, het is geschreeuw.

Ps. 80:9.

8 Wee dengenen die huis aan huis trek-
ken, akker aan akker brengen, totdat er

geen plaats meer is en gijlieden alléén
inwoners gemaakt wordt in het midden
des lands. Micha 2:2.
9 Voor mijne ooren *heeft* de HEERE der
heirscharen *gesproken:* Zoo niet vele hui-
zen tot verwoesting zullen worden, de
groote en de treffelijke zonder inwoner!
10 Ja tien bunders wijngaard zullen een
éénig bath geven, en een homer zaad zal
een efa geven.
11 Wee dengenen die zich vroeg opma-
kende in den morgenstond sterken drank
najagen, *en* vertoeven tot in de schemering,
totdat de wijn hen heeft verhit; Amos 6:5-7.
12 en harpen en luiten, trommelen en
pijpen en wijn zijn *in* hunne maaltijden, —
maar zij aanschouwen het werk des HEE-
REN niet, en zij zien niet op het maaksel
zijner handen.
13 Daarom zal mijn volk gevankelijk
weggevoerd worden, omdat het geene
wetenschap heeft; en zijne heerlijken zul-
len honger lijden, en hunne menigte zal
verdorren van dorst. Hos. 4:6.
14 Daarom zal het graf zich wijd op-
sperren en zijnen mond opendoen zonder
maat, opdat nederdale hare heerlijkheid
en hare menigte, met haar gedruisch en
die in haar van vreugd opspringt.
15 Dan zal de gemeene man nedergebogen
worden, en de aanzienlijke man zal verne-
derd worden, en de oogen der hoovaardigen
zullen vernederd worden: Jes. 2:11, 17.
16 doch de HEERE der heirscharen zal
verhoogd worden door het recht, en God,
die Heilige, zal geheiligd worden door ge-
rechtigheid.
17 En de lammeren zullen weiden naar
hunne wijze, en de vreemdelingen zullen
de verwoeste plaatsen der vetten eten.
18 Wee dengenen die de ongerechtigheid
trekken met koorden der ijdelheid, en
de zonde als *met* dikke wagenzeelen;
19 die daar zeggen: [a]Dat Hij Zich haaste,
dat Hij zijn werk bespoedige, opdat wij het
zien; [b]en laat naderen en komen den raad-
slag des Heiligen van Israël, dat wij *het*
vernemen. a Amos 5:18. b Jer. 17:15. 2 Petr. 3:4.
20 Wee dengenen die het kwade goed
heeten en het goede kwaad, die duister-
nis tot licht stellen en het licht tot duis-
ternis, die het bittere tot zoet stellen en
het zoete tot bitterheid.
21 Wee dengenen die in hunne oogen
wijs en bij zichzelve verstandig zijn.
Spr. 3:7. Rom. 12:16.
22 Wee dengenen die helden zijn om
wijn te drinken, en die kloeke mannen
zijn om sterken drank te mengen;
23 die den goddelooze rechtvaardigen om
een geschenk, en de gerechtigheid der
rechtvaardigen van hen afwenden.
Spr. 17:15; 24:24.
24 Daarom, gelijk de tong des vuurs den
stoppel verteert en het kaf door de vlam
verdaan wordt, *alzóó* zal hun wortel als
eene uittering wezen en hunne bloem zal
als stof opvaren, omdat zij de wet des
HEEREN der heirscharen verwerpen en de
rede des Heiligen van Israël versmaden.
Ex. 15:7.
25 Daarom is de toorn des HEEREN ont-
stoken tegen zijn volk, en Hij heeft tegen
hetzelve zijne hand uitgestrekt, en Hij heeft
het geslagen, zoodat de bergen hebben
gebeefd, en hunne doode lichamen zijn
geworden als drek in het midden der stra-
ten: om dit alles keert zijn toorn zich niet
af, maar zijne hand is nog uitgestrekt.
Jes. 9:11, 16, 20; 10:4.
26 Want Hij zal eene banier opwerpen
onder de heidenen van verre, en Hij zal
ze *herwaarts* sissen van het einde der
aarde; en zie, haastelijk, snellijk zullen
zij aankomen.
27 Geen moede en geen struikelende zal
onder hen wezen, niemand zal sluimeren
noch slapen, noch de gordel zijner lende-
nen ontbonden worden, noch de schoen-
riem zijner schoenen afgescheurd worden.
28 Welker pijlen scherp zullen zijn, en
alle hunne bogen gespannen; hunner paar-
den hoeven zullen als eene rots geacht zijn,
en hunne raderen als een wervelwind;
29 hun gebrul zal zijn als eens ouden
leeuws, en zij zullen brullen als de jonge
leeuwen, en zij zullen brieschen, en den
roof aangrijpen en wegvoeren: en daar
zal geen verlosser zijn.
30 En zij zullen tegen hetzelve te dien
dage bruisen, als het bruisen der zee.
Dan zal men de aarde aanzien, maar zie,
daar zal duisternis *en* benauwdheid zijn,
en het licht zal verduisterd worden in
hare verwoestingen.

HOOFDSTUK 6.

IN het jaar toen de Koning Uzzía stierf,
zag ik den Heere, zittende op een
hoogen en verheven troon, en zijne zoo-
men vervullende den Tempel. 2 Kon. 15:7.
2 De serafs stonden boven Hem; een

iegelijk had zes vleugelen: met twee bedekte *ieder* zijn aangezicht, en met twee bedekte hij zijne voeten, en met twee vloog hij. Openb. 4:8.
3 En de één riep tot den ander en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen, de gansche aarde is van zijne heerlijkheid vol;
4 zoodat de posten der dorpelen zich bewogen van de stem des roependen, en het Huis werd vervuld met rook.
5 Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en woon in het midden eens volks dat onrein van lippen is; want mijne oogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien.
6 Maar een van de serafs vloog tot mij, en had eene gloeiende kool in zijne hand, *die* hij met de tang van het altaar genomen had;
7 en hij roerde mijnen mond daarmede aan, en zeide: Zie, deze heeft uwe lippen aangeroerd, alzoo is uwe misdaad *van u* geweken en uwe zonde is verzoend. Jer. 1:9. Dan. 10:16.
8 Daarna hoorde ik de stem des Heeren, dewelke zeide: Wien zal Ik zenden, en wie zal Ons henengaan? Toen zeide ik: Zie *hier* ben ik, zend mij henen.
9 Toen zeide Hij: Ga henen en zeg tot dit volk: Hoorende hoort maar verstaat niet, en ziende ziet maar bemerkt niet. Matth. 13:14, 15. Marc. 4:12. Luc. 8:10. Joh. 12:40. Hand. 28:26, 27.
10 Maak het hart dezes volks vet, en maak hunne ooren zwaar, en sluit hunne oogen; opdat het niet zie met zijne oogen, noch met zijne ooren hoore, noch met zijn hart versta, noch zich bekeere en Hij het geneze.
11 Toen zeide ik: Hoe lang, Heere? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden zoodat er geen inwoner zij, en de huizen zoodat er geen mensch zij, en het land met verwoesting verstoord worde.
12 Want de HEERE zal die menschen verre wegdoen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands.
13 Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeeren en zijn om af te weiden; *maar* gelijk de eik en gelijk de haageik, in welke na de afwerping *der bladeren nog* steunsel is, *alzóó* zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.

HOOFDSTUK 7.

HET geschiedde nu in de dagen van Achaz, den zoon van Jotham den zoon van Uzzía, den Koning van Juda, dat Rezin de Koning van Syrië, en Pekah de zoon van Remalia, de Koning Israëls, optoog naar Jeruzalem, ten oorlog tegen hetzelve; maar hij vermocht met strijden niet tegen hetzelve. 2 Kon. 16:5. 2 Kron. 28:5.
2 Als men den huize Davids boodschapte, zeggende: De Syriërs rusten op Efraïm, zoo bewoog zich zijn hart en het hart zijns volks, gelijk de boomen des wouds bewogen worden van den wind.
3 En de HEERE zeide tot Jesaja: Ga nu uit, Achaz tegemoet, gij en uw zoon Schear-Jaschub, aan het einde van den watergang des oppersten vijvers, aan den hoogen weg van het veld des vollers, 2 Kon. 18:17.
4 en zeg tot hem: Wacht u en wees gerust, vrees niet en uw hart worde niet week vanwege die twee staarten dezer rookende vuurbranden, vanwege de ontsteking des toorns van Rezin en de Syriërs, en van den zoon van Remalia:
5 omdat de Syriër kwaad tegen u beraadslaagd heeft *met* Efraïm en den zoon van Remalia, zeggende:
6 Laat ons optrekken tegen Juda en het verdriet aandoen, en het onder ons deelen, en den zoon Tabeëls Koning maken in het midden daarvan.
7 Aldus zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan en het zal niet geschieden;
8 maar Damascus zal het hoofd van Syrië zijn, en Rezin het hoofd van Damascus; en in nog vijf en zestig jaar zal Efraïm verbroken worden dat het geen volk zij:
9 ondertusschen zal Samaria Efraïms hoofd zijn, en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk gij zult niet bevestigd worden. 2 Kron. 20:20.
10 En de HEERE voer voort te spreken tot Achaz, zeggende:
11 Eisch u een teeken van den HEERE uwen God, eisch beneden in de diepte of eisch boven uit de hoogte.
12 Doch Achaz zeide: Ik zal het niet eischen en ik zal den HEERE niet verzoeken.
13 Toen zeide hij: Hoort gijlieden nu, gij huis Davids; is het ulieden te weinig dat gij de menschen moede maakt, dat gij ook mijnen God moede maakt?
14 Daarom zal de Heere zelf ulieden

een teeken geven. Zie, eene maagd zal
zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren, en zijnen naam IMMANUËL heeten;

Micha 5:2. Matth.1:23.

15 Boter en honig zal hij eten, totdat
hij weet te verwerpen het kwade en te verkiezen het goede:

16 zekerlijk, eer dit jongsken weet te
verwerpen het kwade en te verkiezen het goede, zal dat land waarover gij verdrietig zijt, verlaten zijn van zijne twee Koningen.

17 *Doch* de HEERE zal over u en over
uw volk en over uws vaders huis dagen doen komen, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af dat Efraïm van Juda is afgeweken, *door* den Koning van Assyrië.

18 Want het zal te dien dage geschieden
dat de HEERE zal toesissen de vliegen die aan het einde der rivieren van Egypte zijn, en de bijen die in het land Assur zijn,

19 en zij zullen komen, en zij alle
zullen rusten in de woeste dalen, en in de kloven der steenrotsen, en in alle de doornhagen, en in alle geprezene plaatsen.

20 Te dien dage zal de Heere door een
gehuurd scheermes *hetwelk* aan gene zijde der rivier is, door den Koning van Assyrië, afscheren het hoofd en het haar der voeten, ja het zal ook den baard gansch wegnemen.

21 En het zal geschieden te dien dage
dat iemand een koetje in het leven zal behouden hebben, en twee schapen,

22 en het zal geschieden dat hij vanwege
de veelheid der melk die zij geven zullen, boter zal eten, ja een ieder die overgebleven zal zijn in het midden des lands, die zal boter en honig eten.

23 Ook zal het te dien dage geschieden
dat iedere plaats alwaar duizend wijnstokken geweest zijn van duizend zilverlingen, die zal tot doornen en distelen zijn,

24 dat men met pijlen en met den boog
aldaar zal moeten gaan; want het gansche land zal doornen en distelen zijn,

25 ook alle de bergen die men met houweelen pleegt om te hakken, daar zal men niet komen *uit* vrees der doornen en der distelen, maar die zullen wezen tot inzending van den os en tot vertreding van het kleine vee.

HOOFDSTUK 8.

VOORTS zeide de HEERE tot mij: Neem u eene groote rol, en schrijf daarop met eens menschen griffel: Haastende tot den roof, is hij spoedig tot den buit.

2 Toen nam ik mij getrouwe getuigen,
Uría den Priester, en Zacharia den zoon van Jeberechja.

3 En ik was tot de Profetes genaderd,
die werd zwanger en baarde eenen zoon; en de HEERE zeide tot mij: Noem zijnen naam MAHER SCHALAL CHAZ BAZ;

4 want eer dit jongsken zal kunnen
roepen: Mijn vader! of: Mijne moeder! zal men den rijkdom van Damascus en den buit van Samaria dragen voor het aangezicht des Konings van Assur.

5 En de HEERE sprak nog verder tot
mij, zeggende:

6 Dewijl dit volk veracht de wateren van
Silóah die zachtkens gaan, en er vreugd is bij Rezin en den zoon van Remalia;

7 daarom zie, zoo zal de Heere over
hen doen opkomen die sterke en geweldige wateren der rivier, den Koning van Assyrië en alle zijne heerlijkheid, en hij zal opkomen over alle zijne stroomen en gaan over alle zijne oevers,

8 en hij zal doortrekken in Juda, hij
zal het overstroomen en daar doorgaan, hij zal tot aan den hals reiken, en de uitstrekkingen zijner vleugelen zullen vervullen de breedte uws lands, o Immanuël!

9 Vergezelt u te zamen gij volken, doch
wordt verbroken; en neemt ter oore gij allen die in verre landen zijt: omgordt u doch wordt verbroken, omgordt u doch wordt verbroken;

10 beraadslaagt eenen raad doch hij zal
vernietigd worden, spreekt een woord doch het zal niet bestaan; want God is met ons.

11 Want alzóó heeft de HEERE tot mij
gezegd met eene sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg dezes volks, zeggende:

12 Gijlieden zult niet zeggen: Eene verbintenis,
van alles waar dit volk van zegt: Het is eene verbintenis; en vreest gijlieden hunne vreeze niet en verschrikt niet.

13 Den HEERE der heirscharen, dien zult
gijlieden heiligen, en Hij zij uwe vreeze, en Hij zij uwe verschrikking.

14 Dan zal Hij *ulieden* tot een heiligdom
zijn, maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen Israëls, tot een strik en tot een net den inwoneren te Jeruzalem;

Rom. 9:33. 1 Petr. 2:7.

15 en velen onder hen zullen struike-

len en vallen en verbroken worden, en zullen verstrikt en gevangen worden.
Matt. 21:44. Luc. 20:18.

16 Bind de getuigenis toe, verzegel de wet onder mijne leerlingen.

17 Daarom zal ik den HEERE verbeiden die zijn aangezicht verbergt voor den huize Jakobs, en ik zal Hem verwachten.

18 Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, zijn tot teekenen en tot wonderen in Israël, van den HEERE der heirscharen die op den berg Sion woont.
Hebr. 2:13.

19 Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt den waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen en binnensmonds mompelen, *zoo zegt:* Zal niet een volk zijnen God vragen? Zal men voor de levenden de dooden *vragen*?

20 Tot de wet en tot de getuigenis! Zoo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat ze geen dageraad zullen hebben.

21 En een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig; en het zal geschieden wanneer hem hongert en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijnen Koning en op zijnen God, als hij opwaarts zal zien;

22 als hij de aarde aanschouwen zal, zie, daar zal benauwdheid en duisternis zijn, hij zal verduisterd zijn door angst en voortgedreven door donkerheid. Jes. 5:30.

23 Maar *het land* dat beangstigd was, zal niet *gansch* verduisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft naar het land Zebulon aan en naar het land Naftali aan, alzóó heeft Hij het in het laatst heerlijk gemaakt naar den weg zeewaarts aan, *gelegen* over den Jordaan, aan Galiléa der heidenen. Matth. 4:15.

HOOFDSTUK 9.

HET volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien, degenen die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelven zal een licht schijnen.
Matth. 4:16. Luc. 1:79.

2 Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, *maar* Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt; zij zullen *nochtans* blijde wezen voor uw aangezicht, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd is wanneer men den buit uitdeelt.

3 Want het juk van hunnen last, en den stok hunner schouders, en den staf desgenen die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten, Richt. 7:22.

4 toen de gansche strijd dergenen die streden, met gedruisch geschiedde, en de kleederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, *tot* een voedsel des vuurs.

5 Want een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op zijnen schouder; en men noemt zijnen naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst;

6 der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon Davids en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heirscharen zal zulks doen.
2 Kon. 19:31. Jes. 37:32.

7 De Heere heeft een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israël.

8 En al dit volk zal het gewaarworden, Efraïm en de inwoner van Samaria, in hoogmoed en grootschheid des harten zeggende:

9 De tichelsteenen zijn gevallen, maar *met* uitgehouwene steenen zullen wij *wederom* bouwen; de wilde vijgeboomen zijn afgehouwen, maar wij zullen ze in cederen veranderen.

10 Want de HEERE zal Rezins tegenpartijders tegen hem verheffen, en Hij zal zijne vijanden te zamen vermengen,

11 de Syriërs van voren en de Filistijnen van achteren, dat zij Israël opeten met vollen mond: om dit alles keert zijn toorn zich niet af, maar zijne hand is nog uitgestrekt. vs. 16 en 20; Jes. 5:25; 10:4.

12 Want dit volk keert zich niet tot dien die het slaat, en den HEERE der heirscharen zoeken zij niet.

13 Daarom zal de HEERE afhouwen uit Israël den kop en den staart, den tak en de bieze, op éénen dag; Jes. 19:15.

14 (de oude en aanzienlijke, die is de kop, maar de Profeet die valschheid leert, die is de staart;)

15 want de leiders dezes volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt.

16 Daarom zal Zich de Heere niet verblijden over hunne jongelingen, en over hunne weezen en hunne weduwen zal Hij Zich niet ontfermen, want zij zijn al te zamen huichelaars en boosdoeners, en alle mond spreekt dwaasheid: om dit alles,

keert zijn toorn zich niet af, maar zijne
hand is nog uitgestrekt. vs. 11.
17 Want de goddeloosheid brandt als
vuur, doornen en distelen zal zij verteren,
en zal aansteken de verwarde struiken
des wouds, die zich verheven hebben *als*
de verheffing des rooks.
18 Vanwege de verbolgenheid des HEE-
REN der heirscharen zal het land verduis-
terd worden, en het volk zal zijn als een
voedsel des vuurs, de één zal den ander
niet verschoonen;
19 zoo hij ter rechterhand snijdt, zal hij
tòch hongeren, en zoo hij ter linkerhand
eet, zal hij tòch niet verzadigd worden,
een iegelijk zal het vleesch zijns arms eten,
20 Manasse Efraïm, en Efraïm Manasse,
en zij zullen te zamen tegen Juda zijn:
om dit alles keert zijn toorn zich niet af,
maar zijne hand is nog uitgestrekt. vs. 11.

HOOFDSTUK 10.

WEE dengenen die ongerechtige inzet-
tingen inzetten, en den schrijvers die
moeite voorschrijven.
2 om de armen van het recht af te
wenden en om het recht der ellendigen
mijns volks te rooven, opdat de weduwen
hun buit worden en opdat zij de weezen
mogen plunderen.
3 Maar wat zult gijlieden doen ten dage
der bezoeking en der verwoesting, *die*
van verre komen zal? Tot wien zult gij
vlieden om hulp, en waar zult gij uwe
heerlijkheid laten,
4 dat elkeen zich niet zoude buigen onder
de gevangenen en vallen onder de ge-
dooden? Om dit alles keert zijn toorn
zich niet af, maar zijne hand is nog uit-
gestrekt. Jes. 5:25; 9:11, 16, 20.
5 Wee den Assyriër, *die* de roede mijns
tooms is, en mijne grimmigheid is een
stok in hunne hand: Jes. 30:31.
6 Ik zal hem zenden tegen een huichel-
achtig volk, en Ik zal hem bevel geven
tegen het volk mijner verbolgenheid, op-
dat hij den roof roove en de plundering
plundere, en het ter vertreding stelle ge-
lijk het slijk der straten:
7 hoewel hij het zóó niet meent en zijn
hart alzóó niet denkt, maar hij zal in zijn
hart hebben te verdelgen en uit te roeien
niet weinige volken.
8 Want hij zegt: Zijn niet mijne Vorsten
al te zamen Koningen?
9 Is niet Kalno gelijk Karkemis? Is Ha-
math niet gelijk Arpad? Is niet Samaria
gelijk Damascus? 2 Kon. 18:34.
10 Gelijk als mijne hand gevonden heeft
de koninkrijken der afgoden, ofschoon
hunne gesnedene beelden beter zijn dan
die van Jeruzalem en dan *die* van Samaria:
11 gelijk ik gedaan heb aan Samaria
en aan zijne afgoden, zoude ik alzóó niet
kunnen doen aan Jeruzalem en aan zijne
afgoden?
12 Want het zal geschieden als de Heere
een einde zal gemaakt hebben van al zijn
werk op den berg Sion en te Jeruzalem,
dan zal Ik tehuiszoeken de vrucht der
grootschheid des harten des Konings van
Assyrië, en de pracht van de hoogheid
zijner oogen,
13 omdat hij gezegd heeft: Door de
kracht mijner hand heb ik het gedaan,
en door mijne wijsheid, want ik ben
verstandig; en ik heb de landpalen der
volken weggenomen, en heb hunnen voor-
raad geroofd, en heb als een geweldige
de inwoners doen nederdalen;
14 en mijne hand heeft gevonden het
vermogen der volken als een nest, en ik
heb het gansche aardrijk samengeraapt
gelijk men de eieren die verlaten zijn, sa-
menraapt, en daar is niemand geweest
die een vleugel verroerde of den mond
opendeed of piepte.
15 Zal eene bijl zich beroemen tegen dien
die daarmede houwt? Zal eene zaag pochen
tegen dien die ze trekt? Alsof een staf be-
woog degenen die hem opheffen! Als men
eenen stok opheft, is het geen hout?
16 Daarom zal de Heere Heere der heir-
scharen onder zijne vetten eene magerheid
zenden, en onder zijne heerlijkheid zal Hij
eenen brand doen branden als de brand
des vuurs;
17 want het licht Israëls zal tot een vuur
zijn, en zijn Heilige tot eene vlam, welke
in brand steken en verteren zal zijne
doornen en zijne distelen op éénen dag;
18 ook zal hij verteren de heerlijkheid
zijns wouds en zijns vruchtbaren velds,
van de ziel af tot het vleesch toe, en
hij zal zijn gelijk als wanneer een vaan-
drager versmelt;
19 en de overgeblevene boomen zijns
wouds zullen weinige in getal zijn, ja
een jongen zoude ze opschrijven.
20 En het zal geschieden te dien dage
dat het overblijfsel Israëls en de ontko-
menen van het huis Jakobs niet meer

steunen zullen op dien die ze geslagen
heeft, maar zij zullen steunen op den
HEERE, den Heilige Israëls, oprechtelijk.
21 Het overblijfsel zal wederkeeren, het
overblijfsel Jakobs, tot den sterken God.
22 Want hoewel uw volk, o Israël! is
gelijk het zand der zee, zoo zal *toch maar*
het overblijfsel daarvan wederkeeren: de
verdelging is vastelijk besloten, overvloei-
ende met gerechtigheid; Rom. 9:27, 28.
23 want eene verdelging die vastelijk
besloten is, zal de Heere HEERE der heir-
scharen doen in het midden dezes gan-
schen lands. Jes. 28:22.
24 Daarom zegt de Heere HEERE der
heirscharen alzóó: Vrees niet, gij mijn
volk dat te Sion woont, voor Assur, als
hij u met de roede zal slaan, en hij zij-
nen staf tegen u zal opheffen naar de
wijze der Egyptenaren;
25 want nog een klein weinig, zoo zal
volbracht worden de gramschap en mijn
toorn tot hunne vernieling;
26 want de HEERE der heirscharen zal
tegen hem een geesel verwekken gelijk
[a] de slachting Midians was aan de rots van
Oreb, [b] en *gelijk* zijn staf over de zee was,
denwelken Hij verheffen zal naar de wijze
der Egyptenaren. *a* Richt. 7:25. *b* Ex. 14:21.
27 En het zal geschieden tenzelfden
dage, dat zijn last zal afwijken van uwen
schouder en zijn juk van uwen hals, en
het juk zal verdorven worden om des
Gezalfden wil.
28 Hij komt te Ajath, hij trekt door
Migron, te Michmas legt hij zijn gereed-
schap af;
29 zij trekken door den doorgang, te
Geba houden zij hunne vernachting, Ra-
ma beeft, Gibea Sauls vlucht.
30 Roep luide met uwe stem, gij dochter
van Gallim; laat ze hooren tot Laïs toe,
o ellendig Anathoth!
31 Madmena vliedt weg, de inwoners
van Gebim vluchten met hoopen.
32 Nog een dag blijft hij te Nob; hij
zal zijne hand bewegen *tegen* den berg
der dochter Sions, den heuvel Jeruzalems.
33 *Doch* zie, de Heere HEERE der heir-
scharen zal met geweld de takken afkap-
pen, en die hoog van gestalte zijn, zullen
nedergehouwen worden, en de verhevenen
zullen vernederd worden;
34 en Hij zal met ijzer de verwarde
struiken des wouds omhouwen, en de
Libanon zal vallen door den Heerlijke.

HOOFDSTUK 11.

WANT daar zal een rijsje voortkomen
uit den afgehouwen tronk van Isai,
en eene scheut uit zijne wortelen zal
vrucht voortbrengen, Openb. 5:5.
2 en op hem zal de Geest des HEEREN
rusten, de Geest der wijsheid en des ver-
stands, de Geest des raads en der sterkte,
de Geest der kennis en der vreeze des
HEEREN;
3 en zijn rieken zal zijn in de vreeze
des HEEREN, en hij zal naar het gezicht
zijner oogen niet richten, hij zal ook naar
het gehoor zijner ooren niet bestraffen,
4 maar hij zal de armen met gerechtig-
heid richten, en de zachtmoedigen des
lands met rechtmatigheid bestraffen; doch
hij zal de aarde slaan met de roede zijns
monds, en met den adem zijner lippen zal
hij den goddelooze dooden; 2 Thess. 2:8.
5 want gerechtigheid zal de gordel zij-
ner lendenen zijn, ook zal de waarheid
de gordel zijner lendenen zijn.
6 En de wolf zal met het lam verkeeren,
en de luipaard bij den geitenbok neder-
liggen, en het kalf en de jonge leeuw en
het mestvee te zamen, en een klein jongs-
ken zal ze drijven; Jes. 65:25.
7 de koe en de beerin zullen te zamen wei-
den, hare jongen zullen *te zamen* neder-
liggen, en de leeuw zal stroo eten gelijk
de os;
8 en een zoogkind zal zich vermaken
over het hol van eene adder, en een ge-
speend kind zal zijne hand uitsteken in
den kuil van den basilisk.
9 Men zal nergens leed doen noch ver-
derven op den ganschen berg mijner hei-
ligheid; want de aarde zal vol van kennis
des HEEREN zijn, gelijk de wateren *den*
bodem der zee bedekken. Hab. 2:14.
10 [a] Want het zal geschieden te dien
dage, dat de heidenen naar den wortel
van Isai, die staan zal tot eene banier der
volkeren, zullen vragen, [b] en zijne rust
zal heerlijk zijn. *a* Rom. 15:12. *b* Openb. 5:5.
11 Want het zal geschieden te dien dage,
dat de Heere ten anderen male zijne hand
aanleggen zal om weder te verwerven het
overblijfsel zijns volks, hetwelk overge-
bleven zal zijn van Assyrië, en van Egypte,
en van Pathros, en van Moorenland, en
van Elam, en van Sinear, en van Hamath,
en van de eilanden der zee;
12 en Hij zal eene banier oprichten onder

de heidenen, en Hij zal de verdrevenen
Israëls verzamelen en de verstrooiden uit
Juda vergaderen van de vier einden des
aardrijks.
13 En de nijd Efraïms zal wegwijken,
en de tegenpartijders van Juda zullen uit-
geroeid worden: Efraïm zal Juda niet be-
nijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen;
14 maar zij zullen den Filistijnen op
den schouder vliegen tegen het Westen,
en zij zullen te zamen die van het Oos-
ten berooven; *aan* Edom en Moab zullen
zij hunne handen slaan, en de kinderen
Ammons zullen hun gehoorzaam zijn.
15 Ook zal de HEERE den inham der
zee van Egypte verbannen, en Hij zal
zijne hand bewegen tegen de rivier door
de sterkte zijns winds, en Hij zal dezelve
slaan in de zeven stroomen, en Hij zal maken
dat men met schoenen daardoor zal gaan,
16 en daar zal een gebaande weg zijn
voor het overblijfsel zijns volks dat over-
gebleven zal zijn van Assur, gelijk als
Israël geschiedde ten dage toen het uit
Egypteland optoog. Ex. 14:29.

HOOFDSTUK 12.

EN te dienzelfden dage zult gij zeggen:
Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig
op mij geweest zijt, *maar* uw toorn is
afgekeerd en Gij troost mij;
2 zie, God is mijn heil, ik zal vertrou-
wen en niet vreezen; want de HEERE
HEERE is mijn sterkte en psalm, en Hij is
mij tot heil geworden. Ex. 15:2. Ps. 118:14.
3 En gijlieden zult water scheppen met
vreugde uit de fonteinen des heils,
4 en zult te dien dage zeggen: Dankt
den HEERE, roept zijnen naam aan, maakt
zijne daden bekend onder de volkeren,
vermeldt dat zijn naam verhoogd is.
1 Kron. 16:8. Ps. 105:1
5 Psalmzingt den HEERE, want Hij heeft
heerlijke dingen gedaan; zulks zij bekend
op den ganschen aardbodem.
6 Juich en zing vroolijk, gij inwoneres
van Sion, want de Heilige Israëls is groot
in het midden van u

HOOFDSTUK 13.

DE last Babels, dien Jesaja de zoon
van Amoz gezien heeft.
2 Heft op eene banier op eenen hoogen
berg, verheft eene stem tot hen, beweegt
de hand omhoog, dat zij intrekken door
de deuren der Prinsen.
3 Ik heb aan mijne geheiligden bevel
gegeven, ook heb Ik tot mijnen toorn
geroepen mijne helden, de vroolijken mij-
ner hoogheid.
4 Daar is eene ruischende stem op de
bergen gelijk eens grooten volks, eene
stem van gedruisch der koninkrijken der
verzamelde heidenen: de HEERE der heir-
scharen monstert het krijgsheir;
5 zij komen uit verren lande, van het
einde des hemels, de HEERE en de in-
strumenten zijner gramschap, om dat
gansche land te verderven.
6 Huilt gijlieden, want de dag des HEE-
REN is nabij, hij komt als eene verwoes-
ting van den Almachtige.
Ezech. 30:3. Joël 1:15; 2:1, 2. Zef. 1:14, 15.
7 Daarom zullen alle handen slap wor-
den en aller menschen hart zal versmelten,
Ezech. 7:17; 21:7.
8 en zij zullen verschrikt worden, smar-
ten en weeën zullen hen aangrijpen, zij
zullen bang zijn als eene barende vrouw,
een iegelijk zal over zijnen naaste ver-
baasd zijn, hunne aangezichten zullen
vlammende aangezichten zijn.
9 Zie, de dag des HEEREN komt, gru-
welijk, met verbolgenheid en hittigen
toorn, om het land te stellen tot ver-
woesting, en deszelfs zondaars daaruit te
verdelgen.
10 Want de sterren des hemels en zijne
gesternten zullen hun licht niet laten lich-
ten; de zon zal verduisterd worden wanneer
zij opgaan zal, en de maan zal haar licht
niet laten schijnen. Jes. 24:23. Ezech. 32:7.
Joël 2:10, 31; 3:15. Matth. 24:29. Marc. 13:24.
11 want Ik zal over de wereld de boosheid
bezoeken, en over de goddeloozen hunne
ongerechtigheid; en Ik zal den hoogmoed
der stouten doen ophouden, en de hoo-
vaardij der tyrannen zal Ik vernederen;
12 Ik zal maken dat een man dierbaarder
zal zijn dan dicht goud en een mensch
dan fijn goud van Ofir.
13 Daarom zal Ik den hemel beroeren,
en de aarde zal bewogen worden van hare
plaats, vanwege de verbolgenheid des HEE-
REN der heirscharen, en vanwege den dag
zijns hittigen toorns:
14 en *een iegelijk* zal zijn als eene ver-
jaagde ree, en als een schaap dat niemand
vergadert, een iegelijk zal naar zijn volk
omzien en een iegelijk zal naar zijn land
vluchten;
15 al wie gevonden wordt, die zal door-

stoken worden, en al wie daarbij gevoegd is, zal door het zwaard vallen;

16 ook zullen hunne kinderkens voor hunne oogen verpletterd worden, hunne huizen zullen geplunderd en hunne vrouwen geschonden worden. Zach. 14:2.

17 Zie, Ik zal de Meden tegen hen verwekken, die het zilver niet zullen achten, en aan het goud zullen zij geenen lust hebben;

18 maar *hunne* bogen zullen de jongelingen verpletteren, en zij zullen zich niet ontfermen over de vrucht des buiks, hun oog zal de kinderen niet verschoonen.

19 Alzoo zal Babel, het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hoovaardigheid der Chaldeën, zijn gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft; Gen. 19:24, 25. Deut. 29:23. Jer. 49:18; 50:40. Amos 4:11.

20 daar zal geen woonplaats zijn in eeuwigheid, en het zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar geen tent spannen, en de herders zullen daar niet legeren;

21 maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen; en hunne huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen zullen daar huppelen, Jes. 34:13, 14. Openb. 18:2.

22 en wilde dieren der eilanden zullen in zijne verlatene plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen: haar tijd toch is nabij om te komen, en hare dagen zullen niet uitgesteld worden.

HOOFDSTUK 14.

WANT de HEERE zal Zich over Jakob ontfermen en Hij zal Israël nog verkiezen, en Hij zal ze in hun land zetten; en de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen het huis Jakobs aanhangen,

2 en de volken zullen hen aannemen en in hunne plaats brengen, en het huis Israëls zal hen erfelijk bezitten in het land des HEEREN tot knechten en tot maagden: en zij zullen gevankelijk houden degenen die hen gevangen hielden, en zij zullen heerschen over hunne drijvers.

3 En het zal geschieden ten dage wanneer u de HEERE rust geven zal van uwe smart en van uwe beroering, en van de harde dienstbaarheid waarin men u heeft doen dienen,

4 dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den Koning van Babel, en zeggen: Hoe houdt de drijver op, *hoe* houdt de goudene op?

5 De HEERE heeft den stok der goddeloozen gebroken, den schepter der heerschers;

6 die de volkeren plaagde in verbolgenheid met eene plaag zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerschte, — die wordt vervolgd zonder dat het iemand afweren kan.

7 De gansche aarde rust, zij is stil; zij maken groot geschal met gejuich;

8 ook verheugen zich de dennen over u, *en* de cederen van Libanon, *zeggende:* Sinds gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe.

9 De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om *u* tegemoet te gaan als gij kwaamt; zij wekt om uwentwil de dooden op, alle de bokken der aarde; zij doet alle de Koningen der heidenen van hunne tronen opstaan. Ezech. 31:16.

10 Die altegader zullen antwoorden en tot u zeggen: Gij zijt óók krank geworden gelijk wij, gij zijt ons gelijk geworden.

11 Uwe hoovaardij is in de hel nedergestort *met* het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden, en de wormen zullen u bedekken.

12 Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! *Hoe* zijt gij ter aarde nedergehouwen, gij die de heidenen krenktet,

13 en zeidet in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijnen troon boven de sterren Gods verhoogen, en ik zal mij zetten op den berg der samenkomst aan de zijden van het Noorden; Ezech. 28:14.

14 ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk worden.

15 Ja, in de hel zult gij nedergestooten worden, aan de zijden van den kuil.

16 Die u zien zullen, zullen u aanschouwen, zij zullen op u letten, *en zeggen:* Is dat die man die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven,

17 die de wereld als eene woestijn stelde en hare steden verstoorde, die zijne gevangenen niet liet los*gaan* naar huis toe?

18 Alle de Koningen der heidenen, zij allen liggen neder met eere, een iegelijk in zijn huis:

19 maar gij zijt verworpen van uw graf, als een gruwelijke scheut, *als* een kleed der gedooden die met het zwaard door-

stoken zijn, *als* zij die nederdalen in een steenkuil, als een vertreden dood lichaam.
20 Gij zult bij dezelven niet gevoegd worden in de begrafenis, want gij hebt uw land verdorven *en* uw volk gedood: het zaad der boosdoeners zal in eeuwigheid niet genoemd worden. Ps. 37:28.
21 Maakt de slachting voor zijne kinderen gereed, om hunner vaderen ongerechtigheid; dat zij niet opstaan en de aarde erven, en de wereld vervullen met steden.
22 Want Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal van Babel uitroeien den naam en het overblijfsel, en den zoon, en den zoonszoon, spreekt de HEERE;
23 en Ik zal het stellen tot eene erve der nachtuilen en *tot* waterpoelen, en Ik zal het met een bezem des verderfs uitvagen, spreekt de HEERE der heirscharen. Jes. 34:11. Zef. 2:14.
24 De HEERE der heirscharen heeft gezworen, zeggende: Indien niet gelijk Ik gedacht heb, het alzóó geschiede, en gelijk Ik beraadslaagd heb, het bestaan zal:
25 dat Ik Assur in mijn land zal verbreken en hem op mijne bergen vertreden, opdat zijn juk van hen afwijke en zijn last van hunnen schouder wijke!
26 Dit is de raadslag die beraadslaagd is over dat gansche land, en dit is de hand die uitgestrekt is over alle volken.
27 Want de HEERE der heirscharen heeft het in zijnen raad besloten: wie zal het dan breken? En zijne hand is uitgestrekt: wie zal ze dan keeren? Jes. 43:13.
28 In het jaar toen de Koning Achaz stierf, geschiedde deze last. 2 Kon. 16:20.
29 Verheug u niet, gij gansch Palestina, dat de roede die u sloeg, gebroken is; want uit den wortel der slang zal een basilisk voortkomen, en hare vrucht zal een vurige vliegende draak zijn.
30 En de eerstgeborenen der armen zullen weiden, en de nooddruftigen zullen zéker nederliggen: uwen wortel daarentegen zal Ik door den honger dooden, en uw overblijfsel zal hij ombrengen.
31 Huil, gij poort, schreeuw, gij stad, gij zijt gesmolten, gij gansch Palestina; want van het Noorden komt een rook, en daar is geen eenzame in zijne samenkomsten.
32 Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten zijns volks eene toevlucht daarin hebben zouden.

HOOFDSTUK 15.

DE last Moabs.
Zekerlijk in den nacht is Ar-Moab verwoest, het is uitgeroeid; zekerlijk in den nacht is Kir-Moab verwoest, het is uitgeroeid.
2 Hij gaat op naar Baith en Dibon *en naar* Bamoth om te weenen, over Nebo en over Medeba zal Moab huilen; op alle zijne hoofden is kaalheid, aller baard is afgesneden; Jer. 48:37.
3 in zijne wijken hebben zij zakken aangegord, op zijne daken en op zijne straten huilen zij altemaal, afgaande met geween.
4 Zoo Hesbon als Eleale schreeuwt, hunne stem wordt gehoord tot Jahaz toe; daarom maken de toegerusten Moabs een geschrei, eens iegelijks ziel in hem is kwalijk gesteld.
5 Mijn hart schreeuwt over Moab, zijne grendelen zijn naar Zoar toe, de driejarige vaars; want hij gaat op met geween naar den opgang van Luhith, want op den weg naar Horonaïm verwekken zij een jammergeschrei. Jer. 48:5.
6 Want de wateren van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen, want het gras is verdord, het teeder gras is vergaan, daar is geene groente. Jer. 48:34.
7 Daarom zullen zij den overvloed *dien* zij vergaderd hebben, en hetgeen zij weggelegd hebben, aan de beek der wilgen voeren.
8 Want dat geschreeuw zal omgaan door de landpale Moabs, zijn gehuil tot Eglaïm toe, ja, tot Beër-Elim toe zal zijn gehuil zijn;
9 want de wateren Dimons zijn vol bloed, want Ik zal Dimon nog meer toeschikken, *te weten* leeuwen over de ontkomenen Moabs, mitsgaders over het overblijfsel des lands.

HOOFDSTUK 16.

ZENDT de lammeren van den heerscher des lands van Sela af naar de woestijn henen, tot den berg der dochter Sions.
2 Anderszins zal het geschieden dat de dochteren Moabs aan de veren van Arnon zullen zijn als een zwervende vogel, *uit* het nest gedreven zijnde.
3 Breng eenen raad aan, houd gericht, maak uwe schaduw op het midden van den middag gelijk den nacht, verberg de verdrevenen, *en* vermeld den omzwervende niet.

4 Laat mijne verdrevenen onder u ver-
keeren, o Moab! wees gij hun eene schuil-
plaats voor het aangezicht des verstoor-
ders; want de onderdrukker heeft een
einde, de verstoring is te niet geworden,
de vertreders zijn van de aarde verdelgd;
5 want daar zal een troon bevestigd
worden in goedertierenheid, en op den-
zelven zal bestendiglijk een zitten in de
tent Davids, een die oordeelt en het recht
zoekt en vaardig is ter gerechtigheid.
6 Wij hebben gehoord de hoovaardij
Moabs, hij is zeer hoovaardig; zijn hoog-
moed en zijne hoovaardij en zijne ver-
bolgenheid zijn alzoo zijne grendelen niet.
Jer. 48:29-31.
7 Daarom zal Moab over Moab huilen,
altemaal zullen zij huilen; over de fun-
damenten van Kir-Haréseth zult gijlieden
zuchten, gewisselijk zij zijn gebroken.
8 Want de velden van Hesbon zijn ver-
flauwd, *ook* de wijnstok van Sibma, de
heeren der heidenen hebben zijne uitge-
lezene planten verpletterd, zij reiken tot
Jaëzer toe, zij dwalen *door* de woestijn,
zijne scheuten zijn uitgespreid, zij zijn
gegaan over zee. Jer. 48:32, 33.
9 Daarom beween ik, in het weenen
over Jaëzer, den wijnstok van Sibma, ik
maak u doornat met mijne tranen, o
Hesbon en Eleálé! want het vreugdege-
schrei over uwe zomervruchten en over
uwen oogst is gevallen,
10 alzoo dat de blijdschap en vroolijk-
heid weggenomen is van het vruchtbare
veld, en in de wijngaarden wordt niet
gezongen *noch* eenig gejuich gemaakt,
de *druiven*treder treedt geen wijn uit in
de wijnbakken: ik heb het vreugdege-
schrei doen ophouden.
11 Daarom rommelt mijn ingewand over
Moab als eene harp, en mijn binnenste
over Kir-Héres.
12 En het zal geschieden als men zien
zal dat Moab vermoeid is geworden op
de hoogte, dan zal hij in zijn heiligdom
gaan om te aanbidden, maar hij zal niet
vermogen.
13 Dit is het woord, dat de HEERE
tegen Moab gesproken heeft van toen af.
14 Maar nu spreekt de HEERE, zeggen-
de: Binnen drie jaren (als de jaren eens
huurlings), dan zal de eer Moabs verach-
telijk gemaakt worden, met al die groote
menigte, en het overblijfsel zal klein,
weinig, onmachtig wezen. Jes. 21:16.

HOOFDSTUK 17.

DE last van Damascus.
Zie, Damascus zal weggenomen wor-
den, dat het geen stad meer zij, maar
het zal een vervallen steenhoop zijn;
Jer. 49:23. Amos 1:5.
2 de steden van Aroër zullen verlaten
worden, voor de kudden zullen zij wezen,
die zullen *daar* nederliggen en niemand
zal ze verschrikken.
3 En de vesting zal ophouden van
Efraïm, en het koninkrijk van Damascus,
en het overblijfsel der Syriërs; zij zullen
zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen
Israëls, spreekt de HEERE der heirscharen.
4 En het zal geschieden te dien dage
dat de heerlijkheid Jakobs verdund zal
worden, en dat de vetheid zijns vleesches
mager worden zal.
5 Want hij zal zijn gelijk *wanneer* een
maaier het staande koren verzamelt, en
zijn arm aren afmaait; ja hij zal zijn ge-
lijk *wanneer* iemand aren leest in het
dal Refaïm.
6 Doch eene nalezing zal daarin overig
blijven gelijk *in* de afschudding eens
olijfbooms, twee *of* drie beziën in den
top der opperste twijg, en vier *of* vijf
aan zijne vruchtbare takken, spreekt de
HEERE de God Israëls. Jes. 24:13.
7 Te dien dage zal de mensch zien naar
dien die hem gemaakt heeft, en zijne
oogen zullen op den Heilige Israëls zien;
8 en hij zal niet aanschouwen de alta-
ren, het werk zijner handen; en hetgeen
zijne vingeren gemaakt hebben, zal hij
niet aanzien, noch de bosschen, noch de
zonnebeelden.
9 Te dien dage zullen zijne sterke steden
zijn als een verlaten struik en opperste
tak, welke zij verlaten hebben om der
kinderen Israëls wil, hoewel daar ver-
woesting zal wezen.
10 Want gij hebt den God uws heils
vergeten, en niet gedacht aan den Rots-
steen uwer sterkte: daarom zult gij wel
liefelijke planten planten, en gij zult hem
met uitlandsche ranken bezetten;
11 ten dage als gij ze zult geplant heb-
ben, zult gij *die* doen wassen, en in
den morgenstond zult gij uw zaad doen
bloeien: *doch* het zal maar een hoop van
het gemaaide zijn in den dag der krank-
heid en der pijnlijke smart.
12 Wee der veelheid der groote volke-

ren, die daar bruisen gelijk de zeeën
bruisen; en *wee* het geruisch der natiën,
die daar ruischen gelijk de geweldige wa-
teren ruischen:
13 de natiën zullen *wel* ruischen gelijk
groote wateren ruischen, doch Hij zal hem
schelden, zoo zal hij verre wegvlieden,
ja hij zal gejaagd worden als het kaf
der bergen van den wind, en gelijk een
kloot van den wervelwind;

Job 21:18. Ps. 1:4; 35:5. Jes. 29:5.

14 ten tijde des avonds, zie, zoo is er
verschrikking: eer het morgen is, is hij
er niet meer; dit is het deel dergenen
die ons berooven en het lot dergenen
die ons plunderen.

HOOFDSTUK 18.

WEE het land dat schaduwachtig is
aan de frontieren, dat aan de zijde
der rivieren van Moorenland is;
2 dat gezanten zendt over de zee, en in
schepen van biezen op de wateren. Gaat
henen, gij snelle boden, tot een volk dat
getrokken is en geplukt, tot een volk dat
vreeselijk is van dat het was en voort-
aan; een volk van regel en regel, en
van vertreding, welks land de rivieren
berooven.
3 Alle gij ingezetenen der wereld en gij
inwoners der aarde, als men de banier
zal oprichten *op* de bergen, zult gijlieden
het zien, en als de bazuin zal blazen,
zult gijlieden *het* hooren.
4 Want alzóó heeft de HEERE tot mij
gezegd: Ik zal stil zijn, en zien in mijne
woning, als de glinsterende hitte op den
regen, als eene wolk des dauws in de
hitte des oogstes;
5 want vóór den oogst, als de uitbot-
ting volkomen is, en de onrijpe druif
rijp wordt *na* den bloesem, zoo zal Hij
de ranken met snoeimessen afsnijden, en
de takken wegdoen *en* afkappen;
6 zij zullen te zamen gelaten worden
aan de roofvogels der bergen en de die-
ren der aarde, en de roofvogels zullen
daarop overzomeren en alle dieren der
aarde zullen daarop overwinteren.
7 Te dier tijd zal den HEERE der heir-
scharen een geschenk gebracht worden
van het volk dat getrokken is en geplukt,
en van het volk dat vreeselijk is van dat
het was en voortaan; een volk van regel
en regel, en van vertreding, welks land
de rivieren berooven: tot de plaats van
den naam des HEEREN der heirscharen,
tot den berg Sion.

HOOFDSTUK 19.

DE last van Egypte.
Zie, de HEERE rijdt op eene snelle
wolk, en Hij zal in Egypte komen, en
de afgoden van Egypte zullen bewogen
worden voor zijn aangezicht, en het hart
der Egyptenaren zal smelten in het bin-
nenste van hen. Ps. 104:3.
2 Want Ik zal de Egyptenaren tegen
de Egyptenaren verwarren, dat zij zullen
strijden een iegelijk tegen zijnen broeder
en een iegelijk tegen zijnen naaste, stad
tegen stad, koninkrijk tegen koninkrijk;
3 en de geest der Egyptenaren zal uit-
geledigd worden in het binnenste van
hen, en hunnen raad zal Ik verslinden;
dan zullen zij hunnen afgoden vragen, en
den bezweerders, en den waarzeggers, en
den duivelskunstenaars;
4 en Ik zal de Egyptenaars besluiten in
de hand van harde heeren, en een strenge
Koning zal over hen heerschen, spreekt
de Heere HEERE der heirscharen.
5 En zij zullen de wateren uit de zee
doen vergaan, en de rivier zal verzijpen
en verdrogen;
6 zij zullen ook de rivieren verre terug-
drijven, zij zullen ze uithoozen en de ge-
damde stroomen opdrogen, het riet en
het schilf zullen verwelken;
7 het papiergewas bij de stroomen, aan
de oevers der stroomen, en al het gezaaide
aan de stroomen, zal verdrogen, het zal
weggestooten worden en niet *meer* zijn.
8 En de visschers zullen treuren, en
allen die den angel in de stroomen wer-
pen, zullen rouw maken, en die het
werpnet uitbreiden op de wateren, zullen
kwijnen;
9 en de werkers in het fijne vlas zullen
beschaamd worden, ook de wevers van
de witte stof;
10 en zij zullen *met* hunne fundamenten
verbrijzeld worden, allen die *voor* loon
lustige staande wateren maken.
11 Gewisselijk, de Vorsten van Zoan zijn
dwazen, de raad der wijzen, der raadge-
vers van Farao, is onvernuftig geworden;
hoe kunt gijlieden *dan* zeggen tot Farao:
Ik ben een zoon der wijzen, een zoon der
oude Koningen?
12 Waar zijn nu uwe wijzen? Dat zij
u nu te kennen geven of vernemen, wat

de HEERE der heirscharen beraadslaagd
heeft tegen Egypte.
13 De Vorsten van Zoan zijn zot geworden,
de Vorsten van Nof zijn bedrogen,
zij zullen ook Egypte doen dwalen *tot*
den uitersten hoek zijner stammen.
14 De HEERE heeft een zeer verkeerden
geest ingeschonken in het midden van hen,
en zij hebben Egypte doen dwalen in al
zijn doen, gelijk een dronkaard zich om-
en omwentelt in zijn uitspuwsel;
15 en daar zal geen werk wezen voor de
Egyptenaren, hetwelk het hoofd of de staart,
de tak of de bieze doen moge. Jes. 9:13.
16 Te dien dage zullen de Egyptenaars
zijn als de vrouwen, en zij zullen beven
en vreezen vanwege de beweging van de
hand des HEEREN der heirscharen, welke
Hij tegen hen bewegen zal;
17 en het land Juda zal den Egyptenaren
tot een schrik zijn: zoo wie het vermelden
zal, die zal in zichzelven bevreesd wezen
vanwege den raad des HEEREN der heirscharen
dien Hij tegen hen beraadslaagd heeft.
18 Te dien dage zullen er vijf steden
in Egypteland zijn, sprekende de spraak
Kanaäns en zwerende den HEERE der
heirscharen: ééne zal genoemd zijn eene
stad der verstoring. Jer. 12:16.
19 Te dien dage zal de HEERE een altaar
hebben in het midden van Egypteland,
en een opgericht teeken aan deszelfs
landpale voor den HEERE;
20 en het zal zijn tot een teeken en
tot een getuigenis den HEERE der heirscharen
in Egypteland, want zij zullen
tot den HEERE roepen vanwege de verdrukkers,
en Hij zal hun een Heiland en
Meester zenden, die zal ze verlossen.
21 En de HEERE zal den Egyptenaren
bekend worden, en de Egyptenaars zullen
den HEERE kennen te dien dage, en zij
zullen *Hem* dienen *met* slachtoffer en spijsoffer,
en zij zullen den HEERE eene gelofte
beloven en betalen. Mal. 1:11.
22 En de HEERE zal de Egyptenaars
dapper slaan, en genezen; en zij zullen
zich tot den HEERE bekeeren, en Hij zal
zich van hen verbidden laten en Hij zal
ze genezen.
23 Te dien dage zal er een gebaande weg
wezen van Egypte naar Assyrië, dat de
Assyriërs in Egypte en de Egyptenaars in
Assyrië komen zullen, en de Egyptenaars
zullen met de Assyriërs *den HEERE* dienen.
24 Te dien dage zal Israël de derde wezen
met de Egyptenaren en met de Assyriërs,
een zegen in het midden van het land;
25 want de HEERE der heirscharen zal ze
zegenen, zeggende: Gezegend zij mijn volk
de Egyptenaars, en de Assyriërs het werk
mijner handen, en Israël mijn erfdeel.

HOOFDSTUK 20.

IN het jaar toen Tartan naar Asdod
kwam, als Sargon de Koning van Assyrië
hem gezonden had, toen hij krijg
voerde tegen Asdod en het innam:
2 te dier tijd sprak de HEERE door den
dienst van Jesaja den zoon van Amoz,
zeggende: Ga henen en ontbind den zak
van uwe lendenen, en doe uwe schoenen
van uwe voeten. En hij deed alzoo, gaande
naakt en barrevoets.
3 Toen zeide de HEERE: Gelijk als mijn
knecht Jesaja naakt en barrevoets wandelt,
drie jaren, *tot* een teeken en wonder
over Egypte en over Moorenland,
4 alzóó zal de Koning van Assyrië voortdrijven
de gevangenen der Egyptenaren
en de Mooren die weggevoerd zullen worden,
jongen en ouden, naakt en barrevoets
en met bloote billen, den Egyptenaren
tot schaamte;
5 en zij zullen verschrikken en beschaamd
zijn van de Mooren, op dewelken zij zagen,
en van de Egyptenaars, hunnen roem;
6 en de inwoners van dit eiland zullen te
dien dage zeggen: Zie, alzóó is het *gegaan*
dien op dewelken wij zagen, werwaarts
wij henenvloden om hulp, om gered te
worden van het aangezicht des Konings van
Assyrië: — hoe zullen wij dan ontkomen?

HOOFDSTUK 21.

DE last der woestijn aan de zee.
Gelijk de wervelwinden in het Zuiden
daarhenen doorgaan, zal hij uit de woestijn
komen, uit een vreeselijk land.
2 Een hard gezicht is mij te kennen
gegeven: die trouwelooze handelt trouwelooslijk,
en de verstoorder verstoort; trek
òp o Elam! beleger ze o Medië! Ik heb
al hare zuchting doen ophouden.
3 Daarom zijn mijne lendenen vol van
groote krankheid, bange weeën hebben
mij aangegrepen, gelijk de bange weeën
eener die baart; ik krom mij van hooren.
ik word ontsteld van het aanzien;
4 mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt
mij, de schemering waar ik naar verlangd
heb, stelt Hij mij tot beving.

5 Bereid de tafel, zie toe, gij wachter,
eet, drink; maakt u op, gij Vorsten, be-
strijkt het schild.
6 Want aldus heeft de Heere tot mij
gezegd: Ga henen, zet eenen wachter,
laat hem aanzeggen wat hij ziet.
7 En hij zag eenen wagen, een paar
ruiters, een wagen *met* ezels, een wagen
met kemels, en hij merkte er zeer nauw
op, met groote opmerking.
8 En hij riep: Een leeuw! Heere, ik
sta op den wachttoren geduriglijk bij dag,
en op mijne hoede zet ik mij gansche
nachten: Hab. 2:1.
9 en zie nu, daar komt een wagen *met*
mannen *en* een paar ruiters. Toen ant-
woordde hij en zeide: Babel is gevallen,
het is gevallen, en alle de gesneden beel-
den zijner goden heeft Hij verbroken te-
gen de aarde. Jer. 51:8. Openb. 14:8; 18:2.
10 O mijne dorsching en de tarwe mijns
dorschvloers! wat ik gehoord heb van den
HEERE der heirscharen, den God Israëls,
dat heb ik ulieden aangezegd.
11 De last van Duma.
Men roept tot mij uit Seïr: Wachter,
wat is er van den nacht, wachter, wat is
er van den nacht?
12 De wachter zeide: De morgenstond is
gekomen en het is nog nacht; wilt gijlie-
den vragen, vraagt; keert weder, komt.
13 De last tegen Arabië.
In het woud van Arabië zult gijlieden
vernachten, o gij reizende gezelschappen
van Dedanieten!
14 Komt den dorstige tegemoet *met* wa-
ter; de inwoners des lands van Tema
zijn den vluchtende met zijn brood be-
jegend;
15 want zij vluchten voor de zwaarden,
voor het uitgetrokken zwaard en voor
den gespannen boog en voor de zwaarte
des krijgs.
16 Want alzóó heeft de Heere tot mij ge-
zegd: Nog binnen een jaar, gelijk de jaren
eens daglooners zijn, zoo zal al de heerlijk-
heid van Kedar ten onder gaan; Jes. 16:14.
17 en het overgebleven getal der schut-
ters, de helden der Kedarenen, zullen
minder worden, want de HEERE de God
Israëls heeft het gesproken.

HOOFDSTUK 22.

DE last van het dal des gezichts.
Wat is u nu, dat gij altegader op de
daken klimt?
2 Gij die vol van groot gedruisch waart,
gij woelige stad, gij vroolijk huppelende
stad, uwe verslagenen zijn niet verslagen
met het zwaard, noch gestorven in den
strijd:
3 alle uwe oversten zijn te zamen wegge-
vlucht, zij zijn van de schutters gebonden;
allen die in u gevonden zijn, zijn te za-
men gebonden, zij zijn van verre gevloden.
4 Daarom zeg ik: Wendt het gezicht
van mij af, laat mij bitterlijk weenen,
dringt niet aan om mij te troosten over
de verstoring der dochter mijns volks;
5 want het is een dag van beroering en
van vertreding en van verwarring van
den Heere, den HEERE der heirscharen,
in het dal des gezichts, *een dag* van ont-
muring des muurs en van geschreeuw
naar het gebergte toe.
6 Want Elam heeft den pijlkoker geno-
men, de man is op den wagen, daar zijn
ruiters; en Kîr ontbloot het schild;
7 en het zal geschieden dat uwe uitge-
lezene dalen vol wagenen zullen zijn, en
dat de ruiters zich gewisselijk zullen zet-
ten tegen de poort,
8 en hij zal het bedeksel van Juda ont-
dekken: en te dien dage zult gij zien
naar de wapenen in het huis des wouds,
9 en gijlieden zult bezien de reten der
stad Davids, omdat ze vele zijn, en gij
zult de wateren des ondersten vijvers ver-
gaderen,
10 gij zult ook de huizen Jeruzalems
tellen, en gij zult huizen afbreken om
de muren te bevestigen,
11 ook zult gij eene gracht maken tus-
schen beide de muren, voor de wateren
des ouden vijvers: maar gij zult niet op-
waarts zien op dien die zulks gedaan
heeft, noch aanmerken dien die dat van
verre *tijden* geformeerd heeft.
12 En te dien dage zal de Heere, de
HEERE der heirscharen, roepen tot ge-
ween, en tot rouwklage, en tot kaalheid,
en tot omgording des zaks;
13 maar zie, daar is vreugde en blijd-
schap met runderen te dooden en schapen
te kelen, vleesch te eten en wijn te drinken,
en te zeggen: Laat ons eten en drinken,
want morgen zullen wij sterven. 1 Cor. 15:32.
14 Maar de HEERE der heirscharen heeft
Zich voor mijne ooren geopenbaard, *zeg-
gende*: Indien ulieden deze ongerechtig-
heid verzoend wordt totdat gij sterft!
zegt de Heere, de HEERE der heirscharen.

15 Alzóó zegt de Heere, de HEERE der heirscharen: Ga henen, ga in tot dien schatmeester, tot Sebna den hofmeester, *en spreek:* 2 Kon. 18:18.
16 Wat hebt gij hier of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehouwen hebt *als* die zijn graf in de hoogte uithouwt, die eene woning voor zich op eenen rotssteen laat afteekenen?.
17 Zie, de HEERE zal u wegwerpen met eene mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganschelijk overdekken;
18 Hij zal u gewisselijk voortrollen gelijk men eenen bal rolt, in een land wijd van omvang; aldaar zult gij sterven en aldaar zullen uwe heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van het huis uws heeren!
19 En Ik zal u afstooten van uwen staat, en van uwen stand zal Hij u verstoren.
20 En het zal te dien dage geschieden dat Ik mijnen knecht Eljakim, den zoon van Hilkía, roepen zal; 2 Kon. 18:18.
21 en Ik zal hem met uwen rok bekleeden en Ik zal hem met uwen gordel sterken, en uwe heerschappij zal Ik in zijne hand geven, en hij zal den inwoneren te Jeruzalem en den huize Juda tot een vader zijn;
22 en Ik zal den sleutel van het huis Davids op zijnen schouder leggen, en hij zal opendoen en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten en niemand zal opendoen. Openb. 3:7.
23 En Ik zal hem *als* eenen nagel inslaan in eene vaste plaats, en hij zal wezen tot eenen stoel der eere den huize zijns vaders,
24 en men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitsels en der afkomelingen, *ook* alle kleine vaten, van de vaten des bekers af, zelfs tot alle de vaten der flesschen.
25 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal die nagel, die aan eene vaste plaats gestoken was, weggenomen worden, en hij zal afgehouwen worden en hij zal vallen, en de last die daaraan is, zal afgesneden worden; want de HEERE heeft het gesproken.

HOOFDSTUK 23.

DE last van Tyrus.
Huilt, gij schepen van Tarsis, want het is verwoest dat er geen huis meer is, dat niemand daar meer ingaat; uit het land der Kittieten is het aan hen openbaar geworden. — Ezech. 26-28. Amos 1:9.
2 Zwijgt gij inwoners des eilands, gij hetwelk de kooplieden van Sidon, over zee varende, vervulden,
3 en welks inkomst was het zaad van Sihor over de groote wateren, de oogst der rivier; en het was de markt der heidenen.
4 Word beschaamd o Sidon! want de zee spreekt, *ja* de sterkte der zee, zeggende: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb geen jongelingen groot gemaakt *en* geen jonge dochters opgebracht.
5 Gelijk als geweest is de tijding van Egypte, zal men ook in weedom zijn als men van Tyrus hooren zal.
6 Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands.
7 Is dit uwe vroolijk huppelende *stad,* welker oudheid *wel* van oude dagen af is, *maar* hare eigene voeten zullen haar verre wegdragen, om in vreemdelingschap te verkeeren.
8 Wie heeft dit beraadslaagd over Tyrus, die kronende *stad,* welker kooplieden Vorsten zijn, welker handelaars de heerlijksten in het land zijn?
9 De HEERE der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de hoovaardij van alle sieraad, om alle de heerlijksten der aarde verachtelijk te maken.
10 Ga dóór *naar* uw land als eene rivier, gij dochter van Tarsis, daar is geen gordel meer.
11 Hij heeft zijne hand uitgestrekt over de zee, Hij heeft de koninkrijken beroerd; de HEERE heeft bevel gegeven tegen Kanaän om zijne sterkten te verdelgen;
12 en Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vroolijk huppelen, o gij verdrukte maagd, gij dochter Sidons! Naar de Kittieten toe, maak u op, vaar over: ook zult gij aldaar geen rust hebben.
13 Zie, het land der Chaldeën: dit volk was er niet: Assur heeft het gefundeerd voor degenen die in de wildernissen woonden; zij richtten hunne sterkten op *en* bouwden hunne paleizen, *maar* Hij heeft het tot eenen vervallen hoop gesteld.
14 Huilt, gij schepen van Tarsis, want ulieder sterkte is verwoest.
15 En het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens Konings dagen; *maar* ten einde van zeventig jaar zal in Tyrus als een hoerenlied zijn:
16 Neem de harp, ga in de stad rond-

om, gij vergeten hoer: speel wèl, zing vele
liedekens, opdat uwer gedacht worde.
17 Want het zal geschieden ten einde
van zeventig jaar dat de HEERE Tyrus
zal bezoeken, en dat zij wederkeeren zal
tot haar hoerenloon, en zij zal hoererij
bedrijven met alle koninkrijken der aarde,
die op den aardbodem zijn. Jer. 25:12; 29:10.
18 En haar koophandel en haar hoeren-
loon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet
ten schat vergaderd noch opgesloten wor-
den; maar haar koophandel zal wezen
voor degenen die voor den HEERE wonen,
opdat zij eten tot verzadiging en dat zij
duurzaam deksel hebben.

HOOFDSTUK 24.

ZIE, de HEERE maakt het land ledig en
Hij maakt het woest, en Hij keert zijne
gestaltenis òm en Hij verstrooit zijne in-
woners;
2 [a] en gelijk het volk, alzóó zal de Pries-
ter wezen; gelijk de knecht, alzóó zijn heer;
gelijk de dienstmaagd, alzóó hare vrouwe;
[b] gelijk de kooper, alzóó de verkooper;
gelijk de leener, alzóó de ontleener; ge-
lijk de woekeraar, alzóó die van wien hij
woeker ontvangt: a Hos. 4:9. b Ezech. 7:12.
3 dat land zal ganschelijk ledig gemaakt
worden en het zal ganschelijk beroofd
worden; want de HEERE heeft dit woord
gesproken.
4 Het land treurt, het verwelkt; het
aardrijk kwijnt, het verwelkt; de hoog-
sten van het volk des lands kwijnen;
5 want het land is bevlekt vanwege
zijne inwoners, want zij overtreden de
wetten, zij veranderen de inzetting, zij
vernietigen het eeuwig verbond:
6 daarom verteert de vloek het land,
en die daarin wonen, zullen verwoest
worden; daarom zullen de inwoners des
lands verbrand worden, en daar zullen
weinige menschen overblijven.
7 De most treurt, de wijnstok kwijnt,
allen die blijhartig waren, zuchten;
8 de vreugde der trommelen rust, het
geluid der vroolijk huppelenden houdt
op, de vreugde der harp rust;
Jer. 7:34; 16:9; 25:10. Ezech. 26:13. Openb. 18:22.
9 zij zullen geenen wijn drinken met
gezang, de sterke drank zal bitter zijn
dengenen die hem drinken;
10 de woeste stad is verbroken, alle
de huizen staan gesloten, dat er niemand
inkomen kan;
11 daar is een klagelijk geroep op de
straten om des wijns wil, alle blijdschap
is verduisterd, de vreugde des lands is
heengevaren:
12 verwoesting is in de stad overgeble-
ven, en met gekraak wordt de poort in
stukken gebroken.
13 Want in het binnenste van het land,
in het midden dezer volkeren, zal het
alzóó wezen gelijk de afschudding des
olijfbooms, gelijk de nalezingen wanneer
de wijnoogst geëindigd is. Jes. 17:6. Jer. 6:9.
14 Die zullen hunne stem opheffen, zij
zullen vroolijk zingen, vanwege de heer-
lijkheid des HEEREN zullen zij juichen
van de zee af.
15 Daarom eert den HEERE in de val-
leien, in de eilanden der zee den naam
des HEEREN des Gods Israëls.
16 Van het uiterste einde der aarde
hooren wij psalmen, *tot* verheerlijking
des Rechtvaardigen. Doch *nu* zeg ik: Ik
word mager, ik word mager, wee mij;
de trouweloozen handelen trouweloozlijk,
en met trouweloosheid handelen de trou-
weloozen trouwelooslijk.
17 De vreeze en de kuil en de strik
over u, o inwoner des lands! Jer. 48:43, 44.
18 En het zal geschieden, zoo wie voor
de stem der vreeze vlieden zal, die zal
in den kuil vallen; en die uit den kuil
opklimt, die zal in den strik gevangen
worden; want de sluizen in de hoogte
zijn opengedaan, en de fundamenten der
aarde zullen beven;
19 de aarde zal ganschelijk verbroken
worden, de aarde zal ganschelijk vanéén-
gescheurd worden, de aarde zal ganschelijk
bewogen worden.
20 de aarde zal ganschelijk waggelen ge-
lijk een dronkaard, en zij zal heen en weder
bewogen worden gelijk eene nachthut, en
hare overtreding zal zwaar op haar zijn,
en zij zal vallen en niet weder opstaan.
21 En het zal geschieden te dien dage,
dat de HEERE bezoeking doen zal over
de heirscharen des hoogen in de hoogte,
en over de Koningen des aardbodems op
den aardbodem;
22 en zij zullen samenvergaderd worden
gelijk de gevangenen in eenen put, en zij
zullen besloten worden in eene gevange-
nis, maar na vele dagen *weder* bezocht
worden:
23 en de maan zal schaamrood worden
en de zon zal beschaamd worden, als de

HEERE der heirscharen op den berg Sion regeeren zal en te Jeruzalem, en voor zijne oudsten zal heerlijkheid zijn.

Jes. 13:10. Ezech. 32:7. Joël 2:10, 31; 3:15. Matth. 24:29. Marc. 13:24.

HOOFDSTUK 25.

HEERE, Gij zijt mijn God, U zal ik verhoogen, uwen naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan, *uwe* raadslagen van verre zijn waarheid *en* vastheid;

2 want Gij hebt van de stad een steenhoop gemaakt, de vaste stad tot een vervallen hoop, het paleis der vreemdelingen dat het geen stad meer is, in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden.

3 Daarom zal U een machtig volk eeren, de stad der tyrannieke volkeren zal U vreezen;

4 want Gij zijt den arme eene sterkte geweest, eene sterkte den nooddruftige als het hem bang was, eene toevlucht tegen den vloed, eene schaduw tegen de hitte: want het blazen der tyrannen is als een vloed *tegen* eenen wand. Ps 59:17.

5 Gelijk de hitte in een dorre plaats, zult Gij de onstuimigheid der vreemdelingen nederdrukken; *gelijk* de hitte door de schaduw eener dikke wolk, zal het gezang der tyrannen vernederd worden.

6 En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn;

7 en Hij zal op dezen berg verslinden het omwindsel des aangezichts waarmede alle volken omwonden zijn, en het bedeksel waarmede alle natiën bedekt zijn;

8 [a] Hij zal den dood verslinden tot overwinning, [b] en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwisschen, en Hij zal de smaadheid zijns volks van de gansche aarde wegnemen; want de HEERE heeft het gesproken. a 1 Cor. 15:54. b Openb. 7:17; 21:4.

9 En men zal te dien dage zeggen: Zie, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht en Hij zal ons zalig maken; deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in zijne zaligheid.

10 Want de hand des HEEREN zal op dezen berg rusten, maar Moab zal onder hem gedorscht worden, gelijk het stroo gedorscht wordt tot mest.

11 En Hij zal zijne handen uitbreiden in het midden van hen, gelijk als een zwemmer *die* uitbreidt om te zwemmen, en Hij zal hunnen hoogmoed vernederen, met de lagen hunner handen.

12 En Hij zal de hooge vesten uwer muren buigen, vernederen, *ja* Hij zal ze ter aarde tot het stof toe doen reiken.

HOOFDSTUK 26.

TE dien dage zal dit lied gezongen worden in het land Juda: Wij hebben een sterke stad, *God* stelt heil tot muren en voorschansen;

2 doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daar inga, hetwelk de getrouwigheden bewaart. Ps. 118:20.

3 Het is een bevestigd voornemen: Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.

4 Vertrouwt op den HEERE tot in eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen;

5 want Hij buigt de hoog gezetenen neder, de verhevene stad, Hij vernedert ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof reiken, Jes. 47:1.

6 de voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de treden der armen.

7 Het pad des rechtvaardigen is geheel effen, den gang des rechtvaardigen weegt Gij recht.

8 Wij hebben ook in den weg uwer gerichten U, o HEERE! verwacht, tot uwen naam en tot uwe gedachtenis is de begeerte *onzer* ziel.

9 *Met* mijne ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik *met* mijnen geest, *die* in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer uwe gerichten op de aarde zijn, zoo leeren de inwoners der wereld gerechtigheid.

10 Wordt den goddelooze genade bewezen, hij leert *evenwel* geene gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gansch richtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan.

11 HEERE, is uwe hand verhoogd, zij zien het niet; *maar* zij zullen het zien en beschaamd worden, *vanwege* den ijver *over uw* volk, ook zal het vuur uwe wederpartijders verteren.

12 HEERE, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook alle onze zaken uitgericht.

13 HEERE onze God, *andere* heeren behalve Gij hebben over ons geheerscht;

doch door U alleen gedenken wij uwen
naam.
14 Dood zijnde, zullen zij niet *weder*
leven, overleden zijnde zullen zij niet
opstaan; daarom hebt Gij ze bezocht en
hebt ze verdelgd, en Gij hebt al hunne
gedachtenis doen vergaan.
15 Gij, o HEERE! hadt dit volk vermeerdert, Gij hadt dit volk vermeerderd, Gij
waart verheerlijkt geworden: *maar* Gij
hebt ze *in* alle de einden des aardrijks
verre weggedaan.
16 HEERE, in benauwdheid hebben zij
U bezocht, zij hebben *hun* stil gebed uitgestort als uwe tuchtiging over hen was.
17 Gelijk eene bevruchte vrouw, als zij
nadert tot het baren, smarten heeft, en
schreeuwt in hare weeën, alzoo zijn wij
geweest, o HEERE! vanwege uw aangezicht:
18 wij waren bevrucht, wij hadden de
smarten, *maar* wij hebben *niets* dan wind
gebaard; wij deden het land geene behoudenis aan, en de inwoners der wereld
vielen niet neder.
19 Uwe dooden zullen leven, *oòk* mijn
dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt
òp en juicht, gij die in het stof woont,
want uw dauw zal zijn *als* een dauw der
moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen.
20 Ga henen, mijn volk, ga in uwe binnenste kamers, en sluit uwe deuren achter u toe; verberg u als een kleinen
oogenblik, totdat de gramschap overga.
21 Want zie, de HEERE zal uit zijne
plaats uitgaan om de ongerechtigheid van
de inwoners der aarde over hen te bezoeken, en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal hare doodgeslagenen niet
langer bedekt houden. Micha 1:3.

HOOFDSTUK 27.

TE dien dage zal de HEERE met zijn
hard en groot en sterk zwaard bezoeken
den leviathan, de langwemelende slang,
ja den leviathan, de kromme kronkelende
slang, en Hij zal den draak die in de zee
is, dooden. Ps. 74:13, 14. Jes. 51:9. Ezech. 29:3.
2 Te dien dage zal er een wijngaard
van rooden wijn zijn; zingt van denzelven
bij beurte.
3 Ik de HEERE behoed dien, alle oogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat *de
vijand* hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.
4 Grimmigheid is bij Mij niet; wie
zoude Mij *als* een doorn *en* distel in oorlog stellen, dat Ik op hem zoude aanvallen *en* hem tegelijk verbranden zoude?
5 Of hij moest mijne sterkte aangrijpen,
hij zal vrede met Mij maken, vrede zal
hij met Mij maken.
6 In het toekomende zal Jakob wortelen
schieten, Israël zal bloeien en groeien, en zij
zullen de wereld met inkomsten vervullen.
7 Heeft Hij hem geslagen gelijk Hij dien
geslagen heeft die hem sloeg? Is hij gedood
gelijk zijne gedooden gedood zijn geworden?
8 Met mate hebt Gij met hem getwist,
wanneer Gij hem wegstiet; *als* Hij *hem* wegnam door zijnen harden wind, in den dag
des oostenwinds. Jer. 10:24; 30:11; 46:28.
9 Daarom zal daardoor de ongerechtigheid Jakobs verzoend worden, en dit is
de gansche vrucht, dat Hij deszelfs zonde
zal wegdoen, wanneer Hij alle de steenen
des altaars maken zal als verstrooide kalksteenen; de bosschen en de zonnebeelden
zullen niet bestaan.
10 Want de vaste stad zal eenzaam, de
woonstede zal verstooten en verlaten worden gelijk eene woestijn; daar zullen de
kalveren weiden, en daar zullen zij nederliggen en zullen hare takken verslinden.
11 Als hare takken verdord zullen zijn,
zullen zij afgebroken worden, *en* de vrouwen, komende, zullen ze aansteken; want
het is geen volk van eenig verstand: daarom zal Hij die het gemaakt heeft, Zich
over hetzelve niet ontfermen, en die het
geformeerd heeft, zal aan hetzelve geen
genade bewijzen.
12 En het zal te dien dage geschieden
dat de HEERE dorschen zal van den stroom
der rivier af tot aan de rivier van Egypte,
doch gijlieden zult opgelezen worden, één
bij één, o gij kinderen Israëls!
13 En het zal te dien dage geschieden
dat er met eene groote bazuin geblazen
zal worden; dan zullen die komen die in
het land Assur verloren zijn, en de weggedrevenen in het land van Egypte, en
zij zullen den HEERE aanbidden op den
heiligen berg te Jeruzalem.

HOOFDSTUK 28.

WEE der hoovaardige kroon der dronkenen van Efraïm (welks heerlijk
sieraad is eene afvallende bloem, die daar
is op het hoofd der zeer vette vallei), der
geslagenen van den wijn:
2 zie, de Heere heeft eenen sterke en

machtige, daar is gelijk een hagelvloed,
eene poort des verderfs; gelijk een vloed
der sterke wateren die overvloeien, zal hij
ze ter aarde nederwerpen met de hand;
3 de hoovaardige kronen der dronkenen
van Efraim zullen met voeten vertreden
worden,
4 en de afvallende bloem zijns heerlijken
sieraads, die op het hoofd der zeer vette
vallei is, zal zijn gelijk eene vroegrijpe
vrucht vóór den zomer, welke wanneer
iemand ze ziet, terwijl zij nog in zijne
hand is, slokt hij ze op.
5 Te dien dage zal de HEERE der heir-
scharen tot eene heerlijke kroon en tot
een sierlijken krans zijn den overgeble-
venen zijns volks,
6 en tot eenen geest des oordeels dien
die ten oordeel zit en tot eene sterkte
dengenen die den strijd afkeeren tot de
poort toe.
7 En ook dwalen dezen van den wijn en zij
dolen van den sterken drank, de Priester
en de Profeet dwalen van den sterken
drank, zij zijn verslonden van den wijn, zij
dolen van sterken drank, zij dwalen in
het gezicht, zij waggelen in het gericht;
8 want alle tafelen zijn vol uitspuwsel
en drek, zoodat er geen plaats *schoon* is.
9 Wien zoude Hij *dan* de kennis leeren,
en wien zoude Hij het gehoorde te ver-
staan geven? Den gespeenden van de
melk, den afgetrokkenen van de borsten?
10 Want het is gebod op gebod, gebod
op gebod, regel op regel, regel op regel,
hier een weinig, dáár een weinig.
11 Daarom zal Hij door belachelijke lip-
pen en door eene andere tong tot dit volk
spreken, 1 Cor. 14:21.
12 tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is
de rust, geeft den moede rust, en dit is
de verkwikking; doch zij hebben niet
willen hooren.
13 Zoo zal hun het woord des HEEREN
zijn: gebod op gebod, gebod op gebod,
regel op regel, regel op regel, hier een
weinig, dáár een weinig; opdat zij henen-
gaan en achterwaarts vallen, en verbro-
ken en verstrikt en gevangen worden.
14 Daarom hoort des HEEREN woord
gij bespotters, gij heerschers over dit volk
dat te Jeruzalem is.
15 Omdat gijlieden zegt: Wij hebben
een verbond met den dood gemaakt, en
met de hel hebben wij een voorzichtig
verdrag gemaakt: wanneer de overvloei-
ende geesel doortrekken zal, zal hij tot
ons niet komen, want wij hebben de leugen
ons tot eene toevlucht gesteld, en onder de
valschheid hebben wij ons verborgen; —
16 daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Zie, Ik leg een grondsteen in Sion, eenen
beproefden steen, eenen kostelijken hoek-
steen, die wel vast gegrondvest is: wie
gelooft, die zal niet haasten;
Rom. 9:33; 10:11. 1 Petr. 2:6.
17 en Ik zal het gericht stellen naar
het richtsnoer, en de gerechtigheid naar
het paslood; en de hagel zal de toevlucht
der leugen wegvagen, en de wateren zul-
len de schuilplaats overloopen;
18 en ulieder verbond met den dood zal
te niet worden, en uw voorzichtig verdrag
met de hel zal niet bestaan: wanneer de
overvloeiende geesel doortrekken zal, dan
zult gijlieden van denzelven vertreden
worden,
19 van den tijd af als hij doortrekt, zal
hij ulieden wegnemen, want allen morgen
zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht;
en het zal geschieden, dat het gerucht te
verstaan, enkel beroering wezen zal;
20 want het bed zal korter zijn dan dat
men zich daarop uitstrekken kunne, en
het deksel zal te smal wezen als men
zich *daaronder* voegt.
21 [a]Want de HEERE zal Zich opmaken
gelijk op den berg Perazim, [b]Hij zal be-
roerd zijn gelijk *in* het dal Gibeons, om
zijn werk te doen — zijn werk zal vreemd
zijn, en om zijne daad te doen — zijne daad
zal vreemd zijn. a 2 Sam. 5:20. b Joz. 10:10.
22 Nu dan, drijft den spot niet, opdat
uwe banden niet vaster gemaakt worden;
want ik heb van den Heere HEERE der
heirscharen gehoord eene verdelging, ja
eene die vast besloten is over het gansche
land. Jes. 10:23.
23 Neemt ter oore en hoort mijne stem,
merkt òp en hoort mijne rede:
24 Ploegt de ploeger den geheelen dag
om te zaaien? Opent en egt hij zijn land
den geheelen dag?
25 Is het niet alzóó? wanneer hij het
bovenste van hetzelve effen gemaakt heeft,
dan strooit hij wikken en spreidt komijn,
of hij werpt er van de beste tarwe in, of
uitgelezen gerst of spelt, elk aan zijne plaats.
26 En zijn God onderricht hem van de
wijze, Hij leert hem.
27 Want men dorscht de wikken niet
met den dorschwagen, en men laat het

wagenrad niet rondom over de komijn
gaan; maar de wikken slaat men uit met
eenen staf en de komijn met eenen stok.
28 Het brood*koren* moet verbrijzeld wor-
den, maar hij dorscht het niet gestadig
dorschende, en hij breekt *het niet met* het
wiel zijns wagens, en hij verbrijzelt het
niet met zijne paarden.
29 Zulks komt óók voort van den HEERE
der heirscharen: Hij is wonderlijk van raad,
Hij is groot van daad. Jer. 32:19.

HOOFDSTUK 29.

WEE Ariël, Ariël, de stad *waarin* Da-
vid gelegerd heeft; doet jaar tot
jaar, laat ze feestofferen slachten:
2 evenwel zal Ik Ariël beangstigen; en
daar zal treuring en droefheid wezen, en
die stad zal Mij gelijk Ariël zijn.
3 Want Ik zal een leger in het rond om
u slaan, en Ik zal u belegeren met bolwer-
ken, en Ik zal vestingen tegen u opwerpen.
4 Dan zult gij vernederd worden, gij
zult uit de aarde spreken, en uwe spraak
zal uit het stof zachtkens voortkomen, en
uwe stem zal zijn uit de aarde als eens
toovenaars, en uwe spraak zal uit het stof
piepen.
5 En de menigte uwer vreemde *soldaten*
zal zijn gelijk dun stof, en de menigte
der tyrannen als voorbijvliegend kaf, en
het zal in een oogenblik haastelijk ge-
schieden. Job 21:18. Ps. 1:4; 35:5. Jes. 17:13.
6 Gij zult van den HEERE der heirscha-
ren bezocht worden met donder en met
aardbeving en groot geluid, *met* wervel-
wind en onweder en de vlam eens ver-
terenden vuurs;
7 en gelijk de droom van een nachtge-
zicht is, *alzóó* zal de veelheid aller hei-
denen zijn die tegen Ariël strijden zullen,
zelfs allen die tegen hetzelve en zijne vestin-
gen strijden en het beangstigen zullen.
8 Het zal alzóó zijn gelijk wanneer een
hongerige droomt, en zie, hij eet; maar
als hij ontwaakt, zoo is zijne ziel ledig;
of gelijk als wanneer een dorstige droomt,
en zie, hij drinkt; maar als hij ontwaakt,
zie, zoo is hij nog mat en zijne ziel is
begeerig; alzóó zal de menigte aller hei-
denen zijn die tegen den berg Sion krijgen.
9 Zij vertoeven, daarom verwondert u;
zij zijn vroolijk, derhalve roept gijlieden;
zij zijn dronken, maar niet van wijn; zij
waggelen, maar niet van sterken drank.
10 Want de HEERE heeft over ulieden
uitgegoten eenen geest des diepen slaaps,
en Hij heeft uwe oogen toegesloten; de
profeten en uwe hoofden *en* de zieners
heeft Hij verblind. Rom. 11:8.
11 Daarom is ulieden alle gezicht ge-
worden als de woorden eens verzegelden
boeks, hetwelk men geeft aan een die
lezen kan, zeggende: Lees toch dit, en hij
zegt: Ik kan niet, want het is verzegeld;
12 of men geeft het boek aan een die
niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit,
en hij zegt: Ik kan niet lezen.
13 Want de Heere heeft gezegd: Daarom
dat dit volk *tot Mij* nadert met zijnen
mond, en zij Mij met hunne lippen eeren,
doch hun hart verre van Mij doen, en
hunne vreeze, *waarmede zij* Mij *vreezen*,
menschengeboden zijn die hun geleerd
zijn: Jer. 12:2. Matth. 15:8, 9. Marc. 7:6, 7.
14 daarom zie, Ik zal voortaan wonder-
lijk handelen met dit volk, wonderlijk en
wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner
wijzen zal vergaan, en het verstand zijner
verstandigen zal zich verbergen. 1 Cor. 1:19.
15 Wee dengenen die zich diep verste-
ken willen voor den HEERE, *hunnen* raad
verbergende; en welker werken in duister-
heid geschieden, en zij zeggen: Wie ziet
ons en wie kent ons? Ps. 10:11; 94:7.
16 Ulieder omkeeren is alsof de potten-
bakker geacht werd als leem, dat het
maaksel zeide van zijnen maker: Hij
heeft mij niet gemaakt, en het gefor-
meerde vat van zijnen pottenbakker zeide:
Hij verstaat het niet. Jes. 45:9. Rom. 9:20.
17 Is het niet nog om een klein weinig,
dat de Libanon in een vruchtbaar veld
zal veranderd worden, en het vruchtbare
veld als een woud geacht zal worden?
18 En te dien dage zullen de dooven
hooren de woorden des Boeks, en de
oogen der blinden, zijnde uit de donker-
heid en uit de duisternis, zullen zien,
Jes. 32:3; 35:5, 6. Matth. 11:5. Luc. 7:22.
19 en de zachtmoedigen zullen vreugd
op vreugd hebben in den HEERE, en de
behoeftigen onder de menschen zullen
zich in den Heilige Israëls verheugen:
20 wanneer de tyran een einde zal heb-
ben, en het met den bespotter uit zal
zijn, en allen die tot ongerechtigheid
waken, uitgeroeid zullen zijn,
21 die eenen mensch schuldig verklaren
om een woord, en leggen dien strikken
die *hen* bestraft in de poort, en die den
rechtvaardige verdrijven in het woeste.

22 Daarom zegt de HEERE, die Abraham
verlost heeft, tot het huis Jakobs alzóó:
Jakob zal nu niet *meer* beschaamd worden,
en nu zal zijn aangezicht niet *meer* bleek
worden;
23 want als hij zijne kinderen, het werk
mijner handen, zien zal in het midden
van hem, zullen zij mijnen naam heiligen,
en zij zullen den Heilige Jakobs
heiligen en den God Israëls vreezen;
24 en die dwalende van geest zijn, zullen
tot verstand komen, en de murmureerders
zullen de leering aannemen.

HOOFDSTUK 30.

WEE den kinderen die afvallen, spreekt
de HEERE, om eenen raadslag te
maken, maar niet uit Mij, en om *zich*
met eene bedekking te bedekken, maar
niet *uit* mijnen geest, om zonde tot zonde
te doen;
2 die gaan om af te trekken in Egypte,
en vragen mijnen mond niet; om zich
te sterken met de macht van Farao, en
om hunne toevlucht te nemen onder de
schaduw van Egypte.
3 Want de sterkte van Farao zal ulieden
tot schaamte zijn, en die toevlucht onder
de schaduw van Egypte tot schande.
Jes. 31:1. Jer. 2:36.
4 Wanneer zijne Vorsten zullen geweest
zijn te Zoan, en zijne gezanten zullen
gekomen zijn tot nabij Hanes:
5 Hij zal ze allen beschaamd maken door
een volk dat hun geen nut kan doen, en
niet tot hulp noch tot voordeel, maar tot
schande en ook tot smaadheid zijn zal.
6 De last der beesten van het Zuiden.
Naar het land des angstes en der benauwdheid,
van waar de sterke leeuw en
de oude leeuw is, de basilisk en de vurige
vliegende draak, zullen zij hunne goederen
voeren op den rug der veulens, en hunne
schatten op de bulten der kemelen tot
het volk *dat hun* geen nut zal doen.
7 Want Egypte zal ijdellijk en tevergeefs
helpen; daarom heb Ik hierover
geroepen: Stilzitten zal hunne sterkte zijn.
8 Nu *dan*, ga henen, schrijf voor hen
op eene tafel en teeken het in een boek,
opdat het blijve tot den laatsten dag,
voor altoos tot in eeuwigheid. Hab. 2:2.
9 Want het is een wederspannig volk,
het zijn leugenachtige kinderen, kinderen
die des HEEREN wet niet hooren willen,
10 die daar zeggen tot de zieners: Ziet
niet, en tot de schouwers: Schouwt ons
niet wat recht is, spreekt tot ons zachte
dingen, schouwt ons bedriegerijen;
Jer. 11:21. Amos 2:12; 7:13. Micha 2:6.
11 wijkt af van den weg, maakt u van
de baan, laat den Heilige Israëls van ons
ophouden.
12 Daarom zóó zegt de Heilige Israëls:
Omdat gijlieden dit woord verwerpt, en
vertrouwt op onderdrukking en verkeerdheid,
en steunt daarop:
13 daarom zal ulieden deze misdaad zijn
gelijk eene vallende scheur uitwaarts gebogen
in eenen hoogen muur, welks breuk
haastelijk in een oogenblik komen zal.
14 Ja, Hij zal ze verbreken gelijk eene
pottenbakkerskruik verbroken wordt, in
het brijzelen zal Hij niet verschoonen:
alzoo dat van hare verbrijzeling niet eene
scherf zal gevonden worden om vuur uit
den haard te nemen, of om water te
scheppen uit eene gracht. Jer. 19:11.
15 Want alzóó zegt de Heere HEERE,
de Heilige Israëls: Door wederkeering
en rust zoudt gijlieden behouden worden,
in stilheid en in vertrouwen zoude uwe
sterkte zijn; doch gij hebt niet gewild,
16 en gij zegt: Neen, maar op paarden
zullen wij vlieden: — daarom zult
gij vlieden; en: Op snelle *paarden* zullen
wij rijden: — daarom zullen uwe
vervolgers *óók* snel zijn;
17 één duizend van het schelden eens
éénigen, van het schelden van vijf zult
gij *allen* vlieden, totdat gij overgelaten
wordt gelijk een mast op den top van
eenen berg, en als eene banier op eenen
heuvel. Lev. 26:8.
18 En daarom zal de HEERE wachten,
opdat Hij u genadig zij, en daarom zal
Hij verhoogd worden, opdat Hij zich over
ulieden ontferme, want de HEERE is een
God des gerichts: welgelukzalig zijn die
allen, die Hem verwachten.
Ps. 2:12; 34:9; 84:13. Spr. 16:20. Jer. 17:7.
19 Want het volk zal in Sion wonen,
te Jeruzalem: gij zult ganschelijk niet
weenen, gewisselijk zal Hij u genadig zijn
op de stem uws geroeps: zoo haast als
Hij die hooren zal, zal Hij u antwoorden.
20 De Heere zal ulieden *wel* brood der
benauwdheid en wateren der verdrukking
geven, maar uwe leeraars zullen niet
meer als met vleugelen wegvliegen, maar
uwe oogen zullen uwe leeraars zien;
21 en uwe ooren zullen hooren het

woord *desgenen die* achter u is, zeggende:
Dit is de weg, wandelt in denzelven,
als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter
linkerhand.
22 En gijlieden zult voor onrein houden
het bedeksel uwer zilveren gesnedene beelden, en het overtreksel uwer gouden gegotene beelden; gij zult ze wegwerpen
gelijk een maanstondig kleed, en tot elk
daarvan zeggen: Henen uit!
23 Dan zal Hij uw zaad waarmede gij
het land bezaaid hebt, regen geven, en
brood van des lands inkomen, en hetzelve
zal vet en smoutig zijn; uw vee zal te
dien dage *in* eene wijde landouw weiden,
24 en de ossen en ezelveulens die het
land bouwen, zullen zuiver voeder eten,
hetwelk verschud is met de werpschoffel
en met de wan;
25 en daar zullen op allen hoogen berg
en op allen verheven heuvel beekjes *en*
watervlieten zijn, in den dag der groote
slachting, wanneer de torens vallen zullen.
26 En het licht der maan zal zijn als
het licht der zon, en het licht der zon
zal zevenvoudig zijn als het licht van
zeven dagen, ten dage als de HEERE de
breuk zijns volks zal verbinden, en de
wond waarmede het geslagen is, genezen.
27 Zie, de Naam des HEEREN komt van
verre, zijn toorn brandt en de last is zwaar;
zijne lippen zijn vol gramschap en zijne
tong als een verterend vuur;
28 en zijn adem is als eene overloopende
beek *die* tot aan den hals toe raakt: om de
heidenen te schudden met eene schudding
der ijdelheid, en als een misleidende toom
in de kinnebakkens der volkeren.
29 Daar zal een lofzang bij ulieden
zijn, gelijk in den nacht wanneer het
feest geheiligd wordt; en blijdschap des
harten, gelijk van een die met pijpen
wandelt om te komen tot den berg des
HEEREN, tot den Rotssteen Israëls.
30 En de HEERE zal zijne heerlijke stem
doen hooren en de nederlating zijns arms
doen zien; met grimmigheid van toorn
en eene vlam des verterenden vuurs, stralen, en een vloed, en hagelsteenen.
31 Want door de stem des HEEREN zal
Assur te morzel geslagen worden, *die* met
de roede sloeg. Jes. 10:5.
32 En alwaar die gegrondveste staf doorgegaan zal zijn (op welken de HEERE
dien zal hebben doen rusten), *daar* zal
men met trommelen en harpen zijn; want
met bewegende bestrijdingen zal Hij tegen
hen strijden.
33 Want Tofeth is van gisteren bereid,
ja hij is ook voor den Koning bereid;
Hij heeft hem diep *en* wijd gemaakt, zijns
brandstapels vuur en hout is veel: de
adem des HEEREN zal hem aansteken als
een zwavelstroom.

HOOFDSTUK 31.

WEE dengenen die in Egypte om hulp
aftrekken, en steunen op paarden en
vertrouwen op wagenen, omdat er vele
zijn, en op ruiters, omdat die zeer
machtig zijn: en zien niet op den Heilige Israëls, en zoeken den HEERE niet.
Jes. 30:3-5. Jer. 2:36.
2 Nochtans is Hij óók wijs, en Hij doet
het kwaad komen, en trekt zijne woorden niet terug, maar Hij zal Zich opmaken tegen het huis der boosdoeners
en tegen de hulp dergenen die ongerechtigheid werken.
3 Want de Egyptenaars zijn menschen
en geen God, en hunne paarden zijn
vleesch en geen geest; en de HEERE zal
zijne hand uitstrekken, dat de helper struikelen zal, en die geholpen wordt, zal nedervallen, en zij zullen altezamen te niet
komen. Ezech. 28:2, 9.
4 Want alzóó heeft de HEERE tot mij
gezegd: Gelijk als een leeuw en een jonge
leeuw over zijnen roof brult; wanneer
ook eene volle menigte der herderen samengeroepen wordt tegen hem, voor hunne
stem niet verschrikt noch zich vernedert
vanwege hunne veelheid: alzóó zal de HEERE
der heirscharen nederdalen om te strijden
voor den berg Sions en voor haren heuvel.
5 Gelijk vliegende vogelen, alzóó zal de
HEERE der heirscharen Jeruzalem beschutten; beschuttende zal Hij het ook verlossen, doorgaande zal Hij het ook uithelpen.
Ex. 19:4. Deut. 32:11.
6 Bekeert u tot *Hem van* welken de
kinderen Israëls diep afgeweken zijn;
7 want te dien dage zullen zij verwerpen
een ieder zijne zilveren afgoden en zijne
gouden afgoden, welke u uwe handen
ter zonde gemaakt hadden; Jes. 2:20.
8 en Assur zal vallen door het zwaard,
niet eens mans, en het zwaard, niet eens
menschen, zal hem verteren; en hij zal
voor het zwaard vlieden, en zijne jongelingen zullen versmelten,
9 en hij zal van vreeze doorgaan *naar*

zijnen rotssteen, en zijne Vorsten zullen
voor de banier verschrikken, spreekt de
HEERE, die te Sion vuur en te Jeruzalem
eenen oven heeft.

HOOFDSTUK 32.

ZIE, een Koning zal regeeren in ge-
rechtigheid, en de Vorsten zullen heer-
schen naar recht.
2 En *die* man zal zijn als eene verber-
ging tegen den wind en eene schuilplaats
tegen den vloed, als waterbeken in eene
dorre plaats, als de schaduw van eenen
zwaren rotssteen in een dorstig land.
3 En de oogen dergenen die zien, zullen
niet terugzien, en de ooren dergenen die
hooren, zullen opmerken.
Jes. 29:18; 35:5, 6. Matth. 11:5. Luc. 7:22.
4 En het hart der onbedachtzamen zal
de wetenschap verstaan, en de tong der
stamelenden zal vaardig zijn om beschei-
denlijk te spreken.
5 De dwaas zal niet meer genoëmd wor-
den milddadig, en de gierige zal niet *meer*
mild geheeten worden;
6 want een dwaas spreekt dwaasheid en
zijn hart doet ongerechtigheid, om hui-
chelarij te plegen en om dwaling te spre-
ken tegen den HEERE, om de ziel des
hongerigen ledig te laten en den dorstige
drank te doen ontbreken;
7 en eens gierigaards gansche gereed-
schap is kwaad: hij beraadslaagt schande-
lijke verdichtselen, om de ellendigen te
bederven met valsche redenen, en het
recht, als de arme spreekt;
8 maar een milddadige beraadslaagt mild-
dadigheden en staat op milddadigheden.
9 Staat op, gij geruste vrouwen, hoort
mijne stem; gij dochters die zoo zéker
zijt, neemt mijne rede ter oore.
10 *Vele* dagen over het jaar zult gij
beroerd zijn, gij *dochters* die zoo zéker
zijt, want de wijnoogst zal uit zijn, daar
zal geen inzameling komen.
11 Beeft, gij geruste *vrouwen;* weest be-
roerd, *dochters* die zoo zéker zijt; trekt
u uit en ontbloot u, en gordt *zakken* om
uwe lendenen.
12 Men zal rouwklagen over de borsten,
over de gewenschte akkers, over de vrucht-
bare wijnstokken; Jer. 4:8; 6:26; 25:34.
13 op het land mijns volks zal de doorn
en de distel opgaan, ja op alle vreugde-
huizen, *in* de vroolijk huppelende stad.
14 Want het paleis zal verlaten zijn,
het gewoel der stad zal ophouden, Ofel
en de wachttorens zullen tot spelonken
zijn tot in eeuwigheid, eene vreugde der
woudezels, eene weide der kudden;
15 totdat over ons uitgegoten worde de
Geest uit de hoogte: dan zal de woestijn
tot een vruchtbaar veld worden, en het
vruchtbare veld zal als een woud geacht
worden; Jes. 44:3. Ezech. 39:29. Joël 2:28.
16 en het recht zal in de woestijn wo-
nen, en de gerechtigheid zal op het vrucht-
bare veld verblijven.
17 en het werk der gerechtigheid zal
vrede zijn, en de werking der gerechtig-
heid zal zijn gerustheid en zekerheid tot
in eeuwigheid;
18 en mijn volk zal in eene woonplaats
des vredes wonen, en in welverzekerde
woningen, en in stille geruste plaatsen.
19 Maar het zal hagelen waar men af-
gaat in het woud, en de stad zal laag
worden in de laagte.
20 Welgelukzalig zijt gijlieden die aan
alle wateren zaait, gij die den voet van
den os en den ezel *derwaarts* henenzendt.

HOOFDSTUK 33.

WEE u, gij verwoester die niet ver-
woest zijt, en gij die trouwelooslijk
handelt daar men niet trouwelooslijk
tegen u gehandeld heeft: als gij het ver-
woesten zult volbracht hebben, zult gij
verwoest worden, als gij het trouweloos-
lijk handelen zult voleindigd hebben, zal
men trouwelooslijk tegen u handelen.
2 HEERE, wees ons genadig, wij hebben
op U gewacht; wees hun arm allen mor-
gen, daartoe onze behoudenis ten tijde
der benaauwdheid.
3 Van het geluid des rumoers zullen
de volkeren wegvlieden, van uwe verhoo-
ging zullen de heidenen verstrooid worden.
4 Dan zal ulieder buit verzameld worden
gelijk de kevers verzameld worden, men zal
daarin ginds en weder huppelen gelijk de
sprinkhanen ginds en weder huppelen.
5 De HEERE is verheven, want Hij woont
in de hoogte, Hij heeft Sion vervuld met
gericht en gerechtigheid;
6 en het zal geschieden dat de vastheid
uwer tijden, de sterkte van *uwe* behou-
denissen zal zijn wijsheid en kennis; de
vreeze des HEEREN zal zijn schat zijn.
7 Zie, hunne allersterksten roepen daar-
buiten, de boden des vredes weenen bit-
terlijk;

8 de gebaande wegen zijn verwoest; die door de paden gaat, houdt op; hij vernietigt het verbond, hij veracht de steden, hij acht geen mensch;

9 het land treurt, het kwijnt, de Libanon schaamt zich, hij verwelkt; Saron is geworden als een woestijn, zoo Basan als Karmel zijn geschud.

10 Nu zal Ik opstaan, zegt de HEERE, nu zal Ik verhoogd worden, nu zal Ik verheven worden.

11 Gijlieden gaat met stroo zwanger, gij zult stoppelen baren; uw geest zal u *als* vuur verslinden,

12 en de volken zullen zijn *als* de verbrandingen der kalk, *als* afgehouwene doornen zullen zij met het vuur verbrand worden.

13 Hoort gijlieden die verre zijt, wat Ik gedaan heb; en gijlieden die nabij zijt, bekent mijne macht.

14 De zondaren te Sion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaars aangegrepen; *zij zeggen:* Wie is er onder ons die bij een verterend vuur wonen kan, wie is er onder ons die bij een eeuwigen gloed wonen kan? Ps. 15:1; 24:3.

15 Die in gerechtigheden wandelt en die billijkheden spreekt, die het gewin der onderdrukkingen verwerpt, die zijne handen uitschudt dat ze geen geschenken behouden, die zijn oor stopt dat hij geen bloedschulden hoore, en zijne oogen toesluit dat hij het kwaad niet aanzie: Ps. 15·2.

16 die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijne wateren zijn gewis.

17 Uwe oogen zullen den Koning zien in zijne schoonheid, zij zullen een vergelegen land zien.

18 Uw hart zal de verschrikking overdenken, *zeggende:* Waar is de schrijver, waar is de betaalsheer, waar is hij die de torens telt?

19 Gij zult niet *meer* dat stuursche volk zien, het volk dat zoo diep van spraak is dat men het niet hooren kan, van belachelijke tong, hetwelk men niet verstaan kan.

20 Schouw Sion aan, de stad onzer bijeenkomsten: uwe oogen zullen Jeruzalem zien, eene geruste woonplaats, eene tent die niet terneder geworpen zal worden, welker pinnen in eeuwigheid niet zullen uitgetrokken worden, en van welker zeelen geene zullen verscheurd worden;

21 maar de HEERE zal aldaar bij ons heerlijk zijn; het zal zijn eene plaats van rivieren, van wijde stroomen; geen roeischuit zal daar doorvaren en geen treffelijk schip zal daar overvaren.

22 Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning, Hij zal ons behouden.

23 Uwe touwen zijn slap geworden, zij zullen hunnen mastboom niet kunnen recht stijf houden, zij zullen het zeil niet uitspannen; dan zal de roof van een overvloedigen buit uitgedeeld worden, *zelfs* zullen de lammen den roof rooven,

24 en geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, *want* het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.

HOOFDSTUK 34.

NADERT, gij heidenen, om te hooren, en gij volken, luistert toe; de aarde hoore en hare volheid, de wereld en alles wat daaruit voortkomt.

2 Want de verbolgenheid des HEEREN is over alle de heidenen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft ze verbannen, Hij heeft ze ter slachting overgegeven;

3 en hunne verslagenen zullen weggeworpen worden, en van hunne doode lichamen zal hun stank opgaan, en de bergen zullen smelten van hun bloed;

4 en al het heir der hemelen zal uitteren, en de hemelen zullen toegerold worden gelijk een boek, en al hun heir zal afvallen gelijk een blad van den wijnstok afvalt, en gelijk *eene vijg* afvalt van den vijgeboom. Openb. 6:13, 14.

5 Want mijn zwaard is dronken geworden in den hemel, zie, het zal ten oordeel nederdalen op Edom, en op het volk hetwelk Ik verbannen heb.

6 Het zwaard des HEEREN is vol van bloed, het is vet geworden van smeer, van het bloed der lammeren en der bokken, van het smeer van de nieren der rammen; want de HEERE heeft een slachtoffer te Bozra, en eene groote slachting in het land der Edomieten. Jes. 63:1. Zef. 1:7.

7 En de eenhoornen zullen met hen afgaan, en de varren met de stieren; en hun land zal doordronken zijn van het bloed, en hun stof zal van het smeer vet gemaakt worden.

8 Want het zal zijn de dag der wraak des HEEREN, een jaar der vergeldingen om Sions twistzaak;

9 en hunne beken zullen in pek verkeerd worden, en hun stof in zwavel, ja hunne aarde zal tot brandend pek worden,
10 het zal des nachts en des daags niet uitgebluscht worden, tot in eeuwigheid zal zijn rook opgaan, van geslacht tot geslacht zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeuwigheden zal niemand daar doorgaan; Openb. 14:11; 19:3.
11 maar de roerdomp en de nachtuil zullen het erfelijk bezitten, en de schuifuit en de raaf zal daarin wonen; want Hij zal een richtsnoer der woestheid daarover trekken, en een richtlood der ledigheid. Jes. 14:23. Zef. 2:14.
12 Zijne edelen (doch zij zijn daar niet) zullen zij *tot* het koninkrijk roepen, maar alle zijne Vorsten zullen niets zijn
13 En in zijne paleizen zullen doornen opgaan, netelen en distelen in zijne vestingen; en het zal eene woning der draken zijn, een zaal voor de jongen der struisen; Jes. 13:21, 22. Openb. 18:2.
14 en de wilde dieren der woestijnen zullen de wilde dieren der eilanden *daar* ontmoeten, en de duivel zal zijnen metgezel toeroepen; ook zal het nachtgedierte zich aldaar nederzetten, en het zal eene rustplaats voor zich vinden;
15 daar zal de wilde meerle nestelen en leggen en hare jongen uitbikken en onder hare schaduw vergaderen; ook zullen aldaar de gieren met elkander verzameld worden.
16 Zoekt in het Boek des HEEREN en leest; niet één van deze *dingen* zal er feilen, het één noch het ander zal men missen: want mijn mond zelf heeft het geboden, en zijn Geest zelf zal ze samenbrengen.
17 Want Hij zelf heeft voor hen het lot geworpen en zijne hand heeft het hun uitgedeeld met het richtsnoer; tot in eeuwigheid zullen zij dat erfelijk bezitten, van geslacht tot geslacht zullen zij daarin wonen.

HOOFDSTUK 35.

DE woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vroolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen en zal bloeien als eene roos.
2 zij zal lustig bloeien en zich verheugen, ja *met* verheuging, en juichen: de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des HEEREN, het sieraad onzes Gods.
3 Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast. Hebr. 12:12.
4 Zegt den onbedachtzamen van hart: Weest sterk, vreest niet; zie, ulieder God zal *ter* wrake komen *met* de vergelding Gods, Hij zal komen en ulieden verlossen.
5 Alsdan zullen der blinden oogen opengedaan worden, en der dooven ooren zullen geopend worden;
Jes. 29:18; 32:3. Matth. 11:5. Luc. 7:22.
6 alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen; want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis,
7 en het dorre land zal tot staand water worden, en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woning der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn, Ps. 107:35. Jes. 41:18.
8 en aldaar zal eene verhevene baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden: de onreine zal daar niet doorgaan, maar hij zal voor dezen zijn; die *dezen* weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen.
9 Daar zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen noch aldaar gevonden worden; maar de verlosten zullen *daarop* wandelen,
10 en de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeeren en *tot* Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vroolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden. Jes. 51:11.

HOOFDSTUK 36.

EN het geschiedde in het veertiende jaar van den Koning Hizkía, dat Sanherib, de Koning van Assyrië, optoog tegen alle vaste steden van Juda, en ze innam.
2 Kon. 18:13. 2 Kron. 32:1.
2 En de Koning van Assyrië zond Rabsaké van Lachis naar Jeruzalem tot den Koning Hizkía, met een zwaar heir; en hij stond aan den watergang des oppersten vijvers, aan den hoogen weg van het veld des vollers. 2 Kon. 18:17. 2 Kron. 32:9.
3 Toen ging tot hem uit Eljakim de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna de schrijver, en Joah de zoon van Asaf, de kanselier. 2 Kon. 18:18-25.
4 En Rabsaké zeide tot hen: Zegt nu

tot Hizkía: Zóó zegt de groote Koning, de Koning van Assyrië: Wat vertrouwen is dit waarmede gij vertrouwt?

5 Ik mocht zeggen (doch het is een woord der lippen): Daar is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?

6 Zie, gij vertrouwt op dien gebroken rietstaf, op Egypte, die, zoo iemand daarop leunt, in zijne hand gaan en die doorboren zal: alzóó is Farao de Koning van Egypte allen dengenen die op hem vertrouwen. Ezech. 29:6, 7.

7 Maar zoo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den Heere onzen God: — is Hij die niet, wiens hoogten en wiens altaren Hizkía weggenomen heeft, en tot Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u nederbuigen? 2 Kron. 32:12.

8 Nu dan, wed toch met mijnen heer, den Koning van Assyrië, en ik zal u twee duizend paarden geven, zoo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.

9 Hoe zoudt gij dan het aangezicht van een éénigen Vorst van de geringste knechten mijns heeren afkeeren? Maar gij vertrouwt op Egypte om de wagenen en om de ruiteren.

10 En nu, ben ik zonder den Heere opgetogen tegen dit land om dat te verderven? De Heere heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land en verderf het.

11 Toen zeide Eljakim, en Sebna, en Joah tot Rabsaké: Spreek toch tot uwe knechten in het Syrisch, want wij verstaan het *wel;* en spreek niet met ons in het Joodsch, voor de ooren des volks dat op den muur is.

12 Maar Rabsaké zeide: Heeft mijn heer mij tot uwen heer en tot u gezonden om deze woorden te spreken? Is het niet tot de mannen die op den muur zitten, dat zij met ulieden hun drek eten en hun water drinken zullen?

13 Alzoo stond Rabsaké, en riep met luider stem in het Joodsch, en zeide: Hoort de woorden des grooten Konings, des Konings van Assyrië. 2 Kron. 32:18.

14 Alzóó zegt de Koning: Dat Hizkía u niet bedriege; want hij zal u niet kunnen redden. 2 Kron. 32:15.

15 Daarenboven dat Hizkía u niet doe vertrouwen op den Heere, zeggende: De Heere zal ons zekerlijk redden, deze stad zal niet in de hand des Konings van Assyrië gegeven worden. 2 Kron. 32:11.

16 Hoort naar Hizkía niet, want alzóó zegt de Koning van Assyrië: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet een ieder *van* zijnen wijnstok en een ieder *van* zijnen vijgeboom, en drinkt een ieder het water zijns bornputs;

17 totdat ik kome en hale u naar een land als ulieder land is, een land van koren en van most, een land van brood en van wijngaarden.

18 Dat Hizkía ulieden niet verleide, zeggende: De Heere zal ons redden. Hebben de goden der volkeren een ieder zijn land gered uit de hand des Konings van Assyrië? 2 Kron. 32:13.

19 Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaïm? Hebben zij ook Samaria van mijne hand gered?

20 Welke zijn ze onder alle de goden dezer landen, die hun land uit mijne hand gered hebben, dat de Heere Jeruzalem uit mijne hand redden zoude? 2 Kron. 32:14.

21 Doch zij zwegen stil en antwoordden hem geen woord; want het gebod des Konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.

22 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkía, de hofmeester, en Sebna de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkía met gescheurde kleederen, en zij gaven hem de woorden van Rabsaké te kennen.

HOOFDSTUK 37.

En het geschiedde als de Koning Hizkía *dat* hoorde, zoo scheurde hij zijne kleederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het Huis des Heeren. 2 Kon. 19:1-37.

2 Daarna zond hij Eljakim den hofmeester, en Sebna den schrijver, en de oudsten der Priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja den Profeet, den zoon van Amoz;

3 en zij zeiden tot hem: Alzóó zegt Hizkía: Deze dag is een dag der benauwdheid en der schelding en der lastering; want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en daar is geen kracht om te baren.

4 Misschien zal de Heere uw God hooren de woorden van Rabsaké, denwelke zijn heer, de Koning van Assyrië, gezonden heeft om den levenden God te hoonen, en te schelden met woorden die de Heere uw God gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel dat gevonden wordt.

5 En de knechten van den Koning Hizkía
kwamen tot Jesaja;
6 en Jesaja zeide tot hen: Zóó zult
gijlieden tot uwen heer zeggen: Zóó
zegt de HEERE: Vrees niet voor de woor-
den die gij gehoord hebt, waarmede Mij
de dienaars des Konings van Assyrië ge-
lasterd hebben.
7 Zie, Ik zal eenen geest in hem geven,
dat hij een gerucht hooren zal, en weder
naar zijn land keeren; en Ik zal hem
door het zwaard in zijn land vellen.
8 Zoo kwam Rabsaké weder, en hij
vond den Koning van Assyrië strijdende
tegen Libna; want hij had gehoord dat
hij van Lachis vertrokken was.
9 Als hij nu van Tirhaka den Koning
van Kusch hoorde zeggen: Hij is uitge-
togen om tegen u te strijden, — toen hij
zulks hoorde, zoo zond hij *weder* boden
tot Hizkía, zeggende:
10 Zóó zult gijlieden spreken tot Hizkía
den Koning van Juda, zeggende: Laat
u uw God niet bedriegen, op welken gij
vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de
hand des Konings van Assyrië niet ge-
geven worden.
11 Zie, gij hebt gehoord wat de Konin-
gen van Assyrië allen landen gedaan
hebben, die verbannende; en zoudt gij
gered worden?
12 Hebben de goden der volkeren die
mijne vaders verdorven hebben, dezelve
gered, *als* Gozan, en Haran, en Rezef, en
de kinderen van Eden die in Telassar waren?
13 Waar is de Koning van Hamath, en
de Koning van Arpad, en de Koning der
stad Sefarvaïm, Hena en Ivva?
14 Als nu Hizkía de brieven uit der
boden hand ontvangen en die gelezen had,
ging hij op in het Huis des HEEREN, en
Hizkía breidde die uit voor het aangezicht
des HEEREN;
15 en Hizkía bad tot den HEERE, zeg-
gende: 2 Kron. 32:20.
16 O HEERE der heirscharen! Gij God
Israëls die tusschen de cherubs woont,
Gij zelf, Gij alleen zijt de God aller ko-
ninkrijken der aarde, Gij hebt den hemel
en de aarde gemaakt. 1 Sam. 4:4. 2 Sam. 6:2.
1 Kron. 13:6. Ps 80:2; 99:1.
17 O HEERE! neig uw oor en hoor,
HEERE, doe uwe oogen open en zie, en
hoor alle de woorden Sanheribs, die ge-
zonden heeft om den levenden God te
hoonen. Dan. 9:18.
18 Waarlijk, HEERE, de Koningen van
Assyrië hebben alle de landen, mitsgaders
derzelver landerijen verwoest,
19 en hebben hunne goden in het vuur
geworpen; want zij waren geen goden,
maar het werk van menschenhanden, hout
en steen; daarom hebben zij die verdorven.
20 Nu dan, HEERE onze God, verlos
ons uit zijne hand: zoo zullen alle ko-
ninkrijken der aarde weten dat Gij alleen
de HEERE zijt.
21 Toen zond Jesaja de zoon van Amoz
tot Hizkía, om te zeggen: Alzóó zegt de
HEERE de God Israëls: Wat gij tot Mij
gebeden hebt tegen Sanherib den Koning
van Assyrië, *heb Ik gehoord.*
22 Dit is het woord dat de HEERE over
hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de
dochter Sions, veracht u, zij bespot u,
de dochter Jeruzalems schudt het hoofd
achter u.
23 Wien hebt gij gehoond en gelasterd,
en tegen wien hebt gij de stem verheven
en uwe oogen omhoog opgeheven? Te-
gen den Heilige Israëls.
24 Door middel uwer dienstknechten
hebt gij den Heere gehoond, en gezegd:
Ik heb met de menigte mijner wagenen
beklommen de hoogte der bergen, de
zijden Libanons; en ik zal zijne hooge
cederboomen en zijne uitgelezene denne-
boomen afhouwen, en zal komen tot
zijne uiterste hoogte, in het woud zijns
schoonen velds.
25 Ik heb gegraven en de wateren ge-
dronken, en ik heb met mijne voetzolen alle
rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.
26 Hebt gij niet gehoord dat Ik zulks
lang te voren gedaan heb, en dat van
oude dagen af geformeerd heb? Nu heb
Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn
om de vaste steden te verstoren tot
woeste hoopen.
27 Daarom waren hare inwoners han-
deloos, zij waren verslagen en beschaamd;
zij waren *als* het gras des velds, en de
groene grasscheutjes, *als* het hooi der
daken, en het brandkoren eer het over-
eind staat.
28 Maar Ik weet uw zitten, en uw uit-
gaan, en uw inkomen, en uw woeden
tegen Mij.
29 Om uw woeden tegen Mij, en dat
uwe woeling voor mijne ooren opgekomen
is, zoo zal Ik mijnen haak in uwen neus
leggen, en mijn gebit in uwe lippen, en

Ik zal u doen wederkeeren door dien weg
door denwelken gij gekomen zijt.
30 En dat zij u een teeken: dat men
in dit jaar eten zal wat van zelf gewassen
is, en in het tweede jaar, wat daarvan we-
der uitspruit; maar zaait in het derde jaar
en maait; en plant wijngaarden en eet
hunne vruchten.
31 Want het ontkomene, dat overge-
bleven is van het huis van Juda, zal
wederom nederwaarts wortelen, en het
zal opwaarts vrucht dragen.
32 Want van Jeruzalem zal het over-
blijfsel uitgaan, en het ontkomene van
den berg Sion: de ijver des HEEREN der
heirscharen zal dit doen. Jes. 9:6.
33 Daarom zóó zegt de HEERE van den
Koning van Assyrië: Hij zal in deze stad
niet komen, noch daar een pijl inschieten,
ook zal hij *met* geen schild daarvóór komen,
en zal geen wal daartegen opwerpen:
34 door den weg dien hij gekomen is,
door dien zal hij wederkeeren, maar in deze
stad zal hij niet komen, zegt de HEERE;
35 want Ik zal deze stad beschermen,
om die te verlossen, om mijnentwil en
om Davids mijns knechts wil.
2 Kon. 20:6. Jes. 38:6.
36 Toen voer de Engel des HEEREN uit
en sloeg in het leger van Assyrië honderd
en vijf en tachtig duizend; en toen zij zich
des morgens vroeg opmaakten, zie, die
allen waren doode lichamen. 2 Kron. 32:21.
37 Zoo vertrok Sanherib de Koning van
Assyrië, en toog henen, en keerde weder;
en hij bleef te Ninevé.
38 Het geschiedde nu als hij in het huis
van Nisroch zijnen god zich nederboog,
dat Adrammélech en Sarézer, zijne zonen,
hem met het zwaard versloegen; doch
zij ontkwamen in het land van Ararat;
en Esar-Haddon, zijn zoon, werd Koning
in zijne plaats.

HOOFDSTUK 38.

IN die dagen werd Hizkía krank tot
stervens toe; en de Profeet Jesaja, de
zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide
tot hem: Alzóó zegt de HEERE: Geef be-
vel aan uw huis, want gij zult sterven
en niet leven. 2 Kon. 20:1. 2 Kron. 32:24.
2 Toen keerde Hizkía zijn aangezicht
om naar den wand, en hij bad tot den
HEERE, 2 Kon. 20:2-6.
3 en hij zeide: Och HEERE, gedenk toch
dat ik voor uw aangezicht in waarheid
en met een volkomen hart gewandeld, en
wat goed is in uwe oogen, gedaan heb.
En Hizkía weende gansch zeer.
4 Toen geschiedde het Woord des HEE-
REN tot Jesaja, zeggende:
5 Ga henen en zeg tot Hizkía: Zóó zegt
de HEERE, de God uws vaders David:
Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uwe
tranen gezien: zie, Ik zal vijftien jaar tot
uwe dagen toedoen,
6 en Ik zal u uit de hand des Konings
van Assyrië verlossen, mitsgaders deze stad,
en Ik zal deze stad beschermen. Jes. 37:35.
7 En dit zal u een teeken zijn van den
HEERE, dat de HEERE het woord dat Hij
gesproken heeft, doen zal: 2 Kron. 32:24.
8 zie, Ik zal de schaduw der graden die
met de zon in de graden van Achaz' *zonne-
wijzer* nederwaarts gegaan is, tien graden
achterwaarts doen keeren. Dies is de zon
tien graden teruggekeerd op de graden die
zij nederwaarts gegaan was. 2 Kon. 20:9-11.
9 *Dit* is het geschrift van Hizkía den
Koning van Juda, toen hij ziek geweest
en van zijne ziekte genezen was.
10 Ik zeide: Vanwege de afsnijding mij-
ner dagen zal ik tot de poorten des grafs
henengaan, ik word beroofd van het ove-
rige mijner jaren.
11 Ik zeide: Ik zal den HEERE niet *meer*
zien, den HEERE in het land der leven-
den; ik zal de menschen niet meer aan-
schouwen met de inwoners der wereld.
12 Mijns levens tijd is weggetogen en
van mij weggevoerd gelijk eens herders hut,
ik heb mijn leven afgesneden gelijk een
wever *zijn web*; Hij zal mij afsnijden *als*
van den drom, van den dag tot den nacht
zult Gij aan mij een einde gemaakt hebben.
13 Ik stelde mij voor tot den morgen-
stond toe: gelijk een leeuw, alzóó zal Hij
alle mijne beenderen breken; van den dag
tot den nacht zult Gij aan mij een einde
gemaakt hebben. Job 10:16.
14 Gelijk eene kraan *of* zwaluw, alzóó
piepte ik; ik kirde als eene duif; mijne
oogen verhieven zich omhoog; o HEERE!
ik word onderdrukt, wees Gij mijn borg.
15 Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij
heeft toegezegd, alzóó heeft Hij het gedaan;
ik zal *nu* al zoetkens voorttreden alle mijne
jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel.
16 Heere, bij deze dingen leeft men;
en in dit alles is het leven mijns geestes,
want Gij hebt mij gezond gemaakt en
mij genezen.

17 Zie, in vrede is mij de bitterheid
bitter geweest; maar Gij hebt mijne ziel
liefelijk omhelsd, dat ze in de groeve der
vertering niet kwame; want Gij hebt alle
mijne zonden achter uwen rug geworpen.
18 Want het graf zal U niet loven, de
dood zal U *niet* prijzen; die in den kuil
nederdalen, zullen op uwe waarheid niet
hopen.
19 De levende, de levende, die zal U
loven gelijk ik heden *doe*; de vader zal den
kinderen uwe waarheid bekend maken.
20 De HEERE was *gereed* om mij te verlossen;
daarom zullen wij op mijn snarenspel
spelen, alle de dagen onzes levens,
in het Huis des HEEREN.
21 Jesaja nu had gezegd: Laat ze nemen
eenen klomp vijgen, en tot eene pleister
op het gezwel maken, en hij zal genezen.
2 Kon. 20:7, 8.
22 En Hizkía had gezegd: Welk zal
het teeken zijn, dat ik ten Huize des
HEEREN zal opgaan?

HOOFDSTUK 39.

TE dier tijd zond Merodach-Baladan
de zoon van Baladan, de Koning van
Babel, brieven en een geschenk aan Hizkía;
want hij had gehoord dat hij krank
geweest en *weder* sterk geworden was.
2 Kon. 20:12-19. 2 Kron. 32:31.
2 En Hizkía verblijdde zich over hen,
en hij toonde hun zijn schathuis, het zilver,
en het goud, en de specerijen, en
de beste olie, en zijn gansche wapenhuis,
en al wat gevonden werd in zijne schatten;
daar was geen ding in zijn huis, noch
in zijne gansche heerschappij, dat Hizkía
hun niet toonde.
3 Toen kwam de Profeet Jesaja tot den
Koning Hizkía, en zeide tot hem: Wat
hebben die mannen gezegd, en van waar
zijn zij tot u gekomen? En Hizkía zeide:
Zij zijn uit verren lande tot mij gekomen,
uit Babel.
4 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in
uw huis? En Hizkía zeide: Zij hebben
alles gezien wat in mijn huis is, geen
ding is er in mijne schatten, dat ik hun
niet getoond heb.
5 Toen zeide Jesaja tot Hizkía: Hoor
het woord des HEEREN der heirscharen.
6 Zie, de dagen komen, dat al wat in
uw huis is, en wat uwe vaders opgelegd
hebben ten schat tot op dezen dag, naar
Babel weggevoerd zal worden: daar zal
niets overgelaten worden, zegt de HEERE.
7 Daarbij zullen zij van uwe zonen, die
uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen
zult, nemen, dat zij hovelingen zijn
in het paleis des Konings van Babel.
8 Maar Hizkía zeide tot Jesaja: Het
woord des HEEREN dat gij gesproken hebt,
is goed. Ook zeide hij: Doch het zij vrede
en waarheid in mijne dagen.

HOOFDSTUK 40.

TROOST, troost mijn volk, zal ulieder
God zeggen;
2 spreekt naar het hart van Jeruzalem,
en roept haar toe dat haar strijd vervuld
is, dat hare ongerechtigheid verzoend is,
dat zij van de hand des HEEREN dubbel
ontvangen heeft voor alle hare zonden.
3 Eene stem des roependen in de woestijn:
Bereidt den weg des HEEREN, maakt
recht in de wildernis eene baan voor onzen
God! Jes. 57:14; 62:10.
Matth. 3:3. Marc. 1:3. Luc. 3:4. Joh. 1:23.
4 Alle dalen zullen verhoogd worden,
en alle bergen en heuvelen zullen vernederd
worden; en wat krom is, dat zal
recht, en wat hobbelachtig is, dat zal tot
eene vallei gemaakt worden; Luc. 3:5, 6.
5 en de heerlijkheid des HEEREN zal
geopenbaard worden, en alle vleesch te
gelijk zal zien dat *het* de mond des HEEREN
gesproken heeft.
6 Eene stem zegt: Roep, en hij zegt:
Wat zal ik roepen? Alle vleesch is gras,
en al zijne goedertierenheid als eene bloem
des velds: Job 14:2.
Ps. 90:5, 6; 103:15. Jac. 1:11. 1 Petr. 1:24.
7 het gras verdort, de bloem valt af,
als de Geest des HEEREN daarin blaast;
voorwaar, het volk is gras.
8 Het gras verdort, de bloem valt af;
maar het Woord onzes Gods bestaat in
der eeuwigheid. 1 Petr. 1:25.
9 O Sion! gij verkondigster van goede
boodschap, klim op een hoogen berg;
o Jeruzalem! gij verkondigster van goede
boodschap, hef uwe stem op met macht;
hef ze op, vrees niet, zeg tot de steden
van Juda: Zie, *hier* is uw God.
10 Zie, de Heere HEERE zal komen tegen
den sterke, en zijn arm zal heerschen; zie,
zijn loon is bij Hem, en zijn arbeidsloon is
voor zijn aangezicht. Jes. 62:11. Openb. 22:12.
11 Hij zal zijne kudde weiden gelijk een
herder, Hij zal de lammerkens in zijne
armen vergaderen, en in zijnen schoot

dragen, de zoogenden zal Hij zachtkens leiden. Jes. 49:10.

12 Wie heeft de wateren met zijne vuist gemeten en van de hemelen met de span de maat genomen, en heeft met een drieling het stof der aarde begrepen, en de bergen gewogen in eene waag en de heuvelen in eene weegschaal? Spr. 30:4. Jes. 48:13.

13 Wie heeft den Geest des HEEREN bestierd, en *wie* heeft Hem *als* zijn raadsman onderwezen? Rom. 11:34. 1 Cor. 2:16.

14 Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zoude geven, en Hem zoude leeren van het pad des rechts, en Hem wetenschap zoude leeren, en Hem zoude bekend maken den weg des veelvoudigen verstands?

15 Zie, de volkeren zijn geacht als een druppel van eenen emmer, en als een stofje van de weegschaal; zie, Hij werpt de eilanden henen als dun stof;

16 en de Libanon is niet genoegzaam om te branden, en zijn gedierte is niet genoegzaam ten brandoffer;

17 alle volken zijn als niets voor Hem, en zij worden bij Hem minder geacht dan niet en ijdelheid: Dan. 4:35.

18 bij wien dan zult gij God vergelijken, of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen? vs 25. Jes. 46:5.

19 De werkmeester giet een beeld, en de goudsmid overtrekt het met goud, en giet er zilveren ketenen *toe*;

20 die verarmd is, dat hij niet te offeren heeft, die kiest een hout uit *dat* niet verrotte, hij zoekt zich een wijzen werkmeester, om een beeld te bereiden *dat* niet wankele.

21 Weet gijlieden niet, hoort gij niet, is het u van den beginne aan niet bekend gemaakt, hebt gij op de grondvesten der aarde niet gelet?

22 Hij is het die daar zit boven den kloot der aarde, en hare inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het die de hemelen uitspant als eenen dunnen doek, en breidt ze uit als eene tent om te bewonen; Ps. 104:2. Jes. 44:24; 45:12; 51:13.

23 die de Vorsten te niet maakt, de Richters der aarde maakt Hij als ijdelheid;

24 ja zij worden niet geplant, ja zij worden niet gezaaid, ja hun afgehouwen stam wortelt niet in de aarde; ook als Hij op hen blazen zal, zoo zullen zij verdorren, en een stormwind zal ze als een stoppel wegnemen:

25 bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij? zegt de Heilige. vs. 18.

26 Heft uwe oogen op omhoog, en ziet wie deze dingen geschapen heeft; die in getal hun heir voortbrengt, die ze alle bij name roept, vanwege de grootheid *zijner* krachten en *omdat* Hij sterk van vermogen is: daar wordt er niet één gemist. Ps. 147:4.

27 Waarom zegt gij *dan*, o Jakob! en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijnen God voorbij? Jes. 49:14.

28 Weet gij het niet, hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van zijn verstand.

29 Hij geeft den moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geene krachten heeft:

30 de jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen;

31 maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden, zij zullen loopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.

HOOFDSTUK 41.

ZWIJGT voor Mij, gij eilanden, en laat de volkeren de kracht vernieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken, laat ons te zamen ten gerichte naderen.

2 Wie heeft van den opgang dien rechtvaardige verwekt, heeft hem geroepen op zijnen voet, de heidenen voor zijn aangezicht gegeven en gemaakt dat hij *over* Koningen heerschte, heeft ze aan zijn zwaard gegeven als stof, aan zijnen boog als een voortgedreven stoppel, vs. 25. Jes. 46:11; 48:15.

3 dat hij ze najoeg *en* doortrok *met* vrede, door een pad *hetwelk* hij met zijne voeten niet gegaan had?

4 Wie heeft *dit* gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne? Ik, de HEERE, die de eerste ben, en met de laatsten ben Ik dezelfde. Jes. 43:10; 44:6; 48:12. Openb. 1:8, 17; 22:13.

5 De eilanden zagen het en zij vreesden; de einden der aarde beefden, zij naderden en kwamen toe:

6 de één hielp den ander, en zeide tot zijnen metgezel: Wees sterk;

7 en de werkmeester versterkte den
goudsmid; die met den hamer glad maakt,
dengene die op het aanbeeld slaat, zeg-
gende van het soldeersel: Het is goed;
daarna maakt hij het vast met nagelen,
dat het niet wankele. Jer. 10:4.
8 Maar gij Israël mijn knecht, gij Ja-
kob dien Ik verkoren heb, het zaad Abra-
hams mijns liefhebbers; Ps. 135:4. Jes. 44:1.
9 gij welken Ik gegrepen heb van de
einden der aarde, en uit hare bijzonder-
sten geroepen heb, en zeide tot u: Gij
zijt mijn knecht, u heb Ik uitverkoren
en heb u niet verworpen: —
10 vrees niet, want Ik ben met u; wees
niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik
sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik
u met de rechterhand mijner gerechtigheid.
11 Zie, zij zullen beschaamd en te
schande worden, allen die tegen u ont-
stoken zijn; zij zullen worden als niets,
en de lieden die met u twisten, zullen
vergaan: Jes. 45:24; 60:12.
12 gij zult ze zoeken maar zult ze niet
vinden; de lieden die met u twisten,
zullen worden als niets, en de lieden die
met u oorlogen, als een nietig ding.
13 Want Ik de Heere uw God grijp
uwe rechterhand aan, die tot u zeg:
Vrees niet, Ik help u.
14 Vrees niet gij wormpje Jakobs, gij
volkje Israëls. Ik help u, spreekt de Heere,
en uw Verlosser is de Heilige Israëls.
15 Zie, Ik heb u tot eene scherpe
nieuwe dorschslede gesteld, die scherpe
pinnen heeft; gij zult bergen dorschen
en vermalen, en heuvelen zult gij stel-
len gelijk kaf;
16 gij zult ze wannen, en de wind zal
ze wegnemen, en de stormwind zal ze
verstrooien; maar gij zult u verheugen
in den Heere, in den Heilige Israëls zult
gij roemen.
17 De ellendigen en nooddruftigen zoe-
ken water, maar daar is geen: hunne
tong versmacht van dorst: Ik de Heere
zal ze verhooren, Ik de God Israëls zal
ze niet verlaten;
18 Ik zal rivieren op de hooge plaatsen
openen, en fonteinen in het midden der
valleien; Ik zal de woestijn tot een wa-
terpoel zetten, en het dorre land tot
watertochten; Ps. 107:35. Jes. 35:7.
19 Ik zal in de woestijn den cederboom,
den sittimboom en den mirteboom en
den olieachtigen boom zetten, Ik zal in
de wildernis stellen den denneboom, den
beuk, en den buksboom te gelijk;
20 opdat zij zien en bekennen en over-
leggen en te gelijk verstaan, dat de hand
des Heeren zulks gedaan en dat de Heilige
Israëls zulks geschapen heeft.
Job 12:9. Jes. 66:2.
21 Brengt ulieder twistzaak voor, zegt
de Heere: brengt uwe vaste bewijsrede-
nen bij, zegt de Koning Jakobs.
22 Laat ze voorbrengen en ons ver-
kondigen de dingen die gebeuren zullen;
verkondigt de vorige dingen, welke die
geweest zijn, opdat wij het ter harte ne-
men en het einde daarvan weten; of doet
ons de toekomende dingen hooren. Jes. 45:21.
23 Verkondigt dingen die hierna komen
zullen, opdat wij weten dat gij goden zijt;
ja doet goed en doet kwaad, dat wij ver-
baasd staan en te zamen toezien. Jer. 10:5.
24 Zie, gijlieden zijt minder dan niets,
en ulieder werk is erger dan eene adder;
hij is een gruwel, die ulieden verkiest.
25 Ik verwek *eenen* van het Noorden,
en hij zal komen van den opgang der
zon; hij zal mijnen naam aanroepen, en
hij zal komen *over* de overheden als *over*
leem, en gelijk een pottenbakker de klei
treedt. vs. 2.
26 Wie heeft *wat* verkondigd van den
beginne aan, dat wij het weten mogen,
of van te voren, dat wij zeggen mogen:
hij is rechtvaardig? Maar daar is nie-
mand die het verkondigt, ook niemand
die *wat* hooren doet, ook niemand die
ulieder woorden hoort.
27 *Ik* de eerste *zeg* tot Sion: Zie, zie
ze *daar*, en tot Jeruzalem: Ik zal eenen
blijde-boodschapper geven.
28 Want Ik zag toe, maar daar was
niemand; zelfs onder dezen, maar er was
geen raadgever, dat Ik hun zoude vragen
en zij mij antwoord geven zouden.
29 Zie, zij zijn altemaal ijdelheid, hunne
werken zijn een nietig ding, hunne ge-
gotene beelden zijn wind en een ijdel ding.
Jer. 10:8.

HOOFDSTUK 42.

ZIE, mijn knecht, dien Ik ondersteun,
mijn uitverkorene, *in denwelke* mijne
ziel een welbehagen heeft. Ik heb mijnen
Geest op hem gegeven, hij zal het recht
den heidenen voortbrengen.
Matth. 3:17; 12:18; 17:5. Marc. 9:7. Luc. 9:35.
2 Hij zal niet schreeuwen, noch zijne

stem verheffen, noch zijne stem op de straat laten hooren. Matth. 12:19-21.

3 Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en de rookende vlaswiek zal hij niet uitblusschen; met waarheid zal hij het recht voortbrengen.

4 Hij zal niet verdonkerd worden en hij zal niet verbroken worden, totdat hij het recht op aarde zal hebben besteld, en de eilanden zullen naar zijne leer wachten.

5 Alzóó zegt God de HEERE, die de hemelen geschapen, en dezelve uitgebreid heeft, die de aarde uitgespannen heeft en wat daaruit voortkomt, die den volke *dat* daarop is, den adem geeft, en den geest dengenen die daarop wandelen: Gen. 1:6. Ps. 136:6. Jer. 10:12; 51:15.

6 Ik de HEERE heb u geroepen in gerechtigheid, en Ik zal *u* bij uwe hand grijpen; en Ik zal u behoeden, en Ik zal u geven tot een verbond des volks, tot een licht der heidenen, Luc. 2:32.

7 om te openen de blinde oogen, om den gebondene uit te voeren uit de gevangenis, *en* uit het gevangenhuis degenen die in duisternis zitten.

8 Ik ben de HEERE, dat is mijn naam, en mijne eer zal Ik geenen andere geven, noch mijnen lof den gesnedenen beelden. Jes. 48:11.

9 Zie, de voorgaande dingen zijn gekomen, en nieuwe dingen verkondig Ik: eer dat zij uitspruiten, doe Ik ulieden die hooren.

10 Zingt den HEERE een nieuw lied, zijnen lof van het einde der aarde; gij die ter zee vaart, en al wat daarin is, gij eilanden en hunne inwoners. Ps. 33:3; 96:1; 98:1; 149:1.

11 Laat de woestijn en hare steden *de stem* verheffen, met de dorpen die Kedar bewoont; laat ze juichen die in de rotssteenen wonen, *en* van den top der bergen af schreeuwen.

12 Laat ze den HEERE de eer geven, en zijnen lof in de eilanden verkondigen.

13 De HEERE zal uittrekken als een held, Hij zal den ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja Hij zal een groot getier maken, Hij zal zijne vijanden overweldigen. Zach. 14:3.

14 Ik heb van ouds gezwegen, Ik heb Mij stilgehouden *en* Mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen als eene die baart, Ik zal ze verwoesten en te zamen opslokken;

15 Ik zal bergen en heuvelen woest maken en al hun gras zal Ik doen verdorren, en Ik zal de rivieren tot eilanden maken, en de poelen uitdrogen;

16 en Ik zal de blinden leiden door den weg *dien* zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden *die* zij niet geweten hebben, Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht: deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal ze niet verlaten.

17 *Maar* die zich op gesnedene beelden verlaten, die tot de gegotene beelden zeggen: Gij zijt onze goden, — die zullen achterwaarts keeren, *en* met schaamte beschaamd worden. Ps. 97:7. Jes. 44:11; 45:16.

18 Hoort, gij dooven, en aanschouwt, gij blinden, om te zien.

19 Wie is er blind dan mijn knecht, en doof gelijk mijn bode *dien* Ik zend? Wie is blind gelijk de volmaakte, en blind gelijk de knecht des HEEREN?

20 Gij ziet *wel* vele dingen, maar gij bewaart ze niet; of*schoon* hij de ooren opendoet, zoo hoort hij toch niet. Jer. 5:21. Ezech. 12:2.

21 De HEERE had lust *aan hem* om zijner gerechtigheid wil, hij maakte *hem* groot *door* de wet en Hij maakte *hem* heerlijk.

22 Maar *nu* is het een beroofd en geplunderd volk, zij zijn allen verstrikt in de holen en verstoken in de gevangenhuizen; zij zijn tot eenen roof geworden en er is niemand die ze redt, tot eene plundering en niemand zegt: Geef *ze* weder.

23 Wie onder ulieden neemt zulks ter oore, *wie* merkt op en hoort wat hierna zijn zal?

24 Wie heeft Jakob tot eene plundering overgegeven, en Israël den roovers? Is het niet de HEERE, Hij tegen wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in zijne wegen, en zij hoorden niet naar zijne wet:

25 daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid zijns toorns en de macht des oorlogs, en Hij heeft ze rondom in vlam gezet, doch zij merken het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, doch zij nemen het niet ter harte.

HOOFDSTUK 43.

MAAR nu, alzóó zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob! en uw Formeerder o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uwen naam geroepen, gij zijt mijn.

2 Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstroomen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.
3 Want Ik ben de HEERE uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland; Ik heb Egypte, Moorenland en Seba gegeven *tot* uw losgeld in uwe plaats. Jes. 60:16.
4 Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in mijne oogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik menschen in uwe plaats gegeven en volken in plaats van uwe ziel.
5 Vrees niet, want Ik ben met u; Ik zal uw zaad van den opgang brengen, en Ik zal u verzamelen van den ondergang; Jer. 30:10; 46:27.
6 Ik zal zeggen tot het Noorden: Geef, en tot het Zuiden: Houd niet terug; breng mijne zonen van verre en mijne dochters van het einde der aarde,
7 een ieder die naar mijnen naam genoemd is, en dien Ik geschapen heb tot mijne eere, dien Ik geformeerd heb, dien Ik ook gemaakt heb.
8 Breng vóór het blinde volk, hetwelk oogen heeft, en de dooven, die ooren hebben;
9 laat alle de heidenen samenvergaderd worden, en laat de volkeren verzameld worden: wie onder hen zal dit verkondigen? Of laat ze ons doen hooren de vorige dingen, laat ze hunne getuigen voorbrengen, opdat zij gerechtvaardigd worden, en men het hoore en zegge: Het is de waarheid.
10 [a] Gijlieden zijt mijne getuigen, spreekt de HEERE, en mijn knecht dien Ik uitverkoren heb; opdat gij het weet, en Mij gelooft, en verstaat dat Ik het ben, [b] *dat* vóór Mij geen God geformeerd is, en na Mij geen zijn zal: a Jes. 44:8.
b Jes. 41:4; 44:6; 48:12. Openb. 1:8, 17; 22:13.
11 Ik, Ik ben de HEERE, en daar is geen Heiland behalve Mij. Jes. 45:21. Hos. 13:4.
12 Ik heb verkondigd, en Ik heb verlost, en Ik heb *het* doen hooren, en geen vreemd *god* was onder ulieden; en gij zijt mijne getuigen, spreekt de HEERE, dat Ik God ben.
13 Ook eer de dag was, ben Ik, en daar is niemand die uit mijne hand redden kan; Ik zal werken, en wie zal het keeren? Jes. 14:27.
14 Alzóó zegt de HEERE uw Verlosser, de Heilige Israëls: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden, en heb ze allen vluchtend doen nederdalen, te weten de Chaldeën, in de schepen op dewelke zij juichten.
15 Ik ben de HEERE uw Heilige, de Schepper Israëls, ulieder Koning.
16 Alzóó zegt de HEERE, die in de zee eenen weg en in de sterke wateren een pad maakte, Ex. 14. Jes. 51:10.
17 die wagens en paarden, heir en macht voortbracht: te zamen liggen zij neder, zij zullen niet weder opstaan, zij zijn uitgebluscht, gelijk een vlaswiek zijn zij uitgegaan.
18 Gedenkt der vorige *dingen* niet, en overlegt de oude dingen niet.
19 Zie, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten: zult gijlieden dat niet weten? Ja Ik zal in de woestijn eenen weg leggen, *en* rivieren in de wildernis; Openb. 21:5.
20 het gedierte des velds zal Mij eeren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, *en* rivieren in de wildernis, om mijn volk, mijnen uitverkorene, drinken te geven:
21 dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen mijnen lof vertellen.
22 Doch gij hebt Mij niet aangeroepen o Jakob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israël!
23 Mij hebt gij niet gebracht het kleine vee uwer brandofferen, en *met* uwe slachtofferen hebt gij Mij niet geëerd; Ik heb u *Mij* niet doen dienen met spijsoffer, en Ik heb u niet vermoeid met wierook;
24 Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vet uwer slachtofferen hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt met uwe zonden, gij hebt Mij vermoeid met uwe ongerechtigheden.
25 Ik, Ik ben het die uwe overtredingen uitdelg om mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet. Jes. 44:22. 1 Joh. 2:12.
26 Maak Mij indachtig, laat ons te zamen richten, vertel gij *uwe redenen*, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden.
Jes 1:18.
27 Uw eerste vader heeft gezondigd, en uwe uitleggers hebben tegen Mij overtreden:
28 daarom zal Ik de oversten des heiligdoms ontheiligen, en Jakob ten ban overgeven, en Israël tot beschimpingen.

HOOFDSTUK 44.

MAAR hoor nu, mijn knecht Jakob,
en Israël dien Ik verkoren heb.
Ps. 135:4. Jes. 41:8.
2 Zóó zegt de HEERE, uw Maker en
uw Formeerder van den moederschoot af,
die u helpt: Vrees niet o Jakob! mijn
knecht, en gij Jeschurun dien Ik uitver-
koren heb; vs. 24.
3 want Ik zal water gieten op den
dorstige en stroomen op het droge; Ik
zal mijnen Geest op uw zaad gieten, en
mijnen zegen op uwe nakomelingen;
Jes. 32:15. Ezech. 39:29. Joël 2:28.
4 en zij zullen uitspruiten tusschen in
het gras, als de wilgen aan de waterbeken.
5 Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN,
en die zal *zich* noemen met den naam
Jakobs, en gene zal *met* zijne hand schrij-
ven: *Ik ben* des HEEREN, en zich toe-
noemen met den naam Israëls.
6 Zóó zegt de HEERE, de Koning Israëls,
en zijn Verlosser, de HEERE der heirscha-
ren: Ik ben de eerste en Ik ben de laat-
ste, en behalve Mij is er geen God:
Jes. 41:4; 43:10; 48:12. Openb. 1:8,17; 22:13.
7 en wie zal, gelijk als Ik, roepen en het
verkondigen, en het ordelijk vóór Mij
stellen, sedert dat Ik een eeuwig volk
gesteld heb? En laat ze de toekomstige din-
gen, en die komen zullen, hun verkondigen.
8 Verschrikt niet en vreest niet; heb Ik
het u van toen af niet doen hooren en ver-
kondigd? Want gijlieden zijt mijne getui-
gen: is er ook een God behalve Mij? Immers
is er geen *andere* rotssteen: Ik ken er geen.
Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 2 Sam. 7:22; 22:32.
1 Kon. 8:60. 1 Kron. 17:20. Ps. 18:32. Jes. 45:5,18,22.
9 De formeerders van gesnedene beelden
zijn altezamen ijdelheid, en hunne ge-
wenschte dingen doen geen nut, ja zij-
zelve zijn hunne getuigen: zij zien niet
en zij weten niet, daarom zullen zij be-
schaamd worden.
10 Wie formeert eenen god, en giet
een beeld dat geen nut doet?
11 Zie, alle hunne medegenooten zullen
beschaamd worden, want de werkmeesters
zijn uit de menschen: dat ze zich altemaal
vergaderen, dat ze opstaan: zij zullen
verschrikken, zij zullen te zamen be-
schaamd worden. Ps. 97:7. Jes. 42:17; 45:16.
12 De ijzersmid *maakt* eene bijl, en
werkt in den gloed, en formeert het met
hamers, en bewerkt het met zijnen ster-
ken arm; hij lijdt ook honger totdat hij
krachteloos wordt, hij drinkt geen water
totdat hij amechtig wordt.
13 De timmerman trekt het richtsnoer
uit, hij teekent het af met den draad, hij
maakt het *effen* met de schaven, en tee-
kent het met den passer, en maakt het
naar de beeltenis eens mans, naar de
schoonheid van een mensch, dat 't in
het huis blijve.
14 Als hij zich cederen afhouwt, zoo
neemt hij eenen cypresseboom of een eik,
en hij versterkt zich onder de boomen
des wouds; hij plant eenen olmboom, en
de regen maakt *dien* groot. Jer. 10:3.
15 Dan is het voor den mensch om te
verbranden, dan neemt hij daarvan en
warmt er zich bij, ook ontsteekt hij het
en bakt er brood bij: — daarenboven
maakt hij er eenen god van en buigt
zich *daarvoor*, hij maakt er een gesneden
beeld van en knielt er voor neder.
16 Zijne helft brandt hij in het vuur,
bij de *andere* helft daarvan eet hij vleesch,
hij braadt een gebraad en hij wordt ver-
zadigd, ook warmt hij zich en hij zegt:
Ha! ik ben warm geworden, ik heb het
vuur gezien: —
17 het overige nu daarvan maakt hij
tot eenen god, tot zijn gesneden beeld,
hij knielt daarvoor neder en buigt zich,
en aanbidt het en zegt: Red mij, want
gij zijt mijn god.
18 Zij weten niet en verstaan niet, want
het heeft hunne oogen bestreken dat zij
niet zien, *en* hunne harten dat zij niet
verstaan; Jes. 45:20.
19 en niemand *van hen* brengt het in
zijn hart, en daar is noch kennis noch
verstand, dat hij zeggen zoude: De helft
daarvan heb ik verbrand in het vuur, ja
ook op de kolen daarvan heb ik brood
gebakken, ik heb vleesch *daarbij* gebra-
den en heb het gegeten: en zoude ik het
overblijfsel daarvan tot eenen gruwel ma-
ken, zoude ik nederknielen voor hetgeen
dat van eenen boom gekomen is?
20 Hij voedt zich met asch, het bedro-
gen hart heeft hem *terzijde* afgeleid; zoo-
dat hij zijne ziel niet redden kan, noch
zeggen: Is er niet eene leugen in mijne
rechterhand?
21 Gedenk aan deze dingen, o Jakob en
Israël! want gij zijt mijn knecht, Ik heb
u geformeerd, gij zijt mijn knecht, Israël,
gij zult van Mij niet vergeten worden;

22 Ik delg uwe overtredingen uit als een nevel, en uwe zonden als eene wolk: keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost. Jes. 43:25.
23 Zingt met vreugde gij hemelen, want de HEERE heeft het gedaan: juicht gij benedenste deelen der aarde, gij bergen maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bosschen en alle geboomte daarin, want de HEERE heeft Jakob verlost en Zich heerlijk gemaakt in Israël. Jes. 49:13.
24 [a] Alzóó zegt de HEERE, uw Verlosser, en die u geformeerd heeft van den moederschoot af: Ik ben de HEERE, die alles doet, [b] die den hemel uitbreidt, Ik alleen, en die de aarde uitspant door Mij zelven; [a] vs. 2. [b] Job 9:8. Jes. 40:22; 45:12; 51:13.
25 die de teekenen der leugendichters vernietigt, en de waarzeggers dol maakt; die de wijzen achterwaarts doet keeren, en *die* hunne wetenschap verdwaast;
26 die het woord zijns knechts bevestigt, en den raad zijner boden volbrengt; die tot Jeruzalem zegt: Gij zult bewoond worden, en tot de steden van Juda: Gij zult herbouwd worden, en Ik zal zijne verwoeste plaatsen oprichten;
27 die tot de diepte zegt: Verdroog, en uwe rivieren zal Ik verdrogen;
28 die van Kores zegt: Hij is mijn herder, en hij zal al mijn welgevallen volbrengen, zeggende ook tot Jeruzalem: Word gebouwd, en *tot* den Tempel: Word gegrond. 2 Kron. 36:23. Ezra 1:2. Jes. 45.13.

HOOFDSTUK 45.

ALZOO zegt de HEERE tot zijnen gezalfde, tot Kores, wiens rechterhand Ik vat, om de volkeren voor zijn aangezicht neder te werpen, en Ik zal de lendenen der Koningen ontbinden, om voor zijn aangezicht de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten worden:
2 Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan;
3 en Ik zal u geven de schatten die in de duisternis zijn, en de verborgene rijkdommen; opdat gij moogt weten dat Ik de HEERE ben, die *u* bij uwen naam roept, de God Israëls;
4 om Jakobs mijns knechts wil en Israëls mijns uitverkorenen; ja Ik riep u bij uwen naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet.
5 Ik ben de HEERE, en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik zal u gorden, hoewel gij Mij niet kent; vs. 8, 22. Deut. 4:35. 1 Sam. 2:2. 2 Sam. 7:22; 22:32. 1 Kon. 8:60. 1 Kron. 17:20. Ps. 18:32; 86:8. Jes. 44:8.
6 opdat men wete, van den opgang der zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is: Ik ben de HEERE, en niemand meer;
7 Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik de HEERE doe alle deze dingen. Klaagl. 3:38.
8 Druppelt gij hemelen, van boven af, en dat de wolken vloeien van gerechtigheid; en de aarde opene zich, en dat allerlei heil uitwasse en gerechtigheid te zamen uitspruite: Ik de HEERE heb ze geschapen.
9 Wee dien die met zijnen formeerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven. Zal ook het leem tot zijnen formeerder zeggen: Wat maakt gij? of *zal* uw werk *zeggen*: Hij heeft geen handen? Jes. 29:16. Rom. 9:20.
10 Wee dien die tot den vader zegt: Wat genereert gij? en tot de vrouw: Wat baart gij?
11 Alzóó zegt de HEERE, de Heilige Israëls en deszelfs Formeerder: Zij hebben Mij over toekomende dingen gevraagd; zoudt gij Mij aangaande mijne kinderen en het werk mijner handen bevel geven?
12 Ik heb de aarde gemaakt, en Ik heb den mensch daarop geschapen: Ik ben het; mijne handen hebben de hemelen uitgebreid, en Ik heb al hun heir bevel gegeven; Job 9:8. Jes. 40:22; 44:24; 51:13.
13 Ik heb hem verwekt in gerechtigheid, en alle zijne wegen zal Ik recht maken; hij zal mijne stad bouwen, en hij zal mijne gevangenen loslaten, niet voor prijs noch voor geschenk, zegt de HEERE der heirscharen. 2 Kron. 36:23. Ezra 1:2. Jes. 44:28.
14 Alzóó zegt de HEERE: De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Mooren en der Sabeërs, der mannen van groote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeeken, *zeggende:* Gewisselijk, God is in u, en daar is anders geen God meer;
15 voorwaar Gij zijt een God die Zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland.
16 Zij zullen beschaamd en ook tot schande worden, zij allen; te zamen zullen

zij met schande henengaan die de afgoden
maken; Ps. 97 7. Jes 42:17, 44 11.
17 *maar* Israël wordt verlost door den
HEERE *met* eene eeuwige verlossing, gij-
lieden zult niet beschaamd noch tot schande
worden tot in alle eeuwigheden.
18 Want alzóó zegt de HEERE die de
hemelen geschapen heeft, die God die de
aarde geformeerd en die ze gemaakt heeft;
Hij heeft ze bevestigd, Hij heeft ze niet
geschapen dat ze ledig zijn zoude, *maar*
heeft ze geformeerd opdat men daarin
wonen zoude: Ik ben de HEERE, en nie-
mand meer; vs. 5, 22.
19 Ik heb niet in het verborgen ge-
sproken in eene donkere plaats der aarde,
Ik heb tot het zaad Jakobs niet gezegd:
Zoekt Mij te vergeefs; Ik ben de HEERE
die gerechtigheid spreekt, die rechtmatige
dingen verkondigt.
20 Verzamelt u en komt, treedt hier
toe te zamen, gijlieden die van de heide-
nen ontkomen zijt. Zij weten niets, die
hunne houten gesnedene beelden dragen,
en eenen god aanbidden *die* niet verlos-
sen kan. Jes. 44. 18, 19.
21 [a] Verkondigt en treedt hier toe, ja,
beraadslaagt te zamen: wie heeft dat la-
ten hooren van oudsher, *wie* heeft dat
van toen af verkondigd? Ben Ik het niet,
de HEERE? en [b] daar is geen God meer
behalve Mij, een rechtvaardig God en een
Heiland, niemand is er dan Ik.
a Jes. 41: 22. *b* Jes. 43 11. Hos. 13 4
22 Wendt u naar Mij toe, wordt be-
houden, alle gij einden der aarde; want
Ik ben God en niemand meer, vs. 5, 18.
23 Ik heb gezworen bij Mijzelven, daar
is een woord der gerechtigheid uit mij-
nen mond gegaan, en het zal niet we-
derkeeren: dat Mij alle knie zal gebogen
worden, alle tong *Mij* zal zweren.
Rom. 14. 11 Fil. 2 10, 11.
24 Men zal van Mij zeggen: Gewisse-
lijk, in den HEERE zijn gerechtigheden
en sterkte; tot Hem zal men komen,
maar zij zullen beschaamd worden, allen
die tegen Hem ontstoken zijn; Jes. 41 11.
25 *maar* in den HEERE zullen gerecht-
vaardigd worden en zich beroemen het
gansche zaad Israëls

HOOFDSTUK 46

BEL is gekromd, Nebo wordt neder-
gebogen, hunne afgoden zijn geworden
voor de dieren en voor de beesten; uwe
opgeladene pakken zijn een last voor de
vermoeide *beesten;* Jer. 50 2.
2 te zamen zijn zij nedergebogen, zij
zijn gekromd, zij hebben den last niet
kunnen redden, maar zijzelve zijn in de
gevangenis gegaan.
3 Hoort naar Mij, o huis Jakobs! en
het gansche overblijfsel van het huis Is-
raëls, gij die *van Mij* gedragen zijt van
den moederschoot af, *en* opgenomen van
de baarmoeder af.
4 En tot den ouderdom toe zal Ik de-
zelfde zijn, ja tot de grijsheid toe zal Ik
ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal
u opnemen, en Ik zal dragen en redden.
5 Wien zoudt gijlieden Mij nabeelden en
evengelijk maken, en Mij vergelijken, dat
wij elkander gelijken zouden? Jes. 40 18, 25.
6 Zij verkwisten het goud uit de beurs,
en wegen het zilver met de waag; zij
huren eenen goudsmid, en die maakt
het tot eenen god; zij knielen neder, ook
buigen zij zich *daarvoor*;
7 zij nemen hem op den schouder, zij
dragen hem en zetten hem aan zijne
plaats: daar staat hij, hij wijkt van zijne
stede niet; ja roept *iemand* tot hem, zoo
antwoordt hij niet, hij verlost hem niet
uit zijne benauwdheid.
8 Gedenkt hieraan en houdt u kloeke-
lijk, brengt het weder in het hart, o gij
overtreders!
9 Gedenkt der vorige dingen van oude
tijden af, dat Ik God ben, en daar is geen
God meer, en daar is niet gelijk Ik:
10 die van den beginne aan verkondig
het einde, en van ouds af de dingen die
nog niet geschied zijn; die zeg: Mijn
raad zal bestaan, en Ik zal al mijn wel-
behagen doen, Ps. 33 11. Spr. 19: 21.
11 die eenen roofvogel roep van het
Oosten, een man mijns raads uit verren
lande; ja Ik heb *het* gesproken, Ik zal
het ook doen komen, Ik heb *het* gefor-
meerd, Ik zal het ook doen. Jes. 41: 2, 25.
12 Hoort naar Mij gij stijven van hart,
gij die verre van de gerechtigheid zijt:
13 Ik breng mijne gerechtigheid nabij,
zij zal niet verre wezen, en mijn heil zal
niet vertoeven; maar Ik zal heil geven
in Sion, aan Israël mijne heerlijkheid.

HOOFDSTUK 47.

DAAL af en zit in het stof, gij jonk-
vrouw, dochter Babels, zit op de
aarde, daar is geen troon *meer*, gij doch-

ter der Chaldeeën, want gij zult niet meer
genaamd worden de teedere noch de wel-
lustige. Jes. 26:5.
2 Neem den molen en maal meel; ontdek
uwe vlechten, ontbloot de enkelen, ont-
dek de schenkelen, ga door de rivieren.
3 Uwe schaamte zal ontdekt worden,
ook zal uwe schande gezien worden; Ik
zal wraak nemen, en Ik zal *op u* niet
aanvallen *als* een mensch.
4 Onzes Verlossers naam is HEERE der
heirscharen, de Heilige Israëls.
5 Zit stilzwijgend en ga in de duister-
nis, gij dochter der Chaldeeën, want gij
zult niet meer genoemd worden Koningin
der koninkrijken.
6 Ik was op mijn volk zeer toornig, Ik
ontheiligde mijne erve, en Ik gaf ze over
in uwe hand; *doch* gij beweest hun geene
barmhartigheden, *ja zelfs* over den oude
maaktet gij uw juk zeer zwaar;
7 en gij zeidet: Ik zal Koningin zijn in
eeuwigheid; tot nog toe hebt gij deze din-
gen niet in uw hart genomen, gij hebt aan
het einde daarvan niet gedacht. Openb. 18:7.
8 Nu dan, hoor dit gij weelderige, die
zoo zéker woont, die in haar hart zegt:
Ik ben het, en niemand meer dan ik;
ik zal niet *als* weduwe zitten noch de
berooving van kinderen kennen:
9 doch deze beide dingen zullen u in
een oogenblik overkomen, op éénen dag,
de berooving van kinderen en weduw-
schap; volkomenlijk zullen zij u over-
komen vanwege de veelheid uwer toove-
rijen, vanwege de menigte uwer bezwe-
ringen. Jes. 51:19. Openb. 18:8.
10 Want gij hebt op uwe boosheid ver-
trouwd, gij hebt gezegd: Niemand ziet
mij; uwe wijsheid en uwe wetenschap
heeft u afkeerig gemaakt, en gij hebt in
uw hart gezegd: Ik ben het, en niemand
meer dan ik.
11 Daarom zal er over u een kwaad
komen, gij zult den dageraad daarvan
niet weten; en een verderf zal er op u
vallen, hetwelk gij niet zult kunnen ver-
zoenen; want daar zal snellijk eene on-
stuimige verwoesting over u komen, dat
gij het niet weten zult.
12 Sta nu met uwe bezweringen en met
de veelheid uwer tooverijen, waarin gij
gearbeid hebt van uwe jeugd af: of gij
misschien voordeel kondet doen, of gij
misschien u *kondet* sterken.
13 Gij zijt moede geworden in de veel-
heid uwer raadslagen: laat nu opstaan
die den hemel waarnemen, die in de
sterren kijken, die naar de nieuwe ma-
nen voorzeggen, en laat ze u verlossen
van de dingen die over u komen zullen:
14 zie, zij zullen zijn als stoppelen, het
vuur zal ze verbranden, zij zullen zich-
zelve niet kunnen rukken uit de macht der
vlam; het zal geen kool zijn om zich *bij*
te warmen, *geen* vuur om daarvoor ne-
der te zitten.
15 Alzóó zullen ze u zijn met welke
gij gearbeid hebt, uwe handelaars van
uwe jeugd aan; elk zal zijns weegs dwa-
len, niemand zal u verlossen.

HOOFDSTUK 48.

HOORT dit, gij huis Jakobs, die ge-
noemd worden met den naam Israëls,
en uit de wateren van Juda voortgeko-
men zijn; die daar zweren bij den naam
des HEEREN, en vermelden den God Is-
raëls, *maar* niet in waarheid noch in ge-
rechtigheid; Jer. 4:2.
2 ja van de heilige stad worden zij ge-
noemd, en zij steunen op den God Israëls:
HEERE der heirscharen is zijn naam.
3 De vorige dingen heb Ik verkondigd van
toen af, en uit mijnen mond zijn zij voortge-
komen, en Ik heb ze doen hooren; Ik heb
ze snellijk gedaan en zij zijn gekomen:
4 omdat Ik wist dat gij hard zijt, en
uw nek eene ijzeren zenuw is, en uw
voorhoofd koper. Deut. 31:27.
5 Daarom heb Ik het u van toen af ver-
kondigd; eer dat het kwam, heb Ik het
u doen hooren; opdat gij niet misschien
zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die din-
gen gedaan, of mijn gesneden beeld of
mijn gegoten beeld heeft ze bevolen.
6 Gij hebt *het* gehoord, aanmerk dat
alles; zult gijlieden het ook niet verkon-
digen? Van nu af doe Ik u nieuwe din-
gen hooren, en verborgene dingen en die
gij niet geweten hebt;
7 nu zijn ze geschapen, en niet van
toen af, en vóór *dezen* dag hebt gij ze ook
niet gehoord, opdat gij niet misschien
zeggen zoudt: Zie, ik heb ze geweten;
8 ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt
gij ze niet geweten, ook van toen af is
uw oor niet geopend geweest; want Ik heb
geweten dat gij gansch trouweloos lijk han-
delen zoudt, en dat gij van den moeder-
schoot af een overtreder genaamd zijt.
9 Om mijns naams wil zal Ik mijnen

toorn langer uitstellen, en *om* mijns roems
wil zal Ik, u ten goede, *Mij* bedwingen,
opdat Ik u niet afhouwe.
10 Zie, ik heb u gelouterd, doch niet
als zilver, Ik heb u gekeurd in den smelt-
kroes der ellende.
11 Om mijnentwil, om mijnentwil zal
Ik het doen; want hoe zoude hij onthei-
ligd worden! en Ik zal mijn eer aan gee-
nen andere geven. Jes. 42:8.
12 Hoor naar Mij o Jakob! en gij Israël
mijn geroepene. Ik ben het; Ik ben de
eerste, ook ben Ik de laatste;
Jes. 41:4; 43:10; 44:6. Openb. 1:8, 17; 22:13.
13 ook heeft mijne hand de aarde ge-
grond, en mijne rechterhand heeft de heme-
len met de palm afgemeten: wanneer Ik
ze roep, staan zij daar te zamen. Jes. 40:12.
14 Vergadert u gij allen, en hoort: wie
onder hen heeft deze dingen verkondigd?
De HEERE heeft hem lief, Hij zal zijn
welbehagen tegen Babel doen en zijn arm
zal *tegen* de Chaldeën zijn.
15 Ik, Ik heb *het* gesproken, ook heb
Ik hem geroepen; Ik zal hem doen ko-
men, en hij zal voorspoedig zijn *op* zijnen
weg. Jes. 41:2.
16 Nadert gijlieden tot mij, hoort dit:
Ik heb van den beginne niet in het ver-
borgen gesproken, *maar* van dien tijd af
dat het geschied is, ben ik dáár: en nu,
de Heere HEERE, en zijn Geest, heeft mij
gezonden.
17 Alzóó zegt de Heere uw Verlosser,
de Heilige Israëls: Ik ben de HEERE uw
God, die u leert wat nut is, die u leidt
op den weg *dien* gij gaan moet.
18 [a]Och, dat gij naar mijne geboden
geluisterd hadt! [b]zoo zoude uw vrede ge-
weest zijn als eene rivier, en uwe ge-
rechtigheid als de golven der zee;
a Deut. 32:29. Ps. 81:14. b Jes. 66:12.
19 ook zoude uw zaad geweest zijn als
het zand, en die uit uwe ingewanden voort-
komen, als deszelfs steentjes; wiens naam
niet zoude worden afgehouwen noch ver-
delgd van voor mijn aangezicht.
20 Gaat uit van Babel, vliedt van de
Chaldeën, verkondigt met de stem des ge-
juichs, doet zulks hooren, brengt het uit tot
aan het einde der aarde, zegt: De HEERE
heeft zijnen knecht Jacob verlost;
Jes. 52:11. Jer. 50:8; 51:6, 45. Openb. 18:4.
21 en: Zij hadden geen dorst, *toen* Hij
ze leidde door de woeste plaatsen: Hij
deed hun water uit den rotssteen vlie-
ten; als Hij den rotssteen kloofde, zoo
vloeiden de wateren daarhenen.
Ex. 17:6. Neh. 9:15. Ps. 78:15; 105:41; 114:8.
22 *Maar* de goddeloozen hebben geen
vrede, zegt de HEERE. Jes. 57:21.

HOOFDSTUK 49.

HOORT naar mij, gij eilanden, en luis-
tert toe, gij volken van verre. De
HEERE heeft mij geroepen van den moe-
derschoot af, van mijn moeders ingewand
af heeft Hij mijnen naam gemeld,
2 en Hij heeft mijnen mond gemaakt
als een scherp zwaard, onder de scha-
duw zijner hand heeft Hij mij bedekt;
en Hij heeft mij tot eenen zuiveren pijl
gesteld, in zijnen pijlkoker heeft Hij mij
verborgen; Openb. 1:16.
3 en Hij heeft tot mij gezegd: Gij zijt
mijn knecht, Israël door welken Ik ver-
heerlijkt zal worden.
4 Doch ik zeide: Ik heb te vergeefs
gearbeid, ik heb mijne kracht onnuttelijk
en ijdellijk besteed: gewisselijk, mijn recht
is bij den HEERE, en mijn werkloon is
bij mijnen God.
5 En nu zegt de HEERE, die mij Zich
van den moederschoot af tot eenen knecht
geformeerd heeft, dat ik Jakob tot Hem
wederbrengen zoude; maar Israël zal zich
niet verzamelen laten; nochtans zal ik ver-
heerlijkt worden in de oogen des HEEREN,
en mijn God zal mijne sterkte zijn.
6 Voorts zeide Hij: het is te gering dat
gij Mij een knecht zoudt zijn, om op te
richten de stammen Jakobs en om weder
te brengen de bewaarden in Israël; Ik
heb u ook gegeven ten licht der heide-
nen om mijn heil te zijn tot aan het
einde der aarde. Hand. 13:47.
7 Alzóó zegt de HEERE, de Verlosser
Israëls, zijn Heilige, tot de verachte ziel,
tot dien aan welken het volk eenen gruwel
heeft, tot den knecht dergenen die heer-
schen: Koningen zullen het zien en opstaan,
ook Vorsten, en zij zullen zich *voor u* bui-
gen, om des HEEREN wil die getrouw is,
des Heiligen Israëls die u verkoren heeft.
Jes. 53:3.
8 Alzóó zegt de HEERE: In den tijd
des welbehagens heb Ik u verhoord, en
ten dage des heils heb Ik u geholpen;
en Ik zal u bewaren, en Ik zal u geven
tot een verbond des volks, om het aard-
rijk op te richten, om de verwoeste er-
fenissen te doen beërven: 2 Cor. 6:2.

9 om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit, tot degenen die in de duisternis zijn: Komt te voorschijn. Zij zullen op de wegen weiden, en op alle hooge plaatsen zal hunne weide wezen;
10 [a] zij zullen niet hongeren noch dorsten, en de hitte en de zon zal ze niet steken; [b] want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal ze aan de springaders der wateren zachtkens leiden; a Openb. 7:16. b Jes. 40:11.
11 en Ik zal alle mijne bergen tot eenen weg maken, en mijne banen zullen verhoogd zijn.
12 Zie, dezen zullen van verre komen; en zie, die van het Noorden en van het Westen, en genen uit het land Sinim.
13 Juicht, gij hemelen, en verheug u, gij aarde, en gij bergen, maakt gedreun met gejuich; want de HEERE heeft zijn volk vertroost, en Hij zal Zich over zijne ellendigen ontfermen. Jes. 44:23.
14 Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten. Jes. 40:27.
15 Kan ook eene vrouw haren zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars schoots? Ofschoon deze vergaten, zoo zal Ik toch u niet vergeten.
16 Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd, uwe muren zijn steeds vóór Mij.
17 Uwe zonen zullen zich haasten, *maar* uwe verstoorders en uwe verwoesters zullen van u uitgaan.
18 Hef uwe oogen òp rondom, en zie, alle dezen vergaderen zich: zij komen tot u: *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEERE, zekerlijk gij zult u met alle dezen als met een sieraad bekleeden, en gij zult ze *u* aanbinden gelijk eene bruid; Jes. 60:4.
19 want *in* uwe woeste en uwe eenzame plaatsen, en uw verstoord land, gewisselijk, nu zult gij benauwd worden van inwoners, en die u verslonden, zullen zich verre van u maken;
20 nog zullen de kinderen, waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uwe ooren: De plaats is mij te nauw, wijk voor mij dat ik wonen mag;
21 en gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegenereerd, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de gevangenis gegaan en weggeweken, wie heeft mij dan dezen opgevoed? Zie, ik was alléén overgelaten, waar waren dezen?
22 Alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal mijne hand opheffen tot de heidenen, en tot de volkeren zal Ik mijne banier opsteken; dan zullen zij uwe zonen in de armen brengen, en uwe dochters zullen op den schouder gedragen worden; Jes. 66:12.
23 en Koningen zullen uwe voedsterheeren zijn, en hunne Vorstinnen uwe zoogvrouwen; zij zullen zich voor u buigen met het aangezicht ter aarde, en zij zullen het stof uwer voeten lekken, en gij zult weten dat Ik de HEERE ben, dat ze niet beschaamd zullen worden die Mij verwachten. Ps. 72:9. Micha 7:17.
24 Zoude ook eenen machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?
25 Doch alzóó zegt de HEERE: Ja, de gevangenen des machtigen zullen *hem* ontnomen worden, en de vangst des tyrans zal ontkomen; want met uwe twisters zal Ik twisten, en uwe kinderen zal Ik verlossen; Jer. 31:11.
26 en Ik zal uwe verdrukkers spijzen met hun eigen vleesch, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden als van zoeten wijn; en alle vleesch zal gewaarworden dat Ik de HEERE uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.

HOOFDSTUK 50.

ALZOO zegt de HEERE: Waar is de scheidbrief van ulieder moeder, waarmede Ik haar weggezonden heb? Of wie is er van mijne schuldeischers aan wien Ik u verkocht heb? Zie, om uwe ongerechtigheden zijt gij verkocht, en om uwe overtredingen is uwe moeder weggezonden.
2 [a] Waarom kwam Ik en daar was niemand, *waarom* riep Ik en niemand antwoordde? [b] Is mijne hand dus gansch kort geworden, dat zij niet verlossen kan, of is er in Mij geen kracht om uit te redden? Zie, door mijn schelden maak Ik de zee droog, Ik stel de rivieren *tot* eene woestijn, dat haar visch stinkt omdat er geen water is, en sterft van dorst;
a Spr. 1:24. Jes. 65:12; 66:4. Jer. 7:13.
b Num. 11:23. Jes. 59:1.
3 Ik bekleed den hemel met zwartheid, en stel een zak *tot* zijn bedeksel. Openb. 6:12.
4 De Heere HEERE heeft mij eene tong der geleerden gegeven, opdat ik wete met den moede een woord ter rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt mij het oor, dat ik hoore gelijk die geleerd worden.

5 De Heere HEERE heeft mij het oor
geopend, en ik ben niet wederspannig,
ik wijk niet achterwaarts. Ps. 40:7.
6 Ik geef mijnen rug dengenen die *mij*
slaan, en mijne wangen dengenen die
mij het haar uitplukken; mijn aange-
zicht verberg ik niet voor smaadheden
en speeksel.
7 Want de Heere HEERE helpt mij,
daarom word ik niet te schande; daarom
heb ik mijn aangezicht gesteld als eenen
keisteen, want ik weet dat ik niet zal
beschaamd worden.
8 Hij is nabij die mij rechtvaardigt; wie
zal met mij twisten? laat ons te zamen
staan; wie heeft eene rechtzaak tegen mij?
hij kome herwaarts tot mij. Rom. 8:33, 34.
9 Zie, de Heere HEERE helpt mij, wie
is het *die* mij zal verdoemen? Zie, zij
zullen altemaal als een kleed verouderen,
de mot zal ze eten.
10 Wie is er onder ulieden die den
HEERE vreest, die naar de stem zijns
knechts hoort? Als hij in de duisternis-
sen wandelt en geen licht heeft, dat hij
betrouwe op den naam des HEEREN en
steune op zijnen God.
11 Zie, gij allen die een vuur aansteekt,
die u met spranken omgordt, wandelt in
de vlam van uw vuur, en in de spranken *die*
gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van
mijne hand, in smart zult gijlieden
liggen.

HOOFDSTUK 51.

HOORT naar Mij, gij die de gerech-
tigheid najaagt, gij die den HEERE
zoekt: aanschouwt den rotssteen *waar* gij-
lieden uit gehouwen zijt, en de holligheid
des bornputs *waar* gij uit gegraven zijt;
2 aanschouwt Abraham ulieder vader, en
Sara *die* ulieden gebaard heeft; want Ik riep
hem toen hij *nog* alléén was, en Ik zegende
hem, en Ik vermenigvuldigde hem.
3 Want de HEERE zal Sion troosten,
Hij zal troosten alle hare woeste plaatsen,
en Hij zal hare woestijn maken als Eden,
en hare wildernis als den hof des HEE-
REN; vreugd en blijdschap zal daarin ge-
vonden worden, dankzegging en eene stem
des gezangs. Gen. 2:8. Ezech. 36:35.
4 Luistert naar Mij, mijn volk, en mijne
lieden, neigt naar Mij het oor; want eene
wet zal van Mij uitgaan, en Ik zal mijn
recht doen rusten tot een licht der volkeren.
5 Mijne gerechtigheid is nabij, mijn heil
trekt uit, en mijne armen zullen de volken
richten; op Mij zullen de eilanden wachten,
en op mijnen arm zullen zij hopen.
6 Heft ulieder oogen op naar den hemel,
en aanschouwt de aarde beneden; want
de hemel zal als een rook verdwijnen, en
de aarde zal als een kleed verouderen,
en hare inwoners zullen insgelijks sterven;
maar mijn heil zal in eeuwigheid zijn, en
mijne gerechtigheid zal niet verbroken
worden. Matth. 24:35. Marc. 13:31.
7 Hoort naar Mij, gijlieden die de ge-
rechtigheid kent, gij volk in welks hart
mijne wet is; vreest niet de smaadheid
van den mensch, en ontzet u over hunne
smaadredenen niet; Ps. 37:31.
8 want de mot zal ze opeten als een
kleed, en het schietwormpje zal ze opeten
als wol; maar mijne gerechtigheid zal in
eeuwigheid zijn, en mijn heil van ge-
slacht tot geslachten.
9 Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan,
gij arm des HEEREN, ontwaak als in de
verledene dagen, *als in* de geslachten van
ouds; zijt gij het niet die Rahab uitge-
houwen hebt, die den zeedraak verwond
hebt? Ps. 74:13, 14; Jes. 27:1. Ezech. 29:3.
10 Zijt gij het niet die de zee, de wa-
teren des grooten afgronds, droog gemaakt
hebt, die de diepten der zee gemaakt hebt
tot eenen weg, opdat de verlosten daar
doorgingen? Ex. 14. Jes. 43:16.
11 Alzoo zullen de vrijgekochten des
HEEREN wederkeeren en met gejuich tot
Sion komen, en eeuwige blijdschap zal
op hun hoofd wezen; vreugd en blijd-
schap zullen zij aangrijpen, treuring en
zuchting zullen wegvlieden. Jes. 35:10.
12 Ik, Ik ben het die u troost: wie
zijt gij dat gij vreest voor den mensch
die sterven zal, en voor eens menschen
kind *dat* hooi worden zal, Ps. 56:5, 12; 118:6.
13 en vergeet den HEERE die u gemaakt
heeft, die de hemelen heeft uitgebreid
en de aarde gegrond heeft, en vreest ge-
duriglijk den ganschen dag vanwege de
grimmigheid des benauwers, wanneer hij
zich bereidt om te verderven? Waar is
dan de grimmigheid des benauwers?
Job 9:8. Jes. 40:22; 44:24; 45:12.
14 De omzwevende gevangene zal haas-
telijk losgelaten worden, en hij zal in
den kuil niet sterven, en zijn brood zal
hem niet ontbreken.
15 Want Ik ben de HEERE uw God,
die de zee klieft dat hare golven brui-

sen: HEERE der heirscharen is zijn naam; Job 26:12. Jer. 31:35.
16 en Ik leg mijne woorden in uwen mond, en bedek u onder de schaduw mijner hand, om den hemel te planten en om de aarde te gronden, en om te zeggen tot Sion: Gij zijt mijn volk.
17 Waak op, waak op, sta op, Jeruzalem, gij die gedronken hebt van de hand des HEEREN den beker zijner grimmigheid; den droesem des bekers der zwijmeling hebt gij gedronken, *ja* uitgezogen. Jes. 52.1.
18 Daar is niemand van alle de kinderen *die* zij gebaard heeft, die haar zachtkens leidt; en niemand van alle de kinderen *die* zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt.
19 [a] Deze twee dingen zijn u wedervaren: [b] wie heeft medelijden met u? Daar is verwoesting en verbreking en honger en zwaard: *door* wien zal Ik u troosten?
a Jes. 47 9. b Jer. 15:5. Nah. 3:7.
20 Uwe kinderen zijn in bezwijming gevallen, zij liggen vooraan op alle straten, gelijk een wilde os in het net; zij zijn vol van de grimmigheid des HEEREN, van het schelden uws Gods. Klaagl. 2:12.
21 Daarom hoor nu dit, gij bedrukte, en gij dronkene, maar niet van wijn:
22 Alzóó zegt uw Heere, de HEERE en uw God, *die* zijns volks zaak twisten zal: Zie, Ik neem den beker der zwijmeling van uwe hand, den droesem des bekers mijner grimmigheid, gij zult dien voortaan niet meer drinken;
23 maar Ik zal hem dien die u bedroefd hebben in de hand zetten, die tot uwe ziel zeiden: Buig u neder, dat wij over *u* gaan; en ge legdet uwen rug neder als aarde en als eene straat dengenen die daar overgaan.

HOOFDSTUK 52.

WAAK op, waak op, trek uwe sterkte aan, o Sion! trek uwe sierlijke kleederen aan, o Jeruzalem! gij heilige stad, [b] want in u zal voortaan geen onbesnedene noch onreine meer komen. a Jes. 51:17.
b Zach. 14:21. Openb. 21:27.
2 Schud u uit het stof, maak u op, zit neder, o Jeruzalem! maak u los *van* de banden van uwen hals, gij gevangene dochter Sions.
3 Want zóó zegt de HEERE: Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zonder geld gelost worden.
4 Want zóó zegt de Heere HEERE. In vorige tijden trok mijn volk af in Egypte om als vreemdeling aldaar te verkeeren, en Assur heeft hetzelve om niet onderdrukt. Gen. 46:6.
5 En nu, wat heb Ik hier *te doen*, spreekt de HEERE, dewijl mijn volk om niet weggenomen is, *en* degenen die over hetzelve heerschen *het* doen jammeren, spreekt de HEERE, en mijn naam gestadig den ganschen dag gelasterd wordt. Rom 2·24.
6 Daarom *zal* mijn volk, daarom zal het mijnen naam in dien dag kennen, dat Ik het zelf ben die spreek: Zie, *hier* ben Ik.
7 Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschapt, die den vrede doet hooren; desgenen die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet hooren; desgenen die tot Sion zegt: Uw God is Koning! Nah 1:15. Rom. 10:15.
8 Daar is een stem uwer wachters, zij verheffen de stem, zij juichen te zamen; want zij zullen oog aan oog zien, als de HEERE Sion wederbrengen zal.
9 Maakt een geschal, juicht te zamen, gij woeste plaatsen Jeruzalems, want de HEERE heeft zijn volk getroost, Hij heeft Jeruzalem verlost;
10 de HEERE heeft zijnen heiligen arm ontbloot voor de oogen aller heidenen, en alle de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods. Ps. 98:2. Luc. 3:6.
11 Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van haar, reinigt u, gij die de vaten des HEEREN draagt; Jes. 48:20.
Jer. 50:8; 51:6, 45. 2 Cor. 6:17. Openb. 18:4.
12 want gijlieden zult niet met haast uitgaan noch met der vlucht henengaan, want de HEERE zal voor ulieder aangezicht henentrekken, en de God Israëls zal uw achtertocht wezen.
13 Zie, mijn knecht zal verstandiglijk handelen, hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden.
14 Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, — alzoo verdorven was zijn gelaat, meer dan van iemand, en zijne gedaante, meer dan van andere menschenkinderen — Jes. 53.3.
15 alzóó zal hij vele heidenen besprengen, *ja* de Koningen zullen hunnen mond over hem toehouden: want denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan. Rom. 15 21.

HOOFDSTUK 53.

WIE heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard? Joh. 12:38. Rom. 10:16.

2 Want hij is als een rijsje voor zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit eene dorre aarde: hij had geene gedaante noch heerlijkheid; als wij hem aanzagen, zoo was er geene gestalte dat wij hem zouden begeerd hebben.

3 Hij was veracht en de onwaardigste onder de menschen, een man van smarten, en verzocht in krankheid; en *een iegelijk* was als verbergende het aangezicht voor hem; hij was veracht, en wij hebben hem niet geacht. Jes. 49:7; 52:14.

4 Waarlijk, hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze smarten die heeft hij gedragen; doch wij achtten hem dat hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Matth. 8:17.

5 Maar hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op hem, en door zijne striemen is ons genezing geworden. 1 Petr. 2:24, 25.

6 Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg; doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op hem doen aanloopen. Ps. 119:176.

7 *Als* dezelve geëischt werd, toen werd hij verdrukt; doch hij deed zijnen mond niet open: als een lam werd hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzóó deed hij zijnen mond niet open. Joh. 1:29, 36. Hand. 8:32. Openb. 5:6.

8 Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen, en wie zal zijnen leeftijd uitspreken? Want hij is afgesneden uit het land der levenden: om de overtreding mijns volks is de plage op hem geweest. Hand. 8:33.

9 En men heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld, en hij is bij den rijke in zijnen dood geweest, omdat hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in zijnen mond geweest is. 1 Petr. 2:22.

10 Doch het behaagde den HEERE hem te verbrijzelen, Hij heeft *hem* krank gemaakt; als zijne ziel zich *tot* een schuldoffer gesteld zal hebben, zoo zal hij zaad zien, hij zal de dagen verlengen, en het welbehagen des HEEREN zal door zijne hand gelukkiglijk voortgaan.

11 Om den arbeid zijner ziel zal hij het zien, *en* verzadigd worden; door zijne kennis zal mijn knecht de rechtvaardige velen rechtvaardig maken, want hij zal hunne ongerechtigheden dragen.

12 Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de machtigen als een roof deelen, omdat hij zijne ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest, en hij veler zonden gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft. Marc. 15:28. Luc. 22:37.

HOOFDSTUK 54.

ZING vroolijk, gij onvruchtbare *die* niet gebaard hebt; maak geschal met vroolijk gezang en juich, *die* geen barensnood gehad hebt; want de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde, zegt de HEERE. Gal. 4:27.

2 Maak de plaats uwer tent wijd, en dat men de gordijnen uwer woningen uitbreide, verhinder het niet; maak uwe koorden lang, en steek uwe pinnen vast in.

3 Want gij zult uitbreken ter rechter- en ter linkerhand, en uw zaad zal de heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen bewonen.

4 Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten, en den smaad van uw weduwschap zult gij niet meer gedenken.

5 Want uw Maker is uw man, HEERE der heirscharen is zijn naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser, Hij zal de God des ganschen aardbodems genoemd worden.

6 Want de HEERE heeft u geroepen als eene verlatene vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God.

7 Voor eenen kleinen oogenblik heb Ik u verlaten, maar met groote ontfermingen zal Ik u vergaderen;

8 in eenen kleinen toorn heb Ik mijn aangezicht van u een oogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE uw Verlosser.

9 Want dat zal Mij zijn *als* de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan: alzóó heb Ik gezworen dat Ik niet

meer op u toornen noch u schelden zal.
Gen. 9:11.
10 Want bergen zullen wijken, en heu-
velen wankelen, maar mijne goedertieren-
heid zal van u niet wijken, en het ver-
bond mijns vredes zal niet wankelen, zegt
de HEERE uw Ontfermer.
11 Gij verdrukte, door onweder voort-
gedrevene, ongetrooste, zie, Ik zal uwe
steenen gansch sierlijk leggen, en Ik zal
u op saffieren grondvesten; Openb. 21:18.
12 en uwe glasvensters zal Ik kristal-
lijnen maken, en uwe poorten van robijn-
steenen, en uwe gansche landpale van
aangename steenen.
13 En alle uwe kinderen zullen van den
HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer
kinderen zal groot zijn. Joh. 6:45.
14 Gij zult door gerechtigheid bevestigd
worden; wees verre van verdrukking,
want gij zult niet vreezen, en *verre* van
verschrikking, want zij zal tot u niet naken.
15 Zie, zij zullen zich zekerlijk vergade-
ren, *doch* niet uit Mij; wie zich tegen u
vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen.
16 Zie, Ik heb den smid geschapen, die
de kolen in het vuur opblaast, en die
het instrument voortbrengt tot zijn werk;
ook heb Ik den verderver geschapen om
te vernielen.
17 Alle instrument dat tegen u bereid
wordt, zal niet gelukken, en alle tong
die in het gericht tegen u opstaat, zult gij
verdoemen: dit is de erve der knechten
des HEEREN, en hunne gerechtigheid is
uit Mij, spreekt de HEERE.

HOOFDSTUK 55.

O alle gij dorstigen, komt tot de wateren,
en gij die geen geld hebt, komt, koopt
en eet, ja komt, koopt, zonder geld en
zonder prijs, wijn en melk.
Joh. 7:37. Openb. 21:6; 22:17.
2 Waarom weegt gijlieden geld uit voor
hetgeen dat geen brood is, en uwen ar-
beid voor hetgeen dat niet verzadigen
kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en
eet het goede, en laat uwe ziel in vet-
tigheid zich verlustigen.
3 Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort
en uwe ziel zal leven; want Ik zal met u
een eeuwig verbond maken, *en u geven* de
gewisse weldadigheden Davids. Hand. 13:34.
4 Zie, Ik heb hem *tot* een getuige der
volken gegeven, eenen Vorst en Gebieder
der volken. Ezech. 34:24.
5 Zie, gij zult een volk roepen dat gij
niet kendet, en het volk dat u niet kende,
zal tot u loopen, om des HEEREN uws Gods
wil, en om des Heiligen Israëls wil, want
Hij heeft u verheerlijkt.
6 Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden
is, roept Hem aan terwijl Hij nabij is.
7 De goddelooze verlate zijnen weg, en
de ongerechtige man zijne gedachten; en
hij bekeere zich tot den HEERE, zoo zal
Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen
God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk.
8 Want mijne gedachten zijn niet ulie-
der gedachten, en uwe wegen zijn niet
mijne wegen, spreekt de HEERE;
9 want *gelijk* de hemelen hooger zijn dan
de aarde, alzóó zijn mijne wegen hooger
dan uwe wegen, en mijne gedachten dan
uliedcr gedachten.
10 Want gelijk de regen en de sneeuw
van den hemel nederdaalt, en derwaarts
niet wederkeert, maar doorvochtigt de
aarde, en maakt dat zij voortbrenge en
uitspruite, en zaad geve den zaaier en
brood den eter: 2 Cor. 9:10.
11 alzóó zal mijn Woord, dat uit mijnen
mond uitgaat, *óók* zijn: het zal niet ledig
tot Mij wederkeeren, maar het zal doen het-
geen dat Mij behaagt, en het zal voorspoe-
dig zijn *in* hetgeen waartoe Ik het zende.
12 Want in blijdschap zult gijlieden uit-
trekken, en met vrede voortgeleid worden:
de bergen en heuvelen zullen geschal
maken *met* vroolijk gezang voor uw aan-
gezicht, en alle boomen des velds zullen
de handen samenklappen.
13 Voor eenen doorn zal een denneboom
opgaan, voor eene distel zal een mirte-
boom opgaan; en het zal den HEERE we-
zen tot eenen naam, tot een eeuwig tee-
ken *dat* niet uitgeroeid zal worden.

HOOFDSTUK 56.

ALZOO zegt de HEERE: Bewaart het
recht en doet gerechtigheid; want mijn
heil is nabij om te komen, en mijne ge-
rechtigheid om geopenbaard te worden.
2 Welgelukzalig is de mensch *die* zulks
doet, en des menschen kind *dat* daaraan
vasthoudt, die den sabbat houdt zoodat
hij dien niet ontheiligt, en die zijne hand
bewaart van eenig kwaad te doen.
3 En de vreemde die zich tot den
HEERE gevoegd heeft, spreke niet, zeg-
gende: De HEERE heeft mij gansch en al
van zijn volk gescheiden, en de gesnedene

zegge niet: Zie, ik ben een dorre boom.
4 Want alzóó zegt de HEERE van de gesnedenen die mijne sabbatten houden, en verkiezen hetgeen waar Ik lust toe heb, en vasthouden aan mijn verbond:
5 Ik zal hun ook in mijn Huis en binnen mijne muren eene plaats en eenen naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; eenen eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden. Openb. 3:12.
6 En de vreemden die zich tot den HEERE voegen, om Hem te dienen en om den naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn: al wie den sabbat houdt dat hij dien niet ontheiligt, en die aan mijn verbond vasthouden,
7 die zal Ik ook brengen tot mijnen heiligen berg, en Ik zal ze verheugen in mijn bedehuis, hunne brandoffers en hunne slachtoffers zullen aangenaam wezen op mijn altaar; want mijn Huis zal een bedehuis genoemd worden voor alle volkeren. Matth. 21:13. Marc. 11:17. Luc. 19:46.
8 De Heere HEERE, die de verdrevenen Israëls vergadert, spreekt: Ik zal tot hem nog meer vergaderen, nevens degenen die tot hem vergaderd zijn.
9 Al gij gedierte des velds, komt om te eten, *ja* al gij gedierte in het woud.
10 Hunne wachters zijn allen blind, zij weten niets, zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen, zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief.
11 En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden; ja het zijn herders die niet verstaan kunnen; zij allen keeren zich naar hunnen weg, elkeen naar zijn gewin, *elk* uit zijn einde.
12 Komt herwaarts, *zeggen zij,* ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, *ja* grooter, veel treffelijker.

HOOFDSTUK 57.

DE rechtvaardige komt om, en daar is niemand die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt vóór het kwaad. Ps. 12:2. Micha 7:2.
2 Hij zal ingaan *in* den vrede; zij zullen rusten op hunne slaapsteden, een iegelijk die *in* zijne oprechtheid gewandeld heeft.
3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares, gij overspelig zaad en gij die hoererij bedrijft.
4 Over wien maakt gij u lustig, over wien spert gij den mond wijd open *en* steekt de tong lang uit? Zijt gij niet kinderen der overtreding, een zaad der valschheid?
5 die hittig zijt in de eikenbosschen, onder allen groenen boom; slachtende de kinderen aan de beken, onder de hoeken der steenrotsen. Ezech. 16:21; 23:39.
6 Aan de gladde *steenen* der beken is uw deel; die, die zijn uw lot; ook stort gij voor hen drankoffer uit, gij offert hun spijsoffer; zoude Ik Mij over deze dingen laten troosten?
7 Gij stelt uw leger op eenen hoogen en verheven berg, ook klimt gij derwaarts op om slachtoffer te offeren;
8 en achter de deur en de posten zet gij uw gedenkteeken; want van Mij *wijkende,* ontdekt gij *u* en klimt op, gij maakt uw leger wijd, en maakt u *een verbond met eenigen* uit dezelven, gij hebt hun leger lief *in* elke plaats *die* gij ziet.
9 En gij trekt met olie tot den Koning, en gij vermenigvuldigt uwe welriekende zalven; en gij zendt uwe gezanten verre weg, en vernedert u tot de hel toe.
10 Gij zijt vermoeid door uwe groote reize, *maar* gij zegt niet: Het is buiten hope; gij hebt het leven uwer hand gevonden; daarom wordt gij niet ziek.
11 Maar voor wien hebt gij geschroomd of gevreesd? Want gij hebt gelogen en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt *Mij* op uw hart niet gelegd; is het niet *om*dat Ik zwijg, en dat van ouds af, en gij vreest Mij niet?
12 Ik zal uwe gerechtigheid bekend maken en uwe werken, dat zij u geen nut doen zullen.
13 Wanneer gij roepen zult, zoo laat degenen die van u vergaderd zijn, u redden; doch de wind zal ze allen wegvoeren, de ijdelheid zal ze wegnemen. Maar die op Mij betrouwt, die zal het aardrijk erven en mijnen heiligen berg erfelijk bezitten.
14 En men zal zeggen: Verhoogt *de baan,* verhoogt *de baan,* bereidt den weg, neemt den aanstoot uit den weg mijns volks. Jes. 40:3; 62:10.
15 Want alzóó zegt de Hooge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens naam heilig is: Ik woon *in* de hoogte en *in* het heilige, en bij dien die eens verbrijzelden en nederigen geestes

is, opdat Ik levend make den geest der
nederigen en opdat Ik levend make het
hart der verbrijzelden. Ps. 34:19.
16 Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten,
en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn;
want de geest zoude van voor mijn aangezicht
overstelpt worden, en de zielen
die Ik gemaakt heb. Ps. 103:9. Jer. 3:5,12.
17 Ik was verbolgen over de ongerechtigheid
hunner gierigheid, en sloeg ze;
Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel
gingen zij afkeerig henen in den
weg huns harten.
18 Ik zie hunne wegen, en Ik zal ze
genezen; en Ik zal ze geleiden, en hun
vertroostingen wedergeven, namelijk aan
hunne treurigen.
19 Ik schep de vrucht der lippen, vrede,
vrede dengenen die verre zijn en dengenen
die nabij zijn, zegt de HEERE, en
Ik zal ze genezen.
20 Doch de goddeloozen zijn als eene
voortgedrevene zee, want die kan niet
rusten, en hare wateren werpen slijk en
modder op;
21 de goddeloozen, zegt mijn God, hebben
geenen vrede. Jes. 48:22. Jud. vs. 13.

HOOFDSTUK 58.

ROEP uit de keel, houd niet in, verhef
uwe stem als eene bazuin, en verkondig
mijnen volke hunne overtreding,
en den huize Jakobs hunne zonden:
2 hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en
eenen lust hebben aan de kennis mijner
wegen; als een volk dat gerechtigheid doet
en het recht zijns Gods niet verlaat, vragen
zij Mij naar de rechten der gerechtigheid,
zij hebben lust tot God te naderen,
3 *zeggende:* Waarom vasten wij en Gij
ziet het niet aan, *waarom* kwellen wij
onze ziel en Gij weet het niet? Zie, ten
dage, wanneer gijlieden vast, zoo vindt
gij *uwen* lust, en gij eischt gestrengelijk
al uwen arbeid.
4 Zie, tot twist en gekijf vast gijlieden,
en om goddelooslijk met de vuist te slaan:
vast niet gelijk heden, om uwe stem te
doen hooren in de hoogte.
5 [a]Zoude het zulk een vasten zijn dat
Ik verkiezen zoude, dat de mensch zijne
ziel eenen dag kwelle, dat hij zijn hoofd
kromme gelijk eene bieze, en een zak en
asch onder *zich* spreide? [b]Zoudt gij dat
een vasten heeten, en eenen dag den
HEERE aangenaam? [a]Matth. 6:16. [b]Zach. 7:5.
6 Is niet dit het vasten dat Ik verkies:
dat gij losmaakt de knoopen der goddeloosheid,
dat gij ontdoet de banden des juks,
en dat gij vrij loslaat de verpletterden, en
alle juk verscheurt?
7 Is het niet dat gij den hongerige uw
brood mededeelt, en de arme verdrevenen
in huis brengt? als gij een naakte
ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor
uw vleesch niet verbergt? Matth. 25:35.
8 Dan zal uw licht voortbreken als de
dageraad, en uwe genezing zal snellijk
uitspruiten, en uwe gerechtigheid zal voor
uw aangezicht henengaan, *en* de heerlijkheid
des HEEREN zal uw achtertocht wezen.
9 Dan zult gij roepen en de HEERE zal
antwoorden, gij zult schreeuwen en Hij
zal zeggen: Zie, *hier* ben Ik; zoo gij uit
het midden van u wegdoet het juk, het
uitsteken des vingers en het spreken der
ongerechtigheid,
10 en zoo gij uwe ziel opent voor den
hongerige, en de bedrukte ziel verzadigt:
dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en
uwe donkerheid zal zijn als de middag;
11 en de HEERE zal u geduriglijk leiden,
en Hij zal uwe ziel verzadigen in groote
droogten, en uwe beenderen vaardig maken;
en gij zult zijn als een gewaterde
hof, en als eene springader der wateren,
welker wateren niet ontbreken. Joh. 7:38.
12 En die uit u *voortkomen,* zullen bouwen
de oude verwoeste plaatsen; de fundamenten
van geslacht tot geslacht *verwoest,*
zult gij oprichten: en gij zult genaamd
worden: Die de bressen toemuurt,
die de paden weder opmaakt om te
bewonen. Jes. 61:4.
13 Indien gij uwen voet van den sabbat
afkeert, *van* te doen uwen lust op
mijnen heiligen dag; en *indien* gij den
sabbat noemt eene verlustiging, opdat de
HEERE geheiligd worde, die te eeren is;
en *indien* gij dien eert, dat gij uwe wegen
niet doet, *en* uwen eigen lust niet
vindt, noch een woord *daarvan* spreekt:
14 dan zult gij u verlustigen in den
HEERE, en Ik zal u doen rijden op de
hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen
met de erve uws vaders Jakob; want de
mond des HEEREN heeft *het* gesproken.

HOOFDSTUK 59.

ZIE, de hand des HEEREN is niet verkort,
dat zij niet zoude kunnen verlossen,
en zijn oor is niet zwaar gewor-

den, dat het niet zoude kunnen hooren;
Num. 11:23. Jes. 50:2
2 maar uwe ongerechtigheden maken
eene scheiding tusschen uliedeu en tusschen
uwen God, en uwe zonden verbergen het
aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort.
3 Want uwe handen zijn met bloed bevlekt,
en uwe vingeren met ongerechtigheid;
uwe lippen spreken valschheid, uwe
tong dicht onrecht.
4 Daar is niemand die voor de gerechtigheid
roept, en niemand die voor de
waarheid in het gericht zich begeeft: zij
vertrouwen op ijdelheid en spreken leugen;
van moeite zijn zij zwanger en zij
baren ongerechtigheid. Job 15:35. Ps. 7:15.
5 Zij broeden basilisk-eieren uit, en zij
weven spinnewebben: die van hunne eieren
eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt
wordt, er berst eene adder uit.
6 Hunne webben deugen niet tot kleederen,
en zij zullen zichzelve niet kunnen
dekken met hunne werken: hunne werken
zijn werken der ongerechtigheid, en een
maaksel des wrevels is in hunne handen.
7 Hunne voeten loopen tot het kwade, en
zij haasten zich om onschuldig bloed te vergieten;
hunne gedachten zijn gedachten der
ongerechtigheid, verstoring en verbreking
is op hunne banen. Spr. 1.16. Rom. 3:15, 16.
8 Den weg des vredes kennen zij niet,
en daar is geen recht in hunne gangen;
hunne paden maken zij verkeerd voor
zichzelve, al wie daarop gaat, die kent
den vrede niet. Rom. 3:17.
9 Daarom is het recht verre van ons,
en de gerechtigheid achterhaalt ons niet;
wij wachten op het licht, maar zie, er is
duisternis, op eenen grooten glans, *maar*
wij wandelen in donkerheden. Jer. 13:16.
10 Wij tasten naar den wand gelijk de
blinden, en gelijk die geen oogen hebben,
tasten wij; wij stooten ons op den middag
als in de schemering, wij zijn in woeste
plaatsen gelijk de dooden. Deut. 28:29. Job 5:14.
11 Wij brommen allen gelijk als de beren,
en wij kirren doorgaans gelijk de duiven;
wij wachten naar recht, maar daar is geen;
naar heil, *maar* het is verre van ons.
12 Want onze overtredingen zijn vele voor
u, en onze zonden getuigen tegen ons; want
onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden
die kennen wij: Jer. 14:7.
13 het overtreden en het liegen tegen den
HEERE, en het achterwaarts wijken van onzen
God; het spreken van onderdrukking
en afval, het ontvangen en het dichten
van valsche woorden uit het hart.
14 Daarom is het recht achterwaarts
geweken, en de gerechtigheid staat van
verre; want de waarheid struikelt op de
straat, en wat recht is, kan er niet ingaan;
15 ja de waarheid ontbreekt er, en wie
van het booze wijkt, stelt zich tot eenen
roof. En de HEERE zag het, en het was
kwaad in zijne oogen dat er geen recht was.
16 Dewijl Hij zag dat er niemand was,
zoo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder
was: daarom bracht Hem zijn arm
heil aan, en zijne gerechtigheid ondersteunde
Hem. Jes. 63:5.
17 Want Hij trok gerechtigheid aan als
een pantser, en den helm des heils *zette
Hij* op zijn hoofd, en de kleederen der
wraak trok Hij aan *tot* kleeding, en Hij
deed den ijver aan als eenen mantel.
Job 29:14. Efez. 6:14, 17. 1 Thess. 5:8.
18 Naar de werken, dáárnaar zal Hij
vergelden, grimmigheid aan zijne wederpartijders,
vergelding aan zijne vijanden;
den eilanden zal Hij loon vergelden.
19 Dan zullen zij den naam des HEEREN
vreezen van den ondergang, en zijne heerlijkheid
van den opgang der zon; als de vijand
zal komen gelijk een stroom, zal de Geest
des HEEREN de banier tegen hem oprichten.
20 En daar zal een Verlosser te Sion
komen, namelijk voor degenen die zich
bekeeren van de overtreding in Jakob,
spreekt de HEERE. Rom. 11:26.
21 Mij aangaande, dit is mijn verbond
met hen, zegt de HEERE: mijn Geest die
op u is, en mijne woorden die Ik in
uwen mond gelegd heb, die zullen van
uwen mond niet wijken, noch van den
mond uws zaads, noch van den mond
van het zaad uws zaads, zegt de HEERE,
van nu aan tot in eeuwigheid toe.

HOOFDSTUK 60.

MAAK u op, word verlicht, want uw
licht komt, en de heerlijkheid des
HEEREN gaat over u op.
2 Want zie, de duisternis zal de aarde
bedekken, en donkerheid de volkeren;
doch over u zal de HEERE opgaan, en
zijne heerlijkheid zal over u gezien worden.
3 en de heidenen zullen tot uw licht
gaan, en Koningen tot den glans die u
is opgegaan. Openb. 21:24.
4 Hef uwe oogen rondom op en zie:
die allen zijn vergaderd, zij komen tot u,

uwe zonen zullen van verre komen, en
uwe dochters zullen aan *uwe* zijde ge-
voedsterd worden. Jes. 49:18.
5 Dan zult gij het zien en samenvloeien,
en uw hart zal vervaard zijn en verwijd
worden; want de menigte der zee zal tot
u gekeerd worden, het heir der heidenen
zal tot u komen.
6 Een hoop kemelen zal u bedekken, de
snelle kemelen van Midian en Efa; zij allen
uit Scheba zullen komen, goud en wierook
zullen zij aanbrengen, en zij zullen den over-
vloedigen lof des HEEREN boodschappen.
7 Alle de schapen van Kedar zullen tot u
verzameld worden, de rammen van Neba-
joth zullen u dienen; zij zullen met welge-
vallen komen op mijn altaar, en Ik zal het
Huis mijner heerlijkheid heerlijk maken.
8 Wie zijn dezen, *die* daar komen ge-
vlogen als eene wolk, en als duiven tot
hare vensters?
9 Want de eilanden zullen Mij ver-
wachten, en de schepen van Tarsis voor-
eerst, om uwe kinderen van verre te
brengen, hun zilver en hun goud met
hen, tot den naam des HEEREN uws
Gods, en tot den Heilige Israëls, dewijl
Hij u heerlijk gemaakt heeft.
10 En de vreemden zullen uwe muren
bouwen, en hunne Koningen zullen u
dienen; want in mijne verbolgenheid heb
Ik u geslagen, maar in mijn welbehagen
heb Ik Mij over u ontfermd.
11 En uwe poorten zullen steeds open-
staan, zij zullen des daags en des nachts
niet toegesloten worden, opdat men tot u
inbrenge het heir der heidenen, en hunne
Koningen *tot u* geleid worden. Openb. 21:25.
12 Want het volk en het koninkrijk
welke u niet zullen dienen, die zullen
vergaan, en die volkeren zullen gansch
verwoest worden. Jes. 41:11.
13 De heerlijkheid Libanons zal tot u
komen, de denneboom, de beuk en de
buksboom te gelijk, om te versieren de
plaats mijns heiligdoms, en Ik zal de
plaats mijner voeten heerlijk maken.
14 Ook zullen, zich buigende, tot u
komen de kinderen dergenen die u on-
derdrukt hebben, en allen die u gelasterd
hebben, zullen zich nederbuigen aan de
planten uwer voeten, en zij zullen u noe-
men dé stad des HEEREN, het Sion des
Heiligen Israëls.
15 In plaats dat gij verlaten en gehaat
zijt geweest, zoodat niemand door *u* he-
nenging, zoo zal Ik u stellen tot eene
eeuwige heerlijkheid, *tot* eene vreugd van
geslacht tot geslacht;
16 en gij zult de melk der heidenen
zuigen, en gij zult de borsten der Ko-
ningen zuigen; en gij zult weten dat Ik
de HEERE ben, uw Heiland en uw Ver-
losser, de Machtige Jakobs. Jes. 43:3.
17 Voor koper zal Ik goud brengen,
en voor ijzer zal Ik zilver brengen, en
voor hout koper, en voor steenen ijzer;
en zal uwe opzieners vreedzaam maken,
en uwe drijvers rechtvaardigen.
18 Daar zal geen geweld meer gehoord
worden in uw land, verstoring noch ver-
breking in uwe landpalen; maar uwe
muren zult gij Heil heeten, en uwe poor-
ten Lof.
19 De zon zal u niet meer wezen tot
een licht des daags, en tot eenen glans
zal u de maan niet lichten; maar de
HEERE zal u wezen tot een eeuwig licht,
en uw God tot uwe sierlijkheid.
Openb. 21:23; 22:5.
20 Uwe zon zal niet meer ondergaan,
en uwe maan zal haar *licht* niet intrek-
ken; want de HEERE zal u tot een eeuwig
licht wezen, en de dagen uwer treuring
zullen een einde nemen.
21 En uw volk zullen allen te zamen
rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwig-
heid de aarde erfelijk bezitten, zij zullen
zijn eene spruit mijner plantingen, een werk
mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde.
22 De kleinste zal tot duizend worden,
en de minste tot een machtig volk: Ik
de HEERE zal zulks te zijner tijd snellijk
doen komen.

HOOFDSTUK 61.

DE Geest des Heeren HEEREN is op mij,
omdat de HEERE mij gezalfd heeft,
om eene blijde boodschap te brengen
den zachtmoedigen; Hij heeft mij gezon-
den om te verbinden de gebrokenen van
hart, om den gevangenen vrijheid uit te
roepen, en den gebondenen opening der
gevangenis; Jes. 42:7. Luc. 4:18, 19.
2 om uit te roepen het jaar van het
welbehagen des HEEREN, en den dag der
wrake onzes Gods; om alle treurigen te
troosten; Jes. 63:4.
3 om den treurigen Sions te beschikken
dat hun gegeven worde sieraad voor asch,
vreugde-olie voor treurigheid, het gewaad
des lofs voor eenen benauwden geest;

opdat zij genaamd worden eikeboomen
der gerechtigheid, eene planting des
HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde.
4 En zij zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, de vroegere verstoringen
weder oprichten, en de verwoeste steden
vernieuwen, die verstoord waren van geslacht tot geslacht. Jes. 58:12.
5 En uitlanders zullen staan en uwe
kudden weiden, en vreemden zullen uwe
akkerlieden en uwe wijngaardeniers zijn;
6 doch gijlieden zult Priesters des HEEREN heeten, men zal u dienaren onzes
Gods noemen; gij zult het vermogen der
heidenen eten, en in hunne heerlijkheid
zult gij roemen. Ex. 19:6. Openb. 1:6; 5:10.
7 Voor uwe dubbele schaamte en schande
zullen zij juichen over hun deel: daarom
zullen zij in hun land erfelijk het dubbele
bezitten, zij zullen eeuwige vreugd hebben.
8 Want Ik de HEERE heb het recht lief,
Ik haat den roof in het brandoffer, en
Ik zal geven dat hun werk in waarheid
zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond
met hen maken.
9 En hun zaad zal onder de heidenen
bekend worden, en hunne nakomelingen
in het midden der volkeren; allen die
hen zien zullen, zullen ze kennen, dat zij
zijn een zaad dat de HEERE gezegend heeft.
10 Ik ben zeer vroolijk in den HEERE,
mijn ziel verheugt zich in mijnen God,
want Hij heeft mij bekleed met de kleederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk
een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als eene bruid zich versiert met haar gereedschap.
11 Want gelijk de aarde hare spruit
voortbrengt, en gelijk een hof hetgeen in
hem gezaaid is, doet uitspruiten, alzóó
zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof
doen uitspruiten voor alle de volkeren.

HOOFDSTUK 62.

OM Sions wil zal ik niet zwijgen, en
om Jeruzalems wil zal ik niet stil
zijn, totdat hare gerechtigheid voortkome
als een glans, en haar heil als eene fakkel die brandt.
2 En de heidenen zullen uwe gerechtigheid zien, en alle Koningen uwe heerlijkheid; en gij zult met eenen nieuwen naam
genoemd worden, welken des HEEREN
mond uitdrukkelijk noemen zal. Jes. 65:15.
3 En gij zult eene sierlijke kroon zijn
in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods.
4 Tot u zal niet meer gezegd worden:
de verlatene, en tot uw land zal niet
meer gezegd worden: het verwoeste; maar
gij zult genoemd worden: mijn lust is
aan haar, en uw land: het getrouwde;
want de HEERE heeft eenen lust aan u,
en uw land zal getrouwd worden.
5 Want *gelijk* een jongeling eene jonkvrouw trouwt, *alzóó* zullen uwe kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom
vroolijk is over de bruid, *alzóó* zal uw
God over u vroolijk zijn. Jes. 65:19.
6 O Jeruzalem! Ik heb wachters op uwe
muren besteld, die geduriglijk al den dag
en al den nacht niet zullen zwijgen. O
gij die des HEEREN doet gedenken! laat
geen stilzwijgen bij ulieden wezen,
7 en zwijgt niet stil voor Hem, totdat
Hij bevestige en totdat Hij Jeruzalem
stelle eenen lof op aarde.
8 De HEERE heeft gezworen bij zijne
rechterhand en bij den arm zijner sterkte:
Indien Ik uw koren meer zal geven *tot*
spijze voor uwe vijanden, en indien de
vreemden zullen drinken uwen most waaraan gij gearbeid hebt!
9 Maar die het inzamelen zullen, die
zullen het eten, en zij zullen den HEERE
prijzen; en die hem vergaderen zullen,
die zullen hem drinken in de voorhoven
mijns heiligdoms.
10 Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt den weg des volks; verhoogt,
verhoogt eene baan, ruimt de steenen
weg, steekt eene banier omhoog tot de
volkeren. Jes. 40:3; 57:14.
11 Zie, de HEERE heeft doen hooren tot
aan het einde der aarde: Zegt der dochter
Sions: Zie, uw heil komt; zie, zijn loon is
met hem, en zijn arbeidsloon is voor zijn
aangezicht. Jes. 40:10. Openb. 22:12.
12 En zij zullen ze noemen het heilige
volk, de verlosten des HEEREN; en gij
zult genoemd worden de gezochte, de
stad die niet verlaten is.

HOOFDSTUK 63.

WIE is deze die van Edom komt met
besprenkelde kleederen, van Bozra?
deze die versierd is in zijn gewaad, die
voorttrekt in zijne groote kracht? Ik ben
het, die in gerechtigheid spreek, die
machtig ben te verlossen. Jes. 34:6.
2 [a] Waarom zijt gij rood aan uw ge-

waad, [b] en uwe kleederen als van een
die in de wijnpers treedt? [a] Openb. 19:13.
[b] Openb. 14:20.
3 Ik heb de pers alléén getreden, en
daar was niemand van de volkeren met
Mij; en Ik heb hen getreden in mijnen
toorn en heb ze vertrapt in mijne grim-
migheid, en hunne kracht is gesprengd
op mijne kleederen, en al mijn gewaad
heb Ik bezoedeld. Openb. 19:15.
4 Want de dag der wrake was in mijn
hart, en het jaar mijner verlosten was
gekomen; Jes. 61:2.
5 en Ik zag toe, en daar was niemand
die hielp; en Ik ontzette Mij, en daar
was niemand die ondersteunde: daarom
heeft mijn arm Mij heil beschikt, en
mijne grimmigheid die heeft Mij onder-
steund, Jes. 59:16.
6 en Ik heb de volkeren vertreden in
mijnen toorn, en Ik heb ze dronken ge-
maakt in mijne grimmigheid: en Ik heb
hunne kracht ter aarde doen nederdalen.
7 Ik zal de goedertierenheden des Hee-
ren vermelden, den veelvoudigen lof des
Heeren, naar alles dat de Heere ons
heeft bewezen, en de groote goedheid aan
het huis Israëls, die Hij hun bewezen
heeft naar zijne barmhartigheden en naar
de veelheid zijner goedertierenheden.
8 Want Hij zeide: Zij zijn immers mijn
volk, kinderen *die* niet liegen zullen?
Alzoo is Hij hun geworden tot eenen
Heiland.
9 In al hunne benauwdheid was Hij be-
nauwd, en de Engel zijns aangezichts
heeft ze behouden; door zijne liefde en
door zijne genade heeft Hij ze verlost, en
Hij nam ze op en Hij droeg ze alle de
dagen van ouds. Hos. 11:3.
10 Maar zij zijn wederspannig gewor-
den, en zij hebben zijnen Heiligen Geest
smarten aangedaan: daarom is Hij hun
in een vijand verkeerd, Hij zelf heeft
tegen hen gestreden.
11 Nochtans dacht Hij aan de dagen van
ouds, aan Mozes *en* zijn volk; *maar nu*,
waar is Hij die ze uit de zee opgebracht
heeft, met de herders zijner kudde? Waar
is Hij die zijnen Heiligen Geest in het
midden van hen stelde?
12 die den arm zijner heerlijkheid heeft
doen gaan aan de rechterhand van Mozes;
die de wateren voor hun aangezicht kliefde,
opdat Hij Zich een eeuwigen naam maakte?
Ex. 14:21. Neh. 9:11. Ps. 66:6: 78:13. 136:13, 14.
13 [a] die ze leidde door de afgronden?
als een paard in de woestijn, [b] struikelden
zij niet. [a] Ps. 106:9. [b] Ps. 105:37.
14 Gelijk een beest *dat* afgaat in de
valleien, heeft hun de Geest des Heeren
rust gegeven. Alzóó hebt Gij uw volk
geleid, opdat Gij u eenen heerlijken naam
zoudt maken.
15 Zie van den hemel af, en aanschouw
van uwe heilige en uwe heerlijke woning:
waar zijn uw ijver en uwe mogendheden,
het gerommel uws ingewands en uwer
barmhartigheden? Zij houden zich jegens
mij in. Deut. 26:15.
16 Gij zijt toch onze vader, want Abra-
hem weet van ons niet en Israël kent ons
niet: Gij, o Heere! zijt onze Vader, onze
Verlosser van ouds af is uw naam. Jes. 64:8.
17 Heere, waarom doet Gij ons van
uwe wegen dwalen, *waarom* verstokt Gij
ons hart dat wij U niet vreezen? Keer
weder om uwer knechten wil, de stam-
men uws erfdeels:
18 uw heilig volk heeft *het maar* een
weinig tijds bezeten, onze wederpartijders
hebben uw heiligdom vertreden; Ps. 74:7.
19 wij zijn geworden *als die* over welke
Gij van ouds niet hebt geheerscht, en die
naar uwen naam niet zijn genoemd.

HOOFDSTUK 64.

OCH dat Gij de hemelen scheurdet, dat
Gij nederkwaamt, dat de bergen voor
uw aangezicht vervloten,
2 gelijk een smeltvuur brandt, *en* het
vuur de wateren doet opbobbelen, om
uwen naam aan uwe wederpartijders be-
kend te maken; laat *alzóó* de heidenen
voor uw aangezicht beven.
3 Toen Gij vreeselijke dingen deedt, *die*
wij niet verwachtten: Gij kwaamt neder,
van uw aangezicht vervloten de bergen.
4 Ja, van ouds heeft men het niet ge-
hoord noch met ooren vernomen, en geen
oog heeft het gezien, behalve Gij, o God!
wat Hij doen zal dien die op Hem wacht.
1 Cor. 2:9.
5 Gij ontmoet den vroolijke en die ge-
rechtigheid doet, degenen die uwer ge-
denken op uwe wegen; zie, Gij waart
verbolgen omdat wij gezondigd hebben;
in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij
behouden wierden.
6 Doch wij allen zijn als een onreine,
en alle onze gerechtigheden zijn als een
wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen

af als een blad, en onze misdaden voeren
ons weg als een wind; Ps. 90:5-7.
7 en daar is niemand die uwen naam
aanroept, die zich opmaakt dat hij U
aangrijpe; want Gij verbergt uw aange-
zicht voor ons en Gij doet ons smelten
door middel van onze ongerechtigheden.
8 Doch nu, HEERE, [a] Gij zijt onze Va-
der; [b] wij zijn leem, en Gij zijt onze
pottenbakker, en wij allen zijn uwer han-
den werk: a Jes. 63:16. b Jer. 18:6.
9 HEERE, wees niet zoozeer verbolgen,
en gedenk niet eeuwiglijk der ongerech-
tigheid; zie, aanschouw toch, wij allen
zijn uw volk. Ps. 79:8.
10 Uwe heilige steden zijn eene woes-
tijn geworden, Sion is eene woestijn ge-
worden, Jeruzalem eene verwoesting;
11 ons heilig en ons heerlijk Huis,
waarin onze vaders U loofden, is met
vuur verbrand, en alle onze gewenschte
dingen zijn tot woestheid geworden:
12 HEERE, zoudt Gij U over deze din-
gen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen en
ons zoozeer bedrukken?

HOOFDSTUK 65.

IK ben gevonden van hen die *naar Mij*
niet vraagden, Ik ben gevonden van
degenen die Mij niet zochten; tot het volk
dat naar mijnen naam niet genoemd was,
heb Ik gezegd: Zie, *hier* ben Ik, zie, *hier*
ben Ik; Rom. 10:20, 21.
2 Ik heb mijne handen uitgebreid den
ganschen dag tot een wederstrevig volk,
dat wandelt op eenen weg die niet goed
is, naar zijne *eigene* gedachten;
3 een volk, Mij geduriglijk tergende in
mijn aangezicht, in hoven offerende, en
rookende op tichelsteenen;
4 zittende bij de graven, zoo vernachten
zij bij degenen die bewaard worden, etende
zwijnenvleesch, en daar is sop van gruwe-
lijke dingen in hunne vaten;
5 die zeggen: Houd u bij uzelven, naak
tot mij niet, want ik ben heiliger dan
gij: — dezen zijn een rook in mijnen neus,
een vuur, den ganschen dag brandende.
6 Zie, het is voor mijn aangezicht ge-
schreven: Ik zal niet zwijgen, maar Ik
zal vergelden, ja in hunnen boezem zal
Ik vergelden,
7 uwe ongerechtigheden en uwer vade-
ren ongerechtigheden te gelijk, zegt de
HEERE, die gerookt hebben op de bergen
en Mij smaadheid aangedaan hebben op de
heuvelen: daarom zal Ik hun vorig werk-
loon in hunnen boezem weder toemeten.
8 Alzóó zegt de HEERE: Gelijk, wanneer
men most in een bos druiven vindt, men
zegt: Verderf ze niet, want daar is een
zegen in: alzóó zal Ik het om mijner knech-
ten wil doen, dat Ik ze niet allen verderve;
9 en Ik zal zaad uit Jakob voortbren-
gen, en uit Juda eenen erfbezitter van
mijne bergen; en mijne uitverkorenen
zullen het erfelijk bezitten, en mijne
knechten zullen aldaar wonen;
10 en Saron zal tot eene schaapskooi
worden, en het dal van Achor tot een
runderleger, voor mijn volk dat Mij ge-
zocht heeft.
11 Maar gij verlaters des HEEREN, gij
vergeters van den berg mijner heiligheid,
gij aanrichters eener tafel voor die bende,
en gij opvullers des dranks voor dat getal:
12 Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen,
dat gij allen u ter slachting zult krommen,
omdat Ik geroepen heb maar gij hebt niet
geantwoord, Ik gesproken heb maar gij
hebt niet gehoord, maar hebt gedaan dat
kwaad was in mijne oogen, en hebt ver-
koren hetgeen waaraan Ik geen lust heb.
Spr. 1:24. Jes. 50:2; 66:4. Jer. 7:13.
13 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó:
Zie, mijne knechten zullen eten, doch gij-
lieden zult hongeren; zie, mijne knechten
zullen drinken, doch gijlieden zult dor-
sten; zie, mijne knechten zullen blijde
zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn;
14 zie, mijne knechten zullen juichen
van goeder harte, maar gijlieden zult
schreeuwen van weedom des harten, en van
verbreking des geestes zult gij huilen;
15 en gijlieden zult uwen naam mijnen
uitverkorenen tot eene vervloeking laten;
en de Heere HEERE zal ulieden dooden,
maar zijne knechten zal Hij met eenen
anderen naam noemen: Jes. 62:2.
16 zoodat, wie zich zegenen zal op aarde,
die zal zich zegenen in den God der
waarheid, en wie zweren zal op aarde,
die zal zweren bij den God der waarheid,
omdat de vorige benauwdheden zullen ver-
geten zijn, en omdat ze voor mijne oogen
verborgen zijn.
17 Want zie, Ik schep nieuwe hemelen
en eene nieuwe aarde, en de vorige din-
gen zullen niet *meer* gedacht worden, en
zij zullen in het hart niet opkomen.
Jes. 66:22. 2 Petr. 3:13. Openb. 21:1.
18 Maar weest gijlieden vroolijk en ver-

heugt u tot in eeuwigheid *in* hetgeen dat Ik schep; want zie, Ik schep Jeruzalem eene verheuging, en zijn volk eene vroolijkheid;
19 en Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem en vroolijk zijn over mijn volk, en daarin zal niet meer gehoord worden de stem der weening noch de stem des geschreeuws. Jes. 62:5.
20 Van daar zal niet meer wezen een zuigeling van *weinig* dagen, noch een oud man die zijne dagen niet zal vervullen; want een jongeling zal sterven honderd jaar oud zijnde, maar een zondaar honderd jaar oud zijnde, zal vervloekt worden.
21 En zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten en derzelver vrucht eten;

Jer. 31:5. Ezech. 28:26. Amos. 9:14.

22 zij zullen niet bouwen dat een ander het bewone, zij zullen niet planten dat een ander het ete, want de dagen mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en mijne uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten;
23 zij zullen niet tevergeefs arbeiden noch baren ter verstoring, want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hunne nakomelingen met hen.
24 En het zal geschieden eer zij roepen zoo zal Ik antwoorden, terwijl zij nog spreken zoo zal Ik hooren;
25 de wolf en het lam zullen te zamen weiden, en de leeuw zal stroo eten als een rund, en stof zal de spijs der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op mijnen ganschen heiligen berg, zegt de HEERE. Jes. 11:6-9.

HOOFDSTUK 66.

ALZOO zegt de HEERE: De hemel is mijn troon, en de aarde is de voetbank mijner voeten: wáár zoude dat Huis zijn dat gijlieden Mij zoudt bouwen, en wáár is de plaats mijner rust? 1 Kon. 8:27.

2 Kron. 2.6; 6:18. Hand. 7:49, 50.

2 Want mijne hand heeft alle deze dingen gemaakt, en alle deze dingen zijn geweest, spreekt de HEERE; maar op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest, en die voor mijn Woord beeft.

Job 12:9. Jes. 41:20.

3 Wie eenen os slacht, verslaat eenen man; wie een lam offert, breekt eenen hond den hals; wie spijsoffer offert, is *als die* zwijnenbloed *offert*; wie wierook brandt ten gedenkoffer, is *als* die eenen afgod zegent. Dezen verkiezen ook hunne wegen, en hunne ziel heeft lust aan hunne verfoeiselen:
4 Ik zal ook verkiezen *het loon* hunner handelingen, en hunne vreezen zal Ik over hen doen komen, omdat Ik geroepen heb en niemand antwoordde, Ik gesproken heb en zij niet hoorden, maar deden dat kwaad is in mijne oogen, en verkozen hetgeen waartoe Ik geen lust had. Spr. 1:24. Jes. 50:2; 65:12. Jer. 7:13.
5 Hoort des HEEREN Woord, gij die voor zijn Woord beeft: uwe broeders die u haten, die u verre afzonderen om mijns naams wil, zeggen: Dat de HEERE heerlijk worde. Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden.
6 Daar zal eene stem eens grooten rumoers uit de stad zijn, eene stem uit den Tempel, de stem des HEEREN, die zijnen vijanden de verdienste vergeldt.
7 Eer zij barensnood had, heeft zij gebaard; eer haar smart overkwam, zoo is zij van een jongsken verlost.
8 Wie heeft *ooit* zoo iets gehoord, wie heeft iets dergelijks gezien? Zoude een land kunnen geboren worden op eenen ééni- gen dag, zoude een volk kunnen geboren worden op eene éénige reize? Maar Sion heeft weeën gekregen, en zij heeft hare zonen gebaard.
9 Zoude Ik de baarmoeder openbreken, en niet genereeren? zegt de HEERE; zoude Ik, die genereer, voortaan toesluiten? zegt uw God.
10 Verblijdt u met Jeruzalem, en verheugt u over haar, alle hare liefhebbers; weest vroolijk over haar met vreugde, gij allen die over haar zijt treurig geweest;
11 opdat gij moogt zuigen en verzadigd worden van de borsten harer vertroostingen, opdat gij moogt uitzuigen en u verlustigen met den glans harer heerlijkheid.
12 Want alzóó zegt de HEERE: [a] Zie, Ik zal den vrede over haar uitstrekken als eene rivier, en de heerlijkheid der heidenen als eene overloopende beek: dan zult gijlieden zuigen, [b] gij zult op de zijden gedragen worden, en op de knieën zeer vriendelijk getroeteld worden.

a Jes. 48:18. b Jes. 49:22.

13 Als een dien zijne moeder troost, alzóó zal Ik u troosten: ja gij zult te Jeruzalem getroost worden.
14 En gij zult *het* zien, en uw hart zal

vroolijk zijn, en uwe beenderen zullen groenen als het teedere gras; dan zal de hand des HEEREN bekend worden aan zijne knechten, en Hij zal zijnen vijanden gram worden.

15 Want zie, de HEERE zal met vuur komen, en zijne wagenen als een wervelwind, om met grimmigheid zijnen toorn hiertoe te wenden, en zijne schelding met vuurvlammen;

16 want met vuur en met zijn zwaard zal de HEERE in het recht treden met alle vleesch, en de verslagenen des HEEREN zullen vermenigvuldigd zijn.

17 Die zichzelve heiligen en zichzelve reinigen in de hoven, achtereen in het midden *derzelve*; die zwijnenvleesch eten, en verfoeisel, en muizen, — te zamen zullen zij verteerd worden, spreekt de HEERE.

18 Hunne werken en hunne gedachten! Het komt, dat Ik vergaderen zal alle heidenen en tongen, en zij zullen komen en zij zullen mijne heerlijkheid zien.

19 En Ik zal een teeken aan hen zetten, en uit hen die het ontkomen zullen zijn, zal Ik zenden tot de heidenen, *naar* Tarsis, Pûl en Lûd, de boogschutters, *naar* Tubal en Javan, tot de verre gelegene eilanden, die mijn gerucht niet gehoord en mijne heerlijkheid niet gezien hebben; en zij zullen mijne heerlijkheid onder de heidenen verkondigen. Jer. 46:9.

20 En zij zullen alle uwe broeders uit alle heidenen den HEERE *ten* spijsoffer brengen, op paarden en op wagenen en op rosbaren en op muildieren en op snelle loopers, naar mijnen heiligen berg toe, *naar* Jeruzalem, zegt de HEERE, gelijk de kinderen Israëls het spijsoffer in een rein vat brengen ten Huize des HEEREN.

21 En ook zal Ik uit dezelven eenigen tot Priesters *en* tot Levieten nemen, zegt de HEERE.

22 Want gelijk als die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor mijn aangezicht zullen staan, spreekt de HEERE, alzóó zal *ook* ulieder zaad en ulieder naam staan. Jes. 65:17. 2 Petr. 3:13. Openb. 21:1.

23 En het zal geschieden dat van de ééne nieuwe maan tot de andere, en van den éénen sabbat tot den anderen, alle vleesch komen zal om aan te bidden voor mijn aangezicht, zegt de HEERE. Zach. 14:16.

24 En zij zullen henen uitgaan, en zij zullen de doode lichamen der lieden zien die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet uitgebluscht worden, en zij zullen allen vleesche eene afgrijzing wezen. Marc. 9:44, 48.

DE PROFEET JEREMIA.

HOOFDSTUK 1.

DE woorden van Jeremía den zoon van Hilkía, uit de Priesteren die te Anathoth waren, in het land Benjamins,

2 tot welken het Woord des HEEREN geschiedde in de dagen van Josía, zoon van Amon, Koning van Juda, in het dertiende jaar zijner regeering.

3 ook geschiedde het *tot hem* in de dagen van Jojakim, zoon van Josía, Koning van Juda, totdat voleindigd werd het elfde jaar van Zedekía, zoon van Josía, Koning van Juda, totdat Jeruzalem gevankelijk werd weggevoerd in de vijfde maand.

4 Het Woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende:

5 Eer dat Ik u in den moederschoot formeerde, heb Ik u gekend, en eer dat gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot Profeet gesteld.

6 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong. Ex. 6:29.

7 Maar de HEERE zeide tot mij: Zeg niet: Ik ben jong; want overal waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken: Deut. 18:18.

8 vrees niet voor hun aangezicht, want Ik ben met u om u te redden, spreekt de HEERE. Ezech. 2:6; 3:9.

9 En de HEERE stak zijne hand uit en roerde mijnen mond aan, en de HEERE zeide tot mij: Zie, Ik geef mijne woor-

den in uwen mond; Jes. 6:7. Dan. 10:16.
10 zie, Ik stel u te dezen dage over de
volken en over de koninkrijken, om uit
te rukken en af te breken en te verder-
ven en te verstoren, *ook* om te bouwen
en te planten. Jer. 18:7, 9.
11 Wijders geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij
Jeremía? En ik zeide: Ik zie eene aman-
delroede.
12 En de HEERE zeide tot mij: Gij
hebt wèl gezien; want Ik zal wakker zijn
over mijn Woord om dat te doen.
Jer. 31:28. 44:27.
13 En des HEEREN Woord geschiedde
ten tweeden male tot mij, zeggende: Wat
ziet gij? En ik zeide: Ik zie eenen zie-
denden pot, welks voorste deel tegen het
Noorden is.
14 En de HEERE zeide tot mij: Van
het Noorden zal zich dit kwaad opdoen
over alle inwoners des lands. Jer. 4:6; 6:1.
15 Want zie, Ik roep alle geslachten
der koninkrijken van het Noorden, spreekt
de HEERE; en zij zullen komen, en zetten
een iegelijk zijnen troon *vóór* de deur
der poorten van Jeruzalem, en tegen alle
hare muren rondom, en tegen alle steden
van Juda; Jer. 5:15; 6:22; 10:22.
16 en Ik zal mijne oordeelen tegen hen
uitspreken over al hunne boosheid, dat
zij Mij verlaten hebben, en anderen goden
gerookt, en zich gebogen hebben voor de
werken hunner handen.
17 Gij dan, gord uwe lendenen, en
maak u op, en spreek tot hen alles wat
Ik u gebieden zal: wees niet verslagen
voor hun aangezicht, opdat Ik u voor
hun aangezicht niet versla.
18 Want zie, Ik stel u heden tot eene
vaste stad en tot eenen ijzeren pilaar,
en tot koperen muren tegen het gansche
land: tegen de Koningen van Juda, tegen
zijne Vorsten, tegen zijne Priesteren, en
tegen het volk van het land; Jer. 15:20.
19 en zij zullen tegen u strijden maar
tegen u niet vermogen, want Ik ben
met u, spreekt de HEERE, om u uit te
helpen. Jer. 20:11.

HOOFDSTUK 2.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
2 Ga en roep vóór de ooren van Jeru-
zalem, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Ik
gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der
liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawan-
deldet in de woestijn, in onbezaaid land:
3 Israël was den HEERE eene heiligheid,
de eerstelingen zijner inkomst; allen die
hem opaten, werden voor schuldig gehou-
den, kwaad kwam hun over, spreekt de
HEERE.
4 Hoort des HEEREN Woord, gij huis Ja-
kobs en alle geslachten van het huis Israëls;
5 zóó zegt de HEERE: Wat voor onrecht
hebben uwe vaders aan Mij gevonden,
dat zij verre van Mij geweken zijn, en
hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij
zijn ijdel geworden, Micha 6:3,4.
6 en zeiden niet: Waar is de HEERE,
die ons opvoerde uit Egypteland, die ons
leidde in de woestijn, in een land van
wildernissen en kuilen, in een land van
dorheid en schaduw des doods, in een
land waar niemand doorging en waar
geen mensch woonde?
7 En Ik bracht u in een vruchtbaar
land, om de vrucht daarvan en het goede
daarvan te eten; maar toen gij daarin
kwaamt, verontreinigdet gij mijn land, en
steldet mijne erfenis tot eenen gruwel.
8 De Priesters zeiden niet: Waar is de
HEERE? en die de wet handelden, kenden
Mij niet; en de herders overtraden tegen
Mij; en de Profeten profeteerden door
Baäl, en wandelden *naar dingen die* geen
nut doen.
9 Daarom zal Ik nog met ulieden twis-
ten, spreekt de HEERE, ja met uwe
kindskinderen zal Ik twisten.
10 Want gaat over in de eilanden der
Kittieten en ziet toe, en zendt *naar* Ke-
dar en merkt er wèl op, en ziet of dies-
gelijks geschied zij. Jer. 18:13.
11 Heeft ook een volk de goden veran-
derd, hoewel dezelve geen goden zijn? Noch-
tans heeft mijn volk zijne eer veranderd
in *hetgeen dat* geen nut doet. Ps. 106:20.
12 Ontzet u hierover gij hemelen, en
zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt
de HEERE;
13 want mijn volk heeft twee boosheden
gedaan, Mij, de springader des levenden
waters, hebben zij verlaten, om zichzel-
ven bakken uit te houwen, gebrokene bak-
ken die geen water houden. Jer. 17:13.
14 Is dan Israël een knecht, of is hij
een ingeborene des huizes? Waarom is
hij *dan* ten roof geworden?
15 De jonge leeuwen hebben over hem
gebruld, zij hebben hunne stem verhe-

ven; en zij hebben zijn land gezet in verwoesting; zijne steden zijn verbrand, dat er niemand in woont. Jer. 4:7; 5:6.
16 Ook hebben u de kinderen van Nof en Tachfanes den schedel afgeweid.
17 Doet gij u dit niet zelven, *doordien* gij den HEERE uwen God verlaat ten tijde als Hij u op den weg leidt?
18 En nu, wat hebt gij te doen met den weg van Egypte, om de wateren Sihors te drinken? En wat hebt gij te doen met den weg van Assur, om de wateren der rivier te drinken?
19 Uwe boosheid zal u kastijden, en uwe afkeeringen zullen u straffen: weet dan en zie dat het kwaad en bitter is, dat gij den HEERE uwen God verlaat en mijne vreeze niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen. Hos. 5:5; 7:10.
20 Als Ik van ouds uw juk verbroken *en* uwe banden verscheurd had, zoo zeidet gij: Ik zal niet dienen; maar op allen hoogen heuvel en onder allen groenen boom loopt gij om, hoereerende. Jer. 3:6.
21 Ik had u toch geplant, eenen edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad: hoe zijt gij Mij dan veranderd *in* verbasterde ranken eens vreemden wijnstoks? Ps. 80:9.
22 Want al wiescht gij u met salpeter, en naamt u veel zeep, zoo is *toch* uwe ongerechtigheid voor mijn aangezicht geteekend, spreekt de Heere HEERE.
23 Hoe zegt gij: Ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baäls niet nagewandeld? Zie uwen weg in het dal, ken wat gij gedaan hebt, gij lichte, snelle kemelin die hare wegen verdraait.
24 Zij is eene woudezelin, gewend in de woestijn, naar den lust harer ziel schept zij den wind: wie zoude hare ontmoeting afkeeren? Allen die haar zoeken, zullen niet moede worden, in hare maand zullen zij ze vinden.
25 Bedwing uwen voet van ontschoeiing, en uwe keel van dorst; maar gij zegt: Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen. Jer. 18:12.
26 Gelijk een dief beschaamd wordt wanneer hij gevonden wordt, alzóó zijn die van het huis Israëls beschaamd: zij, hunne Koningen, hunne Vorsten, en hunne Priesters, en hunne Profeten;
27 die tot een hout zeggen: Gij zijt mijn vader, en tot eenen steen: Gij hebt mij gegenereerd; want zij keeren Mij den nek toe, en niet het aangezicht; maar ten tijde huns kwaads zeggen zij: Sta op en verlos ons.
28 [a] Waar zijn dan uwe goden die gij u gemaakt hebt? Laat ze opstaan, of ze u ten tijde uws kwaads zullen verlossen; [b] want *naar* het getal uwer steden zijn uwe goden, o Juda!
a Deut. 32:37, 38. Richt. 10:14. b Jes. 2:8. Jer. 11:13.
29 Waarom twist gij tegen Mij? Gij hebt allen tegen Mij overtreden, spreekt de HEERE.
30 Tevergeefs heb Ik uwe kinderen geslagen, zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder zwaard heeft uwe Profeten verteerd als een verdervende leeuw. Jes. 1:5. Jer. 5:3.
31 O geslacht! aanmerkt *toch* gijlieden des HEEREN woord: Ben Ik Israël eene woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt *dan* mijn volk: Wij zijn heeren, wij zullen niet meer tot U komen?
32 Vergeet ook eene jonkvrouw haar versiersel, *of* eene bruid hare bindselen? Nochtans heeft mijn volk Mij vergeten, dagen zonder getal. Jer. 3:21; 13:25; 18:15.
33 Wat maakt gij uwen weg goed, daar gij boeleering zoekt? waarom gij ook aan de booste *hoeren* uwe wegen geleerd hebt.
34 Ja het bloed van de zielen der onschuldige nooddruftigen is in uwe zoomen gevonden, Ik heb dat niet met opgraven gevonden, maar aan die alle:
35 nòg zegt gij: Zeker, ik ben onschuldig; zijn toorn is immers van mij afgekeerd. Zie, Ik zal met u richten, omdat gij zegt: Ik heb niet gezondigd.
36 Wat reist gij veel uit, veranderende uwen weg? Gij zult ook van Egypte beschaamd worden, gelijk als gij van Assur beschaamd zijt. Jes. 31:1.
37 Gij zult ook van hier uitgaan met uwe handen op uw hoofd; want de HEERE heeft al uw vertrouwen verworpen, zoodat gij daarmede niet zult gedijen.

HOOFDSTUK 3.

MEN zegt: Zoo een man zijne huisvrouw verlaat, en zij gaat vàn hem en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeeren? Zoude dat land niet grootelijks ontheiligd worden? Gij nu hebt *met* vele boeleerders gehoereerd: keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE. Deut. 24:4.

2 Hef uwe oogen op naar de hooge
plaatsen, en zie toe: wáár zijt gij niet
onteerd? Gij hebt voor hen gezeten aan
de wegen, als een Arabier in de woestijn;
alzóó hebt gij het land ontheiligd met
uwe hoererijen en met uwe boosheid.
3 Daarom zijn de regendruppelen in-
gehouden, en daar is geen spade regen
geweest. Maar gij hebt een hoerenvoor-
hoofd, gij weigert schaamrood te worden.
4 Zult gij niet van nu af tot Mij roe-
pen: Mijn Vader, Gij zijt de leidsman
mijner jeugd? vs. 19.
5 Zal Hij in eeuwigheid *den toorn* be-
houden, zal Hij *dien* gestadiglijk bewa-
ren? Zie, gij spreekt en doet die boos-
heden, en neemt de overhand.
vs. 12. Ps. 103:9. Jes. 57:16.
6 Voorts zeide de HEERE tot mij in de
dagen van den Koning Josía: Hebt gij
gezien wat de afgekeerde Israël gedaan
heeft? Zij ging henen op allen hoogen
berg en tot onder allen groenen boom, en
hoereerde aldaar. Jer. 2:20:
7 En Ik zeide, nadat zij zulks alles ge-
daan had: Bekeer u tot Mij; maar zij
bekeerde zich niet. Dit zag de trouwe-
looze, hare zuster Juda.
8 En Ik zag, als Ik, ter oorzake van
alles waarin de afgekeerde Israël overspel
bedreven had, haar verlaten en haar haren
scheidbrief gegeven had, dat de trouwe-
looze, hare zuster Juda, niet vreesde,
maar ging henen en hoereerde zelve óók;
9 ja het geschiedde vanwege het ge-
rucht harer hoererij, dat zij het land
ontheiligde, want zij bedreef overspel met
steen en met hout.
10 En zelfs in dit alles heeft zich hare
trouwelooze zuster Juda tot Mij niet be-
keerd met haar gansche hart, maar val-
schelijk, spreekt de HEERE.
11 Dies zeide de HEERE tot mij: De
afgekeerde Israël heeft hare ziel gerecht-
vaardigd, meer dan de trouwelooze Juda.
12 Ga henen en roep deze woorden uit
tegen het Noorden, en zeg: Bekeer u, gij af-
gekeerde Israël, spreekt de HEERE, zoo zal
Ik mijnen toorn op ulieden niet doen val-
len; want Ik ben goedertieren, spreekt de
HEERE, Ik zal *den toorn* niet in eeuwig-
heid behouden. vs. 5. Micha 7:18.
13 Alleen ken uwe ongerechtigheid, dat
gij tegen den HEERE uwen God hebt
overtreden, en uwe wegen verstrooid hebt
tot de vreemden, onder allen groenen
boom, maar zijt mijner stemme niet ge-
hoorzaam geweest, spreekt de HEERE.
14 Bekeert u, gij afkeerige kinderen,
spreekt de HEERE, want Ik heb u ge-
trouwd, en Ik zal u aannemen, *één* uit
eene stad en twee uit een geslacht, en
zal u brengen te Sion;
15 en Ik zal ulieden herders geven naar
mijn hart, die zullen u weiden *met* we-
tenschap en verstand; Ezech. 34:23.
16 en het zal geschieden wanneer gij
vermenigvuldigd en vruchtbaar zult ge-
worden zijn in het land, in die dagen,
spreekt de HEERE, zullen zij niet meer
zeggen: De Ark des verbonds des HEE-
REN; ook zal zij in het hart niet opko-
men, en zij zullen aan haar niet geden-
ken, en *haar* niet bezoeken, en zij zal
niet weder gemaakt worden.
17 Te dier tijd zullen zij Jeruzalem noe-
men des HEEREN troon, en alle de heide-
nen zullen tot hetzelve vergaderd worden,
om des HEEREN naams wil, te Jeruzalem;
en zij zullen niet meer wandelen naar
het goeddunken van hun boos hart.
18 In die dagen zal het huis van Juda
gaan tot het huis Israëls, en zij zullen
te zamen komen uit het land van het
Noorden in het land dat Ik uwen vade-
ren ten erve gegeven heb. Hos. 1:11.
19 Ik zeide wel: Hoe zal Ik u onder
de kinderen zetten, en u geven het ge-
wenschte land, de sierlijke erfenis van de
heirscharen der heidenen? maar Ik zeide:
Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader; en gij
zult van achter Mij niet afkeeren. vs. 4.
20 Waarlijk, *gelijk* eene vrouw trouwe-
looslijk scheidt van haren vriend, alzóó
hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij
gehandeld, gij huis Israëls, spreekt de
HEERE. Jer. 5:11.
21 Daar is eene stem gehoord op de
hooge plaatsen, een geween *en* smeekin-
gen der kinderen Israëls, omdat zij hunnen
weg verkeerd *en* den HEERE hunnen God
vergeten hebben. Jer. 2:32; 13:25; 18:15.
22 Keert weder gij afkeerige kinderen,
Ik zal uwe afkeeringen genezen. Zie, *hier*
zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt
de HEERE onze God.
23 Waarlijk, te vergeefs *verwacht men het*
van de heuvelen *en* de menigte der ber-
gen: waarlijk, in den HEERE onzen God is
Israëls heil. Ps. 3:9. Spr. 21:31. Jona 2:9.
24 Want de schaamte heeft den arbeid
onzer vaderen opgegeten, van onze jeugd

aan; hunne schapen en hunne runderen, hunne zonen en hunne dochteren:

25 wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEERE onzen God gezondigd, wij en onze vaderen, van onze jeugd aan tot op dezen dag, en wij zijn der stemme des HEEREN onzes Gods niet gehoorzaam geweest. Ps. 106:6. Jer. 14:20. Dan. 9:5. 8.

HOOFDSTUK 4.

ZOO gij u bekeeren zult, Israël, spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij; en zoo gij uwe verfoeiselen van mijn aangezicht zult wegdoen, zoo zwerf niet om;

2 maar zweer: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft! in waarheid, in recht en in gerechtigheid: zoo zullen zich de heidenen in Hem zegenen en zich in Hem beroemen. Jes. 48:1.

3 Want zóó zegt de HEERE tot de mannen van Juda en tot Jeruzalem: Braakt ulieden een braakland en zaait niet onder de doornen. Hos. 10:12.

4 Besnijdt u den HEERE, en doet weg de voorhuiden uws harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem; opdat mijne grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande dat niemand blusschen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen. Deut. 10:16; 30:6. Rom. 2:29.

5 Verkondigt in Juda en laat het hooren te Jeruzalem, en zegt het; ja blaast de bazuin in het land; roept met volle *stem* en zegt: Verzamelt ulieden, en laat ons ingaan in de vaste steden. Jer. 8:14.

6 Werpt de banier op naar Sion, vlucht met hoopen, blijft niet staan; want Ik breng een kwaad aan van het Noorden, en een groote breuk. Jer. 1:14; 6:1.

7 de leeuw is opgekomen uit zijne haag, en de verderver der heidenen is opgetrokken, hij is uitgegaan uit zijne plaats, om uw land te stellen in verwoesting; uwe steden zullen verstoord worden dat er niemand in wone. Jer. 2:15; 5:6.

8 Hierom gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt; want de hittigheid van des HEEREN toorn is niet van ons afgekeerd. Jes. 32:12. Jer. 6:26; 25:34.

9 En het zal te dier tijd geschieden, spreekt de HEERE, *dat* het hart des Konings en het hart der Vorsten vergaan zal, en de Priesters zullen zich ontzetten en de Profeten zich verwonderen.

10 Toen zeide ik: Ach Heere HEERE, waarlijk Gij hebt dit volk en Jeruzalem grootelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben; — daar het zwaard tot aan de ziel raakt.

11 Te dier tijd zal tot dit volk en tot Jeruzalem gezegd worden: Een dorre wind van de hooge plaatsen in de woestijn, op den weg der dochter mijns volks: niet om te wannen noch om te zuiveren;

12 daar zal Mij een wind komen, die hun te sterk zal zijn. Nu zal Ik óók oordeelen tegen hen uitspreken.

13 Zie, hij komt op als wolken, en zijne wagenen zijn als een wervelwind, zijne paarden zijn sneller dan arenden; wee ons, want wij zijn verwoest. Hab. 1:8.

14 Wasch uw hart van boosheid, o Jeruzalem! opdat gij behouden wordt: hoe lang zult gij de gedachten uwer ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten? Jes. 1:16.

15 Want eene stem verkondigt van Dan af, en doet ellende hooren van het gebergte Efraïms:

16 Vermeldt den volkeren, zie, doet het hooren tegen Jeruzalem: daar komen hoeders uit verren lande, en zij verheffen hunne stem tegen de steden van Juda;

17 als de wachters der velden zijn zij rondom tegen hetzelve, omdat het tegen Mij wederspannig geweest is, spreekt de HEERE.

18 Uw weg en uwe handelingen hebben u deze dingen gedaan; dit is uwe boosheid, dat het *zoo* bitter is, dat het tot aan uw hart raakt.

19 O mijn ingewand, mijn ingewand! Ik heb barenswee; o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in mij, ik kan niet zwijgen; want gij, mijne ziel hoort het geluid der bazuin *en* het krijgsgeschrei. Jer. 9:1.

20 Breuk op breuk wordt er uitgeroepen; want het gansche land is verstoord; haastelijk zijn mijne tenten verstoord, mijne gordijnen in een oogenblik.

21 Hoe lang zal ik de banier zien, het geluid der bazuin hooren?

22 Zekerlijk mijn volk is dwaas, Mij kennen zij niet; het zijn zotte kinderen, en zij zijn niet verstandig; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet. Amos 3:10.

23 Ik zag het land aan, en zie, het was woest en ledig; ook naar den hemel, en zijn licht was er niet; Gen. 1:2.

24 ik zag de bergen aan, en zie, zij

beefden, en alle de heuvelen schudden;

25 ik zag, en zie, daar was geen mensch, en alle vogelen des hemels waren weggevlogen;

26 ik zag, en zie, het vruchtbare land was eene woestijn, en alle zijne steden waren afgebroken, vanwege den HEERE, vanwege de hittigheid zijns tooms.

27 Want zóó zegt de HEERE: Dit gansche land zal eene woestheid zijn (doch Ik zal geene voleinding maken).

Jer. 5:10, 18; 30:11; 46:28.

28 Hierom zal de aarde treuren en de hemel daarboven zwart zijn; omdat Ik het heb gesproken, Ik heb het voorgenomen, en het zal Mij niet rouwen, en Ik zal Mij daarvan niet afkeeren.

29 Van het geroep der ruiteren en boogschutters vluchten alle de steden, zij gaan in de wolken en klimmen op de rotsen; alle de steden zijn verlaten, zoodat niemand in dezelve woont.

30 Wat zult gij dan doen, gij verwoeste? Al kleeddet gij u met scharlaken, al versierdet gij u met gouden sieraad, al bestreekt gij uwe oogen met blanketsel, zoo zoudt gij u *toch* tevergeefs oppronken: de boeleerders versmaden u, zij zullen uwe ziel zoeken.

31 [a] Want ik hoor eene stem als van eene *vrouw* die in arbeid is, eene benauwdheid als van eene die in des eersten kinds nood is, [b] de stem der dochter Sions; zij hijgt, zij breidt hare handen uit, *zeggende:* O wee mij nu, want mijne ziel is moede vanwege de doodslagers.

a Jer. 6:24; 30:6. b Klaagl 1:17.

HOOFDSTUK 5

GAAT òm door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe en verneemt en zoekt op zijne straten, of gij iemand vindt, of er één is die recht doet, die waarheid zoekt: zoo zal Ik het genadig zijn.

2 En of zij al zeggen: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft, zoo zweren zij toch valschelijk.

3 O HEERE! *zien* uwe oogen niet naar waarheid? Gij hebt ze geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; Gij hebt ze verteerd, *maar* zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; zij hebben hun aangezicht harder gemaakt dan eene steenrots, zij hebben geweigerd zich te bekeeren.

Jes. 1:5. Jer. 2:30.

4 Doch ik zeide: Zekerlijk dezen zijn arm, zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEEREN, het recht huns Gods, niet weten;

Jer. 8:7.

5 ik zal gaan tot de grooten en met hèn spreken, want díe weten den weg des HEEREN, het recht huns Gods; — maar zij hadden te zamen het juk verbroken *en* de banden verscheurd.

6 [a] Daarom heeft ze een leeuw uit het woud verslagen, een wolf der wildernissen zal ze verwoesten, een luipaard waakt tegen hunne steden: al wie uit dezelve uitgaat, zal verscheurd worden; [b] want hunne overtredingen zijn vermenigvuldigd, hunne afkeeringen zijn machtig vele geworden.

a Jer. 2:15; 4:7. b Jer. 14:7

7 Hoe zoude Ik over zulks u vergeven? Uwe kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen die geen God zijn; als Ik ze verzadigd heb, zoo bedrijven zij overspel, en verzamelen zich bij hoopen in het hoerenhuis;

8 *als* welgevoederde hengsten zijn zij vroeg op, zij hunkeren een iegelijk naar zijns naasten huisvrouw:

Ezech 22.11.

9 zoude Ik over die dingen geene bezoeking doen, spreekt de HEERE, of zoude mijne ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?

vs. 29, Jer. 9:9

10 Beklimt hare muren en verderft ze (doch maakt geene voleinding), doet hare spitsen weg, want zij zijn des HEEREN niet.

vs 18. Jer. 4.27; 30:11, 46.28.

11 Want het huis Israëls en het huis van Juda hebben gansch trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, spreekt de HEERE;

Jer. 3.20.

12 zij verloochenen den HEERE, en zeggen: Hij is het niet, en ons zal geen kwaad overkomen, wij zullen noch zwaard noch honger zien;

Micha 3.11.

13 ja die Profeten zullen tot wind worden, want het Woord is niet bij hen; hunzelven zal zoo geschieden.

14 Daarom zegt de HEERE de God der heirscharen alzóó: Omdat gijlieden dit woord spreekt, zie, Ik zal mijne woorden in uwen mond tot vuur maken, en dit volk *tot* hout, en het zal ze verteren.

15 Zie, Ik zal over ulieden een volk van verre brengen, o huis Israëls! spreekt de HEERE: het is een sterk volk, het is een zeer oud volk, een volk welks spraak gij niet zult kennen, en niet hooren wat het spreken zal.

Deut. 28.49. Jer. 1:15.; 6:22; 10.22.

16 Zijn pijlkoker is als een open graf; zij zijn altemaal helden.

17 En het zal uwen oogst en uw brood opeten, *dat* uwe zonen en uwe dochteren zouden eten; het zal uwe schapen en uwe runderen opeten, het zal uwen wijnstok en uwen vijgeboom opeten; uwe vaste steden, op dewelke gij vertrouwt, zal het arm maken door het zwaard.
Lev. 26:16. Deut. 28:31, 33.

18 Nochtans zal Ik ook in die dagen, spreekt de HEERE, geene voleinding met ulieden maken. vs. 10.

19 [a]En het zal geschieden wanneer gij zult zeggen: Waarom heeft ons de HEERE onze God alle deze dingen gedaan? dat gij tot hen zeggen zult: [b]Gelijk als gijlieden Mij hebt verlaten en vreemde goden in uw land gediend, alzóó zult gij de uitlandschen dienen in een land dat het uwe niet is. a Jer. 13:22; 16:10, 11. b Jer. 19:4.

20 Verkondigt dit in het huis Jakobs, en laat het hooren in Juda, zeggende:

21 Hoort nu dit, gij dwaas en harteloos volk, die oogen hebben maar zien niet, die ooren hebben maar hooren niet:
Jes. 42:20. Ezech. 12:2.

22 zult gijlieden Mij niet vreezen? spreekt de HEERE; zult gij voor mijn aangezicht niet beven? die der zee het zand tot eenen paal gesteld heb, met eene eeuwige inzetting, dat ze daarover niet zal gaan: ofschoon hare golven zich bewegen, zoo zullen ze toch niet vermogen, ofschoon ze bruisen, zoo zullen ze toch daarover niet gaan. Job 26:10; 38:10, 11. Ps. 104:9. Spr. 8:29.

23 Maar dit volk heeft een afvallig en wederspannig hart: zij zijn afgevallen en henengegaan,

24 en zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu den HEERE onzen God vreezen, die den regen geeft, zoo vroegen regen als spaden regen, op zijnen tijd; *die* ons de weken, de gezette tijden des oogstes, bewaart. Deut. 11:14.

25 Uwe ongerechtigheden wenden die dingen af, en uwe zonden weren dat goede van ulieden.

26 Want onder mijn volk worden goddeloozen gevonden, een ieder van hen loert gelijk zich de vogelvangers schikken, zij zetten een verderfelijken strik, zij vangen de menschen;

27 gelijk eene kooi vol is van gevogelte, alzóó zijn hunne huizen vol bedrog: daarom zijn zij groot en rijk geworden,

28 zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der boozen gaan zij te boven; de rechtzaak richten zij niet, *zelfs* de rechtzaak des weezen, nochtans zijn zij voorspoedig: ook oordeelen zij het recht der nooddruftigen niet. Jes. 1:23.

29 Zoude Ik over die dingen geene bezoeking doen? spreekt de HEERE; zoude mijne ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is? vs. 9.

30 Eene schrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt er in het land:
Jer. 18:13. Hos. 6:10.

31 de Profeten profeteeren valschelijk, en de Priesters heerschen door hunne handen, en mijn volk heeft het gaarne alzóó; maar wat zult gij ten einde van dien maken?

HOOFDSTUK 6.

VLUCHT met hoopen, gij kinderen Benjamins, uit het midden van Jeruzalem, en blaast de bazuin te Tekóa, en heft een vuurteeken op te Beth-Kérem; want daar kijkt een kwaad uit van het Noorden, en eene groote breuk. Jer. 1:14; 4:6.

2 Ik heb *wel* de dochter Sions bij eene schoone en wellustige *vrouw* vergeleken,

3 *maar* daar zullen herders tot haar komen met hunne kudden, zij zullen tenten rondom tegen haar opslaan, zij zullen een iegelijk zijne ruimte afweiden. Jer. 12:10.

4 Heiligt den krijg tegen haar, maakt u op en laat ons optrekken op den middag; o wee ons! want de dag heeft zich gewend, want de avondschaduwen neigen zich.

5 Maakt u op en laat ons optrekken in den nacht, en hare paleizen verderven.

6 Want zóó zegt de HEERE der heirscharen: Houwt boomen af en werpt eenen wal op tegen Jeruzalem; het is de stad die bezocht zal worden, in het midden daarvan is enkel verdrukking.

7 Gelijk een bornput zijn water opgeeft, alzóó geeft het zijne boosheid op, geweld en verstoring wordt daarin gehoord, weedom en plaging is steeds voor mijn aangezicht.

8 Laat u tuchtigen, Jeruzalem; opdat mijne ziel van u niet afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle *tot* eene woestheid, *tot* een onbewoond land.

9 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Zij zullen Israëls overblijfsel vlijtiglijk nalezen gelijk eenen wijnstok: breng uwe hand weder, gelijk een wijnlezer aan de korven. Jes. 24:13.

10 Tot wien zal ik spreken en betuigen,

dat zij het hooren? Zie, hun oor is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluisteren; zie, het Woord des HEEREN is hun tot eenen smaad, zij hebben geen lust daartoe.
11 Daarom ben ik vol van des HEEREN
grimmigheid, ik ben moede geworden van inhouden; ik zal ze uitstorten over de kinderkens op de straat, en over de vergadering der jongelingen te zamen; want zelfs de man met de vrouw zullen gevangen worden, de oude met dien die vol is van dagen,
12 en hunne huizen zullen omgewend
worden tot anderen, te zamen met de akkers en vrouwen; want Ik zal mijne hand uitstrekken tegen de inwoners dezes lands, spreekt de HEERE.
13 Want van hunnen kleinste aan tot
hunnen grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid, en van den Profeet aan tot den Priester toe bedrijft een ieder van hen valschheid; Jer. 8:10; 23:11.
14 en zij genezen de breuk der doch-
ter mijns volks op het lichtst, zeggende: Vrede, vrede, doch daar is geen vrede.
Jer. 8:11, 12; 23:17. Ezech. 13:10, 16.
15 Zijn ze beschaamd omdat ze gruwel
bedreven hebben? Ja zij schamen zich in 't minst niet, weten ook niet van schaamrood te maken: daarom zullen zij vallen onder de vallenden; ten tijde als Ik ze bezoeken zal, zullen zij struikelen, zegt de HEERE.
16 Zóó zegt de HEERE: Staat op de
wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin, zoo zult gij rust vinden voor uwe ziel; maar zij zeggen: Wij zullen *daarin* niet wandelen. Matth. 11:29.
17 Ik heb ook wachters over ulieden
gesteld, *zeggende:* Luistert naar het geluid der bazuin; maar zij zeggen: Wij zullen niet luisteren.
18 Daarom hoort gij heidenen, en ver-
neem o gij vergadering! wat onder hen is;
19 hoor toe gij aarde, zie, Ik zal een
kwaad brengen over dit volk, de vrucht hunner gedachten; want zij merken niet op mijne woorden, en mijne wet die verwerpen zij.
20 Waartoe zal dan de wierook voor Mij
uit Scheba komen, en de beste kalmus uit verren lande? Uwe brandofferen zijn *Mij* niet behaaglijk, en uwe slachtofferen zijn Mij niet zoet.
Jes. 1:11. Jer. 14:12. Amos 5:22. Micha 6:7.

23*

21 Daarom zegt de HEERE alzóó: Zie,
Ik zal dezen volke allerlei aanstoot stellen, en daaraan zullen zich stooten te zamen vaders en kinderen, de nabuur en zijn metgezel, en zullen omkomen.
22 Zóó zegt de HEERE: Zie, daar komt
een volk uit het land van het Noorden, en eene groote natie zal opgewekt worden uit de zijden der aarde.
Jer. 1:15; 5:15; 10:22; 50:41.
23 Boog en spies zullen zij voeren, het
is een wreed *volk*, en zij zullen niet barmhartig zijn; hunne stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen ze rijden; het is toegerust als een man ten oorlog tegen u, o dochter Sions! Jer. 50:42, 43.
24 Wij hebben zijn gerucht gehoord,
onze handen zijn slap geworden, benauwdheid heeft ons aangegrepen, weedom als eener barende *vrouw*. Jer. 4:31; 30:6; 49:24.
25 Gaat niet uit in het veld, noch wan-
delt op den weg; want des vijands zwaard is er, schrik van rondom.
26 O dochter mijns volks! gord eenen
zak aan en wentel u in de asch; maak u rouw *als* over een éénigen *zoon*, een zeer bitter misbaar; want de verstoorder zal ons snellijk overkomen.
Jes. 32:12. Jer. 4:8; 25:34.
27 Ik heb u onder mijn volk gesteld *tot*
eenen wachttoren, *tot* eene vesting; opdat gij hunnen weg zoudt weten en proeven.
28 Zij zijn allen de afvalligste der af-
valligen, wandelende *in* achterklap; zij zijn koper en ijzer, zij zijn altemaal verdervers. Ezech. 22:18.
29 De blaasbalg is verbrand, het lood
is door het vuur verteerd; tevergeefs heeft *de smelter* zoo vlijtig gesmolten, dewijl de boozen niet afgezonderd zijn.
30 Men noemt ze een verworpen zilver,
want de HEERE heeft ze verworpen.

HOOFDSTUK 7.

HET woord dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Sta in de poort van des HEEREN Huis,
en roep aldaar dit woord uit, en zeg: Hoort des HEEREN woord, o gansch Juda! gij die door deze poorten ingaat om den HEERE te aanbidden;
3 zóó zegt de HEERE der heirscharen, de
God Israëls: Maakt uwe wegen en uwe handelingen goed, zoo zal Ik ulieden doen wonen in deze plaats. Jer. 18:11; 26:13.
4 Vertrouwt niet op valsche woorden,

zeggende: Des HEEREN Tempel, des HEEREN Tempel, des HEEREN Tempel zijn deze.
5 Maar indien gij uwe wegen en uwe handelingen waarlijk zult goed maken, indien gij waarlijk zult recht doen tusschen den man en tusschen zijnen naaste,
6 den vreemdeling, wees en weduwe niet zult verdrukken, en geen onschuldig bloed in deze plaats vergieten, en andere goden niet zult nawandelen, ulieden ten kwade: Jer. 22:3.
7 zoo zal Ik u in deze plaats, in het land dat Ik uwen vaderen gegeven heb, doen wonen van eeuw tot eeuw.
8 Zie, gij vertrouwt op valsche woorden die geen nut doen.
9 Zult gij stelen, doodslaan en overspel bedrijven en valschelijk zweren, en Baäl rooken, en andere goden nawandelen die gij niet kent,
10 en *dan* komen en staan voor mijn aangezicht in dit Huis dat naar mijnen naam genoemd is, en zeggen: Wij zijn verlost om alle deze gruwelen te doen? vs. 30.
11 Is dan dit Huis, dat naar mijnen naam genoemd is, in uwe oogen eene spelonk der moordenaren? Zie, Ik heb *het* ook gezien, spreekt de HEERE.
Matth. 21:13, Marc. 11:17. Luc. 19:46.
12 Want gaat nu henen naar mijne plaats die te Silo was, alwaar Ik mijnen naam in het eerst had doen wonen, en ziet wat Ik daaraan gedaan heb vanwege de boosheid mijns volks Israël. Ps. 78:60. Jer. 26:6.
13 En nu, omdat gijlieden alle deze werken doet, spreekt de HEERE, [a] en Ik tot u gesproken heb, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij niet gehoord hebt, [b] en Ik u geroepen maar gij niet geantwoord hebt: a Jer. 25:3; 32:33.
b Spr. 1:24. Jes. 50:2; 65:12; 66:4.
14 zoo zal Ik aan dit Huis dat naar mijnen naam genoemd is, waarop gij vertrouwt, en aan deze plaats die Ik u en uwen vaderen gegeven heb, doen gelijk Ik aan Silo gedaan heb;
15 en Ik zal ulieden van mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik alle uwe broeders, het gansche zaad Efraïms, weggeworpen heb. 2 Kon. 17:18.
16 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op, en loop Mij niet aan; want Ik zal u niet hooren. Jer. 11:14; 14:11.
17 Ziet gij niet wat zij doen in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem?
18 De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken te maken voor de Melécheth des hemels, en anderen goden drankofferen te offeren, om Mij verdriet aan te doen.
Jer. 19:13; 32:29; 44:17, 19.
19 Doen zij Mij verdriet aan? spreekt de HEERE: *doen zij het* zichzelven niet aan, tot beschaming huns aangezichts?
20 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó: Zie, mijn toorn en mijne grimmigheid zal uitgestort worden over deze plaats, over de menschen en over de beesten, en over het geboomte des velds en over de vrucht des aardrijks, en zal branden en niet uitgebluscht worden. Jer. 42:18; 44:6.
21 Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Doet uwe brandofferen tot uwe slachtofferen, en eet vleesch. Amos 4:5.
22 Want Ik heb met uwe vaderen, ten dage als Ik ze uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun geboden van zaken des brandoffers of slachtoffers,
23 maar deze zaak heb Ik hun geboden, zeggende: Hoort naar mijne stem, zoo zal Ik u tot eenen God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn; en wandelt in al den weg dien Ik u gebieden zal, opdat het u wèl ga. Ex. 19:5. Jer. 11:4.
24 Doch zij hebben niet gehoord noch hun oor geneigd, maar gewandeld in de raadslagen, in het goeddunken huns boozen harten; en zij zijn achterwaarts gekeerd en niet voorwaarts.
Ps. 81:13. Jer. 9:14; 11:8; 16:12.
25 Van dien dag af dat uwe vaders uit Egypteland zijn uitgegaan, tot op dezen dag, zoo heb Ik tot u gezonden alle mijne knechten de Profeten, dagelijks vroeg op zijnde en zendende. 2 Kron. 36:15.
Jer. 25:4; 26:5; 29:19; 35:15; 44:4.
26 Doch zij hebben naar Mij niet gehoord noch hun oor geneigd, maar zij hebben hunnen nek verhard, zij hebben het erger gemaakt dan hunne vaders.
Neh. 9:17. Jer. 17:23; 19:15.
27 Ook zult gij alle deze woorden tot hen spreken, maar zij zullen naar u niet hooren; gij zult wel tot hen roepen, maar zij zullen u niet antwoorden.
28 Daarom zeg tot hen: Dit is het volk dat naar de stem des HEEREN zijns Gods niet hoort, en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan en uitgeroeid van hunnen mond.

29 Scheer uw hoofdhaar af, *o Jeruzalem!*
en werp het weg, en verhef eene wee-
klage op de hooge plaatsen; want de
HEERE heeft het geslacht zijner verbol-
genheid verworpen en verlaten.
30 Want de kinderen van Juda hebben
gedaan dat kwaad is in mijne oogen,
spreekt de HEERE: zij hebben hunne ver-
foeiselen gesteld in het Huis dat naar
mijnen naam genoemd is, om dat te ver-
ontreinigen; vs. 10.
31 en zij hebben gebouwd de hoogten
van Tofeth, dat in het dal des zoons van
Hinnom is, om hunne zonen en hunne
dochteren met vuur te verbranden: het-
welk Ik niet heb geboden noch in mijn
hart is opgekomen. Jer. 19:5; 32:35.
32 Daarom zie, de dagen komen, spreekt
de HEERE, dat het niet meer zal gehee-
ten worden Tofeth, noch dal des zoons van
Hinnom, maar Moord-dal; en zij zullen
ze in Tofeth begraven, omdat er geen
plaats zal zijn; Jer. 19:6, 11.
33 en de doode lichamen dezes volks
zullen het gevogelte des hemels en het
gedierte der aarde tot spijze zijn, en
niemand zal ze afschrikken;
Deut. 28:26. Jer. 16:4; 19:7; 34:20.
34 en Ik zal uit de steden van Juda en
uit de straten van Jeruzalem doen op-
houden de stem der vroolijkheid en de
stem der vreugde, de stem des bruide-
goms en de stem der bruid; want het land
zal tot eene verwoesting worden. Jes. 24:8.
Jer. 16:9; 25:10. Ezech. 26:13. Openb. 18:22.

HOOFDSTUK 8.

TERZELFDER tijd, spreekt de HEERE,
zullen zij de beenderen der Koningen
van Juda en de beenderen hunner Vor-
sten en de beenderen der Priesteren en
de beenderen der Profeten en de been-
deren der inwoners van Jeruzalem uit
hunne graven uithalen,
2 en zij zullen ze uitspreiden voor de
zon en voor de maan en voor het gansche
heir des hemels, die zij liefgehad en die
zij gediend en die zij nagewandeld en
die zij gezocht hebben, en voor dewelke
zij zich nedergebogen hebben; zij zullen
niet verzameld noch begraven worden,
tot mest op den aardbodem zullen ze zijn;
3 en de dood zal voor het leven verko-
ren worden bij het gansche overblijfsel der
overgeblevenen uit dit booze geslacht, in
alle de plaatsen der overgeblevenen, waar
Ik ze henengedreven zal hebben, spreekt
de HEERE der heirscharen. Openb. 9:6.
4 Zeg wijders tot hen: Zoo zegt de HEE-
RE: Zal men vallen en niet weder opstaan?
Zal men afkeeren en niet wederkeeren?
5 Waarom keert *dan* dit volk te Jeruza-
lem af *met* eene altoosdurende afkeering?
Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren
weder te keeren.
6 Ik heb geluisterd en toegehoord, zij
spreken wat niet recht is, daar is niemand
die berouw heeft over zijne boosheid,
zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder
keert zich òm in zijnen loop, gelijk een
onbesuisd paard in den strijd.
7 Zelfs een ooievaar aan den hemel weet
zijne gezette tijden, en eene tortelduif en
kraan en zwaluw nemen den tijd hunner
aankomst waar, maar mijn volk weet het
recht des HEEREN niet. Jer. 5:4, 5.
8 Hoe zegt gij dan: Wij zijn wijs, en
de wet des HEEREN is bij ons? Zie,
waarlijk tevergeefs werkt de valsche pen
der schriftgeleerden;
9 de wijzen zijn beschaamd, verschrikt
en gevangen: zie, zij hebben des HEEREN
Woord verworpen, wat wijsheid zouden
zij dan hebben?
10 Daarom zal Ik hunne vrouwen aan
anderen geven, hunne akkers aan *andere*
bezitters; want van den kleinste aan tot
den grootste toe pleegt een ieder van hen
gierigheid, van den Profeet aan tot den
Priester toe bedrijft een ieder van hen
valschheid; Jer. 6:13; 23:11.
11 en zij genezen de breuk der dochter
mijns volks op het lichtst, zeggende:
Vrede, vrede, doch daar is geen vrede.
Jer. 6:14, 15; 23:17. Ezech. 13:10, 16.
12 Zijn zij beschaamd omdat zij gruwel
bedreven hebben? Ja zij schamen zich
in 't minst niet, en weten niet schaam-
rood te worden: daarom zullen zij vallen
onder de vallenden, ten tijde hunner bezoe-
king zullen zij struikelen, zegt de HEERE.
13 Ik zal ze voorzeker wegrapen, spreekt
de HEERE, daar zijn geen druiven aan
den wijnstok en geen vijgen aan den vij-
geboom, ja het blad is afgevallen en *de*
geboden die Ik hun gegeven heb, die over-
treden zij. Jes. 5:2. Luc. 13:6.
14 Waarom blijven wij zitten? [a] Verza-
melt u, en laat ons ingaan in de vaste ste-
den, en aldaar stilzwijgen: [b] immers heeft
ons de HEERE onze God doen stilzwijgen
en ons met galle-water gedrenkt, omdat

wij tegen den HEERE gezondigd hebben.
a Jer. 4:5. *b* Jer. 9:15; 23:15.
15 Men wacht naar vrede maar daar is
niets goeds, naar tijd van genezing maar
zie, daar is verschrikking. Jer. 14:19.
16 Van Dan af wordt het gesnuif zijner
paarden gehoord, het gansche land beeft
van het geluid der brieschingen zijner
sterken; en zij komen daarhenen, dat zij
het land opeten en zijne volheid, de stad
en die daarin wonen.
17 Want zie, Ik zend slangen, basilisken
onder ulieden, tegen dewelke geene be-
zwering is; die zullen u bijten, spreekt
de HEERE.
18 Mijne verkwikking is in droefenis,
mijn hart is flauw in mij.
19 Zie, de stem van het geschrei der doch-
ter mijns volks is uit zeer verren lande:
Is dan de HEERE niet te Sion, is haar
Koning niet bij haar? Waarom hebben
zij Mij vertoornd met hunne gesnedene
beelden, met ijdelheden der vreemden?
20 De oogst is voorbijgegaan, de zomer
is ten einde; nog zijn wij niet verlost.
21 Ik ben gebroken vanwege de breuke
der dochter mijns volks, ik ga in het
zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.
22 Is er geen balsem in Gilead, is er
geen heelmeester aldaar? Want waarom
is de gezondheid der dochter mijns volks
niet gerezen? Jer. 46:11.

HOOFDSTUK 9.

OCH dat mijn hoofd water ware, en mijn
oog eene springader van tranen: zoo
zoude ik dag en nacht beweenen de ver-
slagenen der dochter mijns volks.
Jer. 4:19.
2 Och dat ik in de woestijn eene her-
berg der wandelaars hadde: zoo zoude ik
mijn volk verlaten en van hen trekken;
want zij zijn allen overspelers, een trou-
welooze hoop;
3 en zij spannen hunne tong *als* hunnen
boog *tot* leugen, zij worden geweldig in het
land, doch niet tot waarheid; want zij gaan
voort van boosheid tot boosheid, maar Mij
kennen zij niet, spreekt de HEERE.
4 Wacht u een iegelijk van zijnen vriend,
en vertrouwt niet op eenigen broeder; want
elke broeder doet niet dan bedriegen, en
elke vriend wandelt *in* achterklap;
5 en zij handelen bedrieglijk een ieder
met zijnen vriend, en spreken de waar-
heid niet; zij leeren hunne tong leugen
spreken, zij maken zich moede met ver-
keerdelijk te handelen.
6 Uwe woning is in het midden van
bedrog; door bedrog weigeren zij Mij te
kennen, spreekt de HEERE.
7 Daarom zegt de HEERE der heirscha-
ren alzóó: Zie, Ik zal ze smelten en zal
ze beproeven; want hoe zoude Ik *anders*
doen ten aanzien der dochter mijns volks?
8 Hunne tong is een moordpijl, zij
spreekt bedrog; een ieder spreekt met
zijnen naaste *van* vrede met zijnen mond,
maar in zijn binnenste legt hij zijne lagen:
Ps. 12:3; 28:3.
9 zoude Ik ze om deze dingen niet be-
zoeken? spreekt de HEERE: zoude mijne
ziel zich niet wreken aan zulk een volk
als dit is? Jer. 5:9, 29.
10 Ik zal een geween en eene weeklage
opheffen over de bergen, en een klaag-
lied over de herdershutten der woestijn;
want zij zijn afgebrand dat er niemand
doorgaat en men hoort er geene stem
van vee; van de vogelen des hemels aan
tot de beesten toe zijn ze weggezworven,
doorgegaan. Jer. 50:3.
11 En ik zal Jeruzalem stellen tot *steen*-
hoopen, *tot* eene woning der draken; en
de steden van Juda zal Ik stellen *tot* eene
verwoesting zonder inwoner.
Jer. 10:22; 49:33; 51:37.
12 Wie is de wijze man die dit versta,
en tot wien heeft de mond des HEEREN
gesproken dat hij het verkondige, waar-
om het land vergaan *en* afgebrand is als
eene woestijn, dat er niemand doorgaat?
13 En de HEERE zeide: Omdat zij mij-
ne wet, die Ik voor hun aangezicht ge-
geven had, verlaten hebben, en naar mijne
stem niet gehoord noch daarnaar gewan-
deld hebben,
14 maar hebben gewandeld naar het
goeddunken huns harten en naar de Baäls,
hetwelk hunne vaders hun geleerd hadden:
Ps. 81:13. Jer. 7:24; 11:8; 16:12.
15 daarom zegt de HEERE der heirscha-
ren, de God Israëls, alzóó: Zie, Ik zal
dit volk spijzen met alsem, en Ik zal ze
drenken met galle-water; Jer. 8:14; 23:15.
16 en Ik zal ze verstrooien onder de hei-
denen die zij niet gekend hebben, zij noch
hunne vaders; en Ik zal het zwaard achter
hen zenden, totdat Ik ze verteerd zal
hebben. Jer. 49:37.
17 Zóó zegt de HEERE der heirscharen:
Merkt daarop en roept klaagvrouwen,

dat ze komen; en zendt henen naar de
wijze *vrouwen* dat ze komen,
18 en haasten, en eene weeklage over ons
aanheffen; dat onze oogen van tranen nederdalen, en onze oogleden van water vlieten;
19 want daar is eene stem van weeklage gehoord uit Sion: Hoe zijn wij verstoord; wij zijn zeer beschaamd, omdat wij het land hebben verlaten, omdat ze onze woningen hebben omgeworpen.
20 Hoort dan des HEEREN Woord, gij vrouwen, en uw oor ontvange het Woord zijns monds; en leert uwe dochteren weeklachten en elkeene hare metgezellin klaagliederen;
21 want de dood is geklommen in onze vensteren, hij is in onze paleizen gekomen, om de kinderkens uit te roeien van de wijken, de jongelingen van de straten.
22 Spreek: Zóó spreekt de HEERE: Ja een dood lichaam des menschen zal liggen als mest op het open veld, en als eene garve achter den maaier, die niemand opzamelt.
23 Zóó zegt de HEERE: Een wijze beroeme zich niet in zijne wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijne sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijnen rijkdom:
24 maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde; want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE. 1 Cor. 1:31. 2 Cor. 10:17.
25 Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik bezoeking zal doen over allen besnedene, met degenen die de voorhuid hebben:
26 over Egypte, en over Juda, en over Edom, en over de kinderen Ammons, en over Moab; en over allen die aan de hoeken afgekort zijn, die in de woestijn wonen; want alle de heidenen hebben de voorhuid, maar het gansche huis Israëls heeft de voorhuid des harten. Jer. 25:23; 49:32.

HOOFDSTUK 10.

HOORT het woord dat de HEERE tot ulieden spreekt, o huis Israëls!
2 Zóó zegt de HEERE: Leert den weg der heidenen niet, en ontzet u niet voor de teekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten.
3 Want de inzettingen der volkeren zijn ijdelheid; want het is hout dat men uit het woud gehouwen heeft, een werk van des werkmeesters handen, met de bijl.
Ps. 115:4-7; 135:15-17. Jes. 44:14-17. Openb. 9:20.
4 Men pronkt het op met zilver en met goud; zij hechten ze met nagelen en met hameren, opdat het niet waggele; Jes. 41:7.
5 zij zijn gelijk een palmboom van dicht werk, maar kunnen niet spreken; zij moeten gedragen worden, want zij kunnen niet gaan; vreest niet voor hen, want zij kunnen geen kwaad doen, ook zoo is er geen goeddoen bij hen. Jes. 41:23.
6 Omdat niemand U gelijk is, o HEERE! zoo zijt Gij groot, en groot is uw naam in mogendheid. Ps. 86:10.
7 Wie zoude U niet vreezen, Gij Koning der heidenen? want het komt U toe; omdat toch onder alle wijzen der heidenen en in hun gansche koninkrijk niemand U gelijk is. Openb. 15:4.
8 In één ding zijn zij toch onvernuftig en dwaas: een hout is een onderwijs der ijdelheden. Jes. 41:29.
9 Uitgerekt zilver wordt van Tarsis gebracht, en goud van Ufaz, *tot een* werk des werkmeesters en der handen des goudsmids; hemelsblauw en purper is hunne kleeding, een werk der wijzen zijn zij altezamen.
10 Maar de HEERE God is de waarheid, Hij is de levende God en een eeuwig Koning; van zijne verbolgenheid beeft de aarde, en de heidenen kunnen zijne gramschap niet verdragen. Ps. 10:16; 29:10.
11 (Aldus zult gijlieden tot hen zeggen: De goden die den hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen vergaan van de aarde en van onder dezen hemel.)
12 Die de aarde gemaakt heeft door zijne kracht, die de wereld bereid heeft door zijne wijsheid, en den hemel uitgebreid door zijn verstand.
Gen. 1:6. Ps. 136:5. Spr. 8:27. Jes. 42:5. Jer. 51:15.
13 Als Hij zijne stem geeft, zoo is er een gedruisch van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen uit zijne schatkameren.
Ps 135:7. Jer. 51:16-19.
14 Een ieder mensch is onvernuftig geworden, zoodat hij geen wetenschap heeft, een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen, en daar is geen geest in hen: Rom. 1:22.

15 ijdelheid zijn ze, een werk van verleidingen, ten tijde hunner bezoeking zullen ze vergaan.
16 Jakobs deel is niet gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles, en Israël is de roede zijner erfenis: HEERE der heirscharen is zijn naam. Ps. 74:2.
17 Raap uwe kramerij weg uit het land, gij inwoneres der vesting;
18 want zóó zegt de HEERE: Zie, Ik zal de inwoners des lands ditmaal wegslingeren, en zal ze benauwen, opdat zij het vinden.
19 O wee mij over mijne breuk! mijne plaag is smartelijk; en ik had gezegd: Dit is immers eene krankheid die ik wel dragen zal. Jer. 14:17; 15:18; 30:12.
20 Mijne tent is verstoord, en alle mijne zeelen zijn verscheurd; mijne kinderen zijn van mij uitgegaan en zij zijn er niet; daar is niemand meer die mijne tent uitspant en mijne gordijnen opricht;
21 want de herders zijn onvernuftig geworden en hebben den HEERE niet gezocht, daarom hebben zij niet verstandiglijk gehandeld en hunne gansche weide is verstrooid.
22 [a] Zie, daar komt eene stem des geruchts en een groot beven uit het land van het Noorden: [b] dat men de steden van Juda zal stellen tot eene verwoesting, eene woning der draken.
a Jer. 1:15; 5:15; 6:22. b Jer. 9:11; 49:33; 51:37.
23 Ik weet, o HEERE! dat bij den mensch zijn weg niet is; het is niet bij eenen man die wandelt, dat hij zijnen gang richte. Spr. 20:24.
24 [a] Kastijd mij, HEERE, [b] doch met mate; niet in uwen toorn, opdat Gij mij niet te niete maakt.
a Ps. 6:2; 38:2. b Jes. 27:8. Jer. 30:11; 46:28.
25 Stort uwe grimmigheid uit over de heidenen die U niet kennen, en over de geslachten die uwen naam niet aanroepen; want zij hebben Jakob opgegeten, ja zij hebben hem opgegeten en hem verteerd, en zijne woning verwoest. Ps. 79:6.

HOOFDSTUK 11.

HET woord dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Hoort gijlieden de woorden dezes verbonds, en spreekt tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem;
3 zeg dan tot hen: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Vervloekt zij de man die niet hoort de woorden dezes verbonds, Deut. 27:26. Gal. 3:10.
4 dat Ik uwen vaderen geboden heb, [a] ten dage als Ik ze uit Egypteland, uit den ijzeroven, uitvoerde, zeggende: [b] Zijt mijner stem gehoorzaam, en doet dezelve naar alles dat Ik ulieden gebiede; zoo zult gij Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot eenen God zijn;
a Deut. 4:20. b Ex. 19:5. Jer. 7:23.
5 opdat Ik den eed bevestige dien Ik uwen vaderen gezworen heb, hun te geven een land vloeiende van melk en honig, als het is te dezen dage. Toen antwoordde ik en zeide: Amen, o HEERE!
6 En de HEERE zeide tot mij: Roep alle deze woorden uit in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem, zeggende: Hoort de woorden dezes verbonds, en doet dezelve.
7 Want Ik heb uwen vaderen ernstiglijk betuigd, ten dage als Ik ze uit Egypteland opvoerde, tot op dezen dag, vroeg op zijnde en betuigende, zeggende: Hoort naar mijne stem. Jer. 7:13.
8 [a] Maar zij hebben niet gehoord noch hun oor geneigd, [b] maar hebben gewandeld een iegelijk naar het goeddunken van hunlieder boos hart: daarom heb Ik over hen gebracht alle de woorden dezes verbonds, dat Ik geboden heb te doen maar zij niet gedaan hebben. a Jer. 17:23; 25:4.
b Ps. 81:13. Jer. 7:24; 9:14; 16:12.
9 Voorts zeide de HEERE tot mij: Daar is eene verbintenis bevonden onder de mannen van Juda en onder de inwoners van Jeruzalem:
10 zij zijn wedergekeerd tot de ongerechtigheden hunner voorvaderen, die mijne woorden geweigerd hebben te hooren, en zij hebben andere goden nagewandeld om die te dienen: het huis Israëls en het huis van Juda hebben mijn verbond gebroken, dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb.
11 Daarom zegt de HEERE alzóó: Zie, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen; als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet hooren. Job 35:12. Spr. 1:28.
Ezech. 8:18. Micha 3:4. Zach. 7:13.
12 Dan zullen de steden van Juda en de inwoners van Jeruzalem henengaan en roepen tot de goden dien zij gerookt hebben: maar zij zullen hen gansch niet kunnen verlossen ten tijde huns kwaads.

13 Want *naar* het getal uwer steden zijn uwe goden, geweest, o Juda! en *naar* het getal der straten van Jeruzalem hebt gijlieden altaren gesteld voor die schaamte, altaren om aan Baäl te rooken.
Jes. 2:8; Jer. 2:28.

14 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op; want Ik zal niet hooren ten tijde als zij over hun kwaad tot Mij zullen roepen. Jer. 7:16; 14.11.

15 Wat heeft mijn beminde in mijn huis *te doen*, dewijl zij die schandelijke daad *met* velen doet, en het heilige vleesch van u geweken is? Wanneer gij kwaad *doet*, dan springt gij op van vreugde.

16 De HEERE had uwen naam genoemd eenen groenen olijfboom, schoon van liefelijke vruchten; *maar nu* heeft Hij met een geluid van een groot geroep een vuur om denzelven aangestoken, en zijne takken zullen verbroken worden;

17 want de HEERE der heirscharen die u heeft geplant, heeft een kwaad over u uitgesproken om der boosheid wil des huizes Israëls en des huizes van Juda, die zij onder zich bedrijven om Mij te vertoornen, rookende aan Baäl.

18 De HEERE nu heeft het mij te kennen gegeven, dat ik het wete: toen hebt Gij mij hunne handelingen doen zien.

19 En ik was als een lam, *als* een os die geleid wordt om te slachten: want ik wist niet dat zij gedachten tegen mij dachten, *zeggende:* Laat ons den boom met zijne vrucht verderven, en laat ons hem uit het land der levenden uitroeien, dat zijn naam niet meer gedacht worde.

20 Maar, o HEERE der heirscharen! Gij rechtvaardige Rechter, [a] die de nieren en het hart proeft, [b] laat mij uwe wraak van hen zien, want aan U heb ik mijne twistzaak ontdekt. a Ps. 7:10. Jer. 17:10; 20:12.
Openb. 2:23. b Jer. 15:15.

21 Daarom zóó zegt de HEERE van de mannen van Anathoth, die uwe ziel zoeken, zeggende: Profeteer niet in den naam des HEEREN, opdat gij van onze handen niet sterft; Jes. 30:10. Amos 2:12; 7:13.
Micha 2:6.

22 daarom zóó zegt de HEERE der heirscharen: Zie, Ik zal bezoeking over hen doen: de jongelingen zullen door het zwaard sterven, hunne zonen en hunne dochteren zullen van honger sterven;

23 en zij zullen geen overblijfsel hebben; want Ik zal een kwaad brengen over de mannen van Anathoth, *in* het jaar hunner bezoeking.

HOOFDSTUK 12.

GIJ zoudt rechtvaardig zijn, o HEERE! wanneer ik tegen U zoude twisten; ik zal nochthans *van uwe* oordeelen met U spreken: waarom is der goddeloozen weg voorspoedig, *waarom* hebben ze rust, allen die trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven? Job 21.7. Ps. 73:12.

2 Gij hebt ze geplant, zij zijn ook ingeworteld, zij gaan voort, ook dragen zij vrucht: Gij zijt *wel* nabij in hunnen mond, maar verre van hunne nieren. Jes 29.13.

3 Maar Gij, o HEERE, kent mij, Gij ziet mij, en proeft mijn hart, *dat het* met U is. Ruk ze uit als schapen ter slachting, en heilig ze tot den dag der dooding.
Ps. 17:3; 139.1.

4 Hoe lang zal het land treuren en het kruid des ganschen velds verdorren? Vanwege de boosheid dergenen die daarin wonen, vergaan de beesten en het gevogelte; dewijl zij zeggen: Hij ziet ons einde niet.

5 Als gij loopt met de voetgangers, zoo maken zij u moede: hoe zult gij u dan mengen met de paarden? Zoo gij *alleenlijk* vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van den Jordaan?

6 Want ook uwe broeders en uws vaders huis, ook díe handelen trouwelooslijk tegen u, ook díe roepen u met volle *stem* achterna; geloof ze niet, wanneer zij vriendelijk tot u spreken.

7 Ik heb mijn huis verlaten, Ik heb mijne erfenis laten varen; Ik heb de beminde mijner ziel in de hand harer vijanden gegeven.

8 Mijne erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij heeft hare stem tegen Mij verheven, daarom heb Ik ze gehaat.

9 Mijne erfenis is Mij een gesprenkelde vogel: de vogelen zijn rondom tegen haar: komt aan, verzamelt u, al gij gedierte des velds, komt om te eten.

10 Vele herders hebben mijnen wijngaard verdorven, zij hebben mijnen akker vertreden, zij hebben mijnen gewenschten akker gesteld tot eene woeste wildernis;
Jer. 6:3.

11 men heeft hem gesteld tot eene

woestheid, verwoest zijnde treurt hij tot Mij; het gansche land is verwoest, omdat er niemand is die het ter harte neemt.
12 Op alle hooge plaatsen in de woestijn zijn verstoorders gekomen; want het zwaard des HEEREN verteert van het *éene* einde des lands tot aan het *andere* einde des lands, daar is geen vrede voor eenig vleesch.
Jer. 25:29; 47:6.
13 Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid; zij hebben zich gepijnigd, *maar* zijn niet gevorderd; wordt alzoo beschaamd vanwege ulieder inkomsten, vanwege de hittigheid des toorns des HEEREN.
14 Alzóó zegt de HEERE: Aangaande alle mijne booze naburen, die de erfenis aanroeren, welke Ik mijnen volke Israël erfelijk gegeven heb: zie, Ik zal ze uit hun land uitrukken, maar het huis Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken;
15 en het zal geschieden nadat Ik ze zal uitgerukt hebben, zoo zal Ik wederkeeren en Mij hunner ontfermen, en Ik zal ze wederbrengen een iegelijk tot zijne erfenis en een iegelijk tot zijn land.
Jer. 48:47; 49:6, 39.
16 En het zal geschieden indien zij de wegen mijns volks vlijtiglijk zullen leeren, zwerende bij mijnen naam: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft! gelijk als zij mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baäl: zoo zullen zij in het midden mijns volk gebouwd worden. Jes. 19:18.
17 Maar indien zij niet zullen hooren, zoo zal Ik die natie ten eenenmale uitrukken en verdoen, spreekt de HEERE.

HOOFDSTUK 13.

ALZOO heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen en koop u eenen linnen gordel, en doe dien aan uwe lendenen; maar breng hem niet in het water.
2 En ik kocht eenen gordel naar het woord des HEEREN, en ik deed dien aan mijne lendenen.
3 Toen geschiedde des HEEREN Woord ten tweeden male tot mij, zeggende:
4 Neem den gordel dien gij gekocht hebt, die aan uwe lendenen is, en maak u op *en* ga henen naar den Frath, en versteek dien aldaar in de kloof eener steenrots.
5 Zoo ging ik henen en verstak dien bij den Frath, gelijk als de HEERE mij geboden had.
6 Het geschiedde nu ten einde van vele dagen, dat de HEERE tot mij zeide: Maak u op, ga henen naar den Frath, en neem den gordel van daar, dien Ik u geboden heb aldaar te versteken.
7 Zoo ging ik naar den Frath, en groef, en nam den gordel van de plaats alwaar ik dien verstoken had; en zie, de gordel was verdorven en deugde nergens toe.
8 Toen geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:
9 Zóó zegt de HEERE: Alzóó zal Ik verderven de hoovaardij van Juda en die groote hoovaardij van Jeruzalem.
10 Dit booze volk, dat mijne woorden weigert te hooren, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en andere goden navolgt, om die te dienen en voor die zich neder te buigen, dat zal worden gelijk deze gordel die nergens toe deugt:
11 want gelijk als een gordel kleeft aan de lendenen eens mans, alzóó heb Ik het gansche huis Israëls en het gansche huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijn tot een volk en tot eenen naam en tot lof en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.
Deut. 26:19. Jer. 33:9.
12 Daarom zeg dit woord tot hen: Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Alle fleschen zullen met wijn gevuld worden. Dan zullen zij tot u zeggen: Weten wij niet zeer wel, dat alle flesschen met wijn gevuld zullen worden?
13 Maar gij zult tot hen zeggen: Zóó zegt de HEERE: Zie Ik zal alle inwoners dezes lands, zelfs de Koningen die op Davids troon zitten, en de Priesters en de Profeten, en alle inwoners van Jeruzalem, opvullen met dronkenschap;
14 en Ik zal ze in stukken slaan, den één tegen den ander, zoo de vaders als de kinderen te zamen, spreekt de HEERE: Ik zal niet verschoonen noch sparen noch Mij ontfermen, dat Ik ze niet zoude verderven.
15 Hoort en neemt ter oore, verheft u niet; want de HEERE heeft het gesproken.
16 Geeft eere den HEERE uwen God, eer dat Hij het duister maakt, en eer uwe voeten zich stooten aan de schemerende bergen, dat gij naar licht wacht, en Hij dat tot eene schaduw des doods stelt en tot eene donkerheid zet. Jes. 59:9.
17 Zult gijlieden dan nog dat niet hooren, zoo zal mijne ziel in verborgene plaatsen weenen vanwege den hoogmoed en

mijn oog zal bitterlijk tranen, ja van tranen nederdalen, omdat des HEEREN kudde gevankelijk is weggevoerd. Jer. 14:17.
18 Zeg tot den Koning en tot de Koningin: Vernedert u, zet u neder; want uw gansche hoofdsieraad, de kroon uwer heerlijkheid, is nedergedaald.
19 De steden van het Zuiden zijn toegesloten, en daar is niemand die ze opent; het gansche Juda is weggevoerd, het is geheel en al weggevoerd.
20 Hef uwe oogen op en zie die daar van het Noorden komen: waar is de kudde die u gegeven* was, de schapen uwer heerlijkheid?
21 Wat zult gij zeggen wanneer Hij bezoeking over u doen zal, daar gij hen geleerd hebt *tot* Vorsten, tot een Hoofd over u te zijn: zullen u de smarten niet aangrijpen als eene barende vrouw?
22 Wanneer gij dan in uw hart zult zeggen: Waarom zijn mij deze dingen bejegend? — om de veelheid uwer ongerechtigheid zijn uwe zoomen ontdekt, *en* uwe hielen hebben geweld geleden.
Jer. 5:19; 16:10.
23 Zal ook een Moorman zijne huid veranderen, of een luipaard zijne vlekken? *Zoo* zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen.
24 Daarom zal ik ze verstrooien als een stoppel die doorgaat door eenen wind der woestijn. Jer. 18:17.
25 Dit zal uw lot, het deel uwer maten zijn, van Mij, spreekt de HEERE; gij die Mij hebt vergeten en op leugen vertrouwt: Jer. 2:32; 3:21; 18:15.
26 zoo zal Ik ook uwe zoomen ontblooten boven uw aangezicht, en uwe schande zal gezien worden.
27 Uwe overspelen en uwe hunkeringen, de schandelijkheid uws hoerdoms, op heuvelen, in het veld; Ik heb uwe verfoeiselen gezien: wee u Jeruzalem, zult gij niet rein worden? Hoe lang nog na dezen? Hos. 8:5.

HOOFDSTUK 14.

HET Woord des HEEREN dat tot Jeremía geschied is over de zaak der groote droogte.
2 Juda treurt en zijne poorten zijn verzwakt; zij zijn in het zwart gekleed ter aarde toe, en Jeruzalems geschrei klimt op.
3 En hunne voortreffelijken zenden hunne kleinen naar water, zij komen tot de grachten: zij vinden geen water, zij komen *met* hunne vaten ledig weder; zij zijn beschaamd, ja worden schaamrood en bedekken hun hoofd,
4 omdat het aardrijk gescheurd is, dewijl daar geen regen op de aarde is; de akkerlieden zijn beschaamd, zij bedekken hun hoofd.
5 Want ook de hinden in het veld werpen jongen, en verlaten *die* omdat er geen jong gras is;
6 en de woudezels staan op de hooge plaatsen, zij scheppen den wind gelijk de draken, hunne oogen versmachten omdat er geen kruid is.
7 Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE! doe *het* om uws naams wil; want onze afkeeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd. Jes. 59:12.
8 O Israëls verwachting, zijn Verlosser in tijd van benauwdheid! waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land, en als een reiziger *die slechts* inkeert om te vernachten?
9 Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held *die* niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van ons, o HEERE! en wij zijn naar uwen naam genoemd: verlaat ons niet.
10 Alzóó zegt de HEERE van dit volk: Zij hebben zoo liefgehad te zwerven, zij hebben hunne voeten niet bedwongen; daarom heeft de HEERE geen welgevallen aan hen, nu zal Hij hunne ongerechtigheid gedenken en hunne zonden bezoeken.
Hos. 8:13; 9:9.
11 Wijders zeide de HEERE tot mij: Bid niet voor dit volk ten goede; Jer. 7:16; 11:14.
12 ofschoon zij vasten, Ik zal naar hun geschrei niet hooren, en ofschoon zij brandoffer en spijsoffer offeren, Ik zal aan hen geen welgevallen hebben, maar door het zwaard en door den honger en door de pestilentie zal Ik ze verteren.
Jes. 1:11. Jer. 6:20. Amos 5:22. Micha 6:7.
13 Toen zeide ik: Ach Heere HEERE, zie, die Profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien en gij zult geenen honger hebben, maar Ik zal u een gewissen vrede geven in deze plaats.
14 En de HEERE zeide tot mij: Die Profeten profeteeren valsch in mijnen naam, Ik heb ze niet gezonden, noch hun bevel gegeven, noch tot hen gesproken: zij profeteeren ulieden een valsch gezicht, en

waarzegging, en nietigheid, en huns har-
ten bedriegerij.
Jer. 23:21; 27:15; 29:8, 9. Ezech. 13:6; 22:28.
15 Daarom zegt de HEERE alzóó: Aan-
gaande de profeten die in mijnen naam
profeteeren, daar Ik ze niet gezonden heb,
en die *evenwel* zeggen: Daar zal geen
zwaard noch honger in dit land zijn: —
die profeten zullen door het zwaard en
door den honger verteerd worden.
Deut. 18:20. Jer. 23:30.
16 En het volk tot hetwelk zij profetee-
ren, zal op de straten van Jeruzalem weg-
geworpen zijn vanwege den honger en het
zwaard, en daar zal niemand zijn die ze
begrave, hen, hunne vrouwen en hunne
zonen en hunne dochteren: alzóó zal Ik
hunne boosheid over hen uitstorten.
17 Daarom zult gij dit woord tot hen
zeggen: [a] Mijne oogen zullen van tranen
nederdalen nacht en dag, en niet ophou-
den; [b] want de jonkvrouw der dochter
mijns volks is gebroken *met* eene groote
breuk, eene plaag die zeer smartelijk is.
a Jer. 13:17. b Jer. 10:19; 15:18; 30:12.
18 Zoo ik uitga in het veld, ziedaar
de verslagenen van het zwaard; en zoo ik
in de stad kom, ziedaar de kranken
van honger. Ja zoowel de profeten als
de Priesters loopen òm in het land en
weten niet. Klaagl. 1:20.
19 Hebt Gij dan Juda ganschelijk ver-
worpen, heeft uwe ziel eene walging van
Sion? Waarom hebt Gij ons geslagen dat
er geen genezing voor ons is? Men wacht
naar vrede, maar daar is niets goeds, en
naar tijd van genezing, maar zie, er is
verschrikking. Jer. 8:15.
20 HEERE, wij kennen onze goddeloos-
heid *en* onzer vaderen ongerechtigheid,
want wij hebben tegen U gezondigd.
Ps. 106:6. Jer. 3:25. Dan. 9:5, 8.
21 Versmaad *ons* niet, om uws naams
wil; werp den troon uwer heerlijkheid
niet neder; gedenk, vernietig niet uw
verbond met ons.
22 Zijn er onder de ijdelheden der hei-
denen die doen regenen, of kan de hemel
druppelen geven? Zijt Gij die niet, o HEERE
onze God? Daarom zullen wij op U wach-
ten, want Gij doet alle die dingen.

HOOFDSTUK 15.

MAAR de HEERE zeide tot mij: Al
stond Mozes, en Samuël, voor mijn
aangezicht, zoo zoude *toch* mijne ziel tot
dit volk niet wezen: drijf ze weg van
mijn aangezicht, en laat ze uitgaan.
2 En het zal geschieden wanneer zij tot
u zullen zeggen: Waarhenen zullen wij
uitgaan? dat gij tot hen zult zeggen: Zóó
zegt de HEERE: Wie ten dood, ten doode;
en wie ten zwaard, ten zwaarde; en wie
ten honger, ten honger; en wie ter ge-
vangenis, ter gevangenis. Jer. 43:11.
3 Want Ik zal bezoeking over hen doen
met vier geslachten, spreekt de HEERE:
met het zwaard om te dooden, en met
de honden om te slepen, en met het ge-
vogelte des hemels en met het gedierte
der aarde om op te eten en te verderven;
4 [a] en Ik zal ze overgeven tot eene be-
roering aan alle koninkrijken der aarde,
[b] vanwege Manasse, zoon van Jehizkía,
Koning van Juda, om hetgeen hij te Jeru-
zalem gedaan heeft.
a Deut. 28:25. Jer. 24:9; 29:18; 34:17. b 2 Kon. 21:11.
5 Want wie zoude u verschoonen o Je-
ruzalem! of wie zoude medelijden met u
hebben, of wie zoude aftreden om u naar
vrede te vragen? Jes. 51:19. Nah. 3:7.
6 Gij hebt Mij verlaten, spreekt de
HEERE, gij zijt achterwaarts gegaan: daar-
om zal Ik mijne hand tegen u uitstrekken
en u verderven; Ik ben des berouwens
moede geworden.
7 En Ik zal ze wannen met eene wan
in de poorten des lands; Ik heb mijn volk
van kinderen beroofd *en* verdaan; zij zijn
van hunne wegen niet wedergekeerd.
8 Hunne weduwen zijn Mij meerder ge-
worden dan zand der zeeën; Ik heb hun
over de moeder doen komen eenen jonge-
ling, eenen verwoester op den middag;
Ik heb *hem* haastelijk haar doen overval-
len, de stad met verschrikkingen.
9 Zij die zeven baarde, is zwak gewor-
den, zij heeft hare ziel uitgeblazen, hare
zon is ondergegaan als het nog dag was,
zij is beschaamd en schaamrood geworden;
en hunlieder overblijfsel zal Ik ten zwaarde
overgeven voor het aangezicht hunner
vijanden, spreekt de HEERE. Amos 8:9.
10 Wee mij, mijne moeder, dat gij mij
gebaard hebt, eenen man van twist en
eenen man van krakeel den ganschen lande!
Ik heb *hun* niet op woeker gegeven, ook
hebben zij mij niet op woeker gegeven,
nochtans vloekt mij ieder van hen.
Job 3:3. Jer. 20:14.
11 De HEERE zeide: Zoo niet uw over-
blijfsel ten goede zal zijn! Zoo Ik niet, in

tijd des kwaads en in tijd der benauwdheid,
bij den vijand voor u tusschenkome!
12 Zal ook *eenig* ijzer het ijzer van het
Noorden of koper verbreken?
13 Ik zal uw vermogen en uwe schatten
tot eenen roof geven, zonder prijs; en dat
om alle uwe zonden, en in alle uwe land-
palen.. Jer. 17:3, 4; 20:5.
14 En Ik zal *u* overvoeren met uwe
vijanden, in een land *dat* gij niet kent;
want een vuur is aangestoken in mijnen
toorn, het zal over u branden. Deut. 32:22.
15 O HEERE! Gij weet *het*, gedenk mij-
ner en bezoek mij, en wreek mij van mijne
vervolgers; neem mij niet weg in uwe lank-
moedigheid over hen; weet dat ik om uwent-
wil versmaadheid draag. Jer. 11:20.
16 *Als* uwe woorden gevonden zijn, zoo
heb ik ze opgegeten, en uw Woord is
mij geweest tot vreugde en tot blijdschap
mijns harten; want ik ben naar uwen
naam genoemd, o HEERE God der heir-
scharen. Ezech. 3:1-3.
17 Ik heb in den raad der bespotters niet
gezeten, noch ben van vreugde opgespron-
gen: vanwege uwe hand heb ik alléén
gezeten, want Gij hebt mij *met* gramschap
vervuld.
18 Waarom is mijne pijn steeds durende,
en mijne plage smartelijk? Zij weigert ge-
heeld te worden; zoudt Gij mij ganschelijk
zijn als een leugenachtige, *als* wateren *die*
niet bestendig zijn? Jer. 10:19; 14:17; 30:12.
19 Daarom zegt de HEERE alzóó: Zoo
gij zult wederkeeren, zoo zal Ik u doen
wederkeeren; gij zult voor mijn aange-
zicht staan; en zoo gij het kostelijke van
het snoode uittrekt, zult gij als mijn mond
zijn: laat hen tot u wederkeeren, maar
gij zult tot hen niet wederkeeren.
20 Want Ik heb u tegen dit volk gesteld
tot een koperen vasten muur; zij zullen
wel tegen u strijden, maar u niet over-
mogen; want Ik ben met u, om u te be-
houden en om u uit te rukken, spreekt
de HEERE; Jer. 1:18, 19; 20:11.
21 ja, Ik zal u rukken uit de hand der
boozen, en Ik zal u verlossen uit de hand-
palm der tyrannen.

HOOFDSTUK 16.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
2 Gij zult u geene vrouw nemen, en gij
zult geene zonen noch dochteren hebben
in deze plaats;
3 want zóó zegt de HEERE van de zo-
nen en van de dochteren die in deze plaats
geboren worden, daartoe van hunne moe-
ders die ze baren en van hunne vaders
die ze gewinnen in dit land:
4 Zij zullen pijnlijke dooden sterven,
[a] zij zullen niet beklaagd noch begraven
worden, zij zullen tot mest op den aard-
bodem zijn, en zij zullen door het zwaard
en door den honger verteerd worden, [b] en
hunne doode lichamen zullen het gevo-
gelte des hemels en het gedierte der aar-
de tot spijze zijn. a Jer. 25:33.
b Deut. 28:26. Jer. 7:33; 19:7; 34:20.
5 Want zóó zegt de HEERE: Ga niet
in het huis desgenen die eenen rouw-
maaltijd houdt, en ga niet henen om te
rouwklagen, en heb geen medelijden met
hen; want Ik heb van dit volk (spreekt
de HEERE) weggenomen mijnen vrede,
goedertierenheid en barmhartigheden;
6 zoodat grooten en kleinen in dit land
zullen sterven, zij zullen niet begraven
worden; en men zal ze niet beklagen,
noch zichzelven insnijden noch kaal maken
om hunnentwil. Lev. 19:28; 21:5. Deut. 14:1.
7 Ook zal men hun niets uitdeelen over
den rouw, om iemand te troosten over
eenen doode, noch hun te drinken geven
uit den troostbeker over iemands vader
of over iemands moeder.
8 Ga ook niet in een huis des maaltijds,
om bij hen te zitten, om te eten en te
drinken.
9 Want zóó zegt de HEERE der heir-
scharen, de God Israëls: Zie, Ik zal van
deze plaats, voor ulieder oogen en in ulie-
der dagen, doen ophouden de stem der
vreugde en de stem der blijdschap, de
stem des bruidegoms en de stem der bruid.
Jes. 24:8. Jer. 7:34; 25:10. Ezech. 26:13. Openb. 18:22.
10 En het zal geschieden als gij dezen
volke alle deze woorden zult aanzeggen,
en zij tot u zeggen: Waarom spreekt de
HEERE al dit groote kwaad over ons, en
welke is onze misdaad en welke is onze
zonde die wij tegen den HEERE onzen
God gezondigd hebben? Jer. 5:19; 13:22.
11 dat gij tot hen zult zeggen: Omdat
uwe vaders Mij verlaten hebben, spreekt
de HEERE, en hebben andere goden na-
gewandeld, en die gediend en zich voor
die nederbogen, maar Mij verlaten en
mijne wet niet gehouden hebben,
12 en gijlieden erger gedaan hebt dan
uwe vaderen; want zie, gijlieden wandelt

een iegelijk naar zijns boozen harten goed-
dunken, om naar Mij niet te hooren:
Ps. 81:13. Jer. 7:24, 26; 9:14; 11:8.
13 daarom zal Ik ulieden uit dit land
werpen in een land dat gij niet gekend
hebt, gij noch uwe vaders; en aldaar zult gij
andere goden dienen, dag en nacht, omdat
Ik u geene genade zal geven. Deut. 28:64.
14 Daarom zie, de dagen komen, spreekt
de HEERE, dat er niet meer zal gezegd
worden: *Zoo waarachtig als* de HEERE
leeft die de kinderen Israëls uit Egypte-
land heeft opgevoerd. Jer. 23:7, 8.
15 maar: *Zoo waarachtig als* de HEERE
leeft die de kinderen Israëls heeft opge-
voerd uit het land van het Noorden, en
uit alle de landen waarhenen Hij ze ge-
dreven had; want Ik zal ze wederbrengen
in hun land dat Ik hunnen vaderen ge-
geven heb. Jer. 24:6.
16 Zie, Ik zal zenden tot vele visschers,
spreekt de HEERE, die zullen ze visschen;
en daarna zal Ik zenden tot vele jagers,
die zullen ze jagen van op allen berg
en van op allen heuvel, ja uit de kloven
der steenrotsen.
17 Want mijne oogen zijn op alle hunne
wegen; zij zijn voor mijn aangezicht niet
verborgen, noch hunne ongerechtigheid
verholen van voor mijne oogen.
Job. 31:4; 34:21. Spr. 5:21. Jer. 32:19.
18 Dies zal Ik eerst hunne ongerechtig-
heid en hunne zonde dubbel vergelden,
omdat zij mijn land ontheiligd hebben;
zij hebben mijne erfenis met de doode
lichamen hunner verfoeiselen en hunner
gruwelen vervuld. Ezech. 43:7.
19 O HEERE, Gij zijt mijne sterkte en
mijne sterkheid, en mijne toevlucht ten
dage der benauwdheid; tot U zullen de
heidenen komen van de einden der aarde,
en zeggen: Immers hebben onze vaders
leugen erfelijk bezeten *en* ijdelheid, waar-
in toch niets was dat nut deed. Jer. 17:17.
20 Zal een mensch zich goden maken?
Zij zijn toch geen goden.
21 Daarom zie, Ik zal hun bekend ma-
ken ditmaal, Ik zal hun bekend maken
mijne hand en mijne macht, en zij zullen
weten dat mijn naam is HEERE. Jer. 33:2.

HOOFDSTUK 17.

DE zonde van Juda is geschreven met
een ijzeren griffel, met de punt eens
diamants, gegraven in de tafel van hun-
lieder hart en aan de hoornen uwer altaren;
2 gelijk hunne kinderen hunner altaren
gedenken en hunner bosschen, bij het
groen geboomte, op de hooge heuvelen.
3 Ik zal mijnen berg met het veld, uw ver-
mogen *en* alle uwe schatten ten roof geven,
mitsgaders uwe hoogten, om de zonde in
alle uwe landpalen. Jer. 15:13, 14; 20:5.
4 Alzoo zult gij aflaten (en dat om uzel-
ven) van uwe erfenis die Ik u gegeven
heb, en Ik zal u uwe vijanden doen dienen
in een land dat gij niet kent; want gij-
lieden hebt een vuur aangestoken in mij-
nen toorn: tot in eeuwigheid zal het
branden.
5 Zoo zegt de HEERE: Vervloekt is de
man die op eenen mensch vertrouwt, en
vleesch *tot* zijnen arm stelt, en wiens hart
van den HEERE afwijkt;
6 want hij zal zijn als de heide in de wil-
dernis, die het niet gevoelt wanneer het
goede komt, maar blijft *in* dorre plaatsen
in de woestijn, *in* zout en onbewoond land.
7 Gezegend *daarentegen* is de man die
op den HEERE vertrouwt, en wiens ver-
trouwen de HEERE is; Ps. 2:12; 34:9; 84:13.
Spr. 16:20. Jes. 30:18.
8 want hij zal zijn als een boom die
aan het water geplant is, en zijne wor-
telen uitschiet aan eene rivier, en gevoelt
het niet wanneer er eene hitte komt, maar
zijn loof blijft groen, en in een jaar van
droogte zorgt hij niet en houdt niet op
van vrucht te dragen. Ps. 1:3.
9 Arglistig is het hart, meer dan eenig
ding, ja doodelijk is het, wie zal het
kennen?
10 [a] Ik de HEERE doorgrond het hart
en proef de nieren, en dat, [b] om een
iegelijk te geven naar zijne wegen, naar
de vrucht zijner handelingen. [a] Ps. 7:10.
Jer. 11:20; 20:12. Openb. 2:23. [b] Jer. 32:19.
11 *Gelijk* een veldhoen *eieren* vergadert
maar broedt ze niet uit, *alzóó* is hij die
rijkdom vergadert doch niet met recht:
in de helft zijner dagen zal hij dien
moeten verlaten, en in zijn laatste een
dwaas zijn.
12 Een troon der heerlijkheid, eene
hoogheid van het eerste aan, is de plaats
onzes heiligdoms.
13 O HEERE, Israëls verwachting! allen
die U verlaten, zullen beschaamd worden,
en die van mij afwijken, zullen in de
aarde geschreven worden; want zij ver-
laten den HEERE, de springader des le-
venden waters. Jer. 2:13.

14 Genees mij HEERE, zoo zal ik genezen worden; behoud mij, zoo zal ik behouden worden; want Gij zijt mijn lof.
15 Zie, zij zeggen tot mij: Waar is het Woord des HEEREN? Laat het nu komen.
Jes. 5:19. 2 Petr. 3:4.
16 Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan eenen herder achter U *betaamde*, ook heb ik den doodelijken dag niet begeerd, Gij weet *het*; wat uit mijne lippen is gegaan, is voor uw aangezicht geweest.
17 Wees Gij mij niet tot eene verschrikking; Gij zijt mijne toevlucht ten dage des kwaads. Jer. 16:19.
18 Laat mijne vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt worden: breng over hen den dag des kwaads, en verbreek ze met eene dubbele verbreking.
Ps. 35:4; 40:15; 70:3; 71:13.
19 Alzóó heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen en sta in de poort der kinderen des volks, door dewelke de Koningen van Juda ingaan en door dewelke zij uitgaan, ja in alle poorten van Jeruzalem;
20 en zeg tot hen: Hoort des HEEREN woord, gij Koningen van Juda, en gansch Juda, en alle inwoners van Jeruzalem, die door deze poorten ingaat:
21 zóó zegt de HEERE: Wacht u op uwe zielen en draagt geenen last op den sabbatdag, en brengt *niet* in door de poorten van Jeruzalem; Neh. 13:19.
22 ook zult gijlieden geenen last uitvoeren uit uwe huizen op den sabbatdag, noch eenig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk als Ik uwen vaderen geboden heb;
Ex. 20:8, 9; 23:12. Deut. 5:12, 13.
23 [a] maar zij hebben niet gehoord noch hun oor geneigd, [b] maar zij hebben hunnen nek verhard om niet te hooren en om de tucht niet aan te nemen.
a Jer. 11:8; 25:4. b Neh. 9:17. Jer. 7:26; 19:15.
24 Het zal dan geschieden indien gij vlijtig naar Mij zult hooren, spreekt de HEERE, dat gij geenen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag inbrengt, en gij den sabbatdag heiligt, dat gij geen werk daarop doet:
25 zoo zullen door de poorten dezer stad ingaan Koningen en Vorsten, zittende op den troon Davids, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hunne Vorsten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid. Jer. 22:4.
26 En zij zullen komen uit de steden van Juda en uit de plaatsen rondom Jeruzalem en uit het land Benjamins, en uit de laagte en van het gebergte en van het Zuiden, aanbrengende brandoffer en slachtoffer en spijsoffer en wierook, en aanbrengende lofoffer ten Huize des HEEREN.
27 Maar indien gij naar Mij niet zult hooren om den sabbatdag te heiligen, en om geenen last te dragen als gij op den sabbatdag door de poorten van Jeruzalem ingaat: zoo zal Ik een vuur in zijne poorten aansteken, dat de paleizen van Jeruzalem zal verteren en niet worden uitgebluscht. Jer. 21:14.

HOOFDSTUK 18.

HET woord dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Maak u op en ga af *in* des pottenbakkers huis, en aldaar zal Ik u mijne woorden doen hooren.
3 Zoo ging ik af *in* des pottenbakkers huis, en zie, hij maakte een werk op de schijven;
4 en het vat dat hij maakte, werd verdorven als leem, in de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het recht was in de oogen des pottenbakkers te maken.
5 Toen geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:
6 Zal Ik ulieden niet kunnen doen gelijk deze pottenbakker, o huis Israëls? spreekt de HEERE: zie, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzoo zijt gijlieden in mijne hand, o huis Israëls! Jes. 64:8; Rom. 9:20.
7 *In* een oogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken en afbreken en verdoen; Jer. 1:10.
8 maar *indien* datzelfde volk, over hetwelk Ik *zulks* gesproken heb, zich van zijne boosheid bekeert, zoo zal Ik berouw hebben over het kwaad dat Ik hetzelve gedacht te doen. Jer. 26:3.
9 Ook zal Ik *in* een oogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten; Jer. 1:10.
10 maar *indien* het doet dat kwaad is in mijne oogen, dat het naar mijne stem niet hoort, zoo zal Ik berouw hebben over het goede *met* hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen.

11 Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem, zeggende: Zóó zegt de HEERE. Zie, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden eene gedachte; [a] *zoo* bekeert u nu een iegelijk van zijn boozen weg, [b] en maakt uwe wegen en uwe handelingen goed. *a* 2 Kon. 17:13. Jer. 25:5; 35:15. Zach. 1:4. *b* Jer. 7:3; 26:13.

12 Doch zij zeggen: Het is buiten hope, maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen een iegelijk het goeddunken zijns boozen harten. Jer. 2:25.

13 Daarom zóó zegt de HEERE: [a] Vraagt nu onder de heidenen: wie heeft alzulks gehoord? [b] De jonkvrouw Israëls doet eene zeer afschuwelijke zaak. *a* Jer. 2:10. *b* Jer. 5:30. Hos. 6:10.

14 Zal men ook om eenen rotssteen des velds verlaten de sneeuw Libanons? Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?

15 Nochtans heeft mijn volk Mij vergeten, zij rooken der ijdelheid; want zij hebben ze doen aanstooten op hunne wegen, *op* de oude paden, opdat zij mochten wandelen in stegen van eenen weg die niet opgehoogd is; Jer. 2:32; 3:21; 13:25.

16 om hun land te stellen tot eene ontzetting, *tot* eeuwige aanfluitingen; al wie daar voorbijgaat zal zich ontzetten en met zijn hoofd schudden. Jer. 19:8; 25:9, 18; 42:18; 44:22; 51:37.

17 Als een oostenwind zal Ik ze verstrooien voor het aangezicht des vijands, Ik zal hun den nek en niet het aangezicht laten zien ten dage huns verderfs. Jer. 13:24.

18 Toen zeiden zij: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremía denken; want de wet zal niet vergaan van den Priester, noch de raad van den wijze, noch het woord van den Profeet; komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar eenige zijner woorden. Ezech. 7:26. Mal. 2:7.

19 HEERE, luister naar mij en hoor naar de stem mijner twisters.

20 Zal dan kwaad voor goed vergolden worden? want zij hebben mijner ziel eenen kuil gegraven; gedenk dat ik voor uw aangezicht gestaan heb om goed voor hen te spreken, om uwe grimmigheid van hen af te wenden.

21 Daarom geef hunne zonen den honger over, en doe ze wegvloeien door het geweld des zwaards, en laat hunne vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden, en laat hunne mannen door den dood omgebracht *en* hunne jongelingen met het zwaard geslagen worden in den strijd. Ps. 109:9, 10.

22 Laat er een geschrei uit hunne huizen gehoord worden, wanneer Gij haastelijk eene bende over hen zult brengen; dewijl zij eenen kuil gegraven hebben om mij te vangen, en strikken verborgen voor mijne voeten. Ps. 35:7.

23 Doch Gij, HEERE, weet al hunnen raad tegen mij ten doode; maak geene verzoening over hunne ongerechtigheid, en delg hunne zonde niet uit van voor uw aangezicht; maar laat ze nedergeveld worden voor uw aangezicht; handel *alzóó* met hen ten tijde uws toorns.

HOOFDSTUK 19.

ZÓÓ zegt de HEERE: Ga henen en koop eene pottenbakkerskruik, en *neem tot u* van de oudsten des volks en van de oudsten der Priesteren;

2 en ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat vóór de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal,

3 en zeg: Hoort des HEEREN woord, gij Koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem: alzóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Zie, Ik zal een kwaad brengen over deze plaats, *van* hetwelk een ieder die het hoort, zijne ooren klinken zullen; 1 Sam. 3:11. 2 Kon. 21:12.

4 omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben, die zij niet gekend hebben, zij noch hunne vaders noch de Koningen van Juda, en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen; Jer. 5:19.

5 want zij hebben de hoogten Baäls gebouwd, om hunne zonen met vuur te verbranden, aan Baäl *tot* brandofferen; hetwelk Ik niet geboden noch gesproken heb, noch in mijn hart is opgekomen. Jer. 7:31; 32:35.

6 Daarom zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dal des zoons van Hinnom, maar Moord-dal; Jer. 7:32.

7 want Ik zal den raad van Juda en Jeruzalem in deze plaats verijdelen, en zal ze voor het aangezicht hunner vijanden doen vallen door het zwaard en door de hand dergenen die hunne ziel zoeken, en Ik zal

hunne doode lichamen het gevogelte des
hemels en het gedierte der aarde tot spijze
geven. Deut. 28:26. Jer. 7:33; 16:4; 34:20.
8 En Ik zal deze stad zetten tot eene
ontzetting en tot eene aanfluiting; al wie
voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en
fluiten over alle hare plagen.
Jer. 18:16; 25:9, 18; 42:18; 44:22; 51:37.
9 En Ik zal hunlieden het vleesch hunner zonen en het vleesch hunner dochteren doen eten, en zij zullen eten een iegelijk het vleesch zijns naasten, in de belegering en in de benauwing, waarmede hen hunne vijanden, en die hunne ziel zoeken, benauwen zullen.
Lev. 26:29. Deut. 28:53. Klaagl. 2:20; 4:10.
10 Dan zult gij de kruik verbreken voor
de oogen der mannen die met u gegaan zijn,
11 en zult tot hen zeggen: Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Alzóó zal Ik dit volk en deze stad verbreken, [a] gelijk als men een pottenbakkersvat verbreekt, dat niet weder geheel kan worden; [b] en zij zullen ze in Tofeth begraven, omdat er geene *andere* plaats zal zijn om te begraven. a Jes. 30:14. b Jer. 7:32.
12 Zóó zal Ik aan deze plaats doen, spreekt de HEERE, en aan hare inwoners, en dat, om deze stad te stellen als een Tofeth.
13 En de huizen van Jeruzalem en de huizen der Koningen van Juda zullen, gelijk de plaatsen van Tofeth, onrein worden, met alle de huizen op welker daken zij allen heire des hemels gerookt en vreemden goden drankofferen geofferd hebben. Jer. 7:18; 32:29; 44:17, 19.
14 Toen nu Jeremía van Tofeth kwam, waarhenen hem de HEERE gezonden had om te profeteeren, stond hij in den voorhof van des HEEREN Huis, en zeide tot al het volk:
15 Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Zie, Ik zal over deze stad, en over alle hare steden, al het kwaad brengen dat Ik over haar gesproken heb, omdat zij hunnen nek verhard hebben, om mijne woorden niet te hooren.
Neh. 9:17. Jer. 7:26; 17:23.

HOOFDSTUK 20.

ALS Pashur de zoon van Immer, de Priester (deze nu was bestelde voorganger in het Huis des HEEREN), Jeremía hoorde, deze woorden profeteerende,
2 zoo sloeg Pashur den Profeet Jeremía, en hij stelde hem in de gevangenis, welke is in de bovenste poort Benjamins die aan het Huis des HEEREN is.
3 Maar het geschiedde des anderen daags dat Pashur Jeremía uit de gevangenis voorbracht; toen zeide Jeremía tot hem: De HEERE noemt uwen naam niet Pashur, maar Magor-missabîb;
4 want zóó zegt de HEERE: Zie, Ik stel u tot eenen schrik voor uzelven en voor alle uwe liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uwe oogen aanzien; en Ik zal gansch Juda geven in de hand des Konings van Babel, die ze naar Babel gevankelijk zal wegvoeren, en slaan ze met het zwaard.
5 Ook zal Ik geven al het vermogen dezer stad, en al haren arbeid, en al hare kostelijkheid, en alle schatten der Koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand hunner vijanden: die zullen ze rooven, zullen ze nemen en zullen ze brengen naar Babel. Jer. 15:13; 17:3.
6 En gij Pashur, en alle inwoners van uw huis, gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel komen, en aldaar sterven en aldaar begraven worden, gij en alle uwe vrienden, denwelken gij valschelijk geprofeteerd hebt.
7 HEERE, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden, Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht; ik ben den ganschen dag tot een belachen, een ieder van hen bespot mij;
8 want sinds dat ik spreek, roep ik uit, ik roep geweld en verstoring, omdat mij des HEEREN Woord den ganschen dag tot smaad en tot schimp is. Job 19:7.
9 Dies zeide ik: Ik zal Zijner niet gedenken, en niet meer in zijnen naam spreken; maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijne beenderen; en ik vermoeide mij om te verdragen, maar konde niet. Ps. 39:4.
10 Want ik heb gehoord de naspraak van velen, *van* Magor-missabîb, *zeggende:* Geeft *ons* te kennen, en wij zullen het te kennen geven; alle mijne vredegenooten geven acht op mijn hinken, *zij zeggen:* Misschien zal hij overreed worden, dan zullen wij hem overmogen en onze wraak van hem nemen.
11 Maar de HEERE is met mij als een verschrikkelijk held, daarom zullen mijne vervolgers struikelen en niets vermogen zij zijn zeer beschaamd geworden, omdat zij niet verstandiglijk gehandeld hebben,

het zal eene eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden. Jer. 1:19; 15:20.

12 Gij dan, o HEERE der heirscharen! die den rechtvaardige proeft, [a] die de nieren en het hart ziet, [b] laat mij uwe wraak van hen zien, want ik heb U mijne twistzaak ontdekt. a Ps. 7:10. Jer. 11:20; 17:10. Openb. 2:23. b Jer. 15:15.

13 Zingt den HEERE, prijst den HEERE; want Hij heeft de ziel des nooddruftigen uit de hand der boosdoeners verlost.

14 Vervloekt zij de dag op welken ik geboren ben: de dag op welken mijne moeder mij gebaard heeft, zij niet gezegend. Job 3:3. Jer. 15:10.

15 Vervloekt zij de man die mijnen vader geboodschapt heeft, zeggende: U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem grootelijks.

16 Ja die man zij als de steden die de HEERE heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd; en hij hoore in den morgenstond een geroep, en op den middagtijd een geschrei,

17 dat hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af, of mijne moeder mijn graf geweest is, of hare baarmoeder *als van eene* die eeuwiglijk zwanger is.

18 Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen, om moeite en droefenis te zien, en dat mijne dagen in beschaamdheid vergaan? Job 3:11; 10:18.

HOOFDSTUK 21.

HET woord dat van den HEERE geschied is tot Jeremía, als de Koning Zedekía tot hem zond Pashur den zoon van Malkía, en Zefanja den zoon van Maäseja, den Priester, zeggende:

2 Vraag toch den HEERE voor ons, want Nebukadrezar de Koning van Babel strijdt tegen ons: misschien zal de HEERE met ons doen naar alle zijne wonderen, dat hij van ons optrekke.

3 Toen zeide Jeremía tot hen: Zóó zult gijlieden tot Zedekía zeggen:

4 Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Zie, Ik zal de krijgswapenen omwenden die in ulieder hand zijn, met welke gij strijdt tegen den Koning van Babel en tegen de Chaldeeën, die u belegeren van buiten aan den muur; en Ik zal ze verzamelen in het midden van deze stad.

5 En Ik zelf zal tegen ulieden strijden met eene uitgestrekte hand en met eenen sterken arm, ja met toorn en met grimmigheid en met groote verbolgenheid.

6 En Ik zal de inwoners dezer stad slaan, zoowel de menschen als de beesten; door eene groote pestilentie zullen ze sterven.

7 En daarna, spreekt de HEERE, zal Ik Zedekía den Koning van Juda, en zijne knechten en het volk, en die in deze stad overgebleven zijn van de pestilentie, van het zwaard en van den honger, geven in de hand van Nebukadrezar den Koning van Babel, en in de hand hunner vijanden en in de hand dergenen die hunne ziel zoeken; en hij zal ze slaan met de scherpte des zwaards, hij zal ze niet sparen noch verschoonen noch zich ontfermen.

8 En tot dit volk zult gij zeggen: Zóó zegt de HEERE: Zie, Ik stel voor ulieder aangezicht den weg des levens en den weg des doods:

9 die in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard of door den honger of door de pestilentie; maar die er uitgaat en afvalt tot de Chaldeeën die ulieden belegeren, die zal leven, en zijne ziel zal hem tot een buit zijn. Jer. 38:2; 39:18; 45:5.

10 [a] Want Ik heb mijn aangezicht tegen deze stad gesteld ten kwade en niet ten goede, spreekt de HEERE: [b] zij zal gegeven worden in de hand des Konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden. a Jer. 44:11. Amos 9:4. b Jer. 32:29; 34:2.

11 En aangaande het huis des Konings van Juda, hoort des HEEREN woord:

12 O huis Davids, zóó zegt de HEERE: Richt des morgens recht, en verlost den beroofde uit de hand des verdrukkers; opdat mijne gramschap niet uitvare als een vuur, en brande dat niemand blusschen kan, vanwege de boosheid uwer handelingen. Jer. 22:3.

13 Zie, Ik *wil* aan u, gij inwoneres des dals, gij rots der vlakte, spreekt de HEERE, gijlieden die zegt: Wie zoude tegen ons afkomen, of wie zoude komen in onze woningen? Jer. 49:4.

14 En Ik zal over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen, spreekt de HEERE; en Ik zal een vuur aansteken in haar woud, dat zal verteren al wat rondom haar is. Jer. 17:27.

HOOFDSTUK 22.

ALZÓÓ zegt de HEERE: Ga af *in* het huis des Konings van Juda, en spreek aldaar dit woord,

2 en zeg: Hoor het woord des HEEREN, gij Koning van Juda, gij die zit op Davids troon, gij en uwe knechten en uw volk, die door deze poorten ingaan:
3 zóó zegt de HEERE: [a]Doet recht en gerechtigheid, en redt den beroofde uit de hand des verdrukkers; [b]en onderdrukt den vreemdeling niet, [c]den wees noch de weduw; doet geen geweld, en vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats.
a Jer. 21:12. b Ex. 22:21, 22. Deut. 24:17. Zach. 7:10. c Jer. 7:6.
4 Want indien gijlieden deze zaak ernstiglijk zult doen, zoo zullen door de poorten van dit huis Koningen ingaan, zittende op Davids troon, rijdende op wagens en op paarden, hij en zijne knechten en zijn volk. Jer. 17:25.
5 Indien gij daarentegen deze woorden niet zult hooren, zoo heb Ik bij Mij gezworen, spreekt de HEERE, dat dit huis tot eene woestheid worden zal.
6 Want zóó zegt de HEERE van het huis des Konings van Juda: Gij zijt mij een Gilead, eene hoogte Libanons; *maar* zoo Ik u niet zette *als* eene woestijn *en* onbewoonde steden!
7 Want Ik zal verdervers tegen u heiligen, elk met zijn gereedschap; die zullen uwe uitgelezene cederen omhouwen en in het vuur werpen.
8 Dan zullen vele heidenen voorbij deze stad gaan, en zullen zeggen een ieder tot zijnen naaste: Waarom heeft de HEERE alzóó gedaan aan deze groote stad?
Deut. 29:24. 1 Kon. 9:8. 2 Kron. 7:21.
9 En zij zullen zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN huns Gods hebben verlaten, en hebben zich voor andere goden nedergebogen en die gediend.
10 Weent niet over den doode en beklaagt hem niet; weent vrij over dien die weggegaan is, want hij zal nimmermeer wederkomen, dat hij het land zijner geboorte zie.
11 Want zóó zegt de HEERE van Sallum den zoon van Josía, Koning van Juda, die in de plaats van zijnen vader Josía regeerde, die uit deze plaats is uitgegaan: Hij zal daar nimmermeer wederkomen;
12 maar in de plaats waarhenen zij hem gevankelijk hebben weggevoerd, zal hij sterven, en dit land zal hij niet meer zien. 2 Kon. 23:34. 2 Kron. 36:4. Ezech. 19:4.
13 [a]Wee dien die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, en zijne opperzalen met onrecht; [b]die zijns naasten dienst om niet gebruikt, en geeft hem zijn arbeidsloon niet; a Hab. 2:9. b Lev. 19:13. Deut. 24:14.
14 die daar zegt: Ik zal mij een zeer hoog huis bouwen, en doorluchtige opperzalen; en hij houwt zich vensteren uit, en het is bedekt met ceder en aangestreken met menie.
15 Zoudt gij regeeren, omdat gij u mengt met den ceder? Heeft niet uw vader gegeten en gedronken, en recht en gerechtigheid gedaan, *en* het ging hem toen wèl?
16 Hij heeft de rechtzaak des ellendigen en nooddruftigen gericht, toen ging het *hem* wèl; is dat niet Mij te kennen? spreekt de HEERE.
17 Maar uwe oogen en uw hart zijn niet dan op uwe gierigheid, en op onschuldig bloed, om dat te vergieten, en op verdrukking en overlast, om *die* te doen.
18 Daarom zegt de HEERE alzóó van Jojakim, zoon van Josía, Koning van Juda: Zij zullen hem niet beklagen: Och mijn broeder, of: Och zuster; zij zullen hem niet beklagen: Och heer, of: Och zijne majesteit: Jer. 34:5.
19 met eene ezelsbegrafenis zal hij begraven worden, men zal *hem* sleepen en daarhenen werpen, verre weg van de poorten Jeruzalems. Jer. 36:30.
20 Klim op den Libanon en roep, en verhef uwe stem op den Basan; roep ook van de veren; maar alle uwe liefhebbers zijn verbroken.
21 Ik sprak u aan in uwen grooten voorspoed, *maar* gij zeidet: Ik zal niet hooren. Dit is uw weg van uwe jeugd af, dat gij mijner stem niet hebt gehoorzaamd.
22 De wind zal alle uwe herders weiden, en uwe liefhebbers zullen in de gevangenis gaan; dan zult gij zekerlijk beschaamd en te schande worden vanwege al uwe boosheid.
23 O gij die nu op den Libanon woont *en* in de cederen nestelt, hoe begenadigd zult gij zijn als u de smarten zullen aankomen, het wee als eener barende *vrouw*.
24 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEERE, ofschoon Chonia, de zoon van Jojakim den Koning van Juda, een zegelring ware aan mijne rechterhand, zoo zal Ik u toch van daar wegrukken,
25 en Ik zal u geven in de hand dergenen die uwe ziel zoeken en in de

hand dergenen voor welker aangezicht
gij schrikt, namelijk in de hand Nebu-
kadrezars des Konings van Babel, en in
de hand der Chaldeën;
26 en Ik zal u, en uwe moeder die u
gebaard heeft, uitwerpen in een ander
land, waarin gijlieden niet geboren zijt,
en daar zult gij sterven;
27 en in het land naar hetwelk hunne
ziel verlangt om daar weder te komen,
daarhenen zullen zij niet wederkomen.
28 Is dan deze man Chonia een ver-
acht, verstrooid, afgodisch beeld, of is
hij een vat waaraan men geen lust heeft?
Waarom zijn hij en zijn zaad uitgewor-
pen, ja weggeworpen in een land dat
zij niet kennen? Jer. 48:38.
29 O land, land, land! hoor des Hee-
ren woord;
30 zóó zegt de Heere: Schrijft dezen
man als kinderloos aan, als eenen man
die niet voorspoedig zal zijn in zijne da-
gen; want daar zal niemand van zijn
zaad voorspoedig zijn, zittende op den
troon Davids en heerschende meer in Juda.

HOOFDSTUK 23.

WEE den herderen, die de schapen
mijner weide ombrengen en ver-
strooien, spreekt de Heere. Ezech. 34:2.
2 Daarom zegt de Heere de God Is-
raëls alzóó van de herders die mijn volk
weiden: Gijlieden hebt mijne schapen
verstrooid en hebt ze verdreven, en hebt
ze niet bezocht. zie, Ik zal over u be-
zoeken de boosheid uwer handelingen,
spreekt de Heere;
3 en Ik zal het overblijfsel mijner scha-
pen zelf vergaderen uit alle de landen
waarhenen Ik ze verdreven heb, en Ik
zal ze wederbrengen tot hunne kooien,
en zij zullen vruchtbaar zijn en verme-
nigvuldigen, Ezech. 34:11, 12.
4 En Ik zal herders over hen verwek-
ken die ze weiden zullen, en zij zullen
niet meer vreezen noch verschrikt worden,
noch gemist worden, spreekt de Heere.
5 Zie, de dagen komen, spreekt de
Heere, dat Ik David eene rechtvaardige
Spruite zal verwekken, die zal Koning
zijnde regeeren, en voorspoedig zijn, en
recht en gerechtigheid doen op de aarde;
Jes. 4:2. Jer. 33:15. Zach. 3:8; 6:12.
6 in zijne dagen zal Juda verlost wor-
den en Israël zéker wonen, en dit zal
zijn naam zijn waarmede men hem zal
noemen: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID.
Deut. 33:28. Jer. 33:16.
7 Daarom zie, de dagen komen spreekt
de Heere, dat ze niet meer zullen zeg-
gen: *Zoo waarachtig als* de Heere leeft
die de kinderen Israëls uit Egypteland
heeft opgevoerd, Jer. 16:14, 15.
8 maar: *Zoo waarachtig als* de Heere
leeft die het zaad van het huis Israëls
heeft opgevoerd en die het aangebracht
heeft uit het land van het Noorden, en
uit alle de landen waarhenen Ik ze gedreven
had; want zij zullen wonen in hun land.
9 Aangaande de profeten:
Mijn hart wordt in mijn binnenste
gebroken, alle mijne beenderen bewegen
zich, ik ben als een dronken man en als
een man dien de wijn te boven gaat,
vanwege den Heere en vanwege de
woorden zijner heiligheid. Ezech. 13:2.
10 Want het land is vol overspelers,
want het land treurt vanwege den vloek, de
weiden der woestijn verdorren, omdat hun
loop boos is en hunne macht niet recht.
11 Want beide profeten en Priesters
zijn huichelaars, zelfs in mijn Huis vind
Ik hunne boosheid, spreekt de Heere.
Jer. 6:13; 8:10.
12 Daarom zal hun weg hun zijn als
zeer gladde plaatsen in de donkerheid,
zij zullen aangedreven worden en daarin
vallen, want Ik zal een kwaad over hen
brengen *in* het jaar hunner bezoeking,
spreekt de Heere. Ps. 35:6.
13 Ik heb wel ongerijmdheid gezien in
de profeten van Samaria, *die* door Baäl
profeteerden en mijn volk Israël ver-
leidden,
14 maar in de profeten van Jeruzalem
zie Ik afschuwelijkheid, zij bedrijven over-
spel, en gaan om met valschheid, en ster-
ken de handen der boosdoeners opdat zij
zich niet bekeeren een iegelijk van zijne
boosheid, zij allen zijn mij als Sodom,
en zijne inwoners als Gomorra.
15 Daarom zegt de Heere der heir-
scharen van deze profeten alzóó: Zie,
Ik zal ze met alsem spijzigen en met
galle-water drenken; want van Jeruza-
lems profeten is de huichelarij uitgegaan
in het gansche land Jer. 8:14; 9:15.
16 Zóó zegt de Heere der heirscharen:
Hoort niet naar de woorden der profeten
die u profeteeren; zij maken u ijdel, zij
spreken het gezicht huns harten, niet uit
des Heeren mond;

17 zij zeggen steeds tot degenen die Mij
lasteren: De HEERE heeft het gesproken,
gijlieden zult vrede hebben; en *tot* al wie
naar zijns harten goeddunken wandelt,
zeggen zij: Uliedcn zal geen kwaad over-
komen. Jer. 6:14; 8:11. Ezech. 13:10,16.
18 Want wie heeft in des HEEREN raad ge-
staan, en zijn Woord gezien of gehoord? Wie
heeft zijn Woord aangemerkt en gehoord?
19 Zie, een onweder des HEEREN, eene
grimmigheid is uitgegaan, ja een pijn-
lijk onweder: het zal blijven op der god-
deloozen hoofd. Jer. 25:32; 30:23, 24.
20 Des HEEREN toorn zal zich niet af-
wenden, totdat Hij zal hebben gedaan en
totdat Hij zal hebben daargesteld de ge-
dachten zijns harten: in het laatste der
dagen zult gij *met* verstand daarop letten.
21 Ik heb die profeten niet gezonden,
nochtans hebben zij geloopen; Ik heb tot
hen niet gesproken, nochtans hebben zij
geprofeteerd.
Jer. 14:14; 27:15; 29:8, 9. Ezech. 13:6; 22:28.
22 Maar zoo zij in mijnen raad hadden
gestaan, zoo zouden zij mijn volk mijne
woorden hebben doen hooren, en zouden ze
afgekeerd hebben van hunnen boozen weg
en van de boosheid hunner handelingen.
23 Ben Ik een God van nabij, spreekt
de HEERE, en niet een God van verre?
24 Zoude zich iemand in verborgene
plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem
niet zoude zien? spreekt de HEERE; ver-
vul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt
de HEERE. Ps. 139:7. Amos 9:3.
25 Ik heb gehoord wat de profeten
zeggen, die in mijnen naam leugen pro-
feteeren, zeggende: Ik heb gedroomd, ik
heb gedroomd.
26 Hoe lang? Is er dan *een droom* in
het hart der profeten die de leugen pro-
feteeren? Ja, het zijn profeten van huns
harten bedriegerij,
27 die daar denken om mijn volk mij-
nen naam te doen vergeten door hunne
droomen die zij een ieder zijnen naaste
vertellen, gelijk als hunne vaders mijnen
naam vergeten hebben door Baäl.
28 De profeet bij welken een droom is,
die vertelle den droom; en bij welken
mijn Woord is, die spreke mijn Woord
waarachtiglijk: wat heeft het stroo met
het koren te doen? spreekt de HEERE.
29 Is mijn Woord niet alzóó als een
vuur, spreekt de HEERE, en als een ha-
mer *die* eene steenrots te morzel slaat?
30 Daarom zie, Ik *wil* aan de profeten,
spreekt de HEERE, die mijne woorden
stelen een ieder van zijnen naaste;
Deut. 18:20. Jer. 14:15.
31 zie, Ik *wil* aan de profeten, spreekt
de HEERE, die hunne tong nemen en spre-
ken: Hij heeft *het* gesproken;
32 zie, Ik *wil* aan degenen die valsche
droomen profeteeren, spreekt de HEERE,
en vertellen die, en verleiden mijn volk
met hunne leugenen en met hunne licht-
vaardigheid: daar Ik ze niet gezonden en
hun niets bevolen heb, en zij dezen volke
gansch geen nut doen, spreekt de HEERE.
Ezech. 13:8, 9.
33 Wanneer dan dit volk of een pro-
feet of Priester u vragen zal, zeggende:
Wat is des HEEREN last? zoo zult gij tot
hen zeggen: Wat last? Dat Ik uliedcn
verlaten zal, spreekt de HEERE.
34 En aangaande den profeet of den
Priester of het volk dat zeggen zal: Des
HEEREN last: — dat Ik bezoeking zal
doen over dien man en over zijn huis.
35 Aldus zult gijlieden zeggen een iege-
lijk tot zijnen naaste en een iegelijk tot
zijnen broeder: Wat heeft de HEERE geant-
woord en wat heeft de HEERE gesproken?
36 Maar des HEEREN last zult gij niet
meer gedenken; want eenen iegelijken zal
zijn eigen woord een last zijn, dewijl gij
verkeert de woorden des levenden Gods,
des HEEREN der heirscharen, onzes Gods.
37 Aldus zult gij zeggen tot den Profeet:
Wat heeft u de HEERE geantwoord en wat
heeft de HEERE gesproken?
38 Maar dewijl gij zegt: Des HEEREN
last, daarom zóó zegt de HEERE: Omdat
gij dit woord zegt: Des HEEREN last, daar
Ik tot u gezonden heb, zeggende: Gij zult
niet zeggen: Des HEEREN last, —
39 daarom zie, Ik zal u ook ganschelijk
vergeten, en u, mitsgaders de stad die Ik
u en uwen vaderen gegeven heb, van mijn
aangezicht laten varen;
40 en Ik zal u eeuwige smaadheid aan-
doen, en eeuwige schande, die niet zal
worden vergeten.

HOOFDSTUK 24.

DE HEERE deed mij zien, en zie, daar wa-
ren twee vijgenkorven, gezet vóór den
Tempel des HEEREN: nadat Nebukadrezar,
Koning van Babel, gevankelijk had weg-
gevoerd Jechonia den zoon van Jojakim,
den Koning van Juda, mitsgaders de Vor-

sten van Juda, en de timmerlieden en de
smeden, van Jeruzalem, en hen te Babel
gebracht had. 2 Kon. 24:15. 2 Kron. 36:10.
2 *In* den éénen korf waren zeer goede
vijgen, als de eerste rijpe vijgen zijn;
maar *in* den anderen korf waren zeer
slechte vijgen, die vanwege de slechtheid
niet konden gegeten worden.
3 En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet
gij Jeremia? en ik zeide: Vijgen; de goede vijgen zijn zeer goed, en de slechte
zeer slecht, die vanwege de slechtheid
niet kunnen gegeten worden.
4 Toen geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
5 Zóó zegt de HEERE de God Israëls:
Gelijk die goede vijgen, alzóó zal Ik kennen de gevankelijk weggevoerden van Juda,
die Ik uit deze plaats naar het land der
Chaldeën heb weggezonden ten goede;
6 en Ik zal mijn oog op hen stellen ten
goede, [a] en zal ze wederbrengen in dit
land, [b] en Ik zal ze bouwen en niet afbreken, en zal ze planten en niet uitrukken; *a* Jer. 16:15. *b* Jer. 31:28; 42:10.
7 [a] en Ik zal hun een hart geven om Mij
te kennen dat Ik de HEERE ben; [b] en zij
zullen Mij tot een volk zijn en Ik zal hun
tot eenen God zijn, want zij zullen zich
tot Mij met hun gansche hart bekeeren.
a Jer. 32:39. Ezech. 11:19; 36:26. *b* Lev. 26:12.
Jer. 30:22; 31:1, 33; 32:38. Ezech. 11:20; 37:27.
Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
8 En gelijk de slechte vijgen, die vanwege de slechtheid niet kunnen gegeten
worden (want aldus zegt de HEERE),
alzóó zal Ik maken Zedekía den Koning
van Juda, mitsgaders zijne Vorsten en het
overblijfsel van Jeruzalem, die in dit land
zijn overgebleven en die in Egypteland
wonen; Jer. 29:17, 18.
9 [a] en Ik zal ze overgeven tot eene beroering ten kwade allen koninkrijken der aarde, [b] tot smaadheid en tot een spreekwoord,
tot eene spotrede en tot eenen vloek, in
alle de plaatsen waarhenen Ik ze gedreven zal hebben; *a* Deut. 28:25. Jer. 15:4; 34:17.
b Deut. 28:37. 1 Kon. 9:7. 2 Kron. 7:20. Jer. 42:18.
10 en Ik zal onder hen zenden het zwaard,
den honger en de pestilentie, totdat zij
verteerd zullen zijn uit het land dat Ik
hun en hunnen vaderen gegeven had.

HOOFDSTUK 25.

HET woord dat tot Jeremía geschied
is over het gansche volk van Juda,
in het vierde jaar van Jojakim, zoon van
Josía, Koning van Juda (dat was het
eerste jaar van Nebukadrezar, Koning
van Babel); Jer. 36:1.
2 hetwelk de Profeet Jeremía gesproken
heeft tot het gansche volk van Juda en tot
alle de inwoners van Jeruzalem, zeggende:
3 Van het dertiende jaar van Josía den
zoon van Amon, den Koning van Juda,
tot op dezen dag toe (dit is het drie en
twintigste jaar), is het Woord des HEEREN
tot mij geschied, en ik heb tot ulieden
gesproken, vroeg op zijnde en sprekende,
maar gij hebt niet gehoord. Jer. 7:13; 32:33.
4 Ook heeft de HEERE tot u gezonden
alle zijne knechten de Profeten, vroeg
op zijnde en zendende (maar gij hebt
niet gehoord noch uw oor geneigd om te
hooren), 2 Kron. 36:15. Jer. 7:25; 26:5; 29:19;
35:15; 44:4.
5 zeggende: Bekeert u toch een iegelijk
van zijnen boozen weg en van de boosheid uwer handelingen, en woont in het
land dat de HEERE u en uwen vaderen
gegeven heeft, van eeuw tot eeuw;
2 Kon. 17:13. Jer. 18:11; 35:15. Zach. 1:4.
6 en wandelt andere goden niet na, om
die te dienen en u voor die neder te
buigen, en vertoornt Mij niet door uwer
handen werk, opdat Ik u geen kwaad doe.
7 Maar gij hebt naar Mij niet gehoord,
spreekt de HEERE, opdat gij Mij vertoorndet door het werk uwer handen, uzelven
ten kwade.
8 Daarom zóó zegt de HEERE der heirscharen: Omdat gij mijne woorden niet
hebt gehoord,
9 zie, Ik zal zenden en nemen alle geslachten van het Noorden, spreekt de
HEERE, [a] en tot Nebukadrezar den Koning
van Babel, mijnen knecht, en zal ze
brengen over dit land en over deszelfs
inwoners, en over alle deze volken rondom, en Ik zal ze verbannen, [b] en zal ze
stellen tot eene ontzetting en tot eene
aanfluiting en tot eeuwige woestheden;
a Jer. 27:6; 43:10.
b vs. 18. Jer. 18:16; 19:8; 42:18; 44:22; 51:37.
10 en Ik zal van hen doen vergaan de
stem der vroolijkheid en de stem der
vreugde, de stem des bruidegoms en de
stem der bruid, het geluid der molens en
het licht der lamp; Jes. 24:8. Jer. 7:34; 16:9.
Ezech. 26:13. Openb. 18:22.
11 en dit gansche land zal worden tot
eene woestheid, tot eene ontzetting, en

deze volken zullen den Koning van Babel dienen zeventig jaar.

12 Maar het zal geschieden als de zeventig jaren vervuld zijn, *dan* zal Ik over den Koning van Babel en over dat volk, spreekt de HEERE, hunne ongerechtigheid bezoeken, mitsgaders over het land der Chaldeeën, en zal dat stellen tot eeuwige verwoestingen; Jes. 23:17. Jer. 29:10. Dan. 9:2.

13 en Ik zal over dat land brengen alle mijne woorden die Ik daarover gesproken heb, al wat in dit boek geschreven is, wat Jeremía geprofeteerd heeft over alle deze volken;

14 want van hen zullen zich doen dienen die óók machtige volken en groote Koningen zijn: alzoo zal ik hun vergelden naar hun doen en naar het werk hunner handen. Jer. 27:7.

15 Want alzóó heeft de HEERE de God Israëls tot mij gezegd: Neem dezen beker van den wijn der grimmigheid van mijne hand en geef dien te drinken aan alle de volken tot welke Ik u zende: Openb. 16:19.

16 dat ze drinken, en beven, en dol worden, vanwege het zwaard dat Ik onder hen zal zenden.

17 En ik nam den beker van des HEEREN hand, en ik gaf te drinken allen den volken tot welke de HEERE mij gezonden had,

18 *namelijk* Jeruzalem en den steden van Juda, en haren Koningen en haren Vorsten, om die te stellen tot eene woestheid, tot eene ontzetting, tot eene aanfluiting en tot eenen vloek, gelijk het is te dezen dage; vs. 9 *b*.

19 Farao den Koning van Egypte, en zijnen knechten en zijnen Vorsten en al zijn volk,

20 en den ganschen gemengden hoop, en allen Koningen van het land Uz; en allen Koningen van der Filistijnen land, en Askelon en Gaza en Ekron en het overblijfsel van Asdod;

21 Edom en Moab en den kinderen Ammons;

22 en allen Koningen van Tyrus en allen Koningen van Sidon, en den Koningen der eilanden die aan gene zijde der zee zijn;

23 Dedan en Tema en Buz, en allen die aan de hoeken afgekort zijn; Jer. 9:26; 49:32.

24 en allen Koningen van Arabië, en allen Koningen van den gemengden hoop die in de woestijn wonen;

25 en allen Koningen van Zimri, en allen Koningen van Elam, en allen Koningen van Medië;

26 en allen Koningen van het Noorden, die nabij en die verre zijn, den éénen met den anderen; ja allen koninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn. En de Koning van Sesach zal na hen drinken. Jer. 51:41.

27 Gij zult dan tot hen zeggen; Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Drinkt en wordt dronken en spuwt, en valt neder dat gij niet weder opstaat vanwege het zwaard dat Ik onder u zal zenden.

28 En het zal geschieden wanneer zij weigeren zullen den beker van uwe hand te nemen om te drinken, dat gij tot hen zeggen zult: Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Gij zult zekerlijk drinken.

29 Want zie, in de stad die naar mijnen naam genoemd is, begin Ik te plagen: en zoudt gij eenigszins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden; want Ik roep het zwaard over alle inwoners der aarde, spreekt de HEERE der heirscharen. Jer. 12:12; 47:6.

30 Gij zult dan alle deze woorden tot hen profeteeren, en gij zult tot hen zeggen: De HEERE zal brullen uit de hoogte, en zijne stem verheffen uit de woning zijner heiligheid, Hij zal schrikkelijk brullen over zijne woonstede; hij zal een vreugdegeschrei, als de *druiven*treders, uitroepen tegen alle inwoners der aarde. Joël 3:16. Amos 1:2.

31 Het geschal zal komen tot aan het einde der aarde; want de HEERE heeft eenen twist met de volken, Hij zal gericht houden met alle vleesch; de goddeloozen die heeft Hij aan het zwaard overgegeven, spreekt de HEERE.

32 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Zie, een kwaad gaat uit van volk tot volk, en een groot onweder zal verwekt worden van de zijden der aarde; Jer. 23:19; 30:23.

33 en de verslagenen des HEEREN zullen te dien dage *liggen* van het *ééne* einde der aarde tot aan het *andere* einde der aarde; zij zullen niet beklaagd, noch opgenomen, noch begraven worden; tot mest op den aardbodem zullen ze zijn. Jer. 16:4.

34 Huilt, gij herders, en schreeuwt, en wentelt u *in de asch*, gij heerlijken van de kudde; want uwe dagen zijn vervuld dat men slachten zal, en van uwe verstrooiingen: dan zult gij vervallen als een kostelijk vat; Jer. 4:8; 6:26.

35 en de vlucht zal vergaan van de herders, en de ontkoming van de heerlijken der kudde;
36 daar zal zijn eene stem des geroeps der herderen, en een gehuil der heerlijken van de kudde; omdat de HEERE hunne weide verstoort.
37 Want de landouwen des vredes zullen uitgeroeid worden vanwege de hittigheid des toorns des HEEREN:
38 Hij heeft als een jonge leeuw zijne hut verlaten: want hunlieder land is geworden tot eene verwoesting, vanwege de hittigheid des verdrukkers, ja vanwege de hittigheid zijns toorns.

HOOFDSTUK 26.

IN het begin des koninkrijks van Jojakim den zoon van Josía, Koning van Juda, geschiedde dit woord van den HEERE, zeggende:
2 Zóó zegt de HEERE: Sta in het voorhof van het Huis des HEEREN, en spreek tot alle steden van Juda, die komen om aan te bidden *in* het Huis des HEEREN, alle de woorden, die Ik u geboden heb tot hen te spreken, doe er niet één woord af.
3 Misschien zullen ze hooren, en zich bekeeren een iegelijk van zijnen boozen weg: zoo zoude Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hun denk te doen vanwege de boosheid hunner handelingen. Jer. 18:8.
4 Zeg dan tot hen: Zóó zegt de HEERE: Zoo gijlieden naar Mij niet zult hooren, dat gij wandelt in mijne wet die Ik voor uw aangezicht gegeven heb,
5 hoorende naar de woorden van mijne knechten de Profeten, die Ik tot u zend, zelfs vroeg op zijnde en zendende, doch die gij niet gehoord hebt: 2 Kron. 36:15. Jer. 7:25; 25:4; 29:19; 35:15; 44:4.
6 zoo zal Ik dit Huis stellen als Silo, en deze stad zal Ik stellen tot eenen vloek allen volken der aarde. Ps. 78:60. Jer. 7:12.
7 En de Priesters en de profeten en al het volk hoorden Jeremía deze woorden spreken in het Huis des HEEREN.
8 Zoo geschiedde het als Jeremía geëindigd had te spreken alles wat de HEERE geboden had tot al het volk te spreken, dat de Priesters en de profeten en al het volk hem grepen, zeggende: Gij zult den dood sterven.
9 Waarom hebt gij in den naam des HEEREN geprofeteerd, zeggende: Dit Huis zal worden als Silo, en deze stad zal woest worden, dat er niemand wone? En het gansche volk werd vergaderd tegen Jeremía in het Huis des HEEREN.
10 Als nu de Vorsten van Juda deze woorden hoorden, gingen zij òp uit het huis des Konings *naar het* Huis des HEEREN, en zij zetten zich bij de deur der nieuwe poort des HEEREN.
11 Toen spraken de Priesters en de profeten tot de Vorsten en tot al het volk, zeggende: Aan dezen man is een oordeel des doods, want hij heeft geprofeteerd tegen deze stad, gelijk als gij met uwe ooren gehoord hebt.
12 Maar Jeremía sprak tot alle de Vorsten en tot al het volk, zeggende: De HEERE heeft mij gezonden om tegen dit Huis en tegen deze stad te profeteeren alle de woorden die gij gehoord hebt;
13 nu dan, maakt uwe wegen en uwe handelingen goed, en gehoorzaamt der stemme des HEEREN uws Gods: zoo zal het den HEERE berouwen over het kwaad dat Hij tegen u gesproken heeft. Jer. 7:3; 18:11.
14 Doch ik, zie, ik ben in uwe hand: doet mij als het goed en als het recht is in uwe oogen;
15 maar weet voorzeker dat gij, zoo gij mij doodt, gewisselijk onschuldig bloed zult brengen op u en op deze stad en op hare inwoners: want in waarheid, de HEERE heeft mij tot u gezonden om alle deze woorden voor uwe ooren te spreken.
16 Toen zeiden de Vorsten en al het volk tot de Priesteren en tot de profeten: Aan dezen man is geen oordeel des doods, want hij heeft tot ons gesproken in den naam des HEEREN onzes Gods.
17 Ook stonden er mannen op van de oudsten des lands, en spraken tot de gansche gemeente des volks, zeggende:
18 Micha de Morastiet heeft in de dagen van Hizkía, Koning van Juda, geprofeteerd en tot al het volk van Juda gesproken, zeggende: Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Sion zal *als* een akker geploegd, en Jeruzalem *tot steen*hoopen worden, en de berg dezes Huizes tot hoogten eens wouds. Micha 3:12.
19 Hebben ook Hizkía de Koning van Juda, en gansch Juda hem ooit gedood? Vreesde hij niet den HEERE en smeekte des HEEREN aangezicht, zoodat het den HEERE berouwde over het kwaad dat Hij tegen hen gesproken had? Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen.

20 Daar was ook een man die in den
naam des HEEREN profeteerde, Uría de
zoon van Semaja, van Kirjath-Jearim;
die profeteerde tegen deze stad en tegen
dit land, naar alle de woorden van Jeremía.
21 En als de Koning Jojakim, mitsgaders alle zijne geweldigen en alle de Vorsten, zijne woorden hoorden, zocht de Koning hem te dooden. Als Uría *dat* hoorde, zoo vreesde hij en vluchtte, en kwam in Egypte.
22 Maar de Koning Jojakim zond mannen *naar* Egypte, Elnathan den zoon van Achbor, en *andere* mannen met hem, naar Egypte;
23 die voerden Uría uit Egypte, en brachten hem tot den Koning Jojakim, en hij sloeg hem met het zwaard, en hij wierp zijn dood lichaam in de graven der kinderen des volks.
24 Maar de hand van Ahikam den zoon van Safan was met Jeremía, dat men hem niet overgaf in de hand des volks, om hem te dooden.

HOOFDSTUK 27

IN het begin des koninkrijks van Jojakim, zoon van Josía, Koning van Juda, geschiedde dit woord tot Jeremía van den HEERE, zeggende:
2 Alzóó zeide de HEERE tot mij: Maak u banden en jukken, en doe die aan uwen hals;
3 en zend ze tot den Koning van Edom, en tot den Koning van Moab, en tot den Koning der kinderen Ammons, en tot den Koning van Tyrus, en tot den Koning van Sidon, door de hand der boden die te Jeruzalem tot Zedekía, den Koning van Juda, komen;
4 en beveel hun aan hunne heeren te zeggen: Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Zóó zult gij tot uwe heeren zeggen:
5 Ik heb gemaakt de aarde, den mensch en het vee die op den aardbodem zijn, door mijne groote kracht en door mijnen uitgestrekten arm, en Ik geef ze aan wien het recht is in mijne oogen. Dan. 4:17, 25, 32.
6 En nu, [a] Ik heb alle deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar den Koning van Babel, mijnen knecht; [b] zelfs ook het gedierte des velds heb Ik hem gegeven om hem te dienen.

[a] Jer. 25:9; 43:10. [b] Jer. 28:14.

7 En alle volken zullen hem en zijnen zoon en zijns zoons zoon dienen, totdat ook de tijd zijns eigenen lands komt; dan zullen zich machtige volken en groote Koningen van hem doen dienen. Jer. 25:14.
8 En het zal geschieden, het volk en het koninkrijk dat hem, Nebukadnezar den koning van Babel, niet zal dienen, en dat zijnen hals niet zal geven onder het juk des Konings van Babel: over dat volk zal Ik, spreekt de HEERE, bezoeking doen door het zwaard en door den honger en door de pestilentie, totdat Ik ze zal verteerd hebben door zijne hand.
9 Gijlieden dan, hoort niet naar uwe profeten, en naar uwe waarzeggers en naar uwe droomers en naar uwe guichelaars en naar uwe toovenaars, dewelken tot u spreken, zeggende: Gij zult den Koning van Babel niet dienen.
10 Want zij profeteeren u valschheid, om u ver uit uw land te brengen, en dat Ik u uitstoote en gij omkomt.
11 Maar het volk dat zijnen hals zal brengen onder het juk des Konings van Babel, en hem dienen, dat zal Ik in zijn land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bouwen en daarin wonen.
12 Daarna sprak ik tot Zedekía den Koning van Juda, naar alle deze woorden, zeggende: Brengt uwe halzen onder het juk des Konings van Babel, en dient hem en zijn volk, zoo zult gij leven.
13 Waarom zoudt gij sterven, gij en uw volk, door het zwaard, door den honger en door de pestilentie, gelijk als de HEERE gesproken heeft van het volk dat den Koning van Babel niet zal dienen?
14 Hoort dan niet naar de woorden der profeten die tot u spreken, zeggende: Gij zult den Koning van Babel niet dienen; want zij profeteeren u valschheid.
15 Want Ik heb ze niet gezonden, spreekt de HEERE, en zij profeteeren valschelijk in mijnen naam; opdat Ik u uitstoote en gij omkomt, gij en de profeten die u profeteeren.

Jer. 14:14; 23:21; 29:8, 9. Ezech. 13:6; 22:28.

16 Ook sprak ik tot de Priesters en tot dit gansche volk, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Hoort niet naar de woorden uwer profeten die u profeteeren, zeggende: Zie, de vaten van des HEEREN Huis zullen nu haast uit Babel wedergebracht worden; want zij profeteeren u valschheid.

Jer. 28:3, 11.

17 Hoort niet naar hen, *maar* dient den Koning van Babel, zoo zult gijlieden leven:

waarom zoude deze stad *tot* eene woestheid worden?

18 Maar zoo zij Profeten zijn en zoo des HEEREN Woord bij hen is, laat ze nu bij den HEERE der heirscharen voorbidden, opdat de vaten, die in het Huis des HEEREN en het huis des Konings van Juda en te Jeruzalem zijn overgebleven, niet naar Babel komen.

19 Want zóó zegt de HEERE der heirscharen van de pilaren en van de zee en van de stellingen en van het overige der vaten die in deze stad zijn overgebleven, 2 Kon. 25 : 13. Jer. 52 : 17.

20 die Nebukadnezar, de Koning van Babel, niet heeft weggenomen, als hij Jechonia den zoon van Jojakim, Koning van Juda, van Jeruzalem naar Babel gevankelijk wegvoerde, mitsgaders alle de edelen van Juda en Jeruzalem; 2 Kon 24 : 15. 2 Kron. 36 : 10.

21 ja zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls, van de vaten die *in* het Huis des HEEREN en het huis des Konings van Juda en te Jeruzalem zijn overgebleven:

22 Naar Babel zullen ze gebracht worden, en aldaar zullen ze zijn tot den dag toe dat Ik ze bezoeken zal, spreekt de HEERE; dan zal Ik ze opvoeren en zal ze wederbrengen tot deze plaats. Jer. 29 : 10.

HOOFDSTUK 28.

VOORTS geschiedde het in hetzelfde jaar, in het begin des koninkrijks van Zedekía, Koning van Juda, in het vierde jaar in de vijfde maand, *dat* Hananja, zoon van Azzur, de profeet die van Gibeon was, tot mij sprak in het Huis des HEEREN, voor de oogen der Priesters en des ganschen volks, zeggende:

2 Zóó spreekt de HEERE der heirscharen; de God Israëls, zeggende: Ik heb het juk des Konings van Babel verbroken:

3 in nog twee volle jaren zal Ik tot deze plaats wederbrengen alle de vaten van het Huis des HEEREN, die Nebukadnezar, de Koning van Babel, uit deze plaats heeft weggenomen en *naar* Babel gebracht; vs. 11. Jer. 27 : 16.

4 ook zal Ik Jechonia, den zoon van Jojakim, Koning van Juda, en allen die gevankelijk weggevoerd zijn van Juda, die te Babel gekomen zijn, tot deze plaats wederbrengen, spreekt de HEERE; want Ik zal het juk des Konings van Babel verbreken.

5 Toen sprak de Profeet Jeremía tot den profeet Hananja, voor de oogen der Priesteren en voor de oogen des ganschen volks, die in het Huis des HEEREN stonden.

6 en de Profeet Jeremía zeide: Amen, de HEERE doe alzóó, de HEERE bevestige uwe woorden die gij geprofeteerd hebt, dat Hij de vaten van des HEEREN Huis, en allen die gevankelijk zijn weggevoerd, van Babel wederbrenge tot deze plaats.

7 Maar hoor nu dit woord, dat ik spreek voor uwe ooren en voor de ooren des ganschen volks:

8 de Profeten die vóór mij en vóór u van oudsher geweest zijn, die hebben tegen vele landen en tegen groote koninkrijken geprofeteerd van krijg en van kwaad en van pestilentie;

9 de Profeet die geprofeteerd zal hebben van vrede, als het woord van dien Profeet komt, *dan* zal die Profeet bekend worden, dat de HEERE hem in waarheid gezonden heeft.

10 Toen nam de profeet Hananja het juk van den hals van den Profeet Jeremia, en hij verbrak het;

11 en Hananja sprak voor de oogen des ganschen volks, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Alzóó zal Ik verbreken het juk van Nebukadnezar den Koning van Babel, in nog twee volle jaren, van den hals van alle de volken. En de Profeet Jeremía ging zijns weegs. vs. 3.

12 Doch des HEEREN Woord geschiedde tot Jeremía (nadat de profeet Hananja het juk van den hals van den Profeet Jeremía verbroken had), zeggende:

13 Ga henen en spreek tot Hananja, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Houten jukken hebt gij verbroken: nu zult gij, in plaats van die, ijzeren jukken maken.

14 Want zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Ik heb een ijzeren juk gedaan aan den hals van alle deze volken, om Nebukadnezar den Koning van Babel te dienen, en zij zullen hem dienen; ja Ik heb hem ook het gedierte des velds gegeven. Jer. 27 : 6.

15 En de Profeet Jeremía zeide tot den profeet Hananja: Hoor nu, Hananja: de HEERE heeft u niet gezonden, maar gij hebt gemaakt dat dit volk op leugen vertrouwt.

16 Daarom zóó zegt de HEERE: Zie, Ik zal u wegwerpen van den aardbodem; dit jaar zult gij sterven, omdat gij eenen afval gesproken hebt tegen den HEERE. Deut. 13 : 5. Jer. 29 : 32.

17 Alzoo stierf de profeet Hananja in
datzelfde jaar in de zevende maand.

HOOFDSTUK 29.

VOORTS zijn dit de woorden van den
brief, dien de Profeet Jeremía zond
van Jeruzalem tot de overige oudsten die
gevankelijk waren weggevoerd, mitsgaders
tot de Priesteren en tot de Profeten, en
tot het gansche volk dat Nebukadnezar
van Jeruzalem gevankelijk had wegge-
voerd naar Babel
2 (nadat de Koning Jechonia, en de
Koningin, en de kamerlingen, de Vorsten
van Juda en Jeruzalem, mitsgaders de tim-
merlieden en smeden, van Jeruzalem waren
uitgegaan), 2 Kon. 24:12,14. 2 Kron. 36:10.
3 door de hand van Elasa den zoon
van Safan, en Gemarja den zoon van Hil-
kía, die Zedekía, de Koning van Juda,
naar Babel zond tot Nebukadnezar, den
Koning van Babel, zeggende:
4 Zóó zegt de HEERE der heirscharen,
de God Israëls, tot allen die gevankelijk
zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb
doen wegvoeren van Jeruzalem naar Babel:
5 Bouwt huizen en woont *daarin*, en
plant hoven en eet de vrucht daarvan;
6 neemt vrouwen en gewint zonen en
dochteren, en neemt vrouwen voor uwe
zonen, en geeft uwe dochteren aan man-
nen, dat zij zonen en dochteren baren;
en wordt aldaar vermenigvuldigd en wordt
niet verminderd;
7 en zoekt den vrede der stad waar-
henen Ik u gevankelijk heb doen weg-
voeren, en bidt voor haar tot den HEERE;
want in haren vrede zult gij vrede hebben.
8 Want zóó zegt de HEERE der heirscha-
ren, de God Israëls: Laat uwe profeten
en uwe waarzeggers, die in het midden
van u zijn, u niet bedriegen, en hoort niet
naar uwe droomers die gij doet droomen;
Jer. 14:14; 23:21; 27:15. Ezech. 13:6; 22:28
9 want zij profeteeren u valschelijk in
mijnen naam, Ik heb ze niet gezonden,
spreekt de HEERE.
10 Want zóó zegt de HEERE: Zekerlijk,
[a] als zeventig jaren te Babel zullen ver-
vuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, [b] en Ik
zal mijn goed woord over u verwekken,
u wederbrengende tot deze plaats.
[a] Jes. 23:17. Jer. 25:12. Dan. 9:2. [b] Jer. 33:14.
11 Want Ik weet de gedachten die Ik
over u denk, spreekt de HEERE, gedach-
ten des vredes en niet des kwaads, dat
Ik u geve het einde en de verwachting.
12 Dan zult gij Mij aanroepen en he-
nengaan en tot Mij bidden, en Ik zal naar
u hooren;
13 en gij zult Mij zoeken en vinden,
wanneer gij naar Mij zult vragen met
uw gansche hart;
14 en Ik zal van ulieden gevonden wor-
den, spreekt de HEERE, en Ik zal uwe
gevangenis wenden, en u vergaderen uit
alle de volken en uit alle de plaatsen
waarhenen Ik u gedreven heb, spreekt
de HEERE, en Ik zal u wederbrengen tot
de plaats van waar Ik u gevankelijk heb
doen wegvoeren. Jer. 32:37.
15 Omdat gij zegt: De HEERE heeft
ons Profeten naar Babel verwekt, —
16 daarom zegt de HEERE alzóó van
den Koning die op Davids troon zit,
en van al het volk dat in deze stad
woont, *te weten* uwe broederen die met
u niet zijn uitgegaan in de gevangenis:
17 alzóó zegt de HEERE der heirscha-
ren: Zie, Ik zal het zwaard, den honger
en de pestilentie onder hen zenden, en
Ik zal ze maken als de afschuwelijke
vijgen, die vanwege de slechtheid niet
kunnen gegeten worden; Jer. 24:8-10.
18 en Ik zal ze achternajagen met het
zwaard, met den honger en met de pesti-
lentie, [a] en Ik zal ze overgeven tot eene be-
roering allen koninkrijken der aarde, [b] tot
eenen vloek en tot eenen schrik en tot eene
aanfluiting en tot eene smaadheid onder
alle de volken waar Ik ze henengedreven
zal hebben: [a] Deut. 28:25. Jer. 15:4; 34:17.
[b] Deut. 28:37. 1 Kon. 9:7. 2 Kron. 7:20. Jer. 42:18.
19 omdat zij naar mijne woorden niet
gehoord hebben, spreekt de HEERE, als Ik
mijne knechten de Profeten tot hen zond,
vroeg op zijnde en zendende, maar gijlie-
den hebt niet gehoord, spreekt de HEERE.
2 Kron. 36:15. Jer. 7:25; 25:4; 26:5; 35:15; 44:4.
20 Gij dan, hoort des HEEREN woord
gij allen die gevankelijk zijt weggevoerd,
die Ik van Jeruzalem naar Babel heb
weggezonden;
21 zóó zegt de HEERE der heirscharen,
de God Israëls, van Achab, zoon van Ko-
laja, en van Zedekía, zoon van Maäseja,
die ulieden in mijnen naam valschelijk
profeteeren: Zie, Ik zal ze geven in de
hand van Nebukadrezar den Koning van
Babel, en hij zal ze voor uwe oogen slaan;
22 en van hen zal een vloek genomen
worden bij alle de gevankelijk wegge-

voerden van Juda die in Babel zijn, dat men zegge: De HEERE stelle u als Zedekía en als Achab, die de Koning van Babel aan het vuur braadde:

23 omdat zij eene dwaasheid deden in Israël en overspel bedreven met de vrouwen hunner naasten, en spraken het woord valschelijk in mijnen naam, dat Ik hun niet geboden had; en Ik ben degene die het weet en een getuige *daarvan,* spreekt de HEERE. Gen. 34:7. Deut. 22:21. Joz. 7:15. Richt. 19:23; 20:6. 2 Sam. 13.12.

24 Tot Semaja nu, den Nehelamiet, zult gij spreken, zeggende:

25 Zóó spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israëls, zeggende: Omdat gij brieven in uwen naam gezonden hebt tot al het volk dat te Jeruzalem is, en tot Zefanja den zoon van Maäseja, den Priester, en tot alle de Priesteren, zeggende:

26 De HEERE heeft u tot Priester gesteld in plaats van den Priester Jojada, dat gij opzieners zoudt zijn *in* des HEEREN Huis over allen man die onzinnig is en zich voor een Profeet uitgeeft, dat gij dien stelt in de gevangenis en in den stok:

27 nu dan, waarom hebt gij Jeremía den Anathothiet niet gescholden, die zich bij ulieden voor een Profeet uitgeeft?

28 Want daarom heeft hij tot ons *naar* Babel gezonden, zeggende: Het zal lang duren; bouwt huizen en woont *daarin,* en plant hoven en eet de vrucht daarvan.

29 Zefanja nu, de Priester, had dezen brief gelezen voor de ooren van den Profeet Jeremía.

30 Daarom geschiedde des HEEREN Woord tot Jeremía, zeggende:

31 Zend henen tot allen die gevankelijk weggevoerd zijn, zeggende: Zóó zegt de HEERE van Semaja den Nehelamiet: Omdat Semaja ulieden geprofeteerd heeft, daar Ik hem niet gezonden heb, en heeft gemaakt dat gij op leugen vertrouwt,

32 daarom zegt de HEERE alzóó: Zie, Ik zal bezoeking doen over Semaja den Nehelamiet en over zijn zaad; hij zal niemand hebben die in het midden dezes volks wone, en zal het goede niet zien dat Ik aan mijn volk doen zal, spreekt de HEERE, want hij heeft eenen afval gesproken tegen den HEERE. Deut. 13:5. Jer. 28:16.

HOOFDSTUK 30.

HET woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE, zeggende:

2 Zóó spreekt de HEERE de God Israëls, zeggende: Schrijf u alle de woorden, die Ik tot u gesproken heb, in een boek. Jer. 36:2.

3 Want zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik de gevangenis van mijn volk Israël en Juda wenden zal, zegt de HEERE, en Ik zal ze wederbrengen in het land dat Ik hunnen vaderen gegeven heb, en zij zullen het erfelijk bezitten.

4 En dit zijn de woorden die de HEERE gesproken heeft van Israël en van Juda;

5 want zóó zegt de HEERE: Wij hooren eene stem der verschrikking, daar is vrees en geen vrede.

6 Vraagt toch en ziet, of een manspersoon baart? Waarom zie Ik *dan* eens iegelijken mans handen op zijne lendenen, als van eene barende *vrouw,* en alle aangezichten veranderd in bleekheid?

7 O wee! want die dag is zoo groot dat zijnsgelijke niet geweest is, en het is een tijd van benauwdheid voor Jakob: toch zal hij daaruit verlost worden. Joël 2:11.

8 Want het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, *dat* Ik zijn juk van uwen hals verbreken en uwe banden verscheuren zal, en vreemden zullen zich niet meer van hem doen dienen;

9 maar zij zullen dienen den HEERE hunnen God, en hunnen Koning David dien Ik hun verwekken zal. Ezech. 34:24; 37:24. Hos. 3:5.

10 Gij dan vrees niet, o mijn knecht Jakob! spreekt de HEERE, en ontzet u niet, Israël, want zie, Ik zal u uit verre *landen* verlossen, en uw zaad uit het land hunner gevangenis, en Jakob zal wederkomen en stil en gerust zijn, en daar zal niemand zijn die *hem* verschrikt. Jes. 43:5. Jer. 46:27.

11 Want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te verlossen; want Ik zal eene voleinding maken met alle de heidenen waarhenen Ik u verstrooid heb; maar [a] met u zal Ik geene voleinding maken, maar [b] Ik zal u kastijden met mate, en u niet gansch onschuldig houden. [a] Jer. 4:27; 5:10, 18. [b] Jes. 27:8. Jer. 10:24; 46:28.

12 Want zóó zegt de HEERE: Uwe breuk is doodelijk, uwe plaag is smartelijk; Jer. 10:19; 14:17; 15:18.

13 daar is niemand die uwe zaak oordeelt aangaande het gezwel, gij hebt geen heelpleisters;

14 alle uwe liefhebbers hebben u vergeten, zij vragen niet naar u; want Ik heb u geslagen *met* eens vijands plage,

met de kastijding eens wreeden, om de
grootheid uwer ongerechtigheid, *omdat*
uwe zonden machtig veel zijn.
15 Wat krijt gij over uwe breuk, *dat*
uwe smart doodelijk is? Om de groot-
heid uwer ongerechtigheid, *omdat* uwe
zonden machtig veel zijn, heb Ik u deze
dingen gedaan. Jer. 13:17.
16 Daarom, allen die u opeten, zullen
opgegeten worden, en alle uwe weder-
partijders, zij allen zullen gaan in gevan-
genis; en die u berooven, zullen ter be-
rooving zijn, en allen die u plunderen,
zal Ik ter plundering overgeven;
17 want Ik zal u de gezondheid doen
rijzen en u van uwe plagen genezen,
spreekt de HEERE, omdat zij u noemen
de verdrevene; het is Sion, *zeggen zij,*
niemand vraagt naar haar.
18 Zóó zegt de HEERE: Zie, Ik zal de ge-
vangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij
over zijne woningen ontfermen; en de
stad zal herbouwd worden op hare hoogte,
en het paleis zal liggen naar zijne wijze.
19 En van hen zal dankzegging uitgaan
en eene stem der spelenden, en Ik zal
ze vermeerderen en zij zullen niet ver-
minderd worden, en Ik zal ze verheerlij-
ken en zij zullen niet gering worden.
20 En zijne zonen zullen zijn als eer-
tijds, en zijne gemeente zal voor mijn
aangezicht bevestigd worden, en Ik zal be-
zoeking doen over alle zijne onderdrukkers.
21 En zijn Heerlijke zal uit hem zijn,
en zijn Heerscher uit het midden van
hem voortkomen, en Ik zal hem doen
naderen en hij zal tot Mij genaken; want
wie is hij die met zijn hart borg worde
om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE.
22 En gij zult Mij tot een volk zijn en
Ik zal u tot eenen God zijn. Lev. 26:12.
Jer. 24:7; 31:1, 33; 32:38. Ezech. 11:20; 37:27.
Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
23 Zie, een onweder des HEEREN, eene
grimmigheid is uitgegaan, een aanhou-
dend onweder, het zal blijven op het hoofd
der goddeloozen; Jer. 23:19, 20; 25:32.
24 de hittigheid van des HEEREN toorn
zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan
en totdat Hij daargesteld zal hebben de
gedachten zijns harten: in het laatste
der dagen zult gij daarop letten.

HOOFDSTUK 31.

TERZELFDER tijd, spreekt de HEERE,
zal Ik allen geslachten Israëls tot eenen
God zijn en zij zullen Mij tot een volk
zijn. vs. 33. Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 32:38.
Ezech. 11:20; 37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16.
Openb. 21:3.
2 Zóó zegt de HEERE: Het volk der over-
geblevenen van het zwaard heeft genade ge-
vonden in de woestijn, *namelijk* Israël, als
Ik henenging om hem tot rust te brengen.
3 De HEERE is mij verschenen van verre
tijden. Ja Ik heb u liefgehad *met* eene
eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrok-
ken *met* goedertierenheid.
4 Ik zal u weder bouwen en gij zult ge-
bouwd worden, o jonkvrouwe Israëls! gij
zult weder versierd zijn met uwe tromme-
len en uitgaan met den rei der spelenden;
5 gij zult weder wijngaarden planten
op de bergen van Samaria, de planters
zullen planten en de vrucht genieten.
Jes. 65:21. Ezech. 28:26. Amos 9:14.
6 Want daar zal een dag zijn *waarin*
de hoeders op Efraïms gebergte zullen
roepen: Maakt u op en laat ons opgaan
naar Sion, tot den HEERE onzen God.
Jes. 2:3. Micha 4:2.
7 Want zóó zegt de HEERE: Roept luide
over Jakob *met* vreugde, en juicht van-
wege het hoofd der heidenen; doet het
hooren, lofzingt, en zegt: O HEERE! be-
houd uw volk, het overblijfsel van Israël.
8 Zie, Ik zal ze aanbrengen uit het land
van het Noorden, en zal ze vergaderen van
de zijden der aarde; onder hen zullen zijn
blinden en lammen, zwangeren en barenden
te zamen; *met* eene groote gemeente zul-
len zij herwaarts wederkomen; Jes. 35:5, 6.
9 zij zullen komen met geween, en met
smeekingen zal Ik ze voeren; [a] Ik zal ze
leiden aan de waterbeken, in eenen rech-
ten weg waarin zij zich niet zullen stoo-
ten; [b] want Ik ben Israël tot eenen Vader,
en Efraïm die is mijn eerstgeborene.
[a] Ps. 23:2. [b] Ex. 4:22.
10 Hoort des HEEREN Woord, gij hei-
denen, en verkondigt in de eilanden die
verre zijn, en zegt: Hij die Israël ver-
strooid heeft, zal hem weder vergaderen en
hem bewaren als een herder zijne kudde.
11 Want de HEERE heeft Jakob vrijge-
kocht, en Hij heeft hem verlost uit de
hand desgenen die sterker was dan hij:
Jes. 49:25.
12 dies zullen zij komen en op de
hoogte van Sion juichen, en toevloeien
tot des HEEREN goed, tot het koren en
tot den most en tot de olie, en tot de

jonge schapen en runderen; en hunne ziel
zal zijn als een gewaterde hof, en zij zul-
len voortaan niet meer treurig zijn.
13 Dan zal zich de jonkvrouw verblij-
den in den rei, daartoe de jongelingen
en ouden te zamen; want Ik zal hunlie-
der rouw in vroolijkheid veranderen, en
zal ze troosten en zal ze verblijden na
hunne droefenis;
14 en Ik zal de ziel der Priesteren *met*
vettigheid dronken maken, en mijn volk
zal met mijn goed verzadigd worden,
spreekt de HEERE.
15 Zóó zegt de HEERE: Daar is eene
stem gehoord in Rama, eene klage,
een zeer bitter geween: Rachel weent
over hare kinderen, zij weigert zich te
laten troosten over hare kinderen, omdat
ze niet zijn. Matth. 2:18.
16 Zóó zegt de HEERE: Bedwing uwe
stem van geween en uwe oogen van tra-
nen; want daar is loon voor uwen ar-
beid, spreekt de HEERE, want zij zullen
uit des vijands land wederkomen;
17 en daar is verwachting voor uwe
nakomelingen, spreekt de HEERE, want
uwe kinderen zullen wederkomen tot
hunne landpale.
18 Ik heb wel gehoord dat zich Efraïm
beklaagt, *zeggende:* Gij hebt mij ge-
tuchtigd en ik ben getuchtigd gewor-
den als een ongewend kalf. Bekeer
mij, zoo zal ik bekeerd zijn; want Gij
zijt de HEERE mijn God. Klaagl. 5:21.
19 Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb
ik berouw gehad, en nadat ik mijzelven
ben bekend gemaakt heb ik op de heup
geklopt; ik ben beschaamd, ja ook
schaamrood geworden, omdat ik de smaad-
heid mijner jeugd gedragen heb.
20 Is *niet* Efraïm mij een dierbare zoon,
is hij *Mij niet* een troetelkind? Want
sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk
Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rom-
melt mijn ingewand over hem, Ik zal
Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt
de HEERE.
21 Richt u merkteekenen op, stel u
spitse pilaren, zet uw hart op de baan,
op den weg *dien* gij gewandeld hebt;
keer weder o jonkvrouwe Israëls! keer
weder tot deze uwe steden.
22 Hoe lang zult gij u onttrekken, gij
afkeerige dochter? Want de HEERE heeft
wat nieuws op de aarde geschapen; de
vrouw zal den man omvangen.

23 Zóó zegt de HEERE der heirscharen,
de God Israëls: Dit woord zullen zij nog
zeggen in het land van Juda en in zijne
steden, als Ik hunne gevangenis wenden
zal: De HEERE zegene u, gij woning der
gerechtigheid, gij berg der heiligheid.
Jer. 50:7.
24 En Juda mitsgaders alle zijne ste-
den zullen te zamen daarin wonen, de
akkerlieden en *die* met de kudden reizen:
25 want Ik heb de vermoeide ziel dron-
ken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel
vervuld.
26 (Hierop ontwaakte ik en zag toe, en
mijn slaap was mij zoet.) Spr. 3:24.
27 Zie, de dagen komen, spreekt de HEE-
RE, dat Ik het huis Israëls en het huis
van Juda bezaaien zal *met* zaad van men-
schen en zaad van beesten; Hos. 2:22.
28 en het zal geschieden, gelijk Ik over
hen gewaakt heb om uit te rukken en
af te breken en te verstoren en te ver-
derven en kwaad aan te doen, [a] alzóó zal Ik
over hen waken [b] om te bouwen en te
planten, spreekt de HEERE.
a Jer. 1:12; 44:27. b Jer. 24:6; 42:10.
29 In die dagen zullen zij niet meer
zeggen: De vaders hebben onrijpe drui-
ven gegeten, en der kinderen tanden zijn
stomp geworden; Ezech. 18:2.
30 maar een iegelijk zal om zijne onge-
rechtigheid sterven, een ieder mensch die
de onrijpe druiven eet, zijne tanden zul-
len stomp worden. Deut. 24:16. 2 Kon. 14:6.
2 Kron. 25:4. Ezech. 18:20.
31 Zie, de dagen komen, spreekt de
HEERE, dat Ik met het huis Israëls en
met het huis van Juda een nieuw ver-
bond zal maken: Hebr. 8:8-12.
32 niet naar het verbond dat Ik met
hunne vaderen gemaakt heb ten dage als
Ik hunne hand aangreep om hen uit
Egypteland uit te voeren, welk verbond
met Mij zij vernietigd hebben, hoewel Ik
ze getrouwd had, spreekt de HEERE:
33 maar dit is het verbond dat Ik na
die dagen met het huis Israëls maken
zal, spreekt de HEERE: [a] Ik zal mijne
wet in hun binnenste geven en zal die
in hun hart schrijven, [b] en Ik zal hun
tot eenen God zijn en zij zullen mij tot
een volk zijn; a 2 Cor. 3:3. Hebr. 10:16.
b Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1; 32:38.
Ezech. 11:20; 37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16.
Openb. 21:3.
34 en zij zullen niet meer een iegelijk

zijnen naaste en een iegelijk zijnen broeder leeren, zeggende: [a]Kent den HEERE; want zij zullen Mij allen kennen, van hunnen kleinste af tot hunnen grootste toe, spreekt de HEERE, want Ik zal hunne ongerechtigheid vergeven en hunne zonde niet meer gedenken.

[a]Hos. 2:19. [b]Jer. 33:8. Hebr. 10:17.

35 Zóó zegt de HEERE, [a]die de zon ten licht geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten licht des nachts, [b]die de zee klieft dat hare golven bruisen, HEERE der heirscharen is zijn naam:

[a]Gen. 1:15. [b]Job 26:12. Jes. 51:15.

36 Indien deze ordeningen van voor mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de HEERE, zoo zal ook het zaad Israëls ophouden dat het geen volk zij voor mijn aangezicht, alle de dagen. Jer. 33:25.

37 Zóó zegt de HEERE: Indien de hemelen daarboven gemeten en de fundamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zoo zal Ik ook het gansche zaad Israëls verwerpen om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE. Rom. 11:1.

38 Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze stad den HEERE zal herbouwd worden, van den toren Hananeël af tot aan de Hoekpoort; Zach. 14:10.

39 en het meetsnoer zal wijders nevens dezelve uitgaan tot aan den heuvel Gareb, en zich naar Goath omwenden;

40 en het gansche dal der doode lichamen en der asch, en alle de velden tot aan de beek Kidron, tot aan den hoek van de Paardenpoort tegen het Oosten, zal den HEERE eene heiligheid zijn: daar zal niets weder uitgerukt noch afgebroken worden in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 32.

HET woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE, in het tiende jaar van Zedekía, Koning van Juda; dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadrezar.

2 (Het heir nu van den Koning van Babel belegerde toen Jeruzalem, en de Profeet Jeremía was opgesloten in het voorhof der bewaring dat in het huis des Konings van Juda is. Jer. 33:1; 37:21.

3 Want Zedekía de Koning van Juda had hem opgesloten, zeggende: Waarom profeteert gij, zeggende: Zóó zegt de HEERE: Zie, Ik geef deze stad in de hand des Konings van Babel, en hij zal ze innemen;

4 en Zedekía de Koning van Juda zal van de hand der Chaldeën niet ontkomen, maar hij zal zekerlijk gegeven worden in de hand des Konings van Babel, en zijn mond zal tot deszelfs mond spreken en zijne oogen zullen deszelfs oogen zien; Jer. 34:3.

5 en hij zal Zedekía naar Babel voeren, en aldaar zal hij zijn totdat Ik hem bezoeke, spreekt de HEERE: ofschoon gijlieden tegen de Chaldeën strijdt, gij zult *toch* geen geluk hebben.)

6 Jeremía dan zeide: Des HEEREN Woord is tot mij geschied, zeggende:

7 Zie, Hanameël, de zoon van Sallum uwen oom, zal tot u komen, zeggende: Koop u mijn veld dat bij Anathoth is, want gij hebt het recht van lossing om te koopen.

8 Alzoo kwam Hanameël, mijns ooms zoon, naar des HEEREN Woord, tot mij in het voorhof der bewaring, en zeide tot mij: Koop toch mijn veld, hetwelk is bij Anathoth in het land Benjamins; want gij hebt het erfrecht en gij hebt de lossing, koop *het* voor u. Toen merkte ik dat het des HEEREN Woord was.

9 Dies kocht ik van Hanameël, mijns ooms zoon, het veld dat bij Anathoth is; en ik woog hem het geld toe, zeventien zilveren sikkelen.

10 En ik onderschreef den brief en verzegelde *dien* en deed *het* getuigen betuigen als ik het geld op de weegschaal gewogen had.

11 En ik nam den koopbrief, die verzegeld was *naar* het gebod en de inzettingen, en den open *brief*;

12 En ik gaf den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nería den zoon van Mahseja, voor de oogen van Hanameël, mijns ooms *zoon*, en voor de oogen der getuigen die den koopbrief hadden onderschreven, voor de oogen van alle de Joden die in het voorhof der bewaring zaten.

13 En ik beval Baruch voor hunne oogen, zeggende:

14 Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Neem deze brieven, dezen koopbrief, zoo den verzegelden als dezen open brief, en doe ze in een aarden vat, opdat ze vele dagen mogen bestaan;

15 want zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Daar zullen nog huizen en velden en wijngaarden in dit land gekocht worden.

16 Voorts, nadat ik den koopbrief aan Baruch den zoon van Nería gegeven had, bad ik tot den HEERE, zeggende:

17 Ach, Heere HEERE, zie, Gij hebt de he-
melen en de aarde gemaakt door uwe groote
kracht en door uwen uitgestrekten arm;
geen ding is U te wonderlijk. vs. 27.
Gen. 18:14. Job 42:2. Zach. 8:6. Matth. 19:26.
Marc. 10:27. Luc. 1:37; 18:27.
18 Gij die goedertierenheid doet aan dui-
zenden, en de ongerechtigheid der vaderen
vergeldt in den schoot hunner kinderen na
hen; Gij groote, Gij geweldige God, wiens
naam is HEERE der heirscharen, Ex. 34:7.
19 [a] groot van raad en machtig van daad;
([b] want uwe oogen zijn open over alle we-
gen der menschenkinderen, [c] om een iege-
lijk te geven naar zijne wegen en naar
de vrucht zijner handelingen) a Jes. 28:29.
b Job 34:21. Spr. 5:21. Jer. 16:17. c Jer. 17:10.
20 Gij die teekenen en wonderen gesteld
hebt in Egypteland tot op dezen dag, zoo
in Israël als onder *andere* menschen, en
U eenen naam gemaakt hebt gelijk hij is
te dezen dage;
21 en hebt uw volk Israël uit Egypte-
land uitgevoerd door teekenen en door
wonderen en door eene sterke hand en
door eenen uitgestrekten arm en door
groote verschrikking; Ex. 12:51.
22 en hebt hun dit land gegeven, dat
Gij hunnen vaderen gezworen hadt hun
te zullen geven, een land vloeiende van
melk en honig:
23 zij zijn er ook ingekomen en hebben
het erfelijk bezeten, maar hebben uwer
stem niet gehoorzaamd en in uwe wet
niet gewandeld; zij hebben niets gedaan
van alles dat Gij hun geboden hadt te
doen: dies hebt Gij hun al dit kwaad
doen bejegenen.
24 Zie de wallen, zij zijn gekomen aan
de stad om die in te nemen, en de stad
is gegeven in de hand der Chaldeën die
tegen haar strijden, vanwege het zwaard
en den honger en de pestilentie; en wat
Gij gesproken hebt, is geschied, en zie,
Gij ziet *het*;
25 evenwel hebt Gij tot mij gezegd,
Heere HEERE: Koop u dat veld voor
geld, en doe *het* getuigen betuigen; daar
de stad in der Chaldeën hand gegeven is!
26 Toen geschiedde des HEEREN Woord
tot Jeremía, zeggende:
27 Zie, Ik ben de HEERE, de God van
alle vleesch: zoude Mij eenig ding te
wonderlijk zijn? vs. 17.
28 Daarom zegt de HEERE alzóó: Zie, Ik
geef deze stad in de hand der Chaldeën en
in de hand van Nebukadrezar den Koning
van Babel, en hij zal ze innemen;
29 [a] en de Chaldeën, die tegen deze
stad strijden, zullen er inkomen en deze
stad met vuur aansteken, en zullen ze
verbranden, met de huizen op welker
daken zij aan Baäl gerookt [b] en anderen
goden drankofferen geofferd hebben, om
Mij te vertoornen.
a Jer. 21:10; 34:2. b Jer. 7:18; 19:13.
30 Want de kinderen Israëls en de
kinderen van Juda hebben van hunne
jeugd af alleenlijk gedaan dat kwaad was
in mijne oogen, want de kinderen Israëls
hebben Mij door het werk hunner handen
alleenlijk vertoornd, spreekt de HEERE;
31 want tot mijnen toorn en tot mijne
grimmigheid is Mij deze stad geweest,
van den dag af dat zij ze gebouwd heb-
ben tot op dezen dag toe; opdat Ik haar
van mijn aangezicht wegdeed,
32 om al de boosheid der kinderen Israëls
en der kinderen van Juda, die zij gedaan
hebben om Mij te vertoornen, zij, hunne
Koningen, hunne Vorsten, hunne Prieste-
ren en hunne profeten, en de mannen van
Juda en de inwoners van Jeruzalem;
33 die Mij den nek hebben toegekeerd
en niet het aangezicht; hoewel Ik ze
leerde, vroeg op zijnde en leerende, even-
wel hoorden zij niet om tucht aan te
nemen; Jer. 7:13; 25:3.
34 maar zij hebben hunne verfoeiselen
gesteld in het Huis dat naar mijnen naam
genoemd is, om dat te verontreinigen,
35 en zij hebben de hoogten Baäls ge-
bouwd, die in het dal des zoons van
Hinnom zijn, om hunne zonen en hunne
dochteren voor den Molech door *het vuur*
te laten gaan; hetwelk Ik hun niet heb
geboden noch in mijn hart is opgekomen,
dat zij dezen gruwel zouden doen; opdat
zij Juda mochten doen zondigen.
Jer. 7:31; 19:5.
36 En nu, daarom zegt de HEERE de
God Israëls alzóó van deze stad, waar
gij van zegt: Zij is gegeven in de hand
des Konings van Babel, door het zwaard
en door den honger en door de pesti-
lentie: —
37 Zie, Ik zal ze vergaderen uit alle de
landen waarhenen Ik ze zal verdreven heb-
ben in mijnen toorn en in mijne grim-
migheid en in groote verbolgenheid, en Ik
zal ze tot deze plaats wederbrengen, en
Ik zal ze zéker doen wonen. Jer. 29:14.

38 Ja zij zullen Mij tot een volk zijn en Ik zal hun tot eenen God zijn. Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22. 31:1, 33. Ezech. 11:20; 37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.

39 En Ik zal hun éénerlei hart en éénerlei weg geven, om Mij te vreezen alle de dagen, hun ten goede, mitsgaders hunnen kinderen na hen. Jer. 24:7. Ezech. 11:19; 36:26.

40 En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal mijne vreeze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken.

41 [a] En Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe; [b] en Ik zal ze getrouwelijk in dit land planten, met mijn gansche hart en met mijne gansche ziel. a Deut. 30:9. b Amos 9:15.

42 Want zóó zegt de HEERE: Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit groote kwaad, alzóó zal Ik over hen brengen al het goede dat Ik over hen spreek.

43 En daar zullen velden gekocht worden in dit land, waarvan gij zegt: Het is woest, dat er geen mensch noch beest in is, het is in der Chaldeën hand gegeven: Jer. 33:10.

44 velden zal men voor geld koopen, en de brieven onderschrijven en verzegelen, en getuigen doen betuigen, in het land Benjamins en in de plaatsen rondom Jeruzalem en in de steden van Juda, en in de steden van het gebergte en in de steden der laagte en in de steden van het Zuiden; want Ik zal hunne gevangenis wenden, spreekt de HEERE. Jer. 33:7, 26. Amos 9:14.

HOOFDSTUK 33.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord ten tweeden male tot Jeremía, als hij nog in het voorhof der bewaring was opgesloten, zeggende: Jer. 32:2; 37:21.

2 Zóó zegt de HEERE die het doet, de HEERE die dat formeert opdat Hij het bevestige, HEERE is zijn naam: Jer. 16:21.

3 Roep tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken groote en vaste dingen die gij niet weet.

4 Want zóó zegt de HEERE de God Israëls van de huizen dezer stad en van de huizen der Koningen van Juda, die door de wallen en door het zwaard zijn afgebroken:

5 Daar zijn er *wel* ingekomen om te strijden tegen de Chaldeën, maar het is om die te vullen met doode lichamen van menschen die Ik verslagen heb in mijnen toorn en in mijne grimmigheid, en omdat Ik mijn aangezicht van deze stad verborgen heb om al hunlieder boosheid:

6 zie Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal hen genezen, en zal hun openbaren overvloed van vrede en waarheid.

7 En Ik zal de gevangenis van Juda en de gevangenis van Israël wenden, en zal ze bouwen als in 't eerst; vs. 26. Jer. 32:44. Amos 9:14.

8 en Ik zal ze reinigen van al hunne ongerechtigheid *met* dewelke zij tegen Mij gezondigd hebben, en Ik zal vergeven alle hunne ongerechtigheden *met* dewelke zij tegen Mij gezondigd en *met* dewelke zij tegen Mij overtreden hebben; Jer. 31:34.

9 en het zal Mij zijn tot eenen vroolijken naam, tot eenen roem en tot een sieraad bij alle heidenen der aarde, die al het goede zullen hooren dat Ik hun doe, en zij zullen vreezen en beroerd zijn over al het goede en over al den vrede dien Ik haar beschik. Deut. 26:19; Jer. 13:11.

10 Alzóó zegt de HEERE: In deze plaats (waarvan gij zegt: Zij is woest, dat er geen mensch en geen beest in is), in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem, die *zóó* verwoest zijn dat er geen mensch en geen inwoner en geen beest in is, zal wederom gehoord worden Jer. 32:43.

11 [a] de stem der vroolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen die zeggen: [b] Looft den HEERE der heirscharen, want de HEERE is goed, want zijne goedertierenheid is in eeuwigheid; *de stem* dergenen die lof aanbrengen ten Huize des HEEREN; want Ik zal de gevangenis des lands wenden als in 't eerst, zegt de HEERE. a Jer. 7:34. b 1 Kron. 16:34. Ps. 106:1; 107:1; 118:1; 136:1.

12 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: In deze plaats, die *zóó* woest is dat er geen mensch, zelfs tot het vee toe, in is, mitsgaders in alle derzelver steden, zullen wederom woningen zijn van herders die de kudden doen legeren;

13 in de steden van het gebergte, in de steden der laagte en in de steden van het Zuiden, en in het land Benjamins en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in de steden van Juda, zullen de kudden wederom onder de handen des tellers doorgaan, zegt de HEERE.

14 Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het goede woord verwekken zal dat Ik tot het huis Israëls en over het huis van Juda gesproken heb. Jer. 29:10.

15 In die dagen en te dier tijd zal Ik David eene SPRUITE der gerechtigheid doen uitspruiten, en hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde.
Jes. 4:2. Jer. 23:5. Zach. 3:8; 6:12.

16 In die dagen zal Juda verlost worden, en Jeruzalem zéker wonen; en deze is het die haar roepen zal: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID. Deut. 33:28. Jer. 23:6.

17 Want zóó zegt de HEERE: Aan David zal niet worden afgesneden een man die op den troon des huizes Israëls zitte;

18 ook zal den Levietischen Priesteren van voor mijn aangezicht niet worden afgesneden een man die brandoffer offere en spijsoffer aansteke en slachtoffer bereide alle de dagen.

19 En des HEEREN Woord geschiedde tot Jeremía, zeggende:

20 Alzóó zegt de HEERE: Indien gijlieden mijn verbond van den dag en mijn verbond van den nacht kunt vernietigen, zoodat dag en nacht niet zijn op hunnen tijd, vs. 25. Gen. 8:22.

21 zoo zal ook vernietigd kunnen worden mijn verbond met mijnen knecht David, dat hij geenen zoon hebbe die op zijnen troon regeere; en met de Levieten, de Priesteren, mijne dienaren.

22 Gelijk het heir des hemels niet geteld en het zand der zee niet gemeten kan worden, alzóó zal Ik vermenigvuldigen het zaad mijns knechts David, en de Levieten die Mij dienen.

23 Voorts geschiedde des HEEREN Woord tot Jeremía, zeggende:

24 Hebt gij niet gezien wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja zij versmaden mijn volk, zoodat het geen volk meer is voor hun aangezicht.

25 Zóó zegt de HEERE: [a] Indien mijn verbond niet is van dag en nacht, [b] *indien* Ik de ordeningen des hemels en der aarde niet heb gesteld: [a] vs. 20. [b] Jer. 31:35, 36.

26 zoo zal Ik ook het zaad Jakobs en mijns knechts David verwerpen, dat Ik van zijn zaad niet neme die daar heerschen over het zaad Abrahams, Isaäks en Jakobs; want Ik zal hunne gevangenis wenden en Mij hunner ontfermen. vs 7.

HOOFDSTUK 34.

HET woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE (als Nebukadnezar, Koning van Babel, en zijn gansche heir, en alle koninkrijken der aarde die *onder* de heerschappij zijner hand waren, en alle de volken tegen Jeruzalem streden, en tegen alle hare steden), zeggende:
2 Kon. 25:1. Jer. 52:4.

2 Zóó zegt de HEERE de God Israëls: Ga henen en spreek tot Zedekía den Koning van Juda, en zeg tot hem: Zóó zegt de HEERE: Zie, Ik geef deze stad in de hand des Konings van Babel, en hij zál ze met vuur verbranden; Jer. 21:10; 32:29.

3 en gij zult van zijne hand niet ontkomen, maar zekerlijk gegrepen en in zijne hand gegeven worden; en uwe oogen zullen de oogen des Konings van Babel zien, en zijn mond zal tot uwen mond spreken, en gij zult te Babel komen. Jer. 32:4.

4 Maar hoor des HEEREN woord, o Zedekía, Koning van Juda! zóó zegt de HEERE van u: Gij zult door het zwaard niet sterven;

5 gij zult sterven in vrede, en naar de brandingen uwer vaderen, der vorige Koningen, die vóór u geweest zijn, alzóó zullen zij over u branden en u beklagen, *zeggende:* Och heer; want Ik heb het woord gesproken, spreekt de HEERE.
Jer. 22:18.

6 En de Profeet Jeremía sprak alle deze woorden tot Zedekía den Koning van Juda, te Jeruzalem,

7 als het heir des Konings van Babel streed tegen Jeruzalem en tegen alle de overgeblevene steden van Juda, tegen Lachis en tegen Azeka; want deze, *zijnde* vaste steden, waren overgebleven onder de steden van Juda.

8 Het woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE, nadat de Koning Zedekía een verbond gemaakt had met het gansche volk dat te Jeruzalem was, om vrijheid voor hen uit te roepen;

9 dat een iegelijk zijnen knecht en een iegelijk zijne maagd, zijnde een Hebreër of eene Hebreïn, zouden laten vrij gaan; zoodat niemand zich van hen, van eenen Jood, zijnen broeder, zoude doen dienen.

10 Nu hoorden alle de Vorsten en al het volk die het verbond hadden ingegaan, dat zij een iegelijk zijnen knecht en een iegelijk zijne maagd zouden laten

vrij gaan, zoodat zij zich niet meer van
hen zouden doen dienen; zij hoorden dan
en lieten ze gaan:
11 maar zij keerden daarna wederom
en deden de knechten en maagden we-
derkomen die zij hadden laten vrij gaan,
en zij brachten ze ten onder tot knech-
ten en tot maagden.
12 Daarom geschiedde des HEEREN
Woord tot Jeremía van den HEERE, zeg-
gende:
13 Zóó zegt de HEERE de God Israëls:
Ik heb een verbond gemaakt met uwe
vaderen, ten dage als Ik ze uit Egypteland,
uit het diensthuis uitvoerde, zeggende:
14 Ten einde van zeven jaar zult gij
laten gaan een iegelijk zijnen broeder,
eenen Hebreër, die u zal verkocht zijn en
u zes jaren gediend heeft; gij zult hem
dan van u laten vrij gaan; maar uwe
vaders hoorden niet naar Mij en neigden
hun oor niet. Ex. 21:2-6. Deut. 15:12-17.
15 Gijlieden nu waart heden wederge-
keerd en hadt gedaan dat recht is in mij-
ne oogen, vrijheid uitroepende een iegelijk
voor zijnen naaste; en gij hadt een ver-
bond gemaakt voor mijn aangezicht in het
Huis dat naar mijnen naam genoemd is;
16 Maar gij zijt weder omgekeerd en
hebt mijnen naam ontheiligd, en doen
wederkomen een iegelijk zijnen knecht en
een iegelijk zijne maagd, die gij hadt
laten vrij gaan naar hunnen lust; en gij
hebt ze ten onder gebracht om ulieden te
wezen tot knechten en tot maagden.
17 Daarom zegt de HEERE alzóó: Gijlie-
den hebt naar Mij niet gehoord, om vrij-
heid uit te roepen een iegelijk voor zijnen
broeder en een iegelijk voor zijnen naaste:
zie, zoo roep Ik uit tegen ulieden, spreekt
de HEERE, eene vrijheid ten zwaarde, ter
pestilentie en ten honger, en zal u over-
geven ter beroering allen koninkrijken der
aarde. Deut. 28:25. Jer. 15:4; 24:9; 29:18.
18 En Ik zal de mannen overgeven die
mijn verbond hebben overtreden, die niet
bevestigd hebben de woorden des ver-
bonds dat zij voor mijn aangezicht ge-
maakt hadden, *met* het kalf dat zij in
tweeën hadden gehouwen, en waren tus-
schen zijne stukken doorgegaan:
19 de Vorsten van Juda en de Vorsten
van Jeruzalem, de kamerlingen en de
Priesteren en al het volk des lands, die
door de stukken des kalfs zijn doorge-
gaan; Gen. 15:17, 18.
20 ja Ik zal ze overgeven in de hand
hunner vijanden en in de hand dergenen
die hunne ziel zoeken en hunne doode
lichamen zullen het gevogelte des hemels
en het gedierte der aarde tot spijze zijn;
Deut. 28:26. Jer. 7:33; 16:4; 19:7.
21 zelfs Zedekía den Koning van Juda,
en zijne Vorsten, zal Ik overgeven in de
hand hunner vijanden en in de hand der-
genen die hunne ziel zoeken, te weten in
de hand van het heir des Konings van
Babel, die van ulieden *nu* zijn opgetogen.
Jer. 37:5, 11.
22 Zie, Ik zal bevel geven, spreekt de
HEERE, en zal ze weder tot deze stad
brengen, en zij zullen tegen haar strij-
den en zullen ze innemen, en zullen ze
met vuur verbranden; en Ik zal de steden
van Juda stellen *tot* eene verwoesting,
dat er niemand in wone.

HOOFDSTUK 35.

HET woord dat tot Jeremía geschied
is van den HEERE, in de dagen van Jo-
jakim den zoon van Josía, den Koning
van Juda, zeggende:
2 Ga henen tot der Rechabieten huis,
en spreek met hen, en breng ze in
des HEEREN Huis, in eene der kame-
ren, en geef hun wijn te drinken.
3 Toen nam ik Jaäzanja, den zoon van
Jeremía den zoon van Habazzinja, mits-
gaders zijne broederen en alle zijne zo-
nen, en het gansche huis der Rechabieten,
4 en bracht ze in des HEEREN Huis, in
de kamer der zonen van Hanan den
zoon van Jigdalja, den man Gods, welke
is bij de kamer der oversten, die daar is
boven de kamer van Maäseja den zoon
van Sallum, den dorpelbewaarder;
5 en ik zette den kinderen van der
Rechabieten huis koppen vol wijn en be-
kers voor, en ik zeide tot hen: Drinkt wijn.
6 Maar zij zeiden: Wij zullen geenen
wijn drinken; want Jonadab de zoon Re-
chabs, onze vader, heeft ons geboden,
zeggende: Gijlieden zult geenen wijn drin-
ken, gij noch uwe kinderen, tot in eeuwig-
heid; 2 Kon. 10:15.
7 ook zult gijlieden geen huis bouwen,
noch zaad zaaien, noch wijngaard plan-
ten of hebben, maar gij zult in tenten
wonen alle uwe dagen, opdat gij vele
dagen leeft in het land alwaar gij als
vreemdelingen verkeert.
8 Zoo hebben wij der stemme van Jo-

nadab den zoon van Rechab, onzen vader, gehoorzaamd in alles dat hij ons geboden heeft; zoodat wij geenen wijn drinken alle onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen en onze dochteren,

9 en dat wij geen huizen bouwen tot onze woningen, ook hebben wij geenen wijngaard noch veld noch zaad,

10 en wij hebben in tenten gewoond: alzoo hebben wij gehoord en gedaan naar alles dat ons onze vader Jonadab geboden heeft.

11 Maar het is geschied als Nebukadrezar, de Koning van Babel, naar dit land optoog, dat wij zeiden: Komt, en laat ons naar Jeruzalem trekken vanwege het heir der Chaldeën en vanwege het heir der Syriërs: alzoo zijn wij te Jeruzalem gebleven.

12 Toen geschiedde des Heeren Woord tot Jeremía, zeggende:

13 Zóó zegt de Heere der heirscharen, de God Israëls: Ga henen en zeg tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem: Zult gijlieden geene tucht aannemen, dat gij hoort naar mijne woorden? spreekt de Heere.

14 De woorden Jonadabs des zoons van Rechab, die hij zijnen kinderen geboden heeft, dat zij geenen wijn zouden drinken, zijn bevestigd; want zij hebben geenen gedronken tot op dezen dag, maar het gebod huns vaders gehoord: en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt naar Mij niet gehoord.

15 [a] En Ik heb tot u gezonden alle mijne knechten de Profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: [b] Bekeert u toch een iegelijk van zijnen boozen weg, en maakt uwe handelingen goed, en wandelt andere goden niet na om hen te dienen, zoo zult gij in het land blijven dat Ik u en uwen vaderen gegeven heb; maar gij hebt uw oor niet geneigd noch naar Mij gehoord.

a 2 Kron. 36:15. Jer. 7:25; 25:4; 26:5; 29:19; 44:4.
b 2 Kon. 17:13. Jer. 18:11; 25:5. Zach. 1:4.

16 Dewijl *dan* de kinderen Jonadabs des zoons van Rechab het gebod huns vaders, dat hij hun geboden heeft, bevestigd hebben, maar dit volk naar Mij niet hoort, —

17 daarom alzóó zegt de Heere de God der heirscharen, de God Israëls: Zie, Ik zal over Juda en over alle inwoners van Jeruzalem brengen al het kwaad dat Ik tegen hen gesproken heb, omdat Ik tot hen gesproken heb maar zij niet gehoord hebben, en Ik tot hen geroepen heb maar zij niet hebben geantwoord.

18 Tot het huis nu der Rechabieten zeide Jeremía: Zóó zegt de Heere der heirscharen, de God Israëls: Omdat gijlieden het gebod uws vaders Jonadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt alle zijne geboden bewaard, en gedaan naar alles wat hij ulieden geboden heeft,

19 daarom alzóó zegt de Heere der heirscharen, de God Israëls: Daar zal Jonadab den zoon Rechabs niet worden afgesneden een man die voor mijn aangezicht sta, alle de dagen.

HOOFDSTUK 36.

HET gebeurde ook in het vierde jaar van Jojakim den zoon van Josía, den Koning van Juda, *dat* dit woord tot Jeremía geschiedde van den Heere, zeggende: Jer. 25:1.

2 Neem u eene rol des boeks, en schrijf daarop alle de woorden die Ik tot u gesproken heb over Israël en over Juda en over alle de volken, van den dag aan *dat* Ik tot u gesproken heb, van de dagen van Josía aan, tot op dezen dag: Jer. 30:2.

3 misschien zullen die van het huis van Juda hooren al het kwaad dat Ik hun gedenk te doen, opdat zij zich bekeeren een iegelijk van zijnen boozen weg, en Ik hunne ongerechtigheid en hunne zonde vergeve.

4 Toen riep Jeremía Baruch den zoon van Nería, en Baruch schreef uit den mond van Jeremía alle woorden des Heeren die Hij tot hem gesproken had, op eene rol des boeks. Jer. 45:1.

5 En Jeremía gebood Baruch, zeggende: Ik ben opgehouden, ik zal in des Heeren Huis niet kunnen gaan:

6 zoo ga gij henen en lees in de rol, *in* dewelke gij uit mijnen mond geschreven hebt, de woorden des Heeren, voor de ooren des volks, in des Heeren Huis, op den vastendag; en gij zult ze ook lezen voor de ooren van gansch Juda, *van allen* die uit hunne steden komen:

7 misschien zal hunne smeeking voor des Heeren aangezicht nedervallen, en zullen zij zich bekeeren een iegelijk van zijnen boozen weg; want groot is de toorn en de grimmigheid die de Heere tegen dit volk heeft uitgesproken.

8 En Baruch de zoon van Nería deed

naar alles dat hem de Profeet Jeremía
geboden had, lezende in dat boek de woorden
des HEEREN, *in* het Huis des HEEREN.
9 Want het geschiedde in het vijfde
jaar van Jojakim den zoon van Josía,
den Koning van Juda, in de negende
maand, *dat* zij een vasten voor des HEEREN
aangezicht uitriepen, allen volke te
Jeruzalem, mitsgaders allen volke die uit
de steden van Juda te Jeruzalem kwamen.
10 Zoo las Baruch in dat boek de woorden
van Jeremía *in* des HEEREN Huis, in
de kamer van Gemarja den zoon van
Safan, den schrijver, in het bovenste
voorhof, *aan* de deur der nieuwe poort
van het Huis des HEEREN, voor de ooren
des ganschen volks.
11 Als nu Michaja, de zoon van Gemarja
den zoon van Safan, alle de woorden
des HEEREN uit dat boek gehoord had,
12 zoo ging hij af naar het huis des
Konings in de kamer des schrijvers; en
zie, aldaar zaten alle de Vorsten: Elisama
de schrijver, en Delaja de zoon van
Semaja, en Elnathan de zoon van Achbor,
en Gemarja de zoon van Safan, en Zedekía
de zoon van Hananja, en alle de Vorsten.
13 En Michaja maakte hun bekend alle
de woorden die hij gehoord had, als Baruch
uit dat boek las voor de ooren des volks.
14 Toen zonden alle de Vorsten Jehudi,
den zoon van Nethanja den zoon van
Selemja den zoon van Kuschi, tot Baruch,
om te zeggen: De rol waaruit gij
voor de ooren des volks gelezen hebt,
neem die in uwe hand, en kom. Alzoo
nam Baruch de zoon van Nería de rol
in zijne hand, en kwam tot hen.
15 En zij zeiden tot hem: Zit toch neder,
en lees ze voor onze ooren; en Baruch
las voor hunne ooren.
16 En het geschiedde als zij alle de
woorden hoorden, *dat* zij verschrikten,
de één tegen den ander, en zij zeiden
tot Baruch: Voorzeker zullen wij alle
deze woorden den Koning bekend maken.
17 En zij vraagden Baruch, zeggende:
Verklaar ons toch, hoe hebt gij alle deze
woorden uit zijnen mond geschreven?
18 En Baruch zeide tot hen: Uit zijnen
mond las hij tot mij alle deze woorden,
en ik schreef ze met inkt in dit boek.
19 Toen zeiden de Vorsten tot Baruch:
Ga henen, verberg u, gij en Jeremía, en
niemand wete waar gijlieden zijt.
20 Zij dan gingen in tot den Koning
in het voorhof; maar de rol leiden zij
weg in de kamer van Elisama den schrijver;
en zij verklaarden alle die woorden
voor de ooren des Konings.
21 Toen zond de Koning Jehudi om
de rol te halen, en hij haalde ze uit de
kamer van Elisama den schrijver; en
Jehudi las ze voor de ooren des Konings,
en voor de ooren van alle de Vorsten
die omtrent den Koning stonden.
22 (De Koning nu zat *in* het winterhuis,
in de negende maand, en daar was
een vuur voor zijn aangezicht op den
haard aangestoken.)
23 En het geschiedde als Jehudi drie
stukken of vier gelezen had, versneed
hij ze met een schrijversmes, en wierp
ze in het vuur dat op den haard was,
totdat de gansche rol verteerd was in het
vuur dat op den haard was;
24 en zij verschrikten niet en scheurden
hunne kleederen niet, de Koning noch
alle zijne knechten die alle deze woorden
gehoord hadden,
25 hoewel ook Elnathan en Delaja en
Gemarja bij den Koning daarvoor spraken,
dat hij de rol niet zoude verbranden;
doch hij hoorde niet naar hen.
26 Daartoe gebood de Koning Jerahmeël
den zoon van Hammélech, en Seraja
den zoon van Azriël, en Selemja
den zoon van Abdeël, om den schrijver
Baruch en den Profeet Jeremía te vangen.
Maar de HEERE had ze verborgen.
27 Toen geschiedde des HEEREN Woord
tot Jeremía, nadat de Koning de rol en
de woorden, die Baruch geschreven had
uit den mond van Jeremía, verbrand had,
zeggende:
28 Neem u weder eene andere rol, en
schrijf daarop alle de eerste woorden, die
geweest zijn op de eerste rol die Jojakim
de Koning van Juda verbrand heeft.
29 En tot Jojakim den Koning van Juda
zult gij zeggen: Zóó zegt de HEERE:
Gij hebt deze rol verbrand, zeggende:
Waarom hebt gij daarop geschreven,
zeggende: De Koning van Babel zal zekerlijk
komen en dit land verderven, en maken
dat mensch en beest daarin ophouden?
30 Daarom zegt de HEERE alzóó van
Jojakim den Koning van Juda: Hij zal
geenen hebben die op Davids troon zitte;
en zijn dood lichaam zal weggeworpen
zijn, des daags in de hitte en des nachts
in de vorst; Jer. 22:19.

31 en Ik zal over hem en over zijn zaad
en over zijne knechten hunlieder onge-
rechtigheid bezoeken, en Ik zal over hen
en over de inwoners van Jeruzalem en
over de mannen van Juda al het kwaad
brengen dat Ik tot hen gesproken heb,
maar zij hebben niet gehoord.
32 Jeremía dan nam eene andere rol,
en gaf ze aan den schrijver Baruch den
zoon van Nería; die schreef daarop, uit
den mond van Jeremía, alle de woorden
van het boek dat Jojakim de Koning
van Juda met vuur verbrand had; en
aan dezelve werden nog vele dergelijke
woorden toegedaan.

HOOFDSTUK 37.

EN Zedekía, zoon van Josía, regeerde
als Koning in plaats van Chonia, Joja-
kims zoon, welken *Zedekía* Nebukadre-
zar, de Koning van Babel, Koning ge-
maakt had in het land van Juda.
2 Kon. 24:17. 2 Kron. 36:10.
2 Maar hij hoorde niet, hij noch zijne
knechten noch het volk des lands, naar
de woorden des HEEREN, die Hij sprak
door den dienst van den Profeet Jeremía.
3 Nochtans zond de Koning Zedekía
Juchal den zoon van Selemja, en Zefanja
den zoon van Maäseja, den Priester, tot
den Profeet Jeremía, om te zeggen: Bid
toch voor ons tot den HEERE onzen God.
4 (Want Jeremía was *nog* ingaande en
uitgaande in het midden des volks, en
zij hadden hem *nog* niet in het gevan-
genhuis gesteld.
5 En Farao's heir was uit Egypte uit-
getogen; en de Chaldeën die Jeruzalem
belegerden, als zij het gerucht van hen
gehoord hadden, zoo waren zij van Je-
ruzalem opgetogen.) vs. 11. Jer. 34:21.
6 Toen geschiedde des HEEREN Woord
tot den Profeet Jeremía, zeggende:
7 Zóó zegt de HEERE de God Israëls:
Zóó zult gijlieden zeggen tot den Koning
van Juda, die u tot Mij gezonden heeft
om Mij te vragen: Zie, Farao's heir, dat
u ter hulpe uitgetogen is, zal wederkee-
ren in zijn land, *in* Egypte. Ezech. 17:17.
8 En de Chaldeën zullen wederkeeren en
tegen deze stad strijden, en zij zullen ze in-
nemen en zullen ze met vuur verbranden.
9 Zóó zegt de HEERE: Bedriegt uwe
zielen niet, zeggende: De Chaldeën zullen
zekerlijk van ons wegtrekken; want zij
zullen niet wegtrekken.
10 Want al sloegt gijlieden het gansche
heir der Chaldeën die tegen u strijden,
en daar bleven van hen *eenige* verwonde
mannen over, zoo zouden zich die een
iegelijk in zijne tent opmaken, en deze
stad met vuur verbranden.
11 Voorts geschiedde het als het heir
der Chaldeën van Jeruzalem was opge-
togen vanwege Farao's heir, vs. 5.
12 dat Jeremía uit Jeruzalem uitging
om te gaan *in* het land Benjamins, om
van daar te scheiden door het midden
des volks.
13 Als hij in de poort Benjamins was,
zoo was daar de wachtmeester, wiens
naam was Jería, de zoon van Selemja
den zoon van Hananja; die greep den
Profeet Jeremía, zeggende: Gij wilt tot
de Chaldeën afvallen.
14 En Jeremia zeide: Het is valsch, ik
wil niet tot de Chaldeën afvallen. Doch hij
hoorde niet naar hem, maar Jería greep
Jeremía aan en bracht hem tot de Vorsten.
15 En de Vorsten werden zeer toornig
op Jeremía en sloegen hem, en zij stel-
den hem in het gevangenhuis, ten huize
van Jonathan den schrijver; want zij had-
den dat tot een gevangenhuis gemaakt.
16 Als Jeremía in de plaats des kuils
en in de cellen gekomen was, en Jere-
mía aldaar vele dagen gezeten had,
17 zoo zond de Koning Zedekía henen
en liet hem halen, en de Koning vraagde
hem in zijn huis, in het verborgen, en
zeide: Is er ook een woord van den
HEERE? En Jeremía zeide: Daar is, en
zeide: Gij zult in de hand des Konings
van Babel gegeven worden.
18 Voorts zeide Jeremia tot den Koning
Zedekía: Wat heb ik tegen u of tegen
uwe knechten of tegen dit volk gezon-
digd, dat gijlieden mij in het gevangen-
huis gesteld hebt?
19 Waar zijn nu ulieder profeten die u
geprofeteerd hebben, zeggende: De Koning
van Babel zal niet tegen ulieden noch
tegen dit land komen?
20 Nu dan, hoor toch, o mijn heer
Koning! laat toch mijne smeeking voor
uw aangezicht nedervallen, en breng mij
niet weder *in* Jonathans des schrijvers
huis, opdat ik aldaar niet sterve.
21 Toen gaf de Koning Zedekía bevel,
en zij bestelden Jeremía in het voorhof
der bewaring, en men gaf hem des daags
een bol brood uit de Bakkersstraat, tot-

dat al het brood van de stad op was.
Alzoo bleef Jeremía in het voorhof der
bewaring. Jer. 32:2; 33:1.

HOOFDSTUK 38.

ALS Sefatja de zoon van Mattan, en
Gedalja de zoon van Pashur, en Ju-
chal de zoon van Selemja, en Pashur de
zoon van Malkía, de woorden hoorden die
Jeremía tot al het volk sprak, zeggende:
2 Zóó zegt de HEERE: Wie in deze
stad blijft, zal door het zwaard, door
den honger of door de pestilentie sterven;
maar wie tot de Chaldeën uitgaat, die zal
leven, want hij zal zijne ziel tot eenen buit
hebben en zal leven; Jer. 21:9; 39:18; 45:5.
3 zóó zegt de HEERE: Deze stad zal
zekerlijk gegeven worden in de hand van
het heir des Konings van Babel, dat zal
ze innemen: —
4 zoo zeiden de Vorsten tot den Ko-
ning: Laat toch dezen man gedood worden,
want aldus maakt hij de handen der krijgs-
lieden die in deze stad zijn overgebleven,
en de handen des ganschen volks slap, zulke
woorden tot hen sprekende; want deze man
zoekt dezes volks vrede niet, maar het kwaad.
5 En de Koning Zedekía zeide: Zie, hij
is in uwe hand, want de Koning zoude
geen ding tegen u vermogen.
6 Toen namen zij Jeremía, en wierpen
hem in den kuil van Malkía den zoon
van Hammélech, die in het voorhof der
bewaring was, en zij lieten Jeremía af
met zeelen: in den kuil nu was geen water,
maar slijk; en Jeremía zonk in het slijk.
7 Als nu Ebed-Mélech de Moorman, een
der kamerlingen, die toen in des Konings
huis was, hoorde dat zij Jeremía in den
kuil gedaan hadden (de Koning nu zat
in de poort Benjamins),
8 zoo ging Ebed-Mélech uit het huis des
Konings uit, en hij sprak tot den Koning,
zeggende:
9 Mijn heer Koning, deze mannen heb-
ben kwalijk gehandeld in alles dat zij ge-
daan hebben aan den Profeet Jeremía,
dien zij in den kuil geworpen hebben:
daar hij toch in zijne plaats zoude ge-
storven zijn vanwege den honger, dewijl
er geen brood meer in de stad is.
10 Toen gebood de Koning den Moor-
man Ebed-Mélech, zeggende: Neem van
hier dertig mannen onder uwe hand, en
haal den Profeet Jeremía op uit den kuil,
eer dat hij sterve.
11 Alzoo nam Ebed-Mélech de mannen
onder zijne hand, en ging in des Konings
huis tot onder de schatkamer, en nam
van daar eenige oude verscheurde en
oude versletene lompen, en hij liet ze met
zeelen af tot Jeremía in den kuil.
12 En Ebed-Mélech de Moorman zeide
tot Jeremía: Leg nu deze oude, verscheur-
de en versletene lompen onder de okselen
uwer armen, van onderen aan de zeelen.
En Jeremía deed alzoo.
13 En zij trokken Jeremía bij de zeelen,
en haalden hem op uit den kuil, en Jere-
mía bleef in het voorhof der bewaring.
14 Toen zond de Koning Zedekía henen
en liet den Profeet Jeremía tot zich ha-
len, in den derden ingang die aan des
HEEREN Huis was; en de Koning zeide
tot Jeremía: Ik zal u een ding vragen,
verheel geen ding voor mij.
15 En Jeremia zeide tot Zedekía: Als ik
het u verklaren zal, zult gij mij niet zeker-
lijk dooden? En als ik u raad zal geven,
gij zult *tòch* naar mij niet hooren.
16 Toen zwoer de Koning Zedekía aan
Jeremía in het verborgen, zeggende: *Zoo
waarachtig als* de HEERE leeft die ons deze
ziel gemaakt heeft, indien ik u zal doo-
den, of indien ik u zal overgeven in de
hand dezer mannen die uwe ziel zoeken!
17 Jeremía dan zeide tot Zedekía: Zóó
zegt de HEERE de God der heirscharen,
de God Israëls: Indien gij gewilliglijk tot
de Vorsten des Konings van Babel zult
uitgaan, zoo zal uwe ziel leven, en deze
stad zal niet verbrand worden met vuur,
en gij zult leven, gij en uw huis.
18 Maar indien gij tot de Vorsten des
Konings van Babel niet zult uitgaan, zoo
zal deze stad gegeven worden in de hand
der Chaldeën, en zij zullen ze met vuur
verbranden; ook zult gij van hunne hand
niet ontkomen.
19 En de Koning Zedekía zeide tot Je-
remía: Ik ben bevreesd voor de Joden die
tot de Chaldeën gevallen zijn, dat zij mij
misschien in derzelver hand overgeven, en
zij den spot met mij drijven.
20 En Jeremía zeide: Zij zullen *u* niet
overgeven; wees toch gehoorzaam aan de
stem des HEEREN, naar welke ik tot u
spreek; zoo zal het u wèl gaan en uwe
ziel zal leven.
21 Maar indien gij weigert uit te gaan,
zoo is dit het woord dat de HEERE mij
heeft doen zien:

22 Ziedaar, alle de vrouwen die in het huis des Konings van Juda zijn overgebleven, zullen uitgevoerd worden tot de Vorsten des Konings van Babel; en dezelve zullen zeggen: Uwe vredegenooten hebben u aangehitst, en hebben u overmocht, uwe voeten zijn in de modder gezonken, zij zijn achterwaarts gekeerd.
23 Zij zullen dan alle uwe vrouwen en alle uwe zonen tot de Chaldeën uitvoeren; ook zult gij zelf van hunne hand niet ontkomen, maar gij zult door de hand des Konings van Babel gegrepen worden, en gij zult deze stad met vuur verbranden.
24 Toen zeide Zedekía tot Jeremía: Dat niemand wete van deze woorden, zoo zult gij niet sterven.
25 En als de Vorsten zullen hooren dat ik met u gesproken heb, en tot u komen en tot u zeggen: Verklaar ons nu, wat hebt gij tot den Koning gesproken? Verheel het niet voor ons, zoo zullen wij u niet dooden; en wat heeft de Koning tot u gesproken?
26 zoo zult gij tot hen zeggen: Ik wierp mijne smeeking voor des Konings aangezicht neder, dat hij mij niet zoude laten wederbrengen in Jonathans huis, om aldaar te sterven. Jer. 37:15.
27 Als dan alle de Vorsten tot Jeremía kwamen en hem vraagden, verklaarde hij hun naar alle deze woorden die de Koning geboden had; en zij lieten van hem af omdat de zaak niet was gehoord.
28 En Jeremía bleef in het voorhof der bewaring tot op den dag dat Jeruzalem werd ingenomen, en hij was er *nog* als Jeruzalem was ingenomen.

HOOFDSTUK 39.

IN het negende jaar van Zedekía, Koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrezar de Koning van Babel, en al zijn heir, tegen Jeruzalem, en zij belegerden het. 2 Kon. 25:1. Jer. 52:4.
2 In het elfde jaar van Zedekía, in de vierde maand op den negenden der maand, werd de stad doorgebroken.
3 En alle Vorsten des Konings van Babel togen in, en hielden stand bij de middelste poort; *namelijk* Nergal-Sarézer Samgar-Nebu, Sarsechim Rabsaris, Nergal-Sarézer Rabmag, en alle de overige Vorsten des Konings van Babel.
4 En het geschiedde als Zedekía de Koning van Juda en alle de krijgslieden hen zagen, zoo vloden zij en togen bij nacht uit de stad, *door* den weg van des Konings hof, door de poort tusschen de twee muren; en hij toog uit *door* den weg des vlakken velds. 2 Kon. 25:4-7. Jer. 52:7-11.
5 Doch het heir der Chaldeën jaagde ze achterna, en zij achterhaalden Zedekía in de vlakke velden van Jericho, en vingen hem, en brachten hem opwaarts tot Nebukadrezar den Koning van Babel, naar Ribla in het land van Hamath; die sprak oordeelen tegen hem uit:
6 en de Koning van Babel slachtte de zonen van Zedekía te Ribla voor zijne oogen, ook slachtte de Koning van Babel alle edelen van Juda;
7 en hij verblindde de oogen van Zedekía, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem naar Babel te voeren;
8 en de Chaldeën verbrandden het huis des Konings en de huizen des volks met vuur, en zij braken de muren van Jeruzalem af. 2 Kon. 25:9, 10. 2 Kron. 36:19. Jer. 52:13, 14.
9 Het overige nu des volks die in de stad waren overgebleven, en de afvalligen die tot hem gevallen waren, met het overige des volks die overgebleven waren, voerde Nebuzaradan de overste der trawanten gevankelijk *naar* Babel.
2 Kon. 25:11, 12. Jer. 52:15, 16.
10 Maar van het volk die arm waren, die nietmetal hadden, liet Nebuzaradan de overste der trawanten *eenigen* over in het land van Juda, en hij gaf hun te dien dage wijngaarden en akkers.
11 Maar van Jeremía had Nebukadrezar, de Koning van Babel, bevel gegeven in de hand van Nebuzaradan den overste der trawanten, zeggende:
12 Neem hem, en stel uwe oogen op hem, en doe hem niets kwaads; maar gelijk als hij tot u spreken zal, doe alzóó met hem. Jer. 40:4.
13 Zoo zond Nebuzaradan de overste der trawanten, mitsgaders Nebusazban Rabsaris, en Nergal-Sarézer Rabmag, en alle de oversten des Konings van Babel;
14 zij zonden dan henen en namen Jeremía uit het voorhof der bewaring, en gaven hem over aan Gedalja, den zoon van Ahikam den zoon van Safan, dat hij hem henen uitbracht naar huis: alzoo bleef hij in het midden des volks.
15 Het Woord des HEEREN was ook tot Jeremía geschied als hij in het voorhof der bewaring opgesloten was, zeggende:

16 Ga henen en spreek tot Ebed-Mélech
den Moorman, zeggende: Zóó zegt de
Heere der heirscharen, de God Israëls:
Zie, Ik zal mijne woorden brengen over
deze stad ten kwade en niet ten goede,
en zij zullen te dien dage voor uw aan-
gezicht zijn.
17 Maar Ik zal u te dien dage redden,
spreekt de Heere, en gij zult niet over-
gegeven worden in de hand der mannen
voor welker aangezicht gij vreest;
18 want Ik zal u zekerlijk bevrijden en
gij zult door het zwaard niet vallen; maar
gij zult uwe ziel tot een buit hebben,
omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt
de Heere. Jer. 21:9; 38:2; 45:5.

HOOFDSTUK 40.

Het woord dat van den Heere geschied
is tot Jeremía, nadat Nebuzaradan
de overste der trawanten hem had laten
gaan van Rama; als hij hem had laten
halen, daar hij met ketenen gebonden
was in het midden aller gevangenen van
Jeruzalem en Juda, die naar Babel gevan-
kelijk werden weggevoerd.
2 Want de overste der trawanten liet
Jeremía halen, en zeide tot hem: De
Heere uw God heeft dit kwaad over deze
plaats gesproken,
3 en de Heere heeft het doen komen
en gedaan gelijk als Hij gesproken had,
want gijlieden hebt gezondigd tegen den
Heere en zijner stemme niet gehoorzaamd:
daarom is ulieden deze zaak geschied.
4 Nu dan, zie, ik heb u heden losge-
maakt van de ketenen die aan uwe hand
waren: indien het goed is in uwe oogen
met mij naar Babel te komen, zoo kom,
en ik zal mijn oog op u stellen; maar
indien het kwaad is in uwe oogen met
mij naar Babel te komen, zoo laat het;
zie, het gansche land is voor uw aange-
zicht; waarhenen het goed en recht in
uwe oogen is te gaan, ga dáár. Jer. 39:12.
5 En dewijl hij nog niet zal wederkeeren,
zoo keer gij tot Gedalja, den zoon van
Ahikam den zoon van Safan, dien de Ko-
ning van Babel over de steden van Juda
gesteld heeft, en woon bij hem in het
midden des volks: of overal waar het in
uwe oogen recht is te gaan, ga er henen.
En de overste der trawanten gaf hem reis-
kost en een geschenk, en liet hem gaan.
6 Alzoo kwam Jeremía tot Gedalja den
zoon van Ahikam, te Mizpa, en hij woonde
bij hem in het midden des volks, die in
het land waren overgelaten.
7 Toen-nu alle oversten der heiren die
in het veld waren, zij en hunne mannen,
hoorden dat de Koning van Babel Gedalja,
den zoon van Ahikam, over het land ge-
steld had en dat hij aan hem bevolen
had de mannen en de vrouwen en de
kinderkens, en van de armsten des lands,
van degenen die niet naar Babel gevanke-
lijk waren weggevoerd: 2 Kon. 25:23, 24.
8 zoo kwamen zij tot Gedalja te Mizpa,
namelijk Ismaël de zoon van Nethanja, en
Johanan en Jonathan de zonen van Ka-
réah, en Serajah de zoon van Tanhúmeth,
en de zonen van Efai den Netofathiet,
en Jezanja de zoon eens Maächathiets, zij
en hunne mannen;
9 en Gedalja, de zoon van Ahikam den
zoon van Safan, zwoer hun en hunnen
mannen, zeggende: Vreest niet van de
Chaldeën te dienen, blijft in het land en
dient den Koning van Babel, zoo zal het
u wèl gaan.
10 En ziet, ik woon te Mizpa, om te
staan voor het aangezicht der Chaldeën
die tot ons zullen komen: gijlieden dan,
verzamelt wijn en zomervruchten en olie,
en doet ze in uwe vaten, en woont in uwe
steden die gij hebt ingenomen.
11 Als ook alle de Joden die in Moab
en onder de kinderen Ammons en in Edom
en die in alle die landen waren, hoorden
dat de Koning van Babel in Juda een
overblijfsel gelaten had, en dat hij Gedalja,
den zoon van Ahikam den zoon van Safan,
over hen gesteld had:
12 zoo keerden alle de Joden weder uit
alle de plaatsen waarhenen zij gedreven
waren, en kwamen in het land van Juda
tot Gedalja te Mizpa, en zij verzamelden
zeer veel wijn en zomervruchten.
13 Doch Johanan de zoon van Karéah,
en alle oversten der heiren die in het
veld waren, kwamen tot Gedalja te Mizpa,
14 en zeiden tot hem: Weet gij wel dat
Baälis, de Koning der kinderen Ammons,
Ismaël den zoon van Nethanja uitgezon-
den heeft om u aan het leven te slaan?
Maar Gedalja de zoon van Ahikam ge-
loofde hen niet.
15 Johanan nochtans, de zoon van Karéah,
sprak tot Gedalja in het verborgen te
Mizpa, zeggende: Laat mij toch henengaan
en Ismaël den zoon van Nethanja slaan,
en niemand zal het weten: waarom zoude

hij u aan het leven slaan, en gansch Juda
die tot u vergaderd zijn, verstrooid worden,
en het overblijfsel van Juda verloren gaan?
16 Maar Gedalja de zoon van Ahikam
zeide tot Johanan den zoon van Karéah:
Doe deze zaak niet, want gij spreekt
valsch van Ismaël.

HOOFDSTUK 41.

MAAR het geschiedde in de zevende
maand *dat* Ismaël, de zoon van
Nethanja den zoon van Elisama, van
koninklijken zade, en de oversten des
Konings, te weten tien mannen met hem,
kwamen tot Gedalja den zoon van Ahikam,
te Mizpa, en zij aten aldaar brood
te zamen te Mizpa. 2 Kron. 25:25.
2 En Ismaël de zoon van Nethanja
maakte zich op, mitsgaders de tien mannen
die met hem waren, en zij sloegen
Gedalja, den zoon van Ahikam den zoon
van Safan, met het zwaard: alzoo doodde
hij hem, dien de Koning van Babel over
het land gesteld had.
3 Ook sloeg Ismaël alle de Joden die
met hem, *namelijk* met Gedalja, te Mizpa
waren, en de Chaldeën, de krijgslieden
die aldaar gevonden werden.
4 Het geschiedde nu op den tweeden
dag nadat hij Gedalja gedood had, en
niemand *het* wist,
5 zoo kwamen er lieden van Sichem,
van Silo en van Samaria, tachtig man,
hebbende den baard afgeschoren en de
kleederen gescheurd en zichzelve gesneden,
en spijsoffer en wierook waren in
hunne hand om ten Huize des HEEREN
te brengen.
6 En Ismaël de zoon van Nethanja ging
uit van Mizpa, hun tegemoet, al gaande
en weenende; en het geschiedde als hij
ze aantrof, dat hij zeide: Komt tot Gedalja
den zoon van Ahikam.
7 Maar het geschiedde als zij in het
midden der stad gekomen waren, dat
Ismaël de zoon van Nethanja hen keelde
en wierp ze in het midden des kuils, hij
en de mannen die met hem waren.
8 Doch onder hen werden tien mannen
gevonden die tot Ismaël zeiden: Dood ons
niet, want wij hebben verborgene schatten
in het veld, van tarwe en gerst en
olie en honig. Zoo liet hij af en doodde
ze niet in het midden hunner broederen.
9 De kuil nu waarin Ismaël alle de
doode lichamen der mannen die hij aan
de zijde van Gedalja geslagen had, henenwierp,
is dezelfde dien de Koning Asa
maakte vanwege Baësa den Koning Israëls;
dezen vulde Ismaël de zoon van Nethanja
met de verslagenen.
10 En Ismaël voerde het gansche overblijfsel
des volks, dat te Mizpa was, gevankelijk,
te weten des Konings dochteren
en al het volk die te Mizpa waren overgelaten,
die Nebuzaradan de overste der
trawanten aan Gedalja den zoon van Ahikam
bevolen had; Ismaël dan, de zoon
van Nethanja, voerde ze gevankelijk weg,
en toog henen om over te gaan tot de
kinderen Ammons.
11 Toen nu Johanan de zoon van Karéah,
en alle de oversten der heiren die
met hem waren, al het kwaad hoorden dat
Ismaël de zoon van Nethanja gedaan had,
12 zoo namen zij alle de mannen, en
togen henen om met Ismaël den zoon
van Nethanja te strijden; en zij vonden
hem aan het groote water dat bij Gibeon is.
13 En het geschiedde als al het volk
dat met Ismaël was, Johanan zag, den
zoon van Karéah, en alle de oversten
der heiren die met hem waren, zoo werden
zij verblijd;
14 en al het volk dat Ismaël van Mizpa
gevankelijk had weggevoerd, wendde zich
om, en zij keerden zich en gingen over
tot Johanan den zoon van Karéah.
15 Doch Ismaël de zoon van Nethanja
ontkwam van Johanans aangezicht met
acht mannen, en hij toog tot de kinderen
Ammons.
16 Toen nam Johanan de zoon van Karéah,
mitsgaders alle de oversten der heiren
die met hem waren, het gansche overblijfsel
des volks dat hij wedergebracht
had van Ismaël den zoon van Nethanja,
van Mizpa (nadat hij Gedalja den zoon
van Ahikam verslagen had), *te weten* de
mannen die krijgslieden waren, en de
vrouwen en kinderkens en kamerlingen
die hij van Gibeon had wedergebracht;
17 en zij togen henen en sloegen zich
neder te Geruth-Kimham dat bij Bethlehem
is, om voort te trekken dat zij in
Egypte kwamen,
18 voor het aangezicht der Chaldeën;
want zij vreesden voor hunlieder aangezicht,
omdat Ismaël, de zoon van Nethanja,
Gedalja den zoon van Ahikam geslagen
had, dien de Koning van Babel over het
land gesteld had.

HOOFDSTUK 42.

TOEN traden toe alle oversten der hei-
ren, Johanan de zoon van Karéah, en
Jezanja de zoon van Hosaja, en al het
volk van den kleinste tot den grootste toe,
2 en zeiden tot den Profeet Jeremía:
Laat toch onze smeeking voor uw aange-
zicht nedervallen, en bid voor ons tot den
HEERE uwen God, voor dit gansche over-
blijfsel; want wij zijn weinigen van velen
overgelaten, gelijk als uwe oogen ons zien:
3 dat ons de HEERE uw God bekend
make den weg dien wij zullen ingaan en
de zaak die wij zullen doen.
4 En de Profeet Jeremía zeide tot hen:
Ik heb het gehoord; zie, ik zal tot den
HEERE uwen God bidden naar uwe woor-
den en het zal geschieden, het gansche
woord dat de HEERE u zal antwoorden,
zal ik u bekend maken; ik zal u niet een
woord onthouden.
5 Toen zeiden zij tot Jeremía: De HEERE
zij tusschen ons tot een waarachtig en
gewis getuige: indien wij niet naar alle
woord *met* hetwelk u de HEERE uw God
tot ons zal zenden, alzóó zullen doen!
6 Hetzij dan goed of kwaad, wij zullen
der stemme des HEEREN onzes Gods, tot
welken wij u zenden, gehoorzaam zijn;
opdat het ons wèl ga wanneer wij der
stemme des HEEREN onzes Gods zullen
gehoorzaam zijn.
7 En het gebeurde ten einde van tien
dagen dat des HEEREN Woord tot Jeremía
geschiedde.
8 Toen riep hij Johanan den zoon van
Karéah, en alle oversten der heiren die
met hem waren, en al het volk van den
kleinste af tot den grootste toe;
9 en hij zeide tot hen: Zóó zegt de
HEERE de God Israëls, tot welken gij
mij gezonden hebt om uwe smeeking voor
zijn aangezicht neder te werpen:
10 Indien gijlieden in dit land zult blij-
ven wonen, zoo zal Ik u bouwen en niet
afbreken, en u planten en niet uitrukken;
want Ik heb berouw over het kwaad dat
Ik u aangedaan heb: Jer. 24:6; 31:28.
11 vreest niet voor het aangezicht des
Konings van Babel, voor wiens aange-
zicht gij vreest: vreest niet voor hem,
spreekt de HEERE, want Ik zal met u
zijn, om u te behouden en u van zijne
hand te redden;
12 en Ik zal ulieden barmhartigheid
geven, dat hij zich uwer erbarme en u
weder in uw land brenge.
13 Maar zoo gijlieden zult zeggen: Wij
zullen in dit land niet blijven, dat gij
der stemme des HEEREN uws Gods niet
gehoorzaam zijt,
14 zeggende: Neen, maar wij zullen
gaan in Egypteland, alwaar wij geenen
krijg zullen zien noch het geluid der ba-
zuin hooren, noch naar brood hongeren,
en dáár zullen wij blijven: —
15 nu dan, daarom hoort des HEEREN
woord, gij overblijfsel van Juda: zóó zegt
de HEERE der heirscharen, de God Is-
raëls: Indien gij ganschelijk uw aange-
zicht zult stellen om in Egypte te gaan,
en zult henengaan om aldaar als vreem-
delingen te verkeeren, Jer. 44:12.
16 zoo zal het geschieden dat het zwaard
waar gij voor vreest, u aldaar in Egypte-
land zal achterhalen, en de honger waar
gij voor zorgt, zal u aldaar *in* Egypte
achteraankleven, en gij zult aldaar sterven:
17 zóó zullen alle de mannen zijn die
hun aangezicht stellen om in Egypte te
gaan, om aldaar als vreemdelingen te
verkeeren; zij zullen sterven door het
zwaard, door den honger en door de
pestilentie, en zij zullen niemand hebben
die overblijve of ontkome van het kwaad
dat Ik over hen zal brengen.
18 Want zóó zegt de HEERE der heir-
scharen, de God Israëls: [a] Gelijk als mijn
toorn en mijne grimmigheid is uitgestort
over de inwoners van Jeruzalem, alzóó
zal mijne grimmigheid over ulieden uit-
gestort worden als gij in Egypte zult ge-
komen zijn, [b] en gij zult wezen tot eene
vervloeking en tot eene ontzetting [c] en tot
eenen vloek en tot smaadheid, en zult deze
plaats niet meer zien. a Jer. 7:20; 44:6.
b Jer. 18:16; 19:8; 25:9,18; 44:22; 51:37.
c Deut. 28:37. 1 Kon. 9:7. 2 Kron. 7:20. Jer. 24:9; 29:18.
19 De HEERE heeft tegen ulieden ge-
sproken, gij overblijfsel van Juda: Gaat
niet in Egypte. Weet zekerlijk dat Ik
heden tegen u betuigd heb.
20 Gewisselijk, gij hebt uwe zielen ver-
leid; want gij hebt mij tot den HEERE
uwen God gezonden, zeggende: Bid voor
ons tot den HEERE onzen God, en naar
alles wat de HEERE onze God zal zeggen,
alzóó maak het ons bekend, en wij zullen
het doen.
21 Nu heb ik het u heden bekend ge-
maakt, maar gij hebt niet gehoord naar

de stem des HEEREN uws Gods, noch naar al hetgeen *met* hetwelk Hij mij tot u gezonden heeft.
22 Zoo weet nu zekerlijk, dat gij door het zwaard, door den honger en door de pestilentie sterven zult, ter plaatse waar het u gelust heeft henen te gaan om aldaar als vreemdelingen te verkeeren.

HOOFDSTUK 43.

EN het geschiedde als Jeremía geëindigd had tot het gansche volk te spreken alle de woorden des HEEREN huns Gods, *met* dewelke hem de HEERE hun God tot hen gezonden had, *te weten* alle die woorden:
2 zoo sprak Azarja de zoon van Hosaja, en Johanan de zoon van Karéah, en alle de trotsche mannen, zeggende tot Jeremía: Gij spreekt leugen, de HEERE onze God heeft u niet gezonden om te zeggen: Gijlieden zult niet gaan in Egypte, om aldaar als vreemdelingen te verkeeren;
3 maar Baruch de zoon van Nería hitst u tegen ons op, opdat hij ons overgeve in de hand der Chaldeën, dat zij ons dooden en ons gevankelijk *naar* Babel wegvoeren.
4 Alzoo gehoorzaamde Johanan de zoon van Karéah, en alle de oversten der heiren, en al het volk, der stemme des HEEREN niet, om in het land van Juda te blijven;
5 maar Johanan de zoon van Karéah, en alle de oversten der heiren namen het gansche overblijfsel van Juda, die van alle de heidenen waar zij waren henengedreven, wedergekeerd waren om in het land van Juda te wonen,
6 de mannen en de vrouwen en de kinderkens, en des Konings dochteren, en alle ziel die Nebuzaradan de overste der trawanten bij Gedalja, den zoon van Ahikam den zoon van Safan, gelaten had, ook den Profeet Jeremía en Baruch den zoon van Nería;
7 en zij togen in Egypteland, want zij waren der stemme des HEEREN niet gehoorzaam; en zij kwamen tot Tachpanhes.
8 Toen geschiedde des HEEREN Woord tot Jeremía te Tachpanhes, zeggende:
9 Neem groote steenen in uwe hand, en verberg ze in de klei in den ticheloven die bij de deur van Farao's huis te Tachpanhes is, voor de oogen der Joodsche mannen;
10 en zeg tot hen: Zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Zie, Ik zal henenzenden en Nebukadrezar den Koning van Babel, mijnen knecht, halen, en Ik zal zijnen troon zetten boven op deze steenen die Ik verborgen heb: en hij zal zijne schoone tent daarover spannen.
Jer. 25:9; 27:6.
11 En hij zal komen en Egypteland slaan: wie ten dood, ten doode; en wie ter gevangenis, ter gevangenis; en wie ten zwaard, ten zwaarde Jer. 15:2.
12 En Ik zal een vuur aansteken in de huizen der goden van Egypte, en hij zal ze verbranden en gevankelijk wegvoeren; en hij zal Egypteland aantrekken gelijk als een herder zijn kleed aantrekt, en hij zal van daar uittrekken in vrede.
13 En hij zal de opgerichte beelden van Beth-Sémes hetwelk in Egypteland is, verbreken, en hij zal de huizen der goden van Egypte met vuur verbranden.

HOOFDSTUK 44.

HET woord dat tot Jeremía geschiedde aan alle de Joden die in Egypteland woonden, die te Migdol woonden, en te Tachpanhes, en te Nof, en in het land Pathros, zeggende:
2 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Gij hebt gezien al het kwaad dat Ik gebracht heb over Jeruzalem en over alle steden van Juda; en zie, zij zijn eene woestheid te dezen dage, en niemand woont daarin;
3 vanwege hunne boosheid die zij gedaan hebben om Mij te tergen, gaande om te rooken *en* andere goden te dienen die zij niet kenden, zij, gij, noch uwe vaders.
4 En Ik heb tot u gezonden alle mijne knechten de Profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet die Ik haat;
2 Kron. 36:15. Jer. 7:25; 25:4; 26:5; 29:19; 35:15.
5 maar zij hebben niet gehoord noch hun oor geneigd om zich van hunne boosheid te bekeeren, dat zij anderen goden niet rookten.
6 Daarom is mijne grimmigheid en mijn toorn uitgestort, en heeft gebrand in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; zoodat ze tot eenzaamheid *en* tot verwoesting geworden zijn, gelijk het is te dezen dage. Jer. 7:20; 42:18.
7 En nu, zóó zegt de HEERE de God der heirscharen, de God Israëls: Waarom doet gij *zulk* een groot kwaad tegen

uwe zielen, opdat gij u den man en de
vrouw, het kindeken en den zuigeling uit
het midden van Juda uitroeit, opdat gij
u geen overblijfsel overlaat?
8 tergende Mij door de werken uwer
handen, rookende anderen goden in het
land van Egypte, alwaar gij gekomen
zijt om daar als vreemdelingen te verkee-
ren, opdat gij uzelve uitroeit, en opdat
gij wordt tot eenen vloek en tot eene
smaadheid onder alle volken der aarde?
9 Hebt gij vergeten de boosheden uwer
vaderen, en de boosheden der Koningen
van Juda, en de boosheden hunner vrou-
wen, en uwe boosheden, en de booshe-
den uwer vrouwen, die zij gedaan heb-
ben in het land van Juda en in de stra-
ten van Jeruzalem?
10 Zij zijn tot op dezen dag *nog* niet
verbrijzeld *van hart*, en zij hebben niet
gevreesd noch gewandeld in mijne wet
en in mijne inzettingen, die Ik voor ulie-
der aangezicht en voor het aangezicht uwer
vaderen gegeven heb.
11 Daarom zóó zegt de HEERE der heir-
scharen, de God Israëls: Zie, Ik zal mijn
aangezicht tegen ulieden stellen ten kwade
en om gansch Juda uit te roeien;
Jer. 21:10. Amos 9:4.
12 en Ik zal het overblijfsel van Juda
wegnemen, die hunne aangezichten ge-
steld hebben om in Egypteland te gaan,
om aldaar als vreemdelingen te verkee-
ren; en zij zullen allen in Egypteland
verteerd worden, door het zwaard zullen
zij vallen, door den honger zullen zij ver-
teerd worden, van den kleinste tot den
grootste toe; door het zwaard en door
den honger zullen zij sterven, en zij zul-
len worden tot eene vervloeking, tot eene
ontzetting en tot eenen vloek en tot eene
smaadheid. Jer. 42:15-18.
13 Want Ik zal bezoeking doen over
degenen die in Egypteland wonen, ge-
lijk als Ik bezoeking gedaan heb over
Jeruzalem, door het zwaard, door den
honger en door de pestilentie;
14 zoodat het overblijfsel van Juda,
die in Egypteland gekomen zijn om al-
daar als vreemdelingen te verkeeren, gee-
nen zal hebben die ontkome of overblijve,
te weten om weder te keeren in het land
van Juda, waarnaar hunne ziel verlangt
weder te keeren om aldaar te wonen;
maar zij zullen er niet wederkeeren, be-
halve die ontkomen zullen.
15 Toen antwoordden aan Jeremía alle de
mannen die wisten dat hunne vrouwen
anderen goden rookten, en alle de vrou-
wen die daar stonden, zijnde een groote
hoop, mitgaders al het volk die in Egyp-
teland, in Pathros woonden, zeggende:
16 Aangaande het woord dat gij tot ons
in des HEEREN naam gesproken hebt, wij
zullen naar u niet hooren;
17 maar wij zullen ganschelijk doen al
hetgeen dat uit onzen mond is uitgegaan,
rookende aan Melécheth des hemels en
haar drankofferen offerende, gelijk als wij
gedaan hebben, wij en onze vaders, onze
Koningen en onze Vorsten, in de steden
van Juda en in de straten van Jeruzalem:
toen werden wij met brood verzadigd,
en waren vroolijk en zagen geen kwaad.
Jer. 7:18; 19:13.
18 Maar van toen af dat wij opgehou-
den hebben aan Melécheth des hemels
te rooken en haar drankofferen te offe-
ren, hebben wij aan alles gebrek gehad,
en zijn door het zwaard en door den hon-
ger verteerd.
19 Ook wanneer wij aan Melécheth des
hemels rooken en haar drankofferen offe-
ren, maken wij haar gebeelde koeken om
haar af te beelden, en offeren wij haar
drankofferen zonder onze mannen?
Jer. 7:18; 19:13.
20 Toen sprak Jeremía tot al het volk,
tot de mannen en tot de vrouwen, en
tot al het volk die hem zulks geantwoord
hadden; zeggende:
21 Het rooken dat gijlieden in de ste-
den van Juda en in de straten van Jeru-
zalem gerookt hebt, gij en uwe vaderen,
uwe Koningen en uwe Vorsten en het
volk des lands, heeft de HEERE daaraan
niet gedacht en is het *niet* in zijn hart
opgekomen?
22 zoodat het de HEERE niet meer kon
verdragen, vanwege de boosheid uwer
handelingen, vanwege de gruwelen die
gij deedt; daarom is uw land geworden
tot eene woestheid en tot ontzetting en
tot eenen vloek, dat er niemand in woont,
gelijk het is te dezen dage:
Jer. 18:16; 19:8; 25:9, 18; 42:18; 51:37.
23 vanwege dat gij gerookt hebt, en
dat gij tegen den HEERE gezondigd hebt,
en des HEEREN stem niet gehoorzaam
zijt geweest, en in zijne wet en in zijne
inzettingen en in zijne getuigenissen niet
hebt gewandeld; daarom is u dit kwaad

wedervaren, gelijk het is te dezen dage.
24 Voorts zeide Jeremía tot al het volk
en tot alle de vrouwen: Hoort des HEE-
REN woord, gij gansch Juda, die in Egyp-
teland zijt;
25 zóó spreekt de HEERE der heirscha-
ren, de God Israëls, zeggende: *Aangaande*
u en uwe vrouwen, zij hebben toch met
uwen mond gesproken, en gij hebt het
met uwe handen vervuld, zeggende: Wij
zullen onze geloften die wij beloofd heb-
ben, ganschelijk houden, rookende aan
Melécheth des hemels en haar drankof-
feren offerende: *nu*, zij hebben uwe ge-
loften volkomenlijk bevestigd en uwe ge-
loften volkomenlijk gehouden.
26 Daarom hoort des HEEREN woord,
gij gansch Juda die in Egypteland woont:
Zie, Ik zweer bij mijnen grooten naam,
zegt de HEERE, zoo mijn naam met den
mond van eenig man van Juda in gansch
Egypteland meer zal genoemd worden,
die zegge: *Zoo waarachtig als* de Heere
HEERE leeft.
27 Zie, Ik zal over hen waken ten
kwade en niet ten goede; en alle man-
nen van Juda die in Egypteland zijn,
zullen door het zwaard en door den hon-
ger verteerd worden, totdat zij ten einde
zijn; Jer. 1:12; 31:28.
28 maar die van het zwaard ontkomen,
zullen uit Egypteland wederkeeren in het
land van Juda, weinig in getal; en het
gansche overblijfsel van Juda, die in
Egypteland gekomen zijn om aldaar als
vreemdelingen te verkeeren, zullen weten
wiens woord bestaan zal, het mijne of
het hunne.
29 En dit zal ulieden het teeken zijn,
spreekt de HEERE, dat Ik in deze plaats
over u bezoeking zal doen, opdat gij
weet dat mijne woorden zekerlijk over u
bestaan zullen ten kwade:
30 alzóó zegt de HEERE: Zie, Ik zal
Farao Hofra, den Koning van Egypte,
geven in de hand zijner vijanden en in
de hand dergenen die zijne ziel zoeken,
gelijk als Ik Zedekia, den Koning van
Juda, gegeven heb in de hand van Ne-
bukadrezar, den Koning van Babel, zij-
nen vijand en die zijne ziel zocht.

HOOFDSTUK 45.

HET woord dat de Profeet Jeremía
gesproken heeft tot Baruch den zoon
van Nería, als hij die woorden uit den
mond van Jeremía in een boek schreef,
in het vierde jaar van Jojakim den zoon
van Josía, den Koning van Juda, zeg-
gende: Jer. 36:4.
2 Alzóó zegt de HEERE de God Israëls
van u, o Baruch!
3 Gij zegt: Wee nu mij, want de HEERE
heeft droefenis tot mijne smart gedaan;
ik ben moede van mijn zuchten en vind
geen rust.
4 Zóó zult gij tot hem zeggen: Zóó zegt
de HEERE: Zie, wat Ik gebouwd heb,
breek Ik af, en wat Ik geplant heb, ruk
Ik uit, zelfs dit gansche land:
5 en zoudt gij u groote dingen zoeken?
Zoek ze niet; want zie, Ik breng een
kwaad over alle vleesch, spreekt de HEE-
RE; maar Ik zal u uwe ziel tot eenen buit
geven, in alle plaatsen waar gij zult he-
nentrekken. Jer. 21:9; 38:2; 39:18.

HOOFDSTUK 46.

HET woord des HEEREN dat tot den
Profeet Jeremía geschied is tegen de
heidenen.
2 Tegen Egypte; tegen het heir van
Farao Necho, Koning van Egypte, dat
aan de rivier Frath bij Karkemis was,
dat Nebukadrezar de Koning van Babel
sloeg in het vierde jaar van Jojakim den
zoon van Josia, den Koning van Juda.
3 Rust het schild en de rondas toe, en
nadert tot den strijd.
4 Spant de paarden aan en klimt op,
gij ruiters, en stelt u met helmen; veegt
de spiesen, trekt de pantsers aan.
5 Waarom zie Ik *dat* zij versaagd *en*
achterwaarts gedreven zijn? Zelfs hunne
helden zijn verslagen en nemen de vlucht
en zien niet om, daar is schrik van rondom,
spreekt de HEERE.
6 De snelle ontvliede niet en de held
ontkome niet; tegen het Noorden, aan
den oever der rivier Frath zijn zij ge-
struikeld en gevallen.
7 Wie is deze *die* optrekt als een stroom,
wiens wateren zich bewegen als de ri-
vieren?
8 Egypte trekt op als een stroom, en
zijne wateren bewegen zich als de rivie-
ren; en hij zegt: Ik zal optrekken, ik
zal de aarde bedekken, ik zal de stad
en die daarin wonen, verderven.
9 Trekt op gij paarden, en raast gij
wagens, en laat de helden uittrekken:
de Mooren en de Puteërs die het schild

hanteeren, en de Lydiërs die den boog
hanteeren *en* spannen. Jes. 66:19.
10 Maar deze dag is des Heeren, des
Heeren der heirscharen, een dag der
wrake, dat Hij zich wreke aan zijne wederpartijders, en het zwaard zal eten en
verzadigd en dronken worden van hun
bloed; want de Heere Heere der heirscharen heeft een slachtoffer in het land
van het Noorden, aan de rivier Frath.
11 Ga op naar Gilead en haal balsem,
gij jonkvrouw, dochter van Egypte: tevergeefs vermenigvuldigt gij de medicijnen, daar is geen heeling voor u. Jer. 8:22.
12 De volken hebben uw schande gehoord,
en het land is vol van uw gekrijt; want
zij hebben zich gestooten, held tegen held,
zij zijn beiden te zamen gevallen.
13 Het woord dat de Heere tot den
Profeet Jeremía sprak van de aankomst
van Nebukadrezar den Koning van Babel, om Egypteland te slaan.
14 Verkondigt in Egypte en doet het
hooren te Migdol, doet het ook hooren
te Nof en te Tachpanhes; zegt: Stel er
u naar en maak u gereed, want het
zwaard heeft verteerd wat rondom u is.
15 Waarom zijn uwe sterken weggevaagd? Zij stonden niet, omdat de Heere
ze voortdreef;
16 Hij maakte der struikelenden vele, ja
de één viel op den ander, zoodat zij
zeiden: Sta op en laat ons wederkeeren
tot ons volk en tot het land onzer geboorte, vanwege het verdrukkende zwaard.
17 Daar riepen zij: Farao de Koning
van Egypte is *maar* een gedruisch, hij
heeft den gezetten tijd laten voorbijgaan.
18 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Koning, wiens naam is Heere der
heirscharen, hij zal voorzeker, als Tabor
onder de bergen en als Karmel bij de
zee, aankomen.
19 Maak voor u gereedschap der gevankelijke wegvoering, gij inwoneres, gij
dochter van Egypte; want Nof zal ter
verwoesting worden, en zal verbrand
worden dat er niemand in wone.
20 Egypte is eene zeer schoone vaars: de
slachter komt, hij komt van het Noorden.
21 Zelfs hare gehuurden in haar midden zijn als gemeste kalveren, maar die
hebben zich óók gewend, zij zijn te zamen gevlucht, zij hebben niet gestaan;
want de dag huns verderfs is over hen
gekomen, de tijd hunner bezoeking.
22 Hare stem zal gaan als eener slang;
want zij zullen met krijgsmacht daarhenen trekken, en tot haar met bijlen komen
gelijk houthouwers.
23 Zij hebben haar woud afgehouwen,
spreekt de Heere, hoewel het niet is
te onderzoeken, want zij zijn meer dan de
sprinkhanen, zoodat men ze niet tellen kan.
24 De dochter van Egypte is beschaamd,
zij is gegeven in de hand des volks van
het Noorden.
25 De Heere der heirscharen, de God
Israëls, zegt: Zie, Ik zal bezoeking doen
over de menigte van No, en over Farao,
en over Egypte en over zijne goden en
over zijne Koningen, ja over Farao en
over degenen die op hem vertrouwen;
26 en Ik zal ze geven in de hand dergenen die hunne ziel zoeken, en in de
hand van Nebukadrezar den Koning van
Babel, en in de hand zijner knechten.
Maar daarna zal zij bewoond worden als
in de dagen van ouds, spreekt de Heere.
Ezech. 29:12, 13.
27 Maar gij mijn knecht Jakob, vrees
niet, en ontzet u niet, o Israël! want
zie, Ik zal u verlossen uit verre *landen*,
en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen en stil
en gerust zijn, en niemand zal *hem* verschrikken. Jes. 43:5; Jer. 30:10, 11.
28 Gij *dan* mijn knecht Jakob, vrees
niet, spreekt de Heere, want Ik ben
met u; want Ik zal eene voleinding maken
met alle de heidenen waar Ik u henen
gedreven zal hebben, [a] doch met u zal
Ik geene voleinding maken, [b] maar u
kastijden met mate, en u niet gansch
onschuldig houden.

a Jer. 4:27; 5:10, 18. b Jes. 27:8. Jer. 10:24.

HOOFDSTUK 47.

Het woord des Heeren dat tot den
Profeet Jeremía geschiedde tegen de
Filistijnen; eer dat Farao Gaza sloeg.
2 Zóó zegt de Heere: Zie, wateren komen op van het Noorden, en zullen worden tot eene overloopende beek, en overloopen het land en zijne volheid, de stad
en die daarin wonen; en de menschen
zullen schreeuwen en alle de inwoners
des lands zullen huilen,
3 vanwege het geluid van het geklater
der hoeven zijner sterke *paarden*, vanwege het geraas zijner wagenen *en* het
bolderen zijner raderen: de vaders zien

niet om naar de kinderen, vanwege de
slapheid der handen,
4 vanwege den dag die er komt om
alle Filistijnen te verstoren, om aan Tyrus
en Sidon allen overgebleven helper af te
snijden; want de HEERE zal de Filistij-
nen, het overblijfsel van het eiland Kaf-
tor, verstoren. Amos 9:7.
5 Kaalheid is op Gaza gekomen: As-
kelon is uitgeroeid, *met* het overblijfsel
van hun dal; hoe lang zult gij uzelven
insnijdingen maken?
6 O wee, gij zwaard des HEEREN! hoe
lang zult gij niet stilhouden? Vaar in
uwe scheede, rust en wees stil.
Jer. 12:12; 25:29.
7 Hoe zoudt gij stilhouden? De HEERE
heeft toch aan het *zwaard* bevel gegeven;
tegen Askelon, en tegen de zeehaven,
aldaar heeft Hij het besteld.

HOOFDSTUK 48.

TEGEN Moab zegt de HEERE der heir-
scharen, de God Israëls, alzóó: Wee
over Nebo, want het is verstoord; Kir-
jathaïm is beschaamd, het is ingenomen:
de stad des hoogen vertreks is beschaamd
en verschrikt.
2 Moabs roem van Hesbon is er niet
meer; zij hebben kwaad tegen hem ge-
dacht, *zeggende:* Komt en laat ons hem
uitroeien dat hij geen volk *meer* zij; ook
gij, o Madmen! zult nedergehouwen wor-
den, het zwaard zal achter u gaan;
3 daar is eene stem des gekrijts van
Horonaïm: Verstoring en eene groote
breuk! Jer. 50:22; 51:54.
4 Moab is verbroken, zijne kleine *kin-
deren* hebben een gekrijt laten hooren.
5 Want *in* den opgang van Luhith zal
geween bij geween opgaan, want in den
afgang van Horonaïm hebben *Moabs*
wederpartijders een jammergeschrei ge-
hoord. Jes. 15:5.
6 Vlucht, redt uwe ziel en wordt als
de heidestruik in de woestijn;
7 want om uw vertrouwen op uwe wer-
ken en op uwe schatten zult gij óók in-
genomen worden; en Kamos zal uitgaan
in gevangenis, zijne Priesters en zijne
Vorsten te zamen; Jer. 49:3. Amos 1:15.
8 want de verstoorder zal komen over
elke stad, dat niet ééne stad ontkomen
zal, en het dal zal verdorven en het ef-
fen veld verdelgd worden; want de HEERE
heeft het gezegd.
9 Geeft Moab vederen, want al vlie-
gende zal hij uitgaan; en zijne steden
zullen ter verwoesting worden, dat nie-
mand in dezelve wone.
10 Vervloekt zij die des HEEREN werk
bedrieglijk doet, ja, vervloekt zij die zijn
zwaard van het bloed onthoudt.
11 Moab is van zijne jeugd aan gerust
geweest, en hij heeft op zijne heffe stil-
gelegen, en is van vat in vat niet gele-
digd, en heeft niet gewandeld in gevan-
genis: daarom is zijn smaak in hem ge-
bleven en zijn reuk niet veranderd.
12 Daarom zie, de dagen komen, spreekt
de HEERE, dat Ik hem vreemde gasten
zal toeschikken, die hem in vreemde plaat-
sen zullen voeren, en zijne vaten ledigen,
en hunlieder flesschen in stukken slaan;
13 en Moab zal beschaamd worden van-
wege Kamos, gelijk als het huis Israëls
beschaamd is geworden vanwege Beth-El,
hunlieder vertrouwen.
14 Hoe zult gij zeggen: Wij zijn helden
en dappere mannen ten strijde?
15 Moab is verstoord en *uit* zijne steden
opgegaan, en de keur zijner jongelingen is
ter slachting afgegaan, spreekt de Koning
wiens naam is HEERE der heirscharen.
16 Moabs verderf is nabij om te komen,
en zijn kwaad haast zich zeer.
17 Beklaagt hem, gij allen die rondom
hem zijt; en allen die zijnen naam kent,
zegt: Hoe is de sterke staf, de sierlijke
stok verbroken?
18 Daal neder uit *uwe* heerlijkheid en
woon in dorst, gij inwoneres, gij dochter
van Dibon; want Moabs verstoorder is
tegen u opgetogen, hij heeft uwe vestin-
gen verdorven.
19 Sta aan den weg en zie toe, gij in-
woneres van Aroër; vraag den vluchten-
den *man* en de ontkomene *vrouw*; zeg:
Wat is er geschied?
20 Moab is beschaamd, want hij is ver-
slagen; huilt en krijt, verkondigt te Ar-
non dat Moab verstoord is.
21 En het oordeel is gekomen over het
vlakke land; over Holon en over Jahza,
en over Mefaäth,
22 en over Dibon, en over Nebo, en
over Beth-Diblathaïm,
23 en over Kirjathaïm, en over Beth-
Gamul, en over Beth-Meon,
24 en over Kerioth, en over Bozra, ja
over alle steden van Moabs land, die verre
en die nabij zijn.

25 Moabs hoorn is afgesneden en zijn
arm verbroken, spreekt de HEERE.
26 Maakt hem dronken, omdat hij zich
groot gemaakt heeft tegen den HEERE;
zoo zal Moab *met de handen* klappen in
zijn uitspuwsel, en hij zelf zal óók ter
belaching zijn.
27 Want is u niet Israël *ter* belaching
geweest? Was hij onder de dieven gevonden,
dat gij u *zoo* bewoogt van den tijd
af dat uwe woorden van hem waren?
28 Verlaat de steden en woont in de
steenrots, gij inwoners van Moab, en wordt
gelijk eene duif die in de doorgangen van
den mond eens hols nestelt.
29 Wij hebben Moabs hoovaardij gehoord
(hij is zeer hoovaardig), zijne trotschheid
en zijne hoovaardij en zijnen hoogmoed
en zijns harten hoogheid. Jes. 16:6, 7.
30 Ik ken zijne verbolgenheid, spreekt
de HEERE, maar niet alzoo; zijne grendelen
doen het zoo niet.
31 Daarom zal ik over Moab huilen,
ja om gansch Moab zal ik krijten; over
de lieden van Kir-Héres zal men zuchten.
32 Boven het geween van Jaëzer zal ik
u beweenen, gij wijnstok van Sibma; uwe
wijnranken zijn over zee gegaan, zij hebben
gereikt tot aan Jaëzers zee; *maar* de
verstoorder is gevallen op uwe zomervruchten
en op uwen wijnoogst; Jes. 16:8-10.
33 zoodat de blijdschap en verheuging
uit het vruchtbare veld, namelijk uit Moabs
land, weggenomen is: want Ik heb den
wijn doen ophouden uit de kuipen, men
zal geen *druiven* treden met vreugdegeschrei,
het vreugdegeschrei zal geen vreugdegeschrei
zijn.
34 Vanwege Hesbons gekrijt tot Eleale
toe, tot Jahaz toe hebben zij hunne stem
verheven, van Zoar tot aan Horonaïm,
die driejarige vaars; want ook de wateren
van Nimrim zullen tot verwoestingen
worden. Jes. 15:5, 6.
35 En Ik zal in Moab doen ophouden,
spreekt de HEERE, dien die *op* de hoogte
offert en die zijnen goden rookt.
36 Daarom zal mijn hart over Moab getier
maken als de fluiten, ook zal mijn
hart over de lieden van Kir-Héres getier
maken als de fluiten, omdat het overschot
dat hij gemaakt had, verloren is.
37 Want alle hoofden zijn kaal en alle
baarden afgekort, op alle handen zijn insnijdingen
en op de lendenen is een zak;
Jes. 15:2.
38 op alle daken Moabs en op alle zijne
straten is overal misbaar; want Ik heb
Moab verbroken als een vat waar men geen
lust aan heeft, spreekt de HEERE. Jer. 22:28.
39 Hoe is hij verslagen! zij huilen; hoe
heeft Moab den nek *met* schaamte gewend!
Alzoo zal Moab allen die rondom
hem zijn, tot belaching en tot eene ontzetting
worden.
40 Want zóó zegt de HEERE: Zie, hij
zal snel vliegen als een arend, en hij zal
zijne vleugelen over Moab uitbreiden:
Deut. 28:49. Jer. 49:22. Hos. 8:1.
41 elkeene der steden is gewonnen en
elkeene der vastigheden is ingenomen, en
het hart van Moabs helden zal te dien
dage wezen als het hart eener vrouw
die in nood is; Jer. 49:22.
42 want Moab zal verdelgd worden dat
hij geen volk zij, omdat hij zich groot
gemaakt heeft tegen den HEERE.
43 De vrees en de kuil en de strik
over u, gij inwoner van Moab, spreekt
de HEERE. Jes. 24:17, 18.
44 Die van de vrees ontvliedt, zal in den
kuil vallen, en die uit den kuil opkomt,
zal in den strik gevangen worden; want
Ik zal over haar, over Moab, het jaar
van hunlieder bezoeking brengen, spreekt
de HEERE.
45 Die voor *'s vijands* macht vluchtten,
bleven staan in de schaduw van Hesbon;
maar een vuur is uitgegaan van Hesbon,
en eene vlam van tusschen Sihon, en
heeft de hoeken Moabs en den schedel
der kinderen van het gedruisch verteerd.
Num. 21:28.
46 Wee u Moab, het volk van Kamos
is verloren; want uwe zonen zijn weggenomen
in gevangenis, ook zijn uwe dochteren
in gevangenis.
47 Maar in het laatste der dagen zal *Ik*
Moabs gevangenis wenden, spreekt de
HEERE. Jer. 12:15; 49:6, 39.

Tot hiertoe is Moabs oordeel.

HOOFDSTUK 49.

TEGEN de kinderen Ammons zegt de
HEERE alzóó: Heeft dan Israël geene
kinderen, heeft hij geenen erfgenaam?
Waarom is dan Malkam erfgenaam van
Gad, en *waarom* woont zijn volk in deszelfs
steden? Ezech. 21:28; 25:2. Amos 1:13.
2 Daarom zie, de dagen komen, spreekt
de HEERE, dat Ik over Rabba der kinderen
Ammons een krijgsgeschrei zal doen

hooren, en het zal tot eenen woesten hoop
worden, en zijne onderhoorige plaatsen
zullen met vuur aangestoken worden; en
Israël zal erven degenen die hem geërfd
hadden, zegt de HEERE.
3 Huil, o Hesbon! want Ai is verstoord;
krijt, gij dochteren van Rabba, gordt zak-
ken aan, bedrijft misbaar en loopt òm
bij de tuinen; want Malkam zal wande-
len in gevangenis, zijne Priesteren en
zijne Vorsten te zamen. Jer. 48:7. Amos 1:15.
4 Wat roemt gij op *uwe* dalen? Uw
dal is weggevloten, gij afkeerige dochter,
die op hare schatten vertrouwt, *zeg-
gende*. Wie zoude tegen mij komen?
Jer. 21:13.
5 Zie, Ik zal vreeze over u brengen,
spreekt de Heere, de HEERE der heir-
scharen, van allen die rondom u zijn; en
gijlieden zult, een iegelijk voor zich henen,
uitgedreven worden, en niemand zal den
omdolende vergaderen.
6 Maar daarna zal Ik de gevangenis der
kinderen Ammons wenden, spreekt de
HEERE. vs. 39. Jer. 12:15; 48:47.
7 Tegen Edom zegt de HEERE der heir-
scharen alzóó: Is er dan geen wijsheid
meer te Teman? Is de raad vergaan van
de verstandigen, is hunlieder wijsheid
onnut geworden?
Ezech. 25:12. Amos 1:11. Obadja vs. 1.
8 Vliedt, wendt u, woont in diepe
plaatsen, gij inwoners van Dedan; want
Ik heb Esaus verderf over hem gebracht,
den tijd *dat* Ik hem bezocht heb. vs. 30.
9 Zoo daar wijnlezers tot u gekomen
waren, zouden zij niet eene nalezing heb-
ben overgelaten? Zoo daar dieven bij
nacht *gekomen waren*, zouden zij *niet* ver-
dorven hebben zooveel hun genoeg ware?
Obadja vs. 5.
10 Maar Ik heb Esau ontbloot, Ik heb
zijne verborgene plaatsen ontdekt, dat hij
zich niet zal kunnen versteken; zijn zaad
is verstoord, ook zijne broeders en zijne
naburen, en hij is er niet *meer*.
11 Laat uwe weezen achter: Ik zal ze
in het leven behouden; en laat uwe we-
duwen op Mij vertrouwen.
12 Want zóó zegt de HEERE: Zie, dege-
nen welker oordeel het niet is den beker
te drinken, zullen ganschelijk drinken;
en zoudt gij eenigszins onschuldig gehou-
den worden? Gij zult niet onschuldig
worden gehouden, maar gij zult gansche-
lijk drinken.
13 Want Ik heb bij Mijzelven gezworen,
spreekt de HEERE, dat Bozra worden zal
tot eene ontzetting, tot eene smaadheid,
tot eene woestheid en tot eenen vloek;
en alle zijne steden zullen worden tot
eeuwige woestheden.
14 Ik heb een gerucht gehoord van den
HEERE, en daar is een gezant gezonden
onder de heidenen, *om te zeggen:* Verga-
dert u en komt aan tegen haar, en maakt
u op ten strijde. Obadja vs. 1-4.
15 Want zie, Ik heb u klein gemaakt
onder de heidenen, veracht onder de
menschen;
16 uwe schrikkelijkheid heeft u bedro-
gen, *en* de trotschheid uws harten, gij
die woont in de kloven der steenrotsen,
die u ophoudt op de hoogte der heuve-
len: al zoudt gij uw nest *zoo* hoog ma-
ken als de arend, zoo zal Ik u van daar
nederstooten, spreekt de HEERE. Job 39:30.
17 Alzoo zal Edom worden tot eene
ontzetting; al wie voorbij haar gaat, zal
zich ontzetten en fluiten over alle hare
plagen. Jer. 50:13.
18 [a] Gelijk de omkeering van Sodom en
Gomorra en hunner naburen zal het zijn,
zegt de HEERE: [b] niemand zal daar wo-
nen, en geen menschenkind daarin ver-
keeren. a Gen. 19:24, 25. Deut. 29:23.
Jes. 13:19. Jer. 50:40. b vs. 33.
19 Zie, gelijk een leeuw van de verhef-
fing des Jordaans, zal hij opkomen tegen
de sterke woning; want Ik zal hem in
een oogenblik daaruit doen loopen; en
wie *daartoe* verkoren is, *dien* zal Ik
tegen haar bestellen; want wie is Mij
gelijk, en wie zoude Mij dagvaarden, en
wie is die herder, die voor mijn aan-
gezicht bestaan zoude? Jer. 50:44-46.
20 Daarom hoort des HEEREN raadslag
dien Hij over Edom heeft beraadslaagd,
en zijne gedachten die Hij gedacht heeft
over de inwoners van Teman: Zoo de
geringsten van de kudde hen niet zullen
nedertrekken! Indien hij hunlieder woning
niet boven hen zal verwoesten!
21 De aarde heeft gebeefd van het ge-
luid huns vals, *van* het gekrijt, welks
geluid gehoord is bij de Schelfzee.
22 Zie, hij zal opkomen en snel vliegen
als een arend, en zijne vleugelen over
Bozra uitbreiden, en het hart van Edoms
helden zal te dien dage wezen als het
hart eener vrouw die in nood is.
Deut. 28:49. Jer. 48:40, 41. Hos. 8:1.

23 Tegen Damascus. Beschaamd is Hamath en Arpad; omdat zij een boos gerucht gehoord hebben, zijn zij gesmolten; bij de zee is bekommernis, men kan er niet rusten. Jes. 17:1. Amos 1:5.
24 Damascus is slap geworden, zij heeft zich gewend om te vluchten, en siddering heeft haar aangegrepen: benauwdheid en smarten als eener barende *vrouw* hebben haar bevangen. Jer. 6:24; 50:43.
25 Hoe is de beroemde stad niet gelaten, de stad mijner vroolijkheid!
26 Daarom zullen hare jongelingen vallen op hare straten, en alle *hare* krijgslieden zullen te dien dage nedergehouwen worden, spreekt de HEERE der heirscharen; Jer. 50:30.
27 en Ik zal een vuur aansteken in den muur van Damascus, en het zal Benhadads paleizen verteren. Amos 1:4.
28 Tegen Kedar en tegen de koninkrijken van Hazor, die Nebukadrezar de Koning van Babel sloeg, zegt de HEERE alzóó: Maakt u op, trekt op tegen Kedar en verstoort de kinderen van het Oosten.
29 Zij zullen hunne tenten en hunne kudden nemen, hunne gordijnen en al hun gereedschap en hunne kemelen voor zich wegnemen, en zij zullen tegen hen uitroepen: Schrik van rondom! Jer. 6:25.
30 Vliedt, zwerft fluks henen, woont in diepe *plaatsen*, gij inwoners van Hazor, spreekt de HEERE; want Nebukadrezar de Koning van Babel heeft eenen raadslag tegen ulieden beraadslaagd en eene gedachte tegen hen gedacht. vs. 8.
31 Maakt u op, trekt op tegen het volk dat rust heeft, dat in zekerheid woont, spreekt de HEERE, dat geen deuren noch grendel heeft, *die* alléén wonen.
32 En hunne kemelen zullen ten roof zijn, en de menigte van hun vee zal ten buit zijn; en Ik zal ze verstrooien in alle winden, *te weten* degenen die aan de hoeken afgekort zijn; en Ik zal hun verderf van alle zijne zijden aanbrengen, spreekt de HEERE. Jer. 9:26; 25:23.
33 [a] En Hazor zal worden tot eene drakenwoning, eene verwoesting tot in eeuwigheid; [b] niemand zal daar wonen en geen menschenkind daarin verkeeren.
[a] Jer. 9:11; 10:22; 51:37. [b] vs. 18[b].
34 Het Woord des HEEREN dat tot den Profeet Jeremía geschied is tegen Elam, in het begin des koninkrijks van Zedekía den Koning van Juda, zeggende:
35 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Zie, Ik zal verbreken Elams boog, het voornaamste van hunlieder geweld;
36 en Ik zal de vier winden uit de vier hoeken des hemels over Elam aanbrengen, en zal ze in alle die winden verstrooien, en daar zal geen volk zijn waarhenen Elams verdrevenen niet zullen komen;
37 en Ik zal Elam versaagd maken voor het aangezicht hunner vijanden en voor het aangezicht dergenen die hunne ziel zoeken en zal een kwaad over hen brengen, de hitte mijns toorns, spreekt de HEERE; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik ze verteerd zal hebben; Jer. 9:16.
38 en Ik zal mijnen troon in Elam stellen, en zal den Koning en de Vorsten van daar verdelgen, spreekt de HEERE.
39 Maar het zal geschieden in het laatste der dagen dat Ik Elams gevangenis wenden zal, spreekt de HEERE. vs. 6.

HOOFDSTUK 50.

HET woord dat de HEERE gesproken heeft tegen Babel, tegen het land der Chaldeeën, door den dienst van den Profeet Jeremía.
2 Verkondigt onder de heidenen en doet hooren, en werpt eene banier op, laat hooren, verbergt het niet; zegt: Babel is ingenomen, Bel is beschaamd, Merodach is verpletterd, hare afgoden zijn beschaamd, hare drekgoden zijn verpletterd. Jes. 46:1.
3 Want een volk komt tegen haar op van het Noorden; dat zal haar land zetten in verwoesting, dat er geen inwoner in zal zijn; van de menschen af tot de beesten toe zijn ze weggezworven, doorgegaan. Jer. 9:10.
4 In dezelfde dagen en terzelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en weenende zullen zij henengaan en den HEERE hunnen God zoeken.
5 Zij zullen naar Sion vragen, op den weg herwaarts zullen hunne aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden *met* een eeuwig verbond *dat* niet zal worden vergeten.
6 Mijn volk waren verlorene schapen, hunne herders hadden ze verleid, zij hadden ze gevoerd *naar* de bergen; zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hunne legering;
7 allen die hen vonden, aten hen op,

en hunne wederpartijders zeiden: Wij
zullen geen schuld hebben: daarom dat
zij gezondigd hebben tegen den Heere
in de woning der gerechtigheid, ja *tegen*
den Heere, de verwachting hunner vaderen,
Jer. 31:23.
8 Vliedt weg uit het midden van Babel,
en gaat weg uit der Chaldeën land, en
weest als de bokken voor de kudde henen.
Jes. 48:20; 52:11. Jer. 51:6, 45. Openb. 18:4.
9 Want zie, Ik zal eene verzameling
van groote volken uit het land van het
Noorden verwekken, en tegen Babel opbrengen;
die zullen zich tegen haar rusten,
van daar zal zij ingenomen worden;
hunne pijlen zullen zijn als eens kloeken
helds, geene zal ledig wederkeeren;
10 en Chaldéa zal ten roof zijn: allen
die het berooven, zullen verzadigd worden,
spreekt de Heere.
11 Omdat gij u verblijd hebt, omdat gij
van vreugde zijt opgesprongen, gij plunderaars
mijner erfenis; omdat gij geil geworden
zijt als eene grazige vaars, *en*
gebriescht hebt als de sterke *paarden*:
12 zoo is uwe moeder zeer beschaamd:
die u gebaard heeft, is schaamrood geworden;
zie, zij is geworden de achterste
der heidenen, eene woestijn, dorheid en
wildernis;
13 vanwege de verbolgenheid des Heeren
zal zij niet bewoond worden, maar zij zal
geheel en al eene verwoesting worden; al
wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten
en fluiten over alle hare plagen. Jer. 49:17.
14 Rust u tegen Babel rondom, gij
allen die den boog spant; schiet op haar,
spaart de pijlen niet, want zij heeft tegen
den Heere gezondigd
15 Juicht over haar rondom, zij heeft
hare hand gegeven; hare fundamenten
zijn gevallen, hare muren zijn afgebroken;
want dat is des Heeren wraak; wreekt
u aan haar, doet haar gelijk als zij gedaan
heeft. vs. 29. Openb. 18:6.
16 Roeit uit van Babel den zaaier en
dien die de sikkel hanteert in den oogsttijd;
laat hen vanwege het verdrukkende
zwaard zich keeren een iegelijk tot zijn
volk, en vlieden een iegelijk naar zijn land.
17 Israël is een verbijsterd lam, *dat* de
leeuwen verjaagd hebben; de eerste *die*
hem heeft opgegeten, was de Koning van
Assur, en deze de laatste, Nebukadrezar
de Koning van Babel, heeft hem de beenderen
verbrijzeld.
18 Daarom zóó zegt de Heere der heirscharen,
de God Israëls: Zie, Ik zal bezoeking
doen over den Koning van Babel
en over zijn land, gelijk als Ik bezoeking
gedaan heb over den Koning van Assur;
19 en Ik zal Israël weder tot zijne woning
brengen, en hij zal weiden *op* den
Karmel en *op* den Basan, en zijne ziel
zal op het gebergte Efraïms en Gileads
verzadigd worden.
20 In die dagen en te dier tijd, spreekt
de Heere, zal Israëls ongerechtigheid
gezocht worden, maar zij zal er niet zijn,
en de zonden van Juda, maar zij zullen
niet gevonden worden; want Ik zal ze
dengene vergeven, dien Ik zal doen overblijven.
21 Tegen het land Merathaïm, trek
tegen hetzelve op, en tegen de inwoners
van Pekod; verwoest en verban achter
hen, spreekt de Heere, en doe naar alles
dat Ik u geboden heb.
22 Daar is een krijgsgeschrei in het land,
en een groote breuk. Jer. 48:3; 51:54.
23 Hoe is de hamer der gansche aarde
zoo afgehouwen en verbroken, hoe is Babel
geworden tot eene ontzetting onder
de heidenen!
24 Ik heb u een strik gesteld, dies zijt
gij ook gevangen, o Babel! dat gij het
niet wist; gij zijt gevonden en ook gegrepen,
omdat gij u tegen den Heere *in*
strijd gemengd hebt.
25 De Heere heeft zijne schatkamer
opengedaan, en de instrumenten zijner
gramschap voorgebracht; want dat is
een werk des Heeren, des Heeren der
heirscharen, in het land der Chaldeën.
26 Komt aan tegen haar van het uiterste,
opent hare schuren, vertreedt haar
als korenhoopen en verbant ze, laat ze
geen overblijfsel hebben.
27 Doodt met het zwaard alle hare
varren, laat ze afgaan ter slachting; wee
over hen, want hun dag is gekomen, de
tijd hunner bezoeking.
28 Daar is eene stem der gevluchten
en ontkomenen uit het land van Babel,
om in Sion te verkondigen de wraak des
Heeren onzes Gods, de wraak zijns Tempels.
Jer. 51:11.
29 Laat *u* hooren tegen Babel, gij
schutters, gij allen die den boog spant;
legert u tegen haar rondom, laat niemand
van haar ontkomen; vergeldt haar naar
haar werk, doet haar naar alles dat zij

gedaan heeft; want zij heeft trotschelijk
gehandeld tegen den HEERE, tegen den
Heilige Israëls. vs. 15.
30 Daarom zullen hare jongelingen vallen op hare straten, en alle hare krijgslieden te dien dage uitgeroeid worden, spreekt de HEERE. Jer. 49:26.
31 Zie, Ik *wil* aan u, gij trotsche, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen; want uw dag is gekomen, de tijd dat Ik u bezoeken zal.
32 Dan zal de trotsche aanstooten en vallen, en daar zal niemand zijn die hem oprichte; ja Ik zal een vuur aansteken in zijne steden, dat zal alle plaatsen rondom hem verteren.
33 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: De kinderen Israëls en de kinderen van Juda zijn te zamen verdrukt geweest; en allen die ze gevangen hadden, hebben ze vastgehouden, zij hebben geweigerd ze los te laten.
34 *Maar* hun Verlosser is sterk, HEERE der heirscharen is zijn naam; Hij zal hunnen twist zekerlijk twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van Babel beroere. Micha 7:9.
35 Het zwaard zal zijn over de Chaldeën, spreekt de HEERE, en over de inwoners van Babel en over hare Vorsten en over hare wijzen.
36 Het zwaard zal zijn over de leugenaars dat ze zot worden, het zwaard zal zijn over hare helden dat ze versagen;
37 het zwaard zal zijn over zijne paarden en over zijne wagenen, en over den ganschen gemengden hoop die in het midden van haar is, dat ze tot vrouwen worden; het zwaard zal zijn over hare schatten dat ze geplunderd worden;
38 droogte zal zijn over zijne wateren dat ze uitdrogen; want het is een land van gesnedene beelden, en zij razen naar de schrikkelijke *afgoden.*
39 Daarom zullen de wilde dieren der woestijnen met de wilde dieren der eilanden *daarin* wonen; ook zullen de jonge struisen daarin wonen; en men zal er geen verblijf meer hebben in eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht:
40 gelijk God Sodom en Gomorra en hunne naburen heeft omgekeerd, spreekt de HEERE, *alzóó* zal niemand aldaar wonen en geen menschenkind in haar verkeeren.
Gen. 19:24. Deut. 29:23. Jes. 13:19. Jer. 49:18. Amos 4:11.
41 Zie, daar komt een volk uit het Noorden, en eene groote natie en geweldige Koningen zullen van de zijden der aarde opgewekt worden. Jer. 6:22-24.
42 Boog en spies zullen zij voeren; wreed zijn ze en zullen niet barmhartig zijn; hunne stem zal bruisen als de zee; en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust als een man ten oorlog, tegen u, o dochter van Babel!
43 De Koning van Babel heeft hun gerucht gehoord, en zijne handen zijn slap geworden; benauwdheid heeft hem aangegrepen, weedom als eener barende *vrouw.* Jer. 49:24.
44 Zie, gelijk een leeuw van de verheffing des Jordaans, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal ze in één oogenblik daaruit doen loopen; en wie *daartoe* verkoren is, *dien* zal Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk en wie zoude Mij dagvaarden, en wie is de herder, die voor mijn aangezicht bestaan zoude? Jer. 49:19-21.
45 Daarom hoort den raadslag des HEEREN dien Hij over Babel heeft beraadslaagd, en zijne gedachten die Hij gedacht heeft over het land der Chaldeën: Zoo de geringsten van de kudde hen niet zullen nedertrekken! Zoo hij de woning boven hen niet zal verwoesten!
46 De aarde is bevende geworden van het geluid der inneming van Babel, en het gekrijt is gehoord onder de volken.

HOOFDSTUK 51.

ZÓÓ zegt de HEERE: Zie, ik zal eenen verdervenden wind opwekken tegen Babel en tegen degenen die daar wonen in het hart van degenen die tegen Mij opstaan;
2 en Ik zal Babel wanners toezenden, die haar wannen en haar land uitledigen zullen; want zij zullen ten dage des kwaads van rondom tegen haar zijn.
3 De schutter spanne zijnen boog tegen *dien* die spant en tegen *dien* die zich verheft in zijn pantser: en verschoont hare jongelingen niet, verbant al haar heir:
4 dat de verslagenen liggen in het land der Chaldeën en de doorstokenen op hare straten.
5 Want Israël en Juda zal niet in weduwschap gelaten worden van zijnen God, van den HEERE der heirscharen (hoewel hun land vol van schuld is), van den Heilige Israëls,

6 Vliedt uit het midden van Babel, en
redt een iegelijk zijne ziel, wordt niet uit-
geroeid in hare ongerechtigheid; want dit
is de tijd der wraak des HEEREN, die haar
de verdienste betaalt.
Jes. 48:20; 52:11. Jer. 50:8. Openb. 18:4.
7 Babel was een gouden beker in de
hand des HEEREN, die de gansche aarde
dronken maakte; de volken hebben van
haren wijn gedronken, daarom zijn de
volken dol geworden. Openb. 17:4.
8 Schielijk is Babel gevallen en verbro-
ken; huilt over haar, neemt balsem voor
hare pijn, misschien zal zij genezen wor-
den. Jes. 21:9. Openb. 14:8; 18:2.
9 Wij hebben Babel gemeesterd, maar
zij is niet genezen; verlaat haar *dan*, en laat
ons een iegelijk in zijn land trekken; want
haar oordeel reikt tot aan den hemel en
is verheven tot aan de bovenste wolken.
10 De HEERE heeft onze gerechtigheden
hervoorgebracht; komt en laat ons in Sion
het werk des HEEREN onzes Gods vertellen.
11 Zuivert de pijlen, rust de schilden vol-
komenlijk toe; de HEERE heeft den geest
der Koningen van Medië opgewekt; want
zijn voornemen is tegen Babel, dat Hij haar
verderve; want dit is de wraak des HEEREN,
de wraak zijns Tempels. Jer. 50:28.
12 Verheft de banier op de muren van
Babel, versterkt de wacht, stelt wachters,
bereidt de lagen; want gelijk de HEERE
heeft voorgenomen, alzóó heeft Hij gedaan
wat Hij over de inwoners van Babel ge-
sproken heeft.
13 Gij die aan vele wateren woont, die
machtig zijt van schatten, uw einde is geko-
men, de maat uwer gierigheid. Openb. 17:1.
14 De HEERE der heirscharen heeft ge-
zworen bij zijne ziel: Ofschoon Ik u met
menschen als *met* kevers vervuld heb,
nochtans zullen zij elkander een vreugde-
geschrei over u toeroepen. Amos 6:8.
15 Die de aarde gemaakt heeft door zijne
kracht, die de wereld bereid heeft door
zijne wijsheid, en den hemel uitgebreid
door zijn verstand. Gen. 1:6. Ps. 136:5.
Spr. 8:27. Jes. 42:5. Jer. 10:12.
16 Als Hij zijne stem geeft, zoo is er
een gedruisch van wateren in den he-
mel, en Hij doet de dampen opklimmen
van het einde der aarde; Hij maakt de
bliksemen met den regen, en doet den
wind voortkomen uit zijne schatkameren.
Ps. 135:7. Jer. 10:13.
17 Een ieder mensch is onvernuftig ge-
worden, zoodat hij geen wetenschap heeft,
een ieder goudsmid is beschaamd van het
gesneden beeld; want zijn gegoten beeld
is leugen, en daar is geen geest in hen:
Jer. 10:14-16
18 ijdelheid zijn ze, een werk van ver-
leidingen, ten tijde hunner bezoeking
zullen ze vergaan.
19 Jakobs deel is niet gelijk die, want
Hij is de Formeerder van alles, en *Israël*
is de roede zijner erfenis: HEERE der
heirscharen is zijn naam. Ps. 74:2.
20 Gij zijt Mij een voorhamer *en* krijgs-
wapenen, en door u zal Ik volken in
stukken slaan, en door u zal Ik konink-
rijken verderven;
21 en door u zal Ik in stukken slaan het
paard en zijnen ruiter, en door u zal Ik in
stukken slaan den wagen en zijnen ruiter;
22 en door u zal Ik in stukken slaan
den man en de vrouw, en door u zal Ik
in stukken slaan den oude en den jonge,
en door u zal Ik in stukken slaan den
jongeling en de jonkvrouw;
23 en door u zal Ik in stukken slaan
den herder en zijne kudde, en door u
zal Ik in stukken slaan den akkerman
en zijn juk *ossen*, en door u zal Ik in
stukken slaan landvoogden en overheden.
24 Maar Ik zal Babel en allen inwone-
ren van Chaldéa vergelden al hunne boos-
heid, die zij gedaan hebben aan Sion,
voor ulieder oogen, spreekt de HEERE.
25 Zie, Ik *wil* aan u, gij verdervende
berg (spreekt de HEERE), gij die de
gansche aarde bederft; en Ik zal mijne
hand tegen u uitstrekken en u van de
steenrotsen afwentelen, en zal u stellen
tot eenen berg des brands;
26 en zij zullen uit u geenen steen ne-
men tot een hoek, ook *geenen* steen tot
fundamenten; want gij zult *tot* eeuwige
woestheden zijn, spreekt de HEERE.
27 Verheft de banier in het land, blaast
de bazuin onder de heidenen, heiligt de
heidenen tegen haar, roept tegen haar
bijéén de koninkrijken van Ararat, Minni
en Askenaz; bestelt eenen krijgsoverste
tegen haar; brengt paarden opwaarts, als
ruige kevers;
28 heiligt tegen haar de heidenen, de
Koningen van Medië, zijne landvoogden
en alle zijne overheden, ja het gansche
land zijner heerschappij.
29 Dan zal het land beven en pijn lij-
den; want elkeene van des HEEREN

gedachten staat vast tegen Babel, om
Babels land te stellen tot eene verwoesting, dat er geen inwoner zij.
30 Babels helden hebben opgehouden
te strijden, zij zijn gebleven in de vestingen; hunne macht is bezweken, zij zijn
tot vrouwen geworden; zij hebben hunne
woningen aangestoken, hunne grendels
zijn verbroken.
31 De looper zal den looper tegemoet
loopen en de kondschapper den kondschapper tegemoet, om den Koning van
Babel bekend te maken dat zijne stad
van het einde is ingenomen,
32 en *dat* de veren ingenomen en de
rietpoelen met vuur verbrand zijn, en
dat de krijgslieden verbaasd zijn.
33 Want zóó zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: De dochter van
Babel is als een dorschvloer, het is tijd
dat men ze trede: nog een weinig, dan
zal haar de tijd des oogstes overkomen.
34 Nebukadrezar de Koning van Babel
heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd, hij heeft mij gesteld *als* een
ledig vat, hij heeft mij verslonden als een
draak, hij heeft zijnen buik gevuld van
mijne lekkernijen; hij heeft mij verdreven.
35 Het geweld dat mij en mijn vleesch
is aangedaan, zij op Babel, zegge de inwoneres van Sion; en mijn bloed zij op de
inwoners van Chaldéa, zegge Jeruzalem.
36 Daarom zóó zegt de HEERE: Zie, Ik
zal uwen twist twisten en uwe wraak wreken, en Ik zal hare zee droog maken en
hare springader opdrogen;
37 en Babel zal worden tot [a]*steen*hoopen,
eene woning der draken, [b]eene ontzetting
en aanfluiting, dat er geen inwoner zij.

[a] Jer. 9:11; 10:22; 49:33.
[b] Jer. 18:16; 19:8; 25:9,18; 42:18; 44:22.

38 Zij zullen te zamen brullen als jonge
leeuwen, brieschen als leeuwenwelpen.
39 Als zij verhit zijn, zal Ik hunnen
drank opzetten en zal ze dronken maken,
opdat zij opspringen; maar zij zullen eenen
eeuwigen slaap slapen en niet opwaken,
spreekt de HEERE. vs. 57.
40 Ik zal ze afvoeren als lammeren om
te slachten, als rammen met bokken.
41 Hoe is Sesach *zoo* veroverd, en de
roem der gansche aarde ingenomen! Hoe
is Babel geworden tot eene ontzetting onder de heidenen! Jer. 25:26.
42 Eene zee is over Babel gerezen, door
de veelheid harer golven is zij bedekt;
43 hare steden zijn geworden tot verwoesting, een dor land en wildernis, een
land waarin niemand woont en waar geen
menschenkind doorgaat.
44 En Ik zal bezoeking doen over Bel
te Babel, en Ik zal uit zijnen muil uithalen wat hij verslonden heeft; en de
heidenen zullen niet meer tot hem toevloeien, *want* ook Babels muur is gevallen.
45 Gaat uit, mijn volk, uit het midden
van haar, en redt een iegelijk zijne ziel
vanwege de hittigheid van den toorn des
HEEREN, vs. 6.
46 en opdat ulieder hart misschien niet
week worde en gij vreest van het gerucht
dat gehoord zal worden in het land; want
daar zal een gerucht komen in het *ééne*
jaar, en daarna een gerucht in het *andere*
jaar; en daar zal geweld zijn in het land,
heer over heer.
47 Daarom zie, de dagen komen, dat
Ik bezoeking zal doen over de gesnedene
beelden van Babel, en haar gansche land
zal beschaamd worden, en alle hare verslagenenen zullen in het midden van haar
liggen;
48 en de hemel en de aarde mitsgaders
al wat daarin is zullen juichen over Babel, want van het Noorden zullen haar de
verstoorders aankomen, spreekt de HEERE.
49 Gelijk Babel geweest is tot eenen val
der verslagenen Israëls, alzoo zullen te Babel de verslagenen des ganschen lands vallen.
50 Gij ontkomenen van het zwaard,
gaat weg en blijft niet staan; gedenkt
aan den HEERE van verre, en laat Jeruzalem in ulieder hart opkomen.
51 *Gij moogt zeggen:* Wij zijn beschaamd
geworden, want wij hebben versmaadheid
gehoord, schaamroodheid heeft ons aangezicht bedekt, omdat uitlandschen over
de heiligdommen van des HEEREN Huis
gekomen zijn:
52 daarom zie, de dagen komen, spreekt
de HEERE, dat Ik bezoeking doen zal over
hare gesnedene beelden, en de doodelijk
verwonde zal kermen in haar gansche land.
53 Al klom Babel ten hemel op, en al
maakte zij vast de hoogte harer sterkte,
zoo zullen haar *tòch* verstoorders van mij
overkomen, spreekt de HEERE.
54 Daar is eene stem des gekrijts uit
Babel, en een groote breuk uit het land
der Chaldeën; Jer. 48:3; 50:22.
55 want de HEERE verstoort Babel, en zal
de grootsche stem uit haar doen vergaan;

want hunlieder golven zullen bruisen als groote wateren, het geruisch van hunlieder geluid zal zich verheffen.

56 Want de verstoorder komt over haar, over Babel, en hare helden zullen gevangen worden, hunne bogen zijn verbroken; want de HEERE, de God der vergelding, zal *haar* zekerlijk betalen.

57 En ik zal hare Vorsten en hare wijzen, hare landvoogden en hare overheden en hare helden dronken maken, en zij zullen eenen eeuwigen slaap slapen en niet opwaken, spreekt de Koning, wiens naam is de HEERE der heirscharen. vs. 39.

58 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Die breede muur van Babel zal ten eenenmale ontbloot worden, en hare hooge poorten zullen met vuur aangestoken worden; zoodat de volken tevergeefs en de natiën ten vure zullen gearbeid hebben, dat zij mat werden.

59 Het woord dat de Profeet Jeremía beval aan Seraja, den zoon van Nería den zoon van Mahseja, als hij van Zedekía, den Koning van Juda, naar Babel toog, in het vierde jaar zijner regeering; en Seraja was een vreedzaam Vorst.

60 Jeremía nu schreef al het kwaad dat over Babel komen zoude, in een boek, *te weten* alle deze woorden die tegen Babel geschreven zijn;

61 en Jeremía zeide tot Seraja: Als gij te Babel komt, zoo zult gij zien en lezen alle deze woorden,

62 en zult zeggen: O HEERE! Gij hebt over deze plaats gesproken, dat Gij ze zult uitroeien zoodat er geen inwoner in zij, van den mensch tot op het beest, maar dat ze worden zal *tot* eeuwige woestheden.

63 En het zal geschieden als gij geëindigd zult hebben dit boek te lezen, *dan* zult gij eenen steen daaraan binden, en werpen het in het midden van den Frath, Openb. 18:21.

64 en zult zeggen: Alzóó zal Babel zinken en niet weder opkomen, vanwege het kwaad dat Ik over haar zal brengen, en zij zullen mat worden.

Tot hiertoe zijn de woorden van Jeremía.

HOOFDSTUK 52

ZEDEKIA was één en twintig jaar oud als hij Koning werd, en hij regeerde elf jaar te Jeruzalem; en zijner moeder naam was Hamutal, eene dochter van Jeremía van Libna. 2 Kon. 24:18-20. 2 Kron. 36:11,12.

2 En hij deed dat kwaad was in de oogen des HEEREN, naar alles wat Jojakim gedaan had.

3 Want het geschiedde om den toorn des HEEREN tegen Jeruzalem en Juda, totdat Hij hen van zijn aangezicht weggeworpen had; en Zedekía rebelleerde tegen den Koning van Babel.

4 En het geschiedde in het negende jaar zijner regeering in de tiende maand op den tienden der maand, *dat* Nebukadrezar, de Koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn gansche heir, en zij legerden zich daartegen, en zij bouwden daartegen sterkten rondom.
2 Kon. 25:1. 2 Kron. 36:17. Jer. 34:1.

5 Alzoo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den Koning Zedekía.
2 Kon. 25:2-16.

6 In de vierde maand op den negenden der maand, als de honger in de stad sterk werd en het volk des lands geen brood had,

7 toen werd de stad doorgebroken, en alle de krijgslieden vloden en trokken des nachts uit de stad, door den weg der poort tusschen de twee muren die aan des Konings hof waren (de Chaldeën nu waren tegen de stad rondom), en zij togen *door* den weg des vlakken velds. Jer. 39:4-7.

8 Doch het heir der Chaldeën jaagde den Koning na; en zij achterhaalden Zedekía in de vlakke velden van Jericho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.

9 Zij dan grepen den Koning, en voerden hem opwaarts tot den Koning van Babel naar Ribla in het land van Hamath; die sprak oordeelen tegen hem:

10 en de Koning van Babel slachtte de zonen van Zedekía voor zijne oogen, en hij slachtte ook alle de Vorsten van Juda te Ribla;

11 en hij verblindde de oogen van Zedekía, en hij bond hem met twee koperen ketenen; alzoo bracht hem de Koning van Babel naar Babel, en stelde hem in het gevangenhuis tot den dag zijns doods toe.

12 Daarna in de vijfde maand op den tienden der maand (dit jaar was het negentiende jaar van den Koning Nebukadrezar, den Koning van Babel), als Nebuzaradan de overste der trawanten, die voor het aangezicht des Konings van Babel stond, te Jeruzalem gekomen was,

13 zoo verbrandde hij het Huis des HEEREN en het huis des Konings, mitsgaders

alle huizen van Jeruzalem, en alle huizen
der grooten verbrandde hij met vuur;
2 Kron. 36:19. Jer. 39:8.
14 en het gansche heir der Chaldeën dat
met den overste der trawanten was brak
alle muren van Jeruzalem rondom af.
15 Van de armsten nu des volks, en het
overige des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen die tot den Koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan de overste der trawanten gevankelijk weg.
Jer. 39:9,10.
16 Maar van de armsten des lands liet
Nebuzaradan de overste der trawanten *eenigen* over tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.
17 Voorts braken de Chaldeën de koperen pilaren die in het Huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee die in het Huis des HEEREN was, en zij voerden al het koper daarvan naar Babel.
Jer. 27:19.
18 Ook namen zij de potten en de schoffelen en de gaffelen en de sprengbekkens en de rookschalen, en alle de koperen vaten waar men den dienst mede deed;
19 en de overste der trawanten nam
weg de schalen en de wierookvaten en de sprengbekkens en de potten en de kandelaars en de rookschalen en de kroezen, wat geheel goud en wat geheel zilver was.
20 De twee pilaren, de ééne zee en de
twaalf koperen runderen die in de plaats der stellingen waren, die de Koning Salomo voor het Huis des HEEREN gemaakt had: het koper daarvan, *te weten* van alle deze vaten, was zonder gewicht.
21 Aangaande de pilaren, achttien ellen
was de hoogte van éénen pilaar, en een draad van twaalf ellen omving hem, en zijne dikte was vier vingeren, *en* hij was hol;
1 Kon. 7:15. 2 Kon. 25:17.
22 en het kapiteel daarop was koper, en
de hoogte des éénen kapiteels was vijf ellen, en een net, en granaatappelen op het kapiteel rondom, alles koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met granaatappelen.
23 En de granaatappelen waren zes en negentig, *gezet* naar den wind; alle granaatappelen waren honderd, over het net rondom.
24 Ook nam de overste der trawanten Seraja den Hoofdpriester, en Zefanja den tweeden Priester, en de drie dorpelbewaarders;
2 Kon. 25:18-21.
25 en uit de stad nam hij éénen hoveling
die over de krijgslieden gesteld was, en zeven mannen uit degenen die des Konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands die in het midden der stad gevonden werden.
26 Als Nebuzaradan de overste der trawanten dezen genomen had, zoo bracht hij ze tot den Koning van Babel naar Ribla,
27 en de Koning van Babel sloeg ze en
doodde ze te Ribla in het land van Hamath. Alzoo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.
28 Dit is het volk dat Nebukadrezar gevankelijk heeft weggevoerd: in het zevende jaar, drie duizend en drie en twintig Joden;
29 in het achttiende jaar van Nebukadrezar *voerde hij gevankelijk weg* achthonderd twee en dertig zielen uit Jeruzalem;
30 in het drie en twintigste jaar van Nebukadrezar voerde Nebuzaradan de overste der trawanten gevankelijk weg van de Joden zevenhonderd vijf en veertig zielen: alle zielen zijn vier duizend en zeshonderd.
31 Het geschiedde daarna in het zeven
en dertigste jaar der gevankelijke wegvoering van Jojachin den Koning van Juda, in de twaalfde maand op den vijf en twintigsten der maand, dat Evilmerodach de Koning van Babel, in het eerste jaar zijns koninkrijks het hoofd van Jojachin den Koning van Juda, verhief en hem uit het gevangenhuis uitbracht;
2 Kon. 25:27-30.
32 en hij sprak vriendelijk met hem, en
stelde zijnen stoel boven den stoel der Koningen die bij hem te Babel waren;
33 en hij veranderde de kleederen zijner
gevangenis, en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezicht, alle de dagen zijns levens.
34 En aangaande zijne tering, eene gedurige tering werd hem van den Koning van Babel gegeven, elk dagelijks bestemd deel op zijnen dag, tot op den dag zijns doods, alle de dagen zijns levens.

DE KLAAGLIEDEREN

VAN

JEREMIA.

HOOFDSTUK 1.

Alef. HOE zit de stad *zoo* eenzaam, die vol volks was; zij is als eene weduwe geworden; zij die groot was onder de heidenen, eene Vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden.
2 *Beth.* Zij weent steeds des nachts, en hare tranen *loopen* over hare kinnebakken; zij heeft geen trooster onder alle hare liefhebbers, alle hare vrienden hebben trouwelooslijk met haar gehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden.
3 *Gimel.* Juda is in gevangenis gegaan vanwege de ellende en vanwege de veelheid der dienstbaarheid, zij woont onder de heidenen; zij vindt geen rust, alle hare vervolgers achterhalen ze tusschen de engten.
4 *Daleth.* De wegen Sions treuren omdat niemand op het feest komt, alle hare poorten zijn woest, hare Priesters zuchten, hare jonkvrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid.
5 *Hé.* Hare tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, hare vijanden zijn gerust, omdat de Heere haar bedroefd heeft vanwege de veelheid harer overtredingen; hare kinderkens gaan henen *in* de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders.
6 *Vau.* En van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan; hare Vorsten zijn als de herten *die* geen weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers.
7 *Zain.* Jeruzalem is *in* de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap indachtig aan alle hare gewenschte dingen die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl haar volk door de hand des tegenpartijders valt, en zij geenen helper heeft: de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met hare rustdagen.
8 *Cheth.* Jeruzalem heeft zwaar gezondigd, daarom is zij als eene afgezonderde *vrouw* geworden; allen die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij hare naaktheid gezien hebben; zij zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd. vs. 17[b].
9 *Teth.* Hare onreinheid is in hare zoomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste; daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald, zij heeft geenen trooster. Heere, zie mijne ellende aan, want de vijand maakt zich groot.
10 *Jod.* De tegenpartijder heeft zijne hand aan alle hare gewenschte dingen uitgebreid; immers heeft zij aangezien dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden hadt dat ze in uwe gemeente niet komen zouden.
11 *Kaf.* Al haar volk zucht, brood zoekende; zij hebben hunne gewenschte dingen voor spijze gegeven, om de ziel te verkwikken. Zie, Heere, en aanschouw, dat ik onwaard geworden ben. vs. 19.
12 *Lamed.* Gaat het ulieden niet aan; gij allen die over weg gaat? Schouwt het aan en ziet, of er eene smart zij gelijk mijne smart die mij aangedaan is, waarmede de Heere *mij* bedroefd heeft ten dage der hittigheid zijns toorns.
13 *Mem.* Van de hoogte heeft Hij een vuur in mijne beenderen gezonden, waarover Hij geheerscht heeft; Hij heeft voor mijne voeten een net uitgebreid, Hij heeft mij achterwaarts doen keeren, Hij heeft mij woest en ziek gemaakt den ganschen dag.
14 *Nun.* Het juk mijner overtredingen is aangebonden door zijne hand, zij zijn samengevlochten, zij zijn op mijnen hals geklommen; Hij heeft mijne kracht doen vervallen; de Heere heeft mij in *hunne* handen gegeven, ik kan niet opstaan.
15 *Samech.* De Heere heeft alle mijne sterken in het midden van mij vertreden; Hij heeft eene bijeenkomst over mij uitgeroepen om mijne jongelingen te verbreken; de Heere heeft de wijnpers der jonkvrouw, der dochter van Juda, getreden.
16 *Ain.* Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water,

omdat de trooster die mijne ziel zoude
verkwikken, verre van mij is; mijne kin-
deren zijn verwoest, omdat de vijand de
overhand heeft.
17 *Pé.* [a] Sion breidt hare handen uit,
daar is geen trooster voor haar; de HEERE
heeft van Jakob geboden, dat die rondom
hem zijn, zijne tegenpartijders zouden zijn;
[b] Jeruzalem is als eene afgezonderde *vrouw*
onder hen. a Jer. 4:31. b vs 8.
18 *Tsade.* De HEERE is rechtvaardig,
want ik ben zijnen mond wederspannig
geweest; hoort toch, alle gij volken, en ziet
mijne smart; mijne jonkvrouwen en mijne
jongelingen zijn in de gevangenis gegaan.
19 *Kof.* Ik riep tot mijne liefhebbers,
maar zij hebben mij bedrogen; mijne
Priesters en mijne oudsten hebben in de
stad den geest gegeven, als zij spijze voor
zich zochten, opdat zij hunne ziel moch-
ten verkwikken. vs. 11.
20 *Resch.* Aanzie, HEERE, want mij is
bange; mijn ingewand is beroerd, mijn
hart heeft zich omgekeerd in het binnen-
ste van mij, want ik ben zeer weder-
spannig geweest; van buiten heeft *mij* het
zwaard van kinderen beroofd, van binnen
is als de dood. Deut. 32:25; Jer. 14:18.
21 *Schin.* Zij hooren dat ik zucht, *maar*
ik heb geenen trooster; alle mijne vijan-
den hooren mijn kwaad, *en* zij zijn vroolijk
dat Gij het gedaan hebt; *als* Gij den dag
zult voortgebracht hebben *dien* Gij uitge-
roepen hebt, zoo zullen zij zijn gelijk ik ben.
22 *Thau.* Laat al hun kwaad voor uw
aangezicht komen, en doe hun gelijk als
Gij mij gedaan hebt vanwege alle mijne
overtredingen, want mijne zuchtingen zijn
vele en mijn hart is mat.

HOOFDSTUK 2.

Alef. HOE heeft de Heere de dochter
Sions in zijnen toorn bewolkt!
Hij heeft de heerlijkheid Israëls van den
hemel *op* de aarde nedergeworpen, en
Hij heeft aan de voetbank zijner voeten
niet gedacht in den dag zijns toorns.
2 *Beth.* De Heere heeft alle de woningen
Jakobs verslonden en heeft ze niet ver-
schoond, Hij heeft de vastigheden der doch-
ter van Juda afgebroken in zijne verbol-
genheid, Hij heeft gemaakt dat ze de aarde
raken; Hij heeft het koninkrijk en deszelfs
Vorsten ontheiligd.
3 *Gimel.* Hij heeft in ontsteking des
toorns den geheelen hoorn Israëls afge-
houwen, Hij heeft zijne rechterhand ach-
terwaarts getrokken toen de vijand kwam,
en Hij is tegen Jakob ontstoken als een
vlammend vuur *dat* rondom verteert.
4 *Daleth.* Hij heeft zijnen boog gespannen
als een vijand, Hij heeft Zich *met* zijne
rechterhand gesteld als een tegenpartij-
der, dat Hij doodde alle de begeerlijke
dingen der oogen; Hij heeft zijne grimmig-
heid in de tent der dochter Sions uitge-
stort als een vuur.
5 *Hé.* De Heere is geworden als een vij-
and; Hij heeft Israël verslonden, Hij heeft
alle hare paleizen verslonden, Hij heeft
deszelfs vastigheden verdorven; en Hij
heeft bij de dochter van Juda het klagen
en kermen vermenigvuldigd.
6 *Vau.* En Hij heeft zijne hut met ge-
weld afgerukt als een hof, Hij heeft zijne
vergaderplaats verdorven, de HEERE heeft
in Sion doen vergeten den hoogtijd en
den sabbat, en Hij heeft in de gramschap
zijns toorns den Koning en den Priester
smadelijk verworpen.
7 *Zain* De Heere heeft zijn altaar ver-
stooten, Hij heeft zijn heiligdom te niet
gedaan, Hij heeft de muren harer palei-
zen in des vijands hand overgegeven; zij
hebben in het Huis des HEEREN eene stem
verheven als op den dag eens gezetten
hoogtijds,
8 *Cheth.* De HEERE heeft gedacht te
verderven den muur der dochter Sions,
Hij heeft het richtsnoer *daarover* getrok-
ken, Hij heeft zijne hand niet afgewend
dat Hij ze niet verslond; en Hij heeft den
voormuur en den muur te zamen treurig
gemaakt, zij zijn verzwakt.
9 *Teth.* Hare poorten zijn in de aarde
verzonken, Hij heeft hare grendelen ver-
dorven en gebroken; haar Koning en hare
Vorsten zijn onder de heidenen; daar is
geene wet, hare Profeten vinden ook geen
gezicht van den HEERE.
10 *Jod.* De oudsten der dochter Sions
zitten op de aarde, zij zwijgen stil, zij
werpen stof op hun hoofd, zij hebben zak-
ken aangegord; de jonge dochters van Jeru-
zalem laten haar hoofd ter aarde hangen.
11 *Kaf.* Mijne oogen zijn verteerd door
tranen, mijn ingewand wordt beroerd,
mijne lever is ter aarde uitgeschud van-
wege de breuk der dochter mijns volks,
omdat het kindeken en de zuigeling op
de straten der stad in onmacht zinken:
12 *Lamed.* *als* zij tot hunne moeders zeg-

gen: Waar is koren en wijn? als zij op de
straten der stad in onmacht zinken als de
verslagenen; als zich hunne ziel uitschudt
in den schoot hunner moeders. Jes. 51:20.
13 *Mem.* Wat getuigen zal ik u brengen?
Wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter
Jeruzalems? Wat zal ik bij u vergelijken,
dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter
Sions? Want uwe breuk is *zoo* groot als
de zee: wie kan u heelen?
14 *Nun.* Uwe profeten hebben u ijdelheid
en ongerijmdheid gezien, en zij hebben
u uwe ongerechtigheid niet geopenbaard,
om uwe gevangenis af te wenden, maar
zij hebben voor u gezien ijdele lasten en
uitstootingen.
15 *Samech.* Allen die over weg gaan,
klappen met de handen over u, zij fluiten
en schudden hun hoofd over de
dochter Jeruzalems, *zeggende:* Is dit die
stad waarvan men zeide dat zij volkomen
van schoonheid was, eene vreugde der
gansche aarde? Ps. 48:3; 50:2.
16 *Pé.* Alle uwe vijanden sperren hunnen
mond op over u, zij fluiten en knersen
met de tanden, zij zeggen: Wij hebben
ze verslonden; dit is immers de dag
dien wij verwacht hebben, wij hebben
hem gevonden, wij hebben *hem* gezien.
17 *Ain.* De Heere heeft gedaan wat Hij
gedacht had, Hij heeft zijn woord vervuld
dat Hij bevolen had van oude dagen, Hij
heeft afgebroken en niet gespaard; en Hij
heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft
den hoorn uwer tegenpartijders verhoogd.
18 *Tsade.* Hun hart schreeuwde tot den
Heere: O gij muur der dochter Sions, laat
dag en nacht tranen afvlieten als eene
beek; geef uzelve geen rust, uw oogappel
houde niet op.
19 *Kof.* Maak u op, maak geschrei des
nachts in het begin der nachtwaken, stort
uw hart uit voor het aangezicht des Heeren
als water; hef uwe handen tot Hem
op voor de ziel uwer kinderkens die in
onmacht gevallen zijn van honger, vooraan
op alle straten.
20 *Resch.* Zie, Heere, aanschouw toch,
aan wien Gij alzóó gedaan hebt: zullen
dan de vrouwen hare vrucht eten, de
kinderkens die men op de handen draagt?
Zullen dan de Profeet en de Priester in
het heiligdom des Heeren gedood worden?
Lev. 26:29. Deut. 28:53. Jer. 19:9. Klaagl. 4:10.
21 *Schin.* De jongen en de ouden liggen
op de aarde *op* de straten, mijne jonkvrouwen
en mijne jongelingen zijn door
het zwaard gevallen; Gij hebt ze in den
dag uws toorns gedood, Gij hebt ze geslacht
en niet verschoond.
22 *Thau.* Gij hebt mijne verschrikkingen
van rondom geroepen, als *tot* eenen
dag eens gezetten hoogtijds, en daar is
niemand aan den dag des toorns des
Heeren ontkomen of overgebleven; die
ik op de handen gedragen en opgevoed
heb, die heeft mijn vijand omgebracht.

HOOFDSTUK 3.

Alef. IK ben de man *die* ellende gezien
heeft door de roede zijner verbolgenheid.
2 *Alef.* Hij heeft mij geleid en gevoerd
in de duisternis en niet *in* het licht.
3 *Alef.* Hij heeft Zich immers tegen
mij gewend, Hij heeft zijne hand den ganschen
dag veranderd.
4 *Beth.* Hij heeft mijn vleesch en mijne
huid oud gemaakt, Hij heeft mijne beenderen
gebroken.
5 *Beth.* Hij heeft tegen mij gebouwd, en
Hij heeft *mij met* galle en moeite omringd.
6 *Beth.* Hij heeft mij gezet in duistere
plaatsen, als degenen die overlang dood zijn.
7 *Gimel.* Hij heeft mij ommuurd dat ik
er niet kan uitgaan, Hij heeft mijne koperen
boeien verzwaard. Job 19:8.
8 *Gimel.* Ook wanneer ik roep en
schreeuw, sluit Hij *de ooren voor* mijn
gebed.
9 *Gimel.* Hij heeft mijne wegen toegemuurd
met uitgehouwene steenen, Hij
heeft mijne paden verkeerd.
10 *Daleth.* Hij is mij een loerende beer,
een leeuw in verborgene plaatsen.
11 *Daleth.* Hij heeft mijne wegen afgewend
en Hij heeft mij in stukken gebroken,
Hij heeft mij woest gemaakt.
12 *Daleth.* Hij heeft zijnen boog gespannen,
en Hij heeft mij den pijl als ten doel
gesteld. Job 16:12.
13 *Hé.* Hij heeft zijne pijlen in mijne
nieren doen ingaan.
14 *Hé.* Ik ben al mijn volk tot belaching
geworden, hun snarenspel den ganschen
dag. Job 30:9. Ps. 69:13.
15 *Hé.* Hij heeft mij met bitterheden
verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken
gemaakt.
16 *Vau.* Hij heeft mijne tanden met
zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in
de asch nedergedrukt.

17 *Vau.* En Gij hebt mijne ziel verre
van den vrede verstooten, ik heb het
goede vergeten.
18 *Vau.* Toen zeide ik: Mijne sterkte is
vergaan, en mijne hope van den HEERE.
19 *Zain.* Gedenk aan mijne ellende en
aan mijne ballingschap, aan den alsem en
galle.
20 *Zain.* Mijne ziel gedenkt er wel ter-
dege aan, en zij bukt zich neder in mij.
21 *Zain.* Dit zal ik mij ter harte nemen,
daarom zal ik hopen.
22 *Cheth.* Het zijn de goedertierenheden
des HEEREN dat wij niet vernield zijn,
dat zijne barmhartigheden geen einde heb-
ben; Jes. 1:9.
23 *Cheth.* zij zijn allen morgen nieuw,
uwe trouw is groot.
24 *Cheth.* De HEERE is mijn deel, zegt
mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen.
Ps. 16:5.
25 *Teth.* De HEERE is goed dengenen die
Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt.
26 *Teth.* Het is goed dat men hope en
stille zij op het heil des HEEREN.
27 *Teth.* Het is goed voor een man, dat
hij het juk in zijne jeugd draagt.
28 *Jod.* Hij zitte eenzaam en zwijge stil,
omdat Hij het hem opgelegd heeft.
29 *Jod.* Hij steke zijnen mond in het stof,
zeggende: Misschien is er verwachting.
30 *Jod.* Hij geve zijne wang dien die
hem slaat, hij worde zat van smaad.
31 *Kaf.* Want de Heere zal niet ver-
stooten in eeuwigheid;
32 *Kaf.* maar als Hij bedroefd heeft,
zoo zal Hij Zich ontfermen naar de groot-
heid zijner goedertierenheden;
33 *Kaf.* want Hij plaagt en bedroeft
des menschen kinderen niet van harte.
34 *Lamed.* Dat men alle de gevangenen
der aarde onder zijne voeten verbrijzelt,
35 *Lamed.* dat men het recht eens mans
buigt voor het aangezicht des Allerhoogsten,
36 *Lamed.* dat men eenen mensch ver-
ongelijkt in zijne twistzaak — zoude de
Heere het niet zien?
37 *Mem.* Wie zegt iets hetwelk geschiedt,
zoo de Heere *het* niet beveelt?
38 *Mem.* Gaat niet uit den mond des
Allerhoogsten het kwade en het goede?
Jes. 45:7.
39 *Mem.* Wat klaagt *dan* een levend
mensch? Een ieder *klage* vanwege zijne
zonden.
40 *Nun.* Laat ons onze wegen onder-
zoeken en doorzoeken, en laat ons we-
derkeeren tot den HEERE.
41 *Nun.* Laat ons ons hart opheffen,
mitsgaders de handen, tot God in den
hemel, *zeggende:*
42 *Nun.* Wij hebben overtreden en wij
zijn wederspannig geweest, *daarom* hebt
Gij niet gespaard.
43 *Samech.* Gij hebt *ons* met toorn be-
dekt en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt
ons gedood, Gij hebt niet verschoond.
44 *Samech.* Gij hebt U met eene wolk
bedekt, zoodat er geen gebed dóórkwam.
45 *Samech.* Gij hebt ons *tot* een uit-
vaagsel en wegwerpsel gesteld in het
midden der volkeren.
46 *Pé.* Alle onze vijanden hebben hunnen
mond tegen ons opgesperd. Ps. 22:14.
47 *Pé.* De vreeze en de kuil zijn over ons
gekomen, de verwoesting en de verbreking.
48 *Pé. Met* waterbeken stroomt mijn oog,
vanwege de breuk der dochter mijns volks.
49 *Ain.* Mijn oog vliet en kan niet op-
houden, omdat er geen rust is;
50 *Ain.* totdat de HEERE van den hemel
het aanschouwe en *het* zie.
51 *Ain.* Mijn oog doet mijne ziel *moeite*
aan, vanwege alle de dochteren mijner stad.
52 *Tsade.* Die mijne vijanden zijn zon-
der oorzaak, hebben mij als een vogelken
dapperlijk gejaagd.
53 *Tsade.* Zij hebben mijn leven in
eenen kuil uitgeroeid, en zij hebben eenen
steen op mij geworpen.
54 *Tsade.* De wateren zwommen over
mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden.
55 *Kof.* HEERE, ik heb uwen naam aan-
geroepen uit den ondersten kuil.
56 *Kof.* Gij hebt mijne stem gehoord;
verberg uw oor niet voor mijn zuchten,
voor mijn roepen.
57 *Kof.* Gij zijt genaderd ten dage als
ik U aanriep, Gij hebt gezegd: Vrees niet.
58 *Resch.* Heere, Gij hebt de twistzaken
mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven
verlost.
59 *Resch.* HEERE, Gij hebt gezien de
verkeerdheid die men mij aangedaan
heeft: oordeel mijne rechtzaak.
60 *Resch.* Gij hebt al hunne wraak ge-
zien, alle hunne gedachten tegen mij.
61 *Schin.* HEERE, Gij hebt hun smaden
gehoord *en* alle hunne gedachten tegen mij;
62 *Schin.* de lippen dergenen die tegen
mij opstaan, en hun dichten tegen mij
den ganschen dag.

63 *Schin.* Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspel.

Job 30:9. Ps. 69:13.

64 *Thau.* HEERE, geef hun weder die vergelding naar het werk hunner handen.

Ps. 28:4.

65 *Thau.* Geef hun een deksel des harten; uw vloek zij over hen.

66 *Thau.* Vervolg ze met toorn en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.

HOOFDSTUK 4.

HOE is het goud zoo verdonkerd, *Alef.* het goede fijne goud *zoo* veranderd! *Hoe* zijn de steenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen!

2 *Beth.* De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn ze *nu* gelijk gerekend aan de aarden flesschen, het werk van de handen eens pottenbakkers!

3 *Gimel.* Zelfs laten de zeekalveren de borsten neder, zij zoogen hare welpen; *maar* de dochter mijns volks is als eene wreede geworden, gelijk de struisen in de woestijn.

4 *Daleth.* De tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst; de kinderkens eischen brood, er is niemand die *het* hun mededeelt.

5 *Hé.* Die lekkernijen aten, versmachten *nu* op de straten; die in karmozijn opgevoed zijn, omhelzen den drek.

6 *Vau.* En de ongerechtigheid der dochter mijns volks is grooter dan de zonde van Sodom, dat als in een oogenblik omgekeerd werd, en geen handen hadden er arbeid aan.

7 *Zain.* Hare edelsten waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk, zij waren rooder van lichaam dan robijnen, gladder dan een saffier;

8 *Cheth.* *maar nu* is hunne gedaante verduisterd van zwartheid, men kent ze niet op de straten; hunne huid kleeft aan hunne beenderen, zij is verdord, zij is geworden als een hout. Job 19:20. Ps. 102:6.

9 *Teth.* De verslagenen van het zwaard, die zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger; want dezen vlieten daarhenen *als* doorstoken zijnde, omdat er geen vruchten der velden zijn.

10 *Jod.* De handen der barmhartige vrouwen hebben hare kinderen gekookt, zij zijn haar tot spijze geworden bij de verbreking der dochter mijns volks.

Lev. 26:29. Deut. 28:53. Jer. 19:9. Klaagl. 2:20.

11 *Kaf.* De HEERE heeft zijne grimmigheid volbracht, Hij heeft de hittigheid zijns toorns uitgestort, en Hij heeft te Sion een vuur aangestoken hetwelk hare fundamenten verteerd heeft.

12 *Lamed.* De Koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch alle de inwoners der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zoude ingaan.

13 *Mem.* Het is vanwege de zonden harer profeten *en* de misdaden harer Priesteren, die in het midden van haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben.

14 *Nun.* Zij zwierven *als* blinden op de straten, zij waren met bloed besmet, zoodat men niet kon zijn *of* men raakte hunne kleederen aan.

15 *Samech.* Zij riepen tot hen: Wijkt, *hier is* een onreine, wijkt, wijkt, roert niet aan! Zekerlijk, zij zijn weggevlogen, ja weggezworven; zij zeiden onder de heidenen: Zij zullen er niet langer wonen. Lev. 13:45.

16 *Pé.* Des HEEREN aangezicht heeft ze verdeeld, Hij zal ze voortaan niet meer aanzien; zij hebben het aangezicht der Priesteren niet geëerd, zij hebben den ouden geen genade bewezen.

17 *Ain.* Nog bezweken ons onze oogen, *ziende* naar onze ijdele hulp; wij gaapten met ons gapen naar een volk *dat* niet kon verlossen.

18 *Tsade.* Zij hebben onze gangen nagespoord, dat wij op onze straten niet gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja ons einde is gekomen.

19 *Kof.* Onze vervolgers zijn sneller geweest dan de arenden des hemels, zij hebben ons op de bergen hittiglijk vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd.

20 *Resch.* De adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hunne groeven; *van* wien wij zeiden: Wij zullen onder zijne schaduw leven onder de heidenen.

21 *Schin.* Wees vroolijk en verblijd u, gij dochter Edoms die in het land Uz woont, *doch* de beker zal ook tot u komen, gij zult dronken worden en ontbloot worden.

22 *Thau.* Uwe ongerechtigheid heeft een einde, o gij dochter Sions! Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; *maar* uwe ongerechtigheid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken, Hij zal uwe zonden ontdekken.

HOOFDSTUK 5.

GEDENK, HEERE, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.
2 Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen tot de uitlanders.
3 Wij zijn weezen zonder vader, onze moeders zijn als de weduwen.
4 Ons water moeten wij voor geld drinken, ons hout komt *ons* op prijs te staan.
5 Wij lijden vervolging op onze halzen; zijn wij moede, men laat ons geen rust.
6 Wij hebben den Egyptenaar de hand gegeven, *en* den Assyriër, om *met* brood verzadigd te worden.
7 Onze vaders hebben gezondigd en zijn niet *meer*, en wij dragen hunne ongerechtigheden.
8 Knechten heerschen over ons, daar is niemand die *ons* uit hunne hand rukke.
9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, vanwege het zwaard der woestijn.
10 Onze huid is zwart geworden gelijk een oven, vanwege den geweldigen storm des hongers. Job 30:30.
11 Zij hebben de vrouwen in Sion verkracht, *en* de jonge dochters in de steden van Juda.
12 De Vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen, de aangezichten der ouden zijn niet geëerd geweest.
13 Zij hebben de jongelingen weggenomen *om* te malen, en de jongens struikelen onder het hout.
14 De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspel.
15 Onzes harten vreugd houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd.
16 De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee nu onzer, dat wij *zoo* gezondigd hebben!
17 Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze oogen duister geworden:
18 om des bergs Sions wil die verwoest is, waar de vossen op loopen.
19 Gij, o HEERE! zit in eeuwigheid, uw troon is van geslacht tot geslacht.
20 Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten, *waarom* zoudt Gij ons *zoo* langen tijd verlaten? Ps. 13:2.
21 HEERE, bekeer ons tot U, zoo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds. Jer. 31:18.
22 Want zoudt Gij ons ganschelijk verwerpen? Zoudt Gij zoozeer tegen ons verbolgen zijn?

DE PROFEET EZECHIËL.

HOOFDSTUK 1.

IN het dertigste jaar in de vierde *maand* op den vijfden dier maand, als ik in het midden der weggevoerden was bij de rivier Kebar, zoo geschiedde het *dat* de hemelen werden geopend en ik gezichten Gods zag.
2 Op den vijfden dier maand (dat was het vijfde jaar van de wegvoering van den Koning Jojachin),
3 geschiedde het Woord des HEEREN uitdrukkelijk tot Ezechiël den zoon van Buzi, den Priester, in het land der Chaldeën, bij de rivier Kebar; en de hand des HEEREN was daar op hem. Ezech. 8:1; 40:1.
4 Toen zag ik, en zie, een stormwind kwam uit het Noorden af, een groote wolk, en een vuur *daarin* vervangen, en een glans was rondom die *wolk*; en uit het midden daarvan was als de verve van Hasmal, uit het midden des vuurs.
5 En uit het midden daarvan *kwam* de gelijkenis van vier dieren; en dit was hunne gedaante, zij hadden de gelijkenis van een mensch, Openb. 4:6.
6 en elkeen had vier aangezichten, insgelijks had elkeen van hen vier vleugelen; vs. 10. Ezech. 10:14, 21.
7 en hunne voeten waren rechte voeten, en hunne voetplanten waren gelijk de voetplanten eens kalfs en glinsterden gelijk de verve van glad koper;
8 en menschenhanden waren onder hunne vleugelen, aan hunne vier zijden; en die vier hadden hunne aangezichten en hunne vleugelen. Ezech. 10:8.
9 Hunne vleugelen waren samengevoegd, de ééne aan den anderen; zij keerden zich niet òm als zij gingen, zij gingen

elkeen rechtuit voor zijn aangezicht henen.
Ezech. 10:22.
10 De gelijkenis nu van hun aangezicht
was het aangezicht eens menschen, en het
aangezicht eens leeuws hadden die vier aan
de rechterzijde, en ter linkerzijde hadden
die vier eens ossen aangezicht, ook had-
den die vier eens arends aangezicht.
vs. 6. Ezech. 10:14. Openb. 4:7.
11 Ook waren hunne aangezichten en
hunne vleugelen opwaarts verdeeld; elk-
een had er twee samengevoegd aan de
andere, en twee bedekten hunne lichamen.
12 En zij gingen elkeen rechtuit voor
zijn aangezicht henen; waarhenen de geest
was om te gaan, gingen zij; zij keerden
zich niet om als zij gingen.
13 Aangaande de gelijkenis der dieren,
hunne gedaante was als brandende kolen
des vuurs, als de gedaante der fakkelen;
dat *vuur* ging steeds tusschen die dieren,
en het vuur had eenen glans, en uit het
vuur kwam een bliksem voort.
14 De dieren nu liepen en keerden weder
als de gedaante van een weerlicht.
15 Als ik die dieren zag, zie, zoo was
daar een rad op de aarde bij die dieren,
naar vier aangezichten van hetzelve.
Ezech. 10:9, 10.
16 De gedaante der raderen en derzel-
ver maaksel was als de verve van een
turkoois, en die vier hadden éénerlei ge-
lijkenis: daartoe was hunne gedaante en
hun maaksel, alsof het ware een rad in
't midden van een rad.
17 Als zij gingen, zij gingen op hunne
vier zijden; zij keerden zich niet òm als
ze gingen. Ezech. 10:11.
18 En hunne velgen, die waren zoo
hoog dat ze vreeselijk waren; en hunne
velgen waren vol oogen rondom aan die
vier *raderen*. Ezech. 10:12.
19 Als nu de dieren gingen, gingen de
raderen bij hen; en als de dieren van
de aarde opgeheven werden, werden de
raderen opgeheven; Ezech. 10:16, 17.
20 waarhenen de geest was om te gaan,
gingen zij, waarhenen de geest was om
te gaan; en de raderen werden tegenover
hen opgeheven; want de geest der dieren
was in de raderen;
21 als die gingen, gingen *deze*; en als
die stonden, stonden zij; en als die van
de aarde opgeheven werden, werden de
raderen tegenover hen opgeheven, want
de geest der dieren was in de raderen.
22 En over de hoofden der dieren was
de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de
verve van het vreeselijk kristal, van bo-
ven af over hunne hoofden uitgespreid.
23 En onder dat uitspansel waren hunne
vleugelen rechtop, de ééne aan den an-
deren; ieder had er twee die herwaarts
hunne lichamen bedekten, en ieder had
er twee die ze derwaarts bedekten.
24 En als zij gingen, hoorde ik een ge-
ruisch hunner vleugelen, als het geruisch
van vele wateren, als de stem des Al-
machtigen, *als* de stem eens geroeps, als
het gedreun eens heirlegers: als zij ston-
den, zoo lieten zij hunne vleugelen neder.
Ezech. 10:5; 43:2.
25 En daar geschiedde eene stem van
boven het uitspansel hetwelk boven hunne
hoofden was, als zij stonden *en* hunne
vleugelen nedergelaten hadden.
26 En boven het uitspansel hetwelk was
boven hunne hoofden, was de gelijkenis
eens troons als de gedaante eens saffier-
steens; en op de gelijkenis des troons was de
gelijkenis als de gedaante eens menschen,
daar bovenop zijnde; Ezech. 10:1. Openb. 4:2.
27 en ik zag als de verve van Hasmal,
als de gedaante van vuur rondom daar-
binnen, van de gedaante zijner lendenen
en opwaarts; en van de gedaante zijner
lendenen en nederwaarts zag ik als de
gedaante van vuur, en glans aan hem
rondom: Ezech. 8:2.
28 [a] gelijk de gedaante van den boog die
in de wolken is ten dage des plasregens,
alzóó was de gedaante van den glans rond-
om; dit was de gedaante van de gelijkenis
der heerlijkheid des HEEREN. [b] En als ik
het zag, viel ik op mijn aangezicht, en ik
hoorde eene stem van eenen die sprak.
a Openb. 4:3. b Ezech. 3:23; 43:3; 44:4.
Dan. 8:18; 10:9.

HOOFDSTUK 2.

EN Hij zeide tot mij: Menschenkind, sta
op uwe voeten en Ik zal met u spreken.
2 Zoo kwam in mij, als Hij tot mij sprak,
de Geest die mij stelde op mijne voeten;
en ik hoorde dien die tot mij sprak,
Ezech. 3:24.
3 en Hij zeide tot mij: Menschenkind,
Ik zend u tot de kinderen Israëls, tot
de rebelleerende volken die tegen Mij
gerebelleerd hebben; zij en hunne vade-
ren hebben overtreden tegen Mij tot op
dezen huidigen dag.

4 En deze kinderen zijn hard van aan-
gezicht en stijf van hart: Ik zend u tot
hen, en gij zult tot hen zeggen: Zóó
zegt de Heere HEERE.
5 En zij, [a] hetzij dat ze het hooren zul-
len of hetzij dat ze het laten zullen
[b] (want zij zijn een wederspannig huis),
[c] zoo zullen zij weten dat een Profeet in
het midden van hen geweest is.

a Ezech. 3:11. b Ezech. 3:27. c Ezech. 33:33.

6 En gij menschenkind, vrees niet voor
hen en vrees niet voor hunne woorden,
hoewel weerbarstigen en doornen bij u
zijn en gij bij schorpioenen woont; vrees
voor hunne woorden niet, en ontzet u
niet voor hun aangezicht, want zij zijn
een wederspannig huis. Jer. 1:8. Ezech. 3:9.
7 Maar gij zult mijne woorden tot hen
spreken, hetzij dat ze hooren zullen of
hetzij dat ze het laten zullen; want zij
zijn wederspannig.
8 Doch gij menschenkind, hoor hetgeen
dat Ik tot u spreek; wees gij niet we-
derspannig gelijk dat wederspannige huis,
open uwen mond en eet wat Ik u geef.
9 Toen zag ik, en zie, daar was eene
hand tot mij uitgestoken, en zie, daarin
was de rol eens boeks;
10 en Hij spreidde die voor mijn aan-
gezicht uit, en zij was beschreven vóór
en achter, en daarin waren geschreven
klaagliederen en zuchting en wee.

HOOFDSTUK 3.

DAARNA zeide Hij tot mij: Menschen-
kind, eet wat gij vinden zult: eet
deze rol, en ga, spreek tot het huis Israëls.
Jer. 15:16. Openb. 10:9, 10.
2 Toen opende ik mijnen mond en Hij
gaf mij die rol te eten,
3 en Hij zeide tot mij: Menschenkind,
geef uwen buik te eten, en vul uw in-
gewand met deze rol die Ik u geef. Toen
at ik, en het was in mijnen mond als
honig, vanwege de zoetigheid.
4 En Hij zeide tot mij: Menschenkind,
ga henen, kom tot het huis Israëls, en
spreek tot hen met mijne woorden.
5 Want gij zijt niet gezonden tot een
volk, diep van spraak en zwaar van tong,
maar tot het huis Israëls.
6 niet tot vele volkeren, diep van
spraak en zwaar van tong, welker woor-
den gij niet kunt verstaan: zouden zij
niet, zoo Ik u tot hen gezonden had, naar
u gehoord hebben?
7 Maar het huis Israëls wil naar u niet
hooren, omdat zij naar Mij niet willen hoo-
ren; want het gansche huis Israëls is stijf
van voorhoofd, en hard van hart zijn ze.
8 Zie, Ik heb uw aangezicht stijf ge-
maakt tegen hunne aangezichten, en uw
voorhoofd stijf tegen hun voorhoofd;
9 uw voorhoofd heb Ik gemaakt als een
diamant, harder dan eene rots: vrees hen
niet, en ontzet u niet voor hunne aan-
gezichten, omdat ze een wederspannig
huis zijn. Jer. 1:8. Ezech. 2:6.
10 Voorts zeide Hij tot mij: Menschen-
kind, vat alle mijne woorden die Ik tot
u spreken zal, in uw hart, en hoor ze
met uwe ooren;
11 en ga henen, kom tot de weggevoer-
den, tot de kinderen uws volks, en spreek
tot hen en zeg tot hen: Zóó zegt de Heere
HEERE; hetzij dat ze hooren zullen of
hetzij dat zij het laten zullen. Ezech. 2:5, 7.
12 Toen nam de Geest mij op, en ik
hoorde achter mij eene stem van groote
ruisching, *zeggende:* Geloofd zij de heer-
lijkheid des HEEREN uit zijne plaats.
vs. 14. Ezech. 8:3; 43:5.
13 En *ik hoorde* het geluid van der dieren
vleugelen, die de ééne den anderen raak-
ten, en het geluid der raderen tegenover
hen, en het geluid eener groote ruisching.
14 Toen hief de Geest mij op en nam
mij weg, en ik ging henen, bitterlijk be-
droefd door de hitte mijns geestes; maar de
hand des HEEREN was sterk op mij. vs. 12.
15 En ik kwam tot de weggevoerden
te Tel-Abîb, die aan de rivier Kebar
woonden, en ik bleef waar zij woonden,
ja ik bleef daar verbaasd in het midden
van hen zeven dagen.
16 Het gebeurde nu ten einde van zeven
dagen dat het Woord des HEEREN tot mij
geschiedde, zeggende:
17 Menschenkind, Ik heb u tot eenen
wachter gesteld over het huis Israëls; zoo
zult gij het woord uit mijnen mond hooren
en hen van mijnentwege waarschuwen.
Ezech. 33:7-9.
18 Als Ik tot den goddelooze zeg: Gij
zult den dood sterven, en gij waarschuwt
hem niet, en spreekt niet om den godde-
looze van zijnen goddeloozen weg te waar-
schuwen, opdat gij hem in het leven be-
houdt, — die goddelooze zal in zijne
ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed
zal Ik van uwe hand eischen. Ezech. 33:6.
19 Doch als gij den goddelooze waar-

schuwt, en hij zich van zijne goddeloos-
heid en van zijnen goddeloozen weg niet
bekeert, — hij zal in zijne ongerechtigheid
sterven, maar gij hebt uwe ziel bevrijd.
Ezech. 18:21; 33:14-16.
20 Als ook een rechtvaardige zich van
zijne gerechtigheid afkeert en onrecht
doet, en Ik eenen aanstoot voor zijn aan-
gezicht leg, — hij zal sterven; omdat gij
hem niet gewaarschuwd hebt, zal hij in
zijne zonde sterven, en zijne gerechtighe-
den die hij gedaan heeft, zullen niet ge-
dacht worden; maar zijn bloed zal Ik van
uwe hand eischen. Ezech. 18:24; 33:12, 18.
21 Doch als gij den rechtvaardige waar-
schuwt opdat de rechtvaardige niet zon-
dige, en hij niet zondigt, — hij zal ze-
kerlijk leven omdat hij gewaarschuwd is,
en gij hebt uwe ziel bevrijd.
22 En de hand des HEEREN was daar op
mij, en Hij zeide tot mij: Maak u op,
ga uìt in de vallei, en Ik zal daar met
u spreken.
23 En ik maakte mij op en ging uìt in
de vallei, en zie, de heerlijkheid des HEE-
REN stond aldaar, gelijk de heerlijkheid
die ik gezien had bij de rivier Kebar; en
ik viel op mijn aangezicht.
Ezech. 1:28; 43:3; 44:4. Dan. 8:18; 10:9.
24 Toen kwam de Geest in mij en stelde
mij op mijne voeten, en Hij sprak met
mij en Hij zeide tot mij: Ga, sluit u òp
binnen in uw huis. Ezech. 2:2.
25 Want u aangaande, menschenkind,
zie, zij zouden dikke touwen aan u leg-
gen, en zij zouden u daarmede binden:
daarom zult gij niet uitgaan in het mid-
den van hen.
26 En Ik zal uwe tong aan uw gehe-
melte doen kleven, dat gij stom worden
zult, en zult hun niet zijn tot een be-
straffenden man; want zij zijn een we-
derspannig huis. Ezech. 24:27; 33:22.
27 Maar als Ik met u spreken zal, zal
Ik uwen mond opendoen, en gij zult tot
hen zeggen: Zóó zegt de Heere HEERE:
Wie hoort, die hoore, en wie het laat, die
late het; want zij zijn een wederspannig
huis. Ezech. 2:5.

HOOFDSTUK 4.

EN gij menschenkind, neem u eenen
tichelsteen en leg dien voor uw aan-
gezicht, en ontwerp daarop de stad Je-
ruzalem;
2 en maak eene belegering tegen haar,
en bouw tegen haar sterkten, en werp
tegen haar eenen wal op, en stel legers
tegen haar, en zet tegen haar stormram-
men rondom.
3 Voorts, neem gij u eene ijzeren pan,
en stel ze tot eenen ijzeren muur tusschen
u en tusschen die stad; en richt uw aan-
gezicht tegen haar, dat ze in belegering
kome, en gij zult ze belegeren. Dit zij
den huize Israëls een teeken.
4 Lig gij ook neder op uwe linkerzijde,
en leg daarop de ongerechtigheid van het
huis Israëls: *naar* het getal der dagen
dat gij daarop zult liggen, zult gij hunne
ongerechtigheid dragen.
5 Want Ik heb u gegeven de jaren hun-
ner ongerechtigheid, naar het getal der
dagen, driehonderd en negentig dagen,
dat gij de ongerechtigheid van het huis
Israëls dragen zult. Num. 14:34.
6 Als gij nu deze voleindigen zult, lig
ten anderen male neder op uwe rechter-
zijde, en gij zult de ongerechtigheid van
het huis van Juda dragen veertig dagen:
Ik heb u gegeven elken dag voor elk jaar.
7 Daarom zult gij uw aangezicht rich-
ten tegen de belegering Jeruzalems, en
uw arm zal ontbloot zijn, en gij zult
tegen haar profeteeren.
8 En zie, Ik zal dikke touwen aan u
leggen, dat gij u niet omkeert van uwe
ééne zijde op uwe *andere* zijde, totdat gij
de dagen uwer belegering voleindigd hebt.
9 En neem gij voor u tarwe en gerst
en boonen en linzen en gierst en spelt,
en doe die in één vat, en maak die u
tot brood: *naar* het getal der dagen die
gij op uwe zijde nederliggen zult, driehon-
derd en negentig dagen zult gij dat eten.
10 Uwe spijs nu die gij eten zult, zal
in gewicht zijn twintig sikkelen daags;
van tijd tot tijd zult gij die eten.
11 Gij zult ook water naar *zekere* maat
drinken, het zesde deel van een hin; van
tijd tot tijd zult gij het drinken.
12 En gij zult een gerstekoek eten, en
dien zult gij met drek van 's menschen
afgang bakken voor hunne oogen.
13 En de HEERE zeide: Alzóó zullen
de kinderen Israëls hun brood onrein
eten onder de heidenen waarhenen Ik ze
verdrijven zal.
14 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE,
zie, mijne ziel is niet verontreinigd ge-
weest; want ik heb van mijne jeugd af
tot nu toe [a] geen dood aas noch [b] dat ver-

scheurd is, gegeten, en geen verfoeilijk
vleesch is in mijnen mond gekomen.
aLev. 11 : 40. bEx. 22 : 31.
15 En Hij zeide tot mij: Zie, Ik heb u
rundermest gegeven voor menschendrek,
zoo zult gij uw brood daarmede bereiden.
16 Daarna zeide Hij tot mij: Gij men-
schenkind, zie, [a] Ik breek den staf des
broods in Jeruzalem, en zij zullen het
brood met gewicht en [b] met kommer eten,
en het water met *zekere* maat en met
verbaasdheid drinken: aLev. 26 : 26.
Ezech. 5 : 16; 14 : 13. bEzech. 12 : 19.
17 opdat zij des broods en des waters
gebrek hebben, en de één met den an-
der verbaasd worden en in hunne on-
gerechtigheid uitteren.

HOOFDSTUK 5.

EN gij menschenkind, neem u een scherp
mes, een scheermes der barbieren zult
gij u nemen, hetwelk gij zult laten gaan
over uw hoofd en over uwen baard.
Daarna zult gij u eene weegschaal nemen,
en die *haren* deelen:
2 een derde deel zult gij in het midden
der stad met vuur verbranden, naar dat de
dagen der belegering vervuld worden; dan
zult gij een derde deel nemen, slaande met
een zwaard rondom hetzelve; en een derde
deel zult gij in den wind strooien; want
Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
3 Gij zult ook weinige in getal daar-
van nemen en in uwe slippen binden.
4 En nog zult gij van die nemen en die
werpen in het midden des vuurs, en zult
ze verbranden met vuur: daaruit zal voort-
komen een vuur tegen het geheele huis
van Israël.
5 Alzóó zegt de Heere HEERE: Dit is
Jeruzalem, hetwelk Ik in het midden der
heidenen gezet heb, en landen er rondom
henen;
6 doch het heeft mijne rechten veran-
derd in goddeloosheid meer dan de hei-
denen, en mijne inzettingen meer dan de
landen die er rondom zijn; want zij heb-
ben mijne rechten verworpen, en in mijne
inzettingen hebben zij niet gewandeld.
7 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó:
Dewijl gijlieden dies meer gemaakt hebt
dan de heidenen die rondom u zijn, in
mijne inzettingen niet gewandeld hebt en
mijne rechten niet gedaan hebt, zelfs naar
de rechten der heidenen die rondom u zijn,
niet gedaan hebt: 2 Kon. 21 : 9. 2 Kron. 33 : 9.
8 daarom zegt de Heere HEERE alzóó:
Zie, Ik *wil* aan u, ja Ik; want Ik zal
gerichten in het midden van u oefenen,
voor de oogen van die heidenen;
9 en Ik zal onder u doen hetgeen Ik
niet gedaan heb, en desgelijks Ik voortaan
niet doen zal, om aller uwer gruwelen wil.
10 Daarom zullen de vaders de kinderen
eten in het midden van u, en de kinde-
ren zullen hunne vaders eten; en Ik zal
gerichten onder u oefenen, en zal al uw
overblijfsel in alle winden verstrooien.
Ezech. 17 . 21.
11 Daarom *zoo waarachtig als* Ik leef,
spreekt de Heere HEERE (omdat gij mijn
heiligdom verontreinigd hebt met alle uwe
verfoeiselen en met alle uwe gruwelen):
zoo Ik ook niet daarom *u* verminderen
en mijn oog *u* niet verschoonen zal, en Ik
ook niet zal sparen! Ezech. 7 : 4, 9; 8 : 18; 9 : 10.
12 Een derde deel van u zal aan de
pestilentie sterven, en zal door honger in
het midden van u te niet worden; en
een derde deel zal in het zwaard vallen
rondom u; en een derde deel zal Ik in
alle winden verstrooien, en Ik zal het
zwaard achter hen uittrekken: Ezech. 12 : 14.
13 alzoo zal mijn toorn volbracht wor-
den, en Ik zal mijne grimmigheid op hen
doen rusten, en Mij troosten; en zij zul-
len weten, dat Ik, de HEERE, in mijnen
ijver gesproken heb, als Ik mijne grim-
migheid tegen hen volbracht zal hebben.
Ezech. 7 : 8; 16 : 42.
14 Daartoe zal Ik u ter woestheid en
ter smaadheid zetten onder de heidenen
die rondom u zijn, voor de oogen van
al dengene die voorbijgaat.
15 Zoo zal de smaadheid en hoon een
onderwijs en ontzetting den heidenen zijn
die rondom u zijn, wanneer Ik over u
gerichten in toorn en in grimmigheid en
in grimmige straffen oefenen zal. Ik de
HEERE heb *het* gesproken.
16 Wanneer Ik de booze pijlen des hon-
gers tegen hen uitzenden zal, die ten
verderve zijn zullen, die Ik uitzenden zal
om u te verderven, zoo zal Ik den honger
over u vermeerderen en u den staf des
broods breken. Ezech. 4 : 16; 14 : 13.
17 Ja honger en boos gedierte, die u
van kinderen berooven zullen, zal Ik over
u zenden; ook zal pestilentie en bloed onder
u omgaan, en het zwaard zal Ik over u
brengen: Ik de HEERE heb *het* ge-
sproken.

HOOFDSTUK 6.

EN het Woord des HEEREN geschiedde
tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, zet uw aangezicht tegen
de bergen Israëls en profeteer tegen dezelve, Ezech. 36:1.
3 en zeg: Gij bergen Israëls, hoort het
woord des Heeren HEEREN; zóó zegt de
Heere HEERE tot de bergen en tot de
heuvelen, tot de beken en tot de dalen:
Zie, Ik, Ik breng over u het zwaard, en
Ik zal uwe hoogten verderven; Lev. 26 30.
4 daartoe zullen uwe altaren verwoest
en uwe zonnebeelden verbroken worden,
en Ik zal uwe verslagenen nedervellen
voor het aangezicht uwer drekgoden;
5 en Ik zal de doode lichamen der kinderen Israëls voor het aangezicht hunner
drekgoden leggen, en Ik zal uwe beenderen rondom uwe altaren strooien.
6 In alle uwe woningen zullen de steden
verwoest en de hoogten tot wildernis
worden, opdat uwe altaren woest en eenzaam zijn, en uwe drekgoden verbroken
worden en ophouden, en uwe zonnebeelden afgehouwen, en uwe werken uitgedelgd worden;
7 en de verslagenen zullen in het midden van u liggen, opdat gij weet dat Ik
de HEERE ben.
8 Ik zal dan nog een overblijfsel laten,
als gij *eenigen* zult hebben die het zwaard
ontkomen onder de heidenen, wanneer gij
in de landen zult verstrooid worden.
9 Dan zullen uwe ontkomenen Mijner
gedenken onder de heidenen waar zij gevangen zullen geworden zijn, omdat Ik
verbroken ben door hun hoerachtig hart
dat van Mij afgeweken is, en door hunne
oogen die hunne drekgoden nahoereeren;
en zij zullen eene walging aan zichzelve
hebben over de boosheden die zij in alle
hunne gruwelen gedaan hebben.
Ezech. 20:43; 36:31.
10 En zij zullen weten dat Ik de HEERE
ben: Ik heb niet tevergeefs gesproken
van hun dit kwaad aan te doen.
11 Zóó zegt de Heere HEERE: Sla met
uwe hand en stamp met uwen voet, en
zeg: Ach! over alle gruwelen der boosheden van het huis Israëls; want zij zullen door het zwaard, door den honger en
door de pestilentie vallen;
12 die ver af is, zal door de pest sterven, en die nabij is, zal door het zwaard
vallen; maar die overgebleven en belegerd
is, zal door honger sterven: alzoo zal Ik
mijne grimmigheid tegen hen volbrengen.
13 Dan zult gij weten dat Ik de HEERE
ben, als hunne verslagenen in het midden hunner drekgoden rondom hunne altaren wezen zullen, op alle hooge heuvelen, op alle toppen der bergen, en onder
allen groenen boom en onder alle dichte
eiken, de plaats alwaar zij allen hunnen
drekgoden liefelijken reuk maakten.
14 Daarom zal Ik mijne hand over hen
uitstrekken en zal het land woest maken,
ja woester dan de woestijn naar Diblath
henen, in alle hunne woningen: en zij
zullen bevinden dat Ik de HEERE ben.

HOOFDSTUK 7.

DAARNA geschiedde het Woord des
HEEREN tot mij, zeggende:
2 Voorts gij menschenkind, zóó zegt de
Heere HEERE van het land Israëls: Het
einde is er, het einde is gekomen over
de vier hoeken des lands.
3 Nu is het einde over u; want Ik zal
mijnen toorn tegen u zenden, en Ik zal
u richten naar uwe wegen, en Ik zal op
u brengen alle uwe gruwelen;
4 en mijn oog zal u niet verschoonen
en Ik zal niet sparen, maar Ik zal uwe
wegen op u brengen, en uwe gruwelen
zullen in het midden van u zijn, en gijlieden zult weten dat Ik de HEERE ben.
vs 9. Ezech. 5:11; 8:18; 9:10.
5 Zóó zegt de Heere HEERE: Een kwaad,
een éénig kwaad, zie, is gekomen;
6 een einde is er gekomen, dat einde
is gekomen, het is opgewaakt tegen u;
zie, het *kwaad* is gekomen.
7 De morgenstond is tot u gekomen,
o inwoner des lands! de tijd is gekomen,
de dag der beroerte is nabij, en daar is
geen wederklank der bergen.
8 Nu zal Ik in kort mijne grimmigheid
over u uitgieten, en mijnen toorn tegen
u volbrengen, en u richten naar uwe
wegen, en zal op u brengen alle uwe
gruwelen, Ezech. 5:13.
9 en mijn oog zal niet verschoonen en
Ik zal niet sparen; Ik zal u geven naar
uwe wegen; en uwe gruwelen zullen in
het midden van u zijn; en gijlieden
zult weten dat Ik de HEERE ben die
slaat. vs. 4.
10 Zie, de dag, zie, *de morgenstond* is
gekomen, de morgenstond is voortgeko-

men, de roede heeft gebloeid, de hoovaardij heeft gegroend,

11 het geweld is opgerezen tot eene roede der goddeloosheid; niets van hen zal *overblijven,* noch van hunne menigte noch van hun gedruisch, en geene klage zal over hen zijn.

12 De tijd is gekomen, de dag is genaakt: de kooper zij niet blijde, en de verkooper bedrijve geen rouw; want een brandende toorn is over de geheele menigte van het *land.* Jes. 24:2.

13 Want de verkooper zal tot het verkochte niet wederkeeren, ofschoon hun leven nog onder de levenden ware; overmits het gezicht aangaande de geheele menigte van het *land* niet zal terugkeeren; en niemand zal door zijne ongerechtigheid zijn leven sterken.

14 Zij hebben met de trompet getrompet en hebben alles bereid, maar niemand trekt ten strijde; want mijn brandende toorn is over de geheele menigte van het *land.*

15 Het zwaard is buiten, en de pest en de honger van binnen; die op het veld is, zal door het zwaard sterven, en die in de stad is, dien zal de honger en de pest verteren.

16 En hunne ontkomenden zullen *wel* ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende een ieder om zijne ongerechtigtigheid.

17 Alle handen zullen slap worden, en alle knieën zullen henenvlieten *als* water. Jes. 13:7. Ezech. 21:7.

18 Ook zullen zij zakken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten zal schaamte wezen, en op alle hunne hoofden kaalheid.

19 Zij zullen hun zilver op de straten werpen, en hun goud zal tot onreinheid zijn; hun zilver en hun goud zal hen niet kunnen uithelpen ten dage der verbolgenheid des HEEREN, hunne ziel zullen zij niet verzadigen en hunne ingewanden zullen zij niet vullen; want het zal de aanstoot hunner ongerechtigheid zijn. Spr. 11.4. Zef. 1:18.

20 En Hij heeft de schoonheid zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet, maar zij hebben daarin beelden hunner gruwelen *en* hunner verfoeiselen gemaakt: daarom heb Ik dat hun tot onreinheid gesteld,

21 en Ik zal het in de hand der vreemden overgeven ten roof, en den goddeloozen der aarde ten buit, en zij zullen het ontheiligen;

22 ook zal Ik mijn aangezicht van hen omwenden, en zij zullen mijne verborgene plaats ontheiligen, want inbrekers zullen daar inkomen en die ontheiligen.

23 Maak eene keten, want het land is vol van bloedgerichten, en de stad is vol van geweld.

24 Daarom zal Ik de kwaadste der heidenen doen komen, die hunne huizen erfelijk bezitten zullen, en zal den hoogmoed der sterken doen ophouden, en die hen heiligen, zullen ontheiligd worden.

25 De ondergang komt, en zij zullen den vrede zoeken, maar hij zal er niet zijn;

26 ellende zal op ellende komen, en daar zal gerucht op gerucht wezen: dan zullen zij het gezicht van een Profeet zoeken, maar de wet zal vergaan van den Priester en de raad van de oudsten; Jer. 18:18.

27 de Koning zal rouw bedrijven, en de Vorsten zullen met verwoesting bekleed zijn, en de handen van het volk des lands zullen beroerd zijn; Ik zal hun doen naar hunnen weg, en met hunne rechten zal Ik ze richten; en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

HOOFDSTUK 8.

HET geschiedde nu in het zesde jaar in de zesde *maand* op den vijfden der maand, als ik in mijn huis zat en [a] de oudsten van Juda voor mijn aangezicht zaten, [b] dat de hand des Heeren HEEREN daar over mij viel. a Ezech. 14:1; 20:1. b Ezech. 1:3; 40:1.

2 Toen zag ik, en zie, eene gelijkenis als de gedaante van vuur; van de gedaante zijner lendenen en nederwaarts was vuur, en van zijne lendenen en opwaarts als de gedaante eener klaarheid als de verve van Hasmal. Ezech. 1:27.

3 [a] En hij stak de gelijkenis eener hand uit en nam mij bij het haar mijns hoofds; en de Geest voerde mij op tusschen de aarde en tusschen den hemel, [b] en bracht mij in de gezichten Gods te Jeruzalem, tot de deur der poort van het binnenste *voorhof,* dewelke ziet naar het Noorden, alwaar de zitplaats was van een beeld der ijvering dat tot ijver verwekt. a Ezech. 3:12, 14; 43:5. b Ezech. 40:2.

4 En zie, de heerlijkheid van den God Israëls was aldaar, naar de gedaante die ik in de vallei gezien had; Ezech. 1:28; 3:23.

5 en Hij zeide tot mij: Menschenkind,

hef nu uwe oogen op naar den weg van het
Noorden. En ik hief mijne oogen op naar
den weg van het Noorden, en zie, tegen
het Noorden, aan de poort van het altaar,
was dit beeld der ijvering, in den ingang.
6 En Hij zeide tot mij: Menschenkind,
ziet gij wel wat zij doen, de groote gruwelen
die het huis Israëls hier doet, opdat
Ik van mijn heiligdom verre wegga? Doch
gij zult nog wederom groote gruwelen zien.
7 Zoo bracht Hij mij tot de deur des
voorhofs. Toen zag ik en zie, daar was
eene holte in den wand.
8 En Hij zeide tot mij: Menschenkind,
graaf nu in dien wand. En ik groef in
dien wand, en zie, daar was eene deur.
9 Toen zeide Hij tot mij: Ga in, en zie
de booze gruwelen die zij hier doen.
10 Zoo ging ik in en ik zag, en zie,
daar was alle beeltenis van kruipende dieren
en verfoeilijke beesten, en van alle
drekgoden van het huis Israëls, geheel
rondom aan den wand gemaald;
11 en zeventig mannen uit de oudsten
van het huis Israëls, met Jaäzanja den
zoon van Safan, staande in het midden
van hen, stonden voor hunne aangezichten,
en een ieder *had* zijn rookvat in
zijne hand, en eene overvloedige wolk
des reukwerks ging op.
12 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij gezien,
menschenkind, wat de oudsten van
het huis Israëls doen in de duisternis,
een ieder in zijne gebeelde binnenkameren?
Want zij zeggen: De HEERE ziet ons
niet, de HEERE heeft het land verlaten.

Ezech. 9:9.

13 En Hij zeide tot mij: Gij zult nog
wederom groote gruwelen zien, die zij doen.
14 En Hij bracht mij tot de deur der
poort van het Huis des HEEREN, die naar
het Noorden is, en zie, daar zaten vrouwen
beweenende den Tammuz.
15 En Hij zeide tot mij: Hebt gij, menschenkind,
dat gezien? Gij zult nog wederom
grooter gruwelen zien dan deze.
16 En Hij bracht mij tot het binnenste
voorhof van het Huis des HEEREN; en
zie, *aan* de deur van den Tempel des
HEEREN, tusschen het voorhuis en tusschen
het altaar, waren omtrent vijf en
twintig mannen: hunne achterste *leden*
waren naar den Tempel des HEEREN, en
hunne aangezichten naar het Oosten; en
dezen bogen zich neder naar het Oosten
voor de zon.
17 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij,
menschenkind, *dat* gezien? Is er iets lichter
geacht bij het huis van Juda, dan
deze gruwelen te doen die zij hier doen?
Als zij het land met geweld vervuld hebben,
zoo keeren zij zich, om Mij te vertoornen,
want zie, zij steken de wijnranken
aan hunnen neus
18 Daarom zal ik ook handelen in grimmigheid;
[a]mijn oog zal niet verschoonen
en Ik zal niet sparen; [b]hoewel ze voor
mijne ooren met luider stem roepen, nochtans
zal Ik ze niet hooren.

a Ezech. 5:11; 7:4, 9; 9:10. *b* Job 35:12.
Spr. 1:28. Jer. 11:11. Micha 3:4. Zach. 7:13.

HOOFDSTUK 9.

DAARNA riep Hij voor mijne ooren
met luider stem, zeggende: Doet de
opzieners der stad naderen en elkeen met
zijn verdervend wapen in zijne hand.
2 En zie, zes mannen kwamen van den
weg der hooge poort die gekeerd is naar
het Noorden, en elkeen met zijn verpletterend
wapen in zijne hand; en één man
in het midden van hen was met linnen
bekleed, en een schrijvers-inktkoker was
aan zijne lendenen; en zij kwamen in en
stonden bij het koperen altaar.
3 En de heerlijkheid van den God Israëls
hief zich op van den cherub waarop Hij
was, tot den dorpel van het Huis; en Hij
riep tot den man die met linnen bekleed
was, die den schrijvers-inktkoker aan zijne
lendenen had;
4 en de HEERE zeide tot hem: Ga dóór
door het midden der stad, door het midden
van Jeruzalem, en teeken een teeken
op de voorhoofden der lieden die zuchten
en uitroepen over alle de gruwelen die
in het midden derzelve gedaan worden.

Openb. 7:3; 9:4.

5 Maar tot die *anderen* zeide Hij voor
mijne ooren: Gaat dóór door de stad achter
hem, en slaat: ulieder oog verschoone niet,
en spaart niet;
6 doodt ouden, jongelingen, en maagden,
en kinderkens, en vrouwen, tot verdervens
toe; maar genaakt aan niemand op denwelke
het teeken is, en begint van mijn
heiligdom. En zij begonnen van de oude
mannen die vóór het Huis waren.

2 Kron. 36:17.

7 En Hij zeide tot hen: Verontreinigt
het Huis, en vervult de voorhoven met
verslagenen: gaat henen uit. En zij gin-

gen henen uit en zij sloegen in de stad.

8 Het geschiedde nu als zij ze geslagen hadden, en ik overgebleven was, dat ik op mijn aangezicht viel en riep en zeide: Ach, Heere HEERE, zult Gij al het overblijfsel Israëls verderven, met uwe grimmigheid uit te gieten over Jeruzalem?
Ezech. 11:13.

9 Toen zeide Hij tot mij: De ongerechtigheid van het huis Israël en Juda is uitermate groot, en het land is met bloed vervuld, en de stad is vol van afwijking; want zij zeggen: De HEERE heeft het land verlaten, en de HEERE ziet niet. Ezech. 8:12.

10 Daarom ook wat Mij aangaat, [a] mijn oog zal niet verschoonen en Ik zal niet sparen; [b] Ik zal hunnen weg op hun hoofd geven. a Ezech. 5:11; 7:4, 9; 8:18.
b Ezech. 11:21; 16:43; 22:31.

11 En zie, de man die met linnen bekleed was, aan wiens lendenen de inktkoker was, bracht bescheid weder, zeggende: Ik heb gedaan gelijk als Gij mij geboden hadt.

HOOFDSTUK 10.

DAARNA zag ik, en zie, boven het uitspansel hetwelk was over het hoofd der cherubs, was als één saffiersteen, als de gedaante van de gelijkenis eens troons; *en* Hij verscheen daarop. Ezech. 1:26. Openb. 4:2.

2 En Hij sprak tot den man, bekleed met linnen, en Hij zeide: Ga in tot tusschen de wielen, tot onder den cherub, en vul uwe vuisten met vurige kolen van tusschen de cherubs, en strooi ze over de stad; en hij ging in voor mijne oogen.

3 De cherubs nu stonden ter rechterzijde van het Huis, als die man inging; en eene wolk vervulde het binnenste voorhof.

4 Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven den cherub, op den dorpel van het Huis; en het Huis werd vervuld met eene wolk, en het voorhof was vol van den glans der heerlijkheid des HEEREN;

5 en het geruisch van de vleugelen der cherubs werd gehoord tot het uiterste voorhof, als de stem des almachtigen Gods wanneer Hij spreekt. Ezech. 1:24; 43:2.

6 Het geschiedde nu, als Hij den man, bekleed met linnen, geboden had, zeggende: Neem vuur van tusschen de wielen, van tusschen de cherubs, — dat hij inging en stond bij een rad.

7 Toen stak een cherub zijne hand uit van tusschen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tusschen de cherubs, en nam *daarvan* en gaf het in de vuisten desgenen die met linnen bekleed was; die nam het en ging uit.

8 Want daar werd gezien aan de cherubs de gelijkenis van eens menschen hand onder hunne vleugelen. Ezech. 1:8.

9 Toen zag ik, en zie, vier raderen waren bij de cherubs; een rad was bij elken cherub; en de gedaante der raderen was als de verve van een turkooissteen. Ezech. 1:15,16.

10 En aangaande hunne gedaanten, die vier hadden éénerlei gelijkenis, gelijk of het ware geweest een rad in het midden van een rad.

11 Als die gingen, zoo gingen *deze* op hunne vier zijden; zij keerden zich niet òm als ze gingen; maar de plaats waarhenen het hoofd zag, die volgden ze na; zij keerden zich niet òm als ze gingen. Ezech. 1:17.

12 Hun gansche lijf nu, en hunne ruggen, en hunne handen, en hunne vleugelen, mitsgaders de raderen, waren vol oogen rondom; die vier hadden hunne raderen.
Ezech. 1:18.

13 Aangaande de raderen, elkeen derzelve werd voor mijne ooren genaamd Galgal.

14 En elkeen had vier aangezichten: het eerste aangezicht was het aangezicht eens cherubs, en het tweede aangezicht was het aangezicht eens menschen, en het derde het aangezicht eens leeuws, en het vierde het aangezicht eens arends.
Ezech. 1:6,10. Openb. 4:7.

15 En die cherubs hieven zich omhoog; dit was hetzelfde dier dat ik bij de rivier Kebar gezien had. vs. 20. Ezech. 1:3.

16 En als de cherubs gingen, zoo gingen die raderen nevens dezelven; en als de cherubs hunne vleugelen ophieven om zich van de aarde omhoog te heffen, zoo keerden zich die raderen ook niet òm van bij hen. Ezech. 1:19-21.

17 Als die stonden, stonden *deze*; en als die opgeheven werden, hieven deze zich *óók* op; want de geest der dieren was in hen.

18 Toen ging de heerlijkheid des HEEREN van boven den dorpel des Huizes weg, en stond boven de cherubs.

19 En de cherubs hieven hunne vleugelen op, en verhieven zich van de aarde omhoog voor mijne oogen, als zij uitgingen; en de raderen waren tegenover hen: en elkeen stond aan de deur der Oostpoort van het Huis des HEEREN, en de heerlijkheid van den God Israëls was van boven over hen.

20 Dit is het dier dat ik zag onder den
God Israëls bij de rivier Kebar; en ik
bemerkte dat het cherubs waren. vs. 15.
21 Elkeen had vier aangezichten en elk-
een had vier vleugelen, en de gelijkenis
van menschenhanden was onder hunne
vleugelen; vs. 14.
22 en aangaande de gelijkenis van hun-
ne aangezichten, het waren dezelfde aan-
gezichten die ik gezien had bij de rivier
Kebar, hunne gedaanten en zijzelve; zij
gingen ieder rechtuit voor zijn aangezicht
henen. Ezech. 1:9.

HOOFDSTUK 11.

TOEN hief de Geest mij op en bracht mij
tot de Oostpoort van het Huis des HEE-
REN, welke oostwaarts ziet; en zie, aan de
deur der poort waren vijf en twintig man-
nen, en in het midden van hen zag ik Jaä-
zanja den zoon van Azzur, en Pelatja den
zoon van Benaja, Vorsten des Volks.
2 En Hij zeide tot mij: Menschenkind,
dezen zijn de mannen die ongerechtigheid
bedenken, en die kwaden raad raden in
deze stad;
3 die zeggen: Men moet geen huizen
nabij bouwen: deze *stad* zoude de pot en
wij het vleesch zijn.
4 Daarom profeteer tegen hen, profeteer,
o menschenkind!
5 Zoo viel dan de Geest des HEEREN
op mij, en Hij zeide tot mij: Zeg: Zóó
zegt de HEERE: Alzóó zegt gijlieden, o
huis Israëls! want Ik weet elkeen der
dingen die in uwen geest opklimmen.
6 Gij hebt uwe verslagenen in deze stad
vermenigvuldigd, en gij hebt derzelver
straten met de verslagenen vervuld;
7 daarom zóó zegt de Heere HEERE: Uwe
verslagenen die gij in het midden derzelve
nedergelegd hebt, die zijn het vleesch, en
deze *stad* is de pot; maar ulieden zal Ik
uit het midden derzelve doen uitgaan.
8 Gijlieden hebt het zwaard gevreesd,
en het zwaard zal Ik over u brengen,
spreekt de Heere HEERE.
9 Ook zal Ik ulieden uit het midden
derzelve doen uitgaan, en Ik zal u over-
geven in de hand der vreemden; en Ik
zal recht onder u doen.
10 Gij zult door het zwaard vallen; in
de landpale Israëls zal Ik u richten, en
gij zult weten dat Ik de HEERE ben.
11 Deze *stad* zal ulieden niet tot eenen
pot zijn, en gij zult in het midden der-
zelve *niet* tot vleesch zijn: in de landpale
Israëls zal Ik u richten,
12 en gij zult weten dat Ik de HEERE
ben, omdat gij in mijne inzettingen niet
gewandeld en mijne rechten niet gedaan
hebt, maar naar de rechten der heidenen
die rondom u zijn, gedaan hebt.
13 Het geschiedde nu als ik profeteerde,
dat Pelatja de zoon van Benaja stierf.
Toen viel ik neder op mijn aangezicht en
riep met luider stem en zeide: Ach, Heere
HEERE, zult Gij gansch eene voleinding ma-
ken met het overblijfsel Israëls? Ezech. 9:8.
14 Toen geschiedde het Woord des
HEEREN tot mij, zeggende:
15 Menschenkind, het zijn uwe broede-
ren, uwe broederen, de mannen uwer
maagschap, en het gansche huis Israëls,
ja dat gansche, tot welke de inwoners
van Jeruzalem gezegd hebben: Maakt u
verre af van den HEERE: dit land is ons
tot eene erfbezitting gegeven.
16 Daarom zeg: Zóó zegt de Heere
HEERE: Hoewel Ik ze verre onder de hei-
denen weggedaan heb, en hoewel Ik ze
in de landen verstrooid heb, nochtans zal
Ik hun een weinig *tijds* tot een heiligdom
zijn in de landen waarin zij gekomen zijn.
17 Daarom zeg: Alzóó zegt de Heere
HEERE: Ja Ik zal ulieden vergaderen uit
de volkeren en Ik zal u verzamelen uit
de landen waarin gij verstrooid zijt, en
Ik zal u het land Israëls geven;
18 en zij zullen daarhenen komen, en
alle deszelfs verfoeiselen en alle deszelfs
gruwelen van daar wegdoen.
19 En Ik zal hun éénerlei hart geven, en
zal een nieuwen geest in het binnenste van
u geven; en Ik zal het steenen hart uit
hun vleesch wegnemen, en zal hun een
vleezen hart geven, Jer. 24:7; 32:39. Ezech. 36:26.
20 opdat zij wandelen in mijne inzet-
tingen, en mijne rechten bewaren en de-
zelve doen; en zij zullen Mij tot een volk
zijn en Ik zal hun tot een God zijn.
Ex. 29:45. Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1,33; 32:38.
Ezech. 37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
21 Maar welker hart het hart hunner
verfoeiselen en hunner gruwelen nawan-
delt, derzelver weg zal Ik op hun hoofd
geven, spreekt de Heere HEERE.
Ezech. 9:10; 16:43; 22:31.
22 Toen hieven de cherubs hunne vleu-
gelen op, en de raderen tegenover hen;
en de heerlijkheid van den God Israëls
was over hen van boven.

23 En de heerlijkheid des HEEREN rees
op van het midden der stad, en stond op
den berg die tegen het oosten der stad is.
24 Daarna nam mij de Geest op, en
bracht mij in gezicht door den Geest
Gods in Chaldéa tot de gevankelijk weggevoerden; en het gezicht dat ik gezien
had, voer van mij op;
25 en ik sprak tot de gevankelijk weggevoerden alle de woorden des HEEREN
die Hij mij had doen zien.

HOOFDSTUK 12.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, gij woont in het midden van een wederspannig huis, welke
oogen hebben om te zien, en niet zien,
ooren hebben om te hooren, en niet hooren: want zij zijn een wederspannig huis.
Jes. 42:20. Jer. 5:21.
3 Daarom gij, menschenkind, maak u
gereedschap van vertrekking, en vertrek
bij dag voor hunne oogen, en gij zult
vertrekken van uwe plaats tot eene andere plaats voor hunne oogen: misschien
zullen zij het merken, hoewel zij een
wederspannig huis zijn.
4 Gij zult dan uw gereedschap bij dag
voor hunne oogen uitbrengen, als het
gereedschap dergenen die vertrekken;
daarna zult gij in den avond uitgaan voor
hunne oogen, gelijk zij uitgaan die vertrekken.
5 Doorgraaf u den wand voor hunne oogen, en breng daardoor *uw gereedschap* uit.
6 Voor hunne oogen zult gij het op de
schouders dragen, in 't donker zult gij
het uitbrengen; uw aangezicht zult gij
bedekken, dat gij het land niet ziet;
want Ik heb u den huize Israëls tot een
wonderteeken gegeven. Ezech. 24:24, 27.
7 En ik deed alzoo gelijk als mij bevolen was: ik bracht mijn gereedschap uit
bij dag, als het gereedschap dergenen die
vertrekken; daarna in den avond doorgroef ik mij den wand met de hand; ik
bracht het uit in 't donker, *en* ik droeg
het op den schouder voor hunne oogen.
8 En des morgens geschiedde het Woord
des HEEREN tot mij, zeggende:
9 Menschenkind, heeft niet het huis
Israëls, het wederspannig huis, tot u gezegd: Wat doet gij?
10 Zeg tot hen: Alzóó zegt de Heere
HEERE: Deze last is *tegen* den Vorst te
Jeruzalem, en het gansche huis Israëls
dat in het midden van hen is.
11 Zeg: Ik ben ulieder wonderteeken:
gelijk als ik gedaan heb, alzóó zal hun
gedaan worden; zij zullen door wegvoering in de gevangenis henengaan.
12 En de Vorst die in het midden van
hen is, zal *het gereedschap* op den schouder dragen in 't donker, en hij zal uitgaan; zij zullen door den wand graven,
om *hem* daardoor uit te brengen; hij zal
zijn aangezicht bedekken, opdat hij met
het oog de aarde niet zie.
13 Ik zal ook mijn net over hem uitspreiden, dat hij in mijn jachtgaren gegrepen worde; en Ik zal hem brengen in
Babylonië, het land der Chaldeën: ook
zal hij dat niet zien, hoewel hij daar
sterven zal. Ezech. 17:20.
14 En allen die rondom hem zijn *tot*
zijne hulp, en alle zijne benden zal Ik
in alle winden verstrooien; en Ik zal het
zwaard achter hen uittrekken. Ezech. 5:12.
15 Alzoo zullen zij weten dat Ik de
HEERE ben, wanneer Ik ze onder de heidenen verspreiden en hen in de landen
verstrooien zal.
16 Doch ik zal van hen weinige lieden
doen overblijven van het zwaard, van den
honger en van de pestilentie; opdat zij
alle hunne gruwelen vertellen onder de
heidenen waarhenen zij komen zullen, en
zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.
17 Daarna geschiedde het Woord des
HEEREN tot mij, zeggende:
18 Menschenkind, gij zult uw brood eten
met beven, en uw water zult gij met
beroerte en met kommer drinken.
19 En gij zult tot het volk des lands
zeggen: Alzóó zegt de Heere HEERE van
de inwoners van Jeruzalem in het land
Israëls: Zij zullen hun brood met kommer
eten en hun water zullen zij met verbaasdheid drinken, omdat hun land woest zal
worden van zijne volheid, vanwege het
geweld aller dergenen die daarin wonen;
Ezech. 4:16.
20 en de bewoonde steden zullen woest
worden, en het land zal eene wildernis
zijn; en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.
21 Wederom geschiedde het Woord des
HEEREN tot mij, zeggende:
22 Menschenkind, wat is dit voor een
spreekwoord *dat* gijlieden hebt in het land
Israëls, zeggende; De dagen zullen verlengd worden en al het gezicht zal vergaan?

23 Daarom zeg tot hen: Alzóó zegt de
Heere HEERE: Ik zal dit spreekwoord
doen ophouden, dat zij het niet meer
ten spreekwoord gebruiken zullen in Israël.
Maar spreek tot hen: De dagen zijn nabij
gekomen, en het woord van ieder
gezicht.
24 Want geen ijdel gezicht zal er meer
wezen, noch vleiende waarzegging, in het
midden van het huis Israëls.
25 Want Ik ben de HEERE, Ik zal spreken;
het woord dat Ik zal spreken, zal gedaan
worden, *de tijd* zal niet meer uitgesteld
worden; want in uwe dagen, o wederspannig
huis! zal Ik een woord spreken
en hetzelve doen, spreekt de Heere HEERE.
26 Voorts geschiedde het Woord des
HEEREN tot mij zeggende:
27 Menschenkind, zie, die van het huis
Israëls zeggen: Het gezicht dat hij ziet,
is voor vele dagen, en hij profeteert van
tijden die verre zijn. Amos 6:3.
28 Daarom zeg tot hen: Alzóó zegt de
Heere HEERE: Geene mijner woorden
zullen meer uitgesteld worden; het woord
hetwelk Ik gesproken heb, dat zal gedaan
worden, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 13.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
2 Menschenkind, profeteer tegen de profeten
Israëls die profeteeren, en zeg tot
degenen die uit hun hart profeteeren:
Hoort des HEEREN woord; Jer. 23:9.
3 zóó zegt de Heere HEERE: Wee over
die dwaze profeten die hunnen geest nawandelen
en hetgeen zij niet gezien hebben.
4 Uwe profeten, o Israël! zijn als vossen
in de woeste plaatsen.
5 Gij zijt in de bressen niet opgetreden,
noch hebt den muur toegemuurd voor
het huis Israëls, om in den strijd te staan
ten dage des HEEREN.
6 Zij zien ijdelheid en leugenachtige
voorzegging, die daar zeggen: De HEERE
heeft gesproken, daar de HEERE hen niet
gezonden heeft; en zij geven hoop van
het woord te zullen bevestigen.
Jer. 14:14; *23:21; 27:15; 29:8. Ezech. 22:28.
7 Ziet gij niet een ijdel gezicht en spreekt
eene leugenachtige voorzegging, als gij
zegt: De HEERE spreekt, daar Ik niet
gesproken heb?
8 Daarom zóó zegt de Heere HEERE: Omdat
gijlieden ijdelheid spreekt en leugen
ziet, daarom zie, Ik *wil* aan u, spreekt
de Heere HEERE; Jer. 23:32.
9 en mijne hand zal zijn tegen de profeten
die ijdelheid zien en leugen voorzeggen;
zij zullen in de vergadering mijns
volks niet zijn en in het schrift van het
huis Israëls niet geschreven worden, en
in het land Israëls niet komen: en gij
zult weten dat Ik de Heere HEERE ben.
10 Daarom, ja daarom dat zij mijn volk
verleiden, zeggende: [a] Vrede! daar geen
vrede is, en *dat* de één eenen leemen
wand bouwt, en zie, [b] de anderen denzelven
pleisteren met looze kalk; —
a vs. 16. Jer. 6:14; 8:11; 23:17. b Ezech. 22:28.
11 zeg tot degenen die met looze kalk
pleisteren, dat hij omvallen zal; daar zal
een overstelpende plasregen zijn, en gij, o
groote hagelsteenen! zult vallen, en een
groote stormwind zal *hem* splijten.
12 Zie, als die wand zal gevallen zijn, zal
dan niet tot u gezegd worden: Waar is de
pleistering waarmede gij gepleisterd hebt?
13 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Ja Ik zal *hem* door eenen grooten stormwind
in mijne grimmigheid splijten, en
daar zal een overstelpende plasregen zijn
in mijnen toorn, en groote hagelsteenen
in *mijne* grimmigheid om *dien* te verdoen.
14 Zoo zal Ik den wand afbreken dien
gijlieden met looze kalk gepleisterd hebt,
en zal hem ter aarde nederwerpen, dat
zijn grond zal ontdekt worden; alzoo zal
de stad vallen, en gij zult in het midden
van haar omkomen; en gij zult weten
dat Ik de HEERE ben.
15 Zoo zal Ik mijne grimmigheid tegen
den wand voortbrengen, en tegen degenen
die hem pleisteren met looze kalk; en Ik
zal tot ulieden zeggen: Die wand is er niet
meer, en die hem pleisterden, zijn er niet;
16 *te weten* de profeten Israëls die van
Jeruzalem profeteeren, en voor hetzelve
een gezicht des vredes zien, daar geen
vrede is, spreekt de Heere HEERE. vs. 10a.
17 En gij, menschenkind, zet uw aangezicht
tegen de dochteren uws volks, dewelke
profeteeren uit haar hart, en profeteer
tegen haar,
18 en zeg: Zóó zegt de Heere HEERE:
Wee *die vrouwen* die kussens naaien voor
alle okselen der armen, en maken hoofddeksels
voor het hoofd van alle stature,
om de zielen te jagen. Zult gij de zielen
mijns volks jagen, en zult gij u de zielen
in het leven behouden?

19 En zult gij Mij ontheiligen bij mijn
volk voor handvollen van gerst en voor
stukken brood, om zielen te dooden die
niet zouden sterven, en om zielen in het
leven te behouden die niet zouden leven,
door uw liegen tot mijn volk dat de
leugen hoort?
20 Daarom zóó zegt de Heere HEERE:
Zie, Ik *wil* aan uwe kussens, waarmede
gij aldaar de zielen jaagt naar de bloem-
hoven, en Ik zal ze uit uwe armen
wegscheuren; en Ik zal die zielen los-
maken, de zielen die gij jaagt naar de
bloemhoven.
21 Daartoe zal Ik uwe hoofddeksels
scheuren, en mijn volk uit uwe hand
redden, zoodat zij niet meer in uwe hand
zullen zijn tot eene jacht; en gij zult
weten dat Ik de HEERE ben.
22 Omdat gijlieden het hart des recht-
vaardigen *door* valschheid hebt bedroefd
gemaakt, daar Ik hem geene smart aan-
gedaan heb; en omdat gij de handen des
goddeloozen gesterkt hebt, opdat hij zich
van zijnen boozen weg niet afkeeren
zoude, dat Ik hem in het leven behield;
23 daarom zult gij niet meer ijdelheid
zien noch waarzegging gebruiken, maar
Ik zal mijn volk uit uwe hand redden,
en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.

HOOFDSTUK 14.

DAARNA kwamen tot mij mannen uit
de oudsten Israëls en zaten neder
voor mijn aangezicht. Ezech. 8:1; 20:1.
2 Toen geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
3 Menschenkind, deze mannen hebben
hunne drekgoden in hun hart opgezet, en
hebben den aanstoot hunner ongerechtig-
heid recht voor hunne aangezichten ge-
steld: word Ik dan ernstiglijk van hen
gevraagd? Ezech. 20:31.
4 Daarom spreek met hen en zeg tot hen:
Alzóó zegt de Heere HEERE: Een ieder
man uit het huis Israëls, die de drekgoden
in zijn hart opzet en den aanstoot zijner
ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht
stelt, en komt tot den Profeet, — Ik de
HEERE zal hem, als hij komt, antwoor-
den naar de menigte zijner drekgoden;
5 opdat Ik het huis Israëls in hun hart
grijpe, dewijl zij allen door hunne drek-
goden van Mij vervreemd zijn.
6 Daarom zeg tot het huis Israëls: Alzóó
zegt de Heere HEERE: Bekeert u en keert
u af van uwe drekgoden, en keert uw
aangezicht af van alle uwe gruwelen.
7 Want ieder man uit het huis Israëls,
en uit den vreemdeling die in Israël ver-
keert, die zich van achter Mij afscheidt,
en zet zijne drekgoden op in zijn hart,
en stelt den aanstoot zijner ongerechtig-
heid recht voor zijn aangezicht, en komt
tot den Profeet om Mij door hem te
vragen, — Ik ben de HEERE, hem zal
geantwoord worden door Mij;
8 en Ik zal mijn aangezicht tegen dien
man zetten, en zal hem stellen tot een
teeken en tot spreekwoorden, en zal hem
uitroeien uit het midden mijns volks; en
gijlieden zult weten dat Ik de HEERE ben.
9 Als nu een profeet overreed zal zijn
en iets gesproken zal hebben, Ik de
HEERE heb dien profeet overreed, en Ik
zal mijne hand tegen hem uitstrekken,
en zal hem verdelgen uit het midden van
mijn volk Israël;
10 en zij zullen hunne ongerechtigheid
dragen: gelijk de ongerechtigheid des
vragers zal zijn, alzóó zal zijn de onge-
rechtigheid des profeten;
11 opdat het huis Israëls niet meer van
achter Mij afdwale, en zij zich niet meer
verontreinigen met alle hunne overtredin-
gen; alsdan zullen zij Mij tot een volk
zijn en Ik zal hun tot eenen God zijn,
spreekt de Heere HEERE.
12 Voorts geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
13 Menschenkind, als een land tegen
Mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk over-
tredende, zoo zal Ik mijne hand daarte-
gen uitstrekken, en zal hetzelve den staf
des broods breken en eenen honger daarin
zenden, dat Ik daaruit menschen en bees-
ten uitroeie: Ezech. 4:16; 5:16.
14 ofschoon deze drie mannen, Noach,
Daniël en Job, in deszelfs midden waren,
zij zouden door hunne gerechtigheid *alleen*
hunne ziel bevrijden, spreekt de Heere
HEERE. vs. 20.
15 Zoo Ik het boos gedierte door het
land laat doorgaan, hetwelk dat van kin-
deren berooft zoodat het woest wordt, dat
er niemand doorgaat vanwege het gedierte:
16 die drie mannen in deszelfs midden
zijnde, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Heere HEERE, zoo zij zonen en zoo
zij dochteren bevrijden zouden! Zij zelve
alleen zouden bevrijd worden, maar het
land zoude woest worden.

17 Of *als* Ik het zwaard breng over dat land, en zeg: Zwaard, ga dóór door dat land, zoodat Ik daarvan uitroeie menschen en beesten:

18 ofschoon die drie mannen in deszelfs midden waren, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelve alleen zouden bevrijd worden.

19 Of *als* Ik de pestilentie in dat land zend, en mijne grimmigheid met bloed daarover uitgiet, om daarvan menschen en beesten uit te roeien:

20 ofschoon Noach, Daniël en Job in deszelfs midden waren, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo zij eenen zoon *of* zoo zij eene dochter zouden bevrijden! Zij zouden *alleen* hunne ziel door hunne gerechtigheid bevrijden. vs. 14.

21. Want alzóó zegt de Heere HEERE: Hoeveel te meer als Ik mijne vier booze gerichten, het zwaard en den honger en het booze gedierte en de pestilentie gezonden zal hebben tegen Jeruzalem, om daaruit menschen en beesten uit te roeien. Openb. 6:8.

22 Doch zie, daarin zullen ontkomenen overblijven die uitgevoerd zullen worden, zonen en dochteren; zie, zij zullen tot ulieden uitkomen, en gij zult hunnen weg zien en hunne handelingen, en gij zult vertroost worden over het kwaad dat Ik over Jeruzalem gebracht zal hebben, *ja* al wat Ik daarover zal gebracht hebben.

23 Zoo zullen zij u vertroosten, als gij hunnen weg en hunne handelingen zien zult, en gij zult weten dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb al wat Ik daarin gedaan heb, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 15.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot mij, zeggende.

2 Menschenkind, wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, *of* de wijnrank *meer dan* hetgeen onder het hout eens wouds is?

3 Wordt daarvan hout genomen om een stuk werks te maken? Neemt men daarvan eene pin om eenig vat daaraan te hangen?

4 Zie, het wordt den vure overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur verteert beide zijne einden, en zijn middelste wordt verbrand: zoude het deugen tot een stuk werks? Joh. 15:6.

5 Zie, toen het geheel was, werd het tot geen stuk werks gemaakt: hoeveel te min als het vuur het verteerd heeft zoodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk werks gemaakt worden?

6 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE: Gelijk als het hout des wijnstoks is onder het hout des wouds, hetwelk Ik den vure overgeef opdat het verteerd worde, alzóó zal Ik de inwoners van Jeruzalem overgeven;

7 want Ik zal mijn aangezicht tegen hen stellen: als zij van het *éène* vuur uitgaan, zal het *andere* vuur hen verteren: en gij zult weten dat Ik de HEERE ben, als Ik mijn aangezicht tegen hen gesteld zal hebben;

8 en Ik zal het land woest maken, omdat zij zwaarlijk overtreden hebben, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 16.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind, maak Jeruzalem hare gruwelen bekend,

3 en zeg: Alzóó zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uwe handelingen en uwe geboorten zijn uit het land der Kanaänieten: uw vader was een Amoriet en uwe moeder eene Hethietische. vs. 45.

4 En aangaande uwe geboorten, ten dage als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden, en gij waart niet met water gewasschen toen Ik *u* aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven noch in windselen gewonden;

5 geen oog had medelijden met u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uwe ziel, ten dage toen gij geboren waart.

6 Als Ik bij u voorbijging, zoo zag Ik u vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja Ik zeide tot u in uw bloed: Leef.

7 Ik heb u tot tien duizend, als het gewas des velds gemaakt; en gij zijt gegroeid en groot geworden, en zijt gekomen tot groote sierlijkheid: *uwe* borsten zijn vast geworden en uw haar is gewassen; doch gij waart naakt en bloot.

8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zoo breidde Ik mijnen vleugel over u uit en dekte uwe naaktheid, ja Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werdt mijne.

9 Daarna wiesch Ik u met water, en
Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde
u met olie.
10 Ik bekleedde u ook met gestikt werk,
en Ik schoeide u met dassenvellen, en
omgordde u met fijn linnen, en bedekte
u met zijde.
11 Ook versierde Ik u met sieraad, en
deed armringen aan uwe handen en eene
keten aan uwen hals.
12 Desgelijks deed Ik een voorhoofd-
siersel aan uw aangezicht, en oorringen
aan uwe ooren, en eene kroon der heer-
lijkheid op uw hoofd.
13 Zoo waart gij versierd met goud en
zilver, en uwe kleeding was fijn linnen
en zijde en gestikt werk; gij at meel-
bloem en honig en olie, en gij waart
gansch zeer schoon, en waart voorspoe-
dig, dat gij een koninkrijk werdt.
14 Daartoe ging van u een naam uit
onder de heidenen om uwe schoonheid;
want die was volmaakt door mijne heer-
lijkheid die Ik op u gelegd had, spreekt
de Heere HEERE.
15 Maar gij hebt vertrouwd op uwe
schoonheid, en hebt gehoereerd vanwege
uwen naam, ja, hebt uwe hoererijen uit-
gestort aan een ieder die voorbijging;
voor hem was zij.
16 En gij hebt van uwe kleederen ge-
nomen, en u gemaakt geplekte hoogten,
en hebt daarop gehoereerd: *zulks* is niet
gekomen en zal niet geschieden.
17 Daartoe hebt gij genomen de vaten
uws sieraads van mijn goud en van mijn
zilver dat Ik u gegeven had, en gij hebt u
mansbeelden gemaakt, en gij hebt met de-
zelve gehoereerd;
18 en gij hebt uwe gestikte kleederen
genomen en hebt ze bedekt, en gij hebt
mijne olie en mijn reukwerk voor hunne
aangezichten gesteld;
19 en mijn brood hetwelk Ik u gaf,
meelbloem en olie en honig, *waarmede*
Ik u spijsde, dat hebt gij ook voor hunne
aangezichten gesteld tot eenen liefelijken
reuk: zóó is het geschied, spreekt de
Heere HEERE. Hos. 2:7.
20 Voorts hebt gij uwe zonen en uwe
dochteren die gij Mij gebaard hadt, geno-
men, en hebt ze denzelven geofferd om
te verteren: is het wat kleins van uwe
hoererijen, Ezech. 23:37.
21 dat gij mijne kinderen geslacht hebt,
en hebt ze overgegeven, als gij dezelven
voor hen door *het vuur* hebt doen gaan?
Jes. 57:5. Ezech. 23:39.
22 Ook hebt gij bij alle uwe gruwelen en
uwe hoererijen niet gedacht aan de dagen
uwer jonkheid, als gij naakt en bloot waart,
als gij vertreden waart in uw bloed.
23 Het is ook geschied na al uwe boos-
heid (wee, wee u! spreekt de Heere
HEERE),
24 dat gij u een verwelfsel gebouwd
hebt, en u eene hooge plaats gemaakt
hebt in elke straat;
25 aan elk hoofd des wegs hebt gij
uwe hooge plaats gebouwd, en hebt uwe
schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt
uwe beenen open gedaan voor een ieder
die voorbijging, en hebt uwe hoererijen
vermenigvuldigd.
26 Gij hebt ook gehoereerd met de
kinderen van Egypte, uwe naburen, die
groot van vleesch zijn; en gij hebt uwe
hoererij vermenigvuldigd, om Mij tot toorn
te verwekken.
27 Zie, daarom strekte Ik mijne hand
over u uit, en verminderde uw beschei-
den deel; en Ik gaf u over in den lust
dergenen die u haten, der dochteren der
Filistijnen, die vanwege uwen schande-
lijken weg beschaamd waren.
28 Voorts hebt gij gehoereerd met de
kinderen van Assur, omdat gij onverzade-
lijk waart; ja als gij met hen gehoereerd
hebt, zijt gij óók niet verzadigd geworden,
29 maar gij hebt uwe hoererij vermenig-
vuldigd in het land van Kanaän tot in
Chaldéa; en daarmede óók zijt gij niet
verzadigd geworden.
30 Hoe zwak is uw hart (spreekt de
Heere HEERE), als gij alle deze dingen
doet, *zijnde* het werk van eene heerschende
hoerachtige vrouw;
31 als gij uw verwelfsel bouwt aan het
hoofd van iederen weg, en uwe hooge
plaats maakt in elke straat, en niet zijt
geweest als eene hoer, het hoerenloon
beschimpende.
32 O die overspelige vrouw! Zij neemt
in plaats van haren man de vreemden aan.
33 Men geeft loon aan alle hoeren;
maar gij geeft uw loon aan alle uwe
boeleerders, en gij beschenkt ze, opdat
ze tot u van rondom zouden ingaan om
uwe hoererijen.
34 Zoo geschiedt met u in uwe hoere-
rijen het tegendeel van de vrouwen, de-
wijl men u niet naloopt om te hoereeren;

want als gij hoerenloon geeft, en het
hoerenloon u niet gegeven wordt, zoo
zijt gij tot een tegendeel geworden.
35 Daarom, o hoer! hoor des HEEREN
woord:
36 alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat
uw vergif uitgestort is, en uwe schaamte
door uwe hoererijen met uwe boeleerders
ontdekt is, en met alle de drekgoden uwer
gruwelen, en naar het bloed uwer kinderen
dat gij hun gegeven hebt:
37 daarom zie, Ik zal alle uwe boeleer-
ders vergaderen met dewelken gij vermengd
zijt geweest, en allen die gij liefgehad hebt,
met allen die gij gehaat hebt; en Ik zal
ze van rondom vergaderen tegen u, en Ik
zal voor hen uwe naaktheid ontdekken, dat
zij uwe gansche naaktheid zien zullen.
Ezech. 23:22.
38 [a] Daartoe zal Ik u *naar* de rechten der
[b] overspeelsters en der [c] bloedvergietsters
richten, en Ik zal u overgeven aan het bloed
der grimmigheid en des ijvers;
a Ezech. 23:45. b Lev. 20:10. Deut. 22.22.
c Gen. 9:6. Ex. 21:12.
39 en Ik zal u in hunne hand overge-
ven, en zij zullen uw verwelfsel afbre-
ken en uwe hooge plaatsen omwerpen, en
uwe kleederen u uittrekken, en uwe sier-
lijke juweelen nemen, en u naakt en bloot
laten. Ezech. 23:26, 29.
40 Daarna zullen zij tegen u eene ver-
gadering doen opkomen, en zullen u met
steenen steenigen en u met hunne zwaar-
den doorsteken. Ezech. 23:47
41 zij zullen ook uwe huizen met vuur
verbranden, en oordeelen tegen u uitvoe-
ren voor veler vrouwen oogen; en Ik zal u
doen ophouden van eene hoer te zijn, en gij
zult ook niet meer hoerenloon geven.
42 Zoo zal Ik mijne grimmigheid op u
doen rusten en mijn ijver zal van u af-
wijken, en Ik zal stil zijn en niet meer
toornig wezen. Ezech. 5:13.
43 Daarom dat gij niet gedacht hebt aan
de dagen uwer jonkheid, en Mij tot be-
roering geweest zijt met dit alles, zie,
zoo zal Ik ook uwen weg op *uw* hoofd
geven, spreekt de Heere HEERE, en gij
zult die schandelijke daad niet doen boven
alle uwe gruwelen. Ezech. 9:10; 11:21; 22:31.
44 Zie, een ieder die spreekwoorden ge-
bruikt, zal van u een spreekwoord gebrui-
ken, zeggende: Zoo de moeder is, is hare
dochter.
45 Gij zijt de dochter uwer moeder, die
een walg had van haren man en van hare
kinderen; en gij zijt de zuster uwer zus-
ters, die een walg gehad hebben van
hare mannen en van hare kinderen: uwe
moeder was een Hethietische, en uw va-
der een Amoriet: vs. 3.
46 uwe groote zuster nu is Samaria, zij
en hare dochteren, dewelke woont aan
uwe linkerhand; maar uwe zuster die
kleiner is dan gij, die aan uwe rechterhand
woont, is Sodom en hare dochteren.
47 Doch gij hebt in hare wegen niet
gewandeld noch naar hare gruwelen ge-
daan: het was wat gerings, een verdriet;
maar gij hebt het meer verdorven dan
zij, in alle uwe wegen.
48 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Heere HEERE, indien Sodom uwe zus-
ter, zij met hare dochteren, gedaan heeft
gelijk gij gedaan hebt en uwe dochteren!
49 Zie, dit was de ongerechtigheid uwer
zuster Sodom: hoogmoed, zatheid van
brood, en stille gerustheid had zij en hare
dochteren, maar zij sterkte de hand des
armen en nooddruftigen niet;
50 [a] en zij verhieven zich en deden gru-
welijkheid voor mijn aangezicht: [b] daarom
deed Ik ze weg, nadat Ik het gezien had.
a Gen. 13:13; 18:20. b Gen 19:24.
51 Samaria ook heeft naar de helft uwer
zonden niet gezondigd, en gij hebt uwe
gruwelen meer dan zij vermenigvuldigd,
en hebt uwe zusters gerechtvaardigd door
alle uwe gruwelen die gij gedaan hebt.
52 draag gij *dan* ook uwe schande, gij
die voor uwe zusteren geoordeeld hebt
door uwe zonden, die gij gruwelijker ge-
maakt hebt dan zij; zij zijn rechtvaardiger
dan gij: wees gij dan ook beschaamd en
draag uwe schande, omdat gij uwe zusters
gerechtvaardigd hebt.
53 Als Ik hare gevangenen wederbren-
gen zal, *namelijk* de gevangenen van So-
dom en hare dochteren, en de gevangenen
van Samaria en hare dochteren, dan *zal
Ik wederbrengen* de gevangenen uwer ge-
vangenis in het midden van haar;
54 opdat gij uwe schande draagt, en te
schande gemaakt wordt om al hetgeen dat
gij gedaan hebt, als gij haar troosten zult.
55 Als uwe zusters, Sodom en hare
dochteren, zullen wederkeeren tot haren
vorigen staat, mitsgaders Samaria en hare
dochteren zullen wederkeeren tot haren
vorigen staat, zult gij ook en uwe doch-
teren wederkeeren tot uwen vorigen staat.

56 Ja uwe zuster Sodom is in uwen mond niet gehoord geweest ten dage uws grooten hoogmoeds,
57 aleer uwe boosheid ontdekt was. Als de tijd was der versmading van de dochteren van Syrië, en van alle degenen die rondom hetzelve waren, de dochteren der Filistijnen die u verachten van rondom,
58 hebt gij uwe schandelijke daden en uwe gruwelen gedragen, spreekt de HEERE.
59 Want alzóó zegt de Heere HEERE: Ik zal u ook doen gelijk als gij gedaan hebt, die den eed veracht hebt, brekende het verbond.
60 Evenwel zal Ik gedachtig wezen mijns verbonds met u in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten.
61 Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uwe zusteren die grooter zijn dan gij, met degenen die kleiner zijn dan gij, aannemen zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw verbond. Ezech. 36:31.
62 Want Ik zal mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten dat Ik de HEERE ben;
63 opdat gij het gedachtig zijt en u schaamt, en niet meer uwen mond opent vanwege uwe schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgene dat gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 17.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, stel een raadsel voor en gebruik eene gelijkenis tot het huis Israëls,
3 en zeg: Alzóó zegt de Heere HEERE: Een arend die groot was, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, die verscheidene verven had, kwam op den Libanon, en nam den oppersten tak van eenen ceder;
4 hij plukte den top zijner jonge takjes af, en bracht hem in een land van koophandel, hij zette hem in eene stad van kooplieden.
5 Hij nam ook van het zaad des lands en leide het in eenen zaadakker, hij nam het, hij zette het bij vele wateren met groote voorzichtigheid:
6 en het sproot uit, en werd tot eenen welig uitloopenden wijnstok, *doch* nederig van stam, ziende met zijne takken naar hem, dewijl zijne wortelen onder hem waren. Zoo werd hij tot eenen wijnstok die ranken voortbracht en scheuten uitwierp.
7 Nog was er een groote arend, groot van vleugelen en overvloedig van vederen; en zie, deze wijnstok voegde zijne wortelen naar denzelven toe en wierp zijne takken tot hem uit, opdat hij hem bevochtigen zoude naar de bedden zijner planting toe.
8 Hij was in eene goede landouw bij vele wateren geplant, om takken te maken en vrucht te dragen, opdat hij tot eenen heerlijken wijnstok worden mocht.
9 Zeg: Alzóó zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? Zal hij niet zijne wortelen uitrukken en zijne vrucht afsnijden, dat hij droog worde? Hij zal aan alle de bladeren van zijn gewas verdrogen, en dat niet door eenen grooten arm noch door veel volk, om dien van zijne wortelen weg te voeren.
10 Ja zie, zal hij geplant zijnde, gedijen? Zal hij niet, als de oostenwind hem aanroert, gansch verdrogen? Op de bedden van zijn gewas zal hij verdrogen.
11 Daarna geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:
12 Zeg nu tot dat wederspannig huis: Weet gij niet wat deze dingen zijn? Zeg: Zie, de Koning van Babel is *te* Jeruzalem gekomen, en heeft haren Koning genomen en hare Vorsten, en heeft ze tot zich gevoerd naar Babel;
13 daartoe heeft hij van het koninklijk zaad genomen en daarmede een verbond gemaakt, en heeft hem tot eenen eed gebracht, en de machtigen des lands heeft hij weggenomen;
14 opdat het koninkrijk nederig zoude zijn, zich niet verheffende, *en* dat het zijn verbond houdende, bestaan mocht.
15 Maar hij rebelleerde tegen hem, zendende zijne boden in Egypte, opdat men hem paarden en veel volk bestellen zoude: zal hij gedijen, zal hij ontkomen die zulke dingen doet? Ja zal hij het verbond breken en ontkomen?
16 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo hij niet in de plaats des Konings die hem Koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht en wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven!
17 Ook zal Farao door een groot heir en door menigte van *krijgs*vergadering met hem in oorlog niets uitrichten, als men eenen wal zal opwerpen en als men sterk-

ten bouwen zal, om vele zielen uit te
roeien. Jer. 37:7.
18 Want hij heeft den eed veracht,
brekende het verbond, daar hij, zie, zijne
hand gegeven had; dewijl hij alle deze
dingen gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.
19 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Zoo waarachtig als Ik leef, zoo Ik mijnen
eed dien hij veracht heeft, en mijn ver-
bond dat hij gebroken heeft, niet op zijn
hoofd geve!
20 En Ik zal mijn net over hem uit-
spreiden, dat hij gegrepen zal worden in
mijn jachtgaren; en Ik zal hem doen
brengen naar Babel, en zal daar met hem
richten *over* zijne overtreding waardoor hij
tegen Mij overtreden heeft. Ezech. 12:13.
21 Daarbij zullen alle zijne vluchtelin-
gen met alle zijne benden door het zwaard
vallen, en de overgeblevenen zullen in
alle winden verstrooid worden, en gijlie-
den zult weten dat Ik de HEERE gespro-
ken heb. Ezech. 5:10.
22 Alzóó zegt de Heere HEERE: Ik zal
ook van den oppersten tak des hoogen
ceders nemen dat Ik zetten zal; van het
opperste zijner jonge takjes zal Ik eenen
teederen afplukken, denwelken Ik op eenen
hoogen en verhevenen berg planten zal;
23 op den berg der hoogte Israëls zal
Ik hem planten, en hij zal takken voort-
brengen en vrucht dragen, en hij zal tot
eenen heerlijken ceder worden, dat onder
hem wonen zullen alle gevogelte van al-
lerlei vleugel; in de schaduw zijner tak-
ken zullen ze wonen.
24 Zoo zullen alle boomen des velds we-
ten dat Ik de HEERE den hoogen boom
vernederd heb, den nederigen boom ver-
heven heb, den groenen boom verdroogd
en den drogen boom bloeiende gemaakt
heb: Ik de HEERE heb het gesproken en
zal het doen. Ezech. 22:14; 36:36; 37:14.

HOOFDSTUK 18.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
2 Wat is ulieden, dat gij dit spreek-
woord gebruikt van het land Israël, zeg-
gende: De vaders hebben onrijpe druiven
gegeten, en de tanden der kinderen zijn
stomp geworden? Jer. 31:29.
3 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Heere HEERE, zoo het ulieden meer
gebeuren zal, dit spreekwoord in Israël
te gebruiken!
4 Zie, alle zielen zijn mijne; gelijk de
ziel des vaders, alzóó ook de ziel des
zoons, ze zijn mijne: de ziel die zondigt,
die zal sterven.
5 Wanneer nu iemand rechtvaardig is
en doet recht en gerechtigheid,
6 niet eet op de bergen, en zijne oogen
niet opheft tot de drekgoden van het huis
Israëls, [a] noch de huisvrouw zijns naasten
verontreinigt, [b] noch tot de afgezonderde
vrouw nadert, a Lev. 18:20. b Lev. 18:19.
7 en niemand verdrukt, [a] geeft den schul-
denaar zijn pand weder, [b] geenen roof rooft,
den hongerige zijn brood geeft [c] en den
naakte met kleeding bedekt, a Ezech. 33:15.
b Lev. 19:13. c Ex. 22:26. Deut. 24:13.
8 niet geeft op woeker noch overwinst
neemt, zijne hand van onrecht afkeert,
waarachtig recht tusschen den één en
den ander oefent, Ex. 22:25. Lev. 25:36.
Deut. 23:19, 20. Ps. 15:5.
9 in mijne inzettingen wandelt en mijne
rechten onderhoudt, om trouwelijk te
handelen: — die rechtvaardige zal ge-
wisselijk leven, spreekt de Heere HEERE.
10 Heeft hij nu een zoon gewonnen, die
een inbreker is, die bloed vergiet, die
zijnen broeder een van deze dingen doet,
11 en die alle die dingen niet doet,
maar ook op de bergen eet en veront-
reinigt de huisvrouw zijns naasten,
12 verdrukt den ellendige en den nood-
druftige, rooft veel roof, geeft het pand
niet weder, en heft zijne oogen op tot
de drekgoden, doet gruwel,
13 geeft op woeker en neemt over-
winst: — zoude die leven? Hij zal niet
leven: alle die gruwelen heeft hij gedaan;
hij zal voorzeker gedood worden, zijn
bloed zal op hem zijn.
14 Zie nu, heeft hij eenen zoon gewon-
nen, die alle de zonden zijns vaders die
hij doet, aanziet, en toeziet dat hij der-
gelijke niet doet,
15 niet eet op de bergen, noch zijne
oogen opheft tot de drekgoden van het
huis Israëls, de huisvrouw zijns naasten
niet verontreinigt,
16 en niemand verdrukt, het pand niet
behoudt en geenen roof rooft, zijn brood
den hongerige geeft en den naakte met
kleeding bedekt,
17 zijne hand van den ellendige afhoudt,
geen woeker noch overwinst neemt, mijne
rechten doet *en* in mijne inzettingen wan-
delt: — die zal niet sterven om de on-

gerechtigheid zijns vaders, hij zal gewisselijk leven.
18 Zijn vader, dewijl hij met onderdrukking onderdrukt heeft, des broeders goed geroofd heeft, en gedaan heeft dat niet goed was in het midden zijner volkeren: ziedaar, hij zal sterven in zijne ongerechtigheid.
19 Maar gijlieden zegt: Waarom? Draagt de zoon niet de ongerechtigheid des vaders? — Immers zal de zoon *die* recht en gerechtigheid gedaan heeft, *en* alle mijne inzettingen onderhouden en die gedaan heeft, gewisselijk leven.
20 De ziel die zondigt, die zal sterven: de zoon zal niet dragen de ongerechtigheid des vaders, en de vader zal niet dragen de ongerechtigheid des zoons: de gerechtigheid des rechtvaardigen zal op hem zijn, en de goddeloosheid des goddeloozen zal op hem zijn. Deut. 24:16. 2 Kon. 14:6. 2 Kron. 25:4.
21 Maar wanneer de goddelooze zich bekeert van alle zijne zonden die hij gedaan heeft en alle mijne inzettingen onderhoudt en doet recht en gerechtigheid: hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven; Ezech. 33:14-16.
22 alle zijne overtredingen die hij gedaan heeft, zullen hem niet gedacht worden, in zijne gerechtigheid die hij gedaan heeft, zal hij leven.
23 Zoude Ik eenigszins lust hebben aan den dood des goddeloozen? spreekt de Heere Heere: is het niet, als hij zich bekeert van zijne wegen, dat hij leve? vs. 32. Ezech. 33:11.
24 Maar als de rechtvaardige zich afkeert van zijne gerechtigheid en onrecht doet, doende naar alle de gruwelen die de goddelooze doet, zoude die leven? Alle zijne gerechtigheden die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden: in zijne overtreding waardoor hij overtreden heeft, en in zijne zonde die hij gezondigd heeft, daarin zal hij sterven. Ezech. 3:20; 33:12, 13, 18.
25 Toch zegt gijlieden: De weg des Heeren is niet recht: — hoort nu, o huis Israëls! is mijn weg niet recht? Zijn niet uwe wegen onrecht? Ezech. 33:17-20.
26 Als de rechtvaardige zich afkeert van zijne gerechtigheid en onrecht doet, en daarin sterft: hij zal in zijn onrecht dat hij gedaan heeft, sterven.
27 Maar als de goddelooze zich bekeert van zijne goddeloosheid die hij gedaan heeft, en doet recht en gerechtigheid: die zal zijne ziel in het leven behouden;
28 dewijl hij toeziet en zich bekeert van alle zijne overtredingen die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.
29 Evenwel zegt het huis Israëls: De weg des Heeren is niet recht; — zouden mijne wegen, o huis Israëls! niet recht zijn? Zijn niet uwe wegen onrecht?
30 Daarom zal Ik u richten, o huis Israëls! een ieder naar zijne wegen, spreekt de Heere Heere: keert weder en bekeert u van alle uwe overtredingen, zoo zal de ongerechtigheid u niet tot eenen aanstoot worden.
31 Werpt van u weg alle uwe overtredingen waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en eenen nieuwen geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? Ezech. 36:26.
32 Want Ik heb geenen lust aan den dood des stervenden, spreekt de Heere Heere: daarom bekeert u en leeft. vs. 23.

HOOFDSTUK 19.

Voorts hef gij eene weeklage op over de Vorsten Israëls,
2 en zeg: Wat was uwe moeder? eene leeuwin, onder de leeuwen nederliggende; zij bracht hare welpen op in het midden der jonge leeuwen.
3 Zij voedde nu een van hare welpen op; het werd een jonge leeuw, die leerde roof te rooven, hij at menschen op.
4 Dit hoorden de volkeren van hem, hij werd gegrepen in hunne groeve; en zij brachten hem met haken naar Egypteland. 2 Kon. 23:34. 2 Kron. 36:4. Jer. 22:12.
5 Zij nu ziende dat ze in hope was geweest, *doch* hare verwachting verloren was, zoo nam zij een *ander* van hare welpen, hetwelk zij *tot* eenen jongen leeuw stelde.
6 Deze wandelde steeds onder de leeuwen, werd een jonge leeuw, en leerde roof te rooven, hij at menschen op;
7 hij bekende hunne weduwen, en hij verwoestte hunne steden; zoodat het land en zijne volheid ontzet werd van de stem zijns brullens.
8 Toen begaven zich de volkeren tegen hem rondom uit de landschappen, en zij spreidden hun net over hem uit; in hunne groeve werd hij gegrepen,
9 en zij stelden hem in gesloten bewaring met haken, opdat zij hem brachten tot den Koning van Babel; zij brachten hem in vestingen, opdat zijne stem niet meer gehoord wierd op de bergen Israëls. 2 Kon. 24:1. 2 Kron. 36:6.

10 Uwe moeder was als een wijnstok in
uwe stilheid, geplant bij wateren, hij was
vruchtbaar en vol ranken vanwege vele
wateren;
11 en hij had sterke roeden tot schep-
ters der heerschers, en de stam van elke
roede werd hoog tusschen de dichte tak-
ken; en hij werd gezien door zijne hoogte,
met de menigte zijner takken.
12 Maar hij werd door grimmigheid uit-
gerukt *en* ter aarde geworpen, en de oosten-
wind heeft zijne vrucht verdroogd, zijne
sterke roeden zijn afgebroken en zijn ver-
droogd, het vuur heeft ze verteerd:
13 en nu is hij geplant in eene woestijn,
in een dor en dorstig land.
14 Daarenboven is een vuur uitgegaan
uit eene roede zijner ranken, *dat* zijne
vrucht verteerd heeft; zoodat aan hem
geene sterke roede is *tot* een schepter om
te heerschen. Dit is eene weeklage en is
tot eene weeklage geworden.

HOOFDSTUK 20.

EN het geschiedde in het zevende jaar
in de vijfde *maand* op den tienden
dier maand, dat er mannen uit de oudsten
Israëls kwamen om den HEERE te vragen;
en zij zaten neder voor mijn aangezicht.
Ezech. 8:1; 14:1.
2 Toen geschiedde des HEEREN Woord tot
mij, zeggende:
3 Menschenkind, spreek tot de oudsten
Israëls en zeg tot hen: Alzóó zegt de
Heere HEERE: Komt gij om Mij te vragen?
Zoo waarachtig als Ik leef, zoo Ik van u
gevraagd worde, spreekt de Heere HEERE.
4 Zoudt gij hun recht geven, zoudt gij
hun recht geven, o menschenkind? Maak
hun de gruwelen hunner vaderen bekend,
Ezech. 22:2; 23:36.
5 en zeg tot hen: Alzóó zegt de Heere
HEERE: Ten dage als Ik Israël verkoos,
zoo hief Ik mijne hand op tot het zaad
van het huis Jakobs, en maakte Mijzelven
hun in Egypteland bekend; ja Ik hief
mijne hand tot hen op, zeggende: Ik ben
de HEERE uw God. Ex. 3:6; 6:2.
6 Te dien dage hief Ik mijne hand tot
hen op, dat Ik ze uit Egypteland uitvoeren
zoude, in een land dat Ik voor hen uitge-
speurd had, vloeiende van melk en honig,
hetwelk het sieraad is van alle landen;
7 en Ik zeide tot hen: Een ieder werpe
de verfoeiselen zijner oogen weg, en ver-
ontreinigt ulieden niet met de drekgoden
van Egypte: Ik de HEERE ben uw God.
8 Maar zij waren wederspannig tegen Mij
en wilden naar Mij niet hooren: niemand
wierp de verfoeiselen zijner oogen weg,
noch verliet de drekgoden van Egypte;
daarom zeide Ik dat Ik mijne grimmigheid
over hen uitgieten zoude, om mijnen toorn
tegen hen te volbrengen in het midden
van Egypteland.
9 Doch Ik deed het om mijns naams
wil, opdat hij niet ontheiligd wierde voor
de oogen der heidenen in welker midden zij
waren; aan welke Ik Mij voor derzelver
oogen bekend gemaakt heb, om hen uit
Egypteland uit te voeren. vs. 22.
10 En Ik voerde ze uit Egypteland en
bracht ze in de woestijn.
11 Daar gaf Ik hun mijne inzettingen en
maakte hun mijne rechten bekend, dewelke
zoo ze een mensch doet, zal hij door dezelve
leven. vs. 13. Lev. 18:5. Neh. 9:29. Rom. 10:5.
Gal. 3:12.
12 [a]Daartoe ook gaf Ik hun mijne sabbat-
ten, om een teeken te zijn tusschen Mij
en tusschen hen, [b]opdat zij zouden weten
dat Ik de HEERE ben die ze heilige.
[a]Ex. 31:13. [b]Ezech. 37:28.
13 Maar het huis Israëls werd wederspan-
nig tegen Mij in de woestijn; zij wandelden
in mijne inzettingen niet, en verwierpen
mijne rechten, dewelke zoo ze een mensch
doet, zal hij door dezelve leven; en zij ont-
heiligden mijne sabbatten zeer, dat Ik zeide
mijne grimmigheid te zullen uitgieten over
hen in de woestijn om hen te verdoen. vs. 11.
14 Maar Ik deed het om mijns naams
wil, opdat die niet ontheiligd wierde voor
de oogen van die heidenen voor welker
oogen Ik hen uitvoerde.
15 Evenwel hief Ik ook mijne hand op
tot hen in de woestijn, dat Ik ze niet zoude
brengen in het land dat Ik *hun* gegeven
had, vloeiende van melk en honig, het-
welk het sieraad is van alle landen:
16 daarom dat zij mijne rechten verwier-
pen en in mijne inzettingen niet wandelden,
en mijne sabbatten ontheiligden; want hun
hart wandelde hunne drekgoden na.
17 Doch mijn oog verschoonde ze, dat
Ik ze niet verdierf, en geen voleinding
met hen maakte in de woestijn;
18 maar Ik zeide tot hunne kinderen in
de woestijn: Wandelt niet in de inzettin-
gen uwer vaderen, en onderhoudt hunne
rechten niet, en verontreinigt u niet met
hunne drekgoden.

19 Ik ben de HEERE uw God, wandelt
in mijne inzettingen, en onderhoudt mijne
rechten, en doet dezelve;
20 en heiligt mijne sabbatten, en zij zullen
tot een teeken zijn tusschen Mij en tusschen
ulieden, opdat gij weet dat ik de HEERE uw
God ben.
21 Maar die kinderen waren *óók* weder-
spannig tegen Mij, zij wandelden niet in
mijne inzettingen, en mijne rechten namen
zij niet waar om die te doen, dewelke
zoo ze een mensch doet, zal hij door
dezelve leven: zij ontheiligden mijne sab-
batten, dat Ik zeide mijne grimmigheid
te zullen uitgieten over hen, volbrengende
mijnen toorn tegen hen in de woestijn.
22 Doch Ik keerde mijne hand af, en
deed het om mijns naams wil, opdat hij
voor de oogen der heidenen niet zoude
ontheiligd worden, voor welker oogen Ik
hen uitgevoerd had. vs. 9.
23 Ik hief ook mijne hand tot hen op
in de woestijn, dat Ik ze verspreiden
zoude onder de heidenen en hen ver-
strooien in de landen;
24 omdat zij mijne rechten niet gedaan
hadden, maar mijne inzettingen verwor-
pen en mijne sabbatten ontheiligd hadden,
en hunne oogen achter de drekgoden hun-
ner vaderen waren.
25 Daarom gaf Ik hun ook beschikkingen
die niet goed waren en rechten waarbij
ze niet leven zouden,
26 en Ik verontreinigde hen in hunne
giften, omdat zij *door het vuur* deden
doorgaan al dat de baarmoeder opent;
opdat Ik ze verwoesten zoude, ten einde
dat zij zouden weten dat Ik de HEERE ben.
27 Daarom, menschenkind, spreek tot het
huis Israëls en zeg tot hen: Alzóó zegt de
Heere HEERE: Hiermede nog hebben Mij
uwe vaderen gesmaad, dat zij door over-
treding tegen Mij overtreden hebben;
28 als Ik hen in het land gebracht had,
over hetwelk Ik mijne hand opgeheven
had om het hun te geven, zoo zagen zij
naar allen hoogen heuvel en alle dicht
geboomte, en offerden dáár hunne offe-
ren, en gaven dáár hunne tergende offeran-
den, en dáár zetten zij hunnen liefelijken
reuk, en dáár offerden zij hunne drank-
offeren.
29 En Ik zeide tot hen: Wat is die hoogte
waarhenen gij gaat? Nochtans is de naam
daarvan genaamd Hoogte, tot op dezen
dag toe.
30 Daarom zeg tot het huis Israëls: Alzóó
zegt de Heere HEERE: Zijt gij verontreinigd
geworden in den weg uwer vaderen, en
hoereert gij achter hunne verfoeiselen?
31 Ja met het offeren uwer gaven, met
uwe kinderen door het vuur te doen door-
gaan, zijt gij verontreinigd aan alle uwe
drekgoden tot op dezen dag toe: en zoude
Ik van u gevraagd worden, o huis Israëls?
Zoo waarachtig als Ik leef, spreekt de
Heere HEERE, zoo Ik van u gevraagd
worde! Ezech. 14:3.
32 Daarom wat in uwen geest opgeklom-
men is, zal geenszins geschieden, dat gij
zegt: Wij zullen als de heidenen, en als
de geslachten der landen zijn, dienende
hout en steen.
33 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Heere HEERE, zoo Ik niet met eene
sterke hand en uitgestrekten arm en met
eene uitgegotene grimmigheid over u zal
regeeren!
34 Want Ik zal u uit de volkeren voe-
ren, en u vergaderen uit de landen, waarin
gij verstrooid zijt door eene sterke hand
en door eenen uitgestrekten arm en door
eene uitgegotene grimmigheid.
35 Daartoe zal Ik u brengen in de
woestijn der volkeren, en Ik zal met u
aldaar richten, aangezicht aan aangezicht;
36 gelijk als Ik gericht heb met uwe
vaderen in de woestijn van Egypteland,
alzóó zal Ik met ú richten, spreekt de
Heere HEERE;
37 en Ik zal ulieden onder de roede
doen doorgaan, en Ik zal u brengen on-
der den band des verbonds.
38 Daartoe zal Ik, die wederspannig zijn
en die tegen Mij overtreden, uit ulieden
uitzuiveren, Ik zal ze uit het land hun-
ner vreemdelingschappen uitvoeren, en
zij zullen in het landschap Israëls niet
*weder*komen, en gij zult weten dat Ik de
HEERE ben.
39 En gijlieden, o huis Israëls! alzóó
zegt de Heere HEERE: Gaat henen, dient
een ieder zijne drekgoden, ook hierna.
dewijl gijlieden naar Mij niet hoort; doch
ontheiligt niet meer mijnen heiligen naam
met uwe giften en met uwe drekgoden.
40 Want op mijnen heiligen berg, op
den hoogen berg Israëls, spreekt de Heere
HEERE, dáár zal Mij het gansche huis
Israëls in het land dienen, zij allen; dáár
zal Ik welgevallen aan hen nemen, en
dáár zal Ik uwe hefofferen eischen en

de eerstelingen uwer heffingen met alle
uwe geheiligde dingen:
41 Ik zal een welgevallen aan ulieden
nemen, om den liefelijken reuk, wanneer
Ik u van de volkeren uitvoeren en u ver-
gaderen zal uit de landen in dewelke gij
zult verstrooid zijn, en Ik zal in u gehei-
ligd worden voor de oogen der heidenen;
42 en gij zult weten dat Ik de HEERE
ben, als Ik u in het landschap Israëls
gebracht zal hebben, in het land waar-
over Ik mijne hand opgeheven heb om
het uwen vaderen te geven.
43 Daar zult gij dan gedenken aan uwe
wegen en aan alle uwe handelingen waar-
mede gij u verontreinigd hebt, en gij
zult van uzelve eene walging hebben
over alle uwe boosheden die gij gedaan
hebt. Ezech. 6:9; 36:31.
44 Zoo zult gij weten dat Ik de HEERE
ben, als Ik met u gedaan zal hebben, om
mijns naams wil, niet naar uwe booze
wegen noch naar uwe verdorvene handelin-
gen, o huis Israëls! spreekt de Heere HEERE.
45 Voorts geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
46 Menschenkind, zet uw aangezicht
naar den weg van het Zuiden, en drup
tegen het Zuiden, en profeteer tegen het
woud van het veld *in het* Zuiden,
47 en zeg tot het zuiderwoud: Hoor des
HEEREN woord; alzóó zegt de Heere
HEERE: Zie, Ik zal een vuur in u aan-
steken, hetwelk in u allen groenen boom
en allen dorren boom verteren zal; de
vlammende vlam zal niet uitgebluscht
worden, maar daardoor zullen verbrand
worden alle aangezichten van het Zuiden
tot het Noorden toe,
48 en alle vleesch zal zien dat Ik, de
HEERE, dat aangestoken heb; het zal niet
uitgebluscht worden.
49 En ik zeide: Ach Heere HEERE, zij
zeggen van mij: Is hij niet een verdich-
ter van gelijkenissen?

HOOFDSTUK 21.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
2 Menschenkind, zet uw aangezicht te-
gen Jeruzalem, en drup tegen de heilig-
dommen, en profeteer tegen het land
van Israël,
3 en zeg tot het land van Israël: Alzóó
zegt de HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, en
Ik zal mijn zwaard uit zijne scheede
trekken, en Ik zal van u uitroeien den
rechtvaardige en den goddelooze;
4 omdat Ik *dan* van u uitroeien zal den
rechtvaardige en den goddelooze, daarom
zal mijn zwaard uit zijne scheede uitgaan
tegen alle vleesch, van het Zuiden *tot*
het Noorden;
5 en alle vleesch zal weten dat Ik, de
HEERE, mijn zwaard uit zijne scheede
getrokken heb: het zal niet meer weder-
keeren.
6 Maar gij, menschenkind, zucht; zucht
voor hunne oogen met verbreking der
lendenen en met bitterheid.
7 En het zal geschieden als zij tot u
zeggen zullen: Waarom zucht gij? dat
gij zeggen zult: Om het gerucht, want
het komt; en alle hart zal versmelten,
en alle handen zullen verslappen, en alle
geest zal inkrimpen, en alle knieën *als*
water henenvlieten; zie, het komt en het
zal geschieden, spreekt de Heere HEERE.
Jes. 13:7. Ezech. 7:17.
8 Wederom geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende:
9 Menschenkind, profeteer en zeg: Al-
zóó zegt de HEERE: Zeg: Het zwaard,
het zwaard is gescherpt en ook geveegd;
10 het is gescherpt opdat het eene
slachting slachte, het is geveegd opdat
het eenen glinster hebbe: of wij *dan* zul-
len vroolijk zijn? het is de roede mijns
zoons, die alle hout versmaadt: vs. 28.
11 En Hij heeft hetzelve te vegen ge-
geven, opdat men het met de hand han-
teeren zoude; het zwaard is gescherpt en
het is geveegd, om het in de hand des
doodslagers te geven.
12 Schreeuw en huil, o menschenkind!
want het zal zijn tegen mijn volk, het
zal zijn tegen alle de Vorsten Israëls: ver-
schrikkingen zullen vanwege het zwaard
bij mijn volk zijn: daarom klop op de heup.
13 Als er beproeving was, wat was het
toen? Zoude er dan ook geen versmaden-
de roede zijn? spreekt de Heere HEERE.
14 Daarom, gij menschenkind, profeteer,
en sla hand tegen hand; want het zwaard
zal verdubbeld worden ten derden male,
het is het zwaard dergenen die verslagen
zullen worden; het is het zwaard der groo-
ten die verslagen zullen worden, dat tot
hen in de binnenste kameren indringen zal.
15 Ik heb de punt des zwaards gezet
tegen alle hunne poorten, opdat het hart
versmelte en de aanstooten vermenigvul-

digen; ach, het is toegemaakt opdat het
glinstere, het is ingewonden om te slachten.
16 Houd u bijeen, *o zwaard!* keer u
rechtsom, schik u, keer u linksom, waarhenen
uw aangezicht gesteld is.
17 En Ik zelf zal ook mijne hand tegen
mijne hand slaan, en mijne grimmigheid
doen rusten; Ik de HEERE heb het gesproken.
18 Wederom geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende:
19 Gij nu, menschenkind, stel u twee
wegen voor, waardoor het zwaard des Konings
van Babel kome: uit één land zullen
ze beide voortkomen; en kies eene zijde, kies
ze aan het hoofd van den weg der stad.
20 Gij zult eenen weg voorstellen waardoor
het zwaard inkomen zal tegen Rabba
der kinderen Ammons of tegen Juda, tot
de vaste *stad* Jeruzalem.
21 Want de Koning van Babel zal aan de
wegscheiding staan, aan het hoofd van de
twee wegen, om waarzegging te gebruiken;
hij zal zijne pijlen slijpen, hij zal
de terafim vragen, hij zal de lever bezien.
22 De waarzegging zal aan zijne rechterhand
zijn op Jeruzalem, om hoofdlieden
te stellen, om den mond te openen in
het doodslaan, om de stem op te heffen
met gejuich, om stormrammen te stellen
tegen de poorten, om sterkten op te werpen,
om bolwerken te bouwen.
23 Dit zal hun in hunne oogen als een
ijdel waarzeggen zijn, *omdat zij* met eeden
beëedigd zijn onder hen; maar hij zal der
ongerechtigheid gedenken, opdat zij gegrepen
worden.
24 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó:
Omdat gijlieden uwer ongerechtigheid doet
gedenken, doordien uwe overtredingen ontdekt
worden, zoodat uwe zonden gezien
worden in alle uwe handelingen; omdat
uwer gedacht wordt, zult gij met de hand
gegrepen worden.
25 En gij, o onheilig, goddeloos Vorst
Israëls! wiens dag komen zal ten tijde
der uiterste ongerechtigheid,
26 alzóó zegt de Heere HEERE: Doe dien
hoed weg en hef die kroon af: deze zal
dezelfde niet wezen; Ik zal verhoogen
dien die nederig is en vernederen dien die
hoog is. Luc. 1:52.
27 Ik zal die *kroon* omgekeerd, omgekeerd,
omgekeerd stellen; ja zij zal niet
zijn, totdat hij kome die *daartoe* recht
heeft en *wien* Ik dat geven zal.
28 En gij, menschenkind, profeteer en
zeg: [a]Alzóó zegt de Heere HEERE van de
kinderen Ammons en van hunne smading;
zoo zeg: [b]Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken,
het is ter slachting geveegd
om te verdoen, om te glinsteren;

a Jer. 49:1. Ezech. 25:2. Amos 1:13. b vs. 10.

29 terwijl zij u ijdelheid zien, terwijl zij
u leugen voorzeggen, om u op de halzen
te stellen dergenen die van de goddeloozen
verslagen zijn, welker dag gekomen was
ten tijde der uiterste ongerechtigheid.
30 Keer *uw zwaard* weder in zijne scheede.
In de plaats waar gij geschapen zijt,
in het land uwer woningen zal Ik u richten,
31 en Ik zal over u mijne gramschap uitgieten,
Ik zal tegen u door het vuur mijner
verbolgenheid blazen, en Ik zal u overgeven
in de hand van brandende menschen,
smeders des verderfs;
32 het vuur zult gij tot spijze zijn, uw
bloed zal zijn in het midden des lands:
uwer zal niet gedacht worden, want Ik
de HEERE heb het gesproken. Ezech. 25:10.

HOOFDSTUK 22.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
2 Gij nu, menschenkind, zoudt gij der
bloedstad recht geven? Zoudt gij haar recht
geven? Ja maak haar bekend alle hare
gruwelen, Ezech. 20:4; 23:36.
3 en zeg: Alzóó zegt de Heere HEERE:
O stad! die in haar midden bloed vergiet,
opdat haar tijd kome, en drekgoden
tegen zichzelve maakt om zich te verontreinigen,
4 door uw bloed dat gij vergoten hebt,
zijt gij schuldig geworden, en met uwe
drekgoden die gij gemaakt hebt, hebt gij
u verontreinigd, en hebt uwe dagen doen
naderen en zijt tot uwe jaren gekomen;
daarom heb Ik u den heidenen overgegeven
tot eenen smaad, en allen landen
tot eenen spot;
5 die nabij en verre van u zijn, zullen
u bespotten, gij onreine van naam en vol
van onrust.
6 Zie, de Vorsten Israëls zijn in u geweest,
een ieder naar zijne kracht, om
bloed te vergieten.
7 Vader en moeder hebben zij in u
licht geacht, met den vreemdeling hebben
zij in het midden van u door verdrukking
gehandeld, zij hebben in u den wees
en de weduwe verdrukt.

8 Mijne heilige dingen hebt gij veracht,
en mijne sabbatten hebt gij ontheiligd.
9 Achterklappers zijn in u geweest om
bloed te vergieten, en in u hebben zij
op de bergen gegeten, zij hebben schan-
delijkheid in het midden van u gedaan.
10 Men heeft de schaamte des vaders
in u ontdekt; die onrein was door afzon-
dering, hebben zij in u verkracht;
11 daartoe heeft de één gruwel gedaan
met zijns naasten huisvrouw, en een ander
heeft zijns zoons vrouw met schandelijkheid
verontreinigd; nog een ander heeft in u
zijne zuster, zijns vaders dochter, verkracht.
Jer. 5:8.
12 Zij hebben geschenken in u genomen
om bloed te vergieten; woeker en over-
winst hebt gij genomen, en gij hebt gie-
righeid gepleegd aan uwen naaste door
verdrukking; maar gij hebt Mij vergeten,
spreekt de Heere HEERE.
13 Zie dan, Ik heb mijne hand geslagen
om uwe gierigheid die gij bedreven hebt,
en om uw bloed, die in het midden van
u geweest zijn:
14 zal uw hart bestaan? zullen uwe han-
den sterk zijn, in de dagen als Ik met u han-
delen zal? Ik de HEERE heb het gesproken
en zal het doen; Ezech. 17:24; 36:36; 37:14.
15 en Ik zal u verstrooien onder de
heidenen en u verspreiden in de landen,
en uwe onreinheid uit u verteren:
16 zoo zult gij in u ontheiligd zijn voor
de oogen der heidenen, en gij zult weten
dat Ik de HEERE ben.
17 Wijders geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
18 Menschenkind, die van het huis Is-
raëls zijn Mij tot schuim geworden, zij
zijn allen koper of tin of ijzer of lood
in het midden des ovens, zilverschuim
zijn ze geworden. Jes. 1:22. Jer. 6:28.
19 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Omdat gijlieden allen tot schuim gewor-
den zijt, daarom zie, Ik zal u in het
midden van Jeruzalem vergaderen;
20 *gelijk* zilver of koper of ijzer of lood
of tin in het midden eens ovens verga-
derd wordt, om het vuur daarover op te
blazen opdat men het smelte, alzóó zal Ik
ulieden vergaderen in mijnen toorn, en in
mijne grimmigheid daar laten en smelten;
21 ja Ik zal u bijeenbrengen, en zal
op u blazen in het vuur mijner verbol-
genheid, dat gij in het midden van haar
zult gesmolten worden;
22 gelijk het zilver in het midden des
ovens gesmolten wordt, alzóó zult gijlieden
in het midden van haar gesmolten wor-
den, en gij zult weten dat Ik de HEERE
mijne grimmigheid over u uitgegoten heb.
23 Voorts geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
24 Menschenkind, zeg tot haar: Gij zijt
een land dat niet gereinigd is, *dat* zijnen
plasregen niet *heeft gehad* ten dage der
gramschap.
25 De verbintenis harer profeten is in
het midden van haar als een brullende
leeuw die eenen roof rooft; zij eten de
zielen op, den schat en het kostelijke
nemen zij weg, hare weduwen vermenig-
vuldigen zij in het midden van haar.
26 Hare Priesters doen mijne wet geweld
aan, en zij ontheiligen mijne heilige dingen:
tusschen het heilige en het onheilige maken
zij geen onderscheid, en *het verschil* tusschen
het onreine en reine geven zij niet te
kennen; daartoe verbergen zij hunne oogen
van mijne sabbatten, ja Ik word in het mid-
den van hen ontheiligd. Lev. 10:10. Ezech. 44:23.
27 Hare Vorsten zijn in het midden van
haar als wolven die eenen roof rooven,
om bloed te vergieten *en* om zielen te
verderven, opdat zij gierigheid zouden
plegen. Zef. 3:3.
28 [a] Hare profeten nu pleisteren hén met
looze kalk, [b] ziende ijdelheid en hun leu-
gen voorzeggende; zeggende: Alzóó zegt
de Heere HEERE; — en de HEERE heeft
niet gesproken. a Ezech. 13:10.
b Jer. 14:14; 23:21; 27:15; 29:8, 9. Ezech. 13:6.
29 Het volk des lands pleegt enkel ver-
drukking en bedrijft enkel rooverij; ook
onderdrukken zij den ellendige en nood-
druftige, en den vreemdeling verdrukken
zij zonder recht.
30 [a] Ik zocht nu eenen man uit hen die
den muur mocht toemuren, en voor mijn
aangezicht in de bresse staan voor het
land, [b] opdat Ik het niet mocht verderven;
maar Ik vond niemand.
a Ezech. 13:5. Ps. 106:23.
31 Daarom heb Ik mijne gramschap over
hen uitgegoten, door het vuur mijner ver-
bolgenheid heb Ik ze verteerd: hunnen weg
heb Ik op hun hoofd gegeven, spreekt de
Heere HEERE. Ezech. 9:10; 11:21; 16:43.

HOOFDSTUK 23.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:

2 Menschenkind, daar waren twee vrouwen, dochteren van ééne moeder.
3 Deze hoereerden in Egypte; in hare jeugd hoereerden zij: daar werden hare borsten gedrukt, en daar werden de tepelen haars maagdoms betast.
4 Hare namen nu waren: Ohola de grootste, en Oholiba hare zuster; en zij werden mijne en baarden zonen en dochteren; dit waren hare namen: Samaria is Ohola, en Jeruzalem Oholiba.
5 Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij; en zij werd verliefd op hare boeleerders, op de Assyriërs die nabij waren,
6 bekleed met hemelsblauw, Vorsten en overheden, altemaal gewenschte jongelingen, ruiters rijdende op paarden.
7 Alzoo bedreef zij hare hoererijen met dezelven, die allen de keur der kinderen Assurs waren; en met allen op dewelken zij verliefd was, met alle derzelver drekgoden verontreinigde zij zich.
8 Zij verliet ook niet hare hoererijen *gebracht* uit Egypte; want zij hadden bij haar in hare jeugd gelegen, en zij hadden de tepelen haars maagdoms betast, en zij hadden hunne hoererij over haar uitgestort.
9 Daarom gaf Ik haar in de hand harer boeleerders over, in de hand der kinderen Assurs op dewelken zij verliefd was.
10 Dezen ontdekten hare schaamte; hare zonen en hare dochters namen zij weg, maar haar doodden zij met het zwaard; en zij kreeg eenen naam onder de vrouwen, nadat men gerichten over haar geoefend had.
11 Als hare zuster Oholiba *dit* zag, zoo verdierf zij hare min nog meer dan die, en hare hoererijen meer dan de hoererijen van hare zuster;
12 zij werd verliefd op de kinderen Assurs, de Vorsten en overheden die nabij waren, bekleed met volkomen sieraad, ruiters rijdende op paarden, altemaal gewenschte jongelingen.
13 Toen zag Ik dat zij verontreinigd was; zij hadden beiden éénerlei weg.
14 Ja zij deed tot hare hoererijen nog meer toe: want toen zij geschilderde mannen aan den wand zag, de beelden der Chaldeeën, geschilderd met menie,
15 gegord met een gordel aan hunne lendenen, hebbende overvloedig geverfde *hoeden* op hunne hoofden, die allen in het aanzien hoofdlieden waren, *naar* de gelijkenis der kinderen Babels, van Chaldéa, het land hunner geboorte:
16 zoo werd zij op dezelven verliefd met het opzien harer oogen, en zij zond boden tot hen naar Chaldéa.
17 De kinderen van Babel nu kwamen tot haar in tot het leger der minne, en verontreinigden haar met hunne hoererij, ook verontreinigde zij zich met hen; daarna werd hare ziel van hen afgetrokken.
18 Alzoo ontdekte zij hare hoererijen en ontdekte hare schaamte: toen werd mijne ziel van haar afgetrokken, gelijk als mijne ziel was afgetrokken van hare zuster.
19 Doch zij vermenigvuldigde hare hoererijen, gedenkende aan de dagen harer jeugd, als zij gehoereerd had in het land van Egypte;
20 en zij werd verliefd meer dan derzelver bijwijven, welker vleesch is *als* het vleesch der ezels, en welker vloed is *als* de vloed der paarden.
21 Alzoo hebt gij weder opgehaald de schandelijke daad uwer jeugd, als die van Egypte uwe tepelen betastten vanwege de borsten uwer jeugd.
22 Daarom, o Oholiba, alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uwe boeleerders, van dewelken uwe ziel is afgetrokken, tegen u verwekken, en Ik zal ze van rondom tegen u aanbrengen: Ezech. 16:37.
23 de kinderen van Babel en alle Chaldeeën, Pekod en Soa en Koa, *en* alle kinderen van Assur met hen; gewenschte jongelingen, die allen Vorsten en overheden zijn, hoofdlieden en vermaarde *lieden*, die allen te paard rijden.
24 Die zullen tegen u komen *met* karren, wagenen en wielen, en met eene vergadering van volkeren, rondassen en schilden en helmen; zij zullen zich rondom tegen u zetten, en Ik zal voor hun aangezicht het gericht stellen, en zij zullen u richten naar hunne rechten;
25 en Ik zal mijnen ijver tegen u zetten, dat zij in grimmigheid met u zullen handelen; zij zullen uwen neus en uwe ooren afnemen, en het laatste van u zal door het zwaard vallen; zij zullen uwe zonen en uwe dochteren wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur verteerd worden;
26 zij zullen u ook uwe kleederen uittrekken en uw sieraadtuig wegnemen. Ezech. 16:39.
27 Zoo zal Ik uwe schandelijkheid van u doen ophouden, mitsgaders uwe hoererij,

gebracht uit Egypteland; en gij zult uwe
oogen naar hen niet opheffen en aan
Egypte niet meer gedenken.
28 Want alzóó zegt de Heere HEERE:
Zie, Ik zal u overgeven in de hand dergenen
die gij haat, in de hand dergenen
van dewelken uwe ziel is afgetrokken.
29 Die zullen met u handelen uit haat,
en al uwen arbeid wegnemen, en u naakt
en bloot laten, dat uwe hoerenschaamte
ontdekt worde, mitsgaders uwe schandelijkheid
en uwe hoererijen. Ezech. 16:39.
30 Deze dingen zal men u doen, dewijl
gij de heidenen nagehoereerd hebt, *en*
omdat gij u met hunne drekgoden verontreinigd
hebt:
31 in den weg uwer zuster hebt gij gewandeld,
daarom zal Ik haren beker in
uwe hand geven.
32 Alzóó zegt de Heere HEERE: Gij zult
den beker uwer zuster drinken die diep
en wijd is: gij zult tot belaching en spot
worden; *de beker* houdt veel in.
33 Van dronkenschap en jammer zult
gij vol worden; de beker van uwe zuster
Samaria is een beker der verwoesting en
der eenzaamheid:
34 gij zult hem drinken en uitzuigen, en
zijne scherven zult gij brijzelen en uwe
borsten zult gij afrukken; want Ik heb het
gesproken, spreekt de Heere HEERE.
35 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Omdat gij Mij vergeten en Mij achter uwen
rug geworpen hebt, zoo draag gij ook uwe
schandelijkheid en uwe hoererijen.
36 En de HEERE zeide tot mij: Menschenkind,
zoudt gij Ohola en Oholiba recht
geven? Ja vertoon haar hare gruwelen.
Ezech. 20:4; 22:2.
37 Want zij hebben overspel gedaan,
en daar is bloed in hare handen; en zij
hebben met hare drekgoden overspel gedaan;
daartoe hebben zij ook hare kinderen
die zij Mij gebaard hadden, voor
hen *door het vuur* laten doorgaan tot
spijs. Ezech. 16:20.
38 Nog hebben zij Mij dit gedaan: zij
hebben mijn heiligdom te dien dage verontreinigd,
en mijne sabbatten ontheiligd.
39 Want als zij hunne kinderen voor
hunne drekgoden geslacht hadden, zoo
kwamen zij op dienzelfden dag in mijn
heiligdom om dat te ontheiligen; en zie,
alzóó hebben zij gedaan in het midden
van mijn Huis. Jes. 57:5. Ezech. 16:21.
40 Dit is er ook, dat zij gezonden hebben
tot mannen die van verre zouden
komen; tot dewelken als een bode gezonden
was, zie, zoo kwamen zij, voor dewelken
gij u wiescht, uwe oogen blankettet
en u met sieraad versierdet;
41 en gij zat op een heerlijk bed, voor
hetwelk eene tafel toegericht was, en op
hetwelk gij mijn reukwerk en mijne olie
gezet hadt.
42 Als nu het geruisch der menigte
daarop stil was, zoo *zonden zij* tot mannen
uit de menigte der menschen, *en*
daar werden wijnzuipers aangebracht uit
de woestijn; die deden armringen aan
hare handen en een sierlijke kroon op
hare hoofden.
43 Toen zeide Ik van deze, die *van* overspel
verouderd was: Nu zullen zij hoereeren
de hoererijen dezer *hoer*, en die *óók*.
44 En men ging tot haar in gelijk men
ingaat tot eene vrouw die eene hoer is;
alzóó gingen zij in tot Ohola en tot Oholiba,
die schandelijke vrouwen.
45 Rechtvaardige mannen dan, die zullen
ze richten [a] *naar* het recht der overspeelsters
en *naar* het recht der bloedvergietsters;
[b] want zij zijn overspeelsters,
[c] en bloed is in hare handen. a Ezech. 16:38.
b Lev. 20:10. Deut. 22:22. c Gen. 9:6. Ex. 21:12.
46 Want alzóó zegt de Heere HEERE.
Ik zal eene vergadering tegen haar doen
opkomen, en zal ze ter beroering en ten
roof overgeven;
47 en de vergadering zal ze met steenen
steenigen, en ze met hunne zwaarden
nederhouwen; hare zonen en hare dochteren
zullen zij dooden, en hare huizen
met vuur verbranden. Ezech. 16:40, 41.
48 Alzoo zal Ik de schandelijkheid uit
het land doen ophouden, opdat alle vrouwen
onderwezen worden, dat zij naar
uwe schandelijkheid niet doen.
49 Alzoo zullen zij uwe schandelijkheid
op u leggen, en gij zult de zonden uwer
drekgoden dragen; en gijlieden zult weten,
dat Ik de Heere HEERE ben.

HOOFDSTUK 24.

WIJDERS geschiedde des HEEREN
Woord tot mij in het negende jaar
in de tiende maand op den tienden der
maand, zeggende:
2 Menschenkind, schrijf u den naam
van den dag op, even van dezen zelfden
dag: de Koning van Babel legt zich voor
Jeruzalem even op dezen zelfden dag.

3 En gebruik eene gelijkenis tot dat we-
derspannig huis en zeg tot hen: Alzóó
zegt de Heere HEERE: Zet eenen pot toe,
zet *hem* toe, en giet ook water daarin.
4 Doe zijne stukken te zamen daarin,
alle goede stukken, de dij en den schou-
der; vul *hem* met de keur der beenderen.
5 Neem de keur van de kudde, en stook
ook eenen brandstapel van de beenderen
daaronder; doe hem wèl opzieden; ook zul-
len zijne beenderen daarin gekookt worden.
6 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Wee der bloedstad, den pot welks schuim
in hem is, en van welken zijn schuim niet is
uitgegaan! Trek stuk bij stuk daaruit, laat
het lot over hem niet vallen. vs. 9. Nah. 3:1.
7 Want haar bloed is in het midden van
haar, op eene gladde steenrots heeft zij dat
gelegd; zij heeft het op de aarde niet uit-
gestort, om hetzelve met stof te bedekken.
8 Opdat Ik de grimmigheid doe opgaan
om wraak te oefenen, heb Ik *ook* haar bloed
op eene gladde steenrots gelegd, opdat
het niet bedekt worde.
9 Daarom alzóó zegt de Heere HEERE:
Wee der bloedstad; Ik zal ook den brand-
stapel groot maken. vs. 6.
10 Draag veel hout toe, steek het vuur
aan, verteer het vleesch, en kruid *het* met
specerijen, en laat de beenderen verbranden.
11 Stel hem daarna ledig op zijne ko-
len, opdat hij heet worde, en zijn roest
verbrande, en zijne onreinheid in het
midden van hem versmelte, zijn schuim
verteerd worde.
12 *Met* ijdelheden heeft zij *Mij* moede
gemaakt: toch is haar overvloedig schuim
van haar niet uitgegaan; haar schuim
moet in het vuur.
13 In uwe onreinheid is schandelijkheid;
omdat Ik u gereinigd heb en gij niet ge-
reinigd zijt, zoo zult gij van uwe onrein-
heid niet meer gereinigd worden, totdat
Ik mijne grimmigheid op u zal hebben
doen rusten.
14 Ik de HEERE heb het gesproken, het
zal komen en Ik zal het doen; Ik zal er
niet van wijken en Ik zal niet verschoonen
noch berouw hebben; naar uwe wegen
en naar uwe handelingen zullen zij u
richten, spreekt de Heere HEERE.
15 Wijders geschiedde des HEEREN Woord
tot mij, zeggende:
16 Menschenkind, zie, Ik zal den lust
uwer oogen van u wegnemen door eene
plaag, nochtans zult gij niet rouwklagen
noch weenen, en uwe tranen zullen niet
voortkomen.
17 Houd stil van kermen, gij zult geen
doodenrouw maken; bind uwen hoed op
u, en doe uwe schoenen aan uwe voe-
ten; en de bovenste lip zult gij niet be-
winden, en zult der lieden brood niet eten.
18 Dit sprak ik tot het volk in den
morgenstond, en mijne huisvrouw stierf
in den avond; en ik deed in den morgen-
stond gelijk als mij geboden was;
19 en het volk zeide tot mij: Zult gij
ons niet te kennen geven wat deze din-
gen beduiden, dat gij *aldus* doet?
20 En ik zeide tot hen: Het Woord des
HEEREN is tot mij geschied, zeggende:
21 Zeg tot het huis Israëls: Alzóó zegt
de Heere HEERE: Zie, Ik zal mijn hei-
ligdom ontheiligen, de heerlijkheid uwer
sterkte, de begeerte uwer oogen en de
verschooning uwer ziel, en uwe zonen
en uwe dochteren die gij verlaten hebt,
zullen door het zwaard vallen.
22 Dan zult gijlieden doen gelijk als
ik gedaan heb: de bovenste lip zult gij
niet bewinden, en der lieden brood zult
gij niet eten.
23 En uwe hoeden zullen op uwe hoof-
den zijn, en uwe schoenen aan uwe voe-
ten; gij zult niet rouwklagen noch wee-
nen, maar gij zult in uwe ongerechtig-
heden versmachten en een iegelijk tegen
zijnen broeder zuchten. Ezech. 33:10.
24 Alzoo zal ulieden Ezechiël tot een
wonderteeken zijn; naar alles dat hij ge-
daan heeft, zult gij doen; als dit komt,
dan zult gij weten dat Ik de Heere HEERE
ben. vs. 27. Ezech. 12:6.
25 En gij, menschenkind, zal het niet zijn
ten dage als Ik van hen zal wegnemen hun-
ne sterkte, de vreugde huns sieraads, den
lust hunner oogen en het verlangen hunner
zielen, hunne zonen en hunne dochteren:
26 dat te dien dage een ontkomene tot
u zal komen, om *uwe* ooren *dat* te doen
hooren? Ezech. 33:21.
27 Tenzelfden dage zal uw mond bij dien
die ontkomen is, opengedaan worden, en
gij zult spreken en niet meer stom zijn;
alzoo zult gij hun tot een wonderteeken
zijn, en zij zullen weten dat Ik de HEERE
ben. Ezech. 3:26; 29:21; 33:22.

HOOFDSTUK 25.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:

2 Menschenkind, zet uw aangezicht tegen de kinderen Ammons en profeteer tegen hen; Jer. 49:1. Ezech. 21:28. Amos 1:13.

3 en zeg tot de kinderen Ammons: Hoort des Heeren HEEREN woord: alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat gij gezegd hebt: Ha! over mijn heiligdom als het ontheiligd werd, en over het land Israëls als het verwoest werd, en over het huis Juda als zij in gevangenis gingen:

4 daarom zie, Ik zal u aan die van het Oosten overgeven tot eene bezitting, dat zij hunne burchten in u zetten en hunne woningen in u stellen; die zullen uwe vruchten eten en die zullen uwe melk drinken.

5 En Ik zal Rabba tot eenen kemelstal maken, en de kinderen Ammons tot eene schaapskooi; en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.

6 Want alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat gij met de hand geklapt en met den voet gestampt hebt, en van harte verblijd zijt geweest in al uwe plundering over het land Israëls:

7 daarom zie, Ik zal mijne hand tegen u uitstrekken en u den heidenen ten buit geven, en zal u uit de volkeren uitroeien en u uit de landen verdoen; Ik zal u verdelgen, en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.

8 Alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seïr zeggen: Zie, het huis Juda is gelijk alle de heidenen:

9 daarom zie, Ik zal de zijde Moabs openen van de steden aan, van zijne steden *die* van zijne grenzen af zijn, het sieraad des lands, Beth-Jesimoth, Baäl-Meon, en tot Kirjathaïm toe;

10 voor die van het Oosten, met *het land* der kinderen Ammons, hetwelk Ik ter bezitting zal overgeven; opdat aan de kinderen Ammons onder de heidenen niet *meer* gedacht worde. Ezech. 21:32.

11 Ik zal ook in Moab gerichten oefenen, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

12 Alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat Edom met enkel wraakgierigheid gehandeld heeft tegen het huis van Juda, en zij zich zeer schuldig gemaakt hebben, dat zij zich aan hen gewroken hebben: Jer. 49:7. Amos 1:11. Ob. vs. 1.

13 daarom alzóó zegt de Heere HEERE: Ik zal ook mijne hand uitstrekken tegen Edom, en Ik zal mensch en beest uit hetzelve uitroeien, en zal het *tot* eene woestheid stellen van Teman af, en zij zullen *tot* Dedan *toe* door het zwaard vallen;

14 en Ik zal mijne wraak doen aan Edom door de hand mijns volks Israël, en zij zullen tegen Edom naar mijnen toorn en naar mijne grimmigheid handelen: alzoo zullen zij mijne wraak gewaarworden, spreekt de Heere HEERE.

15 Alzóó zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben en van harte wraak geoefend hebben door plundering, om te vernielen *door* eene eeuwige vijandschap:

16 daarom alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, ik strek mijne hand uit tegen de Filistijnen, en zal de Kerethieten uitroeien en het overblijfsel van de zeehaven verdoen; Zef. 2:5.

17 en Ik zal groote wraak met grimmige straffen onder hen doen, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben, als ik mijne wraak aan hen gedaan zal hebben.

HOOFDSTUK 26.

En het gebeurde in het elfde jaar op den eersten der maand, *dat* des HEEREN Woord tot mij geschiedde, zeggende:

2 Menschenkind, daarom dat Tyrus van Jeruzalem gezegd heeft: Ha! zij is verbroken, de poort der volkeren, zij is tot mij omgewend; ik zal vervuld worden, zij is verwoest:

3 daarom alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Tyrus! en Ik zal vele heidenen tegen u doen opkomen, alsof Ik de zee met hare golven deed opkomen.

4 Die zullen de muren van Tyrus verderven en hare torens afbreken; ja Ik zal haar stof van haar wegvagen, en zal ze tot eene gladde steenrots maken.

5 Zij zal in het midden der zee zijn *tot* uitspreiding van netten; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE; en zij zal den heidenen ten roof worden.

6 En hare dochteren die in het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden; en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

7 Want alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Nebukadrezar den Koning van Babel, den Koning der Koningen, van het Noorden tegen Tyrus brengen met paarden en met wagenen en met ruiteren en *krijgs*vergaderingen en veel volks.

8 Hij zal uwe dochteren op het veld met het zwaard dooden, en hij zal sterk-

ten tegen u maken en een wal tegen u
opwerpen, en rondassen tegen u opheffen;
9 en hij zal muurbrekers tegen uwe
muren stellen, en uwe torens met zijne
zwaarden afbreken.
10 Vanwege de menigte zijner paarden
zal u derzelver stof bedekken; uwe muren
zullen beven vanwege het gedruisch
der ruiteren en wielen en wagenen, als
hij door uwe poorten zal intrekken gelijk
door de ingangen eener doorgebrokene
stad.
11 Hij zal met de hoeven zijner paarden
alle uwe straten vertreden, uw volk
zal hij met het zwaard dooden, en elkeene
van de kolommen uwer sterkte zal
ter aarde nederstorten;
12 en zij zullen uw vermogen rooven
en uwe koopmanswaren plunderen en uwe
muren afbreken en uwe kostelijke huizen
omwerpen, en uwe steenen en uw hout
en uw stof zullen zij in het midden der
wateren werpen.
13 Zoo zal Ik het gedeun uwer liederen
doen ophouden, en het geklank uwer
harpen zal niet meer gehoord worden.
Jes. 24:8. Jer. 7:34; 16:9; 25:10. Openb. 18:22.
14 Ja Ik zal u maken tot eene gladde
steenrots; gij zult zijn *tot* uitspreiding
der netten, gij zult niet meer gebouwd
worden; want Ik de HEERE heb het gesproken,
spreekt de Heere HEERE.
15 Alzóó zegt de Heere HEERE tot
Tyrus: Zullen niet de eilanden van het
geluid uws vals beven, als de doodelijk
verwonde zal kermen, wanneer men in
het midden van u schrikkelijk zal moorden?
Jes. 23. Ezech. 26-28. Amos 1:9.
16 En alle Vorsten der zee zullen afdalen
van hunne tronen, en hunne mantels
vàn zich doen, en hunne gestikte
kleederen uittrekken; met sidderingen zullen
zij bekleed worden, op de aarde zullen
zij nederzitten, en t' elken oogenblik sidderen
en over u ontzet zijn;
17 en zij zullen een klaaglied over u
opheffen, en tot u zeggen: Hoe zijt gij
uit de zeeën vergaan, gij welbewoonde,
gij beroemde stad, die sterk geweest is
ter zee, zij en hare inwoners; die hunnen
schrik gaven aan allen die in haar
woonden. Openb. 18:9
18 Nu zullen de eilanden sidderen ten
dage uws vals; ja de eilanden die in
de zee zijn, zullen beroerd worden vanwege
uwen uitgang.

19 Want alzóó zegt de Heere HEERE:
Als Ik u zal stellen *tot* eene verwoeste
stad, gelijk de steden die niet bewoond
worden, als Ik eenen afgrond over u zal
doen opkomen en de groote wateren u
zullen overdekken:
20 dan zal Ik u doen nederdalen met
degenen die in den kuil nederdalen tot
het oude volk, en zal u doen nederliggen
in de onderste plaatsen der aarde,
in de woeste plaatsen *die* van ouds geweest
zijn, met degenen die in den kuil
nederdalen, opdat gij niet bewoond wordt;
en Ik zal het sieraad herstellen in het
land der levenden.
21 [a] *Maar* u zal Ik tot eenen grooten
schrik stellen, [b] en gij zult er niet *meer*
zijn; als gij gezocht wordt, zoo zult gij
niet meer gevonden worden in eeuwigheid,
spreekt de Heere HEERE.
a Ezech. 27:36; 28:19. b Ps. 37:36.

HOOFDSTUK 27.

WIJDERS geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende:
2 Gij dan, menschenkind, hef een klaaglied
op over Tyrus: Ezech. 28:12.
3 en zeg tot Tyrus, die daar woont
aan de ingangen der zee, handelende
met de volken in vele eilanden: Zóó zegt
de Heere HEERE: O Tyrus! gij zegt: Ik
ben volmaakt in schoonheid.
4 Uwe landpalen zijn in het hart der
zeeën, uwe bouwers hebben uwe schoonheid
volkomen gemaakt;
5 zij hebben alle uwe scheepsboorden
uit denneboomen van Senir gebouwd, zij
hebben cederen van den Libanon gehaald
om masten voor u te maken;
6 zij hebben uwe riemen *uit* eiken van
Basan gemaakt, uwe roeibanken hebben
zij gemaakt *van* welbetreden elpenbeen
uit de eilanden der Kittieten;
7 fijn linnen met stiksel uit Egypte was
uw uitbreidsel, dat het u tot een zeil ware;
hemelsblauw en purper uit de eilanden van
Elisa was uw bedeksel. Openb. 18:12 vv.
8 De inwoners van Sidon en Arvad
waren uwe roeiers; uwe wijzen, o Tyrus!
die in u waren, die waren uwe schippers;
9 de oudsten van Gebal en deszelfs wijzen
waren in u, verbeterende uwe breuken;
alle schepen der zee en hunne zeelieden
waren in u, om onderlingen handel met
u te drijven;
10 Perzen en Lydiërs en Puteërs waren

in uw heir, uwe krijgslieden; schild en
helm hingen zij in u op, die maakten
uw sieraad; Ezech. 38:5.
11 de kinderen van Arvad en uw heir
waren rondom op uwe muren, en de Gammadieten
waren op uwe torens; hunne
schilden hingen zij rondom aan uwe muren,
die maakten uwe schoonheid volkomen.
12 Tarsis dreef koophandel met u vanwege
de veelheid van allerlei goed; met
zilver, ijzer, tin en lood handelden zij
op uwe markten.
13 Javan, Tubal en Mesech die waren
uwe kooplieden, met menschenzielen en
koperen vaten dreven zij onderlingen
handel met u.
14 Uit het huis van Togarma leverden
zij paarden en ruiteren en muilezels *op*
uwe markten.
15 De kinderen van Dedan waren uwe
kooplieden, vele eilanden waren de koophandel
uwer hand; hoornen van elpenbeen
en ebbenhout gaven zij u weder
tot eene vereering.
16 Syrië dreef koophandel met u vanwege
de veelheid uwer werken; met smaragden,
purper en gestikt werk en zijde
en ramoth en kadkod handelden zij op
uwe markten.
17 Juda en het land Israëls die waren
uwe kooplieden; met tarwe van Minnith,
en pannag, en honig, en olie, en balsem,
dreven zij onderlingen handel met u.
18 Damascus dreef koophandel met u
om de veelheid uwer werken, vanwege
de veelheid van allerlei goed, met wijn
van Helbon en witte wol.
19 Ook leverden Dan, en Javan de omreizer,
op uwe markten; glad ijzer, kassia
en kalmus was in uwen onderlingen
koophandel.
20 Dedan handelde met u met kostelijke
kleeden voor wagens.
21 Arabië en alle Vorsten van Kedar
die waren de kooplieden uwer hand;
met lammeren en rammen en bokken,
daarmede handelden zij met u.
22 De kooplieden van Scheba en Raëma
waren uwe kooplieden; met alle hoofdspecerij
en met alle kostelijk gesteente
en goud handelden zij *op* uwe markten.
23 Haran en Kanné en Eden, de kooplieden
van Scheba, Assur *en* Kilmad handelden
met u;
24 die waren uwe kooplieden met volkomene
sieradiën, met pakken van hemelsblauw
en gestikt werk, en met schatkisten
van schoone kleederen, gebonden
met koorden en in ceder*hout* gepakt onder
uwe koopmanschap.
25 De schepen van Tarsis zongen van
u, *vanwege* den onderlingen koophandel
met u; en gij waart vervuld en zeer verheerlijkt
in het hart der zeeën.
26 Die u roeien, hebben u in groote
wateren gevoerd: de oostenwind heeft u
verbroken in het hart der zeeën;
27 uw goed en uwe marktwaren, uw
onderlinge koophandel, uwe zeelieden en
uwe schippers, die uwe breuken verbeteren
en die onderlingen handel met u
drijven, en alle uwe krijgslieden die in
u zijn, zelfs met uwe gansche gemeente
die in het midden van u is, zullen vallen
in het hart der zeeën ten dage uws
vals.
28 Van het geluid des geschreeuws uwer
schippers zullen de voorsteden beven;
29 en allen die den riem hanteeren, zeelieden,
en alle schippers van de zee, zullen
uit hunne schepen nederklimmen, op het
land zullen zij blijven staan; Openb. 18:17 vv.
30 en zij zullen hunne stem over u laten
hooren en bitterlijk schreeuwen, en zij
zullen stof op hunne hoofden werpen,
zij zullen zich wentelen in de asch;
31 en zij zullen zich over u gansch kaal
maken en zakken aangorden, en zullen
over u weenen met bitterheid der ziele
en bittere rouwklage;
32 en zij zullen in hun gekerm een
klaaglied over u opheffen en over u weeklagen,
zeggende: Wie is geweest als Tyrus,
als de uitgeroeide in het midden der
zee?
33 Als uwe marktwaren uit de zeeën
voortkwamen, hebt gij vele volken verzadigd:
met de veelheid uwer goederen
en uwen onderlingen koophandel hebt
gij de Koningen der aarde rijk gemaakt.
34 Ten tijde dat gij uit de zeeën verbroken
zijt in de diepten der wateren, zijn
uw onderlinge koophandel en uwe gansche
gemeente in 't midden van u gevallen.
35 Alle inwoners der eilanden zijn over
u ontzet, en hunnen Koningen staan de
haren te berge, zij zijn verbaasd van
aangezicht. Ezech. 32:10.
36 [a] De handelaars onder de volken fluiten
u aan; [b] gij zijt een groote schrik geworden,
en zult er niet *meer* zijn tot in
eeuwigheid. a Openb. 18:11. b Ezech. 26:21; 28:19.

HOOFDSTUK 28.

VOORTS geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind, zeg tot den Vorst van Tyrus: Zóó zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart zich verheft en zegt: Ik ben God, ik zit in Gods stoel in het hart der zeeën; — terwijl gij een mensch en geen God zijt, stelt gij nochtans uw hart als Gods hart; vs. 9. Jes. 31:3.

3 zie, gij zijt wijzer dan Daniël, zij hebben niets dat toegesloten is, voor u verborgen;

4 door uwe wijsheid en door uw verstand hebt gij vermogen voor u verkregen, ja gij hebt goud en zilver verkregen in uwe schatten;

5 door de grootheid uwer wijsheid in uwen koophandel hebt gij uw vermogen vermeerderd, en uw hart verheft zich vanwege uw vermogen; —

6 daarom zegt de Heere HEERE alzóó: Omdat gij uw hart gesteld hebt als Gods hart,

7 daarom zie, Ik zal vreemden over u brengen, de geweldigste der heidenen; die zullen hunne zwaarden uittrekken over de schoonheid uwer wijsheid, en zullen uwen glans ontheiligen: Ezech. 31:12; 32:12.

8 ter groeve zullen zij u doen nederdalen, en gij zult sterven den dood eens verslagenen in het hart der zeeën.

9 Zult gij *dan* wellicht voor het aangezicht uws doodslagers zeggen: Ik ben God? daar gij een mensch zijt en geen God, in de hand desgenen die u verslaat? vs. 2.

10 Gij zult den dood der onbesnedenen sterven door de hand der vreemden; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

11 Wijders geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

12 Menschenkind, hef een klaaglied op over den Koning van Tyrus, en zeg tot hem: Zóó zegt de Heere HEERE. Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid, Ezech. 27:2, 3

13 gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardissteenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardonyxsteenen, en jaspissteenen, saffieren, robijnen en smaragden, en goud; het werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij geschapen werdt, waren ze bereid. Gen. 2.8. Ezech. 31:9.

14 Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub, en Ik had u *alzoo* gezet; gij waart op Gods heiligen berg, gij wandeldet in het midden der vurige steenen. Jes. 14:13.

15 gij waart volkomen in uwe wegen van den dag af dat gij geschapen zijt: totdat er ongerechtigheid in u gevonden is.

16 Door de veelheid uws koophandels hebben zij het midden van u met geweld vervuld, en gij hebt gezondigd; daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg, en zal u, gij overdekkende cherub, verdoen uit het midden der vurige steenen.

17 Uw hart verheft zich over uwe schoonheid, gij hebt uwe wijsheid bedorven vanwege uwen glans; Ik heb u op de aarde henengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der Koningen gesteld om op u te zien.

18 Vanwege de veelheid uwer ongerechtigheden, door het onrecht uws koophandels, hebt gij uwe heiligdommen ontheiligd; daarom heb Ik een vuur uit het midden van u doen voortkomen, dat u heeft verteerd, en Ik heb u gemaakt tot asch op de aarde voor de oogen aller dergenen die u zien.

19 Allen die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet, gij zijt een groote schrik geworden, en zult er niet *meer* zijn tot in eeuwigheid. Ezech. 26:21; 27:36.

20 Wijders geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

21 Menschenkind, zet uw aangezicht tegen Sidon en profeteer tegen haar,

22 en zeg: Zóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Sidon! en zal in het midden van u verheerlijkt worden; en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben, als Ik gerichten in haar zal hebben geoefend en in haar geheiligd zal zijn. Ezech. 30:19.

23 Want Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed in hare straten, en de verslagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard *dat* tegen haar zal zijn van rondom; en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

24 En het huis Israëls zal geen smartenden doorn noch weedoende distel meer hebben, van allen die rondom hen zijn, die hen berooven; en zij zullen weten dat Ik de Heere HEERE ben.

25 Alzóó zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis Israëls zal vergaderd hebben uit

de volken onder dewelke zij verstrooid zijn, en Ik onder hen voor de oogen der heidenen zal geheiligd zijn, dan zullen zij in hun land wonen dat Ik aan mijnen knecht, aan Jakob, gegeven heb:

26 En zij zullen daarin zéker wonen en huizen bouwen en wijngaarden planten, ja zij zullen zéker wonen, als Ik gerichten zal hebben geoefend tegen allen die hen beroofd hebben, van degenen die rondom hen zijn; en zij zullen weten dat Ik de HEERE hun God ben.

Jes. 65:21. Jer. 31:5. Amos 9:14.

HOOFDSTUK 29.

IN het tiende jaar in de tiende *maand* op den twaalfden der maand geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

2 Menschenkind, zet uw aangezicht tegen Farao den Koning van Egypte, en profeteer tegen hem en tegen het gansche Egypte;

3 spreek en zeg: [a] *Zóó* zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Farao, Koning van Egypte! [b] dien grooten zeedraak die in het midden zijner rivieren ligt, die daar zegt: [c] Mijne rivier is mijn, en ik heb *die* voor mij gemaakt;

a Ezech. 30:22. b Ps. 74:13, 14. Jes. 27:1; 51:9. Ezech. 32:2. c vs. 9.

4 maar Ik zal haken in uwe kaken doen, en de visch uwer rivieren aan uwe schubben doen kleven, en Ik zal u uit het midden uwer rivieren optrekken, en al de visch uwer rivieren zal aan uwe schubben kleven.

Ezech. 38:4; 39:2.

5 en Ik zal u verlaten in de woestijn, u en al de visch uwer rivieren; op het open veld zult gij vallen, gij zult niet verzameld noch vergaderd worden: aan het gedierte der aarde en aan het gevogelte des hemels heb Ik u ter spijze gegeven.

Ezech. 32:4.

6 En alle de inwoners van Egypte zullen weten dat Ik de HEERE ben, omdat zij den huize Israëls een rietstaf geweest zijn:

2 Kon. 18:21. Jes. 36:6.

7 als zij u bij uwe hand grepen, zoo werdt gij gebroken en spleet hun alle zijden; en als zij op u leunden, zoo werdt gij verbroken en liet alle lendenen op zichzelve staan.

8 Daarom *zóó* zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal het zwaard over u brengen en Ik zal uit u mensch en beest uitroeien;

9 en Egypteland zal worden tot eene wildernis en woestheid, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben; omdat hij zegt: De rivier is mijn, en ik heb *die* gemaakt.

vs. 3c.

10 Daarom zie, Ik *wil* aan u en aan uwe rivier, en Ik zal Egypteland stellen tot woeste wilde eenzaamheden, van den toren van Syene af tot aan de landpale van Moorenland.

11 Geen menschenvoet zal door hetzelve doorgaan en geen beestenvoet zal door hetzelve doorgaan, en het zal veertig jaar onbewoond zijn;

Ezech. 32:13.

12 want Ik zal Egypteland stellen *tot* [a] eene verwoesting in het midden der verwoeste landen, en zijne steden zullen eene woestheid zijn in het midden der verwoeste steden, veertig jaar; [b] en Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen en zal ze verspreiden in de landen.

a Ezech. 30:7. b Ezech. 30:23, 26.

13 Maar *zóó* zegt de Heere HEERE: Ten einde van veertig jaar zal Ik de Egyptenaars vergaderen uit de volken waarhenen zij verstrooid zijn geworden,

Jer. 44:28.

14 en Ik zal de gevangenis der Egyptenaren wenden, en hen wederbrengen in het land Pathros, in het land huns koophandels, en aldaar zullen zij een nederig koninkrijk zijn;

15 en het zal nederiger zijn dan de *andere* koninkrijken, en zich niet meer verheffen boven de heidenen; want Ik zal ze verminderen, dat zij niet zullen heerschen over de heidenen;

16 en het zal den huize Israëls niet meer zijn tot een vertrouwen dat der ongerechtigheid doet gedenken, wanneer zij naar henlieden omzien; maar zij zullen weten dat Ik de Heere HEERE ben.

17 Voorts gebeurde het in het zeven en twintigste jaar in de eerste *maand* op den eersten der maand, *dat* het Woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:

18 Menschenkind, Nebukadrezar de Koning van Babel heeft zijn heir eenen grooten dienst doen dienen tegen Tyrus: alle hoofden zijn kaal geworden en alle zijden zijn uitgeplukt, en noch hij noch zijn heir heeft loon gehad vanwege Tyrus, voor den dienst dien hij daartegen gediend heeft.

19 Daarom *zóó* zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Nebukadrezar, den Koning van Babel, Egypteland geven; en hij zal deszelfs menigte wegvoeren en deszelfs buit buitmaken en deszelfs roof rooven, en het zal het loon zijn voor zijn heir:

20 *tot* zijn arbeidsloon. omdat hij daar

tegen gediend heeft, heb Ik hem Egypte-
land gegeven, omdat zij voor Mij ge-
arbeid hebben, spreekt de Heere HEERE.
21 Te dien dage zal Ik den hoorn van
het huis Israëls doen uitspruiten, en u
opening des monds geven in het midden
van hen; en zij zullen weten dat Ik de
HEERE ben. Ezech. 24:27; 33:22.

HOOFDSTUK 30.

WIJDERS geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, profeteer en zeg: Zóó
zegt de Heere HEERE: Huilt: Ach, die dag!
3 Want de dag is nabij, ja de dag des
HEEREN is nabij; een wolkige dag, het
zal der heidenen tijd zijn,
Jes. 13:6. Joël 1:15; 2:1, 2. Zef. 1:14.
4 en het zwaard zal komen in Egypte,
en daar zal groote smart zijn in Mooren-
land, als de verslagenen zullen vallen in
Egypte; want zij zullen zijne menigte
wegnemen, en zijne fundamenten zullen
verbroken worden:
5 Moorenland, en Put, en Lud, en al de
gemengde hoop, en Kub, en de kinderen
van het land des verbonds zullen met
hen vallen door het zwaard.
6 Zóó zegt de HEERE: Ja zij zullen vallen
die Egypte ondersteunen, en de hoovaardij
zijner sterkte zal nederdalen: van den toren
van Syene af zullen zij daarin door het
zwaard vallen, spreekt de Heere HEERE;
7 en zij zullen verwoest worden in het
midden der verwoeste landen, en zijne
steden zullen zijn in het midden der ver-
woeste steden; Ezech. 29:12.
8 en zij zullen weten dat Ik de HEERE
ben, als Ik een vuur in Egypte zal heb-
ben gelegd, en alle zijne helpers zullen
verbroken worden.
9 Te dien dage zullen er boden van
voor mijn aangezicht in schepen uitvaren
om het zorgelooze Moorenland te ver-
schrikken, en daar zal groote smart bij
hen zijn, als in den dag van Egypte;
want zie, het komt aan.
10 Zóó zegt de Heere HEERE: Ja Ik zal
de menigte van Egypte doen ophouden
door de hand Nebukadrezars, des Konings
van Babel;
11 hij, en zijn volk met hem, de gewel-
digste der heidenen, zullen aangevoerd wor-
den om het land te verderven, en zij zullen
hunne zwaarden tegen Egypte uittrekken
en het land met verslagenen vervullen;
12 en Ik zal de rivieren *tot* droogte ma-
ken, en het land verkoopen in de hand der
boozen, en Ik zal het land met zijne vol-
heid verwoesten door de hand der vreem-
den: Ik de HEERE heb het gesproken.
13 Zóó zegt de Heere HEERE: Ik zal ook
de drekgoden verdoen en de nietige afgo-
den doen ophouden uit Nof; en er zal
geen Vorst meer zijn uit Egypteland; en
Ik zal eene vreeze in Egypteland stellen.
14 En Ik zal Pathros verwoesten, en
een vuur leggen in Zoan, en Ik zal ge-
richten oefenen in No.
15 En Ik zal mijne grimmigheid uitgie-
ten over Sin, de sterkte van Egypte; en
Ik zal de menigte van No uitroeien.
16 En Ik zal een vuur in Egypte leg-
gen; Sin zal zeer groote pijn hebben, en
No zal gespleten worden, en Nof zal dage-
lijks zeer bang zijn.
17 De jongelingen van Aven en Pibéseth
zullen door het zwaard vallen, en de *doch-
ters* zullen gaan in de gevangenis.
18 En te Tachpanhes zal de dag verduis-
terd worden, als Ik het juk van Egypte
aldaar zal verbreken, en de hoovaardij
harer sterkte in haar zal ophouden; haar
zal eene wolk bedekken, en hare dochters
zullen gaan in de gevangenis.
19 Alzoo zal Ik gerichten oefenen in
Egypte, en zij zullen weten dat Ik de
HEERE ben. Ezech. 28:22.
20 Ook gebeurde het in het elfde jaar
in de eerste *maand* op den zevenden der
maand, *dat* het Woord des HEEREN tot
mij geschiedde, zeggende:
21 Menschenkind, Ik heb den arm van
Farao, den Koning van Egypte, verbroken,
en zie, hij zal niet verbonden worden met
pleisters op te leggen, met eenen windel-
doek aan te doen om dien te verbinden, om
dien te sterken dat hij het zwaard houde.
22 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó:
Zie, Ik *wil* aan Farao den Koning van
Egypte, en zal zijne armen verbreken,
beide den sterken en den verbrokenen, en
Ik zal het zwaard uit zijne hand doen
vallen; Ezech. 29:3.
23 en Ik zal de Egyptenaars verstrooien
onder de heidenen en zal ze verspreiden
in de landen. vs. 26. Ezech. 29:12.
24 En Ik zal de armen des Konings van
Babel sterken, en mijn zwaard in zijne hand
geven; maar Farao's armen zal Ik verbre-
ken, dat hij voor zijn aangezicht zal ker-
men gelijk een doodelijk verwonde kermt.

25 Ja Ik zal de armen des Konings van
Babel sterken, maar Farao's armen zullen
daarhenen vallen; en zij zullen weten dat
Ik de HEERE ben, als Ik mijn zwaard in
de hand des Konings van Babel zal heb-
ben gegeven, en hij hetzelve over Egyp-
teland zal hebben uitgestrekt.
26 En Ik zal de Egyptenaars verstrooien
onder de heidenen en zal ze verspreiden
in de landen: alzoo zullen zij weten dat
Ik de HEERE ben. vs. 23.

HOOFDSTUK 31.

HET gebeurde ook in het elfde jaar in
de derde *maand* op den eersten der
maand, *dat* des HEEREN Woord tot mij
geschiedde, zeggende:
2 Menschenkind, zeg tot Farao den Ko-
ning van Egypte, en tot zijne menigte:
Wien zijt gij gelijk in uwe grootheid?
3 Zie, Assur was een ceder op den Li-
banon, schoon van takken, schaduwachtig
van loof en hoog van stam; en zijn top
was tusschen dichte takken.
4 De wateren maakten hem groot, de
afgrond maakte hem hoog; die ging met
zijne stroomen rondom zijne planting, en
zond zijne waterleidingen uit tot alle
boomen des velds.
5 Daarom werd zijn stam hooger dan alle
boomen des velds, en zijne takjes werden
menigvuldig en zijne scheuten lang van-
wege de groote wateren, als hij uitschoot.
6 Alle vogelen des hemels nestelden op
zijne takjes, en alle dieren des velds teel-
den onder zijne scheuten; en alle groote
volken zaten onder zijne schaduw.
Dan. 4:12. Matth. 13:32. Marc. 4:32. Luc. 13:19.
7 Alzoo was hij schoon in zijne groot-
heid *en* in de lengte zijner takken, omdat
zijn wortel aan groote wateren was.
8 De cederen in Gods hof verduister-
den hem niet, de denneboomen waren
aan zijne takken niet gelijk, en de kas-
tanjeboomen waren niet gelijk zijne scheu-
ten: geen boom in Gods hof was hem
gelijk in zijne schoonheid;
9 Ik had hem *zóó* schoon gemaakt door
de veelheid zijner takken, dat alle boomen
van Eden die in Gods hof waren, hem
benijdden. Gen. 2:8. Ezech. 28:13.
10 Daarom *zóó* zegt de Heere HEERE:
Omdat gij u verheven hebt over *uwen*
stam, ja hij stak zijnen top òp boven
het midden der dichte takken, en zijn
hart verhief zich over zijne hoogte:
11 daarom gaf Ik hem in de hand van
den machtigste der heidenen, *dat* die hem
rechtschapen zoude behandelen; Ik dreef
hem uit om zijne goddeloosheid.
12 En vreemden, de geweldigste der
heidenen, roeiden hem uit en verlieten
hem; zijne takken vielen op de bergen en
in alle valleien, en zijne scheuten werden
verbroken bij alle stroomen des lands; en
alle volken der aarde gingen weg uit zijne
schaduw en verlieten hem, Ezech. 28:7; 32:12.
13 alle vogelen des hemels woonden op
zijnen omgevallen stam, en alle dieren
des velds waren op zijne scheuten:
14 opdat zich geene waterrijke boomen
verheffen over hunnen stam, en hunnen
top niet opsteken boven het midden der
dichte takken, en geene *boomen* die water
drinken, op zichzelve staan vanwege hunne
hoogte; want zij zijn allen overgegeven
ter dood tot het onderste der aarde, in
het midden der menschenkinderen, tot
degenen die in den kuil nederdalen.
15 Zóó zegt de Heere HEERE: Ten dage
als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik
een treuren, Ik bedekte om zijnentwil
den afgrond, en weerde de stroomen van
dien, en de groote wateren werden ge-
schut; en Ik maakte den Libanon om zij-
nentwil zwart, en al het geboomte des
velds was om zijnentwil omwonden.
16 Van het geluid zijns vals deed Ik
de heidenen beven, als Ik hem ter helle
deed nederdalen met degenen die in den
kuil nederdalen; en alle boomen van
Eden, de keur en het beste van Libanon,
alle *boomen* die water drinken, troostten
zich in het onderste der aarde; Jes. 14:9.
17 deze daalden ook met hem neder ter
helle, tot de verslagenen door het zwaard,
en die zijn arm geweest waren, *die* onder
zijne schaduw in het midden der heidenen
gezeten hadden.
18 Wien zijt gij alzoo gelijk in heerlijkheid
en grootheid, onder de boomen van Eden?
Ja gij zult nedergevoerd worden met de
boomen van Eden tot het onderste der
aarde: in het midden der onbesnedenen zult
gij liggen, met de verslagenen door het
zwaard. Dat is Farao en zijne gansche
menigte, spreekt de Heere HEERE.
Ezech. 32:19, 20, 28, 32.

HOOFDSTUK 32.

HET gebeurde ook in het twaalfde jaar
in de twaalfde maand op den eersten

der maand, *dat* het Woord des HEEREN
tot mij geschiedde, zeggende:
2 Menschenkind, hef een klaaglied op
over Farao den Koning van Egypte, en
zeg tot hem: Gij waart eenen jongen
leeuw onder de heidenen gelijk, en gij
waart als een zeedraak in de zeeën, en
braakt voort in uwe rivieren, en beroerdet
het water met uwe voeten en vermod-
derdet hunne rivieren. Ezech. 29:3.
3 Alzóó zegt de Heere HEERE: Ik zal
daarom mijn net over u uitspreiden door
eene vergadering van vele volken; die
zullen u optrekken in mijn garen.
4 Dan zal Ik u laten op het land, Ik
zal u henenwerpen op het open veld, en
Ik zal al het gevogelte des hemels op u
doen wonen, en het gedierte der gansche
aarde van u verzadigen; Ezech. 29:5.
5 en Ik zal uw vleesch henen geven
op de bergen, en de dalen met uwe
hoogheid vervullen;
6 en Ik zal het land waarin gij zwemt,
van uw bloed drenken tot aan de ber-
gen, en de stroomen zullen van u ver-
vuld worden.
7 En als Ik u zal uitblusschen, zal Ik den
hemel bedekken en zijne sterren zwart
maken, Ik zal de zon met wolken bedek-
ken, en de maan zal haar licht niet laten
lichten: Jes. 13:10; 24:23. Joël 2:10, 31; 3:15.
Matth. 24:29. Marc. 13:24.
8 alle lichtende lichten aan den hemel,
die zal Ik om uwentwil zwart maken,
en Ik zal eene duisternis over uw land
maken, spreekt de Heere HEERE.
9 Daartoe zal Ik het hart van vele vol-
ken verdrietig maken, als Ik uwe verbre-
king onder de heidenen zal brengen in
de landen die gij niet gekend hebt;
10 en Ik zal maken dat zich vele volken
over u ontzetten, en hunnen Koningen
zullen de haren over u te berge staan,
als Ik mijn zwaard zal zwaaien voor
hunne aangezichten; en zij zullen elk
oogenblik sidderen, een ieder voor zijne
ziel, ten dage uws vals. Ezech. 27:35.
11 Want zóó zegt de Heere HEERE:
Het zwaard des Konings van Babel zal
over u komen.
12 Ik zal uwe menigte vellen door de
zwaarden der helden die al te zamen
de geweldigste der heidenen zijn; die
zullen de hoovaardij van Egypte versto-
ren, en zijne gansche menigte zal ver-
delgd worden. Ezech. 28:7; 31:12.
13 En Ik zal alle zijne beesten verdoen
van bij de groote wateren, en geen men-
schenvoet zal ze meer beroeren en geene
beestenklauwen zullen ze beroeren.
Ezech. 29:11.
14 Dan zal Ik hunne wateren doen
zinken, en Ik zal hunne rivieren doen
gaan als olie, spreekt de Heere HEERE:
15 als Ik Egypteland zal hebben ge-
steld *tot* eene verwoesting, en het land
van zijne volheid zal woest zijn gewor-
den, als Ik geslagen zal hebben allen die
daarin wonen: alzoo zullen zij weten dat
Ik de HEERE ben.
16 Dat is het klaaglied, en dat zullen
zij klaaglijk zingen, de dochteren der
heidenen zullen het klaaglijk zingen, zij
zullen het klaaglijk zingen over Egypte
en over zijne gansche menigte, spreekt
de Heere HEERE.
17 Voorts gebeurde het in het twaalfde
jaar op den vijftienden der maand, *dat* het
Woord des HEEREN tot mij geschiedde,
zeggende:
18 Menschenkind, weeklaag over de me-
nigte van Egypte, en doe ze nederdalen
(haar en de dochteren der prachtige hei-
denen) in de onderste plaatsen der aarde,
bij degenen die in den kuil zijn neder-
gedaald. vs. 24, 29.
19 Boven wien zijt gij liefelijk? Daal
neder en leg u bij de onbesnedenen.
vs. 28-32. Ezech. 31:18.
20 In het midden der verslagenen van
het zwaard zullen zij vallen; zij is aan
het zwaard overgegeven: trekt ze henen
met al hare menigte.
21 De machtigste der helden zullen hem
met zijne helpers toespreken uit het midden
der hel; zij zijn nedergedaald, de onbesne-
denen liggen er verslagen van het zwaard.
22 Dáár is Assur met zijn ganschen
hoop; zijne graven zijn rondom hem; zij
zijn allen verslagen, gevallen door het
zwaard;
23 welks graven gesteld zijn in de zij-
den des kuils, en zijn hoop is rondom
zijn graf; zij zijn allen verslagen, geval-
len door het zwaard, die eenen schrik
gaven in het land der levenden.
24 Dáár is Elam met zijne gansche
menigte rondom zijn graf; zij zijn allen
verslagen, de gevallenen door het zwaard,
die onbesneden zijn nedergedaald tot de
onderste plaatsen der aarde, die hunnen
schrik hadden gegeven in het land der

levenden: nu dragen zij hunne schande met degenen die in den kuil zijn nedergedaald. vs. 18, 29.

25 In het midden der verslagenen hebben zij hem eene legerstede gesteld onder zijne gansche menigte, rondom hem zijn zijne graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat een schrik van hen gegeven is in het land der levenden; nu dragen zij hunne schande met degenen die in den kuil zijn nedergedaald; hij is gelegd in het midden der verslagenen.

26 Dáár is Mesech *en* Tubal, met zijne gansche menigte; rondom hem zijn zijne graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat zij hunnen schrik gegeven hebben in het land der levenden.

27 Maar zij liggen niet met de helden die onder de onbesnedenen gevallen zijn, die ter helle zijn nedergedaald met hunne krijgswapenen, en welker zwaarden men gelegd heeft onder hunne hoofden: welker ongerechtigheid nochtans op hunne beenderen is, omdat der helden schrik in het land der levenden geweest is.

28 Gij ook zult verbroken worden in het midden der onbesnedenen, en zult liggen met de verslagenen van het zwaard. vs. 19, 20, 32.

29 Dáár is Edom, zijne Koningen en alle zijne Vorsten, die met hunne macht gelegd zijn bij de verslagenen van het zwaard; dezen liggen met de onbesnedenen en met degenen die in den kuil zijn nedergedaald. vs. 18, 24.

30 Dáár zijn de geweldigen van het Noorden, zij allen, en alle Sidoniërs die met de verslagenen zijn nedergedaald, beschaamd zijnde vanwege hunnen schrik *die* uit hunne macht *voortkwam,* en zij liggen onbesneden bij de verslagenen van het zwaard, en dragen hunne schande met degenen die in den kuil zijn nedergedaald.

31 Farao zal hen zien, en zich troosten over zijne gansche menigte, de verslagenen van het zwaard, Farao en zijn gansche heir, spreekt de Heere HEERE.

32 Want Ik heb *óók* mijnen schrik gegeven in het land der levenden; dies zal hij gelegd worden in het midden der onbesnedenen, bij de verslagenen van het zwaard, Farao en zijne gansche menigte, spreekt de Heere HEERE. vs. 19, 20, 28.

HOOFDSTUK 33.

En des HEEREN Woord geschiedde tot mij, zeggende:

2 Menschenkind, spreek tot de kinderen uws volks en zeg tot hen: Wanneer Ik het zwaard over eenig land breng, en het volk des lands eenen man uit hunne einden nemen en dien voor zich tot eenen wachter stellen;

3 en hij het zwaard ziet komen over het land, en blaast met de bazuin en waarschuwt het volk;

4 en een, die het geluid der bazuin hoort, *wel* hoort maar zich niet laat waarschuwen, en het zwaard komt en neemt hem weg, — diens bloed is op zijn hoofd;

5 hij hoorde het geluid der bazuin maar liet zich niet waarschuwen, zijn bloed is op hem; maar hij die zich laat waarschuwen, behoudt zijne ziel.

6 Wanneer daarentegen de wachter het zwaard ziet komen en blaast niet met de bazuin, zoodat het volk niet is gewaarschuwd, en het zwaard komt en neemt eene ziel uit hen weg: — die is *wel* in zijne ongerechtigheid weggenomen, maar zijn bloed zal Ik van de hand des wachters eischen. Ezech. 3:18.

7 Gij nu, o menschenkind! Ik heb u tot eenen wachter gesteld over het huis Israëls, zoo zult gij het woord uit mijnen mond hooren en hen van mijnentwege waarschuwen. Ezech. 3:17-19.

8 Als Ik tot den goddelooze zeg: O goddelooze, gij zult den dood sterven! en gij spreekt niet om den goddelooze van zijnen weg af te manen: — die goddelooze zal in zijne ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uwe hand eischen.

9 Maar als gij den goddelooze van zijnen weg afmaant, dat hij zich van dien bekeere, en hij zich van zijnen weg niet bekeert: zoo zal hij in zijne ongerechtigheid sterven, maar gij hebt uwe ziel bevrijd.

10 Daarom gij menschenkind, zeg tot het huis Israëls: Gijlieden spreekt aldus, zeggende: Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven? Ezech. 24:23.

11 Zeg tot hen: *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo Ik lust heb in den dood des goddeloozen! Maar dáárin *heb Ik lust,* dat de goddelooze

zich bekeere van zijnen weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uwe booze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? Ezech. 18:23, 32.

12 Gij dan, o menschenkind! zeg tot de kinderen uws volks: De gerechtigheid des rechtvaardigen zal hem niet redden ten dage zijner overtreding, en aangaande de goddeloosheid des goddeloozen, hij zal om dezelve niet vallen ten dage als hij zich van zijne goddeloosheid bekeert, en de rechtvaardige zal niet kunnen leven door deze *zijne gerechtigheid* ten dage als hij zondigt. Ezech. 3:20; 18:24.

13 Als Ik tot den rechtvaardige zeg dat hij zekerlijk leven zal, en hij op zijne gerechtigheid vertrouwt en onrecht doet, zoo zal aan alle zijne gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht dat hij doet, daarin zal hij sterven. Ezech. 18:24.

14 Als Ik ook tot den goddelooze zeg: Gij zult den dood sterven, en hij zich van zijne zonde bekeert en recht en gerechtigheid doet; Ezech. 3:19; 18:21.

15 geeft de goddelooze het pand weder, betaalt hij het geroofde, wandelt hij in de inzettingen des levens, zoodat hij geen onrecht doet, — hij zal zekerlijk leven, hij zal niet sterven; Ex. 22:26. Deut. 24:13. Ezech. 18:7.

16 alle zijne zonden die hij gezondigd heeft, zullen hem niet toegerekend worden; hij heeft recht en gerechtigheid gedaan, hij zal zekerlijk leven.

17 Toch zeggen de kinderen uws volks: De weg des Heeren is niet recht; — daar toch hun eigen weg niet recht is. Ezech. 18:25-30.

18 Als de rechtvaardige zich afkeert van zijne gerechtigheid en onrecht doet, zoo zal hij daarin sterven: Ezech. 3:20; 18:24.

19 en als de goddelooze zich bekeert van zijne goddeloosheid en doet recht en gerechtigheid, zoo zal hij daarin leven:

20 toch zegt gij: De weg des Heeren is niet recht! Ik zal ulieden richten een ieder naar zijne wegen, o huis Israëls!

21 En het geschiedde in het twaalfde jaar onzer gevankelijke wegvoering, in de tiende *maand* op den vijfden der maand, *dat er* een tot mij kwam die van Jeruzalem ontkomen was, zeggende: De stad is geslagen. Ezech. 24:26.

22 Nu was de hand des HEEREN op mij geweest des avonds eer die ontkomene kwam en had mijnen mond opengedaan totdat hij des morgens tot mij kwam. Alzoo werd mijn mond opengedaan en ik was niet meer stom. Ezech. 24:27; 29:21.

23 Toen geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

24 Menschenkind, de inwoners van die woeste plaatsen in het land Israëls spreken, zeggende: Abraham was een éénig *man*, en bezat dit land erfelijk; maar onzer zijn velen: het land is ons gegeven tot eene erfelijke bezitting.

25 Daarom zeg tot hen: Zóó zegt de Heere HEERE: Gij eet *vleesch* met het bloed, en heft uwe oogen op tot uwe drekgoden, en vergiet bloed: en zoudt gij het land erfelijk bezitten?

26 Gij staat op ulieder zwaard, gij doet gruwel en verontreinigt een ieder de huisvrouw zijns naasten: en zoudt gij het land erfelijk bezitten?

27 Alzóó zult gij tot hen zeggen: De Heere HEERE zegt alzóó: *Zoo waarachtig als* Ik leef, indien niet wie in die woeste plaatsen zijn, door het zwaard zullen vallen, en *zoo* Ik *niet* dien die in het open veld is, het wild gedierte overgeve dat het hem verslinde, en wie in de vestingen en in de spelonken zijn, door de pestilentie zullen sterven!

28 Want Ik zal het land *tot* eene verwoesting en eenen schrik stellen, en de hoovaardij zijner sterkte zal ophouden, en de bergen Israëls zullen woest zijn dat er niemand overgaat:

29 dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben, als Ik het land *tot* eene verwoesting en eenen schrik zal gesteld hebben, om alle hunne gruwelen die zij gedaan hebben.

30 En gij, o menschenkind! de kinderen uws volks die spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen, en de één spreekt met den ander, een iegelijk met zijnen broeder, zeggende: Komt toch en hoort wat het woord zij dat van den HEERE voortkomt;

31 en zij komen tot u gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht *als* mijn volk, en hooren uwe woorden, maar zij doen ze niet; want zij maken liefkoozingen met hunnen mond, *maar* hun hart wandelt hunne gierigheid na.

32 En zie, gij zijt hun als een lied der minne, *als* een die schoon van stem is of die wèl speelt: daarom hooren zij uwe woorden, maar zij doen ze niet.

33 Maar als dat komt (zie, het zal

komen), dan zullen zij weten dat er een
Profeet in 't midden van hen geweest is.
Ezech. 2:5.

HOOFDSTUK 34.

EN des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
2 Menschenkind, profeteer tegen de herders Israëls, profeteer en zeg tot hen, tot de herders: Alzóó zegt de Heere HEERE: Wee den herderen Israëls die zichzelve weiden! Zullen niet de herders de schapen weiden? Jer. 23:1.
3 Gij eet het vette en bekleedt u met de wol, gij slacht het gemeste, *maar* de schapen weidt gij niet;
4 de zwakken sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebrokene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het verlorene zoekt gij niet; maar gij heerscht over hen met strengheid en met hardheid.
5 Alzoo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder is; en zij zijn al het wild gedierte des velds tot spijze geworden, dewijl ze verstrooid waren.
6 Mijne schapen dolen op alle bergen en op allen hoogen heuvel, ja mijne schapen zijn verstrooid op den ganschen aardbodem, en daar is niemand die er naar vraagt en niemand die ze zoekt.
7 Daarom gij herders, hoort des HEEREN Woord:
8 *Zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo *Ik* niet! Omdat mijne schapen geworden zijn tot eenen roof, en mijne schapen al het wild gedierte des velds tot spijze geworden zijn, omdat er geen herder is en mijne herders naar mijne schapen niet vragen, en de herders zichzelve weiden maar mijne schapen niet weiden:
9 daarom gij herders, hoort des HEEREN Woord.
10 Alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan de herders, en zal mijne schapen van hunne hand eischen, en zal ze van het weiden der schapen doen ophouden, zoodat de herders zichzelve niet meer zullen weiden; en Ik zal mijne schapen uit hunnen mond rukken, zoodat ze hun niet *meer* tot spijze zullen zijn.
11 Want zóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik, ja Ik zal naar mijne schapen vragen en zal ze opzoeken; Jer. 23:3, 4.
12 gelijk een herder zijne kudde opzoekt, ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzóó zal Ik mijne schapen opzoeken, en Ik zal ze redden uit alle de plaatsen waarhenen zij verstrooid zijn ten dage der wolk en der donkerheid;
13 en Ik zal ze uitvoeren van de volken en zal ze vergaderen uit de landen, en brengen ze in hun land, en Ik zal ze weiden op de bergen Israëls, bij de stroomen en in alle bewoonbare plaatsen des lands;
14 op eene goede weide zal Ik ze weiden, en op de hooge bergen Israëls zal hunne kooi zijn; aldaar zullen zij nederliggen in eene goede kooi, en zullen weiden in eene vette weide, op de bergen Israëls.
15 Ik zal mijne schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere HEERE;
16 het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke zal Ik sterken; maar het vette en het sterke zal Ik verdelgen. Ik zal ze weiden met oordeel.
17 Want gij, o mijne schapen! de Heere HEERE zegt alzoo: Zie, Ik zal richten tusschen klein vee en klein vee, tusschen de rammen en de bokken.
18 Is het u te weinig dat gij de goede weide afweidt, zult gij nog het overige uwer weiden met uwe voeten vertreden? En zult gij de bezonkene wateren drinken, en de overgelatene met uwe voeten vermodderen?
19 Mijne schapen dan, zullen zij afweiden wat met uwe voeten vertreden is, en drinken wat met uwe voeten vermodderd is?
20 Daarom zegt de Heere HEERE alzóó tot hen: Zie, Ik, ja Ik zal richten tusschen het vette klein vee en tusschen het magere klein vee.
21 Omdat gij alle de zwakken met de zijde en met den schouder verdringt, en met uwe hoornen stoot, totdat gij dezelve naar buiten toe verstrooid hebt,
22 daarom zal Ik mijne schapen verlossen, dat ze niet meer tot eenen roof zullen zijn; en Ik zal richten tusschen klein vee en klein vee.
23 En Ik zal eenen éénigen Herder over hen verwekken, en hij zal ze weiden, *namelijk* mijnen knecht David; die zal ze weiden en die zal hun tot eenen Herder zijn; Jer. 3:15.
24 [a] en Ik de HEERE zal hun tot eenen God zijn, en mijn knecht David zal [b] Vorst

zijn in het midden van hen: Ik de HEERE heb het gesproken.
a Jer. 30:9. Ezech. 37:24. Hos. 3:5. *b* Jes. 55:4.
25 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, en zal het boos gedierte uit het land doen ophouden; en zij zullen zéker wonen in de woestijn en slapen in de wouden. Ezech. 37:26. Hos. 2:17.
26 Want Ik zal dezelve, en de plaatsen rondom mijnen heuvel, stellen *tot* een zegen; en Ik zal den plasregen doen nederdalen in zijnen tijd, plasregens van zegen zullen er zijn.
27 En het geboomte des velds zal zijne vrucht geven, en het land zal zijne inkomst geven, en zij zullen zéker zijn in hun land, en zullen weten dat Ik de HEERE ben, als Ik de disselboomen huns juks zal hebben verbroken, en hen gerukt uit de hand dergenen die zich van hen deden dienen. Lev. 26:4.
28 En zij zullen den heidenen niet meer ten roof zijn, en het wild gedierte der aarde zal ze niet *meer* verslinden; maar zij zullen zéker wonen, en daar zal niemand zijn die ze verschrikt.
29 En Ik zal hun eene plant van naam verwekken; en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land, en den smaad der heidenen niet meer dragen;
30 maar zij zullen weten dat Ik, de HEERE hun God, met hen ben, en dat zij mijn volk zijn, het huis Israëls, spreekt de Heere HEERE.
31 Gij nu, o mijne schapen, schapen mijner weide! gij zijt menschen, *maar* Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE.
Ps. 95:7; 100:3.

HOOFDSTUK 35.

WIJDERS geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, zet uw aangezicht tegen het gebergte Seïr en profeteer tegen hetzelve,
3 en zeg tot hetzelve: Alzóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o gebergte Seïr! en Ik zal mijne hand tegen u uitstrekken en zal u stellen *tot* eene verwoesting en eenen schrik;
4 Ik zal uwe steden stellen *tot* eenzaamheid, en gij zult eene verwoesting worden, en zult weten dat Ik de HEERE ben.
5 Omdat gij eene eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen Israëls doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs, ten tijde der uiterste ongerechtigheid. Obadja vs. 10.
6 daarom *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden en het bloed zal u vervolgen; alzoo gij het bloed niet hebt gehaat, zal u het bloed ook vervolgen.
7 En Ik zal het gebergte Seïr tot de uiterste verwoesting stellen, en Ik zal uit hetzelve uitroeien dien die er doorgaat en dien die wederkeert;
8 en Ik zal zijne bergen met zijne verslagenen vullen: uwe heuvelen en uwe dalen en alle uwe stroomen, in dezelve zullen de verslagenen van het zwaard liggen;
9 *tot* eeuwige verwoestingen zal Ik u stellen, en uwe steden zullen niet bewoond worden: alzoo zult gij weten dat Ik de HEERE ben.
10 Omdat gij zegt: Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten, ofschoon de HEERE daar ware: Ps. 83:13. Ezech. 36:2.
11 daarom *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, Ik zal ook handelen naar uwen toorn en naar uwe nijdigheid, die gij uit uwen haat tegen hen hebt te werk gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht hebben.
12 En gij zult weten dat Ik, de HEERE, alle uwe lasteringen gehoord heb, die gij tegen de bergen Israëls gesproken hebt, zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijze gegeven.
13 Alzoo hebt gij u met uwen mond tegen Mij groot gemaakt en uwe woorden tegen Mij vermenigvuldigd: Ik heb het gehoord.
14 Alzóó zegt de Heere HEERE: Gelijk het gansche land verblijd is, *alzóó* zal Ik u de verwoesting aandoen.
15 Gelijk gij u verblijd hebt over de erfenis des huizes Israëls, omdat ze verwoest is, alzóó zal Ik aan u doen: het gebergte Seïr en gansch Edom zal geheel eene verwoesting worden, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben. Obadja vs. 15.

HOOFDSTUK 36.

EN gij, menschenkind, profeteer tot de bergen Israëls en zeg: Gij bergen Israëls, hoort des HEEREN Woord; Ezech. 6:2, 3.
2 alzóó zegt de Heere HEERE: [a] Omdat de vijand van u zegt: Ha! [b] zelfs de eeuwige hoogten zijn ons ten erve geworden: *a* Ezech. 25:3; 26:2. *b* Ezech. 35:10.

3 daarom profeteer en zeg: Zóó zegt de Heere HEERE: Daarom omdat men u van rondom verwoest en opgeslokt heeft, opdat gij voor het overblijfsel der heidenen ten erve zoudt zijn, en gij gebracht zijt op de klapachtige lip en *in* opspraak des volks:

4 daarom gij bergen Israëls, hoort het Woord des Heeren HEEREN; zóó zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stroomen en tot de dalen, tot de verwoeste eenzame plaatsen en tot de verlatene steden, die tot eenen roof en tot eenen spot geworden zijn voor het overblijfsel der heidenen die rondom zijn:

5 daarom zóó zegt de Heere HEERE: Zoo Ik niet in het vuur mijns ijvers gesproken heb tegen het overblijfsel der heidenen en tegen het gansche Edom, die mijn land zichzelven ten erve gegeven hebben, met blijdschap des ganschen harten, met begeerige plundering, opdat de landerijen daarvan ten roof zouden zijn!

6 Daarom profeteer van het land Israëls, en zeg tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stroomen en tot de dalen: Zóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik heb in mijnen ijver en in mijne grimmigheid gesproken, omdat gij den smaad der heidenen gedragen hebt:

7 daarom zóó zegt de Heere HEERE: Ik heb mijne hand opgeheven: zoo niet de heidenen die rondom u zijn, zelve hunne schande zullen dragen!

8 Maar gij, o bergen Israëls! gij zult weder *uwe* takken geven en uwe vrucht voor mijn volk Israël dragen, want zij zullen weldra komen.

9 Want zie, Ik ben bij u en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en bezaaid worden;

10 en Ik zal menschen op u vermenigvuldigen, het gansche huis Israëls, *ja* dat geheel; en de steden zullen bewoond en de eenzame plaatsen bebouwd worden.

11 Ja Ik zal menschen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen als in uwe vorige tijden, ja Ik zal het beter maken dan in uw begin, en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.

12 En Ik zal menschen op u doen wandelen, *namelijk* mijn volk Israël; die zullen u erfelijk bezitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet meer berooven.

13 Zóó zegt de Heere HEERE: Omdat zij tot u zeggen: Gij zijt *een land* dat menschen opeet, en gij zijt *een land* dat uwe volken berooft:

14 daarom zult gij niet meer menschen opeten, en uwe volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE;

15 en Ik zal maken dat men den schimp der heidenen niet meer over u hoore, en gij zult den smaad der natiën niet meer dragen, en gij zult uwe volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.

16 Wijders geschiedde des HEEREN Woord tot mij, zeggende:

17 Menschenkind, het huis Israëls als zij in hun land woonden, toen verontreinigden zij hetzelve met hunnen weg en met hunne handelingen; hun weg was voor mijn aangezicht als de onreinheid eener afgezonderde *vrouw*.

18 Daarom goot Ik mijne grimmigheid over hen uit, om des bloeds wil dat zij in het land vergoten hadden, en om hunne drekgoden *waarmede* zij dat verontreinigd hadden;

19 en Ik verstrooide ze onder de heidenen en zij werden verspreid in de landen: Ik oordeelde ze naar hunnen weg en naar hunne handelingen.

20 Als zij nu tot de heidenen kwamen waarhenen zij getogen waren, ontheiligden zij mijnen heiligen naam, omdat men van hen zeide: Dezen zijn het volk des HEEREN en zijn uit zijn land uitgegaan.

21 Maar Ik verschoonde *hen* om mijnen heiligen naam, dien het huis Israëls ontheiligde onder de heidenen waarhenen zij gekomen waren.

22 Daarom zeg tot het huis Israëls: Zóó zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls, maar om mijnen heiligen naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder de heidenen waarhenen gij gekomen zijt.

23 Want Ik zal mijnen grooten naam heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het midden van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik aan u voor hunne oogen zal geheiligd zijn.

24 Want Ik zal u uit de heidenen halen en zal u uit alle de landen vergaderen, en Ik zal u in uw land brengen. Ezech. 37:21.

25 Dan zal Ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden: van alle uwe

onreinheden en van alle uwe drekgoden zal Ik u reinigen.

26 En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het steenen hart uit uw vleesch wegnemen, en zal u een vleezen hart geven.

Jer. 24:7; 32:39. Ezech. 11:19.

27 En Ik zal mijnen Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken dat gij in mijne inzettingen zult wandelen en mijne rechten zult bewaren en doen.

28 En gij zult wonen in het land dat Ik uwen vaderen gegeven heb, en gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot eenen God zijn.

29 En Ik zal u verlossen van alle uwe onreinheden; en Ik zal roepen tot het koren en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geenen honger op u leggen;

30 en Ik zal de vrucht van het geboomte en de opbrengst des velds vermenigvuldigen, opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen.

31 [a] Dan zult gij gedenken aan uwe booze wegen en uwe handelingen die niet goed waren, [b] en gij zult eene walging van uzelve hebben over uwe ongerechtigheden en over uwe gruwelen.

a Ezech. 16:61. b Ezech. 6:9; 20:43.

32 Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend. Schaamt u en wordt schaamrood van uwe wegen, gij huis Israëls.

33 Alzóó zegt de Heere HEERE: Ten dage als Ik u reinigen zal van alle uwe ongerechtigheden, dan zal Ik de steden doen bewonen en de eenzame plaatsen zullen bebouwd worden;

34 en het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats dat het eene verwoesting was voor de oogen van een ieder die er doorging;

35 en zij zullen zeggen: Dit land dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden, en de eenzame en de verwoeste en verstoorde steden zijn vast *en* bewoond. Gen. 2:8. Jes. 51:3.

36 Dan zullen de heidenen die in de plaatsen rondom u zullen overgelaten zijn, weten dat Ik de HEERE de verstoorde plaatsen bebouw *en* het verwoeste beplant: Ik de HEERE heb het gesproken en zal het doen. Ezech. 17:24; 22:14; 37:14.

37 Alzóó zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe: Ik zal ze vermenigvuldigen van menschen als schapen;

38 gelijk de geheiligde schapen, gelijk de schapen van Jeruzalem op zijne gezette hoogtijden, alzóó zullen de eenzame steden vol zijn van menschenkudden, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

HOOFDSTUK 37.

De hand des HEEREN was op mij, en de HEERE voerde mij uit in den Geest, en zette mij neder in het midden eener vallei: deze nu was vol beenderen;

2 en Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan geheel rondom, en zie, daar waren er zeer velen op den grond der vallei, en zie, zij waren zeer dor.

3 En Hij zeide tot mij: Menschenkind, zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEERE, Gij weet *het*.

4 Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen, hoort des HEEREN Woord;

5 alzóó zegt de Heere HEERE tot deze beenderen: Zie, Ik zal den geest in u brengen en gij zult levend worden;

6 en Ik zal zenuwen op u leggen, en vleesch op u doen opkomen, en eene huid over u trekken, en den geest in u geven, en gij zult levend worden; en gij zult weten dat Ik de HEERE ben.

7 Toen profeteerde ik gelijk mij bevolen was, en daar werd een geluid als ik profeteerde, en zie, eene beroering; en de beenderen naderden, *elk* been tot zijn been;

8 en ik zag, en zie, daar werden zenuwen op dezelve, en daar kwam vleesch op, en Hij trok eene huid boven over dezelve, maar daar was geen geest in hen.

9 En Hij zeide tot mij: Profeteer tot den geest, profeteer menschenkind, en zeg tot den geest: Zóó zegt de Heere HEERE: Gij geest, kom áán van de vier winden en blaas in deze gedooden, opdat zij levend worden.

10 En ik profeteerde gelijk als Hij mij bevolen had. Toen kwam de geest in hen, en zij werden levend en stonden op hunne voeten, een gansch zeer groot heir.

11 Toen zeide Hij tot mij: Menschenkind, deze beenderen die zijn het gansche huis Israëls; zie, zij zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden.

12 Daarom profeteer en zeg tot hen:

Zóó zegt de Heere HEERE: Zie Ik zal
uwe graven openen en zal ulieden uit uwe
graven doen opkomen, o mijn volk! en
Ik zal u brengen in het land Israëls;
13 en gij zult weten dat Ik de HEERE
ben, als Ik uwe graven zal hebben ge-
opend en als Ik u uit uwe graven zal
hebben doen opkomen, o mijn volk!
14 en Ik zal mijnen Geest in u geven
en gij zult leven, en Ik zal u in uw land
zetten; en gij zult weten dat Ik de HEERE
dit gesproken en gedaan heb, spreekt de
HEERE. Ezech. 17:24; 22:14; 36:36.
15 Wijders geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende;
16 Gij nu, menschenkind, neem u een
hout en schrijf daarop: Voor Juda, en
voor de kinderen Israëls, zijne metgezellen;
en neem een ander hout en schrijf daarop:
Voor Jozef, het hout van Efraïm, en van het
gansche huis Israëls, zijne metgezellen.
17 Doe gij ze dan naderen het één tot
het ander, tot een éénig hout, en zij zul-
len tot één worden in uwe hand.
18 En wanneer de kinderen uws volks
tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij
ons niet te kennen geven wat u deze
dingen zijn?
19 zoo spreek tot hen: Alzóó zegt de
Heere HEERE; Zie, Ik zal het hout van
Jozef, dat in Efraïms hand geweest is, en
van de stammen Israëls, zijne metgezellen,
nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen
tot het hout van Juda, en zal ze maken
tot een éénig hout, en zij zullen één wor-
den in mijne hand.
20 De houten nu op dewelke gij zult
geschreven hebben, zullen in uwe hand
zijn voor hunlieder oogen.
21 Spreek dan tot hen: Zóó zegt de
Heere HEERE: Zie, Ik zal de kinderen
Israëls halen uit het midden der heidenen
waarhenen zij getogen zijn, en zal ze ver-
gaderen van rondom, en brengen ze in
hun land: Ezech. 36:24.
22 en Ik zal ze maken tot een éénig
volk in het land op de bergen Israëls,
en zij zullen allen te zamen eenen éénigen
Koning tot Koning hebben, en zij zullen
niet meer tot twee volken zijn noch voor-
taan meer in twee koninkrijken verdeeld
zijn: Hos. 1:11.
23 en zij zullen zich niet meer veront-
reinigen met hunne drekgoden en met
hunne verfoeiselen en met alle hunne over-
tredingen, en Ik zal ze verlossen uit alle
hunne woonplaatsen in dewelke zij gezon-
digd hebben, en zal ze reinigen; zoo zul-
len zij Mij tot een volk zijn en Ik zal
hun tot eenen God zijn.
24 En mijn knecht David zal Koning
over hen zijn, en zij zullen allen te zamen
éénen Herder hebben; en zij zullen in mijne
rechten wandelen, en mijne inzettingen
bewaren en die doen.
Jer. 30:9. Ezech. 34:24. Hos. 3:5.
25 En zij zullen wonen in het land dat Ik
mijnen knecht Jakob gegeven heb, waarin
uwe vaders gewoond hebben; ja daarin
zullen zij wonen, zij en hunne kinderen
en hunne kindskinderen tot in eeuwigheid,
en mijn knecht David zal hunlieder Vorst
zijn tot in eeuwigheid.
26 En Ik zal een verbond des vredes
met hen maken, het zal een eeuwig ver-
bond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten
en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal mijn
heiligdom in het midden van hen zetten
tot in eeuwigheid; Ezech. 34:25. Hos. 2:17.
27 en mijn Tabernakel zal bij hen zijn,
en Ik zal hun tot eenen God zijn en zij
zullen Mij tot een volk zijn: Ex. 25:8; 29:45.
Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1, 33; 32:38.
Ezech. 11:20. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
28 [a] en de heidenen zullen weten dat Ik
de HEERE ben, die Israël heilige,[b] als mijn
heiligdom in het midden van hen zal zijn
tot in eeuwigheid. a Ezech. 20:12. b Ex. 29:46.

HOOFDSTUK 38.

WIJDERS geschiedde des HEEREN
Woord tot mij, zeggende:
2 Menschenkind, zet uw aangezicht te-
gen Gog, het land van Magog, den Hoofd-
vorst van Mesech en Tubal, en profeteer
tegen hem, Ezech. 39:1. Openb. 20:8.
3 en zeg: Zóó zegt de Heere HEERE:
Zie, Ik *wil* aan u, o Gog! gij Hoofdvorst
van Mesech en Tubal;
4 en Ik zal u omwenden, en haken in
uwe kaken leggen, en Ik zal u uitvoeren,
mitsgaders uw gansche heir, paarden en
ruiteren die altemaal volkomen wèl ge-
kleed zijn, eene groote vergadering *met*
rondas en schild, die altemaal zwaarden
hanteeren; Ezech. 29:4; 39:2.
5 Perzen, Mooren en Puteërs met hen, die
altemaal schild en helm *voeren*; Ezech. 27:10.
6 Gomer en alle zijne benden, het huis
van Togarma *aan* de zijden van het Noor-
den, en alle zijne benden; vele volken met u.
7 Wees bereid en maak u gereed, gij en

uwe gansche vergadering die tot u vergaderd zijn en wees gij hun tot eene wacht.
8 Na vele dagen zult gij bezocht worden: in het laatste der jaren zult gij komen in het land dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken, op de bergen Israëls, die steeds tot verwoesting geweest zijn: als dat *land* uit de volken zal uitgevoerd zijn, en zij altemaal zéker zullen wonen,
9 dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als eene onstuimige verwoesting, gij zult zijn als eene wolk om het land te bedekken, gij en alle uwe benden, en vele volken met u.
10 Alzóó zegt de Heere HEERE: Te dien dage zal het ook geschieden dat er raadslagen in uw hart zullen opkomen, en gij zult eene kwade gedachte denken,
11 en zult zeggen: Ik zal optrekken naar *dat* dorpland, ik zal komen tot degenen die in rust zijn, die zéker wonen, die altemaal wonen zonder muur, en geen grendel noch deuren hebben;
12 om buit te buiten en om roof te rooven, om uwe hand te wenden tegen de woeste plaatsen die *nu* bewoond zijn, en tegen een volk dat uit de heidenen verzameld is, dat vee en have verkregen heeft, wonende in het midden des lands.
13 Scheba en Dedan en de kooplieden van Tarsis, en alle hunne jonge leeuwen zullen tot u zeggen: Komt gij om buit te buiten? hebt gij uwe vergadering vergaderd om roof te rooven, om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen, om een grooten buit te buiten?
14 Daarom profeteer, o menschenkind! en zeg tot Gog: Zóó zegt de Heere HEERE: Zult gij het te dien dage, als mijn volk Israël zéker woont, niet gewaarworden?
15 Gij zult dan komen uit uwe plaats, uit de zijden van het Noorden, gij en vele volken met u, die altemaal op paarden zullen rijden, eene groote vergadering en een machtig heir;
16 en gij zult optrekken tegen mijn volk Israël als eene wolk, om het land te bedekken: in het laatste der dagen zal het geschieden, dan zal Ik u aanvoeren tegen mijn land, opdat de heidenen Mij kennen, als Ik aan u, o Gog! voor hunne oogen zal geheiligd worden.
17 Zóó zegt de Heere HEERE: Zijt gij die *van* welken Ik in verledene dagen gesproken heb, door den dienst van mijne knechten de Profeten Israëls, die in die dagen geprofeteerd hebben, jaren *lang*, dat Ik u tegen hen zoude aanvoeren?
18 Maar het zal geschieden te dien dage, ten dage als Gog tegen het land Israëls zal aankomen, spreekt de Heere HEERE, dat mijne grimmigheid in mijnen neus zal opkomen.
19 Want Ik heb gesproken in mijnen ijver, in het vuur mijner verbolgenheid: Zoo er niet te dien dage een groot beven zal zijn in het land Israëls,
20 zoodat voor mijn aangezicht beven zullen de visschen der zee, en het gevogelte des hemels, en het gedierte des velds, en al het kruipend gedierte dat op het aardrijk kruipt, en alle menschen die op den aardbodem zijn; en de bergen zullen nedergeworpen worden, en de steile plaatsen zullen nedervallen, en alle muren zullen ter aarde nedervallen;
21 want Ik zal het zwaard over hem roepen op alle mijne bergen, spreekt de Heere HEERE: het zwaard van een ieder zal tegen zijnen broeder zijn.
22 En Ik zal met hem richten door pestilentie en door bloed, en Ik zal eenen overstelpenden plasregen en groote hagelsteenen, vuur en zwavel regenen op hem en op zijne benden en op de vele volken die met hem zullen zijn:
23 alzoo zal Ik Mij groot maken en Mij heiligen en bekend worden voor de oogen veler heidenen, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.

HOOFDSTUK 39.

VOORTS gij menschenkind, profeteer tegen Gog en zeg: Zóó zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Gog, Hoofdvorst van Mesech en Tubal! Ezech. 38:2.
2 en Ik zal u omwenden, en eenen zeshaak in u slaan, en u optrekken uit de zijden van het Noorden, en Ik zal u brengen op de bergen Israëls. Ezech. 29:4; 38:4.
3 Maar Ik zal uwen boog uit uwe linkerhand slaan, en Ik zal uwe pijlen uit uwe rechterhand doen vallen.
4 Op de bergen Israëls zult gij vallen, gij en alle uwe benden en de volken die met u zijn: Ik heb u aan de roofvogelen, aan het gevogelte van allen vleugel en aan het gedierte des velds tot spijs gegeven.
5 Op het open veld zult gij vallen; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.

6 En Ik zal een vuur zenden in Magog
en onder degenen die in de eilanden zéker wonen, en zij zullen weten dat Ik de HEERE ben.
7 En Ik zal mijnen heiligen naam in het midden mijns volks Israël bekend maken, en zal mijnen heiligen naam niet meer laten ontheiligen; en de heidenen zullen weten dat Ik de HEERE ben, de heilige in Israël.
8 Zie, het komt en zal geschieden, spreekt de Heere HEERE: dit is de dag *van* welken Ik gesproken heb.
9 En de inwoners der steden Israëls zullen uitgaan, en *vuur* stoken en branden van de wapenen, zoo *van* schilden als rondassen, van bogen en van pijlen, zoo van handstokken als van spiesen; en zij zullen daarvan vuur stoken zeven jaren,
10 zoodat zij geen hout uit het veld zullen dragen noch uit de wouden houwen, maar van de wapenen vuur stoken; en zij zullen berooven degenen die hen beroofd hadden, en plunderen die hen geplunderd hadden, spreekt de Heere HEERE.
11 En het zal te dien dage geschieden dat Ik Gog aldaar eene grafstede in Israël zal geven, het dal der doorgangers naar het oosten der zee; en dat zal den doorgangers *den neus* stoppen; en aldaar zullen zij begraven Gog en zijne gansche menigte, en zullen het noemen: Het dal van Gogs menigte.
12 Het huis Israëls nu zal ze begraven om het land te reinigen, zeven maanden *lang*;
13 ja al het volk des lands zal begraven, en het zal hun tot eenen naam zijn ten dage als Ik zal verheerlijkt zijn, spreekt de Heere HEERE.
14 Ook zullen zij mannen afzonderen die gestadig door het land doorgaan, *en* doodgravers met de doorgangers, *om te begraven* degenen die op den aardbodem zijn overgelaten, om dien te reinigen: ten einde van zeven maanden zullen zij onderzoek doen,
15 en deze doorgangers zullen door het land doorgaan, en *als iemand* een menschenbeen ziet, zoo zal hij een merkteeken daarbij oprichten, totdat de doodgravers hetzelve zullen hebben begraven in het dal van Gogs menigte.
16 Ook zoo zal de naam der stad Hamona zijn. Alzoo zullen zij het land reinigen.
17 Gij dan, menschenkind, zóó zegt de Heere HEERE: Zeg tot het gevogelte van allen vleugel en tot al het gedierte des velds: Vergadert u en komt aan, verzamelt u van rondom tot mijn slachtoffer dat Ik voor u geslacht heb, een groot slachtoffer op de bergen Israëls; en eet vleesch en drinkt bloed; Openb. 19:17, 18.
18 het vleesch der helden zult gij eten, en het bloed van de Vorsten der aarde drinken, der rammen, der lammeren en bokken *en* varren, die altemaal gemesten van Basan zijn;
19 en gij zult het vette eten tot verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe, van mijn slachtoffer dat Ik voor u geslacht heb;
20 en gij zult verzadigd worden aan mijne tafel van *rij*paarden en wagen*paarden*, van helden en alle krijgslieden, spreekt de Heere HEERE.
21 En Ik zal mijne eer zetten onder de heidenen; en alle heidenen zullen mijn oordeel zien dat Ik gedaan heb, en mijne hand die Ik aan hen gelegd heb;
22 en die van het huis Israëls zullen weten dat Ik de HEERE hunlieder God ben, van dien dag af en voortaan.
23 En de heidenen zullen weten, dat die van het huis Israëls gevankelijk zijn weggevoerd om hunne ongerechtigheid, omdat zij tegen Mij hadden overtreden, en dat Ik mijn aangezicht voor hen verborgen heb, en heb ze overgegeven in de hand hunner wederpartijders, zoodat zij altemaal door het zwaard gevallen zijn:
24 naar hunne onreinheid en naar hunne overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en Ik heb mijn aangezicht voor hen verborgen.
25 Daarom zóó zegt de Heere HEERE: Nu zal Ik Jakobs gevangenen wederbrengen, en zal Mij ontfermen over het gansche huis Israëls, en Ik zal ijveren over mijnen heiligen naam;
26 als zij hunne schande zullen gedragen hebben, en alle hunne overtreding *met* dewelke zij tegen Mij hebben overtreden, toen zij in hun land zéker woonden, en er niemand was die ze verschrikte.
27 Als Ik ze zal hebben wedergebracht uit de volken, en hen vergaderd zal hebben uit de landen hunner vijanden, en Ik aan hen geheiligd zal zijn voor de oogen van vele heidenen,
28 dan zullen zij weten dat Ik de HEERE hunlieder God ben, dewijl Ik ze gevankelijk heb doen wegvoeren onder de heidenen, maar heb ze *weder* verzameld in

hun land, en heb aldaar niemand van hen meer overgelaten;

29 en Ik zal mijn aangezicht voor hen niet meer verbergen, wanneer Ik mijnen Geest over het huis Israëls zal hebben uitgegoten, spreekt de Heere HEERE.

Jes. 32:15; 44:3. Joël 2:28.

HOOFDSTUK 40.

IN het vijf en twintigste jaar onzer gevankelijke wegvoering, in het begin des jaars op den tienden der maand, in het veertiende jaar nadat de stad geslagen was, op dienzelfden dag, was de hand des HEEREN op mij, en Hij bracht mij derwaarts; Ezech. 1:3; 8:1.

2 [a]in de gezichten Gods bracht Hij mij in het land Israëls, [b]en Hij zette mij op eenen zeer hoogen berg, en aan denzelven was als een gebouw eener stad tegen het Zuiden. a Ezech. 8:3. b Openb. 21:10.

3 Als Hij mij daarhenen gebracht had, zie, zoo was er een man wiens gedaante was als de gedaante van koper, en in zijne hand was een linnen snoer en een meetriet; en hij stond in de poort.

Openb. 11:1; 21:15.

4 En die man sprak tot mij: Menschenkind, zie met uwe oogen en hoor met uwe ooren, en zet uw hart op alles wat ik u zal doen zien; want opdat ik u zoude doen zien, zijt gij herwaarts gebracht: verkondig *daarna* den huize Israëls alles wat gij ziet.

5 En zie, daar was een muur buiten aan het Huis rondom henen, en in des mans hand was een meetriet van zes ellen, *elke el* van eene el en een handbreed, en hij mat de breedte des gebouws, één riet, en de hoogte, één riet.

6 Toen kwam hij tot de poort welke zag den weg naar het Oosten, en hij ging bij derzelver trappen op, en mat den dorpel der poort, één riet de breedte, en den anderen dorpel, één riet de breedte;

7 en *elk* kamertje, één riet de lengte en één riet de breedte; en tusschen de kamertjes, vijf ellen; en den dorpel der poort, bij het voorhuis der poort van binnen, één riet.

8 Ook mat hij het voorhuis der poort van binnen, één riet.

9 Toen mat hij het *andere* voorhuis der poort, acht ellen, en hare posten, twee ellen; en het voorhuis der poort was van binnen.

10 En de kamertjes der poort den weg naar het Oosten toe waren drie van deze en drie van gene zijde, die drie hadden éénerlei maat; ook hadden de posten van deze en van gene zijde éénerlei maat.

11 Voorts mat hij de wijdte der deur van de poort, tien ellen; de lengte der poort, dertien ellen.

12 En daar was eene ruimte vóóraan de kamertjes, van ééne el *van deze*, en eene ruimte van ééne el van gene zijde; en *elk* kamertje zes ellen van deze en zes ellen van gene zijde.

13 Toen mat hij de poort van het dak van het ééne kamertje af tot aan het dak van een ander, de breedte was vijf en twintig ellen, deur was tegenover deur.

14 Ook maakte hij posten van zestig ellen, namelijk tot den post des voorhofs, rondom de poort henen;

15 en van het voorste deel der poort des ingangs, tot aan het voorste deel van het voorhuis der binnenpoort, waren vijftig ellen.

16 En daar waren geslotene vensters aan de kamertjes, en aan hunne posten binnenwaarts in de poort rondom henen; alzóó ook aan de voorhuizen: de vensters nu waren rondom henen binnenwaarts, en aan de posten waren palmboomen.

17 Voorts bracht hij mij in het buitenste voorhof, en zie, daar waren kameren, en een plaveisel dat gemaakt was in het voorhof rondom henen: dertig kameren waren er op het plaveisel.

18 Het plaveisel nu was aan de zijde van de poorten, tegenover de lengte van de poorten: *dit* was het benedenste plaveisel.

19 En hij mat de breedte, van het voorste deel der benedenste poort af, vóóraan het binnenste voorhof, van buiten, honderd ellen oostwaarts en noordwaarts.

20 Aangaande de poort nu die den weg naar het Noorden zag, aan het buitenste voorhof, hij mat hare lengte en hare breedte;

21 en hare kamertjes, drie van deze en drie van gene zijde, en hare posten en hare voorhuizen waren naar de maat der eerste poort: vijftig ellen hare lengte, en de breedte van vijf en twintig ellen.

22 En hare vensters en hare voorhuizen en hare palmboomen waren naar de maat der poort die den weg naar het Oosten zag; en men ging daarin òp met zeven trappen, en hare voorhuizen waren vóóraan dezelve.

23 De poort nu van het binnenste voor-
hof was tegenover de poort van het Noor-
den en van het Oosten, en hij mat van
poort tot poort honderd ellen.
24 Daarna voerde hij mij den weg naar
het Zuiden, en zie, daar was eene poort den
weg naar het Zuiden; en hij mat hare pos-
ten en hare voorhuizen, naar deze maten.
25 En zij had vensteren, ook aan hare
voorhuizen, rondom henen, gelijk deze
vensteren: de lengte was vijftig ellen, en
de breedte vijf en twintig ellen.
26 En hare opgangen waren van zeven
trappen, en hare voorhuizen waren vóór-
aan dezelve; en zij had palmboomen,
éénen van deze en éénen van gene zijde,
aan hare posten.
27 Ook was er eene poort in het bin-
nenste voorhof, den weg naar het Zui-
den; en hij mat van poort tot poort,
naar het Zuiden, honderd ellen.
28 Voorts bracht hij mij door de zui-
derpoort tot het binnenvoorhof, en hij
mat de zuiderpoort naar deze maten;
29 en hare kamertjes en hare posten
en hare voorhuizen waren naar deze ma-
ten; en zij had vensteren, ook in hare
voorhuizen, rondom henen: de lengte
was vijftig ellen en de breedte vijf en
twintig ellen.
30 En daar waren voorhuizen rondom
henen: de lengte was vijf en twintig ellen
en de breedte vijf ellen.
31 En hare voorhuizen waren aan het
buitenste voorhof, ook waren er palm-
boomen aan hare posten, en hare opgan-
gen waren van acht trappen.
32 Daarna bracht hij mij tot het bin-
nenste voorhof, oostwaarts, en hij mat
de poort naar deze maten,
33 ook hare kamertjes en hare posten
en hare voorhuizen naar deze maten; en
zij had vensteren, ook aan hare voorhui-
zen, rondom henen: de lengte was vijftig
ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
34 En hare voorhuizen waren aan het
buitenste voorhof, ook waren er palm-
boomen aan hare posten, van deze en
van gene zijde; en hare opgangen wa-
ren van acht trappen.
35 Daarna bracht hij mij tot de noor-
derpoort, en hij mat naar deze maten
36 hare kamertjes, hare posten en hare
voorhuizen; ook had zij vensteren rond-
om henen: de lengte was vijftig ellen,
en de breedte vijf en twintig ellen.
37 En hare posten waren aan het bui-
tenste voorhof; ook waren er palmboo-
men aan hare posten, van deze en van
gene zijde; en hare opgangen waren van
acht trappen.
38 Hare kameren nu en hare deuren
waren bij de posten der poorten; aldaar
wiesch men het brandoffer.
39 En in het voorhuis der poort waren
twee tafelen van deze en twee tafelen van
gene zijde, om daarop te slachten het brand-
offer en het zondoffer en het schuldoffer.
40 Ook waren er aan de zijde van buiten
den opgang, aan de deur der noorder-
poort, twee tafelen; en aan de andere
zijde die aan het voorhuis der poort was,
twee tafelen:
41 vier tafelen van deze en vier tafelen
van gene zijde, aan de zijde der poort,
acht tafelen waarop men slachtte.
42 Maar de vier tafelen voor het brand-
offer waren van gehouwene steenen, de
lengte éénе el en éénе halve, en de
breedte éénе el en éénе halve, en de
hoogte éénе el; op dezelve nu leide men
het gereedschap waarmede men het brand-
offer en slachtoffer slachtte.
43 De haardsteenen nu waren een hand-
breed *dik*, ordelijk geschikt in het Huis
rondom henen; en op de tafelen was het
offervleesch.
44 En van buiten de binnenste poort
waren de kameren der zangers, in het
binnenste voorhof dat aan de zijde van
de noorderpoort was; en het voorste deel
derzelve was den weg naar het Zuiden:
éénе was er aan de zijde van de oost-
poort, ziende den weg naar het Noorden.
45 En hij sprak tot mij: Deze kamer,
welker voorste deel den weg naar het
Zuiden is, is voor de Priesteren die de
wacht des Huizes waarnemen;
46 maar de kamer, welker voorste deel
den weg naar het Noorden is, is voor
de Priesteren die de wacht des altaars
waarnemen: dat zijn de kinderen Zadoks,
die uit de kinderen van Levi tot den
HEERE naderen om Hem te dienen.
47 En hij mat het voorhof: de lengte hon-
derd ellen en de breedte honderd ellen, vier-
kant; en het altaar was vóóraan het Huis.
48 Toen bracht hij mij tot het voorhuis
des Huizes, en hij mat *elken* post van het
voorhuis, vijf ellen van deze en vijf ellen van
gene zijde; en de breedte der poort, drie
ellen van deze en drie ellen van gene zijde;

49 de lengte van het voorhuis twintig ellen, en de breedte elf ellen; en het was met trappen, *bij* dewelke men daarin opging; ook waren er pilaren aan de posten, één van deze en één van gene zijde.

HOOFDSTUK 41.

VOORTS bracht hij mij tot den Tempel; en hij mat de posten, zes ellen de breedte van deze en zes ellen de breedte van gene zijde, de breedte der Tent;
2 en de breedte der deur tien ellen, en de zijden der deur, vijf ellen van deze en vijf ellen van gene zijde; ook mat hij de lengte daarvan, veertig ellen, en de breedte twintig ellen.
3 Daarna ging hij in naar binnen en mat den post der deur, twee ellen, en de deur zes ellen, en de breedte der deur zeven ellen.
4 Ook mat hij de lengte daarvan, twintig ellen, en de breedte twintig ellen, vóóraan den Tempel; en hij zeide tot mij: Dit is de heiligheid der heiligheden.
5 En hij mat den wand des Huizes, zes ellen; en de breedte van *elke* zijkamer, vier ellen, van alle zijden rondom het Huis.
6 De zijkamers nu waren zijkamer boven zijkamer, drie, en dat dertig malen; en zij kwamen, in den wand die aan het Huis was, tot die zijkamers, rondom henen, opdat ze vastgehouden mochten worden: want zij werden niet vastgehouden in den wand des Huizes. 1 Kon. 6:6.
7 En het was voor de zijkamers opwaarts naar boven al wijder, en gaf zich rondom; want het Huis was omsingeld opwaarts naar boven, rondom het Huis henen; daarom was de breedte des Huizes naar boven, en alzoo ging het onderste op naar het bovenste door het middelste.
8 En ik zag de hoogte des Huizes rondom henen. De fundamenten der zijkamers waren van een vol riet, zes ellen, *de el* tot den oksel toe *genomen*.
9 De breedte van den wand die tot de zijkamers was naar buiten, was vijf ellen; en wat ledig gelaten was, was de plaats der zijkamers die aan het Huis waren.
10 En tusschen de kamers was eene breedte van twintig ellen, van alle zijden rondom het Huis.
11 De deuren nu van de zijkamers waren naar het ledig gelatene toe, de ééne deur den weg naar het Noorden en de andere deur naar het Zuiden; en de breedte van de ledig gelatene plaats was vijf ellen rondom henen.
12 Voorts *van* het gebouw, dat vóóraan de afgesnedene plaats was *in* den hoek naar den weg van het Westen, was de breedte zeventig ellen, en *van* den wand des gebouws was de breedte vijf ellen rondom henen, en de lengte daarvan negentig ellen.
13 Voorts mat hij het Huis, de lengte honderd ellen; ook de afgesnedene plaats en het gebouw, en de wanden daarvan, de lengte honderd ellen.
14 En de breedte van het voorste deel des Huizes en der afgesnedene plaats tegen het Oosten, honderd ellen.
15 Ook mat hij de lengte des gebouws vóóraan de afgesnedene plaats, dat achter dezelve was, en derzelver galerijen van deze en van gene zijde, honderd ellen; met den binnensten Tempel en de voorhuizen des voorhofs.
16 De dorpelen, en de geslotene vensters, en de galerijen rondom die drie tegenover den dorpel, waren beschoten met hout rondom henen, en *van* de aarde tot aan de vensteren; en de vensteren waren bedekt
17 tot hetgeen boven de deur was, en tot het binnenste en buitenste Huis toe, en aan den ganschen wand rondom henen, in het binnenste en buitenste, *alles bij* maten.
18 En het was gemaakt *met* cherubs en palmboomen; zoodat er een palmboom was tusschen cherub en cherub, en *elke* cherub had twee aangezichten:
19 namelijk een menschenaangezicht tegen den palmboom van deze, en eens jongen leeuws aangezicht tegen den palmboom van gene zijde, gemaakt in het gansche Huis rondom henen.
20 Van de aarde af tot boven de deur waren de cherubs en de palmboomen gemaakt, ook *aan* den wand des Tempels.
21 De posten des Tempels waren vierkant; en aangaande het voorste deel des heiligdoms, de *ééne* gedaante was als de *andere* gedaante.
21 De hoogte des houten altaars was drie ellen, en zijne lengte twee ellen, en het had zijne hoeken; en zijne lengte en zijne wanden waren van hout. En hij sprak tot mij: Dit is de tafel die voor des HEEREN aangezicht zal zijn.
23 De Tempel nu en het heiligdom hadden *beide* twee deuren.

24 En daar waren twee bladen aan de
deuren, *te weten* twee bladen die men
omdraaien kon; twee aan de ééne deur,
en twee bladen aan de andere.
24 En aan dezelve, *namelijk* aan de deu-
ren des Tempels waren cherubs en palm-
boomen gemaakt, gelijk als er aan de
wanden gemaakt waren; en het hout
aan het voorste deel van het voorhuis
van buiten was dik.
26 En *aan* de geslotene vensteren wa-
ren ook palmboomen van deze en van
gene zijde, aan de zijden van het voor-
huis, en *aan* de zijkamers van het Huis,
en *aan* de dikke planken.

HOOFDSTUK 42.

DAARNA bracht hij mij uit tot het bui-
tenste voorhof, den weg naar den weg
van het Noorden, en hij bracht mij tot
de kamers die tegenover de afgesnedene
plaats en die tegenover het gebouw tegen
het Noorden waren:
2 vóóraan de lengte van de honderd
ellen *naar* de deur van het Noorden, en
de breedte was vijftig ellen.
3 Tegenover de twintig *ellen* die het
binnenste voorhof had, en tegenover het
plaveisel dat het buitenste voorhof had,
was galerij tegen galerij, in drie *rijen*.
4 En vóór de kamers was eene wande-
ling van tien ellen de breedte, naar bin-
nen toe *en* een weg van ééne el; en de
deuren van dezelve waren tegen het
Noorden.
5 De bovenste kamers nu waren nauwer
(omdat de galerijen hooger waren dan
dezelve) dan de onderste en dan de mid-
delste des gebouws;
6 want zij waren wel van drie *rijen*,
maar hadden geene pilaren gelijk de pi-
laren der voorhoven; daarom waren ze
nauwer dan de onderste en dan de mid-
delste van de aarde af.
7 De muur nu die naar buiten tegen-
over de kamers was, den weg naar het
buitenste voorhof toe, vóóraan de kamers,
de lengte van dien was vijftig ellen.
8 Want de lengte der kamers die het
buitenste voorhof had, was vijftig ellen;
en zie, vóóraan den Tempel waren hon-
derd ellen.
9 Van onder deze kamers nu was de
ingang van het Oosten, als iemand tot
dezelve ingaat uit het buitenste voorhof.
10 Aan de breedte van des voorhofs
muur, den weg naar het Oosten, vóóraan
de afgesnedene plaats en vóóraan het ge-
bouw, waren kamers;
11 en de weg vóór dezelve henen was
als de gedaante der kamers die den weg
naar het Noorden waren, naar hare lengte,
alzóó *naar* hare breedte; en alle hare uit-
gangen waren ook naar hare wijzen en
naar hare deuren.
12 En gelijk de deuren der kamers die
den weg naar het Zuiden waren, was
er eene deur in het hoofd van den weg,
den weg vóóraan den rechten muur, den
weg naar het Oosten als men daar ingaat.
13 Toen zeide hij tot mij: De kamers
van het Noorden *en* de kamers van het
Zuiden die vóóraan de afgesnedene plaats
zijn, dat zijn heilige kamers, waarin de
Priesters die tot den HEERE naderen, de
allerheiligste dingen zullen eten; aldaar
zullen zij de allerheiligste dingen nederleg-
gen, en het spijsoffer en het zondoffer en
het schuldoffer, want de plaats is heilig.
14 Als de Priesters ingegaan zullen zijn,
zoo zullen zij uit het heiligdom niet *weder*
uitgaan in het buitenste voorhof, maar
aldaar hunne kleederen nederleggen in
dewelke zij gediend hebben, want die
zijn eene heiligheid; en zij zullen andere
kleederen aantrekken, en naderen tot het-
geen dat voor het volk is.
15 Als hij nu de maten van het bin-
nenste Huis geëindigd had, zoo bracht
hij mij uit, den weg naar de poort die
den weg naar het Oosten zag, en hij mat
ze rondom henen.
16 Hij mat de oostzijde met het meet-
riet, vijfhonderd rieten, met het meet-
riet, rondom.
17 Hij mat de noordzijde, vijfhonderd
rieten, met het meetriet, rondom.
18 De zuidzijde mat hij, vijfhonderd
rieten, met het meetriet.
19 Hij ging òm naar de westzijde, *en* hij
mat vijfhonderd rieten, met het meetriet.
20 Hij mat het aan de vier zijden; het
had eenen muur rondom henen, de lengte
was vijfhonderd *rieten*, en de breedte vijf-
honderd, om onderscheid te maken tus-
schen het heilige en onheilige.

HOOFDSTUK 43.

TOEN leidde hij mij tot de poort, de
poort die den weg naar het Oosten zag.
2 En zie, de heerlijkheid van den God
Israëls kwam van den weg naar het Oos-

ten, en zijne stem was als het geruisch van vele wateren, en de aarde werd verlicht van zijne heerlijkheid;

Ezech. 1:24; 10:5. Openb. 1:15.

3 en alzóó was de gedaante van het gezicht dat ik zag, gelijk het gezicht dat ik gezien had toen ik kwam om de stad te verderven, [a] en het waren gezichten als het gezicht dat ik gezien had aan de rivier Kebar: [b] en ik viel op mijn aangezicht.

a Ezech. 1:1; 8:4. b Ezech. 1:28; 3:23; 44:4. Dan. 8:18; 10:9.

4 En de heerlijkheid des HEEREN kwam in het huis *door* den weg der poort die den weg naar het Oosten zag.

5 [a] En de Geest nam mij op en bracht mij in het binnenste voorhof; en zie, [b] de heerlijkheid des HEEREN had het Huis vervuld.

a Ezech. 3:12, 14; 8:3. b Ex. 40:34, 35. 1 Kon. 8:11. 2 Kron. 5:14; 7:2. Ezech. 44:4. Openb. 15:8.

6 En ik hoorde een die met mij sprak uit het Huis, en de man was bij mij staande.

7 En Hij zeide tot mij: Menschenkind, *dit* is de plaats mijns troons en de plaats der zolen mijner voeten, alwaar Ik wonen zal in het midden der kinderen Israëls in eeuwigheid; en die van het huis Israëls zullen mijnen heiligen naam niet meer verontreinigen, zij noch hunne Koningen, met hunne hoererij en met de doode lichamen hunner Koningen, *op* hunne hoogten:

Jer. 16:18.

8 als zij hunnen dorpel stelden aan mijnen dorpel, en hunnen post nevens mijnen post, dat er *maar* een wand tusschen Mij en tusschen hen was, en verontreinigden mijnen heiligen naam met hunne gruwelen die zij deden; waarom Ik ze verteerd heb in mijnen toorn.

9 Nu zullen zij hunne hoererij en de doode lichamen hunner Koningen verre van Mij wegdoen, en Ik zal in het midden van hen wonen in eeuwigheid.

10 Gij menschenkind, wijs den huize Israëls dit Huis, opdat zij schaamrood worden vanwege hunne ongerechtigheden, en laat ze het bestek afmeten.

11 En indien zij schaamrood worden vanwege alles dat zij gedaan hebben, zoo maak hun bekend den vorm des Huizes en zijne gestaltenis, en zijne uitgangen en zijne ingangen, en alle zijne vormen en alle zijne ordinantiën, ja alle zijne vormen en alle zijne wetten; en schrijf het voor hunne oogen, opdat zij zijnen ganschen vorm en alle zijne ordinantiën bewaren en dezelve doen.

12 Dit is de wet des Huizes: op de hoogte des bergs zal zijne gansche grens rondom henen eene heiligheid der heiligheden zijn; zie, dit is de wet des Huizes.

13 En dit zijn de maten des altaars naar de ellen, zijnde de el eene el en een handbreed: de boezem dan eene el, en eene el de breedte; en zijn einde aan zijnen rand rondom één span: en dit is de rug des altaars.

14 Van den boezem nu *op* de aarde tot aan het onderste afzetsel, twee ellen, en de breedte ééne el; en van het kleinste afzetsel tot aan het grootste afzetsel, vier ellen, en de breedte ééne el.

15 En de Harël vier ellen; en van den Ariël en verder opwaarts, de vier hoornen.

16 De Ariël nu, twaalf *ellen* de lengte met twaalf *ellen* breedte, vierkant aan zijne vier zijden.

17 En het afzetsel veertien *ellen* de lengte met veertien *ellen* breedte, aan zijne vier zijden; en de rand rondom hetzelve, de helft eener el; en de boezem daaraan, eene el rondom; en zijne trappen ziende naar het Oosten.

18 En hij zeide tot mij: Menschenkind, zóó zegt de Heere HEERE: Dit zijn de ordinantiën des altaars, ten dage als men het zal maken, om brandoffer daarop te offeren en om bloed daarop te sprengen.

19 En gij zult aan de Levietische Priesteren, dewelke uit den zade Zadoks zijn, die tot Mij naderen (spreekt de Heere HEERE) om Mij te dienen, geven een var, een jong rund, ten zondoffer;

20 en gij zult van deszelfs bloed nemen, en doen het aan zijne vier hoornen, en aan de vier hoeken des afzetsels, en aan den rand rondom; alzoo zult gij het ontzondigen en het verzoenen.

21 Daarna zult gij den var des zondoffers nemen, en hij zal hem verbranden in eene bestelde plaats des Huizes, buiten het heiligdom.

22 En op den tweeden dag zult gij eenen volkomen geitenbok offeren ten zondoffer; en zij zullen het altaar ontzondigen, gelijk als zij *dat* ontzondigd hebben met den var.

23 Als gij een einde zult gemaakt hebben met het ontzondigen, *dan* zult gij eenen var, een volkomen jong rund offeren, en eenen volkomen ram van de kudde;

24 en gij zult ze offeren voor het aangezicht des HEEREN, en de Priesteren zullen zout daarop werpen, en zullen ze offeren *ten* brandoffer den HEERE.

Lev. 2:13. Marc. 9:49.

25 Zeven dagen zult gij dagelijks eenen bok des zondoffers bereiden; ook zullen zij eenen var, een jong rund, en eenen ram van de kudde, *beide* volkomen, bereiden.

26 Zeven dagen zullen zij het altaar verzoenen, en het reinigen, en zijne handen vullen.

27 Als zij nu deze dagen zullen voleindigd hebben, dan zal het op den achtsten dag en voortaan geschieden, dat de Priesters uwe brandofferen en uwe dankofferen op het altaar zullen bereiden; en Ik zal een welgevallen aan uliedeu hebben, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 44.

TOEN deed Hij mij wederkeeren den weg *naar* de poort des buitensten heiligdoms die naar het Oosten zag; en die was toegesloten.

2 En de HEERE zeide tot mij: Deze poort zal toegesloten zijn, zij zal niet geopend worden noch iemand door dezelve ingaan, omdat de HEERE, de God Israëls, door dezelve is ingegaan: daarom zal zij toegesloten zijn. Ezech. 43:4.

3 De Vorst, de Vorst, die zal in dezelve zitten, om brood te eten voor het aangezicht des HEEREN: door den weg van het voorhuis der poort zal hij ingaan, en door den weg van hetzelve zal hij uitgaan.

4 Daarna bracht Hij mij den weg der noorderpoort, vóóraan het Huis; en ik zag, en zie, [a] de heerlijkheid des HEEREN had het Huis des HEEREN vervuld. [b] Toen viel ik op mijn aangezicht, a Ex. 40:34, 35. 1 Kon. 8:11. 2 Kron. 5:14; 7:2. Ezech. 43:5. Openb. 15:8. b Ezech. 1:28; 3:23; 43:3. Dan. 8:18; 10:9.

5 en de HEERE zeide tot mij: Menschenkind, zet er uw hart op, en zie met uwe oogen, en hoor met uwe ooren alles wat Ik met u spreken zal, van alle inzettingen des Huizes des HEEREN, en van alle zijne wetten; en zet uw hart op den ingang des Huizes met alle uitgangen des heiligdoms.

6 En zeg tot die wederspanningen, tot het huis Israëls: Zóó zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor ulieden vanwege alle uwe gruwelen, o huis Israëls!

7 dewijl gijlieden vreemden hebt ingebracht, onbesnedenen van hart en onbesnedenen van vleesch, om in mijn heiligdom te zijn, om dat te ontheiligen, *te weten* mijn Huis; als gij mijn brood, het vet en het bloed offerdet, en zij mijn verbond verbraken, nevens alle uwe gruwelen;

8 en gijlieden hebt de wacht van mijne heilige dingen niet waargenomen, maar gij hebt uzelven *eenigen* tot wachters mijner wacht gesteld in mijn heiligdom.

9 Alzóó zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart en onbesneden van vleesch, zal in mijn heiligdom ingaan, van eenigen vreemde die in het midden der kinderen Israëls is.

10 Maar de Levieten die verre van Mij geweken zijn als Israël ging dolen, die van Mij zijn afgedwaald, hunne drekgoden achterna, zullen wel hunne ongerechtigheid dragen:

11 nochtans zullen zij in mijn heiligdom bedienaars zijn *in* de ambten aan de poorten des Huizes, en zij zullen het Huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het slachtoffer voor het volk slachten, en zullen voor hun aangezicht staan om hen te dienen.

12 Omdat zij hen gediend hebben voor het aangezicht hunner drekgoden, en den huize Israëls tot een aanstoot der ongerechtigheid geweest zijn, daarom heb Ik mijne hand tegen hen opgeheven, spreekt de Heere HEERE, dat zij hunne ongerechtigheid zullen dragen;

13 en zij zullen tot Mij niet naderen om Mij het Priesterambt te bedienen, en om te naderen tot alle mijne heilige dingen, tot de allerheiligste dingen, maar zullen hunne schande dragen en hunne gruwelen die zij gedaan hebben.

14 Daarom zal Ik ze stellen *tot* wachters van de wacht des Huizes, aan al zijnen dienst en aan alles wat daarin zal gedaan worden.

15 Maar de Levietische Priesters, de kinderen Zadoks, die de wacht mijns heiligdoms hebben waargenomen als de kinderen Israëls van Mij afdwaalden, die zullen tot Mij naderen om Mij te dienen, en zullen voor mijn aangezicht staan om Mij het vet en het bloed te offeren spreekt de Heere HEERE;

16 die zullen in mijn heiligdom ingaan en die zullen tot mijne tafel naderen om Mij te dienen, en zij zullen mijne wacht waarnemen.

17 En het zal geschieden als zij tot de poorten des binnensten voorhofs zullen ingaan, dat zij linnen kleederen zullen aantrekken; maar wol zal op hen niet komen, als zij dienen in de poorten des binnensten voorhofs en binnenwaarts.

18 Linnen huiven zullen op hun hoofd zijn, en linnen onderbroeken zullen op hunne lendenen zijn; zij zullen zich niet gorden in het zweet.

19 En als zij uitgaan tot het buitenste voorhof, *namelijk* tot het buitenste voorhof tot het volk, zullen zij hunne kleederen in dewelke zij gediend hebben, uittrekken, en dezelve nederleggen in de heilige kamers, en zullen andere kleederen aantrekken, opdat zij het volk niet heiligen met hunne kleederen.

20 En zij zullen hun hoofd niet glad afscheren, ook de lokken niet lang laten wassen: behoorlijk zullen zij hunne hoofden bescheren.

21 Ook zal geen Priester wijn drinken, als zij in het binnenste voorhof zullen ingaan.

22 Ook zullen zij zich geen weduwe of verstootene tot vrouw nemen; maar jonge dochters van het zaad des huizes Israëls, of eene weduwe die eene weduwe zal zijn van eenen Priester, zullen zij nemen. Lev. 21:13, 14.

23 En zij zullen mijn volk *onderscheid* leeren tusschen het heilige en onheilige, en hun bekend maken *het onderscheid* tusschen het onreine en reine. Lev. 10:10. Ezech. 22:26.

24 En over eene twistzaak zullen zij staan om te richten, naar mijne rechten zullen zij ze richten; en zij zullen mijne wetten en mijne inzettingen op alle mijne gezette hoogtijden houden, en mijne sabbatten heiligen.

25 Ook zal geen van hen tot eenen dooden mensch ingaan, dat hij onrein worde; maar om eenen vader, of om eene moeder, of om eenen zoon, of om eene dochter, om eenen broeder, of om eene zuster die geens mans geweest is, zullen zij zich mogen verontreinigen. Lev. 21:1, 2.

26 En na zijne reiniging zullen zij hem zeven dagen tellen.

27 En ten dage als hij in het heilige zal ingaan, in het binnenste voorhof, om in het heilige te dienen, zal hij zijn zondoffer offeren, spreekt de Heere HEERE.

28 Dit *nu* zal hun tot eene erfenis zijn: Ik ben hunne erfenis; daarom zult gij hunlieden geene bezitting geven in Israël; Ik ben hunne bezitting. Num. 18:20. Deut. 10:9; 12:12; 14:27; 18:2. Joz. 13:33.

29 Het spijsoffer en het zondoffer en het schuldoffer, die zullen zij eten; ook zal al het verbannene in Israël het hunne zijn.

30 [a] En de eerstelingen aller eerste vruchten van alles, en alle hefoffer van alles, zullen der Priesteren zijn; [b] ook zult gij de eerstelingen van uw deeg den Priester geven, om den zegen op uw huis te doen rusten. a Ex. 23:19; 34:26. Deut. 26:2. Neh. 10:35. b Num. 15.20. Neh. 10:37.

31 Geen aas, noch wat verscheurd is van het gevogelte of van het vee, zullen de Priesters eten. Ex. 22:31. Lev. 22:8. Deut. 14:21.

HOOFDSTUK 45.

ALS gijlieden nu het land zult doen vallen in erfenis, zoo zult gij een hefoffer den HEERE offeren, *tot* eene heilige plaats, van het land: de lengte zal zijn de lengte van vijf en twintig duizend *meetrieten*, en de breedte tien duizend; dat zal in zijne geheele grens rondom heilig zijn. Ezech. 48:8, 9.

2 Hiervan zullen tot het heiligdom zijn vijfhonderd met vijfhonderd, vierkant rondom; en het zal vijftig ellen hebben *tot* eene buitenruimte rondom.

3 Alzoo zult gij meten van deze maat, de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; en daarin zal het heiligdom zijn *met* het heilige der heiligen.

4 Dat zal eene heilige plaats zijn van het land; zij zal zijn voor de Priesters die het heiligdom bedienen; die naderen om den HEERE te dienen; en het zal hun eene plaats zijn tot huizen, en eene heilige plaats voor het heiligdom.

5 Voorts zullen de Levieten, de dienaars des Huizes, óók de lengte hebben van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend, hunlieden tot eene bezitting, *voor* twintig kamers. Ezech. 48:13.

6 En *tot* bezitting van de stad zult gij geven de breedte van vijf duizend, en de lengte van vijf en twintig duizend, tegenover het heilig hefoffer: voor het gansche huis Israëls zal het zijn.

7 De Vorst nu zal *zijn deel* hebben van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad, vóóraan het heilig hefoffer en vóóraan de bezitting der stad: van den westerhoek west-

waarts, en van den oosterhoek oostwaarts; en de lengte zal zijn tegenover een der deelen van de westergrens tot de oostergrens toe.

8 Dit land aangaande, het zal hem tot eene bezitting zijn in Israël; en mijne Vorsten zullen mijn volk niet meer verdrukken, maar den huize Israëls het land laten naar hunne stammen.

9 Alzóó zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor u, gij Vorsten Israëls; doet geweld en verstoring weg, en doet recht en gerechtigheid; neemt uwe uitstootingen òp van mijn volk, spreekt de Heere HEERE.

10 Een rechte waag en een rechte efa en een rechte bath zult gijlieden hebben;
Lev. 19:36.

11 een efa en een bath zullen van éénerlei maat zijn, dat een bath het tiende deel van een homer houde, ook een efa het tiende deel van een homer; de maat daarvan zal zijn naar den homer.

12 En de sikkel zal zijn van twintig gera; twintig sikkelen, vijf en twintig sikkelen en vijftien sikkelen zal ulieden een pond zijn. Ex. 30:13. Lev. 27:25. Num. 3:47; 18:16.

13 Dit is het hefoffer dat gijlieden offeren zult: het zesde deel eener efa van een homer tarwe; ook zult gij het zesde deel eener efa geven van een homer gerst.

14 Aangaande de inzetting van olie, van een bath olie, *gij zult offeren* het tiende deel van een bath uit een kor, *hetwelk* is een homer van tien bath, want tien bath zijn een homer.

15 Voorts één lam uit de kudde van de tweehonderd, uit het waterrijke land van Israël, tot spijsoffer en tot brandoffer en tot dankofferen, om verzoening over hen te doen, spreekt de Heere HEERE.

16 Al het volk des lands zal in dit hefoffer zijn, voor den Vorst in Israël.

17 En het zal den Vorst opgelegd zijn *te offeren* de brandofferen en het spijsoffer en het drankoffer, op de feesten en op de nieuwe maanden en op de sabbatten, op alle gezette hoogtijden des huizes Israëls; hij zal het zondoffer en het spijsoffer en het brandoffer en de dankofferen doen, om verzoening te doen voor het huis Israëls.

18 Alzóó zegt de Heere HEERE: In de eerste *maand* op den eersten der maand zult gij eenen volkomen var, een jong rund, nemen, en gij zult het heiligdom ontzondigen.

19 En de Priester zal van het bloed des zondoffers nemen, en doen het aan de posten des Huizes, en aan de vier hoeken van het afzetsel des altaars, en aan de posten van de poort des binnensten voorhofs.

20 Alzóó zult gij ook doen op den zevenden in die maand, vanwege den afdwalende en vanwege den onbedachtzame; alzoo zult gijlieden het Huis verzoenen.

21 In de eerste *maand* op den veertienden dag der maand zal ulieden het Pascha zijn; een feest van zeven dagen, ongezuurde brooden zal men eten.
Ex. 12:3 vv. Lev. 23:5. Num. 9:3; 28:16.

22 En de Vorst zal op dien dag voor zichzelven en voor al het volk des lands bereiden eenen var des zondoffers.

23 En de zeven dagen van het feest zal hij een brandoffer den HEERE bereiden, van zeven varren en zeven rammen *die* volkomen zijn, dagelijks, de zeven dagen *lang*, en een zondoffer van eenen geitenbok dagelijks.

24 Ook zal hij een spijsoffer bereiden, een efa tot eenen var en een efa tot eenen ram, en een hin olie tot een efa.

25 In de zevende *maand* op den vijftienden dag der maand zal hij op het feest desgelijks doen, zeven dagen *lang*; gelijk het zondoffer, gelijk het brandoffer, en gelijk het spijsoffer, en gelijk de olie.
Lev. 23:34. Num. 29:12. Deut. 16:13

HOOFDSTUK 46.

ALZÓÓ zegt de Heere HEERE: De poort des binnensten voorhofs die naar het Oosten ziet, zal de zes werkdagen gesloten zijn, maar op den sabbatdag zal ze geopend worden; ook zal ze geopend worden op den dag van de nieuwe maan.

2 En de Vorst zal ingaan *door* den weg van het voorhuis dier poort van buiten, en zal staan aan den post van de poort; en de Priesters zullen zijn brandoffer en zijne dankofferen bereiden, en hij zal aanbidden aan den dorpel der poort, en *daarna* uitgaan; doch de poort zal niet gesloten worden tot op den avond.

3 Ook zal het volk des lands aanbidden *vóór* de deur dier poort, op de sabbatten en op de nieuwe maanden, voor het aangezicht des HEEREN.

4 Het brandoffer nu dat de Vorst den HEERE zal offeren, zal op den sabbatdag zijn: zes volkomene lammeren en een volkomen ram;

5 en het spijsoffer, een efa tot den ram, maar tot de lammeren zal het spijsoffer

eene gave zijner hand zijn: en olie, een hin tot een efa.,
6 Maar op den dag van de nieuwe maan, een var, een jong rund, van de volkomene, en zes lammeren, en een ram; volkomen zullen ze zijn.
7 En *ten* spijsoffer zal hij bereiden een efa tot den var en een efa tot den ram, maar tot de lammeren zooals zijne hand bekomen zal; en een hin olie tot een efa.
8 En als de Vorst ingaat, zal hij *door* den weg van het voorhuis der poort ingaan, en door deszelfs weg *weder* uitgaan.
9 Maar als het volk des lands voor het aangezicht des HEEREN komt op de gezette hoogtijden, wie *door* den weg van de noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal *door* den weg van de zuiderpoort *weder* uitgaan; en die *door* den weg van de zuiderpoort ingaat, zal *door* den weg van de noorderpoort *weder* uitgaan; hij zal niet wederkeeren *door* den weg der poort door dewelke hij is ingegaan, maar recht voor zich henen uitgaan.
10 De Vorst nu zal in het midden van hen ingaan, als zij ingaan; en als zij uitgaan, zullen zij *te zamen* uitgaan.
11 Voorts op de feesten en op de gezette hoogtijden zal het spijsoffer zijn een efa tot eenen var en een efa tot eenen ram, maar tot de lammeren eene gave zijner hand; en olie, een hin tot een efa.
12 En als de Vorst een vrijwillig offer zal doen, een brandoffer of dankofferen *tot* een vrijwillig offer den HEERE, zoo zal men hem de poort openen die naar het Oosten ziet; en hij zal zijn brandoffer en zijne dankofferen doen, gelijk als hij zal gedaan hebben op den sabbatdag; en als hij *weder* uitgaat, zal men de poort sluiten nadat hij uitgegaan zal zijn.
13 Wijders zult gij een volkomen jarig lam dagelijks bereiden *ten* brandoffer den HEERE: allen morgen zult gij dat bereiden. Ex. 29:38-40. Num. 28:3-5.
14 En gij zult *ten* spijsoffer daarop doen allen morgen een zesde deel van een efa, en olie een derde deel van een hin, om de meelbloem te bedruipen; *tot* een spijsoffer den HEERE, *tot* eeuwige inzettingen, geduriglijk.
15 Zij zullen dan het lam en het spijsoffer en de olie allen morgen bereiden *tot* een gedurig brandoffer.
16 Alzóó zegt de Heere HEERE: Wanneer de Vorst aan iemand van zijne zonen een geschenk zal geven *van* zijne erfenis, dat zullen zijne zonen hebben, het zal hunne bezitting zijn in erfenis.
17 Maar wanneer hij van zijne erfenis een geschenk zal geven aan eenen van zijne knechten, die zal dat hebben tot het vrijheidsjaar toe, dan zal het tot den Vorst wederkeeren: het is immers zijne erfenis; zijne zonen, die zullen het hebben.
18 En de Vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van hunne bezitting te berooven: van zijne bezitting zal hij zijnen zonen erf nalaten; opdat niet mijn volk een iegelijk uit zijne erfenis verstrooid worde.
19 Daarna bracht hij mij door den ingang, die aan de zijde der poort was, tot de heilige kameren den Priesteren toe*behoorende*, die naar het Noorden zagen; en zie, aldaar was eene plaats aan beide zijden, naar het Westen.
20 En hij zeide tot mij: Dit is de plaats alwaar de Priesters het schuldoffer en het zondoffer zullen koken, *en* waar zij het spijsoffer zullen bakken; opdat zij het niet uitbrengen in het buitenste voorhof, om het volk te heiligen.
21 Toen bracht hij mij uit in het buitenste voorhof, en voerde mij òm in de vier hoeken des voorhofs; en zie, in elken hoek des voorhofs was een ander voorhofje;
22 in de vier hoeken des voorhofs waren voorhofjes met schoorsteenen, van veertig *ellen* de lengte en dertig de breedte; deze vier hoekhofjes hadden éénerlei maat.
23 En daar was rondom in dezelve een ringmuur, rondom deze vier; en daar waren keukens gemaakt beneden *aan* de ringmuren rondom.
24 En hij zeide tot mij: Dit zijn de keukens alwaar de dienaars des Huizes het slachtoffer des volks zullen koken.

HOOFDSTUK 47.

DAARNA bracht hij mij weder tot de deur des Huizes, en zie, daar vloten wateren uit, van onder den dorpel des Huizes naar het Oosten, want het voorste deel des Huizes was *in* het Oosten; en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des Huizes, van het zuiden des altaars. Joël 3:18. Zach. 14:8. Openb. 22:1.
2 En hij bracht mij uit *door* den weg van de noorderpoort, en voerde mij òm *door* den weg van buiten tot de buitenpoort, langs den weg die naar het Oosten ziet;

en zie, de wateren sprongen uit de rechterzijde.

3 Als *nu* die man *naar* het Oosten uitging, zoo was er een meetsnoer in zijne hand; en hij mat duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de enkelen.

4 Toen mat hij *nòg* duizend *ellen* en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de knieën; en hij mat *nòg* duizend, en deed mij doorgaan, *en* de wateren raakten tot aan de lendenen.

5 Voorts mat hij *nòg* duizend, *en* het was eene beek waar ik niet kon doorgaan: want de wateren waren hoog, wateren waar men door zwemmen moest, een beek waar men niet kon doorgaan.

6 En hij zeide tot mij: Hebt gij het gezien menschenkind? Toen voerde hij mij en bracht mij weder tot den oever der beek.

7 Als ik wederkeerde, zie, zoo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte van deze en van gene zijde. Openb. 22:2.

8 Toen zeide hij tot mij: Deze wateren vlieten uit naar het voorste Galiléa, en dalen af in het vlakke veld; daarna komen ze in de zee: in de zee uitgebracht zijnde, zoo worden de wateren gezond.

9 Ja het zal geschieden *dat* alle levende ziel die er wemelt, overal waarhenen eene der twee beken zal komen, leven zal, en daar zal zeer veel visch zijn, omdat deze wateren daarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden; en het zal leven, alles waarhenen deze beek zal komen.

10 Ook zal het geschieden dat er visschers aan dezelve zullen staan van Engédi af tot Enëglaïm toe; daar zullen *plaatsen* zijn *tot* uitspreiding der netten; hun visch zal naar zijnen aard wezen als de visch van de Groote Zee, zeer menigvuldig.

11 Doch hare modderige plaatsen en hare moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven.

12 Aan de beek nu, aan haren oever, zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in zijne maanden zal het nieuwe vruchten voortbrengen, want zijne wateren vlieten uit het heiligdom; en zijne vrucht zal zijn tot spijs en zijn blad tot heeling. Openb. 22:2.

13 Alzóó zegt de Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, *naar* welke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israëls: Jozef *twee* snoeren.

14 En gij zult dat erven, de één zoowel als de ander; *over* hetwelk Ik mijne hand heb opgeheven dat Ik het uwen vaderen zoude geven, en dit land zal ulieden in erfenis vallen. Gen. 12:7.

15 Dit nu zal de landpale des lands zijn: aan den noorderhoek, van de Groote Zee af, den weg van Hethlon, waar men komt te Zedad;

16 Hamath, Berotha, Sibraïm dat tusschen de landpale van Damascus en tusschen de landpale van Hamath is; Hazer-Hattichon, dat aan de landpale van Hauran is.

17 Alzoo zal de landpale van de zee af zijn, Hazar-Enon, de landpale van Damascus, en het Noorden noordwaarts, en de landpale van Hamath: en *dat* zal de noorderhoek zijn.

18 Den oosterhoek nu zult gijlieden meten van tusschen Hauran, en van tusschen Damascus, en van tusschen Gilead, en van tusschen het land Israëls aan den Jordaan, van de landpale af tot de Oostzee toe: en *dat* zal de oosterhoek zijn.

19 En den zuiderhoek zuidwaarts van Tamar af tot aan het twistwater van Kades, *voorts* naar de beek henen, tot aan de Groote Zee: en *dat* zal de zuiderhoek zuidwaarts zijn.

20 En den westerhoek, de Groote Zee, van de landpale af tot waar men recht tegenover Hamath komt: dat zal de westerhoek zijn.

21 Dit land nu zult gij ulieden uitdeelen naar de stammen Israëls.

22 Maar het zal geschieden dat gij hetzelve zult doen vallen in erfenis voor ulieden en voor de vreemdelingen die in het midden van u verkeeren, die kinderen in het midden van u zullen gewonnen hebben; en zij zullen ulieden zijn als een inboorling onder de kinderen Israëls; zij zullen met ulieden in erfenis vallen in het midden der stammen Israëls;

23 Ook zal het geschieden, in den stam bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij *hem* zijne erfenis geven, spreekt de Heere HEERE.

HOOFDSTUK 48.

DIT nu zijn de namen der stammen. Van het einde noordwaarts, aan de zijde van den weg van Hethlon, waar men komt te Hamath, Hazar-Enan, de landpale van Damascus, noordwaarts aan de zijde van Hamath (ook zal hij den ooster-

en westerhoek hebben), *zal* Dan één *snoer hebben.*

2 En aan de landpale van Dan, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Aser één.

3 En aan de landpale van Aser, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Naftali één.

4 En aan de landpale van Naftali, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Manasse één.

5 En aan de landpale van Manasse, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Efraïm één.

6 En aan de landpale van Efraïm, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Ruben één.

7 En aan de landpale van Ruben, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Juda één.

8 Aan de landpale nu van Juda, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, zal het hefoffer zijn dat gijlieden zult offeren, vijf en twintig duizend *meetrieten* in breedte, en de lengte als van een der *andere* deelen van den oosterhoek tot den westerhoek toe; en het heiligdom zal in deszelfs midden zijn. Ezech. 45:1, 2.

9 Het hefoffer dat gijlieden den HEERE zult offeren, zal wezen de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend;

10 en daarin zal het heilig hefoffer zijn voor de Priesters, noordwaarts *de lengte* van vijf en twintig duizend, en westwaarts de breedte van tien duizend, en oostwaarts de breedte van tien duizend, en zuidwaarts de lengte van vijf en twintig duizend; en het heiligdom des HEEREN zal in deszelfs midden zijn.

11 Het zal zijn voor de Priesteren die geheiligd zijn uit de kinderen Zadoks, die mijne wacht hebben waargenomen, die niet gedwaald hebben als de kinderen Israëls dwaalden, gelijk als de *andere* Levieten gedwaald hebben.

12 En het geofferde van het hefoffer des lands zal hunlieden eene heiligheid der heiligheden zijn aan de landpale der Levieten.

13 Voorts zullen de Levieten tegenover de landpale der Priesters hebben de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; de gansche lengte zal zijn vijf en twintig duizend; en de breedte tien duizend. Ezech. 45:5.

14 En zij zullen daarvan niet verkoopen, noch de eerstelingen des lands verwisselen noch overdragen, want het is eene heiligheid den HEERE

15 Maar de vijf duizend, *dat is* hetgeen overgelaten is in de breedte, vóóraan de vijf en twintig duizend, dat zal onheilig zijn, voor de stad tot bewoning en tot voorsteden: en de stad zal in het midden daarvan zijn.

16 En dit zullen hare maten zijn: de noorderhoek vier duizend en vijfhonderd *meetrieten,* en de zuiderhoek vier duizend en vijfhonderd, en van den oosterhoek vier duizend en vijfhonderd, en de westerhoek vier duizend en vijfhonderd.

17 De voorsteden nu der stad zullen zijn: noordwaarts tweehonderd en vijftig, en zuidwaarts tweehonderd en vijftig, en oostwaarts tweehonderd en vijftig, en westwaarts tweehonderd en vijftig.

18 En het overgelatene in de lengte, tegenover het heilig hefoffer, zal zijn: tien duizend oostwaarts en tien duizend westwaarts, en het zal tegenover het heilig hefoffer zijn, en de inkomst daarvan zal wezen tot onderhoud voor degenen die de stad dienen.

19 En die de stad dienen, zullen haar dienen uit alle stammen Israëls.

20 Het gansche hefoffer zal zijn van vijf en twintig duizend *meetrieten* met vijf en twintig duizend: vierkant zult gijlieden het heilig hefoffer offeren, met de bezitting der stad.

21 En het overgelatene zal voor den Vorst zijn, van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad, vóóraan de vijf en twintig duizend *meetrieten* des hefoffers, tot aan de ooster- en westerlandpale, vóóraan de vijf en twintig duizend aan de westerlandpale tegenover de *andere* deelen, *dat* zal voor den Vorst zijn; en het heilig hefoffer en het heiligdom des Huizes zal in het midden daarvan zijn.

22 Van de bezitting nu der Levieten en van de bezitting der stad af, zijnde in het midden van hetgeen dat des Vorsten zal zijn, *wat* tusschen de landpale van Juda en tusschen de landpale van Benjamin is, zal des Vorsten zijn.

23 Aangaande voorts het overige der stammen nu: van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Benjamin één *snoer*;

24 en aan de landpale van Benjamin, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Simeon één;

25 en aan de landpale van Simeon, van

den oosterhoek tot den westerhoek toe, Issaschar één;
26 en aan de landpale van Issaschar, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Zebulon één;
27 en aan de landpale van Zebulon, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Gad één;
28 aan de landpale nu van Gad, aan den zuiderhoek zuidwaarts, daar zal de landpale zijn van Tamar af, *naar* het twistwater van Kades, *voort* naar de beek henen, tot aan de groote zee.
29 Dit is het land dat gijlieden zult doen vallen in erfenis voor de stammen Israëls, en dit zullen hunne deelen zijn, spreekt de Heere HEERE.
30 Voorts zullen dit de uitgangen der stad zijn; van den noorderhoek vier duizend en vijfhonderd maten,
31 en de poorten der stad zullen zijn naar de namen der stammen Israëls, drie poorten noordwaarts; éénc poort van Ruben, éénc poort van Juda, éénc poort van Levi. Openb. 21:12, 13.
32 En aan den oosterhoek, vier duizend en vijfhonderd *maten*, en drie poorten: namelijk éénc poort van Jozef, éénc poort van Benjamin, éénc poort van Dan.
33 De zuiderhoek óók vier duizend en vijfhonderd maten, en drie poorten: éénc poort van Simeon, éénc poort van Issaschar, éénc poort van Zebulon.
34 De westerhoek, vier duizend en vijfhonderd, derzelver poorten drie: éénc poort van Gad, éénc poort van Aser, éénc poort van Naftali.
35 Rondom, achttien duizend; en de naam der stad zal van *dien* dag af zijn: DE HEERE IS ALDAAR. Joël 3:21. Zach. 2:10, 11.

DE PROFEET DANIËL.

HOOFDSTUK 1.

IN het derde jaar des koninkrijks van Jojakim den Koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de Koning van Babel, te Jeruzalem en belegerde het. 2 Kon. 24:1. 2 Kron. 36:6.
2 En de Heere gaf Jojakim den Koning van Juda in zijne hand, en een deel der vaten des Huizes Gods; en hij bracht ze *in* het land Sinear, *in* het huis zijns gods, en de vaten bracht hij in het schathuis zijns gods.
3 En de Koning zeide tot Aspenaz den overste zijner kamerlingen, dat hij voortbrengen zoude *eenigen* uit de kinderen Israëls, te weten uit het koninklijk zaad en uit de prinsen,
4 jongelingen aan dewelken geen gebrek was, maar schoon van aangezicht, en vernuftig in alle wijsheid, en ervaren in wetenschap, en kloek van verstand, en in dewelken bekwaamheid was om te staan in des Konings paleis, en dat men ze onderwees in de boeken en spraak der Chaldeën.
5 En de Koning verordende hun wat men hun dag bij dag geven zoude van de stukken der spijs des Konings, en van den wijn zijns dranks, en dat men ze drie jaren *alzoo* opvoedde, en dat zij ten einde derzelve zouden staan voor het aangezicht des Konings.
6 Onder dezelven nu waren uit de kinderen van Juda: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja.
7 En de overste der kamerlingen gaf hun *andere* namen, en Daniël noemde hij Beltsazar, en Hananja Sadrach, en Misaël Mesach, en Azarja Abednego.
8 Daniël nu nam voor in zijn hart dat hij zich niet zoude ontreinigen met de stukken van de spijs des Konings, noch met den wijn zijns dranks: daarom verzocht hij van den overste der kamerlingen, dat hij zich niet mocht ontreinigen.
9 En God gaf Daniël genade en barmhartigheid voor het aangezicht van den overste der kamerlingen.
10 Want de overste der kamerlingen zeide tot Daniël: Ik vrees mijnen heer den Koning, die ulieder spijs en ulieder drank verordend heeft; want waarom zoude hij ulieder aangezichten droeviger zien dan der jongelingen die in gelijkheid met uliedcn zijn? Alzoo zoudt gij mijn hoofd bij den Koning schuldig maken.
11 Toen zeide Daniël tot Melzar, dien de overste der kamerlingen gesteld had over Daniël, Hananja, Misaël en Azarja:

12 Beproef toch uwe knechten tien da-
gen lang, en men geve ons van het ge-
zaaide te eten en water te drinken;
13 en men zie voor uw aangezicht onze
gedaanten en de gedaante der jongelingen
die de stukken van de spijs des Konings
eten: en doe met uwe knechten naar dat
gij zien zult.
14 Toen hoorde hij ze in deze zaak, en
hij beproefde ze tien dagen.
15 Ten einde nu der tien dagen zag
men dat hunne gedaanten schooner wa-
ren, en zij vetter waren van vleesch, dan
alle de jongelingen die de stukken van
de spijs des Konings aten.
16 Toen geschiedde het dat Melzar de
stukken hunner spijs wegnam, mitsgaders
den wijn huns dranks, en hij gaf hun
van het gezaaide.
17 Aan deze vier jongelingen nu gaf
God wetenschap en verstand in alle boe-
ken, en wijsheid, maar Daniël gaf Hij ver-
stand in allerlei gezichten en droomen.
18 Ten einde nu der dagen waarvan de
Koning gezegd had dat men ze zoude
inbrengen, zoo bracht ze de overste der
kamerlingen in voor het aangezicht Ne-
bukadnezars,
19 en de Koning sprak met hen; doch
daar werd onder hen allen niemand ge-
vonden gelijk Daniël, Hananja, Misaël en
Azarja; en zij stonden voor het aange-
zicht des Konings.
20 En *in* alle zaken van verstandige
wijsheid die de Koning hun afvroeg, zoo
vond hij ze tienmaal boven alle de too-
venaars *en* sterrenkijkers die in zijn gan-
sche koninkrijk waren.
21 En Daniël bleef tot het eerste jaar
van den Koning Kores toe.

HOOFDSTUK 2.

IN het tweede jaar nu des koninkrijks
van Nebukadnezar, droomde Nebukad-
nezar droomen: daarvan werd zijn geest
verslagen, en zijn slaap werd in hem ge-
broken.
2 Toen zeide de Koning dat men roepen
zoude de toovenaars en de sterrenkijkers
en de guichelaars en de Chaldeën, om
den Koning zijne droomen te kennen te
geven. Zij nu kwamen en stonden voor
het aangezicht des Konings; Gen. 41:8.
3 en de Koning zeide tot hen: Ik heb
eenen droom gedroomd, en mijn geest is
ontsteld, om dien droom te weten.
4 Toen spraken de Chaldeën tot den
Koning in het Syrisch; O Koning, leef
in eeuwigheid! zeg uwen knechten den
droom, zoo zullen wij de uitlegging te
kennen geven.
5 De Koning antwoordde en zeide tot de
Chaldeën: De zaak is mij ontgaan: indien
gij mij den droom en zijne uitlegging niet
bekend maakt, gij zult in stukken gehou-
wen worden en uwe huizen zullen tot eenen
drekhoop gemaakt worden; Dan. 3:29.
6 maar indien gijlieden den droom en
zijne uitlegging te kennen geeft, zoo zult
gij geschenken en gaven en groote eer
van mij ontvangen: daarom geeft mij den
droom en zijne uitlegging te kennen.
7 Zij antwoordden ten tweeden male en
zeiden: De Koning zegge zijnen knechten
den droom, dan zullen wij de uitlegging
te kennen geven.
8 De Koning antwoordde en zeide: Ik
weet vastelijk dat gijlieden den tijd uit-
koopt, dewijl gij ziet dat de zaak mij
ontgaan is;
9 indien gijlieden mij dien droom niet
te kennen geeft, ulieder vonnis is eener-
lei; daarom hebt gij een leugenachtig en
verdicht woord voor mij te zeggen bereid,
totdat de tijd verandere: daarom zegt mij
den droom, dan zal ik weten dat gij mij
deszelfs uitlegging zult te kennen geven.
10 De Chaldeën antwoordden voor den
Koning en zeiden: Daar is geen mensch
op den aardbodem die des Konings woord
zoude kunnen te kennen geven: daarom
is er geen Koning, groote of heerscher, die
zulk eene zaak begeerd heeft van eenigen
toovenaar of sterrenkijker of Chaldeër;
11 want de zaak die de Koning begeert,
is te zwaar, en daar is niemand anders
die dezelve voor den Koning te kennen
kan geven dan de goden, welker woning
bij het vleesch niet is.
12 Daarom werd de Koning toornig en
zeer verbolgen, en zeide dat men alle de
wijzen te Babel zoude ombrengen.
13 Die wet dan ging uit, en de wijzen
werden gedood; men zocht ook Daniël en
zijne metgezellen om gedood te worden.
14 Toen bracht Daniël eenen raad en
oordeel in aan Arjoch den overste der
trawanten des Konings, die uitgetogen
was om de wijzen van Babel te dooden;
15 hij antwoordde en zeide tot Arjoch,
den bevelhebber des Konings: Waarom
zoude de wet van 's Konings wege *zoo*

verhaast worden? Toen gaf Arjoch aan
Daniël de zaak te kennen.
16 En Daniël ging in, en verzocht van
den Koning, dat hij hem eenen bestemden
tijd wilde geven, dat hij den Koning
de uitlegging te kennen gave.
17 Toen ging Daniël naar zijn huis, en
hij gaf de zaak zijnen metgezellen, Hananja,
Misaël en Azarja, te kennen,
18 opdat zij van den God des hemels
barmhartigheden verzochten over deze verborgenheid,
dat Daniël en zijne metgezellen
met de overige wijzen van Babel
niet omkwamen.
19 Toen werd Daniël in een nachtgezicht
de verborgenheid geopenbaard. Toen
loofde Daniël den God des hemels;
20 Daniël antwoordde en zeide: De naam
Gods zij geloofd van eeuwigheid tot in
eeuwigheid, want zijne is de wijsheid en
de kracht. Ps. 113:2.
21 Want Hij verandert de tijden en
stonden, Hij zet de Koningen af en Hij
bevestigt de Koningen; Hij geeft den
wijzen wijsheid, en wetenschap dengenen
die verstand hebben;
22 Hij openbaart diepe en verborgene
dingen, Hij weet wat in het duister is,
want het licht woont bij Hem.
23 Ik dank en ik loof U, o God mijner
vaderen! omdat Gij mij wijsheid en kracht
gegeven hebt, en mij nu bekend gemaakt
hebt wat wij van U verzocht hebben,
want Gij hebt ons des Konings zaak bekend
gemaakt.
24 Daarom ging Daniël in tot Arjoch,
dien de Koning gesteld had om de wijzen
van Babel om te brengen; hij ging henen
en zeide aldus tot hem: Breng de wijzen
van Babel niet om; *maar* breng mij in
voor den Koning, en ik zal den Koning
de uitlegging te kennen geven.
25 Toen bracht Arjoch met haast Daniël
in voor den Koning, en hij sprak alzóó tot
hem: Ik heb een man van de gevankelijk
weggevoerden van Juda gevonden, die den
Koning de uitlegging zal bekend maken.
26 De Koning antwoordde en zeide tot
Daniël, wiens naam Beltsazar was: Zijt gij
machtig mij bekend te maken den droom
dien ik gezien heb, en zijne uitlegging?
27 Daniël antwoordde voor den Koning
en zeide: De verborgenheid die de Koning
eischt, kunnen de wijzen, de sterrenkijkers,
de toovenaars *en* de waarzeggers
den Koning niet te kennen geven;
28 maar daar is een God in den hemel
die verborgenheden openbaart: die heeft
den Koning Nebukadnezar bekend gemaakt
wat er geschieden zal in het laatste
der dagen. Uw droom en de gezichten
uws hoofds op uw leger zijn deze:
29 gij, o Koning! op uw leger zijnde,
klommen uwe gedachten op, wat hierna
geschieden zoude: en Hij die verborgene
dingen openbaart, heeft u te kennen gegeven
wat er geschieden zal.
30 Mij nu, mij is de verborgenheid geopenbaard,
niet door de wijsheid die in
mij zij boven alle levenden, maar dáárom
opdat men den Koning de uitlegging
zoude bekend maken, en opdat gij de
gedachten uws harten zoudt weten.
31 Gij, o Koning! zaagt, en zie, er was
een groot beeld (dit beeld was treffelijk
en deszelfs glans was uitnemend) staande
tegen u over, en zijne gedaante was
schrikkelijk.
32 Het hoofd van dit beeld was van zuiver
goud, zijne borst en zijne armen van
zilver, zijn buik en zijne dijen van koper,
33 zijne schenkelen van ijzer, zijne voeten
eensdeels van ijzer en eensdeels van leem.
34 *Dit* zaagt gij, totdat er een steen afgehouwen
werd zonder handen, die sloeg
dat beeld aan zijne voeten van ijzer en
leem, en vermaalde ze.
35 Toen werden te zamen vermaald het
ijzer, leem, koper, zilver en goud, en zij
werden gelijk kaf van de dorschvloeren
des zomers, en de wind nam ze weg, en
daar werd geen plaats voor dezelve gevonden;
maar de steen die het beeld geslagen
heeft, werd tot eenen grooten berg,
alzoo dat hij de geheele aarde vervulde.
36 Dit is de droom; zijne uitlegging
nu zullen wij voor den Koning zeggen.
37 Gij, o Koning! zijt een Koning der
Koningen; want de God des hemels heeft
u een koninkrijk, macht en sterkte en
eer gegeven;
38 en overal waar menschenkinderen
wonen, heeft Hij de beesten des velds en
de vogelen des hemels in uwe hand gegegeven,
en Hij heeft u gesteld tot een
heerscher over alle dezelve; gij zijt dat
gouden hoofd.
39 En na u zal een ander koninkrijk opstaan,
lager dan het uwe: daarna een ander,
het derde koninkrijk, van koper, hetwelk
heerschen zal over de geheele aarde.
40 En het vierde koninkrijk zal hard

zijn gelijk ijzer, aangezien het ijzer alles vermaalt en vergruist: gelijk nu het ijzer dat zulks alles verbreekt, *alzóó* zal het vermalen en verbreken.
41 En dat gij gezien hebt de voeten en de teenen ten deele van pottenbakkersleem en ten deele van ijzer: dat zal een gedeeld koninkrijk zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem;
42 en de teenen der voeten ten deele ijzer en ten deele leem: dat koninkrijk zal ten deele hard zijn en ten deele broos.
43 En dat gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem: zij zullen zich *wel* door menschelijk zaad vermengen, maar zij zullen de één aan den ander niet hechten, gelijk als zich ijzer met leem niet vermengt.
44 Doch in de dagen van die Koningen zal de God des hemels een koninkrijk verwekken dat in eeuwigheid niet zal verstoord worden, en dat koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden: het zal alle die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan. Dan. 4:3, 34; 6:27; 7:14.
45 Daarom hebt gij gezien dat uit den berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde: de groote God heeft den Koning bekend gemaakt wat hierna geschieden zal; de droom nu is gewis, en zijne uitlegging is zeker.
46 Toen viel de Koning Nebukadnezar op zijn aangezicht en aanbad Daniël, en hij zeide dat men hem *met* spijsoffer en liefelijk reukwerk een drankoffer doen zoude.
47 De Koning antwoordde Daniël en zeide: Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is en een Heere der Koningen, en die de verborgenheden openbaart, dewijl gij deze verborgenheid hebt kunnen openbaren.
48 Toen maakte de Koning Daniël groot, en hij gaf hem vele groote geschenken; en hij stelde hem tot een heerscher over het gansche landschap van Babel, en tot een overste der overheden over alle de wijzen van Babel.
49 Toen verzocht Daniël van den Koning; en hij stelde Sadrach, Mesach en Abednego over de bediening van het landschap van Babel; maar Daniël *bleef* aan de poort des Konings.

HOOFDSTUK 3.

De Koning Nebukadnezar maakte een beeld van goud, welks hoogte was zestig ellen, zijne breedte zes ellen; hij richtte het op in het dal Dura, in het landschap van Babel.
2 En de Koning Nebukadnezar zond henen om te verzamelen de stadhouders, de overheden en de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheeren, de ambtlieden, en alle de bewindvoerders der landschappen, dat zij komen zouden tot de inwijding van het beeld hetwelk de Koning Nebukadnezar had opgericht.
3 Toen verzamelden zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheeren, de ambtlieden, en alle de bewindvoerders der landschappen, tot inwijding van het beeld hetwelk de Koning Nebukadnezar had opgericht; en zij stonden voor het beeld dat Nebukadnezar opgericht had.
4 En een heraut riep met kracht: Men zegt u aan, gij volken, gij natiën en tongen,
5 ten tijde als gij hooren zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalters, des accoordgezangs, en allerlei soorten van muziek, zoo zult gijlieden nedervallen, en aanbidden het gouden beeld hetwelk de Koning Nebukadnezar heeft opgericht; Openb. 13:15.
6 en wie niet nedervalt en aanbidt, die zal terzelfder ure in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
7 Daarom op dien tijd als alle de volken hoorden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalters, en allerlei soorten van muziek, aanbaden alle volken, natiën en tongen, nedervallende, het gouden beeld hetwelk de Koning Nebukadnezar had opgericht.
8 Daarom naderden terzelfder tijd Chaldeeuwsche mannen, die de Joden openlijk beschuldigden;
9 zij antwoordden en zeiden tot den Koning Nebukadnezar: O Koning, leef in eeuwigheid!
10 Gij, o Koning! hebt een bevel gegeven, dat alle menschen die hooren zouden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalters en des accoordgezangs, en allerlei soorten van muziek, nedervallen en het gouden beeld aanbidden zouden;
11 en wie niet nederviel en aanbad,

die zoude in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
12 Daar zijn Joodsche mannen, die gij over de bediening van het landschap Babel gesteld hebt, Sadrach, Mesach en Abednego; deze mannen, o Koning! hebben op u geen acht gesteld: uwe goden eeren zij niet, en zij bidden het gouden beeld niet aan hetwelk gij opgericht hebt.
13 Toen zeide Nebukadnezar in toorn en grimmigheid, dat men Sadrach, Mesach en Abednego voorbrengen zoude: toen werden die mannen voor den Koning gebracht.
14 Nebukadnezar antwoordde en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abednego, dat gijlieden mijne goden niet eert en het gouden beeld dat ik opgericht heb, niet aanbidt?
15 Nu dan, zoo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde als gij hooren zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalters en des accoordgezangs, en allerlei soort van muziek, nedervalt en aanbidt het beeld dat ik gemaakt heb, *zoo is 't wel;* maar zoo gijlieden het niet aanbidt, terzelfder ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van den oven des brandenden vuurs: en wie is de God die ulieden uit mijne handen verlossen zoude?
16 Sadrach, Mesach en Abednego antwoordden en zeiden tot den Koning Nebukadnezar: Wij hebben niet van noode u op deze zaken te antwoorden.
17 Zal 't zoo zijn, onze God dien wij eeren, is machtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en Hij zal *ons* uit uwe hand, o Koning! verlossen.
18 Maar zoo niet, u zij bekend, o Koning! dat wij uwe goden niet zullen eeren, noch het gouden beeld dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden.
19 Toen werd Nebukadnezar vol grimmigheid, en de gedaante zijns aangezichts veranderde tegen Sadrach, Mesach en Abednego; hij antwoordde en zeide, dat men den oven zevenmaal meer heet maken zoude dan men dien placht heet te maken;
20 en tot de sterkste mannen van kracht die in zijn heir waren, zeide hij, dat zij Sadrach, Mesach en Abednego binden zouden, om ze te werpen in den oven des brandenden vuurs.
21 Toen werden die mannen gebonden in hunne mantels, hunne broeken en hunne hoeden en hunne *andere* kleederen, en zij wierpen ze in het midden van den oven des brandenden vuurs.
22 Daarom dan, dewijl het woord des Konings aandreef, en de oven zeer heet was, zoo hebben de vonken des vuurs die mannen, die Sadrach, Mesach en Abednego opgeheven hadden, gedood.
23 Maar *als* die drie mannen, Sadrach, Mesach en Abednego, in het midden van den oven des brandenden vuurs, gebonden zijnde, gevallen waren,
24 toen ontzette zich de Koning Nebukadnezar, en hij stond op in der haast, antwoordde en zeide tot zijne raadsheeren: Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zeiden tot den Koning: 't Is gewis, o Koning!
25 Hij antwoordde en zeide: Zie, ik zie vier mannen los wandelende in het midden des vuurs, en daar is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk van eenen zoon der goden. Hebr. 11:34.
26 Toen naderde Nebukadnezar tot de deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak: Gij Sadrach, Mesach en Abednego, gij knechten des allerhoogsten Gods, gaat uit en komt hier. Toen gingen Sadrach, Mesach, en Abednego uit het midden des vuurs.
27 Toen vergaderden zich de stadhouders, de overheden en de landvoogden en de raadsheeren des Konings, deze mannen beziende, omdat het vuur over hunne lichamen niet geheerscht had, en dat het haar huns hoofds niet verbrand was en hunne mantels niet veranderd waren, ja dat de reuk des vuurs daardoor niet gegaan was.
28 Nebukadnezar antwoordde en zeide: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abednego, die zijnen Engel gezonden en zijne knechten verlost heeft die op Hem vertrouwd hebben, en des Konings woord veranderd, en hunne lichamen overgegeven hebben, opdat zij geenen god eerden noch aanbaden dan hunnen God.
29 Daarom wordt van mij een bevel gegeven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den God van Sadrach, Mesach en Abadnego, in stukken gehouwen worde, en zijn huis tot een drekhoop gesteld worde; want daar is geen andere god die alzóó verlossen kan. Dan. 2:5.

30 Toen maakte de Koning Sadrach,
Mesach en Abadnego voorspoedig in het
landschap van Babel.

HOOFDSTUK 4.

DE Koning Nebukadnezar aan alle vol-
ken, natiën en tongen, die op den
ganschen aardbodem wonen: uw vrede
worde vermenigvuldigd.
2 Het behaagt mij te verkondigen de
teekenen en wonderen die de allerhoogste
God aan mij gedaan heeft.
3 Hoe groot zijn zijne teekenen en hoe
machtig zijne wonderen! Zijn rijk is een
eeuwig rijk en zijne heerschappij is van ge-
slacht tot geslacht. vs. 34. Dan. 2:44; 6:27; 7:14.
4 Ik Nebukadnezar, gerust zijnde in
mijn huis, en in mijn paleis groenende,
5 zag een droom die mij vervaarde, en
de gedachten die ik op mijn bed had en
de gezichten mijns hoofds beroerden mij.
6 Daarom is er een bevel van mij gesteld,
dat men vóór mij zoude inbrengen alle de
wijzen van Babel, opdat zij mij de uitleg-
ging van dien droom zouden bekend maken.
7 Toen kwamen in de toovenaars, de
sterrenkijkers, de Chaldeën en de waar-
zeggers; en ik zeide den droom voor hen,
maar zij maakten mij zijne uitlegging
niet bekend;
8 totdat ten laatste Daniël voor mij
inkwam, wiens naam Beltsazar is, naar
den naam mijns gods, in wien ook de
geest der heilige goden is; en ik vertelde
den droom voor hem, *zeggende:*
9 Beltsazar, gij overste der toovenaars,
dewijl ik weet dat de geest der heilige
goden in u is, en geen verborgenheid u
zwaar is, zoo zeg de gezichten mijns
drooms dien ik gezien heb, te weten zijne
uitlegging.
10 De gezichten nu mijns hoofds op mijn
leger waren *deze*: ik zag, en zie, daar
was een boom in het midden der aarde,
en zijne hoogte was groot:
11 de boom werd groot en sterk, en
zijne hoogte reikte aan den hemel, en
hij werd gezien tot aan het einde der
gansche aarde.
12 Zijn loof was schoon en zijne vruch-
ten waren vele, en daar was spijs aan
denzelven voor allen; onder hem vond het
gedierte des velds schaduw, en de voge-
len des hemels woonden in zijne takken,
en alle vleesch werd daarvan gevoed.
Ezech. 31:6. Matth. 13:32. Marc. 4:32. Luc. 13:19.

13 Ik zag *verder* in de gezichten mijns
hoofds op mijn leger, en zie, een wachter,
namelijk een heilige, kwam af van den
hemel,
14 roepende met kracht en aldus zeg-
gende: Houwt dien boom af en kapt zijne
takken af, stroopt zijn loof af en ver-
strooit zijne vruchten, dat de dieren van
onder hem wegzwerven en de vogelen
van zijne takken;
15 Doch laat den stam *met* zijne wor-
telen in de aarde, en met eenen ijzeren
en koperen band in het teedere gras des
velds; en laat hem in den dauw des he-
mels nat gemaakt worden, en zijn deel zij
met het gedierte in het kruid der aarde.
16 Zijn hart worde veranderd, dat het
geens menschen *hart* meer zij, en hem
worde eens beesten hart gegeven, en laat
zeven tijden over hem voorbijgaan.
17 Deze zaak is in het besluit der wach-
ters, en deze begeerte is in het woord
der heiligen; opdat de levenden bekennen
dat de Allerhoogste heerschappij heeft
over de koninkrijken der menschen, en
geeft ze aan wien Hij wil, ja zet daar-
over den laagste onder de menschen.
vs. 25, 32. Jer. 27:5.
18 Dezen droom heb ik, Koning Ne-
bukadnezar, gezien; gij nu, Beltsazar, zeg
de uitlegging van dien, dewijl alle de wij-
zen mijns koninkrijks mij de uitlegging
niet hebben kunnen bekend maken, maar
gij kunt wel, dewijl de geest der heilige
goden in u is.
19 Toen ontzette zich Daniël, wiens
naam Beltsazar is, bij een uur lang, en
zijne gedachten beroerden hem. De Ko-
ning antwoordde en zeide: Beltsazar, laat
u den droom en zijne uitlegging niet be-
roeren. Beltsazar antwoordde en zeide:
Mijn heer, de droom *wedervare* uwen ha-
teren, en zijne uitlegging uwen wederpar-
tijders.
20 De boom dien gij gezien hebt, die
groot en sterk geworden was, en wiens
hoogte tot aan den hemel reikte, en die
over het gansche aardrijk gezien werd,
21 en wiens loof schoon en wiens vruch-
ten vele waren, en waar spijs aan was
voor allen, onder wien het gedierte des
velds woonde en in wiens takken de voge-
len des hemels nestelden, —
22 dat zijt gij, o Koning! die groot en
sterk zijt geworden: want uwe grootheid
is zóó gewassen dat zij reikt aan den he-

mel, en uwe heerschappij aan het einde
des aardrijks.
23 Dat nu de Koning eenen wachter,
namelijk eenen heilige, gezien heeft van
den hemel afkomende, die zeide: Houwt
dezen boom af en verderft hem, doch
laat den stam *met* zijne wortelen in de
aarde, en met eenen ijzeren en koperen
band in het teedere gras des velds, en
in den dauw des hemels nat gemaakt
worden, en dat zijn deel zij met het gedierte
des velds, totdat er zeven tijden
over hem voorbijgaan: —
24 dit is de beduiding, o Koning! en dit
is een besluit des Allerhoogsten, hetwelk
over mijnen heer den Koning komen zal:
25 te weten, men zal u van de menschen
verstooten, en met het gedierte des velds
zal uwe woning zijn, en men zal u kruid
als den ossen te smaken geven, en gij
zult van den dauw des hemels nat gemaakt
worden, en daar zullen zeven tijden
over u voorbijgaan: totdat gij bekent dat
de Allerhoogste heerschappij heeft over de
koninkrijken der menschen, en ze geeft
wien Hij wil. vs. 17, 32, 33; Dan. 5:21.
26 Dat er ook gezegd is, dat men den
stam *met* de wortelen van dien boom laten
zoude: — uw koninkrijk zal u bestendig
zijn, nadat gij zult bekend hebben dat
de Hemel heerscht.
27 Daarom, o Koning! laat mijn raad u
behagen, en breek uwe zonden af door gerechtigheid,
en uwe ongerechtigheden door
genade te bewijzen aan de ellendigen: of er
verlenging van uwen vrede mocht wezen.
28 Dit alles overkwam den Koning Nebukadnezar.
29 *Want* op het einde van twaalf maanden,
toen hij op het koninklijk paleis van
Babel wandelde,
30 sprak de Koning en zeide: Is dit niet
het groote Babel, dat ik gebouwd heb tot
een huis des koninkrijks, door de sterkte
mijner macht en ter eere mijner heerlijkheid?
31 Dit woord nog zijnde in des Konings
mond, viel er eene stem uit den hemel:
U, o Koning Nebukadnezar! wordt gezegd:
Het koninkrijk is van u gegaan;
32 en men zal u uit de menschen verstooten,
en uwe woning zal bij de beesten
des velds zijn; men zal u gras te
smaken geven als den ossen, en daar
zullen zeven tijden over u voorbijgaan:
totdat gij bekent dat de Allerhoogste
over de koninkrijken der menschen heerschappij
heeft, en dat Hij ze geeft aan
wien Hij wil. vs. 17, 25.
33 Terzelfder ure werd dat woord volbracht
over Nebukadnezar; want hij werd
uit de menschen verstooten, en hij at gras
als de ossen, en zijn lichaam werd van
den dauw des hemels nat gemaakt, totdat
zijn haar wies als der arenden *vederen*, en
zijne nagels als der vogelen. vs. 25.
34 Ten einde dezer dagen nu hief ik,
Nebukadnezar, mijne oogen op ten Hemel,
want mijn verstand kwam weder in mij;
en ik loofde den Allerhoogste, en ik prees
en verheerlijkte den Eeuwiglevende, omdat
zijne heerschappij is eene eeuwige
heerschappij, en zijn koninkrijk is van
geslacht tot geslacht; vs. 3.
35 en alle de inwoners der aarde zijn als
niets geacht, en Hij doet naar zijnen wil
met het heir des hemels en de inwoners
der aarde, en daar is niemand die zijne
hand afslaan of tot hem zeggen kan:
Wat doet Gij? Jes. 40:17.
36 Terzelfder tijd kwam mijn verstand
weder in mij: ook kwam de heerlijkheid
mijns koninkrijks, mijne majesteit en mijn
glans weder op mij, en mijne raadsheeren
en mijne geweldigen zochten mij, en ik
werd in mijn koninkrijk bevestigd, en mij
werd grooter heerlijkheid toegevoegd.
37 Nu prijs ik, Nebukadnezar, en verhoog
en verheerlijk den Koning des hemels,
omdat alle zijne werken waarheid
en zijne paden gerichten zijn, en Hij is
machtig te vernederen degenen die in
hoogmoed wandelen.

HOOFDSTUK 5.

De Koning Belsazar maakte een grooten
maaltijd voor zijne duizend geweldigen,
en hij dronk wijn voor die duizend.
2 Als Belsazar den wijn geproefd had,
zeide hij, dat men de gouden en zilveren
vaten voorbrengen zoude, die zijn vader
Nebukadnezar uit den Tempel die te
Jeruzalem geweest was, weggevoerd had;
opdat de Koning en zijne geweldigen,
zijne vrouwen en zijne bijwijven uit dezelve
dronken.
3 Toen bracht men vóór de gouden vaten
die men uit den Tempel van het Huis
Gods die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd
had, en de Koning en zijne geweldigen,
zijne vrouwen en zijne bijwijven
dronken daaruit;

4 zij dronken den wijn, en prezen de
gouden en de zilveren, de koperen, de
ijzeren, de houten en de steenen goden.
5 Terzelfder ure kwamen daar vingeren
van eens menschen hand voort, die schre-
ven tegenover den kandelaar, op de kalk
van den wand van het koninklijk paleis,
en de Koning zag het deel der hand die
daar schreef.
6 Toen veranderde zich de glans des
Konings, en zijne gedachten verschrikten
hem, en de banden zijner lendenen wer-
den los, en zijne knieën stieten tegen el-
kander aan;
7 *zoodat* de Koning met kracht riep, dat
men de sterrenkijkers, de Chaldeën en de
waarzeggers inbrengen zoude, *en* de Ko-
ning antwoordde en zeide tot de wijzen
van Babel: Alle man die dit schrift lezen
en deszelfs uitlegging mij te kennen zal
geven, die zal met purper gekleed wor-
den, met eene gouden keten om zijnen
hals, en hij zal de derde heerscher in dit
koninkrijk zijn.
8 Toen kwamen alle de wijzen des Ko-
nings in; maar zij konden dit schrift niet
lezen, noch den Koning deszelfs uitleg-
ging bekend maken.
9 Toen verschrikte de Koning Belsazar
zeer, en zijn glans werd aan hem veran-
derd, en zijne geweldigen werden verbaasd.
10 Om deze woorden des Konings en
zijner geweldigen ging de Koningin in
het huis des maaltijds; de Koningin sprak
en zeide: O Koning, leef in eeuwigheid!
laat uwe gedachten u niet verschrikken
en uw glans niet veranderd worden:
11 daar is een man in uw koninkrijk, in
wien de geest der heilige goden is; want
in de dagen uws vaders is bij hem gevon-
den licht en verstand en wijsheid, gelijk
de wijsheid der goden is: daarom stelde
hem de Koning Nebukadnezar, uw vader,
tot een overste der toovenaars, der ster-
renkijkers, der Chaldeën *en* der waarzeg-
gers, uw vader, o Koning! Dan. 2·48.
12 omdat een voortreffelijke geest en
wetenschap en verstand van eenen die droo-
men uitlegt, en der verklaring van raad-
selen, en van eenen die knoopen ontbindt,
gevonden werd in hem, in Daniël, dien
de Koning den naam Beltsazar gaf: laat
nu Daniël geroepen worden, die zal de
uitlegging te kennen geven.
13 Toen werd Daniël voor den Koning
ingebracht. De Koning antwoordde en
zeide tot Daniël Zijt gij die Daniël, een
uit de gevankelijk weggevoerden van Juda,
die de Koning, mijn vader, uit Juda ge-
bracht heeft?
14 Ik heb toch van u gehoord, dat de
geest der goden in u is, en dat er licht
en verstand en voortreffelijke wijsheid in
u gevonden wordt
15 Nu, zoo zijn vóór mij ingebracht de
wijzen *en* de sterrenkijkers, om dit schrift
te lezen en deszelfs uitlegging mij bekend
te maken, maar zij kunnen de uitlegging
dezer woorden niet te kennen geven.
16 Doch van u heb ik gehoord dat gij
uitleggingen kunt geven en knoopen ont-
binden; nu, indien gij dit schrift zult
kunnen lezen en deszelfs uitlegging mij
bekend maken, zult gij met purper be-
kleed worden, met eene gouden keten
om uwen hals, en gij zult de derde heer-
scher in dit koninkrijk zijn
17 Toen antwoordde Daniël en zeide
voor den Koning: Heb uwe gaven voor
uzelven en geef uwe vereeringen aan een
ander: ik zal nochtans het schrift voor
den Koning lezen, en de uitlegging zal
ik hem bekend maken.
18 Wat u aangaat, o Koning! de aller-
hoogste God heeft uwen vader Nebukad-
nezar het koninkrijk en grootheid en eer
en heerlijkheid gegeven;
19 en vanwege de grootheid die Hij hem
gegeven had, beefden en sidderden alle
volkeren, natiën en tongen voor hem:
wien hij wilde, doodde hij, en wien hij
wilde, behield hij in het leven, en wien
hij wilde, verhoogde hij, en wien hij wilde,
vernederde hij.
20 Maar toen zijn hart zich verhief en
zijn geest zich verhardde ter hoovaardij,
werd hij van den troon zijns koninkrijks
afgestooten, en men nam de eer van
hem weg;
21 en hij werd van de kinderen der
menschen verstooten, en zijn hart werd
den beesten gelijk gemaakt, en zijne wo-
ning was bij de woudezels; men gaf hem
gras te smaken gelijk den ossen, en zijn
lichaam werd van den dauw des hemels
nat gemaakt: totdat hij bekende dat God,
de Allerhoogste, Heerscher is over de
koninkrijken der menschen, en over de-
zelve stelt wien Hij wil. Dan. 4:25, 33.
22 En gij Belsazar, zijn zoon, hebt uw
hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles
wèl geweten hebt;

23 maar gij hebt u verheven tegen den
Heere des hemels, en men heeft de vaten
van zijn Huis vóór u gebracht, en gij en
uwe geweldigen, uwe vrouwen en uwe bij-
wijven hebben wijn uit dezelve gedronken;
en de goden van zilver en goud, koper, ijzer,
hout en steen, die niets zien noch hooren
noch weten, hebt gij geprezen, maar dien
God in wiens hand uw adem is en bij wien
alle uwe paden zijn, hebt gij niet verheer-
lijkt: — Ps. 115:4-6; 135:16, 17. Openb. 9:20.
24 toen is dat deel der hand van Hem ge-
zonden en dit schrift geteekend geworden;
25 dit nu is het schrift dat daar getee-
kend is: MENÉ MENÉ TEKÈL UFARSIN.
26 Dit is de uitlegging dezer woorden:
MENÉ: God heeft uw koninkrijk geteld en
Hij heeft 't voleind;
27 TEKÈL: gij zijt in weegschalen ge-
wogen en gij zijt te licht bevonden;
28 PERÈS: uw koninkrijk is verdeeld en
het is den Meden en den Perzen gegeven.
29 Toen beval Belsazar en zij bekleed-
den Daniël met purper, met eene gou-
den keten om zijnen hals; en zij riepen
overluid van hem dat hij de derde heerscher
in het koninkrijk was.
30 In dienzelfden nacht werd Belsazar,
der Chaldeeën Koning, gedood.

HOOFDSTUK 6.

DARIUS de Meder nu, ontving het
koninkrijk, omtrent twee en zestig
jaren oud zijnde.
2 *En* het docht Daríus goed, dat hij over
het koninkrijk stelde honderd en twintig
stadhouders, die over het gansche konink-
rijk zijn zouden;
3 en over dezelven drie Vorsten, van wel-
ke Daniël de eerste zijn zoude, denwelke
die stadhouders zelve zouden rekenschap
geven opdat de Koning geen schade leed.
4 Toen overtrof deze Daniël die Vorsten en
die stadhouders, daarom dat een voortreffe-
lijker geest in hem was; en de Koning dacht
hem te stellen over het geheele koninkrijk.
5 Toen zochten de Vorsten en de stadhou-
ders gelegenheid te vinden tegen Daniël
vanwege het koninkrijk; maar zij konden
geen gelegenheid noch misdaad vinden,
dewijl hij getrouw was en geen vergrijp
noch misdaad in hem gevonden werd.
6 Toen zeiden die mannen: Wij zullen
tegen dezen Daniël geen gelegenheid vin-
den, tenzij dat wij tegen hem *iets* vinden
in de wet zijns Gods.
7 Zoo kwamen deze Vorsten en de stad-
houders met hoopen tot den Koning en
zeiden aldus tot hem: O Koning Daríus,
leef in eeuwigheid!
8 Alle de Vorsten des rijks, de overhe-
den en stadhouders, de raadsheeren en
landvoogden hebben beraadslaagd, eene
koninklijke ordinantie te stellen en een
sterk gebod te maken, dat al wie in der-
tig dagen een verzoek doen zal van eenigen
god of mensch, behalve van u, o Koning!
die zal in den kuil der leeuwen gewor-
pen worden.
9 Nu, o Koning! gij zult een gebod be-
vestigen en een geschrift teekenen, dat
niet veranderd worde, naar de wet der
Meden en der Perzen, die niet mag her-
roepen worden. Ester 1:19.
10 Daarom teekende de Koning Daríus
dat geschrift en gebod.
11 Toen nu Daniël verstond dat dit
geschrift geteekend was, ging hij in zijn
huis ([a]hij nu had in zijne opperzaal open
vensters tegen Jeruzalem aan), [b]en hij
knielde drie tijden 's daags op zijne knieën,
en hij bad en deed belijdenis voor zijnen
God, ganschelijk gelijk hij vóór dezen
gedaan had. a 1 Kon. 8:44. b Ps. 55:18.
12 Toen kwamen die mannen met hoo-
pen, en zij vonden Daniël biddende en
smeekende voor zijnen God.
13 Toen kwamen zij nader en spraken
voor den Koning van het gebod des Ko-
nings: Hebt gij niet een gebod geteekend,
dat alle man die in dertig dagen van
eenigen god of mensch *iets* verzoeken
zoude, behalve van u, o Koning! in den
kuil der leeuwen zoude geworpen worden?
De Koning antwoordde en zeide: Het is
een vast woord, naar de wet der Meden en
Perzen, die niet mag herroepen worden.
14 Toen antwoordden zij en zeiden voor
den Koning: Daniël, een van de gevan-
kelijk weggevoerden uit Juda, heeft, o
Koning! op u geen acht gesteld noch op
het gebod dat gij geteekend hebt, maar
hij bidt op drie tijden 's daags zijn gebed.
15 Toen de Koning deze rede hoorde
was hij zeer bedroefd bij zichzelven, en
hij stelde het hart op Daniël om hem te
verlossen, ja tot den ondergang der zon
toe bemoeide hij zich om hem te redden.
16 Toen kwamen die mannen met hoo-
pen tot den Koning, en zij zeiden tot den
Koning: Weet, o Koning! dat der Meden
en der Perzen wet is, dat geen gebod noch

ordinantie die de Koning verordend heeft, mag veranderd worden.

17 Toen beval de Koning en zij brachten Daniël voor, en wierpen *hem* in den kuil der leeuwen; *en* de Koning antwoordde en zeide tot Daniël: Uw God, dien gij geduriglijk eert, die verlosse u.

18 En daar werd een steen gebracht en op den mond des kuils gelegd; en de Koning verzegelde denzelven met zijnen ring en met den ring zijner geweldigen, opdat de wil aangaande Daniël niet zoude veranderd worden.

19 Toen ging de Koning naar zijn paleis, en overnachtte nuchteren, en liet geen vreugdespel voor zich brengen, en zijn slaap week verre van hem.

20 Toen stond de Koning in den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast henen tot den kuil der leeuwen.

21 Als hij nu tot den kuil genaderd was, riep hij tot Daniël met eene droeve stem; de Koning antwoordde en zeide tot Daniël: O Daniël, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?

22 Toen sprak Daniël tot den Koning: O Koning, leef in eeuwigheid!

23 mijn God heeft zijnen Engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld in mij gevonden is; ook heb ik, o Koning! tegen u geen misdaad gedaan. Hebr. 11:33.

24 Toen werd de Koning bij zichzelven zeer vroolijk, en zeide dat men Daniël uit den kuil trekken zoude. Toen Daniël uit den kuil opgetrokken was, zoo werd er geen schade aan hem gevonden, dewijl hij in zijnen God geloofd had.

25 Toen beval de Koning en zij brachten die mannen voor, die Daniël overluid beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen, hunne kinderen en hunne vrouwen, en zij kwamen niet op den grond des kuils, of de leeuwen heerschten over hen, zij vermorzelden ook alle hunne beenderen.

26 Toen schreef de Koning Daríus aan alle volkeren, natiën en tongen die op de gansche aarde woonden: Uw vrede worde vermenigvuldigd!

27 Van mij is een bevel gegeven, dat men in de gansche heerschappij mijns koninkrijks beve en siddere voor het aangezicht van den God Daniëls; want Hij is de levende God, en bestendig in eeuwigheden, en zijn koninkrijk is niet verderfelijk, en zijne heerschappij is tot het einde toe; Dan. 2:44; 4:3, 34; 7:14.

28 Hij verlost en redt, en Hij doet teekenen en wonderen in den hemel en op de aarde: die heeft Daniël uit het geweld der leeuwen verlost.

29 Deze Daniël nu had voorspoed in het koninkrijk van Daríus en in het koninkrijk van Kores den Perziaan.

HOOFDSTUK 7.

IN het eerste jaar van Belsazar den Koning van Babel zag Daniël eenen droom en gezichten zijns hoofds op zijn leger; toen schreef hij dien droom *en* hij zeide de hoofdsom der zaken.

2 Daniël antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezicht, bij nacht, en zie, de vier winden des hemels braken voort op de groote zee.

3 En daar klommen vier groote dieren op uit de zee, het één van het ander verscheiden;

4 het eerste was als een leeuw, en het had arendsvleugelen; ik zag toe totdat zijne vleugelen uitgeplukt waren, en het werd van de aarde opgeheven, en op de voeten gesteld als een mensch, en aan hetzelve werd eens menschen hart gegeven.

5 Daarna zie, het andere dier, het tweede, was gelijk een beer, en stelde zich aan de ééne zijde, en het had drie ribben in zijnen muil tusschen zijne tanden; en men zeide aldus tot hetzelve: Sta op, eet veel vleesch.

6 Daarna zag ik, en zie, daar was een ander *dier*, gelijk een luipaard, en het had vier vleugelen eens vogels op zijnen rug, ook had dat dier vier hoofden, en aan hetzelve werd de heerschappij gegeven.

7 Daarna zag ik in de nachtgezichten, en zie, het vierde dier was schrikkelijk en gruwelijk en zeer sterk, en het had groote ijzeren tanden, het at en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijne voeten; en het was verscheiden van alle de dieren die vóór hetzelve geweest waren; en het had tien hoornen. vs. 21. Openb. 11:7; 13:1, 7.

8 Ik gaf acht op de hoornen, en zie, een andere kleine hoorn kwam òp tusschen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelven; en zie, in dien hoorn waren oogen als menschenoogen, en een mond, groote dingen sprekende.

9 *Dit* zag ik, [a] totdat er tronen gezet werden, en de Oude van dagen Zich zette, wiens kleed wit was als de sneeuw, [b] en het haar zijns hoofds als zuivere wol; zijn troon was vuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur; *a* Openb. 20:4. *b* Openb. 1:14; 20:11.

10 eene vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit, [a] duizendmaal duizenden dienden Hem, en tien duizendmaal tien duizenden stonden vóór Hem: [b] het gericht zette zich en de boeken werden geopend. *a* Openb. 5:11. *b* Openb. 20:12.

11 Toen zag ik toe vanwege de stem der groote woorden welke die hoorn sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood en zijn lichaam verdaan werd, en overgegeven om door het vuur verbrand te worden;

12 en aangaande de overige dieren, men nam hunne heerschappij weg, want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe.

13 *Voorts* zag ik in de nachtgezichten, en zie, [a] daar kwam een met de wolken des hemels, [b] als eens menschen zoon, en hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden hem voor denzelve naderen; *a* Openb. 1:7, 13; 14:14. *b* Matth. 26:64.

14 en hem werd gegeven heerschappij en eer en het koninkrijk, dat hem alle volkeren, natiën en tongen eeren zouden; zijne heerschappij is eene eeuwige heerschappij die niet vergaan zal, en zijn koninkrijk zal niet verdorven worden. Dan. 2:44; 4:3, 34; 6:27.

15 Mij, Daniël, werd mijn geest doorstoken in het midden van het lichaam, en de gezichten mijns hoofds verschrikten mij.

16 Ik naderde tot eenen dergenen die daar stonden, en verzocht van hem de zekerheid over dit alles; en hij zeide ze mij, en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.

17 Deze groote dieren, die vier zijn, zijn vier Koningen *die* uit de aarde opstaan zullen.

18 Maar de heiligen der hooge *plaatsen* zullen dat koninkrijk ontvangen, en zij zullen het rijk bezitten tot in der eeuwigheid, ja tot in eeuwigheid der eeuwigheden. Openb. 22:5.

19 Toen wenschte ik naar de waarheid aangaande het vierde dier, hetwelk verscheiden was van alle de andere, zeer gruwelijk, welks tanden van ijzer waren, en zijne klauwen van koper, het at, het verbrijzelde, en vertrad het overige met zijne voeten;

20 en aangaande de tien hoornen die op zijn hoofd waren, en den anderen die opkwam, en voor welken er drie afgevallen waren, namelijk dien hoorn die oogen had en een mond die groote dingen sprak, en wiens aanzien grooter was dan zijner metgezellen:

21 ik had gezien dat die hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht, Openb. 11:7; 13:7.

22 totdat de Oude van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hooge *plaatsen*, en dat de bestemde tijd kwam dat de heiligen het rijk bezaten.

23 Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van alle die rijken; en het zal de gansche aarde opeten en het zal dezelve vertreden en het zal ze verbrijzelen.

24 Belangende nu de tien hoornen: uit dat koninkrijk zullen tien Koningen opstaan; en een ander zal na hen opstaan, en die zal verschillend zijn van de vorigen, en hij zal drie Koningen vernederen;

25 [a] en hij zal woorden spreken tegen den Allerhoogste, en hij zal de heiligen der hooge *plaatsen* verstoren, en hij zal meenen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen in zijne hand overgegeven worden tot [b] eenen tijd en tijden en een gedeelte eens tijds. *a* Dan. 11:36. *b* Openb. 12:14.

26 Daarna zal het gericht zitten, en men zal zijne heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende tot het einde toe.

27 Maar het rijk en de heerschappij en de grootheid der koninkrijken onder den ganschen hemel zal gegeven worden aan het volk der heiligen der hooge *plaatsen*, welks rijk een eeuwig rijk zijn zal, en alle heerschappijen zullen hem eeren en gehoorzamen.

28 Tot hiertoe is het einde dezer rede. Wat mij, Daniël, aangaat, mijne gedachten verschrikten mij zeer, en mijn glans veranderde aan mij; doch ik bewaarde dat woord in mijn hart.

HOOFDSTUK 8.

IN het derde jaar van het koninkrijk des Konings Belsazars verscheen mij een gezicht, mij Daniël, na hetgeen dat mij in het eerst verschenen was;

2 en ik zag in een gezicht (het geschiedde nu toen ik het zag, dat ik in den burg Susan was, welke in het land-

schap Elam is), ik zag dan in een gezicht, dat ik aan den vloed Ulai was.
3 En ik hief mijne oogen op en ik zag, en zie, een ram stond vóór dien vloed; die had twee hoornen, en die twee hoornen waren hoog, en de ééne was hooger dan de andere, en de hoogste kwam het laatst op.
4 Ik zag dat de ram met de hoornen tegen het Westen stiet, en tegen het Noorden, en tegen het Zuiden, en geene dieren konden voor zijn aangezicht bestaan, en daar was niemand die uit zijne hand verloste, maar hij deed naar zijn welgevallen en hij maakte zich groot.
5 Toen ik *dit* overleide, zie, daar kwam een geitenbok van het Westen over den ganschen aardbodem, en roerde de aarde niet aan; en die bok had een aanzienlijken hoorn tusschen zijne oogen.
6 En hij kwam tot den ram die de twee hoornen had, dien ik had zien staan vóór den vloed, en hij liep op hem aan in de grimmigheid zijner kracht;
7 en ik zag hem nakende aan den ram, en hij verbitterde zich tegen hem, en hij stiet den ram, en hij brak zijne beide hoornen, en in den ram was geen kracht om voor zijn aangezicht te bestaan, en hij wierp hem ter aarde en hij vertrad hem, en daar was niemand die den ram uit zijne macht verloste.
8 En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij sterk geworden was, brak die groote hoorn, en daar kwamen òp aan deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de vier winden des hemels.
9 En uit eenen van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het Zuiden, en tegen het Oosten, en tegen het sierlijke *land*.
10 En hij werd groot tot aan het heir des hemels, en hij wierp er *sommigen* van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder en vertrad ze;
11 ja hij maakte zich groot tot aan den Vorst van dat heir, en van denzelve werd weggenomen het gedurig *offer*, en de woning zijns heiligdoms werd nedergeworpen;
12 en het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig *offer*; en hij wierp de waarheid ter aarde, en deed het, en het gelukte wèl.
13 Daarna hoorde ik eenen heilige spreken, en de heilige zeide tot den ongenoemde die daar sprak: Tot hoe lang zal dat gezicht van het gedurig *offer* en *van* den verwoestenden afval zijn, dat zoo het heiligdom als het heir *ter* vertreding zal overgegeven worden?
14 En hij zeide tot mij: Tot twee duizend en driehonderd avonden *en* morgens: dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden.
15 En het geschiedde toen ik dat gezicht zag, ik Daniël, zoo zocht ik het te verstaan, en zie, daar stond vóór mij als de gedaante eens mans.
16 En ik hoorde tusschen Ulai eens menschen stem, die riep en zeide: Gabriël, geef dezen het gezicht te verstaan. Luc. 1:26.
17 En hij kwam nevens mij waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik en ik viel op mijn aangezicht. Toen zeide hij tot mij: Versta, gij menschenkind; want dit gezicht zal zijn tot den tijd van het einde.
18 Als hij nu met mij sprak, viel ik in eenen diepen slaap op mijn aangezicht ter aarde. Toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijne standplaats;
Ezech. 1:28; 3:23; 43:3; 44:4. Dan. 10:9.
19 en hij zeide: Zie, ik zal u te kennen geven wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap; want ter bestemder tijd zal het einde zijn.
20 De ram met de twee hoornen dien gij gezien hebt, zijn de Koningen der Meden en der Perzen.
21 Die harige bok nu is de Koning van Griekenland; en de groote hoorn welke tusschen zijne oogen is, is de eerste Koning.
22 Dat er nu vier aan zijne plaats stonden toen hij verbroken was: vier koninkrijken zullen uit dat volk ontstaan, doch niet met zijne kracht.
23 Doch op het laatste huns koninkrijks, als het de afvalligen op het hoogst zullen gebracht hebben, zoo zal er een Koning opstaan, stijf van aangezicht en raadselen verstaande;
24 en zijne kracht zal sterk worden, doch niet door zijne kracht; en hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken mitsgaders het heilige volk verderven;
25 en door zijne kloekheid zoo zal hij de bedriegerij doen gedijen in zijne hand, en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorst der Vorsten; doch hij zal zonder hand verbroken worden.

26 Het gezicht nu van den avond en
den morgen, dat er gezegd is, is de
waarheid; en gij, sluit dit gezicht toe,
want daar zijn nog vele dagen toe.
Dan. 12.4. Openb. 10.4.
27 Toen werd ik, Daniël, zwak, en was
eenige dagen krank: daarna stond ik op,
en deed des Konings werk; en ik was
ontzet over dit gezicht, maar niemand
merkte het.

HOOFDSTUK 9.

IN het eerste jaar van Daríus den zoon
van Ahasveros, uit het zaad der Meden,
die Koning gemaakt was over het
koninkrijk der Chaldeën:
2 in het eerste jaar zijner regeering
merkte ik, Daniël, in de boeken, dat het
getal der jaren, van dewelke het Woord
des Heeren tot den Profeet Jeremía geschied
was, in het vervullen der verwoestingen
Jeruzalems, zeventig jaar was.
Jer. 25:12; 29:10.
3 En ik stelde mijn aangezicht tot God
den Heere, *om Hem* te zoeken *met* het
gebed en smeekingen, met vasten en zak
en asch;
4 ik bad dan tot den Heere mijnen God
en deed belijdenis en zeide: Och Heere,
Gij groote en verschrikkelijke God, die
het verbond en de weldadigheid houdt
dien die Hem liefhebben en zijne geboden
houden, Deut. 7:9. Neh. 1:5; 9:32.
5 wij hebben gezondigd en hebben onrecht
gedaan en goddelooslijk gehandeld
en gerebelleerd, met af te wijken van
uwe geboden en van uwe rechten;
vs. 8. Ps. 106:6. Jer. 3:25; 14:20.
6 en wij hebben niet gehoord naar uwe
dienstknechten de Profeten, die in uwen
naam spraken tot onze Koningen, onze
Vorsten en onze vaders, en tot al het
volk des lands,
7 Bij U, o Heere! is de gerechtigheid,
maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten,
gelijk het is te dezen dage bij de
mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem
en geheel Israël, die nabij en die verre
zijn, in alle de landen daar Gij ze henen gedreven
hebt om hunne overtreding waarmede
zij tegen U overtreden hebben.
8 O Heere! bij ons is de beschaamdheid
der aangezichten, bij onze Koningen,
bij onze Vorsten en bij onze vaderen, omdat
wij tegen U gezondigd hebben. vs. 5.
9 Bij den Heere onzen God zijn de
barmhartigheden en vergevingen, alhoewel
wij tegen Hem gerebelleerd hebben;
10 en wij hebben der stemme des Heeren
onzes Gods niet gehoorzaamd, dat wij
in zijne wetten wandelen zouden die Hij gegeven
heeft voor onze aangezichten door de
hand van zijne knechten de Profeten,
11 maar geheel Israël heeft uwe wet
overtreden, met af te wijken, dat zij uwer
stemme niet gehoorzaamden; daarom is
over ons uitgestort die vloek en die eed
die geschreven is in de wet van Mozes
den knecht Gods, dewijl wij tegen Hem
gezondigd hebben; Deut. 28 15.
12 en Hij heeft zijne woorden bevestigd,
die Hij gesproken heeft tegen ons en tegen
onze Richters die ons richtten, brengende
over ons een groot kwaad, hetwelk niet
geschied is onder den ganschen hemel,
gelijk aan Jeruzalem geschied is.
13 Gelijk als in de wet van Mozes geschreven
is, *alzóó* is al dat kwaad over
ons gekomen; en wij smeekten het aangezicht
des Heeren onzes Gods niet, afkeerende
van onze ongerechtigheden, en
verstandig acht gevende op uwe waarheid.
14 Daarom heeft de Heere over het
kwade gewaakt en Hij heeft het over ons
gebracht, want de Heere onze God is
rechtvaardig in alle zijne werken die Hij
gedaan heeft, dewijl wij zijner stemme niet
gehoorzaamden. Neh. 9:33.
15 En nu, o Heere onze God! Gij die uw
volk uit Egypteland uitgevoerd hebt met
eene sterke hand, en hebt U eenen naam
gemaakt gelijk hij is te dezen dage: wij
hebben gezondigd, wij zijn goddeloos
geweest.
16 O Heere! naar alle uwe gerechtigheden
laat toch uw toorn en uwe grimmigheid afgekeerd
worden van uwe stad Jeruzalem,
uwen heiligen berg; want om onzer zonden
wil, en om onzer vaderen ongerechtigheden,
zijn Jeruzalem en uw volk tot
versmaadheid bij allen die rondom ons zijn.
17 En nu, o onze God! hoor naar het
gebed uws knechts en naar zijne smeekingen,
en doe uw aangezicht lichten
over uw heiligdom dat verwoest is, om
des Heeren wil. Num. 6:25.
Ps. 4:7; 31:17; 67:2; 80:4, 8, 20; 119:135.
18 Neig uw oor, mijn God, en hoor; doe
uwe oogen open en zie onze verwoestingen,
en de stad die naar uwen naam genoemd
is; want wij werpen onze smeekingen voor
uw aangezicht niet neder op onze gerech-

tigheden, maar op uwe barmhartigheden die groot zijn. 2 Kon. 19:16. Jes. 37:17.
19 O Heere! hoor; o Heere! vergeef; o Heere! merk op en doe het, vertraag het niet, om uwszelfs wil, o mijn God! want uw stad en uw volk is naar uwen naam genoemd.
20 Als ik nog sprak en bad, en beleed mijne zonde en de zonde van mijn volk Israël, en mijne smeeking nederwierp voor het aangezicht des HEEREN mijns Gods, ter wille van den heiligen berg mijns Gods;
21 als ik nog sprak in den gebede, zoo kwam de man Gabriël, dien ik in het begin in een gezicht gezien had, snellijk gevlogen, mij aanrakende omtrent den tijd des avondoffers; Dan. 8:15, 16.
22 en hij onderrichtte *mij* en sprak met mij en zeide: Daniël, nu ben ik uitgegaan om u den zin te doen verstaan.
23 In het begin uwer smeekingen is het woord uitgegaan, en ik ben gekomen om *u dat* te kennen te geven, want gij zijt een zeer gewenscht *man*; versta dan dit woord en merk op dit gezicht.
24 Zeventig weken zijn bestemd over uw volk en over uwe heilige stad, om de overtreding te sluiten en om de zonden te verzegelen en om de ongerechtigheid te verzoenen, en om eene eeuwige gerechtigheid aan te brengen en om het gezicht en den Profeet te verzegelen en om de heiligheid der heiligheden te zalven.
25 Weet dan en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeeren en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias den Vorst, zijn zeven weken en twee en zestig weken: de straten en de grachten zullen wederom gebeuwd worden, doch in benauwdheid der tijden.
26 En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hemzelven zijn; en een volk des Vorsten, hetwelk komen zal, zal de stad en het heiligdom verderven, en zijn einde zal zijn met eenen overstroomenden vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn, *en* vastelijk beslotene verwoestingen.
27 En hij zal velen het verbond versterken ééne week; en *in* de helft der week zal hij het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden; en over den gruwelijken vleugel zal een verwoester zijn, ook tot de voleindiging toe, die vastelijk besloten zijnde, zal uitgestort worden over den verwoeste. Matth. 24:15. Marc. 13:14.

HOOFDSTUK 10.

IN het derde jaar van Kores den Koning van Perzië, werd aan Daniël, wiens naam genoemd werd Beltsazar, eene zaak geopenbaard, en die zaak is de waarheid, doch *in* eenen gezetten grooten tijd; en hij verstond die zaak en hij had verstand van het gezicht.
2 In die dagen was ik, Daniël, treurende drie weken der dagen;
3 begeerlijke spijs at ik niet en vleesch of wijn kwam in mijnen mond niet, ook zalfde ik mij gansch niet, totdat die drie weken der dagen vervuld waren.
4 En op den vier en twintigsten dag der eerste maand, zoo was ik aan den oever der groote rivier, welke is Hiddékel;
5 en ik hief mijne oogen op en zag, en zie, daar was een Man met linnen bekleed, en zijne lendenen waren omgord met fijn goud van Ufaz; Dan. 12:6.
6 en zijn lichaam was gelijk een turkoois, en zijn aangezicht gelijk de gedaante des bliksems, en zijne oogen gelijk vurige fakkelen, en zijne armen en zijne voeten gelijk de verve van gepolijst koper; en de stem zijner woorden was gelijk de stem eener menigte. Openb. 1:15.
7 En alleen ik, Daniël, zag dat gezicht, maar de mannen die bij mij waren, zagen dat gezicht niet; doch eene groote verschrikking viel op hen en zij vloden om zich te versteken.
8 Ik dan werd alléén overgelaten en zag dit groot gezicht, en daar bleef in mij geene kracht overig, en mijne sierlijkheid werd aan mij veranderd in eene verderving, zoodat ik geene kracht behield.
9 En ik hoorde de stem zijner woorden; en toen ik de stem zijner woorden hoorde, viel ik in eenen diepen slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde. Ezech. 1:28; 3:23; 43:3; 44:4. Dan. 8:18.
10 En zie, eene hand roerde mij aan en maakte, dat ik mij bewoog op mijne knieën en de palmen mijner handen.
11 En hij zeide tot mij: Daniël, gij zeer gewenschte man, merk op de woorden die ik tot u spreken zal, en sta op uwe standplaats, want ik ben alsnu tot u gezonden. En toen hij dat woord tot mij sprak, stond ik bevende.
12 Toen zeide hij tot mij: Vrees niet, Daniël, want van den eersten dag aan dat gij uw hart begaaft om te verstaan en

om uzelven te verootmoedigen voor het aangezicht uws Gods, zijn uwe woorden gehoord, en om uwer woorden wil ben ik gekomen.
13 Doch de Vorst des koninkrijks van Perzië stond tegenover mij één en twintig dagen; en zie, Michaël, een van de eerste Vorsten, kwam om mij te helpen, en ik werd aldaar gelaten bij de Koningen van Perzië.
14 Nu ben ik gekomen om u te doen verstaan hetgeen dat uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen, want het gezicht is nog voor *vele* dagen.
15 En toen hij deze woorden met mij sprak, sloeg ik mijn aangezicht ter aarde en ik werd stom.
16 En zie, *een*, den menschenkinderen gelijk, raakte mijne lippen aan: toen deed ik mijnen mond open en ik sprak en zeide tot dien die tegenover mij stond: Mijn Heere, om des gezichts wil keeren zich mijne weeën over mij zoodat ik geen kracht behoude; Jes. 6:7. Jer. 1:9.
17 en hoe kan de knecht van dezen mijnen Heere spreken met mijnen Heere? Want wat mij aangaat, van nu af bestaat geene kracht in mij, en geen adem is in mij overgebleven.
18 Toen raakte mij wederom aan een als *in* de gedaante van een mensch, en hij versterkte mij,
19 en hij zeide: Vrees niet, gij zeer gewenschte man, vrede zij u, wees sterk, ja wees sterk. En terwijl hij met mij sprak, werd ik versterkt, en zeide: Mijn Heere spreke, want gij hebt mij versterkt.
20 Toen zeide hij: Weet gij waarom ik tot u gekomen ben? Doch nu zal ik wederkeeren om te strijden tegen den Vorst der Perzen; en als ik zal uitgegaan zijn, zie, zoo zal de Vorst van Griekenland komen.
21 Doch ik zal u te kennen geven hetgeen dat geteekend is in het geschrift der waarheid; en daar is niet één die zich met mij versterkt tegen dezen, dan uw Vorst Michaël.

HOOFDSTUK 11.

IK nu, ik stond in het eerste jaar van Darius den Meder, om hem te versterken en te steunen.
2 En nu, ik zal u de waarheid te kennen geven: zie, daar zullen nog drie Koningen in Perzië opstaan, en de vierde zal verrijkt worden met grooten rijkdom, meer dan alle *de anderen*; en nadat hij zich in zijnen rijkdom zal versterkt hebben, zal hij ze allen verwekken tegen het koninkrijk van Griekenland.
3 Daarna zal er een geweldig Koning opstaan, die met groote heerschappij heerschen zal, en hij zal doen naar zijn welgevallen.
4 En als hij zal staan, zal zijn rijk gebroken en in de vier winden des hemels verdeeld worden, maar niet aan zijne nakomelingen, ook niet naar zijne heerschappij, waarmede hij heerschte; want zijn rijk zal uitgerukt worden, en dat voor anderen dan dezen.
5 En de Koning van het Zuiden, die een van zijne Vorsten is, zal sterk worden, doch *een ander* zal sterker worden dan hij, en hij zal heerschen, zijne heerschappij zal een groote heerschappij zijn.
6 Op het einde nu van *sommige* jaren zullen zij zich met elkander bevrienden, en de dochter des Konings van het Zuiden zal komen tot den Koning van het Noorden, om billijke voorwaarden te maken; doch zij zal de macht des arms niet behouden, daarom zal hij en zijn arm niet bestaan, maar zij zal overgegeven worden, en die haar gebracht hebben, en die haar gegenereerd heeft, en die haar gesterkt heeft in die tijden.
7 Doch uit de spruit harer wortelen zal er een opstaan *in* zijnen staat, die zal met heirkracht komen, en hij zal komen tegen de sterke plaatsen des Konings van het Noorden, en hij zal tegen dezelve doen en hij zal ze bemachtigen.
8 Ook zal hij hunne goden, met hunne Vorsten, met hunne gewenschte vaten van zilver en goud, in de gevangenis naar Egypte brengen; en hij zal *eenige* jaren staande blijven boven den Koning van het Noorden.
9 Alzoo zal de Koning van het Zuiden in het koninkrijk komen, en hij zal wederom in zijn land trekken.
10 Doch zijne zonen zullen zich *in strijd* mengen, en zij zullen eene menigte van groote heiren verzamelen, en *een van hen* zal snellijk komen, en als een vloed overstroomen en doortrekken, en hij zal wederom komen en zich *in den strijd* mengen, tot aan zijne sterke plaats toe.
11 En de Koning van het Zuiden zal verbitterd worden, en hij zal uittrekken en strijden tegen hem, tegen den Koning

van het Noorden, die *óók* eene groote menigte oprichten zal, doch die menigte zal in zijne hand gegeven worden.

12 Als die menigte zal weggenomen zijn, zal zijn hart zich verheffen en hij zal er *eenige* tienduizenden nedervellen. Evenwel zal hij niet gesterkt worden;

13 want de Koning van het Noorden zal wederkeeren en hij zal een grooter menigte dan de eerste was, oprichten, en aan het einde van de tijden der jaren zal hij snellijk komen met eene groote heirkracht en met groot goed.

14 Ook zullen er in die tijden velen opstaan tegen den Koning van het Zuiden; en de scheurmakers uws volks zullen verheven worden om het gezicht te bevestigen, doch zij zullen vallen.

15 En de Koning van het Noorden zal komen, en eenen wal opwerpen, en vaste steden innemen; en de armen van het Zuiden zullen niet bestaan, noch zijn uitgelezen volk, ja daar zal geen kracht zijn om te bestaan.

16 Maar hij die tegen hem komt, zal doen naar zijn welgevallen, en niemand zal voor zijn aangezicht bestaan; hij zal ook staan in het land des sieraads, en de verderving zal in zijne hand wezen.

17 En hij zal zijn aangezicht stellen om met de kracht zijns ganschen rijks te komen, en hij zal billijke voorwaarden medebrengen, en hij zal het doen, want hij zal hem eene dochter der vrouwen geven, om haar te verderven; maar zij zal niet vaststaan en zij zal voor hem niet zijn.

18 Daarna zal hij zijn aangezicht tot de eilanden keeren, en hij zal er vele innemen; doch een overste zal zijnen smaad tegen hem doen ophouden, behalve dat hij zijnen smaad op hem zal doen wederkeeren.

19 En hij zal zijn aangezicht keeren naar de sterkten zijns lands, en hij zal aanstooten en vallen en niet gevonden worden.

20 En in zijnen staat zal er een opstaan, doende een geldeischer doortrekken in koninklijke heerlijkheid; maar hij zal in eenige dagen gebroken worden, nochtans niet door toornigheden noch door oorlog.

21 Daarna zal er een verachte in zijnen staat opstaan, denwelke men de koninklijke waardigheid niet zal geven; doch hij zal in stilte komen en het koninkrijk door vleierijen bemachtigen.

22 En de armen der overstrooming zullen overstroomd worden van voor zijn aangezicht, en zij zullen gebroken worden, en ook de Vorst des verbonds.

23 En na de vereeniging met hem zal hij bedrog plegen, en hij zal optrekken, en hij zal met weinig volks gesterkt worden.

24 Met stilheid zal hij ook in de vette plaatsen des landschaps komen, en hij zal doen wat zijne vaders en de vaders zijner vaderen niet gedaan hebben; roof en buit en goederen zal hij onder hen uitstrooien, hij zal tegen de vastigheden zijne gedachten denken, doch tot eenen *zekeren* tijd toe.

25 En hij zal zijne kracht en zijn hart verwekken tegen den Koning van het Zuiden, met eene groote heirkracht; en de Koning van het Zuiden zal zich in den strijd mengen met eene groote en zeer machtige heirkracht; doch hij zal niet bestaan, want zij zullen gedachten tegen hem denken.

26 En die de stukken zijner spijs zullen eten, zullen hem breken, en deszelfs heirkracht zal overstroomen, en vele verslagenen zullen vallen.

27 En beider dezer Koningen hart zal wezen om kwaad te doen, en aan ééne tafel zullen zij leugen spreken; en het zal niet gelukken, want het zal nog een einde hebben ter bestemder tijd.

28 En hij zal *in* zijn land wederkeeren met groot goed, en zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond; en hij zal het doen, en wederkeeren in zijn land.

29 Ter bestemder tijd zal hij wederkeeren en tegen het Zuiden komen, doch het zal niet zijn gelijk de eerste noch gelijk de laatste *reize*.

30 Want er zullen schepen van de Kittieten tegen hem komen, daarom zal hij met smart bevangen worden, en hij zal wederkeeren en gram worden tegen het heilig verbond, en hij zal het doen; want wederkeerende, zoo zal hij acht geven op de verlaters van het heilig verbond.

31 En daar zullen armen uit hem ontstaan, en zij zullen het heiligdom ontheiligen *en* de sterkte, en zij zullen het gedurig *offer* wegnemen, en eenen verwoestenden gruwel stellen.

32 En die goddelooslijk handelen tegen het verbond, zal hij doen huichelen door vleierijen; maar het volk die hunnen God kennen, zullen zij grijpen, en zullen het doen.

33 En de leeraars des volks zullen er velen onderwijzen, en zij zullen vallen door het zwaard en door vlam, door gevangenis en door berooving, *vele* dagen.

34 Als zij nu zullen vallen, zullen zij met
eene kleine hulp geholpen worden; doch
velen zullen zich door vleierijen tot hen
vervoegen.
35 En van de leeraars zullen er *sommigen*
vallen, om hen te louteren en te reinigen
en wit te maken, tot den tijd van het
einde toe; want het zal nog zijn voor
eenen bestemden tijd.
36 En die Koning zal doen naar zijn
welgevallen, [a] en hij zal zichzelven verheffen
en groot maken boven allen god,
[b] en hij zal tegen den God der goden
wonderlijke dingen spreken; en hij zal
voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleindigd
zij; want het is vast besloten, het
zal geschieden. *a* 2 Thess. 2:4. *b* Dan. 7:25.
37 En op de goden zijner vaderen zal
hij geen acht geven, noch op de begeerte
der vrouwen; hij zal ook op geenen god
acht geven, maar hij zal zich boven alles
groot maken.
38 En hij zal den god Maüzzim in zijne
standplaats eeren; namelijk den god, welken
zijne vaders niet gekend hebben,
zal hij eeren met goud en met zilver
en met kostelijk gesteente en met gewenschte
dingen.
39 En hij zal de vastigheden der sterkten
maken met den vreemden god; dengenen
die hij kennen zal, zal hij de eer
vermenigvuldigen, en hij zal ze doen heerschen
over velen, en hij zal het land
uitdeelen om prijs.
40 En op den tijd van het einde zal de
Koning van het Zuiden tegen hem met
hoornen stooten; en de Koning van het
Noorden zal tegen hem aanstormen met
wagenen en met ruiteren en met vele
schepen; en hij zal in de landen komen,
en hij zal ze overstroomen en doortrekken.
41 En hij zal komen in het land des
sieraads, en vele *landen* zullen terneder
geworpen worden; doch dezen zullen zijne
hand ontkomen: Edom en Moab en de
eerstelingen der kinderen Ammons.
42 En hij zal zijne hand aan de landen
leggen, ook zal het land van Egypte niet
ontkomen;
43 en hij zal heerschen over de verborgene
schatten des gouds en des zilvers, en
over alle de gewenschte dingen van Egypte;
en die van Lybië en de Mooren zullen
in zijne gangen wezen.
44 Maar de geruchten van het Oosten
en van het Noorden zullen hem verschrikken;
daarom zal hij uittrekken met
groote grimmigheid, om velen te verdelgen
en te verbannen;
45 en hij zal de tenten van zijn paleis
planten tusschen de zeeën aan den berg
des heiligen sieraads; en hij zal tot zijn
einde komen en zal geenen helper hebben.

HOOFDSTUK 12.

EN te dier tijd zal [a] Michaël opstaan,
die groote Vorst, die voor de kinderen
uws volks staat; [b] als het *zulk* een tijd der
benauwdheid zijn zal, als er niet geweest
is sinds dat er een volk geweest is, tot
op dien tijd toe; en te dier tijd zal uw
volk verlost worden, al die bevonden wordt
geschreven te zijn in het boek.

a Judas vs. 9. Openb. 12:7. *b* Matth. 24:21. Marc. 13:19.

2 En velen van degenen die in het stof
der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen
ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden
en tot eeuwige afgrijzing.
Matth. 25:46. Joh. 5:29.
3 De leeraars nu zullen blinken als de
glans des uitspansels, en die er velen
rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos
en eeuwiglijk. Matth. 13:43. Openb. 2:28.
4 En gij, Daniël, sluit deze woorden toe,
en verzegel dit boek tot den tijd van het
einde: velen zullen het nasporen, en de
wetenschap zal vermenigvuldigd worden.
vs. 9. Dan. 8:26. Openb. 10:4.
5 En ik, Daniël, zag, en zie, daar stonden
twee anderen, de één aan deze zijde
van den oever der rivier en de ander
aan gene zijde van den oever der rivier.
6 En hij zeide tot den Man bekleed met
linnen, die boven op het water der rivier
was: Tot hoe lang zal het zijn, dat er een
einde van deze wonderen zal wezen? Dan. 10:5.
7 En ik hoorde dien Man, bekleed met
linnen, die boven op het water van de
rivier was, en hij hief zijne rechter- en
zijne linkerhand op naar den hemel, en
zwoer bij dien die eeuwiglijk leeft, dat
na eenen bestemden tijd, bestemde tijden,
en eene helft, en als Hij zal voleindigd
hebben te verstrooien de hand des heiligen
volks, alle deze dingen voleindigd
zullen worden. Openb. 10:5, 6.
8 Dit hoorde ik, doch ik verstond het
niet; en ik zeide: Mijn Heere, wat zal
het einde zijn van deze *dingen*?
9 En hij zeide: Ga henen, Daniël; want
deze woorden zijn toegesloten en verzegeld
tot den tijd van het einde. vs. 4. Openb. 5:1; 10:4.

10 Velen zullen er gereinigd en wit ge-
maakt en gelouterd worden; doch de
goddeloozen zullen goddelooslijk hande-
len, en geene van de goddeloozen zullen
het verstaan, maar de verstandigen zullen
het verstaan.
11 En van dien tijd af, dat het gedurig
offer zal weggenomen en de verwoestende
gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn dui-
zend tweehonderd en negentig dagen.
12 Welgelukzalig is hij die verwacht
en raakt tot duizend driehonderd en vijf
en dertig dagen.
13 Maar gij, ga henen tot het einde,
want gij zult rusten, en zult opstaan in
uw lot, in het einde der dagen.

DE PROFEET HOSEA.

HOOFDSTUK 1.

HET Woord des HEEREN, dat geschied is
tot Hoséa den zoon van Beëri, in de
dagen van Uzzía, Jotham, Achaz, Hizkía,
Koningen van Juda, en in de dagen van
Jerobeam, zoon van Joas, Koning van Israël.
2 Het begin van het Woord des HEEREN
door Hoséa. De HEERE dan zeide tot
Hoséa: Ga henen, neem u eene vrouw der
hoererijen en kinderen der hoererijen;
want het land hoereert ganschelijk van
achter den HEERE.
3 Zoo ging hij henen en nam Gomer,
eene dochter van Diblaïm; en zij ontving,
en baarde hem eenen zoon.
4 En de HEERE zeide tot hem: Noem
zijnen naam Jizreël; want nog een weinig
tijds, zoo zal Ik de bloedschulden Jizreëls
bezoeken over het huis van Jehu, en zal
het koninkrijk van het huis Israëls doen
ophouden; 2 Kon. 9 en 10.
5 en het zal te dien dage geschieden
dat Ik Israëls boog verbreken zal in het
dal Jizreëls.
6 En zij ontving wederom, en baarde eene
dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haren
naam Lo-Ruchama; want Ik zal Mij voort-
aan niet meer ontfermen over het huis
Israëls, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren.
7 Maar over het huis van Juda zal Ik
Mij ontfermen en zal ze verlossen door den
HEERE hunnen God, en Ik zal ze niet
verlossen door boog noch door zwaard noch
door krijg, door paarden noch door ruiteren.
8 Als zij nu Lo-Ruchama gespeend had,
ontving zij, en baarde eenen zoon.
9 En Hij zeide: Noem zijnen naam Lo-
Ammi, want gijlieden zijt mijn volk niet,
zoo zal Ik óók de uwe niet zijn.
10 [a]Nochtans zal het getal der kinde-
ren Israëls zijn als het zand der zee, dat
niet gemeten noch geteld kan worden;
en het zal geschieden dat ter plaatse waar
tot hen gezegd zal zijn: [b]Gijlieden zijt
mijn volk niet, tot hen gezegd zal wor-
den: Gij zijt kinderen des levenden Gods;
a Gen. 32:12. b Rom. 9:26.
11 en de kinderen van Juda, en de kin-
deren Israëls zullen samenvergaderd wor-
den, en zich een éénig hoofd stellen, en
uit het land optrekken; want de dag van
Jizreël zal groot zijn. Jer. 3:18. Ezech. 37:22.
12 Zegt tot uwe broederen: Ammi, en
tot uwe zusteren: Ruchama.

HOOFDSTUK 2.

TWIST tegen uliedcr moeder, twist, om-
dat zij mijne vrouw niet is en Ik haar
man niet ben; en laat ze hare hoererijen van
haar aangezicht en hare overspeligheden
van tusschen hare borsten wegdoen,
2 opdat Ik ze niet naakt uitstroope, en
zette ze als ten dage toen zij geboren
werd, ja make ze als eene woestijn en
zette ze als een dor land, en doode ze
door dorst,
3 en Mij over hare kinderen niet ontferme,
omdat zij kinderen der hoererijen zijn.
4 Want hunne moeder hoereert: die hen
ontvangen heeft, handelt schandelijk; want
zij zegt: Ik zal mijne boeleerders nagaan,
die *mij* mijn brood en mijn water, mijne
wol en mijn vlas, mijne olie en mijnen
drank geven.
5 Daarom zie, Ik zal uwen weg met door-
nen betuinen, en Ik zal eenen heiningmuur
maken, dat zij hare paden niet zal vinden;
6 en zij zal hare boeleerders naloopen
maar dezelve niet aantreffen, en zij zal
ze zoeken maar niet vinden; dan zal zij
zeggen: Ik zal henengaan en keeren we-

der tot mijnen vorigen man, want toen
was het mij beter dan nu.
7 Zij bekent toch niet, dat Ik haar het
koren en den most en de olie gegeven
heb, en haar het zilver en goud verme-
nigvuldigd heb, *dat* zij tot den Baäl ge-
bruikt hebben. Ezech. 16:19.
8 Daarom zal Ik wederkomen en mijn
koren wegnemen op zijnen tijd, en mijnen
most op zijnen gezetten tijd, en Ik zal weg-
rukken mijne wol en mijn vlas, *dienende*
om hare naaktheid te bedekken;
9 en nu zal Ik hare dwaasheid ontdek-
ken voor de oogen harer boeleerders, en
niemand zal ze uit mijne hand verlossen.
Hos. 5:14.
10 En Ik zal doen ophouden al hare
vroolijkheid, hare feesten, hare nieuwe
maanden en hare sabbatten, ja alle hare
gezette hoogtijden.
11 En Ik zal verwoesten haren wijnstok
en haren vijgeboom, waarvan zij zegt: De-
ze zijn mij een hoerenloon dat mij mijne
boeleerders gegeven hebben; maar Ik zal
ze stellen tot een woud, en het wild ge-
dierte des velds zal ze vreten. Ps.80:13. Jes.5:5.
12 En Ik zal over haar bezoeken de
dagen der Baäls, waarin zij dien gerookt
heeft, en zich versierd heeft met haar
voorhoofdsiersel en haar halssieraad, en
is hare boeleerders nagegaan, maar heeft
Mij vergeten, spreekt de HEERE.
13 Daarom zie, Ik zal ze lokken en zal
ze voeren in de woestijn, en Ik zal naar
haar hart spreken;
14 en Ik zal haar geven hare wijngaar-
den van daar af, en het dal Achor tot
eene deur der hope; en aldaar zal zij zin-
gen als in de dagen harer jeugd en als
ten dage toen zij optoog uit Egypteland.
15 En het zal te dien dage geschieden,
spreekt de HEERE, dat gij *Mij* noemen
zult: Mijn man, en Mij niet meer noemen
zult: Mijn Baäl;
16 en Ik zal de namen der Baäls van
haren mond wegdoen, en zij zullen niet
meer bij hunne namen gedacht worden.
Ex. 23:13. Joz. 23:7. Ps. 16:4. Zach. 13:2.
17 [a]En Ik zal te dien dage een verbond
voor hen maken [b]met het wild gedierte
des velds en met het gevogelte des hemels
en het kruipend gedierte des aardbodems,
en Ik zal den boog en het zwaard en den
krijg van de aarde verbreken, en zal ze
in zekerheid doen nederliggen.
a Ezech. 34:25; 37:26. b Job 5:23.
18 En Ik zal u Mij ondertrouwen in
eeuwigheid, ja Ik zal u Mij ondertrouwen
in gerechtigheid en in gericht en in goeder-
tierenheid en in barmhartigheden,
19 en Ik zal u Mij ondertrouwen in
geloof, en gij zult den HEERE kennen.
Jer. 31:34.
20 En het zal te dien dage geschieden
dat Ik verhooren zal, spreekt de HEERE;
Ik zal den hemel verhooren, en die zal
de aarde verhooren;
21 en de aarde zal het koren verhooren
mitsgaders den most en de olie, en die
zullen Jizreël verhooren;
22 [a]en Ik zal ze Mij op de aarde zaaien,
en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama;
en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt
mijn volk, en dat zal zeggen: O mijn God!
a Jer. 31:27. b Rom. 9:25. 1 Petr. 2:10.

HOOFDSTUK 3.

EN de HEERE zeide tot mij: Ga weder-
om henen, bemin eene vrouw, die be-
mind zijnde van *haren* vriend, nochtans
overspel doet: gelijk de HEERE de kin-
deren Israëls bemint, maar zij zien òm
naar andere goden en beminnen de fles-
schen der druiven.
2 En ik kocht ze mij voor vijftien zilver-
lingen en een homer gerst en een halven
homer gerst.
3 En ik zeide tot haar: Gij zult vele
dagen voor mij blijven zitten (gij zult niet
hoereeren noch eenen *anderen* man ge-
worden), en ik ook voor u.
4 Want de kinderen Israëls zullen vele
dagen blijven zitten zonder Koning en zon-
der Vorst, en zonder offer en zonder opge-
richt beeld, en zonder efod en terafim.
5 Daarna zullen zich de kinderen Israëls
bekeeren, en zoeken den HEERE hunnen
God en David hunnen Koning, en zij
zullen vreezende komen tot den HEERE
en tot zijne goedheid, in het laatste der
dagen. Jer. 30:9. Ezech. 34:24; 37:24.

HOOFDSTUK 4.

HOORT des HEEREN Woord, gij kinde-
ren Israëls; want de HEERE heeft eenen
twist met de inwoners des lands, omdat
er geene trouw noch weldadigheid noch
kennis Gods in het land is, Micha 6:2.
2 *maar* vloeken en liegen en doodslaan en
stelen en overspel doen; zij breken door,
en bloedschulden raken aan bloedschulden.
3 Daarom zal het land treuren, en een

iegelijk die daarin woont wegkwijnen, met het gedierte des velds en met het gevogelte des hemels, ja ook de visschen der zee zullen weggeraapt worden.

4 Doch niemand twiste noch bestraffe iemand; want uw volk is als die met den Priester twisten.

5 Daarom zult gij vallen bij dag, ja zelfs de Profeet zal met u vallen bij nacht; en Ik zal uwe moeder uitroeien.

6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het Priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uwe kinderen vergeten. Jes. 5:13.

7 Gelijk zij meerder geworden zijn, alzóó hebben zij tegen Mij gezondigd: Ik zal hunne eer in schande veranderen.

8 Zij eten de zonde mijns volks, en verlangen een ieder met zijne ziel naar hunne ongerechtigheid:

9 daarom gelijk het volk, alzóó zal de Priester zijn, en Ik zal zijne wegen over hem bezoeken en zijne handelingen hem vergelden; Jes. 24:2.

10 en zij zullen eten maar niet verzadigd worden, zullen hoereeren maar niet uitbreken *in menigte*; want zij hebben nagelaten den HEERE in acht te nemen. Micha 6:14.

11 Hoererij en wijn en most neemt het hart weg.

12 Mijn volk vraagt zijn hout, en zijn stok zal het hem bekend maken; want de geest der hoererijen verleidt ze, dat zij van onder hunnen God weghoereeren. Hos. 5:4.

13 Op de hoogten der bergen offeren zij, en op de heuvelen rooken zij, onder een eik en populier en iepeboom, omdat derzelver schaduw goed is; daarom hoereeren uwe dochteren, en uwe bruiden bedrijven overspel.

14 Ik zal over uwe dochteren geen bezoeking doen omdat ze hoereeren, en over uwe bruiden omdat ze overspel doen; want zijzelve scheiden zich af met de hoeren, en offeren met de snoodste hoeren; het volk dan *dat* geen verstand heeft, zal omgekeerd worden.

15 Zoo gij, o Israël! wilt hoereeren, dat *immers* Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op naar Beth-Aven, en zweert niet: *Zoo waarachtig als* de HEERE leeft!

16 Want Israël is onbandig als eene onbandige koe: nu zal hen de HEERE weiden als een lam in de ruimte.

17 Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen.

18 Hunne zuiperij is afvallig; zij doen niets dan hoereeren; zijne schilden (het is eene schande!) beminnen *het woord*: Geeft.

19 Een wind heeft hem gebonden in zijne vleugelen, en zij zullen beschaamd worden vanwege hunne offeranden.

HOOFDSTUK 5.

HOORT dit, gij Priesters, en merkt op, gij huis Israëls, en neemt ter oore, gij huis des Konings; want ulieden *gaat* dit oordeel aan, omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa en een uitgespannen net op Tabor.

2 En die afwijken, verdiepen zich *om* te slachten; maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn.

3 Ik ken Efraïm, en Israël is voor Mij niet verborgen: dat gij o Efraïm! nu hoereert, *en* Israël verontreinigd is.

4 Zij stellen hunne handelingen niet aan om zich tot hunnen God te bekeeren; want de geest der hoererijen is in 't midden van hen, en den HEERE kennen zij niet. Hos. 4:12.

5 [a] Dies zal Israëls hoovaardij in zijn aangezicht getuigen, [b] en Israël en Efraïm zullen vallen door hunne ongerechtigheid, ook zal Juda met hen vallen.

a Jer. 2:19. Hos. 7:10. *b* Hos. 14:2.

6 Met hunne schapen en met hunne runderen zullen zij *dan* gaan om den HEERE te zoeken, maar niet vinden: Hij heeft Zich van hen onttrokken.

7 Zij hebben trouwelooslijk gehandeld tegen den HEERE, want zij hebben vreemde kinderen gewonnen; nu zal hen de nieuwe maand verteren met hunne deelen.

8 Blaast de bazuin te Gibea, de trompet te Rama; roept luid *te* BethAven: Achter u, Benjamin!

9 Efraïm zal tot verwoesting worden ten dage der straf; onder de stammen Israëls heb Ik bekend gemaakt wat gewis is.

10 De Vorsten van Juda zijn geworden gelijk die de landpale verrukken; Ik zal mijne verbolgenheid als water over hen uitgieten.

11 Efraïm is verdrukt, hij is verpletterd met recht; want hij heeft *zoo* gewild, hij heeft gewandeld naar het gebod:

12 daarom zal Ik Efraïm zijn als eene mot,
en den huize van Juda als eene verrotting.
13 Als Efraïm zijne krankheid zag en
Juda zijn gezwel, zoo toog Efraïm tot
Assur en hij zond tot den Koning Jareb;
maar die zal ulieden niet kunnen genezen
en zal het gezwel van ulieden niet heelen;
Hos. 10:6.
14 want Ik zal Efraïm zijn als een felle
leeuw, en den huize van Juda als een
jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en
henengaan, Ik zal wegvoeren en daar zal
geen redder zijn; Hos. 2:9.
15 Ik zal henengaan *en* keeren weder
tot mijne plaats, totdat zij zichzelve schuldig
kennen en mijn aangezicht zoeken;
als het hun bang zal zijn, zullen zij Mij
vroeg zoeken.

HOOFDSTUK 6.

KOMT en laat ons wederkeeren tot den
HEERE, want Hij heeft verscheurd en
Hij zal ons genezen, Hij heeft geslagen en
Hij zal ons verbinden; Deut. 32:39. Job 5:18.
2 Hij zal ons na twee dagen levend maken:
op den derden dag zal Hij ons doen
verrijzen en wij zullen voor zijn aangezicht
leven.
3 Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen
om den HEERE te kennen, zijn uitgang
is bereid als de dageraad; en Hij
zal tot ons komen als een regen, als de
spade regen *en* vroege regen des lands.
4 Wat zal Ik u doen, o Efraïm! wat
zal Ik u doen, o Juda! dewijl uwe weldadigheid
is als een morgenwolk, en als
eene vroegkomende dauw die henengaat.
5 Daarom heb Ik ze behouwen door de
Profeten, Ik heb ze gedood door de redenen
mijns mond; en uwe oordeelen zullen
voortkomen *aan* het licht.
6 Want Ik heb lust tot weldadigheid
en niet tot offer, en tot de kennis Gods
meer dan tot brandofferen;
1 Sam. 15:22. Spr. 21:3. Matth. 9:13; 12:7.
7 maar zij hebben het verbond overtreden
als Adam, daar hebben zij trouwelooslijk
tegen Mij gehandeld. Hos. 8:1.
8 Gilead is eene stad van werkers der
ongerechtigheid, het is betreden van bloed.
9 Gelijk de benden der straatschenders
op iemand wachten, *alzóó* is het gezelschap
der Priesters; zij moorden *op* den
weg naar Sichem, waarlijk zij doen schandelijke
daden.
10 Ik zie eene afschuwelijke zaak in het
huis Israëls: aldaar is Efraïms hoererij, Israël
is verontreinigd; Jer. 5:30; 18:13.
11 ook heeft hij u, o Juda! eenen oogst
gezet, als Ik de gevangenen mijns volks
wederbracht.

HOOFDSTUK 7.

TERWIJL Ik Israël genees, zoo wordt
Efraïms ongerechtigheid ontdekt, mitsgaders
de boosheden van Samaria; want
zij werken valschheid, en de dief gaat er
in, de bende der straatschenders stroopt
daarbuiten;
2 en zij zeggen niet in hun hart, *dat*
Ik al hunne boosheid gedachtig ben: nu
omsingelen hen hunne handelingen, zij
zijn voor mijn aangezicht.
3 Zij verblijden den Koning met hunne
boosheid en de Vorsten met hunne leugenen.
4 Zij bedrijven altezamen overspel, zij
zijn gelijk een bakoven die heet gemaakt
is door den bakker; *die* ophoudt van wakker
te zijn, nadat hij het deeg heeft gekneed,
totdat het doorgezuurd zij.
5 Het is de dag onzes Konings, de Vorsten
maken *hem* krank *door* verhitting
van den wijn; hij strekt zijne hand voort
met de spotters.
6 Want zij voeren hun hart aan als eenen
bakoven, tot hunne lagen; hunlieder bakker
slaapt den ganschen nacht; 's morgens
brandt hij als een vlammend vuur.
7 Zij zijn altezamen verhit als een bakoven,
en zij verteren hunne Richters; alle
hunne Koningen vallen, daar is niemand
onder hen die tot Mij roept.
8 Efraïm, die verwart zich met de volken,
Efraïm is een koek die niet is omgekeerd;
Ps. 106:35.
9 vreemden verteren zijne kracht en hij
merkt het niet, ook is de grauwheid op
hem verspreid en hij merkt het niet.
10 Dies zal de hoovaardij Israëls in zijn
aangezicht getuigen; dewijl zij zich niet bekeeren
tot den HEERE hunnen God, noch
Hem zoeken in dit alles. Jer. 2:19. Hos. 5:5.
11 Want Efraïm is als eene botte duif
zonder hart; zij roepen Egypte aan, zij
gaan henen tot Assur: Hos 12:2.
12 wanneer zij zullen henengaan, zal Ik
mijn net over hen uitspreiden, Ik zal ze
als vogelen des hemels doen nederdalen,
Ik zal ze tuchtigen, gelijk gehoord is in
hunne vergadering.
13 Wee hun, want zij zijn van Mij afgezworven;
verstoring over hen, want zij

hebben tegen Mij overtreden! Ik zoude
ze wel verlossen, maar zij spreken leu-
gens tegen Mij:
14 zij roepen ook niet tot Mij met hun
hart, wanneer zij huilen op hunne le-
gers; om koren en most verzamelen zij
zich, *maar* zij wederstreven tegen Mij.
15 Ik heb ze wel getuchtigd *en* hunne
armen gesterkt, maar zij denken kwaad
tegen Mij;
16 zij keeren zich, *maar* niet *tot* den Aller-
hoogste, zij zijn als een bedrieglijke boog;
hunne Vorsten vallen door het zwaard van-
wege de gramschap hunner tong; dit is
hunne bespotting in Egypteland. Ps. 78:57.

HOOFDSTUK 8.

DE bazuin aan uwen mond: [a] *hij komt* als
een arend tegen het Huis des HEEREN,
[b] omdat zij mijn verbond hebben overtreden
en zijn tegen mijne wet afvallig geworden.
a Deut. 28:49. Jer. 48:40; 49:22. b Hos. 6:7.
2 *Dan* zullen zij tot Mij roepen: Mijn
God, wij, Israël, kennen U.
3 Israël heeft het goede verstooten: de
vijand zal hem vervolgen.
4 Zij hebben Koningen gemaakt maar
niet uit Mij, zij hebben Vorsten gesteld
maar Ik heb het niet gekend; van hun
zilver en hun goud hebben zij voor zich-
zelve afgoden gemaakt, opdat zij uitge-
roeid worden. Hos. 13:2.
5 Uw kalf, o Samaria! heeft *u* verstoo-
ten; mijn toorn is tegen hen ontstoken:
hoe lang zullen zij de reinheid niet ver-
dragen? Jer. 13:27.
6 Want dat is óók uit Israël; een werk-
meester heeft het gemaakt en het is geen
God, maar het zal *tot* stukken worden,
het kalf van Samaria.
7 Want zij hebben wind gezaaid en zullen
eenen wervelwind maaien; het zal geen
staand koren hebben, het uitspruitsel zal
geen meel maken: of het misschien maakte,
vreemden zullen het verslinden.
8 Israël is verslonden; nu zijn zij onder
de heidenen geworden gelijk een vat waar
men geen lust toe heeft.
9 Want zij zijn opgetogen *naar* Assur,
een woudezel die alleen voor zichzelven
is; die van Efraïm hebben boeleerders
om hoerenloon gehuurd.
10 Dewijl zij *dan* onder de heidenen
boeleerders om hoerenloon gehuurd heb-
ben, zoo zal Ik die nu ook verzamelen;
ja zij hebben al een weinig begonnen, van-
wege den last van den Koning der Vorsten.
11 Omdat Efraïm de altaren vermenig-
vuldigd heeft tot zondigen, zoo zijn hem de
altaren geworden tot zondigen. Hos. 10:1.
12 Ik schrijf hem de voortreffelijkheden
mijner wet voor, *maar* die zijn geacht als
wat vreemds.
13 Aangaande de offeranden mijner ga-
ven, zij offeren vleesch en eten het, *maar*
de HEERE heeft aan hen geen welgevallen.
Nu zal Hij hunne ongerechtigheid gedenken
en hunne zonden bezoeken: zij zullen weder
naar Egypte keeren. Jer. 14:10. Hos. 9:9.
14 Want Israël heeft zijnen Maker ver-
geten en tempelen gebouwd, en Juda heeft
vaste steden vermenigvuldigd; maar Ik
zal een vuur zenden in zijne steden: dat
zal zijne paleizen verteren.

HOOFDSTUK 9.

VERBLIJD u niet, o Israël! tot opsprin-
gens toe, gelijk de volken; want gij
hoereert van uwen God af, gij hebt hoeren-
loon lief op alle dorschvloeren des korens.
2 De *dorsch*vloer en de wijnkuip zal hen
niet voeden, en de most zal hun liegen.
3 Zij zullen in des HEEREN land niet
blijven, maar Efraïm zal weder *naar*
Egypte keeren, en zij zullen in Assyrië
het onreine eten.
4 Zij zullen den HEERE geene drank-
offeren doen van wijn, ook zouden ze Hem
niet zoet zijn, hunne offeranden zouden
hun zijn als treurbrood; allen die dat
zouden eten, zouden onrein worden; want
hun brood zal voor hunne ziel zijn, het
zal in des HEEREN Huis niet komen.
5 Wat zult gijlieden *dan* doen op eenen
gezetten hoogtijdsdag en op eenen feest-
dag des HEEREN?
6 Want zie, zij gaan daarhenen vanwege
de verstoring; Egypte zal ze verzamelen,
Mof zal ze begraven: begeerte zal er zijn
naar hun zilver, netelen zullen hen erfe-
lijk bezitten, doornen zullen in hunne
tenten zijn.
7 De dagen der bezoeking zijn gekomen,
de dagen der vergelding zijn gekomen:
die van Israël zullen het gewaarworden:
de profeet is een dwaas, de man des
Geestes is onzinnig; om de grootheid
uwer ongerechtigheid is de haat ook groot.
8 De wachter van Efraïm is met mijnen
God; *maar* de profeet is een vogelvan-
gers-strik op alle zijne wegen, een haat
in het Huis zijns Gods.

9 Zij hebben zich zeer diep verdorven, [a] als in de dagen van Gibea: [b] Hij zal hunne ongerechtigheid gedenken, Hij zal hunne zonden bezoeken. a Hos. 10:9. b Jer. 14.10. Hos. 8:13.

10 Ik vond Israël als druiven in de woestijn, Ik zag uwe vaderen als de eerste vrucht aan den vijgeboom in haar begin; *maar* zij gingen in *tot* Baäl-Peor, en zonderden zich af tot die schaamte, en werden gansch verfoeielijk naar hunne boeleering. Num. 25:2, 3. Ps. 106:28.

11 Aangaande Efraïm, hunne heerlijkheid zal wegvliegen als een vogel, van de geboorte en van den *moeder*schoot en van de ontvangenis af.

12 Schoon zij ook hunne kinderen mochten grootbrengen, Ik zal er hen toch van berooven, dat ze onder de menschen niet zullen zijn; want ook wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn!

13 Efraïm is gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in eene liefelijke woonplaats; maar Efraïm zal zijne kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager.

14 Geef hun HEERE — wat zult Gij geven? Geef hun eene misdragende baarmoeder en uitdrogende borsten.

15 Al hunne boosheid is te Gilgal, want daar heb Ik ze gehaat om de boosheid hunner handelingen; Ik zal ze uit mijn Huis uitdrijven, Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; alle hunne Vorsten zijn afvalligen. Jes. 1:23.

16 Efraïm is geslagen, hun wortel is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen; ja schoon zij ook genereerden, zoo zal Ik toch de gewenschte *vruchten* van hunnen schoot dooden.

17 Mijn God zal ze verwerpen omdat ze naar Hem niet hooren, en zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen.

HOOFDSTUK 10.

ISRAËL is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt *weder* vrucht voor zich; *maar* naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de altaren vermenigvuldigd, naar de goedheid zijns lands hebben zij de opgerichte beelden goed gemaakt. Hos. 8:11

2 Hij heeft hun hart verdeeld, nu zullen zij verwoest worden; Hij zal hunne altaren doorhouwen Hij zal hunne opgerichte beelden verstoren.

3 Want nu zullen zij zeggen: Wij hebben geenen Koning; want wij hebben den HEERE niet gevreesd: wat zoude ons dan een Koning doen?

4 Zij hebben woorden gesproken, valschelijk zwerende *in het* verbond maken; daarom zal het oordeel als een vergiftig kruid groenen op de voren der velden.

5 De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn over het kalf van Beth-Aven; want zijn volk zal over hetzelve treuren, mitsgaders zijne Kemarim (*die* zich over hetzelve verheugden) over zijne heerlijkheid, omdat zij van hetzelve is weggevaren.

6 Ja dat zelf zal naar Assur gevoerd worden *tot* een geschenk voor den Koning Jareb: Efraïm zal schaamte behalen en Israël zal beschaamd worden vanwege zijnen raadslag; Hos. 5:13.

7 de Koning van Samaria is afgehouwen, als schuim op het water;

8 en de hoogten van Aven, Israëls zonde, zullen verdelgd worden, doornen en distelen zullen op hunne altaren opkomen; en zij zullen zeggen tot de bergen: Bedekt ons, en tot de heuvelen: Valt op ons. Luc. 23:30. Openb. 6:16.

9 Sinds de dagen van Gibea, hebt gij gezondigd, o Israël! dáár zijn zij staande gebleven, de strijd te Gibea, tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet aangrijpen. Hos. 9:9.

10 Het is in mijnen lust dat Ik ze zal binden, en volken zullen tegen hen verzameld worden, als Ik ze binden zal in hunne twee voren.

11 Dewijl Efraïm eene vaars is, gewend gaarne te dorschen, zoo ben Ik over de schoonheid van haren hals overgegaan; Ik zal Efraïm berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal vóór hem eggen.

12 Zaait u tot gerechtigheid, maait tot weldadigheid, braakt u een braakland: dewijl het tijd is den HEERE te zoeken, totdat Hij kome en over u de gerechtigheid regene. Jer. 4:3.

13 Gij hebt goddeloosheid geploegd, verkeerdheid gemaaid *en* de vrucht der leugen gegeten; want gij hebt vertrouwd op uwen weg, op de veelheid uwer helden: Job 4.8. Spr. 22:8. Gal. 6:7.

14 Daarom zal er een groot gedruisch ontstaan onder uwe volken, en alle uwe vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-Arbel verstoorde ten dage des krijgs; de moeder werd er verpletterd met de zonen

15 Alzóó heeft Beth-El ulieden gedaan,

vanwege de boosheid uwer boosheid; Israëls Koning is in den dageraad ten eenen male uitgeroeid.

HOOFDSTUK 11.

ALS Israël een kind was, toen heb Ik
hem liefgehad, en Ik heb mijnen zoon
uit Egypte geroepen. Ex. 4:22. Matth. 2:15.
2 *Maar gelijk* zij henlieden riepen, alzóó
gingen zij van hun aangezicht weg; zij
offerden den Baäls en rookten den gesnedenen beelden.
3 Ik nochtans leerde Efraïm gaan; Hij
nam ze op zijne armen; maar zij bekenden
niet dat Ik ze genas. Jes. 63:9.
4 Ik trok ze met menschenzeelen, met
koorden der liefde, en was hun als degenen die het juk *van* op hunne kinnebakken oplichten, en Ik reikte hem voeder toe.
5 Hij zal in Egypteland niet wederkeeren, maar Assur, die zal zijn Koning
zijn, omdat zij weigeren zich te bekeeren.
6 En het zwaard zal in zijne steden blijven en zijne grendelen verteren en verslinden, vanwege hunne beraadslagingen;
7 want mijn volk blijft hangen aan de
afkeering van Mij; zij roepen het wel
tot den Allerhoogste, *maar* niet één verhoogt *Hem*.
8 Hoe zoude Ik u overgeven, o Efraïm!
u overleveren, o Israël? Hoe zoude Ik u
maken als Adama, u stellen als Zeboim?
Mijn hart is in Mij omgekeerd, al mijn
berouw is te zamen ontstoken. Deut. 29:23.
9 Ik zal de hittigheid mijns tooms niet
uitvoeren, Ik zal niet wederkeeren om
Efraïm te verderven; want Ik ben God en
geen mensch, de Heilige in het midden
van u, en Ik zal in de stad niet komen.
10 Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw: wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen;
11 zij zullen bevende aankomen als een
vogelken uit Egypte en als eene duive uit
het land van Assur, en Ik zal ze doen wonen in hunne huizen, spreekt de HEERE.

HOOFDSTUK 12.

DIE van Efraïm hebben Mij omsingeld
met leugen, en het huis Israëls met
bedrog, maar Juda heerschte nog met
God, en was met de heiligen getrouw.
2 Efraïm weidt zich met wind en jaagt
den oostenwind na; den ganschen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting,
en zij maken verbond met Assur, en de
olie wordt naar Egypte gevoerd. Hos. 7:11.
3 Ook heeft de HEERE eenen twist met
Juda, en Hij zal bezoeking doen over Jakob naar zijne wegen, naar zijne handelingen zal Hij hem vergelden.
4 In den *moeder*schoot hield hij zijnen
broeder bij de verzenen; en in zijne kracht
gedroeg hij zich vorstelijk met God,
Gen. 25:26.
5 [a] ja hij gedroeg zich vorstelijk tegen
den Engel en overmocht *Hem*: hij weende
en smeekte Hem. [b] *Te* Beth-El vond Hij
hem, en aldaar sprak Hij met ons;
a Gen. 32:28. b Gen. 35:7, 15.
6 namelijk de HEERE, de God der heirscharen, HEERE is zijn gedenknaam.
7 Gij dan, bekeer u tot uwen God, bewaar weldadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uwen God.
8 In des koopmans hand is eene bedrieglijke weegschaal, hij bemint te verdrukken:
9 toch zegt Efraïm: Evenwel ben ik rijk
geworden, ik heb mij groot goed verkregen; *in* al mijnen arbeid zullen zij mij geene ongerechtigheid vinden die zonde zij.
10 Maar Ik ben de HEERE uw God van
Egypteland af; Ik zal u nog in tenten
doen wonen als in de dagen der samenkomst; Hos. 13:4.
11 en Ik zal spreken tot de Profeten, en
Ik zal het gezicht vermenigvuldigen, en
door den dienst der Profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen.
12 Zekerlijk is Gilead ongerechtigheid;
zij zijn enkel ijdelheid; te Gilgal offeren
zij ossen, ja hunne altaren zijn als *steen*hoopen op de voren der velden.
13 [a] Jakob vlood toch *naar* het veld
van Syrië, [b] en Israël diende om eene
vrouw en hoedde om eene vrouw;
a Gen. 28:5. b Gen. 29:20, 27; 31:41.
14 maar de HEERE voerde Israël òp
uit Egypte door eenen Profeet, en door
eenen Profeet werd hij gehoed.
15 Efraïm *daarentegen* heeft *Hem* zeer
bitterlijk vertoornd; daarom zal Hij zijn
bloed op hem laten, en zijn Heere zal
hem zijnen smaad vergelden.

HOOFDSTUK 13.

ALS Efraïm sprak, zoo beefde men, hij
heeft zich verheven in Israël; maar
hij is schuldig geworden aan den Baäl
en is gestorven.

2 En nu zijn zij voortgevaren te zon-
digen, en hebben zich van hun zilver
een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar
hun verstand, die altemaal smedenwerk
zijn: waarvan zij *nochtans* zeggen: De
menschen die offeren, zullen de kalveren
kussen. Hos. 8:4.
3 Daarom zullen zij zijn als eene mor-
genwolk en als een vroeg komende dauw
die henengaat, gelijk kaf van den dorsch-
vloer en gelijk rook uit den schoorsteen
wordt weggestormd.
4 [a] Ik ben toch de HEERE uw God van
Egypteland af; daarom zoudt gij geenen
God kennen dan Mij alleen, [b] want daar
is geen Heiland dan Ik.
a Hos. 12:10. b Jes. 43:11; 45:21.
5 Ik heb u gekend in de woestijn, in
een zeer heet land.
6 Daarna zijn zij, naardat hunne weide
was, verzadigd geworden; als zij verza-
digd zijn geworden, heeft zich hun hart
verheven; daarom hebben zij Mij ver-
geten. Deut. 32:15.
7 Dies werd Ik hun als een felle leeuw,
als een luipaard loerde Ik op den weg;
8 Ik ontmoette ze als een beer die van
jongen beroofd is, en scheurde het slot
huns harten; en Ik verslond ze aldaar
als een oude leeuw; het wild gedierte
des velds verscheurde ze.
9 Het heeft u bedorven, o Israël! want
in Mij is uw hulp.
10 Waar is uw Koning nu? dat hij u
behoude in alle uwe steden; en uwe
richters? waar gij van zeidet: Geef mij
eenen Koning en Vorsten! 1 Sam. 8:6.
11 Ik gaf u eenen Koning in mijnen
toorn, en nam *hem* weg in mijne ver-
bolgenheid.
12 Efraïms ongerechtigheid is samen-
gebonden, zijne zonde is opgelegd;
13 smarten eener barende *vrouw* zullen
hem aankomen; hij is een onwijs kind,
want *anders* zoude hij geen tijd in de
kindergeboorte blijven staan.
14 *Doch* Ik zal ze van het geweld der hel
verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den
dood; o dood! waar zijn uwe pestilentiën?
Hel, waar is uw verderf? Berouw zal van
mijne oogen verborgen zijn. 1 Cor. 15:55.
15 Want hij zal vrucht voortbrengen
onder de broederen; *doch* er zal een oos-
tenwind komen, een wind des HEEREN,
opkomende uit de woestijn; en zijne
springader zal uitdrogen en zijne fontein
zal verdrogen: die zal den schat van alle
gewenscht huisraad rooven.

HOOFDSTUK 14.

SAMARIA zal woest worden, want het
is wederspannig geweest tegen zijnen
God; zij zullen door het zwaard vallen,
hunne kinderkens zullen verpletterd en
hunne zwangere *vrouwen* zullen openge-
sneden worden.
2 Bekeer u, o Israël! naar den HEERE
uwen God toe; want gij zijt gevallen om
uwe ongerechtigheid. Hos. 5:5.
3 Neemt *deze* woorden met u, en be-
keert u tot den HEERE; zegt tot Hem:
Neem weg alle ongerechtigheid en geef
het goede, zoo zullen wij betalen de var-
ren onzer lippen.
4 Assur zal ons niet behouden, wij zul-
len niet rijden op paarden, en tot het
werk onzer handen niet meer zeggen:
Gij zijt onze God. Immers zal een wees
bij U ontfermd worden.
5 Ik zal hunne afkeering genezen, Ik
zal ze vrijwillig liefhebben; want mijn
toorn is van hem gekeerd.
6 Ik zal Israël zijn als de dauw: hij
zal bloeien als de lelie, en hij zal zijne
wortelen uitslaan als de Libanon;
7 zijne scheuten zullen zich uitspreiden,
en zijne heerlijkheid zal zijn als des olijf-
booms, en hij zal eenen reuk hebben als
de Libanon.
8 Zij zullen wederkeeren, zittende on-
der zijne schaduw; zij zullen ten leven
voortbrengen *als* koren en bloeien als de
wijnstok; zijne gedachtenis zal zijn als
de wijn van Libanon.
9 Efraïm, wat heb ik meer met de
afgoden te doen? Ik heb *hem* verhoord
en zal op hem zien, Ik zal *hem* zijn als
een groenende denneboom, uwe vrucht
is uit Mij gevonden.
10 Wie is wijs? die versta deze dingen;
wie is verstandig? die bekenne ze; want
des HEEREN wegen zijn recht, en de
rechtvaardigen zullen daarin wandelen,
maar de overtreders zullen daarin vallen.

DE PROFEET JOËL.

HOOFDSTUK 1.

HET Woord des HEEREN dat geschied is tot Joël den zoon van Pethuël.

2 Hoort dit, gij oudsten, en neemt het ter oore, alle inwoners des lands. Is dit geschied in uwe dagen, of ook in de dagen uwer vaderen?

3 Vertelt uwen kinderen daarvan, en *laat het* uwe kinderen hunnen kinderen *vertellen*, en derzelver kinderen aan een ander geslacht.

4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten; en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten; en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.

5 Waakt òp, gij dronkenen, en weent en jammert, alle gij wijnzuipers, om den nieuwen wijn, dewijl hij van uwen mond is afgesneden.

6 Want een volk is opgekomen over mijn land, machtig en zonder getal; zijne tanden zijn leeuwentanden en het heeft baktanden eens ouden leeuws; Openb. 9:8.

7 het heeft mijnen wijnstok gesteld tot eene verwoesting, en mijnen vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganschelijk ontbloot en nedergeworpen, zijne ranken zijn wit geworden.

8 Kerm als eene jonkvrouw die met een zak omgord is vanwege den man harer jeugd.

9 Spijsoffer en drankoffer is van het Huis des HEEREN afgesneden; de Priesters, des HEEREN dienaars, treuren.

10 Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw.

11 De akkerlieden zijn beschaamd, de wijngaardeniers huilen om de tarwe en om de gerst; want de oogst des velds is vergaan.

12 De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flauw, de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom; alle boomen des velds zijn verdord, ja de vroolijkheid is verdord van de menschenkinderen.

13 Omgordt u en rouwklaagt, gij Priesters; huilt, gij dienaars des altaars; gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods; want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het Huis uws Gods.

14 Heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit, verzamelt de oudsten *en* alle inwoners dezes lands *ten* Huize des HEEREN uws Gods, en roept tot den HEERE. Joël 2:15.

15 Ach die dag! want de dag des HEEREN is nabij en zal als eene verwoesting komen van den Almachtige.
Jes. 13:6. Ezech. 30:3. Joël 2:1. Zef. 1:14.

16 Is niet de spijs voor onze oogen afgesneden, blijdschap en verheuging van het Huis onzes Gods?

17 De granen zijn onder hunne kluiten verrot, de schathuizen zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord.

18 O hoe zucht het vee! De runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben geene weide; ook zijn de schaapskudden verwoest.

19 Tot U, o HEERE! roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en eene vlam heeft alle boomen des velds aangestoken.

20 Ook schreeuwt elk beest des velds tot U; want de waterstroomen zijn uitgedroogd, en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.

HOOFDSTUK 2.

BLAAST de bazuin te Sion, en roept luide òp den berg mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij. Jes. 13:6. Ezech. 30:3. Joël 1:15.
Amos 5:18. Zef. 1:14, 15.

2 Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk, desgelijke van ouds niet geweest is, en na hetzelve niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.

3 Vóór hetzelve verteert een vuur, en achter hetzelfde brandt eene vlam; het land is vóór hetzelve als een lusthof, maar achter hetzelve eene woeste wildernis, en ook is er geen ontkomen van hetzelve.

4 Deszelfs gedaante is als de gedaante
van paarden, en als ruiters zoo zullen zij
loopen: Openb. 9:7.
5 zij zullen daarhenen springen als een
gedruisch van wagenen, op de hoogten der
bergen; als het gedruisch eener vuurvlam
die stoppelen verteert, als een machtig
volk dat in slagorde gesteld is. Openb. 9:9.
6 Van deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn, alle aangezichten zullen
betrekken *als* een pot. Nahum 2:10.
7 Als helden zullen zij loopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen;
en zij zullen daarhenen trekken een iegelijk in zijne wegen, en zullen hunne paden
niet verdraaien;
8 ook zullen zij de één den ander niet
dringen, zij zullen daarhenen trekken elk
in zijne baan; en al vielen zij op een
geweer, zij zouden niet verwond worden.
9 Zij zullen in de stad omloopen, zij
zullen loopen op de muren, zij zullen
klimmen in de huizen, zij zullen door de
vensteren inkomen als een dief.
10 De aarde is beroerd voor deszelfs
aangezicht, de hemel beeft; de zon en
maan worden zwart, en de sterren trekken haren glans in. vs. 31. Jes. 13:10; 24:23.
Ezech. 32:7. Joël 3:15. Matth. 24:29. Marc. 13:24.
11 En de HEERE verheft zijne stem voor
zijn heir henen; want zijn leger is zeer
groot, want Hij is machtig, doende zijn
woord; want de dag des HEEREN is groot
en zeer vreeselijk, en wie zal hem verdragen? Jer. 30:7.
12 Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw gansche hart,
en dat met vasten en met geween en met
rouwklage;
13 en scheurt uw hart en niet uwe
kleederen, en bekeert u tot den HEERE
uwen God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het
kwade; Ex. 34:6, 7. Num. 14:18. Neh. 9:17.
Ps. 86:15; 103:8; 145:8. Jona 4:2.
14 wie weet, Hij mocht Zich wenden en
berouw hebben, en Hij mocht eenen zegen
achter Zich overlaten *tot* spijsoffer en
drankoffer voor den HEERE uwen God.
Amos 5:15. Jona 3:9.
15 Blaast de bazuin te Sion, heiligt een
vasten, roept een verbodsdag uit; Joël 1:14.
16 verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt
de kinderkens en die de borsten zuigen;
de bruidegom ga uit zijne binnenkamer,
en de bruid uit hare slaapkamer.
17 Laat de Priesters, des HEEREN dienaars, weenen tusschen het voorhuis en
het altaar, en laat ze zeggen: Spaar uw
volk, o HEERE! en geef uwe erfenis niet
over tot eene smaadheid, dat de heidenen
over hen zouden heerschen; waarom zouden
zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God? Ps. 79:10; 115:2. Micha 7:10.
18 Zoo zal de HEERE ijveren over zijn
land, en Hij zal zijn volk verschoonen;
19 en de HEERE zal antwoorden en tot
zijn volk zeggen: Zie, Ik zend ulieden het
koren en den most en de olie, dat gij
daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal
u niet meer overgeven *tot* eene smaadheid
onder de heidenen.
20 En Ik zal dien van het Noorden verre
van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezicht naar de Oostzee en zijn einde naar
de Achterste Zee, en zijn stank zal opgaan
en zijne vuiligheid zal opgaan; want hij
heeft groote dingen gedaan.
21 Vrees niet, o land! verheug u en
wees blijde: want de HEERE heeft groote
dingen gedaan.
22 Vreest niet, gij beesten des velds,
want de weiden der woestijn zullen *weder*
jong gras voortbrengen; want het geboomte zal zijne vrucht dragen, de wijnstok en
vijgeboom zullen hun vermogen geven.
23 En gij kinderen van Sion, verheugt
u en zijt blijde in den HEERE uwen God;
want Hij zal u geven dien Leeraar ter
gerechtigheid, en Hij zal u den regen doen
nederdalen, den vroegen regen en den
spaden regen in de eerste *maand*;
24 en de dorschvloeren zullen vol koren
zijn, en de perskuipen van most en olie
overloopen.
25 Alzoo zal Ik ulieden de jaren vergelden die de sprinkhaan, de kever en de kruidworm en de rups heeft afgegeten, mijn
groot heir dat Ik onder u gezonden heb;
26 en gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen den naam des
HEEREN uws Gods, die wonderlijk bij u
gehandeld heeft; en mijn volk zal niet
beschaamd worden tot in eeuwigheid.
27 En gij zult weten dat Ik in het midden
van Israël ben, en *dat* Ik de HEERE uw
God ben, en niemand meer; en mijn volk
zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.
28 En daarna zal het geschieden dat Ik

mijnen Geest zal uitgieten over alle vleesch,
en uwe zonen en uwe dochteren zullen profeteeren;
uwe ouden zullen droomen droomen, uwe jongelingen zullen gezichten
zien; Jes. 32.15; 44:3. Ezech. 39 29 Hand. 2 17
29 ja, ook over de dienstknechten en
over de dienstmaagden zal Ik in die dagen
mijnen Geest uitgieten. Hand. 2 18-21
30 En Ik zal wonderteekenen geven in
den hemel en op de aarde, bloed en vuur
en rookpilaren. Openb. 8·7
31 De zon zal veranderd worden in
duisternis, en de maan in bloed, eer dat
die groote en vreeselijke dag des HEEREN
komt. vs. 10. Openb. 6:12.
32 En het zal geschieden, [a] al wie den
naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden
worden; [b] want op den berg Sion
en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk
als de HEERE gezegd heeft; en dat,
bij de overgeblevenen die de HEERE zal
roepen. a Rom. 10:13. b Obadja vs. 17.

HOOFDSTUK 3.

WANT zie, in die dagen en te dier
tijd als Ik de gevangenis van Juda
en Jeruzalem zal wenden,
2 dan zal Ik alle heidenen vergaderen
en zal ze afvoeren in het dal Josafats,
en Ik zal met hen aldaar richten vanwege
mijn volk en mijn erfdeel Israël, dat zij
onder de heidenen hebben verstrooid, en
mijn land gedeeld,
3 en hebben het lot over mijn volk geworpen,
en een jongsken gegeven om eene
hoer, en een meisje verkocht om wijn,
dat zij mochten drinken.
4 En ook, wat hebt gij met Mij te doen,
gij Tyrus en Sidon en alle grenzen van
Palestina? Zoudt gij Mij eene vergelding
wedergeven? Maar zoo gij Mij wilt vergelden,
lichtelijk, haastelijk zal Ik uwe vergelding
op uw hoofd wederbrengen. Obadja vs. 15.
5 omdat gij mijn zilver en mijn goud
hebt weggenomen, en hebt mijne beste
kleinoodiën in uwe tempelen gebracht,
6 en gij hebt de kinderen van Juda en
de kinderen van Jeruzalem verkocht aan
de kinderen der Grieken, opdat gij ze
verre van hunne landpale mocht brengen.
7 Zie, Ik zal ze opwekken uit de plaats
waarhenen gij ze hebt verkocht, en Ik zal
uwe vergelding wederbrengen op uw hoofd;
8 en Ik zal uwe zonen en uwe dochteren
verkoopen in de hand der kinderen van
Juda, die ze verkoopen zullen aan die van
Scheba, aan een ver gelegen volk; want
de HEERE heeft het gesproken.
9 Roept dit uit onder de heidenen, heiligt
eenen krijg; wekt de helden op, laat
naderen, laat optrekken alle krijgslieden.
10 Slaat uwe spaden tot zwaarden en
uwe sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge:
Ik ben een held! Jes. 2 4. Micha 4:3.
11 Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken
van rondom, en vergadert u. (O HEERE,
doe uwe helden derwaarts nederdalen!)
12 De heidenen zullen zich opmaken,
en optrekken naar het dal Josafats; maar
aldaar zal Ik zitten om te richten alle
heidenen van rondom.
13 Slaat de sikkel aan, want de oogst
is rijp geworden; komt aan, daalt henen
af, want de pers is vol en de perskuipen
loopen over; want hunlieder boosheid is
groot. Openb. 14:15.
14 Menigten, menigten in het dal des
dorschwagens; want de dag des HEEREN
is nabij in het dal des dorschwagens.
15 De zon en maan zijn zwart geworden,
en de sterren hebben haren glans
ingetrokken. Jes. 13:10; 24:23. Ezech. 32:7.
Joël 2:10, 31. Matth. 24:29. Marc. 13:24.
16 [a] En de HEERE zal uit Sion brullen
en uit Jeruzalem zijne stem geven, dat
hemel en aarde beven zullen; [b] maar de
HEERE zal de toevlucht zijns volks en de
sterkte der kinderen Israëls zijn,
a Jer. 25:30. Amos 1:2. b Nah. 1:7.
17 en gijlieden zult weten dat Ik de
HEERE uw God ben, wonende op Sion,
den berg mijner heiligheid; en Jeruzalem
zal eene heiligheid zijn, en vreemden zullen
niet meer daar doorgaan.
18 En het zal te dien dage geschieden
[a] dat de bergen van zoeten wijn zullen
druipen, en de heuvelen van melk vlieten,
en alle stroomen van Juda *vol* van water
gaan; [b] en daar zal eene fontein uit het
Huis des HEEREN uitgaan en zal het dal
van Sittim besproeien. a Amos 9:13.
b Ezech. 47:1. Zach. 14:8. Openb. 22:1.
19 Egypte zal tot verwoesting worden,
en Edom zal worden tot eene woeste wildernis,
om het geweld, gedaan aan de
kinderen van Juda, in welker land zij
onschuldig bloed vergoten hebben.
20 Maar Juda zal blijven in eeuwigheid,
en Jeruzalem van geslacht tot geslacht;
21 en Ik zal hunlieder bloed reinigen *dat*
Ik niet gereinigd had, en de HEERE zal
wonen in Sion. Ezech. 48:35. Zach. 2:10, 11.

DE PROFEET AMOS.

HOOFDSTUK 1.

DE woorden van Amos, die onder de
veeherders was van Tekóa, dewelke hij
gezien heeft over Israël, in de dagen van
Uzzía, Koning van Juda, en in de dagen van
Jerobeam, zoon van Joas, Koning van Israël,
twee jaren vóór de aardbeving. Zach. 14:5.
2 En hij zeide: De HEERE zal brullen uit
Sion en zijne stem verheffen uit Jeruza-
lem, en de woningen der herders zullen
treuren en de hoogte van Karmel zal
verdorren. Jer. 25:30. Joël 3:16.
3 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Damascus en om vier zal Ik
dat niet afwenden; omdat zij Gilead met
ijzeren dorschwagens hebben gedorscht.
4 Daarom zal Ik een vuur in Hazaëls
huis zenden, dat zal Benhadads paleizen
verteren; Jer. 49:27.
5 [a]en Ik zal den grendel van Damascus
verbreken, en zal uitroeien den inwoner uit
Bikeath-Aven, en dien die den schepter
houdt, uit Beth-Eden; [b]en het volk van
Syrië zal gevankelijk weggevoerd worden
naar Kir, zegt de HEERE.
a Jes. 17:1. Jer. 49:23. b 2 Kon. 16:9. Amos 9:7.
6 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Gaza en om vier zal Ik dat
niet afwenden; omdat zij *mijn volk* ge-
vankelijk hebben weggevoerd met eene
volkomene wegvoering, om het aan Edom
over te leveren.
7 Daarom zal Ik een vuur zenden in
den muur van Gaza, dat zal zijne paleizen
verteren;
8 en Ik zal den inwoner uitroeien uit
Asdod, en dien die den schepter houdt,
uit Askelon; en Ik zal mijne hand wenden
tegen Ekron, en het overblijfsel der Fili-
stijnen zal vergaan, zegt de Heere HEERE.
9 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Tyrus en om vier zal Ik dat
niet afwenden; omdat zij *mijn volk* met
eene volkomene wegvoering hebben over-
geleverd aan Edom, en niet gedacht aan
het verbond der broederen. Jes. 23. Ezech. 26-28.
10 Daarom zal Ik een vuur zenden in
den muur van Tyrus, dat zal zijne palei-
zen verteren.
11 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Edom en om vier zal Ik
dat niet afwenden; omdat hij zijnen broeder
met het zwaard heeft vervolgd en zijne
barmhartigheden verdorven, en dat zijn
toorn eeuwiglijk verscheurt, en hij zijne
verbolgenheid altoos behoudt.
Jer. 49:7. Ezech. 25:12. Obadja vs. 1. 10.
12 Daarom zal Ik een vuur zenden in Te-
man, dat zal de paleizen van Bozra verteren.
13 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen der kinderen Ammons en om
vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij
de zwangere *vrouwen* van Gilead hebben
opengesneden, om hunne landpale te ver-
wijden. Jer. 49:1. Ezech. 21:28; 25:2.
14 Daarom zal Ik een vuur aansteken
in den muur van Rabba, dat zal zijne
paleizen verteren, met een gejuich ten
dage des strijds, met een onweder ten
dage des wervelwinds;
15 en hun Koning zal gaan in gevan-
genis, hij en zijne Vorsten te zamen, zegt
de HEERE. Jer. 48:7; 49:3.

HOOFDSTUK 2.

ALZÓÓ zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Moab en om vier zal
Ik dat niet afwenden; omdat hij de been-
deren des Konings van Edom tot kalk
verbrand heeft.
2 Daarom zal Ik een vuur in Moab zen-
den, dat zal de paleizen van Kerioth verte-
ren; en Moab zal sterven met groot ge-
druisch, met gejuich, met geluid der bazuin;
3 en Ik zal den Richter uit het midden
van hem uitroeien, en alle zijne Vorsten
zal Ik met hem dooden, zegt de HEERE.
4 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen van Juda en om vier zal Ik dat
niet afwenden; omdat zij de wet des
HEEREN verworpen en zijne inzettingen
niet bewaard hebben, en hunne leugenen
hen verleid hebben, die hunne vaders
hebben nagewandeld.
5 Daarom zal Ik een vuur in Juda zen-
den, dat zal Jeruzalems paleizen verteren.
6 Alzóó zegt de HEERE: Om drie over-
tredingen Israëls en om vier zal Ik dat
niet afwenden; omdat zij den rechtvaar-

dige voor geld verkoopen, en den nood-
druftige om een paar schoenen. Amos 8:6.
7 die daarnaar hijgen dat het stof der aar-
de op het hoofd der armen zij, en den weg
der zachtmoedigen verkeeren; en de man
en zijn vader gaan tot eene jonge dochter,
om mijnen heiligen naam te ontheiligen;
8 en zij leggen zich neder bij elk altaar
op de verpande kleederen, en drinken den
wijn der beboeten, *in* het huis hunner goden.
9 Ik daarentegen heb den Amoriet voor
hun aangezicht verdelgd, wiens hoogte was
als de hoogte der cederen, en hij was sterk
als de eiken; maar Ik heb zijne vrucht
van boven en zijne wortelen van onderen
verdelgd. Num. 21:25. Joz. 24:8.
10 Ook heb Ik ulieden uit Egypteland
opgevoerd, en Ik heb u veertig jaar in
de woestijn geleid, opdat gij het land van
den Amoriet erfelijk bezat; Ex. 12:51.
11 en Ik heb *sommigen* uit uwe zonen
tot Profeten verwekt, en uit uwe jonge-
lingen tot Nazireeërs: is dit niet alzoo,
gij kinderen Israëls? spreekt de HEERE.
12 Maar gijlieden hebt den Nazireeërs wijn
te drinken gegeven, en gij hebt den Profeten
geboden, zeggende: Gij zult niet profetee-
ren. Jes. 30:10. Jer. 11:21. Amos. 7:13. Micha 2:6.
13 Zie, Ik zal uwe plaatsen drukken gelijk
als een wagen drukt die vol garven is;
14 zoodat de snelle niet zal ontvlieden,
en de sterke zijne kracht niet verkloeken,
en een held zal zijne ziel niet bevrijden;
15 en die den boog hanteert, zal niet be-
staan, en die licht is op zijne voeten, zal
zich niet bevrijden, ook zal die te paard
rijdt, zijne ziel niet bevrijden:
16 en de kloekhartigste onder de hel-
den zal te dien dage naakt henenvlieden,
spreekt de HEERE.

HOOFDSTUK 3.

HOORT dit woord dat de HEERE tegen
ulieden spreekt, gij kinderen van Israël,
namelijk tegen het gansche geslacht dat Ik
uit Egypteland heb opgevoerd, zeggende:
2 Uit alle geslachten des aardbodems
heb Ik ulieden alléén gekend: daarom zal
Ik alle uwe ongerechtigheden over ulie-
den bezoeken.
3 Zullen twee te zamen wandelen, tenzij
dat ze bijééngekomen zijn?
4 Zal een leeuw brullen in het woud als
hij geenen roof heeft? Zal een jonge leeuw
uit zijn hol zijne stem verheffen, tenzij
hij *wat* gevangen hebbe?
5 Zal een vogel in den strik op de aarde
vallen, als er geen strik voor hem is? Zal
men den strik van den aardbodem opnemen,
als men ganschelijk niet heeft gevangen?
6 Zal de bazuin in de stad geblazen
worden, dat het volk niet siddert? Zal er
een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE
niet doet? Micha 1:12.
7 Gewis de Heere HEERE zal geen ding
doen, tenzij Hij zijne verborgenheid aan
zijne knechten de Profeten geopenbaard
hebbe. Openb. 10:7.
8 De leeuw heeft gebruld, wie zoude
niet vreezen? De Heere HEERE heeft
gesproken, wie zoude niet profeteeren?
9 Doet het hooren in de paleizen te
Asdod en in de paleizen in Egypteland,
en zegt: Verzamelt u op de bergen van
Samaria, en ziet de groote beroerten in
het midden van hetzelve en de verdruk-
ten binnen in hetzelve.
10 Want zij weten niet te doen dat
recht is, spreekt de HEERE: die in hunne
paleizen schatten vergaderen *door* geweld
en verstoring. Jer. 4:22.
11 Daarom, zóó zegt de Heere HEERE:
De vijand! en dat rondom het land! Die
zal uwe sterkte van u nederstorten, en
uwe paleizen zullen uitgeplunderd worden.
12 Alzoo zegt de HEERE: Gelijk als een
herder twee schenkels of een stukje van
een oor uit des leeuwen muil redt, alzóó
zullen de kinderen Israëls gered worden,
die daar zitten te Samaria in den hoek van
het bed en op de sponde van de koets.
13 Hoort en betuigt in het huis Jakobs,
spreekt de Heere HEERE, de God der
heirscharen,
14 dat Ik ten dage als Ik Israëls over-
tredingen over hem bezoeken zal, ook
bezoeking zal doen over de altaren van
Beth-El, en de hoornen des altaars zullen
worden afgehouwen en ter aarde vallen;
15 en Ik zal het winterhuis met het zo-
merhuis slaan, en de elpenbeenen huizen
zullen vergaan en de groote huizen een
einde nemen, spreekt de HEERE. 1 Kon. 22:39.

HOOFDSTUK 4.

HOORT dit woord, gij koeien van Ba-
san, gij die op den berg van Samaria
zijt, die de armen verdrukt, die de nood-
druftigen verplettert; gij die tot hunne hee-
ren zegt: Brengt aan, opdat wij drinken.
2 De Heere HEERE heeft gezworen bij
zijne heiligheid, dat er, zie, dagen over

uliedcn zullen komen, dat men u zal
optrekken met haken, en uwe nakome-
lingen met vischangels;
3 en gij zult *door* de bressen uitgaan
een ieder voor zich henen, en gij zult
hetgeen in het paleis *gebracht* is, weg-
werpen, spreekt de HEERE.
4 Komt te Beth-El en overtreedt, te
Gilgal maakt des overtredens veel, en
brengt uwe offeren des morgens, uwe
tienden om de drie dagen;
5 en rookt van het gedeesemde een lof-
offer, en roept vrijwillige offeren uit, doet
het hooren; want alzóó hebt gij het gaarne,
gij kinderen Israëls, spreekt de Heere
HEERE. Jer. 7:21.
6 Daarom heb Ik ulieden ook reinheid
der tanden gegeven in alle uwe steden,
en gebrek aan brood in alle uwe plaat-
sen: nochtans hebt gij u niet bekeerd tot
Mij, spreekt de HEERE.
7 Daartoe heb Ik ook den regen van ulie-
den geweerd, als er nog drie maanden wa-
ren tot aan den oogst, en heb doen regenen
over de ééne stad, maar over de andere
stad niet doen regenen; het ééne stuk
lands werd beregend, maar het *andere* stuk
lands, waar het niet op regende, verdorde;
8 en twee, drie steden togen om naar ééne
stad opdat zij water mochten drinken, maar
werden niet verzadigd: nochtans hebt gij
u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
9 Ik heb ulieden geslagen met brand-
koren en met honigdauw; de veelheid
uwer hoven en uwer wijngaarden en uwer
vijgeboomen en uwer olijfboomen at de
rups op: nochtans hebt gij u niet bekeerd
tot Mij, spreekt de HEERE.
10 Ik heb de pestilentie onder ulieden
gezonden, naar de wijze van Egypte; Ik
heb uwe jongelingen door het zwaard
gedood en uwe paarden gevankelijk laten
wegvoeren, en Ik heb den stank uwer
heirlegers zelfs in uwen neus doen op-
gaan: nochtans hebt gij u niet bekeerd
tot Mij, spreekt de HEERE.
11 Ik heb *sommigen* onder ulieden om-
gekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra
omkeerde, gij die waart als een vuurbrand
die uit den brand gered is: nochtans hebt
gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de
HEERE. Gen. 19:24, 25. Deut. 29:23. Jes. 13:19.
Jer. 49:18; 50:40.
12 Daarom zal Ik u alzóó doen, o Israël!
omdat Ik u *dan* dit doen zal, zoo schik u,
o Israël! om uwen God te ontmoeten.
13 Want zie, die de bergen formeert
en den wind schept, en den mensch be-
kend maakt wat zijne gedachte zij, die
den dageraad duisternis maakt en op de
hoogten der aarde treedt, HEERE, God
der heirscharen, is zijn naam.

HOOFDSTUK 5.

HOORT dit woord dat Ik over ulieden
ophef, een klaaglied, o huis Israëls!
2 De jonkvrouwe Israëls is gevallen, zij
zal niet weder opstaan; zij is verlaten
op haar land, daar is niemand die haar
opricht. Amos 8:14.
3 Want zóó zegt de Heere HEERE: De
stad die uitgaat *met* duizend, zal honderd
overhouden, en die uitgaat *met* honderd,
zal tien overhouden, in den huize Israëls.
4 Want zóó zegt de HEERE tot het huis
Israëls: Zoekt Mij en leeft.
5 Maar zoekt Beth-El niet, en komt niet
te Gilgal, en gaat niet over *naar* Ber-
Séba; want Gilgal zal voorzeker gevan-
kelijk worden weggevoerd, en Beth-El zal
worden tot niet.
6 Zoekt den HEERE en leeft; opdat Hij
niet doorbreke *in* het huis Jozefs als een
vuur dat verteert, zoodat er niemand is
die 't blussche in Beth-El:
7 die het recht in alsem verkeeren, en
de gerechtigheid ter aarde doen liggen.
Amos 6:12.
8 [a] Die het Zevengesternte en den Orion
maakt, en de doodsschaduw in den morgen-
stond verandert, en den dag als de nacht
verduistert, [b] die de wateren der zee roept,
en giet ze uit op den aardbodem: HEERE
is zijn naam. a Job 9:9; 38:31. b Amos 9:6.
9 Die Zich verkwikt *door* verwoesting
over eenen sterke, zoodat de verwoesting
komt over eene vesting.
10 Zij haten in de poort dengene die
bestraft, en hebben eenen gruwel van
dien die oprecht spreekt.
11 Daarom omdat gij den arme vertreedt
en een last koren van hem neemt, zoo hebt
gij *wel* huizen gebouwd van gehouwen steen,
maar gij zult daarin niet wonen; gij hebt
gewenschte wijngaarden geplant, maar gij
zult derzelver wijn niet drinken. Zef. 1:13.
12 Want Ik weet dat uwe overtredingen
menigvuldig en uwe zonden machtig vele
zijn; zij benauwen den rechtvaardige, ne-
men zoengeld, en verstooten de nooddruf-
tigen in de poort.
13 Daarom zal de verstandige te dier

tijd zwijgen; want het zal een booze tijd zijn. Micha 2:3.

14 Zoekt het goede en niet het booze, opdat gij leeft: en alzóó zal de HEERE, de God der heirscharen, met ulieden zijn, gelijk als gij zegt.

15 [a] Haat het booze en hebt lief het goede, en bestelt het recht in de poort: [b] misschien zal de HEERE, de God der heirscharen, Jozefs overblijfsel genadig zijn. [a] Ps. 34:15; 37:27. Jes. 1:16, 17. Rom. 12:9. [b] Joël 2:14. Jona 3:9.

16 Daarom zóó zegt de HEERE, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen: Ach, ach, en zullen den akkerman roepen tot treuren, en rouwklage zal zijn bij degenen die verstand van kermen hebben;

17 ja in alle wijngaarden zal rouwklage zijn; want Ik zal door het midden van u doorgaan, zegt de HEERE.

18 [a] Wee dengenen die des HEEREN dag begeeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn? [b] Hij zal duisternis wezen en geen licht. [a] Jes. 5:19. [b] Joël 2:2. Zef. 1:15.

19 Als wanneer iemand vlood voor het aangezicht eens leeuws, en hem ontmoette een beer; of dat hij kwam in een huis, en leunde met zijne hand aan den wand, en hem beet eene slang.

20 Zal dan niet des HEEREN dag duisternis zijn en geen licht, en donkerheid zoodat er geen glans aan zij?

21 Ik haat, Ik versmaad uwe feesten, en Ik mag uw verbods*dagen* niet rieken.

22 Want ofschoon gij Mij brandofferen offert mitsgaders uwe spijsofferen, Ik heb er *toch* geen welgevallen aan; en het dankoffer van uwe vette *beesten* mag Ik niet aanzien. Jes. 1:11. Jer. 6:20; 14:12. Micha 6:7.

23 Doe het getier uwer liederen van Mij weg, ook mag Ik uwer luiten spel niet hooren.

24 Maar laat het oordeel zich daarhenen wentelen als de wateren, en de gerechtigheid als eene sterke beek.

25 Hebt gij Mij veertig jaar in de woestijn slachtofferen en spijsoffer toegebracht, o huis Israëls? Hand. 7:42, 43.

26 Ja, gij droegt de tent van uwen Melech, en den Kiun, uwe beelden, de ster uws gods dien gij uzelven had gemaakt.

27 Daarom zal Ik ulieden gevankelijk wegvoeren, ver boven Damascus henen, zegt de HEERE, wiens naam is God der heirscharen.

HOOFDSTUK 6.

WEE den gerusten te Sion, en den zekeren op den berg van Samaria; die de voornaamsten zijn van de eerstelingen der volkeren, en tot welke die van het huis Israëls komen.

2 Gaat over naar Kalné en ziet toe, en gaat van naar daar Hamath, de groote *stad*, en trekt af naar Gath der Filistijnen: of zij beter zijn dan deze koninkrijken, of hunne landpale grooter dan uwe landpale?

3 Gij die den boozen dag verre stelt, en den stoel des gewelds nabij brengt; Ezech. 12:27.

4 die daar liggen op elpenbeenen bedsteden en weelderig zijn op hunne koetsen, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit het midden van den meststal;

5 die op het geklank der luit kwinkeleeren, *en* zichzelven gelijk David instrumenten der muziek uitdenken; Jes. 5:11-13.

6 die wijn uit schalen drinken, en zich zalven met de voortreffelijkste olie, maar bekommeren zich niet over de verbreking Jozefs.

7 Daarom zullen zij nu gevankelijk henengaan onder de voorsten die in gevangenis gaan, en het banket dergenen die weelderig zijn, zal wegwijken.

8 De Heere HEERE heeft gezworen bij Zichzelven (spreekt de HEERE, de God der heirscharen): Ik heb eenen gruwel van Jakobs hoovaardij, en Ik haat zijne paleizen; daarom zal Ik de stad en hare volheid overleveren. Jer. 51:14.

9 En het zal geschieden zoo daar tien mannen in eenig huis zullen overgelaten zijn, dat zij sterven zullen;

10 en de naaste vriend zal een iegelijk van die opnemen, of die hem verbrandt, om de beenderen uit het huis uit te brengen, en zal zeggen tot dien die binnen de zijden des huizes is: Zijn er nog meer bij u? En hij zal zeggen: Niemand. Dan zal hij zeggen: Zwijg; want zij waren niet om des HEEREN naam te vermelden.

11 Want zie, de HEERE geeft bevel, en Hij zal het groote huis slaan met inwatering en het kleine huis met spleten. Amos 9:9.

12 Zullen ook paarden rennen op eene steenrots? Zal men ook *daarop* met runderen ploegen? Want gijlieden hebt het recht in gal verkeerd, en de vrucht der gerechtigheid in alsem: Amos 5:7.

13 gij die blijde zijt over een nietig ding,

gij die zegt: Hebben wij ons niet door
onze sterkte hoornen verkregen?
14 Want zie, Ik zal over ulieden, o huis
Israëls! een volk verwekken, spreekt de
HEERE, de God der heirscharen: die zul-
len ulieden drukken van waar men komt
te Hamath, tot aan de beek der wildernis.

HOOFDSTUK 7.

DE Heere HEERE deed mij aldus zien,
en zie, Hij formeerde sprinkhanen in
het begin des opkomens van het nagras;
en zie het was het nagras, na des Ko-
nings afmaaiingen.
2 En het geschiedde als zij het kruid des
lands geheel zouden hebben afgegeten,
dat ik zeide: Heere HEERE, vergeef toch:
wie zoude er *van* Jakob blijven staan?
want hij is klein.
3 *Toen* berouwde zulks den HEERE: Het
zal niet geschieden, zeide de HEERE.
4 *Wijders* deed mij de Heere HEERE
aldus zien, en zie, de Heere HEERE riep
uit dat Hij wilde twisten met vuur; en
het verteerde eenen grooten afgrond, ook
verteerde het een stuk land.
5 Toen zeide ik: Heere HEERE, houd
toch op: wie zoude er *van* Jakob blijven
staan? want hij is klein.
6 *Toen* berouwde zulks den HEERE: Ook
dit zal niet geschieden, zeide de Heere
HEERE.
7 *Nog* deed Hij mij aldus zien, en zie,
de Heere stond op een muur die naar het
paslood gemaakt was, en een paslood was
in zijne hand;
8 en de HEERE zeide tot mij: Wat ziet
gij Amos? En ik zeide: Een paslood. Toen
zeide de Heere: Zie, Ik zal het paslood
stellen in het midden van mijn volk
Israël, Ik zal het voortaan niet meer
voorbijgaan; Amos 8:2.
9 maar Isaäks hoogten zullen verwoest
en Israëls heiligdommen verstoord wor-
den, en Ik zal tegen Jerobeams huis op-
staan met het zwaard.
10 Toen zond Amazia, de Priester te
Beth-El, tot Jerobeam den Koning Is-
raëls, zeggende: Amos heeft eene verbin-
tenis tegen u gemaakt in het midden van
het huis Israëls; het land zal alle zijne
woorden niet kunnen verdragen;
11 want alzóó zegt Amos: Jerobeam zal
door het zwaard sterven, en Israël zal
voorzeker uit zijn land gevankelijk worden
weggevoerd.
12 Daarna zeide Amazia tot Amos: Gij
ziener, ga weg, vlied in het land Juda,
en eet aldaar brood en profeteer aldaar;
13 maar te Beth-El zult gij voortaan niet
meer profeteeren, want dat is des Konings
heiligdom en dat is het huis des koninkrijks.
Jes. 30:10. Jer. 11:21. Amos 2:12. Micha 2:6.
14 Toen antwoordde Amos en zeide tot
Amazia: Ik was geen Profeet en ik was
niet eens Profeten zoon, maar ik was een
ossen-herder, en las wilde vijgen af;
15 maar de HEERE nam mij van achter
de kudde, en de HEERE zeide tot mij:
Ga henen, profeteer tot mijn volk Israël.
16 Nu dan, hoor des HEEREN Woord;
gij zegt: Gij zult niet profeteeren tegen
Israël, noch druppen tegen het huis Isaäks.
17 Daarom zegt de HEERE alzoo: Uwe
vrouw zal in de stad hoereeren, en uwe
zonen en uwe dochteren zullen door het
zwaard vallen, en uw land zal door het
snoer uitgedeeld worden; en gij zult in
een onrein land sterven, en Israël zal
voorzeker uit zijn land gevankelijk wor-
den weggevoerd.

HOOFDSTUK 8.

DE Heere HEERE deed mij aldus zien,
en zie, een korf met zomervruchten.
2 En Hij zeide: Wat ziet gij Amos? En
ik zeide: Eenen korf met zomervruchten.
Toen zeide de HEERE tot mij: Het einde
is gekomen over mijn volk Israël, Ik zal het
voortaan niet meer voorbijgaan. Amos 7:8.
3 Maar de gezangen des Tempels zullen te
dien dage huilen, spreekt de Heere HEERE:
vele doode lichamen zullen er zijn, in alle
plaatsen zal men ze stilzwijgend wegwerpen.
4 Hoort dit, gij die den nooddruftige
opslokt, en dat om te vernielen de ellen-
digen des lands.
5 zeggende: Wanneer zal de nieuwe
maan overgaan, dat wij leeftocht mogen
verkoopen, en de sabbat dat wij koren
mogen openen? verkleinende de efa, en
den sikkel vergrootende, en verkeerdelijk
handelende *met* bedrieglijke weegschalen;
6 dat wij de armen voor geld mogen
koopen en den nooddruftige om een paar
schoenen: dan zullen wij het kaf van het
koren verkoopen. Amos 2:6.
7 De HEERE heeft gezworen bij Jakobs
heerlijkheid: Zoo Ik alle hunne werken
in eeuwigheid zal vergeten!
8 Zoude het land hierover niet beroerd
worden en al wie daarin woont, treuren?

Ja het zal geheel oprijzen als eene rivier,
en het zal heen en weder gedreven en
verdronken worden, als *door* de rivier
van Egypte. Amos 9:5.
9 En het zal te dien dage geschieden,
spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon op
den middag zal doen ondergaan, en het land
bij lichten dag verduisteren; Jer. 15:9.
10 en Ik zal uwe feesten in rouw en
alle uwe liederen in weeklagen verande-
ren, en op alle lendenen eenen zak en op
alle hoofden kaalheid brengen; en Ik zal
het *land* stellen in rouw, zooals er is over
eenen eenigen *zoon*, en deszelfs einde als
eenen bitteren dag.
11 Zie, de dagen komen, spreekt de
Heere HEERE, dat Ik eenen honger in
het land zal zenden: niet eenen honger
naar brood, noch dorst naar water, maar
om te hooren de woorden des HEEREN;
12 en zij zullen zwerven van zee tot zee,
en van het Noorden tot het Oosten: zij zul-
len omloopen om het Woord des HEEREN
te zoeken, maar zullen het niet vinden.
13 Te dien dage zullen de schoone jonk-
vrouwen en de jongelingen van dorst ver-
smachten,
14 die daar zweren bij de schuld van
Samaria, en zeggen: *Zoo waarachtig als*
uw God van Dan leeft, en de weg van
Ber-Séba leeft! en zij zullen vallen en
niet weder opstaan. Amos 5:2.

HOOFDSTUK 9.

IK zag den Heere staan op het altaar,
en Hij zeide: Sla dien knoop, dat de
posten beven, en doorkloof ze allen in
het hoofd; en Ik zal hun achterste met
het zwaard dooden, de vliedende zal on-
der hen niet ontvlieden, noch de ont-
komende onder hen behouden worden.
2 Al groeven ze *tot* in de hel, zoo zal
ze mijne hand van daar halen; en al
klommen zij in den hemel, zoo zal Ik
ze van daar doen nederdalen; Ps. 139:8.
3 en al verstaken zij zich op de hoogte
van Karmel, zoo zal Ik ze naspeuren en
van daar halen; en al verborgen zij zich van
voor mijne oogen op den grond van de zee,
zoo zal Ik van daar eene slang gebieden, die
zal ze bijten; Ps. 139:7. Jer. 23:24.
4 en al gingen zij in gevangenis voor het
aangezicht hunner vijanden, zoo zal Ik van
daar het zwaard gebieden dat het hen doo-
de, en Ik zal mijn oog tegen hen zetten ten
kwade en niet ten goede. Jer. 21:10; 44:11.
5 Want de Heere HEERE der heirscha-
ren is 't die het land aanroert dat het ver-
smelt, en allen die er in wonen, treuren;
en *dat* het geheel oprijst als eene rivier,
en verdronken wordt als *door* de rivier
van Egypte; Amos 8:8.
6 [a] die zijne opperzalen in den hemel
bouwt, en zijne bende, die heeft Hij op
aarde gefundeerd; [b] die de wateren der zee
roept, en giet ze uit op den aardbodem:
HEERE is zijn naam. a Ps. 104:3. b Amos 5:8.
7 Zijt gijlieden Mij niet als de kinderen
der Mooren, o kinderen Israëls? spreekt
de HEERE: heb Ik Israël niet opgevoerd
uit Egypteland, [a] en de Filistijnen uit
Kaftor, [b] en de Syriërs uit Kir?
a Jer. 47:4. b 2 Kon. 16:9. Amos 1:5.
8 Zie, de oogen des Heeren HEEREN
zijn tegen dit zondig koninkrijk, dat Ik
het van den aardbodem verdelge; behalve
dat Ik het huis Jakobs niet ganschelijk
zal verdelgen, spreekt de HEERE.
9 Want zie, Ik geef bevel en Ik zal
het huis Israëls onder alle de heidenen
schudden, gelijk als *zaad* geschud wordt
in eene zeef, en niet één steentje zal er
ter aarde vallen. Amos 6:11.
10 Alle zondaars mijns volks zullen door
het zwaard sterven, die daar zeggen: Het
kwaad zal tot ons niet genaken, noch
ons voorkomen.
11 Te dien dage zal Ik de vervallen hut
Davids weder oprichten, en Ik zal hare
reten vertuinen en wat aan haar is afge-
broken weder oprichten, en zal ze bouwen
als *in* de dagen van ouds; Hand. 15:16, 17.
12 opdat zij erfelijk bezitten het over-
blijfsel van Edom, en alle de heidenen
die naar mijnen naam genoemd worden,
spreekt de HEERE die dit doet.
13 Zie, de dagen komen, spreekt de
HEERE, dat de ploeger den maaier en de
druiventreder den zaadzaaier genaken zal,
en de bergen zullen van zoeten wijn druipen
en alle de heuvelen zullen smelten; Joël 3:18.
14 [a] en Ik zal de gevangenis mijns volks
Israël wenden, en zij zullen de verwoeste
steden herbouwen en bewonen, [b] en wijn-
gaarden planten en derzelver wijn drin-
ken, en zij zullen hoven maken en der-
zelver vrucht eten; a Jer. 32:44; 33:7, 26.
b Jes. 65:21. Jer. 31:5. Ezech. 28:26.
15 en Ik zal ze in hun land planten,
en zij zullen niet meer worden uitgerukt
uit het land dat Ik hun gegeven heb,
zegt de HEERE uw God. Jer. 32.41.

DE PROFEET OBADJA.

HET gezicht van Obadja. Alzóó zegt de Heere HEERE van Edom: Wij hebben een gerucht gehoord van den HEERE en daar is een gezant gezonden onder de heidenen: staat op, en laat ons opstaan tegen hem ten strijde.

Jer. 49:7, 14. Ezech. 25:12. Amos 1:11.

2 Zie, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, gij zijt zeer veracht; Jer. 49:15, 16.

3 de trotschheid uws harten heeft u bedrogen, hij die daar woont in de kloven der steenrotsen, *in* zijn hooge woning; die in zijn hart zegt: Wie zoude mij ter aarde nederstooten?

4 Al verhieft gij u gelijk de arend, en al steldet gij uw nest tusschen de sterren, zoo zal Ik u van daar nederstooten, spreekt de HEERE.

5 Zoo daar dieven, zoo daar nachtroovers tot u gekomen waren, (hoe zijt gij uitgeroeid!) zouden zij niet gestolen hebben zooveel hun genoeg ware? Zoo daar wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet eene nalezing hebben overgelaten? Jer. 49:9.

6 Hoe zijn Esaus *goederen* nagespeurd, zijn verborgene *schatten* opgezocht!

7 Alle uwe bondgenooten hebben u tot aan de landpale uitgeleid, uwe vredegenooten hebben u bedrogen, zij hebben u overmocht; *die* uw brood *eten*, zullen een gezwel onder u zetten; daar is geen verstand in hem.

8 Zal het niet te dien dage zijn, spreekt de HEERE, dat Ik de wijzen uit Edom en het verstand uit Esaus gebergte zal doen vergaan?

9 Ook zullen uwe helden, o Teman! versaagd zijn, opdat een ieder uit Esaus gebergte door den moord worde uitgeroeid.

10 Om het geweld, begaan aan uwen broeder Jakob, zal schaamte u bedekken, en gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid. Ezech. 35:5. Amos 1:11.

11 Ten dage als gij tegenover *hem* stondt, ten dage als de uitlanders zijn heir gevangen voerden, en de vreemden zijne poorten introkken en over Jeruzalem het lot wierpen, waart gij ook als een van hen. Ps. 137:7.

12 Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding, noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda ten dage huns ondergangs, noch uwen mond groot gemaakt hebben ten dage der benauwdheid,

13 noch ter poorte mijns volks ingegaan zijn ten dage huns verderfs, noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad ten dage zijns verderfs, noch *uwe handen* uitgestrekt hebben aan zijn heir ten dage zijns verderfs.

14 noch gestaan hebben op de wegscheiding om zijne ontkomenen uit te roeien noch zijne overgeblevenen overgeleverd hebben ten dage der benauwdheid.

15 Want de dag des HEEREN is nabij over alle de heidenen: gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden, uwe vergelding zal op uw hoofd wederkeeren.

Ezech. 35:15. Joël 3:4.

16 Want gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg mijner heiligheid, zullen alle de heidenen geduriglijk drinken, ja zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn alsof zij er niet geweest waren.

17 Maar op den berg Sion zal ontkoming zijn en hij zal eene heiligheid zijn, en die van den huize Jakobs zullen hunne erfgoederen erfelijk bezitten. Joël 2:32.

18 En Jakobs huis zal een vuur zijn, en Jozefs huis eene vlam, en Esaus huis tot eenen stoppel; en zij zullen tegen hen ontbranden en zullen ze verteren, zoodat Esaus huis geenen overgeblevene zal hebben; want de HEERE heeft het gesproken.

19 En die van het Zuiden zullen Esaus gebergte, en die van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten, ja zij zullen het veld Efraïms en het veld van Samaria erfelijk bezitten, en Benjamin Gilead;

20 en de gevankelijk weggevoerden van dit heir der kinderen Israëls hetgeen der Kanaänieten was tot Zarfath toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jeruzalem hetgeen dat in Sefarad is; zij zullen de steden van het Zuiden erfelijk bezitten;

21 en daar zullen Heilanden op den berg Sion opkomen om Esaus gebergte te richten, en het koninkrijk zal des HEEREN zijn.

DE PROFEET JONA.

HOOFDSTUK 1.

EN het woord des HEEREN geschiedde
tot Jona, den zoon van Amittai, zeg-
gende: 2 Kon. 14:25.
2 Maak u op, ga naar de groote stad
Ninevé, en predik tegen haar; want hun-
lieder boosheid is opgeklommen voor mijn
aangezicht. Jona 3:3.
3 Maar Jona maakte zich op om te
vluchten naar Tarsis, van het aangezicht
des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en
vond een schip gaande naar Tarsis, en hij
gaf de vracht daarvan en ging neder in
hetzelve, om met hen te gaan naar Tarsis,
van het aangezicht des HEEREN.
4 Maar de HEERE wierp eenen grooten
wind op de zee, en daar werd een groote
storm in de zee, zoodat het schip dacht
te breken.
5 Toen vreesden de zeelieden, en riepen
een iegelijk tot zijnen god, en wierpen
de vaten die in het schip waren, in de
zee, om *het* van dezelve te verlichten;
maar Jona was nedergegaan aan de zij-
den van het schip, en lag neder en was
met eenen diepen slaap bevangen.
6 En de opperschipper naderde tot hem
en zeide tot hem: Wat is u, gij hard-
slapende? Sta op, roep tot uwen God;
misschien zal die God aan ons gedenken,
dat wij niet vergaan.
7 Voorts zeiden zij een ieder tot zijnen
metgezel: Komt en laat ons loten werpen,
opdat wij mogen weten om wiens wil ons
dit kwaad *overkomt*. Alzoo wierpen zij
loten, en het lot viel op Jona.
8 Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons
nu, om wiens wil ons dit kwaad *overkomt*.
Wat is uw werk en van waar komt gij?
Welk is uw land en van welk volk zijt gij?
9 En hij zeide tot hen: Ik ben een
Hebreër; en ik vreeze den HEERE, den
God des hemels, die de zee en het droge
gemaakt heeft.
10 Toen vreesden die mannen *met* groote
vreeze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij
dit gedaan! want de mannen wisten dat
hij van des HEEREN aangezicht vlood;
want hij had het hun te kennen gegeven.
11 Voorts zeiden zij tot hem: Wat zul-
len wij u doen, opdat de zee stil worde
van ons? Want de zee werd hoe langer
hoe onstuimiger.
12 En hij zeide tot hen: Neemt mij op
en werpt mij in de zee, zoo zal de zee
stil worden van ulieden; want ik weet
dat deze groote storm ulieden om mij-
nentwil over*komt*.
13 Maar de mannen roeiden, om *het
schip* weder te brengen aan het droge,
doch zij konden niet; want de zee werd
hoe langer hoe onstuimiger tegen hen.
14 Toen riepen zij tot den HEERE en
zeiden: Och HEERE, laat ons toch niet
vergaan om dezes mans ziel, en leg
geen onschuldig bloed op ons; want Gij,
HEERE, hebt gedaan, gelijk als het U
heeft behaagd.
15 En zij namen Jona op en wierpen
hem in de zee. Toen stond de zee *stil*
van hare verbolgenheid.
16 Dies vreesden de mannen den HEERE
met groote vreeze, en zij slachtten den
HEERE slachtoffer en beloofden geloften.
17 De HEERE nu beschikte eenen groo-
ten visch om Jona in te slokken, en Jona
was in het ingewand van den visch drie
dagen en drie nachten. Matth. 12:40.

HOOFDSTUK 2.

EN Jona bad tot den HEERE zijnen God
uit het ingewand van den visch,
2 en hij zeide: Ik riep uit mijne benauwd-
heid tot den HEERE, en Hij antwoordde
mij; uit den buik des grafs schreide ik,
en Gij hoordet mijne stem; Ps. 120:1.
3 want Gij hadt mij geworpen *in* de
diepte, in het hart der zeeën, en de stroom
omving mij, alle uwe baren en uwe gol-
ven gingen over mij henen. Ps. 42:8.
4 En ik zeide: Ik ben uitgestooten van
voor uwe oogen: nochtans zal ik den Tem-
pel uwer heiligheid weder aanschouwen.
5 De wateren hadden mij omgeven tot
de ziel toe, de afgrond omving mij; het
wier was aan mijn hoofd gebonden.
6 Ik was nedergedaald tot de gronden
der bergen, de grendelen der aarde waren
om mij henen in eeuwigheid; maar Gij

hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd,
o HEERE mijn God!
7 Als mijne ziel in mij overstelpt was,
dacht Ik aan den HEERE, en mijn gebed
kwam tot U in den Tempel uwer heiligheid.
8 Die de valsche ijdelheden onderhouden,
verlaten hunne weldadigheid;
9 [a]maar ik zal U offeren met de stem
der dankzegging, wat ik beloofd heb, zal
ik betalen. [b]Het heil is des HEEREN.

[a]Ps. 50:14; 76:12; 116:17, 18. [b]Ps. 3:9.
Spr. 21:31. Jer. 3:23.

10 De HEERE nu sprak tot den visch,
en hij spuwde Jona uit op het droge.

HOOFDSTUK 3.

EN het Woord des HEEREN geschiedde
ten anderen male tot Jona, zeggende:
2 Maak u op, ga naar de groote stad
Ninevé, en predik tegen haar de prediking
die Ik tot u spreek.
3 Toen maakte zich Jona op en ging
naar Ninevé, naar het Woord des HEEREN.
Ninevé nu was eene groote stad Gods,
van drie dagreizen. Jona 1:2.
4 En Jona begon in de stad te gaan,
ééne dagreize, en hij predikte en zeide:
Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden
omgekeerd.
5 En de lieden van Ninevé geloofden
aan God en zij riepen een vasten uit, en
bekleedden zich met zakken, van hunnen
grootste af tot hunnen kleinste toe.

Matth. 12:41. Luc. 11:32.

6 Want dit woord geraakte tot den
Koning van Ninevé, en hij stond op van
zijnen troon, en deed zijn heerlijk overkleed
vàn zich, en hij bedekte zich met
eenen zak en zat neder in de asch;
7 en hij liet uitroepen, en men sprak
te Ninevé, uit bevel des Konings en zijner
grooten, zeggende: Laat mensch noch
beest, rund noch schaap iets smaken, laat
ze niet weiden nog water drinken;
8 maar mensch en beest zullen met zakken
bedekt zijn, en zullen sterkelijk tot
God roepen, en zij zullen zich bekeeren
een iegelijk van zijnen boozen weg en
van het geweld dat in hunne handen is:
9 wie weet, God mocht Zich wenden
en berouw hebben, en Hij mocht Zich
wenden van de hittigheid zijns toorns,
dat wij niet vergingen. Joël 2:14. Amos 5:15.
10 En God zag hunne werken, dat zij
zich bekeerden van hunnen boozen weg,
en het berouwde God over het kwaad
dat Hij gesproken had hun te zullen doen,
en Hij deed het niet.

HOOFDSTUK 4.

DAT verdroot Jona *met* groot verdriet,
en zijn toorn ontstak:
2 en hij bad tot den HEERE en zeide:
Och HEERE, was dit mijn woord niet als
ik nog in mijn land was? Daarom kwam
ik het voor, vluchtende naar Tarsis; want
ik wist dat Gij een genadig en barmhartig
God zijt, lankmoedig en groot van
goedertierenheid, en berouw hebbende
over het kwaad. Ex. 34:6. Num. 14:18.

Neh. 9:17. Ps. 86:15; 103:8; 145:8. Joël 2:13.

3 Nu dan, HEERE, neem toch mijne
ziel vàn mij, want het is mij beter te
sterven dan te leven. 1 Kon. 19:4.
4 En de HEERE zeide: Is uw *toorn* billijk
ontstoken?
5 Jona nu ging ter stad uit en zette
zich tegen het oosten der stad, en hij
maakte zich aldaar een verdek, en zat
daaronder in de schaduw, totdat hij zage
wat van de stad zoude worden.
6 En God de HEERE beschikte eenen
wonderboom, en deed hem opschieten
boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn
over zijn hoofd, om hem te redden van
zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over
den wonderboom *met* groote blijdschap.
7 Maar God beschikte eenen worm des
anderen daags in 't opgaan van den dageraad,
die stak den wonderboom dat hij
verdorde;
8 en het geschiedde als de zon oprees, dat
God eenen stillen oostenwind beschikte;
en de zon stak op het hoofd van Jona
dat hij amechtig werd; en hij wenschte
zijner ziele te mogen sterven, en zeide:
Het is mij beter te sterven dan te leven.
9 Toen zeide God tot Jona: Is uw *toorn*
billijk ontstoken over den wonderboom?
En hij zeide: Billijk is mijn *toorn* ontstoken
ter dood toe.
10 En de HEERE zeide: Gij verschoont
den wonderboom, aan welken gij niet
hebt gearbeid en dien gij niet hebt groot
gemaakt, die in éénen nacht werd en in
éénen nacht verging.
11 en Ik zoude die groote stad Ninevé
niet verschoonen? waar veel meer dan honderd
en twintig duizend menschen in zijn
die geen onderscheid weten tusschen hunne
rechterhand en hunne linkerhand, daartoe
veel vee.

DE PROFEET MICHA.

HOOFDSTUK 1.

HET Woord des HEEREN dat geschied is
tot Micha den Morastiet, in de dagen
van Jotham, Achaz *en* Jehizkía, Koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria en Jeruzalem.
2 [a]Hoort, gij volken altemaal; [b]merk
op, gij aarde mitsgaders hare volheid:
de Heere HEERE nu zal tot een getuige
zijn tegen ulieden, de Heere uit den Tempel zijner heiligheid.

[a] 1 Kon. 22:28. 2 Kron. 18:27. [b] Deut. 32:1. Jes. 1:2.

3 [a]Want zie, de HEERE gaat uit van
zijne plaats, en Hij zal nederdalen en
[b]treden op de hoogten der aarde;

[a] Jes. 26:21. [b] Amos 4:13.

4 en de bergen zullen onder Hem versmelten en de dalen gekloofd worden, gelijk was voor het vuur, gelijk wateren die uitgestort worden in de laagte.

Ps. 97:5. Nah. 1:5.

5 Dit alles om de overtreding Jacobs
en om de zonden des huizes Israëls: wie is *het begin van* de overtreding Jakobs? Is het niet Samaria? en wie *van* de hoogten van Juda? Is het niet Jeruzalem?
6 Daarom zal Ik Samaria stellen tot
eenen steenhoop des velds, tot plantingen eens wijngaards, en Ik zal hare steenen in de vallei storten en hare fundamenten ontdekken;
7 en alle hare gesnedene beelden zullen
vermorzeld worden, en alle hare hoerenbelooningen zullen met vuur verbrand worden, en alle hare afgoden zal Ik stellen *tot* eene woestheid; want zij heeft ze van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon wederkeeren.
8 Hierom zal ik misbaar bedrijven en
huilen, ik zal beroofd en naakt gaan, ik zal misbaar maken als de draken en treuren als de jonge struisen;
9 want hare plagen zijn doodelijk, want
zij zijn gekomen tot aan Juda, hij is geraakt tot aan de poort mijns volks, tot aan Jeruzalem.
10 Verkondigt *het* niet te Gath, weent
zoo jammerlijk niet; wentelt u in het stof in het huis van Afra.

2 Sam. 1:20.

11 Ga door, gij inwoneres van Safir,
met bloote schaamte; de inwoneres van Zaänan gaat niet uit; rouwklage is *te* Beth-Haëzel; Hij zal zijnen stand vàn ulieden nemen;
12 want de inwoneres van Maroth is
krank om des goeds wil, want een kwaad is van den HEERE afgedaald tot aan de poort van Jeruzalem.

Amos 3:6.

13 Span de snelle dieren aan den wagen,
gij inwoneres van Lachis (deze is der dochter Sions het begin der zonde), want in u zijn Israëls overtredingen gevonden.
14 Daarom geef geschenken aan Moréseth
Gaths; de huizen van Achzib zullen den Koningen Israëls tot eene leugen zijn.
15 Ik zal u nòg eenen erfgenaam toe-
brengen, gij inwoneres van Maresa, hij zal komen tot aan Adullam, *tot aan* de heerlijkheid Israëls.
16 Maak u kaal en scheer u om uwe
troetelkinderen, verbreed uwe kaalheid als de arend, omdat zij gevankelijk van u zijn weggevoerd.

HOOFDSTUK 2.

WEE dien die ongerechtigheid bedenken en kwaad werken op hunne legers; in het licht van den morgenstond doen zij het, dewijl het in de macht van hunne hand is.
2 En zij begeeren akkers en rooven ze,
en huizen en nemen ze weg: alzoo doen zij geweld aan den man en zijn huis, ja aan een iegelijk en zijne erfenis. Jes. 5:8.
3 Daarom alzóó zegt de HEERE: Zie,
Ik denk een kwaad over dit geslacht, waaruit gijlieden uwe halzen niet zult uittrekken, en zult zoo rechtop niet gaan; want het zal een booze tijd zijn.

Amos 5:13.

4 Te dien dage zal men een spreekwoord
over ulieden opheffen, en men zal eene klaaglijke klacht klagen, *en* zeggen: Wij zijn ten eenenmale verwoest; Hij verwisselt mijns volks deel; hoe ontvreemdt Hij 't mij, Hij deelt uit, afwendende onze akkers.
5 Daarom zult gij niemand hebben die
het snoer werpt in het lot in de gemeente des HEEREN.
6 Profeteert gijlieden niet, *zeggen zij*,

laat *die* profeteeren; zij profeteeren niet als
die; men wijkt niet af *van* smaadheden.
Jes. 30:10. Jer. 11:21. Amos 2:12; 7:13.
7 O gij die Jakobs huis geheeten zijt!
is dan de Geest des HEEREN verkort?
Zijn dat zijne werken? Doen mijne woorden
geen goed bij dengene die recht
wandelt?
8 Maar gisteren stelde zich mijn volk òp
tot vijand tegenover een kleed; gij stroopt
eenen mantel van degenen die gerust voorbijgaan,
wederkomende van den strijd.
9 De vrouwen mijns volks verdrijft gij,
elkeene uit het huis harer vermakingen;
van hare kinderkens neemt gij mijn sieraad
in eeuwigheid.
10 Maakt u *dan* òp en gaat henen, want
dit *land* zal de rust niet zijn; omdat het
verontreinigd is, zal het *u* verderven, en
dat *met* eene geweldige verderving.
11 Zoo daar iemand is die met wind
omgaat en valschelijk liegt, *zeggende:* Ik
zal u profeteeren voor wijn en voor sterken
drank: — dat is een Profeet dezes volks.
12 Voorzeker zal Ik u, o Jakob! gansch
verzamelen, voorzeker zal Ik Israëls overblijfsel
vergaderen; Ik zal het te zamen
zetten als schapen van Bozra, als eene
kudde in het midden harer kooi zullen
ze van menschen deunen.
13 De doorbreker zal voor hun aangezicht
optrekken; zij zullen doorbreken
en door de poort gaan en door dezelve
uittrekken, en hun Koning zal voor hun
aangezicht henengaan, en de HEERE in
hunne spits.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS zeide ik: Hoort nu, gij hoofden
Jakobs en gij oversten des huizes
Israëls: betaamt het ulieden niet, het
recht te weten?
2 Zij haten het goede en hebben het
kwade lief, zij rooven hunne huid van hen
af, en hun vleesch van hunne beenderen;
3 ja zij zijn het die het vleesch mijns
volks eten, en hunne huid afstroopen,
en hunne beenderen verbreken, en vanéén
leggen als in eenen pot en als vleesch
in het midden eens ketels.
4 [a] Alsdan zullen zij roepen tot den HEERE,
doch Hij zal ze niet verhooren, [b] maar
zal zijn aangezicht te dier tijd voor hen
verbergen, gelijk als zij hunne handelingen
kwaad gemaakt hebben. *a* Spr. 1:28. Job 35:12.
Jer. 11:11. Ezech. 8:18. Zach. 7:13. *b* Deut. 31:17.
5 Alzóó zegt de HEERE tegen de profeten
die mijn volk verleiden; die met
hunne tanden bijten, en roepen vrede
uit; maar die niets geeft in hunnen
mond, tegen dien heiligen zij eenen krijg.
6 Daarom zal het nacht voor ulieden
worden vanwege het gezicht, en ulieden
zal duisternis zijn vanwege de waarzegging;
en de zon zal over deze profeten ondergaan,
en de dag zal over hen zwart worden;
7 en de zieners zullen beschaamd en de
waarzeggers schaamrood worden, en zij zullen
altezamen de bovenste lip bewinden,
want daar zal geen antwoord van God zijn.
8 Maar waarlijk, ik ben vol kracht van
den Geest des HEEREN, en *vol* van gericht
en dapperheid, om Jakob te verkondigen
zijne overtreding en Israël zijne zonde.
9 Hoort nu dit, gij hoofden des huizes
Jakobs en gij oversten des huizes Israëls,
die van het gericht eenen gruwel hebt
en al wat recht is, verkeert:
10 bouwende Sion met bloed en Jeruzalem
met onrecht. Hab. 2:12.
11 Hare hoofden richten om geschenken,
en hare Priesters leeren om loon, en hare
profeten waarzeggen om geld; tòch steunen
zij op den HEERE, zeggende: Is de
HEERE niet in het midden van ons? Ons
zal geen kwaad overkomen, Jer. 5:12.
12 Daarom, om uwentwil, zal Sion *als*
een akker geploegd worden en Jeruzalem
zal *tot* steenhoopen worden en de berg dezes
Huizes tot hoogten eens wouds. Jer. 26:18.

HOOFDSTUK 4.

MAAR in 't laatste der dagen zal het
geschieden dat de berg van het Huis
des HEEREN zal vastgesteld zijn op den
top der bergen, en hij zal verheven zijn
boven de heuvelen, en de volken zullen
tot hem toevloeien: Jes. 4:2-4.
2 en vele heidenen zullen henengaan en
zeggen: Komt en laat ons opgaan ten
berge des HEEREN en ten Huize van den
God Jakobs, opdat Hij ons leere van zijne
wegen en wij in zijne paden wandelen;
want uit Sion zal de Wet uitgaan en des
HEEREN Woord uit Jeruzalem. Jer. 31:6.
3 En Hij zal onder groote volken richten
en machtige heidenen straffen, tot verre
toe; en zij zullen hunne zwaarden slaan
tot spaden en hunne spiesen tot sikkelen,
het ééne volk zal tegen *het andere*
volk geen zwaard opheffen, en zij zullen
den krijg niet meer leeren; Joël 3:10.

4 maar zij zullen zitten een ieder onder
zijnen wijnstok en onder zijnen vijgeboom,
en daar zal niemand zijn die ze verschrikt;
want de mond des HEEREN der heirscha-
ren heeft *het* gesproken. 1 Kon. 4:25.
5 Want alle volken zullen wandelen,
elk in den naam zijns gods, maar wij
zullen wandelen in den naam des HEE-
REN onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.
6 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal
Ik haar die hinkende was, verzamelen,
en haar die verdreven was, vergaderen,
en die Ik geplaagd had;
7 en Ik zal haar die hinkende was, ma-
ken tot een overblijfsel, en haar die verre
henen verstooten was, tot een machtig
volk; en de HEERE zal Koning over hen
zijn op den berg Sion, van nu aan tot
in eeuwigheid. Zef. 3:19.
8 En gij Schaapstoren, gij Ofel der
dochter Sions, tot u zal komen, ja daar
zal komen de vorige heerschappij, het
koninkrijk der dochter Jeruzalems.
9 Nu, waarom zoudt gij zoo groot ge-
schrei maken? Is er geen Koning onder
u, is uw Raadgever vergaan, dat u smart
als eener barende *vrouw* heeft aangegrepen?
10 Lijd smart, en arbeid om voort te
brengen, o dochter Sions! als eene ba-
rende *vrouw*; want nu zult gij *wel* uit
de stad henen uitgaan en op het veld
wonen, en tot in Babel komen, *maar* al-
daar zult gij gered worden, aldaar zal u de
HEERE verlossen uit de hand uwer vijanden.
11 Nu zijn wel vele heidenen tegen u
verzameld, die daar zeggen: Laat ze ont-
heiligd worden en laat onze oogen Sion
aanschouwen;
12 maar zij weten de gedachten des
HEEREN niet en verstaan zijnen raadslag
niet, dat Hij ze vergaderd heeft als gar-
ven tot den dorschvloer.
13 Maak u op en dorsch, o dochter Si-
ons! want Ik zal uwen hoorn ijzer maken
en uwe klauwen koper maken, en gij
zult vele volkeren verpletteren; en Ik zal
hun gewin den HEERE verbannen, en hun
vermogen den Heere der gansche aarde.
14 Nu, rot u met benden, gij dochter der
bende, hij zal eene belegering tegen ons
stellen, zij zullen den Richter Israëls met
de roede op het kinnebakken slaan.

HOOFDSTUK 5.

EN gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein
om te wezen onder de duizenden van
Juda, uit u zal Mij voortkomen die een
Heerscher zal zijn in Israël, en wiens
uitgangen zijn van ouds van de dagen
der eeuwigheid. Matth. 2:6. Joh. 7:42.
2 Daarom zal Hij hen overgeven tot den
tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard
hebbe; dan zullen de overigen zijner
broederen zich bekeeren met de kinderen
Israëls. Jes. 7:14.
3 En hij zal staan en zal weiden in de
kracht des HEEREN, in de hoogheid van
den naam des HEEREN zijns Gods; en zij
zullen wonen; want nu zal hij groot zijn
tot aan de einden der aarde. Micha 7:14.
4 En deze zal Vrede zijn: wanneer Assur
in ons land zal komen en wanneer hij in
onze paleizen zal treden, zoo zullen wij
tegen hem stellen zeven herders, en acht
Vorsten uit de menschen;
5 die zullen het land Assurs afweiden
met het zwaard, en het land Nimrods in
deszelfs ingangen: alzoo zal Hij *ons* redden
van Assur, wanneer deze in ons land zal
komen en wanneer hij in onze landpale
zal treden. Gen. 10:10.
6 En Jakobs overblijfsel zal zijn in het
midden van vele volken, als een dauw
van den HEERE, als droppelen op het
kruid dat naar geenen man wacht noch
menschenkinderen verbeidt;
7 ja het overblijfsel Jakobs zal zijn on-
der de heidenen, in het midden van vele
volken, als een leeuw onder de beesten
des wouds, als een jonge leeuw onder
de schaapskudden, dewelke, wanneer hij
doorgaat, zoo vertreedt en verscheurt hij,
dat niemand redt.
8 Uwe hand zal verhoogd zijn boven
uwe wederpartijders, en alle uwe vijan-
den zullen uitgeroeid worden.
9 En het zal te dien dage geschieden,
spreekt de HEERE, dat Ik uwe paarden
uit het midden van u zal uitroeien en
Ik zal uwe wagenen verdoen;
10 en Ik zal de steden uws lands uitroeien
en Ik zal alle uwe vestingen afbreken;
11 en Ik zal de tooverijen uit uwe hand uit-
roeien en gij zult geene guichelaars hebben;
12 en Ik zal uwe gesnedene beelden en
uwe opgerichte beelden uit het midden
van u uitroeien, dat gij u niet meer zult
nederbuigen voor het werk uwer handen;
13 voorts zal Ik uwe bosschen uit het
midden van u uitroeien, en Ik zal uwe
steden verdelgen:
14 en Ik zal in toorn en in grimmig-

heid wraak doen aan de heidenen die niet hooren.

HOOFDSTUK 6.

HOORT nu wat de HEERE zegt: Maakt u op, twist met de bergen en laat de heuvelen uwe stem hooren.
2 Hoort, gij bergen, den twist des HEEREN, mitsgaders gij sterke fundamenten der aarde; want de HEERE heeft eenen twist met zijn volk, en Hij zal Zich met Israël in recht begeven. Hos. 4:1.
3 O mijn volk! wat heb Ik u gedaan en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij. Jer. 2:5, 6.
4 Immers heb Ik u uit Egypteland opgevoerd en u uit het diensthuis verlost; en Ik heb voor uw aangezicht henen gezonden Mozes, Aäron en Mirjam.
5 Mijn volk, gedenk toch wat Balak de Koning van Moab beraadslaagde, en wat Bileam de zoon Beors hem antwoordde; *en wat geschied is* van Sittim aan tot Gilgal toe, opdat gij de gerechtigheden des HEEREN kent. Num. 22:5. Deut. 23:4. Joz. 24:9. Neh. 13:2.
6 Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen, *en* mij bukken voor den hoogen God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen, met éénjarige kalveren?
7 Zoude de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebeken? Zal ik mijnen eerstgeborene geven *voor* mijne overtreding, de vrucht mijns lijfs *voor* de zonde mijner ziel? Jes. 1:11. Jer. 6:20; 14:12. Amos 5:22.
8 Hij heeft u bekend gemaakt, o mensch! wat goed is; en wàt eischt de HEERE van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben en ootmoediglijk te wandelen met uwen God? Deut. 10:12.
9 De stem des HEEREN roept tot de stad (want uw naam ziet het wezen): Hoort de roede en wie ze besteld heeft.
10 Zijn er *niet* nog, *in* eens ieders goddeloozen huis, schatten der goddeloosheid en een schaarsche efa, die te verfoeien is?
11 Zoude ik rein zijn met eene goddelooze weegschaal en met eenen zak van bedrieglijke weegsteenen?
12 Dewijl hare rijke lieden vol zijn van geweld, en hare inwoners leugen spreken, en hunne tong bedrieglijk is in hunnen mond,
13 zoo zal Ik *u* ook krenken, u slaande *en* verwoestende om uwe zonden.
14 Gij zult eten maar niet verzadigd worden, en uwe nederdrukking zal in het midden van u zijn; en gij zult aangrijpen maar niet wegbrengen, en wat gij zult wegbrengen, zal Ik aan het zwaard overgeven. Hos. 4:10.
15 Gij zult zaaien maar niet maaien, gij zult olijven treden maar u met de olie niet zalven, en most, maar geenen wijn drinken. Deut. 28:38, 39. Hagg. 1:6.
16 [a] Want de inzettingen van Omri worden onderhouden, [b] en het gansche werk des huizes Achabs, en gij wandelt in derzelver raadslagen: opdat Ik u stelle tot verwoesting, en hare inwoners tot aanfluiting; alzoo zult gij de smaadheid mijns volks dragen. a 1 Kon. 16:25, 26. b 1 Kon. 16:30.

HOOFDSTUK 7.

AI mij! want ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in den wijnoogst geschied zijn: daar is geene druif om te eten, mijne ziel begeert vroegrijpe vrucht.
2 De goedertierene is vergaan uit het land, en daar is niemand oprecht onder de menschen; zij loeren altemaal op bloed, zij jagen een iegelijk zijnen broeder *met* een jachtgaren. Ps. 12:2. Jes. 57:1.
3 Om *met* beide handen wel dapper kwaad te doen, zoo eischt de Vorst, en de rechter *oordeelt* om vergelding; en de groote spreekt de verderving zijner ziel, en zij draaien ze dicht inéén.
4 De beste van hen is als een doorn, de oprechtste is *scherper* dan eene doornheg: de dag uwer wachters, uwe bezoeking, is gekomen, nu zal hunne verwarring wezen.
5 Gelooft eenen vriend niet, vertrouwt niet op eenen voornaamsten vriend; bewaar de deuren uws monds voor haar die in uwen schoot ligt.
6 Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen hare moeder, de schoondochter tegen hare schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijne huisgenooten. Matth. 10:35. Luc. 12:53.
7 Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij hooren.
8 Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een licht zijn. Ps. 27:1.
9 Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat

Hij mijnen twist twiste en mijn recht uit-
voere: Hij zal mij uitbrengen aan het
licht, ik zal *mijnen lust* zien aan zijne
gerechtigheid. Jer. 50:34.
10 En mijne vijandin zal *het* zien, en
schaamte zal haar bedekken; die tot mij
zegt: Waar is de Heere uw God? Mijne
oogen zullen op haar zien; nu zal zij
worden tot vertreding, als slijk der straten.
Ps. 79:10; 115:2. Joël 2:17.
11 Ten dage als Hij uwe muren zal
herbouwen, te dien dage zal het besluit
verre henengaan.
12 Te dien dage zal het ook komen tot
u toe, van Assur af, zelfs *tot* de vaste
steden *toe*, en van de vestingen tot aan
de rivier, en van zee *tot* zee, en *van* ge-
bergte tot gebergte.
13 Maar dit land zal worden tot eene
verwoesting zijner inwoners halve, van-
wege de vrucht hunner handelingen.
14 Gij *dan*, weid uw volk met uwen staf,
de kudde uwer erfenis, die alléén woont *in*
het woud in het midden van een vruchtbaar
land; laat ze weiden *in* Basan en Gilead,
als in de dagen van ouds. Micha 5:3.
15 Ik zal haar wonderen doen zien,
als in de dagen toen gij uit Egypteland
uittoogt.
16 De heidenen zullen het zien, en be-
schaamd zijn vanwege al hunne macht;
zij zullen de hand op den mond leggen,
hunne ooren zullen doof worden;
17 zij zullen het stof lekken als de slang,
als kruipende dieren der aarde zullen zij
zich beroeren uit hunne sloten; zij zullen
met vervaardheid komen tot den Heere
onzen God, en zullen voor U vreezen.
Ps. 72:9. Jes. 49:23.
18 Wie is een God gelijk Gij, [a] die de on-
gerechtigheid vergeeft en de overtreding
van het overblijfsel zijner erfenis voorbij-
gaat? [b] Hij houdt zijnen toorn niet in
eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goe-
dertierenheid. a Ex. 34:7. Num. 14:18. b Jer. 3:12.
19 Hij zal Zich onzer weder ontfermen,
Hij zal onze ongerechtigheden dempen,
ja Gij zult alle hunne zonden in de diep-
ten der zee werpen:
20 Gij zult Jakob de trouw, Abraham
de goedertierenheid geven, die Gij onzen
vaderen van oude dagen af gezworen hebt.

DE PROFEET NAHUM.

HOOFDSTUK 1.

De last van Ninevé. Het boek des ge-
zichts van Nahum den Elkosiet.
2 Een ijverig God en een wreker is de
Heere, een wreker is de Heere, en zeer
grimmig; een wreker is de Heere aan
zijne wederpartijders, en Hij behoudt *den
toorn* zijnen vijanden.
3 De Heere is lankmoedig, doch van
groote kracht, en Hij houdt *den schul-
dige* geenszins onschuldig. Des Heeren
weg is in wervelwind en in storm, en
de wolken zijn het stof zijner voeten.
Ex. 34:7. Num. 14:18.
4 Hij scheldt de zee en maakt ze droog,
en Hij verdroogt alle rivieren; Basan en
Karmel kwijnen, ook kwijnt de bloem
van Libanon.
5 De bergen beven voor Hem, en de heu-
velen versmelten; en de aarde licht zich op
voor zijn aangezicht, en de wereld en allen
die daarin wonen. Ps. 97:5. Micha 1:4.
6 Wie zal voor zijne gramschap staan
en wie zal voor de hittigheid zijns toorns
bestaan? Zijne grimmigheid is uitgestort
als vuur, en de rotssteenen worden van
Hem vermorzeld. Openb. 6:17.
7 De Heere is goed, Hij is ter sterkte in
den dag der benauwdheid, en Hij kent de-
genen die op Hem betrouwen. Joël 3:16.
8 En met eenen doorgaanden vloed zal
Hij hare plaats te niet maken, en duis-
ternis zal zijne vijanden vervolgen.
9 Wat denkt gijlieden tegen den Heere?
Hij zal zelf eene voleinding maken; de
benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen.
10 Dewijl zij in elkander gevlochten
zijn als doornen, en dronken zijn gelijk zij
plegen dronken te zijn, zoo worden zij vol-
komenlijk verteerd als een dorre stoppel.
11 Van u is een uitgegaan die kwaad
denkt tegen den Heere, een belialsraads-
man.
12 Alzóó zegt de Heere: Zijn zij voor-
spoedig, en alzoo velen, alzoo zullen zij

ook geschoren worden, en hij zal door-
gaan: Ik heb u wel gedrukt, *maar* Ik
zal u niet meer drukken;
13 maar nu zal Ik zijn juk van u breken
en zal uwe banden verscheuren.
14 Doch tegen u heeft de HEERE bevo-
len, dat er van uwen naam niemand meer
gezaaid zal worden: uit het huis uws gods
zal Ik uitroeien de gesnedene en gegotene
beelden; Ik zal u *daar* een graf maken,
als gij zult veracht zijn geworden.
15 Zie op de bergen de voeten desge-
nen die het goede boodschapt, die vrede
doet hooren: vier uwe vierdagen, o Juda!
betaal uwe geloften; want de belials*man*
zal voortaan niet meer door u doorgaan,
hij is gansch uitgeroeid. Jes. 52:7. Rom. 10:15.

HOOFDSTUK 2.

DE verstrooier trekt tegen uw aange-
zicht op, bewaar de vesting, bezichtig
den weg, sterk de lendenen, versterk de
kracht zeer;
2 want de HEERE heeft de hoovaardij
Jakobs afgewend gelijk de hoovaardij
Israëls: want de plunderaars hebben ze
ledig gemaakt en zij hebben hunne wijn-
ranken verdorven.
3 De schilden zijner helden zijn rood
gemaakt, de kloeke mannen zijn schar-
lakenvervig, de wagens zijn in het vuur
der fakkelen ten dage als hij zich bereidt,
en de spiesen worden geschud.
4 De wagens razen door de wijken, zij
loopen ginds en weder op de straten; hunne
gedaanten zijn als der fakkelen, zij loopen
door elkander henen als de bliksemen.
5 Hij zal aan zijne voortreffelijken geden-
ken, *doch* zij zullen struikelen in hunne toch-
ten; zij zullen haasten naar hunnen muur,
als het beschutsel vaardig zal wezen.
6 De poorten der rivieren zullen geopend
worden, en het paleis zal versmelten.
7 En Huzzab zal gevankelijk weggevoerd
worden, men zal haar heeten voort te
gaan; en hare maagden zullen haar gelei-
den als *met* eene stem der duiven, trom-
melende op hare harten.
8 Ninevé is wel als een watervijver, van
de dagen af dat het geweest is, doch zij
zullen vluchten. Staat, staat! *zal men roe-
pen,* maar niemand zal omzien.
9 Rooft zilver, rooft goud, want daar
is geen einde des voorraads, der heerlijk-
heid van allerlei gewenschte vaten.
10 Zij is geledigd, ja uitgeledigd, uit-
geput, en haar hart versmelt, en de knieën
schudden, en in alle de lendenen is smart,
en hun aller aangezichten betrekken *als*
een pot, Joël 2:6.
11 Waar is *nu* de woning der leeuwen,
en die weide der jonge leeuwen? alwaar
de leeuw, de oude leeuw *en* het leeuwen-
welp wandelde, en daar was niemand die
hen verschrikte;
12 de leeuw die genoeg roofde voor
zijne welpen en worgde voor zijne oude
leeuwinnen, die zijne holen vervulde met
roof en zijne woningen met het geroofde.
13 Zie, Ik *wil* aan u, spreekt de HEERE
der heirscharen, en Ik zal hare wagenen
in rook verbranden, en het zwaard zal
uwe jonge leeuwen verteren, en Ik zal
uwen roof uitroeien van de aarde, en
de stem uwer gezanten zal niet meer
gehoord worden.

HOOFDSTUK 3.

WEE der bloedstad, die gansch vol
leugen *en* verscheuring is! De roof
houdt niet op. Ezech. 24:6, 9.
2 Daar is het geklap der zweep, en het
geluid van het bolderen der raderen, en de
paarden stampen en de wagens springen op;
3 de ruiter steekt omhoog zoo het vlam-
mende zwaard als de bliksemende spies,
en daar zal veelheid der verslagenen zijn
en eene zware menigte der doode lichamen,
ja, daar zal geen einde zijn der lichamen,
men zal over hunne lichamen struikelen;
4 om der groote hoererijen wil der
zeer bevallige hoer, der meesteresse der
tooverijen, die met hare hoererijen vol-
keren verkocht heeft, en geslachten met
hare tooverijen. Openb. 17:2; 18:3.
5 Zie, Ik *wil* aan u, spreekt de HEERE
der heirscharen, en Ik zal uwe zoomen
ontdekken boven uw aangezicht, en Ik
zal den heidenen uwe naaktheid en den
koninkrijken uwe schande wijzen;
6 en Ik zal verfoeielijke dingen op u
werpen en u tot schande maken, en Ik
zal u als eenen spiegel stellen;
7 en het zal geschieden dat allen die u
zien, van u wegvlieden zullen, en zeggen:
Ninevé is verstoord, wie zal medelijden
met haar hebben? Van waar zal ik u
troosters zoeken? Jes. 51:19. Jer. 15:5.
8 Zijt gij beter dan No, de volkrijke,
gelegen in de rivieren? die rondom henen
water heeft, welker voormuur de zee is,
haar muur is van zee;

9 Moorenland en Egypte waren hare
macht, en daar was geen einde; Put en
Libyë waren tot uwe hulp:
10 toch is zij gevankelijk gegaan in de
gevangenis, ook zijn hare kinderen op het
hoofd aller straten verpletterd geworden,
en over hare geëerden hebben zij het lot
geworpen en alle hare grooten zijn in
boeien gebonden geworden.
11 Ook zult gij dronken worden, gij zult
u verbergen; ook zult gij eene sterkte
zoeken vanwege den vijand.
12 Alle uwe vastigheden zijn vijgeboo-
men met de eerste vruchten: indien zij
geschud worden, zoo vallen zij dien op
den mond die ze eten wil.
13 Zie, uw volk zal in het midden van u
tot vrouwen worden, de poorten uws lands
zullen uwen vijanden wijd geopend wor-
den, het vuur zal uwe grendelen verteren.
14 Schep u water ter belegering; ver-
sterk uwe vastigheden; ga in de klei en
treed in het leem, verbeter den ticheloven.
15 Het vuur zal u aldaar verteren, het
zwaard zal u uitroeien, het zal u afeten
als de kevers; vermeerder u als kevers,
vermeerder u als sprinkhanen.
16 Gij hebt meer handelaars dan er
sterren aan den hemel zijn; de kevers
zullen invallen en wegvliegen.
17 Uwe gekroonden zijn als de sprink-
hanen, en uwe krijgsoversten als de groote
kevers, die zich in de heiningmuren lege-
ren in de koude der dagen: wanneer de zon
opgaat zoo vliegen zij weg, alzoo dat hunne
plaats onbekend is, waar zij geweest zijn.
18 Uwe herders zullen sluimeren, o Ko-
ning van Assur! uwe voortreffelijken zullen
zich leggen, uw volk zal zich op de bergen
wijd uitbreiden, en niemand zal ze verza-
melen.
19 Daar is geen samentrekking voor uwe
breuk, uwe plaag is smartelijk; allen die
het gerucht van u hooren, zullen de han-
den over u klappen; want over wien is
uwe boosheid niet geduriglijk gegaan?

DE PROFEET HABAKUK.

HOOFDSTUK 1.

DE last welken Habakuk de Profeet
gezien heeft.
2 HEERE, hoe lang schreeuw ik en Gij
hoort niet, *hoe lang* roep ik tot U: Ge-
weld! en Gij verlost niet? Openb. 6:10.
3 Waarom laat Gij mij ongerechtigheid
zien, en aanschouwt de kwelling? Want
verwoesting en geweld is tegenover mij,
en daar is twist en men neemt gekijf op.
4 Daarom wordt de wet nagelaten, en
het recht komt nimmermeer voort; want
de goddelooze omringt den rechtvaar-
dige, daarom komt het recht verdraaid
voort.
5 Ziet onder de heidenen en aanschouwt,
en verwondert u, verwondert u; want Ik
werk een werk in ulieder dagen, *hetwelk*
gij niet gelooven zult als het verteld zal
worden. Hand. 13:41.
6 Want zie, Ik verwek de Chaldeën,
een bitter en snel volk, trekkende door de
breedten der aarde, om erfelijk te bezit-
ten woningen die de zijne niet zijn.
7 Schrikkelijk en vreeselijk is hetzelve;
zijn recht en zijne hoogheid gaat van
hemzelven uit.
8 Want zijne paarden zijn lichter dan de
luipaarden, en zij zijn scherper dan de
avondwolven, en zijne ruiters verspreiden
zich; ja zijne ruiters zullen van verre
komen, zij zullen vliegen als een arend,
zich spoedende om te eten. Jer. 4:13.
9 Het zal geheellijk tot geweld komen;
wat zij inslorpen zullen met hunne aan-
gezichten, *zullen zij brengen* naar het Oos-
ten; en het zal de gevangenen verzamelen
als zand.
10 En hij zal de Koningen beschimpen,
en de Prinsen zullen hem eene belaching
zijn, hij zal alle vesting belachen; want hij
zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen.
11 Dan zal hij den geest veranderen,
en hij zal doortrekken, en zich schuldig
maken, *houdende* deze zijne kracht voor
zijnen God.
12 Zijt Gij niet van ouds af, de HEERE,
mijn God, mijn Heilige? Wij zullen niet
sterven: o HEERE! tot een oordeel hebt Gij
hem gesteld, en o Rots! om te straffen
hebt Gij hem gegrondvest.

13 Gij zijt te rein van oogen dan dat Gij
het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt
Gij niet aanschouwen: waarom zoudt Gij
aanschouwen die trouwelooslijk handelen?
Waarom zoudt Gij zwijgen, als de god-
delooze dien verslindt die rechtvaardiger
is dan hij?
14 En *waarom* zoudt Gij de menschen
maken als de visschen der zee, als het krui-
pende gedierte dat geenen heerscher heeft?
15 Hij trekt ze alle met den angel op,
hij vergadert ze in zijn garen en hij ver-
zamelt ze in zijn net; daarom verblijdt
en verheugt hij zich,
16 daarom offert hij aan zijn garen en
rookt aan zijn net; want door dezelve is zijn
deel vet geworden en zijne spijze smoutig.
17 Zal hij dan daarom *altoos* zijn garen
ledig maken, en zal hij niet verschoonen
met altoos de volkeren te dooden?

HOOFDSTUK 2.

IK stond op mijne wacht en ik stelde
mij op de sterkte, en ik hield wacht
om te zien wat Hij in mij spreken zoude,
en wat ik antwoorden zoude op mijne
bestraffing. Jes. 21:8.
2 Toen antwoordde mij de HEERE en
zeide: Schrijf het gezicht en stel het dui-
delijk op tafelen opdat daarin leze wie
voorbijloopt. Jes. 30:8.
3 Want het gezicht zal nog tot eenen
bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op
het einde voortbrengen en niet liegen:
zoo Hij vertoeft, verbeid hem, want Hij
zal gewisselijk komen, Hij zal niet ach-
terblijven. Hebr. 10:37.
4 Zie, zijne ziel verheft zich, zij is niet
recht in hem; maar de rechtvaardige zal
door zijn geloof leven.
Rom. 1:17. Gal. 3:11. Hebr. 10:38.
5 En ook dewijl hij trouwelooslijk han-
delt bij den wijn, een trotsch man is,
en in zijne woning niet blijft; die zijne
ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk
de dood is die niet zat wordt, en tot zich
verzamelt alle de heidenen en vergadert
tot zich alle volken:
6 zouden *dan* niet alle dezen van hem
een spreekwoord opheffen, en eene uitleg-
ging der raadselen van hem? En men zal
zeggen: Wee dien die vermeerdert het-
geen het zijne niet is (hoe lang?) en dien
die op zich laadt dik slijk.
7 Zullen niet onvoorziens opstaan die
u bijten zullen, en ontwaken die u zul-
len bewegen? en zult gij hun niet tot
plundering worden?
8 Omdat gij vele heidenen beroofd hebt,
zoo zullen alle overgeblevene volkeren u
berooven, om het bloed der menschen,
en het geweld aan het land, de stad en
alle hare inwoners.
9 Wee dien die met kwade gierigheid
begeert voor zijn huis, opdat hij in de
hoogte zijn nest stelle, om bevrijd te zijn
uit de hand des kwaads. Jer. 22:13.
10 Gij hebt schaamte beraadslaagd voor
uw huis; uitroeiende vele volkeren, zoo
hebt gij gezondigd *tegen* uwe ziel.
11 Want de steen uit den muur roept,
en de balk uit het hout antwoordt dien.
12 Wee dien die de stad met bloed
bouwt en die de stad met onrecht be-
vestigt. Micha 3:10.
13 Zie, is het niet van den HEERE der heir-
scharen, dat de volkeren arbeiden ten vure,
en de lieden zich tevergeefs vermoeien?
14 Want de aarde zal vervuld worden,
dat zij de heerlijkheid des HEEREN be-
kenne, gelijk de wateren *den bodem der*
zee bedekken. Jes. 11:9.
15 Wee dien die zijnen naaste te drin-
ken geeft, gij die uwe wijnflesch daarbij
voegt, en ook dronken maakt, opdat gij
hunne naaktheden aanschouwt:
16 gij zult *ook* verzadigd worden met
schande voor eer; drink gij óók en ont-
bloot de voorhuid: de beker der rechter-
hand des HEEREN zal zich tot u wenden, en
daar zal een schandelijk uitbraaksel over
uwe heerlijkheid zijn.
17 Want het geweld dat tegen Libanon
begaan is, zal u bedekken, en de verwoes-
ting der beesten zal ze verschrikken, om
des bloeds wille der menschen, en des
gewelds in het land, de stad en aan alle
hare inwoners.
18 Wat zal het gesneden beeld baten,
dat zijn formeerder het gesneden heeft?
of het gegoten beeld, hetwelk een leugen-
leeraar is, dat de formeerder op zijn for-
meersel vertrouwt, als hij stomme afgo-
den gemaakt heeft?
19 Wee dien die tot het hout zegt: Word
wakker, *en:* Ontwaak, tot den zwijgenden
steen. Zoude het leeren? Zie, het is *met* goud
en zilver overtrokken, en er is gansch
geen geest in het midden van hetzelve.
20 Maar de HEERE is in zijnen heiligen
Tempel: zwijg voor zijn aangezicht, gij
gansche aarde. Zef. 1:7. Zach. 2:13.

HOOFDSTUK 3.

EEN gebed van Habakuk den Profeet,
op sigjonoth.
2 HEERE, als ik uwe rede gehoord heb,
heb ik gevreesd; uw werk, o HEERE! be-
houd dat in het leven in het midden der
jaren, maak het bekend in het midden der
jaren; in den toorn gedenk des ontfermens.
3 God kwam van Teman, en de Heilige
van den berg Paran. Sela. Zijne heerlijk-
heid bedekte de hemelen, en het aardrijk
was vol van zijnen lof.
4 En daar was een glans als des lichts;
Hij had hoornen aan zijne hand, en al-
daar was zijne sterkte verborgen.
5 Voor zijn aangezicht ging de pesti-
lentie, en de vurige kool ging voor zijne
voeten henen.
6 Hij stond en mat het land, Hij zag toe
en maakte de heidenen los; en de aloude
bergen zijn verstrooid geworden, de heu-
velen der eeuwigheid hebben zich gebo-
gen; de gangen der eeuw zijn zijne.
7 Ik zag de tenten van Kuschan onder
de ijdelheid; de gordijnen van het land
Midian schudden.
8 Was de HEERE ontstoken tegen de
rivieren? Was uw toorn tegen de rivie-
ren, was uwe verbolgenheid tegen de zee,
toen Gij op uwe paarden reedt? Uwe
wagens waren heil.
9 De naakte grond werd ontbloot *door*
uwen boog, *om* de eeden aan de stam-
men gedaan *door* het Woord. Sela. Gij
hebt de rivieren der aarde gekliefd.
10 De bergen zagen U *en* leden smart;
de waterstroom ging door, de afgrond
gaf zijne stem; hij hief zijne zijden op
in de hoogte.
11 De zon, de maan stonden stil *in*
hare woning; met het licht gingen uwe
pijlen daarhenen, met glans uwe blikse-
mende spies.
12 Met gramschap tradt Gij *door* het
land, met toorn dorschtet Gij de heidenen.
13 Gij toogt uit tot verlossing uws volks,
tot verlossing met uwen Gezalfde; Gij door-
wonddet het hoofd van het huis des god-
deloozen, ontblootende den grond tot den
hals toe. Sela.
14 Gij doorboordet met zijne staven het
hoofd zijner dorplieden; zij hebben ge-
stormd om mij te verstrooien; die zich
verheugden, alsof zij den ellendige in het
verborgen zouden opeten.
15 Gij betradt *met* uwe paarden de zee,
de geweldige wateren werden een hoop.
16 Als ik het hoorde, zoo werd mijn
buik beroerd, voor de stem hebben mijne
lippen gebeefd; verrotting kwam in mijn
gebeente, en ik werd beroerd in mijne
plaats. Zekerlijk, ik zal rusten ten dage
der benauwdheid, als Hij optrekken zal
tegen het volk, dat Hij het met benden
aanvalle.
17 Alhoewel de vijgeboom niet bloeien
zal en er geen vrucht aan den wijnstok
zijn zal, dat het werk des olijfbooms lie-
gen zal en de velden geen spijs voort-
brengen, dat men de kudde uit de kooi
afscheuren zal en dat er geen rund in
de stallingen wezen zal:
18 zoo zal ik nochtans in den HEERE
van vreugde opspringen, ik zal mij ver-
heugen in den God mijns heils.
19 De HEERE Heere is mijne sterkte;
en Hij zal mijne voeten maken als der
hinden, en Hij zal mij doen treden op
mijne hoogten.
Voor den opperzangmeester op mijne
neginoth.

DE PROFEET ZEFANJA.

HOOFDSTUK 1.

HET Woord des HEEREN, hetwelk ge-
schied is tot Zefanja, den zoon van
Kuschi den zoon van Gedalja den zoon
van Amarja den zoon van Hizkía; in de
dagen van Josía den zoon van Amon,
den Koning van Juda.
2 Ik zal ganschelijk alles wegrapen uit
dit land, spreekt de HEERE;
3 Ik zal wegrapen menschen en bees-
ten, Ik zal wegrapen de vogelen des
hemels en de visschen der zee, en de
ergernissen met de goddeloozen; ja Ik
zal de menschen uit dit land uitroeien,
spreekt de HEERE.

4 En Ik zal mijne hand uitstrekken
tegen Juda en tegen alle inwoners van
Jeruzalem, en Ik zal uit deze plaats uit-
roeien het overblijfsel van Baäl, *en* den
naam der Kemarim met de Priesters;
5 en die zich nederbuigen op de daken
voor het heir des hemels, en die zich
nederbuigende, zweren bij den HEERE en
zweren bij Malkam;
6 en die terugkeeren van achter den
HEERE, en die den HEERE niet zoeken
en vragen naar Hem niet.
7 [a] Zwijg voor het aangezicht des Heeren
HEEREN, want de dag des HEEREN is nabij:
[b] want de HEERE heeft een slachtoffer
bereid, Hij heeft zijne genoodigden ge-
heiligd. *a* Hab. 2:20. Zach. 2:13. *b* Jes. 34:6.
8 En het zal geschieden in den dag van
het slachtoffer des HEEREN, dat Ik bezoe-
king zal doen over de Vorsten, en over de
kinderen des Konings, en over allen die
zich kleeden met vreemde kleeding;
9 ook zal Ik tenzelven dage bezoeking
doen over al wie over den dorpel springt,
die het huis hunner heeren vervullen met
geweld en bedrog. 1 Sam. 5:5.
10 En daar zal te dien dage, spreekt
de HEERE, eene stem des gekrijts zijn
van de Vischpoort af, en een gehuil van
het tweede gedeelte, en eene groote breuk
van de heuvelen af.
11 Huilt, gij inwoners der laagte, want
al het volk van koophandel is uitgehou-
wen, alle de gelddragers zijn uitgeroeid.
12 En het zal geschieden te dien tijde,
Ik zal Jeruzalem met lantarens doorzoe-
ken, en Ik zal bezoeking doen over de
mannen die stijf geworden zijn op hun-
nen droesem, die in hun hart zeggen:
De HEERE doet geen goed en Hij doet
geen kwaad.
13 Daarom zal hun vermogen ten roof
worden, en hunne huizen tot verwoesting;
zij bouwen wel huizen maar zij zullen ze
niet bewonen, en zij planten wijngaarden
maar zij zullen derzelver wijn niet drinken.
Amos 5:11.
14 De groote dag des HEEREN is nabij,
hij is nabij en zeer haastende: de stem
van den dag des HEEREN; de held zal
aldaar bitterlijk schreeuwen. Jes. 13:6.
Ezech. 30:3. Joël 1:15; 2:1, 2. Amos 5:18.
15 Die dag zal een dag der verbolgen-
heid zijn, een dag der benauwdheid en
des angstes, een dag der woestheid en ver-
woesting, een dag der duisternis en der
donkerheid, een dag der wolk en der dik-
ke donkerheid,
16 een dag der bazuin en des geklanks
tegen de vaste steden en tegen de hooge
hoeken.
17 En Ik zal de menschen bang maken,
dat zij zullen gaan als de blinden; want
zij hebben tegen den HEERE gezondigd;
en hun bloed zal vergoten worden als
stof en hun vleesch zal worden als drek.
18 Noch hun zilver noch hun goud zal
ze kunnen redden ten dage der verbolgen-
heid des HEEREN, maar door het vuur
zijns ijvers zal dit gansche land verteerd
worden; want Hij zal eene voleinding ma-
ken, gewisselijk eene haastige, met alle de
inwoners dezes lands. Spr. 11:4. Ezech. 7:19.

HOOFDSTUK 2.

DOORZOEKT uzelve nauw, ja door-
zoekt nauw, gij volk dat met geen
lust bevangen wordt:
2 eer het besluit bare (gelijk kaf gaat
de dag voorbij), terwijl de hittigheid van
des HEEREN toorn over ulieden nog niet
komt, terwijl de dag van den toorn des
HEEREN over ulieden nog niet komt.
3 Zoekt den HEERE, alle gij zachtmoe-
digen des lands, die zijn recht werken.
Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedig-
heid: misschien zult gij verborgen wor-
den in den dag des toorns des HEEREN.
4 Want Gaza zal verlaten wezen, en
Askelon zal ter verwoesting wezen; As-
dod zal men in den middag verdrijven,
en Ekron zal ontworteld worden.
5 Wee den inwoners van de landstreek
der zee, het volk der Kerethieten: het
Woord des HEEREN zal tegen ulieden
zijn, gij Kanaän, der Filistijnen land, en
Ik zal u verdoen, dat er geen inwoner
zal zijn. Ezech. 25:16.
6 En de landstreek der zee zal wezen
tot hutten, uitgegravene putten der her-
ders en betuiningen der kudden;
7 en de landstreek zal wezen voor het
overblijfsel van het huis van Juda, dat zij
daarin weiden; des avonds zullen zij in
de huizen Askelons legeren, als de HEERE
hun God hen zal bezocht en hunne ge-
vangenis zal gewend hebben.
8 Ik heb de beschimping Moabs gehoord,
en de scheldwoorden der kinderen Am-
mons, waarmede zij mijn volk beschimpt
hebben, en hebben zich groot gemaakt
tegen deszelfs landpale.

9 Daarom, *zoo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Moab zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomorra, eene netelheide en eene zoutgroeve en eene verwoesting tot in eeuwigheid; de overigen mijns volks zullen ze berooven, en het overige mijns volks zal ze erfelijk bezitten.

10 Dat zullen zij hebben in plaats van hunnen hoogmoed; want zij hebben beschimpt en hebben zich groot gemaakt tegen het volk des HEEREN der heirscharen.

11 Vreeselijk zal de HEERE tegen hen wezen, want Hij zal alle de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk zal Hem uit zijne plaats aanbidden, alle de eilanden der heidenen.

12 Ook gij Mooren zult verslagenen mijns zwaards zijn.

13 Hij zal ook zijne hand uitstrekken tegen het Noorden, en Hij zal Assur verdoen, en Hij zal Ninevé stellen tot eene verwoesting, droog als eene woestijn.

14 En in het midden daarvan zullen de kudden legeren, al het gedierte der volkeren; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op zijne granaatappelen vernachten; eene stem zal in het venster zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij deszelfs cederwerk zal ontbloot hebben. Jes. 14:23. 34:11.

15 Dit is die stad die opspringt van vreugde, die zéker woont, die in haar hart zegt: Ik ben 't, en buiten mij is er geene meer; hoe is zij geworden tot woestheid, eene rustplaats van het gedierte! een ieder die daar doortrekt, zal ze aanfluiten, hij zal zijne hand bewegen.

HOOFDSTUK 3.

WEE der ijselijke en der bevlekte, der verdrukkende stad:

2 zij hoort naar de stem niet, zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt niet op den HEERE, tot haren God nadert zij niet.

3 Hare Vorsten zijn brullende leeuwen in het midden van haar, hare Richters zijn avondwolven die de beenderen niet breken tot aan den morgen; Ezech. 22:27.

4 hare profeten zijn lichtvaardig, gansch trouwelooze mannen; hare Priesters verontreinigen het heilige, zij doen der wet geweld aan.

5 De rechtvaardige HEERE is in het midden van haar, Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij zijn recht in het licht, daar ontbreekt niets; doch de verkeerde weet van geen schaamte. Deut. 32:4. Job 8:3; 34:10.

6 Ik heb de heidenen uitgeroeid, hunne hoeken zijn verwoest, Ik heb hunne straten eenzaam gemaakt, dat niemand daar doorgaat; hunne steden zijn verstoord, zoodat er niemand is, dat er geen inwoner is.

7 Ik zeide: Immers zult gij Mij vreezen, gij zult de tucht aannemen, opdat hare woning niet uitgeroeid zoude worden: al wat Ik haar bezocht heb, waarlijk zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben alle hunne handelingen verdorven.

8 Daarom verwacht Mij, spreekt de HEERE, ten dage als Ik Mij opmaak tot den roof; want mijn oordeel is, de heidenen te verzamelen, de koninkrijken te vergaderen, om over hen mijne gramschap, de gansche hittigheid mijns toorns uit te storten, want dit gansche land zal door het vuur mijns ijvers verteerd worden.

9 Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken eene reine spraak wenden, opdat zij allen den naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder.

10 Van de zijde der rivieren der Mooren zullen mijne ernstige aanbidders, *met* de dochter mijner verstrooiden, mijne offerande brengen.

11 Te dien dage zult gij niet beschaamd wezen vanwege alle uwe handelingen waarmede gij tegen Mij overtreden hebt; want alsdan zal Ik uit het midden van u wegnemen die van vreugde opspringen over uwe hoovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om mijns heiligen bergs wil;

12 maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk: die zullen op den naam des HEEREN betrouwen.

13 De overgeblevenen van Israël zullen geen onrecht doen noch leugen spreken, en in hunnen mond zal geen bedrieglijke tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en niemand zal ze verschrikken. Openb. 14:5.

14 Zing vroolijk, gij dochter Sions, juicht, Israël; wees blijde en spring op van vreugde van ganscher harte, gij dochter Jeruzalems: Zach. 9:9.

15 de HEERE heeft uwe oordeelen weggenomen, Hij heeft uwen vijand weggevaagd; de Koning Israëls, de HEERE, is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.

16 Te dien dage zal tot Jeruzalem ge-
zegd worden: Vrees niet, o Sion! laat
uwe handen niet slap worden.
17 De HEERE uw God is in het midden
van u, een held *die* verlossen zal; Hij zal
over u vroolijk zijn met blijdschap, Hij
zal zwijgen in zijne liefde, Hij zal Zich
over u verheugen met gejuich.
18 De bedroefden om der bijéénkomst
wil zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de
beschimping is een last op haar.
19 Zie, Ik zal te dien tijde alle uwe
verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinken-
den behoeden en de uitgestootenen verza-
melen, en Ik zal ze stellen tot eenen lof en
tot eenen naam in het gansche land waar
zij beschaamd zijn geweest. Micha 4:7.
20 Te dien tijde zal Ik ulieden herwaarts
brengen, ten tijde namelijk als Ik u ver-
zamelen zal; zekerlijk Ik zal ulieden
zetten tot eenen naam en tot eenen lof
onder alle volkeren der aarde, als Ik uwe
gevangenissen voor uwe oogen wenden
zal, zegt de HEERE.

DE PROFEET HAGGAI.

HOOFDSTUK 1.

IN het tweede jaar van den Koning Da-
rius, in de zesde maand op den eersten
dag der maand, geschiedde het Woord des
HEEREN, door den dienst van Haggaï den
Profeet, tot Zerubbabel den zoon van Se-
altiël, den Vorst van Juda, en tot Jozua
den zoon van Jozadak, den Hoogepriester,
zeggende: Ezra 4:24; 5:1.
2 Alzóó spreekt de HEERE der heirscha-
ren, zeggende: Dit volk zegt: De tijd is
niet gekomen, de tijd dat des HEEREN
Huis gebouwd worde.
3 En het Woord des HEEREN geschiedde
door den dienst van den Profeet Haggai,
zeggende:
4 Is het voor ulieden wel de tijd dat gij
woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit
Huis woest zijn?
5 Nu dan, alzóó zegt de HEERE der heir-
scharen: Stelt uw hart op uwe wegen.
6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig
in: gij eet, maar niet tot verzadiging; gij
drinkt, maar niet tot dronken wordens
toe; gij kleedt u, maar niet tot uwe ver-
warming; en die loon ontvangt, die ont-
vangt dat loon in eenen doorboorden
buidel. Deut. 28:38. Micha 6:15.
7 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Stelt uw hart op uwe wegen.
8 Klimt op het gebergte en brengt hout
aan, en bouwt dit Huis, en Ik zal een
welgevallen daaraan hebben en verheer-
lijkt worden, zegt de HEERE.
9 Gij ziet om naar veel, maar zie, gij
bekomt weinig, en als gij het in huis ge-
bracht hebt, zoo blaas Ik daarin. Waarom
dat? spreekt de HEERE der heirscharen:
om mijns Huizes wille, hetwelk woest is,
en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.
10 Daarom onthouden zich de hemelen
over u, dat er geen dauw is, en het land
onthoudt zijne vruchten;
11 want Ik heb eene droogte geroepen
over het land en over de bergen, en over
het koren en over den most en over de
olie en over hetgeen dat de aardbodem
zoude voortbrengen, ook over de men-
schen en over de beesten, en over allen
arbeid der handen.
12 Toen hoorde Zerubbabel de zoon van
Sealtiël, en Jozua de zoon van Jozadak,
de Hoogepriester, en al het overblijfsel
des volks, naar de stem des HEEREN
huns Gods, en naar de woorden van den
Profeet Haggai, gelijk als hem de HEERE
hun God gezonden had; en het volk vreesde
voor het aangezicht des HEEREN. Ezra 5:2.
13 Toen sprak Haggai, de bode des HEE-
REN, in de boodschap des HEEREN tot het
volk, zeggende: Ik ben met ulieden,
spreekt de HEERE.
14 En de HEERE verwekte den geest van
Zerubbabel den zoon van Sealtiël, den
Vorst van Juda, en den geest van Jozua
den zoon van Jozadak, den Hoogepriester
en den geest van het gansche overblijfsel
des volks, en zij kwamen en maakten
het werk in het Huis des HEEREN der
heirscharen huns Gods,

HOOFDSTUK 2.

op den vier en twintigsten dag der maand
in de zesde *maand* in het tweede jaar van
den Koning Darius.

2 In de zevende *maand* op den een en
twintigsten der maand geschiedde het
Woord des HEEREN door den dienst van
den Profeet Haggai, zeggende:
3 Spreek nu tot Zerubbabel den zoon van
Sealtiël, den Vorst van Juda, en tot Jozua
den zoon van Jozadak, den Hoogepriester,
en tot het overblijfsel des volks, zeggende:
4 Wie is onder ulieden overgebleven, die
dit Huis in zijne eerste heerlijkheid gezien
heeft, en hoedanig ziet gij hetzelve
nu? Is dit niet als niets in uwe oogen?
5 Doch nu, wees sterk gij Zerubbabel,
spreekt de HEERE, en wees sterk gij Jozua,
zoon van Jozadak, Hoogepriester, en wees
sterk al gij volk des lands, spreekt de
HEERE, en werkt; want Ik ben met u,
spreekt de HEERE der heirscharen,
6 met het Woord in hetwelk Ik met
ulieden *een verbond* gemaakt heb, als gij uit
Egypte uittrokt, en mijnen Geest staande
in het midden van u: vreest niet.
7 Want alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Nog ééns, een weinig *tijds* zal het zijn,
en Ik zal de hemelen en de aarde en de
zee en het droge doen beven; vs. 22. Hebr. 12:26.
8 ja Ik zal alle de heidenen doen beven,
en zij zullen komen *tot* den wensch aller
heidenen, en Ik zal dit Huis met heerlijkheid
vervullen, zegt de HEERE der
heirscharen.
9 Mijn is het zilver en mijn is het goud,
spreekt de HEERE der heirscharen.
10 De heerlijkheid van dit laatste Huis
zal grooter worden dan van het eerste,
zegt de HEERE der heirscharen; en in
deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt
de HEERE der heirscharen.
11 Op den vier en twintigsten *dag* der
negende *maand* in het tweede jaar van
Daríus geschiedde het Woord des HEEREN
door den dienst van den Profeet Haggai,
zeggende:
12 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Vraag nu den Priesters de wet, zeggende:
13 Zie, iemand draagt heilig vleesch in
de slip zijns kleeds, en hij raakt met zijne
slip aan het brood of aan het moes of
aan den wijn of aan de olie of aan eenige
spijze; zal het heilig worden? En de Priesters
antwoordden en zeiden: Neen.
14 En Haggai zeide: Indien iemand die
onrein is van een dood lichaam, iets van
die dingen aanroert: zal het onrein worden?
En de Priesters antwoordden en
zeiden: Het zal onrein worden.
Lev. 5:2; 11:24, 25. Num. 19:11, 22.
15 Toen antwoordde Haggai en zeide:
Alzóó is dit volk en alzóó is deze natie
voor mijn aangezicht, spreekt de HEERE,
en alzóó is al het werk hunner handen,
en wat zij daar offeren, dat is onrein.
16 En nu, stelt er toch ulieder hart
op, van dezen dag af en opwaarts, eer
er steen op steen gelegd werd aan den
Tempel des HEEREN;
17 eer die *dingen* geschiedden, kwam
iemand tot den *koren*hoop van twintig
maten, zoo waren er *maar* tien; komende
tot den wijnbak om vijftig *maten* van
de pers te scheppen, zoo waren er *maar*
twintig. Zach. 8:10.
18 Ik sloeg ulieden met brandkoren en
met honigdauw, en met hagel al het werk
uwer handen: en gij *keerdet* u niet tot
Mij, spreekt de HEERE.
19 Stelt er toch uw hart op, van dezen
dag af en opwaarts, van den vier en twintigsten
dag der negende *maand* af, van
den dag af als het fundament aan den
Tempel des HEEREN is gelegd geworden,
stelt er uw hart op:
20 is er nog zaad in de schuur? Zelfs
tot den wijnstok en den vijgeboom en den
granaatappelboom en den olijfboom *die*
niet gedragen heeft, *die* zal Ik, van dezen
dag af, zegenen.
21 Het Woord des HEEREN nu geschiedde
ten tweeden male tot Haggai, op den
vier en twintigsten der maand, zeggende:
22 Spreek tot Zerubbabel den Vorst van
Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de
aarde bewegen; vs. 7.
23 en Ik zal den troon der koninkrijken
omkeeren, en verdelgen de vastigheid der
koninkrijken der heidenen; en Ik zal den
wagen omkeeren en die daarop rijden; en
de paarden en die daarop rijden, zullen
nederstorten, een iegelijk in des anderen
zwaard.
24 Te dien dage, spreekt de HEERE der
heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel!
gij zoon Sealthiëls, mijn knecht,
spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen als
een zegelring; want u heb Ik verkoren,
spreekt de HEERE der heirscharen.

DE PROFEET ZACHARIA.

HOOFDSTUK 1.

IN de achtste maand in het tweede jaar van Daríus geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharía, den zoon van Berechja den zoon van Iddo, den Profeet, zeggende: Ezra 4:24; 5:1.

2 De HEERE is zeer vertoornd geweest tegen uwe vaders.

3 Daarom zeg tot hen: Alzóó zegt de HEERE der heirscharen: Keert weder tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zoo zal Ik weder tot ulieden keeren, zegt de HEERE der heirscharen. Mal. 3:7.

4 Weest niet als uwe vaders tot welke de vorige Profeten riepen, zeggende: Alzóó zegt de HEERE der heirscharen: Bekeert u toch van uwe booze wegen en uwe booze handelingen, maar zij hoorden niet en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEERE. 2 Kon. 17:13. Jer. 18:11; 25:5; 35:15.

5 Uwe vaders, waar zijn die? en de Profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?

6 Nochtans mijne woorden en mijne inzettingen die Ik mijnen knechten den Profeten geboden had, hebben zij uwe vaders niet getroffen? zoodat zij wederkeerende, zeiden: Gelijk als de HEERE der heirscharen gedacht heeft ons te doen naar onze wegen en naar onze handelingen, alzóó heeft Hij met ons gedaan.

7 Op den vier en twintigsten dag in de elfde maand (die is de maand Sebat) in het tweede jaar van Daríus geschiedde het Woord des HEEREN tot Zacharía, den zoon van Berechja den zoon van Iddo, den Profeet, zeggende:

8 Ik zag des nachts, en zie, een man rijdende op een rood paard, en hij stond tusschen de mirten die in de diepte waren; en achter hem waren roode, bruine en witte paarden. Zach. 6:2, 3.

9 En ik zeide: Mijn Heere, wat zijn deze? Toen zeide tot mij de Engel die met mij sprak: Ik zal u toonen wat deze zijn.

10 Toen antwoordde de man die tusschen de mirten stond, en zeide: Deze zijn het die de HEERE uitgezonden heeft om het land te doorwandelen.

11 En zij antwoordden den Engel des HEEREN die tusschen de mirten stond, en zeiden: Wij hebben het land doorwandeld, en zie, het gansche land zit en het is stil.

12 Toen antwoordde de Engel des HEEREN en zeide: HEERE der heirscharen, hoe lang zult Gij u niet ontfermen over Jeruzalem en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt deze zeventig jaren?

13 En de HEERE antwoordde den Engel, die met mij sprak, goede woorden, troostelijke woorden.

14 En de Engel die met mij sprak, zeide tot mij; Roep uit, zeggende: Alzóó zegt de HEERE der heirscharen: Ik ijver over Jeruzalem en over Sion met eenen grooten ijver, Zach. 8:2.

15 en Ik ben met eenen zeer grooten toorn vertoornd tegen die geruste heidenen; want Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen.

16 Daarom zegt de HEERE alzoo: Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen; mijn Huis zal daarin gebouwd worden, spreekt de HEERE der heirscharen, en het richtsnoer zal over Jeruzalem uitgestrekt worden.

17 Roep nog, zeggende: Alzóó zegt de HEERE der heirscharen: Mijne steden zullen nog uitgespreid worden vanwege het goede, want de HEERE zal Sion nog troosten en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen. Zach. 2:12; 3:2.

18 En ik hief mijne oogen op, en zag, en zie, daar waren vier hoornen.

19 En ik zeide tot den Engel die met mij sprak: Wat zijn deze? En hij zeide tot mij: Dit zijn die hoornen welke Juda, Israël en Jeruzalem verstrooid hebben.

20 En de HEERE toonde mij vier smeden.

21 Toen zeide ik: Wat komen die maken? En Hij sprak, zeggende: Dat zijn de hoornen die Juda verstrooid hebben, zoodat niemand zijn hoofd ophief; maar dezen zijn gekomen om die te verschrikken, om de hoornen der heidenen neder te werpen, welke den hoorn verheven hebben tegen het land Juda om dat te verstrooien.

HOOFDSTUK 2.

WEDEROM hief ik mijne oogen op en ik zag, en zie, daar was een man, en in zijne hand was een meetsnoer.

2 En ik zeide: Waar gaat gij henen? En hij zeide tot mij: Om Jeruzalem te meten, om te zien hoe groot hare breedte, en hoe groot hare lengte wezen zal.

3 En zie, de Engel die met mij sprak, ging uit; en een andere Engel ging uit, hem tegemoet,

4 en hij zeide tot hem: Loop, spreek dezen jongeling aan, zeggende: Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond worden, vanwege de veelheid der menschen en der beesten, die in haar midden wezen zal;

5 en Ik zal haar wezen, spreekt de HEERE, eene vurige muur rondom, en Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar.

6 Hui, hui, vliedt toch uit het Noorderland, spreekt de HEERE; want Ik heb ulieden uitgebreid naar de vier winden des hemels, spreekt de HEERE.

7 Hui, Sion! ontkom, gij die woont *bij* de dochter Babels.

8 Want zóó zegt de HEERE der heirscharen: Naar de heerlijkheid *over u*, heeft Hij mij gezonden tot de heidenen die ulieden beroofd hebben; want die ulieden aanraakt, die raakt zijnen oogappel aan.

9 Want zie, Ik zal mijne hand over hen bewegen, en zij zullen hunnen knechten een roof wezen: alzóó zult gijlieden weten dat de HEERE der heirscharen mij gezonden heeft.

10 Juich en verblijd u, gij dochter Sions; want zie, Ik kom, en Ik zal in het midden van u wonen, spreekt de HEERE; Ezech. 48:35. Joël 3:21.

11 en vele heidenen zullen te dien dage den HEERE toegevoegd worden, en zij zullen mij tot een volk wezen, en ik zal in het midden van u wonen; en gij zult weten dat de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft.

12 Dan zal de HEERE Juda erven voor zijn deel in het heilige land, en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen. Zach. 1:17; 3:2.

13 Zwijg, alle vleesch, voor het aangezicht des HEEREN, want Hij is ontwaakt uit zijne heilige woning. Hab. 2:20. Zef. 1:7.

HOOFDSTUK 3.

DAARNA toonde hij mij Jozua den Hoogepriester, staande voor het aangezicht van den Engel des HEEREN, en de satan stond aan zijne rechterhand om hem te wederstaan.

2 Doch de HEERE zeide tot den satan: De HEERE schelde u, gij satan, ja de HEERE schelde u, die Jeruzalem verkiest: is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt? Zach. 1:17; 2:12.

3 Jozua nu was bekleed met vuile kleederen als hij voor het aangezicht des Engels stond.

4 Toen antwoordde Hij en sprak tot degenen die voor zijn aangezicht stonden, zeggende: Doet deze vuile kleederen van hem weg. Daarna sprak Hij tot hem: Zie, Ik heb uwe ongerechtigheid van u weggenomen, en Ik zal u wisselkleederen aandoen. 2 Sam. 12:13.

5 Dies zeg Ik: Laat ze eenen reinen hoed op zijn hoofd zetten. En zij zetten dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij togen hem kleederen aan; en de Engel des HEEREN stond *daarbij*.

6 Toen betuigde de Engel des HEEREN Jozua, zeggende:

7 Zóó zegt de HEERE der heirscharen: Indien gij in mijne wegen zult wandelen en indien gij mijne wacht zult waarnemen, zoo zult gij óók mijn Huis richten en óók mijne voorhoven bewaren, en Ik zal u wandelingen geven onder dezen die *hier* staan.

8 Hoor nu toe, Jozua, gij Hoogepriester, gij en uwe vrienden die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteeken; want zie, Ik zal mijnen knecht, de SPRUITE, doen komen. Jes. 4:2. Jer. 23:5; 33:15. Zach. 6:12.

9 Want zie, aangaande dien steen welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op dien éénen steen zullen zeven oogen wezen; zie, Ik zal zijn graveersel graveeren, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op éénen dag wegnemen. Zach. 4:10.

10 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijnen naaste noodigen tot onder den wijnstok en tot onder den vijgeboom.

HOOFDSTUK 4.

EN de Engel die met mij sprak, kwam weder en hij wekte mij op, gelijk een man die van zijnen slaap opgewekt wordt;

2 en hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en zie, een geheel

gouden kandelaar, en een oliekruikje boven deszelfs hoofd, en zijne zeven lampen daarop; die lampen hadden zeven en zeven pijpen, dewelke boven zijn hoofd waren:
3 en twee olijfboomen daarnevens, één ter rechterzijde van het oliekruikje en één aan deszelfs linkerzijde. Openb. 11:4.
4 En ik antwoordde en zeide tot den Engel die met mij sprak, zeggende: Mijn Heere, wat zijn deze dingen?
5 Toen antwoordde de Engel die met mij sprak, en zeide tot mij: Weet gij niet wat deze dingen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere.
6 Toen antwoordde hij en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld, maar door mijnen Geest *zal het geschieden*, zegt de HEERE der heirscharen.
7 Wie zijt gij, o groote berg? Voor het aangezicht Zerubbabels zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen, *met* toeroepingen: Genade, genade zij denzelven.
8 Het Woord des HEEREN geschiedde verder tot mij, zeggende:
9 De handen Zerubbabels hebben dit Huis gegrondvest, zijne handen zullen het ook voleindigen, opdat gij weet dat de HEERE der heirscharen mij tot ulieden gezonden heeft.
10 Want wie veracht den dag der kleine dingen? [a] daar zich toch die zeven verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand Zerubbabels; [b] dat zijn de oogen des HEEREN, die het gansche land doortrekken.
[a] Zach. 3:9. [b] 2 Kron. 16:9. Openb. 5:6.
11 Voorts antwoordde ik en zeide tot hem: Wat zijn die twee olijfboomen ter rechterzijde des kandelaars en aan zijne linkerzijde?
12 En andermaal antwoordende, zoo zeide ik tot hem: Wat zijn die twee takjes der olijfboomen, welke in de twee gouden kruiken zijn, die goud van zich gieten?
13 En hij sprak tot mij, zeggende: Weet gij niet wat deze zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere.
14 Toen zeide hij: Deze zijn de twee olietakken, welke voor den Heere der gansche aarde staan. Zach. 6:5.

HOOFDSTUK 5.

EN ik hief mijne oogen weder op en ik zag, en zie, eene vliegende rol.
2 En hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie eene vliegende rol, welker lengte is van twintig ellen en hare breedte van tien ellen.
3 Toen zeide hij tot mij: Dit is de vloek die uitgaan zal over het gansche land; want een iegelijk die steelt, zal van hier volgens dien *vloek* uitgeroeid worden, desgelijks een iegelijk die *valschelijk* zweert, zal van hier volgens dien *vloek* uitgeroeid worden.
4 Ik breng dezen *vloek* voort, spreekt de HEERE der heirscharen, dat hij kome in het huis des diefs en in het huis desgenen die bij mijnen naam valschelijk zweert, en hij zal in het midden zijns huizes overnachten, en hij zal het verteren met zijne houten en zijne steenen.
5 En de Engel die met mij sprak, ging uit, en zeide tot mij: Hef nu uwe oogen op en zie, wat dit zij dat er voortkomt.
6 En ik zeide: Wat is dat? En hij zeide: Dit is een efa die voortkomt. Voorts zeide hij: Dit is het oog over hen in het gansche land.
7 En zie, eene plaat van lood werd opgeheven, en daar was eene vrouw, zittende in het midden der efa.
8 En hij zeide: Deze is de goddeloosheid; en hij wierp ze in het midden van de efa, en hij wierp het looden gewicht op den mond derzelve.
9 En ik hief mijne oogen op en ik zag, en zie, twee vrouwen kwamen voort, en wind was in hare vleugelen, en zij hadden vleugelen als de vleugelen eens ooievaars, en zij voerden de efa tusschen de aarde en tusschen den hemel.
10 Toen zeide ik tot den Engel die met mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa?
11 En hij zeide tot mij: Om haar een huis te bouwen in het land Sinear, dat zij daar gevestigd en gesteld worde op hare grondveste.

HOOFDSTUK 6.

EN ik hief mijne oogen weder op en ik zag, en zie, vier wagens gingen er uit van tusschen twee bergen, en die bergen waren bergen van koper;
2 aan den eersten wagen waren roode paarden, en aan den tweeden wagen waren zwarte paarden, Zach. 1:8.
3 en aan den derden wagen witte paarden, en aan den vierden wagen hagelvlekkige paarden die sterk waren.

4 En ik antwoordde en zeide tot den
Engel die met mij sprak: Wat zijn deze,
mijn Heere?
5 En de Engel antwoordde en zeide tot
mij: Deze zijn de vier winden des hemels,
uitgaande van waar zij stonden voor den
Heere der gansche aarde. Zach. 4 14.
6 Aan welken *wagen* de zwarte paarden
zijn, *die paarden* gaan uit naar het Noorderland;
en de witte gaan uit, dezelve
achterna; en de hagelvlekkige gaan uit
naar het Zuiderland.
7 En die sterke *paarden* gingen uit,
en zochten voort te gaan om het land
te doorwandelen; want hij had gezegd:
Gaat henen, doorwandelt het land. En
zij doorwandelden het land.
8 En hij riep mij en sprak tot mij,
zeggende: Zie, deze die uitgegaan zijn
naar het Noorderland, hebben mijnen
Geest doen rusten in het Noorderland.
9 En des HEEREN Woord geschiedde tot
mij, zeggende:
10 Neem van de gevankelijk weggevoerden,
van Heldai, van Tobía en van Jedaja,
en kom gij te dien dage, en ga in ten huize
van Josía den zoon van Zefanja, dewelke
uit Babel gekomen zijn;
11 te weten, neem zilver en goud en maak
kronen, en zet ze op het hoofd van Jozua
den zoon van Jozadak, den Hoogepriester;
12 en spreek tot hem, zeggende: Alzóó
spreekt de HEERE der heirscharen,
zeggende: Zie, een man wiens naam is
SPRUITE, die zal uit zijne plaats spruiten,
en hij zal des HEEREN Tempel bouwen;
Jes. 4:2. Jer. 23:5; 33:15. Zach. 3:8.
13 ja hij zal den Tempel des HEEREN bouwen,
en hij zal het sieraad dragen, en hij zal
zitten en heerschen op zijnen troon, en hij
zal Priester zijn op zijnen troon, en de raad
des vredes zal tusschen die beiden wezen.
14 En die kronen zullen wezen voor Helem,
en voor Tobía, en voor Jedaja, en
voor Hen den zoon van Zefanja, tot eene
gedachtenis in den Tempel des HEEREN.
15 En die verre zijn, zullen komen, en
zullen bouwen aan den Tempel des HEEREN,
en gijlieden zult weten dat de HEERE
der heirscharen mij tot u gezonden heeft.
Dit zal geschieden, indien gij vlijtiglijk zult
hooren naar de stem des HEEREN uws Gods.

HOOFDSTUK 7.

HET gebeurde nu in het vierde jaar van
den Koning Daríus, *dat* het Woord
des HEEREN geschiedde tot Zacharía, op
den vierden der negende maand, *namelijk*
in Kisleu;
2 toen men *naar* het Huis Gods gezonden
had Sarézer en Regem-Mélech en
zijne mannen, om het aangezicht des
HEEREN te smeeken,
3 zeggende tot de Priesters die in het
Huis des HEEREN der heirscharen waren,
en tot de Profeten, zeggende: Moet ik weenen
in de vijfde maand, mij afzonderende,
gelijk als ik gedaan heb nu zoovele jaren?
4 Toen geschiedde het Woord van den
HEERE der heirscharen tot mij, zeggende:
5 Spreek tot het gansche volk dezes lands
en tot de Priesters, zeggende: Toen gij
vasttet en rouwklaagdet [a] in de vijfde en
[b] in de zevende *maand*, namelijk nu zeventig
jaren, [c] hebt gijlieden Mij, Mij eenigszins
gevast? a 2 Kon. 25:8. Jer. 52:12.
b 2 Kon. 25:25. Jer. 41:1, 2. c Jes. 58:5.
6 Of als gij at en als gij dronkt, waart gij
het niet die daar at, en gij die daar dronkt?
7 Zijn het niet de woorden welke de
HEERE uitriep door den dienst der vorige
Profeten, toen Jeruzalem bewoond en gerust
was, en zijne steden rondom hetzelve,
en het Zuiden en de laagte bewoond was?
8 Voorts geschiedde het Woord des
HEEREN tot Zacharía, zeggende:
9 Alzóó sprak de HEERE der heirscharen,
zeggende: Richt een waarachtig gericht,
en doet goedertierenheid en barmhartigheden
de één aan den ander;
10 [a] en verdrukt de weduwe noch den
wees, den vreemdeling noch den ellendige;
[b] en denkt niet in uw hart de een
des anderen kwaad. a Ex. 22:21, 22.
Deut. 27:19. Jer. 22:3. b Zach. 8:17.
11 Maar zij weigerden op te merken,
en togen hunnen schouder terug, en zij
verzwaarden hunne ooren opdat zij niet
hoorden;
12 en zij maakten hun hart *als* een
diamant, opdat zij niet hoorden de wet
en de woorden die de HEERE der heirscharen
zond in zijnen Geest, door den
dienst der vorige Profeten: waaruit ontstaan
is een groote toorn van den HEERE
der heirscharen.
13 Daarom is het geschied, gelijk als
Hij geroepen had, doch zij niet gehoord
hebben, alzóó riepen zij ook, maar Ik
hoorde niet, zegt de HEERE der heirscharen;
Job 35:12. Spr. 1:28. Jer. 11:11.
Ezech. 8:18. Micha 3:4.

14 maar Ik heb ze weggestormd onder
alle heidenen welke zij niet kenden, en
het land werd achter hen verwoest, zoo-
dat er niemand doorging noch weder-
keerde; want zij stelden het gewenschte
land tot eene verwoesting.

HOOFDSTUK 8.

DAARNA geschiedde het Woord des HEE-
REN der heirscharen *tot mij*, zeggende:
2 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Ik heb geijverd over Sion met eenen
grooten ijver, ja met groote grimmigheid
heb Ik over haar geijverd. Zach. 1:14.
3 Alzóó zegt de HEERE: Ik ben weder-
gekeerd tot Sion, en Ik zal in het mid-
den van Jeruzalem wonen; en Jeruzalem
zal geheeten worden eene stad der waar-
heid, en de berg des HEEREN der heir-
scharen een berg der heiligheid.
4 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Daar zullen nog oude mannen en oude
vrouwen zitten op de straten van Jeru-
zalem, en ieder zal zijnen stok in de hand
hebben, vanwege de veelheid der dagen;
5 en de straten dier stad zullen vervuld
worden met jongens en meisjes spelende
op hare straten.
6 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Omdat het wonderlijk is in de oogen van
het overblijfsel dezes volks in deze dagen,
zoude het *daarom* ook in mijne oogen
wonderlijk zijn? spreekt de HEERE der
heirscharen. Gen. 18:14. Job 42:2. Jer. 32:17.
Matth. 19:26. Marc. 10:27. Luc. 1:37; 18:27.
7 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Zie, Ik zal mijn volk verlossen uit het
land van den opgang en uit het land
van den ondergang der zon,
8 en Ik zal ze herwaarts brengen, dat
zij in het midden van Jeruzalem wonen
zullen; en zij zullen Mij tot een volk
zijn en Ik zal hun tot eenen God zijn,
in waarheid en in gerechtigheid.
Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1, 33; 32:38.
Ezech. 11:20; 37:27. 2 Cor. 6:16. Openb. 21:3.
9 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Laat uwe handen sterk zijn, gijlieden die in
deze dagen deze woorden gehoord hebt uit
den mond der Profeten, die geweest zijn
ten dage als de grond van het Huis des
HEEREN der heirscharen gelegd is, dat
de Tempel gebouwd zoude worden.
10 Want vóór die dagen kwam des men-
schen loon te niet, en het loon van het vee
was geen, en de uitgaanden en de inkomen-
den hadden geenen vrede vanwege den vij-
and, want Ik zond alle menschen een iege-
lijk tegen zijnen naaste; Hagg. 2:17.
11 maar nu zal Ik aan het overblijfsel
dezes volks niet wezen gelijk in de vorige
dagen, spreekt de HEERE der heirscharen;
12 want het zaad zal voorspoedig zijn, de
wijnstok zal zijne vrucht geven, en de aarde
zal hare opbrengst geven, en de hemelen
zullen hunnen dauw geven, en Ik zal het
overblijfsel dezes volks dit alles doen erven;
13 en het zal geschieden, gelijk als gij,
o huis van Juda! en gij, o huis Israëls!
geweest zijt een vloek onder de heide-
nen, alzóó zal Ik ulieden behoeden en
gij zult eene zegening wezen: vreest niet,
laat uwe handen sterk zijn.
14 Want alzóó zegt de HEERE der heir-
scharen: Gelijk als Ik gedacht heb ulieden
kwaad te doen, toen Mij uwe vaders groote-
lijks vertoornden, zegt de HEERE der heir-
scharen, en het heeft Mij niet berouwd:
15 alzóó denk Ik wederom in deze da-
gen goed te doen aan Jeruzalem en aan
het huis van Juda: vreest niet.
16 Dit zijn de dingen die gij doen zult:
spreekt de waarheid een iegelijk met zijnen
naaste, oordeelt de waarheid en een oordeel
des vredes in uwe poorten: Efez. 4:25.
17 en denkt niet de een des anderen
kwaad in uw hart, en hebt eenen valschen
eed niet lief; want alle deze zijn *dingen*
die Ik haat, spreekt de HEERE. Zach. 7:10.
18 Wederom geschiedde het Woord des
HEEREN des heirscharen tot mij, zeggende:
19 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
[a] Het vasten der vierde en het vasten der
vijfde en het vasten der zevende en het
vasten der [b] tiende *maand* zal den huize
Juda tot vreugde en tot blijdschap en
tot vroolijke hoogtijden wezen: hebt dan
de waarheid en den vrede lief.
a Jer. 52:6, 7. b 2 Kon. 25:1. Jer. 52:4.
20 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Nog zal het geschieden dat de volken en de
inwoners van vele steden komen zullen,
21 en de inwoners der ééne *stad* zullen
gaan tot *de inwoners der* andere, zeggen-
de: Laat ons vlijtig henengaan om te
smeeken het aangezicht des HEEREN en
om den HEERE der heirscharen te zoe-
ken; ik zal óók henengaan.
22 Alzoo zullen vele volken en machtige
heidenen komen, om den HEERE der heir-
scharen te Jeruzalem te zoeken en om het
aangezicht des HEEREN te smeeken.

23 Alzóó zegt de HEERE der heirscharen:
Het zal in die dagen geschieden, dat tien
mannen, uit allerlei tongen der heidenen,
grijpen zullen, ja de slip grijpen zullen
van een Joodschen man, zeggende: Wij
zullen met ulieden gaan, want wij heb-
ben gehoord *dat* God met ulieden is.

HOOFDSTUK 9.

DE last van het Woord des HEEREN over
het land Hadrach en Damascus, deszelfs
rust; want de HEERE heeft een oog *over* den
mensch, gelijk *over* alle de stammen Israëls;
2 en ook zal Hij Hamath daarmede
bepalen, Tyrus en Sidon, hoewel zij zeer
wijs is,
3 en Tyrus zich sterkten gebouwd heeft
en zilver verzameld heeft als stof, en fijn
goud als slijk der straten;
4 zie, de Heere zal haar uit het bezit stoo-
ten, en Hij zal hare vesting in de zee ver-
slaan, en zij zal met vuur verteerd worden.
5 Askelon zal het zien en zal vreezen,
desgelijks Gaza, en zal groote smart heb-
ben, mitsgaders Ekron, dewijl hetgeen
waar zij op zagen, *hen* heeft te schande
gemaakt; en de Koning uit Gaza zal ver-
gaan, en Askelon zal niet bewoond worden;
6 en de bastaard zal te Asdod wonen, en
Ik zal den hoogmoed der Filistijnen uit-
roeien;
7 en Ik zal zijn bloed uit zijnen mond weg-
doen, en zijne verfoeiselen van tusschen
zijne tanden: alzoo zal hij óók onzen God
overblijven, ja hij zal zijn als een Vorst
in Juda, en Ekron als de Jebusiet.
8 En Ik zal Mij rondom mijn Huis le-
geren vanwege het heirleger, vanwege
den doorgaande en vanwege den weder-
keerende, opdat de drijver niet meer door
hen doorga, want nu heb Ik *het* met
mijne oogen aangezien.
9 [a]Verheug u zeer, gij dochter Sions,
juich, gij dochter Jeruzalems: [b]zie, uw
Koning zal u komen, rechtvaardig, en
hij is een Heiland; arm, en rijdende op
eenen ezel, en op een veulen, een jong
der ezelinnen. a Zef. 3:14, 15. b Matth. 21:5.
Joh. 12:15.
10 En Ik zal de wagens uit Efraïm uit-
roeien en de paarden uit Jeruzalem, ook
zal de strijdboog uitgeroeid worden, en hij
zal den heidenen vrede spreken; en zijne
heerschappij zal zijn van zee tot aan zee, en
van de rivier tot aan de einden der aarde.
11 U ook aangaande, *o Sion!* door het
bloed uws verbonds heb Ik uwe gebonde-
nen uit den kuil, waar geen water in is,
uitgelaten.
12 Keert gijlieden weder tot de sterkte,
gij gebondenen die daar hoopt: ook heden
verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal weder-
geven;
13 als Ik Mij Juda zal gespannen *en* Ik
Efraïm den boog zal gevuld hebben, en
Ik uwe kinderen, o Sion! zal verwekt heb-
ben tegen uwe kinderen, o Griekenland!
en u gesteld zal hebben als het zwaard
eens helds.
14 En de HEERE zal over hen verschij-
nen; en zijne pijlen zullen uitvaren als
een bliksem; en de Heere HEERE zal met
de bazuin blazen, en Hij zal voorttreden
met stormen uit het Zuiden.
15 De HEERE der heirscharen zal ze be-
schutten, en zij zullen eten, nadat zij de
slingersteenen zullen ten onder gebracht
hebben; zij zullen ook drinken, *en* een
gedruisch maken als de wijn, en zij zul-
len vervuld worden gelijk het bekken, ge-
lijk de hoeken des altaars;
16 en de HEERE hun God zal ze te dien
dage behouden, als zijnde de kudde zijns
volks; want gekroonde steenen zullen in
zijn land als eene banier opgericht worden.
17 Want hoe groot zal zijn goed wezen
en hoe groot zal zijne schoonheid wezen!
Het koren zal de jongelingen en de most
zal de jonkvrouwen sprekende maken.

HOOFDSTUK 10.

BEGEERT van den HEERE regen ten
tijde des spaden regens; de HEERE
maakt de weerlichten; en Hij zal hun
regen genoeg geven voor ieder kruid op
het veld.
2 Want de terafim spreken ijdelheid, en
de waarzeggers zien valschheid, en zij
spreken ijdele droomen, zij troosten *met*
ijdelheid: daarom zijn zij henengetogen
als schapen, zij zijn onderdrukt geworden,
want daar was geen herder.
3 Tegen de herders was mijn toorn ont-
stoken, en over de bokken heb Ik bezoe-
king gedaan; maar de HEERE der heir-
scharen zal zijne kudde bezoeken, het huis
van Juda, en Hij zal ze stellen gelijk het
paard zijner majesteit in den strijd;
4 van hetzelve zal de hoeksteen, van het-
zelve zal de nagel, van hetzelve zal de
strijdboog, te zamen zullen van hetzelve
alle drijvers voortkomen;

5 en zij zullen zijn als de helden die in het slijk der straten treden in den strijd, en zij zullen strijden; want de HEERE zal met hen wezen, en zij zullen die beschamen die op paarden rijden.

6 En Ik zal het huis van Juda versterken en het huis Jozefs zal Ik behouden; en Ik zal ze weder inzetten; want Ik heb Mij hunner ontfermd, en zij zullen wezen alsof Ik ze niet verstooten had; want Ik ben de HEERE hun God en Ik zal ze verhooren.

7 En zij zullen zijn als een held Efraïms, en hun hart zal zich verblijden als *van* den wijn; en hunne kinderen zullen het zien en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in den HEERE.

8 Ik zal ze toesissen en zal ze vergaderen; want Ik zal ze verlossen, en zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij *te voren* vermenigvuldigd waren.

9 En Ik zal ze onder de volken zaaien, en zij zullen Mijner gedenken in verre plaatsen, en zij zullen leven met hunne kinderen en wederkeeren.

10 Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland en Ik zal ze vergaderen uit Assyrië, en Ik zal ze in het land van Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen.

11 En Hij zal door de zee gaan die benauwende, en Hij zal de golven in de zee slaan, en alle de diepten der rivier zullen verdrogen: dan zal de hoogmoed van Assur nedergeworpen worden, en de schepter van Egypte zal wegwijken.

12 En Ik zal ze sterken in den HEERE, en in zijnen naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE.

HOOFDSTUK 11.

DOE uwe deuren open, o Libanon! opdat het vuur uwe cederen vertere.

2 Huilt, gij dennen, dewijl de cederen gevallen zijn, dewijl die heerlijke *boomen* verwoest zijn; huilt, gij eiken Basans, dewijl het sterke woud nedergevallen is.

3 Daar is eene stem des gehuils der herders, dewijl hunne heerlijkheid verwoest is; eene stem des gebruls der jonge leeuwen, dewijl de hoogmoed des Jordaans verwoest is.

4 Alzóó zegt de HEERE mijn God: Weid deze slachtschapen,

5 welker bezitters ze dooden, en houden het voor geen schuld, en ieder dergenen die ze verkoopen, zegt: Geloofd zij de HEERE dat ik rijk geworden ben, en niemand van degenen die ze weiden, verschoont ze.

6 Zekerlijk, Ik zal niet meer de inwoners dezes lands verschoonen, spreekt de HEERE; maar zie, Ik zal de menschen overleveren, elkeen in de hand zijns naasten en in de hand zijns Konings, en zij zullen dit land te morzel slaan, en Ik zal ze uit hunne hand niet verlossen.

7 Dies heb Ik deze slachtschapen geweid, dewijl zij ellendige schapen zijn; en Ik heb Mij genomen twee stokken, den éénen heb Ik genoemd LIEFELIJKHEID, en den anderen heb Ik genoemd SAMENBINDERS; en Ik heb die schapen geweid.

8 En Ik heb drie herders in ééne maand afgesneden; want mijne ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hunne ziel een walg van Mij.

9 En Ik zeide: Ik zal ulieden niet *meer* weiden; wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de één des anderen vleesch verslinden.

10 En Ik nam mijnen stok LIEFELIJKHEID en Ik verbrak denzelven, te niet doende mijn verbond hetwelk Ik met alle deze volkeren gemaakt had:

11 dus werd het te dien dage vernietigd, en alzoo hebben de ellendigen onder de schapen die op Mij wachtten, bekend dat het des HEEREN woord was.

12 Want Ik had tot hen gezegd: Indien het goed is in uwe oogen, brengt mijn loon, en zoo niet, laat het na. En zij hebben mijn loon gewogen, dertig zilverlingen. Matth. 27:9, 10.

13 Doch de HEERE zeide tot mij: Werp ze henen voor den pottenbakker, een heerlijke prijs dien Ik waard geacht ben geweest van hen! En ik nam die dertig zilverlingen en wierp ze *in* het Huis des HEEREN, voor den pottenbakker.

14 Toen verbrak Ik mijnen tweeden stok SAMENBINDERS, te niet doende de broederschap tusschen Juda en tusschen Israël.

15 Voorts zeide de HEERE tot mij: Neem u nog eens dwazen herders gereedschap.

16 Want zie, Ik zal een herder verwekken in dit land wat gereed is om afgesneden te worden, zal hij niet bezoeken; het jonge zal hij niet zoeken, en het verbrokene zal hij niet heelen, en het stilstaande zal hij niet dragen; maar het vleesch van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zal hij verscheuren.

17 Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! het zwaard zal over zijnen arm zijn en over zijn rechteroog; zijn arm zal ten eenenmale verdorren; en zijn rechteroog zal ten eenenmale donker worden.

HOOFDSTUK 12.

DE last van het Woord des HEEREN over Israël. De HEERE spreekt, die den hemel uitbreidt en de aarde grondvest, en des menschen geest in zijn binnenste formeert.

2 Zie, Ik zal Jeruzalem stellen *tot* eene drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom, ja ook zal ze zijn over Juda in de belegering tegen Jeruzalem.

3 En het zal te dien dage geschieden dat Ik Jeruzalem stellen zal tot eenen lastigen steen allen volken: allen die zich daarmede beladen, zullen gewis doorsneden worden; en alle de volkeren der aarde zullen zich tegen haar verzamelen.

4 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik alle paarden met schuwheid slaan en hunne ruiters met zinneloosheid; maar over het huis van Juda zal Ik mijne oogen openen, en alle paarden der volkeren zal Ik met blindheid slaan.

5 Dan zullen de leidslieden van Juda in hun hart zeggen: De inwoners van Jeruzalem zullen mij eene sterkte zijn in den HEERE der heirscharen, hunnen God.

6 Te dien dage zal Ik de leidslieden van Juda stellen als eenen vurigen haard onder het hout en als eene vurige fakkel onder de schoven, en zij zullen ter rechter- en ter linkerzijde alle volken rondom verteren; en Jeruzalem zal nog blijven in hare plaats te Jeruzalem.

7 En de HEERE zal de tenten van Juda allereerst behouden, opdat de heerlijkheid van het huis Davids en de heerlijkheid der inwoners van Jeruzalem zich niet verheffe tegen Juda.

8 Te dien dage zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschutten, en wie onder hen struikelen zoude, zal te dien dage zijn als David, en het huis Davids zal zijn als goden, als de Engel des HEEREN voor hun aangezicht.

9 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen die tegen Jeruzalem aankomen.

10 Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over hem rouwklagen als *met* de rouwklage over eenen eenigen zoon, en zij zullen over hem bitterlijk kermen gelijk men bitterlijk kermt over eenen eerstgeborene.

Joh. 19:37. Openb. 1:7.

11 Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddon; 2 Kon. 23:29. 2 Kron. 35:22, 24.

12 en het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder: het geslacht van het huis Davids bijzonder en hunne vrouwen bijzonder, en het geslacht van het huis Nathans bijzonder en hunne vrouwen bijzonder,

13 het geslacht van het huis van Levi bijzonder en hunne vrouwen bijzonder, het geslacht van Simeï bijzonder en hunne vrouwen bijzonder;

14 alle de overige geslachten, elk geslacht bijzonder en hunne vrouwen bijzonder.

HOOFDSTUK 13.

TE dien dage zal er eene fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid.

2 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land de namen der afgoden, dat ze niet meer gedacht zullen worden; ja ook de profeten en den onreinen geest zal Ik uit het land wegdoen. Ex. 23:13. Joz. 23:7. Ps. 16:4. Hos. 2:16.

3 En het zal geschieden, wanneer iemand meer profeteert, dat zijn vader en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, tot hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valschheid gesproken hebt in den naam des HEEREN; en zijn vader en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, zullen hem doorsteken wanneer hij profeteert.

4 En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht, wanneer hij profeteert; en zij zullen geenen haren mantel aandoen om te liegen;

5 maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben een man die het land bouwt; want een mensch heeft mij *daartoe* geworven van mijne jeugd aan.

6 En zoo iemand tot hem zegt: Wat zijn deze wonden in uwe handen? zoo zal hij zeggen: Het zijn *de wonden* waar-

mede ik geslagen ben *in* het huis mijner liefhebbers.

7 Zwaard, ontwaak tegen mijnen herder en tegen den man die mijn metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal mijne hand tot de kleinen wenden. Matth. 26:31. Marc. 14:27.

8 En het zal geschieden in het gansche land, spreekt de HEERE, de twee deelen daarin zullen uitgeroeid worden *en* den geest geven, maar het derde deel zal daarin overblijven;

9 en Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven gelijk men goud beproeft; het zal mijnen naam aanroepen en Ik zal het verhooren; Ik zal zeggen: Het is mijn volk, en het zal zeggen: De HEERE is mijn God. Ps. 91:15.

HOOFDSTUK 14.

ZIE, de dag komt den HEERE, dat uw roof zal uitgedeeld worden in het midden van u, *o Jeruzalem!*

2 want Ik zal alle heidenen tegen Jeruzalem ten strijde verzamelen, en de stad zal ingenomen, en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden, en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis: maar het overige des volks zal uit de stad niet uitgeroeid worden. Jes. 13:16.

3 En de HEERE zal uittrekken, en Hij zal strijden tegen die heidenen, gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds; Jes. 42:13.

4 en zijne voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg die vóór Jeruzalem ligt, tegen het Oosten; en de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden naar het Oosten en naar het Westen, *zoodat er* eene zeer groote vallei zal zijn; en de ééne helft des bergs zal wijken naar het Noorden, en de andere helft naar het Zuiden.

5 Dan zult gijlieden vlieden *door* de vallei mijner bergen (want deze vallei der bergen zal reiken tot Azal), en gij zult vlieden, gelijk als gij vloodt voor de aardbeving in de dagen van Uzzía den Koning van Juda; dan zal de HEERE mijn God komen, *en* alle de heiligen met U, *o HEERE!* Amos 1.1.

6 En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht en de dikke duisternis;

7 maar het zal een éénige dag zijn, die den HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag noch nacht zijn; en het zal geschieden ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen. Openb. 21:25; 22:5.

8 Ook zal het te dien dage geschieden dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen, de helft van die naar de Oostzee en de helft van die naar de Achterste Zee toe; zij zullen des zomers en des winters zijn. Ezech. 47:1. Joël 3:18. Openb. 22:1.

9 En de HEERE zal tot Koning over de gansche aarde zijn; te dien dage zal de HEERE één zijn, en zijn naam één.

10 Dit gansche land zal rondom als een vlak veld gemaakt worden, van Gibea tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jeruzalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in hare plaats, van de poort Benjamins af tot aan de plaats van de eerste poort, tot aan de hoekpoort toe, en *van* den toren Hananeël tot aan des Konings wijnbakken toe; Jer. 31.38.

11 en zij zullen daarin wonen en daar zal geen verbanning meer zijn, want Jeruzalem zal zéker wonen. Openb. 22:3.

12 En dat zal de plaag zijn waarmede de HEERE alle de volken plagen zal die tegen Jeruzalem krijg gevoerd zullen hebben: Hij zal eens iegelijks vleesch, daar hij op zijne voeten staat, doen uitteren, en eens iegelijks oogen zullen uitteren in hunne holten, en eens iegelijks tong zal in hunnen mond uitteren.

13 Ook zal het te dien dage geschieden dat er een groot gedruisch van den HEERE onder hen zal wezen, zoodat zij een ieder zijns naasten hand zullen aangrijpen, en eens ieders hand zal tegen de hand zijns naasten opgaan.

14 En ook zal Juda te Jeruzalem strijden; en het vermogen aller heidenen rondom zal verzameld worden, goud en zilver en kleederen in groote menigte.

15 Alzoo zal ook de plaag der paarden, der muildieren, der kemelen en der ezels en aller beesten zijn, die in die heirlegers geweest zijn zullen, gelijk gener plaag geweest is.

16 En het zal geschieden dat alle de overgeblevenen van alle heidenen die tegen Jeruzalem zullen gekomen zijn, die zullen van jaar tot jaar optrekken om aan te bidden den Koning, den HEERE der heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten; Jes. 66:23.

17 en het zal geschieden, zoo wie van de geslachten der aarde niet zal optrek-

ken naar Jeruzalem om den Koning, den
HEERE der heirscharen, te aanbidden, zoo
zal er over henlieden geen regen wezen;
18 en indien het geslacht der Egyptena-
ren, over dewelken *de regen* niet is, niet zal
optrekken noch komen, zoo zal die plaag
over hen zijn, *met* welke de HEERE die
heidenen plagen zal die niet optrekken zul-
len om te vieren het feest der loofhutten;
19 dit zal de zonde der Egyptenaren
zijn mitsgaders de zonde aller heidenen
die niet optrekken zullen om te vieren
het feest der loofhutten.
20 Te dien dage zal op de bellen der
paarden staan: DE HEILIGHEID DES HEE-
REN. En de potten in het Huis des HEEREN
zullen zijn als de sprengbekkens voor het
altaar;
21 ja alle de potten in Jeruzalem en
in Juda zullen den HEERE der heirscha-
ren heilig zijn; zoodat allen die offeren
willen, zullen komen, en van dezelve ne-
men en in dezelve koken; en daar zal
geen Kanaäniet meer zijn in het Huis
des HEEREN der heirscharen te dien dage.
Jes. 52:1. Openb. 21:27.

DE PROFEET MALEACHI.

HOOFDSTUK 1.

DE last van het Woord des HEEREN tot
Israël door den dienst van Maleachi.
2 Ik heb ulieden liefgehad, zegt de
HEERE; maar gij zegt: Waarin hebt Gij
ons liefgehad? Was niet Esau Jakobs
broeder? spreekt de HEERE: nochtans
heb Ik Jakob liefgehad, Rom. 9:13.
3 en Esau heb Ik gehaat, en Ik heb
zijne bergen gesteld *tot* eene verwoesting
en zijn erf voor de draken der woestijn.
4 Ofschoon Edom zeide: Wij zijn ver-
armd, doch wij zullen de woeste plaatsen
weder bouwen: alzóó zegt de HEERE der
heirscharen: Zullen zij bouwen, zoo zal Ik
afbreken; en men zal ze noemen landpale
der goddeloosheid, en een volk op hetwelk
de HEERE vergramd is tot in eeuwigheid.
5 En uwe oogen zullen het zien, en gij-
lieden zult zeggen: De HEERE zij groot
gemaakt van de landpale Israëls af.
6 Een zoon zal den vader eeren en een
knecht zijnen heer: ben Ik dan een vader,
waar is mijne eer? en ben Ik een heer,
waar is mijne vreeze? zegt de HEERE der
heirscharen tot u, o Priesters, verachters
mijns naams! maar gij zegt: Waarmede
verachten wij uwen naam?
7 Gij brengt op mijn altaar verontrei-
nigd brood, en zegt: Waarmede veront-
reinigen wij U? Daarmede dat gij zegt:
Des HEEREN tafel is verachtelijk.
8 Want als gij wat blinds aanbrengt om
te offeren, het is *bij u* niet kwaad; en
als gij wat kreupels of kranks aanbrengt,
het is niet kwaad. Breng dat toch uwen
Vorst: zal hij een welgevallen aan u heb-
ben of zal hij uw aangezicht opnemen?
zegt de HEERE der heirscharen.
9 Nu dan, smeekt toch het aangezicht
Gods dat Hij ons genadig zij: zulks is
van uwe hand geschied: zal Hij uw aan-
gezicht opnemen? zegt de HEERE der
heirscharen.
10 Wie is er ook onder u die de deu-
ren *om niet* toesluit? En gij steekt het
vuur niet aan *op* mijn altaar om niet. Ik
heb geenen lust aan u, zegt de HEERE
der heirscharen, en het spijsoffer is Mij
van uwe hand niet aangenaam;
11 [a] maar van den opgang der zon tot
haren ondergang zal mijn naam groot zijn
onder de heidenen, [b] en aan alle plaats zal
mijnen naam reukwerk toegebracht wor-
den en een rein spijsoffer; want mijn naam
zal groot zijn onder de heidenen, zegt de
HEERE der heirscharen, a Ps. 113:3. b Jes. 19:21.
12 maar gij ontheiligt dien als gij zegt:
Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar
inkomen, hare spijze, is verachtelijk.
13 Nog zegt gij: Zie, wat eene vermoeid-
heid! maar gij zoudt het kunnen wegbla-
zen, zegt de HEERE der heirscharen; gij
brengt ook hetgeen dat geroofd is en dat
kreupel en krank is; gij brengt ook spijs-
offer: zoude Mij zulks aangenaam zijn van
uwe hand? zegt de HEERE.
14 Ja vervloekt zij de bedrieger die een
mannetje in zijne kudde heeft, en den
Heere belooft en offert wat verdorven is;
want Ik ben een groot Koning, zegt de

HEERE der heirscharen, en mijn naam is
vreeselijk onder de heidenen.

HOOFDSTUK 2.

EN nu, gij Priesters, tot u wordt dit
gebod *gezonden*;
2 indien gij *het* niet zult hooren en indien
gij het niet zult ter harte nemen, om
mijnen naam eer te geven, zegt de HEERE
der heirscharen, zoo zal Ik den vloek
onder u zenden en Ik zal uwe zegenin-
gen vervloeken; ja Ik heb ook *alreede*
elkeen derzelve vervloekt, omdat gij *het*
niet ter harte neemt.
3 Zie, Ik zal u het zaad verderven; en
Ik zal drek op uwe aangezichten strooien,
den drek uwer feesten, zoodat men u
met denzelven wegnemen zal.
4 Dan zult gij weten dat Ik dit gebod tot
u gezonden heb, opdat mijn verbond met
Levi zij, zegt de HEERE der heirscharen.
5 Mijn verbond met hem was het leven
en de vrede, en Ik gaf hem die *tot* eene
vreeze; en hij vreesde Mij, en hij werd
om mijns naams wil verschrikt.
6 De wet der waarheid was in zijnen
mond, en daar werd geen onrecht in zijne
lippen gevonden; hij wandelde met Mij
in vrede en in rechtmatigheid, en hij
bekeerde er velen van ongerechtigheid.
7 Want de lippen des Priesters zullen de
wetenschap bewaren, en men zal uit zijnen
mond de wet zoeken: want hij is een Engel
des HEEREN der heirscharen. Jer. 18:18.
8 Maar gij zijt van den weg afgeweken,
gij hebt er velen doen struikelen in de
wet; gij hebt het verbond van Levi ver-
dorven, zegt de HEERE der heirscharen.
9 Daarom heb Ik u ook verachtelijk en
onwaardig gemaakt voor het gansche volk,
dewijl gij mijne wegen niet houdt, maar
het aangezicht aanneemt in de wet.
10 Hebben wij niet allen éénen Vader?
Heeft niet één God ons geschapen? Waar-
om handelen wij *dan* trouwelooslijk, de
één tegen den ander, ontheiligende het
verbond onzer vaderen?
11 Juda handelt trouwelooslijk, en daar
wordt een gruwel gedaan in Israël en in
Jeruzalem; want Juda ontheiligt de hei-
ligheid des HEEREN, welke Hij liefheeft;
want hij heeft de dochter eens vreemden
gods getrouwd.
12 De HEERE zal den man die zulks doet,
uitroeien uit de hutten Jakobs, dien die
waakt, en dien die antwoordt, en die den
HEERE der heirscharen spijsoffer brengt.
13 Dit tweede doet gijlieden ook, dat gij
het altaar des HEEREN bedekt met tranen,
met weening en met zuchting, zoodat
Hij niet meer het spijsoffer aanschouwen
noch met welgevallen van uwe hand ont-
vangen wil.
14 Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat
de HEERE een getuige geweest is tus-
schen u en tusschen de huisvrouw uwer
jeugd, met welke gij trouwelooslijk han-
delt, daar zij toch uwe gezellin en de
huisvrouw uws verbonds is.
15 Heeft Hij niet maar éénen gemaakt,
hoewel Hij des geestes overig had? En
waarom *maar* dien éénen? Hij zocht een
zaad Gods. Daarom wacht u met uwen
geest, en dat niemand trouwelooslijk han-
dele tegen de huisvrouw zijner jeugd.
16 Want de HEERE, de God Israëls, zegt
dat Hij het verlaten haat, alhoewel hij
den wrevel bedekt met zijn kleed, zegt
de HEERE der heirscharen: daarom wacht
u met uwen geest dat gij niet trouweloos-
lijk handelt.
17 Gij vermoeit den HEERE met uwe
woorden: toch zegt gij: Waarmede ver-
moeien wij *Hem*? Daarmede dat gij zegt:
Al wie kwaad doet, is goed in de oogen
des HEEREN, en Hij heeft lust aan zooda-
nigen; of: Waar is de God des oordeels?

HOOFDSTUK 3.

ZIE, Ik zend mijnen Engel die voor mijn
aangezicht den weg bereiden zal; en
snellijk zal tot zijnen Tempel komen die
Heere dien gijlieden zoekt, te weten de En-
gel des verbonds, aan welken gij lust hebt;
zie, hij komt, zegt de HEERE der heir-
scharen. Matth. 11:10. Marc. 1:2. Luc. 1:76; 7:27.
2 Maar wie zal den dag zijner toekomst
verdragen, en wie zal bestaan als hij ver-
schijnt? Want hij zal zijn als het vuur
eens goudsmids en als zeep der vollers;
3 en hij zal zitten, louterende en het
zilver reinigende, en hij zal de kinderen
van Levi reinigen en hij zal ze doorlou-
teren als goud en als zilver: dan zullen
zij den HEERE spijsoffer toebrengen in
gerechtigheid.
4 Dan zal het spijsoffer van Juda en
Jeruzalem den HEERE zoet wezen, als in
de oude dagen en als in de vorige jaren;
5 en Ik zal tot ulieden ten oordeel na-
deren, en Ik zal een snel getuige zijn
tegen de toovenaars, en tegen de over-

spelers, en tegen degenen die valschelijk
zweren, en tegen degenen die het loon
des daglooners met geweld inhouden, die
de weduwe en den wees en den vreemde-
ling *het recht* verkeeren, en Mij niet vree-
zen, zegt de HEERE der heirscharen.
6 Want Ik, de HEERE, word niet ver-
anderd: daarom zijt gij, o kinderen Ja-
kobs! niet verteerd.
7 Van uwer vaderen dagen af zijt gij
afgeweken van mijne inzettingen en hebt
ze niet bewaard: keert weder tot Mij, en
Ik zal tot u wederkeeren, zegt de HEERE
der heirscharen; maar gij zegt: Waarin
zullen wij wederkeeren? Zach. 1:3.
8 Zal een mensch God berooven? Maar
gij berooft Mij, en zegt: Waarin berooven
wij U? *In* de tienden en het hefoffer.
9 Met eenen vloek zijt gij vervloekt, om-
dat gij Mij berooft, zelfs het gansche volk.
10 Brengt alle de tienden in het schat-
huis, opdat er spijze zij in mijn Huis; en
beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE
der heirscharen, of Ik u *dan* niet zal
open doen de vensteren des hemels, en
u zegen afgieten, zoodat er geen *schuren*
genoeg wezen zullen.
11 En Ik zal om uwentwil den opeter
schelden dat hij u de vrucht des lands
niet verderve; en de wijnstok op het veld
zal u geene misdracht voortbrengen, zegt
de HEERE der heirscharen.
12 En alle heidenen zullen u gelukzalig
noemen, want gijlieden zult een lustig
land zijn, zegt de HEERE der heirscharen.
13 Uwe woorden zijn tegen Mij te sterk
geworden, zegt de HEERE; maar gij zegt:
Wat hebben wij tegen U gesproken?
14 Gij zegt: Het is tevergeefs God te
dienen; want wat nuttigheid is het dat
wij zijne wacht waarnemen, en dat wij in
het zwart gaan voor het aangezicht des
HEEREN der heirscharen? Job 21:15.
15 En nu, wij achten de hoogmoedigen
gelukzalig; ook die goddeloosheid doen,
worden gebouwd; ook verzoeken zij God
en ontkomen
16 Alsdan spreken die den HEERE vree-
zen, een ieder tot zijnen naaste: De HEERE
merkt er toch op en hoort, en daar is
een gedenkboek voor zijn aangezicht ge-
schreven voor degenen die den HEERE
vreezen en voor degenen die aan zijnen
naam gedenken. Openb. 20:12.
17 En zij zullen, zegt de HEERE der
heirscharen, te dien dage dien Ik maken
zal, Mij een eigendom zijn, en Ik zal ze
verschoonen gelijk als een man zijnen
zoon verschoont die hem dient.
18 Dan zult gijlieden wederom zien *het
onderscheid* tusschen den rechtvaardige en
den goddelooze, tusschen dien die God
dient en dien die Hem niet dient.

HOOFDSTUK 4.

WANT zie, die dag komt, brandende
als een oven; dan zullen alle hoog-
moedigen en al wie goddeloosheid doet,
een stoppel zijn, en de toekomstige dag
zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE der
heirscharen, die hun noch wortel noch
tak laten zal
2 Ulieden daarentegen die mijnen naam
vreest, zal de Zon der gerechtigheid op-
gaan, en daar zal genezing zijn onder zijne
vleugelen, en gij zult uitgaan en toenemen
als mestkalveren, Luc. 1:78.
3 en gij zult de goddeloozen vertreden;
want zij zullen asch worden onder de zolen
uwer voeten, te dien dage dien Ik maken
zal, zegt de HEERE der heirscharen.
4 Gedenkt der wet van Mozes mijnen
knecht, die Ik hem bevolen heb op Ho-
reb aan gansch Israël, der inzettingen en
rechten.
5 Zie, Ik zend ulieden den Profeet Elía,
eer dat die groote en die vreeselijke dag
des HEEREN komen zal;
Matth. 11:14; 17:10. Marc. 9:11.
6 en hij zal het hart der vaderen tot
de kinderen wederbrengen, en het hart
der kinderen tot hunne vaders; opdat
Ik niet kome en de aarde met den ban
sla. Luc. 1:17.

EINDE DES OUDEN TESTAMENTS.

HET

NIEUWE TESTAMENT.

REGISTER

VAN DE BOEKEN EN HOOFDSTUKKEN

DES

NIEUWEN TESTAMENTS.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

MATTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

HET boek des geslachts van JEZUS
CHRISTUS, den zoon van David, den
zoon van Abraham.
2 Abraham gewon Isaäk, en Isaäk ge-
won Jakob, en Jakob gewon Juda en
zijne broeders; Luc. 3:23-38.
3 en Juda gewon Fares en Zara bij
Thamar; en Fares gewon Esrom, en Es-
rom gewon Aram; Gen. 38:29, 30.
1 Kron. 2:4, 5, 9-12. Ruth 4:18-22.
4 en Aram gewon Aminadab, en Ami-
nadab gewon Nahasson, en Nahasson
gewon Salmon;
5 en Salmon gewon Boöz bij Rachab,
en Boöz gewon Obed bij Ruth, en Obed
gewon Jesse; Ruth. 4:17.
6 en Jesse gewon David den Koning.
En David de Koning gewon Salomo, bij
degene die Uría's *vrouw was geweest*;
2 Sam. 12:24.
7 en Salomo gewon Roboam, en Robo-
am gewon Abía, en Abía gewon Asa;
1 Kron. 3:10-17.
8 en Asa gewon Josafat, en Josafat ge-
won Joram, en Joram gewon Ozías;
9 en Ozías gewon Joatham, en Joatham
gewon Achaz, en Achaz gewon Ezekías;
10 en Ezekías gewon Manasse, en Ma-
nasse gewon Amon, en Amon gewon
Josías;
11 en Josías gewon Jechonias en zijne
broeders, omtrent de Babylonische over-
voering.
12 En na de Babylonische overvoering
gewon Jechonias Salathiël, en Salathiël
gewon Zorobabel;
13 en Zorobabel gewon Abiud, en Abiud
gewon Eljakim, en Eljakim gewon Azor;
14 en Azor gewon Sadok, en Sadok
gewon Achim, en Achim gewon Eliud;
15 en Eliud gewon Eleazar, en Eleazar
gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;
16 en Jakob gewon Jozef, den man van
Maria, uit welke geboren is JEZUS, gezegd
Christus.
17 Alle de geslachten dan van Abraham
tot David *zijn* veertien geslachten, en van
David tot de Babylonische overvoering
zijn veertien geslachten, en van de Ba-
bylonische overvoering tot Christus *zijn*
veertien geslachten.
18 De geboorte van Jezus Christus was
nu aldus: want als Maria zijne moeder
met Jozef ondertrouwd was, eer zij te
zamen gekomen waren, werd zij zwanger
bevonden uit den Heiligen Geest.
Luc. 1:26-35; 2:4-7, 21.
19 Jozef nu, haar man, alzoo hij recht-
vaardig was, en haar niet wilde open-
baarlijk te schande maken, was van wil
haar heimelijk te verlaten.
20 En alzoo hij deze dingen in den zin
had, zie, de Engel des Heeren verscheen
hem in den droom, zeggende: Jozef, *gij*
zoon Davids, wees niet bevreesd Maria
uwe vrouw tot u te nemen; want het-
geen in haar ontvangen is, dat is uit den
Heiligen Geest:
21 en zij zal eenen zoon baren, en gij
zult zijnen naam heeten JEZUS; want hij
zal zijn volk zalig maken van hunne
zonden.
22 En dit alles is geschied, opdat vervuld
zoude worden hetgeen van den Heere
gesproken is door den Profeet, zeggende:
23 Zie, de maagd zal zwanger worden
en eenen zoon baren, en gij zult zijnen
naam heeten Emmanuël; hetwelk is,
overgezet zijnde, God met ons. Jes. 7:14.
24 Jozef dan, opgewekt zijnde van den
slaap, deed gelijk de Engel des Heeren
hem bevolen had, en heeft zijne vrouw
tot zich genomen,
25 en bekende haar niet, totdat zij de-
zen haren eerstgeboren zoon gebaard had
en heette zijnen naam JEZUS.

HOOFDSTUK 2.

TOEN nu Jezus geboren was te Bethlehem, *gelegen* in Judéa, in de dagen
van den Koning Herodes, zie, *eenige* wijzen van het Oosten zijn te Jeruzalem
aangekomen, Luc. 2:4.
2 zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want wij hebben gezien zijne
ster in 't Oosten, en zijn gekomen om hem te aanbidden.
3 De Koning Herodes nu, *dit* gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jeruzalem met hem;
4 en bijeenvergaderd hebbende alle de Overpriesters en Schriftgeleerden des
volks, vraagde van hen, waar de Christus zoude geboren worden.
5 En zij zeiden tot hem: Te Bethlehem, in Judéa *gelegen*; want alzóó is geschreven door den Profeet:
6 En gij Bethlehem, *gij* land van Juda, zijt geenszins de minste onder de Vorsten
van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen die mijn volk Israël weiden
zal. Micha 5:1. Joh. 7:42.
7 Toen heeft Herodes de wijzen heimelijk geroepen, en vernam naarstiglijk van hen
den tijd wanneer de ster verschenen was;
8 en hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist henen en onderzoekt naarstiglijk naar dat kindeken, en als gij het
zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik óók kome en datzelve aanbidde.
9 En zij den Koning gehoord hebbende, zijn henengereisd; en zie, de ster, die zij
in 't Oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven
de plaats waar het kindeken was.
10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde;
11 en in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeken met Maria zijne
moeder, en nedervallende, hebben zij hetzelve aangebeden; en hunne schatten opengedaan hebbende, brachten zij hem geschenken, goud en wierook en mirre.
12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet
zouden wederkeeren tot Herodes, vertrokken zij door eenen anderen weg weder
naar hun land.
13 Toen zij nu vertrokken waren, zie, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in
den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het kindeken en zijne moeder, en
vlied in Egypte, en wees aldaar totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het
kindeken zoeken, om hetzelve te dooden.
14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den
nacht, en vertrok naar Egypte,
15 en was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zoude worden hetgeen van den Heere gesproken is door
den Profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik mijnen Zoon geroepen. Hos. 11:1.
16 Als Herodes zag dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer
toornig, en *eenigen* afgezonden hebbende, heeft hij omgebracht alle de kinderen die
binnen Bethlehem en in alle deszelfs landpalen *waren*, van twee jaren *oud* en daaronder, naar den tijd dien hij van de
wijzen naarstiglijk onderzocht had.
17 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den Profeet Jeremía,
zeggende:
18 Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat ze niet zijn. Jer. 31:15.
19 Toen Herodes nu gestorven was, zie, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in
den droom, in Egypte,
20 zeggende: Sta op, neem het kindeken en zijne moeder, tot u, en trek in
het land Israëls; want zij zijn gestorven die de ziel des kindekens zochten.
21 Hij dan opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het kindeken en zijne moeder, en is gekomen in 't land Israëls.
22 Maar als hij hoorde dat Archelaüs in Judéa Koning was, in de plaats van
zijnen vader Herodes, vreesde hij daarhenen te gaan; maar door Goddelijke
openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de deelen van Galiléa.
23 En *daar* gekomen zijnde, nam hij zijne woonplaats in de stad genaamd
Nazareth; opdat vervuld zoude worden wat door de Profeten gezegd is, dat hij
Nazarener zal geheeten worden. Jes. 11:1.

HOOFDSTUK 3.

EN in die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van
Judéa, Marc. 1:2-8. Luc. 3:1-18. Joh. 1:6 vv.
2 en zeggende: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
3 Want deze is 't van denwelke gesproken is door Jesaja den Profeet, zeg-

gende: De stem des roependen in de
woestijn: Bereidt den weg des Heeren,
maakt zijne paden recht. Jes. 40:3.
4 En deze Johannes had zijne kleeding
van kemelshaar, en eenen lederen gordel
om zijne lendenen; en zijn voedsel was
sprinkhanen en wilde honig.
5 Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem
en geheel Judéa en 't geheele land rondom
den Jordaan;
6 en zij werden van hem gedoopt in
den Jordaan, belijdende hunne zonden.
7 Hij dan ziende velen van de Farizeërs
en Sadduceërs tot zijnen doop komen,
sprak tot hen: Gij adderengebroedsels,
wie heeft u aangewezen te vlieden van
den toekomenden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort der bekeering
waardig;
9 en meent niet bij uzelven te zeggen:
Wij hebben Abraham tot eenen vader;
want ik zeg u, dat God zelfs uit deze
steenen Abraham kinderen kan verwekken.
10 En ook is alreede de bijl aan den
wortel der boomen gelegd; alle boom dan
die geen goede vrucht voortbrengt, wordt
uitgehouwen en in 't vuur geworpen.
11 Ik doop u wel met water tot bekeering;
maar die na mij komt, is sterker dan
ik, wiens schoenen ik niet waardig ben
hem na te dragen: die zal u met den
Heiligen Geest en met vuur doopen;
Hand. 1:5; 11:16; 13:25; 19:4.
12 wiens wan in zijne hand is, en hij
zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en
zijne tarwe in zijne schuur samenbrengen,
en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur
verbranden.
13 Toen kwam Jezus van Galiléa naar
den Jordaan tot Johannes, om van hem
gedoopt te worden.
Marc. 1:9-11. Luc. 3:21, 22. Joh. 1:32-34.
14 Doch Johannes weigerde hem zeer,
zeggende: Mij is noodig van u gedoopt
te worden, en komt gij tot mij?
15 Maar Jezus antwoordende, zeide tot
hem: Laat nu af, want aldus betaamt
ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen
liet hij van hem af.
16 En Jezus gedoopt zijnde, is terstond
opgeklommen uit het water; en zie, de
hemelen werden hem geopend, en hij zag
den Geest Gods nederdalen gelijk eene
duive, en op hem komen.
17 En zie, eene stem uit de hemelen,
zeggende: Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde,
in denwelke Ik mijn welbehagen
heb. Jes. 42:1. Matth. 17:5.

HOOFDSTUK 4.

TOEN werd Jezus van den Geest weggeleid
in de woestijn, om verzocht te
worden van den duivel.
Marc. 1:12, 13. Luc. 4:1-13.
2 En als hij veertig dagen en veertig nachten
gevast had, hongerde hem ten laatste.
3 En de verzoeker tot hem gekomen
zijnde, zeide: Indien gij Gods Zoon zijt,
zeg dat deze steenen brooden worden.
4 Doch hij antwoordende, zeide: Daar
is geschreven: De mensch zal bij brood
alleen niet leven, maar bij alle woord dat
door den mond Gods uitgaat. Deut. 8:3.
5 Toen nam hem de duivel mede naar
de heilige stad, en stelde hem op de tinne
des Tempels,
6 en zeide tot hem: Indien gij Gods
Zoon zijt, werp uzelven nederwaarts; want
daar is geschreven, dat Hij zijnen Engelen
van u bevelen zal, en *dat* zij u op de
handen zullen nemen, opdat gij niet te
eeniger tijd uwen voet aan eenen steen
aanstoot. Ps. 91:11, 12.
7 Jezus zeide tot hem: Daar is wederom
geschreven: Gij zult den Heere uwen
God niet verzoeken. Deut. 6:16.
8 Wederom nam hem de duivel mede
op eenen zeer hoogen berg, en toonde
hem alle de koninkrijken der wereld en
hunne heerlijkheid,
9 en zeide tot hem: Alle deze dingen
zal ik u geven, indien gij nedervallende
mij zult aanbidden.
10 Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg,
satan; want daar staat geschreven: Den
Heere uwen God zult gij aanbidden, en
Hem alleen dienen. Deut. 6:13; 10:20.
11 Toen liet de duivel van hem af: en
zie, de Engelen zijn toegekomen en dienden
hem.
12 Als nu Jezus gehoord had dat Johannes
overgeleverd was, is hij wedergekeerd
naar Galiléa. Matth. 14:3. Marc. 1:14. Luc. 4:14, 16.
13 En Nazareth verlaten hebbende, is komen
wonen te Kapernaüm, gelegen aan de
zee, in de landpalen van Zebulon en Naftali;
14 opdat vervuld zoude worden hetgeen
gesproken is door Jesaja den Profeet,
zeggende:
15 Het land Zebulon en het land Naftali,
aan den weg der zee over den Jordaan,
Galiléa der volkeren, Jes. 8:23.

16 het volk dat in duisternis zat heeft een groot licht gezien; en degenen die zaten in het land en de schaduwe des doods, denzelven is een licht opgegaan. Jes. 9:1.
17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken, en te zeggen: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
18 En Jezus wandelende aan de zee van Galiléa, zag twee broeders, *namelijk* Simon gezegd Petrus, en Andréas zijnen broeder, het net in de zee werpende (want zij waren visschers); Marc. 1:16-20. Luc. 5:1-11. Joh. 1:35-43.
19 en hij zeide tot hen: Volgt mij na, en ik zal u visschers der menschen maken.
20 Zij dan terstond de netten verlatende, zijn hem nagevolgd.
21 En hij, van daar voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, *namelijk* Jacobus den *zoon* van Zebedeüs, en Johannes zijnen broeder, in het schip met hunnen vader Zebedeüs hunne netten vermakende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan terstond verlatende het schip en hunnen vader, zijn hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Galiléa, leerende in hunne Synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk. Matth. 9:35. Marc. 3:7, 8. Luc. 4:14; 6:17.
24 En zijn gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrië; en zij brachten tot hem allen die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezetenen, en maanzieken, en geraakten; en hij genas dezelve.
25 En vele scharen volgden hem na, van Galiléa, en *van* Decápolis, en *van* Jeruzalem, en *van* Judéa, en *van* over den Jordaan.

HOOFDSTUK 5.

EN *Jezus* de scharen ziende, is geklommen op eenen berg, en als hij nedergezeten was, kwamen zijne discipelen tot hem. Luc. 6:17-49; 11:2-4, 9-13; 12:22-31.
2 En zijnen mond geopend hebbende leerde hij hen, zeggende:
3 Zalig *zijn* de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.
4 Zalig *zijn* die treuren; want zij zullen vertroost worden.
5 Zalig *zijn* de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven. Ps. 37:11.
6 Zalig *zijn* die hongeren en dorsten *naar* de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.
7 Zalig *zijn* de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden. Jac. 2:13.
8 Zalig *zijn* de reinen van hart; want zij zullen God zien. Hebr. 12:14. 1 Joh. 3:2, 3.
9 Zalig *zijn* de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
10 Zalig *zijn* die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen. 1 Petr. 3:14.
11 Zalig zijt gij als u *de menschen* smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om mijnentwil. 1 Petr. 4:14.
12 Verblijdt en verheugt *u*, want uw loon *is* groot in de hemelen; want alzóó hebben zij vervolgd de Profeten die vóór u *geweest zijn*.
13 Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen en van de menschen vertreden te worden. Marc. 9:50. Luc. 14:34, 35.
14 Gij zijt het licht der wereld; eene stad boven op eenen berg liggende, kan niet verborgen zijn; Fil. 2:15.
15 noch steekt men eene kaars aan en zet die onder eene korenmaat, maar op eenen kandelaar, en zij schijnt allen die in het huis *zijn*. Marc. 4:21. Luc. 8:16; 11:33.
16 Laat uw licht alzóó schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader die in de hemelen is, verheerlijken. 1 Petr. 2:12.
17 Meent niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten te ontbinden; ik ben niet gekomen om *die* te ontbinden, maar te vervullen.
18 Want voorwaar zeg ik u, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet ééne jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Luc. 16:17.
19 Zoo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en de menschen alzóó zal geleerd hebben, *die* zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zoo wie *dezelve* zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.
20 Want ik zeg u, tenzij uwe gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeërs, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan. Luc. 18:11, 12.

21 Gij hebt gehoord dat *tot* de ouden
gezegd is: Gij zult niet dooden; maar
zoo wie doodt, *die* zal strafbaar zijn door
het gericht. Exod. 20:13. Deut. 5:17.
22 Doch ìk zeg u, zoo wie ten onrechte
op zijnen broeder toornig is, die zal straf-
baar zijn door 't gericht; en wie tot zijnen
broeder zegt: Raka, die zal strafbaar zijn
door den grooten Raad; maar wie zegt:
Gij dwaas, die zal strafbaar zijn door het
helsche vuur. 1 Joh. 3:15.
23 Zoo gij dan uwe gave zult op het
altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt
dat uw broeder iets tegen u heeft,
24 laat dáár uwe gave vóór het altaar,
en ga henen, verzoen u eerst met uwen
broeder, en kom dàn en offer uwe gave.
25 Wees haastelijk welgezind *jegens* uwe
wederpartij, terwijl gij nog met hem op
den weg zijt; opdat de wederpartij niet
misschien u den rechter overlevere, en de
rechter u den dienaar overlevere, en gij in de
gevangenis geworpen wordt. Luc. 12:58, 59.
26 Voorwaar ik zeg u, gij zult daar
geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten
penning zult betaald hebben. Matth. 18:34.
27 Gij hebt gehoord dat *van* de ouden
gezegd is: Gij zult geen overspel doen.
Exod. 20:14. Deut. 5:18.
28 Maar ìk zeg u, dat zoo wie eene
vrouw *aan*ziet om dezelve te begeeren,
die heeft alreede overspel in zijn hart
met haar gedaan.
29 Indien dan uw rechteroog u ergert,
trek het uit en werp het vàn u: want het
is u nut, dat één uwer leden verga, en
niet uw geheele lichaam in de hel gewor-
pen worde. Matth. 18:8, 9. Marc. 9:43-48.
30 En indien uwe rechterhand u ergert,
houw ze af en werp ze vàn u: want het
is u nut dat één uwer leden verga, en
niet uw geheele lichaam in de hel gewor-
pen worde.
31 Daar is ook gezegd: Zoo wie zijne
vrouw verlaten zal, die geve haar eenen
scheidbrief. Deut. 24:1. Matth. 19:7.
32 Maar ìk zeg u, dat zoo wie zijne
vrouw verlaten zal anders dan uit oorzaak
van hoererij, die maakt dat zij overspel
doet; en zoo wie de verlatene zal trou-
wen, die doet overspel. Matth. 19:9.
33 Wederom hebt gij gehoord dat *van*
de ouden gezegd is: Gij zult den eed niet
breken, maar gij zult den Heere uwe eeden
houden. Lev. 19:12.
34 Maar ìk zeg u, zweer ganschelijk
niet; noch bij den hemel, omdat hij is
de troon Gods; Matth. 23:16-22. Jac. 5:12.
35 noch bij de aarde, [a] omdat zij is de
voetbank zijner voeten; noch bij Jeruza-
lem, omdat zij is [b] de stad des grooten
Konings; a Jes. 66:1. b Ps. 48:3.
36 noch bij uw hoofd zult gij zweren,
omdat gij niet één haar kunt wit of zwart
maken.
37 Maar laat zijn uw woord ja, ja; neen,
neen: wat boven deze is, dat is uit den
booze.
38 Gij hebt gehoord dat gezegd is: Oog
om oog en tand om tand.
Exod. 21:24. Lev. 24:20. Deut. 19:21.
39 Maar ìk zeg u, dat gij den booze
niet wederstaat; maar zoo wie u op de
rechterwang slaat, keer hem ook de an-
dere toe: Lev. 19:18.
40 en zoo iemand met u rechten wil, en
uwen rok nemen, laat hem ook den mantel;
41 en zoo wie u zal dwingen ééne mijl
te gaan, ga met hem twee *mijlen*.
42 Geef dengene die *iets* van u bidt, en
keer u niet af van dengene, die van u
leenen wil.
43 Gij hebt gehoord dat er gezegd is:
Gij zult uwen naaste liefhebben en uwen
vijand zult gij haten. Lev. 19:18.
44 Maar ìk zeg u, hebt uwe vijanden
lief, zegent ze die u vervloeken, doet wèl
dengenen die u haten, en bidt voor dege-
nen die u geweld doen en die u vervolgen;
45 opdat gij moogt kinderen zijn uws
Vaders die in de hemelen is; want Hij
doet zijne zon opgaan over boozen en
goeden, en regent over rechtvaardigen en
onrechtvaardigen.
46 Want indien gij liefhebt die u lief-
hebben, wat loon hebt gij? Doen ook de
tollenaars niet hetzelfde?
47 En indien gij uwe broeders alleen
groet, wat doet gij boven anderen? Doen
ook niet de tollenaars alzoo?
48 Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk
uw Vader die in de hemelen is, vol-
maakt is. Ef. 5:1.

HOOFDSTUK 6.

HEBT acht dat gij uwe aalmoes niet
doet voor de menschen, om van hen
gezien te worden: anders hebt gij geen
loon bij uwen Vader die in de hemelen is.
2 Wanneer gij dan aalmoes doet, zoo
laat vóór u niet trompetten, gelijk
veinsden in de Synagogen en op de

doen, opdat ze van de menschen geëerd
mogen worden: voorwaar zeg ik u, zij
hebben hun loon weg.
3 Maar als gij aalmoes doet, zoo laat uwe
linker*hand* niet weten wat uwe rechter doet,
4 opdat uwe aalmoes in 't verborgen zij:
en uw Vader die in 't verborgen ziet, die
zal het u in 't openbaar vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zoo zult gij niet
zijn gelijk de geveinsden; want die plegen
gaarne in de Synagogen en op de hoeken
der straten staande te bidden, opdat zij
van de menschen mogen gezien worden:
voorwaar ik zeg u, dat zij hun loon weg
hebben.
6 Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uwe
binnenkamer, en uwe deur gesloten heb-
bende, bid uwen Vader die in 't verbor-
gen is; en uw Vader die in 't verborgen
ziet, zal het u in 't openbaar vergelden.
7 En als gij bidt, zoo gebruikt geen ijdel
verhaal van woorden, gelijk de heidenen;
want zij meenen dat zij door hunne veelheid
van woorden zullen verhoord worden.
8 Wordt dan hun niet gelijk; want uw
Vader weet wat gij van noode hebt, eer
gij Hem bidt.
9 Gij dan bidt aldus: Onze Vader, die
in de hemelen *zijt*, uw naam worde ge-
heiligd; Luc. 11:2-4.
10 uw Koninkrijk kome; uw wil ge-
schiede gelijk in den hemel *alzóó* ook op
de aarde;
11 geef ons heden ons dagelijksch brood;
12 en vergeef ons onze schulden, gelijk
ook wij vergeven onzen schuldenaren;
13 en leid ons niet in verzoeking, maar
verlos ons van den booze; want uw is het
Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in der eeuwigheid. Amen. 1 Kron. 29:11.
14 Want indien gij den menschen hunne
misdaden vergeeft, zoo zal uw hemelsche
Vader ook u vergeven;
Matth. 18:21-35. Marc. 11:25, 26.
15 maar indien gij den menschen hunne
misdaden niet vergeeft, zoo zal ook uw
Vader uwe misdaden niet vergeven.
16 En wanneer gij vast, toont geen droe-
vig gezicht gelijk de geveinsden; want zij
mismaken hunne aangezichten, opdat zij
van de menschen mogen gezien worden
als zij vasten. Voorwaar, ik zeg u, dat
zij hun loon weg hebben. Jes. 58:5.
17 Maar gij, als gij vast, zalf uw hoofd
en wasch uw aangezicht,
18 opdat het van de menschen niet ge-
zien worde als gij vast, maar van uwen
Vader die in 't verborgen is: en uw Vader
die in 't verborgen ziet, zal het u in 't
openbaar vergelden.
19 Vergadert u geen schatten op de
aarde, waar ze de mot en de roest ver-
derft, en waar de dieven doorgraven en
stelen; Luc. 12:33, 34.
20 maar vergadert u schatten in den
hemel, waar ze noch mot noch roest ver-
derft, en waar de dieven niet doorgraven
noch stelen.
21 Want waar uw schat is, daar zal ook
uw hart zijn.
22 De kaars des lichaams is het oog; in-
dien dan uw oog eenvoudig is, zoo zal uw
geheele lichaam verlicht wezen; Luc. 11:34-36.
23 maar indien uw oog boos is, zoo
zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien
dan het licht, dat in u is, duisternis is,
hoe groot *zal* de duisternis *zelve zijn*!
24 Niemand kan twee heeren dienen;
want òf hij zal den éénen haten en den
anderen liefhebben, òf hij zal den éénen
aanhangen en den anderen verachten. Gij
kunt niet God dienen en den Mammon.
Luc. 16:13. Jac. 4:4. 1 Joh. 2:15.
25 Daarom zeg ik u: zijt niet bezorgd
voor uw leven, wat gij eten en wat gij
drinken zult, noch voor uw lichaam, waar-
mede gij u kleeden zult; is het leven niet
meer dan het voedsel, en het lichaam dan
de kleeding? Luc. 12:22-31. Fil. 4:6. 1 Petr. 5:7.
26 Aanziet de vogelen des hemels, dat
zij niet zaaien, noch maaien, noch verza-
melen in de schuren, en uw hemelsche
Vader voedt *nochtans* dezelve; gaat gij
dezelve niet *zeer* veel te boven? Matth. 10:31.
27 Wie toch van u kan met bezorgd te
zijn éene el tot zijne lengte toedoen?
28 En wat zijt gij bezorgd voor de klee-
ding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij
wassen; zij arbeiden niet en spinnen niet,
29 en ik zeg u, dat ook Salomo in
al zijne heerlijkheid niet is bekleed ge-
weest gelijk eene van deze.
30 Indien nu God het gras des velds, dat
heden is, en morgen in den oven geworpen
wordt, alzóó bekleedt, zal Hij u niet veel
meer *kleeden*, gij kleingeloovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende:
Wat zullen wij eten? of: Wat zullen wij drin-
ken? of: Waarmede zullen wij ons kleeden?
32 Want alle deze dingen zoeken de
heidenen; want uw hemelsche Vader weet
dat gij alle deze dingen behoeft.

33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden.

34 Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen, want de morgen zal voor het zijne zorgen; *elke* dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.

HOOFDSTUK 7.

OORDEELT niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

2 Want met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met welke maat gij meet, zal u wedergemeten worden. Marc. 4:24.

3 En wat ziet gij den splinter die in het oog uws broeders is, maar den balk die in úw oog is, merkt gij niet? Luc. 6:41.

4 Of hoe zult gij tot uwen broeder zeggen: Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, daar is een balk in uw oog.

5 Gij geveinsde, werp eerst den balk uit uw oog, en dàn zult gij bezien om den splinter uit uws broeders oog uit te doen.

6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uwe parelen voor de zwijnen; opdat zij niet te eeniger tijd dezelve met hunne voeten vertreden en *zich* omkeerende, u verscheuren.

7 Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. 1 Kron. 28:9. 2 Kron. 15:2.

8 Want een iegelijk die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.

9 Of wat mensch is er onder u, zoo zijn zoon hem zoude bidden om brood, die hem eenen steen zal geven,

10 en zoo hij hem om eenen visch zoude bidden, die hem eene slang zal geven?

11 Indien dan gíj, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader die in de hemelen is, goede *gaven* geven dengenen die ze van Hem bidden.

12 Alle *dingen* dan, die gij wilt dat u de menschen zouden doen, doet gij hun ook alzoo; want dat is de Wet en de Profeten.

13 Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan; Luc. 13:24.

14 want de poort is eng en de weg is nauw die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden.

15 Maar wacht *u* van de valsche profeten, dewelke in schaapskleederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven. Matth. 24:24. 1 Joh. 4:1.

16 Aan hunne vruchten zult gij ze kennen. Leest men ook eene druif van doornen, of vijgen van distelen?

17 Alzóó iedere goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten. Matth. 12:33.

18 Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.

19 Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen. Matth. 3:10. Luc. 13:7.

20 Zoo zult gij dan hen aan hunne vruchten kennen.

21 Niet een iegelijk die tot mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil mijns Vaders, die in de hemelen is. Luc. 6:46. Rom. 2:13. Jac. 1:22.

22 Velen zullen te dien dage tot mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in uwen naam geprofeteerd, en in uwen naam duivelen uitgeworpen, en in uwen naam vele krachten gedaan? Luc. 13:25-27.

23 En dan zal ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van mij, gij die de ongerechtigheid werkt. Ps. 6:9. Matth. 25:12,41.

24 Een iegelijk dan die deze mijne woorden hoort, en dezelve doet, dien zal ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op eene steenrots gebouwd heeft;

25 en daar is slagregen nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen dat huis aangevallen; en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.

26 En een iegelijk die deze mijne woorden hoort, en dezelve niet doet, die zal bij eenen dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;

27 en de slagregen is nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen dat huis aangeslagen; en het is gevallen, en zijn val was groot.

28 En het is geschied als Jezus deze woorden geëindigd had, *dat* de scharen zich ontzetten over zijne leer; Marc. 1:22. Luc. 4:32.

29 want hij leerde hen als machthebbende, en niet als de Schriftgeleerden.

HOOFDSTUK 8.

TOEN hij nu van den berg afgeklommen was, zijn hem vele scharen gevolgd.

2 En zie, een melaatsche kwam en aanbad hem, zeggende: Heere, indien gij wilt, gij kunt mij reinigen.

Marc. 1:40-44. Luc. 5:12-14.

3 En Jezus de hand uitstrekkende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd. En terstond werd *hij van* zijne melaatschheid gereinigd.

4 En Jezus zeide tot hem: Zie dat gij *dit* niemand zegt; maar ga henen, toon uzelven den Priester, en offer de gave die Mozes geboden heeft, hun tot eene getuigenis. Lev. 14:10, 21, 22.

5 Als nu Jezus te Kapernaüm ingegaan was, kwam tot hem een hoofdman over honderd, biddende hem, Luc. 7:1-10.

6 en zeggende: Heere, mijn knecht ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen.

7 En Jezus zeide tot hem: Ik zal komen en hem genezen.

8 En de hoofdman over honderd antwoordende zeide: Heere, ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak zoudt inkomen, maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

9 Want ik ben óók een mensch onder de macht *van anderen,* hebbende onder mij krijgsknechten, en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom, en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat, en hij doet het.

10 Jezus nu *dit* hoorende, heeft zich verwonderd, en zeide tot degenen die *hem* volgden: Voorwaar zeg ik u, ik heb zelfs in Israël zoo groot geloof niet gevonden.

11 Doch ik zeg u, dat velen zullen komen van Oosten en Westen, en zullen met Abraham en Isaäk en Jakob aanzitten in het Koninkrijk der hemelen; Luc. 13:28, 29.

12 en de kinderen des Koninkrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; aldaar zal weening zijn en knersing der tanden.

13 En Jezus zeide tot den hoofdman over honderd: Ga henen, en u geschiede gelijk gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te dierzelfder ure.

14 En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijne vrouws moeder *te bed* liggen, hebbende de koorts.

Marc. 1:29-34. Luc. 4:38-40.

15 En hij raakte hare hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op en diende hen.

16 En als het laat geworden was, hebben zij velen, van den duivel bezeten, tot hem gebracht, en hij wierp de *booze* geesten uit met het woord, en hij genas allen die kwalijk gesteld waren;

17 opdat vervuld zoude worden wat gesproken was door Jesaja den Profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden *op zich* genomen en *onze* ziekten gedragen. Jes. 53:4.

18 En Jezus vele scharen rondom zich ziende, beval aan de andere zijde over te varen.

19 En daar kwam een zeker Schriftgeleerde tot hem, en zeide tot hem: Meester, ik zal u volgen waar gij ook henengaat. Luc. 9:57-60.

20 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet waar hij het hoofd nederlegge.

21 En een ander uit zijne discipelen zeide tot hem: Heere, laat mij toe dat ik eerst henenga en mijnen vader begrave.

22 Doch Jezus zeide tot hem: Volg mij, en laat de dooden hunne dooden begraven.

23 En als hij in 't schip gegaan was, zijn hem zijne discipelen gevolgd.

Marc. 4:35-41. Luc. 8:22-25.

24 En zie, daar ontstond een groote onstuimigheid in de zee, alzoo dat het schip van de golven bedekt werd; doch hij sliep.

25 En zijne discipelen bij *hem* komende, hebben hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan.

26 En hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingeloovigen? Toen stond hij op en bestrafte de winden en de zee, en daar werd groote stilte.

27 En de menschen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is deze, dat ook de winden en de zee hem gehoorzaam zijn!

28 En als hij aan de overzijde was gekomen in het land der Gergesénen, zijn hem twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven, die zeer wreed waren, alzoo dat niemand door dien weg kon voorbijgaan. Marc. 5:1-17. Luc. 8:26-37.

29 En zie, zij riepen, zeggende: Jezus, gij Zone Gods, wat hebben wij met u *te doen*? Zijt gij hier gekomen om ons te pijnigen vóór den tijd?

30 En verre van hen was eene kudde veler zwijnen weidende;

31 en de duivelen baden hem, zeggen-

de: Indien gij ons uitwerpt, laat ons toe
dat wij in die kudde zwijnen varen.
32 En hij zeide tot hen: Gaat henen.
En zij uitgaande, voeren henen in de
kudde zwijnen; en zie, de geheele kudde
zwijnen stortte van de steilte af in de
zee, en zij stierven in 't water.
33 En die ze weidden, zijn gevlucht; en
als zij in de stad gekomen waren, bood-
schapten zij alle *deze* dingen, en wat den
bezetenen *geschied was.*
34 En zie, de geheele stad ging uit,
Jezus tegemoet; en als zij hem zagen,
baden zij dat hij uit hunne landpalen
wilde vertrekken.

HOOFDSTUK 9.

EN in het schip gegaan zijnde, voer hij
over en kwam in zijne stad. En zie,
zij brachten tot hem eenen geraakte, op
een bed liggende. Marc. 2:1-12. Luc. 5:18-26.
2 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot
den geraakte: Zoon, wees welgemoed,
uwe zonden zijn u vergeven.
3 En zie, sommigen der Schriftgeleer-
den zeiden in zichzelve: Deze lastert *God.*
4 En Jezus ziende hunne gedachten,
zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in
uwe harten?
5 Want wat is lichter, te zeggen: De
zonden zijn u vergeven, of te zeggen:
Sta op en wandel?
6 Doch opdat gij moogt weten, dat de
Zoon des menschen macht heeft op de
aarde de zonden te vergeven (toen zeide
hij tot den geraakte): Sta op, neem uw
bed op, en ga henen naar uw huis.
7 En hij opgestaan zijnde, ging henen
naar zijn huis.
8 De scharen nu *dat* ziende, hebben zich
verwonderd, en God verheerlijkt, die zoo-
danige macht den menschen gegeven had.
9 En Jezus van daar voortgaande, zag
eenen mensch in het tolhuis zitten, ge-
naamd Mattheüs, en zeide tot hem: Volg
mij. En hij opstaande, volgde hem.
Marc. 2:14-17. Luc. 5:27-32.
10 En het geschiedde als hij in het huis
van Mattheüs aanzat, zie, vele tollenaars
en zondaars kwamen en zaten mede aan,
met Jezus en zijne discipelen.
11 En de Farizeërs *dat* ziende, zeiden
tot zijne discipelen: Waarom eet uw
Meester met de tollenaren en zondaren?
12 Maar Jezus *zulks* hoorende, zeide tot
hen: Die gezond zijn, hebben den medicijn-
meester niet van noode, maar die ziek zijn.
13 Doch gaat henen en leert wat het
zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offer-
ande; want ik ben niet gekomen om te
roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot
bekeering. Hos. 6:6. Matth. 12:7.
14 Toen kwamen de discipelen van Jo-
hannes tot hem, zeggende: Waarom vas-
ten wij en de Farizeërs veel, en uwe disci-
pelen vasten niet? Marc. 2:18-22. Luc. 5:33-38.
15 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de
bruiloftskinderen treuren zoolang de brui-
degom bij hen is? Maar de dagen zullen
komen wanneer de bruidegom van hen zal
weggenomen zijn, en dàn zullen zij vasten.
16 Ook zet niemand eenen lap ongevold
laken op een oud kleed; want deszelfs
aangezette lap scheurt af van het kleed,
en er wordt eene ergere scheur.
17 En men doet geen nieuwen wijn in
oude *lederen* zakken; anders bersten de *lede-
ren* zakken, en de wijn wordt uitgestort,
en de *lederen* zakken verderven; maar men
doet nieuwen wijn in nieuwe *lederen* zak-
ken, en beide te zamen worden behouden.
18 Als hij deze dingen tot hen sprak, zie,
een overste kwam en aanbad hem, zeggen-
de: Mijne dochter is nu terstond gestorven,
doch kom en leg uwe hand op haar, en
zij zal leven. Marc. 5:22-43. Luc. 8:41-56.
19 En Jezus opgestaan zijnde, volgde
hem, en zijne discipelen.
20 (En zie, eene vrouw die twaalf ja-
ren [a] het bloedvloeien gehad had, komende
tot hem van achteren, [b] raakte den zoom
zijns kleeds aan; a Lev. 15:25. b Matth. 14:36.
21 want zij zeide in zichzelve: Indien
ik alleenlijk zijn kleed aanraak, zoo zal
ik gezond worden.
22 En Jezus zich omkeerende en haar
ziende, zeide: Wees welgemoed, dochter;
uw geloof heeft u behouden. En de vrouw
werd gezond van die ure af.)
23 En als Jezus in het huis des oversten
kwam, en zag de pijpers en de woelende
schare,
24 zeide hij tot hen: Vertrekt; want
het dochterken is niet dood, maar slaapt.
En zij belachten hem. Joh. 11:11a.
25 Als nu de schare uitgedreven was,
ging hij in, en greep hare hand; en het
dochterken stond op.
26 En dit gerucht ging uit door dat
geheele land.
27 En als Jezus van daar voortging, zijn
hem twee blinden gevolgd, roepende en zeg-

gende: *Gij* Zone Davids, ontferm u onzer!

28 En als hij in huis gekomen was, kwamen de blinden tot hem, en Jezus zeide tot hen: Gelooft gij dat ik dat doen kan? Zij zeiden tot hem: Ja Heere.

29 Toen raakte hij hunne oogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof.

30 En hunne oogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer strengelijk verboden, zeggende: Ziet dat het niemand wete.

31 Maar zij uitgegaan zijnde, hebben hem ruchtbaar gemaakt door dat geheele land.

32 Als dezen nu uitgingen, zie, zoo brachten zij tot hem eenen mensch die stom en van den duivel bezeten was. Luc. 11:14,15.

33 En als de duivel uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden zich, zeggende: Daar is nooit desgelijks in Israël gezien.

34 Maar de Farizeërs zeiden: Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen. Matth. 12:24. Marc. 3:22.

35 En Jezus omging alle de steden en vlekken, leerende in hunne Synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk. Matth. 4:23. Hand. 10:38.

36 En hij de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat ze vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen die geenen herder hebben.

Num. 27:17. 1 Kon. 22:17. 2 Kron. 18:16. Marc. 6:34.

37 Toen zeide hij tot zijne discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; Luc. 10:2.

38 bidt dan den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.

HOOFDSTUK 10.

EN zijne twaalf discipelen tot zich geroepen hebbende, heeft hij hun macht gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen.

Marc. 3:14-19. Luc. 6:13-16. Hand. 1:13.

2 De namen nu der twaalf Apostelen zijn deze: de eerste, Simon gezegd Petrus, en Andréas zijn broeder; Jacobus de *zoon* van Zebedeüs, en Johannes zijn broeder;

3 Filippus en Bartholomeüs; Thomas en Mattheüs de tollenaar; Jacobus de *zoon* van Alfeüs, en Lebbeüs toegenaamd Thaddeüs;

4 Simon Kananites, en Judas Iskariot, die hem ook verraden heeft.

5 Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden, en hun bevel gegeven, zeggende: Gij zult niet henengaan op den weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in *eenige* stad der Samaritanen;

6 maar gaat veel meer henen tot de verlorene schapen van het huis Israëls.

7 En henengaande predikt, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.

8 Geneest de kranken, reinigt de melaatschen, wekt de dooden op, werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.

9 Verkrijgt u noch goud noch zilver noch koper*geld* in uwe gordels;

10 noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf; want de arbeider is zijn voedsel waardig.

11 En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt wie daarin waardig is; en blijft aldaar totdat gij *daar* uitgaat.

12 En als gij in het huis gaat, zoo groet hetzelve.

13 En indien dat huis waardig is, zoo kome uw vrede over hetzelve; maar indien het niet waardig is, zoo keere uw vrede weder tot u.

14 En zoo iemand u niet zal ontvangen, noch uwe woorden hooren, uitgaande uit dat huis of uit die stad, schudt het stof uwer voeten af. Hand. 13:51; 18:6.

15 Voorwaar zeg ik u, het zal den lande van Sodom en Gomorra verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan die stad. Matth. 11:24.

16 Zie, ik zend u als schapen in 't midden der wolven: zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven. Luc. 10:3.

17 Maar wacht u voor de menschen; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in hunne Synagogen zullen zij u geeselen; Luc. 21:12. Joh. 16:2.

18 en gij zult ook voor Stadhouders en Koningen geleid worden om mijnentwil, hun en den heidenen tot getuigenis.

19 Doch wanneer zij u overleveren, zoo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult; want het zal u in die ure gegeven worden, wat gij spreken zult;

Marc. 13:11. Luc. 12:11, 12; 21:14, 15.

20 want gij zijt het niet die spreekt, maar *het is* de Geest uws Vaders die in u spreekt.

21 En de *ééne* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de

vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen ze dooden. Marc. 13:12, 13. Luc. 21:16, 17.
22 En gij zult van allen gehaat worden om mijnen naam; maar wie volstandig zal blijven tot het einde, díe zal zalig worden. Matth. 24:9, 13.
23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere; want voorwaar zeg ik u, gij zult *uwe reis door* de steden Israëls niet geëindigd hebben, of de Zoon des menschen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijnen heer. Luc. 6:40. Joh. 13:16; 15:20.
25 Het *zij* den discipel genoeg dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoeveel te meer zijne huisgenooten!
26 Vreest dan hen niet; want daar is niets bedekt hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen hetwelk niet zal geweten worden. Luc. 12:2-9.
27 Hetgeen ik u zeg in de duisternis, zegt het in 't licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.
28 En vreest niet voor degenen die het lichaam dooden, en de ziel niet kunnen dooden; maar vreest veel meer hem die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel. Jac. 4:12*a*.
29 Worden niet twee muschkens om een penningsken verkocht? En niet één van deze zal op de aarde vallen zonder uwen Vader.
30 En ook uwe haren des hoofds zijn alle geteld.
31 Vreest dan niet: gij gaat vele muschkens te boven. Matth. 6:26.
32 Een iegelijk dan die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ik ook belijden voor mijnen Vader die in de hemelen *is;*
33 maar zoo wie mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ik ook verloochenen voor mijnen Vader die in de hemelen *is*. Luc. 9:26. 2 Tim. 2:12*b*.
34 Meent niet dat ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Luc. 12:51-53.
35 Want ik ben gekomen om den mensch tweedrachtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder; Micha 7:6.
36 en zij *zullen* des menschen vijanden *worden,* die zijne huisgenooten *zijn*.
37 Die vader of moeder liefheeft boven mij, is mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven mij, is mijns niet waardig; Matth. 10:29. Luc. 14:26, 27.
38 en die zijn kruis niet *op zich* neemt en mij navolgt, is mijns niet waardig. Matth. 16:24, 25.
39 Die zijne ziel vindt, zal dezelve verliezen; en die zijne ziel zal verloren hebben om mijnentwil, zal dezelve vinden. Luc. 9:24; 17:33. Joh. 12:25.
40 Die u ontvangt, ontvangt mij; en die mij ontvangt, ontvangt Hem die mij gezonden heeft. Luc. 10:16. Joh. 13:20.
41 Die eenen Profeet ontvangt in den naam eens Profeten, zal het loon eens Profeten ontvangen; en die eenen rechtvaardige ontvangt in den naam eens rechtvaardigen, zal het loon eens rechtvaardigen ontvangen.
42 En zoo wie één van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk eenen beker koud *water,* in den naam eens discipels, voorwaar zeg ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen. Matth. 25:40. Marc. 9:41.

HOOFDSTUK 11.

EN het is geschied toen Jezus geëindigd had zijnen twaalf discipelen bevelen te geven, dat hij van daar voortging, om te leeren en te prediken in hunne steden.
2 En Johannes in de gevangenis gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijne discipelen, Luc. 7:18-35.
3 en zeide tot hem: Zijt gíj degene die komen zoude, of verwachten wij eenen andere?
4 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gaat henen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet:
5 De blinden worden ziende en de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gereinigd en de dooven hooren, de dooden worden opgewekt en den armen wordt het Evangelie verkondigd; Jes. 29:18; 35:5, 6.
6 en zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden.
7 Als nu dezen henengingen, heeft Jezus tot de scharen begonnen te zeggen van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
8 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een mensch met zachte kleederen be-

kleed? Zie, die zachte *kleederen* dragen,
zijn in der Koningen huizen.
9 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien?
Een Profeet? Ja ik zeg u, ook veel meer
dan een Profeet.
10 Want deze is het van denwelke
geschreven staat: Zie, Ik zend mijnen
Engel voor uw aangezicht, die uwen weg
bereiden zal voor u henen. Mal. 3:1.
11 Voorwaar zeg ik u, onder degenen
die van vrouwen geboren zijn, is niemand
opgestaan meerder dan Johannes de Doo-
per; doch die de minste is in het Ko-
ninkrijk der hemelen, is meerder dan hij.
12 En van de dagen van Johannes den
Dooper tot nu toe, wordt het Koninkrijk
der hemelen geweld aangedaan, en de
geweldigers nemen hetzelve met geweld.
Luc. 16:16.
13 Want alle de Profeten en de Wet
hebben tot Johannes toe geprofeteerd.
14 En zoo gij het wilt aannemen, híj
is Elía die komen zoude.
Mal. 4:5. Luc. 1:17. Matth. 17:10-12.
15 Wie ooren heeft om te hooren, die
hoore.
16 Doch waarbij zal ik dit geslacht
vergelijken? Het is gelijk den kinderkens
die op de markten zitten en hunnen ge-
zellen toeroepen,
17 en zeggen: Wij hebben u op de
fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst;
wij hebben u klaagliederen gezongen en
gij hebt niet geweend.
18 Want Johannes is gekomen noch
etende noch drinkende, en zij zeggen:
Hij heeft den duivel.
19 De zoon des menschen is gekomen
etende en drinkende, en zij zeggen: Zie-
daar een mensch *die* een vraat en wijn-
zuiper *is*, een vriend van tollenaren en
zondaren. Doch de wijsheid is gerecht-
vaardigd geworden van hare kinderen.
Matth. 9:10, 11. Luc. 15:2.
20 Toen begon hij de steden in de-
welke zijne krachten meest geschied wa-
ren, te verwijten omdat ze zich niet be-
keerd hadden: Luc. 10:13-15.
21 Wee u Chorazin, wee u Bethsaida!
Want zoo in Tyrus en Sidon de krach-
ten waren geschied die in u geschied zijn,
zij zouden zich eertijds in zak en asch
bekeerd hebben.
22 Doch ik zeg u, het zal Tyrus en
Sidon verdraaglijker zijn in den dag des
oordeels dan uliedeu.
23 En gij Kapernaüm, dat tot den he-
mel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel
toe nedergestooten worden: want zoo in
Sodom die krachten waren geschied die in
u geschied zijn, het zoude tot op den hui-
digen dag gebleven zijn. Matth. 9:13.
24 Doch ik zeg u, dat het den lande
van Sodom verdraaglijker zal zijn in den
dag des oordeels dan u. Matth. 10:15.
25 In dien tijd antwoordde Jezus en
zeide: Ik dank U Vader, Heere des he-
mels en der aarde, dat Gij deze dingen
voor de wijzen en verstandigen verborgen
hebt, en hebt dezelve den kinderkens
geopenbaard; Luc. 10:21, 22. 1 Cor. 1:27, 28.
26 ja, Vader, want alzóó is geweest het
welbehagen voor U.
27 Alle dingen zijn mij overgegeven van
mijnen Vader; en niemand kent den Zoon
dan de Vader, noch iemand kent den Vader
dan de Zoon, en dien het de Zoon wil
openbaren. Matth. 28:18. Joh. 1:18; 3:35; 6:46.
28 Komt herwaarts tot mij, allen die ver-
moeid en belast zijt, en ìk zal u rust geven.
29 Neemt mijn juk op u, en leert van
mij dat ik zachtmoedig ben en nederig
van hart; en gij zult rust vinden voor
uwe zielen. Jer. 6:16.
30 Want mijn juk is zacht en mijn last
is licht. 1 Joh. 5:35.

HOOFDSTUK 12.

[a] IN dien tijd ging Jezus op eenen sab-
batdag door het gezaaide, en zijne
discipelen hadden honger, en [b] begonnen
aren te plukken en te eten.
a Marc. 2:23-28. Luc. 6:1-5. b Deut. 23:25.
2 En de Farizeërs *dat* ziende, zeiden
tot hem: Zie, uwe discipelen doen wat
niet geoorloofd is te doen op den sabbat.
3 Maar hij zeide tot hen: Hebt gij niet
gelezen wat David gedaan heeft, toen
hem hongerde en hun die met hem *wa-
ren*? 1 Sam. 21:3-6.
4 hoe hij gegaan is in het Huis Gods,
en de toonbrooden gegeten heeft, die het
hem niet geoorloofd was te eten, noch
ook hun die met hem *waren*, maar den
Priesteren alleen? Lev. 24:9.
5 Of hebt gij niet gelezen in de wet,
dat de Priesters den sabbat ontheiligen
in den Tempel op de sabbatdagen, en
nochtans onschuldig zijn? Num. 28:9, 10.
6 En ik zeg u, dat een, meerder dan
de Tempel, hier is.
7 Doch zoo gij geweten hadt wat het

zij: Ik wil barmhartigheid en niet offer-
ande, gij zoudt de onschuldigen niet ver-
oordeeld hebben. Hos. 6:6. Matth. 9:13.
8 Want de Zoon des menschen is een
Heere ook van den sabbat.
9 En van daar voortgaande kwam hij in
hunne Synagoge. Marc. 3:1-6. Luc. 6:6-11.
10 En zie, daar was een mensch die
eene dorre hand had; en zij vraagden
hem, zeggende: Is 't ook geoorloofd op
de sabbatdagen te genezen? (opdat zij
hem mochten beschuldigen.) Luc. 14:3.
11 En hij zeide tot hen: Wat mensch
zal er zijn onder u, die één schaap heeft,
en zoo dat op eenen sabbatdag in een
gracht valt, *die* hetzelve niet zal aangrij-
pen en uitheffen?
12 Hoe veel gaat nu een mensch een
schaap te boven! Zoo is het dan op de
sabbatdagen geoorloofd wèl te doen.
13 Toen zeide hij tot dien mensch: Strek
uwe hand uit; en hij strekte ze uit, en
zij werd hersteld, gezond gelijk de andere.
14 En de Farizeërs uitgegaan zijnde,
hielden te zamen raad tegen hem, hoe
zij hem dooden mochten.
15 Maar Jezus *dat* wetende, vertrok van
daar en vele scharen volgden hem; en hij
genas ze allen,
16 en gebood hun scherpelijk dat zij
hem niet openbaar maken zouden;
17 opdat vervuld zoude worden hetgeen
gesproken is door Jesaja den Profeet,
zeggende:
18 Zie, mijn knecht welken Ik verkoren
heb, mijn beminde in welken mijne ziel een
welbehagen heeft; Ik zal mijnen Geest op
hem leggen, en hij zal het oordeel den
heidenen verkondigen. Jes. 42.1-4.
19 Hij zal niet twisten, noch roepen, en
daar zal niemand zijne stem op de stra-
ten hooren.
20 Het gekrookte riet zal hij niet ver-
breken, en de rookende vlaswiek zal hij
niet uitblusschen, totdat hij het oordeel
zal uitbrengen tot overwinning.
21 En in zijnen naam zullen de heide-
nen hopen.
22 Toen werd tot hem gebracht een van
den duivel bezetene, *die* blind en stom *was*;
en hij genas hem, alzoo dat de blinde en
stomme beide sprak en zag. Luc. 11:14-23.
23 En alle de scharen onzetten zich, en
zeiden: Is niet deze de Zoon Davids?
24 Maar de Farizeërs *dit* gehoord heb-
bende, zeiden: Deze werpt de duivelen
niet uit dan door Beëlzebul den overste
der duivelen. Matth. 9:34. Marc. 3:22-30.
25 Doch Jezus kennende hunne gedach-
ten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk
dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt ver-
woest; en een iedere stad of huis dat te-
gen zichzelf verdeeld is, zal niet bestaan;
26 en indien de satan den satan uit-
werpt, zoo is hij tegen zichzelven ver-
deeld: hoe zal dan zijn rijk bestaan?
27 En indien ik door Beëlzebul de dui-
velen uitwerp, door wien werpen ze dan
uwe zonen uit? Daarom zullen die uwe
rechters zijn.
28 Maar indien ik door den Geest Gods
de duivelen uitwerp, zoo is dan het Ko-
ninkrijk Gods tot u gekomen.
29 Of hoe kan iemand in 't huis eens
sterken inkomen en zijne vaten ontrooven,
tenzij hij eerst den sterke gebonden heb-
be? en alsdan zal hij zijn huis berooven.
30 Wie mèt mij niet is, die is tégen
mij, en wie met mij niet vergadert, die
verstrooit. Marc. 9:40. Luc. 9:50.
31 Daarom zeg ik u, alle zonde en las-
tering zal den menschen vergeven wor-
den, maar de lastering tegen den Geest
zal den menschen niet vergeven worden.
Marc. 3:28-30.
32 En zoo wie *eenig* woord gesproken
zal hebben tegen den Zoon des menschen,
het zal hem vergeven worden; maar zoo
wie tegen den Heiligen Geest zal gespro-
ken hebben, het zal hem niet vergeven
worden, noch in deze eeuw noch in de
toekomende. Luc. 12:10.
33 Of maakt den boom goed en zijne
vrucht goed, of maakt den boom kwaad
en zijne vrucht kwaad; want uit de vrucht
wordt de boom gekend.
Matth. 7:16-18. Luc. 6:43, 44.
34 Gij adderengebroedsels, hoe kunt gij
goede dingen spreken daar gij boos zijt?
want uit den overvloed des harten spreekt
de mond. Luc. 6:45.
35 De goede mensch brengt goede din-
gen voort uit den goeden schat des har-
ten, en de booze mensch brengt booze
dingen voort uit den boozen schat.
36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel
woord hetwelk de menschen zullen gespro-
ken hebben, zij van hetzelve zullen reken-
schap geven in den dag des oordeels.
37 Want uit uwe woorden zult gij ge-
rechtvaardigd worden, en uit uwe woor-
den zult gij veroordeeld worden.

38 Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en Farizeërs, zeggende: Meester, wij wilden van u *wel* een teeken zien. Luc. 11:29-32.

39 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken, en aan hetzelve zal geen teeken gegeven worden dan het teeken van Jona den Profeet. Matth. 16:4.

40 Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvisch, alzóó zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde. Jona. 1:17.

41 De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier. Jona 3:5.

42 De Koningin van 't Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordeelen; want zij is gekomen van de einden der aarde om te hooren de wijsheid van Salomo; en zie, meer dan Salomo is hier.

1 Kon. 10:1, 2. 2 Kron. 9:1.

43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust en vindt ze niet. Luc. 11:24-26.

44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn huis van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.

45 Dan gaat hij henen en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen ze aldaar; en het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste. Alzóó zal het ook met dit boos geslacht zijn. 2 Petr. 2:20*b*.

46 En als hij nog tot de scharen sprak, zie, zijne moeder en broeders stonden buiten, zoekende hem te spreken.

Marc. 3:31-35. Luc. 8:19-21.

47 En iemand zeide tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders staan *daar* buiten, zoekende u te spreken.

48 Maar hij antwoordende zeide tot dengene die hem *dat* zeide: Wie is mijne moeder en wie zijn mijne broeders?

49 En zijne hand uitstrekkende over zijne discipelen, zeide hij: Zie, mijne moeder en mijne broeders.

50 Want zoo wie den wil mijns Vaders doet die in de hemelen is, die is mijn broeder en zuster en moeder.

HOOFDSTUK 13.

EN te dien dage Jezus uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee;

Marc. 4:1-20. Luc. 8:4-15.

2 en tot hem vergaderden vele scharen, zoodat hij in een schip ging en nederzat; en al de schare stond op den oever.

3 En hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende: Zie, een zaaier ging uit om te zaaien.

4 En als hij zaaide, viel een deel *van het zaad* bij den weg; en de vogelen kwamen en aten datzelve op.

5 En een ander *deel* viel op steenachtige *plaatsen*, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had;

6 maar als de zon opgegaan was, zoo is het verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, is het verdord.

7 En een ander *deel* viel in de doornen, en de doornen wiesen op en verstikten hetzelve.

8 En een ander *deel* viel in de goede aarde, en gaf vrucht, het één honderd-, het ander zestig-, en het ander dertig*voud*.

9 Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

10 En de discipelen tot hem komende, zeiden tot hem: Waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen?

11 En hij antwoordende zeide tot hen: Omdat het ú gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar díen is het niet gegeven.

12 Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloediglijk hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.

Matth. 25:29. Marc. 4:25. Luc. 8:18; 19:26.

13 Daarom spreek ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en hoorende niet hooren noch ook verstaan.

14 En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij hooren en geenszins verstaan, en ziende zult gij zien en geenszins bemerken. Jes. 6:9, 10. Joh. 12:40. Hand. 28:26, 27.

15 Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de ooren zwaarlijk gehoord, en hunne oogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger tijd met de oogen zouden zien, en met de ooren hooren, en met het hart verstaan, en zich bekeeren, en Ik hen geneze.

16 Doch úwe oogen zijn zalig omdat
zij zien, en úwe ooren omdat zij hooren.
Luc. 10:23, 24.
17 Want voorwaar ik zeg u, dat vele Pro-
feten en rechtvaardigen hebben begeerd
te zien de dingen die gij ziet, en hebben
ze niet gezien, en te hooren de dingen
die gij hoort, en hebben *ze* niet gehoord.
18 Gij dan, hoort de gelijkenis van den
zaaier.
19 Als iemand het Woord des Konink-
rijks hoort en niet verstaat, zoo komt de
booze en rukt weg hetgeen in zijn hart
gezaaid was; deze is degene die bij den
weg bezaaid is.
20 Maar die in steenachtige *plaatsen* be-
zaaid is, deze is degene die het Woord hoort,
en dat terstond met vreugde ontvangt;
21 doch hij heeft geen wortel in zichzel-
ven, maar is voor eenen tijd; en als verdruk-
king of vervolging komt om des Woords
wil, zoo wordt hij terstond geërgerd.
22 En die in de doornen bezaaid is,
deze is degene die het Woord hoort, en
de zorgvuldigheid dezer wereld en de ver-
leiding des rijkdoms verstikt het Woord,
en het wordt onvruchtbaar.
23 Die nu in de goede aarde bezaaid
is, deze is degene die het Woord hoort
en verstaat, die ook vrucht draagt en
voortbrengt, de één honderd-, de ander
zestig-, en de ander dertig*voud*.
24 Eene andere gelijkenis heeft hij hun
voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk
der hemelen is gelijk een mensch die
goed zaad zaaide in zijnen akker;
25 en als de menschen sliepen, kwam
zijn vijand en zaaide onkruid midden in
de tarwe, en ging weg.
26 Toen het nu *tot* kruid opgeschoten
was en vrucht voortbracht, toen open-
baarde zich ook het onkruid.
27 En de dienstknechten van den heer des
huizes gingen en zeiden tot hem: Heere,
hebt gij niet goed zaad in uwen akker ge-
zaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid?
28 En hij zeide tot hen: Een vijandig
mensch heeft dat gedaan. En de dienst-
knechten zeiden tot hem: Wilt gij dan dat
wij henengaan en datzelve vergaderen?
29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij het
onkruid vergaderende, ook mogelijk met
hetzelve de tarwe niet uittrekt.
30 Laat ze beide te zamen opwassen
tot den oogst, en in den tijd des oogstes
zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert
eerst dat onkruid en bindt het in busselen,
om hetzelve te verbranden; maar brengt
de tarwe te zamen in mijne schuur.
31 Eene andere gelijkenis heeft hij hun
voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk
der hemelen is gelijk het mostaardzaad,
hetwelk een mensch heeft genomen en in
zijnen akker gezaaid; Marc. 4:31, 32. Luc. 13:19.
32 hetwelk wel het minste is onder alle
de zaden, maar wanneer het opgewassen
is, dan is het het meeste van de moes-
kruiden, en het wordt een boom, alzoo dat
de vogelen des hemels komen en nestelen
in zijne takken. Ezech. 31:6. Dan. 4:12.
33 Eene andere gelijkenis sprak hij tot
hen, *zeggende:* Het Koninkrijk der hemelen
is gelijk een zuurdeesem, welken eene
vrouw nam en verborg in drie maten meel,
totdat het geheel gezuurd was. Luc. 13:21.
34 Alle deze dingen heeft Jezus tot de
scharen gesproken door gelijkenissen en
zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet;
Marc. 4:33, 34.
35 opdat vervuld zoude worden wat ge-
sproken is door den Profeet, zeggende:
Ik zal mijnen mond opendoen door gelij-
kenissen, ik zal voortbrengen dingen die
verborgen waren van de grondlegging der
wereld. Ps. 78:2.
36 Toen nu Jezus de scharen *vàn zich*
gelaten had, ging hij naar huis. En zijne
discipelen kwamen tot hem, zeggende:
Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid
des akkers.
37 En hij antwoordende, zeide tot hen:
Die het goede zaad zaait, is de Zoon des
menschen;
38 en de akker is de wereld; en het goede
zaad zijn de kinderen des Koninkrijks; en
het onkruid zijn de kinderen des boozen;
39 en de vijand die hetzelve gezaaid
heeft, is de duivel; en de oogst is de
voleinding der wereld; en de maaiers
zijn de Engelen.
40 Gelijkerwijs dan het onkruid ver-
gaderd en met vuur verbrand wordt,
alzóó zal het *ook* zijn in de voleinding
dezer wereld.
41 de Zoon des menschen zal zijne En-
gelen uitzenden, en zij zullen uit zijn
Koninkrijk vergaderen alle de ergernissen,
en degenen die de ongerechtigheid doen,
42 en zullen dezelven in den vurigen
oven werpen: dáár zal weening zijn en
knersing der tanden.
43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken

gelijk de zon, in 't Koninkrijk huns Vaders. Die ooren heeft om te hooren, die hoore. Dan. 12:3.

44 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk een schat in den akker verborgen, welken een mensch gevonden hebbende, verborg *dien*, en van blijdschap over denzelven gaat hij henen en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dien akker.

45 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk een koopman die schoone parelen zoekt;

46 dewelke hebbende eene parel van groote waarde gevonden, ging henen en verkocht al wat hij had en kocht dezelve.

47 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk een net geworpen in de zee, en dat allerlei soorten *van visschen* samenbrengt;

48 hetwelk *de visschers*, wanneer het vol geworden is, aan den oever optrekken, en nederzittende, lezen zij het goede uit in *hunne* vaten, maar het kwade werpen zij weg.

49 Alzóó zal het in de voleinding der eeuwen wezen: de Engelen zullen uitgaan en de boozen uit het midden der rechtvaardigen afscheiden,

50 en zullen dezelven in den vurigen oven werpen: dáár zal weening zijn en knersing der tanden.

51 En Jezus zeide tot hen: Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot hem: Ja Heere.

52 En hij zeide tot hen: Daarom een iegelijk Schriftgeleerde in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk een heer des huizes, die uit zijnen schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.

53 En het is geschied als Jezus deze gelijkenissen geëindigd had, vertrok hij van daar.

54 En gekomen zijnde in zijn vaderland, leerde hij ze in hunne Synagoge, zoodat zij zich ontzetten en zeiden: Van waar *komt* dezen die wijsheid en die krachten?

Marc. 6:1-6. Luc. 4:16-30.

55 Is deze niet de zoon des timmermans? En is zijne moeder niet genaamd Maria, en zijne broeders Jacobus en Joses en Simon en Judas?

56 En zijne zusters, zijn ze niet alle bij ons? Van waar *komt* dan dezen dit alles?

57 En zij werden aan hem geërgerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een Profeet is niet ongeëerd dan in zijn vaderland en in zijn huis. Joh. 4:44.

58 En hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan vanwege hun ongeloof.

HOOFDSTUK 14.

Te dierzelfder tijd hoorde Herodes de Viervorst het gerucht van Jezus,

Marc. 6:14-29. Luc. 9:7-9; 3:19, 20.

2 en zeide tot zijne knechten: Deze is Johannes de Dooper; hij is opgewekt van de dooden, en daarom werken die krachten in hem.

3 Want Herodes had Johannes gevangen genomen, en hem gebonden en in den kerker gezet, om den wille van Herodias, de huisvrouw van Filippus zijnen broeder;

4 want Johannes zeide tot hem: Het is u niet geoorloofd haar te hebben.

5 En willende hem dooden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een Profeet.

6 Maar als de dag van Herodes geboorte gehouden werd, danste de dochter van Herodias in het midden *van hen*, en zij behaagde aan Herodes:

7 waarom hij haar met eede beloofde te geven wat zij ook eischen zoude.

8 En zij, te voren onderricht zijnde van hare moeder, zeide: Geef mij hier in een schotel het hoofd van Johannes den Dooper.

9 En de Koning werd bedroefd; doch om de eeden en degenen die met *hem* aanzaten, gebood hij dat het *haar* zoude gegeven worden,

10 en zond henen en onthoofdde Johannes in den kerker.

11 En zijn hoofd werd gebracht in een schotel, en aan het dochterken gegeven; en zij droeg het tot hare moeder.

12 En zijne discipelen kwamen, en namen het lichaam weg, en begroeven hetzelve, en gingen en boodschapten het Jezus.

13 En *als* Jezus *dit* hoorde, vertrok hij van daar te scheep naar eene woeste plaats alleen; en de scharen *dat* hoorende, zijn hem te voet gevolgd uit de steden.

Marc. 6:30-44. Luc. 9:10-17. Joh. 6:1-13. Matth. 15:32-39.

14 En Jezus uitgaande, zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hunne kranken.

15 En als het nu avond werd, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan: laat de scharen van u, opdat zij henengaan in de vlekken en zichzelven spijs koopen.

16 Maar Jezus zeide tot hen: 't Is hun
niet van noode henen te gaan: geeft gij
hun te eten.
17 Doch zij zeiden tot hem: Wij hebben
hier niet dan vijf brooden en twee visschen.
18 En hij zeide: Brengt mij dezelve hier.
19 En hij beval de scharen neder te
zitten op het gras, en nam de vijf broo-
den en de twee visschen, en opwaarts
ziende naar den hemel, zegende hij de-
zelve; en als hij ze gebroken had, gaf
hij de brooden aan de discipelen, en de
discipelen aan de scharen.
20 En zij aten allen en werden verza-
digd; en zij namen òp het overschot der
brokken, twaalf volle korven.
21 Die nu gegeten hadden, waren om-
trent vijf duizend mannen, zonder de vrou-
wen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus zijne dis-
cipelen in het schip te gaan, en vóór
hem af te varen naar de andere zijde,
terwijl hij de scharen vàn zich zoude
laten. Marc. 6:45-56. Joh. 6:16-21.
23 En als hij nu de scharen vàn zich
gelaten had, klom hij op den berg alleen,
om te bidden. En als het nu avond was
geworden, zoo was hij daar alleen.
24 En het schip was nu midden in de
zee, zijnde in nood van de baren; want
de wind was *hun* tegen.
25 Maar ter vierder nachtwake kwam
Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
26 En de discipelen ziende hem op de
zee wandelen, werden ontroerd, zeggende:
Het is een spooksel; en zij schreeuwden
van vrees.
27 Maar terstond sprak Jezus hen aan,
zeggende: Zijt goedsmoeds, ìk ben het,
vreest niet.
28 En Petrus antwoordde hem en zeide:
Heere, indien gij het zijt, zoo gebied mij
tot u te komen op het water.
29 En hij zeide: Kom! En Petrus klom
neder van het schip, en wandelde op het
water om tot Jezus te komen.
30 Maar ziende den sterken wind, werd
hij bevreesd, en als hij begon neder te
zinken riep hij, zeggende: Heere, be-
houd mij!
31 En Jezus terstond de hand uitste-
kende, greep hem aan, en zeide tot hem: Gij
kleingeloovige, waarom hebt gij gewankeld?
32 En als zij in het schip geklommen
waren, stilde de wind.
33 Die nu in het schip *waren*, kwamen
en aanbaden hem, zeggende: Waarlijk,
gij zijt Gods Zoon.
34 En overgevaren zijnde, kwamen zij
in het land Gennésareth. Marc. 6:53-56.
35 En als de mannen van die plaats
hem werden kennende, zonden zij in dat
geheele omliggende land, en brachten
tot hem allen die kwalijk gesteld waren,
36 en baden hem dat zij alleenlijk den
zoom zijns kleeds zouden mogen aanra-
ken; en zoovelen als *hem* aanraakten,
werden gezond. Matth. 9:20.

HOOFDSTUK 15.

TOEN kwamen tot Jezus *eenige* Schrift-
geleerden en Farizeërs die van Jeru-
zalem *waren*, zeggende: Marc. 7:1-23.
2 Waarom overtreden uwe discipelen
de inzettingen der ouden? Want zij was-
schen hunne handen niet, wanneer zij
brood zullen eten.
3 Maar hij antwoordende, zeide tot hen:
Waarom overtreedt ook gij het gebod
Gods door uwe inzetting?
4 Want God heeft geboden, zeggende:
[a] Eer uwen vader en uwe moeder; en:
[b] Wie vader of moeder vloekt, die zal den
dood sterven. a Exod 20:12. Deut. 5:16.
b Exod. 21:17. Lev. 20:9. Spr. 20:20.
5 Maar gij zegt: Zoo wie tot vader of
moeder zal zeggen: *Het is* een gave zoo
wat u van mij zoude kunnen ten nutte
komen, en zijnen vader of zijne moeder
geenszins zal eeren, *die voldoet.*
6 En gij hebt *alzoo* Gods gebod krach-
teloos gemaakt door uwe inzetting.
7 Gij geveinsden, wèl heeft Jesaja van
u geprofeteerd, zeggende:
8 Dit volk genaakt Mij met hunnen mond
en eert Mij met de lippen, maar hun
hart houdt zich verre van Mij; Jes. 29:13.
9 doch tevergeefs eeren zij Mij, leerende
leeringen *die* geboden van menschen *zijn.*
10 En als hij de schare tot zich geroepen
had, zeide hij tot hen: Hoort en verstaat:
11 hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt
den mensch niet; maar hetgeen ten monde
uitgaat, dàt ontreinigt den mensch.
Hand. 10:15. Rom. 14:17. Tit. 1:15.
12 Toen kwamen zijne discipelen tot
hem, en zeiden tot hem: Weet gij *wel,*
dat de Farizeërs deze rede hoorende, ge-
ergerd zijn geweest?
13 Maar hij antwoordende, zeide: Alle
plant die mijn hemelsche Vader niet ge-
plant heeft, zal uitgeroeid worden.

14 Laat ze varen, zij zijn blinde leidslieden der blinden: indien nu de blinde den blinde leidt, zoo zullen zij beiden in de gracht vallen. Luc. 6:39.
15 En Petrus antwoordende, zeide tot hem: Verklaar ons deze gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide: Zijt ook gijlieden alsnog onwetende?
17 Verstaat gij nog niet, dat al wat ten monde ingaat, in den buik komt, en in de heimelijkheid wordt uitgeworpen?
18 Maar die dingen die ten monde uitgaan, komen voort uit het hart, en díe ontreinigen den mensch.
19 Want uit het hart komen voort booze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valsche getuigenissen, lasteringen;
20 deze dingen zijn het die den mensch ontreinigen, maar het eten met ongewasschen handen ontreinigt den mensch niet.
21 En Jezus van daar gaande, vertrok naar de deelen van Tyrus en Sidon. Marc. 7:24-30.
22 En zie, eene Kananeesche vrouw uit die landpalen komende, riep tot hem, zeggende: Heere, *gij* Zone Davids, ontferm u mijner! mijne dochter is deerlijk van den duivel bezeten.
23 Doch hij antwoordde haar niet een woord. En zijne discipelen tot hem komende, baden hem, zeggende: Laat ze van u, want zij roept ons na.
24 Maar hij antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis Israëls. Matth. 10:6.
25 En zij kwam en aanbad hem, zeggende: Heere, help mij!
26 Doch hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen en den hondekens *voor* te werpen.
27 En zij zeide: Ja Heere, doch de hondekens eten óók van de brokskens die daar vallen van de tafel hunner heeren.
28 Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof: u geschiede gelijk gij wilt. En hare dochter werd gezond van diezelfde ure.
29 En Jezus van daar vertrekkende, kwam aan de zee van Galiléa, en klom op den berg en zat daar neder. Marc. 7:31.
30 En vele scharen zijn tot hem gekomen, hebbende bij zich kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen, en wierpen ze voor de voeten van Jezus; en hij genas dezelven:
31 alzoo dat de scharen zich verwonderden, ziende de stommen sprekende, de lammen gezond, de kreupelen wandelende, en de blinden ziende; en zij verheerlijkten den God Israëls. Matth. 11:5.
32 En Jezus zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij mij gebleven zijn, en hebben niet wat zij eten zouden; en ik wil ze niet nuchteren vàn mij laten, opdat zij op den weg niet bezwijken.
Matth. 14:15-21. Marc. 8:1-10. Joh. 6:5-13.
33 En zijne discipelen zeiden tot hem: Van waar *zullen* wij zoovele brooden in de woestijn *bekomen*, dat wij zulk eene groote schare zouden verzadigen?
34 En Jezus zeide tot hen: Hoeveel brooden hebt gij? Zij zeiden: Zeven, en weinige vischkens.
35 En hij gebood de scharen neder te zitten op de aarde.
36 En hij nam de zeven brooden en de visschen, en als hij gedankt had, brak hij ze, en gaf ze aan zijne discipelen, en de discipelen *gaven ze* aan de schare.
37 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen òp het overschot der brokken, zeven volle manden.
38 En die gegeten hadden, waren vier duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
39 En de scharen vàn zich gelaten hebbende, ging hij in het schip, en kwam in de landpalen van Magdala.

HOOFDSTUK 16.

EN de Farizeërs en Sadduceërs tot hem gekomen zijnde, en *hem* verzoekende, begeerden van hem dat hij hun een teeken uit den hemel zoude toonen.
Marc. 8:11-13. Matth. 12:38, 39.
2 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Als het avond geworden is, zegt gij: Schoon weder, want de hemel is rood; Luc. 12:54-56.
3 en des morgens: Heden onweder, want de hemel is droevig rood. Gij geveinsden, het aanschijn des hemels weet gij wel te onderscheiden, en kunt gij de teekenen der tijden niet *onderscheiden*?
4 Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken; en aan hetzelve zal geen teeken gegeven worden dan het teeken van Jona den Profeet. En hen verlatende, ging hij weg.
5 En als zijne discipelen op de andere

zijde gekomen waren, hadden zij vergeten
brooden *mede* te nemen. Marc. 8:14-21.
6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en
wacht u van den zuurdeesem der Farizeërs en Sadduceërs. Luc. 12:1.
7 En zij overleiden bij zichzelve, zeggende: *Het is* omdat wij geen brooden
*mede*genomen hebben.
8 En Jezus, *dat* wetende, zeide tot hen:
Wat overlegt gij bij uzelve, gij kleingeloovigen, dat gij geen brooden *mede*genomen hebt?
9 Verstaat gij nog niet, en gedenkt gij niet
aan de vijf brooden der vijf duizend *mannen*,
en hoeveel korven gij opnaamt? Matth. 14:17-21.
10 noch aan de zeven brooden der vier
duizend *mannen*, en hoeveel manden gij
opnaamt? Matth. 15:32-38.
11 Hoe verstaat gij niet, dat ik u van
geen brood gesproken heb, *als ik zeide*
dat gij u wachten zoudt van den zuurdeesem der Farizeërs en Sadduceërs.
12 Toen verstonden zij dat hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden
van den zuurdeesem des broods, maar van
de leer der Farizeërs en Sadduceërs.
13 Als nu Jezus gekomen was in de deelen van Cesaréa Filippi, vraagde hij zijnen
discipelen, zeggende: Wie zeggen de menschen dat ik, de Zoon des menschen, ben?
Marc. 8:27-30. Luc. 9:18-21. Dan. 7:13.
14 En zij zeiden: Sommigen: Johannes
de Dooper; en anderen: Elía; en anderen:
Jeremía of een van de Profeten. Matth. 11:14.
15 Hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt
gij dat ik ben?
16 En Simon Petrus antwoordende, zeide:
Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. Joh. 6:69.
17 En Jezus antwoordende, zeide tot hem:
Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona; want vleesch
en bloed heeft u *dat* niet geopenbaard,
maar mijn Vader die in de hemelen is.
18 En ik zeg u ook dat gij zijt Petrus,
en op deze petra zal ik mijne gemeente
bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen. Joh. 1:43.
19 En ik zal u geven de sleutelen van
het Koninkrijk der hemelen; en zoo wat
gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zoo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen
ontbonden zijn. Matth. 18:18. Joh. 20:23.
20 Toen verbood hij zijnen discipelen,
dat zij iemand zeggen zouden dat hij
was Jezus de Christus.
21 Van toen aan begon Jezus zijnen discipelen te vertoonen, dat hij moest henengaan
naar Jeruzalem, en veel lijden van de Ouderlingen en Overpriesteren en Schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage
opgewekt worden. Marc. 8:31-38; 9:1.
Luc. 9:22-27. Matth. 17:22, 23; 20:18, 19.
22 En Petrus hem tot zich genomen
hebbende, begon hem te bestraffen, zeggende: Heere, *wees* u genadig: dit zal u
geenszins geschieden.
23 Maar hij zich omkeerende, zeide tot
Petrus: Ga weg achter mij, satan, gij
zijt mij een aanstoot: want gij verzint
niet de dingen die Gods zijn, maar die
der menschen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot zijne discipelen:
Zoo iemand achter mij wil komen, die
verloochene zichzelven, en neme zijn kruis
op en volge mij. Matth. 10:38, 39.
25 Want zoo wie zijn leven zal willen
behouden, die zal hetzelve verliezen; maar
zoo wie zijn leven verliezen zal om mijnentwil, die zal hetzelve vinden.
Luc. 17:33. Joh. 12:25.
26 Want wat baat het een mensch, zoo
hij de geheele wereld gewint, en lijdt schade
zijner ziel? Of wat zal een mensch geven
tot lossing van zijne ziel?
27 [a] Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders met
zijne Engelen, en [b] alsdan zal hij een iegelijk vergelden naar zijn doen. a Matth. 25:31.
b Spr. 24:12. Job 34:11. Ps. 62:13. 2 Cor. 5:10.
28 Voorwaar zeg ik u, daar zijn sommigen van die hier staan, welke den dood
niet smaken zullen, totdat zij den Zoon
des menschen zullen hebben zien komen
in zijn Koninkrijk.

HOOFDSTUK 17.

EN na zes dagen nam Jezus met zich
Petrus, en Jacobus, en Johannes zijnen
broeder, en bracht ze op eenen hoogen
berg alleen. Marc. 9:2-9. Luc. 9:28-36.
2 En hij werd voor hen veranderd van
gedaante; en zijn aangezicht blonk gelijk
de zon, en zijne kleederen werden wit
gelijk het licht.
3 En zie, van hen werden gezien Mozes
en Elía, met hem samensprekende.
4 En Petrus antwoordende, zeide tot Jezus: Heere, 't is goed dat wij hier zijn;
zoo gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor u eenen en voor Mozes
eenen, en eenen voor Elía.

5 Terwijl hij nog sprak, zie, eene lichtige wolk heeft hen overschaduwd; en zie, eene stem uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelke Ik mijn welbehagen heb: hoort hem.

Jes. 42:1. Matth. 3:17. 2 Petr. 1:17.

6 En de discipelen *dit* hoorende, vielen op hun aangezicht en werden zeer bevreesd.

7 En Jezus bij hen komende, raakte ze aan, en zeide: Staat op en vreest niet.

8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alleen.

9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des menschen zal opgestaan zijn uit de dooden.

10 [a] En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Wat zeggen dan de Schriftgeleerden, dat [b] Elía eerst moet komen?

a Marc. 9:11-13. b Mal. 4:5.

11 Doch Jezus antwoordende zeide tot hen: Elía zal wel eerst komen, en alles weder oprichten;

12 maar ik zeg u dat Elía nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend, doch zij hebben aan hem gedaan al wat zij hebben gewild: alzóó zal ook de Zoon des menschen van hen lijden.

13 Toen verstonden de discipelen dat hij hun van Johannes den Dooper gesproken had.

14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch, vallende voor hem op de knieën, en zeggende: Marc. 9:14-29. Luc. 9:37-42.

15 Heere, ontferm u over mijn zoon, want hij is maanziek, en is in zwaar lijden; want menigmaal valt hij in 't vuur en menigmaal in 't water;

16 en ik heb hem tot uwe discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen.

17 En Jezus antwoordende, zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal ik nog met ulieden zijn, hoe lang zal ik u nog verdragen? Brengt hem mij hier.

18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.

19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wíj hem niet kunnen uitwerpen?

20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg ik u, zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga henen van hier derwaarts, en hij zal henengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.

Matth. 21:21. Luc. 17:6.

21 Maar dit geslacht vaart niet uit dan door bidden en vasten.

22 En als zij in Galiléa verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, Matth. 16:21; 20:18, 19.

Marc. 9:30-32. Luc. 9:43-45.

23 en zij zullen hem dooden; en ten derden dage zal hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.

24 En als zij te Kapernaüm ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden: Uw Meester, betaalt hij de didrachmen niet? Exod. 30:13.

25 Hij zeide: Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon? de Koningen der aarde, van wie nemen zij tollen of schatting, van hunne zonen of van de vreemden?

26 Petrus zeide tot hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zoo zijn dan de zonen vrij.

27 Maar opdat wij hun geenen aanstoot geven, ga henen naar de zee, werp den angel *uit*, en neem den eersten visch die opkomt; en zijnen mond geopend hebbende zult gij eenen stater vinden: neem dien en geef hem aan hen, voor mij en u.

HOOFDSTUK 18.

TE dierzelfder ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is toch de meeste in 't Koninkrijk der hemelen?

Marc. 9:33-37, 42-48. Luc. 9:46-48.

2 En Jezus een kindeken tot zich geroepen hebbende, stelde dat in 't midden van hen,

3 en zeide: Voorwaar zeg ik u, indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan. Matth. 19:14.

4 Zoo wie dan zichzelven zal vernederen gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het Koninkrijk der hemelen;

5 en zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij.

6 Maar zoo wie één van deze kleinen die in mij gelooven, ergert, het ware hem nutter dat een molensteen aan zijnen hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte der zee. Luc. 17:1, 2.

7 Wee der wereld van de ergernissen!

want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen, doch wee dien mensch door welken de ergernis komt!
8 Indien dan uwe hand of uw voet u ergert, houw ze af en werp ze van u: het is u beter tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt *zijnde*, dan twee handen of twee voeten hebbende, in 't eeuwige vuur geworpen te worden. Matth. 5:29, 30.
9 En indien uw oog u ergert, trek het uit en werp het van u: het is u beter maar één oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in 't helsche vuur geworpen te worden.
10 Ziet toe dat gij niet één van deze kleinen veracht; want ik zeg ulieden dat hunne Engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht mijns Vaders die in de hemelen is.
11 Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken dat verloren was. Luc. 19:10.
12 Wat dunkt u? indien eenig mensch honderd schapen had, en één uit dezelve afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen henengaande, het afgedwaalde zoeken? Luc. 15:4-7.
13 En indien het geschiedt dat hij hetzelve vindt, voorwaar ik zeg u, dat hij zich meer verblijdt over hetzelve dan over de negen en negentig die niet afgedwaald zijn geweest.
14 Alzóó is de wil niet uws Vaders die in de hemelen is, dat één van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga henen en bestraf hem tusschen u en hem alleen: indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen; Lev. 19:17. Luc. 17:3.
16 maar indien hij *u* niet hoort, zoo neem nog één of twee met u, opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. Deut. 19:15. 2 Cor. 13:1. Joh. 8:17.
17 En indien hij denzelven geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente, en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
18 Voorwaar zeg ik u, al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen. Matth. 16:19.
19 Wederom zeg ik u, indien daar twee van u samenstemmen op de aarde, over eenige zaak die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader die in de hemelen is;
20 want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.
21 Toen kwam Petrus tot hem en zeide: Heere, hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven? Tot zevenmaal?
22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zeven*maal*. Luc. 17:4.
23 Daarom wordt het Koninkrijk der hemelen vergeleken bij een zeker Koning, die rekening met zijne dienstknechten houden wilde.
24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebracht een die hem schuldig was tien duizend talenten.
25 En als hij niet had om te betalen, beval zijn heer dat men hem zoude verkoopen, en zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat *de schuld* zoude betaald worden.
26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heere, wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
27 En de heer van dezen dienstknecht met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen en de schuld hem kwijtgescholden.
28 Maar die dienstknecht uitgaande, heeft gevonden eenen zijner mededienstknechten die hem honderd penningen schuldig was, en hem aanvattende, greep hij *hem* bij de keel, zeggende: Betaal mij wat gij schuldig zijt.
29 Zijn mededienstknecht dan, nedervallende aan zijne voeten, bad hem, zeggende: Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
30 Doch hij wilde niet, maar ging henen en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zoude betaald hebben.
31 Als nu zijne mededienstknechten zagen hetgeen geschied was, zijn zij zeer bedroefd geworden en komende, verklaarden zij hunnen heere al wat er geschied was.
32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem: Gij booze dienstknecht, al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt:
33 behoordet gij óók niet u over uwen mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik óók mij over u ontfermd heb?
34 En zijn heer vertoornd zijnde, leverde

hem den pijnigers over, totdat hij zoude betaald hebben al wat hij hem schuldig was.
35 Alzóó zal ook mijn hemelsche Vader ú doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijnen broeder zijne misdaden. Matth. 6:15.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde toen Jezus deze woorden geëindigd had, dat hij vertrok van Galiléa, en kwam over den Jordaan, in de landpalen van Judéa. Marc. 10:1-12.
2 En vele scharen volgden hem, en hij genas ze aldaar.
3 En de Farizeërs kwamen tot hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem: Is het een mensch geoorloofd zijne vrouw te verlaten om allerlei oorzaak?
4 Doch hij antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne *den mensch* gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw, Gen. 1:27; 5:2.
5 en gezegd heeft: Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn? Gen. 2:24. Efez. 5:31.
6 alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mensch niet. Efez. 5:28.
7 Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden, eenen scheidbrief te geven en haar te verlaten? Deut. 24:1. Matth. 5:31.
8 Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten; maar van den beginne is 't alzóó niet geweest.
9 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaat anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, *die* doet overspel; en die de verlatene trouwt, doet *óók* overspel. Matth. 5:32. Luc. 16:18.
10 Zijne discipelen zeiden tot hem: Indien de zaak des menschen met de vrouw alzóó staat, zoo is 't niet oorbaar te trouwen.
11 Doch hij zeide tot hen: Allen vatten dit woord niet, maar wien het gegeven is.
12 Want daar zijn gesnedenen die uit moeders lijf alzóó geboren zijn, en daar zijn gesnedenen die van de menschen gesneden zijn, en daar zijn gesnedenen die zichzelve gesneden hebben om het Koninkrijk der hemelen: die *dit* vatten kan, vatte *het*.
13 Toen werden kinderkens tot hem gebracht, opdat hij de handen hun zoude opleggen, en bidden; en de discipelen bestraften dezelven. Marc. 10:13-16. Luc. 18:15-17.
14 Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen. Matth. 18:3.
15 En als hij hun de handen opgelegd had, vertrok hij van daar.
16 En zie, er kwam een tot hem, en zeide tot hem: Goede Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe? Marc. 10:17-31. Luc. 18:18-30.
17 En hij zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één, *namelijk* God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.
18 Hij zeide tot hem: Welke? En Jezus zeide: *Deze:* gij zult niet dooden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven; Exod. 20:12-16. Deut. 5:16-20.
19 eer uwen vader en uwe moeder, en: gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven. Lev. 19:18.
20 De jongeling zeide tot hem: Alle deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af: wat ontbreekt mij nog?
21 Jezus zeide tot hem: Zoo gij wilt volmaakt zijn, ga henen, verkoop wat gij hebt en geef het den armen, en gíj zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg mij. Luc. 12:33.
22 Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij had vele goederen.
23 En Jezus zeide tot zijne discipelen: Voorwaar ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan.
24 En wederom zeg ik u, het is lichter dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods. 1 Tim. 6:9.
25 Zijne discipelen nu *dit* hoorende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden?
26 En Jezus *hen* aanziende zeide tot hen: Bij de menschen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Gen. 18:14. Job 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6.
27 Toen antwoordde Petrus en zeide tot hem: Zie, wíj hebben alles verlaten en zijn u gevolgd: wat zal ons dan geworden? Luc. 5:11.
28 En Jezus zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat gij die mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des menschen zal gezeten zijn op den troon zijner heerlijkheid, *dat* gij óók zult zitten

op twaalf tronen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls. Luc. 22:30.

29 En zoo wie zal verlaten hebben huizen, of broeders of zusters, of vader of moeder, of vrouw of kinderen, of akkers, om mijns naams wil, *die* zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven.

30 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en *vele* laatsten de eersten.

Matth. 20:16. Marc. 10:31. Luc. 13:30.

HOOFDSTUK 20.

WANT het Koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met den morgenstond uitging om arbeiders te huren in zijnen wijngaard.

2 En als hij met de arbeiders ééns geworden was voor een penning 's daags, zond hij ze henen in zijnen wijngaard.

3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen ledig staande op de markt;

4 en hij zeide tot hen: Gaat gij óók henen in den wijngaard, en zoo wat recht is, zal ik u geven. En zij gingen.

5 Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks.

6 En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat gij hier den geheelen dag ledig?

7 Zij zeiden tot hem: Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook gij henen in den wijngaard, en zoo wat recht is, zult gij ontvangen.

8 Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards tot zijnen rentmeester: Roep de arbeiders en geef hun het loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.

9 En als zij kwamen die ter elfder ure *gehuurd waren*, ontvingen zij ieder een penning.

10 En de eersten komende, meenden dat zij meer ontvangen zouden; en zijzelve ontvingen óók elk een penning.

11 En *dien* ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes,

12 zeggende: Deze laatsten hebben *maar* één uur gearbeid, en gij hebt ze òns gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen hebben.

13 Doch hij antwoordende, zeide tot eenen van hen: Vriend, ik doe u geen onrecht: zijt gij niet met mij eens geworden voor een penning?

14 Neem het uwe en ga henen; ik wil dezen laatste ook geven gelijk als u.

15 Of is het mij niet geoorloofd te doen met het mijne wat ik wil? Of is uw oog boos omdat ìk goed ben?

16 Alzóó zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Matth. 19:30; 22:14. Marc. 10:31.

17 En Jezus opgaande naar Jeruzalem, nam tot zich de twaalf discipelen alleen, op den weg, en zeide tot hen:

Marc. 10:32-34. Luc. 18:31-33.

18 Zie, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des menschen zal den Overpriesteren en Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen; Matth. 16:21; 17:22, 23.

19 en zij zullen hem den heidenen overleveren, om hem te bespotten en te geeselen en te kruisigen; en ten derden dage zal hij wederopstaan.

20 Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeüs tot hem met hare zonen, *hem* aanbiddende en begeerende wat van hem. Marc. 10:35-45. Luc. 22:24-27.

21 En hij zeide tot haar: Wat wilt gij? Zij zeide tot hem: Zeg dat deze mijne twee zonen zitten mogen de één tot uwe rechter- en de ander tot uwe linker*hand* in uw Koninkrijk.

22 Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken dien ìk drinken zal, en met den doop gedoopt worden waarmede ìk gedoopt worde? Zij zeiden tot hem: Wij kunnen. Joh. 18:11*b*. Luc. 12:50.

23 En hij zeide tot hen: Mijnen drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop waarmede ìk gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot mijne rechter- en tot mijne linker*hand* staat bij míj niet te geven, maar *het zal gegeven worden* wien het bereid is van mijnen Vader. vs. 26, 27.

24 En als de *andere* tien *dat* hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders.

25 En als hen Jezus tot zich geroepen had, zeide hij: Gij weet dat de oversten der volkeren heerschappij voeren over hen, en de grooten gebruiken macht over hen.

26 Doch alzóó zal het onder ú niet zijn; maar zoo wie onder u zal willen groot worden, *die* zij uw dienaar;

Matth. 23:11. Marc. 9:35.

27 en zoo wie onder u zal willen de eerste zijn, *die* zij uw dienstknecht:

28 gelijk de Zoon des menschen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen. Joh. 13:14. Fil. 2:5-8. 1 Tim. 2:6.

29 En als zij van Jericho uitgingen, is hem eene groote schare gevolgd.
Marc. 10:46-52. Luc. 18:35-43.

30 En zie, twee blinden zittende aan den weg, als zij hoorden dat Jezus voorbijging, riepen, zeggende: Heere, gij Zone Davids, ontferm u onzer!

31 En de schare bestrafte hen, opdat zij zwijgen zouden, maar zij riepen te meer, zeggende: Ontferm u onzer, Heere, gij Zone Davids!

32 En Jezus *stil*staande, riep ze en zeide: Wat wilt gij dat ik u doe?

33 Zij zeiden tot hem: Heere, dat onze oogen geopend worden.

34 En Jezus innerlijk bewogen zijnde met barmhartigheid, raakte hunne oogen aan; en terstond werden hunne oogen ziende, en zij volgden hem.

HOOFDSTUK 21.

EN als zij nu Jeruzalem genaakten en gekomen waren te Bethfagé aan den Olijfberg, toen zond Jezus twee discipelen, zeggende tot hen:
Marc. 11:1-10. Luc. 19:28-38. Joh. 12:12-15.

2 Gaat henen in het vlek dat tegen u over *ligt*, en gij zult terstond eene ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar: ontbindt ze en brengt ze tot mij.

3 En indien u iemand iets zegt, zoo zult gij zeggen dat de Heere deze van noode heeft, en hij zal ze terstond zenden.

4 Dit alles nu is geschied opdat vervuld worde hetgeen gesproken is door den Profeet, zeggende:

5 Zegt der dochter Sions: Zie, uw Koning komt *tot* u, zachtmoedig en gezeten op eene ezelin en een veulen, *zijnde* een jong eener jukdragende *ezelin*. Zach. 9:9.

6 En de discipelen henengegaan zijnde, en gedaan hebbende gelijk Jezus hun bevolen had,

7 brachten de ezelin en het veulen, en leiden hunne kleederen op dezelve, en zetten *hem* daarop.

8 En de meeste schare spreidden hunne kleederen op den weg, en anderen hieuwen takken van de boomen en spreidden ze op den weg.

9 En de scharen die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna den Zone Davids! Gezegend *is* hij die komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*! Ps. 118:26.

10 En als hij te Jeruzalem inkwam, werd de geheele stad beroerd, zeggende: Wie is deze?

11 En de scharen zeiden: Deze is Jezus, de Profeet van Nazareth in Galiléa.

12 En Jezus ging in den Tempel Gods, en dreef uit allen die verkochten en kochten in den Tempel, en keerde de tafels der wisselaars om, en de zitstoelen dergenen die de duiven verkochten;
Marc. 11:15-17. Luc. 19:45, 46. Joh. 2:14-17.

13 en hij zeide tot hen: Daar is geschreven: [a] Mijn Huis zal een huis des gebeds genaamd worden; — maar gij hebt dat tot een [b] moordenaarskuil gemaakt.
a Jes. 56:7b. b Jer. 7:11.

14 En daar kwamen blinden en kreupelen tot hem in den Tempel, en hij genas dezelven.

15 Als nu de Overpriesters en Schriftgeleerden zagen de wonderheden die hij deed, en de kinderen roepende in den Tempel, en zeggende: Hosanna den Zone Davids! namen zij dat zeer kwalijk,

16 en zeiden tot hem: Hoort gij *wel* wat dezen zeggen? En Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit den mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij *U* lof toebereid? Ps. 8:3.

17 En hen verlatende, ging hij van daar uit de stad naar Bethanië, en overnachtte aldaar. Marc. 11:11.

18 En des morgens vroeg als hij wederkeerde naar de stad, hongerde hem.
Marc. 11:12-14, 20-24.

19 En ziende éénen vijgeboom aan den weg, ging hij naar hem toe, en vond niets aan denzelven dan alleen bladeren, en zeide tot hem: Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid. En de vijgeboom verdorde terstond.

20 En de discipelen *dat* ziende, verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom *zoo* terstond verdord?

21 Doch Jezus antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar zeg ik u, indien gij geloof hadt en niet twijfeldet, gij zoudt niet alleen doen hetgeen den vijgeboom *is geschied*, maar indien gij ook tot dezen berg zeidet: Word opgeheven en in de zee geworpen, het zoude geschieden; Matth. 17:20.

22 en al wat gij zult begeeren in 't gebed, geloovende, zult gij ontvangen. Matth. 7:7. Jac. 1:6.

23 En als hij in den Tempel gekomen was, kwamen tot hem, terwijl hij leerde, de Overpriesters en de Ouderlingen des volks, zeggende: Door wat macht doet gij deze dingen, en wie heeft u deze macht gegeven? Marc. 11:27-29. Luc. 20:1-8. Joh. 2:18.

24 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u óók één woord vragen, hetwelk indien gij mij zult zeggen, zoo zal ìk u ook zeggen door wat macht ik deze dingen doe:

25 De doop van Johannes, van waar was *die*? Uit den hemel of uit de menschen? En zij overleiden bij zichzelve en zeiden: Indien wij zeggen: Uit den hemel, zoo zal hij ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?

26 En indien wij zeggen: Uit de menschen, zoo vreezen wij de schare, want zij houden allen Johannes voor een Profeet. Matth. 14:5.

27 En zij, Jezus antwoordende, zeiden: Wij weten 't niet. En hij zeide tot hen: Zoo zeg ìk u ook niet door wat macht ik dit doe.

28 Maar wat dunkt u? Een mensch had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide hij: Zoon, ga henen, werk heden in mijnen wijngaard.

29 Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet; en daarna berouw hebbende, ging hij henen.

30 En gaande tot den tweeden, zeide hij desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik *ga*, heer; en hij ging niet.

31 Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het Koninkrijk Gods.

32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd; doch gij *zulks* ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te gelooven. Luc. 7:29, 30.

33 Hoort eene andere gelijkenis. Er was een heer des huizes die eenen wijngaard plantte, en zette eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak daarin, en bouwde eenen toren, en verhuurde dien den landlieden, en reisde buiten*slands*.
Marc. 12:1-12. Luc. 20:9-19. Jes. 5:1, 2.

34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijne dienstknechten tot de landlieden om zijne vruchten te ontvangen.

35 En de landlieden nemende zijne dienstknechten, hebben den eenen geslagen, en den anderen gedood, en den derden gesteenigd. Matth. 23:34-37.

36 Wederom zond hij andere dienstknechten, meer *in getal* dan de eerste; en zij deden hun desgelijks.

37 En ten laatste zond hij tot hen zijnen zoon, zeggende: Zij zullen mijnen zoon ontzien.

38 Maar de landlieden den zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam: komt, laat ons hem dooden en zijne erfenis *aàn ons* behouden.

39 En hem nemende, wierpen zij *hem* uit, buiten den wijngaard, en doodden *hem*.

40 Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij dien landlieden doen?

41 Zij zeiden tot hem: Hij zal den kwaden eenen kwaden dood aandoen, en zal den wijngaard anderen landlieden verhuren, die hem de vruchten op hare tijden zullen geven.

42 Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De steen dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen? Ps. 118:22, 23.

43 Daarom zeg ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en aan een volk gegeven dat zijne vruchten voortbrengt.

44 En wie op dezen steen valt, die zal verpletterd worden; en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen. Jes. 8:14, 15.

45 En als de Overpriesters en Farizeërs deze zijne gelijkenissen hoorden, verstonden zij dat hij van hen sprak.

46 En zoekende hem te vangen, vreesden zij de scharen, dewijl deze hem hielden voor een Profeet.

HOOFDSTUK 22.

EN Jezus antwoordende, sprak tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:

2 Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker Koning die zijnen zoon een bruiloft bereid had, Luc. 14:16-24.

3 en zond zijne dienstknechten uit, om de genooden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen.

4 Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genooden: Zie,

ik heb mijn middagmaal bereid, mijne ossen en de gemeste *beesten* zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed: komt tot de bruiloft.
5 Maar zij *zulks* niet achtende, zijn henengegaan, deze tot zijnen akker, gene tot zijne koopmanschap;
6 en de anderen grepen zijne dienstknechten, deden *hun* smaadheid aan, en doodden ze.
7 Als nu de Koning *dat* hoorde, werd hij toornig, en zijne krijgsheiren zendende, heeft hij die doodslagers vernield en hunne stad in brand gestoken.
8 Toen zeide hij tot zijne dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genooden waren 't niet waardig.
9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zoovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
10 En die dienstknechten uitgaande op de wegen, vergaderden allen die zij vonden, beide kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende *gasten*.
11 En als de Koning ingegaan was om de aanzittende *gasten* te overzien, zag hij aldaar eenen mensch niet gekleed *zijnde* met een bruiloftskleed,
12 en zeide tot hem: Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed *aan*hebbende? En hij verstomde.
13 Toen zeide de Koning tot de dienaars: Bindt zijne handen en voeten, neemt hem weg, en werpt *hem* uit in de buitenste duisternis: dáár zal zijn weening en knersing der tanden.
14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Matth. 20:16.
15 Toen gingen de Farizeërs henen en hielden te zamen raad, hoe zij hem verstrikken zouden in *zijne* rede.
Marc. 12:13-17. Luc. 20:20-26. Marc. 3:6.
16 En zij zonden uit tot hem hunne discipelen met de Herodianen, zeggende: Meester, wij weten dat gij waarachtig zijt, en den weg Gods in waarheid leert, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan;
17 zeg ons dan, wat dunkt u? Is het geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet?
18 Maar Jezus bekennende hunne boosheid, zeide:
19 Gij geveinsden, wat verzoekt gij mij? Toont mij den schattingpenning. En zij brachten hem eenen penning.
20 En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?
21 Zij zeiden tot hem: Des Keizers. Toen zeide hij tot hen: Geeft dan den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Gods is. Rom. 13:7.
22 En zij dit hoorende, verwonderden zich, en hem verlatende, zijn zij weggegaan.
23 Te dienzelfden dage kwamen tot hem de Sadduceërs, die zeggen dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
Marc. 12:18-27. Luc. 20:27-40. Hand. 23:8.
24 zeggende: Meester, Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geen kinderen hebbende, zoo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen en zijnen broeder zaad verwekken. Deut. 25:5.
25 Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste *eene vrouw* getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zoo liet hij zijne vrouw voor zijnen broeder.
26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den zevenden toe.
27 Ten laatste na allen is ook de vrouw gestorven.
28 In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven? want zij hebben ze allen gehad.
29 Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.
30 Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk en worden niet ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als Engelen Gods in den hemel.
31 En wat aangaat de opstanding der dooden, hebt gij niet gelezen hetgeen van God tot ulieden gesproken is, die daar zegt:
32 Ik ben de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs? God is niet een God der dooden, maar der levenden. Ex. 3:6.
33 En de scharen *dit* hoorende, werden verslagen over zijne leer.
34 En de Farizeërs gehoord hebbende dat hij den Sadduceërs den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd;
Marc. 12:28-31. Luc. 10:25-28.
35 en één uit hen, *zijnde* een Wetgeleerde, heeft gevraagd, hem verzoekende, en zeggende:
36 Meester, welk is het groote gebod in de wet?
37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere uwen God met geheel uw hart en met geheel uwe ziel en met geheel uw verstand. Deut. 6:5.

38 Dit is het eerste en het groote gebod.
39 En het tweede, daaraan gelijk, *is:*
Gij zult uwen naaste liefhebben als uzel-
ven. Lev. 19:18.
40 Aan deze twee geboden hangt de gan-
sche Wet en de Profeten. Rom. 13:9. Gal. 5:14.
41 Als nu de Farizeërs te zamen ver-
gaderd waren, vraagde hun Jezus,
Marc. 12:35-37. Luc. 20:41-44.
42 en zeide: Wat dunkt u van den
Christus? wiens zoon is hij? Zij zeiden
tot hem: Davids *zoon.*
43 Hij zeide tot hen: Hoe noemt hem
dan David in den Geest *zijnen* Heere?
zeggende:
44 De Heere heeft gezegd tot mijnen
Heere: Zit aan mijne rechter*hand*, tot-
dat Ik uwe vijanden zal gezet hebben
tot een voetbank uwer voeten. Ps. 110:1.
45 Indien hem dan David noemt *zijnen*
Heere, hoe is hij zijn zoon?
46 En niemand kon hem een woord
antwoorden, en niemand durfde hem, van
dien dag aan, *iets* meer vragen.

HOOFDSTUK 23.

TOEN sprak Jezus tot de scharen en
tot zijne discipelen,
2 zeggende: De Schriftgeleerden en de
Farizeërs zijn gezeten op den stoel van
Mozes.
3 Daarom al wat zij u zeggen dat gij
houden zult, houdt *dat* en doet *het*; maar
doet niet naar hunne werken; want zij
zeggen het, en doen het niet.
4 Want zij binden lasten die zwaar zijn
en kwalijk om te dragen, en leggen ze
op de schouders der menschen: maar zij
willen die met hunnen vinger niet ver-
roeren. Luc. 11:46.
5 En alle hunne werken doen zij om van
de menschen gezien te worden; want zij
maken hunne gedenkcedels breed, en ma-
ken de zoomen van hunne kleederen groot.
6 En zij beminnen de vooraanzitting in
de maaltijden, en de voorgestoelten in de
Synagogen, Marc. 12:38, 39. Luc. 11:43; 20:46.
7 ook de begroetingen op de markten,
en van de menschen genaamd te worden
Rabbi, Rabbi.
8 Doch gíj zult niet Rabbi genaamd
worden; want één is uw Meester, *name-
lijk* Christus, en gíj zijt allen broeders.
9 En gij zult niemand uwen Vader noe-
men op de aarde; want één is uw Vader,
namelijk die in de hemelen is.
10 En gij zult niet Meesters genoemd
worden; want één is uw Meester, *name-
lijk* Christus.
11 Maar de meeste van u zal uw die-
naar zijn. Matth. 20:26.
12 En wie zichzelven verhoogen zal,
die zal vernederd worden; en wie zich-
zelven zal vernederen, *die* zal verhoogd
worden. Luc. 14:11; 18:14.
13 Maar wee u, gij Schriftgeleerden en
Farizeërs, gij geveinsden! want gij sluit
het Koninkrijk der hemelen voor de men-
schen, overmits gíj *daar* niet ingaat, en
degenen die ingaan zouden, niet laat in-
gaan. Luc. 11:52.
14 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fari-
zeërs, gij geveinsden! want gij eet de
huizen der weduwen op, en *dat* onder
den schijn van lang te bidden; daarom
zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.
Marc. 12:40. Luc. 20:47.
15 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fari-
zeërs, gij geveinsden! want gij omreist
zee en land om éénen Jodengenoot te
maken; en als hij het geworden is, zoo
maakt gij hem een kind der hel, twee-
maal meer dan gij *zijt.*
16 Wee u, gij blinde leidslieden! die
zegt: Zoo wie gezworen zal hebben bij
den Tempel, dat is niets; maar zoo wie
gezworen zal hebben bij het goud des
Tempels, die is schuldig. Matth. 5:33-36.
17 Gij dwazen en blinden, want wat is
meerder: het goud, of de Tempel die het
goud heiligt?
18 En zoo wie gezworen zal hebben bij
het altaar, dat is niets; maar zoo wie
gezworen zal hebben bij de gave die
daarop is, die is schuldig.
19 Gij dwazen en blinden, want wat is
meerder: de gave, of het altaar dat de
gave heiligt?
20 Daarom wie zweert bij het altaar,
die zweert bij hetzelve en bij al wat
daarop is;
21 en wie zweert bij den Tempel, die
zweert bij denzelven en bij dien die daarin
woont;
22 en wie zweert bij den hemel, die
zweert bij den troon Gods en bij dien
die daarop zit.
23 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fa-
rizeërs, gij geveinsden! want gij vertient
de munte en de dille en de komijn, en
gij laat ná het zwaarste der Wet, *namelijk*
het oordeel en de barmhartigheid en het

geloof. Deze dingen moest men doen en
de andere niet nalaten. Luc. 11:42.
24 Gij blinde leidslieden, die de mug
uitzijgt en den kemel doorzwelgt.
25 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fa-
rizeërs, gij geveinsden! want gij reinigt
het buitenste des drinkbekers en des
schotels, maar van binnen zijn ze vol van
roof en onmatigheid. Luc. 11:39, 40.
26 Gij blinde Farizeër, reinig eerst wat
binnen in den drinkbeker en den schotel is,
opdat ook het buitenste derzelve rein worde.
27 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fa-
rizeërs, gij geveinsden! want gij zijt den
witgepleisterden graven gelijk, die van
buiten wel schoon schijnen, maar van
binnen zijn ze vol doodsbeenderen en alle
onreinigheid. Luc. 11:44.
28 Alzóó ook schijnt gíj wel den men-
schen van buiten rechtvaardig, maar van
binnen zijt gij vol geveinsdheid en onge-
rechtigheid.
29 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farize-
ers, gij geveinsden! want gij bouwt de gra-
ven der Profeten op, en versiert de graftee-
kenen der rechtvaardigen, Luc. 11:47, 48.
30 en zegt: Indien wij ten tijde onzer
vaderen waren geweest, wij zouden met
hen geen gemeenschap gehad hebben aan
het bloed der Profeten.
31 Aldus getuigt gij *tegen* uzelve, dat
gij kinderen zijt dergenen die de Profe-
ten gedood hebben.
32 Gij *dan* ook, vervult de maat uwer
vaderen.
33 Gij slangen, gij adderengebroedsels,
hoe zoudt gij de helsche verdoemenis
ontvlieden?
34 Daarom zie, ik zend tot u Profeten
en Wijzen en Schriftgeleerden, en uit
dezelven zult gij *sommigen* dooden en krui-
sigen, en *sommigen* uit dezelven zult gij
geeselen in uwe Synagogen, en zult ze
vervolgen van stad tot stad; Luc. 11:49-51.
35 opdat op u kome al het rechtvaar-
dige bloed dat vergoten is op de aarde,
van het bloed des rechtvaardigen [a]Abels
af, tot op het bloed van [b]Zacharía, den
zoon van Barachía, welken gij gedood
hebt tusschen den Tempel en het altaar.
[a]Gen. 4:8, 10. [b]2 Kron. 24:20, 21.
36 Voorwaar zeg ik u, alle deze dingen
zullen komen over dit geslacht.
37 Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de
Profeten doodt, en steenigt die tot u ge-
zonden zijn, hoe menigmaal heb ik uwe
kinderen willen bijeenvergaderen, gelijker-
wijs eene hen hare kiekens bijeenverga-
dert onder de vleugelen, en gijlieden hebt
niet gewild. Luc. 13:34, 35.
38 Zie, uw huis wordt u woest gelaten.
39 Want ik zeg u, gij zult mij van nu
aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Ge-
zegend *is* hij die komt in den naam des
Heeren. Ps. 118:26.

HOOFDSTUK 24.

EN Jezus ging uit en vertrok van den
Tempel; en zijne discipelen kwamen
bij hem, om hem de gebouwen des Tem-
pels te toonen. Marc. 13:1-13. Luc. 21:5-19.
2 En Jezus zeide tot hen: Ziet gij niet
alle deze dingen? Voorwaar zeg ik u, hier
zal niet *een* steen op *den anderen* steen
gelaten worden, die niet afgebroken zal
worden. Luc. 19:44.
3 En als hij op den Olijfberg gezeten
was, gingen de discipelen tot hem alleen,
zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze
dingen zijn? En welk *zal* het teeken *zijn*
van uwe toekomst en van de voleinding
der wereld?
4 En Jezus antwoordende, zeide tot hen:
Ziet toe dat u niemand verleide;
5 want velen zullen komen onder mij-
nen naam, zeggende: Ik ben de Christus,
en zij zullen velen verleiden.
6 En gij zult hooren van oorlogen en ge-
ruchten van oorlogen: ziet toe, wordt niet
verschrikt; want alle *die* dingen moeten ge-
schieden, maar nog is het einde niet.
7 Want *het ééne* volk zal tegen *het andere*
volk opstaan, en *het ééne* koninkrijk te-
gen *het andere* koninkrijk; en daar zullen
zijn hongersnooden, en pestilentiën, en
aardbevingen in verscheidene plaatsen.
8 Doch alle die dingen *zijn maar* een
begin der smarten.
9 Alsdan zullen zij u overleveren in
verdrukking, en zullen u dooden, en gij
zult gehaat worden van alle volkeren om
mijns naams wil. Matth. 10:17.
10 En dan zullen er velen geërgerd
worden, en zullen elkander overleveren
en elkander haten.
11 En vele valsche profeten zullen op-
staan, en zullen er velen verleiden.
12 En omdat de ongerechtigheid ver-
menigvuldigd zal worden, zoo zal de liefde
van velen verkouden.
13 Maar wie volharden zal tot het einde,
die zal zalig worden. Matth. 10:22. Openb. 2:10.

14 En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de geheele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volkeren; en dàn zal het einde komen.

15 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniël den Profeet, staande in de heilige plaats (die *het* leest, die merke daarop), Dan. 9:27. Marc. 13:14-20. Luc. 21:20-36.

16 dat alsdan die in Judéa zijn, vlieden op de bergen;

17 die op het dak is, kome niet af om iets uit zijn huis weg te nemen; Luc. 17:31.

18 en die op den akker is, keere niet weder terug om zijne kleederen weg te nemen.

19 Maar wee den bevruchten en den zoogenden *vrouwen* in die dagen!

20 Doch bidt dat uwe vlucht niet geschiede des winters noch op eenen sabbat;

21 want alsdan zal er groote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal. Dan. 12:1.

22 En zoo die dagen niet verkort werden, geen vleesch zoude behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.

23 Alsdan zoo iemand tot ulieden zal zeggen: Zie, híer is de Christus, of dáár, gelooft het niet. Marc. 13:21-23. Luc. 17:23.

24 Want daar zullen valsche christussen en valsche profeten opstaan, en zullen groote teekenen en wonderheden doen, alzoo dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden.

25 Zie, ik heb *het* u voorzegd.

26 Zoo zij dan tot u zullen zeggen: Zie, hij is in de woestijn, gaat niet uit; zie, *hij is* in de binnenkameren, gelooft het niet.

27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het Oosten en schijnt tot het Westen, alzóó zal ook de toekomst van den Zoon des menschen wezen. Luc. 17:24.

28 Want alwaar het doode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden. Job 39:33*b*. Luc. 17:37.

29 En terstond na de verdrukking dier dagen zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen bewogen worden. Jes. 13:10; 24:23. Ezech. 32:7. Joël 2:10, 31; 3:15. Marc. 13:24-31. Luc. 21:25-33.

30 En alsdan zal in den hemel verschijnen het teeken van den Zoon des menschen; en dan zullen alle de geslachten der aarde weenen, en zullen den Zoon des menschen zien, komende op de wolken des hemels met groote kracht en heerlijkheid. Dan. 7:13. Matth. 26:64.

31 En hij zal zijne Engelen uitzenden met eene bazuin van groot geluid, en zij zullen zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van *het éene* uiterste der hemelen tot *het andere* uiterste derzelve.

32 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teêr wordt en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij dat de zomer nabij is;

33 alzóó ook gijlieden, wanneer gij alle deze dingen zult zien, zoo weet dat *het* nabij is, voor de deur.

34 Voorwaar, ik zeg u, dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat alle deze dingen zullen geschied zijn. Matth. 16:28.

35 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan. Jes. 51:6.

36 Doch van dien dág en die ure weet niemand, ook niet de Engelen der hemelen, dan mijn Vader alleen. Marc. 13:32. Hand. 1:7.

37 En gelijk de dagen van Noach *waren*, alzóó zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen. Luc. 17:26, 27.

38 Want gelijk zij waren in de dagen vóór den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, op welken Noach in de ark ging, Gen. 7:7.

39 en bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam: alzóó zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen.

40 Alsdan zullen er twee op den akker zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden; Luc. 17:35, 36.

41 daar zullen twee *vrouwen* malen in den molen: de éene zal aangenomen en de andere zal verlaten worden.

42 Waakt dan, want gij weet niet in welke ure uw Heere komen zal. Matth. 25:13. Marc. 13:35.

43 Maar weet dit, dat zoo de heer des huizes geweten had in welke nachtwaak de dief komen zoude, hij zoude gewaakt hebben en zoude zijn huis niet hebben laten doorgraven. Luc. 12:39-46.

44 Daarom zijt ook gij bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des menschen komen. 1 Thess. 5:2.

45 Wie is dan de getrouwe en voorzichtige dienstknecht, denwelke zijn heer over

zijne dienstboden gesteld heeft, om hunlie-
den *hun* voedsel te geven ter rechter tijd?
46 Zalig is die dienstknecht, welken zijn
heer komende, zal vinden alzóó doende.
47 Voorwaar ik zeg u, dat hij hem zal
zetten over alle zijne goederen. Matth. 25:21.
48 Maar zoo die kwade dienstknecht in
zijn hart zoude zeggen: Mijn heer vertoeft
te komen;
49 en zoude beginnen *zijne* medediенst-
knechten te slaan, en te eten en te drin-
ken met de dronkaards:
50 zoo zal de heer dezes dienstknechts
komen ten dage op welken hij *hem* niet
verwacht, en ter ure die hij niet weet,
51 en zal hem afscheiden, en zijn deel
zetten met de geveinsden: dáár zal wee-
ning zijn en knersing der tanden.

HOOFDSTUK 25.

ALSDAN zal het Koninkrijk der heme-
len zijn gelijk tien maagden, welke
hare lampen namen en gingen uit, den
bruidegom tegemoet Luc. 12:35-38; 13:25.
2 En vijf van haar waren wijze en vijf
waren dwaze.
3 Die dwaas *waren*, hare lampen ne-
mende, namen geen olie met zich;
4 maar de wijze namen olie in hare va-
ten, met hare lampen.
5 Als nu de bruidegom vertoefde, wer-
den zij alle sluimerig en vielen in slaap.
6 En te middernacht geschiedde er een
geroep: Zie, de bruidegom komt, gaat uit,
hem tegemoet.
7 Toen stonden alle die maagden op, en
bereidden hare lampen.
8 En de dwaze zeiden tot de wijze:
Geeft ons van uwe olie, want onze lam-
pen gaan uit.
9 Doch de wijze antwoordden, zeggende:
Geenszins, opdat er misschien voor ons en
voor u niet genoeg zij; maar gaat liever
tot de verkoopers en koopt voor uzelve.
10 Als zij nu henengingen om te koo-
pen, kwam de bruidegom; en die gereed
waren, gingen met hem ìn tot de bruiloft,
en de deur werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de andere maag-
den, zeggende: Heere, Heere, doe ons open.
12 En hij antwoordende, zeide: Voorwaar
zeg ik u, ik ken u niet.
13 Zoo waakt dan, want gij weet den dag
niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des
menschen komen zal. Matth. 24:42. Marc. 13:35.
14 Want *het is* gelijk een mensch, die,
buitenslands reizende, zijne dienstknechten
riep, en gaf hun zijne goederen over;
Luc. 19:12-27. Marc. 13:34.
15 en den éénen gaf hij vijf talenten,
en den anderen twee, en den derden één,
een iegelijk naar zijn vermogen, en ver-
reisde terstond.
16 Die nu de vijf talenten ontvangen
had, ging henen en handelde daarmede,
en won andere vijf talenten.
17 Desgelijks ook die de twee *ontvangen
had*, die won ook andere twee.
18 Maar die het ééne ontvangen had,
ging henen en groef in de aarde, en ver-
borg het geld zijns heeren.
19 En na eenen langen tijd kwam de
heer van die dienstknechten, en hield re-
kening met hen.
20 En die de vijf talenten ontvangen
had, kwam en bracht tot hem andere vijf
talenten, zeggende: Heere, vijf talenten
hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf
talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
21 En zijn heer zeide tot hem: Wèl, gij
goede en getrouwe dienstknecht, over wei-
nig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik
u zetten: ga ìn in de vreugde uws heeren.
22 En die de twee talenten ontvangen
had, kwam óók tot hem, en zeide: Heere,
twee talenten hebt gij mij gegeven; zie,
andere twee talenten heb ik boven de-
zelve gewonnen.
23 Zijn heer zeide tot hem: Wèl, gij goede
en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt
gij getrouw geweest, over veel zal ik u zet-
ten: ga ìn in de vreugde uws heeren.
24 Maar die het ééne talent ontvangen
had kwam óók, en zeide: Heere, ik kende
u dat gij een hard mensch zijt, maaiende
waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende
van daar *waar* gij niet gestrooid hebt;
25 en bevreesd zijnde, ben ik henenge-
gaan en heb uw talent verborgen in de
aarde: zie, gij hebt het uwe.
26 Maar zijn heer antwoordende, zeide
tot hem: Gij booze en luie dienstknecht,
gij wist dat ik maai waar ik niet gezaaid
heb, en van daar vergader, waar ik niet
gestrooid heb:
27 zoo moest gij dan mijn geld bij de
wisselaren gedaan hebben, en ik komende,
zoude het mijne wedergenomen hebben
met woeker.
28 Neemt dan van hem het talent weg, en
geeft het dengene die de tien talenten heeft.
29 Want een iegelijk die heeft, *dien* zal

gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van dengene die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft. Matth. 13:12. Marc. 4:25. Luc. 8:18.
30 En werpt den onnutten dienstknecht uit in de buitenste duisternis: dáár zal weening zijn en knersing der tanden.
31 En wanneer de Zoon des menschen komen zal in zijne heerlijkheid, en alle de heilige Engelen met hem, dan zal hij zitten op den troon zijner heerlijkheid; Matth. 16:27.
32 en vóór hem zullen alle de volkeren vergaderd worden, en hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt;
33 en hij zal de schapen tot zijne rechter*hand* zetten, maar de bokken tot *zijne* linker*hand*.
34 Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen die tot zijne rechter*hand zijn*: Komt gij gezegenden mijns Vaders, beërft het Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld;
35 want ik ben hongerig geweest en gij hebt mij te eten gegeven, ik ben dorstig geweest en gij hebt mij te drinken gegeven, ik was een vreemdeling en gij hebt mij geherbergd, Jes. 58:7.
36 *ik was* naakt en gij hebt mij gekleed, ik ben krank geweest en gij hebt mij bezocht, ik was in de gevangenis en gij zijt tot mij gekomen.
37 Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij u hongerig gezien, en gespijzigd? of dorstig, en te drinken gegeven?
38 En wanneer hebben wij u een vreemdeling gezien, en geherbergd? of naakt, en gekleed?
39 En wanneer hebben wij u krank gezien of in de gevangenis, en zijn tot u gekomen?
40 En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg ik u, voor zooveel gij *dit* één van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij *dat* mij gedaan. Matth. 10:42.
41 Dan zal hij zeggen ook tot degenen die ter linker*hand zijn*: Gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is;
42 want ik ben hongerig geweest en gij hebt mij niet te eten gegeven, ik ben dorstig geweest en gij hebt mij niet te drinken gegeven,
43 ik was een vreemdeling en gij hebt mij niet geherbergd, naakt en gij hebt mij niet gekleed, krank en in de gevangenis en gij hebt mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook dezen hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of krank, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?
45 Dan zal hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg ik u, voor zooveel gij *dit* één van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij het mij óók niet gedaan.
46 En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven. Dan. 12:2. Joh. 5:29.

HOOFDSTUK 26.

EN het is geschied als Jezus alle deze woorden geëindigd had, dat hij tot zijne discipelen zeide:
2 Gij weet dat na twee dagen het Pascha is, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden om gekruisigd te worden.
Marc. 14:1, 2. Luc. 22:1, 2.
3 Toen vergaderden de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen des volks in de zaal des Hoogepriesters, die genaamd was Kajafas,
4 en beraadslaagden te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en dooden zouden.
5 Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde onder het volk.
6 Als nu Jezus te Bethanië was, ten huize van Simon den melaatsche,
Marc. 14:3-9. Joh. 12:1-8.
7 kwam tot hem eene vrouw, hebbende eene albasten flesch met zeer kostelijke zalf, en goot ze uit op zijn hoofd, daar hij aan *tafel* zat.
8 En zijne discipelen *dat* ziende, namen het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dit verlies?
9 Want deze zalf had duur kunnen verkocht en *de penningen* den armen gegeven worden.
10 Maar Jezus *zulks* verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? Want zij heeft een goed werk aan mij gewrocht.
11 Want de armen hebt gij altijd met u, maar mij hebt gij niet altijd. Deut. 15:11.
12 Want als zij deze zalf op mijn lichaam gegoten heeft, zoo heeft zij het gedaan tot *eene voorbereiding van* mijne begrafenis.
13 Voorwaar zeg ik u, alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de geheele

wereld, *daar* zal ook tot hare gedachtenis ge-
sproken worden van hetgeen zij gedaan heeft.
14 Toen ging een van de twaalve, ge-
naamd Judas Iskariot, tot de Overpries-
ters, Marc. 14:10, 11. Luc. 22:3-6.
15 en zeide: Wat wilt gij mij geven, en
ìk zal hem u overleveren? En zij hebben
hem toegelegd dertig zilveren *penningen*.
16 En van toen af zocht hij gelegen-
heid dat hij hem overleveren mocht.
17 En op den eersten *dag* der ongehe-
velde *brooden* kwamen de discipelen tot
Jezus, zeggende tot hem: Waar wilt gij
dat wij u bereiden het Pascha te eten?
Marc. 14:12-16. Luc. 22:7-13. Exod. 12:17.
18 En hij zeide: Gaat henen in de stad
tot zulk eenen, en zegt hem: De Mees-
ter zegt: Mijn tijd is nabij, ik zal bij u
het Pascha houden met mijne discipelen.
19 En de discipelen deden gelijk Jezus
hun bevolen had, en bereidden het Pascha.
20 En als het avond geworden was, zat
hij aan met de twaalve.
Marc. 14:17-21. Luc. 22:21-23. Joh. 13:21-30.
21 En toen zij aten zeide hij: Voorwaar
ik zeg u, dat een van u mij zal verraden.
22 En zij zeer bedroefd geworden zijnde,
begon een iegelijk van hen tot hem te
zeggen: Ben ìk het, Heere?
23 En hij antwoordende, zeide: Die de
hand met mij in den schotel indoopt, die
zal mij verraden.
24 De Zoon des menschen gaat wel henen
gelijk van hem geschreven is, maar wee
dien mensch door welken de Zoon des men-
schen verraden wordt! het ware hem goed
zoo die mensch niet geboren ware geweest.
25 En Judas die hem verried, antwoordde
en zeide: Ben ìk het, Rabbi? Hij zeide
tot hem: Gij hebt het gezegd.
26 En als zij aten, nam Jezus het brood,
en gezegend hebbende, brak hij het, en
gaf het den discipelen, en zeide: Neemt,
eet, dat is mijn lichaam.
Marc. 14:22-25. Luc. _ 14-20. 1 Cor. 11:23-25.
27 En hij nam den drinkbeker, en ge-
dankt hebbende, gaf hun *dien*, zeggende:
Drinkt allen daaruit;
28 want dat is mijn bloed, het *bloed* des
nieuwen testaments, hetwelk voor velen
vergoten wordt tot vergeving der zonden.
29 En ik zeg u, dat ik van nu áán
niet zal drinken van deze vrucht des
wijnstoks, tot op dien dag, wanneer ik
met u dezelve nieuw zal drinken in het
Koninkrijk mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang gezongen had-
den, gingen zij uit naar den Olijfberg.
Marc. 14:26-31.
31 Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult
allen aan mij geërgerd worden in dezen
nacht; want daar is geschreven: Ik zal den
herder slaan, en de schapen der kudde
zullen verstrooid worden. Zach. 13:7.
32 Maar nadat ik zal opgestaan zijn,
zal ik u voorgaan naar Galiléa.
33 Doch Petrus antwoordende zeide tot
hem: Al werden zij ook allen aan u ge-
ergerd, ìk zal nimmermeer geërgerd wor-
den. Luc. 22:31-34. Joh. 13:36-38.
34 Jezus zeide tot hem: Voorwaar ik
zeg u, dat gij in dezen zelfden nacht,
eer de haan gekraaid zal hebben, mij
driemaal zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot hem: Al moest ik
ook met u sterven, zoo zal ik u geens-
zins verloochenen. Desgelijks zeiden ook
alle de discipelen.
36 Toen ging Jezus met hen in eene
plaats genaamd Gethsemané, en zeide tot
de discipelen: Zit hier neder totdat ik
henenga en aldaar zal gebeden hebben.
Marc. 14:32-42. Luc. 22:39-46. Joh. 18:1.
37 En met zich nemende Petrus en de
twee zonen van Zebedeüs, begon hij droe-
vig en zeer beangst te worden.
38 Toen zeide hij tot hen: Mijne ziel
is geheel bedroefd tot den dood toe: blijft
hier en waakt met mij.
39 En een weinig voortgegaan zijnde,
viel hij op zijn aangezicht, biddende en
zeggende: Mijn Vader, indien het mo-
gelijk is, laat dezen drinkbeker van mij
voorbijgaan; doch niet gelijk ìk wil, maar
gelijk Gíj *wilt*. Joh. 12:27, 28. Matth. 20:22.
40 En hij kwam tot de discipelen en vond
ze slapende, en zeide tot Petrus: Kondet
gijlieden dan niet één uur met mij waken?
41 Waakt en bidt, opdat gij niet in
verzoeking komt: de geest is wel gewil-
lig, maar het vleesch is zwak.
42 Wederom ten tweeden male henen-
gaande, bad hij, zeggende: Mijn Vader,
indien deze drinkbeker van mij niet voor-
bij kan gaan tenzij dat ik hem drinke,
uw wil geschiede.
43 En komende *bij hen*, vond hij ze
wederom slapende; want hunne oogen
waren bezwaard.
44 En hen latende, ging hij wederom
henen en bad ten derden male, zeggende
dezelfde woorden.

45 Toen kwam hij tot zijne discipelen,
en zeide tot hen: Slaapt *nu* voort en
rust; zie, de ure is nabij gekomen, en de
Zoon des menschen wordt overgeleverd
in de handen der zondaren.
46 Staat op, laat ons gaan: zie, hij is
nabij die mij verraadt.
47 En als hij nog sprak, zie, Judas,
een van de twaalve, kwam, en met hem
eene groote schare met zwaarden en stok-
ken, *gezonden* van de Overpriesteren en
Ouderlingen des volks.
Marc. 14:43-50. Luc. 22:47-53. Joh. 18:2-11.
48 En die hem verried, had hun een
teeken gegeven, zeggende: Dien ik zal
kussen, die is het: grijpt hem.
49 En terstond komende tot Jezus, zeide
hij: Wees gegroet, Rabbi; en hij kuste hem.
50 Maar Jezus zeide tot hem: Vriend,
waartoe zijt gij hier? Toen kwamen zij
toe, en sloegen de handen aan Jezus en
grepen hem.
51 En zie, een van degenen die met Je-
zus waren, de hand uitstekende, trok zijn
zwaard uit, en slaande den dienstknecht
des Hoogepriesters, hieuw zijn oor af.
52 Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw
zwaard weder in zijne plaats; want allen
die het zwaard nemen, zullen door het
zwaard vergaan.
53 Of meent gij dat ik mijnen Vader
nu niet kan bidden, en Hij zal mij meer
dan twaalf legioenen Engelen bijzetten?
54 Hoe zouden dan de Schriften ver-
vuld worden, *die zeggen* dat het alzóó
geschieden moet?
55 Terzelfder ure sprak Jezus tot de
scharen: Gij zijt uitgegaan als tegen eenen
moordenaar, met zwaarden en stokken,
om mij te vangen: dagelijks zat ik bij u,
leerende in den Tempel, en gij hebt mij
niet gegrepen;
56 doch dit alles is geschied opdat de
Schriften der Profeten zouden vervuld
worden. Toen vluchtten alle de discipe-
len, hem verlatende.
57 Die nu Jezus gevangen hadden, leid-
den *hem* henen tot Kajafas den Hoogepries-
ter, alwaar de Schriftgeleerden en de Ou-
derlingen vergaderd waren. Marc. 14:53-65.
Luc. 22:54, 63-71. Joh. 18:12, 13, 24, 15, 16, 18.
58 En Petrus volgde hem van verre tot
aan de zaal des Hoogepriesters, en bin-
nengegaan zijnde zat hij bij de dienaren,
om het einde te zien.
59 En de Overpriesters, en de Ouder-
lingen en de geheele Groote Raad zochten
valsche getuigenis tegen Jezus, opdat zij
hem dooden mochten, en vonden niet;
60 en hoewel er vele valsche getuigen
toegekomen waren, zoo vonden zij *toch* niet.
61 Maar ten laatste kwamen twee valsche
getuigen, en zeiden: Deze heeft gezegd:
Ik kan den Tempel Gods afbreken, en in
drie dagen denzelven opbouwen. Joh. 2:19.
62 En de Hoogepriester opstaande, zeide
tot hem: Antwoordt gij niets? Wat ge-
tuigen dezen tegen u?
63 Doch Jezus zweeg stil. En de Hooge-
priester antwoordende, zeide tot hem: Ik
bezweer u bij den levenden God, dat gij
ons zegt of gij zijt de Christus, de Zone
Gods.
64 Jezus zeide tot hem: Gij hebt het
gezegd. Doch ik zeg ulieden, van nu
aan zult gij zien den Zoon des menschen
zittende ter rechter*hand* der kracht *Gods*,
en komende op de wolken des hemels.
Matth. 24:30. Ps. 110:1. Dan. 7:13.
65 Toen verscheurde de Hoogepriester
zijne kleederen, zeggende: Hij heeft *God*
gelasterd: wat hebben wij nog getuigen
van noode? Zie, nu hebt gij zijne *gods*-
lastering gehoord; Lev. 24:16.
66 wat dunkt ulieden? En zij antwoor-
dende, zeiden: Hij is des doods schuldig.
67 Toen spuwden zij in zijn aangezicht,
en sloegen hem met vuisten;
68 en anderen gaven hem kinnebaksla-
gen, zeggende: Profeteer ons, Christus,
wie is het die u geslagen heeft?
69 En Petrus zat buiten in de zaal; en eene
dienstmaagd kwam tot hem, zeggende:
Gij waart óók met Jezus den Galileër.
Marc. 14:66-72. Luc. 22:55-62. Joh. 18:17, 25-27.
70 Maar hij loochende het voor allen,
zeggende: Ik weet niet wat gij zegt.
71 En als hij naar de voorpoort uitging,
zag hem eene andere *dienstmaagd*, en zeide
tot degenen die aldaar *waren*: Deze was
óók met Jezus den Nazarener.
72 En hij loochende het wederom met ee-
nen eed, *zeggende:* Ik ken den mensch niet.
73 En een weinig daarna, die daar ston-
den, bijkomende, zeiden tot Petrus: Waar-
lijk gij zijt óók van die, want ook uwe
spraak maakt u openbaar.
74 Toen begon hij *zich* te vervloeken,
en te zweren: Ik ken den mensch niet.
75 En terstond kraaide de haan; en Petrus
werd indachtig het woord van Jezus, die
tot hem gezegd had: Eer de haan gekraaid

zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk. vs. 34.

HOOFDSTUK 27.

ALS het nu morgenstond geworden was, hebben alle de Overpriesters en de Ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen Jezus, dat zij hem dooden zouden; Marc. 15:1. Luc. 23:1. Joh. 18:28.
2 en hem gebonden hebbende, leidden zij *hem* weg, en gaven hem over aan Pontius Pilatus den Stadhouder.
3 Toen heeft Judas die hem verraden had, ziende dat hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren *penningen* den Overpriesteren en den Ouderlingen wedergebracht,
4 zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed. Maar zij zeiden: Wat gaat òns *dat* aan? Gíj moogt toezien.
5 En als hij de zilveren *penningen* in den Tempel geworpen had, vertrok hij, en henengaande, verworgde zichzelven.
6 En de Overpriesters de zilveren *penningen* nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.
7 En te zamen raad genomen hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot eene begrafenis voor de vreemdelingen. Hand. 1:18, 19.
8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds tot op den huidigen dag.
9 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den Profeet Jeremía, zeggende: En zij hebben de dertig zilveren *penningen* genomen, de waarde des gewaardeerden van de kinderen Israëls, denwelke zij gewaardeerd hebben, Zach. 11:12, 13.
10 en hebben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.
11 En Jezus stond voor den Stadhouder; en de Stadhouder vraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem: Gij zegt het. Marc. 15:2-5. Luc. 23:2-5. Joh. 18:33-35; 19:8-10.
12 En als hij van de Overpriesters en de Ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde hij niets.
13 Toen zeide Pilatus tot hem: Hoort gij niet hoevele *zaken* zij tegen u getuigen?
14 Maar hij antwoordde hem niet op een éénig woord, alzoo dat de Stadhouder zich zeer verwonderde.
15 En op het feest was de Stadhouder gewoon den volke éénen gevangene los te laten, welken zij wilden. Marc. 15:6-15. Luc. 23:17-25; Joh. 18:39, 40; 19:12-16.
16 En zij hadden toen een welbekenden gevangene, genaamd Bar-Abbas.
17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij dat ik u zal loslaten, Bar-Abbas, of Jezus die genaamd wordt Christus?
18 Want hij wist dat zij hem door nijdigheid overgeleverd hadden.
19 En als hij op den rechterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb *toch* niets te doen met dien rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil.
20 Maar de Overpriesters en de Ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-Abbas begeeren en Jezus dooden.
21 En de Stadhouder antwoordende, zeide tot hen: Welken van deze twee wilt gij dat ik u zal loslaten? En zij zeiden: Bar-Abbas.
22 Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen *met* Jezus die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem: Laat hem gekruisigd worden.
23 Doch de Stadhouder zeide: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende: Laat hem gekruisigd worden!
24 Als nu Pilatus zag dat hij niets vorderde, maar veel meer *dat er* oproer werd, nam hij water en wiesch de handen vóór de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aan het bloed dezes rechtvaardigen: gijlieden moogt toezien.
25 En al het volk antwoordende, zeide: Zijn bloed *kome* over ons en over onze kinderen!
26 Toen liet hij hun Bar-Abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij hem over om gekruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgsknechten des Stadhouders Jezus met zich in het rechthuis, en vergaderden over hem de gansche bende. Marc. 15:16-20. Joh. 19:2, 3.
28 En als zij hem ontkleed hadden, deden zij hem eenen purperen mantel om;
29 en eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten zij *die* op zijn hoofd, en eenen rietstok in zijne rechter*hand*;

en vallende op hunne knieën voor hem,
bespotten zij hem, zeggende: Wees gegroet, gij Koning der Joden;
30 en op hem gespuwd hebbende, namen
zij den rietstok en sloegen op zijn hoofd.
31 En toen zij hem bespot hadden,
deden zij hem den mantel af en deden
hem zijne kleederen aan, en leidden hem
henen om te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij eenen man
van Cyréne, met name Simon; dezen dwongen zij dat hij zijn kruis droeg. Marc. 15:21-26.
Luc. 23:26, 33, 36, 38. Joh. 19:16-24.
33 En gekomen zijnde tot de plaats genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdschedelplaats,
34 gaven zij hem te drinken edik met
gal gemengd; en als hij *dien* geproefd
had, wilde hij niet drinken.
35 Toen zij nu hem gekruisigd hadden,
verdeelden zij zijne kleederen, het lot
werpende; opdat vervuld zoude worden
hetgeen gezegd is door den Profeet: Zij
hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en hebben het lot over mijne kleeding geworpen. Ps. 22:19.
36 En zij nederzittende, bewaarden hem
aldaar.
37 En zij stelden boven zijn hoofd zijne
beschuldiging geschreven: DEZE IS JEZUS
DE KONING DER JODEN.
38 Toen werden met hem twee moordenaars gekruisigd, één ter rechter- en
één ter linker*zijde*.
Marc. 15:27-32. Luc. 23:32, 33, 35, 37, 39.
39 En die voorbijgingen, lasterden hem,
schuddende hunne hoofden
40 en zeggende: Gij die den Tempel
afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos
uzelven! Indien gij de Zoon Gods zijt,
zoo kom af van het kruis. Matth. 26:61.
41 En desgelijks ook de Overpriesters
met de Schriftgeleerden en Ouderlingen
en Farizeërs *hem* bespottende, zeiden:
42 Anderen heeft hij verlost, hij kan
zichzelven niet verlossen; indien hij de
Koning Israëls is, dat hij nu afkome van
het kruis, en wij zullen hem gelooven.
43 Hij heeft op God betrouwd: dat Hij
hem nu verlosse, indien Hij hem *wèl*
wil; want hij heeft gezegd: Ik ben Gods
Zoon. Ps. 22:9.
44 En hetzelfde verweten hem ook de
moordenaars die met hem gekruisigd waren. Luc. 23:39-43.
45 En van de zesde ure aan werd er
duisternis over de geheele aarde, tot de
negende ure toe. Marc. 15:33-37. Luc. 23:44-46.
46 En omtrent de negende ure riep
Jezus met eene groote stem, zeggende:
ELI, ELI, LAMA SABACHTANI? Dat is: Mijn
God, mijn God, waarom hebt Gij mij
verlaten? Ps. 22:2.
47 En sommigen van die daar stonden
zulks hoorende, zeiden: Deze roept Elía.
48 En terstond een van hen *toe*loopende,
nam een spons, en *die* met edik gevuld
hebbende, stak ze op eenen rietstok, en
gaf hem te drinken. Ps. 69:22. Joh. 19:28-30.
49 Doch de anderen zeiden: Houd op,
laat ons zien of Elía komt om hem te
verlossen.
50 En Jezus wederom met eene groote
stem roepende, gaf den geest.
51 En zie, het voorhangsel des Tempels
scheurde in tweeën, van boven tot beneden, en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden, Marc. 15:38. Luc. 23:45.
52 en de graven werden geopend, en
vele lichamen der heiligen die ontslapen
waren, werden opgewekt;
53 en uit de graven uitgegaan zijnde
na zijne opstanding, kwamen zij in de
heilige stad, en zijn velen verschenen.
54 En de hoofdman over honderd, en
die met hem Jezus bewaarden, ziende de
aardbeving en de dingen die geschied
waren, werden zeer bevreesd, zeggende:
Waarlijk, deze was Gods Zoon.
Marc. 15:39. Luc. 23:47.
55 En aldaar waren vele vrouwen van
verre aanschouwende, die Jezus gevolgd
waren van Galiléa om hem te dienen;
Marc. 15:40, 41. Luc. 23:49. Joh. 19:25.
56 onder dewelke was Maria Magdaléna,
en Maria de moeder van Jacobus en Joses,
en de moeder der zonen van Zebedeüs.
57 En als het avond geworden was, kwam
een rijk man van Arimathéa, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was:
Marc. 15:42-47. Luc. 23:50-55. Joh. 19:38-42.
58 deze kwam tot Pilatus en begeerde
het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus
dat *hem* het lichaam gegeven zoude worden.
59 En Jozef het lichaam nemende, wond
hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad,
60 en leide dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in eene steenrots uitgehouwen
had; en eenen grooten steen *tegen* de deur
des grafs gewenteld hebbende, ging hij
weg.

61 En aldaar was Maria Magdaléna en de andere Maria, zittende tegenover het graf.
62 Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de Overpriesters en de Farizeërs tot Pilatus,
63 zeggende: Heere, wij zijn indachtig dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal ik opstaan. Matth. 16:21b.
64 Beveel dan dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat zijne discipelen misschien niet komen bij nacht en stelen hem, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de dooden: en *zoo* zal de laatste dwaling erger zijn dan de eerste.
65 En Pilatus zeide tot hen: Gij hebt eene wacht: gaat henen, verzekert het gelijk gij 't verstaat.
66 En zij henengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende.

HOOFDSTUK 28.

En laat *na* den sabbat, als het begon te lichten tegen den eersten *dag* der week, kwam Maria Magdaléna, en de andere Maria, om het graf te bezien. Marc. 16:1-8. Luc. 24:1-9. Joh. 20:1.
2 En zie, daar geschiedde eene groote aardbeving; want een Engel des Heeren nederdalende uit den hemel, kwam toe en wentelde den steen af van de deur, en zat op denzelven.
3 En zijne gedaante was gelijk een bliksem, en zijne kleeding wit gelijk sneeuw.
4 En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als dooden.
5 Maar de Engel antwoordende, zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij zoekt Jezus die gekruisigd was.
6 Hij is hier niet; want hij is opgestaan, gelijk hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft. Matth. 20:19.
7 En gaat haastelijk henen en zegt zijnen discipelen, dat hij opgestaan is van de dooden; en zie, hij gaat u vóór naar Galiléa: dáár zult gij hem zien. Zie, ik heb het ulieden gezegd. Matt. 26:32.
8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreeze en groote blijdschap, liepen zij henen om *hetzelve* zijnen discipelen te boodschappen.
9 En als zij henengingen om zijnen discipelen te boodschappen, zie, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet. En zij tot *hem* komende, grepen zijne voeten en aanbaden hem.
10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt mijnen broederen, dat zij henengaan naar Galiléa, en aldaar zullen zij mij zien. Joh. 20:17.
11 En als zij henengingen, zie, eenigen van de wacht kwamen in de stad, en boodschapten den Overpriesters alle de dingen die geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met de Ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven zij den krijgsknechten veel geld,
13 en zeiden: Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen en hebben hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den Stadhouder, wíj zullen hem tevreden stellen en maken dat gíj zonder zorg zijt.
15 En zij het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn henengegaan naar Galiléa, naar den berg waar Jezus hen bescheiden had. vs. 7, 10.
17 En als zij hem zagen, baden zij hem aan; doch sommigen twijfelden.
18 En Jezus bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Joh. 3:35.
19 Gaat dan henen, onderwijst alle de volkeren, dezelven doopende in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, leerende hen onderhouden alles wat ik u geboden heb. Marc. 16:15.
20 En zie, ìk ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld. Amen. Joh. 14:18.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

MARCUS.

HOOFDSTUK 1.

HET begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS den Zoon Gods.
Matth. 3:1-12. Luc. 3:1-18. Joh. 1:6-8, 15-28.

2 Gelijk geschreven is in de Profeten: Zie, Ik zend mijnen Engel voor uw aangezicht, die uwen weg voor u henen bereiden zal: Mal. 3:1.

3 de stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht. Jes. 40:3.

4 Johannes was doopende in de woestijn, en predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden.

5 En al het Joodsche land ging tot hem uit, en die van Jeruzalem; en zij werden allen van hem gedoopt in de rivier den Jordaan, belijdende hunne zonden.

6 En Johannes was gekleed met kemelshaar, en met eenen lederen gordel om zijne lendenen, en at sprinkhanen en wilden honig.

7 En hij predikte, zeggende: Na mij komt die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben, nederbukkende, den riem zijner schoenen te ontbinden.

8 Ik heb ulieden wel gedoopt met water, maar hij zal u doopen met den Heiligen Geest.

9 En het geschiedde in die dagen dat Jezus kwam van Nazareth, *gelegen* in Galiléa, en werd van Johannes gedoopt in den Jordaan. Matth. 3:13-17. Luc. 3:21, 22. Joh. 1:32-34.

10 En terstond als hij uit het water opklom, zag hij de hemelen opengaan, en den Geest gelijk eene duive op hem nederdalen.

11 En daar geschiedde eene stem uit de hemelen: Gij zijt mijn geliefde Zoon, in denwelke Ik mijn welbehagen heb.

12 En terstond dreef hem de Geest uit in de woestijn. Matth. 4:1-11. Luc. 4:1-13.

13 En hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den satan, en was bij de wilde gedierten; en de Engelen dienden hem.

14 En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galiléa, predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods,
Matth. 4:12-17. Luc. 4:14, 15.

15 en zeggende: De tijd is vervuld, en het Koninkrijk Gods nabij gekomen: bekeert u en gelooft het Evangelie.

16 En wandelende bij de Galileesche zee, zag hij Simon en Andréas zijnen broeder, werpende het net in de zee (want zij waren visschers); Matth. 4:18-22. Luc. 5:1-11.

17 en Jezus zeide tot hen: Volgt mij na, en ik zal maken dat gij visschers der menschen zult worden.

18 En zij terstond hunne netten verlatende, zijn hem gevolgd.

19 En van daar een weinig voortgegaan zijnde, zag hij Jacobus den *zoon* van Zebedeüs, en Johannes zijnen broeder, en dezelven in het schip hunne netten vermakende;

20 en terstond riep hij ze; en zij latende hunnen vader Zebedeüs in het schip met de huurlingen, zijn hem nagevolgd.

21 En zij kwamen binnen Kapernaüm; en terstond op den sabbatdag in de Synagoge gegaan zijnde, leerde hij. Luc. 4:31-37.

22 En zij versloegen zich over zijne leer; want hij leerde hen als machthebbende, en niet als de Schriftgeleerden.
Matth. 7:28, 29.

23 En daar was in hunne Synagoge een mensch met eenen onreinen geest, en hij riep uit,

24 zeggende: Laat af, wat hebben wij met u *te doen*, gij Jezus Nazarener? Zijt gij gekomen om ons te verderven? Ik ken u wie gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.

25 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil en ga uit van hem.

26 En de onreine geest hem scheurende, en roepende met eene groote stem, ging uit van hem.

27 En zij werden allen verbaasd, zoodat zij onder elkander vraagden, zeggende: Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze, dat

hij met macht ook den onreinen geesten gebiedt, en zij hem gehoorzaam zijn!
28 En zijn gerucht ging terstond uit in het geheele omliggende land van Galiléa. Matth. 4.24.
29 En van stonde áán uit de Synagoge gegaan zijnde, kwamen zij in het huis van Simon en Andréas, met Jacobus en Johannes. Matth. 8:14,15. Luc. 4:38,39.
30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts; en terstond zeiden zij hem van haar.
31 En hij tot haar gaande, vatte hare hand, en richtte ze op; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende hen.
32 Als het nu avond geworden was, toen de zon onderging, brachten zij tot hem allen die kwalijk gesteld en van den duivel bezeten waren. Matth. 8:16. Luc. 4:40, 41.
33 En de geheele stad was bijeenvergaderd omtrent de deur.
34 En hij genas er velen die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren, en wierp vele duivelen uit, en liet den duivelen niet toe te spreken, omdat zij hem kenden.
35 En des morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan zijnde, ging hij uit en ging henen in eene woeste plaats, en bad aldaar. Luc. 4:42-44.
36 En Simon en die met hem *waren*, zijn hem nagevolgd.
37 En zij hem gevonden hebbende, zeiden tot hem: Zij zoeken u allen.
38 En hij zeide tot hen: Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat ik ook dáár predike; want daartoe ben ik uitgegaan.
39 En hij predikte in hunne Synagogen, door geheel Galiléa, en wierp de duivelen uit.
40 En tot hem kwam een melaatsche, biddende hem en vallende voor hem op de knieën, en tot hem zeggende: Indien gij wilt, gij kunt mij reinigen. Matth. 8:1-4. Luc. 5:12-16.
41 En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd.
42 En als hij *dit* gezegd had, ging de melaatschheid terstond vàn hem, en hij werd gereinigd.
43 En als hij hem strengelijk verboden had, deed hij hem terstond vàn zich gaan,
44 en zeide tot hem: Zie dat gij niemand iets zegt; maar ga henen en vertoon uzelven den Priester, en offer voor uwe reiniging hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis. Lev. 14:10, 21, 22.
45 Maar hij uitgegaan zijnde, begon vele dingen te verkondigen en dat woord te verbreiden, alzoo dat hij niet meer openlijk in de stad kon komen, maar was buiten in de woeste plaatsen; en zij kwamen tot hem van alle kanten.

HOOFDSTUK 2.

En na *sommige* dagen is hij wederom binnen Kapernaüm gekomen. En het werd gehoord dat hij in huis was; Matth. 9:1-8. Luc. 5:17-26.
2 en terstond vergaderden *daar* velen, alzoo dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent de deur *hen* niet meer konden bevatten; en hij sprak het Woord tot hen.
3 En daar kwamen *sommigen* tot hem, brengende eenen geraakte, die van vier gedragen werd.
4 En niet kunnende tot hem genaken overmits de schare, ontdekten zij het dak waar hij was; en *dat* opgebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder daar de geraakte op lag.
5 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon, uwe zonden zijn u vergeven.
6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hunne harten:
7 Wat spreekt deze aldus *gods*lasteringen? Wie kan de zonden vergeven dan alleen God?
8 En Jezus terstond in zijnen geest bekennende, dat zij alzóó in zichzelve overdachten, zeide tot hen: Wat overdenkt gij deze dingen in uwe harten?
9 Wat is lichter, te zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en neem uw beddeken op, en wandel?
10 Doch opdat gij moogt weten dat de Zoon des menschen macht heeft om de zonden op de aarde te vergeven (zeide hij tot den geraakte):
11 Ik zeg u, sta op en neem uw beddeken op, en ga henen naar uw huis.
12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zoodat zij zich allen ontzetten, en verheerlijkten God, zeggende: Wij hebben nooit zulks gezien.
13 En hij ging wederom uit naar de zee; en de geheele schare kwam tot hem, en hij leerde ze.

14 En voorbijgaande, zag hij Levi *den zoon* van Alfeüs, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande, volgde hem. Matth. 9:9-13. Luc. 5:27-32.
15 En het geschiedde als hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaren en zondaren aanzaten met Jezus en zijne discipelen; want zij waren velen, en waren hem gevolgd.
16 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs, ziende hem eten met de tollenaren en zondaren, zeiden tot zijne discipelen: Wat *is het*, dat hij met de tollenaren en zondaren eet en drinkt?
17 En Jezus *dat* hoorende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.
18 En de discipelen van Johannes en van de Farizeërs vastten: en zij kwamen en zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes en van de Farizeërs, en úwe discipelen vasten niet?
Matth. 9:14-17. Luc. 5:33-38.
19 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen vasten terwijl de bruidegom bij hen is? Zoo langen tijd zij den bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten;
20 maar de dagen zullen komen wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en alsdan zullen zij vasten in die dagen.
21 En niemand naait eenen lap ongevold laken op een oud kleed; anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap *iets* af van het oude *kleed*, en daar wordt een erger scheur.
22 En niemand doet nieuwen wijn in oude *lederen* zakken; anders doet de nieuwe wijn de *lederen* zakken bersten, en de wijn wordt uitgestort, en de *lederen* zakken verderven; maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *lederen* zakken doen.
23 [a] En het geschiedde dat hij op eenen sabbatdag door het gezaaide ging, en zijne discipelen begonnen, al gaande, [b] aren te plukken. a Matth. 12:1-8. Luc. 6:1-5. b Deut. 23:25.
24 En de Farizeërs zeiden tot hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag wat niet geoorloofd is?
25 En hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde en dengenen die met hem *waren*? 1 Sam. 21:6.
26 hoe hij ingegaan is in het Huis Gods, ten tijde van Abjathar den Hoogepriester, en de toonbrooden gegeten heeft, die het niemand geoorloofd is te eten dan den Priesteren, en ook gegeven heeft dengenen die met hem waren? Lev. 24:9.
27 En hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om den mensch, niet de mensch om den sabbat:
28 zoo is dan de Zoon des menschen een Heere ook van den sabbat.

HOOFDSTUK 3.

En hij ging wederom in de Synagoge. En aldaar was een mensch hebbende eene verdorde hand; Matth. 12:9-14. Luc. 6:6-11.
2 en zij namen hem waar, of hij op den sabbat hem genezen zoude, opdat zij hem beschuldigen mochten.
3 En hij zeide tot den mensch die de verdorde hand had: Sta òp in het midden.
4 En hij zeide tot hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen? eenen mensch te behouden of te dooden? En zij zwegen stil.
5 En als hij ze met toorn rondom aangezien had, metéén bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zeide hij tot den mensch: Strek uwe hand uit; en hij strekte ze uit, en zijne hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.
6 En de Farizeërs uitgegaan zijnde, hebben terstond met de Herodianen te zamen raad gehouden tegen hem, hoe zij hem zouden dooden.
7 En Jezus vertrok met zijne discipelen naar de zee, en hem volgde eene groote menigte van Galiléa en van Judéa,
Luc. 6:17-19. Matth. 12:15, 16.
8 en van Jeruzalem, en van Iduméa, en *van* over den Jordaan; en die *van* omtrent Tyrus en Sidon, eene groote menigte, gehoord hebbende hoe groote dingen hij deed, kwamen tot hem.
9 En hij zeide tot zijne discipelen, dat een scheepken steeds omtrent hem blijven zoude, om der schare wil, opdat zij hem niet zouden verdringen;
10 want hij had er velen genezen, alzoo dat hem alle degenen die *eenige* kwalen hadden, overvielen, opdat zij hem mochten aanraken.
11 En de onreine geesten, als zij hem zagen, vielen voor hem neder en riepen, zeggende: Gij zijt de Zoon Gods.
12 En hij gebood hun scherpelijk dat zij hem niet zouden openbaar maken.

13 En hij klom op den berg, en riep
tot zich die hij wilde; en zij kwamen
tot hem. Luc. 6:12-16. Matth. 10.1-5.
14 En hij stelde er twaalf, opdat ze met
hem zouden zijn, en opdat hij dezelven
zoude uitzenden om te prediken, Luc. 9:1, 2.
15 en om macht te hebben de ziekten
te genezen en de duivelen uit te werpen.
16 En Simon gaf hij den *toe*naam Petrus;
17 en Jacobus den *zoon* van Zebedeüs,
en Johannes den broeder van Jacobus,
en gaf hun *toe*namen, Boanerges, hetwelk
is, zonen des donders;
18 en Andréas, en Filippus, en Bartholomeüs,
en Mattheüs, en Thomas, en Jacobus
den *zoon* van Alfeüs, en Thaddeüs,
en Simon Kananítes,
19 en Judas Iskariot, die hem ook verraden
heeft.
20 En zij kwamen in huis, en er vergaderde
wederom eene schare, alzoo dat zij
ook zelfs niet konden brood eten. Marc. 6:31.
21 En als degenen die hem bestonden,
dit hoorden, gingen zij uit, om hem vast
te houden; want zij zeiden: Hij is buiten
zijne zinnen.
22 En de Schriftgeleerden die van Jeruzalem
afgekomen waren, zeiden: Hij heeft
Beëlzebul, en door den overste der duivelen
werpt hij de duivelen uit.
Matth. 12:24-32. Luc. 11:15-22.
23 En hen tot zich geroepen hebbende,
zeide hij tot hen in gelijkenissen: Hoe
kan de satan den satan uitwerpen?
24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf
verdeeld is, zoo kan dat koninkrijk
niet bestaan;
25 en indien een huis tegen zichzelf verdeeld
is, zoo kan dat huis niet bestaan;
26 en indien de satan tegen zichzelven
opstaat en verdeeld is, zoo kan hij niet
bestaan, maar heeft een einde.
27 Daar kan niemand in het huis eens
sterken ingaan en zijne vaten ontrooven,
indien hij niet eerst den sterke bindt; en
alsdan zal hij zijn huis berooven.
28 Voorwaar ik zeg u, dat alle de zonden
den kinderen der menschen zullen
vergeven worden, en allerlei lasteringen
waarmede zij zullen gelasterd hebben;
29 maar zoo wie gelasterd zal hebben
tegen den Heiligen Geest, die heeft geene
vergeving in eeuwigheid, maar hij is schuldig
des eeuwigen oordeels.
30 Want zij zeiden: Hij heeft eenen
onreinen geest.
31 Zoo kwamen dan zijne broeders en
zijne moeder, en buiten staande, zonden
zij tot hem en riepen hem.
Matth. 12:46-50. Luc. 8:19-21.
32 En de schare zat rondom hem; en
zij zeiden tot hem: Zie, uwe moeder en
uwe broeders daar buiten zoeken u.
33 En hij antwoordde hun, zeggende:
Wie is mijne moeder, of mijne broeders?
Matth. 13:55.
34 En rondom overzien hebbende die
òm hem zaten, zeide hij: Zie, mijne moeder
en mijne broeders.
35 Want zoo wie den wil Gods doet, die
is mijn broeder en mijne zuster en moeder.

HOOFDSTUK 4.

En hij begon wederom te leeren omtrent
de zee; en er vergaderde eene
groote schare bij hem, alzoo dat hij in het
schip gegaan zijnde, nederzat op de zee;
en de geheele schare was op het land
aan de zee. Matth. 13:1-23. Luc. 8:4-15.
2 En hij leerde hun vele dingen door
gelijkenissen, en hij zeide in zijne leering
tot hen:
3 Hoort toe: Zie, een zaaier ging uit
om te zaaien.
4 En het geschiedde in het zaaien, dat
het ééne *deel van het zaad* viel bij den
weg; en de vogelen des hemels kwamen
en aten het op.
5 En het andere viel op het steenachtige,
waar het niet veel aarde had; en
het ging terstond op, omdat het geen
diepte van aarde had;
6 maar als de zon opgegaan was, zoo
is het verbrand geworden, en omdat het
geen wortel had, zoo is het verdord.
7 En het andere viel in de doornen,
en de doornen wiesen op en verstikten
hetzelve, en het gaf geen vrucht.
8 En het andere viel in de goede aarde,
en gaf vrucht die opging en wies, en
het ééne droeg dertig- en het andere
zestig-, en het andere honderd*voud*.
9 En hij zeide tot hen: Wie ooren heeft
om te hooren, die hoore.
10 En als hij nu alleen was, vraagden
hem degenen die omtrent hem *waren*,
met de twaalve, naar de gelijkenis.
11 En hij zeide tot hen: Het is ú gegeven
te verstaan de verborgenheid van
het Koninkrijk Gods; maar dengenen die
buiten zijn, geschieden alle deze dingen
door gelijkenissen,

12 opdat zij ziende zien en niet bemerken, en hoorende hooren en niet verstaan, opdat zij zich niet te eeniger tijd bekeeren en hun de zonden vergeven worden. Jes. 6:9, 10.
13 En hij zeide tot hen: Weet gij deze gelijkenis niet, en hoe zult gij alle de gelijkenissen verstaan?
14 De zaaier *is die* het Woord zaait.
15 En dezen zijn die bij den weg *bezaaid worden,* waarin het Woord gezaaid wordt, en als zij het gehoord hebben, zoo komt de satan terstond en neemt het Woord weg hetwelk in hunne harten gezaaid was.
16 En dezen zijn desgelijks die op de steenachtige *plaatsen* bezaaid worden, welke als zij het Woord gehoord hebben, terstond hetzelve met vreugde ontvangen,
17 en hebben geenen wortel in zichzelve, maar zijn voor een tijd; daarna als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zoo worden zij terstond geërgerd.
18 En dezen zijn die in de doornen bezaaid worden, *namelijk* degenen die het Woord hooren,
19 en de zorgvuldigheden dezer wereld en de verleiding des rijkdoms en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen inkomende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
20 En dezen zijn die in de goede aarde bezaaid zijn, welke het Woord hooren en aannemen, en dragen vruchten, het ééne dertig-, en het andere zestig-, en het andere honderd*voud.*
21 En hij zeide tot hen: Komt ook de kaars opdat ze onder de korenmaat of onder het bed gezet worde? *Is het* niet opdat ze op den kandelaar gezet worde?
Luc. 8:16-18. Matth. 5:15. Luc. 11:33.
22 Want daar is niets verborgen dat niet geopenbaard zal worden, en daar is niets geschied *om* verborgen *te zijn,* maar opdat het in 't openbaar zoude komen.
Matth. 10:26. Luc. 12:2.
23 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore.
24 En hij zeide tot hen: Ziet wàt gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u die hoort, zal *meer* toegelegd worden. Matth. 7:2. Luc. 6:38.
25 Want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.
Matth. 13:12; 25:29. Luc. 19:26.

26 En hij zeide: Alzóó is het Koninkrijk Gods, alsof een mensch het zaad in de aarde wierp,
27 en *voorts* sliep en opstond, nacht en dag, en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe;
28 want de aarde brengt van zelf vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.
29 En als de vrucht *zich* voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst dáár is.
30 En hij zeide: Waarbij zullen wij het Koninkrijk Gods vergelijken, of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve gelijken?
Matth. 13:31, 32. Luc. 13:18, 19.
31 *Namelijk* bij een mostaardzaad, hetwelk wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van alle de zaden die op de aarde *zijn;*
32 en wanneer het gezaaid is, gaat het op en wordt het meeste van alle de moeskruiden, en maakt groote takken, alzoo dat de vogelen des hemels onder zijne schaduw kunnen nestelen. Ezech. 31:6. Dan. 4:12.
33 En door vele zulke gelijkenissen sprak hij tot hen het Woord, naardat zij het hooren konden, Matth. 13:34.
34 en zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet; maar hij verklaarde alles zijnen discipelen in 't bijzonder.
35 En op dien dag, als 't nu avond geworden was, zeide hij tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde.
Matth. 8:18, 23-27. Luc. 8:22-25.
36 En zij de schare gelaten hebbende, namen hem mede, gelijk hij in het schip was; en daar waren nog andere scheepkens met hem.
37 En daar werd een groote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzoo dat het nu vol werd.
38 En hij was in het achterschip slapende op een oorkussen; en zij wekten hem op en zeiden tot hem: Meester, bekommert het u niet dat wij vergaan?
39 En hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil; en de wind ging liggen, en daar werd groote stilte.
40 En hij zeide tot hen: Wat zijt gij zoo vreesachtig? Hoe hebt gij geen geloof?
41 En zij vreesden met groote vreeze en zeiden tot elkander: Wie is toch deze, dat ook de wind en de zee hem gehoorzaam zijn?

HOOFDSTUK 5.

EN zij kwamen over op de andere zijde
der zee, in het land der Gadarénen.
Matth. 8:28-34. Luc. 8:26-37.
2 En als hij uit het schip gegaan was,
terstond ontmoette hem uit de graven een
mensch met eenen onreinen geest;
3 dewelke *zijne* woning in de graven
had, en niemand kon hem binden, ook
zelfs niet met ketenen;
4 want hij was menigmaal met boeien
en ketenen gebonden geweest, en de ke-
tenen waren van hem in stukken getrok-
ken en de boeien verbrijzeld, en niemand
was machtig om hem te temmen;
5 en hij was altijd, nacht en dag, op
de bergen en in de graven, roepende en
slaande zichzelven met steenen.
6 Als hij nu Jezus van verre zag, liep
hij *toe* en aanbad hem;
7 en met eene groote stem roepende,
zeide hij: Wat heb ik met u *te doen*, Jezus,
gij Zoon Gods des Allerhoogsten? Ik be-
zweer u bij God, dat gij mij niet pijnigt.
8 (Want hij zeide tot hem: Gij onreine
geest, ga uit van den mensch.)
9 En hij vraagde hem: Welke is uw
naam? En hij antwoordde, zeggende: Mijn
naam is Legio, want wij zijn velen.
10 En hij bad hem zeer, dat hij hen
buiten dat land niet wegzond.
11 En aldaar aan de bergen was eene
groote kudde zwijnen weidende;
12 en alle de duivelen baden hem, zeg-
gende: Zend ons in die zwijnen, opdat
wij in dezelve mogen varen.
13 En Jezus liet het hun terstond toe.
En de onreine geesten uitgevaren zijnde,
voeren in de zwijnen; en de kudde stortte
van de steilte af in de zee (daar waren
er nu omtrent twee duizend), en zij ver-
smoorden in de zee.
14 En die de zwijnen weidden, zijn ge-
vlucht en boodschapten *zulks* in de stad
en op het land; en zij gingen uit om te
zien wat het was dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus, en zagen
den bezetene zittende en gekleed en wèl
bij zijn verstand, *namelijk* die het legioen
gehad had; en zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden, vertelden
hun wat den bezetene geschied was en
ook van de zwijnen.
17 En zij begonnen hem te bidden dat
hij van hunne landpalen wegging.
18 En als hij in het schip ging, bad
hem degene die bezeten was geweest, dat
hij met hem mocht zijn. Luc. 8:38, 39.
19 Doch Jezus liet hem *dat* niet toe,
maar zeide tot hem: Ga henen naar uw
huis tot de uwen, en boodschap hun wat
groote dingen u de Heere gedaan heeft,
en *hoe* Hij Zich uwer ontfermd heeft.
20 En hij ging henen en begon te ver-
kondigen in *het land van* Decápolis wat
groote dingen hem Jezus gedaan had;
en zij verwonderden zich allen.
21 En als Jezus wederom in het schip
overgevaren was aan de andere zijde, verga-
derde eene groote schare bij hem; en hij
was bij de zee. Matth. 9:18-25. Luc. 8:40-56.
22 En zie, daar kwam een van de over-
sten der Synagoge, met name Jaïrus; en
hem ziende, viel hij aan zijne voeten,
23 en bad hem zeer, zeggende: Mijn
dochterken is in haar uiterste; *ik bid u*
dat gij komt en de handen op haar legt,
opdat zij behouden worde, en zij zal leven.
24 En hij ging met hem, en eene groote
schare volgde hem, en zij verdrongen hem.
25 En eene zekere vrouw, die twaalf
jaren den vloed des bloeds gehad had,
26 en veel geleden had van vele medi-
cijnmeesters, en al het hare *daaraan* ten
koste gelegd en geen baat gevonden had,
maar met welke het veeleer erger gewor-
den was,
27 *deze* van Jezus hoorende, kwam on-
der de schare van achteren, en raakte
zijn kleed aan;
28 want zij zeide: Indien ik maar zijne
kleederen mag aanraken, ik zal gezond
worden.
29 En terstond is de fontein haars bloeds
opgedroogd, en zij gevoelde aan haar
lichaam dat zij van die kwaal genezen was.
30 En terstond Jezus bekennende in zich-
zelven de kracht die van hem uitgegaan
was, keerde zich om in de schare, en zeide:
Wie heeft mijne kleederen aangeraakt?
31 En zijne discipelen zeiden tot hem:
Gij ziet dat de schare u verdringt, en
zegt gij: Wie heeft mij aangeraakt?
32 En hij zag rondom, om haar te zien
die dat gedaan had.
33 En de vrouw vreezende en bevende,
wetende wat aan haar geschied was, kwam
en viel voor hem neder, en zeide hem al
de waarheid.
34 En hij zeide tot haar: Dochter, uw
geloof heeft u behouden; ga henen in

vrede, en wees genezen van deze uwe kwaal.
35 Terwijl hij nog sprak, kwamen *eenigen* van *het huis van* den overste der Synagoge, zeggende: Uwe dochter is gestorven, wat zijt gij den Meester nog moeielijk?
36 En Jezus terstond gehoord hebbende het woord dat er gesproken werd, zeide tot den overste der Synagoge: Vrees niet, geloof alleenlijk.
37 En hij liet niemand toe hem te volgen dan Petrus, en Jacobus, en Johannes den broeder van Jacobus;
38 en kwam in het huis van den overste der Synagoge, en zag de beroerte *en degenen* die zeer weenden en huilden;
39 en ingegaan zijnde zeide hij tot hen: Wat maakt gij beroërte en *wat* weent gij? Het kind is niet gestorven, maar het slaapt.
40 En zij belachten hem; maar hij, als hij ze allen had uitgedreven, nam bij zich den vader en de moeder des kinds, en degenen die met hem *waren*, en ging binnen waar het kind lag.
41 En hij vatte de hand des kinds, en zeide tot haar: Talitha kumi, hetwelk is overgezet zijnde: Gij dochterken (ik zeg u), sta op.
42 En terstond stond het dochterken op en wandelde; want het was twaalf jaren *oud*; en zij ontzetten zich met groote ontzetting.
43 En hij gebood hun zeer dat niemand dat zoude weten, en zeide dat men haar zoude te eten geven.

HOOFDSTUK 6.

EN hij ging van daar weg, en kwam in zijn vaderland, en zijne discipelen volgden hem. Matth. 13:53-58. Luc. 4:16-30.
2 En als het sabbat geworden was, begon hij in de Synagoge te leeren; en velen die *hem* hoorden, ontzetten zich, zeggende: Van waar *komen* dezen deze dingen, en wat wijsheid is dit die hem gegeven is, dat ook zulke krachten door zijne handen geschieden?
3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jacobus en Joses, en van Judas en Simon? En zijn zijne zusters niet hier bij ons? En zij werden aan hem geërgerd.
4 En Jezus zeide tot hen: Een Profeet is niet ongeëerd dan in zijn vaderland en onder *zijne* magen en in zijn huis. Joh. 4:44.
5 En hij kon aldaar geene kracht doen; dan hij leide weinigen zieken de handen op en genas ze.
6 En hij verwonderde zich over hun ongeloof, en omging de vlekken *daar* rondom, leerende.
7 En hij riep tot zich de twaalve, en begon hen uit te zenden twee en twee; en gaf hun macht over de onreine geesten, Matth. 10:1, 5-15. Luc. 9:1-6.
8 en hij gebood hun dat zij niets zouden nemen tot den weg dan alleen eenen staf, geen male, geen brood, geen geld in den gordel;
9 maar dat ze schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.
10 En hij zeide tot hen: Zoo waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar totdat gij van daar uitgaat.
11 En zoo wie u niet zullen ontvangen noch u hooren, vertrekkende van daar, schudt het stof af dat onderaan uwe voeten is, hun tot een getuigenis. Voorwaar zeg ik u, het zal Sodom of Gomorra verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan die stad.
12 En uitgegaan zijnde, predikten zij dat zij zich zouden bekeeren;
13 en zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten ze gezond. Jac. 5:14.
14 En de Koning Herodes hoorde het (want zijn naam was openbaar geworden) en zeide: Johannes die doopte, is van de dooden opgewekt, en daarom werken die krachten in hem; Matth. 14:1, 2. Luc. 9:7-9.
15 anderen zeiden: Hij is Elía; en anderen zeiden: Hij is een Profeet, of als een der Profeten.
16 Maar als Herodes het hoorde, zeide hij: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de dooden opgewekt.
17 Want deze Herodes *eenigen* uitgezonden hebbende, had Johannes gevangen genomen en hem in de gevangenis gebonden, uit oorzaak van Herodias de huisvrouw van zijnen broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had; Matth. 14:3-12. Luc. 3:19, 20.
18 want Johannes zeide tot Herodes: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben.
19 En Herodias leide op hem toe en wilde hem dooden, en kon niet;
20 want Herodes vreesde Johannes, we-

tende dat hij een rechtvaardig en heilig
man was, en hield hem in waarde; en
als hij hem hoorde, deed hij vele dingen,
en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen dag gekomen was, toen Herodes op den dag zijner
geboorte een maaltijd aanrichtte voor zijne
grooten en de oversten over duizend en
de voornaamsten van Galiléa;
22 en als de dochter van deze Herodias inkwam en danste, en Herodes en
dengenen die mede aanzaten, behaagde, zoo
zeide de Koning tot het dochterken: Eisch
van mij wat gij ook wilt, en ik zal het
u geven;
23 en hij zwoer haar: Zoo wat gij van
mij zult eischen, zal ik u geven, *ook* tot
de helft mijns koninkrijks.
24 En zij uitgegaan zijnde, zeide tot
hare moeder: Wat zal ik eischen? En
die zeide: Het hoofd van Johannes den
Dooper.
25 En zij terstond met haast ingaande
tot den Koning, heeft het geëischt, zeggende: Ik wil dat gij mij nu terstond
in een schotel geeft het hoofd van Johannes den Dooper.
26 En de Koning zeer bedroefd geworden zijnde, *nochtans* om de eeden en degenen die mede aanzaten, wilde hij haar
hetzelve niet afslaan;
27 en de Koning zond terstond eenen
scherprechter, en gebood zijn hoofd te
brengen. Deze nu ging henen en onthoofdde hem in de gevangenis,
28 en bracht zijn hoofd in een schotel,
en gaf hetzelve het dochterken, en het
dochterken gaf hetzelve harer moeder.
29 En als zijne discipelen *dit* hoorden,
gingen zij en namen zijn dood lichaam
weg, en leiden dat in een graf.
30 En de Apostelen kwamen *weder* te
zamen tot Jezus, en boodschapten hem
alles, beide wat zij gedaan hadden en
wat zij geleerd hadden.
Matth. 14:13-21. Luc. 9:10-17. Joh. 6:1-13.
31 En hij zeide tot hen: Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen, en
rust een weinig. Want daar waren velen
die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een schip naar
eene woeste plaats alleen.
33 En de scharen zagen ze henenvaren,
en velen werden hem kennende, en liepen gezamenlijk te voet van alle steden
derwaarts, en kwamen hun voor, en gingen te zamen tot hem.
34 En Jezus uitgaande zag eene groote
schare, en werd innerlijk met ontferming
bewogen over hen, want zij waren als schapen die geenen herder hebben; en hij begon hun vele dingen te leeren. Num. 27:17.
1 Kon. 22:17. 2 Kron. 18:16. Matth. 9:36.
35 En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen zijne discipelen tot
hem en zeiden: Deze plaats is woest, en
het is nu laat op den dag:
36 laat ze van u, opdat ze henengaan
in de omliggende dorpen en vlekken, en
brooden voor zichzelve mogen koopen;
want zij hebben niet wat zij eten zullen.
37 Maar hij antwoordende, zeide tot hen:
Geeft gíj hun te eten. En zij zeiden tot
hem: Zullen wij henengaan en koopen
voor tweehonderd penningen brood, en
hun te eten geven?
38 En hij zeide tot hen: Hoeveel brooden
hebt gij? Gaat henen en beziet *het*. En
toen zij het vernomen hadden, zeiden
zij: Vijf, en twee visschen
39 En hij gebood hun dat zij ze allen
zouden doen nederzitten bij waardschappen op het groene gras.
40 En zij zaten neder in gedeelten, bij
honderd te zamen en bij vijftig te zamen.
41 En als hij de vijf brooden en de
twee visschen genomen had, zag hij op
naar den hemel, zegende, en brak de
brooden, en gaf ze zijnen discipelen, opdat zij ze hun zouden voorleggen; en de
twee visschen deelde hij voor allen.
42 En zij aten allen, en zijn verzadigd
geworden;
43 en zij namen op twaalf volle korven
brokken, en van de visschen.
44 En die de brooden gegeten hadden,
waren omtrent vijf duizend mannen.
45 En terstond dwong hij zijne discipelen in het schip te gaan, en vóór henen
te varen naar de andere zijde tegen*over*
Bethsaida, terwijl hij de schare van zich
zoude laten. Matth. 14:22-33. Joh. 6:14-21.
46 En als hij denzelven hun afscheid
gegeven had, ging hij op den berg om
te bidden.
47 En als het nu avond was geworden,
zoo was het schip in 't midden van de
zee, en hij was alléén op het land.
48 En hij zag dat zij zich zeer pijnigden
om *het schip* voort te krijgen (want de wind
was hun tegen); en omtrent de vierde

nachtwake kwam hij tot hen, wandelende op de zee, en wilde hun voorbijgaan.
49 En zij ziende hem wandelen op de zee, meenden dat het een spooksel was, en schreeuwden zeer;
50 want zij zagen hem allen, en werden ontroerd. En terstond sprak hij met hen, en zeide tot hen: Zijt welgemoed, ìk ben het, vreest niet.
51 En hij klom tot hen in het schip, en de wind stilde; en zij ontzetten zich bovenmate zeer in zichzelve, en waren verwonderd.
52 Want zij hadden niet gelet op *het wonder* der brooden; want hun hart was verhard.
53 En als zij overgevaren waren, kwamen zij in 't land Gennésareth, en havenden aldaar. Matth. 14:34-36.
54 En als zij uit het schip gegaan waren, werden zij terstond hem kennende.
55 *En* het geheele omliggende land doorloopende, begonnen zij op beddekens degenen die kwalijk gesteld waren òm te dragen, ter plaatse waar zij hoorden dat hij was.
56 En zoo waar hij kwam, in vlekken of steden of dorpen, daar leiden zij de kranken op de markten, en baden hem dat zij maar den zoom zijns kleeds aanraken mochten: en zoovelen als er hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK 7.

EN tot hem vergaderden de Farizeërs en sommigen der Schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren: Matth. 15:1-20.
2 en ziende dat sommigen van zijne discipelen met onreine, dat is met ongewasschen handen brood aten, berispten zij *hen.*
3 Want de Farizeërs en alle de Joden eten niet tenzij dat zij *eerst* de handen dikwijls wasschen, houdende de inzetting der ouden;
4 en van de markt *komende,* eten zij niet tenzij dat ze *eerst* gewasschen zijn; en vele andere dingen zijn er die zij aangenomen hebben te houden, *als namelijk* de wasschingen der drinkbekers en kannen en koperen vaten en bedden.
5 Daarna vraagden hem de Farizeërs en de Schriftgeleerden: Waarom wandelen uwe discipelen niet naar de inzetting der ouden, maar eten het brood met ongewasschen handen?
6 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Wèl heeft Jesaja van u geveinsden geprofeteerd, gelijk geschreven is: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij; Jes. 29:13.
7 doch tevergeefs eeren zij Mij, leerende leeringen *die* geboden *zijn* der menschen.
8 Want nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der menschen, *als namelijk* wasschingen der kannen en drinkbekers, en andere dergelijke dingen doet gij vele.
9 En hij zeide tot hen: Gij doet *zeker* Gods gebod wèl te niet, opdat gij uwe inzetting zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft gezegd: [a] Eer uwen vader en uwe moeder, en: [b] Wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven. a Exod. 20:12. Deut. 5:16. b Exod. 21:17. Lev. 20:9. Spr. 20:20.
11 Maar gijlieden zegt: Zoo een mensch tot vader of moeder zegt: *Het is* korban (dat is *te zeggen,* een gave), zoo wat u van mij zoude kunnen ten nutte komen, *die voldoet;*
12 en gij laat hem niet meer toe, iets aan zijnen vader of zijne moeder te doen,
13 makende *alzoo* Gods Woord krachteloos door uwe inzetting die gij ingezet hebt; en dergelijke dingen doet gij vele.
14 En tot zich de gansche schare geroepen hebbende, zeide hij tot hen: Hoort mij allen en verstaat:
15 daar is niets van buiten den mensch in hem ingaande, hetwelk hem kan ontreinigen; maar de dingen die van hem uitgaan, díe zijn het welke den mensch ontreinigen.
16 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore.
17 En toen hij van de schare in huis gekomen was, vraagden hem zijne discipelen van de gelijkenis.
18 En hij zeide tot hen: Zijt ook gij alzoo onwetend? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in den mensch ingaat, hem niet kan ontreinigen?
19 Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende alle de spijzen.
20 En hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den mensch, dàt ontreinigt den mensch.
21 Want van binnen uit het hart der menschen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
22 dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand:
23 alle deze booze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mensch.

24 En van daar opstaande, ging hij weg
naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en
in een huis gegaan zijnde, wilde hij niet
dat het iemand wist, en hij kon *nochtans*
niet verborgen zijn. Matth. 15:21-28.
25 Want eene vrouw, welker dochter-
ken eenen onreinen geest had, van hem
gehoord hebbende, kwam en viel neder
aan zijne voeten.
26 Deze nu was eene Grieksche vrouw, van
geboorte uit Syro-Fenicië; en zij bad hem
dat hij den duivel uitwierp uit hare dochter.
27 Maar Jezus zeide tot haar: Laat eerst
de kinderen verzadigd worden; want het is
niet betamelijk, dat men het brood der kin-
deren neme en den hondekens *voor*werpe.
28 Maar zij antwoordde en zeide tot
hem: Ja Heere, doch ook de hondekens
eten onder de tafel van de kruimkens
der kinderen.
29 En hij zeide tot haar: Om dezes
woords wil ga henen: de duivel is uit
uwe dochter uitgevaren.
30 En als zij in haar huis kwam, vond
zij dat de duivel uitgevaren was, en de
dochter liggende op het bed.
31 En hij wederom weggegaan zijnde
van de landpalen van Tyrus en Sidon,
kwam aan de zee van Galiléa, door het
midden der landpalen van Decápolis.
32 En zij brachten tot hem éénen doove,
die zwaarlijk sprak, en baden hem dat
hij de hand op hem leide.
33 En hem van de schare alléén geno-
men hebbende, stak hij zijne vingeren
in zijne ooren, en gespuwd hebbende,
raakte hij zijne tong aan;
34 en opwaarts ziende naar den hemel,
zuchtte hij, en zeide tot hem: Effatha,
dat is, word geopend.
35 En terstond werden zijne ooren ge-
opend, en de band zijner tong werd los,
en hij sprak recht.
36 En hij gebood hun dat zij het niemand
zeggen zouden; maar wat hij hun ook ge-
bood, zoo verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzetten zich bovenmate zeer,
zeggende: Hij heeft alles wèl gedaan en
hij maakt dat de dooven hooren en de
stommen spreken. Matth. 15:31.

HOOFDSTUK 8.

IN diezelfde dagen, als er eene zeer groote
schare was, en zij niet hadden wat zij
eten zouden, riep Jezus zijne discipelen
tot zich, en zeide tot hen: Matth. 15:32-38.
2 Ik word innerlijk met ontferming be-
wogen over de schare, want zij zijn nu
drie dagen bij mij gebleven, en hebben
niet wat zij eten zouden;
3 en indien ik ze nuchteren naar hun
huis laat gaan, zoo zullen zij op den
weg bezwijken; want sommigen van hen
komen van verre.
4 En zijne discipelen antwoordden hem:
Van waar zal iemand dezen met brooden
hier in de woestijn kunnen verzadigen?
5 En hij vraagde hun: Hoeveel broo-
den hebt gij? En zij zeiden: Zeven.
6 En hij gebood de schare neder te zit-
ten op de aarde. En hij nam de zeven
brooden, en gedankt hebbende brak hij
ze, en gaf ze zijnen discipelen, opdat zij
ze zouden voorleggen; en zij leiden ze
der schare voor.
7 En zij hadden weinige vischkens; en
als hij gezegend had, zeide hij dat zij
ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten en zijn ver-
zadigd geworden; en zij namen het over-
schot der brokken op, zeven manden.
9 Die nu gegeten hadden, waren omtrent
vier duizend; en hij liet ze gaan.
10 En terstond in het schip gegaan
zijnde met zijne discipelen, is hij geko-
men in de deelen van Dalmanútha.
Matth. 15:39; 16:1-12.
11 En de Farizeërs gingen uit en be-
gonnen met hem te twisten, begeerende
van hem een teeken van den hemel, hem
verzoekende.
12 En hij zwaarlijk zuchtende in zijnen
geest, zeide: Wat begeert dit geslacht een
teeken? Voorwaar ik zeg u, zoo aan dit
geslacht een teeken gegeven zal worden!
13 En hij verliet hen, en wederom in
het schip gegaan zijnde, voer hij weg
naar de andere zijde.
14 En *zijne discipelen* hadden vergeten
brood mede te nemen, en hadden niet
dan één brood met zich in het schip.
15 En hij gebood hun, zeggende: Ziet
toe, wacht u van den zuurdeesem der
Farizeërs en van den zuurdeesem van
Herodes. Luc. 12:1.
16 En zij overleiden onder elkander,
zeggende: *Het is* omdat wij geen broo-
den hebben.
17 En Jezus *dat* bekennende, zeide tot
hen: Wat overlegt gij dat gij geen brooden
hebt? Bemerkt gij nog niet, en verstaat
gij niet? hebt gij nog uw verhard hart?

18 Oogen hebbende, ziet gij niet? en ooren hebbende, hoort gij niet?
19 En gedenkt gij niet, toen ik de vijf brooden brak onder de vijf duizend mannen, hoeveel volle korven met brokken gij opnaamt? Zij zeggen hem: Twaalf. Marc. 6:38-44.
20 En toen ik de zeven *brak* onder de vier duizend mannen, hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij zeiden: Zeven. vs. 5-8.
21 En hij zeide tot hen: Hoe verstaat gij niet?
22 En hij kwam te Bethsaida; en zij brachten tot hem eenen blinde, en baden hem dat hij hem aanraakte.
23 En de hand des blinden genomen hebbende, leidde hij hem uit buiten het vlek, en spuwde in zijne oogen, en leide de handen op hem, en vraagde hem of hij iets zag. Joh. 9:6.
24 En hij opziende, zeide: Ik zie de menschen; want ik zie ze als boomen wandelen.
25 Daarna leide hij de handen wederom op zijne oogen, en deed hem opzien; en hij werd hersteld, en zag ze allen, ver en klaar.
26 En hij zond hem naar zijn huis, zeggende: Ga niet in het vlek, en zeg het niemand in het vlek.
27 En Jezus ging uit, en zijne discipelen, naar de vlekken van Cesaréa Filippi; en op den weg vraagde hij zijnen discipelen, zeggende tot hen: Wie zeggen de menschen dat ik ben? Matth. 16:13-27. Luc. 9:18-26.
28 En zij antwoordden: Johannes de Dooper; en anderen: Elía; en anderen: Een van de Profeten.
29 En hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat ik ben? En Petrus antwoordende, zeide tot hem: Gij zijt de Christus.
30 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij het niemand zouden zeggen van hem.
31 En hij begon hen te leeren, dat de Zoon des menschen veel moest lijden, en verworpen worden van de Ouderlingen en Overpriesteren en Schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie dagen wederopstaan;
32 en dit woord sprak hij vrijuit. En Petrus hem tot zich genomen hebbende, begon hem te bestraffen.
33 Maar hij zich omkeerende en zijne discipelen aanziende, bestrafte Petrus, zeggende: Ga henen achter mij, satan; want gij verzint niet de dingen die Gods zijn, maar die der menschen zijn.
34 En tot zich geroepen hebbende de schare met zijne discipelen, zeide hij tot hen: Zoo wie achter mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis op en volge mij. Matth. 10:38, 39.
35 Want zoo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zoo wie zijn leven zal verliezen om mijnentwil en *om* des Evangelies *wil*, die zal hetzelve behouden. Luc. 17:33.
36 Want wat zoude het den mensch baten, zoo hij de geheele wereld won en zijner ziele schade leed?
37 Of wat zal een mensch geven tot lossing van zijne ziel?
38 Want zoo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal zich de Zoon des menschen óók schamen, wanneer hij zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige Engelen. Matth. 10:33. Luc. 12:9.

HOOFDSTUK 9.

EN hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat er sommigen zijn van degenen die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij zullen hebben gezien dat het Koninkrijk Gods met kracht gekomen is. Matth. 16:28. Luc. 9:27.
2 En na zes dagen nam Jezus met zich Petrus en Jacobus en Johannes, en bracht ze op eenen hoogen berg bezijden alleen. En hij werd voor hen van gedaante veranderd: Matth. 17:1-9. Luc. 9:28-36.
3 en zijne kleederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen volder op aarde *zóó* wit maken kan.
4 En van hen werd gezien Elía met Mozes, en zij spraken met Jezus.
5 En Petrus antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi, het is goed dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor u eenen, en voor Mozes eenen, en voor Elía eenen.
6 Want hij wist niet wat hij zeide; want zij waren zeer bevreesd.
7 En daar kwam eene wolk die ze overschaduwde, en eene stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon: hoort hem. 2 Petr. 1:17, 18.
8 En haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer dan Jezus alléén bij zich.
9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hij hun dat zij niemand verhalen zouden hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon des menschen uit de dooden zoude opgestaan zijn.

10 En zij behielden dit woord bij zichzelve, vragende onder elkander wat het was: uit de dooden opstaan.

11 En zij vraagden hem, zeggende: Waarom zeggen de Schriftgeleerden dat Elía eerst komen moet? Matth.17:10-13. Mal.4:5.

12 En hij antwoordende, zeide tot hen: Elía zal wel eerst komen en alles wederoprichten; en *het zal geschieden* gelijk geschreven is van den Zoon des menschen, dat hij veel lijden zal en veracht worden.

13 Maar ik zeg u dat ook Elía gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is.

14 En als hij bij de discipelen gekomen was, zag hij eene groote schare rondom hen, en *eenige* Schriftgeleerden met hen twistende. Matth.17:14-21. Luc.9:37-42.

15 En terstond de geheele schare hem ziende, werd verbaasd, en toeloopende, groetten zij hem.

16 En hij vraagde den Schriftgeleerden: Wat twist gij mèt dezen?

17 En een uit de schare antwoordende, zeide: Meester, ik heb mijnen zoon tot u gebracht, die eenen stommen geest heeft;

18 en waar hij hem ook aangrijpt, zoo scheurt hij hem, en hij schuimt en knerst met zijne tanden en verdort; en ik heb uwen discipelen gezegd dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekund.

19 En hij antwoordde hem en zeide: O ongeloovig geslacht! hoe lang zal ik nog bij ulieden zijn, hoe lang zal ik u nog verdragen? Brengt hem tot mij.

20 En zij brachten denzelve tot hem; en als hij hem zag, scheurde hem terstond de geest: en hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende.

21 En hij vraagde zijnen vader: Hoe langen tijd is het dat hem dit overkomen is? En hij zeide: Van *zijne* kindsheid af;

22 en menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven; maar zoo gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen en help ons.

23 En Jezus zeide tot hem: Zoo gij kunt gelooven, — alle dingen zijn mogelijk dengene die gelooft.

24 En terstond de vader des kinds roepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere, kom mijner ongeloovigheid te hulp.

25 En Jezus ziende dat de schare gezamenlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest zeggende tot hem: Gij stomme en doove geest, ik beveel u, ga uìt van hem en kom niet meer in hem.

26 En hij roepende, en hem zeer scheurende, ging uit; en *het kind* werd als dood, alzoo dat velen zeiden dat het gestorven was.

27 En Jezus hem bij de hand grijpende, richtte hem op, en hij stond op.

28 En als hij in huis gegaan was, vraagden hem zijne discipelen alléén: Waarom hebben wíj hem niet kunnen uitwerpen?

29 En hij zeide tot hen: Dit geslacht kan nergens door uitgaan dan door bidden en vasten.

30 En van daar weggaande, reisden zij door Galiléa, en hij wilde niet dat het iemand wist; Matth.17:22, 23. Luc.9:43-45.

31 want hij leerde zijne discipelen en zeide tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, en zij zullen hem dooden; en gedood zijnde, zal hij ten derden dage wederopstaan.

32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden hem te vragen.

33 En hij kwam te Kapernaüm, en in het huis gekomen zijnde, vraagde hij hun: Waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg? Matth.18:1-9. Luc.9:46-50.

34 Doch zij zwegen; want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de meeste *zoude zijn*.

35 En nedergezeten zijnde, riep hij de twaalve, en zeide tot hen: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar.
Matth.20:26, 27. Marc.10:43, 44.

36 En nemende een kindeken, stelde hij dat midden onder hen, en omving het met zijne armen, en zeide tot hen:

37 Zoo wie één van zoodanige kinderkens zal ontvangen in mijnen naam, die ontvangt mij; en zoo wie mij zal ontvangen, die ontvangt mij niet, maar dien die mij gezonden heeft. Matth.10:40. Joh.13:20.

38 En Johannes antwoordde hem, zeggende: Meester, wij hebben eenen gezien die de duivelen uitwierp in uwen naam, welke ons niet volgt; en wij hebben het hem verboden, omdat hij ons niet volgt.

39 Doch Jezus zeide: Verbiedt hem niet; want daar is niemand die eene kracht doen zal in mijnen naam, en haastelijk van mij zal kunnen kwalijk spreken.

40 Want wie tégen ons niet is, die is vóór ons.

41 Want zoo wie uliedcn eenen beker water te drinken zal geven in mijnen naam, omdat gij *discipelen* van Christus zijt, voorwaar zeg ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen. Matth. 10:42.

42 En zoo wie één van deze kleinen die in mij gelooven, ergert, het ware hem beter dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware. Luc. 17:2.

43 En indien uwe hand u ergert, houw ze af: het is u beter verminkt tot het leven in te gaan, dan de twee handen hebbende, henen te gaan in de hel, in het onuitblusschelijk vuur, Matth. 5:29, 30; 18:8, 9.

44 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt. Jes. 66:24.

45 En indien uw voet u ergert, houw hem af: het is u beter kreupel tot het leven in te gaan, dan de twee voeten hebbende, geworpen te worden in de hel, in het onuitblusschelijk vuur,

46 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

47 En indien uw oog u ergert, werp het uit: het is u beter maar één oog hebbende in het Koninkrijk Gods in te gaan; dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden,

48 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

49 Want een ieder zal met vuur gezouten worden, en iedere offerande zal met zout gezouten worden. Lev. 2:13. Ezech. 43:24.

50 Het zout is goed; maar indien het zout onzout wordt, waarmede zult gij dat smakelijk maken? Hebt zout in uzelve, en houdt vrede onder elkander. Matth. 5:13. Luc. 14:34.

HOOFDSTUK 10.

EN van daar opgestaan zijnde ging hij naar de landpalen van Judéa, door de overzijde van den Jordaan; en de scharen kwamen wederom te zamen bij hem, en gelijk hij gewoon was, leerde hij ze wederom. Matth. 19:1-9.

2 En de Farizeërs tot hem komende, vraagden hem of het een man geoorloofd is *zijne* vrouw te verlaten, hem verzoekende.

3 Maar hij antwoordende, zeide tot hen: Wat heeft u Mozes geboden?

4 En zij zeiden: Mozes heeft toegelaten eenen scheidbrief te schrijven, en *haar* te verlaten. Deut. 24:1. Matth. 5:31.

5 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Vanwege de hardigheid uwer harten heeft hij ulieden dat gebod geschreven;

6 maar van het begin der schepping heeft ze God man en vrouw gemaakt. Gen. 1:27; 5:2.

7 Daarom zal een mensch zijnen vader en zijne moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, Gen. 2:24.

8 en die twee zullen tot één vleesch zijn: alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch.

9 Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mensch niet.

10 En in het huis vraagden hem zijne discipelen wederom van hetzelve.

11 En hij zeide tot hen: Zoo wie zijne vrouw verlaat en eene andere trouwt, die doet overspel tegen haar, Matth. 5:32. Luc. 16:18.

12 En indien eene vrouw haren man zal verlaten en met een ander trouwen, die doet overspel.

13 En zij brachten kinderkens tot hem, opdat hij ze aanraken zoude; en de discipelen bestraften degenen die ze tot hem brachten. Matth. 19:13-15. Luc. 18:15-17.

14 Maar Jezus *dat* ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.

15 Voorwaar zeg ik u, zoo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt gelijk een kindeken, die zal in hetzelve geenszins ingaan.

16 En hij omving ze met zijne armen, *en* de handen op hen gelegd hebbende, zegende hij dezelve.

17 En als hij uitging op den weg, liep een tot hem, en voor hem op de knieën vallende, vraagde hem: Goede Meester, wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? Matth. 19:16-30. Luc. 18:18-29.

18 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één, *namelijk* God.

19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; gij zult niemand tekort doen; eer uwen vader en uwe moeder. Exod. 20:12-16. Deut. 5:16-20.

20 Doch hij antwoordende, zeide tot hem: Meester, alle deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af.

21 En Jezus hem aanziende, beminde hem, en zeide tot hem: Één ding ontbreekt u: ga henen, verkoop alles wat gij hebt en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op en volg mij.

22 Maar hij treurig geworden zijnde over
dat woord, ging bedroefd weg; want hij
had vele goederen.
23 En Jezus rondom ziende, zeide tot
zijne discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen
degenen die goed hebben, in het Konink-
rijk Gods inkomen.
24 En de discipelen werden verbaasd over
deze zijne woorden. Maar Jezus wederom
antwoordende, zeide tot hen: Kinderen,
hoe zwaar is het, dat degenen die op het
goed hun betrouwen zetten, in 't Konink-
rijk Gods ingaan: Job 31:24.
25 het is lichter dat een kemel ga door
het oog van eene naald, dan dat een rijke
in het Koninkrijk Gods inga.
26 En zij werden nog meer verslagen,
zeggende tot elkander: Wie kan dan za-
lig worden?
27 Doch Jezus hen aanziende, zeide: Bij
de menschen is het onmogelijk, maar niet
bij God; want alle dingen zijn mogelijk
bij God. Gen. 18:14. Job 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6.
28 En Petrus begon tot hem te zeggen: Zie,
wíj hebben alles verlaten en zijn u gevolgd.
29 En Jezus antwoordende zeide: Voor-
waar zeg ik ulieden, daar is niemand die
verlaten heeft huis, of broeders of zusters,
of vader of moeder, of vrouw of kinde-
ren, of akkers, om mijnentwil en des Evan-
gelies *wil*,
30 of hij ontvangt honderdvoud, nu in
dezen tijd huizen, en broeders en zusters,
en moeders en kinderen, en akkers, met
de vervolgingen, en in de toekomende eeuw
het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de laatsten
zijn, en *velen* die de laatsten *zijn*, de eer-
sten. Matth. 20:16. Luc. 13:30.
32 En zij waren op den weg, opgaande
naar Jeruzalem, en Jezus ging vóór hen;
en zij waren verbaasd, en hem volgende,
waren zij bevreesd. En de twaalve we-
derom tot zich nemende, begon hij hun
te zeggen de dingen die hem overkomen
zouden, Matth. 20:17-19. Luc. 18:31-33.
33 *zeggende:* Zie, wij gaan op naar Je-
ruzalem, en de Zoon des menschen zal den
Overpriesteren en den Schriftgeleerden
overgeleverd worden, en zij zullen hem
ter dood veroordeelen, en hem den hei-
denen overleveren;
34 en zij zullen hem bespotten, en hem
geeselen, en hem bespuwen, en hem doo-
den; en ten derden dage zal hij weder-
opstaan.
35 En tot hem kwamen Jacobus en Jo-
hannes, de zonen van Zebedeüs, zeggende:
Meester, wij wilden *wel* dat gij ons deedt
zoo wat wij begeeren zullen. Matth. 20:20-28.
36 En hij zeide tot hen: Wat wilt gij
dat ik u doe?
37 En zij zeiden tot hem: Geef ons dat
wij mogen zitten, de één aan uwe rechter-
hand en de ander aan uwe linker*hand* in
uwe heerlijkheid.
38 Maar Jezus zeide tot hen: Gij weet
niet wat gij begeert; kunt gij den drink-
beker drinken dien ik drinke, en met den
doop gedoopt worden waar ik mede ge-
doopt worde? Luc. 12:50. Joh. 18:11.
39 En zij zeiden tot hem: Wij kunnen.
Doch Jezus zeide tot hen: Den drink-
beker dien ik drinke, zult gij wel drin-
ken, en met den doop gedoopt worden
waar ik mede gedoopt worde;
40 maar het zitten tot mijne rechter-
en tot mijne linker*hand* staat bij míj niet
te geven, maar *het zal gegeven worden*
wien het bereid is.
41 En als de *andere* tien *dit* hoorden,
begonnen zij het van Jacobus en Johan-
nes zeer kwalijk te nemen. Luc. 22:24-26.
42 Maar Jezus hen tot zich geroepen heb-
bende, zeide tot hen: Gij weet dat degenen
die geacht worden oversten te zijn der vol-
keren, heerschappij voeren over hen, en
hunne grooten gebruiken macht over hen.
43 Doch alzóó zal het onder ú niet zijn;
maar zoo wie onder u groot zal willen wor-
den, die zal uw dienaar zijn; Marc. 9:35.
44 en zoo wie van u de eerste zal willen
worden, die zal aller dienstknecht zijn.
45 Want ook de Zoon des menschen is
niet gekomen om gediend te worden, maar
om te dienen en zijne ziel te geven *tot*
een rantsoen voor velen.
46 En zij kwamen te Jericho. En als hij
en zijne discipelen, en eene groote schare,
van Jericho uitging, zat de zoon van Ti-
meüs, Bar-Timeüs de blinde, aan den weg,
bedelende. Matth. 20:29-34. Luc. 18:35-43.
47 En hoorende dat het Jezus de Nazare-
ner was, begon hij te roepen en te zeggen:
Jezus, gij Zone Davids, ontferm u mijner!
48 En velen bestraften hem, opdat hij
zwijgen zoude; maar hij riep zooveel te
meer: Gij Zone Davids, ontferm u mijner!
49 En Jezus *stil*staande, zeide dat men
hem roepen zoude; en zij riepen den
blinde, zeggende tot hem: Heb goeden
moed, sta op, hij roept u.

50 En hij zijnen mantel afgeworpen hebbende, stond op en kwam tot Jezus.
51 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Wat wilt gij dat ik u doen zal? En de blinde zeide tot hem: Rabboni, dat ik ziende mag worden.
52 En Jezus zeide tot hem: Ga henen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.

HOOFDSTUK 11.

EN toen zij Jeruzalem genaakten, te Bethfagé en Bethanië aan den Olijfberg, zond hij twee van zijne discipelen uit,

Matth. 21:1-11. Luc. 19:29-38. Joh. 12:12-15.

2 en zeide tot hen: Gaat henen in het vlek dat tegen u over is, en terstond als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mensch gezeten heeft: ontbindt het en brengt het.
3 En indien iemand tot u zegt: Waarom doet gij dat? zoo zegt dat de Heere hetzelve van noode heeft, en hij zal het terstond herwaarts zenden.
4 En zij gingen henen, en vonden het veulen gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.
5 En sommigen van degenen die aldaar stonden, zeiden tot hen: Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?
6 Doch zij zeiden tot hen gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan.
7 En zij brachten het veulen tot Jezus, en wierpen hunne kleederen daarop; en hij zat op hetzelve.
8 En velen spreidden hunne kleederen op den weg, en anderen hieuwen meien van de boomen en spreidden ze op den weg.
9 En die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna, gezegend *is* hij die komt in den naam des Heeren!

Ps. 118:26.

10 Gezegend *zij* het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*!
11 En Jezus kwam binnen Jeruzalem, en in den Tempel; en als hij alles rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging hij uit naar Bethanië met de twaalve.

Matth. 21:17.

12 En des anderen daags, als zij uit Bethanië gingen, hongerde hem.

Matth. 21:18, 19,

13 En ziende van verre eenen vijgeboom die bladeren had, ging hij *om te zien* of hij ook iets op denzelven zoude vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond hij niets dan bladeren; want het was de tijd der vijgen niet.
14 En Jezus antwoordende, zeide tot denzelven: Niemand ete *eenige* vrucht meer van u in der eeuwigheid. En zijne discipelen hoorden het.
15 En zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus in den Tempel gegaan zijnde, begon degenen die in den Tempel verkochten en kochten, uit te drijven; en de tafels der wisselaars en de zitstoelen dergenen die de duiven verkochten, keerde hij om,

Matth. 21:12-17. Luc. 19:45-48. Joh. 2:14-17.

16 en liet niet toe dat iemand eenig vat door den Tempel droeg;
17 en hij leerde, zeggende tot hen: Is er niet geschreven: [a]Mijn Huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken? [b]Maar gij hebt dat *tot* een kuil der moordenaren gemaakt.

a Jes. 56:7*b*. b Jer. 7:11.

18 En de Schriftgeleerden en de Overpriesters hoorden *dat*, en zochten hoe zij hem dooden zouden; want zij vreesden hem, omdat de gansche schare ontzet was over zijne leer.
19 En als het nu laat geworden was, ging hij uit buiten de stad.
20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij dat de vijgeboom verdord was van de wortels af.

Matth. 21:20-22.

21 En Petrus *zulks* indachtig geworden zijnde, zeide tot hem: Rabbi, zie, de vijgeboom dien gij vervloekt hebt, is verdord.
22 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Hebt geloof op God.
23 Want voorwaar zeg ik u, dat zoo wie tot dezen berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal gelooven dat hetgeen hij zegt, geschieden zal, het zal hem geworden zoo wat hij zegt.

Matth. 17:20.

24 Daarom zeg ik u, alle dingen die gij biddende begeert, gelooft dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden.
25 En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader die in de hemelen is, ulieden úwe misdaden vergeve.

Matth. 6:14, 15.

26 Maar indien gij niet vergeeft, zoo zal uw Vader die in de hemelen is, ook úwe misdaden niet vergeven.
27 En zij kwamen wederom te Jeruzalem. En als hij in den Tempel wandelde,

kwamen tot hem de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen,

Matth. 21:23-27. Luc. 20:1-8.

28 en zeiden tot hem: Door wat macht doet gij deze dingen, en wie heeft u deze macht gegeven, dat gij deze dingen doen zoudt?

29 Maar Jezus antwoordende zeide tot hen: Ik zal u óók één woord vragen; antwoordt mij ook, en zoo zal ik u zeggen door wat macht ik deze dingen doe:

30 De doop van Johannes, was die uit den hemel of uit de menschen? Antwoordt mij.

31 En zij overleiden onder elkander, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den hemel, zoo zal hij zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?

32 Maar indien wij zeggen: Uit de menschen, zoo vreezen wij het volk; want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een Profeet was.

33 En antwoordende, zeiden zij tot Jezus: Wij weten het niet. En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Zoo zeg ik u ook niet door wat macht ik deze dingen doe.

HOOFDSTUK 12.

EN hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mensch plantte eenen wijngaard, en zette eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak, en bouwde eenen toren, en verhuurde dien aan de landlieden, en reisde buitenslands.

Matth. 21:33-46. Luc. 20:9-19. Jes. 5:1,2.

2 En als het de tijd was, zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontving van de vrucht des wijngaards;

3 maar zij namen en sloegen hem, en zonden *hem* ledig henen.

4 En hij zond wederom eenen anderen dienstknecht tot hen, en dien steenigden zij, en wondden hem het hoofd en zonden *hem* henen, schandelijk behandeld zijnde.

5 En wederom zond hij eenen anderen, en dien doodden zij; en vele anderen, *waarvan* zij sommigen sloegen en sommigen doodden.

6 Als hij dan nog éénen zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijnen zoon ontzien.

7 Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem dooden, en de erfenis zal onze zijn.

8 En zij namen en doodden hem, en wierpen *hem* uit buiten den wijngaard.

9 Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Hij zal komen en de landlieden verderven, en den wijngaard aan anderen geven.

10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen: De steen dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; Ps. 118:22, 23.

11 van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen?

12 En zij zochten hem te vangen, maar zij vreesden de schare; want zij verstonden dat hij die gelijkenis op hèn sprak; en zij verlieten hem en gingen weg.

13 En zij zonden tot hem eenigen der Farizeërs en der Herodianen, opdat zij hem in *zijne* rede vangen zouden.

Matth. 22:16-22. Luc. 20:20-26.

14 Dezen nu kwamen en zeiden tot hem: Meester, wij weten dat gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan, maar gij leert den weg Gods in der waarheid: Is het geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet? zullen wij geven of niet geven?

15 En hij wetende hunne geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij? Brengt mij een penning, dat ik *hem* zie.

16 En zij brachten er een. En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift? En zij zeiden tot hem: Des Keizers.

17 En Jezus antwoordende zeide tot hen: Geeft dan den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Gods is. En zij verwonderden zich over hem.

18 En de Sadduceërs kwamen tot hem, welke zeggen dat er geene opstanding is, en vraagden hem, zeggende:

Matth. 22:23-32. Luc. 20:27-38.

19 Meester, Mozes heeft ons geschreven, indien iemands broeder sterft, en eene vrouw achterlaat, en geen kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal en zijnen broeder zaad verwekken. Deut. 25:5.

20 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam eene vrouw, en stervende, liet geen zaad na.

21 De tweede nam haar óók, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na, en de derde desgelijks;

22 en *alle* de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na. De laatste van allen is ook de vrouw gestorven.

23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij zijn van dezen? want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad.
24 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet noch de kracht Gods?
25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn, zoo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk Engelen die in de hemelen *zijn.*
26 Doch aangaande de dooden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het doornenbosch tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs? Exod. 3:6.
27 God is niet een *God* der dooden maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.
28 En een der Schriftgeleerden, hoorende dat zij te zamen in woorden waren, *en* wetende dat hij hun wèl geantwoord had, kwam tot hem en vraagde hem: Welk is het eerste gebod van alle? Matth. 22:34-40. Luc. 10:25-28.
29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van alle de geboden is: Hoor Israël, de Heere onze God is een éénig Heer; Deut. 6:4, 5.
30 en gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uwe ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uwe kracht. Dit is het eerste gebod.
31 En het tweede *hieraan* gelijk, *is* dit: Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven. Daar is geen ander gebod grooter dan deze. Lev. 19:18.
32 En de Schriftgeleerde zeide tot hem: Meester, gij hebt wèl in waarheid gezegd, dat er een éénig God is, en daar is geen ander dan Hij;
33 en Hem lief te hebben uit geheel het hart en uit geheel het verstand en uit geheel de ziel en uit geheel de kracht, en den naaste lief te hebben als zichzelven, is meer dan alle de brandofferen en de slachtofferen.
34 En Jezus ziende dat hij verstandiglijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods. En niemand durfde hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en zeide, leerende in den Tempel: Hoe zeggen de Schriftgeleerden, dat de Christus een Zoon Davids is? Matth. 22:41-45. Luc. 20:41-44.
36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tot mijnen Heere: Zit aan mijne rechter*hand,* totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten. Ps. 110:1.
37 David dan zelf noemt hem *zijnen* Heere, en hoe is hij zijn Zoon? En de menigte der schare hoorde hem gaarne
38 En hij zeide tot hen in zijne leer: Wacht u voor de Schriftgeleerden, die gaarne willen wandelen in lange kleederen, en gegroet zijn op de markten, Luc. 20:46, 47. Matth. 23:5-7, 14.
39 en de voorgestoelten *hebben* in de Synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
40 welke de huizen der weduwen opeten, en *dat* onder den schijn van lang te bidden: dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.
41 En Jezus gezeten zijnde tegenover de schatkist, zag hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wierpen veel *daarin.* Luc. 21:1-4.
42 En daar kwam eene arme weduwe, die wierp twee kleine *penningen daarin,* hetwelk is een oort.
43 En *Jezus* zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar, ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft dan allen die in de schatkist geworpen hebben;
44 want zij allen hebben van hunnen overvloed *daarin* geworpen, maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, *daarin* geworpen, haren ganschen leeftocht.

HOOFDSTUK 13.

EN als hij uit den Tempel ging, zeide een van zijne discipelen tot hem: Meester, zie, hoedanige steenen en hoedanige gebouwen! Matth. 24:1-14. Luc. 21:5-19.
2 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Ziet gij deze groote gebouwen? Daar zal niet *een* steen op *den anderen* steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
3 En als hij gezeten was op den Olijfberg, tegen den Tempel over, vraagden hem Petrus en Jacobus en Johannes en Andréas alleen:
4 Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? En welk is het teeken, wanneer deze dingen alle voleindigd zullen worden?
5 En Jezus hun antwoordende, begon te zeggen: Ziet toe dat u niemand verleide;
6 want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben *de Christus,* en zullen velen verleiden.
7 En wanneer gij zult hooren van oorlo-

gen en geruchten van oorlogen, zoo wordt
niet verschrikt; want *dit* moet geschieden,
maar nog is het einde niet.
8 Want *het ééne* volk zal tegen *het andere*
volk opstaan, en *het ééne* koninkrijk tegen
het andere koninkrijk; en daar zullen aard-
bevingen zijn in verscheidene plaatsen, en
daar zullen hongersnooden wezen en be-
roerten. Deze dingen zijn *maar* beginsels
der smarten.
9 Maar ziet gij voor uzelve toe; want zij
zullen u overleveren in de raadsvergade-
ringen en in de Synagogen; gij zult geslagen
worden, en voor Stadhouders en Koningen
zult gij gesteld worden om mijnentwil, hun
tot een getuigenis. Matth. 10:17-22.
10 En het Evangelie moet eerst gepre-
dikt worden onder alle de volken.
11 Doch wanneer zij u leiden zullen om
u over te leveren, zoo zijt te voren niet
bezorgd wat gij spreken zult, en bedenkt
het niet, maar zoo wat u in die ure ge-
geven zal worden, dàt spreekt: want gíj
zijt het niet die spreekt, maar de Heilige
Geest. Luc. 12:11, 12.
12 En de *ééne* broeder zal den *anderen*
broeder overleveren tot den dood, en de
vader het kind; en de kinderen zullen
opstaan tegen de ouders en zullen ze
dooden.
13 En gij zult gehaat worden van allen
om mijns naams wil; maar wie volharden
zal tot het einde, díe zal zalig worden.
14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel
der verwoesting, waarvan door den Profeet
Daniël gesproken is, staande waar het
niet behoort (dié het leest, die merke
daarop), alsdan die in Judéa zijn, dat ze
vlieden op de bergen; Dan. 9:27.
Matth. 24:15-25. Luc. 21:20-24.
15 en die op het dak is, kome niet af
in het huis, en ga niet in, om iets uit
zijn huis weg te nemen; Luc. 17:31.
16 en die op den akker is, keere niet
weder terug om zijn kleed te nemen.
17 Maar wee den bevruchten en den
zoogenden *vrouwen* in die dagen!
18 Doch bidt dat uwe vlucht niet ge-
schiede des winters;
19 want die dagen zullen zulke verdruk-
king zijn, welker gelijke niet geweest is
van het begin der schepselen die God ge-
schapen heeft, tot nu toe, en ook niet
zijn zal. Dan. 12:1.
20 En indien de Heere de dagen niet ver-
kort had, geen vleesch zoude behouden
worden; maar om der uitverkorenen wil,
die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de
dagen verkort.
21 En alsdan zoo iemand tot ulieden zal
zeggen: Zie, híer is de Christus, of zie
hij is dáár, gelooft het niet. Luc. 17:23.
22 Want er zullen valsche christussen en
valsche profeten opstaan, en zullen teeke-
nen en wonderen doen, om te verleiden,
indien het mogelijk ware, ook de uitver-
korenen.
23 Maar gijlieden, ziet toe: zie, ik heb u
alles voorzegd.
24 Maar in die dagen, na die verdruk-
king, zal de zon verduisterd worden, en
de maan zal haar schijnsel niet geven,
Matth. 24:29-35. Luc. 21:25-33.
Jes. 13:10. Ezech. 32:7. Joël 2:10, 31; 3:15.
25 en de sterren des hemels zullen daaruit
vallen, en de krachten die in de hemelen
zijn, zullen bewogen worden.
26 En alsdan zullen zij den Zoon des
menschen zien, komende in de wolken met
groote kracht en heerlijkheid. Dan. 7:13.
27 En alsdan zal hij zijne Engelen uitzen-
den, en zal zijne uitverkorenen bijeenverga-
deren uit de vier winden, van het uiterste
der aarde tot het uiterste des hemels.
28 En leert van den vijgeboom deze ge-
lijkenis: wanneer nu zijn tak teêr wordt
en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij
dat de zomer nabij is:
29 alzóó ook gij, wanneer gij deze din-
gen zult zien geschieden, zoo weet dat
het nabij, voor de deur is.
30 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht
niet zal voorbijgaan totdat alle deze din-
gen zullen geschied zijn. Marc. 9:1.
31 De hemel en de aarde zullen voor-
bijgaan, maar mijne woorden zullen geens-
zins voorbijgaan. Jes. 51:6.
32 Maar van dien dag en die ure weet nie-
mand, noch de Engelen die in den hemel
zijn, noch de Zoon, dan de Vader. Matth. 24:36.
33 Ziet toe, waakt en bidt, want gij
weet niet wanneer de tijd is.
Matth. 24:42; 25:13, 14. Luc. 12:40.
34 Gelijk een mensch buitenslands reizen-
de, zijn huis verliet, en zijnen dienstknech-
ten macht gaf, en elk zijn werk, en den
deurwachter gebood dat hij zoude waken:
35 Zoo waakt dan (want gij weet niet
wanneer de heer des huizes komen zal,
des avonds laat, of te middernacht, of
met het hanengekraai, of in den morgen-
stond), Luc. 12:38.

36 opdat hij niet onvoorziens kome en
u slapende vinde.
37 En hetgeen ik ú zeg, *dat* zeg ik allen: Waakt!

HOOFDSTUK 14.

EN het Pascha en *het feest* der ongehevelde *brooden* was na twee dagen; en
de Overpriesters en de Schriftgeleerden
zochten, hoe zij hem met listigheid vangen
en dooden zouden. Matth. 26:1-5. Luc. 22:1, 2.
2 Maar zij zeiden: Niet in het feest, opdat
niet misschien oproer onder het volk worde.
3 En als hij te Bethanië was, in het huis
van Simon den melaatsche, daar hij aan
tafel zat, kwam eene vrouw, hebbende
een albasten flesch met zalf van onvervalschte nardus van grooten prijs; en de
albasten flesch gebroken hebbende, goot
die op zijn hoofd. Matth. 26:6-13. Joh. 12:1-8.
4 En daar waren sommigen die dat zeer
kwalijk namen bij zichzelve, en zeiden:
Waartoe is dit verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen boven de
driehonderd penningen verkocht en *die*
den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar.
6 Maar Jezus zeide: Laat af van haar;
wat doet gij haar moeite aan? Zij heeft
een goed werk aan mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd met u,
en wanneer gij wilt kunt gij hun weldoen;
maar mij hebt gij niet altijd. Deut. 15:11.
8 Zij heeft gedaan hetgeen zij kon: zij
is voorgekomen om mijn lichaam te zalven, *tot eene voorbereiding* ter begrafenis.
9 Voorwaar zeg ik u, alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de geheele
wereld, *daar* zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft.
10 En Judas Iskariot, een van de twaalve,
ging henen tot de Overpriesters, opdat hij
hem hun zoude overleveren.
Matth. 26:14-16. Luc. 22:3-6.
11 En zij *dat* hoorende, waren verblijd, en
beloofden hem geld te geven; en hij zocht
hoe hij hem bekwamelijk overleveren zoude.
12 En op den eersten dag der ongehevelde *brooden*, wanneer zij het Pascha
slachtten, zeiden zijne discipelen tot hem:
Waar wilt gij dat wij henengaan en bereiden, dat gij het Pascha eet?
Matth. 26:17-19. Luc. 22:7-13. Ex. 12:17.
13 En hij zond twee van zijne discipelen
uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de
stad, en u zal een mensch ontmoeten,
dragende een kruik water: volgt dien;
14 en zoo waar hij ingaat, zegt tot den
heer des huizes: De Meester zegt: Waar
is de eetzaal, waar ik het Pascha met
mijne discipelen eten zal?
15 En hij zal u wijzen eene groote opperzaal, toegerust *en* gereed: bereidt het
ons aldaar.
16 En zijne discipelen gingen uit, en kwamen in de stad, en vonden het gelijk hij
hun gezegd had, en bereidden het Pascha.
17 En als het avond geworden was,
kwam hij met de twaalve.
Matth. 26:20-25. Luc. 22:14, 21-23. Joh. 13:21-30.
18 En als zij aanzaten en aten, zeide
Jezus: Voorwaar ik zeg u, dat een van
u, die met mij eet, mij zal verraden.
19 En zij begonnen bedroefd te worden
en de één na den ander tot hem te zeggen:
Ben ìk het? en een ander: Ben ìk het?
20 Maar hij antwoordde en zeide tot
hen: *Het is* een uit de twaalve, die met
mij in den schotel indoopt.
21 De Zoon des menschen gaat wel henen gelijk van hem geschreven is, maar
wee dien mensch, door welken de Zoon
des menschen verraden wordt! het ware
hem goed zoo die mensch niet geboren
ware geweest.
22 En als zij aten, nam Jezus brood, en
als hij gezegend had, brak hij het, en gaf
het hun en zeide: Neemt, eet, dat is mijn
lichaam. Matth. 26:26-29. Luc. 22:15-20.
1 Cor. 11:23-25.
23 En hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien*, en zij dronken allen uit denzelven.
24 En hij zeide tot hen: Dat is mijn
bloed, het *bloed* des nieuwen testaments,
hetwelk voor velen vergoten wordt.
25 Voorwaar ik zeg u, dat ik niet meer
zal drinken van de vrucht des wijnstoks,
tot op dien dag, wanneer ik dezelve nieuw
zal drinken in het Koninkrijk Gods.
26 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
Matth. 26:30-35.
27 En Jezus zeide tot hen: Gij zult in
dezen nacht allen aan mij geërgerd worden; want daar is geschreven: Ik zal den
herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden. Zach. 13:7.
28 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal
ik u voorgaan naar Galiléa.
29 En Petrus zeide tot hem: Of zij ook

allen geërgerd wierden, zoo zal ik toch niet
geërgerd worden. Luc. 22:31-34. Joh. 13:36-38.
30 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar
ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer
de haan tweemaal gekraaid zal hebben,
gij mij driemaal zult verloochenen.
31 Maar hij zeide nog des te meer: Al
moest ik met u sterven, zoo zal ik u
geenszins verloochenen. En insgelijks zeiden
zij ook allen.
32 En zij kwamen in eene plaats welker
naam was Gethsemané, en hij zeide
tot zijne discipelen: Zit hier neder, totdat
ik gebeden zal hebben.
Matth. 26:36-46. Luc. 22:39-46. Joh. 18:1.
33 En hij nam met zich Petrus en Jacobus
en Johannes, en begon verbaasd en
zeer beangst te worden,
34 en zeide tot hen: Mijne ziel is geheel
bedroefd tot den dood toe: blijft
hier en waakt.
35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel
hij op de aarde, en bad, zoo het mogelijk
ware, dat die ure van hem voorbijginge.
36 En hij zeide: Abba, Vader, alle dingen
zijn U mogelijk: neem dezen drinkbeker
van mij weg; doch niet wat ik wil,
maar wat Gij *wilt.* Joh. 12:27, 28.
37 En hij kwam en vond hen slapende,
en zeide tot Petrus: Simon, slaapt gij?
Kondet gij niet één uur waken?
38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking
komt: de geest *is* wel gewillig,
maar het vleesch *is* zwak.
39 En wederom henengegaan zijnde, bad
hij, sprekende dezelfde woorden.
40 En wedergekeerd zijnde, vond hij ze
wederom slapende, want hunne oogen waren
bezwaard; en zij wisten niet wat zij
hem antwoorden zouden.
41 En hij kwam ten derden male, en
zeide tot hen: Slaapt *nu* voort en rust.
Het is genoeg, de ure is gekomen; zie,
de Zoon des menschen wordt overgeleverd
in de handen der zondaren.
42 Staat op, laat ons gaan: zie, die mij
verraadt, is nabij.
43 En terstond als hij nog sprak, kwam
Judas aan, die een was van de twaalve, en
met hem eene groote schare met zwaarden
en stokken, *gezonden* van de Overpriesters
en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen.
Matth. 26:47-56. Luc. 22:47-53. Joh. 18:2-11.
44 En die hem verried, had hun een gemeen
teeken gegeven, zeggende: Dien ik
kussen zal, die is het: grijpt hem, en leidt
hem zekerlijk henen.
45 En als hij gekomen was, ging hij terstond
tot hem, en zeide: Rabbi, Rabbi,
en kuste hem;
46 en zij sloegen hunne handen aan hem,
en grepen hem.
47 En een dergenen die daarbij stonden,
het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht
des Hoogepriesters en hieuw hem
zijn oor af.
48 En Jezus antwoordende, zeide tot
hen: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en
stokken als tegen eenen moordenaar om
mij te vangen?
49 Dagelijks was ik bij ulieden in den
Tempel leerende, en gij hebt mij niet
gegrepen; maar *dit geschiedt* opdat de
Schriften vervuld zouden worden.
50 En zij hem verlatende, zijn allen gevloden.
51 En een zeker jongeling volgde hem,
hebbende een lijnwaad omgedaan over het
naakte *lijf,* en de jongelingen grepen hem;
52 en hij het lijnwaad verlatende, is
naakt van hen gevloden.
53 En zij leidden Jezus henen tot den
Hoogepriester; en bij hem vergaderden
alle de Overpriesters en de Ouderlingen
en de Schriftgeleerden. Matth. 26:57-68.
Luc. 22:54, 63-71. Joh. 18:12-14, 19-24.
54 En Petrus volgde hem van verre tot
binnen in de zaal des Hoogepriesters, en
hij was mede zittende met de dienaren,
en zich warmende bij het vuur.
55 En de Overpriesters en de geheele
Raad zochten getuigenis tegen Jezus, om
hem te dooden, en vonden niet;
56 want velen getuigden valschelijk tegen
hem en de getuigenissen waren niet
eenparig.
57 En eenigen opstaande, getuigden valschelijk
tegen hem, zeggende
58 Wij hebben hem hooren zeggen: Ik
zal dezen Tempel, die met handen gemaakt
is, afbreken, en in drie dagen
eenen anderen, zonder handen gemaakt,
bouwen. Joh. 2:19.
59 En ook alzóó was hunne getuigenis
niet eenparig.
60 En de Hoogepriester in het midden
opstaande, vraagde Jezus, zeggende: Antwoordt
gij niets? Wat getuigen dezen tegen
u?
61 Maar hij zweeg stil en antwoordde
niets. Wederom vraagde hem de Hooge-

priester en zeide tot hem: Zijt gij de
Christus, de Zoon des gezegenden *Gods*?
62 En Jezus zeide: Ik ben het; en gijlie-
den zult den Zoon des menschen zien zit-
ten ter rechter*hand* der kracht *Gods*, en
komen met de wolken des hemels.
Marc. 13:26. Dan. 7:13. Ps. 110:1.
63 En de Hoogepriester verscheurende
zijne kleederen, zeide: Wat hebben wij
nog getuigen van noode?
64 Gij hebt de *gods*lastering gehoord: wat
dunkt uliedcn? En zij allen veroordeelden
hem des doods schuldig te zijn. Lev. 24:16.
65 En sommigen begonnen hem te be-
spuwen, en zijn aangezicht te bedekken,
en met vuisten te slaan, en tot hem te
zeggen: Profeteer; en de dienaars gaven
hem kinnebakslagen.
66 En als Petrus beneden in de zaal
was, kwam eene van de dienstmaagden
des Hoogepriesters; Matth. 26:69-75.
Luc. 22:55-62. Joh. 18:15-18, 25-27.
67 en ziende Petrus zich warmende,
zag zij hem aan, en zeide: Ook gij waart
met Jezus den Nazarener.
68 Maar hij heeft het geloochend, zeg-
gende: Ik ken *hem* niet, en ik weet niet
wat gij zegt. En hij ging buiten in de
voorzaal, en de haan kraaide.
69 En de dienstmaagd hem wederom
ziende, begon te zeggen tot degenen die
daarbij stonden: Deze is een van die.
70 Maar hij loochende het wederom.
En een weinig daarna, die daarbij ston-
den, zeiden wederom tot Petrus: Waar-
lijk gij zijt een van die; want gij zijt
ook een Galileër, en uwe spraak gelijkt.
71 En hij begon *zichzelven* te vervloe-
ken, en te zweren: Ik ken dezen mensch
niet dien gij zegt.
72 En de haan kraaide de tweede maal;
en Petrus werd indachtig het woord, het-
welk Jezus tot hem gezegd had: Eer de
haan tweemaal gekraaid zal hebben zult
gij mij driemaal verloochenen. En hij
zich van daar makende, weende.

HOOFDSTUK 15.

EN terstond des morgens vroeg hielden
de Overpriesters te zamen raad met
de Ouderlingen en Schriftgeleerden, en
de geheele Raad; en Jezus gebonden heb-
bende, brachten zij *hem* henen, en gaven
hem aan Pilatus over.
Matth. 27:1, 2, 11-14. Luc. 23:1-5. Joh. 18:28 vv.
2 En Pilatus vraagde hem: Zijt gij de
Koning der Joden? En hij antwoordende,
zeide tot hem: Gij zegt het.
3 En de Overpriesters beschuldigden hem
van vele *zaken*, maar hij antwoordde niets.
4 En Pilatus vraagde hem wederom,
zeggende: Antwoordt gij niets? Zie, hoe-
vele *zaken* zij tegen u getuigen.
5 En Jezus heeft niets meer geantwoord,
zoodat Pilatus zich verwonderde.
6 En op het feest liet hij hun éénen
gevangene los, wien zij ook begeerden.
Matth. 27:15-26. Luc. 23:17-25. Joh. 18:39, 40.
7 En daar was een, genaamd Bar-Abbas,
gevangen met *andere* mede-oproermakers,
die in het oproer een doodslag gedaan had.
8 En de schare riep uit, en begon te
begeeren *dat hij deed* gelijk hij hun al-
tijd gedaan had.
9 En Pilatus antwoordde hun, zeggen-
de: Wilt gij dat ik u den Koning der Jo-
den loslate?
10 (Want hij wist dat hem de Over-
priesters door nijd overgeleverd hadden.)
11 Maar de Overpriesters bewogen de
schare, dat hij hun liever Bar-Abbas zou-
de loslaten.
12 En Pilatus antwoordende, zeide we-
derom tot hen: Wat wilt gij dan dat ik
met hèm doen zal, dien gij een Koning
der Joden noemt?
13 En zij riepen wederom: Kruis hem!
14 Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft
hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te
meer: Kruis hem!
15 Pilatus nu willende de schare ge-
noeg doen, heeft hun Bar-Abbas losgelaten,
en gaf Jezus over, als hij *hem* gegeeseld
had, om gekruist te worden.
16 En de krijgsknechten leidden hem
binnen in de zaal, welke is het Recht-
huis, en riepen de gansche bende te zamen;
Matth. 27:27-31. Joh. 19:2, 3.
17 en deden hem eenen purperen man-
tel aan, en eene doornenkroon gevloch-
ten hebbende, zetten hem *die* op;
18 en begonnen hem te groeten, *zeg-
gende:* Wees gegroet *gij* Koning der Joden!
19 en sloegen zijn hoofd met eenen
rietstok, en bespuwden hem, en vallende
op de knieën, aanbaden hem.
20 En als zij hem bespot hadden, de-
den zij hem den purperen mantel af, en
deden hem zijne eigene kleederen aan,
en leidden hem uit, om hem te kruisigen.
21 En zij dwongen eenen Simon van Cy-
réne, die *daar* voorbijging, komende van

den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij zijn kruis droeg.
Matth. 27:32-38. Luc. 23:26, 32-34, 36, 38. Joh. 19:17-24.
22 En zij brachten hem tot de plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde, Hoofdschedelplaats.
23 En zij gaven hem gemirreden wijn te drinken; maar hij nam *dien* niet.
24 En als zij hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijne kleederen, werpende het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zoude.
25 En het was de derde ure, en zij kruisigden hem.
26 En het opschrift zijner beschuldiging was boven hem geschreven: DE KONING DER JODEN.
27 En zij kruisigden met hem twee moordenaars, éénen aan *zijne* rechter- en éénen aan zijne linker*zijde*.
28 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En hij is met de misdadigen gerekend. Jes. 53:12.
29 En die voorbijgingen, lasterden hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende: Ha, gij die den Tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt,
Matth. 27:39-44. Luc. 23:35, 37, 39. Marc. 14:58.
30 behoud uzelven en kom af van het kruis!
31 En insgelijks ook de Overpriesters met de Schriftgeleerden zeiden tot elkander al spottende: Hij heeft anderen verlost, zichzelven kan hij niet verlossen;
32 de Christus, de Koning Israëls kome nu af van het kruis, opdat wij het zien en gelooven mogen. Ook die met hem gekruist waren, smaadden hem.
33 En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe. Matth. 27:45-54. Luc. 23:44-47.
34 En ter negender ure riep Jezus met eene groote stem, zeggende: ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTANI? hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten? Ps. 22:2.
35 En sommigen van die daarbij stonden, *dit* hoorende, zeiden: Zie, hij roept Elía.
36 En er liep een en vulde eene spons met edik, en stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken, zeggende: Houdt stil, laat ons zien of Elía komt om hem af te nemen. Ps. 69:22. Joh. 19:29, 30.
37 En Jezus eene groote stem van *zich* gegeven hebbende, gaf den geest.
38 En het voorhangsel des Tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
39 En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover hem stond, ziende dat hij alzóó roepende den geest gegeven had, zeide: Waarlijk deze mensch was Gods Zoon.
40 En daar waren ook vrouwen van verre *dit* aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdaléna, en Maria de moeder van Jacobus den kleine en van Joses, en Salóme;
Matth. 27:55, 56. Luc. 23:49. Joh. 19:25.
41 welke ook, toen hij in Galiléa was, hem waren gevolgd en hem gediend hadden, en vele andere *vrouwen* die met hem naar Jeruzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de vóórsabbat,
Matth. 27:57-61. Luc. 23:50-55. Joh. 19:38-42.
43 kwam Jozef die van Arimathéa *was*, een achtbaar Raadsheer, die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus.
44 En Pilatus verwonderde zich dat hij alreede gestorven was, en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem of hij lang gestorven was;
45 en als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het lichaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad, en hem afgenomen hebbende, wond *hem* in dat fijne lijnwaad, en leide hem in een graf hetwelk uit een steenrots gehouwen was, en hij wentelde eenen steen tegen de deur des grafs.
47 En Maria Magdaléna, en Maria *de moeder* van Joses, aanschouwden waar hij gelegd werd.

HOOFDSTUK 16.

EN als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdaléna, en Maria de *moeder* van Jacobus, en Salóme, specerijen gekocht, opdat zij kwamen en hem zalfden. Matth. 28:1-8. Luc. 24:1-10.
2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week kwamen zij tot het graf, als de zon opging,
3 en zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
4 (En opziende, zagen zij dat de steen afgewenteld was.) want hij was zeer groot.
5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij eenen jongeling zittende ter rechter*zijde*, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.

6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd. Gij zoekt Jezus den Nazarener die gekruist was: hij is opgestaan, hij is hier niet; zie, de plaats waar zij hem gelegd hadden.

7 Doch gaat henen, zegt zijnen discipelen en Petrus, dat hij u voorgaat naar Galiléa: aldaar zult gij hem zien, gelijk hij ulieden gezegd heeft. Marc. 14:28.

8 En zij haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets, want zij waren bevreesd.

9 En als *Jezus* opgestaan was des morgens vroeg op den eersten *dag* der week, verscheen hij eerst aan Maria Magdaléna, uit welke hij zeven duivelen uitgeworpen had. Joh. 20:11-18.

10 Deze henengaande, boodschapte het dengenen die met hem geweest waren, welke treurden en weenden.

11 En als dezen hoorden dat hij leefde en van haar gezien was, geloofden zij het niet.

12 En na dezen is hij geopenbaard in eene andere gedaante aan twee van hen, daar zij wandelden en in het veld gingen. Luc. 24:13-45.

13 Dezen ook henengaande, boodschapten het den anderen, *maar* zij geloofden ook díe niet.

14 Daarna is hij geopenbaard aan de elve daar zij aanzaten, en verweet *hun* hunne ongeloovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen die hem gezien hadden nadat hij opgestaan was.

15 En hij zeide tot hen: Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen. Matth. 28:19. Luc. 24:47.

16 Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden. Joh. 3:15, 18.

17 En degenen die geloofd zullen hebben, zullen deze teekenen volgen: in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken; Marc. 3:15.

18 slangen zullen zij opnemen; en al is het dat zij iets doodelijks zullen drinken, dat zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden. Luc. 10:19.

19 De Heere dan nadat hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechter*hand* Gods. Luc. 24:50, 51. Hand. 1:9.

20 En zij uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door teekenen die daarop volgden. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

LUCAS.

HOOFDSTUK 1.

NADEMAAL velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen die onder ons volkomen zekerheid hebben, Hand. 1:1, 2.

2 gelijk ons overgeleverd hebben die van den beginne zelve aanschouwers en dienaars des Woords geweest zijn:

3 zoo heeft het ook mij goedgedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus,

4 opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen waarvan gij onderwezen zijt.

5 IN de dagen van Herodes den Koning van Judéa, was er een zeker Priester met name Zacharías, van de dagorde van Abía; en zijne vrouw was uit de dochteren Aärons, en haar naam Elizabet. 1 Kron. 24:10.

6 En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in alle de geboden en rechten des Heeren onberispelijk.

7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren.

8 En het geschiedde, dat als hij het Priesterambt bediende voor God in de beurt zijner dagorde,

9 naar de gewoonte der priesterlijke
bediening, hem ten lote was gevallen,
dat hij zoude ingaan in den Tempel des
Heeren om te reukofferen; Ex. 30:7.
10 en al de menigte des volks was buiten biddende, ter ure des reukoffers.
11 En van hem werd gezien een Engel
des Heeren, staande ter rechter*zijde* van
het altaar des reukoffers.
12 En Zacharías *hem* ziende, werd ontroerd, en vreeze is op hem gevallen.
13 Maar de Engel zeide tot hem: Vrees
niet, Zacharías, want uw gebed is verhoord, en uwe vrouw Elizabet zal u
eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam
heeten Johannes;
14 en u zal blijdschap en verheuging
zijn, en velen zullen zich over zijne geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor den
Heere; noch wijn noch sterken drank zal
hij drinken, en hij zal met den Heiligen
Geest vervuld worden, ook van zijn moeders lijf af;
16 en hij zal velen der kinderen Israëls
bekeeren tot den Heere hunnen God;
17 en hij zal vóór Hem henengaan in den
geest en de kracht van Elía, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen,
en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere
te bereiden een toegerust volk. Mal. 4:5, 6.
18 En Zacharías zeide tot den Engel:
Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben
oud, en mijne vrouw is verre op hare
dagen gekomen.
19 En de Engel antwoordde en zeide
tot hem: Ik ben Gabriël, die voor God
sta, en ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen;
20 en zie, gij zult zwijgen en niet kunnen spreken, tot op den dag dat deze
dingen geschied zullen zijn; omdat gij
mijne woorden niet geloofd hebt, welke
vervuld zullen worden op hunnen tijd.
21 En het volk was wachtende op Zacharías, en zij waren verwonderd dat hij
zoo lang vertoefde in den Tempel.
22 En als hij uitkwam, kon hij tot hen
niet spreken; en zij bekenden dat hij een
gezicht in den Tempel gezien had. En hij
wenkte hun toe, en bleef stom.
23 En het geschiedde als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar
zijn huis ging.
24 En na die dagen werd Elizabet zijne
vrouw bevrucht; en zij verborg zich vijf
maanden, zeggende:
25 Alzóó heeft mij de Heere gedaan,
in de dagen in welke Hij *mij* aangezien
heeft, om mijne versmaadheid onder de
menschen weg te nemen.
26 En in de zesde maand werd de Engel
Gabriël van God gezonden naar eene stad
in Galiléa, genaamd Nazareth, Dan. 8:16.
27 tot eene maagd, die ondertrouwd was
met eenen man wiens naam was Jozef,
uit den huize Davids; en de naam der
maagd was Maria. Matth. 1:18.
28 En de Engel tot haar ingekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde;
de Heere *is* met u, gij *zijt* gezegend onder de vrouwen.
29 En als zij *hem* zag, werd zij zeer
ontroerd over dit zijn woord, en overleide
hoedanig deze groetenis mocht zijn.
30 En de Engel zeide tot haar: Vrees
niet, Maria, want gij hebt genade bij God
gevonden.
31 En zie, gij zult bevrucht worden, en
eenen zoon baren, en zult zijnen naam
heeten Jezus. Matth. 1:21.
32 Deze zal groot zijn en de Zoon des
Allerhoogsten genaamd worden, en God
de Heere zal hem den troon zijns vaders
Davids geven; 2 Sam. 7:12, 13.
33 en hij zal over het huis Jakobs Koning
zijn in der eeuwigheid, en zijns Koninkrijks zal geen einde zijn.
34 En Maria zeide tot den Engel: Hoe
zal dat wezen, dewijl ik geenen man
beken?
35 En de Engel antwoordende, zeide tot
haar: De Heilige Geest zal over u komen,
en de kracht des Allerhoogsten zal u
overschaduwen: daarom ook, dat Heilige
dat uit u geboren zal worden, zal Gods
Zoon genaamd worden. Matth. 1:18, 20.
36 En zie, Elizabet uwe nicht is ook
zelve bevrucht met eenen zoon in haren
ouderdom; en deze maand is haar die
onvruchtbaar genaamd was, de zesde;
37 want geen ding zal bij God onmogelijk
zijn. Gen. 18:14. Job 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6.
38 En Maria zeide: Zie, de dienstmaagd
des Heeren: mij geschiede naar uw
woord. En de Engel ging weg van haar.
39 En Maria opgestaan zijnde in die
dagen, reisde met haast naar het gebergte,
in eene stad van Juda,
40 en kwam in het huis van Zacharías,
en groette Elizabet.

41 En het geschiedde als Elizabet de
groetenis van Maria hoorde, zoo sprong het
kindeken òp in haren buik; en Elizabet
werd vervuld met den Heiligen Geest,
42 en riep uit met eene groote stem, en
zeide: Gezegend *zijt* gij onder de vrouwen,
en gezegend *is* de vrucht uws buiks.
43 En van waar *komt* mij dit, dat de
moeder mijns Heeren tot mij komt?
44 Want zie, als de stem uwer groete-
nis in mijne ooren geschiedde, zoo sprong
het kindeken van vreugde òp in mijnen
buik.
45 En zalig is *zij* die geloofd heeft;
want de dingen die haar van den Heere
gezegd zijn, zullen volbracht worden.
46 En Maria zeide: Mijne ziel maakt
groot den Heere, 1 Sam. 2:1-10.
47 en mijn geest verheugt zich in God
mijnen Zaligmaker,
48 omdat Hij de nederheid zijner dienst-
maagd heeft aangezien; want zie, van nu
aan zullen mij zalig spreken alle de ge-
slachten;
49 want groote dingen heeft aan mij ge-
daan Hij die machtig is, en heilig *is* zijn
naam,
50 en zijne barmhartigheid is van geslacht
tot geslacht over degenen die Hem vreezen.
51 Hij heeft een krachtig werk gedaan
door zijnen arm; Hij heeft verstrooid de
hoogmoedigen in de gedachten hunner
harten;
52 Hij heeft machtigen van de tronen
afgetrokken, en nederigen heeft Hij ver-
hoogd; Ezech. 21:26.
53 hongerigen heeft Hij met goederen
vervuld, en rijken heeft Hij ledig weg-
gezonden. Ps. 107:9.
54 Hij heeft Israël zijnen knecht opge-
nomen, opdat Hij gedachtig ware der
barmhartigheid
55 (gelijk Hij gesproken heeft tot onze
vaderen, *namelijk* tot Abraham en zijn
zaad), in eeuwigheid. Gen. 22:18.
56 En Maria bleef bij haar omtrent drie
maanden, en keerde weder tot haar huis.
57 En de tijd van Elizabet werd ver-
vuld dat zij baren zoude, en zij baarde
eenen zoon.
58 En die daar rondom woonden, en
hare magen, hoorden, dat de Heere zijne
barmhartigheid grootelijks aan haar be-
wezen had, en waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde dat zij op den
achtsten dag kwamen om het kindeken
te besnijden, en noemden het Zacharías
naar den naam zijns vaders. Lev. 12:3.
60 En zijne moeder antwoordde en zeide:
Niet *alzoo*, maar hij zal Johannes heeten.
61 En zij zeiden tot haar: Daar is nie-
mand in uwe maagschap die met dien
naam genaamd wordt.
62 En zij wenkten zijnen vader, hoe hij
wilde dat hij genaamd zoude worden.
63 En als hij een schrijftafelken geëischt
had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn
naam. En zij verwonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond geopend
en zijne tong *losgemaakt*, en hij sprak, God
lovende.
65 En daar kwam vreeze over allen die
rondom hen woonden; en in het geheele
gebergte van Judéa werd veel gesproken
van alle deze dingen.
66 En allen die het hoorden, namen het
ter harte, zeggende: Wat zal toch dit
kindeken wezen? En de hand des Heeren
was met hem.
67 En Zacharías zijn vader werd vervuld
met den Heiligen Geest en profeteerde,
zeggende:
68 Geloofd *zij* de Heere de God Israëls,
want Hij heeft bezocht, en verlossing te-
weeggebracht zijnen volke,
69 en heeft eenen hoorn der zaligheid
ons opgericht in het huis Davids zijns
knechts, Ps. 132:17.
70 gelijk Hij gesproken heeft door den
mond zijner heilige Profeten, die van het
begin der wereld *geweest zijn*,
71 *namelijk* eene verlossing van onze
vijanden en van de hand aller dergenen
die ons haten;
72 opdat Hij barmhartigheid deed aan
onze vaderen, en gedachtig ware aan zijn
heilig verbond, Ps. 105:8, 9.
73 *en* aan den eed dien Hij Abraham
onzen vader gezworen heeft, om ons te
geven Gen. 22:16, 17.
74 dat wij, verlost zijnde uit de hand
onzer vijanden, Hem dienen zouden zon-
der vreeze,
75 in heiligheid en gerechtigheid voor
Hem, alle de dagen onzes levens.
76 En gij, kindeken, zult een Profeet des
Allerhoogsten genaamd worden; want gij
zult voor het aangezicht des Heeren henen-
gaan om zijne wegen te bereiden. Mal. 3:1.
77 om zijnen volke kennis der zaligheid
te geven, in vergeving hunner zonden,
78 door de innerlijke bewegingen der

barmhartigheid onzes Gods, met welke ons
bezocht heeft de Opgang uit de hoogte,
Mal. 4:2.
79 om te verschijnen dengenen die ge-
zeten zijn in duisternis en schaduw des
doods, om onze voeten te richten op den
weg des vredes. Jes. 9:1.
80 En het kindeken wies op, en werd ge-
sterkt in den geest, en was in de woestijnen
tot den dag zijner vertooning aan Israël.

HOOFDSTUK 2.

EN het geschiedde in diezelve dagen
dat er een gebod uitging van den Kei-
zer Augustus, dat de geheele wereld be-
schreven zoude worden.
2 Deze eerste beschrijving geschiedde als
Cyrenius over Syrië Stadhouder was.
3 En zij gingen allen om beschreven te
worden, een iegelijk naar zijn eigen stad.
4 En Jozef ging óók op, van Galiléa uit
de stad Nazareth, naar Judéa tot de stad
Davids, die Bethlehem genaamd wordt
(omdat hij uit het huis en geslacht Davids
was), 1 Sam. 16:4. Micha 5:1.
5 om beschreven te worden met Maria
zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht
was.
6 En het geschiedde als zij daar waren,
dat de dagen vervuld werden dat zij ba-
ren zoude;
7 en zij baarde haren eerstgeboren zoon,
en wond hem in doeken, en leide hem
neder in de kribbe, omdat voor hen geene
plaats was in de herberg. Matth. 1:25; 2:1.
8 En daar waren herders in diezelfde
landstreek, zich houdende in het veld, en
hielden de nachtwacht over hunne kudde.
9 En zie, een Engel des Heeren stond
bij hen, en de heerlijkheid des Heeren om-
scheen ze, en zij vreesden met groote vreeze.
10 En de Engel zeide tot hen: Vreest
niet, want zie, ik verkondig u groote
blijdschap, die al den volke wezen zal,
11 *namelijk* dat u heden geboren is de
Zaligmaker, welke is Christus de Heere,
in de stad Davids.
12 En dit zal u het teeken zijn: gij zult
het kindeken vinden in doeken gewonden
en liggende in de kribbe.
13 En van stonde aan was *daar* met
den Engel eene menigte des hemelschen
heirlegers, prijzende God en zeggende:
14 Eere *zij* God in de hoogste *hemelen*,
en vrede op aarde, in de menschen een
welbehagen!
15 En het geschiedde als de Engelen van
hen weggevaren waren naar den hemel,
dat de herders tot elkander zeiden: Laat
ons dan henengaan naar Bethlehem, en
laat ons zien het woord dat er geschied is,
hetwelk de Heere ons heeft kond gedaan.
16 En zij kwamen met haast, en vonden
Maria en Jozef, en het kindeken liggende
in de kribbe.
17 En als zij het gezien hadden, maak-
ten zij alom bekend het woord dat hun
van dit kindeken gezegd was.
18 En allen die het hoorden, verwonder-
den zich over hetgeen hun gezegd werd
van de herders;
19 doch Maria bewaarde deze woorden
alle te zamen, overleggende *die* in haar hart.
20 En de herders keerden wederom, ver-
heerlijkende en prijzende God over alles
wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk
tot hen gesproken was.
21 En als acht dagen vervuld waren, dat
men het kindeken besnijden zoude, zoo werd
zijn naam genaamd JEZUS, welke genaamd
was van den Engel eer hij in het lichaam
ontvangen was. Lev. 12:3. Luc. 1:31.
22 En als de dagen harer reiniging ver-
vuld waren naar de wet van Mozes, brach-
ten zij hem te Jeruzalem, opdat zij *hem*
den Heere voorstelden Lev. 12:4.
23 (gelijk geschreven is in de wet des
Heeren: Al wat mannelijk is dat de moe-
der opent, zal den Heere heilig genaamd
worden), Exod. 13:2, 12; 22:29; 34:19, 20.
Lev. 27:26. Num. 3:13; 8:17; 18:15.
24 en opdat zij offerande gaven, naar
hetgeen in de wet des Heeren gezegd
is, een paar tortelduiven of twee jonge
duiven. Lev. 12:8.
25 En zie, daar was een mensch te Je-
ruzalem wiens naam was Simeon: en deze
mensch was rechtvaardig en godvreezend,
verwachtende de vertroosting Israëls, en
de Heilige Geest was op hem;
26 en hem was eene Goddelijke open-
baring gedaan door den Heiligen Geest,
dat hij den dood niet zien zoude eer hij
den Christus des Heeren zoude zien.
27 En hij kwam door den Geest in den
Tempel; en als de ouders het kindeken
Jezus inbrachten, om naar de gewoonte
der wet met hem te doen,
28 zoo nam hij hetzelve in zijne armen,
en loofde God, en zeide:
29 Nu laat Gij, Heere, uwen dienst-
knecht gaan in vrede, naar uw woord;

30 want mijne oogen hebben uwe zalig-
heid gezien,
31 die Gij bereid hebt voor het aange-
zicht van alle de volkeren:
32 een licht tot verlichting der heïde-
nen en tot heerlijkheid van uw volk Is-
raël. Jes. 42:6; 52:10.
33 En Jozef en zijne moeder verwonder-
den zich over hetgeen van hem gezegd werd.
34 En Simeon zegende hen, en zeide tot
Maria zijne moeder: Zie, deze wordt gezet
tot een val en opstanding veler in Israël,
en tot een teeken dat wedersproken zal
worden Jes. 8:14, 15. Rom. 9:33. 1 Petr. 2:6-8.
35 (en ook een zwaard zal door uw
zelfs ziel gaan), opdat de gedachten uit
vele harten geopenbaard worden.
36 En daar was Anna eene Profetes,
eene dochter Fanuëls, uit den stam Aser;
deze was tot grooten ouderdom gekomen,
welke met *haren* man zeven jaren had ge-
leefd van haren maagdom af;
37 en zij was eene weduwe van omtrent
vier en tachtig jaren, dewelke niet week
uit den Tempel, met vasten en bidden
God dienende nacht en dag.
38 En deze te dier ure daarbij komende,
heeft insgelijks den Heere beleden, en
sprak van hem tot allen die de verlossing
in Jeruzalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd hadden
wat naar de wet des Heeren *te doen* was,
keerden zij weder naar Galiléa, tot hunne
stad Nazareth. Matth. 2:22, 23.
40 En het kindeken wies op, en werd ge-
sterkt in den geest en vervuld met wijs-
heid, en de genade Gods was over hem.
41 En zijne ouders reisden alle jaren
naar Jeruzalem op het feest van Pascha.
42 En toen hij twaalf jaren *oud* gewor-
den was, en zij naar Jeruzalem opgegaan
waren naar de gewoonte des feestdags,
43 en de dagen *aldaar* voleindigd had-
den, toen zij wederkeerden, bleef het kind
Jezus te Jeruzalem, en Jozef en zijne moe-
der wisten het niet;
44 maar meenende dat hij in 't gezel-
schap op den weg was, gingen zij eene
dagreize, en zochten hem onder de ma-
gen en onder de bekenden.
45 En als zij hem niet vonden, keerden
zij wederom naar Jeruzalem, hem zoekende.
46 En het geschiedde na drie dagen, dat
zij hem vonden in den Tempel, zittende
in het midden der leeraren, hen hoorende
en hen ondervragende;
47 en allen die hem hoorden, ontzetten
zich over zijn verstand en antwoorden.
48 En zij hem ziende, werden verslagen,
en zijne moeder zeide tot hem: Kind,
waarom hebt gij ons zóó gedaan? Zie, uw
vader en ik hebben u met angst gezocht.
49 En hij zeide tot hen: Wat *is het* dat
gij mij gezocht hebt? Wist gij niet dat
ik moet zijn in de dingen mijns Vaders?
50 En zij verstonden het woord niet dat
hij tot hen sprak.
51 En hij ging met hen af, en kwam te
Nazareth, en was hun onderdanig. En
zijne moeder bewaarde alle deze dingen
in haar hart.
52 En Jezus nam toe in wijsheid en in
grootte, en in genade bij God en de men-
schen.

HOOFDSTUK 3.

EN in het vijftiende jaar der regeering
van den Keizer Tiberius, als Pontius
Pilatus Stadhouder was over Judéa, en
Herodes een Viervorst over Galiléa, en
Filippus zijn broeder. een Viervorst over
Ituréa en over het land Trachonítis, en
Lysanias een Viervorst over Abiléne,
Matth. 3:1-12. Marc. 1:1-8. Joh. 1:15-28.
2 onder de Hoogepriesters Annas en
Kajafas, geschiedde het Woord Gods tot
Johannes den zoon van Zacharías, in de
woestijn;
3 en hij kwam in al het omliggende
land des Jordaans, predikende den doop
der bekeering tot vergeving der zonden,
4 gelijk geschreven is in het boek der
woorden van Jesaja den Profeet, zeggende:
De stem des roependen in de woestijn:
Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne
paden recht: Jes. 40:3-5.
5 alle dal zal gevuld worden en alle berg
en heuvel zal vernederd worden, en de
kromme *wegen* zullen tot eenen rechten *weg*
worden, en de oneffene tot effene wegen,
6 en alle vleesch zal de zaligheid Gods
zien. Jes. 52:10.
7 Hij zeide dan tot de scharen die uitkwa-
men om van hem gedoopt te worden: Gij
adderengebroedsels, wie heeft u aangewe-
zen te vlieden van den toekomenden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort, der bekee-
ring waardig; en begint niet te zeggen bij
uzelve: Wij hebben Abraham tot eenen
vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit
deze steenen Abraham kinderen kan ver-
wekken. Joh. 8:39.

9 En de bijl ligt ook alreede aan den wortel der boomen; alle boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

10 En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat zullen wij dan doen?

11 En hij antwoordende, zeide tot hen: Wie twee rokken heeft, deele hèm mede die er geen heeft, en wie spijze heeft, doe desgelijks.

12 En daar kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en zeiden tot hem: Meester, wat zullen wij doen?

13 En hij zeide tot hen: Eischt niets meer dan hetgeen u gezet is.

14 En hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog, en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen.

15 En als het volk verwachtte, en allen in hunne harten overleiden van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware,

16 zoo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met water, maar hij komt die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben den riem van zijne schoenen te ontbinden: deze zal u doopen met den Heiligen Geest en met vuur;

17 wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en de tarwe zal hij in zijne schuur samenbrengen, maar het kaf zal hij met onuitblusschelijk vuur verbranden.

18 Hij dan, ook nog vele andere dingen vermanende, verkondigde den volke het Evangelie.

19 Maar als Herodes de Viervorst van hem bestraft werd, om den wille van Herodias, de vrouw van Filippus zijnen broeder, en over alle booze *stukken* die Herodes deed, Matth. 14:3-12. Marc. 6:17-29.

20 zoo heeft hij ook dit nog boven alles daartoe gedaan, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.

21 En het geschiedde toen al het volk gedoopt werd, en Jezus óók gedoopt was en bad, dat de hemel geopend werd,

Matth. 3:13-17. Marc. 1:9-11. Joh. 1:32-34.

22 en dat de Heilige Geest op hem nederdaalde in lichamelijke gedaante gelijk eene duive, en dat er eene stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt mijn geliefde Zoon, in u heb Ik mijn welbehagen.

23 En hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren *oud* te wezen, zijnde (alzoo men meende) de zoon van Jozef, den *zoon* van Heli, Matth. 1:1-17.

24 den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi, den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Jannas, den *zoon* van Jozef,

25 den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Amos, den *zoon* van Naüm, den *zoon* van Esli, den *zoon* van Naggai,

26 den *zoon* van Maäth, den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Semeï, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Juda,

27 den *zoon* van Johannes, den *zoon* van Rhesa, den *zoon* van Zorobabel, den *zoon* van Salathiël, den *zoon* van Neri,

28 den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Addi, den *zoon* van Kosam, den *zoon* van Elmodam, den *zoon* van Er,

29 den *zoon* van Joses, den *zoon* van Eliëzer, den *zoon* van Jorim, den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi,

30 den *zoon* van Simeon, den *zoon* van Juda, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Jonan, den *zoon* van Eljakim,

31 den *zoon* van Meleas, den *zoon* van Maïnan, den *zoon* van Mattatha, den *zoon* van Nathan, den *zoon* van David,

32 den *zoon* van Jesse, den *zoon* van Obed, den *zoon* van Boöz, den *zoon* van Salmon, den *zoon* van Nahasson,

33 den *zoon* van Aminadab, den *zoon* van Aram, den *zoon* van Esrom, den *zoon* van Fares, den *zoon* van Juda,

34 den *zoon* van Jakob, den *zoon* van Isaäk, den *zoon* van Abraham, den *zoon* van Thara, den *zoon* van Nachor,

35 den *zoon* van Saruch, den *zoon* van Ragau, den *zoon* van Falek, den *zoon* van Heber, den *zoon* van Sala,

36 den *zoon* van Kainan, den *zoon* van Arfaxad, den *zoon* van Sem, den *zoon* van Noach, den *zoon* van Lamech,

37 den *zoon* van Mathusala, den *zoon* van Enoch, den *zoon* van Jared, den *zoon* van Malaleël, den *zoon* van Kainan,

38 den *zoon* van Enos, den *zoon* van Seth, den *zoon* van Adam, den *zoon* van God.

HOOFDSTUK 4.

EN Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van den Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn; Matth. 4:1-11. Marc. 1:12, 13.

2 en werd veertig dagen verzocht van den duivel, en at gansch niet in die da-

gen; en als dezelve geëindigd waren, zoo hongerde hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot hem: Indien gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen steen dat hij brood worde.
4 En Jezus antwoordde hem, zeggende: Daar is geschreven, dat de mensch bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle Woord Gods. Deut. 8:3.
5 En als hem de duivel geleid had op eenen hoogen berg, toonde hij hem alle de koninkrijken der wereld in een oogenblik tijds;
6 en de duivel zeide tot hem: Ik zal u al deze macht en de heerlijkheid dier *koninkrijken* geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik ook wil:
7 indien gij dan mij zult aanbidden, zoo zal het alles uwe zijn.
8 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Ga weg van mij, satan; want daar is geschreven: Gij zult den Heere uwen God aanbidden, en Hem alleen dienen. Deut. 6:13; 10:20.
9 En hij leidde hem naar Jeruzalem en stelde hem op de tinne des Tempels, en zeide tot hem: Indien gij de Zoon Gods zijt, werp uzelven van hier nederwaarts;
10 want daar is geschreven, dat Hij zijne Engelen van u bevelen zal, dat zij u bewaren zullen, Ps. 91:11, 12.
11 en dat zij u op de handen nemen zullen, opdat gij uwen voet niet te eeniger tijd aan eenen steen stoot.
12 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Daar is gezegd: Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken. Deut. 6:16.
13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van hem voor een tijd.
14 En Jezus keerde weder, door de kracht des Geestes, naar Galiléa; en het gerucht van hem ging uit door het geheele omliggende land. Matth. 4:12, 23, 24. Marc. 1:14.
15 En hij leerde in hunne Synagogen, en werd van allen geprezen.
16 En hij kwam te Nazareth, waar hij opgevoed was, en ging, naar zijne gewoonte, op den dag des sabbats in de Synagoge, en stond op om te lezen. Matth. 13:54-58. Marc. 6:1-6.
17 En hem werd gegeven het boek van den Profeet Jesaja; en als hij het boek opengedaan had, vond hij de plaats waar geschreven was:
18 De Geest des Heeren *is* op mij, daarom heeft Hij mij gezalfd; Hij heeft mij gezonden om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart, Jes. 61:1, 2.
19 om den gevangenen te prediken loslating en den blinden het gezicht, om de verslagenen henen te zenden in vrijheid,
om te prediken het aangename jaar des Heeren.
20 En als hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat hij neder; en de oogen van allen in de Synagoge waren op hem geslagen.
21 En hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld.
22 En zij gaven hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden die uit zijnen mond voortkwamen, en zeiden: Is deze niet de zoon Jozefs? Joh. 6:42.
23 En hij zeide tot hen: Gij zult zonder twijfel tot mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester, genees uzelven: alwat wij gehoord hebben dat in Kapernaüm geschied is, doe *dat* ook hier in uw vaderland. Joh. 4:46-52.
24 En hij zeide: Voorwaar ik zeg u, dat geen Profeet aangenaam is in zijn vaderland. Joh. 4:44.
25 Maar ik zeg u in der waarheid, daar waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elía, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land; 1 Kon. 17:1, 9.
26 en tot geene van haar werd Elía gezonden dan naar Sarepta Sidonis, tot eene vrouw, *die* weduwe *was*.
27 En daar waren vele melaatschen in Israël ten tijde van den Profeet Elisa; en geen van hen werd gereinigd dan Naäman de Syriër. 2 Kon. 5:1-14.
28 En zij werden allen in de Synagoge met toorn vervuld als zij dit hoorden;
29 en opstaande, wierpen zij hem uit buiten de stad, en leidden hem op den top des bergs op denwelken hunne stad gebouwd was, om hem van de steilte af te werpen;
30 maar hij door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg.
31 En hij kwam af naar Kapernaüm, eene stad van Galiléa, en leerde hen op de sabbatdagen. Marc. 1:21-28.
32 En zij versloegen zich over zijne leer, want zijn woord was met macht. Matth. 7:28, 29.

33 En in de Synagoge was een mensch hebbende eenen geest eens onreinen duivels, en hij riep uit met groote stem.

34 zeggende: Laat af, wat hebben wij met u *te doen*, gij Jezus Nazarener? Zijt gij gekomen om ons te verderven? Ik ken u wie gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.

35 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil en ga van hem uit. En de duivel hem in 't midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets te beschadigen.

36 En daar kwam eene verbaasdheid over allen, en zij spraken te zamen tot elkander, zeggende: Wat woord is dit, dat hij met macht en kracht den onreinen geesten gebiedt en zij varen uit!

37 En het gerucht van hem ging uit in alle plaatsen des omliggenden lands.

38 En *Jezus* opgestaan zijnde uit de Synagoge, ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met eene groote koorts bevangen, en zij baden hem voor haar. Matth. 8:14, 15. Marc. 1:29-31.

39 En staande boven haar, bestrafte hij de koorts, en *de koorts* verliet haar; en zij van stonde aan opstaande, diende hen.

40 En als de zon onderging, brachten allen die kranken hadden, met verscheidene ziekten *bevangen*, die tot hem, en hij leide een iegelijk van hen de handen op, en genas dezelven. Marc. 1:32, 34. Matth. 8:16.

41 En er voeren ook duivelen uit van velen, roepende, en zeggende: Gij zijt de Christus, de Zone Gods. En *hen* bestraffende, liet hij die niet spreken, omdat zij wisten dat hij de Christus was.

42 En als het dag werd, ging hij uit en trok naar eene woeste plaats; en de scharen zochten hem, en kwamen tot bij hem, en hielden hem op, dat hij van hen niet zoude weggaan. Marc. 1:35-39.

43 Maar hij zeide tot hen: Ik moet ook anderen steden het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen, want daartoe ben ik uitgezonden.

44 En hij predikte in de Synagogen van Galiléa.

HOOFDSTUK 5.

EN het geschiedde als de schare op hem aandrong om het Woord Gods te hooren, dat hij stond bij het meer Gennésareth; Matth. 4:18-22. Marc. 1:16-20.

2 en hij zag twee schepen aan *den oever van* het meer liggende, en de visschers waren daaruit gegaan en spoelden de netten.

3 En hij ging in een van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem dat hij een weinig van het land afstak: en nederzittende, leerde hij de scharen uit het schip.

4 En als hij afliet van spreken, zeide hij tot Simon: Steek af naar de diepte, en werpt uwe netten uit om te vangen.

5 En Simon antwoordde en zeide tot hem: Meester, wij hebben den geheelen nacht over gearbeid en niets gevangen; doch op uw woord zal ik het net uitwerpen.

6 En als zij dat gedaan hadden, besloten zij eene groote menigte visschen, en hun net scheurde.

7 En zij wenkten hunne medegenooten die in het andere schip waren, dat zij hen zouden komen helpen; en zij kwamen, en vulden beide de schepen, zoodat zij bijna zonken.

8 En Simon Petrus *dat* ziende, viel neder aan de knieën van Jezus, zeggende: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch.

9 Want verbaasdheid had hem bevangen en allen die met hem waren, over de vangst der visschen, die zij gevangen hadden;

10 en desgelijks ook Jacobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, die Simons medegenooten waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet; van nu aan zult gij menschen vangen.

11 En als zij de schepen aan land gestuurd hadden, verlieten zij alles en volgden hem.

12 En het geschiedde als hij in eene dier steden was, zie, daar *was* een man vol melaatschheid; en Jezus ziende, viel hij op het aangezicht, en bad hem, zeggende: Heere, zoo gij wilt, gij kunt mij reinigen. Matth. 8:2-4. Marc. 1:40-45.

13 En hij de hand uitstrekkende, raakte hem aan, en zeide: Ik wil, word gereinigd. En terstond ging de melaatschheid van hem.

14 En hij gebood hem dat hij het niemand zeggen zoude; maar ga henen, *zeide hij*, vertoon uzelven den Priester, en offer voor uwe reiniging gelijk Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis. Lev. 14:10, 21, 22.

15 Maar het gerucht van hem ging te meer voort, en vele scharen kwamen te zamen om *hem* te hooren, en door hem genezen te worden van hunne krankheden;

16 maar hij vertrok in de woestijnen, en bad *aldaar.*
17 En het geschiedde in een dier dagen dat hij leerde, en *daar* zaten Farizeërs en Leeraars der wet, die van alle vlekken van Galiléa en Judéa en Jeruzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was *daar* om hen te genezen. Matth. 9:1-8. Marc. 2:1-12.
18 En zie, *eenige* mannen brachten op een bed eenen mensch die geraakt was, en zochten hem in te brengen en vóór hem te leggen.
19 En niet vindende waardoor zij hem inbrengen mochten, overmits de schare, zoo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tichelen neder met het beddeken, in het midden, vóór Jezus.
20 En hij ziende hun geloof, zeide tot hem: Mensch, uwe zonden zijn u vergeven.
21 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs begonnen te overdenken, zeggende: Wie is deze, die *gods*lastering spreekt? Wie kan de zonden vergeven dan God alleen?
22 Maar Jezus hunne overdenkingen bekennende, antwoordde en zeide tot hen: Wat overdenkt gij in uwe harten?
23 Wat is lichter, te zeggen: Uwe zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?
24 Doch opdat gij moogt weten dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde de zonden te vergeven (zeide hij tot den geraakte): Ik zeg u, sta op en neem uw beddeken op, en ga henen naar uw huis.
25 En hij terstond vóór hen opstaande, *en* opgenomen hebbende hetgeen daar hij op gelegen had, ging henen naar zijn huis, God verheerlijkende.
26 En ontzetting heeft *hen* allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende: Wij hebben heden ongeloofelijke dingen gezien.
27 En na dezen ging hij uit, en zag eenen tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij. Matth. 9:9-13. Marc. 2:13-17.
28 En hij alles verlatende stond op en volgde hem.
29 En Levi richtte hem een grooten maaltijd aan in zijn huis; en daar was eene groote schare van tollenaren en van anderen die met hen aanzaten.
30 En hunne Schriftgeleerden en de Farizeërs murmureerden tegen zijne discipelen, zeggende: Waarom eet en drinkt gij met tollenaren en zondaren?
31 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.
32 Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.
33 En zij zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikwijls en doen gebeden, desgelijks ook *de discipelen* der Farizeërs, maar de uwe eten en drinken? Matth. 9:14-17. Marc. 2:18-22.
34 Doch hij zeide tot hen: Kunt gij de bruiloftskinderen, terwijl de bruidegom bij hen is, doen vasten?
35 Maar de dagen zullen komen wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn: dàn zullen zij vasten in die dagen.
36 En hij zeide ook tot hen eene gelijkenis: Niemand zet eenen lap van een nieuw kleed op een oud kleed; anders zoo scheurt ook dat nieuwe *het oude,* en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.
37 En niemand doet nieuwen wijn in oude *lederen* zakken; anders zoo zal de nieuwe wijn de *lederen* zakken doen bersten, en de *wijn* zal uitgestort worden, en de *lederen* zakken zullen verderven;
38 maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *lederen* zakken doen, en zij worden beide te zamen behouden.
39 En niemand die ouden drinkt, begeert terstond nieuwen: want hij zegt: De oude is beter.

HOOFDSTUK 6.

EN [a] het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, dat hij dóor het gezaaide ging; en zijne discipelen [b] plukten aren, en aten ze, *die* wrijvende met de handen.
a Matth. 12:1-8. Marc. 2:23-28. b Deut. 23:25.
2 En sommigen der Farizeërs zeiden tot hen: Waarom doet gij wat niet geoorloofd is te doen op de sabbatten?
3 En Jezus hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dàt niet gelezen, hetwelk David deed wanneer hem hongerde en dengenen die met hem waren? 1 Sam. 21:6.
4 hoe hij ingegaan is in het Huis Gods, en de toonbrooden genomen en gegeten heeft, en ook gegeven dengenen die met hem waren, welke het niet geoorloofd is te eten dan alleen den Priesteren? Lev. 24:9.

5 En hij zeide tot hen: De Zoon des
menschen is een Heere ook van den sabbat.
6 En het geschiedde ook op een anderen
sabbat, dat hij in de Synagoge ging, en
leerde. En daar was een mensch, en zijne
rechterhand was dor; Matth. 12:9-14. Marc. 3:1-6.
7 en de Schriftgeleerden en de Farizeërs
namen hem waar, of hij op den sabbat
genezen zoude, opdat zij *eenige* beschul-
diging tegen hem mochten vinden.
8 Doch hij kende hunne gedachten, en
zeide tot den mensch die de dorre hand
had: Rijs op en sta in 't midden. En
hij opgestaan zijnde, stond *overeind.*
9 Zoo zeide dan Jezus tot hen: Ik zal
u vragen: Wat is geoorloofd op de sab-
batten: goed te doen of kwaad te doen?
een mensch te behouden of te verderven?
10 En hen allen rondom aangezien heb-
bende, zeide hij tot den mensch: Strek uwe
hand uit; en hij deed alzoo, en zijne hand
werd hersteld, gezond gelijk de andere.
11 En zij werden vervuld met uitzin-
nigheid, en spraken te zamen met elkan-
der, wat zij Jezus doen zouden.
12 En het geschiedde in die dagen dat
hij uitging naar den berg om te bidden,
en hij bleef den nacht over in het gebed
tot God. Marc. 3:13-19. Matth. 10:1-4.
13 En als het dag was geworden, riep
hij zijne discipelen tot zich, en verkoos
er twaalf uit hen, die hij ook Apostelen
noemde:
14 *namelijk* Simon, welken hij ook Pe-
trus noemde, en Andréas zijnen broeder,
Jacobus en Johannes, Filippus en Bartho-
lomeüs; Hand. 1:13.
15 Mattheüs en Thomas, Jacobus den
zoon van Alfeüs, en Simon genaamd Ze-
lotes;
16 Judas Jacobi, en Judas Iskariot, die
ook de verrader geworden is.
17 En met hen afgekomen zijnde, stond
hij op eene vlakke plaats, en *met hem* de
schare zijner discipelen, en eene groote
menigte des volks van geheel Judéa en
Jeruzalem, en van den zeekant van Tyrus
en Sidon, Marc. 3:7-12. Matth. 4:24, 25.
18 die gekomen waren om hem te hoo-
ren en om van hunne ziekten genezen te
worden, en die van onreine geesten ge-
kweld waren; en zij werden genezen.
19 En al de schare zocht hem aan te
raken; want daar ging kracht van hem
uit, en hij genas ze allen.
20 En hij zijne oogen opslaande over
zijne discipelen, zeide: Zalig zijt gij armen!
want uwer is het Koninkrijk Gods.
Matth. 5:1-12.
21 Zalig zijt gij die nu hongert! want
gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij
die nu weent! want gij zult lachen.
22 Zalig zijt gij wanneer u de menschen
haten, en wanneer zij u afscheiden en
smaden, en uwen naam als kwaad ver-
werpen, om des Zoons des menschen wil.
23 Verblijdt u te dien dage en zijt vroo-
lijk; want zie, uw loon is groot in den
hemel; want hunne vaderen deden des-
gelijks den Profeten.
24 Maar wee u gij rijken! want gij hebt
uwen troost weg.
25 Wee u die verzadigd zijt! want gij
zult hongeren. Wee u die nu lacht! want
gij zult treuren en weenen.
26 Wee u wanneer alle de menschen
wèl van u spreken! want hunne vaderen
deden desgelijks den valschen profeten.
27 Maar ik zeg ulieden die *dit* hoort:
Hebt uwe vijanden lief, doet wèl denge-
nen die u haten, Matth. 5:44.
28 zegent degenen die u vervloeken, en
bidt voor degenen die u geweld doen.
29 Dengene die u aan de wang slaat,
bied ook de andere; en dengene die u
den mantel neemt, verhinder ook den rok
niet *te nemen*; Matth. 5:39-42.
30 maar geef een iegelijk die van u be-
geert, en van dengene die het uwe neemt,
eisch niet weder.
31 En gelijk gij wilt dat u de men-
schen doen zullen, doet gij hun ook des-
gelijks. Matth. 7:12.
32 En indien gij liefhebt die u liefheb-
ben, wat dank hebt gij? Want ook de
zondaars hebben lief degenen die hen lief-
hebben. Matth. 5:43-48.
33 En indien gij goeddoet dengenen
die u goeddoen, wat dank hebt gij?
Want ook de zondaars doen hetzelfde.
34 En indien gij leent dengenen van
welke gij hoopt weder te ontvangen, wat
dank hebt gij? Want ook de zondaars lee-
nen den zondaren, opdat zij evengelijk
weder mogen ontvangen.
35 Maar hebt uwe vijanden lief, en doet
goed, en leent zonder iets weder te hopen;
en uw loon zal groot zijn, en gij zult kinde-
ren des Allerhoogsten zijn; want Hij is goe-
dertieren over de ondankbaren en boozen.
36 Weest dan barmhartig, gelijk ook uw
Vader barmhartig is.

37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden; Matth. 7:1, 2.
38 geeft, en u zal gegeven worden: eene goede, neergedrukte en geschudde en overloopende maat zal men in uwen schoot geven; want met dezelfde maat waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden. Marc. 4:24.
39 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Kan ook wel een blinde eenen blinde op den weg leiden? Zullen zij niet beiden in de gracht vallen? Matth. 15:14.
40 De discipel is niet boven zijnen meester, maar een iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester. Matth. 10:24. Joh. 13:16; 15:20.
41 En wat ziet gij den splinter die in uws broeders oog is, en den balk die in uw eigen oog is, merkt gij niet? Matth. 7:3-5.
42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen: Broeder, laat toe dat ik den splinter die in uw oog is, uitdoe, daar gij zelf den balk die in uw oog is, niet ziet? Gij geveinsde, doe eerst den balk uit uw oog, en dàn zult gij bezien om den splinter uit te doen die in uws broeders oog is.
43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt. Matth 7:16-18; 12:33.
44 Want iedere boom wordt uit zijn eigen vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geene druif van bramen.
45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten, en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond. Matth. 12:34, 35.
46 En wat noemt gij mij Heere, Heere, en doet niet hetgeen dat ik zeg? Matth. 7:21, 24-27.
47 Een iegelijk die tot mij komt en mijne woorden hoort en dezelve doet, ik zal u toonen wien hij gelijk is.
48 Hij is gelijk een mensch die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fundament op eene steenrots: als nu de hooge vloed kwam, zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen; want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar die ze gehoord en niet gedaan zal hebben, is gelijk een mensch die een huis bouwde op de aarde zonder fundament: tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van dat huis was groot.

HOOFDSTUK 7.

NADAT hij nu alle zijne woorden voleindigd had ten aanhooren des volks, ging hij in te Kapernaüm. Matth. 8:5-13.
2 En een dienstknecht van een zekeren hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot hem de Ouderlingen der Joden, hem biddende dat hij wilde komen en zijnen dienstknecht gezond maken.
4 Dezen nu tot Jezus gekomen zijnde, baden hem ernstiglijk, zeggende: Hij is waardig dat gij hem dat doet;
5 want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de Synagoge gebouwd.
6 En Jezus ging met hen. En als hij nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot hem *eenige* vrienden, en zeide tot hem: Heere, neem de moeite niet; want ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak zoudt inkomen:
7 daarom heb ik ook mijzelven niet waardig geacht om tot u te komen; maar zeg *het* met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
8 Want ik ben óók een mensch onder de macht *van anderen* gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom, en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat, en hij doet *het*.
9 En Jezus dit hoorende, verwonderde zich over hem, en zich omkeerende, zeide tot de schare die hem volgde: Ik zeg ulieden, ik heb zoo groot geloof zelfs in Israël niet gevonden.
10 En die gezonden waren, wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den kranken dienstknecht gezond.
11 En het geschiedde op den volgenden *dag*, dat hij ging naar eene stad genaamd Naïn, en met hem gingen vele van zijne discipelen en eene groote schare.
12 En als hij de poort der stad genaakte, zie daar, een doode werd uitgedragen, *die* een eeniggeboren zoon zijner moeder *was*, en zij *was* weduwe, en eene groote schare van de stad *was* met haar.

13 En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.
14 En hij ging toe en raakte de baar aan (de dragers nu stonden stil), en hij zeide: Jongeling, ik zeg u, sta op.
15 En de doode zat overeind en begon te spreken; en hij gaf hem aan zijne moeder.
16 En vreeze beving ze allen, en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft zijn volk bezocht.
17 En dit gerucht van hem ging uit in geheel Judéa en in al het omliggende land.
18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van alle deze dingen.

Matth. 11:2-11.

19 En Johannes zekere twee van zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zond ze tot Jezus, zeggende: Zijt gíj degene die komen zoude, of verwachten wij eenen andere?
20 En als de mannen tot hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Dooper heeft ons tot u afgezonden, zeggende: Zijt gíj die komen zoude, of verwachten wij eenen andere?
21 En in die ure genas hij er velen van ziekten en kwalen en booze geesten, en velen blinden gaf hij het gezicht.
22 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Gaat henen en boodschapt Johannes wéder de dingen die gij gezien en gehoord hebt, *namelijk* dat de blinden ziende worden, de kreupelen wandelen, de melaatschen gereinigd worden, de dooven hooren, de dooden opgewekt worden, den armen het Evangelie verkondigd wordt;

Jes. 29:18; 32:3; 35:5, 6.

23 en zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden.
24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon hij van Johannes tot de scharen te zeggen: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
25 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een mensch met zachte kleederen bekleed? Zie, die in heerlijke kleeding en wellust zijn, die zijn in de koninklijke hoven.
26 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een Profeet? Ja ik zeg u, ook veel meer dan een Profeet.
27 Deze is het van welken geschreven is: Zie, Ik zend mijnen Engel voor uw aangezicht, die uwen weg voor u henen bereiden zal.

Mal. 3:1. Marc. 1:2.

28 Want ik zeg ulieden, onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder Profeet dan Johannes de Dooper; maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij.
29 En al het volk *hem* hoorende, en de tollenaars die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God;
30 maar de Farizeërs en de Wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelve verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.
31 En de Heere zeide: Bij wien zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken, en wien zijn zij gelijk?

Matth. 11:16-19.

32 Zij zijn gelijk den kinderen die op de markt zitten en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.
33 Want Johannes de Dooper is gekomen noch brood etende noch wijn drinkende, en gij zegt: Hij heeft den duivel.
34 De Zoon des menschen is gekomen etende en drinkende, en gij zegt: Zie daar een mensch *die* een vraat en wijnzuiper *is*, een vriend van tollenaren en zondaren.
35 Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van alle hare kinderen.
36 En een der Farizeërs bad hem dat hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des Farizeërs huis, zat hij aan.
37 En zie, eene vrouw in de stad welke eene zondares was, verstaande dat hij in des Farizeërs huis aanzat, bracht eene albasten flesch met zalf,
38 en staande achter aan zijne voeten, weenende, begon zij zijne voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste zijne voeten, en zalfde ze met de zalf
39 En de Farizeër die hem genood had, *zulks* ziende, sprak bij zichzelven, zeggende: Deze, indien hij een Profeet ware, zoude wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is die hem aanraakt; want zij is eene zondares.
40 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Simon, ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester, zeg het.
41 *Jezus zeide:* Een zeker schuldheer had twee schuldenaars; de één was schuldig vijfhonderd penningen, en de ander vijftig;
42 en als zij niet hadden om te betalen,

schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan,
wie van dezen zal hem meer liefhebben?
43 En Simon antwoordende, zeide: Ik
acht dat hij het *is* wien hij het meeste
kwijtgescholden heeft. En hij zeide tot
hem: Gij hebt recht geoordeeld.
44 En hij zich omkeerende naar de vrouw,
zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw? Ik
ben in uw huis gekomen; water hebt gij
niet tot mijne voeten gegeven; maar deze
heeft mijne voeten met tranen nat gemaakt
en met het haar van haar hoofd afgedroogd.
45 Gij hebt mij geenen kus gegeven;
maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft
niet afgelaten mijne voeten te kussen.
46 Met olie hebt gij mijn hoofd niet
gezalfd; maar deze heeft mijne voeten met
zalf gezalfd.
47 Daarom zeg ik u, hare zonden zijn
haar vergeven die vele waren, want zij
heeft veel liefgehad; maar dien weinig
vergeven wordt, die heeft weinig lief.
48 En hij zeide tot haar: Uwe zonden
zijn *u* vergeven.
49 En die mede aanzaten, begonnen te
zeggen bij zichzelve: Wie is deze, die ook
de zonden vergeeft?
50 Maar hij zeide tot de vrouw: Uw ge-
loof heeft u behouden, ga henen in vrede.

HOOFDSTUK 8.

En het geschiedde daarna dat hij reisde
van de ééne stad en vlek tot de an-
dere, predikende en verkondigende het
Evangelie van het Koninkrijk Gods, en
de twaalve *waren* met hem,
2 en sommige vrouwen die van booze
geesten en krankheden genezen waren, *na-
melijk* Maria, genaamd Magdaléna, van
welke zeven duivelen uitgegaan waren,
Matth. 27:56. Marc. 15:40; 16:9.
3 en Johanna, de huisvrouw van Chuzas
den rentmeester van Herodes, en Susanna,
en vele andere, die hem dienden van hare
goederen.
4 Als nu eene groote schare bijeenver-
gaderde, en zij van alle steden tot hem
kwamen, zoo zeide hij door gelijkenis:
Matth. 13:1-23. Marc. 4:1-20.
5 Een zaaier ging uit om zijn zaad te
zaaien; en als hij zaaide, viel het ééne bij
den weg, en werd vertreden, en de vo-
gelen des hemels aten dat op;
6 en het andere viel op eene steenrots,
en opgewassen zijnde, is het verdord, om-
dat het geen vochtigheid had;
7 en het andere viel in het midden van
de doornen, en de doornen mede opwas-
sende, verstikten hetzelve;
8 en het andere viel op de goede aarde,
en opgewassen zijnde, bracht het honderd-
voudige vrucht voort. Dit zeggende riep hij:
Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.
9 En zijne discipelen vraagden hem, zeg-
gende: Wat mag deze gelijkenis wezen?
10 En hij zeide: U is het gegeven de ver-
borgenheden van het Koninkrijk Gods te
verstaan; maar tot de anderen *spreek ik*
in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien,
en hoorende niet verstaan. Jes. 6:9.
11 Dit is nu de gelijkenis: Het zaad is
het Woord Gods.
12 En die bij den weg *bezaaid worden*,
zijn dezen die hooren; daarna komt de
duivel en neemt het Woord uit hun hart
weg, opdat zij niet zouden gelooven en
zalig worden.
13 En die op de steenrots *bezaaid worden*,
zijn dezen, die wanneer zij het gehoord
hebben, het Woord met vreugde ontvan-
gen; en dezen hebben geenen wortel, die
maar voor een tijd gelooven, en in den
tijd der verzoeking wijken zij af.
14 En dat in de doornen valt, dezen zijn
die gehoord hebben, en henengaande, ver-
stikt worden door de zorgvuldigheden en
rijkdom en wellusten des levens, en vol-
dragen geen *vrucht*.
15 En dat in de goede aarde *valt*, zijn
dezen, die het Woord gehoord hebbende,
hetzelve in een eerlijk en goed hart be-
waren, en in volstandigheid vruchten voort-
brengen.
16 En niemand die eene kaars ontsteekt,
bedekt dezelve met een vat of zet ze on-
der een bed, maar zet ze op eenen kan-
delaar, opdat degenen die inkomen, het
licht zien mogen.
Marc. 4:21-25. Luc. 11:33. Matth. 5:15.
17 Want daar is niets verborgen dat
niet openbaar zal worden, noch heimelijk
dat niet bekend zal worden en in 't open-
baar komen. Luc. 12:2. Matth. 10:26.
18 Ziet dan hoe gij hoort; want zoo wie
heeft, dien zal gegeven worden; en zoo
wie niet heeft, ook hetgeen dat hij meent
te hebben, zal van hem genomen worden.
Luc. 19:26. Matth. 13:12; 25:29.
19 En zijne moeder en *zijne* broeders
kwamen tot hem, en konden bij hem niet
komen vanwege de schare.
Matth. 12:46-50; 13:55. Marc. 3:31-35.

20 En hem werd geboodschapt *van eeni-*
gen die zeiden: Uwe moeder en uwe broe-
ders staan daar buiten, begeerende u te zien.
21 Maar hij antwoordde en zeide tot
hen: Mijne moeder en mijne broeders
zijn dezen, die Gods Woord hooren en
hetzelve doen.
22 En het geschiedde in een van die
dagen dat hij in een schip ging, en zijne
discipelen *met hem*; en hij zeide tot hen:
Laat ons overvaren aan de andere zijde
des meers. En zij staken af.
Matth. 8:18, 23-27. Marc. 4:35-41.
23 En als zij voeren, viel hij in slaap;
en daar kwam een storm van wind op
het meer, en zij werden vol *water* en
waren in nood.
24 En zij gingen tot hem en wekten
hem op, zeggende: Meester, Meester, wij
vergaan! En hij opgestaan zijnde, be-
strafte den wind en de watergolven, en
zij hielden op, en daar werd stilte.
25 En hij zeide tot hen: Waar is uw
geloof? Maar zij bevreesd zijnde, verwon-
derden zich, zeggende tot elkander: Wie
is toch deze, dat hij ook den winden en
het water gebiedt en zij zijn hem ge-
hoorzaam!
26 En zij voeren voort naar het land der
Gadarénen, hetwelk is tegenover Galiléa.
Matth. 8:28-34. Marc. 5:1-20.
27 En als hij aan het land uitgegaan
was, ontmoette hem een zeker man uit
de stad, die van over langen tijd met
duivelen was bezeten geweest; en hij was
met geen kleederen gekleed, en bleef in
geen huis, maar in de graven.
28 En hij Jezus ziende, en zeer roepende,
viel voor hem neder, en zeide met eene
groote stem: Wat heb ik met u *te doen*,
Jezus, gij Zóne Gods des Allerhoogsten?
Ik bid u dat gij mij niet pijnigt.
29 Want hij had den onreinen geest ge-
boden dat hij van den mensch zoude uit-
varen; want hij had hem menigen tijd be-
vangen gehad, en hij werd met ketenen en
met boeien gebonden om bewaard te zijn;
en hij verbrak de banden, en werd van den
duivel gedreven in de woestijnen.
30 En Jezus vraagde hem, zeggende:
Welke is uw naam? En hij zeide: Legio;
want vele duivelen waren in hem gevaren.
31 En zij baden hem, dat hij hun niet ge-
bieden zoude in den afgrond henen te varen.
32 En aldaar was eene kudde veler
zwijnen weidende op den berg; en zij
baden hem, dat hij hun wilde toelaten in
dezelve te varen; en hij liet het hun toe.
33 En de duivelen uitvarende van den
mensch, voeren in de zwijnen; en de
kudde stortte van de steilte af in het
meer, en versmoorde.
34 En die ze weidden, ziende hetgeen
geschied was, zijn gevlucht, en henen-
gaande, boodschapten het in de stad en
op het land.
35 En zij gingen uit om te zien hetgeen
geschied was, en kwamen tot Jezus, en von-
den den mensch van welken de duivelen uit-
gevaren waren, zittende aan de voeten van
Jezus, gekleed en wèl bij zijn verstand; en
zij werden bevreesd.
36 En ook die het gezien hadden, ver-
haalden hun hoe de bezetene was verlost
geworden.
37 En de geheele menigte van het om-
liggende land der Gadarénen baden hem
dat hij van hen wegging, want zij waren
met groote vreeze bevangen; en hij in
het schip gegaan zijnde, keerde wederom.
38 En de man van welken de duivelen
uitgevaren waren, bad hem dat hij mocht
bij hem zijn. Maar Jezus liet hem vàn
zich gaan, zeggende:
39 Keer weder naar uw huis, en vertel
wat groote dingen u God gedaan heeft.
En hij ging henen, door de geheele stad
verkondigende wat groote dingen Jezus
hem gedaan had.
40 En het geschiedde als Jezus weder-
keerde, dat hem de schare ontving; want
zij waren allen hem verwachtende.
Marc. 5:21-43. Matth. 9:18-26.
41 En zie, daar kwam een man wiens
naam was Jaïrus, en hij was een overste
der Synagoge; en hij viel aan de voeten
van Jezus, en bad hem dat hij in zijn
huis wilde komen;
42 want hij had eene éénige dochter van
omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar
sterven. En als hij henenging zoo ver-
drongen hem de scharen.
43 En eene vrouw die twaalf jaren lang
den vloed des bloeds gehad had, welke
al haren leeftocht aan medicijnmeesters
ten koste gelegd had, en van niemand had
kunnen genezen worden, Lev. 15:25.
44 van achteren tot hem komende,
raakte den zoom zijns kleeds aan; en
terstond stelpte de vloed haars bloeds.
45 En Jezus zeide: Wie is het die mij
heeft aangeraakt? En als zij het allen

ontkenden, zeide Petrus en die met hem
waren: Meester, de scharen drukken en
verdringen u, en zegt gij: Wie is het
die mij aangeraakt heeft?
46 En Jezus zeide: Iemand heeft mij
aangeraakt; want ik heb bekend dat
kracht van mij uitgegaan is.
47 De vrouw nu ziende dat zij niet verborgen
was, kwam bevende, en voor hem
nedervallende, verklaarde hem vóór al het
volk om wat oorzaak zij hem aangeraakt
had, en hoe zij terstond genezen was.
48 En hij zeide tot haar: Dochter, wees
welgemoed, uw geloof heeft u behouden;
ga henen in vrede.
49 Als hij nog sprak, kwam daar een
van *het huis van* den overste der Synagoge,
zeggende tot hem: Uwe dochter is gestorven;
wees den Meester niet moeielijk.
50 Maar Jezus *dat* hoorende, antwoordde
hem, zeggende: Vrees niet; geloof alleenlijk,
en zij zal behouden worden.
51 En als hij in het huis kwam, liet
hij niemand inkomen dan Petrus en Jacobus
en Johannes, en den vader en de
moeder des kinds.
52 En zij schreiden allen en maakten
misbaar over haar. En hij zeide: Schreit
niet; zij is niet gestorven, maar zij slaapt.
53 En zij belachten hem, wetende dat
zij gestorven was.
54 Maar als hij ze allen uitgedreven had,
greep hij hare hand en riep, zeggende:
Kind, sta op!
55 En haar geest keerde weder, en zij
is terstond opgestaan; en hij gebood dat
men haar te eten geven zoude.
56 En hare ouders ontzetten zich; en
hij beval hun dat zij niemand zouden
zeggen hetgeen geschied was.

HOOFDSTUK 9.

EN zijne twaalf discipelen samengeroepen
hebbende, gaf hij hun kracht en
macht over alle de duivelen, en om ziekten
te genezen; Marc. 6:7-13. Matth. 10:1, 5-14.
2 en zond ze henen om te prediken het
Koninkrijk Gods, en de kranken gezond
te maken.
3 En hij zeide tot hen: Neemt niets
mede tot den weg, noch staven, noch
male, noch brood, noch geld; noch iemand
van u zal twee rokken hebben.
4 En in wat huis gij ook zult ingaan,
blijft aldaar, en gaat van daar uit.
5 En zoo wie u niet zullen ontvangen,
uitgaande van die stad schudt ook het
stof af van uwe voeten, tot een getuigenis
tegen hen.
6 En zij uitgaande, doorgingen alle de
vlekken, verkondigende het Evangelie, en
genezende *de zieken* overal.
7 En Herodes de Viervorst hoorde alle
de dingen die van hem geschiedden, en
was twijfelmoedig, omdat van sommigen
gezegd werd, dat Johannes van de dooden
was opgestaan; Marc. 6:14-16. Matth 14:1, 2.
8 en van sommigen, dat Elía verschenen
was; en *van* anderen, dat een Profeet
van de ouden was opgestaan.
9 En Herodes zeide: Johannes heb ik onthoofd:
wie is nu deze, van welken ik zulke
dingen hoor? En hij zocht hem te zien.
10 En de Apostelen wedergekeerd zijnde,
verhaalden hem al wat zij gedaan hadden.
En hij nam ze mede, en vertrok alléén
in eene woeste plaats der stad genaamd
Bethsaida.
Marc. 6:30-44. Matth. 14:13-21. Joh. 6:1-13.
11 En de scharen *dat* verstaande, volgden
hem; en hij ontving ze, en sprak
tot hen van het Koninkrijk Gods; en die
genezing van noode hadden, maakte hij
gezond.
12 En de dag begon te dalen; en de twaalve
tot hem komende, zeiden tot hem: Laat
de schare van u, opdat zij henengaande in
de omliggende vlekken en in de dorpen herberg
nemen mogen, en spijze vinden; want
wij zijn hier in eene woeste plaats.
13 Maar hij zeide tot hen: Geeft gíj
hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben
niet meer dan vijf brooden en twee visschen;
tenzij dan dat wij henengaan en
spijze koopen voor al dit volk.
14 Want daar waren omtrent vijf duizend
mannen. Doch hij zeide tot zijne
discipelen: Doet hen nederzitten bij zaten
elk van vijftig.
15 En zij deden alzoo, en deden ze
allen nederzitten.
16 En hij de vijf brooden en de twee
visschen genomen hebbende, zag op naar
den hemel en zegende die, en brak ze,
en gaf ze den discipelen om der schare
voor te leggen.
17 En zij aten en werden allen verzadigd;
en daar werd opgenomen hetgeen
hun van de brokken overgeschoten was,
twaalf korven.
18 En het geschiedde als hij alleen was,
biddende, dat de discipelen met hem

waren, en hij vraagde hun, zeggende: Wie zeggen de scharen dat ik ben?
Matth. 16:13-23. Marc. 8:27-33. Joh. 6:68, 69.
19 En zij antwoordende, zeiden: Johannes de Dooper; en anderen, Elía; en anderen, dat eenig Profeet van de ouden opgestaan is.
20 En hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat ik ben? En Petrus antwoordende, zeide: De Christus Gods.
21 En hij gebood hun scherpelijk en beval dat zij dit niemand zeggen zouden,
22 zeggende: De Zoon des menschen moet veel lijden, en verworpen worden van de Ouderlingen en Overpriesters en Schriftgeleerden, en gedood, en ten derden dage opgewekt worden.
23 En hij zeide tot allen: Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis dagelijks op en volge mij. Matth. 16:24-28.
Marc. 8:34-9:1. Luc. 14:27. Matth. 10:38.
24 Want zoo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zoo wie zijn leven verliezen zal om mijnentwil, die zal het behouden. Luc. 17:33. Matth. 10:39. Joh. 12:25.
25 Want wat baat het een mensch die de geheele wereld zoude winnen, en zichzelven verliezen of schade *zijns zelfs* lijden?
26 Want zoo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer hij komen zal in zijne heerlijkheid en *in de heerlijkheid* des Vaders en der heilige Engelen. Luc. 12:9. Matth. 10:33.
27 En ik zeg u, waarlijk, daar zijn sommigen dergenen die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij het Koninkrijk Gods zullen gezien hebben.
28 En het geschiedde omtrent acht dagen na deze woorden, dat hij medenam Petrus en Johannes en Jacobus, en klom op den berg om te bidden. Matth. 17:1-9. Marc. 9:2-9.
29 En als hij bad, werd de gedaante zijns aangezichts veranderd, en zijne kleeding wit *en* zeer blinkende.
30 En zie, twee mannen spraken met hem, welke waren Mozes en Elía:
31 dewelken gezien zijnde in heerlijkheid, zeiden zijnen uitgang dien hij zoude volbrengen te Jeruzalem.
32 Petrus nu en die met hem *waren*, waren met slaap bezwaard; en ontwaakt zijnde, zagen zij zijne heerlijkheid en de twee mannen die bij hem stonden.
33 En het geschiedde als zij van hem afscheidden, zoo zeide Petrus tot Jezus: Meester, het is goed dat wij hier zijn; en laat ons drie tabernakelen maken, voor u eenen, en voor Mozes eenen, en voor Elía eenen; niet wetende wat hij zeide.
34 Als hij nu dit zeide, kwam eene wolk en overschaduwde hen; en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen.
35 En daar geschiedde eene stem uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon: hoort hem. 2 Petr. 1:17, 18.
36 En als de stem geschiedde, zoo werd Jezus alléén gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.
37 En het geschiedde des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat hem eene groote schare tegemoet kwam.
Matth. 17:14-23. Marc. 9:14-32.
38 En zie, een man van de schare riep uit, zeggende: Meester, ik bid u, zie toch mijnen zoon aan, want hij is mij een eeniggeborene:
39 en zie, een geest neemt hem, en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem dat hij schuimt, en wijkt nauwelijks van hem, en verplettert hem;
40 en ik heb uwen discipelen gebeden dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekund.
41 En Jezus antwoordende, zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik nog bij ulieden zijn en ulieden verdragen? Breng uwen zoon hier.
42 En nog als hij *naar hem* toe kwam, scheurde hem de duivel en verscheurde *hem*; maar Jezus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en gaf hem zijnen vader weder.
43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over alle de dingen die Jezus gedaan had, zeide hij tot zijne discipelen:
44 Legt gij deze woorden in uwe ooren: Want de Zoon des menschen zal overgeleverd worden in der menschen handen.
45 Maar zij verstonden dit woord niet, en het was voor hen verborgen, alzoo dat zij het niet begrepen; en zij vreesden van dat woord hem te vragen.
46 En daar rees eene overlegging onder hen, namelijk wie van hen de meeste ware.
Marc. 9:33-40. Matth. 18:1-5.
47 Maar Jezus ziende de overlegging hunner harten, nam een kindeken en stelde dat bij zich,
48 en zeide tot hen: Zoo wie dit kin-

deken ontvangen zal in mijnen naam, die ontvangt mij; en zoo wie mij ontvangen zal, die ontvangt Hem die mij gezonden heeft. Want wie de minste onder u allen is, díe zal groot zijn.
49 En Johannes antwoordde en zeide: Meester, wij hebben eenen gezien die in uwen naam de duivelen uitwierp, en wij hebben het hem verboden, omdat hij *u* met ons niet volgt.
50 En Jezus zeide tot hem: Verbiedt het niet, want wie tégen ons niet is, die is vóór ons. Matth. 12:30.
51 En het geschiedde als de dagen zijner opneming vervuld werden, zoo richtte hij zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen;
52 en hij zond boden uit voor zijn aangezicht; en zij henengereisd zijnde, kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor hem *herberg* te bereiden.
53 En zij ontvingen hem niet, omdat zijn aangezicht was *als* reizende naar Jeruzalem. Joh. 4:9.
54 Als nu zijne discipelen Jacobus en Johannes *dat* zagen, zeiden zij: Heere, wilt gij dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale en dezen verslinde, gelijk ook Elía gedaan heeft? 2 Kon. 1:10.
55 Maar zich omkeerende, bestrafte hij ze en zeide: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt;
56 want de Zoon des menschen is niet gekomen om der menschen zielen te verderven, maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek.
57 En het geschiedde op den weg als zij reisden, dat een tot hem zeide: Heere, ik zal u volgen waar gij ook henengaat. Matth. 8:19-22.
58 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet waar hij het hoofd nederlegge.
59 En hij zeide tot eenen andere: Volg mij. Doch hij zeide: Heere, laat mij toe dat ik henenga en eerst mijnen vader begrave.
60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de dooden hunne dooden begraven; doch gij, ga henen en verkondig het Koninkrijk Gods.
61 En ook een ander zeide: Heere, ik zal u volgen; maar laat mij eerst toe dat ik afscheid neme van degenen die in mijn huis zijn.
62 En Jezus zeide tot hem: Niemand die zijne hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.

HOOFDSTUK 10.

EN na dezen stelde de Heere nog andere zeventig, en zond ze henen voor zijn aangezicht, twee en twee, in iedere stad en plaats waar hij komen zoude.
2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote. Matth. 9:37, 38.
3 Gaat henen: zie, ik zend u als lammeren in het midden der wolven. Matth. 10:9-16. Marc. 6:7-11. Luc. 9:3-5.
4 Draagt geenen buidel, noch male, noch schoenen, en groet niemand op den weg. 2 Kon. 4:29.
5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede *zij* dezen huize.
6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zoo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zoo zal *uw vrede* tot u wederkeeren.
7 En blijft in dat huis, etende en drinkende hetgeen van hen *voorgezet wordt*; want de arbeider is zijn loon waardig. Gaat niet over van *het eene* huis in *het andere* huis. 1 Tim. 5:18.
8 En in wat stad gij zult ingaan en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet wordt;
9 en geneest de kranken die daarin zijn, en zegt tot hen: Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen.
10 Maar in wat stad gij zult ingaan en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten zoo zegt:
11 Ook het stof dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden; nochtans zoo weet dit, dat het Koninkrijk Gods nabij u gekomen is.
12 En ik zeg u, dat het *dien van* Sodom verdraaglijker wezen zal in dien dag dan die stad.
13 Wee u Chorazin, wee u Bethsaida! Want zoo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in zak en asch zittende, zich bekeerd hebben. Matth. 11:21-23.
14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in het oordeel dan ulieden.
15 En gij Kapernaüm, dat tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestooten worden.

16 Wie u hoort, die hoort mij, en wie u verwerpt, die verwerpt mij; en wie mij verwerpt, die verwerpt dengene die mij gezonden heeft. Matth. 10:40. Joh. 13:20.

17 En de zeventig zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende: Heere, ook de duivelen zijn ons onderworpen in uwen naam.

18 En hij zeide tot hen: Ik zag den satan als een bliksem uit den hemel vallen.

19 Zie, ik geef u de macht om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u eenigszins beschadigen.

20 Doch verblijdt u dáárin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.

21 Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzóó is geweest het welbehagen voor U. Matth. 11:25-27.

2 Alle dingen zijn mij van mijnen Vader overgegeven; en niemand weet wie de Zoon is dan de Vader, en wie de Vader is dan de Zoon, en wien het de Zoon zal willen openbaren.

23 En zich keerende naar de discipelen, zeide hij *tot hen* alléén: Zalig zijn de oogen die zien hetgeen gij ziet. Matth. 13:16, 17.

24 Want ik zeg u dat vele Profeten en Koningen hebben begeerd te zien hetgeen gíj ziet, en hebben het niet gezien, en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.

25 En zie, een zeker Wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? Matth. 22:35-40. Marc. 12:28-34.

26 En hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij?

27 En hij antwoordende, zeide: [a]Gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uwe ziel en uit geheel uwe kracht en uit geheel uw verstand, [b]en uwen naaste als uzelven. aDeut. 6:5. bLev. 19:18.

28 En hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord: doe dat, en gij zult leven. Lev. 18:5.

29 Maar hij willende zichzelven rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste?

30 En Jezus antwoordende, zeide: Een zeker mensch kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke hem ook uitgetogen en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende, henengingen, en lieten *hem* halfdood liggen.

31 En bij geval kwam een zeker Priester dien weg af, en hem ziende, ging hij tegenóver *hem* voorbij.

32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij en zag *hem*, en ging tegenover *hem* voorbij.

33 Maar een zeker Samaritaan reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen;

34 en hij tot *hem* gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hij hem in de herberg en verzorgde hem.

35 En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem; en zoo wat gij meer *aan hem* ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven als ik wederkom.

36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen die onder de moordenaars gevallen was?

37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zoo zeide dan Jezus tot hem: Ga henen en doe gíj desgelijks.

38 En het geschiedde als zij reisden, dat hij kwam in een vlek; en eene zekere vrouw met name Martha ontving hem in haar huis. Joh. 11:1; 12:1-3.

39 En deze had eene zuster genaamd Maria, welke ook zittende aan de voeten van Jezus, zijn woord hoorde.

40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daar bijkomende, zeide zij: Heere, trekt gij u dat niet aan, dat mijne zuster mij alléén laat dienen? Zeg dan haar dat zij mij helpe.

41 En Jezus antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen,

42 maar één ding is noodig; doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden.

HOOFDSTUK 11.

EN het geschiedde toen hij in eene zekere plaats was biddende, als hij ophield, dat een van zijne discipelen tot hem zeide: Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijnen discipelen geleerd heeft.

2 En hij zeide tot hen: Wanneer gij
bidt, zoo zegt: Onze Vader die in de heme-
len *zijt*, uw naam worde geheiligd; uw
Koninkrijk kome; uw wil geschiede ge-
lijk in den hemel *alzoo* ook op de aarde;
Matth. 6:9-13.
3 geef ons elken dag ons dagelijksch brood;
4 en vergeef ons onze zonden, want ook
wij vergeven aan een iegelijk die ons
schuldig is; en leid ons niet in verzoe-
king, maar verlos ons van den booze.
5 En hij zeide tot hen: Wie van u zal
eenen vriend hebben, en zal te midder-
nacht tot hem gaan, en tot hem zeggen:
Vriend, leen mij drie brooden,
6 overmits mijn vriend van de reis tot
mij gekomen is, en ik heb niet wat ik
hem voorzette;
7 en dat die van binnen antwoordende,
zoude zeggen: Doe mij geen moeite aan;
de deur is nu gesloten, en mijne kinde-
ren zijn met mij in de slaapkamer: ik
kan niet opstaan om u te geven.
8 Ik zeg ulieden, hoewel hij niet zoude
opstaan en hem geven omdat hij zijn vriend
is, nochtans om zijner onbeschaamdheid
wil zal hij opstaan en hem geven zoovele
als hij er behoeft.
9 En ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gege-
ven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt,
en u zal opengedaan worden. Matth. 7:7-11.
10 Want een iegelijk die bidt, die ont-
vangt; en die zoekt, die vindt; en die
klopt, dien zal opengedaan worden.
1 Kron. 28:9. 2 Kron. 15:2.
11 En wat vader onder u, dien de zoon
om brood bidt, zal hem eenen steen ge-
ven? of ook om eenen visch, zal hem voor
eenen visch eene slang geven?
12 Of zoo hij ook om een ei zoude bid-
den, zal hij hem een schorpioen geven?
13 Indien dan gíj, die boos zijt, weet uwen
kinderen goede gaven te geven, hoeveel te
meer zal de hemelsche Vader den Heiligen
Geest geven dengenen die Hem bidden!
14 En hij wierp eenen duivel uit, en die
was stom; en het geschiedde als de duivel
uitgevaren was, dat de stomme sprak.
En de scharen verwonderden zich;
Matth. 12:22-30; 9:32-34. Marc. 3:22-27.
15 maar sommigen van hen zeiden: Hij
werpt de duivelen uit door Beëlzebul, den
overste der duivelen.
16 En anderen *hem* verzoekende, be-
geerden van hem een teeken uit den hemel.
17 Maar híj kennende hunne gedachten,
zeide tot hen: Ieder koninkrijk dat tegen
zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een
huis tegen zichzelf *verdeeld zijnde*, valt:
18 indien nu ook de satan tegen zich-
zelven verdeeld is, hoe zal zijn rijk be-
staan? Dewijl gij zegt dat ik door Beël-
zebul de duivelen uitwerp.
19 En indien ìk door Beëlzebul de duive-
len uitwerp, door wien werpen ze uwe zo-
nen uit? Daarom zullen dézen uwe rechters
zijn.
20 Maar indien ik door den vinger Gods
de duivelen uitwerp, zoo is dan het Ko-
ninkrijk Gods tot u gekomen.
21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof
bewaart, zoo is *al* wat hij heeft in vrede;
22 maar als een daarover komt die ster-
ker is dan hij, en hem overwint, die neemt
zijne geheele wapenrusting waar hij op
vertrouwde, en deelt zijnen roof uit.
23 Wie mèt mij niet is, die is tégen
mij; en wie met mij niet vergadert, die
verstrooit. Luc. 9:50; Marc. 9:40.
24 Wanneer de onreine geest van den
mensch uitgevaren is, zoo gaat hij door dor-
re plaatsen, zoekende rust; en die niet vin-
dende zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn
huis waar ik uitgevaren ben; Matth. 12:43-45.
25 en komende, vindt hij het *met bezemen*
gekeerd en versierd.
26 Dan gaat hij henen en neemt met
zich zeven andere geesten, boozer dan hij
zelf is, en ingegaan zijnde, wonen zij al-
daar; en het laatste van dien mensch wordt
erger dan het eerste.
27 En het geschiedde als hij deze din-
gen sprak, dat eene zekere vrouw de stem
verheffende uit de schare, tot hem zeide:
Zalig is de buik die u gedragen heeft,
en de borsten die gij hebt gezogen.
28 Maar hij zeide: Ja, zalig zijn dege-
nen die het Woord Gods hooren en het-
zelve bewaren.
29 En als de scharen dicht bijeenverga-
derden, begon hij te zeggen: Dit is een boos
geslacht: het verzoekt een teeken, en aan
hetzelve zal geen teeken gegeven worden
dan het teeken van Jona den Profeet.
Matth. 12:38-42.
30 Want gelijk Jona den Ninevieten een
teeken geweest is, alzóó zal ook de Zoon
des menschen zijn dezen geslachte.
31 De Koningin van het Zuiden zal op-
staan in het oordeel met de mannen van dit
geslacht, en zal ze veroordeelen; want zij is
gekomen van de einden der aarde om te

hooren de wijsheid van Salomo; en zie, meer
dan Salomo is hier. 1 Kon. 10:1. 2 Kron. 9:1.
32 De mannen van Ninevé zullen opstaan
in het oordeel met dit geslacht, en zullen
hetzelve veroordeelen; want zij hebben zich
bekeerd op de prediking van Jona; en zie,
meer dan Jona is hier. Jona 3:5.
33 En niemand die eene kaars ontsteekt,
zet *die* in het verborgen noch onder eene
korenmaat, maar op eenen kandelaar, op-
dat degenen die inkomen, het licht zien
mogen. Luc. 8:16. Matth. 5:15. Marc. 4:21.
34 De kaars des lichaams is het oog;
wanneer dan uw oog eenvoudig is, zoo is
ook uw geheele lichaam verlicht; maar zoo
het boos is, zoo is ook uw *geheele* lichaam
duister. Matth. 6:22, 23.
35 Zie dan toe, dat niet het licht hetwelk
in u is, duisternis zij.
36 Indien dan uw lichaam geheel ver-
licht is, niet hebbende eenig deel dat duis-
ter is, zoo zal het geheel verlicht zijn,
gelijk wanneer de kaars met het schijnsel
u verlicht.
37 Als hij nu *dit* sprak, bad hem een
zeker Farizeër dat hij bij hem het mid-
dagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde,
zat hij aan.
38 En de Farizeër *dat* ziende, verwon-
derde zich dat hij niet eerst vóór het mid-
dagmaal zich gewasschen had.
Matth. 15:2. Marc. 7:2, 3.
39 En de Heere zeide tot hem: Nu, gij
Farizeërs, gij reinigt het buitenste des
drinkbekers en des schotels, maar het bin-
nenste van u is vol van roof en boos-
heid. Matth. 23:25.
40 Gij onverstandigen; die het buitenste
heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het bin-
nenste gemaakt?
41 Doch geeft tot aalmoezen hetgeen
daarin is, en zie, alles is u rein.
42 Maar wee u, Farizeërs! want gij ver-
tient munte en ruit en alle moeskruid, en
gij gaat voorbij het oordeel en de liefde
Gods. Dìt moest men doen en het andere
niet nalaten. Matth. 23:23.
43 Wee u, Farizeërs! want gij bemint het
voorgestoelte in de Synagogen, en de begroe-
tingen op de markten. Luc. 20:46. Matth. 23:6, 7.
44 Wee u, gij Schriftgeleerden en Fa-
rizeërs, gij geveinsden! want gij zijt ge-
lijk de graven die niet openbaar zijn, en
de menschen die daarover wandelen, we-
ten het niet. Matth. 23:27.
45 En een van de Wetgeleerden ant-
woordende, zeide tot hem: Meester, als
gij deze dingen zegt, zoo doet gij ook ons
smaadheid aan.
46 Doch hij zeide: Wee ook u, Wet-
geleerden! want gij belast de menschen
met lasten zwaar om te dragen, en zelve
raakt gij die lasten niet aan met één van
uwe vingeren. Matth. 23:4.
47 Wee u! want gij bouwt de graven
der Profeten, en uwe vaderen hebben de-
zelven gedood. Matth. 23:29-31.
48 Zoo getuigt gij dan dat gij mede be-
hagen hebt aan de werken uwer vaderen;
want zíj hebben ze gedood, en gíj bouwt
hunne graven.
49 Waarom ook de Wijsheid Gods zegt:
Ik zal Profeten en Apostelen tot hen
zenden, en van die zullen zij *sommigen*
dooden, en *sommigen* zullen zij uitjagen,
Matth. 23:34-36.
50 opdat van dit geslacht afgeëischt worde
het bloed van alle de Profeten, dat vergoten
is van de grondlegging der wereld af,
51 van het bloed Abels tot het bloed
van Zacharía, die gedood is tusschen het
altaar en het Huis *Gods*; ja zeg ik u,
het zal afgeëischt worden van dit geslacht.
Gen. 4:8, 10. 2 Kron. 24:20, 21.
52 Wee u, gij Wetgeleerden! want gij
hebt den sleutel der kennis weggenomen;
gijzelve zijt niet ingegaan, en die ingingen,
hebt gij verhinderd. Matth. 23:13.
53 En als hij deze dingen tot hen zeide,
begonnen de Schriftgeleerden en Farizeërs
hard aan te houden, en hem van vele
dingen te doen spreken,
54 hem lagen leggende, en zoekende iets
uit zijnen mond te bejagen, opdat zij hem
beschuldigen mochten.

HOOFDSTUK 12.

ALS intusschen vele duizenden der schare
bijeenvergaderd waren, zoodat zij elk-
ander vertraden, begon hij te zeggen tot
zijne discipelen: Vooreerst wacht uzelve
voor den zuurdeesem der Farizeërs, welke
is geveinsdheid. Matth. 16:6. Marc. 8:15.
2 En daar is niets bedekt dat niet zal
ontdekt worden, en verborgen dat niet
zal geweten worden. Luc. 8:17.
Matth. 10:26, 27. Marc. 4:22.
3 Daarom al wat gij in de duisternis
gezegd hebt, zal in het licht gehoord wor-
den, en wat gij in het oor gesproken hebt
in de binnenkamers, zal op de daken ge-
predikt worden.

4 En ik zeg u, mijnen vrienden, vreest
niet voor degenen die het lichaam dooden,
en daarna niet méér kunnen doen;
Matth. 10:28-33.
5 maar ik zal u toonen wien gij vreezen
zult: vreest dien, die nadat hij gedood
heeft, *ook* macht heeft in de hel te werpen:
ja ik zeg u, vreest dien. Jac. 4:12.
6 Worden niet vijf muschkens verkocht
voor twee penningskens? En niet één van
die is voor God vergeten.
7 Ja ook de haren uws hoofds zijn alle
geteld. Vreest dan niet: gij gaat vele
muschkens te boven.
8 En ik zeg u, een iegelijk die mij belijden
zal voor de menschen, dien zal ook
de Zoon des menschen belijden voor de
Engelen Gods;
9 maar wie mij verloochenen zal voor
de menschen, die zal verloochend worden
voor de Engelen Gods.
10 En een iegelijk die *eenig* woord spreken
zal tegen den Zoon des menschen,
het zal hem vergeven worden; maar wie
tegen den Heiligen Geest gelasterd zal
hebben, dien zal het niet vergeven worden.
Matth. 12:32. Marc. 3:29.
11 En wanneer zij u henenbrengen zullen
in de Synagogen en *tot* de overheden
en de machten, zoo zijt niet bezorgd, hoe
of wat gij tot verantwoording zeggen of
wat gij spreken zult;
Matth. 10:19, 20. Marc. 13:11. Luc. 21:12-15.
12 want de Heilige Geest zal u in die
ure leeren hetgeen *gij* spreken moet.
13 En een uit de schare zeide tot hem:
Meester, zeg mijnen broeder dat hij met
mij de erfenis deele.
14 Maar hij zeide tot hem: Mensch,
wie heeft mij tot een rechter of scheidsman
over ulieden gesteld?
15 En hij zeide tot hen: Ziet toe en
wacht u van de gierigheid; want het is
niet in den overvloed *gelegen*, dat iemand
leeft uit zijne goederen.
16 En hij zeide tot hen eene gelijkenis
en sprak: Eens rijken menschen land had
wèl gedragen;
17 en hij overleide bij zichzelven, zeggende:
Wat zal ik doen? want ik heb niet
waarin ik mijne vruchten zal verzamelen.
18 En hij zeide: Dit zal ik doen: ik
zal mijne schuren afbreken en grootere
bouwen en zal aldaar verzamelen al dit
mijn gewas en deze mijne goederen,
19 en ik zal tot mijne ziel zeggen: Ziel,
gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn
voor vele jaren: neem rust, eet, drink,
wees vroolijk.
20 Maar God zeide tot hem: Gij dwaas,
in dezen nacht zal men uwe ziel van u
afeischen; en hetgeen gij bereid hebt,
wiens zal het zijn?
21 Alzóó *is het met dien* die zichzelven
schatten vergadert, en niet rijk is in God.
22 En hij zeide tot zijne discipelen:
Daarom zeg ik u: Zijt niet bezorgd voor
uw leven, wat gij eten zult, noch voor
het lichaam, waarmede gij u kleeden zult:
Matth. 6:25-33.
23 het leven is meer dan het voedsel,
en het lichaam dan de kleeding.
24 Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien
noch maaien, welke geen spijskamer noch
schuur hebben, en God voedt dezelve:
hoeveel gaat gij de vogelen te boven!
25 Wie toch van u kan met bezorgd te
zijn, ééne el tot zijne lengte toedoen?
26 Indien gij dan ook het minste niet
kunt, wat zijt gij voor de andere dingen
bezorgd?
27 Aanmerkt de leliën, hoe zij wassen:
zij arbeiden niet en spinnen niet, en ik
zeg u, ook Salomo in al zijne heerlijkheid
is niet bekleed geweest als eene van deze.
28 Indien nu God het gras, dat heden
op het veld is en morgen in den oven
geworpen wordt, alzóó bekleedt, hoeveel
te meer u, gij kleingeloovigen!
29 En gijlieden, vraagt niet wat gij
eten of wat gij drinken zult, en weest
niet wankelmoedig;
30 want alle deze dingen zoeken de
volkeren der wereld; maar uw Vader
weet dat gij deze dingen behoeft.
31 Maar zoekt het Koninkrijk Gods, en
alle deze dingen zullen u toegeworpen
worden.
32 Vrees niet, gij klein kuddeken, want
het is uws Vaders welbehagen, ulieden
het Koninkrijk te geven.
33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft
aalmoes; maakt uzelven buidels die niet
verouden, eenen schat die niet afneemt
in de hemelen, waar de dief niet bijkomt
noch de mot verderft. Matth. 6:19-21.
34 Want waar uw schat is, aldaar zal
ook uw hart zijn.
35 Laat uwe lendenen omgord zijn, en
de kaarsen brandende;
36 en zijt gij den menschen gelijk die
op hunnen heer wachten, wanneer hij

wederkomen zal van de bruiloft, opdat
als hij komt en klopt, zij hem terstond
mogen opendoen.
37 Zalig zijn die dienstknechten, welke
de heer als hij komt, zal wakende vinden:
voorwaar ik zeg u, dat hij zich zal om-
gorden, en zal ze doen aanzitten, en bij-
komende, zal hij hen dienen.
38 En zoo hij komt in de tweede *nacht*-
wake, en komt in de derde wake, en
vindt ze alzóó, zalig zijn die dienst-
knechten. Matth. 24:42-44.
39 Maar weet dit, dat indien de heer
des huizes geweten had in welke ure de
dief zoude komen, hij zoude gewaakt
hebben en zoude zijn huis niet hebben
laten doorgraven.
40 Gij dan, zijt óók bereid, want in
welke ure gij het niet meent, zal de Zoon
des menschen komen.
41 En Petrus zeide tot hem: Heere, zegt
gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?
42 En de Heere zeide: Wie is dan de ge-
trouwe en voorzichtige huisbezorger, dien
de heer over zijne dienstboden zal zetten,
om *hun* ter rechter tijd het bescheiden
deel spijze te geven? Matth. 24:45-51.
43 Zalig is die dienstknecht, welken zijn
heer als hij komt, zal vinden alzóó doende:
44 waarlijk, ik zeg ulieden dat hij hem
over alle zijne goederen zetten zal.
45 Maar indien die dienstknecht in zijn
hart zoude zeggen: Mijn heer vertoeft te
komen, en zoude beginnen de knechten
en de dienstmaagden te slaan, en te eten
en te drinken en dronken te worden,
46 zoo zal de heer van dien dienstknecht
komen ten dage in welken hij hem niet
verwacht, en ter ure die hij niet weet,
en zal hem afscheiden, en zal zijn deel
zetten met de ontrouwen.
47 En die dienstknecht welke geweten
heeft den wil zijns heeren, en *zich* niet
bereid noch naar zijnen wil gedaan heeft,
die zal met vele *slagen* geslagen worden;
Jac. 4:17.
48 maar die *denzelven* niet geweten heeft,
en gedaan heeft *dingen* die slagen waardig
zijn, die zal met weinige *slagen* geslagen
worden. En een iegelijk wien veel gegeven
is, van dien zal veel geëischt worden; en
wien men veel vertrouwd heeft, van dien
zal men overvloediger eischen.
49 Ik ben gekomen om vuur op de aarde
te werpen: en wat wil ik, indien het
alreede ontstoken is? Matth. 10:34-36.
50 Maar ik moet met eenen doop ge-
doopt worden, en hoe word ik geperst,
totdat het volbracht zij! Matth. 20:22.
51 Meent gij dat ik gekomen ben om
vrede te geven op de aarde? Neen, zeg
ik u, maar veeleer verdeeldheid.
52 Want van nu aan zullen er vijf in
één huis verdeeld zijn, drie tegen twee,
en twee tegen drie;
53 de vader zal tegen den zoon verdeeld
zijn, en de zoon tegen den vader; de
moeder tegen de dochter, en de dochter
tegen de moeder; de schoonmoeder tegen
hare schoondochter, en de schoondochter
tegen hare schoonmoeder. Micha 7:6.
54 En hij zeide ook tot de scharen:
Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het
Westen, terstond zegt gijlieden: Er komt
regen; en het geschiedt alzoo; Matth. 16:1-3.
55 en wanneer gij den zuidenwind *ziet*
waaien, zoo zegt gij: Er zal hitte zijn;
en het geschiedt.
56 Gij geveinsden, het aanschijn der
aarde en des hemels weet gij te beproe-
ven, en hoe beproeft gij dezen tijd niet?
57 En waarom oordeelt gij ook van
uzelve niet hetgeen recht is?
58 Want als gij henengaat met uwe
wederpartij voor de overheid, zoo benaar-
stig u op den weg om van hem verlost
te worden; opdat hij misschien u niet
voor den rechter trekke, en de rechter
u den gerechtsdienaar overlevere, en de
gerechtsdienaar u in de gevangenis werpe.
Matth. 5:25, 26.
59 Ik zeg u, gij zult van daar geens-
zins uitgaan, totdat gij ook het laatste
penningsken betaald zult hebben.

HOOFDSTUK 13.

EN daar waren te dierzelfder tijd eenigen
tegenwoordig, die hem boodschapten
van de Galileërs, welker bloed Pilatus
met hunne offeranden gemengd had.
2 En Jezus antwoordde en zeide tot
hen: Meent gij dat deze Galileërs zon-
daars zijn geweest boven alle de Galileërs,
omdat zij zulks geleden hebben?
3 Ik zeg u, neen zij; maar indien gij
u niet bekeert, zoo zult gij allen desge-
lijks vergaan.
4 Of die achttien op welke de toren
in Silóam viel en doodde ze, meent gij
dat dezen schuldenaars zijn geweest boven
alle menschen die in Jeruzalem wonen?
5 Ik zeg u, neen zij; maar indien gij

u niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan.
6 En hij zeide deze gelijkenis: Een zeker *man* had eenen vijgeboom, geplant in zijnen wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet. Jer. 8:13.
7 En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kom nu drie jaren zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit: waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?
8 En hij antwoordende, zeide tot hem: Heere, laat hem ook *nog* dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;
9 en indien hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan;* maar indien niet, zoo zult gij hem namaals uithouwen.
10 En hij leerde op den sabbat in eene der Synagogen.
11 En zie, daar was eene vrouw die eenen geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was samengebogen en kon zich ganschelijk niet oprichten.
12 En Jezus haar ziende, riep ze tot zich, en zeide tot haar: Vrouw, gij zijt verlost van uwe krankheid.
13 En hij leide de handen op haar, en zij werd terstond weder recht, en verheerlijkte God.
14 En de overste der Synagoge, kwalijk nemende dat Jezus op den sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare: Daar zijn zes dagen in welke men moet werken; komt dan op dezelve en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats.
15 De Heere dan antwoordde hem en zeide: Gij geveinsde, maakt niet een iegelijk van u op den sabbat zijnen os of ezel van de kribbe los, en leidt *hem* henen om te doen drinken? Luc. 14:5. Matth. 12:11.
16 En deze die eene dochter Abrahams is, welke de satan, zie, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band op den dag des sabbats?
17 En als hij dit zeide, werden zij allen beschaamd die zich tegen hem stelden, en al de schare verblijdde zich over alle de heerlijke dingen die van hem geschiedden.
18 En hij zeide: Waaraan is het Koninkrijk Gods gelijk, en waarbij zal ik hetzelve vergelijken? Matth. 13:31, 32. Marc. 4:30-32.
19 Het is gelijk een mostaardzaad, hetwelk een mensch genomen en in zijnen hof geworpen heeft: en het wies op en werd tot eenen grooten boom, en de vogelen des hemels nestelden in zijne takken. Ezech. 31:6. Dan. 4:12.
20 En hij zeide wederom: Waarbij zal ik het Koninkrijk Gods vergelijken?
Matth. 13:33.
21 Het is gelijk een zuurdeesem, welken eene vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.
22 En hij reisde van de ééne stad en vlek tot de andere, leerende, en richtende *zijne* reis naar Jeruzalem.
23 En er zeide een tot hem: Heere, zijn er ook weinigen die zalig worden? En hij zeide tot hen:
24 Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen (zeg ik u) zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;
Matth. 7:13, 14.
25 *namelijk* nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan en aan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! en hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt. Matth. 25:10-12.
26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben in uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd.
27 En hij zal zeggen: Ik zeg u, ik ken u niet van waar gij zijt: wijkt van mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid.
Ps. 6:9. Matth. 7:23.
28 Aldaar zal zijn weening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham en Isaäk en Jakob en alle de Profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen. Matth. 8:11, 12.
29 En daar zullen er komen van Oosten en Westen, en van Noorden en Zuiden, en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods.
30 En zie, daar zijn laatsten die de eersten zullen zijn, en daar zijn eersten die de laatsten zullen zijn.
Matth. 19:30; 20:16. Marc. 10:31.
31 Te dien dage kwamen daar eenige Farizeërs, zeggende tot hem: Ga weg en vertrek van hier, want Herodes wil u dooden.
32 En hij zeide tot hen: Gaat henen en zegt dien vos: Zie, ik werp duivelen uit en maak gezond, heden en morgen, en ten derden *dage* word ik voleindigd.
33 Doch ik moet heden en morgen en den volgenden *dag* reizen; want het ge-

beurt niet dat een Profeet gedood wordt
buiten Jeruzalem.
34 Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de
Profeten doodt, en steenigt die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs eene hen hare kiekens onder de vleugelen *vergadert,* en gijlieden hebt niet gewild. Matth. 23:37-39.
35 Zie, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar ik zeg u, dat gij mij niet zult zien, totdat *de tijd* zal gekomen zijn als gij zult zeggen: Gezegend *is* hij die komt in den naam des Heeren. Ps. 118:26.

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde als hij gekomen was in het huis van een der oversten der Farizeërs, op den sabbat, om brood te eten, dat zij hem waarnamen.
2 En zie, daar was een zeker watersuchtig mensch vóór hem. Matth. 12:10-12.
3 En Jezus antwoordende, zeide tot de Wetgeleerden en Farizeërs, en sprak: Is het ook geoorloofd op den sabbat gezond te maken?
4 Maar zij zwegen stil. En hij nam *hem* en genas hem, en liet *hem* gaan.
5 En hij hun antwoordende, zeide: Wiens ezel of os van ulieden zal in eenen put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats? Luc. 13:15.
6 En zij konden hem daarop niet wederantwoorden.
7 En hij zeide tot de genooden eene gelijkenis, aanmerkende hoe zij de vooraanzittingen verkoren, zeggende tot hen: Luc. 20:46.
8 Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zoo zet u niet op de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij,
9 en hij komende die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef dezen plaats, en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.
10 Maar wanneer gij genood zult zijn, ga henen en zet u op de laatste plaats; opdat wanneer hij komt die u genood heeft, hij tot u zegge: Vriend, ga hooger op: alsdan zal het u eere zijn voor degenen die met u aanzitten. Spr. 25:6, 7.
11 Want een iegelijk die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden. Luc. 18:14. Matth. 23:12.
12 En hij zeide ook tot dengene die hem genood had: Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zoo roept niet uwe vrienden, noch uwe broeders, noch uwe magen, noch *uwe* rijke geburen, opdat ook dezelven u niet te eeniger tijd wedernooden en u vergelding geschiede. Luc. 6:32-34.
13 Maar wanneer gij een maaltijd zult houden, zoo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden;
14 en gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen.
15 En als een van degenen die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot hem: Zalig is hij die brood eet in het Koninkrijk Gods.
16 Maar hij zeide tot hem: Een zeker mensch bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen; Matth. 22:2-5, 8-10.
17 en hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genooden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu gereed.
18 En zij begonnen allen *zich* eendrachtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb eenen akker gekocht, en het is noodig dat ik uitgá en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
19 En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga henen om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
20 En een ander zeide: Ik heb eene vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen.
21 En die dienstknecht *weder*gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijnen heere. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijnen dienstknecht: Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen en verminkten en kreupelen en blinden hier in.
22 En de dienstknecht zeide: Heere, het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is daar plaats.
23 En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen, en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde;
24 want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.
25 En vele scharen gingen met hem: en hij zich omkeerende, zeide tot hen:
26 Indien iemand tot mij komt, en niet

haat zijn vader en moeder, en vrouw
en kinderen, en broeders en zusters, ja
ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn
discipel niet zijn; Matth. 10:37,38.
27 en wie zijn kruis niet draagt en mij
navolgt, die kan mijn discipel niet zijn.
28 Want wie van u, willende eenen to-
ren bouwen, zit niet eerst neder en over-
rekent de kosten, of hij ook heeft het-
geen tot volmaking *noodig is*?
29 opdat niet misschien, als hij het
fundament gelegd heeft en niet kan vol-
eindigen, allen die het zien, hem begin-
nen te bespotten,
30 zeggende: Deze mensch heeft begon-
nen te bouwen, en heeft niet kunnen
voleindigen.
31 Of wat Koning gaande naar den krijg
om tegen een anderen Koning te slaan,
zit niet eerst neder en beraadslaagt, of
hij machtig is met tien duizend te ont-
moeten dengene die met twintig duizend
tegen hem komt?
32 Anders zendt hij gezanten uit, ter-
wijl gene nog verre is, en begeert het-
geen tot vrede *dient*.
33 Alzóó dan een iegelijk van u die
niet verlaat alles wat hij heeft, die kan
mijn discipel niet zijn.
34 Het zout is goed; maar indien het
zout smakeloos geworden is, waarmede
zal het smakelijk gemaakt worden?
Matth. 5:13. Marc. 9:50.
35 Het is noch voor het land noch voor
den mesthoop geschikt: men werpt het weg.
Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

HOOFDSTUK 15.

EN alle de tollenaars en de zondaars
naderden tot hem om hem te hooren.
2 En de Farizeërs en de Schriftgeleer-
den murmureerden, zeggende: Deze ont-
vangt de zondaars, en eet met hen. Luc. 5:30.
3 En hij sprak tot hen deze gelijkenis,
zeggende:
4 Wat mensch onder u, hebbende hon-
derd schapen, en één van die verliezende,
verlaat niet de negen en negentig in de
woestijn, en gaat naar het verlorene, tot-
dat hij hetzelve vindt? Matth. 18:12-14.
5 En als hij het gevonden heeft, legt
hij het op zijne schouders, verblijd zijnde;
6 en te huis komende, roept hij de vrien-
den en de geburen te zamen, zeggende
tot hen: Weest blijde met mij, want ik heb
mijn schaap gevonden dat verloren was.
7 Ik zeg ulieden, dat er alzóó blijdschap
zal zijn in den hemel over éénen zondaar
die zich bekeert, *meer* dan over negen en
negentig rechtvaardigen, die de bekeering
niet van noode hebben. Luc. 5:32.
8 Of wat vrouw hebbende tien pen-
ningen, indien zij éénen penning verliest,
ontsteekt niet eene kaars, en keert het
huis *met bezemen*, en zoekt naarstiglijk
tot zij *dien* vindt?
9 En als zij *dien* gevonden heeft, roept
zij de vriendinnen en de geburinnen te
zamen, zeggende: Weest blijde met mij,
want ik heb den penning gevonden dien
ik verloren had.
10 Alzóó (zeg ik ulieden) is daar blijd-
schap voor de Engelen Gods over éénen
zondaar die zich bekeert. vs. 7, 23, 32.
11 En hij zeide: Een zeker mensch had
twee zonen.
12 En de jongste van hen zeide tot
den vader: Vader, geef mij het deel des
goeds dat *mij* toekomt. En hij deelde hun
het goed.
13 En niet vele dagen daarna, de jong-
ste zoon alles bijeenvergaderd hebbende, is
weggereisd in een ver*gelegen* land, en
heeft aldaar zijn goed doorgebracht, le-
vende overdadiglijk.
14 En als hij het alles verteerd had,
werd daar een groote hongersnood in dat
land, en hij begon gebrek te lijden;
15 en hij ging henen en voegde zich
bij een van de burgers van dat land, en
die zond hem op zijn land om de zwijnen
te weiden;
16 en hij begeerde zijnen buik te vullen
met den draf dien de zwijnen aten, en
niemand gaf hem dien.
17 En tot zichzelven gekomen zijnde,
zeide hij: Hoevele huurlingen mijns vaders
hebben overvloed van brood, en ik verga
van honger.
18 Ik zal opstaan en tot mijnen vader
gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik
heb gezondigd tegen den hemel en voor u,
19 en ik ben niet meer waardig uw zoon
genaamd te worden: maak mij als eenen
van uwe huurlingen.
20 En opstaande, ging hij naar zijnen
vader. En als hij nog verre *van hem* was,
zag hem zijn vader, en werd met innerlijke
ontferming bewogen; en *toe*loopende, viel
hij hem om zijnen hals en kuste hem.
21 En de zoon zeide tot hem: Vader,
ik heb gezondigd tegen den hemel en voor

u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
22 Maar de vader zeide tot zijne dienstknechten: Brengt *hier* vóór het beste kleed en doet het hem aan, en geeft eenen ring aan zijne hand en schoenen aan de voeten,
23 en brengt het gemeste kalf en slacht het, en laat ons eten en vroolijk zijn;
24 want deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden, en hij was verloren en is gevonden. En zij begonnen vroolijk te zijn.
25 En zijn oudste zoon was in het veld, en als hij kwam en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en het gerei;
26 en tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vraagde wat dat mocht zijn.
27 En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond wederontvangen heeft.
28 Maar hij werd toornig en wilde niet ingaan. Zoo ging dan zijn vader uit, en bad hem.
29 Doch hij antwoordende zeide tot den vader: Zie, ik dien u *nu* zoovele jaren en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een boksken gegeven, opdat ik met mijne vrienden mocht vroolijk zijn;
30 maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zoo hebt gij hem het gemeste kalf geslacht.
31 En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is uwe:
32 men behoorde dan vroolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood en is weder levend geworden, en hij was verloren en is gevonden.

HOOFDSTUK 16.

EN hij zeide ook tot zijne discipelen: Er was een zeker rijk mensch, welke eenen rentmeester had, en deze werd bij hem verklaagd als die zijne goederen doorbracht.
2 En hij riep hem en zeide tot hem: Hoe hoor ik dit van u? Geef rekenschap van uw rentmeesterschap, want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.
3 En de rentmeester zeide bij zichzelven: Wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? Graven kan ik niet, te bedelen schaam ik mij.
4 Ik weet wat ik doen zal, opdat wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hunne huizen ontvangen.
5 En hij riep tot zich een iegelijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eersten: Hoeveel zijt gij mijnen heere schuldig?
6 En hij zeide: Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en nederzittende, schrijf haastelijk vijftig.
7 Daarna zeide hij tot eenen anderen: En gij, hoeveel zijt gij schuldig? En hij zeide: Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift en schrijf tachtig.
8 En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had; want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger dan de kinderen des lichts in hun geslacht.
9 En ik zeg ulieden, maakt uzelven vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, opdat wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.
10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het groote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het groote onrechtvaardig.
11 Zoo gij dan in den onrechtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?
12 En zoo gij in eens anders *goed* niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?
13 Geen huisknecht kan twee heeren dienen; want òf hij zal den éénen haten en den anderen liefhebben, òf hij zal den éénen aanhangen en den anderen verachten. Gij kunt God niet dienen en den Mammon.
Matth. 6:24.
14 En alle deze dingen hoorden ook de Farizeërs die geldgierig waren, en zij beschimpten hem.
15 En hij zeide tot hen: Gij zijt het die uzelve rechtvaardigt voor de menschen, maar God kent uwe harten; want dat hoog is onder de menschen, is een gruwel voor God.
16 De Wet en de Profeten *zijn* tot op Johannes; van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve. Matth. 11:12, 13.
17 En het is lichter dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der wet valle. Matth. 5:18.
18 Een iegelijk die zijne vrouw verlaat en eene andere trouwt, die doet overspel; en een iegelijk die de verlatene van den man trouwt, die doet *óók* overspel. Matth. 5:32; 19:9.
19 En daar was een zeker rijk mensch, en hij was gekleed met purper en zeer fijn

lijnwaad, levende allen dag vroolijk en
prachtig.
20 En daar was een zeker bedelaar met
name Lazarus, welke lag voor zijne poort,
vol zweren,
21 en begeerde verzadigd te worden van
de kruimkens die van de tafel des rijken
vielen; maar ook de honden kwamen en
lekten zijne zweren.
22 En het geschiedde dat de bedelaar
stierf, en van de Engelen gedragen werd
in den schoot Abrahams.
23 En de rijke stierf óók, en werd be-
graven. En als hij in de hel zijne oogen
ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abra-
ham van verre, en Lazarus in zijnen schoot.
24 En hij riep en zeide: Vader Abra-
ham, ontferm u mijner en zend Lazarus,
dat hij het uiterste zijns vingers in het
water doope, en verkoele mijne tong; want
ik lijd smarten in deze vlam.
25 Maar Abraham zeide: Kind, gedenk
dat gij uw goed ontvangen hebt in uw
leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en
nu wordt híj vertroost, en gíj lijdt smarten.
26 En boven dit alles, tusschen ons en
ulieden is eene groote klove gevestigd,
zoodat degenen die van hier tot u willen
overgaan, niet zouden kunnen, noch ook
die *dáár* zijn, van daar tot ons overkomen.
27 En hij zeide: Ik bid u dan vader,
dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;
28 want ik heb vijf broeders: dat hij
hun *dit* betuige, opdat ook zij niet komen
in deze plaats der pijniging.
29 Abraham zeide tot hem: Zij hebben
Mozes en de Profeten: dat ze die hooren.
30 En hij zeide: Neen, vader Abraham,
maar zoo iemand van de dooden tot hen
henenging, zij zouden zich bekeeren.
31 Doch *Abraham* zeide tot hem: Indien
zij Mozes en de Profeten niet hooren,
zoo zullen zij ook, al ware het dat er
iemand uit de dooden opstond, zich niet
laten gezeggen.

HOOFDSTUK 17.

EN hij zeide tot de discipelen: Het kan
niet wezen dat er geen ergernissen ko-
men, doch wee *hem* door welken zij komen!
Matth. 18:7, 6. Marc. 9:42.
2 het zoude hem nutter zijn dat een
molensteen om zijnen hals gedaan ware, en
hij in de zee geworpen, dan dat hij één
van deze kleinen zoude ergeren.
3 Wacht uzelve. En indien uw broe-
der tegen u zondigt, zoo bestraf hem,
en indien het hem leed is, zoo vergeef
het hem. Matth. 18:15, 21, 22.
4 En indien hij zevenmaal 's daags te-
gen u zondigt, en zevenmaal 's daags tot
u wederkeert, zeggende: Het is mij leed,
zoo zult gij het hem vergeven.
5 En de Apostelen zeiden tot den Heere:
Vermeerder ons het geloof.
6 En de Heere zeide: Zoo gij een geloof
hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen
dezen moerbeziënboom zeggen: Word ont-
worteld en in de zee geplant, en hij zoude
u gehoorzaam zijn. Matth. 17:20; 21:21.
7 En wie van u heeft eenen dienstknecht
ploegende of *de beesten* hoedende, die tot
hem als hij van den akker inkomt, ter-
stond zal zeggen: Kom bij en zit aan?
8 Maar zal hij niet tot hem zeggen: Be-
reid wat ik te avond zal eten, en omgord
u en dien mij, totdat ik zal gegeten en ge-
dronken hebben, en eet en drink gij daarna?
9 Dankt hij óók dien dienstknecht, om-
dat hij gedaan heeft hetgeen hem bevo-
len was? Ik meen, neen.
10 Alzóó ook gij, wanneer gij zult ge-
daan hebben al hetgeen u bevolen is, zoo
zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten,
want wij hebben *maar* gedaan hetgeen
wij schuldig waren te doen.
11 En het geschiedde als hij naar Je-
ruzalem reisde, dat hij door het midden
van Samaria en Galiléa ging.
12 En als hij in een zeker vlek kwam,
ontmoetten hem tien melaatsche mannen,
welke stonden van verre;
13 en zij verhieven *hunne* stem, zeggende:
Jezus, Meester, ontferm u onzer!
14 En als hij ze zag, zeide hij tot hen:
Gaat henen en vertoont uzelve den Pries-
teren. En het geschiedde terwijl zij henen-
gingen dat zij gereinigd werden. Lev. 14:2.
15 En één van hen, ziende dat hij ge-
nezen was, keerde wederom, met groote
stem God verheerlijkende;
16 en hij viel op het aangezicht voor
zijne voeten, hem dankende: en deze was
een Samaritaan.
17 En Jezus antwoordende, zeide: Zijn
niet de tien gereinigd geworden? En waar
zijn de negen?
18 Zijn er geenen gevonden die weder-
keeren om Gode eer te geven, dan deze
vreemdeling?
19 En hij zeide tot hem: Sta op en ga
henen; uw geloof heeft u behouden.

20 En gevraagd zijnde van de Farizeërs, wanneer het Koninkrijk Gods komen zoude, heeft hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat,

21 en men zal niet zeggen: Zie híer, of, zie dáár; want zie, het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.

22 En hij zeide tot de discipelen: Daar zullen dagen komen, wanneer gij zult begeeren éénen der dagen van den Zoon des menschen te zien, en gij zult *dien* niet zien. Matth. 24:15-28, 37-41. Marc. 13:14-21.

23 En zij zullen tot u zeggen: Zie híer of zie dáár is hij: gaat niet henen, en volgt niet.

24 Want gelijk de bliksem, die van het ééne *einde* onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzóó zal ook de Zoon des menschen wezen in zijnen dag.

25 Maar eerst moet hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht. Luc. 9:22.

26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzóó zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen:

27 zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam en verdierf ze allen. Gen. 7:17-23.

28 Desgelijks ook gelijk het geschiedde in de dagen van Lot: zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;

29 maar op den dag op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en zwavel van den hemel, en verdierf ze allen; Gen. 19:24, 25.

30 even alzóó zal het zijn in den dag op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.

31 In dien dag wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af om hetzelve weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die keere desgelijks niet naar hetgeen dat achter is.

32 Gedenkt aan de vrouw van Lot. Gen. 19:26.

33 Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie hetzelve zal verliezen, die zal het in 't leven behouden. Luc. 9:24. Marc. 8:35. Matth. 10:39; 16:25. Joh. 12:25.

34 Ik zeg u, in dien nacht zullen twee op één bed zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden.

35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen: de ééne zal aangenomen en de andere zal verlaten worden.

36 Twee zullen op den akker zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden.

37 En zij antwoordden en zeiden tot hem: Waar, Heere? En hij zeide tot hen: Waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden. Job 39:33.

HOOFDSTUK 18.

EN hij zeide ook eene gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende* dat men altijd bidden moet en niet vertragen, Rom. 12:12. Col. 4:2. 1 Thess. 5:17.

2 zeggende: Daar was een zeker rechter in eene stad, die God niet vreesde en geen mensch ontzag.

3 En daar was eene zekere weduwe in die stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijne wederpartij.

4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelven: Hoewel ik God niet vrees en geen mensch ontzie,

5 nochtans omdat deze weduwe mij moeielijk valt, zoo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome en mij het hoofd breke.

6 En de Heere zeide: Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt.

7 Zal God dan geen recht doen zijnen uitverkorenen die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?

8 Ik zeg u dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des menschen als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?

9 En hij zeide ook tot sommigen die bij zichzelve vertrouwden dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:

10 Twee menschen gingen op in den Tempel om te bidden: de één was een Farizeër en de ander een tollenaar.

11 De Farizeër staande, bad dit bij zichzelven: O God! ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere menschen, roovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar;

12 ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles wat ik bezit.

13 En de tollenaar van verre staande, wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne

borst, zeggende: O God, wees *mij* zondaar genadig!

14 Ik zeg ulieden, deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis *meer* dan die; want een ieder die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden. Luc. 14:11. Matth. 23:12.

15 En zij brachten ook de kinderkens tot hem, opdat hij die zoude aanraken, en de discipelen *dat* ziende, bestraften dezelven. Marc. 10:13-15. Matth. 19:13, 14.

16 Maar Jezus riep die *kinderkens* tot zich, en zeide: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.

17 Voorwaar zeg ik u, zoo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen. Matth. 18:3.

18 En een zeker overste vraagde hem, zeggende: Goede Meester, wat doende, zal ik het eeuwige leven beërven?
Matth. 19:16-29. Marc. 10:17-30.

19 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één, *namelijk* God.

20 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven; eer uwen vader en uwe moeder. Exod. 20:12-16. Deut. 5:16-20.

21 En hij zeide: Alle deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid aan.

22 Doch Jezus dit hoorende, zeide tot hem: Nog één ding ontbreekt u: verkoop alles wat gij hebt en deel het onder de armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel: en kom herwaarts, volg mij.

23 Maar als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig, want hij was zeer rijk.

24 Jezus nu ziende dat hij geheel droevig geworden was, zeide: Hoe bezwaarlijk zullen degenen die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan;

25 want het is lichter dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke in 't Koninkrijk Gods inga.

26 En die *dit* hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden?

27 En hij zeide: De dingen die onmogelijk zijn bij de menschen, zijn mogelijk bij God. Gen. 18:14. Job 42:2. Jer. 32:17. Zach. 8:6.

28 En Petrus zeide: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd.

29 En hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg ulieden, dat er niemand is die verlaten heeft huis, of ouders of broeders, of vrouw of kinderen, om het Koninkrijk Gods,

30 die niet zal veelvoudig wederontvangen in dezen tijd, en in de komende eeuw het eeuwige leven.

31 En hij nam de twaalve bij zich, en zeide tot hen: Zie, wij gaan op naar Jeruzalem, en het zal alles volbracht worden aan den Zoon des menschen, wat geschreven is door de Profeten;
Matth. 20:17-19. Marc. 10:32-34.

32 want hij zal den heidenen overgeleverd worden, en hij zal bespot worden en smadelijk behandeld worden en bespuwd worden;

33 en *hem* gegeeseld hebbende, zullen zij hem dooden; en ten derden dage zal hij wederopstaan.

34 En zij verstonden geen van deze dingen, en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd. Luc. 9:45.

35 En het geschiedde als hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bedelende. Matth. 20:29-34. Marc. 10:46-52.

36 En deze hoorende de schare voorbijgaan, vraagde wat dat ware.

37 En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazarener voorbijging.

38 En hij riep, zeggende: Jezus, gij Zone Davids, ontferm u mijner!

39 En die voorbijgingen, bestraften hem, opdat hij zwijgen zoude; maar hij riep zooveel te meer: Zone Davids, ontferm u mijner!

40 En Jezus *stil*staande, beval dat men denzelve tot hem brengen zoude; en als hij nabij *hem* gekomen was, vraagde hij hem,

41 zeggende: Wat wilt gij dat ik u doen zal? En hij zeide: Heere, dat ik ziende mag worden.

42 En Jezus zeide tot hem: Word ziende: uw geloof heeft u behouden.

43 En terstond werd hij ziende, en volgde hem, God verheerlijkende. En al het volk *dat* ziende, gaf Gode lof.

HOOFDSTUK 19.

EN *Jezus* ingekomen zijnde, ging door Jericho.

2 En zie, daar was een man met name geheeten Zacheüs; en deze was een overste der tollenaren, en hij was rijk;

3 en hij zocht Jezus te zien, wie hij was, en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was.

4 En vooruitloopende, klom hij op eenen
wilden vijgeboom, opdat hij hem mocht
zien; want hij zoude door dien *weg* voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die plaats kwam,
opwaarts ziende zág hij hem, en zeide
tot hem: Zacheüs, haast u en kom af;
want ik moet heden in uw huis blijven.
6 En hij haastte zich en kwam af, en
ontving hem met blijdschap.
7 En allen die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot eenen zondigen
man ingegaan om te herbergen.
8 En Zacheüs stond en zeide tot den
Heere: Zie, de helft van mijne goederen,
Heere, geef ik den armen; en indien ik
iemand iets door bedrog ontvreemd heb,
dat geef ik vierdubbel weder.
9 En Jezus zeide tot hem: Heden is
dezen huize zaligheid geschied, nademaal
ook deze een zoon Abrahams is;
10 want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken
dat verloren was. Matth. 18:11. 1 Tim. 1:15.
11 En als zij dat hoorden, voegde hij
daarbij en zeide eene gelijkenis, omdat hij
nabij Jeruzalem was, en *omdat* zij meenden dat het Koninkrijk Gods terstond
zoude openbaar worden. Matth. 25:14-30.
12 Hij zeide dan: Een zeker welgeboren
man reisde in een ver*gelegen* land, om
voor zichzelven een koninkrijk te ontvangen, en *dan* weder te keeren.
13 En geroepen hebbende zijne tien
dienstknechten, gaf hij hun tien ponden,
en zeide tot hen: Doet handeling totdat
ik kom.
14 En zijne burgers haatten hem, en
zonden hem gezanten na, zeggende: Wij
willen niet dat deze over ons Koning zij.
15 En het geschiedde toen hij wederkwam, als hij het koninkrijk ontvangen
had, dat hij zeide dat die dienstknechten
tot hem zouden geroepen worden, wien
hij het geld gegeven had, opdat hij weten mocht wat een iegelijk met handelen
gewonnen had.
16 En de eerste kwam en zeide: Heere,
uw pond heeft tien ponden daarbij gewonnen.
17 En hij zeide tot hem: Wèl, gij goede
dienstknecht, dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest, zoo heb macht over
tien steden.
18 En de tweede kwam en zeide: Heere,
uw pond heeft vijf ponden gewonnen.
19 En hij zeide ook tot dezen: En gij,
wees over vijf steden.
20 En een ander kwam, zeggende: Heere,
zie *hier* uw pond, hetwelk ik in een
zweetdoek weggelegd had;
21 want ik vreesde u, omdat gij een
straf mensch zijt; gij neemt weg dat gij
niet gelegd hebt, en gij maait dat gij
niet gezaaid hebt.
22 Maar hij zeide tot hem: Uit uwen
mond zal ik u oordeelen, gij booze dienstknecht. Gij wist dat ik een straf mensch
ben, nemende weg dat ik niet gelegd heb,
en maaiende dat ik niet gezaaid heb:
23 waarom hebt gij dan mijn geld niet
in de bank gegeven, en ik komende had
hetzelve met woeker mogen eischen?
24 En hij zeide tot degenen die bij hem
stonden: Neemt dat pond van hem weg,
en geeft het dien die de tien ponden heeft.
25 En zij zeiden tot hem: Heere, hij heeft
tien ponden.
26 Want ik zeg u, dat aan een iegelijk
die heeft, zal gegeven worden; maar van
dengene die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.
Luc. 8:18. Matth. 13:12. Marc. 4:25.
27 Doch deze mijne vijanden, die niet
hebben gewild dat ik over hen Koning
zoude zijn, brengt *ze* hier en slaat ze *hier*
vóór mij dood.
28 En dit gezegd hebbende, reisde hij
voor *hen* henen, en ging op naar Jeruzalem. Matth. 21:1-11. Marc. 11:1-10. Joh. 12:12-15.
29 En het geschiedde als hij nabij Bethfagé en Bethanië gekomen was, aan den
berg genaamd den Olijfberg, dat hij twee
van zijne discipelen uitzond,
30 zeggende: Gaat henen in dat vlek
dat tegenover is, in hetwelk inkomende,
zult gij een veulen gebonden vinden,
waarop geen mensch ooit heeft gezeten:
ontbindt hetzelve en brengt het.
31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij *dat*? zoo zult gij alzóó
tot hem zeggen: Omdat de Heere het
van noode heeft.
32 En die uitgezonden waren, henengegaan zijnde, vonden het gelijk hij hun
gezegd had.
33 En als zij het veulen ontbonden,
zeiden de heeren van hetzelve tot hen:
Waarom ontbindt gij het veulen?
34 En zij zeiden: De Heere heeft het
van noode.
35 En zij brachten hetzelve tot Jezus;

en hunne kleederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus daarop.
36 En als hij *voort*reisde, spreidden zij
hunne kleederen onder *hem* op den weg.
37 En als hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met groote stem, vanwege alle de krachtige daden die zij gezien hadden,
38 zeggende: Gezegend *is* de Koning die daar komt in den naam des Heeren! Vrede *zij* in den hemel en heerlijkheid in de hoogste *plaatsen*! Ps. 118:26.
39 En sommigen der Farizeërs uit de scharen zeiden tot hem: Meester, bestraf uwe discipelen.
40 En hij antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat zoo dezen zwijgen, de steenen haast roepen zullen.
41 En als hij nabij kwam en de stad zag, weende hij over haar,
42 zeggende: Och of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uwen vrede *dient*! Maar nu is het verborgen voor uwe oogen.
43 Want daar zullen dagen over u komen, dat uwe vijanden eene omgraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen en u van alle zijden benauwen, Luc. 21:6-20. Matth. 24:2.
44 en zullen u tot den grond nederwerpen, en uwe kinderen in u, en zij zullen in u *den éénen* steen op *den anderen* steen niet laten, daarom dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt.
45 En gegaan zijnde in den Tempel, begon hij uit te drijven degenen die daarin verkochten en kochten.
Matth. 21:12, 13. Marc. 11:15-17. Joh. 2:14-16.
46 zeggende tot hen: Daar is geschreven: [a] Mijn Huis is een huis des gebeds; [b] maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt. a Jes. 56:7. b Jer. 7:11.
47 En hij leerde dagelijks in den Tempel; en de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de oversten des volks zochten hem te dooden, Marc. 11:18.
48 en zij vonden niet wat zij doen zouden; want al het volk hing hem aan en hoorde *hem*.

HOOFDSTUK 20.

EN het geschiedde in een van die dagen, als hij in den Tempel het volk leerde en het Evangelie verkondigde, dat de Overpriesters en Schriftgeleerden met de Ouderlingen daarover kwamen,
Matth. 21:23-27. Marc. 11:27-33.
2 en spraken tot hem, zeggende: Zeg ons door wat macht gij deze dingen doet, of wie hij is die u deze macht heeft gegeven.
3 En hij antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u óók één woord vragen, en zegt mij:
4 De doop van Johannes, was die uit den hemel of uit de menschen?
5 En zij overleiden onder elkander, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den hemel, zoo zal hij zeggen: Waarom hebt gij dan hem niet geloofd?
6 En indien wij zeggen: Uit de menschen, zoo zal ons al het volk steenigen; want zij houden voor zeker, dat Johannes een Profeet was.
7 En zij antwoordden, dat zij niet wisten van waar *die was*.
8 En Jezus zeide tot hen: Zoo zeg ik u ook niet door wat macht ik deze dingen doe.
9 En hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen: Een zeker mensch plantte eenen wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok eenen langen tijd buitenslands. Matth. 21:33-46. Marc. 12:1-12. Jes. 5:1, 2.
10 En als het de tijd was, zond hij tot de landlieden eenen dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden, maar de landlieden sloegen denzelve, en zonden *hem* ledig henen.
11 En wederom zond hij nog eenen anderen dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk behandeld hebbende, zonden zij *hem* ledig henen.
12 En wederom zond hij nog eenen derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen *hem* uit.
13 En de heer des wijngaards zeide: Wat zal ik doen? Ik zal mijnen geliefden zoon zenden; mogelijk dezen ziende, zullen zij *hem* ontzien.
14 Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder elkander, en zeiden: Deze is de erfgenaam: komt, laat ons hem dooden, opdat de erfenis onze worde.
15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij *hem*. Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij *dat* hoorden, zeiden zij: Dat zij verre!

17 Maar hij zag ze aan, en zeide: Wat
is dan dit hetwelk geschreven staat: De
steen, dien de bouwlieden verworpen heb-
ben, deze is tot een hoofd des hoeks ge-
worden? Ps. 118:22.
18 Een iegelijk die op dien steen valt,
zal verpletterd worden, en op wien hij
valt, dien zal hij vermorzelen.
Matth. 21:44. Jes. 8:15.
19 En de Overpriesters en de Schrift-
geleerden zochten te dier ure de handen
aan hem te slaan, maar zij vreesden het
volk; want zij verstonden dat hij deze ge-
lijkenis tegen hèn gesproken had.
20 En zij namen *hem* waar, en zonden
verspieders uit, die zichzelve veinsden
rechtvaardig te zijn, opdat zij hem in
zijne rede vangen mochten, om hem aan
de heerschappij en de macht des Stad-
houders over te leveren.
Matth. 22:15-22. Marc. 12:13-17.
21 En zij vraagden hem, zeggende:
Meester, wij weten dat gij rècht spreekt
en leert, en den persoon niet aanneemt,
maar den weg Gods leert in der waarheid:
22 is het ons geoorloofd den Keizer
schatting te geven of niet?
23 En hij hunne arglistigheid bemerken-
de, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij?
24 Toont mij een penning: wiens beeld
en opschrift heeft hij? En zij antwoor-
dende, zeiden: Des Keizers.
25 En hij zeide tot hen: Geeft dan den
Keizer wat des Keizers is, en Gode wat
Gods *is*.
26 En zij konden hem in *zijn* woord niet
vatten voor het volk, en zich verwonde-
rende over zijn antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot hem kwamen sommigen der
Sadduceërs, welke tegensprekende, *zeggen*
dat er geene opstanding is, en vraagden
hem, Marc. 12:18-27. Matth. 22:23-33.
28 zeggende: Meester, Mozes heeft ons
geschreven, zoo iemands broeder sterft,
die eene vrouw heeft, en hij sterft zon-
der kinderen, dat zijn broeder de vrouw
nemen zal en zijnen broeder zaad ver-
wekken. Deut. 25:5, 6.
29 Daar waren nu zeven broeders; en
de eerste nam eene vrouw, en hij stierf
zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw, en
ook deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam die *vrouw*, en
desgelijks ook de zeven, en hebben geen
kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook
de vrouw.
33 In de opstanding dan, wiens vrouw
van dezen zal zij zijn? want die zeven
hebben dezelve tot eene vrouw gehad.
34 En Jezus antwoordende, zeide tot
hen: De kinderen dézer eeuw trouwen
en worden ten huwelijk uitgegeven;
35 maar die waardig zullen geacht zijn
díe eeuw te verwerven en de opstanding
uit de dooden, zullen noch trouwen noch
ten huwelijk uitgegeven worden;
36 want zij kunnen niet meer sterven,
want zij zijn den Engelen gelijk; en zij
zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen
der opstanding zijn.
37 En dat de dooden opgewekt zullen
worden, heeft ook Mozes aangewezen bij
het doornenbosch, als hij den Heere
noemt den God Abrahams en den God
Isaäks en den God Jakobs: Exod. 3:6.
38 *God* nu is niet een God der dooden
maar der levenden; want zij leven Hem
allen.
39 En sommigen der Schriftgeleerden
antwoordende zeiden: Meester, gij hebt
wèl gezegd.
40 En zij durfden hem niet meer iets
vragen. Matth. 22:46. Marc. 12:34.
41 En hij zeide tot hen: Hoe zeggen
zij dat de Christus Davids Zoon is?
Marc. 12:35-37. Matth. 22:41-45.
42 En David zelf zegt in het boek der
Psalmen: De Heere heeft gezegd tot mijnen
Heere: Zit aan mijne rechter*hand*, Ps. 110:1.
43 totdat Ik uwe vijanden zal gezet heb-
ben tot een voetbank uwer voeten.
44 David dan noemt hem *zijnen* Heere,
en hoe is hij zijn Zoon?
45 En daar al het volk *het* hoorde,
zeide hij tot zijne discipelen:
Marc. 12:38-40. Matth. 23:6, 7, 14.
46 Wacht u van de Schriftgeleerden,
die daar willen wandelen in lange klee-
deren, en beminnen de groetingen op de
markten, en de voorgestoelten in de Sy-
nagogen, en de vooraanzittingen in de
maaltijden; Luc. 11:43.
47 die der weduwen huizen opeten, en
onder een schijn lange gebeden doen: de-
zen zullen zwaarder oordeel ontvangen.

HOOFDSTUK 21

EN opziende, zag hij de rijken hunne gaven
in de schatkist werpen. Marc. 12:41-44.
2 En hij zag ook eene zekere arme

weduwe twee kleine *penningskens* daarin werpen;

3 en hij zeide: Waarlijk ik zeg u, dat deze arme weduwe meer dan allen heeft *in*geworpen;

4 want die allen hebben van hunnen overvloed geworpen tot de gaven Gods, maar deze heeft van haar gebrek, al den leeftocht dien zij had, *daarin* geworpen.

5 En als sommigen zeiden van den Tempel, dat hij met schoone steenen en begiftigingen versierd was, zeide hij:

Matth. 24:1-6. Marc. 13:1-7.

6 *Wat* deze dingen *aangaat* die gij aanschouwt, daar zullen dagen komen, in welke niet *een* steen op *den anderen* steen zal gelaten worden, die niet zal worden afgebroken,

7 En zij vraagden hem, zeggende: Meester, wanneer zullen dan deze dingen zijn? en welk is het teeken wanneer deze dingen zullen geschieden?

8 En hij zeide: Ziet dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben *de Christus*, en de tijd is nabij gekomen: gaat dan hen niet na.

9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en beroerten, zoo wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten eerst geschieden, maar *nog* is terstond het einde niet.

10 Toen zeide hij tot hen: *Het ééne* volk zal tegen *het andere* volk opstaan, en *het ééne* koninkrijk tegen *het andere* koninkrijk; Marc. 13:8-13. Matth. 24:7-9, 10:17-22.

11 en daar zullen groote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnooden, en pestilentiën; daar zullen ook schrikkelijke dingen en groote teekenen van den hemel geschieden.

12 Maar vóór dit alles zullen zij hunne handen aan ulieden slaan, en *u* vervolgen, *u* overleverende in de Synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden voor Koningen en Stadhouders, om mijns naams wil;

13 en *dit* zal u overkomen tot eene getuigenis.

14 Neemt dan in uwe harten voor, van te voren niet te overdenken *hoe* gij u verantwoorden zult; Luc. 12:11, 12.

15 want ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken, noch wederstaan allen die zich tegen u zetten.

16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders en broeders en magen en vrienden, en zij zullen er *sommigen* uit u dooden,

17 en gij zult van allen gehaat worden om mijns naam wil.

18 Doch niet een haar van uw hoofd zal verloren gaan.

19 Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.

20 Maar wanneer gij zien zult dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt, zoo weet alsdan dat hare verwoesting nabij gekomen is. Matth. 24:15-19, 29-31.

Marc. 13:14-17, 24-27. Luc. 19:43-44.

21 Alsdan die in Judéa zijn, dat ze vlieden naar de bergen; en die in deszelfs midden zijn, dat ze daar uittrekken; en die op de velden zijn, dat ze in hetzelve niet komen;

22 want deze zijn dagen der wrake, opdat alles vervuld worde wat geschreven is.

23 Doch wee den bevruchten en den zoogenden *vrouwen* in die dagen! want daar zal groote nood zijn in het land, en toorn over dit volk;

24 en zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.

25 En daar zullen teekenen zijn in de zon en maan en sterren, en op de aarde benauwdheid der volkeren, met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven,

26 en den menschen het hart zal bezwijken van vreeze en verwachting der dingen. die het aardrijk zullen overkomen; want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.

27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen in eene wolk met groote kracht en heerlijkheid.

28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zoo ziet omhoog en heft uwe hoofden opwaarts, omdat uwe verlossing nabij is.

29 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Ziet den vijgeboom en alle de boomen:

Matth. 24:32-35. Marc. 13:28-31.

30 wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zoo weet gij uit uzelve dat de zomer nu nabij is:

31 alzóó ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet dat het Koninkrijk Gods nabij is.

32 Voorwaar, ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht uzelve, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens *over*kome.
35 Want gelijk een strik zal hij komen over alle degenen die op den ganschen aardbodem gezeten zijn.
36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden alle deze dingen die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des menschen.
37 Des daags nu was hij leerende in den Tempel; maar des nachts ging hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd de Olijf*berg*. Matth. 21:17.
38 En al het volk kwam des morgens vroeg tot hem in den Tempel, om hem te hooren. Joh. 8:1, 2.

HOOFDSTUK 22.

EN het feest der ongehevelde *brooden*, genaamd Pascha, was nabij; Marc. 14:1, 2. Matth. 26:1-5.
2 en de Overpriesters en de Schriftgeleerden zochten hoe zij hem ombrengen zouden; want zij vreesden het volk.
3 En de satan voer in Judas die toegenaamd was Iskariot, zijnde uit het getal der twaalve: Matth. 26:14-16. Marc. 14:10, 11. Joh. 13:2, 27.
4 en hij ging henen en sprak met de Overpriesters en de hoofdmannen, hoe hij hem hun zoude overleveren.
5 En zij waren verblijd, en zijn het ééns geworden dat zij hem geld geven zouden.
6 En hij beloofde het, en zocht gelegenheid om hem hun over te leveren zonder oproer.
7 En de dag der ongehevelde *brooden* kwam, op denwelken het Pascha moest geslacht worden. Matth. 26:17-19. Marc. 14:12-16. Exod. 12:17.
8 En hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat henen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het eten mogen.
9 En zij zeiden tot hem: Waar wilt gij dat wij het bereiden?
10 En hij zeide tot hen: Zie, als gij in de stad zult gekomen zijn, zoo zal u een mensch ontmoeten, dragende eene kruik water: volgt hem in het huis waar hij ingaat;
11 en gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, waar ik het Pascha met mijne discipelen eten zal?
12 En hij zal u eene groote toegeruste opperzaal wijzen: bereidt het aldaar.
13 En zij henengaande, vonden het gelijk hij hun gezegd had, en bereidden het Pascha.
14 En als de ure gekomen was, zat hij aan en de twaalf Apostelen met hem. Matth. 26:20-29. Marc. 14:17-25.
15 En hij zeide tot hen: Ik heb grootelijks begeerd dit Pascha met u te eten eer dat ik lijde;
16 want ik zeg u, dat ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods.
17 En als hij eenen drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide hij: Neemt dezen en deelt *hem* onder ulieden;
18 want ik zeg u, dat ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het Koninkrijk Gods zal gekomen zijn.
19 En hij nam brood, en als hij gedankt had, brak hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is mijn lichaam hetwelk voor u gegeven wordt: doet dat tot mijne gedachtenis. 1 Cor. 11:23-25.
20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker *is* het nieuwe testament in mijn bloed hetwelk voor u vergoten wordt.
21 Doch zie, de hand desgenen die mij verraadt, is met mij aan de tafel; Joh. 13:21-30.
22 en de Zoon des menschen gaat wel henen gelijk besloten is, doch wee dien mensch door welken hij verraden wordt!
23 En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch mocht zijn die dat doen zoude.
24 En daar werd ook twisting onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn. Luc. 9:46.
25 En hij zeide tot hen: De Koningen der volkeren heerschen over hen, en die macht over hen hebben, worden weldadige *heeren* genaamd. Matth. 20:25-27. Marc. 10:42-44
26 Doch gij niet alzoo; maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste; en die voorganger is, als een die dient.
27 Want wie is meerder, die aanzit of die dient? Is het niet die aanzit? Maar ik ben in 't midden van u als een die dient. Joh. 13:13, 14.

28 En gij zijt degenen die met mij steeds
gebleven zijt in mijne verzoekingen.
29 En ik verordineer u het Koninkrijk,
gelijkerwijs mijn Vader mij *dat* verordi-
neerd heeft;
30 opdat gij eet en drinkt aan mijne
tafel in mijn Koninkrijk, en zit op tronen,
oordeelende de twaalf geslachten Israëls.
Matth. 19:28.
31 En de Heere zeide: Simon, Simon,
zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd
om te ziften als de tarwe;
32 maar ik heb voor u gebeden, dat uw
geloof niet ophoude; en gij, als gij eens
zult bekeerd zijn, zoo versterk uwe broeders.
33 En hij zeide tot hem! Heere, ik ben
bereid met ú ook in de gevangenis en
in den dood te gaan. Matth. 26:33-35.
Matth. 14:29-31. Joh. 13:37, 38.
34 Maar hij zeide: Ik zeg u Petrus, de
haan zal heden niet kraaien, eer gij drie-
maal zult verloochend hebben dat gij mij
kent.
35 En hij zeide tot hen: Als ik u uitzond
zonder buidel en male en schoenen, heeft
u ook iets ontbroken? En zij zeiden:
Niets. Luc. 9:3.
36 Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie
eenen buidel heeft, die neme hem, desge-
lijks ook eene male, en die geen heeft,
die verkoope zijn kleed en koope een
zwaard.
37 Want ik zeg u, dat nog dit het-
welk geschreven is, in mij moet volbracht
worden, namelijk: En hij is met de mis-
dadigen gerekend; want ook die dingen
die van mij *geschreven zijn*, hebben een
einde. Jes. 53:12. Marc. 15:28.
38 En zij zeiden: Heere, zie hier twee
zwaarden. En hij zeide tot hen: Het is
genoeg.
39 En uitgaande vertrok hij, gelijk hij
gewoon was, naar den Olijfberg; en hem
volgden ook zijne discipelen.
Matth. 26:36-46. Marc. 14:32-42.
40 En als hij aan die plaats gekomen
was, zeide hij tot hen: Bidt dat gij niet
in verzoeking komt.
41 En hij scheidde zich van hen af,
omtrent eenen steenworp, en knielde ne-
der en bad,
42 zeggende: Vader, of Gij wildet de-
zen drinkbeker van mij wegnemen! Doch
niet mijn wil, maar de uwe geschiede.
43 En van hem werd gezien een En-
gel uit den hemel die hem versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde, bad hij te
ernstiger. En zijn zweet werd gelijk groote
droppelen bloeds, die op de aarde afliepen.
45 En als hij van het gebed opgestaan
was, kwam hij tot zijne discipelen, en
vond hen slapende van droefheid;
46 en hij zeide tot hen: Wat slaapt
gij? Staat op en bidt, opdat gij niet in
verzoeking komt.
47 En als hij nog sprak, ziedaar eene
schare; en een van de twaalve, die ge-
naamd was Judas, ging hun voor, en
kwam bij Jezus om hem te kussen.
Matth. 26:47-57. Marc. 14:43-53. Joh. 18:1-13.
48 En Jezus zeide tot hem: Judas,
verraadt gij den Zoon des menschen met
eenen kus?
49 En die bij hem waren, ziende wat
er geschieden zoude, zeiden tot hem:
Heere, zullen wij met het zwaard slaan?
50 En een uit hen sloeg den dienst-
knecht des Hoogepriesters en hieuw *hem*
zijn rechteroor af.
51 En Jezus antwoordende, zeide: Laat
ze tot hiertoe *geworden*, en raakte zijn
oor aan en heelde hem.
52 En Jezus zeide tot de Overpriesters
en de hoofdmannen des Tempels en Ou-
derlingen, die tegen hem gekomen waren:
Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stok-
ken als tegen eenen moordenaar?
53 Als ik dagelijks met u was in den
Tempel, zoo hebt gij de handen tegen
mij niet uitgestoken; maar dit is úwe
ure en de macht der duisternis.
54 En zij grepen hem en leidden *hem*
weg, en brachten hem in het huis des
Hoogepriesters. En Petrus volgde van
verre; Matth. 26:58, 69-75.
Marc. 14:54, 66-72. Joh. 18:15-18, 25-27.
55 en als zij vuur ontstoken hadden in
het midden van de zaal, en zij te zamen
nederzaten, zat Petrus in 't midden van hen.
56 En eene zekere dienstmaagd ziende
hem bij het vuur zitten, en hare oogen
op hem houdende, zeide: Ook deze was
met hem.
57 Maar hij verloochende hem, zeg-
gende: Vrouw, ik ken hem niet.
58 En kort daarna een ander hem ziende,
zeide: Ook gij zijt van die. Maar Petrus
zeide: Mensch, ik ben niet.
59 En als het omtrent één uur gele-
den was, bevestigde *dat* een ander, zeg-
gende: In waarheid ook deze was met
hem, want hij is ook een Galileër.

60 Maar Petrus zeide: Mensch, ik weet niet wat gij zegt. En terstond als hij nog sprak, kraaide de haan;
61 en de Heere zich omkeerende, zag Petrus aan, en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij mij driemaal verloochenen.
62 En Petrus naar buiten gaande, weende bitterlijk.
63 En de mannen die Jezus hielden, bespotten hem, en sloegen *hem;*
Matth. 26:67, 68. Marc. 14:65.
64 en als zij hem overdekt hadden, sloegen zij hem op het aangezicht, en vraagden hem, zeggende: Profeteer, wie het is die u geslagen heeft.
65 En vele andere dingen zeiden zij tegen hem, lasterende.
66 En als het dag geworden was, vergaderden de Ouderlingen des volks, en de Overpriesters en Schriftgeleerden, en brachten hem in hunnen Raad,
Matt. 26:63-66. Marc. 14:61-64.
67 zeggende: Zijt gij de Christus? zeg het ons. En hij zeide tot hen: Indien ik het u zeg, gij zult het niet gelooven;
68 en indien ik ook vraag, gij zult mij niet antwoorden of loslaten.
69 Van nu aan zal de Zoon des menschen gezeten zijn aan de rechter*hand* der kracht Gods. Ps. 110:1.
70 En zij zeiden allen: Zijt gíj dan de Zoon Gods? En hij zeide tot hen: Gij zegt dat ik het ben.
71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van noode? Want wijzelve hebben het uit zijnen mond gehoord.

HOOFDSTUK 23.

En de geheele menigte van hen stond op en leidde hem tot Pilatus.
Matth. 27:1, 2, 11-14. Marc. 15:1-5. Joh. 18:28-33.
2 En zij begonnen hem te beschuldigen, zeggende: Wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert, en verbiedt den Keizer schattingen te geven, zeggende dat hij zelf Christus de Koning is.
3 En Pilatus vraagde hem, zeggende: Zijt gíj de Koning der Joden? En hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het.
4 En Pilatus zeide tot de Overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld in dezen mensch.
5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij beroert het volk, leerende door geheel Judéa, begonnen hebbende van Galiléa tot hier toe.
6 Als nu Pilatus van Galiléa hoorde, vraagde hij of die mensch een Galileër was;
7 en verstaande dat hij uit het gebied van Herodes was, zond hij hem henen tot Herodes, die ook zelf in die dagen binnen Jeruzalem was. Luc. 3:1, 19, 20.
8 En als Herodes Jezus zag, werd hij zeer verblijd; want hij was van over lang begeerig geweest hem te zien, omdat hij veel van hem hoorde, en hoopte eenig teeken te zien dat van hem gedaan zoude worden. Luc. 9:9.
9 En hij vraagde hem met vele woorden; doch híj antwoordde hem niets.
10 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden stonden en beschuldigden hem heftiglijk.
11 En Herodes met zijne krijgslieden hem veracht en bespot hebbende, deed hem een blinkend kleed aan, en zond hem weder tot Pilatus.
12 En op dien dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijandschap tegen elkander.
13 En als Pilatus de Overpriesters en de oversten en het volk bijeengeroepen had, zeide hij tot hen: Marc. 15:6-15.
Matth. 27:15-26. Joh. 18:38-40.
14 Gij hebt dezen mensch tot mij gebracht als eenen die het volk afkeerig maakt; en zie, ìk heb *hem* in uwe tegenwoordigheid ondervraagd, en heb in dezen mensch geen schuld gevonden van hetgeen waar gij hem mede beschuldigt;
15 ja ook Herodes niet; want ik heb ulieden tot hem gezonden, en zie, daar is van hem niets gedaan dat des doods waardig is:
16 zoo zal ik hem dan kastijden en loslaten.
17 En hij moest hun op het feest éénen loslaten.
18 Doch al de menigte riep gelijkelijk, zeggende: Weg met dezen, en laat ons Bar-Abbas los!
19 dewelke was om zeker oproer dat in de stad geschied was, en *om* eenen doodslag, in de gevangenis geworpen.
20 Pilatus dan riep *hun* wederom toe, willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daartegen, zeggende: Kruis *hem,* kruis hem!

22 En hij zeide ten derden male tot hen: Wat heeft deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld des doods in hem gevonden: zoo zal ik hem dan kastijden en loslaten.
23 Maar zij hielden aan met groot geroep, eischende dat hij zoude gekruist worden, en hun en der Overpriesteren geroep werd geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde dat hun eisch geschieden zoude;
25 en hij liet hun los dengene die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, welken zij geëischt hadden, maar Jezus gaf hij over tot hunnen wil.
26 En als zij hem wegleidden, namen zij eenen Simon van Cyréne, komende van den akker, en leiden hem het kruis op, dat hij het achter Jezus droeg.
Matth. 27:31, 32. Marc. 15:20, 21. Joh. 19:16, 17.
27 En eene groote menigte van volk en van vrouwen volgde hem, welke ook weenden en hem beklaagden.
28 En Jezus zich tot haar keerende, zeide: Gij dochters van Jeruzalem, weent niet over mij, maar weent over uzelve en over uwe kinderen;
29 want zie, daar komen dagen in welke men zeggen zal: Zalig *zijn* de onvruchtbaren, en de buiken die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezoogd hebben. Luc. 19:43, 44; 21:20-24.
30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons. Hos. 10:8*b*.
31 Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?
32 En daar werden ook twee anderen, zijnde kwaaddoeners, geleid om met hem gedood te worden. Matth. 27:33-43.
Marc. 15:22-32. Joh. 19:17-24.
33 En toen zij kwamen op de plaats genaamd Hoofdschedel*plaats*, kruisigden zij hem aldaar, en de kwaaddoeners, den éénen ter rechter- en den anderen ter linker*zijde*.
34 En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En verdeelende zijne kleederen, wierpen zij het lot.
35 En het volk stond en zag het aan; en ook de oversten met hen beschimpten *hem*, zeggende: Anderen heeft hij verlost, dat hij nu zichzelven verlosse, zoo hij is de Christus, de uitverkorene Gods.
36 En ook de krijgsknechten tot *hem* komende, bespotten hem en brachten hem edik,
37 en zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zoo verlos uzelven.
38 En daar was ook een opschrift boven hem geschreven, met Grieksche en Romeinsche en Hebreeuwsche letters: DEZE IS DE KONING DER JODEN.
39 En één van de kwaaddoeners die gehangen waren, lasterde hem, zeggende: Indien gij de Christus zijt, verlos uzelven en ons. Matth. 27:44. Marc. 15:32*b*.
40 Maar de andere antwoordende bestrafte hem, zeggende: Vreest gíj ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?
41 En wíj toch rechtvaardiglijk, want wij ontvangen *straf*, waardig hetgeen wij gedaan hebben, maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.
42 En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner als gij in uw Koninkrijk zult gekomen zijn.
43 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg ik u, heden zult gij met mij in het paradijs zijn.
44 En het was omtrent de zesde ure, en daar werd duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe;
Matth. 27:45-56. Marc. 15:33-41.
45 en de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des Tempels scheurde midden*door*.
46 En Jezus roepende met groote stem, zeide: Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest. En als hij dat gezegd had, gaf hij den geest. Ps. 31:6.
47 Als nu de hoofdman over honderd zag wat er geschied was, verheerlijkte hij God en zeide: Waarlijk deze mensch was rechtvaardig.
48 En alle de scharen die samengekomen waren om dit te aanschouwen, ziende de dingen die geschied waren, keerden weder, slaande op hunne borsten.
49 En alle zijne bekenden stonden van verre, ook de vrouwen die hem te zamen gevolgd waren van Galiléa, en zagen dit aan. Joh. 19:25.
50 En zie, een man met name Jozef, zijnde een Raadsheer, een goed en rechtvaardig man Matth. 27:57-61.
Marc. 15:42-47. Joh. 19:38-42.
51 (deze had niet mede bewilligd in hunnen raad en handel), van Arimathéa, eene stad der Joden, en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte:
52 deze ging tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus.
53 En als hij hetzelve afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en leide

het in een graf, in eene rots gehouwen,
waar nog nooit iemand in gelegd was.
54 En het was de dag der voorberei-
ding, en de sabbat kwam aan.
55 En ook de vrouwen die met hem
gekomen waren uit Galiléa, volgden na, en
aanschouwden het graf, en hoe zijn lichaam
gelegd werd.
56 En wedergekeerd zijnde, bereidden zij
specerijen en zalven; en op den sabbat rust-
ten zij naar het gebod. Marc. 16:1. Exod. 20:10.

HOOFDSTUK 24.

EN op den eersten *dag* der week, zeer
vroeg in den morgenstond, gingen zij
naar het graf, dragende de specerijen die zij
bereid hadden, en sommigen met haar.
Marc. 16:1-11. Matth. 28:1-8. Joh. 20:1-12.
2 En zij vonden den steen afgewenteld
van het graf;
3 en ingegaan zijnde, vonden zij het
lichaam des Heeren Jezus niet.
4 En het geschiedde als zij daarover twij-
felmoedig waren, zie, twee mannen ston-
den bij haar in blinkende kleederen;
5 en als zij zeer bevreesd werden en het
aangezicht naar de aarde neigden, zeiden
zij tot haar: Wat zoekt gij den levende
bij de dooden?
6 Hij is hier niet, maar hij is opgestaan.
Gedenkt hoe hij tot u gesproken heeft als
hij nog in Galiléa was,
7 zeggende: De Zoon des menschen moet
overgeleverd worden in de handen der zon-
dige menschen, en gekruisigd worden, en
ten derden dage wederopstaan. Luc. 18:32,33.
8 En zij werden indachtig aan zijne
woorden;
9 en wedergekeerd zijnde van het graf,
boodschapten zij alle deze dingen aan de
elve en aan alle de anderen.
10 En *deze* waren Maria Magdaléna, en
Johanna, en Maria *de moeder* van Jaco-
bus, en de andere met haar, die dit tot
de Apostelen zeiden.
11 En hare woorden schenen voor hen
als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.
12 Doch Petrus opstaande, liep tot het
graf, en nederbukkende, zag hij de linnen
doeken liggende alléén, en ging weg, zich
verwonderende bij zichzelven over hetgeen
geschied was.
13 En zie, twee van hen gingen op den-
zelfden dag naar een vlek dat zestig sta-
diën van Jeruzalem was, welks naam was
Emmaüs; Marc. 16:12.
14 en zij spraken te zamen onder elk-
ander van alle deze dingen die er gebeurd
waren.
15 En het geschiedde terwijl zij te zamen
spraken en elkander ondervraagden, dat
Jezus zelf bij *hen* kwam en met hen ging:
16 en hunne oogen werden gehouden,
dat zij hem niet kenden.
17 En hij zeide tot hen: Wat redenen
zijn dit, die gij wandelende onder elkander
verhandelt, en *waarom* ziet gij droevig?
18 En de een, wiens naam was Kleopas,
antwoordende, zeide tot hem: Zijt gij alléén
een vreemdeling te Jeruzalem, en weet
niet de dingen die deze dagen daarin ge-
schied zijn?
19 En hij zeide tot hen: Welke? En zij
zeiden tot hem: De dingen aangaande
Jezus den Nazaréner, welke een Profeet
was, krachtig in werken en woorden, voor
God en al het volk;
20 en hoe onze Overpriesters en oversten
denzelve overgeleverd hebben tot het oor-
deel des doods, en hem gekruisigd hebben.
21 En wij hoopten dat híj was degene
die Israël verlossen zoude; doch ook be-
nevens dit alles is het heden de derde dag
van dat deze dingen geschied zijn.
22 Maar ook sommige vrouwen uit ons
hebben ons ontsteld, die vroeg in den
morgenstond aan het graf geweest zijn;
23 en zijn lichaam niet vindende, kwa-
men zij en zeiden, dat zij ook een gezicht
van Engelen gezien hadden, die zeggen
dat hij leeft.
24 En sommigen dergenen die met ons
zijn, gingen henen tot het graf, en bevon-
den het alzóó gelijk ook de vrouwen ge-
zegd hadden; maar hem zagen zij niet.
25 En hij zeide tot hen: O onverstandi-
gen en tragen van hart om te gelooven
al hetgeen de Profeten gesproken hebben!
26 Moest de Christus niet deze dingen lij-
den, en *alzóó* in zijne heerlijkheid ingaan?
27 En begonnen hebbende van Mozes
en van alle de Profeten, leide hij hun
uit in alle de Schriften hetgeen van hem
geschreven was.
28 En zij kwamen nabij het vlek waar
zij naar toe gingen; en hij hield zich alsof
hij verder gaan zoude;
29 en zij dwongen hem, zeggende: Blijf
met ons, want het is bij den avond en
de dag is gedaald. En hij ging in, om met
hen te blijven.
30 En het geschiedde als hij met hen

aanzat, nam hij het brood en zegende het; en als hij het gebroken had, gaf hij het hun:

31 en hunne oogen werden geopend, en zij kenden hem; en hij kwam weg uit hun gezicht.

32 En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, als hij tot ons sprak op den weg en als hij ons de Schriften opende?

33 En zij opstaande terzelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elve samenvergaderd, en die met hen waren,

34 welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien. 1 Cor. 15:5.

35 En zij vertelden hetgeen op den weg *geschied was*, en hoe hij hun bekend was geworden in 't breken des broods.

36 En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus zelf in 't midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden. Marc. 16:14.

37 En zij verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden dat zij eenen geest zagen.

38 En hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd, en waarom klimmen *zulke* overleggingen in uwe harten?

39 Ziet mijne handen en mijne voeten, want ik ben het zelf; tast mij aan en ziet, want een geest heeft geen vleesch en beenderen, gelijk gij ziet dat ik heb. Joh. 20:20.

40 En als hij dit zeide, toonde hij hun de handen en de voeten.

41 En toen zij het van blijdschap nòg niet geloofden en zich verwonderden, zeide hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten?

42 En zij gaven hem een stuk van eenen gebraden visch, en van honigraten;

43 en hij nam het en at het voor hunne oogen.

44 En hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden die ik tot u sprak als ik nog met u was, *namelijk* dat het alles moest vervuld worden wat van mij geschreven is in de Wet van Mozes en Profeten en Psalmen.

45 Toen opende hij hun verstand opdat zij de Schriften verstonden,

46 en zeide tot hen: Alzóó is er geschreven, en alzóó moest de Christus lijden, en van de dooden opstaan ten derden dage,

47 en in zijnen naam gepredikt worden bekeering en vergeving der zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem.

48 En gíj zijt getuigen van deze dingen.

49 En zie, ìk zend de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gíj in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte. Hand. 1:4.

50 En hij leidde hen buiten tot aan Bethanië, en zijne handen opheffende, zegende hij hen. Marc. 16:19. Hand. 1:9, 12.

51 En het geschiedde als hij ze zegende, dat hij van hen scheidde en werd opgenomen in den hemel.

52 En zij aanbaden hem, en keerden weder naar Jeruzalem met groote blijdschap.

53 En zij waren te allen tijde in den Tempel, lovende en dankende God. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

JOHANNES

HOOFDSTUK 1.

IN den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

2 Dit was in den beginne bij God.

3 Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder hetzelve is geen ding gemaakt dat gemaakt is. Col. 1:16. Hebr. 1:2.

4 In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen;

5 en het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.

6 Daar was een mensch van God gezonden, wiens naam was Johannes;
Matth. 3:1. Marc. 1:4. Luc. 3:2.

7 deze kwam tot eene getuigenis, om van het licht te getuigen, opdat zij allen door hem gelooven zouden.

8 Híj was het licht niet, maar *was gezonden* opdat hij van het licht getuigen zoude.

9 *Dit* was het waarachtige licht, het-

welk verlicht een iegelijk mensch komende in de wereld.
10 Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt; en de wereld heeft hem niet gekend. vs. 3.
11 Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen.
12 Maar zoovelen hem aangenomen hebben, dien heeft hij macht gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk* die in zijnen naam gelooven; 1 Joh. 3:1, 2; 5:1.
13 welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.
14 En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader) vol van genade en waarheid.
15 Johannes getuigt van hem en heeft geroepen, zeggende: Deze was het van welken ik zeide: Die na mij komt, is vóór mij geworden, want hij was eer dan ik. vs. 27, 30.
16 En uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade;
17 want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.
18 Niemand heeft ooit God gezien; de eeniggeboren Zoon die in den schoot des Vaders is, díe heeft *Hem ons* verklaard. Joh. 6:46; 14:9.
19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden *eenige* Priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen: Wie zijt gij?
20 En hij beleed, en loochende het niet, en beleed: Ik ben de Christus niet.
21 En zij vraagden hem: Wat dan? [a] Zijt gij Elía? En hij zeide: Ik ben *die* niet. [b] Zijt gij de Profeet? En hij antwoordde: Neen. a Mal. 4:5. b Deut. 18:15.
22 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven mogen dengenen die ons gezonden hebben; wat zegt gij van uzelven?
23 Hij zeide: Ik ben de stem des roependen in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht; gelijk Jesaja de Profeet gesproken heeft. Jes. 40:3.
24 En de afgezondenen waren uit de Farizeërs.
25 En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waarom doopt gij dan, zoo gij de Christus niet zijt, noch Elía, noch de Profeet?
26 Johannes antwoordde hun, zeggende: Ik doop met water, maar hij staat midden onder ulieden dien gij niet kent; Matth. 3:11. Marc. 1:7. Luc. 3:16. Hand. 13:25.
27 dezelve is 't die na mij komt, welke vóór mij geworden is, wien ik niet waardig ben dat ik zijnen schoenriem zoude ontbinden.
28 Deze dingen zijn geschied in Bethabara over den Jordaan, waar Johannes was doopende.
29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende, en zeide: Zie, het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. vs. 36. Jes. 53:7.
30 Deze is het van welken ik gezegd heb: Na mij komt een man, die vóór mij geworden is, want hij was eer dan ik. vs. 15, 27.
31 En ik kende hem niet; maar opdat hij aan Israël zoude geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen, doopende met het water.
32 En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel gelijk eene duive, en hij bleef op hem. Matth. 3:16. Marc. 1:10. Luc. 3:22.
33 En ik kende hem niet; maar die mij gezonden heeft om te doopen met water, die had mij gezegd: Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op hem blijven, deze is het die met den Heiligen Geest doopt.
34 En ik heb gezien en heb getuigd, dat deze de Zoon Gods is.
35 Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijne discipelen;
36 en ziende op Jezus *daar* wandelende, zeide hij: Zie, het Lam Gods. vs. 29.
37 En die twee discipelen hoorden hem *dat* spreken, en zij volgden Jezus.
38 En Jezus zich omkeerende en ziende hen volgen, zeide tot hen:
39 Wat zoekt gij? En zij zeiden tot hem: Rabbi (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester), waar woont gij?
40 Hij zeide tot hen: Komt en ziet. Zij kwamen en zagen waar hij woonde, en bleven dien dag bij hem; en het was omtrent de tiende ure.
41 Andréas, de broeder van Simon Petrus, was een van de twee die het van Johannes gehoord hadden en hem gevolgd waren;
42 deze vond eerst zijnen broeder Simon, en zeide tot hem: Wij hebben gevonden

den Messias; hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.
43 En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus hem aanziende, zeide: Gij zijt Simon, de zoon van Jona; gij zult genaamd worden Cefas; hetwelk overgezet wordt Petrus. Matth. 16:18.
44 Des anderen daags wilde Jezus henengaan naar Galiléa, en vond Filippus en zeide tot hem: Volg mij.
45 Filippus nu was van Bethsaide, uit de stad van Andréas en Petrus.
46 Filippus vond [a] Nathánaël en zeide tot hem: [b] Wij hebben *dien* gevonden, van welken Mozes in de Wet geschreven heeft, en de Profeten, *namelijk* Jezus den zoon Jozefs, van Nazareth. aJoh. 21:2. bDeut. 18:15.
47 En Nathánaël zeide tot hem: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem: Kom en zie.
48 Jezus zag Nathánaël tot zich komen, en zeide van hem: Zie, waarlijk een Israëliet in welken geen bedrog is.
49 Nathánaël zeide tot hem: Van waar kent gij mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom waart, zag ik u.
50 Nathánaël antwoordde en zeide tot hem: Rabbi, gij zijt de Zoon Gods, gij zijt de Koning Israëls.
51 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Omdat ik u gezegd heb: Ik zag u onder den vijgeboom, zoo gelooft gij: gij zult grooter dingen zien dan deze.
52 En hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen. Gen. 28:12.

HOOFDSTUK 2.

En op den derden dag was daar een bruiloft te Kana in Galiléa, en de moeder van Jezus was aldaar;
2 en Jezus was óók genood, en zijne discipelen, tot de bruiloft.
3 En als er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot hem: Zij hebben geen wijn.
4 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat heb ik met u *te doen*? Mijn ure is nog niet gekomen.
5 Zijne moeder zeide tot de dienaars: Zoo wat hij ulieden zal zeggen, doet *dat*.
6 En aldaar waren zes steenen watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende twee of drie metréten.
7 Jezus zeide tot hen: Vult de watervaten met water. En ze vulden ze tot boven toe.
8 En hij zeide tot hen: Schept nu en draagt het tot den hofmeester. En zij droegen het.
9 Als nu de hofmeester het water dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet van waar *de wijn* was, maar de dienaren die het water geschept hadden, wisten het), zoo riep de hofmeester den bruidegom,
10 en zeide tot hem: Alle man zet eerst den goeden wijn op, en wanneer men wèl gedronken heeft, alsdan den minderen; *maar* gíj hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.
11 Dit begin der teekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galiléa, en heeft zijne heerlijkheid geopenbaard; en zijne discipelen geloofden in hem.
12 Daarna ging hij af naar Kapernaüm, hij en zijne moeder en zijne broeders en zijne discipelen, en zij bleven aldaar niet vele dagen.
13 En het Pascha der Joden was nabij, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
Matth. 21:12, 13. Marc. 11:15-17. Luc. 19:45, 46.
14 En hij vond in den Tempel die ossen en schapen en duiven verkochten, en de wisselaars *daar* zittende;
15 en een geesel van touwkens gemaakt hebbende, dreef hij ze allen uit den Tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaars stortte hij uit, en keerde de tafels om;
16 en hij zeide tot degenen die de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het Huis mijns Vaders tot een huis van koophandel.
17 En zijne discipelen werden indachtig dat er geschreven is: De ijver van uw Huis heeft mij verslonden. Ps. 69:10.
18 De Joden antwoordden dan en zeiden tot hem: Wat teeken toont gij ons, dat gij deze dingen doet?
19 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal ik denzelven oprichten. Matth. 26:61.
20 De Joden zeiden dan: Zes en veertig jaren is *over* dezen Tempel gebouwd, en gij, zult gij dien in drie dagen oprichten?
21 Maar hij zeide *dit* van den tempel zijns lichaams.
22 Daarom als hij opgestaan was van de dooden, werden zijne discipelen ge-

dachtig dat hij dit tot hen gezegd had,
en zij geloofden de Schrift en het woord
dat Jezus gesproken had.
23 En als hij te Jeruzalem was op het
Pascha, in het feest, geloofden velen in
zijnen naam, ziende zijne teekenen die
hij deed.
24 Maar Jezus zelf betrouwde hun zichzelven niet, omdat hij ze allen kende,
25 en omdat hij niet van noode had dat
iemand getuigen zoude van den mensch;
want hijzelf wist wat in den mensch
was. Joh. 6:64.

HOOFDSTUK 3.

EN daar was een mensch uit de Farizeërs, wiens naam was Nicodémus, een
overste der Joden; Joh. 7:50; 19:39.
2 deze kwam des nachts tot Jezus, en
zeide tot hem: Rabbi, wij weten dat gij
zijt een leeraar van God gekomen; want
niemand kan deze teekenen doen die gij
doet, zoo God met hem niet is. Joh. 2:23.
3 Jezus antwoordde en zeide tot hem:
Voorwaar, voorwaar zeg ik u, tenzij dat
iemand wederom geboren worde, hij kan
het Koninkrijk Gods niet zien. 1 Petr. 1:23.
4 Nicodémus zeide tot hem: Hoe kan een
mensch geboren worden, *nu* oud zijnde?
Kan hij ook andermaal in zijn moeders
buik ingaan en geboren worden?
5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg ik u, zoo iemand niet geboren
wordt uit water en Geest, hij kan in het
Koninkrijk Gods niet ingaan. Tit. 3:5.
6 Hetgeen uit het vleesch geboren is,
dat is vleesch, en hetgeen uit den Geest
geboren is, *dat* is geest.
7 Verwonder u niet dat ik u gezegd heb:
Gijlieden moet wederom geboren worden.
8 De wind blaast waarhenen hij wil,
en gij hoort zijn geluid, maar gij weet
niet van waar hij komt en waar hij henengaat: alzóó is een iegelijk die uit den
Geest geboren is. Pred. 11:5.
9 Nicodémus antwoordde en zeide tot
hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?
10 Jezus antwoordde en zeide tot hem:
Zijt gij een leeraar Israëls, en weet gij
deze dingen niet?
11 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, wij
spreken wat wij weten, en getuigen wat
wij gezien hebben, en gijlieden neemt onze
getuigenis niet aan. vs. 32. Joh. 8:26, 28, 38.
12 Indien ik ulieden de aardsche dingen gezegd heb en gij niet gelooft, hoe
zult gij gelooven indien ik ulieden de
hemelsche zoude zeggen?
13 En niemand is opgevaren in den
hemel, dan die uit den hemel nedergekomen is, *namelijk* de Zoon des menschen
die in den hemel is. Joh. 1:18; 6:38.
14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzóó moet de Zoon
des menschen verhoogd worden,
Num. 21:8, 9. Joh. 8:28; 12:32, 33.
15 opdat een iegelijk die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige
leven hebbe. vs. 36.
16 Want alzóó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren
Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk
die in hem gelooft, niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe. Rom. 5:8. 1 Joh. 4:9.
17 Want God heeft zijnen Zoon niet
gezonden in de wereld opdat hij de wereld veroordeelen zoude, maar opdat de
wereld door hem zoude behouden worden.
Joh. 12:47.
18 Die in hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreede
veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd
in den naam van den eeniggeboren Zoon
Gods. Joh. 5:24; 12:48.
19 En dit is het oordeel, dat het licht
in de wereld gekomen is, en de menschen hebben de duisternis liever gehad
dan het licht; want hunne werken waren
boos. Joh. 1:5; 12:46.
20 Want een iegelijk die kwaad doet,
haat het licht, en komt tot het licht
niet, opdat zijne werken niet bestraft
worden; Efez. 5:13.
21 maar die de waarheid doet, komt
tot het licht, opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.
22 Na dezen kwam Jezus, en zijne discipelen, in het land van Judéa, en onthield
zich aldaar met hen, en doopte. Joh. 4:1.
23 En Johannes doopte ook in Enon bij
Salim, dewijl aldaar vele wateren waren;
en zij kwamen daar en werden gedoopt;
24 want Johannes was nog niet in de
gevangenis geworpen.
25 Daar rees dan eene vraag *van eenigen* uit de discipelen van Johannes met
de Joden over de reiniging;
26 en zij kwamen tot Johannes en zeiden tot hem: Rabbi, die met u was over
den Jordaan, welken gij getuigenis gaaft,
zie, die doopt en zij komen allen tot hem.
Joh. 1:29-36

27 Johannes antwoordde en zeide: Een
mensch kan geen ding aannemen, zoo het
hem uit den hemel niet gegeven zij.
28 Gijzelve zijt mijne getuigen dat ik
gezegd heb: Ik ben de Christus niet,
maar dat ik voor hem henen uitgezon-
den ben. Joh. 1:20, 23.
29 Die de bruid heeft, is de bruidegom;
maar de vriend des bruidegoms, die staat
en hem hoort, verblijdt zich met blijd-
schap om de stem des bruidegoms. Zoo
is dan deze mijne blijdschap vervuld ge-
worden. Matth. 9:15.
30 Híj moet wassen, maar ìk minder
worden.
31 Die van boven komt, is boven allen.
Die uit de aarde is *voortgekomen*, die is uit
de aarde en spreekt uit de aarde; die uit
den hemel komt, is boven allen; Joh. 8:23.
32 en hetgeen hij gezien en gehoord
heeft, dat getuigt hij, en zijne getuigenis
neemt niemand aan. Joh. 5:19, 20; 8:26.
33 Die zijne getuigenis aangenomen heeft,
die heeft verzegeld dat God waarachtig is.
34 Want dien God gezonden heeft, die
spreekt de woorden Gods; want God geeft
hem den Geest niet met mate.
35 De Vader heeft den Zoon lief, en
heeft alle dingen in zijne hand gegeven.
Joh. 17:2. Matth. 11:27.
36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het
eeuwige leven; maar die den Zoon onge-
hoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar
de toorn Gods blijft op hem. vs. 18. 1 Joh. 5:12.

HOOFDSTUK 4.

ALS dan de Heere verstond dat de Fa-
rizeërs gehoord hadden dat Jezus
meer discipelen maakte en doopte dan
Johannes Joh. 3:22, 26.
2 (hoewel Jezus zelf niet doopte, maar
zijne discipelen),
3 zoo verliet hij Judéa en ging weder-
om henen naar Galiléa.
4 En hij moest door Samaria gaan.
5 Hij kwam dan in eene stad van Samaria,
genaamd Sichar, nabij het stuk land het-
welk Jakob zijnen zoon Jozef gaf; Gen. 48:22.
6 en aldaar was de fontein Jakobs. Je-
zus dan vermoeid zijnde van de reis, zat
alzoo neder nevens de fontein; het was
omtrent de zesde ure.
7 Daar kwam eene vrouw uit Samaria
om water te putten. Jezus zeide tot haar:
Geef mij te drinken.
8 (Want zijne discipelen waren henen-
gegaan in de stad, opdat zij zouden spijze
koopen.)
9 Zoo zeide dan de Samaritaansche vrouw
tot hem: Hoe begeert gij, die een Jood
zijt, van mij te drinken die eene Sama-
ritaansche vrouw ben? Want de Joden
houden geen gemeenschap met de Sama-
ritanen. Joh. 8:48. Luc. 9:52, 53.
10 Jezus antwoordde en zeide tot haar:
Indien gij de gave Gods kendet, en wie hij
is die tot u zegt: Geef mij te drinken, zoo
zoudt gij van hem hebben begeerd, en hij
zoude u levend water gegeven hebben.
11 De vrouw zeide tot hem: Heere, gij
hebt niets om mede te putten, en de put
is diep: van waar hebt gij dan het le-
vend water?
12 Zijt gij meerder dan onze vader Ja-
kob die ons den put gegeven heeft? en
hijzelf heeft daaruit gedronken, en zijne
kinderen, en zijn vee.
13 Jezus antwoordde en zeide tot haar:
Een ieder die van dìt water drinkt, zal
wederom dorsten;
14 maar zoo wie gedronken zal hebben
van het water dat ìk hem geven zal, dien
zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het
water dat ik hem zal geven, zal in hem
worden eene fontein van water, springende
tot in het eeuwige leven. Joh. 6:35; 7:37, 38.
15 De vrouw zeide tot hem: Heere, geef
mij dat water, opdat mij niet dorste, en
ik hier niet *moet* komen om te putten.
16 Jezus zeide tot haar: Ga henen, roep
uwen man en kom hier.
17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik
heb geen man. Jezus zeide tot haar:
Gij hebt wèl gezegd: Ik heb geen man;
18 want gij hebt vijf mannen gehad, en
dien gij nú hebt, is uw man niet: dat
hebt gij met waarheid gezegd.
19 De vrouw zeide tot hem: Heere, ik
zie dat gij een Profeet zijt.
20 Onze vaderen hebben op dezen berg
aangebeden, en gijlieden zegt dat te Je-
ruzalem de plaats is, waar men moet aan-
bidden.
21 Jezus zeide tot haar: Vrouw, geloof
mij, de ure komt, wanneer gijlieden noch
op dezen berg, noch te Jeruzalem den
Vader zult aanbidden. Hand. 17:24.
22 Gijlieden aanbidt wat gij niet weet,
wij aanbidden wat wij weten; want de
zaligheid is uit de Joden; Rom. 9:4, 5.
23 maar de ure komt en is nu, wan-
neer de ware aanbidders den Vader aan-

bidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem *alzóó* aanbidden.
24 God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten *Hem* aanbidden in geest en waarheid.
25 De vrouw zeide tot hem: Ik weet dat de Messias komt (die genaamd wordt Christus); wanneer die zal gekomen zijn, zoo zal hij ons alle dingen verkondigen.
26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, die met u spreek.
27 En daarop kwamen zijne discipelen, en verwonderden zich dat hij met eene vrouw sprak. Nochtans zeide niemand: Wat vraagt gij, of wat spreekt gij met haar?
28 Zoo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging henen in de stad, en zeide tot de lieden:
29 Komt, ziet een mensch die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: is deze niet de Christus?
30 Zij dan gingen uit de stad en kwamen tot hem.
31 En ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet.
32 Maar hij zeide tot hen: Ik heb eene spijze om te eten, die gij niet weet.
33 Zoo zeiden dan de discipelen tegen elkander: Heeft hem iemand te eten gebracht?
34 Jezus zeide tot hen: Mijne spijze is, dat ik doe den wil desgenen die mij gezonden heeft, en zijn werk volbrenge. Joh. 9:4.
35 Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden en *dan* komt de oogst? Zie, ik zeg u, heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten. Matth. 9:37, 38.
36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven, opdat zich te zamen verblijde beide die zaait en die maait;
37 want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is het die zaait en een ander die maait.
38 Ik heb u uitgezonden om te maaien hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan.
39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb.
40 Als dan de Samaritanen tot hem gekomen waren, baden zij hem dat hij bij hen bleve; en hij bleef aldaar twee dagen.
41 En daar geloofden er veel meer om zijns woords wil,
42 en zeiden tot de vrouw: Wij gelooven niet meer om uws zeggens wil, want wijzelve hebben *hem* gehoord, en weten dat deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.
43 En na de twee dagen ging hij van daar, en ging henen naar Galiléa;
44 want Jezus heeft zelf getuigd, dat een Profeet in zijn eigen vaderland geene eer heeft. Matth. 13:57. Marc. 6:4. Luc. 4:24.
45 Als hij dan in Galiléa kwam, ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende alle de dingen die hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren tot het feest gegaan.
46 Zoo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa, waar hij het water wijn gemaakt had. En daar was een zeker koninklijk *hoveling*, wiens zoon krank was, te Kapernaüm: Joh 2:1-10.
47 deze gehoord hebbende dat Jezus uit Judéa in Galiléa kwam, ging tot hem en bad hem dat hij afkwame en zijnen zoon gezond maakte; want hij lag op zijn sterven.
48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet, zoo zult gij niet gelooven.
49 De koninklijke *hoveling* zeide tot hem: Heere, kom af eer mijn kind sterft!
50 Jezus zeide tot hem: Ga henen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord dat Jezus tot hem zeide, en ging henen.
51 En als hij nu afging, kwamen hem zijne dienstknechten tegemoet en boodschapten, zeggende: Uw kind leeft!
52 Zoo vraagde hij dan van hen de ure in welke het beter met hem geworden was, en zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.
53 De vader bekende dan, dat het op dezelfde ure *was* in dewelke Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft; en hij geloofde zelf, en zijn geheele huis.
54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan als hij uit Judéa in Galiléa gekomen was. Joh. 2:11.

HOOFDSTUK 5.

NA dezen was er een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
2 En daar is te Jeruzalem aan de Schaaps*poort* een badwater, hetwelk in

't Hebreeuwsch toegenaamd wordt Beth-
esda, hebbende vijf zalen.
3 In dezelve lag eene groote menigte van
kranken, blinden, kreupelen, verdorden,
wachtende op de roering des waters;
4 want een Engel daalde neder op ze-
keren tijd in het badwater, en beroerde het
water; die dan het eerst daarin kwam na de
beroering van het water, die werd gezond,
van wat ziekte hij ook bevangen was.
5 En aldaar was een zeker mensch die
acht en dertig jaren krank gelegen had.
6 Jezus ziende dezen liggen, en weten-
de dat hij nu langen tijd gelegen had,
zeide tot hem: Wilt gij gezond worden?
7 De kranke antwoordde hem: Heere,
ik heb geen mensch om mij te werpen
in het badwater, wanneer het water be-
roerd wordt; en terwijl ik kom, zoo daalt
een ander vóór mij neder.
8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem
uw beddeken op en wandel. Matth. 9:6.
9 En terstond werd de mensch gezond, en
nam zijn beddeken op en wandelde. En
het was sabbat op dien dag. Joh. 9:14.
10 De Joden zeiden dan tot dengene
die genezen was: Het is sabbat, het is u
niet geoorloofd het beddeken te dragen.
11 Hij antwoordde hun: Die mij ge-
zond gemaakt heeft, die heeft mij gezegd:
Neem uw beddeken op en wandel.
12 Zij vraagden hem dan: Wie is de
mensch die u gezegd heeft: Neem uw
beddeken op en wandel?
13 En die gezond gemaakt was, wist
niet wie hij was; want Jezus was ont-
weken, alzoo daar eene *groote* schare in
die plaats was.
14 Daarna vond hem Jezus in den Tem-
pel en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond
geworden: zondig niet meer, opdat u niet
wat ergers geschiede.
15 De mensch ging henen en bood-
schapte den Joden, dat het Jezus was
die hem gezond gemaakt had.
16 En daarom vervolgden de Joden Jezus,
en zochten hem te dooden, omdat hij deze
dingen op den sabbat deed.
17 En Jezus antwoordde hun: Mijn Va-
der werkt tot nu toe, en ik werk *óók*. Joh. 9:4.
18 Daarom zochten dan de Joden te meer
hem te dooden, omdat hij niet alleen den
sabbat brak, maar ook zeide dat God zijn
eigen Vader was, zichzelven Gode evenge-
lijk makende. Joh. 7:19; 10:33. Matth. 12:14.
19 Jezus dan antwoordde en zeide tot
hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de
Zoon kan niets van zichzelven doen, ten-
zij hij den Vader dat ziet doen; want
zoo wat die doet, hetzelve doet ook de
Zoon desgelijks. vs. 30. Joh. 8:28.
20 Want de Vader heeft den Zoon lief,
en toont hem alles wat Hij doet, en Hij
zal hem grooter werken toonen dan deze,
opdat gij u verwondert. Joh. 3:35.
21 Want gelijk de Vader de dooden op-
wekt en levend maakt, alzóó maakt ook
de Zoon levend die hij wil.
22 Want ook de Vader oordeelt niemand,
maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven,
23 opdat zij allen den Zoon eeren gelijk
zij den Vader eeren. Die den Zoon niet
eert, eert den Vader niet die hem ge-
zonden heeft. Joh. 15:23. 1 Joh. 2:23.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, die
mijn woord hoort, en gelooft Hem die
mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige
leven, en komt niet in de verdoemenis,
maar is uit den dood overgegaan in het
leven. Joh. 3:18; 6:47; 8:51.
25 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de
ure komt en is nu, wanneer de dooden
zullen hooren de stem van den Zoon Gods,
en die ze gehoord hebben, zullen leven;
26 want gelijk de Vader het leven heeft
in Zichzelven, alzóó heeft Hij ook den
Zoon gegeven het leven te hebben in
zichzelven, Joh. 6:57.
27 en heeft hem macht gegeven ook
gericht te houden, omdat hij des men-
schen Zoon is.
28 Verwondert u daar niet over: want
de ure komt, in welke allen die in de
graven zijn, zijne stem zullen hooren,
Dan. 12:2. Matth. 25:46.
29 en zullen uitgaan: die het goede ge-
daan hebben, tot de opstanding des levens,
en die het kwade gedaan hebben, tot de
opstanding der verdoemenis.
30 Ik kan van mijzelven niets doen: ge-
lijk ik hoor, oordeel ik, en mijn oordeel
is rechtvaardig; want ik zoek niet mijnen
wil, maar den wil des Vaders die mij
gezonden heeft. vs. 19. Joh. 6:38.
31 Indien ik van mijzelven getuig, mijne
getuigenis is niet waarachtig: Joh. 8:13, 18.
32 er is een ander die van mij getuigt,
en ik weet dat de getuigenis welke Hij
van mij getuigt, waarachtig is.
33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden,
en hij heeft der waarheid getuigenis ge-
geven; Joh. 1:19-27.

34 doch ik neem geene getuigenis van
een mensch, maar dit zeg ik opdat gij-
lieden zoudt behouden worden.
35 Hij was eene brandende en lichtende
kaars, en gij hebt ulieden voor eenen kor-
ten tijd in zijn licht willen verheugen;
36 maar ik heb eene getuigenis meerder
dan *die* van Johannes; want de werken
die mij de Vader gegeven heeft om die
te volbrengen, die werken die ik doe,
getuigen van mij dat mij de Vader ge-
zonden heeft. Joh. 10:25. 1 Joh. 5:9.
37 En de Vader die mij gezonden heeft,
die heeft zelf van mij getuigd: gij hebt
noch zijne stem ooit gehoord, noch zijne
gedaante gezien,
38 en zijn Woord hebt gij niet in u
blijvende; want gij gelooft dien niet, dien
Hij gezonden heeft.
39 Onderzoekt de Schriften, want gij meent
in dezelve het eeuwige leven te hebben,
en die zijn het die van mij getuigen.
40 En gij wilt tot mij niet komen op-
dat gij het leven moogt hebben.
41 Ik neem geene eer van menschen;
42 maar ik ken ulieden, dat gij de liefde
Gods in uzelve niet hebt.
43 Ik ben gekomen in den naam mijns
Vaders, en gij neemt mij niet aan; zoo
een ander komt in zijnen eigenen naam,
dien zult gij aannemen.
44 Hoe kunt gij gelooven, gij die eer
van elkander neemt, en de eer die van
God alleen is, niet zoekt? Joh. 12:43.
45 Meent niet dat ik u verklagen zal
bij den Vader; die u verklaagt is Mozes,
op welken gij gehoopt hebt.
46 Want indien gij Mozes geloofdet,
zoo zoudt gij mij gelooven; want hij heeft
van mij geschreven. Deut. 18:15. Luc. 24:27.
47 Maar zoo gij zijne schriften niet ge-
looft, hoe zult gij mijne woorden gelooven?

HOOFDSTUK 6.

NA dezen vertrok Jezus over de zee van
Galiléa, welke is *de zee* van Tiberias;
Matth. 14:13-21. Marc. 6:32-44. Luc. 9:10-17.
2 en hem volgde eene groote schare,
omdat zij zijne teekenen zagen die hij
deed aan de kranken.
3 En Jezus ging op den berg, en zat
aldaar neder met zijne discipelen.
4 En het Pascha, het feest der Joden,
was nabij.
5 Jezus dan de oogen opheffende en zien-
de dat eene groote schare tot hem kwam,
zeide tot Filippus: Van waar zullen wij
brooden koopen, opdat dezen eten mogen?
6 Doch dit zeide hij hem beproevende,
want hij wist zelf wat hij doen zoude.
7 Filippus antwoordde hem: Voor twee-
honderd penningen brood is dezen niet
genoeg, opdat een iegelijk van hen een
weinig neme.
8 Een van zijne discipelen, *namelijk*
Andréas de broeder van Simon Petrus,
zeide tot hem:
9 Hier is een jongsken dat vijf gerste-
brooden heeft, en twee vischkens; maar
wat zijn deze onder zoo velen? 2 Kon. 4:43.
10 En Jezus zeide: Doet de menschen
nederzitten. En daar was veel gras in
die plaats. Zoo zaten dan de mannen
neder, omtrent vijf duizend in getal.
11 En Jezus nam de brooden, en ge-
dankt hebbende, deelde hij ze den dis-
cipelen, en de discipelen dengenen die
nedergezeten waren; desgelijks ook van
de vischkens zooveel zij wilden.
12 En als zij verzadigd waren, zeide hij
tot zijne discipelen: Vergadert de overge-
schoten brokken, opdat er niets verloren ga.
13 Zij vergaderden ze dan, en vulden
twaalf korven met brokken van de vijf
gerstebrooden, welke overgeschoten wa-
ren dengenen die gegeten hadden.
14 De menschen dan gezien hebbende
het teeken dat Jezus gedaan had, zeiden:
Deze is waarlijk de Profeet die in de
wereld komen zoude. Deut. 18:15.
15 Jezus dan, wetende dat zij zouden
komen, en hem met geweld nemen op-
dat zij hem Koning maakten, ontweek
wederom op den berg, hijzelf alleen. vs. 3.
16 En als het avond geworden was,
gingen zijne discipelen af naar de zee;
Matth. 14:22-34. Marc. 6:45-53.
17 en in het schip gegaan zijnde, kwa-
men zij over de zee naar Kapernaüm.
En het was alreede duister geworden,
en Jezus was tot hen niet gekomen;
18 en de zee verhief zich, overmits
daar een groote wind waaide.
19 En als zij omtrent vijf en twintig
of dertig stadiën gevaren waren, zagen zij
Jezus wandelende op de zee en komende
bij het schip, en zij werden bevreesd.
20 Maar hij zeide tot hen: Ik ben het,
zijt niet bevreesd.
21 Zij hebben dan hem gewilliglijk in het
schip genomen; en terstond kwam het schip
aan het land daar zij naar toe voeren.

22 Des anderen daags de schare die
aan de andere zijde der zee stond, ziende
dat aldaar geen ander scheepken was
dan dat éénе daar zijne discipelen in-
gegaan waren, en dat Jezus met zijne
discipelen in dat scheepken niet was ge-
gaan, maar *dat* zijne discipelen alléén
weggevaren waren
23 (doch daar kwamen andere scheep-
kens van Tiberias nabij de plaats, waar
zij het brood gegeten hadden als de Heere
gedankt had); —
24 toen dan de schare zag, dat Jezus
aldaar niet was noch zijne discipelen,
zoo gingen zij óók in de schepen, en
kwamen te Kapernaüm, zoekende Jezus;
25 en als zij hem gevonden hadden over
de zee, zeiden zij tot hem: Rabbi, wan-
neer zijt gij hier gekomen?
26 Jezus antwoordde hun en zeide:
Voorwaar, voorwaar zeg ik u, gij zoekt
mij, niet omdat gij teekenen gezien hebt,
maar omdat gij van de brooden gegeten
hebt en verzadigd zijt.
27 Werkt niet *om* de spijze die vergaat,
maar *om* de spijze die blijft tot in het
eeuwige leven, welke de Zoon des men-
schen uliéden geven zal; want dezen heeft
God de Vader verzegeld. Joh. 1:33; 5:37.
28 Zij zeiden dan tot hem: Wat zullen
wij doen, opdat wij de werken Gods
mogen werken?
29 Jezus antwoordde en zeide tot hen:
Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in
hem dien Hij gezonden heeft. 1 Joh. 3:23.
30 Zij zeiden dan tot hem: Wat tee-
ken doet gij dan, opdat wij het mogen
zien en u gelooven? Wat werkt gij?
Joh. 2:18. Matth. 12:38; 16:1.
31 Onze vaderen hebben het Manna
gegeten in de woestijn, gelijk geschre-
ven is: Hij gaf hun het brood uit den
hemel te eten. Exod. 16:4-15. Ps. 78:24; 105:40.
32 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar,
voorwaar zeg ik u, Mozes heeft u niet ge-
geven het brood uit den hemel, maar mijn
Vader geeft u het ware brood uit den hemel;
33 want het brood Gods is hij die uit
den hemel nederdaalt, en die der wereld
het leven geeft.
34 Zij zeiden dan tot hem: Heere, geef
ons altijd dit brood.
35 En Jezus zeide tot hen: Ik ben het
brood des levens: die tot mij komt zal
geenszins hongeren, en die in mij gelooft
zal nimmermeer dorsten. vs 48-51. Joh. 4:14.
36 Maar ik heb u gezegd, dat gij mij
ook gezien hebt, en gij gelooft niet.
37 Al wat mij de Vader geeft zal tot
mij komen, en die tot mij komt zal ik
geenszins uitwerpen. vs. 44, 65.
38 Want ik ben uit den hemel neder-
gedaald, niet opdat ik míjnen wil zoude
doen, maar den wil desgenen die mij ge-
zonden heeft. Joh. 4:34; 5:30.
39 En dit is de wil des Vaders die
mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij
gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze,
maar hetzelve opwekke ten uitersten
dage. vs. 44, 54.
40 En dit is de wil desgenen die mij
gezonden heeft, dat een iegelijk die den
Zoon aanschouwt en in hem gelooft, het
eeuwige leven hebbe, en ìk zal hem op-
wekken ten uitersten dage.
41 De Joden dan murmureerden over
hem, omdat hij gezegd had: Ik ben het
brood dat uit den hemel nedergedaald is;
42 en zij zeiden: Is deze niet Jezus de
zoon Jozefs, wiens vader en moeder wij
kennen? Hoe zegt deze dan: Ik ben uit
den hemel nedergedaald? Matth. 13:55.
43 Jezus antwoordde dan en zeide tot
hen: Murmureert niet onder elkander.
44 Niemand kan tot mij komen, tenzij
dat de Vader die mij gezonden heeft,
hem trekke; en ìk zal hem opwekken
ten uitersten dage. vs. 37, 65.
45 Daar is geschreven in de Profeten:
En zij zullen allen van God geleerd zijn.
Een iegelijk dan die *het* van den Vader
gehoord en geleerd heeft, die komt tot
mij; Jes. 54:13.
46 niet dat iemand den Vader gezien
heeft dan die van God is: deze heeft
den Vader gezien. Joh. 1:18.
47 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, die
in mij gelooft, heeft het eeuwige leven.
Joh. 3:16, 36.
48 Ik ben het brood des levens.
49 Uwe vaderen hebben het Manna
gegeten in de woestijn en zij zijn ge-
storven: vs. 31.
50 dit is het brood dat uit den hemel
nederdaalt, opdat de mensch daarvan ete
en niet sterve.
51 Ik ben dat levende brood dat uit
den hemel nedergedaald is: zoo iemand
van dit brood eet, die zal in eeuwigheid
leven; en het brood dat ìk geven zal, is
mijn vleesch, hetwelk ik geven zal voor
het leven der wereld. Joh. 11:25.

52 De Joden dan streden onder elkander, zeggende: Hoe kan ons deze *zijn* vleesch te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, tenzij dat gij het vleesch van den Zoon des menschen eet en zijn bloed drinkt, zoo hebt gij geen leven in uzelve.
54 Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven, en ik zal hem opwekken ten uitersten dage;
55 want mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank.
56 Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, die blijft in mij en ik in hem.
57 Gelijkerwijs mij de levende Vader gezonden heeft en ik leef door den Vader, *alzóó* die mij eet, dezelve zal leven door mij. Joh. 5:26.
58 Dit is het brood dat uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk uwe vaderen het Manna gegeten hebben en zijn gestorven: die dit brood eet, zal in eeuwigheid leven.
59 Deze dingen zeide hij in de Synagoge leerende te Kapernaüm.
60 Velen dan van zijne discipelen *dit* hoorende, zeiden: Deze rede is hard, wie kan dezelve hooren!
61 Jezus nu wetende bij zichzelven dat zijne discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen: Ergert ulieden dit?
62 *Wat zoude het* dan *zijn* zoo gij den Zoon des menschen zaagt opvaren waar hij te voren was? Joh. 3:13.
63 De geest is het die levend maakt, het vleesch is niets nut: de woorden die ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven. 2 Cor. 3:6.
64 Maar daar zijn sommigen van ulieden die niet gelooven. Want Jezus wist van den beginne wie zij waren die niet geloofden, en wie hij was die hem verraden zoude. Joh. 2:25.
65 En hij zeide: Daarom heb ik u gezegd, dat niemand tot mij komen kan tenzij dat het hem gegeven zij van mijnen Vader. vs. 44.
66 Van toen af gingen velen zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met hem.
67 Jezus dan zeide tot de twaalve: Wilt gijlieden óók niet weggaan?
68 Simon Petrus dan antwoordde hem: Heere, tot wien zullen wij henengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens;
69 en wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. Matth. 16:16.
70 Jezus antwoordde hun: Heb ik niet u twaalf uitverkoren? en één uit u is een duivel.
71 En hij zeide *dit van* Judas Simons *zoon* Iskariot; want deze zoude hem verraden, zijnde een van de twaalve. Joh. 13:21, 26.

HOOFDSTUK 7.

En na dezen wandelde Jezus in Galiléa; want hij wilde in Judéa niet wandelen, omdat de Joden hem zochten te dooden. Joh. 5:18.
2 En het feest der Joden, *namelijk* de *loof*huttenzetting, was nabij. Lev. 23:34.
3 Zoo zeiden dan zijne broeders tot hem: Vertrek van hier en ga henen in Judéa, opdat ook uwe discipelen uwe werken mogen aanschouwen die gij doet;
4 want niemand doet iets in 't verborgen, en zoekt zelf dat men openlijk van hem spreke. Indien gij deze dingen doet, zoo openbaar uzelven aan de wereld.
5 Want ook zijne broeders geloofden niet in hem. Marc. 3:21.
6 Jezus dan zeide tot hen: Míjn tijd is nog niet hier, maar úw tijd is altijd bereid.
7 De wereld kan úlieden niet haten, maar míj haat zij, omdat ìk van dezelve getuig dat hare werken boos zijn. Joh. 3:19, 20; 15:18, 19.
8 Gaat gíjlieden op tot dit feest; ìk ga nog niet op tot dit feest, want mijn tijd is nog niet vervuld.
9 En als hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef hij in Galiléa.
10 Maar als zijne broeders opgegaan waren, toen ging hij ook zelf op tot het feest, niet openlijk maar als in 't verborgen.
11 De Joden dan zochten hem op het feest, en zeiden: Waar is hij?
12 En daar was veel gemurmel van hem onder de scharen; sommigen zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar hij verleidt de schare. Joh. 9:16; 10:19-21
13 Nochtans sprak niemand vrijmoediglijk van hem, om de vreeze der Joden. Joh. 9:22; 12:42.
14 Doch als het nu in het midden van het feest was, zoo ging Jezus op in den Tempel en leerde.
15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet deze de Schriften, daar hij ze niet geleerd heeft? Matth. 13:54.
16 Jezus antwoordde hun en zeide: Mijne leer is de mijne niet, maar desgenen die mij gezonden heeft; Joh. 14:24.

17 zoo iemand wil deszelfs wil doen, die
zal van deze leer bekennen of zij uit God is,
dan *of* ik van mijzelven spreek. Joh. 8:47.
18 Die van zichzelven spreekt, zoekt zijne
eigene eer; maar die de eer zoekt desgenen
die hem gezonden heeft, die is waarachtig
en geen ongerechtigheid is in hem.
19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven?
en niemand van u doet de wet. Wat zoekt
gij mij te dooden? Joh. 5:45. Hand. 7:53.
20 De schare antwoordde en zeide: Gij
hebt den duivel: wie zoekt u te dooden?
Joh. 8:48; 10:20.
21 Jezus antwoordde en zeide tot hen:
Eén werk heb ik gedaan, en gij verwondert
u allen. Joh. 5:5-9.
22 Daarom, Mozes heeft ulieden de besnijdenis
gegeven (niet dat ze uit Mozes is,
maar uit de vaderen), en gij besnijdt een
mensch op den sabbat. Lev. 12:3. Gen. 17:10.
23 Indien een mensch de besnijdenis
ontvangt op den sabbat, opdat de wet
van Mozes niet verbroken worde, zijt gij
toornig op mij, dat ik een geheelen mensch
gezond gemaakt heb op den sabbat?
24 Oordeelt niet naar het aanzien, maar
oordeelt een rechtvaardig oordeel.
25 Sommigen dan uit die van Jeruzalem
zeiden: Is deze niet dien zij zoeken
te dooden? Joh. 5:18.
26 En zie, hij spreekt vrijmoediglijk en
zij zeggen hem niets. Zouden nu wel de
oversten waarlijk weten, dat deze waarlijk
is de Christus?
27 Doch deze weten wij van waar
hij is; maar de Christus wanneer hij
komen zal, zoo zal niemand weten van
waar hij is. Matth. 13:55, 56.
28 Jezus dan riep, in den Tempel leerende
en zeggende: En gij kent mij, en
gij weet van waar ik ben; en ik ben
van mijzelven niet gekomen, maar Hij
is waarachtig die mij gezonden heeft,
welken gijlieden niet kent;
29 maar ìk ken Hem, want ik ben van
Hem, en Hij heeft mij gezonden.
Joh. 8:14, 42, 55.
30 Zij zochten hem dan te grijpen; maar
niemand sloeg de hand aan hem, want
zijne ure was nog niet gekomen. Joh. 8:20.
31 En velen uit de schare geloofden in
hem, en zeiden: Wanneer de Christus
zal gekomen zijn, zal hij ook meer teekenen
doen dan die welke deze gedaan
heeft? Joh. 8:30; 3:2.
32 De Farizeërs hoorden dat de schare
dit van hem murmelde; en de Farizeërs
en de Overpriesters zonden dienaren, opdat
zij hem grijpen zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen: Nog eenen
kleinen tijd ben ik bij u, en ik ga henen tot
dengene die mij gezonden heeft. Joh. 16:16.
34 Gij zult mij zoeken en gij zult *mij*
niet vinden, en waar ìk ben, kunt gíj niet
komen. Joh. 8:21; 13:33.
35 De Joden dan zeiden tot elkander:
Waar zal deze henengaan, dat wij hem niet
zullen vinden? Zal hij tot de verstrooide
Grieken gaan, en de Grieken leeren?
36 Wat is dit voor een rede die hij gezegd
heeft: Gij zult mij zoeken en zult
mij niet vinden, en waar ìk ben kunt
gíj niet komen?
37 En op den laatsten dag, *zijnde* de
groote *dag* van het feest, stond Jezus en
riep, zeggende: Zoo iemand dorst, die
kome tot mij en drinke!
Lev. 23:36. Jes. 55:1. Joh. 4:14. Openb. 22:17b.
38 Die in mij gelooft, gelijkerwijs de
Schrift zegt, stroomen des levenden waters
zullen uit zijn binnenste vloeien. Jes. 58:11.
39 (En dit zeide hij van den Geest,
denwelke ontvangen zouden die in hem
gelooven; want de Heilige Geest was
nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt
was.) Joël 2:28. Joh. 16:7.
40 Velen dan uit de schare deze rede
hoorende, zeiden: Deze is waarlijk de
Profeet; Joh. 1:21. Deut. 18:15.
41 anderen zeiden: Deze is de Christus;
en anderen zeiden: Zal dan de Christus
uit Galiléa komen?
42 zegt de Schrift niet, dat de Christus
komen zal uit den zade Davids, en
van het vlek Bethlehem, waar David was?
Micha 5:1. Matth. 2:5, 6.
43 Daar werd dan tweedracht onder de
schare om zijnentwil;
44 en sommigen van hen wilden hem
grijpen, maar niemand sloeg de handen
aan hem. vs. 30.
45 De dienaars dan kwamen tot de Overpriesters
en Farizeërs; en die zeiden tot
hen: Waarom hebt gij hem niet gebracht?
vs. 32.
46 De dienaars antwoordden: Nooit heeft
een mensch alzóó gesproken gelijk deze
mensch. Matth. 7.28, 29.
47 De Farizeërs dan antwoordden hun:
Zijt ook gijlieden verleid?
48 Heeft iemand uit de oversten in hem
geloofd, of uit de Farizeërs?

49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt.
50 Nicodémus zeide tot hen, welke des nachts tot hem gekomen was, zijnde een uit hen: Joh. 3:1; 19:39.
51 Oordeelt ook onze wet den mensch, tenzij dat ze eerst van hem gehoord heeft en verstaat wat hij doet? Deut. 19:15-18.
52 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Zijt gij óók uit Galiléa? Onderzoek en zie, dat uit Galiléa geen Profeet opgestaan is.
53 En een iegelijk ging henen naar zijn huis.

HOOFDSTUK 8.

MAAR Jezus ging naar den Olijfberg.
2 En des morgens vroeg kwam hij wederom in den Tempel, en al het volk kwam tot hem; en nedergezeten zijnde, leerde hij hen.
3 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs brachten tot hem eene vrouw in overspel gegrepen;
4 en haar gesteld hebbende in 't midden, zeiden zij tot hem: Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande;
5 en Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken gesteenigd zullen worden: gij dan, wat zegt gij? Lev. 20:10. Deut. 22:22.
6 En dit zeiden zij, hem verzoekende, opdat zij *iets* hadden om hem te beschuldigen. Maar Jezus nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde.
7 En als zij hem bleven vragen, richtte hij zich op en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe het eerst den steen op haar.
8 En wederom nederbukkende, schreef hij in de aarde.
9 Maar zij *dit* hoorende, en van *hun* geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de één na den ander, beginnende van de oudsten, tot de laatsten; en Jezus werd alléén gelaten, en de vrouw in 't midden staande.
10 En Jezus zich oprichtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn deze uwe beschuldigers? Heeft u niemand veroordeeld?
11 En zij zeide: Niemand, Heere. En Jezus zeide tot haar: Zoo veroordeel ik u óók niet: ga henen en zondig niet meer.
12 Jezus dan sprak wederom tot hen, zeggende: Ik ben het licht der wereld: die mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben. Joh. 1:9; 9:5; 12:35.
13 De Farizeërs dan zeiden tot hem: Gij getuigt van uzelven, uwe getuigenis is niet waarachtig. Joh. 5:31.
14 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Hoewel ik van mijzelven getuig, zoo is *nochtans* mijne getuigenis waarachtig, want ik weet van waar ik gekomen ben en waar ik henenga; maar gijlieden weet niet van waar ik kom en waar ik henenga. Joh. 16:28.
15 Gíj oordeelt naar het vleesch, ìk oordeel niemand. Joh. 7:24; 3:17.
16 En indien ìk ook oordeel, mijn oordeel is waarachtig; want ik ben niet alléén, maar ik, en de Vader die mij gezonden heeft. vs. 29; Joh. 16:32.
17 En daar is ook in uwe wet geschreven, dat de getuigenis van twee menschen waarachtig is; Deut. 19:15. Matth. 18:16.
18 ìk ben het die van mijzelven getuig, en de Vader die mij gezonden heeft, getuigt van mij. Joh. 5:37.
19 Zij dan zeiden tot hem: Waar is uw vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch mij noch mijnen Vader; indien gij míj kendet, zoo zoudt gij ook mijnen Vader kennen. Joh. 16:3; 14:9.
20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, leerende in den Tempel; en niemand greep hem, want zijne ure was nog niet gekomen. Joh. 7:30.
21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga henen, en gij zult mij zoeken, en in uwe zonde zult gij sterven; waar ìk henenga, kunt gíjlieden niet komen. Joh. 7:33-36.
22 De Joden dan zeiden: Zal hij ook zichzelven dooden, omdat hij zegt: Waar ìk henenga, kunt gíjlieden niet komen?
23 En hij zeide tot hen: Gíjlieden zijt van beneden, ìk ben van boven; gíj zijt uit deze wereld, ìk ben niet uit deze wereld. Joh. 3:31.
24 Ik heb u dan gezegd dat gij in uwe zonden zult sterven; want indien gij niet gelooft dat ìk *die* ben, gij zult in uwe zonden sterven.
25 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? En Jezus zeide tot hen: Wat ik van den beginne ulieden ook zeg.
26 Ik heb vele dingen van u te zeggen en te oordeelen; maar die mij gezonden heeft, is waarachtig, en de dingen die ik van Hem gehoord heb. dezelve spreek ik tot de wereld. Joh. 12:49, 50.
27 Zij verstonden niet dat hij hun van den Vader sprak.

28 Jezus dan zeide tot hen: Wanneer
gij den Zoon des menschen zult verhoogd
hebben, dan zult gij verstaan dat ik *die*
ben, en *dat* ik van mijzelven niets doe,
maar deze dingen spreek ik gelijk mijn
Vader mij geleerd heeft. Joh. 3:14.
29 En die mij gezonden heeft, is met
mij: de Vader heeft mij niet alléén ge-
laten, want ik doe altijd wat Hem be-
haaglijk is. vs. 16. Joh. 16:32*b*.
30 Als hij deze dingen sprak geloofden
velen in hem.
31 Jezus dan zeide tot de Joden die *in* hem
geloofden: Indien gijlieden in mijn woord
blijft, zoo zijt gij waarlijk mijne discipelen,
32 en zult de waarheid verstaan, en de
waarheid zal u vrijmaken.
33 Zij antwoordden hem: Wij zijn Abra-
hams zaad, en hebben nooit iemand ge-
diend; hoe zegt gíj *dan*: Gij zult vrij
worden? Matth. 3:9.
34 Jezus antwoordde hun: Voorwaar,
voorwaar zeg ik u, een iegelijk die de
zonde doet, is een dienstknecht der zonde;
Rom. 6:16-20.
35 en de dienstknecht blijft niet eeuwig-
lijk in het huis, de zoon blijft er eeuwig-
lijk. Gen. 21:10.
36 Indien dan de Zoon u zal vrijge-
maakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij
zijn. Rom. 8:2.
37 Ik weet dat gij Abrahams zaad zijt:
maar gij zoekt mij te dooden; want mijn
woord heeft in u geene plaats.
38 Ik spreek wat ik bij mijnen Vader
gezien heb: gij doet dan óók wat gij bij
uwen vader gezien hebt. Joh. 3:11, 32.
39 Zij antwoordden en zeiden tot hem:
Abraham is onze vader. Jezus zeide tot
hen: Indien gij Abrahams kinderen waart,
zoo zoudt gij de werken van Abraham
doen; Rom. 9:7.
40 maar nu zoekt gij mij te dooden, een
mensch die u de waarheid gesproken heb,
welke ik van God gehoord heb: dat deed
Abraham niet.
41 Gij doet de werken uws vaders. Zij
zeiden dan tot hem: Wij zijn niet gebo-
ren uit hoererij, wij hebben éénen Vader,
namelijk God.
42 Jezus dan zeide tot hen: Indien
God uw Vader ware, zoo zoudt gij mij
liefhebben; want ik ben van God uitge-
gaan en kom *van Hem*; want ik ben ook
van mijzelven niet gekomen, maar Hij
heeft mij gezonden. Joh. 7:28, 29.
43 Waarom kent gij mijne spraak niet?
Het is omdat gij mijn woord niet kunt
hooren. Joh. 6:44.
44 Gij zijt uit den vader den duivel,
en wilt de begeerten uws vaders doen.
Die was een menschenmoorder van den
beginne, en is in de waarheid niet staande
gebleven; want geen waarheid is in hem.
Wanneer hij de leugen spreekt, zoo spreekt
hij uit zijn eigen, want hij is een leugenaar
en de vader der *leugen*. 1 Joh. 3:8.
45 Maar mij, omdat ik *u* de waarheid
zeg, gelooft gij niet.
46 Wie van u overtuigt mij van zonde?
En indien ik de waarheid zeg, waarom
gelooft gij mij niet? 1 Joh. 3:5*b*.
47 Die uit God is, hoort de woorden
Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat
gij uit God niet zijt. Joh. 18:37*b*. 1 Joh. 4:6.
48 De Joden dan antwoordden en zei-
den tot hem: Zeggen wij niet wèl, dat
gij een Samaritaan zijt en den duivel
hebt? Joh. 10:20.
49 Jezus antwoordde: Ik heb den duivel
niet, maar ik eer mijnen Vader, en gij ont-
eert mij.
50 Doch ik zoek mijne eer niet: daar is
een die ze zoekt en oordeelt. Joh. 5:41.
51 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, zoo ie-
mand mijn woord zal bewaard hebben, die
zal den dood niet zien in der eeuwigheid.
Joh. 5:24; 11:25, 26.
52 De Joden dan zeiden tot hem: Nu be-
kennen wij dat gij den duivel hebt. Abra-
ham is gestorven, en de Profeten, en zegt
gij: Zoo iemand mijn woord bewaard zal
hebben, die zal den dood niet smaken in
der eeuwigheid?
53 Zijt gij meerder dan onze vader Abra-
ham, welke gestorven is? en de Profeten
zijn gestorven. Wien maakt gij uzelven?
54 Jezus antwoordde: Indien ik mijzel-
ven eer, zoo is mijne eer niets: mijn Va-
der is het die mij eert, welke gij zegt
dat uw God is, vs. 41.
55 en gij kent Hem niet; maar ik ken Hem,
en indien ik zeg dat ik Hem niet ken, zoo zal
ik ulieden gelijk zijn, *dat is* een leugenaar;
maar ik ken Hem en bewaar zijn Woord.
56 Abraham uw vader heeft met ver-
heuging verlangd, opdat hij mijnen dag
zien zoude, en hij heeft *hem* gezien en
is verblijd geweest.
57 De Joden dan zeiden tot hem: Gij
hebt nog geen vijftig jaren, en hebt gij
Abraham gezien?

58 Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u, eer Abraham was, ben ik. Joh. 17:5.

59 Zij namen dan steenen op, dat zij ze op hem wierpen; maar Jezus verborg zich en ging uit den Tempel, gaande door het midden van hen, en ging alzóó voorbij. Joh. 10:31.

HOOFDSTUK 9.

EN voorbijgaande, zag hij éénen mensch blind van de geboorte af.

2 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijne ouders, dat hij blind zoude geboren worden? Luc. 13:2.

3 Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd noch zijne ouders, maar *dit is geschied* opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden. Joh. 11:4.

4 Ik moet werken de werken desgenen die mij gezonden heeft, zoolang het dag is: de nacht komt, wanneer niemand werken kan.

5 Zoolang ik in de wereld ben, zoo ben ik het licht der wereld. Joh. 8:12; 12:35.

6 Dit gezegd hebbende, spuwde hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de oogen des blinden, Marc. 8:23.

7 en zeide tot hem: Ga henen, wasch u in het badwater Silóam (hetwelk overgezet wordt: Uitgezonden). Hij dan ging henen en wiesch zich, en kwam ziende.

8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden dat hij blind was, zeiden: Is deze niet die zat en bedelde?

9 Anderen zeiden: Hij is het; en anderen: Hij is hem gelijk. Hij zeide: Ik ben het.

10 Zij dan zeiden tot hem: Hoe zijn u de oogen geopend?

11 Hij antwoordde en zeide: De mensch genaamd Jezus maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij: Ga henen naar het badwater Silóam en wasch u. En ik ging henen en wiesch mij, en ik werd ziende.

12 Zij dan zeiden tot hem: Waar is die? Hij zeide: Ik weet het niet.

13 Zij brachten hem tot de Farizeërs, hem *namelijk* die te voren blind *geweest was*.

14 En het was sabbat als Jezus het slijk maakte en zijne oogen opende. Joh. 5:9.

15 De Farizeërs dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was; en hij zeide tot hen: Hij leide slijk op mijne oogen, en ik wiesch mij, en ik zie.

16 Sommigen dan uit de Farizeërs zeiden: Deze mensch is van God niet, want hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe kan een mensch *die* een zondaar *is*, zulke teekenen doen? En daar was tweedracht onder hen.

17 Zij zeiden wederom tot den blinde: Gij, wat zegt gij van hem, dewijl hij uwe oogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een Profeet. Luc. 7:16.

18 De Joden dan geloofden van hem niet dat hij blind geweest was en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen die ziende geworden was;

19 en zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, welke gij zegt dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?

20 Zijne ouders antwoordden hun en zeiden: Wij weten dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;

21 maar hoe hij nu ziet, weten wij niet, of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hemzelven: hij zal van zichzelven spreken.

22 Dit zeiden zijne ouders omdat zij de Joden vreesden; want de Joden hadden alreede te zamen een besluit gemaakt, zoo iemand hem beleed Christus te zijn, dat die uit de Synagoge zoude geworpen worden; Joh. 7:13; 12:42.

23 daarom zeiden zijne ouders: Hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hemzelven.

24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mensch die blind geweest was, en zeiden tot hem: Geef God de eer: wíj weten dat deze mensch een zondaar is.

25 Hij dan antwoordde en zeide: Of hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.

26 En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft hij u gedaan? hoe heeft hij uwe oogen geopend?

27 Hij antwoordde hun: Ik heb het u alreede gezegd en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom hooren? Wilt gijlieden óók zijne discipelen worden?

28 Zij gaven hem dan scheldwoorden en zeiden: Gíj zijt zijn discipel, maar wí zijn discipelen van Mozes;

29 wij weten dat God tot Mozes gesproken heeft, maar deze weten wij niet van waar hij is.

30 De mensch antwoordde en zeide tot hen: Hierin is immers *wat* wonders, dat gíj niet weet van waar hij is, en *nochtans* heeft hij mijne oogen geopend.

31 En wij weten dat God de zondaars niet
hoort; maar zoo iemand godvruchtig is en
zijnen wil doet, dien hoort Hij. Spr. 28:9; 15:29.
32 Van *alle* eeuw is het niet gehoord,
dat iemand eens blindgeborenen oogen
geopend heeft.
33 Indien deze van God niet ware, hij
zoude niets kunnen doen. vs. 16.
34 Zij antwoordden en zeiden tot hem:
Gíj zijt geheel in zonden geboren, en leert
gíj ons? En zij wierpen hem uit. vs. 2.
35 Jezus hoorde dat zij hem uitgeworpen
hadden, en hem vindende, zeide hij
tot hem: Gelooft gij in den Zone Gods?
36 Hij antwoordde en zeide: Wie is hij,
Heere, opdat ik in hem mag gelooven?
37 En Jezus zeide tot hem: En gij hebt
hem gezien, en die met u spreekt, dezelve
is het. Joh. 4:26.
38 En hij zeide: Ik geloof, Heere; en
hij aanbad hem.
39 En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel
in deze wereld gekomen, opdat degenen
die niet zien, zien mogen, en die
zien, blind worden. Matth. 11:25.
40 En dit hoorden *eenigen* uit de Farizeërs
die bij hem waren, en zeiden tot
hem: Zijn wij *dan* óók blind?
41 Jezus zeide tot hen: Indien gij blind
waart, zoo zoudt gij geen zonde hebben;
maar nu zegt gij: Wij zien: zoo blijft dan
uwe zonde. Joh. 15:22, 24.

HOOFDSTUK 10.

VOORWAAR, voorwaar zeg ik ulieden,
die niet ingaat door de deur in den
stal der schapen, maar van elders inklimt,
die is een dief en moordenaar;
2 maar die door de deur ingaat, is een
herder der schapen.
3 Dezen doet de deurwachter open, en
de schapen hooren zijne stem, en hij roept
zijne schapen bij name, en leidt ze uit.
4 En wanneer hij zijne schapen uitgedreven
heeft, zoo gaat hij voor hen henen;
en de schapen volgen hem, overmits zij
zijne stem kennen;
5 maar eenen vreemde zullen zij geenszins
volgen, maar zullen van hem vlieden, overmits
zij de stem der vreemden niet kennen.
6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen,
maar zij verstonden niet wat het was dat
hij tot hen sprak.
7 Jezus dan zeide wederom tot hen:
Voorwaar, voorwaar zeg ik u, ìk ben de
deur der schapen.
8 Allen, zoovelen als er vóór mij zijn gekomen,
zijn dieven en moordenaars; maar
de schapen hebben hen niet gehoord.
9 Ik ben de deur: indien iemand door
míj ingaat, die zal behouden worden, en
hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.
10 De dief komt niet dan opdat hij stele en
slachte en verderve: ìk ben gekomen opdat
zij het leven hebben en overvloed hebben.
11 Ik ben de goede Herder. De goede
herder stelt zijn leven voor de schapen.
Hebr. 13:20. Ps. 23:1.
12 Maar de huurling en die geen herder
is, wien de schapen niet eigen zijn,
ziet den wolf komen en verlaat de schapen,
en vliedt; en de wolf grijpt ze en
verstrooit de schapen;
13 en de huurling vliedt, overmits hij
een huurling is, en heeft geene zorg voor
de schapen.
14 Ik ben de goede Herder, en ik ken
de mijnen en word van de mijnen gekend.
15 Gelijkerwijs de Vader mij kent, *alzóó*
ken ìk ook den Vader; en ik stel mijn
leven voor de schapen. Matth. 11:27; 20:28.
16 Ik heb nog andere schapen, die van
dezen stal niet zijn; déze moet ik óók toebrengen;
en zij zullen mijne stem hooren,
en het zal worden ééne kudde *en* één
herder. Matth. 8:11.
17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits
ik mijn leven afleg, opdat ik hetzelve
wederom neme.
18 Niemand neemt hetzelve vàn mij,
maar ik leg het van mijzelven af: ik heb
macht hetzelve af te leggen en heb macht
hetzelve wederom te nemen; dit gebod
heb ik van mijnen Vader ontvangen.
19 Daar werd dan wederom tweedracht
onder de Joden om dezer woorden wil;
Joh. 7:43; 9:16.
20 en velen van hen zeiden: Hij heeft
den duivel en is uitzinnig; wat hoort gij
hem? Joh. 7:20; 8:48.
21 Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden
eens bezetenen; kan ook de duivel
der blinden oogen openen? Joh. 9:6, 7, 32.
22 En het was het feest der vernieuwing
des Tempels te Jeruzalem, en het was
winter;
23 en Jezus wandelde in den Tempel,
in het voorhof Salomo's.
24 De Joden dan omringden hem, en
zeiden tot hem: Hoe lang houdt gij onze
ziel op? Indien gíj de Christus zijt, zeg
het ons vrijuit.

25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u
gezegd en gij gelooft het niet. De werken
die ik doe in den naam mijns Vaders,
díe getuigen van mij; vs. 37, 38. Joh. 5:36.
26 maar gijlieden gelooft niet, want gij
zijt niet van mijne schapen, gelijk ik u
gezegd heb.
27 Mijne schapen hooren mijne stem, en
ik ken dezelve, en zij volgen mij, Joh. 8:47.
28 en ik geef hun het eeuwige leven,
en zij zullen niet verloren gaan in der
eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit
mijne hand rukken. Joh. 17:2; 6:39.
29 Mijn Vader die ze mij gegeven heeft,
is meerder dan allen, en niemand kan ze
rukken uit de hand mijns Vaders.
30 Ik en de Vader zijn één.
31 De Joden dan namen wederom stee-
nen op, om hem te steenigen. Joh. 8:59.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele
treffelijke werken getoond van mijnen Va-
der: om welk werk van die steenigt gij mij?
33 De Joden antwoordden hem, zeggende:
Wij steenigen u niet over *eenig* goed werk,
maar over *gods*lastering, en omdat gij een
mensch zijnde, uzelven God maakt. Joh. 5:18.
34 Jezus antwoordde hun: Is er niet
geschreven in uwe wet: Ik heb gezegd:
Gij zijt goden? Ps. 82:6.
35 Indien *de wet* díe goden genaamd
heeft tot welke het Woord Gods geschied
is, en de Schrift niet kan gebroken worden,
36 zegt gijlieden *tot mij*, dien de Vader
geheiligd en in de wereld gezonden heeft:
Gij lastert *God*, omdat ik gezegd heb: Ik
ben Gods Zoon?
37 Indien ik niet doe de werken mijns
Vaders, zoo gelooft mij niet; Joh. 5:19.
38 maar indien ik ze doe, en zoo gij míj
niet gelooft, zoo gelooft de werken; opdat
gij moogt bekennen en gelooven dat de
Vader in mij is, en ik in Hem. Joh. 14:11.
39 Zij zochten dan wederom hem te grij-
pen, en hij ontging uit hunne hand. Joh. 7:30.
40 En hij ging wederom over den Jor-
daan, tot de plaats waar Johannes eerst
doopte, en hij bleef aldaar. Joh. 1:28.
41 En velen kwamen tot hem en zeiden:
Johannes deed wel geen teeken, maar alles
wat Johannes van dezen zeide, was waar.
42 En velen geloofden aldaar in hem.

HOOFDSTUK 11.

EN er was een zeker *man* krank, *genaamd*
Lazarus, van Bethanië, uit het vlek van
Maria en hare zuster Martha. Luc. 10:38-42.
2 (Maria nu was degene díe den Heere
gezalfd heeft met zalf, en zijne voeten
afgedroogd heeft met haar haren; welker
broeder Lazarus krank was.) Joh. 12:3.
3 Zijne zusters dan zonden tot hem, zeg-
gende: Heere, zie, dien gij liefhebt, is krank.
4 En Jezus *dat* hoorende, zeide: Deze
krankheid is niet tot den dood, maar ter
heerlijkheid Gods, opdat de Zoon Gods door
dezelve verheerlijkt worde. vs. 40; Joh. 9:3.
5 Jezus nu had Martha en hare zuster
en Lazarus lief.
6 Als hij dan gehoord had dat hij krank
was, toen bleef hij *nog* twee dagen in de
plaats waar hij was.
7 Daarna zeide hij verder tot de discipe-
len: Laat ons wederom naar Judéa gaan.
8 De discipelen zeiden tot hem: Rabbi,
de Joden hebben u nu *onlangs* gezocht
te steenigen, en gaat gij wederom der-
waarts? Joh. 10:31.
9 Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf
uren in den dag? Indien iemand in den
dag wandelt, zoo stoot hij zich niet, over-
mits hij het licht dezer wereld ziet;
10 maar indien iemand in den nacht wan-
delt, zoo stoot hij zich, overmits het licht
in hem niet is.
11 Dit sprak hij, en daarna zeide hij
tot hen: Lazarus onze vriend slaapt, maar
ik ga henen om hem uit den slaap op te
wekken. Matth. 9:24.
12 Zijne discipelen dan zeiden: Heere, in-
dien hij slaapt, zoo zal hij gezond worden.
13 Doch Jezus had gesproken van zijnen
dood; maar zíj meenden dat hij sprak van
de rust des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit:
Lazarus is gestorven
15 en ik ben blijde om uwentwil dat ik
daar niet geweest ben, opdat gij geloo-
ven moogt; doch laat ons tot hem gaan.
16 Thomas dan, genaamd Didymus, zei-
de tot *zijne* medediscipelen: Laat ons óók
gaan, opdat wij met hem sterven.
17 Jezus dan gekomen zijnde, vond dat
hij nu vier dagen in het graf geweest was.
18 (Bethanië nu was nabij Jeruzalem, om-
trent vijftien stadiën van *daar*.)
19 En velen uit de Joden waren gekomen
tot Martha en Maria, opdat zij haar ver-
troosten zouden over haren broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde dat Jezus
kwam, ging hem tegemoet; doch Maria
bleef in huis zitten.
21 Zoo zeide Martha dan tot Jezus:

Heere, waart gij hier geweest, zoo ware
mijn broeder niet gestorven; vs. 32.
22 maar ook nu weet ik, dat alles wat gij
van God begeeren zult, God het u geven zal.
23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder
zal wederopstaan.
24 Martha zeide tot hem: Ik weet dat
hij opstaän zal in de opstanding ten laatsten dage. Joh. 5:29. Dan. 12:2.
25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft,
zal leven al ware hij ook gestorven; Joh. 5:24.
26 en een iegelijk die leeft, en in mij
gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid: gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot hem: Ja, Heere, ik heb
geloofd dat gíj zijt de Christus, de Zoon
Gods, die in de wereld komen zoude. Joh. 6:69. Matth. 16:16.
28 En dit gezegd hebbende, ging zij henen, en riep Maria hare zuster heimelijk,
zeggende: De Meester is daar en hij roept u.
29 Deze als zij *dat* hoorde, stond haastelijk op en ging tot hem.
30 (Jezus nu was nog in het vlek niet
gekomen, maar was in de plaats waar
hem Martha tegemoet gekomen was.)
31 De Joden dan die met haar in het
huis waren en haar vertroostten, ziende
Maria dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende: Zij gaat
naar het graf, opdat zij aldaar weene.
32 Maria dan als zij kwam waar Jezus
was, en hem zag, viel aan zijne voeten,
zeggende tot hem: Heere, indien gij hier
geweest waart, zoo ware mijn broeder
niet gestorven. vs. 21.
33 Jezus dan als hij haar zag weenen,
en de Joden die met haar kwamen, *óók*
weenen, werd zeer bewogen in den geest
en ontroerde zichzelven,
34 en zeide: Waar hebt gij hem gelegd?
Zij zeiden tot hem: Heere, kom en zie het.
35 Jezus weende. Luc. 19:41.
36 De Joden dan zeiden: Zie, hoe lief
hij hem had.
37 En sommigen uit hen zeiden: Kon
hij, die de oogen des blinden geopend
heeft, niet maken dat ook deze niet gestorven ware? Joh. 9:6.
38 Jezus dan wederom in zichzelven
zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf;
en het was eene spelonk, en een steen
was daarop gelegd.
39 Jezus zeide: Neemt den steen weg.
Martha, de zuster des gestorvenen, zeide
tot hem: Heere, hij riekt nu al, want hij
heeft vier dagen *aldaar gelegen.* vs. 7.
40 Jezus zeide tot haar: Heb ik u niet
gezegd, dat zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult? vs. 4.
41 Zij namen dan den steen weg, waar
de gestorvene lag; en Jezus hief de oogen
opwaarts en zeide: Vader, ik dank U dat
Gij mij gehoord hebt.
42 Doch ik wist dat Gij mij altijd hoort;
maar om der schare wil die rondom staat,
heb ik *dit* gezegd, opdat zij zouden gelooven dat Gíj mij gezonden hebt.
43 En als hij dit gezegd had, riep hij
met groote stem: Lazarus, kom uit!
44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezicht was omwonden
met eenen zweetdoek. Jezus zeide tot hen:
Ontbindt hem en laat hem henengaan.
45 Velen dan uit de Joden die tot Maria
gekomen waren, en aanschouwd hadden
hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in
hem; vs. 19.
46 maar sommigen van hen gingen tot
de Farizeërs, en zeiden tot hen hetgeen
Jezus gedaan had.
47 De Overpriesters dan en de Farizeërs vergaderden den Raad, en zeiden:
Wat zullen wij doen? Want deze mensch
doet vele teekenen. Matth. 26:3, 4.
48 Indien wij hem alzóó laten *geworden,* zij zullen allen in hem gelooven,
en de Romeinen zullen komen en wegnemen beide onze plaats en ons volk.
49 En een uit hen, *namelijk* Kajafas,
die deszelven jaars Hoogepriester was,
zeide tot hen: Gij verstaat niets,
50 en gij overlegt niet dat het ons nut
is, dat één mensch sterve voor het volk,
en het geheele volk niet verloren ga.
51 En dit zeide hij niet uit zichzelven,
maar zijnde Hoogepriester deszelven jaars,
profeteerde hij dat Jezus sterven zoude
voor het volk;
52 en niet alleen voor dat volk, maar
opdat hij ook de kinderen Gods die
verstrooid waren, tot één zoude vergaderen. Joh. 10:16.
53 Van dien dag dan af raadslaagden
zij te zamen, dat zij hem dooden zouden.
54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden, maar ging van daar naar
het land bij de woestijn, naar de stad genaamd Efraïm, en verkeerde aldaar met
zijne discipelen.

55 En het Pascha der Joden was nabij,
en velen uit dat land gingen op naar Je-
ruzalem vóór het Pascha, opdat zij zich-
zelve reinigden.
56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder
elkander, staande in den Tempel: Wat
dunkt u? *Dunkt u* dat hij niet komen zal
tot het feest? Joh. 7:11.
57 De Overpriesters nu en de Farizeërs
hadden een gebod gegeven, dat zoo iemand
wist waar hij was, hij het zoude te kennen
geven, opdat zij hem mochten vangen.

HOOFDSTUK 12.

JEZUS dan kwam zes dagen vóór het
Pascha te Bethanië, waar Lazarus was,
die gestorven was geweest, welken hij op-
gewekt had uit de dooden. Matth. 26:6-12.
Marc. 14:3-9. Joh. 11:43.
2 Zij bereidden hem dan aldaar een
avondmaal, en Martha diende; en Laza-
rus was een van degenen die met hem
aanzaten. Luc. 10:40.
3 Maria dan genomen hebbende een pond
zalf van onvervalschte zeer kostelijke nar-
dus, heeft de voeten van Jezus gezalfd, en
met haar haren zijne voeten afgedroogd; en
het huis werd vervuld van den reuk der zalf.
4 Zoo zeide dan een van zijne discipelen,
namelijk Judas Simons *zoon* Iskariot, die
hem verraden zoude:
5 Waarom is deze zalf niet verkocht voor
driehonderd penningen, en den armen ge-
geven?
6 En dit zeide hij, niet omdat hij be-
zorgd was voor de armen, maar omdat
hij een dief was, en de beurs had, en
droeg hetgeen gegeven werd. Joh. 13:29.
7 Jezus dan zeide: Laat af van haar:
zij heeft dit bewaard tegen den dag mij-
ner begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlieden altijd met
u, maar míj hebt gij niet altijd. Deut. 15:11.
9 Eene groote schare dan der Joden ver-
stond dat hij aldaar was; en zij kwamen
niet alleen om Jezus wil, maar opdat zij
ook Lazarus zouden zien, dien hij uit de
dooden opgewekt had.
10 En de Overpriesters beraadslaagden
dat zij ook Lazarus dooden zouden;
11 want velen van de Joden gingen om
zijnentwil en geloofden in Jezus. Joh. 11:45.
12 Des anderen daags eene groote schare
die tot het feest gekomen was, hoorende
dat Jezus naar Jeruzalem kwam,
Matth. 21:1-11. Marc. 11:1-10. Luc. 19:29-38.
13 namen de takken van palmboomen,
en gingen uit, hem tegemoet, en riepen:
Hosanna, gezegend *is* hij die komt in den
naam des Heeren, *hij die is* de Koning
Israëls! Ps. 118:26.
14 En Jezus vond eenen jongen ezel
en zat daarop, gelijk geschreven is:
15 Vrees niet gij dochter Sions: zie, uw
Koning komt, zittende op het veulen
eener ezelin. Zach. 9:9.
16 Doch dit verstonden zijne discipelen
in het eerst niet; maar als Jezus verheer-
lijkt was, toen werden zij indachtig dat
dit van hem geschreven was, en *dat* zij
hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan die met hem was,
getuigde dat hij Lazarus uit het graf ge-
roepen en hem uit de dooden opgewekt
had. Joh. 11:45.
18 Daarom ging ook de schare hem
tegemoet, overmits zij gehoord had dat
hij dat teeken gedaan had.
19 De Farizeërs dan zeiden onder elkan-
der: Ziet gij *wel* dat gij gansch niet vor-
dert? Zie, de *geheele* wereld gaat hem na.
Joh. 11:47, 48.
20 En daar waren sommige Grieken,
uit degenen die opgekomen waren opdat
zij op het feest zouden aanbidden:
21 dezen dan gingen tot Filippus die
van Bethsaida in Galiléa was, en baden
hem, zeggende: Heere, wij wilden Jezus
wel zien. Joh. 1:45.
22 Filippus kwam en zeide het Andréas,
en Andréas en Filippus wederom zeiden
het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun, zeg-
gende: De ure is gekomen, dat de Zoon
des menschen zal verheerlijkt worden.
Joh. 13:31, 32; 17:1.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, indien
het tarwegraan in de aarde niet valt en
sterft, zoo blijft het alléén; maar indien het
sterft, zoo brengt het veel vrucht voort.
25 Die zijn leven liefheeft, zal hetzelve
verliezen; en die zijn leven haat in deze
wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeu-
wige leven. Matth. 10:39; 16:25. Luc. 9:24; 17:33.
26 Zoo iemand mij dient, die volge mij,
en waar ìk ben, aldaar zal ook mijn die-
naar zijn. En zoo iemand mij dient, de
Vader zal hem eeren. Joh. 14:3; 17:24.
27 Nu is mijne ziel ontroerd, en wat
zal ik zeggen? Vader, verlos mij uit deze
ure? Maar hierom ben ik in deze ure
gekomen. Matth. 26:37-39. Luc. 12:50.

28 Vader, verheerlijk uwen naam! Daar kwam dan eene stem uit den hemel, *zeggende:* En ik heb *hem* verheerlijkt, en ik zal *hem* wederom verheerlijken. Joh. 17:1, 5.

29 De schare dan die daar stond en *dit* hoorde, zeide dat er een donderslag geschied was; anderen zeiden: Een Engel heeft tot hem gesproken.

30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.

31 Nu is het oordeel dezer wereld: nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden; Joh. 16:11; 14:30.

32 en ik, zoo wanneer ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ze allen tot mij trekken. Joh. 3:14; 8:28.

33 (En dit zeide hij, beteekenende hoedanigen dood hij sterven zoude.)

34 De schare antwoordde hem: Wij hebben uit de wet gehoord dat de Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt gíj dat de Zoon des menschen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des menschen? Ps. 110:4. Dan. 7:14.

35 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd is het licht bij ulieden: wandelt terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange; en die in de duisternis wandelt, weet niet waar hij henengaat. Joh. 1:9; 8:12.

36 Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn. — Deze dingen sprak Jezus, en weggaande, verborg hij zich van hen.

37 En hoewel hij zoovele teekenen voor hen gedaan had, *nochtans* geloofden zij in hem niet,

38 opdat het woord van Jesaja den Profeet vervuld wierd, dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd, en wien is de arm des Heeren geopenbaard? Jes. 53:1. Rom. 10:16.

39 Daarom konden zij niet gelooven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:

40 Hij heeft hunne oogen verblind en hun hart verhard, opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart *niet* verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze.
Hand. 28:26, 27. Jes. 6:9, 10. Matth. 13:14, 15.

41 Dit zeide Jesaja, toen hij zijne heerlijkheid zag en van hem sprak. Jes. 6:1.

42 Nochtans geloofden óok zelfs velen uit de oversten in hem; maar om der Farizeeërs wil beleden zij het niet, opdat zij uit de Synagoge niet zouden geworpen worden; Joh. 7:13; 9:22.

43 want zij hadden de eere der menschen lief, meer dan de eere Gods. Joh. 5:44.

44 En Jezus riep en zeide: Die in mij gelooft, gelooft in míj niet, maar in dengene die mij gezonden heeft;

45 en die mij ziet, die ziet dengene die mij gezonden heeft. Joh. 8:19; 14:9.

46 Ik ben een licht in de wereld gekomen, opdat een iegelijk die in mij gelooft, in de duisternis niet blijve. Joh. 8:12.

47 En indien iemand mijne woorden gehoord en niet geloofd zal hebben, ìk oordeel hem niet; want ik ben niet gekomen opdat ik de wereld oordeele, maar opdat ik de wereld zalig make. Joh. 3:17-19.

48 Die mij verwerpt en mijne woorden niet ontvangt, heeft die hem oordeelt: het woord dat ik gesproken heb, dàt zal hem oordeelen ten laatsten dage.

49 Want ik heb uit mijzelven niet gesproken; maar de Vader die mij gezonden heeft, die heeft mij een gebod gegeven, wat ik zeggen zal en wat ik spreken zal.
Joh. 7:16; 14:10.

50 En ik weet dat zijn gebod het eeuwige leven is. Hetgeen ik dan spreek, dat spreek ik alzóó gelijk mij de Vader gezegd heeft.
Joh. 6:63.

HOOFDSTUK 13.

EN vóór het feest van het Pascha, Jezus wetende dat zijne ure gekomen was, dat hij uit deze wereld zoude overgaan tot den Vader, alzoo hij de zijnen die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft hij ze liefgehad tot het einde. Matth. 26:2.

2 En als het avondmaal gedaan was (toen nu de duivel in het hart van Judas Simons *zoon* Iskariot gegeven had dat hij hem verraden zoude), vs. 27.

3 Jezus wetende dat de Vader hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat hij van God uitgegaan was en tot God henenging, Joh. 3:35; 16:28.

4 stond op van het avondmaal, en leide *zijne* kleederen af, en nemende een linnen doek, omgordde zichzelven;

5 daarna goot hij water in het bekken, en begon de voeten der discipelen te wasschen, en af te drogen met den linnen doek waarmede hij omgord was.

6 Hij dan kwam tot Simon Petrus, en die zeide tot hem: Heere, zult gíj mij de voeten wasschen?

7 Jezus antwoordde en zeide tot hem:
Wat ik doe weet gij nu niet, maar gij
zult het na dezen verstaan.
8 Petrus zeide tot hem: Gij zult mijne
voeten niet wasschen in der eeuwigheid.
Jezus antwoordde hem: Indien ik u niet
wasch, gij hebt geen deel met mij.
9 Simon Petrus zeide tot hem: Heere,
niet alleen mijne voeten, maar ook de handen
en het hoofd.
10 Jezus zeide tot hem: Die gewasschen
is, heeft niet van noode dan de voeten te
wasschen, maar is geheel rein; en gijlieden
zijt rein, doch niet allen. Joh. 15:3.
11 Want hij wist wie hem verraden
zoude; daarom zeide hij: Gij zijt niet
allen rein. Joh. 6:64.
12 Als hij dan hunne voeten gewasschen
en zijne kleederen genomen had, zat hij
wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat
gij wat ik ulieden gedaan heb?
13 Gij heet mij Meester en Heere, en
gij zegt wèl, want ik ben het.
Matth. 23:8, 10.
14 Indien dan ik, de Heere en de Meester,
uwe voeten gewasschen heb, zoo zijt gíj
ook schuldig elkanders voeten te wasschen;
Luc. 22:24-27.
15 want ik heb u een voorbeeld gegeven,
opdat gelijkerwijs ik u gedaan heb,
gijlieden óók doet. 1 Petr. 2:21.
16 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, een
dienstknecht is niet meerder dan zijn
heer, noch een gezant meerder dan die
hem gezonden heeft. Joh. 15:20. Matth. 10:24.
17 Indien gij deze dingen weet, zalig
zijt gij zoo gij dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen: ik weet
welke ik uitverkoren heb; maar *dit geschiedt*
opdat de Schrift vervuld worde:
Die met mij het brood eet, heeft tegen
mij zijne verzenen opgeheven. Ps. 41:10.
19 Van nu zeg ik het ulieden eer het
geschied is, opdat wanneer het geschied
zal zijn, gij gelooven moogt dat ik het
ben. Joh. 14:29.
20 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, zoo
ik iemand zend, wie *dien* ontvangt, die
ontvangt míj; en wie míj ontvangt, die
ontvangt Hem die mij gezonden heeft.
Matth. 10:40. Luc. 9:48.
21 Jezus deze dingen gezegd hebbende,
werd ontroerd in den geest, en betuigde
en zeide: Voorwaar, voorwaar ik zeg u,
dat een van ulieden mij zal verraden.
Matth. 26:21-25. Marc. 14:18-21. Luc. 22:21-23.
22 De discipelen dan zagen op elkander,
twijfelende van wien hij *dat* zeide. Joh. 12:27.
23 En een van zijne discipelen was aanzittende
in den schoot van Jezus, welken
Jezus liefhad. Joh. 19:26; 20:2; 21:7, 20.
24 Simon Petrus dan wenkte dezen dat
hij vragen zoude, wie hij toch ware van
welken hij *dit* zeide.
25 En deze vallende op de borst van
Jezus, zeide tot hem: Heere, wie is het?
26 Jezus antwoordde: Deze is het, wien
ik de bete, als ik ze ingedoopt heb, geven
zal. En als hij de bete ingedoopt had,
gaf hij ze Judas Simons *zoon* Iskariot.
27 En na de bete, toen voer de satan
in hem. Jezus dan zeide tot hem: Wat
gij doet, doe het haastelijk.
28 En dit verstond niemand dergenen
die aanzaten, waartoe hij hem *dat* zeide;
29 want sommigen meenden, dewijl Judas
de beurs had, dat hem Jezus zeide:
Koop hetgeen wij van noode hebben tot
het feest; of, dat hij den armen wat geven
zoude. Joh. 12:6.
30 Hij dan de bete genomen hebbende,
ging terstond uit; en het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus:
Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt,
en God is in hem verheerlijkt.
Joh. 12:23; 17:1.
32 Indien God in hem verheerlijkt is,
zoo zal ook God hem verheerlijken in
Zichzelven, en Hij zal hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens, nog een kleinen *tijd*
ben ik bij u. Gij zult mij zoeken, en
gelijk ik den Joden gezegd heb: Waar
ik henenga kunt gíj niet komen, *alzóó*
zeg ik ulieden nu ook. Joh. 7:33, 34; 8:21.
34 Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander
liefhebt; gelijk ik u liefgehad heb,
dat ook gij elkander liefhebt. Joh. 15:12, 17.
35 Hieraan zullen zij allen bekennen
dat gij míjne discipelen zijt, zoo gij liefde
hebt onder elkander.
36 Simon Petrus zeide tot hem: Heere,
waar gaat gij henen? Jezus antwoordde
hem: Waar ik henenga, kunt gij mij nu
niet volgen, maar gij zult mij namaals
volgen.
37 Petrus zeide tot hem: Heere, waarom
kan ik u nu niet volgen? Ik zal mijn leven
voor u zetten. Matth. 26:33, 34.
Marc. 14:29, 30. Luc. 22:33, 34.
38 Jezus antwoordde hem: Zult gij uw
leven voor mij zetten? Voorwaar, voor-

waar zeg ik u, de haan zal niet kraaien totdat gij mij driemaal verloochend zult hebben.

HOOFDSTUK 14.

UW hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in mij. vs. 27*b*.
2 In het huis mijns Vaders zijn vele woningen: anderszins zoo zoude ik het u gezegd hebben; ik ga henen om u plaats te bereiden.
3 En zoo wanneer ik henen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zoo kom ik weder en zal u tot mij nemen, opdat gij óók zijn moogt waar ìk ben.
Joh. 12:26; 17:24.
4 En waar ik henenga, weet gij, en den weg weet gij. Joh. 16:5, 28.
5 Thomas zeide tot hem: Heere, wij weten niet waar gij henengaat, en hoe kunnen wij den weg weten?
6 Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven: niemand komt tot den Vader dan door mij.
7 Indien gijlieden mij gekend hadt, zoo zoudt gij ook mijnen Vader gekend hebben; en van nu kent gij Hem en hebt Hem gezien.
8 Filippus zeide tot hem: Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg.
9 Jezus zeide tot hem: Ben ik zoo langen tijd met ulieden, en hebt gij mij niet gekend, Filippus? Die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien: en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? Joh. 10.30; 12.45.
10 Gelooft gij niet dat ik in den Vader *ben*, en de Vader in mij is? De woorden die ik tot ulieden spreek, spreek ik van mijzelven niet, maar de Vader die in mij blijft, die doet de werken. vs. 24. Joh. 12:49.
11 Gelooft mij dat ik in den Vader *ben*, en de Vader in mij is; en indien niet, zoo gelooft mij om de werken zelve.
Joh. 10:37, 38.
12 Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, die in mij gelooft, de werken die ìk doe, zal hij óók doen, en zal meerdere doen dan deze; want ik ga henen tot mijnen Vader,
13 en zoo wat gij begeeren zult in mijnen naam, dat zal ik doen, opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde.
Joh. 15:7; 16:23. Matth. 21:22.
14 Zoo gij iets begeeren zult in mijnen naam, ik zal het doen.
15 Indien gij mij liefhebt, zoo bewaart mijne geboden: Joh. 15:10.
16 en ik zal den Vader bidden, en Hij zal u eenen anderen Trooster geven, opdat hij bij u blijve in der eeuwigheid,
vs. 26. Joh. 15:26; 16:7, 13.
17 *namelijk* den Geest der waarheid, welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet en kent hem niet; maar gíj kent hem, want hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. 1 Cor. 2:14.
18 Ik zal u geen weezen laten, ik kom *weder* tot u. vs. 23. Joh. 16:22.
19 Nog een kleinen *tijd* en de wereld zal mij niet meer zien; maar gíj zult mij zien, want ìk leef en gíj zult leven.
Joh. 16:16.
20 In dien dag zult gij bekennen dat ik in mijnen Vader *ben*, en gij in mij, en ik in u. Joh. 17:21.
21 Die mijne geboden heeft en dezelve bewaart, die is het die mij liefheeft; en die mij liefheeft, zal van mijnen Vader geliefd worden; en ìk zal hem liefhebben, en ik zal mijzelven aan hem openbaren. vs. 15.
22 Judas, niet de Iskariot, zeide tot hem: Heere, wat is het, dat gij uzelven aan ons zult openbaren en niet aan de wereld? Luc. 6:16.
23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zoo iemand mij liefheeft, die zal mijn Woord bewaren; en mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken.
24 Die mij niet liefheeft, die bewaart mijne woorden niet; en het Woord dat gijlieden hoort, is het mijne niet, maar des Vaders die mij gezonden heeft. Joh. 7:16.
25 Deze dingen heb ik tot u gesproken, bij u blijvende;
26 maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in mijnen naam, díe zal u alles leeren, en zal u indachtig maken alles wat ik u gezegd heb,
Joh. 16:13.
27 Vrede laat ik u, mijnen vrede geef ik u: niet gelijkerwijs de wereld *hem* geeft, geef ìk *hem* u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd. vs. 1; Joh. 16:33.
28 Gij hebt gehoord dat ik tot u gezegd heb: Ik ga henen en kom *weder* tot u. Indien gij mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden omdat ik gezegd heb: Ik ga henen tot den Vader; want mijn Vader is meerder dan ik. vs. 3, 18.
29 En nu heb ik het u gezegd eer het geschied is, opdat wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt. Joh. 13:19.

30 Ik zal niet veel meer met u spreken; want de overste dezer wereld komt, en heeft aan mij niets; Joh. 12:31; 16.11.

31 maar opdat de wereld wete dat ik den Vader liefheb, en alzóó doe gelijkerwijs mij de Vader geboden heeft: staat op, laat ons van hier gaan. Joh. 10:18.

HOOFDSTUK 15.

IK ben de ware wijnstok, en mijn Vader is de landman.

2 Alle rank die in mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg, en alle die vrucht draagt, die reinigt Hij opdat zij meer vrucht drage.

3 Gijlieden zijt nu rein om het woord dat ik tot u gesproken heb; Joh. 13:10.

4 blijft in mij, en ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zoo zij niet in den wijnstok blijft, alzóó ook gij niet, zoo gij in mij niet blijft.

5 Ik ben de wijnstok, *en* gij de ranken: die in mij blijft, en ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder mij kunt gij niets doen.

6 Zoo iemand in mij niet blijft, die is buitengeworpen gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in 't vuur, en zij worden verbrand. Ezech. 15:4. Matth. 3:10.

7 Indien gij in mij blijft en mijne woorden in u blijven, zoo wat gij wilt zult gij begeeren, en het zal u geschieden. Joh. 14:13.

8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult mijne discipelen zijn. Matth. 5:16.

9 Gelijkerwijs de Vader mij liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad: blijft in deze mijne liefde.

10 Indien gij mijne geboden bewaart, zoo zult gij in mijne liefde blijven, gelijkerwijs ik de geboden mijns Vaders bewaard heb en blijf in zijne liefde. Joh. 14 15.

11 Deze dingen heb ik tot u gesproken opdat mijne blijdschap in u blijve en uwe blijdschap vervuld worde. Joh. 17:13.

12 Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt gelijkerwijs ik u liefgehad heb. Joh. 13:34.

13 Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden. 1 Joh. 3:16.

14 Gij zijt mijne vrienden, zoo gij doet wat ik u gebied. Joh. 8:31.

15 Ik heet u niet meer dienstknechten, want de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet; maar ik heb u vrienden genoemd, want al wat ik van mijnen Vader gehoord heb, *dat* heb ik u bekend gemaakt. Joh. 8:26.

16 Gij hebt mij niet uitverkoren, maar ik heb u uitverkoren, en ik heb u gesteld dat gij zoudt henengaan en vrucht dragen, en *dat* uwe vrucht blijve; opdat zoo wat gij van den Vader begeeren zult in mijnen naam, Hij u *dat* geve. Joh. 6:70; 13:18; 14:13.

17 Dit gebied ik u, opdat gij elkander liefhebt. vs. 12.

18 Indien u de wereld haat, zoo weet dat zij mij eer dan u gehaat heeft. Joh. 7:7. 1 Joh. 3:13.

19 Indien gij van de wereld waart, zoo zoude de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. Joh. 17:14.

20 Gedenkt het woord dat ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij míj vervolgd hebben, zij zullen ook ú vervolgen; indien zij míjn woord bewaard hebben, zij zullen ook het úwe bewaren. Joh. 13:16; 16:2, 33.

21 Maar alle deze dingen zullen zij u doen om mijns naams wil, omdat zij Hem niet kennen die mij gezonden heeft. Joh. 16:3.

22 Indien ik niet gekomen ware en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hunne zonde. Joh. 9:41.

23 Die míj haat, die haat ook mijnen Vader. Joh. 5:23.

24 Indien ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beide mij en mijnen Vader gehaat. Joh. 7:31; 10:37, 38.

25 Maar *dit geschiedt* opdat het woord vervuld worde dat in hunne wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat. Ps. 69:5; 109:3.

26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u zenden zal van den Vader, *namelijk* de Geest der waarheid die van den Vader uitgaat, díe zal van mij getuigen; Joh. 14:16.

27 en gij zult óók getuigen, want gij zijt van den beginne met mij geweest. Hand. 1:8.

HOOFDSTUK 16.

DEZE dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt.

2 Zij zullen u uit de Synagogen werpen;

ja de ure komt, dat een iegelijk die u
zal dooden, zal meenen Gode eenen dienst
te doen. Joh. 9:22.
3 En deze dingen zullen zij u doen,
omdat zij den Vader niet gekend hebben
noch mij. Joh. 15:21.
4 Maar deze dingen heb ik tot u gespro-
ken, opdat wanneer de ure zal gekomen
zijn, gij aan dezelve moogt gedenken, dat
ik ze u gezegd heb. Doch deze dingen
heb ik u van het begin niet gezegd, om-
dat ik bij ulieden was; Joh. 13:19.
5 en nu ga ik henen tot dengene die mij
gezonden heeft, en niemand van u vraagt
mij: Waar gaat gij henen? vs. 10, 16, 28.
6 Maar omdat ik deze dingen tot u ge-
sproken heb, zoo heeft de droefheid uw
hart vervuld.
7 Doch ik zeg u de waarheid, het is
u nut dat ik wegga; want indien ik niet
wegga, zoo zal de Trooster tot u niet
komen; maar indien ik henenga, zoo zal
ik hem tot u zenden. Joh. 14:16.
8 En die gekomen zijnde, zal de wereld
overtuigen van zonde, en van gerechtig-
heid, en van oordeel:
9 van zonde, omdat zij in mij niet ge-
looven; Joh. 3:18.
10 en van gerechtigheid, omdat ik tot
mijnen Vader henenga, en gij zult mij
niet meer zien;
11 en van oordeel, omdat de overste
dezer wereld geoordeeld is. Joh. 12:31.
12 Nog vele dingen heb ik u te zeg-
gen, doch gij kunt die nú niet dragen;
13 maar wanneer díe zal gekomen zijn,
namelijk de Geest der waarheid, hij zal
u in al de waarheid leiden; want hij zal
van zichzelven niet spreken, maar zoo wat
hij zal gehoord hebben, zal hij spreken
en de toekomende dingen zal hij u ver-
kondigen. Joh. 14:26.
14 Die zal mij verheerlijken; want hij
zal het uit het mijne nemen, en zal het
u verkondigen.
15 Al wat de Vader heeft, is mijne: daar-
om heb ik gezegd dat hij het uit het mijne
zal nemen en u verkondigen. Joh. 17:10.
16 Een kleinen *tijd* en gij zult mij niet
zien, en wederom een kleinen *tijd* en gij
zult mij zien; want ik ga henen tot den
Vader. Joh. 14:19.
17 *Sommigen* dan uit zijne discipelen
zeiden tot elkander: Wat is dit dat hij
tot ons zegt: Een kleinen *tijd* en gij zult
mij niet zien, en wederom een kleinen *tijd*
en gij zult mij zien; en: Want ik ga
henen tot den Vader?
18 Zij zeiden dan: Wat is dit dat hij
zegt: Een kleinen *tijd?* Wij weten niet
wat hij zegt.
19 Jezus dan bekende dat zij hem wilden
vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daar-
van onder elkander, dat ik gezegd heb:
Een kleinen *tijd* en gij zult mij niet zien,
en wederom een kleinen *tijd* en gij zult
mij zien?
20 Voorwaar, voorwaar ik zeg u, dat gij
zult schreien en klaaglijk weenen, maar
de wereld zal zich verblijden; en gij zult
bedroefd zijn, maar uwe droefheid zal tot
blijdschap worden.
21 Eene vrouw wanneer zij baart, heeft
droefheid, dewijl hare ure gekomen is;
maar wanneer zij het kindeken gebaard
heeft, zoo gedenkt zij de benauwdheid
niet meer, om de blijdschap dat een
mensch ter wereld geboren is.
22 En gij dan hebt nu wel droefheid,
maar ik zal u wederzien, en uw hart zal
zich verblijden, en niemand zal uwe blijd-
schap van u wegnemen; Joh. 14.19, 23.
23 en in dien dag zult gij mij niets vra-
gen. Voorwaar, voorwaar ik zeg u, al wat
gij den Vader zult bidden in mijnen naam,
dat zal Hij u geven. Joh. 14:13.
24 Tot nog toe hebt gij niets gebeden
in mijnen naam: bidt en gij zult ontvan-
gen opdat uwe blijdschap vervuld zij.
Joh. 15:11; 17:13.
25 Deze dingen heb ik door gelijkenissen
tot u gesproken; maar de ure komt dat
ik niet meer door gelijkenissen tot u spre-
ken zal, maar u vrijuit van den Vader
zal verkondigen.
26 In dien dag zult gij in mijnen naam
bidden; en ik zeg u niet dat ìk den Va-
der voor u bidden zal;
27 want de Vader zelf heeft u lief, dewijl
gij mij liefgehad hebt, en hebt geloofd dat
ik van God ben uitgegaan. Joh. 14:21; 17:8.
28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en
ben in de wereld gekomen; wederom ver-
laat ik de wereld, en ga henen tot den
Vader. Joh. 13:3.
29 Zijne discipelen zeiden tot hem: Zie,
nú spreekt gij vrijuit en zegt geene ge-
lijkenis; vs. 25.
30 nu weten wij dat gij alle dingen
weet, en gij hebt niet van noode dat u
iemand vrage: hierom gelooven wij dat
gij van God uitgegaan zijt.

31 Jezus antwoordde hun: Glooft gij nu?

32 Zie, de ure komt en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden een iegelijk naar het zijne en gij mij alléén zult laten. En *nochtans* ben ik niet alléén; want de Vader is met mij. Matth. 26:31, 56. Joh. 8:29.

33 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij in mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, ìk heb de wereld overwonnen. Joh. 16:11.

HOOFDSTUK 17.

DIT heeft Jezus gesproken, en hij hief zijne oogen op naar den hemel, en zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon U verheerlijke, Joh. 12:23; 13:31, 32.

2 gelijkerwijs Gij hem macht gegeven hebt over alle vleesch, opdat al wat Gij hem gegeven hebt, hij hun het eeuwige leven geve. Joh. 3:35.

3 En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus dien Gij gezonden hebt. Joh. 5:24. 1 Joh. 5:20.

4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde, ik heb voleindigd het werk dat Gij mij gegeven hebt om te doen: Joh. 4:34.

5 en nu verheerlijk mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die ik bij U had eer de wereld was.

6 Ik heb uwen naam geopenbaard den menschen die Gij mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren uwe, en Gij hebt mij dezelven gegeven, en zij hebben uw Woord bewaard.

7 Nu hebben zij bekend dat alles wat Gij mij gegeven hebt, van U is;

8 want de woorden die Gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben waarlijk bekend dat ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd dat Gíj mij gezonden hebt. vs. 25. Joh. 16:27.

9 Ik bid voor hen; ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij mij gegeven hebt, want zij zijn uwe; Joh. 14:16.

10 en al het mijne is uwe, en het uwe is mijne; en ik ben in hen verheerlijkt. Joh. 16:15.

11 En ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld, en ik kom tot U. Heilige Vader, bewaar ze in uwen naam, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij één zijn gelijk als wij. vs. 22.

12 Toen ik met hen in de wereld was, bewaarde ìk ze in uwen naam: die Gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde. Joh. 13:18.

13 Maar nu kom ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelve. Joh. 15:11.

14 Ik heb hun uw Woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ìk van de wereld niet ben. Joh. 15:19.

15 Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den booze.

16 Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs ìk van de wereld niet ben.

17 Heilig ze in uwe waarheid: uw Woord is de waarheid.

18 Gelijkerwijs Gij mij gezonden hebt in de wereld, *alzóó* heb ik hen ook in de wereld gezonden; Joh. 20:21.

19 en ik heilig mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid. Hebr. 2:11.

20 En ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen die door hun woord in mij gelooven zullen:

21 opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader, in mij, en ik in U, dat ook zij in ons één zijn, opdat de wereld geloove dat Gíj mij gezonden hebt. vs. 11.

22 En ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij één zijn gelijk als wij één zijn: vs. 5.

23 ik in hen, en Gij in mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne dat Gíj mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt gelijk Gij míj liefgehad hebt.

24 Vader, ik wil dat waar ik ben, ook díe bij mij zijn die Gij mij gegeven hebt, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen die Gij mij gegeven hebt; want Gij hebt mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld. Joh. 12:26; 14:3.

25 Rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend: maar ìk heb U gekend, en dezen hebben bekend dat Gíj mij gezonden hebt; Joh. 15:21; 16:3; vs. 8.

26 en ik heb hun uwen naam bekend gemaakt en zal *hem* bekend maken, opdat de liefde waarmede Gij mij liefgehad hebt in hen zij, en ik in hen. Joh. 15:9

HOOFDSTUK 18.

JEZUS dit gezegd hebbende, ging uit met
zijne discipelen over de beek Kedron,
waar een hof was, in welken hij ging en
zijne discipelen. Matth. 26:30-36.
2 En Judas die hem verried, wist óók
die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls
vergaderd was geweest met zijne disci-
pelen. Luc. 21:37.
3 Judas dan, genomen hebbende de
bende *krijgsknechten* en *eenige* dienaars
van de Overpriesters en Farizeërs, kwam
aldaar met lantaarnen en fakkelen en wa-
penen. Matth. 26:47. Marc. 14:43. Luc. 22:47.
4 Jezus dan, wetende alles wat over
hem komen zoude, ging uit en zeide tot
hen: Wien zoekt gij?
5 Zij antwoordden hem: Jezus den Naza-
rener. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En
Judas die hem verried, stond óók bij hen.
6 Als hij dan tot hen zeide: Ik ben het,
gingen zij achterwaarts en vielen ter aarde.
7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien
zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Na-
zarener.
8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd
dat ik het ben: indien gij dan míj zoekt,
zoo laat dezen henengaan.
9 Opdat het woord vervuld zoude wor-
den dat hij gezegd had: Uit degenen die
Gij mij gegeven hebt, heb ik niemand ver-
loren. Joh. 17:12.
10 Simon Petrus dan, hebbende een
zwaard, trok hetzelve *uit*, en sloeg des
Hoogepriesters dienstknecht en hieuw
zijn rechteroor af: en de naam van den
dienstknecht was Malchus.
Matth. 26:51, 52. Marc. 14.47. Luc. 22:50.
11 Jezus dan zeide tot Petrus: Steek
uw zwaard in de scheede. De drinkbeker
dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik
dien niet drinken? Matth. 26:42.
12 De bende dan en de overste over
duizend en de dienaars der Joden na-
men Jezus gezamenlijk en bonden hem,
Matth. 26.57. Marc. 14:53. Luc. 22.54.
13 en leidden hem henen, eerst tot
Annas; want hij was de vrouwsvader
van Kajafas, welke deszelven jaars Hoo-
gepriester was. Luc. 3:2. Hand. 4:6.
14 Kajafas nu was degene die den Jo-
den geraden had, dat het nut was dat één
mensch voor het volk stierve. Joh. 11:50.
15 En Simon Petrus volgde Jezus, en
een ander discipel; deze discipel nu was
den Hoogepriester bekend, en ging met
Jezus in des Hoogepriesters zaal.
Matth. 26:58.
16 En Petrus stond buiten aan de deur.
De andere discipel dan, die den Hooge-
priester bekend was, ging uit en sprak
met de deurwaarster, en bracht Petrus in.
Joh. 20:2.
17 De dienstmaagd dan, die de deurwaar-
ster was, zeide tot Petrus: Zijt ook gij niet
uit de discipelen van dezen mensch? Hij
zeide: Ik ben niet. Matth. 26:69, 70.
18 En de dienstknechten en de dienaars
stonden, hebbende een kolenvuur gemaakt,
omdat het koud was, en warmden zich.
Petrus stond bij hen en warmde zich.
19 De Hoogepriester dan vraagde Jezus
van zijne discipelen en van zijne leer.
20 Jezus antwoordde hem: Ik heb vrij-
uit gesproken tot de wereld; ik heb allen
tijd geleerd in de Synagoge en in den
Tempel, waar de Joden van alle plaat-
sen te zamen komen, en in 't verborgen
heb ik niets gesproken: Matth. 26:55.
21 wat ondervraagt gij mij? Ondervraag
degenen die het gehoord hebben, wat ik
tot hen gesproken heb; zie, dezen weten
wat ik gezegd heb.
22 En als hij dit zeide, gaf een van de
dienaren, die daarbij stond, Jezus eenen
kinnebakslag, zeggende: Antwoordt gij
alzóó den Hoogepriester?
23 Jezus antwoordde hem: Indien ik kwa-
lijk gesproken heb, betuig van het kwade;
en indien wèl, waarom slaat gij mij?
24 (Annas dan had hem gebonden ge-
zonden tot Kajafas den Hoogepriester.)
25 En Simon Petrus stond en warmde
zich; zij zeiden dan tot hem: Zijt ook
gij niet uit zijne discipelen? Hij loochende
het, en zeide: Ik ben niet. Matth. 26:71-75.
Marc. 14:69-72. Luc. 22:58-62.
26 Een van de dienstknechten des Hoo-
gepriesters, die maagschap was van den-
gene dien Petrus het oor afgehouwen
had, zeide: Heb ik u niet gezien in den
hof met hem?
27 Petrus dan loochende het wederom:
en terstond kraaide de haan. Joh. 13:38.
28 Zij dan leidden Jezus van Kajafas in
het Rechthuis; en het was 's morgens
vroeg. En zij gingen niet in het Recht-
huis, opdat zij niet verontreinigd zouden
worden, maar opdat zij het Pascha eten
mochten. Matt. 27:2. Marc. 15:1. Luc. 23:1.
29 Pilatus dan ging tot hen uit, en

zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?

30 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien deze geen kwaaddoener ware, zoo zouden wij hem u niet overgeleverd hebben.

31 Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gíj hem en oordeelt hem naar uwe wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te dooden.

32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat hij gezegd had, beteekenende hoedanigen dood hij sterven zoude.
Joh. 12:32. Matth. 20:19.

33 Pilatus dan ging wederom in het Rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot hem: Zijt gíj de Koning der Joden?
Matth. 27:11. Marc. 15:2. Luc. 23:3.

34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelven, of hebben het u anderen van mij gezegd?

35 Pilatus antwoordde: Ben ìk een Jood? Uw volk en de Overpriesters hebben u aan mij overgeleverd: wat hebt gij gedaan?

36 Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld: indien mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zoo zouden mijne dienaars gestreden hebben, opdat ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nu is mijn Koninkrijk niet van hier. vs. 11*a*.

37 Pilatus dan zeide tot hem: Zijt gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt dat ik een Koning ben. Hiertoe ben ik geboren en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis geven zoude. Een iegelijk die uit de waarheid is, hoort mijne stem. Joh. 8:47.

38 Pilatus zeide tot hem: Wat is waarheid? En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in hem.
Joh. 19:4, 6. Luc. 23:4.

39 Doch gij hebt eene gewoonte, dat ik u op het Pascha éénen loslaat: wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslate? Matth. 27:15-26. Marc. 15:6-15. Luc. 23:17-25.

40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Bar-Abbas! En Bar-Abbas was een moordenaar.

HOOFDSTUK 19.

TOEN nam Pilatus dan Jezus en geeselde *hem*. Matth. 27:26-30. Marc. 15:15-19. Luc. 23:16.

2 En de krijgsknechten eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten *die* op zijn hoofd, en wierpen hem een purperen kleed om,

3 en zeiden: Wees gegroet gij Koning der Joden! en zij gaven hem kinnebakslagen.

4 Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen: Zie, ik breng hem tot uliedén uit, opdat gij weet dat ik in hem geen schuld vind. Joh. 18:38.

5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed; en *Pilatus* zeide tot hen: Zie, de mensch.

6 Als hem dan de Overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: Kruis *hem*, kruis *hem*! Pilatus zeide tot hen: Neemt gíjlieden hem, en kruist *hem*, want ìk vind in hem geen schuld. Joh. 18:31.

7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet, en naar onze wet moet hij sterven, want hij heeft zichzelven Gods Zoon gemaakt. Lev. 24:16.
Joh. 5:18; 10:33. Matth. 26:63, 64.

8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd,

9 en ging wederom in het Rechthuis, en zeide tot Jezus: Van waar zijt gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.
Matth. 27:13, 14. Marc. 15:4, 5. Luc. 23:9.

10 Pilatus dan zeide tot hem: Spreekt gij tot míj niet? Weet gij niet dat ik macht heb u te kruisigen, en macht heb u los te laten?

11 Jezus antwoordde: Gij zoudt geen macht hebben tegen mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom die mij aan u heeft overgeleverd, heeft grooter zonde.

12 Van toen af zocht Pilatus hem los te laten, maar de Joden riepen, zeggende: Indien gij dezen loslaat, zoo zijt gij des Keizers vriend niet: een iegelijk die zichzelven Koning maakt, wederspreekt den Keizer.

13 Als Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den rechterstoel, in de plaats genaamd Lithostrótos, en in 't Hebreeuwsch Gabbatha.

14 En het was de voorbereiding van het Pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Zie, uw Koning.

15 Maar zij riepen: Neem weg, neem weg, kruis hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uwen Koning kruisigen? De Overpriesters antwoordden: Wij hebben geenen Koning dan den Keizer.

16 Toen gaf hij hem dan hun over, opdat hij gekruist zoude worden. En zij namen Jezus en leidden *hem* weg.
Matth. 27:32-38. Marc. 15:21-27. Luc. 23:32-34, 38.

17 En hij dragende zijn kruis ging uit

naar de *plaats* genaamd Hoofdschedelplaats, welke in 't Hebreeuwsch genaamd wordt Golgotha;

18 alwaar zij hem kruisten, en met hem twee anderen, aan elke zijde éénen, en Jezus in 't midden.

19 En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette *dat* op het kruis; en daar was geschreven: JEZUS DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN.

20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in 't Hebreeuwsch, in 't Grieksch, *en* in 't Latijn.

21 De Overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden, maar dat híj gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.

22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, *dat* heb ik geschreven.

23 De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruist hadden, namen zijne kleederen (en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven;

24 zij dan zeiden tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens *die* zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en over mijne kleeding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan. Ps. 22:19.

25 En bij het kruis van Jezus stonden zijne moeder, en zijn moeders zuster, Maria de *vrouw* van Klopas, en Maria Magdaléna. Matth. 27:55, 56.

26 Jezus nu, ziende *zijne* moeder, en den discipel dien hij liefhad daarbij staande, zeide tot zijne moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Joh. 20:2; 21:7.

27 Daarna zeide hij tot den discipel: Zie, uwe moeder. En van die ure aannam haar de discipel in zijn *huis*.

28 Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zoude vervuld worden, zeide: Mij dorst. Ps. 69:22.

29 Daar stond dan een vat vol edik, en zij vulden eene spons met edik, en omleiden ze met hysop, en brachten ze aan zijnen mond. Matth. 27:48.

30 Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide hij: [a]Het is volbracht, en het hoofd buigende [b]gaf den geest. a Joh. 17:4 b Matth. 27:50.

31 De Joden dan, [a]opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, [b]dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus dat hunne beenen zouden gebroken en zij weggenomen worden.

a Deut. 21:22, 23. b Marc. 15:42.

32 De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de beenen des eersten en des anderen die met hem gekruist was,

33 maar komende tot Jezus, als zij zagen dat hij nu gestorven was, zoo braken zij zijne beenen niet,

34 maar een der krijgsknechten doorstak zijne zijde met eene speer, en terstond kwam daar bloed en water uit.

35 En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijne getuigenis is waarachtig, en hij weet dat hij zegt hetgeen dat waar is, opdat ook gij gelooven moogt. Joh. 21:24.

36 Want deze dingen zijn geschied opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van hem zal verbroken worden; Ps. 34:21.

37 en wederom zegt eene andere Schrift: Zij zullen zien in welken zij gestoken hebben. Zach. 12:10.

38 En daarna Jozef van Arimathéa (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreeze der Joden) bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg.

Matth. 27:57-61. Marc. 15:42-47. Luc. 23:50-56.

39 En Nicodémus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden *gewicht*. Joh. 3:1; 7:50.

40 Zij namen dan het lichaam van Jezus en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.

41 En daar was in de plaats waar hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest:

42 aldaar dan leiden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

HOOFDSTUK 20.

EN op den eersten *dag* der week ging Maria Magdaléna vroeg, als het nog duister was, naar het graf, en zag den steen van het graf weggenomen.

Matth. 28:1-10. Marc. 16:1-11. Luc. 24:1-12.

2 Zij liep dan en kwam tot Simon Pe-

trus en tot den anderen discipel, welken
Jezus liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben
den Heere weggenomen uit het graf,
en wij weten niet waar zij hem gelegd
hebben. Joh. 13:23.
3 Petrus dan ging uit, en de andere
discipel, en zij kwamen tot het graf;
4 en deze twee liepen te gelijk. En de
andere discipel liep vooruit, sneller dan
Petrus, en kwam eerst tot het graf;
5 en als hij nederbukte, zag hij de doeken
liggen, nochtans ging hij *daar* niet in.
6 Simon Petrus dan kwam en volgde
hem, en ging in het graf, en zag de
doeken liggen;
7 en den zweetdoek, die op zijn hoofd
geweest was, *zag hij* niet bij de doeken
liggen, maar afzonderlijk in eene *andere*
plaats samengerold. Joh. 19:40.
8 Toen ging dan ook de andere discipel
*daar*in, die eerst tot het graf gekomen
was, en zag het en geloofde;
9 want zij wisten nog de Schrift niet,
dat hij van de dooden moest opstaan.
Luc. 24:46.
10 De discipelen dan gingen wederom
naar huis.
11 En Maria stond buiten bij het graf
weenende. Als zij dan weende, bukte zij
in het graf,
12 en zag twee Engelen in witte *kleederen*
zitten, éénen aan het hoofd en éénen
aan de voeten, waar het lichaam van
Jezus gelegen had.
13 En die zeiden tot haar: Vrouw, wat
weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij
mijnen Heere weggenomen hebben, en ik
weet niet waar zij hem gelegd hebben.
14 En als zij dit gezegd had, keerde zij
zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en
zij wist niet dat het Jezus was. Joh. 21:4.
15 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat
weent gij? wien zoekt gij? Zij, meenende
dat het de hovenier was, zeide tot hem:
Heere, zoo gij hem *weg*gedragen hebt,
zeg mij waar gij hem gelegd hebt, en
ik zal hem wegnemen.
16 Jezus zeide tot haar: Maria! Zij zich
omkeerende, zeide tot hem: Rabbouni!
hetwelk is gezegd, Meester.
17 Jezus zeide tot haar: Raak mij niet
aan; want ik ben nog niet opgevaren tot
mijnen Vader; maar ga henen tot mijne
broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot
mijnen Vader en uwen Vader, en *tot*
mijnen God en uwen God. Joh. 16:28.
18 Maria Magdaléna ging en boodschapte
den discipelen, dat zij den Heere gezien
had, en *dat* hij haar dit gezegd had.
19 Als het dan avond was op dien
eersten dag der week, en als de deuren
gesloten waren, waar de discipelen vergaderd
waren, om de vreeze der Joden,
kwam Jezus en stond in het midden,
en zeide tot hen: Vrede zij ulieden.
Luc. 24:36-39, 47-49. Marc. 16:14-16.
20 En dit gezegd hebbende, toonde hij hun
zijne handen en *zijne* zijde. De discipelen
dan werden verblijd als zij den Heere zagen.
21 Jezus dan zeide wederom tot hen:
Vrede zij ulieden. Gelijkerwijs mij de
Vader gezonden heeft, zend ik ook ulieden.
Joh. 17:18.
22 En als hij dit gezegd had, blies hij
op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den
Heiligen Geest.
23 Zoo gij iemands zonden vergeeft, dien
worden ze vergeven; zoo gij iemands *zonden*
houdt, *dien* zijn ze gehouden. Matth. 18:18.
24 En Thomas, een van de twaalve,
gezegd Didymus, was met hen niet, toen
Jezus *daar* kwam. Joh. 11:16.
25 De andere discipelen dan zeiden tot
hem: Wij hebben den Heere gezien!
Doch hij zeide tot hen: Indien ik in
zijne handen niet zie het teeken der nagelen,
en mijnen vinger steek in het
teeken der nagelen, en steek mijne hand
in zijne zijde, ik zal geenszins gelooven.
26 En na acht dagen waren zijne discipelen
wederom binnen, en Thomas met
hen; *en* Jezus kwam als de deuren gesloten
waren, en stond in het midden,
en zeide: Vrede zij ulieden.
27 Daarna zeide hij tot Thomas: Breng
uwen vinger hier, en zie mijne handen, en
breng uwe hand en steek ze in mijne zijde,
en wees niet ongeloovig, maar geloovig.
28 En Thomas antwoordde en zeide tot
hem: Mijn Heere, en mijn God!
29 Jezus zeide tot hem: Omdat gij mij gezien
hebt, Thomas, zoo hebt gij geloofd: zalig
zijn ze die niet zullen gezien hebben en
nochtans zullen geloofd hebben. 1 Petr. 1:8.
30 Jezus dan heeft nog wel vele andere
teekenen in de tegenwoordigheid zijner
discipelen gedaan, die niet zijn geschreven
in dit boek; Joh. 21:25.
31 maar deze zijn geschreven, opdat
gij gelooft dat Jezus is de Christus, de
Zone Gods, en opdat gij geloovende het
leven hebt in zijnen naam.

HOOFDSTUK 21.

NA dezen openbaarde Jezus zichzelven wederom den discipelen aan de zee van Tiberias; en hij openbaarde zich aldus.
2 Daar waren te zamen Simon Petrus, en Thomas gezegd Didymus, en Nathánaël die van Kana in Galiléa was, en de *zonen* van Zebedeüs, en twee andere van zijne discipelen.
3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga visschen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u. Zij gingen uit, en traden terstond in het schip, en in dien nacht vingen zij niets.
4 En als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet dat het Jezus was. Joh. 20:14.
5 Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens, hebt gij niet eenige toespijs? Zij antwoordden hem: Neen.
6 En hij zeide tot hen: Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden. Zij wierpen het dan, en konden hetzelve niet meer trekken vanwege de menigte der visschen.
7 De discipel dan, welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere! Simon Petrus dan hoorende dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want hij was naakt) en wierp zichzelven in de zee. Joh. 13:23.
8 En de andere discipelen kwamen met het scheepken (want zij waren niet ver van het land, maar omtrent tweehonderd ellen), sleepende het net met de visschen.
9 Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en visch daarop liggen, en brood.
10 Jezus zeide tot hen: Brengt van de visschen die gij nu gevangen hebt.
11 Simon Petrus ging op en trok het net op het land, vol groote visschen, *tot* honderd drie en vijftig; en hoewel er zoo vele waren, zoo scheurde het net niet.
12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde hem vragen: Wie zijt gij? wetende dat het de Heere was.
13 Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en de visch desgelijks.
14 Dit nu was de derde maal dat Jezus zijnen discipelen geopenbaard is, nadat hij van de dooden opgewekt was. Joh. 20:19, 26.
15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij liever dan dezen? Hij zeide tot hem: Ja, Heere, gij weet dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Weid mijne lammeren.
16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden male: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem: Ja, Heere, gij weet dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed mijne schapen.
17 Hij zeide tot hem ten derden male: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat hij ten derden male tot hem zeide: Hebt gij mij lief? en zeide tot hem: Heere, gij weet alle dingen, gij weet dat ik u liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid mijne schapen.
18 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, toen gij jonger waart, gorddet gij uzelven en wandeldet alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zoo zult gij uwe handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen waar gij niet wilt. Joh. 13:36.
19 En dit zeide hij, beteekenende met hoedanigen dood hij God verheerlijken zoude. En dit gesproken hebbende, zeide hij tot hem: Volg mij.
20 En Petrus zich omkeerende, zag den discipel volgen welken Jezus liefhad, die ook aan het avondmaal op zijne borst gevallen was en gezegd had: Heere, wie is het die u verraden zal? Joh. 13:23-25.
21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat *zal* deze?
22 Jezus zeide tot hem: Indien ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat gaat het u aan? Volg gij mij. Matth. 16:28.
23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zoude sterven; en Jezus had tot hem niet gezegd dat hij niet sterven zoude, maar: Indien ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat gaat het u aan?
24 Deze is de discipel die van deze dingen getuigt en deze dingen geschreven heeft, en wij weten dat zijn getuigenis waarachtig is. Joh. 19:35.
25 En daar zijn nog vele andere dingen die Jezus gedaan heeft, welke zoo ze elk bijzonder geschreven werden, ik acht dat ook de wereld zelve de geschreven boeken niet zoude bevatten. Amen. Joh. 20:30.

DE HANDELINGEN

DER

HEILIGE APOSTELEN,

BESCHREVEN DOOR LUCAS.

HOOFDSTUK 1.

HET eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus! van al hetgeen dat Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren, Luc. 1:1-4.

2 tot op den dag in welken hij opgenomen is, nadat hij door den Heiligen Geest aan de Apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven;

3 aan welke hij ook, nadat hij geleden had, zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan. Hand. 10:41.

4 En als hij met *hen* vergaderd was, beval hij hun dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij (*zeide hij*) van mij gehoord hebt; Luc. 24:49.

5 want Johannes doopte wel met wáter, maar gíj zult met den Heiligen Geest gedoopt worden niet lang na deze dagen. Luc. 3:16.

6 Zij dan die te zamen gekomen waren vraagden hem, zeggende: Heere, zult gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?

7 En hij zeide tot hen: Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in zijne eigene macht gesteld heeft; Matth. 24:36.

8 maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes die over u komen zal, en gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jeruzalem als in geheel Judéa en Samaria en tot aan het uiterste der aarde. Luc. 24:48-51.

9 En als hij dit gezegd had, werd hij opgenomen daar zij het zagen, en eene wolk nam hem weg van hunne oogen. Marc. 16:19.

10 En als zij hunne oogen naar den hemel hielden terwijl hij henenvoer, zie, twee mannen stonden bij hen in witte kleeding,

11 welke ook zeiden: Gij Galileesche mannen, wat staat gij en ziet òp naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal alzóó komen gelijkerwijs gij hem naar den hemel hebt zien henenvaren. Luc. 21:27. Openb. 1:7.

12 Toen keerden zij weder naar Jeruzalem, van den berg die genaamd wordt de Olijf*berg*, welke is nabij Jeruzalem, liggende *van daar* eene sabbatsreize. Luc. 24:52.

13 En als zij ingekomen waren, gingen zij òp in de opperzaal, waar zij bleven, *namelijk* Petrus en Jacobus, en Johannes, en Andréas, Filippus en Thomas, Bartholomeüs en Mattheüs, Jacobus *de zoon* van Alfeüs, en Simon Zelotes, en Judas *de broeder* van Jacobus. Matth. 10:2-4.

14 Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in 't bidden en smeeken, met de vrouwen, en Maria de moeder van Jezus, en met zijne broeders. Marc. 6:3.

15 En in die dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak (daar was nu eene schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen):

16 Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen die Jezus vingen; vs. 20.

17 want hij was met ons geteld en had het lot dezer bediening verkregen.

18 Deze dan heeft verworven eenen akker door het loon der ongerechtigheid. en voorovergevallen zijnde, is midden opgebarsten, en alle zijne ingewanden zijn uitgestort; Matth. 27:5-8.

19 en het is bekend geworden allen die te Jeruzalem wonen, alzoo dat die akker in hun eigen taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.

20 Want daar staat geschreven in het boek der Psalmen: [a]Zijne woonstede worde woest, en daar zij niemand die in

dezelve wone; en: [b] Een ander neme zijn
opzienersambt. a Ps. 69:26. b Ps. 109:8.
21 Het is dan noodig dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is,
22 beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe in welken hij van ons opgenomen is, één derzelven met ons getuige worde zijner opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias.
24 En zij baden en zeiden: Gij Heere, Gij kenner der harten van allen, wijs van deze twee éénen aan, dien Gij uitverkoren hebt,
25 om te ontvangen het lot dezer bediening en des Apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij henenging in zijn eigen plaats.
26 En zij wierpen hunne loten, en het lot viel op Matthias, en hij werd met gemeene toestemming tot de elf Apostelen gekozen.

HOOFDSTUK 2.

EN als de dag van het Pinkster*feest* vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen.
2 En daar geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van eenen geweldigen gedreven wind, en vervulde het geheele huis waar zij zaten;
3 en van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen:
4 en zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zooals de Geest hun gaf uit te spreken. Hand. 1:5.
5 En daar waren Joden te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen die onder den hemel zijn:
6 en als deze stem geschied was, kwam de menigte te zamen en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken.
7 En zij ontzetten zich allen en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Zie, zijn niet alle dezen die daar spreken, Galileërs?
8 En hoe hooren wij ze een iegelijk in onze eigen taal in welke wij geboren zijn?
9 Parthers en Meders en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopotamië, en Judea, en Cappadocië, Pontus en Azië,
10 en Frygië, en Pamfylië, Egypte, en de deelen van Libyë hetwelk bij Cyrene *ligt*, en uitlandsche Romeinen, beide Joden en Jodengenooten,
11 Cretenzen en Arabieren, wij hooren ze in onze talen de groote werken Gods spreken.
12 En zij ontzetten zich allen en werden twijfelmoedig, zeggende de één tegen den ander: Wat wil toch dit zijn?
13 En anderen spottende, zeiden: Zij zijn vol zoeten wijn.
14 Maar Petrus staande met de elve, verhief zijne stem en sprak tot hen: Gij Joodsche mannen, en gij allen die te Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijne woorden tot uwe ooren ingaan.
15 Want dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is *eerst* de derde ure van den dag.
16 Maar dit is het wat gesproken is door den Profeet Joël:
17 En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God), Ik zal uitstorten van mijnen Geest op alle vleesch, en uwe zonen en uwe dochters zullen profeteeren, en uwe jongelingen zullen gezichten zien, en uwe ouden zullen droomen droomen; Joël 2:28-32.
18 en ook op mijne dienstknechten en op mijne dienstmaagden zal Ik in die dagen van mijnen Geest uitstorten, en zij zullen profeteeren
19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en teekenen op de aarde beneden, bloed en vuur en rookdamp.
20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de groote en doorluchtige dag des Heeren komt.
21 En het zal zijn dat een iegelijk, die den naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden. Rom. 10:13.
22 Gij Israëlietische mannen, hoort deze woorden: Jezus den Nazarener, eenen man van God onder ulieden betoond door krachten en wonderen en teekenen, die God door hem gedaan heeft in 't midden van u, gelijk ook gijzelve weet: Hand. 10:38.
23 dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan *het kruis* gehecht en gedood: Hand. 4:28.
24 welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzoo het niet mogelijk was dat hij van denzelven *dood* zoude gehouden worden.

25 Want David zegt van hem: Ik zag den Heere ten allen tijde vóór mij; want Hij is aan mijne rechter*hand*, opdat ik niet bewogen worde. Ps. 16:8-11.

26 Daarom is mijn hart verblijd en mijne tong verheugt zich, ja ook mijn vleesch zal rusten in hope;

27 want Gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten, en zult uwen Heilige niet *over*geven om verderving te zien.

28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door uw aangezicht.

29 Gij mannen broeders, het is *mij* geoorloofd vrijuit tot u te spreken van den Patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag. 1 Kon. 2:10. Hand. 13:36.

30 Alzoo hij dan een Profeet was, en wist dat God hem met eede gezworen had, dat Hij uit de vrucht zijner lendenen, zooveel het vleesch aangaat, den Christus verwekken zoude, om *hem* op zijnen troon te zetten, 2 Sam. 7:12-16. Ps. 89:4, 5.

31 zoo heeft hij *dit* voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat zijne ziel niet is verlaten in de hel noch zijn vleesch verderving heeft gezien.

32 Dezen Jezus heeft God opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn. Hand. 3:15; 5:30; 10:40.

33 Hij dan door de rechter*hand* Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort dat gij nu ziet en hoort.

34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot mijnen Heere: Zit aan mijne rechter*hand*, Ps. 110:1. Matth. 22:44.

35 totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten.

36 Zoo wete dan zekerlijk het gansche huis Israëls, dat God hem tot eenen Heere en Christus gemaakt heeft, *namelijk* dezen Jezus dien gij gekruist hebt.

37 En als zij *dit* hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere Apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?

38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.

39 Want ú komt de belofte toe, en uwen kinderen, en allen die daar verre zijn, zoovelen als er de Heere onze God toe roepen zal. Efez. 2:13.

40 En met veel meer andere woorden betuigde hij en vermaande *ze*, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht. Fil. 2:15.

41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en daar werden op dien dag *tot hen* toegedaan omtrent drie duizend zielen.

42 En zij waren volhardende in de leer der Apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.

43 En een vreeze kwam over alle ziele, en vele wonderen en teekenen geschiedden door de Apostelen. Hand. 5:12.

44 En allen die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen; Hand. 4:32-35.

45 en zij verkochten *hunne* goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van noode had;

46 en dagelijks eendrachtelijk in den Tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten,

47 en prezen God en hadden genade bij het gansche volk. En de Heere deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden. Hand. 5:14; 6:7; 11:21.

HOOFDSTUK 3.

PETRUS nu en Johannes gingen te zamen op naar den Tempel omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende *ure*.

2 En een zeker man, die kreupel was van zijn moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetten aan de deur des Tempels genaamd de Schoone, om een aalmoes te begeeren van degenen die in den Tempel gingen:

3 welke, Petrus en Johannes ziende als zij in den Tempel zouden ingaan, bad dat hij een aalmoes mocht ontvangen.

4 En Petrus sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.

5 En hij hield *de oogen* op hen, verwachtende dat hij iets van hen zoude ontvangen.

6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb dat geef ik u: in den naam van Jezus Christus den Nazarener, sta op en wandel.

7 En hem grijpende bij de rechterhand, richtte hij *hem* op: en terstond werden zijne voeten en enkelen vast,

8 en hij opspringende, stond en wandel-

de, en ging met hen in den Tempel, wandelende en springende en lovende God.
9 En al het volk zag hem wandelen en
God loven;
10 en zij kenden hem dat hij díe was,
die om een aalmoes gezeten had aan de Schoone poort des Tempels, en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen dat hem geschied was.
11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, *aan* Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof hetwelk Salomo's *voorhof* genaamd wordt, verbaasd zijnde. Hand. 5:12.
12 En Petrus *dat* ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israëlietische mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij *zoo* sterk op òns, alsof wij door onze eigene kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?
13 De God Abrahams en Isaäks en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft zijn Kind Jezus verheerlijkt, welken gíj overgeleverd hebt, en hebt hem verloochend voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde dat men *hem* zoude loslaten;
14 maar gíj hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd dat u een man die een doodslager was, zoude geschonken worden;
15 en den Vorst des levens hebt gij gedood: welken God opgewekt heeft uit de dooden, waarvan wíj getuigen zijn. Hand. 2:32.
16 En door het geloof in zijnen naam heeft zijn naam dezen gesterkt dien gij ziet en kent; en het geloof dat door hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven, in u aller tegenwoordigheid.
17 En nu, broeders, ik weet dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uwe oversten; Luc. 23:34.
18 maar God heeft alzóó vervuld hetgeen Hij door den mond van alle zijne Profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zoude. Luc. 24:26, 27.
19 Betert u dán en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewischt worden, wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren, Hand. 2:38.
20 en Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is:
21 welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van alle zijne heilige Profeten van *alle* eeuw.
22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere uw God zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij: dien zult gij hooren in alles wat hij tot u spreken zal; Deut. 18:15, 18, 19. Hand. 7:37.
23 en het zal geschieden dat alle ziel die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke.
24 En ook alle de Profeten, van Samuël aan en die daarna *gevolgd zijn*, zoovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.
25 Gijlieden zijt kinderen der Profeten, en des Verbonds hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uwen zade zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.
Gen. 12:3; 18:18; 22:18; 26:4; 28:14. Gal. 3:8.
26 God opgewekt hebbende zijn Kind Jezus, heeft denzelve eerst tot ú gezonden, dat hij ulieden zegenen zoude, daarin dat hij een iegelijk *van u* afkeere van uwe boosheden.

HOOFDSTUK 4.

En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de Priesters en de hoofdman des Tempels en de Sadduceërs,
2 zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden en verkondigden in Jezus de opstanding uit de dooden,
3 en zij sloegen de handen aan hen en zetten ze in bewaring tot den anderen dag; want het was nu avond. Hand. 5:18.
4 En velen van degenen die het Woord gehoord hadden, geloofden, en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend.
Hand. 2:41.
5 En het geschiedde des anderen daags, dat hunne oversten en Ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden,
6 en Annas de Hoogepriester, en Kajafas en Johannes en Alexander, en zoovelen er van het Hoogepriesterlijk geslacht waren;
7 en als zij ze in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
Matth. 21:23*b*.
8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: Gij oversten des volks en gij Ouderlingen Israëls,
9 alzoo wij heden gerechtelijk ondervocht worden over de weldaad aan een krank mensch *geschied*, waardoor hij gezond geworden is, Hand. 3:6.

10 zoo zij u allen kennelijk en den ganschen volke Israëls, dat door den naam van Jezus Christus den Nazarener, dien gij gekruist hebt, welken God van de dooden heeft opgewekt, door hem *zeg ik* staat deze hier vóór u gezond. Hand. 3:16.

11 Deze is de steen die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is. Ps. 118:22. Matth. 21:42.

12 En de zaligheid is in geenen andere; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden. Joh. 14:6. 1 Tim. 2:5.

13 Zij nu ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende dat zij ongeleerde en eenvoudige menschen waren, verwonderden zich, en kenden hen dat zij met Jezus geweest waren;

14 en ziende den mensch bij hen staan die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.

15 En hun geboden hebbende uit te gaan buiten den Raad, overleiden zij met elkander,

16 zeggende: Wat zullen wij dezen menschen doen? Want dat er een bekend teeken door hen geschied is, is openbaar aan allen die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen; Joh. 11:47.

17 maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot eenig mensch in dezen naam spreken. Joh. 5:40.

18 En als zij ze geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganschelijk niet zouden spreken noch leeren in den naam van Jezus.

19 Maar Petrus en Johannes antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij of het recht is voor God, ulieden meer te hooren dan God; Hand. 5:29.

20 want wij kunnen niet laten te spreken hetgeen wij gezien en gehoord hebben.

21 Maar zij dreigden ze nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende hoe zij ze straffen zouden, om des volks wil, want zij verheerlijkten allen God over hetgeen dat er geschied was;

22 want de mensch was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teeken der genezing geschied was.

23 En zij losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de Overpriesters en de Ouderlingen tot hen gezegd hadden.

24 En als dezen *dat* hoorden, hieven zij eendrachtelijk *hunne* stem op tot God en zeiden: Heere, Gij zijt de God die gemaakt hebt den hemel en de aarde en de zee en alle dingen die in dezelve zijn;

25 die door den mond Davids uws knechts gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen en hebben de volken ijdele dingen bedacht? Ps. 2:1, 2.

26 De Koningen der aarde zijn *te zamen* opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere en tegen zijnen Gezalfde.

27 Want in waarheid zijn vergaderd tegen uw heilig Kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt, beide Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls,

28 om te doen al wat uwe hand en uw raad te voren bepaald had dat geschieden zoude. Hand. 3:18.

29 En nu *dan*, Heere, zie op hunne dreigingen, en geef uwen dienstknechten met alle vrijmoedigheid uw Woord te spreken,

30 daarin dat Gij uwe hand uitstrekt tot genezing, en dat teekenen en wonderen geschieden door den naam van uw heilig Kind Jezus.

31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats in welke zij vergaderd waren, bewogen, en zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid. Hand. 2:4.

32 En der menigte van degenen die geloofden, was één hart en *ééne* ziel, en niemand zeide dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen. Hand. 2:44.

33 En de Apostelen gaven met groote kracht getuigenis van de opstanding des Heeren Jezus; en er was groote genade over hen allen.

34 Want er was ook niemand onder hen die gebrek had, want zoo velen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte *goederen* en leiden *dien* aan de voeten der Apostelen; Hand. 2:44, 45.

35 en aan een iegelijk werd uitgedeeld naar dat elk van noode had.

36 En Joses, van de Apostelen toegenaamd Barnabas (hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), een Leviet, van geboorte uit Cyprus, Hand. 11:24.

37 alzoo hij eenen akker had, verkocht *dien*, en bracht het geld en leide het aan de voeten der Apostelen.

HOOFDSTUK 5.

EN een zeker man met name Ananías, met Saffíra zijne vrouw, verkocht eene have,

2 en onttrok van den prijs, ook met medeweten zijner vrouw, en bracht een zeker deel en leide *dat* aan de voeten der Apostelen. Hand. 4:34.

3 En Petrus zeide: Ananías, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt en onttrekken van den prijs des lands?

4 Zoo het gebleven ware, bleef het niet uwe, en verkocht zijnde, was het niet in uwe macht? Wat is het dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt den menschen niet gelogen maar Gode.

5 En Ananías deze woorden hoorende, viel neder en gaf den geest. En daar kwam groote vreeze over allen die dit hoorden.

6 En de jongelingen opstaande, schikten hem toe, en droegen *hem* uit, en begroeven *hem.*

7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijne vrouw daar inkwam, niet wetende wat er geschied was.

8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zóóveel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zóóveel.

9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? Zie, de voeten dergenen die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen.

10 En zij viel terstond neder voor zijne voeten, en gaf den geest; en de jongelingen ingekomen zijnde, vonden ze dood, en droegen *ze* uit, en begroeven *ze* bij haren man.

11 En daar kwam groote vreeze over de geheele gemeente en over allen die dit hoorden.

12 En door de handen der Apostelen geschiedden vele teekenen en wonderen onder het volk. En zij waren allen eendrachtelijk in het voorhof Salomo's. Hand. 3:11.

13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield ze in groote achting. Hand. 2:47.

14 En daar werden er meer en meer toegedaan die den Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen:

15 alzoo dat zij de kranken uitdroegen op de straten en leiden op bedden en beddekens, opdat als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwen mocht. Marc. 6:55, 56.

16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken en die van onreine geesten gekweld waren, welke allen genezen werden.

17 En de Hoogepriester stond op, en allen die met hem waren (welke was de sekte der Sadduceërs), en werden vervuld met nijdigheid, Hand. 4:1-3.

18 en sloegen hunne handen aan de Apostelen, en zetten ze in de algemeene gevangenis.

19 Maar de Engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis, en leidde ze uit, en zeide: Hand. 12:7-10.

20 Gaat henen, en staat en spreekt in den Tempel tot het volk alle de woorden dezes levens.

21 Als zij nu *dit* gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den Tempel en leerden. Maar de Hoogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den Raad te zamen, en alle de oudsten der kinderen Israëls, en zonden naar den kerker om hen te halen.

22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet; maar keerden weder en boodschapten *dit,*

23 zeggende: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren, maar als wij *die* geopend hadden, vonden wij niemand daar binnen.

24 Toen nu de *Hooge*priester en de hoofdman des Tempels en de Overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zoude.

25 En daar kwam een en boodschapte hun, zeggende: Zie, de mannen die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den Tempel en leeren het volk.

26 Toen ging de hoofdman henen met de dienaren, en bracht ze, *doch* niet met geweld (want zij vreesden het volk, opdat zij niet gesteenigd wierden); Hand. 4:21.

27 en als zij hen gebracht hadden, stelden zij ze voor den Raad; en de Hoogepriester vraagde hun en zeide:

28 Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd dat gij in dezen naam niet zoudt leeren? En zie, gij hebt met deze uwe leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen mensch over ons brengen. Hand. 4:18.

29 Maar Petrus en de Apostelen ant-

woordden en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan den menschen. Hand. 4:19.

30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, welken gij omgebracht hebt, hangende *hem* aan het hout. Hand. 2:23, 24.

31 Dezen heeft God door zijne rechter*hand* verhoogd *tot* eenen Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekeering en vergeving der zonden. Hand. 2:33.

32 En wij zijn zijne getuigen van deze woorden, en ook de Heilige Geest, welken God gegeven heeft dengenen, die Hem gehoorzaam zijn. Hand. 3:15.

33 Als zij nu *dit* hoorden, berstte hun *het hart*, en zij hielden raad om hen te dooden.

34 Maar een zeker Farizeër stond op in den Raad, met name Gamaliël, een leeraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood dat men de Apostelen een weinig zoude doen buiten*staan*, Hand. 22:3.

35 en zeide tot hen: Gij Israëlietische mannen, ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze menschen.

36 Want vóór deze dagen stond Theudas op, zeggende dat hij wat was, dien een getal van omtrent vierhonderd mannen aanhing, welke is omgebracht, en allen die hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden.

37 Na hem stond òp Judas de Galileër, in de dagen der beschrijving, en maakte veel volk afvallig achter zich: en deze is óók vergaan, en allen die hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden.

38 En nu zeg ik ulieden, houdt af van deze menschen en laat ze *gaan*; want indien deze raad of dit werk uit menschen is, zoo zal het gebroken worden; Matth. 15:13.

39 maar indien het uit God is, zoo kunt gij dat niet breken; opdat gij niet misschien gevonden wordt ook tegen God te strijden.

40 En zij gaven hem gehoor; en als zij de Apostelen tot zich geroepen hadden, geeselden zij *hen*, en geboden *hun* dat ze niet zouden spreken in den naam van Jezus, en lieten ze gaan.

41 Zij dan gingen henen van het aangezicht des Raads, verblijd zijnde dat zij waren waardig geacht geweest, om zijns naams wil smaadheid te lijden; Matth. 5:11, 12. 1 Petr. 4:14*a*.

42 en zij hielden niet òp allen dag in den Tempel en bij de huizen te leeren en Jezus Christus te verkondigen.

HOOFDSTUK 6.

EN in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond eene murmureering der Griekschen tegen de Hebreërs, omdat hunne weduwen in de dagelijksche bediening verzuimd werden.

2 En de twaalve riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk dat wij het Woord Gods nalaten en de tafelen dienen.

3 Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die *goede* getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze noodige zaak;

4 maar wij zullen volharden in het gebed en in de bediening des Woords.

5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkozen Stéfanus, eenen man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, en Filippus, en Próchorus, en Nicánor, en Timon, en Parmenas, en Nicoláüs, eenen Jodengenoot van Antiochië;

6 welke zij voor de Apostelen stelden; en *dezen*, als zij gebeden hadden, leiden hun de handen op. Hand. 8:17; 13:3; 19:6.

7 En het Woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer, en eene groote schare der Priesteren werd den geloove gehoorzaam.

8 En Stéfanus, vol van geloof en van kracht, deed wonderen en groote teekenen onder het volk.

9 En daar stonden òp sommigen die waren van de Synagoge genaamd der Libertijnen, en der Cyreneërs, en der Alexandrijnen, en dergenen die van Cilicië en Azië waren, en twistten met Stéfanus;

10 en zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest door welken hij sprak. Luc. 21:15.

11 Toen maakten zij mannen op die zeiden: Wij hebben hem hooren spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God; Matth. 26:59-61.

12 en zij beroerden het volk en de Ouderlingen en de Schriftgeleerden, en *hem* aanvallende, grepen zij hem en leidden *hem* voor den Raad,

13 en stelden valsche getuigen die zeiden: Deze mensch houdt niet òp lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet;

14 want wij hebben hem hooren zeggen, dat deze Jezus de Nazarener deze plaats

zal verbreken, en *dat* hij de zeden veranderen zal die ons Mozes overgeleverd heeft.
15 En allen die in den Raad zaten, de oogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens Engels.

HOOFDSTUK 7.

EN de Hoogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzóó?
2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders, hoort toe. De God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham *nog* zijnde in Mesopotamië, eer hij woonde in Haran,
3 en zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in een land dat Ik u wijzen zal. Gen. 12:1.
4 Toen ging hij uit het land der Chaldeën, en woonde in Haran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land, waar gij nu in woont; Gen. 12:5.
5 en Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet een voetstap, en beloofde dat Hij hem hetzelve tot eene bezitting geven zoude, en zijnen zade na hem, als hij *nog* geen kind had. Gen. 12:7; 13:15; 15:7, 18; 17:8; 24:7; 26:3, 4. Exod. 32:13. Deut. 34:4.
6 En God sprak alzóó, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar maken en kwalijk behandelen vierhonderd jaren; Gen. 15:13, 14. Exod. 12:40.
7 en het volk dat zij dienen zullen, zal Ik oordeelen, sprak God, en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.
8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzóó gewon hij Isaäk, en besneed hem op den achtsten dag; en Isaäk *gewon* Jakob, en Jakob de twaalf Patriarchen. Gen. 17:10, 21:4.
9 En de Patriarchen nijdig zijnde, verkochten Jozef *om* naar Egypte *gebracht te worden*; en God was met hem, Gen. 37:28; 39:2.
10 en verloste hem uit alle zijne verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor Farao den Koning van Egypte; en hij stelde hem tot een overste over Egypte en zijn geheele huis. Gen. 41:40.
11 En daar kwam een hongersnood over het geheele land van Egypte en Kanaän, en groote benauwdheid, en onze vaderen vonden geen spijs. Gen. 41:54.
12 Maar als Jakob hoorde dat in Egypte koren was, zond hij onze vaderen de eerste maal uit; Gen. 42:1, 2.
13 en in de tweede *reis* werd Jozef zijnen broeders bekend, en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar. Gen. 45:4.
14 En Jozef zond henen en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijn geslacht, *bestaande* in vijf en zeventig zielen. Gen. 45:9, 13; 46:27. Exod. 1:5. Deut. 10:22.
15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hijzelf en onze vaderen; Gen. 46:5; 49:33.
16 en zij werden overgebracht naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor eene som gelds van de zonen van Hemor *den vader* van Sichem. Gen. 33:18, 19; 50:13.
17 Maar als nu de tijd der belofte die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte; Exod. 1:7-10, 22.
18 totdat een ander Koning opstond, die Jozef niet gekend had.
19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zoodat ze hunne jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen. Ps. 105:24, 25.
20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders; Exod. 2:2-10.
21 en als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Farao op, en voedde hem voor zichzelve op tot eenen zoon.
22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren, en was machtig in woorden en in werken.
23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *hem* in zijn hart zijne broederen de kinderen Israëls te bezoeken. Exod. 2:11-15.
24 En ziende eenen die onrecht leed, beschermde hij *hem*, en wreekte dengene wien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.
25 En hij meende dat zijne broederen zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zoude; maar zij hebben het niet verstaan.
26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien daar zij vochten, en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders: waarom doet gij elkander ongelijk?
27 En die zijnen naaste ongelijk deed,

verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld?

28 Wilt gij mij *óók* ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebracht hebt?

29 En Mozes vluchtte op dat woord, en werd een vreemdeling in het land Midian, waar hij twee zonen gewon. Exod. 18:3, 4.

30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren in de woestijn van den berg Sinaï, in een vlammig vuur van het doornenbosch. Exod. 3:1-10.

31 Mozes nu *dat* ziende, verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging om *dat* te bezien, zoo geschiedde eene stem des Heeren tot hem,

32 *zeggende:* Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde *het* niet bezien.

33 En de Heere zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uwe voeten, want de plaats in welke gij staat, is heilig land.

34 Ik heb merkelijk gezien de mishandeling mijns volks dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord, en ben nedergekomen om hen daaruit te verlossen; en nu kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.

35 Dezen Mozes welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? dezen *zeg ik* heeft God tot eenen overste en verlosser gezonden door de hand des Engels die hem verschenen was in het doornenbosch.

36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en teekenen in 't land van Egypte, en in de Roode zee, en in de woestijn, veertig jaren.

37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere uw God zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij: dien zult gij hooren. Deut. 18:15. Hand. 3:22.

38 Deze is het die in de vergadering *des volks* in de woestijn was met den Engel die tot hem sprak op den berg Sinaï, en *met* onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons *die* te geven; Exod. 19:3.

39 denwelke onze vaderen niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen *hem*, en keerden met hunne harten *weder* naar Egypte,

40 zeggende tot Aäron: Maak ons goden die voor ons henengaan; want *wat* dezen Mozes *aangaat*, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet wat hem geschied is. Exod. 32:1-6.

41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.

42 En God keerde *Zich*, en gaf hen over dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der Profeten: Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls? Amos 5:25-27.

43 Ja gij hebt opgenomen den tabernakel Molochs, en het gesternte uws gods Remfan, de afbeeldingen die gij gemaakt hebt om die te aanbidden: en Ik zal u overvoeren op gene *zijde* van Babylonië.

44 De Tabernakel der getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zoude naar de afbeelding die hij gezien had: Exod. 25:9, 40.

45 welken ook onze vaderen ontvangen hebbende, met Jozua gebracht hebben in het *land* dat de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaderen, tot de dagen Davids toe: Joz. 3:14.

46 dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden een woonstede voor den God Jakobs. 2 Sam. 7:2.

47 En Salomo bouwde Hem een Huis. 1 Kon. 6:1.

48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt, gelijk de Profeet zegt: Hand. 17:24.

49 De hemel is Mij een troon, en de aarde een voetbank mijner voeten: hoedanig Huis zult gij Mij bouwen, zegt de Heere, of welke is de plaats mijner rust? Jes. 66:1.

50 Heeft niet mijne hand alle deze dingen gemaakt? Jes. 66:2a.

51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en ooren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest, gelijk uwe vaderen *alzóó* ook gij.

52 Wien van de Profeten hebben uwe vaderen niet vervolgd? En zij hebben gedood degenen die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van welken gijlieden nu verraders en moorders geworden zijt, Matth. 23:29-35.

53 gij die de wet ontvangen hebt door bestellingen der Engelen, en hebt *ze* niet gehouden. Gal. 3:19. Hebr. 2:2.

54 Als zij nu dit hoorden, berstten hunne harten en zij knersten de tanden tegen hem.

55 Maar hij vol zijnde des Heiligen Geestes, en de oogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus staande ter rechter*hand* Gods;
56 en hij zeide: Zie, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des menschen staande ter rechter*hand* Gods. Matt. 26 64.
57 Maar zij roepende met groote stem, stopten hunne ooren, en vielen eendrachtelijk op hem aan,
58 en wierpen hem ter stad uit, en steenigden *hem*. En de getuigen leiden hunne kleederen af aan de voeten eens jongelings genaamd Saulus;
59 en zij steenigden Stéfanus, aanroepende en zeggende: Heere Jezus, ontvang mijnen geest! Luc. 23:46.
60 En vallende op de knieën, riep hij met groote stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En als hij dat gezegd had, ontsliep hij. Luc. 23:34.

HOOFDSTUK 8.

EN Saulus had mede een welbehagen aan zijnen dood. En daar werd te dien dage eene groote vervolging tegen de gemeente die te Jeruzalem was, en zij werden allen verstrooid door de landen van Judéa en Samaria, behalve de Apostelen. Hand. 22:20.
2 En *eenige* godvruchtige mannen droegen Stéfanus te zamen *ten grave*, en maakten grooten rouw over hem.
3 En Saulus verwoestte de gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde ze over in de gevangenis. Hand. 22:4.
4 Zij dan nu die verstrooid waren, gingen *het land* door en verkondigden het Woord. Hand. 11:19.
5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus. Hand. 6:5.
6 En de scharen hielden zich eendrachtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de teekenen die hij deed.
7 Want van velen die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met groote stem, en vele geraakten en kreupelen werden genezen;
8 en daar werd groote blijdschap in die stad.
9 En een zeker man met name Simon was te voren in de stad plegende tooverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zichzelven dat hij wat groots was;
10 welken zij allen aanhingen, van den kleine tot den groote, zeggende: Deze is de groote kracht Gods.
11 En zij hingen hem aan, omdat hij eenen langen tijd met tooverijen hunne zinnen verrukt had.
12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods en *van* den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beide mannen en vrouwen.
13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de teekenen en groote krachten die er geschiedden, ontzette hij zich.
14 Als nu de Apostelen die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaria het Woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes,
15 dewelken afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten
16 (want hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den naam des Heeren Jezus);
17 toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest. Hand. 19:6.
18 En als Simon zag dat, door de oplegging van de handen der Apostelen, de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld aan,
19 zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat zoo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.
20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt dat de gave Gods door geld verkregen wordt. Matth. 10:8.
21 Gij hebt geen deel of lot in dit woord, want uw hart is niet recht voor God.
22 Bekeer u dan van deze uwe boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd,
23 want ik zie, dat gij zijt in eene gansch bittere gal en samenknooping der ongerechtigheid.
24 Doch Simon antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.
25 Zij dan nu, als zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden weder naar Jerzuzalem en verkon-

digden het Evangelie *in* vele vlekken der Samaritanen.

26 En een Engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta òp en ga henen tegen het Zuiden, op den weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.

27 En hij stond op en ging henen. En zie, een Moorman, een kamerling *en* een machtig heer van Candacé, de Koningin der Mooren, die over al haren schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem;

28 en hij keerde wederom, en zat op zijnen wagen, en las den Profeet Jesaja.

29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe en voeg u bij dezen wagen.

30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den Profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook hetgeen gij leest?

31 En hij zeide: Hoe zoude ik toch kunnen, zoo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus dat hij zoude opkomen en bij hem zitten.

32 En de plaats der Schriftuur die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien die het scheert, alzóó doet hij zijnen mond niet open. Jes.53:7,8.

33 In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen, en wie zal zijn geslacht verhalen? Want zijn leven wordt van de aarde weggenomen.

34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wien zegt de Profeet dit, van zichzelven of van iemand anders?

35 En Filippus deed zijnen mond open, en beginnende van die Schrift, verkondigde hem Jezus.

36 En alzoo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water, en de kamerling zeide: Ziedaar water: wat verhindert mij gedoopt te worden?

37 En Filippus zeide: Indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd. En hij antwoordende, zeide: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon Gods is.

38 En hij gebood den wagen stil te houden, en zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.

39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijnen weg met blijdschap.

40 Maar Filippus werd gevonden te Azóte; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het Evangelie *in* alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

HOOFDSTUK 9.

EN Saulus blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot den Hoogepriester,

Hand. 8:3; 22:3-16; 26:9-18. 1 Cor. 15:9. Gal. 1:13.

2 en begeerde brieven van hem naar Damascus aan de Synagogen, opdat zoo hij eenigen die van dien weg waren, vond, hij *dezelven*, beide mannen en vrouwen, zoude gebonden brengen naar Jeruzalem.

3 En als hij reisde, is het geschied dat hij nabij Damascus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;

4 en ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij eene stem die tot hem zeide: Saul, Saul wat vervolgt gij mij?

5 En hij zeide: Wie zijt gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, dien gíj vervolgt: het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan. 1 Cor. 9:1; 15:8.

6 En hij bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere, wat wilt gij dat ik doen zal? En de Heere *zeide* tot hem: Sta op en ga in de stad, en u zal *aldaar* gezegd worden wat gij doen moet.

7 En de mannen die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, hoorende wel de stem maar niemand ziende.

8 En Saulus stond op van de aarde; en als hij zijne oogen opendeed, zag hij niemand; en zij hem bij de hand leidende, brachten hem te Damascus.

9 En hij was drie dagen dat hij niet zag, en at niet en dronk niet.

10 En daar was een zeker discipel te Damascus, met name Ananías; en de Heere zeide tot hem in een gezicht: Ananías! En hij zeide: Zie *hier ben* ik, Heere.

11 En de Heere *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de straat genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas naar *eenen*, met name Saulus van Tarsen; want zie, hij bidt,

12 en hij heeft in een gezicht gezien, dat een man met name Ananías inkwam, en hem de hand opleide, opdat hij wederom ziende wierd.

13 En Ananías antwoordde: Heere, ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij uwen heiligen in Jeruzalem gedaan heeft;

14 en hij heeft hier macht van de Over-

priesters, om te binden allen die uwen naam aanroepen.

15 Maar de Heere zeide tot hem: Ga henen, want deze is mij een uitverkoren vat, om mijnen naam te dragen voor de heidenen en de Koningen en de kinderen Israëls; Hand. 13:2; 22:21. Gal. 1:16.

16 want ik zal hem toonen hoeveel hij lijden moet om mijnen naam. 2 Cor. 11:23-27.

17 En Ananías ging henen en kwam in het huis, en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, *namelijk* Jezus die u verschenen is op den weg dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.

18 En terstond vielen af van zijne oogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende, en stond op, en werd gedoopt;

19 en als hij spijs genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen die te Damascus waren;

20 en hij predikte terstond Christus in de Synagogen, dat hij de Zoon Gods is.

21 En zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene die te Jeruzalem verstoorde die dezen naam aanriepen, en die dáárom hier gekomen is, opdat hij dezelven gebonden zoude brengen tot de Overpriesters?

22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden die te Damascus woonden, bewijzende dat déze de Christus is.

23 En als vele dagen verloopen waren, zoo hielden de Joden te zamen raad om hem te dooden;

24 maar hunne lage werd Saulus bekend. En zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem dooden mochten; 2 Cor. 11:32, 33.

25 doch de discipelen namen hem des nachts en lieten *hem* neder door den muur, *hem* aflatende in eene mand.

26 Saulus nu te Jeruzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen, maar zij vreesden hem allen, niet geloovende dat hij een discipel was. Hand. 22:17. Gal. 1:18.

27 Maar Barnabas hem tot zich nemende, leidde *hem* tot de Apostelen, en verhaalde hun hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat hij tot hem gesproken had, en hoe hij te Damascus vrijmoediglijk gesproken had in den naam van Jezus.

28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jeruzalem;

29 en vrijmoediglijk sprekende in den naam des Heeren Jezus, sprak hij ook en handelde tegen de Grieksche *Joden*; maar dezen trachtten hem te dooden.

30 Doch de broeders *dit* verstaande, geleidden hem tot Cesaréa, en zonden hem af naar Tarsen.

31 De gemeenten dan door geheel Judéa en Galiléa en Samaria hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreeze des Heeren en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.

32 En het geschiedde als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen die te Lydda woonden.

33 En aldaar vond hij een zeker mensch met name Enéas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.

34 En Petrus zeide tot hem: Enéas, Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelven *het bed*. En hij stond terstond op. Hand. 3:6.

35 En zij zagen hem allen die te Lydda en Saróna woonden, dewelken zich bekeerden tot den Heere.

36 En te Joppe was eene zekere discipelin met name Tabítha, hetwelk, overgezet zijnde, is gezegd Dorcas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen die zij deed.

37 En het geschiedde in die dagen dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewasschen hadden, leiden zij haar in de opperzaal.

38 En alzoo Lydda nabij Joppe was, de discipelen hoorende dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende dat hij niet zoude vertoeven tot hen over te komen.

39 En Petrus stond op en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden; en alle de weduwen stonden bij hem, weenende en toonende de rokken en kleederen, die Dorcas gemaakt had als zij bij haar was.

40 Maar Petrus hebbende *hen* allen uitgedreven, knielde neder en bad; en zich keerende tot het lichaam, zeide hij: Tabítha, sta op. En zij deed hare oogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij overeind;

41 en hij gaf haar de hand en richtte ze op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend vóór *hen*.

42 En *dit* werd bekend door geheel Joppe en velen geloofden in den Heere.

43 En het geschiedde dat hij vele dagen te Joppe bleef bij eenen zekeren Simon, eenen lederbereider.

HOOFDSTUK 10.

EN daar was een zeker man te Cesaréa met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende genaamd de Italiaansche,

2 godzalig, en vreezende God met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.

3 *Deze* zag in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een Engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius! vs. 30-32.

4 En hij de oogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het, Heere? En hij zeide tot hem: Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God.

5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon die toegenaamd wordt Petrus:

6 deze ligt te huis bij eenen Simon, lederbereider, die *zijn* huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen wat gij doen moet. Hand. 9:43.

7 En als de Engel die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijne huisknechten, en eenen godzaligen krijgsknecht van degenen die gedurig bij hem waren;

8 en als hij hun alles verhaald had, zond hij ze naar Joppe.

9 En des anderen daags, terwijl dezen reisden en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak om te bidden, omtrent de zesde ure.

10 En hij werd hongerig en begeerde te eten; en terwijl zij het bereidden, viel over hem eene vertrekking van zinnen. Hand. 11:5 vv.

11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde;

12 in hetwelk waren alle de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde en de kruipende *dieren*, en de vogelen des hemels.

13 En daar geschiedde eene stem tot hem: Sta òp Petrus, slacht en eet.

14 Maar Petrus zeide: Geenszins Heere; want ik heb nooit gegeten iets dat gemeen of onrein was.

15 En eene stem *geschiedde* wederom ten tweeden male tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.

16 En dit geschiedde tot driemaal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.

17 En alzoo Petrus in zichzelven twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn dat hij gezien had, zie, de mannen die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort;

18 en *iemand* geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon toegenaamd Petrus daar te huis lag.

19 En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u:

20 daarom sta op, ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezonden.

21 En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Zie, ik ben het dien gij zoekt; wat is de oorzaak waarom gij hier zijt?

22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vreezende God, en die *goede* getuigenis heeft van het gansche volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van eenen heiligen Engel, dat hij u zoude ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden *der zaligheid* zoude hooren.

23 Als hij ze dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen henen, en sommigen der broederen die van Joppe waren, gingen met hem.

24 En des anderen daags kwamen zij te Cesaréa. En Cornelius verwachtte hen, te zamen geroepen hebbende die van zijne maagschap en bijzonderste vrienden.

25 En als het geschiedde dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan *zijne* voeten, aanbad hij.

26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mensch. Hand. 14:15.

27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen die samengekomen waren;

28 en hij zeide tot hen: Gij weet hoe het eenen Joodschen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot eenen vreemde; doch God heeft mij getoond dat ik geen mensch zoude gemeen of onrein heeten. vs. 15.

29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zoo

vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij
hebt ontboden.
30 En Cornelius zeide: Vóór vier dagen
was ik vastende tot deze ure toe, en ter
negende ure bad ik in mijn huis:
31 en zie, een man stand vóór mij in
een blinkend kleed, en zeide: Cornelius,
uw gebed is verhoord en uwe aalmoezen
zijn voor God gedacht geworden.
32 Zend dan naar Joppe, en ontbied
Simon die toegenaamd wordt Petrus: deze
ligt te huis in het huis van Simon den
lederbereider aan de zee; welke hier gekomen
zijnde, tot u spreken zal.
33 Zoo heb ik dan van stonde aan tot
u gezonden, en gij hebt wèl gedaan dat
gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen
nu *hier* tegenwoordig voor God, om te
hooren al hetgeen u van God bevolen is.
34 En Petrus den mond opendoende,
zeide: Ik verneem in der waarheid, dat
God geen aannemer des persoons is;
Rom. 2:11. 1 Petr. 1:17.
35 maar in allen volke is die Hem vreest
en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam.
36 *Dit is* het woord dat Hij gezonden
heeft den kinderen Israëls, verkondigende
vrede door Jezus Christus: deze is een
Heere van allen. Ef. 2:17.
37 Gijlieden weet de zaak die geschied
is door geheel Judéa, beginnende van
Galiléa, na den doop welken Johannes
gepredikt heeft, Luc. 23:5.
38 *belangende* Jezus van Nazareth, hoe
hem God gezalfd heeft met den Heiligen
Geest en met kracht; welke *het land*
doorgegaan is, goeddoende, en genezende
allen die van den duivel overweldigd
waren; want God was met hem.
39 En wíj zijn getuigen van al hetgeen
hij gedaan heeft, beide in het Joodsche
land en te Jeruzalem; welken zij gedood
hebben, *hem* hangende aan een hout.
Hand. 2:32.
40 Dezen heeft God opgewekt ten derden
dage, en gegeven dat hij openbaar
zoude worden,
41 niet al den volke, maar den getuigen
die van God te voren verkoren waren, ons
namelijk die met hem gegeten en gedronken
hebben nadat hij uit de dooden opgestaan
was; Hand. 1:3. Luc. 24:41-43.
42 en heeft ons geboden den volke te
prediken en te betuigen, dat híj is degene
die van God verordineerd is tot een Rechter
van levenden en dooden. Hand. 17:31.
43 Dezen geven getuigenis alle de Profeten,
dat een iegelijk die in hem gelooft,
vergeving der zonden ontvangen zal door
zijnen naam. Luc. 24:47.
44 Als Petrus nog deze woorden sprak,
viel de Heilige Geest op allen die het
Woord hoorden.
45 En de geloovigen die uit de besnijdenis
waren, zoovelen als er met Petrus
waren gekomen, ontzetten zich dat de gave
des Heiligen Geestes ook op de heidenen
uitgestort werd;
46 want zij hoorden hen spreken met
vreemde talen, en God grootmaken. Toen
antwoordde Petrus:
47 Kan ook iemand het water weren,
dat dezen niet gedoopt zouden worden,
welke den Heiligen Geest ontvangen hebben
gelijk als ook wij? Hand. 8:36.
48 En hij beval dat zij zouden gedoopt
worden in den naam des Heeren. Toen
baden zij hem dat hij eenige dagen bij
hen wilde blijven. Hand. 2:4.

HOOFDSTUK 11.

DE Apostelen nu en de broeders die in
Judéa waren, hebben gehoord, dat ook
de heidenen het Woord Gods aangenomen
hadden.
2 En toen Petrus opgegaan was naar
Jeruzalem, twistten tegen hem degenen
die uit de besnijdenis waren,
3 zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen
die de voorhuid hebben, en hebt met
hen gegeten. Hand. 10:28.
4 Maar Petrus beginnende, verhaalde het
hun vervolgens, zeggende:
5 Ik was in de stad Joppe biddende, en
zag in eene vertrekking van zinnen, een
gezicht, *namelijk* een zeker vat, gelijk een
groot linnen laken, nederdalende, bij de
vier hoeken nedergelaten uit den hemel,
en het kwam tot bij mij; Hand. 10:9 vv.
6 op welk *laken* als ik de oogen hield,
zoo merkte ik en zag de viervoetige *dieren*
der aarde, en de wilde en de kruipende
dieren, en de vogelen des hemels.
7 En ik hoorde eene stem die tot mij
zeide: Sta òp Petrus, slacht en eet.
8 Maar ik zeide: Geenszins Heere, want
nooit is iets dat gemeen of onrein was,
in mijnen mond ingegaan.
9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden
male uit den hemel: Hetgeen God gereinigd
heeft, zult gíj niet gemeen maken.
10 En dit geschiedde tot driemaal; en

alles werd wederom opgetrokken in den hemel.

11 En zie, terzelfder *ure* stonden daar drie mannen vóór het huis daar ik in was, die van Cesaréa tot mij afgezonden waren. Hand. 10:7.

12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zoude, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des mans huis ingegaan; Hand. 10:19, 20.

13 en hij heeft ons verhaald hoe hij eenen Engel gezien had, die in zijn huis stond en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon die toegenaamd is Petrus, Hand. 10:5, 30-32.

14 die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.

15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin. Hand. 10:44-48.

16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest. Hand. 1:5.

17 Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft als ook ons, die in den Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch die God kon weren?

18 En als zij dit hoorden, waren zij tevreden en verheerlijkten God, zeggende: Zoo heeft dan God ook den heidenen de bekeering gegeven ten leven.

19 Degenen nu die verstrooid waren door de verdrukking die over Stefanus geschied was, gingen *het land* door tot Fenicië toe, en Cyprus, en Antiochië, tot niemand het Woord sprekende dan alleen tot de Joden. Hand. 8:1, 4.

20 En er waren eenige Cyprische en Cyreneïsche mannen uit hen, welke te Antiochië gekomen zijnde, spraken tot de Griekschen, verkondigende den Heere Jezus.

21 En de hand des Heeren was met hen, en een groot getal geloofde en bekeerde zich tot den Heere

22 En het gerucht van hen kwam tot de ooren der gemeente die te Jeruzalem was, en zij zonden Barnabas uit, dat hij *het land* doorging tot Antiochië toe:

23 dewelke daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande ze allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven;

24 want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs. En daar werd eene groote schare den Heere toegevoegd. Hand. 4:36.

25 En Barnabas ging uit naar Tarsen om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochië. Hand. 9:30.

26 En het is geschied dat zij een geheel jaar *te zamen* vergaderden in de gemeente, en eene groote schare leerden, en dat de discipelen het eerst te Antiochië Christenen genaamd werden.

27 En in dezelfde dagen kwamen *eenige* Profeten af van Jeruzalem te Antiochië:

28 en één uit hen met name Agabus stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een groote hongersnood zoude wezen over de geheele wereld; welke ook gekomen is onder den Keizer Claudius. Hand. 21:10.

29 En naardat een iegelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen die in Judéa woonden;

30 hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de Ouderlingen door de hand van Barnabas en Saulus. Hand. 12:25.

HOOFDSTUK 12.

EN omtrent denzelfden tijd sloeg de Koning Herodes de handen aan sommigen van de gemeente, om die kwalijk te behandelen.

2 En hij doodde Jacobus den broeder van Johannes met het zwaard;

3 en toen hij zag dat het den Joden behaaglijk was, voer hij voort om ook Petrus te vangen (en het waren de dagen der ongehevelde *brooden*);

4 denwelke ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf *hem* over aan vier *wachten, elk* van vier krijgsknechten om hem te bewaren, willende na het Paasch*feest* hem voorbrengen voor het volk. Joh. 21:18.

5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Toen hem nu Herodes zoude voorbrengen, sliep Petrus dien nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.

7 En zie, een Engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem

op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen. Hand. 5:19.

8 En de Engel zeide tot hem: Omgord u en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om en volg mij.

9 En uitgaande, volgde hij hem, en wist niet dat het waarachtig was hetgeen door den Engel geschiedde, maar hij meende dat hij een gezicht zag.

10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort die naar de stad leidt, dewelke vanzelf hun geopend werd. En uitgegaan zijnde gingen zij ééne straat voort, en terstond scheidde de Engel van hem.

11 En Petrus tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere zijnen Engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes en *uit* al de verwachting van het volk der Joden.

12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes die toegenaamd was Marcus, alwaar velen te zamen vergaderd en biddende waren.

13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam eene dienstmaagd vóór om te luisteren, met name Rhode;

14 en zij de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte dat Petrus voor *aan* de voorpoort stond.

15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef daar sterk bij dat het alzoo was. En zij zeiden: Het is zijn Engel.

16 Maar Petrus bleef kloppende; en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem en ontzetten zich.

17 En als hij hun met de hand gewenkt had dat ze zwijgen zouden, verhaalde hij hun hoe hem de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jacobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar eene andere plaats.

18 En als het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch Petrus mocht geschied zijn.

19 En als Herodes hem gezocht had en niet vond, en de wachters gerechtelijk ondervraagd had, gebood hij dat ze weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judéa naar Cesaréa, en hield zich *aldaar*.

20 En Herodes had in den zin tegen de Tyriërs en Sidoniërs te krijgen; maar zij kwamen eendrachtelijk tot hem, en Blastus, die des Konings kamerling was, overreed hebbende, begeerden zij vrede, omdat hun land gespijzigd werd van des Konings *land*.

21 En op eenen gezetten dag, Herodes een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op den rechterstoel gezeten zijnde, deed een rede tot hen;

22 en het volk riep *hem* toe: Eene stem Gods en niet eens menschen!

23 En van stonde aan sloeg hem een Engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten en gaf den geest.

24 En het Woord Gods wies en vermenigvuldigde. Hand. 6:7.

25 Barnabas nu en Saulus keerden weder van Jeruzalem, als zij den dienst volbracht hadden, medegenomen hebbende ook Johannes die toegenaamd werd Marcus. Hand. 11:30.

HOOFDSTUK 13.

EN daar waren te Antiochië in de gemeente die daar was, eenige Profeten en Leeraars, namelijk Barnabas, en Simeon genaamd Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahen die met Herodes den Viervorst opgevoed was, en Saulus.

2 En als zij den Heere dienden, en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert mij af beide Barnabas en Saulus tot het werk waartoe ik ze geroepen heb. Hand. 9:15.

3 Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij ze gaan. Hand. 6:6.

4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af naar Seleucië, en van daar scheepten zij af naar Cyprus:

5 en gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het Woord Gods in de Synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot eenen dienaar. Hand. 12:25.

6 En als zij het eiland doorgegaan waren tot Pafos toe, vonden zij eenen zekeren toovenaar, eenen valschen profeet, eenen Jood, wien naam was Bar-Jezus, Hand. 8:9-24.

7 welke was bij den Stadhouder Sergius Paulus, eenen verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te hooren:

8 maar Elymas de toovenaar (want alzóó wordt zijn naam overgezet) wederstond

hen, zoekende den Stadhouder van het
geloof af te keeren.
9 Doch Saulus (die ook Paulus *genaamd*
is) vervuld met den Heiligen Geest, en
de oogen op hem houdende, zeide:
10 O gij kind des duivels, vol van alle be-
drog en van alle arglistigheid, vijand van
alle gerechtigheid! zult gij niet ophouden te
verkeeren de rechte wegen des Heeren?
11 En nu zie, de hand des Heeren *is*
tegen u, en gij zult blind zijn en de zon
niet zien voor een tijd. En van stonde
aan viel op hem donkerheid en duister-
nis, en rondom gaande zocht hij die *hem*
met de hand mochten leiden.
12 Als de Stadhouder zag hetgeen ge-
schied was, toen geloofde hij, verslagen
zijnde over de leer des Heeren.
13 En Paulus en die met hem waren,
van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te
Perge, *eene stad* in Pamfylië; maar Jo-
hannes van hen scheidende, keerde weder
naar Jeruzalem. Hand. 15:38.
14 En zij van Perge *het land* doorgaande,
kwamen te Antiochië, *eene stad* in Pisi-
dië; en gegaan zijnde in de Synagoge op
den dag des sabbats, zaten zij neder.
15 En na het lezen der Wet en der Pro-
feten zonden de oversten der Synagoge
tot hen, zeggende: Mannen broeders, in-
dien daar *eenig* woord van vertroosting
tot het volk in u is, zoo spreekt.
16 En Paulus stond op en wenkte met
de hand, en zeide: Gij Israëlietische man-
nen en gij die God vreest, hoort toe.
17 De God van dit volk Israël heeft
onze vaderen uitverkoren, en het volk
verhoogd als zij vreemdelingen waren in
het land van Egypte, en heeft ze met
een hoogen arm daaruit geleid;
18 en heeft omtrent den tijd van veer-
tig jaren hunne zeden verdragen in de
woestijn; Deut. 1:31.
19 en zeven volkeren uitgeroeid heb-
bende in het land Kanaän, heeft Hij
hun door het lot het land derzelve uit-
gedeeld; Deut. 7:1.
20 en daarna, omtrent vierhonderd en
vijftig jaren, gaf Hij *hun* Richters, tot op
Samuël den Profeet.
21 En van toen aan begeerden zij eenen
Koning, en God gaf hun Saul den zoon
van Kis, eenen man uit den stam Ben-
jamin, veertig jaren;
22 en dezen afgezet hebbende, verwekte
Hij hun David tot eenen Koning; denwel-
ke Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb
gevonden David, den *zoon* van Jesse, eenen
man naar mijn hart, die al mijnen wil zal
doen. 1 Sam. 13:14; 15:35; 16:13. Ps. 89:21.
23 Van het zaad van dezen heeft God
Israël, naar de belofte, verwekt den Zalig-
maker Jezus,
24 als Johannes eerst al den volke Is-
raëls vóór zijne aankomst gepredikt had
den doop der bekeering. Luc. 3:3.
25 Doch als Johannes den loop vervulde,
zeide hij: Wie meent gijlieden dat ik ben?
Ik ben *de Christus* niet; maar zie, hij komt
na mij, wien ik niet waardig ben de schoe-
nen *zijner* voeten te ontbinden. Joh. 1:20, 27.
26 Mannen broeders, kinderen van het
geslacht Abrahams, en wie onder u God
vreezen, tot u is het Woord dezer zalig-
heid gezonden.
27 Want die te Jeruzalem wonen, en
hunne oversten, dezen niet kennende, heb-
ben ook de stemmen der Profeten die
op elken sabbat*dag* gelezen worden, *hem*
veroordeelende, vervuld; Hand. 3:17, 18.
28 en geene oorzaak des doods vindende,
hebben zij van Pilatus begeerd dat hij
zoude gedood worden. Luc. 23:23.
29 En als zij alles volbracht hadden wat
van hem geschreven was, namen zij *hem*
af van het hout en leiden *hem* in het
graf. Luc. 23:53.
30 Maar God heeft hem uit de dooden
opgewekt;
31 welke gezien is geweest, vele dagen
lang, van degenen die met hem opgeko-
men waren van Galiléa tot Jeruzalem, die
zijne getuigen zijn bij het volk. Hand. 1:3.
32 En wij verkondigen u de belofte die
tot de vaderen geschied is, dat *namelijk*
God dezelve vervuld heeft aan ons hunne
kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft:
33 gelijk ook in den tweeden Psalm ge-
schreven staat: Gij zijt mijn Zoon, heden
heb Ik u gegenereerd. Ps. 2:7. Hebr. 1:5.
34 En dat Hij hem uit de dooden heeft
opgewekt, alzoo dat hij niet meer zal tot
verderving keeren, heeft Hij aldus gezegd:
Ik zal ulieden de weldadigheden Davids
geven, die getrouw zijn; Jes. 55:3.
35 waarom Hij ook in eenen anderen
Psalm zegt: Gij zult uwen Heilige niet
*over*geven om verderving te zien. Ps. 16:10.
36 Want David, als hij in zijnen tijd den
raad Gods gediend had, is ontslapen, en is
bij zijne vaderen gelegd, en heeft wèl ver-
derving gezien; 1 Kon. 2:10. Hand. 2:29-31.

37 maar hij, dien God opgewekt heeft, heeft geene verderving gezien.
38 Zoo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; Hand. 10:43.
39 en *dat* van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt. Rom. 8:3. Gal. 2:16.
40 Ziet dan toe dat over ulieden niet kome hetgeen gezegd is in de Profeten:
41 Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uwe dagen, een werk hetwelk gij niet zult gelooven zoo het u iemand verhaalt. Hab. 1:5.
42 En als de Joden uitgegaan waren uit de Synagoge, baden de heidenen dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.
43 En als de Synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenooten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.
44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de geheele stad te zamen om het Woord Gods te hooren.
45 Doch de Joden de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende.
46 Maar Paulus en Barnabas vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was noodig dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zoude worden; doch nademaal gij hetzelve verstoot, en uzelve des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, zie, wij keeren ons tot de heidenen.
Matth. 10:6. Hand. 18:6. Matth. 21:43.
47 Want alzóó heeft ons de Heere geboden, *zeggende:* Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde. Jes. 49:6.
48 Als nu de heidenen *dit* hoorden, verblijdden zij zich en prezen het Woord des Heeren, en daar geloofden zoovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven;
49 en het Woord des Heeren werd door het geheele land uitgebreid.
50 Maar de Joden maakten òp de godsdienstige en eerbare vrouwen en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze uit hunne landpalen.
51 Doch zij schudden het stof van hunne voeten af tegen dezelven, en kwamen te Iconium; Luc. 9:5.
52 en de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

HOOFDSTUK 14.

En het geschiedde te Iconium, dat zij te zamen gingen in de Synagoge der Joden, en alzóó spraken, dat eene groote menigte beide van Joden en Grieken geloofde.
2 Maar de Joden die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders.
3 Zij verkeerden dan *aldaar* eenen langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere, die getuigenis gaf aan het woord zijner genade, en gaf dat teekenen en wonderen geschiedden door hunne handen.
Hand. 19:11. Hebr. 2:4.
4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de Apostelen.
5 En als daar een oploop geschiedde beide van heidenen en van Joden, met hunne oversten, om hun smaadheid aan te doen en *hen* te steenigen,
6 zijn zij, *alles* overlegd hebbende, gevlucht naar de steden van Lycaonië, *namelijk* Lystra en Derbe, en het omliggende land,
7 en verkondigden aldaar het Evangelie.
8 En een zeker man te Lystra zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijn moeders lijf, die nooit had gewandeld. Hand. 3:2-8.
9 Deze hoorde Paulus spreken; welke de oogen op hem houdende, en ziende dat hij geloof had om gezond te worden,
10 zeide met groote stem: Sta recht op uwe voeten. En hij sprong op en wandelde.
11 En de scharen ziende hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hunne stemmen en zeiden in 't Lycaonisch: De goden zijn den menschen gelijk geworden en tot ons nedergekomen; Hand. 28:6.
12 en zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde.
13 En de Priester van Jupiter die vóór hunne stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebracht had, wilde hij offeren met de scharen.
14 Maar de Apostelen Barnabas en Paulus *dat* hoorende, scheurden hunne kleederen en sprongen onder de schare, roepende
15 en zeggende: Mannen, waarom doet

gij deze dingen? Wij zijn óók menschen
van gelijke bewegingen als gij en verkon-
digen ulieden, dat gij u zoudt van deze
ijdele *dingen* bekeeren tot den levenden
God, die gemaakt heeft den hemel en de
aarde en de zee en al hetgeen in dezelve is:
Hand. 10:26. Gen. 1:1. Neh. 9:6. Ps. 146:6.
16 welke in de verledene tijden alle
de heidenen heeft laten wandelen in
hunne wegen;
17 hoewel Hij nochtans Zichzelven niet
onbetuigd gelaten heeft, goed doende van
den hemel, ons regen en vruchtbare tijden
gevende, vervullende onze harten met
spijze en vroolijkheid. Hand.17:27. Rom.1:19,20.
18 En dit zeggende, wederhielden zij
nauwelijks de scharen, dat zij hun of-
ferden.
19 Maar daarover kwamen Joden van
Antiochië en Iconium, en overreedden
de scharen, en steenigden Paulus, en
sleepten *hem* buiten de stad, meenende
dat hij dood was. 2 Cor. 11:25.
20 Doch als hem de discipelen omringd
hadden, stond hij op en kwam in de
stad; en des anderen daags ging hij met
Barnabas uit naar Derbe.
21 En als zij aan die stad het Evangelie
verkondigd en vele discipelen gemaakt
hadden, keerden zij weder naar Lystra
en Iconium en Antiochië,
22 versterkende de zielen der discipelen,
en vermanende dat ze zouden blijven in
het geloof, en dat wij door vele ver-
drukkingen moeten ingaan in het Ko-
ninkrijk Gods. Hand 11:23; 13:43.
23 En als zij hun in elke gemeente,
met opsteken der handen, Ouderlingen
verkoren hadden, gebeden hebbende met
vasten, bevalen zij ze den Heere, in wel-
ken zij geloofd hadden.
24 En Pisidië doorgereisd hebbende,
kwamen zij in Pamfylië;
25 en als zij te Perge het Woord gespro-
ken hadden, kwamen zij af naar Attalië;
26 en van daar scheepten zij af naar An-
tiochië, van waar zij der genade Gods
bevolen waren geweest tot het werk dat
zij volbracht hadden. Hand. 13:1-3.
27 En daar gekomen zijnde, en de ge-
meente vergaderd hebbende, verhaalden
zij wat groote dingen God met hen ge-
daan had, en dat Hij den heidenen de deur
des geloofs geopend had. 1 Cor. 16:9.
28 En zij verkeerden aldaar geen klei-
nen tijd met de discipelen.

HOOFDSTUK 15.

EN sommigen die afgekomen waren van
Judéa, leerden de broederen, *zeggende:*
Indien gij niet besneden wordt naar de
wijze van Mozes, zoo kunt gij niet zalig
worden.
2 Als er dan geen kleine wederstand
en twisting geschiedde bij Paulus en
Barnabas tegen hen, zoo hebben zij ge-
ordineerd dat Paulus en Barnabas en
eenige anderen uit hen zouden opgaan
tot de Apostelen en Ouderlingen naar
Jeruzalem, over deze vraag. Gal. 2:1.
3 Zij dan van de gemeente uitgeleid
zijnde, reisden door Fenicië en Samaria,
verhalende de bekeering der heidenen,
en deden allen den broederen groote
blijdschap aan.
4 En te Jeruzalem gekomen zijnde,
werden zij ontvangen van de gemeente
en de Apostelen en de Ouderlingen; en
zij verkondigden wat groote dingen God
met hen gedaan had.
5 Maar, *zeiden zij*, daar zijn sommigen
opgestaan van die van de sekte der Fari-
zeërs, die geloovig zijn geworden, zeggen-
de dat men hen moet besnijden, en gebie-
den de wet van Mozes te onderhouden.
6 En de Apostelen en de Ouderlingen
vergaderden te zamen om op deze zaak
te letten.
7 En als *daarover* groote twisting ge-
schiedde, stond Petrus op en zeide tot
hen: Mannen broeders, gij weet dat God
van vóór langen tijd onder ons *mij* ver-
koren heeft, dat de heidenen door mijnen
mond het Woord des Evangelies zouden
hooren en gelooven. Hand. 10:9 vv.
8 En God, de kenner der harten, heeft hun
getuigenis gegeven, hun gevende den Heili-
gen Geest gelijk als ook ons, Hand. 10:44, 45.
9 en heeft geen onderscheid gemaakt
tusschen ons en hen, gereinigd hebbende
hunne harten door het geloof.
10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om
een juk op den hals der discipelen te
leggen, hetwelk noch onze vaderen noch
wij hebben kunnen dragen? vs. 28. Gal. 5:1.
11 Maar wij gelooven door de genade
des Heeren Jezus Christus zalig te wor-
den op zulke wijze als ook zij.
12 En al de menigte zweeg stil, en zij
hoorden Barnabas en Paulus verhalen,
wat groote teekenen en wonderen God
door hen onder de heidenen gedaan had.

13 En nadat dezen zwegen, antwoordde Jacobus, zeggende: Mannen broeders, hoort mij. Gal. 1:19; 2:9.

14 Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit *hen* een volk aan te nemen voor zijnen naam.

15 En hiermede stemmen overeen de woorden der Profeten, gelijk geschreven is:

16 Na dezen zal Ik wederkeeren en weder opbouwen den Tabernakel Davids die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zal denzelven weder oprichten; Amos 9:11, 12.

17 opdat de overblijvende menschen den Heere zoeken, en alle de heidenen over welke mijn naam aangeroepen is, spreekt de Heere die dit alles doet.

18 Gode zijn alle zijne werken van eeuwigheid bekend.

19 Daarom oordeel ìk, dat men diegenen die uit de heidenen zich tot God bekeeren, niet beroere,

20 maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
1 Cor. 10:19-21. Gen. 9:4. 1 Thess. 4:8.

21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de Synagogen gelezen.

22 Toen heeft het den Apostelen en den Ouderlingen met de geheele gemeente goedgedacht, *eenige* mannen uit zich te verkiezen en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochië, *namelijk* Judas die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas, mannen die voorgangers waren onder de broeders;

23 en zij schreven door hen dit *navolgende:* De Apostelen en de Ouderlingen en de broeders *wenschen* den broederen uit de heidenen, die in Antiochië en Syrië en Cilicië zijn, zaligheid.

24 Nademaal wij gehoord hebben dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben, en uwe zielen wankelend gemaakt, zeggende dat gij moet besneden worden en de wet onderhouden, welken wij *dat* niet bevolen hadden, vs. 1.

25 zoo heeft het ons, eendrachtelijk te zamen zijnde, goedgedacht, *eenige* mannen te verkiezen en tot u te zenden met onze geliefden, Barnabas en Paulus;

26 menschen die hunne zielen overgegeven hebben voor den naam onzes Heeren Jezus Christus. Hand. 13:50; 14:19.

27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die óók met den mond hetzelfde zullen verkondigen.

28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgedacht, ulieden geenen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen:

29 *namelijk* dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelve wacht, zoo zult gij wèl doen. Vaartwel. vs. 20.

30 Dezen dan hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochië; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.

31 En zij, *dien* gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.

32 Judas nu en Silas, die ook zelven Profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten ze.

33 En als zij *daar* een tijd*lang* vertoefd hadden, lieten hen de broeders *wederom* gaan met vrede, tot de Apostelen.

34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.

35 En Paulus en Barnabas onthielden zich te Antiochië, leerende en verkondigende met nog vele anderen het Woord des Heeren.

36 En na eenige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeeren, en bezoeken onze broeders in elke stad in welke wij het Woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben.

37 En Barnabas ried dat zij Johannes, die genaamd is Marcus, zouden medenemen;

38 maar Paulus achtte billijk dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk. Hand. 13:13.

39 Er ontstond dan eene verbittering, alzoo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Marcus medenam en naar Cyprus afscheepte.

40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde henen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde;

41 en hij doorreisde Syrië en Cilicië, versterkende de gemeenten.

HOOFDSTUK 16.

EN hij kwam te Derbe en Lystra. En zie, aldaar was een zeker discipel met name

Timótheüs, zoon van eene geloovige Joodsche vrouw, maar van eenen Griekschen
vader; 1 Cor. 4:17. Fil. 2:19, 20. 2 Tim. 1:5.
2 welken *goede* getuigenis gegeven werd
van de broederen te Lystra en Iconium.
3 Deze wilde Paulus dat met hem zoude
reizen; en hij nam en besneed hem, om der
Joden wil die in die plaatsen waren: want
zij kenden allen zijnen vader dat hij een
Griek was. 1 Cor. 9:20.
4 En alzoo zij de steden doorreisden,
gaven zij hun de verordeningen over, die
van de Apostelen en de Ouderlingen te
Jeruzalem goedgevonden waren, om *die*
te onderhouden. Hand. 15:23-29.
5 De gemeenten dan werden bevestigd
in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.
6 En als zij Frygië en het land van
Galatië doorgereisd hadden, werden zij
van den Heiligen Geest verhinderd het
Woord in Azië te spreken: Gal. 4:13.
7 *en* aan Mysië gekomen zijnde, poogden
zij naar Bithynië te reizen, en de Geest
liet het hun niet toe;
8 en zij Mysië voorbijgereisd zijnde,
kwamen af te Troas.
9 En van Paulus werd in den nacht een
gezicht gezien: daar was een Macedonisch
man staande, die hem bad en zeide: Kom
over in Macedonië en help ons.
10 Als hij nu dit gezicht gezien had
zoo zochten wij terstond naar Macedonië
te reizen, besluitende *daaruit*, dat ons de
Heere geroepen had om denzelven het
Evangelie te verkondigen.
11 Van Troas dan afgevaren zijnde,
liepen wij recht naar Samothrace, en den
volgenden *dag* naar Neápolis;
12 en van daar naar Filippi, welke is
de eerste stad van dit deel van Macedonië, eene kolonie; en wij onthielden ons
in die stad ettelijke dagen.
13 En op den dag des sabbats gingen
wij buiten de stad aan de rivier, waar
het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen
die te zamen gekomen waren.
14 En eene zekere vrouw met name
Lydia, eene purperverkoopster van de
stad Thyatíra, die God diende, hoorde
ons; welker hart de Heere heeft geopend,
dat zij acht nam op hetgeen van Paulus
gesproken werd.
15 En als zij gedoopt was en haar huis,
bad zij *ons*, zeggende: Indien gij hebt
geoordeeld dat ik den Heere getrouw
ben, zoo komt in mijn huis en blijft er;
en zij dwong ons.
16 En het geschiedde als wij tot het
gebed henengingen, dat eene zekere dienstmaagd, hebbende eenen waarzeggenden
geest, ons ontmoette, welke haren heeren
groot gewin toebracht met waarzeggen.
17 Deze volgde Paulus en ons achterna,
en riep, zeggende: Deze menschen zijn
dienstknechten Gods des Allerhoogsten,
die ons den weg der zaligheid verkondigen. Marc. 3:11.
18 En dit deed zij vele dagen lang.
Maar Paulus *daarover* ontevreden zijnde,
keerde zich om en zeide tot den geest:
Ik gebied u in den naam van Jezus
Christus dat gij van haar uitgaat. En hij
ging uit terzelfder ure.
19 Als nu de heeren van dezelve zagen
dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas en trokken ze
naar de markt voor de oversten;
20 en als zij ze tot de hoofdmannen
gebracht hadden, zeiden zij: Deze menschen beroeren onze stad, daar zij Joden
zijn; Hand. 17:6; 21:21.
21 en zij verkondigen zeden die het ons
niet geoorloofd is aan te nemen of te
doen, alzoo wij Romeinen zijn.
22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen hun de
kleederen afgescheurd hebbende, bevalen
hen te geeselen; 2 Cor. 11:25. 1 Thess. 2:2.
23 en als zij hun vele slagen gegeven
hadden, wierpen zij ze in de gevangenis
en geboden den stokbewaarder dat hij
ze zekerlijk bewaren zoude:
24 dewelke zulk een gebod ontvangen
hebbende, wierp hen in den binnensten
kerker en verzekerde hunne voeten in
den stok.
25 En omtrent middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gode lofzangen,
en de gevangenen hoorden naar hen.
26 En daar geschiedde snellijk eene groote aardbeving, alzoo dat de fundamenten
des kerkers bewogen werden; en terstond
werden alle de deuren geopend, en de banden van allen werden los. Hand. 5:19; 12:7.
27 En de stokbewaarder wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard en zoude
zichzelven omgebracht hebben, meenende
dat de gevangenen ontvloden waren.
28 Maar Paulus riep met groote stem,

zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want
wij zijn allen hier.
29 En als hij licht geëischt had, sprong
hij in en werd zeer bevende en viel voor
Paulus en Silas *aan de voeten* neder;
30 en hen buiten gebracht hebbende,
zeide hij: *Lieve* heeren, wat moet ik
doen opdat ik zalig worde?
31 En zij zeiden: Geloof in den Heere
Jezus Christus, en gij zult zalig worden,
gij en uw huis. Joh. 3:16.
32 En zij spraken tot hem het Woord
des Heeren, en tot allen die in zijn huis
waren.
33 En hij nam hen tot zich in die ure
des nachts, en wiesch *hen* van de striemen;
en hij werd terstond gedoopt, en alle de
zijnen;
34 en hij bracht ze in zijn huis en zette
hun de tafel voor, en verheugde zich dat
hij met al zijn huis aan God geloovig geworden
was.
35 En als het dag geworden was, zonden
de hoofdmannen de stadsdienaars,
zeggende: Laat die menschen los.
36 En de stokbewaarder boodschapte
deze woorden aan Paulus, *zeggende:* De
hoofdmannen hebben gezonden dat gij
zoudt losgelaten worden: gaat dan nu uit
en reist henen in vrede.
37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben
ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld
in 't openbaar gegeeseld en in de gevangenis
geworpen, en werpen ze ons nu
heimelijk daaruit? Niet alzoo; maar dat
ze zelve komen en ons uitleiden. Hand. 22:25.
38 En de stadsdienaars boodschapten
deze woorden wederom den hoofdmannen;
en zij werden bevreesd, hoorende dat zij
Romeinen waren;
39 en zij komende, baden hen, en als zij
ze uitgeleid hadden, begeerden zij dat ze
uit de stad gaan zouden.
40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis,
gingen zij in bij Lydia; en de
broeders gezien hebbende, vertroostten
zij hen, en gingen uit *de stad.* vs. 14.

HOOFDSTUK 17.

EN door Amfipolis en Apollonia *hunnen*
weg genomen hebbende, kwamen zij
te Thessaloníca, alwaar eene Synagoge der
Joden was.
2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging
tot hen in, en drie sabbatten lang handelde
hij met hen uit de Schriften, Hand. 13:14b.
3 *dezelve* openende, en voor *oogen* stellende
dat de Christus moest lijden en
opstaan uit de dooden, en dat deze Jezus
is de Christus, dien ik, *zeide hij,*
ulieden verkondig. Luc. 24:26, 46.
4 En sommigen uit hen geloofden en
werden Paulus en Silas toegevoegd, en
van de godsdienstige Grieken eene groote
menigte, en van de voornaamste vrouwen
niet weinige.
5 Maar de Joden die ongehoorzaam waren
dit benijdende, namen tot zich eenige
booze mannen uit de marktboeven, en
maakten dat het volk te hoop liep, en
beroerden de stad; en op het huis Jasons
aanvallende, zochten zij ze tot het volk
te brengen. 1 Thess. 2:15, 16.
6 En als zij ze niet vonden, trokken zij
Jason en eenige broeders voor de oversten
der stad, roepende: Dezen, die de wereld
in beroering hebben gebracht, zijn ook
hier gekomen, Hand. 16:20.
7 welke Jason in *zijn huis* genomen heeft;
en alle dezen doen tegen de geboden des
Keizers, zeggende dat er een andere Koning
is, *namelijk* een Jezus. Luc. 23:2.
8 En zij beroerden de schare en de
oversten der stad die dit hoorden;
9 doch als zij van Jason en de anderen
genoegdoening ontvangen hadden, lieten
zij ze gaan.
10 En de broeders zonden terstond des
nachts Paulus en Silas weg naar Beréa;
welke daar gekomen zijnde, gingen henen
naar de Synagoge der Joden:
11 en dezen waren edeler dan die te
Thessaloníca waren, *als* die het Woord
ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende
dagelijks de Schriften, of
deze dingen alzoo waren. Joh. 5:39.
12 Velen dan uit hen geloofden, en van
de Grieksche eerbare vrouwen en van de
mannen niet weinige;
13 maar als de Joden van Thessaloníca
verstonden dat het Woord Gods ook te
Beréa van Paulus verkondigd werd, kwamen
zij ook dáár en bewogen de scharen.
14 Doch de broeders zonden toen, van
stonde aan, Paulus weg, dat hij ging als
naar de zee; maar Silas en Timótheüs
bleven aldaar.
15 En die Paulus geleidden, brachten
hem tot Athene toe, en als zij bevel gekregen
hadden aan Silas en Timótheüs,
dat zij op het spoedigst tot hem zouden
komen, vertrokken zij. Hand. 18:5

16 En terwijl Paulus hen te Athene ver-
wachtte, werd zijn geest in hem ontstoken,
ziende dat de stad zoo zeer afgodisch was.
17 Hij handelde dan in de Synagoge
met de Joden en met degenen die gods-
dienstig waren, en op de markt alle da-
gen met degenen die *hem* voorkwamen.
18 En sommigen van de Epicureïsche
en Stoïsche philosofen streden met hem,
en sommigen zeiden: Wat wil toch deze
klapper zeggen? maar anderen *zeiden:*
Hij schijnt een verkondiger te zijn van
vreemde goden, omdat hij hun Jezus en
de opstanding verkondigde.
19 En zij namen hem en brachten *hem*
op de *plaats genaamd* Areopagus, zeg-
gende: Kunnen wij *niet* weten welke deze
nieuwe leer is daar gij van spreekt?
20 Want gij brengt eenige vreemde
dingen voor onze ooren; wij willen dan
weten wat toch dit zijn wil.
21 (Die van Athene nu allen, en de vreem-
delingen die zich daar onthielden, besteed-
den *hunnen* tijd tot niets anders dan om
wat nieuws te zeggen en te hooren.)
22 En Paulus staande in het midden
van de *plaats genaamd* Areopagus, zeide:
Gij mannen van Athene, ik bemerk dat
gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt;
23 want *de stad* doorgaande, en aan-
schouwende uwe heiligdommen, heb ik
ook een altaar gevonden op hetwelk een
opschrift stond: Den onbekenden God.
Dezen dan, dien gij niet kennende, dient,
verkondig ik ulieden.
24 De God die de wereld gemaakt heeft
en alles dat daarin is, deze zijnde een
Heere des hemels en der aarde, woont
niet in tempelen met handen gemaakt;
Hand. 7:48; 14:15. Joh. 4:21.
25 en wordt ook van menschenhanden
niet gediend *als* iets behoevende, alzoo
Hijzelf allen het leven en den adem en
alle dingen geeft;
26 en heeft uit éénen bloede het gan-
sche geslacht der menschen gemaakt, om
op den geheelen aardbodem te wonen,
bescheiden hebbende de tijden te voren
geordineerd, en de bepalingen van hunne
woning; Deut. 32:8.
27 opdat zij den Heere zouden zoeken,
of zij Hem immers tasten en vinden
mochten, hoewel Hij niet verre is van een
iegelijk van ons.
28 Want in Hem leven wij, en bewegen
wij ons, en zijn wij, gelijk ook eenigen
van uwe poëten gezegd hebben: Want
wij zijn ook zijn geslacht.
29 Wij dan zijnde Gods geslacht, moeten
niet meenen dat de Godheid goud of zilver
of steen gelijk zij, welke door menschen-
kunst en bedenking gesneden zijn. Jes. 46:5, 6.
30 God dan de tijden der onwetendheid
overgezien hebbende, verkondigt nu allen
menschen alom dat zij zich bekeeren:
Hand. 14:16. Luc. 24:47.
31 daarom dat Hij eenen dag gesteld heeft
op welken Hij den aardbodem rechtvaar-
diglijk zal oordeelen, door eenen man dien
Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering
daarvan doende aan allen, dewijl Hij hem
uit de dooden opgewekt heeft. Hand. 10:42.
32 Als zij nu van de opstanding der
dooden hoorden, spotten sommigen *daar-
mede,* en sommigen zeiden: Wij zullen u
wederom hiervan hooren.
33 En alzoo is Paulus uit het midden
van hen weggegaan;
34 doch sommige mannen hingen hem
aan en geloofden, onder welke was ook
Dionysius de Areopagiet, en eene vrouw
met name Damaris, en anderen met hen.

HOOFDSTUK 18.

En na dezen scheidde Paulus van Athene
en kwam te Corinthe,
2 en vond een zekeren Jood met name A-
quila, van geboorte uit Pontus, die onlangs
van Italië gekomen was, en Priscilla zijne
vrouw (omdat Claudius bevolen had dat alle
de Joden uit Rome vertrekken zouden),
en hij ging tot hen; vs. 18, 26. Rom. 16:3, 4.
3 en omdat hij van hetzelfde handwerk
was, bleef hij bij hen en werkte; want zij
waren tentenmakers van handwerk.
Hand. 20:34. 1 Thess. 2:9.
4 En hij handelde op elken sabbat in
de Synagoge, en bewoog *tot het geloof*
Joden en Grieken.
5 En als Silas en Timotheüs van Mace-
donië afgekomen waren, werd Paulus door
den Geest gedrongen, betuigende den Jo-
den dat Jezus is de Christus. Hand. 17:15.
6 Maar als zij wederstonden en laster-
den, schudde hij *zijne* kleederen af en
zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd;
ik ben rein, *en* van nu voortaan zal ik tot
de heidenen henengaan. Hand. 13:51; 20:26.
7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij
in het huis van eenen *man* met name Jus-
tus, die God diende, wiens huis paalde
aan de Synagoge.

8 En Crispus de overste der Synagoge geloofde aan den Heere met geheel zijn huis, en velen van de Corinthiërs *hem* hoorende, geloofden en werden gedoopt. 1 Cor. 1:14.
9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Wees niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet; Hand. 23:11.
10 want ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen; want ik heb veel volk in deze stad.
11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, leerende onder hen het Woord Gods.
12 Maar als Gallio Stadhouder van Achaje was, stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den rechterstoel,
13 zeggende: Deze raadt den menschen aan, dat ze God zouden dienen tegen de wet.
14 En als Paulus *zijnen* mond zoude opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zoo daar eenig ongelijk of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden! zoo zoude ik met reden ulieden verdragen,
15 maar indien daar geschil is over een woord en namen en *over* de wet die onder u is, zoo zult gijzelve toezien, want ik wil over deze dingen geen rechter zijn. Hand. 23:29. Joh. 18:35.
16 En hij dreef ze weg van den rechterstoel.
17 Maar alle de Grieken namen Sosthenes den overste der Synagoge, en sloegen *hem* vóór den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.
18 En als Paulus daar nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en ging van daar scheep naar Syrië, en Priscilla en Aquila met hem, *zijn* hoofd te Cenchrea geschoren hebbende, want hij had eene gelofte *gedaan*. Num. 6:18.
19 En hij kwam te Efeze aan, en liet ze aldaar; maar hij ging in de Synagoge en handelde met de Joden.
20 En als zij baden dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet,
21 maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet noodzakelijk het toekomende feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeeren, zoo God wil; en hij voer weg van Efeze.
22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij op *naar Jeruzalem*, en de gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochië;
23 en als hij *aldaar* eenigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygië, versterkende alle de discipelen. Hand. 16:6.
24 En een zekere Jood met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften.
25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes; Hand. 19:3.
26 en deze begon vrijmoediglijk te spreken in de Synagoge. En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich en leiden hem den weg Gods nauwkeuriger uit.
27 En als hij wilde naar Achaje reizen, schreven de broeders, *hem* vermaand hebbende, aan de discipelen dat zij hem ontvangen zouden; welke daar gekomen zijnde heeft veel toegebracht aan degenen die geloofden door de genade. 1 Cor. 3:5, 6.
28 Want hij overtuigde de Joden met grooten ernst in 't openbaar, bewijzende door de Schriften dat Jezus de Christus was.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus de bovenste deelen *des lands* doorgereisd hebbende, te Efeze kwam; en eenige discipelen *aldaar* vindende, Hand. 18:19-21.
2 zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord of daar een Heilige Geest is.
3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes. Hand. 18:25.
4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk dat zij gelooven zouden in dengene die na hem kwam, dat is in Christus Jezus. Hand. 1:5; 11:16; 13:24, 25.
5 En die *hem* hoorden, werden gedoopt in den naam des Heeren Jezus;
6 en als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen, en zij spraken met *vreemde* talen en profeteerden. Hand. 10:46.
7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.
8 En hij ging in de Synagoge en sprak vrijmoediglijk drie maanden lang, *met hen* handelende en *hun* aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods.

9 Maar als sommigen verhard werden
en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende
van den weg *des Heeren* voor de menigte,
week hij van hen en scheidde de disci-
pelen af, dagelijks handelende in de school
van zekeren Tyrannus.
10 En dit geschiedde twee jaren lang,
alzoo dat allen die in Azië woonden, het
Woord des Heeren Jezus hoorden, beide
Joden en Grieken.
11 En God deed ongewone krachten door
de handen van Paulus, Hand.5:12, 15, 16; 14:3.
12 alzoo dat ook van zijn lijf op de kranken
gedragen werden de zweetdoeken of gordel-
doeken, en dat de ziekten van hen weken
en de booze geesten van hen uitvoeren.
13 En sommigen van de omzwervende
Joden, zijnde *duivel*bezweerders, hebben
zich onderwonden den naam des Heeren
Jezus te noemen over degenen die booze
geesten hadden, zeggende: Wij bezweren
u bij Jezus, dien Paulus predikt.
14 *Dezen* nu waren zekere zeven zonen
van Sceva, een Joodschen Overpriester,
die dit deden.
15 Maar de booze geest antwoordende,
zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik;
maar gijlieden, wie zijt gij?
Hand. 16:17. Marc. 1:24.
16 En de mensch in welken de booze
geest was, sprong op hen, en hen mees-
ter geworden zijnde, kreeg de overhand
tegen hen, alzoo dat zij naakt en gewond
uit dat huis ontvloden.
17 En dit werd allen bekend, beiden Jo-
den en Grieken die te Efeze woonden, en
daar viel een vreeze over hen allen, en de
naam des Heeren Jezus werd grootgemaakt.
18 En velen dergenen die geloofden, kwa-
men, belijdende en verkondigende hunne
daden.
19 Velen ook dergenen die ijdele *kun-
sten* gepleegd hadden, brachten de boe-
ken bijeen en verbrandden ze in aller te-
genwoordigheid, en berekenden de waarde
derzelve, en bevonden vijftig duizend zil-
veren *penningen*.
20 Alzoo wies het Woord des Heeren met
macht en nam de overhand. Hand.6:7; 12:24.
21 En als deze dingen volbracht waren,
nam Paulus voor in den Geest, Macedo-
nië en Achaje doorgegaan hebbende, naar
Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik
aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Ro-
me zien. Rom. 15:22-29.
22 En als hij naar Macedonië gezonden
had twee van degenen die hem dienden,
namelijk Timótheüs en Erastus, bleef hij-
zelf een tijd*lang* in Azië.
23 Maar op dienzelfden tijd ontstond
daar geen kleine beroerte vanwege den
weg *des Heeren*. 2 Cor. 1:8.
24 Want een met name Demetrius, een
zilversmid die *kleine* zilveren tempelen
van Diana maakte, bracht dien van die
kunst geen klein gewin toe;
25 welke hij te zamen vergaderd hebben-
de met de handwerkers van dergelijke din-
gen, zeide: Mannen, gij weet dat wij uit dit
gewin onze welvaart hebben; Hand. 16:16-19.
26 en gij ziet en hoort, dat deze Paulus
veel volk niet alleen van Efeze maar ook
bijna van geheel Azië overreed en afge-
keerd heeft, zeggende dat het geen go-
den zijn die met handen gemaakt wor-
den; Hand. 17:29.
27 en wij zijn niet alleen in gevaar dat
dit deel in verachting kome, maar dat ook
de tempel van de groote godin Diana
als niets geacht zal worden, en dat ook
hare majesteit zal ten onder gaan, aan wel-
ke gansch Azië en de *geheele* wereld gods-
dienst bewijst.
28 Als zij nu *dit* hoorden, werden zij
vol van toornigheid en riepen, zeggende:
Groot is de Diana der Efeziërs!
29 En de geheele stad werd vol ver-
warring, en zij liepen met een gedruisch
eendrachtiglijk naar de schouwplaats, met
zich trekkende Gajus en Aristarchus,
Macedoniërs, metgezellen van Paulus op
de reis. Hand. 20:4.
30 En als Paulus tot het volk wilde in-
gaan, lieten het hem de discipelen niet toe;
31 en sommigen ook der oversten van
Azië, die hem vrienden waren, zonden
tot hem en baden dat hij zichzelven op
de schouwplaats niet zoude begeven.
32 Zij riepen dan *de een dit*, de ander
wat anders; want de vergadering was ver-
ward, en het meeren*deel* wist niet om
wat oorzaak zij te zamen gekomen waren.
33 En zij deden Alexander uit de schare
voorkomen, alzoo hem de Joden voort-
stieten; en Alexander gewenkt hebbende
met de hand, wilde bij het volk verant-
woording doen.
34 Maar als zij verstonden dat hij een
Jood was, werd daar ééne stem van allen,
roepende omtrent twee uren lang: Groot
is de Diana der Efeziërs!
35 En als de *stads*schrijver de schare

gestild had, zeide hij: Gij mannen van
Efeze, wat mensch is er toch die niet
weet, dat de stad der Efeziërs de kerk-
bewaarster is van de groote godin Diana,
en van *het beeld* dat uit den hemel ge-
vallen is?
36 Dewijl dan deze dingen onweder-
sprekelijk zijn, zoo is het behoorlijk dat
gij stil zijt en niets onbedachts doet.
37 Want gij hebt deze mannen *hier* ge-
bracht, die noch kerkroovers zijn noch
uwe godin lasteren.
38 Indien dan nu Demetrius, en die met
hem van de kunst zijn, tegen iemand
eenige zaak hebben, de rechtsdagen wor-
den gehouden en daar zijn Stadhouders:
laat ze elkander verklagen.
39 En indien gij iets van andere din-
gen verzoekt, dat zal in eene wettelijke
vergadering beslecht worden.
40 Want wij staan in gevaar dat wij
van oproer zullen verklaagd worden om
den dag van heden, alzoo daar geene oor-
zaak is waardoor wij reden zullen kunnen
geven van dezen oploop. En dit gezegd
hebbende, liet hij de vergadering gaan.

HOOFDSTUK 20.

NADAT nu het oproer gestild was, Pau-
lus de discipelen tot zich geroepen
en gegroet hebbende, ging uit om naar
Macedonië te reizen. Hand. 19:21.
2 En als hij die deelen doorgereisd en
hen met vele redenen vermaand had,
kwam hij in Griekenland;
3 en als hij *aldaar* drie maanden doorge-
bracht had, en hem van de Joden lagen
gelegd werden als hij naar Syrië zoude
varen, zoo werd hij van zin, weder te
keeren door Macedonië.
4 En hem vergezelschapte tot in Azië
Sópater van Beréa, en van de Thessaloni-
cenzen Aristarchus en Secundus, en Gajus
van Derbe, en Timótheüs, en van die van
Azië Tychicus en Trófimus: Hand. 19:29.
5 dezen vooraf henen gegaan zijnde,
wachtten ons te Troas.
6 Wij nu voeren af van Filippi na de
dagen der ongehevelde *brooden*, en kwa-
men in vijf dagen bij hen te Troas, al-
waar wij ons zeven dagen onthielden.
7 En op den eersten *dag* der week, als de
discipelen bijeengekomen waren om brood
te breken, handelde Paulus met hen, zul-
lende des anderen daags verreizen; en
hij strekte *zijne* rede uit tot middernacht;
8 en daar waren vele lichten in de
opperzaal, waar zij vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling met name Eu-
tychus zat in het venster, en met eenen
diepen slaap overvallen zijnde, alzoo Pau-
lus lang *tot hen* sprak, door den slaap ne-
derstortende, viel van de derde zoldering
nederwaarts, en werd dood opgenomen.
10 Doch Paulus afgekomen zijnde, viel op
hem, en *hem* omvangende, zeide hij: Weest
niet beroerd, want zijne ziel is in hem.
11 En als hij *weder* boven gegaan was,
en brood gebroken en *wat* gegeten had,
en lang, tot den dageraad toe, met hen
gesproken had, vertrok hij alzoo.
12 En zij brachten den knecht levend,
en waren bovenmate vertroost.
13 Maar wij vooruit naar het schip ge-
gaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij
Paulus zouden innemen; want hij had het
alzóó bevolen, en hijzelf zoude te voet gaan.
14 En als hij zich te Assus bij ons
gevoegd had, namen wij hem in, en kwa-
men te Mityléne;
15 en van daar afgescheept zijnde, kwa-
men wij den volgenden *dag* tegen Chios
over, en des anderen *daags* leiden wij
aan te Samos, en bleven te Trogyllium,
en den *dag* daaraan kwamen wij te Miléte.
16 Want Paulus had voorgenomen Efeze
voorbij te varen, opdat hij niet den tijd
in Azië zoude verslijten; want hij spoedde
zich, om (zoo het hem mogelijk ware)
op den Pinksterdag te Jeruzalem te zijn.
Hand. 18:21; 19:21.
17 Maar hij zond van Miléte naar Efeze, en
hij ontbood de Ouderlingen der gemeente;
18 en als zij tot hem gekomen waren,
zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van
den eersten dag af dat ik in Azië ben
aangekomen, hoe ik bij u den ganschen
tijd geweest ben, Hand. 19:10.
19 dienende den Heere met alle oot-
moedigheid, en vele tranen, en verzoe-
kingen, die mij overkomen zijn door de
lagen der Joden;
20 hoe ik niets achtergehouden heb van
hetgeen nuttig was, dat ik u niet zoude
verkondigd en u geleerd hebben, in het
openbaar en bij de huizen,
21 betuigende beiden Joden en Grie-
ken de bekeering tot God en het geloof
in onzen Heere Jezus Christus.
22 En nu zie, ik, gebonden zijnde door
den Geest, reis naar Jeruzalem, niet weten-
de wat mij daar ontmoeten zal, Hand. 19:21.

23 dan dat de Heilige Geest van stad tot
stad betuigt, zeggende dat mij banden en
verdrukkingen aanstaande zijn. Hand. 21:4,11.
24 Maar ik acht op geen ding, noch
houd mijn leven dierbaar voor mijzelven,
opdat ik mijnen loop met blijdschap mag
volbrengen, en den dienst welken ik van
den Heere Jezus ontvangen heb, om te
betuigen het Evangelie der genade Gods.
Hand. 21:13.
25 En nu zie, ik weet dat gij allen,
waar ik doorgegaan ben, predikende het
Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet
meer zien zult.
26 Daarom betuig ik ulieden op dezen
huidigen dag, dat ik rein ben van het
bloed van *u* allen; Hand. 18:6.
27 want ik heb niets achtergehouden,
dat ik u niet zoude verkondigd hebben
al den raad Gods.
28 Zoo hebt dan acht op uzelve, en
op de geheele kudde over dewelke u de
Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft,
om de gemeente Gods te weiden, welke
hij verkregen heeft door zijn eigen bloed.
1 Petr. 5:2. Tit. 2:14.
29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek
zware wolven tot u inkomen zullen,
die de kudde niet sparen;
30 en uit uzelve zullen mannen opstaan,
sprekende verkeerde dingen, om de discipelen
af te trekken achter zich.
31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik
drie jaren *lang* nacht en dag niet opgehouden
heb een iegelijk met tranen te
vermanen. Hand. 19:10.
32 En nu broeders, ik beveel u Gode
en den woorde zijner genade, die machtig
is *u* op te bouwen en u een erfdeel
te geven onder alle de geheiligden.
33 Ik heb niemands zilver of goud of
kleeding begeerd;
34 en gijzelve weet, dat deze handen
tot mijne nooddruft, en dergenen die met
mij waren, gediend hebben. Hand. 18:3.
35 Ik heb u in alles getoond, dat men
alzóó arbeidende, de zwakken moet opnemen,
en gedenken aan de woorden des
Heeren Jezus, dat hij gezegd heeft: Het is
zaliger te geven dan te ontvangen.
36 En als hij dit gezegd had, heeft hij
nederknielende, met hen allen gebeden.
37 En daar werd een groot geween van
hen allen; en zij vallende om den hals
van Paulus, kusten hem,
38 zeer bedroefd zijnde, allermeest over
het woord dat hij gezegd had, dat zij
zijn aangezicht niet meer zien zouden.
En zij geleidden hem naar het schip.

HOOFDSTUK 21.

EN als het geschiedde dat wij van hen gescheiden
en afgevaren waren, zoo liepen
wij rechtuit en kwamen te Côs, en den *dag*
daaraan te Rhodus, en van daar te Pátara.
2 En een schip gevonden hebbende dat
naar Fenicië overvoer, gingen wij er in
en voeren af.
3 En als wij Cyprus in 't gezicht gekregen
en dat aan de linker*hand* gelaten
hadden, voeren wij naar Syrië, en kwamen
aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar
den last ontladen.
4 En de discipelen gevonden hebbende,
bleven wij daar zeven dagen; dewelken
tot Paulus zeiden door den Geest, dat
hij niet zoude opgaan naar Jeruzalem.
vs. 12. Hand. 20:22, 23.
5 Toen het nu geschiedde dat wij deze
dagen doorgebracht hadden, gingen wij
uit en reisden *voort*; en zij geleidden
ons allen met vrouwen en kinderen tot
buiten de stad, en aan den oever nederknielende,
hebben wij gebeden; Hand. 20:36.
6 en als wij elkander gegroet hadden,
gingen wij in het schip, maar zijlieden
keerden wederom *elk* naar het zijne.
7 Wij nu de scheepvaart volbracht hebbende
van Tyrus, kwamen aan te Ptolemaïs,
en de broeders gegroet hebbende,
bleven éénen dag bij hen.
8 En des anderen *daags*, Paulus en wij
die met hem waren, gingen van daar en
kwamen te Cesaréa, en gegaan zijnde in
het huis van Filippus den Evangelist
(die *een* was van de zeven), bleven wij
bij hem. Hand. 6:5; 8:5.
9 Deze nu had vier dochters, *nog* maagden,
die profeteerden. Hand. 2:17.
10 En als wij *daar* vele dagen gebleven
waren, kwam er een zeker Profeet af
van Judéa, met name Agabus; Hand. 11:28.
11 en hij kwam tot ons, en nam den
gordel van Paulus, en zichzelven handen
en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit
zegt de Heilige Geest: Den man, wiens
deze gordel is, zullen de Joden alzóó te
Jeruzalem binden, en overleveren in de
handen der heidenen.
12 Als wij nu dit hoorden, baden beide
wij en die van die plaats waren, dat hij
niet zoude opgaan naar Jeruzalem. vs. 4.

13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den naam des Heeren Jezus. Hand. 20:24.
14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.
15 En na die dagen maakten wij ons gereed en gingen òp naar Jeruzalem;
16 en met ons gingen ook *sommigen* der discipelen van Cesaréa, leidende *met zich* een zekeren Mnason van Cyprus, eenen ouden discipel, bij denwelke wij zouden te huis liggen.
17 En als wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
18 En den volgenden *dag* ging Paulus met ons in tot Jacobus; en alle de Ouderlingen waren daar gekomen.
19 En als hij ze gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijnen dienst gedaan had. Hand. 15:4, 12.
20 En zij *dat* gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn die gelooven, en zij zijn allen ijveraars van de wet;
21 en zij zijn aangaande u bericht, dat gij alle de Joden die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende dat zij de kinderen niet zouden besnijden noch naar de wijzen *der wet* wandelen.
22 Wat is er dan *te doen*? Het is gansch noodig dat de menigte samenkome; want zij zullen hooren dat gij gekomen zijt.
23 Doe dan hetgeen wij u zeggen. Wij hebben vier mannen die een gelofte gedaan hebben: Hand. 18:18.
24 neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen waarvan zij aangaande u bericht zijn, maar *dat* gij *alzóó* wandelt, dat gij ook zelf dè wet onderhoudt.
25 Doch van de heidenen die gelooven hebben wij geschreven en goedgevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij. Hand. 15:23-29.
26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den Tempel, en verkondigde dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar* totdat voor een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.
27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den Tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem, Hand. 24:18.
28 roepende: Gij Israëlietische mannen, komt te hulp! Deze is de mensch die tegen het volk en de wet en deze plaats alle *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den Tempel gebracht en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
29 Want zij hadden te voren Trófimus den Efeziër met hem in de stad gezien, welken zij meenden dat Paulus in den Tempel gebracht had. Hand. 20:4.
30 En de geheele stad kwam in roer en het volk liep te zamen, en zij grepen Paulus en trokken hem buiten den Tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
31 En als zij hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was;
32 welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu den overste en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval dat men *hem* met twee ketenen zoude binden, en vraagde wie hij was en wat hij gedaan had. vs. 11.
34 En onder de schare riep *de één dit*, de ander wat anders; doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de beroerte, beval hij dat men hem in de legerplaats zoude brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het dat hij van de krijgsknechten gedragen werd, vanwege het geweld der schare;
36 want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zoude geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieksch?
38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die vóór deze dagen oproer verwekte en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joodsch

man van Tarsen, een burger van eene niet
onvermaarde stad in Cilicië, en ik bid u,
laat mij toe tot het volk te spreken.
40 En als hij het toegelaten had, Paulus
staande op de trappen, wenkte met de
hand tot het volk; en als daar groote
stilte geworden was, sprak hij ze aan in
de Hebreeuwsche taal, zeggende:

HOOFDSTUK 22.

MANNEN broeders en vaders, hoort mij-
ne verantwoording die *ik* tegenwoor-
dig tot u *doen zal.* Hand. 9.1-18. 26:9-18.
2 (Als zij nu hoorden dat hij in de
Hebreeuwsche taal hen aansprak, hielden
zij zich te meer stil. En hij zeide:)
3 Ik ben een Joodsch man, te Tarsen
in Cilicië geboren, opgevoed in deze stad,
aan de voeten Gamaliëls onderwezen naar
de nauwgezetste wijze der vaderlijke wet,
zijnde een ijveraar Gods gelijkerwijs gij
allen heden zijt; Hand. 5:34; 21:39. Gal. 1:14.
4 die dezen weg vervolgd heb tot den
dood, bindende en in de gevangenissen
overleverende beide mannen en vrouwen:
Hand. 8:3. Gal. 1:13.
5 gelijk mij ook de Hoogepriester ge-
tuige is, en de geheele Raad der Ouderlin-
gen; van dewelken ik ook brieven geno-
men hebbende tot de broeders, ben naar
Damascus gereisd, om ook degenen die
dáár waren, gebonden te brengen naar Jeru-
zalem, opdat zij gestraft zouden worden.
6 Maar het geschiedde mij als ik reisde
en Damascus genaakte, omtrent den mid-
dag, dat snellijk uit den hemel een groot
licht mij rondom omscheen;
7 en ik viel ter aarde, en ik hoorde
eene stem tot mij zeggende: Saul, Saul,
wat vervolgt gij mij?
8 En ik antwoordde: Wie zijt gij Heere?
En hij zeide tot mij: Ik ben Jezus de
Nazarener welken gíj vervolgt.
9 En die met mij waren, zagen wel het
licht, en werden zeer bevreesd, maar de
stem desgenen die tot mij sprak, hoorden
zij niet.
10 En ik zeide: Heere, wat zal ik doen?
En de Heere zeide tot mij: Sta op en
ga henen naar Damascus, en aldaar zal
met u gesproken worden van al hetgeen
u geordineerd is te doen.
11 En als ik vanwege de heerlijkheid
van dat licht niet zag, zoo werd ik bij
de hand geleid van degenen die met mij
waren, en kwam te Damascus.
12 En een zekere Ananías, een godvruch-
tig man naar de wet, *goede* getuigenis heb-
bende van alle de Joden die *daar* woonden,
13 kwam tot mij, en bij *mij* staande, zeide
tot mij: Saul, broeder, word weder ziende.
En terzelfder ure werd ik ziende op hem.
14 En hij zeide: De God onzer vaderen
heeft u te voren verordineerd om zijnen
wil te kennen, en den Rechtvaardige te
zien, en de stem uit zijnen mond te hooren;
15 want gij zult hem een getuige zijn bij
alle menschen van hetgeen gij gezien en
gehoord hebt.
16 En nu wat vertoeft gij? Sta op, en
laat u doopen en uwe zonden afwasschen,
aanroepende den naam des Heeren.
17 En het gebeurde mij als ik te Jeru-
zalem wedergekeerd was en in den Tem-
pel bad, dat ik in eene vertrekking van
zinnen was, Hand. 9:26. Gal. 1:18.
18 en dat ik hem zag, en hij tot mij
zeide: Spoed u en ga in der haast uit
Jeruzalem; want zij zullen uwe getuige-
nis van mij niet aannemen.
19 En ik zeide: Heere, zij weten dat
ik in de gevangenis wierp en in de Sy-
nagogen geeselde die in u geloofden;
20 en toen het bloed van Stéfanus uwen
getuige vergoten werd, *dat* ik daar óók bij
stond, en mede een welbehagen had in
zijnen dood, en de kleederen bewaarde
dergenen die hem doodden. Hand. 7:58; 8:1.
21 En hij zeide tot mij: Ga henen, want ik
zal u ver tot de heidenen afzenden. Hand. 9:15.
22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe;
en zij verhieven hunne stem, zeggende:
Weg van de aarde met zulk eenen! want het
is niet behoorlijk dat hij leve. Hand. 21:36.
23 En als zij riepen en de kleederen vàn
zich smeten en stof in de lucht wierpen,
24 zoo beval de overste dat men hem
in de legerplaats zoude brengen, en zeide
dat men hem met geeselen onderzoeken
zoude, opdat hij verstaan mocht om wat
oorzaak zij alzóó over hem riepen.
25 En alzoo zij hem met de riemen uit-
rekten, zeide Paulus tot den hoofdman over
honderd die daar stond: Is het ulieden
geoorloofd eenen Romeinschen mensch, en
dien onveroordeeld, te geeselen? Hand. 16:37.
26 Als nu de hoofdman over honderd
dat hoorde, ging hij toe en boodschapte
het den overste, zeggende: Zie, wat gij
te doen hebt; want deze mensch is een
Romein.
27 En de overste kwam toe en zeide

tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja.

28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor eene groote som *geld* verkregen. En Paulus zeide: Maar ìk ben ook *een burger* geboren.

29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben; en de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.

30 En des anderen *daags*, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval dat de Overpriesters en hun geheele Raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij *hem* vóór hen.

HOOFDSTUK 23.

EN Paulus de oogen op den Raad houdende, zeide: Mannen broeders, ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag. Hand. 24:16.

2 Maar de Hoogepriester Ananías beval dengenen die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan. Joh. 18:22,23.

3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand. Zit gij ook om mij te oordeelen naar de wet, en beveelt gij tegen de wet dat men mij zal slaan?

4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den Hoogepriester Gods?

5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders, dat het de Hoogepriester was; want daar is geschreven: Den overste uws volks zult gij niet vloeken. Exod. 22:28.

6 En Paulus wetende dat het ééne deel was van de Sadduceërs en het andere van de Farizeërs, riep in den Raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeër, eens Farizeërs zoon: ik word over de hoop en opstanding der dooden geoordeeld. Hand. 24:21; 26:6.

7 En als hij dit gesproken had, ontstond daar tweedracht tusschen de Farizeërs en de Sadduceërs, en de menigte werd verdeeld.

8 Want de Sadduceërs zeggen dat er geene opstanding is, noch Engel of geest; maar de Farizeërs belijden het beide. Luc. 20:27.

9 En daar geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeërs stonden op en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mensch; en indien een geest tot hem gesproken heeft of een Engel, laat ons tegen God niet strijden. Hand. 5:39.

10 En als daar groote tweedracht ontstaan was, de overste vreezende dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebood dat het krijgsvolk zoude afkomen en hem uit het midden van hen wegrukken en in de legerplaats brengen.

11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed Paulus; want gelijk gij te Jeruzalem van mij betuigd hebt, alzóó moet gij ook te Rome getuigen. Hand. 18:9; 19:21*b*.

12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden eene samenrotting, en vervloekten zichzelve, zeggende dat zij noch eten noch drinken zouden totdat zij Paulus zouden gedood hebben.

13 En zij waren meer dan veertig die dezen eed te zamen gedaan hadden;

14 dewelken gingen tot de Overpriesters en de Ouderlingen, en zeiden: Wij hebben onszelve met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen totdat wij Paulus zullen gedood hebben.

15 Gij dan nu, laat den overste weten met den Raad, dat hij hem morgen tot u afbrenge, alsof gij nader kennis zoudt nemen van zijne zaken: en wíj zijn bereid hem om te brengen eer hij bij *u* komt.

16 En als de zoon van Paulus zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.

17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling henen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.

18 Deze dan nam hem en bracht *hem* tot den overste, en zeide: Paulus de gevangene heeft mij tot zich geroepen, en begeerd dat ik dezen jongeling tot u zoude brengen, die u wat heeft te zeggen.

19 De overste nu nam hem bij de hand, en terzijde gegaan zijnde, vraagde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?

20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen om van u te begeeren, dat gij Paulus morgen in den Raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken.

21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelve met eene vervloeking verbonden hebben, noch te eten noch te drinken totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.

22 De overste dan liet den jongeling gaan, *hem* gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.

23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts;

24 en laat ze *zadel*beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten en behouden overbrengen tot den Stadhouder Felix.

25 En hij schreef eenen brief, hebbende dezen inhoud:

26 Claudius Lysias aan den machtigsten Stadhouder Felix: groetenis.

27 Alzoo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zoude geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* ontnomen, bericht zijnde dat hij een Romein is;

28 en willende de zaak weten waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hunnen Raad:

29 welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet, maar geene beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.

30 En als mij te kennen gegeven was dat van de Joden eene lage tegen dezen man *gelegd* zoude worden, zoo heb ik *hem* terstond aan u gezonden, gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.

31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus en brachten hem des nachts te Antipatris;

32 en des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.

33 Dewelken als zij te Cesaréa gekomen waren en den brief den Stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus vóór hem gesteld.

34 En de Stadhouder *den brief* gelezen hebbende, vraagde uit wat provincie hij was; en verstaande dat hij van Cilicië was,

35 zeide hij: Ik zal u hooren als ook uwe beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval dat hij in het Rechthuis van Herodes zoude bewaard worden.

HOOFDSTUK 24.

En vijf dagen daarna kwam de Hoogepriester Ananías af met de Ouderlingen en eenen zekeren voorspraak *genaamd* Tertullus, dewelken verschenen voor den Stadhouder tegen Paulus. Hand. 23:2.

2 En als hij geroepen was, begon Tertullus *hem* te beschuldigen, zeggende:

3 Dat wij grooten vrede door u bekomen, en dat *vele* loffelijke diensten dezen volke geschieden door uwe voorzichtigheid, machtigste Felix, nemen wij ganschelijk en overal met alle dankbaarheid aan.

4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid *u* dat gij ons, naar uwe bescheidenheid, kortelijk hoort.

5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn eene pest, en een die oproer verwekt onder alle de Joden door de *gansche* wereld, en een oppersten voorstander van de sekte der Nazareners; Hand. 21:28-31.

6 die ook gepoogd heeft den Tempel te ontheiligen; welken wij ook gegrepen hebben en naar onze wet hebben willen oordeelen.

7 Maar Lysias de overste daarover komende, heeft *hem* met groot geweld uit onze handen weggebracht, Hand. 21:35.

8 gebiedende zijnen beschuldigers tot u te komen: van denwelke gijzelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen waarvan wij hem beschuldigen. Hand. 23:30*b*.

9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende dat deze dingen alzoo waren.

10 Maar Paulus, als hem de Stadhouder gewenkt had dat hij zoude spreken, antwoordde: Dewijl ik weet dat gij nu vele jaren over dit volk rechter geweest zijt, zoo verantwoord ik mijzelven met *des* te beteren moed:

11 alzoo gij kunt weten dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem;

12 En zij hebben mij noch in den Tempel gevonden tot iemand sprekende of *eenige* samenrotting des volks makende, noch in de Synagogen, noch in de stad;

13 en zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.

14 Maar dit beken ik u, dat ik, naar dien weg welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzóó diene, geloovende alles wat in de Wet en in de Profeten geschreven is, vs. 5.

15 hebbende hoop op God, welke dezen ook zelve verwachten, dat er eene opstanding der dooden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen; Hand. 23:6.

16 en hierin oefen ik mijzelven, om al-

tijd een onergerlijk geweten te hebben bij
God en de menschen. Hand. 23 : 1.
17 Doch na vele jaren ben ik gekomen
om aalmoezen te doen aan mijn volk, en
offeranden: Hand. 11 : 29. Rom. 15 : 25, 26.
18 waarover mij gevonden hebben, ge-
heiligd zijnde in den Tempel, niet met
volk noch met beroerte, eenige Joden uit
Azië: Hand. 21 : 27.
19 welke behoorden *hier* vóór u tegen-
woordig te zijn en *mij* te beschuldigen,
indien zij iets hadden tegen mij.
20 Of dat dezen zelve zeggen, of zij
eenig onrecht in mij gevonden hebben als
ik voor den Raad stond,
21 dan van dit éénig woord, hetwelk ik
riep, staande onder hen: Over de opstan-
ding der dooden word ik heden van ulie-
den geoordeeld. Hand. 23 : 6.
22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde
hij ze uit, zeggende: Als ik nader weten-
schap van dezen weg zal hebben, wanneer
Lysias de overste zal afgekomen zijn, zoo
zal ik volle kennis nemen van uwe zaken.
23 En hij beval den hoofdman over hon-
derd dat Paulus zoude bewaard worden,
en verlichting hebben, en dat hij niemand
van de zijnen zoude beletten *hem* te die-
nen of tot hem te komen.
24 En na sommige dagen Felix daar ge-
komen zijnde met Drusilla zijne vrouw,
die eene Jodin was, ontbood Paulus, en
hoorde hem van het geloof in Christus.
25 En als hij handelde van rechtvaar-
digheid en matigheid en *van* het toeko-
mend oordeel, Felix zeer bevreesd gewor-
den zijnde, antwoordde: Voor ditmaal ga
henen, en als ik gelegenen tijd zal hebben
bekomen, zoo zal ik u tot mij roepen:
26 en te gelijk ook hopende, dat hem
van Paulus geld gegeven zoude worden
opdat hij hem losliet; waarom hij hem
ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.
27 Maar als twee jaren vervuld waren,
kreeg Felix Porcius Festus in zijne plaats;
en Felix willende den Joden gunst bewij-
zen, liet Paulus gevangen.

HOOFDSTUK 25.

FESTUS dan in de provincie gekomen
zijnde, ging na drie dagen van Cesa-
réa op naar Jeruzalem;
2 en de Hoogepriester en de voornaam-
sten der Joden verschenen voor hem tegen
Paulus, en baden hem,
3 begeerende gunst tegen hem, opdat
hij hem zoude doen komen te Jeruzalem,
en leggende eene lage om hem op den
weg om te brengen. Hand. 23 : 15.
4 Doch Festus antwoordde dat Paulus
te Cesaréa bewaard werd, en dat hijzelf
haast *derwaarts* zoude verreizen:
5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen,
dat zij mede afreizen, en zoo daar iets
onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem
beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet meer dan
tien dagen doorgebracht had, kwam hij af
naar Cesaréa; en des anderen daags op
den rechterstoel gezeten zijnde, beval hij
dat Paulus zoude *voor*gebracht worden.
7 En als hij daar gekomen was, stonden
de Joden die van Jeruzalem afgekomen
waren, rondom *hem*, vele en zware beschul-
digingen tegen Paulus voortbrengende, die
zij niet konden bewijzen; Hand. 24 : 5, 6.
8 dewijl hij zich verantwoordende, zeide:
Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch
tegen den Tempel, noch tegen den Keizer
iets gezondigd. Hand. 24 : 12.
9 Maar Festus willende den Joden gunst
bewijzen, antwoordde Paulus en zeide:
Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en al-
dáár voor mij over deze dingen geoor-
deeld worden?
10 En Paulus zeide: Ik sta voor den rech-
terstoel des Keizers, waar ik geoordeeld
moet worden: den Joden heb ik geen on-
recht gedaan, gelijk ook gij zeer wel weet.
11 Want indien ik onrecht doe, en iets
des doods waardig gedaan heb, ik weiger
niet te sterven; maar indien er niets is
van hetgeen waarvan dezen mij beschuldi-
gen, zoo kan niemand mij hun uit gunst
overgeven. Ik beroep mij op den Keizer.
12 Toen antwoordde Festus, als hij met
den Raad gesproken had: Hebt gij u op
den Keizer beroepen, gij zult tot den Kei-
zer gaan.
13 En als eenige dagen voorbijgegaan
waren, kwamen de Koning Agrippa en
Berníce te Cesaréa om Festus te begroeten.
14 En toen zij aldaar vele dagen door-
gebracht hadden, heeft Festus de zaken
van Paulus aan den Koning verhaald, zeg-
gende: *Hier* is een zeker man van Felix
gevangen gelaten; Hand. 24 : 27.
15 om wiens wil, als ik te Jeruzalem
was, de Overpriesters en de Ouderlingen
der Joden verschenen, begeerende vonnis
tegen hem:
16 aan dewelken ik antwoordde, dat de

Romeinen de gewoonte niet hebben eenig
mensch uit gunst ter dood over te geven,
eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging.
17 Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen waren, zoo ben ik, geen uitstel nemende, des *daags* daaraan op den rechterstoel gezeten, en beval dat de man zoude *voor*gebracht worden:
18 over welken de beschuldigers *hier* staande, geene zaak hebben ingebracht waarvan ik vermoedde,
19 maar hadden tegen hem eenige vragen van hunnen godsdienst, en van zekeren Jezus die gestorven was, welken Paulus zeide te leven.
20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldáár over deze dingen geoordeeld worden.
21 En als Paulus zich beriep dat men hem tot de kennisneming des Keizers bewaren zoude, zoo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden ter tijd toe dat ik hem tot den Keizer zenden zoude.
22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mensch *wel* hooren. En hij zeide: Morgen zult gij hem hooren.
23 Des anderen daags dan als Agrippa gekomen was, en Berníce, met groote pracht, en als zij ingegaan waren in het Rechthuis met de oversten over duizend en de mannen die de voornaamsten der stad waren, werd Paulus op bevel van Festus *voor*gebracht.
24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen alle, die met ons *hier* tegenwoordig zijt, gij ziet dezen, van welken mij de gansche menigte der Joden heeft aangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende dat hij niet meer behoort te leven. Hand. 22:22.
25 Maar ik bevonden hebbende dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den Keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden. Hand. 23:29; 26:31.
26 Van welken ik niets zekers heb aan den heere te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, Koning Agrippa, opdat ik, na gedane onderzoeking, wat hebbe te schrijven;
27 want het dunkt mij tegen rede, eenen gevangene te zenden, *en* niet ook de beschuldigingen die tegen hem zijn, te kennen te geven.

HOOFDSTUK 26.

En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich *aldus*:
2 Ik acht mijzelven gelukkig, o Koning Agrippa! dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles waarover ik van de Joden beschuldigd word;
3 allermeest dewijl ik weet dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen die onder de Joden zijn: daarom bid ik u dat gij mij lankmoediglijk hoort.
4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten alle de Joden,
5 als die van over lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik naar de nauwgezetste sekte van onzen godsdienst *als* een Farizeër geleefd heb. Hand. 22:3. Fil. 3:5.
6 En nu sta ik en word geoordeeld over de hope der belofte, die van God tot de vaderen geschied is; Hand. 13:32.
7 tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* dienende, verhopen te komen; over welke hope ik, o Koning Agrippa! van de Joden word beschuldigd.
8 Wat? Wordt het bij ulieden ongeloofelijk geoordeeld dat God de dooden opwekt?
9 Ik meende waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen den naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen; Hand. 8:3; 9:1, 2; 22:4, 5.
10 hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de macht van de Overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe;
11 en door alle de Synagogen heb ik ze dikwijls gestraft en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik ze vervolgd ook tot in de buiten*landsche* steden.
12 En als ik daarvoor ook naar Damascus reisde, met macht en last welke *ik* van de Overpriesters *had*,
Hand. 9:3-16; 22:6-21. 1 Cor. 15:8.
13 zag ik, o Koning! in 't midden van den dag, op den weg, een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen die met mij reisden, omschijnende;
14 en als wij allen ter aarde nederge-

vallen waren, hoorde ik eene stem tot
mij sprekende, en zeggende in de He-
breeuwsche taal: Saul, Saul, wat ver-
volgt gij mij? Het is u hard tegen de
prikkels de verzenen te slaan.
15 En ik zeide: Wie zijt gij, Heere? En
hij zeide: Ik ben Jezus, dien gíj vervolgt.
16 Maar richt u op en sta op uwe voe-
ten; want hiertoe ben ik u verschenen, om
u te stellen tot een dienaar en getuige
der dingen, beide die gij gezien hebt en
in welke ik u *nog* zal verschijnen,
17 verlossende u van dit volk en *van*
de heidenen, tot dewelken ik u nu zend
18 om hunne oogen te openen, en *hen* te
bekeeren van de duisternis tot het licht,
en *van* de macht des satans tot God; opdat
zij vergeving der zonden ontvangen, en een
erfdeel onder de geheiligden, door het ge-
loof in mij. Hand. 20:32. Col. 1:12-14.
19 Daarom, o Koning Agrippa! ben ik
dat hemelsch gezicht niet ongehoorzaam
geweest,
20 maar heb, eerst dengenen die te Da-
mascus waren, en te Jeruzalem, en in het
geheele land van Judéa, en den heidenen,
verkondigd dat zij zich zouden beteren en
tot God bekeeren, werken doende der be-
keering waardig. Hand. 9:20, 28, 29.
21 Om dezer zaken wil hebben mij de
Joden in den Tempel gegrepen en ge-
poogd om te brengen. Hand. 21:27, 30
22 Dan, hulpe van God verkregen heb-
bende, sta ik tot op dezen dag, betuigen-
de beiden klein en groot, niets zeggende
buiten hetgeen de Profeten en Mozes ge-
sproken hebben dat geschieden zoude:
Hand. 17:2, 3.
23 *namelijk* dat de Christus lijden moest,
en dat hij de eerste uit de opstanding der
dooden zijnde, een licht zoude verkondi-
gen dezen volke en den heidenen.
24 En als hij deze dingen tot verant-
woording sprak, zeide Festus met groote
stem: Gij raast Paulus, de groote ge-
leerdheid brengt u tot razernij.
25 Maar hij zeide: Ik raas niet, mach-
tigste Festus, maar ik spreek woorden van
waarheid en van een gezond verstand.
26 Want de Koning weet van deze din-
gen, tot welken ik ook vrijmoedigheid
gebruikende, spreek; want ik geloof niet
dat hem iets van deze dingen verborgen
is, want dit is in geenen hoek geschied.
27 Gelooft gij, o Koning Agrippa! de
Profeten? Ik weet dat gij ze gelooft.
28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij be-
weegt mij bijna een Christen te worden.
Hand. 11:26. 1 Petr. 4:16.
29 En Paulus zeide: Ik wenschte wel
van God, dat èn bijna èn geheellijk, niet
alleen gij maar ook allen die mij heden
hooren, zoodanigen wierden gelijk als ik
ben, uitgenomen deze banden.
30 En als hij dit gezegd had, stond de
Koning op, en de Stadhouder, en Ber-
níce, en die met hen gezeten waren;
31 en aan eene zijde gegaan zijnde,
spraken zij tot elkander, zeggende: Deze
mensch doet niets des doods of der ban-
den waardig. Hand. 23:29; 25:25.
32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze
mensch kon losgelaten worden, indien hij
zich op den Keizer niet had beroepen.

HOOFDSTUK 27.

EN als het besloten was dat wij naar Ita-
lië zouden afvaren, leverden zij Paulus
en eenige andere gevangenen over aan ee-
nen hoofdman over honderd met name Ju-
lius, van de keizerlijke bende. Hand. 25:12.
2 En in een Adramytteensch schip ge-
gaan zijnde, alzoo wij de plaatsen langs
Azië bevaren zouden, voeren wij af; en
Aristarchus de Macedoniër van Thessa-
loníca was met ons. Hand. 19:29.
3 En des anderen *daags* kwamen wij aan
te Sidon; en Julius vriendelijk met Paulus
handelende, liet *hem* toe tot de vrienden te
gaan om *van hen* verzorgd te worden.
4 En van daar afgevaren zijnde, voeren
wij onder Cyprus henen omdat de win-
den *ons* tegen waren;
5 en de zee, die langs Cilicië en Pam-
fylië is, doorgevaren zijnde, kwamen wij
aan te Myra in Lycië.
6 En de hoofdman aldaar een schip ge-
vonden hebbende van Alexandrië, dat naar
Italië voer, deed ons in hetzelve overgaan.
7 En als wij vele dagen langzaam voort-
voeren, en nauwelijks tegenover Cnidus
gekomen waren, overmits de wind het
ons niet toeliet, zoo voeren wij onder
Creta henen, tegenover Salmóne;
8 en hetzelve nauwelijks voorbijzeilen-
de, kwamen wij in eene zekere plaats
genaamd Schoone-Havens, waar de stad
Laséa nabij was.
9 En als er veel tijd verloopen en de
vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vas-
ten nu voorbij was, vermaande ze Paulus
10 en zeide tot hen: Mannen, ik zie

dat de vaart zal geschieden met hinder
en groote schade, niet alleen van de lading
en van het schip, maar ook van ons leven.
11 Doch de hoofdman geloofde meer
den stuurman en den schipper dan het-
geen van Paulus gezegd werd.
12 En alzoo de haven ongelegen was
om te overwinteren, vond het meeren-
deel geraden ook van daar te varen, of
zij soms te Fenix konden aankomen om
te overwinteren, zijnde eene haven in
Creta, strekkende tegen het Zuidwesten
en tegen het Noordwesten.
13 En alzoo de zuidenwind zachtelijk
waaide, meenden zij hun voornemen ver-
kregen te hebben, en afgevaren zijnde,
zeilden zij dicht voorbij Creta henen.
14 Maar niet lang daarna sloeg tegen
hetzelve een stormwind genaamd Euro-
clydon;
15 en als het schip daarmede weggerukt
werd, en niet tegen den wind kon opzeilen,
gaven wij het op en dreven henen.
16 En loopende onder een zeker eilandje
genaamd Clauda, konden wij nauwelijks de
boot machtig worden;
17 dewelke opgehaald hebbende, gebruik-
ten zij *alle* behulpselen, het schip onder-
gordende; en alzoo zij vreesden dat zij
op de *droogte* Syrtis vervallen zouden, stre-
ken zij het zeil en dreven alzoo henen;
18 en alzoo wij van het onweder ge-
weldiglijk geslingerd werden, deden zij
den volgenden *dag* eenen uitworp,
19 en den derden *dag* wierpen wij met
onze eigene handen het scheepsgereed-
schap uit;
20 en als noch zon noch gesternten ver-
schenen in vele dagen, en geen klein onwe-
der *ons* drukte, zoo werd *ons* voorts alle
hoop van behouden te worden, benomen.
21 En als men langen tijd zonder eten
geweest was, toen stond Paulus *op* in
het midden van hen, en zeide: O mannen!
men behoorde mij wel gehoor gegeven
te hebben en van Creta niet afgevaren
te zijn, en dezen hinder en deze schade
verhoed te hebben.
22 Doch alsnu vermaan ik ulieden, goeds-
moeds te zijn; want daar zal geen verlies
geschieden van *iemands* leven onder u,
maar alleen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht heeft bij
mij gestaan een Engel Gods, wiens ik ben,
welken ik ook diene, Hand. 23:11. Rom. 1:9.
24 zeggende: Vrees niet Paulus, gij moet
voor den Keizer gesteld worden; en zie, God
heeft u geschonken allen die met u varen.
25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen,
want ik geloof God, dat het alzóó zijn
zal gelijkerwijs het mij gezegd is.
26 Doch wij moeten op een zeker eiland
vervallen. Hand. 28:1.
27 Als nu de veertiende nacht gekomen
was, alzoo wij in de Adriatische zee her-
waarts en derwaarts gedreven werden,
omtrent het midden des nachts, vermoed-
den de scheepslieden dat hun eenig land
naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen heb-
bende, vonden zij twintig vademen; en
een weinig voortgevaren zijnde wierpen
zij wederom het dieplood uit en vonden
vijftien vademen;
29 en vreezende dat zij ergens op harde
plaatsen vervallen mochten, wierpen zij
vier ankers van het achterschip uit, en
wenschten dat het dag wierd.
30 Maar als de scheepslieden zochten uit
het schip te vlieden, en de boot nederlieten
in de zee, onder den schijn alsof zij uit het
voorschip de ankers zouden uitbrengen,
31 zeide Paulus tot den hoofdman en
tot de krijgsknechten: Indien dezen in het
schip niet blijven, gíj kunt niet behou-
den worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknechten de
touwen af van de boot en lieten haar
afvallen.
33 En ondertusschen dat het dag zoude
worden, vermaande Paulus *hen* allen dat
zij zouden spijze nemen, en zeide: Het
is heden de veertiende dag, dat gij ver-
wachtende blijft zonder eten en niets hebt
genomen:
34 daarom vermaan ik u, spijze te nemen,
want dat dient tot uw behoud; want nie-
mand van u zal een haar van het hoofd
vallen. Luc. 21:18.
35 En als hij dit gezegd èn brood ge-
nomen had, dankte hij God in aller tegen-
woordigheid, en *hetzelve* gebroken heb-
bende, begon hij te eten.
36 En zij allen goedsmoeds geworden
zijnde, namen ook zelve spijze.
37 Wij waren nu in het schip in alles
tweehonderd zes en zeventig zielen.
38 En als zij met spijze verzadigd wa-
ren, lichtten zij het schip en wierpen het
koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, kenden zij
het land niet; maar zij merkten eenen

zekeren inham die eenen oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zoo zij konden, het schip aan te zetten.

40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij *het schip* aan de zee over, meteéën de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar den oever toe.

41 Maar vervallende op eene plaats die de zee aan beide zijden had, zetten zij het schip daarop; en het voorschip vastzittende, bleef onbeweeglijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren. 2 Cor. 11:25.

42 De raadslag nu der krijgslieden was dat zij de gevangenen zouden dooden, opdat niemand ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden;

43 maar de hoofdman willende Paulus behouden, belette hun dat voornemen en beval dat degenen die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen en aan land komen,

44 en de anderen, sommigen op planken, en sommigen op eenige *stukken* van het schip. En alzoo is het geschied dat zij allen behouden aan land gekomen zijn.

HOOFDSTUK 28.

EN als zij ontkomen waren, toen verstonden zij dat het eiland Melíte heette. Hand. 27:26, 39.

2 En de barbaren bewezen ons ongemeene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen die overkwam en om de koude.

3 En als Paulus een hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam daar eene adder uit door de hitte en vatte zijne hand.

4 En als de barbaren het beest aan zijne hand zagen hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mensch is gewisselijk een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is.

5 Maar hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads;
Marc. 16:18. Luc. 10:19.

6 en zij verwachtten dat hij zoude opzwellen of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang verwacht hadden en zagen dat geen ongemak over hem kwam, veranderden zij en zeiden dat hij een god was. Hand. 14:11.

7 En hier omtrent die plaats had de voornaamste van het eiland, met name Publius, *zijne* landhoeven, die ons ontving en drie dagen vriendelijk herbergde.

8 En het geschiedde dat de vader van Publius, met koortsen en den rooden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelke Paulus inging, en als hij gebeden had, leide hij de handen op hem, en maakte hem gezond.

9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen:

10 die ons ook eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij *ons* hetgeen van noode was.

11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrië, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teeken Castor en Pollux.

12 En als wij te Syracuse aangekomen waren, bleven wij *aldaar* drie dagen;

13 vanwaar wij omvoeren, en kwamen aan te Rhegium; en alzoo na éénen dag de wind Zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Puteoli;

14 alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden zeven dagen bij hen te blijven; en alzoo gingen wij naar Rome.

15 En van daar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt en de Drie-Tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed.

16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelven te wonen met den krijgsknecht die hem bewaarde. vs. 30.

17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen die de voornaamsten der Joden waren; en als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen,

18 dewelken mij onderzocht hebbende, wilden *mij* loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was. Hand. 25:25*a*.

19 Maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den Keizer te beroepen, *doch* niet alsof ik mijn volk van iets te beschuldigen had.

20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om *u* te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen. Hand. 23:6*b*; 26:6, 7.

21 Maar zij zeiden tot hem: Wij heb-

ben noch brieven u aangaande van Judéa
ontvangen, noch iemand van de broeders
hier gekomen zijnde, heeft van u iets
kwaads geboodschapt of gesproken.
22 Maar wij begeeren wel van u te
hooren, wat gij gevoelt; want wat deze
sekte aangaat, ons is bekend dat ze overal
tegengesproken wordt. Luc. 2:34.
23 En als zij hem eenen dag gesteld
hadden, kwamen er velen in *zijne* woon-
plaats; denwelken hij het Koninkrijk
Gods uitleide, en betuigde, en poogde
hen te bewegen tot het geloof in Jezus,
beide uit de Wet van Mozes en de Pro-
feten, van des morgens vroeg tot den
avond toe. Hand. 24:44.
24 En sommigen geloofden wel hetgeen
dat gezegd werd, maar sommigen ge-
loofden niet;
25 en tegen elkander oneens zijnde,
scheidden zij, als Paulus *dit* ééne woord
gezegd had, *namelijk:* Wèl heeft de Hei-
lige Geest gesproken door Jesaja den
Profeet tot onze vaderen,
26 zeggende: Ga henen tot dit volk,
en zeg: Met het gehoor zult gij hooren
en geenszins verstaan, en ziende zult gij
zien en geenszins bemerken;
Jes. 6:9, 10. Matth. 13:14. Joh. 12:40.
27 want het hart dezes volks is dik
geworden, en met de ooren hebben zij
zwaarlijk gehoord, en hunne oogen heb-
ben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger
tijd met de oogen zouden zien, en met de
ooren hooren, en met het hart verstaan,
en zij zich bekeeren en Ik hen geneze.
28 Het zij u dan bekend, dat de zalig-
heid Gods den heidenen gezonden is, en
dezen zullen hooren. Hand. 13:46.
29 En als hij dit gezegd had, gingen
de Joden weg, vele twisting hebbende
onder elkander.
30 En Paulus bleef twee geheele jaren
in zijn eigen gehuurde woning en ont-
ving allen die tot hem kwamen, vs. 16.
31 predikende het Koninkrijk Gods, en
leerende van den Heere Jezus Christus,
met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

ROMEINEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS een dienstknecht van Jezus
Christus, een geroepen Apostel, afge-
zonderd tot het Evangelie Gods Gal. 1:15,16.
2 (hetwelk Hij te voren beloofd had door
zijne Profeten, in de heilige Schriften),
3 van zijnen Zoon (die geworden is uit
den zade Davids naar het vleesch; 2 Tim. 2:8.
4 die krachtiglijk bewezen is te zijn de
Zoon Gods naar den Geest der heilig-
making, uit de opstanding der dooden),
namelijk Jezus Christus onzen Heere
5 (door welken wij hebben ontvangen
genade en het Apostelschap, tot gehoor-
zaamheid des geloofs onder alle de hei-
denen, voor zijnen naam; Rom. 15:16.
6 onder welke gij óók zijt, geroepenen
van Jezus Christus):
7 allen die te Rome zijt, geliefden Gods
en geroepene heiligen, genade zij u en
vrede van God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
8 Eerstelijk dank ik mijnen God door
Jezus Christus over u allen, dat uw ge-
loof verkondigd wordt in de geheele we-
reld. 1 Thess. 1:8.
9 Want God is mijn getuige, welken
ik dien in mijnen geest, in het Evan-
gelie zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten
uwer gedenk, Fil. 1:8. Efez. 1:16.
10 allen tijd in mijne gebeden biddende,
of mogelijk mij nog te eeniger tijd goede
gelegenheid gegeven wierd door den wil
Gods om tot ulieden te komen.
Rom. 15:23. Hand. 19:21.
11 Want ik verlang om u te zien, op-
dat ik u eenige geestelijke gave mocht
mededeelen, ten einde gij versterkt zoudt
worden: Rom. 15:29, 32.
12 dat is, om mede vertroost te wor-
den onder u, door het onderling geloof,
zoo het uwe als het mijne.
13 Doch ik wil niet dat u onbekend
zij, broeders, dat ik menigmaal voorge-
nomen heb tot u te komen (en ben tot

nog toe verhinderd geweest), opdat ik ook onder u eenige vrucht zoude hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen. Rom. 15:22.
14 Beiden Grieken en barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar: Rom. 15:16. 1 Cor. 9:16.
15 alzoo hetgeen in mij is, dat is volvaardig om u ook die te Rome zijt, het Evangelie te verkondigen.
16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is eene kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, eerst den Jood, en *ook* den Griek. 1 Cor. 1:18, 24.
17 [a] Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven is: [b] Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
[a] Rom. 3:21. [b] Hab. 2:4b. Gal. 3:11. Hebr. 10:38.
18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der menschen, *als* die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden: Efez. 5:6.
19 overmits hetgeen van God kennelijk is, in hen openbaar is, want God heeft het hun geopenbaard. Hand. 14:17; 17:27.
20 Want zijne onzienlijke dingen worden van de schepping der wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien, beide zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn: Ps. 19:2. Jes. 40:26.
21 omdat zij God kennende, *Hem* als God niet hebben verheerlijkt of gedankt, maar zijn verijdeld geworden in hunne overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden. vs. 28, 32.
22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden, 1 Cor. 1:20. Jer. 10:14.
23 en hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mensch, en van gevogelte, en van viervoetige en kruipende *gedierten*.
24 Daarom heeft ze God ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hunne lichamen onder elkander te onteeren:
25 *als* die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, die te prijzen is in eeuwigheid. Amen.
26 Daarom heeft ze God overgegeven tot oneerbare bewegingen; want ook hunne vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature,
27 en insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hunnen lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hunne dwaling die *daartoe* behoorde, in zichzelve ontvangende.
28 En gelijk het hun niet goedgedacht heeft, God in erkentenis te houden, zoo heeft God ze overgegeven in éénen verkeerden zin, om te doen dingen die niet betamen:
29 vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid; vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;
Gal. 5:19-21. 1 Cor. 6:10. 2 Tim. 3:2-4.
30 oorblazers, achterklappers, haters van God, smaders, hoovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
31 onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen:
32 dewelken daar zij het recht Gods weten (*namelijk* dat degenen die zulke dingen doen, des doods waardig zijn), niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen die ze doen. Rom. 2:2.

HOOFDSTUK 2.

DAAROM zijt gij niet te verontschuldigen, o mensch! wie gij zijt, die *anderen* oordeelt; want waarin gij een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelven; want gij die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.
Rom. 14:10. Matth. 7:1, 2.
2 En wij weten dat het oordeel Gods naar waarheid is over degenen die zulke dingen doen:
3 en denkt gij dit, o mensch! die oordeelt degenen die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?
4 Of veracht gij den rijkdom zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekeering leidt?
2 Petr. 3:9, 15. Luc. 13:6-9.
5 Maar naar uwe hardigheid en onbekeerlijk hart vergadert gij uzelven toorn als een schat in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods,

6 welke een iegelijk vergelden zal naar
zijne werken: Job 34:11. Ps. 62:13*b*. Spr. 24:12.
7 dengenen wel, die met volharding in
goed doen, heerlijkheid en eer en onver-
derfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
8 maar dengenen die twistgierig zijn,
en die der waarheid ongehoorzaam doch
der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, *zal*
verbolgenheid en toorn *vergolden worden*:
2 Thess. 1:8.
9 verdrukking en benauwdheid over alle
ziel des menschen die het kwade werkt,
eerst van den Jood, en *ook* van den Griek;
Rom. 1:16*b*.
10 maar heerlijkheid en eer en vrede
aan een iegelijk die het goede werkt, eerst
den Jood, en *óók* den Griek. Rom. 1:16*b*.
11 Want er is geen aanneming des per-
soons bij God. Deut. 10:17. 2 Kron. 19:7*b*. Hand. 10:34.
12 Want zoovelen als er zonder wet ge-
zondigd hebben, zullen ook zonder wet
verloren gaan; en zoovelen als er onder
de wet gezondigd hebben, zullen door
de wet geoordeeld worden·
13 (want de hoorders der wet zijn niet
rechtvaardig voor God, maar de daders der
wet zullen gerechtvaardigd worden; Jac. 1:22.
14 want wanneer de heidenen, die de
wet niet hebben, van nature de dingen
doen die der wet zijn, dezen de wet niet
hebbende, zijn zichzelven een wet,
15 *als* die betoonen het werk der wet
geschreven in hunne harten, hun gewe-
ten medegetuigende, en de gedachten on-
der elkander *hen* beschuldigende of ook
ontschuldigende)
16 in den dag wanneer God de ver-
borgene dingen der menschen zal oordee-
len door Jezus Christus, naar mijn Evan-
gelie. Matth. 25:31-46. Joh. 5:28, 29. Rom. 16:25.
17 Zie, gij wordt een Jood genaamd, en
rust op de wet, en roemt op God; Rom. 9:4, 5.
18 en gij weet *zijnen* wil, en beproeft
de dingen die *daarvan* verschillen, zijnde
onderwezen uit de wet,
19 en gij betrouwt uzelven te zijn een
leidsman der blinden, een licht dergenen
die in duisternis zijn, Matth. 15:14.
20 een onderrichter der onwijzen *en* een
leermeester der onwetenden, hebbende de
gedaante der kennis en der waarheid in
de wet:
21 die dan een ander leert, leert gij
uzelven niet? Die predikt dat men niet
stelen zal, steelt gij? Matth. 23:2, 3.
22 Die zegt dat men geen overspel doen
zal, doet gij overspel? Die van de afgoden
een gruwel hebt, berooft gij het heilige?
23 Die op de wet roemt, onteert gij
God door de overtreding der wet?
24 Want de naam Gods wordt om uwent-
wil gelasterd onder de heidenen, gelijk
geschreven is. Jes. 52:5.
25 Want de besnijdenis is wel nut in-
dien gij de wet doet, maar indien gij
een overtreder der wet zijt, zoo is uwe
besnijdenis voorhuid geworden. 1 Cor. 7:19.
26 Indien dan de voorhuid de rechten
der wet bewaart, zal niet zijne voorhuid
tot eene besnijdenis gerekend worden?
27 En zal de voorhuid, die uit de natuur
is, als zij de wet volbrengt, u *niet* oor-
deelen, die door de letter en besnijdenis
een overtreder der wet zijt?
28 Want die is niet een Jood, die het
in 't openbaar is, noch die is de besnij-
denis, die het in 't openbaar, in het
vleesch is: Joh. 8:39.
29 maar die is een Jood, die het in
't verborgen is; en de besnijdenis des
harten, in den geest, niet *in de* letter,
is de besnijdenis; wiens lof niet is uit de
menschen, maar uit God.
Deut. 10:16; 30:6. Jer. 4:4. Fil. 3:4. Col. 2:11.

HOOFDSTUK 3.

WELK is dan het voordeel van den Jood,
of welke is de nuttigheid der besnij-
denis?
2 Veel in alle manier. Want *dit is* wel
het eerste, dat hun de woorden Gods
zijn toebetrouwd. Ps. 147:19, 20; Rom. 9:4.
3 Want wat is het, al zijn sommigen
ongeloovig geweest? Zal hunne ongeloo-
vigheid het geloof Gods te niet doen?
Rom. 9:6. 2 Tim. 2:13.
4 Dat zij verre; doch God zij waarachtig,
[a]maar alle mensch leugenachtig, gelijk als
geschreven is: [b]Opdat Gij gerechtvaardigd
wordt in uwe woorden, en overwint wan-
neer Gij oordeelt. *a* Tit. 1:2. *b* Ps. 51:6.
5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods
gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij
zeggen? Is God onrechtvaardig als Hij
toorn over *ons* brengt? (ik spreek naar
den mensch:)
6 dat zij verre; anders hoe zal God de
wereld oordeelen?
7 Want indien de waarheid Gods door
mijne leugen overvloediger is geworden
tot zijne heerlijkheid, wat word ik ook
nog als een zondaar geoordeeld,

8 en *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij ge-
lasterd worden, en gelijk sommigen zeggen
dat wij zeggen): Laat ons het kwade doen,
opdat het goede *daaruit* kome? Welker
verdoemenis rechtvaardig is. Rom. 6:1.
9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Gan-
schelijk niet: want wij hebben te voren
beschuldigd beide Joden en Grieken, dat
ze allen onder de zonde zijn,
Rom. 2:12; 11:32. Gal. 3:22.
10 gelijk geschreven is: Daar is niemand
rechtvaardig, ook niet één; Ps. 143:2.
11 daar is niemand die verstandig is, daar
is niemand die God zoekt; Ps. 14:2,3; 53:3,4.
12 allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn
zij onnut geworden, daar is niemand die
goed doet, daar is *ook* niet tot één toe;
13 hun keel is een geopend graf; met
hunne tongen plegen zij bedrog; slangen-
venijn is onder hunne lippen; Ps. 5:10; 140:4.
14 welker mond vol is van vervloeking
en bitterheid; Ps. 10:7.
15 hunne voeten zijn snel om bloed te
vergieten; Jes. 59:7, 8. Spr. 1:16.
16 vernieling en ellendigheid is in hunne
wegen,
17 en den weg des vredes hebben zij
niet gekend:
18 daar is geen vreeze Gods voor hunne
oogen. Ps. 36:2*b*.
19 Wij weten nu dat al wat de wet zegt,
zij dat spreekt tot degenen die onder de
wet zijn, opdat alle mond gestopt worde
en de geheele wereld *voor* God verdoe-
melijk zij:
20 daarom zal uit de werken der wet
geen vleesch gerechtvaardigd worden voor
Hem, want door de wet is de kennis der
zonde. Gal. 2:16. Rom. 7:7.
21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods
geopenbaard geworden zonder de wet,
hebbende getuigenis van de wet en de
Profeten: Rom. 1:17.
22 namelijk de rechtvaardigheid Gods
door het geloof van Jezus Christus, tot
allen en over allen die gelooven; want
daar is geen onderscheid. Rom. 10:12.
23 Want zij hebben allen gezondigd en
derven de heerlijkheid Gods,
24 en worden om niet gerechtvaardigd
uit zijne genade door de verlossing die
in Christus Jezus is, Ef. 2:8.
25 welken God voorgesteld heeft [a] *tot* eene
verzoening door het geloof in zijn bloed, tot
eene betooning van zijne rechtvaardigheid
door de vergeving der zonden, [b] die te voren
geschied zijn onder de verdraagzaamheid
Gods, *a* 1 Joh. 2:2; 4:10; 2 Cor. 5:21. *b* Hand. 17:30.
26 tot een betooning van zijne rechtvaar-
digheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat
Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende
dengene die uit het geloof van Jezus is.
27 Waar is dan de roem? Hij is uitge-
sloten. Door wat wet? Der werken? Neen,
maar door de wet des geloofs. Efez. 2:9.
28 Wij besluiten dan dat de mensch
door het geloof gerechtvaardigd wordt,
zonder de werken der wet. Gal. 2:16.
29 Is God *een God* der Joden alleen,
en is Hij het niet ook der heidenen? Ja
ook der heidenen; Rom. 4:11. Efez. 4:6.
30 nademaal Hij een éénig God is, die
de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het
geloof, en de voorhuid door het geloof.
31 Doen wij dan de wet te niet door
het geloof? Dat zij verre, maar wij be-
vestigen de wet.

HOOFDSTUK 4.

WAT zullen wij dan zeggen dat Abra-
ham onze vader verkregen heeft naar
het vleesch?
2 Want indien Abraham uit de werken
gerechtvaardigd is, zoo heeft hij roem,
maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham
geloofde God, en het is hem gerekend tot
rechtvaardigheid. Gen. 15:6. Gal. 3:6. Jac. 2:23.
4 Nu, dengene die werkt, wordt het loon
niet toegerekend naar genade, maar naar
schuld;
5 doch dengene die niet werkt, maar
gelooft in Hem die den goddelooze recht-
vaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot
rechtvaardigheid,
6 gelijk ook David den mensch zalig
spreekt welken God de rechtvaardigheid
toerekent zonder werken,
7 *zeggende:* Zalig zijn ze welker onge-
rechtigheden vergeven zijn, en welker zon-
den bedekt zijn, Ps. 32:1, 2.
8 zalig is de man welken de Heere de
zonden niet toerekent.
9 Deze zaligspreking dan, is die *alleen*
over de besnijdenis of ook over de voor-
huid? Want wij zeggen dat aan Abraham
het geloof gerekend is tot rechtvaardig-
heid. vs. 3.
10 Hoe is het *hem* dan toegerekend?
Als hij in de besnijdenis was, of in de
voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar
in de voorhuid.

11 En hij heeft het teeken der besnijdenis
ontvangen *tot* een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend*, opdat hij zoude zijn een vader van allen die gelooven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde, Gen. 17:11.
12 en een vader der besnijdenis, dengenen *namelijk* die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.
13 Want de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn zaad *geschied*, namelijk dat hij een erfgenaam der wereld zoude zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs. Gen. 22:17.
14 Want indien degenen die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zoo is het geloof ijdel geworden en de beloftenis te niet gedaan. Gal. 3:18.
15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, *daar* is ook geene overtreding. Rom. 5:13, 20; 7:8.
16 Daarom is ze uit het geloof, opdat ze zij naar genade, ten einde de belofte vast zij al den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke is een vader van ons allen Gal. 3:9.
17 (gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld); voor Hem aan welken hij geloofd heeft, *namelijk* God die de dooden levend maakt, en roept de dingen die niet zijn alsof ze waren. Gen. 17:5.
18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zoude worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzóó zal uw zaad wezen; Gen. 15:5.
19 en niet verzwakt zijnde in 't geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt dat alreede verstorven was, alzoo hij omtrent honderd jaren oud was, *noch* ook dat de moeder in Sara verstorven was; Gen. 18:11.
20 en hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in 't geloof, gevende God de eer;
21 en ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Hebr. 11:17, 18.
22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is, Gen. 15:6.
24 maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, *namelijk* dengenen die gelooven in Hem, die Jezus onzen Heere uit de dooden opgewekt heeft,
25 welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

HOOFDSTUK 5.

WIJ dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus;
2 door welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade in welke wij staan, en roemen in de hope der heerlijkheid Gods. Efez. 2:18; 3:12. Rom. 8:18.
3 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, Jac. 1:2, 3.
4 en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
5 en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd voor de goddeloozen gestorven. vs. 8. 1 Petr. 3:18.
7 Want nauwelijks zal iemand voor eenen rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven;
8 maar God bevestigt zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren: Rom. 8:32. Joh. 3:16. 1 Joh. 4:9.
9 veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door zijn bloed, zullen wij door hem behouden worden van den toorn.
10 Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven;
11 en niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in God door onzen Heere Jezus Christus, door welken wij nu de verzoening gekregen hebben. Rom. 8:35-39. 2 Cor. 5:18, 19.
12 Daarom gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzóó de dood tot alle menschen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben; Gen. 2:17; 3:6, 19.
13 want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is; vs. 20. Rom. 4:15; 7:3.
14 maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe, ook over degenen die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der

overtreding Adams, welke een voorbeeld
is desgenen die komen zoude. 1 Cor. 15.45.
15 Doch niet gelijk de misdaad, alzóó
is ook de genadegift. Want indien door
de misdaad van éénen, velen gestorven
zijn, zoo is veel meer de genade Gods
en de gave door de genade, die daar is
van éénen mensch Jezus Christus, overvloedig
geweest over velen.
16 En niet gelijk *de schuld was* door den
éénen die gezondigd heeft, *alzóó is* de gift.
Want de schuld is wel uit ééne *misdaad*
tot verdoemenis, maar de genadegift is
uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
17 Want indien door de misdaad van éénen
de dood geheerscht heeft door dien éénen,
veel meer zullen degenen die den overvloed
der genade en der gave der rechtvaardigheid
ontvangen, in het leven heerschen
door dien éénen, *namelijk* Jezus Christus.
18 Zoo dan gelijk door ééne misdaad
de schuld gekomen is over alle menschen
tot verdoemenis, alzóó ook door ééne rechtvaardigheid
komt de genade over alle menschen
tot rechtvaardigmaking des levens;
1 Cor. 15:22.
19 want gelijk door de ongehoorzaamheid
van dien éénen mensch, velen *tot* zondaars
gesteld zijn geworden, alzóó zullen ook
door de gehoorzaamheid van éénen, velen
tot rechtvaardigen gesteld worden.
20 Maar de wet is bovendien ingekomen,
opdat de misdaad te meerder worde:
en waar de zonde meerder geworden is,
daar is de genade veel meer overvloedig
geweest; Rom. 4:15; 7:7-11. Gal. 3:19.
21 opdat gelijk de zonde geheerscht
heeft tot den dood, alzóó ook de genade
zoude heerschen door rechtvaardigheid
tot het eeuwige leven, door Jezus Christus
onzen Heere.

HOOFDSTUK 6.

WAT zullen wij dan zeggen? Zullen wij
in de zonde blijven, opdat de genade
te meerder worde? Rom. 3.8.
2 Dat zij verre. Wij die der zonde gestorven
zijn, hoe zullen wij nog in dezelve
leven?
3 Of weet gij niet, dat zoovelen als
wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij
in zijnen dood gedoopt zijn? Gal. 3.27.
4 Wij zijn dan met hem begraven door
den doop in den dood, opdat gelijkerwijs
Christus uit de dooden opgewekt
is tot de heerlijkheid des Vaders, alzóó
ook wij in nieuwigheid des levens wandelen
zouden. Col. 2:12; 3:10. Efez. 4:23, 24.
5 Want indien wij met hem ééne plant
geworden zijn in de gelijkmaking zijns
doods, zoo zullen wij het ook zijn *in de
gelijkmaking zijner* opstanding; Fil. 3:10.
6 dit wetende dat onze oude mensch met
hem gekruisigd is, opdat het lichaam der
zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet
meer de zonde dienen; Efez. 4 22. Gal. 2:20.
7 want die gestorven is, die is gerechtvaardigd
van de zonde. 1 Petr. 4:1.
8 Indien wij nu met Christus gestorven
zijn, zoo gelooven wij dat wij ook met
hem zullen leven, 2 Tim. 2 11.
9 wetende dat Christus opgewekt zijnde
uit de dooden, niet meer sterft: de dood
heerscht niet meer over hem.
Openb. 1:18. Hebr. 10:12.
10 Want dat hij gestorven is, dat is
hij der zonde éénmaal gestorven; en dat
hij leeft, dat leeft hij Gode.
11 Alzoo ook gijlieden, houdt het daarvoor
dat gij wel der zonde dood zijt,
maar Gode levende zijt in Christus Jezus
onzen Heere.
12 Dat dan de zonde niet heersche in uw
sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen
in de begeerlijkheden van dat *lichaam.*
13 En stelt uwe leden niet der zonde tot
wapenen der ongerechtigheid, maar stelt
uzelve Gode als uit de dooden levend *geworden*
zijnde, en *stelt* uwe leden Gode tot
wapenen der gerechtigheid. vs. 19. Rom. 12:1.
14 Want de zonde zal over u niet heerschen;
want gij zijt niet onder de wet
maar onder de genade. Gal. 5:18.
15 Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat
wij niet zijn onder de wet maar
onder de genade? Dat zij verre.
16 Weet gij niet, dat wien gij uzelve stelt
tot dienstknechten ter gehoorzaamheid,
gij dienstknechten zijt desgenen wien gij
gehoorzaamt, òf der zonde tot den dood,
òf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?
17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel*
dienstknechten der zonde waart, maar
dat gij *nu* van harte gehoorzaam geworden
zijt aan het voorbeeld der leer tot
hetwelk gij overgegeven zijt,
18 en vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt
gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.
19 Ik spreek op menschelijke wijze, om
der zwakheid uws vleesches wil; want
gelijk gij uwe leden gesteld hebt *om*
dienstbaar te zijn der onreinigheid en

der ongerechtigheid tot ongerechtigheid,
alzóó stelt nu uwe leden *om* dienstbaar
te zijn der gerechtigheid tot heiligma-
king. vs. 13.
20 Want toen gij dienstknechten waart
der zonde, zoo waart gij vrij van de
gerechtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij toen van
die dingen waarover gij u nu schaamt?
Want het einde derzelve is de dood.
Rom. 7:5; 8:6. Fil. 3:19.
22 Maar nu van de zonde vrijgemaakt
zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde,
hebt gij uwe vrucht tot heiligmaking, en
het einde het eeuwige leven. 1 Petr. 1:9.
23 Want de bezoldiging der zonde is
de dood, maar de genadegifte Gods is
het eeuwige leven door Jezus Christus
onzen Heere. Rom. 5:12. Jac. 1:15.

HOOFDSTUK 7.

WEET gij niet, broeders (want ik
spreek tot degenen die de wet
verstaan), dat de wet heerscht over den
mensch zoo langen tijd als hij leeft?
2 Want eene vrouw die onder den man
staat, is aan den levenden man verbon-
den door de wet; maar indien de man
gestorven is, zoo is zij vrijgemaakt van
de wet des mans. 1 Cor. 7:39.
3 Daarom dan indien zij eens anderen
mans wordt terwijl de man leeft, zoo
zal zij eene overspeelster genaamd wor-
den; maar indien de man gestorven is,
zoo is zij vrij van de wet, alzoo dat zij
geen overspeelster is als zij eens anderen
mans wordt. Matth. 5:32.
4 Zoo dan, mijne broeders, gij zijt ook
der wet gedood door het lichaam van
Christus, opdat gij zoudt worden eens an-
deren, *namelijk* desgenen die van de doo-
den opgewekt is, opdat wij Gode vruch-
ten dragen zouden. Gal. 2:19, 20.
5 Want toen wij in het vleesch waren,
werkten de bewegingen der zonden die
door de wet zijn in onze leden, om den
dood vruchten te dragen; Jac. 1:15.
6 maar nu zijn wij vrijgemaakt van de
wet, overmits wij dien gestorven zijn on-
der welken wij gehouden waren, alzoo dat
wij dienen in nieuwigheid des geestes, en
niet *in* de oudheid der letter. 2 Cor. 3:6.
7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de
wet zonde? Dat zij verre. [a] Ja ik kende
de zonde niet dan door de wet; want
ook had ik de begeerlijkheid niet gewe-
ten *zonde te zijn*, indien de wet niet
zeide: [b] Gij zult niet begeeren.
a Rom. 3:20. b Exod. 20:17. Deut. 5:21.
8 Maar de zonde oorzaak genomen heb-
bende door het gebod, heeft in mij alle
begeerlijkheid gewrocht; want zonder de
wet is de zonde dood. Rom. 4:15; 5:20.
9 En zonder de wet, zoo leefde ik eer-
tijds; maar als het gebod gekomen is,
zoo is de zonde weder levend geworden,
doch ik ben gestorven,
10 en het gebod dat ten leven was,
hetzelve is mij ten dood bevonden.
11 Want de zonde oorzaak genomen
hebbende door het gebod, heeft mij ver-
leid en door hetzelve gedood.
12 Alzoo is dan de wet heilig, en het gebod
is heilig en rechtvaardig en goed. 1 Tim. 1:8.
13 Is dan het goede mij de dood gewor-
den? Dat zij verre; maar de zonde *is mij
de dood geworden*, opdat zij zoude openbaar
worden zonde *te zijn*, werkende mij door
het goede den dood; opdat de zonde bo-
venmate wierd zondigende door het gebod.
14 Want wij weten dat de wet gees-
telijk is, maar ik ben vleeschelijk, ver-
kocht onder de zonde.
15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet;
want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar
hetgeen ik haat, dàt doe ik.
16 En indien ik hetgene doe dat ik niet
wil, zoo stem ik der wet toe dat zij goed is:
17 ik dan doe datzelve nu niet meer,
maar de zonde die in mij woont.
18 Want ik weet dat in mij, dat is in
mijn vleesch, geen goed woont. Want
het willen is *wel* bij mij, maar het goede
te doen, dat vind ik niet;
19 want het goede dat ik wil, doe ik niet,
maar het kwade dat ik niet wil, dàt doe ik.
20 Indien ik hetgene doe dat ik niet
wil, zoo doe ik nu hetzelve niet meer,
maar de zonde die in mij woont.
21 Zoo vind ik dan deze wet *in mij*,
als ik het goede wil doen, dat het kwade
mij bijligt,
22 want ik heb een vermaak in de wet
Gods naar den inwendigen mensch,
23 maar ik zie eene andere wet in mijne
leden, welke strijdt tegen de wet mijns ge-
moeds, en mij gevangen neemt onder de
wet der zonde die in mijne leden is. vs. 15.
24 Ik ellendig mensch, wie zal mij ver-
lossen uit het lichaam dezes doods?
25 Ik dank God door Jezus Christus,
onzen Heere. 1 Cor. 15:57.

26 Zoo dan ik zelf dien wel met het
gemoed de wet Gods, maar met het vleesch
de wet der zonde.

HOOFDSTUK 8.

ZOO is er dan nu geene verdoemenis
voor degenen die in Christus Jezus
zijn, die niet naar het vleesch wandelen
maar naar den Geest.
2 Want de wet des Geestes des levens in
Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de
wet der zonde en des doods. Joh. 8:36. Gal. 5:1.
3 Want hetgeen der wet onmogelijk was,
dewijl zij door het vleesch krachteloos
was, heeft God, zijnen Zoon zendende in
gelijkheid des zondigen vleesches, en *dat*
voor de zonde, de zonde veroordeeld in
het vleesch; Gal. 3:21. Fil. 2:7.
4 opdat het recht der wet vervuld zoude
worden in ons, die niet naar het vleesch
wandelen maar naar den Geest. Gal. 5:18.
5 Want die naar het vleesch zijn, bedenken
dat des vleesches is, maar die naar
den Geest zijn, *bedenken* dat des Geestes is;
6 want het bedenken des vleesches is
de dood, maar het bedenken des Geestes
is het leven en vrede; Rom. 6:21.
7 daarom dat het bedenken des vleesches
vijandschap is tegen God; want het onderwerpt
zich der wet Gods niet, want
het kan ook niet;
8 en die in het vleesch zijn, kunnen Gode
niet behagen.
9 Doch gijlieden zijt niet in het vleesch,
maar in den Geest, zoo anders de Geest
Gods in u woont; maar zoo iemand den
Geest van Christus niet heeft, die komt
hem niet toe. 1 Cor. 3:16.
10 En indien Christus in ulieden is, zoo
is wel het lichaam dood om der zonde
wil, maar de geest is leven om der gerechtigheid
wil.
11 En indien de Geest desgenen die Jezus
uit de dooden opgewekt heeft, in u
woont, zoo zal Hij, die Christus uit de
dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke
lichamen levend maken door zijnen
Geest die in u woont. 1 Cor. 6:14. Fil. 3:21*a*.
12 Zoo dan, broeders, wij zijn schuldenaars
niet den vleesche, om naar het
vleesch te leven
13 Want indien gij naar het vleesch
leeft, zoo zult gij sterven; maar indien
gij door den Geest de werkingen des
lichaams doodt, zoo zult gij leven. vs. 6.
14 Want zoovelen als er door den Geest
Gods geleid worden, die zijn kinderen
Gods. Gal. 3:26.
15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest
der dienstbaarheid wederom tot vreeze,
maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming
tot kinderen, door welken wij roepen:
Abba, Vader! Gal. 4:6. 2 Tim. 1:7.
16 Die Geest getuigt met onzen geest
dat wij kinderen Gods zijn; 2 Cor. 1:22. Ef. 1:13, 14.
17 en indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij
ook erfgenamen, erfgenamen Gods en medeerfgenamen
van Christus; zoo wij anders
met *hem* lijden, opdat wij ook met *hem* verheerlijkt
worden. Gal. 4:7. 2 Tim. 2:11, 12.
18 Want ik houd het daarvoor, dat
het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet
is te waardeeren tegen de heerlijkheid
die aan ons zal geopenbaard worden.
2 Cor. 4:17. 1 Petr. 4:13.
19 Want het schepsel, *als* met opgestoken
hoofde, verwacht de openbaring
der kinderen Gods. 2 Petr. 3:12, 13.
20 Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen,
niet gewillig, maar om diens
wil, die het *der ijdelheid* onderworpen heeft;
21 op hoop dat ook het schepsel zelf
zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid
der verderfenis, tot de vrijheid
van de heerlijkheid der kinderen Gods.
22 Want wij weten, dat het gansche
schepsel te zamen zucht en te zamen *als*
in barensnood is tot nu toe.
23 En niet alleen *dit*, maar ook wijzelve
die de eerstelingen des Geestes hebben,
wij ook zelve *zeg ik* zuchten in onszelve,
verwachtende de aanneming tot kinderen,
namelijk de verlossing onzes lichaams.
2 Cor. 5:2, 5. 1 Cor. 15:53, 54.
24 Want wij zijn in hope zalig geworden.
De hoop nu die gezien wordt, is geene
hoop, want hetgeen iemand ziet, waarom
zal hij het ook hopen? 2 Cor. 5:6-8.
25 Maar indien wij hopen hetgeen wij
niet zien, zoo verwachten wij het met
lijdzaamheid.
26 En desgelijks komt ook de Geest onze
zwakheden mede te hulp; want wij weten
niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort,
maar de Geest zelf bidt voor ons
met onuitsprekelijke zuchtingen.
27 En die de harten doorzoekt, weet
welke de meening des Geestes is, dewijl
hij naar God voor de heiligen bidt.
28 En wij weten, dat dengenen die God
liefhebben, alle dingen medewerken ten

goede, *namelijk* dengenen die naar *zijn*
voornemen geroepen zijn. Rom. 5:3-5.
29 Want die Hij te voren gekend heeft,
die heeft Hij ook te voren verordineerd
den beelde zijns Zoons gelijkvormig te
zijn, opdat hij de eerstgeborene zij onder
vele broederen; 1 Cor. 15:49. Col. 1:18.
30 en die Hij te voren verordineerd heeft,
dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij
geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd;
en die Hij gerechtvaardigd
heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
31 Wat zullen wij dan tot deze dingen
zeggen? Zoo God vóór ons is, wie zal
tégen ons zijn? Ps. 118:6.
32 Die ook zijnen eigenen Zoon niet gespaard
heeft, maar heeft hem voor ons
allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook
met hem niet alle dingen schenken?
Rom. 5:8. Joh. 3:16. 1 Joh. 4:9.
33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen
de uitverkorenen Gods? God is het
die rechtvaardig maakt. Jes. 50:8.
34 Wie is het die verdoemt? Christus
is het die gestorven is, ja wat meer is,
die ook opgewekt is, die ook ter rechter*hand*
Gods is, die ook voor ons bidt.
1 Petr. 3:22. Hebr. 7:25.
35 Wie zal ons scheiden van de liefde
van Christus? Verdrukking, of benauwdheid,
of vervolging, of honger, of naaktheid,
of gevaar, of zwaard? vs. 39. 2 Cor. 6:4, 5.
36 (gelijk geschreven is: Want om uwentwil
worden wij den ganschen dag gedood,
wij zijn geacht als schapen der slachting.)
Ps. 44:23. 2 Cor. 4:11.
37 Maar in dit alles zijn wij meer dan
overwinnaars, door hem die ons liefgehad
heeft.
38 Want ik ben verzekerd, dat noch
dood noch leven, noch Engelen noch overheden,
noch machten, noch tegenwoordige
noch toekomende dingen,
39 noch hoogte noch diepte, noch eenig
ander schepsel ons zal kunnen scheiden
van de liefde Gods, welke is in Christus
Jezus onzen Heere. vs. 35.

HOOFDSTUK 9.

IK zeg de waarheid in Christus, ik lieg
niet (mijn geweten mij mede getuigenis
gevende door den Heiligen Geest),
2 Cor. 11:31. Gal. 1:20. 1 Tim. 2:7.
2 dat het mij eene groote droefheid, en
mijn hart eene gedurige smart is.
3 Want ik zoude zelf *wel* wenschen verbannen
te zijn van Christus voor mijne
broederen, die mijn maagschap zijn naar
het vleesch; Exod. 32:32. Rom. 10:1.
4 welke Israëlieten zijn, welker is de
aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid,
en de verbonden, en de wetgeving,
en de dienst *Gods*, en de beloftenissen;
Rom. 3:1, 2. Ef. 2:12.
5 welker zijn de vaderen, en uit welke
Christus is zooveel het vleesch aangaat,
dewelke is God boven allen te prijzen in
eeuwigheid. Amen. Rom. 1:3.
6 Doch *ik zeg dit* niet alsof het Woord
Gods ware uitgevallen. Want díe zijn niet
allen Israël, die uit Israël zijn;
Rom. 2:28, 29; 3:3. 2 Tim. 2:13.
7 noch omdat zij Abrahams zaad zijn,
zijn zij allen kinderen, maar: In Isaäk
zal u het zaad genoemd worden;
Gen. 21:12. Hebr. 11:18.
8 dat is, niet de kinderen des vleesches,
díe zijn kinderen Gods; maar de kinderen
der beloftenis worden voor het zaad
gerekend. Gal. 4:28.
9 Want dit is het woord der beloftenis:
Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara
zal eenen zoon hebben. Gen. 18:10.
10 En niet alleen *deze*, maar ook Rebekka
is daarvan een bewijs, als zij uit
éénen bevrucht was, *namelijk* Isaäk onzen
vader. Gen. 25:21.
11 Want als *de kinderen* nog niet geboren
waren, noch iets goeds of kwaads gedaan
hadden, opdat het voornemen Gods dat
naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit
de werken maar uit den roepende,
12 zoo werd tot haar gezegd: De meerdere
zal den mindere dienen; Gen. 25:23.
13 gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad,
en Esau heb Ik gehaat. Mal. 1:2, 3.
14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er
onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij
ontfermen diens Ik Mij ontferm en zal
barmhartig zijn dien Ik barmhartig ben.
Exod. 33:19b.
16 Zoo *is het* dan niet desgenen die
wil noch desgenen die loopt, maar des
ontfermenden Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Farao: Hiertoe
heb Ik u verwekt, opdat Ik in u mijne
kracht bewijzen zoude, en opdat mijn naam
verkondigd worde op de gansche aarde.
Exod. 9:16.
18 Zoo ontfermt Hij Zich dan diens Hij
wil, en verhardt dien Hij wil. Exod. 7:3.

19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat
klaagt Hij *dan* nog? want wie heeft zijnen
wil wederstaan?
20 Maar toch, o mensch! wie zijt gij
die tegen God antwoordt? Zal ook het
maaksel tot dengene die het gemaakt
heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzóó
gemaakt? Jes. 29:16; 45:9. Jer. 18:6.
21 Of heeft de pottenbakker geen macht
over het leem, om uit denzelfden klomp
te maken het ééne vat ter eere en het
andere ter oneere? 2Tim. 2:20.
22 En of God willende *zijnen* toorn bewijzen
en zijne macht bekend maken, met
veel lankmoedigheid verdragen heeft de
vaten des toorns, tot het verderf toebereid;
23 en opdat Hij zoude bekend maken
den rijkdom zijner heerlijkheid over de
vaten der barmhartigheid, die Hij te voren
bereid heeft tot heerlijkheid?
24 Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk*
ons, niet alleen uit de Joden maar
ook uit de heidenen:
25 gelijk Hij ook in Hoséa zegt: Ik zal
hetgeen mijn volk niet was, mijn volk
noemen, en die niet bemind was, *mijne* beminde;
Hos. 2:22.
26 en het zal zijn in de plaats waar tot
hen gezegd was: Gijlieden zijt mijn volk
niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden
Gods genaamd worden. Hos. 1:10*b*. 1Petr. 2:10.
27 En Jesaja roept over Israël: Al ware
het getal der kinderen Israëls gelijk het
zand der zee, zoo zal het overblijfsel behouden
worden. Jes. 10:22, 23.
28 Want Hij voleindt eene zaak en snijdt
ze af in rechtvaardigheid; want de Heere
zal eene afgesnedene zaak doen op de aarde.
29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft:
Indien de Heere Zebaoth ons geen zaad
had overgelaten, zoo waren wij als Sodom
geworden, en Gomorra gelijk gemaakt
geweest. Jes. 1:9.
30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de
heidenen, die de rechtvaardigheid niet
zochten, de rechtvaardigheid verkregen
hebben, doch de rechtvaardigheid die uit
het geloof is;
31 maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid
zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid
niet gekomen. Rom. 11:7.
32 Waarom? Omdat ze *die zochten* niet
uit het geloof, maar als uit de werken
der wet; want zij hebben zich gestooten
aan den steen des aanstoots,
33 gelijk geschreven is: [a]Zie, Ik leg in
Sion eenen steen des aanstoots en eene
rots der ergernis, en [b]een iegelijk die in
hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

[a] Jes. 8:14; 28:16. 1Petr. 2:6. [b] Ps. 25:3.

HOOFDSTUK 10.

BROEDERS, de toegenegenheid mijns
harten, en het gebed dat *ik* tot God
voor Israël *doe*, is tot *hunne* zaligheid.
2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij
eenen ijver tot God hebben, maar niet
met verstand. Hand. 22:3.
3 Want alzoo zij de rechtvaardigheid
Gods niet kennen, en hunne eigene gerechtigheid
zoeken op te richten, zoo zijn
zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
Fil. 3:9.
4 Want het einde der wet is Christus,
tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.
Gal. 3:24.
5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid
die uit de wet is, *zeggende:* De mensch
die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
Lev. 18:5. Neh. 9:29. Ezech. 20:11, 13. Gal. 3:12.
6 Maar de rechtvaardigheid die uit het geloof
is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart:
Wie zal in den hemel opklimmen? Dat is
Christus *van boven* afbrengen. Deut. 30:11-14.
7 Of: Wie zal in den afgrond nederdalen?
Dat is Christus uit de dooden opbrengen.
8 Maar wat zegt ze? Nabij u is het Woord,
in uwen mond en in uw hart. Dit is het
Woord des geloofs hetwelk wij prediken:
9 *namelijk,* indien gij met uwen mond
zult belijden den Heere Jezus, en met uw
hart gelooven dat hem God uit de dooden
opgewekt heeft, zoo zult gij zalig worden;
10 want met het hart gelooft men ter
rechtvaardigheid, en met den mond belijdt
men ter zaligheid.
11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk
die in hem gelooft, die zal niet beschaamd
worden. Ps. 25:3. Jes. 28:16*b*. Rom. 9:33*b*.
12 Want daar is geen onderscheid, noch
van Jood noch van Griek; want eenzelfde
is Heere van allen, rijk zijnde over allen
die hem aanroepen. Rom. 3:22*b*, 29.
Hand. 10:34, 35; 15:9.
13 Want een iegelijk die den naam des
Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.
Joël 2:32. Hand. 2:21.
14 Hoe zullen zij dan *hem* aanroepen,
in welken zij niet geloofd hebben? En
hoe zullen zij *in hem* gelooven, van welken
zij niet gehoord hebben? En hoe zullen
zij hooren, zonder die *hun* predikt?

15 En hoe zullen zij prediken, indien zij
niet gezonden worden? Gelijk geschreven
is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen
die vrede verkondigen, dergenen die het
goede verkondigen! Jes. 52:7. Nah. 1:15.
16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie
gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt:
Heere, wie heeft onze prediking geloofd?
Jes. 53:1. Joh. 12:38.
17 Zoo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het woord Gods.
18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet
gehoord? Ja toch, hun geluid is over de
geheele aarde uitgegaan, en hunne woorden
tot de einden der wereld. Ps. 19:5.
19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan?
Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot
jaloerschheid verwekken door *degenen die*
geen volk *zijn*; door een onverstandig volk
zal Ik u tot toorn verwekken. Deut. 32:21.
20 En Jesaja verstout zich en zegt: Ik
ben gevonden van degenen die Mij niet
zochten, Ik ben openbaar geworden dengenen
die naar Mij niet vraagden. Jes. 65:1.
21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den geheelen
dag heb Ik mijne handen uitgestrekt
tot een ongehoorzaam en tegensprekend
volk. Jes. 65:2.

HOOFDSTUK 11.

IK zeg dan: Heeft God zijn volk verstooten?
Dat zij verre; want ik ben óók
een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van
den stam Benjamin. 1 Sam. 12:22.
Ps. 94:14. Jer. 31:37. 2 Cor. 11:22. Fil. 3:5.
2 God heeft zijn volk niet verstooten,
hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of
weet gij niet wat de Schrift zegt van
Elía? hoe hij God aanspreekt tegen Israël,
zeggende:
3 Heere, zij hebben uwe Profeten gedood
en uwe altaren omgeworpen, en ik
ben alléén overgebleven, en zij zoeken
mijne ziel. 1 Kon. 19:10.
4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk
antwoord? Ik heb Mijzelven *nog* zeven
duizend mannen overgelaten, die de knie
voor het *beeld* van Baäl niet gebogen
hebben. 1 Kon. 19:18.
5 Alzoo is er dan ook in dezen tegenwoordigen
tijd een overblijfsel geworden,
naar de verkiezing der genade. Rom. 9:27.
6 En indien het door genade is, zoo is
het niet meer uit de werken; anders is
de genade geen genade meer. En indien
het is uit de werken, zoo is het geen genade
meer; anders is het werk geen werk
meer. Rom. 4:4, 5.
7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat
heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen
hebben het verkregen, en de anderen
zijn verhard geworden Rom. 9:30-32.
8 (gelijk geschreven is: God heeft hun
gegeven eenen geest des diepen slaaps,
oogen om niet te zien, en ooren om niet
te hooren) tot op den huidigen dag.
Deut. 29:4. Jes. 29:10.
9 En David zegt: Hun tafel worde tot
eenen strik en tot eenen val en tot eenen
aanstoot en tot eene vergelding voor hen:
Ps. 69:23, 24.
10 dat hunne oogen verduisterd worden
om niet te zien, en verkrom hunnen rug
allen tijd.
11 Zoo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld
opdat zij vallen zouden? Dat zij verre;
maar door hunnen val *is* de zaligheid den
heidenen *geworden*, om hen tot jaloerschheid
te verwekken. Rom. 10:19.
12 En indien hun val de rijkdom is der
wereld, en hunne vermindering de rijkdom
der heidenen, hoeveel te meer hunne volheid.
13 Want ik spreek tot u, heidenen:
voor zooveel ik der heidenen Apostel ben,
maak ik mijne bediening heerlijk,
Rom. 15:16. Hand. 22:21. Gal. 1:16; 2:8, 9.
14 of ik eenigszins mijn vleesch tot jaloerschheid
verwekken en eenigen uit
hen behouden mocht.
15 Want indien hunne verwerping de
verzoening is der wereld, wat zal de aanneming
wezen, anders dan het leven uit
de dooden?
16 En indien de eerstelingen heilig zijn,
zoo is ook het deeg *heilig*; en indien de wortel
heilig is, zoo zijn ook de takken *heilig*.
17 En zoo eenige der takken afgebroken
zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde,
in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des
wortels en der vettigheid des olijfbooms
mede deelachtig zijt geworden,
18 zoo roem niet tegen de takken; en
indien gij daartegen roemt, gíj draagt den
wortel niet, maar de wortel u.
19 Gij zult dan zeggen: De takken zijn
afgebroken, opdat ik zoude ingeënt worden.
20 Het is wèl; zij zijn door ongeloof
afgebroken, en gíj staat door het geloof.
Wees niet hooggevoelende, maar vrees;
21 want is het dat God de natuurlijke
takken niet gespaard heeft, *zie toe* dat
Hij ook mogelijk ú niet spare.

22 Zie dan de goedertierenheid en de
gestrengheid Gods: de gestrengheid wel
over degenen die gevallen zijn, maar de
goedertierenheid over u, indien gij in de
goedertierenheid blijft; anders zult ook
gij afgehouwen worden.
23 Maar ook zij, indien ze in het on-
geloof niet blijven, zullen ingeënt worden;
want God is machtig dezelve weder in te
enten.
24 Want indien gij afgehouwen zijt uit
den olijfboom die van nature wild was,
en tegen nature in den goeden olijfboom
ingeënt, hoeveel te meer zullen déze, die
natuurlijke *takken* zijn, in hun eigen olijf-
boom geënt worden!
25 Want ik wil niet, broeders, dat u
deze verborgenheid onbekend zij (opdat
gij niet wijs zijt bij uzelve), dat de ver-
harding voor een deel over Israël geko-
men is, totdat de volheid der heidenen
zal ingegaan zijn.
26 En alzóó zal geheel Israël zalig wor-
den; gelijk geschreven is: De Verlosser zal
uit Sion komen, en zal de goddeloosheden
afwenden van Jakob: Jes. 27:9; 59:20.
27 en dit is hun een verbond van Mij,
als Ik hunne zonden zal wegnemen.
Jer. 31:31, 34. Hebr. 8:8-12.
28 Zoo zijn zij wel vijanden wat aan-
gaat het Evangelie, om uwentwil, maar
wat aangaat de verkiezing zijn zij bemin-
den, om der vaderen wil;
29 want de genadegiften en de roeping
Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eer-
tijds Gode ongehoorzaam geweest zijt,
maar nu barmhartigheid verkregen hebt
door dezer ongehoorzaamheid,
31 alzóó zijn ook dezen nu ongehoorzaam
geweest, opdat ook zij door uwe barmhar-
tigheid zouden barmhartigheid verkrijgen;
32 want God heeft ze allen onder de
ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij
hun allen zoude barmhartig zijn.
Rom. 3:23. Gal. 3:22.
33 O diepte des rijkdoms beide der wijs-
heid en der kennis Gods! Hoe ondoor-
zoekelijk zijn zijne oordeelen, en onna-
speurlijk zijne wegen!
34 Want wie heeft den zin des Heeren
gekend, of wie is zijn raadsman geweest?
Jes. 40:13. 1 Cor. 2:16.
35 Of wie heeft Hem eerst gegeven,
en het zal hem wedervergolden worden?
Job 41:2.
36 Want uit Hem, en door Hem, en tot
Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijk-
heid in eeuwigheid. Amen. 1 Cor. 8:6. Rom. 16:27.

HOOFDSTUK 12.

IK bid u dan, broeders, door de ont-
fermingen Gods, dat gij uwe lichamen
stelt tot eene levende, heilige *en* Gode
welbehaaglijke offerande, *welke is* uw re-
delijke godsdienst; Rom. 6:13. 1 Petr. 2:5.
2 en wordt dezer wereld niet gelijk-
vormig, maar wordt veranderd door de
vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt
beproeven welke de goede en welbehaag-
lijke en volmaakte wil Gods zij.
1 Joh. 2:15. Efez. 5:10, 17.
3 Want door de genade die mij gegeven
is, zeg ik aan een iegelijk die onder u is,
dat hij niet wijs zij boven hetgeen men
behoort wijs te zijn, maar dat hij wijs zij
tot matigheid, gelijk als God aan een
iegelijk de mate des geloofs toegedeeld
heeft. 1 Cor. 7:17.
4 Want gelijk wij in één lichaam vele le-
den hebben, en de leden alle niet dezelf-
de werking hebben, 1 Cor. 12:12. Ef. 4:15, 16, 25.
5 alzóó zijn wij velen één lichaam in
Christus, maar elkeen zijn wij elkanders
leden.
6 Hebbende nu verscheiden gaven, naar
de genade die ons gegeven is,
1 Cor. 12:4-11. Ef. 4:11. 1 Petr. 4:10, 11.
7 *zoo laat ons die gaven besteden*, hetzij
profetie, naar de mate des geloofs; hetzij
bediening, in het bedienen; hetzij die
leert in het leeren;
8 hetzij die vermaant, in het vermanen;
die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een
voorstander is, in naarstigheid; die barm-
hartigheid doet, in blijmoedigheid.
9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt eenen
afkeer van het booze, en hangt het goede
aan. Ps. 34:15; 37:27. Jes. 1:16, 17. Amos 5:15.
10 Hebt elkander hartelijk lief met
broederlijke liefde, met eere de één den
ander voorgaande. 1 Petr. 1:22.
11 Zijt niet traag in 't benaarstigen.
Zijt vurig van geest. Dient den Heere.
12 Verblijdt u in de hoop. Zijt gedul-
dig in de verdrukking. Volhardt in het
gebed. 1 Thess. 5:16, 17. Luc. 18:1.
13 Deelt mede tot de behoeften der hei-
ligen. Tracht naar herbergzaamheid.
1 Cor. 16:1. Hebr. 13:2. 1 Petr. 4:9.
14 Zegent ze die u vervolgen: zegent,
en vervloekt niet. Matth. 5:44.

15 Verblijdt u met de blijden, en weent met de weenenden.
16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hooge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelve.
17 [a] Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. [b] Bezorgt hetgeen eerlijk is, voor alle menschen. aSpr. 20:22; 24:29. Matth. 5:38:39. 1 Thess. 5:15. b2 Cor. 8:21.
18 Indien het mogelijk is, zooveel in u is, houdt vrede met alle menschen. Hebr. 12:14.
19 [a] Wreekt uzelve niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want er is geschreven: [b] Mij *komt* de wrake *toe*, Ik zal het vergelden, zegt de Heere. aLev. 19:18. bDeut. 32:35. Hebr. 10:30.
20 Indien dan uwen vijand hongert, zoo spijzig hem; indien hem dorst, zoo geef hem te drinken; want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen. Spr. 25:21, 22.
21 Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.

HOOFDSTUK 13.

ALLE ziel zij den machten over *haar* gesteld, onderworpen; want daar is geen macht dan van God, en de machten die daar zijn, die zijn van God geordineerd: 1 Petr. 2:13-17. Tit. 3:1. Spr. 8:15, 16.
2 alzoo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie Gods wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelve een oordeel halen.
3 Want de oversten zijn niet *tot* eene vrees den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vreezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben,
4 want zij is Gods dienaresse, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zoo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs, want zij is Gods dienaresse, een wreekster tot straf dengene die kwaad doet.
5 Daarom is het noodig onderworpen te zijn, niet alleenlijk om der straf maar ook om des gewetens wil.
6 Want daarom betaalt gij ook schatting; want zij zijn dienaars Gods, hierin geduriglijk bezig zijnde.
7 Zoo geeft dan een iegelijk wat gij schuldig zijt, schatting wien gij de schatting, tol wien gij den tol, vreeze wien gij de vreeze, eere wien gij de eere *schuldig zijt*. Matth. 22:21.
8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want die den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld. Matth. 22:37-40.
9 Want dit: [a] Gij zult geen overspel doen, gij zult niet dooden, gij zult niet stelen, gij zult geene valsche getuigenis geven, gij zult niet begeeren, en zoo daar eenig ander gebod is, wordt in dit woord als in eene hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit: [b] Gij zult uwen naaste liefhebben gelijk uzelven. aExod. 20:13-17. Deut. 5:17-21. Matth. 19:18, 19. bLev. 19:18b. Gal. 5:14. Jac. 2:8.
10 De liefde doet den naaste geen kwaad; zoo is dan de liefde de vervulling der wet. 1 Cor. 13:4. 1 Tim. 1:5.
11 En dit *zeg ik te meer*, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader dan toen wij *eerst* geloofd hebben. 1 Thess. 5:4-8. Ef. 5:11-14.
12 De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabij gekomen: laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen des lichts;
13 laat ons, als in den dag, eerbaar wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid:
14 maar doet áán den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vleesch niet tot begeerlijkheden. Gal. 3:27.

HOOFDSTUK 14.

DENGENE nu die zwak is in 't geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige samensprekingen. 1 Cor. 8:8-13; 10:23-33. Rom. 15:1, 7.
2 De één gelooft wel dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.
3 Die daar eet, verachte hem niet die niet eet, en die niet eet, oordeele hem niet die daar eet: want God heeft hem aangenomen. Col. 2:16.
4 Wie zijt gij die eens anders huisknecht oordeelt? Hij staat of hij valt zijnen eigenen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen. vs. 10. Jac. 4:12.
5 De één acht wel den *éénen* dag boven den *anderen* dag, maar de ander acht alle dagen *gelijk*. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd. Gal. 4:10.
6 Die den dag waarneemt, die neemt

hem waar den Heere, en die den dag
niet waarneemt, die neemt *hem* niet waar
den Heere. Die daar eet, die eet *zulks*
den Heere, want hij dankt God; en die
niet eet, die eet *zulks* den Heere niet,
en hij dankt God. vs. 23*b*.
7 Want niemand van ons leeft zichzel-
ven en niemand sterft zichzelven;
2 Cor. 5 : 15. Gal. 2 : 20.
8 want hetzij dat wij leven, wij leven
den Heere, hetzij dat wij sterven, wij ster-
ven den Heere: hetzij dan dat wij leven,
hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
9 Want dáártoe is Christus ook gestor-
ven en opgestaan en weder levend ge-
worden, opdat hij beide over dooden en
levenden heerschen zoude.
10 Maar gij, wat oordeelt gij uwen
broeder? Of ook gij, wat veracht gij
uwen broeder? Want wij zullen allen
voor den rechterstoel van Christus ge-
steld worden. vs. 4. 2 Cor. 5 : 10.
11 Want daar is geschreven: Ik leef,
zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich
buigen, en alle tong zal God belijden.
Jes. 45 : 23. Fil. 2 : 10, 11.
12 Zoo dan een iegelijk van ons zal voor
zichzelven Gode rekenschap geven. Gal. 6 : 5.
13 [a] Laat ons dan elkander niet meer
oordeelen; [b] maar oordeelt dit liever, na-
melijk dat gij den broeder geen aanstoot
of ergernis geeft. *a* Matth. 7 : 1.
b Matth. 18 : 6. 1 Cor. 10 : 32. 2 Cor. 6 : 3.
14 Ik weet en ben verzekerd in den
Heere Jezus, dat geen ding onrein is in
zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn,
dien is het onrein. vs. 20. Matth. 15 : 11.
Hand. 10 : 15. 1 Tim. 4 : 4.
15 Maar indien uw broeder om der
spijze wil bedroefd wordt, zoo wandelt
gij niet meer naar liefde. Verderf dien
niet met uwe spijze, voor welken Chris-
tus gestorven is. 1 Cor. 8 : 11.
16 Dat dan uw goed niet gelasterd
worde.
17 Want het Koninkrijk Gods is niet
spijs en drank, maar rechtvaardigheid en
vrede en blijdschap door den Heiligen
Geest. 1 Cor. 8 : 8.
18 Want die Christus in deze dingen
dient, is Gode welbehaaglijk en aange-
naam den menschen.
19 Zoo dan laat ons najagen hetgeen
tot den vrede en hetgeen tot de stich-
ting onder elkander *dient*.
20 Verbreek het werk Gods niet om
der spijze wil. Alle dingen zijn wel rein,
maar het is kwaad den mensch die met
aanstoot eet. Tit. 1 : 15.
21 Het is goed geen vleesch te eten
noch wijn te drinken, noch *iets* waaraan
uw broeder zich stoot of geërgerd wordt,
of *waarin* hij zwak is. 1 Cor. 8 : 13.
22 Hebt gij geloof, heb *dat* bij uzelven
voor God. Zalig is hij, die zichzelven niet
oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
23 Maar die twijfelt indien hij eet, is ver-
oordeeld, omdat hij niet uit het geloof
eet; en al wat uit het geloof niet is, dat
is zonde. vs. 5*b*.

HOOFDSTUK 15.

MAAR wij die sterk zijn, zijn schuldig,
de zwakheden der onsterken te dra-
gen, en niet onszelven te behagen.
Rom. 14 : 1. 1 Cor. 9 : 22.
2 Dat dan een iegelijk van ons *zijnen*
naaste behage ten goede, tot stichting.
1 Cor. 10 : 32.
3 Want ook Christus heeft zichzelven
niet behaagd, maar gelijk geschreven is:
De smadingen dergenen die U smaden, zijn
op mij gevallen. Ps. 69 : 10*b*.
4 Want al wat te voren geschreven is, dat
is tot onze leering te voren geschreven, op-
dat wij door lijdzaamheid en vertroosting
der Schriften hope hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid en der
vertroosting geve u, dat gij eensgezind
zijt onder elkander naar Christus Jezus,
Fil. 2 : 2-4.
6 opdat gij eendrachtelijk met éénen
mond moogt verheerlijken den God en
Vader onzes Heeren Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan, gelijk
ook Christus ons aangenomen heeft tot de
heerlijkheid Gods. Rom. 14 : 1.
8 En ik zeg, dat Jezus Christus een die-
naar geworden is der besnijdenis vanwege
de waarheid Gods, opdat hij bevestigen
zoude de beloftenissen der vaderen,
9 en de heidenen God vanwege de barm-
hartigheid zouden verheerlijken; gelijk ge-
schreven is: Daarom zal ik U belijden
onder de heidenen, en uwen naam lof-
zingen 2 Sam. 22 : 50. Ps. 18 : 50.
10 En wederom zegt hij: Weest vroolijk,
gij heidenen met zijn volk. Deut. 32 : 43.
11 En wederom: Looft den Heere alle
gij heidenen, en prijst Hem alle gij volken.
Ps. 117 : 1.
12 En wederom zegt Jesaja: Daar zal zijn

de wortel van Jesse, en die opstaat om over
de heidenen te gebieden: op hem zullen de
heidenen hopen. Jes. 11:10. Matth. 12:21.
13 De God nu der hope vervulle ulieden
met alle blijdschap en vrede in het gelooven,
opdat gij overvloedig moogt zijn in de hope,
door de kracht des Heiligen Geestes.
14 Doch, mijne broeders, ook ik zelf ben
verzekerd van u, dat gij ook zelve vol
zijt van goedheid, vervuld met alle kennis,
machtig om ook elkander te vermanen;
15 maar ik heb u eensdeels te stoute-
lijker geschreven, broeders, u als weder-
om *dit* indachtig makende, om de genade
die mij van God gegeven is,
16 opdat ik een dienaar van Jezus Chris-
tus zij onder de heidenen, het Evangelie
Gods bedienende, opdat de offerande der
heidenen aangenaam worde, geheiligd door
den Heiligen Geest.
17 Zoo heb ik dan roem in Christus
Jezus in die dingen, die God aangaan.
18 Want ik zoude niet durven iets zeg-
gen, hetwelk Christus door mij niet ge-
wrocht heeft tot gehoorzaamheid der hei-
denen, met woorden en werken,
19 door kracht van teekenen en wonder-
heden, *en* door de kracht van den Geest
Gods, zoodat ik van Jeruzalem af en rond-
om, tot Illyrië toe, het Evangelie van
Christus vervuld heb; 2 Cor. 12:12.
20 en alzoo zeer begeerig geweest ben
om het Evangelie te verkondigen, niet
waar Christus genoemd was, opdat ik
niet op eens anders fundament zoude
bouwen; 2 Cor. 10:16.
21 maar gelijk geschreven is: Denwelken
van Hem niet was geboodschapt, die zul-
len het zien, en dewelken het niet gehoord
hebben, die zullen het verstaan. Jes. 52:15*b*.
22 Waarom ik ook menigmaal verhin-
derd geweest ben tot u te komen;
Rom. 1:9, 13. Hand. 19:21.
23 maar nu geene plaats meer hebben-
de in deze gewesten, en van over vele
jaren groot verlangen hebbende om tot
u te komen,
24 zoo zal ik wanneer ik naar Spanje
reis, tot u komen; want ik hoop in 't door-
reizen u te zien, en van u derwaarts geleid
te worden, als ik eerst van ulieder *tegen-
woordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem, die-
nende de heiligen. Hand. 24:17.
26 Want het heeft *dien van* Macedonië
en Achaje goedgedacht, eene algemeene
handreiking te doen aan de armen onder
de heiligen die te Jeruzalem zijn.
1 Cor. 16:1-5. 2 Cor. 8:1-4.
27 Want het heeft hun *zoo* goedge-
dacht; ook zijn zij hunne schuldenaars;
want indien de heidenen hunner geeste-
lijke *goederen* deelachtig zijn geworden,
zoo zijn zij ook schuldig hen van lichame-
lijke *goederen* te dienen. 1 Cor. 9:11. Gal. 6:6.
28 Als ik dan dit volbracht en hun deze
vrucht verzegeld zal hebben, zoo zal ik
door ulieder *stad* naar Spanje afkomen;
29 en ik weet dat ik tot u komende, met
vollen zegen des Evangelies van Christus
komen zal. Rom. 1:15, 16.
30 En ik bid u, broeders, door onzen
Heere Jezus Christus en door de liefde
des Geestes, dat gij met mij strijdt in de
gebeden tot God voor mij; 2 Thess. 3:1, 2.
31 opdat ik mag bevrijd worden van de
ongehoorzamen in Judéa, en dat deze mijn
dienst, dien *ik* aan Jeruzalem *doe*, aan-
genaam zij den heiligen;
32 opdat ik met blijdschap door den wil
Gods tot u mag komen en met u ver-
kwikt worden. Rom. 1:12.
33 En de God des vredes zij met u allen.
Amen.

HOOFDSTUK 16.

EN ik beveel u Febe onze zuster, die
eene dienaresse is der gemeente die te
Kenchrea is;
2 opdat gij haar ontvangt in den Heere
gelijk het den heiligen betaamt, en haar
bijstaat in wat zaak zij u zoude mogen van
noode hebben; want zij is eene voorstand-
ster geweest van velen, ook van mijzelven.
3 Groet Priscilla en Aquila, mijne mede-
werkers in Christus Jezus, Hand. 18:2, 3, 26.
4 die voor mijn leven hunnen hals ge-
steld hebben; dewelken niet alleen ik dank,
maar ook alle de gemeenten der heidenen.
5 *Groet* ook de gemeente in hun huis.
Groet Epénetus mijnen beminde, die de eer-
steling is van Achaje in Christus. 1 Cor. 16:15.
6 Groet Maria, die veel voor ons gear-
beid heeft.
7 Groet Andronícus en Junias, mijne
magen en mijne medegevangenen, welke
vermaard zijn onder de Apostelen; die ook
vóór mij in Christus geweest zijn.
8 Groet Amplias mijnen beminde in den
Heere.
9 Groet Urbanus onzen medearbeider in
Christus, en Stachys mijnen beminde.

10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet ze die van het *huisgezin* van Aristobúlus *zijn*.

11 Groet Heródion, die van mijn maagschap is. Groet ze die van het *huisgezin* van Narcissus *zijn*, degenen *namelijk* die in den Heere zijn.

12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen* die in den Heere arbeiden. Groet Persis de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.

13 Groet Rufus den uitverkorene in den Heere, en zijne moeder en de mijne.
Marc. 15:21.

14 Groet Asyncritus, Flegon, Hermas, Patrobas, Hermes, en de broeders die met hen zijn.

15 Groet Filólogus en Julia, Nereus en zijne zuster, en Olympas, en alle de heiligen die met hen zijn.

16 Groet elkander met eenen heiligen kus. De gemeenten van Christus groeten ulieden. 1 Cor. 16:20.
2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26. 1 Petr. 5:14.

17 En ik bid u, broeders, neemt acht op degenen die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer die gij *van ons* geleerd hebt, en wijkt af van dezelven.
Tit. 3:10. 2 Joh. 10, 11.

18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hunnen buik, en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen. Fil. 3:18, 19.

19 Want uwe gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen. Ik verblijd mij dan uwenthalve; en ik wil dat gij wijs zijt in het goede, doch onnoozel in het kwade. 1 Cor. 14:20.

20 En de God des vredes zal den satan haast onder uwe voeten verpletteren. De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

21 U groeten Timótheüs mijn medearbeider, en Lucius en Jason en Sosipater mijne bloedverwanten.
Hand. 13:1; 16:1-3; 17:5; 20:4. 1 Thess. 3:2.

22 Ik Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.

23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de geheele gemeente. U groet Erastus de rentmeester der stad, en de broeder Quartus. 1 Cor. 1:14. Hand. 19:22. 2 Tim. 4:20.

24 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met u allen. Amen.

25 Hem nu die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest,
Ef. 3:9, 10, 20, 21. Jud. vs. 24. 25. Col. 1:26.

26 maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs onder alle de heidenen bekend is gemaakt;

27 Hem, den alleen wijzen God, *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen. Rom. 11:36. 1 Tim. 1:17.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

CORINTHIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS een geroepen Apostel van Jezus Christus door den wil Gods en Sosthenes de broeder

2 aan de gemeente Gods die te Corinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaatsen, beide hunnen en onzen *Heere*:

3 genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. Rom. 1:7.

4 Ik dank mijnen God allen tijd over u, vanwege de genade Gods die u gegeven is in Christus Jezus,

5 dat gij in alles zijt rijk geworden in Hem, in alle rede en alle kennis, 2 Cor. 8:7

6 gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u.

7 Alzoo dat het u aan geen gave ontbreekt, verwachtende de openbaring onzes Heeren Jezus Christus:

8 welke *God* u ook zal bevestigen tot den einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag onzes Heeren Jezus Christus. 1 Thess. 5:23, 24.

9 God is getrouw, door welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heere.
10 Maar ik bid u, broeders, door den naam onzes Heeren Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt en *dat* onder u geene scheuringen zijn, maar *dat* gij samengevoegd zijt in eenen zelfden zin en in een zelfde gevoelen. Fil. 2:2.
11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijne broeders, door die van Chloë's *huisgezin zijn,* dat er twisten onder u zijn.
12 En dit zeg ik dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos, en ik van Cefas, en ik van Christus. 1 Cor. 3:4, 22. Hand. 18:24-28.
13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?
14 Ik dank God dat ik niemand van ulieden gedoopt heb dan Crispus en Gajus; Hand. 18:8. Rom. 16:23.
15 opdat niet iemand zegge dat ik in mijnen naam gedoopt heb.
16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanas gedoopt; voorts weet ik niet of ik iemand anders gedoopt heb. 1 Cor. 16:15.
17 Want Christus heeft mij niet gezonden om te doopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde. 1 Cor. 2:1, 2.
18 Want het Woord des kruises is wel dengenen die verloren gaan, dwaasheid, maar ons die behouden worden, is het een kracht Gods; Rom. 1:16. 2 Cor. 2:15.
19 want daar is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken. Jes. 29:14.
20 Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want nademaal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zoo heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die gelooven. Matth. 11:25.
22 overmits de Joden een teeken begeeren, en de Grieken wijsheid zoeken; Matth. 12:38.
23 doch wij prediken Christus den gekruisigde, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid:
24 maar hun die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus de kracht Gods en de wijsheid Gods.
25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de menschen, en het zwakke Gods is sterker dan de menschen.
26 Want gij ziet uwe roeping, broeders, dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen; Joh. 7:48.
27 maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zoude; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zoude beschamen; Matth. 11:25.
28 en het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet zoude maken; Jac. 2:5.
29 opdat geen vleesch zoude roemen voor Hem.
30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing;
31 opdat *het zij* gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere. Jer. 9:24. 2 Cor. 10:17.

HOOFDSTUK 2.

EN ik, broeders, als ik tot u gekomen ben, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden of van wijsheid u verkondigende de getuigenis Gods; 1 Cor. 1:17.
2 want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en dien gekruisigd. 1 Cor. 1:23. Gal. 6:14.
3 En ik was bij ulieden in zwakheid en in vrees en in vele beving, 2 Cor. 10:10.
4 en mijne rede en mijne prediking was niet in beweeglijke woorden der menschelijke wijsheid, maar in betooning des geestes en der kracht;
5 opdat uw geloof niet zoude zijn in wijsheid der menschen, maar in de kracht Gods. 1 Thess. 1:5.
6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch eene wijsheid niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld die te niet worden;
7 maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was: Ef. 3:5, 8-11.
8 welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze

gekend hadden, zoo zouden zij den Heere der
heerlijkheid niet gekruist hebben. Hand. 3:17.
9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het
oog niet heeft gezien en het oor niet heeft
gehoord, en in het hart des menschen niet
is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft
dien die Hem liefhebben. Jes. 64:4.
10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard
door zijnen Geest. Want de Geest onder-
zoekt alle dingen, ook de diepten Gods.
11 Want wie van de menschen weet het-
geen des menschen is, dan de geest des men-
schen die in hem is? Alzoo weet ook nie-
mand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.
12 Doch wíj hebben niet ontvangen den
geest der wereld, maar den Geest die
uit God is, opdat wij zouden weten de
dingen die ons van God geschonken zijn;
13 dewelke wij ook spreken, niet met
woorden, die de menschelijke wijsheid
leert, maar met *woorden* die de Heilige
Geest leert, geestelijke dingen met gees-
telijke samenvoegende. vs. 4.
14 Maar de natuurlijke mensch begrijpt
niet de dingen die des Geestes Gods zijn;
want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan
ze niet verstaan, omdat ze geestelijk on-
derscheiden worden. Joh. 14:17.
15 Doch de geestelijke *mensch* onder-
scheidt wel alle dingen, maar hijzelf
wordt van niemand onderscheiden.
16 Want wie heeft den zin des Heeren
gekend, die Hem zoude onderrichten?
Maar wíj hebben den zin van Christus.
Jes. 40:13. Rom. 11:34.

HOOFDSTUK 3.

EN ik, broeders, kon tot u niet spreken als
tot geestelijken, maar als tot vleesche-
lijken, als tot jonge kinderen in Christus.
2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met
vaste spijs, want gij vermocht *toen* nog niet;
ja, gij vermoogt ook nu nog niet, Hebr. 5:12.
3 want gij zijt nog vleeschelijk. Want
dewijl onder u nijd is en twist en twee-
dracht, zijt gij niet vleeschelijk, en wandelt
gij niet naar den mensch? 1 Cor. 1:11, 12.
4 Want als de één zegt: Ik ben van
Paulus, en een ander: Ik *ben* van Apol-
los, zijt gij niet vleeschelijk?
5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos,
anders dan dienaars door welke gij ge-
loofd hebt, en *dat*, gelijk de Heere aan
een iegelijk gegeven heeft?
6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat ge-
maakt, maar God heeft den wasdom gegeven:
7 zoo is dan noch hij die plant iets,
noch hij die nat maakt, maar God die
den wasdom geeft.
8 En die plant en die nat maakt, zijn
één; maar een iegelijk zal zijn loon ont-
vangen naar zijnen arbeid.
9 Want wij zijn Gods medearbeiders:
Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
Efez. 2:20-22. 1 Petr. 2:5.
10 Naar de genade Gods die mij gege-
ven is, heb ik als een wijs bouwmeester
het fundament gelegd, en een ander bouwt
daarop. Maar een iegelijk zie toe hoe hij
daarop bouwt.
11 Want niemand kan een ander fun-
dament leggen dan hetgeen gelegd is,
hetwelk is Jezus Christus. Efez. 2:20.
12 En indien iemand op dit fundament
bouwt goud, zilver, kostelijke steenen,
hout, hooi, stoppelen,
13 eens iegelijks werk zal openbaar wor-
den; want de dag zal het verklaren, dewijl
het door vuur ontdekt wordt: en hoedanig
eens iegelijks werk is, zal het vuur be-
proeven. 1 Cor. 4:5. Matth. 3:12.
14 Zoo iemands werk blijft, dat hij
daarop gebouwd heeft, die zal loon ont-
vangen;
15 zoo iemands werk zal verbrand wor-
den, die zal schade lijden; maar zelf zal hij
behouden worden, doch alzóó als door vuur.
16 Weet gij niet dat gij Gods tempel
zijt en de Geest Gods in ulieden woont?
2 Cor. 6:16.
17 Zoo iemand den tempel Gods schendt,
dien zal God schenden; want de tempel
Gods is heilig, welke gij zijt.
18 Niemand bedriege zichzelven: zoo
iemand onder u dunkt dat hij wijs is in
deze wereld, die worde dwaas, opdat hij
wijs mag worden.
19 Want de wijsheid dezer wereld is
dwaasheid bij God. Want daar is geschre-
ven: Hij vat de wijzen in hunne arglistig-
heid; 1 Cor. 1:25. Job 5:13.
20 en wederom: De Heere kent de over-
leggingen der wijzen dat ze ijdel zijn.
Ps. 94:11.
21 Niemand dan roeme op menschen,
want alles is uwe: 1 Cor. 1:31.
22 hetzij Paulus hetzij Apollos hetzij
Cefas, hetzij de wereld hetzij leven hetzij
dood, hetzij tegenwoordige hetzij toeko-
mende dingen, zij zijn alle uwe;
23 doch gíj zijt van Christus, en Chris-
tus is Gods. 1 Cor. 11:3. Efez. 1:17a.

HOOFDSTUK 4.

ALZOO houde ons een *ieder* mensch als dienaars van Christus en uitdeelers der verborgenheden Gods. 1 Petr. 4:10.
2 En voorts wordt in de uitdeelers vereischt, dat elk getrouw bevonden worde. Luc. 12:42.
3 Doch mij is 't voor het minst, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menschelijk oordeel; ja ik oordeel ook mijzelven niet;
4 want ik ben mijzelven van geen ding bewust, doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar die mij oordeelt, is de Heere.
5 Zoo dan oordeelt niets vóór den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, welke ook in 't licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten: en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God. Rom. 2:16.
6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelven en Apollos bij gelijkenis toegepast om uwentwil, opdat gij aan ons zoudt leeren niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de één om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander. Rom. 12:3.
7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij dat gij niet hebt ontvangen? En zoo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen hadt?
8 Alreede zijt gij verzadigd, alreede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerscht; en och of gij heerschtet, opdat ook wij met u heerschen mochten!
9 Want ik acht dat God ons, die de laatste Apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel geworden der wereld en den Engelen en den menschen. Rom. 8:36.
10 Wij *zijn* dwazen om Christus wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.
11 Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats, 2 Cor. 6:4, 5; 11:23-27.
12 en arbeiden, werkende met onze eigene handen; wij worden gescholden en wij zegenen, wij worden vervolgd en wij verdragen, Hand. 20:34.
13 wij worden gelasterd en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsels der wereld *en* aller afschrapsel tot nu toe.
14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijne lieve kinderen vermaan ik *u*. 1 Thess. 2:11.
15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zoo *hebt gij* toch niet vele vaders; want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld. Gal. 4:19.
16 Zoo vermaan ik u dan, zijt mijne navolgers. 1 Cor. 11:1.
17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijne wegen die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle gemeenten leer. 1 Cor. 16:10.
18 Doch sommigen zijn opgeblazen, alsof ik tot ulieden niet komen zoude.
19 Maar ik zal haast tot u komen, zoo de Heere wil, en ik zal *dan* verstaan niet de woorden dergenen die opgeblazen zijn, maar de kracht. 1 Cor. 16:7.
20 Want het Koninkrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht. Rom. 14:17.
21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den geest der zachtmoedigheid?

HOOFDSTUK 5.

MEN hoort ganschelijk *dat er* hoererij onder u *is*, en zoodanige hoererij die ook onder de heidenen niet genaamd wordt, alzoo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft:
2 en zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veelmeer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?
3 Doch ik, als wel met het lichaam afwezend maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alreede, als*of ik* tegenwoordig *ware*, dengene, die dat alzoo bedreven heeft, besloten, Col. 2:5.
4 in den naam onzes Heeren Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest *te zamen* vergaderd zullen zijn, met de kracht onzes Heeren Jezus Christus,
5 denzulke over te geven den satan tot verderf des vleesches, opdat de geest behouden mag worden in den dag des Heeren Jezus. 1 Tim. 1:20.
6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet dat een weinig zuurdeesem het geheele deeg zuur maakt? Gal. 5:9.
7 Zuivert dan den ouden zuurdeesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk

gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha
is voor ons geslacht, *namelijk* Christus.
8 Zoo dan laat ons feest houden, niet in
den ouden zuurdeesem, noch in den zuurdeesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde *brooden* der oprechtheid en der waarheid.
9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij
u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
10 doch niet geheellijk met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de roovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan.
11 Maar nu heb ik u geschreven dat gij
u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een roover, dat gij met zoodanig eenen ook niet zult eten.
2 Thess. 3:6, 14. Matth. 18:17.
12 Want wat heb ik ook die buiten zijn,
te oordeelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
13 Maar die buiten zijn, oordeelt God.
En doet gij dezen booze uit ulieden weg.
Deut. 13:5; 17:7; 19:19; 22:24; 24:7.

HOOFDSTUK 6.

DURFT iemand van ulieden, die eene zaak heeft tegen een ander, te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?
2 Weet gij niet dat de heiligen de wereld
oordeelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste rechtzaken? Matth. 19:28.
3 Weet gij niet dat wij de Engelen oordeelen
zullen? hoeveel te meer de zaken die dit leven aangaan?
4 Zoo gij dan rechtzaken hebt die dit
leven aangaan, zet díe *daarover* die in de gemeente minst geacht zijn.
5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is er *dan*
alzoo onder u geen die wijs is, ook niet één, die zoude kunnen oordeelen tusschen zijne broeders?
6 Maar de *éëne* broeder gaat met den
anderen broeder te recht, en dat voor ongeloovigen.
7 Zoo is er dan nu ganschelijk gebrek
onder u, dat gij met elkander rechtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk, waarom lijdt gij niet liever schade? Matth. 5:39, 40.
8 Maar gijlieden doet ongelijk en doet
schade, en dat den broederen.
9 Of weet gij niet dat de onrechtvaardigen
het Koninkrijk Gods niet zullen beërven? Gal. 5:19-21.
10 Dwaalt niet: noch hoereerders, noch
afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen roovers zullen het Koninkrijk Gods beërven.
11 En dit waart gij sommigen; maar
gij zijt afgewasschen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den naam des Heeren Jezus en door den Geest onzes Gods. Tit. 3:5-7.
12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar
alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen. 1 Cor. 10:23.
13 De spijzen zijn voor den buik, en de
buik is voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere en de Heere voor het lichaam.
14 En God heeft ook den Heere opgewekt,
en zal ons opwekken door zijne kracht. Rom. 8:11.
15 Weet gij niet dat uwe lichamen leden
van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen en maken ze leden eener hoer? Dat zij verre. 1 Cor. 12:27.
16 Of weet gij niet, dat die de hoer
aanhangt, één lichaam *met haar* is? Want die twee, zegt hij, zullen tot één vleesch wezen. Gen. 2:24.
17 Maar die den Heere aanhangt, is één
geest *met hem*.
18 Vliedt de hoererij. Alle zonde die de
mensch doet, is buiten het lichaam; maar die hoererij bedrijft, die zondigt tegen zijn eigen lichaam.
19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam
een tempel is des Heiligen Geestes die in u is, dien gij van God hebt, en *dat* gij van uzelve niet zijt? 1 Cor. 3:16. 2 Cor. 6:16.
20 Want gij zijt duur gekocht: zoo verheerlijkt
dan God in uw lichaam en in uwen geest, welke Gods zijn.
1 Cor. 7:23. 1 Petr. 1:18, 19.

HOOFDSTUK 7.

AANGAANDE nu de dingen waarvan gij mij geschreven hebt: het is een mensch goed geene vrouw aan te raken;
2 maar om der hoererijen wil zal een

iegelijk *man* zijne eigene vrouw hebben,
en een iegelijke *vrouw* zal haren eigenen
man hebben.
3 De man zal aan de vrouw de schuldige
goedwilligheid betalen, en desgelijks ook
de vrouw aan haren man.
4 De vrouw heeft de macht niet over
haar eigen lichaam, maar de man; en
desgelijks ook de man heeft de macht niet
over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.
5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan
met *beider* toestemming voor een tijd,
opdat gij u tot vasten en bidden moogt
verledigen; en komt wederom bijeen, op-
dat u de satan niet verzoeke, omdat gij
u niet kunt onthouden.
6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit
bevel.
7 Want ik wilde dat alle menschen wa-
ren gelijk als ik zelf *ben*; maar een iege-
lijk heeft zijn eigen gave van God, de één
wel aldus, maar de ander alzóó.
8 Doch ik zeg den ongetrouwden en den
weduwen: het is hun goed indien zij blij-
ven gelijk als ik.
9 Maar indien zij zich niet kunnen ont-
houden, dat ze trouwen; want het is beter
te trouwen dan te branden.
10 Doch den getrouwden gebied niet ìk,
maar de Heere, dat de vrouw van den
man niet scheide; Matth. 5:32; 19:3-9.
11 en indien zij ook scheidt, dat zij onge-
trouwd blijve, of zich met den man ver-
zoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
12 Maar den anderen zeg ìk, niet de
Heere: indien eenig broeder eene ongeloo-
vige vrouw heeft, en dezelve tevreden is
bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate;
13 en eene vrouw die eenen ongeloovi-
gen man heeft, en hij tevreden is bij haar
te wonen, dat zij hem niet verlate.
14 Want de ongeloovige man is gehei-
ligd door de vrouw, en de ongeloovige
vrouw is geheiligd door den man. Want
anders waren uwe kinderen onrein; maar
nu zijn zij heilig.
15 Maar indien de ongeloovige scheidt,
dat hij scheide: de broeder of de zuster
wordt in zoodanige *gevallen* niet dienst-
baar gemaakt. Maar God heeft ons tot
vrede geroepen.
16 Want wat weet gij vrouw, of gij den
man zult zalig maken? Of wat weet gij
man, of gij de vrouw zult zalig maken?
17 Doch gelijk God aan een iegelijk heeft
uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk ge-
roepen heeft, dat hij alzóó wandele; en
alzoo verorden ik in alle de gemeenten.
18 Is iemand besneden zijnde, geroepen,
die late zich geen *voorhuid* aantrekken;
is iemand in de voorhuid zijnde, geroepen,
die late zich niet besnijden.
19 De besnijdenis is niets, en de voor-
huid is niets, maar de onderhouding der
geboden Gods. Gal. 5:6; 6:15.
20 Een iegelijk blijve in die roeping
daar hij in geroepen is. vs. 24.
21 Zijt gij een dienstknecht zijnde, ge-
roepen? laat u *dat* niet bekommeren;
maar indien gij ook kunt vrij worden,
gebruik *dat* liever.
22 Want die in den Heere geroepen is,
een dienstknecht zijnde, die is een vrij-
gelatene des Heeren; desgelijks ook die
vrij zijnde, geroepen is, die is een dienst-
knecht van Christus. Rom. 6:18-20.
23 Gij zijt duur gekocht: wordt geen
dienstknechten der menschen.
1 Cor. 6:20. 1 Petr. 1:18, 19.
24 Een iegelijk daar hij in geroepen is,
broeders, die blijve in hetzelve bij God. vs. 20.
25 Aangaande nu de maagden heb ik
geen bevel des Heeren; maar ik zeg *mijn*
gevoelen, als die barmhartigheid van den
Heere gekregen heb om getrouw te zijn.
26 Ik houde dan dit goed te zijn om
den aanstaanden nood, dat het, *zeg ik*, den
mensch goed is, alzóó te zijn. vs. 29.
27 Zijt gij aan eene vrouw verbonden?
zoek geene ontbinding; zijt gij ongebon-
den van eene vrouw? zoek geene vrouw.
28 Maar indien gij ook trouwt, gij zon-
digt niet; en indien eene maagd trouwt,
zij zondigt niet. Doch dezulken zullen
verdrukking hebben in het vleesch. En ik
spaar ulieden.
29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd
voorts kort is; opdat ook die vrouwen
hebben, zouden zijn als niet hebbende;
30 en die weenen, als niet weenende;
en die blijde zijn, als niet blijde zijnde;
en die koopen, als niet bezittende;
31 en die deze wereld gebruiken, als
niet misbruikende. Want de gedaante
dezer wereld gaat voorbij. 1 Joh. 2:17.
32 En ik wil dat gij zonder bekommer-
nis zijt. De ongetrouwde bekommert zich
met de dingen des Heeren, hoe hij den
Heere zal behagen;
33 maar die getrouwd is, bekommert zich
met de dingen der wereld, hoe hij de
vrouw zal behagen.

34 Eene vrouw en eene maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel, niet opdat ik eenen strik over u zoude werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wèl voegt en bekwaam is om den Heere wèl aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
36 Maar zoo iemand acht dat hij ongevoeglijk handelt met zijne maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzoo moet geschieden, die doe wat hij wil: hij zondigt niet: dat ze trouwen.
37 Doch die vaststaat in *zijn* hart, geene noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft dat hij zijne maagd zal bewaren, die doet wèl.
38 Alzoo dan die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wèl; en die *ze* ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
39 Eene vrouw is door de wet verbonden zoo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zoo is zij vrij om te trouwen wien zij wil, alleenlijk in den Heere. Rom. 7:2.
40 Maar zij is gelukkiger indien zij alzóó blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

HOOFDSTUK 8.

AANGAANDE nu de dingen die den afgoden geofferd zijn, wij weten dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht. Rom. 14.
2 En zoo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend gelijk men behoort te kennen. Gal. 6:3.
3 Maar zoo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
4 Aangaande dan het eten der dingen die den afgoden geofferd zijn, wij weten dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één. 1 Cor. 10:19.
5 Want hoewel daar ook zijn die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heeren zijn),
6 nochtans hebben wíj *maar* éénen God, den Vader, uit welken alle dingen zijn en wij tot Hem, en *maar* éénen Heere, Jezus Christus, door welken alle dingen zijn en wij door hem. Rom. 11:36. Efz. 4:5, 6. 1 Tim. 2:5.
7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods, tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt. 1 Cor. 10:28, 29.
8 De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek. Rom. 14:17.
9 Maar ziet toe, dat deze uwe macht niet eeniger wijze een aanstoot worde dengenen die zwak zijn. 1 Cor. 10:32. Rom. 14:13.
10 Want zoo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten van hem die zwak is, niet gestijfd worden om te eten de dingen die den afgoden geofferd zijn?
11 En zal de broeder die zwak is, door uwe kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is? Rom. 14:15.
12 Doch gijlieden alzóó tegen de broeders zondigende en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
13 Daarom indien de spijze mijnen broeder ergert, zoo zal ik in eeuwigheid geen vleesch eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere. Rom. 14:21.

HOOFDSTUK 9.

BEN ik niet een Apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus onzen Heere gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere? vs. 19. 1 Cor. 15:8. Hand. 9:3, 4.
2 Zoo ik anderen geen Apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns Apostelschaps zijt gíjlieden in den Heere. 2 Cor. 3:2.
3 Mijne verantwoording aan degenen die onderzoek over mij doen, is deze.
4 Hebben wij niet macht om te eten en te drinken? vs. 14.
5 Hebben wij niet macht om eene vrouw, eene zuster zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere Apostelen en de broeders des Heeren en Cefas?
6 Of hebben alleen ik en Barnabas geen macht van niet te werken? Matth. 8:14. 1 Cor. 4:12. Hand. 18:3.
7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant eenen wijngaard, en eet niet van zijne vrucht? Of wie weidt eene kudde, en eet niet van de melk der kudde?

8 Spreek ik dit naar den mensch, of zegt ook de wet dit niet?

9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult eenen dorschenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen? Deut. 25:4. 1 Tim. 5:18.

10 Of zegt Hij *dat* ganschelijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hope moet ploegen, en die op hope dorscht, *moet* zijner hope deelachtig worden.

11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het eene groote *zaak* zoo wij het uwe dat lichamelijk is, maaien? Gal. 6:6. Rom. 15:27.

12 Indien anderen deze macht over u deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het alles, opdat wij niet eenige verhindering geven aan het Evangelie van Christus. 2 Thess. 3:8, 9.

13 Weet gij niet dat degenen die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten, *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen? Num. 18:31. Deut. 18;1.

14 Alzóó heeft ook de Heere geordineerd dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven. Matth. 10:10. Luc. 10:7.

15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven opdat het alzóó aan mij geschieden zoude; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijnen roem zoude ijdel maken.

16 Want indien ik het Evangelie verkondig, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!

17 Want indien ik dat gewillig doe, zoo heb ik loon; maar indien onwillig, de uitdeeling is mij *evenwel* toebetrouwd.

18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stel om mijne macht in het Evangelie niet te misbruiken.

19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zoude winnen.

20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zoude; dengenen die onder de wet zijn, *ben ik geworden* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen die onder de wet zijn, winnen zoude; Hand. 16:3; 21:23-26.

21 dengenen die zonder de wet zijn, *ben ik geworden* als zonder de wet zijnde (voor God *nochtans* zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet), opdat ik degenen die zonder de wet zijn, winnen zoude. Gal. 2:3-5.

22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zoude: allen ben ik alles geworden, opdat ik immers eenigen behouden zoude. 1 Cor. 10:33. Rom. 11:14; 15:1.

23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelve mede deelachtig zoude worden.

24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan loopen, allen wel loopen, maar *dat één* den prijs ontvangt? Loopt alzóó, dat gij *dien* moogt verkrijgen. Fil. 3:12-14. Hebr. 12:1b.

25 En een iegelijk die *om prijs* strijdt, onthoudt zich in alles. Dézen dan *doen* wel *dit* opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wíj een onverderfelijke. 2 Tim. 4:8.

26 Ik loop dan alzóó, niet als op het onzekere; ik kamp alzóó, niet als de lucht slaande;

27 maar ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet eenigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.

HOOFDSTUK 10.

EN ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaderen allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan zijn, Exod. 13:21; 14:22. Num. 9:17.

2 en allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee,

3 en allen dezelfde geestelijke spijze gegeten hebben, Exod. 16:15.

4 en allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben: want zij dronken uit de geestelijke steenrots die volgde, en de steenrots was Christus. Exod. 17:6.

5 Maar in 't meeren*deel* van hen heeft God geen welgevallen gehad; want zij zijn in de woestijn terneder geslagen. Num. 14:29; 26:65.

6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wíj geenen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkerwijs als zíj lust gehad hebben. Num. 11:4, 32.

7 En wordt geen afgodendienaars gelijkerwijs als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten en om te drinken, en zij stonden op om te spelen. Exod. 32:6.

8 En laat ons niet hoereeren, gelijk
sommigen van hen gehoereerd hebben,
en er vielen op éénen dag drie en twintig
duizend. Num. 25 : 1-9.
9 En laat ons Christus niet verzoeken,
gelijk ook sommigen van hen verzocht
hebben, en werden van de slangen ver-
nield. Num. 21 : 5, 6.
10 En murmureert niet, gelijk ook som-
migen van hen gemurmureerd hebben,
en werden vernield van den verderver.
Num. 14 : 2, 36; 16 : 41-49.
11 En deze dingen alle zijn hun over-
komen tot voorbeelden, en zijn beschre-
ven tot waarschuwing van ons, op de-
welken de einden der eeuwen gekomen
zijn. vs. 6. Rom. 15 : 4. Hebr. 9 : 26*b*.
12 Zoo dan die meent te staan, zie toe
dat hij niet valle.
13 Ulieden heeft geene verzoeking be-
vangen dan menschelijke; doch God is
getrouw, welke u niet zal laten verzocht
worden boven hetgeen gij vermoogt, maar
Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst
geven, opdat gij ze kunt verdragen.
1 Cor. 1 : 9. 1 Thess. 5 : 23, 24.
14 Daarom, mijne geliefden, vliedt van
den afgodendienst. 1 Joh. 5 : 21.
15 Als tot verstandigen spreek ik: oor-
deelt gij hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzegging, dien
wij *dankzeggende* zegenen, is die niet een
gemeenschap des bloeds van Christus?
Het brood dat wij breken, is dat niet een
gemeenschap des lichaams van Christus?
1 Cor. 11 : 23-29.
17 Want één brood *is het, zóó* zijn wij
velen één lichaam, dewijl wij allen ééns
broods deelachtig zijn. Rom. 12 : 5.
18 Ziet Israël dat naar het vleesch is:
hebben niet degenen die de offeranden
eten, gemeenschap met het altaar?
19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is,
of dat het afgodenoffer iets is? 1 Cor. 8 : 4.
20 Ja *ik zeg* dat hetgeen de heidenen of-
feren, zij *het* den duivelen offeren, en niet
Gode. En ik wil niet dat gij met de duive-
len gemeenschap hebt. Lev. 17 : 7. Deut. 32 : 17.
21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren
niet drinken en den drinkbeker der duive-
len; gij kunt niet deelachtig zijn der tafel
des Heeren en der tafel der duivelen.
22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij
sterker dan hij?
23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar
alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen
zijn mij geoorloofd, maar alle dingen
stichten niet. 1 Cor. 6 : 12.
24 Niemand zoeke wat zijnszelfs is, maar
een iegelijk *zoeke* wat des anderen is.
Fil. 2 : 4.
25 Eet al wat in het vleeschhuis ver-
kocht wordt, niets ondervragende om
des gewetens wil.
26 Want de aarde is des Heeren, en
de volheid derzelve. Exod. 19 : 5. Deut. 10 : 14.
Job 41 : 2. Ps. 24 : 1; 50 : 12; 89 : 12.
27 En indien u iemand van de ongeloo-
vigen noodt, en gij *daar* gaan wilt, eet
al wat ulieden voorgesteld wordt, niets
ondervragende om des gewetens wil.
28 Maar zoo iemand tot ulieden zegt:
Dat is afgodenoffer, eet *het* niet, om
desgenen wil, die *u dat* te kennen gege-
ven heeft, en *om* des gewetens wil; want
de aarde is des Heeren, en de volheid
derzelve. vs. 26.
29 Doch ik zeg *om* het geweten, niet
van uzelven maar des anderen; want
waarom wordt mijne vrijheid geoordeeld
van een ander geweten?
30 En indien ik door genade *der spijze*
deelachtig ben, waarom word ik gelas-
terd over hetgeen waarvoor ik dankzeg?
1 Tim. 4 : 4.
31 Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat
gij drinkt, hetzij dat gij iets *anders* doet,
doet het alles ter eere Gods. Col. 3 : 17.
32 Weest zonder aanstoot te geven, èn
den Joden èn den Grieken, èn der ge-
meente Gods. Rom. 14 : 13.
33 Gelijkerwijs ik óók in alles allen be-
hage, niet zoekende mijn eigen voordeel,
maar het *voordeel* van velen, opdat zij
mochten behouden worden. 1 Cor. 9 : 22.

HOOFDSTUK 11.

WEEST mijne navolgers, gelijkerwijs
ook ik van Christus. 1 Cor. 4 : 16.
2 En ik prijs u, broeders, dat gij in
alles mijner gedachtig zijt, en de inzet-
tingen behoudt, gelijk ik u *die* overge-
geven heb.
3 Doch ik wil dat gij weet, dat Chris-
tus het hoofd is eens iegelijken mans,
en de man het hoofd der vrouw, en God
het hoofd van Christus. Ef. 5 : 23. 1 Cor. 3 : 23.
4 Een iegelijk man die bidt of profe-
teert, hebbende *iets* op het hoofd, die
onteert zijn eigen hoofd;
5 maar een iegelijke vrouw die bidt of
profeteert met ongedekten hoofde, onteert

haar eigen hoofd; want het is één en hetzelfde alsof *haar* het haar afgesneden ware.

6 Want indien eene vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het leelijk is voor eene vrouw, geschoren te zijn of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.

7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans. Gen. 2:27; 5:1; 9:6.

8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man. Gen. 2:21.

9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

10 Daarom moet de vrouw eene macht op het hoofd hebben, om der Engelen wil.

11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man in den Heere.

12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzóó is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.

13 Oordeelt gij onder uzelve: is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidde?

14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zoo een man lang haar draagt, het hem eene oneer is,

15 maar zoo eene vrouw lang haar draagt, dat het haar eene eer is, omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?

16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonte niet, noch de gemeenten Gods.

17 Dit nu *hetgeen* ik *u* aanzeg, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter maar tot erger samenkomt.

18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de gemeente, zoo hoor ik dat er scheuringen zijn onder u, en ik geloof het ten deele. 1 Cor. 1:11; 3:3.

19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u. 1 Joh. 2:19.

20 Als gij dan bijeen te zamen komt, *dat* is niet des Heeren Avondmaal eten.

21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de ander is dronken. vs. 33.

22 Hebt gij dan geen huizen, om daar te eten en te drinken? Of veracht gij de gemeente Gods, en beschaamt gij degenen die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik *u* niet. vs. 34.

23 Want ik heb van den Heere ontvangen hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht in welken hij verraden werd, het brood nam,
Luc. 22:19, 20. Matth. 26:26-28. Marc. 14:22-24.

24 en als hij gedankt had, brak hij het en zeide: Neemt, eet, dat is mijn lichaam dat voor u gebroken wordt: doet dat tot mijne gedachtenis.

25 Desgelijks *nam hij* ook den drinkbeker na het eten des Avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in mijn bloed: doet dat, zoo dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot mijne gedachtenis.

26 Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen drinkbeker zult drinken, zoo verkondigt den dood des Heeren totdat hij komt.

27 Zoo dan wie onwaardiglijk dit brood eet of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren. 1 Cor. 10:16.

28 Maar de mensch beproeve zichzelven, en ete alzóó van het brood en drinke van den drinkbeker.

29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelven een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.

30 Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen.

31 Want indien wij onszelve oordeelden, zoo zouden wij niet geoordeeld worden.

32 Maar als wij geoordeeld worden, zoo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.

33 Zoo dan, mijne broeders, als gij te zamen komt om te eten, verwacht elkander.

34 Doch zoo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel te zamen komt. De overige dingen nu zal ik verordenen als ik zal gekomen zijn.

HOOFDSTUK 12.

EN van de geestelijke *gaven*, broeders, wil ik niet dat gij onwetende zijt.

2 Gij weet dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden henengetrokken naardat gij geleid werdt.

3 Daarom maak ik u bekend dat niemand die door den Geest Gods spreekt, Jezus eene vervloeking noemt; en niemand kan zeggen Jezus den Heere *te zijn*, dan door den Heiligen Geest. 1 Joh. 4:2, 3.

4 En daar is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
Rom. 12:6. 1 Petr. 4:10.
5 en daar is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
6 en daar is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God die alles in allen werkt.
7 Maar aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen dat oorbaar is.
8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en aan een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;
9 en aan een ander het geloof, door denzelfden Geest; en aan een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;
10 en aan een ander de werkingen der krachten; en aan een ander profetie; en aan een ander onderscheidingen der geesten; en aan een ander menigerlei talen; en aan een ander uitlegging der talen.
11 Doch deze dingen alle werkt één en dezelfde Geest, deelende aan een iegelijk in 't bijzonder gelijkerwijs hij wil.
12 Want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en alle de leden van dit ééne lichaam vele zijnde *maar* één lichaam zijn, alzóó ook Christus.
1 Cor. 6:15. Rom. 12:4, 5. Ef. 4:4-7.
13 Want ook wij allen zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij dienstknechten hetzij vrijen: en wij zijn allen tot éénen Geest gedrenkt. Gal. 3:27, 28. Ef. 4:4a.
14 Want ook het lichaam is niet één lid, maar vele *leden*.
15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zoo ben ik van het lichaam niet: is die daarom niet van het lichaam?
16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zoo ben ik van het lichaam niet: is het daarom niet van het lichaam?
17 Ware het geheele lichaam het oog, waar *zoude* het gehoor *zijn*? Ware het geheele *lichaam* gehoor, waar *zoude* de reuk *zijn*?
18 Maar nu heeft God de leden gezet, elk van dezelve in het lichaam gelijk Hij gewild heeft.
19 Waren ze alle *maar* één lid, waar *zoude* het lichaam *zijn*?
20 Maar nu zijn er wel vele leden, doch *maar* één lichaam.
21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van noode, of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van noode.
22 Ja veeleer, de leden die *ons* dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn noodig;
23 en die ons dunken de minst geëerde *leden* des lichaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan, en onze onsierlijke *leden* hebben overvloediger versiering
24 Doch onze sierlijke hebben het niet van noode; maar God heeft het lichaam *alzóó* samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft,
25 opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
26 En hetzij dat één lid lijdt, zoo lijden alle de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zoo verblijden zich alle de leden mede. Rom. 12:15.
27 En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in 't bijzonder. vs. 12. Rom. 12:5.
28 En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste Apostelen, ten tweede Profeten, ten derde Leeraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpsels, regeeringen, menigerlei talen. vs. 9, 10. Rom. 12:6-8. Ef. 4:11.
29 Zijn ze allen Apostelen? Zijn ze allen Profeten? Zijn ze allen Leeraars? Zijn ze allen krachten?
30 Hebben ze allen gaven der gezondmakingen? Spreken ze allen met *menigerlei* talen? Zijn ze allen uitleggers?
31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u eenen weg die nog uitnemender is. 1 Cor. 14:1.

HOOFDSTUK 13.

AL ware het dat ik de talen der menschen en der Engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden.
Rom. 13:8-10. Joh. 13:34, 35.
2 En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, en wist alle de verborgenheden en al de wetenschap, en al ware het dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zoo ware ik niets. Matth. 17:20; 21:21.
3 En al ware het dat ik alle mijne goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het dat ik mijn lichaam overgaf opdat ik verbrand zoude worden, en

had de liefde niet, zoo zoude het mij
geen nuttigheid geven. Matth. 6:1, 2.
4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen; 1 Cor. 8:1*b*.
5 zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; 1 Cor. 10:24. Fil. 2:4.
6 zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
7 zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen. Spr. 10:12
8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
9 Want wij kennen ten deele en wij profeteeren ten deele;
10 doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten deele is, te niet gedaan worden.
11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overleide ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zoo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
12 Want wij zien nu door eenen spiegel in eene duistere rede, maar alsdan *zullen wij zien* aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten deele, maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben. 1 Cor. 8:3.
13 En nu blijft geloof, hoop *en* liefde, deze drie: doch de meeste van deze is de liefde. 1 Thess. 1:3; 5:8. Col. 1:4, 5.

HOOFDSTUK 14.

JAAGT de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*; maar meest dat gij moogt profeteeren. 1 Cor. 12:31.
2 Want die een *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den menschen maar Gode; want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden; vs. 5*b*.
3 maar die profeteert, spreekt den menschen stichting en vermaning en vertroosting.
4 Die eene *vreemde* taal spreekt, die sticht zichzelven; maar die profeteert, die sticht de gemeente.
5 En ik wil *wel* dat gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer dat gij profeteert; want die profeteert, is meerder dan die *vreemde* talen spreekt, tenzij dan dat hij het uitlegge, opdat de gemeente stichting moge ontvangen. vs. 13.
6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam en sprak *vreemde* talen, wat nuttigheid zoude ik u doen, zoo ik tot u niet sprak òf in openbaring, òf in kennis, òf in profetie, òf in leering?
7 Zelfs ook de levenlooze dingen die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zoo zij geen onderscheid met *hunnen* klank geven, hoe zal bekend worden hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?
8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
9 Alzoo ook gijlieden indien gij niet door de taal eene duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.
10 Daar zijn, naar het voorvalt, zoovele soorten van stemmen in de wereld, en geen derzelve is zonder stem.
11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zoo zal ik hem die spreekt, barbaarsch zijn, en hij die spreekt. zal bij mij barbaarsch zijn.
12 Alzoo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zoo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der gemeente.
13 Daarom die in eene *vreemde* taal spreekt, die bidde dat hij het moge uitleggen.
14 Want indien ik in eene *vreemde* taal bid, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is vruchteloos.
15 Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.
16 Anderszins indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uwe dankzegging, dewijl hij niet weet wat gij zegt? Neh. 8:6, 7.
17 Want gíj dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.
18 Ik dank mijnen God dat ik meer *vreemde* talen spreek dan gij allen;
19 maar ik wil *liever* in de gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in eene *vreemde* taal.
20 Broeders, wordt geen kinderen in

het verstand, maar zijt kinderen in de
boosheid, en wordt in 't verstand volwassen. Rom. 16:19. Efez. 4:14.
21 In de wet is geschreven: Ik zal door
lieden van andere talen en door andere
lippen tot dit volk spreken, en ook alzóó
zullen zij Mij niet hooren, zegt de Heere.
Jes. 28:11, 12.
22 Zoo dan, de *vreemde* talen zijn tot een
teeken niet dengenen die gelooven, maar
den ongeloovigen; en de profetie niet den
ongeloovigen, maar dengenen die gelooven.
23 Indien dan de geheele gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in *vreemde*
talen spraken, en *eenige* ongeleerden of
ongeloovigen inkwamen, zouden zij niet
zeggen dat gij uitzinnig waart?
24 Maar indien zij allen profeteerden,
en een ongeloovige of ongeleerde inkwam,
die wordt van allen overtuigd *en* hij wordt
van allen geoordeeld,
25 en alzóó worden de verborgen dingen
zijns harten openbaar; en alzóó vallende op
zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, en
verkondigen dat God waarlijk onder u is.
26 Wat is het dan, broeders? Wanneer
gij te zamen komt, een iegelijk van u
heeft hij eenen psalm, heeft hij eene leer,
heeft hij eene *vreemde* taal, heeft hij eene
openbaring, heeft hij eene uitlegging, —
laat alle dingen geschieden tot stichting.
27 En zoo iemand eene *vreemde* taal
spreekt, *dat* het door twee of ten meeste
drie *geschiede*, en bij beurte, en dat één
het uitlegge,
28 maar indien daar geen uitlegger is,
dat hij zwijge in de gemeente, doch dat
hij tot zichzelven spreke en tot God.
29 En dat twee of drie Profeten spreken, en dat de anderen oordeelen;
30 doch indien eenen andere die er zit,
iets geopenbaard is, dat de eerste zwijge.
31 Want gij kunt allen de één na den
ander profeteeren, opdat zij allen leeren
en allen getroost worden.
32 En de geesten der Profeten zijn den
Profeten onderworpen.
33 Want God is geen *God* van verwarring maar van vrede, gelijk in alle
de gemeenten der heiligen. Rom. 15:33.
34 Dat uwe vrouwen in de gemeenten
zwijgen; want het is haar niet toegelaten
te spreken, maar *bevolen* onderworpen te
zijn, gelijk ook de wet zegt.
1 Tim. 2:11, 12. Gen. 3:16.
35 En zoo zij iets willen leeren, laat
ze te huis haar eigen mannen vragen.
Want het staat leelijk voor de vrouwen
dat zij in de gemeente spreken.
36 Is het Woord Gods van u uitgegaan, of is het tot u alléén gekomen?
37 Indien iemand meent een Profeet te
zijn of geestelijk, die erkenne dat hetgeen
ik u schrijf, des Heeren geboden zijn;
38 maar zoo iemand onwetend is, die
zij onwetend.
39 Zoo dan, broeders, ijvert om te profeteeren, en verhindert niet in *vreemde*
talen te spreken.
40 Laat alle dingen eerlijk en met orde
geschieden.

HOOFDSTUK 15.

VOORTS, broeders, ik maak u bekend
het Evangelie dat ik u verkondigd
heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt,
in hetwelk gij ook staat, Gal. 1:11.
2 door hetwelk gij ook zalig wordt,
indien gij het behoudt op zoodanige wijze
als ik het u verkondigd heb, tenzij dan
dat gij tevergeefs geloofd hebt.
3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven hetgeen ik ook ontvangen heb,
dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften: Luc. 24:27.
4 en dat hij is begraven, en dat hij is
opgewekt ten derden dage, naar de
Schriften,
5 en dat hij is van Cefas gezien, daarna
van de twaalve. Luc. 24:34, 36-39. Joh. 20:19.
6 Daarna is hij gezien van meer dan
vijfhonderd broederen op éénmaal, van
welke het meeren*deel* nog overig is, en
sommigen ook zijn ontslapen.
7 Daarna is hij gezien van Jacobus, daarna van alle de Apostelen. Matth. 28:16-20.
8 En ten laatste van allen is hij ook
van mij, als van een ontijdig geborene,
gezien. 1 Cor. 9:1. Hand. 9:13-17.
9 Want ik ben de minste van de Apostelen, die niet waardig ben een Apostel
genaamd te worden, daarom dat ik de
gemeente Gods vervolgd heb.
Hand. 9:1, 2; 26:9-11. Gal. 1:13. Efez. 3:8.
10 Doch door de genade Gods ben ik
dat ik ben; en zijne genade die *aan* mij
bewezen is, is niet ijdel geweest, maar
ik heb overvloediger gearbeid dan zij
allen; doch niet ik, maar de genade Gods
die met mij is. Rom. 15:18, 19. 2 Cor. 12:11.
11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzóó
prediken wij en alzóó hebt gij geloofd.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt dat hij uit de dooden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u dat er geene opstanding der dooden is?
13 En indien daar geene opstanding der dooden is, zoo is Christus óók niet opgewekt
14 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof
15 En zoo worden wij ook bevonden valsche getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd dat Hij Christus opgewekt heeft: dien Hij niet heeft opgewekt, zoo namelijk de dooden niet opgewekt worden.
16 Want indien de dooden niet opgewekt worden, zoo is ook Christus niet opgewekt.
17 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is uw geloof tevergeefs; zoo zijt gij nog in uwe zonden. Rom. 4:25.
18 Zoo zijn dan ook verloren die in Christus ontslapen zijn.
19 Indien wij alleenlijk in dìt leven op Christus zijn hopende, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen.
20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, *en* is de eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn.
vs. 23. Col. 1:18. Openb. 1:5.
21 Want dewijl de dood door een mensch is, zoo is ook de opstanding der dooden door een mensch. Rom. 5:12-19.
22 Want gelijk ze allen in Adam sterven, alzóó zullen ze ook in Christus allen levend gemaakt worden.
23 Maar een iegelijk in zijne orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in zijne toekomst.
24 Daarna zal het einde zijn, wanneer hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben, wanneer hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij en alle macht en kracht.
25 Want hij moet als Koning heerschen, totdat Hij alle de vijanden onder zijne voeten zal gelegd hebben.
Ps. 110:1. Matth. 22:44. Hebr. 1:13; 10:13.
26 De laatste vijand die te niet gedaan wordt, is de dood. Openb. 20:14.
27 Want Hij heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt dat *hem* alle dingen onderworpen zijn, zoo is het openbaar dat Hij uitgenomen wordt die hem alle dingen onderworpen heeft. Ps. 8:7. Efez. 1:22. Hebr. 2:8.
28 En wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.
29 Anders wat zullen zij doen die voor de dooden gedoopt worden? Indien de dooden ganschelijk niet opgewekt worden, waarom worden zij voor de dooden ook gedoopt?
30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?
31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem dien ik heb in Christus Jezus onzen Heere. Rom. 8:36.
32 [a] Zoo ik naar den mensch tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij indien de dooden niet opgewekt worden? [b] Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.
a 2 Cor. 1:8. b Jes. 22:13.
33 Dwaalt niet. Kwade samensprekingen verderven goede zeden.
34 Waakt òp rechtvaardiglijk, en zondigt niet, want sommigen hebben de kennis Gods niet. Ik zeg het u tot schaamte.
35 Maar, zal iemand zeggen, hoe zullen de dooden opgewekt worden, en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?
36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend tenzij dat het gestorven zij. Joh. 12:24.
37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe of van eenig der andere *granen*.
38 Maar God geeft hetzelve een lichaam gelijk Hij wil, en een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
39 Alle vleesch is niet hetzelfde vleesch; maar een ander is het vleesch der menschen, en een ander is het vleesch der beesten, en een ander der visschen, en een ander der vogelen.
40 En daar zijn hemelsche lichamen en daar zijn aardsche lichamen, maar eene andere is de heerlijkheid der hemelsche en eene andere der aardsche.
41 Eene andere is de heerlijkheid der zon, en eene andere is de heerlijkheid der maan, en eene andere is de heerlijkheid der sterren; want *de ééne* ster verschilt in heerlijkheid van *de andere* ster.
42 Alzóó zal ook de opstanding der dooden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid.
43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid. Het wordt

gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt
in kracht.
44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er
opgewekt. Daar is een natuurlijk lichaam
en daar is een geestelijk lichaam.
45 Alzóó is er ook geschreven: De eerste
mensch Adam is geworden tot eene levende ziel, de laatste Adam tot eenen levendmakenden geest. Gen. 2:7*b*. Rom. 5:14.
46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar
het natuurlijke, daarna het geestelijke.
47 De eerste mensch is uit de aarde
aardsch; de tweede mensch is de Heere
uit den hemel.
48 Hoedanig de aardsche *is*, zoodanig zijn
ook de aardschen; en hoedanig de hemelsche *is*, zoodanig zijn ook de hemelschen:
49 en gelijkerwijs wij het beeld des
aardschen gedragen hebben, *alzóó* zullen
wij ook het beeld des hemelschen dragen.
Fil. 3:21.
50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vleesch
en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkheid beërft de
onverderfelijkheid niet. 1 Cor. 6:13*a*. Matth. 22:30.
51 Zie, ik zeg u eene verborgenheid: wij
zullen wel niet allen ontslapen, maar wij
zullen allen veranderd worden, 1 Thess. 4:15-17.
52 in een punt *des tijds*, in een oogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin
zal slaan, en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen
veranderd worden. Matth. 24:31.
53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke
moet onsterfelijkheid aandoen.
54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit
sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan
hebben, alsdan zal het woord geschieden
dat geschreven is: De dood is verslonden
tot overwinning. Jes. 25:8.
55 Dood, waar is uw prikkel? Hel,
waar is uwe overwinning? Hos. 13:14.
56 De prikkel nu des doods is de zonde,
en de kracht der zonde is de wet.
Rom. 6:23*a*; 7:7, 8.
57 Maar Gode zij dank, die ons de
overwinning geeft door onzen Heere Jezus
Christus.
58 Zoo dan mijne geliefde broeders, zijt
standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als
die weet dat uw arbeid niet ijdel is in
den Heere.

HOOFDSTUK 16.

AANGAANDE nu de verzameling die
voor de heiligen *geschiedt*, gelijk als
ik aan de gemeenten in Galatië verordend heb, doet ook gij alzóó. Rom. 15.26.
2 Cor. 8 en 9.
2 Op elken eersten *dag* der week legge
een iegelijk van u *iets* bij zichzelven weg,
vergaderende eenen schat, naar dat hij
welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet *eerst* geschieden,
wanneer ik gekomen zal zijn.
3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn,
die gij zult bekwaam achten door brieven, dezelven zal ik zenden om uwe gave
naar Jeruzalem over te dragen.
4 En indien het *de moeite* waardig mocht
zijn dat ik ook *zelf* reizen zoude, zoo
zullen zij met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen wanneer ik
Macedonië zal doorgegaan zijn (want ik
zal door Macedonië gaan);
2 Cor. 1:15, 16. Hand. 20:1, 2.
6 en ik zal mogelijk bij u blijven of ook
overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden waar ik zal henenreizen. Hand. 20:3.
7 Want ik wil u nu niet zien in 't voorbijgaan, maar ik hoop eenigen tijd bij u te
blijven, indien het de Heere zal toelaten.
8 Maar ik zal te Efeze blijven tot den
Pinkster*dag*. Hand. 19:8.
9 Want mij is eene groote en krachtige
deur geopend, en daar zijn vele tegenstanders.
10 Zoo nu Timótheüs komt, ziet dat hij
buiten vreeze bij u zij; want hij werkt
het werk des Heeren gelijk als ik.
1 Cor. 4:17. Hand. 19:22.
11 Dat hem dan niemand verachte, maar
geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij
kome; want ik verwacht hem met de
broederen. 1 Tim. 4:12.
12 En wat aangaat Apollos den broeder, ik heb hem zeer gebeden dat hij
met de broederen tot u komen zoude;
maar het was ganschelijk *zijn* wil niet dat
hij nu zoude komen; doch hij zal komen
wanneer het hem welgelegen zal zijn.
1 Cor. 1:12; 3:5. Hand. 19:1.
13 Waakt, staat in het geloof, houdt u
mannelijk, zijt sterk.
14 Dat alle uwe dingen in de liefde
geschieden.
15 En ik bid u, broeders, gij kent het
huis van Stefanas, dat het is de eerste-

ling van Achaje, en *dat* zij zichzelve den heiligen ten dienste hebben geschikt, 1 Cor. 1:16.
16 dat gij ook u aan de zoodanigen onderwerpt, en aan een iegelijk die medewerkt en arbeidt.
17 En ik verblijd mij over de aankomst van Stefanas en Fortunatus en Achaïcus; want dezen hebben vervuld hetgeen *mij* aan u ontbrak.
18 Want zij hebben mijnen geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zoodanigen.
19 U groeten de gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere Aquila en Priscilla, met de gemeente die te hunnen huize is. Rom. 16:3-5. Hand. 18:2.
20 U groeten alle de broeders. Groet elkander met een heiligen kus. Rom. 16:16.
21 De groetenis met mijne hand, van Paulus. Col. 4:18. 2 Thess. 3:17.
22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij eene vervloeking: Maranatha! Gal. 1:8.
23 De genade des Heeren Jezus Christus zij met u.
24 Mijne liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

CORINTHIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS een Apostel van Jezus Christus, door den wil Gods, en Timótheüs de broeder, aan de gemeente Gods die te Corinthe is, met alle de heiligen die in geheel Achaje zijn: 1 Cor. 1:1-3.
2 genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus.
3 Geloofd zij de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting, Ef. 1:3.
4 die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting met welke wijzelve van God vertroost worden. 2 Cor. 7:6, 7.
5 Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzóó is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.
6 Doch hetzij dat wij verdrukt worden, *het is* tot uwe vertroosting en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden hetwelk wij óók lijden; hetzij dat wij vertroost worden, *het is* tot uwe vertroosting en zaligheid;
7 en onze hope van u is vast, als die weten dat gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden, *gij* ook alzóó *gemeenschap hebt* aan de vertroosting.
8 Want wij willen niet, broeders, dat gij onwetende zijt van onze verdrukking die ons in Azië overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven *onze* macht, alzoo dat wij zeer in twijfel waren ook van het leven. 1 Cor. 15:32.
9 Ja, wij hadden al zelve in onszelve het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelve vertrouwen zouden, maar op God die de dooden opwekt;
10 die ons uit zoo grooten dood verlost heeft en *nog* verlost, op welken wij hopen dat Hij *ons* ook nog verlossen zal:
11 alzoo gijlieden ook medearbeidt voor ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan ons teweeggebracht, *ook* voor ons dankzegging door velen gedaan worde. Rom. 15:30. 2 Cor. 4:15.
12 Want onze roem is deze, *namelijk* de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleeschelijke wijsheid, maar in de genade Gods in de wereld verkeerd hebben, en allermeest bij ulieden. 2 Cor. 4:2. 1 Thess. 2:1-10.
13 Want wij schrijven u geene andere dingen dan die gij kent of ook erkent; en ik hoop dat gij ze ook tot het einde toe erkennen zult,
14 gelijkerwijs gij ook ten deele ons erkend hebt dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt in den dag des Heeren Jezus. 1 Thess. 2:19.
15 En op dit betrouwen wilde ik te voren tot u komen, opdat gij eene tweede genade zoudt hebben;
16 en door uwe *stad* naar Macedonië gaan, en wederom van Macedonië tot u

komen, en van ulieden naar Judéa geleid
worden. 1 Cor. 16 : 5.
17 Als ik dan dit voorgenomen heb,
heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt? Of
neem ik naar het vleesch voor hetgeen
ik voorneem, opdat bij mij zoude wezen
ja ja, en neen neen?
18 Doch God is getrouw, dat ons woord
hetwelk tot u *is geschied*, niet is geweest
ja en neen;
19 want de Zone Gods Jezus Christus,
die onder u door ons is gepredikt, *na-
melijk* door mij en Silvanus en Timó-
theüs, was niet ja en neen, maar is ge-
weest ja in Hem.
20 Want zoovele beloften Gods als er
zijn, die zijn in hem ja, en zijn in hem
amen, Gode tot heerlijkheid door ons.
21 Maar die ons met u bevestigt in
Christus, en die ons gezalfd heeft, is God;
1 Cor. 1 : 8, 9. 1 Joh. 2 : 20.
22 die ons ook heeft verzegeld, en het
onderpand des Geestes in onze harten
gegeven. 2 Cor. 5 : 5. Ef. 1 : 13; 4 : 30.
23 Doch ik roep God aan tot een ge-
tuige over mijne ziel, dat ik, om u te
sparen, nog te Corinthe niet ben gekomen.
24 Niet dat wij heerschappij voeren over
uw geloof, maar wij zijn medewerkers
uwer blijdschap; want gij staat door het
geloof. 1 Petr. 5 : 3.

HOOFDSTUK 2.

MAAR ik heb dit bij mijzelven voorge-
nomen, dat ik niet wederom in droef-
heid tot u komen zoude.
2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is
het toch die mij zal vroolijk maken, dan
degene die van mij bedroefd is geworden?
3 En dit heb ik u geschreven, opdat ik
daar komende, niet zoude droefheid heb-
ben van degenen van welke ik moest ver-
blijd worden; vertrouwende van u allen,
dat mijne blijdschap uw aller *blijdschap* is.
4 Want ik heb ulieden uit vele ver-
drukking en benauwdheid des harten met
vele tranen geschreven, niet opdat gij
zoudt bedroefd worden, maar opdat gij
de liefde zoudt verstaan die ik overvloe-
diglijk tot u heb.
5 Doch indien iemand bedroefd heeft, die
heeft niet mij bedroefd, maar ten deele
(opdat ik *hem* niet bezware) ulieden allen.
6 Den zoodanige is deze bestraffing ge-
noeg, die van velen *geschied is*; 1 Cor. 5 : 3-5.
7 alzoo dat gij daarentegen *hem* liever
moet vergeven en vertroosten, opdat de
zoodanige door al te overvloedige droef-
heid niet eenigszins worde verslonden.
8 Daarom bid ik u dat gij de liefde
aan hem bevestigt.
9 Want daartoe heb ik ook geschreven,
opdat ik uwe beproeving mocht verstaan,
of gij in alles gehoorzaam zijt.
10 Dien gij nu iets vergeeft, *dien ver-
geef* ik óók; want zoo ik ook iets ver-
geven heb, dien ik vergeven heb, *heb ik
het vergeven* om uwentwil, voor het aan-
gezicht van Christus, opdat de satan over
ons geen voordeel krijge.
11 Want zijne gedachten zijn ons niet
onbekend.
12 Voorts als ik te Troas kwam om het
Evangelie van Christus *te prediken*, en
als mij eene deur geopend was in den
Heere, zoo heb ik geen rust gehad voor
mijnen geest, omdat ik Titus mijnen broe-
der niet vond; 2 Cor. 7 : 5. Hand. 16 : 8-12.
13 maar afscheid van hen genomen heb-
bende, vertrok ik naar Macedonië.
14 En Gode zij dank, die ons allen tijd
doet triomfeeren in Christus, en den reuk
zijner kennis door ons openbaar maakt
in alle plaatsen.
15 Want wij zijn Gode een goede reuk
van Christus, in degenen die zalig wor-
den en in degenen die verloren gaan:
16 dezen wel een reuk des doods ten
doode, maar genen een reuk des levens
ten leven. En wie is tot deze dingen be-
kwaam? 1 Cor. 1 : 18. Luc. 2 : 34.
17 Want wij dragen niet, gelijk velen,
het Woord Gods te koop; maar als uit
oprechtheid, maar als uit God, in de
tegenwoordigheid Gods, spreken wij het
in Christus. 2 Cor. 4 : 2.

HOOFDSTUK 3.

BEGINNEN wij onszelve wederom *u*
aan te prijzen? Of behoeven wij ook,
gelijk sommigen, brieven van voorschrij-
ving aan u, of *brieven* van voorschrijving
van u? 2 Cor. 5 : 12; 10 : 18.
2 Gijlieden zijt onze brief, geschreven
in onze harten, bekend en gelezen van
alle menschen, 1 Cor. 9 : 2.
3 als die openbaar zijt geworden dat gij
een brief van Christus zijt, en door onzen
dienst bereid, die geschreven is niet met
inkt, maar door den Geest des levenden
Gods, niet in steenen tafelen, maar in
vleezen tafelen des harten. Jer. 31 : 33.

4 En zoodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God.

5 Niet dat wij van onszelve bekwaam zijn iets te denken als uit onszelve; maar onze bekwaamheid is uit God;

6 die ons ook bekwaam gemaakt heeft *om te zijn* dienaars des nieuwen testaments, niet der letter maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. Hebr. 8:6-13. Joh. 6:63.

7 En indien de bediening des doods in letters *bestaande en* in steenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzoo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien om de heerlijkheid zijns aangezichts, die te niet gedaan zoude worden, Exod. 34:30.

8 hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn!

9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid.

10 Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen deele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.

11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veelmeer *is* hetgeen blijft, in heerlijkheid.

12 Dewijl wij dan zoodanige hope hebben, zoo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in 't spreken,

13 en *doen* niet gelijkerwijs Mozes, *die* een deksel op zijn aangezicht leide, opdat de kinderen Israëls niet zouden sterk zien op het einde desgenen dat te niet gedaan wordt. Exod. 34:33.

14 Maar hunne zinnen zijn verhard geworden. Want tot op *den dag* van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt. Rom. 11:7, 8.

15 Maar tot den huidigen *dag* toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart;

16 doch zoo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zoo wordt het deksel weggenomen. Rom. 11.23.

17 De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. Rom. 8:15. Joh. 8.36.

18 En wij allen met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren *als* in eenen spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

HOOFDSTUK 4.

DAAROM dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid die ons geschied is, zoo vertragen wij niet;

2 maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord Gods vervalschende, maar door openbaring der waarheid onszelve aangenaam makende bij alle gewetens der menschen, in de tegenwoordigheid Gods. 2 Cor. 2:17. 1 Thess. 2:3-5.

3 Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zoo is het bedekt in degenen die verloren gaan: 2 Cor. 2:15, 16; 3:14, 15. 1 Cor. 1:18.

4 in dewelken de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, *namelijk* der ongeloovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is. 2 Cor. 3:14. Ef. 2:12. Joh. 14:9. Col. 1:15.

5 Want wij prediken niet onszelve, maar Christus Jezus den Heere; en onszelve, *dat wij* uwe dienaren *zijn* om Jezus wil. 1 Cor. 3:5.

6 Want God die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zoude schijnen, is degene die in onze harten geschenen heeft, om *te geven* verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. Gen. 1:3. Joh. 8:12.

7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht Godes zij en niet uit ons; vs. 16. 1 Cor. 2:5.

8 *als* die in alles verdrukt worden doch niet benauwd, twijfelmoedig doch niet mismoedig, 2 Cor. 6:4-10.

9 vervolgd doch niet *daar*in verlaten, nedergeworpen doch niet verdorven,

10 altijd de dooding des Heeren Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zoude geopenbaard worden. Col. 1:24.

11 Want wij die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zoude geopenbaard worden. Rom. 8:36.

12 Zoo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.

13 Dewijl wij nu denzelfden geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zoo gelooven wij ook, daarom spreken wij ook, Ps. 116:10.

14 wetende dat Hij die den Heere Jezus
opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal
opwekken en met ulieden daar zal stellen.
15 Want alle deze dingen zijn om
uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade door de dankzegging van velen overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.
2 Cor. 1 : 11.
16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, zoo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.
17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij*gaat,* werkt ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid: Rom. 8 : 18.
18 dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig. Hebr. 11 : 1, 27*b*.

HOOFDSTUK 5.

WANT wij weten dat, zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig, in de hemelen. 2 Petr. 1 : 14.
2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden, Rom. 8 : 23.
3 zoo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen gevonden worden.
4 Want ook wij die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde. 1 Cor. 15 : 53.
5 Die ons nu hiertoe bereid heeft, is God, die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft. 2 Cor. 1 : 22. Ef. 1 . 13, 14.
6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten dat wij inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere. Hebr. 11 . 13.
7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen.) Rom. 8 : 24.
8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen en bij den Heere in te wonen. Fil. 1 : 23.
9 Daarom zijn wij ook zeer begeerig, hetzij inwonende hetzij uitwonende, om hem welbehaaglijk te zijn.
10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam *geschiedt,* naardat hij gedaan heeft, hetzij goed hetzij kwaad.
Pred. 12 : 14. Rom. 14 : 10*b*. Matth. 16 : 27.
11 Wij dan wetende den schrik des Heeren, bewegen de menschen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uwe gewetens geopenbaard te zijn. 2 Cor. 4 : 2.
12 Want wij prijzen onszelve u niet wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, opdat gij *stof* zoudt hebben tegen degenen die in het aangezicht roemen en niet *in* het hart. 2 Cor. 3 : 1.
13 Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden. 2 Cor. 11 : 16.
14 Want de liefde van Christus dringt ons:
15 als die dit oordeelen, dat indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelven zouden leven, maar dien, die voor hen gestorven en opgewekt is.
Rom. 6 : 8; 14 : 7, 8. Gal. 2 : 20.
16 Zoo dan, wij kennen van nu áán niemand naar het vleesch; en indien wij ook Christus naar het vleesch gekend hebben, nochtans kennen wij *hem* nu niet meer *naar het vleesch.* Joh. 6 : 62, 63.
17 Zoo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel: het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden. Gal. 6 : 15. Jes. 65 : 17.
18 En alle deze dingen zijn uit God, die ons met Zichzelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.
Col. 1 : 20. Rom. 5 : 10, 11.
19 Want God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd.
20 Zoo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus wege, laat u met God verzoenen.
21 Want dien die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem. 1 Petr. 2 : 22-24. Gal. 3 : 13. Rom. 8 : 3.

HOOFDSTUK 6.

EN wij *als* medearbeidende, bidden *u* ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben. 1 Cor. 3 : 9.
2 Want Hij zegt: In den aangenamen

tijd heb Ik u verhoord, en in den dag
der zaligheid heb Ik u geholpen: zie, nu
is het de welaangename tijd, zie, nu is
het de dag der zaligheid. Jes. 49:8. Luc. 4:21.
3 Wij geven geenen aanstoot in eenig
ding, opdat de bediening niet gelasterd
worde; 1 Cor. 10:32, 33.
4 maar wij als dienaars Gods maken
onszelve in alles aangenaam, in veel ver-
draagzaamheid, in verdrukkingen, in noo-
den, in benauwdheden, 2 Cor. 4:8-10; 11:23-27.
1 Cor. 4:9-13.
5 in slagen, in gevangenissen, in beroer-
ten, in arbeid, in waken, in vasten,
6 in reinheid, in kennis, in lankmoe-
digheid, in goedertierenheid, in den Heili-
gen Geest, in ongeveinsde liefde,
7 in het woord der waarheid, in de
kracht Gods; door de wapenen der ge-
rechtigheid aan de rechter- en aan de
linker*zijde*,
8 door eer en oneer, door kwaad ge-
rucht en goed gerucht; als verleiders en
nochtans waarachtigen.
9 als onbekenden en *nochtans* bekend,
als stervende en zie, wij leven, als ge-
tuchtigd en niet gedood,
10 als droevig zijnde doch altijd blijde, als
armen doch velen rijk makende, als niets
hebbende en *nochtans* alles bezittende.
11 Onze mond is opengedaan tegen u,
o Corinthiërs, ons hart is uitgebreid.
12 Gij zijt niet nauw in ons; maar gij
zijt nauw in uwe ingewanden.
13 Nu, *om* dezelfde vergelding *te doen*
(ik spreek als tot *mijne* kinderen), zoo
wordt gij óók uitgebreid.
14 Trekt niet een ander juk aan met de
ongeloovigen. Want wat mededeel heeft
de gerechtigheid met de ongerechtigheid,
en wat gemeenschap heeft het licht met
de duisternis? Deut. 22:10. Ef. 5:11.
15 En wat samenstemming heeft Chris-
tus met Belial, of wat deel heeft de ge-
loovige met den ongeloovige? 1 Cor. 10:20-22.
16 Of wat samenvoeging heeft de Tem-
pel Gods met de afgoden? Want gij zijt
de tempel des levenden Gods, gelijker-
wijs God gezegd heeft: Ik zal in hen
wonen en Ik zal onder *hen* wandelen, en
Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij
een volk zijn. 1 Cor. 3:16. Exod. 25:8; 29:45.
Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1, 33; 32:38.
Ezech. 11:20; 37:26, 27. Zach. 8:8. Hebr. 8:10.
17 Daarom gaat uit het midden van
hen en scheidt u af, zegt de Heere, en
raakt niet één hetgeen onrein is, en Ik
zal ulieden aanemen. Jes. 52:11, 12.
18 En Ik zal u tot een Vader zijn, en
gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn,
zegt de Heere, de Almachtige.

HOOFDSTUK 7.

Dewijl wij dan deze beloften hebben,
geliefden, laat ons onszelve reinigen
van alle besmetting des vleesches en des
geestes, voleindigende de heiligmaking in
de vreeze Gods. Rom. 12:1.
2 Geeft ons plaats: wij hebben niemand
verongelijkt, wij hebben niemand verdor-
ven, wij hebben bij niemand ons voordeel
gezocht. 2 Cor. 12:17. Hand. 20:33.
3 Ik zeg *dit* niet tot *uwe* veroordeeling.
Want ik heb te voren gezegd dat gij in
onze harten zijt, om te zamen te sterven
en te zamen te leven. 2 Cor. 6:11-13.
4 Ik heb veel vrijmoedigheid in het
spreken tegen u, ik heb veel roem over
u; ik ben vervuld met vertroosting, ik
ben zeer overvloedig van blijdschap in al
onze verdrukking.
5 Want ook als wij in Macedonië ge-
komen zijn, zoo heeft ons vleesch geene
rust gehad, maar wij waren in alles ver-
drukt; van buiten was strijd, van binnen
vreeze. 2 Cor. 2:12.
6 Doch God, die de nederigen vertroost,
heeft ons getroost door de komst van
Titus. 2 Cor. 1:4.
7 En niet alleen door zijne komst, maar
ook door de vertroosting met welke hij
over u vertroost is geweest, als hij ons
verhaalde uw verlangen, uw kermen, uwen
ijver voor mij; alzoo dat ik te meer ver-
blijd ben geweest.
8 Want hoewel ik u in den zendbrief
bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoe-
wel het mij berouwd heeft; want ik zie
dat die zendbrief, hoewel voor een klei-
nen tijd, u bedroefd heeft.
9 Nu verblijd ik mij, niet omdat gij
bedroefd zijt geweest, maar omdat gij
bedroefd zijt geweest tot bekeering. Want
gij zijt bedroefd geweest naar God, zoo-
dat gij in geen ding van ons schade ge-
leden hebt. 2 Cor. 2:4.
10 Want de droefheid naar God werkt
eene onberouwelijke bekeering tot zalig-
heid, maar de droefheid der wereld werkt
den dood. Luc. 18:13. Matth. 26:75*b*; 27:3-5.
11 Want zie, dit, dat gij naar God zijt
bedroefd geworden, hoe groote naarstig-

heid heeft het in u gewrocht, ja ver-
antwoording, ja onlust, ja vreeze, ja ver-
langen, ja ijver, ja wraak: in alles hebt gij
uzelve bewezen rein te zijn in deze zaak.
12 Hoewel ik dan aan u geschreven
heb, *dat* is niet om diens wil die onrecht
gedaan had, noch om diens wil wien
onrecht gedaan was, maar opdat onze
vlijtigheid voor u zoude bij u openbaar
worden, in de tegenwoordigheid Gods.
13 Daarom zijn wij vertroost geworden
over uwe vertroosting; en zijn nog over-
vloediger verblijd geworden over de blijd-
schap van Titus, omdat zijn geest van
u allen verkwikt is geworden.
14 Want indien ik iets bij hem over
u geroemd heb, zoo ben ik niet be-
schaamd geworden: maar gelijk wij alles
met waarheid tot u gesproken hebben,
alzóó is ook onze roem, dien *ik* bij Titus
geroemd heb, waarheid geworden. 2 Cor. 9:2.
15 En zijne innerlijke bewegingen zijn
te overvloediger jegens u, als hij uw aller
gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem
met vrees en beven hebt ontvangen.
16 Ik verblijde mij dan dat ik in alles
van u vertrouwen mag hebben.

HOOFDSTUK 8.

VOORTS maken wij u bekend, broe-
ders, de genade Gods die in de gemeen-
ten van Macedonië gegeven is:
Rom. 15:25, 26. 1 Cor. 16:1-3.
2 dat in vele beproeving der verdruk-
king de overvloed hunner blijdschap en
hunne zeer diepe armoede overvloedig
geweest is tot den rijkdom hunner goed-
dadigheid.
3 Want zij zijn naar vermogen (ik be-
tuig het), ja boven vermogen gewillig
geweest,
4 ons met vele vermaning biddende,
dat wij wilden aannemen de gave en de
gemeenschap dezer bediening die voor de
heiligen *geschiedt*;
5 en *zij deden* niet *alleen* gelijk wij ge-
hoopt hadden, maar gaven zichzelve eerst
aan den Heere en *daarna* aan ons, door
den wil van God.
6 Alzoo dat wij Titus vermaanden, dat
gelijk hij te voren begonnen had, hij ook
alzóó nog deze gave bij u voleinden
zoude. vs. 16, 17.
7 Zoo dan, gelijk gij in alles overvloedig
zijt, in geloof en in woord en in ken-
nis en in alle naarstigheid, en in uwe
liefde tot ons, *ziet* dat gij ook in deze
gave overvloedig zijt. 1 Cor. 1:5.
8 Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende, maar
als door de naarstigheid van anderen ook
de oprechtheid úwer liefde beproevende.
9 Want gij weet de genade onzes Heeren
Jezus Christus, dat hij om uwentwil is
arm geworden, daar hij rijk was, opdat
gíj door zijne armoede zoudt rijk worden.
Fil. 2:6, 7.
10 En ik zeg in dezen *mijne* meening:
want dit is u oorbaar, als die niet alleen
het doen maar ook het willen van over
een jaar te voren hebt begonnen.
11 Maar nu voleindigt ook het doen,
opdat gelijk als er geweest is de vol-
vaardigheid des gemoeds om te willen,
er ook alzóó zij het voleindigen uit het-
geen gij hebt.
12 Want indien te voren de volvaar-
digheid des gemoeds dáár is, zoo is iemand
aangenaam naar hetgeen hij heeft: niet
naar hetgeen hij niet heeft. Marc. 12:43.
13 Want *dit zeg ik* niet opdat anderen
zouden verlichting hebben, en gíj ver-
drukking:
14 maar *opdat* uit gelijkheid, in dezen
tegenwoordigen tijd, uw overvloed *zij* om
hun gebrek *te vervullen*; opdat ook hun
overvloed zij om uw gebrek *te vervullen*,
opdat er gelijkheid worde;
15 gelijk geschreven is: Die veel *verza-
meld had*, had niet over, en die weinig *ver-
zameld had*, had niet te weinig. Ex. 16:18.
16 Doch Gode zij dank, die dezelfde
naarstigheid voor u in het hart van Titus
gegeven heeft,
17 dat hij de vermaning heeft aange-
nomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig
tot u gereisd is.
18 En wij hebben ook met hem gezon-
den den broeder, die lof heeft in het
Evangelie door alle de gemeenten.
19 En dat niet alleen, maar hij is ook van
de gemeenten verkoren, om met ons te rei-
zen met deze gave, die van ons bediend
wordt tot de heerlijkheid des Heeren zel-
ven en de volvaardigheid uws gemoeds;
20 dit verhoedende, dat ons iemand
moge lasteren in dezen overvloed die van
ons wordt bediend: 2 Cor. 6:3.
21 als die bezorgen hetgeen eerlijk is,
niet alleen voor den Heere maar ook
voor de menschen. Rom. 12:17b.
22 Wij hebben ook met hen gezonden
onzen broeder, welken wij in vele dingen

dikwijls beproefd hebben dat hij naarstig is, en nu veel naarstiger door het groot vertrouwen dat *hij heeft* tot ulieden.

23 Hetzij *dan* Titus, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; hetzij onze broeders, zij zijn afgezanten der gemeenten *en* een eer van Christus.

24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde en onzes roems van u, ook voor het aangezicht der gemeenten. 2 Cor. 7:14.

HOOFDSTUK 9.

WANT van de bediening die voor de heiligen *geschiedt*, is het mij onnoodig aan u te schrijven. 2 Cor. 8:4.

2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedoniërs, dat Achaje van over een jaar bereid is geweest, en de ijver van u *begonnen*, heeft er velen opgewekt. 2 Cor. 8:10.

3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem dien *wij* over u *hebben* niet zoude ijdel gemaakt worden in dezen deele, opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereid moogt zijn, 2 Cor. 8:16-22.

4 *en* dat niet mogelijk zoo de Macedoniërs met mij kwamen en u onbereid vonden, wíj (opdat wij niet zeggen gíj) beschaamd worden in dezen vasten grond des roemens.

5 Ik heb dan noodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden uwen te voren aangedienden zegen; opdat die gereed zij alzoo als een zegen, en niet als eene vrekheid. 2 Cor. 8:6.

6 En dit *zeg ik*, die spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaien, en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien. Gal. 6:7.

7 Een iegelijk *doe* gelijk hij in *zijn* hart voorneemt, niet uit droefheid of uit nooddwang. Want God heeft een blijmoedigen gever lief.

8 En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u, opdat gij in alles allen tijd alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.

9 Gelijk er geschreven is: Hij heeft gestrooid, hij heeft den armen gegeven, zijne gerechtigheid blijft in der eeuwigheid. Ps. 112:9.

10 Doch die het zaad den zaaier verleent, die verleene ook brood tot spijze, en vermenigvuldige uw zaaisel en vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid; Jes. 55:10.

11 dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging tot God.

12 Want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God;

13 dewijl zij door de beproeving dezer bediening God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het Evangelie van Christus, en *over* de goeddadigheid der mededeeling aan hen en aan allen;

14 en door hun gebed voor u, welke naar u verlangen, om de uitnemende genade Gods over u.

15 Doch Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke gave.

HOOFDSTUK 10.

VOORTS ik Paulus zelf bid u door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die tegenwoordig zijnde wel gering ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u; vs. 10.

2 ik bid dan, dat ik tegenwoordig zijnde, niet stout mag zijn met die vrijmoedigheid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen, die ons achten alsof wij naar het vleesch wandelden.

3 Want wandelende in het vleesch, voeren wij den krijg niet naar het vleesch;

4 want de wapenen onzes krijgs zijn niet vleeschelijk, maar krachtig door God tot nederwerping der sterkten; Efez. 6:11-17.

5 dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus,

6 en gereed hebben *hetgeen dient* om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uwe gehoorzaamheid zal vervuld zijn.

7 Ziet gij áán dat voor oogen is? Indien iemand bij zichzelven betrouwt dat hij van Christus is, die denke dit wederom uit zichzelven, dat gelijkerwijs híj van Christus is, alzóó wij óók van Christus zijn.

8 Want indien ik ook iets overvloediger zoude roemen van onze macht, welke de Heere ons gegeven heeft tot stichting en niet tot uwe nederwerping, zoo zal ik niet beschaamd worden: 2 Cor. 12:6; 13:10.

9 opdat ik niet zoude schijnen alsof ik u door de brieven wilde verschrikken.

10 Want de brieven (zeggen zij) zijn

wel gewichtig en krachtig, maar de tegen-
woordigheid des lichaams is zwak en de
rede is verachtelijk. vs. 1.
11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen
wij zijn in het woord door brieven als wij
afwezig zijn, wij ook zoodanigen zijn in de
daad als wij tegenwoordig zijn. 2 Cor. 13:2.
12 Want wij durven onszelve niet re-
kenen of vergelijken met sommigen die
zichzelve prijzen; maar dezen verstaan
niet dat zij zichzelve met zichzelve meten
en zichzelve met zichzelve vergelijken.
2 Cor. 3:1; 5:12.
13 Doch wij zullen niet roemen buiten
de maat, maar dat wij naar de maat des
regels, welke maat ons God toegedeeld
heeft, ook tot u toe zijn gekomen.
14 Want wij strekken onszelve niet te
wijd uit, als die tot u niet zouden komen;
want wij zijn ook gekomen tot u toe, in
het Evangelie van Christus;
15 niet roemende buiten de maat in
anderer arbeid, maar hebbende hoop, als
uw geloof zal gewassen zijn, dat wij on-
der uliedcn overvloediglijk zullen vergroot
worden naar onzen regel, Rom. 15:20, 21.
16 om het Evangelie te verkondigen in de
plaatsen die aan gene zijde van u *gelegen*
zijn; niet om te roemen in eens anders
regel over hetgeen *alreede* bereid is.
17 Doch wie roemt, die roeme in den
Heere; Jer. 9:24. 1 Cor. 1:31.
18 want niet die zichzelven prijst, maar
dien de Heere prijst, díe is beproefd.

HOOFDSTUK 11.

OCH of gij mij een weinig verdroegt in
de onwijsheid! ja ook verdraagt mij.
vs. 18, 19. 2 Cor. 12:6.
2 Want ik ben ijverig over u met eenen
ijver Gods. Want ik heb ulieden toebe-
reid, om *u als* eene reine maagd aan
éénen man voor te stellen, *namelijk* aan
Christus; Efez. 5:25-27.
3 doch ik vrees, dat eenigszins gelijk
de slang Eva door hare arglistigheid be-
drogen heeft, alzóó uwe zinnen bedorven
worden, *om af te wijken* van de eenvou-
digheid die in Christus is. Gen. 3:4-6.
4 Want indien degene die komt, eenen
anderen Jezus predikte, dien wij niet ge-
predikt hebben, of *indien* gij eenen an-
deren Geest ontvingt, dien gij niet hebt
ontvangen, of een ander Evangelie, dat
gij niet hebt aangenomen, zoo verdroegt
gij *hem* met recht; Gal. 1:8, 9.
5 want ik acht dat ik nergens minder
in ben geweest dan de uitnemendste
Apostelen. 2 Cor. 12:11b.
6 En indien ik ook onbedreven ben in
woorden, nochtans ben ik het niet in
wetenschap; maar alleszins zijn wij in
alle dingen onder u openbaar geworden.
7 Heb ik zonde gedaan, als ik mijzelven
vernederd heb opdat gij zoudt verhoogd
worden, overmits ik u het Evangelie Gods
om niet verkondigd heb? 2 Cor. 12:13. 1 Cor. 9:12.
8 Ik heb andere gemeenten beroofd,
bezoldiging *van haar* nemende om ú te
bedienen; en als ik bij u tegenwoordig
was en gebrek had, ben ik niemand las-
tig gevallen;
9 want mijn gebrek hebben de broe-
ders vervuld die van Macedonië kwamen;
en ik heb mijzelven in alles gehouden
zonder u te bezwaren, en zal *mij nog*
alzoo houden. Hand. 18:5.
10 De waarheid van Christus is in mij,
dat deze roem in de gewesten van Achaje
aan mij niet zal verhinderd worden.
11 Waarom? Is het omdat ik u niet
liefheb? God weet het.
12 Maar wat ik doe, dat zal ik nòg
doen, om de oorzaak af te snijden den-
genen die oorzaak *hebben* willen, opdat
zij in hetgeen zij roemen, bevonden moch-
ten worden gelijk als wij.
13 Want zulke valsche apostelen zijn
bedrieglijke arbeiders, zich veranderende
in Apostelen van Christus.
14 En het is geen wonder; want de
satan zelf verandert zich in eenen Engel
des lichts:
15 zoo is het dan niets groots indien ook
zijne dienaars zich veranderen als *waren*
ze dienaars der gerechtigheid; van welke
het einde zal zijn naar hunne werken.
16 Ik zeg wederom, dat niemand meene
dat ik onwijs ben; doch zoo niet, neemt
mij *dan* aan als eenen onwijze, opdat ik
óók een weinig mag roemen.
17 Wat ik spreek, spreek ik niet naar
den Heere, maar als in onwijsheid, in
dezen vasten grond des roemens.
18 Dewijl velen roemen naar het vleesch,
zoo zal ik óók roemen.
19 Want gij verdraagt gaarne de on-
wijzen, dewijl gij wijs zijt.
20 Want gij verdraagt het zoo u iemand
dienstbaar maakt, zoo *u* iemand opeet, zoo
iemand *van u* neemt, zoo zich iemand ver-
heft, zoo u iemand in het aangezicht slaat.

21 Ik zeg *dit* naar oneer, alsof wij zwak
waren geweest; maar waarin iemand stout
is (ik spreek in onwijsheid), *daarin* ben
ik óók stout. Fil. 3:4, 5.
22 Zijn zij Hebreërs? Ik ook. Zijn zij
Israëlieten? Ik ook. Zijn zij het geslacht
Abrahams? Ik ook.
23 Zijn zij dienaars van Christus? (ik
spreek onwijs zijnde): ik ben boven *hen*:
in arbeid overvloediger, in slagen uit-
nemender, in gevangenissen overvloedi-
ger, in doods*gevaar* menigmaal.
2 Cor. 4:8-11; 6:4-10. 1 Cor. 4:9-13.
24 Van de Joden heb ik veertig *slagen*
min één, vijfmaal ontvangen. Deut. 25:3.
25 Driemaal ben ik met roeden ge-
geeseld geweest, ééns ben ik gesteenigd,
driemaal heb ik schipbreuk geleden, een
ganschen nacht en dag heb ik in de diepte
doorgebracht. Hand. 14:19; 16:22.
26 In 't reizen menigmaal in gevaren
van rivieren, in gevaren van moorde-
naars, in gevaren van *mijn* geslacht, in
gevaren van de heidenen, in gevaren in
de stad, in gevaren in de woestijn, in
gevaren op de zee, in gevaren onder de
valsche broeders; 2 Tim. 3:11. Gal. 2:4.
27 in arbeid en moeite, in waken menig-
maal, in honger en dorst, in vasten menig-
maal, in koude en naaktheid.
28 Behalve de dingen die van buiten
zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van
alle de gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ìk niet zwak
ben? Wie wordt er geërgerd, dat ìk niet
brande? 1 Cor. 8:13; 9:22.
30 Indien men moet roemen, zoo zal
ik roemen de dingen mijner zwakheid.
2 Cor. 12:5.
31 De God en Vader onzes Heeren Jezus
Christus, die geprezen is in der eeuwig-
heid, weet dat ik niet lieg. Gal. 1:20.
32 De Stadhouder van den Koning Aretas
in Damascus bezette de stad der Damas-
ceners, willende mij vangen; Hand. 9:24, 25.
33 en ik werd door een venster in eene
mand over den muur nedergelaten, en ont-
vlood zijnen handen.

HOOFDSTUK 12.

TE roemen is mij waarlijk niet oorbaar:
want ik zal komen tot gezichten en
openbaringen des Heeren. 2 Cor. 11:30.
2 Ik ken een mensch in Christus, voor
veertien jaren (of het *geschied zij* in het
lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam,
weet ik niet, God weet het), dat de zoo-
danige opgetrokken is geweest tot in den
derden hemel;
3 en ik ken een zoodanig mensch (of
het in het lichaam of buiten het lichaam
geschied zij, weet ik niet, God weet het),
4 dat hij opgetrokken is geweest in het
paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke
woorden, die het een mensch niet geoor-
loofd is te spreken.
5 Van den zoodanige zal ik roemen, doch
van mijzelven zal ik niet roemen dan in
mijne zwakheden. 2 Cor. 11:30.
6 Want zoo ik roemen wil, ik zal niet
onwijs zijn; want ik zal de waarheid zeg-
gen; maar ik houd *daarvan* af, opdat nie-
mand van mij denke boven hetgeen hij
ziet dat ik ben, of dat hij uit mij hoort.
2 Cor. 10:8.
7 En opdat ik mij door de uitnemend-
heid der openbaringen niet zoude verhef-
fen, zoo is mij gegeven een scherpe doorn
in het vleesch, *namelijk* een engel des sa-
tans, dat hij mij met vuisten slaan zoude,
opdat ik mij niet zoude verheffen.
8 Hierover heb ik den Heere driemaal
gebeden, opdat hij van mij zoude wijken.
9 En Hij heeft tot mij gezegd: Mijne
genade is u genoeg, want mijne kracht
wordt in zwakheid volbracht. Zoo zal ik
dan veel liever roemen in mijne zwakhe-
den, opdat de kracht van Christus in mij
wone. 1 Cor. 15:10.
10 Daarom heb ik een welbehagen in
zwakheden, in smaadheden, in nooden, in
vervolgingen, in benauwdheden, om Chris-
tus wil; want als ik zwak ben, dàn ben
ik machtig. 1 Cor. 4:9.
11 Ik ben roemend onwijs geworden:
gij hebt mij genoodzaakt; want ik be-
hoorde van u geprezen te zijn; want ik
ben in geen ding minder geweest dan de
uitnemendste Apostelen, hoewel ik niets
ben. 2 Cor. 11:5.
12 De merkteekenen van een Apostel
zijn onder u betoond in alle lijdzaamheid,
met teekenen en wonderen en krachten.
1 Cor. 9.2.
13 Want wat is er waarin gij minder
geweest zijt dan de andere gemeenten,
anders dan dat ik zelf u niet lastig ben
geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.
2 Cor. 11:7-9.
14 Zie, ik ben ten derden male gereed
om tot u te komen, en zal u niet lastig
zijn; want ik zoek niet het uwe, maar u;

want de kinderen moeten niet schatten
vergaderen voor de ouders, maar de ou-
ders voor de kinderen. 2 Cor. 13:1.
15 En ik zal zeer gaarne de kosten doen,
en voor uwe zielen ten koste gegeven wor-
den; hoewel ik, u overvloediger bemin-
nende, minder bemind worde. 1 Thess. 2:8.
16 Doch het zij zoo: ik heb u niet be-
zwaard, maar alzoo ik listig was, heb ik
u met bedrog gevangen.
17 Heb ik door iemand dergenen die ik
tot u gezonden heb, van u mijn voordeel
gezocht?
18 Ik heb Titus gebeden, en den broe-
der medegezonden: heeft ook Titus van
u zijn voordeel gezocht? Hebben wij niet
in denzelfden geest gewandeld? *Hebben
wij* niet *gewandeld* in dezelfde voetstap-
pen? 2 Cor. 8:6.
19 Meent gij wederom dat wij ons bij u
verontschuldigen? Wij spreken in de tegen-
woordigheid Gods in Christus; en dit alles,
geliefden, tot uwe stichting. 2 Cor. 2:17.
20 Want ik vrees, dat als ik gekomen
zal zijn, ik u niet eenigszins zal vinden
zoodanigen als ik wil, en *dat* ik van u
zal gevonden worden zoodanig als gij niet
wilt: dat daar eenigszins *zijn* twisten, nij-
digheden, toorn, gekijf, achterklap, oor-
blazingen, opgeblazenheden, beroerten;
1 Cor. 3:3. Gal. 5:20.
21 opdat wederom als ik zal gekomen
zijn, mijn God mij niet vernedere bij u,
en ik rouw hebbe over velen die te vo-
ren gezondigd hebben, en die zich niet
bekeerd zullen hebben van de onreinig-
heid en hoererij en ontuchtigheid die zij
gedaan hebben. 2 Cor. 13:2.

HOOFDSTUK 13.

DIT is de derde maal *dat* ik tot u kom:
in den mond van twee of drie ge-
tuigen zal alle woord bestaan.
Deut. 19:15. 2 Cor. 12:14.
2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg
het te voren als tegenwoordig zijnde de
tweede maal, en ik schrijf het nu afwe-
zend aan degenen die te voren gezondigd
hebben, en aan alle de anderen, dat zoo
ik wederkom, ik *hen* niet zal sparen;
3 dewijl gij zoekt eene proeve van Chris-
tus die in mij spreekt, welke in u niet
zwak is, maar krachtig is onder u.
4 Want hoewel hij gekruist is door
zwakheid, zoo leeft hij nochtans door de
kracht Gods; want ook wij zijn zwak in
hem, maar zullen met hem leven door
de kracht Gods in u. 2 Cor. 4:10, 11.
5 Onderzoekt uzelve of gij in het geloof
zijt, beproeft uzelve. Of kent gij uzelve niet,
dat Jezus Christus in u is? tenzij dat gij
eenigszins verwerpelijk zijt. 1 Cor. 11:28.
6 Doch ik hoop dat gij zult verstaan
dat wij niet verwerpelijk zijn.
7 En ik wensch van God dat gij geen
kwaad doet; niet opdat wíj beproefd zou-
den bevonden worden, maar opdat gíj
het goede zoudt doen en wíj als verwer-
pelijk zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets tegen de
waarheid, maar voor de waarheid.
9 Want wij verblijden ons wanneer wíj
zwak zijn en gíj sterk zijt; en wij wen-
schen ook dit, *namelijk* uwe volmaking.
10 Daarom schrijf ik afwezend deze
dingen, opdat ik niet tegenwoordig zijn-
de, gestrengheid zoude gebruiken, naar de
macht, die mij de Heere gegeven heeft
tot opbouwing en niet tot nederwerping.
2 Cor. 10:8.
11 Voorts, broeders, zijt blijde, wordt
volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind,
leeft in vrede: en de God der liefde en
des vredes zal met u zijn.
12 Groet elkander met eenen heiligen
kus. U groeten alle de heiligen. Rom. 16:16a.
13 De genade des Heeren Jezus Christus
en de liefde Gods en de gemeenschap des
Heiligen Geestes zij met u allen. Amen.
1 Cor. 12:4-6.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

GALATIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel (*geroepen* niet
van menschen, noch door een mensch,
maar door Jezus Christus, en God den
Vader die hem uit de dooden opgewekt
heeft), vs. 11, 12.
2 en alle de broeders die met mij zijn,
aan de gemeenten van Galatië:
Hand. 16:6; 18:23. Rom. 1:7.
3 genade zij u en vrede van God den
Vader en onzen Heere Jezus Christus;
4 die zichzelven gegeven heeft voor onze
zonden, opdat hij ons trekken zoude uit
deze tegenwoordige booze wereld, naar
den wil onzes Gods en Vaders,
Gal. 2:20*b*. Tit. 2:14.
5 denwelke zij de heerlijkheid in alle
eeuwigheid. Amen.
6 Ik verwonder mij, dat gij zoo haast
wijkende van dengene die u in de genade
van Christus geroepen heeft, overgebracht
wordt tot een ander Evangelie.
7 daar er geen ander is; maar daar zijn
sommigen die u ontroeren en het Evan-
gelie van Christus willen verkeeren.
Gal. 5:10*b*. Hand. 15:1.
8 Doch al ware het ook dat wij, of een
Engel uit den hemel u een Evangelie ver-
kondigde buiten hetgeen wij u verkondigd
hebben, die zij vervloekt. 1 Cor. 16:22.
9 Gelijk wij te voren gezegd hebben,
zoo zeg ik ook nu wederom: indien u
iemand een Evangelie verkondigt buiten
hetgeen gij ontvangen hebt, die zij ver-
vloekt. 2 Cor 11:4.
10 Want predik ik nu de menschen of
God? Of zoek ik menschen te behagen?
Want indien ik nog menschen behaag-
de, zoo ware ik geen dienstknecht van
Christus. 1 Thess. 2:4.
11 Maar ik maak u bekend, broeders,
dat het Evangelie hetwelk van mij ver-
kondigd is, niet is naar den mensch.
12 Want ik heb ook hetzelve niet van
een mensch ontvangen noch geleerd, maar
door de openbaring van Jezus Christus.
13 Want gij hebt mijnen omgang ge-
hoord die eertijds in het Jodendom was,
dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods
vervolgde en dezelve verwoestte,
Fil. 3:5,6. Hand. 8:3
14 en *dat* ik in het Jodendom toenam
boven velen van mijnen ouderdom in mijn
geslacht, zijnde overvloediglijk ijverig voor
mijne vaderlijke inzettingen.
15 Maar wanneer het Gode behaagd
heeft, die mij, van mijn moeders lijf aan,
afgezonderd heeft, en geroepen door zijne
genade, Hand. 9:15.
16 zijnen Zoon in mij te openbaren, op-
dat ik denzelve door het Evangelie on-
der de heidenen zoude verkondigen, zoo
ben ik terstond niet te rade gegaan met
vleesch en bloed, Hand. 9:1-25. Matth. 16:17.
17 en ben niet wederom gegaan naar
Jeruzalem tot degenen die vóór mij Apos-
telen waren, maar ik ging henen naar Ara-
bië, en keerde wederom naar Damascus.
18 Daarna kwam ik na drie jaren weder
te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en
ik bleef bij hem vijftien dagen, Hand. 9:26.
19 en zag geenen anderen van de Aposte-
len dan Jacobus, den broeder des Heeren.
Matth. 13:55.
20 Hetgeen nu dat ik u schrijf, zie, *ik
getuig* voor God dat ik niet lieg.
21 Daarna ben ik gekomen in de ge-
westen van Syrië en van Cilicië.
Hand. 9:30; 11:25.
22 En ik was van aangezicht onbekend
aan de gemeenten in Judéa, die in Chris-
tus zijn.
23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord
dat men zeide: Degene die ons eertijds
vervolgde, verkondigt nu het geloof het-
welk hij eertijds verwoestte.
24 En zij verheerlijkten God in mij.

HOOFDSTUK 2.

DAARNA ben ik, na veertien jaren,
wederom naar Jeruzalem opgegaan
met Barnabas, ook Titus medegenomen
hebbende, Hand. 15:2.

2 En ik ging òp door eene openbaring,
en stelde hun het Evangelie voor dat ik
predik onder de heidenen, en in 't bij-
zonder dengenen die in achting waren,
opdat ik niet eenigszins tevergeefs zoude
loopen of geloopen hebben. Fil. 2:16.
3 Maar ook Titus die met mij was, een
Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich
te laten besnijden.
4 En *dat* om der ingekropene valsche
broederen wil, die van terzijde ingeko-
men waren om te verspieden onze vrijheid
die wij in Christus Jezus hebben, opdat
zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen,
5 denwelken wij ook niet een uur zijn ge-
weken met onderwerping, opdat de waar-
heid des Evangelies bij u zoude verblijven.
6 En van degenen die geacht waren
wat te zijn — hoedanigen zij eertijds
waren verschilt mij niet: God neemt den
persoon des menschen niet aan; — want
die geacht waren, hebben mij niets toe-
gebracht. Rom. 2:11.
7 Maar daarentegen, als zij zagen dat mij
het Evangelie der voorhuid toebetrouwd
was, gelijk aan Petrus der besnijdenis
8 (want die in Petrus krachtiglijk werkte
tot het Apostelschap der besnijdenis, die
werkte ook krachtiglijk in mij onder de
heidenen);
9 en als Jacobus en Cefas en Johannes,
die geacht waren pilaren te zijn, de ge-
nade die mij gegeven was, bekenden, gaven
zij mij en Barnabas de rechter*hand* der
gemeenschap, opdat wíj tot de heidenen
en zíj tot de besnijdenis *zouden gaan*.
10 Alleenlijk dat wij den armen zouden
gedenken, hetwelk ik mij ook benaarstigd
heb te doen. Rom. 15:25. 2 Cor. 8 en 9.
11 En toen Petrus te Antiochië geko-
men was, wederstond ik hem in het aan-
gezicht, omdat hij te bestraffen was.
12 Want eer sommigen van Jacobus
gekomen waren, at hij mede met de hei-
denen; maar toen zij gekomen waren, ont-
trok hij *zich* en scheidde zichzelven af,
vreezende degenen die uit de besnijdenis
waren.
13 En ook de andere Joden veinsden
met hem; alzoo dat ook Barnabas mede
afgetrokken werd door hunne veinzing.
14 Maar als ik zag dat zij niet rècht
wandelden, naar de waarheid des Evange-
lies, zeide ik tot Petrus in aller tegen-
woordigheid: Indien gij die een Jood zijt,
naar heidensche wijze leeft, en niet naar
Joodsche wijze, waarom noodzaakt gij de
heidenen naar de Joodsche wijze te leven?
15 Wij zijn van nature Joden, en niet
zondaars uit de heidenen;
16 *doch* wetende dat de mensch niet
gerechtvaardigd wordt uit de werken der
wet, maar door het geloof van Jezus Chris-
tus, zoo hebben wij ook in Christus Jezus
geloofd, opdat wij zouden gerechtvaar-
digd worden uit het geloof van Christus
en niet uit de werken der wet; daarom
dat uit de werken der wet geen vleesch
zal gerechtvaardigd worden.
Gal. 3:11. Rom. 3:20-22.
17 Maar indien wij, die in Christus zoe-
ken gerechtvaardigd te worden, ook zelve
zondaars bevonden worden, is dan Christus
een dienaar der zonde? Dat zij verre.
18 Want indien ik, hetgeen ik afgebro-
ken heb, datzelve wederom opbouw, zoo
stel ik mijzelven tot een overtreder.
19 Want ik ben door de wet der wet ge-
storven, opdat ik Gode leven zoude. Rom. 7:4.
20 Ik ben met Christus gekruist; en ik
leef, *doch* niet meer ik, maar Christus
leeft in mij; en hetgeen ik nu in het
vleesch leef, dat leef ik door het geloof
des Zoons Gods, die mij liefgehad heeft
en zichzelven voor mij overgegeven heeft.
Rom. 6:3-11. Gal. 1:4.
21 Ik doe de genade Gods niet te niet.
Want indien de rechtvaardigheid door
de wet is, zoo is dan Christus tevergeefs
gestorven.

HOOFDSTUK 3.

O gij uitzinnige Galatiërs! wie heeft u be-
tooverd, dat gij der waarheid niet zoudt
gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus
voor de oogen te voren geschilderd is ge-
weest, onder u gekruist zijnde? Gal. 5:7.
2 Dit alleen wil ik van u leeren, hebt gij
den Geest ontvangen uit de werken der wet
of uit de prediking des geloofs? vs. 14*b*. Ef. 1:13.
3 Zijt gij zóó uitzinnig? Daar gij met
den Geest begonnen zijt, voleindigt gij
nu met het vleesch?
4 Hebt gij zóóveel tevergeefs geleden?
indien ook maar tevergeefs!
5 Die u dan den Geest verleent en krach-
ten onder u werkt, *doet Hij dat* uit de wer-
ken der wet of uit de prediking des geloofs?
6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd
heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid
gerekend, Gen. 15:6. Rom. 4:3. Jac. 2:23.
7 zoo verstaat gij dan, dat degenen die

uit het geloof zijn, Abrahams kinderen
zijn. Rom. 4:16.
8 En de Schrift te voren ziende dat God
de heidenen uit het geloof zoude rechtvaar-
digen, heeft te voren aan Abraham het Evan-
gelie verkondigd, *zeggende:* In u zullen alle
de volkeren gezegend worden.
Gen. 12:3*b*; 18:18; 22:18; 26:4; 28:14. Hand. 3:25.
9 Zoo dan die uit het geloof zijn, worden
gezegend met den geloovigen Abraham.
10 Want zoovelen als er uit de werken
der wet zijn, die zijn onder den vloek;
want daar is geschreven: Vervloekt is
een iegelijk die niet blijft in al hetgeen
geschreven is in het boek der wet, om
dat te doen. Deut. 27:26. Jer. 11:3.
11 En dat niemand door de wet ge-
rechtvaardigd wordt voor God, is open-
baar; want de rechtvaardige zal uit het
geloof leven. Gal. 2:16.
Rom. 1:17; 3:20. Hab. 2:4*b*. Hebr. 10:38*a*.
12 Doch de wet is niet uit het geloof,
maar de mensch die deze dingen doet,
zal door dezelve leven. Lev. 18:5*b*.
Neh. 9:29. Ezech. 20:11, 13. Rom. 10:5.
13 Christus heeft ons verlost van den
vloek der wet, een vloek geworden zijnde
voor ons (want daar is geschreven: Ver-
vloekt is een iegelijk die aan het hout
hangt): Deut. 21:23.
14 opdat de zegening Abrahams tot de
heidenen komen zoude in Christus Jezus,
en opdat wij de belofte des Geestes verkrij-
gen zouden door het geloof. vs. 2. Ef. 1:13.
15 Broeders, ik spreek naar den mensch:
zelfs eens menschen verbond dat beves-
tigd is, doet niemand te niet, of *niemand*
doet daartoe.
16 Nu zoo zijn de beloftenissen tot
Abraham en zijn zaad gesproken. Hij
zegt niet: En den zaden, als van velen;
maar als van één: En uwen zade, het-
welk is Christus. Gen. 13:15.
17 En dit zeg ik: Het verbond, dat
te voren van God bevestigd is op Chris-
tus, wordt door de wet, die na vier-
honderd en dertig jaren gekomen is, niet
krachteloos gemaakt om de beloftenis te
niet te doen. Gen. 15:13. Exod. 12:40.
18 Want indien de erfenis uit de wet
is, zoo is ze niet meer uit de beloftenis;
maar God heeft ze Abraham door de be-
loftenis genadiglijk gegeven, Rom. 4:14.
19 Waartoe is dan de wet? Zij is om
der overtredingen wil daarbij gesteld, tot-
dat het zaad zoude gekomen zijn dien het
beloofd was; en zij is door de Engelen
besteld in de hand des middelaars.
Rom. 5:20. Hand. 7:53. Hebr. 2:2.
20 En de middelaar is niet *middelaar*
van éénen, maar God is één.
21 Is dan de wet tegen de belofteni-
sen Gods? Dat zij verre. Want indien
daar eene wet gegeven ware die machtig
was levend te maken, zoo zoude waarlijk
de rechtvaardigheid uit de wet zijn.
22 Maar de Schrift heeft het alles onder
de zonde besloten, opdat de belofte uit
het geloof van Jezus Christus den geloo-
vigen zoude gegeven worden. Rom. 11.32.
23 Doch eer het geloof kwam, waren
wij onder de wet in bewaring gesteld, en
zijn besloten geweest tot op het geloof
dat geopenbaard zoude worden. Rom. 10:4.
24 Zoo dan, de wet is onze tuchtmeester
geweest tot Christus, opdat wij uit het
geloof zouden gerechtvaardigd worden;
25 maar als het geloof gekomen is, zoo
zijn wij niet meer onder den tuchtmeester.
26 Want gij zijt allen kinderen Gods
door het geloof in Christus Jezus. Gal. 4:5.
27 Want zoovelen als gij in Christus
gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.
Rom. 6:3. 13 14*a*.
28 Daarin is noch Jood noch Griek,
daarin is noch dienstbare noch vrije,
daarin is geen man en vrouw. Want
gij allen zijt één in Christus Jezus.
1 Cor. 12:13. Col. 3:11.
29 En indien gij van Christus zijt, zoo
zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de
beloftenis erfgenamen. Rom. 9:8.

HOOFDSTUK 4.

DOCH ik zeg, zoo langen tijd als de
erfgenaam een kind is, zoo verschilt
hij niets van een dienstknecht, hoewel
hij een heer is van alles,
2 maar hij is onder voogden en ver-
zorgers, tot den tijd van den vader te
voren gesteld.
3 Alzóó wij ook toen wij kinderen waren,
zoo waren wij dienstbaar gemaakt onder de
eerste beginselen der wereld; vs. 9. Col. 2:20.
4 maar wanneer de volheid des tijds
gekomen is, heeft God zijnen Zoon uit-
gezonden, geworden uit eene vrouw, ge-
worden onder de wet, Ef. 1:10.
5 opdat hij degenen die onder de wet
waren verlossen zoude, *en* opdat wij de
aanneming tot kinderen verkrijgen zou
den. Gal. 3:13

6 En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in uwe harten, die roept: Abba, Vader! Rom. 8:15.

7 Zoo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zoo zijt gij ook een erfgenaam Gods door Christus.

8 Maar toen als gij God niet kendet, diendet gij degenen die van nature geen goden zijn; 1 Cor. 8:4.

9 en nu als gij God kent, ja veelmeer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme eerste beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen? vs. 3. Col. 2:20.

10 Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren. Col. 2:16.

11 Ik vrees voor u, dat ik eenigszins tevergeefs aan u gearbeid heb.

12 Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders, ik bid u: gij hebt mij geen ongelijk gedaan.

13 En gij weet dat ik u door zwakheid des vleesches het Evangelie de eerste maal verkondigd heb,

14 en mijne verzoeking die in mijn vleesch *geschiedde*, hebt gij niet veracht noch verfoeid, maar gij naamt mij aan als een Engel Gods, *ja* als Christus Jezus.

15 Welke was dan uwe gelukachting? Want ik geef u getuigenis, dat gij, zoo het mogelijk ware, uwe oogen zoudt uitgegraven en mij gegeven hebben.

16 Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?

17 Zij ijveren niet recht over u, maar zij willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.

18 Doch in het goede allen tijd te ijveren is goed, en niet alleenlijk als ik bij u tegenwoordig ben,

19 mijne kinderkens, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus eene gestalte in u krijge. 1 Cor. 4:15.

20 Doch ik wilde dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijne stem mocht veranderen; want ik ben in twijfel over u.

21 Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?

22 Want daar is geschreven, dat Abraham twee zonen had, éénen uit de dienstmaagd en éénen uit de vrije. Gen. 16:15; 21:2.

23 Maar gene die uit de dienstmaagd was, is naar het vleesch geboren geweest; doch deze die uit de vrije was, door de beloftenis. Gen. 17:16. Rom. 9:9.

24 Hetwelk dingen zijn die andere beduiding hebben. Want deze zijn de twee verbonden: het ééne van den berg Sinaï, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Hagar.

25 Want dit, *namelijk* Hagar, is Sinaï, een berg in Arabië, en komt overéén met Jeruzalem dat nu is, en dienstbaar is met hare kinderen.

26 Maar Jeruzalem dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder. Hebr. 12:22. Openb. 3:12*b*.

27 Want er is geschreven: Wees vroolijk, gij onvruchtbare die niet baart; breek uit en roep, gij die geen barensnood hebt; want de kinderen der eenzame zijn vele, meer dan dergene die den man heeft. Jes. 54:1.

28 Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Isaäk was. Rom. 9:7, 8.

29 Doch gelijkerwijs toen die naar het vleesch geboren was, vervolgde dengene die naar den geest *geboren was*, alzóó ook nu. Gen. 21:9, 10.

30 Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haren zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije.

31 Zoo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd maar der vrije.

HOOFDSTUK 5.

STAAT dan in de vrijheid met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen. Hand. 15:10.

2 Zie, ik Paulus zeg u, zoo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn;

3 en ik betuig wederom aan een iegelijk mensch die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de geheele wet te doen.

4 Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd *wilt* worden: gij zijt van de genade vervallen.

5 Want wij verwachten door den Geest uit het geloof de hope der rechtvaardigheid.

6 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende. Gal. 6:15. 1 Cor. 7:19.

7 Gij liept wèl; wie heeft u verhinderd der waarheid gehoorzaam te zijn? Gal. 3:1.

8 Dit gevoelen is niet uit Hem die u roept.

9 Een weinig zuurdeesem verzuurt het geheele deeg. 1 Cor. 5:6.

10 Ik vertrouw van u in den Heere,
dat gij niets anders zult gevoelen; maar
die u ontroert, zal het oordeel dragen,
wie hij ook zij. Gal. 1:7.
11 Maar ik, broeders, indien ik nog de
besnijdenis predik, waarom word ik nog
vervolgd? Zoo is dan de ergernis des
kruises vernietigd. 1 Cor. 1:23.
12 Och of zij ook afgesneden wierden
die u onrustig maken!
13 Want gij zijt tot vrijheid geroepen,
broeders; alleenlijk *gebruikt* de vrijheid
niet tot eene oorzaak voor het vleesch, maar
dient elkander door de liefde. 1 Petr. 2:16.
14 Want de geheele wet wordt in één
woord vervuld, *namelijk* in dit: Gij zult
uwen naaste liefhebben gelijk uzelven.
Lev. 19:18*b*. Rom. 13:8, 9. Matth. 22:39, 40.
15 Maar indien gij elkander bijt en
vereet, ziet toe dat gij van elkander niet
verteerd wordt.
16 En ik zeg, wandelt door den Geest,
en volbrengt de begeerlijkheid des vlee-
sches niet.
17 Want het vleesch begeert tegen den
Geest, en de Geest tegen het vleesch, en
deze staan tegen elkander, alzoo dat gij
niet doet hetgeen gij wildet.
18 Maar indien gij door den Geest ge-
leid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet.
Rom. 6:14; 8:14.
19 De werken des vleesches nu zijn
openbaar: welke zijn overspel, hoererij,
onreinigheid, ontuchtigheid,
Rom. 1:19-21. 1 Cor. 6:9, 10.
20 afgoderij, venijngeving, vijandschap-
pen, twisten, afgunstigheden, toorn, ge-
kijf, tweedracht, ketterijen,
21 nijd, moord, dronkenschappen, bras-
serijen, en dergelijke; van dewelke ik u
te voren zeg, gelijk ik ook te voren ge-
zegd heb, dat die zulke dingen doen, het
Koninkrijk Gods niet zullen beërven.
22 Maar de vrucht des Geestes is liefde,
blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goeder-
tierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedig-
heid, matigheid. Efez. 5:9.
23 Tegen de zoodanigen is de wet niet.
24 Maar die van Christus zijn, hebben
het vleesch gekruist met de bewegingen
en begeerlijkheden. Gal. 2:20. Rom. 6:6.
25 Indien wij door den Geest leven, zoo
laat ons ook door den Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers van ijdele
eer, elkander tergende, elkander benij-
dende.

HOOFDSTUK 6.

BROEDERS, indien ook een mensch
overvallen ware door eenige misdaad,
gij die geestelijk zijt, brengt den zooda-
nige terecht met den geest der zacht-
moedigheid: ziende op uzelven, opdat ook
gij niet verzocht wordt. 1 Cor. 10:12.
2 Draagt elkanders lasten, en vervult
alzóó de wet van Christus. Rom. 15:1.
3 Want zoo iemand meent iets te zijn
daar hij niets is; die bedriegt zichzelven
in *zijn* gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve zijn eigen
werk; en alsdan zal hij aan zichzelven al-
leen roem hebben, en niet aan een ander.
5 Want een iegelijk zal zijn eigen pak
dragen. Rom. 14:12.
6 En die onderwezen wordt in het Woord,
deele mede van alle goederen dengene die
hem onderwijst. 1 Cor. 9:11. Rom. 15:27.
7 Dwaalt niet, God laat Zich niet be-
spotten. Want zoo wat de mensch zaait,
dat zal hij ook maaien.
Job 4:8. Spr. 22:8*a*. Hos. 10:13.
8 Want die in zijn eigen vleesch zaait,
zal uit het vleesch verderfenis maaien;
maar die in den geest zaait, zal uit den
geest het eeuwige leven maaien. Rom. 8:6.
9 Doch laat ons goed doende, niet ver-
tragen; want te zijner tijd zullen wij maai-
en, zoo wij niet verslappen. 2 Thess. 3:13.
10 Zoo dan terwijl wij tijd hebben, laat
ons goed doen aan allen, maar meest aan
de huisgenooten des geloofs.
11 Ziet hoe grooten brief ik u geschre-
ven heb met mijne hand.
12 Alle degenen die een schoon gelaat
willen toonen naar het vleesch, die nood-
zaken u besneden te worden, alleenlijk
opdat zij vanwege het kruis van Christus
niet zouden vervolgd worden.
13 Want ook zijzelve die besneden wor-
den, houden de wet niet; maar zij willen
dat gij besneden wordt, opdat zij in uw
vleesch roemen zouden.
14 Maar het zij verre van mij, dat ik
zoude roemen, anders dan in het kruis
onzes Heeren Jezus Christus, door wel-
ken de wereld mij gekruisigd is, en ik
der wereld; 1 Cor. 2:2. Gal. 2:20*a*.
15 want in Christus Jezus heeft noch
besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid,
maar een nieuw schepsel.
Gal. 5:6. 1 Cor. 7:19. 2 Cor. 5:17.
16 En zoovelen als er naar dezen regel

zullen wandelen, over dezelven *zal zijn* vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods. Gal. 3:29. Rom. 9:7, 8.
17 Voorts niemand doe mij moeite aan: want ik draag de litteekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam. 2 Cor. 4:10.
18 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met uwen geest, broeders. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

EFEZIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus door den wil Gods, aan de heiligen die te Efeze zijn en geloovigen in Christus Jezus:
2 genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus.
3 Gezegend zij de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus. 2 Cor. 1:3. 1 Petr. 1:3.
4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde; Efez. 2:10. Col. 1:22.
5 die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelven, naar het welbehagen van zijnen wil. Rom. 8:29.
6 tot prijs der heerlijkheid zijner genade door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde,
7 in welken wij hebben de verlossing door zijn bloed, *namelijk* de vergeving der misdaden, naar den rijkdom zijner genade, Rom. 3:24-26. Col. 1:14.
8 met welke Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid,
9 ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van zijnen wil, naar zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven, Efez. 3:3. Col. 1:26.
10 om in de bedeeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel is en dat op de aarde is, Gal. 4:4. Col. 1:20.
11 in hem in welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij die te voren verordineerd waren naar het voornemen desgenen die alle dingen werkt naar den raad van zijnen wil, Efez. 3:11.
12 opdat wij zouden zijn tot prijs zijner heerlijkheid, wij die eerst in Christus gehoopt hebben.
13 In welken ook gij *zijt*, nadat gij het woord der waarheid, *namelijk* het Evangelie uwer zaligheid, gehoord hebt; in welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte, Efez. 4:30. 2 Cor. 1:22; 5:5.
14 die het onderpand is van onze erfenis tot de verkregene verlossing, tot prijs zijner heerlijkheid.
15 Daarom ook ik, gehoord hebbende het geloof in den Heere Jezus dat onder u is, en de liefde tot alle de heiligen, Col. 1:3, 4, 9.
16 houd niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijne gebeden,
17 opdat de God onzes Heeren Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in zijne kennis, Efez. 3:16-19. Col. 1:9-13.
18 *namelijk* verlichte oogen uws verstands, opdat gij moogt weten welke zij de hope van zijne roeping, en welke de rijkdom zij van de heerlijkheid zijner erfenis in de heiligen;
19 en welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons die gelooven, naar de werking der sterkte zijner macht,
20 die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt en *hem* heeft gezet tot zijne rechter*hand* in den hemel, Ps. 110:1. 1 Cor. 15:25.
21 verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en allen naam die genaamd wordt niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende,
22 en heeft alle dingen zijnen voeten

onderworpen, en heeft hem der gemeente gegeven tot een hoofd boven alle dingen, Ps. 8:7. 1 Cor. 15:27. Efez. 4:12. Rom. 12:5. Col. 1:18.
23 welke zijn lichaam is, *en* de vervulling desgenen die alles in allen vervult.

HOOFDSTUK 2.

En u *heeft Hij mede levend gemaakt* daar gij dood waart door de misdaden en de zonden, Col. 2:13.
2 in welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, Col. 3:7. Efez. 6:12.
3 onder dewelken ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleesches, doende den wil des vleesches en der gedachten, en wij waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen.
4 Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,
5 ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden), Col. 2:13.
6 en heeft *ons* mede opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus Jezus, Fil. 3:20.
7 opdat Hij zoude betoonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.
8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave: Rom. 3:23-28.
9 niet uit de werken, opdat niemand roeme.
10 Want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft opdat wij in dezelve zouden wandelen. Efez. 4:24. 2 Cor. 5:17.
11 Daarom gedenkt, dat gij die eertijds heidenen waart in het vleesch, en die voorhuid genaamd werdt van degenen die genaamd zijn besnijdenis in het vleesch, die met handen geschiedt, Rom. 2:26.
12 dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geene hope hebbende en zonder God in de wereld. Rom. 9:4.
13 Maar nu in Christus Jezus zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus.
14 Want híj is onze vrede, die deze beiden één gemaakt heeft; en den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende, Hand. 10:36.
15 heeft hij de vijandschap in zijn vleesch te niet gemaakt, *namelijk* de wet der geboden in inzettingen *bestaande*, opdat hij die twee in zichzelven tot éénen nieuwen mensch zoude scheppen, vrede makende, Col. 1:20; 2:14.
16 en *opdat* hij die beiden met God in één lichaam zoude verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelve gedood hebbende.
17 En komende, heeft hij door het Evangelie vrede verkondigd u die verre waart en dien die nabij waren. Jes. 57:19. Hand. 2:39.
18 Want door hem hebben wij beiden den toegang door éénen Geest tot den Vader. Efez. 3:12. Rom. 5:2.
19 Zoo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods, Efez. 3:6.
20 gebouwd op het fundament der Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen, 1 Cor. 3:10, 11. 1 Petr. 2:5.
21 op welken het geheele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot eenen heiligen Tempel in den Heere, Efez. 4:16. 1 Cor. 3:16.
22 op welken ook gij medegebouwd wordt tot eene woonstede Gods in den Geest.

HOOFDSTUK 3.

Om deze oorzaak *ben* ik Paulus de gevangene van Christus Jezus voor u die heidenen zijt: Efez. 4:1.
2 indien gij maar gehoord hebt van de bedeeling der genade Gods die mij gegeven is aan u, vs. 8.
3 dat Hij mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze verborgenheid (gelijk ik met weinige *woorden* te voren geschreven heb, Efez. 1:9. Gal. 1:12.
4 waaraan gij *dit* lezende, kunt bemerken mijne wetenschap in deze verborgenheid van Christus),
5 welke in andere eeuwen den kinderen der menschen niet is bekend gemaakt, gelijk ze nu is geopenbaard aan zijne heilige Apostelen en Profeten door den Geest; Col. 1:26, 27.

6 *namelijk* dat de heidenen medeërfgenamen zijn, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenooten zijner belofte in Christus door het Evangelie,
7 waarvan ik een dienaar geworden ben naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is naar de werking zijner kracht. Col. 1:25.
8 Mij, den allerminste van alle de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus, 1 Cor. 15:9.
9 en allen te verlichten, *dat ze mogen verstaan* welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van *alle* eeuwen verborgen is geweest in God, welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus, Rom. 16:25. Col. 1:26.
10 opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods,
11 naar het eeuwig voornemen dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus onzen Heere, Efez. 1:9, 11.
12 in denwelke wij hebben de vrijmoedigheid en den toegang met vertrouwen, door het geloof aan hem. Efez. 2:18. Rom. 5:2.
13 Daarom bid ik dat gij niet vertraagt in mijne verdrukkingen voor u, hetwelk is uwe heerlijkheid.
14 Om deze oorzaak buig ik mijne knieën tot den Vader onzes Heeren Jezus Christus,
15 uit welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genaamd wordt,
16 opdat Hij u geve, naar den rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door zijnen Geest in den inwendigen mensch, Efez. 6:10. Col. 1:11.
17 opdat Christus door het geloof in uwe harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;
18 opdat gij ten volle kondet begrijpen met alle de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte zij, Efez. 1:18.
19 en bekennen de liefde van Christus die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.
20 Hem nu die machtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt, Rom. 16:25-27.
21 Hem *zeg ik* zij de heerlijkheid in de gemeente door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK 4.

ZOO bid ik u dan, ik de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping met welke gij geroepen zijt, Efez. 3:1. Col. 1:10.
2 met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde, Col. 3:12, 13.
3 u benaarstigende te behouden de eenigheid des Geestes door den band des vredes.
4 Eén lichaam is het en één Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot ééne hoop uwer roeping; Rom. 12:4, 5. 1 Cor. 12:12, 13.
5 één Heere, één geloof, één doop; 1 Cor. 8:6.
6 één God en Vader van allen, die daar is boven allen en door allen en in u allen.
7 Maar aan elk van ons is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus. 1 Cor. 12:11.
8 Daarom zegt Hij: Als hij opgevaren is in de hoogte, heeft hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den menschen gaven gegeven. Ps. 68:19.
9 Nu dit: Hij is opgevaren, wat is het, dan dat hij ook eerst is nedergedaald in de benedenste deelen der aarde? Joh. 3:13.
10 Die nedergedaald is, is dezelfde ook die opgevaren is ver boven alle de hemelen, opdat hij alle dingen vervullen zoude. Efez. 1:23.
11 En dezelve heeft gegeven sommigen tot Apostelen, en sommigen tot Profeten, en sommigen tot Evangelisten, en sommigen tot Herders en Leeraars, 1 Cor. 12:28.
12 tot de volmaking der heiligen tot het werk der bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus;
13 totdat wij allen zullen komen tot de eenigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot eenen volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;
14 opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid om listiglijk tot dwaling te brengen, 1 Cor. 14:20. Hebr. 13:9.
15 maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in hem die het hoofd is, *namelijk* Christus, Efez. 2:21. Col. 2:19.
16 uit welken het geheele lichaam, be-

kwamelijk te zamen gevoegd en te zamen
vastgemaakt zijnde door alle voegselen
der toebrenging, naar de werking van
elk deel in *zijne* mate, den wasdom
des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde.
17 Ik zeg dan dit en betuig het in den
Heere, dat gij niet meer wandelt gelijk
als de andere heidenen wandelen in de
ijdelheid huns gemoeds: 1 Petr. 4 : 3.
18 verduisterd in het verstand, vervreemd
zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding
huns harten, Rom. 1 : 24, 25. Col. 1 : 21.
19 welke ongevoelig geworden zijnde,
zichzelve hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te
bedrijven.
20 Doch gij hebt Christus alzóó niet
geleerd,
21 indien gij maar hem gehoord hebt
en door hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is,
22 *te weten* dat gij zoudt afleggen, aangaande den vorigen wandel, den ouden
mensch die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding, Col. 3 : 8-10.
23 en dat gij zoudt vernieuwd worden
in den geest uws gemoeds,
24 en den nieuwen mensch aandoen, die
naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
25 Daarom legt af de leugen, en spreekt
de waarheid een iegelijk met zijnen naaste;
want wij zijn elkanders leden. Zach. 8 : 16.
26 Wordt toornig en zondigt niet: de
zon ga niet onder over uwe toornigheid,
Ps. 4 : 5.
27 en geeft den duivel geene plaats.
Jac. 4 : 7.
28 Die gestolen heeft, stele niet meer,
maar arbeide liever, werkende wat goed
is met de handen, opdat hij hebbe mede
te deelen dengene, die nood heeft.
1 Thess. 4 : 11.
29 Geen vuile rede ga uit uwen mond,
maar zoo er eenige goede *rede* is tot
nuttige stichting, opdat zij genade geve
dien die ze hooren. Col. 3 : 8; 4 : 6.
30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods
niet, door welken gij verzegeld zijt tot den
dag der verlossing. Efez. 1 : 13. 2 Cor. 1 : 22; 5 : 5.
31 Alle bitterheid en toornigheid en
gramschap en geroep en lastering zij van
u geweerd, met alle boosheid.
32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft. Col. 3 : 12, 13. Matth. 6 : 14, 15.

HOOFDSTUK 5.

Zijt dan navolgers Gods, als geliefde
kinderen; Matth. 5 : 48.
2 en wandelt in de liefde, gelijkerwijs
ook Christus ons liefgehad heeft en zichzelven voor ons heeft overgegeven tot
een offerande en een slachtoffer, Gode tot
eenen welriekenden reuk.
Joh. 13 : 34. Gal. 2 : 20. 1 Joh. 3 : 16.
3 Maar laat hoererij en alle onreinigheid of gierigheid onder u ook niet genaamd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt; Col. 3 : 5, 6.
4 noch oneerbaarheid, noch zot geklap,
of gekkernij, welke niet betamen, maar
veelmeer dankzegging.
5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder,
of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk
van Christus en van God.
1 Cor. 6 : 9, 10. Gal. 5 : 21.
6 Dat u niemand verleide met ijdele
woorden; want om deze dingen komt de
toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.
7 Zoo zijt dan hunne medegenooten niet.
8 Want gij waart eertijds duisternis,
maar nu zijt gij licht in den Heere: wandelt als kinderen des lichts 1 Thess. 5 : 5.
9 (want de vrucht des Geestes is in
alle goedheid en rechtvaardigheid en
waarheid), Gal. 5 : 22.
10 beproevende wat den Heere welbehaaglijk zij. Rom. 12 : 2.
11 En hebt geen gemeenschap met de
onvruchtbare werken der duisternis, maar
bestraft ze ook veeleer.
12 Want hetgeen heimelijk van hen
geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.
13 Maar alle deze dingen van het licht
bestraft zijnde, worden openbaar; want al
wat openbaar maakt, is licht. Joh. 3 : 20, 21.
14 Daarom zegt Hij: Ontwaak gij die
slaapt en sta op uit de dooden, en Christus zal over u lichten. Rom. 13 : 11. 1 Thess. 5 : 6.
15 Ziet dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen,
Col. 4 : 5.
16 den tijd uitkoopende, dewijl de dagen
boos zijn.
17 Daarom zijt niet onverstandig, maar
verstaat welke de wil des Heeren zij.

18 En wordt niet dronken van wijn,
waarin overdaad is, maar wordt vervuld
met den Geest,
19 sprekende onder elkander met psal-
men en lofzangen en geestelijke liedekens,
zingende en psalmende den Heere in uw
hart, Col. 3:16, 17.
20 dankende altijd over alle dingen God
en den Vader in den naam onzes Heeren
Jezus Christus,
21 elkander onderdanig zijnde in de
vreeze Gods. 1 Petr. 5:5.
22 Gij vrouwen, weest uwen eigen man-
nen onderdanig, gelijk den Heere:
Col. 3:18. 1 Petr. 3:1.
23 want de man is het hoofd der vrouw,
gelijk ook Christus het hoofd der ge-
meente is; en hij is de behouder des
lichaams. 1 Cor. 11:3. Efez. 1:22.
24 Daarom, gelijk de gemeente Christus
onderdanig is, alzóó ook de vrouwen
haren eigenen mannen in alles.
25 Gij mannen, hebt uwe eigene vrou-
wen lief, gelijk ook Christus de gemeente
liefgehad heeft en zichzelven voor haar
heeft overgegeven, Col. 3:19. 1 Petr. 3:7.
26 opdat hij ze heiligen zoude, *haar*
gereinigd hebbende met het bad des wa-
ters door het Woord; 1 Petr. 3:21.
27 opdat hij ze zichzelven zoude heer-
lijk voorstellen, eene gemeente die geen
vlek of rimpel heeft of iets dergelijks,
maar dat zij zoude heilig zijn en onbe-
rispelijk. 2 Cor. 11:2. Col. 1:22.
28 Alzóó zijn de mannen schuldig hunne
eigene vrouwen lief te hebben gelijk hunne
eigene lichamen. Die zijne eigene vrouw
liefheeft, die heeft zichzelven lief.
29 Want niemand heeft ooit zijn eigen
vleesch gehaat, maar hij voedt het en
onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere
de gemeente.
30 Want wij zijn leden zijns lichaams,
van zijn vleesch en van zijne beenderen.
1 Cor. 12:27.
31 Daarom zal een mensch zijn vader
en moeder verlaten en zal zijne vrouw
aanhangen, en die twee zullen tot één
vleesch wezen. Gen. 2:24. Matth. 19:5.
32 Deze verborgenheid is groot, doch
ik zeg *dit*, *ziende* op Christus en op de
gemeente.
33 Zoo dan ook gijlieden elk in 't bij-
zonder, een iegelijk hebbe zijne eigene
vrouw alzóó lief als zichzelven; en de
vrouw *zie* dat zij den man vreeze.

HOOFDSTUK 6.

GIJ kinderen, zijt uwen ouders gehoor-
zaam in den Heere; want dat is
recht. Col. 3:20.
2 Eer uwen vader en uwe moeder (het-
welk het eerste gebod is met een be-
lofte), Exod. 20:12. Deut. 5:16.
3 opdat het u wèl ga en *dat* gij lang
leeft op de aarde.
4 En gij vaders, verwekt uwe kinderen
niet tot toorn, maar voedt ze op in de
leering en vermaning des Heeren. Col. 3:21.
5 Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam
uwen heeren naar het vleesch, met vreeze
en beven, in eenvoudigheid uws harten
gelijk als aan Christus, Col. 3:22. Tit. 2:9.
6 niet naar oogendienst als menschen-
behagers, maar als dienstknechten van
Christus, doende den wil Gods van harte,
1 Cor. 7:22. Col. 3:23, 24.
7 dienende met goedwilligheid den Heere
en niet de menschen,
8 wetende dat zoo wat goed een iege-
lijk gedaan zal hebben, hij dat van den
Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht
hetzij vrije.
9 En gij heeren, doet hetzelfde bij hen,
nalatende de dreiging; als die weet dat
ook uw eigen Heere in de hemelen is,
en *dat* er geene aanneming des persoons
bij Hem is. Col. 4:1. Rom. 2:11.
10 Voorts mijne broeders, wordt krach-
tig in den Heere en in de sterkte zijner
macht.
11 Doet áán de geheele wapenrusting
Gods, opdat gij kunt staan tegen de lis-
tige omleidingen des duivels.
Rom. 13:12*b*. 1 Petr. 5:8.
12 Want wij hebben den strijd niet
tegen vleesch en bloed, maar tegen de
overheden, tegen de machten, tegen de
geweldhebbers der wereld, der duister-
nis dezer eeuw, tegen de geestelijke boos-
heden in de lucht. Efez. 2:2.
13 Daarom neemt áán de geheele wapen-
rusting Gods, opdat gij kunt wederstaan
in den boozen dag, en alles verricht heb-
bende, staande blijven.
14 Staat dan, uwe lenden omgord heb-
bende met de waarheid, en aangedaan
hebbende het borstwapen der gerechtig-
heid, Jes. 59:17. 1 Thess. 5:8.
15 en de voeten geschoeid hebbende met
bereidheid van het Evangelie des vredes;
16 bovenal aangenomen hebbende het

schild des geloofs, met hetwelk gij alle de vurige pijlen des boozen zult kunnen uitblusschen.

17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes hetwelk is Gods Woord; Jes. 59:17. 1 Thess. 5:8*b*. Hebr. 4:12.

18 met alle bidding en smeeking biddende te allen tijde in den geest, en tot hetzelve wakende met alle geduriglieid en smeeking voor alle de heiligen, Col. 4:2-4.

19 en voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid des Evangelies bekend te maken;

20 waarover ik een gezant ben in een keten; opdat ik in hetzelve vrijmoediglijk mag spreken gelijk mij betaamt te spreken. Ef. 3:1; 4:1.

21 En opdat ook gij moogt weten hetgeen mij aangaat *en* wat ik doe, *dat* alles zal u Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heere, bekend maken; Col. 4:7. Hand. 20:4.

22 denwelke ik te dien einde tot u gezonden heb, opdat gij onze zaken zoudt weten en hij uwe harten zoude vertroosten.

23 Vrede zij den broederen en liefde met geloof, van God den Vader en den Heere Jezus Christus. 1 Tim. 1:14.

24 De genade *zij* met alle degenen die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

FILIPPENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Timótheüs, dienstknechten van Jezus Christus, aan alle de heiligen in Christus Jezus die te Filippi zijn, met de Opzieners en Diakenen: Hand. 16:12vv.

2 genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus.

3 Ik dank mijnen God zoo dikwijls als ik uwer gedenk

4 (altijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap 't gebed doende),

5 over uwe gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af tot nu toe:

6 vertrouwende dit, dat Hij die in u een goed werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus; 1 Cor. 1:8.

7 gelijk het bij mij recht is dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in *mijn* hart houd dat gij, beide in mijne banden en *in mijne* verantwoording en bevestiging des Evangelies, gij allen *zeg ik* mijner genade mede deelachtig zijt.

8 Want God is mijn getuige, hoe zeer ik begeerig ben naar u allen met innerlijke bewegingen van Jezus Christus. Rom. 1:9.

9 En dit bid ik *God*, dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen,

10 opdat gij beproeft de dingen die *daarvan* verschillen: opdat gij oprecht zijt en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus,

11 vervuld met vruchten der gerechtigheid die door Jezus Christus zijn, tot heerlijkheid en prijs van God.

12 En ik wil dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij *is geschied*, meer tot bevordering des Evangelies gekomen is;

13 alzoo dat mijne banden in Christus openbaar geworden zijn in 't gansche Rechthuis en aan alle anderen, Hand. 28:16.

14 en *dat* het meeren*deel* der broederen in den Heere, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken.

15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.

16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, meenende aan mijne banden verdrukking toe te brengen;

17 doch dézen uit liefde, dewijl zij weten dat ik tot verantwoording des Evangelies gezet ben.

18 Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel hetzij

in waarheid, verkondigd, en daarin verblijd
ik mij, ja ik zal mij ook verblijden.
19 Want ik weet dat dit mij ter zalig-
heid gedijen zal door uw gebed en toe-
brenging des Geestes van Jezus Christus,
2 Cor. 1:11a.
20 volgens mijne ernstige verwachting
en hoop, dat ik in geene zaak zal be-
schaamd worden, maar *dat* in alle vrij-
moedigheid, gelijk altijd, alzoo ook nu,
Christus zal grootgemaakt worden in mijn
lichaam, hetzij door het leven hetzij door
den dood.
21 Want het leven is mij Christus, en
het sterven is *mij* gewin. Gal. 2:20.
22 Maar of te leven in het vleesch,
hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik ver-
kiezen zal, weet ik niet.
23 Want ik word van deze twee ge-
drongen, hebbende begeerte om ontbon-
den te worden en met Christus te zijn;
want *dat* is zeer verre het beste; 2 Cor. 5:8.
24 maar in het vleesch te blijven is
noodiger om uwentwil.
25 En dit vertrouw en weet ik, dat ik
zal blijven en met u allen zal verblijven
tot uw bevordering en blijdschap des ge-
loofs, Fil. 2:24.
26 opdat uw roem in Christus Jezus
overvloedig zij aan mij, door mijne tegen-
woordigheid wederom bij u.
27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het
Evangelie van Christus; opdat hetzij ik
kome en u zie, hetzij ik afwezig ben,
ik van uwe zaken mag hooren, dat gij
staat in éénen geest, met één gemoed
gezamenlijk strijdende door het geloof
des Evangelies; Ef. 4:1. Col. 1:10.
28 en dat gij in geen ding verschrikt
wordt van degenen die tegenstaan: het-
welk hùn wel een bewijs is des verderfs,
maar ú der zaligheid, en dat van God.
29 Want u is uit genade gegeven in
de zaak van Christus, niet alleen in hem
te gelooven, maar ook voor hem te lijden,
Hand. 5:41.
30 denzelfden strijd hebbende, hoeda-
nigen gij in mij gezien hebt en nu in
mij hoort.

HOOFDSTUK 2.

INDIEN er dan eenige vertroosting is
in Christus, indien er eenige troost is
der liefde, indien er eenige gemeenschap
is des Geestes, indien er eenige inner-
lijke bewegingen en ontfermingen zijn,
2 zoo vervult mijne blijdschap, dat gij
moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde
hebbende, van één gemoed *en* van één
gevoelen zijnde. 1 Cor. 1:10.
3 *Doet* geen ding door twisting of ijdele
eer, maar door ootmoedigheid achte de
één den ander uitnemender dan zichzel-
ven. Efez. 4:2, 3.
4 Een iegelijk zie niet op het zijne,
maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen
der anderen is. 1 Cor. 10:24.
5 Want dat gevoelen zij in u hetwelk ook
in Christus Jezus was,
Joh. 13:14, 15. Matth. 11:29.
6 die in de gestaltenis Gods zijnde,
geen roof geacht heeft Gode evengelijk
te zijn.
7 maar heeft zichzelven vernietigd, de
gestaltenis eens dienstknechts aangeno-
men hebbende, en is den menschen gelijk
geworden; Matth. 20:28. 2 Cor. 8:9.
8 en in gedaante gevonden als een
mensch, heeft hij zichzelven vernederd,
gehoorzaam geworden zijnde tot den dood,
ja den dood des kruises.
9 Daarom heeft hem ook God uiter-
mate verhoogd, en heeft hem eenen naam
gegeven welke boven allen naam is,
Efez. 1:20-22.
10 opdat in den naam van Jezus zich
zoude buigen alle knie dergenen, die in
den hemel, en die op de aarde, en die
onder de aarde zijn, Jes. 45:23. Rom. 14:11.
11 en alle tong zoude belijden dat Jezus
Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods
des Vaders.
12 Alzoo dan, mijne geliefden, gelijk
gij altijd gehoorzaam geweest zijt, niet
als in mijne tegenwoordigheid alleen,
maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt
uws zelfs zaligheid met vreeze en beven;
13 want het is God die in u werkt beide
het willen en het werken, naar *zijn* wel-
behagen. 2 Cor. 3:5.
14 Doet alle dingen zonder murmuree-
ren en tegenspreken,
15 opdat gij moogt onberispelijk en op-
recht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraf-
felijk in 't midden van een krom en ver-
draaid geslacht, onder welke gij schijnt
als lichten in de wereld; Matth. 5:14.
16 voorhoudende het Woord des levens,
mij tot eenen roem tegen den dag van
Christus, dat ik niet tevergeefs heb ge-
loopen noch tevergeefs gearbeid.
2 Cor. 1:14. Gal. 2:2.

17 Ja indien ik ook tot een drankoffer geofferd word over de offerande en bediening uws geloofs, zoo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen, 2 Tim. 4:6.
18 en om datzelfde verblijdt gij u óók, en verblijdt u ook met mij.
19 En ik hoop in den Heere Jezus, Timótheüs haast tot u te zenden, opdat ik óók welgemoed mág zijn, als ik uwe zaken zal verstaan hebben. Hand. 16:1-3.
20 Want ik heb niemand die even alzoo gemoed is, dewelke oprechtelijk uwe zaken zal bezorgen.
21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.
22 En gij weet zijne beproeving, dat hij als een kind *zijnen* vader, met mij gediend heeft in het Evangelie. 1 Tim. 1:2.
23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zoo *haast* als ik in mijne zaken zal voorzien hebben;
24 doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast *tot u* komen zal. Fil. 1:25.
25 Maar ik heb noodig geacht tot u te zenden Epafrodítus, mijnen broeder en medearbeider en medestrijder, en uwen afgezondene en bedienaar mijner nooddruft, Fil. 4:18.
26 dewijl hij zeer begeerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt dat hij krank was.
27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft Zich zijner ontfermd, en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zoude hebben.
28 Zoo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te minder zoude droevig zijn.
29 Ontvangt hem dan in den Heere met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde. 1 Thess. 5:12.
30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zoude.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, mijne broeders, verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven is míj niet verdrietig, en het is ú zeker. Fil. 1:25; 2:18; 4:4.
2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding. Openb. 22:15*a*.
3 Want wíj zijn de besnijding, wij die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen en niet in het vleesch betrouwen: Rom. 2:28, 29.
4 hoewel ik heb dat ik ook in het vleesch betrouwen mocht. Indien iemand anders meent te betrouwen in het vleesch, ik nog meer: 2 Cor. 11:21-23.
5 besneden ten achtsten dage, uit het geslacht Israëls, van den stam Benjamin, een Hebreër uit de Hebreërs, naar de wet een Farizeër,
6 naar den ijver een vervolger der gemeente, naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk. Gal. 1:13, 14.
7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht.
8 Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijnen Heere, om wiens wil ik alle die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, Matth. 13:45, 46; 16:25.
9 en in hem gevonden worde, niet hebbende mijne rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, *namelijk* de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof; Rom. 3:21, 22. Gal. 2:16, 20*b*.
10 opdat ik hem kenne, en de kracht zijner opstanding en de gemeenschap zijns lijdens, zijnen dood gelijkvormig wordende: Rom. 8:17*b*.
11 of ik eenigszins moge komen tot de wederopstanding der dooden.
12 Niet dat ik het alreede gekregen heb of alreede volmaakt ben; maar ik jaag daarnaar of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.
13 Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb.
14 Maar één ding *doe ik*, vergetende hetgeen dat achter is, en strekkende mij tot hetgeen dat vóór is, jaag ik naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. 1 Cor. 9:24-26. 2 Tim. 4:7, 8.
15 Zoovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderszins gevoelt, ook dat zal u God openbaren.
16 Doch daar wij toe gekomen zijn, laat ons *daarin* naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.

17 Weest mede mijne navolgers, broeders, en merkt op degenen die alzóó wandelen gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.
1 Cor. 4:16; 11:1.

18 Want velen wandelen *anders*, van dewelken ik u dikwijls gezegd heb en nu ook weenende zeg, dat ze vijanden des kruises van Christus zijn, Rom. 16:17, 18.

19 welker einde is het verderf, welker God is de buik, en *welker* heerlijkheid is in hunne schande, dewelken aardsche dingen bedenken.

20 Maar ònze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere Jezus Christus,
Col. 3:1, 2. 1 Thess. 1:10.

21 die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan zijn heerlijk lichaam, naar de werking waardoor hij ook alle dingen zichzelven kan onderwerpen.
1 Cor. 15:42-44, 49.

HOOFDSTUK 4.

ZOO dan, mijne geliefde en zeer gewenschte broeders, mijne blijdschap en kroon, staat alzóó in den Heere, geliefden. 1 Thess. 2:19.

2 Ik vermaan Euodia en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

3 En ik bid ook u, gij *mijn* oprechte metgezel, wees dezen *vrouwen* behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens en mijne andere medearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.
Luc. 10:20. Openb. 3:5.

4 Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik, verblijdt u. Fil. 3:1.

5 Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heere is nabij. Jac. 5:9.

6 Weest in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles door bidden en smeeken, met dankzegging, bekend worden bij God. Matth. 6:25. 1 Petr. 5:7.

7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus
Joh. 14:27. Col. 3:15.

8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wèl luidt, zoo daar eenige deugd is en zoo daar eenige lof is, bedenkt dat.

9 Hetgeen gij ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat: en de God des vredes zal met u zijn.

10 En ik ben grootelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.

11 Niet dat ik *dit* zeg vanwege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben; 1 Tim. 6:8.

12 en ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

13 Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft.
2 Cor. 12:9, 10. 1 Tim. 1:12.

14 Nochtans hebt gij wèl gedaan dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehad hebt.

15 En ook gij, Filippenzen, weet dat in het begin des Evangelies, toen ik van Macedonië vertrokken ben, geene gemeente mij *iets* medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.
2 Cor. 11:9.

16 Want ook in Thessaloníca hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden tot *mijne* nooddruft.

17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht die overvloedig is tot uwe rekening.

18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden als ik van Epafrodítus ontvangen heb dat van u *gezonden was, als* een welriekenden reuk, eene aangename offerande, Gode welbehaaglijk. Hebr. 13:16.

19 Doch mijn God zal naar zijnen rijkdom vervullen al uwe nooddruft, in heerlijkheid door Christus Jezus. 2 Cor. 9:8.

20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

21 Groet alle heiligen in Christus Jezus. U groeten de broeders die met mij zijn.

22 Alle de heiligen groeten u, en meest die van het huis des Keizers zijn.

23 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

COLOSSENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus door den wil Gods, en Timótheüs de broeder
2 den heiligen en geloovigen broederen in Christus die te Colosse zijn: genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. Rom. 1:7.
3 Wij danken den God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, altijd voor u biddende; Efez. 1:15, 16.
4 alzoo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde die *gij hebt* tot alle heiligen,
5 om de hoop die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij te voren gehoord hebt door het woord der waarheid, *namelijk* des Evangelies; 1 Petr. 1:4. Efez. 1:13.
6 hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de geheele wereld; en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij *het* gehoord hebt en de genade Gods in waarheid bekend hebt:
7 gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras, onzen geliefden medediensknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u, Col. 4:12. Filem. vs. 23.
8 die ons ook verklaard heeft uwe liefde in den Geest.
9 Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van zijnen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand, Efez. 1:15, 16.
10 opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis Gods; Efez. 4:1. Fil. 1:27.
11 met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, met blijdschap; Efez. 3:16.
12 dankende den Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft om deel *te hebben* in de erve der heiligen in het licht; Hand. 26:18.
13 die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon zijner liefde,
14 in denwelke wij de verlossing hebben door zijn bloed, *namelijk* de vergeving der zonden, Efez. 1:7.
15 dewelke is het beeld des onzienlijken Gods, de eerstgeborene aller creature. Joh. 14:9. 2 Cor. 4:4*b*. Hebr. 1:3.
16 Want door hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten: alle dingen zijn door hem en tot hem geschapen: Joh. 1:3. Hebr. 1:2*b*.
17 en hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door hem. Hebr. 1:3.
18 En hij is het hoofd des lichaams, *namelijk* der gemeente, hij die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden, opdat hij in allen de eerste zoude zijn. Efez. 1:22. 1 Cor. 15:20.
19 Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in hem al de volheid wonen zoude; Col. 2:9. Joh. 1:14, 16.
20 en dat Hij door hem vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, door hem *zeg ik* alle dingen verzoenen zoude tot Zichzelven, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn. Efez. 1:10. 2 Cor. 5:18.
21 En hij heeft u die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de booze werken, nu ook verzoend Efez. 4.18.
22 in het lichaam zijns vleesches door den dood, opdat hij u zoude heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk vóór zich stellen: Efez. 1:4; 5:27.
23 indien gij maar blijft in 't geloof gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de creature die onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden ben; Efez. 3:7.
24 die mij nu verblijd in mijn lijden

voor u, en vervul in mijn vleesch de over-
blijfselen der verdrukkingen van Christus
voor zijn lichaam, hetwelk is de gemeente;
Fil. 2:17. 2 Cor. 4:10.
25 welker dienaar ik geworden ben naar
de bedeeling Gods, die mij gegeven is
aan u om te vervullen het Woord Gods:
Rom. 15:16. Efez. 3:2.
26 *namelijk* de verborgenheid, die ver-
borgen is geweest van *alle* eeuwen en
van *alle* geslachten, maar nu geopenbaard
is aan zijne heiligen, Efez. 3:9. Rom. 16:25.
27 aan wie God heeft willen bekend
maken, welke zij de rijkdom der heer-
lijkheid dezer verborgenheid onder de
heidenen, welke is Christus onder u, de
hope der heerlijkheid; Efez. 3:8; 1:18.
28 denwelke wij verkondigen, verma-
nende een iegelijk mensch en leerende een
iegelijk mensch in alle wijsheid, opdat
wij een iegelijk mensch volmaakt zouden
stellen in Christus Jezus; Efez. 4:13.
29 waartoe ik ook arbeide, strijdende
naar zijne werking die in mij werkt met
kracht.

HOOFDSTUK 2.

WANT ik wil dat gij weet hoe grooten
strijd ik voor u heb, en *voor* degenen
die te Laodicéa zijn, en zoovelen als er
mijn aangezicht in het vleesch niet heb-
ben gezien, Col. 4:13.
2 opdat hunne harten vertroost mogen
worden, en zij samengevoegd zijn in de
liefde, en *dat* tot allen rijkdom der volle
verzekerdheid des verstands, tot kennis
der verborgenheid van God en den Vader,
en van Christus, Col. 1:27.
3 in denwelke alle de schatten der
wijsheid en der kennis verborgen zijn.
1 Cor. 2:7.
4 En dit zeg ik opdat niet iemand u
misleide met beweegredenen die eenen
schijn hebben.
5 Want hoewel ik met het vleesch vàn
u ben, nochtans ben ik met den geest
bij u, mij verblijdende en ziende uwe
ordening en de vastheid uws geloofs in
Christus. 1 Cor. 5:3.
6 Gelijk gij dan Christus Jezus den
Heere hebt aangenomen, wandelt *alzóó*
in hem,
7 geworteld en opgebouwd in hem, en
bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij
geleerd zijt, overvloedig zijnde in het-
zelve met dankzegging. Efez. 3:17.
8 Ziet toe dat niemand u als eenen roof
vervoere door de philosophie en ijdele ver-
leiding, naar de overlevering der menschen,
naar de eerste beginselen der wereld, en
niet naar Christus. vs. 20. Gal. 4:3, 9.
9 Want in hem woont al de volheid der
Godheid lichamelijk; Joh. 1:14. Col. 1:19.
10 en gij zijt in hem volmaakt, die het
Hoofd is van alle overheid en macht;
Efez. 1:21; 3:19.
11 in welken gij ook besneden zijt met
eene besnijdenis, die zonder handen ge-
schiedt, in het uittrekken van het lichaam
der zonden des vleesches, door de be-
snijdenis van Christus: Rom. 2:28, 29.
12 zijnde met hem begraven in den
doop, in welken gij ook met *hem* opge-
wekt zijt door het geloof der werking
Gods, die hem uit de dooden opgewekt
heeft. Rom. 6:4. Efez. 2:5, 6.
13 En Hij heeft u, als gij dood waart in
de misdaden en *in* de voorhuid uws vlee-
sches, mede levend gemaakt met hem, alle
uwe misdaden u vergevende; Efez. 2:1, 5.
14 uitgewischt hebbende het handschrift
dat tegen ons was, in inzettingen *be-
staande,* hetwelk *zeg ik* eenigerwijze ons
tegen was, en heeft dat uit het midden
weggenomen, hetzelve aan het kruis ge-
nageld hebbende: Efez. 2:15.
15 *en* de overheden en de machten uit-
getogen hebbende, heeft hij die in het
openbaar tentoongesteld, en heeft door
hetzelve over hen getriomfeerd.
Efez. 6:12. Joh. 12:31.
16 Dat u dan niemand oordeele in spijs
of in drank, of in het stuk des feest*dags*
of der nieuwe maan of der sabbatten,
Rom. 14:3-5.
17 welke zijn eene schaduw der toeko-
mende dingen, maar het lichaam is van
Christus. Hebr. 8:5; 10:1.
18 Dat *dan* niemand u overheersche naar
zijnen wil in nederigheid en dienst der
Engelen, intredende in hetgeen hij niet ge-
zien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde
door het verstand zijns vleesches,
19 en het hoofd niet behoudende, uit
hetwelk het geheele lichaam, door de
samenvoegselen en samenbindingen voor-
zien en te zamen gevoegd zijnde, opwast
met Goddelijken wasdom. Efez. 4:15, 16.
20 Indien gij dan met Christus de eerste
beginselen der wereld zijt afgestorven,
wat wordt gij, alsof gij in de wereld
leefdet, met inzettingen belast, Gal. 4:3, 9.

21 *namelijk:* Raak niet, en smaak niet,
en roer niet aan?
22 welke dingen alle verderven door het
gebruik, *ingevoerd* naar de geboden en
leeringen der menschen; Matth. 15 : 9.
23 dewelke wel hebben een *schijn*rede
van wijsheid in eigenwilligen *gods*dienst,
en nederigheid, en *in* het lichaam niet te
sparen, *doch* zijn niet in eenige waarde,
maar tot verzadiging des vleesches.
1 Tim. 4 : 3, 8.

HOOFDSTUK 3.

INDIEN gij dan met Christus opgewekt
zijt, zoo zoekt de dingen die boven
zijn, waar Christus is, zittende aan de
rechter*hand* Gods; Efez. 2 : 6. Fil. 3 : 20.
2 bedenkt de dingen die boven zijn, niet
die op de aarde zijn. vs. 5-9. Matth. 6 : 19-21, 33.
3 Want gij zijt gestorven, en uw leven
is met Christus verborgen in God.
4 Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard
zijn, die ons leven is, dan zult ook gij
met hem geopenbaard worden in heer-
lijkheid.
5 Doodt dan uwe leden die op de aarde
zijn, *namelijk* hoererij, onreinigheid, *schan-
delijke* beweging, kwade begeerlijkheid, en
de gierigheid, welke is afgodendienst:
Efez. 5 : 3-6.
6 om welke de toorn Gods komt over
de kinderen der ongehoorzaamheid;
7 in dewelke ook gij eertijds hebt gewan-
deld, toen gij in dezelve leefdet. Efez. 2 : 2.
8 Maar nu legt ook gij dit alles af, *na-
melijk* gramschap, toornigheid, kwaadheid,
lastering, vuil spreken uit uwen mond.
Efez. 4 : 29, 31. 1 Petr. 2 : 1.
9 Liegt niet tegen elkander, dewijl gij
uitgedaan hebt den ouden mensch met
zijne werken, Efez. 4 : 22-25.
10 en aangedaan hebt den nieuwen
mensch, die vernieuwd wordt tot kennis,
naar het evenbeeld desgenen die hem
geschapen heeft;
11 waarin niet is Griek en Jood, be-
snijdenis en voorhuid, barbaar *en* Scyth,
dienstknecht *en* vrije, maar Christus is
alles en in allen. Gal. 3 : 28.
12 Zoo doet dan aan, als uitverkorenen
Gods, heiligen en beminden, de inner-
lijke bewegingen der barmhartigheid, goe-
dertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoe-
digheid, lankmoedigheid: Efez. 4 : 2, 32.
13 verdragende elkander en vergevende
de één den ander, zoo iemand tegen ie-
mand *eenige* klacht heeft; gelijkerwijs als
Christus u vergeven heeft, *doet* ook gij alzóó.
14 En boven dit alles, *doet dán* de liefde,
dewelke is de band der volmaaktheid.
Efez. 4 : 3. Joh. 13 : 35.
15 En de vrede Gods heersche in uwe
harten, tot welken gij ook geroepen zijt in
één lichaam; en weest dankbaar. Fil. 4 : 7.
16 Het woord van Christus wone rijkelijk
in u, in alle wijsheid; leert en vermaant
elkander met psalmen en lofzangen en
geestelijke liedekens, zingende den Heere
met aangenaamheid in uw hart. Efez. 5 : 19.
17 En al wat gij doet met woorden of
met werken, *doet* het alles in den naam
des Heeren Jezus, dankende God en den
Vader door hem. 1 Cor. 10 : 31. Efez. 5 : 20.
18 Gij vrouwen, zijt uwen eigenen man-
nen onderdanig, gelijk het betaamt in den
Heere. Efez. 5 : 22. 1 Petr. 3 : 1.
19 Gij mannen, hebt uwe vrouwen lief,
en wordt niet verbitterd tegen haar.
Efez. 5 : 25. 1 Petr. 3 : 7.
20 Gij kinderen, zijt *uwen* ouders ge-
hoorzaam in alles, want dat is den Heere
welbehaaglijk. Efez. 6 : 1.
21 Gij vaders, tergt uwe kinderen niet,
opdat zij niet moedeloos worden. Efez. 6 : 4.
22 Gij dienstknechten, zijt in alles ge-
hoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, niet
met oogendiensten als menschenbehagers,
maar met eenvoudigheid des harten, vree-
zende God. Efez. 6 : 5. Tit. 2 : 9. 1 Petr. 2 : 18.
23 En al wat gij doet, doet dat van harte
als den Heere en niet den menschen,
vs. 17. Efez. 6 : 7, 8.
24 wetende dat gij van den Heere zult
ontvangen de vergelding der erfenis; want
gij dient den Heere Christus.
25 Maar wie onrecht doet, die zal het
onrecht dragen dat hij gedaan heeft, en er
is geen aanneming des persoons. Efez. 6 : 9.

HOOFDSTUK 4.

GIJ heeren, doet *uwen* dienstknechten
recht en gelijk, wetende dat ook gij
eenen Heere hebt in de hemelen. Efez. 6 : 9.
2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt
in hetzelve met dankzegging; Efez. 6 : 18-20.
3 biddende metéén ook voor ons, dat
God ons de deur des Woords opene, om
te spreken de verborgenheid van Chris-
tus, om welke ik ook gebonden ben,
4 opdat ik dezelve mag openbaren ge-
lijk ik moet spreken.
5 Wandelt met wijsheid bij degenen die

buiten zijn, den bekwamen tijd uitkoopende. Efez. 5:15, 16.
6 Uw woord zij altijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden.
7 Alle mijne zaken zal u bekend maken Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar en medediensknecht in den Heere, Efez. 6:21, 22.
8 denwelke ik te dien einde tot u gezonden heb, opdat hij uwe zaken wete en uwe harten vertrooste;
9 met Onésimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken wat hier is. Filem. 10.
10 U groet Aristarchus mijn medegevangene, en Marcus de neef van Barnabas (aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt: zoo hij tot u komt, ontvangt hem), Hand. 15:37-39; 27:2.
11 en Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn: deze alleen zijn *mijne* medearbeiders in het Koninkrijk Gods, die mij eene vertroosting geweest zijn.
12 U groet Epafras die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, altijd strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil Gods. Col. 1:7.
13 Want ik geef hem getuigenis dat hij grooten ijver heeft over u en degenen die in Laodicéa zijn en degenen die in Hiërápolis zijn,
14 U groet Lucas de medicijnmeester, de geliefde, en Demas. Filem. vs. 24. 2 Tim. 4:10.
15 Groet de broederen die in Laodicéa zijn, en Nymfas, en de gemeente die in zijn huis is.
16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt dat hij ook in de gemeente der Laodicenzen gelezen worde, en dat ook gij dien leest die uit Laodicéa *geschreven is*.
17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult. Filem. vs 2.
18 De groetenis met mijne hand, van Paulus. Gedenkt mijne banden. De genade zij met u. Amen. 2 Thess. 3:17. 1 Cor. 16:21.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Silvanus en Timótheüs aan de gemeente der Thessalonicenzen, *welke is* in God den Vader en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. Hand. 17:1vv.
2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden; Col. 1:3-5. 2 Thess. 1:3, 4.
3 zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hope op onzen Heere Jezus Christus, voor onzen God en Vader;
4 wetende, geliefde broeders, uwe verkiezing van God.
5 Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid, gelijk gij weet hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil. 1 Cor. 4:20
6 En gij zijt onze navolgers geworden en des Heeren, het Woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes.
7 alzoo dat gij voorbeelden geworden zijt allen den geloovigen in Macedonië en Achaje.
8 Want van u is het Woord des Heeren ruchtbaar geworden niet alleen in Macedonië en Achaje, maar ook in alle plaatsen is uw geloof dat *gij* op God *hebt*, uitgegaan, zoodat wij niet van noode hebben iets *daarvan* te spreken.
9 Want zijzelve verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen, Hand. 14:15.
10 en zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten, denwelke Hij uit de dooden op-

gewekt heeft, *namelijk* Jezus, die ons verlost van den toekomenden toorn. Fil. 3:20.

HOOFDSTUK 2.

WANT gij weet zelve, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest;

2 maar hoewel wij te voren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zoo hebben wij *nochtans* vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie Gods tot u te spreken in veel strijd. Hand. 16:22, 23; 17:1-10.

3 Want onze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid, noch met bedrog;

4 maar gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zoude toebetrouwd worden, alzóó spreken wij, niet als menschen behagende, maar Gode, die onze harten beproeft. Gal. 1:10.

5 Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk gij weet, noch met *eenig* bedeksel van gierigheid, God is getuige;

6 noch zoekende eer uit menschen, noch van u noch van anderen; hoewel wij *u* tot last konden zijn als Christus Apostelen; Joh. 5:41-44.

7 maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u; gelijk als een voedster hare kinderen koestert,

8 alzóó wij, tot u zeer genegen zijnde, hebben u gaarne willen mededeelen niet alleen het Evangelie Gods, maar ook onze eigene zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart.

9 Want gij gedenkt, broeders, onzen arbeid en moeite; want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u zouden lastig zijn, hebben wij het Evangelie Gods onder u gepredikt. 2 Thess. 3:8. Hand. 18:3; 20:33-35.

10 Gij zijt getuigen, en God, hoe heiliglijk en rechtvaardiglijk en onberispelijk wij u die gelooft, geweest zijn:

11 gelijk gij weet, hoe wij een iegelijk van u, als een vader zijne kinderen, vermaanden en vertroostten,

12 en betuigden dat gij zoudt wandelen waardiglijk Gode, die u roept tot zijn Koninkrijk en heerlijkheid. Ef. 4:1.

13 Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat als gij het Woord der prediking Gods van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt niet *als* der menschen woord, maar (gelijk het waarlijk is) *als* Gods Woord, dat ook werkt in u die gelooft.

14 Want gij, broeders, zijt navolgers geworden der gemeenten Gods die in Judéa zijn in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt van uwe eigene medeburgers, gelijk als zij van de Joden;

15 welke ook gedood hebben den Heere Jezus en hunne eigene Profeten, en ons hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en allen menschen tegen zijn, Hand. 7:52. Matth. 23:37.

16 en ons verhinderen te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden; opdat zij altijd hunne zonden vervullen zouden. En de toorn is over hen gekomen tot het einde. Hand. 17:5, 13.

17 Maar wij, broeders, van u beroofd geweest zijnde voor een kleine wijle tijds, naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te overvloediger benaarstigd om uw aangezicht te zien, met groote begeerte.

18 Daarom hebben wij tot u willen komen (immers ik Paulus) eenmaal en andermaal, maar de satan heeft *het* ons belet. Rom. 1:13.

19 Want welke is onze hoop of blijdschap of kroon des roems? Zijt gíj die ook niet, voor onzen Heere Jezus Christus in zijne toekomst? Fil. 4:1.

20 Want gíj zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

HOOFDSTUK 3.

DAAROM *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen, hebben wij gaarne willen te Athene alléén gelaten worden, Hand. 17:15.

2 en hebben gezonden Timótheüs, onzen broeder, en Gods dienaar, en onzen medearbeider in het Evangelie van Christus, om u te versterken en u te vermanen aangaande uw geloof, Rom. 16:21.

3 opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen; want gij weet zelve dat wij hiertoe gesteld zijn.

4 Want ook toen wij bij u waren, voorzeiden wij u dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het. Hand. 14:22.

5 Daarom ook *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen, heb ik *hem* gezonden om uw geloof te verstaan, of niet misschien de verzoeker u zoude verzocht hebben en onze arbeid ijdel zoude wezen.

6 Maar als Timótheüs nu van ulieden
tot ons gekomen was, en ons de goede
boodschap gebracht had van uw geloof
en liefde, en dat gij altijd goede gedach-
tenis van ons hebt, zeer begeerig zijnde
om ons te zien, gelijk wij ook om ulie-
den: Hand. 18:5.
7 zoo zijn wij daarom, broeders, over u
in al onze verdrukking en nood vertroost
geworden door uw geloof; 2 Cor. 7:13.
8 want nu leven wij, indien gij *vast*-
staat in den Heere.
9 Want wat dankzegging kunnen wij
Gode tot vergelding wedergeven voor u,
vanwege al de blijdschap waarmede wij ons
om uwentwil verblijden voor onzen God,
10 nacht en dag zeer overvloediglijk
biddende om uw aangezicht te mogen
zien, en te volmaken hetgeen aan uw
geloof ontbreekt. 1 Thess. 2:17. Rom. 1:10, 11.
11 Doch onze God en Vader zelf, en
onze Heere Jezus Christus, richte onzen
weg tot u.
12 En de Heere vermeerdere u en make
u overvloedig in de liefde jegens elk-
ander en jegens allen, gelijk wij ook zijn
jegens u; 1 Thess. 5:23. Fil. 1:9-11.
13 opdat hij uwe harten versterke, om
onberispelijk te zijn in heiligmaking voor
onzen God en Vader, in de toekomst
onzes Heeren Jezus Christus met alle
zijne heiligen.

HOOFDSTUK 4.

VOORTS dan, broeders, wij bidden en
vermanen u in den Heere Jezus, ge-
lijk gij van ons ontvangen hebt hoe gij
moet wandelen en Gode behagen, dat gij
daarin meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet wat bevelen wij u ge-
geven hebben door den Heere Jezus.
3 Want dit is de wil Gods: uwe hei-
ligmaking: dat gij u onthoudt van de
hoererij, 1 Cor. 6:18.
4 dat een iegelijk van u wete zijn vat
te bezitten in heiligmaking en eere,
5 niet in *kwade* beweging der begeer-
lijkheid, gelijk als de heidenen die God
niet kennen.
6 Dat niemand zijnen broeder vertrede
noch bedriege in *zijne* handeling; want
de Heere is een wreker over dit alles,
gelijk wij u ook te voren gezegd en be-
tuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen
tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zoo dan wie *dit* verwerpt, die ver-
werpt geen mensch, maar God, die ook
zijnen Heiligen Geest in ons heeft gege-
ven. Luc. 10:16.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij
niet van noode dat ik u schrijve, want
gijzelve zijt van God geleerd om elkan-
der lief te hebben.
10 Want gij doet ook hetzelve aan alle
de broederen die in geheel Macedonië
zijn. Maar wij vermanen u, broeders, dat
gij meer overvloedig wordt,
11 en dat gij u benaarstigt stil te zijn en
uwe eigene dingen te doen, en te werken
met uwe eigene handen, gelijk wij u bevo-
len hebben; 2 Thess. 3:11, 12. Efez. 4:28.
12 opdat gij eerlijk wandelt bij degenen
die buiten zijn, en geen ding van noode
hebt.
13 Doch, broeders, ik wil niet dat gij on-
wetende zijt van degenen die ontslapen zijn,
opdat gij niet bedroefd zijt gelijk als de
anderen, die geene hoop hebben. Efez. 2:12b.
14 Want indien wij gelooven dat Jezus
gestorven is en opgestaan, alzóó zal ook
God degenen die ontslapen zijn, in Jezus
*weder*brengen met hem. 1 Cor. 6:14.
15 Want dat zeggen wij u door het
Woord des Heeren, dat wij die levend
overblijven zullen tot de toekomst des
Heeren, niet zullen vóórkomen degenen
die ontslapen zijn. 1 Cor. 15:51, 52.
16 Want de Heere zelf zal met een
geroep, met de stem des Archangels en
met de bazuin Gods nederdalen van den
hemel, en die in Christus gestorven zijn,
zullen eerst opstaan;
17 daarna wij die levend overgebleven
zijn, zullen te zamen met hen opgenomen
worden in de wolken, den Heere tege-
moet, in de lucht; en alzoo zullen wij
altijd met den Heere wezen.
18 Zoo dan, vertroost elkander met deze
woorden.

HOOFDSTUK 5.

MAAR van de tijden en de gelegen-
heden, broeders, hebt gij niet van
noode dat men u schrijve.
2 Want gij weet zelve zeer wel, dat de
dag des Heeren alzóó zal komen gelijk
een dief in den nacht.
2 Petr. 3:10. Matth. 24:36. Hand. 1:7.
3 Want wanneer zij zullen zeggen: Het
is vrede en zonder gevaar, dan zal een haas-
tig verderf hen overkomen, gelijk de ba-

rensnood eene bevruchte *vrouw*, en zij
zullen het geenszins ontvlieden. Ezech. 13.10.
4 Maar gij, broeders, gij zijt niet in
duisternis, dat u die dag als een dief
zoude bevangen. Efez. 5:8. Rom. 13.11-14.
5 Gij zijt allen kinderen des lichts en
kinderen des dags; wij zijn niet des nachts
noch der duisternis.
6 Zoo laat ons dan niet slapen gelijk
als de anderen, maar laat ons waken en
nuchter zijn.
7 Want die slapen, slapen des nachts, en
die dronken zijn, zijn des nachts dronken.
8 Maar wij die des dags zijn, laat ons
nuchter zijn, aangedaan hebbende het
borstwapen des geloofs en der liefde, en
tot een helm de hoop der zaligheid.
Jes. 59:17. Efez. 6:14-17.
9 Want God heeft ons niet gesteld tot
toorn, maar tot verkrijging der zaligheid
door onzen Heere Jezus Christus,
1 Thess. 1:10. 2 Thess. 2:14.
10 die voor ons gestorven is, opdat wij,
hetzij dat wij waken hetzij dat wij sla-
pen, te zamen met hem leven zouden.
2 Cor. 5:15.
11 Daarom vermaant elkander, en sticht
de één den ander, gelijk gij ook doet.
12 En wij bidden u, broeders, erkent
degenen die onder u arbeiden en uwe
voorstanders zijn in den Heere en u ver-
manen, Hebr. 13:17.
13 en acht ze zeer veel in liefde, om hun
werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander.
14 En wij bidden u, broeders, vermaant
de ongeregelden, vertroost de kleinmoe-
digen, ondersteunt de zwakken, zijt lank-
moedig jegens allen.
15 Ziet dat niemand kwaad voor kwaad
iemand vergelde, maar jaagt allen tijd het
goede na, zoo jegens elkander als jegens
allen. Rom. 12:17.
16 Verblijdt u te allen tijd. Fil. 4:4.
17 Bidt zonder ophouden. Luc. 18:1.
18 Dankt *God* in alles; want dit is de
wil Gods in Christus Jezus over u.
Efez. 5:20.
19 Bluscht den Geest niet uit.
20 Veracht de profetieën niet.
21 Beproeft alle dingen: behoudt het
goede. 1 Joh. 4:1.
22 Onthoudt u van allen schijn des
kwaads.
23 En de God des vredes zelf heilige u
geheel en al, en uw geheel oprechte geest
en ziel en lichaam worde onberispelijk
bewaard in de toekomst onzes Heeren Jezus
Christus. 1 Thess. 3:13. Hebr. 13:20, 21.
24 Hij die u roept, is getrouw, die het
ook doen zal. 1 Cor. 1:9.
25 Broeders, bidt voor ons.
26 Groet alle de broeders met eenen
heiligen kus. Rom. 16:16.
27 Ik bezweer ulieden bij den Heere,
dat deze zendbrief allen den heiligen
broederen gelezen worde.
28 De genade onzes Heeren Jezus Chris-
tus zij met ulieden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN DE
THESSALONICENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Silvanus en Timótheüs aan
de gemeente der Thessalonicenzen,
welke is in God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus: 1 Thess. 1:1.
2 genade zij u en vrede van God onzen
Vader en den Heere Jezus Christus.
3 Wij moeten God allen tijd danken
over u, broeders, gelijk billijk is, omdat
uw geloof zeer wast, en *dat* de liefde
van een iegelijk van u allen jegens elk-
ander overvloedig wordt, 1 Thess. 1:2, 3.
4 alzoo dat wijzelve van u roemen in de
gemeenten Gods, over uwe lijdzaamheid en
geloof in alle uwe vervolgingen en verdruk-
kingen die gij verdraagt: 1 Thess. 1:6, 7.
5 een bewijs van Gods rechtvaardig
oordeel, opdat gij waardig geacht wordt
het Koninkrijk Gods voor hetwelk gij ook
lijdt; Fil. 1:28.
6 alzoo het recht is bij God, verdruk-
king te vergelden dengenen die u ver-
drukken, Rom. 2:6-10.
7 en u die verdrukt wordt, verkwikking
met ons, in de openbaring des Heeren

Jezus van den hemel met de Engelen
zijner kracht,
8 met vlammend vuur wraak doende over
degenen die God niet kennen, en over
degenen die het Evangelie onzes Heeren
Jezus Christus niet gehoorzaam zijn;
9 dewelken zullen *tot* straf lijden het eeu-
wig verderf van het aangezicht des Heeren
en van de heerlijkheid zijner sterkte,
10 wanneer hij zal gekomen zijn om
verheerlijkt te worden in zijne heiligen,
en wonderbaar te worden in allen die
gelooven (overmits onze getuigenis onder
u is geloofd geworden) in dien dag.
11 Waarom wij ook altijd bidden voor
u, dat onze God u waardig achte der
roeping, en vervulle al het welbehagen
zijner goedheid, en het werk des geloofs
met kracht; 1 Thess. 3:12, 13.
12 opdat de naam onzes Heeren Jezus
Christus verheerlijkt worde in u, en gij
in hem, naar de genade van onzen God
en den Heere Jezus Christus.

HOOFDSTUK 2.

EN wij bidden u, broeders, door de toe-
komst onzes Heeren Jezus Christus
en onze toevergadering tot hem,
2 dat gij niet haastelijk bewogen wordt
van verstand, of verschrikt, noch door
geest, noch door woord, noch door zend-
brief als van ons *geschreven*, alsof de dag
van Christus aanstaande ware. 1 Thess. 5:2.
3 Dat u niemand verleide in eenigerlei
wijze; want *die komt niet* tenzij dat eerst
de afval gekomen zij, en *dat* geopenbaard
zij de mensch der zonde, de zoon des
verderfs, Matth. 24:10-12. 1 Joh. 2:18.
4 die zich tegenstelt en verheft boven
al wat God genaamd of *als God* geëerd
wordt, alzoo dat hij in den Tempel Gods
als een God zal zitten, zichzelven ver-
toonende dat hij God is. Dan. 11:36.
5 Gedenkt gij niet dat ik nog bij u
zijnde, u deze dingen gezegd heb?
6 En nu wat *hem* wederhoudt, weet gij,
opdat hij geopenbaard worde te zijner
eigen tijd.
7 Want de verborgenheid der ongerech-
tigheid wordt alreede gewrocht; alleenlijk
die hem nu wederhoudt, *die zal hem we-
derhouden* totdat hij uit het midden zal
weggedaan worden;
8 en alsdan zal de ongerechtige geopen-
baard worden, denwelke de Heere ver-
doen zal door den Geest zijns monds, en
te niet maken door de verschijning zijner
toekomst, Jes. 11:45.
9 *hem, zeg ik,* wiens toekomst is naar
de werking des satans, in alle kracht en
teekenen en wonderen der leugen,
Matth. 24:24. Openb. 13:13, 14.
10 en in alle verleiding der onrecht-
vaardigheid in degenen die verloren gaan,
daarom dat zij de liefde der waarheid
niet aangenomen hebben om zalig te wor-
den. 2 Cor. 4:3.
11 En daarom zal God hun zenden eene
kracht der dwaling, dat zij de leugen zou-
den gelooven; Rom. 1:24.
12 opdat zij allen veroordeeld worden,
die de waarheid niet geloofd hebben, maar
een welbehagen hebben gehad in de on-
gerechtigheid.
13 Maar wij zijn schuldig altijd God te
danken over u, broeders, die van den Hee-
re bemind zijt, dat u God van den beginne
verkoren heeft tot zaligheid, in heiligma-
king des Geestes en geloof der waarheid;
14 waartoe Hij u geroepen heeft door
ons Evangelie, tot verkrijging der heer-
lijkheid onzes Heeren Jezus Christus.
15 Zoo dan, broeders, staat *vast*, en
houdt de inzettingen die u geleerd zijn,
hetzij door *ons* woord hetzij door onzen
zendbrief: 1 Cor. 11:2.
16 en onze Heere Jezus Christus zelf,
en onze God en Vader die ons heeft
liefgehad, en gegeven heeft eene eeuwige
vertroosting en goede hoop in genade,
17 vertrooste uwe harten, en versterke u
in alle goed woord en werk. 1 Thess. 3:12, 13.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, broeders, bidt voor ons, op-
dat het Woord des Heeren *zijnen*
loop hebbe, en verheerlijkt worde gelijk
ook bij u; 1 Thess. 5:25. Col. 4:3.
2 en opdat wij mogen verlost worden
van de ongeschikte en booze menschen:
want het geloof is niet aller. Rom. 15:31.
3 Maar de Heere is getrouw, die u zal
versterken en bewaren van den booze.
1 Thess. 5:24.
4 En wij vertrouwen van u in den Heere,
dat gij hetgeen wij u bevelen, ook doet
en doen zult.
5 Doch de Heere richte uwe harten tot
de liefde Gods en tot de lijdzaamheid
van Christus.
6 En wij bevelen u, broeders, in den
naam onzes Heeren Jezus Christus, dat

gij u onttrekt van een iegelijk broeder
die ongeregeld wandelt, en niet naar de
inzetting die hij van ons ontvangen heeft.
vs. 14. Rom. 16:17. 1 Cor. 5:11.
7 Want gijzelve weet hoe men ons behoort
na te volgen; want wij hebben ons
niet ongeregeld gedragen onder u,
1 Thess. 2:9, 10.
8 en wij hebben geen brood bij iemand
gegeten voor niet, maar in arbeid en
moeite, nacht en dag werkende, opdat
wij niet iemand van u zouden lastig zijn:
9 niet dat wij de macht niet hebben,
maar opdat wij onszelve u geven zouden
tot een voorbeeld om ons na te volgen.
1 Cor. 9:4. Fil. 3:17.
10 Want ook toen wij bij u waren, hebben
wij u dit bevolen, dat zoo iemand
niet wil werken, hij ook niet ete.
11 Want wij hooren dat sommigen
onder u ongeregeld wandelen, niet werkende
maar ijdele dingen doende.
12 Doch de zoodanigen bevelen en vermanen
wij door onzen Heere Jezus Christus,
dat zij, met stilheid werkende, hun
eigen brood eten, 1 Thess. 4:11.
13 En gij, broeders, vertraagt niet in
goed te doen. Gal. 6:9.
14 Maar indien iemand ons woord, door
dezen brief *geschreven*, niet gehoorzaam
is, teekent dien, en vermengt u niet met
hem, opdat hij beschaamd worde;
vs. 6. 1 Cor. 5:11.
15 en houdt *hem* niet als eenen vijand,
maar vermaant *hem* als eenen broeder.
16 De Heere nu des vredes zelf geve
u vrede te allen tijd in allerlei wijze. De
Heere zij met u allen. 1 Thess. 5:23.
17 De groetenis met mijne hand van
Paulus; hetwelk is een teeken in iederen
zendbrief: alzóó schrijf ik. 1 Cor. 16:21.
Col. 4:18.
18 De genade onzes Heeren Jezus Christus
zij met u allen. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMOTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus,
naar het bevel van God onzen
Zaligmaker, en den Heere Jezus Christus
die onze hope *is*, Hand. 16:1-3. 1 Cor. 4:17.
2 aan Timótheüs, *mijnen* oprechten zoon
in het geloof: genade, barmhartigheid,
vrede zij u van God onzen Vader en
Christus Jezus onzen Heere.
3 Gelijk ik u vermaand heb dat gij te
Efeze zoudt blijven, als ik naar Macedonië
reisde, *zoo vermaan ik het u nog*,
opdat gij sommigen beveelt geene andere
leer te leeren, Hand. 20:1.
4 noch zich te begeven tot fabelen en oneindige
geslachtrekeningen, welke meer
*twist*vragen voortbrengen dan stichting
Gods die in het geloof is. Tit. 1:14; 3:9.
5 Maar het einde des gebods is liefde uit
een rein hart en *uit* een goed geweten
en *uit* een ongeveinsd geloof, Gal. 5:14.
6 waarvan sommigen afgeweken zijnde,
hebben zich gewend tot ijdelspreking;
7 willende leeraars der wet zijn, niet
verstaande noch wat zij zeggen, noch wat
zij bevestigen.
8 Doch wij weten dat de wet goed is, zoo
iemand die wettelijk gebruikt, Rom. 7:12.
9 en hij dit weet, dat den rechtvaardige
de wet niet is gezet, maar den ongerechtigen
en den halsstarrigen, den goddeloozen
en den zondaren, den onheiligen
en den ongoddelijken, den vadermoorders
en den moedermoorders, den doodslagers,
Gal. 5:23.
10 den hoereerders, dien die bij mannen
liggen, den menschendieven, den leugenaars,
den meineedigen, en zoo er iets
anders tegen de gezonde leer is,
11 naar het Evangelie der heerlijkheid
des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is.
12 En ik dank hem die mij bekrachtigd
heeft, *namelijk* Christus Jezus onzen
Heere, dat hij mij getrouw geacht heeft,
mij in de bediening gesteld hebbende,
1 Tim. 2:7.
13 die te voren een *gods*lasteraar was
en een vervolger en een verdrukker; maar
mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik

het onwetend gedaan heb in *mijne* ongeloovigheid: 1 Cor. 15:9. Luc. 23:34.

14 doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde die daar is in Christus Jezus.

15 Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben; Luc. 19:10.

16 maar dáárom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al *zijne* lankmoedigheid zoude betoonen, tot een voorbeeld dergenen die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven.

17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

18 Dit gebod beveel ik u *mijn* zoon Timótheüs, dat gij naar de profetieën die over u voorafgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt, 1 Tim. 6:12.

19 houdende het geloof, en een goed geweten; hetwelk sommigen verstooten hebbende, in het geloof schipbreuk geleden hebben: 1 Tim. 3:9.

20 onder welke is Hymenéüs en Alexander, die ik den satan overgegeven heb, opdat zij zouden leeren niet *meer* te lasteren. 2 Tim. 2:17. 1 Cor. 5:5.

HOOFDSTUK 2.

IK vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smeekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle menschen,

2 voor Koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.

3 Want dat is goed en aangenaam voor God onzen Zaligmaker,

4 welke wil dat alle menschen zalig worden en tot kennis der waarheid komen. 2 Petr. 3:9*b*.

5 Want daar is één God, daar is ook één middelaar Gods en der menschen, de mensch Christus Jezus, Efez. 4:6. Hebr. 9:15; 12:24.

6 die zichzelven gegeven heeft *tot* een rantsoen voor allen, *zijnde* de getuigenis te zijner tijd; Tit. 2:14. Matth. 20:28.

7 waartoe ik gesteld ben een Prediker en Apostel (ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet), een leeraar der heidenen in geloof en waarheid. 2 Tim. 1:11. Rom. 9:1.

8 Ik wil dan dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.

9 Desgelijks ook dat de vrouwen in een eerbaar gewaad met schaamte en matigheid zichzelve versieren, niet in vlechtingen *des haars*, of goud, of paarlen, of kostelijke kleeding, 1 Petr. 3:3.

10 maar (hetwelk de vrouwen betaamt die de godvruchtigheid belijden) door goede werken.

11 Eene vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid. 1 Cor. 14:34, 35.

12 Doch ik laat de vrouw niet toe dat ze leere, noch over den man heersche, maar *wil* dat ze in stilheid zij.

13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva; Gen. 2:22.

14 en Adam is niet verleid geworden, maar de vrouw verleid zijnde, is in overtreding geweest. Gen. 3:6.

15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zoo zij blijft in geloof en liefde, en heiligmaking met matigheid.

HOOFDSTUK 3.

DIT is een getrouw woord: zoo iemand tot eens Opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

2 Een Opziener dan moet onberispelijk zijn, ééner vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leeren; Tit. 1:6-9. 1 Petr. 5:1-4. 2 Tim. 2:24, 25.

3 niet geneigd tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker, maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig;

4 die zijn eigen huis wèl regeert, *zijne* kinderen in onderdanigheid houdende met alle stemmigheid;

5 (want zoo iemand zijn eigen huis niet weet te regeeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen?) 1 Tim. 5:8.

6 geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle.

7 En hij moet ook eene goede getuigenis hebben van degenen die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid en *in* den strik des duivels.

8 De Diakenen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijn begeven, geen vuilgewinzoekers;

9 houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten. 1 Tim. 1:19*a*.

10 En dat dezen ook eerst beproefd worden, *en* dat ze daarna dienen, zoo zij onbestraffelijk zijn.
11 De vrouwen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*, geen lasteraarsters, wakker, getrouw in alles. Tit. 2:3.
12 Dat de Diakenen ééner vrouwe mannen zijn, die *hunne* kinderen en hunne eigene huizen wèl regeeren.
13 Want die wèl gediend hebben, verkrijgen zichzelven eenen goeden opgang en veel vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.
14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
15 maar zoo ik vertoef, opdat gij moogt weten hoe men in het Huis Gods moet verkeeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid. 2 Cor. 6:16.
16 En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de Engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid. Joh. 1:14. Hand. 1:11.

HOOFDSTUK 4.

DOCH de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leeringen der duivelen, 2 Tim. 3:1.
2 door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer toegeschroeid;
3 verbiedende te huwen, *gebiedende* van spijzen te onthouden die God geschapen heeft tot nuttiging met dankzegging voor de geloovigen en die de waarheid hebben bekend. Gen. 9:3.
4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde; Rom. 14:14.
5 want het wordt geheiligd door het Woord Gods en *door* het gebed.
6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zoo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer welke gij achtervolgd hebt. 2 Tim. 3:10, 14.
7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfsche fabelen; en oefen uzelven tot godzaligheid. 1 Tim. 1:4.
8 Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut, maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.
9 Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig. 1 Tim. 1:15.
10 Want hiertoe arbeiden wij ook en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, die een behouder is aller menschen, *maar* allermeest der geloovigen.
11 Beveel deze dingen en leer ze.
12 Niemand verachte uwe jonkheid; maar wees een voorbeeld der geloovigen in het woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid. Tit. 2:7, 15.
13 Houd áán in 't lezen, in 't vermanen, in 't leeren, totdat ik kom.
14 Verzuim de gave niet die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen der Ouderlingschap. Hand. 6:6. 1 Tim. 1:18. 2 Tim. 1:6.
15 Bedenk deze dingen, wees hierin *bezig*, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.
16 Heb acht op uzelven en op de leer, volhard in deze. Want dat doende, zult gij èn uzelven behouden èn die u hooren.

HOOFDSTUK 5.

BESTRAF eenen ouden *man* niet hardelijk, maar vermaan *hem* als eenen vader, de jongen als broeders,
2 de oude *vrouwen* als moeders, de jonge als zusters in alle reinheid.
3 Eer de weduwen die waarlijk weduwen zijn.
4 Maar zoo eenige weduwe kinderen heeft of kindskinderen, dat die leeren eerst aan hun eigen huis godzaligheid te oefenen, en den voorouderen wedervergelding te doen; want dat is goed en aangenaam voor God. Efez. 6:1, 2.
5 Die nu waarlijk weduwe is en alléén gelaten, die hoopt op God, en blijft in smeekingen en gebeden nacht en dag; Luc. 2:37.
6 maar die haren wellust volgt, die is levende gestorven.
7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.
8 Doch zoo iemand de zijnen en voornamelijk *zijne* huisgenooten niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongeloovige.
9 Dat eene weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig jaren, welke éénș mans vrouw geweest is, 1 Tim. 3:2.

10 getuigenis hebbende van goede wer-
ken, zoo zij kinderen opgevoed heeft, zoo
zij *gaarne* heeft geherbergd, zoo zij der hei-
ligen voeten heeft gewasschen, zoo zij den
verdrukten genoegzame hulp gedaan heeft,
zoo zij alle goed werk nagetracht heeft.
11 Maar neem de jonge weduwen niet
aan; want als zij weelderig geworden zijn
tegen Christus, zoo willen zij huwen,
12 hebbende *haar* oordeel, omdat zij
haar eerste geloof hebben te niet gedaan.
13 En meteén ook leeren zij ledig omgaan
bij de huizen, en zijn niet alleen ledig,
maar ook klapachtig en ijdele dingen
doende, sprekende hetgeen niet betaamt.
14 Ik wil dan dat de jonge *weduwen*
huwen, kinderen telen, het huis regeeren,
geen oorzaak van lastering aan de weder-
partij geven.
15 Want eenigen hebben zich alreede
afgewend achter den satan.
16 Zoo eenig geloovig *man* of geloovige
vrouw weduwen heeft, dat die haar ge-
noegzame hulp doe, en dat de gemeente
niet bezwaard worde, opdat zij aan de-
genen die waarlijk weduwen zijn, genoeg-
zame hulp doen mag.
17 Dat de Ouderlingen die wèl regeeren,
dubbele eer waardig geacht worden, voor-
namelijk die arbeiden in het woord en
de leer. 1 Thess. 5:12.
18 Want de Schrift zegt: [a] Een dor-
schenden os zult gij niet muilbanden.
En: [b] De arbeider is zijn loon waardig.
a Deut. 25:4. 1 Cor. 9:9. b Luc. 10:7.
19 Neem tegen eenen Ouderling geene
beschuldiging aan, anders dan onder twee
of drie getuigen. Deut. 19:15.
20 Bestraf die zondigen, in tegenwoor-
digheid van allen, opdat ook de anderen
vreeze mogen hebben.
21 Ik betuig voor God en den Heere
Jezus Christus en de uitverkoren Enge-
len, dat gij deze dingen onderhoudt zon-
der vooroordeel, niets doende naar toe-
genegenheid. 2 Tim. 4:1.
22 Leg niemand haastelijk de handen
op, en heb geen gemeenschap aan ande-
rer zonden. Bewaar uzelven rein.
23 Drink niet langer water *alleen*, maar
gebruik een weinig wijn, om uwe maag
en uwe menigvuldige zwakheden.
24 Van sommige menschen zijn de zon-
den te voren openbaar, en gaan vooraf
tot *hunne* veroordeeling, en in sommigen
ook volgen zij na.
25 Desgelijks ook de goede werken zijn te
voren openbaar, en die waar het anders mede
gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

HOOFDSTUK 6.

De dienstknechten, zoovelen als er on-
der het juk zijn, zullen hunne heeren
alle eer waardig achten, opdat de naam
Gods en de leer niet gelasterd worde.
Efez. 6:5. Tit. 2:9.
2 En die geloovige heeren hebben, zul-
len ze niet verachten omdat ze broeders
zijn, maar zullen ze te meer dienen om-
dat zij geloovig en geliefd zijn, als die
dezer weldaad mede deelachtig zijn. Leer
en vermaan deze dingen.
3 Indien iemand eene andere leer leert,
en niet overéén komt met de gezonde
woorden onzes Heeren Jezus Christus, en
met de leer die naar de godzaligheid is,
4 die is opgeblazen en weet niets, maar
hij raast omtrent *twist*vragen en woor-
denstrijd; uit welke komt nijd, twist, las-
teringen, kwade bedenkingen, 1 Tim. 1:4.
5 verkeerde krakeelingen van menschen
die een verdorven verstand hebben en
van de waarheid beroofd zijn, meenende
dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk
af van dezulken.
6 Doch de godzaligheid is een groot
gewin met vergenoeging. Fil. 4:11.
7 Want wij hebben niets in de wereld
gebracht: het is openbaar dat wij ook
niet kunnen iets daaruit dragen,
Job 1:21. Ps. 49:18. Pred. 5:14.
8 maar als wij voedsel en deksel hebben,
wij zullen daarmede vergenoegd zijn.
9 Doch die rijk willen worden, vallen in
verzoeking en *in* den strik, en *in* vele dwaze
en schadelijke begeerlijkheden, welke de
menschen doen verzinken in verderf en
ondergang. vs. 17. Matth. 6:19; 13:22; 19:23.
10 Want de geldgierigheid is een wortel
van alle kwaad: tot welke sommigen lust
hebbende, zijn afgedwaald van het geloof,
en hebben zichzelve met vele smarten
doorstoken.
11 Maar gij, o mensch Gods! vlied deze
dingen, en jaag na gerechtigheid, god-
zaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid,
zachtmoedigheid. 2 Tim. 3:17.
12 Strijd den goeden strijd des geloofs,
grijp naar het eeuwige leven, tot het-
welk gij ook geroepen zijt, en de goede
belijdenis beleden hebt voor vele getui-
gen. 1 Tim. 1:18.

13 Ik beveel u voor God die alle ding
levend maakt, en *voor* Christus Jezus
die onder Pontius Pilatus de goede be-
lijdenis betuigd heeft, 1 Tim. 5 : 21.
14 dat gij dit gebod houdt, onbevlekt
en onberispelijk, tot op de verschijning
onzes Heeren Jezus Christus; Tit. 2 : 13.
15 welke te zijner tijd vertoonen zal
de zalige en alleen machtige Heere, de
Koning der koningen en Heere der hee-
ren, Openb. 19 : 16.
16 die alléén onsterfelijkheid heeft, en
een ontoegankelijk licht bewoont, den-
welke geen mensch gezien heeft, noch
zien kan; welken zij eere en eeuwige
kracht. Amen.
17 Beveel den rijken in deze tegen-
woordige wereld dat zij niet hoogmoe-
dig zijn, noch *hunne* hoop stellen op de
ongestadigheid des rijkdoms, maar op den
levenden God die ons alle dingen rijke-
lijk verleent om te genieten;
Job 31 : 24. Luc. 12 : 16-21.
18 dat zij weldadig zijn, rijk worden in
goede werken, gaarne mededeelende zijn
en gemeenzaam;
19 leggende zichzelven weg tot eenen
schat een goed fundament tegen het toe-
komende, opdat zij het eeuwige leven
verkrijgen mogen. Matth. 6 : 20.
20 O Timótheüs! bewaar het pand *u*
toebetrouwd, eenen afkeer hebbende van
het ongoddelijk ijdel roepen, en van de
tegenstellingen der valschelijk genaamde
wetenschap; 2 Tim. 1 : 14; 2 : 23.
21 dewelke sommigen voorgevende, zijn
van het geloof afgeweken. De genade zij
met u. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMOTHEUS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Jezus Chris-
tus door den wil Gods, naar de be-
lofte des levens, dat in Christus Jezus is,
2 aan Timótheüs, *mijnen* geliefden zoon:
genade, barmhartigheid, vrede zij *u* van
God den Vader en Christus Jezus onzen
Heere. 1 Tim. 1 : 2.
3 Ik dank God, dien ik diene van *mijne*
voorouderen áán in een rein geweten
gelijk ik zonder ophouden uwer gedach-
tig ben in mijne gebeden nacht en dag,
Hand. 23 : 1. Rom. 1 : 9, 10.
4 zeer begeerig zijnde om u te zien, als
ik gedenk aan uwe tranen opdat ik moge
met blijdschap vervuld worden,
5 als ik mij in gedachtenis breng het
ongeveinsd geloof dat in u is, hetwelk
eerst gewoond heeft in uwe grootmoe-
der Loïs en uwe moeder Eunice, en ik
ben verzekerd dat het ook in u *woont.*
Hand. 16 : 1.
6 Om welke oorzaak ik u indachtig
maak, dat gij opwekt de gave Gods,
die in u is door de oplegging mijner
handen.
7 Want God heeft ons niet gegeven
eenen geest der vreesachtigheid, maar der
kracht en der liefde en der gematigdheid.
8 Schaam u dan niet der getuigenis
onzes Heeren, noch mijns, die zijn ge-
vangene ben; maar lijd verdrukkingen
met het Evangelie naar de kracht Gods,
Rom. 1 : 16. 2 Tim. 2 : 3; 4 : 5.
9 die ons heeft zalig gemaakt en ge-
roepen met eene heilige roeping, niet
naar onze werken, maar naar zijn eigen
voornemen en genade, die ons gegeven
is in Christus Jezus vóór de tijden der
eeuwen, Tit. 3 : 4, 5. Ef. 2 : 9, 10.
10 doch nu geopenbaard is door de ver-
schijning onzes Zaligmakers Jezus Chris-
tus, die den dood heeft te niet gedaan,
en het leven en de onverderfelijkheid aan
het licht gebracht door het Evangelie,
1 Petr. 1 : 20, 21.
11 waartoe ik gesteld ben een Prediker
en een Apostel en een leeraar der hei-
denen; 1 Tim. 2 : 7.
12 om welke oorzaak ik ook deze din-
gen lijde, maar ik word niet beschaamd;
want ik weet wien ik geloofd heb, en
ik ben verzekerd dat hij machtig is mijn
pand bij *hem* weggelegd, te bewaren tot
dien dag. vs. 14. 1 Tim. 6 : 20.

13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde die in Christus Jezus is: 2 Tim. 3:14.

14 bewaar het goede pand dat *u* toebetrouwd is, door den Heiligen Geest die in ons woont.

15 Gij weet dit, dat allen die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben, onder dewelken is Fygellus en Hermógenes.

16 De Heere geve den huize van Onesíforus barmhartigheid; want hij heeft mij dikwijls verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd; 2 Tim. 4:19.

17 maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft *mij* gevonden.

18 De Heere geve hem dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere in dien dag; en hoeveel hij *mij* te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

HOOFDSTUK 2.

GIJ dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade die in Christus Jezus is;

2 en hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe menschen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren.

3 Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. 2 Tim. 1:8; 4:5.

4 Niemand die in den krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen die *hem* tot den krijg aangenomen heeft.

5 En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond zoo hij niet wettelijk heeft gestreden.

6 De landman als hij arbeidt, moet alzoo het eerst de vruchten genieten. 1 Cor. 9:10.

7 Merk hetgeen ik zeg; doch de Heere geve u verstand in alle dingen.

8 Houd in gedachtenis dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt, welke is uit den zade Davids, naar mijn Evangelie, Rom. 1:3.

9 om hetwelk ik verdrukkingen lijd, tot de banden toe, als een kwaaddoener, maar het Woord Gods is niet gebonden. Hand. 28:31.

10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.

11 Dit is een getrouw woord; want indien wij met *hem* gestorven zijn, zoo zullen wij ook met *hem* leven; Rom. 6:8.

12 indien wij verdragen, wij zullen ook met *hem* heerschen; indien wij *hem* verloochenen, hij zal ons óók verloochenen; Rom. 8:17*b*. Matth. 10:33.

13 indien wij ontrouw zijn, híj blijft getrouw: hij kan zichzelven niet verloochenen.

14 Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig voor den Heere dat zij geen woordenstrijd voeren, *hetwelk* tot geen ding nut *is dan* tot verkeering der toehoorders. 1 Tim. 6:4. Tit. 3:9.

15 Benaarstig u om u zelven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid rècht snijdt. Tit. 2:7, 8.

16 Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdel roepen; want zij zullen in meerder goddeloosheid toenemen, 1 Tim. 6:20.

17 en hun woord zal voorteten gelijk de kanker; onder welke is Hyménéüs en Filétus, 1 Tim. 1:20.

18 die van de waarheid zijn afgeweken, zeggende dat de opstanding alreede geschied is, en verkeeren het geloof van sommigen.

19 Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die de zijnen zijn; en: Een iegelijk die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid. 1 Tim. 3:15. Joh. 10:14. Matth. 7:23.

20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden *vaten*, en sommige ter eere, maar sommige ter oneere. Rom. 9:21.

21 Indien dan iemand zichzelven van deze reinigt, die zal een vat zijn ter eere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.

22 Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid, en jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede met degenen die den Heere aanroepen uit een rein hart. 1 Tim. 6:11.

23 En verwerp de vragen die dwaas en zonder leering zijn, wetende dat ze twistingen voortbrengen; 1 Tim. 6:4. Tit. 3:9.

24 en een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leeren, *en* die de kwaden kan verdragen; 1 Tim. 3:2, 3.

25 met zachtmoedigheid onderwijzende degenen die tegenstaan, of hun God te eeniger tijd bekeering gave tot erkentenis der waarheid.

26 en zij wederom ontwaken mochten uit
den strik des duivels, onder welken zij ge-
vangen waren tot zijnen wil. 1 Tim. 3:6, 7.

HOOFDSTUK 3.

EN weet dit, dat in de laatste dagen
ontstaan zullen zware tijden. 1 Tim. 4:1.
2 Want de menschen zullen zijn lief-
hebbers van zichzelve, geldgierig, laat-
dunkend, hoovaardig, lasteraars, den ou-
ders ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig,
3 zonder natuurlijke liefde, onverzoen-
lijk, achterklappers, onmatig, wreed, zon-
der liefde tot de goeden,
4 verraders, roekeloos, opgeblazen, meer
liefhebbers der wellusten dan liefhebbers
Gods,
5 hebbende eene gedaante van godza-
ligheid, maar die de kracht derzelve ver-
loochend hebben. Heb ook een afkeer
van dezen.
6 Want van dezen zijn het die in de hui-
zen insluipen, en nemen de vrouwkens
gevangen die met zonden beladen zijn en
door menigerlei begeerlijkheden gedreven
worden,
7 *vrouwkens*, die altijd leeren en nim-
mermeer tot kennis der waarheid kunnen
komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres
Mozes tegenstonden, alzóó staan ook dezen
de waarheid tegen; menschen, verdorven
zijnde van verstand, verwerpelijk aan-
gaande het geloof. Exod. 7:11.
9 Maar zij zullen niet meer toenemen;
want hunne uitzinnigheid zal allen open-
baar worden, gelijk ook *die* van genen ge-
worden is.
10 Maar gíj hebt achtervolgd mijne leer,
wijze van doen, voornemen, geloof, lank-
moedigheid, liefde, lijdzaamheid,
11 *mijne* vervolgingen, *mijn* lijden, zooals
mij overkomen is in Antiochië, in Iconium
en in Lystra: hoedanige vervolgingen ik
geleden heb, en de Heere heeft mij uit
alle verlost. Hand. 13:50; 14:5, 19.
12 En ook allen die godzaliglijk willen
leven in Christus Jezus, die zullen ver-
volgd worden. Joh. 15:20. Hand. 14:22*b*.
13 Doch de booze menschen en bedrie-
gers zullen tot erger voortgaan, verlei-
dende en wordende verleid.
14 Maar blijf gíj in hetgeen gij geleerd
hebt en *waarvan* u verzekering gedaan
is, wetende van wien gij het geleerd hebt,
2 Tim. 1:13.
15 en dat gij van kinds af de heilige
Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen
maken tot zaligheid, door het geloof het-
welk in Christus Jezus is. 2 Tim. 1:5.
16 Al de Schrift is van God ingegeven,
en is nuttig tot leering, tot wederlegging,
tot verbetering, tot onderwijzing die in
de rechtvaardigheid is; 2 Petr. 1:21.
17 opdat de mensch Gods volmaakt zij,
tot alle goed werk volmaakt toegerust.
1 Tim. 6:11.

HOOFDSTUK 4.

IK betuig dan voor God en den Heere
Jezus Christus, die de levenden en doo-
den oordeelen zal in zijne verschijning en
in zijn Koninkrijk: 1 Tim. 5:21. 2 Cor. 5:10.
2 predik het Woord; houd áán tijdig-
lijk, ontijdiglijk; wederleg, bestraf, ver-
maan in alle lankmoedigheid en leer.
3 Want daar zal een tijd zijn, wanneer
zij de gezonde leer niet zullen verdragen;
maar kittelachtig zijnde van gehoor, zul-
len zij zichzelven leeraars opgaren naar
hunne eigene begeerlijkheden,
4 en zullen *hun* gehoor van de waarheid
afwenden, en zullen zich keeren tot fabelen.
5 Maar gíj wees wakker in alles; lijd
verdrukkingen; doe het werk van een
Evangelist; maak dat men van uwen dienst
ten volle verzekerd zij. 2 Tim. 2:3.
6 Want ik word nu tot een drankoffer
geofferd, en de tijd mijner ontbinding is
aanstaande. Fil. 2:17.
7 Ik heb den goeden strijd gestreden,
ik heb den loop geëindigd, ik heb het
geloof behouden; 1 Tim. 6:12.
8 voorts is mij weggelegd de kroon der
rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de
rechtvaardige Rechter, in dien dag geven
zal, en niet alleen mij, maar ook allen
die zijne verschijning liefgehad hebben.
Jac. 1:12. 1 Petr. 5:4.
9 Benaarstig u, haastelijk tot mij te ko-
men.
10 Want Demas heeft mij verlaten,
hebbende de tegenwoordige wereld lief-
gekregen, en is naar Thessaloníca gereisd,
Crescens naar Galatië, Titus naar Dal-
matië. Col. 4:14.
11 Lucas is alleen met mij. Neem Mar-
cus mede en breng *hem* met u; want hij
is mij zeer nut tot den dienst. Col. 4:10, 14.
12 Maar Tychicus heb ik naar Efeze
gezonden. Col. 4:7.
13 Breng den reismantel mede, dien ik

te Troas bij Carpus gelaten heb, als gij
komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.
14 Alexander de kopersmid heeft mij
veel kwaad betoond: de Heere vergelde
hem naar zijne werken. 1 Tim. 1 : 20.
15 Van welken wacht gij u óók; want
hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.
16 In mijne eerste verantwoording is
niemand bij mij geweest, maar zij hebben
mij allen verlaten. Het worde hun niet
toegerekend. 2 Tim. 1 : 15.
17 Maar de Heere heeft mij bijgestaan
en heeft mij bekrachtigd, opdat men
door mij ten volle zoude verzekerd zijn
van de prediking, en alle heidenen *dezelve*
zouden hooren; en ik ben uit den muil
des leeuws verlost. Luc. 21 : 15.
18 En de Heere zal mij verlossen van
alle boos werk, en bewaren tot zijn hemelsch Koninkrijk. Denwelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
19 Groet Prisca en Aquila en het huis
van Onesíforus. Hand. 18 : 2. 2 Tim. 1 : 16.
20 Erastus is te Corinthe gebleven, en
Trófimus heb ik te Miléte krank gelaten.
Rom. 16 : 23. Hand. 20 : 4; 21 : 29.
21 Benaarstig u, om vóór den winter te
komen. U groet Eubúlus, en Pudens, en
Linus, en Claudia, en alle de broeders.
22 De Heere Jezus Christus zij met uwen
geest. De genade zij met ulieden. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

T I T U S.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een dienstknecht Gods en een
Apostel van Jezus Christus naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis
der waarheid die naar de godzaligheid is,
2 in de hope des eeuwigen levens, welke
God, die niet liegen kan, beloofd heeft
vóór de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te zijner tijd, 2 Tim 1 : 9, 10.
3 *namelijk* zijn Woord, door de prediking die mij toebetrouwd is, naar het
bevel Gods onzes Zaligmakers; aan Titus
mijnen oprechten zoon naar het gemeen
geloof: 1 Tim. 1 : 11. 2 Cor. 2 : 12; 7 : 6; 8 : 16, 17.
4 genade, barmhartigheid, vrede zij *u*
van God den Vader en den Heere Jezus
Christus onzen Zaligmaker.
5 Om die oorzaak heb ik u in Creta
gelaten, opdat gij hetgeen dat *nog* ontbrak, voorts zoudt terechtbrengen, en *dat*
gij van stad tot stad zoudt Ouderlingen
stellen, gelijk ik u bevolen heb:
6 indien iemand onberispelijk is, ééner
vrouwe man, geloovige kinderen hebbende,
die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, noch ongehoorzaam zijn.
1 Tim. 3 : 2, 4.
7 Want een Opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet
eigenzinnig, niet geneigd tot toornigheid,
niet geneigd tot den wijn, geen smijter,
geen vuilgewinzoeker, 1 Cor. 4 : 1, 2. 1 Tim. 3 : 3.
8 maar die gaarne herbergt, die de
goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuisch, 1 Tim. 3 : 2.
9 die vasthoudt aan het getrouwe Woord
dat naar de leer is, opdat hij machtig zij
beide om te vermanen door de gezonde
leer en om de tegensprekers te wederleggen.
10 Want daar zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers, en verleiders van
zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn, Tit. 3 : 9. 1 Tim. 1 : 6, 7.
11 welken men moet den mond stoppen; die geheele huizen verkeeren, leerende wat niet behoort om vuil gewins
wil. 2 Tim. 3 : 6.
12 Een uit hen, zijnde hun eigen Profeet,
heeft gezegd: De Cretenzen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.
13 Deze getuigenis is waar. Daarom
bestraf ze scherpelijk, opdat zij gezond
mogen zijn in het geloof,
14 en zich niet begeven tot Joodsche
fabelen en geboden der menschen die zich
van de waarheid afkeeren. 1 Tim. 1 : 4; 4 : 7.
15 Alle dingen zijn wel rein den reinen,
maar den bevlekten en ongeloovigen is geen

ding rein, maar beide hun verstand en
geweten zijn bevlekt. Rom. 14:20b.
16 Zij belijden dat ze God kennen, maar
zij verloochenen *Hem* met de werken, al-
zoo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam
en tot alle goed werk ongeschikt.
2 Tim. 3:5, 8.

HOOFDSTUK 2.

DOCH gij, spreek hetgeen der gezonde
leer betaamt:
2 dat de oude mannen nuchter zijn,
stemmig, voorzichtig, gezond in 't geloof,
in de liefde, in de lijdzaamheid.
3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in
hare dracht zijn gelijk den heiligen be-
taamt, dat ze geen lasteraarsters zijn,
zich niet tot veel wijn begevende, *maar*
leeraressen zijn van het goede; 1 Tim. 2:9.
4 opdat zij de jonge *vrouwen* leeren
voorzichtig te zijn, hare mannen lief te
hebben, hare kinderen lief te hebben,
1 Tim. 5:14.
5 matig te zijn, kuisch te zijn, het huis
te bewaren, goed te zijn, haren eigen
mannen onderdanig te zijn, opdat het
Woord Gods niet gelasterd worde. 1 Petr. 3:1.
6 Vermaan de jonge *mannen* insgelijks
dat zij matig zijn.
7 Betoon uzelven in alles een voorbeeld
van goede werken; *betoon* in de leer on-
vervalschtheid, deftigheid, oprechtheid,
1 Tim. 4:12.
8 het Woord gezond *en* onverwerpelijk,
opdat degene die daartegen is, beschaamd
worde en niets kwaads hebbe van ulieden
te zeggen. 1 Petr. 2:12, 15.
9 *Vermaan* de dienstknechten, dat zij
hunnen eigenen heeren onderdanig zijn,
dat ze in alles welbehaaglijk zijn, niet te-
gensprekende; 1 Tim. 6:1. Efez. 6:5, 6.
10 niet onttrekkende, maar alle goede
trouw bewijzende; opdat zij de leer van
God onzen Zaligmaker in alles mogen
versieren.
11 Want de zaligmakende genade Gods
is verschenen allen menschen, 1 Tim. 2:4.
12 en onderwijst ons, dat wij de god-
deloosheid en de wereldsche begeerlijk-
heden verzakende, matig en rechtvaardig
en godzalig leven zouden in deze tegen-
woordige wereld, Efez. 1:4; 2:3.
13 verwachtende de zalige hope en ver-
schijning der heerlijkheid van den grooten
God en onzen Zaligmaker Jezus Christus,
1 Cor. 1:7b.
14 die zichzelven voor ons gegeven heeft,
opdat hij ons zoude verlossen van alle
ongerechtigheid, en zichzelven een eigen
volk zoude reinigen, ijverig in goede wer-
ken. Gal. 1:4. 1 Tim. 2:6. 1 Petr. 2:24.
15 Spreek dit, en vermaan en bestraf
met allen ernst. Dat niemand u verachte.
1 Tim. 4:11, 12.

HOOFDSTUK 3.

VERMAAN hen dat zij den overheden
en machten onderdanig zijn, dat ze
daaraan gehoorzaam zijn, dat ze tot alle
goed werk bereid zijn; Rom. 13:1-7.
2 dat ze niemand lasteren, geen vech-
ters zijn *maar* bescheiden zijn, alle zacht-
moedigheid bewijzende jegens alle men-
schen.
3 Want ook wij waren eertijds onwijs,
ongehoorzaam, dwalende, menigerlei be-
geerlijkheden en wellusten dienende, in
boosheid en nijdigheid levende, hatelijk
zijnde *en* elkander hatende; Ef. 2:1-3.
4 maar wanneer de goedertierenheid van
God onzen Zaligmaker en *zijne* liefde tot
de menschen verschenen is, Tit. 2:11.
5 heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit
de werken der rechtvaardigheid die wij
gedaan hadden, maar naar zijne barm-
hartigheid, door het bad der wederge-
boorte en vernieuwing des Heiligen Gees-
tes, Ef. 2:9. 2 Tim. 1:9. 1 Cor. 6:11.
6 denwelke Hij over ons rijkelijk heeft
uitgegoten door Jezus Christus onzen Za-
ligmaker; Hand. 2:33.
7 opdat wij gerechtvaardigd zijnde door
zijne genade, erfgenamen zouden worden
naar de hope des eeuwigen levens.
Rom. 3:24; 8:17.
8 Dit is een getrouw woord, en deze
dingen wil ik dat gij ernstiglijk beves-
tigt, opdat degenen die aan God gelooven,
zorg dragen om goede werken voor te
staan. Deze dingen zijn het, die goed en
nuttig zijn den menschen.
9 Maar wedersta de dwaze vragen en
geslachtrekeningen en twistingen en strijd-
voeringen over de wet; want zij zijn on-
nut en ijdel. Tit. 1:14. 1 Tim. 1:4.
10 Verwerp eenen ketterschen mensch
na de eerste en tweede vermaning,
Rom. 16:17. Matth. 18:17.
11 wetende dat de zoodanige verkeerd
is en zondigt, zijnde bij zichzelven ver-
oordeeld.
12 Als ik Artemas tot u zal zenden of

Tychicus, zoo benaarstig u, tot mij te
komen te Nicópolis, want aldaar heb ik
voorgenomen te overwinteren. 2Tim. 4:12.
13 Geleid Zenas, den Wetgeleerde, en
Apollos zorgvuldiglijk, opdat hun niets
ontbreke. Hand. 18:24
14 En dat ook de onzen leeren goede
werken voor te staan tot noodig gebruik,
opdat zij niet onvruchtbaar zijn. vs. 8*b*.
15 Die met mij zijn, groeten u allen.
Groet ze die ons liefhebben in het ge-
loof. De genade zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

FILEMON.

PAULUS, een gevangene van Christus
Jezus, en Timótheüs de broeder, aan
Filémon den geliefde, en onzen mede-
arbeider, Ef. 3:1.
2 en aan Appia de geliefde, en aan Ar-
chippus onzen medestrijder, en aan de
gemeente die te uwen huize is: Col. 4:17.
3 genade zij ulieden en vrede van God
onzen Vader en den Heere Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God, uwer altijd ge-
dachtig zijnde in mijne gebeden,
Ef. 1:15, 16. Col. 1:3, 4.
5 alzoo ik hoor uwe liefde en geloof,
hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus
en jegens alle de heiligen;
6 opdat de gemeenschap uws geloofs
krachtig worde in de bekendmaking van
alle goed, hetwelk in ulieden is door
Christus Jezus.
7 Want wij hebben groote vreugde en
vertroosting over uwe liefde, dat de in-
gewanden der heiligen verkwikt zijn ge-
worden door u, broeder.
8 Daarom, hoewel ik groote vrijmoedig-
heid heb in Christus om u te bevelen
hetgeen betamelijk is,
9 zoo bid ik *nochtans* liever door de
liefde, daar ik zoodanig een ben, te weten
Paulus, een oud man, en nu ook een
gevangene van Jezus Christus;
10 ik bid u *dan* voor mijnen zoon, den-
welke ik in mijne banden heb geteeld,
namelijk Onésimus: 1 Cor. 4:15. Col. 4:9.
11 die eertijds u onnut was, maar nu
u en mij zeer nuttig; denwelke ik weder-
gezonden heb.
12 Doch gij, neem hem, dat is mijne
ingewanden, *weder* aan;
13 denwelke ik wel had willen bij mij
behouden, opdat hij mij voor u dienen
zoude in de banden des Evangelies;
14 maar ik heb zonder uw goedvinden
niets willen doen, opdat uwe goeddadig-
heid niet zoude zijn als naar bedwang,
maar naar vrijwilligheid.
15 Want veellicht is hij daarom voor
een kleinen tijd *van u* gescheiden ge-
weest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder
hebben:
16 *nu* voortaan niet als een dienstknecht,
maar meer dan een dienstknecht, *name-
lijk* een geliefden broeder, inzonderheid
mij, hoeveel meer dan u, beide in het
vleesch en in den Heere.
17 Indien gij mij dan houdt voor een met-
gezel, zoo neem hem aan gelijk als mij.
18 En indien hij u iets verongelijkt
heeft of schuldig is, reken dat mij toe.
19 Ik, Paulus, heb het geschreven met
deze mijne hand: ik zal het betalen;
opdat ik u niet zegge dat gij ook uzelven
mij daartoe schuldig zijt. 1 Cor. 9:11.
20 Ja broeder, laat mij uwer *hierin*
genieten in den Heere; verkwik mijne
ingewanden in den Heere.
21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwen-
de op uwe gehoorzaamheid, en ik weet dat
gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.
22 En bereid mij ook te gelijk eene her-
berg; want ik hoop dat ik door uwe ge-
beden ulieden zal geschonken worden.
Fil. 1:25; 2:24.
23 U groeten Epafras mijn medegevan-
gene in Christus Jezus, Col. 1:7; 4:12.
24 Marcus, Aristarchus, Demas, Lucas,
mijne medearbeiders. Col. 4:10, 14.
25 De genade onzes Heeren Jezus Chris-
tus zij met uwen geest. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN DE
HEBREËRS.

HOOFDSTUK 1.

GOD voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken hebbende door de Profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon,
2 welken Hij gesteld heeft tot een erfgenaam van alles, door welken Hij ook de wereld gemaakt heeft. Hebr. 2:8. Joh. 1:3.
3 Dewelke alzoo hij is het afschijnsel *zijner* heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord zijner kracht, nadat hij de reinigmaking onzer zonden door zichzelven teweeggebracht heeft, is gezeten aan de rechter*hand* der Majesteit in de hoogste *hemelen*, Col. 1:15-17. Hebr. 8:1; 12:2.
4 zooveel treffelijker geworden dan de Engelen, als hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft.
5 Want tot wien van de Engelen heeft Hij ooit gezegd: [a] Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd? En wederom: [b] Ik zal hem tot een Vader zijn en hij zal Mij tot een Zoon zijn? a Hebr. 5:5. Ps. 2:7. b 2 Sam. 7:14. 1 Kron. 22:10.
6 En als Hij wederom den eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle Engelen Gods hem aanbidden. Ps. 97:7b.
7 En tot de Engelen zegt Hij wel: Die zijne Engelen maakt geesten, en zijne dienaars eene vlam des vuurs; Ps. 104:4.
8 maar tot den Zoon *zegt Hij*: Uw troon, o God! is in alle eeuwigheid; de schepter uws Koninkrijks is een rechte schepter; Ps. 45:7,8.
9 gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat: daarom heeft u, o God! uw God gezalfd met olie der vreugde boven uwe medegenooten.
10 En: Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken uwer handen; Ps. 102:26-28.
11 déze zullen vergaan, maar Gij blijft altijd; en zij zullen alle als een kleed verouden,
12 en als een dekkleed zult Gij ze inéénrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt dezelfde, en uwe jaren zullen niet ophouden.
13 En tot welken der Engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan mijne rechter*hand*, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten? Ps. 110:1. Matth. 22:44.
14 Zijn ze niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?

HOOFDSTUK 2.

DAAROM moeten wij ons te meer houden aan hetgeen *van ons* gehoord is, opdat wij niet te eeniger tijd doorvloeien.
2 Want indien het woord door de Engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft, Hand. 7:53. Gal. 3:19.
3 hoe zullen wíj ontvlieden, indien wij op zóó groote zaligheid geen acht nemen? Dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen die *hem* gehoord hebben, Hebr. 12:25.
4 God bovendien medegetuigende door teekenen en wonderen en menigerlei krachten, en bedeelingen des Heiligen Geestes naar zijnen wil. Marc. 16:20.
5 Want Hij heeft aan de Engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.
6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mensch dat Gij zijner gedenkt, of des menschen Zoon dat Gij hem bezoekt! Ps. 8:5-7.
7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen, met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen.
8 Alle dingen hebt Gij onder zijne voeten onderworpen. Want daarin dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten dat hem niet onderworpen

zij. Doch nu zien wij nog niet dat hem
alle dingen onderworpen zijn; 1 Cor. 15:27.
9 maar wij zien Jezus met heerlijkheid
en eere gekroond, die een weinig min-
der dan de Engelen geworden was, van-
wege het lijden des doods, opdat hij door
de genade Gods voor allen den dood sma-
ken zoude. Fil. 2:7-9.
10 Want het betaamde Hem, om wel-
ken alle dingen zijn en door welken alle
dingen zijn, dat Hij vele kinderen tot de
heerlijkheid leidende, den oversten Leids-
man hunner zaligheid door lijden zoude
heiligen. Rom. 11:36. Hebr. 5:8, 9.
11 Want èn hij die heiligt èn zij die
geheiligd worden, zijn allen uit één; om
welke oorzaak hij zich niet schaamt hen
broeders te noemen,
12 zeggende: Ik zal uwen naam mij-
nen broederen verkondigen, in het mid-
den der gemeente zal ik U lofzingen;
Ps. 22:23.
13 en wederom: [a]Ik zal mijn betrouwen
op Hem stellen; en wederom: [b]Zie daar,
ik en de kinderen die mij God gegeven
heeft. a 2 Sam. 22:3. b Jes. 8:17, 18.
14 Overmits dan de kinderen des vlee-
sches en bloeds deelachtig zijn, zoo is
hij ook desgelijks derzelve deelachtig ge-
worden, opdat hij door den dood te niet
doen zoude dengene die het geweld des
doods had, dat is den duivel,
15 en verlossen zoude alle degenen die
met vreeze des doods door al *hun* leven
der dienstbaarheid onderworpen waren.
16 Want waarlijk, hij neemt de Enge-
len niet aan, maar hij neemt het zaad
Abrahams aan.
17 Waarom hij in alles den broederen
moest gelijk worden, opdat hij een barm-
hartig en een getrouw Hoogepriester
zoude zijn in de dingen die bij God *te
doen waren,* om de zonden des volks te
verzoenen. Hebr. 4:15, 16.
18 Want in hetgeen hijzelf, verzocht
zijnde, geleden heeft, kan hij dengenen
die verzocht worden, te hulp komen.

HOOFDSTUK 3.

HIEROM, heilige broeders, die der he-
melsche roeping deelachtig zijt, aan-
merkt den Apostel en Hoogepriester onzer
belijdenis, Christus Jezus,
2 die getrouw is dengene die hem ge-
steld heeft, gelijk ook Mozes in geheel
zijn huis was. Num. 12:7.
3 Want deze is zooveel meerder heer-
lijkheid waardig geacht dan Mozes, als
degene die het huis gebouwd heeft, meer-
der eere heeft dan het huis.
4 Want ieder huis wordt van iemand
gebouwd; maar die dit alles gebouwd
heeft, is God.
5 En Mozes is wel getrouw geweest in
geheel zijn huis als een dienaar, tot ge-
getuigenis der dingen die *daarna* ge-
sproken zouden worden, Num. 12:7.
6 maar Christus als de Zoon over zijn
eigen huis; wiens huis wij zijn, indien wij
maar de vrijmoedigheid en den roem der
hope tot het einde toe vast behouden. vs. 14.
7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt:
Heden indien gij zijne stem hoort, Ps. 95:7-11.
8 zoo verhardt uwe harten niet, gelijk
het geschied is in de verbittering ten
dage der verzoeking in de woestijn,
Ex. 17:1-7. Deut. 6:16.
9 alwaar Mij uwe vaderen verzocht heb-
ben; zij hebben Mij beproefd, en hebben
mijne werken gezien, veertig jaren lang.
10 Daarom was Ik vertoornd over dat
geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met
het hart, en zij hebben mijne wegen niet
gekend.
11 Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen
toorn: Indien zij in mijne rust zullen in-
gaan! Num. 14:23.
12 Ziet toe, broeders, dat niet te eeniger
tijd in iemand van u zij een boos on-
geloovig hart, om af te wijken van den
levenden God;
13 maar vermaant elkander te allen
dage, zoolang als het heden genaamd
wordt, opdat niet iemand uit u verhard
worde door de verleiding der zonde.
14 Want wij zijn Christus deelachtig
geworden, zoo wij namelijk het beginsel
van dezen vasten grond tot het einde
toe vast behouden, vs. 6.
15 terwijl daar gezegd wordt: Heden
indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt
uwe harten niet, gelijk in de verbittering
geschied is. Ps. 95:7, 8.
16 Want sommigen als zij die gehoord
hadden, hebben *Hem* verbitterd, doch niet
allen die uit Egypte door Mozes uitge-
gaan zijn.
17 Over welke nu is Hij vertoornd ge-
weest veertig jaren? Was het niet over
degenen die gezondigd hadden, welker
lichamen gevallen zijn in de woestijn?
Num. 14:32, 33. 1 Cor. 10:5.

18 En welken heeft Hij gezworen dat
zij in zijne rust niet zouden ingaan, anders dan dengenen die ongehoorzaam geweest waren?
19 En wij zien dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege *hun* ongeloof.

HOOFDSTUK 4.

LAAT ons dan vreezen, dat niet te eeniger tijd, de belofte van in zijne rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.
2 Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het Woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen die het gehoord hebben.
3 Want wij die geloofd hebben, gaan in de rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen toorn: Indien zij zullen ingaan in mijne rust! hoewel *zijne* werken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren. Ps. 95:11.
4 Want Hij heeft ergens van den zevenden *dag* aldus gesproken: En God heeft op den zevenden dag van alle zijne werken gerust. Gen. 2:2. Exod. 20:11; 31:17.
5 En in deze *plaats* wederom: Indien zij in mijne rust zullen ingaan!
6 Dewijl dan blijft, dat sommigen in die *rust* ingaan, en degenen wien het Evangelie het eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn vanwege de ongehoorzaamheid, Hebr. 3:19.
7 zoo bepaalt Hij wederom een zekeren dag, *namelijk* heden, door David zeggende zoo langen tijd daarna (gelijkerwijs gezegd is): Heden indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet. Hebr. 3:15. Ps. 95:7, 8.
8 Want indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, zoo had Hij daarna niet gesproken van eenen anderen dag.
9 Er blijft dan eene rust over voor het volk Gods.
10 Want die ingegaan is in zijne rust, die heeft zelf óók van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne.
11 Laat ons dan ons benaarstigen om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongeloovigheid valle.
12 Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat dóór tot de verdeeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten,
13 en daar is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de oogen desgenen met welken wij te doen hebben. Ps. 139:1-4.
14 Dewijl wij dan eenen grooten Hoogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, *namelijk* Jezus den Zoon Gods, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden. Hebr. 3:1; 8:1.
15 Want wij hebben geen Hoogepriester die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, *doch* zonder zonde. Hebr. 2:17, 18; 5:2.
16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Hebr. 10:22.

HOOFDSTUK 5.

WANT alle Hoogepriester uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de zaken die bij God *tedoen zijn*, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden; Hebr. 8:3.
2 die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is. Lev. 5:18. Hebr. 4:15.
3 En om dier *zwakheid* wil moet hij, gelijk voor het volk, alzóó ook voor zichzelven offeren voor de zonden. Lev. 16:6. Hebr. 7:27.
4 En niemand neemt zichzelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt gelijkerwijs als Aäron. Exod. 28:1.
5 Alzóó ook heeft Christus zichzelven niet verheerlijkt om Hoogepriester te worden, maar die tot hem gesproken heeft: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd; Ps. 2:7. Hebr. 1:5.
6 gelijk Hij ook op eene andere *plaats* zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening Melchizédeks. Ps. 110:4. Hebr. 7:17.
7 Die in de dagen zijns vleesches, gebeden en smeekingen tot dengene die hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreeze Matth. 26:39.
8 hoewel hij de Zoon was, *nochtans* ge-

hoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen
hij heeft geleden; Fil. 2:8.
9 en geheiligd zijnde, is hij allen die
hem gehoorzaam zijn, eene oorzaak der
eeuwige zaligheid geworden,
10 en is van God genaamd een Hooge-
priester naar de ordening Melchizédeks.
11 Van denwelke wij hebben vele din-
gen, en zwaar om te verklaren, te zeggen;
dewijl gij traag om te hooren gewor-
den zijt.
12 Want gij, daar gij leeraars behoor-
det te zijn vanwege den tijd, hebt weder-
om van noode dat men u leere welke de
eerste beginselen zijn der woorden Gods;
en gij zijt geworden *als* die melk van
noode hebben en niet vaste spijze. 1 Cor. 3:2.
13 Want een iegelijk die der melk deel-
achtig is, die is onervaren in het Woord
der gerechtigheid, want hij is een kind.
14 Maar der volmaakten is de vaste spij-
ze, die door de gewoonte de zinnen geoe-
fend hebben tot onderscheiding beide des
goeds en des kwaads.

HOOFDSTUK 6.

DAAROM, nalatende het beginsel der
leer van Christus, laat ons tot de vol-
maaktheid voortvaren, niet wederom leg-
gende het fundament van de bekeering van
doode werken, en van het geloof in God,
2 van de leer der doopen, en van de op-
legging der handen, en van de opstanding
der dooden, en van het eeuwig oordeel.
3 En dit zullen wij *ook* doen, indien
God het toelaat.
4 Want het is onmogelijk, degenen die
ééns verlicht geweest zijn, en de hemel-
sche gave gesmaakt hebben, en des Hei-
ligen Geestes deelachtig geworden zijn,
Hebr. 10:26. 2 Petr. 2:20, 21.
5 en gesmaakt hebben het goede Woord
Gods en de krachten der toekomende
eeuw,
6 en afvallig worden, *die zeg ik* weder-
om te vernieuwen tot bekeering, als welke
zichzelven den Zoon Gods wederom krui-
sigen en openlijk te schande maken.
7 Want de aarde die den regen menig-
maal op haar komende, indrinkt, en be-
kwaam kruid voortbrengt voor degenen
door welke zij ook gebouwd wordt, die
ontvangt zegen van God;
8 maar die doornen en distelen draagt,
die is verwerpelijk en nabij de vervloe-
king, welker einde is tot verbranding.
9 Maar, geliefden, wij verzekeren ons
aangaande u betere dingen, en met de zalig-
heid gevoegd, hoewel wij alzóó spreken.
10 Want God is niet onrechtvaardig, dat
Hij uw werk zoude vergeten, en den arbeid
der liefde die gij aan zijnen naam be-
wezen hebt, als die de heiligen gediend
hebt en *nog* dient. Hebr. 10:34. Matth. 25:40.
11 Maar wij begeeren, dat een iegelijk
van u dezelfde naarstigheid bewijze tot
de volle verzekerdheid der hoop, tot het
einde toe;
12 opdat gij niet traag wordt, maar na-
volgers zijt dergenen die door geloof en
lankmoedigheid de beloftenissen beërven.
13 Want als God aan Abraham de be-
lofte deed, dewijl Hij bij niemand die
meerder was, had te zweren, zoo zwoer
Hij bij Zichzelven, Gen. 22:16, 17.
14 zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik
u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik
u vermenigvuldigen.
15 En alzóó, lankmoediglijk verwacht
hebbende, heeft hij de belofte verkregen.
16 Want de menschen zweren wel bij
den meerdere *dan zij zijn*, en de eed tot
bevestiging is denzelven een einde van
alle tegenspreking;
17 waarin God, willende den erfgenamen
der beloftenis overvloediger bewijzen de
onveranderlijkheid zijns raads, met eenen
eed daartusschen is gekomen;
18 opdat wij door twee onveranderlijke
dingen, in welke het onmogelijk is dat
God liege, eene sterke vertroosting zouden
hebben, *wij namelijk* die de toevlucht
genomen hebben om de voorgestelde hope
vast te houden;
19 welke wij hebben als een anker der
ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in
het binnenste des voorhangsels, Hebr. 9:24.
20 waar de voorlooper voor ons is in-
gegaan, *namelijk* Jezus, naar de ordening
Melchizédeks een Hoogepriester geworden
zijnde in der eeuwigheid.
Joh. 14:2, 3. Hebr. 5:6, 10.

HOOFDSTUK 7.

WANT deze Melchizédek was Koning
van Salem, een Priester des allerhoog-
sten Gods, die Abraham tegemoet ging als
hij wederkeerde van het verslaan der Ko-
ningen, en hem zegende; Gen. 14:18-20.
2 aan welken ook Abraham van alles
de tiende deelde; die vooreerst overgezet
wordt: Koning der gerechtigheid, en daarna

ook was een Koning van Salem, hetwelk
is een Koning des vredes;
3 zonder vader, zonder moeder, zonder
geslachtrekening, noch begin der dagen
noch einde des levens hebbende; maar
den Zone Gods gelijk geworden zijnde,
blijft hij een Priester in eeuwigheid.
4 Aanmerkt nu hoe groot deze geweest
is, aan denwelke ook Abraham, de Patriarch,
tiende gegeven heeft uit den buit.
5 En die uit de kinderen van Levi het
Priesterschap ontvangen, hebben wel bevel
om tiende te nemen van het volk naar
de wet, dat is van hunne broederen,
hoewel die uit de lendenen Abrahams
voortgekomen zijn; Num. 18:21.
6 maar hij die *zijne* geslachtrekening
uit hen niet heeft, die heeft van Abraham
tiende genomen, en hem die de beloftenissen
had, heeft hij gezegend.
7 Nu zonder eenig tegenspreken, hetgeen
minder is, wordt gezegend van hetgeen
meerder is.
8 En hier nemen wel tienden de menschen
die sterven, maar aldaar *neemt ze*
die, van welken getuigd wordt dat hij
leeft. Ps. 110:4.
9 En om zoo te spreken, ook Levi, die
tienden neemt, heeft door Abraham tiende
gegeven;
10 want hij was nog in de lendenen
des vaders, als hem Melchizédek tegemoet
ging.
11 Indien dan nu de volkomenheid door
het Levietische Priesterschap ware (want
onder hetzelve heeft het volk de wet
ontvangen), wat nood was het nog, dat
een ander Priester naar de ordening
Melchizédeks zoude opstaan, en die niet
zoude gezegd worden te zijn naar de
ordening Aärons? vs. 19.
12 Want het Priesterschap veranderd
zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk
verandering der wet.
13 Want hij van wien deze dingen gezegd
worden, behoort tot een anderen
stam, van welken niemand zich tot het
altaar begeven heeft.
14 Want het is openbaar dat onze Heere
uit Juda gesproten is, aangaande welken
stam Mozes niets gesproken heeft van het
Priesterschap. Matth. 1:1. Openb. 5:5.
15 En *dit* is nog veel meer openbaar,
zoo er naar de gelijkenis van Melchizédek
een ander Priester opstaat, Hebr. 6:20.
16 die *dit* niet naar de wet des vleeschelijken
gebods is geworden, maar naar de
kracht des onvergankelijken levens.
17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester
in der eeuwigheid naar de ordening Melchizédeks.
Ps. 110:4.
18 Want de vernietiging van het voorgaande
gebod geschiedt om deszelfs zwakheids
en onprofijtelijkheids wil;
19 want de wet heeft geen ding volmaakt,
maar de aanleiding van eene betere
hoop, door welke wij tot God genaken.
Hebr. 10:1. Rom. 8:3.
20 En voor zooveel het niet zonder eedzwering
is geschied (want génen zijn wel
zonder eedzwering Priesters geworden,
21 maar déze met eedzwering door dien,
die tot hem gezegd heeft: De Heere heeft
gezworen, en het zal Hem niet berouwen:
Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar
de ordening Melchizédeks): Ps. 110:4.
22 van een zooveel beter verbond is Jezus
borg geworden. Hebr. 8:6.
23 En génen zijn wel vele Priesters geworden,
omdat zij door den dood verhinderd
werden altijd te blijven;
24 maar déze, omdat hij in eeuwigheid
blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap,
25 waarom hij ook volkomenlijk kan zalig
maken degenen die door hem tot God
gaan; alzoo hij altijd leeft om voor hen
te bidden. 1 Joh. 2:1. Rom. 8:34c.
26 Want zoodanig een Hoogepriester betaamde
ons, heilig, onnoozel, onbesmet,
afgescheiden van de zondaren, en hooger
dan de hemelen geworden; Hebr. 4:14.
27 dien het niet alle dagen noodig was,
gelijk den Hoogepriesters, eerst voor zijne
eigene zonden slachtofferen op te offeren,
daarna *voor de zonden* des volks; want
dat heeft hij éénmaal gedaan, als hij zichzelven
opgeofferd heeft.
Lev. 16:6. Hebr. 5:3; 9:25, 26.
28 Want de wet stelt tot Hoogepriesters
menschen die zwakheid hebben; maar
het woord der eedzwering die na de wet
is *gevolgd, stelt* den Zoon die in der eeuwigheid
geheiligd is.

HOOFDSTUK 8.

DE hoofdsom nu der dingen waarvan wij
spreken, is, *dat* wij hebben zoodanigen
Hoogepriester, die gezeten is aan de rechter*hand*
van den troon der Majesteit in
de hemelen, Hebr. 1:3.
2 een bedienaar des heiligdoms, en des

waren Tabernakels, welken de Heere heeft opgericht, en geen mensch. Hebr. 9:11.

3 Want een iegelijk Hoogepriester wordt gesteld om gaven en slachtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was dat ook deze iets had, dat hij zoude offeren.
Hebr. 5:1.

4 Want indien hij op aarde ware, zoo zoude hij zelfs geen Priester zijn, dewijl daar Priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;

5 [a] welke het voorbeeld en de schaduw der hemelsche dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den Tabernakel volmaken zoude. Want zie, [b] zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is. a Hebr. 10:1. Col. 2:17.
b Exod. 25:40; 26:30. Hand. 7:44.

6 En nu heeft hij zooveel uitnemender bediening gekregen, als hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
Hebr. 7:22; 12:24.

7 Want indien dat eerste *verbond* onberispelijk geweest ware, zoo zoude voor het tweede geene plaats gezocht zijn geweest.

8 Want *hen* berispende zegt Hij tot hen: Zie, de dagen komen, spreekt de Heere, en Ik zal over het huis Israëls en over het huis van Juda één nieuw verbond oprichten, Jer. 31:31-34.

9 niet naar het verbond dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb ten dage als Ik hen bij de hand nam om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit mijn verbond niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere.

10 Want dit is het verbond dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal mijne wetten in hun verstand geven, en in hunne harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.

11 En zij zullen niet leeren een iegelijk zijnen naaste en een iegelijk zijnen broeder, zeggende: Ken den Heere; want zij zullen Mij allen kennen, van den kleine onder hen tot den groote onder hen;

12 want Ik zal hunne ongerechtigheden genadig zijn, en hunne zonden en hunne overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken.

13 Als Hij zegt: Een nieuw *verbond*, zoo heeft Hij het eerste oud gemaakt: wat nu oud gemaakt is en verouderd, is nabij de verdwijning.

HOOFDSTUK 9.

ZOO had dan wel ook het eerste *verbond* rechten des *Gods*dienstes, en het wereldlijk heiligdom.

2 Want de Tabernakel was toebereid, *namelijk* de eerste (in welken was de kandelaar en de tafel en de toonbrooden) welke genaamd wordt het heilige;
Exod. 25:9, 31. Lev. 24:5, 6.

3 maar achter het tweede voorhangsel was de Tabernakel, genaamd het heilige der heiligen,

4 hebbende een gouden wierookvat, en de Ark des verbonds alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik daar het Manna in was, en de staf Aärons die gebloeid had, en de tafelen des verbonds.
Exod. 16:33; 25:10, 11; 34:29. Num. 17:10.

5 En boven over deze *Ark* waren de cherubs der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden: van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen. Exod. 25:18.

6 Deze dingen nu aldus toebereid zijnde, zoo gingen wel de Priesters in den eersten Tabernakel te allen tijde om de *Gods*diensten te volbrengen;

7 maar in den tweeden *Tabernakel ging* alleen de Hoogepriester éénmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zichzelven en *voor* des volks misdaden:
Exod. 30:10.

8 *waarmede* de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heiligdoms nog niet openbaar gemaakt was zoolang de eerste Tabernakel nog stand had,

9 welke was eene afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengene die den dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten, Hebr. 10:1.

10 *bestaande* alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wasschingen, en rechtvaardigmakingen des vleesches, tot op den tijd der verbetering opgelegd.

11 Maar Christus de Hoogepriester der toekomende goederen gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakteren Tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel, Hebr. 8:2.

12 noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed,

éénmaal ingegaan in het heiligdom, eene
eeuwige verlossing teweeggebracht heb-
bende. vs. 26. Hand. 20:28.
13 Want indien het bloed der stieren en
bokken, en de asch der jonge koe bespren-
gende de onreinen, *hen* heiligt tot de rei-
nigheid des vleesches: Hebr. 10:4. Num. 19.
14 hoeveel te meer zal het bloed van
Christus, die door den eeuwigen Geest
zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd
heeft, uw geweten reinigen van doode
werken, om den levenden God te dienen.
Tit. 2:14.
15 En dáárom is hij de Middelaar des
nieuwen testaments, opdat, de dood *daar-
tusschen* gekomen zijnde tot verzoening
der overtredingen die onder het eerste
testament waren, degenen die geroepen
zijn, de beloftenis der eeuwige erve ont-
vangen zouden.
16 Want waar een testament is, daar is
het noodzaak dat de dood des testament-
makers *tusschen*kome;
17 want een testament is vast in de
dooden, dewijl het nog geen kracht heeft
wanneer de testamentmaker leeft: Gal. 3:15.
18 waarom ook het eerste niet zonder
bloed is ingewijd. Exod. 24:6-8.
19 Want als alle de geboden naar de
wet van Mozes tot al het volk uitge-
sproken waren, nam hij het bloed der
kalveren en bokken, met water en pur-
peren wol en hysop, en besprengde beide
het boek zelf en al het volk,
20 zeggende: Dit is het bloed des tes-
taments hetwelk God aan ulieden heeft
geboden.
21 En hij besprengde desgelijks ook den
Tabernakel en alle de vaten van den
dienst met het bloed. Lev. 8:15.
22 En alle dingen bijna worden door
bloed gereinigd naar de wet, en zonder
bloedstorting geschiedt geene vergeving.
Lev. 17:11.
23 Zoo was het dan noodzaak, dat wel
de voorbeeldingen der dingen die in de
hemelen zijn, door deze dingen gereinigd
werden, maar de hemelsche dingen zelve
door betere offeranden dan deze.
24 Want Christus is niet ingegaan in
het heiligdom dat met handen gemaakt
is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware,
maar in den hemel zelven, om nu te ver-
schijnen voor het aangezicht Gods voor
ons. Hebr. 7:25; 8:2.
25 Noch ook opdat hij zichzelven dik-
wijls zoude opofferen, gelijk de Hooge-
priester alle jaar in het heiligdom ingaat
met vreemd bloed vs. 7.
26 (anders had hij dikwijls moeten lijden
van de grondlegging der wereld af); maar nu
is hij éénmaal in de voleinding der eeuwen
geopenbaard, om de zonde te niet te doen
door zijns zelfs offerande. Hebr. 7:27.
27 En gelijk het den menschen gezet is
éénmaal te sterven, en daarna het oordeel,
28 alzóó ook Christus, éénmaal geofferd
zijnde om veler zonden weg te nemen,
zal ten anderen male zonder zonden ge-
zien worden van degenen die hem ver-
wachten tot zaligheid. 1 Petr. 2:24.

HOOFDSTUK 10.

WANT de wet, hebbende eene schaduw
der toekomende goederen, niet het
beeld zelf der zaken, kan met dezelfde
offeranden, die zij alle jaren gedurig op-
offeren, nimmermeer heiligen degenen die
daar toegaan: Hebr. 8:5. Col. 2:17.
2 anderszins zouden zij opgehouden heb-
ben geofferd te worden, omdat degenen
die den dienst pleegden geen geweten
meer zouden hebben der zonden, éénmaal
gereinigd geweest zijnde,
3 maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaren
weder gedachtenis der zonden.
4 Want het is onmogelijk dat het bloed
van stieren en bokken de zonden wegneme.
5 Daarom komende in de wereld, zegt
hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet
gewild, maar Gij hebt mij het lichaam
toebereid; Ps. 40:7-9.
6 brandofferen en *offer* voor de zonde
hebben U niet behaagd;
7 toen sprak ik: Zie, ik kom (in het
begin des boeks is van mij geschreven)
om uwen wil te doen, o God!
8 Als hij te voren gezegd had: Slacht-
offer en offerande en brandoffers en *offer*
voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch
hebben U behaagd (dewelke naar de wet
geofferd worden),
9 toen sprak hij: Zie, ik kom om uwen
wil te doen, o God! Hij neemt het eer-
ste weg, om het tweede te stellen.
10 In welken wil wij geheiligd zijn door
de offerande des lichaams van Jezus Chris-
tus éénmaal *geschied*. vs. 14; Hebr. 9:12.
11 En een iegelijk Priester stond wel
alle dagen dienende, en dezelfde slacht-
offeren dikwijls offerende, die de zonden
nimmermeer kunnen wegnemen; vs. 4.

12 maar deze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechter*hand* Gods,

Hebr. 1:13; 12:2*b*. Ps. 110:1.

13 voorts verwachtende totdat zijne vijanden gesteld worden tot een voetbank zijner voeten.

14 Want met ééne offerande heeft hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.

15 En de Heilige Geest getuigt het ons óók.

16 Want nadat hij te voren gezegd had: Dit is het verbond dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal mijne wetten geven in hunne harten, en Ik zal die inschrijven in hunne verstanden; Hebr. 8:10-12. Jer. 31:33, 34.

17 en hunne zonden en hunne ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.

18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geene offerande meer voor de zonde.

19 Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, Ef. 3:12.

20 op eenen verschen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is *door* zijn vleesch,

Hebr. 9:11, 12.

21 en *dewijl wij hebben* eenen grooten Priester over het Huis Gods,

22 zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten gereinigd zijnde van het kwade geweten, en het lichaam gewasschen zijnde met rein water; Hebr. 4:16; 9:14.

23 laat ons de onwankelbare belijdenis der hope *vast*houden (want die het beloofd heeft, is getrouw);

24 en laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;

25 en laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar *elkander* vermanen: en *dat* zooveel te meer als gij ziet dat de dag nadert. vs. 37.

26 Want zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft daar geen slachtoffer meer over voor de zonden,

Hebr. 6:4-6; 12:18-29.

27 maar eene schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.

28 Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen;

Num. 35:30. Deut. 17:6; 19:15.

29 hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon Gods vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?

30 Want wij kennen Hem die gezegd heeft: Mijne is de wrake, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En wederom: De Heere zal zijn volk oordeelen.

Deut. 32:35, 36. Rom. 12:19.

31 Vreeselijk is het, te vallen in de handen des levenden Gods.

32 Doch gedenkt der vorige dagen, in dewelke nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen,

33 ten deele als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt, en ten deele als gij gemeenschap gehad hebt met degenen die alzoo behandeld werden.

34 Want gij hebt ook over mijne banden medelijden gehad, en de rooving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende dat gij hebt in uzelve een beter en blijvend goed in de hemelen.

Matth. 5:12; 6:20.

35 Werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, welke eene groote vergelding des loons heeft.

36 Want gij hebt lijdzaamheid van noode opdat gij, den wil Gods gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen. Luc. 21:19.

37 Want nog een zeer weinig *tijds, en* hij die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Hab. 2:3, 4.

38 Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven: en zoo *iemand* zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen. Rom. 1:17*b*.

39 Maar wij zijn niet van degenen die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen die gelooven tot behoudenis der ziel.

HOOFDSTUK 11.

HET geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, *en* een bewijs der zaken die men niet ziet.

Rom. 4:20, 21. 2 Cor. 5:7.

2 Want door hetzelve hebben de ouden getuigenis bekomen.

3 Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzoo dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden. Gen. 1:1. Neh. 9:6. Ps. 33:6.

4 Door het geloof heeft Abel eene meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft dat hij rechtvaardig was, alzoo God over zijne gaven getuigenis gaf; en door dat *geloof* spreekt hij nog nadat hij gestorven is. Gen. 4:4.

5 Door het geloof is Henoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zoude zien, en hij werd niet gevonden, daarom dat God hem weggenomen had. Want vóór zijne wegneming heeft hij getuigenis gehad dat hij Gode behaagde. Gen. 5:24.

6 Maar zonder geloof is het onmogelijk *Gode* te behagen. Want die tot God komt, moet gelooven dat Hij is, en een belooner is dergenen die Hem zoeken.

7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde aangaande de dingen die nog niet gezien werden, *en* bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke *ark* hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid die naar het geloof is. 6:22; 7:5.

8 Door het geloof is Abraham geroepen zijnde, gehoorzaam geweest om uit te gaan naar de plaats die hij tot een erfdeel ontvangen zoude, en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zoude. Gen. 12:4. Neh. 9:7.

9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd *land*; en heeft in tabernakelen gewoond, met Isaäk en Jakob die medeërfgenamen waren derzelfde belofte; Gen. 12:8.

10 want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. vs. 16.

11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen om zaad te geven, en boven den tijd *haars* ouderdoms heeft zij gebaard, overmits zij Hem getrouw heeft geacht die het beloofd had. Gen. 21:1.

12 Daarom zijn ook van éénen, en dat eenen verstorvene, *zoovelen* in menigte geboren als de sterren des hemels, en als het zand dat aan den oever der zee is hetwelk ontallijk is. Gen. 15:5; 22:17. Deut. 10:22. Neh. 9:23. Rom. 4:18-21.

13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Gen. 23:4.

14 Want die zulke dingen zeggen, betoonen klaarlijk dat zij een vaderland zoeken.

15 En indien zij aan dat *vaderland* gedacht hadden van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben om weder te keeren;

16 maar nu zijn zij begeerig naar een beter, dat is naar het hemelsche. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun eene stad bereid. vs. 10. Exod. 3:6.

17 Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Isaäk geofferd, en hij die de beloften ontvangen had, heeft *zijnen* eeniggeborene geofferd Gen. 22:1vv.

18 (tot denwelke gezegd was: In Isaäk zal u het zaad genaamd worden), overleggende dat God machtig was *hem* ook uit de dooden te verwekken; Gen. 21:12b. Rom. 9:7.

19 waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.

20 Door het geloof heeft Isaäk *zijne zonen* Jakob en Esau gezegend aangaande toekomende dingen. Gen. 27:28, 29, 39, 40.

21 Door het geloof heeft Jakob stervende een iegelijk der zonen Jozefs gezegend en heeft aangebeden, *leunende* op het opperste van zijnen staf. Gen. 47:31; 48:15, 16.

22 Door het geloof heeft Jozef stervende gemeld van den uitgang der kinderen Israëls, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente. Gen. 50:24. Exod. 13:19.

23 Door het geloof werd Mozes toen hij geboren was, drie maanden lang van zijne ouders verborgen, overmits zij zagen dat het kindeken schoon was; en zij vreesden het gebod des Konings niet. Exod. 2:2. Hand. 7:20

24 Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden;

25 verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben,

26 achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de

schatten in Egypte; want hij zag op de
vergelding des loons.
27 Door het geloof heeft hij Egypte
verlaten, niet vreezende den toorn des
Konings, want hij hield zich vast als
ziende den Onzienlijke.
28 Door het geloof heeft hij het Pascha
uitgericht, en de besprenging des bloeds,
opdat de verderver der eerstgeborenen
hen niet raken zoude. Exod. 12:1-27.
29 Door het geloof zijn zij de Roode
zee doorgegaan als door het droge; het-
welk de Egyptenaars *óók* beproevende,
zijn verdronken. Exod. 14:22-28.
30 Door het geloof zijn de muren van
Jericho gevallen, als ze tot zeven dagen
toe omringd waren geweest. Joz. 6:20.
31 Door het geloof is Rachab de hoer
niet omgekomen met de ongehoorzamen,
als zij de verspieders met vrede had ont-
vangen. Joz. 6:17, 23.
32 En wat zal ik nog *meer* zeggen?
Want de tijd zal mij ontbreken, zoude
ik verhalen van Gideon, en Barak, en
Simson, en Jefta, en David, en Samuël,
en de Profeten;
33 welke door het geloof koninkrijken
hebben overwonnen, gerechtigheid geoe-
fend, de beloftenissen verkregen, de mui-
len der leeuwen toegestopt, Dan. 6:23.
34 de kracht des vuurs hebben uitge-
bluscht, de scherpte des zwaards zijn ont-
vloden, uit zwakheid krachten hebben
gekregen, in den krijg sterk geworden
zijn, heirlegers der vreemden op de vlucht
hebben gebracht; Dan. 3:25.
35 de vrouwen hebben hare dooden uit
de opstanding *weder*gekregen; en anderen
zijn uitgerekt geworden, de *aangebodene*
verlossing niet aannemende, opdat zij eene
betere opstanding verkrijgen zouden;
36 en anderen hebben bespottingen en
geeselingen geleden, en ook banden en
gevangenis;
37 zijn gesteenigd geworden, in stuk-
ken gezaagd, verzocht, door het zwaard
ter dood gebracht, hebben gewandeld in
schaapsvellen *en* in geitenvellen, verlaten,
verdrukt, kwalijk behandeld zijnde
38 (welker de wereld niet waardig was),
hebben in woestijnen gedoold en *op* bergen
en *in* spelonken en *in* de holen der aarde.
39 En deze allen hebbende door het
geloof getuigenis gehad, hebben de be-
lofte niet verkregen, vs. 13.
40 alzoo God wat beters over ons voor-
zien had, opdat zij zonder ons niet zou-
den volmaakt worden.

HOOFDSTUK 12.

DAAROM dan ook, alzoo wij zoo groot
eene wolk der getuigen rondom ons
hebben liggende, laat ons afleggen allen
last en de zonde die *ons* lichtelijk omringt,
en laat ons met lijdzaamheid loopen de
loopbaan die ons voorgesteld is.
1 Cor. 9:24. 2 Tim. 4:7, 8.
2 ziende op den oversten Leidsman en
Voleinder des geloofs Jezus, dewelke voor
de vreugde die hem voorgesteld was, het
kruis heeft verdragen, en schande veracht,
en is gezeten aan de rechter*hand* van
den troon Gods. Hebr. 1:3.
3 Want aanmerkt dezen, die zoodanig
een tegenspreken van de zondaren tegen
zich heeft verdragen, opdat gij niet ver-
flauwt en bezwijkt in uwe zielen.
4 Gij hebt nog ten bloede toe niet
tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
5 en gij hebt vergeten de vermaning,
die tot u als tot zonen spreekt: Mijn
zoon, acht niet klein de kastijding des
Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem
bestraft wordt. Job 5:17. Spr. 3:11, 12.
6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt
Hij, en Hij geeselt een iegelijken zoon
dien Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding verdraagt, zoo
gedraagt zich God jegens u als zonen; (want
wat zoon is er dien de vader niet kastijdt?)
8 maar indien gij zonder kastijding zijt,
welke allen deelachtig zijn geworden, zoo
zijt gij dan bastaarden en niet zonen,
9 Voorts, wij hebben de vaders onzes
vleesches wel tot kastijders gehad, en wij
ontzagen ze: zullen wij *dan* niet veel
meer den Vader der geesten onderwor-
pen zijn, en leven?
10 Want génen hebben *ons* wel voor een
korten tijd, naardat het hun goeddacht,
gekastijd, maar déze kastijdt *ons* tot *ons*
nut, opdat wij zijner heiligheid zouden
deelachtig worden. 1 Petr. 1:6, 7. Rom. 5:3-5.
11 En alle kastijding, als die tegen-
woordig is, schijnt geene *zaak* van vreugde
maar van droefheid te zijn; doch daarna
geeft zij van zich eene vreedzame vrucht
der gerechtigheid dengenen die door de-
zelve geoefend zijn.
12 Daarom richt weder òp de trage
handen en de slappe knieën, Jes. 35:3.
13 en maakt rechte paden voor uwe

voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veelmeer genezen worde. Spr. 4:26.

14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal: Rom. 12:18.

15 toeziende dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet eenige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make, en door dezelve velen ontreinigd worden. Deut. 29:18*b*.

16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige gelijk Esau, die om éene spijze het recht van zijne eerstgeboorte weggaf. Gen. 25:29-34.

17 Want gij weet, dat hij ook daarna de zegening willende beërven, verworpen werd; want hij vond geene plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht. Gen. 27:38.

18 Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, Hebr. 10:26-31. Exod. 19:17, 18. Deut. 4:11.

19 en tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden, welke die ze hoorden, baden dat het woord tot hen niet meer zoude gedaan worden Deut. 5:24, 25.

20 (want zij konden niet dragen hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gesteenigd of met een pijl doorschoten worden; Exod. 19:12, 13.

21 en Mozes, zóó vreeselijk was het gezicht, zeide: Ik ben gansch bevreesd en bevende); Deut. 9:19.

22 maar gij zijt gekomen tot den berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelsche Jeruzalem en de vele duizenden der Engelen, Openb. 14:1; 21:10.

23 tot de algemeene vergadering, en de gemeente der eerstgeborenen die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen, Luc. 10:20*b*.

24 en tot den Middelaar des nieuwen testaments Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel. 1 Petr. 1:2. Gen. 4:10.

25 Ziet toe dat gij dien die spreekt, niet verwerpt; want indien dézen niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer *zullen* wij niet *ontvlieden*, zoo wij ons van dien afkeeren die van de hemelen *is*; Hebr. 2:2, 3.

26 wiens stem toen de aarde bewoog, maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: Nog éénmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde maar ook den hemel. Hagg. 2:7.

27 En dit *woord*: Nog éénmaal, wijst áán de verandering der beweeglijke dingen als welke gemaakt waren; opdat blijven zouden de dingen die niet beweeglijk zijn.

28 Daarom alzoo wij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade *vast*houden, door dewelke wij welbehaaglijk God mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.

29 Want onze God is een verterend vuur. Ex. 24:17. Deut. 4:24.

HOOFDSTUK 13.

DAT de broederlijke liefde blijve. Rom. 12:10.

2 Vergeet de herbergzaamheid niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend Engelen geherbergd. Rom. 12:13. Gen. 18 en 19.

3 Gedenkt der gevangenen, alsof gij medegevangen waart, *en* dergenen die kwalijk behandeld worden, alsof gij ook zelve in het lichaam *kwalijk behandeld* waart. Matth. 25:36.

4 Het huwelijk *is* eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordeelen.

5 [a] *Uw* wandel zij zonder geldgierigheid, en zijt vergenoegd met het tegenwoordige; want Hij heeft gezegd: [b] Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten.

a 1 Tim. 6:8, 10. *b* Deut. 31:6. Joz. 1:5*b*.

6 Zoodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heere is mij een helper, en ik zal niet vreezen wat mij een mensch zal doen. Ps. 56:12; 118:6.

7 Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; *en* volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van *hunnen* wandel.

8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

9 Wordt niet omgevoerd met verscheiden en vreemde leeringen; want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijzen, door welke geen nuttigheid bekomen hebben die *daarin* gewandeld hebben. Efez. 4:14. Rom. 14:17.

10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten die den Tabernakel dienen.

11 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom

door den Hoogepriester, derzelver lichamen werden verbrand buiten de legerplaats. Lev. 4:12; 16:27.
12 Daarom heeft ook Jezus, opdat hij door zijn eigen bloed het volk zoude heiligen, buiten de poort geleden. Joh.19:17,18.
13 Zoo laat ons dan tot hem uitgaan buiten de legerplaats, zijne smaadheid dragende. Hebr. 11:26.
14 Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende. Hebr. 11:10, 14, 16; 12:22.
15 Laat ons dan door hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen die zijnen naam belijden.
16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zoodanige offeranden heeft God een welbehagen. Fil. 4:18.
17 Zijt uwen voorgangeren gehoorzaam en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen: opdat zij dat doen mogen met vreugde, en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig. 1 Thess. 5:12, 13.
18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen dat wij een goed geweten hebben, als die in alles eerlijk willen wandelen.
19 En ik bid *u* te meer dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.
20 De God nu des vredes, die den grooten Herder der schapen door het bloed des eeuwigen testaments uit de dooden heeft wedergebracht, *namelijk* onzen Heere Jezus Christus, Hebr. 9:12. 1 Petr. 5:10.
21 die volmake u in alle goed werk, opdat gij zijnen wil moogt doen: werkende in u hetgeen voor Hem welbehaaglijk is door Jezus Christus, denwelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
22 Doch ik bid u, broeders, verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in 't kort geschreven.
23 Weet dat de broeder Timótheüs losgelaten is, met welken (zoo hij haast komt) ik u zal zien.
24 Groet alle uwe voorgangeren en alle de heiligen. U groeten die van Italië zijn.
25 De genade zij met u allen. Amen.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JACOBUS.

HOOFDSTUK 1.

JACOBUS, een dienstknecht Gods en des Heeren Jezus Christus, aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn, zaligheid. 1 Petr. 1:1.
2 Acht het voor groote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingen valt, Luc. 6:22.
3 wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt. Rom. 5:3. 1 Petr. 1:7.
4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk. Matth. 5:48.
5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij *ze* van God begeere, die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt: en zij zal hem gegeven worden. Spr. 2:6.
6 Maar dat hij *ze* begeere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is eene bare der zee gelijk, die van den wind gedreven en op- en neergeworpen wordt. Matth. 21:21.
7 Want die mensch meene niet dat hij iets ontvangen zal van den Heere.
8 Een dubbelhartig man *is* ongestadig in alle zijne wegen.
9 Maar de broeder die nederig is, roeme in zijne hoogheid,
10 en de rijke in zijne vernedering, want hij zal als eene bloem van het gras voorbijgaan.
11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor gemaakt, en zijne bloem is afgevallen, en de schoone gedaante haars aanschijns is vergaan: alzóó zal ook de rijke in zijne wegen verwelken. Jes. 40:6, 7. 1 Petr. 1:24.
12 Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zoo zal hij de kroon des levens ont-

vangen, welke de Heere beloofd heeft
dengenen die Hem liefhebben.
Jac. 5:11. 2 Tim. 4:8.
13 Niemand als hij verzocht wordt,
zegge: Ik word van God verzocht; want
God kan niet verzocht worden met het
kwade, en Hijzelf verzoekt niemand.
14 Maar een iegelijk wordt verzocht
als hij van zijne eigene begeerlijkheid
afgetrokken en verlokt wordt; Matth. 15:19.
15 daarna de begeerlijkheid ontvangen
hebbende, baart zonde, en de zonde vol-
eindigd zijnde, baart den dood. Rom. 6:23a.
16 Dwaalt niet, mijne geliefde broeders.
17 Alle goede gave en alle volmaakte
gift is van boven, van den Vader der
lichten afkomende, bij welken geene ver-
andering is of schaduw van omkeering.
18 Naar zijnen wil heeft Hij ons ge-
baard door het woord der waarheid, opdat
wij zouden zijn *als* eerstelingen zijner
schepselen. 1 Petr. 1:23.
19 Zoo dan, mijne geliefde broeders, een
iegelijk mensch zij rasch om te hooren, traag
om te spreken, traag tot toorn. Pred. 5:1.
20 Want de toorn des mans werkt Gods
gerechtigheid niet:
21 Daarom afgelegd hebbende alle vuil-
heid en overvloed van boosheid, ontvangt
met zachtmoedigheid het Woord dat in
u geplant wordt, hetwelk uwe zielen kan
zalig maken. Rom. 13:12. 1 Petr. 2:1.
22 En zijt daders des Woords, en niet
alleen hoorders, uzelve met valsche over-
legging bedriegende. Matth. 7:21. Rom. 2:13.
23 Want zoo iemand een hoorder is des
Woords, en niet een dader, die is een
man gelijk, welke zijn aangeboren aange-
zicht bemerkt in eenen spiegel.
24 Want hij heeft zichzelven bemerkt,
en is weggegaan, en heeft terstond ver-
geten hoedanig hij was.
25 Maar die inziet in de volmaakte wet
die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze
geen vergetelijk hoorder geworden zijnde,
maar een dader des werks, déze *zeg ik*
zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.
26 Indien iemand onder u dunkt dat hij
godsdienstig is, en hij zijne tong niet in
toom houdt, maar zijn hart verleidt, de-
zes godsdienst is ijdel. vs. 19. Jac. 3:2.
27 De zuivere en onbevlekte godsdienst
voor God en den Vader is deze: weezen
en weduwen bezoeken in hunne verdruk-
king, *en* zichzelven onbesmet bewaren van
de wereld. Matth. 25:34-40. Rom. 12:1.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE broeders, hebt niet het geloof
onzes Heeren Jezus Christus, *des Hee-
ren* der heerlijkheid, met aanneming des
persoons.
2 Want zoo in uwe vergadering kwam
een man met eenen gouden ring aan den
vinger, in eene sierlijke kleeding, en daar
kwam ook een arm man in met eene
slechte kleeding,
3 en gij zoudt aanzien dengene die de
sierlijke kleeding draagt, en tot hem zeg-
gen: Zit gíj hier op eene eervolle plaats,
en zoudt zeggen tot den arme: Sta gíj
daar, of zit hier onder mijne voetbank;
4 hebt gij dan niet in uzelve een onder-
scheid gemaakt, en zijt rechters gewor-
den van kwade overleggingen?
5 Hoort, mijne geliefde broeders, heeft
God niet uitverkoren de armen dezer we-
reld, *om* rijk *te zijn* in 't geloof, en erf-
genamen des Koninkrijks, hetwelk Hij be-
looft dengenen die Hem liefhebben?
1 Cor. 1:27, 28.
6 Maar gíj hebt den arme oneer aan-
gedaan. Overweldigen u niet de rijken,
en trekken zíj u *niet* voor de rechter-
stoelen?
7 Lasteren zíj niet den goeden naam
die over u aangeroepen is?
8 Indien gij dan de koninklijke wet vol-
brengt, naar de Schrift: Gij zult uwen
naaste liefhebben als uzelven, zoo doet
gij wèl; Lev. 19:18b. Matth. 22:39.
9 maar indien gij den persoon aanneemt,
zoo doet gij zonde en wordt van de wet
bestraft als overtreders.
10 Want wie de geheele wet zal houden,
en in één zal struikelen, die is schuldig
geworden aan alle.
11 Want die gezegd heeft: Gij zult geen
overspel doen, die heeft óók gezegd: Gij
zult niet dooden. Indien gij nu geen over-
spel zult doen, maar zult dooden, zoo zijt
gij een overtreder der wet geworden.
Exod. 20:13, 14. Deut. 5:17, 18.
12 Spreekt alzóó en doet alzóó, als die
door de wet der vrijheid zult geoordeeld
worden. Jac. 1:25.
13 Want een onbarmhartig oordeel *zal
gaan* over dengene die geen barmhartig-
heid gedaan heeft; en de barmhartigheid
roemt tegen het oordeel. Matth. 5:7; 18:35.
14 Wat nuttigheid is het, mijne broe-
ders, indien iemand zegt dat hij het ge-

loof heeft, en heeft de werken niet? Kan
dat geloof hem zalig maken? Matth. 7:21.
15 Indien er nu een broeder of zuster
naakt zouden zijn, en gebrek zouden hebben aan dagelijksch voedsel, 1 Joh. 3:17.
16 en iemand van u tot hen zoude zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm
en wordt verzadigd, en gijlieden zoudt
hun niet geven de nooddruftigheden des
lichaams, wat nuttigheid is dat?
17 Alzóó ook het geloof, indien het de
werken niet heeft, is bij zichzelf dood. vs. 26.
18 Maar, zal iemand zeggen, gíj hebt
het geloof, en ìk heb de werken. Toon
mij uw geloof uit uwe werken, en ìk zal
u uit mijne werken mijn geloof toonen.
19 Gij gelooft dat God een éénig *God*
is; gij doet wèl: de duivelen gelooven
het ook, en zij sidderen.
20 Maar wilt gij weten, o ijdel mensch!
dat het geloof zonder de werken dood is?
21 Abraham onze vader, is hij niet uit
de werken gerechtvaardigd, als hij Isaäk
zijnen zoon geofferd heeft op het altaar?
Gen. 22:10.
22 Ziet gij wel dat het geloof medegewrocht heeft met zijne werken, en het
geloof volmaakt is geweest uit de werken?
23 En de Schrift is vervuld geworden,
die daar zegt: En Abraham geloofde God,
en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend; en hij is een vriend Gods genaamd
geweest. Gen. 15:6. Rom. 4:3. Gal. 3:6.
24 Ziet gij dan nu dat een mensch uit
de werken gerechtvaardigd wordt, en niet
alleenlijk uit het geloof?
25 En desgelijks ook Rachab de hoer,
is zij niet uit de werken gerechtvaardigd
geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door eenen anderen weg uitgelaten? Joz. 2:16, 21a. Hebr. 11:31.
26 Want gelijk het lichaam zonder geest
dood is, alzóó is ook het geloof zonder de
werken dood.

HOOFDSTUK 3.

ZIJT niet vele meesters, mijne broeders,
wetende dat wij te meerder oordeel
zullen ontvangen. Matth. 23:8.
2 Want wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt,
die is een volmaakt man, machtig om
ook het geheele lichaam in den toom te
houden. Jac. 1:26.
3 Zie, wij leggen den paarden toomen
in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden *daarmede* hun
geheele lichaam om;
4 zie, ook de schepen, hoewel ze zoo
groot zijn en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer
klein roer, waarhenen ook de begeerte
des stuurders wil:
5 alzóó is ook de tong een klein lid, en
roemt *nochtans* groote dingen. Zie, een
klein vuur, hoe grooten hoop hout het
aansteekt.
6 De tong is óók een vuur, een wereld
der ongerechtigheid: alzóó is de tong onder onze leden gesteld, welke het geheele
lichaam besmet, en ontsteekt het rad *onzer*
geboorte, en wordt ontstoken van de hel.
7 Want alle natuur beide der wilde
dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en
is getemd geweest van de menschelijke
natuur;
8 maar de tong kan geen mensch temmen. Zij is een onbedwingelijk kwaad,
vol van doodelijk venijn.
9 Door haar loven wij God en den Vader; en door haar vervloeken wij de
menschen, die naar de gelijkenis Gods
gemaakt zijn. Gen. 1:26, 27; 9:6b.
10 Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijne
broeders, alzoo niet geschieden.
11 Welt ook een fontein uit eene zelfde
ader het zoet en het bitter?
12 Kan ook, mijne broeders, een vijgeboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzóó *kan* geene fontein zout
en zoet water voortbrengen. Matth. 7:16.
13 Wie is wijs en verstandig onder u?
Die bewijze uit *zijnen* goeden wandel zijne
werken, in zachtmoedige wijsheid.
14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zoo roemt en
liegt niet tegen de waarheid.
15 Deze is de wijsheid niet die van boven afkomt, maar is aardsch, natuurlijk,
duivelsch. Jac. 1:17.
16 Want waar nijd en twistgierigheid is,
aldaar is verwarring en alle booze handel.
17 Maar de wijsheid die van boven is,
die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam,
bescheiden, gezeglijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordeelende en ongeveinsd. Gal. 5:22.
18 En de vrucht der rechtvaardigheid
wordt in vrede gezaaid voor degenen die
vrede maken. Matth. 5:9.

HOOFDSTUK 4.

VAN waar *komen* krijgen en vechterijen onder u? *Komen ze* niet hiervan, *namelijk* uit uwe wellusten die in uwe leden strijd voeren? 1 Petr. 2:11. Rom. 7:5.
2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert *naar dingen*, en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uwe wellusten doorbrengen zoudt. 1 Joh. 5:14.
4 Overspelers en overspeelsters, weet gij niet dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zoo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld.
Ps. 73:27. Matth. 6:24; 12:39. Rom 8:7.
5 Of meent gij dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest die in ons woont, heeft die lust tot nijdigheid?
6 Ja hij geeft meerdere genade. Daarom zegt *de Schrift*: God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade. Spr. 3:24. 1 Petr. 5:5.
7 Zoo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden. 1 Petr. 5:8, 9.
8 Naakt tot God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen gij zondaars, en zuivert de harten gij dubbelhartigen.
9 Gedraagt u als ellendigen en treurt en weent; uw lachen worde veranderd in treuren, en *uwe* blijdschap in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den Heere, en Hij zal u verhoogen. Matth. 23:12. 1 Petr. 5:6.
11 Broeders, spreekt niet kwalijk van elkander. Die van *zijnen* broeder kwalijk spreekt en zijnen broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet en oordeelt de wet. Indien gij nu de wet oordeelt, zoo zijt gij geen dader der wet, maar een rechter. Matth. 7:1.
12 Daar is een éénig Wetgever, die behouden kan en verderven, doch wie zijt gíj, die een ander oordeelt?
Matth. 10:28*b*. Rom. 14:4*a*.
13 Welaan nu gij die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk eene stad reizen, en aldaar een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven en winst doen,
14 gij die niet weet wat morgen *geschieden zal*; want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig *tijd* gezien wordt en daarna verdwijnt. Spr. 27:1. Job 7:7. Ps. 78:39.
15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil en wij leven zullen, zoo zullen wij dit of dat doen. Hand. 18:21*b*.
16 Maar nu roemt gij in uwen hoogmoed: alle zoodanige roem is boos.
17 Wie dan weet goed te doen en niet doet, dien is het zonde. Luc. 12:47.

HOOFDSTUK 5.

WELAAN nu gij rijken, weent en huilt over uwe ellendigheden die over u komen. Luc. 6:24, 25.
2 Uw rijkdom is verrot, en uwe kleederen zijn van de motten gegeten geworden: Matth. 6:19.
3 uw goud en zilver is verroest, en hun roest zal u zijn tot eene getuigenis, en zal uw vleesch als een vuur verteren; gij hebt schatten vergaderd in de laatste dagen.
4 Zie, het loon der werklieden die uwe landen gemaaid hebben, hetwelk van u verkort is, roept, en het geschrei dergenen die geoogst hebben, is gekomen tot in de ooren des Heeren Zebaôth. Lev. 19:13.
5 Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde, en wellusten gevolgd; gij hebt uwe harten gevoed als in een dag der slachting. Luc. 16:19, 25.
6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood den rechtvaardige, *en* hij wederstaat u niet. Jac. 2:6.
7 Zoo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Zie, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en den spaden regen zal hebben ontvangen.
8 Weest gij óók lankmoedig, versterkt uwe harten, want de toekomst des Heeren genaakt.
9 Zucht niet tegen elkander, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt: zie, de Rechter staat voor de deur.
10 Mijne broeders, neemt tot een voorbeeld des lijdens en der lankmoedigheid de Profeten, die *in* den naam des Heeren gesproken hebben. Matth. 5:12; 23:35.
11 Zie, wij houden ze gelukzalig die verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid Jobs gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer. Job 1:21; 42:10.
12 Doch vóór alle dingen, mijne broe-

ders, zweert niet, noch bij den hemel,
noch bij de aarde, noch eenigen anderen
eed; maar uw ja zij ja, en het neen neen,
opdat gij in geen oordeel valt. Matth.5:34-37.
13 Is iemand onder u in lijden, dat
hij bidde. Is iemand goedsmoeds, dat hij
psalmzinge.
14 Is iemand krank onder u, dat hij
tot zich roepe de Ouderlingen der gemeente, en dat zij over hem bidden,
hem zalvende met olie in den naam des
Heeren: Marc. 6:13.
15 en het gebed des geloofs zal den
zieke behouden, en de Heere zal hem
oprichten, en zoo hij zonden gedaan zal
hebben, het zal hem vergeven worden.
16 Belijdt elkander de misdaden, en
bidt voor elkander, opdat gij gezond
wordt. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.
17 Elía was een mensch van gelijke
bewegingen als wij, en hij bad een gebed dat het niet zoude regenen, en het
regende niet op de aarde in drie jaren
en zes maanden. 1 Kon. 17:1.
18 En hij bad wederom, en de hemel
gaf regen, en de aarde bracht hare vrucht
voort, 1 Kon. 18:1, 45.
19 Broeders, indien iemand onder u
van de waarheid is afgedwaald, en hem
iemand bekeert, Matth. 18:15.
20 die wete, dat degene die eenen zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert,
eene ziel van den dood zal behouden,
en menigte der zonden zal bedekken.
Spr. 10:12. 1 Petr. 4:8.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

PETRUS, een Apostel van Jezus Christus, den vreemdelingen verstrooid in
Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en
Bithynië, Jac. 1:1.
2 den uitverkorenen naar de voorkennis
Gods des Vaders, in de heiligmaking des
Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus: genade en vrede zij u vermenigvuldigd.
3 Geloofd zij de God en Vader onzes
Heeren Jezus Christus, die naar zijne
groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot eene levende hoop, door de
opstanding van Jezus Christus uit de
dooden, 2 Cor. 1:3. Efez. 1:3.
4 tot eene onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in
de hemelen bewaard is voor u, Col. 1:5.
5 die gij in de kracht Gods bewaard
wordt door het geloof, tot de zaligheid
die bereid is om geopenbaard te worden
in den laatsten tijd. Rom. 8:18.
6 In welken gij u verheugt, nu een weinig
tijds (zoo het noodig is) bedroefd zijnde
door menigerlei verzoekingen; Jac. 1:2.
7 opdat de beproeving uws geloofs, die
veel kostelijker is dan des gouds, hetwelk
vergaat en door het vuur beproefd wordt,
bevonden worde te zijn tot lof en eer en
heerlijkheid, in de openbaring van Jezus
Christus; 1 Petr. 4:12, 13.
8 denwelke gij niet gezien hebt en *nochtans* liefhebt; in denwelke gij nu, hoewel *hem* niet ziende, maar geloovende,
u verheugt met eene onuitsprekelijke en
heerlijke vreugde, Joh. 20:29.
9 verkrijgende het einde uws geloofs,
namelijk de zaligheid der zielen.
10 Van welke zaligheid ondervraagd
en onderzocht hebben de Profeten, die
geprofeteerd hebben van de genade aan
u *geschied*, Matth. 13:17.
11 onderzoekende op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die
in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden *dat* op Christus *komen
zoude*, en de heerlijkheid daarna *volgende*,
12 denwelken geopenbaard is, dat zij
niet zichzelven maar ons bedienden deze
dingen die u nu aangediend zijn door degenen, die u het Evangelie verkondigd
hebben door den Heiligen Geest die van
den hemel gezonden is; in welke dingen
de Engelen begeerig zijn in te zien.
13 Daarom opschortende de lendenen
uws verstands, *en* nuchter zijnde. hoopt

volkomenlijk op de genade die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus. Luc. 12:35.
14 Als gehoorzame kinderen wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden die te voren in uwe onwetendheid waren.
Rom. 7:5. Efez. 4:17, 18.
15 Maar gelijk Hij die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gijzelve heilig in al *uwen* wandel,
16 daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig,
Lev. 11:44; 19:2; 20.7.
17 En indien gij tot eenen Vader aanroept dengene die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning, Rom. 2:11. Fil. 2:12*b*.
18 wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwen ijdelen wandel, die *u* van de vaderen overgeleverd *is*, 1 Cor. 6:20; 7:23.
19 maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam; Joh. 1:29.
20 dewelke wel vóórgekend is geweest vóór de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil, 2 Tim 1:9, 10.
21 die gij door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zoude. Fil. 2:9.
22 Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart, Rom. 12:10.
23 gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwigblijvende Woord Gods. Jac. 1:18; 1 Joh. 3:9.
24 Want alle vleesch is als gras, en alle heerlijkheid des menschen is als eene bloem van het gras. Het gras is verdord en zijne bloem is afgevallen; Job 14:2.
Ps. 90:5, 6; 103:15. Jes. 40:6-8. Jac. 1:10, 11.
25 maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid. En dit is het woord dat onder u verkondigd is.

HOOFDSTUK 2.

ZOO legt dan àf alle kwaadheid en alle bedrog en geveinsdheid en nijdigheid en alle achterklappingen;
Col. 3:8. Jac. 1:21.
2 en als nieuwgeboren kinderkens zijt zeer begeerig naar de redelijke onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen; 1 Petr. 1:23.
3 indien gij anders gesmaakt hebt dat de Heere goedertieren is. Ps. 34:9.
4 Tot welken komende *als tot* eenen levenden steen, van de menschen wel verworpen maar bij God uitverkoren *en* dierbaar, Efez. 2:20*b*.
5 zoo wordt gij ook zelve als levende steenen gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig Priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.
Rom. 12:1. Hebr. 12:28*b*.
6 Daarom is ook vervat in de Schrift. [a]Zie, Ik leg in Sion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren *en* dierbaar is; en: [b]Die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Rom. 9:33. *a* Jes. 28:16. *b* Ps. 25:3.
7 U dan die gelooft, is hij dierbaar; maar den ongehoorzamen *wordt gezegd*: De steen dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis; Ps. 118:22.
Jes. 8:14. Matth. 21:42.
8 dengenen *namelijk* die zich aan het Woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
9 Maar gíj zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk Priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, opdat gij zoudt verkondigen de deugden desgenen die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht; Exod. 19:6. Openb. 1:6.
10 gij die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die *eertijds* niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden. Hos. 2:22. Rom. 9:25.
11 Geliefden, ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;
1 Petr. 1:17. Jac. 4:1.
12 en houdt uwen wandel eerlijk onder de heidenen, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking. 1 Petr. 3:16. Matth. 5:16.
13 Zijt dan aller menschelijke ordening onderdanig om des Heeren wil, hetzij den Koning, als de opperste macht hebbende, Rom. 13:1.

14 hetzij den Stadhouderen, als die van
hem gezonden worden tot straf wel der
kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen
die goed doen. Rom. 13:3.
15 Want alzóó is het de wil Gods, dat
gij weldoende den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze menschen; Tit. 2:8.
16 als vrijen, en niet de vrijheid hebbende tot een deksel der boosheid, maar
als dienstknechten Gods. Gal. 5:13.
17 Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den Koning.
Rom. 12:10. Spr. 24:21.
18 Gij huisknechten, zijt met alle vreeze
onderdanig den heeren, niet alleen den
goeden en bescheidenen, maar ook den
harden. Efez. 6:5. Col. 3:22.
19 Want dàt is genade, indien iemand
om het geweten voor God zwarigheid
verdraagt, lijdende ten onrechte.
20 Want wat lof is het, indien gij verdraagt als gij zondigt en *daarover* geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt
als gij weldoet en *daarover* lijdt, dàt
is genade bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft,
ons een voorbeeld nalatende, opdat gij
zijne voetstappen zoudt navolgen:
1 Petr. 3:18; 4:1. Joh. 13:15. Fil. 2:5.
22 die geen zonde gedaan heeft, en
daar is geen bedrog in zijnen mond gevonden; Jes. 53:9.
23 die als hij gescholden werd, niet wederschold, en als hij leed, niet dreigde,
maar gaf het over aan dien die rechtvaardiglijk oordeelt; Matth. 27:39-43.
24 die zelf onze zonden in zijn lichaam
gedragen heeft op het hout, opdat wij der
zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door wiens striemen
gij genezen zijt. Jes. 53:4, 5. Tit. 2:14.
25 Want gij waart als dwalende schapen,
maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder
en Opziener uwer zielen. Jes. 53:6.

HOOFDSTUK 3.

DESGELIJKS gij vrouwen, zijt uwen eigenen mannen onderdanig, opdat ook
zoo eenigen den Woorde ongehoorzaam
zijn, zij door den wandel der vrouwen
zonder woord mogen gewonnen worden,
Efez. 5:22. Col. 3:18.
2 als zij zullen ingezien hebben uwen
kuischen wandel in vreeze.
3 Welker versiersel zij, niet hetgeen
uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten
des haars, en omhangen van goud, of
van kleederen aan te trekken, 1 Tim. 2:9.
4 maar de verborgen mensch des harten, in het onverderfelijk *versiersel* van
eenen zachtmoedigen en stillen geest,
die kostelijk is voor God.
5 Want alzóó versierden zichzelve eertijds ook de heilige vrouwen, die op
God hoopten, en waren haren eigenen
mannen onderdanig:
6 gelijk Sara Abraham gehoorzaam is
geweest, hem noemende heer, welker
dochteren gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor eenige verschrikking. Gen. 18:12*b*.
7 Gij mannen insgelijks, woont bij *haar*
met verstand, aan het vrouwelijke vat,
als het zwakste, eere gevende, als die
ook medeërfgenamen der genade des levens *met haar* zijt, opdat uwe gebeden
niet verhinderd worden. Efez. 5:25. Col. 3:19.
8 En eindelijk, zijt allen eensgezind,
medelijdend, de broeders liefhebbende,
met innerlijke barmhartigheid bewogen,
vriendelijk; 1 Petr. 1:22.
9 vergeldt niet kwaad voor kwaad, of
schelden voor schelden, maar zegent daarentegen: wetende dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beerven. Rom. 12:17.
10 Want wie het leven wil liefhebben
en goede dagen zien, die stille zijne tong
van het kwade, en zijne lippen dat ze
geen bedrog spreken; Ps. 34:13-17.
11 die wijke af van het kwade, en doe
het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
12 Want de oogen des Heeren zijn over
de rechtvaardigen, en zijne ooren tot hun
gebed; maar het aangezicht des Heeren
is tegen degenen die kwaad doen.
13 En wie is het die u kwaaddoen zal,
indien gij navolgers zijt van het goede?
14 Maar indien gij ook lijdt om der
gerechtigheid wil, zoo zijt gij zalig:
en vreest niet uit vreeze van hen, en
wordt niet ontroerd:
1 Petr. 2:20; 4:14. Matth. 5:10.
15 maar heiligt God den Heere in uwe
harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeischt van de hope die in u is,
met zachtmoedigheid en vreeze.
16 En hebt een goed geweten, opdat
in hetgeen zij kwalijk van u spreken

als van kwaaddoeners, zij beschaamd mo-
gen worden die uwen goeden wandel in
Christus lasteren. 1 Petr. 2:12.
17 Want het is beter dat gij weldoende
(indien het de wil Gods wil) lijdt, dan
kwaaddoende. 1 Petr. 2:20.
18 Want Christus heeft ook éens voor
de zonden geleden, hij rechtvaardig voor
de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot
God zoude brengen; die wel is gedood
in het vleesch, maar levend gemaakt
door den Geest. 1 Petr. 2:21. Rom. 5:6; 6:10.
19 In denwelke hij ook, henengegaan
zijnde, den geesten die in de gevangenis
zijn, gepredikt heeft,
20 die eertijds ongehoorzaam waren,
wanneer de lankmoedigheid Gods een-
maal verwachtte in de dagen van Noach,
als de ark toebereid werd, waarin wei-
nige (dat is acht) zielen behouden werden
door het water.
Gen. 7:1, 13. Matth. 24:37-39. 2 Petr. 2:5.
21 Waarvan het tegenbeeld, de doop,
ons nu ook behoudt, niet die een afleg-
ging is der vuiligheid des lichaams, maar
die eene vraag is van een goed geweten
tot God, door de opstanding van Jezus
Christus; Efez. 5:26.
22 welke is aan de rechter*hand* Gods,
opgevaren ten hemel, de Engelen en
machten en krachten hem onderdanig
gemaakt zijnde. Efez. 1:20. Fil. 2:10.

HOOFDSTUK 4.

DEWIJL dan Christus voor ons in het
vleesch geleden heeft, zoo wapent gij
u ook met dezelfde gedachte, *namelijk*
dat wie in het vleesch geleden heeft, die
heeft opgehouden van de zonde,
1 Petr. 3:18*b*. Rom. 6:6, 7.
2 om nu niet meer naar de begeerlijk-
heden der menschen, maar naar den wil
Gods, den tijd, die overig is in het vleesch,
te leven. Gal. 2:20.
3 Want het is ons genoeg, dat wij den
voorgaanden tijd des levens der heidenen
wil volbracht hebben, en gewandeld heb-
ben in ontuchtigheden, begeerlijkheden,
wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en
gruwelijke afgoderijen, Efez. 4:17. Rom. 13:13.
4 waarin zij zich vreemd houden, als
gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting
der overdadigheid, en *u* lasteren;
5 dewelken zullen rekenschap geven den-
gene die bereid staat om te oordeelen
de levenden en de dooden.

6 Want daartoe is ook den dooden het
Evangelie verkondigd geworden, opdat
zij wel zouden geoordeeld worden naar
den mensch in het vleesch, maar leven
zouden naar God in den Geest. 1 Petr. 3:19.
7 En het einde aller dingen is nabij:
zijt dan nuchteren, en waakt in de ge-
beden. Jac. 5:8*b*.
8 Maar vooral hebt vurige liefde tot
elkander; want de liefde zal menigte van
zonden bedekken. Spr. 10:12. Jac. 5:20*b*.
9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zon-
der murmureeren. Hebr. 13:2.
10 Een iegelijk gelijk hij gave ontvan-
gen heeft, *alzóó* bediene hij dezelve aan
den ander, als goede uitdeelers der me-
nigerlei genade Gods. Rom. 12:6-8.
11 Indien iemand spreekt, *die spreke*
als de woorden Gods; indien iemand
dient, *die diene* als uit kracht die God
verleent; opdat God in allen geprezen
worde door Jezus Christus, welken toe-
komt de heerlijkheid en de kracht in
alle eeuwigheid. Amen.
12 Geliefden, houdt u niet vreemd over
de hitte *der verdrukking* onder u, die u
geschiedt tot verzoeking, alsof u *iets*
vreemds overkwame; 1 Petr. 1:7.
13 maar gelijk gij gemeenschap hebt
aan het lijden van Christus, *alzóó* ver-
blijdt u: opdat gij ook in de openbaring
zijner heerlijkheid u moogt verblijden
en verheugen. Rom. 8:17.
14 Indien gij gesmaad wordt om den
naam van Christus, zoo zijt gij zalig:
want de Geest der heerlijkheid en *de*
Geest Gods rust op u. Wat hèn aan-
gaat, hij wordt wel gelasterd, maar wat
ú aangaat, hij wordt verheerlijkt.
1 Petr. 2:20; 3:14. Matth. 5:11.
15 Doch dat niemand van u lijde als
een doodslager, of dief, of kwaaddoener,
of als een die zich met eens anders doen
bemoeit;
16 maar indien *iemand lijdt* als een
Christen, die schame zich niet, maar ver-
heerlijke God in dezen deele.
2 Tim. 1:12. Hand. 11:26.
17 Want het is de tijd dat het oordeel
beginne van het Huis Gods; en indien het
eerst van ons *begint*, welk zal het einde
zijn dergenen die het Evangelie Gods on-
gehoorzaam zijn? Luc. 23:31. 2 Thess. 1:8.
18 En indien de rechtvaardige nauwe-
lijk zalig wordt, waar zal de goddelooze
en zondaar verschijnen? Spr. 11:31.

19 Zoo dan ook, die lijden naar den wil Gods, dat zij hunne zielen *Hem* als den getrouwen Schepper bevelen met weldoen. 1 Petr. 3:17.

HOOFDSTUK 5.

DE Ouderlingen die onder u zijn, vermaan ik, die een mede-ouderling en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid die geopenbaard zal worden: 1 Tim. 3:2-7.
2 weidt de kudde Gods die onder u is, hebbende opzicht *daarover* niet uit bedwang maar gewilliglijk, noch om vuil gewin maar met een volvaardig gemoed, Hand. 20:28.
3 noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren,* maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde. 2 Cor. 1:24. 1 Tim. 4:12. Tit. 2:7.
4 En als de overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen. 1 Petr. 2:25. Jac. 1:12.
5 Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade. Efez. 5:21. Spr. 3:34. Jac. 4:6.
6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd. Jac. 4:10.
7 Werpt al uwe bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u. Ps. 55:23. Fil. 4:6.
8 Zijt nuchteren *en* waakt; want uwe tegenpartij de duivel gaat òm als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zoude mogen verslinden, 1 Petr. 4:7. 1 Thess. 5:6.
9 denwelke wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap die in de wereld is, volbracht wordt. Jac. 4:7.
10 De God nu aller genade, die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben, dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fundeere ulieden.
11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Door Silvanus die u een getrouw broeder is, zoo ik acht, heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigende dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat. 2 Cor. 1:19.
13 U groet de mede-uitverkorene *gemeente* die in Babylon is, en Marcus mijn zoon.
14 Groet elkander met eenen kus der liefde. Vrede zij u allen die in Christus Jezus zijt. Amen.

DE TWEEDE ALGEMEENE BRIEF
VAN DEN
APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

SIMEON Petrus, een dienstknecht en Apostel van Jezus Christus, aan degenen die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de rechtvaardigheid onzes Gods en Zaligmakers Jezus Christus:
2 genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis Gods en van Jezus onzen Heere, 1 Petr. 1:25.
3 gelijk ons zijne Goddelijke kracht alles wat tot het leven en de godzaligheid *behoort,* geschonken heeft, door de kennis desgenen die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd;
4 door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid.
5 En gij tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis,
6 en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid,
7 en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde *jegens allen.*
8 Want zoo deze dingen bij u zijn en

in u overvloedig zijn, zij zullen *u* niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis onzes Heeren Jezus Christus.

9 Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden.

10 Daarom, broeders, benaarstigt u te meer om uwe roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende, zult gij nimmermeer struikelen. 1 Joh. 3:19*b*.

11 Want alzóó zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk onzes Heeren en Zaligmakers Jezus Christus.

12 Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt. Jud. vs. 5.

13 En ik acht het recht te zijn, zoolang ik in dezen tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning, 2 Petr. 3:1.

14 alzoo ik weet dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard. 2 Tim. 4:6. Joh. 21:19.

15 Doch ik zal ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat gij na mijnen uitgang van deze dingen gedachtenis moogt hebben.

16 Want wij zijn geen kunstiglijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst onzes Heeren Jezus Christus, maar wij zijn aanschouwers geweest van zijne majesteit.

17 Want hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zoodanig eene stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot hem gebracht werd: Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelke Ik mijn welbehagen heb. Matth. 17:5.

18 En deze stem hebben wij gehoord, als zij van den hemel gebracht is geweest, toen wij met hem op den heiligen berg waren. Matth. 17:1.

19 En wij hebben het profetische Woord dat zeer vast is, en gij doet wèl dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in eene duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uwe harten.

20 Dit eerst wetende dat geen profetie der Schrift is van eigene uitlegging;

21 want de profetie is voortijds niet voortgebracht door den wil eens menschen, maar de heilige menschen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben *ze* gesproken. 2 Tim. 3:16.

HOOFDSTUK 2.

EN daar zijn ook valsche profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valsche leeraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook den Heere, die hen gekocht heeft, verloochenende, *en* een haastig verderf over zichzelve brengende;
Matth. 24:11. 1 Tim. 4:1. Jud. vs. 4*b*.

2 en velen zullen hunne verderfenissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden;

3 en zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken; over welke het oordeel van over lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet.

4 Want indien God de Engelen die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden; Jud. vs. 6.

5 en de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach den prediker der gerechtigheid zijn achttal bewaard heeft, als Hij den zondvloed over de wereld der goddeloozen heeft gebracht; 2 Petr. 3:6. Gen. 7:13.

6 en de steden van Sodom en Gomorra tot asch verbrandende, met omkeering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet dengenen die goddeloosljk zouden leven; Gen. 19:24, 25. Jud. vs. 7.

7 en den rechtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke menschen, *daaruit* verlost heeft Gen. 19:29.

8 (want deze rechtvaardige *man* wonende onder hen, heeft dag op dag *zijne* rechtvaardige ziel gekweld door het zien en hooren van *hunne* ongerechtige werken): —

9 zoo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels om gestraft te worden;

10 maar allermeest degenen die naar het vleesch in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten: die stout zijn, zichzelven behagen, en die de heerlijkheden niet schromen te lasteren; Jud. vs. 8.

11 waar de Engelen, in sterkte en kracht

meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen haar voor den Heere inbrengen. Jud. vs. 9.

12 Maar dezen (als onredelijke dieren, die de natuur volgen en voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden), dewijl zij lasteren hetgeen zij niet verstaan, zullen in hunne verdorvenheid verdorven worden, Jud. vs. 10.

13 en zullen verkrijgen het loon der ongerechtigheid, als die de dagelijksche weelde *hun* vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hunne bedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn; Jud. vs. 12.

14 hebbende de oogen vol overspel en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking;

15 die den rechten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Bileam den *zoon* Beors, die het loon der ongerechtigheid liefgehad heeft; Jud. vs. 11. Num. 22:17.

16 maar hij heeft de bestraffing zijner ongerechtigheid gehad; *want* het jukdragende stomme *dier*, sprekende met menschenstem, heeft des Profeten dwaasheid verhinderd. Num. 22:22-30.

17 Dezen zijn waterlooze fonteinen, wolken van een draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. Jud. vs. 12, 13.

18 Want zij, zeer opgeblazen ijdelheid sprekende, verlokken door de begeerlijkheden des vleesches, *en* door ontuchtigheden, degenen die waarlijk ontvloden waren van degenen die in dwaling wandelen,

19 belovende hun vrijheid, daar zijzelve dienstknechten zijn der verdorvenheid; want van wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een dienstknecht gemaakt. Joh. 8:34. Rom. 6:16.

20 Want indien zij, nadat ze door de kennis des Heeren en Zaligmakers Jezus Christus de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, *van dezelve* overwonnen worden, zoo is hun het laatste erger geworden dan het eerste. Hebr. 10:26. Matth. 12:45*b*.

21 Want het ware hun beter dat zij den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij *dien* gekend hebbende, zich *weder* afkeeren van het heilig gebod dat hun overgegeven was.

22 Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord *gezegd wordt*: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel, en de gewasschene zeug tot de wenteling in het slijk. Spr. 26:11.

HOOFDSTUK 3.

DEZEN tweeden zendbrief, geliefden, schrijf ik nu aan u, in welke *beide* ik door vermaning uw oprecht gemoed opwekke, 2 Petr. 1:13.

2 opdat gij gedachtig zijt aan de woorden die van de heilige Profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers Apostelen zijn: Jud. vs. 17.

3 dit eerst wetende, dat in 't laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hunne eigene begeerlijkheden zullen wandelen, Jud. vs. 18. 1 Tim. 4:1.

4 en zeggen: Waar is de belofte zijner toekomst? want van dien *dag* dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzóó *gelijk* van het begin der schepping: Jes. 5:19. Jer. 17:15.

5 Want willens is dit hun onbekend, dat door het Woord Gods de hemelen van overlang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande, Gen. 1:2*b*.

6 door welke de wereld die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is. Gen. 7:10, 21. 2 Petr. 2:5.

7 Maar de hemelen die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde Woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels en der verderving der goddelooze menschen. vs. 10, 12. Jud. vs. 15.

8 Doch deze ééne zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. Ps. 90:4.

9 De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk eenigen *dat* traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende dat eenigen verloren gaan, maar dat ze allen tot bekeering komen. vs. 4, 15. 1 Tim. 2:4.

10 Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruisch zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden. 1 Thess. 5:2. Matth. 24:44.

11 Dewijl dan deze dingen alle vergaan,

hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen
wandel en godzaligheid,
12 verwachtende en haastende tot de
toekomst van den dag Gods, in welken
de hemelen door vuur ontstoken zijnde,
zullen vergaan, en de elementen bran-
dende zullen versmelten. vs. 7, 10.
13 Maar wij verwachten, naar zijne be-
lofte, nieuwe hemelen en eene nieuwe
aarde, in dewelke gerechtigheid woont.
Jes. 65:17; 66:22. Openb. 21:1.
14 Daarom, geliefden, verwachtende deze
dingen, benaarstigt u dat gij onbevlekt en
onbestraffelijk van Hem bevonden moogt
worden in vrede;
15 en acht de lankmoedigheid onzes Hee-
ren voor zaligheid, gelijkerwijs ook onze
geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid
die hem gegeven is, ulieden geschreven
heeft, Rom. 2:4.
16 gelijk ook in alle zendbrieven, daarin
van deze dingen sprekende; in welke som-
mige dingen zwaar zijn om te verstaan,
die de ongeleerde en onvaste *menschen*
verdraaien, gelijk ook de andere Schrif-
ten, tot hun eigen verderf.
17 Gij dan, geliefden, *zulks* te voren
wetende, wacht u dat gij niet door de
verleiding der gruwelijke menschen mede
afgerukt wordt, en uitvalt van uwe vas-
tigheid; Jud. vs. 20.
18 maar wast òp in de genade en ken-
nis onzes Heeren en Zaligmakers Jezus
Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide
nu en in den dag der eeuwigheid. Amen.
Jud. vs. 25.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

HETGEEN van den beginne was, het-
geen wij gehoord hebben, hetgeen wij
gezien hebben met onze oogen, hetgeen
wij aanschouwd hebben en onze handen
getast hebben van het Woord des levens
Joh. 1:1, 2.
2 (want het leven is geopenbaard, en
wij hebben het gezien, en wij getuigen
en verkondigen ulieden dat eeuwige leven,
hetwelk bij den Vader was en ons is ge-
openbaard):
3 hetgeen wij *dan* gezien en gehoord heb-
ben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij
met ons gemeenschap zoudt hebben, en
deze onze gemeenschap ook zij met den
Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus.
4 En deze dingen schrijven wij u, op-
dat uwe blijdschap vervuld zij.
Joh. 15:11. 2 Joh. vs. 12.
5 En dit is de verkondiging die wij van
hem gehoord hebben en wij u verkondi-
gen, dat God een licht is en gansch geene
duisternis in Hem is. Marc. 10:18*b*.
6 Indien wij zeggen dat wij gemeenschap
met Hem hebben en wij in de duisternis
wandelen, zoo liegen wij en doen de waar-
heid niet;
7 maar indien wij in het licht wande-
len, gelijk Hij in het licht is, zoo hebben
wij gemeenschap met elkander, en het
bloed van Jezus Christus zijnen Zoon rei-
nigt ons van alle zonde.
vs. 9. Efez. 5:8. Hebr. 9:14. 1 Petr. 1:19.
8 Indien wij zeggen dat wij geene zònde
hebben, zoo verleiden wij onszelve en de
waarheid is in ons niet. vs. 10. Jac. 3:2*a*.
9 Indien wij onze zonden belijden, Hij
is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons
de zonden vergeve en ons reinige van alle
ongerechtigheid. Ps. 32:5. Spr. 28:13.
10 Indien wij zeggen dat wij niet gezon-
digd hebben, zoo maken wij Hem tot een
leugenaar en zijn woord is niet in ons.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE kinderkens, ik schrijf u deze
dingen opdat gij niet zondigt. En
indien iemand gezondigd heeft, wij heb-
ben eenen Voorspraak bij den Vader,
Jezus Christus den rechtvaardige.
Rom. 8:34*b*. Hebr. 7:25.
2 En hij is eene verzoening voor onze
zonden, en niet alleen voor de onze, maar
ook voor *de zonden* der geheele wereld.
1 Joh. 4:10*b*. Rom. 3:25. Hebr. 2:9*b*.
3 En hieraan kennen wij dat wij hem

gekend hebben, zoo wij zijne geboden be-
waren. Joh. 15:10.
4 Die daar zegt: Ik ken hem en zijne
geboden niet bewaart, die is een leugenaar,
en in dien is de waarheid niet; 1 Joh. 1:6.
5 maar zoo wie zijn woord bewaart, in
dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt
geworden. Hieraan kennen wij dat wij in
hem zijn. Joh. 14:21.
6 Die zegt dat hij in hem blijft, die moet
ook zelf alzóó wandelen gelijk hij gewan-
deld heeft. 1 Joh. 3:3, 16. Joh. 13:15; 15:4.
7 Broeders, ik schrijf u geen nieuw ge-
bod, maar een oud gebod, dat gij van den
beginne gehad hebt. Dit oude gebod is
het woord dat gij van den beginne ge-
hoord hebt. 1 Joh. 3:11. 2 Joh. vs. 5.
8 Wederom schrijf ik u een nieuw ge-
bod: hetgeen waarachtig is in hem, zij
ook in u *waarachtig*; want de duisternis
gaat voorbij en het waarachtige licht
schijnt nu. Joh. 13:34. Rom. 13:12.
9 Die zegt dat hij in het licht is, en
zijnen broeder haat, die is in de duister-
nis tot nog toe. 1 Joh. 3:14; 4:20, 21.
10 Die zijnen broeder liefheeft, blijft in
het licht, en geene ergernis is in hem.
Joh. 11:9, 10.
11 maar die zijnen broeder haat, is in
de duisternis en wandelt in de duisternis,
en weet niet waar hij henengaat; want de
duisternis heeft zijne oogen verblind.
Joh. 12:35.
12 Ik schrijf u, kinderkens, want de
zonden zijn u vergeven om zijns naams
wil. 1 Joh. 1:9. Jes. 43:25.
13 Ik schrijf u, vaders, want gij hebt
hem gekend die van den beginne is. Ik
schrijf u, jongelingen, want gij hebt den
booze overwonnen. Ik schrijf u, kinde-
ren, want gij hebt den Vader gekend.
1 Joh. 1:1; 5:4, 18.
14 Ik heb u geschreven, vaders, want
gij hebt *hem* gekend die van den beginne
is. Ik heb u geschreven, jongelingen, want
gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft
in u, en gij hebt den booze overwonnen.
15 Hebt de wereld niet lief noch hetgeen
in de wereld is: zoo iemand de wereld
liefheeft, de liefde des Vaders is niet in
hem. Rom. 12:2a.
16 Want al wat in de wereld is, *name-
lijk* de begeerlijkheid des vleesches en de
begeerlijkheid der oogen, en de grootsch-
heid des levens, is niet uit den Vader,
maar is uit de wereld. Jac. 4:4.
17 En de wereld gaat voorbij en hare
begeerlijkheid, maar die den wil Gods
doet, blijft in der eeuwigheid. 1 Cor. 7:31b.
18 Kinderkens, het is de laatste ure;
en gelijk gij gehoord hebt dat de Anti-
christ komt, *zoo* zijn ook nu vele Anti-
christen geworden; waaruit wij kennen
dat het de laatste ure is.
vs. 22. 1 Joh. 4:3. 2 Joh. vs. 7. 2 Thess. 2:3.
19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij
waren uit ons niet: want indien zij uit
ons geweest waren, zoo zouden zij met
ons gebleven zijn; maar *dit is geschied*
opdat ze zouden openbaar worden dat ze
niet allen uit ons zijn. 1 Cor. 11:19.
20 Doch gíj hebt de zalving van den
Heilige, en gij weet alle dingen. vs. 27.
2 Cor. 1:21. Hand. 10:38a.
21 Ik heb u niet geschreven omdat gij
de waarheid niet weet, maar omdat gij
die weet, en omdat geen leugen uit de
waarheid is.
22 Wie is de leugenaar, dan die loochent
dat Jezus is de Christus? Deze is de
Antichrist, die den Vader en den Zoon
loochent. 1 Joh. 4:3. 2 Joh. vs. 7.
23 Een iegelijk die den Zoon loochent,
heeft ook den Vader niet.
2 Joh. vs. 9. Joh. 15:23.
24 Hetgeen gijlieden dan van den be-
ginne gehoord hebt, dat blijve in u. In-
dien in u blijft wat gij van den beginne
gehoord hebt, zoo zult gij ook in den Zoon
en in den Vader blijven. 1 Joh. 2:7.
25 En dit is de belofte die hij ons be-
loofd heeft, *namelijk* het eeuwige leven.
1 Joh. 5:11; Joh. 10:28.
26 Dit heb ik u geschreven van de-
genen die u verleiden.
27 En de zalving, die gijlieden van
hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij
hebt niet van noode dat iemand u leere;
maar gelijk dezelfde zalving u leert van
alle dingen, *zoo* is zij ook waarachtig
en is geen leugen; en gelijk zij u ge-
leerd heeft, *zoo* zult gij in hem blijven.
vs. 20. Joh. 16:13.
28 En nu, kinderkens, blijft in hem,
opdat wanneer hij zal geopenbaard zijn,
wij vrijmoedigheid hebben, en wij van
hem niet beschaamd gemaakt worden in
zijne toekomst. 1 Joh. 4:17.
29 Indien gij weet dat Hij rechtvaar-
dig is, zoo weet gij dat een iegelijk die
de rechtvaardigheid doet, uit Hem ge-
boren is. 1 Joh. 3:7.

HOOFDSTUK 3.

ZIET hoe groote liefde ons de Vader
gegeven heeft, *namelijk* dat wij kin-
deren Gods genaamd zouden worden.
Daarom kent ons de wereld niet, omdat
zij Hem niet kent. Joh. 1:12; 17:25.
2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods,
en het is nog niet geopenbaard wat wij
zijn zullen; maar wij weten dat als *hij*
zal geopenbaard zijn, wij hem zullen ge-
lijk wezen; want wij zullen hem zien ge-
lijk hij is. Col. 3:4.
3 En een iegelijk die deze hoop op
hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk
hij rein is. Matth. 5:8.
4 Een iegelijk die de zonde doet, die
doet ook de ongerechtigheid: want de
zonde is de ongerechtigheid. 1 Joh. 5:17.
5 En gij weet dat hij geopenbaard is op-
dat hij onze zonden zoude wegnemen, en
geen zonde is in hem. Joh. 1:29. 1 Petr. 2:22,24.
6 Een iegelijk die in hem blijft, die
zondigt niet; een iegelijk die zondigt,
die heeft hem niet gezien en heeft hem
niet gekend. 3 Joh. vs. 11*b*.
7 Kinderkens, dat u niemand verleide,
Die de rechtvaardigheid doet, die is recht-
vaardig, gelijk hij rechtvaardig is. 1 Joh. 2:29.
8 Die de zonde doet, is uit den duivel,
want de duivel zondigt van den beginne.
Hiertoe is de Zoon Gods geopenbaard,
opdat hij de werken des duivels verbre-
ken zoude. Joh. 8:44; 12:31.
9 Een iegelijk die uit God geboren is,
die doet de zonde niet; want zijn zaad
blijft in hem, en hij kan niet zondigen;
want hij is uit God geboren. 1 Joh. 5:18.
10 Hierin zijn de kinderen Gods en
de kinderen des duivels openbaar. Een
iegelijk die de rechtvaardigheid niet doet,
die is niet uit God, en die zijnen broe-
der niet liefheeft. Joh. 8:47.
11 Want dit is de verkondiging die gij
van den beginne gehoord hebt, dat wij
elkander zouden liefhebben.
1 Joh. 2:7. Joh. 13:34; 15:12.
12 Niet gelijk Kain, *die* uit den booze
was en zijnen broeder doodsloeg; en om
wat oorzaak sloeg hij hem dood? Om-
dat zijne werken boos waren, en zijns
broeders rechtvaardig. Gen. 4:8.
13 Verwondert u niet, mijne broeders,
zoo u de wereld haat. Joh. 15:18.
14 Wij weten dat wij overgegaan zijn
uit den dood in het leven, dewijl wij de
broeders liefhebben. Die *zijnen* broeder
niet liefheeft, blijft in den dood. Joh. 5:24.
15 Een iegelijk die zijnen broeder haat,
is een doodslager, en gij weet dat geen
doodslager het eeuwige leven heeft in
zich blijvende. Matth. 5:22.
16 Hieraan hebben wij de liefde gekend,
dat *hij* zijn leven voor ons gesteld heeft;
en *wij* zijn schuldig voor de broeders het
leven te stellen. Joh. 13:15, 34; 15:13.
17 Zoo wie nu het goed der wereld heeft,
en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en
sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft
de liefde Gods in hem? Jac. 2:15, 16.
18 Mijne kinderkens, laat ons niet lief-
hebben met het woord noch met de tong,
maar met de daad en waarheid.
19 En hieraan kennen wij dat wij uit
de waarheid zijn, en wij zullen onze har-
ten verzekeren voor hem.
20 Want indien ons hart *ons* veroor-
deelt, God is meerder dan ons hart, en
Hij kent alle dingen.
21 Geliefden, indien ons hart ons niet
veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedig-
heid tot God, 1 Joh. 2:28; 4:17.
22 en zoo wat wij bidden, ontvangen
wij van Hem, dewijl wij zijne geboden
bewaren en doen hetgeen behaaglijk is
voor Hem. 1 Joh. 5:14. Matth. 21:22. Joh. 15:7.
23 En dit is zijn gebod, dat wij ge-
looven in den naam zijns Zoons Jezus
Christus, en elkander liefhebben, gelijk
Hij ons een gebod gegeven heeft.
24 En die zijne geboden bewaart, blijft
in Hem, en Hij in denzelve. En hieraan
kennen wij dat Hij in ons blijft, *name-
lijk* uit den Geest dien Hij ons gegeven
heeft. 1 Joh. 4:13. 2 Cor. 1:22.

HOOFDSTUK 4.

GELIEFDEN, gelooft niet eenen iegelij-
ken geest, maar beproeft de geesten
of zij uit God zijn; want vele valsche
profeten zijn uitgegaan in de wereld.
Matth. 7:15, 16. 2 Joh. vs. 7.
2 Hieraan kent gij den Geest Gods:
alle geest die belijdt dat Jezus Christus
in het vleesch gekomen is, die is uit God;
vs. 15. Joh. 1:14.
3 en alle geest die niet belijdt dat
Jezus Christus in het vleesch gekomen
is, die is uit God niet; maar dit is *de
geest* van den Antichrist, welke *geest* gij
gehoord hebt dat komen zal, en is nu
alreede in de wereld. 1 Joh. 2:18, 22.

4 Kinderkens, gíj zijt uit God, en hebt
hen overwonnen; want Hij is meerder
die in ú is, dan die in de wereld is.
2 Kon. 6:16. 2 Kron. 32:7. 1 Joh. 2:13; 5:4.
5 Zíj zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen. Joh. 8:23.
6 Wíj zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid en den geest der dwaling.
Joh. 8:47.
7 Geliefden, laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God, en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren en kent God.
8 Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is liefde. vs. 16.
9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.
Joh. 3:16. Rom. 5:8.
10 Hierin is de liefde, niet dat wíj God liefgehad hebben, maar dat Híj òns lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft *tot* eene verzoening voor onze zonden. vs. 19. 1 Joh. 2:2.
11 Geliefden, indien God ons alzóó lief heeft gehad, zoo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.
12 Niemand heeft ooit God aanschouwd: indien wij elkander liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt. Joh. 1:18. 1 Tim. 6:16. 1 Joh 2:5.
13 Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft. 1 Joh. 3:24*b*.
14 En wij hebben het aanschouwd en getuigen, dat de Vader *zijnen* Zoon gezonden heeft *tot* eenen Zaligmaker der wereld. 1 Joh. 1:1.
15 Zoo wie beleden zal hebben dat Jezus de Zoon Gods is, God blijft in hem en hij in God. vs. 2.
16 En wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft. God is liefde, en die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem. vs. 7, 8.
17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, *namelijk* dat gelijk Híj is, wij óók zijn in deze wereld.
1 Joh. 2:28; 3:3.
18 Daar is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, *en* die vreest, is niet volmaakt in de liefde. Rom. 8:15.
19 Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft. vs. 10.
20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief, en haat zijnen broeder, die is een leugenaar; want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft? vs. 12. 1 Joh. 2:4, 9.
21 En dit gebod hebben wij van Hem, *namelijk* dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe. 1 Joh. 3:23.

HOOFDSTUK 5.

EEN iegelijk die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk die liefheeft dengene die geboren heeft, die heeft ook lief dengene die uit Hem geboren is. 1 Joh. 4:2, 15; 3:23.
2 Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben en zijne geboden bewaren.
3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren. En zijne geboden zijn niet zwaar. 1 Joh. 2:5. 2 Joh. vs. 6. Matth. 11:30.
4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof. Joh. 16:33.
5 Wie is het die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon Gods? 1 Joh. 4:15.
6 Deze is het die gekomen is door water en bloed, *namelijk* Jezus de Christus: niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het die getuigt dat de Geest de waarheid is.
7 Want drie zijn er die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.
8 En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één.
9 Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis Gods is meerder; want dit is de getuigenis Gods, welke Hij van zijnen Zoon getuigd heeft.
Joh. 5:36, 37.
10 Die in den Zoon Gods gelooft, heeft de getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis die God getuigd heeft van zijnen Zoon. Joh. 3:33. Rom. 8:16.
11 En dit is de getuigenis, *namelijk* dat

ons God het eeuwige leven gegeven heeft;
en dit leven is in zijnen Zoon. Joh. 6:40.
12 Die den Zoon heeft, die heeft het
leven; die den Zoon Gods niet heeft, die
heeft het leven niet. Joh. 3:36.
13 Deze dingen heb ik u geschreven,
die gelooft in den naam van den Zoon
Gods, opdat gij weet dat gij het eeuwige
leven hebt, en opdat gij gelooft in den
naam van den Zoon Gods. Joh. 20:31.
14 En dit is de vrijmoedigheid die wij
tot Hem hebben, dat zoo wij iets bidden
naar zijnen wil, Hij ons verhoort.
1 Joh. 3:22. Joh. 14:13; 16:23.
15 En indien wij weten dat Hij ons ver-
hoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij
dat wij de beden verkrijgen die wij van
Hem gebeden hebben.
16 Indien iemand zijnen broeder ziet
zondigen eene zonde niet tot den dood,
die zal *God* bidden, en Hij zal hem het
leven geven, dengenen *zeg ik* die zondi-
gen niet tot den dood. Er is eene zonde
tot den dood: voor díe *zonde* zeg ik niet
dat hij zal bidden. Matth. 12:31, 32. Hebr. 6:4-6.
17 Alle ongerechtigheid is zonde, en
daar is zonde niet tot den dood.
18 Wij weten, dat een iegelijk die uit
God geboren is, niet zondigt; maar die
uit God geboren is, bewaart zichzelven,
en de booze vat hem niet. 1 Joh. 3:9.
19 Wij weten dat wij uit God zijn, en dat
de geheele wereld ligt in het booze. 1 Joh. 4:4.
20 Doch wij weten dat de Zoon Gods
gekomen is, en heeft ons het verstand
gegeven dat wij den Waarachtige kennen;
en wij zijn in den Waarachtige, *namelijk*
in zijnen Zoon Jezus Christus: déze is de
waarachtige God en het eeuwige leven.
Joh. 1:18; 17:3, 26. 1 Tim. 6:16a.
21 Kinderkens, bewaart uzelve van de
afgoden. Amen. 1 Cor. 10:14.

DE TWEEDE BRIEF
VAN DEN
APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan de uitverkorene vrouw
en aan hare kinderen, die ik in waar-
heid liefheb, en niet alleen ik, maar ook
allen die de waarheid gekend hebben,
2 om der waarheid wil die in ons blijft
en met ons zal zijn in der eeuwigheid:
3 genade, barmhartigheid, vrede zij met
ulieden van God den Vader en van den
Heere Jezus Christus, den Zoon des Va-
ders, in waarheid en liefde.
4 Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik
van uwe kinderen gevonden heb, die in
de waarheid wandelen, gelijk wij een ge-
bod ontvangen hebben van den Vader.
5 En nu bid ik u, *uitverkorene* vrouw,
niet als u schrijvende een nieuw gebod,
maar hetgeen wij gehad hebben van den
beginne, *namelijk* dat wij elkander lief-
hebben. 1 Joh. 2:7; 3:11.
6 En dit is de liefde, dat wij wandelen
naar zijne geboden. Dit is het gebod, ge-
lijk gijlieden van den beginne gehoord
hebt, dat gij in hetzelve zoudt wandelen.
1 Joh. 5:3.
7 Want daar zijn vele verleiders in de
wereld gekomen, die niet belijden dat
Jezus Christus in het vleesch gekomen
is. Deze is de verleider en de Antichrist.
1 Joh. 2:18; 4:1-3.
8 Ziet toe voor uzelve, dat wij niet
verliezen hetgeen wij gearbeid hebben,
maar een vol loon mogen ontvangen.
9 Een iegelijk die overtreedt en niet
blijft in de leer van Christus, die heeft
God niet; die in de leer van Christus
blijft, deze heeft beide den Vader en den
Zoon. 1 Joh. 2:23.
10 Indien iemand tot ulieden komt en
deze leer niet brengt, ontvangt hem niet
in huis, en zegt tot hem niet: Wees ge-
groet. Rom. 16:17. Gal. 1:8.
11 Want die tot hem zegt: Wees ge-
groet, die heeft gemeenschap aan zijne
booze werken.
12 Ik heb veel aan ulieden te schrijven,
doch ik heb niet gewild door papier en
inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen
en mond tot mond *met u* te spreken,
opdat onze blijdschap volkomen moge
zijn. 3 Joh. vs. 13, 14.
13 U groeten de kinderen van uwe
zuster de uitverkorene. Amen.

DE DERDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.
2 Geliefde, vóór alle dingen wensch ik dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uwe ziel welvaart.
3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen en getuigden van uwe waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt. 2 Joh. vs. 4.
4 Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor dat mijne kinderen in de waarheid wandelen.
5 Geliefde, gij doet trouwelijk in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,
6 die getuigd hebben van uwe liefde, in de tegenwoordigheid der gemeente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zoo zult gij wèl doen.
7 Want zij zijn voor zijnen naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen.
8 Wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid. Hebr. 13:2*a*.
9 Ik heb aan de gemeente geschreven; maar Diótrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.
10 Daarom, indien ik kom, zoo zal ik in gedachtenis brengen zijne werken die hij doet, met booze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zoo ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen die het willen *doen*, en werpt ze uit de gemeente.
11 Geliefde, volg het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God, maar die kwaad doet, heeft God niet gezien. 1 Joh. 3:6.
12 Aan Demetrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen óók, en gij weet dat onze getuigenis waarachtig is. Joh. 21:24.
13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen; 2 Joh. vs. 12.
14 maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.
15 Vrede zij u. De vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JUDAS.

JUDAS, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jacobus, aan de geroepenen die door God den Vader geheiligd zijn, en *door* Jezus Christus bewaard:
2 barmhartigheid, en vrede, en liefde zij *u* vermenigvuldigd.
3 Geliefden, alzoo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemeene zaligheid, zoo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven, en *u* te vermanen dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.
4 Want daar zijn sommige menschen ingeslopen, die eertijds tot dit oordeel te voren opgeschreven zijn, goddeloozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den eenigen Heerscher, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen. 2 Petr. 2:1, 2.
5 Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere het

volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen die niet geloofden, verdorven heeft.

Num. 14:35. Hebr. 3:17-19. 1 Cor. 10:5.

6 En de Engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeels des grooten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard:

2 Petr. 2:4.

7 gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vleesch zijn nagegaan, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs. Gen. 19:24, 25. 2 Petr. 2:6.

8 Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vleesch, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden. 2 Petr. 2:10.

9 Maar Michaël de Archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen *hem* inbrengen, maar zeide: De Heere bestraffe u.

Dan. 12:1. 2 Petr. 2:11.

10 Maar dezen hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren, weten, in hetzelve verderven zij zich. 2 Petr. 2:12.

11 Wee hun! want zij zijn den weg Kains ingegaan, en door de verleiding van het loon Bileams zijn zij henengestort, en zijn door de tegenspreking Korachs vergaan. Num. 16:32-35; 22:17. 2 Petr. 2:15.

12 Dezen zijn vlekken in uwe liefdemaaltijden, *en* als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelve zonder vrees; zij zijn waterlooze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als boomen in het afgaan van den herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, *en* ontworteld;

2 Petr. 2:13, 17*a*.

13 wilde baren der zee, hun eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.

Jes. 57:20. 2 Petr. 2:17*b*.

14 En van dezen heeft ook Henoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Zie, de Heere is gekomen met zijne vele duizende heiligen, Gen. 5:18.

15 om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddeloozen onder hen, vanwege alle hunne goddelooze werken die zij goddeloosIijk gedaan hebben, en vanwege alle de harde *woorden* die de goddelooze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

16 Dezen zijn murmureerders, klagers over hunnen staat, wandelende naar hunne begeerlijkheden, en hun mond spreekt zeer opgeblazene dingen, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil. 2 Petr. 2:18.

17 Maar, geliefden, gedenkt gij der woorden die voorzegd zijn van de Apostelen onzes Heeren Jezus Christus:

2 Petr. 3:2.

18 dat zij u gezegd hebben, dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hunne goddelooze begeerlijkheden wandelen zullen. 2 Petr. 3:3.

19 Dezen zijn het die zichzelve afscheiden, natuurlijke *menschen,* den Geest niet hebbende. 1 Cor. 2:14, 15.

20 Maar, geliefden, bouwt gij uzelve op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest; 2 Petr. 3:17. Col. 2:7.

21 bewaart uzelve in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid onzes Heeren Jezus Christus ten eeuwigen leven. Tit. 2:13.

22 En ontfermt u wel over eenigen, onderscheid makende;

23 maar behoudt anderen door vrees, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok die van het vleesch bevlekt is.

24 Hem nu die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor zijne heerlijkheid in vreugde,

Rom. 16:25, 27.

25 den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.

DE OPENBARING

VAN

JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

DE openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om zijnen dienstknechten te toonen de dingen die haast geschieden moeten, en die hij door zijnen Engel gezonden en zijnen dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft: Openb. 22:6.

2 dewelke het Woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.

3 Zalig is hij die leest en zijn zij die hooren de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen in dezelve geschreven is; want de tijd is nabij. Openb. 22:7, 10*b*.

4 Johannes aan de zeven gemeenten die in Azië zijn: genade zij u en vrede van Hem die is, en die was, en die komen zal, en van de zeven Geesten die vóór zijnen troon zijn, vs. 8, 11. Openb. 4:5.

5 en van Jezus Christus, die de getrouwe Getuige is, de eerstgeborene uit de dooden, en de Overste van de Koningen der aarde. Hem die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed, Openb. 3:14. Col. 1:18. 1 Joh. 1:7.

6 en die ons gemaakt heeft tot Koningen en Priesters Gode en zijnen Vader, hem *zeg ik* zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen. Openb. 5:10. Exod. 19:6. Jes. 61:6. 1 Petr. 2:9*a*.

7 Zie, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook degenen die hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven; ja amen. Dan. 7:13. Zach. 12:10. Matth. 24:30.

8 Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde, zegt de Heere, die is, en die was, en die komen zal, de Almachtige. Openb. 22:13. Jes. 41:4; 44:6; 48:12.

9 Ik Johannes, die ook uw broeder ben en medegenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en *in* de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op het eiland genaamd Patmos, om het Woord Gods en om de getuigenis van Jezus Christus. Openb. 22:8.

10 *En* ik was in den geest op den dag des Heeren, en ik hoorde achter mij eene groote stem als eener bazuin, Openb. 4:2*a*.

11 zeggende: Ik ben de Alpha en de Omega, de eerste en de laatste; en: Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek en zend het aan de zeven gemeenten die in Azië zijn, *namelijk* naar Efeze, en naar Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatíra, en naar Sardes, en naar Filadelfía, en naar Laodicéa. vs. 4.

12 En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij gesproken had; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren.

13 en in het midden van de zeven kandelaren eenen, den Zoon des menschen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel; Dan. 7:13.

14 en zijn hoofd en haar was wit gelijk als witte wol, gelijk sneeuw, en zijne oogen gelijk eene vlamme vuurs; Dan. 7:9.

15 en zijne voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in eenen oven; en zijne stem was als eene stem van vele wateren. Dan. 10:6. Ezech. 43:2.

16 En hij had zeven sterren in zijne rechterhand; en uit zijnen mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in hare kracht. Jes. 49:2*a*. Hebr. 4:12.

17 En toen ik hem zag, viel ik als dood aan zijne voeten; en hij leide zijne rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; ik ben de eerste en de laatste, Jes. 41:4; 44:6; 48:12*b*.

18 en die leef, en ik ben dood geweest; en zie, ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En ik heb de sleutels der hel en des doods. Openb. 2:8; 20:1.

19 Schrijf hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen: vs. 11.

20 de verborgenheid der zeven sterren
die gij gezien hebt in mijne rechter*hand*,
en de zeven gouden kandelaren. De zeven
sterren zijn de Engelen der zeven gemeenten,
en de zeven kandelaren die gij
gezien hebt, zijn de zeven gemeenten.
vs. 12, 16.

HOOFDSTUK 2.

SCHRIJF aan den Engel der gemeente
van Efeze: Dit zegt hij die de zeven
sterren in zijne rechter*hand* houdt, die
in het midden der zeven gouden kandelaren
wandelt: Openb. 1:13, 16.
2 Ik weet uwe werken, en uwen arbeid,
en uwe lijdzaamheid, en dat gij de kwaden
niet kunt verdragen, en *dat* gij beproefd
hebt degenen die voorgeven dat
zij Apostelen zijn, en zij zijn het niet, en
hebt ze leugenaars bevonden; 2 Cor. 11:13.
3 en gij hebt verdragen en hebt geduld,
en gij hebt om mijns naams wil gearbeid,
en zijt niet moede geworden.
4 Maar ik heb tegen u, dat gij uwe
eerste liefde hebt verlaten.
5 Gedenk dan waarvan gij uitgevallen
zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken;
en zoo niet, ik zal u haastelijk *bij*komen,
en zal uwen kandelaar van zijne
plaats weren, indien gij u niet bekeert.
6 Maar dit hebt gij, dat gij de werken
der Nicolaïeten haat, welke ik óók haat.
vs. 14, 15.
7 Die ooren heeft, die hoore wat de
Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint,
ik zal hem geven te eten van den
boom des levens, die in het midden van
het paradijs Gods is. Openb. 22:2. Gen. 2:9.
8 En schrijf aan den Engel der gemeente
van die van Smyrna: Dit zegt de eerste
en de laatste, die dood geweest is en *weder*
levend is geworden: Openb. 1:17, 18.
9 Ik weet uwe werken, en verdrukking,
en armoede (doch gij zijt rijk), en de lastering
dergenen die zeggen dat ze Joden
zijn en zijn het niet, maar zijn eene Synagoge
des satans. vs. 2. Jac. 2:5. Openb. 3:9.
10 Vrees geen der dingen die gij lijden
zult. Zie, de duivel zal *eenigen* van ulieden
in de gevangenis werpen, opdat gij
verzocht wordt, en gij zult eene verdrukking
hebben van tien dagen. Wees getrouw
tot den dood, en ik zal u geven
de kroon des levens. Jac. 1:12. 1 Petr. 5:4.
11 Die ooren heeft, die hoore wat de
Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint,
zal van den tweeden dood niet beschadigd
worden. Openb. 20:14.
12 En schrijf aan den Engel der gemeente
die in Pergamus is: Dit zegt hij
die het tweesnijdend scherp zwaard heeft:
Openb. 1:16.
13 Ik weet uwe werken, en waar gij
woont, *namelijk* daar de troon des satans
is; en gij houdt mijnen naam, en hebt
mijn geloof niet verloochend, ook in die
dagen, in welke Antipas mijn getrouwe
getuige was, welke gedood is bij ulieden
daar de satan woont.
14 Maar ik heb *eenige* weinige dingen
tegen u, dat gij aldaar hebt, die de leering
Bileams houden, die Balak leerde den
kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen,
opdat ze zouden afgodenoffer eten
en hoereeren. Num. 25:2; 31:16.
15 Alzóó hebt ook gij, die de leering
der Nicolaïeten houden, hetwelk ik haat.
vs. 6, 14.
16 Bekeer u; en zoo niet, ik zal u haastelijk
*bij*komen, en zal tegen hen krijg
voeren met het zwaard mijns monds.
Openb. 1:16.
17 Die ooren heeft, die hoore wat de
Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint,
ik zal hem geven te eten van het
Manna dat verborgen is, en ik zal hem
geven eenen witten keursteen, en op den
keursteen eenen nieuwen naam geschreven,
welken niemand kent dan die hem
ontvangt. Openb. 19:12.
18 En schrijf aan den Engel der gemeente
te Thyatíra: Dit zegt de Zoon
Gods, die zijne oogen heeft als een vlamme
vuurs, en zijne voeten zijn blinkend koper
gelijk: Openb. 1:14, 15.
19 Ik weet uwe werken, en liefde, en
dienst, en geloof, en uwe lijdzaamheid
en uwe werken, en *dat* de laatste meer
zijn dan de eerste.
20 Maar ik heb *eenige* weinige dingen
tegen u, dat gij de vrouw Izébel, die
zichzelve zegt eene Profetes te zijn, laat
leeren en mijne dienstknechten verleiden
dat ze hoereeren en afgodenoffer eten.
vs. 14. 1 Kon. 16:31. 2 Kon. 9:22.
21 En ik heb haar tijd gegeven opdat
zij zich zoude bekeeren van hare hoererij,
en zij heeft zich niet bekeerd.
22 Zie, ik werp haar te bed, en die met
haar overspel bedrijven, in groote verdrukking,
zoo zij zich niet bekeeren van
hunne werken.

23 En hare kinderen zal ik door den dood ombrengen, en alle de gemeenten zullen weten dat ik het ben die nieren en harten onderzoek. En ik zal ulieden geven een iegelijk naar uwe werken.
Ps. 7:10*b*. Jer. 11:20; 17:10; 20:12. Rom. 2:6.
24 Doch ik zeg tot ulieden, en tot de anderen die in Thyatíra zijn, zoo velen als er deze leer niet hebben, en die de diepten des satans niet gekend hebben, gelijk zij zeggen: Ik zal u geen anderen last opleggen.
25 Maar hetgeen gij hebt, houdt dat totdat ik zal komen. Openb. 3:11.
26 En die overwint en die mijne werken tot het einde toe bewaart, ik zal hem macht geven over de heidenen, Ps. 2:8, 9.
27 en hij zal ze hoeden met eenen ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden, gelijk ook ik van mijnen Vader ontvangen heb.
28 En ik zal hem de morgenster geven.
Dan. 12:3. Matth. 13:43.
29 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

HOOFDSTUK 3.

EN schrijf aan den Engel der gemeente die te Sardes is: Dit zegt die de zeven Geesten Gods heeft, en de zeven sterren: Ik weet uwe werken, dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood.
Openb. 1:4, 16, 20. Jac. 2:17.
2 Wees wakende, en versterk het overige dat sterven zoude; want ik heb uwe werken niet vol gevonden voor God. Efez. 5:14.
3 Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zoo zal ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten op wat ure ik over u komen zal. Openb. 16:15. Matth. 24:44. 1 Thess. 5:2.
4 Doch gij hebt *eenige* weinige namen ook te Sardes, die hunne kleederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met mij wandelen in witte *kleederen*, overmits zij het waardig zijn. Openb. 6:11; 7:9.
5 Die overwint, die zal bekleed worden met witte kleederen; en ik zal zijnen naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en ik zal zijnen naam belijden voor mijnen Vader en voor zijne Engelen.
Openb. 20:12. Matth. 10:32.
6 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.
7 En schrijf aan den Engel der gemeente die in Filadelfía is: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel Davids heeft; die opent en niemand sluit, en hij sluit en niemand opent:
Openb. 1:18. Job 12:14. Jes. 22:22.
8 Ik weet uwe werken; zie, ik heb eene geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt mijn Woord bewaard en hebt mijnen naam niet verloochend. Openb. 2:13*a*. Hand. 14:27.
9 Zie, ik geef *u eenigen* uit de Synagoge des satans, dergenen die zeggen dat ze Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, ik zal maken dat zij zullen komen en aanbidden voor uwe voeten, en bekennen dat ik u liefheb. Openb. 2:9.
10 Omdat gij het woord mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zoo zal ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de geheele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen.
Matth. 24:13, 21.
11 Zie, ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme.
Openb. 2:25; 22:7.
12 Die overwint, ik zal hem maken tot eenen pilaar in den Tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daar uitgaan; en ik zal op hem schrijven den naam mijns Gods, en den naam der stad mijns Gods, *namelijk* van het nieuwe Jeruzalem dat uit den hemel van mijnen God afdaalt, en *ook* mijnen nieuwen naam.
Jes. 56:5. Openb. 21:2, 10.
13 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.
14 En schrijf aan den Engel van de gemeente der Laodiceënzen: Dit zegt de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods:
Openb. 1:5. Col. 1:15.
15 Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt noch heet: och of gij koud waart of heet!
16 Zoo dan omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, ik zal u uit mijnen mond spuwen.
17 Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Joh. 9:41.
18 Ik raad u dat gij van mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte kleederen, opdat gij moogt bekleed wor-

den en de schande uwer naaktheid niet
geopenbaard worde; en zalf uwe oogen
met oogenzalf, opdat gij zien moogt. vs. 5.
19 Zoo wie ik liefheb, die bestraf en
kastijd ik: wees dan ijverig en bekeer u.
Spr. 3:12. Hebr. 12:6.
20 Zie, ik sta aan de deur en ik klop:
indien iemand mijne stem zal hooren en
de deur opendoen, ik zal tot hem inkomen,
en ik zal met hem avondmaal houden,
en hij met mij.
21 Die overwint, ik zal hem geven met
mij te zitten in mijnen troon, gelijk als
ik overwonnen heb en ben gezeten met
mijnen Vader in zijnen troon. Matth. 19:28.
22 Wie ooren heeft, die hoore wat de
Geest tot de gemeenten zegt.

HOOFDSTUK 4.

NA dezen zag ik, en zie, eene deur was
geopend in den hemel; en de eerste
stem, die ik gehoord had als eener bazuin
met mij sprekende, zeide: Kom hier op,
en ik zal u toonen hetgeen na dezen
geschieden moet. Openb. 1:1, 10; 22:6*b*.
2 En terstond werd ik in den geest; en
zie, daar was een troon gezet in den hemel,
en er zat een op den troon.
Ezech. 1:26; 10:1.
3 En die daarop zat, was in 't aanzien
den steen jaspis en sardius gelijk; en een
regenboog was rondom den troon, in het
aanzien den *steen* smaragd gelijk.
Openb. 10:1. Ezech. 1:28.
4 En rondom den troon waren vier en
twintig tronen; en op de tronen zag ik
de vier en twintig Ouderlingen zittende,
bekleed met witte kleederen, en zij hadden
gouden kronen op hunne hoofden.
Openb. 11:16.
5 En van den troon gingen uit bliksemen
en donderslagen en stemmen; en
zeven vurige lampen waren brandende
vóór den troon; welke zijn de zeven
Geesten Gods. Openb. 1:12; 8:5*b*; 11:19.
6 En vóór den troon was eene glazen
zee, kristal gelijk. En in het midden des
troons en rondom den troon vier dieren,
zijnde vol oogen van voren en van achteren.
Openb. 15:2*a*. Ezech. 1:5. Dan. 7:3.
7 En het eerste dier was eenen leeuw
gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk,
en het derde dier had het aangezicht als
een mensch, en het vierde dier was eenen
vliegenden arend gelijk. Ezech. 1:10; 10:14.
8 En de vier dieren hadden elk voor
zichzelf zes vleugelen rondom, en waren
van binnen vol oogen; en zij hebben
geen rust dag en nacht, zeggende: Heilig,
heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige,
die was, en die is, en die komen
zal. Jes. 6:2, 3. Openb. 1:8.
9 En wanneer de dieren heerlijkheid en
eer en dankzegging gaven Hem die op den
troon zat, die in alle eeuwigheid leeft,
10 zoo vielen de vier en twintig Ouderlingen
voor Hem die op den troon zat,
en aanbaden Hem die leeft in alle eeuwigheid,
en wierpen hunne kronen vóór den
troon, zeggende: Openb. 19:4.
11 Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen
de heerlijkheid en de eer en de
kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen,
en door uwen wil zijn zij, en
zijn ze geschapen. Openb. 5:12; 10:6.

HOOFDSTUK 5.

EN ik zag in de rechter*hand* desgenen
die op den troon zat, een boek, beschreven
van binnen en van buiten, verzegeld
met zeven zegelen. Dan. 12:9.
2 En ik zag eenen sterken Engel, uitroepende
met eene groote stem: Wie
is waardig het boek te openen en zijne
zegelen open te breken?
3 En niemand in den hemel, noch op de
aarde, noch onder de aarde, kon het boek
openen noch hetzelve *in*zien. vs. 13*a*. Fil. 2:10.
4 En ik weende zeer, dat niemand waardig
gevonden was om dat boek te openen
en te lezen, noch hetzelve *in* te zien.
5 En een van de Ouderlingen zeide tot
mij: Ween niet; zie, de Leeuw die uit
den stam Juda is, de wortel Davids, heeft
overwonnen, om het boek te openen, en
zijne zeven zegelen open te breken.
Gen. 49:9. Jes. 11:1, 10.
6 En ik zag, en zie, in het midden
van den troon en van de vier dieren en
in het midden van de Ouderlingen een
Lam staande als geslacht, hebbende zeven
hoornen en zeven oogen, dewelke zijn
de zeven Geesten Gods, die uitgezonden
zijn in alle landen.
Jes. 53:7. Joh. 1:29. Openb. 4:5*b*. Zach. 4:10.
7 En het kwam, en heeft het boek genomen
uit de rechter*hand* desgenen, die
op den troon zat.
8 En als het dat boek genomen had,
vielen de vier dieren en de vier en twintig
Ouderlingen voor het Lam *neder*, hebbende
elk citers en gouden fiolen, zijnde

vol reukwerk, welke zijn de gebeden der
heiligen. Openb. 8 3. Ps. 141 2.
9 En zij zongen een nieuw lied, zeg-
gende: Gij zijt waardig dat boek te nemen
en zijne zegelen te openen; want gij zijt
geslacht, en hebt ons Gode gekocht met
uw bloed, uit alle geslacht en taal en
volk en natie; Openb. 14·3. 1 Petr 1.19.
10 en gij hebt ons onzen God gemaakt
tot Koningen en Priesteren, en wij zul-
len als Koningen heerschen op de aarde.
Openb. 1:6; 20:6*b*. Exod. 19:6. Jes. 61·6. 1 Petr 2.9.
11 En ik zag, en ik hoorde eene stem
veler Engelen rondom den troon en de
dieren en de Ouderlingen, en hun getal
was tien duizendmaal tien duizenden en
duizendmaal duizenden, Dan. 7.10.
12 zeggende met eene groote stem:
Het Lam dat geslacht is, is waardig te
ontvangen de kracht en rijkdom en wijs-
heid en sterkte en eer en heerlijkheid en
dankzegging. Openb. 4:11.
13 En alle schepsel dat in den hemel
is, en op de aarde, en onder de aarde,
en die in de zee zijn, en alles wat in de-
zelve is, hoorde ik zeggen: Hem die op
den troon zit, en het Lam, zij de dank-
zegging en de eer en de heerlijkheid en de
kracht in alle eeuwigheid. 1 Kron. 29:11.
14 En de vier dieren zeiden: Amen. En
de vier en twintig Ouderlingen vielen *ne-*
der en aanbaden dengene die leeft in alle
eeuwigheid. Openb. 4:9, 10; 19:4.

HOOFDSTUK 6.

EN ik zag, toen het Lam één van de
zegelen geopend had, en ik hoorde
één uit de vier dieren zeggen, als eene
stem van eenen donderslag: Kom en zie.
2 En ik zag, en zie, een wit paard, en
die daarop zat, had eenen boog, en hem
is eene kroon gegeven, en hij ging uit
overwinnende, en opdat hij overwonne.
Openb. 19 11.
3 En toen het 't tweede zegel geopend
had, hoorde ik het tweede dier zeggen:
Kom en zie.
4 En een ander paard ging uit, dat
rood was; en dien die daarop zat, werd
macht gegeven den vrede te nemen van
de aarde, en dat zij elkander zouden
dooden; en hem werd een groot zwaard
gegeven. Matth. 24.6.
5 En toen het 't derde zegel geopend
had, hoorde ik het derde dier zeggen:
Kom en zie. En ik zag, en zie, een zwart
paard, en die daarop zat, had eene weeg-
schaal in zijne hand.
6 En ik hoorde eene stem in het midden
van de vier dieren, die zeide: Een maatje
tarwe voor eenen penning, en drie maatjes
gerst voor eenen penning; en beschadig
de olie en den wijn niet. 2 Kon. 6:25.
7 En toen het 't vierde zegel geopend
had, hoorde ik eene stem van het vierde
dier, die zeide: Kom en zie.
8 En ik zag, en zie, een vaal paard, en
die daarop zat, zijn naam was de Dood,
en de hel volgde hem na; en hun werd
macht gegeven om te dooden tot het vierde
deel der aarde toe, met zwaard en met
honger en met den dood en door de wilde
beesten der aarde Ezech. 14.21. Matth. 24:7*b*.
9 En toen het 't vijfde zegel geopend
had, zag ik onder het altaar de zielen
dergenen die gedood waren om het Woord
Gods en om de getuigenis die zij hadden.
Openb. 20:4.
10 En zij riepen met groote stem, zeg-
gende: Hoe lang, o heilige en waarach-
tige Heerscher! oordeelt en wreekt Gij ons
bloed niet van degenen die op de aarde
wonen? Hab 1:2.
11 En aan een iegelijk werden lange
witte kleederen gegeven, en hun werd
gezegd dat zij nog een kleinen tijd rus-
ten zouden, totdat ook hunne medédienst-
knechten en hunne broeders zouden ver-
vuld zijn, die gedood zouden worden ge-
lijk als zij. Openb. 7:9.
12 En ik zag toen het 't zesde zegel
geopend had, en zie, daar werd eene
groote aardbeving; en de zon werd zwart
als een haren zak, en de maan werd als
bloed, Jes. 50:3. Joël 2:31. Matth. 24:29.
13 en de sterren des hemels vielen op
de aarde, gelijk een vijgeboom zijne on-
rijpe vijgen afwerpt, als hij van eenen
grooten wind geschud wordt. Jes. 34:4.
14 En de hemel is weggeweken, als een
boek dat toegerold wordt; en alle ber-
gen en eilanden zijn bewogen uit hunne
plaatsen.
15 En de Koningen der aarde, en de
grooten, en de rijken, en de oversten
over duizend, en de machtigen, en alle
dienstknechten, en alle vrijen, verborgen
zichzelve in de spelonken en in de steen-
rotsen der bergen, Jes. 2:19.
16 en zeiden tot de bergen en tot de
steenrotsen: Valt op ons, en verbergt
ons van het aangezicht desgenen die op

den troon zit, en van den toorn des Lams; Hos. 10:8. Luc. 23:30.
17 want de groote dag zijns toorns is gekomen en wie kan bestaan? Nah. 1:6.

HOOFDSTUK 7.

EN na dezen zag ik vier Engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zoude waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen eenigen boom. Zach. 6:5. Openb. 20:8.
2 En ik zag eenen anderen Engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods: en hij riep met eene groote stem tot de vier Engelen, welken *macht* gegeven was de aarde en de zee te beschadigen,
3 zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de boomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hunne voorhoofden. Openb. 9:4. Ezech. 9:4.
4 En ik hoorde het getal dergenen die verzegeld waren: honderd en vier en veertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israëls. Openb. 14:1.
5 Uit het geslacht Juda waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Ruben waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Gad waren twaalf duizend verzegeld;
6 uit het geslacht Aser waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Naftali waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Manasse waren twaalf duizend verzegeld;
7 uit het geslacht Simeon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Levi waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Issaschar waren twaalf duizend verzegeld;
8 uit het geslacht Zebulon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Jozef waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht Benjamin waren twaalf duizend verzegeld.
9 Na dezen zag ik, en zie, eene groote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande vóór den troon en vóór het Lam, bekleed zijnde met lange witte kleederen, en palm*takken* waren in hunne handen. Openb. 5:9; 6:11.
10 En zij riepen met groote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God die op den troon zit, en het Lam. Openb. 5:13.
11 En alle de Engelen stonden rondom den troon en *rondom* de Ouderlingen en de vier dieren, en vielen vóór den troon *neder* op hun aangezicht, en aanbaden God, Openb. 5:11; 11:16.
12 zeggende: Amen. De lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen. Openb. 5:12.
13 En een uit de Ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Dezen, die bekleed zijn met de lange witte kleederen, wie zijn zij en van waar zijn ze gekomen?
14 En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het die uit de groote verdrukking komen; en zij hebben hunne lange kleederen gewasschen en hebben hunne lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Openb. 1:5.
15 Daarom zijn zij vóór den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in zijnen Tempel; en die op den troon zit, zal hen overschaduwen.
16 Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen noch eenige hitte. Jes. 49:10
17 Want het Lam dat in 't midden des troons is, zal ze weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen. Jes. 25:8. Openb. 21:4.

HOOFDSTUK 8.

EN toen het 't zevende zegel geopend had, werd daar een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur.
2 En ik zag de zeven Engelen die voor God stonden, en hun werden zeven bazuinen gegeven. Luc. 1:19.
3 En daar kwam een andere Engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij 't *met* de gebeden aller heiligen zoude leggen op het gouden altaar dat vóór den troon is. Openb. 5:8.
4 En de rook des reukwerks *met* de gebeden der heiligen ging op van de hand des Engels vóór God. Ps. 141:2.
5 En de Engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en aardbeving. Openb. 4:5*a*; 11:19*b*.
6 En de zeven Engelen, die de zeven

bazuinen hadden, bereidden zich om te
bazuinen.
7 En de eerste Engel heeft gebazuind,
en daar is geworden hagel en vuur, ge-
mengd met bloed, en zij zijn op de aarde
geworpen: en het derde *deel* der boomen
is verbrand, en al het groene gras is ver-
brand. Exod. 9:24, 25. Joël 2:30.
8 En de tweede Engel heeft gebazuind,
en daar werd *iets*, als een groote berg
van vuur brandende, in de zee geworpen:
en het derde *deel* der zee is bloed ge-
worden. Exod. 7:20, 21.
9 En het derde *deel* der schepselen in de
zee die leven hebben, is gestorven, en het
derde *deel* der schepen is vergaan.
10 En de derde Engel heeft gebazuind,
en daar is eene groote ster, brandende
als een fakkel, gevallen uit den hemel,
en is gevallen op het derde *deel* der ri-
vieren en op de fonteinen der wateren.
11 En de naam der ster wordt genaamd
Alsem; en het derde *deel* der wateren
werd tot alsem, en vele menschen zijn
gestorven van de wateren, want zij waren
bitter geworden.
12 En de vierde Engel heeft gebazuind,
en het derde *deel* der zon werd geslagen,
en het derde *deel* der maan, en het derde
deel der sterren, opdat het derde *deel* der-
zelve zoude verduisterd worden, en dat
het derde *deel* van den dag niet zoude
lichten, en van den nacht desgelijks.
Openb. 6:12. Exod. 10:22.
13 En ik zag, en ik hoorde eenen En-
gel vliegen in 't midden des hemels, zeg-
gende met groote stem: Wee, wee, wee
dengenen die op de aarde wonen, van-
wege de overige stemmen der bazuin der
drie Engelen die *nog* bazuinen zullen.

HOOFDSTUK 9.

EN de vijfde Engel heeft gebazuind, en
ik zag eene ster, gevallen uit den he-
mel op de aarde, en haar werd gegeven
de sleutel van den put des afgronds.
Openb. 8:10; 20:1.
2 En zij heeft den put des afgronds ge-
opend; en daar is rook opgegaan uit den
put, als rook eens grooten ovens; en de
zon en de lucht is verduisterd geworden
van den rook des puts.
3 En uit den rook kwamen sprinkhanen
op de aarde, en hun werd macht gegeven
gelijk de schorpioenen der aarde macht
hebben. Exod. 10:14, 15.
4 En hun werd gezegd, dat zij het gras
der aarde niet zouden beschadigen, noch
eenig groen, noch eenigen boom, dan de
menschen alleen die het zegel Gods aan
hunne voorhoofden niet hebben.
Ezech. 9:4. Openb. 6:6; 7:3.
5 En hun werd *macht* gegeven, niet dat
zij ze zouden dooden, maar dat zij zou-
den *van hen* gepijnigd worden vijf maan-
den; en hunne pijniging was als de pij-
niging van een schorpioen wanneer hij
een mensch gestoken heeft.
6 En in die dagen zullen de menschen
den dood zoeken en zullen dien niet vin-
den, en zij zullen begeeren te sterven en
de dood zal van hen vlieden.
Openb. 6:15, 16. Jer. 8:3.
7 En de gedaanten der sprinkhanen wa-
ren den paarden gelijk, die tot den oorlog
bereid zijn; en op hunne hoofden waren
als kronen het goud gelijk; en hunne
aangezichten als aangezichten van men-
schen. Joël 2:4.
8 En zij hadden haar als haar der vrou-
wen; en hunne tanden waren als *tanden*
der leeuwen. Joël 1:6.
9 En zij hadden borstwapenen als ijze-
ren borstwapenen; en het gedruisch hun-
ner vleugelen was als een gedruisch der
wagenen, wanneer vele paarden naar den
strijd loopen. Joël 2:5.
10 En zij hadden staarten den schor-
pioenen gelijk, en daar waren angels in
hunne staarten; en hunne macht was de
menschen te beschadigen vijf maanden.
11 En zij hadden over zich tot eenen
Koning den engel des afgronds; zijn naam
was in 't Hebreeuwsch Abaddon, en in
de Grieksche *taal* had hij den naam
Apollyon.
12 Het ééne wee is weggegaan: zie,
daar komen nog twee weeën na dezen.
Openb. 8:13; 11:14.
13 En de zesde Engel heeft gebazuind,
en ik hoorde ééne stem uit de vier hoor-
nen des gouden altaars dat voor God
was, Openb. 8:3.
14 zeggende tot den zesden Engel die
de bazuin had: Ontbind de vier Engelen
die gebonden zijn bij de groote rivier den
Eufraat. Openb. 16:12.
15 En de vier Engelen zijn ontbonden ge-
worden, welke bereid waren tegen de ure
en dag en maand en jaar, opdat zij het
derde *deel* der menschen zouden dooden.
16 En het getal van de heirlegers der

ruiterij was tweemaal tien duizenden der
tien duizenden: en ik hoorde hun getal.
17 En ik zag alzóó de paarden in dit
gezicht, en die daarop zaten, hebbende
vurige en hemelsblauwe en sulferverwige
borstwapenen; en de hoofden der paar-
den waren als hoofden van leeuwen, en
uit hunne monden ging uit vuur en rook
en sulfer.
18 Door deze drie werd het derde *deel*
der menschen gedood, *namelijk* door het
vuur en door den rook en door het sul-
fer dat uit hunne monden uitging.
19 Want hunne macht is in hunnen
mond en in hunne staarten. Want hunne
staarten zijn den slangen gelijk, en heb-
ben hoofden en beschadigen met dezelve.
20 En de overige menschen, die niet
gedood zijn door deze plagen, hebben zich
niet bekeerd van de werken hunner han-
den, dat zij niet zouden aanbidden de
duivelen, en de gouden en zilveren en
koperen en steenen en houten afgoden,
die noch zien kunnen, noch hooren, noch
wandelen; Openb. 16:11*b*.
Ps. 115:4-7; 135:15-18. Jer. 10:3-5. Dan. 5:23.
21 en hebben zich *ook* niet bekeerd van
hunne doodslagen, noch van hunne venijn-
gevingen, noch van hunne hoererij, noch
van hunne dieverijen.

HOOFDSTUK 10.

EN ik zag eenen anderen sterken Engel
afkomende van den hemel, die bekleed
was met eene wolk, en een regenboog
was boven *zijn* hoofd, en zijn aangezicht
was als de zon, en zijne voeten waren
als pilaren van vuur. Openb. 4:3; 5:2.
2 En hij had in zijne hand een boeks-
ken dat geopend was; en hij zette zijnen
rechtervoet op de zee, en den linker op
de aarde. Openb. 5:1.
3 En hij riep met eene groote stem,
gelijkerwijs een leeuw brult; en als hij
geroepen had, spraken de zeven donder-
slagen hunne stemmen.
4 En toen de zeven donderslagen hunne
stemmen gesproken hadden, zoo zoude ik
ze geschreven hebben; en ik hoorde eene
stem uit den hemel, die tot mij zeide:
Verzegel hetgeen de zeven donderslagen
gesproken hebben en schrijf dat niet.
Dan. 8:26; 12:4, 9.
5 En de Engel dien ik zag staan op
de zee en op de aarde, hief zijne hand
op naar den hemel; Dan. 12:7.
6 en hij zwoer bij dien die leeft in al-
le eeuwigheid, die den hemel geschapen
heeft en hetgeen daarin is, en de aarde
en hetgeen daarin is, en de zee en het-
geen daarin is, — dat daar geen tijd meer
zal zijn;
7 maar in de dagen der stem des zeven-
den Engels, wanneer hij bazuinen zal, zoo
zal de verborgenheid Gods vervuld wor-
den, gelijk Hij zijnen dienstknechten den
Profeten verkondigd heeft. Amos 3:7.
8 En de stem die ik gehoord had uit
den hemel, sprak wederom met mij en
zeide: Ga henen, neem het boeksken dat
geopend *en* in de hand des Engels is, die
op de zee en op de aarde staat.
9 En ik ging henen tot den Engel, zeg-
gende tot hem: Geef mij dat boeksken.
En hij zeide tot mij: Neem dat en eet
het op; en het zal uwen buik bitter ma-
ken, maar in uwen mond zal het zoet zijn
als honig. Ezech. 3:1-3.
10 En ik nam dat boeksken uit de hand
des Engels, en ik at dat op; en het was
in mijnen mond zoet als honig, en als ik
het gegeten had, werd mijn buik bitter.
11 En hij zeide tot mij: Gij moet we-
derom profeteeren voor vele volken en
natiën en talen en Koningen.

HOOFDSTUK 11.

EN mij werd een rietstok gegeven, eene
*meet*roede gelijk; en de Engel stond en
zeide: Sta op, en meet den Tempel Gods,
en het altaar, en degenen die daarin aan-
bidden. Ezech. 40:3. Openb. 21:15.
2 En laat het voorhof uit, dat van bui-
ten den Tempel is, en meet dat niet;
want het is den heidenen gegeven, en zij
zullen de heilige stad vertreden twee en
veertig maanden. Luc. 21:24*b*. Openb. 13:5*b*.
3 En ik zal mijnen twee getuigen *macht*
geven, en zij zullen profeteeren duizend
tweehonderd zestig dagen, met zakken
bekleed.
4 Dezen zijn de twee olijfboomen en de
twee kandelaren, die voor den God der
aarde staan. Zach. 4:3, 14.
5 En zoo iemand die wil beschadigen,
een vuur zal uit hunnen mond uitgaan
en zal hunne vijanden verslinden; en zoo
iemand hen wil beschadigen, die moet
alzóó gedood worden. 2 Kon. 1:10, 12.
6 Dezen hebben macht den hemel te
sluiten, opdat er geen regen regene in de
dagen hunner profeteering; en zij hebben

macht over de wateren, om die in bloed
te verkeeren, en de aarde te slaan met
allerlei plage, zoo menigmaal als zij zul-
len willen. 1 Kon. 17:1. Exod. 7:20.
7 En als zij hunne getuigenis zullen ge-
eindigd hebben, zal het beest dat uit den
afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en
het zal ze overwinnen en zal ze dooden.
Dan. 7:7, 21. Openb. 13:1, 7.
8 En hunne doode lichamen *zullen lig-*
gen op de straat der groote stad, die gees-
telijk genoemd wordt Sodom en Egypte,
alwaar ook onze Heere gekruist is.
9 En *de menschen* uit de volken en ge-
slachten en talen en natiën zullen hunne
doode lichamen zien, drie dagen en een
halven, en zullen niet toelaten dat hunne
doode lichamen in graven gelegd worden.
10 En die op de aarde wonen, die zullen
verblijd zijn over hen, en zullen vreugde
bedrijven, en zullen elkander geschenken
zenden, omdat deze twee Profeten degenen
die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.
11 En na die drie dagen en een halven
is een geest des levens uit God in hen
gegaan, en zij stonden op hunne voeten,
en daar is groote vrees gevallen op dege-
nen die hen aanschouwden. Ezech. 37:10.
12 En zij hoorden eene groote stem uit
den hemel, die tot hen zeide: Komt her-
waarts op. En zij voeren òp naar den
hemel in de wolk, en hunne vijanden aan-
schouwden ze.
13 En in die ure geschiedde eene groote
aardbeving, en het tiende *deel* der stad is
gevallen, en daar zijn in de aardbeving
gedood zeven duizend namen van men-
schen, en de overigen zijn zeer bevreesd
geworden en hebben den God des hemels
heerlijkheid gegeven.
14 Het tweede wee is weggegaan: zie,
het derde wee komt haast. Openb. 9:12.
15 En de zevende Engel heeft gebazuind,
en daar geschiedden groote stemmen in
den hemel, zeggende: De koninkrijken
der wereld zijn geworden onzes Heeren
en van zijnen Christus, en Hij zal als Ko-
ning heerschen in alle eeuwigheid.
Ps. 110:1. Openb. 12:10.
16 En de vier en twintig Ouderlingen,
die vóór God zitten op hunne tronen, vie-
len *neder* op hunne aangezichten en aan-
baden God, Openb. 4:4.
17 zeggende: Wij danken U, Heere God
almachtig, die is, en die was, en die ko-
men zal, dat Gij uwe groote kracht hebt
aangenomen en als Koning hebt ge-
heerscht.
18 en de volkeren waren toornig gewor-
den, en uw toorn is gekomen, en de tijd
der dooden om geoordeeld te worden, en
om het loon te geven uwen dienstknech-
ten den Profeten en den heiligen en den-
genen die uwen naam vreezen, den klei-
nen en den grooten, en om te verderven
degenen die de aarde verdierven. Openb. 19:2.
19 En de Tempel Gods in den hemel is
geopend geworden, en de Ark zijns ver-
bonds is gezien in zijnen Tempel, en daar
werden bliksemen en stemmen en donder-
slagen en aardbeving en groote hagel.
Openb. 15:5; 16:18, 21.

HOOFDSTUK 12.

EN daar werd een groot teeken gezien
in den hemel, *namelijk* eene vrouw be-
kleed met de zon, en de maan was onder
hare voeten, en op haar hoofd eene kroon
van twaalf sterren:
2 en zij was zwanger, en riep, barensnood
hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
3 En daar werd een ander teeken ge-
zien in den hemel en zie, daar was een
groote roode draak, hebbende zeven hoof-
den en tien hoornen, en op zijne hoofden
zeven koninklijke hoeden. Openb. 13:1.
4 En zijn staart trok het derde *deel* der
sterren des hemels, en wierp die op de
aarde. En de draak stond vóór de vrouw
die baren zoude, opdat hij haar kind zoude
verslinden wanneer zij het zoude gebaard
hebben.
5 En zij baarde een mannelijken zoon,
die alle de heidenen zoude hoeden met
eene ijzeren roede; en haar kind werd weg-
gerukt tot God en zijnen troon.
Ps. 2:9. Openb. 2:27.
6 En de vrouw vluchtte in de woestijn,
alwaar zij eene plaats had *haar* van God
bereid, opdat zij ze aldaar zouden voeden
duizend tweehonderd zestig dagen.
vs. 14. Openb. 11:3.
7 En daar werd krijg in den hemel:
Michaël en zijne Engelen krijgden tegen
den draak, en de draak krijgde *óók* en
zijne engelen. Dan. 12:1.
8 En zij hebben niet vermocht, en hun-
ne plaats is niet meer gevonden in den
hemel.
9 En de groote draak is geworpen, *na-*
melijk de oude slang, welke genaamd wordt
duivel en satan, die de geheele wereld

verleidt, hij is *zeg ik* geworpen op de
aarde, en zijne engelen zijn met hem ge-
worpen. Openb. 20:2. Gen. 3:1. Luc. 10:18.
10 En ik hoorde eene groote stem, zeg-
gende in den hemel: Nu is de zaligheid
en de kracht en het Koninkrijk geworden
onzes Gods, en de macht van zijnen Chris-
tus; want de verklager onzer broederen,
die hen verklaagde voor onzen God dag
en nacht, is nedergeworpen,
Openb. 11:15. Job 1:9.
11 en zij hebben hem overwonnen door
het bloed des Lams, en door het woord
hunner getuigenis, en zij hebben hun leven
niet liefgehad tot den dood toe.
Hand. 15:26; 20:24.
12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen
en gij die daarin woont. Wee dengenen
die de aarde en de zee bewonen! want
de duivel is tot u afgekomen, en heeft
grooten toorn, wetende dat hij een klei-
nen tijd heeft, Openb. 8:13.
13 En toen de draak zag dat hij op de
aarde geworpen was, zoo heeft hij de vrouw
vervolgd die het jongsken gebaard had.
14 En aan de vrouw zijn gegeven twee
vleugelen eens grooten arends, opdat zij
zoude vliegen in de woestijn, in hare plaats,
alwaar zij gevoed wordt een tijd en tijden
en een halven tijd, buiten het gezicht
der slang. vs. 6. Dan. 7:25.
15 En de slang wierp uit haren mond,
achter de vrouw, water als eene rivier,
opdat hij haar door de rivier zoude doen
wegvoeren.
16 En de aarde kwam de vrouw te hulp,
en de aarde opende haren mond en ver-
zwolg de rivier welke de draak uit zijnen
mond had geworpen.
17 En de draak vergrimde op de vrouw,
en ging henen om krijg te voeren tegen
de overigen van haar zaad, die de gebo-
den Gods bewaren en de getuigenis van
Jezus Christus hebben. Openb. 14:12*b*.
18 En ik stond op het zand der zee.

HOOFDSTUK 13.

En ik zag uit de zee een beest opko-
men, hebbende zeven hoofden en tien
hoornen, en op zijne hoornen waren tien
koninklijke hoeden, en op zijne hoofden
was een naam van *gods*lastering.
Dan. 7:7. Openb. 17:3.
2 En het beest dat ik zag, was eenen
pardel gelijk, en zijne voeten als *de voeten*
beers, en zijn mond als de mond
eens leeuws. En de draak gaf hem zijne
kracht en zijnen troon en groote macht.
3 En ik zag één van zijne hoofden als
tot den dood gewond, en zijne dodelijke
wond werd genezen; en de geheele aarde
verwonderde zich achter het beest.
Openb. 17:8.
4 En zij aanbaden den draak, die aan
het beest macht gegeven had, en zij aan-
baden het beest, zeggende: Wie is aan
dit beest gelijk? Wie kan krijg voeren
tegen hetzelve? Openb. 18:18.
5 En aan hetzelve werd een mond ge-
geven om groote dingen en *gods*lasterin-
gen te spreken, en aan hetzelve werd
macht gegeven om *zulks* te doen twee
en veertig maanden. Openb. 11:2.
6 En het opende zijnen mond tot las-
tering tegen God, om zijnen naam te
lasteren, en zijnen Tabernakel, en die in
den hemel wonen.
7 En aan hetzelve werd *macht* gegeven
om den heiligen krijg aan te doen, en
om die te overwinnen; en aan hetzelve
werd macht gegeven over alle geslacht en
taal en volk. Dan. 7:7, 21. Openb. 11:7; 12:17.
8 En allen die op de aarde wonen, zullen
hetzelve aanbidden, welker namen niet
zijn geschreven in het boek des levens
des Lams dat geslacht is, van de grond-
legging der wereld. Openb. 17:8.
9 Indien iemand ooren heeft, die hoore.
Openb. 2:7*a*. Matth. 11:15.
10 Indien iemand in de gevangenis leidt,
die gaat *zelf* in de gevangenis; indien
iemand met het zwaard zal dooden, die
moet zelf met het zwaard gedood worden.
Hier is de lijdzaamheid en het geloof der
heiligen. Matth. 26:52. Openb. 14:12.
11 En ik zag een ander beest uit de
aarde opkomen, en het had twee hoor-
nen, des Lams *hoornen* gelijk, en het
sprak als de draak.
12 En het oefent al de macht van het
eerste beest in tegenwoordigheid van het-
zelve, en het maakt dat de aarde en die
daarin wonen, het eerste beest aanbidden,
welks doodelijke wond genezen was.
vs. 3. Openb. 19:20.
13 En het doet groote teekenen, zoodat
het ook vuur uit den hemel doet afko-
men op de aarde vóór de menschen,
2 Thess. 2:9. Openb. 16:14.
14 en het verleidt degenen die op de
aarde wonen, door de teekenen die aan
hetzelve te doen gegeven zijn in de tegen-

woordigheid van het beest, zeggende tot degenen die op de aarde wonen, dat zij voor het beest, dat de wond des zwaards had en *weder* leefde, een beeld zouden maken. Matth. 24:24. Openb. 19:20.

15 En aan hetzelve werd *macht* gegeven om het beeld van het beest eenen geest te te geven, opdat het beeld van het beest ook zoude spreken, en maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden. Dan. 3:5, 6.

16 En het maakt dat het aan allen, kleinen en grooten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteeken geeft aan hunne rechterhand of aan hunne voorhoofden, Openb. 14:9; 19:18, 20.

17 en dat niemand mag koopen of verkoopen dan die dat merkteeken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams. Openb. 14:11*b*; 15:2.

18 Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, berekene het getal van het beest; want het is een getal eens menschen, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig. Openb. 17:9.

HOOFDSTUK 14.

En ik zag, en zie, het Lam stond op den berg Sion, en met hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den naam zijns Vaders geschreven aan hunne voorhoofden. Openb. 7:3, 4.

2 En ik hoorde eene stem uit den hemel, als eene stem veler wateren en als eene stem van een grooten donderslag. En ik hoorde eene stem van citerspelers, spelende op hunne citers; Openb. 19:6.

3 en zij zongen als een nieuw gezang vóór den troon en vóór de vier dieren en de Ouderlingen, en niemand kon dat gezang leeren, dan de honderd vier en veertig duizend die van de aarde gekocht waren. Openb. 5:9.

4 Dezen zijn het die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen waar het ook henengaat. Dezen zijn gekocht uit de menschen, *tot* eerstelingen voor God en het Lam.

5 En in hunnen mond is geen bedrog gevonden, want zij zijn onberispelijk vóór den troon Gods. Zef. 3:13. Efez. 1:4.

6 En ik zag eenen anderen Engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwig Evangelie, om te verkondigen aan degenen die op de aarde wonen, en aan alle natie en geslacht en taal en volk,

7 zeggende met eene groote stem: Vreest God en geeft Hem heerlijkheid; want de ure zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem die den hemel en de aarde en de zee en de fonteinen der wateren gemaakt heeft. Hand. 14:15.

8 En daar is een andere Engel gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon die groote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt. Openb. 18:2. Jes. 21:6. Jer. 51:8.

9 En een derde Engel is hen gevolgd, zeggende met eene groote stem: Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteeken aan zijn voorhoofd of aan zijne hand, Openb. 13:15, 16.

10 die zal óók drinken uit den wijn van den toorn Gods, die ongemengd ingeschonken is in den drinkbeker zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige Engelen en voor het Lam. Openb. 16:19; 20:10. Ps. 75:9.

11 En de rook van hunne pijniging gaat òp in alle eeuwigheid, en zij hebben geene rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zoo iemand het merkteeken zijns naams ontvangt. Openb. 19:3. Jes. 34:10.

12 Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn ze die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus. Openb. 13:10*b*.

13 En ik hoorde eene stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf: Zalig zijn de dooden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid; en hunne werken volgen met hen. Openb. 19:9.

14 En ik zag, en zie, eene witte wolk, en op de wolk was een gezeten, des menschen Zoon gelijk, hebbende op zijn hoofd een gouden kroon en in zijne hand een scherpe sikkel. Openb. 1:13. Dan. 7:13.

15 En een andere Engel kwam uit den Tempel, roepende met eene groote stem tot dengene die op de wolk zat: Zend uwe sikkel en maai; want de ure om te maaien is voor u gekomen, dewijl de oogst der aarde is rijp geworden. Joël 3:13. Matth. 13:39

16 En die op de wolk zat, zond zijne sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid.

17 En een andere Engel kwam uit den Tempel die in den hemel is, hebbende ook zelf een scherpe sikkel.

18 En een andere Engel kwam uit van

het altaar, die macht had over het vuur,
en hij riep met een groot geroep tot den-
gene die de scherpe sikkel had, zeggen-
de: Zend uwe scherpe sikkel en snijd àf
de druiventakken van den wijngaard der
aarde, want zijne druiven zijn rijp.
19 En de Engel zond zijne sikkel op de
aarde, en sneed *de druiven* àf van den
wijngaard der aarde, en wierp ze in den
grooten wijnpersbak van den toorn Gods.
Openb. 19:15*b*.
20 En de wijnpersbak werd buiten de
stad getreden, en daar is bloed uit den
wijnpersbak gekomen, tot aan de toomen
der paarden, duizend zeshonderd stadiën
ver. Jes. 63:2, 3.

HOOFDSTUK 15.

EN ik zag een ander groot en wonderlijk
teeken in den hemel, *namelijk* zeven
Engelen hebbende de zeven laatste plagen;
want in deze is de toorn Gods geëindigd.
2 En ik zag als eene glazen zee met
vuur gemengd; en die de overwinning
hadden van het beest en van zijn beeld,
en van zijn merkteeken *en* van het getal
zijns naams, welke stonden aan de glazen
zee, hebbende de citers Gods. Openb. 4:6*a*.
3 En zij zongen het gezang van Mozes
den dienstknecht Gods, en het gezang
des Lams, zeggende: Groot en wonder-
lijk zijn uwe werken, Heere, Gij almach-
tige God; rechtvaardig en waarachtig
zijn uwe wegen, Gij Koning der heiligen.
Exod. 15:1. Ps. 145:17.
4 Wie zoude U niet vreezen, Heere, en
uwen naam *niet* verheerlijken? Want Gij
zijt alléén heilig; want alle volkeren zul-
len komen en voor U aanbidden; want
uwe oordeelen zijn openbaar geworden.
Jer. 10:7. Ps. 22:28; 86:9.
5 En na dezen zag ik, en zie, de Tem-
pel van den Tabernakel der getuigenis
in den hemel werd geopend, Openb. 11:19.
6 en de zeven Engelen die de zeven
plagen hadden, kwamen uit den Tempel,
bekleed met rein en blinkend lijnwaad,
en omgord om de borst met gouden gor-
dels.
7 En een van de vier dieren gaf den
zeven Engelen zeven gouden fiolen, vol
van den toorn Gods die in alle eeuwig-
heid leeft. Openb. 4:6*b*.
8 En de Tempel werd vervuld met rook
uit de heerlijkheid Gods, en uit zijne kracht;
en niemand kon in den Tempel ingaan, tot-
dat de zeven plagen der zeven Engelen ge-
eindigd waren. Exod. 40:34, 35. 1 Kon. 8:10, 11.
2 Kron. 5:14; 7:2. Ezech. 43:5; 44:4.

HOOFDSTUK 16.

EN ik hoorde eene groote stem uit den
Tempel, zeggende tot de zeven En-
gelen: Gaat henen en giet de *zeven* fiolen
van den toorn Gods uit op de aarde.
Openb. 15:6, 7.
2 En de eerste ging henen en goot zijne
fiool uit op de aarde: en daar werd een
kwaad en boos gezweer aan de menschen
die het merkteeken van het beest hadden
en die zijn beeld aanbaden.
Exod. 9:10. Openb. 13:15, 16.
3 En de tweede Engel goot zijne fiool
uit in de zee: en zij werd bloed als eens
dooden, en alle levende ziel is gestorven
in de zee. Openb. 8:8, 9.
4 En de derde Engel goot zijne fiool
uit in de rivieren, en in de fonteinen der
wateren; en *de wateren* werden bloed.
Exod. 7:20, 21.
5 En ik hoorde den Engel der wateren
zeggen: Gij zijt rechtvaardig Heere, die
is, en die was, en die zijn zal, dat Gij dit
geoordeeld hebt; Openb. 11:17.
6 dewijl zij het bloed der heiligen en
der Profeten vergoten hebben, zoo hebt
Gij hun ook bloed te drinken gegeven;
want zij zijn het waardig.
7 En ik hoorde eenen andere van het
altaar zeggen: Ja Heere, Gij almachtige
God, uwe oordeelen zijn waarachtig en
rechtvaardig. Openb. 15:3.
8 En de vierde Engel goot zijne fiool
uit op de zon: en haar is *macht* gegeven
de menschen te verhitten door vuur:
9 en de menschen werden verhit met
groote hitte, en lasterden den naam Gods,
die macht heeft over deze plagen, en zij
bekeerden zich niet om Hem heerlijkheid
te geven. vs. 11, 21.
10 En de vijfde Engel goot zijne fiool
uit op den troon van het beest: en zijn
rijk is verduisterd geworden, en zij kauw-
den hunne tongen van pijn, Openb. 13:2*b*.
11 en zij lasterden den God des hemels
vanwege hunne pijnen en vanwege hunne
zweren, en zij bekeerden zich niet van
hunne werken.
12 En de zesde Engel goot zijne fiool
uit op de groote rivier den Eufraat: en
zijn water is uitgedroogd, opdat bereid
zoude worden de weg der Koningen,

die van den opgang der zon *komen zullen.* Openb. 9:14.
13 En ik zag uit den mond des draaks
en uit den mond van het beest en uit
den mond van den valschen profeet drie
onreine geesten *gaan,* den vorschen gelijk;
Openb. 12:3; 13:1, 11.
14 want het zijn geesten der duivelen,
en zij doen teekenen, welke uitgaan tot
de Koningen der aarde, en der geheele
wereld, om die te vergaderen tot den
krijg van dien grooten dag des almachtigen Gods. Openb. 19:19, 20.
15 Zie, ik kom als een dief. Zalig is hij
die waakt en zijne kleederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijne
schaamte *niet* zie. Openb. 3:3, 18. 1 Thess. 5:2.
16 En zij hebben ze vergaderd in de
plaats welke in 't Hebreeuwsch genaamd
wordt Armageddon. Richt. 5:19. 2 Kon. 23:23.
17 En de zevende Engel goot zijne fiool
uit in de lucht: en daar kwam eene
groote stem uit den Tempel des hemels,
van den troon, zeggende: Het is geschied.
Openb. 21:6*a*.
18 En daar geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen, en daar geschiedde
eene groote aardbeving, hoedanige niet is
geschied van dat de menschen op de aarde
geweest zijn, *namelijk* eene zoodanige aardbeving *en* zóó groot. Openb. 4:5*a*; 11:13*a*.
19 En de groote stad is in drie deelen
gescheurd, en de steden der heidenen zijn
gevallen. En het groote Babylon is gedacht geworden voor God, om het te geven
den drinkbeker van den wijn des toorns
zijner gramschap. Openb. 14:8, 10. Jer. 25:15.
20 En alle eiland is gevloden, en de
bergen zijn niet gevonden. Openb. 6:14*b*.
21 En een groote hagel *elk* als een talent*pond* zwaar, viel neder uit den hemel
op de menschen; en de menschen lasterden God vanwege de plaag des hagels,
want deszelfs plaag was zeer groot.
Openb. 11:19*b*. Exod. 9:24.

HOOFDSTUK 17.

EN een uit de zeven Engelen die de zeven fiolen hadden, kwam en sprak met
mij, en zeide tot mij: Kom herwaarts, ik
zal u toonen het oordeel der groote hoer,
die daar zit op vele wateren; Jer. 51:13.
2 met welke de Koningen der aarde
gehoereerd hebben, en die de aarde bewonen, zijn dronken geworden van den
wijn harer hoererij. Openb. 18:3. Nah. 3:4.
3 En hij bracht mij weg in eene woestijn,
in den geest: en ik zag eene vrouw zittende op een scharlakenrood beest, dat vol
was van namen der *gods*lastering, en zeven
hoofden had en tien hoornen. Openb. 13:1.
4 En de vrouw was bekleed met purper
en scharlaken, en versierd met goud en
kostelijk gesteente en paarlen, en had in
hare hand eenen gouden drinkbeker, vol
van gruwelen en van onreinigheid harer
hoererij. Openb. 18:16. Jer. 51:7.
5 En op haar voorhoofd was een naam
geschreven, *namelijk:* Verborgenheid, het
groote Babylon, de moeder der hoererijen
en der gruwelen der aarde. Openb. 14:8.
6 En ik zag dat de vrouw dronken was
van het bloed der heiligen en van het
bloed der getuigen van Jezus. En ik verwonderde mij als ik ze zag, met groote
verwondering. Openb. 18:24.
7 En de Engel zeide tot mij: Waarom
verwondert gij u? Ik zal u zeggen de
verborgenheid van de vrouw en van het
beest dat haar draagt, hetwelk de zeven
hoofden heeft en de tien hoornen.
8 Het beest dat gij gezien hebt, was
en is niet, en het zal opkomen uit den
afgrond, en ten verderve gaan; en die
op de aarde wonen (welker namen niet
zijn geschreven in het boek des levens
van de grondlegging der wereld) zullen
verwonderd zijn, ziende het beest dat
was en niet is, hoewel het is. Openb. 13:8.
9 Hier is 't verstand dat wijsheid heeft.
De zeven hoofden zijn zeven bergen op
welke de vrouw zit. Openb. 13:1, 18.
10 En het zijn *ook* zeven Koningen: de
vijf zijn gevallen, en de één is; de ander
is nog niet gekomen, en wanneer hij zal
gekomen zijn, moet hij een weinig *tijds*
blijven.
11 En het beest dat was en niet is,
die is ook de achtste *Koning,* en is uit
de zeven, en gaat ten verderve. vs. 8.
12 En de tien hoornen die gij gezien
hebt, zijn tien Koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, maar
als Koningen macht ontvangen op ééne
ure met het beest. Openb. 13:1. Dan. 7:24.
13 Dezen hebben éénerlei meening, en
zullen hunne kracht en macht aan het
beest overgeven. vs. 17.
14 Dezen zullen tegen het Lam krijgen,
en het Lam zal ze overwinnen (want
het is een Heere der heeren en een
Koning der koningen), en die met hem

zijn, de geroepenen en uitverkorenen en
geloovigen. Openb. 19:16-21.
15 En hij zeide tot mij: De wateren
die gij gezien hebt, daar de hoer zit, zijn
volken en scharen en natiën en tongen.
16 En de tien hoornen die gij gezien
hebt op het beest, die zullen de hoer
haten, en zullen ze woest maken en naakt,
en zij zullen haar vleesch eten, en zullen
ze met vuur verbranden. Openb. 18:8.
17 Want God heeft *hun* in hunne har-
ten gegeven, dat zij zijne meening doen,
en dat zij éénerlei meening doen, en dat
zij hun koninkrijk aan het beest geven,
totdat de woorden Gods voleindigd zul-
len zijn. vs. 13. Openb. 10:7.
18 En de vrouw die gij gezien hebt,
is de groote stad die het koninkrijk heeft
over de Koningen der aarde. Openb. 16:19.

HOOFDSTUK 18.

EN na dezen zag ik eenen anderen En-
gel afkomen uit den hemel, hebbende
groote macht, en de aarde is verlicht ge-
worden van zijne heerlijkheid. Openb. 10:1.
2 En hij riep krachtiglijk met eene groote
stem, zeggende; Zij is gevallen, zij is ge-
vallen, de groote *stad* Babylon, en is ge-
worden eene woonstede der duivelen, en
eene bewaarplaats van alle onreine gees-
ten en eene bewaarplaats van alle onrein
en hatelijk gevogelte.
Openb. 14:8. Jes. 13:21; 21:9; 34:14, 15. Jer. 51:8.
3 Dewijl uit den wijn des toorns harer
hoererij alle volkeren gedronken hebben,
en de Koningen der aarde met haar ge-
hoereerd hebben, en de kooplieden der
aarde rijk zijn geworden uit de kracht
harer weelde. Nah. 3:4. Openb. 14:8; 17:2.
4 En ik hoorde eene andere stem uit
den hemel, zeggende: Gaat uit van haar,
mijn volk, opdat gij aan hare zonden
geen gemeenschap hebt, en opdat gij van
hare plagen niet ontvangt.
Jes. 48:20; 52:11. Jer. 50:8; 51:6. 2 Cor. 6:17.
5 Want hare zonden zijn *de ééne op de
andere* gevolgd tot den hemel toe, en
God is harer ongerechtigheden gedachtig
geworden. Openb. 16:19.
6 Vergeldt haar gelijk als zij ulieden
vergolden heeft, en verdubbelt haar dub-
bel naar hare werken; in den drinkbeker
waarin zij geschonken heeft, schenkt haar
dubbel. Jes. 50:15*b*.
7 Zooveel als zij zichzelve verheerlijkt
heeft en weelde gehad heeft, zoo groote
pijniging en rouw doet haar aan. Want
zij zegt in haar hart: Ik zit *als* eene
Koningin, en ben geen weduwe, en zal
geen rouw zien. Jes. 47:7, 8.
8 Daarom zullen hare plagen op éénen
dag komen, *namelijk* dood en rouw en
honger, en zij zal met vuur verbrand
worden; want sterk is de Heere God die
haar oordeelt. Jes. 47:9. Openb. 17:16.
9 En de Koningen der aarde, die met haar
gehoereerd en weelde gehad hebben, zul-
len ze beweenen en rouw over haar be-
drijven, wanneer zij den rook haars brands
zullen zien, Openb. 17:2. Ezech. 26:16, 17.
10 van verre staande uit vreeze van
hare pijniging, zeggende: Wee, wee, de
groote stad Babylon, de sterke stad! want
uw oordeel is in ééne ure gekomen:
Openb. 14:8.
11 En de kooplieden der aarde zullen
weenen en rouw maken over haar, om-
dat niemand hunne waar meer koopt:
Ezech. 27:36.
12 waar van goud en van zilver en van
kostelijk gesteente en van paarlen, en
van fijn lijnwaad en van purper en van
zijde en van scharlaken, en allerlei wel-
riekend hout, en allerlei ivoren vaten, en
allerlei vaten van het kostelijkste hout en
van koper en van ijzer en van marmer-
steen, Ezech. 27:7-24.
13 en kaneel en reukwerk en welrie-
kende zalf en wierook, en wijn en olie,
en meelbloem en tarwe, en lastbeesten
en schapen; en van paarden en van koets-
wagens, en van lichamen, en de zielen
der menschen.
14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer
ziel is van u weggegaan, en al wat lek-
ker en wat heerlijk was, is van u wegge-
gaan en gij zult dat niet meer vinden.
15 De kooplieden dezer dingen, die rijk
geworden waren van haar, zullen van verre
staan uit vreeze van hare pijniging, wee-
nende en rouw makende,
16 en zeggende: Wee, wee, de groote
stad! die bekleed was met fijn lijnwaad
en purper en scharlaken, en versierd met
goud en *met* kostelijk gesteente en *met*
paarlen; want in ééne ure is zoo groote
rijkdom verwoest. Openb. 17:4.
17 En alle stuurlieden, en al het volk
op de schepen, en bootsgezellen, en allen
die ter zee handelen, stonden van verre,
Ezech. 27:29-32.
18 en riepen, ziende den rook van haren

brand, *en* zeggende: Wat *stad* was deze
groote stad gelijk?
19 En zij wierpen stof op hunne hoof-
den, en riepen, weenende en rouw be-
drijvende, zeggende: Wee, wee, de groote
stad! in dewelke allen die schepen in de
zee hadden, van hare kostelijkheid rijk
geworden zijn: want zij is in ééne ure
verwoest geworden.
20 Bedrijf vreugde over haar gij hemel,
en gij heilige Apostelen en gij Profeten,
want God heeft uw oordeel aan haar
geoordeeld. Openb. 11:18; 12:12*a*.
21 En een sterke Engel hief eenen steen
op als een grooten molensteen, en wierp
dien in de zee, zeggende: Aldus zal de
groote stad Babylon met geweld gewor-
pen worden, en zal niet meer worden
gevonden. Jer. 51:63, 64.
22 En de stem der citerspelers en der
zangers en der fluitspelers en der bazuin-
blazers zal niet meer in u gehoord worden;
en geen kunstenaar van eenige kunst zal
meer in u gevonden worden, en geen geluid
des molens zal in u meer gehoord worden.
Jes. 24:8. Jer. 7:34; 16:9; 25:10. Ezech. 26:13.
23 En het licht der kaars zal in u niet
meer schijnen; en de stem eens bruidegoms
en eener bruid zal in u niet meer gehoord
worden; want uwe kooplieden waren de
grooten der aarde, want door uwe tooverij
zijn alle volken verleid geweest.
24 En in dezelve is gevonden het bloed
der Profeten en der heiligen en aller derge-
nen die gedood zijn op de aarde. Openb. 17:6.

HOOFDSTUK 19.

EN na dezen hoorde ik als eene groote
stem eener groote schare in den he-
mel, zeggende: Halleluja! de zaligheid en
de heerlijkheid en de eer en de kracht
zij den Heere onzen God. Openb. 12:10.
2 Want zijne oordeelen zijn waarachtig
en rechtvaardig, dewijl Hij de groote hoer
geoordeeld heeft, die de aarde verdorven
heeft met hare hoererij, en Hij het bloed
zijner dienaren van hare hand gewroken
heeft. Openb. 16:7; 17:1.
3 En zij zeiden ten tweeden male:
Halleluja! En haar rook gaat op in alle
eeuwigheid. Openb. 5:14; 18:18. Jes. 34:10.
4 En de vier en twintig Ouderlingen en
de vier dieren vielen *neder* en aanbaden
God die op den troon zat, zeggende:
Amen. Halleluja!
5 En eene stem kwam uit den troon,
zeggende: Looft onzen God, gij alle zijne
dienstknechten en gij die Hem vreest,
beide klein en groot.
6 En ik hoorde als eene stem eener
groote schare en als eene stem veler
wateren en als eene stem van sterke
donderslagen, zeggende: Halleluja! want
de Heere, de almachtige God, heeft als
Koning geheerscht. Openb. 11:17; 14:2.
7 Laat ons blijde zijn en vreugde bedrij-
ven, en Hem de heerlijkheid geven; want
de bruiloft des Lams is gekomen, en zijne
vrouw heeft zichzelve bereid. Openb. 21:2, 9.
8 En haar is gegeven dat zij bekleed
worde met rein en blinkend fijn lijnwaad;
want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardig-
makingen der heiligen.
9 En hij zeide tot mij: Schrijf: Zalig
zijn ze die geroepen zijn tot het Avond-
maal van de bruiloft des Lams. En hij
zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige
woorden Gods. Openb. 14:13; 21:5; 22:6.
10 En ik viel *neder* voor zijne voeten
om hem te aanbidden, en hij zeide tot
mij: Zie dat gij *dat* niet *doet*; ik ben uw
medediensiknecht, en uwer broederen die
de getuigenis van Jezus hebben: aanbid
God. Want de getuigenis van Jezus is de
geest der profetie. Openb. 12:17*b*; 22:8, 9.
11 En ik zag den hemel geopend: en
zie, een wit paard, en die op hetzelve
zat, was genaamd Getrouw en Waarach-
tig, en hij oordeelt en voert krijg in
gerechtigheid. Openb. 3:14; 6:2.
12 En zijne oogen waren als eene vlam
vuurs, en op zijn hoofd waren vele ko-
ninklijke hoeden: en hij had eenen naam
geschreven dien niemand wist dan hijzelf.
Openb. 1:14; 2:17.
13 En hij was bekleed met een kleed
dat met bloed geverfd was; en zijn naam
wordt genaamd het Woord Gods.
Jes. 63:1, 2. Openb. 1:1, 2.
14 En de heirlegers in den hemel volg-
den hem op witte paarden, gekleed met
wit en rein fijn lijnwaad. Matth. 25:31.
15 En uit zijnen mond ging een scherp
zwaard, opdat hij daarmede de heidenen
slaan zoude. En hij zal ze hoeden met
eene ijzeren roede; en hij treedt den wijn-
persbak van den wijn des toorns en der
gramschap des almachtigen Gods.
Openb. 1:16; 12:5. Ps. 2:9. Jes. 63:3.
16 En hij heeft op *zijn* kleed en op zijne
dij dezen naam geschreven: Koning der
koningen en Heere der heeren. Openb. 17:14.

17 En ik zag eenen Engel staande in de
zon; en hij riep met eene groote stem,
zeggende tot alle de vogelen, die in het
midden des hemels vlogen: Komt her-
waarts en vergadert u tot het avondmaal
des grooten Gods, Ezech. 39:17, 18.
18 opdat gij eet het vleesch der Konin-
gen, en het vleesch der oversten over
duizend, en het vleesch der sterken, en
het vleesch der paarden en dergenen die
daarop zitten, en het vleesch van alle vrijen
en dienstknechten, en kleinen en grooten.
19 En ik zag het beest en de Konin-
gen der aarde en hunne heirlegers ver-
gaderd om krijg te voeren tegen hem
die op het paard zat, en tegen zijn heir-
leger. Openb. 13:1; 17:12-14.
20 En het beest werd gegrepen, en met
hetzelve de valsche profeet, die de tee-
kenen in de tegenwoordigheid van het-
zelve gedaan had, door welke hij verleid
had die het merkteeken van het beest
ontvangen hadden, en die deszelfs beeld
aanbaden. Deze twee zijn levend gewor-
pen in den poel des vuurs die met sul-
fer brandt. Openb. 13:11-16; 20:10.
21 En de overigen werden gedood met
het zwaard desgenen die op het paard zat,
hetwelk uit zijnen mond ging; en alle de
vogelen werden verzadigd van hun vleesch.

HOOFDSTUK 20

EN ik zag eenen Engel afkomen uit den
hemel, hebbende den sleutel des af-
gronds en eene groote keten in zijne hand;
Openb. 9:1.
2 en hij greep den draak, de oude slang,
welke is de duivel en satan, en bond
hem duizend jaren. Openb. 12:9.
3 En wierp hem in den afgrond, en sloot
hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem,
opdat hij de volkeren niet meer verleiden
zoude, totdat de duizend jaren zouden
geëindigd zijn. En daarna moet hij een
kleinen tijd ontbonden worden. Judas vs. 6.
4 En ik zag tronen, en zij zaten op
dezelve; en het oordeel werd hun gege-
ven; en *ik zag* de zielen dergenen die ont-
hoofd waren om de getuigenis van Jezus,
en om het woord Gods, en die het beest
en deszelfs beeld niet aangebeden hadden
en die het merkteeken niet ontvangen had-
den aan hun voorhoofd en aan hunne hand;
en zij leefden en heerschten als Koningen
met Christus de duizend jaren.
Dan. 7:9. Matth. 19:28. Openb. 6:9; 13:15, 16.
5 Maar de overigen der dooden wer-
den niet weder levend, totdat de duizend
jaren geëindigd waren. Deze is de eerste
opstanding.
6 Zalig en heilig is hij die deel heeft in
de eerste opstanding; over deze heeft de
tweede dood geen macht, maar zij zullen
Priesters van God en Christus zijn, en zij
zullen met hem als Koningen heerschen
duizend jaren. vs. 14. Openb. 2:11; 5:10.
7 En wanneer de duizend jaren zullen
geëindigd zijn, zal de satan uit zijne ge-
vangenis ontbonden worden,
8 en hij zal uitgaan om de volken te
verleiden die in de vier hoeken der aarde
zijn, Gog en Magog, om hen te vergade-
ren tot den krijg; welker getal is als het
zand aan de zee. Ezech. 38:2.
9 En zij zijn opgekomen op de breedte
der aarde, en omringden de legerplaats
der heiligen en de geliefde stad; en daar
kwam vuur neder van God uit den hemel,
en heeft ze verslonden.. Ezech. 38:22.
10 En de duivel die hen verleidde, werd
geworpen in den poel van vuur en sulfer,
alwaar het beest en de valsche profeet
is; en zij zullen gepijnigd worden dag en
nacht in alle eeuwigheid. Openb. 19:10.
11 En ik zag eenen grooten witten troon,
en dengene die daarop zat, van wiens aan-
gezicht de aarde en de hemel wegvlood,
en geene plaats is voor die gevonden.
Dan. 7:9. 2 Petr. 3:10.
12 En ik zag de dooden, klein en groot,
staande voor God; en de boeken werden
geopend; en een ander boek werd ge-
opend, dat des levens is; en de dooden
werden geoordeeld uit hetgeen in de boe-
ken geschreven was, naar hunne werken.
Dan. 7:10*b*. Mal. 3:16. Matth. 16:27. Rom. 2:6.
13 En de zee gaf de dooden die in haar
waren; en de dood en de hel gaven de
dooden die in hen waren, en zij werden
geoordeeld een iegelijk naar zijne werken.
14 En de dood en de hel werden ge-
worpen in den poel des vuurs: dit is de
tweede dood. vs. 6. 1 Cor. 15:26.
15 En zoo iemand niet gevonden werd
geschreven in het boek des levens, die
werd geworpen in den poel des vuurs.

HOOFDSTUK 21.

EN ik zag eenen nieuwen hemel en eene
nieuwe aarde; want de eerste hemel en
de eerste aarde was voorbijgegaan, en de
zee was niet meer. Jes. 65:17; 66:22. 2 Petr. 3:13.

2 En ik Johannes zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als eene bruid die voor haren man versierd is.
vs. 10; Openb. 3:12. Hebr. 12:22. Gal. 4:26.

3 En ik hoorde eene groote stem uit den hemel, zeggende: Zie, de Tabernakel Gods is bij de menschen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volk zijn, en God zelf zal bij hen *en* hun God zijn.
Exod. 25:8; 29:45. Lev. 26:12. Jer. 24:7; 30:22; 31:1, 33; 32:38. Ezech. 11:20; 37:27. Zach. 8:8. 2 Cor. 6:16.

4 En God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan. Jes. 25:8. Openb. 7:17*b*.

5 En die op den troon zat, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf; want deze woorden zijn waarachtig en getrouw.
Jes. 43:19. Openb. 4:2; 19:9; 22:6.

6 En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet. Openb. 1:8; 16:17. Jes. 55:1.

7 Die overwint, zal alles beërven, en Ik zal hem een God zijn en hij zal Mij een zoon zijn. 2 Cor. 6:18.

8 Maar den vreesachtigen, en ongeloovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en toovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel die brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood.
Openb. 20:14, 15.

9 En tot mij kwam een van de zeven Engelen die de zeven fiolen hadden, welke waren vol geweest van de zeven laatste plagen, en sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u toonen de Bruid, de vrouw des Lams. Openb. 15:7; 19:7*b*.

10 En hij voerde mij weg in den geest op eenen grooten en hoogen berg, en hij toonde mij de groote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God; vs. 2. Ezech. 40:2.

11 en zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen gelijk, *namelijk* als de steen jaspis, blinkende gelijk kristal.

12 En zij had eenen grooten en hoogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf Engelen, en namen daarop geschreven welke zijn *de namen* van de twaalf geslachten der kinderen Israëls.
Ezech. 48:31-34.

13 Van het Oosten waren drie poorten, van het Noorden drie poorten, van het Zuiden drie poorten, van het Westen drie poorten.

14 En de muur der stad had twaalf fundamenten, en in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams. Ef. 2:20.

15 En hij die met mij sprak, had een gouden rietstok, opdat hij de stad zoude meten, en hare poorten, en haren muur.
Ezech. 40:5. Zach 2:1, 2.

16 En de stad lag vierkant, en hare lengte was zoo groot als *hare* breedte; en hij mat de stad met den rietstok op twaalf duizend stadiën, de lengte en de breedte en de hoogte derzelve waren evengelijk.

17 En hij mat haren muur op honderd vier en veertig ellen, *naar* de maat eens menschen, welke des Engels was.

18 En het gebouw van haren muur was jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk. Jes. 54:11, 12.

19 En de fundamenten van den muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcédon, het vierde smaragd. Ex. 28:17-20.

20 het vijfde sardónyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beril, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacint, het twaalfde amethist.

21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen: iedere poort was uit ééne parel; en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorschijnend glas.

22 En ik zag geenen Tempel in dezelve; want de Heere de almachtige God is haar Tempel, en het Lam. Joh. 4:21, 24.

23 En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft ze verlicht, en het Lam is hare kaars.
Openb. 22:5. Jes. 60:19.

24 En de volkeren die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de Koningen der aarde brengen hunne heerlijkheid en eer in dezelve, Jes. 60:3.

25 en hare poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn; Jes. 60:11. Zach. 14:7. Openb. 22:5.

26 en zij zullen de heerlijkheid en de eer der volkeren daarin brengen.

27 En in haar zal niet inkomen iets dat

ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen *spreekt*, maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

Openb. 20:12; 22:15. Jes. 52:1*b*.

HOOFDSTUK 22.

EN hij toonde mij eene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams. Openb. 4:6.

Ezech. 47:1. Joël 3:18. Zach. 14:8.

2 In 't midden van hare straat, en op de ééne en de andere zijde der rivier, was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen.

Openb. 2:7. Gen. 2:9. Ezech. 47:7, 12.

3 En geene vervloeking zal er meer tegen *iemand* zijn. En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en zijne dienstknechten zullen Hem dienen, Zach. 14:11.

4 en zullen zijn aangezicht zien, en zijn naam zal op hunne voorhoofden zijn.

Openb. 3:12.

5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars noch licht der zon van noode hebben; want de Heere God verlicht ze, en zij zullen als Koningen heerschen in alle eeuwigheid.

Openb. 21:23. Jes. 60:19. Zach. 14:7. Dan. 7:18.

6 En hij zeide tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig: en de Heere, de God der heilige Profeten, heeft zijnen Engel gezonden, om zijnen dienstknechten te toonen hetgeen haast moet geschieden. Openb. 1:1; 21:5.

7 Zie, ik kom haastelijk. Zalig is hij die de woorden der profetie dezes boeks bewaart. Openb. 1:3.

8 En ik Johannes ben degene, die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik *neder* om te aanbidden voor de voeten des Engels die mij deze dingen toonde. Openb. 19:10.

9 En hij zeide tot mij: Zie dat gij het niet *doet*; want ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen der Profeten, en dergenen die de woorden dezes boeks bewaren: aanbid God.

10 En hij zeide tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet; want de tijd is nabij. Openb. 1:3.

11 Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.

12 En zie, ik kom haastelijk, en mijn loon is met mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn. vs. 7.

Jes. 40:10; 62:11. Job 34:11. Ps. 62:13. Spr. 24:12.

13 Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde, de eerste en de laatste.

Openb. 1:8. Jes. 41:4; 43:10; 44:6; 48:12*b*.

14 Zalig zijn ze die zijne geboden doen, opdat hunne macht zij aan den boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad. vs. 2. Openb. 21:27.

15 Maar buiten zullen zijn de honden, en de toovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet. Openb. 21:8. Ef. 5:5.

16 Ik Jezus heb mijnen Engel gezonden, om ulieden deze dingen te getuigen in de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslacht Davids, de blinkende morgenster. Openb. 1:1; 2:28; 5:5.

17 En de Geest en de Bruid zeggen: Kom. En die het hoort, zegge: Kom. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.

Jes. 55:1. Joh. 7:37*b*. Openb. 21:6.

18 Want ik betuig aan een iegelijk die de woorden der profetie dezes boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen die in dit boek geschreven zijn;

Deut. 4:2; 12:32. Spr. 30:6.

19 en indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en *uit* hetgeen in dit boek geschreven is.

20 Die deze dingen getuigt, zegt: Ja ik kom haastelijk. Amen. Ja kom, Heere Jezus. vs. 7, 12, 16. Openb. 1:9.

21 De genade onzes Heeren Jezus Christus *zij* met u allen. Amen. Openb. 1:4.

EINDE DES NIEUWEN TESTAMENTS.